Bundel - Raadsvergadering van 27 juni 2023

1 Opening en vaststellen agenda
- 2351V Raadsvoorstel de heer W. van der Linden benoemen tot raadsvolger (23.51).docx
- 2351B Ontwerpraadsbesluit de heer W. van der Linden benoemen tot raadsvolger (23.51).docx
- 2350V Raadsvoorstel Benoeming lid en plaatsvervangend lid financiële commissie (23.50).docx
- 2350B Ontwerpraadsbesluit Benoeming lid en plaatsvervangend lid financiële commissie (23.50).docx

2 Mededelingen
- 2345 Raadsvoorstel en besluit aanbeveling herbenoeming burgemeester C.F. van Eert.pdf

3 Rondvraag
Raadsleden kunnen tot uiterlijk de maandag voorafgaand aan de raadsvergadering voor 12.00 uur korte en duidelijke vragen stellen aan het college van burgemeester en wethouders. Indien er geen vragen zijn vervalt de rondvraag.
- Rondvraag PvdA 27 juni 2023
- Raadsvraag VVD piekbelasters 27 juni 2023

4 Afleggen belofte raadsadviseur

4.a De heer W. (Werner) van der Linden te benoemen tot raadsvolger

4.b BESPREEKSTUKKEN (waarover debat en besluitvorming plaatsvindt)

5 VERVALLEN

6 VERVALLEN

7 Jaarrekening 2022 en begroting 2024 MGR SDCG (23.35)
- Raadsvoorstel Jaarstukken MGR sociaal domein (23.35).docx
- 23.35 Raadsbesluit.pdf
- Aanbiedingsbrief en kaderbrief Rheden (23.35).pdf
- Brief Zienswijze gemeenteraad (23.35).pdf
- Begrotingswijziging 2023 en begroting 2024 (23.35).pdf
- Jaarrekening 2022 MGR (23.35).pdf
- Accountantsverslag 2022 MGR (23.35).pdf
- Amendement MGR SD 'Uitbreiding zienswijze'.docx

8 Woonzorgvisie gemeente Rheden 2023 (23.39)
- Raadsvoorstel Woonzorgvisie gemeente Rheden 2023 (23.39).docx
- 20230623 Memo raadsbehandeling.docx
- GEWIJZIGD Woonzorgvisie.pdf
- VERVALLEN Woonzorgvisie gemeente Rheden 2023 (23.39).pdf
- 23.39 Raadsbesluit.pdf

9 IJssel District, ontwikkelplan en grondexploitatie plangebied (23.40)
I
- Raadsvoorstel IJssel District, ontwikkelplan en grondexploitatie plangebied (23.40).docx
- Bijlage 1 Ontwikkelplan (23.40)
- Bijlage 1a. 20220912 Definitieve haalbaarheidsnotitie IJssel District (23.40).pdf
- Bijlage 1b. 3553A_BK_IJssel District_QuickScan Wind en Zon (23.40).pdf
- Bijlage 1c. Memo - parkeernormen IJssel District 20 april 2023 23.40).pdf
- Bijlage 2 Reactienota oconcept ontwikkelplan (23.40).pdf
- 23.40 Raadsbesluit.pdf

10 GMR Jaarstukken 2022 en begroting 2024 (23.42)
- Raadsvoorstel Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen Jaarstukken 2022 en Begroting 2024-2027 (23.42).docx
- Bijlage 1 A_Aanbiedingsbrief jaarstukken 2022 (23.42).pdf
- Bijlage 2 A_661077217-RB-1230 Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen jaarstukken 2022 (23.42).pdf
- Bijlage 3 A_Astrium accountantsverslag GMR 2022_definitief 11042023 (23.42).pdf
- Bijlage 4 20230328 Getekende aanbiedingsbrief GMR jaarrekening-jaarverslag TEB 2022 (23.42).pdf
- Bijlage 5 20230309 Jaarverslag The Economic Board 2022 (23.42).pdf
- Bijlage 6 Jaarrekening 2022 Stichting Economic Board (niet gewaarmerkt) (23.42).pdf
- Bijlage 1 2023-GDDB-27 - Brief raden inzake ontwerpbegroting en lidmaatschap VNG (23.42).pdf
- Bijlage 2 B_Begroting 2024 - zienswijze (23.42).pdf
- Conceptbrief Zienswijze GMR Jaarrekening 2022 en begroting 2024.docx (23.42).pdf
- Amendement GMR.docx
- 23.42 Raadsbesluit.pdf

10.a HAMERSTUKKEN (waarover alleen besluitvorming plaatsvindt)

11 Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) sociaal domein (23.36)
- Raadsvoorstel Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) sociaal domein (23.36).docx
- Bijlage 1 Brief zienswijze gemeenteraad (23.36).pdf
- Bijlage 2 Wijzigingsbesluit MGR Sociaal Domein (23.36).pdf
- Bijlage 3 was wordt lijst MGR SDCG (23.36).pdf
- Bijlage 4 integrale regeling (23.36).pdf
- Bijlage 5 memo wijziging regeling MGR (23.36).pdf
- 23.36 Raadsbesluit.pdf

12 Gunning opdracht accountantscontrole (23.43)
Voorstel besluit:
1 Baker Tilly voor de boekjaren 2023 en 2024 aan te wijzen en te gunnen als accountant, als bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet, met een optie tot 2 keer een verlenging van 1 jaar (2025 en 2026) onder dezelfde voorwaarden.
2 Het college van burgemeester en wethouders op te dragen om, ter uitvoering van dit raadsbesluit, een overeenkomst aan te gaan met Baker Tilly.
- Raadsvoorstel Gunning opdracht accountantscontrole (23.43).docx
- 23.43 Raadsbesluit.pdf

13 Jaarrekening 2022, 1e berap 2023 en MJPB 2024 Connectie (23.44)
- Raadsvoorstel Jaarstukken 2022, 1e bestuursrapportage 2023 en MJPB 2024-2027 De Connectie (23.44).docx
- Conceptzienswijze Jaarrekening 2022, 1e berap 2023 en MJPB 2024 De Connectie. (23.44).pdf
- Gewaarmerkte Jaarstukken 2022 De Connectie (23.44).pdf
- Ontwerp 1e bestuursrapportage 2023 De Connectie (23.44).pdf
- Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2022 1e Berap 2023 MJPB 2024-2027 Raden (23.44).pdf
- Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027 De Connectie (23.44).pdf
- De Connectie accountantsverslag 2022 (23.44).pdf
- Beantwoording raadsvraag mevrouw Heersink.docx
- Beantwoording raadsvraag de heer Kooijmans.docx
- 23.44 Raadsbesluit.pdf

14 Vaststellen het bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp (23.38)
- GEWIJZIGD 2338V Raadsvoorstel Sophistraat 51 Velp (23.38).docx
- VERVALLEN Raadsvoorstel bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51 IJsselstraat 63-65 te Velp (23.38).docx
- VERVALLEN Ontwerpraadsbesluit bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51 IJsselstraat 63-65 te Velp (23.38).docx
- Bestemmingsplan Velp-Zuid locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 te Velp Toelichting.pdf
- Bestemmingsplan Velp-Zuid locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 te Velp Bijlagen bij toelichting (23.38).pdf
- GEWIJZIGD Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65_vastgesteld_1_REGELS.pdf
- VERVALLEN Bestemmingsplan Velp-Zuid locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 te Velp Regels (23.38).pdf
- Bestemmingsplan Velp-Zuid locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 te Velp Bijlagen Regels (23.38).pdf
- 2338 Verbeelding NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01 (23.38).pdf
- 23.38 Raadsbesluit.pdf

15 Ontwerpbegroting 2024 VGGM (23.41)
- Raadsvoorstel Ontwerpbegroting 2024 VGGM inclusief gewijzigde begroting 2023 en resultaatbestemming 2022 (23.41).docx
- 23.41 Raadsbesluit.pdf
- Concept zienswijze ontwerpbegroting 2024 VGGM (23.41).pdf
- Consultatie aanbiedingsbrief begrotingsstukken VGGM (23.41).pdf
- VGGM Begroting en kaders 2024 versie raadsconsultatie (23.41).pdf

16 Naamgeving weg op locatie voormalig hotel-restaurant De Harmonie te Laag-Soeren (23.37)
- Raadsvoorstel Naamgeving weg op locatie voormalig hotel-restaurant De Harmonie te Laag-Soeren (23.37).docx
- 23.37 Raadsbesluit.pdf
- Akkoord Oudheidkundige Kring Rheden-Rozendaal aanpassing naam (23.37).pdf
- Tekening met -aangepaste- straatnaam (23.37).pdf

16.a Benoeming lid en plaatsvervangend lid financiële commissie

17 Besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 mei 2023
De raad wordt gevraagd de besluitenlijst vast te stellen.
- 05 Besluitenlijst Raadsvergadering 23 mei 2023.docx

18 Ingekomen brieven
Onderstaand de verzamellijst van ingekomen brieven van de afgelopen maand met een voorstel ter afhandeling. De raad wordt gevraagd deze afhandelvoorstellen vast te stellen.
Brievenlijst raad 27 juni 2023.docx
Nederland voor Soedan gemeente Rheden.docx
Antwoordbrief petitie Rheden voor Soedan concept.docx

19 Stukken ter kennisname
Onderstaand de stukken van het college van burgemeester en wethouders aan de raad. De raad wordt gevraagd kennis te nemen van deze stukken.

19.a Raadsinformatiebrief over stoppen jeugdhulpaanbieder VO Coach
Raadsinformatiebrief - VO Coach 1.0.docx

19.b Samenwerkingsovereenkomst en mandatering vrijliggend fietspad Weerdsdijk bij De Steeg
B en W samenwerkingsovereenkomst fietspad Weerdsdijk.docx
Weerdsdijk fietspad concept SAMENWERKINGSOVEREENKOMST29mrt2023.docx
Bijlage 1 situatietekening Weerdsdijk.pdf
Bijlage 2 Raming kosten en baten vrij liggend fietspad Weerdsdijk.xlsx
Bijlage 3 Concept Subsidieaanvraag Regiodeal Veluwe.docx
Bijlage 4 Flyer Burgerinitiatief Fietspad Havikerwaard.pdf

19.c Verlenging BIZ Centrum Rheden
B en W voorstel verlenging BIZ centrum Rheden.docx
Verzoek college B&W gemeente Rheden voortzetting BIZCentrum Rheden bijlage 1.pdf
Bijlage 2.docx

19.d Jaarverslag klachten 2022
B en W- voorstel overzicht klachten 2022.docx
Jaarverslag Klachtbehandeling Rheden 2022 gewijzigd.docx

19.e Raadsinformatiebrief update financieel loket
20230510 B&W voorstel raadsbrief financieel loket.docx
20230510 Raadsinformatiebrief één loket.pdf

19.f Toekomstbestendig Wonen Lening
Raadsinformatiebrief-tijdelijke sluiting TWL.docx

19.g Consultatiefase Wijkuitvoeringsplan Dieren-West
Collegevoorstel Vaststellen WUP Dieren-West versie 30 mei.docx
WUP_ werkdocument def 1 juni.pdf
Raadsinformatiebrief stand van zaken wijkuitvoeringsplan Dieren-West.pdf

19.h Raadsinformatiebrief ''De Wachtverzachter''
collegevoorstel motie de wachtverzachter.docx
raadsinformatiebrief de wachtverzachter.pdf

19.i Brief RvB Gelre ziekenhuizen - reactie op brief van 9 mei 2023
1.5-V23-123 Brief RvB - Reactie op brief gemeente Rheden d.d. 9 mei 2023.pdf

19.j Onderzoeksrapporten over participatie in Rheden
168-066-rheden-part-jongeren-rapport-v2.0print.pdf
168-066 rheden participatie eindgraphic JONGEREN v3.0.pdf
168-066-rheden-participatie-rapport-v6.0web.pdf
168-066 rheden participatie eindgraphic v3.0.pdf

19.k Beleidsregels reiskosten kinderen van statushouders Rheden
20230508 collegevoorstel vaststellen beleidsregels reiskosten kinderen statushouders_DEF.docx
20230508 Beleidsregels reiskosten kinderen statushouders_DEF.docx

19.l Regionaal woonbehoefteonderzoek 2023
Regionaal Woonbehoefteonderzoek 2022 en lokale factsheets (def).pdf
B&W voorstel regionaal woonbehoefteonderzoek 2022.docx
Raadsbrief regionaal woonbehoefteonderzoek 2022.pdf

19.m Vaststellen Lijst bijzondere bomen
BenW voorstel zienswijzen en aanwijzingsbesluit Lijst bijzondere bomen.docx
BenW zienswijzenverslag Lijst bijzondere bomen.docx
Definitief aanwijzingsbesluit Lijst bijzondere bomen.docx
aangeleverde bomen voor plaatsing op Lijst bijzondere bomen.xlsx

19.n Raadsinformatiebrief evaluatie Gelrepas
20230511 college voorstel raadsbrief evaluatie gelrepas.docx
Evaluatie GP 2022 DEF.docx
Raadsinformatiebrief evaluatie Gelrepas Rheden.pdf

19.o Huisvestingsverordening 2024 Gemeente Rheden

B&W voorstel HVV 2024 (def).docx
Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2024 (concept).docx
Kennisgeving inspraakprocedure HVV 2024.docx
Brief gemeenteraad inspraak Huisvestingsverordening 2024.docx

19.p Evaluatie prestatieafspraken 2022 Vivare, HVR en gemeente Rheden
AANGEPAST230531 B en W voorstel evaluatie prestatieafspraken 2022.docx
211215 prestatieafspraken 2020-2026 ondertekend.pdf
230612 prestatieafspraken gemeente Rheden monitoring 2022.xlsx

19.q Realisatieovereenkomst Loactie Sophia-IJsselstraat te Velp
Voorstel Nadere ovk Aanleg openbaar gebied ivm herontwikkeling locatie Sophiastr 51-IJsseldstr 63-65, Velp. Zaaknr 859302.docx

20 Sluiting

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
N.v.t.

begrotingsprogramma
3 Bestuur en Organisatie

b en w-vergadering
N.v.t.

agendapunt

bijlage(n) ter inzage

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
N.v.t.

agendapunt
N.v.t.

raadsvergadering
27 juni 2023

agendapunt

onderwerp
Benoeming raadsvolger.

INHOUD VOORSTEL
De heer W. (Werner) van der Linden te benoemen tot raadsvolger.

1 Wat is de aanleiding?
Op grond van artikel 12 van het Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Rheden kunnen per fractie maximaal 2 personen worden benoemd als raadsvolger.

Bij fractie VVD is nog ruimte voor 1 raadsvolger. Hiervoor wordt de heer Van der Linden voorgedragen.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Artikel 12 van het Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Rheden.

3 Wat gaan wij ervoor doen?
Vastgesteld is dat de heer Van der Linden voldoet aan de vereisten die worden gesteld aan het raadsvolgerschap zoals vermeld in artikel 12 van het Reglement van Orde. De heer Van der Linden kan daarom worden benoemd tot raadsvolger.

Aangezien raadsvolgers in Rheden kunnen deelnemen aan de voorbereidende en oriënterende vergaderingen en andere bijeenkomsten van de raad (met uitzondering van de raadsvergaderingen) en toegang hebben tot dezelfde informatie als raadsleden, is het gebruikelijk dat zij bij hun benoeming in de raad de eed of belofte uitspreken.

Velp, 21 juni 2023

Sjaak Leenders,
plv. griffier.

23.51

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt
GR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van de griffie d.d. 21 juni 2023;

gelet op artikel 12 van het Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Rheden;

b e s l u i t :

de heer W. (Werner) van der Linden te benoemen tot raadsvolger.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder N.v.t.	**begrotingsprogramma** 3 Bestuur en Organisatie	
b en w-vergadering N.v.t.	**agendapunt**	**bijlage(n) ter inzage**
rol raad Ter besluitvorming	**soort document** Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering N.v.t.	**agendapunt** N.v.t.	
raadsvergadering 27 juni 2023	**agendapunt**	

onderwerp
Benoeming lid en plaatsvervangend lid financiële commissie.

INHOUD VOORSTEL
De heer Kooistra te benoemen tot lid van de financiële commissie en de heer Sivasli te benoemen tot plaatsvervangend lid.

1 Wat is de aanleiding?
Op 22 maart 2022 heeft de gemeenteraad de heer Eskes benoemd tot lid van de financiële commissie en de heer Kooistra tot plaatsvervangend lid.

Op verzoek van fractie GPR/B wordt nu een wijziging voorgesteld.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Op grond van de Verordening op de Financiële commissie gemeente Rheden 2020 wordt uit iedere fractie een lid en een plaatsvervangend lid aangewezen.

3 Wat gaan wij ervoor doen?
De heer Kooistra benoemen tot lid en de heer Sivasli tot plaatsvervangend lid van de financiële commissie.

Velp, 21 juni 2023

Sjaak Leenders,
plv. griffier.

23.50

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt
GR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van de griffie d.d. 21 juni 2023;

gelet op Verordening op de Financiële commissie gemeente Rheden 2020;

b e s l u i t :

de heer Kooistra te benoemen tot lid van de financiële commissie en de heer Sivasli te benoemen tot plaatsvervangend lid.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
N.v.t.	3 Bestuur & organisatie	
b en w-vergadering	**agendapunt**	**bijlage(n) ter inzage**
N.v.t.		
rol raad	**soort document**	
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering	**agendapunt**	
N.v.t.		
raadsvergadering	**agendapunt**	
27 juni 2023		

onderwerp
Aanbeveling herbenoeming burgemeester C.F. van Eert.

INHOUD VOORSTEL
Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan te bevelen de heer C.F. van Eert te herbenoemen als burgemeester van Rheden.

1 Wat is de aanleiding?
Per 11 januari 2024 verstrijkt de eerste ambtstermijn van de heer C.F. van Eert als burgemeester van de gemeente Rheden. De commissaris van de Koning in de provincie Gelderland heeft de raad van de gemeente Rheden op 17 februari 2023 een brief gestuurd waarin hij vraagt over te gaan tot het instellen van een vertrouwenscommissie die de aanbeveling voor de herbenoeming voorbereidt.

Op 25 april ging de raad over tot het instellen van de vertrouwenscommissie herbenoeming burgemeester. De commissie bestaat uit een aantal fractievoorzitters, een adviseur en wordt voorgezeten door de heer Tim Endeveld.

Inmiddels heeft de vertrouwenscommissie haar werk afgerond. Zij heeft een verslag van bevindingen opgesteld dat (onder geheimhouding) aan de leden van de raad zal worden aangeboden op 27 juni 2023.

Op 27 juni 2023 zal de voorzitter van de vertrouwenscommissie het verloop en de inhoud van het herbenoemingsproces uiteenzetten in een besloten vergadering van de gemeenteraad.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
De artikelen 16, 23, 24 en 61c van de Gemeentewet, de circulaire Benoeming, functioneringsgesprekken en herbenoeming burgemeester van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2017) en de 'Verordening op de vertrouwenscommissie tot benoeming, klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester gemeente Rheden 2017'.

3 Wat willen wij bereiken?
Na de beslissing over het doen van een aanbeveling wordt het herbenoemingsproces voortgezet door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties die zal beslissen over de herbenoeming.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Dit raadsvoorstel en het bijbehorende ontwerpbesluit zijn geheim tot en met de besloten vergadering van de raad waarin de raad een beslissing neemt over de aanbeveling aan de minister over de herbenoeming van de burgemeester.

De geheimhouding van de besprekingen in de vertrouwenscommissie en in de raad en de geheimhouding van de stukken die aan de raad worden gezonden is geregeld in artikel 61c van de Gemeentewet.

Afwijking van deze regels voor geheimhouding is niet toegestaan. Wat wel openbaar gemaakt moet worden, is het door de raad te nemen besluit over de aanbeveling voor herbenoeming. Ook dat is een voorschrift in artikel 61c van de Gemeentewet. Direct na de besloten vergadering volgt een openbare vergadering waarin het besluit van de raad openbaar wordt gemaakt. Vanaf dat moment zijn ook dit raadsvoorstel en het genomen besluit openbaar.

De stemming over de aanbeveling is een schriftelijke geheime stemming, die ook geheim dient te blijven nadat het besluit is genomen. Ook de exacte uitslag van de stemming blijft geheim, zelfs als het besluit unaniem (zonder stemmen tegen) genomen werd door de gemeenteraad.

Alle leden van de raad dienen zich zeer bewust te zijn van deze strikte regels van geheimhouding. Het betekent dat een individueel lid van de raad niet mag onthullen wat zij of hij gestemd heeft.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
Niet van toepassing.

6 Wat zijn de risico's?
Niet van toepassing.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Dit voorstel is besproken tijdens de vertrouwenscommissie d.d. 6 juni 2023.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
In een besloten vergadering van de gemeenteraad zal de beslissing over de aanbeveling genomen worden. Direct aansluitend zal de raad in het openbaar vergaderen en zal de beslissing van de raad bekend worden gemaakt.
De aanbeveling van de gemeenteraad aan de minister wordt eerst gezonden aan de commissaris van de Koning. De commissaris van de Koning draagt vervolgens zorg voor het doorzenden van de aanbeveling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Hij voegt daar zijn advies over de herbenoeming bij. De minister van BZK volgt in zijn voordracht aan de Koning in beginsel de aanbeveling van de gemeenteraad.

Velp 6 juni 2023,

De vertrouwenscommissie van Rheden,

Tim Endeveld,
voorzitter.

23.45

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt
GR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van de Vertrouwenscommissie d.d. 6 juni 2023;

gelezen het verslag van bevindingen met betrekking tot de herbenoeming van de heer C.F. van Eert tot burgemeester van de gemeente Rheden;

gelezen de brief van de commissaris van de Koning d.d. 17 februari 2023;

gelet op de artikelen 16, 23, 24 en 61c van de Gemeentewet;

gelet op de circulaire Benoeming, functioneringsgesprekken en herbenoeming burgemeester van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2017);

gelet op de 'Verordening op de vertrouwenscommissie tot benoeming, klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester gemeente Rheden 2017';

b e s l u i t :

aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan te bevelen de heer C.F. van Eert te herbenoemen als burgemeester van Rheden.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Rondvraag punt Raad 27 juni 2023
fractie: PvdA
indiener: Goos Hageman

Op 3 december 2022 stelden wij schriftelijke vragen over een aantal klachten mbt de afhandelingstermijn bij de aanvragen WMO. Voor bepaalde aanvragen was deze opgelopen tot wel 6 maanden.. Deze vragen zijn door de organisatie adequaat en uitgebreid beantwoord. In maart bereikten ons signalen dat de achterstanden door extra inhuur van personeel belangrijk waren teruggebracht. Daar waren we erg blij mee. Helaas bereiken ons nu opnieuw signalen dat de achterstanden weer oplopen, met name waar het betreft mobiliteitsondersteuning. Inmiddels komen bij ons ombudsteam weer klachten binnen over de specifieke afhandeling van deze klachten. Een cliënt die in februari een gerichte aanvraag heeft gedaan heeft eind juni nog niets gehoord op zijn aanvraag. Ook is hij nog niet uitgenodigd voor een 'keukentafelgesprek'. Toen hij daar kortgeleden navraag naar deed kreeg hij te horen dat geen termijn kon worden gegeven voor zo'n gesprek. Over een week beginnen de zomervakanties.

Wij begrijpen dat er nog steeds van personeelsgebrek sprake is waar het mobiliteitsondersteuning betreft. De PvdA fractie heeft begrip voor het feit dat dit kan leiden tot langere wachttijden. Wij stellen echter ook vast dat de organisatie kennelijk nog geen adequate oplossingen gevonden heeft voor dit al veel langer spelende probleem. Een belangrijk onderdeel daarvan is communicatie naar inwoners waarin de gemeente ook duidelijk maakt dat zij begrip hebben dat deze in hun sociale leven worden belemmerd en een terechte vraag om hulp doen. Dit leidt bij ons tot de volgende vragen:

Vraag 1: Is de wethouder met ons van mening dat het niet mag voorkomen dat aanvragers 4 tot 5 maanden lang geen enkele reactie ontvangen van de gemeente op hun aanvraag (anders dan een ontvangstbevestiging) en dat zij binnen een redelijke termijn tenminste op de hoogte moeten worden gebracht van de verdere afhandeling van hun aanvraag?

Vraag 2: Wat zijn op dit punt de wettelijke termijnen die van toepassing zijn en wat kan de aanvrager doen als deze worden overschreden?

Raadvraag VVD

Raad 27 juni 2023

Geachte College,

Recent is de speciale Aerius-calculator door het Ministerie ter beschikking gesteld. Veel boeren zijn aan het invullen gegaan en tot de conclusie gekomen “piekbelaster of niet”. Ook een aantal boeren in onze gemeente. De uitkomst daarvan is onder de streep dat als er meer dan een 100 tot 120 stuks melkvee met bijbehorend jongvee op het bedrijf aanwezig is, je piekbelaster bent. Schatting is dat het merendeel van de melkveebedrijven in onze gemeente daartoe behoort, ook de bedrijven die biologisch of aangepast boeren.

Nu is de situatie dat het al dan niet piekbelaster zijn afhangt van het stuks vee en niet van de oppervlakte landbouwgrond die men ter beschikking heeft. Gevolg kan zijn dat een aantal boeren zullen stoppen. Daarmee komen bouwplaatsen vrij omdat in de Lbv regeling de gebouw moeten worden gesloopt. In de regeling is ook opgenomen dat de aanvrager de gemeente moet vragen om een bestemmingsplanwijziging. Het is vervolgens de vraag hoe er planologisch mee om wordt gegaan. Formuleer je als gemeente beleid loop je de kans, en de praktijk kennende, dat in een concreet geval de wensen niet goed passen in het beleid.

Gezien de agrarische structuur zal het in onze gemeente om incidentele gevallen gaan. Om voorbereid te zijn op de toekomst daarom de volgende vragen:

Vraag 1:

Is het College het met ons eens dat het gezien het incidentele karakter van de invullingen niet nuttig is om mankracht en bestuurskracht in te zetten om beleid te formuleren maar maatwerk op de plek te leveren?

Vraag 2:

Is het zinvol om in het kader van invoering Omgevingswet na te gaan of deze benadering ook breder kan worden ingezet?

Als dat het geval is,

vraag 3: Gaat het College dat dan ook samen met de Raad oppakken?

Rob Koekkoek

VVD fractie

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
D. Klomberg	1 Economische Ontwikkeling 2 Welzijn	3 Goede gezondheid en Welzijn 4 Kwaliteitsonderwijs 8 Eerlijk werk en economische groei 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
9 mei 2023	5	5

rol raad	soort document
Zienswijze	

voorbereidende vergadering	agendapunt
13 juni 2023	

raadsvergadering	agendapunt
27 juni 2023	

onderwerp
Jaarstukken MGR sociaal domein.

INHOUD VOORSTEL
1 De raad wordt voorgesteld een positieve zienswijze, zoals opgenomen in bijgaande brief, te geven op de gewijzigde begroting 2023, de meerjarenbegroting 2024-2027 en het programmaplan 2024 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland (MGR SDCG).
2 Verder wordt de raad de jaarstukken 2022 van de MGR SDCG en het accountantsverslag over de jaarstukken 2022 ter kennisneming aangeboden.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
Op 1 april 2017 is de Modulaire Gemeenschappelijke Regelling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR) van start gegaan. De MGR SDCG kent drie programma's, waarbinnen zij de haar opgedragen taken regionaal uitvoert in vijf modules. Met er boven een kleine beheerorganisatie die voldoende is toegerust om de taken waarin gemeenten willen samenwerken effectief, efficiënt en in samenhang uit te voeren.

Voorliggend voorstel ziet toe op het ter kennisname aan de raad aanbieden van de jaarstukken 2022 en het accountantsverslag over de jaarstukken 2022. Daarnaast wordt uw raad uitgenodigd om een zienswijze te geven op de gewijzigde begroting 2023, het programmaplan 2024 en de meerjarenbegroting 2024-2027.

2 Wat is de aanleiding?
Jaarstukken 2022
Het Dagelijks Bestuur heeft de jaarrekening over het voorgaande jaar en het jaarverslag met het accountantsverslag verzonden naar het college ter informatie voor de raden. Dit betreft de jaarrekening en het jaarverslag van de MGR met de vijf modules.

De programmaverantwoording van de MGR bevat een beeld van ontwikkelingen in het algemeen en per module in het bijzonder, de verrichte werkzaamheden en gerealiseerde doelen en wat het heeft gekost.

2022 bestond uit een jaar van onverwachte ontwikkelingen zoals effecten van COVID-19 op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt is heel krap geworden. Dat is zichtbaar bij de kansen en uitdaging voor het WSP om kansen te realiseren voor inwoners die een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Ook is het terug te zien in de zorgen over de arbeidsmarkt van de zorgaanbieders en het onderwijs.

Gewijzigde begroting 2023
Voor 2023 ligt er een gewijzigde begroting. De redenen voor het wijzigen van de begroting zijn tweeledig. Ten eerste is er sprake van autonome ontwikkelingen.
Ten tweede zijn er ontwikkelingen binnen het uitvoeringsbeleid. De herziening betreft wijzigingen waarop weinig invloed uitgeoefend kan worden om de toename in kosten te beperken.
Qua autonome ontwikkelingen hebben de indexaties van lonen en prijzen een aanzienlijke impact. Daarnaast is de voorziening verlofsparen nieuw in 2023.
In het uitvoeringsbeleid zijn met name de onderstaande ontwikkelingen van grote invloed op de financiële begroting:

- Module Inkoop Zorg
  Vanwege incidentele ziektevervanging wordt er voor 2023 extra inhuur begroot.
- Module RBL
  Als gevolg van de aangepaste formatierichtlijn wordt in 2023 de formatie voor leerplicht en management uitgebreid.
- Module WSP
  Vanaf 2023 wordt het Steunpunt SROI toegevoegd aan de module WSP.
- Module WgSW
  Voor de module WgSW is rekening gehouden met een hogere loonkostenstijging dan in de primaire begroting was voorzien. Deels vanwege de stijging van het minimumloon en deels omdat rekening is gehouden met wijziging van de CAO en verhoging van de reiskostenvergoeding. Als gevolg van de lopende onderhandelingen over de loonkosten van het SW-personeel is er ten tijde van het opstellen van de begroting zelf geen feitelijke indexering beschikbaar. Het Dagelijks Bestuur heeft daarom besloten voor de begrotingswijziging 2023 voorlopig uit te gaan van een door de bestuurscommissie Participatie geadviseerd scenario van 7% voor de CAO SW.
- Overhead
  Taken voor de Wet open overheid en CISO (informatiebeveiliging) worden in de begroting opgenomen.

Programmaplan 2024
Conform de gemeenschappelijke regeling van de MGR is een programmaplan 2024 voor de vijf modules van de MGR en de MGR beheerorganisatie opgesteld. Dit is de basis voor de begroting 2024. Deze wordt op dezelfde wijze als de begroting voorgelegd aan de raden voor een zienswijze. Het programmaplan 2024 is samen met de meerjarenbegroting een integraal onderdeel geworden van de begroting 2024 (deel 2: beleidsbegroting).

- Module Inkoop Zorg
  De lijn van doorontwikkeling en kwaliteitsverbetering van de zorg als het gaat om de output/effectiviteit van de zorg en verbetering van de controle op de rechtmatigheid van de geboden zorg aan inwoners wordt voortgezet. Er wordt gekeken of meer uitvoeringstaken die nu bij de gemeenten liggen efficiënter regionaal georganiseerd kunnen worden. De data-analyses op regionaal niveau van gegevens van aanbieders en gemeenten worden de komende jaren verder uitgebreid om van elkaar te leren en eventuele beleidsmatige aanpassingen door de kunnen voeren in de inkoopafspraken met aanbieders.

- Module RBL
  Het RBL heeft een belangrijke rol in de preventie van problemen bij jeugdigen. Eind 2022 is er door de brancheverenigingen Ingrado een nieuwe formatierichtlijn gepubliceerd. De analyse hiervan leidt ertoe dat voorgesteld wordt de formatie voor leerplichttaken te laten toenemen. In 2023 wordt een groeimodel gehanteerd voor het ophogen van de formatie en bijbehorende kosten. In 2023 wordt de uitwerking hiervan geëvalueerd om te bepalen wat er qua formatie-uitbreiding in 2024 nodig is. Deze verwachte ontwikkeling is nog niet in de begroting 2024 verwerkt.
- Module WSP
  Het WerkgeversServicePunt blijft werkgevers adviseren hoe een werkgever meer inclusief kan worden en kandidaten kan vinden voor hun vacatures. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt liggen er kansen voor kandidaten uit het doelgroepenregister/ banenafspraak. In 2023 is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten met het UWV over de samenwerking tussen beide teams van het WSP (UWV-deel en gemeenten).
- Module WgSW
  De module WgSW richt zich op het invullen van het formeel werkgeverschap van ca. 1700 SW-medewerkers. Dit gebeurt op basis van de afspraken die gemeenten in 2023 opnieuw hebben vastgelegd met Scalabor en de MGR voor de periode 2023-2025.
- Module Contractmanagement Inburgeringstrajecten
  Met de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet inburgering zijn gemeenten verplicht om aan statushouders een inburgeringsvoorziening aan te bieden. Het contract-management daarvan is bij de MGR belegd.
- Beheer
  De beheerorganisatie blijft de ontwikkelingen in de modules ondersteunen. Daarbij wordt gekeken naar ontwikkelingen in het sociaal domein en de samenhang met de uitvoering van taken door de modules van de MGR. Daarnaast wordt ook invulling gegeven aan uitvoering van nieuwe vereisten in wet- en regelgeving zoals de wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen.

Meerjarenbegroting 2024-2027
De meerjarenbegroting is gebaseerd op het programmaplan 2024. Daarbij is voortgebouwd op de gewijzigde begroting 2023. Voor de begroting 2024 wordt aangesloten bij de septembercirculaire 2022: een loonindexatie van 4,2% voor 2024 en een prijsindexatie van 2,4% voor 2024. Voor 2025 en verder wordt in de meerjaren-begroting zonder indexatie gerekend.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.
De beleidsnotitie samenwerkingsverbanden.

4 Wat willen wij bereiken?
Met het voorleggen van de documenten wordt beoogd dat de raad van Rheden tijdig een zienswijze indient bij de MGR.

De overige stukken worden ter kennisname aan de raad aangeboden om informatie te verstrekken over de ontwikkelingen ten aanzien van de regionale samenwerking via de MGR.

De MGR is een modulaire gemeenschappelijke regeling waarin verschillende modules zijn ondergebracht. De modules hebben raakvlakken met verschillende beleidsterreinen en inherent daaraan ook met verschillende Global Goals. Wij leveren in ieder geval een bijdrage aan Global Goal 3: Goede gezondheid en Welzijn, Global Goal 4: Kwaiteitsonderwijs, Global Goal 8: Eerlijk werk en economische groei en Global Goal 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Het Algemeen Bestuur zal de gewijzigde begroting 2023, het programmaplan 2024 en de meerjarenbegroting 2024-2027 in haar vergadering op 7 september 2023 vaststellen. Vandaar dat de raden verzocht worden om voor het zomerreces zienswijzen kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de MGR. Het Dagelijks Bestuur ontvangt graag uiterlijk 10 juli uw zienswijze.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

Ten aanzien van de jaarrekening 2022

Voor 2022 geeft de realisatie ten opzichte van onze begroting (Winterrapportage 2022) het volgende beeld (bedragen x € 1.000,00):

Samenwerkingsmodule	Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
Beheer en Inkoop	205	197	-8
Onderwijszaken	154	147	-7
WSP	181	179	-2
Werkgeverschap SW	6.179	6.165	-14
Inburgering	8	8	0
Totaal	**6.727**	**6.696**	**-31**

De totale gemeentelijke bijdrage voor de MGR met haar modules is lager dan begroot. Dit komt door lagere kosten voor de module Werkgeverschap SW, die te maken hebben met een hogere uitstroom van SW-medewerkers in 2022 en daarmee lagere loonkosten dan begroot. Met het vaststellen van de Winterrapportage 2022 is een groot deel van dit voordeel al in de begroting verwerkt.

Gewijzigde begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2027

Het verwerken van de begrotingswijzigingen van de MGR in de Programmabegroting van Rheden geeft het volgende financiële effect (bedragen x € 1.000,00):

Programmabegroting 2023 was:

Samenwerkingsmodule	2023	2024	2025	2026
Beheer en Inkoop	216	216	216	216
Onderwijszaken	148	148	148	148
WSP	182	182	182	182
Werkgeverschap SW	6.034	5.672	5.331	5.010
Inburgering	8	8	8	8
Totaal	**6.588**	**6.226**	**5.885**	**5.564**

Programmabegroting 2023 wordt:

Samenwerkingsmodule	2023	2024	2025	2026
Beheer en Inkoop	272	254	254	254
Onderwijszaken	208	233	233	233
WSP	195	222	222	222
Werkgeverschap SW	6.787	6.581	6.252	5.939
Inburgering	8	8	8	8
Totaal	**7.470**	**7.298**	**6.969**	**6.656**

De begrotingswijzigingen die verwerkt worden in de 1e Bestuursrapportage 2023 zijn:

Samenwerkingsmodule	2023	2024	2025	2026
Beheer en Inkoop	56	38	38	38
Onderwijszaken	60	85	85	85
WSP	13	40	40	40
Werkgeverschap SW	753	909	921	929
Inburgering	0	0	0	0
Totaal	**882**	**1.072**	**1.084**	**1.092**

7 Wat zijn de risico's?
Voor de MGR geldt dat de kosten, ook in het geval de vastgestelde begroting wordt overschreden, worden verdeeld over de deelnemende gemeenten volgens de vastgestelde verdeelsleutel. De kans dat dit voorkomt wordt ingeschat op laag.
Om onvoorziene uitgaven op te kunnen vangen, zijn er beperkte bestemmingsreserves per module ingericht (max. 50k). Voor WgSW is dit in principe 1% van de loonsom.
Zoals eerder aangegeven wordt voor 2022 een uitzondering gemaakt.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
De documenten zijn voorbereid in samenwerking met de ambtelijke vakgroepen van de samenwerkende gemeenten. De deelbegrotingen van de modules zijn behandeld en geaccordeerd in de desbetreffende bestuurscommissies.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Gemeenten koppelen hun zienswijze terug aan het Dagelijks Bestuur van de MGR.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Jaarlijks wordt de samenwerking en werkwijze van de MGR geëvalueerd. De raad wordt hier via de vaste P&C-momenten over geïnformeerd.

Velp, 9 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

23.35

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 6
DR

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2023;

b e s l u i t :

een positieve zienswijze, zoals opgenomen in bijgaande brief, te geven op de gewijzigde begroting 2023, de meerjarenbegroting 2024-2027 en het programmaplan 2024 van de MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland, waarbij de volgende tekst wordt toegevoegd aan de zienswijze:

'De gemeenteraad vraagt u kritisch te zijn op het houden van grip op de financiën, omdat wij als gemeente mogelijk genoodzaakt zijn om de komende periode te bezuinigen.'

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

MGR sociaal domein Centraal Gelderland (MGR SDCG)
Postbus 2100
6802 CC ARNHEM

Tel. (026) 7029 777

Raad van de gemeente Rheden
Postbus 9110
6994 ZJ DE STEEG

Datum	:	20 maart 2023
Onderwerp	:	Aanbiedingsbrief financiële jaarstukken en Kaderbrief met verzoek om indienen raadszienswijze

Geachte heer, mevrouw,

De MGR sociaal domein Centraal Gelderland voert sinds april 2017 diensten uit voor 11 gemeenten. Dat doen we op het terrein van inkoop zorg en inburgeringstrajecten, leerplicht en voortijdig schooluitval, werkgeversdienstverlening en werkgeverschap voor inwoners met een SW-indicatie in de deelnemende gemeenten. Uw gemeente neemt deel aan deze modulaire gemeenschappelijke regeling voor één of meerdere modules. Daarom bieden wij u de concept-begrotingswijziging 2023, het programmaplan 2024 en de concept-meerjarenbegroting 2024-2027 aan. Tevens is op verzoek van een aantal gemeenten een Kaderbrief opgesteld. U ontvangt verder een samenvatting van het vastgestelde jaarverslag en jaarrekening en de jaarstukken 2022 met de controleverklaring.

Informatiebijeenkomst
Wij beseffen dat de huidige financiële ontwikkelingen complex en onzeker zijn. Dit doet een groot beroep op u als gemeente. Daarom hebben we onze best gedaan om de ontwikkelingen, die dit jaar ook bij de MGR omvangrijk zijn, zo goed en volledig mogelijk te duiden.
Wij geven u met deze kaderbrief inzicht in de stukken die voorliggen. Daarnaast nodigen wij u als raadslid graag uit voor een informatiebijeenkomst op **maandagavond 22 mei of donderdagavond 25 mei**. De bijeenkomst op 22 mei is fysiek en de bijeenkomst van 25 mei digitaal. Door twee momenten te organiseren, willen we zoveel mogelijk raadsleden de mogelijkheid bieden een bijeenkomst bij te wonen. Via de griffies ontvangt u verdere informatie.

Zienswijzen
Wij houden rekening met de nieuwe termijn van 12 weken voor het indienen van een zienswijze op de begroting. Wij vernemen graag **uiterlijk 10 juli** uw zienswijze op de concept begrotingswijziging 2023 en de concept meerjarenbegroting 2024-2027, waarin het programmaplan 2024 is opgenomen. Daarna zal het Algemeen Bestuur op 7 september 2023 besluiten kunnen nemen over de begrotingswijziging 2023, de meerjarenbegroting 2024-2027, waaronder het programmaplan 2024.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur

J. Goossen
Voorzitter MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

Bijlagen:
- Kaderbrief met overzicht bijdrage van uw gemeente voor 2022, 2023 en 2024 aan de MGR SDCG
- Samenvatting Jaarverslag en jaarrekening 2022 MGR SDCG
- Concept begrotingswijziging 2023, programmaplan 2024 concept meerjarenbegroting 2024-2027
- Jaarverslag en jaarrekening 2022 met controleverklaring

Bijlage: Kaderbrief

De begroting 2024 wordt berekend op basis van de prognose 2023 en de onderstaande kaders voor bestaand beleid. Uitgegaan wordt van reële kosten voor loon en overige indexeringen.

Op 21 februari 2023 is er een principeakkoord gesloten tussen werkgevers en vakbonden voor een eenjarige CAO SGO. We hebben de beschikbare informatie gebruikt bij het opstellen van de begrotingswijziging 2023.

Als gevolg van de lopende onderhandelingen over de loonkosten van het SW-personeel is er ten tijde van het opstellen van zowel de kaders voor de begroting als de begroting zelf geen feitelijke indexering beschikbaar. Het DB heeft daarom besloten voor de begrotingswijziging 2023 voorlopig uit te gaan van een aanname, en heeft een aantal scenario's voorgelegd aan de bestuurscommissie Participatie ter advisering. Het advies van de bestuurscommissie is door het DB overgenomen in de aan u voorgelegde begrotingswijziging 2023. Indien er voor het vaststellen van de definitieve begroting in september nieuwe informatie beschikbaar is over eventuele ontwikkelingen in de CAO SW, zullen wij u zo snel als mogelijk van de effecten daarvan op de hoogte brengen. Indien eventuele nieuwe informatie binnen de zienswijzetermijn beschikbaar komt, verzoeken wij u hiermee rekening te houden in uw zienswijze.

Voor de begroting 2024 wordt aangesloten bij de septembercirculaire 2022.

1) Op basis van bovenstaande overwegingen zijn de volgende indexeringen van toepassing voor de komende jaren:

	2023	**2024**	**2025-2027**
Loonvoet (CAO SGO + inschaling)	7,7%	4,2%	geen
Index Materieel Overheidsconsumptie	12%	2,4%	geen

Voor 2025 en verder wordt in de meerjarenraming zonder indexatie gerekend.

2) Personeelskosten:
   - De personeelskosten zijn geraamd op basis van de inschaling van de benodigde bezetting en de verwachte kosten van de flexibele schil. De personeelskosten worden begroot op werkelijke loonkosten van de bezetting, conform het principeakkoord van 21 februari jl. Dat betekent dat er geen ruimte is begroot voor hogere inschaling bij werving en selectie en/of inhuur, tenzij dit nadrukkelijk is aangegeven.
   - De loonvoet voor 2023 valt hoger uit dan in de primaire begroting.
   - Het verwachte uitstroompercentage SW op basis van pensionering, langdurige ziekte, ondergrens etc. is 5% voor zowel 2023 als voor de jaren 2024-2027.
   - De CAO-ontwikkeling van het SW-personeel is bij het opstellen van de begroting nog niet bekend. We gaan derhalve voor de CAO SW uit van 7% voor het hele jaar. Bij de CAO SW zijn de onderste schalen per 1 januari 2023 met 10,15% omhooggegaan ten gevolge van de verhoging van het minimumloon en is er per 1 juli ook een verhoging voorzien. Er wordt ook rekening gehouden met eventuele andere wijzigingen in de betreffende CAO.

3) De indexatie van materiële kosten verschilt per kostensoort. Afspraak is dat we uitgaan van de reële kostenontwikkeling die aan de MGR mag worden opgelegd op basis van afspraken met aanbieders.

4) De MGR bestaat ruim 5 jaar en de afschrijftermijn van hardware is 4 jaar. De module Inkoop Zorg en de module Beheer gaan in 2023 haar hardware vervangen. Voor WSP is dit in 2024 aan de orde. De kosten hiervan komen terug in de begrotingswijziging 2023 van de module Inkoop Zorg en module Beheer en de begroting 2024 van WSP. Bij de module RBL zijn de werkplekken via de

dienstverlening van de Connectie voorzien van de benodigde ICT-voorziening en is investering derhalve niet aan de orde.

5) Voor uitvoering van de Wet Open Overheid voegen we € 15.000 toe aan de begroting van de overhead.

6) We moeten voor de optie van verlofsparen een voorziening opnemen. Deze wordt vanaf 2023 opgebouwd, en is gerelateerd aan 10% van het saldo van bovenwettelijke uren uit 2023 en eerdere jaren.

Nieuw uitvoeringsbeleid 2023
De regio wil een nieuwe inkoop voor zorg gaan voorbereiden en er liggen extra verzoeken om taken uit te voeren binnen de module Inkoop Zorg. Deze zijn verwerkt in de begroting. Daarmee start de module Inkoop Zorg in 2023 en dit proces zal doorlopen in 2024.

Binnen de module RBL houden we rekening met aanpassingen in de formatie als gevolg van de nieuwe formatierichtlijn van branchevereniging Ingrado voor leerplichttaken, waaronder kwalificatieplicht MBO. We voeren dit in 2023 stapsgewijs in. In 2023 voeren we een evaluatie uit om te bepalen wat er voor 2024 nodig is als volgende stap in de formatie-uitbreiding leerplicht. De eventuele uitbreiding in 2024 is niet meegenomen in de concept begroting 2024.

Op verzoek van het RPO Participatie wordt in 2024 de sub-module Steunpunt SROI toegevoegd aan de samenwerkingsmodule WSP. In 2023 wordt het Steunpunt reeds opgenomen in de begroting, maar wordt gefinancierd uit regionale middelen.

Begrotingswijziging 2023
Er wordt nu een begrotingswijziging 2023 aan u voorgelegd waarover u uw zienswijze kunt geven.

Impact autonome ontwikkelingen
In 2023 zien we ons geconfronteerd met onzekere loonkostenontwikkelingen en hoge indexaties. De autonome ontwikkelingen gelden voor de gehele MGR. We geven een overzicht van de impact ten opzichte van de primaire begroting 2023:

1. De loonkostenontwikkeling wordt begroot op 7,7% (was: 2,3%) voor ambtelijk en 7% voor SW-personeel. Het financieel effect is:
   Ambtelijk: € 400.000
   SW: € 2.690.000

2. Huisvestingskosten worden geïndexeerd met 14,5% (was: 1,5%). Het financieel effect is € 30.000.

3. ICT-lasten worden geïndexeerd met 10% en 18%, afhankelijk van de leverancier. Het financieel effect is € 80.000.

4. Softwarelasten worden geïndexeerd met 12% (was: 1,5%). Het financieel effect is € 20.000.

5. Nieuw in 2023 is de voorziening verlofsparen. Het financieel effect is € 40.000.

Impact uitvoeringsbeleid 2023
Naast autonome ontwikkelingen zijn er ook ontwikkelingen in het uitvoeringsbeleid die van grote invloed zijn op de financiële begroting. De grootste impact ten opzichte van de primaire begroting 2023 wordt veroorzaakt door:

- Inkoop zorg:
  - Vanwege incidentele ziektevervanging van essentiële functies die niet onderling vervangen kunnen worden, wordt er voor 2023 extra inhuur begroot. Financieel effect: *Incidenteel* € 150.000.
  - Voor verdere doorontwikkeling van de regionale uitgangspunten voor de inkoop zorg wordt rekening gehouden met een projectleider. Financieel effect: *Incidenteel* € 100.000.
  - Voor verdere doorontwikkeling van de regionale uitgangspunten voor de inkoop zorg wordt rekening gehouden met een kostprijsonderzoek. Financieel effect: *Incidenteel* € 50.000.
- RBL:
  - Als gevolg van de aangepaste formatierichtlijn breiden we in 2023, als eerste stap in de formatie voor leerplicht en bijbehorend management, uit. Een deel hiervan vangen we op door het budget voor inhuur structureel voor vaste formatie in te zetten. Per saldo is het financieel effect *structureel* € 450.000.
- WSP:
  - Vanaf 2023 wordt het Steunpunt SROI toegevoegd aan de module WSP. Financieel effect *structureel* € 170.000. In 2023 worden deze lasten gedekt vanuit regionale middelen. Vanaf 2024 betalen de deelnemende gemeenten de bijdrage.
  - In 2023 worden verschillende regionale opdrachten uitgevoerd, waaronder de Harrie-trainingen en inzet voor het Regionaal Mobiliteits Team (RMT). Financieel effect *incidenteel* € 150.000. Hier staan regionale middelen tegenover. Voor 2024 zijn deze nog niet begroot.
- WgSW:
  - Bij de module WgSW liggen de kosten hoger dan de primaire begroting omdat er rekening is gehouden met een hogere loonkostenstijging dan in de primaire begroting was voorzien. Deels vanwege de stijging van het minimumloon en deels omdat rekening is gehouden met wijziging van de CAO en verhoging van de reiskostenvergoeding. Tevens houden we rekening met een incidentele uitkering voor SW medewerkers in afwachting van CAO ontwikkelingen.
  - Er is sprake van een herverdeling van de gemeentelijke baten op basis van het aantal arbeidsjaren per oktober 2022.
- Overhead:
  - In 2023 kunnen we dienstverlening voor een Functionaris Gegevensbescherming niet langer afnemen van de gemeente Arnhem. Hiervoor zoeken we een structurele oplossing. Daarnaast worden taken voor de Wet Open Overheid en CISO opgenomen in de begroting. Financieel effect *structureel* € 50.000. Deze meerkosten worden toegerekend aan de verschillende modules en de beheerorganisatie.

Deze begrotingswijziging 2023 betekent voor uw gemeente een wijziging van uw bijdrage t.o.v. de primaire begroting. Dit is weergegeven in de bijlage.

Programmaplan 2024
Het programmaplan 2024 is integraal onderdeel van de meerjarenbegroting 2024-2027. Daarin worden de werkzaamheden voortgezet zoals ze de afgelopen jaren zijn ingezet.

Voor de primaire begroting 2024 is op dit moment onvoldoende in te schatten welke extra regionale opdrachten er bij de MGR worden ondergebracht. We houden rekening met de volgende ontwikkelingen:

1. WSP: Het Steunpunt SROI wordt *structureel* bekostigd met bijdrage van gemeenten. Financieel effect € 170.000.
2. Overhead: In verband met de toevoeging van extra opdrachten verwachten we een ontwikkeling in HR-advies. Financieel effect *structureel* € 35.000.

De begrotingswijziging 2023, het programmaplan 2024 en de meerjarenbegroting 2024-2027 wordt voor zienswijze voorgelegd.

We zijn trots op de resultaten die de medewerkers van de MGR in 2022 voor u en uw inwoners hebben weten te bereiken. In 2023 en 2024 blijven wij dit met dezelfde professionaliteit, toewijding en dynamische houding doen, waarbij we samen met gemeenten willen toewerken naar meer integraliteit, netwerksamenwerking en ketenoptimalisatie in het sociaal domein. Dit sluit aan bij de visie van de MGR:

De MGR staat voor passende ondersteuning bij onderwijs, participatie en zorg die voor alle inwoners in onze regio toegankelijk moet zijn. Iedereen hoort erbij. Door een integrale benadering kunnen gemeenten effectief en efficiënt samenwerken en elkaar versterken. Wij verbeteren, innoveren en ontwikkelen samen met onze partners. Wij laten ons inspireren door lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein.

- *Bij de module Inkoop* Zorg wordt de lijn voortgezet van doorontwikkeling en kwaliteitsverbetering van de zorg als het gaat om de output/effectiviteit van de zorg en verbetering van de controle op de rechtmatigheid van de geboden zorg aan inwoners. Met gemeenten kijken we of er meer uitvoeringstaken, die nu bij gemeenten liggen, efficiënter regionaal georganiseerd kunnen worden, zodat kennis, kunde en continuïteit geborgd worden en er geen dubbel werk gedaan wordt door gemeenten. De data-analyses op regionaal niveau van gegevens van aanbieders en gemeenten, wordt de komende jaren verder uitgebreid om van elkaar te leren en eventuele beleidsmatige aanpassingen door te kunnen voeren in de inkoopafspraken met aanbieders. We willen met gemeenten in gesprek over klantervaringen van inwoners, om zo aanvullende informatie te krijgen over kwaliteit, effectiviteit en levering van afgesproken zorg. We zien ook in de zorg steeds grotere personele problemen bij aanbieders. Dat vraagt van gemeenten om na te denken over mogelijke consequenties en alternatieven voor ‘gebruikelijke’ zorg. Daarover is ook afstemming met de bestuurders in de bestuurscommissie Participatie en het WSP.

- Bij de *module Onderwijszaken (RBL)* staat het recht op leren en ontwikkelen voor jeugdigen van 5 tot 23 jaar centraal met de ambitie dat zoveel mogelijk jeugdigen een route volgen naar een startkwalificatie. Jeugdigen die ongeoorloofd verzuimen of (dreigen) uit te vallen worden terug naar school begeleid of naar een andere passende route in zorg of arbeid. Het RBL heeft een belangrijke rol in de preventie van problemen bij jeugdigen. Eind 2022 is er door branchevereniging Ingrado een nieuwe formatierichtlijn gepubliceerd. De analyse hiervan leidt ertoe dat voorgesteld wordt de formatie voor leerplichttaken, waaronder ook kwalificatieplicht MBO, te laten toenemen. In 2023 hanteren we een groeimodel voor het ophogen van de formatie en bijbehorende kosten. In 2023 gaan we de uitwerking hiervan evalueren om te bepalen wat er nodig is in de formatie-uitbreiding leerplicht voor 2024. Deze verwachte ontwikkeling is nog niet verwerkt in de begroting 2024.

- Het *WerkgeversServicePunt* blijft werkgevers adviseren hoe een werkgever meer inclusief kan werken en kandidaten te vinden voor hun vacatures. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt liggen er kansen voor kandidaten uit het doelgroepenregister/banenafspraak.
  Het WSP zal naast de werkgeversbenadering dichter bij het aanbod van kandidaten gaan zitten om matches mogelijk te maken. In 2023 is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten met het UWV over de samenwerking tussen beide teams van het WSP (UWV-deel en gemeenten). Het WSP-gemeentelijk deel zal de werkzaamheden voortzetten in 2023 en 2024 met meer focus op de gemeentelijke opdracht. Dit is de basis voor de voorliggende begroting.
  Daarnaast blijft het WSP haar bijdrage leveren aan het regionale arbeidsmarktbeleid en wordt geanticipeerd op de mogelijke komst van de Regionale Werk Centra (RWC's).

- *De module WgSW* heeft eenzelfde ambitie als afgelopen jaar, namelijk het invullen van het formeel werkgeverschap van ca. 1700 SW-medewerkers. Dit gebeurt op basis van de afspraken die gemeenten in 2023 opnieuw hebben vastgelegd met Scalabor en de MGR voor een periode van 3 jaar (2023-2025). Er zijn geen boventallige medewerkers van Presikhaaf Bedrijven meer in dienst van de MGR. Wel worden nog boven- en na-wettelijke uitbetalingen gedaan waarvoor een voorziening is getroffen.

- Met de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet Inburgering zijn gemeenten verplicht om aan statushouders (nieuwe instroom) een inburgeringsvoorziening aan te bieden. Hiertoe hebben gemeenten een gezamenlijke aanbesteding gedaan, en is het contractmanagement bij de MGR belegd. Het hoofddoel van *de module Contractmanagement Inburgeringstrajecten* is de uitvoering van de inburgeringstrajecten op managementniveau volgen, en snel te kunnen bijsturen waar resultaten achterblijven.

- De *MGR beheerorganisatie* blijft deze ontwikkelingen in de modules ondersteunen. We kijken daarbij naar de ontwikkelingen in het sociaal domein en de samenhang met de uitvoering van taken door de modules van de MGR. Daarnaast ligt de bedrijfsvoering bij beheer. Daarbij wordt invulling gegeven aan uitvoering van nieuwe vereisten in wet- en regelgeving, zoals de wijziging Wet Gemeenschappelijke Regeling.

Meerjarenbegroting 2024 – 2027
In aansluiting op het Programmaplan 2024 is een meerjarenbegroting gemaakt.

Lasten en baten **€ x 1000**	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Gewijzigde Begroting 2023	Begroting 2024	*Verschil 2023*	*Verschil 2024*
Lasten per module						
Inkoop	€ 1.703	€ 1.759	€ 2.302	€ 2.105	*€ 543*	*-€ 197*
Onderwijs	€ 2.818	€ 2.894	€ 3.636	€ 3.816	*€ 742*	*€ 180*
WSP	€ 1.734	€ 1.653	€ 2.092	€ 2.041	*€ 439*	*-€ 51*
WgSW	€ 53.673	€ 52.319	€ 56.755	€ 55.024	*€ 4.436*	*-€ 1.732*
CMI	€ 70	€ 71	€ 76	€ 78	*€ 5*	*€ 3*
Beheer	€ 367	€ 476	€ 538	€ 557	*€ 62*	*€ 19*
Lasten (incl. overhead	**€ 60.364**	**€ 59.172**	**€ 65.399**	**€ 63.621**	*€ 6.227*	*-€ 1.778*
Baten						
Gemeentelijke bijdra	€ 57.094	€ 56.146	€ 61.892	€ 60.566	*€ 5.746*	*-€ 1.326*
Regionale bijdrage (R	€ 1.082	€ 1.167	€ 1.284	€ 1.265	*€ 117*	*-€ 19*
Buitengemeenten (SW	€ 1.588	€ 1.456	€ 1.534	€ 1.467	*€ 78*	*-€ 67*
Overige baten	€ 598	€ 364	€ 680	€ 323	*€ 316*	*-€ 357*
Rentebaten	€ 2					
Baten	**€ 60.364**	**€ 59.133**	**€ 65.390**	**€ 63.621**	*€ 6.257*	*-€ 1.769*
Resultaat	**€ 0**	**€ 39**	**€ 9**	**€ 0**	*-€ 30*	*-€ 9*
Onttrekking aan rese	€ 33	€ 39	€ 9	€ 0	*-€ 30*	*-€ 9*
Dotatie aan reserve	€ 19	€ 0	€ 0	€ 0	*€ 0*	*€ 0*
Eindresultaat	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Ten opzichte van de jaarschijf 2023 neemt de begroting in 2024 met € 1,8 miljoen af. Dit wordt veroorzaakt door het wegvallen van budget voor een incidentele uitkering bij de SW (€ 1,3 miljoen). Ook zorgen de reguliere uitstroom van SW-medewerkers die in 2024 naar verwachting weer hoger ligt dan de loonkostenontwikkeling, en het wegvallen van de incidentele kosten bij Inkoop Zorg, voor lagere lasten.

Gemeentelijke bijdragen **€ x 1000**	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Gewijzigde Begroting 2023	Begroting 2024	*Verschil 2023*	*Verschil 2024*
Inkoop	€ 1.668	€ 1.759	€ 2.302	€ 2.105	*€ 543*	*-€ 197*
Onderwijs	€ 1.669	€ 1.684	€ 2.301	€ 2.551	*€ 617*	*€ 250*
WSP	€ 1.617	€ 1.645	€ 1.780	€ 2.041	*€ 136*	*€ 260*
WgSW	€ 51.693	€ 50.512	€ 54.895	€ 53.233	*€ 4.383*	*-€ 1.662*
CMI	€ 70	€ 71	€ 76	€ 78	*€ 5*	*€ 3*
Beheer	€ 378	€ 476	€ 538	€ 557	*€ 62*	*€ 19*
Totaal gemeentelijke bijdragen	**€ 57.095**	**€ 56.146**	**€ 61.892**	**€ 60.566**	*€ 5.746*	*-€ 1.326*

Het totale effect van de begroting 2023 voor de gemeentelijke bijdrage uw gemeente staat in de bijlage vermeld.

Risicoparagraaf
De huidige financiële ontwikkelingen zijn op de hierboven aangegeven manier verwerkt in de begrotingswijziging 2023 en begroting 2024-2027. Daarmee hebben we de risico's zoveel mogelijk proberen te beperken. De risico-analyse is met het algemeen bestuur besproken en in de begroting opgenomen.

Bijlage: Samenvatting jaarverslag 2022

De MGR staat voor een krachtige en samenhangende aanpak van lokale en regionale opgaven binnen het sociaal domein.

Jaarverslag 2022:
De resultaten van onze diensten staan in het jaarverslag. Dit is per module apart weergegeven. Hieronder volgt een korte samenvatting van de inhoudelijke resultaten.

Inhoudelijke resultaten 2022

Module Inkoop Zorg

De focus in 2022 lag op het monitoren van doelmatigheid en rechtmatigheid, onder andere door controles op de jaarrekeningen van gecontracteerde aanbieders. Er is een regionaal handhavingskader opgesteld waarmee we als regio in de loop van 2023 gezamenlijk en daadkrachtiger toezicht kunnen uitvoeren op gecontracteerde zorg. Het is eenvoudiger geworden om signalen te melden, hierdoor kunnen we sneller en adequater handelen bij signalen.

Met de ingebruikname van het regionaal dashboard van ZorgLokaal hebben we het mogelijk gemaakt dat we binnen de regio (geanonimiseerd) data kunnen uitwisselen over het zorggebruik. De eerste stap om meer datagestuurd te kunnen gaan werken is daarmee gezet. Naast de lokale informatie krijgen we hiermee ook zicht op regionale ontwikkelingen en trends.

Voor de zorgvorm Verblijf Jeugd zijn de noodzakelijke voorbereidingen gestart zodat we in 2023 de nieuwe inkoop hiervan kunnen uitvoeren.

Voor de inkoop van Beschermd Wonen hebben we alle noodzakelijke verbeteringen en verduidelijkingen doorgevoerd zodat Beschermd Wonen optimaal kan bijdragen aan de beweging naar Beschermd thuis. Enkele regiogemeenten hebben zich aangesloten bij diverse (submodule)onderdelen van de regionaal inkoop waardoor we voor aanbieders minder verschillende overeenkomsten hebben. Dit draagt bij aan administratieve lastenverlichting.

Ook de eerste beperkingen, van dat wat we ingekocht hadden, werden zichtbaar. Dit werd vooral versterkt door de op elkaar ingrijpende ontwikkelingen, zoals de krapte op de arbeidsmarkt. Ontwikkelingen die ingrijpen op veel facetten; niet alleen op de financiële gezondheid van aanbieders maar ook op het welzijn van de medewerkers die zorg leveren aan de meest kwetsbare inwoners van de gemeenten.

Module Onderwijs (RBL)

Er is al een aantal jaar, op een tijdelijke dip na tijdens de schoolsluitingen vanwege de coronapandemie, een stijgende trend in het aantal verzuimmeldingen. Daarnaast neemt de ernst en de complexiteit van de problematiek toe. Onze proactieve en preventieve samenwerking met scholen is onder andere een reden voor het hoge aantal verzuimmeldingen in onze regio. Een verzuimmelding betekent namelijk dat de leerling in zicht is.

De toestroom van Oekraïense vluchtelingen zorgde voor een nieuwe doelgroep voor het RBL. Samen met gemeenten en scholen is deze doelgroep in beeld gebracht en vervolgens gemotiveerd en ondersteund naar het onderwijs.

De RMC Routekaart is geïmplementeerd voor een methodische aanpak voortijdig schoolverlaten. Hiermee krijgen arbeid en zorg een meer nadrukkelijke plek in de begeleiding van jeugdigen die uitvallen op school. Ook is gestart met een gezamenlijke training Methodische Aanpak Schoolverzuim voor de leerplichtconsulenten, de basis voor onze werkwijze.
Voor de jongeren in kwetsbare positie die op het VSO zitten en uitstromen met het profiel onderwijs, is met de scholen de afspraak gemaakt om ook deze jongeren bij het RBL te melden als er ondersteuning nodig is. Voorheen werd deze groep alleen geregistreerd en niet actief benaderd.

Module WerkgeversServicepunt (WSP)

De verwachte stijging van de werkloosheid als gevolg van Corona bleef uit in 2022. Er bleek juist sprake van een forse daling van het aantal uitkeringen (bijstand en WW). De krapte op de arbeidsmarkt is echter voor veel werkgevers een nijpend probleem. In samenwerking met het team WSP-UWV zijn verschillende evenementen georganiseerd. Opvallend, maar passend bij het beeld van de arbeidsmarkt, is dat het in de huidige tijd eenvoudig is om werkgevers te interesseren voor banenmarkten, meet & greets en andere ontmoetingen, maar dat het moeilijk is om hiervoor kandidaten geïnteresseerd te krijgen. Voor het organiseren van deze arbeidsmarkten is via het Regionaal Mobiliteits Team regionale financiering geregeld.

Het totale WSP heeft in 2022 560 plaatsingen gerealiseerd, waaronder 141 plaatsingen in het kader van de banenafspraak. Van het aantal gemelde vacatures is 41,6% vervuld. Dat percentage ligt daarmee net iets boven de afgesproken prestatie-indicator van 40%.
De werkgeverstevredenheid voor WSP Midden Gelderland scoort een 8,0 (t.o.v. 7,4 landelijk)

Met de oorlog in Oekraïne kwam een stroom vluchtelingen naar ons land die bij binnenkomst direct de mogelijkheid kreeg om te gaan werken. Het WSP heeft samen met gemeenten diverse grote banenmarkten en events op locatie georganiseerd om werkgevers en Oekraïense werkzoekenden met elkaar in contact te brengen. Dit heeft geleid tot ruim 250 plaatsingen.

Specifiek gericht op jongeren zijn projectactiviteiten als ‘busses voor jobs’ (oriëntatie van jongeren die met een bus naar werkgevers gaan), ‘de matchingstafel’ (het matchen van moeilijk bemiddelbare jongeren op basis van hiervoor opgestelde profielen) en ‘het Schakelpunt’ (voor vroegtijdig schoolverlaters op MBO1-niveau) noemenswaardig.

Op verzoek van de deelnemende gemeenten wordt het Steunpunt SROI als submodule vanaf 2023 ondergebracht bij het WSP. In 2022 zijn hiervoor de voorbereidingen gestart.

Module Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW)

Voor ruim 1.800 SW-medewerkers is in 2022 uitvoering gegeven aan de werkgeversrol. Er is opnieuw een groot aantal SW-medewerkers uitgestroomd door pensionering, ziekte etc. Deze mensen lieten werk achter voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Werk waarvoor het steeds lastiger wordt om kandidaten te vinden in de steeds krapper wordende arbeidsmarkt. In totaal stroomden 126 mensen uit (uitstroompercentage 6,5%). Er werken nu nog 1717 mensen in de SW gedetacheerd bij Scalabor.

Door de inflatie en toegenomen energieprijzen wordt het voor veel van de SW-medewerkers steeds lastiger om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. In 2022 heeft dat nog geen gevolgen gehad voor de loonkosten (geen compenserende maatregelen voor SW-personeel) maar we zien wel dat steeds meer medewerkers in financiële problemen zijn gekomen. Mede daarom zijn met de deelnemende gemeenten afspraken gemaakt over de mogelijkheid tot urenuitbreiding voor SW-medewerkers. In 2022 hebben 35 medewerkers (totaal 200 uren) van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Het verzuim door ziekte is in 2022 met 1,2% gedaald tot 15,1% (december 2021 16,3%).

Gemeenten hebben in 2022 opnieuw Scalabor aangewezen als uitvoerder voor de SW. Daarvoor hebben gemeenten nieuwe afspraken gemaakt met Scalabor voor een periode van 3 jaar (2023 t/m 2025). In lijn hiermee is ook het formeel werkgeverschap (belegd bij de MGR) voor opnieuw 3 jaar uitbesteed aan Scalabor.

Module Contractmanagement Inburgering (CMI)

Met ingang van 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering (Wi) in werking getreden. Gemeenten in de regio Centraal Gelderland hebben gezamenlijk een regionale aanbesteding uitgevoerd voor de inkoop van inburgeringstrajecten. De contracten zijn op 1 januari 2022 ingegaan, hebben een looptijd van drie jaar en een optie tot verlenging van tweemaal één jaar.

Financiële resultaten 2022

Gemeentelijke bijdrage € x 1.000	*Realisatie na afrekening*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*
Inkoop	€ 1.668	€ 1.668	€ 0
RBL	€ 1.669	€ 1.744	-€ 75
WSP	€ 1.617	€ 1.635	-€ 19
WgSW	€ 51.543	€ 52.446	-€ 903
CMI	€ 70	€ 70	€ 0
Beheer	€ 365	€ 384	-€ 19
Totaal alle gemeenten	€ 56.931	€ 57.947	-€ 1.016

Alle modules hebben in 2022 hun werkzaamheden binnen de begroting uitgevoerd.

Voor de module WgSW is sprake van:

- lagere kosten door een hogere uitstroom van SW-medewerkers in 2022 en daarmee lagere loonkosten dan begroot;
- zien we een incidenteel hoger ‘Lage InkomensVoordeel’;
- is de voorziening voor de boventalligen in 2022 naar beneden bijgesteld.

Deze drie elementen leiden tot een eenmalige terugbetaling aan de deelnemende gemeenten van deze module. De bestemmingsreserve van de module WgSW is, in tegenstelling tot eerdere jaren, niet verlaagd tot 1% van de loonsom van het volgend jaar. Dit is het direct gevolg van de verwachte loonstijging bij de SW, die voor het eerst sinds de start van de module hoger uit zal vallen dan de uitstroom. De totale bijdrage die uw gemeente over 2022 aan de MGR betaalt staat in de bijlage vermeld.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij het jaarverslag en de jaarrekening over 2022.

Bijlage Afrekening 2022

Gemeente afrekening 2022	Module	Realisatie 2022	Onttrekking Voorziening	Gewijzigde Begroting	Verschil	Reeds gefactureerd	Te crediteren
Gemeente Rheden	1. Inkoop Zorg	€ 163.131		€ 164.324	€ 1.192	€ 164.324	€ 1.192
Gemeente Rheden	2. Onderwijs	€ 147.135		€ 154.399	€ 7.264	€ 154.398	€ 7.263
Gemeente Rheden	3. WSP	€ 178.531		€ 180.574	€ 2.043	€ 180.574	€ 2.043
Gemeente Rheden	4. WgSW	€ 6.165.363	€ 17.658	€ 6.255.209	€ 107.505	€ 6.247.415	€ 99.710
Gemeente Rheden	5. CMI	€ 7.601		€ 7.601	€ -	€ 7.601	€ -
Gemeente Rheden	6. Beheer	€ 34.176		€ 35.977	€ 1.801	€ 35.977	€ 1.800
Totaal gemeente		€ 6.695.937	€ 17.658	€ 6.798.084	€ 119.805	€ 6.790.289	€ 112.008

Bijlage Begrotingswijziging 2023 en Begroting 2024

Gemeentelijke bijdrage	Module	2023 Primaire begroting	2023 Prognose	Verschil 2023	2024 Begroting	Verschil 2024
Gemeente Rheden	1. Inkoop Zorg	€ 171.755	€ 221.948	€ 50.194	€ 202.268	€ -19.680
Gemeente Rheden	2. Onderwijs	€ 148.508	€ 208.259	€ 59.751	€ 232.493	€ 24.234
Gemeente Rheden	3. WSP	€ 181.627	€ 194.736	€ 13.109	€ 222.238	€ 27.502
Gemeente Rheden	4. WgSW	€ 6.028.070	€ 6.786.521	€ 758.451	€ 6.581.112	€ -205.409
Gemeente Rheden	5. CMI	€ 7.763	€ 8.260	€ 497	€ 8.513	€ 254
Gemeente Rheden	6. Beheer	€ 44.215	€ 49.958	€ 5.743	€ 51.382	€ 1.424
Totaal gemeente		**€ 6.581.938**	**€ 7.469.682**	**€ 887.745**	**€ 7.298.006**	**€ -171.675**

Het Dagelijks Bestuur van de Modulaire
Gemeenschappelijke Regeling
Dorpsplein 1
6931 CZ WESTERVOORT

datum	**zaaknummer**	**uw brief/kenmerk**
	RHD-864563	--
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Gretha Oosterveld-Huizing	06-15 26 98 71	--

onderwerp
Zienswijze gemeenteraad

Geacht Bestuur,

Onze gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 27 juni 2023 gesproken over:

- de gewijzigde begroting 2023;
- het programmaplan 204;
- de meerjarenbegroting 2024-2027.

Wij delen u hierbij mede dat de raad van de gemeente Rheden op 27 juni jl. een positieve zienswijze heeft gegeven op de gewijzigde begroting 2023, het programmaplan 2024 en de meerjarenbegroting 2024-2027 van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland (MGR). In deze brief lichten wij de zienswijze van onze raad toe.

Zienswijze

De gemeenteraad is positief over de geformuleerde focus voor de komende jaren. Wij onderschrijven de doelstelling van de MGR, namelijk dat de regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van onze gemeente.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

Modulair Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Centraal Gelderland

Zorg Participatie Onderwijs

BEGROTING 2024

Incl. gewijzigde begroting 2023 - actualisatie programmaplan 2023

programmaplan 2024 en meerjarenbegroting 2024 - 2027

'Wij staan voor een krachtige en samenhangende aanpak van regionale vraagstukken in het sociaal domein'

MGR
sociaal domein centraal Gelderland

INHOUD

Voorwoord 2

Deel 1: Hoofdlijnen van beleid 3
- Algemene ontwikkelingen 2023 en 2024
- Uitgangspunten voor de begrotingsramingen
- Ontwikkelingen 2023 en 2024 in cijfers
- Impact autonome ontwikkelingen
- Impact uitvoeringsbeleid 2023
- Impact uitvoeringsbeleid 2024

Deel 2: Beleidsbegroting 8
- Programmaplan 2024
- Programmaplannen
  - Thema Zorg
  - Thema Onderwijs
  - Thema Participatie
  - MGR Beheerorganisatie
- Overzicht kosten van overhead
- Het bedrag van onvoorzien
- Overzicht algemene dekkingsmiddelen
- Beleidsindicatoren bestuur en organisatie
- De Paragrafen

Deel 3: De Financiële begroting 41
- Overzicht baten en lasten
- Toelichting overzicht baten en lasten
- Overzicht geraamde incidentele baten en lasten
- Uiteenzetting van de financiële positie
- Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid
- Geprognotiseerde eindbalans 2023 en 2024
- Ontwikkeling van het EMU saldo
- Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Deel 4: De meerjarenraming 48
- Meerjarenraming 2024 - 2027
- De geprognotiseerde balans
- De uiteenzetting van de financiële positie
- Baten en lasten van het bestaande en nieuwe beleid

Deel 5: Bijlagen 52
- Bijdragen per gemeente

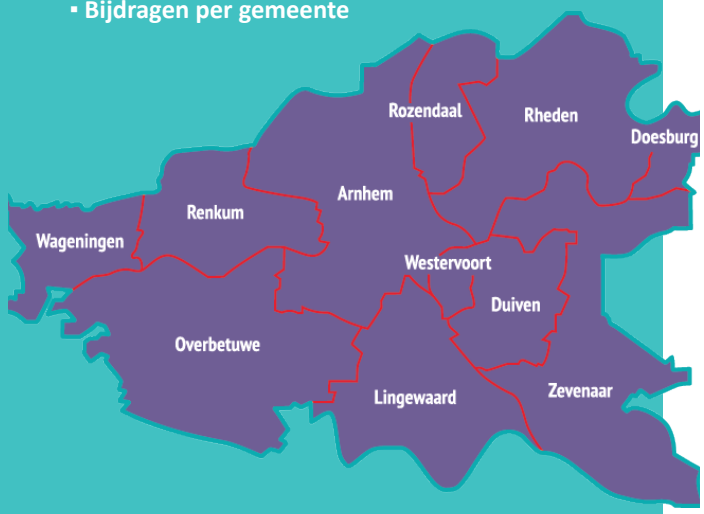

Voorwoord

Voor u ligt het de actualisatie van het programmaplan 2023 en de begrotingswijziging 2023 en het programmaplan 2024 met de meerjarenbegroting 2024 t/m 2027 van de Modulaire gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Centraal Gelderland (MGR SDCG).

We realiseren ons dat we een flinke actualisatieslag hebben gemaakt voor het programmaplan 2023 met een bijbehorende begrotingswijziging gebaseerd op de loonontwikkeling en overige indexaties en voor bepaalde modules extra taken en/of uitbreiding van de benodigde formatie.

We hopen en gaan er vanuit dat de onderbouwing voor deze wijzingen duidelijk zijn. We lichten het natuurlijk ook graag toe in de twee geplande raadsinformatiebijeenkomsten op 22 en 25 mei 2023.

Tijdens deze raadsinformatiebijeenkomsten bespreken we met u ook de wijzigingen van de regeling die mede zijn ingegeven door de wijzigingen in de Wet Gemeenschappelijke Regeling. We streven ernaar onze regeling voor 1 januari 2024 te wijzigen. Vanaf 2024 voorzien we een aantal nieuwe taken voor de MGR. Dit betreft het steunpunt SROI en de optie voor het faciliteren van het regionale overleg. In de plannen informeren we u hierover.

Voor de komende jaren voorzien we een extra uitdaging in de arbeidsmarkt voor alle sectoren waar we werkzaam zijn. Dit betreft de zorg, het onderwijs, gemeenten en voor ons als MGR. We hopen dat het lukt in deze regio om op alle betreffende werkvelden voldoende gekwalificeerd personeel te werven en te behouden. De grote vraag op de arbeidsmarkt biedt ook kansen voor inwoners die zijn aangewezen op de participatiewet of andere uitkering en/of die momenteel geen betaald werk hebben. We hopen dan ook dat we de kansen voor hen, via de inzet van het WSP en het Schakelpunt van het RBL, kunnen verzilveren.

We nodigen u uit kennis te nemen van de plannen en begroting voor de MGR en een zienswijze te geven op de plannen voor 2023 en 2024 met de bijbehorende begrotingen.

J. Goossen
Voorzitter

H.H. Wiselius
Directeur

1. HOOFDLIJNEN VAN BELEID

- Algemene ontwikkelingen 2023 en 2024
- Uitgangspunten voor de begrotingsramingen
- Ontwikkelingen 2023 en 2024 in cijfers
- Impact autonome ontwikkelingen
- Impact uitvoeringsbeleid 2023
- Impact uitvoeringsbeleid 2024

Algemene ontwikkelingen 2023 en 2024

Inkoop Zorg
De regio wil een nieuwe inkoop Zorg gaan voorbereiden en er liggen extra verzoeken om taken uit te voeren binnen de module Inkoop. Daarmee start de module Inkoop in 2023 en dit proces zal doorlopen in 2024. Dit vraagt om uitbreiding van de formatie in 2023 en 2024.

RBL
Binnen de module RBL houden we rekening met aanpassingen in de formatie als gevolg van de nieuwe formatierichtlijn van brancheverenigingIngrado voor leerplichttaken, waaronder kwalificatieplicht MBO. We voeren dit stapsgewijs in gedurende 2023 en evalueren in 2023 wat er extra nodig is voor 2024.

WSP
Aan de module WSP wordt per 2023 de submodule Steunpunt SROI toegevoegd. Voor 2023 worden de kosten nog een jaar gefinancierd vanuit regionale middelen. Vanaf 2024 betalen de deelnemende gemeenten de bijdrage. Daarnaast liggen er extra regionale opdrachten, waaronder de Harrietrainingen. Dit wordt in 2023 uitgevoerd.

WgSW
Binnen de module WgSW is sprake van een herverdeling van de gemeentelijke baten op basis van het aantal arbeidsjaren per oktober 2022.

Beheer
Voor de beheerorganisatie worden voor de periode vanaf 2024 de mogelijkheid geboden om overige taken onder te brengen in het kader van het faciliteren van het regionale overleg en beleidsondersteuning. Vooralsnog wordt er in deze begroting nog geen financiële invulling gegeven aan deze mogelijkheid. Wanneer een Regionaal Portefeuillehoudersoverleg overige taken bij de MGR wil onderbrengen, zullen zij de bijbehorende begroting hiervoor overhevelen naar de MGR. Als dit aan de orde is, wordt dit opgenomen in een begrotingswijziging 2024.

Uitgangspunten voor de begrotingsramingen

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 8 december 2022 zijn de kaders voor de begrotingswijziging 2023 en begroting 2024 vastgesteld. De begroting 2024 wordt berekend op basis van de prognose 2023 en de onderstaande kaders voor bestaand beleid. Het AB heeft besloten uit te gaan van reële kosten voor loonkosten en overige indexeringen.

Op 21 februari 2023 is er een principeakkoord gesloten tussen werkgevers en vakbonden voor een eenjarige CAO SGO. We hebben de beschikbare informatie gebruikt bij het opstellen van de begrotingswijziging 2023. Aangezien het principeakkoord een loonontwikkeling per schaal en periodiek behelst, verschillen de directe loonindexatiepercentages per module licht. Voor de reguliere indexatie van personeelskosten gaan we uit van het gewogen gemiddelde voor de MGR (7,7%).

Als gevolg van de lopende onderhandelingen over de loonkosten van het SW-personeel is er ten tijde van het opstellen van zowel kaders voor de begroting als de begroting zelf geen feitelijke indexering beschikbaar. Het DB heeft daarom besloten voor de begrotingswijziging 2023 voorlopig uit te gaan van een aanname en heeft aan de bestuurscommissie Participatie een aantal scenario's ter advisering voorgelegd. Het advies van de bestuurscommissie Participatie is overgenomen bij het opstellen van de begroting.

Voor de begroting 2024 wordt aangesloten bij de septembercirculaire 2022.

1. Op basis hiervan zijn de volgende indexeringen van toepassing voor de komende jaren:

	2023	2024	2025 - 2027
Loonvoet (CAO SGO + inschaling)	7,7%	4,2%	Geen
Index Materieel Overheidsconsumptie	12%	2,4%	Geen

Voor 2025 en verder wordt er in de meerjarenraming zonder indexatie gerekend.

2. Personeelskosten:

- De personeelskosten zijn geraamd op basis van de inschaling van de benodigde bezetting en de verwachte kosten van de flexibele schil. De personeelskosten worden begroot op werkelijke loonkosten van de bezetting , conform het principeakkoord van 21 februari jl. Dat betekent dat er geen ruimte is begroot voor hogere inschaling bij werving en selectie en/of inhuur, tenzij dit nadrukkelijk is aangegeven.
- De CAO ontwikkeling van het SW-personeel is bij het opstellen van de begroting nog niet bekend. We gaan derhalve voor de CAO SW uit van 7% voor het hele jaar. Bij de CAO SW zijn de onderste schalen per 1 januari 2023 met 10,15% omhoog gegaan ten gevolge van de verhoging van het minimumloon en is er per 1 juli ook een verhoging voorzien. Er wordt ook rekening gehouden met eventuele andere wijzigingen in de betreffende CAO.

3. We gaan voor het uitstroompercentage SW op basis van pensionering, langdurige ziekte, ondergrens etc. uit van 5% voor zowel 2023 als voor de jaren 2024-2027.

4. De indexatie van materiële kosten verschilt per kostensoort. Afspraak is dat we uit gaan van de reële kosten ontwikkeling die aan de MGR mag worden opgelegd op basis van afspraken met aanbieders.

- Huisvesting: 14,5%
- ICT: deels 10% (Connectie) en deels 18% (RID, deels een inhaalslag van de afgelopen jaren)
- Software: 12%
- Overige: 12%

5. De MGR bestaat ruim 5 jaar en de afschrijftermijn van hardware is 4 jaar. De module Inkoop en beheer gaat in 2023 haar hardware vervangen. Voor WSP is dit in 2024 aan de orde. De bekostiging van hardware komt terug in de begrotingswijziging 2023 van de module Inkoop en beheer en begroting 2024 van WSP. Bij de module RBL zijn de werkplekken via de dienstverlening van de Connectie voorzien van de benodigde ICT voorziening en is investering derhalve niet aan de orde.

6. Op verzoek van het RPO Participatie wordt in 2024 de submodule Steunpunt SROI toegevoegd aan de samenwerkingsmodule WSP. In 2023 wordt het Steunpunt reeds opgenomen in de begroting, maar wordt gefinancierd uit regionale middelen.

7. Voor uitvoering van de Wet Open Overheid voegen we € 15.000 toe aan de begroting van de overhead.

8. We moeten voor de optie van verlofsparen een voorziening opnemen. Deze wordt in vanaf 2023 opgebouwd en is gerelateerd aan 10% van het saldo van bovenwettelijke uren uit 2023 en eerdere jaren.

Ontwikkelingen 2023 en 2024 in cijfers

Lasten en baten € x 1000	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Gewijzigde Begroting 2023	Begroting 2024	*Verschil 2023*	*Verschil 2024*
Lasten per module						
Inkoop	€ 1.703	€ 1.759	€ 2.302	€ 2.105	*€ 543*	*-€ 197*
Onderwijs	€ 2.818	€ 2.894	€ 3.636	€ 3.816	*€ 742*	*€ 180*
WSP	€ 1.734	€ 1.653	€ 2.092	€ 2.041	*€ 439*	*-€ 51*
WgSW	€ 53.673	€ 52.319	€ 56.755	€ 55.024	*€ 4.436*	*-€ 1.732*
CMI	€ 70	€ 71	€ 76	€ 78	*€ 5*	*€ 3*
Beheer	€ 367	€ 476	€ 538	€ 557	*€ 62*	*€ 19*
Lasten (incl. overhead)	**€ 60.364**	**€ 59.172**	**€ 65.399**	**€ 63.621**	*€ 6.227*	*-€ 1.778*
Baten						
Gemeentelijke bijdrage	€ 57.094	€ 56.146	€ 61.892	€ 60.566	*€ 5.746*	*-€ 1.326*
Regionale bijdrage (RMC)	€ 1.082	€ 1.167	€ 1.284	€ 1.265	*€ 117*	*-€ 19*
Buitengemeenten (SW)	€ 1.588	€ 1.456	€ 1.534	€ 1.467	*€ 78*	*-€ 67*
Overige baten	€ 598	€ 364	€ 680	€ 323	*€ 316*	*-€ 357*
Rentebaten	€ 2					
Baten	**€ 60.364**	**€ 59.133**	**€ 65.390**	**€ 63.621**	*€ 6.257*	*-€ 1.769*
Resultaat	**€ 0**	**€ 39**	**€ 9**	**€ 0**	*-€ 30*	*-€ 9*
Onttrekking aan reserve	€ 33	€ 39	€ 9	€ 0	*-€ 30*	*-€ 9*
Dotatie aan reserve	€ 19	€ 0	€ 0	€ 0	*€ 0*	*€ 0*
Eindresultaat	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Impact autonome ontwikkelingen

In 2023 zien we ons geconfronteerd met onzekere loonkostenontwikkelingen en hoge indexaties. De autonome ontwikkelingen gelden voor de gehele MGR. We geven een overzicht van de impact ten opzichte van de primaire begroting 2023:

1. De loonkostenontwikkeling wordt begroot op 7,7% (was: 2,3%) voor ambtelijk en 7% voor SW- personeel met andere wijzigingen en de optie voor een eenmalige uitkering. Het financieel effect is:

Ambtelijk	€ 400.000
SW	€ 2.690.000

2. De huisvesting wordt geïndexeerd met 14,5% (was: 1,5%). Het financieel effect is € 30.000.
3. ICT lasten worden geïndexeerd met 10% en 18%, afhankelijk van de leverancier. Het financieel effect is € 80.000.
4. Softwarelasten worden geïndexeerd met 12% (was 1,5%). Het financieel effect is € 20.000.
5. Nieuw in 2023 is de voorziening verlofsparen. Het financieel effect is € 40.000.

In de begroting van de modules geven we expliciet aan of de ontwikkeling van de kosten autonome kostenontwikkeling betreffen of te maken hebben met incidentele of structurele kostenontwikkeling ten gevolge van het uitvoeringsbeleid van de betreffende modules of de beheerorganisatie.

Impact uitvoeringsbeleid 2023

Naast autonome ontwikkelingen zijn er tevens een aantal ontwikkelingen in uitvoeringsbeleid die van grote invloed zijn op de financiële begroting. De grootste impact ten opzichte van de primaire begroting 2023 wordt veroorzaakt door:

1. **Inkoop zorg:** Als gevolg van incidentele ziektevervanging van essentiële functies die niet onderling vervangen kunnen worden, wordt er voor 2023 extra inhuur begroot. Financieel effect: Incidenteel € 150.000.
2. **Inkoop zorg:** Voor verdere doorontwikkeling van de regionale uitgangspunten voor de inkoop zorg wordt rekening gehouden met een projectleider. Financieel effect: Incidenteel € 100.000.
3. **Inkoop zorg:** Voor verdere doorontwikkeling van de regionale uitgangspunten voor de inkoop zorg wordt rekening gehouden met een kostprijsonderzoek. Financieel effect: Incidenteel €50.000.
4. **RBL:** Als gevolg van de aangepaste formatierichtlijn breiden we in 2023 de eerste stap in de formatie voor leerplicht en bijbehorend management uit. Een deel hiervan vangen we op door het budget voor inhuur structureel voor vaste formatie in te zetten. In 2023 is het financieel effect € 450.000. Dit wordt vanaf 2024 structureel.
5. **WSP:** Vanaf 2023 wordt het Steunpunt SROI toegevoegd aan de module WSP. Financieel effect structureel € 170.000. In 2023 worden deze lasten gedekt vanuit regionale middelen. In 2024 komen deze lasten voor rekening van deelnemende gemeenten.
6. **WSP:** In 2023 worden verschillende regionale opdrachten uitgevoerd, waaronder de Harrie-trainingen en inzet voor het RMT. Financieel effect incidenteel is € 150.000. Hier staan regionale middelen tegenover. Voor 2024 zijn deze nog niet begroot.
7. **Overhead:** Voor de module Inkoop zorg en de beheerorganisatie wordt in 2023 geïnvesteerd in hardware. Financieel effect is structureel € 15.000.
8. **Overhead:** In 2023 kunnen we dienstverlening voor een Functionaris Gegevensbescherming niet langer afnemen van de gemeente Arnhem. Hiervoor zoeken we een structurele oplossing. Daarnaast worden taken voor de Wet Open Overheid en CISO opgenomen in de begroting. Financieel effect is structureel € 50.000. Deze meerkosten worden toegerekend aan de verschillende modules en de beheerorganisatie.

Impact uitvoeringsbeleid 2024

Voor de primaire begroting 2024 is op dit moment onvoldoende in te schatten welke extra regionale opdrachten er bij de MGR worden ondergebracht. Voor het RBL wordt in 2023 een evaluatie gehouden om de voorziene tweede stap in de formatie-uitbreiding leerplicht voor 2024 te bepalen. Dit is niet opgenomen in de begroting 2024. We houden in de begroting 2024 rekening met de volgende ontwikkelingen:

1. **WSP:** Het Steunpunt SROI wordt structureel bekostigd met bijdragen van gemeenten. Financieel effect € 170.000.
2. **Overhead:** In verband met de toevoeging van extra opdrachten verwachten we een ontwikkeling in HR-advies. Financieel effect structureel € 35.000.

2. BELEIDS-BEGROTING

- **Programmaplan 2024**
- **Programmaplannen**
  - Thema Zorg
  - Thema Onderwijs
  - Thema Participatie
  - MGR Beheerorganisatie
- **Overzicht kosten van overhead**
- **Het bedrag van onvoorzien**
- **Overzicht algemene dekkingsmiddelen**
- **Beleidsindicatoren bestuur en organisatie**
- **De Paragrafen**
  - Weerstandsvermogen en risicobeheersing
  - Financiering
  - Bedrijfsvoering
  - Openbaarheid van informatie

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de verplichte paragrafen volgens het Besluit Begroting & Verantwoording (BBV).

Programmaplan 2024

Het programmaplan bestaat voornamelijk uit een overzicht van de te realiseren programma's en een overzicht van de kosten van de overhead. Het programmaplan is opgebouwd uit:

a. De belangrijkste ontwikkelingen die betrekking hebben op de uitvoering van de dienstverlening: met welke ontwikkelingen houden we rekening?
b. de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren: wat willen we bereiken?
c. de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken, en de betrokkenheid hierbij van verbonden partijen: wat gaan we daarvoor doen?
d. de raming van baten en lasten: wat gaat het kosten?

Programmaplan thema Zorg

Omgeving

Wat zijn de verwachte ontwikkelingen?

Dit jaar continueren we wat is opgebouwd voor het sturen op kwaliteit, ontwikkeling en effect.

De pilot rond het centraal opvragen en analyseren van de jaarverantwoording- en accountantsverklaringen wordt voor een tweede jaar door inkoop SDCG uitgevoerd. Ten opzichte van 2022 zijn een aantal verbeteringen doorgevoerd en we gaan evalueren of het proces met deze verbeteringen bijdraagt aan efficiënter organiseren van uitvoeringstaken. Bij een positieve evaluatie zal worden bekeken op welke wijze we deze werkzaamheden structureel kunnen faciliteren voor de regiogemeenten, mits gemeenten dit willen. Daarnaast zal worden gekeken of er meer uitvoeringstaken die nu bij de gemeenten liggen, efficiënter regionaal georganiseerd kunnen worden.

In 2023 wordt de inkoop van de zorgvorm Verblijf Jeugd uitgevoerd en wordt voor Beschermd Wonen een nieuw segment toegevoegd om de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis te ondersteunen.

Gemeenten hebben gevraagd om vooruitlopend op diverse (landelijke) ontwikkelingen alvast te kijken naar de impact hiervan op zowel inkoop (contractueel) als op de inkoopmodule (uitvoering). Zo worden onder andere de landelijke contractstandaarden Jeugd in nieuwe inkoop meegenomen en we werken mee aan de ontwikkeling van de landelijke standaarden voor Wmo.

Binnen de regiogemeenten hebben de bestuurders opdracht gegeven om uitgangspunten binnen de regiovisie concreet te maken. Mogelijk leidt dit tot bestuurlijke keuzes en richtinggevende uitspraken die wijziging van de inkoopopdracht tot gevolg hebben. Eventuele gevolgen voor het ingekocht aanbod moeten vervolgens inzichtelijk gemaakt worden. Als er sprake is van nieuwe inkoop dienen we rekening te houden met een doorlooptijd van circa 1,5 jaar inclusief implementatie. Hiervoor moet voldoende menskracht worden vrijgemaakt zowel vanuit Inkoop SDCG als vanuit regiogemeenten.

Er zijn een aantal op elkaar ingrijpende ontwikkelingen gaande. Het is van belang dat we binnen deze ontwikkelingen prioriteiten en kaders stellen, zodat we binnen inkoop SDCG een realistische vraag c.q. opdracht van de regiogemeenten hebben die past bij de beschikbare bemensing.

Wie zijn onze partners en hoe betrekken we onze partners bij het bereiken van onze doelstellingen?

Regiogemeenten zijn voor ons een belangrijke partner. Zij geven richting en bepalen beleidsmatige doelstellingen. Inkoop SDCG kan met inkopen als een belangrijk instrument bijdragen aan het realiseren van de beoogde doelstellingen. Inkoop SDCG kan als gesprekspartner tevens een verbinder zijn tussen gemeenten en de aanbieders die daadwerkelijke hulp leveren aan kwetsbare inwoners.
We zien het als uitdaging om binnen de regio de verbinding tussen de maatschappelijke opgaven waar gemeenten voor staan en het belang van de zorgaanbieders bij elkaar te brengen op alle niveaus. Van dagelijkse uitvoering op cliëntniveau tot strategische stip op de horizon op bestuurlijk niveau.

Naast het voorbereiden en begeleiden van het inkoopproces binnen het sociaal domein, sluiten wij voor de regiogemeenten (raam)overeenkomsten af met zorgaanbieders. Indien nodig worden ook tussentijdse inkoopmomenten georganiseerd. Hiervoor is het noodzakelijk om continu in gesprek te blijven met gemeenten en aanbieders. In het proces wordt rekening gehouden met lokale en regionale wensen.

Kwaliteit
Kwaliteit is binnen de regio een belangrijk speerpunt. We sturen gedurende de gehele looptijd van de overeenkomsten pro-actief op kwaliteit en rechtmatigheid. Een belangrijk instrument hiervoor is ons **Meldpunt signalen zorg** waar iedereen laagdrempelig en eenvoudig signalen kan melden.

Bij dit alles hebben we oog voor het perspectief van de inwoner en gaan we onderzoeken op welke wijze we dit passend kunnen meenemen.

Activiteiten

Wat willen we bereiken?

Inkoop zorg wil de regiogemeenten ondersteunen en faciliteren in het effectief inzetten van inkoop als instrument om beleidsdoelstellingen te realiseren. Advisering en vroegtijdig aangehaakt zijn op ontwikkelingen zijn daarbij belangrijk.

De jaarlijkse evaluatie Inkoop vervangen we dit jaar door een meer uitgebreide toets op de houdbaarheid en wenselijkheid van het nu ingekochte aanbod. Reden is dat de huidige overeenkomsten (in beginsel) in de loop van volgend jaar aflopen. De toetsing heeft als doel om te bepalen welke overeenkomsten verlengd/voorgezet kunnen worden en welke inkoop beter opnieuw in de markt gezet kan worden.

Handhaving kwaliteit en rechtmatigheid
De uitrol van het ontwikkelde handhavingskader zal gaan plaatsvinden. Indien gemeenten dat wenselijk vinden kan Inkoop SDCG een coördinerende rol vervullen hierin. Belangrijk is dat de lokale gemeenten het toezicht op orde brengen zodat we handhaving ook maximaal en optimaal kunnen benutten. Het uitvoeren van een coördinerende rol kunnen we in 2023 als onderdeel van het uitrollen van het handhavingskader binnen de bestaande formatie uitvoeren. Voorgesteld wordt om na de uitrol (uiterlijk maart 2024) inzichtelijk te maken wat het structurele effect is van deze extra taak.
De mogelijkheden voor het verder uitbreiden van de data-analyse en het proactief kwaliteitsmanagement zal verder onderzocht en uitgewerkt worden. De gemeenten ontvangen eind 2023 een voorstel waarin de mogelijkheden en de gevolgen in scenario's worden geschetst. Hiermee kunnen de regiogemeenten voor 2024 bepalen of, en zo ja, welke eventuele uitbereiding wenselijk is.

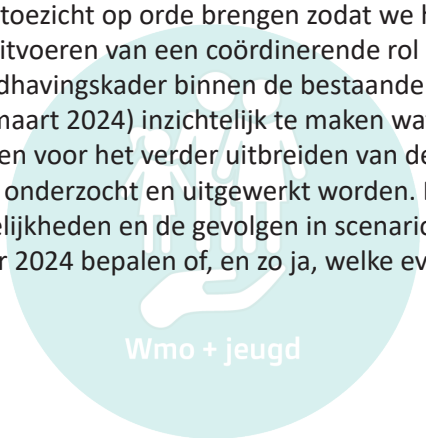

Continuïteit van dienstverlening
Helaas hebben we momenteel te maken met enkele langdurig zieken. Om de dienstverlening van inkoop SDCG uit te blijven voeren en de continuïteit te waarborgen, is het noodzakelijk deze mensen tijdelijk/interim te vervangen. Op verzoek van de bestuurders nemen we de geraamde extra kosten mee in de begrotingswijziging 2023.

Wat gaan we daar voor doen?

Met de meer uitgebreide toets op de houdbaarheid en wenselijkheid van het nu ingekochte aanbod willen we inspelen op de ontwikkelingen van het lokale en regionale beleid en de uitvoering bij zorg-aanbieders. Uitgangspunten voor de toetsing die we vanuit Inkoop SDCG hanteren zijn:

- Behouden en voorzetten van dat wat goed is en goed gaat;
- Aanpassen, versterken en verbeteren van die elementen waar dat nodig is.

Een belangrijke factor die meespeelt is de AmvB reële tarieven en jurisprudentie. Handhaven van het huidige tarief(model) moet beoordeeld worden bezien worden vanuit haalbaarheid & houdbaarheid. De ontwikkelingen zoals arbeidskrapte, sterk fluctuerende energieprijzen en de loonontwikkelingen in de nieuwe zorg CAO's zijn reden om de onderbouwing van het huidig tariefmodel grondig tegen het licht te houden. Hiervoor zullen we voor zover nodig benchmarks en onderzoek laten uitvoeren.

De uitkomsten van de toetsing worden meegenomen in de voorbereiding en uiteindelijke nieuwe inkoop 2025. Het is van belang om de voorbereiding op de nieuwe inkoop tijdig te starten.

Hoewel bestuurders een opdracht hebben geformuleerd voor de regiogemeenten in het concretiseren van uitgangspunten zien we vanuit Inkoop SDCG nog niet dat binnen de diverse regionale gremia hierop stappen worden gezet. Omdat deze uitgangpunten mogelijk effect hebben op de inkoop is het wenselijk dat dit wel enige voortgang heeft. Het is wellicht aan te bevelen hier regionaal een projectleider op te zetten. Indien gewenst kan Inkoop SDCG hierin faciliteren mits gemeenten bereidt zijn hier budget voor beschikbaar te maken.

Afgelopen jaren hebben we diverse nieuwe systemen in gebruik genomen. In 2023 moeten we zorgvuldig afwegen welke systemen we structureel willen behouden, dit moet dan tevens structureel ingekocht worden. Voor systemen die niet voldoende aansluiten bij de verwachtingen moeten we onderzoeken in hoeverre deze verbetermogelijkheden bevatten of dat er andere systemen in de markt zijn die meer passen bij onze behoeften.

Wat gaat het kosten?

Autonome kostenontwikkeling
De module Inkoop zorg heeft te maken met de volgende autonome prijsontwikkelingen 2023

- Loonkosten 7,7%
- Huisvestingskosten 14,5%
- ICT kosten 18%, waaronder een inhaalslag over de afgelopen jaren.
- Softwarekosten 12%

Overige Incidentele wijzigingen

- In 2023 begroten we langdurig ziekteverzuim.
- Op verzoek van de regio houden we rekening met inhuur voor projectleiding en coördinatie van een nieuwe inkoop.
- We houden rekening met een kostprijsonderzoek voor verschillende zorgproducten.

Overige structurele wijzigingen

– Vanaf 2023 begroten we de bekostiging van hardware voor 18 werkplekken.

Baten

– De kosten voor de module Inkoop zorg worden bekostigd door de 11 deelnemende gemeenten op basis van het inwoneraantal en deelname aan de zorgvormen. Deze vindt u terug in de bijlage (pag. 52).

		A	B	C	B-A	C-B
Lasten en baten Inkoop Zorg	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Primaire begroting 2024	Verschil 2023	Verschil 2024-2023
€ x 1.000						
Programma - Personeel	€ 1.146	€ 1.068	€ 1.442	€ 1.273	€ 374	-€ 169
Programma - Uitvoering	€ 227	€ 335	€ 413	€ 373	€ 78	-€ 40
Overheadlasten	€ 330	€ 355	€ 446	€ 458	€ 91	€ 12
Programmalasten	**€ 1.703**	**€ 1.759**	**€ 2.302**	**€ 2.105**	**€ 543**	**-€ 197**
Deelnemende gemeenten	€ 1.668	€ 1.759	€ 2.302	€ 2.105	€ 543	-€ 197
Baten	**€ 1.671**	**€ 1.759**	**€ 2.302**	**€ 2.105**	**€ 543**	**-€ 197**
Saldo	**-€ 33**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Onttrekking aan reserve	€ 33				€ 0	€ 0
Dotatie aan reserve					€ 0	€ 0
Resultaat Programma	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Personeelskosten nemen in 2023 € 374.000 toe ten opzichte van de primaire begroting 2023:

- Autonoom: Het effect van indexering is in 2023 circa € 90.000. Voor 2024 houden we rekening met € 55.000.
- Incidenteel: In 2023 wordt incidenteel vervanging van langdurig ziek personeel begroot op essentiële niet onderling te vervangen functies (€ 150.000)
- Incidenteel: Aanvullende inhuur voor een projectleider en/of coördinatie nieuwe inkoop € 100.000
- Structureel: Invulling van de banenafspraak in 2022 heeft niet geleid tot realisatie van de begrootte loonkostensubsidie.
- Structureel: We breiden de formatie in 2023 structureel uit. Dit wordt gedekt uit het projectbudget en is daardoor budgetneutraal.
- Structureel: We houden rekening met beperkte kosten voor verlofsparen.

Uitvoeringskosten nemen ten opzichte van de primaire begroting € 78.000 toe:

- Structureel: De begrootte korting op de kosten van ZorgLokaal vervalt in 2023, waardoor softwarekosten toenemen met € 20.000. We belasten de kosten door aan gemeenten, die zelf geen licentie hoeven aan te schaffen.
- Autonoom: Het effect van indexering op is € 8.000
- Incidenteel: Voor het kostprijsonderzoek begroten we € 50.000

Overheadlasten nemen ten opzichte van de primaire begroting € 91.000 toe:

- Autonoom: De kosten voor ICT nemen toe met € 35.000 wegens indexatie en een inhaalslag van de afgelopen jaren.
- Structureel: Voor bekostiging van hardware begroten we € 13.000
- Autonoom/incidenteel: Kosten voor huisvesting nemen toe met € 20.000, bestaande uit indexatie (€ 13.000) en incidenteel voor aanschaf van belcellen (€ 7.000).
- Structureel: Kosten voor informatiebeveiliging nemen met € 14.000 toe in verband met noodzakelijke invulling van verschillende functies.

Baten van de deelnemende gemeenten stijgen met € 543.000.
Een verdeling vindt u terug in de bijlage (pag. 52).

Programmaplan thema Onderwijs

Omgeving

Wat zijn de verwachte ontwikkelingen?

Toename verzuimmeldingen en voortijdig schoolverlaten en verzwaring van de problematiek
We verwachten dat de stijgende trend in het aantal verzuimmeldingen nog wat verder doorzet, doordat scholen steeds beter melden en ook zien we dat het aantal meldingen van voortijdig schoolverlaten weer toeneemt. Naast deze toename ervaren de consulenten ook een verzwaring en grotere complexiteit van de problematiek bij jeugdigen. Door deze ontwikkelingen wordt in vergelijking met voorgaande jaren meer tijd en inzet gevraagd worden van de consulenten.

Toename migratiestroom
De verwachting is dat de migratiestroom blijft toenemen. Dit is een ontwikkeling die naar verwachting effect heeft op de dienstverlening van het RBL en vraagt om flexibiliteit. Deze doelgroep vraagt o.a. maatwerk, extra voorlichting, inzet van tolken en extra inzet van consulenten.

Verandering van denken over het onderwijs
Er is een maatschappelijke verandering gaande in het denken over het onderwijs. Dit is merkbaar in de politiek, binnen het onderwijs en bij ouders en jeugdigen. Onder andere in de vormgeving van het onderwijs (fysiek/online) en de ruimte die gezocht wordt in maatwerk. Maar ook de verandering in denken van ouders over fysiek onderwijs op school (meer luxeverzuim en vrijstellingsaanvragen voor een school in het buitenland), de nadruk die gelegd wordt op schoolaanwezigheid in plaats van afwezigheid en de wetswijziging m.b.t. vrijstellingen. Deze ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de dienstverlening van het RBL.

Aandacht voor jongeren tussen de 16 en 27 jaar
De overheid heeft steeds meer aandacht voor de overgang van jeugd naar volwassenheid, omdat blijkt dat het juist in deze fase moeilijk blijkt om hulp en ondersteuning zo in te richten dat deze aansluit bij en ook werkt voor jongeren. Vooruitlopend op o.a. de verandering van de leeftijd van de RMC doelgroep van 23 naar 27 jaar, participeert het RBL al in verschillende pilots en werkgroepen. Dit vraagt nu al de nodige aandacht van ons.

Wie zijn onze partners en hoe betrekken we onze partners bij het bereiken van onze doelstellingen?

Gesprekspartner op verschillende niveaus
Er wordt steeds vaker een beroep gedaan op de creativiteit van professionals om leerlingen een passende ondersteuning en ontwikkelingskansen te bieden. Om dit te regelen is de samenwerking tussen gemeenten, onderwijs, de sociale teams en andere partners in het sociaal en justitieel domein belangrijk. Het RBL is hierin vaak de verbindende schakel tussen de verschillende niveaus. Daarom zijn we ook op beleidsniveau gesprekspartner op het snijvlak onderwijs, zorg en participatie. De Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) is m.b.t. verzuim in de regio de gezamenlijke basis. Met onze samenwerkingspartners willen we (meer) in dialoog om de MAS in de regio verder door te ontwikkelen.

Activiteiten

Wat willen we bereiken?

Met de uitvoering van (wettelijke) taken heeft het RBL de ambitie dat zoveel mogelijk jeugdigen een route volgen naar een startkwalificatie[1]. Deze startkwalificatie geeft hen een betere uitgangspositie op de arbeidsmarkt. Jeugdigen die ongeoorloofd verzuimen of (dreigen) uit te vallen, begeleidt het RBL terug naar school of naar een andere passende route in zorg of arbeid en jongeren in een kwetsbare positie houden we in beeld.

Beleidsindicatoren taakveld Onderwijs[2]

Beleidsindicatoren	Landelijk gemiddelde (2021)	Schooljaar 2020-2021	Schooljaar 2021-2022	Prognose schooljaar 2022-2023	Prognose schooljaar 2023-2024
Absoluut verzuim (per 1.000 leerplichtigen)	**2,7**[3]	1,7	1,3	1,3	1,3
Absoluut verzuim (aantal leerplichtigen)		98	71	71[4]	71[4]
Relatief verzuim (per 1.000 leerplichtigen)	**20**[3]	27,5	32	34	35
Relatief verzuim (aantal leerplichtigen)		1595	1776	1.882[4]	1938[4]
VSV percentage regio Arnhem (12-23 jaar)	**1,88%**[4]	1,98%	bekend maart 2023	2%	2,2%

Toelichting

- De werkwijze om jeugdigen zonder schoolinschrijving snel in beeld te hebben rond de zomervakantie, is de afgelopen 3 jaar doorontwikkeld en zal in de huidige vorm worden voortgezet. De verwachting is dan ook dat de daling van het aantal leerplichtigen met absoluut verzuim niet (veel) verder doorzet.
- We verwachten dat de stijgende trend in het aantal verzuimmeldingen nog wat verder doorzet, doordat scholen steeds beter melden.
- We verwachten dat het VSV-percentage, na een tijdelijke daling vanwege de coronapandemie, verder zal stijgen. We zien namelijk een toename van het aantal uitschrijvingen in de eerste maanden van het nieuwe schooljaar. Daarnaast hebben leerlingen door het onderwijs op afstand minder binding met hun school, wat een bewezen risicofactor is voor voortijdig schoolverlaten, en gaan leerlingen zich ook weer meer heroriënteren op een opleiding. Een andere reden voor jongeren om niet terug naar school te gaan, is de krappe arbeidsmarkt. Dit maakt het makkelijker voor jeugdigen om werk te vinden. Hierbij blijft de vraag hoe duurzaam dit is. De ervaring leert namelijk dat bij een veranderende arbeidsmarkt zij vaak als eerste weer hun baan verliezen en vervolgens weer moeilijker werk vinden vanwege het ontbreken van een startkwalificatie.

1. Een startkwalificatie is een diploma op ten minste mbo-2, havo of vwo-niveau. Op de 18e verjaardag vervalt de kwalificatieplicht.
2. In de regeling 'beleidsindicatoren gemeenten' zijn drie beleidsindicatoren vastgesteld die door gemeenten in de programmaverantwoording opgenomen moeten worden: absoluut verzuim, relatief verzuim en het vsv percentage. De cijfers zijn gebaseerd op de artikel 25 rapportage en de definitieve vsv cijfers van november 2021 van het ministerie OCW.
3. Bron: DUO/Ingrado 2021 van website 'Waarstaatjegemeente.nl'
4. Op basis van 55.379 leerplichtige leerlingen (5-18 jaar) schooljaar 2021-2022 (bron: Duo art25 rapportage)

Wat gaan we daar voor doen?

Het RBL voert de wettelijke en preventieve taken uit op het gebied van leerplicht, kwalificatieplicht en RMC[5] voor de jeugdigen in de leeftijd van 5 tot 23 jaar. Daarnaast participeert het RBL in het regionaal vsv-programma in verschillende teams. We voeren we de taken van verzuim 18+ uit, zijn opdrachtnemer voor het Schakelpunt en we leveren de programmaleider voor de Sluitende Keten en de coördinator van Team Overstap. Voor gemeente Arnhem geeft het RBL loopbaanadvies aan jongeren tot 27 jaar die een uitkering ontvangen en de scholingsplicht opgelegd hebben gekregen.

Project Wel in Ontwikkeling

RBL gaat samen met het samenwerkingsverband PassendWijs en De Verbinding deelnemen aan het project Wel in Ontwikkeling van Gedragswerk. Doel is om alle thuiszitters binnen de regio in beeld te krijgen bij zowel het RBL, het samenwerkingsverband als de gemeenten en dat alle thuiszitters binnen 3 maanden een passend onderwijs- of zorgaanbod hebben.

Regionaal plan van aanpak jeugdwerkeloosheid

Vanuit het RBL voeren wij mede de projecten 'Jongeren zijn en blijven in beeld' en 'Pilot transitiecoach' uit, met als doel het terugdringen van de jeugdwerkeloosheid.

Jongeren in kwetsbare positie

De doelgroep 'jongeren in kwetsbare positie' is een complexe doelgroep waar diverse partijen bij betrokken zijn en een verantwoordelijkheid hebben. Het RBL monitort deze doelgroep. Binnen het RBL is een trainee gestart om deze doelgroep nader in beeld brengen en onderzoeken welke ondersteuning het RBL kan bieden

Duurzaamheid werk

Jeugdigen kunnen op dit moment relatief makkelijk werk vinden, maar de vraag is in hoeverre dit duurzaam is. Het Schakelpunt gaat daarom op gezette tijden de jeugdigen benaderen die op dat moment geen werk hebben, om te kijken of zij ondersteuning nodig hebben bij het zoeken naar een nieuwe baan. Daarnaast wil het Schakelpunt het praktijkleren meer onder de aandacht brengen bij de RMC consulenten en de scholen in de regio. Dit is een mooie kans voor jeugdigen voor wie het niet (meteen) lukt om een volledig diploma te halen om in de praktijk hun vaardigheden verder te ontwikkelen.

Wat gaat het kosten?

Autonome kostenontwikkeling

De module RBL heeft te maken met de volgende autonome prijsontwikkelingen 2023:

- Loonkosten 7,7%
- Huisvestingskosten 14,5%
- ICT kosten 10%.
- Softwarekosten 12%

Overige Incidentele wijzigingen

- We houden rekening met een organisatieonderzoek in verband met de grote span of control. Deze wordt in 2023 gedekt uit de formatie-uitbreiding bij overhead. Deze formatie zal pas na, en op basis van, het onderzoek worden ingevuld.
- In 2023 evalueren we de eerste stappen van de formatie-uitbreiding. Afgaande op de nieuwe formatierichtlijn, huidige ontwikkelingen en trends zal er in 2024 een tweede stap nodig zijn in de formatie-uitbreiding leerplicht. Op basis van de evaluatie in 2023 wordt bepaald wat nodig is. We houden in de begroting 2024 nog geen rekening met een extra formatie-uitbreiding in 2024.

5. RMC staat voor Regionaal Meld- en Coördinatiepunt en is bedoeld om jongeren van 18 - 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben, in beeld te krijgen en te begeleiden richting een opleiding of een leerwerktraject.

Overige structurele wijzigingen

– Eind 2022 is er door branchevereniging Ingrado een nieuwe formatierichtlijn gepubliceerd. De analyse hiervan leidt ertoe dat voorgesteld wordt de formatie[6] voor leerplichttaken, waaronder ook kwalificatieplicht MBO, te laten toenemen. Voor 2023 hanteren we een groeimodel voor het ophogen van de formatie en bijbehorende kosten.

Baten

– De module RBL wordt bekostigd door de 9 deelnemende gemeenten op basis van het aantal leerplichtige jongeren. De verdeling van de kosten staat in de bijlage (pag. 52).

	A	B	C	B-A	C-B
Lasten en baten RBL	Primaire begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Primaire begroting 2024	Verschil 2023	Verschil 2024-2023
€ x1.000					
Programma - Personeel	€ 2.129	€ 2.706	€ 2.841	€ 577	€ 135
Programma - Uitvoering	€ 93	€ 48	€ 49	-€ 46	€ 1
Overheadlasten	€ 672	€ 883	€ 927	€ 211	€ 44
Programmalasten	**€ 2.894**	**€ 3.636**	**€ 3.816**	**€ 742**	**€ 180**
Deelnemende gemeenten	€ 1.684	€ 2.301	€ 2.551	€ 617	€ 250
Overige baten	€ 43	€ 51	€ 0	€ 8	-€ 51
Regionale bijdrage	€ 1.167	€ 1.284	€ 1.265	€ 117	-€ 19
Baten	**€ 2.894**	**€ 3.636**	**€ 3.816**	**€ 742**	**€ 180**
Saldo	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Onttrekking aan reserve				€ 0	€ 0
Dotatie aan reserve				€ 0	€ 0
Resultaat Programma	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Personeelslasten vallen in 2023 ten opzichte van de primaire begroting 2023 € 577.000 hoger uit:

- Structureel: In 2022 is de bezetting verder toegegroeid naar de formatie volgens de vorige normering. Financieel effect € 150.000.
- Autonoom: Het effect van indexatie ten opzichte van de primaire begroting 2023 is € 200.000. In 2024 houden we rekening met € 120.000.
- Structureel: Per 1-1-2023 wordt een formatie-uitbreiding van 2 fte gerealiseerd (€ 170.000). Deze uitbreiding van de formatie wordt deels gedekt uit het inhuurbudget.
- Structureel: Per 1-9-2023 wordt aanvullende formatie-uitbreiding van 2 fte gerealiseerd (€ 60.000).
- Incidenteel: In het schooljaar 2022-2023 begroten we vooruitlopend op werving van vaste medewerkers een inhuur van € 75.000.
- Incidenteel: Begin 2023 is er sprake van tijdelijke uitbreiding van contracturen van bestaande medewerkers om werkdruk ontstaan door ziekte en verloop op te vangen (€ 50.000).
- Incidenteel: Voor het project jeugdwerkloosheid wordt in 2023 inhuur begroot (€ 40.000). Hier staat regionaal budget tegenover.
- Structureel: In 2023 en volgende jaren houden we rekening met een beperkt budget voor verlofsparen.
- Structureel: We begroten jaarlijks de verplichte BOA opleidingen bij het RBL, en niet centraal bij beheer voor € 10.000.
- Structureel: We begroten jaarlijks de bijdrage van gemeenten aan de regiosecretaris Onderwijs voor € 30.000.

6. In deze begroting bedoelen we met de formatie of formatieuitbreiding specifiek de formatie bedoeld voor de leerplichttaken, waaronder ook kwalificatieplicht MBO.

Uitvoeringskosten vallen in 2023 ten opzichte van de primaire begroting 2023 € 46.000 lager uit. Dit is het resultaat van:

- Incidenteel: Kosten voor het project jeugdwerkloosheid worden in 2023 als inhuurkosten begroot (-€ 60.000).
- Autonoom: Kosten voor software vallen als gevolg van indexatie € 4.000 hoger uit
- Structureel: We begroten kosten voor het uitvoeren van de WPG-audit en het actueel houden van de software (€ 10.000).

Overheadlasten vallen in 2023 € 211.000 hoger uit ten opzichte van de primaire begroting:

- Structureel: In verband met de formatie-uitbreiding van het team en de bijbehorende span of control begroten we 0,9 fte formatie overhead. In 2023 bedraagt dit een half jaar (€ 55.000) en vanaf 2024 het gehele jaar (€ 105.000).
- Incidenteel: In 2023 begroten we een organisatieonderzoek ten behoeve van de span of control € 50.000).
- Autonoom: Het effect van indexatie is € 60.000 (€ 20.000 loonkosten en € 40.000 huisvesting en ICT)
- Structureel: De communicatieadviseur is heel 2023 in dienst. Dit wordt deels gedekt uit communicatiekosten (€ 5.000).
- Structureel: Kosten voor informatiebeveiliging nemen met € 14.000 toe in verband met noodzakelijke invulling van verschillende functies.

Baten vallen in 2023 hoger uit dan de primaire begroting, als gevolg van de hogere lasten.

- Structureel: Gemeentelijke bijdragen vallen € 617.000 hoger uit in 2023, en per 2024 € 250.000 hoger. De verdeling van de gemeentelijke baten is weergegeven in de bijlage.
- Incidenteel: Overige baten vallen in 2023 € 8.000 hoger uit dan begroot. Hier ligt een directe relatie met de indexatie van loonkosten. Voor 2024 zijn nog geen overige baten bekend.
- Incidenteel: De regionale bijdrage voor het project jeugdwerkloosheid valt in 2023 lager uit dan begroot in verband met een lagere inzet € -20.000).
- Autonoom: De regionale bijdrage voor RMC-kwalificatieplicht en RMC-VSV vallen hoger uit door indexatie (€ 36.000) en een aanvullende bijdrage voor VSV (€ 100.000). De bijbehorende aanvullende bijdrage van de gemeente Arnhem wordt niet geïndexeerd.
- Autonoom: De regionale bijdrage voor het Regionaal Programma VSV wordt sinds 2021 niet geïndexeerd.

Programmaplan thema Participatie

Per 1 maart 2023 start de nieuwe manager WSP/Participatie. Met de komst van de nieuwe manager wordt de aansturing van het programma Participatie vanuit één managementpositie binnen de MGR geëffectueerd.

Module WSP

Algemeen

Met de bestuurscommissie is de afspraak gemaakt dat het programmaplan voor het daaropvolgende jaar (in dit geval 2024) in het voorjaar beperkt blijft tot de financiële kaders van de begroting. In het najaar, de vergadering van de bestuurscommissie van november, wordt het jaarplan 2024 met de daarin te verwezenlijken activiteiten voorgelegd. Hierdoor sluit het jaarplan beter aan op de actuele arbeidsmarktsituatie.

Omgeving

Wat zijn de verwachte ontwikkelingen?

Bijgesteld 2023

- Met ingang van 1 januari 2023 is voor de samenwerking tussen UWV en MGR (de negen gemeenten in de arbeidsmarktregio vertegenwoordigend) een nieuwe samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Daarin zijn nadere afspraken beschreven over hoe UWV en MGR, in overeenstemming met de nieuwe inzichten die hierover zijn ontstaan, met elkaar samenwerken.
- Samen met gemeenten wordt gezocht naar mogelijkheden om de uitstroom uit de bestanden te optimaliseren. In de afspraken met de deelnemende gemeenten is begin 2022 een accentverschuiving in de dienstverlening doorgevoerd waardoor steeds meer gewerkt wordt met de insteek dat werkgevers benaderd worden vanuit de mogelijkheden en competenties van de werkzoekende. Met het formaliseren van de twee teams binnen het WSP is er voor WSP-gemeenten ruimte gekomen om de focus meer te richten op de behoeften van de gemeenten. Om een goed beeld te hebben van die werkzoekende/de klanten uit de bestanden van de gemeenten, is het WSP dichter bij gemeenten georganiseerd.
- Om tot optimalisatie in het werkproces te kunnen komen, worden met gemeenten afspraken gemaakt om samen met andere partners/partijen van gemeenten tot een totaaltraject te komen waardoor het bemiddelingsproces van intake tot en met de match bij een werkgever als een aaneengesloten traject verloopt. Hierdoor ontstaat een proces waarin de expertise van alle partijen optimaal benut kan worden en er geen dubbeling in de dienstverlening ontstaan. Deze manier van werken sluit aan bij de landelijke ontwikkeling van Regionale Werkcentra.
- In 2023 wordt onderzocht of WSP-gemeenten eerder bij de kandidaat betrokken kan worden. Bijvoorbeeld op het moment dat de kandidaat bij de gemeente in het intakeproces terecht komt. Hiermee kan worden bereikt dat er vanaf het moment dat een werkzoekende bij de gemeente een uitkering aanvraagt, al een focus op (het vinden van) werk ontstaat.
- Transparantie van de arbeidsmarkt in brede zin is belangrijk voor het vinden van en matchen en bemiddelen tussen werkzoekenden en werkgevers die op zoek zijn naar arbeidskrachten. In onze arbeidsmarktregio hebben wij daarvoor afspraken vastgelegd tussen WSP, gemeenten en UWV. In het Besluit SUWI is deze transparantie ook benoemd als een belangrijk item om in te investeren. Uiteindelijk doel is zorgdragen voor dusdanige transparantie/arbeidsmarktinformatie dat vraag (van werkgevers) en aanbod (van werkzoekenden) ook zonder tussenkomst van (publieke) partijen mogelijk is. Deze transparantie wordt op dit moment deels georganiseerd vanuit de applicaties Sonar (werkzoekenden) en WBS (werkgevers) van UWV. Beide applicaties worden door UWV uitgefaseerd en zullen vanaf 1 januari 2026 niet meer in gebruik zijn. Voor de regio (gemeenten én WSP) betekent de uitfasering van Sonar en WBS dat gezocht moet worden naar de aansluiting op de gegevensuitwisseling, zoals deze vanuit het programma Verbetering Uitwisseling Matchingsgegevens (VUM) landelijk wordt ontwikkeld. Voor de arbeidsmarktregio is het van belang

om goed aansluiting te krijgen bij deze ontwikkelingen. Effect kan zijn dat gemeenten, evenals WSP-gemeenten, overgaan naar de aanschaf van andere applicaties. Het ligt in de bedoeling om dit proces (aansluiten bij VUM, ontwikkelen van arbeidsmarktinformatie, transparantie tot het niveau van werkgever/werkzoekende) regionaal vorm te geven.
- Op verzoek van de deelnemende gemeenten is het Steunpunt SROI ondergebracht bij het WSP. In 2022 zijn hiervoor de voorbereidingen gestart waarbij met de gemeenten de afspraak is vastgelegd dat het steunpunt voor 2023 vanuit regionale middelen gefinancierd zal worden om in principe vanaf 2024 structureel, als submodule van het WSP, in de reguliere financieringsstromen wordt opgenomen. Voor het laatste dient de regeling van de MGR te worden gewijzigd conform de daarvoor geldende procedures. De gemeente Doesburg sluit niet bij deze activiteiten/submodule aan.

2024-2027

Vanaf 2023 wordt vanuit de regio gewerkt aan het mede ontwikkelen van de landelijke kaders en de regionale implementatie van de nieuw te vormen Regionale Werkcentra. De verwachting is dat eind 2024/begin 2025 de contouren hiervan bekend zijn en onderzocht kan gaan worden welke werkvorm het best passend is voor onze arbeidsmarktregio. Voor het WSP zal deze zich enerzijds toespitsen op het behouden en uitbreiden van werkgeverscontacten; met name bij werkgevers die inclusie hoog in het vaandel dragen. Daarbij zal de nadruk steeds meer komen te liggen op:
- het faciliteren van de ontmoeting tussen werkgevers en werkzoekenden
- het acteren als adviseur van werkgevers bij het vinden van de juiste oplossingen voor HR-problemen in brede zin en
- het ondersteunen van werkgevers bij de inzet van instrumenten, voorzieningen en subsidies.

Anderzijds zal hierbij de samenwerking met de gemeenten en de zichtbaarheid bij gemeenten en onze belangrijkste partners van belang blijven. Deze samenwerking en zichtbaarheid wordt nu in de vorm van subregionale dienstverlening al vormgegeven, maar zal zich verder intensiveren.

In het kader van het landelijk programma ten behoeve van het verbeteren van de uitwisseling van (matchings)gegevens, dient ook in onze regio gewerkt te worden aan de optimalisering van systemen die de verbinding tussen werkzoekenden en vacatures bij werkgevers organiseren. Het streven is dat werkgevers uiteindelijk zelf inzicht krijgen in de gegevens van werkzoekenden, en mogelijk ook vice versa. De verwachting is dat eind 2024/begin 2025 voor de regiogemeenten en WSP-gemeenten duidelijk is hoe deze gegevensverwerking georganiseerd kan worden, welke investeringen daarvoor gedaan moeten worden en hoe het implementatieproces vorm moet krijgen. Dit is dan op tijd voor de uitfasering van de UWV-applicaties (Sonar en WBS) waarvan in de regio gebruik wordt gemaakt. In hetzelfde kader is het streven om verder vorm te geven aan informatiemanagement. De wens is dat hiervoor structureel een regionale informatiemanager ingezet wordt.

Gelijk aan 2022/2023 zal het WSP bijdragen aan regionale ontwikkelingen en projecten/samenwerkingen die in het kader van de regionale strategische agenda worden opgezet. Belangrijke thema's hierbij zijn het verkleinen van de afstand van jongeren naar werk en het vergroten van het netwerk van inclusieve werkgevers.

Steunpunt SROI

Als gemeenten in 2023 instemmen met de aanpassing van de Regeling dan zal vanaf 2024 de uitvoering van de taken voor het Steunpunt SROI (Social Return on Investment) worden overgedragen aan het WSP (structureel). In 2023 is hiermee al een start gemaakt op basis van incidentele regionale financiering.

Wie zijn onze partners en hoe betrekken we onze partners bij het bereiken van onze doelstellingen?

- Uitgangspunt in de relatie met de negen deelnemende gemeenten is dat gemeenten en WSP directe samenwerkingspartners zijn die gezamenlijk met andere partijen/partners van gemeenten verantwoordelijk zijn voor het uitstroomresultaat binnen de gemeente. Voor 2023 wordt hier ook de registratiemethodiek op aangepast.
- Met UWV is de relatie tweeledig: Het team WSP-UWV is onderdeel van de WSP-organisatie. De werkzoekendendienstverlening van UWV is, gelijk aan onze gemeentelijke partners, de partij waar bemiddelbare kandidaten vandaan komen.
- Ook Scalabor is een belangrijke partner van het WSP. Nagenoeg alle kandidaten van de gemeente Arnhem starten het traject naar werk via Scalabor. Bemiddeling van werkfitte kandidaten wordt in afstemming met Scalabor door beide partijen uitgevoerd. Ook voor andere opdrachtgevers verzorgt Scalabor ontwikkeltrajecten. Samen met de bemiddelaars van Scalabor en andere re-integratiepartners wordt voor deze kandidaten gezocht naar de best passende werkplek.
- Op regionaal niveau zijn er nauwe banden met het Netwerkteam van waaruit de uitvoering van projecten in het kader van de regionale strategische agenda worden opgestart. Te denken valt hierbij ook aan de contacten met het Regionaal Mobiliteitsteam en de aanpak van werkloze jongeren en vroegtijdig schoolverlaters waarvoor het WSP onder meer de Matchingstafel organiseert.
- Om de doelgroep jongeren te ondersteunen in het proces naar betaald werk zijn er contacten met het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) en daarbinnen het Schakelpunt, De Onderwijsspecialisten en onderwijsinstellingen als ROC, HAN en VSO-Pro scholen.
- Werkgeverscontacten worden onder meer onderhouden via de ondernemersverenigingen die in de negen gemeenten bestaan en via VNO-NCW.
- Met de Stichting Inclusief Midden-Gelderland zijn nauwe banden om het netwerk van inclusieve werkgevers in de arbeidsmarktregio te vergroten.

Activiteiten

Wat willen we bereiken?

- Het WSP heeft aandacht voor de banenafspraak en het uitbouwen van het netwerk van inclusieve werkgevers. Bij deze inclusieve werkgevers worden structureel meer mogelijkheden gerealiseerd voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt c.q. een grotere begeleidingsbehoefte. Daarbij merken wij dat deze begeleidingsbehoefte zich niet meer beperkt tot mensen uit het Doelgroepregister. Steeds meer mensen uit de bestanden van gemeenten hebben een grote tot zeer grote afstand tot werk en daarmee een begeleidingsbehoefte die aansluit bij de aanbodgerichte werkwijze (*functiecreatie*) die voor personen uit het Doelgroepregister van toepassing is. De accountmanagers van het WSP introduceren deze kandidaten bij werkgevers, ook zonder dat daar een directe vacature aan ten grondslag ligt. Vaak worden bij inclusieve werkgevers toch kansen gezien en geboden waardoor kandidaten aan het werk kunnen.
- In de tweede helft van 2022 heeft het inzetten van *Praktijkleren derde leerweg* in onze regio steeds meer aandacht gekregen. Door SBB en ROC is hiervoor een aanvraag ingediend om middelen beschikbaar te krijgen waarmee de kennis over en implementatie van praktijkleren in 2023 opgestart is. Dit met het streven om deze methodiek daarna structureel ingebed te krijgen in de regio. WSP heeft in dit proces een informerende en adviserende rol richting werkgevers en werkt mee aan de introductie van praktijkleren bij de partners in de regio. Idee is dat het aanbod aan potentieel voor werkgevers vele malen groter wordt op het moment dat de werkgever (als erkend leerbedrijf) ook werknemers in dienst neemt die nog niet voldoen aan de gevraagde (vakgerichte) vaardigheden.
- De inschatting is dat werkgevers in 2023 en daarop volgende jaren grote moeite blijven houden om voldoende mensen te vinden om vacatures op te vullen. Voor het WSP ligt hier een taak om werkgevers en werkzoekenden uit de bestanden van gemeenten en UWV met elkaar in contact te brengen. Hiervoor worden regelmatig activiteiten georganiseerd waardoor beide groepen elkaar

kunnen ontmoeten. De banenmarkt is hiervoor een veelbeproefd recept. Voor 2023 willen we met andere concepten (*open hiring, "omgekeerd solliciteren", VR-brillen, enz.*) proberen werkzoekenden nog meer te prikkelen om bij werkgevers aan de slag te gaan. Samen met het team WSP-UWV wordt een activiteitenjaarkalender opgesteld waarin alle events worden opgenomen. De intentie is om dit in samenwerking en overleg met andere partijen uit de regio vorm te geven zodat werkgevers en werkzoekenden vanuit een zo breed mogelijk aanbod met elkaar het gesprek aan kunnen gaan.

- Binnen het WSP is veel expertise over wet- en regelgeving en de voorzieningen die voor werkgevers (en werkzoekenden) ingezet kunnen worden. In de afgelopen jaren zijn de belangrijkste voorzieningen voor werkgevers voor onze regio geharmoniseerd en opgenomen in de instrumentengids **Dennis**. Met behulp van deze applicatie kunnen accountmanagers van WSP, maar ook klantmanagers van gemeenten werkgevers eenvoudig informeren over voorzieningen en hen voorzien van de noodzakelijke, uniforme, documenten en formulieren. Feitelijk ontstaat hierdoor een "instrumentenkoffer" die WSP-medewerkers kunnen gebruiken om werkgevers te faciliteren als zij een kandidaat op een vacature/werkplek willen plaatsen. Idealiter wordt deze "koffer" verder gevuld met andere instrumenten die voor werkgevers (en werkzoekenden) ingezet kunnen worden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan praktijkleren en specialistische ondersteuning die andere partijen kunnen bieden. In die situaties is WSP de verbinder tussen de werkgever en de voorziening die ingezet kan worden.

Wat gaan we daar voor doen?

- We zijn met gemeenten in gesprek om, op basis de eerder ingezette accentverschuiving in de dienstverlening naar gemeenten, werkgevers- en werkzoekendendienstverlening dichter bij elkaar te brengen. Hierdoor kunnen meer maatwerkoplossingen voor gemeenten én hun inwoners gerealiseerd worden. Bij gemeenten is een uitvraag gedaan naar hun ambities voor 2023 zodat we op basis daarvan (taakstellende) afspraken met elkaar kunnen maken. Naast het plaatsen van kandidaten (regulier en banenafspraak) van gemeenten op vacatures, valt hierbij te denken aan specifieke aandacht voor bepaalde doelgroepen, het bevorderen van inzichten over het arbeidsmarktperspectief bij klantmanagers en het verstevigen van de relatie/het partnerschap met andere gemeentelijke partijen. Maar ook het in het traject opnemen van kandidaten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (trede 4 participatieladder) en aandacht voor het stimuleren van het plaatsen van inwoners vanuit activerend werk bij werkgevers.
- Hoewel we al met veel werkgevers contacten onderhouden en relaties opbouwen, blijkt (ook uit landelijke gegevens) dat het merendeel van de werkgevers WSP niet kent en dus ook niet weet hoe een WSP hen kan faciliteren bij het vinden van kandidaten voor vacatures. Meer aandacht voor naamsbekendheid en de specifieke kennis en expertise die WSP heeft en kan inzetten voor de werkgever, is daarom van belang. Door middel van gerichte communicatie en speciale acties willen we in 2023 de naamsbekendheid en het "merk" WSP vergroten. We verwachten dat de eerder genoemde activiteitenjaarkalender hieraan ook een bijdrage kan leveren.
- Het WSP levert een actieve bijdrage aan de uitvoering van lokale en regionale projecten enerzijds door als kartrekker van projecten te fungeren (Matchingstafel, verbetering gegevensverwerking, harmonisatie uitvoeringsregels voor werkgevers), anderzijds door deelname aan projecten (RMT-projecten zoals het Werkcentrum Overbetuwe, Praktijkleren derde leerweg, regionale aanpak jeugdwerkloosheid). Een activiteit die in aanmerking komt voor structurele financiering is de HARRIE-training van CNV-Jongeren, die al sinds jaar en dag via het WSP voor onze regio georganiseerd wordt.
- *Huisvesting*: De huurovereenkomst voor WSP-gemeenten is verlengd tot april 2024. In 2023 zal, onder meer op basis van de perspectieven van zowel de samenwerking met UWV als in de regio gezocht gaan worden naar nieuwe huisvesting voor dit WSP-team.
- *Ambities en taakstelling en prestatie-indicatoren:* WSP heeft gemeenten gevraagd om de ambities ten aanzien van de uitstroom van uitkeringsgerechtigden trede 4 en 5 (participatieladder) door te geven. Dat is immers de basis voor het uitvoeren van opdracht van WSP. In het eerste kwartaal van 2023 zullen deze ambities worden vastgesteld.

- De ambities van gemeenten (kwalitatief en kwantitatief), de intentie om prestaties te realiseren in samenwerking met andere partijen/partners en de inzichten in het potentieel van kandidaten van gemeenten en UWV tezamen, kunnen de prestatie-indicatoren voor 2023 beïnvloeden.
  Vooralsnog zijn voor gemeenten prestatie-indicatoren bepaald op de volgende thema's:
  - » Vervullingsquote: Dit is het aantal vervulde vacatures ten opzichte van het totaal aantal ingediende/geregistreerde vacatures. Voor 2023 wordt ervan uitgegaan dat 40% van de door WSP geregistreerde vacatures wordt vervuld.
  - » Werkgeverstevredenheid: In het kader van de SUWI-afspraken is een landelijke monitor ontwikkeld om de werkgeverstevredenheid te meten en hier benchmarkgegevens uit te kunnen halen. Voor 2022 is deze monitor in het najaar uitgezet. Evenals voor 2022 wordt voor 2023 gestreefd naar een werkgeverstevredenheid van 7,5.
  - » Vacaturevervulling: Zoals hiervoor is beschreven, willen we tot een andere benadering van de taakstelling op vacaturevervulling komen. De prestaties op deze KPI zijn daarnaast ook afhankelijk van het aantal werkfitte kandidaten/werkzoekenden dat door ketenpartners wordt aangemerkt en in beeld is gebracht. In het eerste kwartaal 2023 zal dit nader gespecificeerd worden.

Wat gaat het kosten?

Autonome kostenontwikkeling

De module WSP heeft te maken met de volgende autonome prijsontwikkelingen 2023:

- Loonkosten 7,7%
- Huisvestingskosten 14,5%
- ICT kosten 18%, waaronder een inhaalslag over de afgelopen jaren
- Softwarekosten 12%

Overige Incidentele wijzigingen

- In 2023 voert het WSP de volgende regionale opdrachten uit:
  - » Het faciliteren van Harrie-trainingen
  - » De matchingtafel
  - » Het organiseren van evenementen voor banenmarkten
  - » Het RMT project voor statushouders.

  Deze regionale opdrachten worden incidenteel gefinancierd met regionale middelen.
  Voor 2024 begroten we deze regionale opdrachten niet omdat daarover nu nog geen duidelijkheid bestaat. We zullen dit meenemen bij een begrotingswijziging 2024 ervan uitgaande dat er dan ook regionale middelen tegenover staan.
- In 2023 is er in het eerste kwartaal nog sprake van een interim invulling van de managementfunctie. Vanaf 1 maart gaat de nieuwe manager van start.
- Een deel van de werving en selectiekosten van de manager participatie vallen in 2023.

Overige structurele wijzigingen

- Per 2023 wordt de submodule Steunpunt SROI toegevoegd aan de module WSP, waarvoor in 2023 de kosten vanuit regionale middelen wordt gedragen en vanaf 2024 door de deelnemende gemeenten.
- Vanaf 2023 worden management en beleid ingezet voor het gehele programma Participatie. Er vind een verdeling van kostenplaats over WSP en WgSW.
- Vanaf 2024 begroten we de bekostiging van hardware voor 20 werkplekken.

Baten

- De module WSP wordt bekostigd door de 9 deelnemende gemeenten op basis van het aantal inwoners. De verdeling van de kosten staat in de bijlage (pag. 52).

	A	B	C	B-A	C-B
Lasten en baten WSP	Primaire begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Primaire begroting 2024	Verschil 2023	Verschil 2024-2023
€ x1.000					
Programma - Personeel	€ 1.138	€ 1.442	€ 1.421	€ 304	-€ 20
Programma - Uitvoering	€ 10	€ 79	€ 28	€ 69	-€ 50
Overhead	€ 506	€ 572	€ 591	€ 65	€ 19
Programmalasten	**€ 1.653**	**€ 2.092**	**€ 2.041**	**€ 439**	**-€ 51**
Deelnemende gemeenten	€ 1.645	€ 1.780	€ 2.041	€ 136	€ 260
Overige baten	€ 0	€ 303	€ 0	€ 303	-€ 303
Baten	**€ 1.645**	**€ 2.083**	**€ 2.041**	**€ 439**	**-€ 42**
Saldo	**-€ 9**	**-€ 9**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 9**
Onttrekking aan reserve	€ 9	€ 9		€ 0	-€ 9
Dotatie aan reserve				€ 0	€ 0
Resultaat Programma	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Personeelskosten vallen in 2023 ten opzichte van de primaire begroting 2023 € 304.000 hoger uit:

- Autonoom: Het effect van indexatie is € 80.000
- Structureel: Personeelskosten voor de nieuwe submodule Steunpunt SROI bedragen € 156.000
- Incidenteel: Voor regionale projecten wordt voor inhuur € 70.000 begroot.

Uitvoeringskosten vallen in 2023 ten opzichte van de primaire begroting 2023 € 69.000 hoger uit. In 2024 nemen de kosten ten opzichte van 2023 licht af, omdat incidentele projecten aflopen. De effecten zijn:

- Incidenteel: In 2023 is het effect voor Harrie trainingen € 40.000
- Incidenteel: In 2023 is het effect voor evenementen € 28.500
- Structureel: Vanaf 2024 is het effect van Steunpunt SROI € 20.000

Overheadlasten vallen in 2023 € 65.000 hoger uit ten opzichte van de primaire begroting. In 2024 zien we een aanvullende stijging:

- Incidenteel: In 2023 is in het eerste kwartaal sprake van inhuur van een interim manager, en houden we rekening met een deel van de werving en selectiekosten (€ 8.000).
- Autonoom: Kosten voor ICT nemen in 2023 toe met € 30.000 wegens indexatie en een inhaalslag van afgelopen jaren.
- Autonoom: Kosten voor huisvesting nemen als gevolg van indexering in 2023 toe met € 12.000.
- Structureel: Kosten voor informatiebeveiliging nemen vanaf 2023 met € 14.000 toe in verband met duurdere invulling van verschillende functies.
- Structureel: Door combinaties van functies binnen het programma Participatie is er een verdeling van overhead tussen WSP en WgSW.
- Structureel: Vanaf 2024 begroten we € 15.000 voor bekostiging van hardware.

Baten van de deelnemende gemeenten stijgen in 2023 met € 136.000.
Regionale bijdragen zijn in 2023 € 303.000 en bestaan uit:

- » Matchingtafel € 37.500
- » Evenementen € 28.500
- » Harrie trainingen € 40.000
- » RMT € 40.000
- » SROI € 156.000

In 2024 stijgen de gemeentelijke bijdragen met € 260.000. Naast de hierboven genoemde structurele en incidentele lasten in 2024 wordt deze stijging veroorzaakt omdat de gemeenten vanaf dit jaar het Steunpunt SROI financieren.

Module WgSW

Omgeving

Wat zijn de verwachte ontwikkelingen?

Bijgesteld 2023

- Inmiddels is bekend dat er een CAO-akkoord voor CAO gemeenten/CAO SGO is bereikt tussen vakbonden en VNG. Onderdeel van het akkoord is een structurele loonsverhoging van € 240,- per maand. Daarbij komt een verhoging van 2 procent. Gemiddeld lijkt de loonsverhoging voor gemeente-ambtenaren uit te komen op 9% (met terugwerkende kracht tot 2 januari 2023).
- De vakbonden voeren momenteel ook actie om de lopende CAO-afspraken voor SW-personeel te herzien om zo de arbeidsvoorwaarden voor SW-personeel te verbeteren. De inzet van de vakbonden is een loonsverhoging met terugwerkende kracht tot 1-1-2023 van 10% en verhoging van de reiskostenvergoeding van 10 naar 21 cent per km.
- Het minimumloon is inmiddels met 10% verhoogd. Dat heeft een opwaarts effect op de lonen die net boven het minimumloon liggen.
- In de primaire begroting voor de SW 2023 is uitgegaan van een CAO-stijging van 2,4%. De hiervoor genoemde ontwikkelingen nopen het DB van de MGR om de begrote salarislasten (en daarmee de bijdragen van de gemeenten) voor 2023 bij te stellen.
- Normaliter worden in de decembervergadering van het AB de begrotingskaders vastgesteld waarmee verder uitvoering gegeven wordt aan de (meerjaren)begroting. Omdat er in die periode nog te veel onduidelijkheid was over onder meer de cao-onderhandelingen en daarmee samenhangend de stijging van de loonkosten heeft in dit geval het DB in februari de kaders vastgesteld. Op basis van een aantal scenario's is, op advies van de bestuurscommissie, uiteindelijk de keuze gemaakt om:
  - de uitstroom behoedzaam te begroten op 5%
  - de stijging van de loonkosten te begroten op 7% (zijnde 5,5% + 1,5% risico opslag)
  - uit te gaan van een ophoging van de reiskostenvergoeding
  - rekening te houden met een eenmalige uitkering voor SW-medewerkers, vergelijkbaar met de incidentele uitkering voor ambtelijke medewerkers in 2022.
- In dit scenario houden we rekening met de mogelijke inzet van de bestemmingsreserve (1% van de loonkosten). Benodigde inzet van de bestemmingsreserve in 2023 betekent echter wel dat in 2024 de risicobuffer beperkt is, maar ook bestaat de kans dat de bestemmingsreserve reeds in 2023 ontoereikend zal zijn waardoor er een extra bijdrage van gemeenten wordt gevraagd (bovenop de begrote bedragen in de gewijzigde begroting).

Een verhoging van het percentage van 7% leidt direct tot een hogere gemeentelijke bijdragen en dus hogere kosten voor de gemeenten, waarvan de dekking vanuit de rijksbijdrage nog niet is verzekerd.

In 2023 gaat een nieuwe fase van de contractafspraken met Scalabor in. De deelnemende gemeenten verlengen hun 'Aanwijzingsbesluit' voor een periode van drie jaar met daarin afspraken voor de vergoeding van de kosten door de gemeenten aan Scalabor. Doordat deze kosten rechtstreeks door Scalabor met de gemeenten worden verrekend heeft dit geen effect op de begroting van de MGR.

De personeels- en salarisadministratieve taken voor SW-personeel hebben de gemeenten belegd bij de MGR. Deze taken zijn in 2022 opnieuw uitbesteed aan Scalabor. Hiervoor is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten voor een periode van tenminste drie jaar. Daarna kan deze overeenkomst stilzwijgend worden voortgezet als gemeenten besluiten Scalabor weer aan te wijzen als partij voor de arbeidsontwikkeling van SW-personeel.

2024-2027
Vanaf 2023 is Scalabor door de gemeenten in de regio voor een periode van drie jaar opnieuw aangewezen als uitvoerder van de SW-taken voor de SW-medewerkers in onze regio. Daarmee is ook geborgd dat de MGR voor deze periode het formeel werkgeverschap voor de SW-medewerkers uitvoert. Met een opzegtermijn van een jaar dienen gemeenten zich in 2025 dus opnieuw te beraden over de vraag of zij ook na deze periode het formeel en materieel werkgeverschap willen blijven beleggen bij de combinatie MGR/Scalabor. De huidige contracten kennen overigens een optie tot stilzwijgende verlenging ook na 2025.

In lijn met het vernieuwde aanwijzingsbesluit is door de MGR ook een hernieuwde dienstverleningsovereenkomst aangegaan met Scalabor voor de uitvoering van de personeels- en salarisadministratieve taken. Vanaf 2024 dient voor de begroting rekening te worden gehouden met een indexatie van de kosten conform de bepalingen in de nieuwe DVO.

De groep van SW-medewerkers daalt jaarlijks met ruim 100 mensen. De verwachting is dat er begin 2024 nog zo'n 1600 medewerkers in dienst zijn bij de MGR en dat dat aantal eind 2027 zal zijn gedaald tot zo'n 1200 medewerkers.

Wie zijn onze partners en hoe betrekken we onze partners bij het bereiken van onze doelstellingen?
Naast de negen deelnemende gemeenten heeft de module WgSW voornamelijk contact met Scalabor als materieel werkgever voor de SW-populatie en met Cedris als kennispartner.

Activiteiten
Wat willen we bereiken?
Ook voor 2023 wordt invulling gegeven aan de formele werkgeversrol voor SW-medewerkers. Dat betekent dat ontwikkelingen die van invloed zijn op de werkgeversrol vanuit de module worden gesignaleerd en daar waar nodig doorvertaald naar beleid en/of regelgeving ten aanzien van de SW-medewerkers. Verder blijft de focus op de naleving van de afspraken met Scalabor zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

Wat gaan we daar voor doen?
Het doel van de module werkgeverschap SW is het formeel werkgeverschap voor ca. 1.700 SW-medewerkers van de negen deelnemende gemeenten borgen en zorgen voor aansluiting op het aanwijzingsbesluit van deze gemeenten. Per 2023 is de hernieuwde aanwijzing van Scalabor voor de uitvoering van de SW voor de negen deelnemende gemeenten voor de komende drie jaar een feit. In aansluiting daarop is ook de dienstverleningsovereenkomst tussen de MGR en Scalabor opnieuw vastgesteld. Scalabor vervult daarmee de taken van het materieel werkgeverschap, bestaande uit:

- Invulling geven aan de werkgeversrol, te weten formele kwesties als in- en uitdiensttreding van personeel, aanstellingen en ontslag.
- De betaling en financiering van de loonkosten en werkgeverslasten. Deze kosten worden door de deelnemende gemeenten betaald. De module WgSW draagt er zorg voor dat dit bedrag vooraf goed wordt begroot en geïnd bij de deelnemende gemeenten en dat de betalingen aan SW-medewerkers goed verloopt.

De module WgSW ziet erop toe dat de afspraken die zijn gemaakt in de DVO met Scalabor goed worden nageleefd en dat de ontwikkelingen en resultaten worden gedeeld in de bestuurscommissie.

Wat gaat het kosten?

Autonome kostenontwikkeling

De module WgSW heeft te maken met de volgende autonome (prijs)ontwikkelingen 2023:

- Loonkosten SW 7%
- Uitstroom 5%

Overige Incidentele wijzigingen

- In afwachting van de CAO ontwikkelingen houden we rekening met een incidentele uitkering voor SW medewerkers, vergelijkbaar met de incidentele uitkering voor gemeenteambtenaren in 2022.

Overige structurele wijzigingen

- Voor de module WgSW wordt vanaf 2023 overgestapt van inhuur naar vaste bezetting van management en beleid. In het eerste kwartaal van 2023 is nog sprake van inhuur.
- Vanaf 2023 houden we rekening met een ophoging van de reiskosten woon-werkverkeer voor de SW medewerkers.

Baten

- De module WgSW wordt bekostigd door de 9 deelnemende gemeenten op basis van het aantal SW medewerkers op 31 oktober van het voorgaand jaar. De verdeling van de kosten staat in de bijlage (pag. 52).

		A	B	C	B-A	C-B
Lasten en baten WgSW	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Primaire begroting 2024	Verschil 2023	Verschil 2024-2023
€ x1.000						
Programma - Personeel	€ 51.366	€ 49.975	€ 54.434	€ 52.708	€ 4.459	-€ 1.726
Programma - Uitvoering	€ 2.135	€ 2.210	€ 2.158	€ 2.148	-€ 52	-€ 11
Overhead	€ 172	€ 133	€ 163	€ 168	€ 30	€ 5
Programmalasten	**€ 53.673**	**€ 52.319**	**€ 56.755**	**€ 55.024**	**€ 4.436**	**-€ 1.732**
Deelnemende gemeenten	€ 51.693	€ 50.512	€ 54.895	€ 53.233	€ 4.383	-€ 1.662
Overige baten	€ 392	€ 321	€ 326	€ 323	€ 5	-€ 3
Buitengemeenten	€ 1.588	€ 1.456	€ 1.534	€ 1.467	€ 78	-€ 67
Baten	**€ 53.673**	**€ 52.288**	**€ 56.755**	**€ 55.024**	**€ 4.467**	**-€ 1.732**
Saldo	**€ 0**	**-€ 30**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 30**	**€ 0**
Onttrekking aan reserve	€ 0	€ 30	€ 0	€ 0	-€ 30	€ 0
Dotatie aan reserve					€ 0	€ 0
Resultaat Programma	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Personeelskosten vallen in 2023 ten opzichte van de primaire begroting2023 € 4,4 miljoen hoger uit. Voor het eerst sinds de start van de module WgSW is de loonkostenindexering (2023: 7%) hoger dan de uitstroom (5%). Daarnaast houden we rekening met een ophoging van de reiskostenvergoeding. De effecten zijn:

- Autonoom: het effect van loonkostenindexatie van 7% is € 2,7 miljoen.
- Structureel/incidenteel: het effect van de stijging van de reiskostenvergoeding is € 520.000.
- Incidenteel: het effect van de incidentele uitkering in 2023 is € 1,3 miljoen.

Personeelskosten SW Euro x 1.000	*2022 Realisatie*	*2023 Primaire Begroting*	*Aannames 2023*	*2023 Gewijzigde Begroting*	*2024 Primaire Begroting*
Salarissen	**€ 51.443**	**€ 49.602**	**7,00%**	**€ 52.292**	**€ 51.763**
Transitievergoeding	**-€ 45**	**€ 20**		**€ 20**	**€ 20**
LIV	**-€ 779**	**-€ 442**		**-€ 442**	**-€ 420**
Reiskosten	**€ 519**	**€ 641**		**€ 1.035**	**€ 983**
Eenmalige uitkering	**€ 0**	**€ 0**		**€ 1.300**	
Overige personeelskosten	**€ 225**	**€ 154**	**7,00%**	**€ 229**	**€ 217**
Totaal Personeelskosten SW	**€ 51.363**	**€ 49.975**		**€ 54.434**	**€ 52.565**
Indicatoren					
Dienstverbanden SW (Fte)	**1.475**	1.504	-5,00%	1.401	1.331

Uitvoeringskosten dalen in 2023 met € 52.000 ten opzichte van de primaire begroting beperkt:

- Structureel: Kosten voor de DVO met Scalabor over uitvoering van het materieel werkgeverschap nemen als gevolg van de uitstroom af (€ 60.000)
- Structureel: Kosten voor begeleiding van begeleid werkers, en bijbehorende loonkostensubsidie stijgt door toename van het aantal begeleid werkers (€ 12.000).

Overheadkosten stijgen licht:

- Incidenteel: In 2023 houden we rekening met een tijdelijk dubbele bezetting in verband met overdracht van interimmanager naar nieuwe manager Participatie voor deze module.
- Structureel: Door combinaties van functies binnen het programma Participatie is er een verdeling van overhead tussen WSP en WgSW. Tevens houden we hierbij rekening met de autonome loonkostenontwikkeling van 7,7%.
- Structureel: Kosten voor informatiebeveiliging nemen met € 14.000 toe in verband met noodzakelijke invulling van verschillende functies.

Baten van deelnemende gemeenten nemen in 2023 toe met € 4,4 miljoen ten opzichte van de primaire begroting. De bijdrage buitengemeenten neemt toe met € 78.000. Deze bijdrage wordt jaarlijks naar aanleiding van de meicirculaire bijgesteld.

Voor een deel van de overige personeelskosten, die niet door CAO effecten ontstaan, ontvangt de MGR een vergoeding van Scalabor.

- Structureel: Per 2025 vervalt het Lage Inkomensvoordeel. 2024 is het laatste jaar waarin deze bate wordt begroot.

Module Contractmanagement Inburgeringstrajecten

Omgeving

Wat zijn de verwachte ontwikkelingen?

Bijgesteld 2023

Op 1 januari 2022 is de gewijzigde Wet Inburgering in werking getreden. Vanaf dat moment zijn gemeenten verplicht om aan statushouders (nieuwe instroom) een inburgeringsvoorziening aan te bieden. Gemeenten onderhouden daarvoor de contacten met de inburgeringsplichtigen, kopen voor hen de betreffende inburgeringstrajecten in bij de gecontracteerde aanbieders en volgen en bewaken op casusniveau de voortgang van de trajecten. Gemeenten hebben een regionale aanbesteding uitgevoerd voor de inkoop van de benodigde inburgeringstrajecten.

Voor het contractmanagement en het monitoren van de resultaten hebben gemeenten de MGR benaderd. De module Contractmanagement Inburgeringstrajecten is belast met contractbeheer en contractmanagement van inburgeringstrajecten die de deelnemende gemeenten hebben ingekocht ten behoeve van de uitvoering van de Wet Inburgering. In 2022 is vanuit de nieuwe module Contractmanagement Inburgeringstrajecten een werkgroep ingesteld met daarin vertegenwoordiging vanuit de gemeenten. Met deze werkgroep worden de afspraken met contractpartijen gevolgd en geoptimaliseerd.

2024-2027

Voor Contractmanagement Inburgering zijn de contracten gesloten en worden de komende jaren verder geen bijzonderheden verwacht anders dan dat de gemeenten gebruik kunnen blijven maken van de huidige gesloten contracten.

Wie zijn onze partners en hoe betrekken we onze partners bij het bereiken van onze doelstellingen?

Er zijn twee contractpartijen voor de uitvoering van de B1-route en de zelfredzaamheidsroute:

- SAGENN
- Combinatie NL-training en New-Bees

Ook voor de uitvoering van de onderwijsroutes zijn twee partijen gecontracteerd:

- ROC RijnIJssel (Onderwijsroute MBO)
- Hogeschool Arnhem Nijmegen (Onderwijsroute HBO)

Activiteiten

Wat willen we bereiken?

Voor de module ligt de nadruk op het implementeren van de inburgeringscontract inclusief de contractvoorwaarden en het opzetten van het contractmanagement. Het hoofddoel van de module Contractmanagement Inburgeringstrajecten is de uitvoering van de inburgeringstrajecten op managementniveau volgen en bijsturen waar resultaten achterblijven. Inzicht en sturing zijn belangrijk voor gemeenten, omdat zij verantwoordelijk zijn voor de resultaten die op inburgering worden behaald.

De komende jaren zal duidelijk worden wat de omvang van het aantal inburgeraars zal worden. Ook zal helder worden wat “good practices” zijn en wat niet. Werkenderwijs zal bekeken worden of de afspraken over de taakverdeling tussen gemeenten en de MGR efficiënt en effectief zijn voor inwoners, aanbieders en gemeenten. Zo nodig kunnen hier nieuwe afspraken over gemaakt worden. Naar verwachting zullen onderwerpen die kwaliteit en rechtmatigheid raken aan de orde komen. Goede afstemming en communicatie met alle partijen is van groot belang. Er moet een goede analyse komen op de afspraken over kwaliteit en rechtmatigheid. Daarbij wordt bekeken of de toets op rechtmatigheid voldoende geborgd is binnen het Blik op Werk keurmerk. Ook over het eventueel beëindigen van een contract moeten nadere afspraken gemaakt worden.

Wat gaan we daar voor doen?

In 2022 is een contractmonitoringcyclus ingericht. Periodiek worden de aanbieders gesproken. Input voor de gesprekken worden onder andere opgehaald uit de uitvraag richting aanbieders en de met de contractpartijen afgesproken prestatie-indicatoren.

- Twee maal per jaar wordt er rapportage opgeleverd waarin ontwikkelingen en informatie worden gedeeld met de gemeenten.
- De afdeling contractbeheer beschikbaar voor het stellen van vragen en telefonisch overleg. Aan de website van de module inkoop Zorg is een tabblad toegevoegd met informatie over de contracten en Contractmanagement Inburgering.
- De SROI- verplichting is ingericht en wordt gemonitord.

Wat gaat het kosten?

Autonome kostenontwikkeling

De module CMI zorg heeft te maken met de volgende autonome prijsontwikkelingen 2023:

- Loonkosten 7,7%
- Huisvestingskosten 14,5%
- ICT kosten 18%, waaronder een inhaalslag over de afgelopen jaren.
- Softwarekosten 12%

Overige Incidentele wijzigingen

- Er zijn geen incidentele wijzigingen.

Overige structurele wijzigingen

- Er zijn geen structurele wijzigingen.

Baten

- CMI wordt bekostigd door de 9 deelnemende gemeenten op basis van het inwoneraantal en deelname aan de zorgvormen. De verdeling van de kosten staat in de bijlage (pag. 52).

		A	B	C	B-A	C-B
Lasten en baten CMI	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Primaire begroting 2024	Verschil 2023	Verschil 2024-2023
€ x1.000						
Programma - Personeel	€ 44	€ 45	€ 47	€ 49	€ 2	€ 2
Programma - Uitvoering	€ 7	€ 7	€ 8	€ 8	€ 1	€ 0
Overheadlasten	€ 19	€ 19	€ 20	€ 21	€ 1	€ 1
Programmalasten	**€ 70**	**€ 71**	**€ 76**	**€ 78**	**€ 5**	**€ 3**
Deelnemende gemeenten	€ 70	€ 71	€ 76	€ 78	€ 5	€ 3
Baten	**€ 70**	**€ 71**	**€ 76**	**€ 78**	**€ 5**	**€ 3**
Saldo	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Onttrekking aan reserve					€ 0	€ 0
Dotatie aan reserve					€ 0	€ 0
Resultaat Programma	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

De werkzaamheden binnen de module CMI worden uitgevoerd door het team Inkoop zorg. De begroting is een voortzetting van de voorgaande begroting

- Structureel: We maken de formatie-uitbreiding als gevolg van de taken voor de module CMI in 2023 structureel. Dit werd in 2022 nog met inhuur ingevuld. Dit is budgetneutraal.
- Autonoom: De kostenontwikkeling in 2023 ten opzichte van de primaire begroting betreft enkel de hierboven genoemde indexatie.

Programmaplan MGR Beheerorganisatie

Omgeving

Wat zijn de verwachte ontwikkelingen?

2023 kenmerkt zich door de effecten van de inflatie. We zien dat als MGR terug in vraagstukken over tarieven in zorgcontracten en effecten op de arbeidsmarkt. We zien dit ook terug in zorgen voor de financiële situatie van onze SW-medewerkers en een deel van de ambtelijke medewerkers door langdurige onduidelijkheid over de eigen loonontwikkeling. De inflatie met onduidelijkheid over de loonontwikkeling maakte het opstellen van een begrotingswijziging voor 2023 en begroting voor 2024 ook uitdagend. Voor de Cao SGO zijn we uitgegaan van het onderhandelaarsakkoord. Op 6 april is definitief duidelijk of deze afspraken worden omgezet in de nieuwe Cao SGO 2023. Voor de Cao SW is helaas nog onvoldoende duidelijkheid, zodat we met aannames moeten werken.

Daarnaast zien we dat de arbeidsmarkt voor het werven van goede medewerkers steeds uitdagender wordt. Het lukt nog steeds om goede medewerkers aan te trekken voor de MGR en medewerkers een interessante werkplek te bieden met ontwikkelmogelijkheden uitgaande van talent- en opgavegericht werken. Dit zal de komende jaren uitdagend blijven, zeker omdat er sprake is van extra taken en uitbreiding van de benodigde formatie.

Regionale portefeuillehouders hebben de MGR begin 2023 gevraagd om het regionale ambtelijk en bestuurlijke overleg te faciliteren en daarmee het werkgeverschap en de werving en selectie op zich te nemen. Dit wordt verwerkt in de wijziging van de regeling. Er wordt nog geen bedrag voor opgenomen in de begroting. Wanneer regionale portefeuillehouders deze taak vanaf 2024 bij de MGR willen onderbrengen zullen zij de hiervoor reeds bestemde middelen inbrengen in de MGR. Dit zal dan verwerkt worden in een de begrotingswijziging 2024.

In 2023 gaan we de regeling aanpassen op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regeling en het verzoek om nieuwe taken bij de MGR onder te brengen.

Hoe en of burgerparticipatie toegepast moet worden en het inrichten van een vierjaarlijkse evaluatie van de regeling zal nader moeten worden uitgewerkt. In 2023 zullen we met de bestuurscommissies en gemeenten spreken over de vormen van burgerparticipatie. In 2025 zullen we de eerste evaluatie uitvoeren van de regeling. Dit is ook een goed moment om de bezetting van de beheerorganisatie tegen het licht te houden.

Wie zijn onze partners en hoe betrekken we onze partners bij het bereiken van onze doelstellingen?

Intensieve samenwerking

Het uitvoeren van onze werkzaamheden op basis van duidelijke opdrachtverlening van de deelnemende gemeenten kan alleen door intensieve samenwerking met een groot aantal partners. Voor MGR beheer gaat het met name om de bestuurlijke omgeving en de gemeentelijke organisaties.

Colleges en gemeenteraden

In 2023 stemmen we vaker af met de raden van de deelnemende gemeenten over de wijziging van de regeling. Dat doen we gezamenlijk met de griffies en andere GR-en. Te starten met een gezamenlijk webinar en bijeenkomst met de raden om input te geven op de wijziging van de regeling. Vervolgens ontmoeten we de raden in mei in onze jaarlijkse raadsinformatiebijeenkomsten om de ontwerp wijziging toe te lichten. Daarna zullen we met de zienswijze van de raden aan de slag gaan om de te wijzigen regeling voor te leggen voor toestemming tot wijzigen.

Andere GR-en en gemeenten
Voor het wijziging van de regeling en afstemming van het proces richting de raden stemmen we in 2023 nadrukkelijk af met gemeenten en griffies. Voor onze bedrijfsvoering gaat het om gemeenten die capaciteit leveren op het vlak van juridische advisering en gemeenten die onze huisvesting mogelijk maken. Daarnaast werken we samen met andere Gemeenschappelijke Regelingen, zoals de RID en de Connectie voor dienstverlening op het vlak van bijvoorbeeld ICT. Daarnaast stemmen we met andere GR-en en individuele gemeenten af in hoeverre we kunnen samenwerken op de inzet van expertise op het vlak van specialistische functies in de bedrijfsvoering. Verder gaan we de komende jaren met andere GR-en en gemeenten kijken in hoeverre we kunnen samenwerken als het gaat om onze arbeidsmarktpositie, loopbaanpaden en traineeschip voor medewerkers.

Activiteiten

Wat willen we bereiken?

Signalerende, adviserende en faciliterende rol MGR
Als regionaal samenwerkingsverband in het sociaal domein heeft de MGR een signalerende, adviserende en faciliterende rol voor gesprekken in de regio over kwaliteit en rechtmatigheid, bekostiging en bemensing van de zorg, waaronder beschermd wonen, opvang Oekraïense vluchtelingen en inburgering, uitdagingen op de arbeidsmarkt, voorkomen jeugdwerkloosheid en aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Vanaf 2023 gaan we het steunpunt SROI uitvoeren en taken voorbereiden voor het faciliteren van het regionale overleg.

Bijdrage beheerorganisatie
MGR voert de basistaken uit, die randvoorwaardelijk zijn voor de modules en zorgt voor transparantie. Dit betreft de bestuurlijke besluitvorming en informatievoorziening aan deelnemende gemeenten, colleges en raden enerzijds en aspecten van de bedrijfsvoering zoals financiën, HR en AVG en informatieveiligheid anderzijds.

De uitdagingen op het vlak van bedrijfsvoering hopen we de komende jaren goed te kunnen borgen gezamenlijk met andere gemeenten en GR-en, zodat we kennis en kunde borgen in de regio op deze specialismen en een interessante werkgever zijn en blijven. Uitgangspunt blijft daarbij zoveel als mogelijk het lean en mean inrichten van de organisatie en samenwerken met gemeenten en andere GR-en.

We willen een inclusief en divers samengesteld personeelsbestand die passend is voor de uitvoering van onze opdrachten. Daarbij zetten we expliciet in op de invulling van de banenafspraak.

Wat gaan we daar voor doen?

De werkzaamheden van de beheerorganisatie bestaan o.a. uit:

- Het voorbereiden van bestuursvergaderingen en uitvoeren van de bestuursbesluiten.
- Actieve informatievoorziening voor alle betrokkenen, waaronder gemeenteraden
- Het HR beleid en werkgeverschap van medewerkers met focus op talent- en opgavegericht werken van medewerkers en gezond en veilig werken. Leren en ontwikkelen van medewerkers is essentieel en wordt actief ondersteund. Inclusie en diversiteit is voor ons belangrijk bij de uitvoering van onze opdrachten en voor ons eigen personeelsbestand, waaronder de invulling van de banenafspraak. We participeren daarbij graag in het diversiteitsnetwerk ‘Diversiteitsreis’.
- Het financieel beheer is op orde en leidt tot inzichtelijke rapportages voor het management en bestuurders. Transparantie van de resultaten en kosten staan hoog in het vaandel.
- Huisvesting en werkplekken voor medewerkers. In dat kader zullen we in 2023 een besluit moeten nemen over de huisvesting van de beheerorganisatie en de module beheer en de WSP organisatie. Op basis daarvan kunnen we ook vervolgafspraken maken over de HR dienstverlening en financiële dienstverlening en structurele afspraken over werkplekken en ICT voorziening.
- Zorgvuldig omgaan met informatie van alle betrokkenen in het kader van privacy en informatiebeheer.

Wat gaat het kosten?

Autonome kostenontwikkeling

De beheerorganisatie heeft te maken met de volgende autonome prijsontwikkelingen 2023:

- Loonkosten 7,7%
- Huisvestingskosten 14,5%
- ICT kosten 18%, waaronder een inhaalslag over de afgelopen jaren.
- Advieskosten 7,7%

Het opleidingsbudget van alle medewerkers (2% van de loonkosten) is ondergebracht bij de beheerorganisatie. Deze gaat met hetzelfde percentage omhoog als de loonkosten (7,7%)
Voor 2024 hanteren we als autonome kostenontwikkeling de septembercirculaire 2022, tenzij andere informatie over CAO ontwikkeling in 2024 eerder beschikbaar is.

Overige Incidentele wijzigingen

- Er zijn geen incidentele wijzigingen.

Overige structurele wijzigingen

- Vanaf 2023 is een communicatieadviseur in dienst voor 16 uur per week. Daarvoor werden deze diensten ingehuurd.
- Vanaf 2023 begroten we de kosten van hardware voor 5 werkplekken.
- Voor 2023 zijn de kosten van de accountant lager dan eerder begroot. Deze lagere kosten zien we ook terug in 2024.
- We gaan invulling geven aan de banenafspraak ten behoeve van de uitvoering van archieftaken en informatiebeheer taken. We begroten de verwachtte werkelijke kosten, te weten de loonkosten minus een loonkostensubsidie.

Baten

- De beheerorganisatie wordt bekostigd door de 11 deelnemende gemeenten op basis van het inwoneraantal. De verdeling van de kosten staat in de bijlage (pag. 52)

		A	B	C	B-A	C-B
Lasten en baten Beheer	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Primaire begroting 2024	Verschil 2023	Verschil 2024-2023
€ x1.000						
Beheer	€ 345	€ 444	€ 502	€ 520	€ 58	€ 18
Onvoorzien	€ 21	€ 33	€ 36	€ 37	€ 3	€ 1
Programmalasten	**€ 367**	**€ 476**	**€ 538**	**€ 557**	**€ 62**	**€ 19**
Deelnemende gemeenten	€ 378	€ 476	€ 538	€ 557	€ 62	€ 19
Overige baten	€ 2				€ 0	€ 0
Baten	**€ 380**	**€ 476**	**€ 538**	**€ 557**	**€ 62**	**€ 19**
Saldo	**€ 13**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Onttrekking aan reserve					€ 0	€ 0
Dotatie aan reserve					€ 0	€ 0
Resultaat Programma	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Beheer wordt gezien als overhead. In de kosten beheer zijn de personeelslasten, uitvoeringskosten en overhead opgenomen. We lichten deze posten hieronder toe.

Personeelslasten nemen in 2023 € 67.000 toe ten opzichte van de primaire begroting 2023. In 2024 zijn de kosten 4,2% hoger. Toelichting:

- Autonoom: Het effect van loonindexatie in 2023 is € 20.000 en in 2024 € 14.000
- Structureel: De communicatieadviseur is heel 2023 in dienst (€ 30.000)
- Autonoom: De post opleidingskosten voor de hele MGR bedraagt 2% van de loonkosten, en neemt derhalve in 2023 toe met € 30.000 toe en in 2024 met € 5.000
- Structureel: We houden in 2023 en 2024 rekening met beperkte kosten voor de voorziening verlofsparen.
- Structureel: We gaan invulling geven aan de banenafspraak ten behoeve van de uitvoering van archieftaken en informatiebeheer taken. We begroten de verwachtte werkelijke kosten, te weten de loonkosten minus een loonkostensubsidie.

Uitvoeringskosten nemen in 2023 ten opzichte van de primaire begroting € 30.000 af :

- Incidenteel: Accountantskosten vallen als gevolg van een nieuwe overeenkomst € 13.000 lager uit. Voor 2024 worden ze begroot met een indexering.
- Structureel: communicatiekosten zijn € 17.000 lager dan primaire begroting 2023.

Overhead neemt ten opzichte van de primaire begroting € 24.000 toe:

- Structureel: Kosten voor ICT nemen toe met € 7.000 wegens indexatie
- Structureel: Kosten van hardware bedraagt vanaf 2023 € 3.000
- Structureel: Kosten voor informatiebeveiliging nemen met € 14.000 toe in verband met noodzakelijke invulling van verschillende functies.

Onvoorzien is geïndexeerd.

Baten de bijdragen van deelnemende gemeenten stijgen in 2023 met € 62.000 ten opzichte van de primaire begroting en in 2024 met € 19.000. Voor de verdeling van gemeenten zie de bijlage (pag. 52).

Overzicht kosten van overhead

Conform de uitgangspunten is de MGR 'lean en mean' ingericht. De meeste ondersteunende functies worden afgenomen bij externe dienstverleners.

Het gaat om de volgende ondersteunende taken bij 1Stroom:
- Financiële administratie;
- Salaris- en personeelsadministratie;
- P&O advisering;

Andere ondersteunende taken op het terrein van ICT worden afgenomen door de RID (Inkoop, WSP, WG SW en beheer) of De Connectie (Onderwijszaken).

De MGR kent een Privacy Officer met ondersteunende taken op het brede terrein van privacy, informatiebeleid en archief en informatiebeveiliging voor de MGR en haar modules. In 2023 neemt de MGR niet langer de FG functie af van de gemeente Arnhem. In de eerste helft van 2023 wordt de FG functie tijdelijk vervuld door de Privacy Officer. In 2023 gaan we, in samenwerking met andere gemeenten en/of GR'en, kijken hoe we specialistische functies met beperkte omvang in kunnen vullen. Met deze samenwerking willen we beogen dat we interessante functies met voldoende omvang en kruisbestuiving kunnen vormgeven om zo een interessant te blijven voor experts.

De MGR wil zelf als werkgever invulling blijven geven aan de banenafspraak. Binnen Beheer geven we in 2023 invulling aan de banenafspraak door middel van een administratief ondersteuner informatiebeheer.

Huisvesting en duurzaamheid

De MGR is met haar vier modules gehuisvest op 3 locaties, te weten:
- Gemeentehuis Westervoort – Modules inkoop, WgSw en beheer – in 2020 energielabel D met verwarming via stadsverwarming, ledverlichting, stroom via Groene Stroomfabriek, mede afkomstig van zonnepanelen dat gemeentehuis en bibliotheek.
- Stadskantoor Arnhem – module onderwijszaken – in 2020 energielabel A. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een warmtepomp die kan koelen en verwarmen. Voor verwarmen in koude periodes is de warmtepomp aangesloten op het warmtenet. Ook daar wordt groene stroom van de Groene stroomfabriek gebruikt.
- Bedrijfsverzamelgebouw Gelderse Poort – module WSP – Het pand heeft energielabel A, is goed geïsoleerd en heeft goede klimaatbeheersing.

Op de locaties is sprake van gescheiden afvalverwerking voor papier en overige. De mate van scheiden verschilt per locatie. Er wordt door medewerkers gebruik gemaakt van elektrische fietsen voor dienstreizen. Met mobiliteitsregeling wordt fietsen en gebruik OV gestimuleerd, o.a. via gebruik businesscard voor OV, leenauto en leenfietsen. Dat geldt ook voor de IKB regeling met uitruil voor de fiets.

Op het gebied van duurzame inzetbaarheid van medewerkers wordt ingezet op het inzetten van de eigen talenten en vergroten van ontwikkelmogelijkheden, verlagen van werkdruk, opnemen van verlof, inzet preventiemedewerkers, aandacht voor goede werkhouding ter verhoging van het werkplezier en beperken van verzuim. Een goede balans tussen op kantoor werken en thuiswerken draagt tevens bij aan de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. In 2023 is de hernieuwde arbobeleidscyclus, na evaluatie van de voorgaande cyclus, voor de komende 3 jaar vastgesteld.

De totale overheadkosten worden in de onderstaande tabel zowel per kostengroep als per module gepresenteerd.

Overzicht Overhead € x 1.000	Classificatie	*Realisatie 2022*	Primaire begroting 2023	Gewijzigde Begroting 2023	Begroting 2024	*Verschil 2023*	*Verschil 2024*
Kosten Groep	Personeelskosten	€ 1.036	€ 1.115	€ 1.368	€ 1.415	*€ 254*	*€ 47*
	Huisvestingskosten	€ 216	€ 223	€ 270	€ 268	*€ 47*	*-€ 1*
	ICT kosten	€ 217	€ 190	€ 256	€ 260	*€ 66*	*€ 4*
	P&O & FA kosten	€ 289	€ 333	€ 341	€ 396	*€ 7*	*€ 55*
	Overige kosten	€ 248	€ 300	€ 387	€ 382	*€ 87*	*-€ 5*
Totaal Overheadlasten		**€ 2.006**	**€ 2.162**	**€ 2.622**	**€ 2.722**	*€ 460*	*€ 100*
Module	Inkoop	**€ 330**	€ 355	€ 446	€ 458	*€ 91*	*€ 12*
	Onderwijs	**€ 610**	€ 672	€ 883	€ 927	*€ 211*	*€ 44*
	WSP	**€ 508**	€ 506	€ 572	€ 591	*€ 65*	*€ 19*
	WgSW	**€ 172**	€ 133	€ 163	€ 168	*€ 30*	*€ 5*
	CMI	**€ 19**	€ 19	€ 20	€ 21	*€ 1*	*€ 1*
	Beheer	**€ 367**	€ 476	€ 538	€ 557	*€ 62*	*€ 19*
Totaal Overhead lasten		**€ 2.006**	**€ 2.162**	**€ 2.622**	**€ 2.722**	*€ 460*	*€ 100*

Toelichting

- Personeelskosten nemen in 2023 toe als gevolg van indexering, het in dienst nemen van een communicatieadviseur en toevoeging van extra formatie aan overhead bij de module RBL.
- Huisvestingskosten nemen toe als gevolg van de hogere indexering dan primair begroot.
- ICT kosten nemen toe ten opzichte van de primaire begroting als gevolg van de hoge indexatie en een inhaalslag van kosten van de afgelopen jaren bij de RID.
- P&O en FA kosten nemen beperkt toe als gevolg van indexatie.
- Overige kosten nemen toe door de invulling van noodzakelijke functies betreffende informatie-beheer en beveiliging.

Het bedrag van onvoorzien

Er is een bedrag opgenomen van € 36.000 voor onvoorziene uitgaven in de overhead (module Beheer).

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

n.v.t. voor de MGR.

Beleidsindicatoren bestuur en organisatie

De beleidsindicatoren voor bestuur en organisatie geven een beeld van de ontwikkeling van de formatie en de verhouding tussen vaste bezetting en externe inhuur. De ontwikkeling van de kengetallen over meer jaren geeft een goed inzicht in verbetering van de structuur van de organisatie. Het aantal SW dienstverbanden is in onderstaande tabel niet opgenomen. Deze zijn apart benoemd bij de module WgSW.

Formatie & Indicatoren Bestuur en organisatie		2022 Realisatie	2023 Primaire Begroting	2023 Gewijzigde Begroting	2024 Primaire Begroting
1. Formatie (fte) (formatieplan)	Beheer	**3,2**	3,1	4,0	4,0
	Inkoop	**12,8**	12,8	13,1	13,1
	Onderwijs	**30,3**	30,3	34,8	34,8
	WSP	**16,2**	16,2	16,9	16,9
	WgSW	**0,3**	0,3	0,8	0,8
	CMI	**0,6**	0,6	0,6	0,6
Totale formatie		**63,4**	**63,6**	**70,1**	**70,1**
2. Bezette formatie (fte)	Beheer	**3,2**	3,1	4,0	4,0
	Inkoop	**13,9**	13,6	13,1	13,1
	Onderwijs	**30,3**	30,4	34,8	34,8
	WSP	**17,1**	16,7	16,9	16,9
	WgSW	**0,3**	0,3	0,8	0,8
	CMI	**-**	0,6	0,6	0,6
Totaal bezette formatie		**64,8**	**59,5**	**70,2**	**70,1**
3. Indicatoren	Externe inhuur %	**9%**	7%	9%	3%
	Overhead %	***3%***	*4%*	*4%*	*4%*
	Apparaatskosten per inwoner	***€ 14,05***	*€ 14,39*	*€ 18,15*	*€ 18,06*
	Formatie Fte per 1.000 inwoners	***0,13***	*0,14*	*0,15*	*0,15*
	Bezette vaste formatie fte per 1.000 inwoners	***0,14***	*0,13*	*0,15*	*0,15*

In 2023 en 2024 begroten we de externe inhuur respectievelijk op 9% en 3% van de totale loonsom. In 2023 zal de inhuur tijdelijk hoog uitvallen, als gevolg van vervanging van ziekteverzuim en projectmatige inhuur. In 2024 vullen we meer functies zelfstandig in, waardoor we minder inhuur nodig hebben.

De Paragrafen

Voor de MGR zijn enkel de paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering, Bedrijfsvoering, en Openbaarheid van informatie van toepassing.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover MGR beschikt om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de MGR in staat is om financiële en budgettaire tegenvallers op te vangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De MGR beschikt niet over algemene reserves die kunnen worden ingezet ter dekking van risico's. In 2019 is er voor de module WgSW een specifieke bestemmingsreserve opgenomen voor het opvangen van negatieve fluctuaties in de personeelslasten van SW dienstverbanden. Voor de overige modules is er een mogelijkheid om een beperkte bestemmingsreserve op te bouwen bij een positief resultaat van maximaal € 50.000.

In totaal zijn er eind 2022 vijf bestemmingsreserves met in totaal € 685.000. De bestemmingsreserves mogen alleen voor de specifieke module worden ingezet. De module beheer beschikt over een begrotingspost voor onvoorziene uitgaven van € 36.000.

Voor de MGR is een 'open einde' systematiek afgesproken. In de regeling is opgenomen dat in de jaarrekening de kosten per module na aftrek van de inkomsten, worden verdeeld over de deelnemende gemeenten volgens de in de regeling vastgestelde kostenverdeelsleutel. Alle resterende risico's vallen daarmee ten laste van de deelnemende gemeenten.

Inventarisatie van de risico's

Als onderdeel van het risicomanagement zijn de volgende belangrijkste risico's geïnventariseerd en beheersmaatregelen vastgesteld:

	Risico	Kans	Reputatie en/of maatschappelijke impact	Financiële impact	Beheersmaatregelen
1	Incident/hack ICT beveiliging/ AVG / ICT systeem niet beschikbaar	Laag	Hoog	200k of 20k per dag	DVO's RID De Liemers & De Connectie; Informatiebeveiliging beleid en beveiligde mobiele telefoons.
2	Kostenstijging 2023 door inflatie, stijging WML en CAO-onderhandelingen	Hoog	Medium	3-5 miljoen	Begrotingswijziging 2023.
3	Loonkosten stijging SW > Begroting (na 2023)	40%		500k (1%)	Bestemmingsreserve. Extra begrotingswijziging.
4	Onrechtmatigheid of fraude	Laag	Hoog	<50k	Intern controle plan; betalingen door 4 mensen goedgekeurd. Notitie Misbruik en Oneigenlijk gebruik.
5	Specifieke uitvoeringsrisico's bij modules leiden er toe dat maatschappelijke doelstellingen niet worden gehaald.	Medium	Medium/Hoog	Indirect	Signalering en advisering door ambtelijk overleg en bestuurscommissies. Planning & control cyclus: actualiseren van uitvoeringsprogramma. Inzet op kwaliteit en motivatie van medewerkers.
6	Wegvallen van deel financiering van gemeenten, door uittreden bij één of meer modules.	Laag		500k (10% structuur)	Goede lange termijnplanning. Bescherming in regeling waarbij reorganisatiekosten bij uittreders worden gelegd.
7	Geen passend personeel met expertise kunnen vinden voor het uitvoeren van de opdrachten	Hoog	Medium	50k	1. Een betrouwbare, zorgvuldige en interessante werkgever zijn waar mensen graag willen werken. 2. Inzetten op een regionale arbeidsmarkt voor overheidsorganen, om zo meer te kunnen bieden aan huidige en potentiële werknemers.
8	Niet voldoen aan wet- en regelgeving voor gemeenten	Laag	Hoog	50K	1. Monitoring door manager bedrijfsvoering en privacyofficer. 2. Voortdurende afweging wat van toepassing is op een kleine GR met beperkte taken. 3. Samen organiseren met andere GR'en of gemeenten. 4. Afweging maken tussen inhuren of in dienst nemen.

Beleid weerstandscapaciteit en de risico's

In de Planning & Control cyclus wordt er aan het Dagelijks Bestuur op kwartaalbasis gerapporteerd m.b.t. de gerealiseerde en geprognotiseerde uitgaven tot jaareinde. De bestuurscommissies van de modules krijgen twee keer per jaar een financiële rapportage. Het algemeen bestuur krijgt 2 keer per jaar een geconsolideerde financiële rapportage met adviezen van de bestuurscommissie en het DB hoe er bij eventuele overschrijdingen gehandeld kan worden.

De bovengenoemde beheersmaatregelen in samenhang met de bestemmingsreserves voor de grootste risico's (loonkosten SW en overschrijdingen modules) leidt tot een beheerste situatie.

Kengetallen

Met de bestemmingsreserves is er een beperkt eigen vermogen. Dit is beperkt ten opzichte van de totale baten. De voorfinanciering door gemeenten leidt tot een negatieve schuldquote. Er zijn geen externe leningen.

Financiële kengetallen *Euro x 1.000*	2022 Realisatie	**2023 Gewijzigde Begroting**	2024 Begroting
netto schuldquote	-0,03	-0,02	-0,02
solvabiliteitsratio (A/B)	0,14	0,18	0,18
structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Verhouding kengetallen i.r.t. financiële positie

De solvabiliteitsratio is goed en blijft de komende jaren stabiel. Het eigen vermogen (bestemmingsreserves) en voorzieningen worden langzaam afgebouwd, en enig resultaat wordt altijd geretourneerd aan de deelnemende gemeenten.

De structurele exploitatieruimte blijft daarmee op nul staan doordat er geen sprake is vrij besteedbare middelen vanuit algemene reserves. Structurele lasten en baten zijn meerjarig in evenwicht. Er wordt immers jaarlijks afgerekend zoals hierboven is aangegeven. Er is dus sprake van een stabiele ontwikkeling zonder opbouw van structurele exploitatieruimte bij de MGR.

Er is nadrukkelijk niet gekozen om een algemene reserve aan te houden. De weerstandscapaciteit, gevormd door de module specifieke bestemmingsreserves. Hiermee kan een groot deel van de risico's in eerste instantie worden opgevangen. Het weerstandsvermogen daarmee is op korte termijn redelijk in balans. Daarnaast wordt er sterk ingezet op de beheersmaatregelen inclusief de tijdige rapportage in de P&C-cyclus.

Financiering

De financiering van de activiteiten van de MGR gebeurt door voorfinanciering op kwartaalbasis door de deelnemende gemeenten gebaseerd de begroting. De financiering van de verloning van de SW medewerkers gebeurt maandelijks voor de 15e kalendermaand. De verlegde BTW wordt per halfjaar achteraf verrekend. Op basis van deze begrotingscijfers met gezonde solvabiliteit is er geen externe financiering voor werkkapitaal nodig.

In 2023 zien we wel een hoge inflatie en loonkostenontwikkeling enerzijds, en de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen waardoor de begroting niet voor medio september kan worden vastgesteld anderzijds. Wachten tot de begroting definitief is vastgesteld alvorens de gewijzigde gemeentelijke bijdragen de factureren zou liquiditeitsproblemen tot gevolg hebben. Om te voorkomen dat de

MGR daardoor alsnog externe financiering aan zou moeten trekken is besloten na het vaststellen van de conceptbegroting reeds de gewijzigde gemeentelijke bijdragen te factureren.

Omzetbelasting
De MGR kan de btw op de kosten van de beheersorganisatie en de modules doorschuiven naar de deelnemende gemeenten, zodat deze btw door de deelnemende gemeenten kan worden gecompenseerd. Dit betekent dat de begroting van de MGR voor de beheerstaken en de respectievelijke modules exclusief btw wordt opgesteld. Na afloop van het jaar wordt een opgave van de btw aan iedere deelnemer verstrekt. Gemeenten kunnen de verschuldigde btw bij het btw-compensatiefonds declareren. Alleen de administratieve activiteiten met betrekking tot de verloning van SW dienstverbanden is BTW plichtig. Dit wordt apart doorbelast.

Vennootschapsbelasting
Het kabinet heeft eind 2014 wetgeving vastgesteld, die erop is gericht dat overheidsbedrijven, die economische activiteiten uitoefenen, op dezelfde wijze als private bedrijven aan vennootschapsbelasting zullen worden onderworpen. Deze wetswijziging is per 1 januari 2016 in werking getreden. Aangezien de MGR geen winstoogmerk heeft en in de GR is bepaald dat positieve rekeningresultaten aan de deelnemers worden terugbetaald is MGR geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen om het voorgenomen beleid en de daarmee samenhangende doelstellingen van de MGR te realiseren.

In 2023 is de financiële administratie en interne controle zodanig ingericht dat het Dagelijks Bestuur vanaf 2023 de rechtmatigheidsverantwoording kan afgeven. In 2021 en 2022 is hiermee proef gedraaid, en is de impact van de rechtmatigheidsverantwoording in afstemming met de accountant inzichtelijk gemaakt. Vooralsnog is de conclusie dat het enige thema met invloed op de rechtmatigheidsverantwoording de Europese aanbestedingen bedraagt.

De planning & control cyclus start met de begroting en uitvoeringsprogramma waarin de afspraken over het te voeren beleid per module worden vastgelegd. Aan de partners wordt per module gerapporteerd. De rapportages worden halfjaarlijks opgesteld. Het jaar wordt afgesloten met de jaarrekening waarin verantwoording, per module, wordt afgelegd over het afgesloten jaar.

De administratieve organisatie is zodanig opgesteld dat de dagelijkse gang van zaken erop ingericht is dat de financiële verordening, de controleverordening en het mandaat van de treasury nageleefd worden. Daarbij moet er opgemerkt worden dat MGR de financiële en personeelsadministratie uitbesteed heeft een externe dienstverlener: 1Stroom. De salarisadministratie voor de verloning van de SW-dienstverbanden en de administratie van SW-gerelateerde betaling is bij Scalabor belegd. Voor de jaren 2023 en verder zijn deze diensten voor verloning van SW in verband met nieuwe periode aanwijzingsbesluit gemeenten gegund aan Scalabor.

Openbaarheid van informatie

De Wet open overheid (WOO) is per 1 mei 2022 in werking getreden als vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). Binnen de MGR is de manager bedrijfsvoering aangewezen als contactfunctionaris voor externen. Een van de grote wijzigingen ten opzichte van de WOB is de verplichte actieve openbaarmaking van gegevens: er zijn elf categorieën van gegevens die de MGR verplicht moet publiceren. Formeel gezien is deze actieve openbaarmaking uitgesteld tot het informatieplatform PLOOI actief is. De MGR publiceert reeds de meest relevante informatie op de eigen website, en specifieke informatie zoals verordeningen en aangewezen besluiten worden conform de Wet elektronische publicaties al via lokaleregelgeving.overheid.nl gepubliceerd. In 2022 zijn er geen WOB of WOO verzoeken binnengekomen. In 2023 brengen we de informatiehuishouding verder op orde en doen we meer ervaring op met de actieve openbaarmaking.

3. FINANCIELE BEGROTING

- Overzicht baten en lasten
- Toelichting overzicht baten en lasten
- Overzicht geraamde incidentele baten en lasten
- Uiteenzetting van de financiële positie
- Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid
- Geprognotiseerde eindbalans 2023 en 2024
- Ontwikkeling van het EMU saldo
- Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

In het overzicht van baten en lasten worden de verschillende onderdelen van het programmaplan (hoofdstuk 2) samengevoegd.

Overzicht baten en lasten

Ten opzichte van de primaire begroting 2023 is de begroting enigszins gewijzigd om zo het inzicht voor de gebruiker van begroting (en daaropvolgend de jaarrekening) te vergroten. Per de gewijzigde begroting 2023 worden de overheadlasten integraal in de programma's van de modules verantwoord, in plaats van in een apart programma overhead. Dat doen we ook zo voor de beheerorganisatie. Op deze manier zijn de lasten van de modules binnen de programma's in evenwicht met de baten.

Een overzicht van de totale lasten van overhead is conform de bepalingen in het BBV opgenomen in het programmaplan.

In onderstaande tabel worden deze verschillen tussen het begroten bij de modules, in plaats van bij de post overhead, goed zichtbaar.

Overzicht baten en lasten		2022 Realisatie	2023 Primaire Begroting	2023 Gewijzigde Begroting	2024 Begroting	*2023 Verschil*	*2024 Verschil*
Programma							
Inkoop	Lasten	€ 1.704	€ 1.404	€ 2.302	€ 2.105	*€ 898*	*-€ 197*
	Baten	€ 1.671	€ 1.759	€ 2.302	€ 2.105	*€ 543*	*-€ 197*
	Saldo	-€ 33	€ 355	€ 0	€ 0	*-€ 355*	*€ 0*
	Onttrekking bestemmingsreserve	€ 33	€ 0	€ 0	€ 0	*€ 0*	*€ 0*
	Resultaat Inkoop	**€ 0**	**€ 355**	**€ 0**	**€ 0**	***-€ 355***	***€ 0***
Onderwijs	Lasten	€ 2.818	€ 2.222	€ 3.636	€ 3.816	*€ 1.414*	*€ 180*
	Baten	€ 2.818	€ 2.894	€ 3.636	€ 3.816	*€ 742*	*€ 180*
	Saldo	€ 0	€ 672	€ 0	€ 0	*-€ 672*	*€ 0*
	Resultaat Onderwijs	**€ 0**	**€ 672**	**€ 0**	**€ 0**	***-€ 672***	***€ 0***
WSP	Lasten	€ 1.734	€ 1.147	€ 2.092	€ 2.041	*€ 945*	*-€ 51*
	Baten	€ 1.753	€ 1.645	€ 2.083	€ 2.041	*€ 439*	*-€ 42*
	Saldo	€ 19	€ 497	-€ 9	€ 0	*-€ 506*	*€ 9*
	Onttrekking bestemmingsreserve		€ 9	€ 9	€ 0	*€ 0*	*-€ 9*
	Dotatie bestemmingsreserve	€ 19					
	Resultaat WSP	**€ 0**	**€ 506**	**€ 0**	**€ 0**	***-€ 506***	***€ 0***
WgSW	Lasten	€ 53.673	€ 52.186	€ 56.755	€ 55.024	*€ 4.569*	*-€ 1.732*
	Baten	€ 53.673	€ 52.288	€ 56.755	€ 55.024	*€ 4.467*	*-€ 1.732*
	Saldo	€ 0	€ 103	€ 0	€ 0	*-€ 103*	*€ 0*
	Onttrekking bestemmingsreserve	€ 0	€ 30	€ 0	€ 0	*-€ 30*	*€ 0*
	Resultaat WgSW	**€ 0**	**€ 133**	**€ 0**	**€ 0**	***-€ 133***	***€ 0***
CMI	Lasten	€ 70	€ 52	€ 76	€ 78	*€ 24*	*€ 3*
	Baten	€ 70	€ 71	€ 76	€ 78	*€ 5*	*€ 3*
	Saldo	€ 0	€ 19	€ 0	€ 0	*-€ 19*	*€ 0*
	Resultaat CMI		**€ 19**	**€ 0**	**€ 0**	***-€ 19***	***€ 0***
Beheer	Lasten	€ 367	€ 0	€ 538	€ 557	*€ 538*	*€ 19*
	Baten	€ 367	€ 0	€ 538	€ 557	*€ 538*	*€ 19*
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	*€ 0*	*€ 0*
	Resultaat Beheer		**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 0***	***€ 0***
A	**Resultaat Programma's**	**€ 0**	**€ 1.666**	**€ 0**	**€ 0**	***-€ 1.666***	***€ 0***
Overhead	Lasten	€ 0	€ 2.162	€ 0	€ 0	*-€ 2.162*	*€ 0*
	Baten	€ 0	€ 476	€ 0	€ 0	*-€ 476*	*€ 0*
	Saldo	€ 0	-€ 1.686	€ 0	€ 0	*€ 1.686*	*€ 0*
B	**Resultaat Overhead**	**€ 0**	**-€ 1.686**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 1.686***	***€ 0***
Eindresultaat	A + B					*€ 0*	*€ 0*
Totaal	Lasten	€ 60.365	€ 59.173	€ 65.399	€ 63.621	*€ 6.226*	*-€ 1.778*
	Baten	€ 60.351	€ 59.134	€ 65.390	€ 63.621	*€ 6.256*	*-€ 1.769*
	Saldo	-€ 14	-€ 39	-€ 9	€ 0	*€ 30*	*€ 9*
	Onttrekking bestemmingsreserve	€ 33	€ 39	€ 9	€ 0	*-€ 30*	*-€ 9*
Eindresultaat		-	-	-	-	-	-

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De belangrijkste afwijkingen in de ontwikkelingen in de baten en lasten door nieuw beleid wordt hier toegelicht. De uitgangspunten van de ramingen voor bestaand beleid zijn reeds toegelicht vanaf pagina 4. Per programma zijn de cijfers toegelicht in hoofdstuk 2. De impact van incidentele baten en lasten wordt in een aparte tabel aan het einde van deze paragraaf toegelicht.

Toelichting
Voor alle modules geldt dat rekening is gehouden met een ambtelijke loonkostenindex van 7,7%, en een indexpercentage van overige kosten variërend van 7% tot 15%. De toelichting richt zich primair op de module specifieke ontwikkelingen.

1. De module Inkoop begroot € 150.000 voor vervanging van langdurig ziekteverzuim. Daarnaast wordt € 100.000 begroot voor een projectleider/coördinatie van nieuwe inkoop en houden we rekening met € 50.000 voor een kostprijsonderzoek.
2. De module Onderwijs breidt stapsgewijs de formatie uit in 2023 als gevolg van de nieuwe formatierichtlijn voor leerplicht (waaronder kwalificatieplicht MBO) van brancherichtlijn Ingrado. Effect € 450.000 in 2023.
3. De module WSP voert extra activiteiten uit voor het regionale RMT: deze zijn als overige lasten en baten (€ 150.000 vanuit regionale middelen) opgenomen in de begroting 2023. De submodule Steunpunt SROI wordt in 2023 toegevoegd, in 2023 gefinancierd uit regionale middelen en vanaf 2024 met gemeentelijke bijdragen.
4. Bij de module WgSW liggen de kosten hoger dan in de primaire begroting. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat de loonkostenontwikkeling in 2023 voor het eerst sinds de start van de module hoger ligt dan de uitstroom van SW-medewerkers. Anderzijds houden we in 2023 rekening met een incidentele uitkering.
5. De baten en lasten zijn in evenwicht.

Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten		2022 Realisatie	2023 Primaire Begroting	2023 Gewijzigde Begroting	2024 Begroting
Programma					
Inkoop	Lasten	€ 0	€ 0	€ 305	€ 0
	Baten	€ 0	€ 0	€ 305	€ 0
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Onttrekking bestemmingsreserve	€ 33	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat Inkoop	**€ 33**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Onderwijs	Lasten	€ 21	€ 60	€ 200	€ 0
	Baten	€ 21	€ 60	€ 200	€ 0
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat Onderwijs	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
WSP	Lasten	€ 144	€ 9	€ 170	€ 0
	Baten	€ 148	€ 0	€ 320	€ 0
	Saldo	€ 0	-€ 9	€ 0	€ 0
	Onttrekking bestemmingsreserve	€ 0	€ 9	€ 9	€ 0
	Resultaat WSP	**€ 14**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
WgSW	Lasten	-€ 344	€ 0	€ 1.300	€ 0
	Baten	€ 0	€ 0	€ 1.300	€ 0
	Saldo	€ 344	€ 0	€ 0	€ 0
	Onttrekking bestemmingsreserve	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat WgSW	**€ 305**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
CMI	Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat CMI	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Beheer	Lasten	€ 23	€ 0	€ 0	€ 0
	Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Saldo	-€ 23	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat Beheer		**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
	Resultaat Programma's	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Totaal	**Lasten**	**-€ 156**	**€ 69**	**€ 1.975**	**€ 0**
	Baten	**€ 169**	**€ 60**	**€ 2.125**	**€ 0**
	Saldo	**€ 325**	**-€ 9**	**€ 150**	**€ 0**
	Dotatie bestemmingsreserve	**€ 19**			**€ 0**
	Onttrekking bestemmingsreserve	**€ 33**	**€ 9**	**€ 9**	**€ 0**
Eindresultaat		€ 339	-	€ 141	-

Toelichting

6. De module Inkoop begroot € 150.000 voor vervanging van langdurig ziekteverzuim. Daarnaast wordt € 100.000 begroot voor een projectleider/coördinatie van nieuwe inkoop en houden we rekening met € 50.000 voor een kostprijsonderzoek. Tot slot wordt er in 2023 geïnvesteerd in hardware.
7. De module Onderwijs begroot € 50.000 voor een organisatieonderzoek ten behoeve van de span of control. Daarnaast houden we rekening met tijdelijke urenuitbreiding van medewerkers om werkdruk als gevolg van ziekte en verloop op te vangen (€ 40.000), inhuur voor een regionaal project (€ 40.000) en inhuur vooruitlopend op de formatie-uitbreiding. (€ 75.000).
8. De module WSP voert extra activiteiten uit voor het RMT: deze zijn als overige lasten en baten (€ 150.000 vanuit regionale middelen) opgenomen in de begroting 2023. De submodule Steunpunt SROI wordt in 2023 incidenteel gefinancierd uit regionale middelen. In 2024 wordt er geïnvesteerd in hardware.
9. Bij de modules WgSW begroten we een incidentele uitkering voor de SW medewerkers, in afwachting van de CAO ontwikkelingen (€ 1.300.000).
10. Bij de modules WgSW en CMI begroten we geen incidentele baten of lasten.

Uiteenzetting van de financiële positie

De jaarlijkse lasten bestaan grotendeels uit personeelskosten. Deze zijn stabiel, met incidentele lasten voor extra opdrachten. De kosten van de SW dienstverbanden neemt stapsgewijs af. Er zijn beperkte bestemmingsreserves voor het opvangen van risico's zoals toegelicht in de paragraaf financiering. De voorzieningen voor boventalligen wordt afgebouwd totdat de voormalig medewerkers van Presikhaaf Bedrijven de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. De waardering van niet opgenomen vakantiedagen en niet uitbetaald vakantiegeld SW dienstverbanden is niet op de balans opgenomen. Deze posten nemen af met de afname van het aantal SW dienstverbanden.

Financiële gevolgen van het bestaande en nieuw beleid

In het volgende overzicht is een raming van de financiële gevolgen van het bestaande en nieuw beleid opgenomen.

Ontwikkeling financiële positie		Omschrijving Euro x 1.000	2022 Realisatie	2023 Primaire Begroting	2023 Gewijzigde begroting	2024 Primaire Begroting
Jaarlijkse lasten	A1	Loonsom (vast)	€ 4.915	€ 5.019	€ 6.171	€ 6.493
	A2	Externe inhuur	€ 459	€ 334	€ 555	€ 216
	A3	SW dienstverbanden	€ 51.363	€ 49.975	€ 54.434	€ 52.708
Eindstand per balansdatum	B	Investeringen ICT	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	C	Externe financiering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	D1	Bestemmingreserve WgSW	€ 518	€ 470	€ 518	€ 518
	D2	Bestemmingsreserve WSP	€ 50	€ 13	€ 41	€ 41
	D3	Bestemmingreserve Inkoop	€ 17	€ 0	€ 17	€ 17
	D4	Bestemmingsreserve Onderwijs	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
	D5	Bestemmingreserve Beheer	€ 50	€ 15	€ 50	€ 50
	E1	Voorziening boventalligen	€ 444	€ 338	€ 264	€ 204
	E2	Voorziening latente verplichtingen PHB	€ 145	€ 145	€ 145	€ 145
	E3	Voorziening verlofsparen	€ 0	€ 0	€ 40	€ 60
	F1	Niet opgenomen vakantiedagen ambtelijk	€ 164	€ 210	€ 150	€ 150
	F2	Niet opgenomen vakantiedagen SW dienstverbanden	€ 5.300	€ 4.606	€ 5.035	€ 4.376
	F3	Niet uitbetaald vakantiegeld SW dienstverbanden	€ 1.700	€ 1.697	€ 1.615	€ 1.534

Toelichting

A. De jaarlijks terugkerende arbeidskosten kunnen worden verdeeld in de loonsom voor vaste dienstverbanden, externe inhuur en de loonkosten voor SW dienstverbanden.
B. Er is geen behoefte aan externe financiering.
C. Er is geen behoefte aan externe financiering doordat er wordt gewerkt met voorschotfacturen aan gemeente. Ook is er vanaf 2020 een financiële buffer met de opgebouwde bestemmingsreserves en de overgenomen voorziening Presikhaaf Bedrijven.
D. Er zijn onttrekkingen voorzien aan de bestemmingsreserve WgSW, deze voorziening mag maximaal 1% bedragen van de totale loonsom, en neemt daarmee net als het aantal SW dienstverbanden jaarlijks af. In verband met de loonkostenontwikkeling, die in 2023 hoger ligt dan de uitstroom, zullen de totale loonkosten in 2023 en 2024 naar verwachting niet lager liggen dan in 2022. Daarom is geen onttrekking aan de bestemmingsreserve begroot.
E. De beoogde ontwikkeling verplichting op balansdatum voor niet opgenomen vakantiedagen en niet uitbetaald vakantiegeld laat een langzame daling zien door het gecombineerde effect van de uitstroom SW-dienstverbanden en de begrote salarisstijgingen. De uitbetaalde vakantiedagen bij uitdiensttreding worden deels vergoed door Scalabor die verantwoordelijk is voor de tijdig afbouw van dit saldo.

Geprognotiseerde eindbalans 2023 en 2024

Het balanstotaal is in 2022 gedaald tot € 5 miljoen door het incidentele positieve resultaat van € 1 miljoen dat in 2023 wordt gecrediteerd aan gemeenten.

ACTIVA (Euro x1.000)	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	PASSIVA	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Vaste activa	**10**	-	-	**Vaste passiva**	**1.274**	**1.125**	**1.085**
Materiële vaste activa				*Eigen vermogen*			
Investeringen met een economisch nut	**10**	-	-	Bestemmingsreserves	685	676	676
Vlottende activa	**5.064**	**3.809**	**3.671**				
Uitzettingen (looptijd<1 jaar)				**Totaal eigen vermogen**	**685**	**676**	**676**
Vorderingen op openbare lichamen	806	500	500	*Voorzieningen*	589	449	409
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.055	2.649	2.511	*Vaste schulden*	-	-	-
Overige vorderingen	299	100	100	**Vlottende passiva**	**3.799**	**2.684**	**2.586**
Totaal uitzettingen	**4.159**	**3.249**	**3.111**	*Netto-vlottende schulden (looptijd <1 jaar)*			
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	-	-	-	**Overige schulden**	**1.645**	**1.120**	**1.100**
				Overige Kasgeldleningen			
				Overige vlottende schulden			
Overlopende activa				*Overlopende passiva*			
Nog te ontvangen bijdragen van overige Nederlandse overheidslichamen	846	500	500	Voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	66	-	-
Overige overlopende activa	59	60	60	Overige Overlopende passiva	2.088	1.564	1.486
Totaal overlopende activa	**905**	**560**	**560**	**Totaal Overlopende passiva**	**2.154**	**1.564**	**1.486**
Totaal Activa	**5.073**	**3.809**	**3.671**	**Totaal Passiva**	**5.073**	**3.809**	**3.671**

Ontwikkelingen van het EMU saldo

Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringssaldo waarin het exploitatie resultaat wordt gecorrigeerd voor baten en lasten die geen financiële uitgaven of inkomsten zijn.

	Berekening EMU-saldo Omschrijving Euro x 1.000	2022 Realisatie	2023 Primaire Begroting	**2023 Gewijzigde begroting**	**2024 Primaire Begroting**
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-14	-39	**-9**	**0**
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	-9	-9	**-9**	**0**
3	Mutatie voorzieningen (dotatie - onttrekkingen)	-486	-375	**-180**	**-60**
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)				
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0			
Berekend EMU-saldo		**-509**	**-423**	**-198**	**-60**

Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Conform de BBV worden de baten en lasten verdeeld over de taakvelden. Voor de baten is dit grotendeels in lijn met de verdeling per module (Onderwijs, WgSW en WSP). De lasten zijn verdeeld tussen programmataakvelden en overhead taakvelden zoals opgenomen in het programmaplan (hoofdstuk 2). Voor de modules beheer en Inkoop zijn zowel de baten als de lasten onder overhead geclassificeerd.

Overzicht Taakvelden		Taakveld	2022 Realisatie	2023 Primaire begroting	2023 Gewijzigde begroting	2024 Begroting
€ x 1.000						
Lasten	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ 2.207	€ 2.222	€ 2.754	€ 2.889
	6.4	Begeleide participatie	€ 53.501	€ 52.186	€ 56.592	€ 54.856
	6.5	Arbeidsparticipatie	€ 1.227	€ 1.147	€ 1.520	€ 1.450
	0.4	Overhead	€ 3.409	€ 3.584	€ 4.497	€ 4.389
	0.8	Overige baten en lasten	€ 21	€ 33	€ 36	€ 37
	0.10	Mutaties reserves	€ 19	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten			€ 60.384	€ 59.172	€ 65.399	€ 63.621
Baten	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ 2.818	€ 2.894	€ 3.636	€ 3.816
	6.4	Begeleide participatie	€ 53.673	€ 52.288	€ 56.755	€ 55.024
	6.5	Arbeidsparticipatie	€ 1.753	€ 1.645	€ 2.083	€ 2.041
	0.4	Overhead	€ 2.086	€ 2.273	€ 2.879	€ 2.704
	0.8	Overige baten en lasten	€ 21	€ 33	€ 36	€ 37
	0.10	Mutaties reserves	€ 33	€ 39	€ 9	€ 0
Totaal Baten			€ 60.384	€ 59.172	€ 65.399	€ 63.621

Een korte toelichting voor de administratieve verwerking:

"Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen moeten als directe lasten op de taakvelden worden geboekt. De bijdragen worden aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen verwerkt zonder afsplitsing van de overhead naar het taakveld Overhead. Aan de lastenkant bij de gemeenschappelijke regelingen vindt de afsplitsing van de overhead op het taakveld Overhead wel plaats."

"Wanneer de gemeenschappelijke regeling overheadtaken van de gemeente uitvoert, dan wordt de bijdrage voor deze gemeentelijke overheadtaken aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen wel op het taakveld Overhead begroot en verantwoord."

4. MEERJAREN-RAMING

- Meerjarenraming 2024 - 2027
- De geprognotiseerde balans
- De uiteenzetting van de financiële positie
- Baten en lasten van het bestaande en nieuwe beleid

Meerjarenraming 2024 - 2027

De meerjarenraming bevat voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar een geprognosticeerde begin- en eindbalans en een raming van de financiële gevolgen, waaronder de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen.

Geprognotiseerde balans

De geprognotiseerde balans laat een geleidelijke daling zien als gevolg van een daling in de voorziening (boventalligen). De impact van het teruglopen van het SW personeelsbestand komt terug in lagere overlopende activa en overlopende passiva.

Daarnaast zien we dat per 2025 het Lage Inkomens Voordeel komt te vervallen. Dit leidt tot een daling van de nog te ontvangen bijdragen van overige Nederlandse Overheidslichamen.

ACTIVA (Euro x1.000)	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	PASSIVA	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Vaste activa	-	-	-	-	**Vaste passiva**	**1.025**	**949**	**741**	**704**
Materiële vaste activa					*Eigen vermogen*				
Investeringen met een economisch nut	-	-	-	-	Bestemmingsreserves	676	637	613	590
Vlottende activa	**3.671**	**3.120**	**2.842**	**2.738**					
Uitzettingen (looptijd<1 jaar)					**Totaal eigen vermogen**	**676**	**637**	**613**	**590**
Vorderingen op openbare lichamen	500	500	500	500	*Voorzieningen*	349	312	128	114
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.511	2.360	2.082	1.978	*Vaste schulden*	-	-	-	-
Overige vorderingen	100	100	100	100	**Vlottende passiva**	**2.646**	**2.171**	**2.101**	**2.034**
Totaal uitzettingen	**3.111**	**2.960**	**2.682**	**2.578**	*Netto vlottende schulden (looptijd <1 jaar)*				
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	-	-	-	-	**Overige schulden**	**1.160**	**760**	**760**	**760**
					Overige Kasgeldleningen				
					Overige vlottende schulden				
Overlopende activa					*Overlopende passiva*				
Nog te ontvangen bijdragen van overige Nederlandse overheidslichamen	500	100	100	100	Voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	-	-	-	-
Overige overlopende activa	60	60	60	60	Overige Overlopende passiva	1.486	1.411	1.341	1.274
Totaal overlopende activa	**560**	**160**	**160**	**160**	**Totaal Overlopende passiva**	**1.486**	**1.411**	**1.341**	**1.274**
Totaal Activa	**3.671**	**3.120**	**2.842**	**2.738**	**Totaal Passiva**	**3.671**	**3.120**	**2.842**	**2.738**

De uiteenzetting van de financiële positie

De begrote baten en lasten vanaf 2024 zijn zonder indexatie berekend. De financiële positie wijzigt wel door minder SW dienstverbanden en afname van de voorziening boventalligen en niet uit de balans blijkende verplichtingen zoals niet opgenomen vakantie dagen en niet uitbetaald vakantiegeld van SW medewerkers. Er is geen externe financieringsbehoefte en er zijn geen investeringen gepland.

Ontwikkeling financiële positie		Omschrijving Euro x 1.000	2024 Primaire Begroting	2025 Meerjaren raming	2026 Meerjaren raming	2027 Meerjaren raming
Jaarlijkse lasten	A1	Loonsom (vast)	€ 6.493	€ 6.493	€ 6.493	€ 6.493
	A2	Externe inhuur	€ 216	€ 216	€ 216	€ 216
	A3	SW dienstverbanden	€ 52.708	€ 50.422	€ 47.901	€ 45.506
Eindstand per balansdatum	B	Investeringen ICT	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	C	Externe financiering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	D1	Bestemmingreserve WgSW	€ 518	€ 479	€ 455	€ 432
	D2	Bestemmingsreserve WSP	€ 41	€41	€ 41	€ 41
	D3	Bestemmingreserve Inkoop	€ 17	€17	€ 17	€ 17
	D4	Bestemmingsreserve Onderwijs	€ 50	€50	€ 50	€ 50
	D5	Bestemmingreserve Beheer	€ 50	€50	€ 50	€ 50
	E1	Voorziening boventalligen	€ 204	€ 167	€ 128	€ 114
	E2	Voorziening latente verplichtingen PHB	€ 145	€ 145	€ 0	€ 0
	E3	Voorziening verlofsparen	€ 60	€60	€ 60	€ 60
	F1	Niet opgenomen vakantiedagen ambtelijk	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
	F2	Niet opgenomen vakantiedagen SW dienstverbanden	€ 4.376	€ 4.783	€4.157	€ 4.544
	F3	Niet uitbetaald vakantiegeld SW dienstverbanden	€ 1.534	€ 1.458	€1.385	€ 1.315

Baten en lasten van het bestaande en nieuwe beleid

Overzicht baten en lasten		2024 Begroting	2025 Meerjaren raming	2026 Meerjaren raming	2027 Meerjaren raming
Programma					
Inkoop	Lasten	€ 2.105	€ 2.105	€ 2.105	€ 2.105
	Baten	€ 2.105	€ 2.105	€ 2.105	€ 2.105
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat Inkoop	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Onderwijs	Lasten	€ 3.816	€ 3.816	€ 3.816	€ 3.816
	Baten	€ 3.816	€ 3.816	€ 3.816	€ 3.816
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat Onderwijs	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
WSP	Lasten	€ 2.041	€ 2.041	€ 2.041	€ 2.041
	Baten	€ 2.041	€ 2.041	€ 2.041	€ 2.041
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat WSP	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
WgSW	Lasten	€ 55.024	€ 52.272	€ 49.659	€ 47.176
	Baten	€ 55.024	€ 52.272	€ 49.659	€ 47.176
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat WgSW	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
CMI	Lasten	€ 78	€ 78	€ 78	€ 78
	Baten	€ 78	€ 78	€ 78	€ 78
	Resultaat CMI	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Beheer	Lasten	€ 557	€ 557	€ 557	€ 557
	Baten	€ 557	€ 557	€ 557	€ 557
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat Beheer	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
A	**Resultaat Programma's**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Overhead	Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
B	**Resultaat Overhead**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Eindresultaat	**A + B**		**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Totaal	**Lasten**	**€ 63.621**	**€ 60.313**	**€ 57.699**	**€ 55.216**
	Baten	**€ 63.621**	**€ 60.313**	**€ 57.699**	**€ 55.216**
	Saldo	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Eindresultaat		-	-	-	-

Toelichting

De belangrijkste uitgangspunten voor de meerjarenraming zijn:

a. Er is geen indexatie in de meerjarenraming meegenomen zodat de ontwikkeling in lasten enkel de verwachte wijzigingen in de hoeveelheid mensen en middelen weergeeft.
b. De jaarlijkse verlaging van het aantal SW dienstverbanden leidt tot lagere salariskosten en tot lagere uitvoeringskosten voor de Module WgSW. Bij de andere modules zijn er geen wijzigingen in de bezetting opgenomen.
c. Er zijn geen incidentele baten en lasten geraamd voor deze periode.
d. Er wordt in principe jaarlijks afgerekend met de deelnemende gemeenten. Hierdoor is er geen sprake van structurele toevoegingen of onttrekkingen aan de reserves.

De geprognotiseerde meerjaren-ontwikkeling van het EMU-saldo is als volgt:

Berekening EMU-saldo	Omschrijving Euro x 1.000	2024 Primaire Begroting	2025 Meerjaren raming	2026 Meerjaren raming	2027 Meerjaren raming
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	-39	-27	-23
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	0			
3	Mutatie voorzieningen (dotatie - onttrekkingen)	-60	-182	-39	-14
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)				
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa				
Berekend EMU-saldo		-60	-221	-66	-37

5. BIJLAGEN

» **Bijdragen per gemeente:**

- Module Inkoop
- Module RBL
- Module WSP
- Module WgSW
- Module CmI
- Module Beheer
- Totaaloverzicht

Bijdragen per gemeente

Module Inkoop

Gemeentelijke bijdrage *Programma Inkoop* Euro x 1	2023 *Primaire begroting*	2023 *Prognose*	*2023 verschil*	2024 *Begroting*	*2024 verschil*
Deelnemende gemeenten					
Gemeente Arnhem	€ 640.944	€ 788.277	€ *147.334*	€ 713.362	€ *-74.916*
Gemeente Doesburg	€ 43.660	€ 53.696	€ *10.036*	€ 48.037	€ *-5.659*
Gemeente Duiven	€ 98.913	€ 127.820	€ *28.906*	€ 115.012	€ *-12.808*
Gemeente Lingewaard	€ 146.856	€ 217.309	€ *70.453*	€ 197.150	€ *-20.159*
Gemeente Overbetuwe	€ 168.325	€ 245.859	€ *77.534*	€ 222.454	€ *-23.405*
Gemeente Renkum	€ 123.975	€ 152.473	€ *28.498*	€ 136.493	€ *-15.980*
Gemeente Rheden	€ 171.755	€ 221.948	€ *50.194*	€ 200.224	€ *-21.725*
Gemeente Rozendaal	€ 6.811	€ 8.801	€ *1.990*	€ 8.086	€ *-715*
Gemeente Wageningen	€ 124.335	€ 184.257	€ *59.922*	€ 167.880	€ *-16.377*
Gemeente Westervoort	€ 59.247	€ 76.561	€ *17.314*	€ 90.661	€ *14.100*
Gemeente Zevenaar	€ 174.008	€ 224.860	€ *50.852*	€ 205.637	€ *-19.223*
Totaal gemeenten	**€ 1.758.829**	**€ 2.301.862**	**€ *543.033***	**€ 2.104.995**	**€ *-196.867***

Module RBL

Gemeentelijke bijdrage *Programma Onderwijs* *Euro x 1*	*2023* *Primaire begroting*	*2023* *Prognose*	*Verschil 2023*	*2024* *Begroting*	*Verschil 2024*
Deelnemende gemeenten					
Gemeente Arnhem	€ 712.346	€ 998.953	€ *286.607*	€ 1.115.197	€ *116.244*
Gemeente Doesburg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Duiven	€ 82.316	€ 115.435	€ *33.119*	€ 128.867	€ *13.433*
Gemeente Lingewaard	€ 143.838	€ 201.711	€ *57.872*	€ 225.183	€ *23.472*
Gemeente Overbetuwe	€ 165.207	€ 231.677	€ *66.470*	€ 258.636	€ *26.959*
Gemeente Renkum	€ 89.915	€ 126.091	€ *36.176*	€ 140.764	€ *14.673*
Gemeente Rheden	€ 148.508	€ 208.259	€ *59.751*	€ 232.493	€ *24.234*
Gemeente Rozendaal	€ 4.810	€ 6.745	€ *1.935*	€ 7.530	€ *785*
Gemeente Wageningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Westervoort	€ 54.184	€ 75.985	€ *21.801*	€ 84.827	€ *8.842*
Gemeente Zevenaar	€ 133.035	€ 186.560	€ *53.525*	€ 208.269	€ *21.709*
Totaal Leerplicht	**€ 1.534.158**	**€ 2.151.414**	**€ *617.257***	**€ 2.401.765**	**€ *250.350***
VSV Gemeente Arnhem	€ 149.500	€ 149.500	€ -	€ 149.500	€ -
Totaal gemeenten	**€ 1.683.658**	**€ 2.300.914**	**€ *617.257***	**€ 2.551.265**	**€ *250.350***
Regionale bijdrage			€ -		€ -
RMC Kwalificatieplicht	€ 393.617	€ 414.394	€ *20.777*	€ 424.340	€ *9.945*
RMC VSV	€ 342.664	€ 458.407	€ *115.743*	€ 469.409	€ *11.002*
RMC Jeugdwerkloosheid	€ 60.000	€ 40.000	€ *-20.000*	€ -	€ *-40.000*
Programma Schakelpunt	€ 191.000	€ 191.000	€ -	€ 191.000	€ -
Programma Sluitende Keten	€ 20.000	€ 20.000	€ -	€ 20.000	€ -
Programma Verzuim 18+	€ 160.000	€ 160.000	€ -	€ 160.000	€ -
Totaal regionale bijdrage	**€ 1.167.281**	**€ 1.283.802**	**€ *116.521***	**€ 1.264.749**	**€ *-19.053***
Overige baten		-			
Werkplein	*26.400*	*26.400*			
RijnIJssel	*16.727*	*25.091*			
Totaal overige baten	***43.127***	***51.491***	**€ *8.364***	**-**	**€ *-51.491***
Totaal baten	***2.894.066***	***3.636.207***	**€ *742.141***	***3.816.013***	**€ *179.807***

Module WSP

Gemeentelijke bijdrage Programma WSP Euro x 1	2023 Primaire begroting	2023 Prognose	Verschil 2023	2024 Begroting	Verschil 2024
Deelnemende gemeenten					
Gemeente Arnhem	€ 669.664	€ 726.704	€ 57.040	€ 828.162	€ 101.457
Gemeente Doesburg	€ 45.974	€ 49.502	€ 3.527	€ 50.633	€ 1.132
Gemeente Duiven	€ 104.284	€ 112.148	€ 7.864	€ 126.058	€ 13.909
Gemeente Lingewaard	€ 193.414	€ 209.487	€ 16.073	€ 237.314	€ 27.827
Gemeente Overbetuwe	€ 198.831	€ 215.715	€ 16.884	€ 243.899	€ 28.183
Gemeente Renkum		€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Rheden	€ 181.627	€ 194.736	€ 13.109	€ 219.487	€ 24.750
Gemeente Rozendaal	€ 7.072	€ 7.722	€ 650	€ 8.873	€ 1.151
Gemeente Wageningen		€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Westervoort	€ 62.136	€ 67.174	€ 5.038	€ 100.781	€ 33.607
Gemeente Zevenaar	€ 181.582	€ 197.291	€ 15.709	€ 225.601	€ 28.310
Totaal gemeenten	**€ 1.644.585**	**€ 1.780.480**	**€ 135.895**	**€ 2.040.808**	**€ 260.328**
Overige baten					
Matchingtafel		37.500			
Evenementen		28.500			
Harry trainingen		40.000			
RMT		40.000			
SROI		156.635			
Totaal overige baten		302.635	302.635		€ -302.635
Totaal baten		2.091.979	2.091.979	2.040.808	€ -51.171

Module WgSW

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage is conform de regeling aangepast voor de gewijzigde begroting op basis van het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30/10/2022. Voor 2023 wordt gerekend met dezelfde verdeling op basis van een gelijkmatige uitstroom voor alle gemeenten. De bijdrage van medewerkers woonachtig in buitengemeenten verloopt via gemeente Arnhem.

Gemeentelijke bijdrage Programma WgSW Euro x 1	2023 Primaire begroting	2023 Prognose	Verschil 2023	2024 Primaire begroting	Verschil 2024	Arbeidsjaren primaire begroting 2023	Arbeidsjaren wijziging begroting 2023 Primaire begroting
Deelnemende gemeenten							
Gemeente Arnhem	€ 26.561.094	€ 28.489.326	€ 1.928.233	€ 27.627.035	€ -862.291	833,88	761,84
Gemeente Doesburg	€ 1.428.262	€ 1.610.995	€ 182.732	€ 1.562.234	€ -48.760	44,84	43,08
Gemeente Duiven	€ 1.883.115	€ 2.061.609	€ 178.495	€ 1.999.210	€ -62.399	59,12	55,13
Gemeente Lingewaard	€ 4.072.013	€ 4.246.624	€ 174.611	€ 4.118.091	€ -128.533	127,84	113,56
Gemeente Overbetuwe	€ 3.446.432	€ 3.738.420	€ 291.989	€ 3.625.269	€ -113.151	108,20	99,97
Gemeente Renkum	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-	
Gemeente Rheden	€ 6.028.070	€ 6.786.521	€ 758.451	€ 6.581.112	€ -205.409	189,25	181,48
Gemeente Rozendaal	€ 55.105	€ 64.694	€ 9.589	€ 62.736	€ -1.958	1,73	1,73
Gemeente Wageningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-	
Gemeente Westervoort	€ 2.461.555	€ 2.808.396	€ 346.841	€ 2.723.394	€ -85.002	77,28	75,10
Gemeente Zevenaar	€ 4.605.860	€ 5.088.395	€ 482.535	€ 4.934.383	€ -154.011	144,60	136,07
Totaal gemeenten	**€ 50.511.519**	**€ 54.894.980**	**€ 4.383.461**	**€ 53.233.464**	**€ -1.661.516**	**1.586,74**	**1.467,96**
Buitengemeenten	€ 1.455.946	€ 1.533.800	€ 77.854	€ 1.467.036	€ -66.764	50,73	52,20

Module Contractmanagement Inburgeringstrajecten

Gemeentelijke bijdrage Contractmanagement Inburgeringstrajecten Euro x 1	2023 Primaire begroting	2023 Prognose	Verschil 2023	2024 Begroting	Verschil 2024
Deelnemende gemeenten					
Gemeente Arnhem	€ 28.968	€ 30.823	€ 1.854	€ 31.726	€ 903
Gemeente Doesburg	€ 1.973	€ 2.100	€ 126	€ 2.136	€ 37
Gemeente Duiven	€ 4.471	€ 4.757	€ 286	€ 4.829	€ 72
Gemeente Lingewaard	€ 8.351	€ 8.885	€ 535	€ 9.091	€ 206
Gemeente Overbetuwe	€ 8.599	€ 9.149	€ 550	€ 9.343	€ 194
Gemeente Renkum					
Gemeente Rheden	€ 7.763	€ 8.260	€ 497	€ 8.408	€ 149
Gemeente Rozendaal	€ 308	€ 328	€ 20	€ 340	€ 12
Gemeente Wageningen					
Gemeente Westervoort	€ 2.678	€ 2.849	€ 171	€ 3.861	€ 1.012
Gemeente Zevenaar	€ 7.865	€ 8.368	€ 503	€ 8.642	€ 274
Totaal gemeenten	**€ 70.975**	**€ 75.518**	**€ 4.543**	**€ 78.377**	**€ 2.859**

Module Beheer

Gemeentelijke bijdrage Beheer Euro x 1	2023 Primaire begroting	2023 Prognose	Verschil 2023	2024 Begroting	Verschil 2024
Deelnemende gemeenten					
Gemeente Arnhem	€ 164.997	€ 186.428	€ 21.431	€ 191.837	€ 5.408
Gemeente Doesburg	€ 11.239	€ 12.699	€ 1.460	€ 12.918	€ 219
Gemeente Duiven	€ 25.463	€ 28.770	€ 3.307	€ 29.200	€ 430
Gemeente Lingewaard	€ 47.564	€ 53.742	€ 6.178	€ 54.972	€ 1.230
Gemeente Overbetuwe	€ 48.978	€ 55.339	€ 6.362	€ 56.497	€ 1.158
Gemeente Renkum	€ 31.915	€ 36.060	€ 4.145	€ 36.706	€ 646
Gemeente Rheden	€ 44.215	€ 49.958	€ 5.743	€ 50.842	€ 885
Gemeente Rozendaal	€ 1.753	€ 1.981	€ 228	€ 2.055	€ 74
Gemeente Wageningen	€ 40.263	€ 45.493	€ 5.230	€ 46.750	€ 1.257
Gemeente Westervoort	€ 15.252	€ 17.233	€ 1.981	€ 23.345	€ 6.112
Gemeente Zevenaar	€ 44.795	€ 50.613	€ 5.818	€ 52.259	€ 1.646
Totaal gemeenten	**€ 476.434**	**€ 538.316**	**€ 61.883**	**€ 557.381**	**€ 19.065**

Totaaloverzicht

Gemeentelijke bijdrage Totaal Euro x 1	2023 Primaire begroting	2023 Prognose	Verschil 2023	2024 Begroting	Verschil 2024
Deelnemende gemeenten					
Gemeente Arnhem	€ 28.778.014	€ 31.220.512	€ 2.442.499	€ 30.507.318	€ -713.195
Gemeente Doesburg	€ 1.531.109	€ 1.728.991	€ 197.882	€ 1.675.959	€ -53.032
Gemeente Duiven	€ 2.198.561	€ 2.450.539	€ 251.978	€ 2.403.176	€ -47.363
Gemeente Lingewaard	€ 4.612.036	€ 4.937.757	€ 325.721	€ 4.841.800	€ -95.957
Gemeente Overbetuwe	€ 4.036.371	€ 4.496.160	€ 459.789	€ 4.416.098	€ -80.062
Gemeente Renkum	€ 245.804	€ 314.624	€ 68.820	€ 313.963	€ -662
Gemeente Rheden	€ 6.581.937	€ 7.469.681	€ 887.744	€ 7.292.565	€ -177.116
Gemeente Rozendaal	€ 75.859	€ 90.271	€ 14.412	€ 89.620	€ -651
Gemeente Wageningen	€ 164.598	€ 229.749	€ 65.152	€ 214.630	€ -15.119
Gemeente Westervoort	€ 2.655.052	€ 3.048.198	€ 393.147	€ 3.026.869	€ -21.329
Gemeente Zevenaar	€ 5.147.143	€ 5.756.086	€ 608.944	€ 5.634.791	€ -121.295
Totaal gemeenten	**€ 55.996.499**	**€ 61.742.570**	**€ 5.746.072**	**€ 60.416.790**	**€ -1.325.780**

Modulair Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Centraal Gelderland

Zorg Participatie Onderwijs

JAARVERSLAG & JAARREKENING 2022

'Wij staan voor een krachtige en samenhangende aanpak van regionale vraagstukken in het sociaal domein'

MGR
sociaal domein centraal Gelderland

INHOUD

Voorwoord 2

Inleiding 3

Samenstelling Bestuur/Commissies 4

JAARVERSLAG

Programmaverantwoording 5

Thema Zorg 5
- Omgeving
- Activiteiten
- Cijfers

Thema Onderwijs 8
- Omgeving
- Activiteiten
- Cijfers

Thema Participatie 13
- Omgeving
- Activiteiten
- Cijfers

MGR Beheer 24
- Omgeving
- Activiteiten
- Cijfers

Paragrafen 29

JAARREKENING

Financiële verantwoording 33

Controleverklaring 41

Bijlagen 47

Voorwoord

Hierbij bieden we u het Jaarverslag en de Jaarrekening 2022 aan van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Centraal Gelderland (MGR SDCG).

2022 bestond uit een jaar van onverwachte ontwikkelingen. De Covid-19 was aan het begin van het jaar nog nadrukkelijk aanwezig. In de loop van het jaar werd duidelijk wat de lange termijn effecten hiervan zijn. Denk aan mentale gevolgen bij jeugdigen en effecten op de arbeidsmarkt.

In maart kregen we onverwacht te maken met een oorlog in Oekraïne. De MGR heeft op diverse manieren een bijdrage geleverd aan het leven van de Oekraïense vluchtelingen in onze regio. Van het organiseren van banenmarkten door het WSP tot inspelen op het belang van goed onderwijs voor de jeugdigen uit de Oekraïne. Bij de module-verantwoordingen leest u hier meer over.

De arbeidsmarkt is heel krap geworden. Dat merken we bij de kansen en uitdaging voor het WSP om kansen te realiseren voor inwoners die een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. We zien het ook terug in de zorgen voor de arbeidsmarkt van de zorgaanbieders en het onderwijs. Het lukte de MGR zelf nog voldoende om goede medewerkers te werven die zich direct of indirect volop hebben ingezet om een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen, leven en werken van de inwoners in onze regio.

2022 stond ook in het teken van gemeenteraadsverkiezingen, met als gevolg veel nieuwe raadsleden en nieuwe bestuursleden in het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en de bestuurscommissies. Dit heeft van beide zijden het nodige gevraagd om elkaar goed in te werken. Een overdrachtsdossier en extra informatiebijeenkomsten heeft daarbij geholpen.

Het dagelijks bestuur bedankt ambtenaren, bestuurders van de deelnemende gemeenten en de medewerkers voor hun inspanningen om gezamenlijk een mooi resultaat te behalen. Door vanuit de modules van de MGR flexibel in te spelen op kansen en kleine aanpassingen in de uitvoering te doen is het gelukt om in 2022 goede resultaten te boeken en binnen begroting te blijven. Dit leidt tot een teruggave aan gemeenten.

We nodigen u graag uit kennis te nemen van de resultaten in 2022.

J. Goossen
Voorzitter

H.H. Wiselius
Directeur

1. Inleiding

1.1 Modulair Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Centraal Gelderland

Binnen de regio centraal Gelderland hebben 11 gemeenten (Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar) de samenwerking binnen het sociaal domein geformaliseerd in een Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) voor het sociaal domein.

Binnen de MGR wordt op verschillende terreinen samen gewerkt in samenwerkingsmodules op het terrein van Zorg, Onderwijs en Participatie. De MGR bestaat uit vijf modules en een beheerorganisatie. In onderstaand schema kunt u aflezen welke gemeenten per module deelnemen.

Deelnemende gemeenten per module	Beheer	Inkoop	Onderwijs	WSP	WgSW	Contractmanagement Inburgering
Arnhem	√	√	√	√	√	√
Doesburg	√	√		√	√	√
Duiven	√	√	√	√	√	√
Lingewaard	√	√	√	√	√	√
Overbetuwe	√	√	√	√	√	√
Renkum	√	√	√			
Rheden	√	√	√	√	√	√
Rozendaal	√	√	√	√	√	√
Wageningen	√	√				
Westervoort	√	√	√	√	√	√
Zevenaar	√	√	√	√	√	√

1.2 Inleiding op jaarverslag en jaarrekening

De programmaverantwoording van de MGR bevat een beeld van ontwikkelingen in het algemeen en per module in het bijzonder, de verrichte werkzaamheden en gerealiseerde doelen en wat het heeft gekost. In deze programmaverantwoording worden per module de volgende onderwerpen toegelicht:

Omgeving

a. **Ontwikkelingen:** Wat waren de ontwikkelingen waar we mee te maken hebben gehad?
b. **Partners en netwerk:** Met welke partners en netwerk hebben we deze resultaten behaald?

Activiteiten

c. **Doelen:** Wat hebben we bereikt? In welke mate zijn de beoogde doelstellingen gerealiseerd?
d. **Aanpak:** Wat hebben we gedaan? Op welke wijze hebben we de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?

Cijfers

e. **Realisatie:** Wat heeft het gekost? De gerealiseerde baten en lasten.

De afrekening per gemeente, per module is te vinden in bijlage 2. Bij de programmaverantwoording van Beheer wordt ook de ontwikkeling van de overheadlasten verklaard.

2. Samenstelling bestuur en commissies

De MGR kent een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). Het Dagelijks Bestuur en de voorzitter wordt uit het Algemeen Bestuur gekozen. Daarnaast kennen de vijf modules een Bestuurscommissie. De samenstelling van het bestuur en bestuurscommissies is na de gemeente-raadsverkiezingen (2022) en vorming van de nieuwe colleges van B&W in de 11 deelnemende gemeenten gewijzigd.

Samenstelling Algemeen Bestuur op balansdatum

AB-lid	Plaatsvervangend AB-lid	Gemeente
Paul Smeulders	Marco van der Wel	Arnhem
Birgit van Veldhuizen	Loes van der Meijs-van der Laar	Doesburg
Johannes Goossen (voorzitter)	Gemma Tiedink	Duiven
Nick Hubers	Aart Slob	Lingewaard
Rik van den Dam	Chantal Teunissen	Overbetuwe
Marinka Mulder	Joa Maouche	Renkum
Dorus Klomberg (plv. voorzitter)	Paul Hofman	Rheden
Simon Warmerdam	Tineke van der Pas	Rozendaal
Guido van Vulpen	Maud Hulshof	Wageningen
Peter Pennekamp	Jan Derksen	Westervoort
Arthur Boone	Stef Bijl	Zevenaar

Samenstelling Dagelijks Bestuur op balansdatum

AB-lid	Functie	Gemeente
Johannes Goossen	Voorzitter	Duiven
Dorus Klomberg	Plv. voorzitter	Rheden
Paul Smeulders	Lid	Arnhem
Hermien Wiselius	Ambtelijk secretaris/Directeur	

Samenstelling Bestuurscommissies op balansdatum

Gemeente	Zorg (inkoop)	Onderwijs (RBL)	Participatie (WSP, WgSW, CMI)
Arnhem	Marco van der Wel	Nermina Kundic	Mark Lauriks
Doesburg	Rob Gossink		Rob Gossink
Duiven	Johannes Goossen	Gemma Tiedink	Gemma Tiedink
Lingewaard	Aart Slob (Plv. voorzitter)	Nick Hubers	Johan Sluiter
Overbetuwe	Chantal Teunissen	Chantal Teunissen	René Post
Renkum	Marinka Mulder	Marinka Mulder (voorzitter)	
Rheden	Gea Hofstede (voorzitter)	Ronald ter Hoeven	Gea Hofstede
Rozendaal	Tineke van der Pas	Tineke van der Pas	Tineke van der Pas
Wageningen	Guido van Vulpen		
Westervoort	Jan Derksen	Peter Pennekamp	Hans Sluiter
Zevenaar	Stef Bijl	Bart Kagei	Stef Bijl (voorzitter)
Regiosecretaris	Vacature	Nannette Zwiers	Klasien Timmermans
Module manager	Emma Nikkelen	Inge Hoogland	Werner van der Linden

3. Programmaverantwoording

3.1 Thema Zorg
Programma Inkoop Zorg

Omgeving
Met welke ontwikkelingen hebben we te maken gehad?
Het jaar 2022 was dynamisch. Van de harde lockdown begin januari tot uiteindelijk het meer naar de achtergrond verdwijnen van Corona. De focus kwam letterlijk en figuurlijk te liggen op herstel voor de lange termijn. In het verslagjaar hebben we ook afscheid genomen van collega's en een aantal nieuwe collega's welkom geheten. Onze basis staat stabiel en onze nieuwe collega's nemen mooie ideeën mee die we komend jaar zeker gaan gebruiken om onze dienstverlening nog verder te verbeteren.

2022 was een jaar waarin we merkten dat ontwikkelingen als krapte op de arbeidsmarkt, toenemende werkdruk, het hoge ziekteverzuim en de energiecrisis een behoorlijk effect hebben. De gecontracteerde partijen en onze regiogemeenten maar ook bij ons. Ondanks deze obstakels zien we dat de dienstverlening voor de inwoner voorop staat en zo min mogelijk is geraakt door de effecten.

Kortom, er is veel gebeurd, gedaan en opgezet en er zijn volop ontwikkelmogelijkheden voor komende jaren om hiermee nog beter invulling te geven aan inkooptrajecten, contractmanagement en kwaliteit & rechtmatigheid.

Met welke partners en netwerk hebben we deze resultaten behaald?
Zonder regiogemeenten en aanbieders is het niet mogelijk om zorg in te zetten voor inwoners die dat nodig hebben. Dat betekent ook dat we, zonder onze gecontracteerde partijen de dienstverlening aan de inwoners niet zouden kunnen realiseren. Zij staan in goede en slechte dagen klaar voor de inwoners van de regiogemeenten en maken het mogelijk dat die inwoner de zorg krijgt die zij nodig hebben. Samen met de regiogemeenten realiseren we dat we de juiste zorg inkopen, waarbij de kwaliteit van zorg hoog in het vaandel staat en we 'cowboy'-gedrag' actief tegengaan.

Activiteiten
Wat hebben we bereikt? Zijn onze beoogde doelstellingen gerealiseerd?
In het programmaplan 2022 zijn, naast de uitvoering van onze reguliere werkzaamheden zoals in de DVO overeen gekomen, een aantal doelstellingen opgenomen die bijdragen aan het versterken van 'Passende en betaalbare zorg voor de inwoner die dat nodig heeft', de focus waar we als module Inkoop voor staan.

Sturen op kwaliteit
Sinds de nieuwe inkoop (2020) zetten we jaarlijks een volgende stap in kwaliteitsmanagement. In 2022 lag de focus op het monitoren van doelmatigheid en rechtmatigheid, onder andere door controles op de jaarrekeningen van gecontracteerde aanbieders. Verder is een regionaal handhavingskader gerealiseerd waarmee we als regio gezamenlijk en daadkrachtiger toezicht kunnen uitvoeren op gecontracteerde zorg. In 2023 zal het handhavingskader worden uitgerold en gaan we samen met de regiogemeenten en diens toezichthouders uitvoering hieraan geven. We weten dat we met onze inspanningen in kwaliteit en rechtmatigheid landelijke koploper zijn in het pro-actief sturen op kwaliteit en rechtmatigheid. Het is eenvoudiger geworden om signalen te melden, hierdoor kunnen we sneller en adequater handelen bij signalen. Komend jaar gebruiken we om te toetsen welk niveau van pro-actief onderzoeken en analyseren optimaal rendeert ofwel de optimale balans levert tussen inspanning versus resultaat.

Sturen op ontwikkeling & effect
Met de in gebruik name van het regionaal dashboard hebben we het mogelijk gemaakt dat we binnen de regio (geanonimiseerd) data kunnen uitwisselen over het zorggebruik. De eerste stap om meer datagestuurd te kunnen gaan werken is gezet. Met de lancering van het regionaal dashboard van ZorgLokaal krijgen we naast de lokale informatie ook zicht op regionale ontwikkelingen en trends. Komende jaren gaan we kijken hoe we de regionale beschikbare informatie nog beter kunnen benutten om te sturen op de gewenste ontwikkelingen.

Verbinding aanbieders en gemeenten
Samen met regiogemeenten, aanbieders en ketenpartners is het convenant *Verblijf* tot stand gekomen. In dit convenant hebben partijen, die betrokken zijn bij jeugdigen die een vorm van verblijf nodig hebben, afspraken gemaakt waarmee maximaal wordt ingezet op samenwerking in de keten en het partnership tussen regiogemeenten en aanbieders.

Ook de eerste barsten rond de beperkingen van dat wat we ingekocht begonnen zich af te tekenen. Dit werd vooral versterkt door de op elkaar ingrijpende ontwikkelingen, zoals de krapte op de arbeidsmarkt. Ontwikkelingen die ingrijpen op veel facetten; niet alleen op de financiële gezondheid van aanbieders maar ook op het welzijn van de medewerkers die zorg leveren aan de meest kwetsbare inwoners van de gemeenten.

Ondanks de spanningen die de ontwikkelingen met zich meebrengen zien we ook een stijgende bereidheid bij aanbieders om met de regiogemeenten de maatschappelijke opgave gezamenlijk op te pakken. Aanbieders houden, in de ontwikkeling en positionering van de eigen organisatie, steeds bewuster rekening met de regiovisie van de regiogemeenten in Centraal Gelderland.

Inkooptrajecten
- Voor de zorgvorm Verblijf jeugd zijn de noodzakelijke voorbereidingen gestart zodat we in 2023 de nieuwe inkoop van verblijf Jeugd kunnen uitvoeren.
- Voor Beschermd wonen hebben we alle noodzakelijke verbeteringen en verduidelijkingen doorgevoerd zodat Beschermd wonen optimaal kan bijdragen aan de beweging naar Beschermd thuis.
- Enkele regiogemeenten hebben zich aangesloten bij diverse onderdelen van het regionaal ingekochte pallet waardoor we voor aanbieders minder verschillende overeenkomsten hebben wat bijdraagt aan administratieve lastenverlichting.

Wat hebben we gedaan? Hebben we de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?

Als onderdeel van het verbeteren van ondersteunende systemen hebben we de vindbaarheid van beschikbare zorg vergroot, zodat (gemeentelijke) verwijzers en inwoners sneller en makkelijker passende zorg kunnen vinden. Met de lancering van de zoektool op onze website, is meer inzicht gekomen in het gecontracteerd aanbod en de specialisaties van gecontracteerde partijen. Daardoor is het eenvoudiger geworden om de behoefte van de inwoner (vraag) en passende oplossingen in de vorm van hulp door aanbieders (antwoord) met elkaar te verbinden.

Er is aandacht uitgegaan naar producten en diensten waar de continuïteit van dienstverlening in het gedrang dreigde te komen. Dit omdat we het van belang vinden dat de inwoners blijvend kunnen rekenen op de benodigde zorg. Hierbij staat het belang van continuïteit van zorg voorop.

Cijfers

Wat heeft het gekost?

Er is een resultaat van nihil. De reguliere lasten van de module blijven binnen de begroting.

Lasten en baten Module Inkoop	*Realisatie voor afrekening*	*Realisatie na afrekening*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*
€ x 1.000				
Programma - Personeel	€ 1.146	€ 1.146	€ 1.051	*€ 96*
Programma - Uitvoering	€ 227	€ 227	€ 331	*-€ 103*
Overhead	€ 330	€ 330	€ 336	*-€ 6*
Lasten	**€ 1.704**	**€ 1.704**	**€ 1.718**	***-€ 14***
Deelnemende gemeenten	€ 1.668	€ 1.668	€ 1.668	*€ 0*
Overige baten	€ 4	€ 4	€ 0	*€ 4*
Baten	**€ 1.671**	**€ 1.671**	**€ 1.668**	***€ 4***
Resultaat	**-€ 33**	**-€ 33**	**-€ 50**	***€ 17***
Onttrekking aan reserve	€ 33	€ 33	€ 50	*-€ 17*
Dotatie aan reserve				*€ 0*
Eindresultaat	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 0***

Toelichting lasten

- Personeelskosten van het programma zijn in 2022 hoger uitgevallen dan begroot als gevolg van vervanging van langdurig zieke medewerkers. Deze incidenteel hogere kosten kunnen worden opgevangen door de lagere uitvoeringskosten.
- Uitvoeringskosten zijn lager uitgevallen door lagere juridische kosten dan begroot, en is er een besparing gerealiseerd op software door het slimmer vervangen van een zoeksysteem. Ook zijn de kosten van ZorgLokaal incidenteel lager uitgevallen dan begroot.
- In het voorjaar van 2022 heeft de manager Inkoop een andere baan gevonden. De vervanging door de interimmanager en de wervingskosten zijn opgevangen binnen de begroting van overhead.
- Een eindafrekening van de ICT leverancier, die als gevolg van onder andere gestegen energieprijzen hoger uitviel dan begroot, is opgevangen binnen de post onvoorzien bij Beheer.

Toelichting baten en bestemmingsreserve

- Overige baten bestaat uit een subsidie ontvangen van het UWV voor ondersteuning van de banenafspraak.
- Als gevolg van de hierboven genoemde besparing van software is de benodigde onttrekking aan de bestemmingsreserve lager dan begroot.
- De stand van de bestemmingsreserve per 31-12-2022 is € 17.000.

Overig

- Na het vaststellen van de gewijzigde begroting 2022 is gebleken dat de deelname van een gemeente aan de zorgproducten Huishoudelijke Hulp niet verwerkt is in de verdeling van de gemeentelijke bijdragen in de begroting. We zullen dit herstellen bij de afrekening van het jaar. Het effect betreft een herverdeling van de gemeentelijke bijdragen ter grootte van € 9.000.

3.2 Thema Onderwijs
Programma RBL

Omgeving
Met welke ontwikkelingen hebben we te maken gehad?

Stijgende trend verzuimmeldingen en verzwaring problematiek
In de jaren voorafgaand aan de coronapandemie was er sprake van een stijgende lijn in het aantal verzuimmeldingen. Na een dip zien we in 2022 weer een grote groei en is het zelfs hoger dan in 2018-2019. De consulenten hebben gemiddeld meer casussen in behandeling die bovendien door de verzwaring van de problematiek bij jeugdigen meer tijd en inzet vragen in vergelijking met voorgaande jaren. De werkdruk wordt als hoog ervaren.

Vluchtelingenstroom uit Oekraïne
In het voorjaar kwam de Oekraïense vluchtelingenstroom naar ons land. Anders dan bij migranten uit andere landen, doorlopen Oekraïners hun procedure via de gemeenten in plaats van via het COA. Gemeenten werden ook verantwoordelijk voor het organiseren van het onderwijs aan deze groep. Het RBL trekt hierin nauw met de betrokken gemeentes en onderwijsinstellingen op.

Krappe arbeidsmarkt
Door de krappe arbeidsmarkt is het makkelijker voor jeugdigen om werk te vinden. Dit is vaak een reden voor jeugdigen om niet terug naar school te gaan of de school eerder te verlaten. Het is belangrijk om in de gaten te houden hoe de arbeidsmarkt zich ontwikkelt. Bij een kanteling van de arbeidsmarkt staan namelijk vaak de jeugdigen zonder startkwalificatie als eerste weer aan de zijlijn. Het RBL heeft hierin een signalerende rol.

NPO- en coronagelden
Om de negatieve gevolgen van de coronacrisis op te vangen, kwamen er in het afgelopen jaar gelden vrij om leerlingen extra te ondersteunen. Ook partijen die jongeren ondersteunen in hun zoektocht naar werk. Het Schakelpunt kreeg hierdoor veelal een meer adviserende rol en was daardoor bij minder jongeren zelf intensief betrokken. We houden deze ontwikkeling in de gaten, omdat we niet weten of deze begeleiding door andere partijen kan blijven bestaan wanneer er geen aanspraak meer gemaakt kan worden op deze extra middelen.

Personele wisselingen
Er zijn verschillende personele wisselingen geweest binnen het RBL. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt is het gelukt om deze functies weer goed in te vullen, maar het heeft veel extra inzet van het team gevraagd.

Met welke partners en netwerk hebben we deze resultaten behaald?

Klanttevredenheidsonderzoek RBL
Het RBL heeft in 2022 een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Hiervoor zijn jeugdigen, ouders, scholen en ketenpartners ondervraagd. In alle groepen zijn de respondenten grotendeels positief over het RBL. Ze beoordeelden het RBL met een ruime voldoende. Belangrijkste aandachtspunten zijn het duidelijker uitleggen van de werkwijze van het RBL, verwachtingen afstemmen en het verbeteren van de telefonische bereikbaarheid. Hierop zijn al acties ondernomen.

Samenwerking in het sociaal domein
We werken intensief samen met scholen, gemeenten, jeugdartsen en andere professionals op casusniveau en we zijn actief deelnemer aan het regionaal vsv-programma. Verschillende medewerkers van het RBL zijn betrokken bij projecten en werkgroepen in de regio op de thema's onderwijs, zorg en participatie. Op deze manier delen we onze kennis en houden we aansluiting bij onze samenwerkingspartners.

Samenwerkingsverband VO De Verbinding
Het afgelopen jaar heeft het Samenwerkingsverband VO De Verbinding met input van het RBL een flinke slag geslagen door het opstellen van een regionaal verzuimprotocol voor alle VO-scholen. Hiermee is een eerste stap gezet met het adequaat inzetten van een gezamenlijke verzuimaanpak in de regio.

Kopgroep regionale aanpak jeugdwerkeloosheid
Het RBL neemt deel aan de kopgroep regionale aanpak jeugdwerkeloosheid. In deze kopgroep zitten mensen vanuit gemeenten, onderwijs en arbeidsmarkt. Daarnaast zijn wij vanuit het RBL (mede) projectleider en uitvoerder van de projecten 'Jongeren zijn en blijven in beeld' en 'Pilot transitiecoach'.

Documentaire
De branchevereniging Ingrado heeft afgelopen schooljaar een van de consulenten van het RBL een jaar lang gevolgd in haar werk. Dit heeft geresulteerd in een documentaire die een mooi beeld geeft van het werk van de leerplichtconsulent, de samenwerking in het sociale domein en wat de toegevoegde waarde is van leerplicht bij jongeren die verzuimen of uitvallen.

Justitiële keten
Binnen de justitiële keten zijn veel ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en criminaliteit. Hier is landelijk en lokaal veel aandacht voor en het RBL wordt vanuit haar rol voor leerplicht hierin als belangrijke samenwerkingspartner gezien. Het RBL is betrokken bij verschillende Arnhemse pilots en multidisciplinaire overleggen (BOTOC, VIOS en het Veiligheidshuis).

Activiteiten

Wat hebben we bereikt? Zijn onze beoogde doelstellingen gerealiseerd?

Het RBL legt inhoudelijk verantwoording af en duidt de resultaten op verschillende momenten gedurende het jaar, met o.a. een halfjaarlijkse monitor en de RMC-effectrapportage in het voorjaar en het jaarverslag en de artikel 25 rapportage (leerplicht) in het najaar.

Het jaarverslag van het RBL over schooljaar 2021-2022 is door het algemeen bestuur van de MGR vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de deelnemende gemeenteraden. Gemeenten ontvangen ook een cijfermatige verantwoording per gemeente. Het jaarverslag voor het schooljaar 2021-2022 is ook te vinden op de website van het RBL.

Beleidsindicatoren taakveld Onderwijs[1]

Doelgroepen & Resultaten	Schooljaar 2019-2020	Schooljaar 2020-2021	Schooljaar 2021-2022	
Jeugdigenpopulatie[2] (4 tot 23 jaar)	78.347	88.179	87.356	
Leerlingenpopulatie[3] (4 tot 23 jaar)	63.435	73.537	70.030	
Leerplichtige leerlingen[4] (5 tot 18 jaar)	49.873	57.914	55.379	
Beleidsindicatoren				**Landelijk gemiddelde (2021)**
Absoluut verzuim (per 1.000 leerplichtigen)	2,5	1,7	1,3	**2,7**[5]
Absoluut verzuim (aantal leerplichtigen)	127	98	71	
Relatief verzuim (per 1.000 leerplichtigen)	27	27,5	32	**20**[4]
Relatief verzuim (aantal leerplichtigen)	1.359	1595	1776	
VSV percentage regio Arnhem (12-23 jaar)	1,79%	1,98%	bekend maart 2023	**1,88%**[6]

Toelichting

- De stijging van de leerlingenpopulatie in 2020-2021 is te verklaren door de toetreding van de gemeente Lingewaard bij het RBL op 1 januari 2021. Zoals blijkt uit het overzicht is er het afgelopen jaar sprake van een daling.
- De actie om jeugdigen zonder schoolinschrijving snel in beeld te hebben rond de zomervakantie is in 2022 nog wat verder opgeschoven dan in 2021 (start 2e helft augustus in plaats van 1e helft augustus). Dit voorkomt veel onnodige en foutieve meldingen door achterstallige leerlingenadministratie en verklaart de daling ten opzichte van het jaar daarvoor.[7]
- De prognose voor schooljaar 2022-2023 was dat het aantal verzuimmeldingen terugkeert naar het niveau van voor de coronapandemie, namelijk 29 per 1000 leerlingen. We zien dat er toename is van het aantal meldingen van relatief verzuim, een stijgende trend die ook voor de coronapandemie zichtbaar was. Wij verklaren deze stijging vanuit de intensieve samenwerking tussen het RBL en de scholen. Hierdoor ontvangen wij meer (preventieve) verzuimmeldingen en kunnen we in zijn algemeenheid constateren dat scholen consequenter zijn blijven melden.
- Na het dalende effect van de coronapandemie op het vsv-percentage (scholen hielden leerlingen langer binnen de scholen en leerlingen oriënteerden zich minder op een andere opleiding), zien we zoals verwacht weer een stijging naar het niveau van voor de coronapandemie. We scoren de afgelopen jaren steeds rond het landelijk gemiddelde.

---

1 In de regeling 'beleidsindicatoren gemeenten' zijn drie beleidsindicatoren vastgesteld die door gemeenten in de programmaverantwoording opgenomen moeten worden: absoluut verzuim, relatief verzuim en het vsv percentage. De cijfers zijn gebaseerd op de artikel 25 rapportage en de definitieve vsv cijfers van november 2021 van het ministerie OCW.

2 Bron: CBS BRP, 1 jan 2022

3 Bron: leerlingregistratie RBL/DUO, 1 juni 2022

4 Bron: DUO art25 rapportage

5 Bron: DUO/Ingrado 2021 van website 'Waarstaatjegemeente.nl'

6 Bron: website 'ocwincijfers.nl'

7 Door verschil in meting zijn cijfers niet te vergelijken met de cijfers in het jaarverslag van het RBL

Wat hebben we gedaan? Hebben we de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?

Het RBL voert de wettelijke en preventieve taken uit op het gebied van leerplicht, kwalificatieplicht en RMC voor de jeugdigen in de leeftijd van 5 tot 23 jaar. Daarnaast participeert het RBL in het regionaal vsv programma in verschillende teams. We voeren de taken van verzuim 18+ uit, zijn opdrachtnemer voor het Schakelpunt en we leveren de programmaleider voor de Sluitende Keten en de coördinator van Team Overstap. Voor de gemeente Arnhem geeft het RBL loopbaanadvies aan jongeren tot 27 jaar die een uitkering ontvangen en de scholingsplicht opgelegd hebben gekregen.

Oekraïense leerlingen
Samen met gemeenten en scholen brachten wij deze doelgroep in beeld en motiveerden we de jeugdigen richting onderwijs. Waar nodig werd ondersteuning geregeld. Het RBL heeft een consulent gedeeltelijk vrijgemaakt voor deze doelgroep en we hebben verschillende keren voorlichting gegeven aan scholen, ouders en leerlingen.

Deskundigheidsbevordering
Binnen het RBL is afgelopen jaar de RMC Routekaart geïmplementeerd voor een methodische aanpak voortijdig schoolverlaten. Hierbinnen krijgen arbeid en zorg een meer nadrukkelijke plek in de begeleiding van jeugdigen die uitvallen op school. Voor de begeleiding naar werk hebben de consulenten een scholing gehad door de consulenten arbeid van het Schakelpunt onderwijs–werk.

Afgelopen jaar startten we met een gezamenlijke training Methodische Aanpak Schoolverzuim voor de leerplichtconsulenten, de basis voor onze werkwijze. Daarnaast hebben alle leerplichtconsulenten een BOA-instructie gehad.

Jongeren in kwetsbare positie
Voor de jongeren in kwetsbare positie die op het VSO zitten en uitstromen met het profiel onderwijs is met de scholen de afspraak gemaakt om ook deze jongeren bij het RBL te melden als er ondersteuning nodig is. Voorheen werd deze groep alleen geregistreerd en niet actief benaderd. Daarnaast is er binnen het RBL een trainee gestart met een onderzoeksopdracht om de doelgroep JIKP (jongeren in kwetsbare positie) breed in beeld te brengen en te kijken welke ondersteuning vanuit het RBL geboden kan worden.

Cijfers

Wat heeft het gekost?

Er is een positief resultaat voor afrekening van € 107.000. De lasten van de module onderwijszaken zijn binnen begroting gerealiseerd.

Bij de realisatie na afrekening wordt de gemeentelijke bijdrage aan de submodule leerplicht met € 75.000 verlaagd. De kosten voor regionale taken zijn € 75.000 lager dan begroot. Deze worden gefinancierd uit regionale RMC middelen.

Lasten en baten Module Onderwijs	*Realisatie voor afrekening*	*Realisatie na afrekening*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*
€ x 1.000				
Programma - Personeel	€ 2.141	€ 2.141	€ 2.178	*-€ 37*
Programma - Uitvoering	€ 67	€ 67	€ 113	*-€ 46*
Overhead	€ 610	€ 610	€ 673	*-€ 63*
Lasten	**€ 2.818**	**€ 2.818**	**€ 2.964**	***-€ 146***
Deelnemende gemeenten	€ 1.744	€ 1.669	€ 1.744	*-€ 75*
Regionale bijdrage	€ 1.114	€ 1.082	€ 1.156	*-€ 75*
Overige baten	€ 67	€ 67	€ 63	*€ 4*
Baten	**€ 2.925**	**€ 2.818**	**€ 2.964**	***-€ 146***
Resultaat	**€ 107**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 0***
Onttrekking aan reserve				*€ 0*
Dotatie aan reserve				*€ 0*
Eindresultaat	**€ 107**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 0***

Toelichting lasten

- Personeelskosten vallen lager uit dan begroot als gevolg van lagere externe inhuur en het vertrek van enkele medewerkers die door werving en selectie van nieuwe medewerkers later kon worden ingevuld.
- Uitvoeringskosten vallen lager uit omdat er voor het regionaal project Jeugdwerkloosheid beperkt werkzaamheden zijn uitgevoerd. Voor deze uitgevoerde werkzaamheden is een regionale bijdrage ontvangen.
- De overhead valt lager uit als gevolg van een besparing op huisvesting en de ICT en facilitaire dienstverlening.
- Verder vallen de kosten voor HR ondersteuning lager uit dan begroot.

Toelichting baten en bestemmingsreserve

- De gemeentelijke bijdragen worden met € 75.000 verlaagd.
- De bijdragen voor de regionale taken vallen tevens € 75.000 lager uit: voor het project jeugdwerkloosheid is, wegens de beperkte werkzaamheden, € 43.000 minder gedeclareerd dan begroot. Voor het regionale RMC-VSV vielen de kosten € 32.000 lager uit.
- Overige baten vallen hoger uit vanwege een toegekende subsidie voor Transitiecoaches.
- Er zijn geen mutaties op de bestemmingsreserve, de stand per 31-12-2022 is € 50.000.

3.3 Thema Participatie

Vanaf 2022 zijn de modules WerkgeversServicepunt, Werkgeverschap SW en Contractmanagement Inburgeringstrajecten ondergebracht bij het Thema Participatie. Bestuurlijk zijn de afzonderlijke bestuurscommissies voor WSP en WgSW samengevoegd tot één bestuurscommissie Participatie. Verder is de keuze gemaakt om vanaf 2023 de drie modules binnen het Programma Participatie aan te laten sturen door één manager WSP/Participatie. Deze keuze is gemaakt op basis van de ervaringen die hiermee in 2022 zijn opgedaan.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart en de installatie van de nieuwe Colleges is vast komen staan dat er een volledige wisseling heeft plaatsgevonden in het domein Participatie. Negen nieuwe wethouders hebben zitting genomen in de bestuurscommissie.

Corona, de oorlog in Oekraïne en de stijgende inflatie en daarmee gepaard gaande kostenstijgingen hebben, ieder op een eigen wijze, effect gehad op de uitvoering binnen de drie modules.

Aan het programma Participatie van de MGR nemen negen gemeenten deel:

Programma WSP

Omgeving

Met welke ontwikkelingen hebben we te maken gehad?

Na de vergadering van de bestuurscommissie van februari 2022 is duidelijk geworden dat de WSP-organisatie op een andere voet door zal gaan. Vanaf dat moment werken we vanuit één WSP-organisatie met twee teams: het team WSP-UWV en het team WSP-gemeenten. Op verzoek van de bestuurscommissie is hiervoor de samen werkingsovereenkomst tussen de MGR en UWV ten behoeve van de module WSP aangepast.

Werving manager WSP/Participatie
Met het vertrek van de directeur WSP wordt de functie vanaf mei 2022 op interimbasis uitgevoerd door de manager van de module WgSW. Eén van de opdrachten van de interimmanager was het opstellen van een profiel voor de te werven manager WSP/Participatie. In december is de wervingsprocedure gestart.

Daling aantal werkzoekenden
Anders dan verwacht heeft corona niet tot grote werkloosheid geleid maar juist tot een forse daling van het aantal werkzoekenden en daarmee een daling van zowel gemeentelijke als UWV-uitkeringen. Daarnaast is de vraag naar personeel enorm gestegen. Voor veel werkgevers is deze situatie nijpend geworden.

Banenmarkten en events
Met de oorlog in Oekraïne kwam een stroom vluchtelingen naar ons land die bij binnenkomst direct de mogelijkheid kregen om te gaan werken. Het WSP heeft samen met gemeenten diverse grote banenmarkten en events op locatie georganiseerd om werkgevers en Oekraïense werkzoekenden met elkaar in contact te brengen. Dit heeft geleid tot zo'n 80 betrokken werkgevers en ruim 250 plaatsingen.

Steunpunt SROI
Op verzoek van de deelnemende gemeenten wordt het Steunpunt SROI vanaf 2023 ondergebracht bij het WSP. In 2022 zijn hiervoor de voorbereidingen gestart waarbij met de gemeenten de afspraak is vastgelegd dat het steunpunt voor 2023 vanuit regionale middelen gefinancierd zal worden om vanaf 2024 structureel, als submodule van het WSP, in de reguliere financieringsstromen wordt opgenomen. Voor het laatste dient de regeling van de MGR te worden gewijzigd conform de daarvoor geldende procedures.

Met welke partners en netwerk hebben we deze resultaten behaald?

Het WSP heeft in 2022 een start gemaakt met het werken vanuit de ambities van de deelnemende negen gemeenten. Uitgangspunt hierbij is dat gemeenten en WSP directe samenwerkingspartners zijn die gezamenlijk met andere partijen/partners van gemeenten verantwoordelijk zijn voor het uitstroomresultaat binnen de gemeente. Voor 2023 wordt hier ook de registratiemethodiek op aangepast.

- Met **UWV** is de relatie tweeledig: de werkgeversdienstverlening van het WSP-team UWV is onderdeel van de WSP-organisatie. Daarnaast is met de werkzoekendendienstverlening een meer op de taakstelling gerichte relatie zoals deze ook met gemeenten wordt onderhouden.
- Ook **Scalabor** is een belangrijke partner van het WSP. Nagenoeg alle kandidaten van de gemeente Arnhem starten het traject naar werk via Scalabor. Bemiddeling van werkfitte kandidaten wordt in onderlinge afstemming door WSP-gemeenten en Scalabor uitgevoerd.
- Op regionaal niveau zijn er nauwe banden met het **Netwerkteam** van waaruit de uitvoering van projecten in het kader van de **regionale strategische agenda** worden opgestart. Te denken valt hierbij ook aan de contacten met het Regionaal Mobiliteitsteam en de aanpak van jongeren waarvoor het WSP onder meer de Matchingstafel organiseert.

- Om de **doelgroep jongeren** te ondersteunen in het proces naar betaald werk zijn er contacten met het Regionaal Bureau Leerlingzaken en daarbinnen het Schakelpunt, De Onderwijsspecialisten en onderwijsinstellingen als ROC, HAN en VSO-Pro scholen.
- **Werkgeverscontacten** worden onder meer onderhouden via de ondernemersverenigingen die in de negen gemeenten bestaan en via VNO-NCW.
- Met de **Stichting Inclusief Midden-Gelderland** zijn nauwe banden om het netwerk van inclusieve werkgevers in de arbeidsmarktregio te vergroten.

Activiteiten

Wat hebben we bereikt? Zijn onze beoogde doelstellingen gerealiseerd?

- In samenwerking met het team WSP-UWV zijn verschillende events georganiseerd. Opvallend, maar passend bij het beeld van de arbeidsmarkt, is dat het in de huidige tijd niet moeilijk is om werkgevers te interesseren voor banenmarkten, meet & greets en andere ontmoetingen, maar dat het moeilijk is om hiervoor kandidaten geïnteresseerd te krijgen. Voor de groep Oekraïense ontheemden zijn in samenwerking met gemeenten diverse banenmarkten georganiseerd. Hiervoor is via het RMT regionale financiering geregeld.
- Specifiek gericht op jongeren zijn projectactiviteiten als buses voor jobs (oriëntatie van jongeren die met een bus naar werkgevers gaan), de matchingstafel (het matchen van moeilijk bemiddelbare jongeren op basis van hiervoor opgestelde profielen) en het Schakelpunt (voor vroegtijdig schoolverlaters op MBO1-niveau) noemenswaardig.
- Standaard sluiten accountmanagers van het WSP aan bij activiteiten van ondernemersverenigingen. Hierdoor worden we in de regio steeds meer zichtbaar.
- Om inclusiviteit bij werkgevers te bevorderen zijn wij direct betrokken bij de Stichting Inclusief en de organisatie van de Dag van de Inclusieve ondernemer. Tijdens dit altijd goed bezochte evenement wordt de inclusieve ondernemer van het jaar bekend gemaakt.
- De werkgeverstevredenheid voor WSP Midden-Gelderland scoort een **8,0** (t.o.v. 7,4 landelijk).
- Het aantal gerealiseerde plaatsingen is ultimo 2022 **560** waarvan **141** in het kader van de banenafspraak.

	Gemeenten			UWV			
Regulier	**P-wet**	**NUG**	**Overig**	**Wajong**	**WGA**	**WW**	**Totaal**
Arnhem	49	61	1		9	77	197
Doesburg	5					5	10
Duiven	1	5	1		5	9	21
Lingewaard	3	6			2	18	29
Overbetuwe	11	27				11	49
Rheden	14	12	1		4	19	50
Westervoort	4	10	1	1	2	6	24
Zevenaar	3	17				19	39
Totalen	**90**	**138**	**4**	**1**	**22**	**164**	**419**

	Gemeenten			UWV			
Banenafspraak	**P-wet**	**NUG**	**Overig**	**Wajong**	**WGA**	**WW**	**Totaal**
Arnhem	16	15		25		9	65
Doesburg	3		1				4
Duiven	2	2	2	2			8
Lingewaard	2	1	1	2			6
Overbetuwe	7	1		1		1	10
Rheden	6	3		7			16
Westervoort	4	2		5			11
Zevenaar	5	5	2	7		2	21
Totalen	**45**	**29**	**6**	**49**	**0**	**12**	**141**

- Bovenstaande aantallen betreffen de resultaten van het totale WSP (UWV en MGR).
- De gemeente Rozendaal heeft geen werkgevers met vervulde vacatures gehad in 2022.

- In de hierboven opgenomen tabel zijn de plaatsingen van Oekraïense vluchtelingen slechts gedeeltelijk zichtbaar omdat bij de bemiddeling niet van iedere vluchteling het BSN beschikbaar is gekomen. Het BSN is nodig voor de registratie in het systeem. Het relatief grote aantal niet-uitkeringsgerechtigden (NUG) geeft echter wel een indicatie dat hierin niet alleen schoolverlaters zijn opgenomen.
- De vervullingsquote (het aantal vervulde vacatures/gerealiseerde plaatsingen ten opzichte van het aantal opgehaalde/ingediende vacatures) is 41,6% en ligt daarmee boven de hiervoor afgesproken prestatie-indicator (40%).

Wat hebben we gedaan? Hebben we de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?

We hebben werkgevers van extra arbeidskrachten kunnen voorzien doordat we ons (in samenwerking met gemeenten) extra ingezet hebben op het in contact brengen van Oekraïense vluchtelingen met werkgevers. Dit heeft geleid tot een groot aantal plaatsingen van arbeidskrachten die niet direct beschikbaar waren vanuit de groep werkzoekende bij gemeenten.

Kandidaten in beeld
Kandidaten uit de bestanden van (met name) gemeenten zijn steeds moeilijker te plaatsen. In samenspraak met gemeenten ontwikkelen we hiervoor een andere aanpak, waarbij driegesprekken (klantmanager - kandidaat - accountmanager W&S) gevoerd worden om de mogelijkheden en competenties van de kandidaat beter in beeld te krijgen. Op basis van die bevindingen worden trajectafspraken gemaakt en wordt in het warme netwerk van werkgevers gezocht naar een passende plek of wordt de werkplek passend gemaakt; ook als er geen vacature is. Door hierin nauw samen te werken met andere partijen die delen van het traject vorm kunnen geven, wordt steeds meer resultaat geboekt. Een goed voorbeeld hiervan is het Werkcentrum Overbetuwe.

Inclusief werkgeverschap
Ook het meer onder de aandacht brengen van inclusief werkgeverschap werkt mee aan het kunnen plaatsen van kandidaten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Voor deze (inclusieve)werkgevers organiseert het WSP samen met CNV Jongeren jaarlijks een aantal HARRIE-trainingen waardoor medewerkers van de werkgever als interne jobcoach de nieuwe werknemer kunnen begeleiden.

Gezamenlijke ambitie
Met gemeenten werken we aan het formuleren van een gezamenlijke ambitie en het monitoren van de resultaten vanuit de uitkeringenadministratie van de gemeente. Hierdoor ontstaat er ook voor gemeenten meer beeld van de uitstroom op werk.

Cijfers

Wat heeft het gekost?

Er is een positief resultaat voor afrekening van € 37.000: de reguliere werkzaamheden zijn binnen begroting uitgevoerd. De gemeentelijke bijdrage wordt verlaagd met € 19.000, en er wordt € 19.000 aan de bestemmingsreserve toegevoegd.

Lasten en baten **Module WSP**	*Realisatie voor afrekening*	*Realisatie na afrekening*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*
€ x 1.000				
Programma - Personeel	€ 1.169	€ 1.169	€ 1.137	*€ 31*
Programma - Uitvoering	€ 58	€ 58	€ 134	*-€ 76*
Overhead	€ 508	€ 508	€ 508	*€ 0*
Lasten	**€ 1.734**	**€ 1.734**	**€ 1.779**	***-€ 45***
Deelnemende gemeenten	€ 1.635	€ 1.617	€ 1.635	*-€ 19*
Overige baten	€ 136	€ 136	€ 135	*€ 1*
Baten	**€ 1.771**	**€ 1.753**	**€ 1.771**	***-€ 18***
Resultaat	**€ 37**	**€ 19**	**-€ 9**	***€ 27***
Onttrekking aan reserve			*€ 9*	*-€ 9*
Dotatie aan reserve	*€ 19*	€ 19		*€ 19*
Eindresultaat	**€ 19**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 0***

Toelichting lasten

- Kosten van het vaste personeel zijn conform begroting. Inhuur van personeel voor additionele regionale opdrachten, waarvoor additionele baten zijn verkregen, leidt tot in totaal hogere kosten van personeel dan begroot.
- Uitvoeringskosten vallen lager uit dan begroot. Deze ruimte wordt deels ingezet voor de inhuur van het hierboven genoemde personeel. De inzet is beperkter dan vooraf begroot.
- Overheadkostenzijn op totaalniveau conform begroting. De vervanging van de manager WSP en de start van de werving en selectie, past binnen de begroting.

Toelichting baten en bestemmingsreserve

- Gemeentelijke baten worden met € 27.000 verlaagd.
- De overige baten volgen op totaalniveau de begroting. De RMT bijdrage, als gevolg van lagere inzet dan begroot, valt lager uit. Daarentegen ontving de MGR een bijdrage voor een regionaal project omtrent het organiseren van evenementen.
- De bestemmingsreserve wordt met € 19.000 aangevuld tot € 50.000.

Overig

- Voor het project Matchingstafels zijn de eerste werkzaamheden in 2022 opgevangen binnen de bestaande formatie. De ontvangen bijdrage wordt daarom geheel gereserveerd voor 2023.

Programma WgSW

Omgeving

Met welke ontwikkelingen hebben we te maken gehad?

Ontwikkelingen SW-bestand

- In de begroting 2022 is uitgegaan van 5% uitstroom. In totaal zijn dit jaar 126 mensen (102 fte) uitgestroomd. Dat is een uitstroompercentage van 6,5%.
- In 2022 zijn met de deelnemende gemeenten afspraken gemaakt over de mogelijkheid tot uren-uitbreiding voor SW-medewerkers. In 2022 hebben 35 medewerkers (totaal 200 uren) van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.
- Het verzuim door ziekte is in 2022 met 1,2% gedaald tot 15,1% (december 2021 16,3%).

Materieel en formeel werkgeverschap SW

- Scalabor BV is in 2017 door negen gemeenten in de regio Midden-Gelderland als partij aangewezen om vanaf 2018 voor vijf jaar (tot eind 2022) het materieel werkgeverschap voor SW-medewerkers te organiseren. Met een opzegtermijn van één jaar dienden gemeenten vóór 1 januari 2022 uitsluitsel te geven over het al dan niet verlengen van het aanwijsbesluit met Scalabor. Alle gemeenten hebben voor de periode 2023 t/m 2025 het aanwijsbesluit met Scalabor verlengd.
- Het formeel werkgeverschap is door de gemeenten belegd bij de MGR. De MGR heeft alle medewerkers gedetacheerd bij Scalabor en daar ook de taken rond de financiële en personele administratie ondergebracht. In relatie tot het verlengen van het aanwijsbesluit, diende ook deze taken rond het materieel werkgeverschap verlengd te worden. Het uitbesteden van deze taken is aanbestedingsplichtig. In 2022 heeft de MGR op basis van het aanwijziginsbesluit van gemeenten een procedure van ‘vrijwillige transparantie’, de opdracht opnieuw gegund aan Scalabor. Hiervoor is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten voor een periode van drie jaar en ten minste voor de periode geldend voor het aanwijsbesluit van de gemeenten.

Overige ontwikkelingen

- Begin 2022 was Nederland nog steeds in de ban van corona met gevolgen voor het ziekteverzuim, het welzijn van mensen en de gevolgen voor de productie. Desondanks is het ziekteverzuim van de SW-medewerkers onder het landelijk gemiddelde voor grotere SW-bedrijven gebleven en heeft, met de nodige aanpassingen, de productie gewoon doorgang kunnen vinden. De gevolgen van corona zijn daardoor beperkt gebleven.
- Onder meer door de oorlog in Oekraïne zijn de energieprijzen in 2022 enorm gestegen en is de inflatie fors opgelopen. In 2022 heeft dat nog geen gevolgen gehad voor de loonkosten (geen compenserende maatregelen voor SW-personeel) maar we zien wel dat steeds meer medewerkers in financiële problemen zijn gekomen. De verwachting is dat dit in 2023 tot een druk op de salariskosten en/of overige arbeidsvoorwaarden zal leiden.
- In september 2022 is ervoor gekozen om een lang gekoesterde wens van veel SW-medewerkers om urenuitbreiding toe te staan, in te willigen. Dat betekent dat verzoeken om urenuitbreiding langs de lijnen van de Wet flexibel werken (Wfw) en de CAO SW vanaf het laatste kwartaal 2022 worden toegestaan.

Met welke partners en netwerk hebben we deze resultaten behaald?

Naast de negen deelnemende gemeenten heeft de module WgSW voornamelijk contact met Scalabor als materieel werkgever voor de SW-medewerkers en met de brancheorganisatie voor sociale werkgelegenheid en arbeidsintegratie Cedris als kennispartner.

Activiteiten

Wat hebben we bereikt? Zijn onze beoogde doelstellingen gerealiseerd?

- Het formeel werkgeverschap voor de SW-medewerkers die bij Scalabor gedetacheerd zijn, is sinds 1 januari 2018 belegd bij de MGR. In 2022 is de dienstverleningsovereenkomst tussen Scalabor en de MGR voor de uitvoering van met name de financiële en personele administratie verlengd tot ultimo 2025.
- Voor ruim 1.800 SW-medewerkers is (binnen de begroting) uitvoering gegeven aan de werkgeversrol.
- De MGR houdt toezicht op de afspraken die gemaakt zijn met Scalabor. Dit toezicht richt zich op onder meer op afspraken over de ontwikkeling medewerkers, de medewerkerstevredenheid en het ziekteverzuim.
- Conform de CAO Sociale Werkvoorziening dient de werkgever zorg te dragen voor een actueel individueel ontwikkelplan (IOP) voor iedere (niet langdurig zieke) medewerker. Scalabor garandeert dat minimaal 85% van de medewerkers een actueel IOP heeft. In 2022 was dit voor 88,3% van de medewerkers gerealiseerd.
- In 2022 is conform de afspraken in de dienstverleningsovereenkomst (DVO) een medewerkersbelevingsonderzoek uitgevoerd. In tegenstelling tot voorgaande jaren waarin Scalabor dit onderzoek zelf uitvoerde, is mede op verzoek van de MGR dit jaar het onderzoek uitgevoerd door een externe partij (Market Response). De medewerkersbeleving kwam uit op een 7,3 op een schaal van 10.
- Het ziekteverzuim van SW-medewerkers is in 2022 gedaald van 16,3% in 2021 naar 15,1%.
- Het aantal SW-medewerkers is in 2022 opnieuw sterker gedaald dan begroot. Het aantal mensen met een SW-dienstverband daalde met 126 van 1.843 mensen eind 2021 naar 1.717 mensen eind 2022. Vertaald naar fte's is dit aantal gedaald met 102 (6,5%). In de begroting is rekening gehouden met een daling van 5%. Onderstaand een overzicht van de daling in aantallen mensen, arbeidsjaren (AJ) en fte's en de stijging van het aantal mensen dat begeleid is gaan werken.

Overzicht SW Medewerkers	*Realisatie 2022*	*Gewijzigde Begroting*	*Realisatie 2021*	*Verschil% Begroting*	*Verschil% 2020*
Mensen eindstand	1.717	1.751	1.843	*-1,9%*	*-6,8%*
SW AJ Eindstand (31/12)	1.553	1.574	1.657	*-1,3%*	*-6,3%*
SW Dienstverbanden fte	1.474	1.497	1.576	*-1,5%*	*-6,5%*
SW Begeleid werken fte	47	44	46	*7,2%*	*1,8%*
Totaal SW fte	**1.521**	**1.541**	**1.622**	***-1,3%***	***-6,2%***

De uitstroomredenen voor 2022 staan in onderstaand overzicht vermeld:

Reden	Aantal 2022	Aantal 2021
(vervroegd) Pensioen	**66**	70
Waarvan RVU	**19**	5
Ontslag op eigen verzoek	**3**	7
Overige redenen	**0**	0
Overlijden	**9**	14
Overplaatsing naar ander SW-bedrijf	**2**	1
Twee jaar ziek	**29**	47
Wederzijds goedvinden		8
Eindtotaal	**128**	**152**

Wat hebben we gedaan? Hebben we de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?

Gemeenten hebben gehoor gegeven aan de wens van SW-medewerkers om het aantal uren dienstverband uit te breiden. Uitvoering dient dan binnen de kaders van de wet en de CAO te gebeuren. Hierdoor is voor deze medewerkers meer ruimte ontstaan om in de kosten van het levensonderhoud te voorzien. In 2022 hebben 35 medewerkers (200 uren) van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Bij de berekeningen die zijn gebruikt bij de besluitvorming, werd ervan uitgegaan dat maximaal 250 mensen mogelijk gebruik zouden maken van deze mogelijkheid (voor in totaal 1.440 uur). Ook in 2023 en volgende jaren kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid tot urenuitbreiding.

Cijfers

Wat heeft het gekost?

Het resultaat voor afrekening is € 838.000 positief. De lasten van de module WgSW zijn € 636.000 lager dan begroot. De bijdrage van buitengemeenten en overige baten zijn respectievelijk € 77.000 en € 58.000 hoger dan begroot. Er is sprake van een onttrekking aan de voorziening boventalligen van € 150.000. De gemeentelijke bijdrage wordt verlaagd naar € 51,5 miljoen.

Lasten en baten **Module WgSW**	*Realisatie voor afrekening*	*Realisatie na afrekening*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*
€ x 1.000				
Programma - Personeel	€ 51.366	€ 51.366	€ 51.977	*-€ 611*
Loonkostensubsidie BW	€ 537	€ 537	€ 530	*€ 7*
DVO Scalabor	€ 1.181	€ 1.181	€ 1.264	*-€ 83*
Overige kosten	€ 417	€ 417	€ 384	*€ 33*
Programma - Uitvoering	€ 2.135	€ 2.135	€ 2.178	*-€ 43*
Overhead	€ 172	€ 172	€ 154	*€ 18*
Lasten	**€ 53.673**	**€ 53.673**	**€ 54.309**	***-€ 636***
Deelnemende gemeenten	€ 52.381	€ 51.543	€ 52.446	*-€ 903*
Bijdrage buitengemeente	€ 1.588	€ 1.588	€ 1.512	*€ 77*
Overige baten	€ 392	€ 392	€ 334	*€ 58*
Onttrekking Voorziening	€ 150	€ 150	€ 0	*€ 150*
Baten	**€ 54.510**	**€ 53.673**	**€ 54.291**	***-€ 618***
Resultaat	**€ 838**	**€ 0**	**-€ 18**	***€ 18***
Onttrekking aan reserve			€ 18	*-€ 18*
Dotatie aan reserve				*€ 0*
Eindresultaat	**€ 838**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 0***

Toelichting personeelskosten
De personeelskosten zijn € 613.000 lager dan begroot. Dit is deels het gevolg van een hogere uitstroom (6,5%) dan begroot (5%).

Verschillenanalyse *Personeelskosten SW* *Euro x 1.000*	2022 *Realisatie*	2022 *Begroting*	*2021* *Realisatie*	*Verschil* *vs. Begroting*	*%Verschil* *vs. begroting*	*Verschil* *vs. 2021*	*%Verschil* *vs. 2021*
Salarissen	**€ 51.443**	**€ 51.531**	**€ 52.972**	-€ 89	-0,2%	-€ 1.529	-2,9%
Transitievergoeding	**-€ 44**	**€ 70**	**€ 146**	-€ 114	-162,8%	-€ 189	-130,2%
LIV	**-€ 779**	**-€ 470**	**-€ 545**	-€ 309	56,7%	-€ 234	42,9%
Reiskosten	**€ 519**	**€ 682**	**€ 725**	-€ 163	-22,5%	-€ 207	-28,5%
Overige personeelskosten	**€ 225**	**€ 164**	**€ 171**	€ 61	35,8%	€ 54	31,6%
Totaal Personeelskosten SW	**€ 51.364**	**€ 51.977**	**€ 53.469**	**-€ 613**	**-1,1%**	**-€ 2.105**	**-3,9%**
Indicatoren							
Dienstverbanden SW (Fte)	**1.475**	1.551	1.589	-76	**-4,8%**	-114	-7,2%
Personeelkosten/Fte	**€ 34.823**	€ 33.512	€ 33.650	1.311	**3,9%**	1.173	3,5%
CAO stijging	**2,4%**	2,4%	**1,0%**		0,0%		
Totaal loonkosten/Fte	**34.319**	33.225	33.085	1.094	3,3%	1.233	3,7%
Werkgeverslasten/Fte	**34.876**	33.225	33.337	**1.652**	5,0%	1.540	4,6%
Sociale lasten/Fte	**4.923**	**4.716**	4.606	**207**	4,5%	318	6,9%

De salariskosten zijn conform begroting met 2,4% gestegen in 2022, en in relatie tot een uitstroom van 6,5% leidt dat tot circa 4% lagere personeelskosten.

Het lage inkomensvoordeel (LIV) valt in 2022 hoger uit dan begroot (voordeel € 300.000) omdat de regering eenmalig de tegemoetkoming met 50% heeft verhoogd van € 960 naar € 1.520. In 2023 is het lagere bedrag van € 960 weer van toepassing.

Transitiekosten vallen hoger uit dan begroot, er is over het jaar 2021 een hogere compensatie ontvangen dan verwacht, waardoor er per saldo sprake is van een bate (€ 44.000).

Hogere overige personeelskosten worden gecompenseerd door een hogere bijdrage van Scalabor in deze personeelskosten.

Toelichting overige lasten
Uitvoeringskosten vallen lager uit als gevolg van de hogere uitstroom. De DVO met Scalabor wordt namelijk per SW'er begroot. De kosten voor begeleid werkers nemen toe, aangezien er meer begeleid werkers zijn.

Overheadlasten vallen hoger uit in verband met extra werkzaamheden en onderzoekskosten ten behoeve van de verlenging van het aanwijsbesluit SW.

Toelichting baten en bestemmingsreserve
- De gemeentelijke bijdrage wordt verlaagd naar € 51,5 miljoen.
- De bijdrage van buitengemeenten en overige baten zijn respectievelijk € 77.000 en € 58.000 hoger dan begroot.
- De voorzienining boventalligen is herrekend. Als gevolg hiervan valt € 150.000 vrij, die conform de bijbehorende verdeling in mindering wordt gebracht op gemeentelijke bijdragen.
- De bestemmingsreserve mag aan het eind van 2022 slechts 1% bedragen van de totale loonkosten van 2023. Omdat we niet voorzien dat de loonkosten in 2023 zullen dalen ten opzichte van 2022, zal er geen onttrekking aan de bestemmingsreserve plaats vinden. De loonkostenontwikkeling voor de SW in 2023 is nog ongewis. Voor deze jaarrekening gaan we er daarom vanuit dat de loonkosten tenminste stijgen met het percentage van de uitstroom. Daarmee is het financieel effect beperkt en leidt in deze jaarrekening over 2022 niet tot dotatie of onttrekking van de bestemmingsreserve.
- De stand van de bestemmingsreserve per 31-12-2022 is € 518.000.

Programma CMI

Omgeving

Met welke ontwikkelingen hebben we te maken gehad?

- Met ingang van 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering (Wi) in werking getreden. Gemeenten in de regio Centraal Gelderland hebben gezamenlijk een regionale aanbesteding uitgevoerd voor de inkoop van inburgeringstrajecten. De contracten zijn op 1 januari 2022 ingegaan, hebben een looptijd van drie jaar en een optie tot verlenging van tweemaal één jaar. Uitzondering hierop het is contract voor de Onderwijsroute MBO.
- Formeel was het voor inburgeraars mogelijk om vanaf 1 januari 2022 een beroep te doen op de nieuwe inburgeringstrajecten in het kader van de Wi. Door opstartproblemen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs is instroom van nieuwe aanmeldingen vertraagd waardoor de instroom eind maart 2022 pas op gang kwam. Een andere reden voor vertragingen in de aanmeldingen in het kader van de Wi, is vanwege achterstanden en wachttijden bij meerdere gemeenten waardoor in eerste instantie veel mensen nog zijn opgenomen/gehuisvest vanuit de kaders van de oude wet.

Met welke partners en netwerk hebben we deze resultaten behaald?

Er zijn twee contractpartijen voor de uitvoering van B1 (Nederlandse taal) en de zelfredzaamheidsroute:
- SAGENN
- Combinatie NL-training en New-Bees

Ook voor de uitvoering van de onderwijsroutes zijn twee partijen gecontracteerd:
- ROC RijnIJssel (Onderwijsroute MBO)
- Hogeschool Arnhem Nijmegen (Onderwijsroute HBO)

Activiteiten

Wat hebben we bereikt? Zijn onze beoogde doelstellingen gerealiseerd?

De MGR voert sinds 2022 het contractbeheer en contractmanagement van inburgeringstrajecten uit. Met de negen deelnemende gemeenten zijn hiervoor verwerkingsovereenkomsten afgesloten. Voor de drie percelen waarvoor inburgeringstrajecten georganiseerd moeten worden (B1, Zelfredzaamheid en Onderwijsleerroute) zijn vier aanbieders gecontracteerd.

Met de gecontracteerde aanbieders zijn contractgesprekken gevoerd en is een werkafsprakenboek opgesteld. Er is een werkgroep ingericht met vertegenwoordigers van de gemeenten waarmee de afspraken worden afgestemd. De applicatie Vendorlink is geschikt gemaakt voor het monitoren van de contracten.

Wat hebben we gedaan? Hebben we de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?

Door het afsluiten van de contracten is het voor gemeenten mogelijk geworden om statushouders/ nieuwkomers een inburgeringstraject aan te bieden. Dat bevordert de integratie van deze mensen. Door opstartproblemen bij DUO en de problemen rond de huisvesting van statushouders is dit niet direct bij de start van het jaar van de grond gekomen. Vanaf april 2022 is het proces goed van de grond gekomen en zijn de eerste statushouders aangemeld voor de trajecten.

Onderstaand een overzicht van de aantallen statushouders die in 2022 zijn gestart met de nieuwe inburgeringstrajecten. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de aanmeldingen. Door verschillende personele wisselingen bij een aantal gemeenten is het lastig gebleken om werkafspraken goed te borgen.

	HAN	Sagènn	NL Training/ NewBees	RIJ	Totaal aantal
Aantal aangemelde inburgeringsplichtigen	**5**	**27**	**30**	**30**	**92**
Aantal gestarte inburgeringsplichtigen	**4**	**20**	**5**	**13**	**42**

Cijfers

Wat heeft het gekost?

Het resultaat van de module Contractmanagement Inburgeringstrajecten is nihil.

Lasten en baten Module CMI	*Realisatie voor afrekening*	*Realisatie na afrekening*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*
€ x 1.000				
Programma - Personeel	€ 44	€ 44	€ 44	*€ 0*
Programma - Uitvoering	€ 7	€ 7	€ 7	*€ 0*
Overhead	€ 19	€ 19	€ 19	*€ 0*
Lasten	**€ 70**	**€ 70**	**€ 70**	***€ 0***
Deelnemende gemeenten	€ 70	€ 70	€ 70	*€ 0*
Baten	**€ 70**	**€ 70**	**€ 70**	***€ 0***
Resultaat	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 0***
Onttrekking aan reserve				*€ 0*
Dotatie aan reserve				*€ 0*
Eindresultaat	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 0***

Toelichting

- De werkzaamheden voor de module CMI worden uitgevoerd door het team Inkoop Zorg. De toerekening van werkzaamheden is in lijn met de verwachting. De realisatie is daarom conform begroting.
- Er is voor deze module geen bestemmingsreserve.

3.4 Beheerorganisatie en overhead

Omgeving

Met welke ontwikkelingen hebben we te maken gehad?

Nieuwe raden, nieuw bestuur
Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 mochten we nieuwe gemeenteraden verwelkomen en werden nieuwe bestuurders in het AB, DB en de drie bestuurscommissies aangewezen. Met een overdrachtsdossier en verschillende bijeenkomsten hebben we de raden en bestuurders actief geïnformeerd over de werkwijze, kansen en uitdagingen waar de MGR voor staat.

Personele wisselingen
In 2022 hebben we te maken gehad met personele wisselingen binnen het MT van de MGR. Het is gelukt deze functies weer adequaat in te vullen, zonder dat het werk eronder heeft geleden. Naast personele wisseling bij de MGR is er ook sprake van personele wisseling van regiosecretarissen. Dit heeft eind 2022 bij de bestuurders geleid tot het verzoek aan de MGR om te bezien of zij een faciliterende rol zou kunnen bieden bij de regionale beleidsondersteuning. Dit wordt in 2023 verder verkend.

Door krapte op de arbeidsmarkt wordt het steeds moeilijker om vacatures in te vullen. In 2022 is dat nog steeds goed gelukt voor de MGR. We merken dat gemeenten, GR-en en andere partners met wie wij samenwerken hier ook mee te maken hebben. Dit zet een druk op de medewerkers van de MGR. Het is belangrijk hierin samen op te trekken.

Nieuwe regeling(en)
In 2022 is gestart met de voorbereidingen voor het doorvoeren van de wijzigingen van de Wet gemeenschappelijke Regeling in de MGR. Dit wordt in 2023 afgerond. De MGR krijgt, net als andere overheidsorganisaties, te maken met steeds meer wet- en regelgeving op het vlak van informatieveiligheid, informatiebeheer, privacy en digitale toegankelijkheid, wat maakt dat de lean en mean invulling van de MGR steeds meer onder druk komt te staan.

Met welke partners en netwerk hebben we deze resultaten behaald?

Intensieve samenwerking
Het uitvoeren van onze werkzaamheden op basis van duidelijke opdrachtverlening van de deelnemende gemeenten kan alleen door intensieve samenwerking met een groot aantal partners. Voor MGR beheer gaat het met name om de bestuurlijke omgeving en de gemeentelijke organisaties.

Vóór gemeenten
Voor de heldere opdrachtverlening, kaders en besluitvorming gaat het om de actieve betrokkenheid van bestuurders van de deelnemende gemeenten en de ambtelijke voorbereiding en de betrokkenheid van 11 gemeenteraden. Naast de kennismaking met onze nieuwe bestuurders in 2022 was het ook van belang om af te stemmen wat de nadrukkelijke wensen van de gemeenten zijn op grond van hun coalitieakkoord voor de komende jaren. We kunnen constateren dat de deelnemende gemeenten tevreden zijn met de wijze waarop de MGR haar rol vervult en kunnen ons verheugen op grote betrokkenheid en inzet vanuit de deelnemende gemeenten om dit zo te houden.

Met gemeenten en gemeenschappelijke regelingen
Voor onze bedrijfsvoering gaat het om gemeenten die capaciteit leveren op het vlak van juridische advisering en gemeenten die onze huisvesting mogelijk maken. Daarnaast werken we samen met andere Gemeenschappelijke Regelingen, zoals de RID en de Connectie voor dienstverlening op het vlak van bijvoorbeeld ICT. In een ronde langs alle betrokken GR-en hebben we besproken op welke wijze wij samen kunnen werken als het gaat om de inhoud van de werkzaamheden en op het vlak van de bedrijfsvoering van de MGR. We hebben een eerste verkenning gedaan hoe we ons gezamenlijk kunnen positioneren in de arbeidsmarkt en onze medewerkers loopbaanpaden en kansen zouden kunnen bieden.

Activiteiten

Wat hebben we bereikt? Zijn onze beoogde doelstellingen gerealiseerd?

Signalerende, adviserende en faciliterende rol MGR
Als regionaal samenwerkingsverband in het sociaal domein heeft de MGR een signalerende, adviserende en faciliterende rol gespeeld voor gesprekken in de regio over kwaliteit en rechtmatigheid, bekostiging en bemensing van de zorg, waaronder beschermd wonen, opvang Oekraïense vluchtelingen en inburgering, uitdagingen op de arbeidsmarkt, voorkomen jeugdwerkloosheid en aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Dit heeft onder andere geleid tot het besluit om het steunpunt SROI als opdracht bij het WSP onder te brengen.

Rol beheerorganisatie
De taak van de MGR beheerorganisatie is randvoorwaardelijk voor de modules. Daarvoor worden de zogenaamde basistaken uitgevoerd. Denk daarbij aan bestuurlijke besluitvorming en informatievoorziening aan deelnemende gemeenten, colleges en raden maar ook de bedrijfsvoering aspecten, waaronder financiën, HR en AVG.

We kunnen constateren dat MGR beheer een goede basis is voor de modules. De taken zijn in 2022 naar tevredenheid uitgevoerd. Wel onderkennen we met het bestuur dat er op het vlak van de bedrijfsvoering steeds meer uitdagingen komen om adequaat uit te voeren. Tot nu toe is er bewust gekozen om de beheerorganisatie lean en mean in te richten. Dit kan alleen als gemeenten en verbonden GR-organisaties de mogelijkheid bieden om bedrijfsvoeringstaken van de MGR bij hen onder te brengen of in te huren. Dit is voor de toekomst een uitdaging.

Wat hebben we gedaan? Hebben we de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?

Visie en strategie
We bouwden in 2022 voort op de integrale benadering en kruisbestuiving tussen de modules op basis van de overall missie en visie van de MGR. Dit zien we terug in:

- De inzet van het RBL en WSP bij de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt (Schakelpunt) en inzet op voorkomen van jeugdwerkloosheid;
- Inzet van het team van de module Inkoop Zorg voor de nieuwe module Contractmanagement Inburgeringstrajecten;
- Het organiseren van een gezamenlijke bijeenkomst voor professionals en bestuurders Zorg en Onderwijs over ontwikkelingen voor jeugd;
- Het organiseren van een gezamenlijke bijeenkomst voor bestuurders Participatie over de ontwikkeling en kansen in de arbeidsmarkt en de samenhang van interventies;
- Nieuwe afspraken met Scalabor ten behoeve van het werkgeverschap van SW-medewerkers voor de periode 2023-2025;
- Inzet van Inkoop Zorg en WSP als het gaat over de SROI-verplichting van zorgaanbieders;
- Inzet van het WSP, WgSW en Inkoop Zorg als het gaat om inzicht in arbeidsmatige dagbesteding en participatie.

Cijfers

Wat heeft het gekost?

Het resultaat van MGR Beheer voor afrekening is € 19.000 positief. De gemeentelijke bijdragen worden met dit bedrag verlaagd.

Lasten en baten Module Beheer	*Realisatie voor afrekening*	*Realisatie na afrekening*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*
€ x 1.000				
Programma	€ 0	€ 0	€ 0	*€ 0*
Overhead	€ 367	€ 367	€ 419	*-€ 52*
Onvoorzien	*€ 21*	*€ 21*	*€ 32*	*-€ 11*
Lasten	**€ 367**	**€ 367**	**€ 419**	**-€ 52**
Deelnemende gemeenten	€ 384	€ 365	€ 384	*-€ 19*
Rentebaten	€ 2	€ 2	€ 0	*€ 2*
Baten	**€ 386**	**€ 367**	**€ 384**	***-€ 17***
Resultaat	**€ 19**	**€ 0**	**-€ 35**	***€ 35***
Onttrekking aan reserve			€ 35	*-€ 35*
Dotatie aan reserve				*€ 0*
Eindresultaat	**€ 19**	**€ 0**	**€ 0**	***€ 0***

Toelichting lasten

- Personeelskosten zijn conform begroting.
- Begrootte tijdelijke inhuur voor ondersteuning van de directie is minder lang nodig gebleken en er is een besparing gerealiseerd op de kosten voor de accountantscontrole. Daarnaast mogen vanaf 2022 accountantskosten niet meer worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, maar aan het jaar waarin zij gemaakt zijn. Dit betekent in 2022 een verschuiving van lasten naar 2023.
- Binnen de begroting van beheer is € 32.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Deze post is voor € 21.000 ingezet om enkele nagekomen facturen uit 2021 en de afrekening van de ICT dienstverlening op te vangen.

Toelichting baten en bestemmingsreserve

- De gemeentelijke bijdragen worden met € 19.000 verlaagd.
- In 2022 ontvangt de MGR rente over 2022 op de Schatkist.
- Als gevolg van de beperkte inzet op de geplande inhuur, bovengenoemde besparing, en onderbesteding op enkele kleine posten is de geplande onttrekking aan de bestemmingsreserve niet van toepassing. De stand per 31-12-2022 is € 50.000.

Overzicht Overheadlasten

De overheadlasten (€ 2.006.000) zijn € 103.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten voor P&O diensten evenals andere onderbestedingen in de directe overhead. ICT kosten vallen hoger uit als gevolg van een hogere afrekening op de ICT dienstverlening. Dit wordt veroorzaakt door onder andere strengere beveiligingseisen en hogere energiekosten bij de dienstverlener.

Overzicht Overhead *€ x 1.000*		Classificatie	*Realisatie 2022*	*Gewijzigde Begroting 2022*	*Verschil*
Kosten	A	Personeelskosten	€ 1.036	€ 1.069	*€ 33*
Groep	B	Huisvestingskosten	€ 216	€ 221	*€ 5*
	C	ICT kosten	€ 217	€ 190	*-€ 27*
	D	P&O & FA kosten	€ 289	€ 323	*€ 34*
	E	Overige kosten	€ 248	€ 306	*€ 58*
Totaal Overheadlasten			**€ 2.006**	**€ 2.110**	***€ 103***
Module	1	Inkoop	**€ 330**	€ 336	*€ 6*
	2	Onderwijs	**€ 610**	€ 673	*€ 63*
	3	WSP	**€ 508**	€ 508	*€ 0*
	4	WgSW	**€ 172**	€ 154	*-€ 18*
	5	CMI	**€ 19**	€ 19	*€ 0*
	6	Beheer	**€ 367**	€ 419	*€ 52*
Totaal Overhead lasten			**€ 2.006**	**€ 2.110**	***€ 103***

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De baten vallen per saldo € 875.000 lager uit dan begroot.

Baten *€ x 1.000*	*Realisatie voor afrekening*	*Realisatie na afrekening*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*
Baten				*€ 0*
Gemeentelijke bijdrage	€ 57.860	€ 56.910	€ 57.915	*-€ 1.005*
Regionale bijdrage (RMC)	€ 1.114	€ 1.082	€ 1.156	*-€ 75*
Buitengemeenten (SW)	€ 1.588	€ 1.588	€ 1.512	*€ 77*
Overige baten	€ 598	€ 598	€ 532	*€ 66*
Onvoorzien	€ 21	€ 21	€ 32	*-€ 11*
Rentebaten	€ 2	€ 2	€ 0	*€ 2*
Onttrekking voorziening	€ 150	€ 150	€ 0	*€ 150*
Baten	**€ 61.333**	**€ 60.351**	**€ 61.147**	***-€ 796***
Onttrekking aan reserve	€ 33	€ 33	€ 112	*-€ 79*
Totaal baten	**€ 61.366**	**€ 60.384**	**€ 61.259**	**-€ 875**

Gemeentelijke bijdragen worden na afrekening met € 1.005.000 verlaagd tot € 57 miljoen. Daarnaast heeft de MGR in 2022 voor het eerst rentebaten ontvangen. De onttrekkingen aan de bestemmingsreserves vallen lager uit dan begroot. Nadere duiding van de baten wordt toegelicht bij de programma's.

Beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Op basis van de nieuwe BBV[1] worden de effecten van beleid toegelicht met behulp van een vaste set beleidsindicatoren.

Formatie & Indicatoren Bestuur en organisatie		2022 Realisatie	2022 Gewijzigde Begroting	2021 Realisatie	2022 Primaire Begroting
1. Formatie (fte) (formatieplan)	Beheer	3,2	3,1	2,1	3,1
	Inkoop	12,8	12,8	12,8	12,8
	Onderwijs	30,3	30,3	30,3	30,3
	WSP	16,2	16,2	16,9	16,2
	WgSW	0,3	0,3	1,2	1,2
	CMI	0,6	0,6	-	-
Totale formatie		**63,4**	**63,6**	63,3	**63,6**
2. Bezette formatie (fte)	Beheer	3,2	2,8	2,8	2,6
	Inkoop	13,9	13,6	13,6	11,9
	Onderwijs	30,3	30,4	30,0	28,6
	WSP	17,1	16,7	18,1	16,1
	WgSW	0,3	0,3	-	0,2
	CMI	-	0,6	-	-
Totaal bezette formatie		**64,8**	**59,5**	64,4	**59,5**
3. Indicatoren	Externe inhuur %	9%	7%	9%	7%
	Overhead %	*3%*	*3%*	*3%*	*3%*
	Apparaatskosten per inwoner	*€ 14,05*	*€ 14,23*	*€ 14,23*	*€ 14,23*
	Formatie Fte per 1.000 inwoners	*0,13*	*0,14*	*0,14*	*0,14*
	Bezette formatie fte per 1.000 inwoners	*0,14*	*0,13*	*0,13*	*0,13*

Het percentage inhuur is in tegenstelling tot eerdere jaren in 2022 niet verder afgenomen. Dit wordt veroorzaakt door het vertrek van twee managers waarvoor interim-management is ingezet. Daarnaast worden, voor tijdelijke opdrachten waaronder incidentele regionale opdrachten, medewerkers ingehuurd als de benodigde inzet niet binnen de bestaande formatie kan worden opgevangen. Daarnaast zetten we in het kader van loopbaanontwikkeling trainees in. Incidenteel worden vacatures ingevuld door externe inhuur. De SW-dienstverbanden en de resterende dienstverbanden van de boventalligen (in dienst tot 31/12/2022) zijn niet opgenomen.

[1] Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

4. Paragrafen

In de paragrafen wordt ingegaan op het beleid met betrekking tot de beheersmatige aspecten van de organisatie.

Paragraaf: weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen
De MGR wordt gefinancierd door deelnemende gemeenten en kent geen algemene reserve.
Tot de aanwezige weerstandscapaciteit van de MGR kunnen slechts twee posten worden gerekend:

- Bestemmingsreserves
- Post onvoorzien

De Bestemmingsreserve WgSW is in 2019 gevormd, specifiek voor het risico van externe factoren die de personeelskosten SW beïnvloeden (reserve is maximaal 1% van de personeelskosten). Voor de overige modules zijn er beperkte bestemmingsreserves ingericht (max. € 50.000, afhankelijk van het begrotingsoverschot in voorgaande jaren). De nieuwe module CMI kent geen bestemmingsreserve. Bij de post 'onvoorzien' is een bedrag van € 32.000 begroot voor het jaar 2022.

Financiële kengetallen *Euro x 1.000*	2022 Realisatie	**2022 Gewijzigde Begroting**	2021 Realisatie
netto schuldquote	-0,02	-0,02	-0,03
solvabiliteitsratio	0,14	0,15	0,14
structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

De netto schuldquote blijft negatief omdat de schulden lager zijn dan de vlottende activa.
Door de bestemmingsreserves is een beperkt eigen vermogen ontstaan hetgeen terugkomt in de solvabiliteitsratio. Deze is vergelijkbaar met 2021. De structurele exploitatieruimte is nul doordat structurele lasten en baten in evenwicht zijn.

Vennootschapsbelasting
Binnen de MGR is er geen sprake van een winststreven en derhalve valt de MGR niet onder Vennootschapsbelastingplicht.

Inventarisatie risico's
De in de begroting genoemde risico's over 2022 zijn zonder optreden van deze risico's afgerond.
Ten behoeve van de MGR is de 'open einde' systematiek van toepassing waarbij bij een tekort de deelnemende gemeenten bij moeten betalen en bij een overschot geld terugkrijgen. De uitgewerkte risico's zijn dus vrijwel direct ook risico's voor de bij de deelnemende gemeenten. Als onderdeel van het risicomanagement is er een risico-inventarisatie gemaakt. De belangrijkste risico's met de meeste impact worden hieronder genoemd met de genomen beheersmaatregelen.

	Risico	Kans	Reputatie en/of maatschappelijke impact	Financiële impact	Beheersmaatregelen
1	Incident/hack ICT beveiliging/ AVG / ICT systeem niet beschikbaar	Laag	Hoog	200k of 20k per dag	DVO's RID De Liemers & De Connectie; Informatiebeveiliging beleid en beveiligde mobiele telefoons.
2	Kostenstijging 2023 door inflatie, stijging WML en CAO-onderhandelingen	Hoog	Medium	3-5 miljoen	Begrotingswijziging 2023.
3	Loonkosten stijging SW > Begroting (na 2023)	40%		600k (1%)	Bestemmingsreserve.
4	Onrechtmatigheid of fraude	Laag	Hoog	<50k	Intern controle plan; betalingen door 4 mensen goedgekeurd. Notitie Misbruik en Oneigenlijk gebruik.
5	Specifieke uitvoeringsrisico's bij modules leiden er toe dat maatschappelijke doelstellingen niet worden gehaald.	Medium	Medium/Hoog	Indirect	Signalering en advisering door ambtelijk overleg en bestuurscommissies. Planning & control cyclus: actualiseren van uitvoeringsprogramma. Inzet op kwaliteit en motivatie van medewerkers.
6	Wegvallen van deel financiering van gemeenten, door uittreden bij één of meer modules.	Laag		500k (10% structuur)	Goede lange termijnplanning. Bescherming in regeling waarbij reorganisatiekosten bij uittreders worden gelegd.
7	Geen passend personeel met expertise kunnen vinden voor het uitvoeren van de opdrachten	Hoog	Medium	50k	1. Een betrouwbare, zorgvuldige en interessante werkgever zijn waar mensen graag willen werken. 2. Inzetten op een regionale arbeidsmarkt voor overheidsorganen, om zo meer te kunnen bieden aan huidige en potentiële werknemers.
8	Niet voldoen aan wet- en regelgeving voor gemeenten	Laag	Hoog	50K	1. Monitoring door manager bedrijfsvoering en privacyofficer. 2. Voortdurende afweging wat van toepassing is op een kleine GR met beperkte taken. 3. Samen organiseren met andere GR'en of gemeenten. 4. Afweging maken tussen inhuren of in dienst nemen.

Toelichting op de risico's:
De actualisatie van de risico's is gebaseerd op de risico-inventarisatie uit de gewijzigde begroting 2022. Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn er geen nieuwe risico's geïdentificeerd.
Alle risico's, met uitzondering van risico 2 uit bovenstaande tabel, zijn meerjarige structurele risico's waar de MGR altijd mee te maken zal hebben. De benoemde risico's zijn in 2022 niet tot uiting gekomen. Wel beginnen we begin 2023 de effecten te voelen van de krappere arbeidsmarkt (risico 7).
Risico 2 (kostenstijging) geeft in 2023 aanleiding om de primaire begroting voor alle modules te wijzigen. Op het moment van schrijven constateren we dat de inflatie ontwikkeling niet binnen de begroting is op te vangen, en worden zowel voor de CAO SGO als CAO SW actie gevoerd voor loonverbetering. Dit risico is dan ook aangescherpt ten opzichte van de begroting.

Paragraaf: financiering

Het financieringsvraagstuk van de MGR is van een beperkte omvang. De gemeenten betalen voorschotnota's, zodat de financieringsrisico's om die reden slechts beperkt zijn tot het tijdig ontvangen van deze bedragen.

Rentelasten en baten
Aangezien de MGR geen externe financiering aantrekt is er geen sprake van rentelasten. In 2022 heeft de MGR voor het eerst incidentele rentebaten ontvangen over 2022.

Renterisicobeheer
Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:
- geen overschrijding van de renterisiconorm conform de Wet Fido;
- nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- de rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet is in de wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. De kasgeldlimiet bedraagt derhalve € 4,9 miljoen. Het werkkapitaal is positief met voorfinanciering van de gemeentelijke bijdrage, dus is er geen behoefte aan externe financiering.

De liquide middelen betreft het rekening-courant tegoed bij de BNG. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

Schatkistbankieren
Het saldo wordt dagelijks afgeroomd door de BNG naar 's Rijks schatkist.

Overzicht benutting Drempelbedrag schatkistbankieren *Euro x 1.000*	*Drempel-bedrag*	*Kwartaal 1*	*Kwartaal 2*	*Kwartaal 3*	*Kwartaal 4*
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten	1000				
's Rijks schatkist aangehouden middelen		-		-	-
Ruimte onder het drempelbedrag		1.000	1.000	1.000	1.000
Overschrijding van het drempelbedrag		-	-	-	-

Renterisiconorm
Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico-norm.
De MGR heeft geen schulden aangetrokken of geldleningen uitgezet.

Relatiebeheer
Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Paragraaf: bedrijfsvoering

Waar staat de MGR voor?
De MGR is een samenwerkingsverband dat is ingesteld voor de gemeenschappelijke behartiging van belangen van de deelnemers binnen het sociaal domein. De MGR voert een transparant financieel beleid. De bedrijfsvoering van de MGR is dienend aan de uitvoering binnen de samenwerkingsmodules.

Personeel en integriteit
De medewerkers van de MGR hebben een arbeidsovereenkomst met de MGR. Daarnaast worden medewerkers, waarvoor geen vaste formatie is en/of medewerkers waarvoor specifieke deskundigheid is vereist, ingehuurd. Het aantal medewerkers met een arbeidsovereenkomst is redelijk constant.
Het aantal medewerkers dat wordt ingehuurd is beperkt toegenomen door tijdelijke opdrachten en inhuur van interim managers bij vertrek van module-managers.

De MGR kent een gedragswijzer privacy, informatieveiligheid en integriteit. De gedragscode is aangevuld met aspecten over (on)gewenst gedrag en de rol van de vertrouwenspersoon. De gedragscode is binnen de modules met medewerkers besproken en komt in werkoverleggen terug aan de hand van concrete situaties. Er is een on boarding programma voor nieuwe medewerkers. Zij krijgen een toelichting op de gedragscode en het integriteitsbeleid van de MGR en gaan hierover in gesprek, waarna ze de eed of belofte afleggen in aanwezigheid van de voorzitter van de MGR.

Gezond en veilig (thuis)werken
De ervaringen van de afgelopen corona jaren heeft geleid tot een meer uitgebalanceerd beleid voor gezond en veilig werken. Managers, preventiemedewerkers, HR en de medewerkers onderling hebben veel aandacht gehad voor fysieke en vooral ook de mentale gezondheid van medewerkers. Daarbij gaat het ook om de onderlinge verbinding en sociale veiligheid op het werk, met elkaar, gemeenten, ketenpartners en met alle partijen in het werkveld waarmee we samenwerken.

Ondanks inspanning zien we een geringe stijging van het ziekteverzuim voor de hele MGR. Het verzuim was in 2022 6,26%. (6,18% in 2021, 5,22% in 2020 en 5,44% in 2019).

Talent- en opgavegericht werken: Time4Talent
Sinds 2020 werken we bij de MGR met Time4Talent: het talent- en opgavegericht werken aan de ontwikkeling van medewerkers. Daarnaast is Time4Talent een positief waarderende manier van werken, gebaseerd op talenten die bijdragen aan de uitvoering van onze opdracht als team. Dit werkt motiverend en stimulerend en brengt veel positieve energie. Medewerkers blijven zich in hun vakgebied ontwikkelen via opleidingen en trainingen, studiedagen, intervisie en de digitale MGR academie.

Inclusie en diversiteit
Binnen de werkzaamheden van de MGR is inclusie een essentieel onderdeel. Iedereen hoort erbij! Dat geldt ook voor onze medewerkers. We zoeken bij de werving en selectie van medewerkers naar een zo inclusief en divers mogelijke samenstelling van ons personeelsbestand.

Professionele bedrijfsvoering
De rol van de integrale bedrijfsvoering is enerzijds faciliterend aan het werk van de medewerkers in de modules en biedt anderzijds draagvlak voor de bestuurlijke verantwoordelijkheid. De MGR heeft als beheerorganisatie te voldoen aan alle (nieuwe) wettelijke vereisten het terrein van privacy, informatiebeheer, informatieveiligheid, archiefverplichtingen, toegankelijkheid van informatie en openbaarheid bestuur. De manager bedrijfsvoering heeft in 2022 een analyse gemaakt van de mogelijke scenario's om in de toekomst invulling te geven aan de uitdagingen op dit vlak. Deze worden in 2023 bestuurlijk besproken om een gezamenlijk lijn te ontwikkelen voor de toekomst.

ICT
MGR beheer en de modules Inkoop, WSP, WgSW en CMI hebben in 2022 gebruik gemaakt van de ICT-omgeving (hardware en software) van RID De Liemers. Daarbij is de aangeschafte hardware eigendom van de MGR. Voor de module onderwijszaken is de ICT in 2022 geleverd door de Connectie. Die hardware is eigendom van de Connectie.

Paragraaf: openbaarheid van informatie

De Wet open overheid (WOO) is per 1 mei 2022 in werking getreden als vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). Binnen de MGR is de manager bedrijfsvoering aangewezen als contactfunctionaris voor externen. Een van de grote wijzigingen ten opzichte van de WOB is de verplichte actieve openbaarmaking van gegevens: er zijn elf categorieën van gegevens die de MGR verplicht moet publiceren. Formeel gezien is deze actieve openbaarmaking uitgesteld tot het informatieplatform PLOOI actief is. De MGR publiceert reeds de meest relevante informatie op de eigen website, en specifieke informatie zoals verordeningen en aangewezen besluiten worden conform de Wet elektronische publicaties al via lokaleregelgeving.overheid.nl gepubliceerd. In 2022 zijn er geen WOB of WOO verzoeken binnengekomen.

5. Jaarrekening

Inleiding
In dit hoofdstuk worden de baten en lasten van de MGR op verschillende manieren gepresenteerd en toegelicht. De balans en de mutaties van de balansposten ten opzichte van 2020 worden toegelicht. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de controle voor de Wet Normering Topinkomens.

Overzicht baten en lasten

Overzicht baten en lasten			Totale baten en lasten				*Waarvan Incidentele Lasten en Baten*			
€ x 1.000			2022 Realisatie	2022 Primaire Begroting	2022 Gewijzigde Begroting	Verschil vs. Gew. Begroting	*2022 Realisatie*	*2022 Primaire Begroting*	*2022 Gewijzigde Begroting*	*Verschil Verschil*
Programma										
Inkoop		Lasten	€ 1.704	€ 1.273	€ 1.381	-€ 323	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Baten	€ 1.671	€ 1.595	€ 1.668	-€ 4	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Saldo	-€ 33	€ 321	€ 286	€ 319	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Onttrekking bestemmingsreserve	€ 33	€ 0	€ 50	€ 17	*€ 33*	*€ 0*	*€ 50*	*€ 17*
		Resultaat programma Inkoop	**€ 0**	**€ 321**	**€ 336**	**€ 336**	***€ 33***	***€ 0***	***€ 50***	***€ 17***
Onderwijs		Lasten	€ 2.818	€ 2.197	€ 2.271	-€ 547	*€ 21*	*€ 43*	*€ 60*	*€ 39*
		Baten	€ 2.818	€ 2.862	€ 2.964	€ 146	*€ 21*	*€ 43*	*€ 60*	*€ 39*
		Saldo	€ 0	€ 666	€ 693	€ 693	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Resultaat programma Onderwijs	**€ 0**	**€ 666**	**€ 693**	**€ 693**	***€ 0***	***€ 0***	***€ 0***	***€ 0***
WSP		Lasten	€ 1.734	€ 1.101	€ 1.271	-€ 463	*€ 144*	*€ 25*	*€ 144*	*€ 0*
		Baten	€ 1.753	€ 1.616	€ 1.771	€ 18	*€ 148*	*€ 12*	*€ 135*	*-€ 13*
		Saldo	€ 19	€ 515	€ 500	€ 481	*€ 4*	*-€ 13*	*-€ 9*	*-€ 13*
		Dotatie bestemmingsreserve	€ 19	€ 0	€ 0	-€ 19	*€ 19*		*€ 0*	*-€ 19*
		Onttrekking bestemmingsreserve	€ 0	€ 13	€ 9	€ 9	*€ 0*	*€ 13*	*€ 9*	*€ 9*
		Resultaat programma WSP	**€ 0**	**€ 528**	**€ 508**	**€ 508**	***€ 14***	***€ 0***	***€ 0***	***-€ 14***
WgSW		Lasten	€ 53.673	€ 53.989	€ 54.155	€ 482	*-€ 344*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 344*
		Baten	€ 53.673	€ 54.144	€ 54.291	€ 618	*€ 0*	*-€ 26*	*€ 0*	*€ 0*
		Saldo	€ 0	€ 155	€ 136	€ 136	*€ 344*	*-€ 26*	*€ 0*	*-€ 344*
		Onttrekking bestemmingsreserve	€ 0	€ 26	€ 18	€ 18	*€ 0*	*€ 26*	*€ 0*	*€ 0*
		Resultaat programma WgSW	**€ 0**	**€ 181**	**€ 154**	**€ 154**	***€ 344***	***€ 0***		***-€ 344***
CMI		Lasten	€ 70	€ 0	€ 51	-€ 19	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Baten	€ 70	€ 0	€ 69	-€ 1	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Saldo	€ 0	€ 0	€ 18	€ 18	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Resultaat programma CMI	**€ 0**	**€ 0**	**€ 18**	**€ 18**	***€ 0***	***€ 0***	***€ 0***	***€ 0***
Beheer		Lasten	€ 367	€ 0	€ 0	-€ 367	*€ 23*	*€ 0*	*€ 0*	*-€ 23*
		Baten	€ 367	€ 0	€ 0	-€ 367	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	*-€ 23*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 23*
		Onttrekking bestemmingsreserve	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Resultaat Beheer	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	***-€ 23***	***€ 0***	***€ 0***	***€ 23***
	A	**Resultaat programma's**		**€ 1.696**	**€ 1.692**	**€ 1.692**		***€ 0***		***€ 0***
Overhead		Lasten	€ 0	€ 2.081	€ 2.130	€ 2.130	*€ 0*	*€ 32*	*€ 35*	*€ 35*
		Baten	€ 0	€ 384	€ 384	€ 384	*€ 0*	*€ 32*	*€ 0*	*€ 0*
		Saldo	€ 0	-€ 1.697	-€ 1.745	-€ 1.745	*€ 0*	*€ 0*	*-€ 35*	*-€ 35*
		Dotatie bestemmingsreserve	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
		Onttrekking bestemmingsreserve	€ 0	€ 0	€ 35	€ 35	*€ 0*	*€ 0*	*€ 35*	*€ 35*
	B	**Resultaat Overhead**	**€ 0**	**-€ 1.697**	**-€ 1.710**	**-€ 1.710**	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*
Eindresultaat		A+B				€ 0				*€ 0*
Totaal		**Lasten**	**€ 60.365**	**€ 60.641**	**€ 61.259**	**€ 894**	*-€ 156*	*€ 100*	*€ 239*	*€ 395*
		Baten	**€ 60.351**	**€ 60.602**	**€ 61.147**	**€ 796**	*€ 169*	*€ 61*	*€ 195*	*€ 26*
		Saldo	**-€ 14**	**-€ 39**	**-€ 112**	**-€ 98**	*€ 325*	*-€ 39*	*-€ 44*	*-€ 369*
		Dotatie bestemmingsreserve	**€ 19**	**€ 0**	**€ 0**	**-€ 19**	*€ 19*	*€ 0*	*€ 0*	*-€ 19*
		Onttrekking bestemmingsreserve	**€ 33**	**€ 39**	**€ 112**	**€ 79**	*€ 33*	*€ 39*	*€ 94*	*€ 61*
Eindresultaat			**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	*€ 339*	*€ 0*	*€ 0*	*-€ 339*

Toelichting
Het overzicht van baten en lasten wijkt af van het overzicht uit de primaire en gewijzigde begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat in de jaarrekening de overheadlasten en baten integraal in de programma's (inclusief beheer) worden verantwoord. Op deze manier zijn de lasten in de programma's in evenwicht met de baten en is er sprake van meer inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening.

Een overzicht van de totale lasten van overhead is conform de bepalingen in het BBV opgenomen in de programmaverantwoording.

In de begrotingswijziging 2022 is het programma Contractmanagement Inburgeringstrajecten toegevoegd.

De totale lasten zijn € 894.000 lager dan begroot. De totale baten zijn € 796.000 lager dan begroot door het verlagen van de gemeentelijke bijdrage met € 1.005.000 en hogere incidentele baten zoals bijdragen voor regionale projecten en een onttrekking uit de voorziening boventalligen. Er wordt netto € 14.000 onttrokken aan de reserves. In de programmaverantwoording zijn alle onderdelen reeds toegelicht.

Toelichting op de incidentele baten en lasten:

» **Inkoop Zorg**: In de begroting is rekening gehouden met een onttrekking aan de bestemmingsreserve ter grootte van € 50.000 voor het financieren van ZorgLokaal. In verband met een besparing op andere software is de benodigde onttrekking lager uitgevallen € 33.000).
» **Onderwijs**: In de begroting is rekening gehouden met incidentele baten en lasten ter grootte van € 60.000 voor het project Jeugdwerkeloosheid. In de realisatie is de inzet op dit project beperkt gebleven tot € 21.000. Baten en lasten zijn in evenwicht.
» **WSP**: Incidentele baten en lasten voor regionale projecten zijn in lijn met de begroting. In de begroting is rekening gehouden met een incidentele onttrekking aan de bestemmingsreserve. In de realisatie is sprake van een dotatie van € 19.000.
» **WgSW**: In de begroting is rekening gehouden met een onttrekking aan de bestemmingsreserve, om de omvang daarvan terug te brengen naar de toegestane 1% van de loonkosten van het volgende jaar. In verband met de verwachte loonkostenontwikkeling, die hoger uit zullen vallen dan de uitstroom, is er in 2023 sprake van een toename – en geen afname – van de loonkosten. Er is daarom geen onttrekking aan de bestemmingsreserve. Daarnaast ontvangt de MGR over 2022 een hogere tegemoetkoming voor het Lage InkomensVoordeel, omdat het Rijk de tegemoetkoming incidenteel verhoogd heeft (€ 344.000)
» **CMI**: Er zijn geen incidentele baten of lasten
» **Beheer**: In de begroting is rekening gehouden met incidentele inhuur ter grootte van € 35.000, gedekt uit de bestemmingsreserve. In de realisatie is de inzet van inhuur beperkt geweest tot € 23.000. Als gevolg van besparingen op overige kosten is er geen sprake geweest van onttrekking aan de bestemmingsreserve.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Er zijn geen begrotingsonrechtmatigheden. Niet-begrootte aanvullende werkzaamheden zijn direct gecompenseerd met bijbehorende opbrengsten.

Balans

ACTIVA (€x1.000)	31-12-2022	31-12-2021	PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa	**€ 10**	**€ 18**	**Vaste passiva**	**€ 1.274**	**€ 1.774**
Materiële vaste activa			*Eigen vermogen*		
Investeringen met een economisch nut	€ 10	€ 18	Bestemmingsreserves	€ 685	€ 699
Vlottende activa	**€ 5.064**	**€ 5.043**	Resultaat baten & lasten	€ 0	€ 0
Uitzettingen (looptijd<1 jaar)			**Totaal eigen vermogen**	**€ 685**	**€ 699**
Vorderingen op openbare lichamen	€ 806	€ 1.213	*Voorzieningen*	*€ 589*	*€ 1.075*
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	€ 3.055	€ 2.879	*Vaste schulden*	*€ 0*	*€ 0*
Overige vorderingen	€ 299	€ 207	**Vlottende passiva**	**€ 3.799**	**€ 3.287**
Totaal uitzettingen	**€ 4.159**	**€ 4.299**	*Netto-vlottende schulden (looptijd <1 jaar)*		
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	*€ 0*	*€ 0*	**Overige schulden**	**€ 1.645**	**€ 1.551**
Overlopende activa			*Overlopende passiva*		*€ 0*
Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	€ 846	€ 644	Voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	€ 66	€ 32
Overige overlopende activa	€ 59	€ 100	Overige Overlopende passiva	€ 2.088	€ 1.704
Totaal overlopende activa	**€ 905**	**€ 744**	**Totaal Overlopende passiva**	**€ 2.154**	**€ 1.736**
Totaal Activa	**€ 5.073**	**€ 5.061**	**Totaal Passiva**	**€ 5.073**	**€ 5.061**

Borgstellingen / garantstellingen: nihil

Het balanstotaal is nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar. De bestemmingsreserves en voorzieningen nemen beperkt af, maar de nog te betalen bedragen vallen iets hoger uit dan in 2021. Het bedrag dat in 2022 wordt terugbetaald aan gemeenten is hoger dan in 2021 en bestaat uit een positief resultaat van de modules. De terugbetaling staat als overige schuld op de balans.

De opbouw en de mutaties van de balansposten worden in de hierna volgende pagina's toegelicht.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Bij het opstellen van de jaarrekening is voldaan aan het normenkader vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 8 december 2022.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat is bepaald op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden verantwoord voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Met verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar wordt rekening gehouden als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt op het moment van buitengebruikstelling voor de resterende boekwaarde afgeschreven.

Afschrijvingsbeleid
De materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:
a. 25 jaar: voorzieningen aan terreinen;
b. 40 jaar: gebouwen;
c. 15 jaar: machines, apparaten en installaties;
d. 15 jaar: inventarissen
e. 7 jaar: vervoermiddelen;
f. 4 jaar: ICT-investeringen
g. 10 jaar: overige activa
h. Niet: gronden.

Activa met economisch nut en een verkrijgingprijs van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd. In het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt en vanaf het moment dat het door de MGR in gebruik kan worden genomen, wordt begonnen met afschrijven. Bij het afschrijven wordt er geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen waarderen we tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid hebben we een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statistisch bepaald op basis van de gemaakte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa nemen we tegen nominale waarde op.

Vlottende passiva
De vlottende passiva waarderen we tegen de nominale waarde.

Toelichting op de balans

Vaste activa
De ICT-investering in 2020 bedroeg € 51.000. De notebooks worden in 4 jaar afgeschreven vanaf februari 2020.

Vaste activa *Euro x 1.000*	ICT Investeringen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2021	**€18**	**€18**
Afschrijvingen	€9	€9
Desinvestering	€0	€0
Boekwaarde per 31 december 2022	**€10**	**€10**

In 2022 hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar
De vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Uitzettingen			2022	2021
Euro x 1.000		Debiteur	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen	1	Arnhem	€ 422	€ 669
Openbare	2	Doesburg	€ 12	€ 26
lichamen	3	Duiven	€ 33	€ 35
	4	Lingewaard	€ 55	€ 72
	5	Overbetuwe	€ 54	€ 68
	6	Renkum	€ 5	€ 107
	7	Rheden	€ 77	€ 90
	8	Rozendaal	€ 2	€ 2
	9	Wageningen	€ 10	€ 9
	10	Westervoort	€ 31	€ 34
	11	Zevenaar	€ 67	€ 74
Totaal Deelnemende gemeenten			**€ 767**	**€ 1.187**
		Neder-Betuwe	€ 38	€ 27
Totaal vorderingen openbare lichamen			**€ 806**	**€ 1.213**
Uitzettingen in 's Rijks schatkist			**€ 3.055**	**€ 2.879**
Overige Vorderingen		*Scalabor*	€ 299	€ 207
Totaal overige vorderingen			**€ 299**	**€ 207**
Totaal uitzettingen			**€ 4.159**	**€ 4.299**

Toelichting
» De openstaande vorderingen bij gemeenten hebben voornamelijk betrekking op doorbelasting van de BTW-lasten. Voor de activiteiten waar de koepelvrijstelling van toepassing is, wordt de BTW doorgeschoven naar gemeenten. Gemeenten kunnen deze BTW verhalen in het BTW compensatiefonds.
» Er is geen sprake van dubieuze debiteuren of betwiste facturen.
» De liquide middelen op de rekening-courant van de BNG worden dagelijks verrekend met de rekening-courant in ’s Rijks schatkist. Daarom worden er geen liquide middelen aangehouden.

Overlopende activa
De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

Overlopende activa		2022	2021
Euro x 1.000	Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Nog te ontvangen	UWV compensatie transitievergoeding	€ 67	€ 99
bijdragen van			
overige overheid	Belastingvoordeel (LIV)	€ 779	€ 545
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid		**€ 846**	**€ 644**
Overige	Vooruitbetaalde bedragen	€ 30	€ 68
Overlopende	Loonvoorschotten	€ 3	€ 2
Activa	Fietsplan	€ 26	€ 30
Totaal overige overlopende activa		**€ 59**	**€ 100**
Totaal overlopende activa		**€ 905**	**€ 744**

Toelichting
» Op basis van de ontvangen compensatie voor transitievergoedingen uit 2021 en 2022 schatten we in dat 99% van de nog openstaande aanvragen wordt voldaan.
» Het te ontvangen belastingvoordeel voor lage inkomens (LIV) is hoger dan in 2021. Dit wordt veroorzaakt door de incidentele ophoging van het tegemoetkomingsbedrag per werknemer van € 960 naar € 1.520.

Verloop eigen vermogen
De MGR heeft geen algemene reserve. Iedere module heeft een eigen bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserves *Euro x 1.000*	Module Inkoop	Module Onderwijs	Module WgSW	Module WSP	Module Beheer	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2021	**€ 50**	**€ 50**	**€ 518**	**€ 31**	**€ 50**	**€ 699**
Onttrekkingen 2022	€ 0	€ 33	€ 0	€ 0	€ 0	€ 33
Dotaties 2022	€ 0	€ 0	€ 0	€ 19	€ 0	€ 19
Totaal mutaties	€ 0	-€ 33	€ 0	€ 19	€ 0	-€ 14
Boekwaarde per 31 december 2022	**€ 50**	**€ 17**	**€ 518**	**€ 50**	**€ 50**	**€ 685**

Deze bestemmingsreserves hebben het volgende doel:
1. WgSW: Opvangen van onvoorziene kosten voor SW-dienstverbanden
2. Overige modules: Opvangen van onvoorziene kosten in de bedrijfsvoering en onvoorziene personeelskosten voor het uitvoeren van de reguliere taken van de module.

Voorzieningen
De voorzieningen kennen het volgende verloop:

Voorzieningen	Boventalligen Presikhaaf	Latente verplichtingen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2021	**€ 930**	**€ 145**	**€ 1.075**
Dotaties 2022	€ 0	€ 0	€ 0
Onttrekkingen 2022	€ 336	€ 0	€ 337
Vrijval	€ 150	€ 0	€ 150
Boekwaarde per 31 december 2022	**€ 444**	**€ 145**	**€ 589**

Per 1 januari 2020 is er een voorziening gevormd met betrekking tot het overnemen van 14 boventallige medewerkers van Presikhaaf Bedrijven. In 2022 zijn de dienstverbanden van de laatste 4 boventallige medewerkers geëindigd. Voor deze 4 medewerkers hebben we, als eigen risicodrager, nog een aantal jaar de verplichting om de WW te bekostigen. Daarnaast houden we rekening met een risico opslag en garantstelling voor een medewerker. Op basis van deze verplichtingen is de voorziening per einde 2022 herrekend. Het meerdere boven het benodigde bedrag (ter grootte van € 150.000) valt vrij en wordt verrekend met de gemeentelijke bijdragen.

Daarnaast is bij de liquidatie van Presikhaaf Bedrijven eind november 2020 een voorziening overgedragen aan de MGR voor latente rechten en verplichtingen. In 2022 is er geen aanspraak gedaan op deze voorziening. Op basis van de huidige kennis met betrekking tot (latente) verplichtingen is er geen reden om aan te nemen dat de voorziening te laag is gewaardeerd.
De eventuele toekomstige overschotten of tekorten op deze voorziening worden verrekend met de voormalige deelnemers aan de GR Presikhaaf Bedrijven volgens een vastgestelde verdeelsleutel (conform liquidatieplan Presikhaaf Bedrijven).

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar
De overige schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overige schulden				2022	2021
Euro x 1.000		Crediteur		31-12-2022	31-12-2021
Overige schulden	1	Arnhem		€ 493	€ 419
aan deelnemende	2	Doesburg		€ 26	€ 21
Gemeenten	3	Duiven		€ 37	€ 25
(eindafrekening)	4	Lingewaard		€ 79	€ 58
	5	Overbetuwe		€ 61	€ 50
	6	Renkum		€ 7	€ 3
	7	Rheden		€ 112	€ 81
	8	Rozendaal		€ 1	€ 1
	9	Wageningen		€ 2	€ 1
	10	Westervoort		€ 45	€ 32
	11	Zevenaar		€ 88	€ 61
		Totaal deelnemende gemeenten		€ 950	€ 754
		Crediteuren		€ 474	€ 541
		Nog te betalen		€ 189	€ 242
		BTW		€ 32	€ 14
Totaal overige schulden				**€ 1.645**	**€ 1.551**
Totaal vlottende schulden				**€ 1.645**	**€ 1.551**

Toelichting
De creditering van de gemeentelijke bijdrage is opgenomen in de overige schulden. Onder de nog te betalen bedragen staan facturen die na balansdatum zijn binnengekomen. Actieve aandacht richting leveranciers heeft er voor gezorgd dat meer facturen binnen het boekjaar zijn binnengekomen en betaald.

Overlopende passiva
De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

Vooruitontvangen bedragen		2021	Onttrekkingen	Toevoegingen	2022
Euro x 1.000	Rubriek	31-12-2021		31-12-2022	31-12-2022
	Presikhaaf Bedrijven	€ 12	€ 12		€ 0
	KTO Onderwijs	€ 20	€ 20		€ 0
	Project Matchingstafel	€ 0		€ 37	€ 37
	Project Evenementen	€ 0		€ 29	€ 29
		€ 32	**€ 32**	**€ 66**	**€ 66**

Overige overlopende passiva		2022	2021
Euro x 1.000	Rubriek	31-12-2022	31-12-2021
	Netto salarissen	€ 49	€ 52
	Afdrachten OGV	€ 0	€ 4
	Afdrachten Loonbelasting	€ 1.612	€ 1.646
	Overige	€ 427	€ 2
Totaal overige overlopende passiva		**€ 2.088**	**€ 1.704**

Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen
De niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn:
- € 164.000 voor 475 niet opgenomen vakantiedagen ambtelijke dienstverbanden
- € 5,3 miljoen voor 33.500 niet opgenomen vakantiedagen SW dienstverbanden
- € 1,7 miljoen voor 7 maanden recht op uitbetaling vakantiegeld over 2022 van SW medewerkers

Gebeurtenissen na balansdatum

2022 heeft zich gekenmerkt als jaar met grote mondiale ontwikkelingen. De COVID-19 situatie en vraagstukken zijn begin 2022 afgenomen tot een behapbaar niveau met beperkte impact op de bedrijfsvoering en uitvoering binnen de MGR. Daarentegen is als gevolg van onder andere de oorlog in Oekraïne de (financiële) onzekerheid toegenomen.

Eind 2022 en begin 2023 zien we ons geconfronteerd met een hoge inflatie en onzekerheid over de loonkostenontwikkelingen. CAO-onderhandelingen voor de ambtenaren zijn nog niet afgerond, en voor de CAO SW zijn acties aangekondigd om deze open te breken. Deze ontwikkelingen hebben geen invloed op het beeld dat geschetst wordt in dit jaarverslag of de continuïteit van de MGR, maar hebben wel invloed op de begroting van 2023 en daarop volgende jaren.

Wet Normering Topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) ingegaan. De MGR is opgericht per 1-4-2017. De MGR heeft vanaf 2018 medewerkers in dienst. De gegevens van de directeur/secretaris staan hieronder weergegeven.

Bezoldiging topfunctionarissen

De WNT is van toepassing op de MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland. Het voor MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 op basis van de categorie algemeen.

Gegevens WNT H. Wiselius	**2022**	**2021**
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,78	0,78
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 79.858	€ 74.915
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.074	€ 13.693
Subtotaal	**€ 94.504**	**€ 88.607**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**€ 168.480**	**€ 163.020**
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 94.504**	**€ 88.607**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Topfunctionarissen zonder bezoldiging:

01-01-2022 - 23-06-2022		**23-06-2022 - 31-12-2022**	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	**FUNCTIE**	**NAAM TOPFUNCTIONARIS**	**FUNCTIE**
Johannes Goossen	VOORZITTER DB EN AB	Johannes Goossen	VOORZITTER DB EN AB
Ronald Paping	LID DB EN AB	Paul Smeulders	LID DB EN AB
Dorus Klomberg	LID DB EN AB	Dorus Klomberg	LID DB EN AB
Simon Warmerdam	LID AB	Simon Warmerdam	LID AB
Leo Bosland	LID AB	Guido van Vulpen	LID AB
Nanne van Dellen	LID AB	Arthur Boone	LID AB
Brigitte Faber-de Lange	LID AB	Rik van den Dam	LID AB
Marinka Mulder	LID AB	Marinka Mulder	LID AB
Rob Raaijman	LID AB	Peter Pennekamp	LID AB
Birgit van Veldhuizen	LID AB	Birgit van Veldhuizen	LID AB
Helga Witjes *	LID AB	Nick Hubers *	LID AB

** Helga Witjes is reeds in de vergadering van 24 maart 2022 vervangen door Nick Hubers.*

Bovengenoemde bestuurders zijn lid van het AB op basis van een wethouderschap in een deelnemende gemeente. Zij ontvangen geen bezoldiging van de MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen andere functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2022 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland te Westervoort

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland te Westervoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland te Westervoort op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 8 december 2022.

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2022;
2. de balans per 31 december 2022;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol (vastgesteld op 21 maart 2019) en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid (vastgesteld op 8 december 2022) en het Controleprotocol Wet WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland te Westervoort zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover.

Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 603.840. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022.
Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan het Algemeen Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 60.384 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het Dagelijks Bestuur inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het Algemeen Bestuur toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.
Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de concerncontroller en de directeur. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt	Het Dagelijks Bestuur en de directie bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het management.
Het risico dat schattingsposten onterecht door het management beïnvloed worden	Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.
Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.
Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het Algemeen Bestuur heeft in de regeling van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland te Westervoort vastgelegd (artikel 29 lid 7) dat aan enig batig saldo een bestemming specifiek voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland te Westervoort kan worden gegeven. Alle overige lasten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten (artikel 29 lid 5). Daarmee worden de financiële risico's afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur heeft inzicht gegeven in de financiële positie en de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag. Wij hebben het proces van risicoanalyse en de veronderstellingen die het Dagelijks Bestuur heeft gehanteerd beoordeeld en geëvalueerd. Daarnaast hebben wij beoordeeld of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij tijdens onze controle kennis hebben gekregen.
Voor het overige hebben wij inlichtingen ingewonnen bij het Dagelijks Bestuur over de kennis van risico's na de periode van de verrichte risicoanalyse. Uit onze werkzaamheden blijkt het gegeven inzicht zoals, dat gegevens is door het Dagelijks Bestuur, aanvaardbaar is.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening
Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid welke is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 8 december 2022, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder of deelnemende gemeenten. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 30 maart 2023

Stolwijk Kelderman

w.g. drs. G.J. Bouwhuis RA

6. Bijlagen

Bijlage 1 - Overzicht van de baten en lasten per taakveld

In dit overzicht worden de lasten en baten ingedeeld per taakveld conform BBV.

Overzicht Taakvelden		Taakveld	2022 Realisatie	2022 Gewijzigde Begroting	*Verschil vs. Gew. Begroting*
€x 1.000					
Lasten	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**€ 2.207**	**€ 2.291**	*€ 84*
	6.4	Begeleide participatie	**€ 53.501**	**€ 54.155**	*€ 654*
	6.5	Arbeidsparticipatie	**€ 1.226**	**€ 1.271**	*€ 45*
	0.4	Overhead	**€ 3.410**	**€ 3.510**	*€ 100*
	0.8	Overige baten en lasten	**€ 21**	**€ 32**	*€ 11*
	0.10	Mutaties reserves	**€ 19**	**€ 0**	*-€ 19*
Totaal Lasten			**€ 60.384**	**€ 61.258**	***€ 875***
Baten	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**€ 2.818**	**€ 2.964**	*€ 146*
	6.4	Begeleide participatie	**€ 53.673**	**€ 54.291**	*€ 618*
	6.5	Arbeidsparticipatie	**€ 1.753**	**€ 1.771**	*€ 18*
	0.4	Overhead	**€ 2.086**	**€ 2.089**	*€ 3*
	0.8	Overige baten en lasten	**€ 21**	**€ 32**	*€ 11*
	0.10	Mutaties reserves	**€ 33**	**€ 112**	*€ 79*
Totaal Baten			**€ 60.384**	**€ 61.258**	***€ 875***

Toelichting

» De modules vallen grotendeels gelijk aan de taakvelden.
» Inkoop, CMI en Beheer zijn hier geconsolideerd als overhead, samen met de overheadlasten van de overige modules.
» De dotaties aan de bestemmingsreserves komen hier als lasten terug en onttrekkingen als baten. Het vooruit ontvangen bedrag voor het KTO is als last opgenomen bij de mutatie reserve.

De cijfermatige analyse is niet anders dan eerder vermeld.

Bijlage 2 - Overzicht van de afrekening per module

Gemeentelijke bijdrage Module Beheer	*Realisatie 2022*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*	*Reeds gefactureerd*	*Te crediteren*
Gemeente Arnhem	126.009	132.650	*6.641*	*132.649*	*6.640*
Gemeente Doesburg	8.651	9.107	*456*	*9.108*	*457*
Gemeente Duiven	19.623	20.657	*1.034*	*20.657*	*1.034*
Gemeente Lingewaard	36.394	38.312	*1.918*	*38.312*	*1.918*
Gemeente Overbetuwe	37.413	39.385	*1.972*	*39.385*	*1.971*
Gemeente Renkum	24.538	25.831	*1.293*	*25.832*	*1.294*
Gemeente Rheden	34.176	35.977	*1.801*	*35.977*	*1.800*
Gemeente Rozendaal	1.331	1.401	*70*	*1.401*	*70*
Gemeente Wageningen	30.977	32.609	*1.632*	*32.609*	*1.632*
Gemeente Westervoort	11.692	12.308	*616*	*12.308*	*616*
Gemeente Zevenaar	34.168	35.968	*1.801*	*35.968*	*1.800*
Totaal gemeenten	**€ 364.972**	**384.205**	***19.234***	**384.203**	**19.231**

Gemeentelijke bijdrage Module Inkoop	*Realisatie 2022*	*Gewijzigde Begroting*	*Verschil*	*Reeds gefactureerd*	*Te crediteren*
Gemeente Arnhem	€ 601.470	€ 605.859	*€ 4.389*	*€ 605.859*	*€ 4.389*
Gemeente Doesburg	€ 41.293	€ 41.595	*€ 302*	*€ 41.595*	*€ 302*
Gemeente Duiven	€ 93.664	€ 94.348	*€ 684*	*€ 94.348*	*€ 684*
Gemeente Lingewaard	€ 139.087	€ 139.088	*€ 1*	*€ 139.088*	*€ 1*
Gemeente Overbetuwe	€ 168.215	€ 159.151	*€ -9.064*	*€ 159.151*	*€ -9.064*
Gemeente Renkum	€ 117.123	€ 117.978	*€ 855*	*€ 117.978*	*€ 855*
Gemeente Rheden	€ 163.131	€ 164.324	*€ 1.192*	*€ 164.324*	*€ 1.192*
Gemeente Rozendaal	€ 6.352	€ 6.397	*€ 44*	*€ 6.397*	*€ 44*
Gemeente Wageningen	€ 118.395	€ 118.396	*€ 0*	*€ 118.396*	*€ 0*
Gemeente Westervoort	€ 55.809	€ 56.215	*€ 406*	*€ 56.215*	*€ 406*
Gemeente Zevenaar	€ 163.090	€ 164.282	*€ 1.191*	*€ 164.282*	*€ 1.191*
Totaal gemeenten	**€ 1.667.629**	**€ 1.667.629**	***€ 0***	***€ 1.667.629***	***€ 0***

Gemeentelijke bijdrage Module Onderwijs	Realisatie 2022	Gewijzigde Begroting	Verschil	Reeds gefactureerd	Te crediteren
Gemeente Arnhem	€ 705.628	€ 740.463	€ 34.835	€ 740.464	€ 34.836
Gemeente Doesburg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Duiven	€ 81.516	€ 85.540	€ 4.024	€ 85.540	€ 4.024
Gemeente Lingewaard	€ 142.483	€ 149.517	€ 7.034	€ 149.516	€ 7.033
Gemeente Overbetuwe	€ 163.613	€ 171.690	€ 8.077	€ 171.690	€ 8.077
Gemeente Renkum	€ 89.076	€ 93.473	€ 4.397	€ 93.474	€ 4.398
Gemeente Rheden	€ 147.135	€ 154.399	€ 7.264	€ 154.398	€ 7.263
Gemeente Rozendaal	€ 4.749	€ 4.984	€ 234	€ 4.984	€ 235
Gemeente Wageningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Westervoort	€ 53.698	€ 56.348	€ 2.651	€ 56.348	€ 2.650
Gemeente Zevenaar	€ 131.821	€ 138.328	€ 6.508	€ 138.328	€ 6.507
Totaal Leerplicht	**€ 1.519.717**	**€ 1.594.742**	**€ 75.025**	**€ 1.594.742**	**€ 75.025**
VSV Gemeente Arnhem	€ 149.500	€ 149.500	€ -	€ 149.500	€ -
Totaal gemeenten	**€ 1.664.800**	**€ 1.744.242**	**€ 75.025**	**€ 1.744.242**	**€ 75.025**
RMC Kwalificatieplicht	€ 387.800	€ 387.800	€ -	€ 387.800	€ -
RMC VSV	€ 305.482	€ 337.600	€ 32.118	€ 337.600	€ 32.118
RMC Jeugdwerkloosheid	€ 20.958	€ 60.000	€ 39.042	€ 20.958	€ -
Programma Schakelpunt	€ 191.000	€ 191.000	€ -	€ 191.000	€ -
Programma Sluitende Keten	€ 20.000	€ 20.000	€ -	€ 20.000	€ -
Programma Verzuim 18+	€ 160.000	€ 160.000	€ -	€ 160.000	€ -
Totaal regionale bijdrage	**€ 1.085.240**	**€ 1.156.400**	**€ 71.160**	**€ 1.117.358**	**€ 32.118**

Gemeentelijke bijdrage Module WSP	Realisatie 2022	Gewijzigde Begroting	Verschil	Reeds gefactureerd	Te crediteren
Gemeente Arnhem	€ 658.579	€ 666.114	€ 7.535	€ 666.114	€ 7.535
Gemeente Doesburg	€ 45.162	€ 45.679	€ 517	€ 45.678	€ 516
Gemeente Duiven	€ 102.522	€ 103.695	€ 1.173	€ 103.694	€ 1.172
Gemeente Lingewaard	€ 190.124	€ 192.299	€ 2.175	€ 192.300	€ 2.176
Gemeente Overbetuwe	€ 195.467	€ 197.703	€ 2.236	€ 197.704	€ 2.237
Gemeente Renkum	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Rheden	€ 178.531	€ 180.574	€ 2.043	€ 180.574	€ 2.043
Gemeente Rozendaal	€ 6.956	€ 7.035	€ 80	€ 7.036	€ 80
Gemeente Wageningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Westervoort	€ 61.090	€ 61.789	€ 699	€ 61.790	€ 700
Gemeente Zevenaar	€ 178.531	€ 180.574	€ 2.043	€ 180.574	€ 2.043
Totaal gemeenten	**€ 1.616.962**	**€ 1.635.462**	**€ 18.500**	**€ 1.635.464**	**€ 18.502**

Gemeentelijke bijdrage Module WgSW	Realisatie 2022	Onttrekking Voorziening	Gewijzigde Begroting	Verschil	Reeds gefactureerd	Te crediteren
Gemeente Arnhem	€ 27.166.038	€ 78.504	€ 27.561.922	€ 474.388	€ 27.527.569	€ 440.035
Gemeente Doesburg	€ 1.460.792	€ 4.938	€ 1.482.080	€ 26.226	€ 1.480.233	€ 24.379
Gemeente Duiven	€ 1.926.004	€ 4.938	€ 1.954.071	€ 33.006	€ 1.951.635	€ 30.569
Gemeente Lingewaard	€ 4.164.755	€ 12.720	€ 4.225.447	€ 73.412	€ 4.220.182	€ 68.146
Gemeente Overbetuwe	€ 3.524.926	€ 10.475	€ 3.576.294	€ 61.843	€ 3.571.834	€ 57.384
Gemeente Renkum	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Rheden	€ 6.165.363	€ 17.658	€ 6.255.209	€ 107.505	€ 6.247.415	€ 99.710
Gemeente Rozendaal	€ 56.360	€ 60	€ 57.181	€ 882	€ 57.112	€ 813
Gemeente Wageningen	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeente Westervoort	€ 2.517.618	€ 6.884	€ 2.554.307	€ 43.572	€ 2.551.122	€ 40.388
Gemeente Zevenaar	€ 4.710.761	€ 13.468	€ 4.779.409	€ 82.117	€ 4.773.450	€ 76.158
Totaal gemeenten	**€ 51.692.617**	**€ 149.647**	**€ 52.445.920**	**€ 902.951**	**€ 52.380.552**	**€ 837.582**
Buitengemeenten	€ 1.588.482		€ 1.511.526	€ -76.956		

Gemeentelijke bijdrage Module CMI	Realisatie 2022	Gewijzigde Begroting	Verschil	Reeds gefactureerd	Te crediteren
Gemeente Arnhem	28.366	28.366	-	28.366	-
Gemeente Doesburg	1.932	1.932	-	1.932	-
Gemeente Duiven	4.378	4.378	-	4.378	-
Gemeente Lingewaard	8.177	8.177	-	8.177	-
Gemeente Overbetuwe	8.420	8.420	-	8.420	-
Gemeente Renkum	-	-	-	-	-
Gemeente Rheden	7.601	7.601	-	7.601	-
Gemeente Rozendaal	301	301	-	301	-
Gemeente Wageningen	-	-	-	-	-
Gemeente Westervoort	2.622	2.622	-	2.622	-
Gemeente Zevenaar	7.701	7.701	-	7.701	-
Totaal gemeenten	**69.500**	**69.500**	**-**	**69.500**	**-**

Accountantsverslag 2022

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
Sociaal Domein Centraal Gelderland

definitief

30 maart 2023

stolwijk kennisnetwerk

Inleiding

Aan het Algemeen Bestuur van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
Sociaal Domein Centraal Gelderland
Postbus 2100
6802 CC Arnhem

Doetinchem, 30 maart 2023
448701/HdF/NK

Geacht bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen en aanbevelingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur. Op basis van onze controle geven wij een onafhankelijk oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening. Daarnaast hebben wij beoordeeld of de programmaverantwoording en de overige gegevens in overeenstemming zijn met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomst van het Dagelijks Bestuur op 20 maart 2023 en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen. Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de directeur en de controller.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Onderbouwing oordeel

Bijlage 1 teksten controle verklaring

3. Jaarrekening

4. Interne beheersing

5. Onze verantwoordelijkheid

6. Afsluiting

1. Kernpunten

Wij hebben de jaarrekening 2022 van uw organisatie gecontroleerd. Wij informeren u in dit verslag over de bevindingen uit onze controle. De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.

Als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt, kunnen wij de volgende oordelen geven:

- **Een goedkeurend oordeel voor de getrouwheid**
- **Een goedkeurend oordeel voor de rechtmatigheid**

Uit onze controle kwamen enkele kleinere aanpassingen in de jaarstukken voort. Deze zijn allen in de voorliggende versie verwerkt.

De controleverklaring 2022: fraude en financiële risico's

In onze controleverklaring beschrijven wij met ingang van 2022 op welke wijze wij bij de controle hebben ingespeeld op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Daarnaast beschrijven wij onze controleaanpak inzake de veronderstellingen financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Voor wettelijke controles is het verplicht om over deze twee punten te rapporteren. Voor gemeenschappelijke regelingen is deze toelichting niet wettelijk voorgeschreven, maar wij hebben ervoor gekozen hierover wel rapporteren.

In bijlage 1 geven wij de teksten weer welke wij zullen opnemen in de controleverklaring.

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij willen het bestuur en de medewerkers van de MGR bedanken voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van deze rapportage.

Interne beheersing op orde

De interne beheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen en past bij de kleine omvang van uw organisatie. Wij hebben nog enkele verbeterpunten geadviseerd.

Saldo van baten en laten

De MGR heeft € 894.000 minder lasten dan begroot. Deze meevaller is onder meer veroorzaakt door het incidentele voordeel uit de uitkering LageInkomensVoordeel van het UWV.

2. Onderbouwing oordeel

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van de niet in de jaarrekening 2022 verwerkte controleverschillen en de resterende onzekerheden. Met u hebben wij een afspraak gemaakt, welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 60.384 (0,1% van de programmalasten) aan u te rapporteren.

	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
Omschrijving	Fouten €	Onzeker-heden €	Fouten €	Onzeker-heden €
Europese aanbestedingen			60.050	
Totaal			**60.050**	
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	**603.840**			
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	**1.811.520**			

Voor wat betreft de getrouwheid zijn er geen niet-gecorrigeerde controleverschillen en resterende onzekerheden.

De fout in de Europese aanbestedingen komt niet boven de goedkeuringstolerantie van 1% zodat het oordeel inzake de rechtmatigheid goedkeurend is.

Bij de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op het oordeel.

Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag (de programma-verantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening.

Toelichting op de fout inzake de Europese aanbestedingen:

In 2022 is sprake van 1 levering van diensten die niet volgens de juiste inkoopprocedure is ingekocht. Op basis van de omvang van de inkopen zou dit via een Europese aanbestedingsprocedure moeten worden ingekocht.

Jaarstukken en zekerheid

3. Jaarrekening

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotings-rechtmatigheid

Overige bevindingen

3.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2022 en de financiële positie van uw organisatie op 31 december 2022.

Saldo van baten en lasten

De totale lasten zijn € 894.000 lager dan begroot, met name als gevolg van de lagere lasten van het SW personeel. In de jaarrekening is de - positieve - afrekening met de gemeenten verwerkt voor een bedrag van € 950.000.

Van begroting naar realisatie

In 2022 is de primitieve begroting met 1 begrotingswijziging aangepast. Deze wijziging is bekrachtigd door het Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de begroting 2023, op 23 juni 2022.

De wijziging betreft de introductie van de nieuwe module Contractmanagement Inburgeringstrajecten en de lagere lasten voor de SW-dienstverbanden. De structurele daling van de lasten is ook te zien in de hiernaast getoonde grafiek.

In 2022 is de module Contractmanagement Inburgeringstrajecten ingesteld. De financiële omvang is beperkt en behelst alleen inzet van medewerkers van de MGR.

Incidentele baten en lasten

In 2022 is sprake van een omvangrijke incidentele bate in de vorm van een hogere tegemoetkoming voor het Lage InkomensVoordeel van € 344.000.

Eigen vermogen

In 2020 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het vormen van bestemmingsreserves per module.

Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met een bestemmingsreserve voor de module WgSW van maximaal 1% van de begrote loonsom voor het komend jaar. De bestemmingsreserve is per 31 december 2022 hoger dan 1% van de begrote loonsom 2023. In het jaarverslag wordt dit toegelicht met als reden de verwachte loonkostenontwikkeling.
Wij hebben het Dagelijks Bestuur geadviseerd hier het Algemeen Bestuur een expliciet besluit over te laten nemen.

In overeenstemming met de regeling is er geen algemene reserve gevormd.

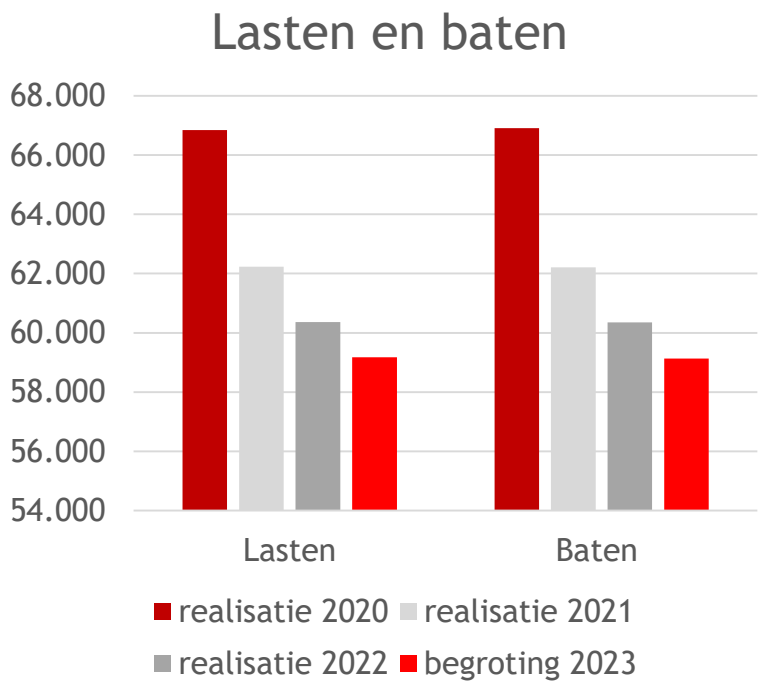

3.2 Kwaliteit jaarstukken

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving van wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

In de jaarstukken zijn in 2022 een aantal programma's samen gevoegd per thema's. Er zijn 4 thema's, met daaronder 6 programma's. De programma's zijn gelijk aan de modules.

In 2022 is door het Algemeen Bestuur besloten tot een nieuw programma: ContractManagement Inburgering.

De kwaliteit van de toelichtingen is voldoende. Het inzicht in de begroting en de belangrijkste afwijkingen in de realisatie zijn per thema in het jaarverslag toegelicht.

Jaarverslag en paragrafen

In het jaarverslag zijn de programma's omschreven per thema. Het programma overhead zoals dat in de begroting is geformuleerd is in de jaarrekening toegedeeld over de verschillende programma's. Daarnaast is het programma beheer alsnog toegevoegd. Over deze herzien presentatie is een toelichting in de jaarrekening opgenomen.

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de minimale eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Wij vastgesteld dat er geen tegenstrijdigheden zijn met jaarrekening 2022.

De nieuwe, verplichte paragraaf openbaarheid van informatie is opgenomen. Hierin is een toelichting opgenomen van het uitgevoerde beleid inzake de Wet Open Overheid.

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen afwijkingen vastgesteld.

De verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen bij de programma's.

Verloop van de controle

Het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2022 zodanig gepland om aan het Algemeen Bestuur de gecontroleerde jaarrekening eind maart 2023 voor te kunnen leggen. De controle over het jaar 2022 is goed verlopen.

Het concept van de jaarstukken was tijdig gereed en het jaarrekeningdossier bevatte voldoende onderbouwingen om de controle te kunnen uitvoeren. De afwikkeling is op basis van de planning bereikt.

Wij kijken terug op een prettige en transparante samenwerking gedurende dit proces.

3.3 Begrotingsrechtmatigheid

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2022 gecontroleerd op rechtmatigheid.

Begrotingscriterium

U heeft besloten met 6 programma's te werken. Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. U heeft het Dagelijks Bestuur toestemming gegeven om binnen de bandbreedtes van de beleidsregels die u heeft samengesteld, te opereren. Het Dagelijks Bestuur legt verantwoording af over de besteding op de programma's.

Wij hebben gecontroleerd of de begrotingsregels door het Dagelijks Bestuur zijn nageleefd.

- **Lasten**

Op basis van de toegerekende lasten overhead aan de verschillende modules is bij geen van de programma's de werkelijke lasten hoger dan de begrote lasten. Daarmee zijn alle lasten rechtmatig geweest.

- **Investeringen**

In 2022 is geen sprake van beschikbaar gestelde kredieten of investeringen.

Programma (*€ 1.000)	Lasten Begroting	Lasten 2022	Passend binnen begroting
Inkoop	1.718	1.704	✓
Onderwijs	2.964	2.818	✓
WSP	1.779	1.734	✓
WgSW	54.309	53.673	✓
CMI	70	70	✓
Beheer	419	367	✓
Totaal	**61.259**	**60.366**	

3.4 Overige bevindingen

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

Uw organisatie heeft per 31 december 2022 2 voorzieningen. De voorziening voor boventallige medewerkers van Presikhaaf en de voorziening voor latente verplichtingen.

- **Voorziening boventalligen**

Op 31 december 2022 resteren nog verplichtingen voor 5 personen en een beperkte verplichting voor juridische kosten, salarisadministratie en ondersteuning vanuit P&O. De verplichtingen voor de personen bestaan uit salarisbetalingen, bovenwettelijke WW betalingen en eventuele transitievergoedingen. De verplichtingen lopen tot uiterlijk 2027 door.
Dit resulteert in een resterende verplichting van € 444.000 per 31 december 2022.
Wij kunnen instemmen met de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen. De inschatting van de hoogte van de voorziening is voorzichtig.

Het niet noodzakelijke deel van de voorziening is in 2020 (€ 730.000) en in 2021 (€ 305.000) en 2022 (€ 150.000) ten gunste van de deelnemende gemeenten gebracht.

- **Voorziening latente verplichtingen Presikhaaf**

De vorming van de voorziening latente verplichtingen heeft plaatsgevonden op basis van de financiële afwikkeling van Presikhaaf. Vanaf de definitieve liquidatie van Presikhaaf Bedrijven zijn alle latente verplichtingen ten laste van deze voorziening gebracht. Er is geen reden om aan te nemen dat er sprake is van een tekort, maar eventuele meerkosten komen ten laste van de deelnemende gemeenten. Op basis van de informatie die nu bekend is, is de voorziening voldoende. Echter het is ons niet bekend of er in de toekomst nog kosten gaan komen, die nu niet bekend zijn.

- **Voorziening verlofsparen / Stuwmeer verlofuren**

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft vanaf 2022 voor dat er een voorziening gevormd dient te worden voor het gevormde saldo verlofsparen en eventuele stuwmeren van verlof. Bij de MGR is per 31 december 2022 nog geen sprake van tegoeden omgezet in verlofsparen omdat deze mogelijkheid voor het personeel nog uitgewerkt moet worden voor het personeel vanaf 2023.

Er is geen sprake van een stuwmeer aan verlofuren bij het personeel.

3.4 Overige bevindingen

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

Prestatielevering
Wij hebben een steekproef uitgevoerd om de getrouwheid van de uitgaven te kunnen controleren. Alle facturen zijn door meerdere personen geautoriseerd voor levering van de goederen/diensten en de betaalbaarstelling.

IT omgeving
In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts díe onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid hebben beoogd. Om volledig zicht te hebben op de betrouwbaarheid van alle geautomatiseerde systemen, ook die systemen zonder relatie naar de jaarrekening, is meer uitgebreid en specifiek gericht onderzoek noodzakelijk, wat niet past in de rol van de accountant bij de controle van de jaarrekening.

Wet normering Topinkomens
De Wet Normering Topinkomens (WNT) regelt de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector. In deze wet zijn maximale vergoedingen vastgelegd voor de hoogte van de vergoeding aan topfunctionarissen en aan de ontslagvergoedingen.

Voor 2022 is de maximale beloning vastgesteld op € 216.000 en € 75.000 ontslagvergoeding.

In 2022 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2022 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken.

Dienstverlening Scalabor
Op basis van de huidige overeenkomst is de dienstverlening door Scalabor voor het uitvoeren van de WSW tot 1 januari 2023 geformaliseerd. Naast de uitvoering van de WSW voert Scalabor de salarisadministratie voor de bij de MGR in dienst zijnde WSW'ers.
Vanaf 1 januari 2023 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten met Scalabor. De gemeenten hebben Scalabor aangewezen als uitvoerder van de Wsw.

Op basis van het uitsluitend recht op het gebied van het materieel werkgeverschap door de MGR aan Scalabor (art.2.24 Aw) en daarop volgend het openbaar publiceren van de gunning van de opdracht is de inkoopprocedure als rechtmatig aan te merken.
In de dienstverleningsovereenkomst met Scalabor vanaf 2023 is overeen gekomen dat Scalabor jaarlijks een gewaarmerkte salarisverantwoording oplevert. Deze verantwoording geeft voldoende zekerheid voor de controle van de MGR. Voor 2022 zijn de controlewerkzaamheden door MGR en ons uitgevoerd.

4. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Samenvatting managementletter

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding van de interimcontrole hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter d.d. 21 november 2022 gerapporteerd aan de directie en het Dagelijks Bestuur.

De interimcontrole 2022 laat zien dat de organisatie en financiële beheersing stabiel en voldoende is. De adviezen van voorgaande jaren zijn opgepakt en verder uitgewerkt.

Risico's interne beheersing

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden moeten verrichten om dit risico te verlagen.

Vanuit de controle hebben wij enkele aandachtspunten voor de jaarrekening 2022 meegegeven.

Deze betreffen:

- Een waarborg voor de juiste opzet, bestaan en werking van de salarisverwerking door Scalabor en het geautomatiseerd inlezen van de salaris-output.
- Het omgeven van de mutaties in de crediteurengegevens door voldoende controles. Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij op basis van een data analyse op de bankmutaties geen oneffenheden kunnen herleiden.

Rechtmatigheidsverantwoording

Tot en met het boekjaar 2022 verstrekken wij als accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf kalenderjaar 2023 wijzigt dit in enkel een oordeel inzake de getrouwheid.

Het Dagelijks Bestuur neemt vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en licht daarmee haar handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. De kaderstellende en controlerende rol van het Algemeen Bestuur wordt hiermee versterkt. De implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is een kans voor het Algemeen Bestuur om het gesprek met het Dagelijks Bestuur te verdiepen.

Door opname van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening valt deze onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is. Dit oordeel van de accountant over rechtmatigheidsverantwoording wordt meegewogen in het oordeel over de getrouwheid.

Afgelopen jaren heeft uw organisatie daartoe reeds voorbereidingen getroffen. Voor de definitieve invoering is het van belang de financiële verordening en de controleverordening aan te passen.

5. Onze verantwoordelijkheid

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2022 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 603.840 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 1.811.520 (3% van de lasten). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2022 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het Dagelijks Bestuur. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het Dagelijks Bestuur.
De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.
Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.
Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

	Uren
Tekenend accountant	22
Overige teamleden	200

6. Afsluiting

Dank u voor de samenwerking

Publicatie jaarrekening
Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door het Algemeen Bestuur, op de website van uw gemeenschappelijke regeling, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting
Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. drs. G.J. Bouwhuis RA

Als kennisorganisatie levert SKN toegevoegde waarde die bijdraagt aan het duurzame succes van klanten en medewerkers

stolwijk kennisnetwerk

Toegevoegde waarde

die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

stolwijk kennisnetwerk

Bijlage 1 Controleverklaring

Hieronder geven wij u de passages weer die wij zullen opnemen in onze controleverklaring inzake onze controleaanpak fraude-risico's.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het Dagelijks Bestuur inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het Algemeen Bestuur toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de concerncontroller en de directeur. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Bijlage 1 Controleverklaring

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt	Het Dagelijks Bestuur en de directie bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het management.
Het risico dat schattingsposten onterecht door het management beïnvloed worden	Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Bijlage 1 Controleverklaring

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.
Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.

Bijlage 1 controleverklaring

Hieronder geven wij u de passages weer die wij zullen opnemen in onze controleverklaring inzake de financiële risico's

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het Algemeen Bestuur heeft in de regeling van de MGR vastgelegd (artikel 29 lid 7) dat aan enig batig saldo een bestemming specifiek voor de MGR kan worden gegeven. Alle overige lasten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten (artikel 29 lid 5). Daarmee worden de financiële risico's afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur heeft inzicht gegeven in de financiële positie en de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag. Wij hebben het proces van risicoanalyse en de veronderstellingen die het Dagelijks Bestuur heeft gehanteerd beoordeeld en geëvalueerd. Daarnaast hebben wij beoordeeld of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij tijdens onze controle kennis hebben gekregen.

Voor het overige hebben wij inlichtingen ingewonnen bij het Dagelijks Bestuur over de kennis van risico's na de periode van de verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt het gegeven inzicht zoals, dat gegevens is door het Dagelijks Bestuur, aanvaardbaar is.

Amendement MGR SD ‘Uitbreiding zienswijze’

De raad van gemeente Rheden, in vergadering bijeen op 27 juni 2023,

Constaterende dat:

1. het voorstel voorligt om ter kennisname aan de raad aan te bieden de jaarstukken 2022 en het accountantsverslag over de jaarstukken 2022 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein (MGR SD);
2. Wij als raad worden uitgenodigd om een zienswijze te geven op de gewijzigde begroting 2023, het programmaplan 2024 en de meerjarenbegroting 2024-2027;

Overwegende dat:

a. Er voor 2023 een gewijzigde begroting van het MGR SD ligt en de gemeenten, waaronder de gemeente Rheden, structureel meer geld moeten gaan betalen voor de diensten van het MGR SD, ten gevolge van autonome ontwikkelingen en wijzigingen in het uitvoeringsbeleid;
b. Wij ons als raad, samen met het college, zorgen maken over de financiële situatie van de gemeente Rheden;

Besluit:
De volgende tekst toe te voegen aan de zienswijze:

‘De gemeenteraad vraagt u kritisch te zijn op het houden van grip op de financiën, omdat wij als gemeente mogelijk genoodzaakt zijn om de komende periode te bezuinigen.’

En gaat over tot de orde van de dag,

De Steeg, 27 juni 2023

Daan Appels

Fractie D66: Daan Appels, Ties Kuijpers, Erik Roumen

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
Gea Hofstede

begrotingsprogramma
Welzijn

draagt bij aan Global Goal(s)
Duurzame steden en dorpen
Goede gezondheid en welzijn

b en w-vergadering
9 mei 2023

agendapunt
8

bijlage(n) ter inzage
1

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
13 juni 2023

agendapunt

raadsvergadering
27 juni 2023

agendapunt

onderwerp
Woonzorgvisie gemeente Rheden 2023.

INHOUD VOORSTEL
De Woonzorgvisie gemeente Rheden 2023 vast te stellen met de daarbij behorende doelen en acties op de thema's:
- Blijfwijk: een gemengde wijk waar je als senior kunt blijven wonen.
- Meer levensloopgeschikte woningen en verpleeghuisplekken.
- Eerlijke verdeling van woonzorgplekken.
- Extra sociale huurwoningen.
- Ondersteuning dicht bij de inwoner.
- Een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Uw raad heeft in april 2022 een startnotitie vastgesteld waarin de kaders en uitgangspunten voor een nieuwe Woonzorgvisie zijn omschreven. Samen met inwoners, belangenverenigingen, woon-, zorg- en welzijnspartijen zijn de kaders en uitgangspunten uitgewerkt tot de Woonzorgvisie 2023.

Als regio hechten wij ook veel waarde aan goede samenwerking op het gebied van wonen en zorg. Wij zijn koploperregio geworden en werken met 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio samen aan een regionale Woonzorgvisie. Hiermee lopen wij voor op de andere regio's. Dat geldt ook voor deze lokale Woonzorgvisie.

Wij vragen de raad in te stemmen met de Woonzorgvisie 2023, en de bijbehorende doelen en acties.

2 Wat is de aanleiding?

De huidige Visie Wonen, Welzijn, Zorg van de gemeente Rheden is vastgesteld in 2016. Inmiddels is er veel veranderd, ook op het gebied waar wonen en zorg elkaar raken. Er moet dus een nieuwe visie komen, die inzoomt op datgene wat zorgdoelgroepen in onze gemeente nodig hebben om goed te kunnen wonen met de juiste zorg.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Visie Wonen, Welzijn, Zorg (2016).
'Herijking visie wonen, welzijn, zorg' (Companen 2020). Voor een herijking van de cijfers hebben wij Companen gevraagd onderzoek te doen naar vraag en aanbod voor alle zorgdoelgroepen in onze gemeente. Dit onderzoek vormt het uitgangspunt voor de nieuwe Woonzorgvisie. Omdat het onderzoek in 2020 is opgeleverd, hebben wij intern en extern gecheckt of de cijfers nog kloppen. Voor alle doelgroepen waren de cijfers goed bruikbaar als uitgangspunt.
Woonvisie 2020-2026 'Samen wonen in Rheden' (2020). Hierin stippen wij al thema's van wonen en zorg aan: voldoende levensloopgeschikte woningen, doorstroming, mantelzorgwoningen. In de Woonzorgvisie gaan wij hier dieper op in en besteden aandacht aan alle doelgroepen voor wonen met zorg. De Woonzorgvisie zal na vaststelling integraal deel uitmaken van de Woonvisie 2020-2026.
Visie 'Huisvesting Arbeidsmigranten en Zorgcliënten in balans' (2020).
Meerjarenbeleidskader Sociaal Domein 'Meedoen!' (2017).
Huisvestingswet.
Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo).
Jeugdwet.
Wet langdurige zorg.
Zorgverzekeringswet.

4 Wat willen wij bereiken?
Wij willen dat gemeente Rheden een fijne plek is om te wonen, voor iedereen. Ook voor inwoners met een woonzorgvraag. Met deze visie geven wij richting hoe wij als gemeente, samen met onze partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg, wonen met zorg in de toekomst beschikbaar houden voor iedereen. Wij zoeken naar het doorbreken van schotten tussen wonen, zorg en welzijn, ook op financieel gebied.
Voor onze focuspunten zie hoofdstuk 2.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Wij stellen de Woonzorgvisie 2023 vast en geven uitvoering aan de doelen en acties zoals benoemd in de visie. Zie hoofdstuk 3.

6 Wat zijn de financiële consequenties?
Het vaststellen van de visie heeft geen financiele consequenties. Om uitvoering te geven aan een aantal acties wordt in de Kadernota budget gevraagd voor een projectleider blijfwijken (€ 100.000 per jaar, twee jaar) en voortzetting van de wooncoach op basis van evaluatie (€ 75.000 per jaar, twee jaar). Extra budget om de openbare ruimte aan te passen, zal in een latere fase worden aangevraagd.

7 Wat zijn de risico's?
Als er geen vernieuwd woonzorgbeleid komt, hebben wij niet voldoende inzicht om te beoordelen of er voldoende aanbod is voor de verschillende zorgdoelgroepen in onze gemeente. Een goede afweging maken bij nieuwe initiatieven is dan niet mogelijk.
Zonder inzet op de focuspunten uit de visie, zullen de huidige knelpunten op het gebied van wonen met zorg niet worden aangepakt.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
De visie is intern afgestemd met het kernteam en de adviesgroep en extern afgestemd met inwoners, belangenverenigingen, woon, zorg- en welzijnspartijen.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Wij stellen alle partners rechtstreeks op de hoogte die hebben meegewerkt aan deze visie. Daarnaast vragen wij aandacht via de regiobode voor deze nieuwe visie.
Intern stellen wij zowel team Samenleving als Leefomgeving door middel van een mail op de hoogte. De regiogemeenten worden op hoogte gesteld in het kader van de regionale Woonzorgvisie.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Het Woonzorgbeleid zal na vaststelling integraal onderdeel uit gaan maken van de Woonvisie 2020-2026 'Samen wonen in Rheden'. De Woonzorgvisie is een verdieping op de Woonvisie. In november 2023 zal de raad een aanpassing van de Woonvisie vaststellen. Hierbij zal de vastgestelde Woonzorgvisie worden betrokken. Bij het vaststellen van de Omgevingsvisie in 2024 worden zowel de Woonvisie als de Woonzorgvisie meegenomen.

Velp, 9 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

gemeente Rheden

Memo

datum	voor	Afdeling/cluster
31 mei 2023	Gemeenteraad Rheden	Beleid
behandeld door	**ons kenmerk**	**bijlage(n)**
N. Peekstok	CONCEPT	Geen

Onderwerp
Woonzorgvisie gemeente Rheden 2023

Aanleiding

Op donderdag 15 juni heeft uw raad in de voorbereidende vergadering de Woonzorgvisie gemeente Rheden 2023 besproken. Tijdens deze bespreking kwamen enkele vragen naar boven, die wij middels deze memo willen behandelen.

30% sociale huurwoningen

In de Woondeal 2.0, die in maart 2023 ondertekend is, hebben de regiogemeenten met Rijk en Provincie afgesproken dat elke gemeente 30% sociale huur in de nieuwbouw gaat realiseren. De raad heeft ingestemd met deze afspraak, zodat we het nu in al ons beleid door gaan voeren. De Woonzorgvisie is het eerste beleidsstuk waar dit in staat, vandaar dat we het kopje "extra sociale huurwoningen" hadden genoemd. Om verwarring te voorkomen is een tekstuele wijziging doorgevoerd in de Woonzorgvisie. Waar de tekst was "Extra sociale huurwoningen" is deze vervangen door "30% sociale huurwoningen".

Percentage toewijzing aandachtsgroepen

De discussie ging ook over het percentage sociale huurwoningen dat toegewezen mag worden aan aandachtsgroepen. Dit is niet geregeld in de woonzorgvisie, maar in de huisvestingsverordening. In de concept huisvestingsverordening, die nu ter inzage ligt, is het voorstel dat 15% van de woningen direct bemiddeld mag worden (urgentiecategorieën) en dat er onbeperkt gelabeld mag worden bij het aanbod in Entree (een woning krijgt bijvoorbeeld het label 55-plus).

Cijfers beschermd wonen

Uw raad heeft gevraagd om verduidelijking van de cijfers rondom beschermd wonen.

De cijfers voor beschermd wonen op pagina 18 en 23 kloppen. Het aanbod in Rheden bestaat uit 201 woonplekken voor beschermd wonen (143 plekken in Velp, 30 plekken in Rheden en 28 plekken in Dieren). Op pagina 7 mist inderdaad een wooncomplex voor 26 inwoners, deze zullen we toevoegen.
De tabel op p. 12 is een optelsom van 201 bewoners in het beschermd wonen en 44 lvb (licht verstandelijk beperkt) bewoners. Samen 245 bewoners in beschermd en begeleid wonen.

Plan van Aanpak Blijfwijken

Na vaststelling van de Woonzorgvisie en de begroting voor 2024 gaan we aan de slag met de werving van een projectleider voor de Blijfwijken. Met de projectleider wordt een concreet plan van aanpak met heldere doelen worden opgesteld. Wanneer dit plan van aanpak gereed is, wordt dit ter informatie met u als raad gedeeld. Wij verwachten dit projectplan, afhankelijk van de startdatum van de projectleider, eind 2024 gereed te hebben.

Woonzorgvisie

GEMEENTE RHEDEN 2023

WAAROM EEN WOONZORGVISIE?

Al sinds 2016 hebben wij in onze gemeente een woonzorgvisie, omdat we het belangrijk vinden dat er goede huisvesting en een goede leefomgeving is voor mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben. Er verandert veel op het gebied van wonen en zorg, daarom is een nieuwe woonzorgvisie nodig. Vanuit het Rijk wordt nu ook meer gestuurd op wonen met zorg. Alle gemeenten moeten voor 2025 een lokale woonzorgvisie vaststellen. Als regio hechten we veel waarde aan goede samenwerking op het gebied van wonen en zorg. We zijn koploperregio geworden en werken met 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio samen aan een regionale woonzorgvisie. Dit loopt parallel aan het schrijven van de lokale woonzorgvisies, hier vindt wisselwerking plaats.

Voorwoord

In onze gemeente is het fijn wonen, voor iedereen. Ook als je zorg of ondersteuning nodig hebt. We willen dit ook in de toekomst natuurlijk graag zo houden. Om dat voor elkaar te krijgen, staan we de komende jaren voor een aantal grote uitdagingen. De zorg piept en kraakt door het tekort aan personeel en ook in onze gemeente is een groot woningtekort.

Het is belangrijker dan ooit om samen te kijken hoe we wonen en zorg beschikbaar houden voor iedereen. We doen dit lokaal, binnen onze gemeente. Maar we doen dit ook regionaal, samen met onze buurgemeenten. Het Rijk heeft gemeenten een aantal uitgangspunten meegegeven waarmee we aan de slag gaan. Als regio Arnhem-Nijmegen lopen we hierin voorop. Als één van de eerste regio's gaan we aan de slag met een regionale woonzorgvisie. Onze lokale woonzorgvisie helpt ons dit gesprek in de regio aan te gaan.

Voor u ligt de Woonzorgvisie van de gemeente Rheden. De Woonzorgvisie is tot stand gekomen door gesprekken met inwoners, belangenverenigingen, zorgpartijen, de lokale welzijnsorganisatie, woningcorporaties en vastgoedpartijen. Met de Woonzorgvisie geven we gezamenlijk richting aan hoe wij wonen met zorg zien binnen de gemeente Rheden de komende jaren. En wat er nodig is om fijn te kunnen blijven wonen. We willen wonen en zorg beschikbaar houden voor iedereen. We zetten daarvoor in op Blijfwijken – zodat senioren prettig oud kunnen worden in hun eigen wijk. We zoeken naar een goede balans tussen vraag en aanbod, ook in overleg met de regio. We behouden voldoende intramurale woonzorgplekken, maar zetten vooral ook in op een plek voor iedereen in de wijk.

Samenwerking tussen zorg- en welzijnsinstellingen, woningcorporaties en de gemeente is nodig om deze visie tot goede uitvoering te brengen. Daar gaan we samen de schouders onder zetten!

Gea Hofstede
wethouder Volkshuisvesting en Wmo

Gea Hofstede

Inhoudsopgave & leeswijzer

1 → 3

INTRODUCTIE

Voor u ligt onze visie op wonen met zorg in de gemeente Rheden.Deze visie is tot stand gekomen met inbreng van bewoners en alle partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

2 → 4

VISIE

We starten de woonzorgvisie in hoofdstuk 2 met het neerzetten van onze visie op de toekomst van wonen met zorg binnen onze gemeente. In dit hoofdstuk worden 6 belangrijke uitgangspunten voor wonen met zorg omschreven.

3 → 7

DOELEN & ACTIES

In hoofdstuk 3 geven we een eerste invulling aan deze 6 uitgangspunten. Dit gaan we de komende jaren oppakken en verder uitwerken.

4 → 9

VRAAG EN AANBOD PER DOELGROEP

In hoofdstuk 4 is een toelichting te vinden op alle woonzorgdoelgroepen. Hier is verdiepende informatie te vinden over vraag en aanbod en een toelichting op ontwikkelingen die van belang zijn bij de doelgroep.

- 4.1 Zelfstandig wonen in een aangepaste woning 9
- 4.2 Zelfstandig wonen met een lichte zorgvraag 11
- 4.3 Senioren in een woonzorginstelling 13
- 4.4 Mensen met een lichamelijke of (lichte) verstandelijke beperking 15
- 4.5 Mensen binnen beschermd wonen en maatschappelijke opvang 17

& → 20

BIJLAGE

In de bijlage vindt u

1. een toelichting op vraag en aanbod 20
2. wettelijke kaders en beleidskaders 24
3. een begrippenlijst 26
4. een terugkoppeling wat inwoners ons hebben meegegeven 27
5. De deelnemers aan de brainstormsessies 28
6. Als laatste een toelichting op de richtlijnen voor een levensloopgeschikte woning en rolstoelgeschikte woonruimten 29

Colofon

met dank aan alle inwoners en partners wonen, zorg en welzijn, die meegedacht hebben.

Tekst: Gemeente Rheden
Ontwerp: bureau visuele vertalingen | www.bvv.nu
Vaststelling: Juni 2023

1 Introductie

PARTICIPATIE
Deze visie is tot stand gekomen in samenwerking met inwoners, partners vanuit zorg, welzijn en wonen en collega's.

In de 'week van wonen met zorg' zijn wij op bezoek geweest bij inwoners, die wonen met zorg:

Zelfstandig wonende senioren *in Nieuw-Schoonoord*

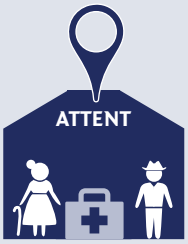

Senioren in verpleeghuis De Oude Plataan *van Attent*

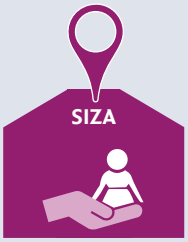

Inwoners, met een licht verstandelijke beperking die begeleid wonen *bij Siza*

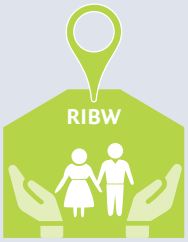

Inwoners, die beschermd wonen *bij het RIBW*

Met hen hebben wij gesproken over wat voor hen belangrijk is bij het wonen met zorg. Op basis van de input vanuit de inwoners zelf en de cijfers zijn we in gesprek gegaan met partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Per doelgroep is er een bijeenkomst geweest. Hierin is gesproken over hoe wonen met zorg er uit moet komen te zien in de gemeente Rheden. In bijlage 5 staat wie de deelnemers waren aan deze bijeenkomsten.

De conceptversie die op basis van de gesprekken met inwoners en partners is opgesteld, hebben we breed besproken met collega's. Hierdoor is er afstemming tussen leefomgeving, wonen, zorg en welzijn. Ook de adviesraad Sociaal Domein heeft meegedacht. Het definitieve concept is nog een keer voorgelegd aan alle partners van wonen, zorg en welzijn. De laatste feedback is verwerkt in deze definitieve versie van de Woonzorgvisie.

KADERS, WET- EN REGELGEVING
De woonzorgvisie wordt onderdeel van de Rhedense Woonvisie 'Samen wonen in Rheden [1]' . Het totaal komt uiteindelijk in de Omgevingsvisie terecht. In de woonzorgvisie richten we ons op de Rhedense doelgroep die woont met zorg en ondersteuning. Deze Woonzorgvisie is de opvolger van de Visie Wonen, Welzijn en Zorg (2016). In bijlage 2 benoemen wij de beleidsterreinen en wettelijke kaders die invloed hebben op de Woonzorgvisie.

Coalitieakkoord 2022 – 2026 'Groener, socialer, dichterbij'

In het coalitieakkoord is het uitgangspunt dat inwoners de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Vrijwillige en professionele zorg en ondersteuning vullen elkaar aan. We helpen inwoners omzien naar elkaar. We hebben hiervoor ondersteuningsaanbod voor iedereen. We zorgen er voor dat iedereen mee kan doen. En we stimuleren vernieuwende woonzorgvormen en passende levensloopgeschikte woningen voor senioren.

[1] "https://www.rheden.nl/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Woonvisie_en_Monitor_woningmarkt" Woonvisie en Monitor woningmarkt - gemeente Rheden

Visie

2

Voor wonen met zorg zien we het volgende toekomstbeeld: de gemeente Rheden is een gemeente waar alle mensen prettig kunnen wonen en leven, ook als je zorg of ondersteuning nodig hebt. De zorgvraag neemt toe (voornamelijk vergrijzing), terwijl er een groeiend personeelstekort is. Het Rijk zet in op:

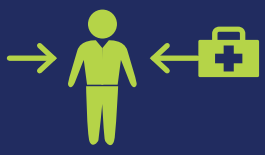

ZELF ALS HET KAN

THUIS ALS HET KAN

DIGITAAL ALS HET KAN

Dit betekent dat er steeds minder mensen intramuraal zullen wonen en steeds meer zelfstandig met hulp aan huis. In deze visie geven we samen met partijen zoals woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en bewonersorganisaties richting aan wonen met zorg binnen de gemeente Rheden.

DIT ZIJN ONZE 6 FOCUSPUNTEN

BLIJFWIJK: EEN GEMENGDE WIJK WAAR JE ALS SENIOR KUNT BLIJVEN WONEN

MEER LEVENSLOOPGESCHIKTE WONINGEN EN VERPLEEGHUISPLEKKEN

EERLIJKE VERDELING VAN WOONZORGPLEKKEN

30% SOCIALE HUURWONINGEN

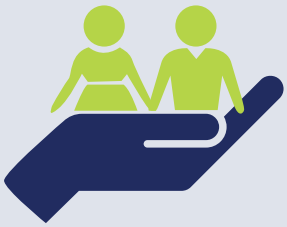

ONDERSTEUNING DICHT BIJ DE INWONER

EEN LEEFOMGEVING DIE UITNODIGT TOT BEWEGEN EN ONTMOETEN

Blijfwijk: een gemengde wijk waar je als senior kunt blijven wonen
In Velp, Rheden en Dieren zetten we in op Blijfwijken. We willen dat senioren in hun eigen wijk kunnen blijven wonen, ook als zij zorg nodig hebben. In de Blijfwijk is er veel aanbod dat geschikt is voor senioren, maar het betekent niet dat er alleen maar senioren wonen. Juist een goede mix van jong, oud en gezinnen is gewenst, zodat de draagkracht en draaglast goed verdeeld is. Senioren kunnen zorg en ondersteuning krijgen in de wijk. De wijk is goed toegankelijk voor senioren en er is ruimte om elkaar te ontmoeten. We maken de Blijfwijken waar zorg, de welzijnsorganisatie, een dorpshuis en woningcorporatie al aanwezig zijn. Samen met inwoners vormen we een krachtig woon- en zorgnetwerk. Er wordt gezocht naar goede oplossingen voor problemen als eenzaamheid, een tekort aan zorgpersoneel en een tekort aan levensloopgeschikte woningen. Schotten tussen wonen, zorg en welzijn worden doorbroken, ook op financieel gebied. Zo werken we aan een toekomstbestendige wijk: de Blijfwijk.

Meer levensloopgeschikte woningen en verpleeghuisplekken
Als mensen beperkingen krijgen hebben zij een huis nodig dat aangepast is. Senioren vormen hierbij de grootste groep. Soms is dit mogelijk in de eigen woning en soms moeten mensen verhuizen. Een aangepaste woning noemen we een levensloopgeschikte woning. In 2030 is er een tekort van ca. 2.000 levensloopgeschikte woningen in onze gemeente. Door nieuwbouw en aanpassing van bestaande woningen willen we dit tekort inlopen. Bij nieuwbouw stimuleren we nieuwe woonvormen voor senioren of een mix van jong en oud. We willen de levensloopgeschikte woningen die er al zijn ook beter benutten. We stimuleren het doorstromen van senioren naar een geschikte woning door een wooncoach in te zetten. En met Vivare maken we afspraken hoe aangepaste woningen zorgvuldig toegewezen kunnen worden.

We zien in de toekomst een tekort aan verpleeghuisplekken in Dieren en omgeving. Op dit moment kunnen er door rijksbeleid geen verpleeghuisplekken bijkomen. Het rijk denkt na over eventuele aanpassingen. We gaan er nu vanuit dat mensen met een zware zorgvraag in de wijk moeten blijven wonen. Ook hen willen we een plek in de wijk bieden door nieuwe woonvormen op basis van VPT (volledig pakket thuis).

Eerlijke verdeling van woonzorgplekken
Ook voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking en voor mensen in beschermd wonen is er een geschikte woonplek binnen de gemeente Rheden. We hebben in de toekomst voldoende aanbod voor mensen met een beperking. Voor mensen in beschermd wonen heeft de gemeente Rheden veel aanbod. Uitbreiding van woonzorgplekken voor beschermd wonen is in Rheden niet nodig. In de regio stemmen we af wat een eerlijke verdeling is van woonzorgplekken over de gemeenten.

30% sociale huurwoningen

We willen dat mensen zoveel mogelijk zelfstandig wonen. Daardoor is er minder instroom en meer uitstroom uit woonzorginstellingen. Voor mensen die op zichzelf gaan wonen met een zorgvraag zijn sociale huurwoningen nodig. We werken toe naar 30% sociale huur over de totale nieuwbouwopgave. Nieuwbouw ontwikkelen duurt lang. Om op kortere termijn meer sociale huurwoningen te realiseren, zetten we in op flexwoningen. Dit zijn woningen die verplaatst kunnen worden en voor een kortere tijd ergens staan. De woningen kunnen sneller gebouwd worden. We letten bij nieuwbouw van sociale huur op de draagkracht van de wijk en een evenwichtige verdeling over de kernen. De flexwoningen zijn beschikbaar voor een brede doelgroep, waaronder de woonzorgdoelgroep, starters en statushouders.

Ondersteuning dicht bij de inwoner

Meer mensen wonen zelfstandig, ook wanneer zij hulp of ondersteuning nodig hebben. We organiseren ondersteuning zo dicht mogelijk bij de inwoner. We zorgen voor een omgeving waarin mensen kunnen omzien naar elkaar. Als gemeente zetten we in op sterke buurtnetwerken waarin inwoners elkaar helpen. We maken ontmoeting mogelijk in dorps- en inloophuizen. Iedereen kan in de dorpshuizen terecht, ook mensen met een zorgvraag. Voor wie het nodig heeft moet er ook professioneel zorgaanbod zijn. Om ook in de toekomst iedereen op een passende manier te kunnen ondersteunen, gaan we meer samenwerken met woon-, zorg- en welzijnspartijen.

Een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten

In onze gemeente kan iedereen mee blijven doen. Meer inwoners maken gebruik van een rollator, rolstoel of scootmobiel en meer inwoners hebben slecht zicht of gehoor. De leefomgeving is (nog) niet op alle plekken geschikt. De buitenruimte moet geschikt zijn voor een wandeling en voor ontmoeting, ook met een rollator of een rolstoel. Er moet meer geld beschikbaar komen voor aanpassingen in de leefomgeving, zoals het recht leggen van stoeptegels.

WONEN MET ZORGAANBOD IN DE GEMEENTE RHEDEN

woonzorg ouderen
gehandicapten LVB VB LG
beschermd wonen

Doelen & acties

3 Hoofddoel: De gemeente Rheden is een gemeente waar alle mensen prettig kunnen wonen en leven, ook als je zorg of ondersteuning nodig hebt

DIT ZIJN ONZE ACTIES BIJ DE 6 FOCUSPUNTEN

BLIJFWIJK

We stellen een gemeentelijk projectleider aan die partijen, zoals woningcorporaties, zorg- en welzijns instellingen en bewonersorganisaties bij elkaar brengt om samen te bouwen aan de Blijfwijk. Met deze partijen wordt bepaald waar de Blijfwijken komen en hoe een krachtig woon- en zorgnetwerk kan worden opgebouwd. Doordat schotten tussen partijen worden doorbroken is er ruimte voor creatieve oplossingen. Zo ontstaan er bijvoorbeeld nieuwe woonvormen voor senioren, een efficiënt zorgnetwerk en ontmoetingen tussen jong en oud. De Blijfwijk wordt een toekomstbestendige wijk. In Duiven wordt ook gewerkt aan een Blijfwijk. De eerste stappen om het netwerk te vormen zijn gezet en er zijn al levensloopgeschikte woningen toegevoegd. Deelnemers zijn enthousiast. Het is van belang dat er een trekker is, die partijen samenbrengt. *Gevraagd budget kader-nota: 200.000 euro voor 2 jaar (2024-2025). Na evaluatie (2025) wordt besloten of het project wordt voortgezet.*

MEER LEVENSLOOPGESCHIKTE WONINGEN & VERPLEEGHUISPLEKKEN

2.000 extra levensloopgeschikte woningen worden gevraagd tot 2030. Inlopen van het tekort doen we door:

- 33% van nieuwbouw is levensloopgeschikt plus, 100% van de nieuw te bouwen appartementen is levensloopgeschikt plus en een nultredenwoning (extra eisen zie bijlage 6). Bovenwoningen of soortgelijk type woningen zijn hiervan uitgesloten. We wijken hierbij af van de Woonvisie 2020-2026, omdat 100% levensloopgeschikt niet haalbaar is gebleken. De eisen voor 33% levensloopgeschikt scherpen we aan, omdat gebleken is dat de eisen uit de huidige huisvestingsverordening niet voldoende zijn. *Er zijn vaak nog extra aanpassingen nodig vanuit de Wmo. De extra eisen noemen we levensloopgeschikt plus.*
- Van de nieuwbouw is 13% een geclusterde woonvorm, ook voor mensen met beginnende dementieklachten (4%). Bij voorkeur zijn dit nultredenwoningen.
- Wij stimuleren de eigen verantwoordelijkheid van inwoners bij het aanpassen van bestaande woningen door de regelingen Mijn Huis, Mijn Toekomst en de Toekomstbestendigwonenregeling. *50 inwoners per jaar passen met deze regelingen hun woning aan.*
- Met de woningcorporaties maken we prestatieafspraken dat 350 levensloopgeschikt plus woningen worden gerealiseerd tot 2030, evenwichtig verdeeld over de jaren. Het gaat daarbij om toevoeging door nieuwbouw of aanpassing/labelen van bestaande woningen.

Er is een kleine uitbreiding van woonplekken voor senioren met 24-uurs zorg in Dieren en omgeving mogelijk tot 2030 *ca.10 woonplekken*

We staan open voor initiatieven voor senioren met 24-uurszorg. *180 woonplekken voor 2030-2040.*

Met het afwegingskader zorgen we voor balans tussen aanbod dat toegankelijk is voor alle inwoners en aanbod voor specifieke doelgroepen *(senioren met een bepaald inkomen / met een bepaalde afkomst etc.). Het afwegingskader wordt in beleidsregels voorgelegd aan de raad.*

We zetten in op betere doorstroming en beter gebruik van aangepaste woningen. In 2022 is de wooncoach gestart. De wooncoach ondersteunt > mensen bij de vragen over verhuizen en bij het vinden van een geschikte woning. *Per jaar ondersteunt de wooncoach 25 inwoners bij de zoektocht naar een passende woning. Wegens mooie uitkomsten wordt vervolg budget gevraagd in de kadernota. Evaluatie na het eerste jaar heeft de wooncoach 28 mensen met een woonhulpvraag geholpen, waarvan 3 mensen zijn verhuisd en 2 staan gepland.*

We maken prestatieafspraken met Vivare over het beter benutten en labelen van bestaande levensloopgeschikte en aangepaste woningen.

Wanneer het nieuwe wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting wordt aangenomen dan worden bij de prestatieafspraken tussen gemeente en corporaties ook zorgpartijen betrokken, zodat de samenwerking tussen partijen beter wordt.

EERLIJKE VERDELING WOONZORGPLEKKEN

In 2030 is vraag en aanbod in balans, dat betekent dat er geen toevoegingen nodig zijn voor de doelgroepen beschermd wonen en mensen met een beperking binnen een zorginstelling. Wel faciliteren we een woonvorm tussen zelfstandig en instellingswonen in voor mensen met een licht verstandelijke beperking, die toegroeien naar zelfstandig wonen.

Met de Woondeal 2.0 regio Arnhem Nijmegen als uitgangspunt werken we aan een eerlijke verdeling in de regio. Als koploperregio wonen en zorg maken we een regionale woonzorgvisie, waarbij we het gesprek voeren over een goede verdeling van aandachtsgroepen over de verschillende gemeenten. Ook zijn er regioplannen beschermd wonen waarin een eerlijke regionale verdeling wordt uitgewerkt.

We stellen een afwegingskader vast voor nieuwe woonzorginitiatieven, waardoor we beter kunnen sturen op veerkracht in de wijk.

ONDERSTEUNING DICHT BIJ DE INWONER

Met de opdracht aan een welzijnspartij en met subsidies organiseren we steun zo dicht mogelijk bij de inwoner.

Als gemeente kopen we zorg en ondersteuning in. We zoeken naar oplossingen om hulp en ondersteuning wel betaalbaar en beschikbaar te houden voor iedereen die het nodig heeft. Met onze inkoop sturen we aan op collectieve voorzieningen en deelgebruik.

Voor de ondersteuning van mantelzorgers bieden we een mantelzorgurgentie, die kan aangevraagd worden als iemand een sociale huurwoning zoekt in de buurt van zorgvrager/verlener. Er kunnen mantelzorgunits geplaatst worden als dit ruimtelijk past. En we zetten in op kennisdelen en praktische ondersteuning om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen.

Verdere uitwerking van de ondersteuning dicht bij de inwoner komt in het Koersdocument sociaal domein, *dat eind 2023 wordt vastgesteld in de raad.*

30% SOCIALE HUURWONINGEN

Meer aanbod van betaalbare woningen door:

- **30% sociale huur in de nieuwbouw vanaf 1 juli 2023.** We geven woningcorporaties positie door een toegelaten instelling vast te leggen in het bestemmingsplan (doelgroepenverordening), door inzet van gemeentelijke grond voor sociale huur en door prestatieafspraken met woningcorporaties.
- **Binnen de sociale huurvoorraad worden 30 flexwoningen toegevoegd** voor 2025 als pilot.

We geven hier in de jaren 2025-2030 een vervolg aan. De flexwoningen zijn beschikbaar voor een brede doelgroep, waaronder de woonzorgdoelgroep, starters en statushoudersstatushouders.

Als inwoners uitstromen uit zorginstellingen zorgen we samen met de woningcorporatie en zorgpartij voor een zorgvuldige toewijzing en goede begeleiding. Bestaande werkafspraken worden vernieuwd als dat nodig is.

EEN LEEFOMGEVING DIE UITNODIGT

We voeren de toegankelijkheidsagenda [1] **(2020) uit door:**

- **Het projectgewijs aanpassen van de openbare ruimte,** zoals goede bereikbaarheid, voldoende groen en rustplekken. *Aanvullend budget is nodig*
- **Aanpassingen binnen de blijfwijken** en op de routes naar winkelcentra hebben prioriteit.

[1] https://ap.lc/owpUc

4 Vraag en aanbod per doelgroep

4.1 ZELFSTANDIG WONEN IN EEN AANGEPASTE WONING

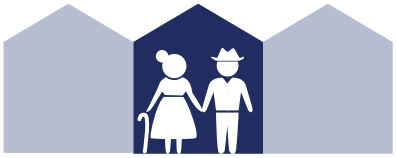

DOELGROEP

Inwoners blijven steeds langer zelfstandig wonen, ook met een zorgvraag. Daarvoor is soms een aanpassing nodig aan de woning. De grootste groep zijn de senioren. Daarnaast is er de groep inwoners die op jongere leeftijd behoefte heeft aan een aangepaste woning vanwege lichamelijke beperkingen.

VRAAG EN AANBOD LEVENSLOOPGESCHIKTE WONINGEN

Gemeente Rheden kent in 2020 ca. 11.600 65+'ers, verdeeld over ongeveer 8.000 huishoudens. Naar schatting zijn er ca. 2.300 senioren die een aanpassing in huis nodig hebben. Slechts 500 van deze senioren woont naar schatting in een geschikte woning. 1.800 senioren met een mobiliteitsbeperking woont in een niet geschikte woning.

Het aantal senioren (65-plus) zal tot 2040 toenemen van 26% naar 32% (ca. 14.000). De sterkste groei zit in het aantal 75-plussers. Er komen dus steeds meer oudere senioren en zij zullen ook langer zelfstandig blijven wonen. Dit betekent een grotere vraag naar levensloopgeschikte woningen. De verwachting is dat in 2040 ongeveer 2.300 inwoners niet geschikt wonen.

Daarnaast zijn er ook mensen onder de 65 jaar, die een aangepaste woning nodig hebben. Omdat dit om een klein aantal gaat, nemen we deze vraag mee in de vraag van de 65-plussers.

Type woning en spreiding

Het grootste deel van de woningen waar senioren wonen, naar schatting 1.700, is wel geschikt te maken. Wat er nodig is om een woning geschikt te maken, verschilt per woning. Dit kunnen beugels in de badkamer zijn, maar ook een grote investering zoals een uitbouw zodat de slaapkamer gelijkvloers is met de woonkamer.

We verwachten dat de vraag naar levensloopgeschikte woningen als volgt is verdeeld over de verschillende segmenten: 56% van de vraag zich richt op koopwoningen, 30% op sociale huur en 14% op overige huur.

Het aantal senioren is niet gelijk verdeeld binnen de gemeente Rheden. In Velp wonen de meeste senioren, gevolgd door Dieren (en Ellecom, Laag-Soeren en Spankeren). In In Rheden (en De Steeg) en omgeving ligt het percentage senioren het laagst.

Toelichting

Hoe gaan wij om met woningaanpassingen in de gemeente Rheden?

We willen dat iedereen zo lang mogelijk op een prettige manier mee kan blijven doen in de wijk. Inwoners en eigenaren van woningcomplexen hebben zelf een verantwoordelijkheid om na te denken over de toekomstbestendigheid van de woning. Kleine aanpassingen, zoals een inloopdouche in plaats van een bad, kunnen er al voor zorgen dat je langer zelfstandig kunt blijven wonen. Bewustwording is belangrijk en vrijwilligers van Stichting Stoer helpen daarbij. Zij komen op huisbezoek bij 55-plussers en informeren mensen over het aanpassen van het huis. Voor de uitvoering van woningaanpassingen is een gemeentelijke subsidie beschikbaar (Mijn Huis Mijn Toekomst) om een deel van de kosten vergoed te krijgen. Ook kunnen senioren gebruik maken van

een gemeentelijke lening, de Toekomstbestendig Wonen Lening.
Wanneer een woningaanpassing nodig is op basis van een beperking, is er een vergoeding mogelijk via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Vanuit de Wmo worden aanpassingen gedaan wanneer dit nodig is om zelfstandig te kunnen blijven wonen. De Wmo wordt uitgevoerd door de gemeente. We zien dat de aanvragen rondom woningaanpassingen op dit moment al toenemen door de vergrijzing en de verdere scheiding van wonen en zorg. Door de zwaardere zorgvraag komen er niet alleen meer aanvragen binnen, maar ook de complexiteit van de aanpassingen (en daarmee de kosten) neemt toe. Er wordt landelijk toegewerkt naar een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo.

Ook woningen in de sociale huursector worden regelmatig aangepast. Omdat we niet willen dat aanpassingen bij vertrek van een huurder ongebruikt blijven of eruit gesloopt worden, maken we afspraken met de corporaties hoe we hier goed mee om kunnen gaan. Ouderen met een verhuisindicatie voor een levensloopgeschikte sociale huurwoning kunnen soms moeilijk een passende woning vinden. Samen met Vivare onderzoeken we hoe dit komt en nemen we maatregelen om dit te verbeteren.

Hoe gaan wij om met (mantel)zorg en ondersteuning in de gemeente Rheden?

Zorg en welzijn is een gedeelde verantwoordelijkheid van o.a. de inwoner zelf, maatschappelijke partners, zorginstellingen, woningcorporaties en de gemeente. Het uitgangspunt bij het bieden van hulp en ondersteuning is de potentie van de inwoner zelf en zijn of haar netwerk. Hoe dichter bij de inwoner zorg en ondersteuning wordt georganiseerd, hoe meer de inwoner zelf kan en wil doen. Inwoners blijven langer zelfstandig wonen met een zwaardere zorgvraag. Dit zorgt voor een toenemende druk op zowel de vrijwillige als professionele vormen van zorg en ondersteuning.

Landelijk zien we dat het aantal mantelzorgers afneemt. We willen voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. We helpen hen daarom met kennis en informatie en praktische ondersteuning, bijvoorbeeld via het MVT (Stichting Meldpunt Vrijwillige Thuishulp Rheden/Rozendaal). Ook kunnen mantelzorgers in de sociale huur dichtbij hun zorgverlener/ontvanger gaan wonen door middel van een mantelzorgurgentieverklaring. De voorwaarden hiervoor zijn vastgelegd in de huisvestingsverordening [1] en de beleidsregels maatschappelijk ondersteuning [2] en jeugdhulp gemeente Rheden 2023 . Het plaatsen van een mantelzorgwoning kan (zolang de mantelzorg duurt) vergunningvrij worden geplaatst, zolang dit op eigen grond is en aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Wij moedigen inwoners aan om hier gebruik van te maken als het nodig is. Bij uitbreiding van een woning voor mantelzorg, denken we mee over de mogelijkheden. Er moet wel aangetoond worden dat de uitbreiding ten behoeve van mantelzorg is.

We stimuleren sterke buurtnetwerken en een breed aanbod met algemeen toegankelijke voorzieningen. Algemeen toegankelijke voorzieningen zijn voorzieningen en activiteiten waar iedereen gebruik van kan en mag maken. Denk hierbij aan inloophuizen, Ons Raadhuis of activiteiten van de welzijnsorganisatie (nu Incluzio). We ondersteunen vrijwilligersorganisaties om activiteiten, ook voor inwoners met een hulp- en ondersteuningsvraag, te organiseren. We doen dit bijvoorbeeld door het aanbieden van trainingen dementievriendelijk of ondersteuning via het vrijwilligersloket.

In gesprek met senioren in Nieuw Schoonoord in Velp

Voor mensen, die meer zorg en ondersteuning nodig hebben, blijft er altijd professionele hulp beschikbaar. Dit wordt door middel van maatwerk geleverd. Omdat de gemeentelijke uitgaven hiervoor toenemen, zoeken we naar oplossingen om hulp en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar te houden voor iedereen die het nodig heeft. We zetten daarom in op collectieve voorzieningen en deelgebruik. Wanneer groepen geclusterd wonen, bijvoorbeeld in de Blijfwijk, zien wij mogelijkheden voor het delen van hulpmiddelen.

1 "https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR630054" Huisvestingsverordening Rheden 2020 | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)
2 "https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR692449/1" Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rheden 2023 | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)

4.2 ZELFSTANDIG WONEN MET EEN LICHTE ZORGVRAAG

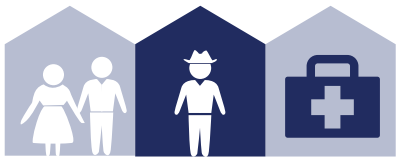

DOELGROEP

Dit zijn de mensen, die zelfstandig kunnen wonen in een gewone woning, maar die wel een vorm van hulp, begeleiding of zorg nodig hebben. We maken daarin onderscheid in drie verschillende groepen:

A Mensen die uitstromen uit beschermd en begeleid wonen (inwoners vanuit een licht verstandelijke beperking (LVB) en ggz), maatschappelijke opvang en jeugdzorg.

B Mensen die zelfstandig blijven wonen met kwetsbaarheid (ggz, psychiatrie, LVB etc.)

C Mensen die een woning zoeken vanuit kwetsbaarheid (bv. voor gezinssituatie snel uit huis moeten)

VRAAG EN AANBOD SOCIALE HUUR WONINGEN

Steeds meer mensen zullen zelfstandig in de wijk blijven wonen. Langer zelfstandig wonen geldt voor mensen met een psychiatrische of verstandelijke beperking en jongeren die uitstromen uit een instelling óf een thuissituatie. Ook stromen er mensen uit vanuit de maatschappelijk opvang (opvang voor mensen die dakloos zijn of dreigen te raken). We spreken daarom niet alleen over langer zelfstandig, maar ook over meer zelfstandig.

bijschrift bij foto

A. Uitstroom uit beschermd en begeleid wonen, maatschappelijke opvang en jeugdzorg

Van de uitstroom uit beschermd en begeleid wonen, de maatschappelijke opvang en van de 18-plussers, die de jeugdzorg verlaten is een inschatting gemaakt per jaar.

Berekening aantal benodigde woningen gemeente Rheden

Woonvorm	Totaal aantal bewoners	Inschatting uitstroom personen per jaar
Beschermd of begeleid wonen	245	18
Jeugdzorg	15	3
Totaal aantal benodigde woningen per jaar		**21**

Er is behoefte aan betaalbare huurwoningen, omdat de bewoners (over het algemeen) een laag inkomen hebben. Er wordt door zorgpartij en bewoner wel eens een oplossing gevonden in de particuliere huursector, maar het overgrote deel is aangewezen op sociale huurwoningen van de woningcorporaties.
Om de uitstroom niet te vertragen is er voldoende aanbod van betaalbare woningen nodig. Ook de juiste zorg of begeleiding na uitstroom is van belang. In 2019 hebben Vivare, Gemeente Rheden en zorgpartijen een samenwerkingsovereenkomst getekend, waarin afspraken staan over de uitstroom uit beschermd en begeleid wonen naar zelfstandig wonen. Over het woningaanbod staat opgenomen dat Vivare jaarlijks 20-25 doorstroomwoningen beschikbaar stelt. Zij kunnen dit aantal echter niet garanderen, omdat de druk op de sociale huurmarkt groot is en bij de toewijzing gekeken wordt naar passendheid qua huurprijs/inkomen en locatie. De wachttijd voor een doorstroomwoning is de afgelopen tijd al opgelopen tot 1 jaar.

B. Zelfstandig wonen met kwetsbaarheid (ggz, psychiatrie, lvb etc.)

Er zijn ook mensen met een kwetsbaarheid, die vanuit hun ouderlijk huis zelfstandig gaan wonen. En er zijn mensen, die tijdens hun leven psychische klachten krijgen of door een ongeluk of ziekte een stoornis krijgen. Al deze mensen wonen ook in een reguliere woning in de wijk met de benodigde hulp en ondersteuning. De sociale huursector vervult een belangrijke rol in de huisvesting van deze groep. Omdat er langer en meer zelfstandig wordt

gewoond, neemt ook deze groep toe. Dit verhoogt de druk op de sociale huursector. En het vraagt ook om een goede opvang in de buurt. Deze mensen kunnen zelfstandig wonen, maar niet zonder steun en acceptatie van hun omgeving. Daarnaast moet vanuit de zorg bekeken worden welke hulp en begeleiding nodig is.

C. Mensen, die een woning zoeken vanuit kwetsbaarheid (bijv. ongezonde gezinssituatie)
Er zijn incidenteel complexe gezinssituaties, waarbij hulpverleners constateren dat een andere woning voor één of meerdere gezinsleden kan bijdragen aan het oplossen van de problemen. Het gaat hierbij om ca. 5 situaties per jaar waar de gemeente bij betrokken is. Omdat de druk op de sociale huursector groot is, zetten we in op meer sociale huurwoningen, waaronder flexwoningen. Dit zijn tijdelijke woningen, waar mensen kunnen wonen om de ruimte en rust te creëren, waardoor ze hun problemen beter aan kunnen pakken. Vanuit de flexwoning kan de inwoner zoeken naar een structurele woonplek.

Toelichting

Waarom zijn sociale huurwoningen nodig?

Voor alle inwoners, die wonen met zorg nodig hebben, is het uitgangspunt dat zij zelfstandig wonen, zolang of zodra dat mogelijk is. Zij krijgen daarbij zorg of ondersteuning op maat aangeboden. Dit betekent dat er minder mensen zullen instromen in zorginstellingen en meer mensen zullen uitstromen uit zorginstellingen. In de meeste gevallen zijn deze inwoners qua inkomen aangewezen op de sociale huurvoorraad. De druk op de sociale huurvoorraad wordt dus groter. De trend van de afgelopen jaren is dat er minder sociale huurwoningen vrijkomen. Dat betekent dat de slaagkans omlaag gaat (Rapportage Woonruimteverdeling Entree 2022).

Landelijk is dezelfde trend zichtbaar. Het Rijk heeft daarom aangegeven dat elke gemeente toe moet groeien naar 30% sociale huur. In Rheden zitten we nu op 29% sociale huurwoningen (Regionale woningmarktmonitor 2021). In de Woondeal 2.0 regio Arnhem Nijmegen (2023) hebben we daarom afgesproken dat elke gemeente vanaf medio 2023 de eis gaat stellen dat 30% van de nieuwbouw in het sociale huursegment komt. Kanttekening: een bouwproject duurt meestal 7-10 jaar, dus we zijn jaren verder voordat deze woningen gerealiseerd zijn.

Om ook op de korte termijn sociale huurwoningen toe te voegen zetten we in op flexwoningen. De woningen worden meestal modulair in de fabriek gemaakt, waardoor er minder stikstofuitstoot is en het bouwproces veel korter is. Het Rijk heeft aangegeven 2.000 flexwoningen in voorraad te willen hebben, die door gemeenten aangekocht kunnen worden. We gaan proberen hier gebruik van te maken. De flexwoningen zijn niet alleen bedoeld voor deze doelgroep, maar ook voor starters en statushouders. Met de woningcorporatie maken we afspraken over het effectief toewijzen van de flexwoningen. Er wordt rekening gehouden met wat passend is voor de inwoner, gezien de tijdelijkheid van de woonsituatie.

Hoe kunnen inwoners met zorg goed opgenomen worden in de wijk?

Welke stap naar zelfstandig wonen een inwoner ook maakt, het is van belang dat er een doorlopende lijn is van zorg en ondersteuning. Dit vraagt om goede samenwerking tussen zorg- en welzijnspartijen, gemeente en woningcorporatie. Ook dit is vastgelegd in de werkafspraken over uitstroom uit beschermd en begeleid wonen met Vivare en zorgpartijen. De zorgpartij geeft aan hoe de ondersteuning voortgezet gaat worden en zorgt voor een zachte landing van de bewoner in de wijk. Hierbij kan samenwerking tussen de zorgverlener en voorzieningen in de wijk heel waardevol zijn. Als omwonenden de situatie en de persoon leren kennen, is er vaak veel meer begrip en acceptatie. Inzet op opbouw van een netwerk in de buurt is voor iedereen positief. Inwoners zijn onderdeel van de wijk en kunnen gebruik maken van voorzieningen in de wijk zoals bijvoorbeeld een tussenvoorziening, een dorpshuis waar professionele ondersteuning aanwezig is wanneer nodig.

Deze inwoners hebben geen specifieke eisen als het gaat om de fysieke leefomgeving. De sociale leefomgeving is juist wel van groot belang. Inwoners geven aan het liefst in de buurt van hun huidige zorginstelling te wonen, zodat ze daar op terug kunnen vallen. Bij de toewijzing moet wel goed gelet worden op de veerkracht in de buurt. Op dit moment zijn er gebieden met een concentratie van woningen met lage huur. Dat zijn de woningen waar veel inwoners met een zorg of ondersteuningsvraag terecht komen. Voor de toewijzing van woningen is het van belang dat de concentratie niet té hoog wordt. De woningcorporaties houden hier rekening mee bij het toewijzen van woningen.

4.3 SENIOREN IN EEN WOONZORGINSTELLING

DOELGROEP

Dit zijn senioren, meestal 75-plus, die wonen in een zorgcomplex. Zij hebben een beperking door ouderdom of ziekte, waardoor zelfstandig wonen niet meer lukt. Een zorgindicatie is verplicht. Het huis biedt behandeling, verpleging, zorg en begeleiding in een beschermde woonomgeving. We onderscheiden twee groepen: mensen met dementie (PG psychogeriatrische zorgvraag) en mensen met chronische lichamelijke aandoeningen (SOM somatische zorgvraag).

VRAAG EN AANBOD VERZORGINGS- EN VERPLEEGHUISPLEKKEN

Om de vraag naar 24-uurs zorgwoningen voor senioren goed in beeld te brengen, maken we gebruik van het meest recente onderzoek dat Companen voor Attent heeft gedaan (Marktonderzoek Attent nov. 2020). *Meer informatie over dit onderzoek is terug te vinden in bijlage 1.*

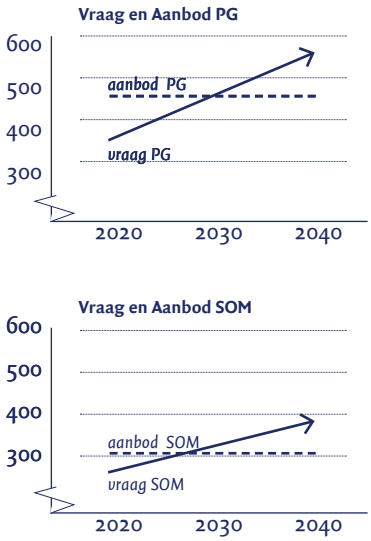

Bron vraag: onderzoeksrapport Companen uitgevoerd in opdracht van Attent (november 2020). Bron aanbod: cijfers zorginstellingen (2022)

Na 2030 tekort aan verpleeghuisplekken

Tot 2030 is er voldoende aanbod aan zowel zorgplekken voor senioren met een chronische lichamelijke zorgvraag als voor senioren met dementie. In 2040 wordt er wel een tekort verwacht van ca. 80 plekken voor senioren met een lichamelijke zorgvraag en een tekort van ca. 110 plekken voor senioren met dementie.

Tot 2030 is er in de kernen Velp en Rheden voldoende aanbod aan verpleeg-huisplekken, daarna ontstaat er in 2040 een klein tekort in Rheden (en de Steeg) (-10) en Velp (-30). In Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren) is er nu al een klein tekort (-10) dat oploopt richting 2040 (-140).

Regionale rol woonzorginstellingen

Wanneer senioren verhuizen naar een woonzorginstelling spelen meerdere factoren mee. Senioren kiezen ervoor om zo dicht mogelijk bij de oude woonplaats te blijven of senioren kiezen juist voor nabijheid van vrienden en familie. Zeker voor senioren met specifieke psychogeriatrische zorgbehoeften is het belangrijk te kijken naar de regionale vraag. In Dieren wordt door Attent invulling gegeven aan deze regionale rol.

Toelichting

Hoe zorgen we voor voldoende woonaanbod voor senioren, die 24 uurs zorg nodig hebben?

Er is een toenemend aantal senioren en senioren worden steeds ouder: de dubbele vergrijzing. Daartegenover staat een afnemend aantal zorgverleners en mantelzorgers. Het Rijk heeft met het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor senioren een nieuwe koers ingezet. Het is de bedoeling dat senioren nog langer zelfstandig blijven wonen met alle zorg en ondersteuning, die nodig is. Zo stromen er minder senioren in bij de verpleeghuizen en is uitbreiding van de huidige verpleeghuiscapaciteit niet tot nauwelijks nodig. Wonen en zorg worden verder gescheiden en er is een grotere rol weggelegd voor welzijnswerk. In plaats van intramurale zorgcomplexen wil het Rijk inzetten op geclusterde woonvormen met zorg aan huis op basis van de Wlz (Wet langdurige zorg). Dit heet zelfstandig wonen met VPT (Volledig Pakket Thuis). In onze gemeente ontstaat er pas na 2030 een tekort aan verpleeghuisplekken. Maar ook wij zullen moeten voorsorteren op deze nieuwe manier van wonen voor senioren met een zwaardere zorgvraag. Woningcorporaties, zorgpartijen en gemeente hebben elkaar nodig bij de realisatie van deze geclusterde woonvormen. In de Blijfwijk zetten we daarom in op het toevoegen van geclusterde woonvormen, onder andere voor mensen met dementie (ca. 4% van de nieuwbouw).

Het verder scheiden van wonen en zorg laat wel de deur open voor instellingen die de zorg op deze manier organiseren. Op dit moment zijn dat veel particuliere initiatieven. De particuliere instellingen geven invulling aan een deel van de vraag, maar zijn niet voor iedereen toegankelijk. Een neveneffect van een groot aanbod van particuliere instellingen kan zijn dat alleen nog de inwoners met een laag inkomen intramuraal gaan wonen. Dit heeft effect op de financiering van deze organisaties. De bijdrage die inwoners bij een intramurale woonplek betalen is inkomensafhankelijk. Aan de andere kant zorgen deze particuliere initiatieven voor een breder aanbod, vaak afgestemd op een specifieke doelgroep (bijvoorbeeld op basis van geloof, geaardheid of idealisme). We bewaken de goede balans, passend bij de samenstelling van de Rhedense inwoners. We zetten vooral in op initiatieven die voor alle inwoners toegankelijk zijn. We bieden daarnaast op kleine schaal ruimte voor initiatieven gericht op specifieke doelgroepen, passend bij de omvang van die doelgroep binnen de gemeente Rheden (per kern 15-20% van het totale aanbod wonen 24-uurs zorg voor senioren). Dit leggen we vast in het afwegingskader.

Hoe kunnen we zorg en ondersteuning voor senioren op peil te houden?

De zorg piept en kraakt. Er is een groot tekort aan zorgpersoneel en de verwachting is dat dit alleen maar gaat toenemen. Zorgorganisaties verwachten een groter beroep te gaan doen op de naasten van de inwoners. Bij de ondersteuning van mantelzorgers moet er ook aandacht zijn voor de groep mantelzorgers betrokken bij mensen in woonzorginstellingen. Hiervoor werken we samen met het MVT (Mantelzorg Vrijwillige Thuiszorg) en met de zorgorganisaties zelf. In de Blijfwijk zien wij de woonzorginstelling als een belangrijke spil in de wijk. Voorzieningen binnen de zorginstelling kunnen een rol gaan vervullen voor wijkbewoners. En door levensloopgeschikte woningen toe te voegen in de buurt van de woonzorginstelling is zorg aan huis makkelijker te organiseren. Andersom kunnen de inwoners van de Blijfwijk en de welzijnspartijen en dorpshuizen ook een rol spelen in het omzien naar elkaar. Door zorgnetwerken op te bouwen is het beter mogelijk de zorg op peil te houden.

In gesprek met senioren met een somatische zorgvraag in De Oude Plataan in Dieren.

4.4 MENSEN MET EEN LICHAMELIJKE OF (LICHTE) VERSTANDELIJKE BEPERKING

DOELGROEP

A Lichamelijke beperking

De groep mensen met een lichamelijke handicap is zeer divers. Wij concentreren ons hier op de woonvraag van mensen die vanwege hun handicap een beroep doen op de Wlz (Wet langdurige zorg). Dat betekent dat zij 'levenslang en levensbreed' ondersteuning nodig hebben, aan huis of in een zorginstelling. Het gaat om mensen die permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben. Ook mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) vallen onder de doelgroep lichamelijk gehandicapten (LG). Deze inwoners wonen nu vaak in woonvoorzieningen samen met verstandelijk gehandicapten.

B Verstandelijk beperking

Ook binnen de groep mensen met een verstandelijk beperking zijn er grote verschillen. Zo zijn er mensen met een zeer zware verstandelijke beperking. Dit kan samen gaan met lichamelijke beperkingen. Er zijn mensen met een verstandelijke beperking, die wonen met zorg nodig hebben. En er zijn mensen met een lichte verstandelijke beperking (LVB), die zoveel mogelijk zelfstandig wonen, maar daar nog wel ondersteuning bij nodig hebben. Zij wonen geclusterd of gespikkeld [1] . Deze laatste groep (LVB) valt grotendeels onder de Wmo (wet maatschappelijke ondersteuning). De andere groepen vallen onder de Wlz.

VRAAG EN AANBOD HUISVESTING VOOR INWONERS MET EEN BEPERKING

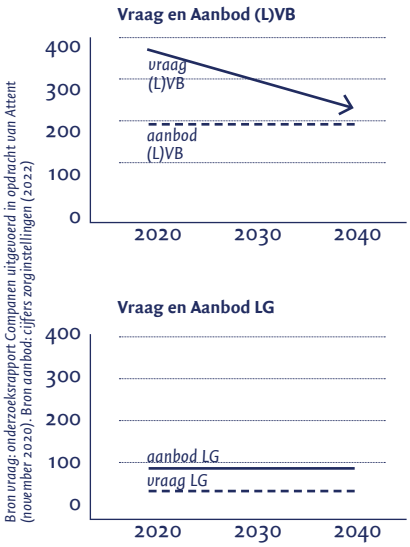

Bron vraag: onderzoeksrapport Companen uitgevoerd in opdracht van Attent (november 2020). Bron aanbod: cijfers zorginstellingen (2022)

Van oudsher waren bewoners niet gebonden aan de regio, er waren grote instellingen, het liefst in het groen, waar mensen met een beperking heen verhuisden en samen woonden. Ook in de gemeente Rheden wonen daardoor verhoudingsgewijs meer mensen met een beperking. Er kregen 8,7 op de 1000 inwoners een VG (verstandelijk gehandicapt) indicatie, in Nederland is dat 6,3 op de 1000 inwoners (Companen 2019).

Het is in de loop der jaren steeds belangrijker geworden om in de buurt van familie en vrienden te wonen. Bij het vooruitkijken naar de vraag in 2040 is rekening gehouden met een meer evenwichtige spreiding in de regio. Afspraken over meer spreiding over de regio zullen een plek krijgen in de regionale Woonzorgvisie. De vraag naar huisvesting voor mensen met een verstandelijke beperking neemt daarom fors af in onze gemeente de komende jaren. De vraag naar huisvesting van mensen met een lichamelijke beperking blijft gelijk.

Gemeentebreed

Uit het onderzoek van Companen komt dat in 2040 er nog iets te weinig aanbod is voor mensen met een verstandelijke beperking (-26) en iets te veel aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking (+38). Deze cijfers zijn getoetst bij de zorgpartijen. Zij geven aan dat er nooit echt goed zicht is geweest op de cijfers, dus ze vinden het moeilijk te beoordelen. Trends die ze zien zijn: er is vergrijzing onder de doelgroep, wat kan bijdragen aan een lagere vraag in de toekomst. Afgelopen jaren wordt wel gezien dat de LVB groep groter is en groeiend is, door de manier waarop we naar LVB kijken en door de manier waarop diagnoses worden gesteld. Uitgangspunt bij de LVB groep is wel zelfstandig wonen indien mogelijk. Een tussenwoonvorm voor deze groep is een wens. Voor de overige doelgroepen geven zij aan dat koersen op behoud van de huidige plekken een goed uitgangspunt is.

[1] *Gespikkeld wonen betekent dat woningen verspreid zijn over een gebouw, straat of wijk, maar dat er wel een band is met elkaar of met een nabijgelegen zorginstelling.*

Het aanbod voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking bevindt zich verspreid over de kernen, waarvan het meeste aanbod te vinden is in Velp. Het aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking bevindt zich in Rheden en Velp. *Een uitgebreid overzicht van de cijfers van vraag en aanbod is terug te vinden in bijlage 1.*

Toelichting

Hoe helpen we inwoners van intramuraal wonen naar steeds zelfstandiger?

De stap van wonen bij een zorginstelling naar zelfstandig wonen is vaak te groot. Hierdoor wordt de stap naar meer zelfstandigheid niet gezet. Naast het huidige aanbod is er behoefte aan een woonvorm tussen volledig zelfstandig wonen en intramuraal wonen in. Bewoners kunnen hier op een laagdrempelige manier wennen aan meer zelfstandigheid voordat zij helemaal op zichzelf gaan wonen met een eigen huurcontract. Idealiter krijgen zij bij elke stap steeds iets meer woonruimte en minder gedeelde voorzieningen. Dan voelt de volgende stap ook echt als een stap vooruit. Zo'n woonvorm zou een goede aanvulling zijn op het aanbod voor jongeren met een licht verstandelijke beperking. De nieuwe woonvorm komt bij voorkeur in de nabijheid van een woonzorginstelling, zodat het leveren van zorg haalbaar is.

De zorgrol van de gemeente is voor deze doelgroep kleiner dan bij de andere doelgroepen, omdat er maar weinig mensen zijn met een Wmo indicatie (gemeente). De meesten vallen onder de Wlz financiering (Rijk). De gemeente heeft daarin geen rol. Voor de mensen met een lichte beperking, die onder de Wmo vallen, kan regulier aanbod passend zijn, zoals sporten bij een sportclub of activiteiten bij een dorpshuis. Daarnaast zijn geïndiceerde vormen van hulp en ondersteuning zoals dagbesteding een mogelijkheid.

Hoe zorgen we voor een inclusieve wijk?

Voor deze mensen is het van belang dat de fysieke leefomgeving toegankelijk is. Wat hiervoor nodig is komt overeen met de uitgangspunten zoals omschreven voor de doelgroep mensen die zelfstandig wonen in een aangepaste woning (hoofdstuk 4.1).

Mensen met een zwaardere verstandelijke beperking zijn meer gericht op activiteiten binnen de zorginstelling. Mensen met een lichte verstandelijke beperking zijn juist gericht op de leefomgeving buiten hun woonplek. Bereikbaarheid van werk en sportclubs zijn belangrijk. We behouden daarvoor een goede OV-verbinding en uitgebreid fietsnetwerk.

Voor beide groepen geldt dat contact met de buurt niet altijd gemakkelijk is. We streven naar inclusieve wijken waar mensen over vooroordelen heen stappen en elkaar leren kennen, zodat iedereen mee kan doen. Dit wordt gefaciliteerd door ontmoetingsplekken in de wijk die toegankelijk zijn voor iedereen. Denk hierbij aan de dorpshuizen of de tussenvoorzieningen wanneer meer ondersteuning nodig is. Incluzio ondersteunt de verbinding in de wijk door ondersteuning te bieden aan dorpshuizen, inwonersinitiatieven en buurtnetwerken waar nodig.

Gea Hofstede in gesprek met bewoners van de Klaprosstraat in Rheden (Siza)

4.5 MENSEN BINNEN BESCHERMD WONEN EN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

DOELGROEP

Dit zijn mensen met multiproblematiek die niet zelfstandig- dat wil zeggen zonder begeleiding- kunnen wonen. Voorbeelden zijn personen met een verslaving, psychische stoornis(sen) of psychosociale problematiek. Deze inwoners wonen “beschermd” of “begeleid” in een kamer, studio of appartement in een pand waar meerdere zorgcliënten wonen. Zij worden ondersteund in hun dagelijks leven door hun zorgaanbieder. In de meeste gevallen is de zorgaanbieder ook de verhuurder van de kamer, studio of appartement. De zorg en de huisvesting zijn bijna altijd gekoppeld.

VRAAG EN AANBOD

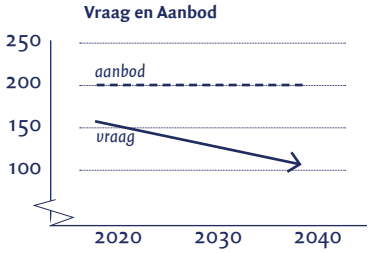

Bron vraag: onderzoeksrapport Companen uitgevoerd in opdracht van Attent (november 2020). Bron aanbod: cijfers zorginstellingen (2022)

Gemeentebreed

Om de vraag naar woonplekken binnen het beschermd wonen te onderzoeken is door onderzoeksbureau Companen rekening gehouden met een betere spreiding van het beschermd wonen over de regio. De gemeente Rheden huisvest nu veel mensen in het beschermd wonen. In de regio Centraal Gelderland is het gemiddelde 3,1 per 1000 inwoners. In de gemeente Rheden hebben we het over 3,7 per 1000 inwoners. Landelijk ligt het gemiddelde overigens nog een stuk lager met 2,0 per 1000 inwoners.

Er is in de gemeente Rheden meer aanbod dan vraag naar woonplekken beschermd wonen. Dit overschot zal de komende jaren toenemen. Er is nu een overschot van 42 woonplekken en dit loopt op naar 106 woonplekken in 2040. Omdat de woonplekken niet leeg staan, betekent dit dat we mensen opvangen vanuit de regio.

Vraag en aanbod uitgesplitst naar de drie kernen

Het meeste aanbod beschermd wonen is in Velp. Dit betekent dan ook dat er in Velp een overschot is van ca. 80 plekken. In Rheden (en de Steeg) is vraag en aanbod in evenwicht en in Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren) is er een tekort (ca. 35 plekken). Het overschot in Velp en Rheden/De Steeg neemt toe richting 2040. En in Dieren/Spankeren/Ellecom/Laag Soeren neemt het tekort af tot ca. –10 in 2040.

Hoe organiseren we beschermd wonen samen met de regio?

We geven in de regio verder invulling aan de regionale kadernota beschermd wonen en het bestuurlijk akkoord. Door de geleidelijke invoering (van Rijkswege) van een nieuw financieel verdeelmodel is er stap voor stap minder geld beschikbaar voor beschermd wonen. Dit vraagt om een afbouw van regionale Wmo voorzieningen Beschermd Wonen en een opbouw van lokale Wmo-voorzieningen Beschermd Thuis in de regio. Regionaal zetten we daarbij in op een vangnet met (tijdelijke) (verblijfs)voorzieningen. Hierbij wordt juist ook gekeken naar voorzieningen die één gemeente voor zich niet alleen kan realiseren met het oog op de schaal of de noodzakelijke expertise.

In Rheden is ruim voldoende aanbod binnen woonzorgvoorzieningen (7 x 24 uur) voor onze inwoners. Regionaal wordt ingezet op een realistisch afbouwscenario waarbij wordt gekeken naar herverdeling van voorzieningen. Het belang van de inwoner blijft altijd vooropstaan. Dit wordt verder vormgegeven in een regionaal plan.

Hoe komen we van beschermd wonen naar beschermd thuis?

Beschermd wonen wordt in de toekomst veel meer 'in de wijk' georganiseerd. We noemen dit beschermd thuis. Om beschermd thuis mogelijk te maken is het belangrijk dat er voldoende woningen beschikbaar zijn. Veelal gaat het om een doelgroep die afhankelijk is van sociale huurwoningen. Als er geen woningen beschikbaar zijn, is uitstroom naar de wijk niet mogelijk. Inwoners wonen in de wijk, maar krijgen hierbij wel ondersteuning. In de wijk is begeleiding mogelijk vanuit zowel zorg als welzijn. Samen met inwoners (vertegenwoordigers), netwerkpartners en lokale aanbieders van beschermd wonen zullen wij invulling geven aan de opgave om van beschermd wonen naar beschermd thuis te gaan. We werken een lokaal uitvoeringsplan 'Beschermd Thuis' uit. Binnen het plan houden we oog voor de draagkracht, veiligheidsbeleving en leefbaarheid van een wijk.

Inwoners wonen beschermd in de wijk waar dit kan en mogelijk is. Er wordt ingezet op af- en opschaling van zorg, waarbij gemeentegrenzen niet in de weg staan. Er is een terugvaloptie voor inwoners als het (even) nodig is. We behouden de afspraken met Vivare en zorgpartijen rondom de uitstroom van inwoners uit beschermd wonen of de maatschappelijke opvang. We zetten in op 30% sociale huurwoningen zodat inwoners uit kunnen stromen.

We zetten niet alleen in op wonen in de wijk, maar ook op het meedoen in de wijk. We ondersteunen mensen bij het zelfstandig wonen door in te zetten op een breed welzijnsaanbod. We faciliteren de samenwerking tussen de formele zorgaanbieders en alle vormen van ondersteuning binnen het welzijnswerk. Samen zetten we in op een zachte overgang van een woonzorginstelling met 24-uursbegeleiding naar wonen in de wijk. Bij de overgang naar wonen in de wijk wordt ingezet op een woning zo dicht mogelijk bij het netwerk van de inwoner.

Jongeren die beschermd wonen bij het RIWB

BIJLAGE 1 CIJFERS VRAAG EN AANBOD

In deze bijlage volgt per doelgroep een overzicht van vraag en aanbod. Voor senioren in een woonzorginstelling komen de cijfers uit het onderzoeksrapport van Companen uitgevoerd in opdracht van Attent (november 2020). Voor de overige doelgroepen komen de cijfers uit de herijking visie wonen, welzijn en zorg, uitgevoerd door Companen (februari 2020). De vraagcijfers zijn in 2022 nogmaals teruggelegd bij de zorgaanbieders ter controle. De gegevens over het aanbod komen uit 2022. De vraagcijfers per kern zijn berekend door de totale vraag van de doelgroep op te splitsen naar inwonersaantal per kern. Het aanbodcijfer per kern is het huidige aanbod. We delen de gemeente op in drie gebieden: 1. Velp, 2. Rheden (en De Steeg) en 3. Dieren (en Spankeren, Ellecom, Laag Soeren).

1.1 SENIOREN IN EEN WOONZORGINSTELLING

De vraag naar verzorgings - en verpleeghuisplekken gemeente Rheden

	2020	2025	2030	2040
24-uurszorg SOM	260	270	300	390
24-uurszorg PG	360	400	440	570
Totaal	**620**	**670**	**740**	**960**

Bron: Woonzorgweter Companen (2020)

Companen maakt gebruik van het zorgtredemodel, waarbij senioren worden ingedeeld in zorgtredes van lichte naar zware zorgvraag (zorgtrede 1 – 6). Senioren in zorgtrede 6 wonen in een verzorgings- of verpleeghuis (of krijgen Wlz-zorg aan huis via een Volledig Pakket Thuis). Landelijk gaat het om 6% van de 65-plussers. Companen maakt met behulp van data (demografie, inkomen, zorgindicaties etc.) een prognose van de zorgvraag van senioren, uitgedrukt in zorgtredes. Vervolgens wordt de zorgvraag vertaald in een vraag naar wonen met of zonder zorg. Ze doen hierbij aannames over hoe de woonvraag zich in de komende 20 jaar zal ontwikkelen.

Zorgtredenmodel

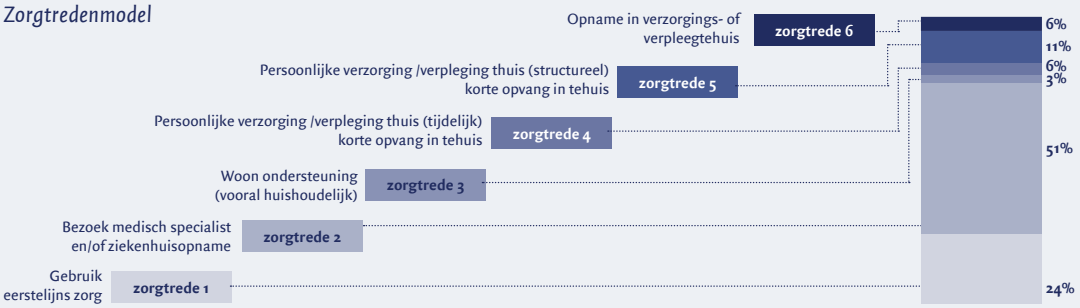

bron: NZA Monitorzrg voor ouderen

Dit wordt afgezet tegen het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken in de gemeente Rheden. Om deze cijfers up-to-date te krijgen hebben we bij alle zorgaanbieders navraag gedaan over hun actuele aanbod.

Het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken gemeente Rheden

	2022
24-uurszorg SOM	308
24-uurszorg PG	456
Totaal	**764**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar verzorgings - en verpleeghuisplekken Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren)

	2020	2025	2030	2040
24-uurszorg SOM	110	110	120	160
24-uurszorg PG	130	140	160	210
Totaal	**240**	**250**	**280**	**370**

Bron: Woonzorgweter Companen (2020)

Het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren)

	2022
24-uurszorg SOM	100
24-uurszorg PG	126
Totaal	**226**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar verzorgings - en verpleeghuisplekken Rheden (en de Steeg)

	2020	2025	2030	2040
24-uurszorg SOM	50	50	50	70
24-uurszorg PG	60	70	80	100
Totaal	**110**	**120**	**130**	**170**

Bron: Gemeente Rheden, afgeleid van rapport Companen (2020)

Het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken Rheden (en de Steeg)

	2022
24-uurszorg SOM	53
24-uurszorg PG	103
Totaal	**156**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar verzorgings - en verpleeghuisplekken Velp

	2020	2025	2030	2040
24-uurszorg SOM	110	120	130	170
24-uurszorg PG	160	170	190	240
Totaal	**270**	**290**	**320**	**410**

Bron: Gemeente Rheden, afgeleid van rapport Companen (2020)

Het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken Velp

	2022
24-uurszorg SOM	129
24-uurszorg PG	253
Totaal	**382**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

1.2 MENSEN MET EEN LICHAMELIJKE OF (LICHTE) VERSTANDELIJKE BEPERKING

De vraag naar huisvesting Verstandelijk beperkt (VB) en lichamelijk beperkt (LB)

	2019	2030	2040
Verstandelijk beperkt Geclusterd wonen	355	290	235
Lichamelijk beperkt Geclusterd wonen	40	40	40
Totaal	**395**	**330**	**275**

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose, Woonzorgweter Companen (2019)

Aanbod huisvesting licht verstandelijk beperkt, verstandelijk beperkt en lichamelijk beperkt

	2022
Licht verstandelijk beperkt en verstandelijk beperkt	44 + 165 = 209
Lichamelijk beperkt	78
Totaal	**287**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

Per Kern

De vraag naar huisvesting verstandelijk- en lichamelijk beperkt Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren)

	2019	2030	2040
Verstandelijk beperkt Geclusterd wonen	142	116	94
Lichamelijk beperkt Geclusterd wonen	16	16	16
	158	**132**	**110**

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose, Woonzorgweter Companen (2019)

Aanbod huisvesting licht verstandelijk beperkt, verstandelijk beperkt en lichamelijk beperkt Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren)

	2022
Licht verstandelijk beperkt en verstandelijk beperkt	12 + 63 = 75
Lichamelijk beperkt	0
Totaal	**75**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar huisvesting verstandelijk- en lichamelijk beperkt Rheden (en de Steeg)

	2019	2030	2040
Verstandelijk beperkt Geclusterd wonen	69	57	46
Lichamelijk beperkt Geclusterd wonen	8	8	8
Totaal	**77**	**65**	**54**

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose, Woonzorgweter Companen (2019)

Aanbod huisvesting licht verstandelijk beperkt, verstandelijk beperkt en lichamelijk beperkt Rheden (en de Steeg)

	2022
Licht verstandelijk beperkt en verstandelijk beperkt	24 + 13 = 37
Lichamelijk beperkt	40
Totaal	**77**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar huisvesting verstandelijk- en lichamelijk beperkt Velp

	2019	2030	2040
Verstandelijk beperkt Geclusterd wonen	143	117	95
Lichamelijk beperkt Geclusterd wonen	16	16	16
Totaal	**159**	**133**	**111**

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose, Woonzorgweter Companen (2019)

Aanbod huisvesting licht verstandelijk beperkt, verstandelijk beperkt en lichamelijk beperkt Velp

	2022
Licht verstandelijk beperkt en verstandelijk beperkt	8 + 89 = 97
Lichamelijk beperkt	38
Totaal	**135**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

1.3 MENSEN BINNEN BESCHERMD WONEN EN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

De vraag woonplekken beschermd wonen (scenario lokaal wonen)

	2019	2030	2040
Vraag	**159**	**109**	**95**

Bron: bevolkingsprognose, beschikkingen BW en landelijke cijfers BW (Companen 2019)

Het aanbod woonplekken beschermd wonen

	2022
Aanbod	**201**

Bron: zorgaanbieders 2022

Vraag en aanbod uitgesplitst naar de drie kernen

De vraag naar woonplekken beschermd wonen per kern

Vraag	2019	2030	2040
Velp	64	44	38
Rheden/De Steeg	31	21	19
Dieren/Spankeren/ Ellecom/Laag Soeren	64	44	38
Totaal	**159**	**109**	**95**

Het aanbod van woonplekken beschermd wonen per kern

Aanbod	2022	
Velp	143	71%
Rheden/De Steeg	30	14%
Dieren/Spankeren/Ellecom/Laag Soeren	28	15%
Totaal	**201**	**100%**

BIJLAGE 2 WETTELIJKE KADERS EN BELEIDSKADERS

De Woonzorgvisie staat niet op zichzelf, maar heeft te maken met wettelijke kaders en beleidskaders. De kaders worden in deze bijlage beschreven.

NATIONAAL

De Nationale Woon- en Bouwagenda maart 2022 Ministerie VRO

De nadruk ligt op het tegengaan van het woningtekort en betaalbaar bouwen.

- 900.000 woningen erbij t/m 2030
- 2/3 deel betaalbaar, waarvan 250.000 sociale huur en 350.000 middenhuur of betaalbare koop

Hieronder vallen zes programma's, waarvan relevant:

Een Thuis voor Iedereen april 2022 beleid voor aandachtsgroepen

Met aandachtsgroepen worden primair bedoeld: mensen met een sociaal of medische urgentie en mensen, die uitstromen uit een intramurale instelling. Daarnaast ook statushouders, arbeidsmigranten, studenten en woonwagenbewoners.

Er zijn vier doelstellingen:

1. Voldoende betaalbare en passende woningen
2. Evenwichtige verdeling over alle gemeenten
3. Combineren van wonen, zorg, welzijn en werk
4. Inzet op preventie

Wonen en Zorg voor senioren november 2022

Er zijn drie actielijnen:

1. Versnelling van de woningbouw: van de 900.000 woningen moeten er 290.000 levensloopgeschikt zijn (32%) onderverdeeld in: 170.000 nultredenwoningen, 80.000 geclusterde woonvormen, 40.000 verpleeghuisplekken op basis van scheiden wonen en zorg.
2. Senioren informeren, ontzorgen en de doorstroming verbeteren
3. Een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten

Wozo Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen juli 2022 Ministerie VWS

De nadruk ligt op langer zelfstandig blijven wonen met goede (digitale) ondersteuning.

Er zijn vijf thema's:

1. Samen vitaal ouder worden
2. Sterke basiszorg voor ouderen
3. Passende Wlz-zorg
4. Wonen en zorg voor ouderen
5. Arbeidsmarkt en Innovatie

Wettelijke kaders

- Gemeentewet
- Huisvestingswet
- Omgevingswet

Het zorgstelsel in Nederland wordt geregeld met vier stelselwetten:

1. de Zorgverzekeringswet (Zvw), richt zich op cure, uitvoering door zorgkantoor
2. de Wet langdurige zorg (Wlz), richt zich op care, uitvoering door zorgkantoor
3. de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), richt zich op ondersteuning, uitvoering door gemeente
4. de Jeugdwet, richt zich op ondersteuning, uitvoering door gemeente

Drijfveren achter deze wetten zijn de kansen om de kwaliteit van de zorg te verbeteren, een integrale aanpak te bevorderen en de zorg in tijden van vergrijzing en chronische aandoeningen toegankelijk en betaalbaar te houden. Uitgangspunt in deze domeinen zijn niet de tekortkomingen, maar de mogelijkheden van mensen. In eerste instantie wordt er een beroep gedaan op het eigen netwerk en middelen voor ondersteuning, maar de ondersteuning is altijd beschikbaar voor diegenen die er niet zelf in kunnen voorzien. Wie is aangewezen op permanent toezicht of 24-uurszorg in de nabijheid, heeft recht op zorg uit de Wlz.

PROVINCIAAL

Actieplan Wonen 2020-2025

- Doelstelling 1: versnelling van de woningbouw
- Doelstelling 2: meer betaalbare woningen
- Doelstelling 3: meer flexibele woonvormen

REGIONAAL

Woondeal 2.0

De Groene Metropoolregio (Arnhem, Nijmegen, de Liemers) heeft 5 opgaven. Wonen en zorg valt onder de Groene Groeiopgave. Voor deze opgave is een Woondeal 2.0 afgesloten met Rijk, Provincie en Regio. Hierin staan afspraken hoe we samen vormgeven aan de woningbouwopgave, de herstructureringsopgave en hoe we de bestaande voorraad beter kunnen benutten. Er is ook aandacht voor circulair bouwen en aandacht voor wonen met zorg.

Koploperregio Wonen en Zorg

De regio is één van de zes koploperregio's als het gaat om wonen met zorg. Dit betekent dat zij in Nederland voorop loopt als het gaat om het in beeld brengen van de regionale woonzorgopgave en het maken van een regionale woonzorgvisie. Hierbij staat de fair share gedachte centraal. We krijgen hierin ondersteuning van het Rijk, de VNG en Platform 31.

Beschermd wonen

De 10 gemeenten in de regio Centraal Gelderland hebben een regionale kadernota 'Samen aan zet' vastgesteld op het gebied van beschermd wonen en de transformatie naar beschermd thuis. Hierin wordt de fair share gedachte verder uitgewerkt.

LOKAAL

Omgevingsvisie

Per 1 januari 2024 wordt de omgevingswet ingevoerd. In de onderliggende omgevingsvisie moet duidelijk worden welke kant de gemeente ruimtelijk op wil. In omgevingsplannen en regels wordt dit nader uitgewerkt. Ook alle ruimtelijke beleidsvisies moeten een plek krijgen in de omgevingsvisie. De Woonzorgvisie zal hier ook een plek in moeten krijgen.

Gemeentelijk beleidskaders

De Woonzorgvisie 2023 zal na vaststelling deel uitmaken van de Woonvisie 2020-2026 Samen wonen in Rheden.

Beleidsterreinen die van invloed zijn op deze visie

- Wmo (of maatschappelijke ondersteuning en zorg)
- Jeugd
- P-wet (of Werk, inkomen en sociale zekerheid of Financiële bestaanszekerheid)
- Wonen
- Ruimtelijke ordening
- Vervoer
- Sport
- Gezondheid

Verantwoordelijkheid gemeente

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om de inwoner de juiste vormen van hulp en ondersteuning aan te bieden.
Wij zien het als onze rol om organisaties die een potentiële bijdrage kunnen leveren aan het vraagstuk wonen en zorg te benaderen en te verbinden met het brede, reeds bestaande netwerk rondom dit thema. Het uitgangspunt daarbij is de eigen kracht van de inwoners en het netwerk om hen heen, aangevuld met een vangnet aan ondersteuning voor inwoners die het niet op eigen kracht redden

BIJLAGE 3 DEFINITIES

Algemeen toegankelijke voorziening – Een algemeen toegankelijke voorziening is bijvoorbeeld een dorpshuis, activiteiten van de welzijnsorganisatie of ondersteuning vanuit MVT (Stichting Meldpunt Vrijwillige Thuishulp Rheden/Rozendaal). Iedereen is welkom. Er is geen beschikking nodig. Dit betekent dat de gemeente niet eerst onderzoekt of je gebruik mag maken van de voorziening.

Ambulantisering - Minder wonen in een instelling, meer wonen en leven in de wijk (met begeleiding).

Destigmatisering – Minder hokjesdenken

Geclusterd wonen - een woonvorm van een aantal woningen/appartementen, waarin mensen zelfstandig wonen en waarbij er een gezamenlijke ruimte is waar deze mensen elkaar kunnen ontmoeten. Zij kunnen indien nodig ondersteuning krijgen.

Intramuraal – Wonen en zorg is niet gescheiden. Inwoners krijgen een volledig pakket van de zorginstelling waar wonen en zorg inzitten. Het gaat om een verpleeghuis, instelling voor gehandicapten of instelling voor inwoners met langdurige psychische problemen.

Levensloopgeschikte woning - woningen voor mensen met een (lichte) lichamelijke beperking. Zie ook bijlage 6.

Nultredenwoning - In een nultredenwoning zijn woonkamer, keuken, badkamer, toilet en tenminste één slaapkamer gelijkvloers, dus op hetzelfde niveau als de voordeur. Ook van buitenaf is een nultredenwoning zonder traplopen bereikbaar (zie bijlage 6).

Psychogeriatrisch (PG) - aandoeningen die samenhangen met achteruitgang van het geheugen, zoals bijvoorbeeld bij dementie.

Somatisch (SOM) – lichamelijke klachten.

Tussenvoorziening / inloophuis – een algemeen toegankelijke voorzieningen met professionele ondersteuning. Zodat ook mensen die ondersteuning nodig hebben hier terecht kunnen.

Volledig Pakket Thuis (VPT) - Bij een VPT blijft men thuis wonen en levert een zorginstelling het volledige pakket zorg vanuit de Wlz.

Zelfstandig (thuis)wonen – Met zelfstandig wonen wordt bedoeld dat inwoners in de wijk wonen, met de benodigde hulp en ondersteuning aan huis. Langer zelfstandig blijven wonen in de wijk kan niet altijd in de eigen woning. Dat kan ook betekenen dat verhuizen naar een meer geschikte woning nodig is.

BIJLAGE 4 WAT HEBBEN INWONERS ONS MEEGEGEVEN?

Zelfstandig wonende senioren

Inwoners geven aan zo lang mogelijk thuis te willen wonen. Daar zitten wel een aantal voorwaarden aan. In ieder geval willen mensen zo lang mogelijk samen met hun partner zelfstandig blijven wonen. Hiervoor is de aanwezigheid van de juiste zorg noodzakelijk, zowel voor de zorgbehoevende als voor de mantelzorger. De aanwezigheid van zorg die altijd beschikbaar is wordt ook als voorwaarde gezien om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven. Vrije keus van zorgleverancier wordt gewaardeerd, al wordt hier flexibel mee omgegaan. Het mag ook een standaard aanbieder zijn waar je voor betaald, maar waarvan je af mag wijken voor meerkosten. De beschikbaarheid van voorzieningen in de woonlocatie of dichtbij worden gewaardeerd. Inwoners benadrukken ook de verantwoordelijkheid die mensen zelf hebben bij het ouder worden. Iedereen moet zichzelf voorbereiden op het ouder worden en eventuele aanpassingen die dat vraagt in de woonsituatie.

Senioren woonachtig in woonzorgcomplex

Deze bewoners waarderen het samen wonen met elkaar, de vele ontmoetingsmogelijkheden en het veilige gevoel omdat de zorg dichtbij is. Er zijn veel voorzieningen in het huis, zoals een restaurant, een sportruimte en een kapsalon. Ook worden er veel activiteiten georganiseerd in het huis. De bewoners maken hier graag gebruik van. Voorzieningen buiten het huis zijn moeilijker te bereiken, omdat veel bewoners hulp nodig hebben om naar buiten te gaan. Deze hulp is niet altijd beschikbaar. Bewoners komen vaak uit de regio, maar niet altijd uit de gemeente. Zij willen bijvoorbeeld graag dicht bij hun kinderen wonen of zij stromen door vanuit revalidatie of kortdurend verblijf in Intermezzo in Dieren. Bewoners geven aan dat je vooruit moet denken en kiezen als er nog iets te kiezen valt, invloed op waar zij komen te wonen vinden ze erg belangrijk.

Mensen met een lichamelijk of (lichte) verstandelijke beperking

De bewoners van de Klaproosstraat wonen zelfstandig in studio's, maar er is altijd begeleiding aanwezig en er zijn gezamenlijke woonkamers en keukens. De vrijheid om te gaan en te staan waar je wilt en aan de andere kant deel van de groep kunnen zijn werden erg gewaardeerd. Ook het terug kunnen vallen op de begeleiding geeft een veilig gevoel. De studio's werden wel erg klein gevonden (35m2), een aparte slaapkamer zou het gevoel van zelfstandigheid nog vergroten. Iedereen werkt een aantal dagdelen per week. En er wordt veel gebruik gemaakt van sportvoorzieningen. Of de voorzieningen dichtbij zijn of bijvoorbeeld in Arnhem wordt niet als probleem ervaren. Er wordt veel gebruik gemaakt van het OV, dus goede verbindingen zijn voor deze bewoners belangrijk. Doorstromen naar een geheel zelfstandige woning is voor sommige bewoners wenselijk, maar erg moeilijk op dit moment.

Mensen binnen beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De meeste mensen wonen heel fijn, de gezamenlijke activiteiten en de begeleiding worden zeer gewaardeerd. Ook de contacten met de buurt zijn goed. Bij sommige panden zijn er wel wensen als het gaat om de huisvesting: gehorig, geen eigen badkamer, kleine kamers. Meer activiteiten, zoals samen koken, maar ook meer evenementen in het dorp zijn gewenst. De activiteiten van Incluzio zijn niet bij alle mensen bekend. Sportvoorzieningen worden goed benut, als deze wat verder weg zijn is dit geen probleem. Doorstromen naar een zelfstandige woning is moeilijker geworden, omdat er minder aanbod is en meer vraag naar goedkope sociale huurwoningen. Ook financieel is het moeilijker geworden om rond te komen met alle gestegen prijzen.

BIJLAGE 5 DEELNEMERS BRAINSTORMSESSIES WONEN EN ZORG

Belanghebbenden zijn breed uitgenodigd: alle zorg- en welzijnspartijen, het zorgkantoor, vertegenwoordigers van bewoners, huisartsen, fysiotherapeuten, makelaars, ontwikkelaars, raadsleden en ambtenaren.

We hebben 4 bijeenkomsten georganiseerd waarbij telkens één doelgroep van wonen met zorg centraal stond. Dit waren de deelnemers, die met ons mee hebben gedacht:

Doelgroep: Ouderen zelfstandig thuis

Vivare Huurdersvereniging Rheden Attent Incluzio
Huisarts Cosbo RaadsledenD66 en PvdA Gemeente

Doelgroep: Ouderen 24- uurs zorg

Attent Walvoort ontwikkelaars Raadslid PvdA Gemeente

Doelgroep: Beschermd wonen

Siza Woonzorgnet RIBW Next
Vivare Raadsleden PvdA en CU Gemeente

Doelgroep: Mensen met een beperking

Elver Siza Incluzio Raadslid PvdA
Gemeente

BIJLAGE 6 RICHTLIJNEN LEVENSLOOPGESCHIKTE EN ROLSTOELGESCHIKTE WOONRUIMTEN

Richtlijnen uit de Huisvestingsverordening aangevuld met gemeentelijke eisen voor levensloopgeschikt plus en nultredenwoningen. De aanvullingen zijn schuingedrukt.

LEVENSLOOPGESCHIKTE WOONRUIMTEN

1. Goed bereikbare entree

a) De entree van de woonruimte dient goed bereikbaar te zijn, dat wil zeggen dat een bewoner/bezoeker die gebruik maakt van loophulpmiddelen de woning goed moet kunnen gebruiken.
b) De toegangsroute naar een woning dient verhard en voldoende stroef te zijn.
c) Breedte van de toegangsroute dient groter dan 900 mm te zijn.
d) Hoogteverschil dient kleiner dan 250 mm te zijn, te overbruggen met helling niet steiler dan 1:12.
e) De toegangsroute naar een woongebouw dient verhard en voldoende stroef te zijn.
f) Breedte van de toegangsroute groter dan 1200 mm.
g) Hoogteverschil tussen 250 en 500 mm, te overbruggen met een helling niet steiler dan 1:12.
h) Hoogteverschil vanaf openbare weg mag niet meer zijn dan 500 mm.
i) Bij appartementen dient een lift aanwezig te zijn voor woonruimten die niet op de begane grond liggen.
j) Aan de buitenzijde van de voordeur dient een vrije ruimte van minimaal 1200 x 1200 mm te zijn, op waterpas niveau. Aan de binnenzijde minimaal 1200 m breed en 1500 mm diep met ruimte voor een garderobe.

2. Indeling

Alle primaire ruimten (woonkamer, keuken, toilet, hoofdslaapkamer en badkamer) dienen op één bouwlaag te liggen. Als er verblijfsruimten op meer dan één bouwlaag liggen, zijn ze onderling verbonden door een veilige trap. Als de primaire ruimten (woonkamer, keuken, toilet, hoofdslaapkamer en badkamer) op meer dan één bouwlaag liggen, moet tevens de mogelijkheid aanwezig zijn om een traplift aan te brengen.

Levensloopgeschikte nultredenwoning: Alle primaire ruimten (woonkamer, keuken, toilet, hoofdslaapkamer en badkamer) dienen op één bouwlaag te liggen.

3. Drempels en draaicirkels

a) Voor alle vertrekken geldt dat alle deurposten minimaal 750 mm breed zijn.
Levensloopgeschikt plus: deurposten minimaal 900 mm breed.
b) Een woonruimte van minimaal 19 m2 en een breedte van minimaal 3,30 m, ruimte voor zitten en eten, voldoende vrij uitzicht.
c) Een privé buitenruimte (balkon, terras) van minimaal 2000 x 1200 mm, met de bereikbaarheid conform punt 1c.
d) Een open of gesloten keuken met een aanrechtlengte van bij voorkeur 2400 mm en een vrije ruimte achter het aanrecht van minimaal 1200 mm diep.
e) Een hoofdslaapruimte van minimaal 10 m2, een breedte van minimaal 2700 mm, een vrije bewegingsruimte aan minimaal één lange zijde van een tweepersoonsbed en naar een garderobe kast van minimaal 800 mm.
f) Een badruimte met een bij voorkeur drempelloze douche, wastafel en toilet, en antislipvloer.
Levensloopgeschikt plus: badruimte met drempelloze douche, wastafel en toilet en antislipvloer.

4. De vertrekken

a) Voor alle vertrekken geldt dat alle deurposten minimaal 750 mm breed zijn.
Levensloopgeschikt plus: deurposten minimaal 900 mm breed.
b) Een woonruimte van minimaal 19 m2 en een breedte van minimaal 3,30 m, ruimte voor zitten en eten, voldoende vrij uitzicht.
c) Een privé buitenruimte (balkon, terras) van minimaal 2000 x 1200 mm, met de bereikbaarheid conform punt 1c.
d) Een open of gesloten keuken met een aanrechtlengte van bij voorkeur 2400 mm en een vrije ruimte achter het aanrecht van minimaal 1200 mm diep.
e) Een hoofdslaapruimte van minimaal 10 m2, een breedte van minimaal 2700 mm, een vrije bewegingsruimte aan minimaal één lange zijde van een tweepersoonsbed en naar een garderobe kast van minimaal 800 mm.
f) Een badruimte met een bij voorkeur drempelloze douche, wastafel en toilet, en antislipvloer.
Levensloopgeschikt plus: badruimte met drempelloze douche, wastafel en toilet en antislipvloer.

5. Indien sprake is van een woongebouw (zoals bij appartementen) dienen de volgende voorzieningen te worden getroffen:

a) De aanwezigheid van een intercom/videofoon.
b) Een goede verlichting in de hal, trappenhuizen, bergingen, enz.
c) Een goed voor rollatorgebruikers bereikbare entree.
d) Een goed voor rollatorgebruikers bereikbare berging.
e) Bij de entree van het woongebouw een vrije ruimte aan de buitenzijde van minimaal 1500 mm x 1500 mm, op waterpas niveau.
f) In de entreehal een vrije ruimte van 1500 mm x 1500 mm excl. een vaste zitplaats voor 2 personen.
g) Een lift met een binnenbreedte van minimaal 900 mm breed en 1300 mm diep, met schuifdeur of automatische deur.
h) Verkeersruimten (gangen, galerijen e.d.) van minimaal 1200 mm breed.
i) Licht of elektrisch bedienbare deuren van minimaal 800 mm breed en drempelloos dan wel met een lage drempel.
Levensloopgeschikt plus: deuren minimaal 900 mmm breed en drempelloos.
j) Een stalling en oplaadpunt voor een scootmobiel.
Levensloopgeschikt plus: berging toegankelijk voor scootmobiel: deuren minimaal 900mm breed en draaicirkel in berging en gang voldoende groot voor scootmobiel. Scootmobielberging moet goed bereikbaar zijn vanaf de woning.

6.In de woonruimte dient voldoende comfort (binnenklimaat) te zijn. Indien sprake is van een woongebouw dient dit gebouw voldoende veiligheid (sociale veiligheid, valveiligheid) binnen en buiten de woonruimte te bieden.

7. Corporaties kunnen overeenkomstig certificaat A (rollatorgeschikt) van het Handboek WoonKeur Bestaande Bouw aanvullende eisen stellen.

ROLSTOELGESCHIKTE WOONRUIMTEN

Naast de hierboven voorschriften voor levensloopgeschikte woningen gelden voor rolstoelgeschikte woonruimten de volgende aanvullende voorschriften:

1. Goed bereikbare entree

a) De bezoekbaarheid van de woning dient goed te zijn, dat wil zeggen dat een bewoner/bezoeker die gebruik maakt van een rolstoel de woning goed moet kunnen gebruiken.
b) Aan de buitenzijde van de voordeur dient een vrije ruimte van minimaal 1500 mm x 1500 mm te zijn, op waterpas niveau. Aan de binnenzijde eveneens minimaal 1500 mm x 1500 mm diep met ruimte voor een garderobe.

2. De vertrekken

a) Een privé buitenruimte (balkon, terras) van minimaal 2000 mm x 1500 mm.
b) Een hoofdslaapruimte van minimaal 12 m2, een breedte van minimaal 3000 mm, een vrije bewegingsruimte aan minimaal één lange zijde van een tweepersoonsbed en naar een garderobekast van minimaal 900 mm;
c) De afmetingen van de keuken, hoofdslaapkamer en badkamer dienen zodanig te zijn dat een draaicirkel van 1500mm mogelijk is.
d) Het aanrecht dient onderrijdbaar en nastelbaar te zijn voor iemand in een rolstoel.
e) Een badruimte met extra ruimte in voor de grotere draaicirkel van een rolstoel en extra parkeerruimte naast closet en douchezitje.
f) Wanneer sprake is van drie of meer slaapkamers een apart tweede toilet van minimaal 1100 mm x 850 mm.

3. In het geval van een woongebouw (zoals bij appartementen) dienen alle deuropeningen minimaal 850 mm breed en drempelloos te zijn. Indien dit niet anders kan, dient een drempel maximaal 20 mm hoog te zijn.
Rolstoelgeschikt plus: alle deuropeningen minimaal 900 mm

4. Indien sprake is van een woongebouw (zoals bij appartementen) dienen de volgende voorzieningen te worden getroffen:

a) Een goed voor rolstoelgebruikers bereikbare berging met een bergingsgang van minimaal 1100 mm breed.
b) Verkeersruimten (gangen, galerijen e.d.) van minimaal 1500 mm breed.
c) Bij voorkeur licht of elektrisch bedienbare deuren van minimaal 850 mm breed en drempelloos

Woonzorgvisie

GEMEENTE RHEDEN 2023

WAAROM EEN WOONZORGVISIE?

Al sinds 2016 hebben wij in onze gemeente een woonzorgvisie, omdat we het belangrijk vinden dat er goede huisvesting en een goede leefomgeving is voor mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben. Er verandert veel op het gebied van wonen en zorg, daarom is een nieuwe woonzorgvisie nodig. Vanuit het Rijk wordt nu ook meer gestuurd op wonen met zorg. Alle gemeenten moeten voor 2025 een lokale woonzorgvisie vaststellen. Als regio hechten we veel waarde aan goede samenwerking op het gebied van wonen en zorg. We zijn koploperregio geworden en werken met 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio samen aan een regionale woonzorgvisie. Dit loopt parallel aan het schrijven van de lokale woonzorgvisies, hier vindt wisselwerking plaats.

Voorwoord

In onze gemeente is het fijn wonen, voor iedereen. Ook als je zorg of ondersteuning nodig hebt. We willen dit ook in de toekomst natuurlijk graag zo houden. Om dat voor elkaar te krijgen, staan we de komende jaren voor een aantal grote uitdagingen. De zorg piept en kraakt door het tekort aan personeel en ook in onze gemeente is een groot woningtekort.

Het is belangrijker dan ooit om samen te kijken hoe we wonen en zorg beschikbaar houden voor iedereen. We doen dit lokaal, binnen onze gemeente. Maar we doen dit ook regionaal, samen met onze buurgemeenten. Het Rijk heeft gemeenten een aantal uitgangspunten meegegeven waarmee we aan de slag gaan. Als regio Arnhem-Nijmegen lopen we hierin voorop. Als één van de eerste regio's gaan we aan de slag met een regionale woonzorgvisie. Onze lokale woonzorgvisie helpt ons dit gesprek in de regio aan te gaan.

Voor u ligt de Woonzorgvisie van de gemeente Rheden. De Woonzorgvisie is tot stand gekomen door gesprekken met inwoners, belangenverenigingen, zorgpartijen, de lokale welzijnsorganisatie, woningcorporaties en vastgoedpartijen. Met de Woonzorgvisie geven we gezamenlijk richting aan hoe wij wonen met zorg zien binnen de gemeente Rheden de komende jaren. En wat er nodig is om fijn te kunnen blijven wonen. We willen wonen en zorg beschikbaar houden voor iedereen. We zetten daarvoor in op Blijfwijken – zodat senioren prettig oud kunnen worden in hun eigen wijk. We zoeken naar een goede balans tussen vraag en aanbod, ook in overleg met de regio. We behouden voldoende intramurale woonzorgplekken, maar zetten vooral ook in op een plek voor iedereen in de wijk.

Samenwerking tussen zorg- en welzijnsinstellingen, woningcorporaties en de gemeente is nodig om deze visie tot goede uitvoering te brengen. Daar gaan we samen de schouders onder zetten!

Gea Hofstede
wethouder Volkshuisvesting en Wmo

Gea Hofstede

Inhoudsopgave & leeswijzer

1 → 3

INTRODUCTIE

Voor u ligt onze visie op wonen met zorg in de gemeente Rheden.Deze visie is tot stand gekomen met inbreng van bewoners en alle partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

2 → 4

VISIE

We starten de woonzorgvisie in hoofdstuk 2 met het neerzetten van onze visie op de toekomst van wonen met zorg binnen onze gemeente. In dit hoofdstuk worden 6 belangrijke uitgangspunten voor wonen met zorg omschreven.

3 → 7

DOELEN & ACTIES

In hoofdstuk 3 geven we een eerste invulling aan deze 6 uitgangspunten. Dit gaan we de komende jaren oppakken en verder uitwerken.

4 → 9

VRAAG EN AANBOD PER DOELGROEP

In hoofdstuk 4 is een toelichting te vinden op alle woonzorgdoelgroepen. Hier is verdiepende informatie te vinden over vraag en aanbod en een toelichting op ontwikkelingen die van belang zijn bij de doelgroep.

- 4.1 Zelfstandig wonen in een aangepaste woning 9
- 4.2 Zelfstandig wonen met een lichte zorgvraag 11
- 4.3 Senioren in een woonzorginstelling 13
- 4.4 Mensen met een lichamelijke of (lichte) verstandelijke beperking 15
- 4.5 Mensen binnen beschermd wonen en maatschappelijke opvang 17

& → 20

BIJLAGE

In de bijlage vindt u

1. een toelichting op vraag en aanbod 20
2. wettelijke kaders en beleidskaders 24
3. een begrippenlijst 26
4. een terugkoppeling wat inwoners ons hebben meegegeven 27
5. De deelnemers aan de brainstormsessies 28
6. Als laatste een toelichting op de richtlijnen voor een levensloopgeschikte woning en rolstoelgeschikte woonruimten 29

Colofon

met dank aan alle inwoners en partners wonen, zorg en welzijn, die meegedacht hebben.

Tekst: Gemeente Rheden
Ontwerp: bureau visuele vertalingen | www.bvv.nu
Vaststelling: Juni 2023

1 Introductie

PARTICIPATIE
Deze visie is tot stand gekomen in samenwerking met inwoners, partners vanuit zorg, welzijn en wonen en collega's.

In de 'week van wonen met zorg' zijn wij op bezoek geweest bij inwoners, die wonen met zorg:

Zelfstandig wonende senioren *in Nieuw-Schoonoord*

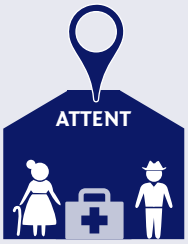

Senioren in verpleeghuis De Oude Plataan *van Attent*

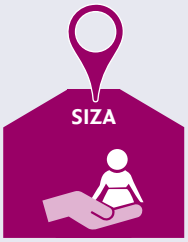

Inwoners, met een licht verstandelijke beperking die begeleid wonen *bij Siza*

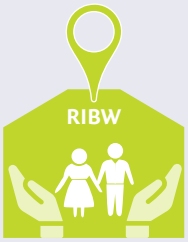

Inwoners, die beschermd wonen *bij het RIBW*

Met hen hebben wij gesproken over wat voor hen belangrijk is bij het wonen met zorg. Op basis van de input vanuit de inwoners zelf en de cijfers zijn we in gesprek gegaan met partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Per doelgroep is er een bijeenkomst geweest. Hierin is gesproken over hoe wonen met zorg er uit moet komen te zien in de gemeente Rheden. In bijlage 5 staat wie de deelnemers waren aan deze bijeenkomsten.

De conceptversie die op basis van de gesprekken met inwoners en partners is opgesteld, hebben we breed besproken met collega's. Hierdoor is er afstemming tussen leefomgeving, wonen, zorg en welzijn. Ook de adviesraad Sociaal Domein heeft meegedacht. Het definitieve concept is nog een keer voorgelegd aan alle partners van wonen, zorg en welzijn. De laatste feedback is verwerkt in deze definitieve versie van de Woonzorgvisie.

KADERS, WET- EN REGELGEVING
De woonzorgvisie wordt onderdeel van de Rhedense Woonvisie 'Samen wonen in Rheden [1]' . Het totaal komt uiteindelijk in de Omgevingsvisie terecht. In de woonzorgvisie richten we ons op de Rhedense doelgroep die woont met zorg en ondersteuning. Deze Woonzorgvisie is de opvolger van de Visie Wonen, Welzijn en Zorg (2016). In bijlage 2 benoemen wij de beleidsterreinen en wettelijke kaders die invloed hebben op de Woonzorgvisie.

Coalitieakkoord 2022 – 2026 'Groener, socialer, dichterbij'

In het coalitieakkoord is het uitgangspunt dat inwoners de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Vrijwillige en professionele zorg en ondersteuning vullen elkaar aan. We helpen inwoners omzien naar elkaar. We hebben hiervoor ondersteuningsaanbod voor iedereen. We zorgen er voor dat iedereen mee kan doen. En we stimuleren vernieuwende woonzorgvormen en passende levensloopgeschikte woningen voor senioren.

[1] "https://www.rheden.nl/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Woonvisie_en_Monitor_woningmarkt" Woonvisie en Monitor woningmarkt - gemeente Rheden

Visie

2

Voor wonen met zorg zien we het volgende toekomstbeeld: de gemeente Rheden is een gemeente waar alle mensen prettig kunnen wonen en leven, ook als je zorg of ondersteuning nodig hebt. De zorgvraag neemt toe (voornamelijk vergrijzing), terwijl er een groeiend personeelstekort is. Het Rijk zet in op:

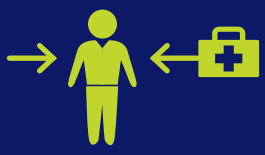

ZELF ALS HET KAN

THUIS ALS HET KAN

DIGITAAL ALS HET KAN

Dit betekent dat er steeds minder mensen intramuraal zullen wonen en steeds meer zelfstandig met hulp aan huis. In deze visie geven we samen met partijen zoals woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en bewonersorganisaties richting aan wonen met zorg binnen de gemeente Rheden.

DIT ZIJN ONZE 6 FOCUSPUNTEN

BLIJFWIJK: EEN GEMENGDE WIJK WAAR JE ALS SENIOR KUNT BLIJVEN WONEN

MEER LEVENSLOOPGESCHIKTE WONINGEN EN VERPLEEGHUISPLEKKEN

EERLIJKE VERDELING VAN WOONZORGPLEKKEN

EXTRA SOCIALE HUURWONINGEN

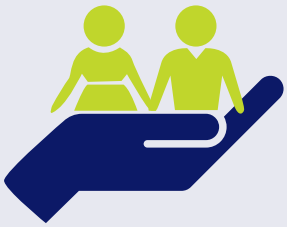

ONDERSTEUNING DICHT BIJ DE INWONER

EEN LEEFOMGEVING DIE UITNODIGT TOT BEWEGEN EN ONTMOETEN

Blijfwijk: een gemengde wijk waar je als senior kunt blijven wonen
In Velp, Rheden en Dieren zetten we in op Blijfwijken. We willen dat senioren in hun eigen wijk kunnen blijven wonen, ook als zij zorg nodig hebben. In de Blijfwijk is er veel aanbod dat geschikt is voor senioren, maar het betekent niet dat er alleen maar senioren wonen. Juist een goede mix van jong, oud en gezinnen is gewenst, zodat de draagkracht en draaglast goed verdeeld is. Senioren kunnen zorg en ondersteuning krijgen in de wijk. De wijk is goed toegankelijk voor senioren en er is ruimte om elkaar te ontmoeten. We maken de Blijfwijken waar zorg, de welzijnsorganisatie, een dorpshuis en woningcorporatie al aanwezig zijn. Samen met inwoners vormen we een krachtig woon- en zorgnetwerk. Er wordt gezocht naar goede oplossingen voor problemen als eenzaamheid, een tekort aan zorgpersoneel en een tekort aan levensloopgeschikte woningen. Schotten tussen wonen, zorg en welzijn worden doorbroken, ook op financieel gebied. Zo werken we aan een toekomstbestendige wijk: de Blijfwijk.

Meer levensloopgeschikte woningen en verpleeghuisplekken
Als mensen beperkingen krijgen hebben zij een huis nodig dat aangepast is. Senioren vormen hierbij de grootste groep. Soms is dit mogelijk in de eigen woning en soms moeten mensen verhuizen. Een aangepaste woning noemen we een levensloopgeschikte woning. In 2030 is er een tekort van ca. 2.000 levensloopgeschikte woningen in onze gemeente. Door nieuwbouw en aanpassing van bestaande woningen willen we dit tekort inlopen. Bij nieuwbouw stimuleren we nieuwe woonvormen voor senioren of een mix van jong en oud. We willen de levensloopgeschikte woningen die er al zijn ook beter benutten. We stimuleren het doorstromen van senioren naar een geschikte woning door een wooncoach in te zetten. En met Vivare maken we afspraken hoe aangepaste woningen zorgvuldig toegewezen kunnen worden.

We zien in de toekomst een tekort aan verpleeghuisplekken in Dieren en omgeving. Op dit moment kunnen er door rijksbeleid geen verpleeghuisplekken bijkomen. Het rijk denkt na over eventuele aanpassingen. We gaan er nu vanuit dat mensen met een zware zorgvraag in de wijk moeten blijven wonen. Ook hen willen we een plek in de wijk bieden door nieuwe woonvormen op basis van VPT (volledig pakket thuis).

Eerlijke verdeling van woonzorgplekken
Ook voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking en voor mensen in beschermd wonen is er een geschikte woonplek binnen de gemeente Rheden. We hebben in de toekomst voldoende aanbod voor mensen met een beperking. Voor mensen in beschermd wonen heeft de gemeente Rheden veel aanbod. Uitbreiding van woonzorgplekken voor beschermd wonen is in Rheden niet nodig. In de regio stemmen we af wat een eerlijke verdeling is van woonzorgplekken over de gemeenten.

Extra sociale huurwoningen

We willen dat mensen zoveel mogelijk zelfstandig wonen. Daardoor is er minder instroom en meer uitstroom uit woonzorginstellingen. Voor mensen die op zichzelf gaan wonen met een zorgvraag zijn extra sociale huurwoningen nodig. We werken toe naar 30% sociale huur over de totale nieuwbouwopgave. Nieuwbouw ontwikkelen duurt lang. Om op kortere termijn meer sociale huurwoningen te realiseren, zetten we in op flexwoningen. Dit zijn woningen die verplaatst kunnen worden en voor een kortere tijd ergens staan. De woningen kunnen sneller gebouwd worden. We letten bij nieuwbouw van sociale huur op de draagkracht van de wijk en een evenwichtige verdeling over de kernen.

Ondersteuning dicht bij de inwoner

Meer mensen wonen zelfstandig, ook wanneer zij hulp of ondersteuning nodig hebben. We organiseren ondersteuning zo dicht mogelijk bij de inwoner. We zorgen voor een omgeving waarin mensen kunnen omzien naar elkaar. Als gemeente zetten we in op sterke buurtnetwerken waarin inwoners elkaar helpen. We maken ontmoeting mogelijk in dorps- en inloophuizen. Iedereen kan in de dorpshuizen terecht, ook mensen met een zorgvraag. Voor wie het nodig heeft moet er ook professioneel zorgaanbod zijn. Om ook in de toekomst iedereen op een passende manier te kunnen ondersteunen, gaan we meer samenwerken met woon-, zorg- en welzijnspartijen.

Een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten

In onze gemeente kan iedereen mee blijven doen. Meer inwoners maken gebruik van een rollator, rolstoel of scootmobiel en meer inwoners hebben slecht zicht of gehoor. De leefomgeving is (nog) niet op alle plekken geschikt. De buitenruimte moet geschikt zijn voor een wandeling en voor ontmoeting, ook met een rollator of een rolstoel. Er moet meer geld beschikbaar komen voor aanpassingen in de leefomgeving, zoals het recht leggen van stoeptegels.

WONEN MET ZORGAANBOD IN DE GEMEENTE RHEDEN

woonzorg ouderen
gehandicapten LVB VB LG
beschermd wonen

Doelen & acties

3 Hoofddoel: De gemeente Rheden is een gemeente waar alle mensen prettig kunnen wonen en leven, ook als je zorg of ondersteuning nodig hebt

DIT ZIJN ONZE ACTIES BIJ DE 6 FOCUSPUNTEN

BLIJFWIJK

We stellen een gemeentelijk projectleider aan die partijen, zoals woningcorporaties, zorg- en welzijns instellingen en bewonersorganisaties bij elkaar brengt om samen te bouwen aan de Blijfwijk. Met deze partijen wordt bepaald waar de Blijfwijken komen en hoe een krachtig woon- en zorgnetwerk kan worden opgebouwd. Doordat schotten tussen partijen worden doorbroken is er ruimte voor creatieve oplossingen. Zo ontstaan er bijvoorbeeld nieuwe woonvormen voor senioren, een efficiënt zorgnetwerk en ontmoetingen tussen jong en oud. De Blijfwijk wordt een toekomstbestendige wijk. In Duiven wordt ook gewerkt aan een Blijfwijk. De eerste stappen om het netwerk te vormen zijn gezet en er zijn al levensloopgeschikte woningen toegevoegd. Deelnemers zijn enthousiast. Het is van belang dat er een trekker is, die partijen samenbrengt. *Gevraagd budget kader-nota: 200.000 euro voor 2 jaar (2024-2025). Na evaluatie (2025) wordt besloten of het project wordt voortgezet.*

MEER LEVENSLOOPGESCHIKTE WONINGEN & VERPLEEGHUISPLEKKEN

2.000 extra levensloopgeschikte woningen worden gevraagd tot 2030. Inlopen van het tekort doen we door:

- 33% van nieuwbouw is levensloopgeschikt plus, 100% van de nieuw te bouwen appartementen is levensloopgeschikt plus en een nultredenwoning (extra eisen zie bijlage 6). Bovenwoningen of soortgelijk type woningen zijn hiervan uitgesloten. We wijken hierbij af van de Woonvisie 2020-2026, omdat 100% levensloopgeschikt niet haalbaar is gebleken. De eisen voor 33% levensloopgeschikt scherpen we aan, omdat gebleken is dat de eisen uit de huidige huisvestingsverordening niet voldoende zijn. *Er zijn vaak nog extra aanpassingen nodig vanuit de Wmo. De extra eisen noemen we levensloopgeschikt plus.*
- Van de nieuwbouw is 13% een geclusterde woonvorm, ook voor mensen met beginnende dementieklachten (4%). Bij voorkeur zijn dit nultredenwoningen.
- Wij stimuleren de eigen verantwoordelijkheid van inwoners bij het aanpassen van bestaande woningen door de regelingen Mijn Huis, Mijn Toekomst en de Toekomstbestendigwonenregeling. *50 inwoners per jaar passen met deze regelingen hun woning aan.*
- Met de woningcorporaties maken we prestatieafspraken dat 350 levensloopgeschikt plus woningen worden gerealiseerd tot 2030, evenwichtig verdeeld over de jaren. Het gaat daarbij om toevoeging door nieuwbouw of aanpassing/labelen van bestaande woningen.

Er is een kleine uitbreiding van woonplekken voor senioren met 24-uurs zorg in Dieren en omgeving mogelijk tot 2030 *ca.10 woonplekken*

We staan open voor initiatieven voor senioren met 24-uurszorg. *180 woonplekken voor 2030-2040.*

Met het afwegingskader zorgen we voor balans tussen aanbod dat toegankelijk is voor alle inwoners en aanbod voor specifieke doelgroepen *(senioren met een bepaald inkomen / met een bepaalde afkomst etc.). Het afwegingskader wordt in beleidsregels voorgelegd aan de raad.*

We zetten in op betere doorstroming en beter gebruik van aangepaste woningen. In 2022 is de wooncoach gestart. De wooncoach ondersteunt > mensen bij de vragen over verhuizen en bij het vinden van een geschikte woning. *Per jaar ondersteunt de wooncoach 25 inwoners bij de zoektocht naar een passende woning. Wegens mooie uitkomsten wordt vervolg budget gevraagd in de kadernota. Evaluatie na het eerste jaar heeft de wooncoach 28 mensen met een woonhulpvraag geholpen, waarvan 3 mensen zijn verhuisd en 2 staan gepland.*

We maken prestatieafspraken met Vivare over het beter benutten en labelen van bestaande levensloopgeschikte en aangepaste woningen.

Wanneer het nieuwe wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting wordt aangenomen dan worden bij de prestatieafspraken tussen gemeente en corporaties ook zorgpartijen betrokken, zodat de samenwerking tussen partijen beter wordt.

EERLIJKE VERDELING WOONZORGPLEKKEN

In 2030 is vraag en aanbod in balans, dat betekent dat er geen toevoegingen nodig zijn voor de doelgroepen beschermd wonen en mensen met een beperking binnen een zorginstelling. Wel faciliteren we een woonvorm tussen zelfstandig en instellingswonen in voor mensen met een licht verstandelijke beperking, die toegroeien naar zelfstandig wonen.

Met de Woondeal 2.0 regio Arnhem Nijmegen als uitgangspunt werken we aan een eerlijke verdeling in de regio. Als koploperregio wonen en zorg maken we een regionale woonzorgvisie, waarbij we het gesprek voeren over een goede verdeling van aandachtsgroepen over de verschillende gemeenten. Ook zijn er regioplannen beschermd wonen waarin een eerlijke regionale verdeling wordt uitgewerkt.

We stellen een afwegingskader vast voor nieuwe woonzorginitiatieven, waardoor we beter kunnen sturen op veerkracht in de wijk.

ONDERSTEUNING DICHT BIJ DE INWONER

Met de opdracht aan een welzijnspartij en met subsidies organiseren we steun zo dicht mogelijk bij de inwoner.

Als gemeente kopen we zorg en ondersteuning in. We zoeken naar oplossingen om hulp en ondersteuning wel betaalbaar en beschikbaar te houden voor iedereen die het nodig heeft. Met onze inkoop sturen we aan op collectieve voorzieningen en deelgebruik.

Voor de ondersteuning van mantelzorgers bieden we een mantelzorgurgentie, die kan aangevraagd worden als iemand een sociale huurwoning zoekt in de buurt van zorgvrager/verlener. Er kunnen mantelzorgunits geplaatst worden als dit ruimtelijk past. En we zetten in op kennisdelen en praktische ondersteuning om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen.

Verdere uitwerking van de ondersteuning dicht bij de inwoner komt in het Koersdocument sociaal domein, *dat eind 2023 wordt vastgesteld in de raad.*

EXTRA SOCIALE HUURWONINGEN

Meer aanbod van betaalbare woningen door:

- **30% sociale huur in de nieuwbouw vanaf 1 juli 2023.** We geven woningcorporaties positie door een toegelaten instelling vast te leggen in het bestemmingsplan (doelgroepenverordening), door inzet van gemeentelijke grond voor sociale huur en door prestatieafspraken met woningcorporaties.
- **30 flexwoningen** toevoegen voor 2025 als pilot en een vervolg in de periode 2025-2030.

Als inwoners uitstromen uit zorginstellingen zorgen we samen met de woningcorporatie en zorgpartij voor een zorgvuldige toewijzing en goede begeleiding. Bestaande werkafspraken worden vernieuwd als dat nodig is.

EEN LEEFOMGEVING DIE UITNODIGT

We voeren de toegankelijkheidsagenda [1] **(2020) uit door:**

- **Het projectgewijs aanpassen van de openbare ruimte,** zoals goede bereikbaarheid, voldoende groen en rustplekken. *Aanvullend budget is nodig*
- **Aanpassingen binnen de blijfwijken** en op de routes naar winkelcentra hebben prioriteit.

[1] https://ap.lc/owpUc

4 Vraag en aanbod per doelgroep

4.1 ZELFSTANDIG WONEN IN EEN AANGEPASTE WONING

DOELGROEP

Inwoners blijven steeds langer zelfstandig wonen, ook met een zorgvraag. Daarvoor is soms een aanpassing nodig aan de woning. De grootste groep zijn de senioren. Daarnaast is er de groep inwoners die op jongere leeftijd behoefte heeft aan een aangepaste woning vanwege lichamelijke beperkingen.

VRAAG EN AANBOD LEVENSLOOPGESCHIKTE WONINGEN

Gemeente Rheden kent in 2020 ca. 11.600 65+'ers, verdeeld over ongeveer 8.000 huishoudens. Naar schatting zijn er ca. 2.300 senioren die een aanpassing in huis nodig hebben. Slechts 500 van deze senioren woont naar schatting in een geschikte woning. 1.800 senioren met een mobiliteitsbeperking woont in een niet geschikte woning.

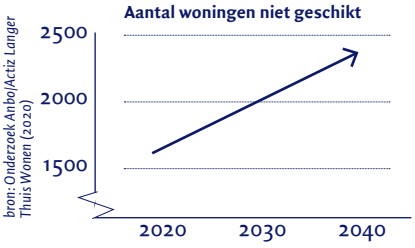

Het aantal senioren (65-plus) zal tot 2040 toenemen van 26% naar 32% (ca. 14.000). De sterkste groei zit in het aantal 75-plussers. Er komen dus steeds meer oudere senioren en zij zullen ook langer zelfstandig blijven wonen. Dit betekent een grotere vraag naar levensloopgeschikte woningen. De verwachting is dat in 2040 ongeveer 2.300 inwoners niet geschikt wonen.

Daarnaast zijn er ook mensen onder de 65 jaar, die een aangepaste woning nodig hebben. Omdat dit om een klein aantal gaat, nemen we deze vraag mee in de vraag van de 65-plussers.

Type woning en spreiding

Het grootste deel van de woningen waar senioren wonen, naar schatting 1.700, is wel geschikt te maken. Wat er nodig is om een woning geschikt te maken, verschilt per woning. Dit kunnen beugels in de badkamer zijn, maar ook een grote investering zoals een uitbouw zodat de slaapkamer gelijkvloers is met de woonkamer.

We verwachten dat de vraag naar levensloopgeschikte woningen als volgt is verdeeld over de verschillende segmenten: 56% van de vraag zich richt op koopwoningen, 30% op sociale huur en 14% op overige huur.

Het aantal senioren is niet gelijk verdeeld binnen de gemeente Rheden. In Velp wonen de meeste senioren, gevolgd door Dieren (en Ellecom, Laag-Soeren en Spankeren). In In Rheden (en De Steeg) en omgeving ligt het percentage senioren het laagst.

Toelichting

Hoe gaan wij om met woningaanpassingen in de gemeente Rheden?

We willen dat iedereen zo lang mogelijk op een prettige manier mee kan blijven doen in de wijk. Inwoners en eigenaren van woningcomplexen hebben zelf een verantwoordelijkheid om na te denken over de toekomstbestendigheid van de woning. Kleine aanpassingen, zoals een inloopdouche in plaats van een bad, kunnen er al voor zorgen dat je langer zelfstandig kunt blijven wonen. Bewustwording is belangrijk en vrijwilligers van Stichting Stoer helpen daarbij. Zij komen op huisbezoek bij 55-plussers en informeren mensen over het aanpassen van het huis. Voor de uitvoering van woningaanpassingen is een gemeentelijke subsidie beschikbaar (Mijn Huis Mijn Toekomst) om een deel van de kosten vergoed te krijgen. Ook kunnen senioren gebruik maken van

een gemeentelijke lening, de Toekomstbestendig Wonen Lening.
Wanneer een woningaanpassing nodig is op basis van een beperking, is er een vergoeding mogelijk via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Vanuit de Wmo worden aanpassingen gedaan wanneer dit nodig is om zelfstandig te kunnen blijven wonen. De Wmo wordt uitgevoerd door de gemeente. We zien dat de aanvragen rondom woningaanpassingen op dit moment al toenemen door de vergrijzing en de verdere scheiding van wonen en zorg. Door de zwaardere zorgvraag komen er niet alleen meer aanvragen binnen, maar ook de complexiteit van de aanpassingen (en daarmee de kosten) neemt toe. Er wordt landelijk toegewerkt naar een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo.

Ook woningen in de sociale huursector worden regelmatig aangepast. Omdat we niet willen dat aanpassingen bij vertrek van een huurder ongebruikt blijven of eruit gesloopt worden, maken we afspraken met de corporaties hoe we hier goed mee om kunnen gaan. Ouderen met een verhuisindicatie voor een levensloopgeschikte sociale huurwoning kunnen soms moeilijk een passende woning vinden. Samen met Vivare onderzoeken we hoe dit komt en nemen we maatregelen om dit te verbeteren.

Hoe gaan wij om met (mantel)zorg en ondersteuning in de gemeente Rheden?

Zorg en welzijn is een gedeelde verantwoordelijkheid van o.a. de inwoner zelf, maatschappelijke partners, zorginstellingen, woningcorporaties en de gemeente. Het uitgangspunt bij het bieden van hulp en ondersteuning is de potentie van de inwoner zelf en zijn of haar netwerk. Hoe dichter bij de inwoner zorg en ondersteuning wordt georganiseerd, hoe meer de inwoner zelf kan en wil doen. Inwoners blijven langer zelfstandig wonen met een zwaardere zorgvraag. Dit zorgt voor een toenemende druk op zowel de vrijwillige als professionele vormen van zorg en ondersteuning.

Landelijk zien we dat het aantal mantelzorgers afneemt. We willen voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. We helpen hen daarom met kennis en informatie en praktische ondersteuning, bijvoorbeeld via het MVT (Stichting Meldpunt Vrijwillige Thuishulp Rheden/Rozendaal). Ook kunnen mantelzorgers in de sociale huur dichtbij hun zorgverlener/ontvanger gaan wonen door middel van een mantelzorgurgentieverklaring. De voorwaarden hiervoor zijn vastgelegd in de huisvestingsverordening [1] en de beleidsregels maatschappelijk ondersteuning [2] en jeugdhulp gemeente Rheden 2023 . Het plaatsen van een mantelzorgwoning kan (zolang de mantelzorg duurt) vergunningvrij worden geplaatst, zolang dit op eigen grond is en aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Wij moedigen inwoners aan om hier gebruik van te maken als het nodig is. Bij uitbreiding van een woning voor mantelzorg, denken we mee over de mogelijkheden. Er moet wel aangetoond worden dat de uitbreiding ten behoeve van mantelzorg is.

We stimuleren sterke buurtnetwerken en een breed aanbod met algemeen toegankelijke voorzieningen. Algemeen toegankelijke voorzieningen zijn voorzieningen en activiteiten waar iedereen gebruik van kan en mag maken. Denk hierbij aan inloophuizen, Ons Raadhuis of activiteiten van de welzijnsorganisatie (nu Incluzio). We ondersteunen vrijwilligersorganisaties om activiteiten, ook voor inwoners met een hulp- en ondersteuningsvraag, te organiseren. We doen dit bijvoorbeeld door het aanbieden van trainingen dementievriendelijk of ondersteuning via het vrijwilligersloket.

In gesprek met senioren in Nieuw Schoonoord in Velp

Voor mensen, die meer zorg en ondersteuning nodig hebben, blijft er altijd professionele hulp beschikbaar. Dit wordt door middel van maatwerk geleverd. Omdat de gemeentelijke uitgaven hiervoor toenemen, zoeken we naar oplossingen om hulp en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar te houden voor iedereen die het nodig heeft. We zetten daarom in op collectieve voorzieningen en deelgebruik. Wanneer groepen geclusterd wonen, bijvoorbeeld in de Blijfwijk, zien wij mogelijkheden voor het delen van hulpmiddelen.

1 "https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR630054" Huisvestingsverordening Rheden 2020 | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)
2 "https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR692449/1" Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rheden 2023 | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)

4.2 ZELFSTANDIG WONEN MET EEN LICHTE ZORGVRAAG

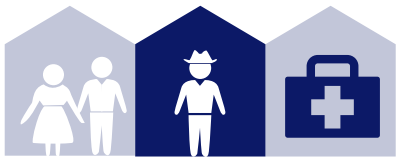

DOELGROEP

Dit zijn de mensen, die zelfstandig kunnen wonen in een gewone woning, maar die wel een vorm van hulp, begeleiding of zorg nodig hebben. We maken daarin onderscheid in drie verschillende groepen:

A Mensen die uitstromen uit beschermd en begeleid wonen (inwoners vanuit een licht verstandelijke beperking (LVB) en ggz), maatschappelijke opvang en jeugdzorg.

B Mensen die zelfstandig blijven wonen met kwetsbaarheid (ggz, psychiatrie, LVB etc.)

C Mensen die een woning zoeken vanuit kwetsbaarheid (bv. voor gezinssituatie snel uit huis moeten)

bijschrift bij foto

VRAAG EN AANBOD SOCIALE HUUR WONINGEN

Steeds meer mensen zullen zelfstandig in de wijk blijven wonen. Langer zelfstandig wonen geldt voor mensen met een psychiatrische of verstandelijke beperking en jongeren die uitstromen uit een instelling óf een thuissituatie. Ook stromen er mensen uit vanuit de maatschappelijk opvang (opvang voor mensen die dakloos zijn of dreigen te raken). We spreken daarom niet alleen over langer zelfstandig, maar ook over meer zelfstandig.

A. Uitstroom uit beschermd en begeleid wonen, maatschappelijke opvang en jeugdzorg

Van de uitstroom uit beschermd en begeleid wonen, de maatschappelijke opvang en van de 18-plussers, die de jeugdzorg verlaten is een inschatting gemaakt per jaar.

Berekening aantal benodigde woningen gemeente Rheden

Woonvorm	Totaal aantal bewoners	Inschatting uitstroom personen per jaar
Beschermd of begeleid wonen	245	18
Jeugdzorg	15	3
Totaal aantal benodigde woningen per jaar		**21**

Er is behoefte aan betaalbare huurwoningen, omdat de bewoners (over het algemeen) een laag inkomen hebben. Er wordt door zorgpartij en bewoner wel eens een oplossing gevonden in de particuliere huursector, maar het overgrote deel is aangewezen op sociale huurwoningen van de woningcorporaties.
Om de uitstroom niet te vertragen is er voldoende aanbod van betaalbare woningen nodig. Ook de juiste zorg of begeleiding na uitstroom is van belang. In 2019 hebben Vivare, Gemeente Rheden en zorgpartijen een samenwerkingsovereenkomst getekend, waarin afspraken staan over de uitstroom uit beschermd en begeleid wonen naar zelfstandig wonen. Over het woningaanbod staat opgenomen dat Vivare jaarlijks 20-25 doorstroomwoningen beschikbaar stelt. Zij kunnen dit aantal echter niet garanderen, omdat de druk op de sociale huurmarkt groot is en bij de toewijzing gekeken wordt naar passendheid qua huurprijs/inkomen en locatie. De wachttijd voor een doorstroomwoning is de afgelopen tijd al opgelopen tot 1 jaar.

B. Zelfstandig wonen met kwetsbaarheid (ggz, psychiatrie, lvb etc.)

Er zijn ook mensen met een kwetsbaarheid, die vanuit hun ouderlijk huis zelfstandig gaan wonen. En er zijn mensen, die tijdens hun leven psychische klachten krijgen of door een ongeluk of ziekte een stoornis krijgen. Al deze mensen wonen ook in een reguliere woning in de wijk met de benodigde hulp en ondersteuning. De sociale huursector vervult een belangrijke rol in de huisvesting van deze groep. Omdat er langer en meer zelfstandig wordt

gewoond, neemt ook deze groep toe. Dit verhoogt de druk op de sociale huursector. En het vraagt ook om een goede opvang in de buurt. Deze mensen kunnen zelfstandig wonen, maar niet zonder steun en acceptatie van hun omgeving. Daarnaast moet vanuit de zorg bekeken worden welke hulp en begeleiding nodig is.

C. Mensen, die een woning zoeken vanuit kwetsbaarheid (bijv. ongezonde gezinssituatie)
Er zijn incidenteel complexe gezinssituaties, waarbij hulpverleners constateren dat een andere woning voor één of meerdere gezinsleden kan bijdragen aan het oplossen van de problemen. Het gaat hierbij om ca. 5 situaties per jaar waar de gemeente bij betrokken is. Omdat de druk op de sociale huursector groot is, zetten we in op meer sociale huurwoningen, waaronder flexwoningen. Dit zijn tijdelijke woningen, waar mensen kunnen wonen om de ruimte en rust te creëren, waardoor ze hun problemen beter aan kunnen pakken. Vanuit de flexwoning kan de inwoner zoeken naar een structurele woonplek.

Toelichting

Waarom zijn extra sociale huurwoningen nodig?

Voor alle inwoners, die wonen met zorg nodig hebben, is het uitgangspunt dat zij zelfstandig wonen, zolang of zodra dat mogelijk is. Zij krijgen daarbij zorg of ondersteuning op maat aangeboden. Dit betekent dat er minder mensen zullen instromen in zorginstellingen en meer mensen zullen uitstromen uit zorginstellingen. In de meeste gevallen zijn deze inwoners qua inkomen aangewezen op de sociale huurvoorraad. De druk op de sociale huurvoorraad wordt dus groter. De trend van de afgelopen jaren is dat er minder sociale huurwoningen vrijkomen. Dat betekent dat de slaagkans omlaag gaat (Rapportage Woonruimteverdeling Entree 2022).

Landelijk is dezelfde trend zichtbaar. Het Rijk heeft daarom aangegeven dat elke gemeente toe moet groeien naar 30% sociale huur. In Rheden zitten we nu op 29% sociale huurwoningen (Regionale woningmarktmonitor 2021). In de Woondeal 2.0 regio Arnhem Nijmegen (2023) hebben we daarom afgesproken dat elke gemeente vanaf medio 2023 de eis gaat stellen dat 30% van de nieuwbouw in het sociale huursegment komt. Kanttekening: een bouwproject duurt meestal 7-10 jaar, dus we zijn jaren verder voordat deze woningen gerealiseerd zijn.

Om ook op de korte termijn extra sociale huurwoningen toe te voegen zetten we in op flexwoningen. De woningen worden meestal modulair in de fabriek gemaakt, waardoor er minder stikstofuitstoot is en het bouwproces veel korter is. Het Rijk heeft aangegeven 2.000 flexwoningen in voorraad te willen hebben, die door gemeenten aangekocht kunnen worden. We gaan proberen hier gebruik van te maken. De flexwoningen zijn niet alleen bedoeld voor deze doelgroep, maar ook voor starters en statushouders. Met de woningcorporatie maken we afspraken over het effectief toewijzen van de flexwoningen. Er wordt rekening gehouden met wat passend is voor de inwoner, gezien de tijdelijkheid van de woonsituatie.

Hoe kunnen inwoners met zorg goed opgenomen worden in de wijk?

Welke stap naar zelfstandig wonen een inwoner ook maakt, het is van belang dat er een doorlopende lijn is van zorg en ondersteuning. Dit vraagt om goede samenwerking tussen zorg- en welzijnspartijen, gemeente en woningcorporatie. Ook dit is vastgelegd in de werkafspraken over uitstroom uit beschermd en begeleid wonen met Vivare en zorgpartijen. De zorgpartij geeft aan hoe de ondersteuning voortgezet gaat worden en zorgt voor een zachte landing van de bewoner in de wijk. Hierbij kan samenwerking tussen de zorgverlener en voorzieningen in de wijk heel waardevol zijn. Als omwonenden de situatie en de persoon leren kennen, is er vaak veel meer begrip en acceptatie. Inzet op opbouw van een netwerk in de buurt is voor iedereen positief. Inwoners zijn onderdeel van de wijk en kunnen gebruik maken van voorzieningen in de wijk zoals bijvoorbeeld een tussenvoorziening, een dorpshuis waar professionele ondersteuning aanwezig is wanneer nodig.

Deze inwoners hebben geen specifieke eisen als het gaat om de fysieke leefomgeving. De sociale leefomgeving is juist wel van groot belang. Inwoners geven aan het liefst in de buurt van hun huidige zorginstelling te wonen, zodat ze daar op terug kunnen vallen. Bij de toewijzing moet wel goed gelet worden op de veerkracht in de buurt. Op dit moment zijn er gebieden met een concentratie van woningen met lage huur. Dat zijn de woningen waar veel inwoners met een zorg of ondersteuningsvraag terecht komen. Voor de toewijzing van woningen is het van belang dat de concentratie niet té hoog wordt. De woningcorporaties houden hier rekening mee bij het toewijzen van woningen.

4.3 SENIOREN IN EEN WOONZORGINSTELLING

DOELGROEP

Dit zijn senioren, meestal 75-plus, die wonen in een zorgcomplex. Zij hebben een beperking door ouderdom of ziekte, waardoor zelfstandig wonen niet meer lukt. Een zorgindicatie is verplicht. Het huis biedt behandeling, verpleging, zorg en begeleiding in een beschermde woonomgeving. We onderscheiden twee groepen: mensen met dementie (PG psychogeriatrische zorgvraag) en mensen met chronische lichamelijke aandoeningen (SOM somatische zorgvraag).

VRAAG EN AANBOD VERZORGINGS- EN VERPLEEGHUISPLEKKEN

Om de vraag naar 24-uurs zorgwoningen voor senioren goed in beeld te brengen, maken we gebruik van het meest recente onderzoek dat Companen voor Attent heeft gedaan (Marktonderzoek Attent nov. 2020). *Meer informatie over dit onderzoek is terug te vinden in bijlage 1.*

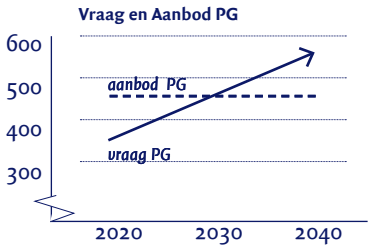

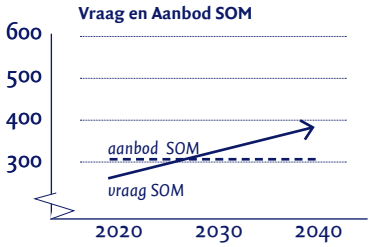

Bron vraag: onderzoeksrapport Companen uitgevoerd in opdracht van Attent (november 2020). Bron aanbod: cijfers zorginstellingen (2022)

Na 2030 tekort aan verpleeghuisplekken

Tot 2030 is er voldoende aanbod aan zowel zorgplekken voor senioren met een chronische lichamelijke zorgvraag als voor senioren met dementie. In 2040 wordt er wel een tekort verwacht van ca. 80 plekken voor senioren met een lichamelijke zorgvraag en een tekort van ca. 110 plekken voor senioren met dementie.

Tot 2030 is er in de kernen Velp en Rheden voldoende aanbod aan verpleeg-huisplekken, daarna ontstaat er in 2040 een klein tekort in Rheden (en de Steeg) (-10) en Velp (-30). In Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren) is er nu al een klein tekort (-10) dat oploopt richting 2040 (-140).

Regionale rol woonzorginstellingen

Wanneer senioren verhuizen naar een woonzorginstelling spelen meerdere factoren mee. Senioren kiezen ervoor om zo dicht mogelijk bij de oude woonplaats te blijven of senioren kiezen juist voor nabijheid van vrienden en familie. Zeker voor senioren met specifieke psychogeriatrische zorgbehoeften is het belangrijk te kijken naar de regionale vraag. In Dieren wordt door Attent invulling gegeven aan deze regionale rol.

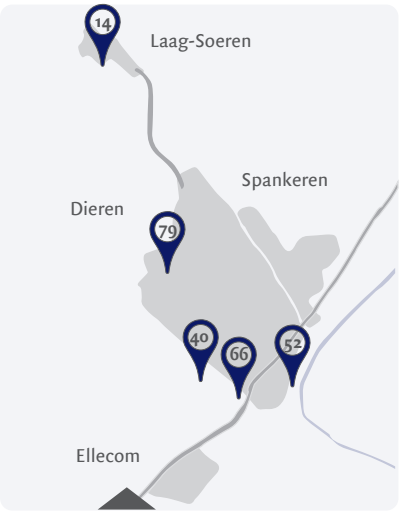

Toelichting

Hoe zorgen we voor voldoende woonaanbod voor senioren, die 24 uurs zorg nodig hebben?

Er is een toenemend aantal senioren en senioren worden steeds ouder: de dubbele vergrijzing. Daartegenover staat een afnemend aantal zorgverleners en mantelzorgers. Het Rijk heeft met het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor senioren een nieuwe koers ingezet. Het is de bedoeling dat senioren nog langer zelfstandig blijven wonen met alle zorg en ondersteuning, die nodig is. Zo stromen er minder senioren in bij de verpleeghuizen en is uitbreiding van de huidige verpleeghuiscapaciteit niet tot nauwelijks nodig. Wonen en zorg worden verder gescheiden en er is een grotere rol weggelegd voor welzijnswerk. In plaats van intramurale zorgcomplexen wil het Rijk inzetten op geclusterde woonvormen met zorg aan huis op basis van de Wlz (Wet langdurige zorg). Dit heet zelfstandig wonen met VPT (Volledig Pakket Thuis). In onze gemeente ontstaat er pas na 2030 een tekort aan verpleeghuisplekken. Maar ook wij zullen moeten voorsorteren op deze nieuwe manier van wonen voor senioren met een zwaardere zorgvraag. Woningcorporaties, zorgpartijen en gemeente hebben elkaar nodig bij de realisatie van deze geclusterde woonvormen. In de Blijfwijk zetten we daarom in op het toevoegen van geclusterde woonvormen, onder andere voor mensen met dementie (ca. 4% van de nieuwbouw).

Het verder scheiden van wonen en zorg laat wel de deur open voor instellingen die de zorg op deze manier organiseren. Op dit moment zijn dat veel particuliere initiatieven. De particuliere instellingen geven invulling aan een deel van de vraag, maar zijn niet voor iedereen toegankelijk. Een neveneffect van een groot aanbod van particuliere instellingen kan zijn dat alleen nog de inwoners met een laag inkomen intramuraal gaan wonen. Dit heeft effect op de financiering van deze organisaties. De bijdrage die inwoners bij een intramurale woonplek betalen is inkomensafhankelijk. Aan de andere kant zorgen deze particuliere initiatieven voor een breder aanbod, vaak afgestemd op een specifieke doelgroep (bijvoorbeeld op basis van geloof, geaardheid of idealisme). We bewaken de goede balans, passend bij de samenstelling van de Rhedense inwoners. We zetten vooral in op initiatieven die voor alle inwoners toegankelijk zijn. We bieden daarnaast op kleine schaal ruimte voor initiatieven gericht op specifieke doelgroepen, passend bij de omvang van die doelgroep binnen de gemeente Rheden (per kern 15-20% van het totale aanbod wonen 24-uurs zorg voor senioren). Dit leggen we vast in het afwegingskader.

Hoe kunnen we zorg en ondersteuning voor senioren op peil te houden?

De zorg piept en kraakt. Er is een groot tekort aan zorgpersoneel en de verwachting is dat dit alleen maar gaat toenemen. Zorgorganisaties verwachten een groter beroep te gaan doen op de naasten van de inwoners. Bij de ondersteuning van mantelzorgers moet er ook aandacht zijn voor de groep mantelzorgers betrokken bij mensen in woonzorginstellingen. Hiervoor werken we samen met het MVT (Mantelzorg Vrijwillige Thuiszorg) en met de zorgorganisaties zelf. In de Blijfwijk zien wij de woonzorginstelling als een belangrijke spil in de wijk. Voorzieningen binnen de zorginstelling kunnen een rol gaan vervullen voor wijkbewoners. En door levensloopgeschikte woningen toe te voegen in de buurt van de woonzorginstelling is zorg aan huis makkelijker te organiseren. Andersom kunnen de inwoners van de Blijfwijk en de welzijnspartijen en dorpshuizen ook een rol spelen in het omzien naar elkaar. Door zorgnetwerken op te bouwen is het beter mogelijk de zorg op peil te houden.

In gesprek met senioren met een somatische zorgvraag in De Oude Plataan in Dieren.

4.4 MENSEN MET EEN LICHAMELIJKE OF (LICHTE) VERSTANDELIJKE BEPERKING

DOELGROEP

A Lichamelijke beperking

De groep mensen met een lichamelijke handicap is zeer divers. Wij concentreren ons hier op de woonvraag van mensen die vanwege hun handicap een beroep doen op de Wlz (Wet langdurige zorg). Dat betekent dat zij 'levenslang en levensbreed' ondersteuning nodig hebben, aan huis of in een zorginstelling. Het gaat om mensen die permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben. Ook mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) vallen onder de doelgroep lichamelijk gehandicapten (LG). Deze inwoners wonen nu vaak in woonvoorzieningen samen met verstandelijk gehandicapten.

B Verstandelijk beperking

Ook binnen de groep mensen met een verstandelijk beperking zijn er grote verschillen. Zo zijn er mensen met een zeer zware verstandelijke beperking. Dit kan samen gaan met lichamelijke beperkingen. Er zijn mensen met een verstandelijke beperking, die wonen met zorg nodig hebben. En er zijn mensen met een lichte verstandelijke beperking (LVB), die zoveel mogelijk zelfstandig wonen, maar daar nog wel ondersteuning bij nodig hebben. Zij wonen geclusterd of gespikkeld [1] . Deze laatste groep (LVB) valt grotendeels onder de Wmo (wet maatschappelijke ondersteuning). De andere groepen vallen onder de Wlz.

VRAAG EN AANBOD HUISVESTING VOOR INWONERS MET EEN BEPERKING

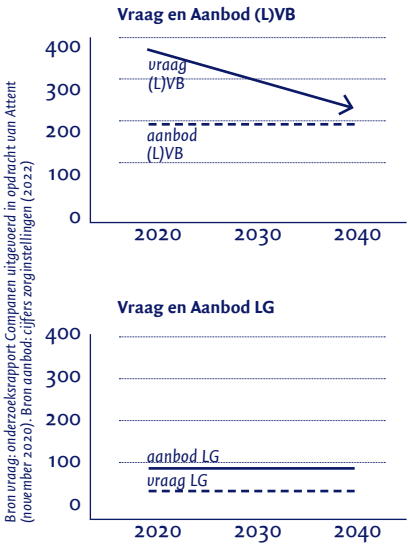

Bron vraag: onderzoeksrapport Companen uitgevoerd in opdracht van Attent (november 2020). Bron aanbod: cijfers zorginstellingen (2022)

Van oudsher waren bewoners niet gebonden aan de regio, er waren grote instellingen, het liefst in het groen, waar mensen met een beperking heen verhuisden en samen woonden. Ook in de gemeente Rheden wonen daardoor verhoudingsgewijs meer mensen met een beperking. Er kregen 8,7 op de 1000 inwoners een VG (verstandelijk gehandicapt) indicatie, in Nederland is dat 6,3 op de 1000 inwoners (Companen 2019).

Het is in de loop der jaren steeds belangrijker geworden om in de buurt van familie en vrienden te wonen. Bij het vooruitkijken naar de vraag in 2040 is rekening gehouden met een meer evenwichtige spreiding in de regio. Afspraken over meer spreiding over de regio zullen een plek krijgen in de regionale Woonzorgvisie. De vraag naar huisvesting voor mensen met een verstandelijke beperking neemt daarom fors af in onze gemeente de komende jaren. De vraag naar huisvesting van mensen met een lichamelijke beperking blijft gelijk.

Gemeentebreed

Uit het onderzoek van Companen komt dat in 2040 er nog iets te weinig aanbod is voor mensen met een verstandelijke beperking (-40) en iets te veel aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking (+38). Deze cijfers zijn getoetst bij de zorgpartijen. Zij geven aan dat er nooit echt goed zicht is geweest op de cijfers, dus ze vinden het moeilijk te beoordelen. Trends die ze zien zijn: er is vergrijzing onder de doelgroep, wat kan bijdragen aan een lagere vraag in de toekomst. Afgelopen jaren wordt wel gezien dat de LVB groep groter is en groeiend is, door de manier waarop we naar LVB kijken en door de manier waarop diagnoses worden gesteld. Uitgangspunt bij de LVB groep is wel zelfstandig wonen indien mogelijk. Een tussenwoonvorm voor deze groep is een wens. Voor de overige doelgroepen geven zij aan dat koersen op behoud van de huidige plekken een goed uitgangspunt is.

[1] *Gespikkeld wonen betekent dat woningen verspreid zijn over een gebouw, straat of wijk, maar dat er wel een band is met elkaar of met een nabijgelegen zorginstelling.*

Het aanbod voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking bevindt zich verspreid over de kernen, waarvan het meeste aanbod te vinden is in Velp. Het aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking bevindt zich in Rheden en Velp. *Een uitgebreid overzicht van de cijfers van vraag en aanbod is terug te vinden in bijlage 1.*

Toelichting

Hoe helpen we inwoners van intramuraal wonen naar steeds zelfstandiger?

De stap van wonen bij een zorginstelling naar zelfstandig wonen is vaak te groot. Hierdoor wordt de stap naar meer zelfstandigheid niet gezet. Naast het huidige aanbod is er behoefte aan een woonvorm tussen volledig zelfstandig wonen en intramuraal wonen in. Bewoners kunnen hier op een laagdrempelige manier wennen aan meer zelfstandigheid voordat zij helemaal op zichzelf gaan wonen met een eigen huurcontract. Idealiter krijgen zij bij elke stap steeds iets meer woonruimte en minder gedeelde voorzieningen. Dan voelt de volgende stap ook echt als een stap vooruit. Zo'n woonvorm zou een goede aanvulling zijn op het aanbod voor jongeren met een licht verstandelijke beperking. De nieuwe woonvorm komt bij voorkeur in de nabijheid van een woonzorginstelling, zodat het leveren van zorg haalbaar is.

De zorgrol van de gemeente is voor deze doelgroep kleiner dan bij de andere doelgroepen, omdat er maar weinig mensen zijn met een Wmo indicatie (gemeente). De meesten vallen onder de Wlz financiering (Rijk). De gemeente heeft daarin geen rol. Voor de mensen met een lichte beperking, die onder de Wmo vallen, kan regulier aanbod passend zijn, zoals sporten bij een sportclub of activiteiten bij een dorpshuis. Daarnaast zijn geïndiceerde vormen van hulp en ondersteuning zoals dagbesteding een mogelijkheid.

Hoe zorgen we voor een inclusieve wijk?

Voor deze mensen is het van belang dat de fysieke leefomgeving toegankelijk is. Wat hiervoor nodig is komt overeen met de uitgangspunten zoals omschreven voor de doelgroep mensen die zelfstandig wonen in een aangepaste woning (hoofdstuk 4.1).

Mensen met een zwaardere verstandelijke beperking zijn meer gericht op activiteiten binnen de zorginstelling. Mensen met een lichte verstandelijke beperking zijn juist gericht op de leefomgeving buiten hun woonplek. Bereikbaarheid van werk en sportclubs zijn belangrijk. We behouden daarvoor een goede OV-verbinding en uitgebreid fietsnetwerk.

Voor beide groepen geldt dat contact met de buurt niet altijd gemakkelijk is. We streven naar inclusieve wijken waar mensen over vooroordelen heen stappen en elkaar leren kennen, zodat iedereen mee kan doen. Dit wordt gefaciliteerd door ontmoetingsplekken in de wijk die toegankelijk zijn voor iedereen. Denk hierbij aan de dorpshuizen of de tussenvoorzieningen wanneer meer ondersteuning nodig is. Incluzio ondersteunt de verbinding in de wijk door ondersteuning te bieden aan dorpshuizen, inwonersinitiatieven en buurtnetwerken waar nodig.

Gea Hofstede in gesprek met bewoners van de Klaprosstraat in Rheden (Siza)

4.5 MENSEN BINNEN BESCHERMD WONEN EN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

DOELGROEP

Dit zijn mensen met multiproblematiek die niet zelfstandig- dat wil zeggen zonder begeleiding- kunnen wonen. Voorbeelden zijn personen met een verslaving, psychische stoornis(sen) of psychosociale problematiek. Deze inwoners wonen “beschermd” of “begeleid” in een kamer, studio of appartement in een pand waar meerdere zorgcliënten wonen. Zij worden ondersteund in hun dagelijks leven door hun zorgaanbieder. In de meeste gevallen is de zorgaanbieder ook de verhuurder van de kamer, studio of appartement. De zorg en de huisvesting zijn bijna altijd gekoppeld.

VRAAG EN AANBOD

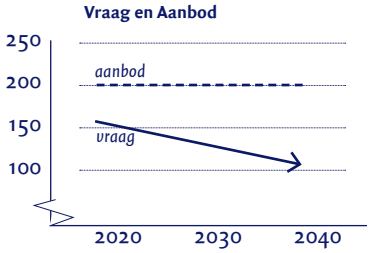

Bron vraag: onderzoeksrapport Companen uitgevoerd in opdracht van Attent (november 2020). Bron aanbod: cijfers zorginstellingen (2022)

Gemeentebreed

Om de vraag naar woonplekken binnen het beschermd wonen te onderzoeken is door onderzoeksbureau Companen rekening gehouden met een betere spreiding van het beschermd wonen over de regio. De gemeente Rheden huisvest nu veel mensen in het beschermd wonen. In de regio Centraal Gelderland is het gemiddelde 3,1 per 1000 inwoners. In de gemeente Rheden hebben we het over 3,7 per 1000 inwoners. Landelijk ligt het gemiddelde overigens nog een stuk lager met 2,0 per 1000 inwoners.

Er is in de gemeente Rheden meer aanbod dan vraag naar woonplekken beschermd wonen. Dit overschot zal de komende jaren toenemen. Er is nu een overschot van 42 woonplekken en dit loopt op naar 106 woonplekken in 2040. Omdat de woonplekken niet leeg staan, betekent dit dat we mensen opvangen vanuit de regio.

Vraag en aanbod uitgesplitst naar de drie kernen

Het meeste aanbod beschermd wonen is in Velp. Dit betekent dan ook dat er in Velp een overschot is van ca. 80 plekken. In Rheden (en de Steeg) is vraag en aanbod in evenwicht en in Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren) is er een tekort (ca. 35 plekken). Het overschot in Velp en Rheden/De Steeg neemt toe richting 2040. En in Dieren/Spankeren/Ellecom/Laag Soeren neemt het tekort af tot ca. –10 in 2040.

Hoe organiseren we beschermd wonen samen met de regio?

We geven in de regio verder invulling aan de regionale kadernota beschermd wonen en het bestuurlijk akkoord. Door de geleidelijke invoering (van Rijkswege) van een nieuw financieel verdeelmodel is er stap voor stap minder geld beschikbaar voor beschermd wonen. Dit vraagt om een afbouw van regionale Wmo voorzieningen Beschermd Wonen en een opbouw van lokale Wmo-voorzieningen Beschermd Thuis in de regio. Regionaal zetten we daarbij in op een vangnet met (tijdelijke) (verblijfs)voorzieningen. Hierbij wordt juist ook gekeken naar voorzieningen die één gemeente voor zich niet alleen kan realiseren met het oog op de schaal of de noodzakelijke expertise.

In Rheden is ruim voldoende aanbod binnen woonzorgvoorzieningen (7 x 24 uur) voor onze inwoners. Regionaal wordt ingezet op een realistisch afbouwscenario waarbij wordt gekeken naar herverdeling van voorzieningen. Het belang van de inwoner blijft altijd vooropstaan. Dit wordt verder vormgegeven in een regionaal plan.

Hoe komen we van beschermd wonen naar beschermd thuis?

Beschermd wonen wordt in de toekomst veel meer 'in de wijk' georganiseerd. We noemen dit beschermd thuis. Om beschermd thuis mogelijk te maken is het belangrijk dat er voldoende woningen beschikbaar zijn. Veelal gaat het om een doelgroep die afhankelijk is van sociale huurwoningen. Als er geen woningen beschikbaar zijn, is uitstroom naar de wijk niet mogelijk. Inwoners wonen in de wijk, maar krijgen hierbij wel ondersteuning. In de wijk is begeleiding mogelijk vanuit zowel zorg als welzijn. Samen met inwoners (vertegenwoordigers), netwerkpartners en lokale aanbieders van beschermd wonen zullen wij invulling geven aan de opgave om van beschermd wonen naar beschermd thuis te gaan. We werken een lokaal uitvoeringsplan 'Beschermd Thuis' uit. Binnen het plan houden we oog voor de draagkracht, veiligheidsbeleving en leefbaarheid van een wijk.

Inwoners wonen beschermd in de wijk waar dit kan en mogelijk is. Er wordt ingezet op af- en opschaling van zorg, waarbij gemeentegrenzen niet in de weg staan. Er is een terugvaloptie voor inwoners als het (even) nodig is. We behouden de afspraken met Vivare en zorgpartijen rondom de uitstroom van inwoners uit beschermd wonen of de maatschappelijke opvang. We zetten in op meer sociale huurwoningen zodat inwoners uit kunnen stromen.

We zetten niet alleen in op wonen in de wijk, maar ook op het meedoen in de wijk. We ondersteunen mensen bij het zelfstandig wonen door in te zetten op een breed welzijnsaanbod. We faciliteren de samenwerking tussen de formele zorgaanbieders en alle vormen van ondersteuning binnen het welzijnswerk. Samen zetten we in op een zachte overgang van een woonzorginstelling met 24-uursbegeleiding naar wonen in de wijk. Bij de overgang naar wonen in de wijk wordt ingezet op een woning zo dicht mogelijk bij het netwerk van de inwoner.

Jongeren die beschermd wonen bij het RIWB

BIJLAGE 1 CIJFERS VRAAG EN AANBOD

In deze bijlage volgt per doelgroep een overzicht van vraag en aanbod. Voor senioren in een woonzorginstelling komen de cijfers uit het onderzoeksrapport van Companen uitgevoerd in opdracht van Attent (november 2020). Voor de overige doelgroepen komen de cijfers uit de herijking visie wonen, welzijn en zorg, uitgevoerd door Companen (februari 2020). De vraagcijfers zijn in 2022 nogmaals teruggelegd bij de zorgaanbieders ter controle. De gegevens over het aanbod komen uit 2022. De vraagcijfers per kern zijn berekend door de totale vraag van de doelgroep op te splitsen naar inwonersaantal per kern. Het aanbodcijfer per kern is het huidige aanbod. We delen de gemeente op in drie gebieden: 1. Velp, 2. Rheden (en De Steeg) en 3. Dieren (en Spankeren, Ellecom, Laag Soeren).

1.1 SENIOREN IN EEN WOONZORGINSTELLING

De vraag naar verzorgings - en verpleeghuisplekken gemeente Rheden

	2020	2025	2030	2040
24-uurszorg SOM	260	270	300	390
24-uurszorg PG	360	400	440	570
Totaal	**620**	**670**	**740**	**960**

Bron: Woonzorgweter Companen (2020)

Companen maakt gebruik van het zorgtredemodel, waarbij senioren worden ingedeeld in zorgtredes van lichte naar zware zorgvraag (zorgtrede 1 – 6). Senioren in zorgtrede 6 wonen in een verzorgings- of verpleeghuis (of krijgen Wlz-zorg aan huis via een Volledig Pakket Thuis). Landelijk gaat het om 6% van de 65-plussers. Companen maakt met behulp van data (demografie, inkomen, zorgindicaties etc.) een prognose van de zorgvraag van senioren, uitgedrukt in zorgtredes. Vervolgens wordt de zorgvraag vertaald in een vraag naar wonen met of zonder zorg. Ze doen hierbij aannames over hoe de woonvraag zich in de komende 20 jaar zal ontwikkelen.

Zorgtredenmodel

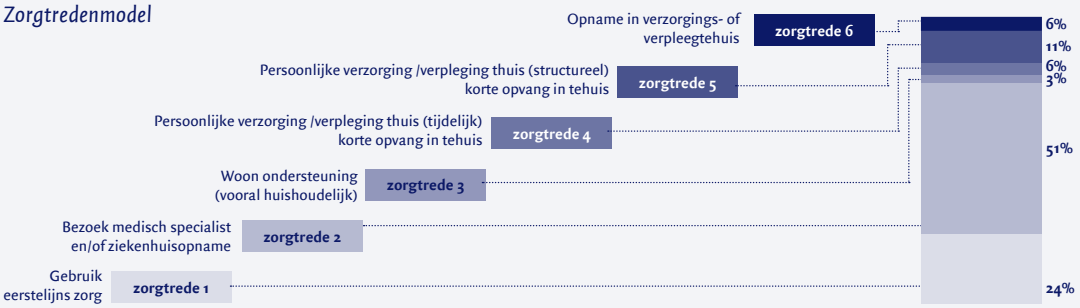

bron: NZA Monitorzrg voor ouderen

Dit wordt afgezet tegen het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken in de gemeente Rheden. Om deze cijfers up-to-date te krijgen hebben we bij alle zorgaanbieders navraag gedaan over hun actuele aanbod.

Het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken gemeente Rheden

	2022
24-uurszorg SOM	308
24-uurszorg PG	456
Totaal	**764**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar verzorgings - en verpleeghuisplekken Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren)

	2020	2025	2030	2040
24-uurszorg SOM	110	110	120	160
24-uurszorg PG	130	140	160	210
Totaal	**240**	**250**	**280**	**370**

Bron: Woonzorgweter Companen (2020)

Het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren)

	2022
24-uurszorg SOM	100
24-uurszorg PG	126
Totaal	**226**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar verzorgings - en verpleeghuisplekken Rheden (en de Steeg)

	2020	2025	2030	2040
24-uurszorg SOM	50	50	50	70
24-uurszorg PG	60	70	80	100
Totaal	**110**	**120**	**130**	**170**

Bron: Gemeente Rheden, afgeleid van rapport Companen (2020)

Het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken Rheden (en de Steeg)

	2022
24-uurszorg SOM	53
24-uurszorg PG	103
Totaal	**156**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar verzorgings - en verpleeghuisplekken Velp

	2020	2025	2030	2040
24-uurszorg SOM	110	120	130	170
24-uurszorg PG	160	170	190	240
Totaal	**270**	**290**	**320**	**410**

Bron: Gemeente Rheden, afgeleid van rapport Companen (2020)

Het aanbod van verzorgings- en verpleeghuisplekken Velp

	2022
24-uurszorg SOM	129
24-uurszorg PG	253
Totaal	**382**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

1.2 MENSEN MET EEN LICHAMELIJKE OF (LICHTE) VERSTANDELIJKE BEPERKING

De vraag naar huisvesting Verstandelijk beperkt (VB) en lichamelijk beperkt (LB)

	2019	2030	2040
Verstandelijk beperkt Geclusterd wonen	355	290	235
Lichamelijk beperkt Geclusterd wonen	40	40	40
Totaal	**395**	**330**	**275**

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose, Woonzorgweter Companen (2019)

Aanbod huisvesting licht verstandelijk beperkt, verstandelijk beperkt en lichamelijk beperkt

	2022
Licht verstandelijk beperkt en verstandelijk beperkt	44 + 151 = 195
Lichamelijk beperkt	78
Totaal	**273**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

Per Kern

De vraag naar huisvesting verstandelijk- en lichamelijk beperkt Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren)

	2019	2030	2040
Verstandelijk beperkt Geclusterd wonen	142	116	94
Lichamelijk beperkt Geclusterd wonen	16	16	16
	158	**132**	**110**

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose, Woonzorgweter Companen (2019)

Aanbod huisvesting licht verstandelijk beperkt, verstandelijk beperkt en lichamelijk beperkt Dieren (en Spankeren, Ellecom en Laag Soeren)

	2022
Licht verstandelijk beperkt en verstandelijk beperkt	12 + 49 = 61
Lichamelijk beperkt	0
Totaal	**61**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar huisvesting verstandelijk- en lichamelijk beperkt Rheden (en de Steeg)

	2019	2030	2040
Verstandelijk beperkt Geclusterd wonen	69	57	46
Lichamelijk beperkt Geclusterd wonen	8	8	8
Totaal	**77**	**65**	**54**

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose, Woonzorgweter Companen (2019)

Aanbod huisvesting licht verstandelijk beperkt, verstandelijk beperkt en lichamelijk beperkt Rheden (en de Steeg)

	2022
Licht verstandelijk beperkt en verstandelijk beperkt	24 + 13 = 37
Lichamelijk beperkt	40
Totaal	**77**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

De vraag naar huisvesting verstandelijk- en lichamelijk beperkt Velp

	2019	2030	2040
Verstandelijk beperkt Geclusterd wonen	143	117	95
Lichamelijk beperkt Geclusterd wonen	16	16	16
Totaal	**159**	**133**	**111**

Bron: CIZ databank, bevolkingsprognose, Woonzorgweter Companen (2019)

Aanbod huisvesting licht verstandelijk beperkt, verstandelijk beperkt en lichamelijk beperkt Velp

	2022
Licht verstandelijk beperkt en verstandelijk beperkt	8 + 89 = 97
Lichamelijk beperkt	38
Totaal	**135**

Bron: cijfers zorginstellingen (2022)

1.3 MENSEN BINNEN BESCHERMD WONEN EN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

De vraag woonplekken beschermd wonen (scenario lokaal wonen)

	2019	2030	2040
Vraag	**159**	**109**	**95**

Bron: bevolkingsprognose, beschikkingen BW en landelijke cijfers BW (Companen 2019)

Het aanbod woonplekken beschermd wonen

	2022
Aanbod	**201**

Bron: zorgaanbieders 2022

Vraag en aanbod uitgesplitst naar de drie kernen

De vraag naar woonplekken beschermd wonen per kern

Vraag	2019	2030	2040
Velp	64	44	38
Rheden/De Steeg	31	21	19
Dieren/Spankeren/ Ellecom/Laag Soeren	64	44	38
Totaal	**159**	**109**	**95**

Het aanbod van woonplekken beschermd wonen per kern

Aanbod	2022	
Velp	143	71%
Rheden/De Steeg	30	14%
Dieren/Spankeren/Ellecom/Laag Soeren	28	15%
Totaal	**201**	**100%**

BIJLAGE 2 WETTELIJKE KADERS EN BELEIDSKADERS

De Woonzorgvisie staat niet op zichzelf, maar heeft te maken met wettelijke kaders en beleidskaders. De kaders worden in deze bijlage beschreven.

NATIONAAL

De Nationale Woon- en Bouwagenda maart 2022 Ministerie VRO

De nadruk ligt op het tegengaan van het woningtekort en betaalbaar bouwen.

- 900.000 woningen erbij t/m 2030
- 2/3 deel betaalbaar, waarvan 250.000 sociale huur en 350.000 middenhuur of betaalbare koop

Hieronder vallen zes programma's, waarvan relevant:

Een Thuis voor Iedereen april 2022 beleid voor aandachtsgroepen

Met aandachtsgroepen worden primair bedoeld: mensen met een sociaal of medische urgentie en mensen, die uitstromen uit een intramurale instelling. Daarnaast ook statushouders, arbeidsmigranten, studenten en woonwagenbewoners.

Er zijn vier doelstellingen:

1. Voldoende betaalbare en passende woningen
2. Evenwichtige verdeling over alle gemeenten
3. Combineren van wonen, zorg, welzijn en werk
4. Inzet op preventie

Wonen en Zorg voor senioren november 2022

Er zijn drie actielijnen:

1. Versnelling van de woningbouw: van de 900.000 woningen moeten er 290.000 levensloopgeschikt zijn (32%) onderverdeeld in: 170.000 nultredenwoningen, 80.000 geclusterde woonvormen, 40.000 verpleeghuisplekken op basis van scheiden wonen en zorg.
2. Senioren informeren, ontzorgen en de doorstroming verbeteren
3. Een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten

Wozo Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen juli 2022 Ministerie VWS

De nadruk ligt op langer zelfstandig blijven wonen met goede (digitale) ondersteuning.

Er zijn vijf thema's:

1. Samen vitaal ouder worden
2. Sterke basiszorg voor ouderen
3. Passende Wlz-zorg
4. Wonen en zorg voor ouderen
5. Arbeidsmarkt en Innovatie

Wettelijke kaders

- Gemeentewet
- Huisvestingswet
- Omgevingswet

Het zorgstelsel in Nederland wordt geregeld met vier stelselwetten:

1. de Zorgverzekeringswet (Zvw), richt zich op cure, uitvoering door zorgkantoor
2. de Wet langdurige zorg (Wlz), richt zich op care, uitvoering door zorgkantoor
3. de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), richt zich op ondersteuning, uitvoering door gemeente
4. de Jeugdwet, richt zich op ondersteuning, uitvoering door gemeente

Drijfveren achter deze wetten zijn de kansen om de kwaliteit van de zorg te verbeteren, een integrale aanpak te bevorderen en de zorg in tijden van vergrijzing en chronische aandoeningen toegankelijk en betaalbaar te houden. Uitgangspunt in deze domeinen zijn niet de tekortkomingen, maar de mogelijkheden van mensen. In eerste instantie wordt er een beroep gedaan op het eigen netwerk en middelen voor ondersteuning, maar de ondersteuning is altijd beschikbaar voor diegenen die er niet zelf in kunnen voorzien. Wie is aangewezen op permanent toezicht of 24-uurszorg in de nabijheid, heeft recht op zorg uit de Wlz.

PROVINCIAAL

Actieplan Wonen 2020-2025

- Doelstelling 1: versnelling van de woningbouw
- Doelstelling 2: meer betaalbare woningen
- Doelstelling 3: meer flexibele woonvormen

REGIONAAL

Woondeal 2.0

De Groene Metropoolregio (Arnhem, Nijmegen, de Liemers) heeft 5 opgaven. Wonen en zorg valt onder de Groene Groeiopgave. Voor deze opgave is een Woondeal 2.0 afgesloten met Rijk, Provincie en Regio. Hierin staan afspraken hoe we samen vormgeven aan de woningbouwopgave, de herstructureringsopgave en hoe we de bestaande voorraad beter kunnen benutten. Er is ook aandacht voor circulair bouwen en aandacht voor wonen met zorg.

Koploperregio Wonen en Zorg

De regio is één van de zes koploperregio's als het gaat om wonen met zorg. Dit betekent dat zij in Nederland voorop loopt als het gaat om het in beeld brengen van de regionale woonzorgopgave en het maken van een regionale woonzorgvisie. Hierbij staat de fair share gedachte centraal. We krijgen hierin ondersteuning van het Rijk, de VNG en Platform 31.

Beschermd wonen

De 10 gemeenten in de regio Centraal Gelderland hebben een regionale kadernota 'Samen aan zet' vastgesteld op het gebied van beschermd wonen en de transformatie naar beschermd thuis. Hierin wordt de fair share gedachte verder uitgewerkt.

LOKAAL

Omgevingsvisie

Per 1 januari 2024 wordt de omgevingswet ingevoerd. In de onderliggende omgevingsvisie moet duidelijk worden welke kant de gemeente ruimtelijk op wil. In omgevingsplannen en regels wordt dit nader uitgewerkt. Ook alle ruimtelijke beleidsvisies moeten een plek krijgen in de omgevingsvisie. De Woonzorgvisie zal hier ook een plek in moeten krijgen.

Gemeentelijk beleidskaders

De Woonzorgvisie 2023 zal na vaststelling deel uitmaken van de Woonvisie 2020-2026 Samen wonen in Rheden.

Beleidsterreinen die van invloed zijn op deze visie

- Wmo (of maatschappelijke ondersteuning en zorg)
- Jeugd
- P-wet (of Werk, inkomen en sociale zekerheid of Financiële bestaanszekerheid)
- Wonen
- Ruimtelijke ordening
- Vervoer
- Sport
- Gezondheid

Verantwoordelijkheid gemeente

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om de inwoner de juiste vormen van hulp en ondersteuning aan te bieden.
Wij zien het als onze rol om organisaties die een potentiële bijdrage kunnen leveren aan het vraagstuk wonen en zorg te benaderen en te verbinden met het brede, reeds bestaande netwerk rondom dit thema. Het uitgangspunt daarbij is de eigen kracht van de inwoners en het netwerk om hen heen, aangevuld met een vangnet aan ondersteuning voor inwoners die het niet op eigen kracht redden

BIJLAGE 3 DEFINITIES

Algemeen toegankelijke voorziening – Een algemeen toegankelijke voorziening is bijvoorbeeld een dorpshuis, activiteiten van de welzijnsorganisatie of ondersteuning vanuit MVT (Stichting Meldpunt Vrijwillige Thuishulp Rheden/Rozendaal). Iedereen is welkom. Er is geen beschikking nodig. Dit betekent dat de gemeente niet eerst onderzoekt of je gebruik mag maken van de voorziening.

Ambulantisering - Minder wonen in een instelling, meer wonen en leven in de wijk (met begeleiding).

Destigmatisering – Minder hokjesdenken

Geclusterd wonen - een woonvorm van een aantal woningen/appartementen, waarin mensen zelfstandig wonen en waarbij er een gezamenlijke ruimte is waar deze mensen elkaar kunnen ontmoeten. Zij kunnen indien nodig ondersteuning krijgen.

Intramuraal – Wonen en zorg is niet gescheiden. Inwoners krijgen een volledig pakket van de zorginstelling waar wonen en zorg inzitten. Het gaat om een verpleeghuis, instelling voor gehandicapten of instelling voor inwoners met langdurige psychische problemen.

Levensloopgeschikte woning - woningen voor mensen met een (lichte) lichamelijke beperking. Zie ook bijlage 6.

Nultredenwoning - In een nultredenwoning zijn woonkamer, keuken, badkamer, toilet en tenminste één slaapkamer gelijkvloers, dus op hetzelfde niveau als de voordeur. Ook van buitenaf is een nultredenwoning zonder traplopen bereikbaar (zie bijlage 6).

Psychogeriatrisch (PG) - aandoeningen die samenhangen met achteruitgang van het geheugen, zoals bijvoorbeeld bij dementie.

Somatisch (SOM) – lichamelijke klachten.

Tussenvoorziening / inloophuis – een algemeen toegankelijke voorzieningen met professionele ondersteuning. Zodat ook mensen die ondersteuning nodig hebben hier terecht kunnen.

Volledig Pakket Thuis (VPT) - Bij een VPT blijft men thuis wonen en levert een zorginstelling het volledige pakket zorg vanuit de Wlz.

Zelfstandig (thuis)wonen – Met zelfstandig wonen wordt bedoeld dat inwoners in de wijk wonen, met de benodigde hulp en ondersteuning aan huis. Langer zelfstandig blijven wonen in de wijk kan niet altijd in de eigen woning. Dat kan ook betekenen dat verhuizen naar een meer geschikte woning nodig is.

BIJLAGE 4 WAT HEBBEN INWONERS ONS MEEGEGEVEN?

Zelfstandig wonende senioren

Inwoners geven aan zo lang mogelijk thuis te willen wonen. Daar zitten wel een aantal voorwaarden aan. In ieder geval willen mensen zo lang mogelijk samen met hun partner zelfstandig blijven wonen. Hiervoor is de aanwezigheid van de juiste zorg noodzakelijk, zowel voor de zorgbehoevende als voor de mantelzorger. De aanwezigheid van zorg die altijd beschikbaar is wordt ook als voorwaarde gezien om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven. Vrije keus van zorgleverancier wordt gewaardeerd, al wordt hier flexibel mee omgegaan. Het mag ook een standaard aanbieder zijn waar je voor betaald, maar waarvan je af mag wijken voor meerkosten. De beschikbaarheid van voorzieningen in de woonlocatie of dichtbij worden gewaardeerd. Inwoners benadrukken ook de verantwoordelijkheid die mensen zelf hebben bij het ouder worden. Iedereen moet zichzelf voorbereiden op het ouder worden en eventuele aanpassingen die dat vraagt in de woonsituatie.

Senioren woonachtig in woonzorgcomplex

Deze bewoners waarderen het samen wonen met elkaar, de vele ontmoetingsmogelijkheden en het veilige gevoel omdat de zorg dichtbij is. Er zijn veel voorzieningen in het huis, zoals een restaurant, een sportruimte en een kapsalon. Ook worden er veel activiteiten georganiseerd in het huis. De bewoners maken hier graag gebruik van. Voorzieningen buiten het huis zijn moeilijker te bereiken, omdat veel bewoners hulp nodig hebben om naar buiten te gaan. Deze hulp is niet altijd beschikbaar. Bewoners komen vaak uit de regio, maar niet altijd uit de gemeente. Zij willen bijvoorbeeld graag dicht bij hun kinderen wonen of zij stromen door vanuit revalidatie of kortdurend verblijf in Intermezzo in Dieren. Bewoners geven aan dat je vooruit moet denken en kiezen als er nog iets te kiezen valt, invloed op waar zij komen te wonen vinden ze erg belangrijk.

Mensen met een lichamelijk of (lichte) verstandelijke beperking

De bewoners van de Klaproosstraat wonen zelfstandig in studio's, maar er is altijd begeleiding aanwezig en er zijn gezamenlijke woonkamers en keukens. De vrijheid om te gaan en te staan waar je wilt en aan de andere kant deel van de groep kunnen zijn werden erg gewaardeerd. Ook het terug kunnen vallen op de begeleiding geeft een veilig gevoel. De studio's werden wel erg klein gevonden (35m2), een aparte slaapkamer zou het gevoel van zelfstandigheid nog vergroten. Iedereen werkt een aantal dagdelen per week. En er wordt veel gebruik gemaakt van sportvoorzieningen. Of de voorzieningen dichtbij zijn of bijvoorbeeld in Arnhem wordt niet als probleem ervaren. Er wordt veel gebruik gemaakt van het OV, dus goede verbindingen zijn voor deze bewoners belangrijk. Doorstromen naar een geheel zelfstandige woning is voor sommige bewoners wenselijk, maar erg moeilijk op dit moment.

Mensen binnen beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De meeste mensen wonen heel fijn, de gezamenlijke activiteiten en de begeleiding worden zeer gewaardeerd. Ook de contacten met de buurt zijn goed. Bij sommige panden zijn er wel wensen als het gaat om de huisvesting: gehorig, geen eigen badkamer, kleine kamers. Meer activiteiten, zoals samen koken, maar ook meer evenementen in het dorp zijn gewenst. De activiteiten van Incluzio zijn niet bij alle mensen bekend. Sportvoorzieningen worden goed benut, als deze wat verder weg zijn is dit geen probleem. Doorstromen naar een zelfstandige woning is moeilijker geworden, omdat er minder aanbod is en meer vraag naar goedkope sociale huurwoningen. Ook financieel is het moeilijker geworden om rond te komen met alle gestegen prijzen.

BIJLAGE 5 DEELNEMERS BRAINSTORMSESSIES WONEN EN ZORG

Belanghebbenden zijn breed uitgenodigd: alle zorg- en welzijnspartijen, het zorgkantoor, vertegenwoordigers van bewoners, huisartsen, fysiotherapeuten, makelaars, ontwikkelaars, raadsleden en ambtenaren.

We hebben 4 bijeenkomsten georganiseerd waarbij telkens één doelgroep van wonen met zorg centraal stond. Dit waren de deelnemers, die met ons mee hebben gedacht:

Doelgroep: Ouderen zelfstandig thuis

Vivare Huurdersvereniging Rheden Attent Incluzio
Huisarts Cosbo RaadsledenD66 en PvdA Gemeente

Doelgroep: Ouderen 24- uurs zorg

Attent Walvoort ontwikkelaars Raadslid PvdA Gemeente

Doelgroep: Beschermd wonen

Siza Woonzorgnet RIBW Next
Vivare Raadsleden PvdA en CU Gemeente

Doelgroep: Mensen met een beperking

Elver Siza Incluzio Raadslid PvdA
Gemeente

BIJLAGE 6 RICHTLIJNEN LEVENSLOOPGESCHIKTE EN ROLSTOELGESCHIKTE WOONRUIMTEN

Richtlijnen uit de Huisvestingsverordening aangevuld met gemeentelijke eisen voor levensloopgeschikt plus en nultredenwoningen. De aanvullingen zijn schuingedrukt.

LEVENSLOOPGESCHIKTE WOONRUIMTEN

1. Goed bereikbare entree

a) De entree van de woonruimte dient goed bereikbaar te zijn, dat wil zeggen dat een bewoner/bezoeker die gebruik maakt van loophulpmiddelen de woning goed moet kunnen gebruiken.
b) De toegangsroute naar een woning dient verhard en voldoende stroef te zijn.
c) Breedte van de toegangsroute dient groter dan 900 mm te zijn.
d) Hoogteverschil dient kleiner dan 250 mm te zijn, te overbruggen met helling niet steiler dan 1:12.
e) De toegangsroute naar een woongebouw dient verhard en voldoende stroef te zijn.
f) Breedte van de toegangsroute groter dan 1200 mm.
g) Hoogteverschil tussen 250 en 500 mm, te overbruggen met een helling niet steiler dan 1:12.
h) Hoogteverschil vanaf openbare weg mag niet meer zijn dan 500 mm.
i) Bij appartementen dient een lift aanwezig te zijn voor woonruimten die niet op de begane grond liggen.
j) Aan de buitenzijde van de voordeur dient een vrije ruimte van minimaal 1200 x 1200 mm te zijn, op waterpas niveau. Aan de binnenzijde minimaal 1200 m breed en 1500 mm diep met ruimte voor een garderobe.

2. Indeling

Alle primaire ruimten (woonkamer, keuken, toilet, hoofdslaapkamer en badkamer) dienen op één bouwlaag te liggen. Als er verblijfsruimten op meer dan één bouwlaag liggen, zijn ze onderling verbonden door een veilige trap. Als de primaire ruimten (woonkamer, keuken, toilet, hoofdslaapkamer en badkamer) op meer dan één bouwlaag liggen, moet tevens de mogelijkheid aanwezig zijn om een traplift aan te brengen.

Levensloopgeschikte nultredenwoning: Alle primaire ruimten (woonkamer, keuken, toilet, hoofdslaapkamer en badkamer) dienen op één bouwlaag te liggen.

3. Drempels en draaicirkels

a) Voor alle vertrekken geldt dat alle deurposten minimaal 750 mm breed zijn.
Levensloopgeschikt plus: deurposten minimaal 900 mm breed.
b) Een woonruimte van minimaal 19 m2 en een breedte van minimaal 3,30 m, ruimte voor zitten en eten, voldoende vrij uitzicht.
c) Een privé buitenruimte (balkon, terras) van minimaal 2000 x 1200 mm, met de bereikbaarheid conform punt 1c.
d) Een open of gesloten keuken met een aanrechtlengte van bij voorkeur 2400 mm en een vrije ruimte achter het aanrecht van minimaal 1200 mm diep.
e) Een hoofdslaapruimte van minimaal 10 m2, een breedte van minimaal 2700 mm, een vrije bewegingsruimte aan minimaal één lange zijde van een tweepersoonsbed en naar een garderobe kast van minimaal 800 mm.
f) Een badruimte met een bij voorkeur drempelloze douche, wastafel en toilet, en antislipvloer.
Levensloopgeschikt plus: badruimte met drempelloze douche, wastafel en toilet en antislipvloer.

4. De vertrekken

a) Voor alle vertrekken geldt dat alle deurposten minimaal 750 mm breed zijn.
Levensloopgeschikt plus: deurposten minimaal 900 mm breed.
b) Een woonruimte van minimaal 19 m2 en een breedte van minimaal 3,30 m, ruimte voor zitten en eten, voldoende vrij uitzicht.
c) Een privé buitenruimte (balkon, terras) van minimaal 2000 x 1200 mm, met de bereikbaarheid conform punt 1c.
d) Een open of gesloten keuken met een aanrechtlengte van bij voorkeur 2400 mm en een vrije ruimte achter het aanrecht van minimaal 1200 mm diep.
e) Een hoofdslaapruimte van minimaal 10 m2, een breedte van minimaal 2700 mm, een vrije bewegingsruimte aan minimaal één lange zijde van een tweepersoonsbed en naar een garderobe kast van minimaal 800 mm.
f) Een badruimte met een bij voorkeur drempelloze douche, wastafel en toilet, en antislipvloer.
Levensloopgeschikt plus: badruimte met drempelloze douche, wastafel en toilet en antislipvloer.

5. Indien sprake is van een woongebouw (zoals bij appartementen) dienen de volgende voorzieningen te worden getroffen:

a) De aanwezigheid van een intercom/videofoon.
b) Een goede verlichting in de hal, trappenhuizen, bergingen, enz.
c) Een goed voor rollatorgebruikers bereikbare entree.
d) Een goed voor rollatorgebruikers bereikbare berging.
e) Bij de entree van het woongebouw een vrije ruimte aan de buitenzijde van minimaal 1500 mm x 1500 mm, op waterpas niveau.
f) In de entreehal een vrije ruimte van 1500 mm x 1500 mm excl. een vaste zitplaats voor 2 personen.
g) Een lift met een binnenbreedte van minimaal 900 mm breed en 1300 mm diep, met schuifdeur of automatische deur.
h) Verkeersruimten (gangen, galerijen e.d.) van minimaal 1200 mm breed.
i) Licht of elektrisch bedienbare deuren van minimaal 800 mm breed en drempelloos dan wel met een lage drempel.
Levensloopgeschikt plus: deuren minimaal 900 mmm breed en drempelloos.
j) Een stalling en oplaadpunt voor een scootmobiel.
Levensloopgeschikt plus: berging toegankelijk voor scootmobiel: deuren minimaal 900mm breed en draaicirkel in berging en gang voldoende groot voor scootmobiel. Scootmobielberging moet goed bereikbaar zijn vanaf de woning.

6.In de woonruimte dient voldoende comfort (binnenklimaat) te zijn. Indien sprake is van een woongebouw dient dit gebouw voldoende veiligheid (sociale veiligheid, valveiligheid) binnen en buiten de woonruimte te bieden.

7. Corporaties kunnen overeenkomstig certificaat A (rollatorgeschikt) van het Handboek WoonKeur Bestaande Bouw aanvullende eisen stellen.

ROLSTOELGESCHIKTE WOONRUIMTEN

Naast de hierboven voorschriften voor levensloopgeschikte woningen gelden voor rolstoelgeschikte woonruimten de volgende aanvullende voorschriften:

1. Goed bereikbare entree

a) De bezoekbaarheid van de woning dient goed te zijn, dat wil zeggen dat een bewoner/bezoeker die gebruik maakt van een rolstoel de woning goed moet kunnen gebruiken.
b) Aan de buitenzijde van de voordeur dient een vrije ruimte van minimaal 1500 mm x 1500 mm te zijn, op waterpas niveau. Aan de binnenzijde eveneens minimaal 1500 mm x 1500 mm diep met ruimte voor een garderobe.

2. De vertrekken

a) Een privé buitenruimte (balkon, terras) van minimaal 2000 mm x 1500 mm.
b) Een hoofdslaapruimte van minimaal 12 m2, een breedte van minimaal 3000 mm, een vrije bewegingsruimte aan minimaal één lange zijde van een tweepersoonsbed en naar een garderobekast van minimaal 900 mm;
c) De afmetingen van de keuken, hoofdslaapkamer en badkamer dienen zodanig te zijn dat een draaicirkel van 1500mm mogelijk is.
d) Het aanrecht dient onderrijdbaar en nastelbaar te zijn voor iemand in een rolstoel.
e) Een badruimte met extra ruimte in voor de grotere draaicirkel van een rolstoel en extra parkeerruimte naast closet en douchezitje.
f) Wanneer sprake is van drie of meer slaapkamers een apart tweede toilet van minimaal 1100 mm x 850 mm.

3. In het geval van een woongebouw (zoals bij appartementen) dienen alle deuropeningen minimaal 850 mm breed en drempelloos te zijn. Indien dit niet anders kan, dient een drempel maximaal 20 mm hoog te zijn.
Rolstoelgeschikt plus: alle deuropeningen minimaal 900 mm

4. Indien sprake is van een woongebouw (zoals bij appartementen) dienen de volgende voorzieningen te worden getroffen:

a) Een goed voor rolstoelgebruikers bereikbare berging met een bergingsgang van minimaal 1100 mm breed.
b) Verkeersruimten (gangen, galerijen e.d.) van minimaal 1500 mm breed.
c) Bij voorkeur licht of elektrisch bedienbare deuren van minimaal 850 mm breed en drempelloos

23.39

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 7
DS

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2023;

b e s l u i t :

de Woonzorgvisie gemeente Rheden 2023 vast te stellen met de daarbij behorende doelen en acties op de thema's:
- Blijfwijk: een gemengde wijk waar je als senior kunt blijven wonen.
- Meer levensloopgeschikte woningen en verpleeghuisplekken.
- Eerlijke verdeling van woonzorgplekken.
- Extra sociale huurwoningen.
- Ondersteuning dicht bij de inwoner.
- Een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Gea Hofstede	3. Gebiedsontwikkeling	11 Duurzame steden en gemeenschappen
b en w-vergadering	**agendapunt**	**bijlage(n) ter inzage**
16 mei 2023	4	div.
rol raad	**soort document**	
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering	**agendapunt**	
15 juni 2023		
raadsvergadering	**agendapunt**	
27 juni 2023		

onderwerp
IJssel District, ontwikkelplan en grondexploitatie plangebied.

INHOUD VOORSTEL
1 Instemmen met het vaststellen van het ontwikkelplan IJssel District en de grondexploitatie plangebied IJssel District.
2 Voor de grondexploitatie plangebied IJssel District een verliesvoorziening vast te stellen ter grootte van het in de grondexploitatie geprognosticeerde resultaat op eindwaarde, van minus € 2.780.000,00, die ten laste komt van de algemene reserve.
3 Openen van de grondexploitatie plangebied IJssel District.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

In het gebied rondom het ziekenhuis in Velp gaan wij de komende jaren een moderne, duurzame woonwijk bouwen. Het IJssel District wordt hét visitekaartje van Velp.
Het gebied ligt globaal tussen de Waterstraat, Broekstraat, knooppunt Velperbroek en de President Kennedylaan. Het IJssel District wordt een aantrekkelijke woonwijk met een stedelijk karakter en veel groen. Met dit project geven wij voor een groot deel invulling aan de zo nodige woningen. Binnen 10 jaar gaan wij hier (minimaal) zo'n 786 woningen bouwen. Op langere termijn biedt het plan zelfs ruimte voor zo'n 1.100 woningen.
Er komt een mix van grondgebonden en gestapelde woningen, die variëren in grootte. Het plan voorziet zowel in huur- als koopwoningen. Een deel van de huurwoningen betreft sociale huur voor huishoudens met een laag inkomen. Het IJssel District wordt een duurzame, groene wijk. Als bewoner kunt u elkaar ontmoeten en ontspannen in een parkachtige omgeving. Deze groene ruimte draagt ook bij aan het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering. Uw raad heeft hiervoor 22 februari 2022 het Masterplan IJsseldistrict vastgesteld.

In dit voorstel stelt het college van burgemeester en wethouders aan de raad voor om het ontwikkelplan IJssel District vast te stellen. Dit plan is een uitwerking van het op 22 februari 2022 door uw raad vastgestelde Masterplan IJsseldistrict, waarbij de focus nu (nog meer) ligt op een haalbare invulling in het plangebied. Voor het plangebied is namelijk een Woningbouwimpuls-subsidie (hierna 'WBI') toegekend om snel te starten met de bouw van 786 woningen, waarvan 75% betaalbaar. Bij de uitwerking van Masterplan naar ontwikkelplan zijn keuzes gemaakt op basis van nieuwe inzichten. Het vaststellen van het ontwikkelplan geeft duidelijkheid aan belanghebbenden wat de gekozen richting is bij de uitwerking.

Op 3 april is er een informatiebijeenkomst gehouden, waarvoor ook uw raad is uitgenodigd. De opkomst was groot en er was ruimte om vragen te stellen en reacties op het ontwikkelplan te geven. De input hiervan hebben wij meegenomen en waar mogelijk verwerkt bij dit ontwikkelplan.

Met deze uitwerking zijn ook de gemeentelijke investeringen en opbrengsten voor de realisatie van het plangebied doorgerekend en in een zogenaamde grondexploitatie gezet. De 'grondexploitatie plangebied' geeft inzicht in de cashflow van dit project voor de gemeente. Na vaststelling geeft het ook de financiële kaders van het project aan.
De grondexploitatie wordt volgens de bbv regels[1] jaarlijks door de raad vastgesteld.

2 Wat is de aanleiding?

De aanleiding van dit raadsvoorstel is het feit dat het college alle nodige voorbereidingen wil treffen om tijdig te kunnen starten met de bouw van de 786 woningen van de Woningbouwimpuls. Aan de beschikbaar gestelde middelen vanuit de Woningbouwimpuls zitten strikte deadlines. Het vaststellen van de inhoudelijk gekozen richting, zoals omschreven in het ontwikkelplan, is basis voor het bestemmingsplan dat het college in oktober 2023 ter vaststelling aan de gemeenteraad wil aanbieden. Het vaststellen van de financiële kaders bij dit ontwikkelplan, is nodig om het benodigde budget voor de uitvoering van het plan te garanderen en ook om de financiële uitvoerbaarheid aan te kunnen tonen bij de vaststelling van het bestemmingsplan.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Het bestaande planologische kader is vastgelegd in het bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden-Zuid en Velp 2019, correctie woongebieden Noord en Zuid. Vanwege het voorgenomen vertrek van het ziekenhuis Rijnstate in Velp is er stap voor stap gewerkt aan een proces voor een nieuwe invulling van het ziekenhuisterrein en de directe omgeving. Hierbij heeft met name de volgende besluitvorming plaatsgevonden, die het kader vormt voor het vervolgproces van dit project:

- Raadsbesluit 29 oktober 2019: Startnotitie Velp tussen Broek en Water.
- Raadsbesluit 2 juli 2020: Kadernota Velp tussen Broek en Water.
- BenW-besluit 13 juli 2021: Afspraken Veerkracht in de gemeente Rheden.
- BenW-besluit 17 augustus 2021: Intentieovereenkomst gebiedsontwikkeling IJssel District Velp (ziekenhuisterrein).
- Raadsbesluit 22 februari 2022: Masterplan IJsseldistrict.

Inhoudelijk en procesmatig zijn onder andere de volgende algemene regelgeving en kaders van toepassing:

- Samen wonen in Rheden, Woonvisie 2020-2026.
- Doelgroepenverordening woningbouw gemeente Rheden 2022.
- Regelingen en subsidiebeschikkingen Woningbouwimpuls (van Rijk en cofinanciering door Provincie Gelderland), met als eis: start woningbouw binnen 3 jaar na verkrijging subsidie op 15 december 2021, dus voor 15 december 2024.

[1] Wettelijke eisen die zijn vastgelegd in 'Besluit Begroting en Verantwoording'

4 Wat willen wij bereiken?

In het gebied rondom het ziekenhuis in Velp gaan wij de komende jaren een moderne, duurzame woonwijk bouwen. Het ontwikkelplan is de basis voor de wijziging van het bestaande planologische kader zoals vastgelegd in het bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden-Zuid en Velp 2019, correctie woongebieden Noord en Zuid voor het plangebied. De wijziging van deze bestemming voor het plangebied is nodig om minimaal 786 woningen te realiseren, waarvan 75% betaalbaar. Een deel van dit aantal woningen is nodig om het afgesproken woningbouwprogramma tot 2025 te realiseren. De rest telt weer mee voor de periode daarna. Behalve woningbouw is er binnen het plangebied ook ruimte voor wat andere functies en wordt er een stadspark gerealiseerd. Naast woning-bouw omvat het plan ook commerciële en maatschappelijk voorzieningen. In totaal biedt het plan ruimte aan ca. 5.900 m² BVO[2] aan niet-woonfuncties waarvan 4.100 m² het te behouden deel van het bestaande kantoorgebouw. Binnen deze vierkante meters is er ruimte voor bijvoorbeeld dag-horeca, een sportschool, een maatschappelijke functie, (publieksgerichte) kantoren, zorgfuncties of een collectieve voorziening voor de buurt.

Het ontwikkelplan is, net als het Masterplan, groter dan alleen het plangebied. Rondom het plangebied is er, net als in het Masterplan, ook een mogelijkheid om te ontwikkelen indien omliggende vastgoedeigenaren dat op enig moment zouden wensen. Logischer wijze zijn deze bouwvelden minder ver uitgewerkt dan de bouwvelden in het plangebied.

De 'grondexploitatie plangebied IJssel District' geeft alleen inzicht in de cashflow van gemeente bij de ontwikkeling van het plangebied. Na vaststelling geeft het bovendien de financiële kaders voor de ontwikkeling en het budget dat nodig is voor onder andere de aanleg van openbaar gebied en andere openbare voorzieningen (zoals bijvoorbeeld riolering). Ook dat is nodig om het plangebied te transformeren naar een stedelijk woongebied met stadspark.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Parallel aan het proces om tot besluitvorming over het ontwikkelplan en de grondexploitatie plangebied te komen, wordt alvast gewerkt aan de documenten die nodig zijn voor de verdere uitwerking en realisatie van het plangebied. Zo wordt voor dit gebied een bestemmingsplan (inclusief de daarbij behorende onderzoeken) en een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Ook wordt alvast nagedacht over de verdere uitwerking van de bouwplannen, de warmte- en energieoplossingen en wat er nodig is voor de uitvoering van het openbaar gebied. De anterieure raamovereenkomst met onder andere de wetteljke vereiste afspraken over het kostenverhaal, die gemeente en de beide marktpartijen met elkaar wensen te sluiten is nagenoeg gereed en gebaseerd op het (concept) ontwikkelplan.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

Voor toelichting op de grondexploitatie is een rapportage opgesteld ('Rapportage grex IJssel District'). In deze rapportage wordt ingegaan op de regelgeving omtrent grondexploitaties, onderbouwing van de kosten en opbrengsten, de parameters, het resultaat en de risico's. Bijlage 2 van de rapportage geeft het kasstromenoverzicht gedurende de looptijd van het project (jaarschijven) weer en geeft inzicht in het verloop van het beschikbare budget. Deze worden verwerkt in de begroting.

[2] BVO = Bruto-vloeroppervlakte

Kosten grondexploitatie
In de grondexploitatie plangebied zijn alle kosten en opbrengsten van de gemeente opgenomen die te maken hebben met de gebiedsontwikkeling in het plangebied. Voor wat betreft kosten gaat het om a) planontwikkelingskosten, onderzoeken en b) de aanleg van openbaar gebied inclusief de daarbij behorende openbare voorzieningen zoals bijvoorbeeld riolering. Denk bij de plankosten aan de kosten die nodig zijn voor het opstellen van bijvoorbeeld het ontwikkelplan, het bestemmingsplan en beeldkwaliteits-plan.

Opbrengsten grondexploitatie
Voor wat betreft de opbrengsten gaat het om de volgende categorieen:
1 Subsidie.
2 Bijdrage ontwikkelende partijen in het kader van kostenverhaal (in het kader van artikel 6 Wro).
3 Opbrengsten ontwikkelclaim.

De toedeling van de kosten voor aanleg openbaar gebied aan de te ontwikkelen bouwvelden in het plangebied bedraagt 72%. Dit is dezelfde verdeelsleutel die is gebruikt bij de WBI-aanvraag. In het Masterplan is op basis van deze verdeelsleutel de bijdrage per te ontwikkelen m^2 BVO van de ontwikkelende partijen aangegeven. Om een actueel beeld te krijgen van de kosten voor aanleg openbaar gebied, zijn deze kosten opnieuw geraamd begin 2023.

In deze nieuwe raming is de begroting van de kosten hoger dan ten tijde van de WBI-aanvraag medio 2021. Dit is enerzijds het gevolg van prijsstijgingen en anderzijds van een aantal kostenposten die in de oude raming niet of niet goed zijn meegenomen.
Een aantal van die posten moeten bovendien de komende 10 jaar worden aangelegd voor de realisatie van het plangebied, terwijl 72% van deze kosten gefinancierd wordt door de bijdrage van de huidig te ontwikkelen bouwvelden in het plangebied. De rest van de financiering zal op termijn worden gefinancierd door de te ontwikkelen bouwvelden rondom het plangebied.

Op dit moment is nog niet duidelijk wanneer deze bouwvelden zich ontwikkelen.
Het gevolg is dat voor een deel van de kosten voor de aanleg openbaar gebied en voorzieningen, in het plangebied de financiering nog ontbreekt en een niet sluitende grondexploitie oplevert. Tezamen met de kosten- en opbrengstenstijgingen, de renteopbrengsten en rentelasten komt de grondexploitatie tot een nadelig resultaat van € 2.780.000,00 (eindwaarde).

Conform de BBV-regels moet de gemeente een verliesvoorziening instellen ter hoogte van dit resultaat (beslispunt 2). De te vormen voorziening komt ten laste van de algemene reserve (zie nadere duiding bij punt 7 risico's). Onderstaande tabel 1 toont het resultaat met kosten en opbrengsten.

Vergelijking kosten en opbrengsten met het raadsvoorstel voor het Masterplan
In het raadsvoorstel voor het Masterplan staat onder punt 6 ('Wat zijn de financiële consequenties') dat het financieel tekort kan worden opgevangen vanuit de gemeentelijke gronduitgifte. Bij de nieuwste en verder uitgewerkte berekeningen blijkt dit niet haalbaar. Dit komt vooral door de hogere investeringen in het openbare gebied: de kosten zijn de afgelopen jaren relatief hard gestegen, het plangebied is groter geworden (onder andere Broekstraat) en zijn er onder andere tegenvallers in de kosten gekomen ten aanzien van de riolering. In de rapportage over de grondexploitatie staat de stijging van de kosten en de beperkte mogelijkheden vanuit gemeentelijke gronduitgifte verder toegelicht.
Tegenover deze kosten staat in positieve zin dat de bijdragen door ontwikkelaars behoorlijk verhoogd zijn.

Zoals in de vorige alinea aangegeven zijn in de grondexploitatie nog niet de bijdragen meegenomen van overige eigenaren buiten het plangebied (maar wel binnen het onderzoeksgebied), waarmee het tekort in de toekomst kleiner kan worden.
Zie onderstaande tabel 2 voor de vergelijking met het Masterplan (nominale waarde).

Tabel 1. Resultaat met kosten en opbrengsten

Nominale opbrengsten			
	WBI	2.705.676	
	Provincie (€ 1.000 per woning)	786.000	
	Provincie knelpunten	165.000	
		3.656.676	
	Opbrengsten ontwikkelende partijen	3.920.000	
	Opbrengsten inbrengwaarde (gronduitgiften)	2.266.000	
		6.186.000	
	Subtotaal opbrengsten		9.842.676
Nominale kosten			
	Planontwikkelkosten en onderzoeken	2.630.000	
	Voorbereiding en toezicht uitvoering	1.134.000	
	Opbreekwerkzaamheden	1.150.000	
	investering openbare ruimte	7.166.000	
		12.080.000	
	Subtotaal kosten		12.080.000
Nominaal saldo (prijspeil 01-01-2023)			**-2.237.324**
Te verwachten financiele effecten 01-01-2023 t/m 31-12-2032:			
Opbrengsten			
	Opbrengstenstijging	458.000	
	Renteopbrengsten	198.000	
	Subtotaal		656.000
Kosten			
	Kostenstijging	1.065.000	
	Rentekosten	134.000	
	Subtotaal		1.199.000
Totaal 01-01-2023 t/m 31-12-2032			**-543.000**
Eindwaarde per 31-12-2032			**-2.780.324**

Tabel 2. Vergelijk Masterplan en de huidige grondexploitatie (Grex)

	Masterplan	Grex
Opbrengsten(inclusief bijdrage ontwikkelende partijen)	5.200.000	6.186.000
Kosten openbare ruimte (plankosten,onderzoek, sloop)	8.700.000	12.080.000
Maatschappelijk tekort	**-3.500.000**	**-5.894.000**
Dekking		
WBI	2.700.000	2.706.000
Provincie (€ 1.000 per woning)	800.000	786.000
Subsidie proceskosten door provincie		165.000
	3.500.000	**3.657.000**
Gemeente	-	**-2.237.000**

Actualisatie van de grondexploitatie
De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd en (opnieuw) ter vaststelling aan de raad voorgelegd en verwerkt in de begroting. Dit vindt voor het eerst plaats in 2024. Het vaststellen van de geactualiseerde grondexploitatie in 2024 is ten behoeve van de waardering van de voorraad bouwgronden in exploitatie en het verwerken van de financiële gevolgen in de Jaarrekening 2023. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties 2024 zullen de budgetten voor de grondexploitatie in de Begroting 2024 worden opgenomen.

7 Wat zijn de risico's?

Langdurige en complexe projecten nemen ook de nodige risico's met zich mee. Met deze risico's zijn in de verschillende berekeningen, waaronder die voor de investeringen in het openbare gebied zoals onderdeel van de grondexploitatie, rekening gehouden.

De belangrijkste risico's die er zijn, zijn de volgende:

- Hogere kosten voor materiaal en personeel leiden mogelijk tot hogere kosten bij de realisatie van het openbaar gebied.
- Macro-economische invloeden kunnen effect hebben op de ontwikkelmogelijkheden en daarmee op de bijdragen vanuit ontwikkelende partijen. Overigens liggen de bijdragen (met indexering) vast bij ondertekening met de overeenkomsten. Het kan zijn dat de partijen niet ontwikkelen en dus ook bijvoorbeeld de (gemeentelijke) ontwikkelclaim niet afnemen. De gemeente is dan afhankelijk van de waarde op de markt op dat moment.
- Macro-economische invloeden met betrekking tot de opbrengsten van de ontwikkel-claim van de gemeente (zie ook vorig punt).
- De raming voor intern en extern personeel is globaal bepaald. Gezien de complexiteit van het project kunnen deze kosten hoger of lager uitvallen.
- Vertragingen door onder andere bezwaren en/of marktomstandigheden, kunnen invloed hebben op de hierboven genoemde risico's.
- De exactere informatie die verkregen wordt bij de uitwerking, kunnen leiden tot hogere of lagere kosten. Zo kunnen de inzichten tijdens de onderzoeken naar bodem, explosieven leiden tot hogere kosten van deze onderzoeken zelf, maar ook tot hogere kosten voor het bestemmingsplan. Daarnaast kan het ook leiden tot aanpassing van plan en daarmee de grondexploitatie.

Bij de actualisatie van de grondexploitatie begin 2024 worden de risico's gekwantificeerd. De grondexploitatie wordt jaarlijks herzien waarbij het risico is dat de kosten hoger worden.

Financiële weerstand: solvabiliteit
Naast bovenstaande is er een risico als gevolg van de voorgestelde inzet van de algemene reserve. Een onttrekking van 2,8 miljoen aan de algemene reserve is nadelig voor de financiële weerstand van de gemeente wat tot uitdrukking komt in een verlaging van de solvabiliteit. In de Programmabegroting 2023 is een solvabiliteit berekend van 15%. Door de onttrekking uit de algemene reserve daalt de solvabiliteit naar 13%. De streefwaarde is een solvabiliteit van minimaal 20%.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Het ontwikkelplan is samen met de grondeigenaren van het plangebied opgesteld. Het ontwikkelplan is een gedragen plan van de grondeigenaren (waaronder gemeente zelf). De partijen hebben vertrouwen in de haalbaarheid van het plan en de anterieure overeenkomst om de privaatrechtelijke afspraken over de realisatie en de financiën vast te leggen. Hierbij moet een voorbehoud worden gemaakt, zolang de raad de grondexploitatie niet heeft vastgesteld (en nog geen voorziening heeft getroffen voor een sluitende grondexploitatie).

Ook voldoet het plan aan de eisen van de Woningbouwimpuls, waaronder natuurlijk het woningbouwprogramma, waarmee het draagvlak vanuit de subsidieverleners geborgd is. Het concept-ontwikkelplan is afgestemd met de omgeving. De reacties tijdens de inloopavond en de separate reactie zijn samengevat in bijlage 2. De reacties hebben geleid tot kleine aanpassing van het ontwikkelplan. De in het concept gepresenteerde fasering sloot namelijk niet aan op het plangebied. Daarnaast zijn kleine ambtshalve wijzigingen ter verduidelijking van het plan zijn doorgevoerd.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Op 3 april is er een inloopavond gehouden, waarvoor de directe omgeving en raadsleden zijn uitgenodigd en overige belangstellenden als woningzoekenden via de gebruikelijke publicatiekanalen kennis van hebben kunnen nemen. De inloopavond werd goed bezocht. Er zijn minstens 73 bezoekers geteld, waarvan minstens 11 bezoekers lieten weten dat ze kwamen als woningzoekende. Daarnaast is 1 op 1 contact gezocht met (vertegenwoordiging van) eigenaren buiten het plangebied om het concept-ontwikkelplan toe te lichten. De eigenaren hebben hier geen gebruik van gemaakt.
Het concept-ontwikkelplan was in te zien via de website en ook bij de receptie op de tweede verdieping van het gemeentehuis, President Kennedylaan 104-106 in Velp. Daarnaast lagen er ook exemplaren bij Servicecentrum De Overtuin en Servicecentrum Dieren om in te kijken. Het concept-ontwikkelplan heeft ter inzage gelegen vanaf 27 maart t/m vrijdag 7 april 2023. Ook was er gelegenheid om vragen en opmerkingen te delen buiten de inloopavond om, via ijsseldistrict@rheden.nl of via de Postbus van de gemeente. Op 7 april 2023 sloot de gelegenheid om vragen en opmerkingen te stellen om mee te nemen in het vervolgproces. Er is 1 reactie binnen gekomen per mail en 11 reacties via de inloopavond.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Nee.

Bijlagen:
1. Ontwikkelplan (inclusief bijlagen)
   a 20220912 Definitieve haalbaarheidsnotitie IJssel District (inclusief bijlagenbundel)
   b 3553A_BK_IJssel District_QuickScan Wind en Zon
   c Memo - parkeernormen IJssel District 20 april 2023
2. Reactienota concept-ontwikkelplan
3. Grondexploitatie
   a 2023 05 16 Rapportage grex IJssel District

Velp, 16 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

IJssel District

Ontwikkelplan

Velp

april 2023

SVP

Colofon

Publicatiedatum
21 april 2023

Versie
6

Adres
SVP architectuur en stedenbouw
‘t Zand 17, 3811 GB Amersfoort

E-mail
info@svp-svp.nl

Ontwerp
Mike Wissing
Tibor Kis

In samenwerking met
Buro Poelmans Reesink

In opdracht van
Gemeente Rheden
Rudius Vastgoed
Lairessegroep

Voor het geheel of gedeeltelijk overnemen of bewerken van artikelen dient men toestemming van de redactie te vragen. In de meeste gevallen zal die graag worden gegeven.

Voorbehoud
Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

IJssel District

Ontwikkelplan

Velp

april 2023

GSM
BUSHALTE
ZIEKENHUIS 02
10
van alle mensen voor alle zaken
BONDSSPAARBANK
VAN WISSING
DLB 932

Inhoudsopgave

1. Inleiding 7

2. Ontwikkelstrategie 8

3. Proces 10

4. Uitgangspunten masterplan 13

5. Quickscans gezonde en veilige leefomgeving 18

6. Programma 25

7. Duurzame mobiliteit, verkeer en parkeren 29

8. Stedenbouwkundige structuur 35

9. Uitwerking bouwvelden 39

10. Openbare ruimte 53

11. Klimaatbestendig en biodiversiteit 58

12. Duurzaamheid en energie 60

13. Fasering 63

14. Uitgangspunten ontwikkelplan 67

Bijlage (separaat)

1. 20220912 Definitieve haalbaarheidsnotitie IJssel District
1.a Bijlagebundel haalbaarheidsnotitie IJssel District
2. 3553A_BK_IJssel District_QuickScan Wind en Zon
3. Memo - parkeernormen IJssel District 20-04-2023

IJsselstraat
Waterstraat
Winkelcentrum Velperbroek
President Kennedylaan
Lepelaarstraat
Broekstraat
Plangebied
Geërfdenpark
Onderzoeksgebied
Waterplas
Snelweg A12
Presikhaaf - Arnhem
Knooppunt Velperbroek
De Beemd
IJsseloord

1. Inleiding

Het nieuwe IJssel District in Velp gaat een bruisende stedelijke woonbuurt worden. Een verbonden buurt met een prachtig groen park en een gevarieerde mix aan woningtypes. De ruimtelijke hoofdlijnen voor het IJssel District zijn in begin 2022 vastgelegd in het masterplan IJssel District. Dit ontwikkelplan is het vervolg daarop. Het doel van het ontwikkelplan is een verdere uitwerking van het programma, de ruimtelijke kwaliteit, openbare ruimte, mobiliteit en fasering om tot een haalbaar plan te komen. De focus voor deze uitwerking ligt op het plangebied.

Na de vaststelling van het masterplan op 22 februari 2022 is er vervolgtraject gestart waarin verschillende onderzoeken zijn uitgevoerd. Denk daarbij aan onderzoeken op het gebied van verkeer, cultuurhistorie, externe veiligheid, milieu en financiële haalbaarheid. Met de resultaten uit deze onderzoeken is opnieuw integraal naar het masterplan gekeken om tot een haalbaar plan te komen. Daar waar het masterplan een sterke focus kent op het hele onderzoeksgebied, focust het ontwikkelplan zich meer op het plangebied waarbinnen de eigenaren actief betrokken zijn bij de ontwikkeling van het plan. Voor het plangebied is tevens een Woningbouwimpuls (hierna “WBI”) door het Rijk toegekend. Aan deze subsidie zijn eisen verbonden die ingaan op het woningbouwprogramma, de betaalbaarheid en een start bouw voor 15 december 2024.

In dit ontwikkelplan zijn programma, parkeren en fasering beter met elkaar afgewogen. Deze thema’s kenden in het masterplan nog een abstracte uitwerking. Belangrijk daarbij is een sterke mix aan woningtypes die vallen binnen de betaalbaarheidseisen van de toegekende WBI voor de woningbouw in het plangebied. De veranderingen in de woningbouwmarkt en de prijsstijgingen in de bouwwereld hebben tevens meegespeeld in de zoektocht naar een haalbaar plan. Ook de diverse onderzoeken op het gebied van een gezonde en veilige leefomgeving hebben het ontwerp van nieuwe input voorzien. Dit proces heeft er toe geleid dat er ook ruimtelijke aanpassingen zijn gedaan ten opzichte van het masterplan. Parallel is gewerkt aan een inrichtingsschets voor de openbare ruimte. Deze schets heeft geleid tot nieuwe inzichten. In het ontwikkelplan zijn bestaande groenstructuren en bouwwerken beter geïntegreerd en blijft de historie van het gebied beter zichtbaar in de toekomst.

Het ontwikkelplan geeft eerst een overzicht in de nieuwe ontwikkelstrategie en het doorlopen proces. Vervolgens wordt per thema uit het masterplan getoond wat er is onderzocht, uitgewerkt en verbeterd in het ontwikkelplan.

2. Ontwikkelstrategie

Strategie

De gemeente Rheden is voornemens om samen met alle betrokken grondeigenaren het IJssel District te herontwikkelen tot een hoogwaardig stedelijk woonmilieu. Alle ontwikkelende partijen moeten bijdragen aan de gemeentelijke kosten bestaande uit planontwikkelingskosten, onderzoeken en de aanleg van de openbare ruimte. De exploitatiebijdrage uit het masterplan van € 40,= per m² BVO (prijspeil 2021), wordt voorafgaand aan de te ontwikkelen bouwvelden geactualiseerd op basis van nieuwe ramingen voor aanleg openbaar gebied en de te maken plan- en onderzoekskosten. Dit kostenverhaal zal worden vastgelegd in de op te stellen anterieure overeenkomsten. Elke ontwikkeling in het zoekgebied draagt uiteindelijk naar rato bij aan de publieke investeringen.

Voor het plangebied is een WBI toegekend om de realisatie van betaalbare woningen op korte termijn te stimuleren. Vanwege deze impuls hebben gemeente en marktpartijen met grondposities in het plangebied de afgelopen maanden samen de kaders uit het masterplan geconcretiseerd en de haalbaarheid onderzocht (rekenen en tekenen). Het doel: één integraal plan voor het gebied waarin de eerder vastgelegde kaders en afspraken uit het masterplan zo goed mogelijk worden vertaald. Dit ontwikkelplan toont de resultaten van dit proces.

Binnen het plangebied van het IJssel District zullen de marktpartijen hun eigen percelen en de gemeentelijke ontwikkelclaim tot ontwikkeling brengen. De gemeente zal verantwoordelijk zijn voor de aanleg van de openbare ruimte, die ook deels toerekenbaar is aan de bouwvelden buiten het plangebied. De investeringen van de gemeente worden gedekt uit de verkoop van haar ontwikkelclaim, exploitatiebijdragen van de zelfrealisatoren (marktpartijen), de verkregen WBI en co-financiering vanuit de provincie Gelderland. Hiermee is sprake van een financieel sluitende gebiedsontwikkeling, waarbij een deel van de kosten voor aanleg openbaar gebied toegerekend wordt aan de toekomstige ontwikkeling van de bouwvlekken buiten het plangebied.

Noodzaak

Zowel de marktpartijen als de gemeente Rheden hebben een belang bij het tot realisatie brengen van het IJssel District. De marktpartijen hebben risicodragend geïnvesteerd in het gebied (bijvoorbeeld door de aankoop van panden), willen leegstand voorkomen en de gedane investering terugverdienen. De gemeente wil graag dat het gebied tot ontwikkeling komt vanuit maatschappelijke doelen en om een antwoord te bieden aan grote vraag naar woningen.

De ontwikkeling van het gebied is tevens van belang omdat de leefbaarheid nu onder druk staat. Omwonenden ervaren overlast en door het vertrek van het ziekenhuis dreigt er leegstand en een verdere verpaupering van het gebied. Door te investeren in het gebied wordt er waarde toegevoegd en zal de leefbaarheid aanzienlijk verbeteren voor toekomstige bewoners en omwonenden. Daarnaast biedt het een uitgelezen kans om aanzienlijke woningaantallen te realiseren en te voorzien in het grote tekort aan woningen in de regio en de gemeente. Omdat zowel de private als de publieke belangen groot zijn ligt het co-creëren voor de hand en hebben partijen de planontwikkeling samen opgepakt.

Kaders en afspraken

In het masterplan zijn de eerste kaders en afspraken voor de beoogde ontwikkeling vastgesteld door de gemeenteraad. Dit masterplan is opgesteld in samenwerking met de ontwikkelende marktpartijen in het

plangebied met grondposities. In het kader van de WBI-aanvraag zijn destijds globale afspraken gemaakt met marktpartijen over een bijdrage in de kosten (kostenverhaal) en vastgelegd in een intentieovereenkomst.

Parallel aan de afronding van dit ontwikkelplan dienen er afspraken te worden vastgelegd in een overeenkomst met de ontwikkelende partijen van het plangebied, die kwalificeert als anterieure overeenkomst. Anders gezegd, de gemeente verzekert hiermee het kostenverhaal voor haar planontwikkelingskosten, onderzoeken en aanleg en herinrichting van de openbare ruimte.

Een belangrijk kader is een integrale ontwikkeling van het gehele gebied, die niet uitgaat van eigendomsposities maar uitgaat van het beste plan ongeacht eigendomsposities. De beoogde hoge woningdichtheid betekent dat er uitruil mogelijk moet zijn in het programma passend bij de parkeeropgave en de verkeersontsluiting.

De gemeente biedt deze ruimte door haar grondpositie te beschouwen als een ontwikkelclaim die zij bereid is tegen marktconforme condities te verkopen aan de betrokken marktpartijen in het plangebied. Dit uitgangspunt brengt de benodigde flexibiliteit en schuifruimte voor uitwerking van het masterplan tot dit ontwikkelplan en maakt dat partijen de ontwikkeling integraal beschouwen.

Woningbouwimpuls

De kaders van de WBI zijn van wezenlijk belang. De subsidievoorwaarden stellen een start bouw van de eerste woningen binnen drie jaar na toekenning. Daarnaast gelden de programmatische uitgangspunten uit de subsidieaanvraag als kader voor de ontwikkeling, met een focus op betaalbaarheid. Het niet voldoen aan deze kaders kan betekenen dat de subsidie, totaal € 2,7 miljoen, (deels) moet worden terugbetaald. Het ministerie van BZK bewaakt deze kaders gedurende de totale ontwikkeling en de gemeente zal hier verantwoording voor moeten afleggen. Indien deze subsidies (deels) komt te vervallen is er geen sprake meer van een financieel haalbare ontwikkeling en kan de gemeente deze plannen niet doorzetten zonder aanvullende bijdragen van de betrokken marktpartijen.

Openbare ruimte

Een belangrijke drager van het plan is de openbare ruimte en de kwaliteitsverbetering die daarmee wordt gerealiseerd. Gezien het versnipperde eigendom en het feit dat na 10 jaar het gebied en de aanleg van de openbare ruimte nog niet klaar is, ligt het voor de hand dat de gemeente de aanleg van de openbare ruimte op zich neemt. Zij gaat zorgdragen voor de uitwerking, aanbesteding en aanleg van de nieuwe openbare ruimte en zal na realisatie het eigendom en het beheer en onderhoud hiervan op zich nemen. Het in één hand houden van de aanleg van alle openbare ruimte zou ook schaalvoordelen moeten bieden in kosten en organisatie. Het is daarnaast een rol die de gemeente goed past.

De investeringen in de openbare ruimte en de andere publieke kosten worden gedekt uit:

1. Kostenverhaal op de zelfrealisatoren (exploitatiebijdrage), hiervoor zijn er in het masterplan reeds uitgangspunten opgenomen.
2. Opbrengst uit de ontwikkeling van de gemeentelijke ontwikkelplot.
3. WBI-subsidie vanuit het Rijk en de co-financiering subsidie van de provincie Gelderland (respectievelijk € 2,7 mln. en € 0,8 mln.).

De sturing van de gemeente op de ontwikkeling vindt voornamelijk plaats door het opstellen van bestemmingsplan en een beeldkwaliteitplan. Met de wens om één integraal plan voor de ontwikkeling (incl. de openbare ruimte) te maken is deze vorm van samenwerken passend en het maximaal haalbare. Middels het anterieur verzekerde kostenverhaal draagt iedereen bij aan de openbare ruimte en wordt het plangebied niet verder (onnodig) opgesplitst omdat de gemeente aan zet is voor het herinrichten en aanleggen van de publieke ruimtes.

3. Proces

Proces en leeswijzer

Gemeente Rheden en de marktpartijen van het plangebied hebben dit jaar gezamenlijk onderzoeken laten uitvoeren en gerekend en getekend om te komen tot het voorliggende ontwikkelplan. Middels diverse intensieve werksessies hebben zij samen met een stedenbouwkundig bureau, een landschapsarchitect, een financieel bureau en een procesmanager toegewerkt naar een haalbaar plan. De uitgangspunten uit het masterplan vormde het vertrekpunt van dit proces (hoofdstuk 4). Door middel van quickscans zijn de grenzen van de fysieke leefomgeving verkend en is er vervolgonderzoek genoteerd (hoofdstuk 5). Gezamenlijk is het (woon)programma verder gedefinieerd (hoofdstuk 6), gekoppeld aan een positieve parkeerbalans en een visie op het gebied van duurzame mobiliteit (hoofdstuk 7). Dit heeft geleid tot een uitgewerkt stedenbouwkundig ontwerp (hoofdstuk 8) en een uitwerking per bouwveld (hoofdstuk 9). De openbare ruimte is uitgewerkt als schetsontwerp met aandacht voor klimaatadaptatie en biodiversiteit (hoofdstuk 10 en 11). Verder zijn de visies op duurzaamheid, energie en de fasering verder uitgewerkt (hoofdstuk 12 en 13). Dit alles is samengevat in een nieuwe uitwerking van de uitgangspuntenkaart (hoofdstuk 14). Kortom, het ontwikkelplan is het resultaat van het doorlopen proces van half 2022 tot begin 2023.

Ontwikkelstramien

Voorliggend ontwikkelplan zal in het eerste kwartaal van 2023 aan de omgeving worden gepresenteerd en zal daarna in het tweede kwartaal door aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd. Het programma, de visie op mobiliteit, de fasering, het kostenverhaal en de overige anterieure afspraken worden in het tweede kwartaal vastgelegd in raamovereenkomst tussen de ontwikkelende partijen en de gemeente. Op deze manier wordt aan iedereen meer zekerheid geboden om door te gaan met de ontwikkeling van het IJssel District. Na het sluiten van de overeenkomst stelt de gemeente een grondexploitatie op om de gemeentelijke financiële kaders vast te stellen. De grondexploitatie wordt in het tweede kwartaal vastgesteld, gelijktijdig met het ontwikkelplan.

Beeldkwaliteitplan en bestemmingsplan

In het eerste en tweede kwartaal stelt het stedenbouwkundig bureau in opdracht van de gemeente het beeldkwaliteitplan op. In het beeldkwaliteitplan worden de principes vastgelegd voor de uitwerking van de gebouwen en de openbare ruimte in het gehele onderzoeksgebied. Het beeldkwaliteitplan vormt het toetsingskader voor het kwaliteitsteam en/of de welstand. Zij zullen de individuele plannen toetsen op samenhang en kwaliteit. Het beeldkwaliteitsplan wordt geïntegreerd in het bestemmingsplan.

Het plangebied wordt juridisch planologisch vastgelegd in een bestemmingsplan. Het bestemmingsplan geeft flexibiliteit waar het kan, om in te kunnen spelen op de marktomstandigheden. Het opstellen van het concept ontwerp bestemmingsplan zal in het eerste kwartaal van 2023 starten, in het derde kwartaal ter inzage worden gelegd (samen met het beeldkwaliteitsplan) en in het vierde kwartaal ter vaststelling worden aangeboden aan de Raad. Daarmee wordt het bestemmingsplan ter inzage gelegd voordat de Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking treedt. Er kan bij het opstellen van het bestemmingsplan gebruik worden gemaakt van een aantal mogelijkheden die de Crisis- en herstelwet (Chw) biedt, omdat

STARTNOTITIE	Oktober 2019	✓
KADERNOTA	Zomer 2020	✓
MASTERPLAN	Februari 2022	✓
ONTWIKKELSTRAMIEN	Q2 2023	+
Onderzoeken Quickscan	2022	
Ontwikkelplan	Q1/2 2023	
- *Concept*	Q1 2023	
- *Participatie*	Q1 2023	
- *Vaststelling*	Q2 2023	
Schetsontwerp openbare ruimte	Q1 2023	
Anterieure overeenkomsten	Q1/2 2023	
Grondexploitatie	Q1/2 2023	
- *Concept*	Q1 2023	
- *Vaststellen*	Q2 2023	
BESTEMMINGSPLAN + BEELDKWALITEITSPLAN	2023	+
- *Ontwerp*	Q2 2023	
- *Zienswijzen*	Q3 2023	
- *Vaststelling*	Q4 2023	
REALISATIE	2024-2032	+
Voorbereiding	2023	
Bouwrijp maken	2023 - 2024	
Start bouw	Q4 2024	

Overzicht deelprocessen- en producten

het project is aangemeld in het kader van de Chw. Voor het bestemmingsplan worden alle benodigde onderzoeken (zie hoofdstuk 5) uitgevoerd om de haalbaarheid van het plan aan te tonen. Bepaalde onderzoeken kunnen worden doorgeschoven naar het moment van de omgevingsvergunningaanvraag.

Gedurende het jaar 2023 worden de individuele bouwplannen door de ontwikkelende partijen verder uitgewerkt van schetsontwerp naar voorontwerp en naar definitief ontwerp. Eind 2023 / begin 2024 worden de benodigde omgevingsvergunningen aangevraagd voor de bouw van de eerste woningen.

Realisatie

In 2023 wordt gestart met de civiel technische voorbereidingen, zoals het herijken van de SSK-ramingen voor de openbare ruimte en het leggen van de juiste contacten. Ook de uitwerking van de inrichtingsplannen vindt tijdig plaats voor de uitvoering van de inrichting van de openbare ruimte. De openbare ruimte wordt gefaseerd per deelontwikkeling uitgevoerd. In 2024 wordt gestart met de civiel technische werkzaamheden, zodat de eerste woningen voor 15 december 2024 kunnen worden gebouwd om aan de eisen van de WBI te kunnen voldoen.

Proces ontwikkeling bouwvelden buiten het plangebied.

Dit hoofdstuk is tot nu toe uitgebreid in gegaan op het proces om het plangebied tot ontwikkeling te brengen. Het proces voor de ontwikkeling van de bouwvelden buiten het plangebied is nog niet uitgestippeld, maar kent grofweg dezelfde stappen. Eerst komen gemeente en de ontwikkelende partij met grondpositie overeen dat ze gaan samenwerken om de bouwveld te ontwikkelen. Hierbij worden afspraken vastgelegd over het vervolgproces om te komen tot een uitgewerkt haalbaar plan. Uitgangspunt is het ontwikkelplan. Voordat er een planologische procedure start worden minimaal de afspraken over de geactualiseerde exploitatiebijdrage vastgelegd in een zogenaamde ‘anterieure overeenkomst’.

Let op! De aanduiding van bouwvelden uit het masterplan is aangepast in dit ontwikkelplan. Zie pagina 34 voor de juiste aanduiding van bouwvelden.

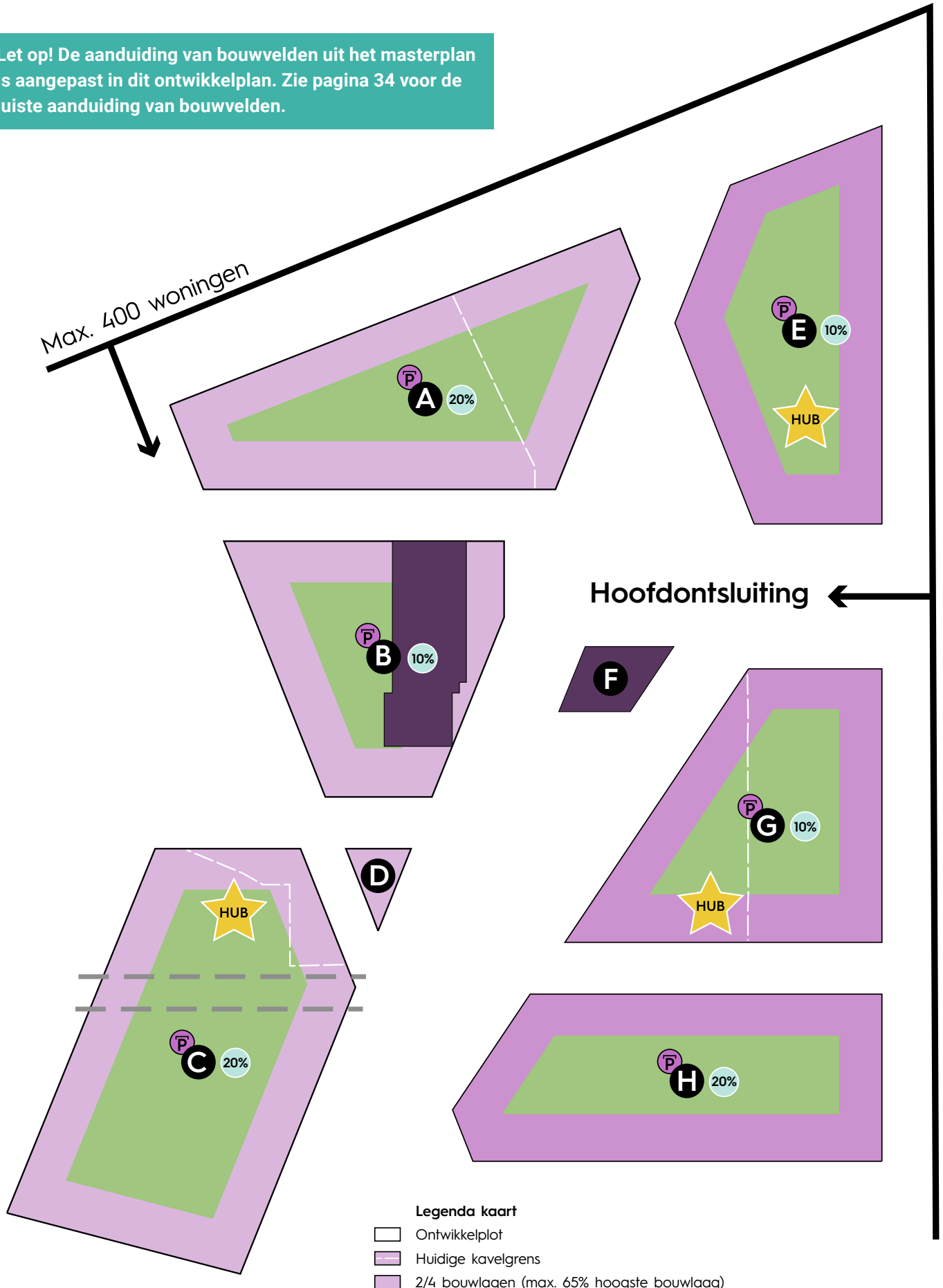

Uitgangspuntenkaart IJssel District

Legenda kaart

- Ontwikkelplot
- Huidige kavelgrens
- 2/4 bouwlagen (max. 65% hoogste bouwlaag)
- 4/8 bouwlagen (max. 35% hoogste bouwlaag)
- Hoogteaccent. Ziekenhuis 10 lagen en Toren 16 lagen
- Parkeerhub mogelijk (invulling hub > zie hoofdstuk mobiliteit in masterplan)
- Parkeren in het blok mogelijk
- Toevoegen Stadsstraat mogelijk
- 20% Percentage minimale gevellengte met grondgebonden woningen

**Geldt niet voor het footprint/volume Ziekenhuisgebouw, Plot F en Plot D*

*** GSI (Ground Space Index) = $\frac{\text{footprint gebouwen}}{\text{oppervlakte plot}}$*

4. Uitgangspunten masterplan

Dit hoofdstuk geeft een terugblik op de belangrijkste uitgangspunten uit het masterplan. De uitgangspunten uit het masterplan zijn het vertrekpunt geweest voor zoektocht naar een haalbaar ontwikkelplan. Het masterplan geeft een sterke visie op de ruimtelijke structuur van het gehele onderzoeksgebied. In het volgende hoofdstuk zal nader worden ingegaan op de diverse onderzoeken die zijn uitgevoerd. Daarna wordt in diverse hoofdstukken getoond welke uitwerkingen en verbeteringen zijn gedaan ten opzichte van het masterplan. Dit zal een sterkere focus hebben op het plangebied. Een nieuwe uitwerking van de algemene uitgangspunten is te vinden in hoofdstuk 14. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste algemene uitgangspunten, ruimtelijke ambities en de stedenbouwkundige structuur uit het masterplan.

Algemene uitgangspunten masterplan

1. De woonvisie 'Samen Wonen in Rheden, 2020-2026' en 'Nota Parkeernomen Rheden 2015' zijn leidend voor het plan.
2. Er zijn maximaal 250 parkeerplaatsen mogelijk in het openbare gebied.
3. Er kunnen maximaal 400 woningen (2000 extra verkeersbewegingen) worden ontsloten via de Broekstraat (in fase A en F, zie pagina 44).
4. Parkeerplaatsen privé worden binnen het plot opgelost.
5. Op een aantal plekken in het plan is een gedeelde parkeerhub mogelijk (zie kaart).
6. Het is mogelijk om bij Plot C een extra Stadsstraat toe te voegen.
7. Maximaal BVO (excl. parkeren) per plot wordt bepaald met*:
   (m² plot x GSI** 0,55) x gemiddelde aantal toegestane bouwlagen = maximaal BVO
8. 70% betaalbaar bouwen: sociale huur, middeldure huur en betaalbare koop (NHG grens). Afwijken van de genoemde 70% is mogelijk indien aangetoond wordt dat een project niet haalbaar blijkt.
9. De bouwhoogtes uit de kadernota 'Velp tussen Broek en Water, 2020' zijn leidend.
10. In de zone 2/4 bouwlagen mag maximaal 65% van de bebouwing de hoogste bouwlaag hebben. In de zone 4/8 bouwlagen mag maximaal 35% van de bebouwing de hoogste bouwlaag hebben.
11. Woningen zijn minimaal 70m² GBO (excl. Ziekenhuisgebouw).
12. In het gebied moeten minimaal 50 sociale huurwoningen worden toegevoegd in fase A en F (zie pagina 44) door een toegelaten instelling.
13. Per ontwikkelplot is een percentage minimale gevellengte grondgebonden woningen aangeven (zie kaart).
14. Per plot maximaal 30% dezelfde woningtypologie bouwen.
15. De marktpartijen zijn bereid € 40,= per m² BVO (prijspeil 2021) bij te dragen in de realisatie van de openbare ruimte en de te maken plankosten.

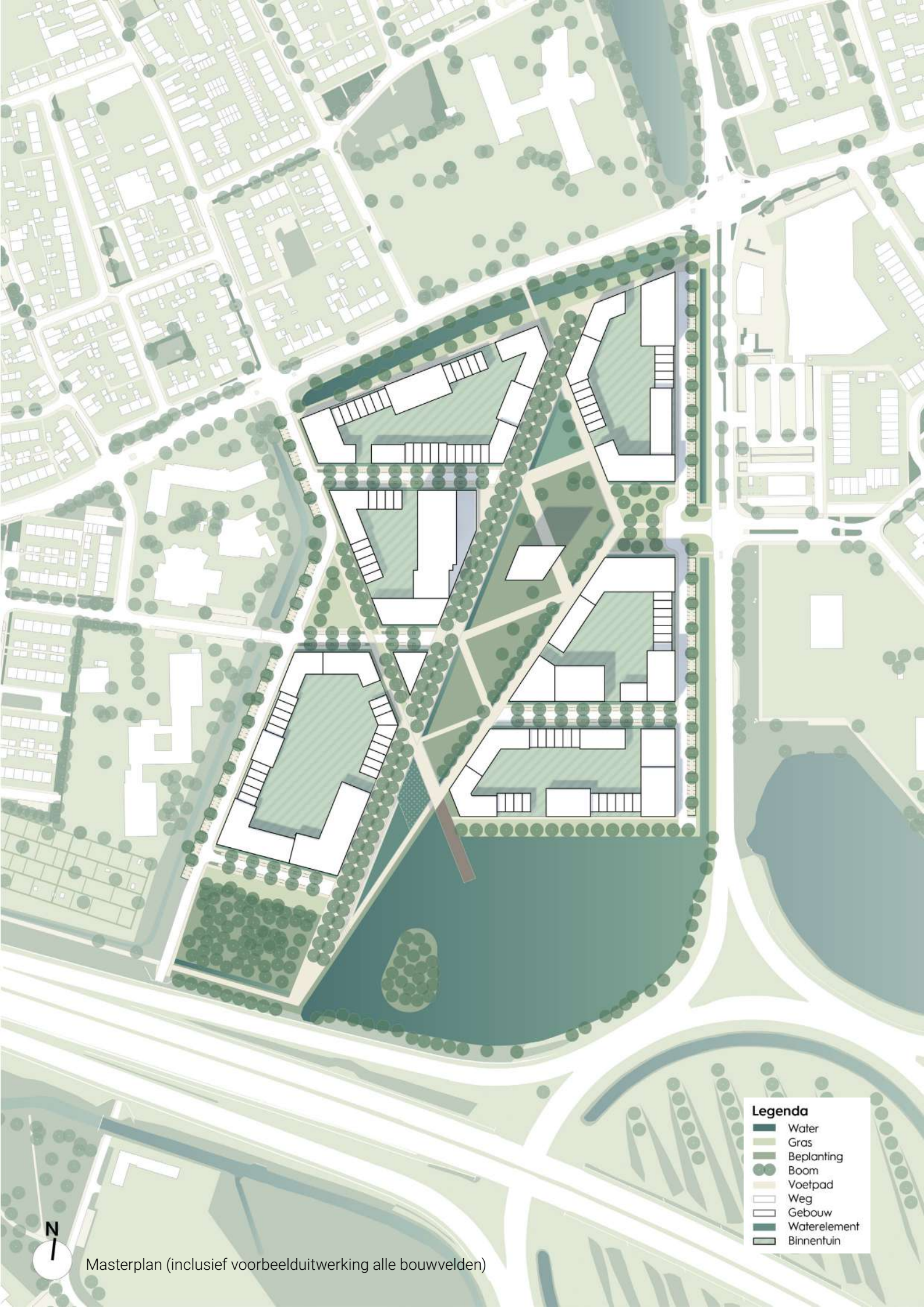

Masterplan (inclusief voorbeelduitwerking alle bouwvelden)

Ruimtelijke ambities

In het masterplan zijn een vijftal ruimtelijke ambities geformuleerd die de basis hebben gevormd voor de uitwerking van het ontwikkelplan. Deze ambities geven richting en focus bij het maken van keuzes. Het IJssel District wordt hét visitekaartje van Velp. Een plek om stedelijk te wonen in een groene omgeving. Er is ruimte voor slimme compacte bouwblokken met volwaardige parkeeroplossingen, waardoor er veel ruimte is voor groen en landschap. Hieronder een overzicht van deze ambities:

Een stedelijke woonbuurt

Dit betekent dat we compact (en soms hoog) bouwen met veel openbare ruimte, dat er genoeg voorzieningen in de buurt zijn, dat de buurt goed is verbonden met de omgeving, dat de voetganger en fietser zich thuis voelen en dat er een mix is in mensen, woonvormen en leefstijlen.

Een beleefbaar landschap met groen van hoge kwaliteit

Dit betekent dat we centraal in het gebied een nieuw park maken (Park Nieuw Velp), dat we plekken maken om te ontmoeten, spelen en sporten, dat we (verhoogde) binnentuinen zeer groen en toegankelijk maken, dat we een stuk stadsbos maken en dat we openbare ruimte maken die zich onderscheid van Velp Zuid.

Een iconisch visitekaartje voor Velp

Dit betekent dat de randen van het district met aandacht ontwerpen, dat de openbare ruimte kenmerken van de nabijgelegen IJssel en Veluwe heeft, dat we 3 iconische gebouwen toevoegen met een uitgesproken architectuur, dat we strakke kaders en lijnen toevoegen in de stedenbouwkundige structuur en dat we oog hebben voor zichtlijnen.

Een klimaatadaptief en natuurinclusief district

Dit betekent dat we een watersysteem maken dat water bergt en filtert, dat we op gebouwniveau diverse leefomgevingen voor dieren maken, dat we met bomen genoeg schaduw maken om hittestress tegen te gaan, dat de oevers van de plas ecologisch worden ingericht en dat er geen onnodige verharding wordt toegevoegd in het gebied.

Slimme tijdloze woonblokken

Dit betekent dat we het parkeren binnen het woonblok oplossen. Dat er ruimte is om verschillende woningtypologieën toe te passen, dat we duurzame en hergebruikte materialen toepassen in de bouw, dat we collectieve ruimtes maken waarin bewoners dingen kunnen delen en dat we hoge duurzaamheidseisen stellen aan de nieuwe bebouwing.

Stedenbouwkundige structuur

Het ruimtelijk concept van het masterplan geeft vorm aan het IJssel District en is de basis voor het raamwerk en de bouwvelden. De globale vlakverdeling maakt plaats voor een heldere structuur met een knipoog naar het verleden. Een grote centrale groene ruimte vormt het hart van het plan. Sterke assen zorgen voor richting naar de omgeving en bekadering en worden versterkt door de bouwblokken die er aan liggen. Van een onsamenhangend gebied met weinig intrinsieke kwaliteit, naar een nieuwe leefomgeving met veel kwaliteit. Het sterke raamwerk zorgt er ook voor dat de bouwvelden flexibel in te delen zijn.

De ruimtelijke structuur is opgebouw uit 5 belangrijke stappen:

1. Nieuwe oriëntatie
Een groene verbinding tussen het Geërfdenpark en het Winkelcentrum Velperbroek geeft het gebied een nieuwe richting en een heldere routing tussen winkels en recreatie. Een recreatief ommetje maken of boodschappen doen in Velp-Zuid is nu eenvoudiger, leuker en aantrekkelijker geworden.

2. Historisch perspectief
De oude IJsselstraat is in de jaren '70 tenietgedaan door de bouw van het Ziekenhuis. We "herintroduceren" deze route in het IJssel District, in één rechte lijn van IJsselstraat naar Waterplas. Deze verbinding met het water zorgt voor beleving, openheid en een connectie met het verleden.

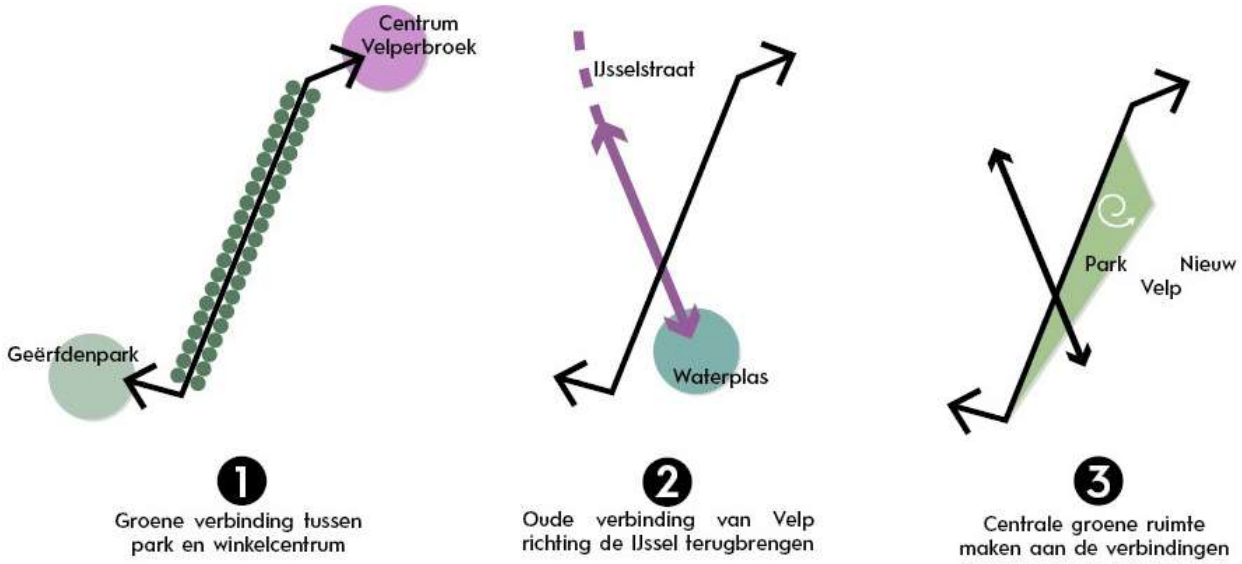

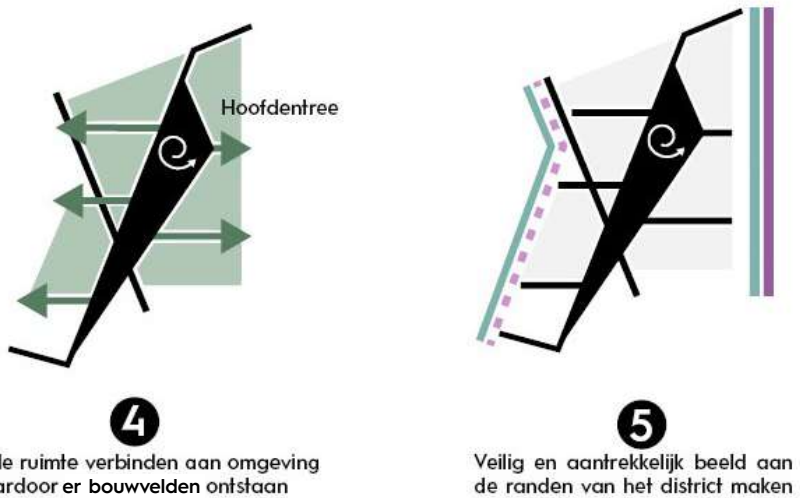

Eerste impressies Masterplan IJssel District

3. Centrale groene ruimte
Vanaf de huidige entree President Kennedylaan spannen we een wigvormige ruimte op. Dit groene park met de dynamiek in hoogte en beleving in het midden zorgt voor een nieuwe stedelijke ruimte met fantastische perspectieven.

4. Flexibele bouwvelden
Het park wordt met de omgeving verbonden door stedelijke straten die het gebied doorsnijden en het gebied verdelen in bouwvelden. Deze verschillen in vorm en maat, zijn flexibel in te vullen, maar grenzen allemaal aan de randen van de centrale groene ruimte.

5 Aantrekkelijke randen
De noord- en zuidzijde van het plan hebben de kwaliteiten van de singels en waterplas. De westzijde maken we veilig en aantrekkelijk voor fietsers en wandelaars door herinrichten van de Broekstraat. De zijde aan de President-Kennedylaan wordt benut om een aantrekkelijke stadsentree te maken.

5. Quickscans gezonde en veilige leefomgeving

Om een gezonde en veilige fysieke leefomgeving te waarborgen binnen het IJssel District is in deze fase van het project een haalbaarheidsnotitie opgesteld waarin verschillende quickscans op omgevingsthema's zijn opgenomen. Voor de haalbaarheidsnotitie is het gehele onderzoeksgebied op hoofdlijnen onderzocht. Voor deze aspecten zijn de belangrijkste kaders, kansen en aandachtspunten beschreven en zijn de benodigde vervolgstappen benoemd. De resultaten van de haalbaarheidsnotitie en alle onderzoeken hebben geleid tot een verdere uitwerking van het masterplan, waarbij op sommige locaties de openbare ruimte en gebouwen net wat anders zijn vormgegeven dan het masterplan. In de komende hoofdstukken zullen deze aanpassingen worden toegelicht.

Er zijn een aantal belangrijke aandachtspunten aan het licht gekomen na het uitvoeren van de quickscans. Uit onderzoek naar externe veiligheid blijkt bijvoorbeeld dat een deel van het plangebied niet ontwikkeld kan worden voor woningbouw door de aanwezigheid van een LPG station. Daarom is de keuze gemaakt om een deel van het huidige kantoorgebouw aan de President Kennedylaan te behouden.

Uit het mobiliteitsonderzoek blijkt dat het toepassen van maatwerk op de parkeernormen verantwoord is en bovendien duurzame mobiliteit stimuleert. Dit heeft een (beperkt) positief effect op bijvoorbeeld de lucht- en leefkwaliteit bij deze ontwikkeling. Daarnaast is er het inzicht dat de kruising Broekstraat - Waterstraat extra verkeersbewegingen vanuit de Broekstraat aan kan, dan in de fase van het masterplan werd verondersteld. Daarom kunnen er meer dan 400 woningen op de Broekstraat ontsloten worden.

Onderzoek naar de cultuurhistorie geeft aanleiding tot het behoud van waardevolle elementen en de onderzoeken naar water, klimaatadaptatie, flora en fauna geven meer aanleiding om bomen te bewaren en ruimte te maken voor water, groen en natuur.

Uit de meeste quickscans blijkt dat vervolgonderzoek naar de verschillende aspecten nodig is voor opstellen van het bestemmingsplan en individuele bouwplannen. Voor het IJssel District wordt in 2023 een bestemmingsplan opgesteld waarin verschillende aanvullende onderzoeken zullen worden uitgevoerd.

Hieronder volgt een kort overzicht per onderzocht thema waarin conclusies en vervolgstappen worden omschreven. Let daarbij op dat aanduidingen van bouwvelden zijn aangepast ten opzichte van het masterplan. Zie pagina 34 voor de juiste aanduidingen van de bouwvelden. Deze aanduiding zijn in dit document toegepast.

Archeologie

Voor de gronden binnen het IJssel District geldt een archeologische verwachtingswaarde. Een groot gedeelte wordt aangewezen als aandachtsgebied. Uit vervolgonderzoek moet blijken wat deze archeologische waarde precies is en hoe deze waarde behouden kan blijven.

Verkeer en parkeren

Voor het IJssel District wordt geadviseerd om een passende parkeernorm te hanteren. De gemeente

heeft deze passende norm opgesteld (hoofdstuk 7). Kansen voor het IJssel District liggen met name in het gebruik van duurzame mobiliteit. Uit de eerste analyse van de kruispuntafwikkelingen blijkt dat het kruispunt Broekstraat – Waterstraat meer verkeer kan afwikkelen dan in de fase van het masterplan werd verondersteld. Dit maakt het mogelijk om meer dan 400 woningen aan de westkant van het plan te realiseren. Aandachtspunt is de verkeersafwikkeling op het kruispunt President Kennedylaan – Lepelaarsstraat. In de huidige situatie heeft het kruispunt geen restcapaciteit. De toekomstige situatie, waarin functies wegvallen en bijkomen, moet nog worden berekend. Aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd voor de bestemmingsplanprocedure.

Cultuurhistorie

De oprichting van het ziekenhuis en de architectonische uitwerking ervan zijn cultuurhistorisch waardevol binnen het IJssel District. Door de transformatie van het ziekenhuis blijft deze cultuurhistorische waarde behouden. Ook is besloten om de hellingbanen van het ziekenhuis gedeeltelijk te behouden en onderdeel te maken van het park. Deze tonen het unieke ziekenhuisconcept dat in de jaren '70 is toegepast. Kansen om de historische identiteit van het gebied verder tot uiting te brengen worden meegenomen in het opstellen van het beeldkwaliteitplan. Daarin volgt een verder uitwerking van cultuurhistorie.

Bodem

In een groot deel van het onderzoeksgebied worden geen verontreinigingen verwacht in de grond of het grondwater. De voormalige sloten vormen wel een aandachtsgebied, omdat bij demping hiervan bodemverontreinigende materialen en/of gronden kunnen zijn toegepast. Ook de bestaande weg vormt een aandachtsgebied, vanwege de mogelijke toepassing van verontreinigd materiaal. Ter plaatsen van het tankstation is mogelijk restverontreiniging aanwezig met brandstof gerelateerde producten. Vervolgonderzoek moet worden uitgevoerd om de mate van verontreiniging te bepalen. Gezien de periode van de bebouwing kunnen asbesthoudende materialen zijn toegepast in de bebouwing en wegen. Een asbestonderzoek moet daarom worden uitgevoerd.

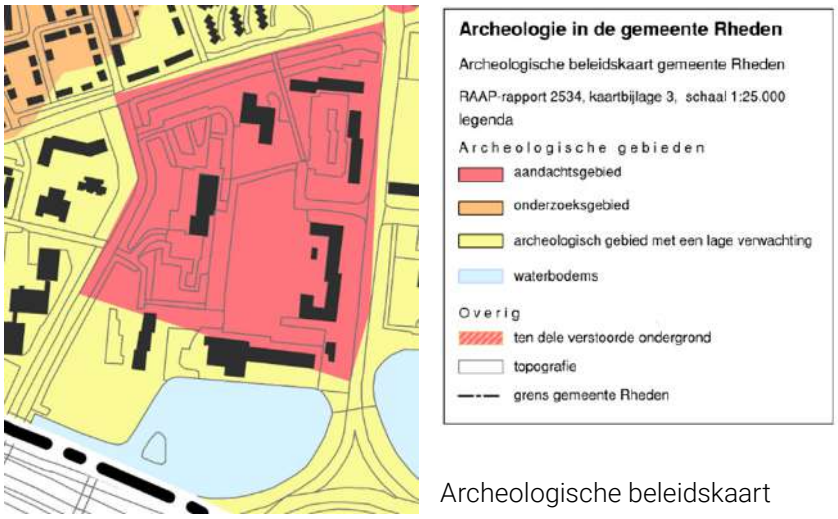

Archeologische beleidskaart

Ontplofbare Oorlogsresten

De gronden binnen het IJssel District zijn verdacht op de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten, zoals explosieven en granaten, uit de tweede wereldoorlog. Dit betekent dat niet zonder meer mag worden gesloopt, gegraven en/of gebouwd. Eerst moet middels een vervolgonderzoek worden uitgesloten dat ontplofbare oorlogsresten aanwezig zijn, zodat het gebied kan worden vrijgegeven voor de werkzaamheden.

Bedrijven en milieuzonering

In de omgeving van het IJssel District zitten geen bedrijven die hinder kunnen veroorzaken voor de nieuwe woningen. Andersom worden diezelfde bedrijven niet beperkt in hun bedrijfsvoering door de nieuwe woningen. Binnen het IJssel District zelf zal gezonde mix ontstaan tussen woon- en bedrijfsfuncties, zoals kantoren en daghoreca. Hierbij wordt rekening gehouden met de juiste afstanden.

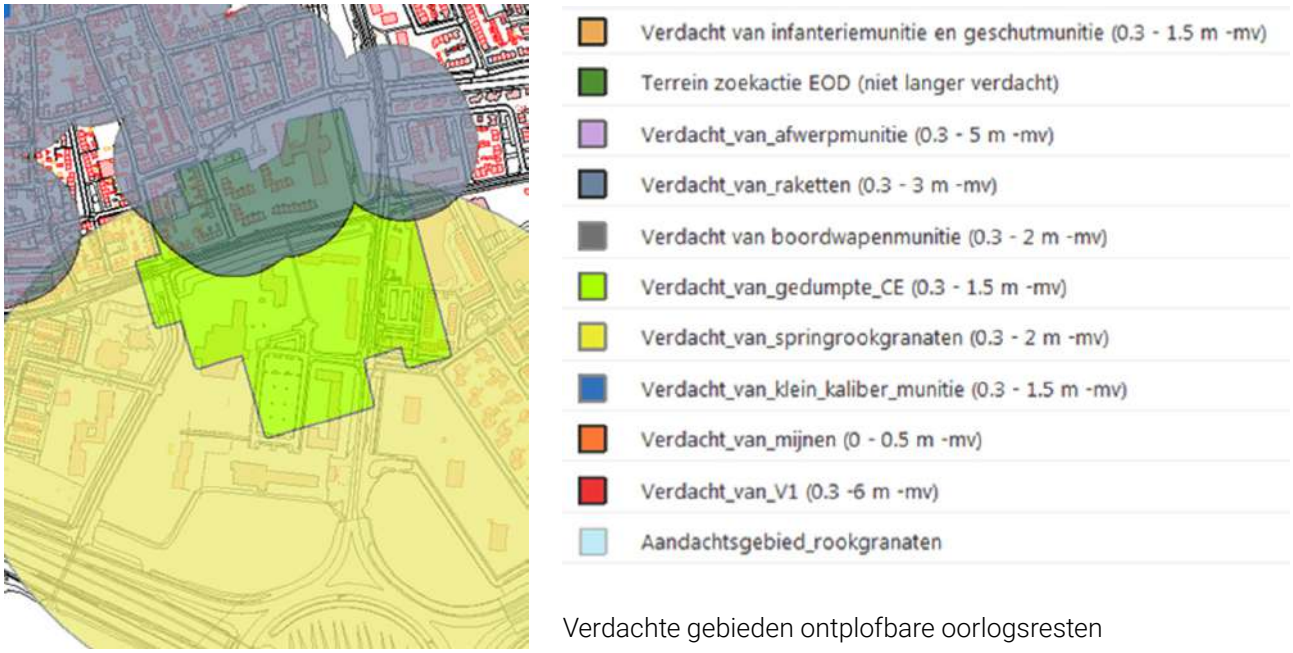

Verdachte gebieden ontplofbare oorlogsresten

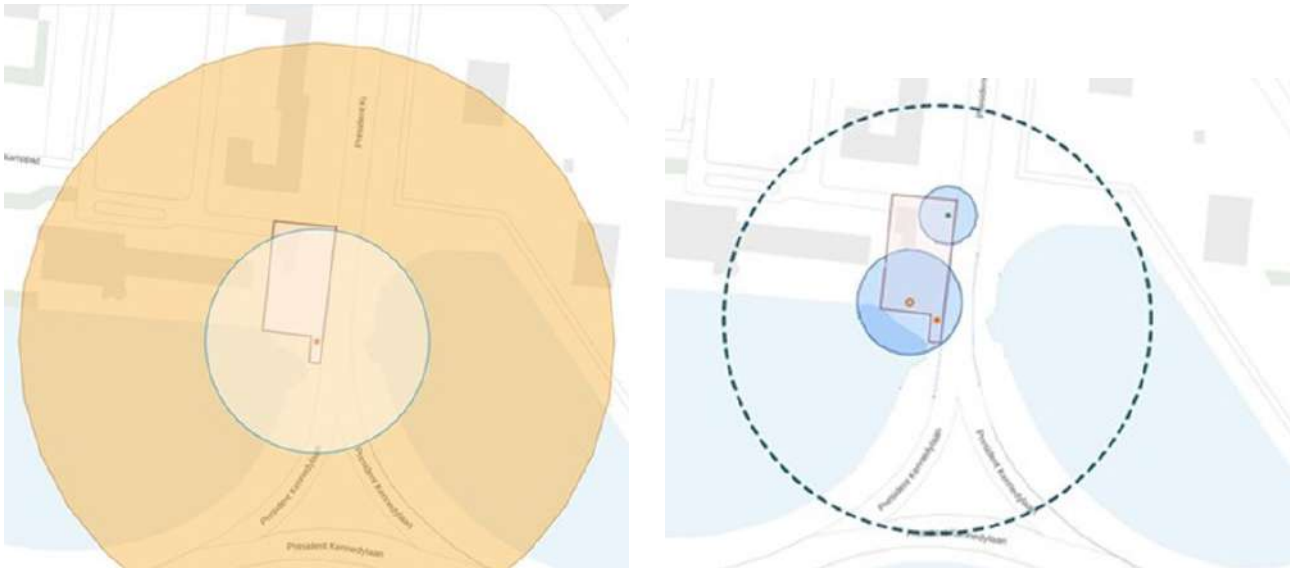

Risicoafstand LPG en aandachtsgebieden fakkelbrand en explosie

Externe veiligheid

Gevaarlijke stoffen worden opgeslagen bij het tankstation (LPG-station) aan de President Kennedylaan. Daarnaast liggen er ook gevaarlijke stoffen bij de inrichting Immori B.V. Door woningbouw binnen het IJssel District worden meerdere mensen blootgesteld aan externe veiligheidsrisico's. Onderzoek naar de hoogte van dit risico en een verantwoording van dit risico is noodzakelijk. Het LPG-station zorgt er, met haar risicocontour, voor dat woningbouw op het bouwveld F aan de President Kennedylaan beperkt mogelijk is. Dit heeft geresulteerd in een andere stedenbouwkundige opzet dan het masterplan. Een deel van het bestaande kantoor blijft staan en een parkeerhub wordt gerealiseerd binnen de hindercirkel.

Kabels en leidingen

Binnen het IJssel District bevinden zich verschillende kabels- en leidingen waar rekening mee gehouden dient te worden bij de verdere uitwerking. Kansen kunnen worden benut door op bestaande kabels en leidingen aan te sluiten.

Geluid

Het IJssel District heeft te maken met een relatief hoge geluidsbelasting door de diverse omliggende wegen. Dit betekent dat voor woningbouw een hogere waarden besluit nodig is van het bevoegd gezag en dat (gevel)maatregelen moeten worden toegepast om het geluidniveau te verlagen en een gezond woon- en leefklimaat te realiseren. Onderzoek hiernaar wordt uitgevoerd in het kader van de bestemmingsplanprocedure.

Luchtkwaliteit

Ondanks de ligging naast de A12, worden grenswaarden voor luchtkwaliteit (fijnstof en stikstof) binnen het IJssel District niet overschreden. Daarnaast is berekend of de woningbouw binnen het IJssel District zorgt voor een verslechtering van de luchtkwaliteit. Dit is niet het geval als een passende parkeernorm wordt gehanteerd en dus sprake is van beperkte verkeersbewegingen. Voor de bestemmingsplanprocedure is een nieuwe berekening nodig op basis van het aangepaste programma.

Geluidscontouren IJssel District

Stikstof en Natura 2000-gebieden

Uit een eerste stikstofberekening blijkt dat er voor de gebruiksfase van het IJssel District geen sprake is van een toename van stikstofdepositie op de stikstofgevoelige habitatten en leefgebieden in omliggende Natura 2000-gebieden. De aanlegfase voor het IJssel District is op dit moment nog onbekend. Deze berekening wordt voor het bestemmingsplan uitgevoerd.

Beschermde soorten en biodiversiteit

Binnen het IJssel District zijn potentiële verblijfplaatsen aanwezig voor de beschermde vleermuizen, eekhoorn, boommarter, steenmarter, sperwer, slechtvlak, otter, bever en de sleedoornpage. Uit nader onderzoek moet blijken of deze soorten daadwerkelijk aanwezig zijn en welke maatregelen en ontheffingen nodig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Kansen liggen in het behoud en verder ontwikkelen van het leefgebied van de beschermde soorten. Daarnaast kan bij het ontwerp van de openbare ruimte worden ingezet op het versterken van de biodiversiteit en kan natuurinclusief worden gebouwd.

Water en klimaatadaptatie

De ontwikkeling van het IJssel District zorgt voor een toename in verhard oppervlak en daarmee de kans op het versneld afstromen van hemelwater. Deze toename van verharding moet gecompenseerd worden in de vorm van waterberging. Kansen voor waterberging liggen in de bestaande watergangen, de vijver, extra groenvakken en alternatieve vormen zoals groendaken en infiltratievoorzieningen.

In het ontwerp, met daarin veel bomen, zijn er meerdere plekken met lichte tot matige hittestress op een hete zomerse dag. In de openbare ruimte neemt de hittestress op hete zomerse dagen af ten opzichte van de huidige situatie. Kansen liggen om de hittestress verder te verminderen door schaduw te creëren in binnentuinen, wind beter het gebied in te laten stromen en meer groenplekken.
Vervolgonderzoek naar de waterbergingsopgave en hittestress wordt uitgevoerd voor de bestemmingsplanprocedure.

Daglicht

De quickscan naar daglicht toont dat op 80% van de gevels meer dan voldoende daglicht kan toetreden. Op 2% van de gevels is daglicht toetreding onwaarschijnlijk en op 1% van de gevel zeer onwaarschijnlijk. Er zijn 2 locaties die als aandachtspunt zijn gesignaleerd:

1. In de tussenruimte van bouwveld B
2. Diverse hoeken op bouwveld F

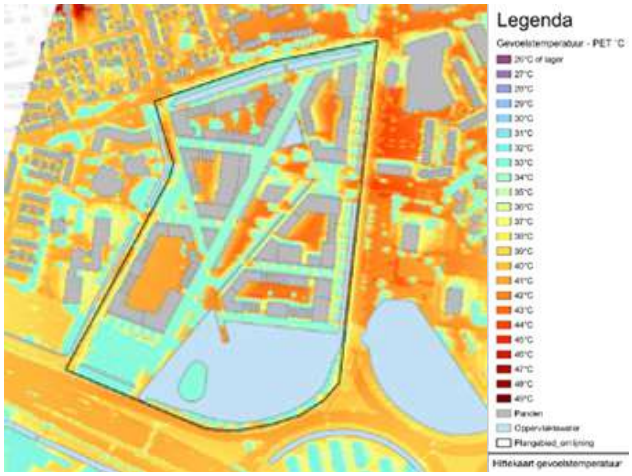

Hittekaart gevoelstemperatuur IJssel District

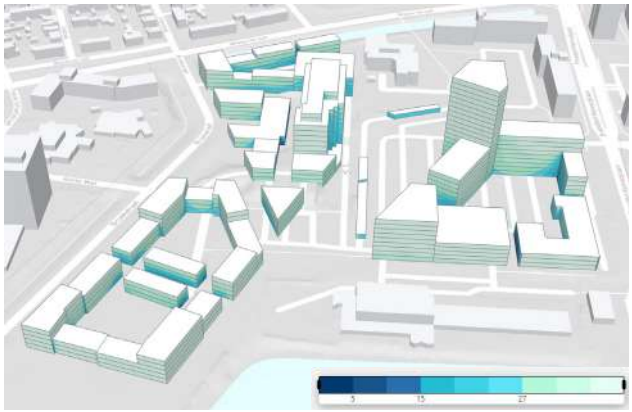

Daglichtstudie

In een verdere uitwerking van deze bouwvelden dient daglichttoetreding te worden meegenomen.

Wind

Over het algemeen wordt de windsituatie met de komst van het IJssel District verbeterd. De nieuwe gebouwen breken de windstromen en geven de wind geen kans om op snelheid te komen. Bij de hogere bebouwing (bouwveld B en F) onstaan wel uitdagingen, die op te lossen zijn in de architectuur (met name in de gevel). Hier zorgen valwinden en het Venturi-effect voor oncomfortabele ruimtes. Voor het bestemmingsplan zal op deze bouwvelden een uitgebreidere aanvullende studie (volgens de NEN 8100 normen) nodig zijn.

Zon

Over het algemeen lijkt er goede balans te ontstaan tussen zon en schaduw binnen het plangebied. Uit de studie zijn echter wel een paar aandachtspunten naarvoren gekomen die belangrijk zijn om mee te nemen bij de verder uitwerking van het plan. Het gaat daarbij om het voorkomen van enkelzijdig georiënteerde woningen aan de noordkant binnen de bouwvelden A en D, de tussenruimtes op bouwveld B en het kantoorgebouw op bouwveld F. Deze aandachtspunten zijn opgenomen in bouwvelduitwerkingen (hoofdstuk 9) en zullen in het beeldkwaliteitplan verder worden uitgewerkt.

Overige aspecten

Ook overige aspecten, zoals lichthinder en de ladder voor duurzame verstedelijking kunnen de leefbaarheid van een gebied beïnvloeden. Op sommige plekken in het gebied kan door nieuwe bebouwing de lichtinval veranderen. Bij de verdere uitwerking van de bouwplannen moet hiernaar onderzoek worden uitgevoerd, zodat een gezonde fysieke leefomgeving gewaarborgd wordt.

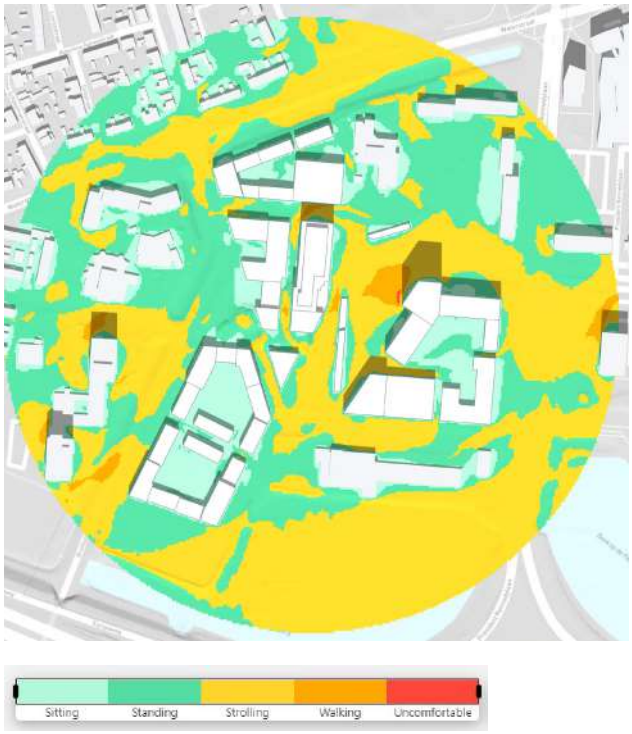

Comfortscan wind

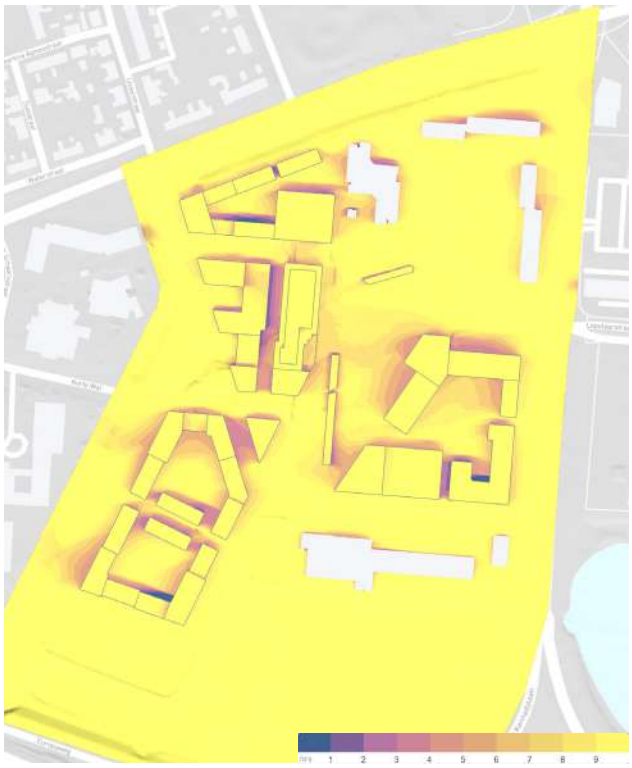

Zonstudie 21 juni

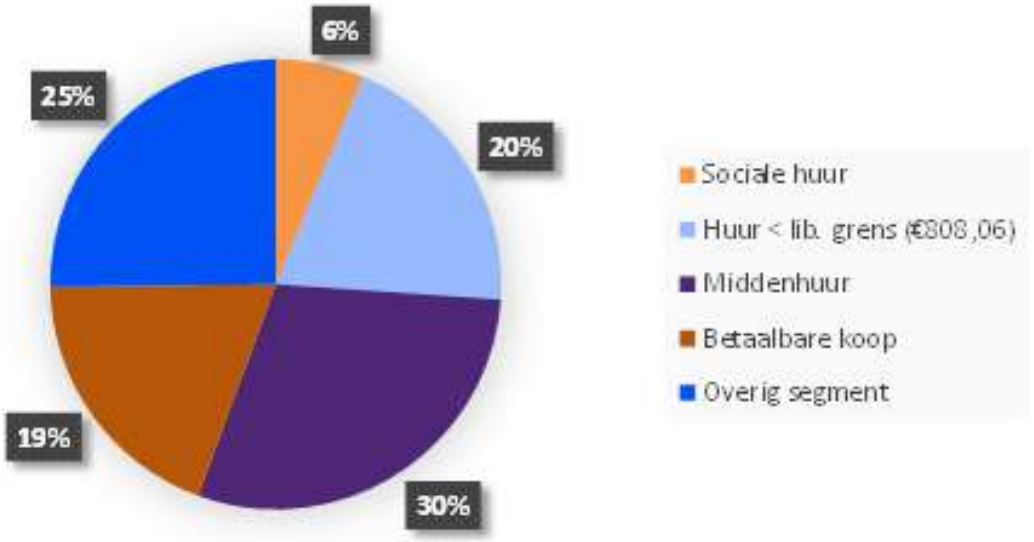

Segmentering woonprogramma plangebied

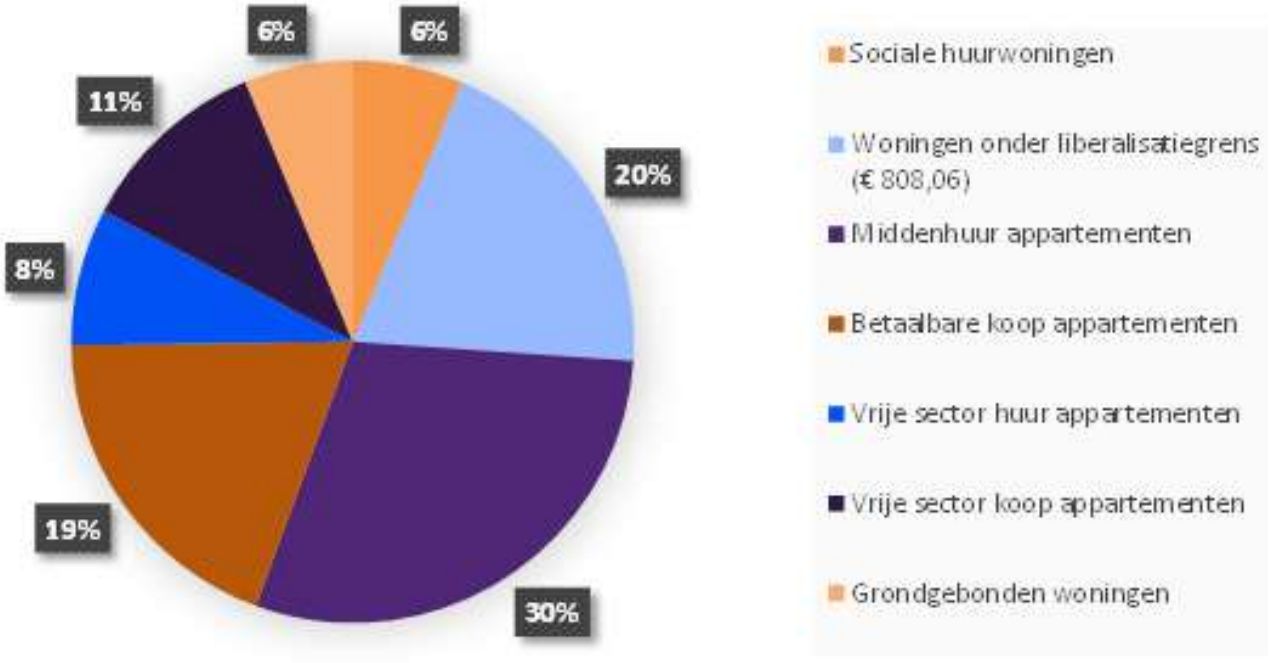

Woningtypes plangebied

6. Programma

De uitgangspunten uit de Woonvisie 2020-2026 krijgen vorm in het IJssel District. Zo wordt het grootste deel van de woningbouwopgave van de gemeente Rheden hier gerealiseerd, waardoor het woningtekort afneemt. Het programma bestaat uit een mix van woningtypen, waarbij betaalbaarheid voorop staat. Zo komt er aanbod voor starters, gezinnen en senioren in alle prijsklassen en voor iedere portemonnee. Door levensloopgeschikte woningen toe te voegen wordt de doorstroom vanuit de bestaande woningvoorraad bevorderd. Ook komt er meer ruimte voor prijsdifferentiatie in de kwetsbare wijken met veel sociale huurwoningen, doordat er in het IJssel District 50 sociale huurwoningen door een toegelaten instelling worden toegevoegd. Daarnaast is er in het plan ook ruimte voor voorzieningen die passend zijn voor de stedelijkheid van het plan. Een goede gezonde mix die zorgt voor de nodige reuring en rust in het gebied.

Woningbouw

In het plangebied van IJssel District wordt een mix van 786 woningen gerealiseerd voor verschillende huishoudens: singles, senioren, starters en gezinnen met kleine of opgroeiende kinderen. Het wordt een gedifferentieerd en inclusief programma met uiteenlopende woningtypen. De betaalbaarheid van het wonen staat voorop, ook als het programma iets schuift door marktomstandigheden ten opzichte van het ontwikkelplan, 75% van de woningen valt in het sociale (6%)- of middensegment huur/koop (69%).

Om betaalbare woningen te kunnen bouwen in de huidige markt is afwijken van de minimaal 70m² GBO voor sommige woningen noodzakelijk. Door de huidige hoge bouwkosten en hogere rente, betekent dit dat er meer kleinere woningen (<70m²) in het plan komen. Hiermee wordt afgeweken van de Woonvisie 2020-2026. Toch blijft de gemiddelde woninggrootte ca. 80m² (exclusief ziekenhuis). In het ziekenhuis was de minimale grens van 70m² GBO al losgelaten, omdat dit bouwkundig en financieel niet haalbaar is. Hier wordt een vernieuwende woonvorm gerealiseerd: een mix van kleine studio's en huurwoningen voor jong en oud, met gezamenlijke ontmoetingsruimten, dakterras en wasruimte. Er wordt nog onderzocht of er een aantal studio's kan worden omgezet in grotere 2-kamer appartementen. Veel van deze woningen hebben een sociale huurprijs, maar omdat ze door een belegger worden verhuurd vallen ze in het particuliere middenhuursegment. De 50 sociale huurwoningen door een toegelaten instelling zullen op de andere bouwvelden worden gerealiseerd.

Van de woningen zal ongeveer 50% bestemd zijn voor de middenhuur en huurwoningen onder de liberalisatiegrens. Dit zijn woningen met een grootte variërend tussen 45 en 70 m² GBO (met uitzondering in het Ziekenhuis) en liggen verspreid over het plangebied. Om te borgen dat deze woningen voor het middensegment behouden blijven, zullen bij de uitgifte voorwaarden worden gesteld, bijvoorbeeld ten aanzien van de maximale huren en de periode waarna huurwoningen verkocht mogen worden. De

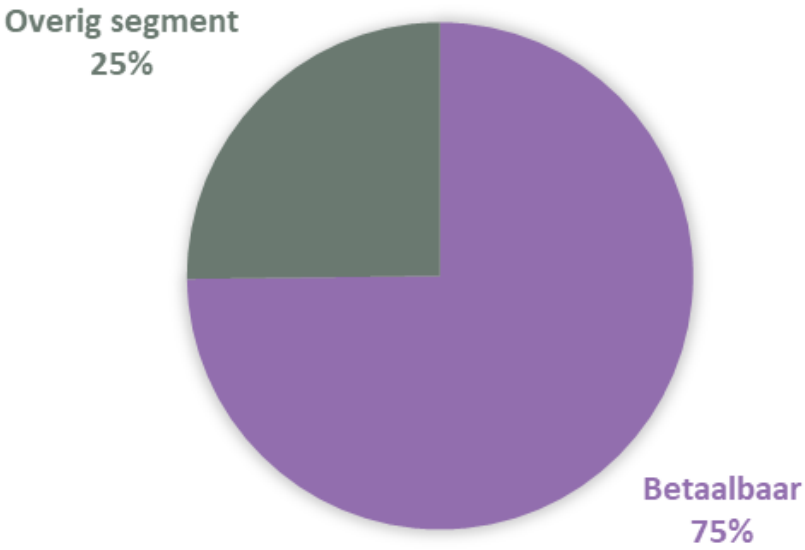

Aandeel betaalbaar woningbouwprogramma

overige 19% van het middensegment zijn betaalbare koopwoningen met een woninggrootte tussen 50 t/m 80 m² GBO. Het overige programma betreft een zeer gedifferentieerd aanbod van kleine en grote appartementen tot aan grondgebonden woningen. Hieraan zijn ook verschillende prijscategorieën verbonden. Zo zijn kleine portiek woningen van ongeveer 57 m² GBO voorzien, maar zijn er ook grote appartementen van ongeveer 95 m² GBO op bouwveld F. Grondgebonden woningen komen vooral in het westelijk deel van het plangebied van ongeveer 120 m² GBO. Dit zijn met name 3-laagse stadswoningen die afgewisseld worden door lage appartementenblokken. Het IJssel District wordt een toegankelijk woonmilieu met een focus op starters, senioren en kleine gezinnen die stedelijk willen wonen.

Voorzieningen en kantoren

Naast woningbouw omvat het plan ook commerciële en maatschappelijk voorzieningen. In totaal biedt het plan ruimte aan ca. 5.900 m² BVO aan niet-woon functies waarvan 4.100 m² in het te behouden bestaande kantoorgebouw op bouwveld F. Hier blijft de helft van het kantoorgebouw behouden en de andere helft zal worden gesloopt voor nieuwbouw. Voor de overige functies is ruimte in de nieuwbouw op bouwveld F (ca. 1.400m2 BVO) en op bouwveld C (ca. 370m² BVO). Binnen deze vierkante meters is er ruimte voor bijvoorbeeld daghoreca, een sportschool, een maatschappelijke functie, (publieksgerichte) kantoren, zorgfuncties of een collectieve voorziening voor de buurt.

Aan een grote supermarkt of andere detailhandel binnen het plangebied is geen behoefte, gezien de bestaande supermarkten en winkels aan de President Kennedylaan. Daarom kan er binnen het IJssel District gefocust worden het toevoegen van woningen en voorzieningen met een relatief klein verzorgingsgebied.

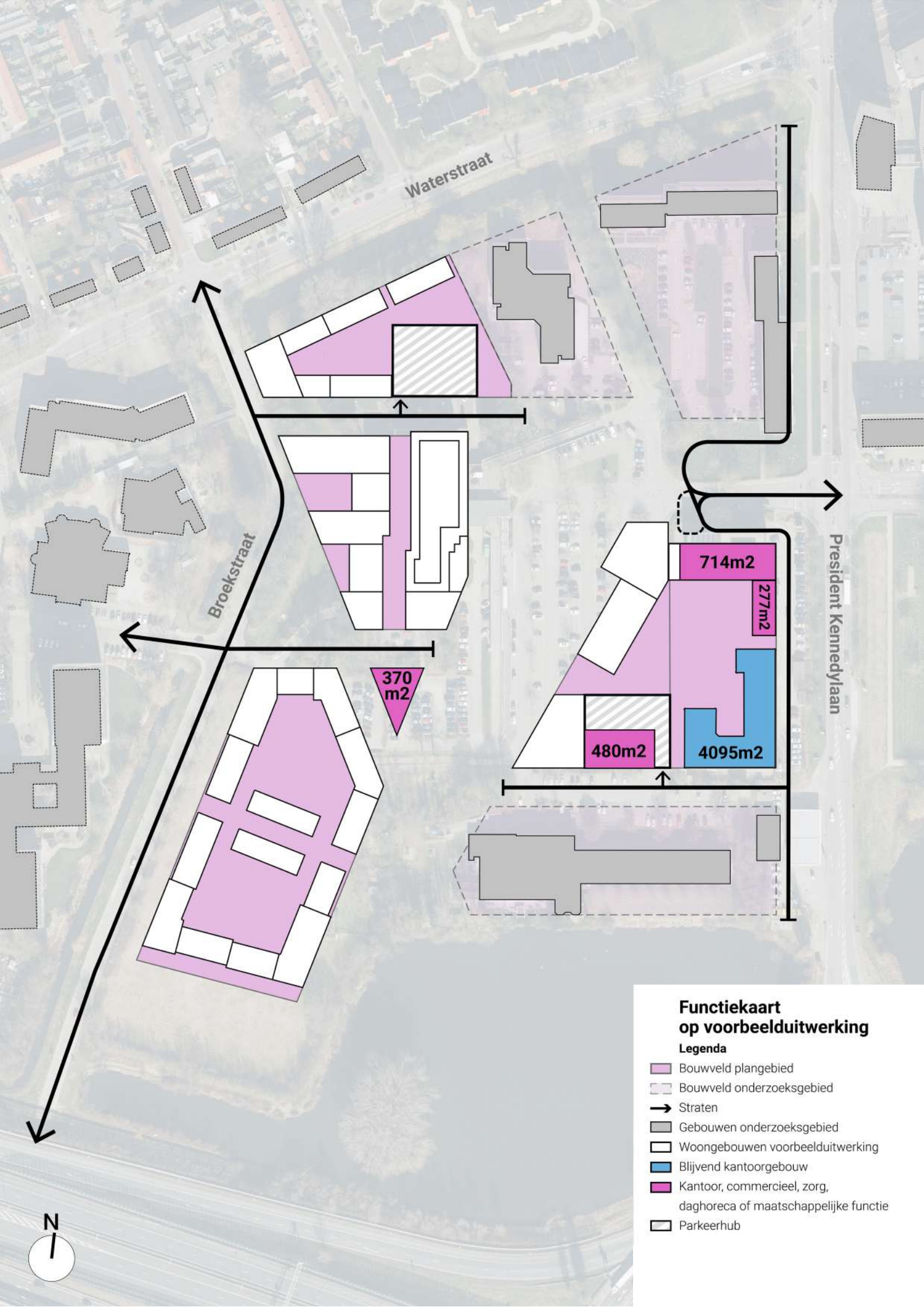
Waterstraat
Broekstraat
President Kennedylaan
714m2
277m2
480m2
4095m2
370 m2
N
Functiekaart
op voorbeelduitwerking
Legenda
Bouwveld plangebied
Bouwveld onderzoeksgebied
Straten
Gebouwen onderzoeksgebied
Woongebouwen voorbeelduitwerking
Blijvend kantoorgebouw
Kantoor, commercieel, zorg, daghoreca of maatschappelijke functie
Parkeerhub

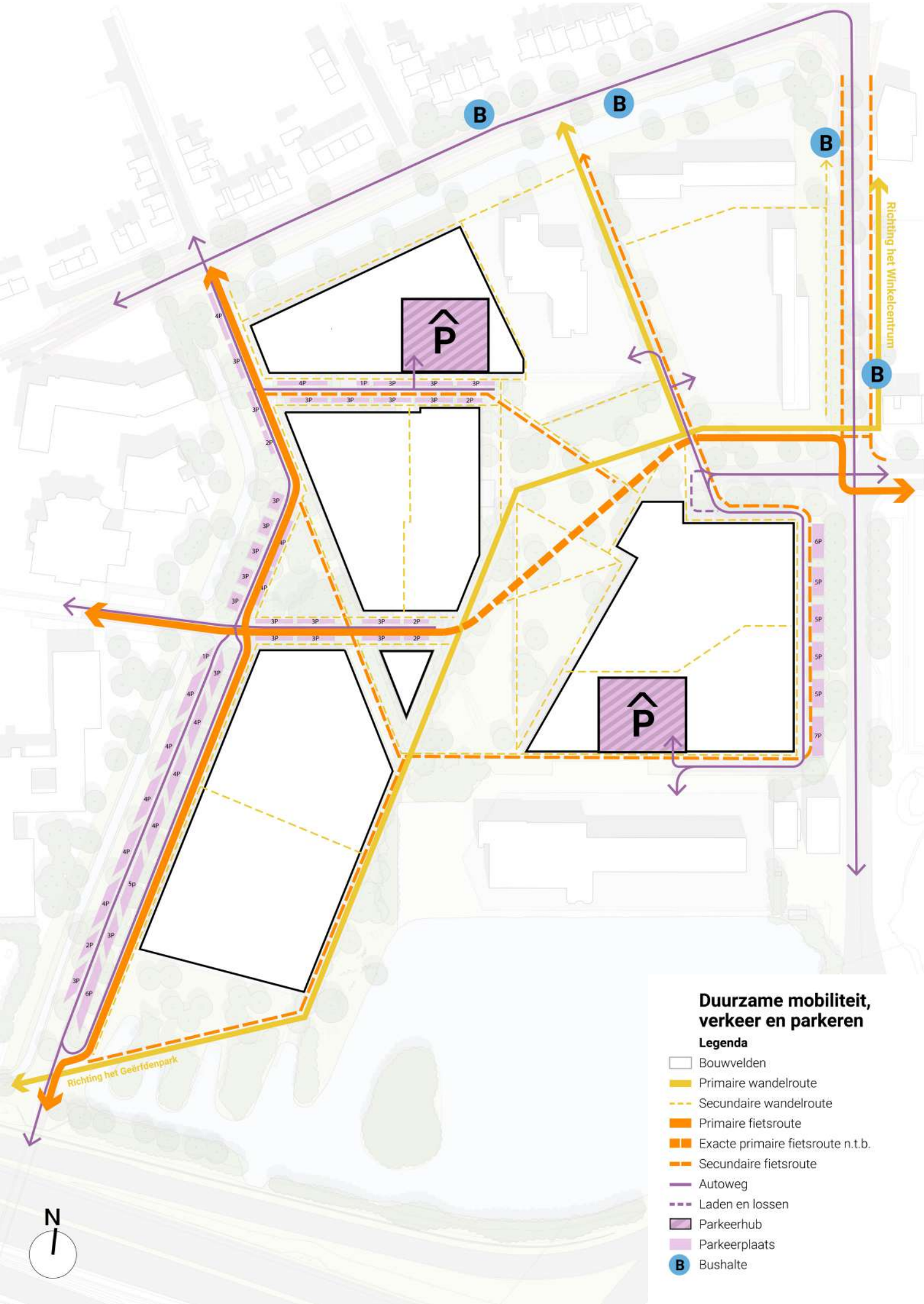
B
B
B
B
Richting het Winkelcentrum
Richting het Geërfdenpark
N
Duurzame mobiliteit, verkeer en parkeren
Legenda
Bouwvelden
Primaire wandelroute
Secundaire wandelroute
Primaire fietsroute
Exacte primaire fietsroute n.t.b.
Secundaire fietsroute
Autoweg
Laden en lossen
Parkeerhub
Parkeerplaats
Bushalte

7. Duurzame mobiliteit, verkeer en parkeren

Het IJssel District wordt ontsloten door de President Kennedylaan in het oosten en de Broekstraat in het westen. Het voorliggende plan voorziet in een compacte groene stedelijke structuur waar de nadruk ligt op 'verblijven'. Er is veel ruimte voor voetgangers en fietsers en er zijn veilige verbindingen met de omliggende gebieden. Het plan stimuleert duurzame mobiliteit en maakt het aantrekkelijk om te fietsen of lopen. Daarnaast zorgt de nabijheid van de A12 voor een goede bereikbaarheid met de auto.

Duurzame mobiliteit

Er is gekozen voor een opzet van het plan waarbij duurzame mobiliteit wordt gestimuleerd. Duurzame mobiliteit biedt namelijk kansen voor een gezondere leefomgeving met meer ruimte voor water, groen, natuur, meer aanleiding voor sport, spel en beweging en een schonere lucht.

Volgens de gedachte van 'trias mobilica' zijn er drie type maatregelen om te komen tot het verduurzamen van mobiliteit:

1. Minder reizen
2. Stimuleren duurzaam reizen
3. Schoner reizen

Door de centrale ligging van het IJssel District is het niet nodig om ver te reizen om bij voorzieningen te komen. Binnen het IJssel District wordt minder reizen gestimuleerd door het toevoegen van diverse nieuwe functies in het plangebied die voorzien in de behoeftes van bewoners.

Het IJssel District geeft invulling aan het stimuleren van duurzaam reizen door gebruik te maken van het STOMP-principe. STOMP staat voor Stappen, Trappen, OV, MaaS (Mobility as a Service) en Privé-auto.

Het is de volgorde die aangeeft welke soort mobiliteit het meest gestimuleerd wordt, waarbij het stappen de meeste prioriteit krijgt. Zo vormt de mens het startpunt.

Stappen en Trappen

Door slimme keuzes te maken over de toe te passen parkeernormen enerzijds en loopafstanden naar parkeerplekken anderzijds, wordt het autogebruik ontmoedigd. Hierover meer onder het kopje 'parkeernormen'. Door de aanleg van prettige en directe loop- en fietsroutes wordt wandelen en het gebruik van de fiets gestimuleerd, zowel binnen het plangebied als van en naar het plangebied. Ook de ligging, veiligheid, gemak en vormgeving van fietsenstallingen helpen om het fietsgebruik te stimuleren. In het IJssel District krijgt iedere woning ruimte om fietsen in een gebouwde voorziening te stallen. Voor appartementen betekent dit in een centrale fietsenstalling, bij voorkeur op de begane grond met elektrische deuren en directe toegang tot de openbare ruimte. Voor grondgebonden woningen kan in de woning of in een aangrenzende berging ruimte worden gecreëerd voor de fiets.

Ook in de openbare ruimte zal op enkele plekken ruimte worden gecreëerd om fietsen te stallen. Dit

maakt het voor bezoekers in het gebied prettig om met de fiets te komen. De fietsenstallingen zullen gecentreerd worden rondom publieke voorzieningen, kantoren en commerciële voorzieningen.

Er liggen kansen voor de gemeente om het gebruik van de fiets voor langere afstanden te stimuleren in samenwerking met buurgemeente Arnhem en de Provincie. Dit vraagt om nader onderzoek en is geen onderdeel van het project IJssel District.

Openbaar vervoer
Er is geen hoogwaardig openbaar vervoer in de omgeving. Wel zijn er direct naast het plangebied diverse bushaltes aanwezig waar meerdere lijnen halteren (26, 27, 43, 88, 331, 643) richting diverse stations en centra. In de stedenbouwkundige opzet en het inrichtingsplan wordt rekening gehouden met prettige verbindingen voor voetgangers naar de omliggende bushaltes.

MaaS
Een onderdeel van het STOMP-principe is het Mobility as a Service (MaaS). Onderdeel hiervan is het toepassen van deelauto's. Het toepassen van deelmobiliteit maakt onderdeel uit van de maatwerkoplossing voor parkeren in dit plangebied. Voor het gehele plangebied is de potentiële vraag van bewoners voor deelmobiliteit berekend op ca. 14 deelauto's. Door het toevoegen van deelauto's zal er minder eigen autobezit benodigd zijn en kan een deel van de autoritten duurzaam worden afgelegd. De toevoeging van deelmobiliteit is een maatregel bovenop de toegepaste parkeernormen, het wordt dus niet toegepast om het aantal parkeerplaatsen te verminderen. Het doel van deelmobiliteit is het stimuleren van duurzame mobiliteit en het inspelen op een toekomstige groei van autobezit. Dit maakt de totale parkeeroplossing robuust en toekomstbestendig.
Privé auto
Om efficiënt met het ruimtegebruik van parkeren om te gaan worden voor het merendeel van de woningen collectieve parkeerplaatsen gerealiseerd. Zo wordt optimaal ingezet op dubbelgebruik van parkeerplaatsen. Behalve dat de openbare parkeerplaatsen voor iedereen toegankelijk zijn, worden er ook collectieve parkeerplaatsen gerealiseerd binnen de bouwvelden, zowel op maaiveld als in parkeerhubs. Deze plaatsen zijn toegankelijk voor bewoners en werknemers in het plangebied en hun bezoek. Enkel de woningen in het duurdere segment krijgen een privé-parkeerplaats, met verplichte afname.

De parkeerhubs (maximaal 5 bouwlagen) zijn nu op strategische plekken in het plan geplaatst. Op bouwveld A is de hub geplaatst in de schaduw van het ziekenhuisgebouw. Op bouwveld F is de hub geplaatst binnen de hindercontouren waarbinnen woningbouw niet mogelijk is. De exacte uitwerking van de parkeerhubs in het plan zal volgen in het beeldkwaliteitplan. Hierbij zal worden gekeken naar het combineren van vervoersmiddelen, inpassen van deelmobiliteit en fietsparkeren zodat duurzame mobiliteit wordt gestimuleerd. Ook wordt er gekeken naar het opnemen van publieke functies om de plint en gevel van een parkeerhub te activeren.

Parkeernormen nader toegelicht

In de planuitwerking is gekozen voor een goede balans tussen autoparkeren, programma (passende normen) en dubbelgebruik. Het IJssel District maakt voor de woningen in het plan gebruik van de mogelijkheid in de parkeernota 2015 om bij specifieke gevallen een op die locatie toegesneden parkeerverplichting toe te passen die in de nog op te stellen bestemmingsplanregels worden vertaald. Zo zijn de toe te passen parkeernormen afgestemd op de ligging en het programma in het gebied. Voor het overige programma is uitgegaan van het behoud van een deel van het kantoor (ca. 4.100 m² BVO) en ca. 1.800 m² BVO nieuwe 'overige functies', de parkeernormen van de parkeernota 2015 en dubbelgebruik.

Type woning (GBO in m²)	Omschrijving	Parkeernorm bewoners	Parkeernorm bezoekers	Passende parkeernorm	Privé parkeerplaats?
Sociaal segment					
< 50	Sociale huur appartement	0,50	0,20	**0,70**	Nee
50-65	Sociale huur appartement	0,60	0,30	**0,90**	Nee
66-80	Sociale huur appartement	0,80	0,30	**1,10**	Nee
81-100	Sociale huur appartement	1,00	0,30	**1,30**	Nee
Betaalbaar segment					
< 50	Betaalbare koop / middenhuur appartement	0,60	0,20	**0,80**	Nee
50-65	Betaalbare koop / middenhuur appartement	0,90	0,30	**1,20**	Nee
66-80	Betaalbare koop / middenhuur appartement	1,10	0,30	**1,40**	Nee
81-100	Betaalbare koop / middenhuur appartement	1,30	0,30	**1,60**	Nee
Overig segment huur					
< 50	Vrije sector huur appartement	0,60	0,20	**0,80**	Nee
50-65	Vrije sector huur appartement	0,90	0,30	**1,20**	Nee
66-80	Vrije sector huur appartement	1,10	0,30	**1,40**	Nee
81-100	Vrije sector huur appartement	1,20	0,30	**1,50**	Ja
100 >	Vrije sector huur appartement	1,30	0,30	**1,60**	Ja
Overig segment koop					
< 50	Koop appartementen	0,60	0,20	**0,80**	Nee
50-65	Koop appartementen	0,90	0,30	**1,20**	Ja
66-80	Koop appartementen	1,10	0,30	**1,40**	Ja
81-100	Koop appartementen	1,20	0,30	**1,50**	Ja
100 >	Koop appartementen / rijwoning	1,30	0,30	**1,60**	Ja

Parkeernormen zonder dubbelgebruik

Type woning (GBO in m²)	Omschrijving	90%* Parkeernorm bewoners	80% Parkeernorm bezoekers	Passende parkeernorm	Privé parkeerplaats?
Sociaal segment					
< 50	Sociale huur appartement	0,45	0,16	**0,61**	Nee
50-65	Sociale huur appartement	0,54	0,24	**0,78**	Nee
66-80	Sociale huur appartement	0,72	0,24	**0,96**	Nee
81-100	Sociale huur appartement	0,90	0,24	**1,14**	Nee
Betaalbaar segment					
< 50	Betaalbare koop / middenhuur appartement	0,54	0,16	**0,70**	Nee
50-65	Betaalbare koop / middenhuur appartement	0,81	0,24	**1,05**	Nee
66-80	Betaalbare koop / middenhuur appartement	0,99	0,24	**1,23**	Nee
81-100	Betaalbare koop / middenhuur appartement	1,17	0,24	**1,41**	Nee
Overig segment huur					
< 50	Vrije sector huur appartement	0,54	0,16	**0,70**	Nee
50-65	Vrije sector huur appartement	0,81	0,24	**1,05**	Nee
66-80	Vrije sector huur appartement	0,99	0,24	**1,23**	Nee
81-100	Vrije sector huur appartement	1,20	0,24	**1,44**	Ja
100 >	Vrije sector huur appartement	1,30	0,24	**1,54**	Ja
Overig segment koop					
< 50	Koop appartementen	0,54	0,16	**0,70**	Nee
50-65	Koop appartementen	0,90	0,24	**1,14**	Ja
66-80	Koop appartementen	1,10	0,24	**1,34**	Ja
81-100	Koop appartementen	1,20	0,24	**1,44**	Ja
100 >	Koop appartementen / rijwoning	1,30	0,24	**1,54**	Ja

** enkel van toepassing op types zonder privé parkeerplaats*

Parkeernormen met dubbelgebruik

Op basis van deze parkeernormen is een mix van parkeren in parkeerhubs en maaiveld parkeren toegepast. Uitgangspunt voor de parkeeroplossing voor overige functies, is dat deze in het openbaar gebied worden gerealiseerd voor. De additionele parkeervraag wordt binnen de bouwvelden opgelost.

De parkeernorm voor de woningen bestaat uit een bewonersdeel en bezoekersdeel. Daarbij worden woningen in het sociale- en het overige segment onderscheiden en gedifferentieerd naar grootte van de woning. Voor het bezoekers parkeren is aangesloten bij de landelijke normen waar voor alle woningtypes 0,3 parkeerplaatsen per woning. Een uitzondering hierop zijn de wooneenheden kleiner dan 50 m² GBO, waarvoor uit onderzoek blijkt dat daar 0,2 parkeerplaatsen per woning voldoende is.

De totale parkeervraag van het plangebied (incl. voorzieningen) is 836 parkeerplaatsen (bewoners en bezoekers samen) rekening houdend met de passende norm en dubbelgebruik. Voor het programma van 786 woningen en ca. 5.900 m² BVO overige functies worden 171 parkeerplaatsen in de openbare ruimte gerealiseerd. De resterende 665 parkeerplaatsen worden binnen de bouwvelden opgelost. Dit past ruimschoots binnen de uitgangspunten van het masterplan, waarin rekening was gehouden met maximaal 250 parkeerplaatsen in het openbaar gebied van het hele onderzoeksgebied en 180 plaatsen in het plangebied.

Loopafstanden

De parkeernota 2015 gaat uit van een gewenste maximale loopafstand van 100 meter. De ambitie om duurzame mobiliteit te stimuleren en wetende dat er vanuit iedere woning veel parkeerplaatsen op kortere afstand liggen, is gekozen voor een maximale loopafstand van 150 meter. Deze afstand is gebaseerd op de huidige richtlijn van het CROW (ASVV 2021), welke uitgaat voor de functie wonen van een acceptabel woonafstand van 100-200m.

Ruimtelijk bieden de huidige plannen ruim voldoende mogelijkheden om de parkeervraag van de ontwikkeling van het plangebied in te passen en op te lossen. Het huidige parkeerterrein wordt, net als de verschillende bouwvlekken, gefaseerd ontwikkeld, zodat er gedurende de ontwikkeling voldoende parkeerplekken zijn en voldoende ruimte voor een bouwplaats. De bestaande functies in de omgeving hebben parkeervoorzieningen op eigen terrein waarmee ze in de eigen parkeerbehoefte voorzien.

Schoner reizen

Om recht te doen aan het 3e punt van de trias mobilica worden er diverse maatregelen getroffen om schoner reizen te stimuleren. Dit betekend dat er voldoende oplaadplekken komen voor elektrische (deel)auto's. In het beeldkwaliteitplan wordt bij de invulling van fietstenstallingen ook rekening gehouden met fietsenpompen en oplaadplekken voor elektrische (bak)fietsen. Deze maatregelen stimuleren om schoner te reizen.

Ontsluiting

Uit de quickscan mobiliteitsonderzoek, blijkt dat er meer woningen op de Broekstraat kunnen worden ontsloten zonder dat het kruispunt Broekstraat – Waterstraat hoeft te worden aangepast. Het woningbouwprogramma kent hierdoor een andere verdeling tussen de westelijke bouwvelden en de oostelijke bouwvelden, dan waar het masterplan van uit ging. Het uitgangspunt om een autoluw park te realiseren blijft dan ook overeind. Er is ruimte voor groen park in het midden van het gebied.

Door de andere verdeling van de woningaantallen tussen oost en west is het vanuit verkeerskundig oogpunt niet meer logisch om de oostelijke ontsluiting (vanaf de President Kennedylaan) een 'hoofdontsluiting' van het plangebied te noemen. Uitgangspunt blijft dat er geen kruispuntaanpassing nodig is voor de Broekstraat – Waterstraat. Het kruispunt President Kennedylaan - Lepelaarstraat krijgt met deze ontwikkeling waarschijnlijk een omgekeerde spits ten opzichte van de huidige situatie. Uitgangspunt is dat dit kruispunt de komende 10 jaar ongewijzigd kan blijven. Onderzocht moet worden of na 10 jaar, wanneer de ontwikkeling is voltooid en er meer inzicht is in gewenste (regionale) fietsverbindingen, aanpassingen wenselijk of nodig zijn.

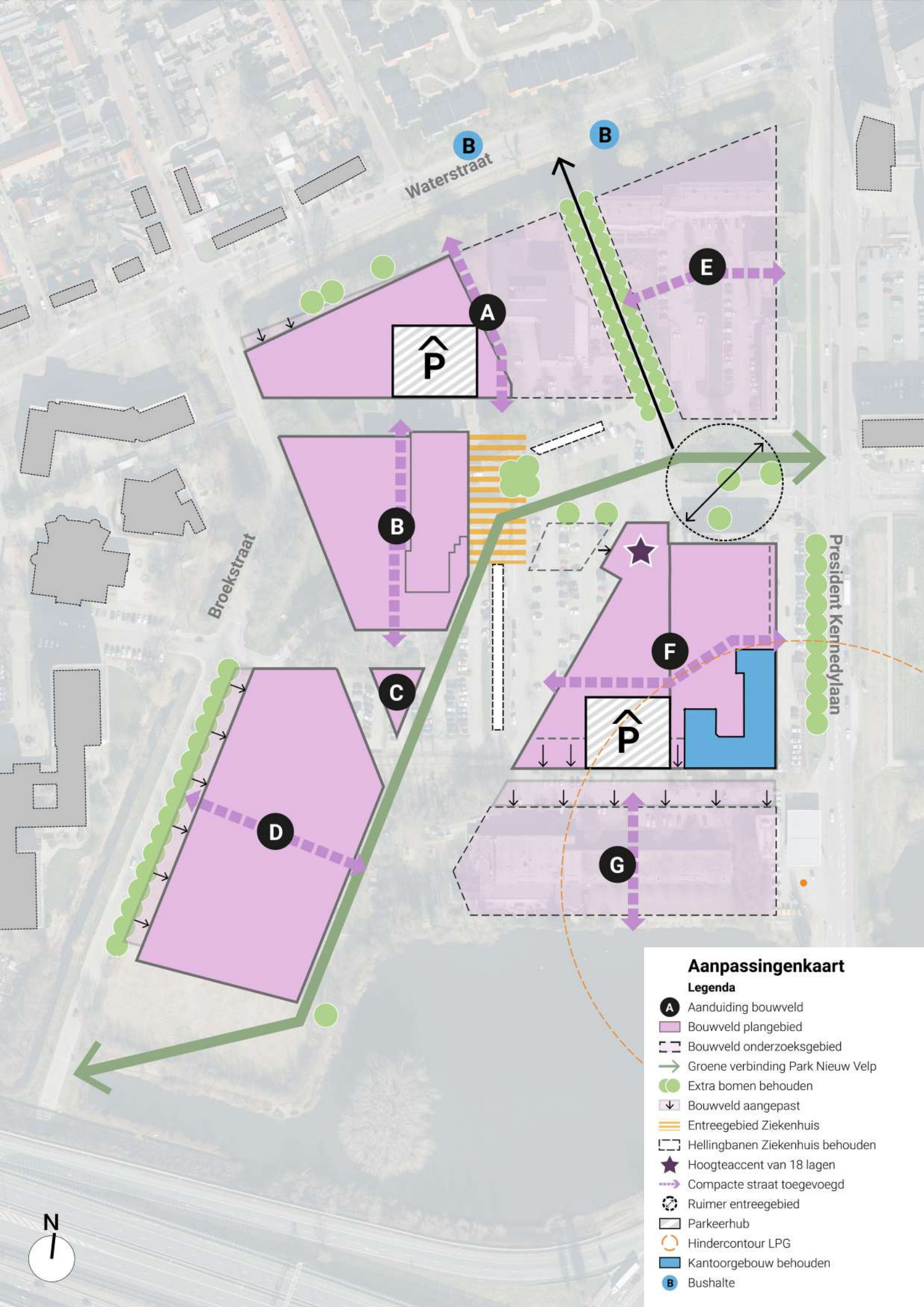
B
Waterstraat
B
A
E
B
Broekstraat
President Kennedylaan
F
C
D
G
N
Aanpassingenkaart
Legenda
A Aanduiding bouwveld
Bouwveld plangebied
Bouwveld onderzoeksgebied
Groene verbinding Park Nieuw Velp
Extra bomen behouden
Bouwveld aangepast
Entreegebied Ziekenhuis
Hellingbanen Ziekenhuis behouden
Hoogteaccent van 18 lagen
Compacte straat toegevoegd
Ruimer entreegebied
Parkeerhub
Hindercontour LPG
Kantoorgebouw behouden
B Bushalte

8. Stedenbouwkundige structuur

Tijdens het onderzoek naar een haalbaar plan bleek op een aantal onderdelen dat de stedenbouwkundige structuur moest worden uitgewerkt ten opzichten van het masterplan. De uitwerking draagt voornamelijk bij aan het bewaren van bomen, cultuurhistorische elementen en het maken van slimme en compacte bouwblokken. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste aanpassingen op de stedenbouwkundige structuur.

- *Meer bestaande bomen bewaren*; Er zijn meer bestaande bomen opgenomen in het plan. Deze bomen zijn waardevol en zorgen direct voor extra kwaliteit, klimaatbestendigheid en natuurinclusiviteit. Ook zorgt het behouden van bomen ervoor dat het uitzicht voor omwonenden minder zal veranderen. Bouwveld A en D zijn aangepast om ruimte te maken voor de bomen. Het resultaat hiervan is dat een aantal bouwvelden kleiner zijn geworden. Hierdoor is de bandbreedte van 2-4 bouwlagen opgerekt naar 3-5 bouwlagen om zo het aantal woningen per bouwveld gelijk te houden.

- *Aanpassing groene verbinding (Park As)*; De Park As is ingekort tussen plot A en E. Dit zorgt ervoor dat het bestaande laantje richting de bushaltes kan blijven bestaan. Ook hier worden de bestaande bomen bewaard. De As buigt nu af bij een eenheid van bestaande platanen voor de ingang van het ziekenhuis en beweegt richting het kruispunt aan de President Kennedylaan. Het is mogelijk om via het kruispunt President Kennedylaan - Lepelaarstraat of via het laantje met bestaande bomen naar het winkelcentrum te lopen.

- *Hellingbanen in het park bewaren;* In Park Nieuw Velp krijgen de huidige hellingbanen van het ziekenhuis een nieuwe rol als object in het park. Door het bewaren van deze hellingbanen geven we het park identiteit en maken we de geschiedenis van het gebied leesbaar. Het bewaren van de hellingbanen is tevens circulair, duurzaam en kostenbesparend.

- *Toren als onderdeel van het bouwblok*; Met het behouden van de hellingbanen in het park ontstaat er een nieuwe samenstelling van volumes en bouwwerken in het park. Om te voorkomen dat het park volstaat met bouwwerken is besloten om de vrijstaande toren te verplaatsen naar de hoek van bouwveld F. De toren is opgenomen in het bouwblok maar springt aan de kanten van het park buiten de kavel. Hierdoor behoudt de toren zijn bijzondere relatie met het grote volume van het ziekenhuis. Vanaf de entree aan de President Kennedylaan ontstaat er nog steeds een spannend spel aan volumes. Ook op de grotere schaal blijft de toren passen in het (snelweg)silhoutte van hoge gebouwen in Velp. Het integreren van de toren in het oostelijk bouwblok draagt tevens bij aan de haalbaarheid doordat liften, trappenhuizen, installaties, bergingen en parkeervoorzieningen beter kunnen worden opgelost in het bouwblok.

Vogelvlucht met voorbeelduitwerkingen

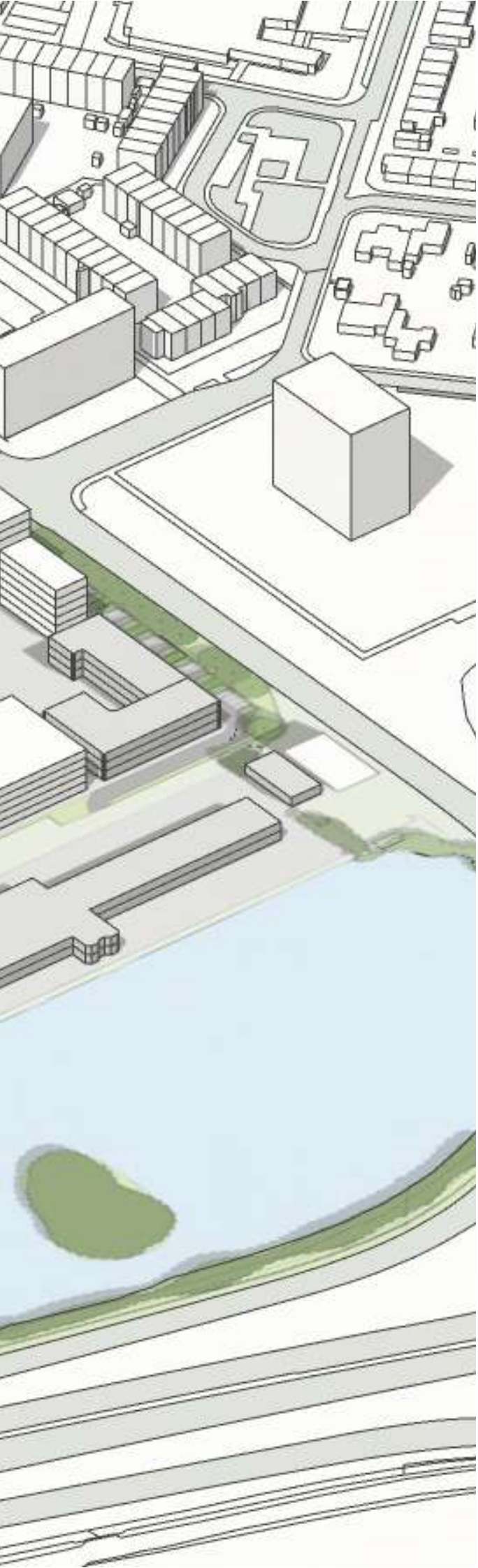

- *Parkeerhubs krijgen een ander plek in het plan*; Het masterplan ging voornamelijk uit van bouwblokken met een verhoogd groen dek met daaronder parkeerplaatsen. Er werd de mogelijkheid geboden om een parkeerhub centraal in plan op te nemen. In het ontwikkelplan is omwille van haalbaarheid, flexibliteit en kwaliteit gekozen om te werken met een tweetal parkeerhubs waarvan één is opgenomen in bouwveld A. Hierdoor kunnen er voldoende parkeerplaatsen worden gerealiseerd en ontstaat er ruimte voor groen op het maaiveld. Dit groen is betaalbaarder en makkelijker van hoge kwaliteit te maken.

- *Een deel van het kantoor aan de President Kennedylaan blijft*; Uit onderzoek naar de hindercontouren van het LPG station is gebleken dat het binnen een cirkel van 110 meter niet mogelijk is een nieuwe kwetsbare functies te realiseren (bijv. wonen). Er is gekozen om de helft van het bestaande kantoorgebouw (bouwveld F) te behouden en dit te integreren in een bouwblok. Om dit mogelijk te maken zijn de bouwvelden F en G iets aangepast.

- *Een ruimer entreegebied aan de President Kennedylaan;* Tussen bouwveld E en F is extra open ruimte gecreëerd om een functionele, veilige en groene entree naar het gebied te maken. Ook hier kunnen meer bestaande bomen blijven staan en is het mogelijk om het voet-, fiets- en autoverkeer goed af te wikkelen.

- *Extra verbindingen door de bouwvelden heen;* In de stedenbouwkundige structuur is meer ruimte opgenomen om de bouwvelden op te splitsen, compacter te maken en compacte autovrije tussenstraten te creëren. Dit zorgt voor extra verbindingen voor de voetganger, rustige ruimtes om aan te wonen en een stedelijke korrel die beter past bij de kleinschaligheid van Velp.

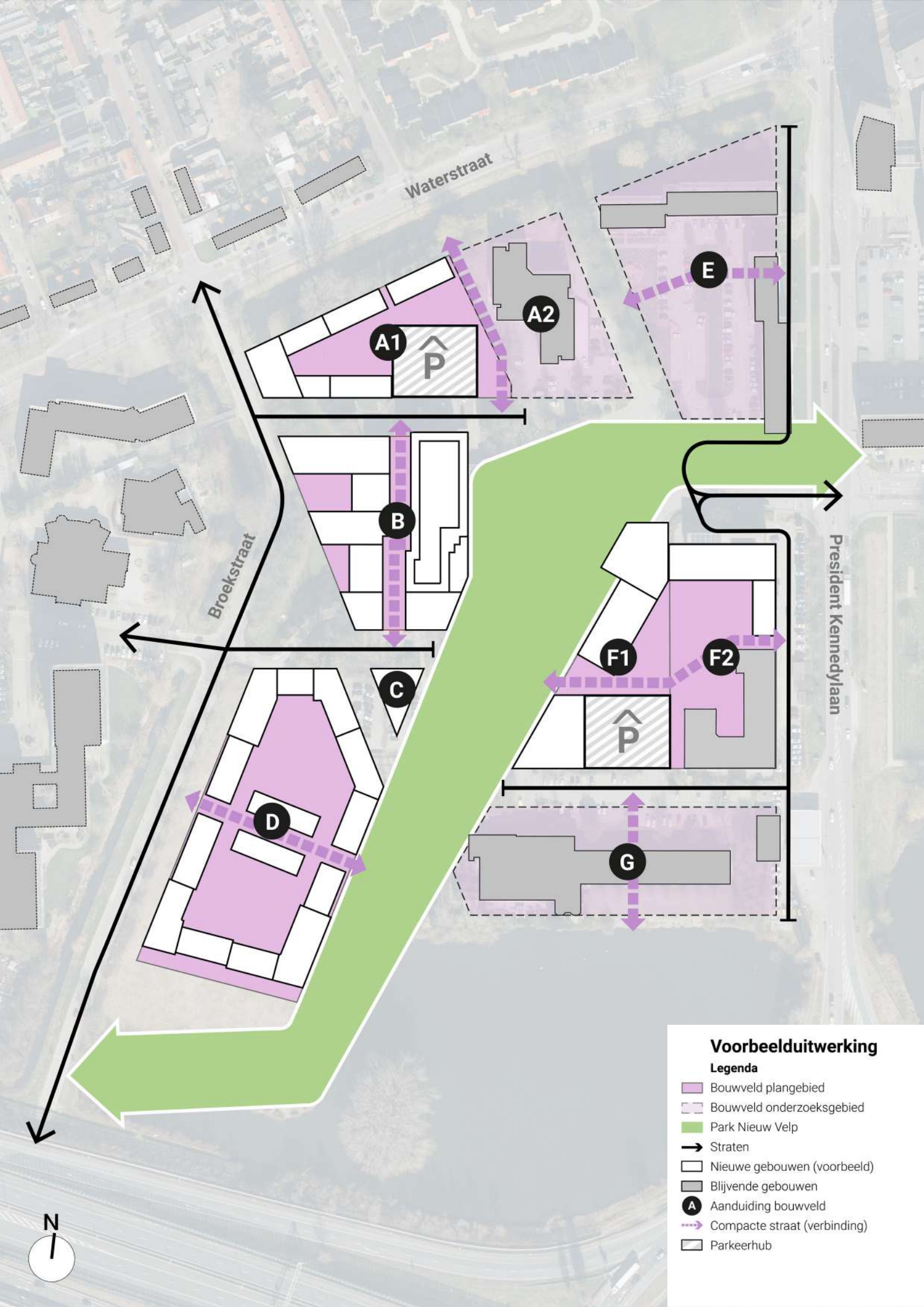
Waterstraat
Broekstraat
President Kennedylaan
A1
A2
B
C
D
E
F1
F2
G
P
P
N
Voorbeelduitwerking
Legenda
Bouwveld plangebied
Bouwveld onderzoeksgebied
Park Nieuw Velp
Straten
Nieuwe gebouwen (voorbeeld)
Blijvende gebouwen
Aanduiding bouwveld
Compacte straat (verbinding)
Parkeerhub

9. Uitwerking bouwvelden

Parallel aan het opstellen van dit ontwikkelplan zijn er diverse massastudies uitgevoerd om te onderzoeken hoe een mogelijke uitwerking van de bouwvelden zou kunnen werken. Deze studies hebben inzichten geboden die zijn gebruikt om de uitgangspunten voor dit ontwikkelplan aan te scherpen. De vertaling van deze studies is te zien in de voorbeelduitwerking (links). Deze studies hebben ook inzicht gegeven in de uitdagingen en aandachtspunten die er liggen bij een verdere uitwerking van de bouwvelden. In de volgende fase van de ontwikkeling zal er verder worden ingezoomd op ontwikkeling van de bouwvelden. Dit gebeurt in het beeldkwaliteitsplan, inrichtingsplan en in het maken van bouwplannen. Dit hoofdstuk schetst de algemene uitdagingen en de specifieke uitdagingen per bouwveld. Deze brengen focus in de verder uitwerking van het plan.

Algemene uitdagingen bouwvelden

Energie en circulariteit
Voor welk energiesysteem gaat er worden gekozen? Hoe kun oude materialen worden hergebruikt en welke nieuwe duurzame materialen worden er toegepast?

Fietsparkeren
In een gezond stedelijk gebied moet het zo aantrekkelijk mogelijk zijn om de fiets te pakken. Fietsen moeten droog, dichtbij en veilig worden gestald.

Waterberging
Het IJssel District ligt op het laagste stukje van Velp. Het is belangrijk om binnen de bouwvelden voldoende ruimte te maken voor waterberging op daken en in tuinen.

Cultuurhistorie en identiteit
De historie van het gebied is bijzonder en uniek. In de nieuwe ontwikkeling moet worden gezocht naar passende verwijzingen naar dit verleden.

Binnentuinen
Binnen de bouwvelden ligt een gecombineerde uitdaging tussen vergroenen en parkeren. Beide doelen moeten een plek krijgen in de uitwerking van de bouwvelden.

Natuurinclusiviteit
Op de bouwvelden ligt een opgave om natuurinclusieve maatregelen te treffen om de biotoop van het IJssel District te versterken. Aandacht voor mens en dier.

Voorbeelduitwerking

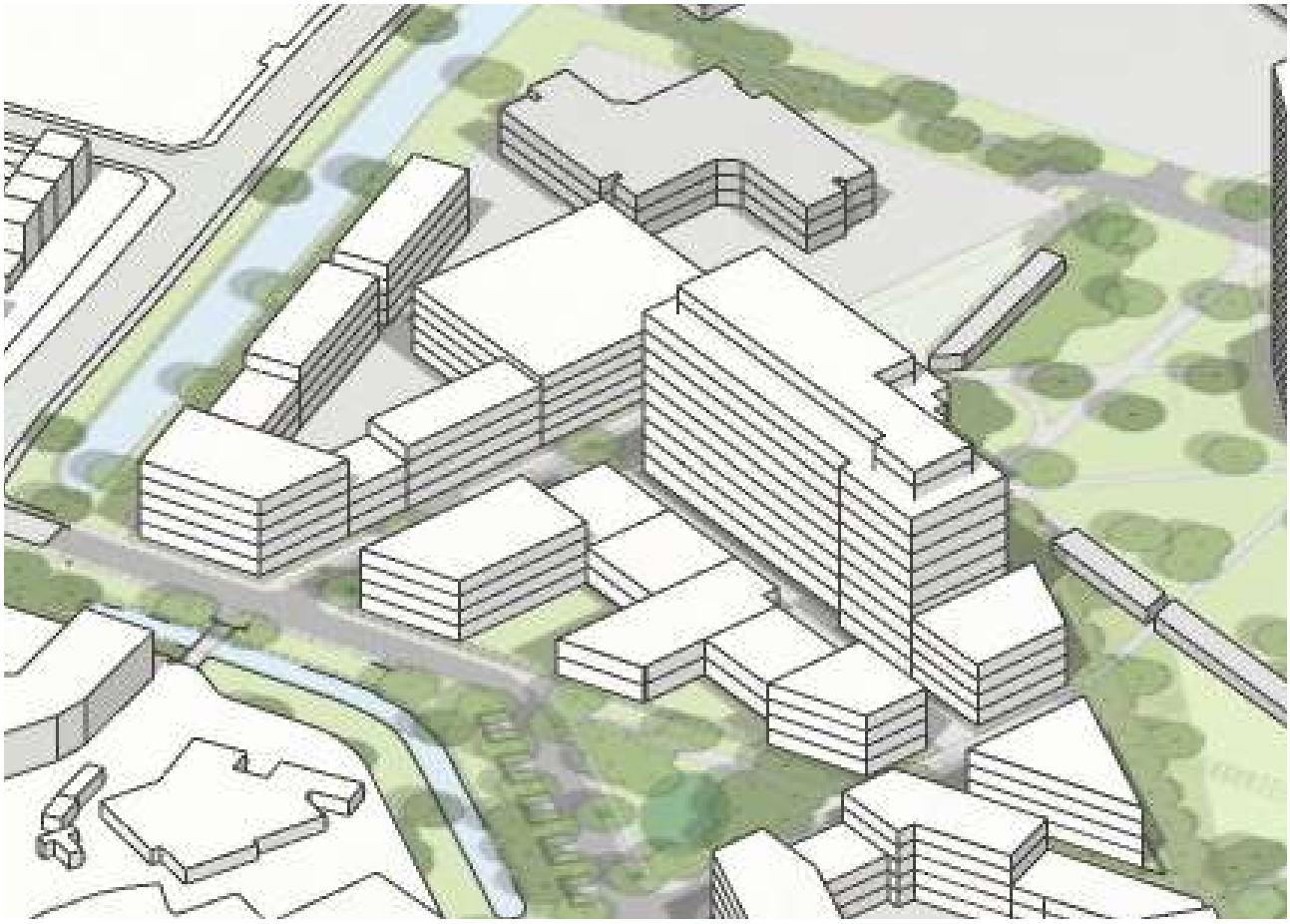
Voorbeelduitwerking

Bouwveld A1, B en C

Basis informatie:
Bouwvelden: A1, B en C
Oppervlakte bouwvelden: 4.880 m², 5.978 m², 370 m² (totaal: 11.228 m²)
Woningaantal: 403 woningen
Overig programma: ca. 370 m² BVO

Algemene aandachtspunten

Aandachtspunten bouwveld

- De inpassing van de parkeerhub op bouwveld A vraagt om extra aandacht om voldoende woonkwaliteit en daglicht binnen het bouwblok te realiseren.
- Bouwveld A grenst aan de huidige singelstructuur van de Waterstraat. Het zo veel mogelijk behouden van het bestaande groen (bossage en struiken) is een aandachtspunt bij de ontwikkeling van het bouwveld.
- Op bouwveld A dient de plint van de parkeerhub zo veel mogelijk geactiveerd te zijn (geen blinde plint).
- Een goede aansluiting op bouwveld A2 is een aandachtspunt. Een fijne compacte straat dient langs de parkeerhub richting de singel te lopen en aan te sluiten op een wandelpad voor de woningen langs.
- De stedenbouwkundige opzet van bouwveld B zorgt voor negatieve effecten op het gebied van zon, wind en daglicht. In de uitwerking van dit bouwveld is een andere stedenbouwkundig opzet nodig om meer woonkwaliteit te genereren. Denk hierbij aan de menselijk maat en schaal bij de opzet van massa en de invulling van de plint.
- Het bestaande ziekenhuis kent op dit moment veel blinde gevels op de plint. In de verdere uitwerking van dit bouwveld dient de plint zo veel mogelijk te worden geactiveerd.
- In het ziekenhuis dient te worden onderzocht of een aantal studio's kan worden omgezet in grotere twee-kamer appartementen.

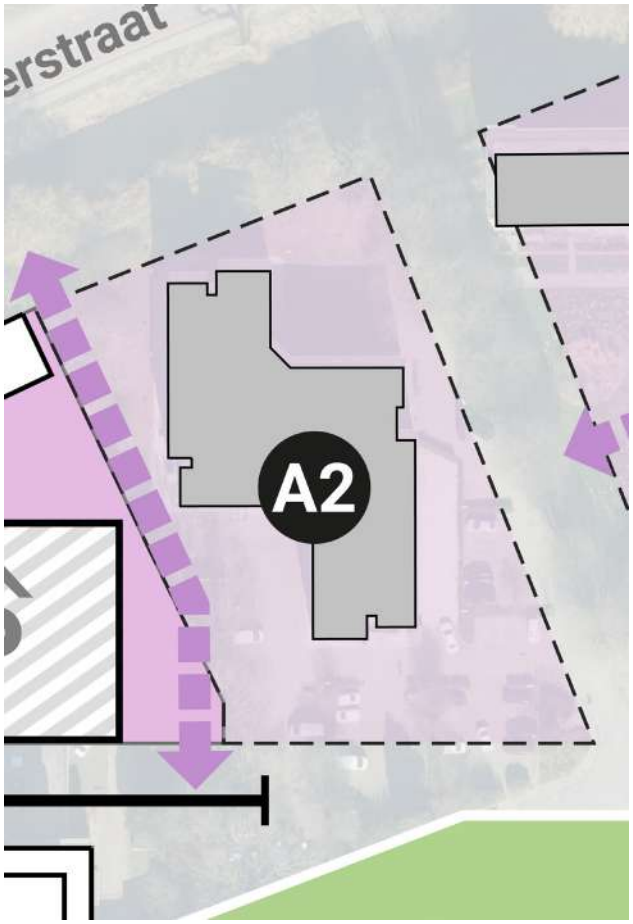

Bouwveld met bestaande bebouwing

Voorbeelduitwerking

Bouwveld met bestaande bebouwing

Bouwveld A2

Basis informatie:
Bouwveld: A2
Oppervlakte bouwveld: 4.149 m²
Woningaantal: n.t.b.
Overig programma: n.t.b.

Dit bouwveld valt buiten het plangebied. Dit betekent dat dit ontwikkelplan net als het masterplan op hoofdlijnen aangeeft welke stedenbouwkundige ontwikkelingen denkbaar zijn. Het is op dit bouwveld wel mogelijk op een woonblok te ontwikkelen dat past bij het IJssel District. De grootste uitdaging bij de ontwikkeling van dit blok ligt bij het realiseren van voldoende parkeerplaatsen. Deze dienen binnen het bouwveld op een hoogwaardige manier te worden ingepast.

Algemene aandachtspunten

Aandachtspunten bouwveld

- Bouwveld A grenst aan de huidige singelstructuur. Het zo veel mogelijk behouden van het bestaande groen is een aandachtspunt bij de ontwikkeling van het bouwveld.
- Een verbinding door het bouwveld A1 en A2 is gewenst (compacte straat).
- Een architectonisch (hoogte)accent van maximaal 5 lagen is passend in zuidoosthoek van het blok (roze ster).
- Een goede aansluiting op bouwveld A1 is een aandachtspunt. Een fijne compacte straat dient langs de parkeerhub richting de singel te lopen.

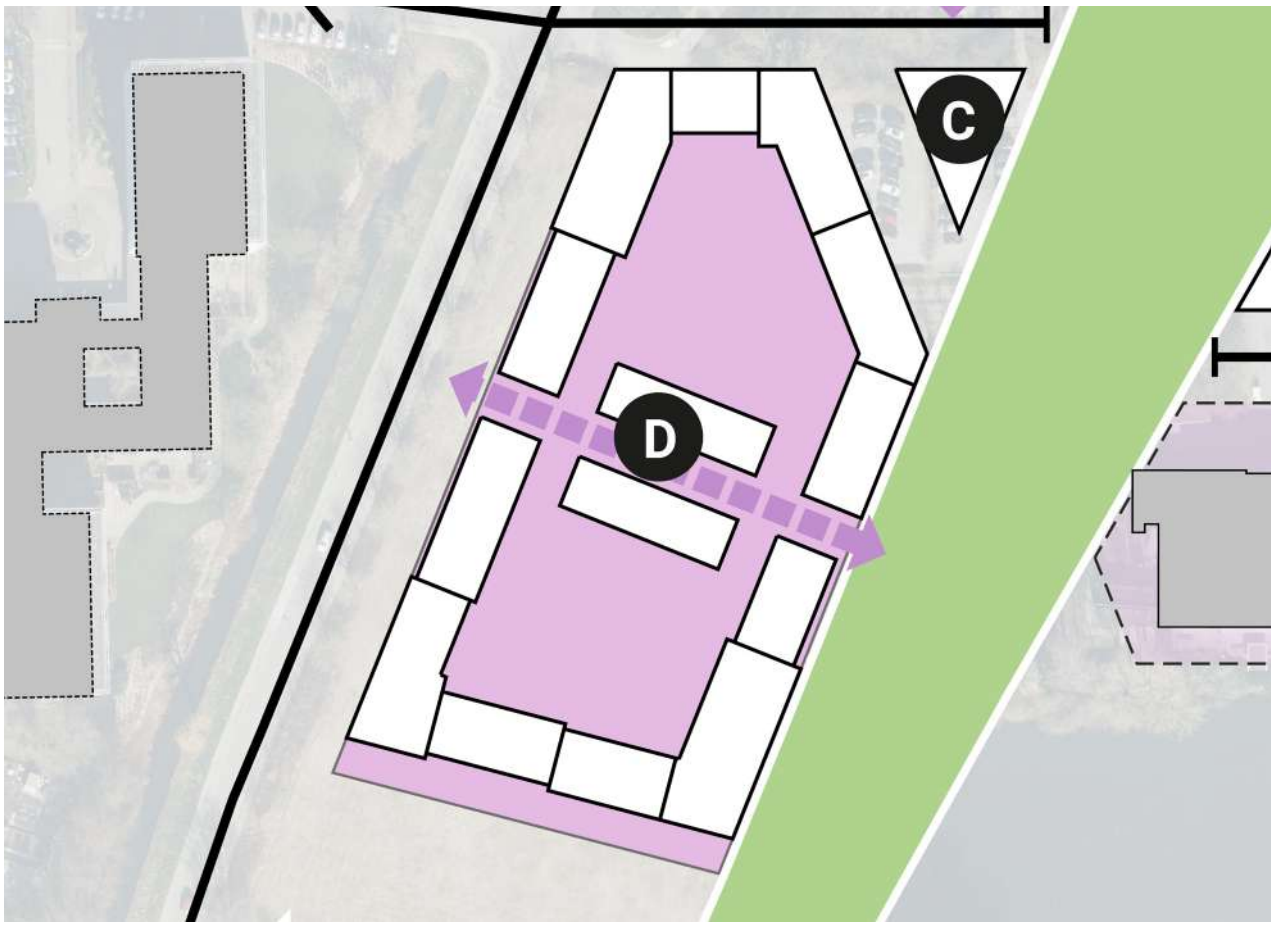

Voorbeelduitwerking

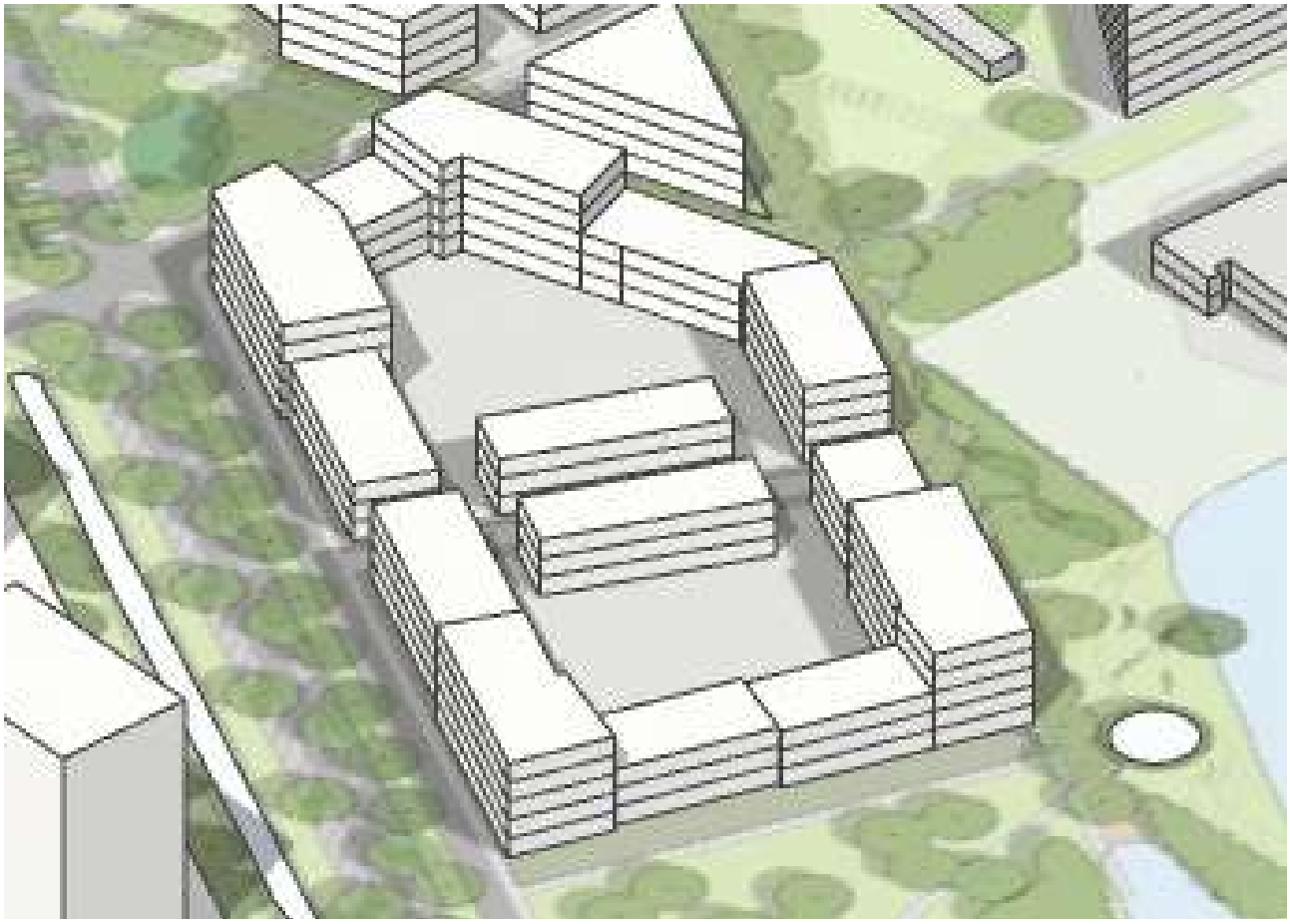

Voorbeelduitwerking

Bouwveld D

Basis informatie:
Bouwveld: D
Oppervlakte bouwveld: 10.285 m²
Woningaantal: 159 woningen
Overig programma: n.v.t.

Algemene aandachtspunten

Aandachtspunten bouwveld

- In dit bouwveld is de combinatie tussen maaiveldparkeren en vergroening een grote uitdaging. Het is mogelijk dat een gedeelte van de parkeervraag van dit bouwveld wordt opgelost op een andere bouwveld met een maximale loopafstand van 150 meter.
- De entrees naar de parkeervoorzieningen binnen het bouwveld dienen op een juiste manier te worden vormgegeven. Dit zal tevens worden opgenomen in het beeldkwaliteitplan.
- De zuidkant van bouwveld D grenst aan het nieuwe groene broekbos. Hierbij is het belangrijk om aantrekkelijke privé-buitenruimtes aan het park te creëren die een prettige overgang hebben van openbaar naar privé.

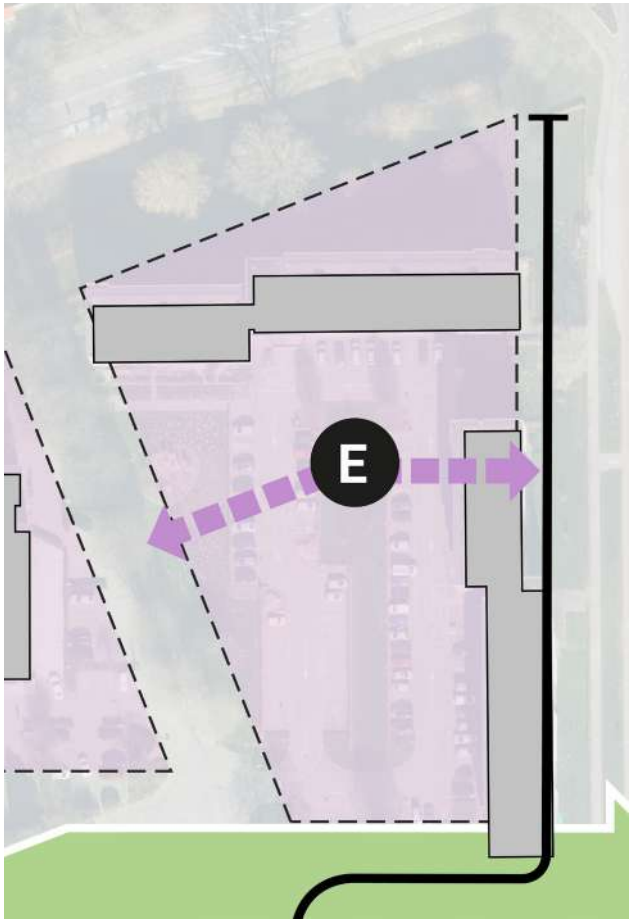

Bouwveld met bestaande bebouwing

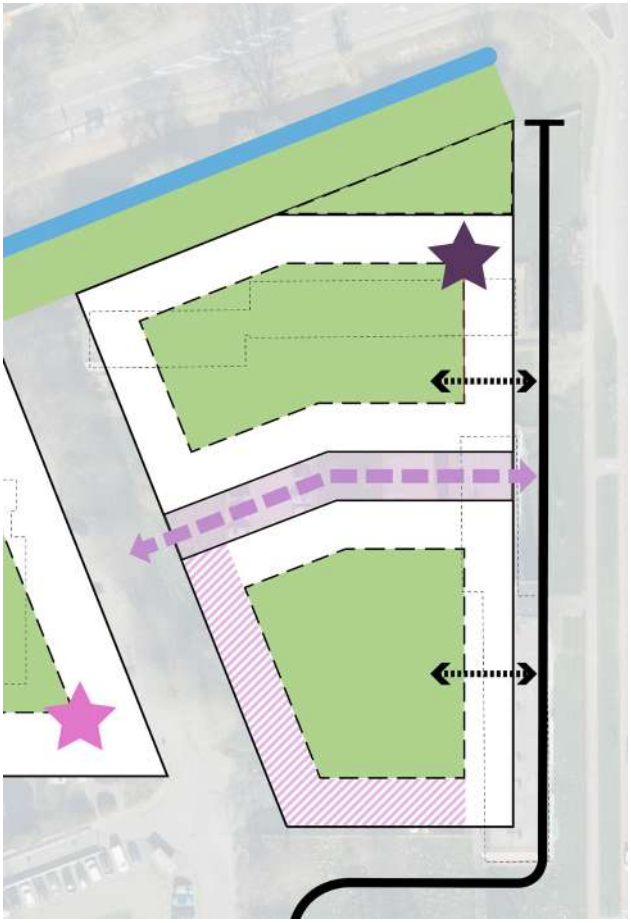

Voorbeelduitwerking

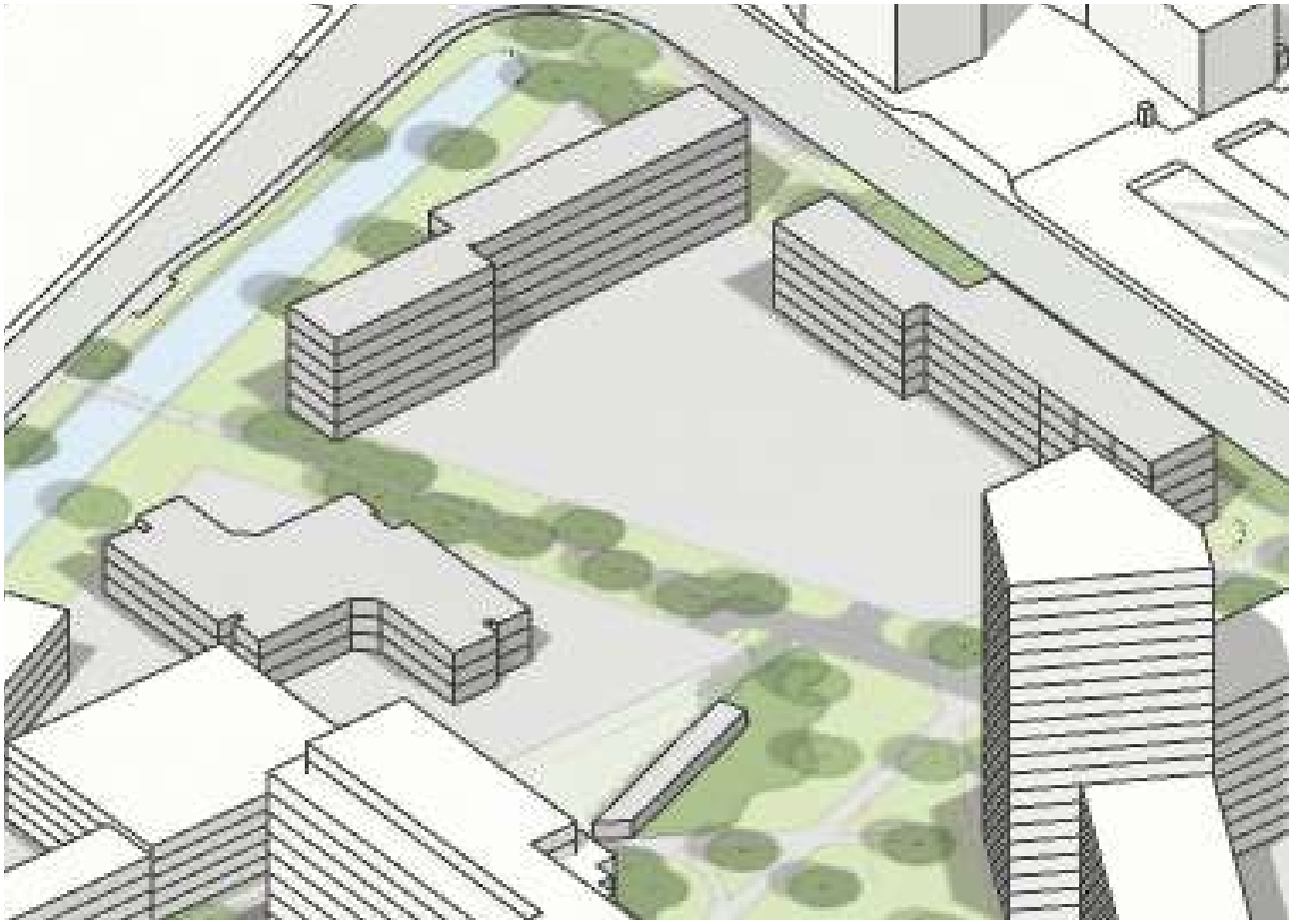

Bouwveld met bestaande bebouwing

Bouwveld E

Basis informatie:
Bouwveld: D
Oppervlakte bouwveld: 7.616 m²
Woningaantal: n.t.b.
Overig programma: n.t.b.

Dit bouwveld valt buiten het plangebied. Dit betekent dat dit ontwikkelplan net als het masterplan op hoofdlijnen aangeeft welke stedenbouwkundige ontwikkelingen denkbaar zijn. Het is op dit bouwveld wel mogelijk om twee woonblokken te ontwikkelen. De grootste uitdaging bij de ontwikkeling van dit blok ligt bij het realiseren van voldoende parkeerplaatsen. Deze dienen binnen het bouwveld op een hoog-waardige manier te worden ingepast.

Algemene aandachtspunten

Aandachtspunten bouwveld

- Bouwveld E grenst aan de huidige singelstructuur. Het zo veel mogelijk behouden van het bestaande groen is een aandachtspunt bij de ontwikkeling van het bouwveld.
- Een verbinding door het bouwveld is gewenst (compacte straat).
- Een architectonisch (hoogte)accent van maximaal 8 lagen is passend in noordoosthoek van het bouwveld (paarse ster).
- Het is passend om andere functies naast wonen te realiseren aan de kant van de President Kennedylaan gezien de grote hoeveelheid geluid.
- Het is wenselijk om het blok zo veel mogelijk gesloten te maken.
- Het is ook bij het behouden van de bestaande flats al mogelijk om bebouwing toe te voegen (zie roze arcering voorbeelduitwerking). Aandachtspunt is hierbij het toevoegen en realiseren van voldoende parkeerplaatsen.

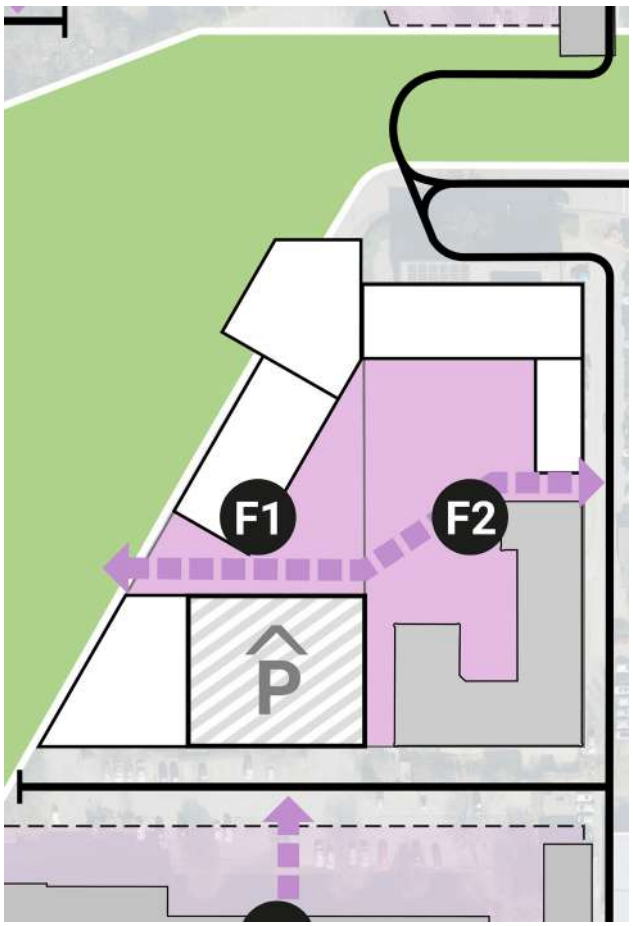

Voorbeelduitwerking

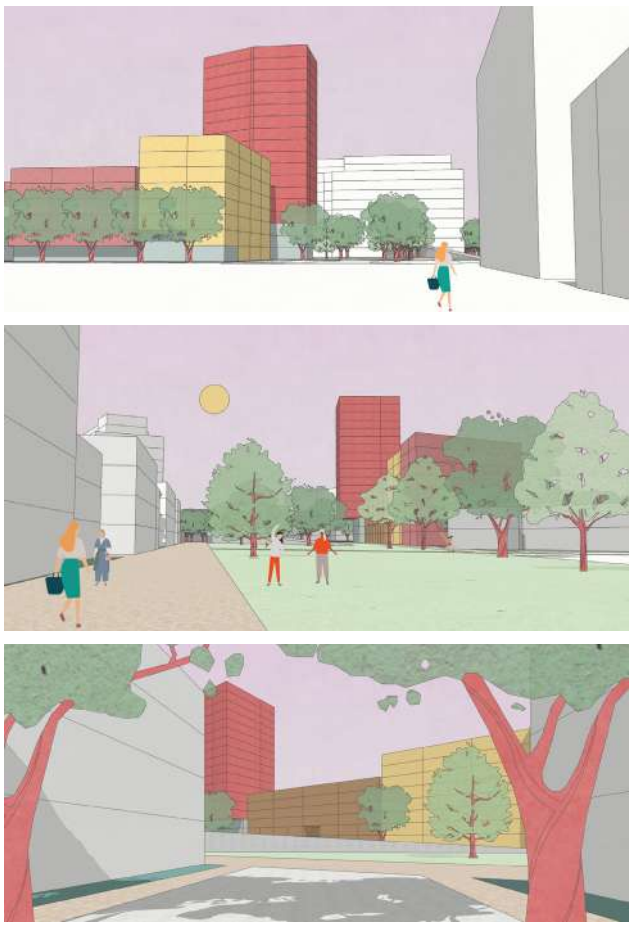

Voorbeelduitwerking

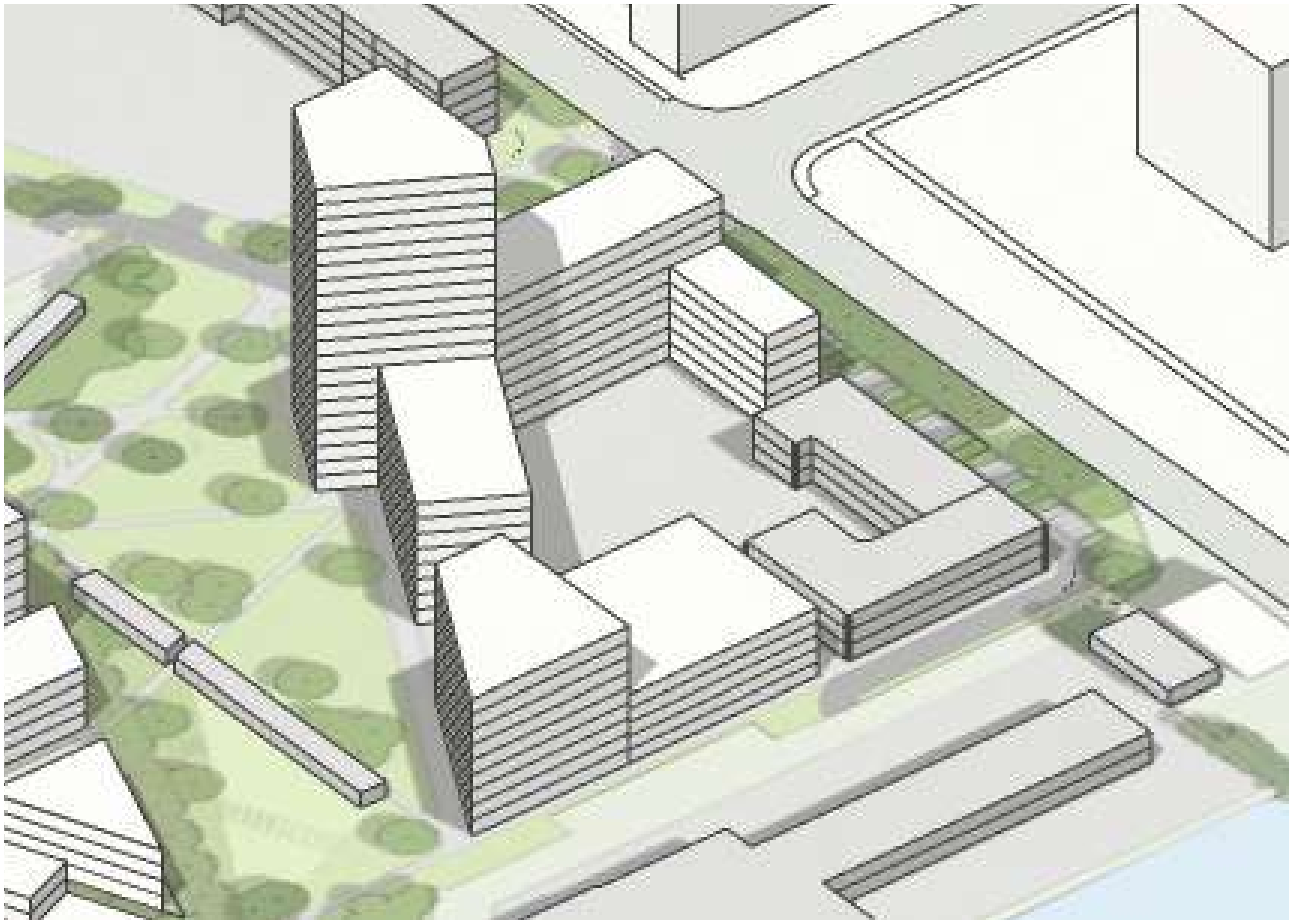

Voorbeelduitwerking

Bouwveld F

Basis informatie:
Bouwveld: F
Oppervlakte bouwveld: 9.617 m²
Woningaantal: 224 woningen
Overig programma: ca. 5.566 m² BVO

Algemene aandachtspunten

Aandachtspunten bouwveld

- In dit bouwveld is een groot hoogteaccent opgenomen. Het is een belangrijk aandachtspunt om bij de verdere uitwerking te onderzoeken hoe dit volume kan verspringen en worden geleed om hinder op het gebied van zon en wind te voorkomen. Hoe staat dit volume in het park?
- In de uitwerking dient te worden onderzocht hoe prettige routes door het blok kunnen worden gecreëerd.
- Het deel kantoor dat zal blijven staan vraagt om extra aandacht op het gebied van lichtinval, veiligheid en entrees. Deze dienen goed aan te sluiten op de woonblokken. Het is stedenbouwkundig denkbaar om twee extra bouwlagen aan het kantoorgebouw toe te voegen.
- Dit bouwveld kent een hoge dichtheid. Bij de uitwerking van dit bouwveld is het belangrijk om aandacht te houden voor de menselijk maat en schaal bij de opzet van de massa en de invulling van de plint.

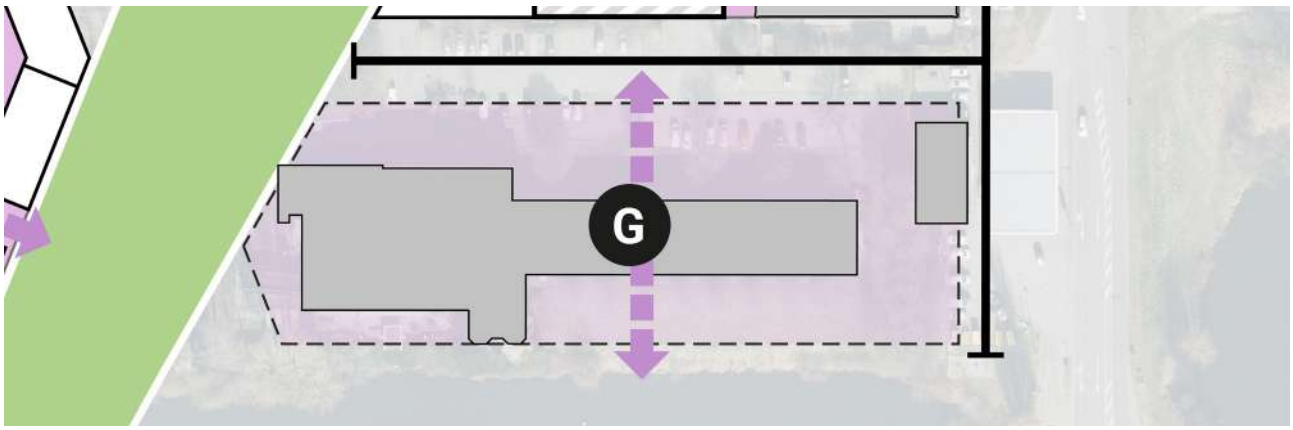

Bouwveld met bestaande bebouwing

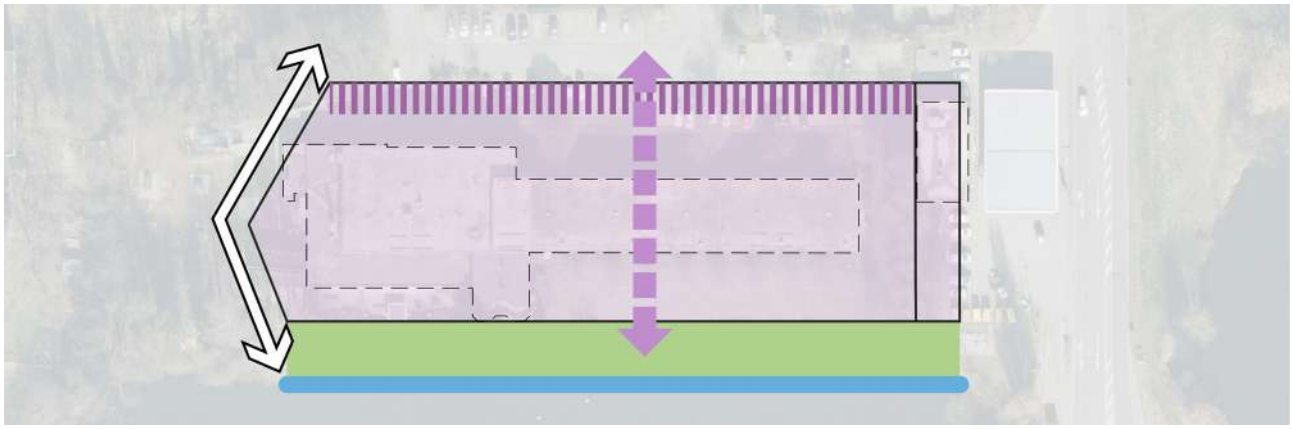

Voorbeelduitwerking

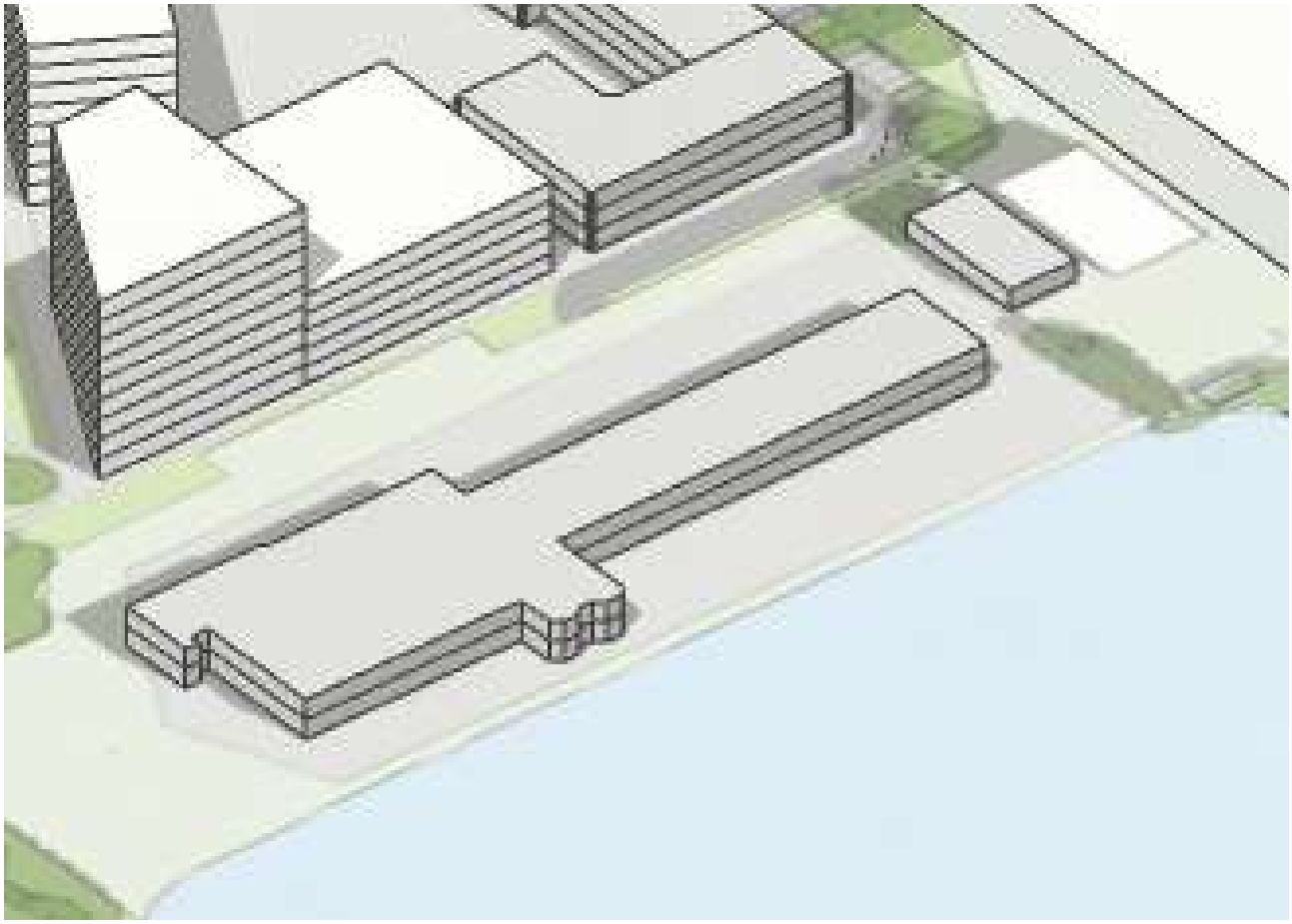

Bouwveld met bestaande bebouwing

Bouwveld G

Basis informatie:
Bouwveld: G
Oppervlakte bouwveld: 6.883 m²
Woningaantal: n.t.b.
Overig programma: n.t.b.

Dit bouwveld valt buiten het plangebied. Dit betekent dat dit ontwikkelplan net als het masterplan op hoofdlijnen aangeeft welke stedenbouwkundige ontwikkelingen denkbaar zijn. Er zijn diverse uitwerkingen en functies op dit bouwveld mogelijk. De grootste uitdaging bij de ontwikkeling van dit bouwveld ligt bij de hindercontouren van het LPG station en het geluid van de snelweg.

Algemene aandachtspunten

Aandachtspunten bouwveld

- Bouwveld G grenst aan de huidige plas. Het zo veel mogelijk behouden van het bestaande groen is een aandachtspunt bij de ontwikkeling van het bouwveld.
- Bij de ontwikkeling is het wenselijk om de gevels aan het park in de rooilijn door te zetten (witte pijl voorbeelduitwerking)
- Een verbinding door het bouwveld naar de waterplas is gewenst (compacte straat).
- Aan de noordzijde is een gevel gewenst die aansluit op bouwveld F en een prettige straat creëert (paarse arcering voorbeelduitwerking)
- Het is passend om andere functies naast wonen te realiseren aan de kant van de President Kennedylaan gezien de grote hoeveelheid geluid en de hindercontour van het LPG-station.

Schetsontwerp inrichtingsplan

10. Openbare ruimte

In dit hoofdstuk is het schetsontwerp voor de inrichting van openbare gebied van het plangebied opgenomen. In het ontwerp vormt “Park Nieuw Velp” het hart van de buurt. Alle stadsstraten rond de buurten komen uit op dit park. Aan de westzijde van het park ligt de Park As, deze boulevard vormt de ruggengraat van het park en verbindt diverse wandel- en fietsroutes in het gebied en daarbuiten. De voormalige hellingbaan vanaf de entree van het ziekenhuis naar het zuiden wordt omgevormd tot een ligweide in het park zodat de cultuurhistorie van deze locatie tastbaar blijft. Park Nieuw Velp krijgt een directe verbinding met de waterplas en als overgang van de meest zuidelijke woonbuurt naar de plas wordt een broekbos aangelegd. Bestaande waardevolle bomen worden in het plan ingepast en in iedere fase van de bouwopgave wordt een deel van het park aangelegd waardoor het groene hart vanaf het begin van de planontwikkeling vorm krijgt en bijdraagt aan een prettige leefomgeving, het vergroten van de biodiversiteit en het verbeteren van de klimaatadaptatie.

President Kennedylaan

De President Kennedylaan vormt de oostelijke entree van de wijk. De straat krijgt een ventweg om de woningen en kantoren te ontsluiten. De bestaande groenstructuur rond de straat wordt versterkt door het aanplanten van nieuwe laanbomen. Belangrijke aandachtspunten voor de toekomst zijn de bestaande fietsroutes langs de straat (ten noorden van het kruispunt Lepelaarstraat) en de oversteekmogelijkheden voor voetgangers van de nieuwe wijk naar het winkelcentrum. Dit wordt uitgewerkt in de laatste fase (over ca. 10 jaar) in samenhang met de visie op het kruispunt met de Lepelaarstraat en een visie op (boven lokale) fietsroutes. De bestaande afslag naar de hoofdentree van het ziekenhuis (President Kennedylaan) wordt omgevormd tot een wijkontsluitingsweg met voldoende ruimte voor fiets en voetganger.

Broekstraat

De Broekstraat vormt de westelijke entree van de wijk. De bestaande straat wordt zo ingericht dat er ook voldoende ruimte is voor het fietsverkeer richting Arnhem (onderdoorgang onder A12). De bestaande bomen aan de oostzijde van de straat blijven behouden zodat de groene overgang van de nieuwe wijk naar de omgeving intact blijft.

Stadsstraten

De nieuwe straten in de wijk komen allen op Park Nieuw Velp uit en zijn aan weerszijden voorzien van een bomenrij. Als overgang van openbaar naar prive wordt er een gezamenlijke groenzone langs de gevels aangelegd waar het regenwater uit de buurt in opgevangen wordt. Hierbij prevaleren zichtbare/bovengrondse maatregelen boven technische ondergrondse oplossingen.

Park Nieuw Velp

Open weide

Het hart van het park heeft een open karakter met zicht op de accenten in de wijk zoals het voormalig ziekenhuisgebouw. Diagonale lijnen doorsnijden het park en verbinden de verschillende stadsstraten met elkaar. De hellingbaan van het ziekenhuis past perfect

in dit systeem van diagonale lijnen. Aan de zuidwestzijde van de muur wordt een ligweide aangelegd op een hellend vlak. Deze helling ligt tegenover het paviljoen (bouwveld C) aan de boulevard. Een mogelijke horecafunctie met terras sluit aan op het zomerse gebruik van de ligweide. Het park biedt ruimte voor divers gebruik met sport- en spelaanleidingen en het organiseren van kleinschalige evenementen in het open middendeel behoort daarbij ook tot de mogelijkheden.

Park As
De Park As is opgespannen tussen de bestaande oude eik aan de waterplas (zuidzijde van het park) en de groep met grote platanen aan de noordzijde van het park. Op deze plek voor de voormalige entree van het ziekenhuis wordt de wandel- en fietsroute van de boulevard richting het oosten aangesloten op de oversteekplaats bij de President Kennedylaan. Op deze wijze ontstaat er een logische route naar het winkelcentrum. Het park kan een belangrijke schakel gaan vormen in de doorgaande fiets- en wandelroutes op een grotere schaal. Aan de zuidzijde van de park As sluit de wandel- en fietsroute aan op de route door het broekbos richting het Geërfdenpark en de onderdoorgang onder de A12. De plek rond de oude eik ligt laag aan het water en wordt zowel gebruikt om langs de plas te verblijven als om regenwater op te vangen en richting de plas af te voeren. Dit deel van het park heeft een natuurlijke uitstraling passend bij de soortenrijkdom van de oevers rond de waterplas.

Entreepark oost
Op de kop van wijkontsluitingsweg vanaf de President Kennedylaan ontstaat een klein pleintje aan de voet van de toren in bouwveld F. Dit plein kan dienstdoen als entreeplein voor de wijk om mensen af te zetten of pakketjes bij de toren te bezorgen. De auto kan op deze wijze tot de rand van het park komen zonder overlast te bieden in het park.

De voormalige entree van het ziekenhuis is vanuit het park alleen voor hulpdiensten toegankelijk. Bij de breedte van de parkboulevard is hier rekening mee gehouden. Op het plein voor de entree is ruimte voor een kunstwerk in het park. Dit kunstwerk kan naast de bestaande platanen een accent vormen op het einde van de Park As. Voor de invulling van een eventueel kunstwerk, is de ambitie om eerst te onderzoeken of het bestaande kunstwerken een plek kunnen krijgen. Bijvoorbeeld het kunstwerk dat in de huidige situatie bij de carpool-plek staat of een kunstwerk dat nu ligt opgeslagen in het gemeentelijk depot.

Compacte straat
Op ieder bouwveld is een compacte straat opgenomen die een autovrije verbinding voor de voetganger moet worden. Deze verbinding zorgt ervoor dat de bouwblokken in het plan kleiner worden en er menselijke maat en schaal ontstaat die past bij Velp. Het is voor de voetganger ook gemakkelijker om door het gebied heen te lopen. De inrichting van deze compacte straten zal verder worden uitgewerkt in het beeldkwaliteitplan.

Broekbos
Aan de zuidwestzijde loopt de waterplas uit in een smalle watergang. De oever van deze watergang wordt aangepast. Enerzijds wordt het wateroppervlak

vergroot, anderzijds worden er aardenwallen in het water aangelegd met bosvegetatie en oeverbeplanting. De grootte van de wateroppervlakte blijft in verhouding gelijk, maar er kan zo nodig ook extra waterberging gerealiseerd worden. Door deze ingreep ontstaat er een rijke overgang van beplantingen aan de waterkant waarbij ook een plas-dras zone wordt geïntroduceerd. Door het bos wordt een struinpad aangelegd dat het Geërfdenpark verbindt met Park Nieuw Velp. Dit pad heeft een knuppelpad door de plas-dras zone en één brug over het open water.

Natuur in de wijk

Met de inrichting van de openbare ruimte wordt ingezet op het versterken van de natuur in de wijk. Binnen het project wordt het huidige bomenbestand zo veel als mogelijk benut en versterkt door de aanplant van nieuwe bomen met gebiedseigen soorten. Door het aaneengesloten bomenbestand in wijk ontstaat er een interessante ecologische verbinding met de waterplas. Naast het bomenbestand wordt er in de wijk ook ingezet op de aanplant van heestergroepen en meer natuurlijke vegetatie in de grasvelden. Naast gemaaide grasvelden voor intensief gebruik centraal in het park zijn er in het park ook bloemenweiden en velden met ruig gras te vinden die aansluiten op de oevervegetatie van de waterplas. De waterberging in het park vindt plaats in laag gelegen velden (wadi's) die aansluiten op de waterplas en ook voorzien zijn van een natuurlijke vegetatie die aansluit op de bloemenweiden. De wadi's staan in verbinding met de groenzones langs de gevels in de woonstraten en vormen een heel eigen watersysteem waarbij zoveel mogelijk water in de wijk wordt vastgehouden.

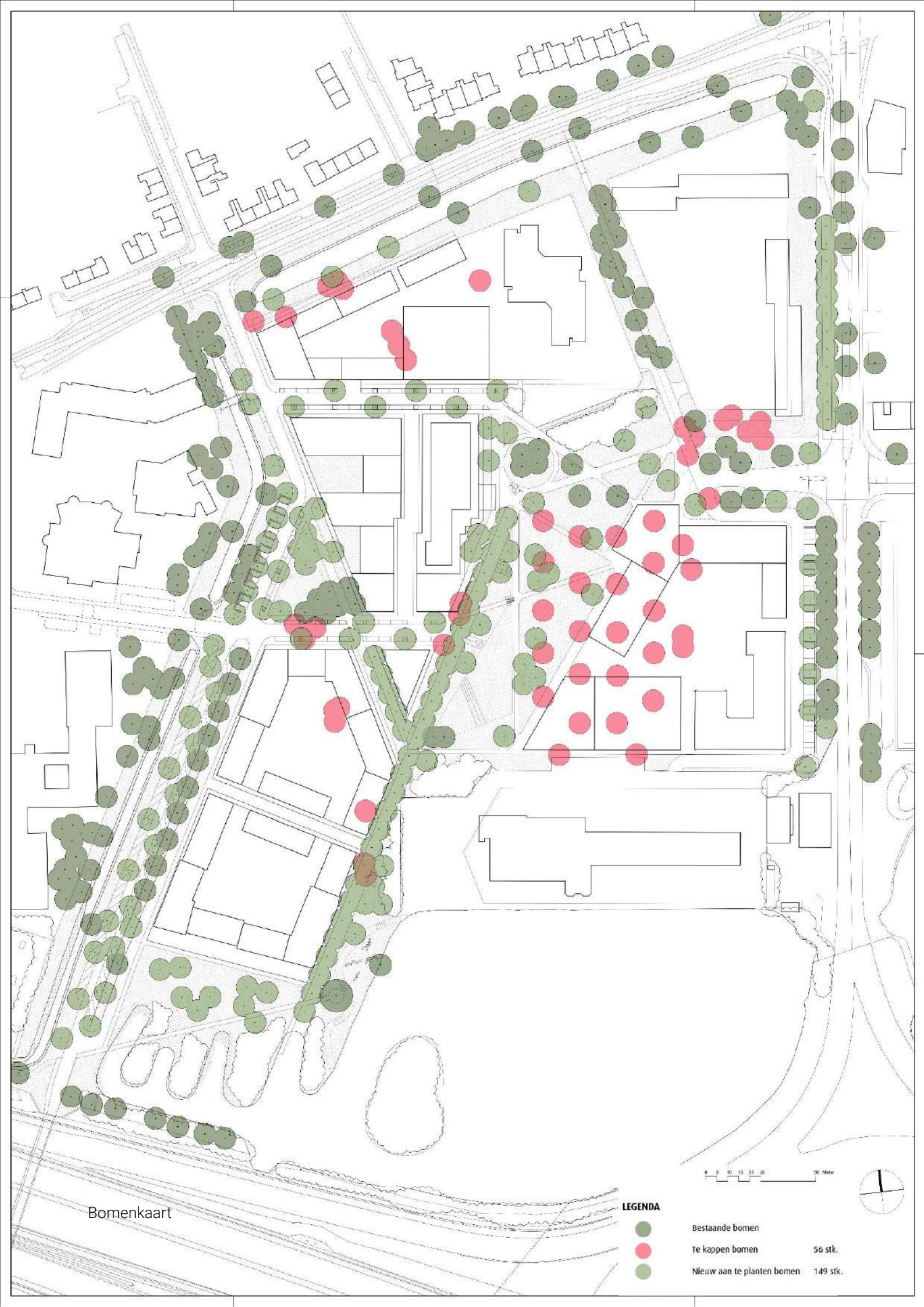
0 5 10 15 20 25 50 Meter
LEGENDA
Bestaande bomen
Te kappen bomen 56 stk.
Nieuw aan te planten bomen 149 stk.

Bomenkaart

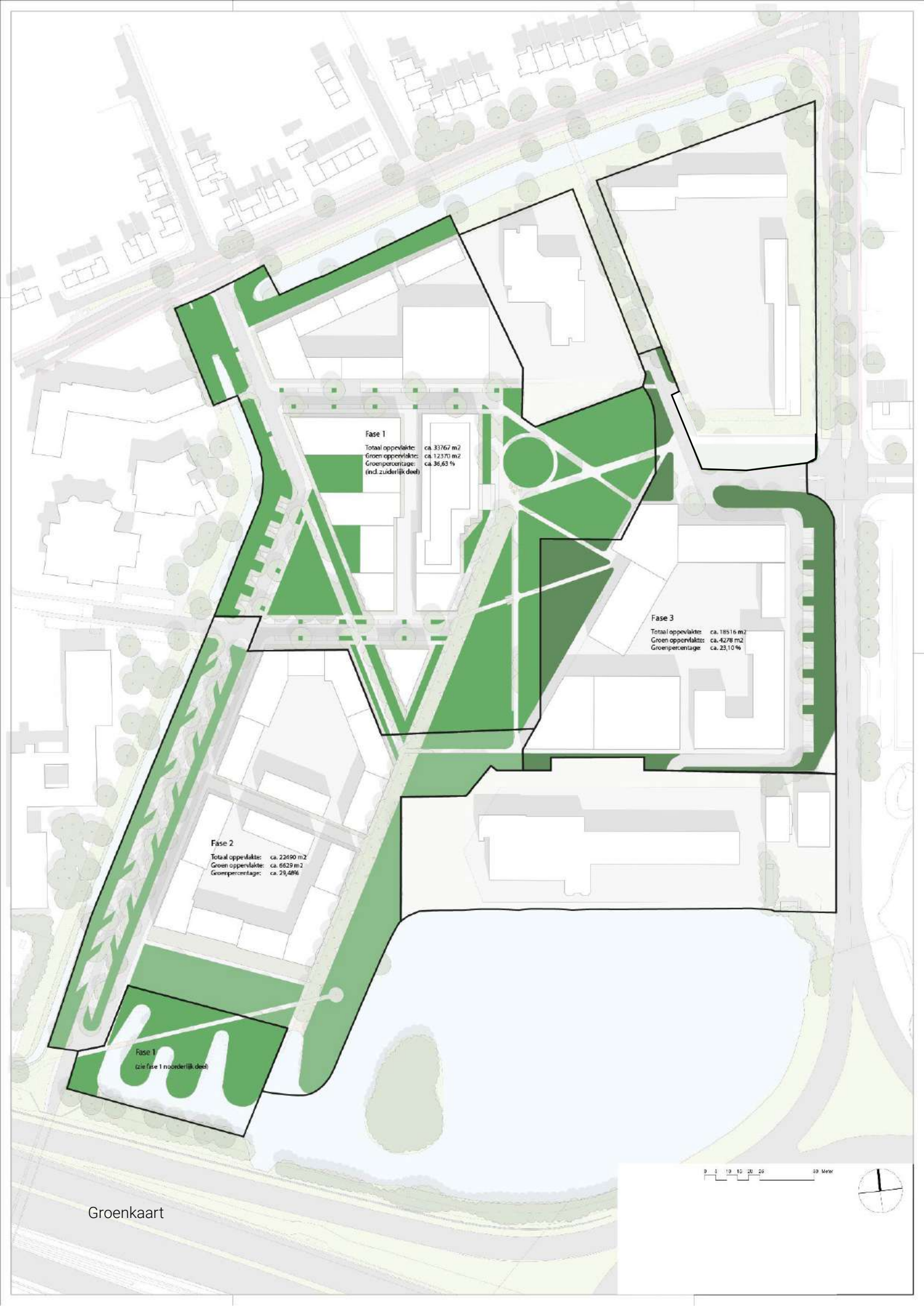
Fase 1
Totaal oppervlakte: ca. 33767 m2
Groen oppervlakte: ca. 12370 m2
Groenpercentage: ca. 36,65 %
(incl. zuiderlijk deel)
Fase 3
Totaal oppervlakte: ca. 18516 m2
Groen oppervlakte: ca. 4278 m2
Groenpercentage: ca. 23,10 %
Fase 2
Totaal oppervlakte: ca. 22490 m2
Groen oppervlakte: ca. 6629 m2
Groenpercentage: ca. 29,48%
Fase 1
(zie fase 1 noorderlijk deel)
0 5 10 15 20 25 50 Meter

Groenkaart

11. Klimaatbestendig en biodiversiteit

Waterbergend vermogen

Om water goed in het plangebied te bergen zijn in de kadernota (Velp tussen Broek en Water) de volgende ambitie vastgelegd:

- Minimaal 20% van de openbare ruimte moet een waterbergende functie vervullen (dat kan in open water, maar ook in de vorm van een laagte/wadi die bij flinke buien vult en vervolgens weer droog staat).
- De hemelwaterverordening van de gemeente Rheden is van kracht, met het principe van eerst hemelwater vasthouden, dan bergen en dan afvoeren. Hierbij dient een bui van minimaal 60 mm (in één uur) per m² afvoerend (verhard) oppervlak te kunnen worden verwerkt. Grotere buien mogen niet tot schade leiden.

Het opvangen van de extreme regenbuien is cruciaal voor dit gebied. Dit gebied is namelijk het laagste punt van Velp. Er is een goede waterstructuur aan de randen en in het plan nodig om geen problemen in IJssel District te krijgen. De singels aan de randen van het plan zorgen voor die veiligheid en extra waterbergend vermogen voor Velp-Zuid. Het systeem van greppels, infiltratiebermen (of wadi's), en oppervlaktewater zorgen ervoor dat 20% van de openbare ruimte ook een waterbergende functie heeft. Daarvoor doen ook de groenstroken dienst langs de gevels in de woonstraten. Daarnaast dragen de binnentuinen en groene infiltratiedaken op de private bouwblokken bij aan het waterbergend vermogen van IJssel District.

Voorkomen van hittestress

Om hittestress te voorkomen zijn in de kadernota de volgende ambitie vastgelegd:

- Er is ten minste 50% schaduw in het plangebied op de hoogste zonnestand (21 juni) voor verblijfsplekken en de gebieden waar langzaam verkeer zich verplaatst.
- Ten minste 40% van de nieuw aan te leggen oppervlaktes in het plangebied (inclusief gebouwen) wordt warmtewerend of verkoelend.
- Koeling van nieuw te realiseren bebouwing wordt op zodanige wijze aangelegd dat deze niet leidt tot opwarming van de (verblijfs) ruimte in de directe omgeving.

In het IJssel District zijn een aantal maatregelen toegevoegd om hittestress te voorkomen. Zo heeft meer van 50% van de openbare ruimte (exclusief water) schaduwrijke plekken. De bestaande en nieuwe bomen dragen daar net als de schaduw van de gebouwen aan bij. Binnen de bouwvelden streven we naar maximalisatie van natuurlijke groeicondities (volle grond) voor bomen. Dit zorgt voor lagere temperaturen in de zomer en plekken om te schuilen tegen de felle zon. De grote hoeveelheid groen draagt bij aan het minder opwarmen van de bodem en waar wel verharding wordt toegepast heeft het zo mogelijk een open structuur om het verhard oppervlak niet te veel te laten toenemen. Ook de plek aan de waterkant aan de zuidzijde van het park zal veel verkoeling gaan bieden in het gebied.

Natuurinclusieve maatregelen

Park Nieuw Velp is een gevarieerd park met ruimte voor natuurontwikkeling en natuurbeheer binnen de bebouwde kom. Wonen in de stad gaat hier samen met wonen in de natuur. Dat zie je terug in de inrichting van de openbare ruimte en het park. Het groen is minder aangeharkt: grasvelden worden bloemenweiden en er is een grote variatie in boomsoorten waarbij de bomen in het parkdeel ook rijk bloeien en vruchten dragen. Dit doen we om zowel de rijkdom in flora als in fauna te stimuleren. Om de (beschermde) soorten vast te houden in het gebied is het belangrijk om voorzieningen aan te bieden op verschillende schaalniveau's. Het behoud van donkerte met de focus op natuurwaarde is van belang bij het uitwerken van een verlichtingsplan. Op structuurniveau is dat het toepassen van eco-verlichting en de aanleg van een robuust en rustig parkhart. Op blokniveau zijn dat groene hagen, inheems en/of vrucht dragend groen, groene entreeparkjes en de binnentuinen. Op gebouwniveau zijn dat nestkasten (inbouwkasten), gevelbegroeiing en groene daken. Voor bebouwing met meer dan drie lagen kan maatwerk voor de vleermuis en gierzwaluw worden toegepast in de vorm van het clusteren van nestkasten. Zo kan een gierzwaluw kolonie worden gehuisvest en kraamverblijven voor vleermuizen worden gecreëerd. Met name de woontoren en de struwelen rondom water geven veel kansen voor hoge natuurwaardes.

12. Duurzaamheid en energie

De afgelopen jaren zijn de thema's duurzaamheid en energie steeds belangrijker geworden bij het ontwikkelen van woningen. Ook de bouwsector moet bijdragen aan het terugbrengen van onze CO2 uitstoot om het klimaat te sparen. In de ontwikkeling van het IJssel District hebben deze thema's een verdere uitwerking gekregen ten opzichte van het masterplan. Belangrijk daarbij is dat het niet alleen om de fysieke inrichting van het gebied (gebouwen en openbare ruimte) gaat. Ook de toekomstbestendigheid van de oplossingen in relatie tot fasering en innovatie is daarbij een aandachtspunt.

Hergebruik

Het hergebruiken van gebouwen en elementen in het gebied was een belangrijk thema in het masterplan. In het ontwikkelplan zijn meer gebiedselementen opgenomen die een plek krijgen in de nieuwe buurt. Naast het ziekenhuisgebouw blijft ook een gedeelte van het kantoorgebouw op bouwveld F staan. Deze ontwikkeling speelt in op de hindercontouren van het LPG station, maar zorgt ook voor extra reuring in het gebied. In het park blijft een groot gedeelte van de hellingbaan van het huidige ziekenhuis staan. De hellingbaan is van cultuurhistorische waarde en geeft identiteit aan het park. De exacte landschappelijk inpassing en uitwerking van de hellingbanen zal in het inrichtingsplan volgen. Het is mogelijk om de ruimtes onder de hellingbaan een publieke functie te geven. Zo krijgt een oud element nieuw leven en gaan we duurzaam om met grondstoffen.

> "In het ontwikkelplan zijn meer gebiedselementen opgenomen die een plek krijgen in de nieuwe buurt."

Per bouwveld ligt er een opgave om te onderzoeken hoe bij sloop kan worden gezocht naar nieuwe functies voor de grondstoffen die overblijven. Ook in de openbare ruimte kunnen materialen binnen of buiten het gebied worden hergebruikt. Deze opgave zal in het beeldkwaliteitplan en inrichtingsplan een verdere uitwerking krijgen.

Kantoorgebouw bouwveld F

Hellingbanen ziekenhuis

Bouwen in CLT

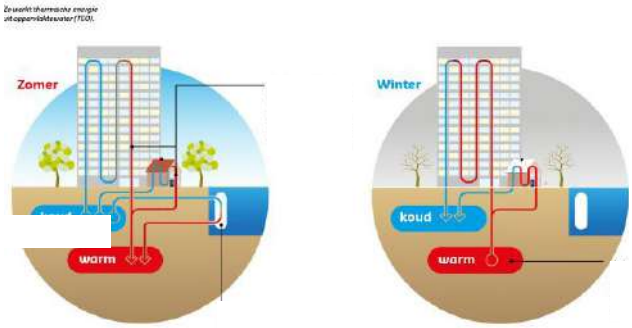

Aquathermie

Duurzame en biobased bouwmaterialen

Bij ontwerpen van nieuwe gebouwen wordt extra aandacht gevraagd voor het gebruik van duurzame en biobased materialen. Hiermee wordt de uitstoot van stikstof beperkt of zelfs negatief doordat deze materialen stikstof opslaan en vasthouden. Van de constructie, de isolatie tot aan de gevel. Denk daarbij aan natuurlijke materialen, CLT en het gebruik van damp-open bouwsystemen. Ten opzichte van het masterplan zal het ook beeldkwaliteitplan qua gevelmaterialen meer sturen op het gebruik van duurzame materialen.

Duurzaam bouwproces

Naast de materialen is het ook gewenst om het bouwproces duurzaam vorm te geven. Dit gaat om het duurzaam vervoeren van bouwmaterialen, industrieel bouwen, het gebruik van duurzame (elektrische) machines en het schoon houden van bouwplaatsen. Ook dit draagt bij aan een duurzame ontwikkeling met minder impact op de leefomgeving.

Duurzaamheidscertificaat

Bij de toetsing van bouwplannen zal worden gekeken naar het behalen van een duurzaamheidscertificaat. Een certificaat waarborgt het realiseren van duurzame gebouwen met een minimale milieu-impact. Daarbij wordt getoetst op thema's zoals energie, gezondheid, ecologie, materialen, vervuiling, afval en water. Het behalen van een certificaat kan op verschillende manieren meetbaar worden gemaakt, bijvoorbeeld met de BREEAM-NL, GPR stedenbouw of een vergelijkbare methodiek. In het IJssel District wordt gestreefd naar BREEAM "Very good" of vergelijkbaar.

Duurzaam met energie

De eerste stap om duurzaam om te gaan met energie is energie besparen. Met de inzet op maximale isolatie is er minder energie nodig voor verwarming en/of verkoeling. In het IJssel District liggen diverse kansen voor het creëren van een duurzaam energiesysteem. De kansen liggen bij het hergebruiken van de WKO-installatie van het ziekenhuis, het gebruiken van restwarmte uit de afvalverwerkingslocatie in Duiven of het toepassen van aquathermie in de plas aan het Velperbroekcircuit. Ook bieden de daken en gevels ruimte om optimaal gebruik te maken voor zonne-energie. Bij de uitwerking (en in de infrastructuur) van het IJssel District zal niet worden gestuurd op een gebiedsbrede energieoplossing. De lange looptijd van de ontwikkeling en de snelle innovatie op het gebied van energietechnieken maken het verstandig om per bouwveld te kijken naar een passende oplossing. Hierdoor kan gebruikt worden gemaakt van de nieuwste technieken om aan de energiebehoefte te voldoen. Het is wel mogelijk om energiesystemen tussen verschillende bouwvelden te combineren.

0 5 10 15 20 25 50 Meter
IJsseldistrict, Velp
Stedenbouwkundig plan
VO
Gemeente Rheden
1:500
A0
2022 - ON07, fase 1
27.02.2023
TvdA
BURO POELMANS REESINK LANDSCHAPSARCHITECTUUR
Fase 1

13. Fasering

De ontwikkeling van het IJssel District zet in op een transitie voor de lange termijn. Het plangebied (fase 1 t/m 3) zal binnen 10 jaar moeten worden gerealiseerd. De verdere ontwikkeling van het onderzoeksgebied zal naar waarschijnlijkheid langer duren. Om die reden is het belangrijk dat in alle tussenfases ruimtelijke situaties worden gecreëerd die functioneren en van kwaliteit zijn. In het ontwikkelplan is extra aandacht uitgegaan naar de fasering. Daarin zijn drie hoofdfases te onderscheiden.

Fase 1

In de eerste fase wordt de omgeving van huidige ziekenhuis ontwikkeld. Binnen de bouwvelden is ruimte voor 403 woningen. Het park met daaraan het paviljoen (bouwveld C) wordt ontwikkeld en zorgt direct voor een nieuwe sfeer in het gebied. Het Broekbos ten zuiden van bouwveld D wordt ook opgepakt om hier al vroegtijdig te starten met de natuurontwikkeling. Een gedeelte van het huidige parkeerterrein wordt al vergroend om stapsgewijs afscheid te nemen van deze voorziening. Hierbij gaat extra aandacht naar de entree van het ziekenhuis.

Fase 2

In de tweede fase wordt een start gemaakt aan de ontwikkeling van Bouwveld D. De Parkas wordt afgemaakt en de oevers aan de plas worden ingericht als verblijfsruimte. Hier is ruimte voor 159 woningen.

Fase 3

Bouwveld F met de nieuwe toren en de parkeerhub wordt gerealiseerd. Hier is ruimte voor 224 woningen. Een gedeelte van het kantoorgebouw zal blijven staan in verband met de contouren van het LPG station en de nodige veiligheidszone. Met de realisatie van de parkeerhub kan het laatste stuk van het parkeerterrein worden omgezet naar parkruimte. De toegang van het bouwveld gaat via de ventweg van de President Kennedylaan lopen en de entree van de kruising wordt op termijn aangepast, waarbij nog gekeken wordt of en in hoeverre grond buiten het plangebied hiervoor nodig is in deze fase.

Overige bouwvelden

De snelheid van de ontwikkeling van overige bouwvelden is niet bekend. Het masterplan en het ontwikkelplan bieden wel de mogelijkheid om hier tot een ontwikkeling te komen. Bij de snelheid van transformatie zal afhangen van de waarde en afschijving van bestaand vastgoed en mogelijke hindercontouren op het bouwveld.

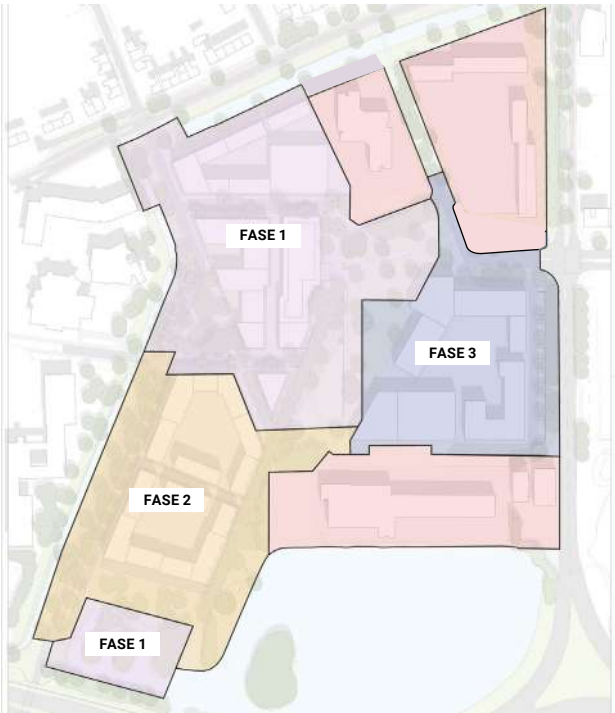

Overzichtskaart fasering

0 5 10 15 20 25 50 Meter
IJsseldistrict, Velp
Stedenbouwkundig plan
VO
Gemeente Rheden
1:500
A0
2022 - ON07, fase 1
27.02.2023
TvdA
BURO POELMANS REESINK LANDSCHAPSARCHITECTUUR

Fase 2

0 5 10 15 20 25 50 Meter
IJsseldistrict, Velp
Stedenbouwkundig plan
VO
Gemeente Rheden
1:500
A0
2022 - ON07
15.03.2023
TvdA
BURO POELMANS REESINK LANDSCHAPSARCHITECTUUR

Fase 3

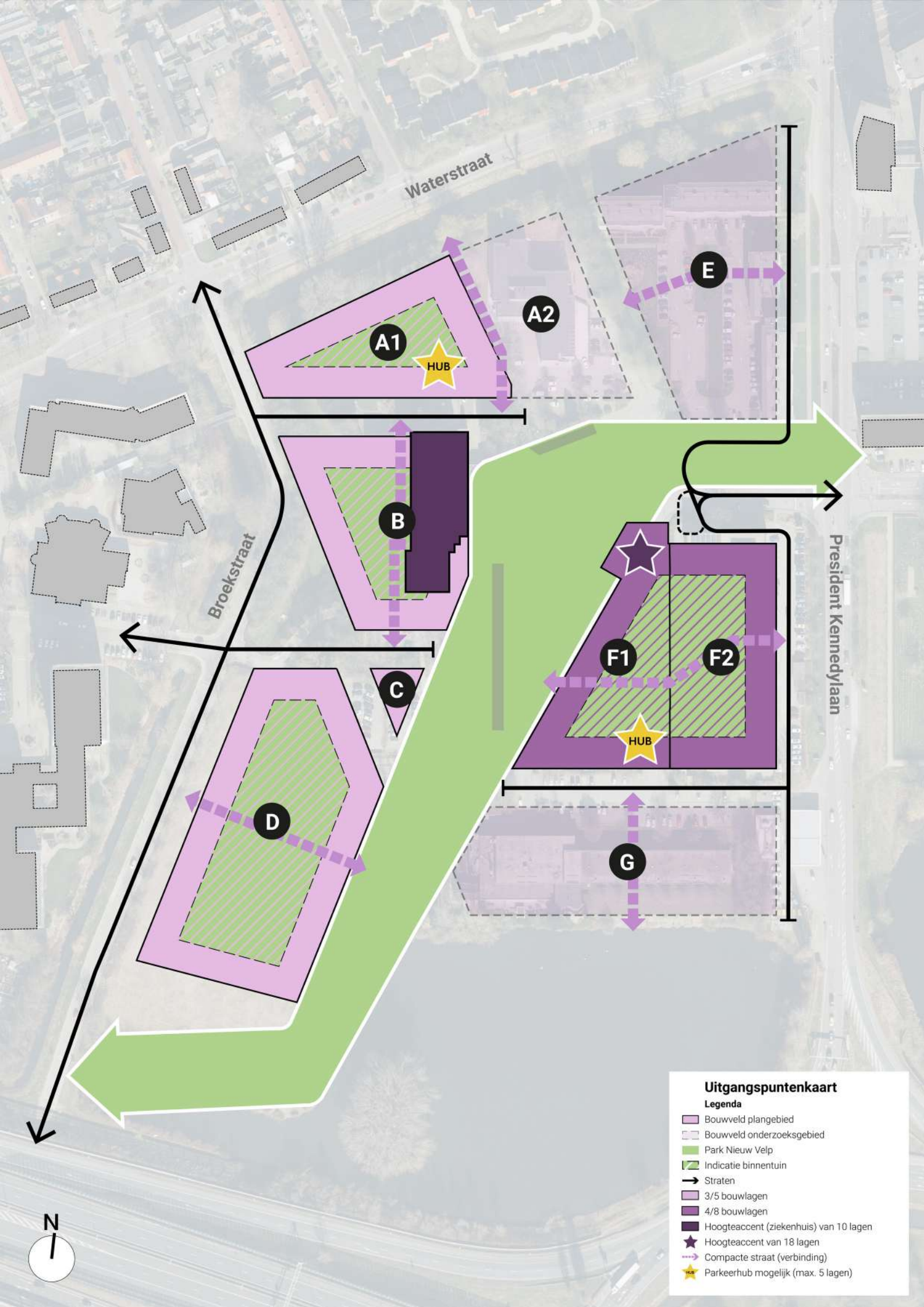
Waterstraat
Broekstraat
President Kennedylaan
A1
A2
B
C
D
E
F1
F2
G
HUB
HUB
N
Uitgangspuntenkaart
Legenda
Bouwveld plangebied
Bouwveld onderzoeksgebied
Park Nieuw Velp
Indicatie binnentuin
Straten
3/5 bouwlagen
4/8 bouwlagen
Hoogteaccent (ziekenhuis) van 10 lagen
Hoogteaccent van 18 lagen
Compacte straat (verbinding)
Parkeerhub mogelijk (max. 5 lagen)

14. Uitgangspunten ontwikkelplan

In de voorgaande hoofdstukken is voor alle thema's uit het masterplan een verder uitwerking getoond. Nieuwe inzichten hebben waar nodig geleid tot verbeteringen en aanscherpingen, deels voor het gehele onderzoeksgebied, deels alleen voor het plangebied. Dit hoofdstuk geeft een samenvatting van deze uitwerking en toont wat dit betekend voor de algemene uitgangspunten die in het masterplan zijn gesteld. Deze aangescherpte algemene uitgangspunten zullen het vertrekpunt zijn voor volgende uitwerkingen die voor de ontwikkeling nodig zijn. Hieronder volgt een overzicht:

Algemene uitgangspunten ontwikkelplan

1. De woonvisie 'Samen Wonen in Rheden, 2020-2026' en 'Nota Parkeernomen Rheden 2015' zijn leidend voor het plan.
2. Er zijn maximaal 180 parkeerplaatsen voor bezoekers in de openbare ruimte van het plangebied mogelijk.
3. Het gebied kent een ontsluiting voor de auto aan de oost en aan de westzijde van het plan, die onderling geen verbinding hebben in het plangebied. Het uitgangspunt van maximaal 400 woningen aan de westzijde kan worden losgelaten.
4. Parkeerplaatsen privé worden binnen de bouwvelden opgelost.
5. Op een aantal plekken in het plangebied is een (gedeelde) parkeerhub mogelijk (zie kaart).
6. Ieder bouwveld heeft een compacte straat (verbinding) die bijdraagt aan de menselijk maat en schaal.
7. De bouwmassa die gerealiseerd kan worden op de bouwvelden wordt bepaald door het maximale aantal bouwlagen zoals aangegeven bij punt 10.
8. 75% van het woningaanbod in het plangebied is betaalbaar conform de Woningbouwimpuls.
9. De bouwhoogtes uit de kadernota 'Velp tussen Broek en Water, 2020' zijn leidend voor de bouwvelden A2, E en G. Voor de uitwerking van de bouwhoogtes in het plangebied, zie punt 10.
10. In de zone 3/5 bouwlagen mag maximaal 65% van de bebouwing de hoogste bouwlaag hebben. In de zone 4/8 bouwlagen mag maximaal 35% van de bebouwing de hoogste bouwlaag hebben. Het hoogteaccent op bouwveld F mag maximaal 18 lagen hebben.
11. Het programma bestaat uit een mix van woningtypen, waarbij betaalbaarheid voorop staat. Zo komt er aanbod voor starters, gezinnen en senioren in alle prijsklassen.
12. In het gebied moeten minimaal 50 sociale huurwoningen worden toegevoegd in fase 1 of 2 door een toegelaten instelling.
13. De ambities op het gebied van ruimtelijke kwaliteit (zoals binnentuinen en gevellengte) zullen worden verankerd in het beeldkwaliteitplan in plaats van vast te houden aan de uitgangspunten 13 en 14 van het masterplan.
14. De marktpartijen zijn bereid bij te dragen in de realisatie van de openbare ruimte en de te maken plankosten. De in het masterplan benoemde exploitatiebijdrage van € 40,= per m2 BVO (prijspeil 2021), wordt voorafgaand aan de ontwikkeling van de bouwvlekken geactualiseerd. Uitgangspunt is dat de kosten voor aanleg openbaar gebied verdeeld worden over de verschillende bouwvelden.
15. De start bouw van de eerste woningen zal binnen 3 jaar na het toekennen van het de Woningbouwimpuls plaatsvinden. De start bouw van de laatste woningen zullen 10 jaar na het toekennen van het de Woningbouwimpuls plaatsvinden.

Bijlage

Over SVP

Alles en iedereen met elkaar verbinden

Een brede en open blik kenmerkt ons bij SVP. In alles wat we doen. Of we nu met een groot- of kleinschalig ontwerptraject bezig zijn. Iets wat we al vaker in handen hebben gehad of een volstrekt nieuwe vraag. We integreren al onze nieuw verworven inzichten, drie decennia ervaring, persoonlijke kracht en kennis in alles wat we doen. Het is een no-brainer dat er binnen ons bureau kruisbestuiving plaatsvindt tussen stedenbouw en architectuur. Het maakt onze plannen beter, completer, waarde-voller. En het leidt tot wederzijds respect, want alleen dan haal je het beste uit elkaar.

SVP

Het Zand 17,
3811 GB Amersfoort
T: +31 33 470 1188
E: info@svp-svp.nl

Haalbaarheidsstudie

Onderwerp: Woningbouwontwikkeling IJssel District
Projectnummer: 51011263
Referentienummer: definitief
Datum: 09-12-2022

Inhoud

1 Inleiding 4
2 Beschouwing effecten op de fysieke leefomgeving 5
2.1 Verkeer en parkeren 5
2.1.1 Beleidskader 5
2.1.2 Parkeren 5
2.1.3 Verkeer 6
2.2 Archeologie en cultuurhistorie 7
2.2.1 Beleidskader 7
2.2.2 Archeologie 7
2.2.3 Cultuurhistorie 9
2.2.4 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 10
2.3 Bodem 11
2.3.1 Beleidskader 11
2.3.2 Resultaten verkennend bodemonderzoek 11
2.3.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 11
2.4 Ontplofbare Oorlogsresten 12
2.4.1 Beleidskader 12
2.4.2 Resultaten quickscan 12
2.4.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 15
2.5 Bedrijven en milieuzonering 15
2.5.1 Beleidskader 15
2.5.2 Resultaten quickscan 16
2.5.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 16
2.6 Geluid 16
2.6.1 Beleidskader 16
2.6.2 Resultaten quickscan 17
2.6.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 19
2.7 Kabels en Leidingen 20
2.7.1 Resultaten KLIC-melding 20
2.8 Externe veiligheid 20
2.8.1 Beleidskader 20
2.8.2 Resultaten quickscan 21
2.8.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 25
2.9 Luchtkwaliteit 25
2.9.1 Beleidskader 25

2.9.2 Resultaten Quickscan 26
2.9.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 29
2.10 Stikstof 29
2.10.1 Beleidskader 29
2.10.2 Resultaten onderzoek 29
2.10.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 29
2.11 Natuur en biodiversiteit 30
2.11.1 Beleidskader 30
2.11.2 Resultaten onderzoek 30
2.11.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 32
2.12 Water en klimaatadaptatie 32
2.12.1 Beleidskader 32
2.12.2 Resultaten quickscan 32
2.12.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen 34
2.13 Milieueffectrapportage 35
2.13.1 Beleidskader 35
2.13.2 Resultaten quickscan 35
3 Conclusie 36

Bijlage 1 Mobiliteitsonderzoek
Bijlage 2 Cultuurhistorische quickscan en verslag commissie
Bijlage 3 Historisch bodemonderzoek
Bijlage 4 Kabels en leidingen
Bijlage 5 Stikstofonderzoek
Bijlage 6 Verkennend natuuronderzoek
Bijlage 7 Quickscan water en hittestress

1 Inleiding

Verschillende partijen hebben de gezamenlijke wens om het gebied IJssel District in Velp te (her)ontwikkelen. Op de locatie is het ziekenhuis Rijnstate aanwezig, welke gaat verhuizen. Verder zijn er kantoorpanden aanwezig, studentenhuisvesting, arbeidershuisvesting en een ruime parkeerplaats. De bestaande bebouwing wordt gesloopt en opnieuw gebouwd of herontwikkeld.

Het gebied (figuur 1) wordt gefaseerd getransformeerd tot stedelijke woonlocatie in een groene omgeving met woningen, een nieuw park en aanvullende voorzieningen. Het Masterplan IJssel District (februari 2022) vormt het uitgangspunt. Binnen dit Masterplan is ruimte voor in totaal 1.089 woningen en circa 2.400 m²[1] aan overige maatschappelijke voorzieningen, kantoren of kleinschalige horeca.

In het Masterplan is een onderscheid gemaakt tussen het plangebied en het onderzoeksgebied. De eerste uit te werken fase richt zich op het plangebied en omvat in totaal 786 woningen. Het plangebied is cluster A, D, E en F. In augustus 2021 is een intentieovereenkomst door de verschillende grondeigenaren getekend om deze clusters als eerst te ontwikkelen.

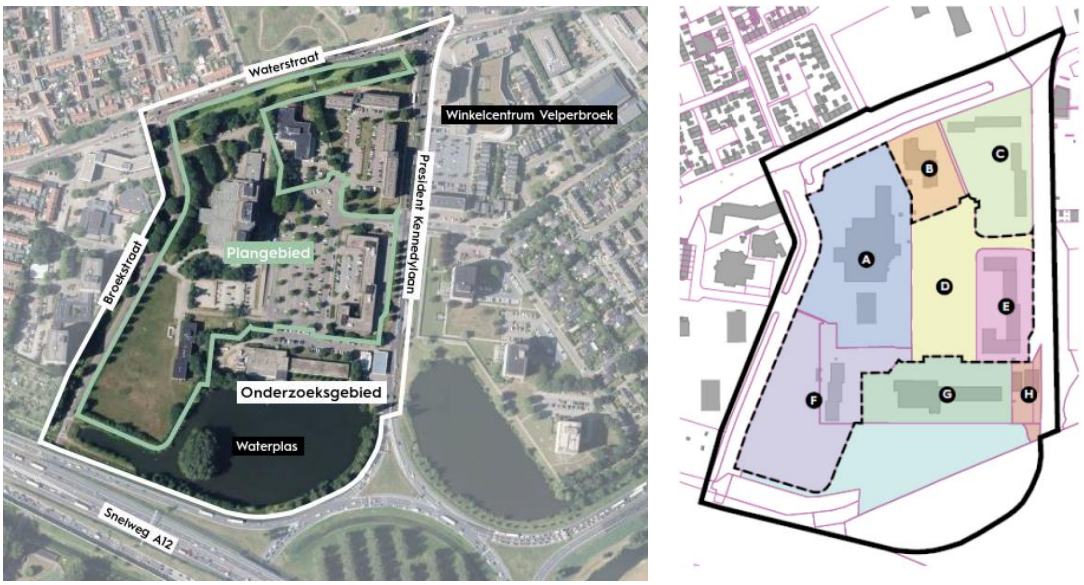

Figuur 1: Plangebied, onderzoeksgebied en clusters

Met voorliggende haalbaarheidsnotitie is gekeken naar de haalbaarheid in relatie tot de fysieke leefomgeving. Hierbij is het gehele onderzoeksgebied op hoofdlijnen onderzocht. In het volgende hoofdstuk komen de belangrijke milieu- en omgevingsaspecten aan bod. Per thema is een quickscan uitgevoerd naar de belangrijkste kaders, kansen en aandachtspunten. Tevens zijn de benodigde vervolgstappen beschreven om de ontwikkeling van het IJssel District mogelijk te maken. Hierbij is aandacht besteed aan de verschillende clusters en grondeigenaren in het gebied. De haalbaarheidsnotitie sluit af met een conclusie.

[1] Door verschillende reken- en tekensessies, waarvoor deze haalbaarheidsstudie als input heeft gediend, is het programma inmiddels aangepast. Het definitieve programma zal in de ruimtelijke procedure worden doorgerekend. Voor de haalbaarheidsstudie is het eerdere programma worst-case ingestoken en daarmee afdoende voor het inzicht in haalbaarheid t.a.v. de fysieke leefomgeving.

2 Beschouwing effecten op de fysieke leefomgeving

Op basis van de beschikbare informatie zijn in dit hoofdstuk de kaders, kansen en aandachtspunten beschreven van de voorgenomen ontwikkeling van in totaal 1.089 woningen en 2.400 m² aan voorzieningen. Ook eventueel benodigde vervolgstappen en/of vervolgonderzoek is toegelicht.

2.1 Verkeer en parkeren

2.1.1 Beleidskader

In Nota Parkeernormen Rheden 2015 heeft de gemeente Rheden beschreven hoe er in de gemeente omgegaan wordt met parkeren. Parkeernormen bepalen de parkeerverplichting bij ruimtelijke ontwikkelingen. De toepassing van parkeernormen heeft als doel om een positieve invloed te hebben op de bereikbaarheid, leefbaarheid en een duurzame economische ontwikkeling van de kernen binnen Rheden. Daarnaast mogen de belangen van derden bij ontwikkelingen niet onevenredig worden geschaad.

2.1.2 Parkeren

Goudappel BV heeft onderzocht of er aanleiding is om voor het IJssel District af te wijken van de Nota Parkeernormen Rheden 2015, zonder de uitgangspunten in deze nota te veel te verlaten (bijlage 1). Uit dit concept onderzoek[2] volgt dat op basis van het feitelijke autobezit in Velp (CBS-gegevens) de passende parkeernorm leidt tot een lagere parkeerbehoefte dan op basis van de Nota Parkeernormen 2015. Op het totaal scheelt dit ongeveer 200 parkeerplaatsen. In onderstaande tabel is de berekening van het aantal parkeerplaatsen op basis van de gemeentelijke norm en op basis van de passende parkeernorm weergegeven.

Type woning	Aantal	Passende parkeernorm bewoners	Passende parkeernorm incl. bezoek	Parkeernorm Rheden 2015	Aantal pp norm 20215	Aantal pp passende norm
Sociale huurappartement	177	0,57	0,97	1,4	248	171
Particuliere huur, meergezinswoning	419	0,57	0,97	1,4	587	405
Koop, meergezinswoning	419	1,02	1,42	1,4	587	595
Koop, rijwoning	74	1,7	2,1	1,4	104	156
Totaal	**1089**				**1525**	**1327**
Bewoners					***1089***	***891***
Bezoekers					***436***	***436***

Figuur 2: Tabel met parkeerbehoefte

Op basis van de passende norm moeten binnen het IJssel District in totaal 1.327 parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers worden gerealiseerd. Voor de voorzieningen/werkgelegenheid binnen het IJssel District wordt de norm voor ‘kantoor met baliefunctie’ van 2,8 parkeerplaats per 100 m² BVO aangehouden. In het plan voor het IJssel District is ruimte voor 2.400 m² aan voorzieningen en werkgelegenheid. De bijbehorende parkeervraag is 67 parkeerplaatsen (in toevoeging op de benodigde

[2] Het concept mobiliteitsonderzoek wordt aangepast a.d.h.v. het nieuwe programma. Desalniettemin is de concept versie voldoende voor deze haalbaarheidsstudie.

parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers). In totaal kom je hiermee op 1.394 parkeerplaatsen.

Goudappel adviseert om de norm van 0,4 parkeerplaats per woning voor bezoekersparkeren te verlagen naar de landelijk gebruikelijke waarde van 0,3 parkeerplaats per woning. Het aantal parkeerplaatsen voor bezoekers daalt in dat geval van 436 naar 327 parkeerplaatsen.

Indien er uitwisseling mogelijk is tussen de verschillende parkeerkeermotieven ontstaat een andere berekening van het totaal aantal benodigde parkeerplaatsen. Wanneer dubbelgebruik wordt toegepast kan het totaal aantal parkeerplaatsen omlaag van 1.394 naar 1.217 parkeerplaatsen. Indien beide worden toegepast (lagere bezoekersnorm en dubbelparkeren) geldt in totaal een parkeerbehoefte van 1.131 parkeerplaatsen. Aandachtpunt bij dubbelgebruik is dat er geen privéparkeerplaatsen voor woningen kunnen worden gerealiseerd.

Goudappel verwacht voor de specifieke locatie van het IJssel District geen lager autobezit of autogebruik dan elders in Velp. Een verdere reductie van de parkeerbehoefte lijkt niet realistisch. Wel worden de opties voor de deelauto en fietsparkeerplaatsen verder onderzocht.

Op basis van het advies van Goudappel stelt de gemeente specifieke normen vast voor het IJssel District.

2.1.3 Verkeer

Goudappel heeft de verwachte verkeersgeneratie en de verkeersafwikkeling onderzocht van het IJssel District (bijlage 1). Volgens de CROW kencijfers kent het planvoornemen een verkeersgeneratie van in totaal 5.342 voertuigbewegingen per etmaal. Na correctie, op basis van de passende parkeernorm, volgt een verkeersgeneratie van 3.853 voertuigbewegingen per etmaal. In de huidige situatie is sprake van 2.275 ritten per etmaal. Hieruit volgt dat het plan voor het IJssel District tot ongeveer 1,7 maal zoveel verkeer leidt als in de huidige situatie (gerekend met de reductie).

Ten aanzien van de verkeersafwikkeling wordt geconcludeerd dat het kruispunt Waterstraat – Broekstraat het huidige verkeer goed kan afwikkelen. Er is ruimte om extra verkeer af te wikkelen, tot 350 auto’s in het avondspitsuur. Dit is op etmaalbasis ongeveer 3.000 – 3.500 auto’s meer. In dit licht hoeft de in het Masterplan benoemde verdeling van het verkeer (maximaal 400 woningen ontsluiten langs de Broekstraat) minder strikt te worden gehanteerd.

Voor het kruispunt Kennedylaan – Lepelaarstraat geldt dat het kruispunt het huidige verkeer niet goed kan afwikkelen. Er is ook met een aanpassing (een extra rechtsafvak) geen restcapaciteit om een verkeerstoename op te vangen. Goudappel voert verder onderzoek uit naar de maatregelen voor dit kruispunt. Ook wordt een verificatieberekening uitgevoerd voor beide kruispunten op basis van tellingen van de huidige VRI’s.

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	Aandachtspunten	Vervolgstappen
Toepassen van een passende parkeernorm	Voldoende parkeerplaatsen realiseren, ook bij een lagere parkeernorm	Opstellen parkeernorm voor het IJssel District
Lagere norm voor bezoekersparkeren	Mogelijke herverdeling van het verkeer, anders dan in het Masterplan	Verificatieberekening kruispuntenberekeningen
Dubbelgebruik van parkeerplaatsen doordat de drukste momenten voor bewoners- en bezoekersparkeren niet op hetzelfde moment vallen	Het kruispunt Kennedylaan-Lepelaarstraat heeft nu geen restcapaciteit om een verkeerstoename op te vangen	Maatregelen kruispunt Kennedylaan – Lepelaarsstraat
Toepassen van een gecorrigeerde verkeersgeneratie	Parkeerplaatsen kunnen niet privé worden gebruikt bij dubbelgebruik	Nieuwe berekeningen op basis van het aanscherpen van het programma
Extra afwikkelingsmogelijkheden op kruispunt Kennedylaan – Lepelaarsstraat		
Toevoegen van een parkeerhub		
Mogelijkheden deelauto en extra fietsparkeren		

2.2 Archeologie en cultuurhistorie

2.2.1 Beleidskader

De bescherming van archeologische waarden bij ruimtelijke ontwikkelingen is geregeld in de Erfgoedwet. De essentie van de wettelijke bescherming is dat archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem bewaard blijven. Bij ruimtelijke plannen geldt de verplichting om rekening te houden met bekende en te verwachten archeologische waarden. Indien ingrepen gepaard gaan met een verstoring van de bodem, kan het nodig zijn om nader onderzoek te doen, zodat – waar nodig – archeologische waarden veiliggesteld kunnen worden en/of het plan aangepast kan worden. de verantwoordelijkheid voor archeologische waarden ligt bij de gemeente.

Op basis van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) zijn mogelijke (toevals)vondsten bij het verrichten van werkzaamheden in de bodem altijd beschermd. Er geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken.

2.2.2 Archeologie

De gemeente Rheden heeft een archeologische beleidskaart vastgesteld, die daarna is vertaald in een paraplubestemmingsplan voor archeologie, het bestemmingsplan ‘Parapluplan Archeologie Rheden 2013 en aanpassing regeling Buitenplaatsen’, vastgesteld op 15 april 2014 (Parapluplan Archeologie Rheden 2013 en aanpassing regeling Buitenplaatsen). De dubbelbestemmingen voor archeologie zijn overgenomen in het

geldende bestemmingsplan ‘Velp 2016, Woongebieden-Zuid’ (Velp 2016, Woongebieden-Zuid). Een uitsnede van de archeologische beleidskaart is weergegeven in figuur 3.

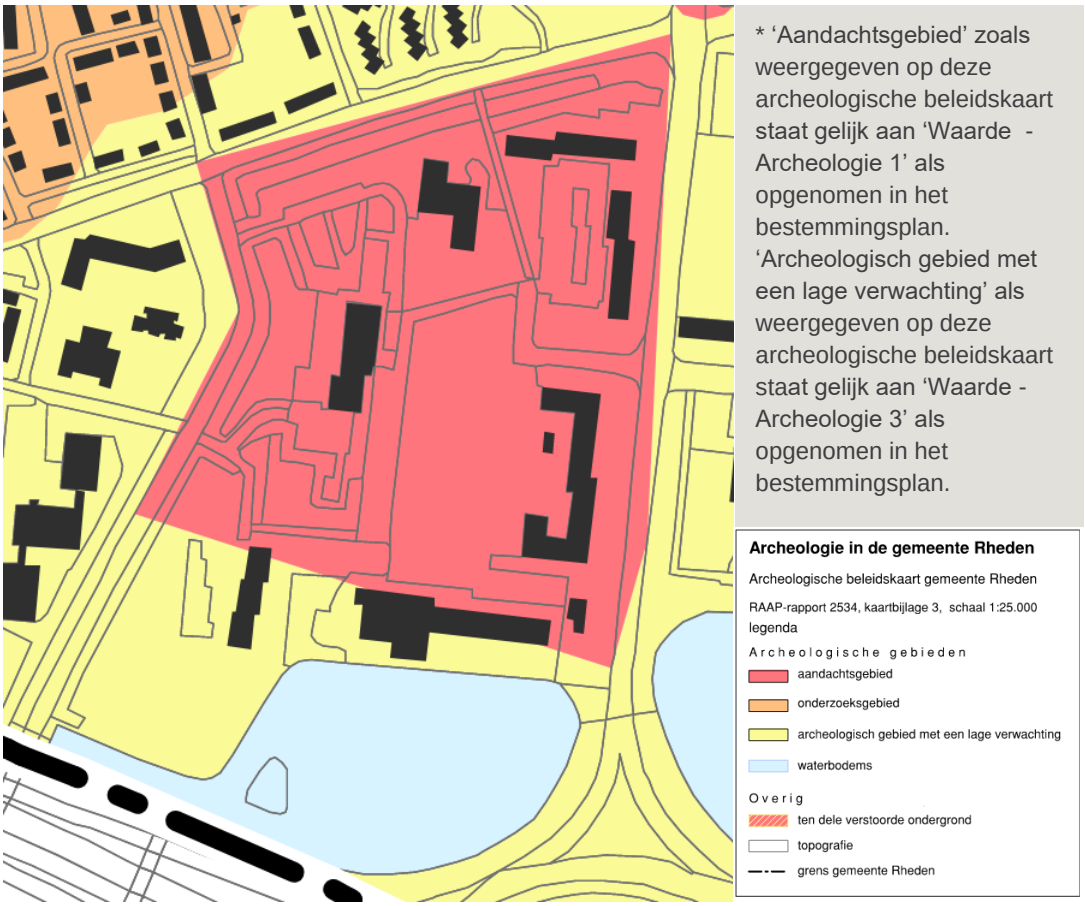

Figuur 3: Uitsnede archeologische beleidskaart gemeente Rheden * (bron: bestemmingsplan archeologie)

Het grootste gedeelte van het onderzoeksgebied is een aandachtsgebied voor archeologie (figuur 3) en kent dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 1’ (figuur 4). Als voor een bouwplan van 100 m² of meer dieper wordt gegraven dan 30 cm is een archeologisch rapport nodig.

In het zuidelijk deel is een gebied met lage archeologische verwachtingswaarde (figuur 3) en kent een dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 3’ (figuur 4). Als voor een bouwplan van 2.500 m² of meer dieper wordt gegraven dan 30 cm is een archeologisch rapport nodig.

Omdat de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 1’ over elk kadastraal perceel loopt kan gesteld worden dat bij elk cluster waar gebouwd gaat worden een archeologisch rapport nodig is.

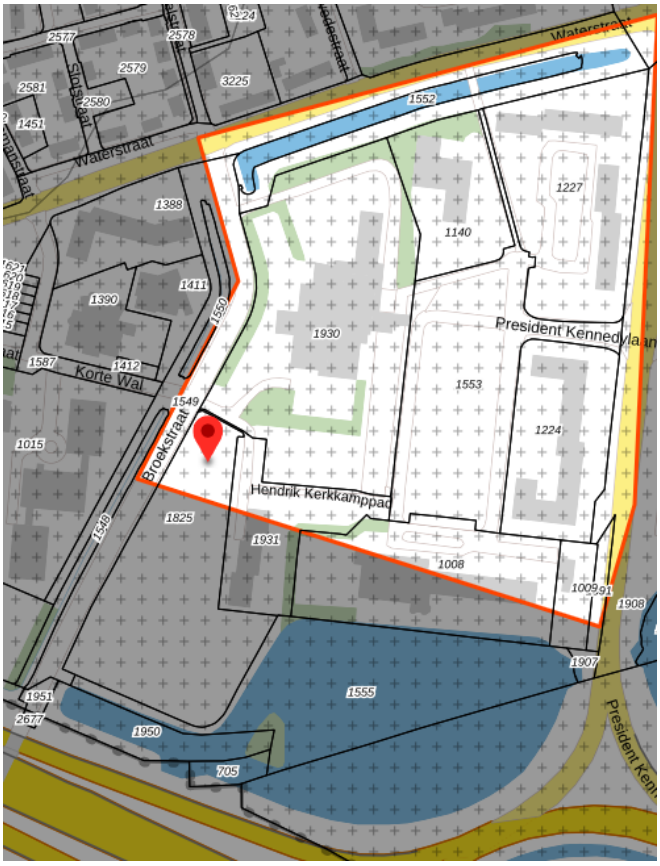

Figuur 4: Uitsnede bestemming Woongebieden - Dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 1'

De regio-archeoloog verwacht dat op basis van het bureauonderzoek niet veel zones uitgesloten kunnen worden van vervolgonderzoek. Het is raadzaam het bureauonderzoek te combineren met een verkennend booronderzoek. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek en verkennend booronderzoek kunnen wellicht zones vrijgegeven worden en zones worden aangeduid waar verder vervolgonderzoek nodig is (karterend boren/proefsleuven).

Voorafgaand aan het booronderzoek dienen de boorpunten vrijgegeven te worden middels een detectierapport van het explosievenopsporingsbedrijf. Zie hiervoor paragraaf 2.4.

2.2.3 Cultuurhistorie

Door de gemeente Rheden is een cultuurhistorische quickscan voor het IJssel District uitgevoerd (bijlage 2). Het IJssel District heeft volgens de quickscan slechts een geringe waarde. Dit komt omdat het IJssel District geen stedenbouwkundige samenhang heeft, door het uitwissen van de vroegere verkaveling, de gefaseerde invulling, het ontbreken van een planmatige opzet en een aaneenschakeling van forse parkeerterreinen in het binnengebied. Er is daarnaast geen duidelijke relatie tussen de oriëntatie, massaopbouw en architectonische uitwerking van de gebouwen, hun omgeving en elkaar.

Het IJssel District heeft wel een cultuurhistorische waarde, vanwege het feit dat Velp als gevolg van het initiatief van een aantal lokale artsen aan het einde van de negentiende

eeuw een eigen ziekenhuis kreeg. De architectonische waarde van het ziekenhuis is, zeker lokaal gezien, van belang als interessant voorbeeld van het breedvoettype binnen de ontwikkeling van ziekenhuizen. Met name de beddentoren en de plint en daarbij het glasmozaïek van Van Daalen zijn cultuurhistorisch waardevol en het behoud hiervan wordt geadviseerd.

Het kantoorgebouw de President is, lokaal gezien, waardevol vanwege de door de gemeente Rheden vermoedelijk zeldzame toepassing van dragende prefabbetonnen gevelpanelen. Het kantoorgebouw van voormalig rijksbouwmeester Quist is, lokaal gezien, waardevol vanwege zijn gaafheid en de betrokkenheid van een goede architect uit deze periode. Op nationaal niveau zijn beide objecten niet interessant genoeg om in aanmerking te komen voor bescherming. De inschatting is daarom dat beide gebouwen niet voldoende waardevol zijn om te beschermen.

Tot slot zijn het zusterhuis, hotel en de galarijflats binnen het onderzoeksgebied zijn niet cultuurhistorisch waardevol.

2.2.4 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Voor elk cluster waar gebouwd gaat worden is een archeologisch rapport nodig. Dit is op zijn minst een archeologisch bureauonderzoek. Waarschijnlijk is voor elk ontwikkelplot ook verkennend booronderzoek nodig. Op basis van de resultaten daarvan kunnen wellicht zones vrijgegeven worden en zones worden aangeduid waar verder vervolgonderzoek nodig is (karterend boren/proefsleuven).

De cultuurhistorische waarde van het IJssel District is in eerste opzicht gering, met uitzondering van de architectonische waarde van het ziekenhuis. De commissie Cultuurhistorie Rheden-Rozendaal vraagt om een verdiepingsslag om de cultuurhistorische waarde beter in beeld te brengen.

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	**Aandachtspunten**	**Vervolgstappen**
Archeologisch booronderzoek combineren met milieuonderzoek bodem	Archeologisch aandachtsgebied (alle clusters) en gebied met een lage verwachting binnen het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied	Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek voor alle clusters
	Voorafgaand aan veldwerk moet een detectierapport OO (ontplofbare oorlogsresten) opgesteld worden	Eventueel vervolgonderzoek (karterend boren/proefsleuven) naar aanleiding van het verkennend archeologisch onderzoek
Lokale waarde van de President en het kantoorgebouw van voormalig rijksbouwmeester Quist behouden	Architectonische waarde behouden van het ziekenhuis	Verdiepingsslag van de cultuurhistorische waarde van het IJssel District

2.3 Bodem

2.3.1 Beleidskader

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) artikel 3.1.6 lid 1 onder d, dient in verband met de ruimtelijke procedure rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid in het betreffende gebied. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functie en moet worden vastgesteld of er sprake is van een saneringsnoodzaak. In de Wet bodembescherming is bepaald dat indien de desbetreffende bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de beoogde functie, de grond zodanig dient te worden gesaneerd dat zij kan worden gebruikt door de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op schone grond te worden gerealiseerd.

Sweco heeft een historisch bodemonderzoek uitgevoerd voor het onderzoeksgebied om de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem (grond en grondwater) in kaart te brengen. Het onderzoek is opgenomen in bijlage 3.

2.3.2 Resultaten verkennend bodemonderzoek

Uit het historisch bodemonderzoek blijkt dat in de zuidwestelijke hoek van het onderzoeksgebied, ter hoogte van het Esso tankstation, mogelijk een restverontreiniging met brandstof gerelateerde producten aanwezig is.

De voormalige sloten en weg worden aangemerkt als verdachte locaties, omdat hier bij de demping en aanleg mogelijk bodemverontreinigende materialen of verontreinigde grond zijn toegepast.

Op de rest van het onderzoeksgebied worden geen verhoogde gehalten verwacht in de grond of het grondwater van de stoffen waar volgens de NEN5740 de bodem in een verkennend onderzoek op moet worden onderzocht. Vanwege het (bedrijfsmatige) gebruik geldt het gehele onderzoeksgebied wel als verdachte locatie. De locatie wordt ook als verdacht aangemerkt op het voorkomen van asbest in de bodem.

2.3.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Op basis van het verkennend bodemonderzoek is nog niet vast te stellen dat het onderzoeksgebied geschikt is voor de beoogde (her)ontwikkeling. Geadviseerd wordt om de volgende onderzoeken uit te voeren voorafgaand aan de voorgenomen (her)ontwikkeling van alle clusters (A t/m H):

- Verkennend bodemonderzoek van de voormalige sloten en wegen. Maatwerk onderzoek waarbij per sloot/weg enkele raaien van 3 boringen haaks op de sloot/weg worden uitgevoerd.
- Een verkennend bodemonderzoek ter plaatse van alle clusters conform de NEN5740, omdat slechts beperkt bodemonderzoek is verricht binnen de diverse clusters en de beschikbare onderzoeken gedateerd zijn.
- Een verkennend asbestonderzoek ter plaatse van alle clusters conform de NEN5707, vanwege de periode waarin de bebouwing en wegen zijn gerealiseerd.

Daarnaast wordt geadviseerd om ter plaatse van cluster F bij het verkennend onderzoek conform de NEN5740 tevens de (voormalige) stookplek als aparte deellocatie mee te nemen.

Ook wordt geadviseerd om ter plaatse van cluster H een actualiserend onderzoek ter plaatse van de restverontreiniging bij het tankstation te verrichten. Dit onderzoek betreft maatwerk op basis van de resultaten van de voorgaande onderzoeken.

Indien de waterpartij of watergangen worden gedempt, wordt geadviseerd om voorafgaand onderzoek uit te voeren conform NEN5720. Hierbij kan dan ook direct een inmeting van de aanwezige sliblaag plaatsvinden.

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	Aandachtspunten	Vervolgstappen
	Het gehele projectgebied is aangemerkt als verdachte locatie	Verkennend bodemonderzoek van de voormalige sloten en wegen Verkennend bodemonderzoek ter plaatse van alle clusters conform de NEN5740 Verkennend asbestonderzoek ter plaatse van alle clusters conform de NEN5707
	(voormalige) stookplek in cluster F	Ter plaatse van cluster F bij het verkennend onderzoek NEN5707 de (voormalige) stookplek als aparte deellocatie meenemen
	Restverontreiniging tankstation in cluster H	Ter plaatse van cluster H een actualiserend onderzoek ter plaatse van de restverontreiniging bij het tankstation verrichten

2.4 Ontplofbare Oorlogsresten

2.4.1 Beleidskader

De mogelijke aanwezigheid van Ontplofbare Oorlogsresten (hierna OO) in de ondergrond houdt in Nederland over het algemeen verband met de Tweede Wereldoorlog (1939-1945). Dit is het enige op Nederlandse bodem gevoerde gewapende conflict, waarbij gebruik is gemaakt van conventionele munitie welke explosieve stoffen bevatten. Handelingen die hebben geleid tot het achterblijven van OO in de Nederlandse bodem, betroffen onder meer het afwerpen van bommen, beschietingen vanuit de lucht/vanaf het water/op het land, het neerstorten van vliegtuigen, grondgevechten tijdens de begin- en eindfase van de oorlog, het dumpen van munitie en het verdedigen van gebieden met mijnenvelden, stellingen enzovoorts. Ongeveer 10% van de afgeworpen en verschoten conventionele munitie ontplofte niet en bleef als OO achter.

Door gemeente Rheden is in 2016 een vooronderzoek Conventionele Explosieven uitgevoerd.

2.4.2 Resultaten quickscan

Uit het Vooronderzoek Conventionele Explosieven dat in 2016 is uitgevoerd blijkt dat het gehele onderzoeksgebied verdacht is van de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten uit de tweede wereldoorlog.

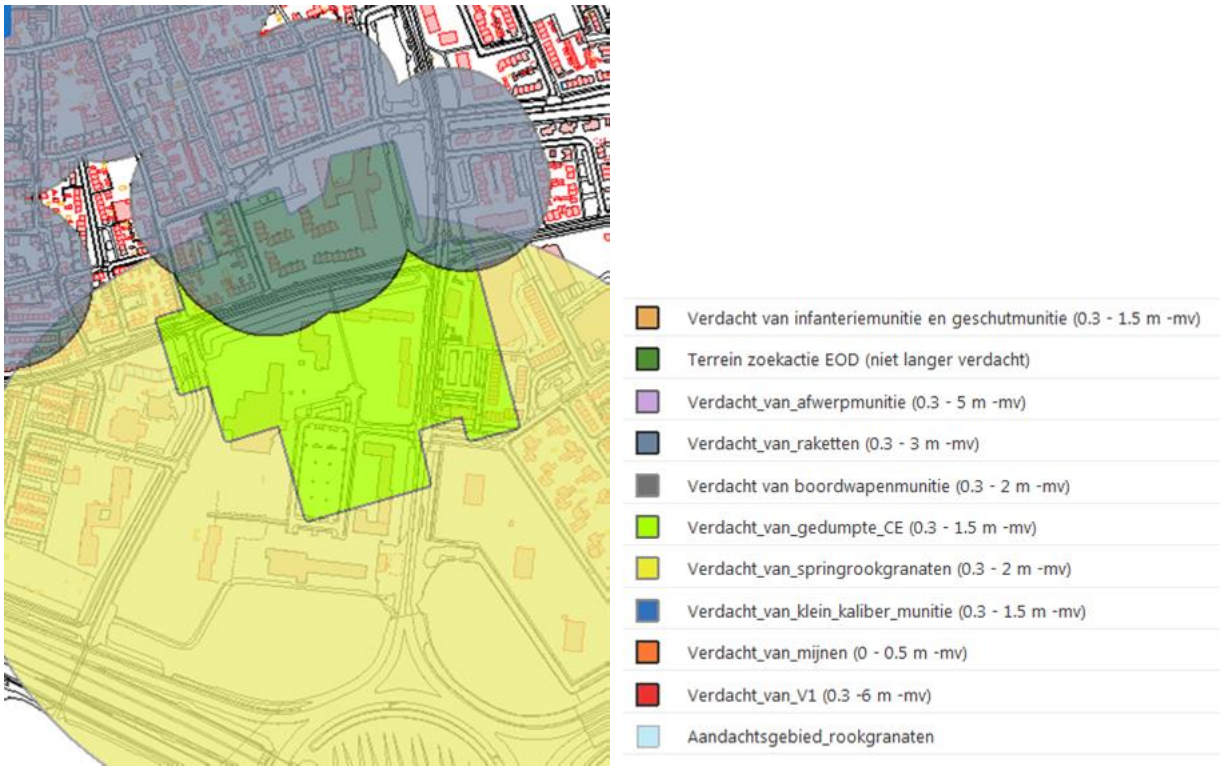

Figuur 5: Uitsnede Verdachte gebieden en aandachtsgebieden

De volgende Verdachte gebieden zijn hier te onderscheiden:

- Raketten
- Gedumpte conventionele explosieven
- Springrookgranaten

Voorafgaand aan de sloop, bouw of andere graafwerkzaamheden (waaronder ook boorwerkzaamheden ten behoeve van de conditionerende onderzoeken) in deze Verdachte gebieden is onderzoek naar de ontplofbare oorlogsresten nodig. Daarnaast is geheel Velp aangewezen als ‘Aandachtgebied’ vanwege de aanwezigheid van rookgranaten.

In figuur 5 zijn de Verdachte gebieden en het Aandachtsgebied weergegeven. De vlakken en daarmee ook de kleuren in deze afbeeldingen overlappen elkaar, waardoor de kleuren kunnen afwijken van de legenda.

Wanneer een gebied wel in het Aandachtgebied valt, maar niet in een Verdacht gebied, dan is het uitvoeren van een onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten niet verplicht. Op basis van eerder uitgevoerd explosieven onderzoek, zijn enkele gebieden binnen het onderzoeksgebied reeds vrijgegeven. Deze gebieden zijn weergegeven in figuur 6.

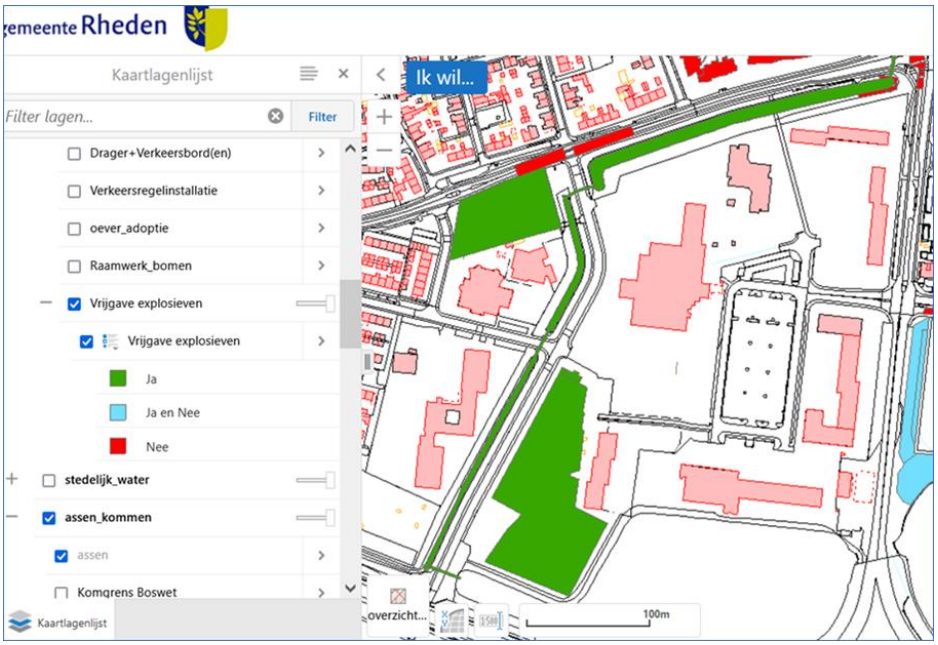

Figuur 6: Vrijgegeven gebieden

Per ontwikkelplot zijn de volgende onderzoeken nodig:

- A: onderzoek nodig, verdacht van gedumpte CE (0,3 – 1,5 m -mv), noordelijk deel verdacht van afwerpmunitie (0,3 – 5 -mv), verdacht van springrookgranaten (0,3 – 2m -mv), verdacht van rookgranaten.
- B: onderzoek nodig, verdacht van gedumpte CE (0,3 – 1,5 m -mv), noordelijk deel verdacht van afwerpmunitie (0,3 – 5 -mv), verdacht van springrookgranaten (0,3 – 2m -mv), verdacht van rookgranaten.
- C: onderzoek nodig, verdacht van gedumpte CE (0,3 – 1,5 m -mv), noordelijk deel verdacht van afwerpmunitie (0,3 – 5 -mv), verdacht van springrookgranaten (0,3 – 2m -mv), verdacht van rookgranaten.
- D: onderzoek nodig, verdacht van gedumpte CE (0,3 – 1,5 m -mv), verdacht van springrookgranaten (0,3 – 2m -mv), verdacht van rookgranaten.
- E: onderzoek nodig, verdacht van gedumpte CE (0,3 – 1,5 m -mv), verdacht van springrookgranaten (0,3 – 2m -mv), verdacht van rookgranaten.
- F: onderzoek nodig, verdacht van springrookgranaten (0,3 – 2m -mv), verdacht van rookgranaten, op een deel van dit perceel heeft al onderzoek plaatsgevonden; dit gedeelte is vrijgegeven; hier hoeft dus niet opnieuw onderzoek te worden gedaan.
- G: onderzoek nodig, verdacht van springrookgranaten (0,3 – 2m -mv), verdacht van rookgranaten.
- H: onderzoek nodig, verdacht van springrookgranaten (0,3 – 2m -mv), verdacht van rookgranaten.

2.4.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	Aandachtspunten	Vervolgstappen
	Alle clusters zijn verdacht op ontplofbare oorlogsresten	Voor alle clusters onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten uitvoeren.
	Het onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten moet uitgevoerd worden voorafgaand aan boorwerkzaamheden ten behoeve van de andere conditionerende onderzoeken (o.a. archeologie en bodem)	

2.5 Bedrijven en milieuzonering

2.5.1 Beleidskader

In de Nota Milieuzonering Rheden 2015 die op 26 mei 2015 door de gemeenteraad is vastgesteld, is vastgelegd hoe de gemeente omgaat met milieuzonering. De hoofdlijn is als volgt. Ten aanzien van dit aspect wordt de VNG-uitgave Bedrijven en Milieuzonering gehanteerd. In nieuwe situaties wordt getoetst aan de richtafstanden. Afwijken van die afstanden is mogelijk mits gemotiveerd (met een onderzoek). In het kader van een goede ruimtelijke ordening worden ook bestaande situaties beoordeeld. Bestaande bedrijven worden in principe zo bestemd dat zij minimaal kunnen blijven functioneren. Tenzij sprake is van een milieuknelpunt en bedrijfsbeëindiging is gewaarborgd.

De richtafstanden van de VNG-uitgave gelden tot het gebiedstype 'rustige woonwijk'. In bepaalde gevallen kan gemotiveerd worden dat er geen sprake is van een 'rustige woonwijk', maar een 'gemengd gebied'. De beoogde combinatie van verschillende functies binnen een afgebakend gebied maken het IJssel District een ‘gemengd gebied’. Bij een 'gemengd gebied' kunnen de richtafstanden met 1 afstandsstap verkleind worden. Uitzondering hierop is de richtafstand voor externe veiligheid. Deze wordt niet verkleind.

Milieuzonering heeft twee doelen:

1. het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
2. het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Er kan gemotiveerd afgeweken worden van richtafstanden, in dat geval zal aangetoond moeten worden dat er sprake is van een goed leef- en woonmilieu op de locatie waar men wil gaan wonen, en dat de aangrenzende bedrijven voldoende zekerheid hebben dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen (of andersom in het geval dat het de bedrijfslocatie de ontwikkelende partij is).

2.5.2 Resultaten quickscan

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn de aanwezige bedrijven in beeld gebracht. Uit de inventarisatie blijkt dat er geen bedrijven nabij het gebied aanwezig zijn, die belemmerend zijn voor de voorgenomen (her)ontwikkeling. Binnen het onderzoeksgebied komt wel een lpg-tankstation voor. Zie hiervoor paragraaf 2.8 ‘Externe veiligheid’. Voor de functies binnen het onderzoeksgebied zelf is er hooguit sprake van invloed op belendende plots. Hiermee moet in de planvorming rekening mee worden gehouden.

2.5.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	Aandachtspunten	Vervolgstappen
	Door de gefaseerde ontwikkeling is het mogelijk dat bestaande functies als horeca en kantoor tijdelijk naast woonfuncties gesitueerd kunnen zijn.	Gemotiveerd moet worden dat er sprake is van ‘goede ruimtelijke ordening’

2.6 Geluid

2.6.1 Beleidskader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient te worden onderzocht of na realisatie van het plan sprake is van een aanvaardbare geluidsituatie. Op basis van de Wet geluidhinder (hierna Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee rekening dient te worden gehouden bij de vaststelling van ruimtelijke plannen: wegverkeers-, railverkeers- en industrielawaai. De Wgh benoemt situaties wanneer onderzoek nodig is naar geluidhinder en bevat normen voor de voorkeurswaarde en maximaal toelaatbare geluidsbelasting op de gevel van woningen. Daarnaast kan het ook in het kader van een goede ruimtelijke ordening nodig zijn inzicht te geven in de indirecte akoestische gevolgen van het plan bij omliggende bestaande woningen, zoals de akoestische gevolgen van eventueel verkeersaantrekkende werking.

Gemeente Rheden heeft een Nota hogere waarden. Gemeente kan hogere waarde vaststellen als is gebleken dat:

- de geluidsbelasting niet kan worden verlaagd tot de voorkeurswaarde;
- de geluidsbelasting kan worden verlaagd tot de voorkeurswaarde, maar dat dit leidt tot overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard;
- de gecumuleerde geluidsbelasting niet leidt tot een onaanvaardbare geluidsbelasting.

In de gemeente is er vaak sprake van inbreidingslocaties zoals vrijkomende bedrijfslocaties langs de spoorlijn. Voor deze locaties kunnen de maximale hogere waarden worden verleend. Om deze hogere waarden te kunnen verlenen is het wel van belang dat de

nieuwe woning/geluidsgevoelige bestemming bestaande bebouwing vervangt, of zorgt voor een afscherming van bestaande geluidgevoelige bestemmingen, of dat de nieuwe woning/geluidsgevoelige bestemming een open plaats opvult tussen de bestaande bebouwing. Bij het verlenen van de hogere waarden zal ook bekeken worden of er één buitenruimte van de woning aan de geluidsluwe zijde ligt.

Bij gecumuleerde geluidsbelastingen tot 63 dB moet minimaal één geluidluwe gevel aanwezig zijn. Bij gecumuleerde geluidsbelastingen vanaf 63 dB moet minimaal één geluidsgevoelige binnenruimte (bijvoorbeeld een slaapvertrek) gelegen zijn aan de minst belaste zijde. In het hogere waarden besluit wordt dit opgenomen. Dit wordt via een voorwaardelijke verplichting aan het ruimtelijke besluit zoals een bestemmingsplan geborgd.

Indien vanuit stedenbouwkundige redenen het gewenst is om een geluidsgevoelige bestemming te realiseren en het is niet mogelijk om te kunnen voldoen aan eerder genoemde voorwaarden dan kan overwogen worden om een dove gevel toe te passen. In het hogere waarden besluit wordt dit gemotiveerd.

2.6.2 Resultaten quickscan

De gemeente Rheden heeft op basis van een verkeerslawaaimodel een contourenkaart opgesteld (figuur 7). Op deze kaart is de (cumulatieve) geluidbelasting weergegeven van de verschillende wegen.

Label	Kleur
Niet bekend	Groen
0 - 43 dB	Wit
43 - 48 dB	Groen
48 - 53 dB	Olijfgroen
53 - 58 dB	Geel
58 - 63 dB	Donkeroranje
63 - 68 dB	Rood
>68 dB	Magenta

Figuur 7: Geluidcontouren binnen het onderzoeksgebied

Uit de geluidcontourenkaart blijkt dat voor alle clusters geldt dat deze te maken hebben met geluidsbelasting die hoger is dan de voorkeurswaarde (48dB). Dit betekent dat voor woningbouw een hogere waarden besluit nodig is. Hierbij moet rekeningen worden gehouden dat voor de A12 maximaal tot 53 dB als hogere waarde kan worden verleend. Voor een Rijksweg geldt dat dit altijd als buitenstedelijk moet worden beschouwd. Voor de overige wegen geldt een maximaal te ontheffen waarde van 63 dB. Dit is weergegeven in onderstaande tabel.

Nieuwe woning	**Aanwezige weg**	**Aanwezigheid auto(snel)weg**
Woning	In stedelijk gebied 63 dB In buitenstedelijk gebied 53 dB	In buitenstedelijk[1] gebied 53 dB
Agrarische woning[2]	In buitenstedelijk gebied 58 dB	In buitenstedelijk[1] gebied 58 dB
Vervangende nieuwbouw[3]	In stedelijk gebied 68 dB Buiten de bebouwde kom 58 dB	Binnen de bebouwde kom 63 dB Buiten de bebouwde kom 58 dB

Figuur 8: Beschermingsniveaus

Onder vervangende nieuwbouw wordt verstaan: nog te bouwen woningen die nog niet zijn geprojecteerd en die dienen ter vervanging van bestaande woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen. Voor vervangende nieuwbouw gelden de aanvullende eisen dat vervanging niet zal leiden tot een ingrijpende wijziging van de bestaande stedenbouwkundige functie of structuur óf een wezenlijke toename van het aantal geluidgehinderden bij toetsing op bouwplanniveau voor ten hoogste 100 woningen.

2.6.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	**Aandachtspunten**	**Vervolgstappen**
	Voor alle clusters geldt dat deze (gedeeltelijk) te maken hebben met een relatief hoge geluidsbelasting	Afhankelijk van de plaatsing van de woningen is een hogere waarden besluit nodig.
		Akoestisch onderzoek naar de gevelbelasting dient aan te tonen welke hogere waarden verleend moeten worden.
		Akoestisch onderzoek naar het binnenniveau moet aan tonen dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

2.7 Kabels en Leidingen

Kabels en leidingen kunnen belemmeringen vormen voor het planvoornemen. Om inzicht te verkrijgen in de aanwezige kabels en leidingen is door Sweco een KLIC-melding uitgevoerd.

2.7.1 Resultaten KLIC-melding

Volgens de KLIC-gegevens liggen verspreid over het gehele onderzoeksgebied kabels en leidingen, die zich met name tussen en rond de bestaande bebouwing en wegen concentreren. De belangrijkste kabels en leidingen zijn als volgt gesitueerd:

- In de noordoosthoek en langs de noord- en oostgrens van het onderzoeksgebied is een gasleiding met hoge druk gelegen.
- Vanaf de oost- en westgrens van het onderzoeksgebied liggen lagedruk gasleidingen richting de bestaande bebouwing.
- Ter hoogte van het Hendrik Kerkkamppad ligt een lagedruk gasleiding van oost naar west door het onderzoeksgebied.
- De bestaande bebouwing is aangesloten op het laagspanningsnetwerk. Dit maakt dat rond en tussen de bestaande bebouwing laagspanningskabels gelegen zijn.
- In het onderzoeksgebied liggen rond en tussen de bestaande bebouwing middenspanningskabels.
- Rond en richting de bestaande bebouwing zijn riool- en waterleidingen aanwezig.

In bijlage 4 is een kaart opgenomen waarop alle in het onderzoeksgebied aanwezige kabels en leidingen zijn weergegeven.

Bij de (her)ontwikkeling van het IJssel District moet rekening gehouden worden met deze kabels en leidingen.

2.8 Externe veiligheid

2.8.1 Beleidskader

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving vanwege handelingen met gevaarlijke stoffen. De handelingen kunnen zowel betrekking hebben op het gebruik, de opslag en de productie, als op het transport van gevaarlijke stoffen. Uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) vloeit de verplichting voort om in ruimtelijke plannen in te gaan op de veiligheidsrisico's in het plangebied ten gevolge van handelingen met gevaarlijke stoffen. Deze externe veiligheidsrisico's dienen te worden beoordeeld voor twee risiconormen, te weten het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor beide risiconormen geldt hoe groter de afstand tussen planontwikkeling en risicobron, des te kleiner zal de impact van het plan zijn op de hoogte van het risico.

Plaatsgebonden risico
Het plaatsgebonden risico heeft tot doel om hetzelfde minimale beschermingsniveau te bieden voor iedere burger in Nederland. Het plaatsgebonden risico beschrijft de kans per jaar dat een onbeschermd individu komt te overlijden door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het plaatsgebonden risico wordt uitgedrukt in risicocontouren rondom de risicobron (bedrijf, weg, spoorlijn etc.), waarbij de 10^{-6} contour (kans van 1 op 1 miljoen op overlijden) de maatgevende grenswaarde is.

Groepsrisico
Het groepsrisico is een afwegingsinstrument dat tot doel heeft een bewuste afweging te stimuleren over het risico op een ongeval met een groot aantal slachtoffers. Het groepsrisico beschrijft de kans dat een groep van 10 of meer personen gelijktijdig komt te overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico geeft een indicatie van de maatschappelijke ontwrichting in geval van een ramp. Het groepsrisico wordt uitgedrukt in een grafiek, waarin het overlijden van een bepaalde groep (bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen) wordt afgezet tegen de kans daarop. Voor het groepsrisico geldt de oriëntatiewaarde als *ijkpunt* in de verantwoording (géén norm).
Voor elke verandering van het groepsrisico (af- of toename) in het invloedsgebied moet verantwoording worden afgelegd, over de wijze waarop de toelaatbaarheid van deze verandering in de besluitvorming is betrokken. Samen met de hoogte van groepsrisico moeten andere kwalitatieve aspecten worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Onderdeel van deze verantwoording is overleg met (advies vragen aan) de veiligheidsregio.

2.8.2 Resultaten quickscan

Het onderzoeksgebied valt op basis van de Bevt en de Bevi binnen de invloedsgebieden van de snelweg A12, de spoorlijn Arnhem-Zutphen, de inrichting Immori B.V. (opslag van gevaarlijke stoffen) en een LPG tankstation (figuur 9). Voor de ruimtelijke procedure moet worden getoetst aan deze vier risicobronnen en wat de consequenties hiervan zijn. Onderstaand per risicobron een opsomming wat er moet gebeuren.

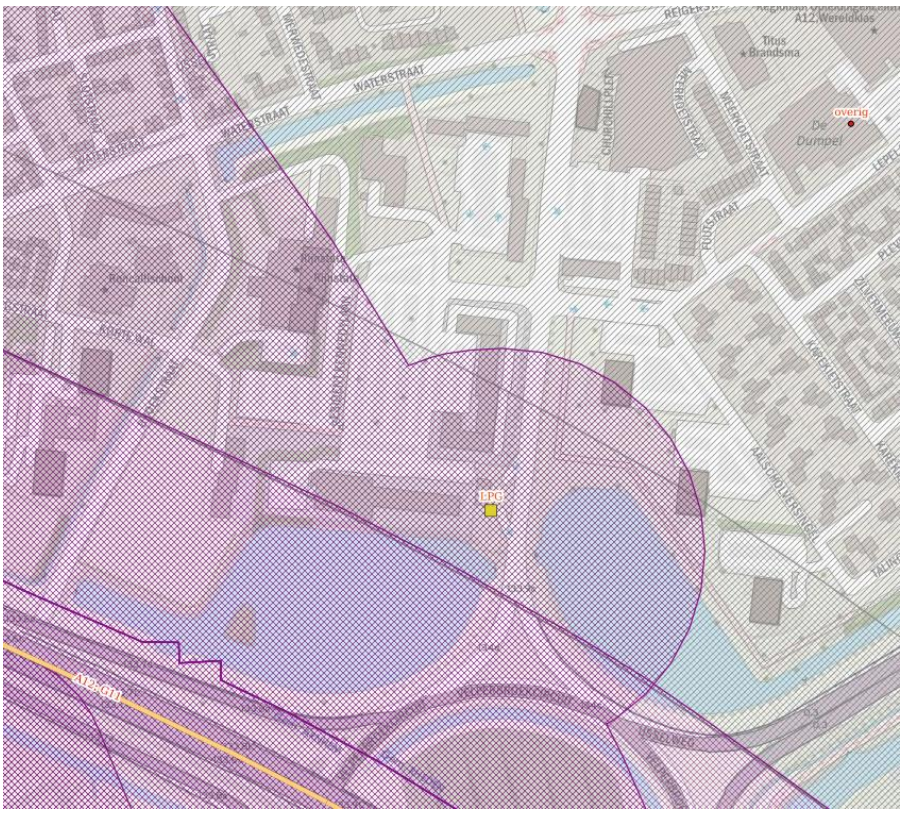

Figuur 9 Signaleringskaart Externe Veiligheid

Snelweg A12
Uit de regeling basisnet blijkt dat de snelweg A12 een plaatsgebonden 10^{-6} risicocontour van 16 meter heeft (gemeten vanaf het midden van de snelweg) en een plasbrandaandachtsgebied van 30 meter (aan weerszijde van de snelweg). Het onderzoeksgebied ligt hier buiten. Dit heeft geen consequenties voor de ontwikkeling.

Het onderzoekgebied is wel gedeeltelijk gelegen binnen het invloedsgebied van de snelweg. Daarmee hebben wijzigingen in het onderzoeksgebied mogelijk invloed op de hoogte van het groepsrisico. Als de ontwikkelingen buiten 200 meter van de transportroute plaats vinden, dan heeft de wetgever aangegeven dat er volstaan kan worden met een beperkte verantwoording groepsrisico. Hierdoor hoeft niet de hoogte van het groepsrisico in beeld gebracht te worden maar enkel de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Indien de ontwikkelingen binnen 200 meter van de transportroute plaatsvinden is een groepsrisicoberekening nodig en een volledige verantwoording van het groepsrisico.

De verantwoording groepsrisico is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, waarin zij het restrisico accepteert. ODRA kan hierin ondersteunen door in samenspraak met VGGM tekstvoorstellen voor aan te leveren.

Mocht de ruimtelijke procedure onder de Omgevingswet in procedure gaan en er bevinden zich binnen 300 meter van de transportroute geen ruimtelijke ontwikkelingen dan is verdere beoordeling van deze risicobron niet nodig.

Spoorlijn Arnhem-Zutphen.
Uit de regeling basisnet blijkt dat spoorlijn Arnhem-Zutphen geen 10^{-6} risicocontour heeft. Daarnaast heeft de spoorlijn eveneens geen plasbrandaandachtsgebied. Dit heeft geen consequenties voor het onderzoeksgebied.

Het onderzoekgebied is gelegen binnen het invloedsgebied groepsrisico van de spoorlijn. Daarmee hebben wijzigingen in het onderzoeksgebied mogelijk invloed op de hoogte van het groepsrisico. Als de ontwikkelingen buiten 200 meter van de transportroute plaats vinden, dan heeft de wetgever aangegeven dat er volstaan kan worden met een beperkte verantwoording van het groepsrisico. Hierdoor hoeft niet de hoogte van het groepsrisico in beeld gebracht te worden maar enkel de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. De verantwoording groepsrisico is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, waarin zij het restrisico accepteert. ODRA kan hierin ondersteunen door in samenspraak met VGGM tekstvoorstellen voor aan te leveren.

Mocht de ruimtelijke procedure onder de Omgevingswet in procedure gaan. Dan is een verdere beschouwing van deze risicobron niet nodig. Dit omdat er tussen het onderzoeksgebied en de spoorlijn meer dan 300 meter afstand zit.

Immori B.V.
Uit de risicokaart blijkt dat het onderzoeksgebied gelegen is buiten de 10-6 risicocontour van de inrichting Immori B.V. Dit heeft geen consequenties voor het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied is wel gedeeltelijk gelegen binnen het invloedsgebied groepsrisico (3.000 meter) van de inrichting Immori B.V. Daarmee hebben wijzigingen in het onderzoeksgebied mogelijk invloed op de hoogte van het groepsrisico. Gezien de grootte afstand tussen het onderzoeksgebied en de risicovolle inrichting is een groepsrisicoberekening niet nodig. Wel moet het groepsrisico uitgebreid verantwoord worden. De verantwoording groepsrisico is een verantwoordelijkheid van het bevoegd

gezag, waarin zij het restrisico accepteert. ODRA kan hierin ondersteunen door in samenspraak met VGGM tekstvoorstellen voor aan te leveren.

Mocht de ruimtelijke procedure onder de Omgevingswet in procedure gaan. Dan is een verdere beschouwing van deze risicobron niet nodig. Dit omdat tussen de risicobron en het onderzoeksgebied meer dan 1.500 meter afstand bevindt.

LPG tankstation (President Kennedylaan 108a Velp)
Recent heeft de Raad van State een uitspraak gedaan in hoeverre de veiligheidsmaatregelen bij LPG-tankstations (hitte werende coating en verbeterde vul en losslang) die tussen branche en Rijk is gesloten legitiem is. Hieruit is naar voren gekomen dat het Rijk geen veiligheidsreductie had mogen toekennen aan de hitte werende coating op de LPG tankauto. Dit betekend dat de 10^{-6} risicocontour afstanden uit de regeling externe veiligheid inrichtingen nu niet gebruikt mogen worden.

Worstcase betekent dit dat het vulpunt een 10^{-6} risicocontour van 110 meter heeft, de tank 25 meter, en de afleverzuil 15 meter. Hierbinnen is het realiseren van nieuwe kwetsbare objecten uitgesloten, zoals woningen en kantoren van meer dan 1500 m². Mogelijk kunnen kleinere afstanden volstaan, maar dat moet dan blijken uit een risicoberekening. Daarnaast is vergunde LPG jaar doorzet van dit tankstation erg hoog. Het valt te verkennen of de jaar doorzet niet verkleint kan worden wat resulteert in kleinere veiligheidsafstanden.

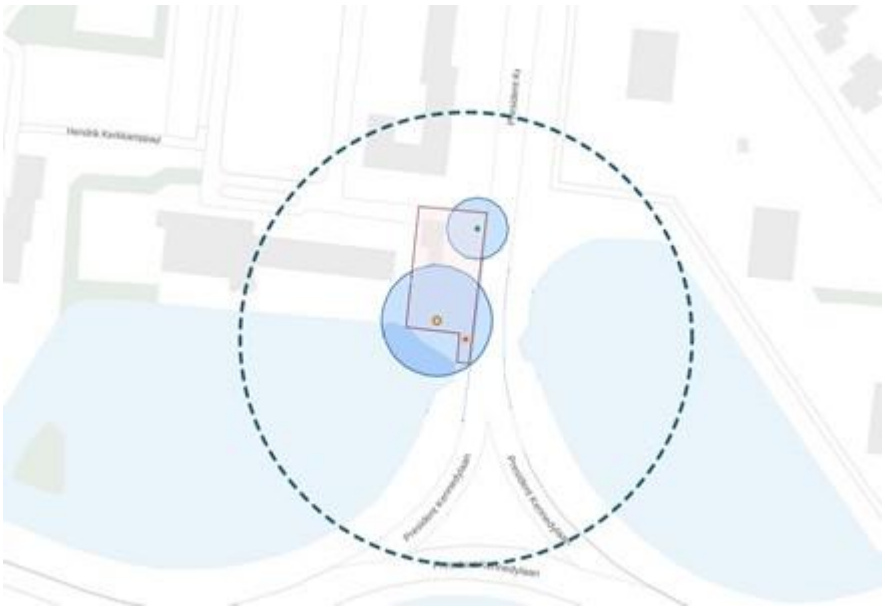

Figuur 10 Risicoafstanden plaatsgebonden risico

Het onderzoekgebied is gedeeltelijk gelegen binnen het invloedsgebied van het LPG tankstation. Daarmee hebben wijzigingen in het onderzoeksgebied mogelijk invloed op de hoogte van het groepsrisico. Uit een risicoberekening moet blijken wat de toename van het groepsrisico door de ontwikkelingen in het ontwikkelgebied is. Let op, gezien de recente Raad van State uitspraak mag er niet meer gerekend worden met de maatregel hitte werende coating. Daarnaast moet het groepsrisico uitgebreid verantwoord worden met bijbehorend advies van VGGM. De verantwoording groepsrisico is een verantwoordelijkheid

van het bevoegd gezag, waarin zij het restrisico accepteert. ODRA kan hierin ondersteunen door in samenspraak met VGGM tekstvoorstellen voor aan te leveren.

Daarnaast geldt voor LPG tankstations het interimbeleid ‘Circulaire afstanden externe veiligheid lpg-tankstations’. Dit beleid anticipeert al op het nieuwe omgevingsveiligheidsbeleid onder de Omgevingswet. Hierin zijn twee toetsingsafstanden (aandachtsgebieden) benoemd:

- Er dient rekening te worden gehouden met 60 meter effectafstand (gemeten v.a. het vulpunt) voor een fakkelbrand. Wil men hierbinnen (beperkt) kwetsbare objecten realiseren dan moet dat onderbouwd worden met veiligheidsargumenten.
- Er dient rekening te worden gehouden met 160 meter effectafstand (gemeten v.a. het vulpunt) voor een explosie. Wil men hierbinnen zeer kwetsbare objecten (instelling waar mensen wonen die minder mobiel zijn) realiseren dan moet dat onderbouwd worden met veiligheidsargumenten.

Hieraan moet eveneens het onderzoeksgebied aan getoetst worden.

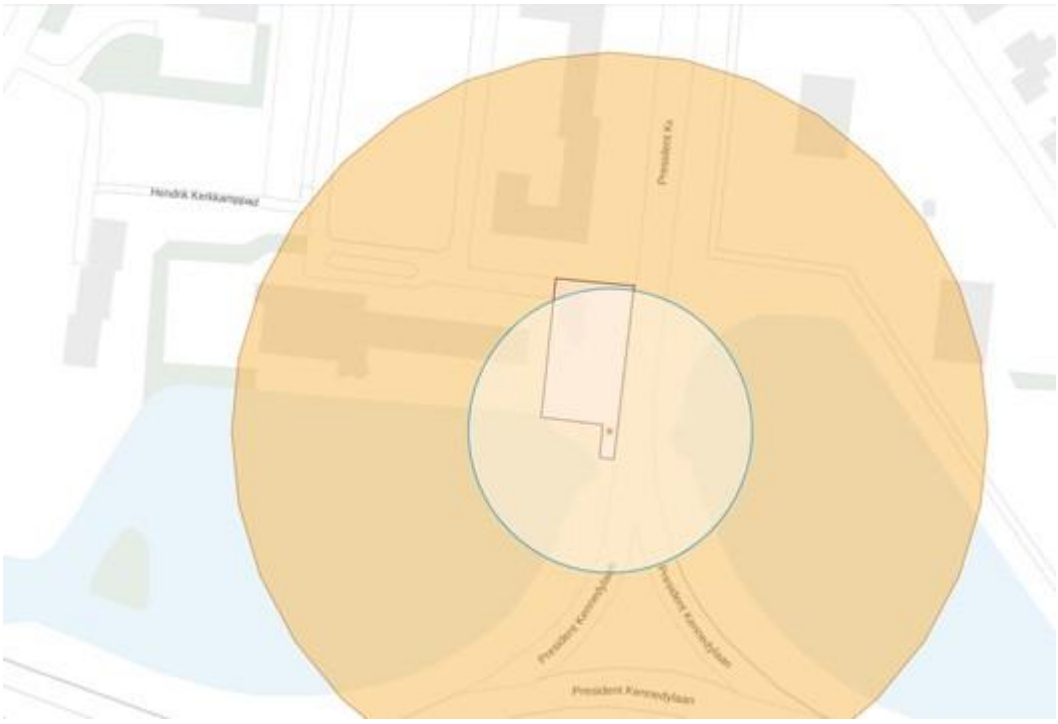

Figuur 11 Aandachtsgebieden fakkelbrand en explosie

Mocht de ruimtelijke procedure onder de Omgevingswet in procedure gaan, dan is een groepsrisicoberekening en toetsing aan het interimbeleid niet meer nodig. Wel gaan er aandachtsgebieden gelden voor het LPG tankstation. Voor zeer kwetsbare objecten binnen dit aandachtsgebied gaan aanvullende bouwkundige maatregelen gelden voor veiligheid en ontwikkelingen hierbinnen moeten verantwoord worden. Over de grootte van de aandachtsgebieden is nog discussie. Uit een recente RIVM studie wordt voorgesteld de aandachtsgebieden te vergroten naar 180 meter brandaandachtsgebied en 290 meter explosieaandachtsgebied. Het is nog niet bekend wat het Rijk met dit advies doet. Wel moet het onderzoeksgebied onder de Omgevingswet getoetst worden aan dit aandachtsgebied.

Alle risico-overwegingen samengevat komt dit per ontwikkelplot op het volgende neer:

A	Verantwoording groepsrisico nodig vanwege spoor en inrichting Immori B.V.
B	Verantwoording groepsrisico nodig vanwege spoor
C	Verantwoording groepsrisico nodig vanwege spoor
D	Berekening plaatsgebonden risico lpg nodig. Geen nieuwe kwetsbare functies mogelijk in deze zone. Ook verantwoording groepsrisico nodig vanwege inrichting Arnhem en LPG - als binnen deze zone woningbouw plaatsvindt.
E	Berekening plaatsgebonden risico lpg nodig. Geen nieuwe kwetsbare functies mogelijk in zone plaatsgebonden risico lpg. Ook verantwoording groepsrisico nodig vanwege LPG en mogelijk ook spoorlijn.
F	Verantwoording groepsrisico nodig vanwege snelweg A12 (binnen 200 m groepsrisicoberekening), Immori B.V. en het spoor.
G	Geen nieuwbouw woningen in zone plaatsgebonden risico lpg. Daarbuiten verantwoording groepsrisico nodig voor spoorlijn, snelweg A12 en LPG
H	LPG-tankstation = risicovolle inrichting

2.8.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	Aandachtspunten	Vervolgstappen
Verkleining plaatsgebonden risicocontour door nadere berekening	Plaatsgebonden risicocontour van LPG station. Hierbinnen zijn geen woningen mogelijk.	Plaatsgebonden risicoberekening LPG
Verkleining vergunde situatie Tankstation om risico-afstanden te verkleinen	Invloedsgebieden (en aandachtsgebieden) van LPG station, A12, spoorlijn Arnhem Zutphen en inrichting in Arnhem.	Groepsrisicoberekening voor LPG en A12
		Verantwoording groepsrisico voor LPG, A12, spoorlijn en Immori B.V.

2.9 Luchtkwaliteit

2.9.1 Beleidskader

In hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer en enkele daaraan gekoppelde besluiten (de Algemene maatregelen van bestuur) en ministeriële regelingen zijn de belangrijkste regels voor luchtkwaliteit opgenomen. Stikstofdioxide (NO2) en fijnstof (PM10 en PM2,5) zijn de belangrijkste stoffen in deze luchtkwaliteitsregelgeving. De jaargemiddelde waarden mogen maximaal 40 µg/m3 voor NO2, 40 µg/m3 voor PM10 en 25 µg/m3 voor PM2,5 zijn.

Overschrijdingen van de grenswaarden voor luchtkwaliteit zijn veelal het gevolg van het aantal verkeersbewegingen in een gebied. Op grond van de landelijke regels (Besluit 'niet in betekenende mate' (NIBM)) vormen luchtkwaliteitseisen geen belemmeringen voor projecten die niet in betekenende mate bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het project of de activiteit mag maximaal 3% van de jaargemiddelde grenswaarde bijdragen aan de concentraties fijnstof (PM10) of stikstofdioxide (NO2). Dit

komt overeen met een toename van maximaal 1,2 µg/m3 voor zowel PM10 als NO2. Het project is ‘in betekende mate’ als de toename voor één of beide stoffen hoger is.

Op grond van NIMB-regeling zijn woningbouw- en kantoorlocaties in sommige gevallen vrijgesteld voor nader onderzoek. Het gaat dan om maximaal 3.000 woningen (netto) bij minimaal twee ontsluitingswegen. Het gaat om maximaal 200.000 m² bvo bij minimaal twee ontsluitingswegen. Bij een combinatie van woningbouw en kantoren geldt de volgende formule: 0,0004 *aantal woningen + 0,000006 *bruto vloeroppervlak kantoren in m2 ≤ 1,2.

Door Sweco is de Atlasleefomgeving geraadpleegd en de NIMB-tool gebruikt om de het aspect luchtkwaliteit in beeld te brengen.

2.9.2 Resultaten Quickscan

Op basis van kaartmateriaal van Atlas leefomgeving (2020) blijkt dat grenswaarden voor stikstof (NO2) binnen het plangebied liggen tussen de 18 – 25 µg/m3. Hiermee wordt de grenswaarden uit de Wet milieubeheer niet overschreden. De WHO advieswaarden van 10 µg/m3 wordt niet gehaald.

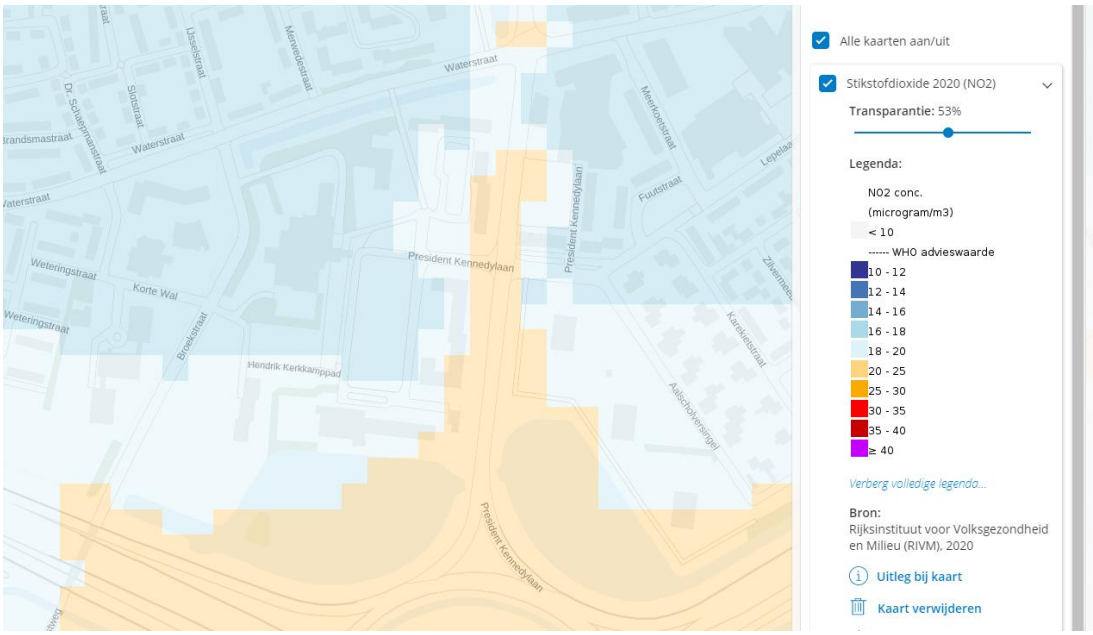

Figuur 12: Waarden NO2

Voor fijnstof (PM10 en PM2,5) liggen de grenswaarden in het plangebied tussen de 17 – 20 µg/m3 (PM10) en tussen de 9 – 11 µg/m3 (PM2,5) Dit betekent dat ruimschoots aan de grenswaarden vanuit de Wet milieubeheer wordt voldaan. De WHO-advieswaarden van 15 µg/m3 (PM10) en 5 µg/m3 (PM2,5) worden niet gehaald.

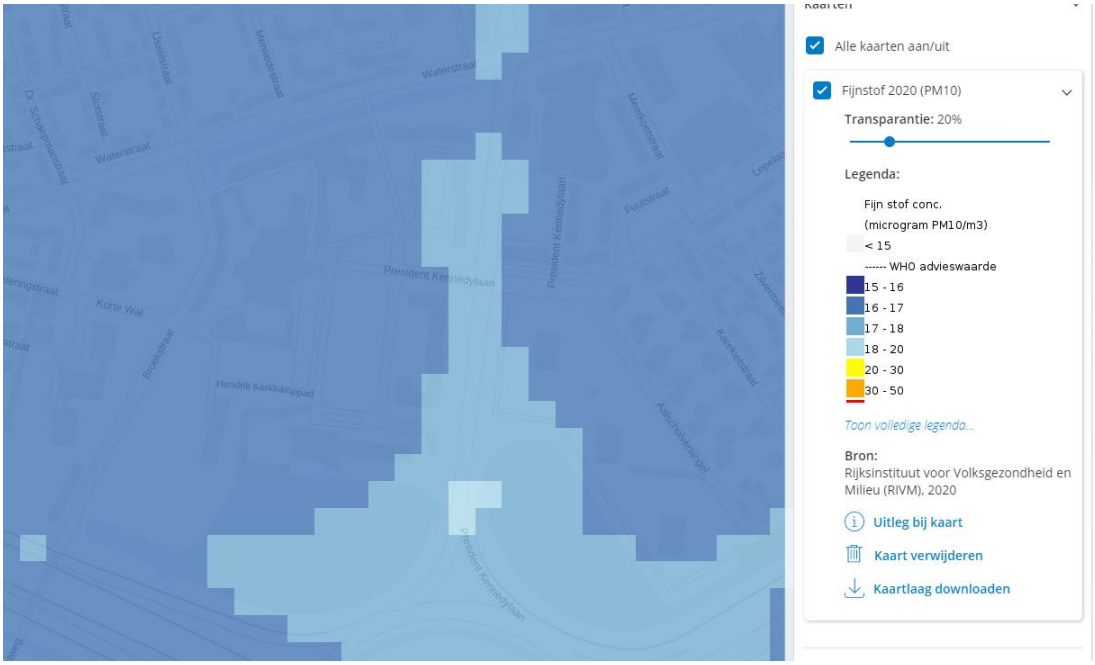

Figuur 13 Waarden PM10

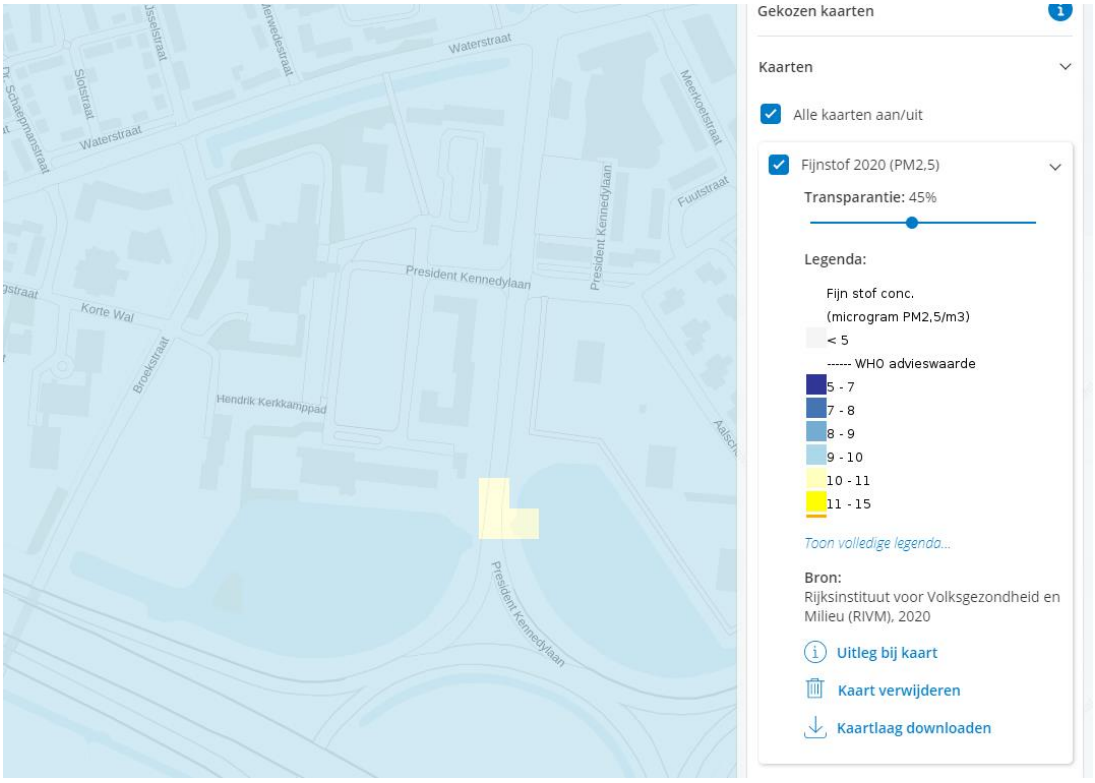

Figuur 14 Waarden PM2,5

Met voorliggend initiatief worden maximaal 1.089 woningen mogelijk gemaakt en 2.400 m² aan overige voorzieningen. Omdat het niet enkel een woningbouw- en/of kantoorlocatie betreft, kan de NIMB-grens niet worden toegepast.

Op basis van de NIMB-tool is berekend of het plan wel/niet in betekende mate bijdraagt. Hierbij is het aantal verkeersbewegingen dat in de huidige situatie wordt gegenereerd (door o.a. het ziekenhuis) afgetrokken van de totale verkeersgeneratie van het plan IJssel District. In onderstaande figuren zijn de resultaten van de berekening weergegeven.

	Jaar van planrealisatie	2023
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	1578
	Aandeel vrachtverkeer	0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m³	**0,83**
	PM_{10} in µg/m³	**0,24**
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig		

Figuur 15 Resultaten NIMB-tool gereduceerde verkeersbewegingen

	Jaar van planrealisatie	2023
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	3067
	Aandeel vrachtverkeer	0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m³	**1,61**
	PM_{10} in µg/m³	**0,46**
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is mogelijk in betekenende mate; nader onderzoek noodzakelijk		

Figuur 16 Resultaten NIMB-tool volledige verkeersbewegingen

Uit de resultaten van de NIMB-tool blijkt dat het plan met een gereduceerde verkeersbewegingen (conform passende parkeernorm) kan worden beschouwd als project dat niet in betekende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het plan met de volledige verkeersbewegingen (conform kencijfers CROW) is mogelijk in betekende mate. Vervolgonderzoek is dan noodzakelijk.

2.9.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	Aandachtspunten	Vervolgstappen
Passende parkeernorm toepassen voor reductie in het aantal verkeersbewegingen	Advieswaarden van WHO worden niet gehaald	Nader onderzoek afhankelijk het toepassen van de passende parkeernorm en daarmee gereduceerde verkeersbewegingen

2.10 Stikstof

2.10.1 Beleidskader

Met de Wet natuurbescherming worden soorten en habitattypen van Natura 2000-gebieden beschermd waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd. In veel Natura 2000 gebieden is door een overbelasting van stikstof een probleem met de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Nieuwe ontwikkelingen die een toename van de stikstofdepositie tot gevolg hebben kunnen hierdoor significante negatieve effecten hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen. Door Sweco is een stikstofonderzoek uitgevoerd, om na te gaan of de depositie van stikstof binnen Natura 2000-gebieden toeneemt ten gevolge van het plan. Het stikstofonderzoek is opgenomen bijlage 5.

2.10.2 Resultaten onderzoek

Op basis van de verkeersgegevens van het mobiliteitsonderzoek van Goudappel zijn door Sweco twee Aerius-berekeningen voor de gebruiksfase uitgevoerd om te bepalen of er sprake is van een toename van stikstofdepositie in de omliggende Natura 2000-gebieden; één berekening met alle verkeersintensiteiten (conform CROW kencijfers) en één berekening met de gereduceerde verkeersintensiteiten (o.b.v. de passende parkeernorm). Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied is Rijntakken en bevindt zich op 665 m van het onderzoeksgebied. Op een afstand van 1,51 km van het onderzoeksgebied ligt het Natura 2000-gebied Veluwe.

Uit de berekeningen blijkt dat er in de gebruiksfase geen sprake is van een toename van stikstofdepositie is op stikstofgevoelige habitatten en leefgebieden in omliggende de Natura 2000-gebieden. Dit komt met name door intern salderen. De stikstofdepositie die vrijkomt door het verwarmen van de huidige bebouwing is hoog. In de toekomst worden alle gebouwen gasloos gebouwd, waardoor deze depositie wegvalt.

De aanlegfase voor het IJssel District is op dit moment nog onbekend. Deze berekening wordt op een later moment uitgevoerd.

2.10.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	Aandachtspunten	Vervolgstappen
Intern salderen depositie verwarming huidige gebouwen	Aanlegfase nog onbekend	Stikstofberekening aanlegfase

2.11 Natuur en biodiversiteit

2.11.1 Beleidskader

Met de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) zijn alle bepalingen met betrekking tot de bescherming van natuurgebieden en dier- en plantensoorten samengebracht in één wet. De Wnb implementeert diverse Europeesrechtelijke regelgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Nederlandse wetgeving.

Door Sweco is een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om inzichtelijk te maken of de kans bestaat dat het voorgenomen plan beschermde plant- of diersoorten of beschermde gebieden belemmerd. Het verkennend natuuronderzoek is opgenomen in bijlage 5.

2.11.2 Resultaten onderzoek

Natura 2000-gebied
Significante negatieve effecten van de voorgenomen (her)ontwikkeling van het IJssel District, zoals verdroging, verontreiniging, optische-, licht- en geluidverstoring, zijn op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren. Er is geen noodzaak voor het uitwerken van een zogenaamde Voortoets.

Gelet op de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in dit Natura 2000-gebied, zijn negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie in de gebruiksfase niet uit te sluiten. Om de effecten hiervan in beeld te brengen, dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd voor de Natura 2000-gebieden. Deze AERIUS-berekening is reeds door Sweco uitgevoerd (zie paragraaf 2.10).

Soortenbescherming
De Wet natuurbescherming biedt mogelijk belemmeringen voor de voorgenomen (her)ontwikkeling van het IJssel District. Er zijn soorten aanwezig of te verwachten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen (her)ontwikkeling die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming. Mogelijk worden deze soorten negatief beïnvloed. In onderstaande tabel is per cluster een overzicht van de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten weergegeven.

Bouwplot	Soort(groep)	Geschikt biotoop
A	vleermuizen	gebouw en bomen
	slechtvalk	gebouw
	sperwer	bomen
	boomvalk	bomen
	eekhoorn	bomen
	kleine marterachtigen	opgaand groen en oevers oppervlaktewater
	steenmarter	opgaand groen
	sleedoornpage	sleedoornstruiken
B	boomvalk	bomen
	sperwer	bomen
	eekhoorn	bomen

	kleine marterachtigen	opgaand groen en oevers oppervlaktewater
	steenmarter	opgaand groen
C	vleermuizen	gebouw
	slechtvalk	gebouw
D	**-**	-
E	vleermuizen	gebouw
F	stijve wolfsmelk	oever waterplas, en stenig terrein
	vleermuizen	gebouw en bomen
	boomvalk	bomen
	eekhoorn	bomen
	steenmarter	opgaand groen en schuurtjes
	kleine marterachtigen	opgaand groen en oevers oppervlaktewater
	bever	oever waterplas
	otter	(oever) waterplas
	sleedoornpage	sleedoornstruiken
G	vleermuizen	gebouw
	eekhoorn	bomen
	kleine marterachtigen	opgaand groen en oevers oppervlaktewater
	steenmarter	opgaand groen
	bever	oever waterplas
	otter	(oever) waterplas
	stijve wolfsmelk	oever waterplas, en stenig terrein (niet goed kunnen waarnemen)
	sleedoornpage	sleedoornstruiken
H	vleermuizen	gebouw
	bever	oever waterplas
	otter	(oever) waterplas
	stijve wolfsmelk	oever waterplas, en stenig terrein
Alle bouwplots	Overige broedvogels	In vegetatie, in water of op de bodem

Algemene maatregelen (zorgplicht)

Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1&2) van de Wet natuurbescherming, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen verwonden of doden.

Provinciaal natuurbeleid

Het plangebied valt buiten alle provinciaal beschermde gebieden, zoals de aangewezen ganzenrustgebieden, GNN-gebied (onderdeel van NNN), GO-gebied en Nationale Landschappen. Een nadere inventarisatie van de effecten van het plan op de oppervlakte, kernkwaliteiten en samenhang is niet noodzakelijk.

Biodiversiteit

De gemeente heeft in 2022 de ‘Beleidsnota Biodiversiteitsplan 2022 – 2032’ vastgesteld, waarin de gemeente inzet op behoud en verder versterken van de biodiversiteit. Bij het ontwerp van de buitenruimte dient rekening te worden gehouden met dit plan, waarbij de soorten in het IJssel District zo veel mogelijk beschermd moeten worden. O.a. door bomen en struwelen zo veel mogelijk te behouden en natuurinclusief te ontwerpen.

2.11.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen:

Kansen	Aandachtspunten	Vervolgstappen
Biodiversiteitsplan bij verdere ontwerp buitenruimte	Er zijn binnen het plangebied soorten aanwezig of te verwachten die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming	Aanvullend natuuronderzoek naar mogelijk aanwezige beschermde soorten Broedvogelcontrole voor aanvang van verstorende werkzaamheden Mogelijk is een ontheffing Wet natuurbescherming nodig
	Handelingen die opzettelijk soorten kunnen verwonden of doden zijn niet toegestaan	

2.12 Water en klimaatadaptatie

2.12.1 Beleidskader

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening dient inzicht te worden gegeven in de gevolgen voor de waterhuishouding die samenhangen met ruimtelijke ontwikkelingen. Het plangebied valt onder het beheergebied van waterschap Rijn en IJssel. In de Keur beschrijft het waterschap verbods- en gebodsbepalingen ter bescherming van de waterhuishouding en waterstaatswerken.

Het beleid wordt nader toegelicht in de quickscan water en hittestress, welke is opgenomen in bijlage 6 van deze notitie.

2.12.2 Resultaten quickscan

Om de waterhuishoudkundige situatie voor het onderzoeksgebied in beeld te brengen, is door Sweco een quickscan water en hittestress uitgevoerd.

Water, waterveiligheid en compensatie
Het plangebied bevindt zich op een locatie waar de kans op overstromingen klein (1/300 – 1.3000 jaar) is. Maar indien er een dijkdoorbraak is kan het water tot 5,0 m hoog komen. Bij verdere uitwerking van het ontwerp is het belangrijk in het achterhoofd te houden dat de effecten van een dijkdoorbraak groot kunnen zijn ook al is de kans daarop relatief klein. Om het ontwerp klimaatadaptief in te richten dienen vitale functies beschermd te zijn en te blijven functioneren. Dit kan bijvoorbeeld door keerwanden te plaatsten, drempels voor de deur of het ophogen van het maaiveld.

De ontwikkelingen zorgen voor een toename in verhard oppervlak en daarmee een kans om versneld afstromen van hemelwater. De toename in verharding dient gecompenseerd te worden in de vorm van waterberging. In de huidige situatie is 5,1 ha verhard oppervlak aanwezig. In de toekomstige situatie zal dit toenemen tot circa 6,1 ha (60.887 m²). Daarmee neemt het verhard oppervlak met 1,0 ha toe. De gemeente Rheden heeft de eis om 10%

minder verharding en daarmee 10% meer groen/beplanting in de openbare ruimte toe te passen in projecten ten opzichte van de oorspronkelijk situatie. Aan deze eis kan niet worden voldaan.

De bergingseis bedraagt 60 mm. De totale waterbergingsopgave bedraagt hiermee 3.653 m³. In het plangebied is ruimte voor 1.298 m³ waterberging doordat meerdere plekken zijn aangewezen als wadi's. Daarmee wordt niet voldaan aan de eisen vanuit het waterschap. Het plangebied biedt kansen om meer waterberging te realiseren. Een mogelijke extra bergingsvoorziening is de bestaande vijver. Met name voor de deelgebieden F, G en H, die liggen rondom de vijver. Hetzelfde geldt voor de gebieden A, B en C die in het noorden van het plangebied liggen. Hier ligt een watergang waar waarschijnlijk extra water geborgen worden kan. Voor de gebieden D en E is het belangrijk om te kijken of er mogelijkheden zijn om extra waterberging aan te leggen of om het water richting de vijver in het zuiden te sturen.

In een volgende fase is het noodzakelijk om in gesprek te gaan met het waterschap om mogelijke kansen voor waterberging voor te leggen. Indien er geen gebruik gemaakt kan worden van de bestaande vijver en watergangen, moet er gezocht worden naar andere vormen van berging om te voldoen aan de bergingsnorm.

Hittestress
In figuren 17 en 18 zijn ter vergelijking de gevoelstemperatuur in de huidige situatie en de gevoelstemperatuur op basis van het Masterplan IJssel District weergegeven.

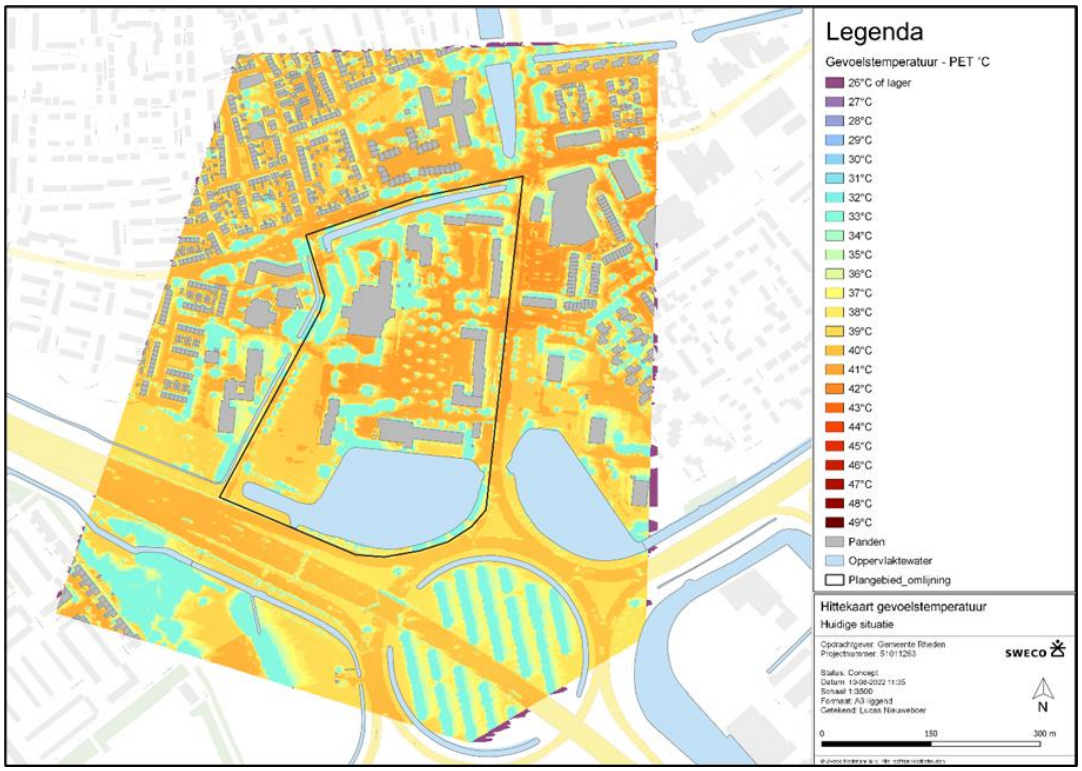

Figuur 17: Gevoelstemperatuur huidige situatie

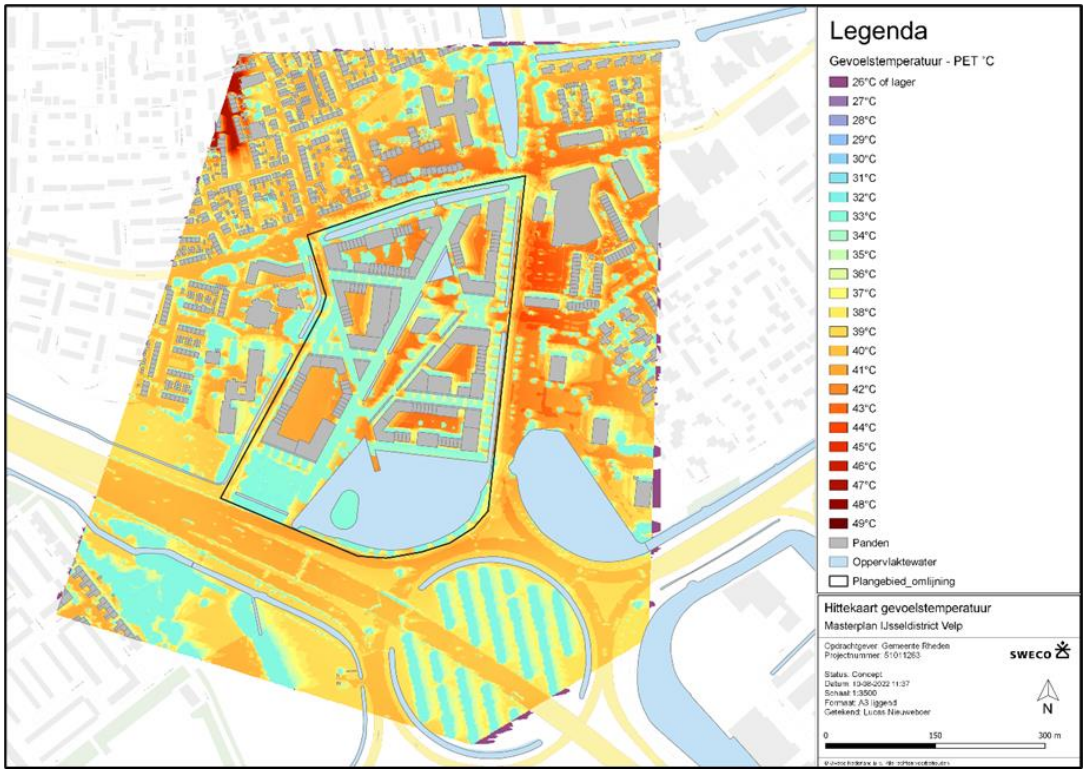

Figuur 18: Gevoelstemperatuur o.b.v. Masterplan IJssel District

In het ontwerp, met daarin veel bomen, zijn er meerdere plekken met lichte tot matige hittestress op een hete zomerse dag. Hiermee neemt in de openbare ruimte de hittestress op hete zomerse dagen af ten opzichte van de huidige situatie. Echter, de gevoelstemperatuur neem wel toe, doordat de wind wordt tegengehouden door de nieuwbouw. Dit resulteert in lagere windsnelheden en daarmee hogere gevoelstemperaturen.

In de binnentuinen is nog geen groen in de ontwerptekeningen opgenomen. Hierdoor is er in de analyse een overschatting gemaakt van de hittestress. Voor verdere invulling van de binnentuinen is het belangrijk is dat schaduw gecreëerd wordt.

2.12.3 Kansen, aandachtspunten en vervolgstappen

Ten aanzien van de planontwikkeling kunnen concluderend de volgende kansen en aandachtspunten worden vastgesteld met bijbehorende vervolgstappen.

Kansen	Aandachtspunten	Vervolgstappen
	De kans op een dijkdoorbraak is klein, maar het effect is groot	
	Beschermen van vitale functies	
	Waterberging ter compensatie van verharding	

Extra waterberging vanuit plots A, B en C in watergang	Extra waterberging vanuit plots A, B en C noodzakelijk	Gesprek met waterschap
Extra bergingsvoorziening vanuit plots F, G en H in bestaande vijver	Extra waterberging vanuit plots F, G en H noodzakelijk	Gesprek met waterschap
Extra waterberging binnen plots D en E realiseren Water vanuit plots D en E naar bestaande vijver leiden	Extra waterberging vanuit plots D en E noodzakelijk	Gesprek met waterschap
Groenvakken aanwijzen voor extra waterberging		Gesprek met waterschap
Alternatieve vormen van waterberging (o.a. groendaken en infiltratievoorzieningen)		Gesprek met waterschap
Schaduw creëren in binnentuinen	Hittestress in binnentuinen tegengaan	
Wind beter het gebied in laten stromen	Gevoelstemperatuur neemt toe ten opzichte van huidige situatie	

2.13 Milieueffectrapportage

2.13.1 Beleidskader

Het instrument milieueffectrapportage (m.e.r.) is ontwikkeld om het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Voor een aantal activiteiten geldt daarom een zogenoemde m.e.r.-plicht (C-lijst in het Besluit m.e.r.). Deze activiteiten worden gekenmerkt door het feit dat zij over het algemeen belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. Voor andere activiteiten geldt dat zij afhankelijk van de omstandigheden nadelige milieugevolgen kunnen hebben (D-lijst in het Besluit m.e.r.). Voor deze laatste activiteiten geldt een zogenaamde m.e.r.-beoordelingsplicht. Het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) geeft aan of voor een project een m.e.r.(beoordelings)plicht van toepassing is.

De woningbouwontwikkeling IJssel District staat op de D-lijst van het Besluit Milieueffectrapportage:

Activiteit D11.2 'De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen'.

Het Besluit m.e.r. geeft onder 'gevallen' per activiteit aan wat de relevante (indicatieve) drempel is voor een m.e.r.-(beoordelings)plicht. De bijbehorende drempelwaarden van deze activiteit zijn:

- een oppervlakte van 100 hectare of meer;
- een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of;
- een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer.

2.13.2 Resultaten quickscan

De voorgenomen woningbouwontwikkeling van maximaal 1.089 woningen en 2.400 m² bvo valt onder de drempelwaarde, waardoor er een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt. Ten behoeve van deze m.e.r.-beoordelingsplicht moet tijdens de ruimtelijke procedure een (vormvrije) aanmeldingsnotitie opgesteld, waarna het college een besluit kan nemen of een Milieueffectrapport (MER) noodzakelijk wordt geacht.

3 Conclusie

Met voorliggende haalbaarheidsnotitie is voor het gehele onderzoeksgebied de haalbaarheid op milieukundig vlak van het IJssel District op hoofdlijnen onderzocht. Voor de verschillende milieu- en omgevingsaspecten zijn hiervoor verschillende quickscans uitgevoerd.

Voor de ontwikkeling van het IJssel District moet rekening worden gehouden met de volgende aandachtspunten:

- het realiseren van voldoende parkeerplaatsen;
- de doorstroming van het verkeer, met name op het kruispunt Kennedylaan / Lepelaarsstraat;
- de archeologische (hoge) waarden binnen het onderzoeksgebied;
- de architectonische waarde van het ziekenhuis;
- de kans op ontplofbare oorlogsresten;
- mogelijke bodemverontreiniging, met name ter plaatse van de stookplak en het tankstation;
- geluidshinder vanaf de A12 en omliggende wegen;
- de bestaande kabels en leidingen in het plangebied;
- de risicoafstanden van het LPG-station, de A12, de inrichting Immori B.V en de spoorlijn Arnhem – Zutphen;
- mogelijk voorkomende beschermde soorten, zoals de vleermuizen, slechtvalk, sperwer, boomvalk, eekhoorn, kleine marterachtigen, steenmarter, stijve wolfsmelk, bever, otter en de sleedoornpage;
- een mogelijke toename van stikstofdepositie in de aanlegfase;
- de toename in het verharde oppervlak, welke tegenstrijdig is met het huidige beleid (10% minder verharding).

Bij de verdere programmering en stedenbouwkundige inrichting van het gebied dient rekening te worden gehouden met deze aandachtspunten. Kansen voor het IJssel District worden gezien in het hanteren van een passende parkeernorm en het toepassen van dubbelgebruik en het slim en klimaatadaptief inrichten van de buitenruimte ter bevordering van de biodiversiteit en vermindering van hittestress.

Om het IJssel District mogelijk te maken dient een ruimtelijke procedure te worden doorlopen. Gekoppeld hieraan moet een aanmeldingsnotitie worden opgesteld, waarna het college een m.e.r.-beoordelingsbesluit kan nemen. Voor de ruimtelijke procedure en de m.e.r-beoordeling dienen in ieder geval de volgende onderzoeken te worden uitgevoerd:

- bureaustudie archeologie en verkennend booronderzoek archeologie, eventueel gevolgd door vervolgonderzoek;
- verkennend bodemonderzoek en verkennend asbestonderzoek;
- detectieonderzoek naar ontplofbare oorlogsresten;
- akoestisch onderzoek gevelbelasting;
- Risicoberekeningen LPG, A12 en verantwoording groepsrisico LPG, A12, inrichting Immori B.V en spoorlijn Arnhem – Zutphen;
- onderzoek naar diverse beschermde soorten;
- watertoets;

Een aantal onderzoeken, zoals het stikstofonderzoek en het mobiliteitsonderzoek zullen daarnaast geactualiseerd moeten worden op basis van het definitieve programma.

Bijlage 1 Concept Mobiliteitsonderzoek

Bijlage 2 Cultuurhistorische quickscan

Bijlage 3 Historisch bodemonderzoek

Bijlage 4 Kabels en leidingen

Bijlage 5 Stikstofonderzoek

Bijlage 6 Verkennend natuuronderzoek

Bijlage 7 Quickscan water en hittestress

Verantwoording

Titel	Woningbouwontwikkeling IJssel District
Projectnummer	51011263
Referentienummer	
Revisie	Definitief
Datum	09-12-2022
Auteur	Marlous de Wijs
E-mailadres	Marlous.de.Wijs@sweco.nl
Gecontroleerd door	Lisanne Teunissen
Goedgekeurd door	Martijn Drosten

IJssel District

QuickScan wind & zon

Velp

17 februari 2023

SVP

Colofon

Publicatiedatum
17 februari 2023

Adres
SVP architectuur en stedenbouw
‘t Zand 17, 3811 GB Amersfoort

E-mail
info@svp-svp.nl

Ontwerp
Mike Wissing
Gabriela Vieira

In opdracht van
Gemeente Rheden

Voor het geheel of gedeeltelijk overnemen of bewerken van artikelen dient men toestemming van de redactie te vragen. In de meeste gevallen zal die graag worden gegeven.

Voorbehoud
Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

IJssel District

QuickScan wind & zon

Velp

17 februari 2023

Inhoudsopgave

Inleiding 7

Zonstudie 9

Daglichtstudie 53

Windstudie 59

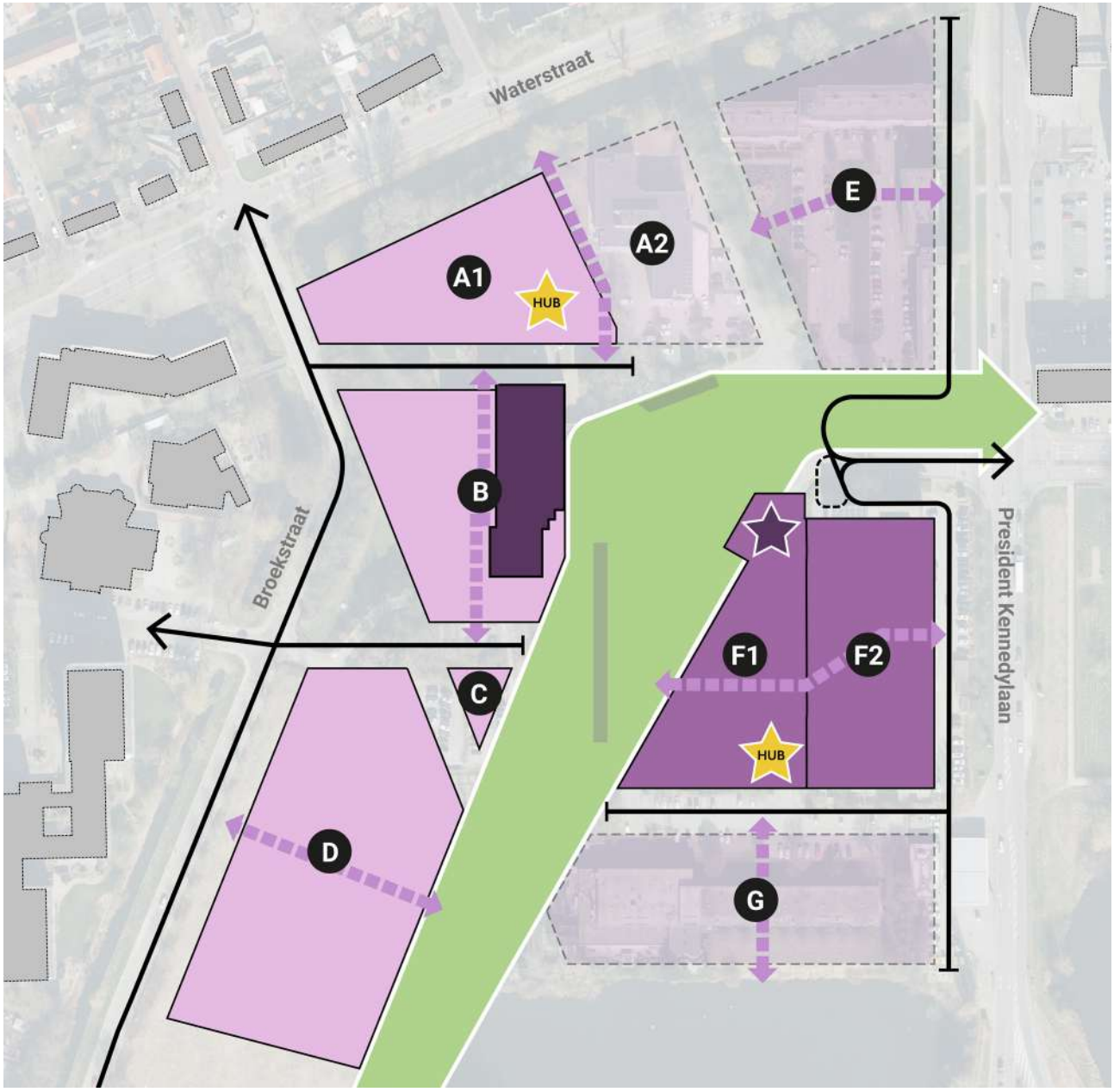

Ontwikkelplan IJssel District

Massamodel voorbeelduitwerking Ontwikkelplan IJssel District

Inleiding

Het nieuwe IJssel District in Velp gaat een bruisende stedelijke woonbuurt worden. De buurt kent een stedelijkheid en dichtheid die we steeds vaker zien in Nederland, maar nieuw is voor Velp. Bij ontwikkelingen van deze dichtheid is het belangrijk om vroegtijdig te onderzoeken wat de effecten zijn op het leefklimaat. Dit maakt het mogelijk om in de uitwerking van plannen rekeningen te houden met de effecten van hoge bebouwing, wind zon, en daglicht. Het moet straks immers prettig zijn om te wonen, werken, lopen, fietsen en recreëren. Om die reden is tijdens het maken van het ontwikkelplan IJssel District een QuickScan wind en zon uitgevoerd.

Deze QuickScan signaleert op basis van een eenvoudige massastudie uit het ontwikkelplan aandachtspunten op het gebied van zon, daglicht en wind. Met de tool Spacemaker AI is het mogelijk om met een abstract model al waardevolle informatie te generen over de effecten van wind en zon. Het is belangrijk om bewust te zijn van het feit dat in deze studie nog geen rekening gehouden is met de effecten van bomen, hoogteverschillen en de geleding van gebouwen. Deze onderdelen kunnen nog een groot effect hebben op zonlicht en windstromen. De resultaten uit dit onderzoek kunnen wel aanleiding geven om met deze onderdelen aan de slag te gaan in de verdere uitwerking van plannen om de kwaliteit op het gebied van zon en wind te verbeteren.

De resultaten uit dit onderzoek kunnen worden gebruikt bij het opstellen van het ontwikkelplan, inrichtingsplan, beeldkwaliteitplan en bij bouwplannen. Voor het ontwikkelplan kunnen er per bouwveld specifieke aandachtspunten en onderzoeksvragen worden gesignaleerd op het gebied van wind en zon. Op basis van deze punten kan bij de uitwerking van bouwplannen nader onderzoek worden gedaan voor het bestemmingsplan.

Voor het gehele plangebied is in Spacemaker AI onderzoek gedaan naar:
1. Zon (2D en 3D)
2. Daglicht (3D op gevels)
3. Wind (comfortscan en flowscan)

In deze quickscan zijn deze drie onderdelen ondergebracht in een eigen hoofdstuk. Per onderdeel start dit hoofdstuk met een toelichting op het onderzoek. Vervolgens wordt er per onderdeel een samenvattende conclusie gegeven met aanbevelingen voor de verdere uitwerking van het IJssel District.

Zonstudie

Zonstudie

Zonlicht is een belangrijke factor om de leefkwaliteit van een gebied te bepalen. Voldoende zonlicht is belangrijk voor onze gezondheid en draagt bij een fijne leefomgeving. De stijgende temperaturen door klimaatverandering zorgen er echter ook voor dat voldoende schaduw steeds vaker wordt meegewogen bij een prettig leefklimaat. De uitgevoerde analyse meet de hoeveelheid zonlicht op een bepaalde datum en tijdbestek. Het model genereert punten die de grond en de gebouwen in het model bedekken en kan aangeven hoeveel zonlicht deze punten bereikt.

Conclusie

Voor het IJssel District is een uitgebreide zonscan uitgevoerd. In deze scan is alleen de voorgestelde massa binnen het plangebied uit het ontwikkelplan meegenomen. Het planten van bomen zal in de werkelijke situatie nog veel effecten op het daadwerkelijke zonlicht.

Over het algemeen lijkt er goede balans te ontstaan tussen zon en schaduw binnen het plangebied. Uit de studie zijn echter wel een paar aandachtspunten naarvoren gekomen die belangrijk zijn om mee te nemen bij de verder uitwerking van het plan. Hieronder volgt een overzicht:

1. Op deze locaties is het belangrijk om te kiezen voor gebouwtypologieën die woningen en buitenruimtes niet alleen aan de noordkant laten oriënteren. Er komt te weinig zonlicht op de noordzijde om een aangename woning/buitenruimte te creëren.
2. Op deze locatie valt door de hoogte van het ziekenhuis weinig zonlicht op de gevels en de open ruimte. Dit zal bij het maken van daglichtberekeningen een probleem vormen. De kwaliteit van deze ruimte staat onder druk. Het advies is om in een uitwerking van dit bouwveld te onderzoeken of de massa kan worden aangepast om meer zonlicht in de ruimte en op de gevels te krijgen.
3. Op deze locatie komt door de noord-zuid oriëntatie en de hoge gevels weinig zonlicht op straat. Dit kan een negatief effect hebben op de woonkwaliteit in de plint. Het advies is om te kijken naar de hoogte van de geplande bebouwing op bouwveld D. Een opening/verspringing/setback in de massa kan hier bijdragen aan meer zonlicht op straat en een hogere leefkwaliteit.
4. De nieuwe bebouwing rondom het bestaande kantoorgebouw heeft effect op de hoeveelheid zonlicht op het maaiveld. Het is belangrijk om bij de herinrichting van deze ruimte rekening te houden met de lage hoeveelheid zonlicht.

Zonscan IJssel District | 05:00 - 22:00h | 21 juni

21 maart

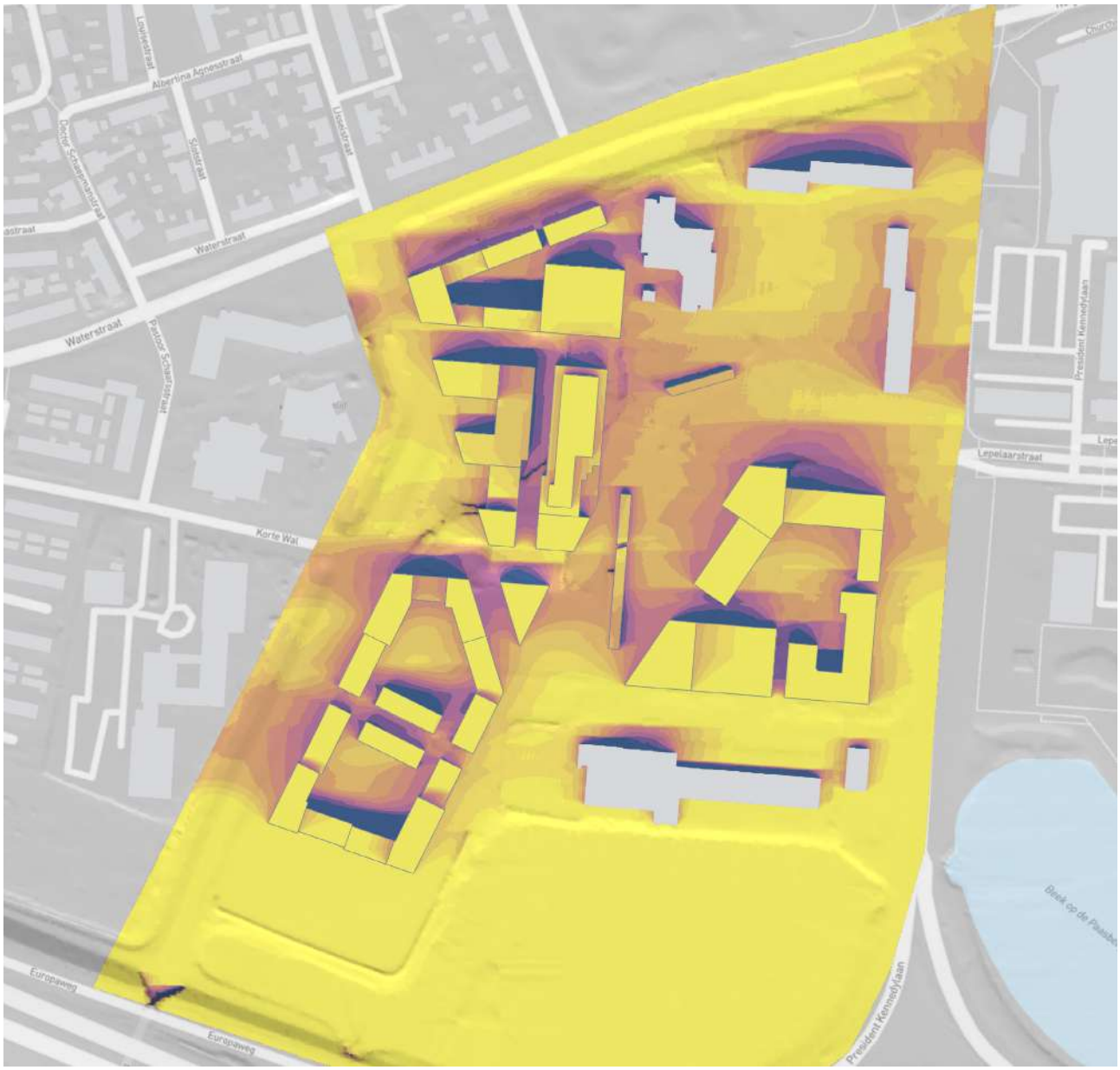

Zonscan IJssel District | 05:00 - 22:00h | 21 maart

9.00 uur

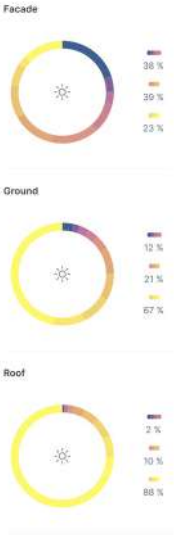

12.00 uur

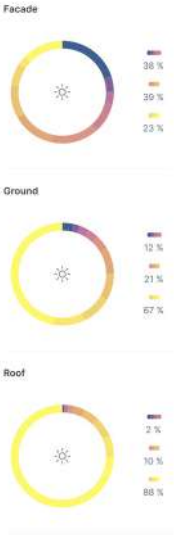

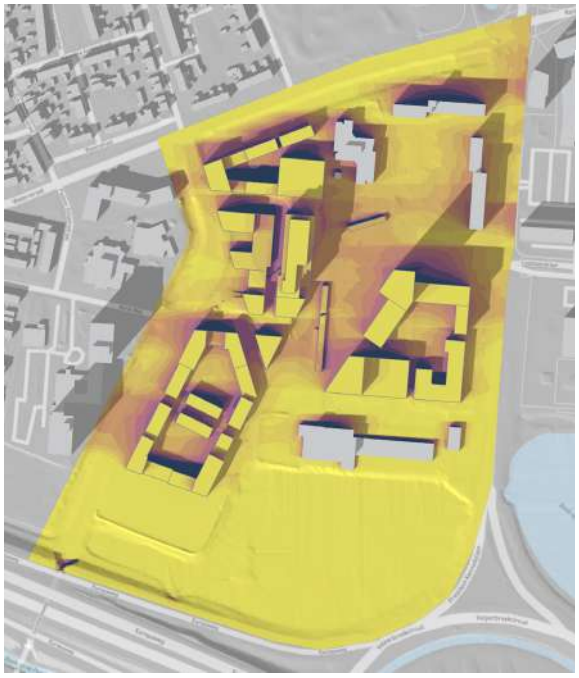

15.00 uur

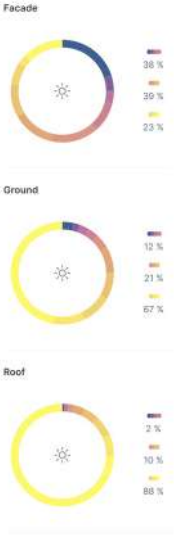

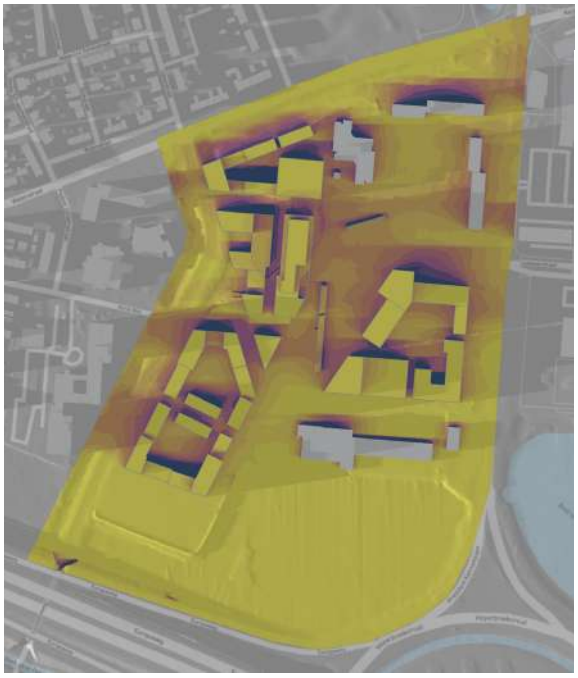

18.00 uur

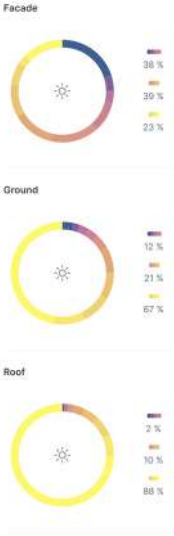

Noord

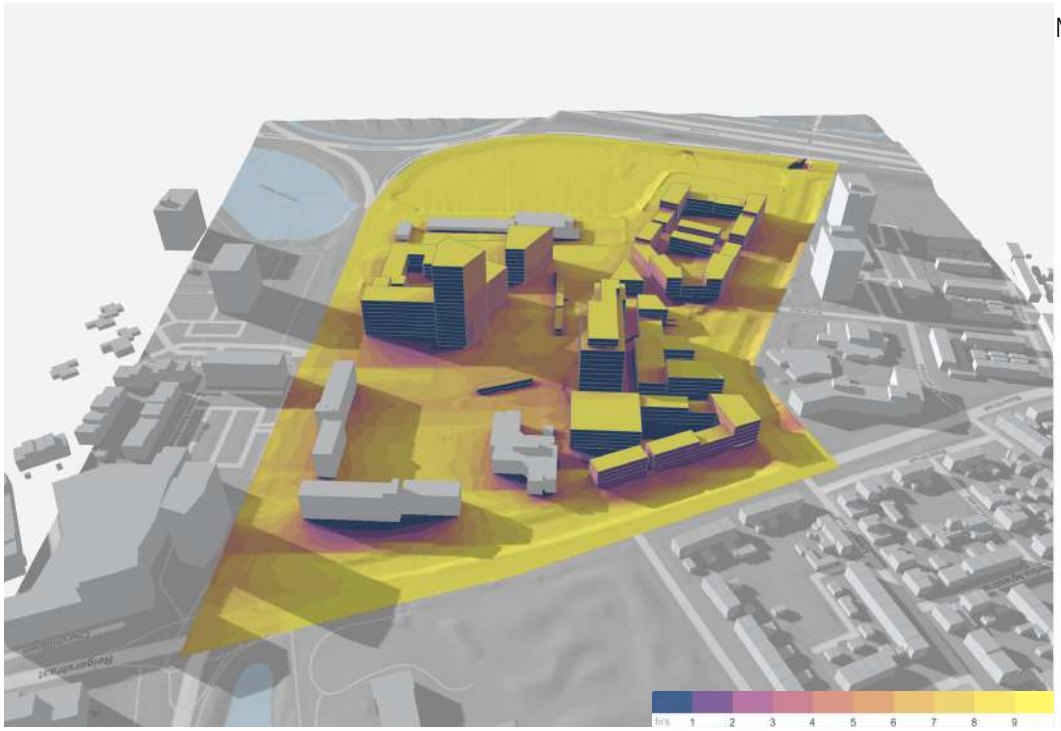

Maart 21 - 9.00 uur

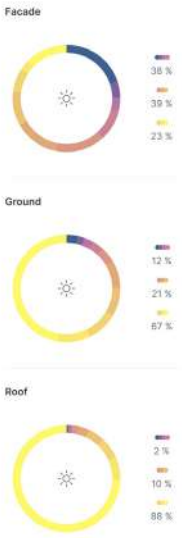

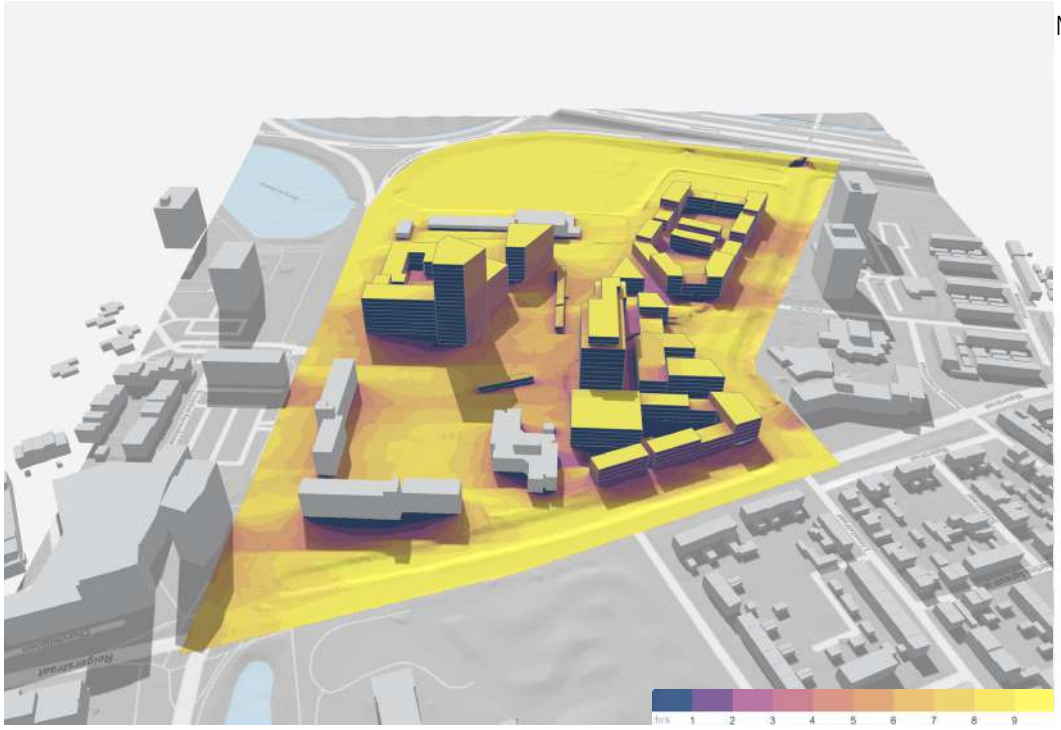

Maart 21 | 12.00 uur

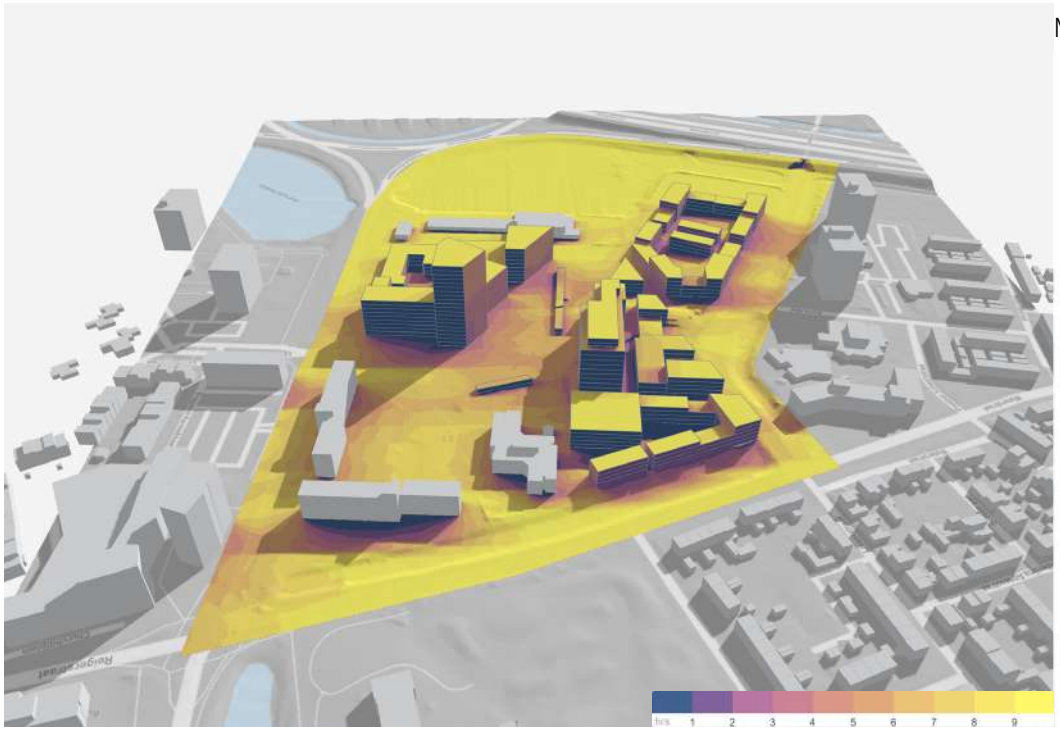

Maart 21 - 15.00 uur

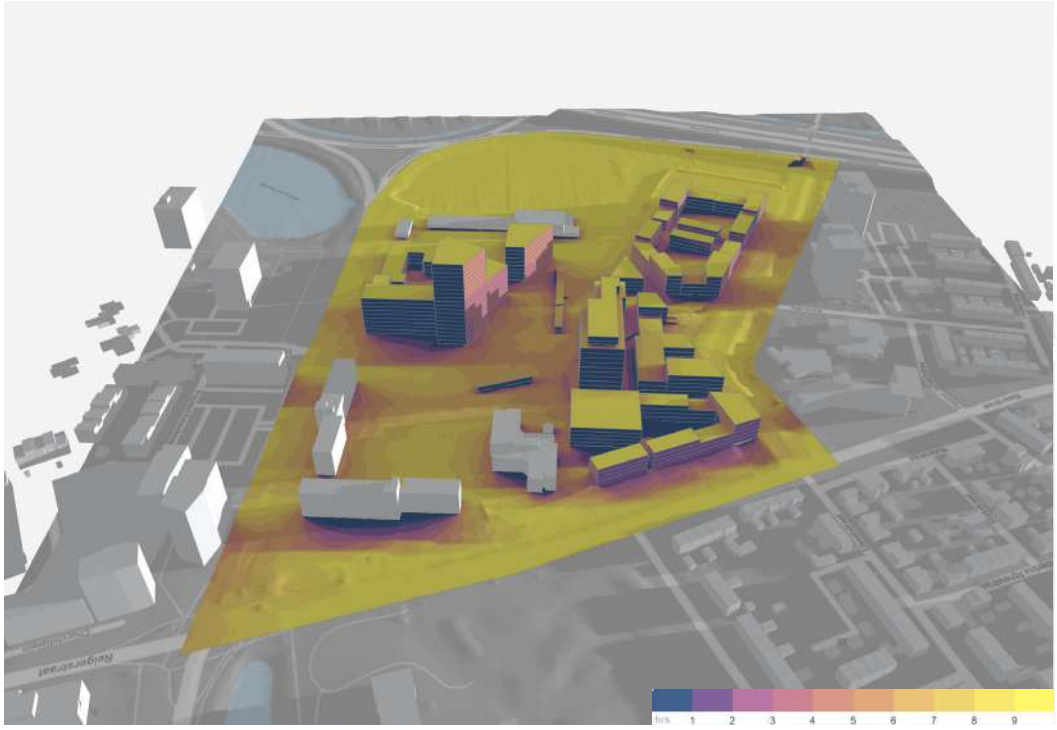

Maart 21 | 18.00 uur

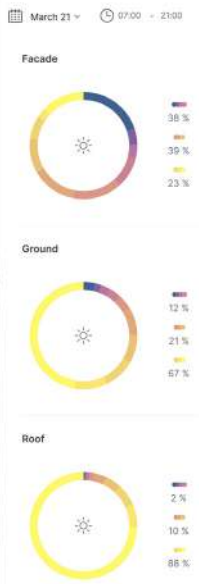

Oost

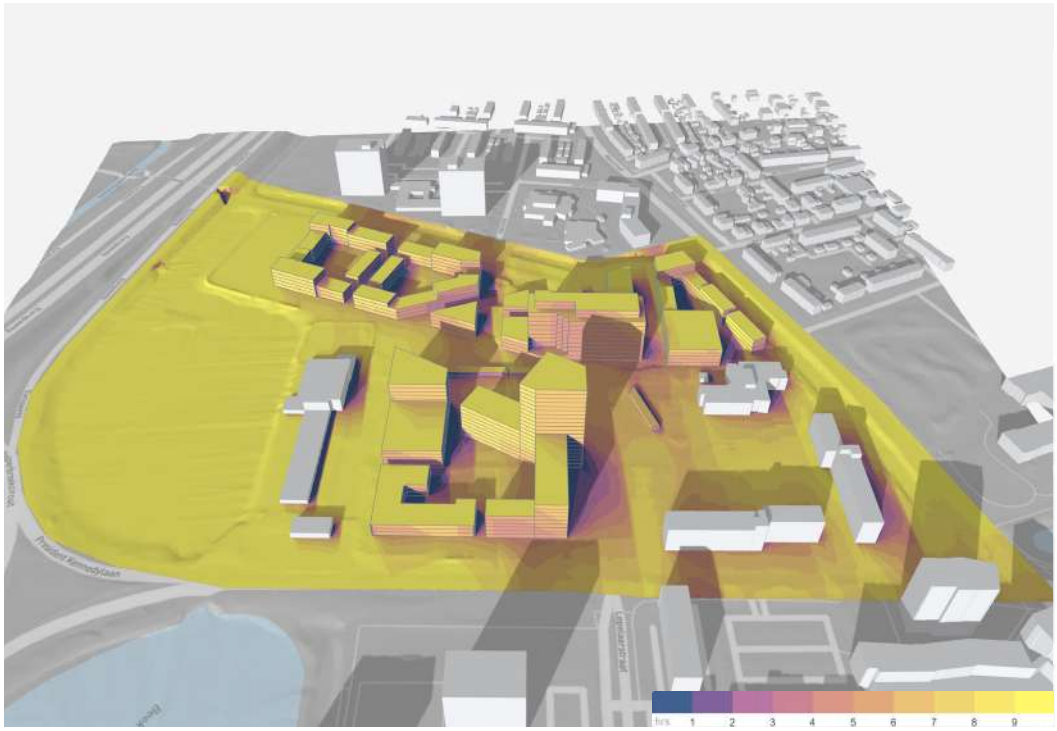

Maart 21 - 9.00 uur

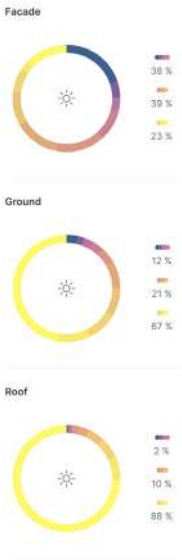

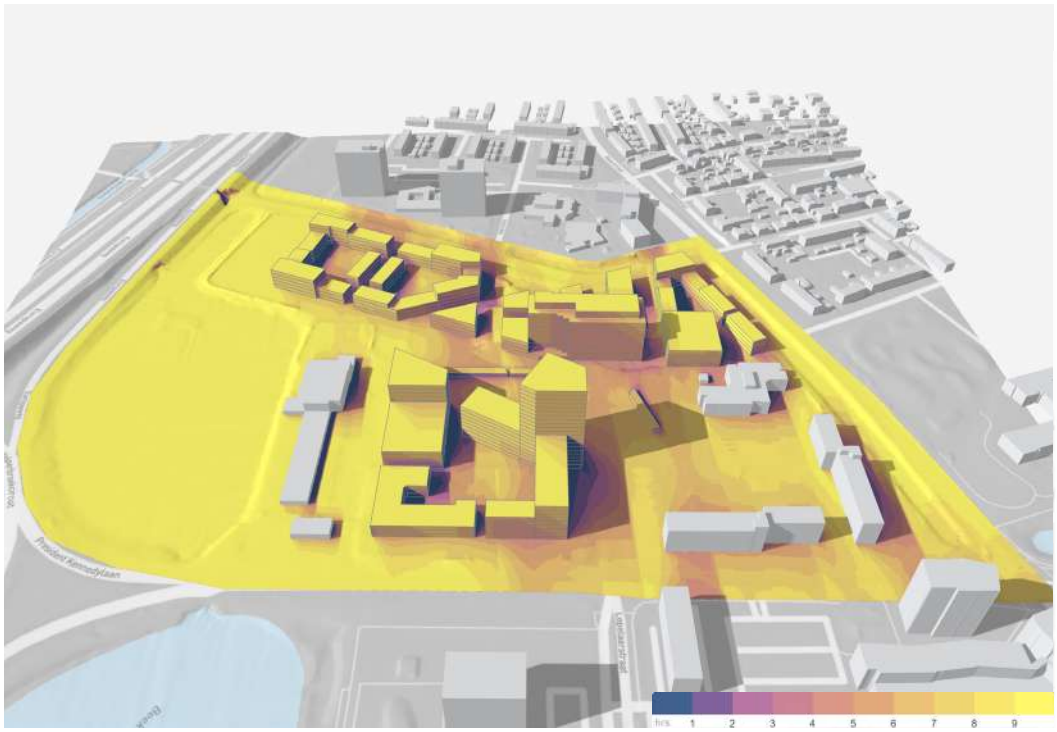

Maart 21 | 12.00 uur

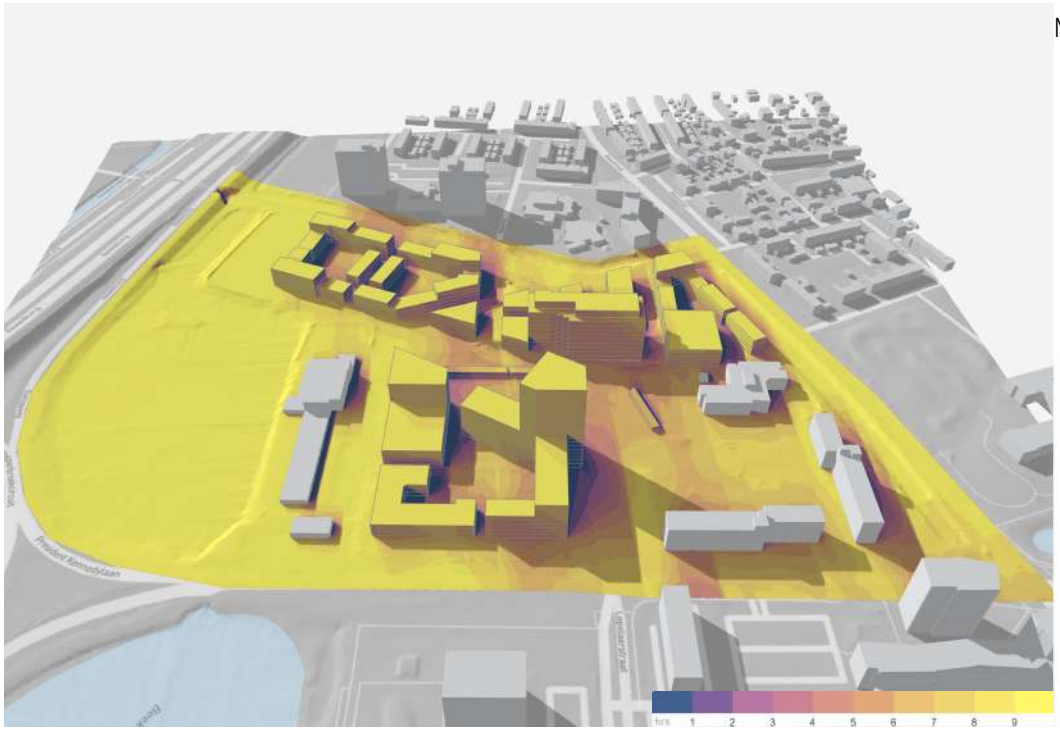

Maart 21 - 15.00 uur

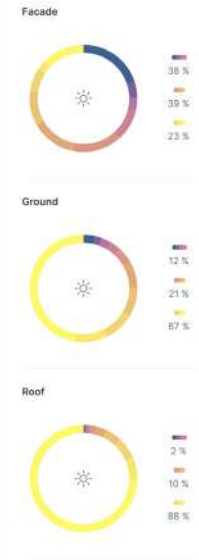

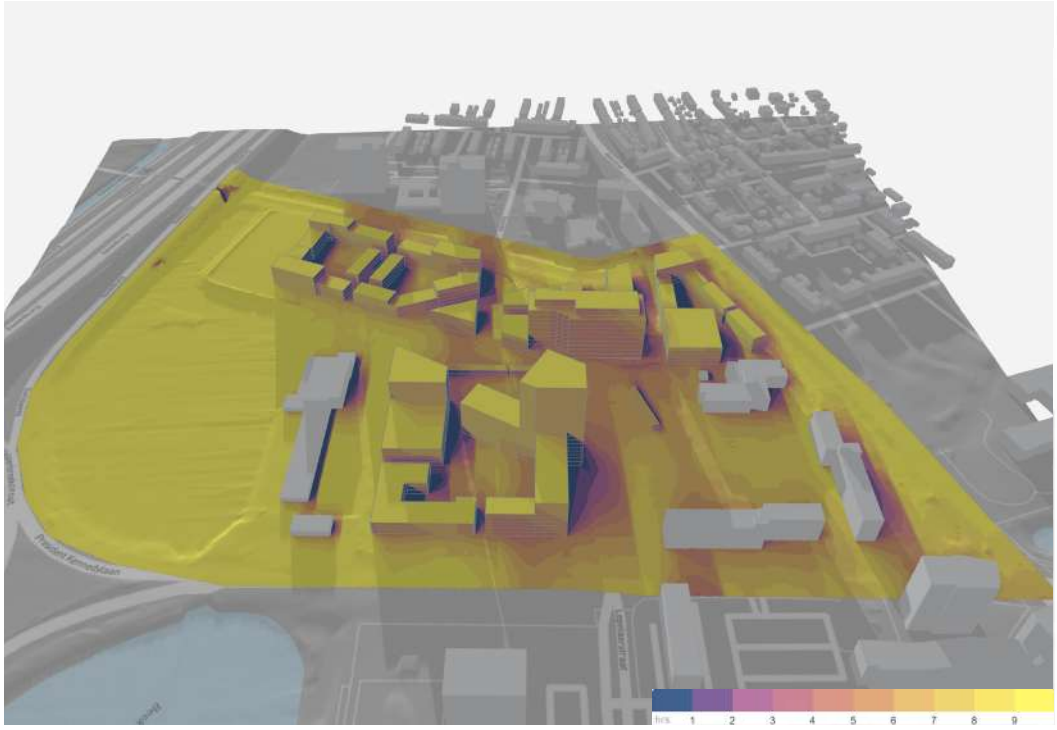

Maart 21 | 18.00 uur

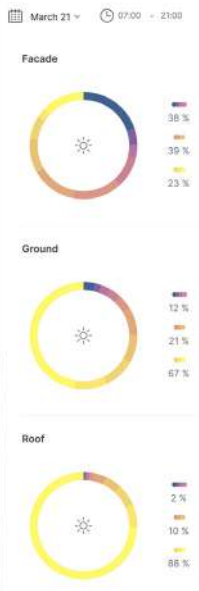

Zuid

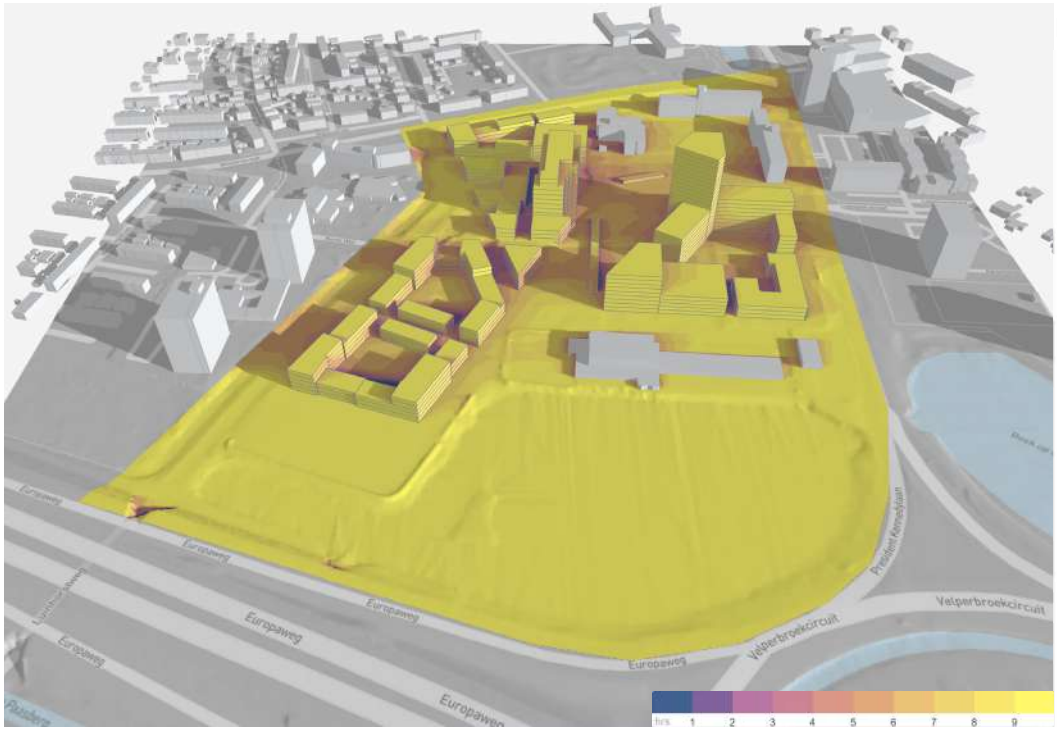

Maart 21 - 9.00 uur

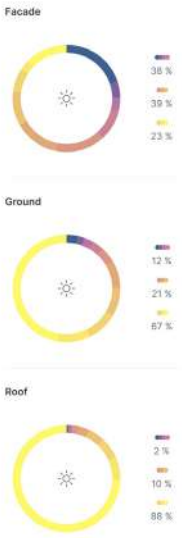

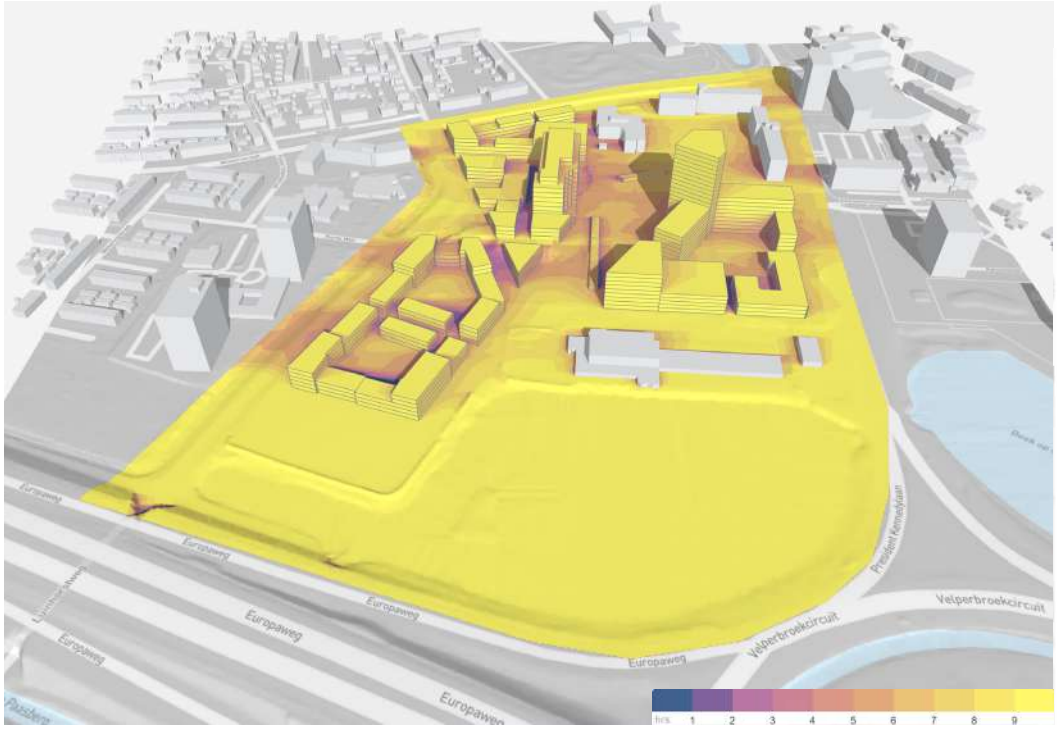

Maart 21 | 12.00 uur

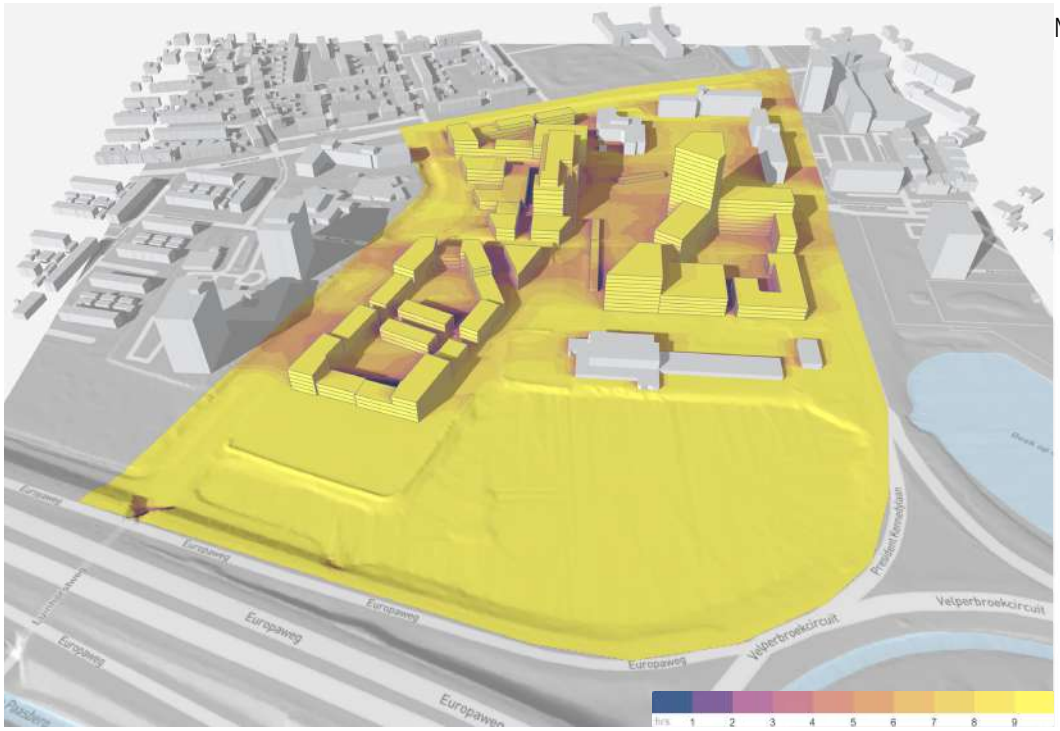

Maart 21 - 15.00 uur

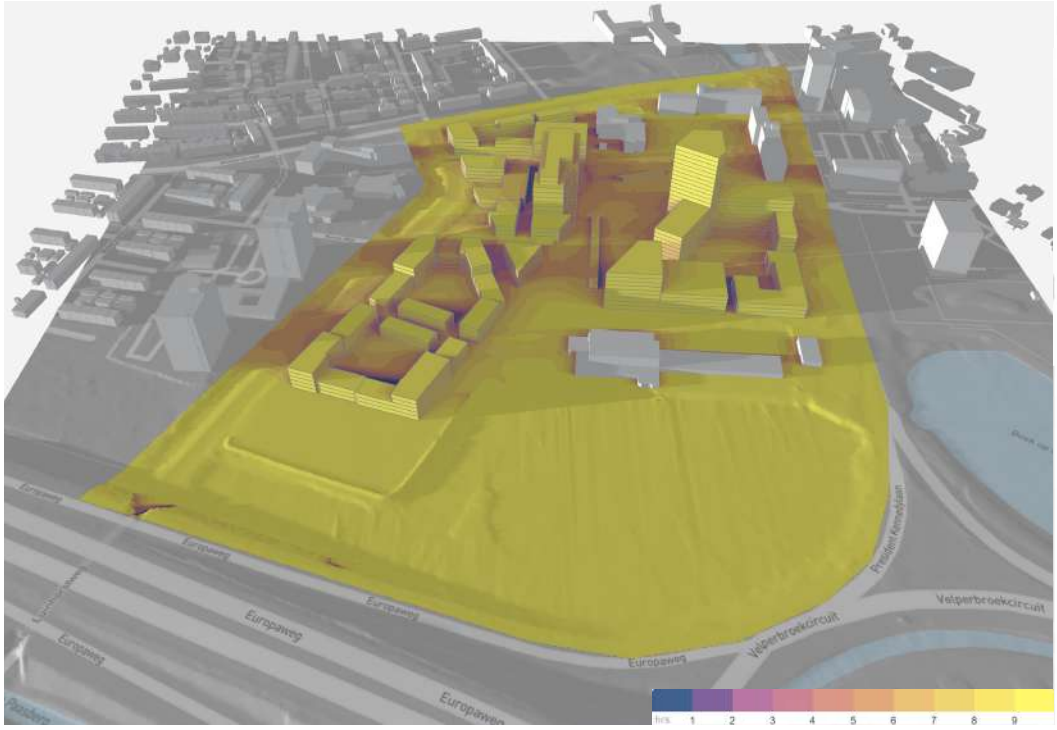

Maart 21 | 18.00 uur

West

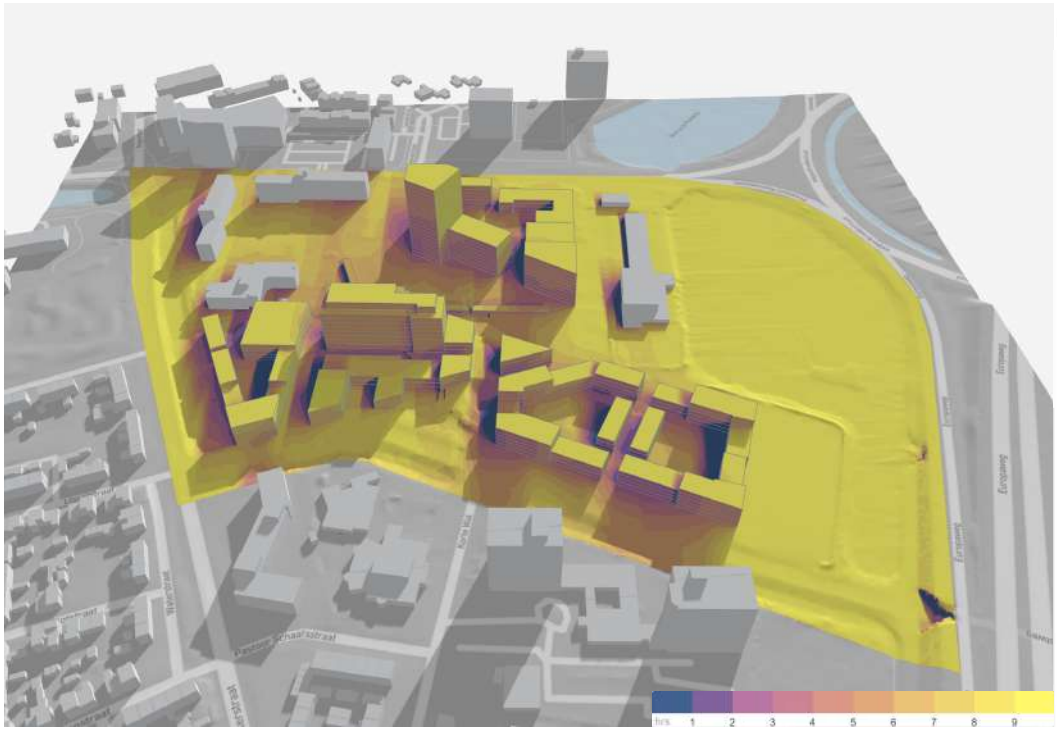

Maart 21 - 9.00 uur

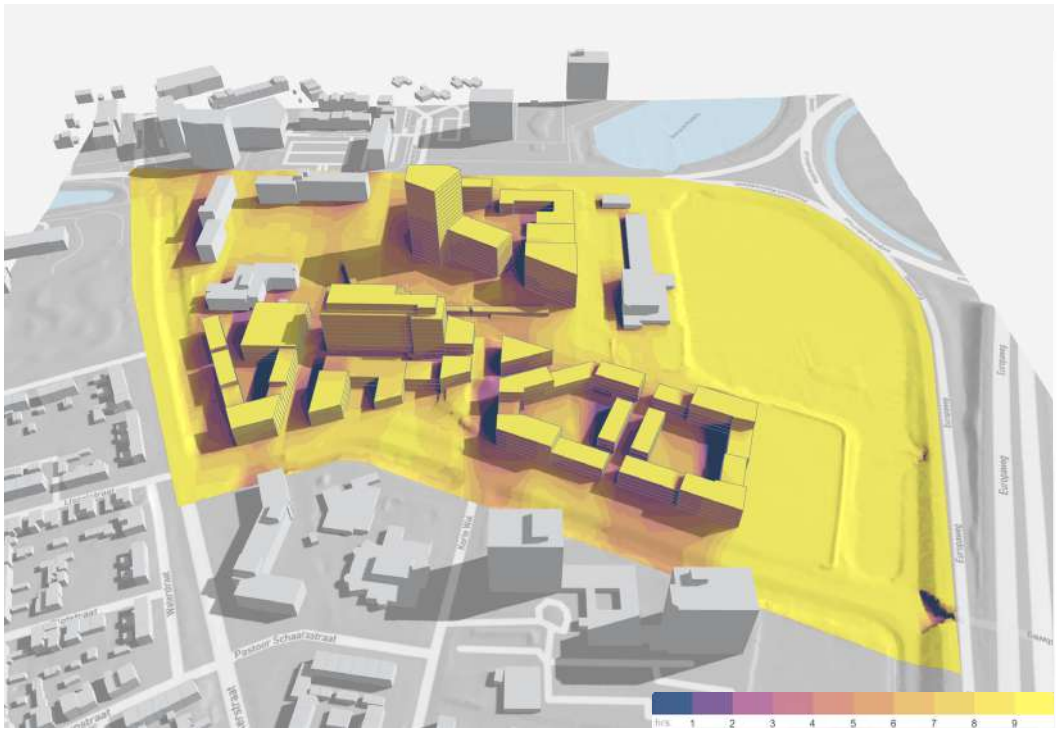

Maart 21 | 12.00 uur

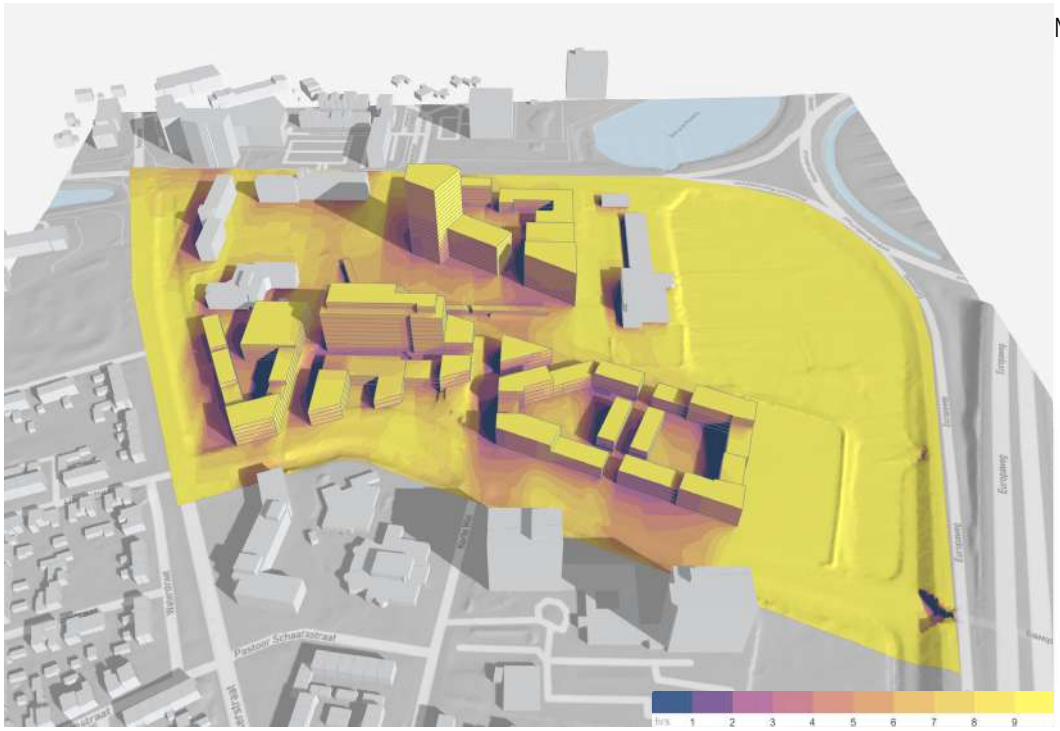

Maart 21 - 15.00 uur

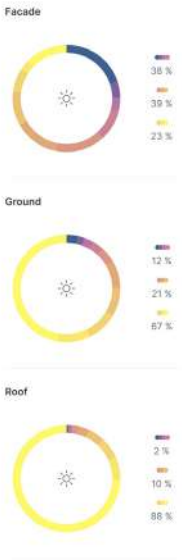

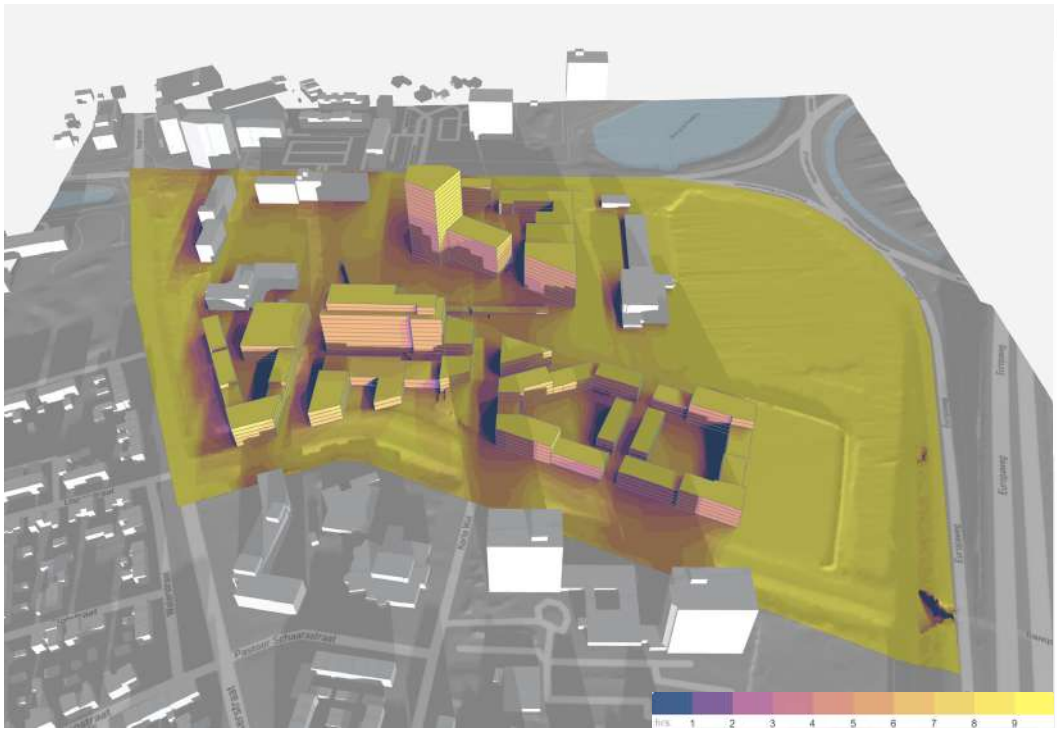

Maart 21 | 18.00 uur

21 juni

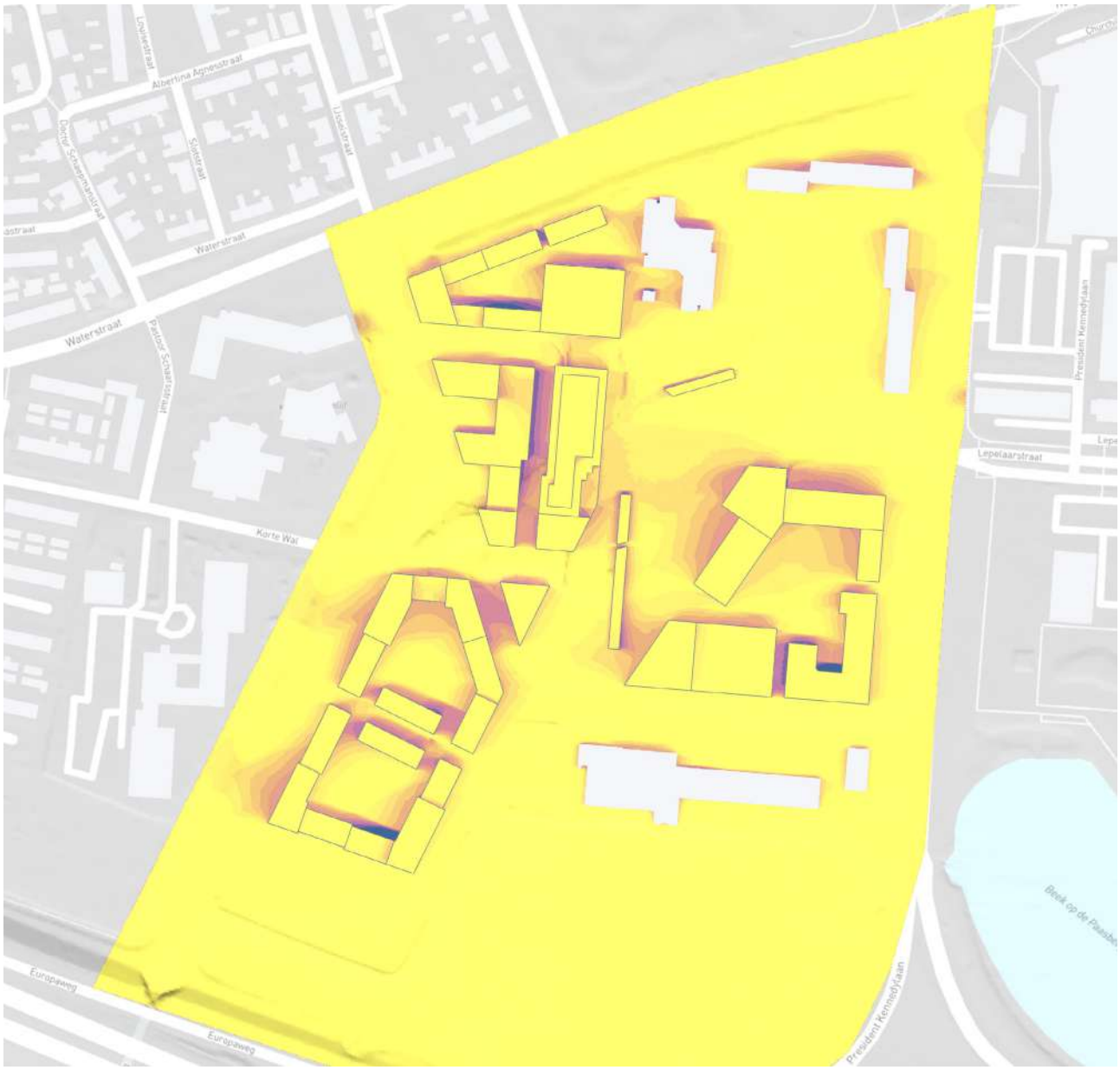

Zonscan IJssel District | 05:00 - 22:00h | 21 juni

9.00 uur

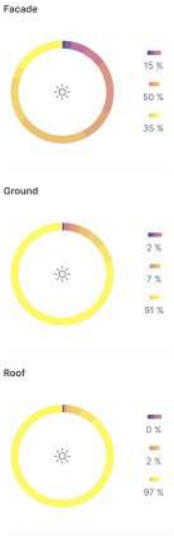

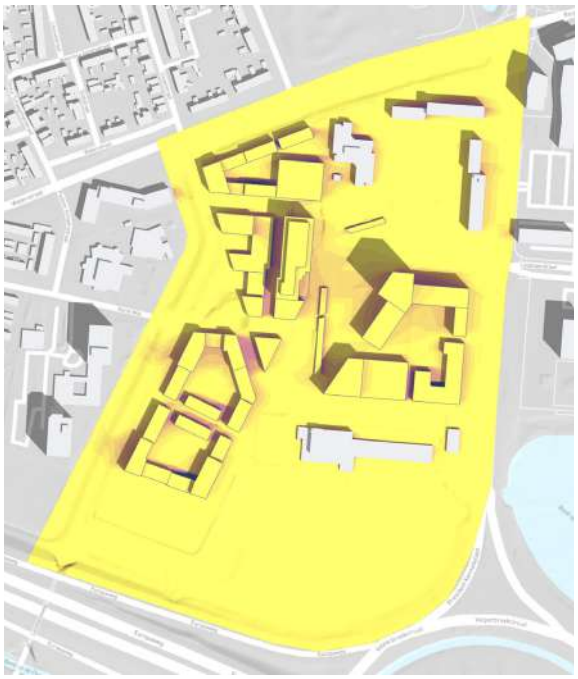

12.00 uur

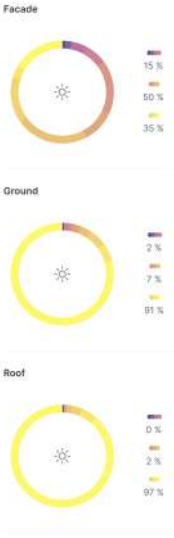

15.00 uur

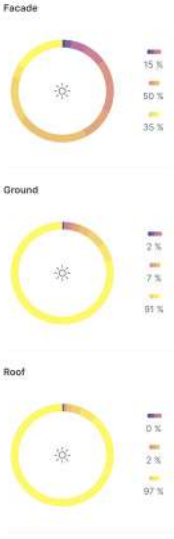

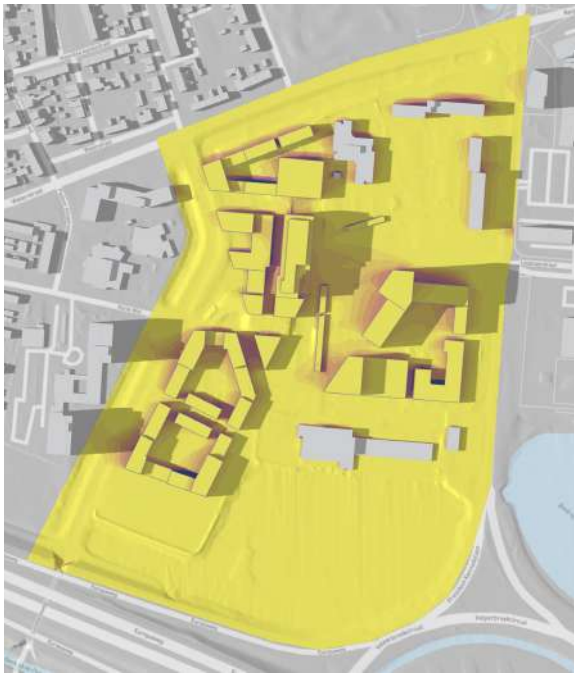

18.00 uur

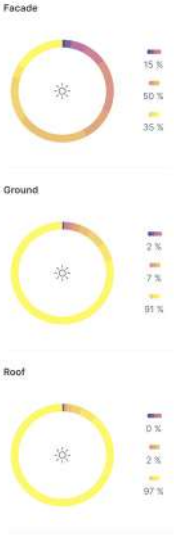

Noord

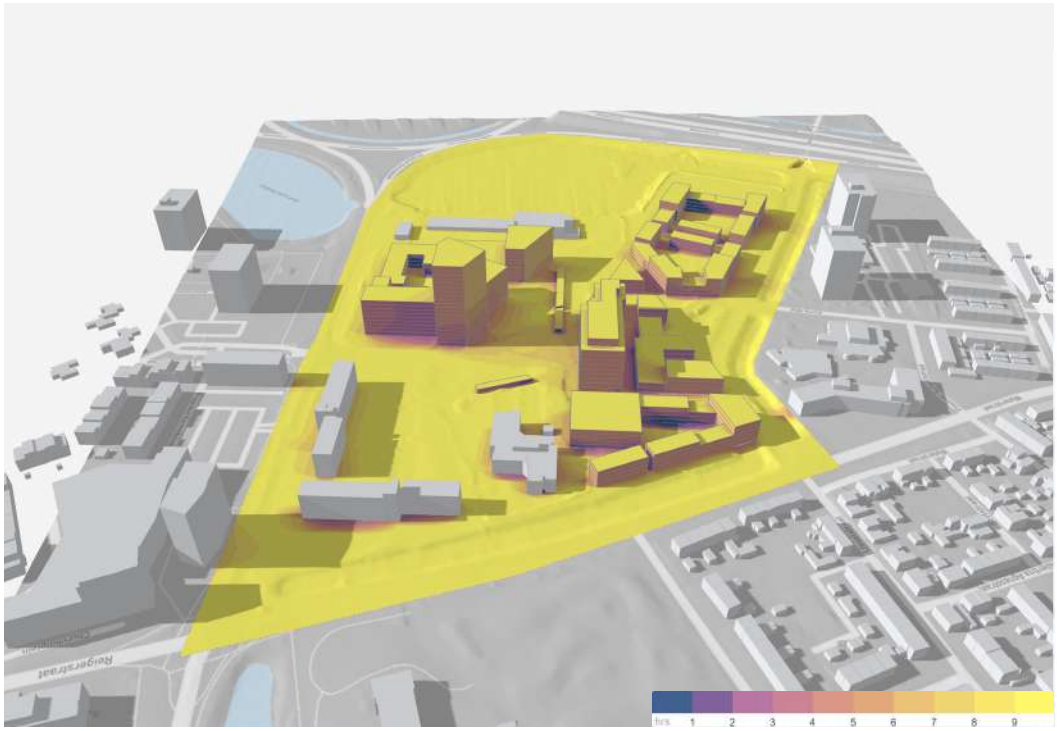

Juni 21 - 9.00 uur

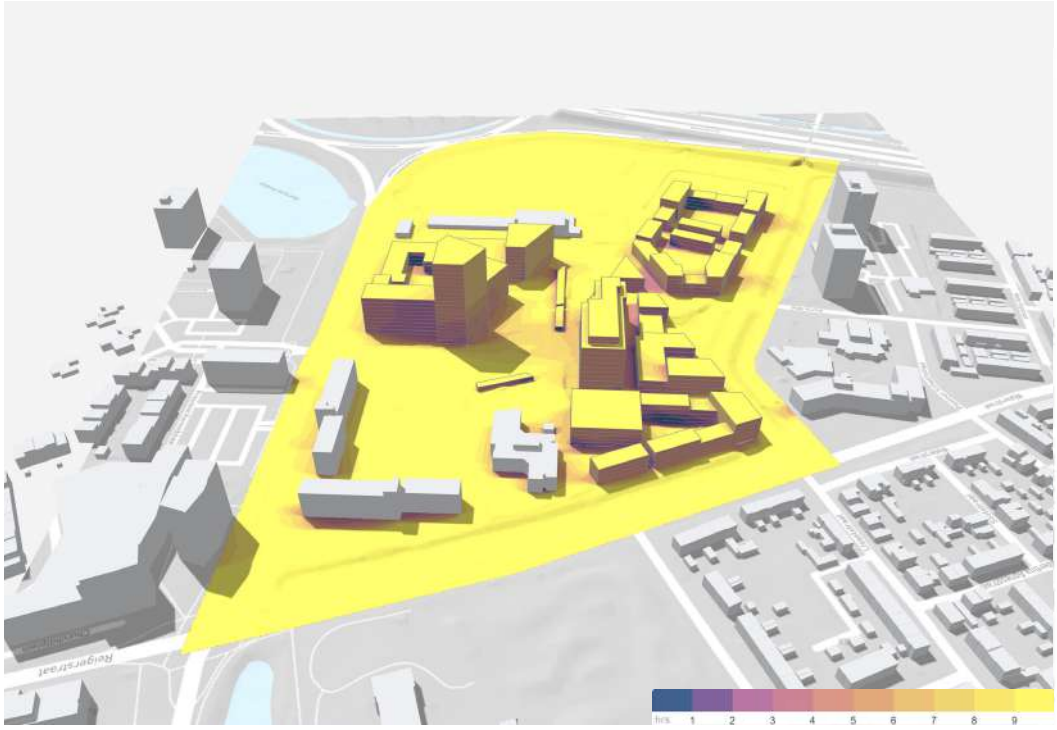

Juni 21 | 12.00 uur

Juni 21 - 15.00 uur

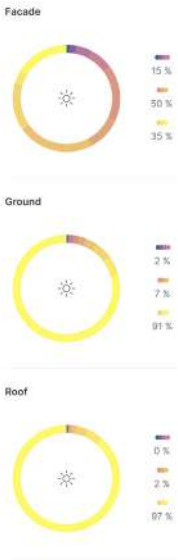

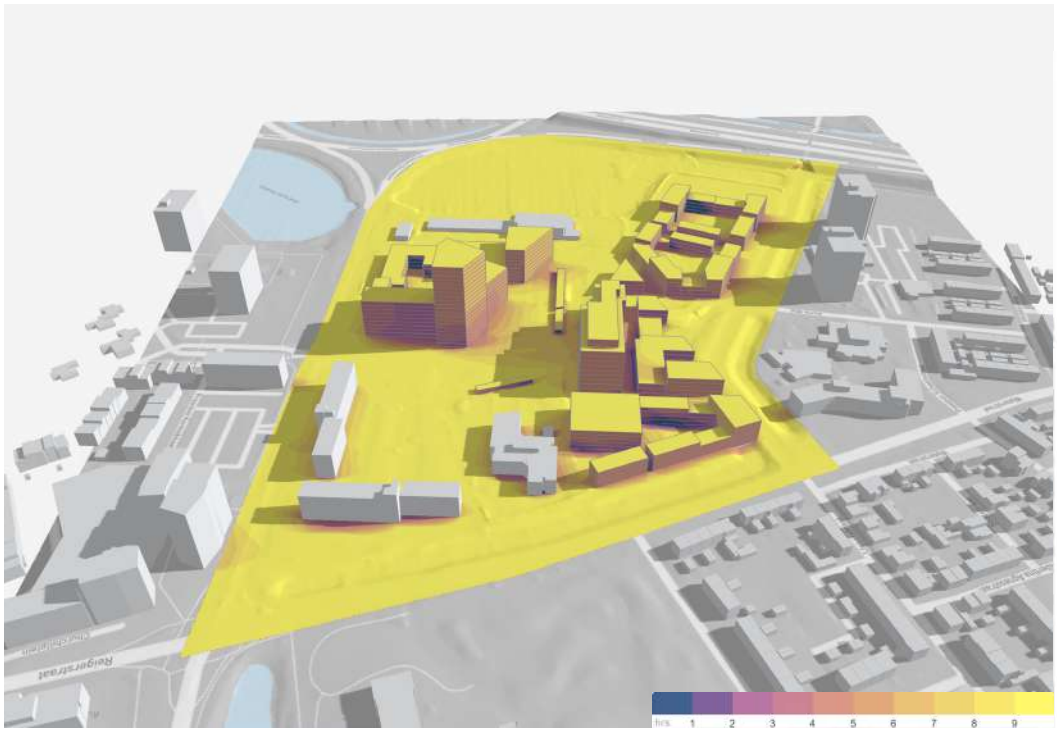

Juni 21 | 18.00 uur

Oost

Juni 21 | 9.00 uur

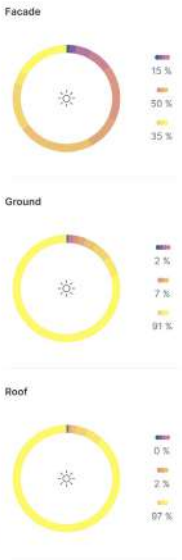

Juni 21 | 12.00 uur

Juni 21 | 15.00 uur

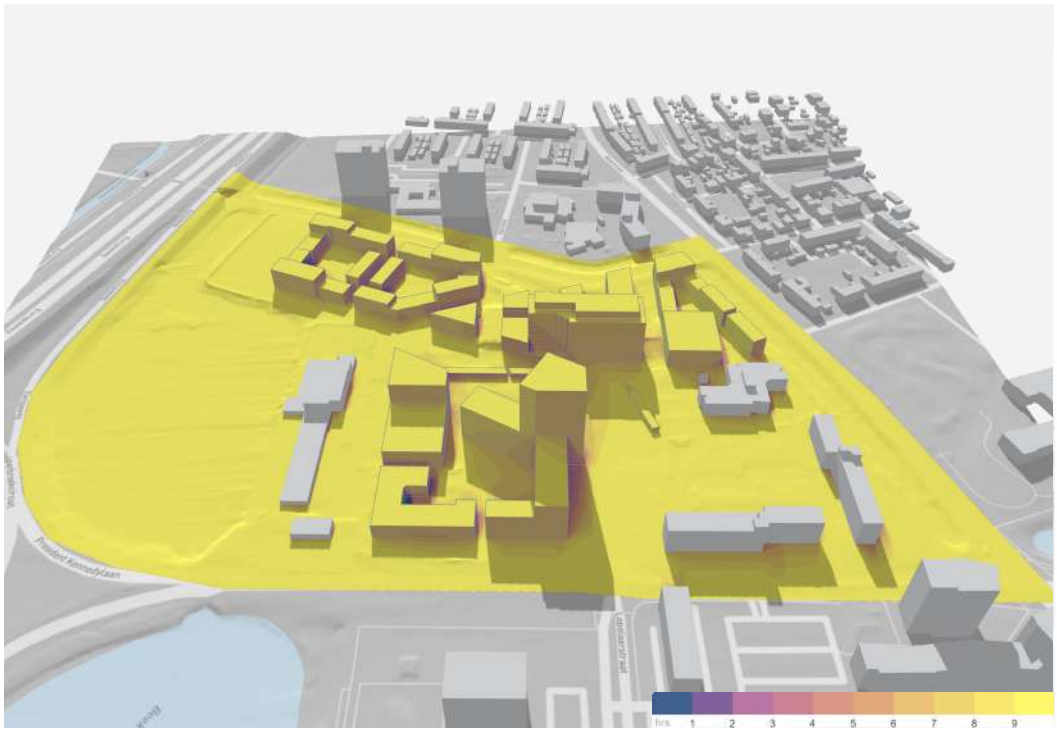

Juni 21 | 18.00 uur

Zuid

Juni 21 - 9.00 uur

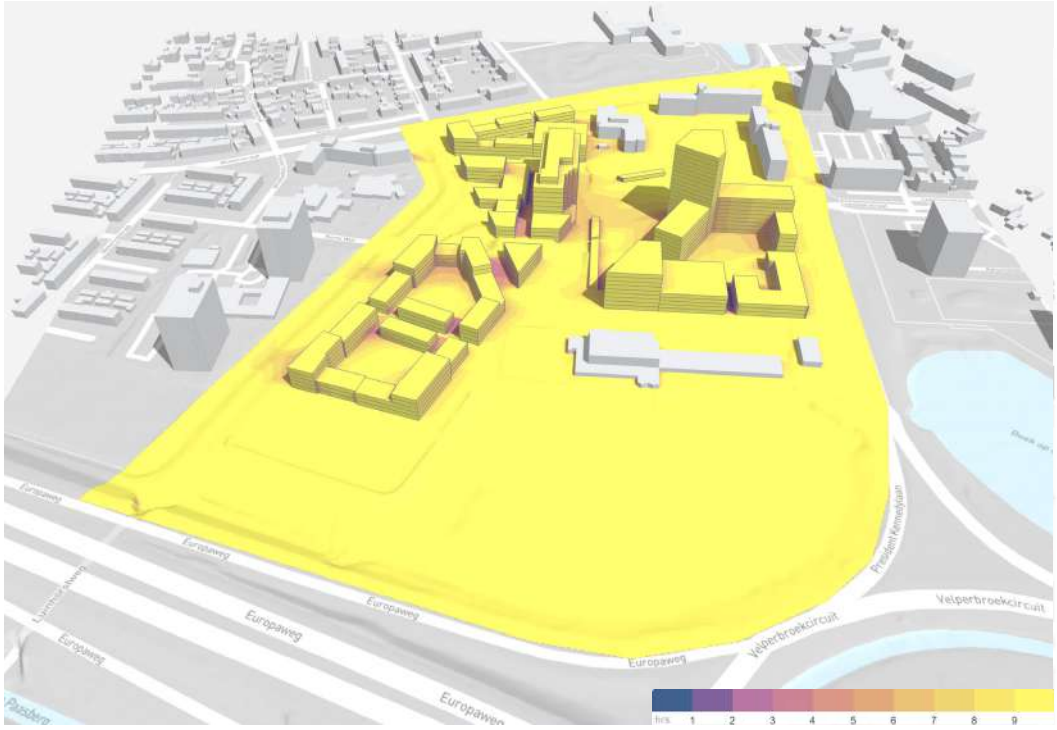

Juni 21 | 12.00 uur

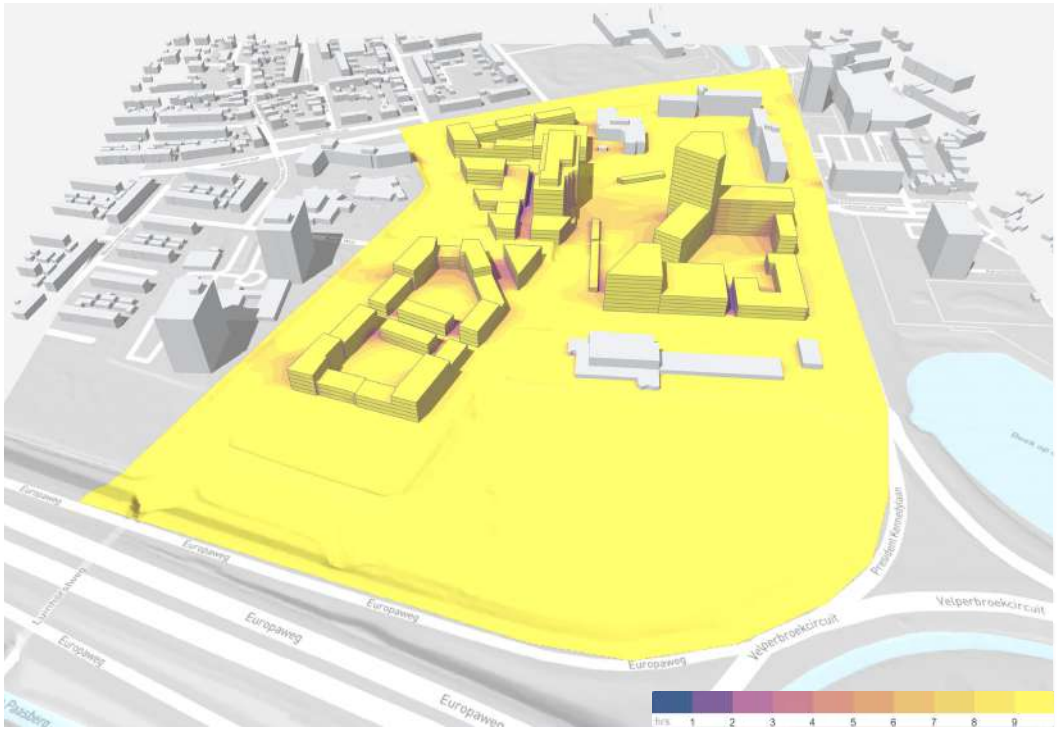

Juni 21 - 15.00 uur

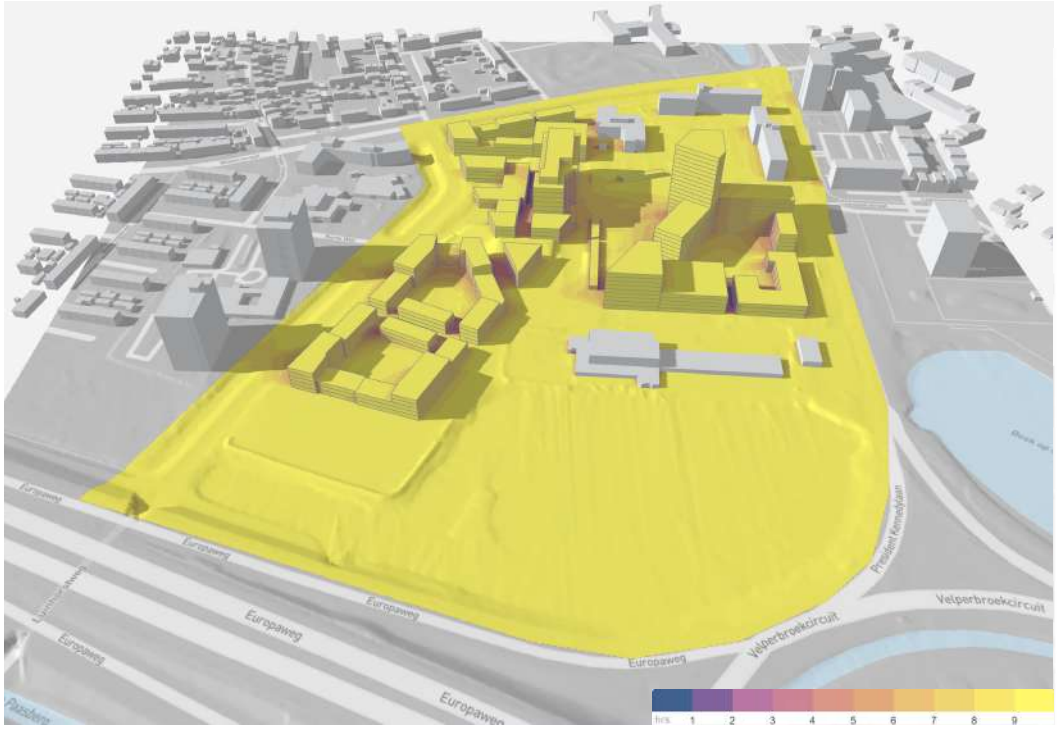

Juni 21 | 18.00 uur

West

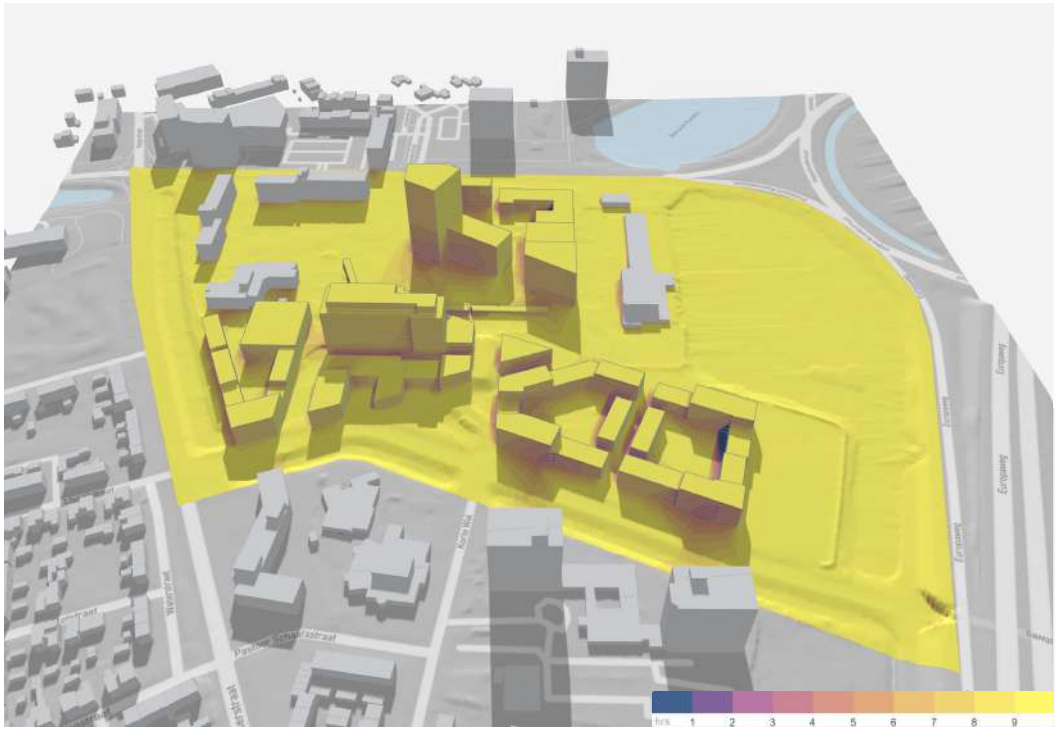

Juni 21 | 9.00 uur

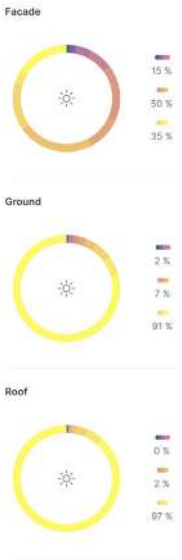

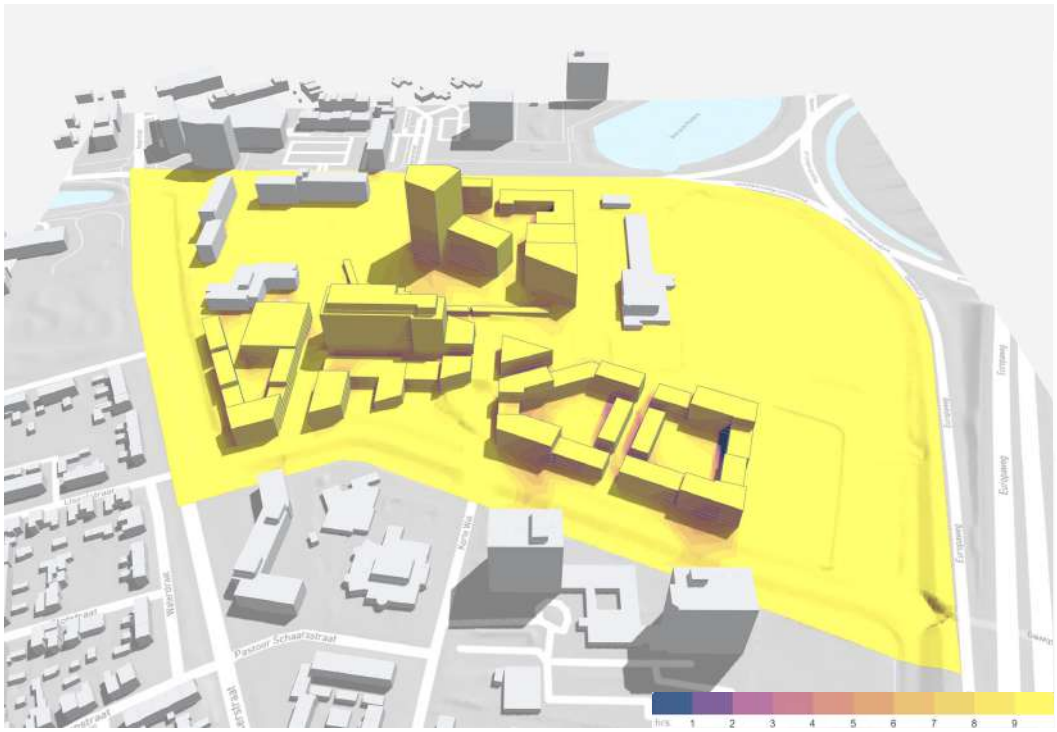

Juni 21 | 12.00 uur

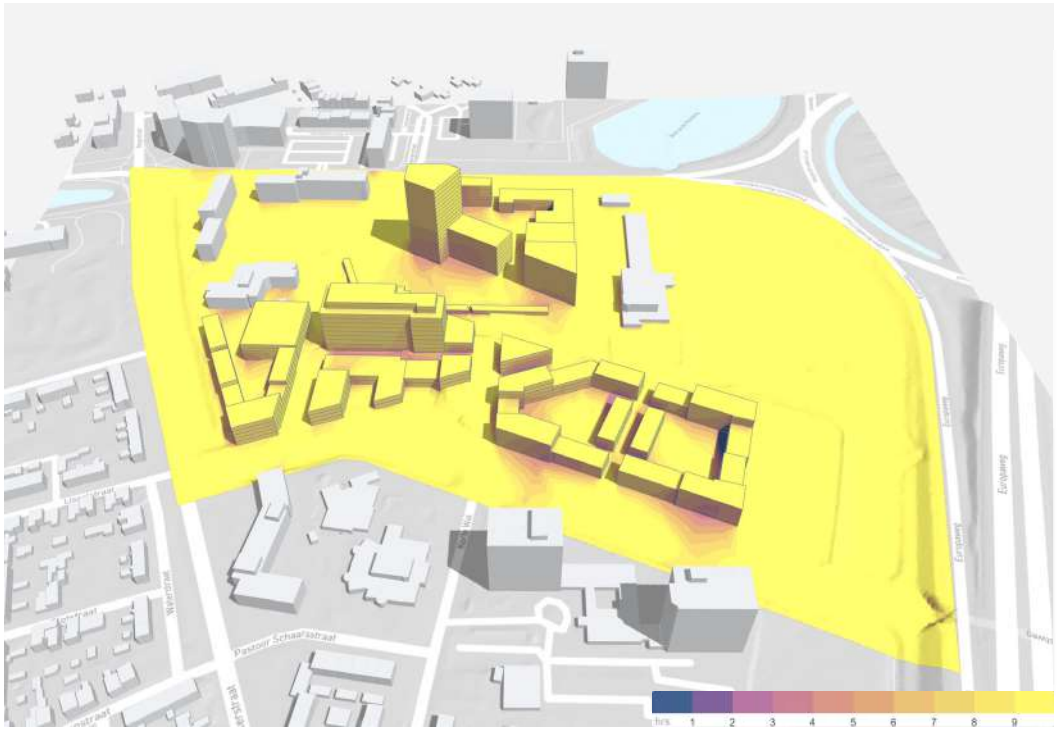

Juni 21 | 15.00 uur

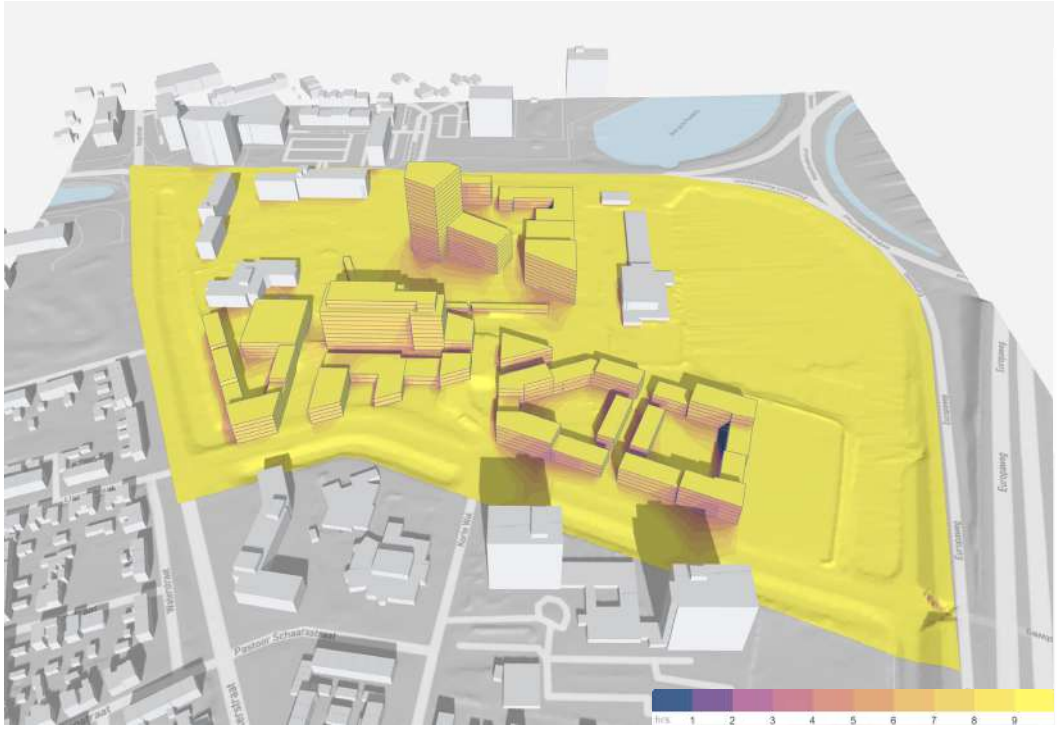

Juni 21 | 18.00 uur

21 september

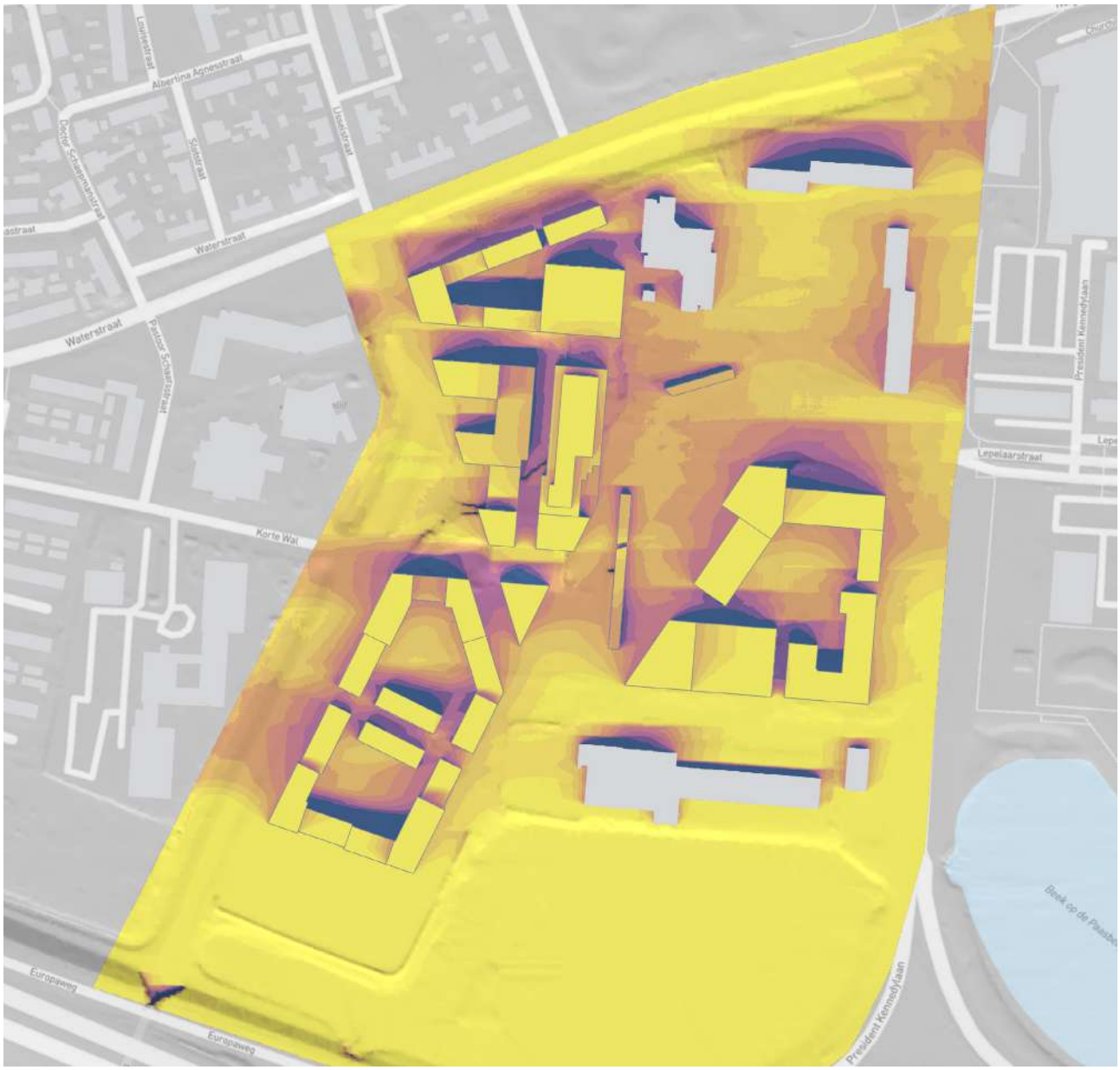

Zonscan IJssel District | 05:00 - 22:00h | 21 september

9.00 uur

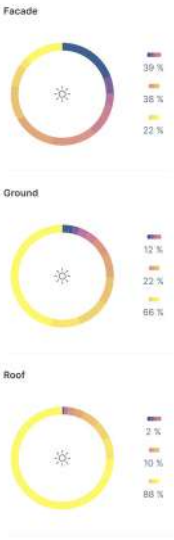

12.00 uur

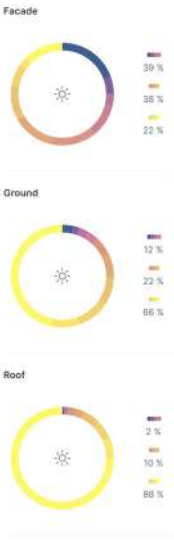

15.00 uur

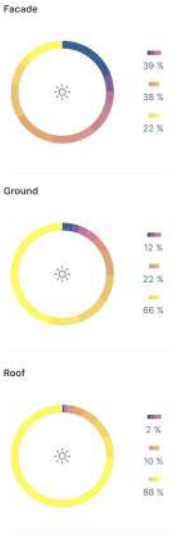

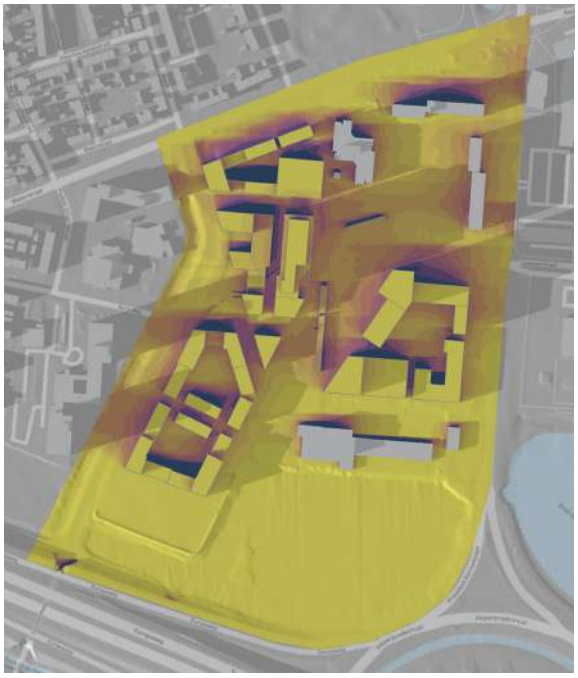

18.00 uur

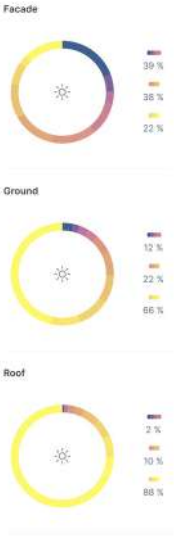

Noord

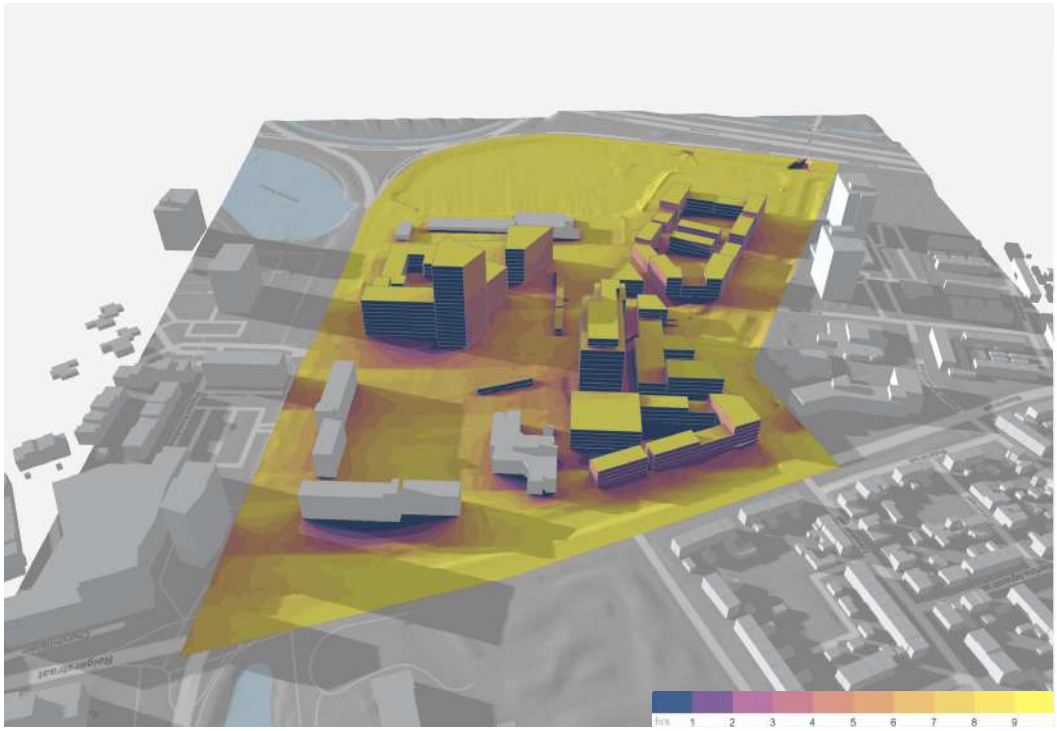

Sept. 23 | 9.00 uur

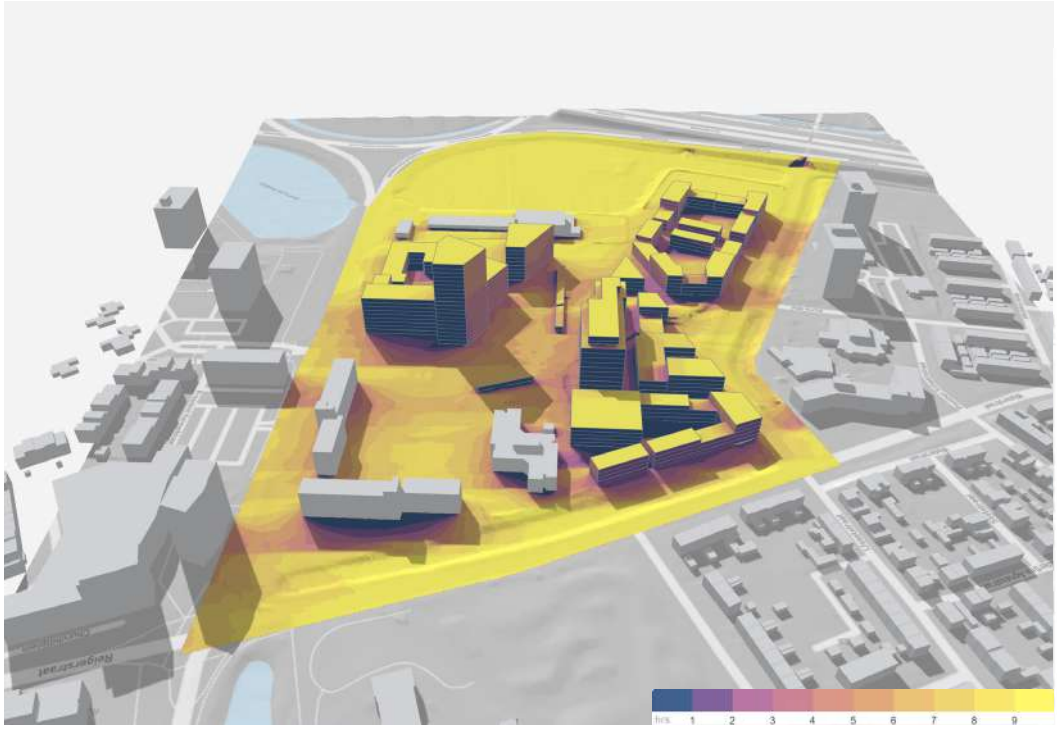

Sept. 23 | 12.00 uur

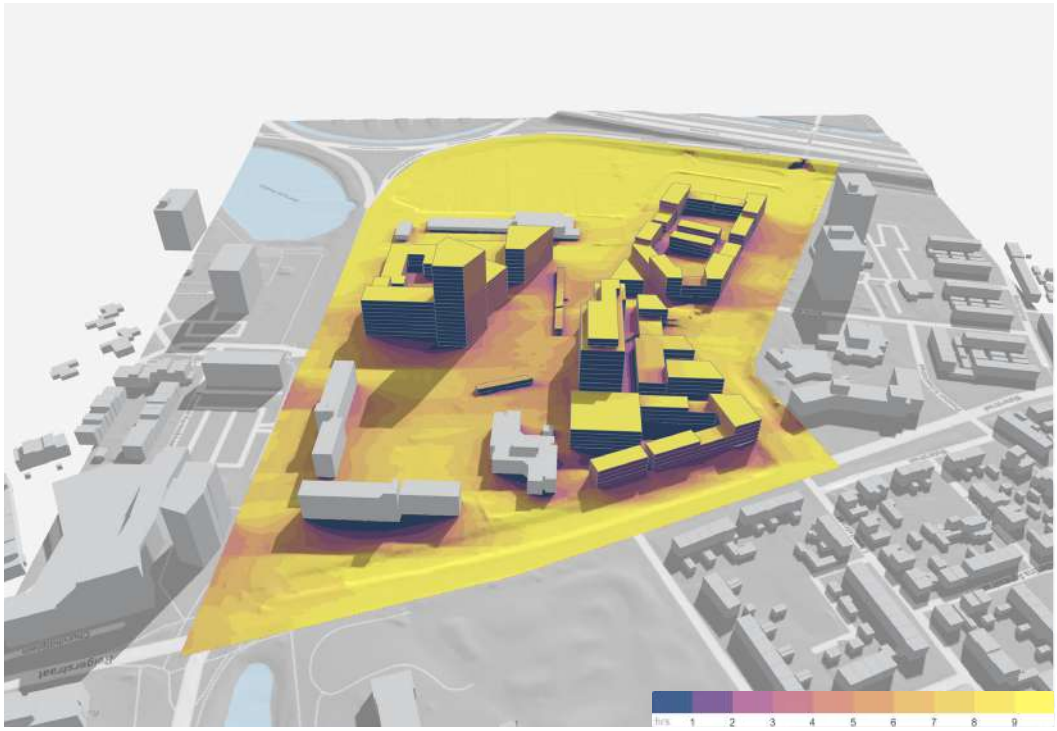

Sept. 23 | 15.00 uur

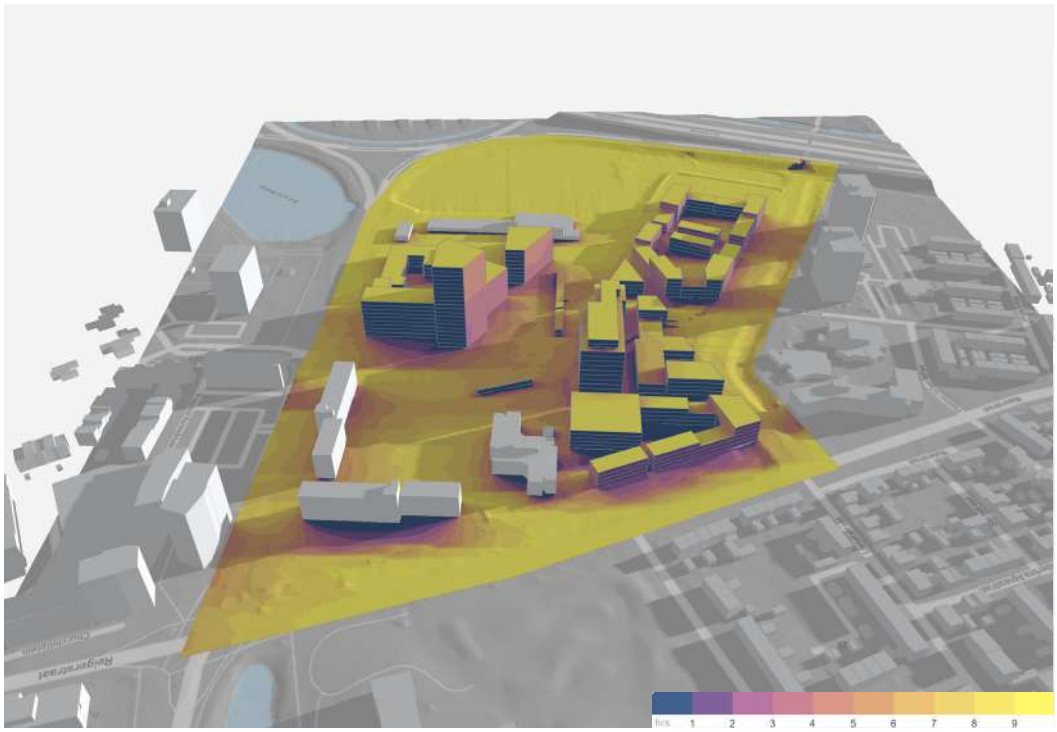

Sept. 23 | 18.00 uur

Oost

Sept. 23 | 9.00 uur

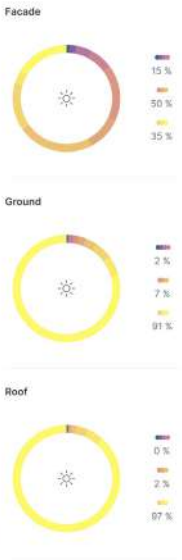

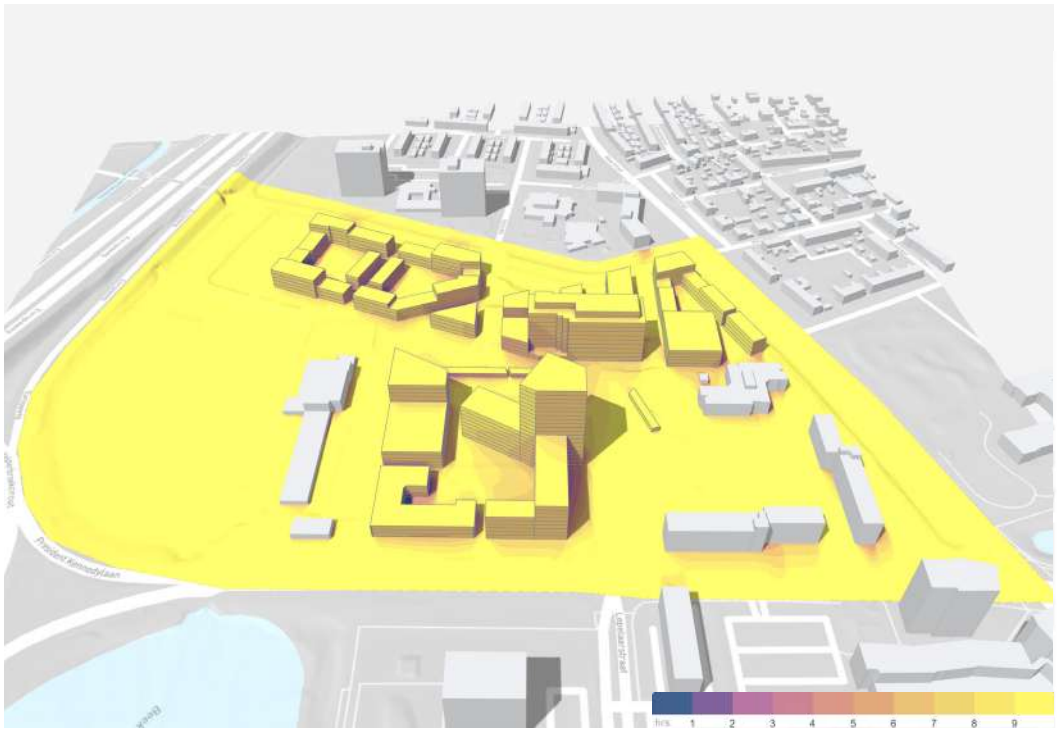

Sept. 23 | 12.00 uur

Sept. 23 | 15.00 uur

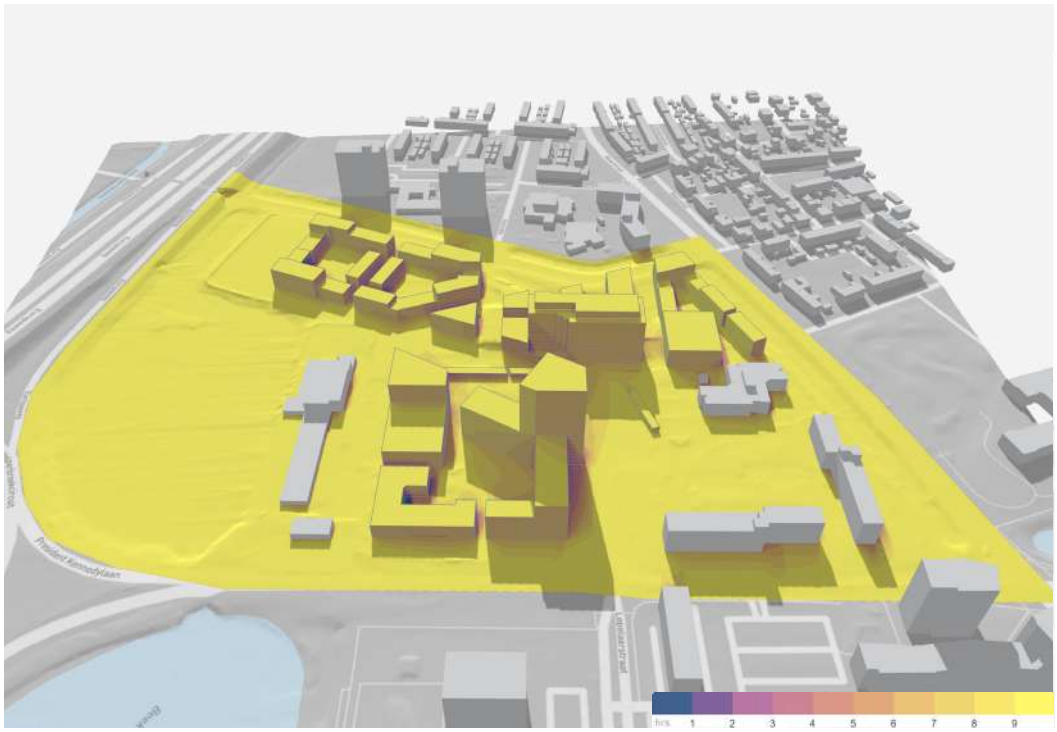

Sept. 23 | 18.00 uur

Zuid

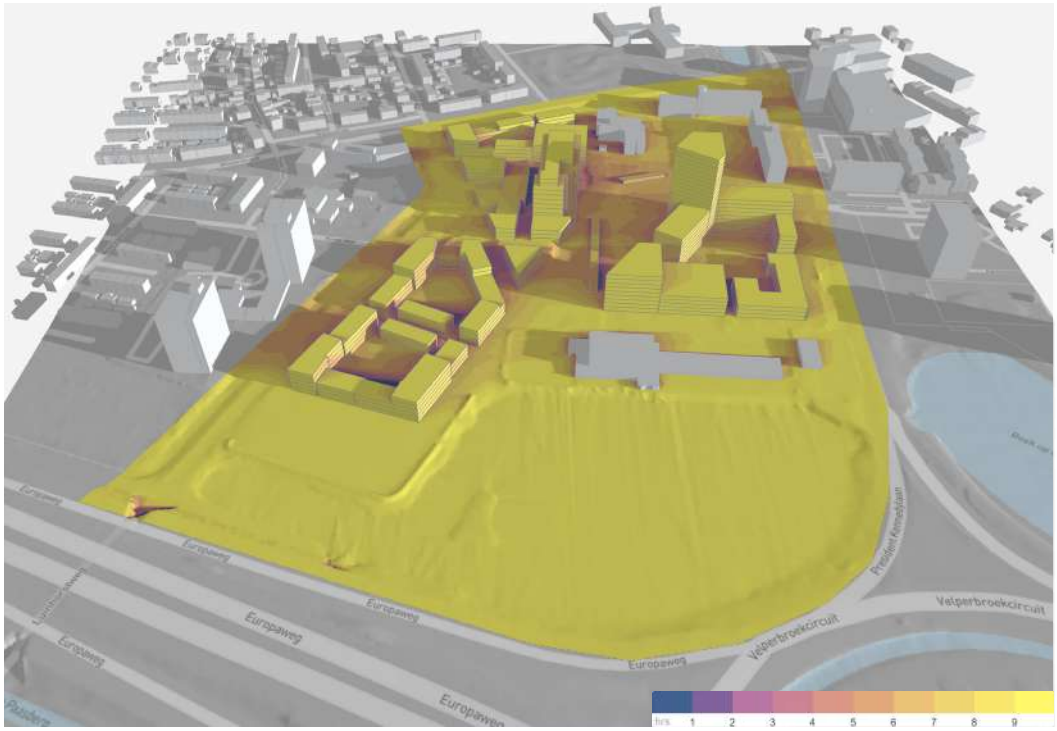

Sept. 23 | 9.00 uur

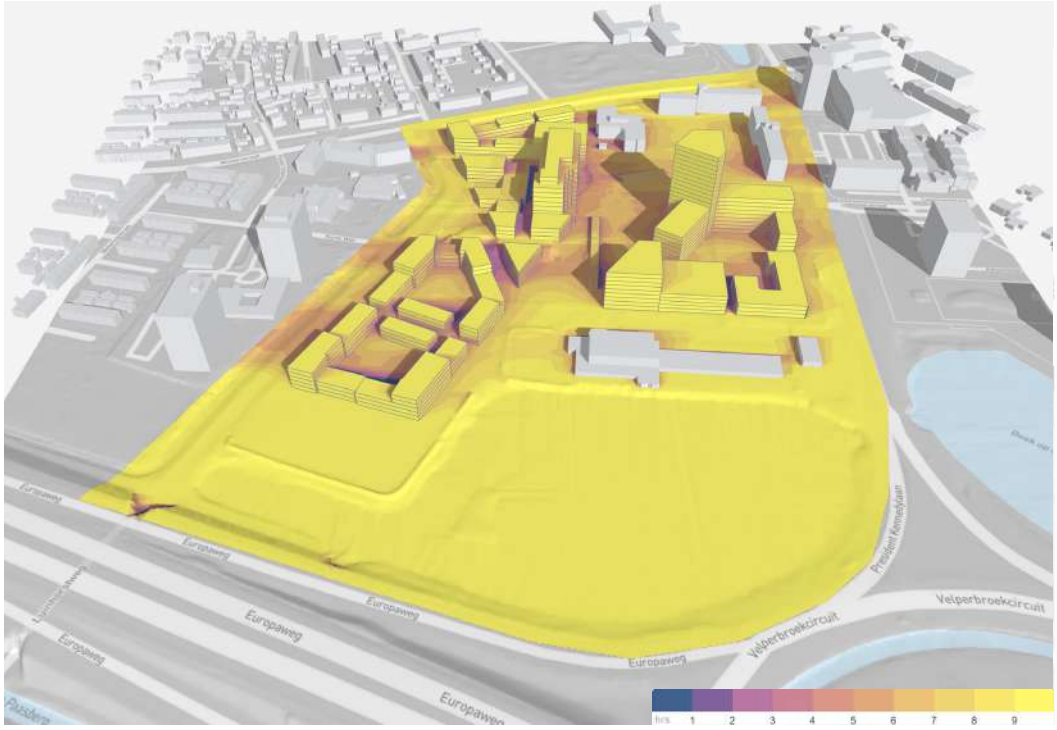

Sept. 23 | 12.00 uur

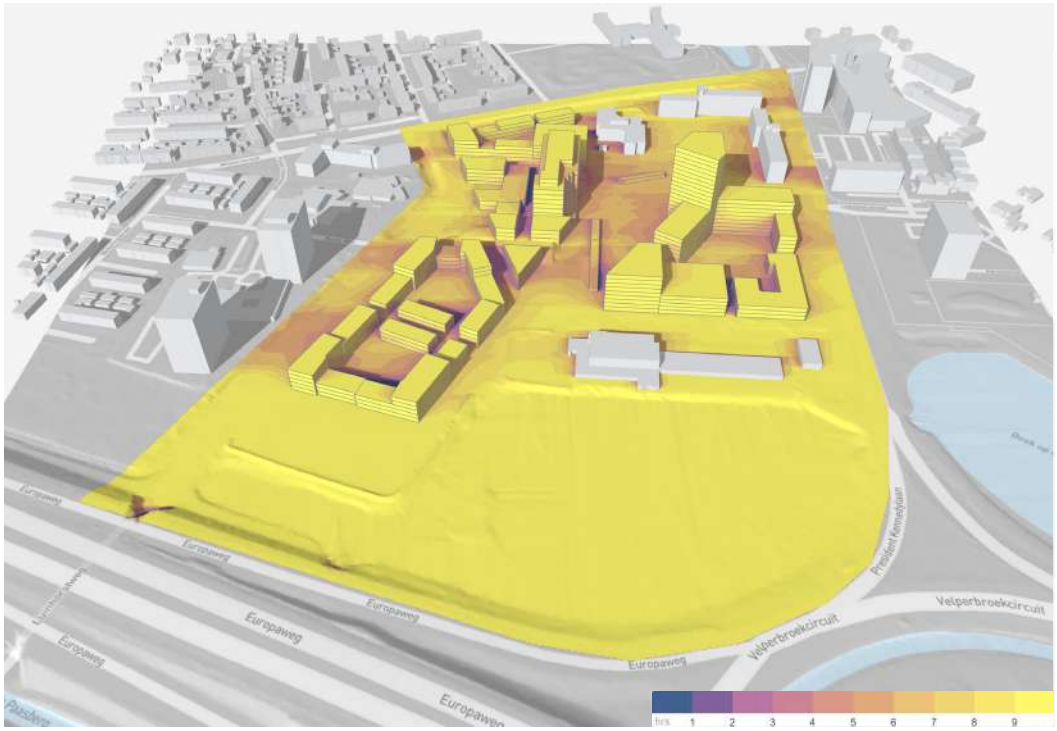

Sept. 23 | 15.00 uur

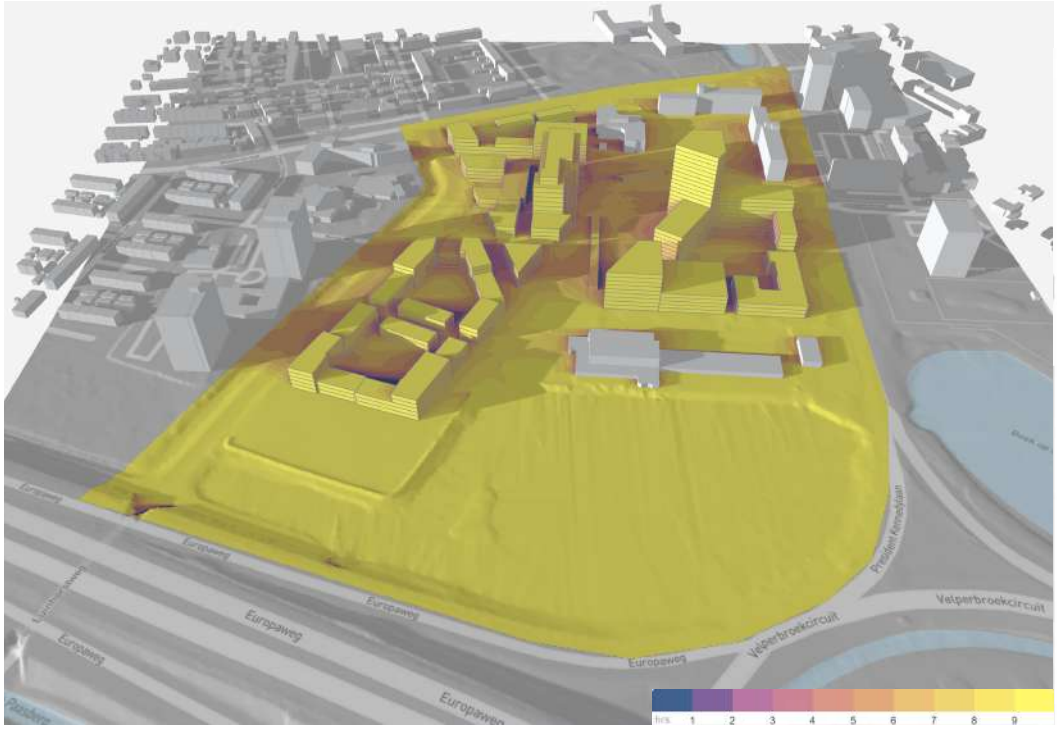

Sept. 23 | 18.00 uur

West

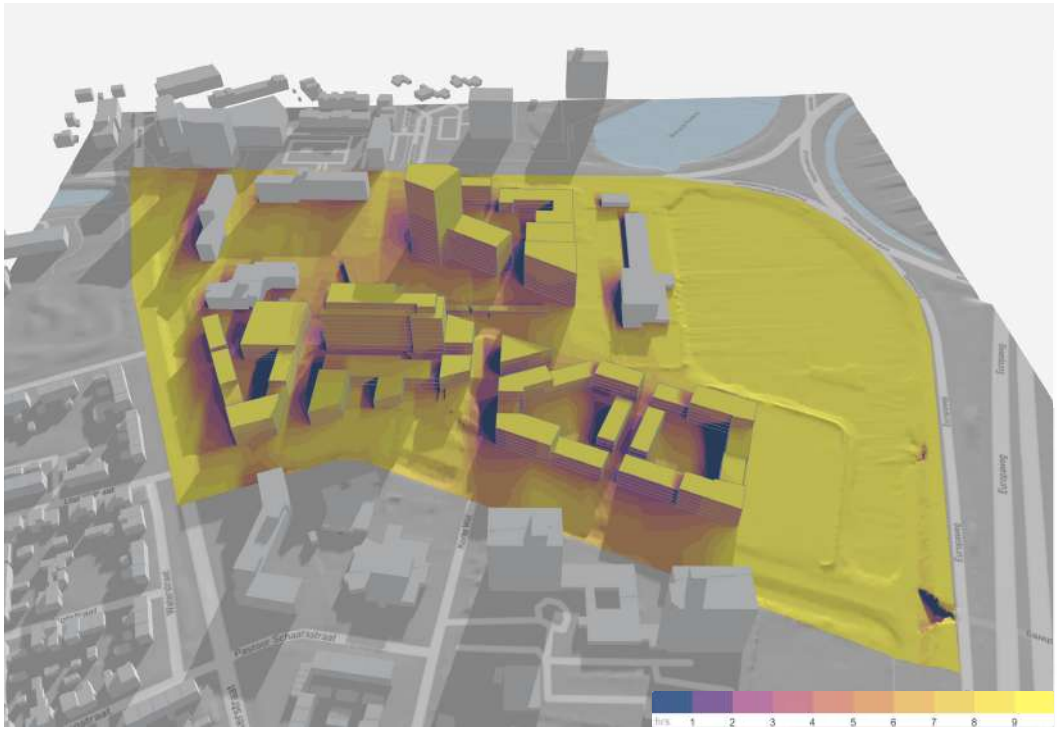

Sept. 23 | 9.00 uur

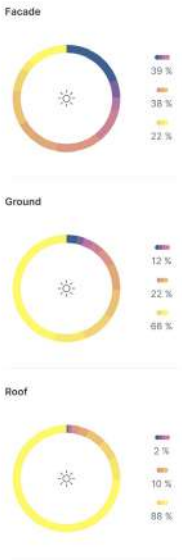

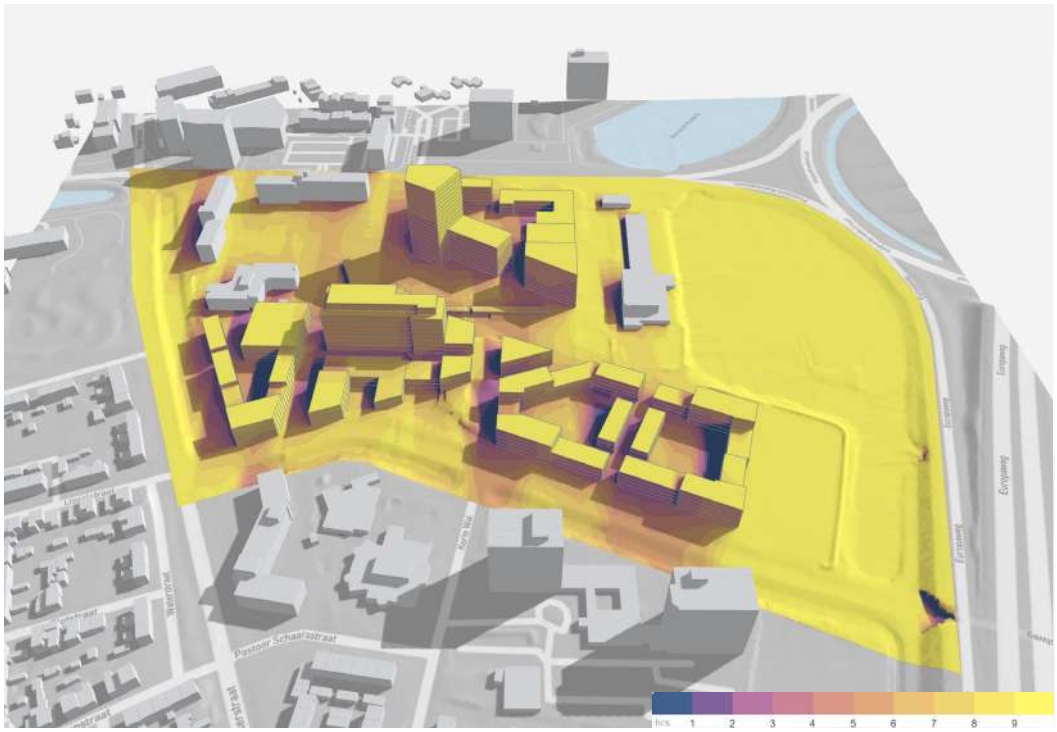

Sept. 23 | 12.00 uur

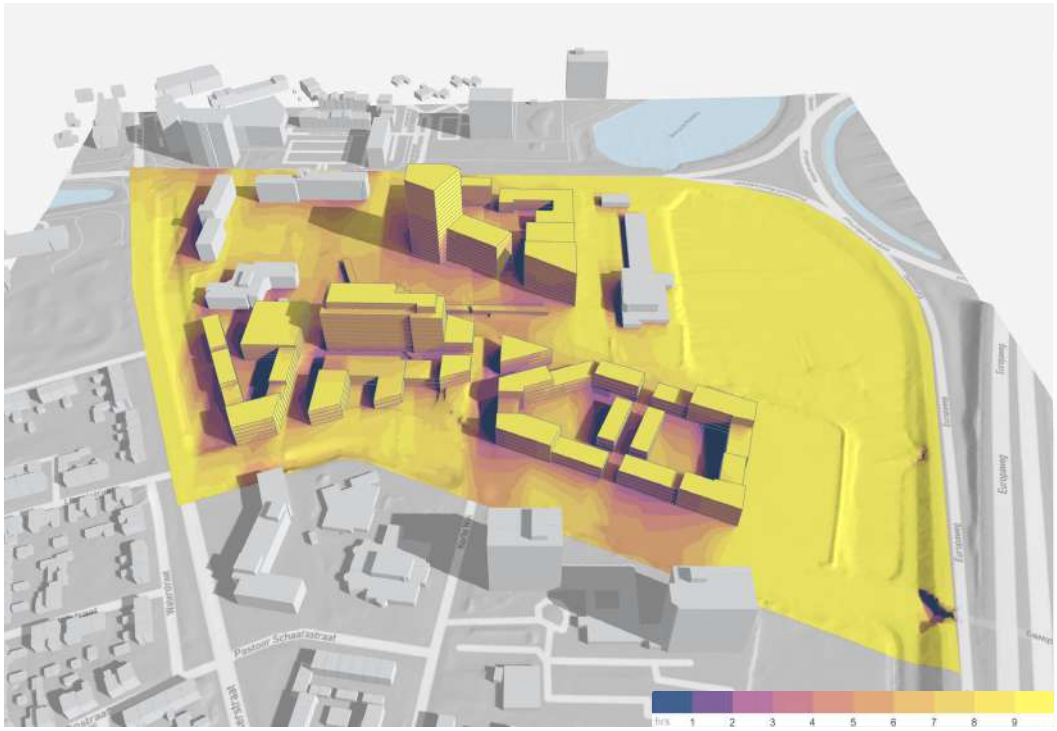

Sept. 23 | 15.00 uur

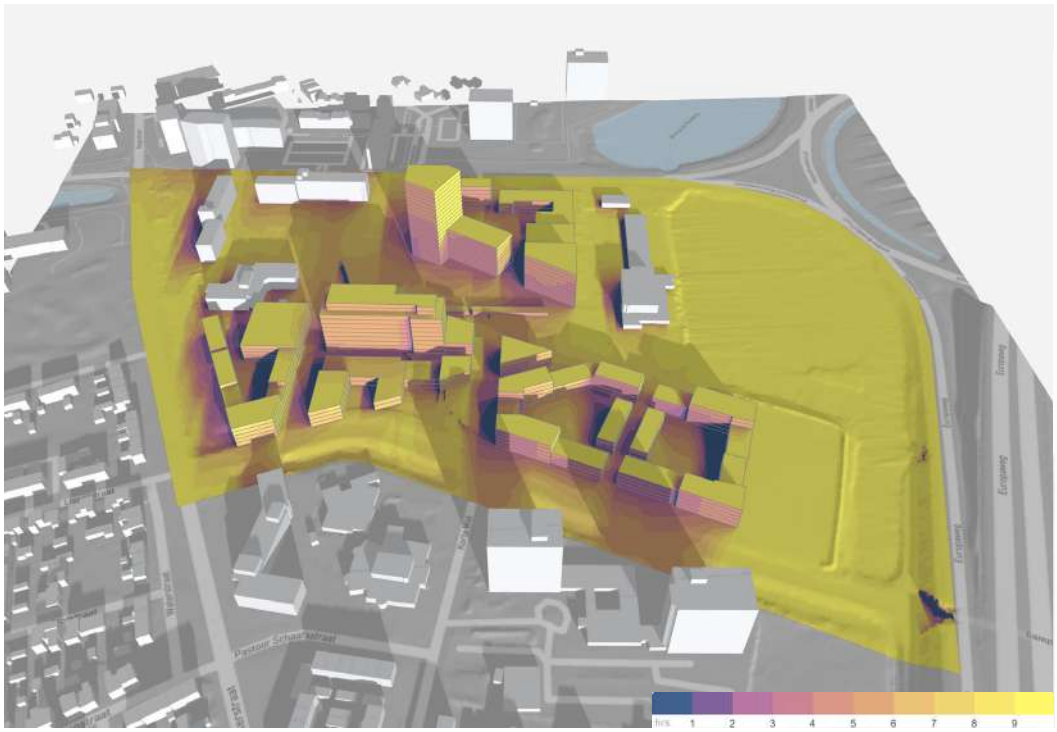

Sept. 23 | 18.00 uur

21 december

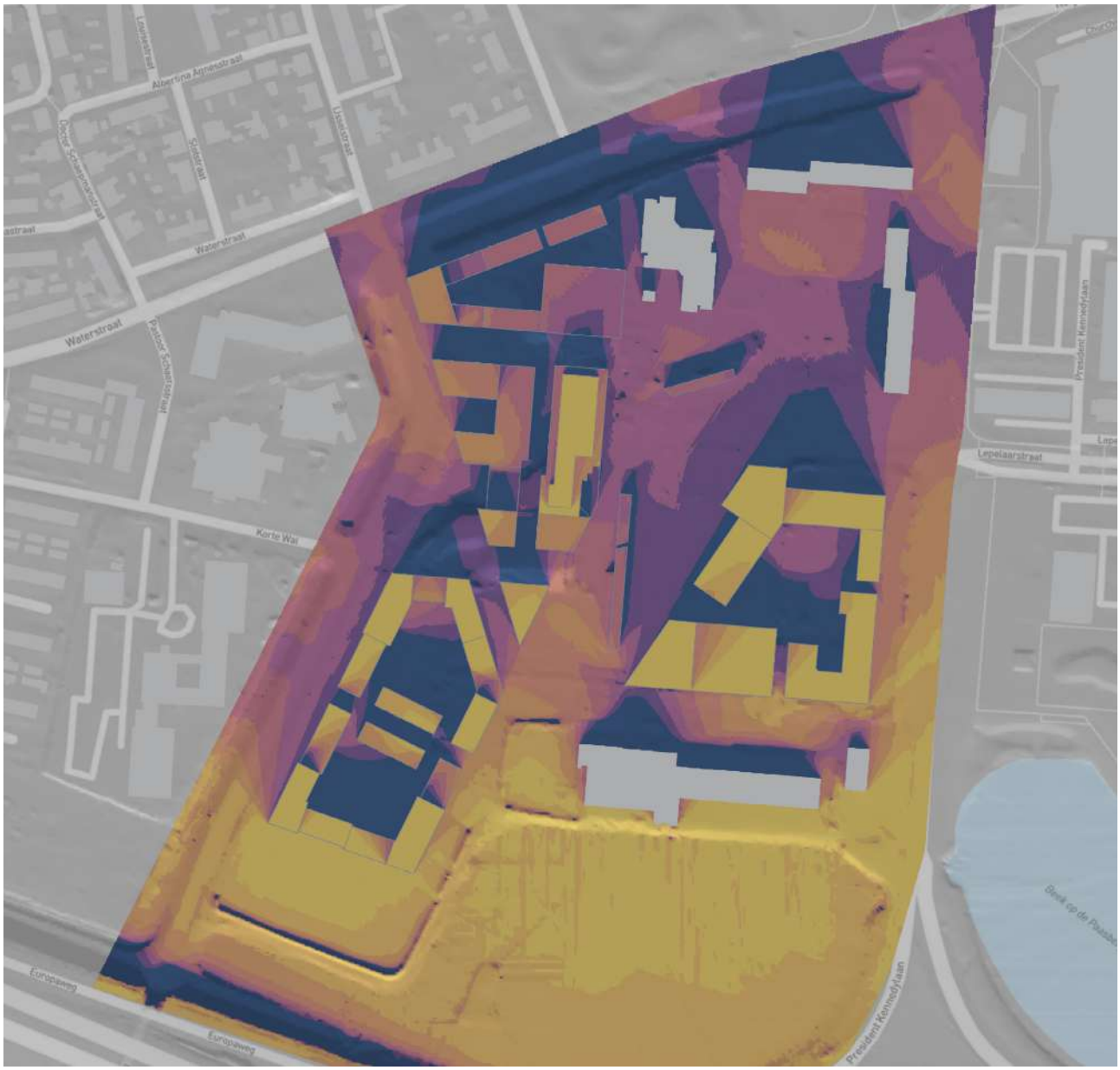

Zonscan IJssel District | 05:00 - 22:00h | 21 december

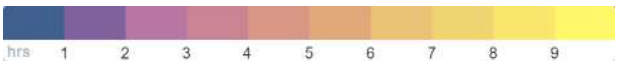

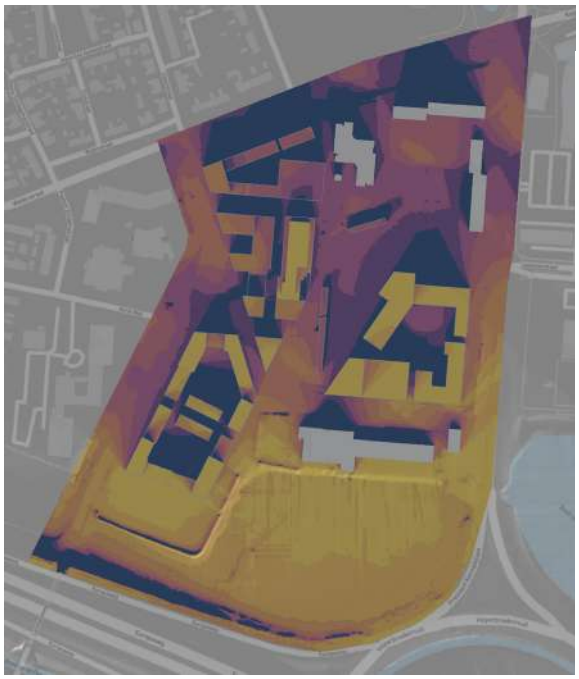

9.00 uur

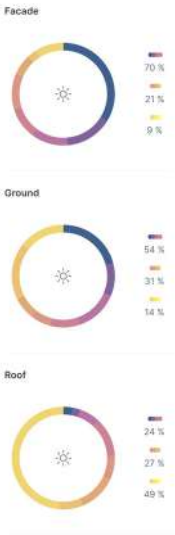

12.00 uur

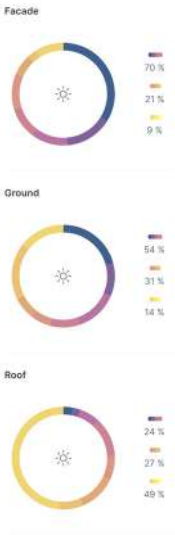

15.00 uur

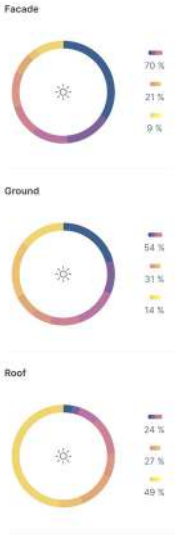

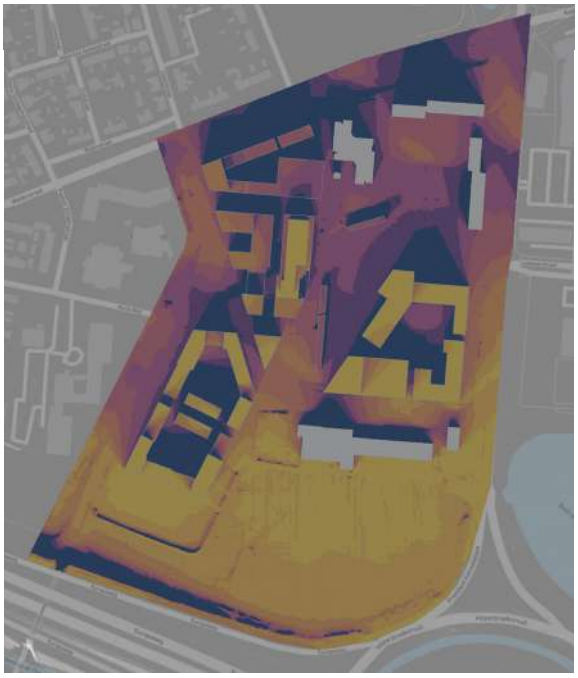

16.24 uur

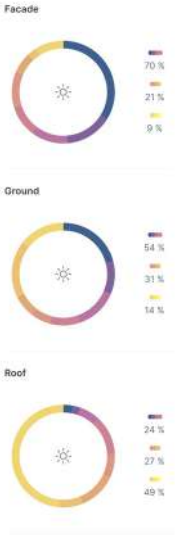

Noord

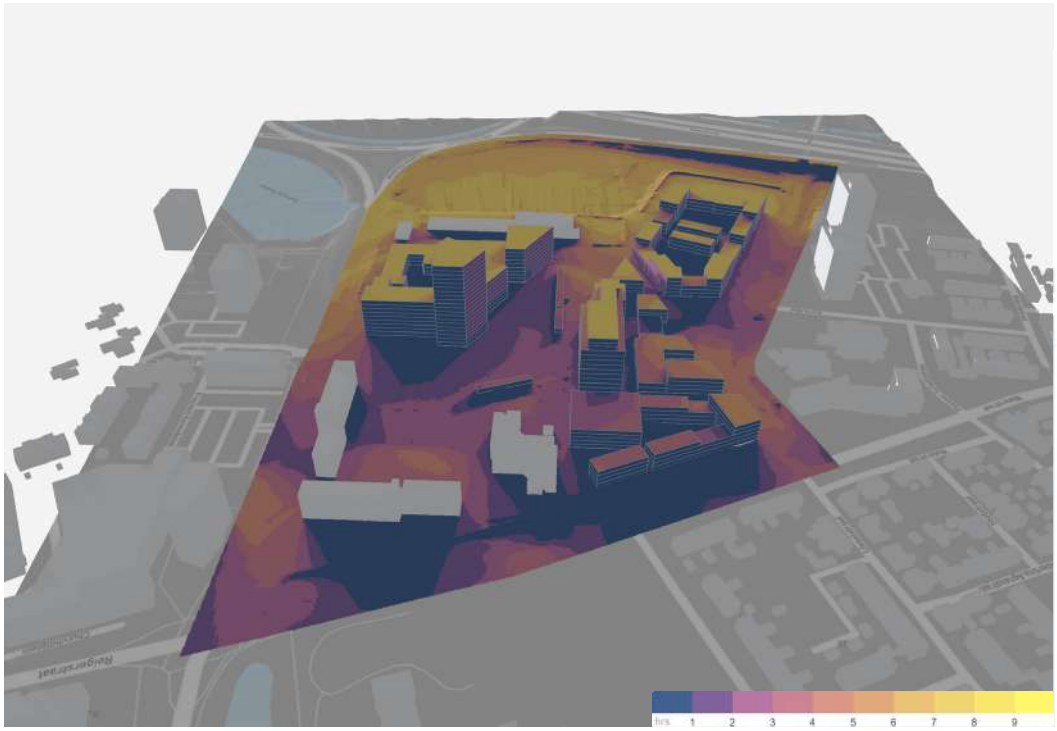

Dec. 22 | 9.00 uur

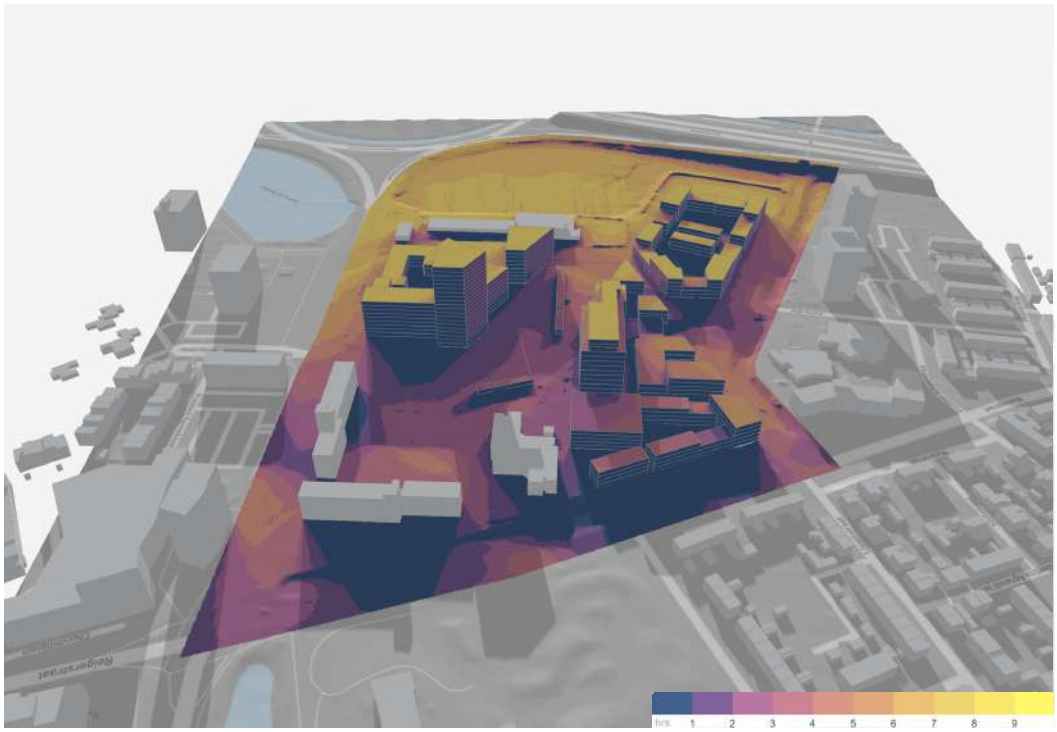

Dec. 22 | 12.00 uur

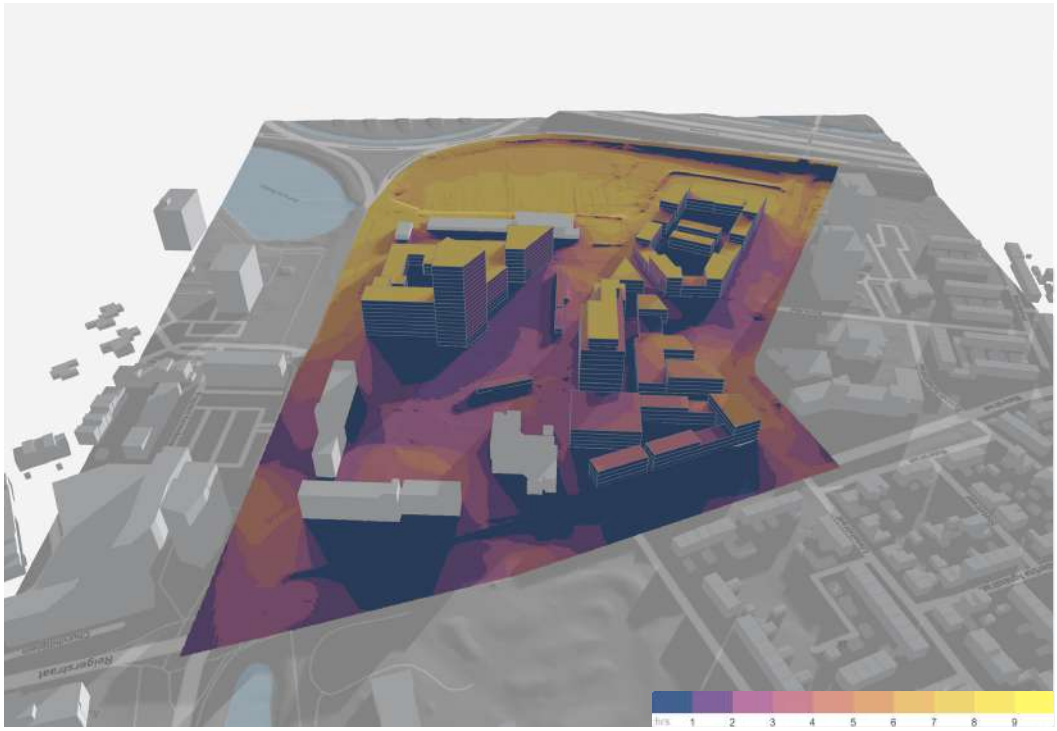

Dec. 22 | 15.00 uur

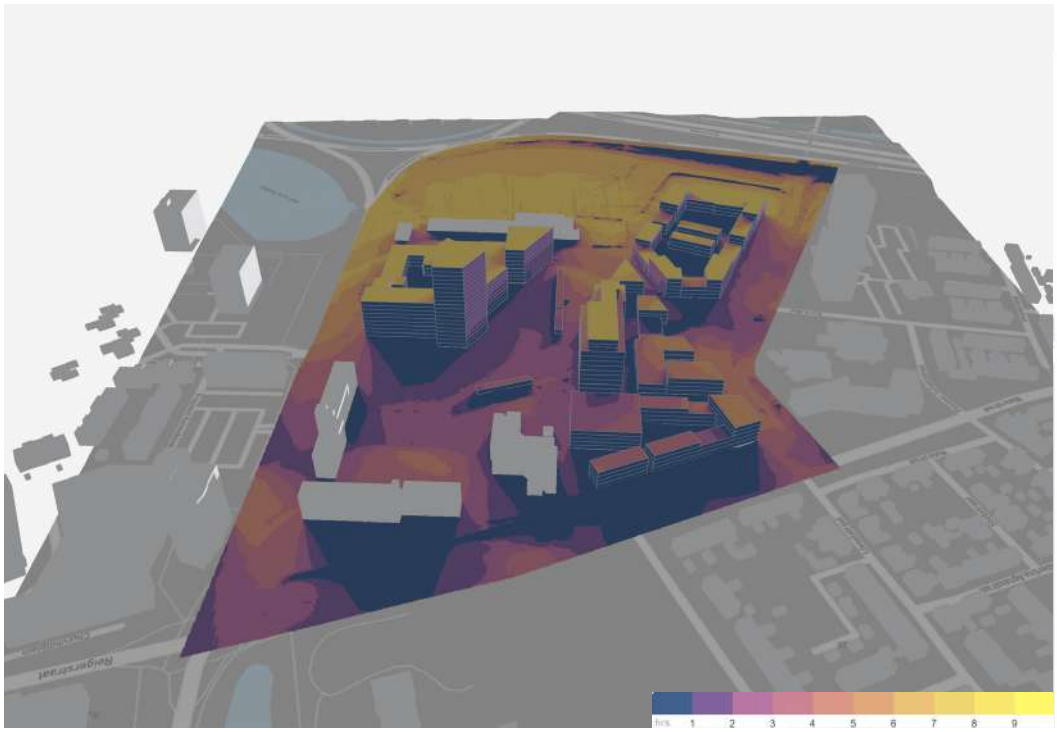

Dec. 22 | 16.24 uur

Oost

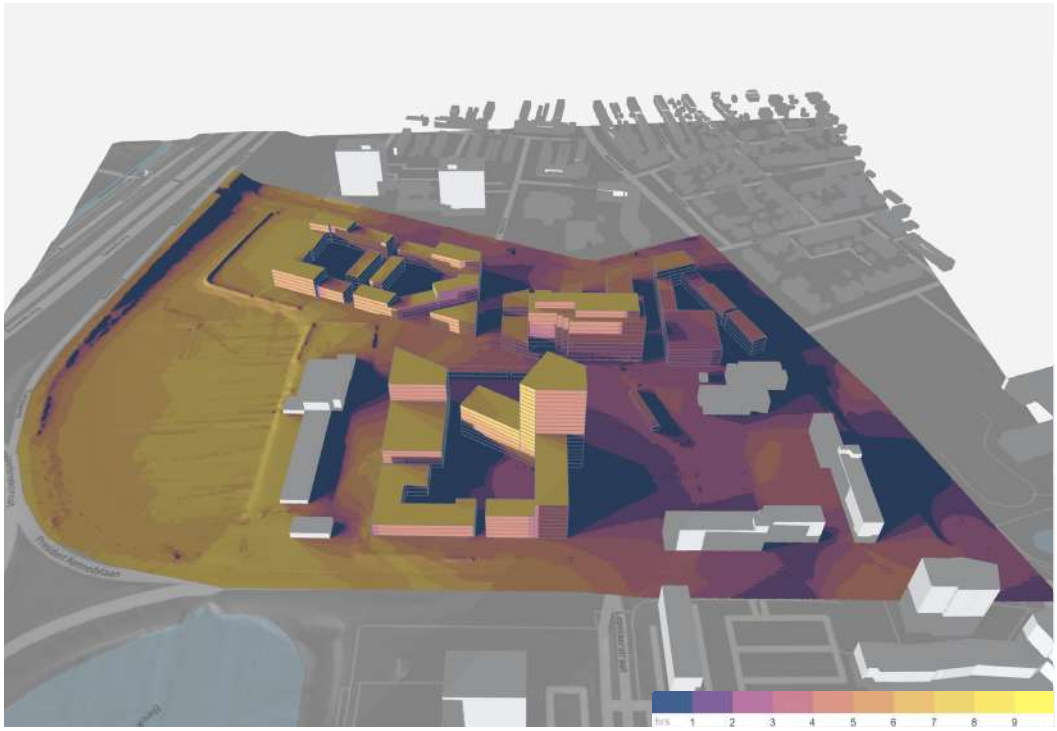

Dec. 22 | 9.00 uur

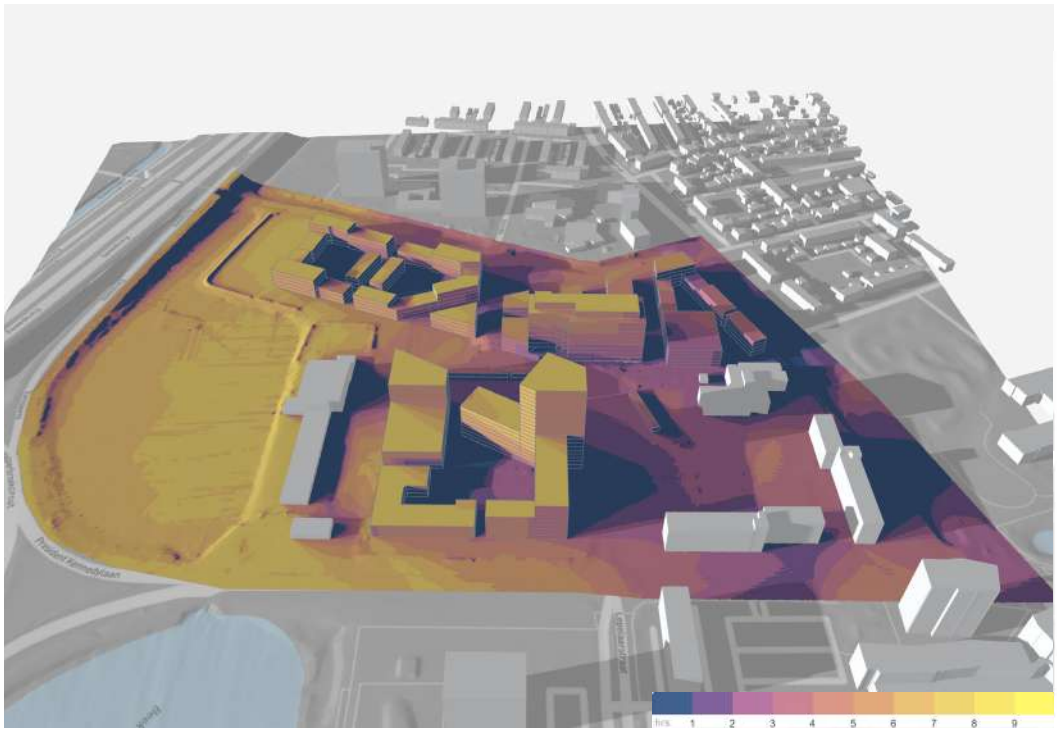

Dec. 22 | 12.00 uur

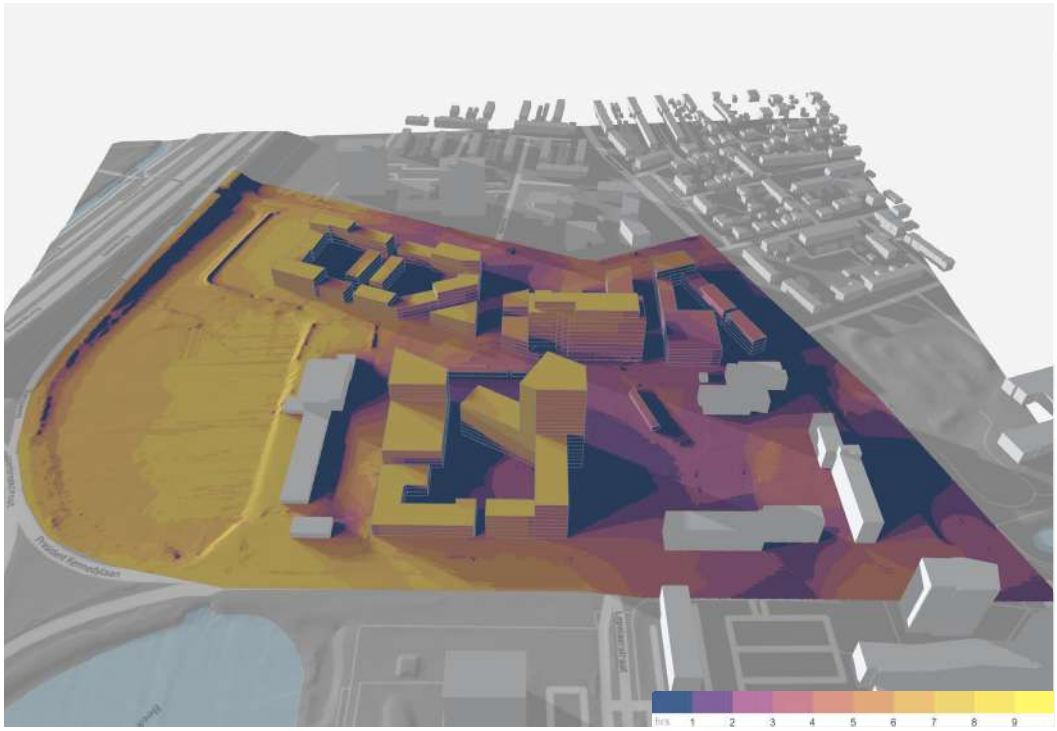

Dec. 22 | 15.00 uur

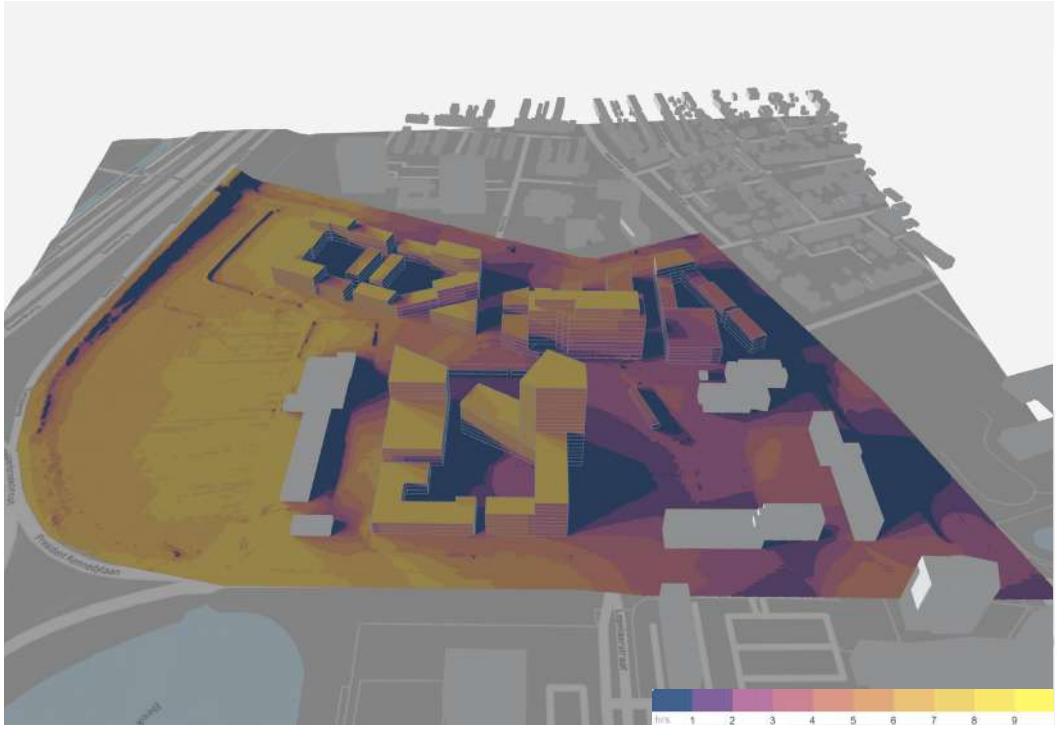

Dec. 22 | 16.24 uur

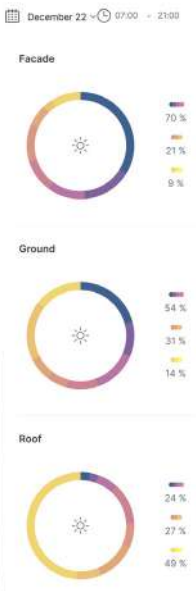

Zuid

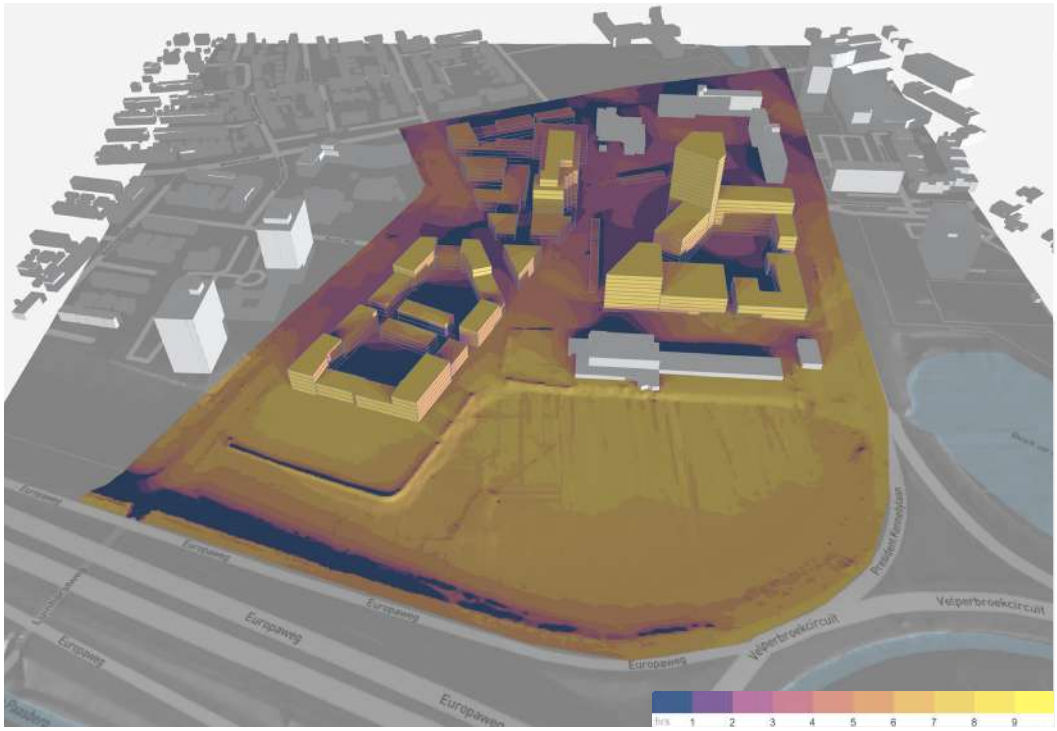

Dec. 22 | 9.00 uur

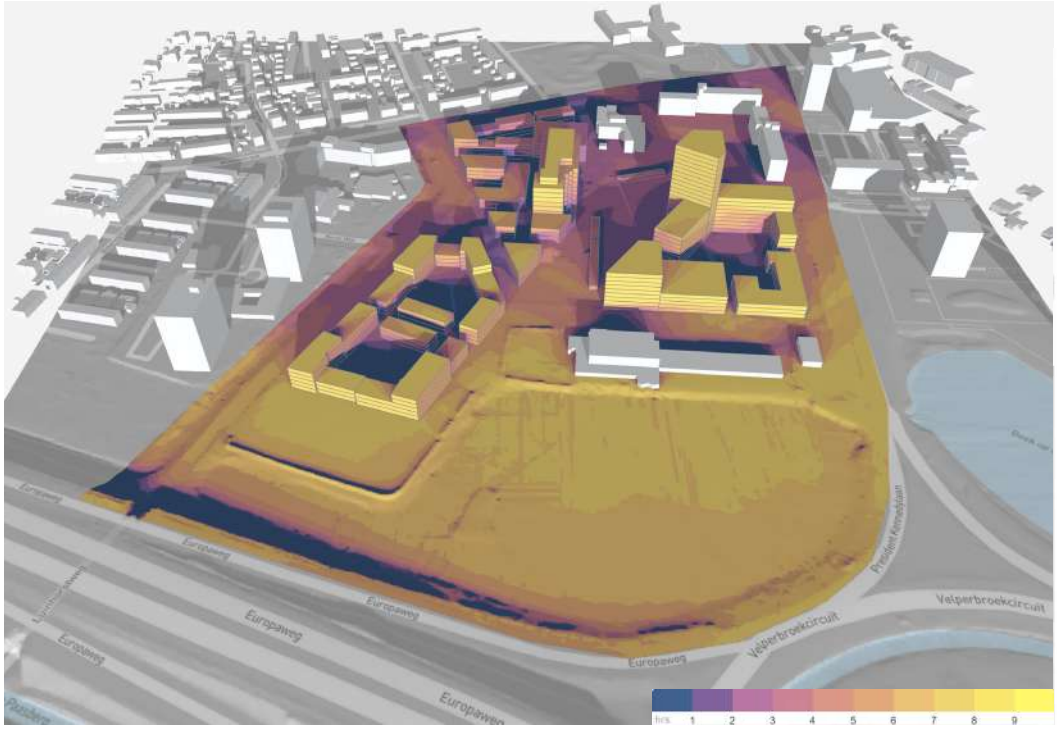

Dec. 22 | 12.00 uur

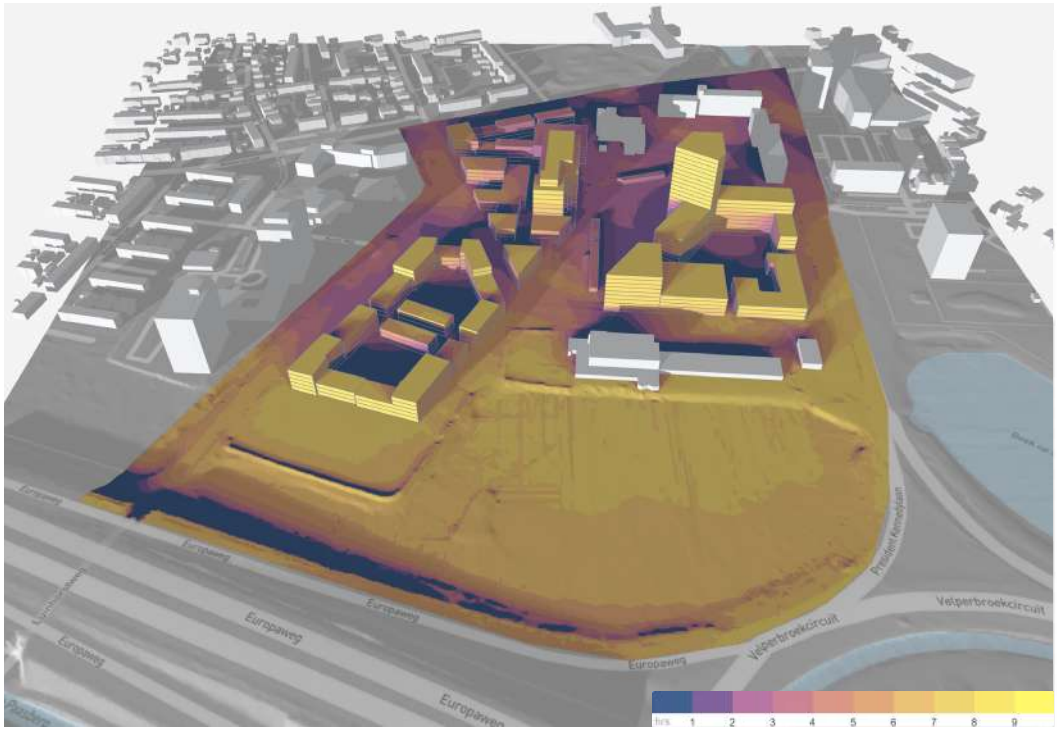

Dec. 22 | 15.00 uur

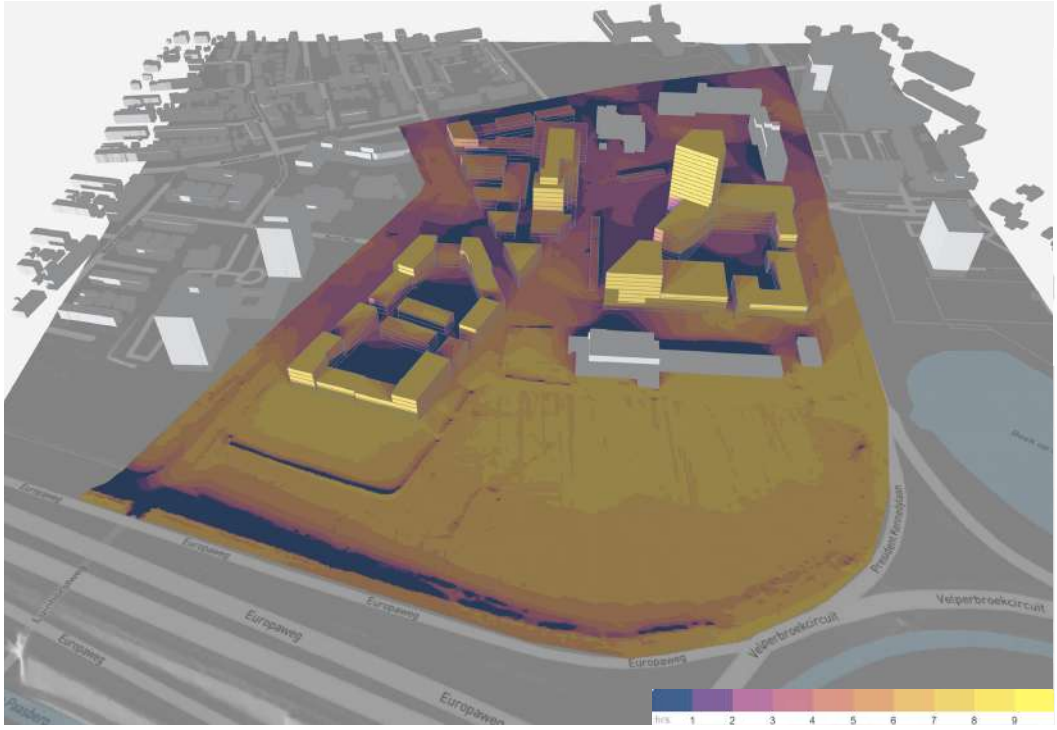

Dec. 22 | 16.24 uur

West

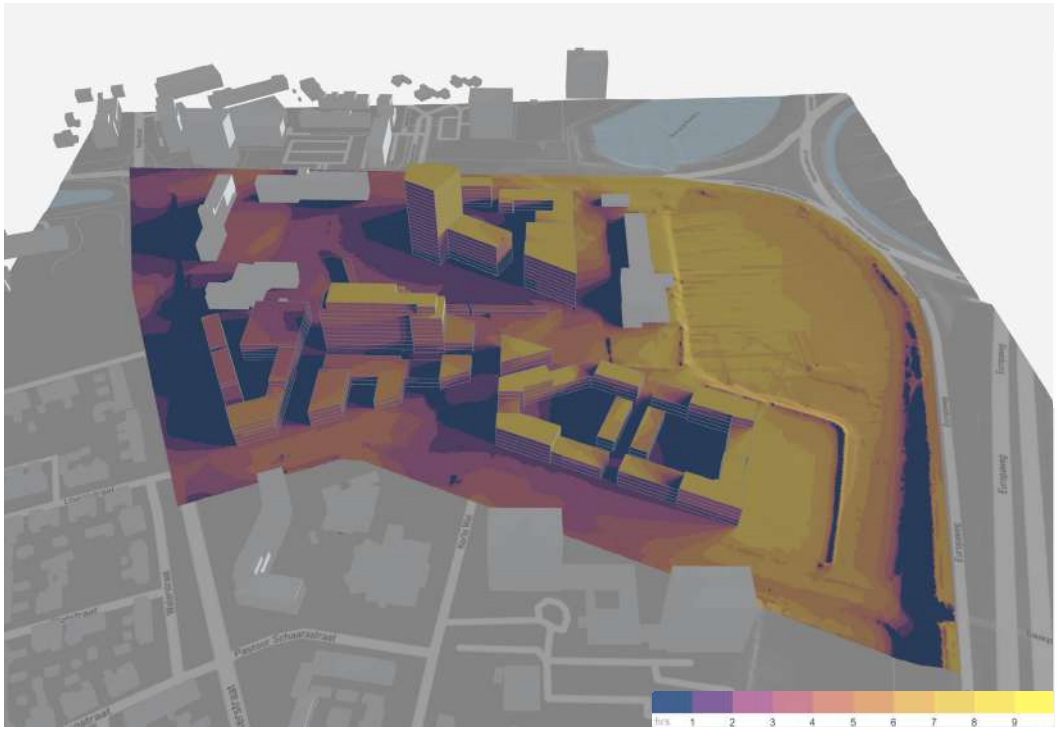

Dec. 22 | 9.00 uur

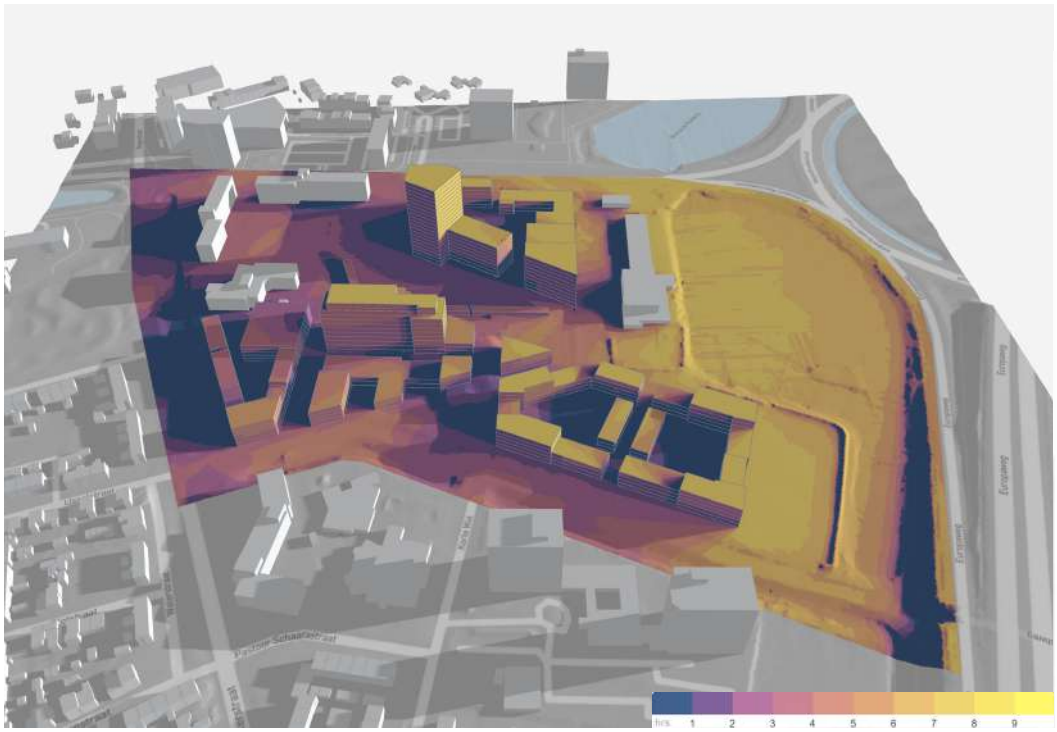

Dec. 22 | 12.00 uur

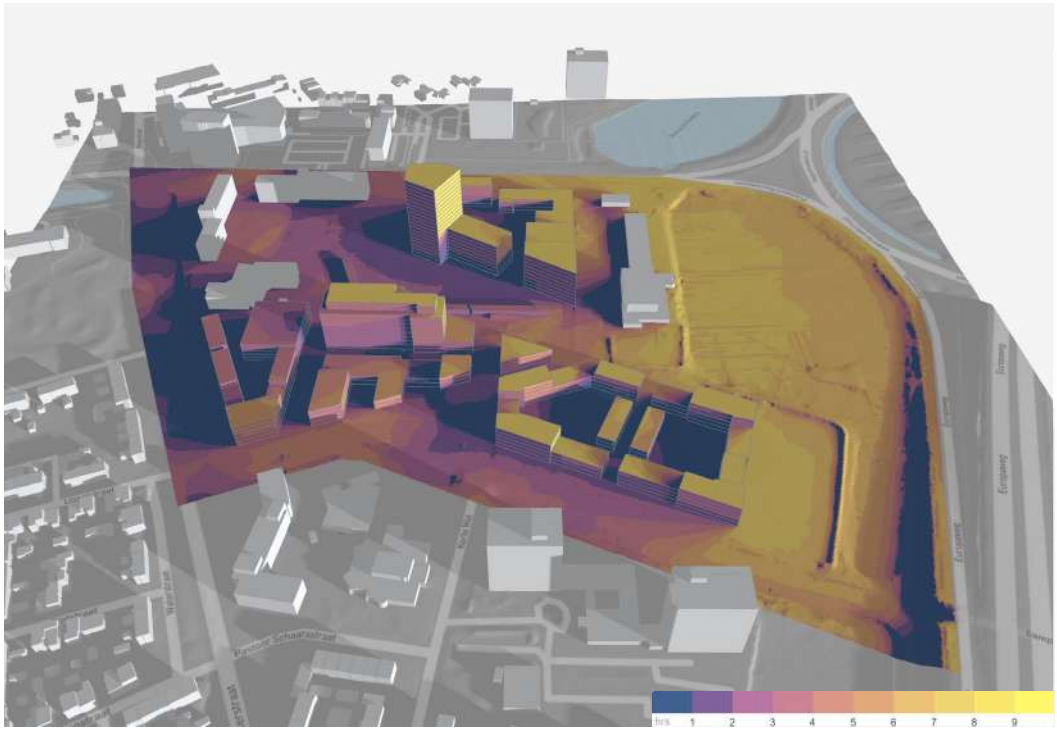

Dec. 22 | 15.00 uur

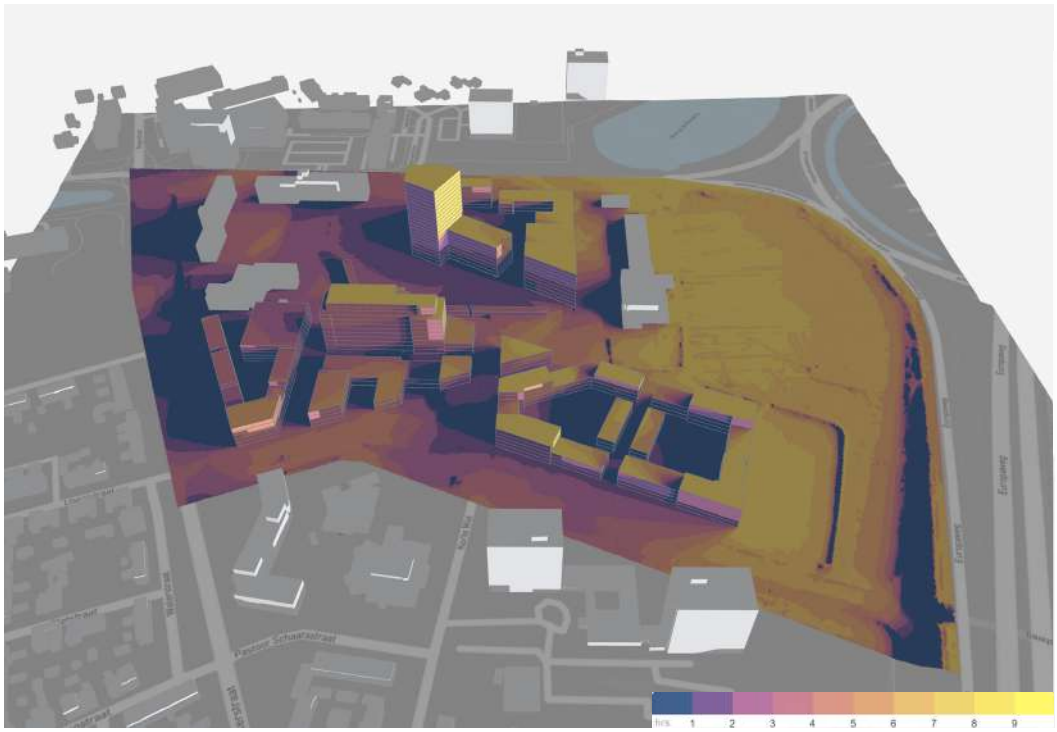

Dec. 22 | 16.24 uur

Daglichtstudie

Daglichtstudie

In de daglichtstudie wordt de Vertical Sky Component (VSC) geanalyseerd. De VSC geeft een indicatie van het daglicht potentieel op punten van de gevel. Het berekend hoeveel licht van de lucht de gevels bereikt, in verhouding tot het beschikbare licht op een horizontaal onbelemmerd oppervlak (zie onderstaand schema). De VSC-score wordt gegeven als een percentage waarbij de maximale score ongeveer 40% is. Op delen van gevels met een score onder de 5% wordt het zeer onwaarschijnlijk geacht dat er voldoende daglicht toe kan treden.

Conclusie

De daglichtstudie voor het IJssel District toont aan dat er met de huidige massa op de meeste gevels voldoende daglicht kan toetreden. Op 80% van de gevels kan meer dan voldoende daglicht toetreden. Op 2% van de gevels is daglicht toetreding onwaarschijnlijk en op 1% van de gevel zeer onwaarschijnlijk. Het is niet op iedere gevel nodig dat daglicht kan toetreden. Sommige gevels tussen gebouwen zullen bestaan uit ontsluitingen of blinde gevels. Er zijn 2 locaties die als aandachtspunt zijn gesignaleerd:

1. In de tussenruimte van bouwveld B krijgen de gevels te weinig daglicht. De volume van het ziekenhuis blokkeert hier toetreding van daglicht. Het advies is om in een uitwerking van dit bouwveld te onderzoeken of de massa kan worden aangepast om meer daglicht te doen toetreden.
2. Op bouwveld F ontstaan er 2 locaties waar daglichttoetreding minimaal is. De gevel van het bestaande kantoorgebouw en de noord-oostelijke hoek van het blok krijgen weinig licht. Voor het bestaande kantoorgebouw dient de interne opzet zo te worden ingezet dat werkruimtes zich oriënteren aan de noord en zuidgevel waar wel voldoende daglicht toetreed. In noord-oostelijke hoek is interessant om de ontsluitingkern in deze hoek te plaatsen. Hiervoor is geen daglichttoetreding nodig.

VSC-score IJssel District

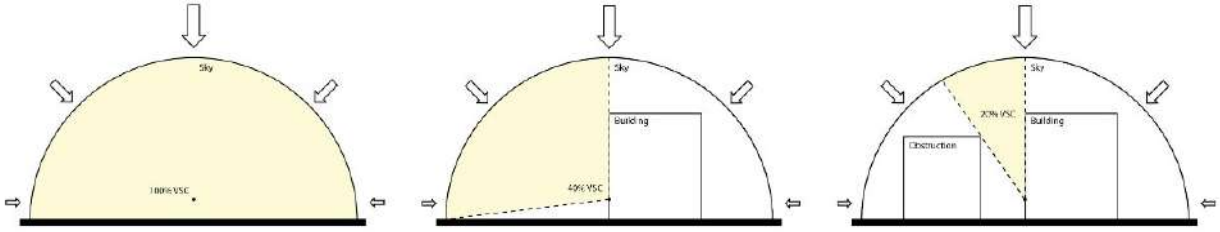

Berekening VSC-score

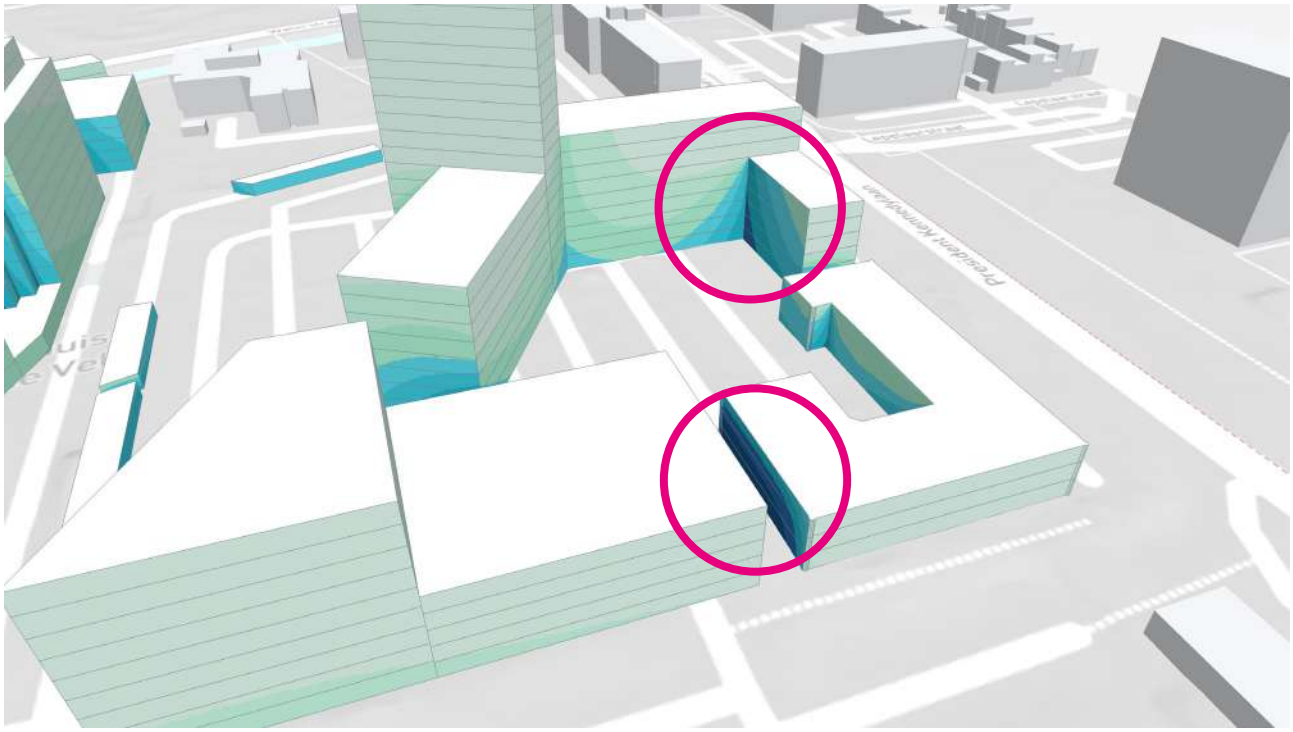

Aandachtspunten bouwveld F

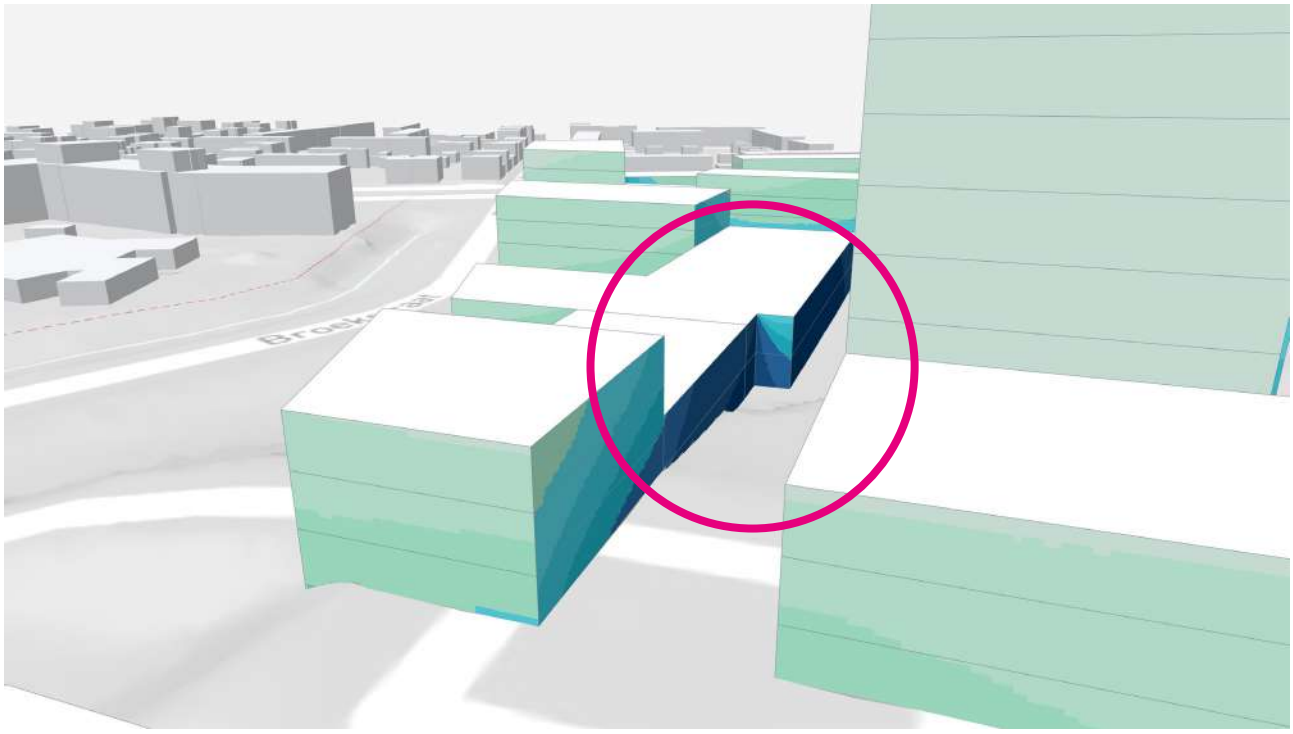

Aandachtspunten bouwveld B

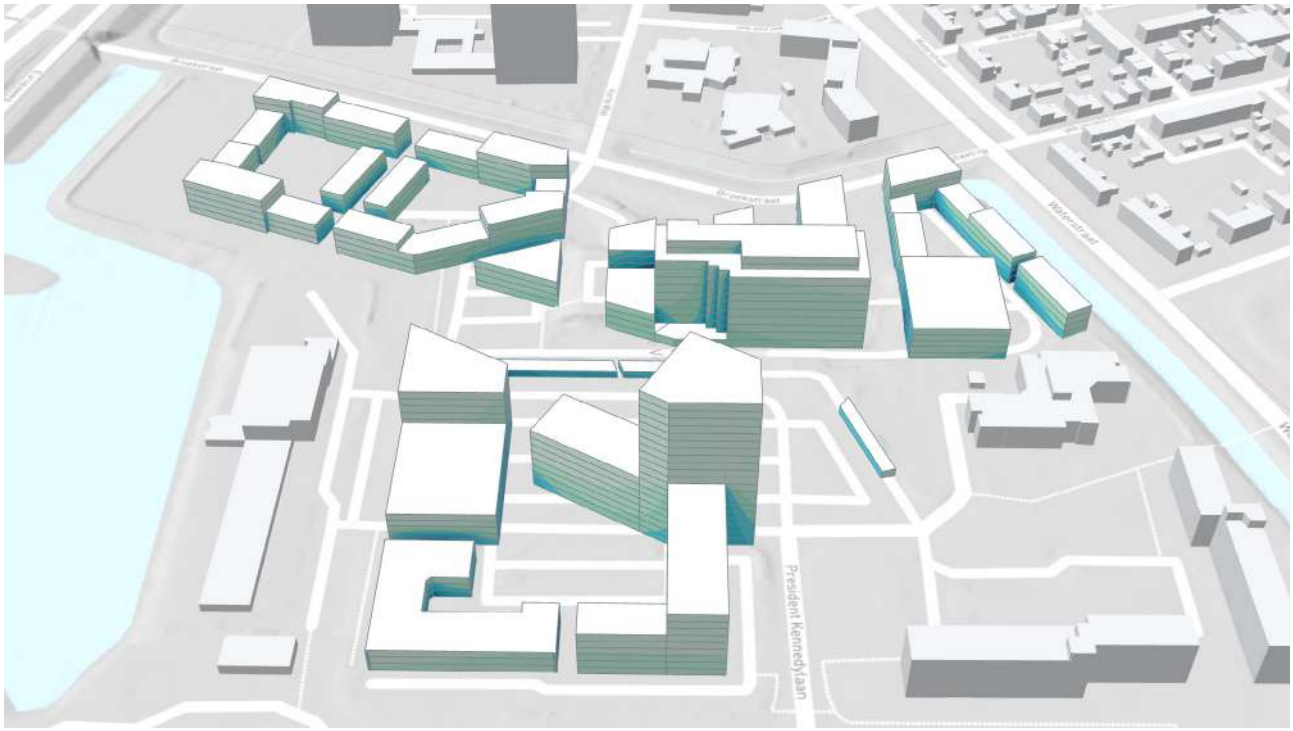
President Kennedylaan

Oost

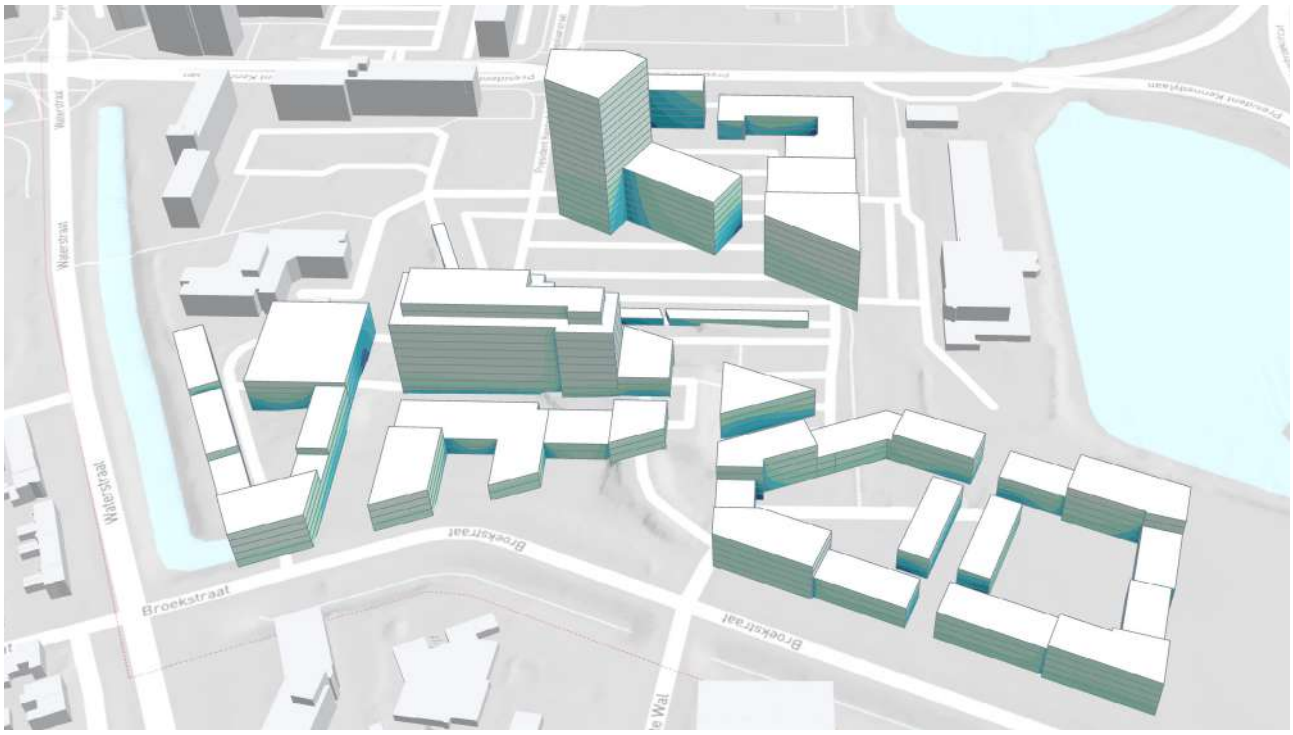
Broekstraat
Broekstraat
Broekstraat

West

5
15
27

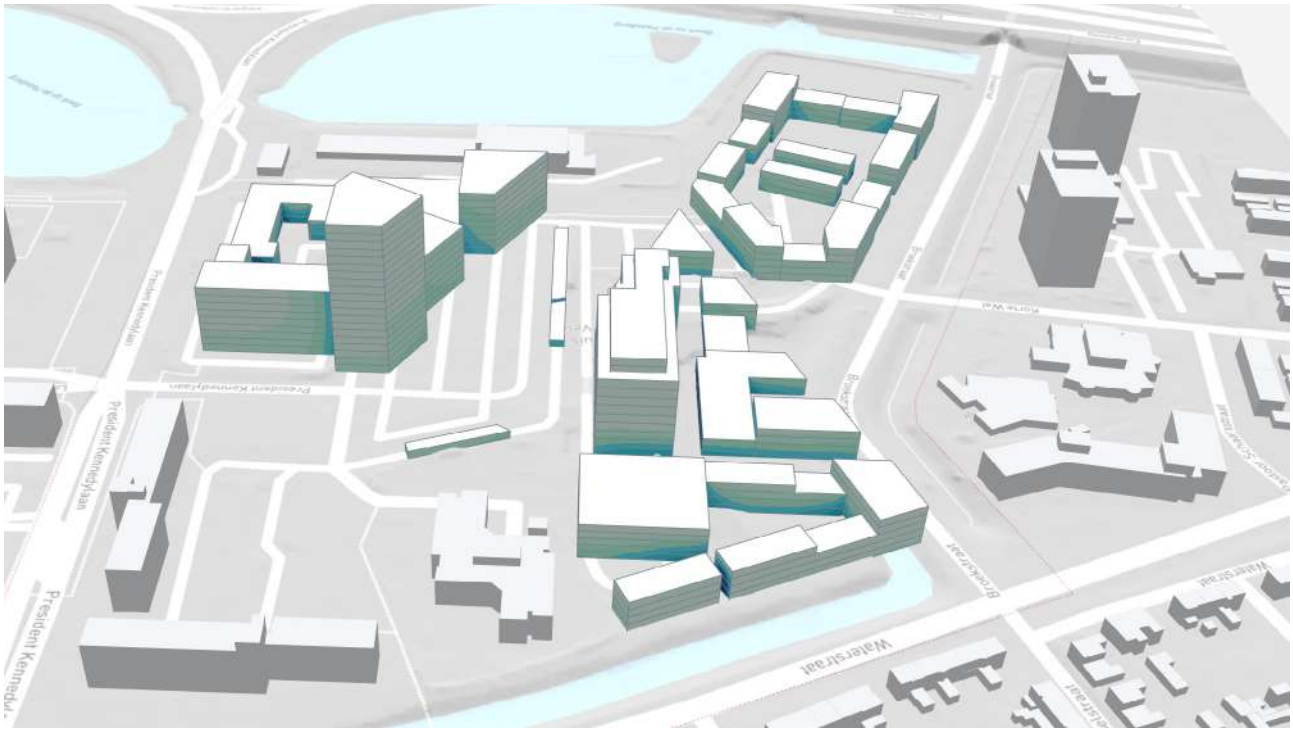

Noord

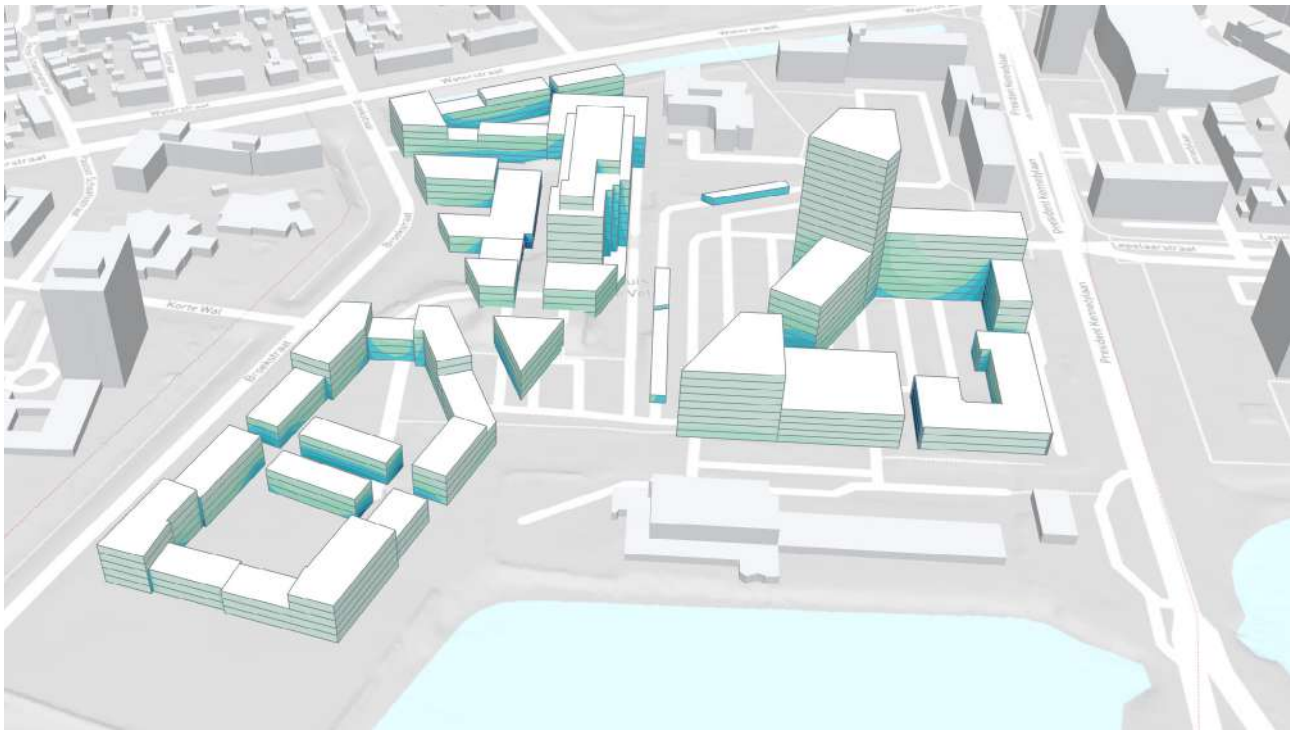

Zuid

Windstudie

Windstudie

De windanalyse geeft in een vroeg stadium inzicht in de effecten van gebouwen op de windstromen in het gebied. Een ongewenst effect is het creëren van oncomfortabele buitenruimtes als gevolg van gebieden met teveel wind(stromen). Door de driedimensionale structuur en opstelling van gebouwvolumes is het mogelijk om hoge windsnelheden en turbulente windstoten te ervaren en creëren. Enkele van de effecten die kunnen optreden zijn: neerwaartse stroming (naar beneden afbuigende wind, valwind), Venturi-effect (door smalle ruimtes) en omhoog afgebogen wind. De windanalyse kan dergelijke problemen identificeren. De analyse toont een comfortscan die inzicht geeft een hoe comfortabel de openbare ruimte zal aanvoelen. Daarnaast geeft de analyse een flowscan die inzicht geeft in de luchtstromen die oncomfortabele ruimtes veroorzaken. De windstromen worden gegenereerd door middel van de Global Wind Atlas. In deze atlas zijn de percentages aan dominante windstromen voor de locatie opgenomen.

Conclusie

De windanalyse voor het IJssel District geeft een goed beeld van de effecten van wind op het plangebied. Hierbij is belangrijk om te benoemen dat bomen, hoogteverschillen, geledingen van gebouwen niet mee zijn genomen. Deze kunnen veel effect hebben windstromen en het comfort in de openbare ruimte.

Over het algemeen wordt de windsituatie met de komst van het IJssel District verbeterd. De nieuwe gebouwen breken de windstromen en geven de wind geen kans om op snelheid te komen. Bij de hogere bebouwing (bouwveld B en F) onstaan wel uitdagingen. Hier zorgen valwinden en het Venturi-effect voor oncomfortabele ruimtes. Voor het bestemmingsplan zal op deze bouwvelden een uitgebreidere aanvullende studie (volgens de NEN 8100 normen) nodig zijn.

Er zijn een aantal specifieke aandachtspunten in deze studie gesignaleerd:

1. De toren op de hoek van bouwveld F zorgt voor sterke windstromen op het maaiveld. Het is belangrijk om de toren te geleden en de massa te laten verspringen om de windeffecten te beperken. Bij het maken van toegangen is het mogelijk om deze binnen het volume te leggen of om deze te voorzien van een luifel. In de openbare ruimte is het belangrijk om hier voldoende bomen te planten
2. Op deze locaties treed in smalle ruimtes het Venturi-effect op. Hier is het belangrijk om ruimtes breder te maken, de geleding aan te passen of de ruimte te voorzien van extra bomen.
3. Op deze locaties verbeterd de windsituatie het meest ten opzichten van de huidige situatie. Hier is het aantrekkelijk om verblijfsruimtes in de openbare ruimte te realiseren.

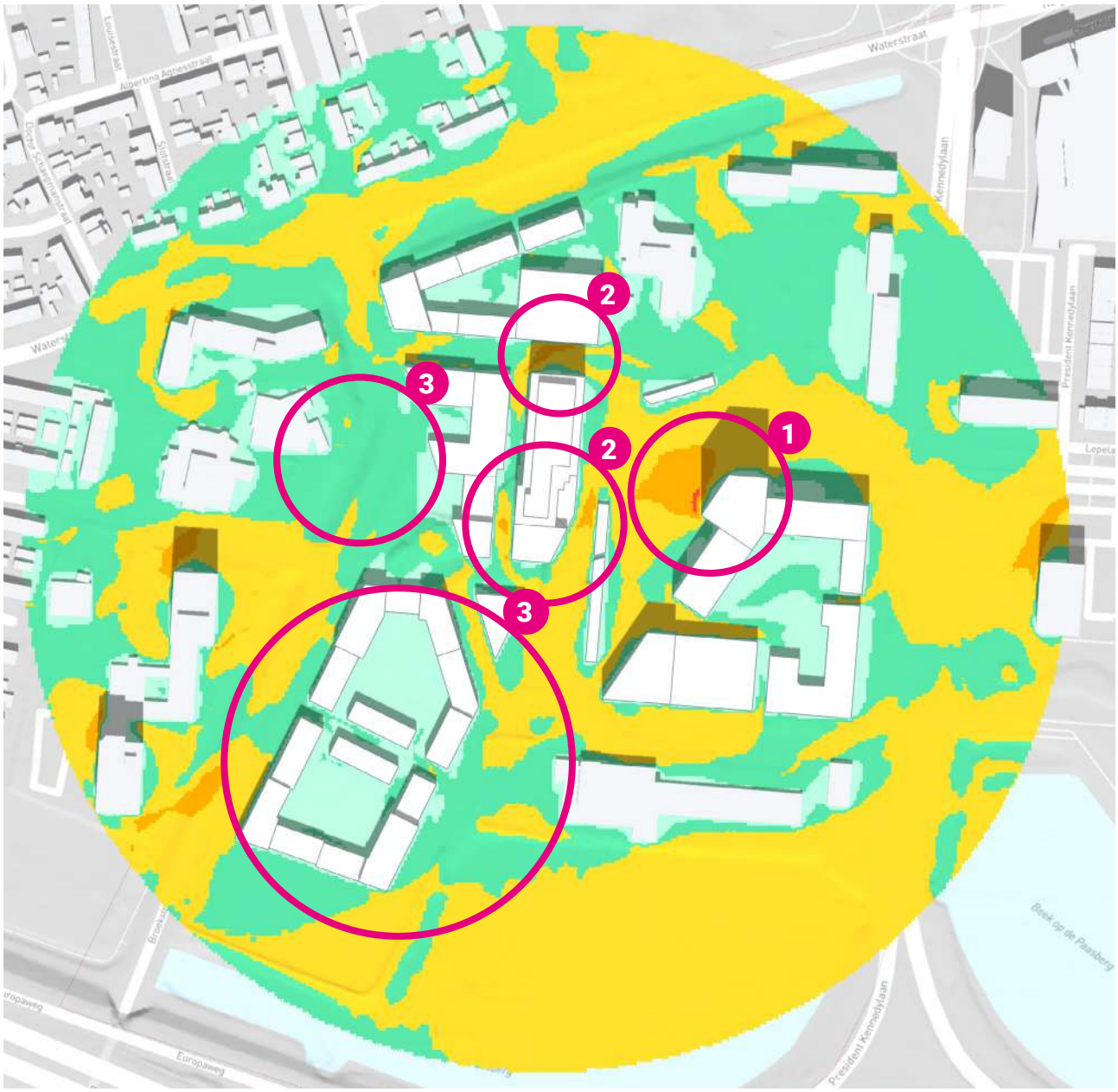

Comfortscan IJssel District

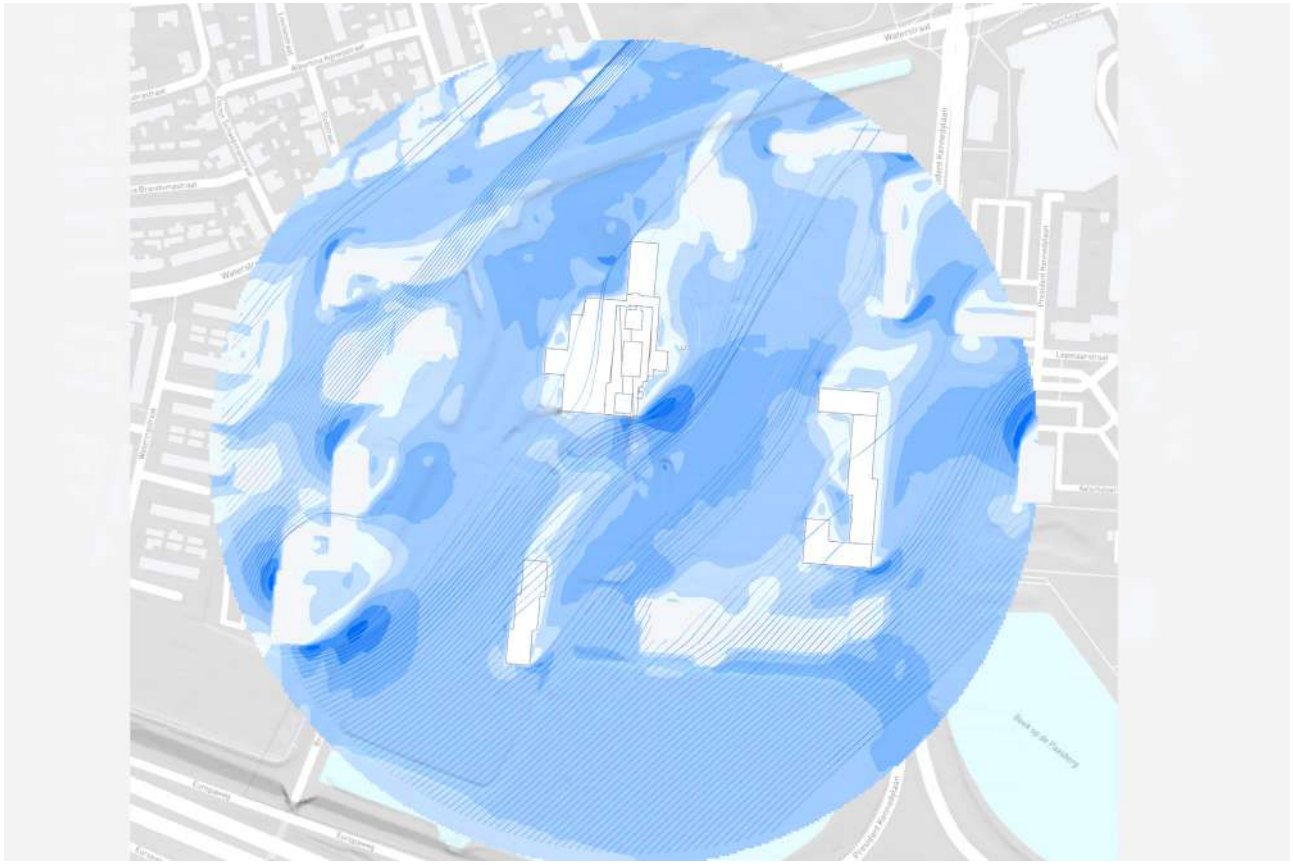

Flowscan bestaande situatie

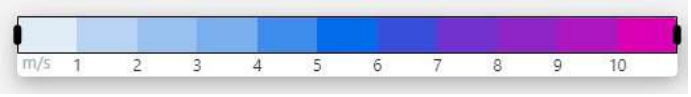

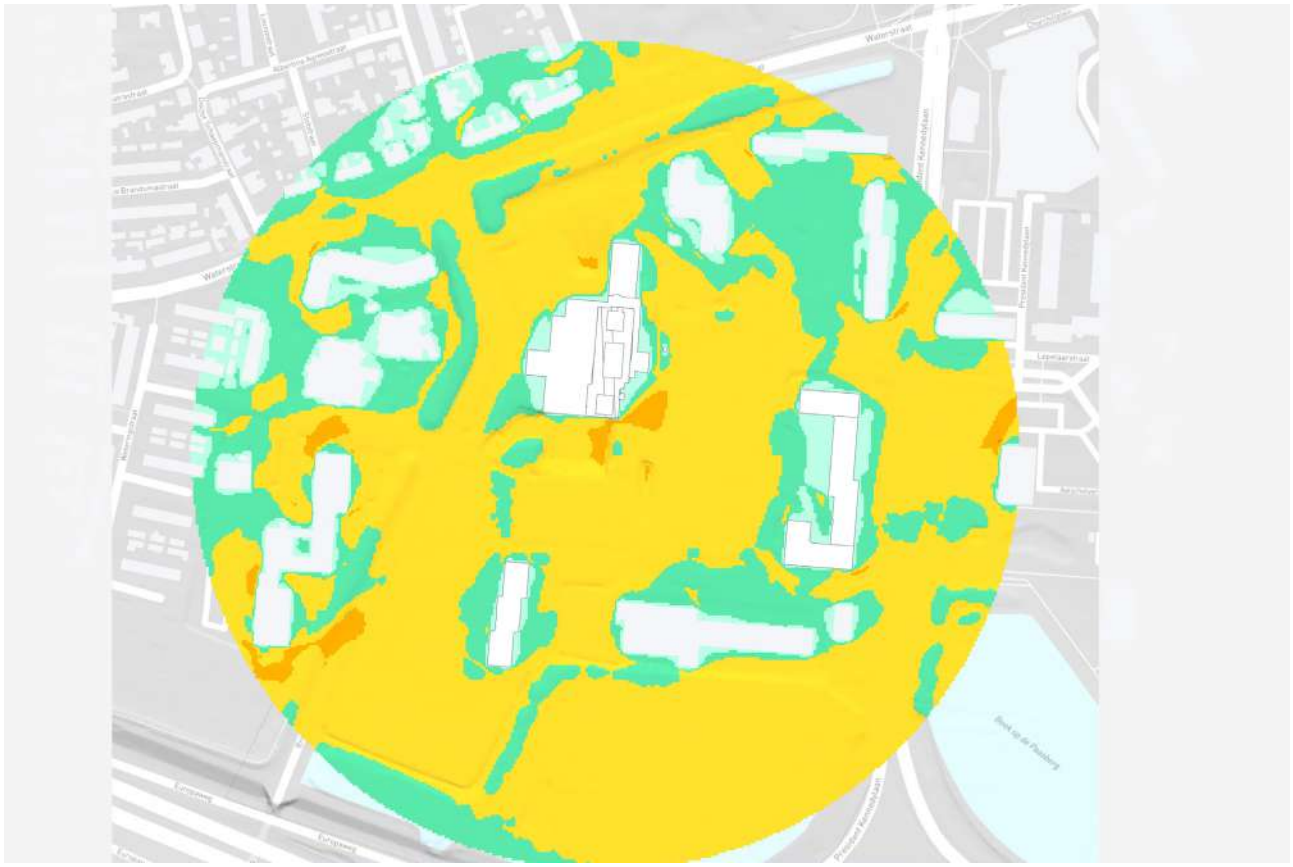

Comfortscan bestaande situatie

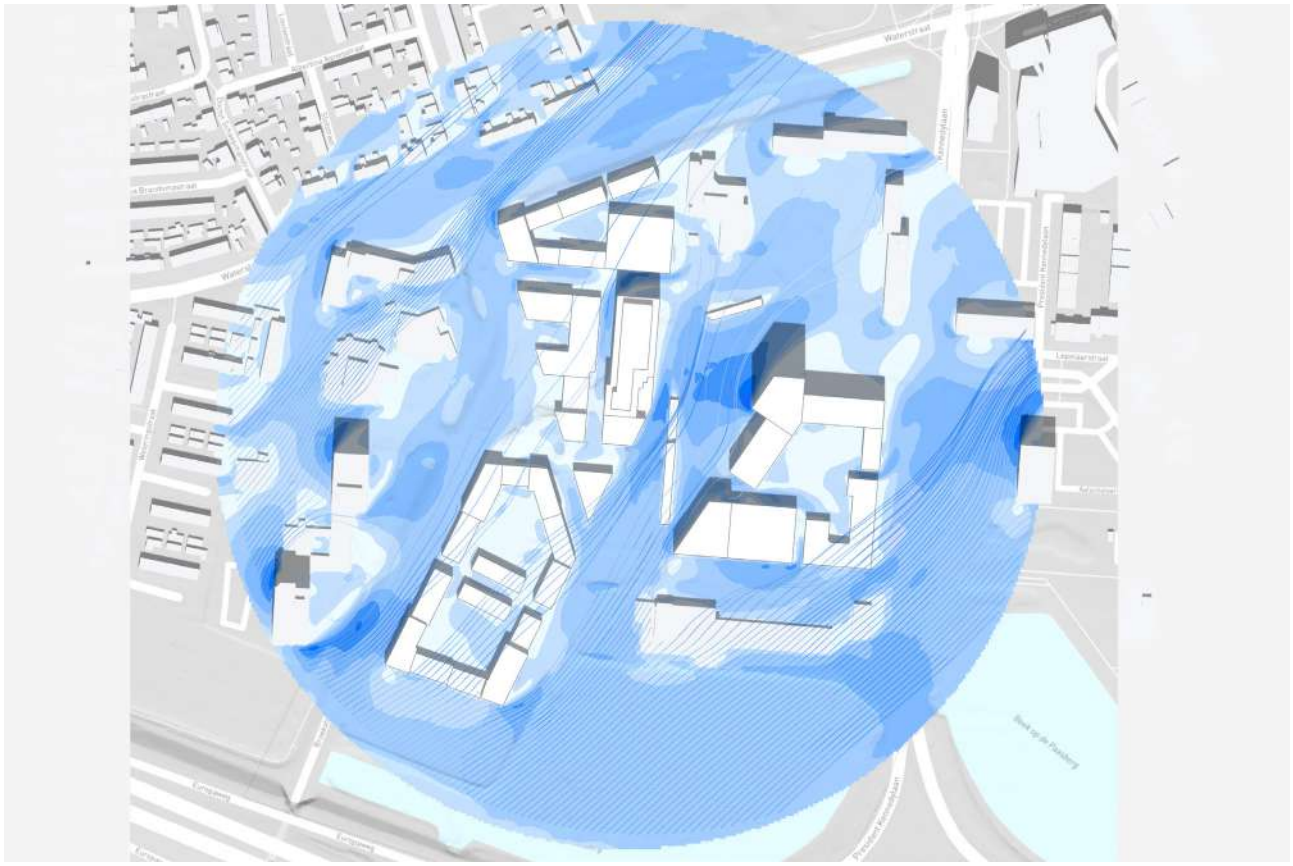

Flowscan IJssel District

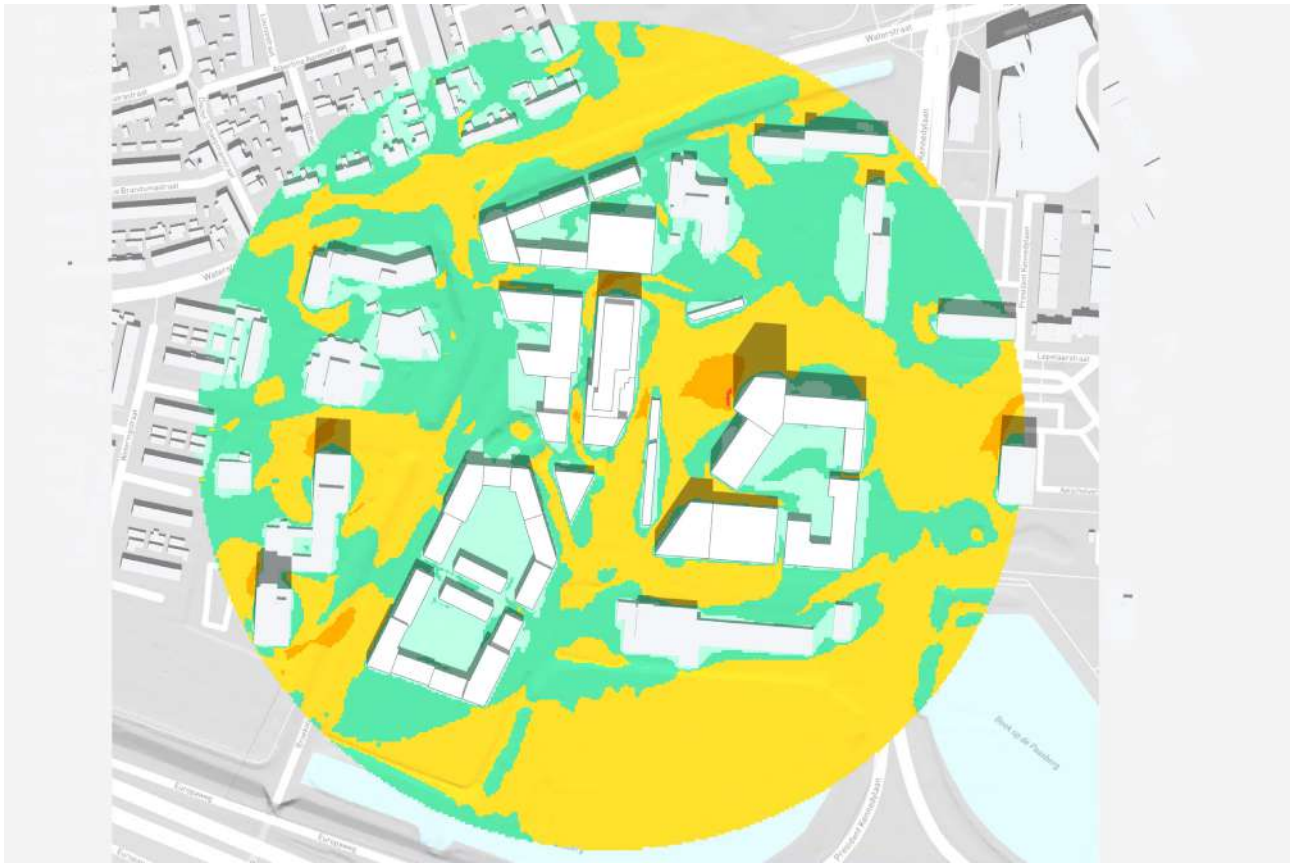

Comfortscan IJssel District

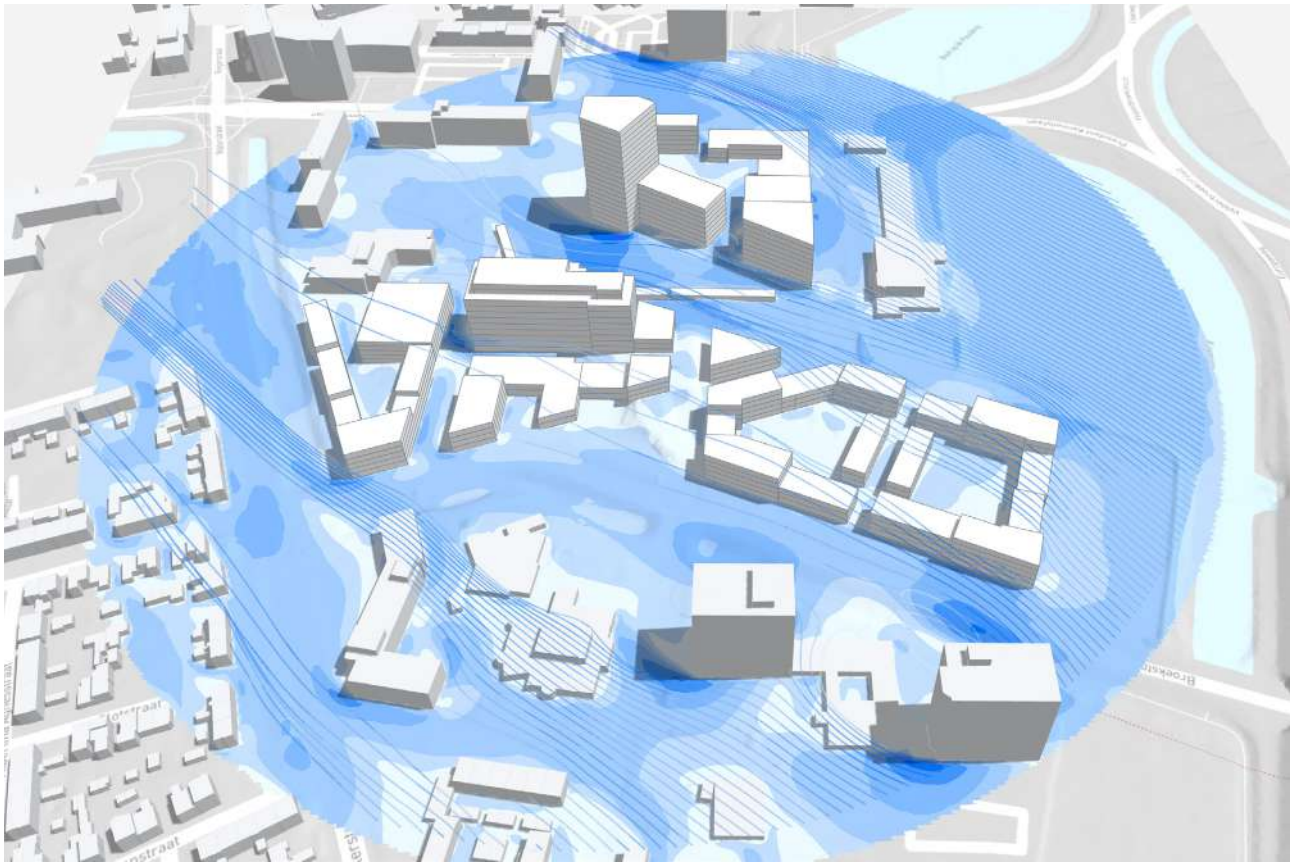

Flowscan IJssel District

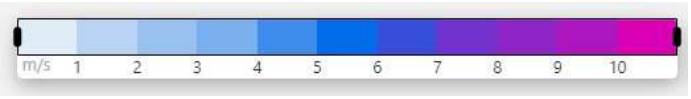

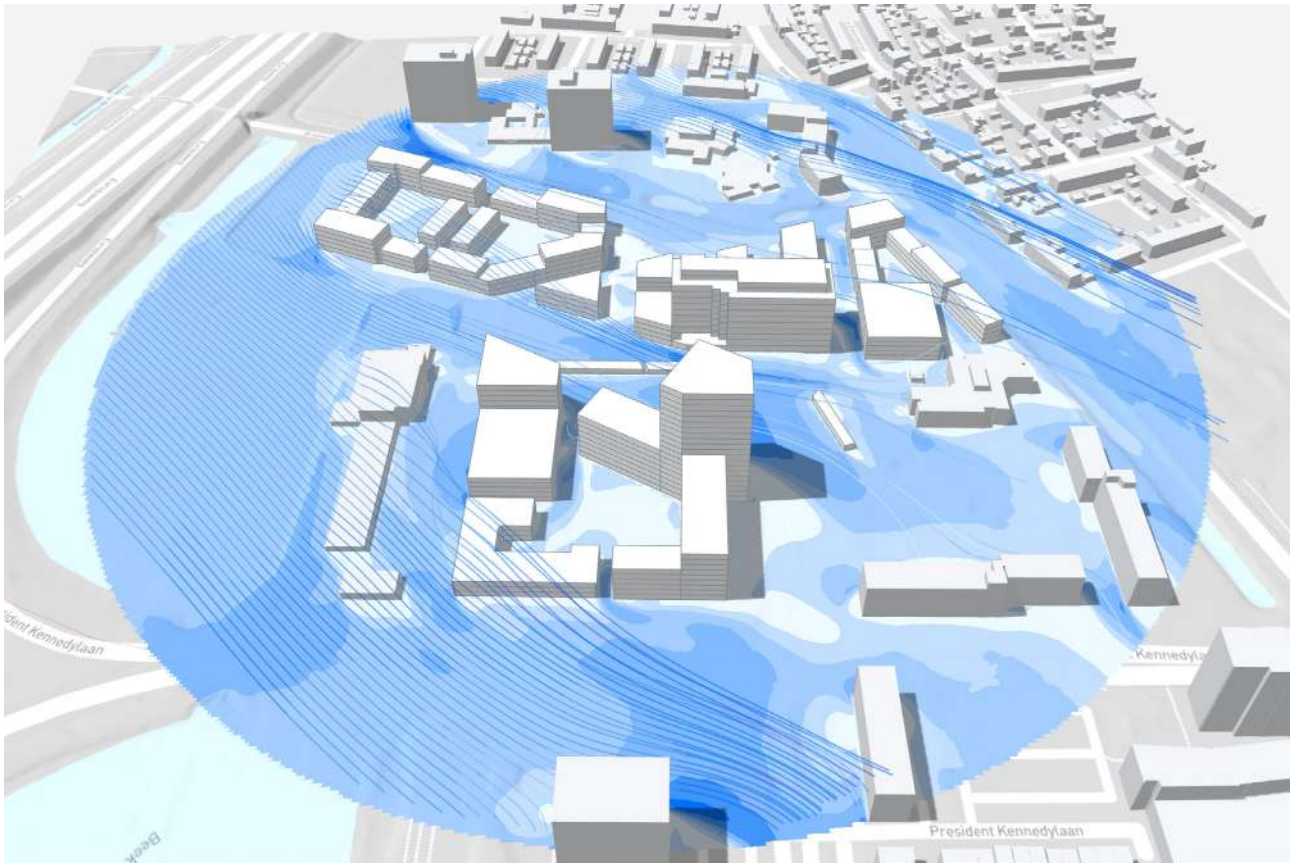

Flowscan IJssel District

Over SVP

Alles en iedereen met elkaar verbinden

Een brede en open blik kenmerkt ons bij SVP. In alles wat we doen. Of we nu met een groot- of kleinschalig ontwerptraject bezig zijn. Iets wat we al vaker in handen hebben gehad of een volstrekt nieuwe vraag. We integreren al onze nieuw verworven inzichten, drie decennia ervaring, persoonlijke kracht en kennis in alles wat we doen. Het is een no-brainer dat er binnen ons bureau kruisbestuiving plaatsvindt tussen stedenbouw en architectuur. Het maakt onze plannen beter, completer, waarde-voller. En het leidt tot wederzijds respect, want alleen dan haal je het beste uit elkaar.

SVP

Het Zand 17,
3811 GB Amersfoort
T: +31 33 470 1188
E: info@svp-svp.nl

gemeente Rheden

Memo

datum	voor	Afdeling/cluster
20 april 2023	College en leden van de gemeenteraad	Project IJssel District
behandeld door	**ons kenmerk**	**bijlage(n)**
B. Troost	Concept Parkeernormen IJssel District, versie 0.3	-

Onderwerp
Project IJssel District – Parkeernormen IJssel District

Aanleiding

Drie ontwikkelaars en gemeente werken aan het ontwerp ontwikkelplan IJssel District, een nieuwe woonwijk rondom het gebied van ziekenhuis Rijnstate in Velp. Er kunnen veel meer woningen gebouwd worden dan eerder was aangekondigd. Aanvankelijk werd er nog gesproken over 350 woningen, maar nu blijkt dat op deze plek uiteindelijk zo'n 1.100 woningen gebouwd kunnen worden. De eerste 786 woningen staan er binnen 10 jaar.

figuur 1 Masterplan eerste fase: 786 woningen

Het toevoegen van woningen is voor de gemeente Rheden heel belangrijk. Net als elders in het land telt de gemeente veel woningzoekenden, maar de bouwmogelijkheden zijn schaars. Het gevolg is dat bewoners vaak naar elders verhuizen. Met dit plan ontstaat de mogelijkheid om

binnen Velp mensen een nieuwe woning in een moderne, duurzame wijk aan te kunnen bieden. Een wijk waarin veel verschillende soorten koop- en huurwoningen te vinden zullen zijn, waarvan 75% betaalbaar, bestaande uit sociale huur, middenhuur en goedkope koop.

Ook voor deze ontwikkeling is de Nota Parkeernormen Rheden 2015 van toepassing. Deze notitie beschrijft hoe voor dit plan de nota wordt toegepast.

Nota Parkeernormen

Toepassing

Parkeernormen bepalen de parkeerverplichting bij ruimtelijke ontwikkelingen. De toepassing van parkeernormen heeft als doel om een positieve invloed te hebben op de bereikbaarheid, leefbaarheid en een duurzame economische ontwikkeling van de kernen. Daarnaast mogen de belangen van derden bij ontwikkelingen niet onevenredig worden geschaad.

Voor de hoofdfunctie wonen kent de Nota Parkeernormen Rheden 2015 de normen zoals weergegeven in tabel 1.

tabel 1 Parkeernormen hoofdfunctie wonen volgens Nota Parkeernormen Rheden 2015

Hoofdfunctie Wonen	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Vrijstaande woning, 2 onder 1 kapwoning	woning	1,6	0,4
Eengezinswoning, rijwoning, appartement	woning	1,4	0,4
Studio (max. 1 slaapkamer),	woning	0,9	
Service appartement voor zorgbehoevende woning	woning	0,8	
Studentenwoning	woning	0,25	
Verzorgingshuis	woning	0,5	
Verpleeginrichting	100 m² bvo	0,33	
Gezinsvervangend tehuis	100 m² bvo	0,33	

Bij het opstellen van bestemmingsplannen wordt in de regels (juridisch bindend) verankerd dat voldaan moet worden aan de parkeernormen van de gemeente. In een bijlage bij de regels van het bestemmingsplan worden vervolgens de specifieke parkeernormen en de toepassingsmethodiek opgenomen. De parkeereis die verbonden wordt aan een ruimtelijke ontwikkeling wordt in dat plangebied dus aan het bestemmingsplan ontleend.

In deze Nota Parkeernormen Rheden 2015 is opgenomen dat in specifieke gevallen een op die locatie toegesneden parkeerverplichting worden opgenomen in het bestemmingsplan. Dit wordt dan als zodanig in de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen en in de bestemmingsplanregels vertaald. In die gevallen gaat het gestelde in het bestemmingsplan voor op de in deze nota opgenomen normen.

Voor de ontwikkeling van het IJssel District zijn de parkeernormen uit de nota niet passend gebleken. Daarom zijn er specifieke normen voor dit project opgesteld, welke in het volgende hoofdstuk zullen worden toegelicht en in hoofdstuk 0 worden gepresenteerd.

Overwegingen voor afwijken

Gebiedstypologie

Welke parkeernormen er voor een gebied gelden is onder andere afhankelijk van de stedelijkheidsgraad. De stedelijkheidsgraad wordt bepaald op basis van de omgevingsadressendichtheid (aantal adressen per km²), kortweg OAD. In een gebied met een hoge OAD is het aanbod -en de kwaliteit van andere vervoerswijzen– over het algemeen groter dan in een gebied met een lage OAD. Daarom worden in een gebied met een hoge stedelijkheidsgraad lagere parkeernormen toegepast. Daarnaast kan een onderscheid worden

gemaakt naar de stedelijke zone (centrum, schil, rest bebouwde kom, buitengebied) van een gemeente.
De gemeente Rheden valt qua stedelijkheidsgraad -in zijn geheel- in de categorie matig stedelijk met 1.262 adressen per vierkante kilometer. Voor de duidelijkheid, binnen de gehele gemeente hanteert de gemeente één parkeernorm per functie voor het totale grondgebied binnen de gemeente. Dit is gebaseerd op de stedelijke zone 'Rest bebouwde kom' uit ASVV2012 van het CROW.

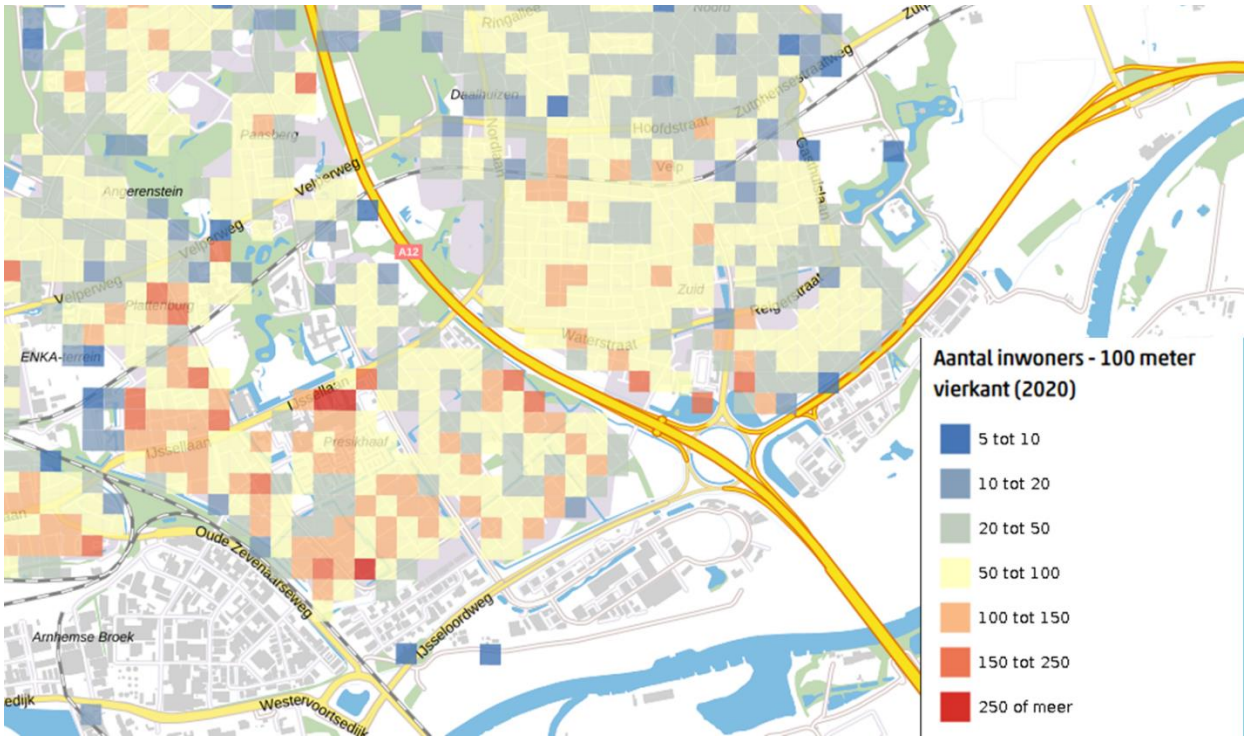

figuur 2 Aantal inwoners per 100m^2 in de omgeving [Bron: CBS cbsinuwbuurt.nl]

De ontwikkeling van het IJssel District kent een dichtheid van ca. 180 adressen per 100 m vierkant. Dit is veel meer dan het gemiddelde in de kernen van Rheden en ook meer dan die van Velp-Zuid: ca. 52 per 100 m vierkant. Ook ligt het dicht tegen Arnhem aan waardoor er meer OV-verbindingen zijn dan in de rest van de gemeente.

Uit gegevens van het CBS (2020) blijkt het gemiddelde autobezit van de gemeente Rheden te liggen op 1 auto per huishouden, van Velp-Zuid op 0,9. In de naastliggende Arnhemse wijk Over het Lange Water is het autobezit 0,8 per huishouden bij een bevolkingsdichtheid van ca. 49 per 100 m vierkant.

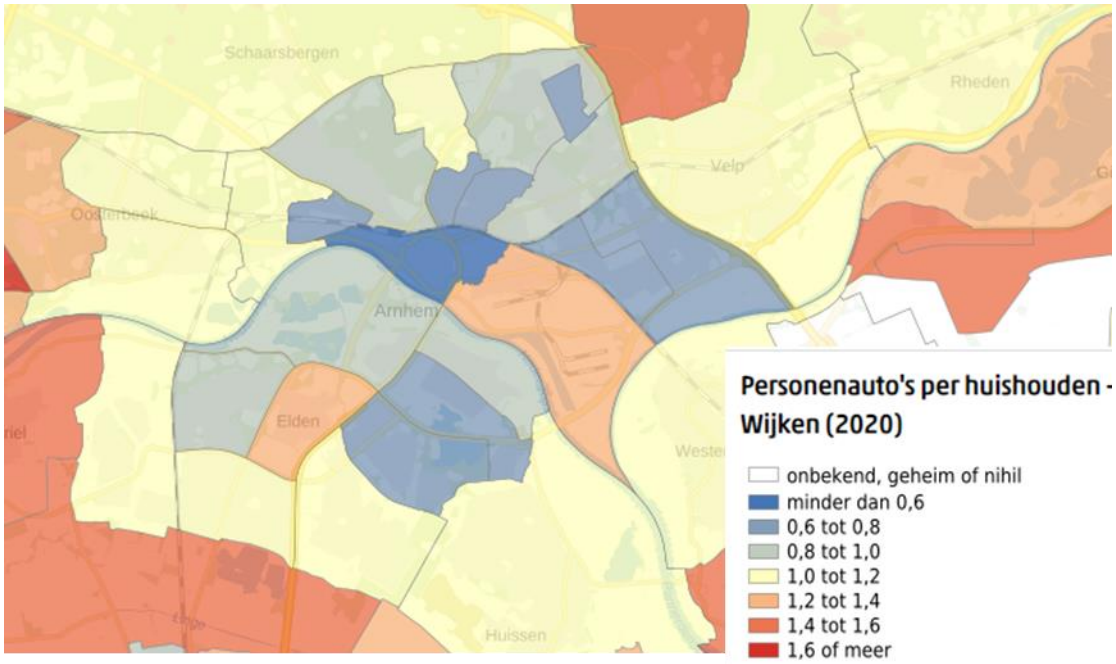

figuur 3 Personenauto's per huishoudens wijken [Bron: CBS cbsinuwbuurt.nl]

Type woningen

Voor de hoofdfunctie wonen (zie tabel 1**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) zijn van de 8 woningtypen die zijn beschreven er 5 voor een specifieke doelgroep. Voor de 3 typen die overblijven zijn de onderlinge verschillen in de norm groot. Verder wordt er geen specifiek onderscheid gemaakt tussen grondgebonden woningen en appartementen, tussen huur en koop. Noch is er onderscheid gemaakt op basis van prijsklasse of grootte van de woning.

Andere gemeenten maken deze onderverdeling wel. Daarom is gekeken naar andere gemeenten en welke normen deze hanteren. Daarbij is gekeken naar:

- Arnhem, omdat Velp en het IJssel District direct tegen deze gemeente aanliggen;
- Alphen aan de Rijn, een gemeente die vergelijkbaar is met Rheden;
- Nijmegen die door de Waalsprong ook vergeleken kan worden met de ligging van Velp en het IJssel District.

In de onderstaande tabellen zijn de normen voor wonen opgenomen, waarbij is gekeken naar de stedelijke zone 'rest bebouwde kom' (indien het onderscheid gemaakt wordt).

tabel 2 Parkernormen gemeente Arnhem

Arnhem **Hoofdfunctie Wonen**	**Eenheid**	**Norm inclusief bezoekers**
Rijwoning	woning	1,5
Half vrijstaande, vrijstaande woning	woning	1,8
< 75 m^2 gbo	appartement	1,0
75 tot 120 m^2 gbo	appartement	1,3
> 120 m^2 gbo	appartement	1,3
Kamerverhuurbedrijf (gem. keuken en badkamer)	kamer	0,6

tabel 3 Parkeernormen gemeente Alphen aan de Rijn

Alphen aan de Rijn **Hoofdfunctie Wonen, rest bebouwde kom**	**Eenheid**	**Norm bewoners**	**Norm bezoekers**
< 30 m^2 gbo, sociale huur	woning	0,4	0,2
30 – 50 m^2 gbo, sociale huur	woning	0,5	0,2
50 – 80 m^2 gbo, sociale huur	woning	0,6	0,3
80 – 100 m^2 gbo, sociale huur	woning	0,8	0,3
100 – 130 m^2 gbo, sociale huur	woning	1,0	0,3
> 130 m^2 gbo, sociale huur	woning	1,2	0,3
< 30 m^2 gbo	woning	0,4	0,2
30 – 50 m^2 gbo	woning	0,6	0,2
50 – 80 m^2 gbo	woning	0,9	0,3
80 – 100 m^2 gbo	woning	1,1	0,3
100 – 130 m^2 gbo (1)	woning	1,4	0,3
140 – 160 m^2 gbo (1)	woning	1,6	0,3
> 160 m^2 gbo (1)	woning	1,8	0,3
Kamer student (max. 2 bewoners)	kamer	0,1	0,2
Kamer overig (max. 2 bewoners)	kamer	0,4	0,2

(1) Bij appartementen met gezamenlijke parkeerplaatsen mag de parkeernorm met 0,1 pp worden verlaagd.

tabel 4 Parkeernormen gemeente Nijmegen

Nijmegen **Hoofdfunctie Wonen, rest bebouwde kom**	**Eenheid**	**Norm bewoners**	**Norm bezoekers**
Huur, appartement, sociale huur	appartement	0,6	0,3
Huur, huis, sociale huur	woning	0,8	0,3
Huur appartement, (middel)duur	appartement	1,0	0,3
Huur, huis, (middel)duur	woning	1,1	0,3
Koop, appartement goedkoop	woning	1,0	0,3
Koop, appartement gemiddeld	woning	1,0	0,3
Koop, appartement duur	woning	1,1	0,3
Koop, rij	woning	1,1	0,3
Koop, 2-onder-een-kap	woning	1,3	0,3
Koop, vrijstaand	woning	1,4	0,3
Kamerverhuur zelfstandig (student)	kamer	0,15	0,05
Kamerverhuur zelfstandig (niet-student)	kamer	0,4	0,2
Kleine eenpersoonswoning	kamer	0,4	0,2

Wat direct opvalt is dat Arnhem en Alphen aan de Rijn de normen gekoppeld hebben aan het oppervlakte gbo (gebruiksoppervlak) van de woning. Nijmegen heeft gekozen voor de indeling zoals de CROW die aanhoudt. Dit laatste is dus gebruikelijker, maar geeft meer ruimte voor discussie, omdat het ruimte voor interpretatie laat wat (middel)duur inhoudt. Omdat voor het IJssel District het om specifieke parkeernormen gaat is gekozen om de normen te koppelen aan oppervlakten gbo.

Uit gegevens van het CBS (referentiejaar 2020) blijkt dan een Nederlander gemiddeld 53 vierkante meter woonoppervlakte heeft. In stedelijk gebied ligt dit lager dan in landelijk gebied. Een inwoner van Amsterdam bijvoorbeeld leeft op gemiddeld 40 m^2. In Arnhem is dat 49m^2 en in Rheden 56m^2, zoals te zien in figuur 4.

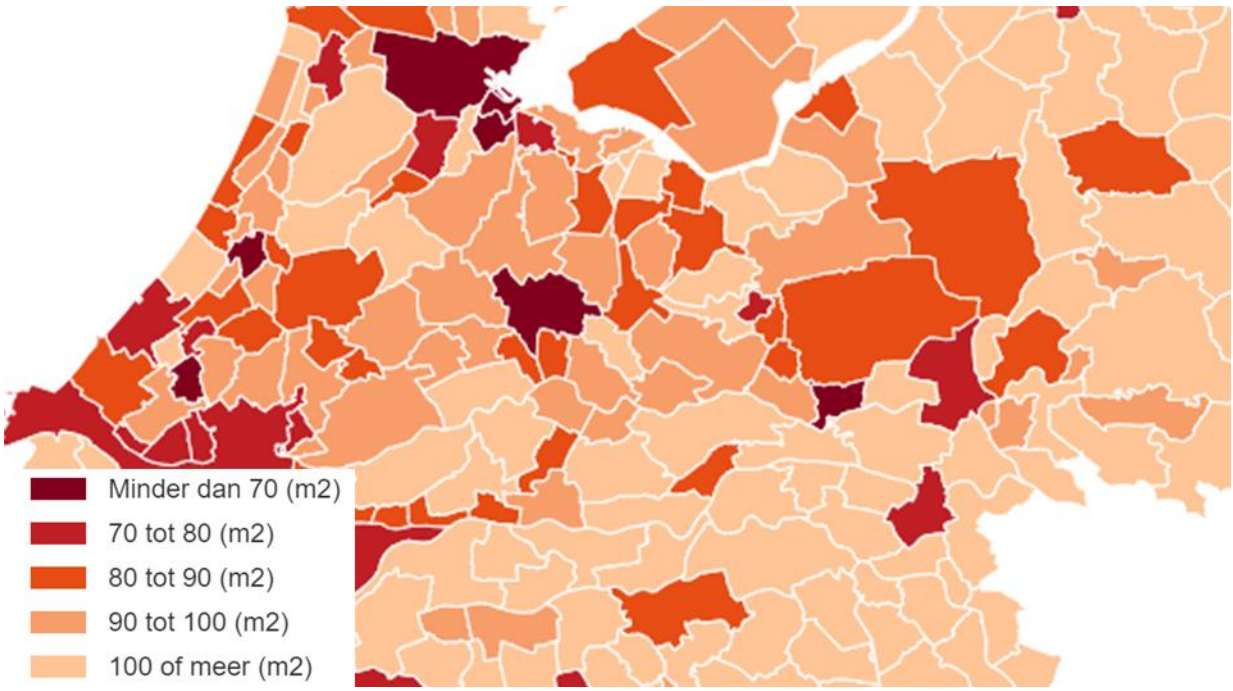

figuur 4 Gemiddeld woonoppervlak eenpersoons huishouden

Het gemiddelde woonoppervlak van een éénpersoonshuishouden ligt volgens gegevens van het CBS (referentiejaar 2020) in Rheden op 89m^2, in Arnhem is dat 74m^2. Omdat dit effect heeft op het autobezit, een éénpersoonshuishouden heeft doorgaans geen tweede auto, is gekeken naar een voor de parkeernormen logische onderverdeling in de grootte van de woningen. Om rekening te houden met de éénpersoonshuishoudens is ervoor gekozen om voor de parkeernormen onderscheid te maken in woningen kleiner en groter dan 65m^2 gbo. Hierbij is ten opzichte van de CBS cijfers enige marge aangehouden.

Onderzoek Goudappel

Goudappel heeft de laatste jaren veel onderzoek gedaan naar parkeernormen in relatie tot het autobezit in Nederland. Om dit te onderzoeken heeft Goudappel beschikking over niet-openbare microdata op basis van CBS-gegevens over autobezit, die gekoppeld zijn aan woningtypen. Zo kan voor heel Nederland op gemeente-, wijk- en buurtniveau het autobezit gericht geanalyseerd worden. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt naar autobezit per categorie zoals:

- eigendomssituatie (koop, particuliere huur en sociale huur);
- woningtype (vrijstaand huis, twee-onder-een-kap, rijwoning en appartement);
- huishoudengrootte (1-persoons, 2-persoons en 3+persoons);
- leeftijd (0-30 jaar, 30-65 jaar en 65+ jaar).

Goudappel heeft ook een onderzoek uitgevoerd naar het autobezit en de parkeernormen voor het IJssel District. In onderstaande tabel is dit autobezit verhoogd met de correcties voor grijze kentekens en autonome groei (4,9% tot 2040) tot een -volgens Goudappel- passende parkeernorm voor bewoners in verschillende type woningen voor het IJssel District.

tabel 5 Voorstel Goudappel voor parkeernorm IJssel District, uitgaande van het daadwerkelijke autobezit [Bron: 012688.R1.02, Goudappel 2022]

Type woning	Gemiddeld autobezit	Passende parkeernorm bewoners
Sociale huurappartement	0,5	0,57
Particuliere huur, meergezinswoning	0,5	0,57
Koop, meergezinswoning	0,9	1,02
Koop, rijwoning	1,5	1,70

De microdata laat het autobezit per huishouden zien. In gemeentelijke parkeernormen zit echter ook een bezoekersdeel inbegrepen voor het bezoek van woningen. Het bezoekersaandeel vormt geen onderdeel van het autobezit en dient zodoende nog handmatig te worden toegevoegd aan de microdata over autobezit. Op deze wijze kan een zuivere vergelijking gemaakt worden met de gemeentelijke parkeernormen. Omdat het gemeentelijk beleid 0,4 parkeerplaats per woning voor bezoekers aanhoudt, gaat Goudappel daarin mee. Daarbij maakt Goudappel wel de opmerking dat het CROW uitgaat van 0,3 parkeerplaats per woning voor bezoek en de meeste Nederlandse gemeenten dit hanteren.

Bezoekers

In de parkeerkencijfers voor woningen is ook een component voor bezoekersparkeren opgenomen. Het CROW hanteert sinds 2004 een onderscheid in een bewoners- en een bezoekerscomponent in de parkeerkencijfers voor woningen. Daarvóór werd volstaan met één parkeerkencijfer per woningtype, waarmee de facto ook voor bezoekersparkeren een maximale aanwezigheid in de nacht werd aangehouden. Het aandeel bezoekersparkeren is destijds ingeschat op 0,3 pp/woning, ongeacht woningtype en locatie. Al geruime tijd is de ervaring dat het eerder arbitrair vastgelegde parkeerkencijfer voor bezoekersparkeren te hoog is. Daar waar voor het normale parkeren in woonwijken onderscheid wordt gemaakt voor locatie specifieke kenmerken bij het bepalen van het aantal parkeerplekken, is dit voor bezoekersparkeren voor de functie wonen nog niet het geval. In eerder onderzoek van Spark (2018), dat ook concludeerde dat het huidige kengetal voor bezoekersparkeren te hoog is, is niet ingegaan op het effect van locatie specifieke kenmerken voor het aantal bezoekersparkeerbewegingen in een bepaalde woonwijk.

De analyse van de parkeerdata tonen aan dat er aanmerkelijke verschillen zijn in het gebruik van de bezoekersvergunning tussen verschillende gebieden die zijn onderzocht. Daarnaast toont de data aan dat de drukste dag voor bezoekersparkeren de zaterdag is (zie figuur 5), de avondperiode het tijdvak met het meeste bezoekersparkeerders is, maar het verschil tussen overdag en ’s avonds kleiner is dan oorspronkelijk werd verwacht.

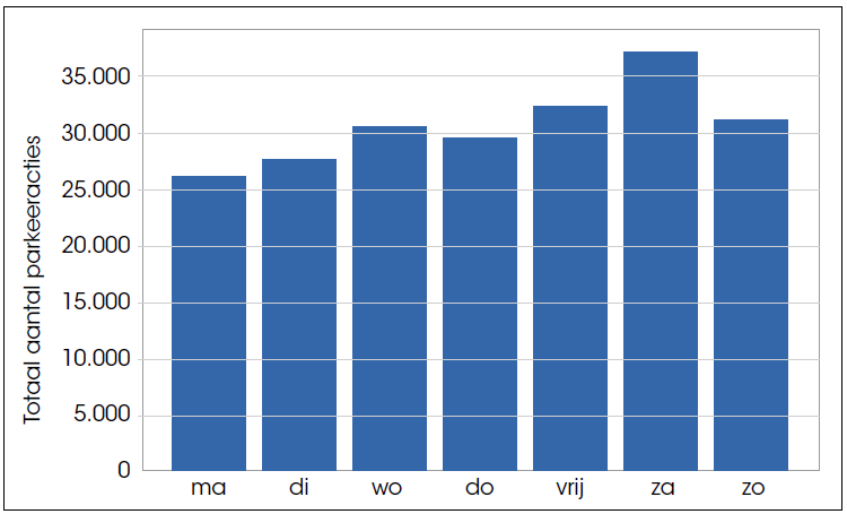

figuur 5 Spreiding van het aantal parkeeracties van bezoekers over de week [Bron: Sprak, 2018]

Op grond van het uitgevoerde onderzoek [Marlou Tiesinga ,TU-Delft/Sweco 2021] wordt gesteld dat het parkeerkental en de aanwezigheidspercentages aanpassing verdienen. Zeker voor de stedelijke gebieden (stedelijkheidsgraad van zeer sterk stedelijk t/m matig stedelijk) is vanuit het onderzoek het voorstel om voor rest bebouwde kom (niet gereguleerd parkeren) een kengetal van 0,15 parkeerplaats per woning te hanteren.

Toekomstige ontwikkelingen

Een aantal ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op het parkeren. Daarvan zijn rekeningrijden en deelvervoer de belangrijkste.

In het regeerakkoord zijn afspraken gemaakt over 'betalen naar gebruik', beter bekend als rekeningrijden. Het voornemen is om per 2030 niet meer te betalen voor het bezit van de auto, maar te betalen per gereden kilometer. De vaste kosten aan een auto zoals BPM en wegenbelasting worden vervangen door een heffing per gereden kilometer. Hierdoor wordt het bezitten van een auto goedkoper. Het KiM (2022) schrijft dat "Een BnG-heffing (betalen naar gebruik) die voor alle voertuigen gelijk is, leidt waarschijnlijk tot een groeiend wagenpark, omdat autobezit goedkoper wordt." Dit kan dus in de toekomst leiden tot hogere parkeernormen.

Uit de studie Varianten voor tariefstructuur Betalen naar Gebruik [Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Ministerie van Financiën, 2022] blijkt dat het autobezit per huishouden in 2030 tot 7,2% kan gaan groeien.

De (door)ontwikkeling van deelvervoer kan juist zorgen voor een lager autobezit. Deelvervoer, inclusief platformen als MaaS (Mobility as a Service), zitten nu nog in de pioniersfase. Er wordt veel geld in onderzoek gestoken en er worden met name in grote steden diverse concepten aangeboden. De voornaamste deelmobiliteitsconcepten zijn de deelauto (o.a. GreenWheels, Mywheels en Sixt), elektrische deelscooter (o.a. GO Sharing, Check en Felyx) en deelfiets (ov-fiets). Het succes is wisselend en de effecten op grote schaal zijn nog moeilijk meetbaar. Het zal waarschijnlijk nog wel even tijd kosten voordat het systeem een breed draagvlak vindt. Deskundigen zijn ervan overtuigd dat het een reële kans van slagen heeft en daarmee het autobezit kan doen afnemen.

In Factsheet autodelen [Rijkswaterstaat, 2022] staat dat het autobezit van autodelers die incidenteel een deelauto gebruiken (5 keer per jaar of minder), is afgenomen met gemiddeld 27% ten opzichte van de situatie voordat ze een deelauto gingen gebruiken. Nu zal niet iedereen binnen het IJssel District hier gebruik van gaan maken. Omdat het onderzoek uitgaat van het effect op de

groep gebruikers en niet op een hele wijk zal bij het IJssel District het percentage veel lager zijn. De inschatting is dat deze zal liggen tussen de 5% en 10%.

Huishoudens met een laag autobezit (<1 auto per huishouden) zullen bij deelautogebruik, doordat ze geen auto meer hebben, vaker de deelauto gebruiker dan huishoudens die daardoor geen tweede auto meer zullen bezitten. Op basis van dezelfde onderzoeken is ingeschat dat de behoefte aan deelautogebruik onder de eerste groep 1/50 zal zijn en onder de tweede groep 1/100.

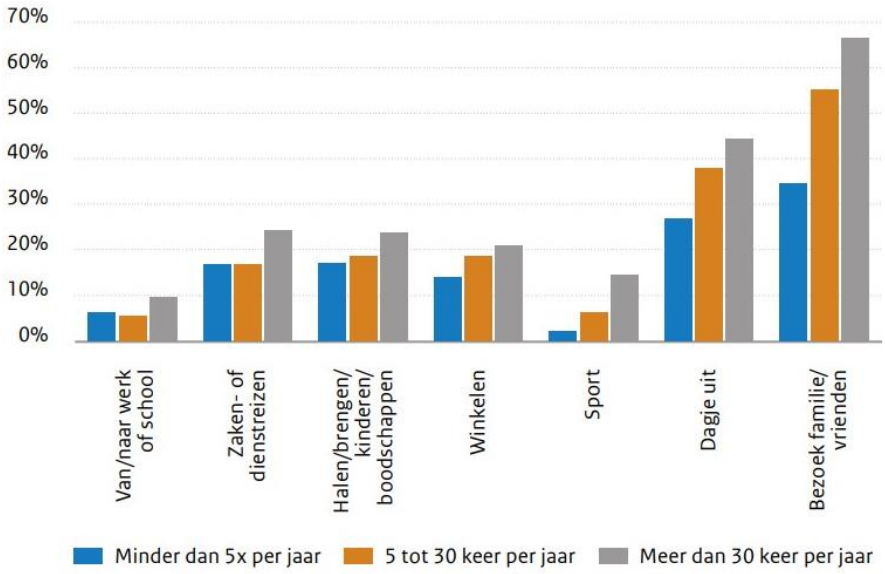

Figuur 6 Verplaatsingsmotief van deelautogebruikers (18-80 jaar oud), naar frequentie van deelautogebruik

Veel gemeenten hebben reducties op de parkeernormen opgenomen bij inzet van deelauto's. Veelal wordt dan de regel toegepast dat één deelauto 5 privéauto's vervangt. Daaraan wordt dan meestal een maximum reductie van het aantal parkeerplaatsen van 10% gekoppeld. Een voorbeeld hiervan zijn de parkeernormen van de gemeente Rotterdam.

Voor het IJssel District is gekozen om het woningbouwprogramma als uitgangspunt te nemen voor het bepalen van aantal deelauto's op basis van de inschatting in percentage deelnemers en gebruik. Per woningtype is deze ingeschat op basis van een interpretatie van de uitgevoerde onderzoeken. Dit is als norm voor het bepalen van het aantal deelauto's, af te ronden in hele getallen naar boven, aan de parkeernorm toegevoegd.

Op basis van bovenstaande kan worden vastgesteld dat het in deze notitie berekende effect op de parkeernorm door toenemend autobezit wordt gecompenseerd door deelauto's te gaan gebruiken.

Parkeernormen IJsseldistrict

Op basis van voorgaande overwegingen is voor het IJssel District gekomen tot onderstaande parkeernormen.

tabel 6 Parkeernormen IJssel District

Type woning (gbo in m^2)	Omschrijving	Parkeernorm bewoners	Parkeernorm bezoekers	Parkeernorm totaal	Norm deelauto
Sociaal					
< 50	App goedkoop	0,5	0,2	0,7	0,02
50-65	App goedkoop	0,6	0,3	0,9	0,02
66-80	App midden	0,8	0,3	1,1	0,02
81-100	App duur	1,0	0,3	1,3	0,02
Overig					
< 50	App goedkoop	0,6	0,2	0,8	0,02
50-65	App goedkoop	0,9	0,3	1,2	0,02
66-80	App midden	1,1	0,3	1,4	0,01
81-100	App midden	1,2	0,3	1,5	0,01
101-130	App duur	1,3	0,3	1,6	0,01
Rijwoning	Grondgebonden woning	1,3	0,3	1,6	0,01

Aan deze parkeernorm is ook een norm voor deelauto's opgenomen. De landelijke trend is dat autobezit nog zal doorgroeien. Met de inzet van deelauto's wordt deze trend voor het IJssel District omgebogen. Het benodigde aantal deelauto's vervangt privéauto's en verhoogt daardoor de parkeernorm niet.

Voor andere functies voor dan wonen gelden de parkeernormen volgens Tabel 7.

Tabel 7 Parkeernorm overige functies

Hoofdfunctie	Eenheid	Parkeernorm
Bedrijven		
Commerciële dienstverlening (kantoor met baliefunctie)	100m^2 bvo	2,80
Kantoor zonder baliefunctie	100m^2 bvo	1,90
Horeca		
Restaurant	100m^2 bvo	10,00
Cafe, cafetaria	100m^2 bvo	5,00
Recreatie		
Sportschool	100m^2 bvo	3,00
Maatschappelijke instelling		
Medische en maatschappelijke diensten (arts, groene kruis, apotheek, fysiotherapie, schoonheidssalon, tandarts etc.)	100m^2 bvo	3,00

Binnen het IJssel District wordt voor de hoofdfunctie wonen 150m als acceptabele loopafstand naar parkeervoorzieningen aangehouden.

Voor overige parkeernormen en toetsing aan dubbelgebruik is de Nota Parkeernormen Rheden 2015 leidend. Deze zijn niet beschreven in deze notitie.

Berekening bij dubbelgebruik

Bij de berekening van de parkeerplaatsverplichting wordt bij het realiseren van (verschillende) functies gebruik gemaakt van onderstaande aanwezigheidspercentages.

Tabel 8 Tabel aanwezigheidspercentages t.b.v. berekening met dubbelgebruik

Functies	Werkdag ochtend	Werkdag middag	Werkdag avond	Werkdag nacht	Zaterdag middag	Zaterdag avond	Zondag middag
Woonruimte	50%	60%	90%	100%	60%	70%	70%
Seniorenwoning	80%	80%	90%	100%	80%	80%	90%
Bezoekers	10%	20%	80%	0%	60%	100%	70%
Kantoor	100%	100%	5%	0%	5%	0%	0%
Sportfuncties	30%	50%	100%	0%	100%	90%	58%
Horeca	30%	40%	90%	5%	75%	100%	45%

Als rekening gehouden wordt met dubbelgebruik komen de parkeernormen uit op de waarden zoals weergegeven in tabel 9. Daarbij is uitgegaan dat het maatgevende moment de werkdag avond is, waarbij 90% van de bewoners en 80% van de bezoekers aanwezig zijn. Indien er sprake is van een privé-parkeerplaats is er voor die plaatsen geen sprake van dubbelgebruik en is er geen sprake van reductie op basis van aanwezigheid voor bewoners.

tabel 9 Parkeernormen IJssel District op basis van dubbelgebruik wonen onderling (maatgevend moment werkdag avond)

Type woning (gbo in m^2)	Omschrijving	Parkeernorm bewoners*	Parkeernorm bezoekers	Parkeernorm totaal	Privé parkeerplaats
Sociaal		90%	80%		
< 50	App goedkoop	0,45	0,16	0,61	Nee
50-65	App goedkoop	0,54	0,24	0,78	Nee
66-80	App midden	0,72	0,24	0,96	Nee
81-100	App duur	0,90	0,24	1,14	Nee
Overig (zonder privé parkeerplaats)		90%	80%		
< 50	App goedkoop	0,54	0,16	0,70	Nee
50-65	App goedkoop	0,81	0,24	1,05	Nee
66-80	App midden	0,99	0,24	1,23	Nee
81-100	App midden	1,08	0,24	1,32	Nee
100 >	App duur	1,17	0,24	1,41	Nee
Rijwoning	Grondgebonden woning	1,17	0,24	1,41	Nee
Overig (met privé parkeerplaats)		100%	80%		
< 50	App goedkoop	0,60	0,16	0,76	Ja
50-65	App goedkoop	0,90	0,24	1,14	Ja
66-80	App midden	1,10	0,24	1,34	Ja
81-100	App midden	1,20	0,24	1,44	Ja
100 >	App duur	1,30	0,24	1,54	Ja
Rijwoning	Grondgebonden woning	1,30	0,24	1,54	Ja

* Bij privé parkeerplaats is er geen reductie dubbelgebruik

Reactienota

Behorend bij Ontwikkelplan IJssel District te Velp

Inleiding

In deze reactienota staat een samenvatting van de reacties op het concept Ontwikkelplan die bij de gemeente zijn binnengekomen t/m 7 april ’23. Op de volgende manieren is gelegenheid gegeven om kennis te nemen van het concept Ontwikkelplan en hierop te reageren.

Op 3 april is er een inloopavond gehouden, waarvoor de directe omgeving en raadsleden zijn uitgenodigd en overige belangstellenden als woningzoekenden via de gebruikelijke publicatiekanalen kennis van hebben kunnen nemen. De inloopavond werd goed bezocht. Er zijn minstens 73 bezoekers geteld, waarvan minstens 11 bezoekers lieten weten dat ze kwamen als woningzoekende.
Daarnaast is 1 op 1 contact gezocht met (vertegenwoordiging van) eigenaren buiten het plangebied om het concept ontwikkelplan toe te lichten. De eigenaren hebben hier geen gebruik van gemaakt.
Het concept ontwikkelplan was in te zien via de website en ook bij de receptie op de tweede verdieping van het gemeentehuis, President Kennedylaan 104-106 in Velp. Daarnaast lagen er ook exemplaren bij Servicecentrum De Overtuin en Servicecentrum Dieren om in te kijken. Het concept ontwikkelplan heeft ter inzage gelegen vanaf 27 maart t/m vrijdag 7 april 2023. Ook was er gelegenheid om vragen en opmerkingen te delen buiten de inloopavond om, via ijsseldistrict@rheden.nl of via de Postbus van de gemeente. Op 7 april 2023 sloot de gelegenheid om vragen en opmerkingen te stellen om mee te nemen in het vervolgproces. Er is 1 reactie binnen gekomen per mail en 11 reacties via de inloopavond.

De ruimtelijke hoofdlijnen voor het IJssel District zijn vastgesteld in het Masterplan. Samen met de ontwikkelende partijen heeft de gemeente gewerkt aan een uitwerking van het Masterplan. Deze uitwerking is opgesteld in een concept “Ontwikkelplan IJssel District”. Het doel van dit Ontwikkelplan is een uitwerking te maken op onderdelen zoals programma, ruimtelijke kwaliteit, openbare ruimte, mobiliteit en fasering om tot een haalbaar plan te komen. De focus ligt hierbij op het plangebied welke hieronder op de afbeelding te zien is.

Korte weergave van de reacties tijdens de informatieavond 03-04-23 op de vraag: Wat vindt u belangrijk?

1.	Aanpak Overlast van de bewoners Polenhotel
2.	-Woonruimte -Groen -Sociale voorzieningen -Betaalbaar wonen voor onze zonen -Meer sociale huurwoningen! -Meer starterswoningen -Meer winkels
3.	Uitzicht
4.	-Mensen uit Velp voorrang -Starterslening -Weinig auto, veel fiets/lopen
5.	Langzame verkeersroute Broekstraat
6.	Werkenden in Velp Voorrang
7.	-Lichtinval i.v.m. toren van 18 hoog. Lichtinval uit Zuidwest naar de flat Kraaienmaat/Heuvelmaat. Ontvangen graag reactie op kwestie lichtinval. -De woontoren (18 hoog) mag voor mij en meerdere wat lager passend bij de andere woontorens in de omgeving.
8.	-Groene aankleding van bebouwing zelf, niet alleen eromheen. -Wind bij hoogbouw (zoals bij supermarkt van de overkant).
9.	Parkeeroverlast straks? Oversteek Kennedylaan naar winkels wordt gevaarlijker voor fietsers/voetgangers
10.	-Parkeeroverlast in de omliggende wijken -Verkeershinder President Kennedylaan x Waterstraat -Veiligheid van de fietsers (fietsbond) -Hoogbouw niet hoger dan het ziekenhuis! (i.v.m. wind bij diverse verschillende hoogtes)

Korte weergave van de reacties tijdens de informatieavond 03-04-23 op de vraag: Waarom bent u hier?

1.	Nieuwsgierig!!
2.	Toekomstige buur
3.	Woningzoekende
4.	Woningzoekende met slaapkamer op de begane grond/ senioren.
5.	Ik woon in de buurt (11x deze reactie gegeven)
6.	Ik woon in de buurt, Kraaienmaat.
7.	Voor onze zonen van 24 en 26 jaar! Waar moeten ze heen?--> Hier!
8.	Voor mijn zoon en dochter van 24 en 25 jaar, starters!
9.	Pers

Samenvatting inhoudelijke opmerkingen in de schriftelijke reactie m.b.t. het ontwikkelplan

1. Binnengekomen schriftelijke reactie van partij met grondpositie binnen IJssel District maar gelegen buiten plangebied:
    a. De ontwikkelingen behorende bij fase 1, 2 en 3 sluiten niet geheel aan bij de grenzen van het plangebied.
    b. Er staan mooie voorbeelduitwerkingen in het concept ontwikkelplan [redactie: slaat op gronden buiten het plangebied].
    c. Het plan kent een hoge bouwdichtheid en een lange bouwperiode van 10+ jaar waarbij het openbare gebied volledig op de schop gaat. Graag aandacht voor toegankelijkheid van ons complex.
    d. Ten opzichte van het Masterplan is de hoge woontoren verschoven naar de rand van bouwvlak F, langs de entree. Stedenbouwkundig valt hier zeker iets voor te zeggen. Graag aandacht voor eventuele hinder op het gebied van zon en wind.
    e. Het ontwikkelplan spreekt over een ”gedifferentieerd” en “inclusief” programma. Wij herkennen dit niet.

23.40

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 8
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 mei 2023;

b e s l u i t :

1 In te stemmen met het vaststellen van het ontwikkelplan IJssel District en de grondexploitatie plangebied IJssel District.
2 Voor de grondexploitatie plangebied IJssel District een verliesvoorziening vast te stellen ter grootte van het in de grondexploitatie geprognosticeerde resultaat op eindwaarde, van minus € 2.780.000,00, die ten laste komt van de algemene reserve.
3 Openen van de grondexploitatie plangebied IJssel District.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

23.42

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	Draagt bij aan Global Goal(s)
Burgemeester	1 Economische Ontwikkeling 2 Welzijn 3 Gebiedsontwikkeling 4 Duurzaamheid 5 Bestuur en Veiligheid	17. Partnership

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
16 mei 2023	5	GMR Jaarstukken 2022 (6) GMR Begroting 2024-2027 (2) Conceptbrief zienswijze naar GMR (1)

rol raad	soort document
Zienswijze	Raadsvoorstel en -besluit

Voorbereidende vergadering	agendapunt
13 juni 2023	

raadsvergadering	agendapunt
27 juni 2023	

onderwerp
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen: jaarstukken 2022 en begroting 2024-2027.

INHOUD VOORSTEL
Aan uw raad wordt voorgesteld:
- een positieve zienswijze te geven op de concept-jaarstukken 2022 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de voorgestelde resultaatbestemming (€ 320.957,00 positief naar rato te retourneren aan de deelnemende gemeenten);
- een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024-2027 en in de Kadernota voor 2024 een bijdrage van € 421.406,00 (incl. TEB) op te nemen;
- in te stemmen met het (kosteloze) lidmaatschap van de GMR bij de VNG Gelderland;
- het college opdracht te geven deze zienswijze ter kennis te brengen aan het DB van de regio conform bijgaand concept.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
In 2020 heeft de gemeenteraad van de gemeente Rheden ingestemd met de instelling van de *Gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen*. Ook is ingestemd met het visiedocument *Regio Arnhem-Nijmegen Groene Metropoolregio*, als basis voor de profilering van de regio en de gemeenschappelijke opgaven in de Regionale Agenda. Op 1 januari 2021 is de Groene Metropoolregio formeel gestart.
In uw raadsvergadering van 29 november 2022 heeft u ingestemd met de Regionale Agenda 2023-2024 en de deelname aan 5 opgave-overeenkomsten voor een periode van 2 jaar (conform uw amendement van 28 juni 2022).
Conform de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling en de WGR, worden de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op de concept-jaarstukken en de conceptbegroting.

2 Wat is de aanleiding?
Op 19 april 2023 heeft het Algemeen Bestuur van de Groene Metropool Arnhem-Nijmegen de jaarstukken voor 2022 in concept vastgesteld. Gemeenten worden gevraagd voor 16 juni 2023 hun zienswijze in te dienen. Definitieve vaststelling van de jaarstukken is gepland in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 5 juli 2023.

Op 19 april 2023 is ook de conceptbegroting 2024-2027 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Gemeenten worden gevraagd om vóór 30 juli 2023 hun zienswijze kenbaar

te maken. Vaststelling van de begroting vindt plaats in het Algemeen Bestuur van 6 september 2023.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
- De WGR en de Gemeentewet.
- Besluit Begroting en Verantwoording, (BBV).
- Beleidsnotitie samenwerkingsverbanden gemeente Rheden.
- Visiedocument Regio Arnhem-Nijmegen Groene Metropoolregio.
- Raadsbesluit 29 november 2022 inzake instemming Regionale Agenda 2023-2024 en deelname aan 5 opgave-overeenkomsten voor een periode van 2 jaar.

4 Wat willen wij bereiken?

Met het geven van uw zienswijze wordt recht gedaan aan de afspraken zoals die zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. Wij integreren de gevraagde zienswijzen in 1 raadsvoorstel en besluit.

Omdat de Groene Metropoolregio bevoegd is tot subsidiering van The Economic Board worden ook, informatief, het jaarverslag en jaarrekening van The Economic Board aangeboden. De TEB-jaarstukken worden inhoudelijk besproken door de portefeuillehouders in het bestuurlijk platform Productieve Regio.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

GMR concept-jaarrekening 2022

De concept-jaarrekening 2022 sluit met een exploitatie-overschot van € 320.957,00. Volgens artikel 31 lid 8 van de Gemeenschappelijke regeling vloeit een positief saldo naar rato terug naar de deelnemende gemeenten. Het AB heeft besloten dit conform de bepaling in de Gemeenschappelijke regeling terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten. Op basis van het inwonersaantal per 1 januari 2021 betekent dit een restitutie van € 0,40 per inwoner.
Het exploitatie-overschot is o.a. ontstaan doordat projecten later zijn gestart dan gepland, of in afgeslankte vorm zijn uitgevoerd en kosten lager zijn uitgevallen dan begroot.
Zienswijze Rheden: wij stemmen in met deze resultaatbestemming.

GMR ontwerpbegroting 2024-2027

De begroting 2024 is gebaseerd op de Regionale Agenda 2023-2024. De Regionale Agenda 2023-2024 is voor het jaar 2024 ongewijzigd gebleven met uitzondering van een beperkte herordening van het speerpunt bruisende binnensteden, krachtige kernen (Ontspannen regio). Op voorstel van de Bestuurlijk Opdrachtgever heeft het Algemeen Bestuur ingestemd om de activiteiten binnen het speerpunt te verdelen tussen de opgaven Ontspannen, Verbonden en Productieve Regio.
Deze wijziging heeft geen financiële consequenties.

De ontwerpbegroting 2024 is de financiële vertaling van de al bekende activiteiten voor 2024. De inwonerbijdrage voor 2024 is hoger dan opgenomen in de begroting 2023-2026.
Deze verhoging heeft twee redenen:

- de indexering is noodzakelijkerwijs aangepast van 2,7% naar 7,3% (CAO);
- een hogere bijdrage voor de Regionale Energie Strategie (€0,58) binnen de opgave Circulaire regio.

De verhoging van de bijdrage voor de RES2.0 kan mogelijk (deels) gedekt worden uit de Regeling 'Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)'.

Zienswijze Rheden: de huidige hoge inflatie leidt onontkoombaar tot grote kostenverhogingen. Daar komt bij dat door de krapte op de arbeidsmarkt vaker relatief duur extern personeel voor de opgaves dient te worden ingehuurd.

Het geheel overziend geloven wij in een sterke profilering van de regio en een krachtige samenwerking. Wij herkennen ons nog steeds in de ambities, speerpunten en acties. 2024 wordt het 4e jaar van de samenwerking. Wij hebben het vertrouwen dat de samenwerking steeds professioneler, solider en vooral succesvoller wordt.

GMR lidmaatschap VNG-Gelderland
Het lidmaatschap staat ook open voor Gelderse regionale samenwerkingsverbanden. In de praktijk participeert onze regio al jaren binnen deze vereniging. Het formele lidmaatschap is tot op heden nog niet geregeld. Het Algemeen Bestuur heeft al eerder uitgesproken dit te formaliseren om daarmee de belangen van de samenwerking te dienen.
Echter voor een formeel besluit dienen eerst de deelnemende gemeenteraden in de gelegenheid gesteld te worden om een zienswijze in te dienen (zie artikel 31a Wgr). Het lidmaatschap van VNG Gelderland is kosteloos voor regionale samenwerkingsverbanden om te voorkomen dat gemeenten binnen een samenwerkingsverband tweemaal bijdragen.

Zienswijze Rheden: wij stemmen in met het lidmaatschap van de GMR bij VNG Gelderland.

6 Wat gaat het kosten?
Onze gemeentelijke financiële bijdrage op basis van inwoneraantal aan de GMR bestaat uit (a) een bijdrage aan het Regiobureau, (b) een bijdrage aan de vijf GMR-opgaven en (c) een bijdrage aan de The Economic Board (TEB) via de GMR.
De inwonersbijdrage 2024 is opgebouwd uit de structurele bijdrage voor het regiobureau ad € 2,71 (€ 2,57 in 2023) en bijdragen voor de vijf inhoudelijke opgaven gezamenlijk ad € 5,84 (€ 4,90 in 2023). Daarmee komt de inwonersbijdrage voor 2024 uit op € 8,55 (voor 2023 € 7,47).

Bijdrage per inwoner	2023	2024
Regiobureau	**€ 2,57**	**€ 2,71**
Verbonden regio	€ 1,49	€ 1,58
Productieve regio	€ 0,94	€ 1,05
Circulaire regio	€ 0,91	€ 1,56
Ontspannen regio	€ 0,62	€ 0,66
Groene groeiregio	€ 0,94	€ 0,99
Subtotaal opgaven	**€ 4,90**	**€ 5,84**
Totaal voor 2023/2024	**€ 7,47**	**€ 8,55**

De bijdrage aan TEB blijft gelijk, namelijk 1 euro per inwoner.
De totale Rhedense bijdrage aan de GMR (incl. TEB) voor 2024 komt daarmee op € 421.406,00.

De bijdrage aan de 5 GMR-opgaven heeft nu nog een incidenteel karakter, namelijk voor een periode van 2 jaar (2023-2024).
In de Kadernota worden deze gewijzigde financiële bijdragen meegenomen.
De definitieve besluitvorming zal plaatsvinden bij de begrotingsbehandeling in november 2023.

7 Wat zijn de risico's?
In het accountantsverslag 2022 door Astrium wordt aangegeven dat zij voornemens zijn een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

De nieuwe samenstelling van Provinciale Staten en het nieuw college van GS maken de financiële steun vanuit de provincie ongewis. Het voorzichtigheidsprincipe volgend, is voor 2024 rekening gehouden met een substantieel lagere bijdrage van de provincie. In de nu lopende gesprekken wordt ernaar gestreefd de gezamenlijke ambities, zoals onder meer onderschreven in het gesloten Bestuursakkoord en de gezamenlijke propositie Regio

Deal, te realiseren.
Op dit moment zijn de effecten van de Regio Deal nog niet bekend; in de begroting 2024 is hier geen rekening mee gehouden.

De Woondeal drijft grotendeels op de bijdragen van Rijk en provincie. Deze bijdragen zijn nog zeer ongewis. Vooruitlopend op het risico dat er niet meer procesgelden beschikbaar komen is sterk geprioriteerd in de ambities.

8 Voorstel voor Besluit

Op basis van het bovenstaande stellen wij uw raad voor om:
- een positieve zienswijze te geven op de GMR concept-jaarrekening 2022;
- een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024-2027;
- een positieve zienswijze te geven m.b.t. het GMR-lidmaatschap van VNG Gelderland.

9 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Binnen de bestaande GMR-samenwerking bestaat groot commitment voor de versterking van deze samenwerking. Ook het Rijk en de provincie moedigen de regionale samenwerking aan teneinde bovenlokale ruimtelijke vraagstukken zo optimaal mogelijk op te lossen. In 2022 hebben de deelnemende gemeenten op een enkele uitzondering na ingetekend op alle opgaven voor de periode 2023-2024.

10 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Na behandeling in de raad worden de definitieve zienswijzen verstuurd aan het DB van de regio.

11 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Aan dit besluit is geen evaluatie verbonden.

De reacties op de concepten van de regiogemeenten worden door het AB van de GMR vertaald in een definitieve jaarrekening 2022 en een definitieve begroting 2024-2027. Daarover kan de raad zich in het najaar bij de begrotingsbehandeling uitspreken.

Velp, 16 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema.
secretaris.

Bijlagen GMR-jaarstukken 2022:
1 A_Aanbiedingsbrief jaarstukken 2022
2 A_661077217-RB-1230 Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen jaarstukken 2022
3 A_Astrium accountantsverslag GMR 2022_definitief 11042023
4 0230328 Getekende aanbiedingsbrief GMR jaarrekening-jaarverslag TEB 2022
5 20230309 Jaarverslag The Economic Board 2022
6 Jaarrekening 2022 Stichting Economic Board (niet gewaarmerkt)

Bijlagen GMR-Begroting 2024-2027:
1 2023-GDDB-27 Brief raden inzake ontwerpbegroting en lidmaatschap VNG
2 B_Begroting 2024 – zienswijze

Bijlage: Conceptbrief Zienswijze GMR Jaarrekening 2022 en begroting 2024

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Aan gemeenteraden van de 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum	:	20 april 2023
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	2023-GMAB-28
Contactpersoon	:	Henk van den Berg
Telefoonnummer	:	06-46737374

Onderwerp: aanbieden jaarstukken 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Geachte gemeenteraad,

Het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen heeft op 19 april jongstleden de jaarstukken voor 2022 in concept vastgesteld. De jaarstukken bestaan uit:

- concept-jaarverslag – voor de inhoudelijke verantwoording van het regiobureau en de vijf opgaven;
- concept-jaarrekening – de verantwoording van financiële resultaten.

De Groene Metropoolregio is bevoegd tot subsidiering van The Economic Board. Om die reden bieden wij u ook het jaarverslag en jaarrekening van The Economic Board aan.

Resultaat 2022

Het jaar 2022 sluit met een positief resultaat van € 320.957,00. Het algemeen bestuur is voorgesteld het resultaat in lijn van de bepaling in de Gemeenschappelijk Regeling (art. 31 lid 8) terug te laten vloeien naar de gemeenten. Het algemeen bestuur heeft ons voorstel onderschreven.

Proces

De jaarstukken bieden wij u hierbij aan en wij nodigen u uit een zienswijze in te dienen (conform artikel 31 Gemeenschappelijke Regeling). We vragen u vóór 16 juni 2023 te reageren. Definitieve vaststelling van de jaarstukken is gepland in de vergadering van het algemeen bestuur op 5 juli 2023.

Met vriendelijke groet,
het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Drs. H.M.F. Bruls	H. Tiemens
Voorzitter	Secretaris

Bijlagen:

- jaarstukken 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
- accountantsverslag boekjaar 2022 Astrium
- Jaarverslag en jaarrekening The Economic Board 2022 met aanbiedingsbrief

Kopie aan: regiocoördinatoren

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

JAARSTUKKEN 2022

Flynth Audit B.V.
geheel document digitaal
gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
R.B.
21 april 2023

Versie AB 19 april 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1. Jaarverslag 4

1.1. Inleiding 4

1.2. Programmaverantwoording Regiobureau 4

1.2.1 Regiobureau 4

1.2.2 Profilering, positionering en lobby 4

1.2.3 Ontmoeting en communicatie 5

1.2.4 Verantwoording rekeningresultaat regiobureau 7

1.2.5 Wat heeft het regiobureau gekost? 7

1.3. Programmaverantwoording opgaven - regionale agenda 7

1.3.1 Verbonden regio 7

1.3.2 Productieve regio 8

1.3.3 Circulaire regio 9

1.3.4 Ontspannen regio 9

1.3.5 Groene groeiregio 10

1.3.6 Wat heeft het gekost? 11

1.4 Resultaat 2022 uitgelegd en samengevat 11

1.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 12

1.5.1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 12

1.5.2 Vennootschapsbelasting 12

2. Paragrafen 12

2.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen 12

2.2 Financiering 14

2.3 Bedrijfsvoering 15

3. Jaarrekening 17

3.1 Staat van baten en lasten 18

3.2 Toelichting op de staat van baten en lasten 20

3.3 Balans per 31 december 2022 26

3.4 Grondslagen voor waardering- en resultaatbepaling 27

3.5 Publicatie wet normering topinkomens 35

4. Kerngegevens 41

Bijlage 1 Bestuurlijke opgaveteams op 31-12-2022 42

Bijlage 2 Controleverklaring 43

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2022 aan van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De indeling van de jaarstukken volgt de opgavegerichte samenwerking: 5 integrale opgaven naast de verantwoording van het regiobureau.

Resultaat 2022

Uit de staat van baten en lasten op bladzijde 18 blijkt een resultaat van € 157.799 voor 2022. Dit bedrag is het rekeningresultaat van het regiobureau.

Daarnaast is een klein deel van de geplande projecten uit de regionale agenda 2022 niet (volledig) uitgevoerd. Dit heeft tot gevolg dat een deel van de ontvangen inwonersbijdrage niet is uitgegeven. Bij de opgaven resteert een bedrag aan inwonersbijdrage van € 163.158, zie hiervoor de specificatie van de “Overige vlottende schulden” op bladzijden 32 en 33.

Bestemming resultaat 2022

Het overschot van de ontvangen inwonersbijdrage, dat deel dat niet is uitgegeven of verplicht, bedraagt per 31 december 2022 € 320.957. Volgens artikel 31 lid 8 van de Gemeenschappelijke Regeling vloeit een positief saldo naar rato terug naar de deelnemende gemeenten.

Elst, 5 april 2023
Dagelijks bestuur Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

1. Jaarverslag

1.1. Inleiding

Voor het jaar 2022 is een regionale agenda en begroting door het algemeen bestuur vastgesteld (6 juli 2021). Deze begroting voor de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) voldeed aan de BBV-richtlijnen en valt onder het repressief toezicht van Gedeputeerde Staten van Gelderland, mede namens Gedeputeerde Staten van Limburg.

De vijf opgaven werkten in 2022 elk met een eigen begroting, waarvoor de benodigde middelen bij de gemeenten werden gecollecteerd dan wel van samenwerkingspartners werden ontvangen.

Door de deelnemende gemeenten zijn via de inwonersbijdrage de middelen voor het regiobureau bijeengebracht. De inwonersbijdrage is vastgesteld op € 2,50. Maar door de bijdrage van de provincie Gelderland van € 600.000, bedroeg de inwonersbijdrage voor 2022 € 1,73. Deze provinciale bijdrage stopt na 2022.

Het algemeen bestuur heeft in haar vergadering van 7 december 2022 middels een tweede begrotingswijziging 2022 de daadwerkelijk ontvangen inkomsten verwerkt in de primitieve begroting 2022.

1.2. Programmaverantwoording Regiobureau

1.2.1 Regiobureau

In 2022 heeft het regiobureau haar netwerkfunctie verder versterkt. De bemensing van de opgaven met collega's van deelnemende gemeenten en externe adviseurs is op sterkte gebracht. Verder zijn de communicatieactiviteiten gedeeltelijk gecentraliseerd om eenduidig naar buiten te kunnen treden.

De provincie Gelderland heeft naast de subsidie voor de aanloopkosten tijdens de opbouwfase een subsidie beschikbaar gesteld van € 1.2 miljoen voor de jaren 2021 en 2022. Hiermee hebben we de regionale samenwerking kunnen opbouwen en personeel aan kunnen trekken.

Met deze middelen ondersteunde de provincie op constructieve wijze de voorbereiding en uitvoering van het op 3 februari 2022 gesloten bestuursakkoord tussen de provincie, The Economic Board en de GMR. Daarnaast konden door deze subsidie de regiogemeenten tegen een lagere inwonersbijdrage deelnemen aan de nieuwe regionale samenwerking. Verantwoording van deze subsidie vindt plaats in eerste halfjaar 2023.

De gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 betekende dat, na de vorming van de 18 colleges, de ontstane vacatures van bestuurlijk opdrachtgever en leden van de BOT's (bestuurlijk opgaventeam) ingevuld moesten worden. Een door het algemeen bestuur ingestelde 'samenstellingscommissie' heeft deze taak opgepakt. Na het zomerreces zijn de bestuurlijk opdrachtgevers en de BOT's voortvarend aan de slag gegaan.

De gemeenteraadsverkiezingen wijzigde ook de samenstelling van de regioagendacommissie, het adviesorgaan van het algemeen bestuur. Onder voorzitterschap van de nieuwgekozen voorzitter Wimer Heemskerk (raadslid gemeente Arnhem) en ondersteund door de nieuwe secretaris George van der Woude heeft de commissie haar werkzaamheden opgepakt.

1.2.2 Profilering, positionering en lobby

Het team Public Affairs (PA) bestaat sinds september 2022 uit 2 adviseurs (1,89 fte) die samen verantwoordelijk zijn voor de regionale lobby. Onder deze verzamelterm valt een veelvoud aan activiteiten zoals beleidsbeïnvloeding, profilering, positionering en projectontwikkeling. Deze activiteiten ontplooit PA op 3 expliciete domeinen, te weten Rijk (Den Haag), Europa (Brussel) en

Duitsland (NRW). Een vierde domein waarop PA in 2022 actiever is geworden is de provincie Gelderland.

PA heeft in 2022 een betere positie verkregen; wat de regio doet, wordt steeds beter bekend bij het Rijk, de Europese en Duitse partners. Er wordt nadrukkelijk samengewerkt met de opgavemanagers en speerpuntcoördinatoren, met de PA-adviseurs uit de regiogemeenten en met The Economic Board. Naast de rol die PA heeft gespeeld in het behalen van bepaalde resultaten binnen de opgaven, zijn de volgende resultaten te melden:

Rijk

Na het aantreden in januari 2022 van het Kabinet Rutte IV is vanuit de regio stevig ingezet op diverse debatten. In 2022 is daarnaast veel inzet gepleegd voor het BO MIRT en de verstedelijkings-afspraken. De GMR heeft in 2022 ook de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister voor Klimaat en Energie, de minister van Financiën en de staatssecretaris voor Cultuur en Media mogen ontvangen. Ook zijn werkbezoeken voor Kamerleden van D66, GL en de VVD georganiseerd. Dit heeft onder meer geleid tot extra aandacht voor onze Woondeal en de propositie voor de Regio Deal. Vermeldenswaard zijn ook de gesprekken die op hoog ambtelijk niveau zijn gevoerd, waaronder met ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met betrekking tot knelpunten op het spoor in onze regio.

Europa

Het domein Europa is in toenemende mate geïntegreerd in het bredere takenpallet van PA. Als consequentie hiervan wordt het gebruik van de term ‘Bureau Brussel’ – zoals deze voor de oprichting van de Groene Metropoolregio bestond – steeds meer afgebouwd.

PA heeft er in 2022 voor gezorgd dat de GMR betrokken is geraakt bij enkele Europese projecten, onder meer op het gebied van C02-beprijzing en de implementatie van het Groen-Blauw Raamwerk. Ook is een basis gelegd voor nieuwe projecten op het gebied van klimaatadaptatie en bodem door deelname aan de EU Missies ‘Adaptation to Climate Change’ en ‘A Soil Deal for Europe’.

Tot slot heeft PA begin 2022 een nieuw, kleiner, kantoor in Brussel in gebruik genomen en is eind 2022 de opzegging van de huur van het Brusselse appartement in gang gezet. Het aanhouden van deze permanente woonruimte werd als niet langer passend bevonden bij de nieuwe werkwijze van de Groene Metropoolregio in Europese context.

Duitsland

De inzet op grensoverschrijdende samenwerking vanuit de Groene Metropoolregio is in 2022 voortgezet en uitgebouwd. In het bijzonder zijn werkbezoeken met het Regionalverband Ruhr en de Businessmetropole Ruhr georganiseerd en de samenwerking met Duitse partners heeft een prominente plek in de propositie van de Regio Deal gekregen.

1.2.3 Ontmoeting en communicatie

Ontmoeting is een belangrijk thema bij de versterkte regionale samenwerking. In de eerste helft van 2022 waren er nog beperkingen vanwege covid-19. Net zoals in 2021 werd daarom gewerkt met een hybride model. Vanaf het tweede kwartaal van 2022 waren de beperkingen voorbij. Het regiobureau heeft de verschillende regionale ontmoetingen en vergadermomenten zoals de RegioOverleg(t) en RegioOntmoet actief onder de aandacht gebracht van regionale bestuurders en ambtelijke ondersteuning. Alle collegeleden werden nadrukkelijk uitgenodigd om deel te nemen aan de regionale activiteiten.

Evenementen en ontmoetingen

Ook ontstond in 2022 de mogelijkheid om de jarenlange traditie van de RegioReis weer op te pakken. De tweedaagse reis bracht het reisgezelschap naar Rotterdam Den Haag Metropoolregio (MRDH). Naast het bezoek aan een interessante metropoolregio was dit voor veel nieuwe bestuurders de eerste ontmoeting met andere bestuurders uit de regio. De reis werd door de deelnemers zeer gewaardeerd. Met deze reis werd het kennismakingsprogramma voor de nieuwe bestuurders afgesloten.

Het eerste regiocongres op 10 juni 2022 in De Lindenberg te Nijmegen met als titel ‘Groei in balans’ kende een zeer goede opkomst met bijna 300 deelnemers. De gepresenteerde onderwerpen kregen een hoge waardering van de bezoekers.

Al een aantal jaren beschikt de samenwerking over een netwerk van regiocoördinatoren. Zij ontmoeten elkaar maandelijks afwisselend fysiek en digitaal. Naast het zijn van een belangrijke schakel met de regio-organisatie ontwikkelt deze groep zich tot een stevig onderling netwerk en vervullen de regiocoördinatoren in toenemende mate ook een belangrijke rol binnen de eigen gemeentelijke organisatie.

Verbinding

Voorwaarde voor het slagen van de samenwerking binnen de Groene Metropoolregio is dat de gemeenschappelijke regeling dicht bij de deelnemende gemeenten blijft staan. Een goed werkend informatieproces is daarbij van groot belang. Leidraad hiervoor is het Informatieprotocol dat in september 2021 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Het protocol wordt binnen twee jaar geëvalueerd. De evaluatie staat gepland in het eerste half jaar van 2023.

Een belangrijke nieuwe stap die in 2022 is gezet is het maken van een kwartaalrapportage. Daarin staan de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen binnen de vijf opgaven en het regiobureau. Deze kwartaalberichten verschijnen aan het einde van de eerste maand van een nieuw kwartaal. Deze rapportages blijken in een grote behoefte te voorzien. Ze dragen bij aan het versterken van de verbinding tussen de Groene Metropoolregio, de deelnemende gemeenten en de partners. En vormen de bouwstenen van het jaarverslag.

Basis

In het eerste kwartaal van 2022 is energie gestoken in het op orde krijgen van de basis van communicatie. Zo is er een huisstijlinstructie gemaakt, om te zorgen voor uniforme communicatie. Voor de eigen organisatie is een opzet voor communicatietrainingen gemaakt. Een serie basistrainingen over social media is intern aan de medewerkers gegeven.
Half mei 2022 is de communicatiecapaciteit versterkt met een tweede communicatieadviseur. Deze adviseur richt zich specifiek op de communicatie van de opgaven.

Opbouw communicatie

In 2022 is de nieuwe website doorontwikkeld. Meest in het oog springen gerelateerde artikelen om de lezer makkelijk van meer informatie over hetzelfde item te voorzien en iBabs als agendafunctie. Voor de nieuwe colleges en gemeenteraden is een aparte webpagina gemaakt. Daarnaast is de corporate film aangepast door feiten en cijfers over de regio toe te voegen.

Er zijn een drietal QR-codes ontworpen, elk met een eigen thema. Deze QR-codes zijn zo ontworpen, dat ze in plaats van het logo gebruikt kunnen worden. De QR-codes linken naar een dynamische landingspagina. Van de QR-codes zijn visitekaartjes gemaakt.
Er zijn een aantal communicatiemiddelen ontwikkeld:

- De nieuwsbrief is in 2022 met een structurele frequentie verzonden; in totaal 12 keer.
- Begin juli verscheen de regionale agenda 2023-2024, ditmaal ook in een interactieve online versie.
- Er is een rechten vrije en kwalitatief hoogwaardig beeldbank opgezet.

- Daarnaast zijn er praktische en zo duurzaam mogelijke relatiegeschenken in GMR-stijl ingekocht.
- In september 2022 zag de Groene Post het licht; een wekelijks digitaal informatieoverzicht voor bestuurders en ambtenaren.
- Via social mediakanalen houden wij geïnteresseerden op de hoogte van wat er speelt in de Groene Metropoolregio.

1.2.4 Verantwoording rekeningresultaat regiobureau

Uit de jaarrekening blijkt dat er over 2022 een voordelig rekeningresultaat is van € 157.799. Ten opzichte van de tussenrapportage van augustus 2022 is dit een verschil van € 114.621. Op dat moment was een positief rekeningresultaat voor het bureau van € 272.420 geprognotiseerd.
Dit kan als volgt verklaard worden, de belangrijkste punten zijn (afgerond):

1. Het rekeningresultaat 2021 was in de tussentijdse cijfers volledig in de resultatenrekening opgenomen, er is destijds geen rekening gehouden met verplichtingen die zijn aangegaan en een korte doorloop hebben in 2023. Het betreft een bedrag van € 45.000 dat meegenomen moet worden naar 2023.
2. De voorbereiding van de Regio Deal kostte het regiobureau, na verrekening met The Economic Board en de provincie, € 25.000.
3. Administratieve lasten zijn harder gestegen dan verwacht en dat ligt onder meer aan:
   a) subsidieverantwoordingen € 10.000,
   b) hogere kosten administratieve dienstverlener € 15.000,
   c) inrichting archief € 20.000.

1.2.5 Wat heeft het regiobureau gekost?

Staat van baten en lasten	Begroting 2022 EUR	Wijziging begroting EUR	Begroting gewijzigd EUR	Realisatie 2022 EUR	Resultaat 2022 EUR
Programma Regiobureau					
Lasten	1.956.167	100.000	2.056.167	1.829.099	227.068
Baten	1.956.167	100.000	2.056.167	1.940.885	115.282
Reserves onttrekking	0	0	0	46.013	-46.013
Saldo	**0**	**0**	**0**	**157.799**	**157.799**

1.3. Programmaverantwoording opgaven - regionale agenda

In december 2022 is door het algemeen bestuur de tweede begrotingswijziging 2022 vastgesteld. Hiermee zijn de ontbrekende middelen, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog onvoldoende inzichtelijk waren, toegevoegd aan de begroting 2022. In dit jaarverslag worden de verschillen tussen gewijzigde begroting en realisatie binnen de opgaven afzonderlijk verklaard. Een uitgebreid verslag van de activiteiten van de vijf opgaven in het jaar 2022 wordt aan het bestuurlijk platform van iedere opgave gegeven. Daarnaast is, zoals in paragraaf 1.2.3 omschreven, via de kwartaalberichten verslag gedaan van de activiteiten van en ontwikkelingen binnen de opgaven.

1.3.1 Verbonden regio

Van het beschikbare bedrag (€ 2,82 miljoen) is € 1,83 miljoen uitgeven of verplicht. De capaciteit binnen de opgaven was qua inzet van de opgavemanager, de speerpuntcoördinatoren, communicatie-adviseur en ondersteuning conform planning. De kosten voor detachering van ambtelijke capaciteit bij

de verschillende gemeenten zijn wat lager uitgevallen t.o.v. de oorspronkelijke begroting. Alle 18 gemeenten hebben deelgenomen aan de Verbonden regio.

De processen/projecten uit de regionale agenda 2022 zijn grotendeels uitgevoerd of in gang gezet. In 2022 is het Multimodaal model opgeleverd. De individuele gemeenten kunnen op kosten van de regio kennismaken met het model. Hiervoor is opdracht gegeven, maar zal pas in het voorjaar van 2023 worden afgerond.
Ook heeft het BOT een financiële bijdrage van de Groene Metropoolregio toegezegd voor het proces rondom de geplande woningbouwlocatie op het spoorwegemplacement Arnhem. Dit project is opgenomen in de regionale agenda en zal als in 2023 verder worden opgepakt en uitgewerkt.

In het najaar van 2022 is opdracht verleend aan een adviesbureau om te komen tot een plan van aanpak Landbouwverkeer. Dit zal begin Q2 2023 worden opgeleverd. De provincie Gelderland heeft samen met Docdata een verkeersveiligheid risicomodel ontwikkeld. Dit model is in doorontwikkeling, maar heeft nog niet de gewenste kwaliteit. Om deze reden hebben we conform de regionale agenda 2023-2024 in december 2022 besloten om het abonnement bij Viastat te verlengen voor wat betreft de modules snelheden en ongevallen.

Daarnaast zijn we in de tweede helft van 2022 samen met het Regionaal VerkeersManagement Team (RVTM) een studie gestart naar de hubs/P&R in de regio. We verkennen op een viertal locaties welke mogelijkheden er zijn met P+R-terreinen. Eind 2022 is het proces voor een verkenning Fietspad Wijchen-Oss opgestart en is een procesleider ingehuurd. Verder is eind 2022 onze medewerking verleend aan een studie naar de fietsroute tussen Doetinchem-Zevenaar-Emmerich. Deze potentiële verbinding is voortgekomen uit het Euregionaal Mobiliteitsplan.

Ondanks opname in de regionale agenda 2022 hebben we geen invulling kunnen gegeven aan de coördinator logistiek. Ook is er geen onderzoek gestart naar de gelijkvloerse overwegen in de regio. Hierover is overleg gevoerd met onder andere ProRail en de direct betrokken gemeenten. De prioriteit om te komen tot een algemeen regionaal onderzoek is echter niet groot gebleken. Wel zijn wij voornemens om in 2023 met een overzicht te komen van de huidige aanpak. We hadden voorzien om een start te maken met een monitoringstool. Hiervoor zijn wel interne processen opgestart, maar deze hebben niet geleid tot financiële verplichtingen.

Bij de Verbonden regio resteert een bedrag van € 81.434 aan inwonersbijdrage.

1.3.2 Productieve regio

Van 18 gemeenten nam alleen Mook & Middelaar niet deel aan deze opgave. De aanpassing van de begroting door het ontbreken van hun bijdrage hebben we binnen de opgave op kunnen vangen.

De verdeling over de speerpunten is gedurende het jaar gewijzigd omdat in de begroting sommige activiteiten niet waren begroot, maar de Groene Metropoolregio wel werd gevraagd deze activiteiten uit te voeren. Zo zijn de kosten voor het speerpunt (door)ontwikkeling van de clusters (€ 99.000) teruggegaan naar algemene kosten en ingezet voor het traject Economie van de Toekomst en de Economische Monitor. Vooral Economie van de Toekomst bleek een omvangrijk traject waarvoor vooraf geen kosten waren begroot.
Uitvoering van het speerpunt (door)ontwikkeling van de clusters is geheel bij The Economic Board (TEB) gelegd. De financiering hiervoor loopt via de € 1,00 inwonersbijdrage van gemeenten en een provinciale subsidie.

Als vervolg op het Position Paper Logistiek zijn we in 2022 op zoek gegaan naar een kwartiermaker logistiek met de bedoeling dat deze in 2023 opgevolgd zou worden door een coördinator logistiek (uitvoeringsgericht). Het was eind 2022 nog niet gelukt om een geschikte kandidaat te vinden. Om niet nog meer tijd te verliezen is ervoor gekozen de coördinator logistiek ook een kwartiermakersopdracht

mee te geven. Deze coördinator gaat op 1 april 2023 aan de slag. Financieel betekent dit dat de € 35.000 die hiervoor gereserveerd was vanuit het rekeningresultaat van 2021 niet in 2022 maar in 2023 wordt uitgegeven. De gereserveerde € 35.000 voor dit project zijn conform AB-besluit van september 2022 opgenomen in een bestemmingsreserve.

Een aantal opdrachten loopt door in 2023, omdat zij niet eerder konden worden afgerond of omdat de opdracht een langere doorlooptijd kende. Het gaat dan onder andere om communicatieactiviteiten, het organiseren van innovatiebijeenkomst (Lenteloper) en het Human Capital Akkoord.

De Productieve regio heeft een overschot van € 49.555 op de inwonersbijdrage. Met name het lange proces om een kwartiermaker logistiek te vinden heeft tot dit overschot geleid. Daarnaast zijn de werkelijke kosten bij enkele verstrekte opdrachten (met name de verplichtingen voortkomend uit detacheringen) lager uitgevallen dan vooraf was ingeschat.

1.3.3 Circulaire regio

Initiatieven en acties bij de verschillende speerpunten zijn grotendeels volgens planning van de regionale agenda uitgevoerd. De inwonersbijdragen van 16 deelnemende gemeenten zijn vrijwel volledig besteed. De gemeenten Montferland en Mook & Middelaar vallen buiten onze RES-regio en nemen daarom niet deel aan deze opgave.

Enkele bijzonderheden

Regionale Energiestrategie: in de loop van 2022 heeft het Rijk duidelijkheid gegeven over de bijdrage van de uitvoering van RES-taken. De GMR kreeg een bijdrage van € 500.000. Deze bijdrage was te beperkt om de taken op een adequaat niveau uit te voeren. Op initiatief van het Bestuurlijk Platform Circulaire regio heeft het algemeen bestuur na raadpleging van de raden, medio 2022 ingestemd met een extra bijdrage ter grootte van € 223.000 voor de uitvoering van deze taken. De begroting van GMR is op basis hiervan gewijzigd. Doordat de beslissing van het algemeen bestuur niet eerder dan medio 2022 genomen kon worden, konden niet alle beoogde deelprojecten gestart worden. Hierdoor loopt een deel van de in 2022 beschikbare RES-middelen over naar 2023. Voor het overgrote deel zijn al verplichtingen aangegaan.

Het project Circulaire Grond-, Weg- en Waterbouw kende een onderbesteding ten opzichte van de inwonersbijdrage van € 12.500. Dit bedrag is binnen de opgave vrijgevallen en is verrekend met de inwonersbijdragen van de andere speerpunten binnen de opgave.

1.3.4 Ontspannen regio

De subsidies vielen per saldo iets lager uit dan verwacht. De subsidie voor Groen-Blauw raamwerk is hoger dan geraamd, maar de bijdrage van de provincie voor de speerpunten Cultuur en Duurzaam toerisme zijn deels verleend via subsidies buiten de Groene Metropoolregio om. Voor Cultuur aan penvoerder gemeente Arnhem. Bij het wandelroutenetwerk aan uitvoerder TVAN.
Van de 18 gemeenten hebben er 16 ingetekend, Montferland en Mook & Middelaar hebben van deelname afgezien.

In 2022 zijn de kosten in lijn gebracht met de lagere inkomsten. Desondanks hebben we in 2022 kunnen uitvoeren wat in de regionale agenda is afgesproken. Zo is het onderzoek naar verhaallijnen afgerond en zijn afspraken gemaakt over hoe we daarmee verder gaan. We hebben georganiseerd dat TVAN met subsidie van provincie en bijdragen van gemeenten het wandelroutenetwerk in de regio verder kan uitrollen en het Groen-Blauw raamwerk ontwikkeld in het rapport “Vervlochten regio”. We hebben de subsidie voor het Transformatievoorstel Cultuur aangevraagd via penvoerder Arnhem en zijn begonnen met de uitvoering daarvan.

Dat we dit ondanks de lagere kosten konden doen, komt enerzijds omdat we middelen die buiten de GMR om zijn verstrekt wel in konden zetten voor onze activiteiten. Dit geldt bijvoorbeeld voor cultuur en het wandelroutenetwerk bij speerpunt Duurzaam toerisme. Anderzijds zijn een aantal posten lager

uitgevallen, die we vervolgens in konden zetten voor bijvoorbeeld het Groen-Blauw raamwerk. Dit speerpunt bleek veel complexer en omvangrijker dan vooraf ingeschat.
Daarnaast hebben we € 30.000 uit de bestemmingsreserve ingezet voor het Groen-Blauw raamwerk.

Tot slot is er meer geboekt op de post “algemeen”. Deze kosten waren in de begroting verdeeld over de speerpunten, maar zijn in deze jaarrekening verantwoord onder algemeen. Dit betekent automatisch dat er bij de speerpunten daarvoor minder kosten zijn opgenomen.

Een aantal opdrachten lopen door in 2023, deels omdat dit zo was gepland (zoals bij het vitaliteitsonderzoek), deels omdat door de complexiteit de doorlooptijd langer bleek (zoals bij het Groen-Bauw raamwerk). Voor deze opdrachten zijn in 2022 de opdrachtbevestigingen verstuurd en is een verplichting in de administratie opgenomen.

Er is een klein verschil tussen inkomsten en uitgaven doordat de afrekeningen bij de opdrachten qua aantal ingezette uren hebben afgeweken. Er resteert een bedrag van € 2.169 dat betrekking heeft op de inwonersbijdrage.

1.3.5 Groene groeiregio

Voor de Groene groeiregio is niet het volledige budget van de inwonersbijdrage gebruikt. Dit komt doordat we door samenwerking met derde partijen de kosten voor het onderzoek GMR 2120 beperkt hebben, namelijk € 30.000. Dit deel van de resterende financiële middelen gaat conform afspraak terug naar de achttien deelnemende gemeenten.

Een deel van de projecten/activiteiten uit 2022 met bijbehorende subsidieverlening loopt door in 2023.

Het algemene budget is in zijn geheel besteed (o.a. bekostiging opgavenmanager). In de begrotingspost versnellingsopgave (Woondeal) wordt het grootste deel van de activiteiten gefinancierd door subsidies: de doorlopende subsidie procesgelden Woondeal. Bij het afsluiten van de Woondeal in 2020 is een bedrag van € 1.119.834 beschikbaar gesteld door partners. Daarnaast zijn in 2022 extra gelden binnengekomen vanuit Provincie Gelderland en ministerie BZK:

- Flexpool 2e ronde € 250.000
- Bijdrage proceskosten actualiseren Woondeal € 65.000
- Leerlijn bouwen regisseren € 50.000
- Koploperregio Wonen Zorg subsidie € 50.000.

Het totaal van de extra gelden is € 415.000. Deze gelden zijn specifiek geoormerkt en worden in 2023-2024 uitgegeven. Met de extra gelden die in 2022 beschikbaar zijn gesteld is het budget Woondeal groot €1.520.000 (afgrond). In de jaren 2000-2022 is een bedrag van € 1.031.000 aan kosten gemaakt. Een bedrag van ca.€ 488.000 resteert. Deze ‘overgebleven’ gelden lopen door in 2023, omdat het subsidiegelden zijn en geen inwonersbijdragen (opgavengeld). Van het opgavengeld zijn in 2022 de inhuur van speerpuntcoördinatoren bekostigd.

Enkele resultaten die we dit jaar hebben geboekt zijn onder andere een vastgestelde Woondeal 2.0, extra medewerkers en expertise via flexpools en aanjagers, uitbreiding van plancapaciteit en ombuiging naar meer betaalbare programma's, een circulaire impactladder en een nieuw woningbehoefte-onderzoek. In het speerpunt Verstedelijkingsstrategie is € 277.500 begroot voor o.a. inhuur speerpuntcoördinatoren en zijn advieskosten voor de Verstedelijkingsstrategie en Verstedelijkingsakkoord opgenomen.

Dit jaar zijn de gebiedsuitwerkingen vastgesteld door de gemeenten, die nu opgewerkt worden naar gebiedsprogramma’s en een Verstedelijkingsprogramma. Ook werken we verder aan de uitvoering van het Verstedelijkingsakkoord.

Het speerpunt Ruimtelijke integratie is op € 125.000 begroot. Hieruit is onder andere inhuur speerpuntcoördinator, kosten voor het ontwikkelen lange termijn verkenning en het regiocongres Blik vooruit (november 2022) besteed. De kosten voor het ontwikkelen van de lange termijnvisie is lager dan begroot omdat we konden participeren in een gezamenlijk onderzoekstraject van de WUR samen met de provincie Gelderland.

1.3.6 Wat heeft het gekost?

	Begroting 2022 EUR	Wijziging begroting EUR	Begroting gewijzigd EUR	Realisatie 2022 EUR	Saldo EUR
Verbonden regio					
Lasten	1.022.000	1.636.451	2.658.451	1.427.355	1.231.096
Baten	1.022.000	1.636.451	2.658.451	1.427.355	1.231.096
Reserves onttrekking	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Productieve regio					
Lasten	575.000	106.555	681.555	550.247	131.308
Baten	575.000	106.555	681.555	505.247	176.308
Reserves onttrekking	0	0	0	45.000	-45.000
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Circulaire regio					
Lasten	637.500	1.016.311	1.653.811	1.273.591	380.220
Baten	637.500	1.016.311	1.653.811	1.253.591	400.220
Reserves onttrekking	0	0	0	20.000	-20.000
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ontspannen regio					
Lasten	585.000	-19.231	565.769	460.479	105.290
Baten	585.000	-19.231	565.769	430.479	135.290
Reserves onttrekking	0	0	0	30.000	-30.000
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Groene groeiregio					
Lasten	992.500	452.516	1.445.016	876.798	568.218
Baten	992.500	452.516	1.445.016	876.798	568.218
Reserves onttrekking	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

1.4 Resultaat 2022 uitgelegd en samengevat

De inwonersbijdrage bij de GMR kan gerelateerd worden aan twee programma's binnen de jaarrekening. Enerzijds het regiobureau met een exploitatierekening en anderzijds het programma Opgaven met een projectenadministratie.

Kenmerkend voor het regiobureau is dat het de bedrijfsvoering betreft en de activiteiten vaak zijn gerelateerd aan een kalenderjaar. De ontvangen inwonersbijdrage bij het regiobureau wordt volledig in de staat van baten en lasten opgenomen. Daartegenover komen de uitgaven te staan en per saldo resteert het rekeningresultaat. Een positief resultaat vloeit terug naar de deelnemende gemeenten, een negatief saldo komt, mits toereikend, ten laste van de algemene reserve.
Het programma Opgaven omvat veel activiteiten die elk afzonderlijk als een project kunnen worden gedefinieerd. Deze projecten zijn vastgelegd in de regionale agenda en voor deze projecten heeft de Groene Metropoolregio opgaveovereenkomsten afgesloten met de 18 gemeenten. De doorlooptijd van de projecten wijkt in veel gevallen af van het kalenderjaar. Daarom wordt in dit programma de inwonersbijdrage niet volledig in de staat van baten en lasten opgenomen, maar worden de kosten van de projecten gedekt door de inwonersbijdrage vanuit de balans. Einde boekjaar resulteert een rekeningresultaat van € 0 en resteert een overschot op de balans. Mocht het project over de jaargrens heen lopen dan blijft dit geld beschikbaar voor het project. Is het project echter voltooid of niet uitgevoerd, dan resteert een schuld aan de deelnemende gemeenten en moet dat deel van de inwonersbijdrage terugbetaald worden.

Voor 2022 is het resultaat als volgt:

-	Regiobureau	€ 157.799 (resultaat)
-	Opgaven	€ 163.158 (schuld)
Totaal		€ 320.957 (saldo onbenutte inwonersbijdrage 2022)

Voor een nadere toelichting op de terug te betalen inwonersbijdragen wordt verwezen naar pagina 33.

Conform artikel 31 lid 8 van de Gemeenschappelijke Regeling vloeit een positief saldo naar rato terug naar de deelnemende gemeenten.

1.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

1.5.1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

	Begroting 2022	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2022	Saldo 2022
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Lasten	31.167	0	31.167	0	31.167
Baten	0	0	0	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Conform Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet de post Onvoorzien apart als programma gepresenteerd worden. In 2022 zijn er geen kosten ten laste van de post Onvoorzien geboekt. Het resultaat van € 31.167 is onderdeel van het jaarresultaat van € 157.799. Deze post muteert dus niet het resultaat.

1.5.2 Vennootschapsbelasting

1. Bedrag voor de heffing voor de Vennootschapsbelasting.
   In artikel 25, lid 1, onder b, (BBV) wordt gevraagd het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting te vermelden. Dit is voor Groene Metropoolregio niet van toepassing.

2. Inzicht in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien.
   In art. 25, lid 1, onder c, (BBV) wordt gevraagd om in de programmaverantwoording het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien op te nemen. In de begroting 2022 is niets geraamd. In de realisatie is dus ook geen bedrag opgenomen.

2. Paragrafen

2.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen

Op grond van artikel 11 BBV moet de Groene Metropoolregio in de paragraaf weerstandsvermogen[1] inzicht verschaffen in de robuustheid van de rekening. Het weerstandsvermogen van de Groene Metropoolregio is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers te kunnen opvangen, zodat de taken kunnen worden voortgezet.

Risico’s

De risico's kunnen worden ingedeeld in:

1. risico's voortvloeiend uit het eigen beleid;
2. risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid;
3. risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties;
4. risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden;
5. risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen.

[1] Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de Groene Metropoolregio beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de Groene Metropoolregio).

1. **Risico’s voortvloeiend uit het eigen beleid**
   Er zijn geen risico’s voortvloeiend uit het eigen beleid. Om eventuele tekorten op de exploitatie op te vangen is er op grond van de gemeenschappelijke regeling art 31, lid 8 een reserve van € 100.000 gevormd.

2. **Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid**
   Het risico dat de deelnemende gemeenten niet aan hun betalingsverplichtingen (de inwonersbijdrage) voldoen wordt zeer klein geacht. Daarnaast is in de gemeenschappelijke regeling in artikel 29, lid 6 vastgelegd dat gemeenten zorgdragen dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Het risico voor de Groene Metropoolregio bedraagt bij de 18 deelnemende gemeenten conform begroting gemiddeld € 364.350 met een bandbreedte van € 15.000 voor de gemeente Rozendaal tot € 1.521.000 voor de gemeente Nijmegen.

3. **Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties**
   Gekeken naar de voorgaande punten en de flexibele inzet van adviseurs, kan het achterwege blijven van financiering van gemeenten, provincie en anderen opgevangen worden door het afvloeien van de flexibele inzet. Er is een zeer laag risico dat gelden niet betaald worden, mocht dit wel het geval zijn dan zullen projecten on-hold gezet worden en stroomt de flexibele inzet per direct uit.

4. **Risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden**
   De risico’s worden beperkt door het hanteren van onze eigen inkoopvoorwaarden. Maximale risico volgens het verplichtingenregister aanvang 2023 bedroeg op dat moment € 180.000 voor een leverancier.

5. **Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden/autonome ontwikkelingen**
   Het resultaat van de cao-onderhandelingen en prijsstijgingen werkt door in het jaarresultaat. Op het jaarresultaat 2022 heeft dit een beperkt effect. De recente cao-stijging van 9% geldt met ingang van 2 januari 2023; bij een loonsom van € 2,1 miljoen betekent dit een risico van € 186.000.

Overige verzekerde risico's

De GMR heeft de kantoorinboedel verzekerd tegen brand en diefstal. Voor het personeel is een aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering afgesloten. De aansprakelijkheid van bestuurders in GMR is afgedekt door de verzekering van de gemeente voor de betreffende bestuurder.

Overzicht reserves 2022

Op grond van de gemeenschappelijke regeling mag de algemene reserve € 100.000 zijn. Deze algemene reserve is eind 2021 gevormd uit het rekeningresultaat van 2021 en is in 2022 niet gemuteerd.

Ook is eind 2021 een bestemmingsreserve gevormd voor optimalisatie van het regiobureau en versnellen van de opgaven. Deze reserve is deels in 2022 benut en er resteert nu nog € 90.000. Hieronder de specificatie van deze reserve:

Naam reserve/ voorziening:	Doel/ functie:	Maximum-hoogte:

Bestemmingsreserve	Opgebouwd in 2021, te besteden in 2022 en verder. Het doel is extra inzet te plegen op: - *Optimalisatie regiobureau* Opleidingen Communicatie - *Versnellen opgaven* Integrale aanpak logistiek	 € 25.000 € 30.000 € 35.000

Rente

Ten aanzien van de rente van de reserves is het algemene beleidsuitgangspunt om deze ten gunste van de exploitatie te brengen en bij de baten te verantwoorden. In 2022 is geen rente ontvangen.

Conclusie

Kenmerkend voor het risicoprofiel van de Groene Metropoolregio is dat de organisatie beperkt risico loopt en dat daarvoor een algemene reserve is gevormd. Op basis van de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen, artikel 29 lid 6, is de beschikking over voldoende middelen en het nakomen van verplichtingen te allen tijde door de deelnemende gemeenten gewaarborgd.

Financiële kengetallen:

Vanaf 2016 worden in de paragraaf financiën enkele financiële kengetallen opgenomen. De berekeningsmethode is via een ministeriële regeling voorgeschreven. Hiermee wordt de (onderlinge) vergelijkbaarheid (van gemeenschappelijke regelingen) bevorderd.

	Rekening 2022
Netto schuldquote	0,0%
Solvabiliteitsratio	6.59%
Structurele exploitatieruimte	66,15%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Uitkomst geeft geen aanleiding tot verhoogde risico’s.

De solvabiliteitsratio daarentegen geeft het eigen vermogen weer als percentage van het totale balanstotaal. Deze ratio ligt net onder de gebruikelijke norm van de provincie, maar past bij een startende organisatie.

Een positief percentage structurele exploitatieruimte betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

2.2 Financiering

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de Groene Metropoolregio beschrijft hoe zij in 2022 de investeringen heeft gefinancierd. Het doel van deze paragraaf is inzicht te verschaffen in de financieringssystematiek en de risico's die daarmee samenhangen. Met deze paragraaf wordt eveneens voldaan aan een aantal verplichtingen volgend uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet fido). De Groene Metropoolregio maakte in 2022 geen gebruik van een treasury statuut.

Rentelasten/baten

De Groene Metropoolregio heeft in 2021 met de Rabobank een rekening-courant-overeenkomst gesloten. Per 1 maart 2022 wordt deelgenomen aan het voor gemeenschappelijke regelingen verplicht gestelde Schatkistbankieren.

- Rentelasten: Er is in 2022 sprake van minimale rentelasten.
- Rentebaten: Er is in 2022 circa € 10.500 aan rentebaten ontvangen.
- Renteresultaat: Er is in 2022 geen renteresultaat.
- Toerekening rente aan taakvelden: Er is in 2022 geen rente toegerekend aan posten.

Financieringspositie

Er is een rekening-courant overeenkomst met de Rabobank dat een tegoed heeft van € 728.234.
De Groene Metropoolregio kent geen langlopende financieringsmiddelen.

Rente-risiconorm

Om het herfinancieringsrisico voor de samenwerkingsverbanden te beperken is een norm ingesteld waaraan de samenwerkingsverbanden worden getoetst: de rente-risiconorm.

De rente-risiconorm is voor de Groene Metropoolregio niet van toepassing aangezien er geen externe langdurige financieringen zijn afgesloten.

Geldstromenbeheer

De Groene Metropoolregio is verplicht liquiditeitsoverschotten met een drempelbedrag van € 1 miljoen af te storten bij het Rijk (Schatkistbankieren).

2.3 Bedrijfsvoering

Artikel 14 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de Groene Metropoolregio om in elk geval de stand van zaken en de voornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering weer te geven. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de vijf opgaven te realiseren. Hierbij staat het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer voor op.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering, het algemeen bestuur heeft een hierbij een kade stellende en controlerende taak. De directeur is tekeningsbevoegd en heeft mandaat om personeel aan te nemen, verplichtingen aan te gaan tot €100.000,- en om opdracht tot betaling te geven.

COVID-19

In 2022 kwam Nederland uit de ‘coronacrisis’ en kon de Groene Metropoolregio zich beter richten op haar netwerkfunctie. Veel bijeenkomsten en evenementen werden weer op locatie of in hybride vorm georganiseerd. Doordat de samenleving twee jaar op slot had gezeten ontstond er een soort inhaaleffect. Aangezien er voldoende budget was voor “ontmoeting” heeft dit inhaaleffect geen gevolgen voor de exploitatie gehad.

Vanaf september 2021 heeft de Groene Metropoolregio haar eigen kantoor met 11 werkplekken en een aantal vergaderzalen. Als gevolg van Covid-19 wordt er door de medewerkers veel hybride gewerkt en daardoor is er voldoende ruimte op het kantoor. Met de groei van het aantal adviseurs, die vaak parttime aan de Groene Metropoolregio verbonden zijn, ontstaat er druk op de werkruimte. Met een goede planning en onderling overleg lijkt het aantal werkplekken nog voldoende. Het risico bestaat dat in 2023 als mensen meer naar kantoor komen en de Regio Deal wordt toegekend er gezocht moet worden naar extra kantoorruimte.

Personeelszaken en automatisering
In 2022 is een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Nijmegen afgesloten voor het uitbesteden van de salarisadministratie en het personeelsbeleid. Deze overeenkomst zal begin 2023 opnieuw worden verlengd.

Voor de automatisering is in 2021 een contract afgesloten met een externe serviceprovider. Verder is in 2022 een contract met M&I partners afgesloten. Deze partij vult met ingang van 1 januari 2023 de volgende rollen in: functionaris gegevens bescherming, privacy officer, SISA functioneel beheer en informatiemanagement. M&I partners neemt deze werkzaamheden over van de gemeente Arnhem die dit in 2021 en 2022 voor ons hebben verzorgd.

Archief
In het najaar van 2022 zijn afspraken gemaakt met een leverancier (Cavero) van archiveringssoftware. Zij ondersteunen de organisatie bij de inrichting van een gedegen archiveringsproces.

Verbonden partijen
De GMR heeft geen verbonden partijen, zoals bedoeld in de BBV-voorschriften.

Schatkistbankieren
De GMR heeft een Schatkistbankieren faciliteit per 1 maart 2022.

Financiën
Planning & control en administratie
Naast de reguliere werkzaamheden uit de planning en controlcyclus en het (laten) voeren van de financiële administratie zijn werkzaamheden verricht voor de vijf opgaven. In het 1e halfjaar 2022 is de overdracht van de financiële administratie vanuit enkele gemeenten voor de opgaven naar de GMR afgerond.

Btw-compensatiefonds
De zogenaamde transparante c.q. doorschuif BTW kan door de GMR aan de deelnemende gemeenten worden gefactureerd. Deze gemeenten kunnen deze facturen vervolgens bij het zogenaamde btw-compensatiefonds verhalen. In dit jaarverslag worden de cijfers exclusief btw gepresenteerd.

De overige paragrafen BBV zijn niet van toepassing op de GMR.

3. Jaarrekening

In dit hoofdstuk treft u de volgende financiële overzichten aan:

- Staat van baten en lasten
- Toelichting op de staat van baten en lasten
- Incidentele en structurele baten en lasten
- Analyse begrotingsonrechtmatigheid
- Balans per 31 december 2022
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Toelichting op de posten van de jaarrekening
- Specificaties balans per 31 december 2022
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen
- Publicatie Wet normering topinkomens (WNT)
- Taakvelden

3.1 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten	Begroting 2022 EUR	Wijziging begroting EUR	Begroting gewijzigd EUR	Realisatie 2022 EUR	Saldo 2022 EUR
Programma Regiobureau					
Lasten	1.956.167	100.000	2.056.167	1.829.099	227.068
Baten	1.956.167	100.000	2.056.167	1.940.885	115.282
Reserve onttrekking	0	0	0	46.013	-46.013
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**157.799**	**-157.799**
Programma opgave regionale agenda (bestaande uit) Verbonden regio					
Lasten	1.022.000	1.636.451	2.658.451	1.427.355	1.231.096
Baten	1.022.000	1.636.451	2.658.451	1.427.355	1.231.096
Reserve onttrekking	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Productieve regio					
Lasten	575.000	106.555	681.555	550.247	131.308
Baten	575.000	106.555	681.555	505.247	176.308
Reserve onttrekking	0	0	0	45.000	-45.000
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Circulaire regio					
Lasten	637.500	1.016.311	1.653.811	1.273.591	380.220
Baten	637.500	1.016.311	1.653.811	1.253.591	380.220
Reserve onttrekking	0	0	0	20.000	-20.000
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ontspannen regio					
Lasten	585.000	-19.231	565.769	460.479	105.290
Baten	585.000	-19.231	565.769	430.479	105.290
Reserve onttrekking	0	0	0	30.000	-30.000
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Groene groeiregio					
Lasten	992.500	452.516	1.445.016	876.798	568.218
Baten	992.500	452.516	1.445.016	876.798	568.218
Reserve onttrekking	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0
Reserve onttrekking	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal lasten	**5.768.167**	**3.292.602**	**9.060.769**	**6.417.569**	**2.643.200**
Totaal baten	**5.768.167**	**3.292.602**	**9.060.769**	**6.434.355**	**2.626.414**
SALDO BATEN EN LASTEN	**0**	**0**	**0**	**16.786**	**-16.786**
Mutatie bestemmingsreserve	0	0	0	**141.013**	**-141.013**
RESULTAAT	**0**	**0**	**0**	**157.799**	**-157.799**

3.2 Toelichting op de staat van baten en lasten

De baten en lasten over 2022 bedragen respectievelijk € 6.434.355 en € 6.417.569. Er is een mutatie in de bestemmingsreserve geweest van € 141.013. Het verschil in de baten en lasten en mutatie bestemmingsreserve resulteert in een voordelig rekeningresultaat van € 157.799; wat gelijk is aan het resultaat van het regiobureau.

Programma regiobureau

De baten en lasten over 2022 op het regiobureau bedragen respectievelijk € 1.940.885 en € 1.829.099.

Regiobureau	Begroting 2022 EUR	Wijziging begroting EUR	Begroting gewijzigd EUR	Realisatie 2022 EUR	Saldo 2022 EUR
Programma Regiobureau					
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	1.225.000	0	1.225.000	1.243.500	-18.500
3.3 Pachten	41.000	0	41.000	109.732	-68.732
3.8 Overige goederen en diensten	659.000	100.000	759.000	469.250	289.750
7.3 Afschrijvingen	0	0	0	9.798	-9.798
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	0	0	0	-3.181	3.181
onvoorzien	31.167	0	31.167	0	31.167
Saldo lasten Regiobureau	**1.956.167**	**100.000**	**2.056.167**	**1.829.099**	**227.068**
Baten					
inwonerbijdrage gemeenten	1.356.167	100.000	1.456.167	1.272.364	183.803
subsidie provincie inwonersbijdrage	600.000	0	600.000	626.600	-26.600
overige baten	0	0	0	41.921	-41.921
Saldo baten Regiobureau	**1.956.167**	**100.000**	**2.056.167**	**1.940.885**	**115.282**
Saldo Regiobureau	**0**	**0**	**0**	**-111.786**	**111.786**
Reserves toevoeging	0	0	0	0	0
Reserves onttrekking	0	0	0	46.013	-46.013
Mutatie bestemmingsreserve	**0**	**0**	**0**	**-46.013**	**46.013**
Resultaat Regiobureau	**0**	**0**	**0**	**-157.799**	**157.799**

Programma opgaven

Voor de opgaven zijn door de GMR circa € 4.588.000 aan lasten gerealiseerd. Deze lasten worden gefinancierd vanuit de inwonersbijdragen en subsidies die door de deelnemende gemeenten worden verstrekt.

Voor een andere toelichting op de terug te betalen inwonersbijdragen wordt verwezen naar pagina 33.

In onderstaande tabellen is per opgave uiteengezet welke lasten voor welk speerpunten zijn gemaakt.

Verbonden regio	Begroting 2022 EUR	Wijziging begroting EUR	Begroting gewijzigd EUR	Realisatie 2022 EUR	Saldo 2022 EUR
Programma Verbonden regio					
Lasten					
algemeen	257.000	-25.783	231.217	225.783	5.434
gebiedsgerichte corridors	125.000	71.000	196.000	140.394	55.606
fiets	95.000	69.104	164.104	150.628	13.476
hubs en knooppunten	180.000	46.581	226.581	125.670	100.911
gedrag en duurzame mobiliteit	320.000	1.384.132	1.704.132	719.634	984.498
verkeersveiligheid	45.000	91.417	136.417	65.246	71.171
Saldo lasten Verbonden regio	**1.022.000**	**1.636.451**	**2.658.451**	**1.427.355**	**1.231.096**
Baten					
inwonerbijdrage gemeenten	1.022.000	0	1.022.000	940.566	81.434
bijdrage uit subsidies	0	1.636.451	1.636.451	486.789	1.149.662
Resultaat voor bestemming Verbonden regio	**1.022.000**	**1.636.451**	**2.658.451**	**1.427.355**	**1.231.096**
Saldo Verbonden regio	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Reserves toevoeging	0	0	0	0	0
Reserves onttrekking	0	0	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserve	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat Verbonden regio	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Productieve regio	Begroting 2022 EUR	Wijziging begroting EUR	Begroting gewijzigd EUR	Realisatie 2022 EUR	Saldo 2022 EUR
Programma Productieve regio					
Lasten					
algemeen	60.000	52.730	112.730	245.877	-133.147
doorontwikkeling Health & hightech en energy	99.500	0	99.500	0	99.500
toekomstbestendige werklocaties	125.000	18.825	143.825	144.680	-855
human Capital	99.500	0	99.500	52.359	47.141
stimuleren ondernemerschap in het MKB	99.500	0	99.500	74.591	24.909
versterking van duurzame logistiek	91.500	35.000	126.500	32.740	93.760
Saldo lasten Productieve regio	**575.000**	**106.555**	**681.555**	**550.247**	**131.308**
Baten					
inwonerbijdrage gemeenten	575.000	93.055	668.055	538.500	129.555
bijdrage uit subsidies	0	13.500	13.500	-33.253	46.753
Saldo baten Productieve regio	**575.000**	**106.555**	**681.555**	**505.247**	**176.308**
Saldo Productieve regio	**0**	**0**	**0**	**45.000**	**-45.000**
Reserves toevoeging	0	0	0	0	0
Reserves onttrekking	0	0	0	45.000	-45.000
Mutatie bestemmingsreserve	**0**	**0**	**0**	**-45.000**	**45.000**
Resultaat Productieve regio	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Circulaire regio	Begroting 2022 EUR	Wijziging begroting EUR	Begroting gewijzigd EUR	Realisatie 2022 EUR	Saldo 2022 EUR
Programma Circulaire regio					
Lasten					
algemeen	60.000	-35.541	24.459	173.844	-149.385
circulaire bouw en infrastructuur	147.500	78.348	225.848	140.098	85.750
circulaire economie: grondstoffen en ketens	145.000	0	145.000	66.320	78.680
water en klimaatadaptatie	105.000	0	105.000	21.602	83.398
transitie naar duurzame energie	180.000	973.504	1.153.504	871.727	281.777
Saldo lasten Circulaire regio	**637.500**	**1.016.311**	**1.653.811**	**1.273.591**	**380.220**
Baten					
inwonerbijdrage gemeenten	637.500	-15.541	621.959	601.959	20.000
bijdrage uit subsidies	0	1.031.852	1.031.852	651.632	380.220
Saldo baten Circulaire regio	**637.500**	**1.016.311**	**1.653.811**	**1.253.591**	**400.220**
Saldo Circulaire regio	**0**	**0**	**0**	**20.000**	**-20.000**
Reserves toevoeging	0	0	0	0	0
Reserves onttrekking	0	0	0	20.000	-20.000
Mutatie bestemmingsreserve	**0**	**0**	**0**	**-20.000**	**20.000**
Resultaat Circulaire regio	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Ontspannen regio	Begroting 2022 EUR	Wijziging begroting EUR	Begroting gewijzigd EUR	Realisatie 2022 EUR	Saldo 2022 EUR
Programma Ontspannen regio					
Lasten					
algemeen	60.000	4.772	64.772	91.093	-26.321
duurzaam toerisme	250.000	-25.000	225.000	118.237	106.763
bruisende binnensteden, krachtige kernen	80.000	-7.590	72.410	50.374	22.036
groen-blauw raamwerk	95.000	8.587	103.587	127.154	-23.567
cultuur en erfgoed	100.000	0	100.000	73.621	26.379
Saldo lasten Ontspannen regio	**585.000**	**-19.231**	**565.769**	**460.479**	**105.290**
Baten					
inwonerbijdrage gemeenten	452.500	4.772	457.272	425.103	32.169
bijdrage uit subsidies	132.500	-24.003	108.497	5.376	103.121
Saldo baten Ontspannen regio	**585.000**	**-19.231**	**565.769**	**430.479**	**135.290**
Saldo Ontspannen regio	**0**	**0**	**0**	**30.000**	**-30.000**
Reserves toevoeging	0	0	0	0	0
Reserves onttrekking	0	0	0	30.000	-30.000
Mutatie bestemmingsreserve	**0**	**0**	**0**	**-30.000**	**30.000**
Resultaat Ontspannen regio	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Groene groeiregio	Begroting 2022 EUR	Wijziging begroting EUR	Begroting gewijzigd EUR	Realisatie 2022 EUR	Saldo 2022 EUR
Programma Groene groeiregio					
Lasten					
algemeen	60.000	0	60.000	179.645	-119.645
woning in balans: versnellen van de woningbouw	475.000	452.516	927.516	539.225	388.291
uitwerking verstedelijkingsstrategie	307.500	0	307.500	86.471	221.029
leefomgeving: verbinden van de ruimtelijke opgaven	150.000	0	150.000	71.457	78.543
Saldo lasten Groene groeiregio	**992.500**	**452.516**	**1.445.016**	**876.798**	**568.218**
Baten					
inwonerbijdrage gemeenten	642.500	0	642.500	612.500	30.000
bijdrage uit subsidies	350.000	452.516	802.516	264.298	538.218
Saldo baten Groene groeiregio	**992.500**	**452.516**	**1.445.016**	**876.798**	**568.218**
Saldo Groene groeiregio	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Reserves toevoeging	0	0	0	0	0
Reserves onttrekking	0	0	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserve	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat Groene groeiregio	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Incidentele en structurele baten en lasten

Regiobureau	Realisatie 2022 EUR	Incidenteel EUR	Structureel EUR
Programma Regiobureau			
Lasten			
1.1 Salarissen en sociale lasten	1.243.500	3.520	1.239.980
3.3 Pachten	109.732	-	109.732
3.8 Overige goederen en diensten	469.250	47.669	421.581
7.3 Afschrijvingen	9.798	-	9.798
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	-3.181	-	-3.181
Lasten	**1.829.099**	**51.189**	**1.777.910**
Baten			
bijdrage deelnemende gemeenten	1.318.377	46.013	1.272.364
subsidies	626.600	626.600	-
overige baten	41.921	32	41.889
Baten	**1.986.898**	**672.645**	**1.314.253**

In het regiobureau is er een onttrekking van de bestemmingsreserve (resultaat 2021) geweest van € 46.013 in 2022, onder andere voor kleine aanpassingen voor het regiobureau.

De GMR heeft in 2022 incidenteel € 600.000 subsidie van de provincie Gelderland ontvangen voor de opstart van de samenwerking. Daarnaast heeft de Groene Metropoolregio € 26.600 subsidie ontvangen van de provincie Gelderland om bij te dragen aan de voorbereidingskosten van de Regio Deal.

De pachten bestaan uit huurpenningen voor het regiobureau in Elst en de huisvesting voor de afdeling Public Affairs in Brussel. En verder operationele kosten voor kleine verbouwingen en onderhoud.
De overige baten bestaan voornamelijk uit de bijdrage van deelnemers aan de regioreis. Deze reis wordt jaarlijks georganiseerd.

Opgaven

De opgaven bestaan uit programma's die gefinancierd worden uit inwonersbijdragen en subsidies. In 2022 zijn er voor de opgaven geen incidentele uitgaven gedaan.

Analyse begrotingsonrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

'Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.'

Er zijn een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen, volgens de Commissie BBV, ten minste de volgende "soorten"

Omschrijving	Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
1. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten		*
2. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen		*
3. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn		*
4. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd		*
5. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend		*
6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt		
6a. Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		*
6b. Geconstateerd na verantwoordingsjaar	*	
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren		
7a. Jaar van investeren		*
7b. Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	*	

In de volgende tabel is per programma de lastenoverschrijding ten opzichte van de begroting per “soort” begrotingsafwijking weergegeven. De toelichting per “soort” begrotingsafwijking is hiervoor weergegeven.

Programma	Saldo lasten EUR	Over-/onderschrijding	Rechtmatigheid c.f. tabel
Regiobureau	1.829.099	Onderschrijding	1
Verbonden regio	1.427.355	Overschrijding	1
Productieve regio	550.247	Onderschrijding	1
Circulaire regio	1.273.591	Overschrijding	1
Ontspannen regio	460.479	Onderschrijding	1
Groene groeiregio	876.798	Onderschrijding	1
Dekking / onvoorzien	0	n.v.t.	

Alle overschrijdingen worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Conclusie: Alle overschrijdingen zijn rechtmatig.

3.3 Balans per 31 december 2022

ACTIVA	2022 31 december EUR	2021 31 december EUR
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	54.294	64.092
	54.294	64.092
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar		
Borgsom	4.768	-
	4.768	-
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	1.713.389	428.790
Liquide middelen	3.467.886	1.198.935
Overlopende activa		
Nog te ontvangen rente	9.457	-
Vooruitbetalingen	26.525	3.591
	5.217.257	1.631.316
TOTAAL ACTIVA	**5.276.319**	**1.695.408**

PASSIVA	2022 31 december EUR	2021 31 december EUR
Eigen Vermogen		
Onverdeeld resultaat boekjaar	157.799	331.012
Algemene reserve	100.000	
Bestemmingsreserve	90.000	
	347.799	331.012
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar		
Overige vlottende schulden	1.562.380	1.086.743
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	2.740.090	112.852
Nog te betalen kosten	626.050	164.801
	4.928.520	1.364.396
TOTAAL PASSIVA	**5.276.319**	**1.695.408**

3.4 Grondslagen voor waardering- en resultaatbepaling

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijk participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op het overschot dat wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer er winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vennootschapsbelasting betaald worden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn in het algemeen lineair berekend en gerelateerd aan de verwachte economische levensduur, met inachtneming van de restwaarde. Eventuele tegemoetkomingen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa zijn bij de eerste verwerking in de balans gewaardeerd tegen de reële waarde, die gelijk is aan de kostprijs op het moment van de transactie. Na deze eerste verwerking vindt de waardering plaats tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en

geamortiseerde kostprijs zijn meestal gelijk aan de nominale waarde van de vordering. Voorzieningen wegens oninbaarheid zijn in mindering gebracht op de aldus bepaalde waarde van de vordering.

Debiteuren
De debiteuren zijn bij de eerste verwerking in de balans gewaardeerd tegen de reële waarde, die gelijk is aan de kostprijs op het moment van de transactie. Voorzieningen wegens oninbaarheid zijn in mindering gebracht op de aldus bepaalde waarde van de vordering. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor zover liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, is hiermee indien noodzakelijk, bij de waardering rekening gehouden.

Overige activa en passiva
Alle overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Eigen vermogen
De grondslag van het eigen vermogen is bepaald als de resultante van de, volgens wettelijke voorschriften van het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, afzonderlijk gewaardeerde activa en de schulden, voorzieningen en overlopende posten.

Grondslagen voor de resultaatbepaling
Alle posten in de rekening van baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

De aangegane verplichtingen die betrekking hebben op projecten welke worden gefinancierd uit de baten van het lopende boekjaar worden ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht.

Toelichting op de posten van de jaarrekening

Materiële vaste activa

Het waarde verloop van de overige materiële vaste activa is als volgt samen te vatten:

Investeringen met economisch nut	Investeringen met economisch nut EUR	Totaal EUR
Stand begin boekjaar		
Aanschaffingsprijs	64.092	64.092
Cumulatieve afschrijvingen	-	-
Boekwaarde	**64.092**	**64.092**
Mutaties		
Investeringen	-	-
Afschrijvingen	9.798	9.798
Saldo	-9.798	-9.798
Stand einde boekjaar		
Aanschaffingsprijs	64.092	64.092
Cumulatieve afschrijvingen	9.798	9.798
Boekwaarde	**54.294**	**54.294**

De afschrijvingen zijn gebaseerd op een gemiddelde gebruiksduur van 5 – 15 jaar.

Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar

Alle vorderingen hebben een looptijd langer dan één jaar.

Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar

	2022 EUR	2021 EUR
Borgsom	4.768	-
	4.768	**-**

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

Overlopende activa

	2022 EUR	2021 EUR
Vooruitbetaalde kosten	26.525	3.591
Nog te ontvangen rente	9.457	-
	35.982	**3.591**

Vorderingen op openbare lichamen

De post vorderingen op openbare lichamen bedraagt ultimo 2022 € 1.713.389. De openstaande vorderingen bestaan uit:

- Debiteurenpositie (deelnemende gemeenten en provincie) € 63.340
- Door te schuiven BTW inzake de transparantieregeling € 1.046.337
- Nog te ontvangen subsidies € 603.712 (= 20% na verantwoording)

	2022 EUR	2021 EUR
Btw-compensatiefonds samenwerkingsverband	1.046.337	212.505
Debiteuren (gemeenten en provincie)	63.340	216.285
Nog te ontvangen subsidies	603.712	-
	1.713.389	**428.790**

Liquide middelen

De post liquide middelen bestaat uit een bankrekening bij de Rabobank, Schatkistbankieren en een creditcard saldo. Er zijn geen kasgelden aanwezig.

	2022 EUR	2021 EUR
Rabobank NL15 RABO 039 8279 02	728.234	1.198.935
Schatkistbankieren NL51 RABO 0374 5541 61	2.737.109	-
Creditcard	2.543	-
Eindstand	**3.467.886**	**1.198.935**

Uitzettingen in ’s Rijks schatkist

Voor het schatkistbankieren is een drempelbedrag berekend. Dit drempelbedrag is ingesteld om te voorkomen dat elke dag alle positieve banksaldi afgeroomd moeten worden naar nihil. Het drempelbedrag is per 1 juli 2021 € 1.000.000 (tot 1 juli 2021 0,75% van de begrote lasten met een minimum van € 250.000).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**922**	**1.120**	**380**	**238**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	-	-	-	-
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	922	1.120	380	238
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	6.467			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	6.467			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	82.948	101.964	34.928	21.940
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	922	1.120	380	238

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedraagt € 190.000 en bestaat uit een algemene reserve van € 100.000 en een bestemmingsreserve van € 90.000.

Verloopoverzicht eigen vermogen

Eigen vermogen	2022 EUR	2021 EUR
Resultaat boekjaar		
Beginstand	331.012	-
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	- 331.012	-
Mutatie uit resultaatbestemming	157.799	331.012
Eindstand	**157.799**	**331.012**

	2022 EUR	2021 EUR
Algemene reserve		
Beginstand	-	-
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	100.000	
Eindstand	**100.000**	**-**

	2022 EUR	2021 EUR
Bestemmingsreserve		
Beginstand	-	-
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	231.012	-
Onttrekkingen	- 141.012	-
Eindstand	**90.000**	**-**

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd <1 jaar

Overige vlottende schulden

De overige vlottende schulden bedragen ultimo 2022 € 2.188.431. Hierover is geen rente verschuldigd.

	2022 EUR	2021 EUR
Crediteuren	1.562.380	1.086.743
	1.562.380	**1.086.743**

	2022 EUR	2021 EUR
Loonheffingen	56.018	-
Premies pensioen- en sociale fondsen	13.350	-
Nettolonen	112	-
Nog te betalen overige kosten	7.500	-
Nog te betalen verlofuren	15.000	-
Nog te betalen accountants- en administratiekosten	32.069	22.017
Nog te betalen facturen	336.409	141.841
Nog te betalen declaraties	2.435	943
Terug te betalen inwonersbijdrage (opgaven)	163.158	-
	626.051	**164.801**

Het saldo van de inwonersbijdrage voor de opgaven vanuit de gemeenten bedraagt ultimo 2022 € 253.158. Hiervan heeft € 90.000 betrekking op de bestemmingsreserve van 2021. Het restant ad € 163.158 zal terugbetaald worden.

Overlopende passiva

Vooruit ontvangen bijdragen overige overheid
De post vooruit ontvangen bijdragen overige overheid bedraagt ultimo 2022 € 2.740.090.

De opgaven binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen worden gefinancierd vanuit inwonersbijdragen en subsidies.

	2022 EUR	2021 EUR
Subsidies	2.652.530	97.269
Overlopende inwonersbijdrage regiobureau	87.560	-
Afrekening gevoerde administratie gemeente Arnhem	-	15.583
	2.740.090	**112.852**

Het saldo van de subsidies is gespecificeerd in de tabellen hieronder.

Vooruit ontvangen subsidies overige overheid

	Saldo 01-01-2022 EUR	Ontvangen bedragen EUR	Middelen besteed EUR	Saldo 31-12-2022 EUR	Verplicht EUR	Nog te besteden EUR
Verbonden Regio	-94.918	2.918.369	1.508.789	1.314.662	365.045	949.617
Productieve Regio	-	681.555	634.802	46.753	46.753	-
Circulaire Regio	236.852	1.436.514	1.273.591	399.775	266.000	133.775
Ontspannen Regio	18.587	547.182	462.648	103.121	103.121	-
Groene Groeiregio	-63.253	1.758.270	906.798	788.219	187.802	600.417
	97.268	**7.341.890**	**4.786.628**	**2.652.530**	**968.721**	**1.683.809**

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichtingen

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is een huurovereenkomst aangegaan inzake kantoorruimte aan de Nijverheidsweg 2a te Elst. De huurverplichting is aangegaan voor een periode van 5 jaar en loopt tot en met 31 augustus 2026. De totale huurverplichting bedraagt € 157.992 (conform artikel 11.8 uit de huurovereenkomst zijn de eerste 4 maanden vrijgesteld).

Huurverplichting binnen 1 jaar	€ 43.089
Huurverplichting binnen 1-5 jaar	€ 114.903

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is een huurovereenkomst aangegaan aan de Square de Meeûs 1-1000 te Brussels. De huurverplichting is aangegaan voor een periode van 3 jaar en loopt tot en met 31 maart 2025.

De totale huurverplichting bedraagt € 73.156.

Huurverplichting binnen 1 jaar	€ 32.514
Huurverplichting binnen 1-5 jaar	€ 40.642

3.5 Publicatie Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de WNT in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De maximale bezoldiging van een topfunctionaris bedraagt per kalenderjaar ten hoogste € 216.000, dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

De leden van het dagelijks- en algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT, maar ontvangen van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen geen bezoldiging.

De directie van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen valt onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT. De directie bestaat uit één lid.

Drs. H. Tiemens (1 januari 2022 - 31 december 2022)

De bezoldiging van de directie heeft de maximale bezoldiging niet overschreden.

Op de volgende pagina’s zijn de verantwoordingsmodellen opgenomen.

Verantwoordingsmodellen

WNT-verantwoording 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022	
Bedragen in EUR	**H. Tiemens**
Functiegegevens	Regiodirecteur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.172
Beloningen betaalbaar op termijn	22.032
Subtotaal	142.204
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	142.204
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2021	
Bedragen in EUR	**H. Tiemens**
Functiegegevens	Regiodirecteur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/09 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	39.488
Beloningen betaalbaar op termijn	7.224
Subtotaal	46.712
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	69.858
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	46.712
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Niet van toepassing

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800

Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

IV3 – Taakvelden onderverdeling

IV3 Taakvelden	Begroting EUR	Baten EUR	Lasten EUR	Saldo EUR
0. Bestuur en ondersteuning				
0.4 Overhead	2.180.939	2.246.523	2.088.724	157.799
	2.180.939	**2.246.523**	**2.088.724**	**157.799**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	2.658.451	1.427.355	1.427.355	-
	2.658.451	**1.427.355**	**1.427.355**	**-**
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	3.256.713	1.945.669	1.945.667	-
3.4 Economische promotie	225.000	118.237	118.237	-
	3.481.713	**2.063.906**	**2.063.904**	**-**
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.5 Cultureel erfgoed	203.587	200.775	200.775	-
	203.587	**200.775**	**200.775**	**-**
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke ordening	927.516	539.224	539.224	-
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	307.500	86.471	86.471	-
	1.235.016	**625.695**	**625.695**	**-**
Totaal	**9.759.706**	**6.363.479**	**6.406.454**	**157.799**

Elst, …….. 2023

Het bestuur

H.M.F. Bruls

Tiemens

4. Kerngegevens

Algemene informatie Regiobureau Groene Metropoolregio

Naam : Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
Rechtsvorm : Publiekrechtelijke Rechtspersoon
Bezoekadres : Nijverheidsweg 2a, 6662 NG, ELST
Kamer van Koophandel : 81903421
Telefoon : 06-10169143

Inwoneraantallen

Gemeente	Per 1-1-2021
Arnhem	162.477
Berg en Dal	35.008
Beuningen	26.165
Doesburg	11.064
Druten	18.407
Duiven	25.067
Heumen	16.569
Lingewaard	46.863
Montferland	36.038
Mook en Middelaar	7.910
Nijmegen	177.453
Overbetuwe	48.214
Renkum	31.412
Rheden	43.536
Rozendaal	1.726
Westervoort	15.011
Wijchen	41.259
Zevenaar	44.099
Totaal	**788.278**

Bron: CBS

Bijlage 1 Bestuurlijke opgaveteams op 31-12-2022

Verbonden regio

Nermina Kundić (Arnhem)	– bestuurlijk opdrachtgever
Igor van der Valk (Lingewaard)	– contactpersoon Netwerkdirectie
Wijnte Hol (Overbetuwe)	Frans Houben (Beuningen)
Johan Sluiter (Lingewaard)	Twan van Bronkhorst (Wijchen)
Cilia Daemen (Nijmegen)	Jeanette Derksen (Montferland
Vincent Arts (Heumen)	Toon Albers (Zevenaar)

Productieve regio

Nick Derks (Wijchen)	– bestuurlijk opdrachtgever
Peter Werkman (Doesburg)	– contactpersoon Netwerkdirectie
Huub Hieltjes (Duiven	John Brom (Nijmegen)
Ronald Ter Hoeven (Rheden)	Arthur Boone (Zevenaar)
Maurits van der Geijn (Arnhem)	

Circulaire regio

Tobias van Elferen (Nijmegen)	– bestuurlijk opdrachtgever
Dyanne Kocken (Beuningen)	– contactpersoon Netwerkdirectie
Joa Maouche (Renkum)	Dimitri Horsthuis-Tangelder (Overbetuwe)
Hans Sluiter (Westervoort)	Maarten van den Bos (Lingewaard)
Pascal Cobussen (Beuningen)	Bea Schouten (Wijchen)
Gemma Tiedink (Duiven)	Alex ten Westeneind (Berg en Dal)

Ontspannen regio

Agnes Schaap (Renkum)	– bestuurlijk opdrachtgever
Edwin van der Velde (Berg en Dal)	– contactpersoon Netwerkdirectie
René Post (Overbetuwe)	Noël Vergunst (Nijmegen)
Stan Hillenaar (Doesburg)	Alwin Steeg (Beuningen)
Nick Hubers (Lingewaard)	Erik Weijers (Berg en Dal)
Jan Derksen (Westervoort)	Marco van der Wel (Arnhem)
Ester Weststeijn (Rozendaal)	Dorus Klomberg (Rheden)

Groene groeiregio

Carol van Eert (Rheden)	– bestuurlijk opdrachtgever
Boy Jansen (Druten)	– contactpersoon Netwerkdirectie
Aad van Orden (Zevenaar)	Cathelijne Bouwkamp (Arnhem)
Noël Vergunst (Nijmegen)	Dimitri Horsthuis-Tangelder (Overbetuwe)
Sijmen Versluijs (Beuningen)	Gea Hofstede (Rheden)
Geert Gerrits (Wijchen)	

Bijlage 2 Controleverklaring

[Volgt na akkoord van de accountant]

Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst
info@groenemetropoolregio.nl
www.groenemetropoolregio.nl

APRIL 2022

Papendorpseweg 75-79
3528 BJ UTRECHT
telefoon (088) 236 95 00
e-mail Audit@flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarstukken 2022 van gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijn de aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling en opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 7 december 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2022;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- het overzicht van baten en lasten over 2022,
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de controleverordening is vastgesteld door het algemeen bestuur op 7 december 2022 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl.
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o 'Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 64.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief, indien van toepassing, de toevoeging aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 3.200 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve- of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen andere informatie
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie die bestaat uit:

- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV.

Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling en opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening die is vastgesteld door het algemeen bestuur op 7 december 2022, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling.

Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 21 april 2023
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Roelant Buiteman

drs. R. Buiteman RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

R.B.

VERTROUWELIJK
Aan het bestuur en de directie van
Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
Nijverheidsweg 2a
6662 NG ELST

Edelgasstraat 57
2718 SX ZOETERMEER
telefoon (079) 362 36 13
e-mail Audit@Flynth.nl

Kenmerk	**Behandeld door:**	**Datum**
661077217	drs. R. Buiteman RA	11 april 2023

Onderwerp
Accountantsverslag 2022

Geachte leden van het bestuur en de directie,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2022. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van onze werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2022 en onze controleverklaring daarbij, en voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen (hierna: GMR).

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directie en het bestuur.
In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2022 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van GMR. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2022. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van GMR voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,

Astrium Overheidsaccountants
Onderdeel van Flynth Audit B.V.

w.g. drs. R. Buiteman RA

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl.
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem

Accountantsverslag
Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
Boekjaar 2022

1. Inleiding

In het kader van de door het bestuur aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2022 van GMR brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze jaareinde controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2022. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van GMR.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2022 van GMR en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij hebben deze rapportage in concept afgestemd met onze contactpersonen binnen uw organisatie en eventuele vragen en opmerkingen uit die afstemming zijn in het definitieve verslag verwerkt.

Het accountantsverslag is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Kernpunten van onze controle
Hoofdstuk 3	Analyse van financiële resultaten en positie
Hoofdstuk 4	Interne beheersing en automatisering
Hoofdstuk 5	Rechtmatigheid
Hoofdstuk 6	Overige bevindingen (jaarrekeningcontrole 2022)

Bijlagen:

A.	Niet-gecorrigeerde controleverschillen
B.	Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

2. Kernpunten van onze controle

2. Kernpunten van de controle

2.1 Controleverklaring	De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd conform de afspraken in de opdrachtbevestiging zoals met u overeen gekomen op 22 oktober 2021. Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2022 een **goedkeurende** controleverklaring te verstrekken voor zowel de **getrouwheid** als de **rechtmatigheid**. Deze controleverklaring zenden wij u, samen met een gewaarmerkte set van de jaarrekening separaat toe.
2.2 Reikwijdte van de controle	Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2022 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2022 voldoende voor de doelstelling van onze controle.
2.3 Grondslagen	De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de juistheid van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door bestuur gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, in lijn met wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2022 zijn te opzichte van voorgaande jaren geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen uit het BBV.
2.4 Schattingen	Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel.
2.5 Onafhankelijkheid	▪ Astrium Overheidsaccountants, onderdeel van Flynth Audit B.V. (hierna: Flynth) is onafhankelijk van GMR en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. ▪ Ons zijn geen relaties bekend tussen Flynth en GMR die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. ▪ Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.
2.6 Goedkeurings- en rapporterings-tolerantie	De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2022 bedraagt € 64.000 (gebaseerd op circa 1% van de totale bedrijfslasten van GMR). Deze materialiteit vloeit voort uit de wettelijk voorgeschreven (minimum-) vereisten, zoals opgenomen in de Bado en het door het bestuur vastgestelde controleprotocol voor 2022, en ligt in lijn met het voorgaande boekjaar. De goedkeuringstolerantie voor het wegen van bevindingen bedraagt € 48.500. Conform het

controleprotocol rapporteren wij in dit verslag alle bevindingen met een financiële impact groter dan € 3.200 voor getrouwheid en € 9.600 voor rechtmatigheid.

Materialiteit		
Fouten		€ 64.000
Onzekerheden		€ 192.000
Rapporteringstoleranties	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
Fouten	€ 3.200	€ 3.200
Onzekerheden	€ 9.600	€ 9.600
Geconstateerde fouten en onzekerheden *(zie verder bijlage A van deze rapportage)*	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
Fouten	€ 0	€ 0
Onzekerheden	€ 0	€ 0

Wij hebben vanuit onze controlewerkzaamheden geen ongecorrigeerde fouten of onzekerheden geconstateerd. Dit niet op het gebied van getrouwheid en niet op het gebied van rechtmatigheid. Onze opmerkingen zijn in de voorliggende jaarrekening 2022 verwerkt.

2.7 Analyse vermogen en resultaat

Op basis van artikel 29 lid 6 van de Gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen zijn de deelnemers gezamenlijk verantwoordelijk voor het borgen van de continuïteit van GMR. Hierdoor is de noodzaak van vermogensopbouw beperkt een geen doel op zich. Hierdoor is in beginsel in financiële zin ook geen sprake van een direct continuïteitsrisico voor GMR.

Het jaar is afgesloten met een batig saldo van € 16.786 vóór mutatie van de reserves. Het positieve saldo is beperkt beïnvloed door bijzondere en/of incidentele ontwikkelingen. De belangrijkste oorzaken voor het batige saldo zijn vooral gelegen in (1) de moeite om vacatures in te vullen en (2) ten opzichte van de begroting minder realisatie op enkele programma's. Daar waar minder is gerealiseerd is ook de dekking daarvan door de deelnemers naar beneden bijgesteld.

Het vermogen ultimo 2022 bestaat uit het onverdeeld resultaat van € 157.799, een algemene reserve ad € 100.000 en een in 2022 nieuw gevormde bestemmingsreserve ad € 90.000. Deze bestemmingsreserve is door het algemeen bestuur in 2022 ingesteld met als doel bij te dragen aan de verdere versterking van de organisatie en het versnellen van de opgaven.

2.8 Voorzieningen	Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van GMR toereikend zijn. Daarbij hebben wij vastgesteld dat geen voorzieningen zijn gevormd en voor zover wij hebben kunnen beoordelen ook niet noodzakelijk zijn. De nieuwe cao verplichting inzake verlofsparen is vooralsnog verwerkt als een kortlopende verplichting aangezien medewerkers zich nog maar beperkt hebben aangemeld voor deze regeling. Overige schattingsposten, zoals de waardering van vaste activa en vorderingen, zijn op een zorgvuldige en consistente wijze geschied.
2.9 EU-aanbestedingen	GMR dient te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals eveneens op basis van uw eigen normenkader is vastgesteld. Wij hebben vastgesteld dat aan de EU-aanbestedingsregels is voldaan.

3. Analyse van financiële resultaten en positie

3. Analyse van financiële resultaten en de financiële positie

3.1 Financiële realisatie	Het jaar is afgesloten met een batig saldo van € 16.786 vóór mutatie van de reserves. Het positieve saldo is beperkt beïnvloed door bijzondere en/of incidentele ontwikkelingen. De belangrijkste oorzaken voor het batige saldo zijn vooral gelegen in (1) de moeite om vacatures in te vullen en (2) ten opzichte van de begroting minder realisatie op enkele programma's. Daar waar minder is gerealiseerd is ook de dekking daarvan door de deelnemers naar beneden bijgesteld.
3.2 Weerstands-vermogen	GMR heeft conform de bepalingen in de Gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen sinds 2022 voor het eerste jaar eigen middelen om tegenvallers op te vangen. Dit via een algemene reserve van € 100.000. Daarnaast is een bestemmingsreserve gevormd van € 90.000. Mocht deze buffer niet voldoende zijn om onverwachte tegenvallers of specifiek benoemde toekomstige activiteiten zonder dekking via de begroting te realiseren, dan dragen de deelnemers bij in geval van een tekort ten aanzien van het resultaat of liquiditeit. Hierdoor hebben wij geen bedenking ten aanzien van de continuïteit van de organisatie. In paragraaf 2.1 van het jaarverslag heeft GMR haar visie op het weerstandsvermogen toegelicht.
3.3 Solvabiliteit en liquiditeit	Als gevolg van het beperkt eigen vermogen is ook de solvabiliteit (eigen vermogen als percentage van het totale vermogen) beperkt tot 6,6%. Ten aanzien van de liquiditeit (vlottende activa in relatie tot vlottende passiva) heeft de organisatie een current ratio van 1,06. Dit is boven het theoretische minimum voor een gezonde liquiditeitspositie van 1 en betekent dat de organisatie in principe in staat is om binnen afzienbare termijn te voldoen aan haar kortlopende verlichtingen zonder terug te hoeven vallen op de deelnemers of externe financiers.
3.4 Schattingen	De directie is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van deze schattingen. Op de volgende pagina hebben wij onze analyse van de belangrijkste schattingen opgenomen.

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2022	2021	

Waardering van materiële vaste activa	Laag	●	●	De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met die wij bij andere organisaties zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur.
Waardering debiteuren	Laag	●	●	Minimaal jaarlijks wordt de waardering van de debiteuren herijkt. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de debiteuren en overige vorderingen bepaald zijn.

Controleverschil ●	**Voorzichtig** ●	**Evenwichtig** ●	**Optimistisch** ●
	Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen		

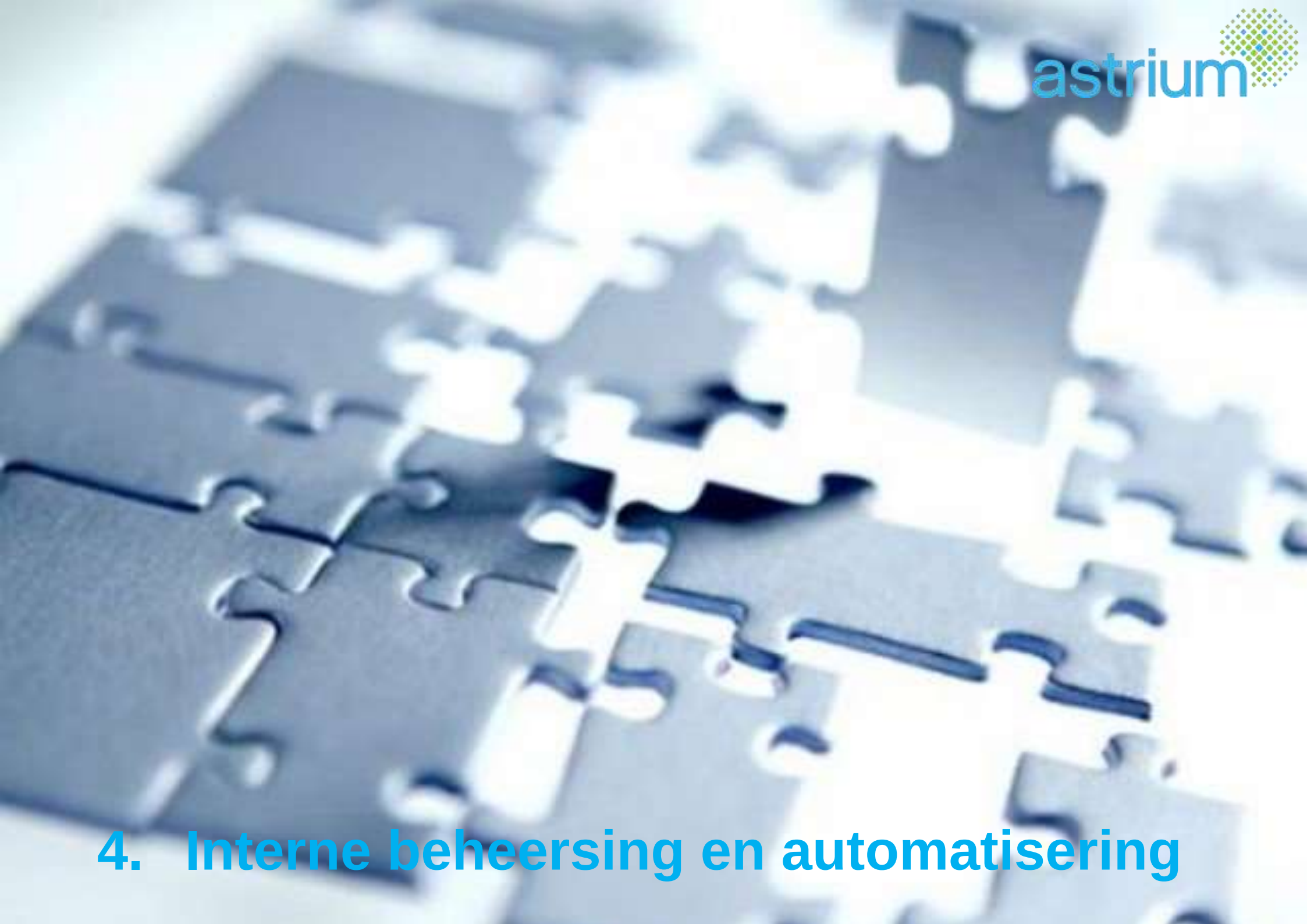

4. Interne beheersing en automatisering

4. Interne beheersing en automatisering

4.1 Samenvatting bevindingen managementletter 2022	Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2022 hebben wij in het najaar 2022 de tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Deze interimcontrole is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen GMR en met name gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interimcontrole, zijn vastgelegd in onze managementletter van 14 februari 2023. 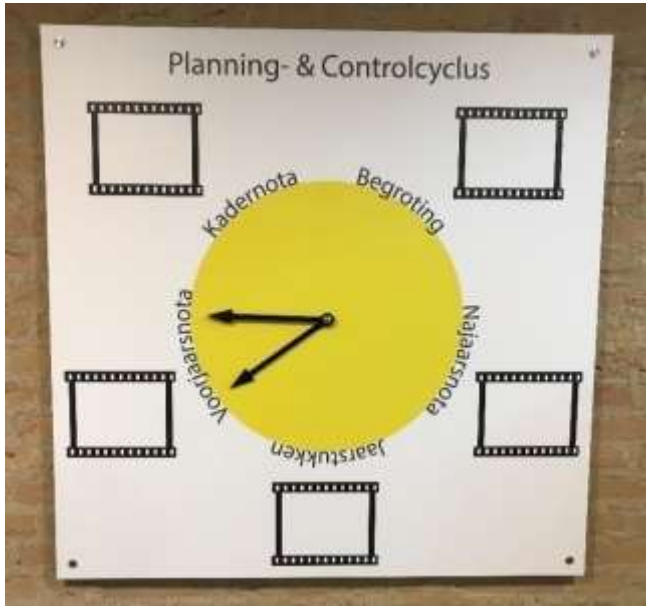 Uit onze interimcontrole blijkt dat GMR haar zaken beheersmatig **op orde heeft**, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles - VIC) van GMR voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Dit betreft in ieder geval de situatie over boekjaar 2022. Voor 2023 geldt een nieuwe situatie als andere en op onderdelen zwaardere eisen aan de VIC gesteld gaan worden ter onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording van de directie. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen (verbeterpunten) verwijzen wij u naar de genoemde managementletter. Na afloop van het uitbrengen van de management letter hebben wij met het management de voortgang besproken en hebben wij vastgesteld dat op onderdelen voortvarend aanbevelingen uit de management letter door de organisatie zijn opgepakt, en dat op onderdelen acties in gang zijn gezet om invulling te geven aan aanbevelingen in de management letter.
4.2 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving	Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

	Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in de management letter en in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

5. Rechtmatigheid

5. Rechtmatigheid

5.1 Rechtmatig-heidsverklaring vanaf 2023	Vanaf de jaarrekening 2023 van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zal de directie verplicht zijn om een rechtmatigheidsverantwoording in het jaarverslag op te nemen. De formele wetswijziging is in 2022 vastgesteld en het BBV zal hierop in de komende periode worden aangepast. De accountant zal met ingang van het boekjaar 2023 zijn/haar oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording van uw directie onderdeel van uitmaakt. De accountant verstrekt geen afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel meer. Binnen GMR worden zog geen structurele interne controlewerkzaamheden verricht door medewerkers die onafhankelijk zijn van de bedrijfsvoering en financiële beheersing. Controlewerkzaamheden worden nu nog veelal aan het eind van het jaar uitgevoerd, en dan mede op verzoek van de externe accountant. Wij adviseren GMR voor 2023 om interne controlewerkzaamheden vast te stellen op basis van een eigen risicoanalyse en vervolgens de werkzaamheden meer gespreid over het jaar te gaan uitvoeren. Daarbij achten wij het van belang om de directie periodiek te informeren over uitgevoerde werkzaamheden en geconstateerde bevindingen om tijdig bij te kunnen sturen indien dat noodzakelijk is.
5.2 Begrotings-rechtmatigheid	De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient het algemeen bestuur zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat de directie belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan het bestuur, zodat het bestuur hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat de directie inbreuk maakt op het budgetrecht van het bestuur. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. Essentieel is dat het bestuur nadere regels kan stellen wanneer: 1. Lastenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten 2. Lastenoverschrijdingen passen binnen het beleid of 3. Lastenoverschrijdingen bij open einde regelingen. Daarnaast moet de accountant deze **lasten**overschrijdingen – waarvan de directie in de jaarrekening moet aangeven dat het bestuur deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

	In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma die de rapportagetolerantie overschrijden. Als onderdeel van de toelichting op de staat van baten en lasten heeft de organisatie op een heldere wijze de begrotingsrechtmatigheid toegelicht. Hieruit blijkt geen begrotingsonrechtmatigheid. Wij kunnen ons vinden in deze conclusie.
5.3 Europese aanbestedingen	Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door het bestuur, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenspendanalyse gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2022 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkoopproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen. Wij hebben geconstateerd dat als onderdeel van het interne controleplan de organisatie zelf een inkoopanalyse heeft uitgevoerd en daarbij **geen afwijkingen** heeft geconstateerd. Wij hebben we werkzaamheden op onderdelen getest en daarbij geconstateerd dat deze controlewerkzaamheden richting komend jaar versterkt kunnen worden door onder andere de contractwaarde in de analyse te betrekken en deze op meerdere momenten gedurende het jaar uit te voeren om tijdig bij te kunnen sturen op bevindingen.

6. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2022

6. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2022

6.1 Wijziging in verslaggevings-voorschriften / wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2022 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. Hier was ook geen aanleiding toe. GMR heeft de jaarrekening opgesteld conform de voorschriften van het BBV.
6.2 Controle-verschillen	Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van de jaarrekeningposten die GMR heeft opgenomen en gerapporteerd en zoals die naar onze mening in overeenstemming met de bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in het BBV dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Wij hebben vastgesteld dat er geen sprake is van geconstateerde ongecorrigeerde controleverschillen in de jaarrekening.
6.3 Bevestiging van de directie	Voor afgeven van onze controleverklaring ontvangen wij van de directie een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening.
6.4 Beperking in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met directie noch het bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en de directie / bestuur van GMR de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
6.5 Wet Normering Topinkomens (WNT)	De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 216.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2022 voor de topfunctionarissen en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat **de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken**. *Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd* In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.

6.6 Fraude als onderdeel van de accountants-controle	In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de jaarstukken als geheel in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht. Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de organisatie van GMR. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening. Dit is ook toegelicht in het jaarverslag in de paragraf Bedrijfsvoering. Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht. Conclusie: Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2022 **hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van (vermoedens van) fraude**.

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen en / of onzekerheden

Toleranties t.b.v. foutenevaluatie (getrouwheid en rechtmatigheid)	Fouten/ onzekerheden	Onrechtmatig-heden
Materialiteit (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 64.000	€ 192.000
Rapporteringtolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt aan het bestuur)	€ 3.200	€ 9.600

Foutenevaluatie	Fouten		Onzekerheden	
Aard van de fouten	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
Geconstateerde en niet gecorrigeerde fouten en/of onzekerheden.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Bevestiging directie
Wij ontvangen van de directie een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin de directie voornemens is te bevestigen dat er geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie: Bij de jaarrekening 2022 kan een **goedkeurende** verklaring worden verstrekt inzake **getrouwheid en rechtmatigheid**.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van de directie en het bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van GMR in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Flynth beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Flynth.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Flynth wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met GMR

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en GMR die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
t.a.v. Algemeen Bestuur
Nijverheidsweg 2a
6662 NG ELST

Nijmegen, 29 maart 2023
Betreft: aanvraag vaststelling subsidie The Economic Board 2022

Geacht bestuur,

Bijgaand ontvangt u het jaarverslag en de gewaarmerkte jaarrekening 2022 van The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen.

Jaarverslag
Het jaarverslag 2022 geeft inzicht in de activiteiten en projecten welke afgelopen jaar door The Economic Board zijn uitgevoerd. In deze vernieuwde weergave is concreter weergegeven wat afgelopen jaar is gerealiseerd. Onze inspanningen hebben geleid tot meer impact en zichtbaarheid. Wij kijken terug op een mooi jaar waarin we ook gezamenlijk met de Groene Metropoolregio hebben gewerkt aan de economische uitdagingen in de regio. Onder andere via het Bestuursakkoord en de Human Capital Agenda met de Provincie Gelderland.

Een hoogtepunt van de afgelopen maanden is de goede samenwerking met de Groene Metropoolregio en de Provincie voor de indiening van de Regio Deal 'Gezonde groene groei'. De regio Arnhem-Nijmegen heeft 15 miljoen toegewezen gekregen door het Rijk.
Een mooie stap, die ook tot verdere samenwerking van de verschillende ministeries leidt. Ook de verdieping van de clusters Energy, Hightech & Health met cross over Food, heeft geleid tot meer zichtbare impact op de Brede Welvaart. Versnelling van transities van energie tot en met gezondheidszorg, maatschappelijke impact in onze regio.

Jaarrekening
Naast de (basis)financiering van De Groene Metropoolregio en de Provincie Gelderland zijn dit jaar voor het eerst ook de 'in kind' bijdragen vanuit de andere partners opgenomen.
Dit geeft aan dat partners substantieel meedoen in de activiteiten van The Economic Board.

De daadwerkelijke uitgaven wijken enigszins af ten opzichte van de herziene begroting. Dit komt o.a. door de extra uitgaven voor het projectleiderschap voor de Regio Deal, lagere pensioenverplichtingen mede door niet ingevulde vacatures en inzet op projectstimulering. Op basis van de cijferpresentatie zou de indruk kunnen ontstaan dat The Economic Board een negatief resultaat heeft behaald in 2022. De presentatie van het verlies is boekhoudkundig correct en tevens conform afspraak om overschotten van het budget niet mee te nemen als baten.

De Boardleden, verenigd in het AB van The Economic Board, hebben de jaarrekening en het jaarverslag tijdens de Boardvergadering van 17 maart 2023 vastgesteld.
Wij kiezen ervoor om een ongetekende versie van de jaarrekening te versturen en te publiceren op onze website, dit om onrechtmatig gebruik van handtekeningen te voorkomen. De getekende versie van de jaarrekening is in te zien op het kantoor van het projectbureau.

Tot slot
In september ben ik met veel enthousiasme gestart als algemeen directeur van The Economic Board. Graag wil ik u bedanken voor het in mij gestelde vertrouwen en de constructieve en fijne samenwerking in de afgelopen maanden.

Met vriendelijke groet,

Jan van Dellen
Algemeen Directeur

Bijlagen:
- Gewaarmerkte jaarrekening The Economic Board 2022
- Jaarverslag The Economic Board 2022

Cc: College Burgemeester & Wethouders gemeenten regio Arnhem-Nijmegen

The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen
Mercator II, Toernooiveld 300
6525 EC Nijmegen

+31 (0) 85 0409 980
bureau@theeconomicboard.com
www.theeconomicboard.com

KVK: 65371992
NL70 RABO 0187 4542 05

Jaarverslag 2022

The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen

THE ECONOMIC BOARD
Regio Arnhem Nijmegen

Inhoud

1	Voorwoord	3
2	Resultaten 2022	4
3	Clusters	6
4	MKB, startups en scale-ups ondersteunen	18
5	Communicatie	21
6	Tijdlijn	23
7	Organisatie	25
8	Financiën	27

1 Voorwoord

Het jaarverslag 2022 van The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen ligt voor u. Een jaar met vele uitdagingen, oorlog op het Europese continent, verstoringen van waardeketens, immense krapte op de arbeidsmarkt, de coronapandemie, de energiecrisis en grote woningtekorten zorgen voor turbulente tijden en zetten onze welvaart en welzijn onder druk.
Zoals u kunt lezen bouwt The Economic Board verder op de belangrijke economische motor in de regio Arnhem- Nijmegen, vanuit brede netwerk van overheden, kennisinstellingen en bedrijven en ontwikkelt de regio zich in gestaag tempo door. Regio Arnhem-Nijmegen was en is bovenal een fijne plek om te wonen, werken en leven. Dat willen we ook in de toekomst blijven. Voorkomen dat de huidige ontwikkelingen zand in de raderen gooien, vraagt om continue aandacht, afstemming en inzet. Tegelijkertijd staat de regio bol van ambities om bij te dragen aan de maatschappelijke uitdagingen waarvoor Nederland en de wereld staan. Dit doen we door technologieën en markten rond Energy, Health, Hightech, Food, slimme duurzaamheid en circulariteit verder te ontwikkelen. Alleen door samen te werken kunnen we tot oplossingen komen. Onze rol als initiator, aanjager, projectleider of hulpmotor blijft hierbij van groot belang.

We hebben de nadruk gelegd op een bijdrage in de energietransitie door middel van decentrale energie hubs, verbetering gezondheidszorg, met inzet op de krappe arbeidsmarkt, nieuwe consortia voor circulariteit en de regiodeal, dit onder vlag van Lifeport. ‘Samen gezond leven, in een gezonde omgeving, op duurzame wijze; Lifeport!’ We zetten hier samen op in met maatschappelijke partners op het terrein van brede welvaart, digitale programma’s en veiligheid voor mkb’ers én financieringskansen voor startups en groeibedrijven.

We verwachten dat de Nederlandse economie van 2030 er heel anders gaat uitzien dan die van vandaag. Wij staan voor enorme transities. Daarbovenop komen de recente gebeurtenissen die alle grote geopolitieke impact hebben op de Europese Unie en Nederland. Strategische autonomie, onafhankelijkheid van energiebronnen en kortere ketens worden binnen Europa steeds belangrijker. Om het duurzaam verdienvermogen en de strategische autonomie voor Nederland te behouden is het dan ook van groot belang om de positie van Nederland te versterken door middel van een innovatieve, toekomstbestendige economie, die antwoorden geeft op de grote maatschappelijke uitdagingen.

Ook komend jaar zal The Economic Board zich blijven ontwikkelen tot innovatiemotor, met een grote bijdrage aan de nationale economie.

Ahmed Marcouch
Voorzitter

Jan van Dellen
Directeur

2 Resultaten 2022

Regio Deal regio Arnhem-Nijmegen

De aanvraag voor een Regio Deal, in de vorm van een uitgewerkte propositie van de Regio Deal 'Gezonde groene groei' Arnhem-Nijmegen, is 14 november 2022 bij het Rijk ingediend. De Regio Deal heeft een thematiek die de inwoner gaat helpen; de Brede Welvaart. De regio Arnhem-Nijmegen heeft een aanvraag ingediend van €40 miljoen. De regio verdubbelt dit bedrag door middel van cofinanciering.

The Economic Board heeft samen met de Groene Metropoolregio en provincie Gelderland in 2022 een drietal bijeenkomsten georganiseerd waarin met ondernemers, maatschappelijke instellingen, zorginstellingen, overheden, kennis- en onderwijsinstellingen het gesprek is aangegaan over de programmalijnen van de Regio Deal. Met deze verschillende geledingen is veelvuldig gesproken over mogelijke projecten passend binnen de voorgestelde programmalijnen. Uiteindelijk zijn er meer dan 100 projectvoorstellen ingebracht die passen binnen de vijf programmalijnen; Gezond leven, Toekomstbestendig Wonen, Sterke Bedrijvigheid, Werkende Arbeidsmarkt en Grenzeloos Samenwerken. De periode na de indiening van de propositie is benut om het dealmakingsproces voor te bereiden, projecten en benodigde cofinanciering te concretiseren en de governance uit te werken. Daarnaast vond in deze periode een gerichte lobby plaats.

Begin september was er circa €3 miljoen opgehaald aan cofinanciering. Extra inzet heeft uiteindelijk geresulteerd in meer dan 120 projecten met een cofinanciering van circa €70 miljoen. Hierbij moet nadrukkelijk vermeld worden dat dit is gerealiseerd met meer dan een dan verdubbeling van de ureninzet van civic entrepeneurs, boardleden en medewerkers van het bureau van The Economic Board.*

* Het Rijk heeft in februari 2023 besloten om €15 miljoen te investeren in de Gezonde groene groei in de regio Arnhem-Nijmegen

Bezoek minister

Minister Bruins Slot bracht begin oktober een bezoek aan de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Regio Deal. Zij ging in Arnhem in gesprek met jeugdwerkers, hulpverleners en onderwijsinstellingen over de aanpak in Arnhem-Oost. Ook sprak zij met partners uit het bedrijfsleven, onderwijs en overheid over de verschillende initiatieven in onze regio om de brede welvaart te vergroten. De regio Arnhem-Nijmegen biedt door haar enorme innovatiekracht de mogelijkheid om maatschappelijke opgaven en kansen in de regio te versterken. Deze kunnen een voorbeeld zijn voor de rest van Nederland. De minister was onder de indruk van wat ze heeft gehoord en gezien. Ze vond het mooi om te zien dat onderwijs, bedrijfsleven en overheid elkaar zo goed weten te vinden. “Ze zijn niet alleen bezig met hun eigen vernieuwing, maar dragen ook bij aan hun omgeving - de mensen voor wie we het doen”, aldus de minister. Het werkbezoek was georganiseerd door The Economic Board samen met Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) en provincie Gelderland.

Bestuursakkoord en Investeringsagenda

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, provincie Gelderland en The Economic Board hebben vastgelegd dat zij samen de potentie van de regio ten volle willen benutten en hun krachten bundelen om aan de gezamenlijke ambities invulling en uitvoering te geven. In het Bestuursakkoord is afgesproken dat zij de komende tien jaar intensief samenwerken. In de Investeringsagenda maken de partijen afspraken over hoe zij, zowel financieel als niet-financieel, bijdragen aan de gezamenlijke ambities voor de regio. Het Bestuursakkoord en de Investeringsagenda zijn op 3 februari 2022 ondertekend bij Connectr in Arnhem door Peter Kerris (provincie Gelderland), Ahmed Marcouch (The Economic Board) en Hubert Bruls (Groene Metropoolregio). Naast uitvoering geven aan de projecten van de Investeringsagenda is er eind 2022 ook gewerkt aan het bijwerken van de investeringsagenda voor 2023.

Lifeport Scholarship

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne ontstonden acute problemen voor studenten uit Oekraïne, Belarus en Rusland die studeren aan de onderwijsinstellingen in onze regio. Zorgen om hun familie, praktische problemen zoals niet bij hun geld kunnen en geldontwaarding en vooral grote zorgen over de voortgang van hun studie. Op initiatief van de Hogeschool van Arnhem-Nijmegen, Hogeschool Van Hall Larenstein, ArtEZ en Radboud Universiteit, heeft The Economic Board het Lifeport Scholarship geïnitieerd om studenten afkomstig uit crisisgebieden te helpen. Naast het humanitaire aspect is het belang van aantrekken en behouden van talent voor de regio een aspect waarom de Board gezamenlijk de regionale krachten heeft ingezet. Een aantal ondernemers heeft een financiële bijdrage toegezegd aan het Scholarship. De getroffen studenten worden geholpen met een bijdrage in de kosten voor levensonderhoud zodat zij hun studie kunnen voortzetten enafronden bij een van de kennisinstellingen in onze regio.

3 CLUSTERS

Energy

- **Drie Smart Energy Hubs in de regio Lifeport: Innofase, TPN-West Nijmegen en Brickvalley (verspreide steenfabrieken langs de Waal en Rijn). TPN-West is de grootste in zijn soort, het gaat om ruim 450 bedrijven**
- **3 internationale events, samenwerking met Duitsland**
- **3 energieprojecten opgehaald en uitgewerkt voor de propositie van de Regio Deal.**
- **Het bedrijventerrein TPN-West is het eerste bedrijventerrein in Oost-Nederland dat een Green Deal ondertekent.**
- **Eerste fysieke jaar van Connectr - Energy innovation**

Connectr

In het voorjaar van 2021 is Connectr Energy Innovation opgericht. De samenwerking met Connectr als uitvoeringsorganisatie van The Economic Board zorgt voor een versnelling van de energietransitie. Hiermee komen onderdelen van de investeringsagenda van The Economic board concreet tot uitvoering: de realisatie van een fysieke plek voor – tot nu toe gefragmenteerde – innovatieve energiebedrijven, en de realisatie van het Europees testlaadcentrum voor de regio.

Het jaar 2022 is door Connectr benoemd als hét fysieke jaar na de opstart in 2021. Zo opende Koning Willem-Alexander het Europees Testlaadcentrum van ElaadNL in juni 2022, werd het Connectr Shared Office in november geopend door Peter Molengraaf, en is de eerste Connectr Shared Facility, het Energy Demo Field, geopend. De oplevering van het grote Connectr Innovatielab (met 17.000m2 voor onderwijs, start- en scale ups en congresruimten) is verschoven naar 2023.

Door de investering in Connectr als samenwerkingsprogramma voor Energy, worden gelden van buiten de regio makkelijker naar de regio gehaald. In 2022 heeft dat o.a. geleid tot de volgende resultaten:

- IPCEI subsidie voor Nedstack € 21 miljoen
- Vervolginvestering in Elestor € 30 miljoen
- Toenemend aantal bedrijven dat zich vestigt rondom Connectr, zoals Tupi, Milence, Hedgehoc en communities zoals Energy StorageNL, Stichting gelijkspanning en FME

Een belangrijke voorwaarde om dit succes te continueren is om een duidelijke focus te hebben. Als regio hebben we bepaald dat we willen excelleren in de energietransitie, met de focus op:

- Elektriciteitsnet als verbinder
- Energieopslag
- Laadinfra

Helixgroep Energy
De focus van het cluster Energy lag in 2022 op het aanjagen van Smart Energy Hubs in de regio. Na een verkenning aan het begin van het jaar met belanghebbenden uit de triple helix, is de focus van de helixgroep opnieuw geformuleerd. Dit is geen nieuwe koers, maar een logisch vervolg op de komst van Connectr. Door in te zetten op Smart Energy Hubs en decentrale energiesystemen werken we aan de energietransitie, is het regionale ecosysteem rondom Connectr uitgebouwd en wordt nieuwe economie gemaakt.

Voor de helixgroep zijn nieuwe partijen benaderd en ingestapt, met meer aandacht voor onderwijs en bedrijfsleven. De Groene Metropoolregio, HAN, Connectr, Kiemt, de procesregisseurs van Smart Energy Hubs Innofase en TPN-West, Rabobank, ARN, NXP, ElaadNL, Qirion, Firan en VNONCW Midden hebben in 2022 deelgenomen aan de helixgroep. Uitbreiding met bedrijven die passen bij de vraagstukken die aan de orde komen, wordt voorzien voor de toekomst.

De helixgroep heeft ook gewerkt aan het uitbreiden van het ecosysteem van Connectr. Doel hierbij is starten van pilotprojecten, om ze op een later moment ook op andere bedrijventerreinen in de regio uit te kunnen rollen. In eerste instantie gaat het om de volgende onderwerpen:

- slim laden (transport) op Smart Energy Hubs
- versnelling aanpassing wet- en regelgeving
- financiering (projectorganisatie en investeringen)
- organisatiemodellen decentrale energieoplossingen op bedrijventerreinen.

Smart Energy Hubs
Oost-Nederland is goed gepositioneerd als living lab voor Smart Energy Hubs. In dit kader is in Oost-Nederland het living lab Smart Energy Hubs opgezet, waarbinnen op 10 bedrijventerreinen in Overijssel en Gelderland lokaal decentrale energiesystemen gerealiseerd zullen worden. De totstandkoming van de smart energy hub in TPN-West is aangejaagd en versneld. Dit heeft tot een kick-off geleid op dinsdag 12 juli. Een tiental bedrijven, de parkmanagementorganisatie TPN West, provincie Gelderland, Oost NL, gemeente Nijmegen en The Economic Board kwamen hiervoor in juli 2022 bij elkaar. Gespreksonderwerp: de kansen van de Smart Energy Hub-aanpak voor dit bedrijventerrein in Nijmegen.

Om het onderwijs aan te haken op de ontwikkelingen, is het lectoraat 'balance energy systems' van de HAN is in 2022 aangesloten bij de helixgroep. Daarnaast heeft The Economic Board het Sustainable Electrical Energy Center of Expertise van de HAN (SEECE) gekoppeld aan TPN West, aangezien TPN West de grootste smart energy hub uit het Living Lab is. SEECE is ook betrokken bij Connectr.

Om de Smart Energy Hubs tot een succes te maken is naast financiering uit de regio ook externe financiering nodig. Het gaat om financiering voor procesondersteuning op de bedrijventerreinenen financiering gericht op de investeringen die gedaan moeten worden. Vanuit The Economic Board is afgelopen jaar samen met VNO-NCW Midden en Oost NL ingezet op de lobby richting Den Haag en Europa ten aanzien van decentrale energiesystemen. In 2022 lag de focus op lobby richting het Rijk (samen met Oost NL en de provincie) om financiering voor Energy projecten naar de regio te halen.

Green Deal TPN-West
Bedrijventerrein TPN-West, gelegen in gemeente Nijmegen en Beuningen, is één van de drie Smart Energy Hubs in Lifeport. Het is ook de grootste in zijn soort, met ruim 450 bedrijven, 2 energiebedrijven (ENGIE en ARN) en daarnaast ruim 160.000 scheepvaartbewegingen per jaar. TPN-West heeft grote ambities om een toekomstbestendig bedrijventerrein te zijn in 2030.

Samen met The Economic Board, gemeente Beuningen, gemeente Nijmegen, Provincie Gelderland, HAN, VNO-NCW en de Rabobank wil de bedrijvenvereniging TPN-West kansen pakken in de circulaire economie, energietransitie en klimaatadaptatie. In het najaar van 2022 is gewerkt aan een Green Deal voor TPN-West welke medio januari 2023 door alle partners is ondertekend. Vanuit The Economic Board hebben we de bedrijvenvereniging het afgelopen half jaar inhoudelijk ondersteund bij het voorbereiden van de Green Deal.

Gerealiseerde activiteiten:

- Er is deelgenomen aan verschillende (internationale) events:
  - Werkbezoek ondernemers en kennisinstellingen uit Duisburg aan Arnhem. In maart 2022 is een delegatie uit Duisburg ontvangen op IPKW om de Duits-Nederlandse samenwerking verder uit te bouwen
  - Hannover Messe
  - Duits-Nederlands stipendium, begin september, uitwisseling tussen journalisten van internationale kranten op het IPKW met als thema Energy
  - Gezamenlijk met Connectr en Innovate organiseren Innovate Energy Meetup The Economic Board was medeorganisator van Innovate Energy Meetup.
- Er zijn twee presentaties gegeven over het cluster Energy aan wethouders economie in de regio Arnhem-Nijmegen.
- Koppelen Smart Energy Hubs met emissieloos vervoer (logistiek/ scheepvaart). ElaadNL is een van de deelnemers aan de helixgroep, zij richten zich o.a. op elektrisch goederenvervoer.
- Aansluiten bij Oost Nederlandse samenwerking Smart Energy Hubs; Civic entrepreneur neemt deel in het Living Lab Smart Energy Hubs. The Economic Board was ook actief in de aanjaagfase voor het deel Smart Energy Hubs.
- Aanhaken onderwijs op de ontwikkelingen: Het lectoraat 'balance energy systems' van de HAN is sinds afgelopen jaar aangesloten bij de helixgroep. Daarnaast heeft The Economic Board het Sustainable Electrical Energy Center of Expertise van de HAN (SEECE) gekoppeld aan TPN West, aangezien TPN West de grootste smart energy hub uit het Living Lab is. SEECE is ook betrokken bij Connectr.

"Met de huidige congestie op het elektriciteitsnet kunnen we voor onze energiebehoefte niet meer volledig afhankelijk zijn van het net. De netbeheerders kunnen niet eindeloos blijven verzwaren en daarom gaan we samenwerking in het opzetten van Smart Energy Hubs (SEH), slimme decentrale energiesystemen waar lokaal duurzame energie wordt geproduceerd, opgeslagen en toegepast. We moeten als ondernemers samenwerken met netbeheerders, onderwijs en overheid om te zorgen dat we maatregelen kunnen nemen die direct resultaat opleveren, maar tegelijkertijd ook duurzaam zijn. Zo kunnen we ook bijdragen aan een gezond en toekomstbestendig vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen in onze regio."

Ilko Bosman
voorzitter VNO-NCW Regio Arnhem-Nijmegen en lid The Economic Board

Health & Hightech

- **Meegewerkt aan 2 projecten Nationaal Groeifonds**
- **Toekenning Groeifondsaanvraag Robotlab € 97miljoen**
- **14 projecten Health & Hightech opgehaald en uitgewerkt voor de propositie van de Regio Deal.**
- **3 Hightech project ideeën verkend waarvan 1 (RF Knowlegde Lab) verder wordt opgezet**

Het benutten van economische kansen gaat hand in hand met het werken aan maatschappelijke gezondheidsthema's en nieuwe sleuteltechnologieën. Hightech levert daarbij de basis voor het realiseren van baanbrekende innovaties. De programmalijn 'Gezond Leven' van de Regio Deal stimuleert (wijkgerichte) experimenten om innovaties op dit vlak te versnellen en op te schalen. In 2022 is veel aandacht uitgegaan naar het inventariseren van projectkansen om deze te bundelen in de Regio Deal. In de programmalijn Gezond Leven zijn 14 projectideeën vanuit het cluster Health & Hightech cluster geland.

Stichting Briskr opgericht

Briskr is het programma dat startups en het MKB ondersteunt om sneller te groeien en een grotere impact te maken binnen Health en Hightech. Hiermee versterken we het ecosysteem. Dit doet Briskr door het organiseren van netwerkactiviteiten, het ondersteunen van startups met businesssupport en het opzetten van structuurversterkende innovatieve projecten voor de regio. In de tweede helft van 2022 is een stichting opgezet om van Briskr een zelfstandige rechtspersoon te maken die meer executiekracht krijgt. The Economic Board heeft voor het bestuur van Briskr uit haar eigen geledingen vier bestuursleden voorgedragen die affiniteit hebben met de regionale Health & Hightech-sectoren. Door deze zogenaamde 'bestuurlijke personele unie' worden de strategische beslissingen van The Economic Board dichter bij de uitvoeringscapaciteit van Briskr gebracht.

Doorontwikkeling van de campussen

De campussen vormen de hotspots als het om aantrekken van bedrijvigheid gaat. Er is in de regio sprake van een nijpend tekort aan huisvestiging voor bedrijven. Dit knelpunt is afgelopen jaar in de regio geagendeerd en er is gezocht naar oplossingen voor de korte en de langere termijn. Voor de korte termijn is gerealiseerd dat het oude dermatologiegebouw (Radboudumc) in Nijmegen wordt behouden zodat startups in de Health zich hier kunnen vestigen. Ook zijn masterplannen ontwikkeld op Noviotech Campus (NTC) om te komen tot een stadscampus. Dit houdt onder andere in dat er gezocht wordt naar verbinding met de omgeving van het NTC-terrein, bijvoorbeeld door voorzieningen op het campusterrein voor mensen uit de wijk toegankelijk te maken en het nauwer samenwerken met opleidingsinstituten uit de omgeving. Om de realisatie van de NTC-plannen mede mogelijk te maken is er een intentieovereenkomst gesloten tussen Oost NL en Noviotech Campus inzake samenwerking en gebieds- en gebouwontwikkeling op de campus.

Ook is er onder leiding van de gemeente Nijmegen het initiatief “Campus Nijmegen” ontstaan; een samenwerkingsverband op het gebied van campus-management tussen NTC en Campus Heijendaal (HAN, RU en Radboudumc). In 2022 is gestart met het werken aan een strategische visie waarin centraal staat hoe en op welke gebieden de campussen onderling kunnen samenwerken maar ook hoe er samengewerkt kan worden in het regionale ecosysteem met partijen als Briskr en The Economic Board.

Hoe bereiken wij een gezond- en duurzaam leven binnen de Lifeport regio? “We hebben het over een groot maatschappelijk vraagstuk. Dat vereist een gemeenschappelijke ambitie en gezamenlijke inzet van bedrijven, overheden en kennisinstellingen. Campussen, tech hotspots en kennisinstellingen vormen broed-plaatsen, waar ontmoetingen plaatsvinden, waar nieuwe ideeën en waar samenwerkingsverbanden ontstaan. Deze netwerken en broedplaatsen vervullen een magneetfunctie, want ze trekken mensen en bedrijvigheid aan. Zo ontstaat een effect dat zichzelf versterkt en hiermee bijdraagt aan onze Gezonde Gelderse regio.”

Bertine Lahuis
voorzitter Raad van Bestuur Radboudumc en lid The Economic Board

Gerealiseerde activiteiten:

- Voor Hightech zijn, buiten de projecten in de Regio Deal, nog 3 projectideeën nader verkend. Ze zijn besproken binnen de helixgroep en 1 project (RF Knowlegde Lab) wordt verder uitgewerkt.

  RF-bedrijven (Radio frequency) uit Nijmegen en daarbuiten, Radboud RadioLab, Oost NL en Noviotech Campus werken onder de regie van High Tech NL aan het vormgeven van het Nationaal RF Knowledge Lab. Dit Lab, dat in de zomer van 2023 start, krijgt een plek op de Noviotech Campus.
- In 2022 lag de focus op technische ontwikkelingen die de transitie in de zorg mogelijk maken en versnellen, om zorg naar de wijken toe te brengen. Op deze manier wordt het mogelijk om passende zorg te leveren bij de burgers thuis.
- Er is meegewerkt aan 2 Groeifonds-initiatieven:
  - De revolutie van de zelfdenkende moleculaire systemen (ook wel RobotLab genoemd). Dit initiatief van Wilhelm Huck, Radboud Universiteit komt terecht op de Noviotech Campus. Hier is € 97 miljoen mee gemoeid.
  - Pandemic preparedness and response center. Dit initiatief is helaas niet toegewezen. Hier was € 300 miljoen mee gemoeid.
- Oprichten Vroege Fase Fonds Gelderland. De civic entrepreneur heeft om dit risicokapitaal voor bedrijven beschikbaar te krijgen hier als één van de kwartiermakers veel aandacht aan besteed. In 2022 heeft het Rijk toegezegd om het bedrag van € 5 miljoen dat de Provincie beschikbaar had gesteld te verdubbelen. Hierdoor is er nu € 10 miljoen beschikbaar in het fonds ten behoeve van leningen voor innovatieve ondernemers.
- De kennis die de civic entrepreneur heeft opgedaan bij de campus-ontwikkeling in Nijmegen heeft hij gedeeld met de gemeente Overbetuwe. Deze gemeente is bezig met de ontwikkeling van een Health Campus in het stationsgebied van Elst.
- De Noviotech Campus app, gericht op de Health & High Tech-community in Nijmegen en omstreken is in november live gegaan. The Economic Board maakt hier deel van uit.
- Op 8 september 2022 was The Economic Board partner van The Vibe of the Future. Het Festival is gericht op de doelgroep Health & High Tech in Nijmegen en daarbuiten, zowel onderwijs, bedrijfsleven als overheden. Naast opname in het eerste Pulse Magazine en persaandacht was The Economic Board partner en aanwezig met een stand.
- In 2022 is de ‘dag van de clusters’ voorbereid door de Groene Metropoolregio, The Economic Board en provincie Gelderland. Op deze dag gaan bestuurders van de regio langs bij een aantal ondernemers in de regio die actief zijn in de clusters Energy, Health & Hightech. De uitvoering van deze dag is doorgeschoven naar 2023.
- De Newsroom Health & Hightech is 2 jaar geleden als pilot opgezet. The Economic Board heeft hiervoor verschillende partijen bij elkaar gebracht. Na een evaluatie eind 2022 is besloten om de newsroom door te zetten. Door de positieve ervaringen wordt ook een newsroom voor Energy opgezet, o.a. door The Economic Board in samenwerking met Connectr.

Arbeidsmarkt

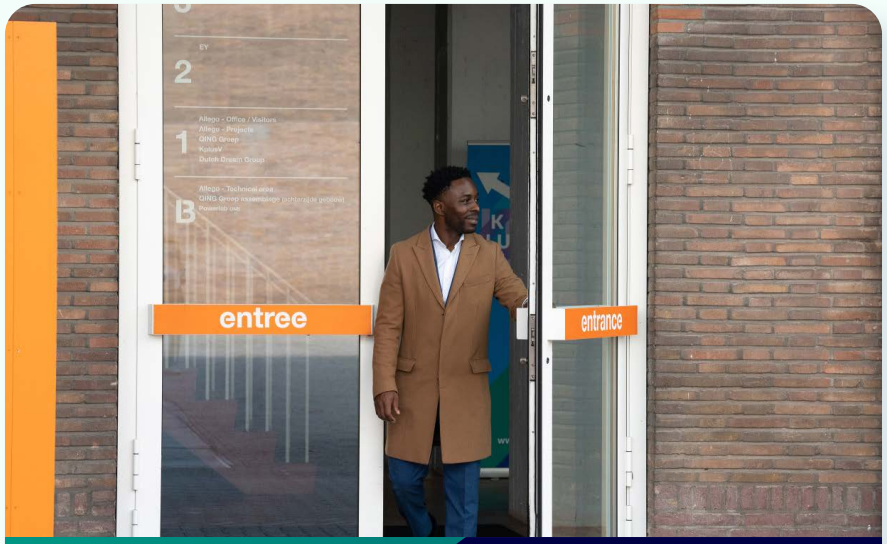

- **2 sessies met wethouders Werk en Inkomen & Economie van de 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen over Human Capital**
- **Toekenning Groeifonds aanvraag LLO Katalysator, € 392 miljoen**
- **4 bijeenkomsten met regionale klankbordgroep**
- **2 presentaties verzorgd voor de arbeidsmarktregio's**
- **15 werktafelbijeenkomsten, 6 verschillende werktafels met 57 deelnemers**

In de regio Arnhem-Nijmegen is in verschillende sectoren sprake van zowel krapte op de arbeidsmarkt als een tekort aan de juiste kennis en vaardigheden voor de banen van nu en in de toekomst. The Economic Board, Groene Metropoolregio en provincie Gelderland hebben in de 'Human Capital Agenda' een koers uitgezet die ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden moet helpen met dit vraagstuk. Het doel is om samen te werken aan een arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod goed op elkaar aansluiten. De Human Capital Agenda is gebaseerd op een arbeidsmarktanalyse, stakeholder-analyse en een inventarisatie van projecten met potentie voor de regio. In april 2022 hebben de Board, de Groene Metropoolregio en provincie Gelderland ingestemd met de koers en speerpunten van deze agenda. De speerpunten van de Human Capital Agenda zijn:

- een Leven Lang Ontwikkelen (LLO) voor iedereen,
- het aantrekken en behouden van talent
- het activeren van onbenut arbeidspotentieel

Aantrekken partners en inrichten samenwerking: in 2022 zijn 6 werktafels opgericht op de thema's: LLO-Zorg, LLO- Energy, LLO-High Tech, LLO-onderwijs, aantrekken en behouden van talent en activeren onbenut arbeidspotentieel. De werktafels bestaan elk uit een triple helix-samenstelling waarin samen wordt gewerkt aan het verbinden en opschalen van projecten. Aan de zes verschillende werktafels nemen in totaal 57 deelnemers deel. De werktafels werken aan heldere ambities en duidelijke doelstellingen die als basis dienen voor verdere uitwerkingen. In 2023 kan een regionaal consortium ingericht worden met samenwerkende partners die een (financiële) bijdrage leveren vanuit urgentie en eigenaarschap. In 2022 zijn tenminste 15 werktafels bijeengeweest.

Human Capital Akkoord: In 2022 is toegewerkt naar een Human Capital Akkoord met concrete doelstellingen, waarin ambities uit de Human Capital Agenda zijn uitgewerkt. Er is commitment opgehaald om samen te werken aan een arbeidsmarkt die werkt. Minimaal 25 partners gaan een steunverklaring voor het akkoord tekenen. Hiermee zeggen zij ook een in kind bijdrage toe, in de vorm van deelname aan de werktafels. In het eerste kwartaal van 2023 wordt het Human Capital Akkoord ondertekend.

Projecten aanjagen - Regio Deal Arnhem-Nijmegen: In de propositie voor de Regio Deal zijn 13 projecten uit het Human Capital Akkoord opgenomen, die voortkomen uit samenwerkingen binnen de werktafels.

Groeifonds – LLO Katalysator: The Economic Board was één van de partners die tekenden voor de LLO Katalysator-aanvraag bij het Nationaal Groeifonds. De totale begroting van dit plan is € 421 miljoenen de gevraagde bijdrage van het Nationaal Groeifonds is € 392 miljoen. De regio Arnhem-Nijmegen is één van de regio's waarvoor regionale programma's worden ontwikkeld, waarbinnen projecten worden gefinancierd en uitgevoerd.

Lifeport Welcome Center: Medio september vond de bestuurlijke kick-off plaats van het Lifeport Welcome Center op de Radboud Campus in Nijmegen. Het Lifeport Welcome Center is één centraal punt waar internationale kenniswerkers, studenten en hun familieleden terecht kunnen voor overheidsdienstverlening, sociale dienstverlening (zoals een welkomstprogramma en 'family support' programma) en sociale zaken. Het Lifeport Welcome Center is een initiatief van The Economic Board en provincie Gelderland vanuit de regionale wens meer internationaal talent aan te trekken en te behouden. Op donderdag 5 januari 2023 zijn door gemeente Nijmegen en de IND de eerste expats ontvangen.

"Veel bedrijven hebben op dit moment grote moeite om het juiste personeel aan te trekken. Dat komt door tekorten aan personeel, maar ook door een mismatch op de arbeidsmarkt, te weinig aansluiting van de huidige beroepsbevolking op nieuwe kennis en vaardigheden van vakmensen tot kenniswerkers. In deze regio werken we actief aan een arbeidsmarkt die meer in balans is, door deze aansluiting te verbeteren. Ook moeten we onze regio meer profileren om talenten naar onze regio te halen."

Enny van de Velden
voorzitter CCO CCV Group en lid The Economic Board

Slimme Duurzaamheid

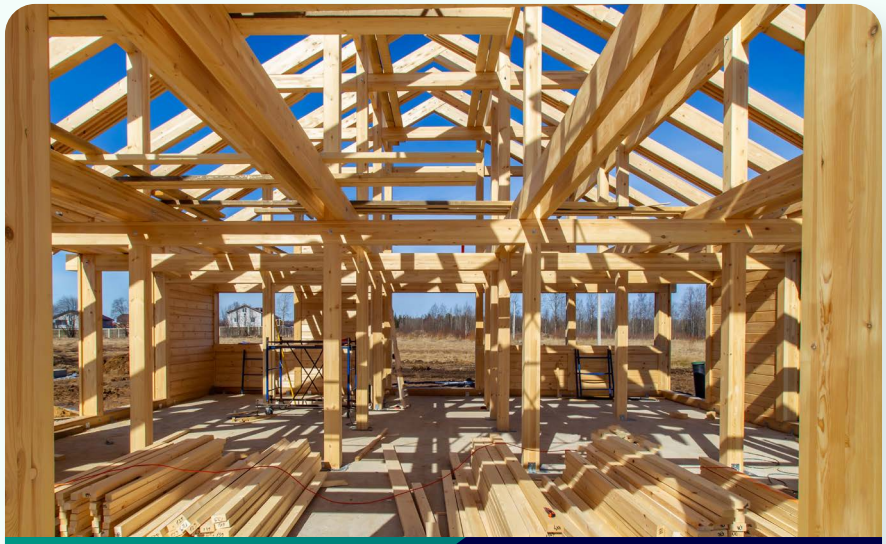

3 belangrijke thema's in het Lifeport Circular Lab:

- **Klimaatadaptatie, met consortium Soil Valley**
- **Circulair bouwen, met samenwerking Via-T**
- **Gezond circulair, over de grondstoffentransitie**

Lifeport Circular Lab

In 2022 is binnen het cluster Slimme Duurzaamheid een coalitie gevormd met 10 partijen. Deze coalitie komt elke maand samen in de helixgroep Slimme Duurzaamheid, waarin wordt samengewerkt aan het Lifeport Circular Lab (LCL). Samen vormen ze de ontbrekende schakel tussen circulaire kennis en praktijk door het versterken van de structuur binnen het ecosysteem, door het stimuleren van kennisuitwisseling en innovatie en door het aanjagen van leerprojecten.

De partners in deze coalitie zijn naast The Economic Board: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, Radboud Universiteit, Wageningen Universiteit & Research, Hogeschool van Hall Larenstein, Hogeschool Arnhem Nijmegen, KIEMT, RvN@, gemeente Arnhem en gemeente Nijmegen. De visie van het LCL is uitgewerkt in een flyer die in 2022 is uitgegeven. Lifeport Circular Lab by theeconomicboard - Issuu

Drie thematische hubs

Het belangrijkste doel van het Lifeport Circular Lab (LCL) is structuurversterking op het thema duurzaamheid. Hiermee zorgen we dat experts elkaar beter weten te vinden en elkaar versterken, dat bedrijven betrokken zijn en voorkomen we dat zaken dubbel gedaan worden.

LCL werkt aan het versterken van drie thematische hubs in het totale ecosysteem. Binnen deze hubs wordt gewerkt aan betere samenwerking en kennisdeling en aan het vormen van leeromgevingen van de professional van de toekomst. Belangrijk hierbij is het faciliteren van ontmoetingen. Dit gebeurt multi-level; alle onderwijsinstellingen, van wetenschappelijk tot praktijk, zijn betrokken, evenals ondernemers.

- **Hub klimaatadaptatie met Soil Valley**
  Het consortium Soil Valley, met onder meer Royal Eijkelkamp, bouwt in Giesbeek aan een kenniscampus voor bodem- en watertechnologie. De helixgroep Slimme Duurzaamheid heeft een belangrijke rol gespeeld in de bouw van het consortium en heeft met meerdere bedrijven en kennisinstellingen een propositie geschreven.
- **Hub circulair bouwen met Via-T**
  De helixgroep heeft een bijdrage geleverd aan de versterking van het consortium dat werkt aan Via-T, de weg naar techniek. Dit initiatief van @ VOCampus zorgt voor een betere aansluiting tussen vraag en aanbod van kennis en vaardigheden op het gebied van circulair bouwen. Met behulp van de helixgroep is het consortium uitgebreid met de HAN, en is gelobbyd voor deze ontwikkeling bij onder meer provincie en rijk, waarmee is bijgedragen aan positionering van de hele regio als circulaire regio.

- **Hub gezond circulair**
  Dit initiatief van Radboud Universiteit, HAN en ROC met RvN@ heeft als doel de kennis over circulariteit te verbinden met het MKB en die hiermee circulaire businessmodellen kunnen ontwikkelen. De helixgroep Slimme Duurzaamheid ondersteunt deze ontwikkeling door verbinden van partijen en bedrijven, door lobby voor het onderwerp en door het monitoren van circulaire bedrijven in de regio middels Lifeport op de kaart, waardoor inmiddels 100 circulaire bedrijven in beeld zijn. De uitvoering van circulaire economie is belegd bij GMR, Circulaire Raad en KIEMT.

Stichting KIEMT wordt naast energievraagstukken met name ingezet om de schaarse grondstoffen-problematiek via de circulaire agenda te versnellen en oplossingen tot stand te brengen. KIEMT heeft in 2022 bijgedragen aan Lifeport Circular Lab (kennis en innovatieproject voor circulaire en klimaat adaptieve gebiedsontwikkeling), aan consortiumvorming, de propositie Soil Valley en aan Early Morning Talks en bijeenkomsten voor én met ondernemers.

Leerprojecten aanjagen
In samenwerking met RvN@ organiseert de helixgroep Slimme Duurzaamheid kennistafels en boosterteams over projecten binnen de drie thematische hubs. In 2022 ging het om “Bouwlogistiek stationsgebied Nijmegen”, “Klimaat-adaptatie stationsgebied Nijmegen” en “hittestsress binnenstad Arnhem”. Bij de drie kennistafels werden kennis, innovatie en opdrachtgevers per thema bij elkaar gebracht. Deze bijeenkomsten hebben geleid tot een aanscherping van het probleem op elk thema en het oprichten van boosterteams om de gebiedsontwikkelingen te adviseren. Daarnaast zijn het living lab Groene Corridor Stationsgebied Nijmegen en de koele netwerken in Arnhem opgestart. Voor circulaire gebiedsontwikkeling van het stationsgebied Nijmegen is een Europese subsidie gehonoreerd, waarbij Lifeport Circular Lab heeft ondersteund. Binnen het project CREATE onderzoekt een post-doc vanuit Wageningen Universiteit & Research de mogelijkheden, samen met onderzoekers uit o.a. Gotenburg en Rennes.

Evenementen in de regio
De leden van de helixgroep en de civic entrepeneur droegen bij aan diverse thematische evenementen in de regio, zoals het Lifeport Circular Festival, de Week van de Circulaire Economie en de uitreiking van de CIRCLES-award.

Regio Deal
De helixgroep Slimme Duurzaamheid heeft, samen met het netwerk rond de Circulaire Raad, 16 concrete projecten aangeleverd voor opname in de Regio Deal, passend binnen de drie thematische hubt. Daarnaast zijn 6 gerelateerde projecten via de Groene Metropoolregio in de propositie opgenomen.

“De regio Arnhem-Nijmegen zet goede stappen als het gaat om duurzaamheid en circulariteit. Er is meer stootkracht, onder andere met de Regio Deal. We weten elkaar steeds beter te vinden. Het kan nog een stuk beter, maar ik zie wel een goede beweging.”

Jan van Iersel
voorzitter college van bestuur Hogeschool Van Hall Larenstein en lid The Economic Board

AI – Kunstmatige Intelligentie

Een speerpunt van onze regio met een enorm potentieel is kunstmatige intelligentie (artificial intelligence /AI). De regio Arnhem-Nijmegen kenmerkt zich door een flink aantal innovatiecentra voor kunstmatige intelligentie (zgn. ICAI-labs bij het Radboudumc en Radboud Universiteit) en een toenemend aantal AI-gerelateerde bedrijven en toepassingen.

Uitbouwen van het AI mkb-netwerk

Het mkb is een belangrijke AI-doelgroep. De verbinding met allerlei AI-thema's, de (financiële) mogelijkheden om te innoveren en te investeren en de bereikbaarheid van AI-kennis bieden uitdagingen en ook kansen. Het werkgebied, het netwerk en de werkwijze van het AI for Life Center zijn uitermate geschikt om deze doelgroep te bereiken en op AI-gebied te ondersteunen. In 2022 zijn minimaal 20 mkb-bedrijven aangehaakt. In samenwerking met Radboud AI, een onderzoeks- en toepassingsprogramma van Radboudumc en RU, zijn verschillende initiatieven ontwikkeld voor het mkb. Zo is het MKB datalab verder ontwikkeld, dat in april 2023 van start gaat. Mkb'ers kunnen er hun kennisvraag over AI laten uitvoeren door studenten uit de regio. Ook is een workshop ontwikkeld voor mkb-bedrijven om kennis te maken met AI en wat het voor hen kan betekenen. Deze workshop is verschoven naar januari 2023.

Gerealiseerde activiteiten :

- AI-projecten ophalen en met behulp van het netwerk verder brengen: Vier projecten op het gebied van AI zijn verder ontwikkeld en opgenomen in de Regio Deal.
- Onderhouden en uitbouwen bestaande netwerk
- Onder het motto AI for Life is in 2021 een visie ontwikkeld, gericht op het faciliteren van regionale samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden op het gebied van AI en het profiteren van wat er in de regio op dit gebied gebeurt. Eind 2022 is een verkenning gedaan naar mogelijke vervolgstappen op het gebied van AI in de regio. De prioritaire sectoren c.q. toepassingsgebieden waar een hernieuwde regionale AI-impuls zich op zou kunnen richten, zijn in onderstaande figuur weergegeven:

Focussectoren AI in regio Arnhem-Nijmegen en beïnvloedingsmogelijkheden

Legenda

- Speerpuntsectoren
- Beïnvloedingsmogelijkheden
- Potentieel sterke sectoren
- Focussectoren

"De regio Arnhem-Nijmegen is sterk op het gebied van AI. Als Radboud Universiteit hebben we hiermee al meer dan dertig jaar ervaring. De meerwaarde van het toepassen van AI is divers. Sinds de lancering van ChatGPT afgelopen november is veel mensen duidelijk geworden welke invloed AI heeft en zal hebben. In de regio werkt een groot aantal ambitieuze ondernemers en toonaangevende bedrijven in en met AI. AI biedt kansen voor mkb, voor de zorg, landbouw, mobiliteit etc., maar roept ook vragen op. De regio Arnhem-Nijmegen heeft alle ingrediënten in huis om een substantiële bijdrage te leveren aan de AI-positie van Oost-Nederland, Nederland en Europa."

Daniel Wigboldus
voorzitter college van bestuur Radboud Universiteit - lid The Economic Board

4 MKB, startups en scale- ups ondersteunen

Financieringstafel Arnhem Nijmegen
The Economic Board heeft samen met Oost NL en de Rabobank, ING en ABN-AMRO een financieringstafel voor het mkb opgericht. De financieringstafel zet in op zowel innovatie als financiering en is bedoeld om innovaties, die de regio hard nodig heeft, een grotere kans van slagen te bieden. De financieringstafel is eind 2022 gepresenteerd en gaat in 2023 van start met de behandeling van de eerste ingebrachte casussen. Uniek aan de financieringstafel is dat de grootbanken, Rabobank, ING en ABN-AMRO, zich samen inzetten om een alternatief te creëren. Met deze publiek-private samenwerking maken we impact om innovaties te versnellen en zo te kunnen bijdragen aan maatschappelijke vraagstukken. De komende tijd wordt hier vervolg aan gegeven om, samen met de Groene Metropoolregio, de 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen te informeren over de financieringstafel.

CapitalChange
In 2022 maakten de partners van CapitalChange weer kennis met een aantal ondernemers uit de regio Arnhem-Nijmegen. CapitalChange heeft in 2022 twee sessie gehouden (april en september), georganiseerd door The Economic Board. In totaal hebben 10 bedrijven een pitch gehouden. Alle 10 bedrijven zijn geholpen met organisatieadvies, businessplannen en soms langdurig advies. Van de 10 bedrijven hebben twee bedrijven een langdurige adviesrelatie opgebouwd met Capital Change. De andere 8 bedrijven zijn doorverwezen binnen het netwerk van Capital Change naar andere adviseurs of ondernemers.

Business Angels Netwerk Nijmegen
Het Business Angels Netwerk Nijmegen heeft afgelopen jaar weer fysieke bijeenkomsten georganiseerd. Drie keer per jaar is er een bijeenkomst waarin elk keer vier start- of scale-ups een pitch geven. Het netwerk, een samenwerking van Aeternus, BDO, Brillant Work, Briskr, Catalyze, EP&C, JLABS, Oost NL, Gemeente Nijmegen, Rabobank, The Economic Board, Poelmann van den Broek en Qserve, is steeds succesvoller in het verbinden van start-ups en scale-ups met investeerders.

Subsidies – fondsen – Nationaal Groeifonds
The Economic Board heeft op meerdere manieren een bijdrage geleverd aan de toekenning van een aantal aanvragen van het Nationaal Groeifonds. Met het Nationaal Groeifonds investeert het kabinet tussen 2021 en 2025 € 20 miljard in projecten die zorgen voor economische groei voor de lange termijn. Naast het project nationale Leven Lang Ontwikkelen (LLO Katalysator: zie Arbeidsmarkt) heeft The Economic Board meegewerkt aan het Groeifonds-initiatief van Wilhelm Huck van de Radboud Universiteit; De revolutie van de zelfdenkende moleculaire systemen (ook wel RobotLab genoemd) waar een bedrag van € 97 miljoen mee is gemoeid. Ook het Groeifonds-initiatief Groeiplan Watertechnologie (vanuit Slimme Duurzaamheid) waar een bedrag van €135 miljoen mee is gemoeid kwam met medewerking van The Economic Board tot stand.

Ieder kwartaal informeert The Economic Board ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen in de regio over de nieuwe subsidieregelingen met een nieuwsartikel dat online wordt aangeboden

Derck Zilverschoon - Steenfabriek Zilverschoon en Jan van Dellen / Dag van de Ondernemer

Dag van de Ondernemer

Meerdere gemeenten in onze regio hebben de ondernemers op de Dag van de Ondernemer, 18 november 2022, in het zonnetje gezet. Ondernemers hebben het op dit moment niet gemakkelijk. Na de coronacrisis volgde de inflatie, de energiecrisis en de krapte op de arbeidsmarkt. The Economic Board is bij een aantal ondernemers langsgegaan om hen een bloemetje te geven en hen verder te helpen in hun ondernemerschap. Steenfabriek Zilverschoon uit Randwijk is door The Economic Board verder geholpen met hun plan van aanpak om volledig over te gaan op waterstof. Peeze koffie is in contact gebracht met Connectr om als eerste koffiebrander over te gaan op waterstof.

Inspiratiediner 'Oplossingen voor morgen'

Versnellen is de sleutel om te komen tot een krachtige regio Arnhem-Nijmegen. Ondernemers, overheden, onderwijs- en kennisinstellingen gaan de uitdaging aan om te werken aan transities in energie en gezondheidszorg in onze regio. The Economic Board en VNO-NCW Midden organiseerden op IPKW in Arnhem begin december een inspiratiediner met inspirerende table speeches rondom de thema's energie en gezondheid. Hyster Yale group sprak over ondernemen in een veranderende wereld; laat de klant meedenken met je innovaties. Alliander had het over de druk op het energie-netwerk. ZZG-zorggroep nam de aanwezigen mee in de uitdagingen als je op leeftijd bent. En vanuit Radboudumc CMylife werd gesproken over een integraal zorgsysteem van patiënten, voor patiënten en door patiënten. De 50 aanwezigen vanuit overheid, onderwijs en bedrijfsleven zijn tot op de dag van vandaag bezig om oplossingen te implementeren over de besproken thema's.

Parel Award uitreiking

Lifeport is met MTSA Technopower en Teleon Surgical twee nieuwe parels rijker. MTSA Technopower Parel van Lifeport: MTSA ontvangt Parel-award uit Arnhem ontwikkelt en bouwt klantspecifieke cleantech-apparaten, -systemen en -machines. Zo werkt het bedrijf elke dag aan de energietransitie, met cleantech apparatuur en waterstofoplossingen. Teleon Surgical Parel van Lifeport: Teleon Surgical ontvangt Parel-award levert met de productie van zogenoemde intra-oculaire lenzen een belangrijke bijdrage aan het versterken van het Health & Hightech-cluster in onze regio. Met de Parel Award onderscheidt The Economic Board organisaties uit de regio Arnhem-Nijmegen die een voorbeeld zijn voor anderen. Het zijn organisaties met impact door grootte, bereik of innovatie, werkzaam op het gebied van Energy, Health, Hightech en duurzaamheid.

En ook nog dit:

- **Interactieve kaart:** Om alle interessante organisaties, bedrijven en instellingen zichtbaar te maken die binnen de regio Arnhem-Nijmegen opereren op de speerpunten Energy, Health, Hightech, Food en Duurzaamheid is een interactieve kaart ontwikkeld. Deze kaart toont het complete innovatienetwerk Lifeport op het gebied van Health, Hightech, Food en Energy en wordt steeds up to date gehouden met nieuwe ondernemingen en instellingen.
- **Overleg Economic Boards Oost Nederland:** Afgelopen jaar hebben vier (online) bijeenkomsten plaatsgevonden met de Economic Boards in Oost-Nederland. Thema's waar in deze regionale samenwerking aan wordt gewerkt zijn: Arbeidsmarkt en een waterstofconvenant.
- **Masterclass AI for Business;** Masterclass voor MKB-bedrijven wat kan AI voor jouw bedrijf betekenen. Hoe kan jouw bedrijf beter, innovatiever een aantrekkelijker voor klanten worden? De masterclass wordt georganiseerd in samenwerking met MKB Datalab (verplaatst naar januari 2023)

5 Communicatie

Een van de belangrijke taken van The Economic Board is de regio op de kaart te zetten als ‘the place to be’. In een concurrerende en internationale wereld is het essentieel te laten zien waar je kracht ligt. Het profileren van de regio Arnhem-Nijmegen op economisch gebied, met de zwaartepunten Energy, Health & Hightech met cross over Food, Slimme Duurzaamheid en Human Capital, vindt zowel binnen als buiten de regio plaats. We participeren in diverse communicatie- en projectwerkgroepen die verband houden met de projecten van de clusters. We communiceren over nieuws, innovaties en initiatieven op de thema’s van de regio en relevante ontwikkelingen in de regio. Dit doen we onder andere via onze website theeconomicboard.com en lifeport.nl, de maandelijkse nieuwsbrief, via onze sociale mediakanalen en via mediapartners.

The Economic Board maakt intensief gebruik van social media. Op LinkedIn en Twitter wordt meerdere keren per week informatie gedeeld met foto’s, video’s en interview berichten over innovaties en activiteiten in de verschillende speersectoren in onze regio.

Meest bekeken pagina:
Over The Economic Board: de leden van de board en onze partners

Aantal gebruikers 17,4k

Gemiddelde sessieduur:
3 minuten en 40 seconden

Top 3 nieuwsberichten:

1. Jan van Dellen benoemd tot Algemeen Directeur The Economic Board
2. Lifeport Welcome Center speciaal voor internationaal talent in de regio
3. The Economic Board staat voor stimuleren en bundelen van innovatieve krachten

In de media

Afgelopen jaar zijn er verschillende artikelen verschenen in de nationale en regionale media over de verschillende initiatieven en projecten geïnitieerd door The Economic Board. Tevens hebben er verschillende interviews plaatsgevonden met boardleden en het projectbureau over de verschillende speerpunten van de regio. Deze interviews hebben geleid tot artikelen in verschillende media, zoals:

- **Arnhem-Nijmegen Business**
- **Het Ondernemersbelang**
- **De Gelderlander**
- **Het Financieele Dagblad**
- **Omroep Gelderland**
- **Regio in bedrijf**
- **regionale huis-aan-huis bladen en omroepen**
- **verschillende nieuwsbrieven websites en sociale mediakanalen**

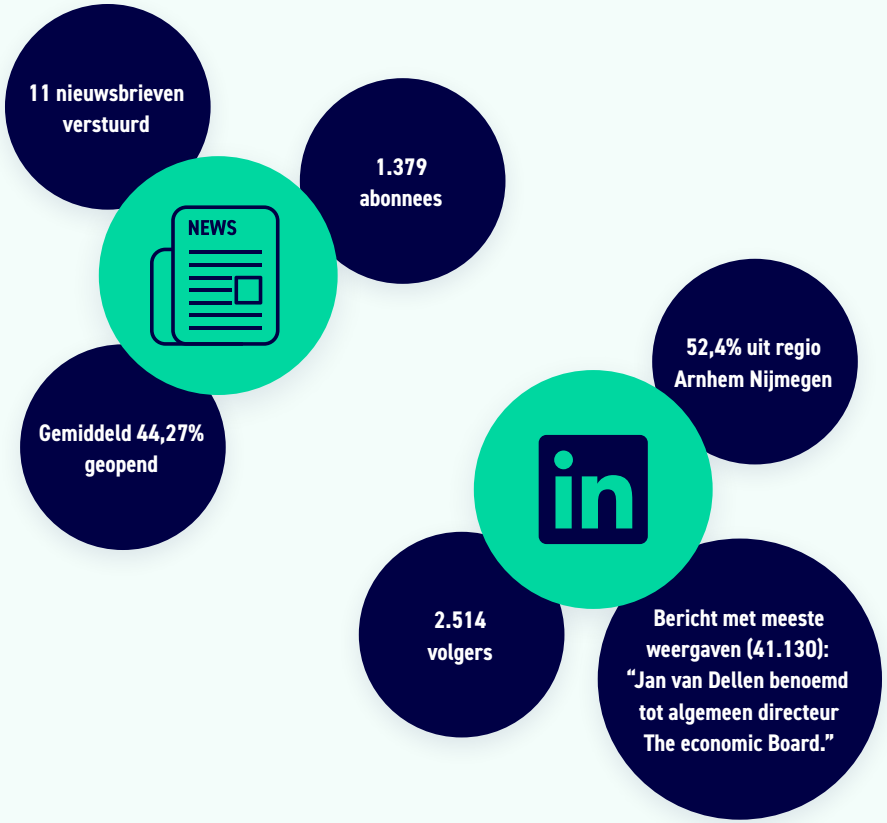

Lifeport

Lifeport: gezond en duurzaam leven staat voor een gezond en duurzaam leven om te wonen, werken en studeren. Lifeport is het innovatienetwerk van de regio Arnhem-Nijmegen dat op het gebied van Energy, Health, Hightech, Food en de cross-overs ertussen tot slimme oplossingen komt. De gezamenlijke noemer, of het merk, waarmee de regio zich profileert: innoveren om een gezond en duurzaam leven mogelijk te maken voor iedereen. Begin 2022 is een 1.0-website live gegaan. Voor Lifeport is een one pager geschreven en een brandbook ontwikkeld waarmee het voor partners makkelijker wordt om zelfstandig met het Lifeport merk aan de slag te gaan.

Communicatie Duitsland

Nederlandse bedrijven zoeken aansluiting op de Duitse markt. Duitsland is vaak niet op de hoogte van Nederlandse initiatieven, omdat Duitsland niet werkt volgens de lijn van topsectoren. Ook ziet het Duitse publiek Nederland niet als technologisch innovatief. Om onze regionale bedrijven in Duitsland gestructureerd onder de aandacht te brengen en de Duits-Nederlandse samenwerking te bevorderen, werkt The Economic Board samen met Niederlandennachrichten / Duitslandnieuws. Tijdens de Hannover Messe begin juni 2022 heeft Lifeport zich samen met Arnhem gepresenteerd als dé Energy hotspot in Europa. Met video- en foldermateriaal, een VR-tour en persoonlijke contacten maakten de bijna 75.000 bezoekers kennis met interessante bedrijven uit de regio Arnhem-Nijmegen. In de stand was veel oog voor de Energy-gerelateerde innovatie in de regio, die zich voor een groot gedeelte in en rond Arnhem clustert.

6 TIJDLIJN 2022

Per maand enkele belangrijke gebeurtenissen die plaatsvonden in 2022.
Het overzicht is niet uitputtend.

Januari

- Investeringstafel Regio Zuid
- Boardvergadering The Economic Board
- Afscheid Sigrid Helbig The Economic Board op Twitter: “Sigrid bedankt!

Februari

- Eerste bijeenkomst Bestuurlijk gebiedsoverleg
- Ondertekening Bestuursakkoord
- Uitreiking Circular Awards 2022
- Gelderse circulaire Innovatie Top 20
- Overleg Economic Boards Oost-Nederland

Maart

- Health Valley Event
- Innovate AI Meet up
- Bezoek Duisburg aan Arnhem rondom Energy en waterstof
- Bijeenkomst Business Angels Netwerk Nijmegen
- Investeringstafel Regio Zuid

April

- Start Rijn Platteel Algemeen Directeur a.i.
- Boardvergadering The Economic Board
- Capital Change Days
- Raadsontmoeting regio Arnhem-Nijmegen
- Overleg Economic Boards oost Nederland
- Bekendmaking tweede ronde Het Nationale Groeifonds

Mei

- Bijeenkomst Duits Nederlandse Businessclub Waterstof
- Inspiratiesessie Regio Deal
- Parel Award Teleon - Spankeren
- Grote Duurzaamheid Theatershow – cluster Arbeidsmarkt
- Hannover Messe

Juni

- Investeringstafel Regio Zuid
- Regio congres – presentatie HC Agenda
- Parel Award MTSA Arnhem
- Bijeenkomst Regio Deal
- Lifeport Festival Circulair

Juli

- Boardvergadering The Economic Board
- Presentatie Duits-Nederlandse journalisten in Arnhem rondom thema Energy
- Regio Reis Groene Metropoolregio naar Den Haag – Rotterdam met presentatie van The Economic Board bij ministerie EZK
- Connectr café (The Economic Board is maandelijks aanwezig)
- Kick-off Smart Energy Hub TPN-West

Augustus

- Symposium HAN 'Het Energiesysteem van 2050'

September

- Presentatie Duits-Nederlandse journalisten in Arnhem rondom thema Energy
- Start Jan van Dellen Algemeen Directeur
- Vibe of the Future Festival
- Bijeenkomst Regio Deal – vervolg sessie met ondernemers, overheden, kennisinstellingen en onderwijs, maatschappelijke- en zorginstellingen over programmalijnen van de Regio Deal
- Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen Algemeen Bestuur – toelichting The Economic Board
- Bestuurlijke kick-off Lifeport Welcome Center
- Boardvergadering The Economic Board
- Kick-off werktafelsessie Human Capital in Arnhem
- Capital Change met ondernemers uit regio Arnhem-Nijmegen
- MTSA – openingsceremonie GROHW Demo
- Grondfest

Onthulling Bens Plein, onthulling van naambord op ENKA-campus als eerbetoon aan boardlid Ben Geerdink, aangeboden en op initiatief van The Economic Board

Oktober

- Bestuurlijk platform Productieve Regio - Groene Metropoolregio - presentatie cluster Energy
- Lancering startup 50 Gelderland, eerste magazine uitgereikt aan The Economic Board
- Werkbezoek minister Bruins Slot aan de regio Arnhem- Nijmegen in teken van Regio Deal
- European Week Brussel- Regio bezoekt Brussel – met presentatie The Economic Board
- Innovatiefste student uitreiking
- Onthulling Bens Plein
- Brainstormsessie bureau The Economic Board
- Regio Arnhem-Nijmegen als zakelijke bestemming presentatie TEB voor Convention Bureau Veluwe Arnhem Nijmegen

November

- CEO-event met ondernemers met de ambitie om talent te stimuleren, behouden en aan te trekken voor onze regio
- Opening internationaal hoofdkantoor Tupy in Arnhem, gemeente Arnhem, The Economic Board en de ambassadeur van Brazilië
- Opening Connectr Shared office
- Early morning talks netwerksessie Kiemt in teken van Smart Energy Hubs
- Tweede Brainstormsessie bureau The Economic Board
- Dag van de Ondernemer, The Economic Board zet ondernemers in het zonnetje
- Indiening propositie Regio Deal 'Gezonde groene groei regio Arnhem-Nijmegen' bij ministerie BZK
- Boardvergadering The Economic Board

December

- Presentatie bestuurlijk overleg Productieve Regio - Groene Metropoolregio
- Lancering Financieringstafel regio Arnhem-Nijmegen - verschillende banken, Oost NL en The Economic Board
- Inspiratiediner The Economic Board en VNO-NCW Midden

7 Organisatie

The Economic Board werkt aan het versterken van verbindingen in de regio Arnhem-Nijmegen, vanuit de economische kracht met de nadruk op de samenwerking vanuit de triple helix de ondernemers, onderwijsinstellingen en overheid. De 18 boardleden, CEO's en bestuurders van kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheden, zijn onze kracht. Zij zijn de 'verbinder' die projecten en netwerken in de regio concreet bijeenbrengen. Ook vormen ze voor mensen met ideeën en vragen een cruciale directe ingang naar projecten en zijn hiermee van onschatbare waarde. Zij leggen op bestuurlijk niveau verbindingen tussen partijen waarmee nieuwe initiatieven ontstaan op de speerpunten Energy, Health, High Tech, met cross-over Food. Deze speerpunten zijn de kracht van de regio Arnhem-Nijmegen. Ondersteunend zijn er drie thema's die essentieel zijn voor het versterken en laten bloeien van het DNA van de Regio en daarmee het zijn van een krachtige regio: Slimme Duurzaamheid, Arbeidsmarkt (Human Capital) en Artificial Intelligence (AI).

In september 2022 zijn nieuwe statuten bij de notaris ondertekend vanwege een nieuwe governance. De 18 boardleden, per geleding zijn er zes afgevaardigden, vormen het Algemeen Bestuur van de Stichting The Economic Board. Het Dagelijks Bestuur besluit over de dagelijkse gang van zaken, het Algemeen bestuur over de strategische vraagstukken. De boardleden zijn als ambassadeurs actief betrokken bij de clusters en grote projecten en zetten hun netwerk hiervoor in. De Boardleden hebben ook zitting in verschillende bestuurlijke overleggen, vanuit hun rol als Boardlid; zoals bestuur Connectr, Bestuurlijk gebiedsoverleg Arnhem Nijmegen, stichting Briskr en sluiten tevens aan bij Th!nk East / SIIA bijeenkomsten.

Projectbureau

Het projectbureau vormt de spil van de netwerkorganisatie. Op strategisch, tactisch en operationeel niveau maakt en onderhoudt het bureau verbindingen tussen kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheden en legt de basis voor samenwerking en alliantie. Het bureau heeft een coördinerende en faciliterende rol en wordt aangestuurd door een algemeen directeur.

Op 5 september 2022 is Jan van Dellen gestart als algemeen directeur. Hij heeft hiermee Rijn Platteel opgevolgd die als algemeen directeur a.i., na het vertrek van Sigrid Helbig begin 2022, tijdelijk de honneurs heeft waargenomen. Afgelopen jaar is er afscheid genomen van een aantal medewerkers. Pas in het najaar van 2022 is een invulling gekomen voor deze openstaande vacatures, waarvan de laatste per 1 januari 2023 is gestart. In 2022 waren er 12 medewerkers werkzaam voor The Economic Board, gelijk aan 6,05 FTE. Niet alle medewerkers zijn dienst van The Economic Board. Een aantal medewerkers, zoals de civic entrepreneurs, is in kind beschikbaar gesteld. Daarmee komt de totale bezetting op 6,94 FTE. Door de openstaande vacatures en de ontstane werkdruk van met name de Regio Deal is er afgelopen half jaar noodgedwongen meer gebruik gemaakt van externe inhuur van personeel.

Clusters

De organisatie van de clusters Health & Hightech, Energy en de ondersteunende clusters Slimme Duurzaamheid en Arbeidsmarkt kennen allen dezelfde structuur. De CE's stellen hun Helixgroepen (triple helix-samentelling) samen en boardleden, bestuurders en CEO's treden op als ambassadeurs. De Helixgroepen hebben een regulier overleg en komen zo'n 4 tot in een enkel geval 10 keer per jaar bij elkaar om projecten op te halen en te beoordelen, om consortia te bouwen en om externe middelen naar de regio te halen. De deelnemers aan de Helixgroepen worden, net als de CE's en boardleden door verschillende organisaties uit de regio in kind beschikbaar gesteld.

8 Financiën

The Economic Board is een triple helix-samenwerkingsorganisatie en ontvangt naast financiering van de regiogemeenten en provincie Gelderland ook een structurele (in kind) bijdrage van partners (ondernemers, overheden en kennisinstellingen). Per 2021 is er een subsidierelatie met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR). Het gaat om een subsidie van de regiogemeenten waarvoor de GMR de uitvoering verzorgt. Eind 2020 hebben veertien van de achttien gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen besloten de inwonersbijdrage van € 1,- per inwoner per jaar aan The Economic Board te continueren voor de periode 2021 tot en met 2025. De gemeenten Berg en Dal, Renkum, Mook en Middelaar en Westervoort hebben eind 2020 aangegeven de bijdrage voorlopig niet te verlengen. De bijdrage van de regiogemeenten worden niet geïndexeerd terwijl de (loon) kosten jaarlijks stijgen. Ook is met de subsidieverstrekking via de GMR de transparantieregeling voor The Economic Board komen te vervallen.

ANBI-status

Sinds 2017 is de Stichting Economic Board Arnhem Nijmegen aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Partijen die ons willen helpen bij onze doelstelling door middel van een donatie, kunnen deze gift aftrekken van de winst- of inkomstenbelasting.

In kind bijdragen

Diverse partners hebben in kind bijdragen geleverd aan The Economic Board, bijvoorbeeld via het beschikbaar stellen van personeel, huisvesting, faciliteiten en diensten (zoals de inzet van adviseurs). De in kind bijdragen zijn een uiting van het commitment van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden aan The Economic Board. Het omvat met name bijdragen van partners voor het opzetten, organiseren, ondersteunen en inhoudelijk voeden van de clusters. Er zijn diverse organisaties die personeel hebben ingezet rondom de clusters.

In kind bijdragen (in €)*		2022
Buro Kantelaar	inzet civic entrepeneur cluster Energy	€ 59.145
Gemeente Nijmegen	inzet civic entrepeneur cluster Slimme Duurzaamheid	€ 51.183
Google Grants	vergroten zichtbaarheid The Life Net / Lifeport Welcome Center	€ 120.000
HAN University of Applied Sciences	inzet personeel voor doorontwikkeling The Life Net / Lifeport Welcome Center	€ 49.644
KplusV	inzet civic entrepeneur cluster Arbeidsmarkt	€ 34.122
Radboudumc	inzet civic entrepeneur cluster Health & Hightech	€ 34.122
Radboud Universiteit	huur kantoor Mercator II	€ 50.000
Totaal		€ 398.216

*Bedragen inclusief niet verrekenbare BTW.

Financiële kerngegevens

De jaarrekening 2022 van The Economic Board, waarbij op 16 maart 2023 door de externe accountant Reith & Ten Böhmer Accountants en Belasting-adviseurs, in de persoon van de heer N.H.M. Reith AA, een goedkeurende controleverklaring is verstrekt, is hier te vinden. Voor een verdere toelichting op de cijfers 2022, zoals hieronder genoemd, verwijzen wij u naar de jaarrekening.

Bijdrage gemeenten en provincie Gelderland	€ 798.937
In kind bijdragen	€ 398.216
Projectbijdragen	€ 41.667
Totale kosten	€ 1.314.192
Exploitatieresultaat	- € 75.372

Fotograaf Martijn Kriens

Colofon
The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen
Mercator II Toernooiveld 300
6525 EC NIJMEGEN
T +31 (0) 850409980
E bureau@theeconomicboard.com

theeconomicboard.com / lifeport.nl

JAARREKENING 2022

STICHTING ECONOMIC BOARD REGIO ARNHEM-NIJMEGEN

NIJMEGEN

I N H O U D S O P G A V E

RAPPORT

A.	Opdracht	pagina 3
B.	Samenstellingsverklaring	pagina 3
C.	Algemeen	pagina 4
D.	Resultaten	pagina 4

JAARREKENING

1.	Balans per 31 december 2022	pagina 6
2.	Staat van baten en lasten over 2022	pagina 8
3.	Kasstroomoverzicht 2022	pagina 9
4.	Grondslagen voor waardering en bepaling exploitatieresultaat	pagina 10
5.	Toelichting op de balans per 31 december 2022	pagina 12
6.	Toelichting op de staat van baten en lasten	pagina 14

Overige gegevens

1.	Ontbreken van de verklaring	pagina 19
2.	Statutaire regeling bestemming exploitatieresultaat	pagina 19

Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen
Toernooiveld 300
6525 EC Nijmegen

Nijmegen, 16 maart 2023

Geacht bestuur,

A. Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2022 van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen samengesteld.

Het bestuur van de stichting is op grond van wettelijke bepalingen verantwoordelijk voor de jaarrekening.

B. Samenstellingsverklaring

De jaarrekening van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2022 en de staat van baten en lasten over 2022 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Bij deze jaarrekening wordt door de externe accountant Reith & Ten Böhmer, in de persoon van de heer N.H.M. Reith AA, een controleverklaring verstrekt. Voor deze controleverklaring verwijzen wij naar de overige gegevens.

C. Algemeen

Bedrijfsgegevens
De stichting heeft ten doel het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en de regionale groeikansen te benutten met alle voor dat doel dienstige middelen.

Directie
Per balansdatum wordt de directie gevoerd door de heer J. van Dellen.

D. Resultaten

Het exploitatieresultaat over 2022 bedraagt € 75.372 negatief.
De vergelijking van de staat van baten en lasten ten opzichte van de begroting ziet er als volgt uit:

	Gerealiseerd		Begroot		Verschil
	€	%	€	%	€
Basisfinanciering GMR/Provincie Gelderland	798.937	67,3	798.937	67,3	0
Bijdrage partners (in kind)	398.216	33,5	388.216	32,7	10.000
Project- en overige baten	41.667	3,5	0	0,0	41.667
Totaal Baten	**1.238.820**	**104,35**	**1.187.153**	**100,0**	**51.667**
Personeels- en salariskosten (*)	734.894	59,3	750.955	63,3	-16.061
Huisvestingskosten (*)	92.868	7,5	92.000	7,7	868
Reiskosten	4.777	0,4	14.000	1,2	-9.223
Projectondersteuning (*)	224.847	18,2	138.644	11,7	86.203
Communicatie / Media (*)	197.422	15,9	192.000	16,2	5.422
Advieskosten	15.479	1,2	17.500	1,5	-2.021
Administratiekosten	14.971	1,2	20.000	1,7	-5.029
Afschrijvingskosten	5.200	0,4	6.000	0,5	-800
Kantoorkosten	23.734	1,9	25.000	2,1	-1.266
Onvoorzien	0	0,0	1.019	0,1	-1.019
Totaal Lasten	**1.314.192**	**106,1**	**1.257.118**	**105,9**	**57.074**
Exploitatieresultaat	**-75.372**	**-6,1**	**-69.965**	**-5,9**	**-5.407**

*De met een * gemarkeerde posten bevatten een in kind bijdrage, deze worden onder de baten en lasten nader toegelicht (pagina's 14 t/m 16).*

Toelichting substantiële afwijkingen gerealiseerd ten opzichte van begroot:

Bijdrage partners (in kind)
In de begroting van 2022 heeft per abuis een wisseling van cijfers plaatsgevonden in de post huisvestingslasten. De in kind bijdrage van de Radboud Universiteit voor de huur bedraagt 50.000 in plaats van 40.000. In de jaarrekening is uitgegaan van de daadwerkelijke bijdrage. Het hierdoor ontstane overschot van 10.000 is ondergebracht bij de post projectondersteuning.

Reiskosten:
De reiskosten vallen lager uit dan begroot door een langere periode van openstaande vacatures. Daarnaast wordt de km-vergoeding vanaf het vierde kwartaal via de salarisadministratie uitbetaald en niet meer via de post reiskosten.

Projectondersteuning:
De kosten voor de projectondersteuning vallen hoger uit dan begroot. Dit heeft te maken met twee factoren. De daadwerkelijke kosten voor de Regio Deal (€ 48.086) zijn fors hoger dan begroot (20.000) i.v.m. inhuur projectbegeleiding voor de tweede fase. Daarnaast zijn de kosten voor het project "Human Capital Akkoord" opgenomen onder deze post. Dit betreft een separaat project gefinancierd buiten de reguliere basisfinanciering om. Dit project is begin 2022 van start gegaan. Tijdens het opstellen van de begroting 2022 was dit niet bekend.

Administratiekosten:
De administratiekosten vallen in 2022 lager uit dan begroot omdat de kosten van de accountant en notaris vanaf 2022 apart verantwoord worden onder de advieskosten. Daar was in eerste instantie bij de begroting van 2022 nog geen rekening mee gehouden, vandaar de afwijking.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
De Administratiekamer B.V.

De heer A.W.N. Wijers

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2022
(na verwerking exploitatieresultaat)

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	**14.699**	**18.514**
Vlottende activa		
Overige vorderingen	10.641	41.961
	10.641	**41.961**
Liquide middelen	**122.892**	**205.908**
Totaal	**148.232**	**266.383**

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Stichtingskapitaal		
Continuïteitsreserve	50.000	50.000
Bestemmingsreserve	-5.407	69.965
	44.593	**119.965**
Kortlopende schulden		
Crediteuren	42.455	33.274
Belastingen	13.754	23.860
Overige schulden	47.430	89.284
	103.639	**146.418**
Totaal	**148.232**	**266.383**

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	2022	2021
	€	€
Basisfinanciering GMR/Provincie Gelderland	798.937	747.356
Bijdrage Partners (in kind)	398.216	0
Project- en overige baten	41.667	89.240
Totaal Baten	**1.238.820**	**836.596**
Personeels- en salariskosten	734.894	533.086
Huisvestingskosten	92.868	38.860
Reiskosten	4.777	2.147
Projectondersteuning	224.847	119.535
Communicatie/Media	197.422	109.643
Advieskosten	15.479	10.307
Administratiekosten	14.971	22.026
Afschrijvingskosten	5.200	5.663
Kantoorkosten	23.734	12.699
Onvoorzien	0	5.515
Totaal Lasten	**1.314.192**	**859.481**
Exploitatieresultaat	**-75.372**	**-22.885**

3. KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2022	
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	-75.372	
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	5.200	
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	31.320	
Mutatie kortlopende schulden	-42.779	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-81.631
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa		-1.385
		-83.016

Samenstelling geldmiddelen

	2022	
	€	€
Liquide middelen per 1 januari	205.908	
Mutatie liquide middelen boekjaar	-83.016	
Geldmiddelen per 31 december		122.892

4. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING EXPLOITATIERESULTAAT

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen is statutair gevestigd te Nijmegen en feitelijk gevestigd op Toernooiveld 300, 6525 EC te Nijmegen. De stichting is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 65371992.

De stichting heeft ten doel het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstelleingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en de regionale groeikansen te benutten met alle voor dat doel dienstige middelen.

De jaarrekening is opgesteld conform de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Terugbetaling Subsidie Gemeenten

De stichting heeft de afgelopen vijf jaar telkens een overschot op de ontvangen basisfinanciering gerealiseerd. Omdat de overboeking van middelen in maart van het lopende jaar plaatsvindt, werd er telkens een minimale buffer van twee maanden (circa 130.000 euro) aangehouden. In het kader van de subsidierelatie van TEB en de Regio Arnhem Nijmegen is elk jaar goedkeuring gevraagd om overgebleven bedragen over te mogen hevelen naar het volgende jaar; dit is telkens gehonoreerd. Dat was ook de intentie voor het boekjaar 2020. Het algemeen bestuur van de Regio Arnhem Nijmegen heeft in oktober 2020 goedkeuring gegeven aan de begroting 2021 van TEB. In deze begroting is uitgegaan van een gelijkblijvende basisfinanciering van circa 780.000 euro en werd er een overschot van 140.000 euro over het boekjaar 2020 geprognotiseerd. Omdat pas in december definitief duidelijk werd welke gemeenten een bijdrage zouden blijven geven en hoe groot de basisfinanciering uiteindelijk zou worden, is in de tweede helft van 2020 voorzichtiger geld uitgegeven. Hierdoor is er 70.000 euro minder uitgegeven dan was begroot. TEB heeft in februari bij de liquidatie van de Regio Arnhem Nijmegen gevraagd het totaal gerealiseerde overschot van nu 210.000 euro over te mogen hevelen naar 2021. Het algemeen bestuur van de Regio Arnhem Nijmegen heeft besloten niet in te stemmen met dit verzoek en heeft aan de gemeenten voorgesteld 70.000 euro terug te vorderen, onder andere omdat in haar ogen de toelichting van de bestemming van de gelden onvoldoende was. De schuld van 70.000 euro heeft hierop betrekking.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling, Na balansdatum is bekend geworden dat veertien van de achttien regiogemeenten via de inwonersbijdrage zullen blijven bijdragen aan de basisfinanciering van The Economic Board. De bijdrage van de gemeenten zal in 2023 uit komen op € 704.383

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waarde-verminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de aanschaffings- of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa waarvan de stichting krachtens een financiële lease-overeenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële lease-overeenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële lease-overeenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Voor zover niet anders is vermeld hebben de vorderingen een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen voor de staat van baten en lasten

Baten

De baten bestaan uit subsidiebijdragen van €1 per inwoner van de deelnemende gemeenten.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van economische levensduur. Boekwinsten en - verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen, boekwinsten alleen voor zover deze niet in mindering zijn gebracht op vervangende investeringen.

Vergelijkende cijfers
De in dit rapport opgenomen lasten op bladzijde 15 en 16 zijn ter verbetering van het inzicht anders gerubriceerd.

Bestemming exploitatieresultaat 2022
Het exploitatieresultaat over 2022 bedraagt € 75.372 negatief.
De voorgestelde bestemming is opgenomen onder de toelichting op de balans.

5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Materiële vaste activa		
Stand 1 januari	18.514	6.899
Investeringen	1.385	17.278
Afschrijving (-)	5.200	5.663
Stand 31 december	14.699	18.514

De materiële vaste activa betreft inventaris. Er wordt voor de inventaris geen restwaarde gehanteerd.

Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde kosten	575	12.616
Doorbelastingen Provincie Gelderland/HAN/Gemeente Arnhem	0	7.198
Waarborg	225	225
Subsidie Provincie Gelderland	0	10.000
Overige vorderingen	9.841	11.922
	10.641	41.961

Liquide middelen		
Rabobank	72.892	35.890
Rabobank spaarrekening	50.000	170.018
	122.892	205.908

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand 1 januari	50.000	50.000
Dotatie boekjaar	0	0
Stand 31 december	50.000	50.000
Bestemmingsreserve		
Stand 1 januari	69.965	92.850
Resultaat boekjaar	-75.372	-22.885
Stand 31 december	-5.407	69.965
Crediteuren		
Crediteuren	42.455	33.274
	42.455	33.274
Belastingen		
Loonheffingen	13.754	23.860
	13.754	23.860
Overige schulden		
Voorziening vakantiegeld	14.820	19.284
Nettolonen	87	0
Terugbetaling subsidie gemeenten	0	70.000
Overige te betalen kosten	5.023	0
Vooruitontvangen project "Human Capital Akkoord"	27.500	0
	47.430	89.284

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

De stichting heeft per 15 april 2019 een huurovereenkomst afgesloten voor de huur van een kantoor- en bedrijfsruimte. De huurverplichting bedraagt op jaarbasis € 90.222,19 exclusief btw. Er is sprake van onbelaste huur. De looptijd van de verplichting loopt tot en met 31 augustus 2023. Opzegging kan gebeuren met inachtneming van een termijn van drie maanden.

De stichting heeft in 2021 via de Provincie Gelderland een subsidie toegekend gekregen ten behoeve van de activiteiten zoals vastgelegd in het jaarplan van 2021 inzake de regionale triple helix samenwerking. Het project loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021. De totale subsidie voor het project is vastgesteld op € 50.000. 80% hiervan zijnde € 40.000 is als voorschot uitgekeerd in 2021. Het restant voorschot van 20% zijnde € 10.000 is uitgekeerd in 2022.

De stichting heeft in 2022 via de Provincie Gelderland een subsidie toegekend gekregen ten behoeve van het ontwikkelen van een programma om te komen tot een Human Capital Akkoord regio Arnhem – Nijmegen. Een akkoord waarbij helixpartners zich committeren en bijdragen aan te formuleren doelen, werkwijze, projecten en financiering voor de komende 4 jaar voor een toekomstbestendige arbeidsmarkt en voor het oplossen van tekortsectoren zoals techniek, bouw, energietransitie en zorg. Voor het akkoord dient zowel bestuurlijk als uitvoerend draagvlak en commitment te worden bereikt. Het project loopt van 1 april 2022 tot en met 1 oktober 2023. De totale subsidie voor het project is vastgesteld op € 75.000. 80% hiervan zijnde € 60.000 is als voorschot uitgekeerd in 2022. Het restant voorschot van 20% zijnde € 15.000 wordt uitgekeerd in 2023. Via de Groene Metropoolregio is voor dit project in 2022 een éénmalige bijdrage ontvangen van € 10.000. Deze baten worden op basis van permanence uitgesmeerd over de looptijd van het project.

Voorstel exploitatiebestemming

De directie stelt voor om € 75.372 van het negatieve exploitatieresultaat over 2022 in mindering te brengen op de bestemmingssreserve. Vooruitlopend op de vaststelling door de bestuursvergadering is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

	2022	2021
	€	€
Basisfinanciering GMR/Provincie Gelderland		
Subsidie gemeenten	698.937	697.356
Subsidie Provincie Gelderland	100.000	50.000
	798.937	747.356
Bijdrage Partners (in kind)		
Radboud Universiteit	50.000	0
KplusV	34.122	0
Buro Kantelaar	59.145	0
Gemeente Nijmegen	51.183	0
Radboudumc	34.122	0
Google Grants	120.000	0
HAN - University of Applied Sciences	49.644	0
	398.216	0

De in kind bijdragen zijn nog niet eerder opgenomen in de jaarrekening. In 2021 zijn de in kind bijdragen niet gekapitaliseerd maar hebben de partners wel in kind bijgedragen. Deze waren wel opgenomen in het jaarverslag.

Project- en overige baten		
Subsidie Provincie Gelderland project "Triple Helix 3.0"	0	58.000
Subsidie Provincie Gelderland project "Human Capital Akkoord"	37.500	0
Bijdrage GMR project "Human Capital Akkoord"	5.000	0
Terugbetaling subsidie gemeenten	-908	0
BTW teruggave gemeenten	0	26.240
Overige baten	75	5.000
	41.667	89.240

	2022	2021
	€	€
Personeels- en salariskosten		
Loonkosten	435.920	436.303
Voorziening vakantiegeld	22.953	27.595
Sociale verzekeringen	54.526	49.511
Pensioenpremie	3.528	0
Ziekengeldverzekering	13.711	12.310
Reiskostenvergoedingen	4.138	2.528
Onkostenvergoedingen	1.200	0
Werkkostenregeling vrije ruimte	6.423	1.480
Scholingskosten	9.509	604
Overige personeelskosten	4.414	2.755
	556.322	533.086
Loonkosten (in kind, *)	178.572	0
	734.894	533.086

KplusV, Buro Kantelaar, Gemeente Nijmegen en Radboudumc hebben in 2022 als in kind bijdrage personeelsinzet geleverd in de vorm van zogeheten Civic Entrepreneurs.

Huisvestingskosten		
Huur	40.222	36.588
Parkeerkosten	2.446	1.600
Overige huisvestingskosten	200	672
	42.868	38.860
Huur (in kind, *)	50.000	0
	92.868	38.860

De Radboud Universiteit heeft in 2022 als in kind bijdrage een deel van de huur van de kantoorruimte voor haar rekening genomen.

Reiskosten		
Declaratie zakelijke kilometers	1.844	1.725
Reis- en verblijfkosten	2.933	422
	4.777	2.147

Projectondersteuning		
Projectstimulering	59.541	34.982
Events	27.500	24.497
Project Regio Deal	48.086	0
Kosten project "Triple Helix 3.0"	0	60.056
Kosten project "Human Capital Akkoord"	40.076	
	175.203	119.535
Lifeport Welcome Center (in kind, *)	49.644	0
	224.847	119.535

De HAN - University of Applied Sciences heeft in 2022 een in kind bijdrage geleverd voor de verdere ontwikkeling van het Lifeport Welcome Center in Nijmegen.

Communicatie/Media		
Internet en automatiseringskosten	0	18.309
Telefoon	0	4.152
Content website	0	20.883
Marketing en regiobranding	0	34.557
Advertentie- en reclamekosten	0	31.742
Abonnementen en contributies – Print / digitaal	1.255	0
Abonnementen en contributies – Tools	11.931	0
Vertalingen	165	0
Website – Techniek	11.213	0
Website – Content	26.957	0
Events	3.070	0
Advertentie- en reclame-uitgaven	11.852	0
Vormgeving	2.466	0
Corporate	4.054	0
Campagnes	4.459	0
	77.422	109.643
Campagnes (in kind, *)	120.000	0
	197.422	109.643

De Google Grants, in kind advertenties van € 120.000, zijn in 2022 geheel aangewend voor The Life Net en het Lifeport Welcome Center.

	2022	2021
	€	€
Advieskosten		
Accountant- en notariskosten	12.606	0
Advieskosten	2.873	10.307
	15.479	10.307
Administratiekosten		
Administratiekosten	13.515	20.546
Salarisadministratie	1.456	1.480
	14.971	22.026
Afschrijvingskosten		
Afschrijvingskosten	5.200	5.663
Kantoorkosten		
Kantoorartikelen	1.523	1.565
Internet en automatiseringskosten	13.682	0
Telefoon	1.355	0
Verzekeringen	2.299	2.298
Kleine aanschaffingen	30	914
Contributies en abonnementen	8	4.393
Representatiekosten	3.787	2.717
Rente en bankkosten	893	646
Overige kantoorkosten	157	166
	23.734	12.699
Onvoorzien		
Uitgaven onvoorzien	0	5.515

Binnen de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen waren over het boekjaar 2022 5,69 fte werkzaam (2021: 5,51 fte). Deze fte is verdeeld over 8 medewerkers.
De salarissen binnen de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen voldoen voor 2022 aan de vereisten van de Wet normering topinkomens (WNT)

ONDERTEKENING BESTUUR VOOR AKKOORD

Nijmegen, 17 maart 2023

Directeur:	De heer J. van Dellen

Dagelijks bestuur:

Voorzitter:	De heer A. Marcouch
Vicevoorzitter:	Mevrouw H. van de Velden
Voorzitter financiële auditcommissie:	De heer C.F. van Eert
Lid dagelijks bestuur:	De heer D. A. J. Wigboldus

Algemeen bestuur:

Bestuurder:	De heer I. P. Bosman
Bestuurder:	Mevrouw B. E. Lahuis
Bestuurder:	De heer J. A. R. Brom

Bestuurder:	De heer C. M. Timmers
Bestuurder:	De heer L. A. C. Buchwaldt
Bestuurder:	De heer J. A. W. Schreurs
Bestuurder:	Mevrouw H. W. M. Witjes
Bestuurder:	De heer S. C. Hulsebos
Bestuurder:	De heer M. J. Otto
Bestuurder:	De heer J. van Iersel
Bestuurder:	Mevrouw N. Kundić
Bestuurder:	De heer L. J. Verhulst
Bestuurder:	De heer L. J. M. Verhofstad
Bestuurder:	De heer P. A. A. van Mulkom

OVERIGE GEGEVENS

1. Ontbreken van de verklaring

Conform artikel 15.3 van de oprichtingsakte wordt de accountantsverklaring door de directie van de stichting aan deze jaarrekening toegevoegd.

2. Statutaire regeling bestemming exploitatieresultaat

In de statuten is geen vermelding over de bestemming van het exploitatieresultaat opgenomen. Echter in de vergadering is overeengekomen, dit resultaat mee te nemen naar een opvolgend jaar.

Aan de gemeenteraden van de 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum	:	20 april 2023
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	2023-GMDB-27
Contactpersoon	:	Henk van den Berg
Telefoonnummer	:	06-46737374

Onderwerp: aanbieden ontwerpbegroting 2024-2027 en lidmaatschap VNG Gelderland

Geachte gemeenteraad,

Samenvatting

De gemeenteraden worden uitgenodigd een zienswijze over de conceptbegroting 2024-2027 naar voren te brengen.De gemeenteraden worden ook uitgenodigd een zienswijze te geven over het voornemen om formeel lid te worden van de VNG Gelderland.

Inleiding

Conform de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (art.34b Wgr) en onze Gemeenschappelijke Regeling (art. 30 GR) zendt het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting toe aan de raden van de deelnemende gemeenten met de uitnodiging een zienswijze in te dienen. De ontwerpbegroting is op 19 april 2023 door het algemeen bestuur besproken en vastgesteld.

Begroting en inwonerbijdrage 2024

De begroting 2024 is gebaseerd op de regionale agenda 2023-2024 (en begroting 2023-2026) zoals deze door het algemene bestuur op 6 juli 2022 is vastgesteld. Deze agenda heeft als basis gediend voor de tweejarige opgaveovereenkomsten voor de vijf opgaven die in het laatste kwartaal van 2022 met de gemeenten zijn gesloten.

De regionale agenda 2023-2024 is voor het jaar 2024 ongewijzigd gebleven met uitzondering van een beperkte aanpassing bij het speerpunt bruisende binnensteden, krachtige kernen (Ontspannen regio). Op voorstel van de Bestuurlijk Opdrachtgever heeft het algemeen bestuur ingestemd om de activiteiten binnen het speerpunt te verdelen tussen de opgaven Ontspannen, Verbonden en Productieve Regio. Hiermee wordt een logische aansluiting gemaakt met activiteiten binnen deze opgaven. Deze beperkte wijziging heeft geen financiële consequenties.

De ontwerpbegroting 2024 is de financiële vertaling van de al bekende activiteiten voor 2024. De inwonerbijdrage voor 2024 is hoger dan opgenomen in de begroting 2023-2026. De inwonersbijdrage 2024 is opgebouwd uit de bijdrage voor het regiobureau (€ 2,71) en bijdragen voor de vijf inhoudelijke opgaven (gezamenlijk € 5,84). Daarmee komt de inwonersbijdrage voor 2024 uit op € 8.55 (voor 2023 € 7,47). Zoals in onze brief van 17 maart 2023 al geschetst heeft deze verhoging twee redenen:

- de indexering is noodzakelijkerwijs aangepast van 2,7% naar 7,3%;
- een hogere bijdrage voor de Regionale Energie Strategie (€0,58) binnen de opgave Circulaire regio.

VNG Gelderland.
Niet alleen voor de Gelderse gemeenten maar ook voor de Gelderse regionale samenwerkingsverbanden bestaat de mogelijkheid om lid te worden van de (100-jarige) VNG Gelderland. In de praktijk participeert onze regio al jaren binnen deze vereniging. Het formele lidmaatschap is tot op heden nog niet geregeld. Het algemeen bestuur heeft al eerder uitgesproken dit te formaliseren om daarmee, net als de andere regionale samenwerkingsverbanden, te participeren in deze vereniging en daarmee de belangen van de samenwerking te dienen.

Echter voor een formeel besluit dienen eerst de deelnemende gemeenteraden in de gelegenheid gesteld te worden om een zienswijze in te dienen (zie art. 31a Wgr). Het lidmaatschap van VNG Gelderland is kosteloos voor regionale samenwerkingsverbanden omdat het heffen van contributie betekent dat gemeenten binnen een samenwerkingsverband dan tweemaal bijdragen.

Proces
We vragen u vóór **30 juli 2023** een zienswijze aan ons kenbaar te maken. Vaststelling van de begroting vindt plaats in het algemeen bestuur van 6 september 2023.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Drs. H.M.F. Bruls — Voorzitter

H. Tiemens — Secretaris

Bijlage:
- Ontwerpbegroting 2024-2027

Kopie aan: regiocoördinatoren

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

BEGROTING 2024-2027

Voorwoord

Hubert Bruls, voorzitter

Voor u ligt de begroting 2024-2027. De begroting ziet op het tweede jaar van de regionale agenda 2023-2024 die door het algemeen bestuur op 6 juli 2022 is vastgesteld. Deze tweejarige regionale agenda vormt de basis voor de ambities en samenwerking in 2024.
De begroting 2024-2027 is daardoor beduidend beperkter van omvang en combineert per opgave de financiële vertaling van de activiteiten met een korte duiding van de activiteiten. Voor een uitgebreide beschrijving van de ambities van de vijf opgaven en speerpunten verwijzen wij u naar genoemde regionale agenda.

De inwonerbijdrage voor 2024 voor het regiobureau en de vijf opgaven bedraagt € 8,55 Dit is een stijging van € 1,08 ten opzichte van de inwonersbijdrage zoals in de begroting 2023 voorzien. Deels is deze stijging onvermijdelijk door het toepassen van indexering en deels door een hogere bijdrage voor de Regionale Energie Strategie (RES). Voorgesteld wordt om voor de RES de inwonersbijdrage met € 0,58 te verhogen; in deze begroting is dit bedrag reeds verwerkt.
De extra inzet op het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) leidt eenmalig tot hogere kosten, maar deze zullen door externe gelden en besparingen binnen de opgaven opgevangen worden en hebben daardoor geen invloed op de inwonersbijdrage.

Het bedrag van afgerond € 8,55 omvat de kosten van het regiobureau ten bedrage van € 2,71 per inwoner en het overige deel € 5,84 betreft de kosten van de opgaven.

De synergie tussen de vijf opgaven wordt steeds duidelijker zichtbaar en soms leidt dit tot nieuwe keuzes. Zo passen onderdelen uit het speerpunt Bruisende binnensteden, krachtige kernen beter binnen het RPW van de Productieve regio dan binnen de opgave Ontspannen regio. Daarom stellen wij voor dit speerpunt aan een andere opgave toe te wijzen. In de begroting die nu voorligt is dit zo verwerkt.

Met vriendelijke groet,
namens het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Hubert Bruls
Voorzitter

In het kort

Onze gezamenlijke visie op de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Horizon

Onze gezamenlijke ambitie:

• we positioneren ons als dé groene metropoolregio van Nederland
• we profileren ons als dé (inter)nationale circulaire topregio 2050
• we werken samen aan dé ontspannen groeiregio in balans

Hiervoor werken we als regio samen:

Fundament

We werken samen aan het behoud van de identiteit van de regio:

• we zetten ons in voor een gevarieerd cultuurlandschap
• we houden de regio bereikbaar voor alle vervoersmiddelen
• we ontwikkelen de culturele netwerken in de regio

Heden

We werken samen aan de ontwikkeling van de regio:

• we ontwikkelen de regio als compleet stedelijk netwerk
• we ontwikkelen Energy, Food, Health en Hightech als topsectoren
• we benutten talent en het menselijk kapitaal in de regio

Perspectief

We werken samen aan de koers van de regio:

• we maken onze regio veerkrachtig voor klimaat en energie
• we zetten breed in op de circulariteit van onze economie
• we werken aan een vitale en ontspannen leefomgeving

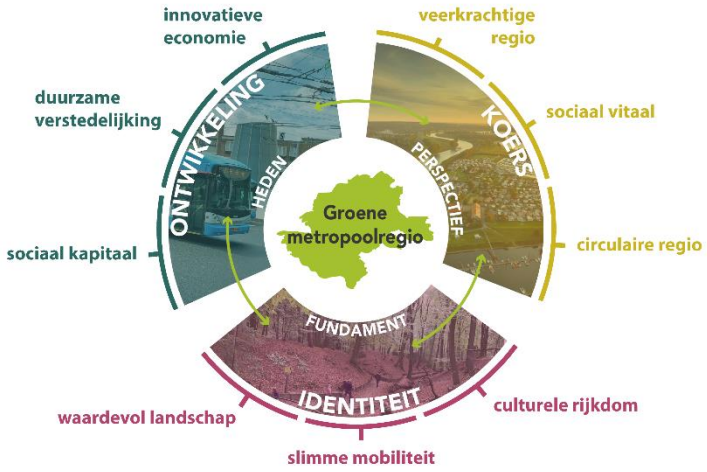

Inhoudsopgave

Voorwoord ... **2**
1. Inleiding ... **5**
2. Samenwerking ... **7**
Regio Deal ... 7
Bestuursakkoord en Investeringsagenda ... 7
Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley en het vervolg ... 7
Samenwerking binnen de opgaven ... 8
4. Verbonden regio ... **9**
5. Productieve regio ... **10**
6. Circulaire regio ... **11**
7. Ontspannen regio ... **12**
8. Groene groeiregio ... **13**
9. Begroting Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 2024-2027 ... **14**
9.1 Het regiobureau ... 15
9.2 De vijf opgaven ... 16
9.3 Totaaloverzicht baten en lasten begroting per taakveld ... 23
10. Bedrag heffing vennootschapsbelasting ... **25**
11. Paragrafen ... **25**
11.1 Paragraaf 1: Risico's en weerstandsvermogen ... 25
11.2 Paragraaf 2: Financiering ... 26
11.3 Paragraaf 3: Bedrijfsvoering ... 27
11.4 Paragraaf 4: Verbonden partijen ... 28
11.5 De ontwikkeling van het EMU saldo ... 28
Bijlage 1: Kerngegevens ... **29**
Bijlage 2: Deelnemende gemeenten GMR – TEB – Circulaire regio - Ontspannen regio ... **30**
Bijlage 3: Inwoneraantallen per gemeente ... **31**
Bijlage 4: Bijdrage per gemeente (x € 1.000) ... **32**

1. Inleiding

In de regionale agenda voor 2023-2024 gaven wij aan wat de doelen zijn die we met regionale samenwerking in deze periode willen bereiken en wat de bijdrage van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) is om dit te realiseren. De regionale agenda 2023-2024 is op 6 juli 2022 door het algemeen bestuur vastgesteld. Deze regionale agenda was voorzien van de begroting 2023-2026.

Onze ambitie blijft in 2024 ongewijzigd: we zijn een bloeiend stedelijk netwerk, zonder de overdruk van de Randstad. Dat willen we zo houden. We verwachten dat onze regio nog verder zal groeien; in inwoners, in werkgelegenheid en in mobiliteit. We hebben een forse woningbehoefte van circa 35.000 extra woningen tot 2030. We zetten in op blijvend werk en huisvesting voor onze inwoners. We zien ook dat onze gekoesterde leefkwaliteit bedreigd wordt als we niet gezamenlijk sturen op de groei die op ons afkomt. We willen daarom op regionaal niveau samenwerken, met de deelnemende gemeenten en onze partners met de vraag: hoe leiden we de groei gezamenlijk in goede banen, zodat de balans tussen stedelijke ontwikkeling en ontspannen leefkwaliteit in de regio behouden blijft? Daarom: groene groei!

Intekenen op opgaven door gemeenten voor twee jaar (2023-2024)

Met uitzondering van een tweetal gemeenten hebben alle gemeenten eind 2022 een tweejarige opgaveovereenkomst gesloten voor de vijf opgaven. Hiermee zegt de gemeente toe de benodigde middelen ter beschikking te stellen voor die periode. De basis voor deze overeenkomst ligt in artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling. In de overeenkomst staan doel van de samenwerking, de bijdrage van de regio, de gemeentelijke bijdrage in financiën en de duur van de overeenkomst. Wanneer de actualiteit aanleiding geeft tot het aanpassen van de opgaveovereenkomst vindt dit de basis in de begroting 2024-2027. De gemeenten krijgen dan ook opnieuw de gelegenheid om in te tekenen voor (dat deel van) de opgave.

Financieel perspectief 2024

In de brief van 17 maart 2023 heeft het dagelijks bestuur de colleges en gemeenteraden geïnformeerd over de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen voor de begroting 2024 e.v. Hierin is aangegeven dat de uitgangspunten voor de conceptbegroting 2024 ongewijzigd zijn ten opzichte van de begroting 2023-2026. In de brief zijn een aantal ontwikkelingen geschetst. Een aantal ontwikkelingen vinden hun vertaling in voorliggende begroting.

- Indexering

  Op basis van de BRN-methodiek is de index 2024 berekend en deze komt uit op 7,3%. In de begroting 2024 zoals opgenomen in de regionale agenda 2023-2024 werd nog uitgegaan van 2,7%. In de lijn van eerdere uitspraken van het algemeen bestuur is het verschil (4,6%) in de begroting van 2024 opgenomen.

- RES

  Met ingang van 2023 heeft het Rijk een jaarlijkse bijdrage van € 500.000 structureel toegekend tot 2030. Om de ambities en afspraken uit de RES 1.0 uit te voeren en in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen is een bedrag van ongeveer 5 ton jaarlijks nodig, boven op de rijksbijdrage. In het Bestuurlijk Platform Circulaire regio is aangegeven dat hiervoor draagvlak is. Gemeenten beschikken nu over een stevig gegroeid budget voor klimaataanpak. Voor de regiogemeenten gezamenlijk ca.13 miljoen euro. De verdere onderbouwing voor de 5 ton is uitgewerkt in het Uitvoeringsplan RES 2023 - 2030. Financieel betekent dit dat de gevraagde inwonersbijdrage voor de opgave Circulaire regio met ingang van 2024 met € 0,58 is toegenomen ten behoeve van RES-taken. Inclusief indexatie bedraagt de stijging € 0,65 per

inwoner. Dekking kunnen gemeenten financieren uit de "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)."

- RPW
  Het RPW is een verplicht onderdeel voor alle gemeenten onafhankelijk van deelname aan de opgave Productieve regio. Standaard is hiervoor € 130.000 begroot. Met Economie van de Toekomst, onze economische visie voor de lange(re) termijn, kiezen we een koers die meer bijdraagt aan onze maatschappelijke opgaven (zoals ruimte voor circulaire economie, meer focus op verdichting en herstructurering, afspraken over campusontwikkeling). Hiervoor is meer onderzoek nodig. Daarnaast landt een deel van de vraag vanuit Bruisende binnensteden, krachtige kernen (BBKK) van de Ontspannen regio bij het RPW. De kosten voor het RPW gaan daarmee eenmalig met € 100.000 omhoog. Deze stijging wordt deels opgevangen door een bijdrage van de provincie en deels zal de Groene Metropoolregio dit vanuit haar eigen middelen financieren. De geschetste extra inzet heeft geen gevolgen voor de inwonersbijdrage 2024.

- Woondeal
  Met Rijk en provincie worden nog gesprekken gevoerd over hun bijdrage in 2024 maar de lange termijn financiering van de Woondeal lijkt zeer onzeker. Daarom zijn de middelen van het Rijk en de provincie uit de begroting van 2024 verlaagd.
  Het gaat hier om ongeveer € 750.000 subsidie per jaar. Met het bijstellen van de begroting hebben we ook onze ambitie naar beneden bij moeten stellen en zijn projecten geannuleerd. Resteert een inwonersbijdrage van waaruit de meest belangrijke projecten gefinancieerd zullen worden. De inwonersbijdrage is niet verhoogd omwille van compensatie van het wegvallen van de externe middelen, alleen de indexatie is van toepassing.

- Speerpunt Bruisende binnensteden, krachtige kernen
  Voorgesteld wordt dit speerpunt, onderdeel van de opgave Ontspannen regio te splitsen en onder te brengen bij de andere opgaven. Hierboven is dit al kort benoemd wat dit betekent voor het RPW. In paragraaf 7, Ontspannen regio wordt deze splitsing nader toegelicht. Financieel betekent dit een verschuiving van de budgetten, totale bedrag van de begroting blijft gelijk. Voor deze verschuiving tussen opgaven binnen de begroting 2024 vraagt het dagelijks bestuur toestemming van het algemeen bestuur.

In de tabel hieronder de bijdragen (afgerond) per 2023 en 2024 voor het regiobureau en de vijf opgaven.

Bijdrage per inwoner		2023		2024
Regiobureau		€ 2,57		€ 2,71
Verbonden regio	€ 1,49		€ 1,58	
Productieve regio	€ 0,94		€ 1,05	
Circulaire regio	€ 0,91		€ 1,56	
Ontspannen regio	€ 0,62		€ 0,66	
Groene groeiregio	€ 0,94		€ 0,99	
		€ 4,90		€ 5,84
Totaal		€ 7,47		€ 8,55

2. Samenwerking

Regio Deal

Het Kabinet heeft op 17 februari besloten om met de regio Arnhem-Nijmegen een deal te willen sluiten om de brede welvaart in het gebied te verbeteren. Uitgangspunt is de propositie Gezonde Groene Groei, die we in november 2022 bij het Rijk hebben ingediend. In deze propositie hebben we een totaalprogramma van 100 mln euro voorgesteld, waarvan 40 mln euro wordt gevraagd van het Rijk. Het Kabinet heeft besloten om maximaal 15 mln euro (inclusief BTW) voor de Regio Deal Arnhem-Nijmegen beschikbaar te stellen, dus veel minder dan is gevraagd. We staan dan ook voor de opgave meer focus in het programma aan te brengen.
Met elk van de 14 regio's waarmee het Rijk dit jaar een deal wil sluiten, is gestart met het dealmakingsproces. Daarbij doorloopt men een tiental stappen om vóór de zomer te komen tot een convenant en in het najaar het eerste geld beschikbaar te stellen. De financiële implicaties van de Regio Deal worden dus pas later dit jaar bekend, in deze versie van de begroting is hier nog geen inschatting van te maken.

Bestuursakkoord en Investeringsagenda

De Groene Metropoolregio, de provincie Gelderland en The Economic Board (TEB) willen samen de potentie van de regio Arnhem-Nijmegen ten volle benutten en hiervoor hun krachten bundelen. Om de samenwerking te verankeren en concreet vorm te geven is op 3 februari 2022 een Bestuursakkoord afgesloten. Dit Bestuursakkoord heeft een looptijd van tien jaar. Door partijen is een gezamenlijke Investeringsagenda opgesteld. In deze Investeringsagenda staat opgenomen hoe de Groene Metropoolregio, de provincie en TEB van plan zijn om bij te dragen aan de uitvoering van de gezamenlijke ambitie voor de regio. Deze Investeringsagenda vervangt de Investeringsagenda die de gemeente Arnhem, de gemeente Nijmegen en de provincie Gelderland in 2017 hebben ondertekend.

Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley en het vervolg

De Groene Metropoolregio heeft samen met de regio Foodvalley, de provincies Gelderland en Utrecht, de Waterschappen en het Rijk in 2021 en 2022 de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley (hierna: Verstedelijkingsstrategie) opgesteld en hierover verstedelijkingsafspraken gemaakt eind 2022. Deze verstedelijkingsstrategie en -afspraken zijn vastgesteld door de gemeenteraden van de achttien gemeenten en dienen als basis voor het regioarrangement van de Groene Metropoolregio. Het regioarrangement is een instrument van de provincie en het Rijk waarin zij afspraken maken over hoe opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen worden ingepast. Het regioarrangement is voor de Groene Metropoolregio een doorontwikkeling van haar verstedelijkingsstrategie. De Verstedelijkingsstrategie bestaat uit de opgaven wonen, mobiliteit, economie en leefomgeving.

De Groene Metropoolregio en de regio Foodvalley zijn door het Rijk aangewezen als NOVEX-gebied. De zestien NOVEX-gebieden in Nederland vragen vanwege de grote ruimtelijke opgave en transities om een apart ontwikkelperspectief in 2024. In het NOVEX ontwikkelperspectief ligt de focus op de brede verstedelijkingsopgaven en de opgaven in het landelijke gebied (natuurversterking en landbouwtransitie**).** Voor de Groene Metropoolregio en de regio Foodvalley wordt als NOVEX-gebied een uitvoeringsagenda met regionale investeringsagenda opgesteld: wie doet wat en wanneer?

Woondeal

Op 8 maart 2023 hebben minister De Jonge, gedeputeerde Kerris en bestuurders namens de achttien regiogemeenten de Woondeal 2.0 ondertekend. Hiermee bestendigen zij de samenwerking voor een gezondere woningmarkt. Tot en met 2030 komen er in de regio minimaal 33.000 woningen bij. De gemeenten spannen zich in om dit aantal te verhogen naar 38.000. Een belangrijk deel van deze woningen komt op de grootschalige woningbouwlocaties Arnhem Spoorknoop-Oost, Stationsgebied Nijmegen en Kanaalzone-Zuid in Nijmegen. Ook in de andere gemeenten komt er extra inzet voor

verschillende woningbouwlocaties. Met corporaties en marktpartijen onderzoekt de regio kansen in de bestaande woningvoorraad om snel meer woningen te krijgen. In totaal heeft het Rijk afgelopen twee jaar ongeveer 400 miljoen euro aan investeringsgeld toegezegd voor de regio. Daarnaast zetten de provincie Gelderland en de gemeenten extra mensen in om woningbouw vlot te trekken. Deze opgave vraagt in 2024 de inzet van alle betrokken partijen.

The Economic Board

De Groene Metropoolregio heeft op grond van de gemeenschappelijk regeling de bevoegdheid om subsidie te verlenen aan The Economic Board. Door veertien gemeenten is besloten The Economic Board een subsidie van € 1,00 per inwoner per jaar toe te kennen. Dit bedrag per inwoner is ongewijzigd sinds 2016. Deze subsidie wordt jaarlijks in twee termijnen uitbetaald. Daarnaast levert The Economic Board een actieve bijdrage aan speerpunt 3 Doorontwikkeling Health & Hightech en Energy tot (inter)nationale clusters van de opgave Productieve regio.

Inzet Public Affairs

Het team Public Affairs (PA) van de Groene Metropoolregio bestaat sinds september 2022 uit 2 adviseurs (1,89 fte) die verantwoordelijk zijn voor de regionale lobby. Onder deze verzamelterm valt een veelvoud aan activiteiten, zoals beleidsbeïnvloeding, profilering, positionering en projectontwikkeling. Deze activiteiten ontplooit PA op dit moment op 3 expliciete domeinen, te weten Rijk (Den Haag), Europa (Brussel) en in toenemende mate Duitsland (NRW).

De regionale agenda en vijf opgaven vormen h de inhoudelijke basis en het strategische handvat. Per domein worden verschillende accenten gezet. Daar waar regio's op rijksniveau bijvoorbeeld betrokken zijn bij beleidsbeïnvloeding, is hier op Europees niveau veel minder sprake van, daar zit de . betrokkenheid van PA vooral bij de ontwikkeling van projecten op Europees niveau.

Een vierde domein waarop PA actief is, is dat van de provincie Gelderland. De provincie heeft een belanghebbende rol op alle hierboven genoemde niveaus. Daarom richt PA zich – naast de afstemming met de provincie - waar relevant ook op het volgen en beïnvloeden van provinciaal beleid en provinciale (financierings-)programma's. Ook wordt, onder meer op Europees niveau, concrete samenwerking met de provincie in projecten nagestreefd.

PA-activiteiten worden ook regelmatig met The Economic Board afgestemd. De samenwerking richt zich met name op de Regio Deal en de economische clusters.

Ook neemt PA het voortouw in de afstemming met afzonderlijke regiogemeenten op het gebied van lobby. In de praktijk betreft dit voornamelijk de gemeente Arnhem en gemeente Nijmegen en grote dossiers zoals de A12/A15. Niet in de laatste plaats wordt vanuit PA intensief samengewerkt met naburige regio's, waarvan de regio Foodvalley en de samenwerking in het Verstedelijkingsakkoord een goed voorbeeld is.

Samenwerking binnen de opgaven

Bij de totstandkoming van de Groene Metropoolregio is er nadrukkelijk voor gekozen om de uitvoering bij gemeenten of andere partners te laten. Bij het bereiken van onze doelen is daarom samenwerking van groot belang.

Het opgavegericht samenwerken is uitgangspunt van onze samenwerking. Het is de bedoeling dat vanuit gemeenten medewerkers worden gedetacheerd om bij te dragen aan inhoudelijke opgaven. Daar waar dit ook daadwerkelijk zo gebeurd blijkt de meerwaarde van deze aanpak. Helaas is te vaak geen capaciteit beschikbaar en moeten we extern inhuren. Dit capaciteitsvraagstuk staat nadrukkelijk op de agenda van de Netwerkdirectie.

Samenwerking met private en maatschappelijke partners breidt steeds verder uit en verrijkt de aanpak van onze opgaven. In de regionale agenda 2023-2024 hebben wij per opgave een overzicht van de onze partners opgenomen.

Samenhang tussen de opgaven

Onze samenwerking is opgebouwd uit vijf integrale opgaven. We pakken de opgaven in samenhang op. Dat is de kracht van onze werkwijze: vanuit verschillende invalshoeken werken we aan de maatschappelijke opgaven en versterken we elkaars acties. De opgaven van de Groene Metropoolregio bieden focus op concrete speerpunten vanuit een integrale blik. De Verbonden regio, de Productieve regio, de Circulaire regio en de Ontspannen regio combineren ieder een aantal beleidssectoren en domeinen met elkaar. De Groene groeiregio zet juist de integrale samenwerking en integrale afweging van ruimteclaims in de leefomgeving centraal, en adresseert zo de kernambitie van de visie. De Groene groeiregio is daarmee integrerend van karakter.

Er zijn de nodige onderwerpen die we in meerdere opgaven oppakken. In de regionale agenda 2023-2024 hebben we bij de omschrijving van de opgaven die onderwerpen waarop we samenhang zien en samenwerken beschreven.

3. Uitgangspunten & planning

De begroting van 2024 is de financiële vertaling van de regionale agenda 2023-2024. De daarin beschreven projecten lopen grotendeels vanuit 2023 door in het begrotingsjaar 2024. Voor deze projecten is met de deelnemende gemeenten een opgaveovereenkomst gesloten.

In de basis blijven de projecten gelijk, uitzondering hierop zijn de RES en de Woondeal. Binnen de opgaven is het mogelijk dat de verdeling over de speerpunten is aangepast, doordat accenten in de projecten hierom vroegen.
In de begroting wordt wederom het voorzichtigheidsprincipe gehanteerd, alleen subsidies en bijdragen van derden die zijn toegezegd bij het opstellen van deze begroting, zijn opgenomen.
Deze begroting is opgesteld conform de planning in het Spoorboekje P&C-cyclus 2022-2023.
Vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur vindt plaats op 6 september 2023.

4. Verbonden regio

(programma Opgaven)

Zoals gesteld in hoofdstuk 3 werken we, net als in 2023, conform de reeds eerder vastgestelde regionale agenda 2023-2024. We blijven werken aan de vijf speerpunten: Gebiedsgerichte corridors, Hubs & Knooppunten, Fiets, Gedrag & Duurzame Mobiliteit en Verkeersveiligheid.

Onduidelijk zijn de bijdragen van derden (provincie en Rijk) aan met name het programma Slim & Schoon Onderweg. Dit zal pas in de loop van 2023 bekend worden. De provincie Gelderland heeft voor 2024 geen middelen hiervoor gereserveerd en daarom zal de bijdrage afhangen van politieke besluitvorming naar.aanleiding van de verkiezingsuitkomst Provinciale Staten 2023.

Er vanuit gaande dat in 2023 het Regionaal Mobiliteitsprogramma wordt opgesteld dan zou dit impact kunnen hebben op de maatregelen, projecten en financiën van 2024. Vooralsnog zijn hier in de begroting 2024 geen middelen voor opgenomen.

In 2024 wordt voorgesteld om de financiële middelen die gereserveerd staan voor Logistiek met name in te zetten op capaciteit (logistiek coördinator). Dit heeft geen verdere gevolgen voor de inwonersbijdrage.

Voor de overige onderdelen binnen de speerpunten zijn weinig tot geen wijzigingen voorzien.

Voor 2024 wordt uitgegaan van een benodigd budget van in totaal € 1,268 miljoen. De hierbij behorende gemeentelijke inwonersbijdrage voor de Verbonden regio wordt via het proces van begroting regionaal vastgesteld.

Wat mag het kosten

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Verbonden regio						
Lasten	1.427	1.182	1.268	1.312	1.346	1.346
Baten	1.427	1.182	1.268	1.312	1.346	1.346
Saldo baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	-	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

5. Productieve regio

(programma)

De begroting van 2024 is gelijk aan die van 2023 met uitzondering van een eenmalige verhoging voor het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Het huidige RPW heeft een looptijd tot 1-1-2025 en is er vooral op gericht om vraag en aanbod in evenwicht te brengen. Het RPW is een verplicht onderdeel voor alle gemeenten en niet afhankelijk van deelname aan de Productieve regio. Standaard is hiervoor € 130.000 begroot.

Met Economie van de Toekomst, onze economische visie voor de lange(re) termijn, kiezen we echter een koers die meer bijdraagt aan onze maatschappelijke opgaven (zoals ruimte voor circulaire economie, meer focus op verdichting en herstructurering, afspraken over campusontwikkeling). Meer onderzoek is hiervoor nodig. Daarnaast landt een deel van de vraag vanuit BBKK bij het RPW, zie hiervoor de toelichting in de inleiding. Voor uitbreiding van Economie van de Toekomst verwachten we € 100.000 nodig te hebben.

Wij voorzien drie uitbreidingen op de onderwerpen in het nieuwe RPW:

1. Kwalitatieve aanscherping vanuit Economie van de Toekomst
2. Verbreding van het aantal onderwerpen vanuit Economie van de Toekomst
3. Aanvullend afsprakenkader op het gebied van Bruisende binnensteden en krachtige kernen: het (door)ontwikkelen, aanscherpen en uitdragen van onderscheidende profielen van kernen en op basis van die profielen stimuleren dat het juiste bedrijf op de juiste plek, passend bij dat profiel, terecht komt.

Wat gaan we voor dat geld extra doen?

- In de huidige RPW opgave is er voor bedrijventerreinen rekening gehouden met de traditionele werkmilieus (maakindustrie, logistiek, etc.). De koers van Economie van de Toekomst laat zien dat we bedrijventerreinen gaan verbreden met onder andere de (ruimtebehoefte voor de) circulaire economie en de (uitbreidingsmogelijkheden voor de) campussen. Hier liggen op dit moment geen kwantitatieve onderzoeken aan ten grondslag. Deze zullen aanvullend moeten worden opgesteld.

- Onderzoek naar de ruimtebehoefte voor de netinfrastructuur op bedrijventerreinen en gaan we de verdichtings- en herstructureringsmogelijkheden van bestaande terreinen meenemen. Hiervoor dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden wat de kwalitatieve, maar vooral ook de kwantitatieve effecten zijn (welke extra ruimte is er nodig, danwel welke ruimtevraag kan er op bestaande terreinen gerealiseerd worden).
- Onderzoek naar onderscheidende profielen voor de kernen.

Financiering van de verhoogde kosten van Economie van de toekomst verwachten we voor 50% van de provincie.Gezien de verplichting voor de regio om een RPW te maken (vastgelegd in de provinciale verordening) en de actieve rol van de provincie in het RPW is dit een logische stap.
We hebben echter de verkiezingsperiode net achter de rug en zullen pas later dit jaar hier duidelijkheid over krijgen.
De overige 50% verwachten we uit eigen middelen te kunnen financieren; de uitbreiding heeft geen effect op de inwonersbijdrage.

Vergroenen van werklocaties zit in de pilotfase, uitrol in de jaren daarna is alleen mogelijk als de provincie bereid is hier extra geld in te steken. De ambities op het Human Capital Akkoord kunnen alleen uitgevoerd worden als de provincie dit blijft meefinancieren. Aangezien deze opbrengsten nog ongewis zijn, zijn deze niet in de begroting opgenomen.

Wat mag het kosten?

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Productieve regio						
Lasten	550	748	878	844	865	865
Baten	505	748	843	844	865	865
Saldo baten en lasten	*-45*	-	*-35*	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	45	-	35	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

6. Circulaire regio

(programma)

Voor de opgave Circulaire regio gaan we grotendeels uit van gelijkblijvende inwonerbijdrage, met uitzondering van de RES-taken.
Een aantal ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat de begroting voor deze opgave nog wijziging zal ondergaan. Dit komt dan omdat het Rijk of de provincie extra middelen toekent voor taken en projecten in deze opgave. Ook nemen we deel aan enkele aanvragen voor Europese subsidies waarover we nog geen zekerheid hebben en die mogelijk in een latere fase tot wijziging van de begroting zullen leiden. We hanteren het voorzichtigheidsprincipe. Deze ontwikkelingen hebben geen invloed op de inwonersbijdrage.

RES

In de inleiding hebben wij kort stilgestaan bij de ontwikkelingen in de RES. In 2022 is een eenmalige bijdrage van gemeenten gevraagd van € 223.000 bovenop de Rijksbijdrage van € 500.000. Het jaar 2023 is gestart met de Rijksbijdrage van € 502.000. Het Rijk heeft deze bijdrage structureel tot 2030 toegekend en daarmee structureel vanaf 2024 in de begroting opgenomen. Voor 2023 zal geen

beroep op gemeenten gedaan worden voor een extra financiële bijdrage. Hierbij gaan we ervan uit dat de overgebleven RES-middelen van 2022 worden meegenomen naar 2023. De verwachting is dat er eind 2023 geen financieel overschot meer is.

Om de ambities en afspraken uit de RES 1.0 uit te voeren en in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen is een bedrag van ongeveer € 500.000 jaarlijks nodig, boven op genoemde Rijksbijdrage.
In het Bestuurlijk Platform Circulair regio is aangegeven dat hiervoor draagvlak is. De RES is een meerjarige opgave en naarmate we meer richting de uitvoering gaan worden thema's als integraal programmeren, maar ook het bovenlokale (warmte)verdelingsvraagstuk, steeds urgenter. Daarnaast maakt de afhankelijkheid en groeiende beperking van het energienetwerk voor bijvoorbeeld verstedelijking en bedrijvigheid dat er behoefte is aan een continue inzet vanuit het regionale RES projectteam.

Zoals in de Inleiding al opgemerkt beschikken de gemeenten nu over een stevig gegroeid budget voor klimaataanpak. De verdere onderbouwing wordt nu uitgewerkt in het Uitvoeringsplan RES 2023-2030. Financieel betekent dit dat de gevraagde inwonersbijdrage voor de opgave Circulaire regio vanaf 2024 met € 0,58 toeneemt ten behoeve van RES taken. We voorkomen hiermee dat we meermaals een complexe procedure moeten uitvoeren om incidenteel middelen aan het RES-budget toe te voegen.

Wat mag het kosten?

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	Meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Circulaire regio						
Lasten	1.274	686	1.679	1.737	1.782	1.782
Baten	1.254	686	1.679	1.737	1.782	1.782
Saldo baten en lasten	*-20*	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	20	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

7. Ontspannen regio

(programma)

In 2024 werken we, net als in 2022 en 2023, conform regionale agenda verder aan de vier speerpunten Duurzaam toerisme, Bruisende binnensteden, krachtige kernen, Groen-Blauw Raamwerk en Cultuur.

Een verschil met 2023 is, dat we in 2024, ook in verband met de verkiezingsuitslagen, geen middelen toegezegd hebben gekregen van de provincie Gelderland. De begroting van de beschikbare middelen is daarom naar beneden bijgesteld.
De voorgenomen uitgaven zijn hierop aangepast. Bij de speerpunten Duurzaam toerisme, Groen-Blauw Raamwerk en Cultuur zijn deze naar beneden bijgesteld.

Bij Cultuur is de verwachting dat dit kan: de uitvoering van het Transformatievoorstel Cultuur is in 2022 en 2023 grotendeels in de steigers gezet. In 2024 zal er daarom naar verwachting minder coördinatie en de daarmee gepaard gaande capaciteit en middelen nodig zijn.

Voor zowel Duurzaam toerisme als bij Groen-Blauw Raamwerk gaan wij op zoek naar extra middelen om onze ambities in de regionale agenda alsnog te realiseren. Om te beginnen bij de provincie, omdat wij gezamenlijke ruimtelijke opgaven hebben als het gaat om landschap, natuur, cultuurhistorie en recreatie en toerisme. We hebben een aanvraag gedaan voor een Europese subsidie ter ondersteuning van Groen-Blauw Raamwerk. Mochten deze extra middelen niet beschikbaar komen, dan stellen we in overleg met u onze ambities op deze speerpunten bij.

Voor speerpunt Bruisende binnensteden, krachtige kernen is vooruitlopend op het besluit van het algemeen bestuur, besloten dat binnen Ontspannen regio het speerpunt wordt ingevuld door een kennisplatform te bouwen en te faciliteren, indien mogelijk samen met de provincie. Andere onderdelen van dit speerpunt krijgen een plek bij speerpunten binnen:
- Productieve regio (RPW en stimuleren MKB)
- Verbonden en Ontspannen regio gezamenlijk (hubs en tops).
Voor het speerpunt Bruisende binnensteden, krachtige kernen is een klein bedrag voor het kennisplatform opgenomen.

Wat mag het kosten?

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Ontspannen regio						
Lasten	460	796	531	551	564	564
Baten	430	796	531	551	564	564
Saldo baten en lasten	*-30*	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	30	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

8. Groene groeiregio

(programma Opgaven)

Binnen de opgave Groene groeiregio geldt voor de speerpunten Algemeen, Verstedelijkingsstrategie en Ruimtelijke integratie opgaven dat in 2024 verder invulling wordt gegeven aan de Regionale agenda 2023-2024. De kosten voor deze speerpunten worden conform de indeling geïndexeerd.

Woondeal

De Versnellingsopgave woningbouw, het vierde speerpunt van de Groene groeiregio, staat onder druk omdat er onduidelijkheid bestaat over de externe middelen voor de Woondeal waar Rijk en provincie in het verleden grote bijdragen aan leverden. Spraken we in 2021-2022 over 3 á 4 ton per jaar, nu lijkt de bijdrage voor 2024 op € 80.000 uit te komen.
Op dit moment lopen gesprekken over de hoogte van de externe middelen met Rijk en provincie, mogelijk leidt dit tot verhoging van hun bijdrage. Aangezien dit zeer onzeker is, hebben wij deze bedragen buiten de begroting gehouden.
Voor de begroting 2024 betekent dit dat het budget wordt gehalveerd. Dientengevolge zijn de kosten met een zelfde bedrag verlaagd en zullen veel projecten niet kunnen worden gecontinueerd omdat er geen adviseurs meer ingehuurd kunnen worden.

Wat mag het kosten?

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Groene groeiregio						
Lasten	877	1.557	882	913	936	936
Baten	877	1.557	882	913	936	936
Saldo baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	-	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

9. Begroting Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 2024-2027

De begroting is opgebouwd uit twee delen:
1. Het regiobureau
2. De vijf opgaven

De begroting is opgesteld voor de jaren 2024-2027 en materieel sluitend.
Het benodigde budget voor het regiobureau wordt gefinancierd uit een bijdrage van alle achttien deelnemende gemeenten. Om deze gemeentelijke bijdrage te berekenen, hanteren we het inwoneraantal per 1 januari 2023 als verdeelsleutel (bijlage 3).

Naast de gemeentelijke bijdrage voor de kosten van het regiobureau, betalen de gemeenten een bijdrage voor The Economic Board (TEB). De regio heeft op grond van de gemeenschappelijk regeling de bevoegdheid namens de colleges The Economic Board te subsidiëren.

Voor 2024 is begroot dat veertien gemeenten een bijdrage leveren. Ook voor deze bijdrage hanteren wij het inwoneraantal per 1 januari 2023.

De middelen voor de vijf opgaven worden gevormd door gemeenten die intekenen op die opgave en subsidies van bijvoorbeeld Rijk of provincie en partners (zoals koepelorganisaties, onderwijsinstellingen of bedrijven).

Samengevat zijn voor 2024 de bijdragen per inwoner[1] de bedragen in onderstaande tabel:

Bijdrage per inwoner	2023		2024	
Regiobureau		€ 2,57		€ 2,71
Verbonden regio	€ 1,49		€ 1,58	
Productieve regio	€ 0,94		€ 1,05	
Circulaire regio	€ 0,91		€ 1,56	
Ontspannen regio	€ 0,62		€ 0,66	
Groene groeiregio	€ 0,94		€ 0,99	
		€ 4,90		€ 5,84
Totaal		€ 7,47		€ 8,55

[1] Met uitzondering van de gemeente Mook en Middelaar die 50% korting krijgt op de inwonersbijdrage aan het procesgeld van het regiobureau (artikel 29, lid 3 van de G.R.). Dit vanwege de unieke situatie dat het als enige gemeente gelegen is in de provincie Limburg, waardoor het als enige niet-Gelderse gemeente o.a. niet altijd gebruik kan maken van investeringen in de regio vanuit de provincie Gelderland.

Daarnaast betalen veertien gemeenten een bijdrage van € 1,00 voor TEB. De afspraak over de bijdrage aan TEB loopt tot en met 2025.

De totale bijdrage stijgt met € 1,08 ten opzichte van 2023. Oorzaken zijn de hoge inflatie, de stijging van de cao-lonen en de bijdrage RES.

Door het veranderde politieke landschap zijn we voorzichtig met het opnemen van gelden van derden zoals Rijk en provincie. Uitzondering hierop zijn de RES-gelden die tot 2030 zijn toegekend.

9.1 Het regiobureau

Het regiobureau heeft de volgende taken:

- Het voorbereiden van de opgaven, inhoudelijk en financieel, en het zorgdragen voor coördinatie en integraliteit van de opgaven.
- Organisatie, voorbereiden en uitwerken van DB en AB vergaderingen.
- Profilering, positionering en lobby van de regio (provincie, Rijksoverheid, Euregio, Europa).
- Informatie, communicatie en ontmoeting in/van de regio (bestuurders en raden).
- Aanspreekpunt voor externe partners.
- Ondersteuning en advisering van colleges en raden en het RAC bij het regionale werk.
- Het tijdig zien en vertalen van nieuwe opgaven en kansen voor de regio.
- Bedrijfsvoering (zoals financiën, archief, privacy, juridische zaken, aanbestedingsbeleid en personeelszaken).
- Het verstrekken van de subsidie aan The Economic Board.

De begroting van het regiobureau bouwt voort op het in 2021 geactualiseerde bedrijfsplan. Er is wel een verschuiving gaande van capaciteit voor communicatie van de opgaven naar het regiobureau. In de praktijk is gebleken dat beter regie kan worden gevoerd op de communicatie en profilering van de Groene Metropoolregio als dit vanuit het regiobureau wordt aangestuurd in plaats vanuit iedere opgave afzonderlijk.

Ten opzichtte van 2023 is een indexatie van 7,3% toegepast (hierbij hanteren wij een berekening die is ontleend aan Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen 2023).

De gemeente Mook en Middelaar krijgt een korting van 50% op de inwonersbijdrage (zie voetnoot 1).

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume

De Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat afzonderlijke aandacht moet worden besteed aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume. Zoals uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling blijkt, wordt voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt.

Investeringsbegroting

De organisatie verwacht in 2024 geen investeringen te plegen, daarom ontbreekt de investeringsbegroting en daarmee toe te kennen investeringskredieten.

Kosten regiobureau en bijdrage The Economic Board

Regiobureau	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Personele kosten	1.1	1.416	1.467	1.500	1.500
Overhead	0.4	329	341	349	349
Lobby, positionering en profilering	0.4	130	134	137	137
Communicatie en ontmoeting	0.4	196	202	207	207
Onvoorzien	0.4	100	100	100	100
Totaal lasten		2.171	2.244	2.293	2.293
Baten					
Inwonerbijdrage gemeenten		2.171	2.244	2.295	2.295
Subsidie provincie inwonerbijdrage		0	0	0	0
Totaal baten		2.171	2.244	2.295	2.295
Saldo		0	0	2	2
Dekking extern (provincie)		0	0	0	0
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		2.171	2.244	2.295	2.295
Aantal inwoners		801.794	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 2,71**	**€ 2,77**	**€ 2,81**	**€ 2,81**

Bijdrage The Economic Board	2024	2025	2026*
Aantal deelnemende gemeenten	14	14	-
Aantal inwoners deelnemers per 1/1/22	**711.810**	**718.835**	-
Bijdrage per inwoner in euro's	€ 1,00	€ 1,00	-

* Tweede 5-jaarsperiode bijdrage The Economic Board stopt in 2025.

9.2 De vijf opgaven

De opgaven en de projecten met daarbij de financiële vertaling in deze begroting hebben begin 2024 nog een looptijd van een jaar.

Bij de berekening van de bijdrage per inwoner is uitgegaan van a) het aantal inwoners op 1 januari 2023 en b) de deelname van de gemeenten volgens de opgaveovereenkomsten die in het vierde kwartaal 2022 zijn getekend.

De financiële uitwerking van de opgaven is ook dit jaar voorbereid in het betreffende bestuurlijke opgaveteam (BOT). Uitgangspunt is dat de regionale agenda 2023-2024 verder uitgevoerd wordt behoudens enkele uitzonderingen.
Het gaat dan om:

- Productieve regio = extra werkzaamheden binnen het RPW, geen consequentie op de inwonersbijdrage;

- Circulaire regio = uitbreiding RES, extra externe middelen en verhoging van de inwonersbijdrage;
- Ontspannen regio = verschuiving speerpunten naar andere opgaven, geen verhoging van de inwonersbijdrage;
- Groene groeiregio = sterke daling externe gelden voor Woondeal, geen effect op inwonersbijdrage.

In 2023 is voor het eerst een indexatie van 2,7% toegepast conform de BRN. Ook voor 2024 is deze methodiek gehanteerd en komt de index uit 7,3%. Voor alle opgaven en het regiobureau hebben we dit percentage gebruikt.

Afwijkingen op deze begroting die in verloop van 2024 ontstaan, zoals bijvoorbeeld te verwachten na het afsluiten van de Regio Deal, zullen wij conform het Spoorboekje P&C-cyclus 2022-2023 in het najaar aan het algemeen bestuur voorleggen.

9.2.1 Verbonden regio

1. Verbonden regio	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen	2.1	244	252	259	259
speerpunten					
Gebiedsgerichte corridors	2.1	203	210	215	215
Fiets	2.1	244	252	258	258
Hubs en knooppunten	2.1	107	111	114	114
Deelmobiliteit en gedragsaanpak	2.1	354	366	376	376
Verkeersveiligheid	2.1	116	121	124	124
Totaal lasten		**1.268**	**1.312**	**1.346**	**1.346**
Baten					
Algemeen	2.1	244	252	259	259
speerpunten					
Gebiedsgerichte corridors	2.1	203	210	215	215
Fiets	2.1	244	252	258	258
Hubs en knooppunten	2.1	107	111	114	114
Deelmobiliteit en gedragsaanpak	2.1	354	366	376	376
Verkeersveiligheid	2.1	116	121	124	124
Totaal baten		**1.268**	**1.312**	**1.346**	**1.346**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**
Dekking extern		0	0	0	0
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		1.268	1.312	1.345	1.345
Aantal inwoners		801.794	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 1,58**	**€ 1,62**	**€ 1,65**	**€ 1,65**

9.2.2 Productieve regio

2. Productieve regio	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen	3.1	297	307	315	315
speerpunten					
Stimuleren ondernemerschap MKB	3.1	180	187	191	191
Human Capital	3.1	164	170	174	174
Doorontwikkeling Health & Hightech en Energy	3.1	0	0	0	0
Toekomstbestendige werklocaties	3.1	237	180	185	185
Totaal lasten		**878**	**844**	**865**	**865**
Baten					
Algemeen	3.1	324	307	315	315
speerpunten					
Stimuleren ondernemerschap MKB	3.1	180	187	191	191
Human Capital	3.1	164	170	174	174
Doorontwikkeling Health & Hightech en Energy	3.1	0	0	0	0
Toekomstbestendige werklocaties	3.1	174	180	185	185
Totaal baten		**842**	**844**	**865**	**865**
Saldo		**-36**	**0**	**0**	**0**
Dekking extern		0	0	0	0
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		844	844	865	865
Aantal inwoners		801.794	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 1,05**	**€ 1,04**	**€ 1,06**	**€ 1,06**

9.2.3 Circulaire regio

3. Circulaire regio	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen	3.1	176	182	187	187
speerpunten					
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1	168	174	178	178
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1	121	125	129	129
Water en klimaatadaptatie	3.1	66	68	70	70
Transitie naar duurzame energie	3.1	1.148	1.188	1.218	1.218
Totaal lasten		**1.679**	**1.737**	**1.782**	**1.782**
Baten					
Algemeen	3.1	176	182	187	187
speerpunten					
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1	168	174	178	178
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1	121	125	129	129
Water en klimaatadaptatie	3.1	66	68	70	70
Transitie naar duurzame energie	3.1	1.148	1.188	1.218	1.218
Totaal baten		**1.679**	**1.737**	**1.782**	**1.782**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**
Dekking extern		502	502	502	502
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		1.178	1.236	1.280	1.280
Aantal inwoners		756.926	764.076	771.226	771.226
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 1,56**	**€ 1,62**	**€ 1,66**	**€ 1,66**

Uitgangspunt is 16 gemeenten van de RES-regio

9.2.4 Ontspannen regio

4. Ontspannen regio	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen	0.4	170	176	180	180
speerpunten					
Duurzaam toerisme	3.4	194	201	206	206
Bruisende binnensteden, krachtige kernen	3.1	10	11	11	11
Groen-Blauw Raamwerk	5.5	125	130	133	133
Sterke culturele infrastructuur	5.5	32	33	34	34
Totaal lasten		**531**	**551**	**564**	**564**
Baten					
Algemeen		170	176	180	180
speerpunten					
Duurzaam toerisme	3.4	194	201	206	206
Bruisende binnensteden, krachtige kernen	3.1	10	11	11	11
Groen-Blauw Raamwerk	5.5	125	130	133	133
Sterke culturele infrastructuur	5.5	32	33	34	34
Totaal baten		**531**	**551**	**564**	**564**
Saldo		**0**	**0**	**1**	**1**
Dekking extern		30	0	0	0
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		502	551	551	551
Aantal inwoners		756.926	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 0,66**	**€ 0,68**	**€ 0,67**	**€ 0,67**

9.2.5 Groene groeiregio

5. Groene groeiregio	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen	0.4	191	198	203	203
Speerpunten					
Versnellingsopgave woningbouw	8.1	480	497	509	509
Uitwerking Verstedelijkingsstrategie	8.2	117	121	124	124
Ruimtelijke integratie opgaven	3.1	94	97	100	100
Totaal lasten		**882**	**913**	**936**	**936**
Baten					
Algemeen		191	198	203	203
Speerpunten					
Versnellingsopgave woningbouw	8.1	480	497	509	509
Uitwerking Verstedelijkingsstrategie	8.2	117	121	124	124
Ruimtelijke integratie opgaven	3.2	94	97	100	100
Totaal baten		882	913	936	936
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**
Dekking extern (provincie/Woondeal)		85	88	90	93
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		796	825	845	843
Aantal inwoners		801.794	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 0,99**	**€ 1,02**	**€ 1,03**	**€ 1,03**

9.3 Totaaloverzicht baten en lasten begroting per taakveld

	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen/regiobureau	*0.4*	2.171	2.244	2.294	2.294
Subsidie The Economic Board	*3.1*	712	719	-	0
Opgaven					
1. Verbonden regio	*2.1*	1.268	1.312	1.346	1.346
2. Productieve regio	*3.1*	878	844	865	865
3. Circulaire regio	*3.1*	1.679	1.737	1.782	1.782
4. Ontspannen regio	*0.4*	170	176	180	180
	3.1	10	11	11	11
	3.4	194	201	206	206
	5.5	157	163	167	167
5. Groene groeiregio	*0.4*	191	198	203	203
	3.1	94	97	100	100
	8.1	480	497	509	509
	8.2	117	121	124	124
-					
Totaal lasten		8.121	8.320	7.787	7.787
Baten					
Algemeen/regiobureau	*0.4*	2.171	2.244	2.294	2.294
Subsidie The Economic Board	*3.1*	712	719	-	0
Opgaven					
1. Verbonden regio	*2.1*	1.268	1.312	1.346	1.346
2. Productieve regio	*3.1*	878	844	865	865
3. Circulaire regio	*3.1*	1.679	1.737	1.782	1.782
4. Ontspannen regio	*0.4*	170	176	180	180
	3.1	10	11	11	11
	3.4	194	201	206	206
	5.5	157	163	167	167
5. Groene groeiregio	*0.4*	191	198	203	203
	3.1	94	97	100	100
	8.1	480	497	509	509
	8.2	117	121	124	124
Totaal baten		8.121	8.320	7.787	7.787
Saldo		-	-	-	-

9.4 Geprognotiseerde balans

Geprognotiseerde balans

ACTIVA		T-2 2022 31-dec EUR	T-1 2023 31-dec EUR	T 2024 31-dec EUR	T+1 2025 31-dec EUR	T+2 2026 31-dec EUR	T+3 2027 1-jan EUR
Materiële vaste activa							
A127	Overig	54.294	44.494	34.694	24.894	15.094	5.294
		54.294	44.494	34.694	24.894	15.094	5.294
Financiële vaste activa							
A1332c	Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	4.768	4.768	4.768	4.768	4.768	4.768
		4.768	4.768	4.768	4.768	4.768	4.768
Vlottende activa uitzettingen							
A215	Vooruitbetalingen	26.525	37.500	40.000	42.500	42.500	42.500
A221	Vorderingen op openbare lichamen	1.713.389	1.750.000	1.755.000	1.665.000	1.740.000	1.740.000
A224	Overige vorderingen	9.457	10.000	12.500	10.000	8.500	8.500
A23	Liquide middelen	3.467.886	3.240.238	2.965.918	2.969.218	3.014.018	2.950.000
		5.217.257	5.037.738	4.773.418	4.686.718	4.805.018	4.741.000
TOTAAL ACTIVA		5.276.319	5.087.000	4.812.880	4.716.380	4.824.880	4.751.062

PASSIVA		2022 31-dec EUR	2023 31-dec EUR	2024 31-dec EUR	2025 31-dec EUR	2026 31-dec EUR	2027 1-jan EUR
Eigen Vermogen							
P111	Algemene reserve	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
P112	Bestemmingsreserve	90.000	0	0	0	0	0
P114	Saldo van rekening	157.799	0	0	0	0	0
		347.799	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Vlottende passiva							
P213	Overige vlottende schulden	2.188.430	2.237.000	2.062.880	1.966.380	2.074.880	2.001.062
Overlopende passiva							
P29c	Vooruit ontvangen bijdragen overige overheid	2.740.090	2.750.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000
		4.928.520	4.987.000	4.712.880	4.616.380	4.724.880	4.651.062
TOTAAL PASSIVA		5.276.319	5.087.000	4.812.880	4.716.380	4.824.880	4.751.062

10. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verrichtvoor de onmiddelijke of middelijke participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op de winstdie wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer de winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vennootschapsbelasting betaald worden.

De Groene Metropoolregio verricht voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd.
De organisatie voldoet aan bovenstaande drie voorwaarden en is derhalve vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

11. Paragrafen

11.1 Paragraaf 1: Risico’s en weerstandsvermogen

Op grond van artikel 11 BBV moet de Groene Metropoolregio in de paragraaf weerstandsvermogen[2] inzicht verschaffen in de robuustheid van de begroting.

Het weerstandsvermogen van de Groene Metropoolregio is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers te kunnen opvangen zodat de taken kunnen worden voortgezet. De Groene Metropoolregio is nauwelijks ontvankelijk voor risico’s. Het risicoprofiel is heel laag. Bovendien is een algemene reserve gevormd voor het opvangen van deze risico’s.

Wij onderschrijven de principes van risicomanagement en risicobeheersing in ons werk. Dit houdt in dat risico’s gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat maatregelen worden genomen om de risico’s te beheersen.

Beleid t.a.v. reserves en voorzieningen

De Groene Metropoolregio heeft een reserve voor het exploitatierisico i.c. de algemene reserve gevormd. Deze reserve (€ 100.000) wordt toereikend geacht gelet op de voorwaarden in de gemeenschappelijke regeling.

Stille reserves

De Groene Metropoolregio heeft geen stille reserves.

[2] Het weerstandsvermogen bestaat uit relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de Groene Metropoolregio beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten.

Stelposten
In de begroting 2024 is een stelpost van € 100.000 opgenomen. Dit bedrag is gereserveerd voor projecten die ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet voorzien waren.

Risico's
De risico's kunnen worden ingedeeld in:
1. risico’s voortvloeiend uit het eigen beleid;
2. risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid;
3. risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties;
4. risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden;
5. risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen.

Voor ad. 1 t/m 4 zijn geen risico’s voorzien.

Ad 3. Risico’s voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties.

De gemeenteraad van Montferland heeft de intentie uitgesproken aan te sluiten bij de regio Achterhoek. Eind 2023 is hierover de finale besluitvorming voorzien. Voor de Groene Metropoolregio betekent dit het afscheid van de gemeente Montferland per 1 januari 2025. Het risico ligt dus na het begrotingsjaar 2024, maar valt wel binnen de meerjarenraming.

De Groene Metropoolregio is een netwerkorganisatie. Het betrekken van personeel van de deelnemende regiogemeenten is een risico: te weinig mensen zijn bij de gemeenten beschikbaar om de Groene Metropoolregio te ondersteunen. Dit betekent dat menskracht buiten de gemeenten op een krappe arbeidsmarkt aangetrokken moet worden, het effect van prijsstijgingen ligt hier op de loer.

Ad 5. Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden/autonome ontwikkelingen.
Het resultaat van de cao-onderhandelingen en prijsstijgingen werken door in het jaarresultaat. Gezien de forse inflatie in 2022 en naar verwachting ook in 2023, is een indexering op de kosten 2024 toegepast van 7,3%. Met op voorhand toepassen van dit percentage verwachten we een beperkt risico op prijsstijgingen.

Secundaire arbeidsvoorwaarden
Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling volgt de Groene Metropoolregio de CAO SGO, hierin zijn de secundaire arbeidsvoorwaarden vastgelegd.

Werkkostenregeling
De werkkostenregeling is vanaf 01-01-2020. Over de eerste 400.000 euro wordt het percentage van 1,92% van de fiscale loonsom, over het bedrag boven de 400.000 euro blijft het percentage 1,2%. Daarnaast hoeven een aantal kostensoorten niet meer vanuit de WKR (werkkostenregeling) betaald te worden. Voor vergoedingen boven dit bedrag moet een eindheffing van 80% worden betaald.
De Groene Metropoolregio heeft de besteding van forfaitaire ruimte in de kwartaalrapportage opgenomen. Naar verwachting komt de organisatie in 2024 niet boven de forfaitaire ruimte uit.

11.2 Paragraaf 2: Financiering
De begroting van de Groene Metropoolregio wordt grotendeels door de deelnemende gemeenten gedragen. De in de Gemeenschappelijke Regeling vastgelegde afspraak v.w.b. de bijdragen van gemeenten (art. 29 lid 1) waarborgt dat de inkomende en uitgaande geldstromen in evenwicht zijn. Financiering van de organisatie door het aantrekken van leningen is niet aan de orde.

Rentelasten/baten
De regio heeft met de Rabobank een rekening-courant-overeenkomst gesloten en maakt gebruik van Schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën.
De rente wordt niet aan de taakvelden toegekend.

Financieringspositie
De Groene Metropoolregio kent geen langlopende financieringsmiddelen.

Rente-risiconorm
De Groene Metropoolregio heeft geen vaste schuld en derhalve is de rente-risiconorm niet van toepassing.

11.3 Paragraaf 3: Bedrijfsvoering
Artikel 14 BBV verplicht de organisatie om de stand van zaken en de voornemens voor de bedrijfsvoering weer te geven. De gemeenten hebben gekozen voor een compacte organisatie van het regiobureau, die ten dienste staat van de opgavegerichte samenwerking.

Taken en bevoegdheden zijn geformaliseerd in de Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en onderliggende regelingen en mandaatbesluiten. Voor de hoge ambities in het programma ter uitvoering van regionale visie en agenda is een efficiënt en slagvaardig bureau nodig. Voor bureau-ondersteunende taken, zoals archief en P&O, wordt gebruik gemaakt van de dienstverlening van de gemeente Nijmegen.

De Groene Metropoolregio is een netwerksamenwerking. Uitgangspunt van de regionale samenwerking is dat deze wordt ondersteund door een klein regiobureau, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de in de gemeenten aanwezige capaciteit en kennis.

Financiën
De ontwikkeling van adequate bedrijfsvoering (scheiding van functies, administratieve organisatie, bewaking, verantwoording en rechtmatigheid) is een continu proces. De regiodirecteur is tekeningsbevoegd en heeft mandaat om opdracht tot betaling te geven. De controller beheert en regisseert de financiële organisatie; ABAB Accountants verzorgt de administratie.

BTW
De bedragen in de begroting zijn exclusief BTW. De door de organisatie betaalde BTW wordt gecompenseerd door de regiogemeenten. Deze zogenaamde doorschuif BTW/transparante BTW wordt verantwoord in de jaarrekening en is opgenomen in de balans.

Personeelszaken
Op het personeel van de Groene Metropoolregio is de rechtspositie van de gemeenschappelijke regeling van toepassing. Voor inzet van de bedrijfsgezondheidsdienst wordt gebruik gemaakt van de gemeente Nijmegen. Een personeelsconsulent van deze gemeente is tevens adviseur van de Groene Metropoolregio en ook aanspreekpunt voor het personeel. De salarisadministratie wordt eveneens door de gemeente Nijmegen verzorgd.

Automatisering
De hardware wordt door de Groene Metropoolregio zelf aangeschaft. Verder maakt de regio gebruik van Skyliner, een particuliere ICT-dienstverlener. Deze adviseert ook bij de aankoop (kwantumkorting) en ondersteunt de organisatie bij haar dagelijks werkzaamheden (helpdesk).

Interne zaken
De postregistratie vindt plaats op het regiobureau en van hieruit worden ook de verslaglegging, correspondentie en agendabeheer voor het bestuur verzorgd.
Archivering en archiefbewaring wordt door het regiobureau verzorgd.

Huisvesting
De Groene Metropoolregio is gehuisvest in een gehuurd kantoorgebouw in Elst (Gld.) Verder huren wij voor de afdeling Public Affairs een kantoorunit in Brussel.

Overhead
Volgens het wijzigingsbesluit vernieuwing BBV moeten de kosten van overhead conform de definitie in de notitie Overhead van de commissie BBV inzichtelijk worden gemaakt. In 9.1 is de specificatie van het regiobureau opgenomen.

Rechtmatigheid
Per 1-1-2022 is de rechtmatigheidsverantwoording gewijzigd. Het algemeen bestuur dient vanaf dat moment vooraf de kaders en normen te bepalen voor de rechtmatigheidsverantwoording voor het dagelijks bestuur en de getrouwheid voor de accountant. Gedurende het jaar dient het dagelijks bestuur uitvoering te geven aan de vastgestelde kaders en normen. Het dagelijks bestuur legt in de jaarstukken verantwoording af over de rechtmatigheid.

11.4 Paragraaf 4: Verbonden partijen
De Groene Metropoolregio heeft zelf geen verbonden partijen, met dien verstande dat zij voor de regiogemeenten wel een verbonden partij is. In de Gemeentewet is opgenomen dat de kosten van gemeenschappelijke regelingen behoren tot de verplichte uitgaven van gemeenten. In de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is opgenomen dat de verdeling tussen de regiogemeenten geschiedt op basis van inwoneraantal, peildatum 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

11.5 De ontwikkeling van het EMU saldo
Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringssaldo waarin het exploitatie resultaat wordt gecorrigeerd voor baten en lasten die geen financiële uitgaven of inkomsten zijn.

Berekening EMU-saldo	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Omschrijving	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Euro x 1.000						
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	299	-	-	-	-	-
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-10	-12	-10	-10	-10	-10
3 Mutatie voorzieningen (dotatie - onttrekkingen)	-	-	-	-	-	-
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-	-	-	-	-
5 Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van de financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	**289**	**-12**	**-10**	**-10**	**-10**	**-10**

Bijlage 1: Kerngegevens

Adresgegevens Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen

Bezoekadres: Nijverheidsweg 2A
6662 NG Elst

Telefoon: 06 101 69 143

Website: www.groenemetropoolregio.nl

Bijlage 2: Deelnemende gemeenten GMR – TEB – Circulaire regio - Ontspannen regio

Deelnemers GMR	Deelnemers TEB	Deelnemers CR	Deelnemers OR
Arnhem	ja	ja	ja
Berg en Dal		ja	ja
Beuningen	ja	ja	ja
Doesburg	ja	ja	ja
Druten	ja	ja	ja
Duiven	ja	ja	ja
Heumen	ja	ja	ja
Lingewaard	ja	ja	ja
Montferland	ja	nee	nee
Mook en Middelaar		nee	nee
Nijmegen	ja	ja	ja
Overbetuwe	ja	ja	ja
Renkum		ja	ja
Rheden	ja	ja	ja
Rozendaal	ja	ja	ja
Westervoort		ja	ja
Wijchen	ja	ja	ja
Zevenaar	ja	ja	ja

De begroting 2024 is gebaseerd op de afgesloten opgaveovereenkomsten 2023-2024. Dit in tegenstelling tot de begroting 2023, waarin uitgegaan werd van volledige deelname.
Aangezien niet alle gemeenten deelnemen aan alle opgaven, staat hierboven een overzicht van de aantallen deelnemende gemeenten.

		Per 1-1-2020	Per 1-1-2021	Per 1-1-2022	Per 1-1-2023
Deelnemers GMR	18	786.570	788.278	793.619	801.794
Deelnemers TEB	14	697.356	698.937	704.383	711.810
Deelnemers CR/OR	16	742.714	744.330	749.285	756.926

Bijlage 3: Inwoneraantallen per gemeente

	Deelnemers GMR	Per 1-1-2020	Per 1-1-2021	Per 1-1-2022	Per 1-1-2023
1	Arnhem	161.368	162.477	163.964	165.712
2	Berg en Dal	34.990	35.008	34.946	35.421
3	Beuningen	25.891	26.165	26.232	26.576
4	Doesburg	11.078	11.064	11.034	11.081
5	Druten	18.918	18.407	19.177	19.511
6	Duiven	25.124	25.067	24.944	24.939
7	Heumen	16.450	16.569	17.197	16.793
8	Lingewaard	46.606	46.863	46.969	47.217
9	Montferland	36.009	36.038	36.349	36.883
10	Mook en Middelaar	7.847	7.910	7.985	7.985
11	Nijmegen	177.698	177.453	179.081	182.465
12	Overbetuwe	47.909	48.214	48.265	48.703
13	Renkum	31.404	31.412	31.360	31.468
14	Rheden	43.736	43.536	43.429	43.584
15	Rozendaal	1.705	1.726	1.756	1.752
16	Westervoort	14.973	15.011	14.945	15.110
17	Wijchen	41.124	41.259	41.343	41.540
18	Zevenaar	43.740	44.099	44.643	45.054
	totaal	786.570	788.278	793.619	801.794

Bron: CBS

Bijlage 4: Bijdrage per gemeente (x € 1.000)

Deelnemers GMR	Regio bureau	Bijdrage TEB	Verbonden regio	Productieve regio	Circulaire regio	Ontspannen regio	Groene groeiregio	Totaal
Bedrag per inwoner	€ 2,71	€ 1,00	€ 1,58	€ 1,05	€ 1,56	€ 0,66	€ 0,99	
Arnhem	449	166	262	174	258	110	165	1.583
Berg en Dal	96	-	56	37	55	23	35	303
Beuningen	72	27	42	28	41	18	26	254
Doesburg	30	11	18	12	17	7	11	106
Druten	53	20	31	21	30	13	19	186
Duiven	68	25	39	26	39	17	25	238
Heumen	45	17	27	18	26	11	17	160
Lingewaard	128	47	75	50	73	31	47	451
Montferland	100	37	58	39	-	-	37	270
Mook/ Middelaar	22	-	13	8	-	-	8	51
Nijmegen	494	182	289	192	284	121	181	1.743
Overbetuwe	132	49	77	51	76	32	48	465
Renkum	85	-	50	33	49	21	31	269
Rheden	118	44	69	46	68	29	43	416
Rozendaal	5	2	3	2	3	1	2	17
Westervoort	41	-	24	16	24	10	15	129
Wijchen	112	42	66	44	65	28	41	397
Zevenaar	122	45	71	47	70	30	45	430
Totaal	2.173	712	1.268	844	1.178	502	796	7.470

Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst
info@groenemetropoolregio.nl
www.groenemetropoolregio.nl

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Dagelijks Bestuur
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
T.a.v. de heer drs. H.M.F. Bruls

Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst

datum	Ons kenmerk	uw brief/kenmerk
28 juni 2023		d.d. 20 april 2023

behandeld door	Doorkiesnummer	bijlage(n)
R. de Ruig		-

Onderwerp
zienswijze op de concept-jaarstukken 2022 en de begroting 2024-2027 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Geachte voorzitter,
Geachte leden,

Onlangs heeft de raad van Rheden de concept-jaarrekening 2022 (met bijlagen) en de concept begroting 2024-2027 van de GR Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen ontvangen. In de begeleidende brief van 20 april jl. biedt uw bestuur de raad de mogelijkheid een zienswijze te geven op deze stukken alsmede over het voornemen om formeel lid te worden van de VNG Gelderland.

Hierbij delen wij u mee dat de gemeenteraad in haar vergadering van 27 juni 2023 de volgende reactie geeft.

<u>Zienswijze op de concept-jaarstukken 2022</u>

Wij zijn verheugd met de gerealiseerde resultaten in het 2e jaar van de regionale samenwerking binnen de Groene Metropoolregio. De grote maatschappelijke opgaven zijn urgent en complex en vinden plaats in een zeer dynamische mondiale en nationale context (Covid, energieprijzen, beschikbare grondstoffen, inflatie, verkiezingen, krapte arbeidsmarkt). Wij hechten in onze samenwerking aan de naleving van afspraken. Wij zijn blij met het financiële resultaat en stemmen graag in met het voorstel om het exploitatie-overschot 2022 van € 320.957 terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten (conform de Gemeenschappelijke Regeling).

<u>Zienswijze op de GMR-ontwerpbegroting 2024-2027</u>

In ons raadsbesluit van 29 november 2022 hebben wij ingestemd met de 2 jarige Regionale Agenda 2023-2024 en de 5 opgave-overeenkomsten. De GMR-ontwerpbegroting 2024 is de financiële vertaling van de al bekende activiteiten voor 2024. De inwonerbijdrage voor 2024 is hoger dan opgenomen in de voorafgaande begroting 2023-2026.
Wij herkennen dat de huidige hoge inflatie onontkoombaar tot grote kostenverhogingen leidt. Ook herkennen wij dat door de krapte op de arbeidsmarkt vaker relatief duur extern personeel voor de opgaves dient te worden ingehuurd. Wij stemmen in beginsel

met de tariefsverhoging per inwoner en zullen dit verwerken in onze Kadernota en begroting 2024.
Het geheel overziend geloven wij in een sterke profilering van de regio en een krachtige samenwerking. Wij herkennen ons nog steeds in de ambities, speerpunten en acties. 2024 wordt het 4e jaar van de samenwerking. Wij hebben het vertrouwen dat de samenwerking steeds professioneler, solider en vooral succesvoller wordt.
Wij vinden het daarbij van essentieel belang dat de vruchten van de samenwerking, zoals bijvoorbeeld in de Regio Deal, ook door kleinere gemeenten geplukt kunnen worden. Ook gaan wij er vanuit dat deelnemende gemeenten op basis van een "fair share" bijdragen aan de verschillende opgaves.

Zienswijze op lidmaatschap GMR van VNG Gelderland.
Wij stemmen in met het lidmaatschap van de GMR bij VNG Gelderland.

Samenvattend:
Hierbij delen wij mee dat de gemeenteraad van Rheden in haar vergadering van 27 juni 2023 in beginsel een positieve zienswijze heeft gegeven op de concept-jaarstukken 2022, de ontwerpbegroting 2024-2027 en het GMR-lidmaatschap van de VNG Gelderland.

Definitieve besluitvorming door de gemeente Rheden over financiële bijdrage 2024 vindt plaats in het najaar.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema
secretaris.

Amendement op Zienswijze GMR ontwerpbegroting 2024-2027

De raad van de gemeente Rheden, bijeen op 27 juni 2023, sprekende over de GMR jaarstukken 2022 en begroting 2024.

Stelt het volgende vast:

1. Dat de gemeente Rheden op een financieel onzekere tijd lijkt af te koersen, gezien de Kadernota;
2. Het hierbij in de reden ligt dat er gekeken moet worden naar het opnieuw prioriteren in financiële keuzes;
3. De gemeentelijke bijdrage aan De Groene Metropoolregio stijgt van €7,47 naar €8,55 per inwoner, o.a. vanwege kostenstijging door inflatie en inhuur personeel;
4. Dit in de zienswijze begrijpelijk, vanuit eigen gemeentelijke ervaring, wordt benoemd als onontkoombaar en dat dit wordt verwerkt in onze Kadernota en begroting 2024;
5. Maar dat onbenoemd blijft dat de gemeente Rheden rekening heeft te houden met punten 1 en 2 die hierboven zijn benoemd.

Ziet verder:

a. De GMR een belangrijke gemeenschappelijke regeling is voor regionale afstemming op legio onderwerpen die in het belang van de gemeente Rheden zijn;
b. Dat dit belang vooral zit in plan- en beleidsvorming voor de langere termijn (zonder directe grote impact op inwoners), in tegenstelling tot andere gemeenschappelijke regelingen die voor de gemeente Rheden taken direct voor inwoners uitvoeren;
c. Wij daarom bij deze gemeenschappelijke regeling het signaal willen afgeven dat de GMR rekening houdt met de mogelijke noodzaak tot bezuiniging bij de gemeente Rheden, bij komend jaar vast te stellen doelen en ambities in de nieuwe Regionale Agenda vanaf 2025.
d. De gemeenteraad vraagt het college aandacht te houden voor het houden van grip op de financiën, het sturen op financiële risico's en het beperken van een verdere toename van de lasten.

Besluit:

Na de zin '*Wij stemmen in beginsel in met de tariefsverhoging per inwoner en zullen dit verwerken in onze Kadernota en begroting 2024*' bovenaan pagina 2 de volgende zin toe te voegen:

'De gemeenteraad vraagt u kritisch te zijn op het houden van grip op de financiën, omdat wij als gemeente mogelijk genoodzaakt zijn om de komende periode te bezuinigen'.

Fractie PvdA	Fractie VVD	Fractie CU
Willem Heesen	Jelte Kolkman	Hendri Witteveen

23.42

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 9
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 mei 2023;

- een positieve zienswijze te geven op de concept-jaarstukken 2022 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de voorgestelde resultaatbestemming (€ 320.957 positief naar rato te retourneren aan de deelnemende gemeenten);
- een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024-2027 en in de Kadernota voor 2024 een bijdrage van € 421.406,00 (incl. TEB) op te nemen;
- In deze zienswijze na de zin '*Wij stemmen in beginsel in met de tariefsverhoging per inwoner en zullen dit verwerken in onze Kadernota en begroting 2024*' bovenaan pagina 2 de volgende zin toe te voegen:
'De gemeenteraad vraagt u kritisch te zijn op het houden van grip op de financiën, omdat wij als gemeente mogelijk genoodzaakt zijn om de komende periode te bezuinigen'.
- in te stemmen met het (kosteloze) lidmaatschap van de GMR bij de VNG Gelderland;
- het college opdracht te geven deze zienswijze ter kennis te brengen aan het DB van de regio conform bijgaand concept.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
D. Klomberg	Economische ontwikkeling	3 Goede Gezondheid en Welzijn 4 Kwaliteitsonderwijs 8 Eerlijk werk en economische groei 17 Partnerschap

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
9 mei 2023	6	5

rol raad	soort document
Zienswijze	Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering	agendapunt
13 juni 2023	

raadsvergadering	**agendapunt**
27 juni 2023	

onderwerp
Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) sociaal domein.

INHOUD VOORSTEL
De raad wordt voorgesteld om een positieve zienswijze, zoals opgenomen in bijgaande brief (bijlage 1), te geven op het ontwerpwijzigingsbesluit van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Op 1 april 2017 is de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR) in werking getreden. De MGR kent drie programma's waarbinnen zij de haar opgedragen taken regionaal uitvoert in vijf samenwerkingsmodules. Rheden neemt deel aan alle vijf de samenwerkingsmodules.

De bestaande Modulaire Gemeenschappelijke Regeling moet gewijzigd worden vanwege wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
Ook is het nodig de regeling aan te passen om dienstverlening van het Steunpunt SROI aan de bestaande samenwerkingsmodule WSP toe te kunnen voegen.
Daarnaast wordt van dit wijzigingsmoment gebruikgemaakt om een nieuwe samenwerkingsmodule 6 '*Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken sociaal domein*' te implementeren. Deze samenwerkingsmodule heeft tot doel het Regionaal Portefeuillehouders Overleg ambtelijk te faciliteren en het mogelijk te maken ambtelijke regionale beleidsondersteuning bij de MGR onder te brengen.

Wijziging van de regeling vraagt om twee rondes langs de raden. In de eerste ronde wordt u uitgenodigd om een zienswijze in te dienen. Met dit voorstel wordt u daarom uitgenodigd om een zienswijze te geven op het voorliggende ontwerpwijzigingsbesluit van de MGR. In de tweede ronde wordt u door middel van een tweede raadsvoorstel verzocht om uw toestemming te geven voor het besluit tot wijziging van de regeling.

2 Wat is de aanleiding?

Er doen zich meerdere redenen voor om de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein te wijzigen.

Per 1 juli 2022 is de Wgr gewijzigd met als doel de democratische legitimatie en kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden te verstevigen. Een aantal wijzigingen zijn direct in werking getreden. Voor een aantal andere wijzigingen geldt een implementatietermijn van twee jaar. Voor 1 juli 2024 moeten de wijzigingen doorgevoerd zijn in de regeling. Een deel van de wijzigingen komt direct voort uit de wet (de Wgr). Het betreft bijvoorbeeld termijnen voor het voorleggen van de begroting en wijziging van de regeling aan de raden. Een deel van de wijzigingen vraagt om keuzes van besturen en raden. Deze keuzemogelijkheden zijn ingevuld in de wijziging van de regeling.

Naast de wijziging van de Wgr heeft het Algemeen Bestuur van de MGR op 30 maart 2023 een voorgenomen besluit genomen om de nieuwe submodule Steunpunt SROI toe te voegen aan de samenwerkingsmodule WSP. Het betreft een relatief kleine taak. Deze dienstverlening ziet toe op het bevorderen van maatschappelijk ondernemen door opdrachtnemers in de arbeidsmarktregio. Het steunpunt denkt mee over hoe opdrachtnemers kunnen voldoen aan de sociale returnverplichting. Als SR activiteit telt alles mee wat een opdrachtnemer doet om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt verder te helpen op -of richting- de arbeidsmarkt. Deze toevoeging vraagt om een aanpassing van de regeling.

Ten derde is een wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen in voorbereiding. Dit wetsvoorstel vraagt jeugdregio's met andere jeugdregio's in een op overeenstemming gericht overleg te zorgen voor bovenregionale afstemming en de organisatie en financiering van de regionale expertteams.

Ten slotte hebben de bestuurscommissies, bestaande uit wethouders met de portefeuilles verantwoordelijk voor de programma's zorg, onderwijs en participatie, gevraagd of de facilitering van het regionaal bestuurlijk overleg tussen deze wethouders bij de MGR belegd kan worden. Het gaat om de ambtelijke ondersteuning van deze regionale bestuurlijke overleggen. Daarnaast wordt met samenwerkingsmodule 6 mogelijk gemaakt de ambtelijke regionale beleidsondersteuning bij de MGR onder te brengen. De MGR blijft een uitvoerende organisatie. Besluiten worden dus alleen regionaal voorbereid.
De colleges en/of raden besluiten hier zelf over.

Het bijgevoegde Wijzigingsbesluit MGR SDCG 30 maart 2023 (bijlage 2) bevat de gewijzigde artikelen in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling. Bijlage 3 (bijlage 1 bij het Wijzigingsbesluit) bestaat uit een was-wordt overzicht. Bijlage 4 (bijlage 2 bij het Wijzigingsbesluit) betreft de integrale regeling waarin de wijzigingen geel of groen gearceerd zijn. In de bijgevoegde memo *Wijziging regeling MGR* (bijlage 5) zijn de redenen voor wijziging van de regeling nog een keer genoemd en uitgewerkt. Ook de aanpassingen waarin een keuzemogelijkheid bestaat zijn in de memo terug te vinden. Daarbij is benoemd welke keuzes voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling gemaakt zijn.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
De Wet gemeenschappelijke regelingen.
Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.
De beleidsnotitie samenwerkingsverbanden.

4 Wat willen wij bereiken?
Met de voorliggende wijziging van de gemeenschappelijke regeling van de MGR willen wij voldoen aan de eisen die de nieuwe Wgr voorschrijft. Nieuw in dit kader is een artikel over de mogelijkheid van burgerparticipatie (artikel 26) en over evaluatie van de regeling (21a). Verder is in artikel 20 bij de actieve informatieplicht aan de gemeenteraad vanuit de MGR beschreven hoe de raden worden geïnformeerd. Daarnaast volgt uit artikel 25 nu dat een programmaplan tegelijk met de ontwerpbegroting aan de raden wordt voorgelegd voor een zienswijze. Ten slotte zijn de voorwaarden om te stoppen met een samenwerkingsmodule en uit de regeling te treden concreter gemaakt in de artikelen 32 en 35.

Met het toevoegen van samenwerkingsmodule 6 wordt het mogelijk de ambtelijke ondersteuning van regionale bestuurlijke overleggen en ambtelijke beleidsondersteuning bij de MGR onder te brengen. Aan de hand van de beleidsnotitie samenwerkings-verbanden motiveren wij deze nieuwe taken als volgt:
Kosten: door deze (beleids)ondersteuning bij de MGR te brengen wordt geborgd hoe de kosten worden verdeeld. In de regeling staan nu immers afspraken over hoe de kosten voor de ondersteuning worden verdeeld. Deze worden naar inwonertal verdeeld over de deelnemende gemeenten.
Kwaliteit: de uitvoering door de MGR van de ambtelijke ondersteuning van de regionaal bestuurlijke overleggen en van de regionale beleidsondersteuning komt ten goede aan de kwaliteit van de regionaal bestuurlijke overleggen en van regionaal beleid. Momenteel is deze (beleids)ondersteuning niet structureel gewaarborgd en wordt deze deels geleverd door de gemeente Arnhem of 1Stroom (Duiven/Westervoort), wat niet bijdraagt aan duidelijkheid en regionaal opdrachtgeverschap.
Kwetsbaarheid: door het structureel bij de MGR beleggen van ambtelijke ondersteuning van de regionaal bestuurlijke overleggen en de regionale beleidsondersteuning wordt de inzet van de ondersteuning beter gewaarborgd. De regio is dan niet langer afhankelijk van de beschikbaarheid van ambtenaren van de gemeente Arnhem en 1Stroom waar deze taken formeel niet zijn belegd door de gemeenten in de regio.

De MGR is een modulaire gemeenschappelijke regeling waarin verschillende samenwerkingsmodules zijn ondergebracht. De modules hebben raakvlakken met verschillende beleidsterreinen en inherent daaraan ook met verschillende Global Goals. Wij leveren in ieder geval een bijdrage aan Global Goal 3: Goede gezondheid en Welzijn, Global Goal 4: Kwaliteitsonderwijs, Global Goal 8: Eerlijk werk en economische groei en Global Goal 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Wij vragen uw raad om een zienswijze te geven op de ontwerpwijziging van de GR. Het Dagelijks Bestuur ontvangt graag medio juni uw zienswijze. In de memo W*ijziging regeling MGR* is zoals gezegd door de MGR inzichtelijk gemaakt welke wijzigingen worden voorgesteld om door te voeren.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

Er zijn geen directe financiële consequenties als gevolg van het geven van zienswijzen op de wijziging van de regeling. De gewijzigde regeling zelf bevat de volgende financiële onderwerpen.

In de gewijzigde regeling is concreter gemaakt wat de hoogte is van de uittreedsom voor een gemeente bij het stoppen met één of meerdere samenwerkingsmodule(s) en bij uittreding uit de regeling. Dit is vastgesteld op maximaal driemaal de bijdrage op basis van de meest recent vastgestelde begroting. Daarbij wordt altijd uitgegaan van de werkelijke kosten tot uittreden. Als de werkelijke kosten tot uittreding lager blijken uit te vallen dan de maximale beëindigingssom van drie jaren wordt het verschil verrekend.

Daarnaast brengt de submodule dienstverlening van het Steunpunt SROI kosten met zich, omdat wij daaraan willen deelnemen. De kosten voor het uitvoeren van deze taak worden volgens de gewijzigde regeling berekend aan de hand van het inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS cijfers. De kosten zijn meegenomen in de conceptmeerjarenbegroting 2024-2027 die ook voor een zienswijze aan de raad wordt voorgelegd.
De nieuwe samenwerkingsmodule 6 Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken betreft op dit moment de al aanwezige ondersteuning van de regionale bestuurlijke overleggen en ambtelijke ondersteuning voor jeugdbeleid. Deze kosten worden nu ook door de deelnemende gemeenten betaald.

7 Wat zijn de risico's?

Uw raad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Het verwerken van de zienswijzen vindt plaats door het Dagelijks Bestuur van de MGR, waarbij uiteindelijk het Algemeen Bestuur het besluit neemt over welke zienswijzen worden meegenomen in de vaststelling van de gewijzigde GR die nog voor toestemming aan uw raad wordt voorgelegd.
Het Algemeen Bestuur van de MGR kan uiteindelijk besluiten de regeling te wijzigen wanneer ten minste twee derde van de elf deelnemende gemeenten toestemming verlenen tot wijziging van de regeling.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Samen met griffies en andere GR-en is een proces ingericht om de raden actief te informeren en te betrekken bij de wijzigingen van de regelingen in onze regio.
Op 6 maart is er een webinar gehouden en op 27 maart een fysieke raadsinformatiebijeenkomst waar de MGR de ideeën over wijzigingen van de regelng met de aanwezige raadsleden heeft besproken. De uitkomsten daarvan zijn mondeling gedeeld tijdens de AB-vergadering van 30 maart. Dit heeft geleid tot twee aanpassingen in de voorgestelde wijziging van de regeling. Een werkgroep van juristen, bestaande uit concernjuristen uit de deelnemende gemeenten Arnhem, Overbetuwe, Rheden, Renkum en Zevenaar is betrokken geweest en heeft geadviseerd over het voorliggende ontwerp-wijzigingsbesluit.
De raden van de elf deelnemende gemeenten in deze gemeenschappelijke regeling wordt nu gevraagd hun zienswijzen te geven. Van de eventueel ingediende zienswijzen wordt een zienswijzenotitie opgesteld waarin wordt aangegeven of en zo ja wat er wordt voorgesteld en hoe daarmee wordt omgegaan.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

De MGR wordt schriftelijk over uw zienswijze geïnformeerd.
De MGR koerst op wijziging van de regeling per 1 januari 2024. In juni worden de zienswijzen van de raden in het Algemeen Bestuur besproken. Vervolgens wordt een conceptwijziging door het Algemeen Bestuur vastgesteld en via de colleges voor toestemming voor wijziging van de regeling aan de raden voorgelegd. Ten slotte besluit het college tot vaststelling van de wijziging van de regeling.
De gewijzigde regeling wordt in december ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur en na vaststelling gepubliceerd.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

De raad wordt op de volgende wijze betrokken bij en geïnformeerd over de MGR:

1 De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de verbonden partijen in de paragraaf Verbonden partijen van de programmabegroting.
2 Volgens de beleidsnotitie samenwerkingsverbanden gemeente Rheden bespreken het college en de raad in de januarivergadering van de raad de samenwerkings-verbanden.
3 Jaarlijks wordt de begroting van de MGR voor een zienswijze aan de raad voorgelegd.
4 Maandelijks worden tijdens de voorbereidende vergadering van de raad actuele ontwikkelingen die de regionale samenwerking aangaan besproken.

5 Er is een bepaling aan de gewijzigde Modulaire Gemeenschappelijke Regeling toegevoegd op grond waarvan het Algemeen Bestuur iedere periode van vier jaar een evaluatie van de regeling zal uitvoeren.

Velp, 9 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

Bijlage 1

Het Dagelijks Bestuur van de
Modulaire Gemeenschappelijke Regeling

Dorpsplein 1
6931 CZ WESTERVOORT

datum	**zaaknummer**	**uw brief/kenmerk**
	RHD-864567	--
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Gretha Oosterveld-Huizing	06-15 26 98 71	--

onderwerp
Zienswijze gemeenteraad.

Geacht Bestuur,

Onze gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 27 juni 2023 gesproken over het ontwerp wijzigingsbesluit van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.

Wij delen u hierbij mede dat de raad van de gemeente Rheden op 27 juni jl. een positieve zienswijze heeft gegeven op het ontwerp wijzigingsbesluit van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland. In deze brief lichten wij de zienswijze van onze raad toe.

Zienswijze
De gemeenteraad van Rheden kan instemmen met het ontwerp wijzigingsbesluit van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling. De raad kan zich vinden in de wijze waarop de wijzigingen in de Wgr in het ontwerp wijzigingsbesluit van de MGR SDCG zijn verwerkt. Verder ondersteunt de raad het om de module facilitering overige regionale taken sociaal domein bij de MGR SD onder te brengen, omdat daarmee bijvoorbeeld de regionaal bestuurlijke overleggen beter gefaciliteerd kunnen worden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

Besluit tot wijziging van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein centraal Gelderland

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wageningen en Zevenaar hierna te noemen de deelnemers;

Overwegen het volgende:

- in het sociaal domein is op uitvoerend niveau samenwerking tussen de gemeenten in de regio geboden;
- met een modulair in te vullen gemeenschappelijke regeling wordt meer samenhang en doelmatigheid in de samenwerking tussen de gemeenten in de regio gerealiseerd;
- aan de gemeenschappelijke regeling kunnen samenwerkingsmodules worden toegevoegd;
- gemeenten bepalen zelf of zij aan een samenwerkingsmodule deelnemen;

Gelet op de noodzaak te voldoen aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen die per 1 juli 2022 in werking is getreden;

Gelet op de wens om het steunpunt SROI toe te voegen als submodule aan de samenwerkingsmodule WSP;

Gelet op het wetsvoorstel de Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen;

Gelet op de wens om het faciliteren van het regionale overleg, de regionale beleidsondersteuning en het faciliteren van de uitvoering van regionale projecten onder te brengen bij de MGR.

Artikel I:

De Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein centraal Gelderland wordt als volgt gewijzigd.

A Definities

Art. 1 lid l wordt gewijzigd en luidt:

l. Programmaplan, een jaarlijks plan waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven, met daarbij een overzicht van de benodigde financiële en personele middelen;

Art. 1 lid m vervalt

B Algemeen Bestuur

Art. 9 lid 2 en lid 3a worden gewijzigd en luiden:

2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot het wijzigen van de submodules en tot het vaststellen van het programmaplan

3.

a. het vaststellen van het programmaplan;

Art. 11 lid 4 a wordt gewijzigd en luidt:

a. Het programmaplan;

C Informatieplicht

Artikel 20 kop en lid 2 worden gewijzigd en komen als volgt te luiden

Artikel 20 informatieplicht van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van raden

2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter geven tenminste tweemaal per kalenderjaar informatie aan de raden over de uitgevoerde activiteiten van het samenwerkingsverband door middel van fysieke of digitale bijeenkomsten en/of nieuwsbrieven.

D Evaluatie van de regeling

Hoofdstuk 7a Evaluatie wordt toegevoegd

Artikel 21a wordt toegevoegd en luidt:

Artikel 21a Evaluatie van de regeling

Iedere periode van vier jaar evalueert het algemeen bestuur de regeling op nader door het algemeen bestuur vast te stellen onderwerpen.

E Het programmaplan

Artikel 24 vervalt

Artikel 25 wordt gewijzigd en luidt als volgt.

Artikel 25 Programmaplan

1. Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een programmaplan vast, waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven. Het programmaplan bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële en personele middelen.
2. De totstandkoming van het programmaplan geschiedt op een overeenkomstige wijze als in artikel 27, eerste tot en met vijfde lid, van deze regeling, voor de begroting is aangegeven.
3. Het programmaplan komt tot stand met inachtneming van inhoudelijke voorbereiding van de bestuurscommissies en adviescommissies.

F Burgerparticipatie

Hoofdstuk 9a Burgerparticipatie wordt toegevoegd.

Art. 26 wordt gewijzigd en luidt:

Het algemeen bestuur stelt een participatieprotocol vast waarin is geregeld de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande vormen van burgerparticipatie van deelnemende gemeenten en/of klantenonderzoek die het openbare lichaam houdt.

G Financiële bepalingen

Artikel 27 lid 5 worden de leden 1, 4, 5 en 7 gewijzigd, lid 5 toegevoegd en lid 5 wordt doorgenummerd naar lid 6 en de nieuwe en gewijzigde artikelen luiden als volgt:

1. Indien het algemeen bestuur voor de samenwerkingsmodule een bestuurscommissie of adviescommissie heeft ingesteld, dan zendt de bestuurscommissie of adviescommissies van de samenwerkingsmodule voor 1 maart een ontwerpbegroting van de samenwerkingsmodule voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een toelichting, toe aan het dagelijks bestuur van de MGR.
4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen twaalf weken bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
5. Het dagelijks bestuur stuurt haar reactienota op de zienswijzen naar de raden, voordat het algemeen bestuur de begroting vaststelt.
6. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 15 september in het jaar, voorafgaande aan dat jaar, waarvoor de begroting dient.
8. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 september aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 29 lid 6 wordt gewijzigd en luidt:

6 De kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten volgens de kostenverdeelsleutel, zoals bedoeld in bijlage 1, artikel 6, bijlage 2, artikel 6 en bijlage 3 artikel 6, bijlage 4 artikel 7 en bijlage 5 artikel 6 en bijlage 6 artikel 5 van deze regeling.

H Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Aan art. 31 wordt lid 2 toegevoegd en luidt als volgt:

2 Het algemeen bestuur zendt het ontwerp van de wijziging van de regeling door toetreding van een nieuwe deelnemer toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze door de raden.

Art. 31 lid 2 en 3 nummeren door naar respectievelijk lid 3 en 4

Art. 32 wordt lid 3 en lid 6 en 7 toegevoegd, lid 4 wordt doorgenummerd naar lid 5 en gewijzigd en luiden als volgt:

3 Het algemeen bestuur zendt het ontwerp van de gewijzigde regeling door uittreding van een deelnemer toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze door de raden.

5 Een deelnemer kan uit de regeling treden onder betaling van een uittreedsom die gelijk is aan maximaal drie maal de bijdrage die een deelnemer op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28 tweede en derde lid, van deze regeling verschuldigd was aan het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de meest recent vastgestelde begroting op het moment dat de deelnemer het besluit tot uittreding kenbaar heeft gemaakt. De uittreedsom kan contant gemaakt worden en betaald worden bij uittreding. De MGR draagt er zorg voor om de meerkosten gedurende deze periode van maximaal drie jaar zoveel mogelijk te beperken. Indien de werkelijke kosten na deze periode, of zoveel eerder als mogelijk, lager uitvallen dan de maximale uittreedsom, wordt het verschil verrekend met de uittredende deelnemer.

6 Het aandeel van de uittredende deelnemer in de bestemmingsreserve wordt in mindering gebracht op de uittreedsom. Dit aandeel wordt berekend conform de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede en derde lid van de regeling.

7 Bij uittreding blijft de uittredende deelnemer maximaal vijf jaar na uittreding aansprakelijk voor het intreden van risico's voortvloeiende uit de periode dat de betreffende deelnemer deelnam aan de regeling indien en voor zover deze intredende risico's leiden tot een kostenverhoging voor de basistaken en betrekking hebben op de periode dat de betreffende deelnemer nog deelnemer was.

Aan art. 35 wordt lid 3 en 4 toegevoegd, lid 3, 4 en 5 zijn doorgenummerd naar respectievelijk 5, 6 en 7 , Doorgenummerd lid 6 wordt gewijzigd. De toevoeging en wijzigingen luiden:

3. De vaststellingsovereenkomst voorziet in een vereffening van het vermogen en reeds aangegane verplichtingen van de samenwerkingsmodule door het vaststellen van een beëindigingssom. De beëindigingssom is gelijk aan maximaal drie maal de bijdrage die een deelnemer op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28 tweede en derde lid, van deze regeling verschuldigd was aan het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de meest recent vastgestelde begroting op het moment dat de deelnemer het besluit tot beëindiging kenbaar heeft gemaakt. De beëindigingssom kan contant gemaakt worden en betaald worden bij beëindiging. De MGR draagt er zorg voor de werkelijke meerkosten gedurende deze periode van maximaal drie jaar zoveel mogelijk te beperken. Indien de werkelijke kosten na deze periode, of zoveel eerder als mogelijk, lager uitvallen dan de maximale beëindigingssom, wordt het verschil verrekend met de deelnemer die deelname aan de samenwerkingsmodule of submodule beëindigd.
4. De beëindigingssom wordt verminderd met het aandeel van de betreffende deelnemer van het vermogen op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede en derde lid van de regeling.

6. In de bepalingen als bedoeld in het derde, vierde en vijfde lid wordt indien noodzakelijk opgenomen dat ten behoeve van de vaststelling van de beëindigingskosten een onafhankelijke registeraccountant wordt ingeschakeld. De opdracht daartoe wordt verstrekt door het algemeen bestuur in overleg met de deelnemer die de deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule beëindigt.

Aan art. 36 wordt een vierde lid toegevoegd die luidt:

4. Het algemeen bestuur zendt het ontwerp van de regeling toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze door de raden.

Art. 37 lid 3 wordt gewijzigd en lid 5 wordt toegevoegd en luidt**:**

3. Het liquidatieplan wordt, nadat de raden hun zienswijze hebben gegeven, door het algemeen bestuur vastgesteld.

5. Het liquidatieplan voorziet ook in een vereffening van het vermogen van het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede en derde lid, van de regeling.

Art. 37 lid 5, 6,7 en 8 worden doorgenummerd naar respectievelijk lid 6, 7, 8 en 9

I Slotbepalingen

Art. 40 vervalt.

J Bijlagen

Bijlage 1 Samenwerkingsmodule Inkoop Zorg

Art. 5 lid 1 wordt gewijzigd en luidt:

1. Op advies van de bestuurscommissie stelt het algemeen bestuur conform art. 25 en 27 van de regeling jaarlijks in het programmaplan en begroting vast welke taken voor welke submodules worden uitgevoerd.

Bijlage 2 Samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken

Artikel 6 lid 1 a ii wordt gewijzigd en luidt:

ii De gemeentelijke bijdragen worden, evenredig verdeeld op basis van leerlingenaantallen (1 fte voor 2.700 leerplichtige leerlingen) en gecorrigeerd naar VSV problematiek;

Bijlage 3: Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt

Artikel 3 wordt gewijzigd en luidt:

a. Submodule: de basisdienstverlening van het WSP bestaat uit:

b. Submodule: De dienstverlening van het Steunpunt Social Return On Investment (SROI) bestaat uit :

   1. het ondersteunen van aan de submodule deelnemende gemeenten bij het vergroten van het draagvlak voor maatschappelijk ondernemen door ondernemers/werkgevers in de arbeidsmarktregio.
   2. het begeleiden van bedrijven en instellingen die een overeenkomst hebben met een SROI-verplichting met één of meer deelnemers bij de invulling van de SROI-afspraken.

In artikel 5 en 6 worden gewijzigd en luiden:

Artikel 5 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule en submodule

Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.

Artikel 6 Financiële bijdragen

Ten behoeve van de uitvoering van de taken genoemd in artikel 3, worden de kosten die samenhangen met het WSP gezamenlijk gedragen door de aan deze module en/of submodule deelnemende gemeenten. De kosten worden verdeeld op basis van het inwoneraantal per gemeente naar rato van het op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS-cijfers.

Bijlage 4: Samenwerkingsmodule Werkgeverschap SW

Art. 6 lid 2 wordt aangevuld met:

De loonlasten van SW medewerkers van deze uittredende deelnemer maken geen onderdeel uit van de uittreedsom, wanneer de SW medewerkers niet langer in dienst zijn van de MGR.

Bijlage 5: Samenwerkingsmodule Contractmanagement Inburgeringstrajecten

De kop van artikel 3 wordt gewijzigd en luidt:

Artikel 3 Doel en taken samenwerkingsmodule contractmanagement inburgeringstrajecten

Bij taken wordt toegevoegd:

- inkoop van inburgeringstrajecten;

Bijlage 6 wordt toegevoegd en luidt:

BIJLAGE 6 Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken sociaal domein

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. Facilitering: het organiseren van taken zoals bedoeld in art. 3 van deze bijlage, waaronder het werkgeverschap van de betreffende medewerkers;
b. Programma: Zorg, Onderwijs of Participatie
c. Regiosecretariaat: de rol van regiosecretaris en secretariële ondersteuning ten behoeve van het regionaal portefeuilleoverleg en ambtelijk overleg.
d. Regionale beleidsondersteuning: beleidsondersteuning voor ontwikkeling regionaal beleid op het terrein van het sociaal domein.
e. Regionale projecten: op sociaal domein gerichte projecten op basis van vraag en behoefte vanuit de gemeente(n) die (nog) niet zijn ondergebracht bij een van de andere samenwerkingsmodules;
f. Regionaal Portefeuillehouders Overleg: een regionaal overleg van de betreffende portefeuillehouders over een bepaald programma, hierna RPO.

Artikel 2 Belangen

De samenwerkingsmodule behartigt de belangen van de aan *Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken sociaal domein deelnemende gemeente*n op het gebied van facilitering van overige regionale taken zoals benoemd in artikel 3.

Artikel 3 Taken samenwerkingsmodule en submodules

1. De taken van deze samenwerkingsmodule kunnen bestaan uit:
   a. Faciliteren van het regiosecretariaat ten behoeve van het RPO, de bestuurscommissie en de ambtelijke voorbereiding van deze overleggen in het sociaal domein
   b. Faciliteren van de regionale beleidsondersteuning binnen het sociaal domein
   c. Faciliteren van de uitvoering van op sociaal domein gerichte regionale projecten
   d. Faciliteren van overige taken op basis van verzoeken RPO's Zorg, Onderwijs of Participatie
1. De taken per programma onder lid1 worden aangemerkt als submodule.
3. Indien de deelnemers binnen het samenwerkingsverband bij ministeriele regeling als jeugdregio wordt ingedeeld als bedoeld in het wetsvoorstel de 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' bevat deze submodule de taken zoals in de wet beschreven.

Artikel 4 Keuze en taken

1. Het algemeen bestuur bepaalt de kaders waaronder de taken als bedoeld in artikel 3 worden ingebracht of beëindigd.

Artikel 5 Financiële bijdragen

De kosten van de uitvoering van deze taken voor een programma worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de deelnemende gemeenten van de betreffende submodule naar rato van het jaarlijks op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS cijfers.

Artikel 6 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule

Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden. Voor projecten, waar geen langlopende verplichtingen gelden kan een kortere opzegtermijn worden afgesproken.

Artikel 7 Verkoop van diensten

a. Als de deelnemers instemmen met het onderbrengen van taken als bedoeld in artikel 3, voert het openbaar lichaam met instemming van de deelnemers op verzoek van gemeenten buiten het samenwerkingsgebied deze taken uit. De taken worden uitgevoerd tegen een overeen te komen prijs.
b. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze genoemde taken in artikel 3.
c. Indien een adviescommissie is ingesteld, dient zij akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in eerste lid.

K Toelichting Regeling MGR

De toelichting is gewijzigd en heeft de volgende aanvullingen.

Algemeen is aangevuld met:

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd met als doel de democratische legitimatie en rol van de gemeenteraden te versterken. Daarnaast heeft op 30 maart 2023 het algemeen bestuur van de MGR een voorgenomen besluit genomen om de nieuwe submodule Steunpunt SROI toe te voegen aan de samenwerkingsmodule WSP. Deze ontwikkelingen vragen om een aanpassing van de regeling. Het algemeen bestuur heeft daarom besloten aan de deelnemende gemeenten een gewijzigde regeling voor te leggen waarin de toevoeging van de submodule en de wettelijke wijzigingen zijn aangebracht.

Er is een wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen in voorbereiding. Dit wetsvoorstel vraagt jeugdregio's met andere jeugdregio's in een op overeenstemming gericht overleg te zorgen voor bovenregionale afstemming en de organisatie en financiering van de regionale expertteams.

Daarnaast hebben deelnemende verzocht de mogelijkheid voor het faciliteren van regionaal bestuurlijk overleg op de programma's Zorg, Onderwijs en participatie. Dit betreft met name de werkgeversrol naar de medewerkers die werkzaam zijn voor het regionale overleg, en het faciliteren van de afstemming en besluitvorming over regionaal beleid. De MGR zelf blijft beleidsarm. Het beleid op deze programma's wordt lokaal en/of gezamenlijk regionaal vastgesteld op basis van duidelijke mandaten van colleges.

De toelichting bij artikel 11 is het aantal inwoners per 1-1-2022 aangepast en luidt:

Artikel 11 Werkwijze en vergaderorde

Bij de totstandkoming van het aantal stemmen is rekening gehouden met de volgende inwonersaantallen per 1-1-2022:

Arnhem	*163.888*
Doesburg	*11.036*
Duiven	*24.946*
Lingewaard	*46.963*
Overbetuwe	*48.266*
Renkum	*31.358*
Rheden	*43.435*
Rozendaal	*1.756*
Wageningen	*39.939*
Westervoort	*14.944*
Zevenaar	*44.645*

De uitkomst van de staffel is dat de leden van het algemeen bestuur per 1 januari 2023 het volgende aantal stemmen hebben

De toelichting bij artikel 16 luidt:

Artikel 16 Adviescommissies

Dit artikel is gebaseerd op artikel 24 en 24a van de wet. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en samenstelling van deze commissies van advies. Er kunnen eventueel raadsleden in een adviescommissie worden benoemd.
Op basis van samenwerkingsmodule 6 zal het ook mogelijk zijn dat het algemeen bestuur een vaste adviescommissie instelt ten behoeve van het dagelijks bestuur.
Dit is relevant voor de wens van deelnemers om de facilitering van overige regionale taken te kunnen uitvoeren, zoals het faciliteren van het regionale beleidsoverleg en uitvoeren van regionale projecten. (zie bijlage 6). Er kan dan een adviescommissie worden gevormd van bijv. de voorzitter van het RPO, de voorzitter van het ambtelijk overleg en de regiosecretaris om een goede afstemming en aansturing te hebben van de betreffende medewerkers die zich bezig houden met regionaal beleid en/of de uitvoering van regionale projecten. De adviescommissie adviseert het dagelijks bestuur over het programmaplan en begroting voor deze taken.

De toelichting bij artikel 20 is aangevuld met:

In het kader van de informatievoorziening blijft de MGR jaarlijks in de periode mei raadsinformatiebijeenkomsten houden waarin de documenten die voorliggen voor zienswijze worden besproken en waarbij ontwikkelingen worden gedeeld die relevant zijn voor de uitvoering. Daarnaast worden er twee keer per jaar nieuwsbrieven verzonden om de raden op de hoogte te brengen van relevante ontwikkelingen.

De toelichting van art. 21 a evaluatie van de regeling luidt:

Hoofdstuk 7a Evaluatie

Artikel 21a Evaluatie van de regeling

Op grond van artikel 11a, van de wet is een bepaling toegevoegd over de evaluatie van de MGR. Het algemeen bestuur zal iedere periode van vier jaar een evaluatie uitvoeren van de regeling. Dit kan leiden tot aanpassingen. Deze kunnen opgenomen worden in het programmaplan voor het komende jaar en/of leiden tot een wijziging van de regeling die voorgelegd wordt aan raden voor zienswijze.

De toelichting van art. 24 is vervallen en van art. 25 luidt:

Artikel 24 vervalt

Artikel 25 Programmaplan

Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een programmaplan vast, waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven, met daarbij een overzicht van de benodigde financiële en personele middelen.
Het programmaplan komt op een zelfde wijze tot stand als de begroting, zoals vermeld in artikel 27, eerste tot en met het vijfde lid van deze regeling.
Bij het programmaplan van de modules speelt de inhoudelijke voorbereiding van de bestuurscommissies en adviescommissies een belangrijke rol.

Hoofdstuk 9a – burgerparticipatie en toelichting van art. 26 luidt:

Hoofdstuk 9a Burgerparticipatie

Artikel 26 burgerparticipatie

De MGR is beleidsarm en kent uitvoeringstaken. In het participatieprotocol bepaalt het algemeen bestuur per module welke vorm van bestaande of nieuwe burgerparticipatie bij de MGR en/of de door de deelnemende gemeenten passend is om te benutten bij het opstellen van het programmaplan. Dit kan jaarlijks wisselen.

De wijze van burgerparticipatie per module wordt opgenomen in het programmaplan van de betreffende module.

Hoofdstuk 10 Financiële bepalingen

Toelichting art. 27 is aangevuld met:

Het dagelijks bestuur stuurt haar programmaplan en begroting begin april naar de raden voor behandeling. De termijn voor het geven van een zienswijze is verlengd tot 12 weken.

Het dagelijks bestuur zal haar reactie op de zienswijze naar de raden sturen, voordat het algemeen bestuur het programmaplan en de begroting vaststelt. Deze moet voor 15 september naar de provincie verzonden worden. Gezien het zomerreces blijven deze termijnen kort en is het voor alle partijen belangrijk zo mogelijk voor de zomer de zienswijze te ontvangen.

toelichting art. 31 is aangevuld met:

Het toetreden van een deelnemer tot de regeling is een wijziging van de regeling, waaraan in de gewijzigde WGR eisen worden gesteld.
De toelichting van art. 32 is aangevuld met:

De gewijzigde WGR stelt strengere eisen aan de afspraken bij uittreding uit de regeling. Deze eisen zijn verwerkt in artikel 32 en 35, en zijn van overeenkomstige toepassing op de kosten van de basistaken. Daarmee creëren we een eenduidige bepaling voor de gevolgen van uittreding.
Voor het bepalen van de uittreedsom zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd.

- *Je moet als deelnemende gemeente relatief eenvoudig toe- en uit kunnen treden tot een submodule of samenwerkingsmodule op basis lokale keuzes zonder 'hop-gedrag'. Je bouwt immers gezamenlijk aan een effectieve regionale uitvoering van taken. Bovendien betreft het deels wettelijke taken.*
- *Bij toetreding wordt gekeken of er aanloopkosten zijn, waaraan je moet bijdragen. Omdat bijv. overheadkosten niet direct toenemen, leidt toetreding meestal tot iets lagere kosten voor de reeds deelnemende gemeenten.*
- *Bij uittreding zie je het omgekeerde. Dan worden de bijdragen van de deelnemende gemeenten hoger omdat vaste kosten gelijk blijven en het tijd en geld kost om variabele kosten te verminderen. Denk aan kosten van personeel, huisvesting/werkplek, ict systemen etc. Daarom wordt gezocht naar een passende periode waarop de uittredende gemeente de werkelijke meerkosten betaald als uittreedsom. Deze periode is in de regeling vastgesteld op maximaal 3 jaar. Daarbij moet er genoeg financiële prikkel zijn bij de MGR en de deelnemende gemeenten om de totale kosten zo spoedig mogelijk te verminderen, waardoor de uittreedkosten voor de uittredende gemeente beperkt blijft.*
- *Een uittreding kan na die maximale periode van drie jaar wel leiden tot hogere kosten van deelnemende gemeenten.*

- *De wetswijziging vraagt om de vaststelling van deze uittreedkosten concreet te maken.*
- *Idem voor wat er gebeurt met het vermogen van de GR. De MGR kent geen ander vermogen dan beperkte bestemmingsreserves.*

De toelichting van artikel 35 is aangevuld en aangepast en luidt.

Als gevolg van de gewijzigde WGR is een bepaling opgenomen over de vereffening van het vermogen behorende bij de samenwerkingsmodule. Daarom is een termijn van maximaal 3 jaar opgenomen van de meest recent vastgestelde begroting en wordt verwezen naar de kostenverdeelsleutel.
Uittreding bij de module WgSW betekent dat de loonkosten van SW-medewerkers voor de uittredende gemeenten niet langer door de MGR worden doorbelast wanneer de SW-medewerkers niet langer in dienst zijn van de MGR. Overige kosten van deze module worden wel meegenomen in de uittreedsom.

Een overeenkomst is wederkerig dus er moet eerst overeenstemming zijn over de voorwaarden van beëindiging van een module voordat beëindiging plaats kan vinden. Het dagelijks bestuur en het betreffende college zullen het dus eens moeten worden. Daarbij is dit artikel en zijn de regels van het algemeen bestuur (derde en vierde lid) weliswaar van toepassing, maar het gaat om de concrete invulling van de voorwaarden (bijv. wat is toerekenbaar, wat is het definitieve bedrag; wat wordt in natura overgenomen e.d.) en overeenstemming van de gevolgen daarvan.

Ten behoeve van de samenwerkingsmodules worden door het openbaar lichaam de MGR meerjarige contracten aangegaan (bijvoorbeeld een huurcontract of arbeidscontracten). De verplichtingen uit deze contracten lopen soms door tot na beëindiging van deelname van een gemeente aan een samenwerkings- of submodule. Het is daarom onwenselijk dat gemeenten, ondanks de opzegtermijn als bedoeld in artikelen 5 in de BIJLAGE 1 t/m 6 bij het beëindigen van een samenwerkingsmodule (waarin een gemeente nog betaalt voor deelname en aansprakelijk blijft), zonder verdergaande consequenties uit die module kunnen stappen. Daarom is er in lid vijf een bepaling opgenomen op grond waarvan gemeenten ook na beëindiging van deelname aansprakelijk zijn voor de rechtshandelingen die zijn aangegaan door het openbaar lichaam de MGR voor de uitvoering van een samenwerkingsmodule. Die aansprakelijkheid ziet alleen op de rechtshandelingen uit de periode dat een deelnemende gemeente nog afnemer was van de samenwerkingsmodule. De aansprakelijkheidstermijn waarop deze bepaling van toepassing is, is vijf jaar en komt in de vaststellingsovereenkomst te staan. Daarbij is aangesloten bij de algemene verjaringstermijn van vorderingen tot schadevergoeding in het Burgerlijk Wetboek van vijf jaar Hiermee is zo veel mogelijk rekening houden met het belang van de deelnemende gemeente die uit een samenwerkingsmodule stapt als met het belang van de deelnemende gemeenten die achterblijven in een samenwerkingsmodule.

De toelichting van art. 36 is aangevuld met:

Voorafgaand aan het toestemming verlenen door de raden moet, conform de gewijzigde WGR, het ontwerp van de wijziging voor zienswijze worden aangeboden aan de raden.

De toelichting van art. 27 is aangevuld met:

Het opheffen van de regeling is een wijziging conform artikel 36, en als zodanig benoemd

De toelichting bij bijlage 3 is aangevuld met:

In 2024 is het Steunpunt SROI als submodule toegevoegd aan de samenwerkingsmodule.

De toelichting bij bijlage 6 luidt als volgt:

BIJLAGE 6: Samenwerkingsovereenkomst faciliteren overige regionale taken sociaal domein

Gemeenten willen de facilitering van de regionale beleidsondersteuning en regionale projecten binnen het sociaal domein gezamenlijk onder kunnen brengen bij de MGR. Dit zal per programma bepaald worden. Voor deze mogelijkheid is een aparte bijlage opgesteld, waarin deze opties en werkwijze zijn weergegeven.

De MGR is een uitvoeringsorganisatie en beleidsarm en blijft dat ook.

Regionaal wordt er door de deelnemende gemeenten beleid gemaakt onder verantwoordelijkheid van het Regionaal Portefeuille Overleg. Besluiten hierover nemen de colleges en/of de door de colleges gemandateerde wethouders.

Op verzoek van het Regionaal Portefeuille Overleg Zorg, Onderwijs en/of Participatie kan aan de MGR verzocht worden faciliterende taken uit te voeren. Deze betreffen het faciliteren van het regionale bestuurlijk overleg, het faciliteren van regionale beleidsondersteuning en uitvoering van regionale projecten.

Voor het uitvoeren van deze taken worden dienstverleningsovereenkomsten gesloten tussen de MGR en de deelnemende gemeenten aan dat RPO en/of die betreffende beleidsonderdelen en/of regionale projecten.

Er kan in verband met bovenregionale taken belang zijn om het faciliteren van dit regionale overleg te verbreden naar boven regionale partijen, bijv. met betrekking tot jeugdzorg. Die mogelijkheid wordt hiervoor in deze regeling geboden.

Deze module biedt ook mogelijkheden om gezamenlijk de wettelijke taken uit te voeren in het kader van het wetsvoorstel de "wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'. Daarbij wordt gesproken over het met andere jeugdregio's in een op overeenstemming gericht overleg te zorgen voor bovenregionale afstemming en de organisatie en financiering van de regionale expertteams.

Artikel II Slotbepaling:

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na die, waarop het op het voorgeschreven wijze bekend is gemaakt.
2. Dit besluit wordt aangehaald als: Tweede besluit tot wijziging van de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland

Bijlage 1: was – wordt lijst

Bijlage 2: integraal gewijzigde regeling, waarbij de wijzigingen geel of groen zijn gearceerd.

bijlage 1 wijzigingsbesluit

Was – wordt overzicht :

Voor de overzichtelijkheid is hieronder weergegeven wat er in de regeling wijzigt.
De bepaling zoals deze uiteindelijk komt te luiden, is geel gearceerd weergegeven.

Huidig artikel l t/m m	***Nieuw artikel 1 lid 1 t/m m***
l. uitvoeringsprogramma: een nadere uitwerking van het uitvoeringsplan, zijnde een jaarlijks programma waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven, met daarbij een overzicht van de benodigde financiële en personele middelen; m. uitvoeringsplan: visie voor de komende vier jaar ten aanzien van de door het samenwerkingsverband uit te voeren taken;	l. programmaplan, een jaarlijks plan waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven, met daarbij een overzicht van de benodigde financiële en personele middelen; m. vervalt
Huidig artikel 9, lid 2 en 3	***Nieuw artikel 9, lid 2 en 3***
Artikel 9 Taken en bevoegdheden 1. Het algemeen bestuur kan besluiten tot het wijzigen van de submodules en tot het vaststellen van het uitvoeringsplan en uitvoeringsprogramma. 2. Het algemeen bestuur kan de volgende bevoegdheden niet overdragen: a. het vaststellen van het uitvoeringsplan en uitvoeringsprogramma; b. het instellen van bestuurscommissies; c. het wijzigen van submodules.	**Artikel 9 Taken en bevoegdheden** 1. Het algemeen bestuur kan besluiten tot het wijzigen van de submodules en tot het vaststellen van het programmaplan 2. Het algemeen bestuur kan de volgende bevoegdheden niet overdragen: a. het vaststellen van het programmaplan; b. het instellen van bestuurscommissies; c. het wijzigen van submodules.
Huidig artikel 11, lid 4 a	***Nieuw artikel 11, lid 4 a***
4. Het algemeen bestuur kan op grond van de wet besluiten om met gesloten deuren te vergaderen, maar niet over de volgende onderwerpen: a. het uitvoeringsplan en het uitvoeringsprogramma;	4. Het algemeen bestuur kan op grond van de wet besluiten om met gesloten deuren te vergaderen, maar niet over de volgende onderwerpen: a. Het programmaplan;
Huidig artikel 20 en lid 2	***Nieuw artikel 20 en lid 2***
Artikel 20 Het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van raden (inlichtingenplicht) 2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter geven tenminste tweemaal per kalenderjaar informatie aan de raden over de uitgevoerde activiteiten van het samenwerkingsverband.	**Artikel 20 Informatieplicht van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van raden** 2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter geven tenminste tweemaal per kalenderjaar informatie aan de raden over de uitgevoerde activiteiten van het samenwerkingsverband door middel van fysieke of digitale raadsinformatiebijeenkomsten en/of nieuwsbrieven.

	Hoofdstuk 7a Evaluatie
Huidig artikel	***Nieuw artikel 21a***
	Artikel 21a Evaluatie van de regeling Iedere periode van vier jaar evalueert het algemeen bestuur de regeling op nader door het algemeen bestuur vast te stellen onderwerpen.
Huidig artikel 24	***Nieuw artikel 24***
Artikel 24 Uitvoeringsplan 1. Het algemeen bestuur stelt een uitvoeringsplan vast waarin in grote lijnen wordt aangegeven wat het algemeen bestuur van het samenwerkingsverband voornemens is uit te voeren. Het algemeen bestuur kan een of meer onderdelen van het uitvoeringsplan afzonderlijk vaststellen. 2. Het uitvoeringsplan beslaat een periode van vier jaar. Jaarlijks kan het algemeen bestuur besluiten over bijstelling van het uitvoeringsplan.	**Artikel 24 vervalt**
Huidig artikel 25 en 26	***Nieuw artikel 25***
Artikel 25 Uitvoeringsprogramma Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een uitvoeringsprogramma vast, waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven. Het uitvoeringsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële en personele middelen. **Artikel 26 Totstandkoming** De totstandkoming van het uitvoeringsplan en het uitvoeringsprogramma geschiedt op een overeenkomstige wijze als in artikel 27, eerste tot en met vijfde lid, van deze regeling, voor de begroting is aangegeven.	**Artikel 25 Programmaplan** 1. Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een programmaplan vast, waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven. Het programmaplan bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële en personele middelen. 2. De totstandkoming van het programmaplan geschiedt op een overeenkomstige wijze als in artikel 27, eerste tot en met vijfde lid, van deze regeling, voor de begroting is aangegeven. 3. Het programmaplan komt tot stand met inachtneming van inhoudelijke voorbereiding van de bestuurscommissies en adviescommissies.
	Hoofdstuk 9a
Huidig artikel	***Nieuw artikel 26***
	Artikel 26 Burgerparticipatie Het algemeen bestuur stelt een participatieprotocol vast waarin is geregeld de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij

	bestaande vormen van burgerparticipatie van deelnemende gemeenten en/of klantenonderzoek die het openbare lichaam houdt.
Huidig artikel 27, lid 1, 4, 5, 6 en 8	***Nieuw artikel 27, lid 1, 4, 5, 6 ,7, 8 en 9***
1. Indien het algemeen bestuur voor de samenwerkingsmodule een bestuurscommissie heeft ingesteld, dan zendt de bestuurscommissie van de samenwerkingsmodule voor 1 maart een ontwerpbegroting van de samenwerkingsmodule voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een toelichting, toe aan het dagelijks bestuur van de MGR. 4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen acht weken bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. 5. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 15 juli in het jaar, voorafgaande aan dat jaar, waarvoor de begroting dient. 6. Meteen na de vaststelling zendt het algemeen bestuur, zo nodig, de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die daarover bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen. 7. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, maar in ieder geval vóór 1 augustus aan Gedeputeerde Staten. 8. Het bepaalde in dit artikel is, met uitzondering van de genoemde data, van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, behoudens die wijzigingen die niet tot een verhoging van de gemeentelijke bijdragen leiden.	1. Indien het algemeen bestuur voor de samenwerkingsmodule een bestuurscommissie of adviescommissie heeft ingesteld, dan zendt de bestuurscommissie of adviescommissies van de samenwerkingsmodule voor 1 maart een ontwerpbegroting van de samenwerkingsmodule voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een toelichting, toe aan het dagelijks bestuur van de MGR. 4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen twaalf weken bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. 5. Het dagelijks bestuur stuurt haar reactienota op de zienswijzen naar de raden, voordat het algemeen bestuur de begroting vaststelt. 6. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 15 september in het jaar, voorafgaande aan dat jaar, waarvoor de begroting dient. 7. Meteen na de vaststelling zendt het algemeen bestuur, zo nodig, de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die daarover bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen. 8. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 september aan Gedeputeerde Staten. 9. Het bepaalde in dit artikel is, met uitzondering van de genoemde data, van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, behoudens die wijzigingen die niet tot een verhoging van de gemeentelijke bijdragen leiden.
Huidig artikel 29, lid 6	***Nieuw artikel 29, lid 6***
6. De kosten worden verdeeld over de	6. De kosten worden verdeeld over de

deelnemende gemeenten volgens de kostenverdeelsleutel, zoals bedoeld in bijlage 1, artikel 8, bijlage 2, artikel 7 en bijlage 3 artikel 7 en bijlage 4 artikel 8 van deze regeling.	deelnemende gemeenten volgens de kostenverdeelsleutel, zoals bedoeld in bijlage 1, artikel 6, bijlage 2, artikel 6 en bijlage 3 artikel 6, bijlage 4 artikel 7 en bijlage 5 artikel 6 en bijlage 6 artikel 5 van deze regeling
Huidig artikel 31, lid 2	***Nieuw artikel 31, lid 2***
	2. Het algemeen bestuur zendt het ontwerp van de wijziging van de regeling door toetreding van een nieuwe deelnemer toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze door de raden.
Huidig artikel 32, lid 3, 4	***Nieuw artikel 32, lid 3, 4, 5, 6 en 7***
3. Het voornemen tot uittreding wordt bij aangetekende brief bekend gemaakt aan de voorzitter van het samenwerkingsverband. 4. Een deelnemer kan uit de regeling treden onder betaling van een uittreedsom die gelijk is aan de bijdrage die de deelnemer op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede lid, van deze regeling verschuldigd was aan het samenwerkingsverband over het jaar voorafgaand aan het moment dat de deelnemer het besluit tot uittreding kenbaar heeft gemaakt.	3. Het algemeen bestuur zendt het ontwerp van de gewijzigde regeling door uittreding van een deelnemer toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze door de raden. 4. Het voornemen tot uittreding wordt bij aangetekende brief bekend gemaakt aan de voorzitter van het samenwerkingsverband. 5. Een deelnemer kan uit de regeling treden onder betaling van een uittreedsom die gelijk is aan maximaal drie maal de bijdrage die een deelnemer op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28 tweede en derde lid, van deze regeling verschuldigd was aan het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de meest recent vastgestelde begroting op het moment dat de deelnemer het besluit tot uittreding kenbaar heeft gemaakt. De uittreedsom kan contant gemaakt worden en betaald worden bij uittreding. De MGR draagt er zorg voor om de meerkosten gedurende deze periode van maximaal drie jaar zoveel mogelijk te beperken. Indien de werkelijke kosten na deze periode, of zoveel eerder als mogelijk, lager uitvallen dan de maximale uittreedsom, wordt het verschil verrekend met de uittredende deelnemer. 6. Het aandeel van de uittredende deelnemer in de bestemmingsreserve wordt in mindering gebracht op de uittreedsom. Dit aandeel wordt berekend conform de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede en derde lid van de regeling. 7. Bij uittreding blijft de uittredende deelnemer maximaal vijf jaar na uittreding aansprakelijk voor het intreden van risico's voortvloeiende uit de periode dat de betreffende deelnemer

	deelnam aan de regeling indien en voor zover deze intredende risico's leiden tot een kostenverhoging voor de basistaken en betrekking hebben op de periode dat de betreffende deelnemer nog deelnemer was.
Huidige artikel 35 lid 3 t/m 5	***Nieuw artikel 35 lid 3 t/m 4 en 6***
3. Het algemeen bestuur stelt regels vast ten aanzien van de wijze waarop de gevolgen van de beëindiging aan de samenwerkingsmodule of submodule worden bepaald en in de vaststellingsovereenkomst worden vastgelegd. Dit besluit behoeft tweederde van de uitgebrachte stemmen. 4. In de regels als bedoeld in het derde lid wordt indien noodzakelijk opgenomen dat ten behoeve van de vaststelling van de beëindigingskosten een onafhankelijke registeraccountant wordt ingeschakeld. De opdracht daartoe wordt verstrekt door het algemeen bestuur in overleg met de deelnemer die de deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule beëindigt. 5. In de vaststellingsovereenkomst wordt in ieder geval opgenomen dat de deelnemer na beëindiging van een samenwerkingsmodule dan wel submodule, ook in het geval de deelnemer is uitgetreden uit de regeling overeenkomstig artikel 32, maximaal vijf jaar na beëindiging van de deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule aansprakelijk blijft bij het intreden van risico's voortvloeiende uit de periode dat de betreffende deelnemer afnemer was van een samenwerkingsmodule dan wel submodule indien en voor zover deze intredende risico's leiden tot een kostenverhoging voor het samenwerkingsverband en betrekking hebben op de periode dat de betreffende deelnemer nog afnemer was van de samenwerkingsmodule dan wel submodule.	3. De vaststellingsovereenkomst voorziet in een vereffening van het vermogen en reeds aangegane verplichtingen van de samenwerkingsmodule door het vaststellen van een beëindigingssom. De beëindigingssom is gelijk aan maximaal drie maal de bijdrage die een deelnemer op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28 tweede en derde lid, van deze regeling verschuldigd was aan het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de meest recent vastgestelde begroting op het moment dat de deelnemer het besluit tot beëindiging kenbaar heeft gemaakt. De beëindigingssom kan contant gemaakt worden en betaald worden bij beëindiging. De MGR draagt er zorg voor de werkelijke meerkosten gedurende deze periode van maximaal drie jaar zoveel mogelijk te beperken. Indien de werkelijke kosten na deze periode, of zoveel eerder als mogelijk, lager uitvallen dan de maximale beëindigingssom, wordt het verschil verrekend met de deelnemer die deelname aan de samenwerkingsmodule of submodule beëindigd 4. De beëindigingssom wordt verminderd met het aandeel van de betreffende deelnemer van het vermogen op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede en derde lid van de regeling. 6. In de bepalingen als bedoeld in het derde, vierde en vijfde lid wordt indien noodzakelijk opgenomen dat ten behoeve van de vaststelling van de beëindigingskosten een onafhankelijke registeraccountant wordt ingeschakeld. De opdracht daartoe wordt verstrekt door het algemeen bestuur in overleg met de deelnemer die de deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule beëindigt.
Huidig artikel 36	***Nieuw artikel 36, lid 4***
	4. Het algemeen bestuur zendt het ontwerp van de regeling toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze door de raden.

Huidig artikel 37, lid 3 t/m 9	*Nieuw artikel 37, lid 3 t/m 9*
3. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de raden van de gemeenten gehoord, vastgesteld. 4. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel als bedoeld in hoofdstuk 8 van deze regeling. 5. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform art. 4 lid 1 van de Archiefwet 1995. 6. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorgdragen voor de nakoming van de verplichtingen van het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede lid, van de regeling. 7. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie. 8. De organen van het samenwerkingsverband blijven in functie totdat de liquidatie is voltooid.	3. Het liquidatieplan wordt, nadat de raden hun zienswijze hebben gegeven, door het algemeen bestuur vastgesteld 4. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel als bedoeld in hoofdstuk 8 van deze regeling. 5. Het liquidatieplan voorziet ook in een vereffening van het vermogen van het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede en derde lid, van de regeling. 6. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform art. 4 lid 1 van de Archiefwet 1995. 7. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorgdragen voor de nakoming van de verplichtingen van het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede lid, van de regeling. 8. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie. 9. De organen van het samenwerkingsverband blijven in functie totdat de liquidatie is voltooid.
Huidig artikel 40	***Nieuw artikel 40***
Artikel 40 Intrekking oude regeling Deze regeling dient ter vervanging van de bestaande Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland. De Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland in werking getreden op 1 januari 2019, wordt ingetrokken.	Artikel vervalt.

Bijlagen

Huidige bijlage 1	*Nieuwe bijlage 1*
Artikel 5 Keuze en taken Submodules Inkoop Zorg 1. Op advies van de bestuurscommissie stelt het algemeen bestuur conform art. 25 en 27 jaarlijks in het uitvoeringsprogramma en begroting vast welke taken voor welke submodules worden uitgevoerd;	**Artikel 5 Keuze en taken Submodules Inkoop Zorg** 1. Op advies van de bestuurscommissie stelt het algemeen bestuur conform art. 25 en 27 van de regeling jaarlijks in het programmaplan en begroting vast welke taken voor welke submodules worden uitgevoerd;
Huidige bijlage 2 artikel 6 lid 1 a ii	***Nieuwe bijlage 2 artikel 6 lid 1 a ii***

ii. De gemeentelijke bijdragen worden, evenredig verdeeld op basis van leerlingenaantallen (1 fte voor 3.800 leerplichtige leerlingen) en gecorrigeerd naar VSV problematiek;	ii. De gemeentelijke bijdragen worden, evenredig verdeeld op basis van leerlingenaantallen (1 fte voor 2.700 leerplichtige leerlingen) en gecorrigeerd naar VSV problematiek;
Huidige bijlage 3 Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt	***Nieuwe bijlage 3 Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt***
Artikel 3 Doel en taken samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt	***Artikel 3 Doel en taken samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt***
a. De basisdienstverlening van het WSP bestaat uit:	a. Submodule: De basisdienstverlening van het WSP bestaat uit: b. Submodule: De dienstverlening van het Steunpunt Social Return On Investment (SROI) bestaat uit : 1. het ondersteunen van aan de submodule deelnemende gemeenten bij het vergroten van het draagvlak voor maatschappelijk ondernemen door ondernemers/werkgevers in de arbeidsmarktregio. 2. het begeleiden van bedrijven en instellingen die een overeenkomst hebben met een SROI-verplichting met één of meer deelnemers bij de invulling van de SROI-afspraken.
Artikel 5 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule	***Artikel 5 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule en submodule***
Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.	Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.
Artikel 6 Financiële bijdragen	***Artikel 6 Financiële bijdragen***
Ten behoeve van de uitvoering van de taken genoemd in artikel 3, worden de kosten die samenhangen met het WSP gezamenlijk gedragen door de aan deze module deelnemende gemeenten. De kosten worden verdeeld op basis van het inwoneraantal per gemeente naar rato van het op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS-cijfers.	Ten behoeve van de uitvoering van de taken genoemd in artikel 3, worden de kosten die samenhangen met het WSP gezamenlijk gedragen door de aan deze module en/of submodule deelnemende gemeenten. De kosten worden verdeeld op basis van het inwoneraantal per gemeente naar rato van het op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS-cijfers.
Huidige bijlage 4 Samenwerkingsmodule Werkgeverschap SW artikel 6 lid 2	**Nieuwe bijlage 4 Samenwerkingsmodule Werkgeverschap SW artikel 6 lid 2**
2. Beëindiging van deelname als bedoeld in het	2. Beëindiging van deelname als bedoeld in het

eerste lid, geschiedt onder de voorwaarden zoals geregeld in artikel 35, tweede, derde, vierde en vijfde lid, van de regeling, als ware de deelnemende gemeente zijn deelname aan deze samenwerkingsmodule zelf heeft beëindigd.	eerste lid, geschiedt onder de voorwaarden zoals geregeld in artikel 35, tweede, derde, vierde en vijfde lid, van de regeling, als ware de deelnemende gemeente zijn deelname aan deze samenwerkingsmodule zelf heeft beëindigd. De loonlasten van SW medewerkers van deze uittredende deelnemer maken geen onderdeel uit van de uittreedsom, wanneer de SW medewerkers niet langer in dienst zijn van de MG
HUIDIGE BIJLAGE 5 Samenwerkingsmodule Contractmanagement inburgeringstrajecten	***NIEUWE BIJLAGE 5 Samenwerkingsmodule Contractmanagement inburgeringstrajecten***
Huidig Artikel 3 Doel en taken submodule contractmanagement inburgeringstrajecten	***Nieuw Artikel 3 Doel en taken samenwerkingsmodules contractmanagement inburgeringstrajecten***
Het hoofddoel van het contractmanagement inburgeringstrajecten is de uitvoering van de inburgeringstrajecten volgen en zo nodig bijsturen. De taken bestaan uit: - contractbeheer en contractmanagement; - toegankelijk maken contractinformatie; - informatie ophalen over behalen van resultaten; - contractgesprekken voeren op grond van informatie en signalen; - rapportage;	Het hoofddoel van het contractmanagement inburgeringstrajecten is de uitvoering van de inburgeringstrajecten volgen en zo nodig bijsturen. De taken bestaan uit: - inkoop van inburgeringstrajecten; - contractbeheer en contractmanagement; - toegankelijk maken contractinformatie; - informatie ophalen over behalen van resultaten; - contractgesprekken voeren op grond van informatie en signalen; - rapportage;
	BIJLAGE 6 Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken sociaal domein
	Artikel 1 Begripsbepaling In deze regeling wordt verstaan onder: a. Facilitering: het organiseren van taken zoals bedoeld in art. 3 van deze bijlage, waaronder het werkgeverschap van de betreffende medewerkers; b. Programma: Zorg, Onderwijs of Participatie c. Regiosecretariaat: de rol van regiosecretaris en secretariële ondersteuning ten behoeve van het regionaal portefeuilleoverleg en ambtelijk overleg. d. Regionale beleidsondersteuning: beleidsondersteuning voor ontwikkeling regionaal beleid op het terrein van het sociaal domein. e. Regionale projecten: op sociaal domein gerichte projecten op basis van vraag en behoefte vanuit de gemeente(n) die (nog) niet zijn ondergebracht bij een van de andere

	samenwerkingsmodules; f. Regionaal Portefeuillehouders Overleg: een regionaal overleg van de betreffende portefeuillehouders over een bepaald programma, hierna RPO. **Artikel 2 Belangen** De samenwerkingsmodule behartigt de belangen van de aan *Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken sociaal domein deelnemende gemeenten* op het gebied van facilitering van overige regionale taken zoals benoemd in artikel 3. **Artikel 3 Taken samenwerkingsmodule en submodules** 1. De taken van deze samenwerkingsmodule kunnen bestaan uit: a. Faciliteren van het regiosecretariaat ten behoeve van het RPO, de bestuurscommissie en de ambtelijke voorbereiding van deze overleggen in het sociaal domein b. Faciliteren van de regionale beleidsondersteuning binnen het sociaal domein c. Faciliteren van de uitvoering van op sociaal domein gerichte regionale projecten d. Faciliteren van overige taken op basis van verzoeken RPO's Zorg, Onderwijs of Participatie 1. De taken per programma onder lid1 worden aangemerkt als submodule. 3. Indien de deelnemers binnen het samenwerkingsverband bij ministeriele regeling als jeugdregio wordt ingedeeld als bedoeld in het wetsvoorstel de 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' bevat deze submodule de taken zoals in de wet beschreven. **Artikel 4 Keuze en taken** 1. Het algemeen bestuur bepaalt de kaders waaronder de taken als bedoeld in artikel 3 worden ingebracht of beëindigd. **Artikel 5 Financiële bijdragen** De kosten van de uitvoering van deze taken voor een programma worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de deelnemende gemeenten van de betreffende submodule naar rato van het jaarlijks op 1 januari bepaalde inwonertal

	van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS cijfers. **Artikel 6 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule** Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden. Voor projecten, waar geen langlopende verplichtingen gelden kan een kortere opzegtermijn worden afgesproken. **Artikel 7 Verkoop van diensten** a. Als de deelnemers instemmen met het onderbrengen van taken als bedoeld in artikel 3, voert het openbaar lichaam met instemming van de deelnemers op verzoek van gemeenten buiten het samenwerkingsgebied deze taken uit. De taken worden uitgevoerd tegen een overeen te komen prijs. b. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze genoemde taken in artikel 3. c. Indien een adviescommissie is ingesteld, dient zij akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in eerste lid.
Toelichting Regeling MGR	
Algemeen	**Aanvulling Algemeen**
	Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd met als doel de democratische legitimatie en rol van de gemeenteraden te versterken. Daarnaast heeft op 30 maart 2023 het algemeen bestuur van de MGR een voorgenomen besluit genomen om de nieuwe submodule Steunpunt SROI toe te voegen aan de samenwerkingsmodule WSP. Deze ontwikkelingen vragen om een aanpassing van de regeling. Het algemeen bestuur heeft daarom besloten aan de deelnemende gemeenten een gewijzigde regeling voor te leggen waarin de toevoeging van de submodule en de wettelijke wijzigingen zijn aangebracht. *Er is een wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen in voorbereiding. Dit wetsvoorstel vraagt jeugdregio's met andere jeugdregio's in een op overeenstemming gericht overleg te zorgen voor bovenregionale*

	afstemming en de organisatie en financiering van de regionale expertteams. *Daarnaast hebben deelnemende verzocht de mogelijkheid voor het faciliteren van regionaal bestuurlijk overleg op de programma's Zorg, Onderwijs en participatie. Dit betreft met name de werkgeversrol naar de medewerkers die werkzaam zijn voor het regionale overleg, en het faciliteren van de afstemming en besluitvorming over regionaal beleid. De MGR zelf blijft beleidsarm. Het beleid op deze programma's wordt lokaal en/of gezamenlijk regionaal vastgesteld op basis van duidelijke mandaten van colleges.*
Artikel 11 werkwijze en vergaderorde	**Artikel 11 werkwijze en vergaderorde**
Bij de totstandkoming van het aantal stemmen is rekening gehouden met de volgende inwonersaantallen per 1-1-2021: *Arnhem 162.424* *Doesburg 11.064* *Duiven 25.066* *Lingewaard 46.822* *Overbetuwe 48.214* *Renkum 31.417* *Rheden 43.525* *Rozendaal 1.726* *Wageningen 39.635* *Westervoort 15.014* *Zevenaar 44.096* *De uitkomst van de staffel is dat de leden van het algemeen bestuur per 1 januari 2022 het volgende aantal stemmen hebben:*	*Bij de totstandkoming van het aantal stemmen is rekening gehouden met de volgende inwonersaantallen per 1-1-2022:* *Arnhem 163.888* *Doesburg 11.036* *Duiven 24.946* *Lingewaard 46.963* *Overbetuwe 48.266* *Renkum 31.358* *Rheden 43.435* *Rozendaal 1.756* *Wageningen 39.939* *Westervoort 14.944* *Zevenaar 44.645* *De uitkomst van de staffel is dat de leden van het algemeen bestuur per 1 januari 2023 het volgende aantal stemmen hebben:*
Artikel 16 adviescommissies	**Artikel 16 adviescommissies**
Dit artikel is gebaseerd op artikel 24 van de wet. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en samenstelling van deze commissies van advies. Er kunnen eventueel raadsleden in een adviescommissie worden benoemd.	*Dit artikel is gebaseerd op artikel 24 en 24a van de wet. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en samenstelling van deze commissies van advies. Er kunnen eventueel raadsleden in een adviescommissie worden benoemd.* *Op basis van samenwerkingsmodule 6 zal het ook mogelijk zijn dat het algemeen bestuur een vaste adviescommissie instelt ten behoeve van het dagelijks bestuur.* *Dit is relevant voor de wens van deelnemers om de facilitering van overige regionale taken te kunnen uitvoeren, zoals het faciliteren van het regionale beleidsoverleg en uitvoeren van regionale projecten. (zie bijlage 6). Er kan dan een adviescommissie worden gevormd van bijv. de voorzitter van het RPO, de voorzitter van het ambtelijk overleg en de regiosecretaris om een goede afstemming en*

	aansturing te hebben van de betreffende medewerkers die zich bezig houden met regionaal beleid en/of de uitvoering van regionale projecten. De adviescommissie adviseert het dagelijks bestuur over het programmaplan en begroting voor deze taken.
Artikel 20 Het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van de raden (inlichtingenplicht)	***Artikel 20 Het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van de raden (informatieplicht)*** *In het kader de informatievoorziening blijft de MGR jaarlijks in de periode mei raadsinformatiebijeenkomsten houden waarin de documenten die voorliggen voor zienswijze worden besproken en waarbij ontwikkelingen worden gedeeld die relevant zijn voor de uitvoering. Daarnaast worden er twee keer per jaar nieuwsbrieven verzonden om de raden op de hoogte te brengen van relevante ontwikkelingen.*
	Hoofdstuk 7a Evaluatie ***Artikel 21a Evaluatie van de regeling*** *Op grond van artikel 11a, van de wet is een bepaling toegevoegd over de evaluatie van de MGR. Het algemeen bestuur zal iedere periode van vier jaar een evaluatie uitvoeren van de regeling. Dit kan leiden tot aanpassingen. Deze kunnen opgenomen worden in het programmaplan voor het komende jaar en/of leiden tot een wijziging van de regeling die voorgelegd wordt aan raden voor zienswijze.*
	Artikel 24 vervalt ***Artikel 25 Programmaplan*** *Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een programmaplan vast, waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven, met daarbij een overzicht van de benodigde financiële en personele middelen.* *Het programmaplan komt op een zelfde wijze tot stand als de begroting, zoals vermeld in artikel 27, eerste tot en met het vijfde lid van deze regeling.* *Bij het programmaplan van de modules speelt de inhoudelijke voorbereiding van de bestuurscommissies en adviescommissies een belangrijke rol.*
	Hoofdstuk 9a Burgerparticipatie

	Artikel 26 burgerparticipatie *De MGR is beleidsarm en kent uitvoeringstaken. In het participatieprotocol bepaalt het algemeen bestuur per module welke vorm van bestaande of nieuwe burgerparticipatie bij de MGR en/of de door de deelnemende gemeenten passend is om te benutten bij het opstellen van het programmaplan. Dit kan jaarlijks wisselen.* *De wijze van burgerparticipatie per module wordt opgenomen in het programmaplan van de betreffende module.*
Artikel 27 begrotingsprocedure	**Art. 27 begrotingsprocedure**
	Het dagelijks bestuur stuurt haar programmaplan en begroting begin april naar de raden voor behandeling. De termijn voor het geven van een zienswijze is verlengd tot 12 weken. *Het dagelijks bestuur zal haar reactie op de zienswijze naar de raden sturen, voordat het algemeen bestuur het programmaplan en de begroting vaststelt. Deze moet voor 15 september naar de provincie verzonden worden. Gezien het zomerreces blijven deze termijnen kort en is het voor alle partijen belangrijk zo mogelijk voor de zomer de zienswijze te ontvangen.*
Art 31 toetreding tot regeling	**Art. 31 toetreding tot regeling**
	Het toetreden van een deelnemer tot de regeling is een wijziging van de regeling, waaraan in de gewijzigde WGR eisen worden gesteld.
Art 32 uittreding uit regeling	**Art 32 uittreding regeling**
	De gewijzigde WGR stelt strengere eisen aan de afspraken bij uittreding uit de regeling. Deze eisen zijn verwerkt in artikel 32 en 35, en zijn van overeenkomstige toepassing op de kosten van de basistaken. Daarmee creëren we een eenduidige bepaling voor de gevolgen van uittreding. *Voor het bepalen van de uittreedsom zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd.* • *Je moet als deelnemende gemeente relatief eenvoudig toe- en uit kunnen treden tot een submodule of samenwerkingsmodule op basis lokale keuzes zonder 'hop-gedrag'. Je bouwt immers gezamenlijk aan een*

	effectieve regionale uitvoering van taken. Bovendien betreft het deels wettelijke taken. • *Bij toetreding wordt gekeken of er aanloopkosten zijn, waaraan je moet bijdragen. Omdat bijv. overheadkosten niet direct toenemen, leidt toetreding meestal tot iets lagere kosten voor de reeds deelnemende gemeenten.* • *Bij uittreding zie je het omgekeerde. Dan worden de bijdragen van de deelnemende gemeenten hoger omdat vaste kosten gelijk blijven en het tijd en geld kost om variabele kosten te verminderen. Denk aan kosten van personeel, huisvesting/werkplek, ict systemen etc. Daarom wordt gezocht naar een passende periode waarop de uittredende gemeente de werkelijke meerkosten betaald als uittreedsom. Deze periode is in de regeling vastgesteld op maximaal 3 jaar. Daarbij moet er genoeg financiële prikkel zijn bij de MGR en de deelnemende gemeenten om de totale kosten zo spoedig mogelijk te verminderen, waardoor de uittreedkosten voor de uittredende gemeente beperkt blijft.* • *Een uittreding kan na die maximale periode van drie jaar wel leiden tot hogere kosten van deelnemende gemeenten.* • *De wetswijziging vraagt om de vaststelling van deze uittreedkosten concreet te maken.* • *Idem voor wat er gebeurt met het vermogen van de GR. De MGR kent geen ander vermogen dan beperkte bestemmingsreserves.*
Art 35 beëindiging van deelname aan een samenwerkingsmodule	**Art 35 beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule**
Een overeenkomst is wederkerig dus er moet eerst overeenstemming zijn over de voorwaarden van beëindiging van een module voordat beëindiging plaats kan vinden. Het dagelijks bestuur en het betreffende college zullen het dus eens moeten worden. Daarbij is dit artikel en zijn de regels van het algemeen bestuur (derde en vierde lid) weliswaar van toepassing, maar het gaat om de concrete invulling van de voorwaarden (bijv. wat is toerekenbaar, wat is het definitieve bedrag; wat wordt in natura overgenomen e.d.) en overeenstemming van de gevolgen daarvan. *Ten behoeve van de samenwerkingsmodules worden*	*Als gevolg van de gewijzigde WGR is een bepaling opgenomen over de vereffening van het vermogen behorende bij de samenwerkingsmodule. Daarom is een termijn van maximaal 3 jaar opgenomen van de meest recent vastgestelde begroting en wordt verwezen naar de kostenverdeelsleutel.* *Uittreding bij de module WgSW betekent dat de loonkosten van SW-medewerkers voor de uittredende gemeenten niet langer door de MGR worden doorbelast wanneer de SW-medewerkers niet langer in dienst zijn van de MGR. Overige kosten van deze module worden wel meegenomen in de uittreedsom.*

door het openbaar lichaam de MGR meerjarige contracten aangegaan (bijvoorbeeld een huurcontract of arbeidscontracten). De verplichtingen uit deze contracten lopen soms door tot na beëindiging van deelname van een gemeente aan een samenwerkings- of submodule. Het is daarom onwenselijk dat gemeenten, ondanks de opzegtermijn als bedoeld in artikelen 5 in de BIJLAGE 1 t/m 5 bij het beëindigen van een samenwerkingsmodule (waarin een gemeente nog betaalt voor deelname en aansprakelijk blijft), zonder verdergaande consequenties uit die module kunnen stappen	*Een overeenkomst is wederkerig dus er moet eerst overeenstemming zijn over de voorwaarden van beëindiging van een module voordat beëindiging plaats kan vinden. Het dagelijks bestuur en het betreffende college zullen het dus eens moeten worden. Daarbij is dit artikel en zijn de regels van het algemeen bestuur (derde en vierde lid) weliswaar van toepassing, maar het gaat om de concrete invulling van de voorwaarden (bijv. wat is toerekenbaar, wat is het definitieve bedrag; wat wordt in natura overgenomen e.d.) en overeenstemming van de gevolgen daarvan.* *Ten behoeve van de samenwerkingsmodules worden door het openbaar lichaam de MGR meerjarige contracten aangegaan (bijvoorbeeld een huurcontract of arbeidscontracten). De verplichtingen uit deze contracten lopen soms door tot na beëindiging van deelname van een gemeente aan een samenwerkings- of submodule. Het is daarom onwenselijk dat gemeenten, ondanks de opzegtermijn als bedoeld in artikelen 5 in de BIJLAGE 1 t/m 6 bij het beëindigen van een samenwerkingsmodule (waarin een gemeente nog betaalt voor deelname en aansprakelijk blijft), zonder verdergaande consequenties uit die module kunnen stappen*
Art 36 wijziging van de regeling	**Art. 36 wijziging van de regeling**
	Voorafgaand aan het toestemming verlenen door de raden moet, conform de gewijzigde WGR, het ontwerp van de wijziging voor zienswijze worden aangeboden aan de raden.
Art 37 liquidatie van de regeling	**Art. 37 liquidatie van de regeling**
	Het opheffen van de regeling is een wijziging conform artikel 36, en als zodanig benoemd
Bijlage 1 artikel 3 en 5	**Artikel 3 en 5**
De bestuurscommissie geeft via het uitvoeringsprogramma en begroting van de samenwerkingsmodule een advies aan het algemeen bestuur om een besluit te nemen over welke taken voor welke submodules worden uitgevoerd.	*De bestuurscommissie geeft via het programmaplan en begroting van de samenwerkingsmodule een advies aan het algemeen bestuur om een besluit te nemen over welke taken voor welke submodules worden uitgevoerd.*
Bijlage 3 Samenwerkingsmodule WSP	**Bijlage 3 Samenwerkingsmodule WSP**
	In 2024 is het Steunpunt SROI als submodule toegevoegd aan de samenwerkingsmodule.
	Bijlage 6 samenwerkingsmodule faciliteren overige regionale taken sociaal domein
	Gemeenten willen de facilitering van de regionale beleidsondersteuning en regionale projecten binnen het sociaal domein gezamenlijk onder kunnen

	brengen bij de MGR. Dit zal per programma bepaald worden. Voor deze mogelijkheid is een aparte bijlage opgesteld, waarin deze opties en werkwijze zijn weergegeven. *De MGR is een uitvoeringsorganisatie en beleidsarm en blijft dat ook.* *Regionaal wordt er door de deelnemende gemeenten beleid gemaakt onder verantwoordelijkheid van het Regionaal Portefeuille Overleg. Besluiten hierover nemen de colleges en/of de door de colleges gemandateerde wethouders.* *Op verzoek van het Regionaal Portefeuille Overleg Zorg, Onderwijs en/of Participatie kan aan de MGR verzocht worden faciliterende taken uit te voeren. Deze betreffen het faciliteren van het regionale bestuurlijk overleg, het faciliteren van regionale beleidsondersteuning en uitvoering van regionale projecten.* *Voor het uitvoeren van deze taken worden dienstverleningsovereenkomsten gesloten tussen de MGR en de deelnemende gemeenten aan dat RPO en/of die betreffende beleidsonderdelen en/of regionale projecten.* *Er kan in verband met bovenregionale taken belang zijn om het faciliteren van dit regionale overleg te verbreden naar boven regionale partijen, bijv. met betrekking tot jeugdzorg. Die mogelijkheid wordt hiervoor in deze regeling geboden.* *Deze module biedt ook mogelijkheden om gezamenlijk de wettelijke taken uit te voeren in het kader van het wetsvoorstel de "wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'. Daarbij wordt gesproken over het met andere jeugdregio's in een op overeenstemming gericht overleg te zorgen voor bovenregionale afstemming en de organisatie en financiering van de regionale expertteams.*

Bijlage 12 integraal gewijzigde regeling

Gewijzigde regeling Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland (MGR)

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar, ieder voor zover zij bevoegd zijn, overwegen het volgende:

- in het sociaal domein is op uitvoerend niveau samenwerking tussen de gemeenten in de regio geboden;
- met een modulair in te vullen gemeenschappelijke regeling wordt meer samenhang en doelmatigheid in de samenwerking tussen de gemeenten in de regio gerealiseerd;
- aan de gemeenschappelijke regeling kunnen samenwerkingsmodules worden toegevoegd;
- gemeenten bepalen zelf of zij aan een samenwerkingsmodule deelnemen;

Gelet op de artikelen 1, eerste en derde lid en 8, eerste lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

Gelet op de verkregen toestemming van de gemeenteraden voor het wijzigen van deze regeling;

Gelet op de wens van deelnemende gemeenten om samenhang aan te brengen in de taken die in het sociaal domein worden uitgevoerd binnen de samenwerkingsmodules, worden de samenwerkingsmodules ondergebracht bij drie Programma's; Zorg (samenwerkingsmodule Inkoop zorg), Onderwijs (samenwerkingsmodule RBL) en Participatie (samenwerkingsmodules WSP, WgSW en Contractmanagement Inburgeringstrajecten). Ieder Programma heeft een bestuurscommissie;

Gelet op de wens van gemeenten die willen deelnemen in de samenwerkingsmodule Contractmanagement Inburgeringstrajecten en deze samenwerkingsmodule daarom onder willen brengen bij het Programma Participatie in de regeling;

Gelet op de wens om enkele updates te doen in de regeling als het gaat om de formulering van de archiefverplichting en formulering van de taken van samenwerkingsmodules;

BESLUITEN:

aan te gaan de volgende

MODULAIRE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING SOCIAAL DOMEIN CENTRAAL GELDERLAND

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. basistaken: coördinerende, adviserende en ondersteunende werkzaamheden die ten behoeve van de besluitvorming door de voorzitter, het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur worden uitgevoerd;

b. college: college van burgemeester en wethouders;
c. deelnemer: een college dat deelneemt aan het samenwerkingsverband;
d. Gedeputeerde Staten: Gedeputeerde Staten van Gelderland;
e. directeur: het directielid zoals genoemd in artikel 3 van het Organisatiebesluit MGR SDCG 2019.
f. programma: een inhoudelijk samenhangend geheel van samenwerkingsmodules;
g. raad: gemeenteraad;
h. regeling: onderhavige gemeenschappelijke regeling;
i. samenwerkingsmodule: één of meerdere samenhangende taken die het samenwerkingsverband voor de deelnemers kan uitvoeren;
j. samenwerkingsverband: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
k. submodule: nadere onderverdeling van taken binnen een samenwerkingsmodule;
l. programmaplan: een jaarlijks plan waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven, met daarbij een overzicht van de benodigde financiële en personele middelen;
m. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd “Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland”.
2. Het openbaar lichaam is gevestigd in Arnhem.

Artikel 3 Bestuursorganen

Het samenwerkingsverband kent de volgende bestuursorganen:
a. het algemeen bestuur;
b. het dagelijks bestuur;
c. de voorzitter.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Belangen

Het samenwerkingsverband behartigt de belangen van de deelnemers binnen het sociaal domein.

Artikel 5 Modulair karakter van het samenwerkingsverband

1. De regeling biedt een algemeen kader voor samenwerking op het gebied van het sociaal domein binnen de regio en voorziet in samenwerkingsmodules, zoals in de bijlagen bij deze regeling opgenomen.
2. Een deelnemer besluit via het aangaan van een dienstverleningsovereenkomst als bedoeld in het artikel 6 tweede lid van deze regeling of aan een samenwerkingsmodule wordt deelgenomen en aan welke submodule(s) voor zover van toepassing.

Artikel 6 Taken samenwerkingsverband en samenwerkingsmodules

1. Ter behartiging van de in artikel 4 genoemde belangen heeft het samenwerkingsverband de volgende taken:
   a. het uitvoeren van de basistaken;
   b. het uitvoeren van de taken uit de samenwerkingsmodules.
2. Over het uitvoeren van taken sluit de deelnemer per samenwerkingsmodule een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst af met het samenwerkingsverband.
3. Het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband stelt eens per vier jaar een model-dienstverleningsovereenkomst en algemene bepalingen vast.

Artikel 7 Bevoegdheden

1. De deelnemers dragen geen bevoegdheden over aan het openbaar lichaam, met uitzondering van de bevoegdheden zoals opgenomen in bijlage 4 van deze regeling.
2. De deelnemers verlenen ieder afzonderlijk de mandaten, volmachten en machtigingen aan het openbaar lichaam die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taken.

Artikel 8 Beperking privaatrechtelijke bevoegdheden

Het samenwerkingsverband is behoudens instemming van de deelnemers niet bevoegd tot:

a. het vestigen van opstal-, pand- en hypotheekrechten;
b. het afgeven van garanties of andere waarborgen;
c. het in erfpacht aannemen of uitgeven van roerende of onroerende zaken;
d. het in eigendom aannemen of uitgeven van onroerende zaken;
e. het oprichten van en het deelnemen in een rechtspersoon;
f. commerciële dienstverlening aan private partijen.

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden

1. Aan het algemeen bestuur behoren de taken en bevoegdheden toe die in de wet aan het algemeen bestuur zijn opgedragen, alsmede alle bevoegdheden die voorts in deze regeling aan dit orgaan worden opgedragen en niet aan het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn opgedragen.
2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot het wijzigen van de submodules en tot het vaststellen van het programmaplan
3. Het algemeen bestuur kan de volgende bevoegdheden niet overdragen:
   a. het vaststellen van het programmaplan;
   b. het instellen van bestuurscommissies;
   c. het wijzigen van submodules.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur

1. Iedere deelnemer wijst uit zijn midden één lid aan als lid van het algemeen bestuur. Gelijktijdig wordt een plaatsvervangend lid aangewezen.
2. Een lid van het algemeen bestuur heeft zitting in het algemeen bestuur gedurende dezelfde periode als de zittingsduur van het college die het vertegenwoordigt. Indien het lid in de nieuwe zittingsperiode opnieuw deel uitmaakt van het college kan hij terstond opnieuw worden aangewezen als lid van het algemeen bestuur.
3. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt zodra een lid ophoudt burgemeester of wethouder van de vertegenwoordigde gemeente te zijn.
4. Een lid van het algemeen bestuur dat tussentijds ontslag neemt, stelt de voorzitter van het algemeen bestuur hiervan op de hoogte. Het ontslag gaat in zodra in de opvolging is voorzien.

Artikel 11 Werkwijze en vergaderorde

1. Het algemeen bestuur stemt bij meerderheid van stemmen, tenzij anders in deze regeling is bepaald.
2. Het aantal stemmen per lid van het algemeen bestuur per gemeente wordt jaarlijks op 1 januari aan de hand van de volgende staffel berekend. Basis daarvoor is het inwonertal van de gemeente op basis van de meest recente CBS-cijfers.

Tot 20.000	=	1 stem
20.000 - 50.000	=	2 stemmen

50.000 -100.000 = 3 stemmen
100.000 - = 4 stemmen

3. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of ten minste twee leden van het algemeen bestuur daarom verzoeken.
4. Het algemeen bestuur kan op grond van de wet besluiten om met gesloten deuren te vergaderen, maar niet over de volgende onderwerpen:
   a. Het programmaplan;
   b. de begroting, de wijzigingen daarvan en de jaarrekening;
   c. het doen van een uitgave, voordat de begroting of de begrotingswijziging waarbij deze uitgave is geraamd, is goedgekeurd;
   d. het liquidatieplan.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden

Tot de taken en de bevoegdheden van het dagelijks bestuur van de regeling behoren naast de bevoegdheden in artikel 33b van de wet:
a. het beheer van activa en passiva van het samenwerkingsverband;
b. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding.

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden, door het algemeen bestuur uit zijn midden aan te wijzen en te ontslaan.
2. Een lid van het dagelijks bestuur blijft aan totdat in de opvolging is voorzien. Het lid kan, indien hij opnieuw is aangewezen tot lid van het algemeen bestuur, terstond opnieuw worden benoemd.
3. Een lid van het dagelijks bestuur kan te allen tijde ontslag nemen. Hij deelt zijn ontslag mee aan het algemeen bestuur en aan het college dat het aangaat. Het ontslag gaat in zodra in de opvolging is voorzien.

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt of tenminste twee leden van het dagelijks bestuur zulks schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen verzoeken, in welk laatste geval de vergadering binnen twee weken plaatsvindt.
2. De artikelen 54, 56, 58 en 59 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Over personen wordt schriftelijk, over zaken mondeling gestemd.
4. Ieder aanwezig lid brengt één stem uit.
5. Het dagelijks bestuur kan een of meer van zijn leden machtigen tot uitoefening van een of meer van zijn bevoegdheden, tenzij de regeling waarop de bevoegdheid steunt zich daartegen verzet.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken en bevoegdheden

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
2. De voorzitter tekent de stukken die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan.

3. De voorzitter vertegenwoordigt het samenwerkingsverband in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.
4. De plaatsvervangend voorzitter wordt door het algemeen bestuur uit zijn midden aangewezen.

HOOFDSTUK 6 DE COMMISSIES

Artikel 16 Adviescommissies

1. Het algemeen bestuur kan vaste adviescommissies instellen voor advisering aan het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter kunnen tijdelijke adviescommissies instellen voor advisering aan hen.
3. Het orgaan bevoegd tot instelling van een adviescommissie, stelt de bevoegdheden, samenstelling van de betreffende commissie bij instellingsbesluit vast.

Artikel 17 Bestuurscommissies

Het algemeen bestuur kan bestuurscommissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Artikel 18 Het dagelijks bestuur ten opzichte van het algemeen bestuur (inlichtingenplicht)

Het dagelijks bestuur geeft -in aanvulling op artikel 19a, tweede lid van de wet- het algemeen bestuur de door één of meer leden gevraagde inlichtingen.

Artikel 19 De voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur (inlichtingen- en verantwoordingsplicht en ontslag)

1. De voorzitter is aan het algemeen bestuur verantwoording schuldig over het door hem gevoerde bestuur.
2. De voorzitter geeft het algemeen bestuur alle inlichtingen die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. De voorzitter geeft het algemeen bestuur de door een of meer leden gevraagde inlichtingen.
4. De voorzitter kan door het algemeen bestuur worden ontslagen, indien de voorzitter het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit.

Artikel 20 Informatieplicht van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van raden

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter geven aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van de door hen uitgevoerde activiteiten nodig is. Daarnaast geven zij aan de raden van de deelnemende gemeenten de door één of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen.
2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter geven tenminste tweemaal per kalenderjaar informatie aan de raden over de uitgevoerde activiteiten van het samenwerkingsverband door middel van fysieke of digitale raadsinformatiebijeenkomsten en/of nieuwsbrieven.
3. Het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter geven de rekenkamer van de deelnemende gemeenten, alle inlichtingen die de rekenkamer nodig acht voor het doen van onderzoek.

Artikel 21 Leden algemeen bestuur ten opzichte van hun college en hun raden (inlichtingen- en verantwoordingsplicht en ontslag)

1. Een lid van het algemeen bestuur is de deelnemer die dit lid heeft aangewezen verantwoording verschuldigd over de door hem in dat bestuur gevoerde beleid. De verantwoording vindt plaats op de wijze zoals bij de deelnemer gebruikelijk dan wel voorgeschreven is.
2. Een lid van het algemeen bestuur verschaft de deelnemer die dit lid heeft aangewezen alle inlichtingen die door de deelnemer worden verlangd. De inlichtingen worden verschaft op de wijze zoals bij de deelnemer gebruikelijk dan wel voorgeschreven is.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan door de deelnemer die dit lid heeft aangewezen worden ontslagen, indien het lid het vertrouwen van de deelnemer niet meer bezit.
4. Het lid van het algemeen bestuur voldoet aan de verantwoordings- en inlichtingenplicht ten opzichte van de raad van de deelnemer die dit lid heeft aangewezen op de wijze zoals bij de deelnemer gebruikelijk dan wel voorgeschreven is.

HOOFDSTUK 7a EVALUATIE

Artikel 21a Evaluatie van de regeling

Iedere periode van vier jaar evalueert het algemeen bestuur de regeling op nader door het algemeen bestuur vast te stellen onderwerpen.

HOOFDSTUK 8 HET PERSONEEL

Artikel 22 Personeel

1. Het dagelijks bestuur is belast met het aanstellen van medewerkers als ambtenaar, het tewerkstellen op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht en het schorsen en ontslaan van het personeel.
2. Voor het personeel van het samenwerkingsverband gelden de door het algemeen bestuur vast te stellen arbeidsvoorwaardenregelingen en andere algemene voorschriften en bepalingen.

Artikel 23 Directie

De directie is belast met de leiding van de organisatie en de zorg voor een juiste taakvervulling in de organisatie. Het aantal leden van de directie en de taken en bevoegdheden van deze leden worden bepaald bij het door het dagelijks bestuur vast te stellen (organisatie-)besluit.

HOOFDSTUK 9 HET PROGRAMMAPLAN

Artikel 24: vervallen

Artikel 25 Programmaplan

1. Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een programmaplan vast, waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven. Het programmaplan bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële en personele middelen.
2. De totstandkoming van het programmaplan geschiedt op een overeenkomstige wijze als in artikel 27, eerste tot en met vijfde lid, van deze regeling, voor de begroting is aangegeven.
3. Het programmaplan komt tot stand met inachtneming van inhoudelijke voorbereiding van de bestuurscommissies en adviescommissies.

Hoofdstuk 9a Burgerparticipatie

Artikel 26 Burgerparticipatie

Het algemeen bestuur stelt een participatieprotocol vast waarin is geregeld de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden .Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande vormen van burgerparticipatie van deelnemende gemeenten en/of klantenonderzoek die het openbare lichaam houdt.

HOOFDSTUK 10 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 27 Begrotingsprocedure

1. Indien het algemeen bestuur voor de samenwerkingsmodule een bestuurscommissie of adviescommissie heeft ingesteld, dan zendt de bestuurscommissie of adviescommissies van de samenwerkingsmodule voor 1 maart een ontwerpbegroting van de samenwerkingsmodule voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een toelichting, toe aan het dagelijks bestuur van de MGR.
2. Het dagelijks bestuur zendt vóór 1 april een ontwerpbegroting van het samenwerkingsverband voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. De ontwerpbegroting van het samenwerkingsverband bestaat uit de geconsolideerde ontwerpbegrotingen van de modules aangevuld met de overhead kosten van de MGR.
3. De ontwerpbegroting wordt door de besturen van de deelnemende gemeenten voor eenieder ter inzage gelegd en tegen betaling van de kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede lid en derde lid, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen twaalf weken bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
5. Het dagelijks bestuur stuurt haar reactienota op de zienswijzen naar de raden, voordat het algemeen bestuur de begroting vaststelt.
6. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 15 september in het jaar, voorafgaande aan dat jaar, waarvoor de begroting dient.
7. Meteen na de vaststelling zendt het algemeen bestuur, zo nodig, de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die daarover bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
8. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 september aan Gedeputeerde Staten.
9. Het bepaalde in dit artikel is, met uitzondering van de genoemde data, van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, behoudens die wijzigingen die niet tot een verhoging van de gemeentelijke bijdragen leiden.

Artikel 28 Bijdragen van de gemeenten

1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke afzonderlijke gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft.
2. Het algemeen bestuur bepaalt met tweederde meerderheid van stemmen de algemene kostenverdeelsleutel voor de kosten van de basistaken, niet zijnde de kosten voor de samenwerkingsmodules. Als algemene kostenverdeelsleutel geldt een kostenverdeling naar rato van het jaarlijks op 1 januari bepaald inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS-cijfers.

3. De kostenverdeelsleutel voor de samenwerkingsmodules worden bepaald in de bijlagen bij de regeling.
4. De deelnemers betalen bij wijze van voorschot jaarlijks op 1 januari, op 1 april, op 1 juli en op 1 oktober telkens een kwart van de in lid 1 bedoelde bijdrage.
5. De deelnemers dragen er zorg voor dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Artikel 29 Jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur biedt de jaarrekening over het afgelopen jaar en het jaarverslag, daarbij gevoegd de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 213, derde lid, van de Gemeentewet en het verslag van bevindingen, bedoeld in artikel 213, vierde lid, van de Gemeentewet, jaarlijks vóór 1 april ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan onder gelijktijdige toezending aan de raden van de gemeenten.
2. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast vóór 1 juli, volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
3. De jaarrekening wordt binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 juli, met alle bijbehorende stukken en het jaarverslag aan Gedeputeerde Staten aangeboden.
4. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot décharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.
5. In de jaarrekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
6. De kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten volgens de kostenverdeelsleutel, zoals bedoeld in bijlage 1 artikel 6, bijlage 2 artikel 6, bijlage 3 artikel 6, bijlage 4 artikel 7, bijlage 5 artikel 6 en bijlage 6, artikel 5 van deze regeling.
7. Mocht enig exploitatiejaar een batig saldo opleveren:
   a. dan kan daaraan bij besluit van het algemeen bestuur, op advies van de bestuurscommissie(s) van de samenwerkingsmodule(s) waaruit het batig saldo voortvloeit of het dagelijks bestuur wat betreft een batig saldo bij de MGR beheerorganisatie, een bestemming worden gegeven.
   b. dan vindt dotatie op een bestemmingsreserve plaats na het opstellen van de jaarrekening.
8. (Uit)betaling van enig verschil tussen het op grond van artikel 28 van deze regeling bepaalde en het werkelijk verschuldigde, vindt plaats meteen na de mededeling van de vaststelling van de jaarrekening.

HOOFDSTUK 11 HET ARCHIEF

Artikel 30 Zorg voor archiefbescheiden

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het samenwerkingsverband, overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995 vast te stellen regeling (Archiefverordening), die aan Gedeputeerde Staten wordt meegedeeld.
   Het dagelijks bestuur is tevens belast met de zorg voor de archiefbescheiden die worden gevormd krachtens de aan het samenwerkingsverband gedelegeerde taken.
   De zorg voor archiefbescheiden die ontstaan uit hoofde van de door de deelnemende gemeenten gemandateerde taken berust bij deze gemeenten.
2. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden van de bij deze regeling ingestelde bestuursorganen is aangewezen het Gelders Archief.
3. De directeur is belast met het beheer van de archiefbescheiden waarvoor MGR SDCG zorgdrager is en voor de archiefbescheiden die ontstaan uit hoofde van de door de

deelnemende gemeenten gemandateerde taken, voor zover MGR SDCG de enige archiefvormer is en voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgedragen naar de archiefbewaarplaats.

4. De archivaris van de MGR SDCG is belast met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden waarvoor MGR SDCG zorgdrager is, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
5. Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden die ontstaan uit hoofde van de door deelnemende gemeenten gemandateerde taken is belast de archivaris van de desbetreffende gemeente.

HOOFDSTUK 12 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 31 Toetreding tot de regeling

1. Een college kan tot de regeling toetreden krachtens een daartoe strekkend besluit van het college na verkregen toestemming van diens raad.
2. Het algemeen bestuur zendt het ontwerp van de wijziging van de regeling door toetreding van een nieuwe deelnemer toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze door de raden.
3. Toetreding tot de regeling kan slechts plaatsvinden na een daartoe strekkend besluit van de meerderheid van het aantal deelnemers na verkregen toestemming van de raden van deze deelnemers.
4. Het algemeen bestuur kan voorwaarden verbinden aan de toetreding van een nieuwe deelnemer en regelt de gevolgen daarvan.

Artikel 32 Uittreding uit de regeling

1. Een deelnemer kan uit de regeling treden krachtens een daartoe strekkend besluit van de deelnemer na verkregen toestemming van diens raad. Daarbij wordt een opzegtermijn van één jaar in acht genomen, ingaande per 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar.
2. Uittreding is niet eerder mogelijk dan nadat overeenkomstig artikel 35 de deelname aan een samenwerkingsmodule of submodule is beëindigd.
3. Het algemeen bestuur zendt het ontwerp van de wijziging van de regeling door uittreding van een deelnemer toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze door de raden.
4. Het voornemen tot uittreding wordt bij aangetekende brief bekend gemaakt aan de voorzitter van het samenwerkingsverband.
5. Een deelnemer kan uit de regeling treden onder betaling van een uittreedsom die gelijk is aan maximaal drie maal de bijdrage die een deelnemer op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28 tweede en derde lid, van deze regeling verschuldigd was aan het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de meest recent vastgestelde begroting op het moment dat de deelnemer het besluit tot uittreding kenbaar heeft gemaakt. De uittreedsom kan contant gemaakt worden en betaald worden bij uittreding. De MGR draagt er zorg voor om de meerkosten gedurende deze periode van maximaal drie jaar zoveel mogelijk te beperken. Indien de werkelijke kosten na deze periode, of zoveel eerder als mogelijk, lager uitvallen dan de maximale uittreedsom, wordt het verschil verrekend met de uittredende deelnemer.
6. Het aandeel van de uittredende deelnemer in de bestemmingsreserve wordt in mindering gebracht op de uittreedsom. Dit aandeel wordt berekend conform de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede en derde lid van de regeling.
7. Bij uittreding blijft de uittredende deelnemer maximaal vijf jaar na uittreding aansprakelijk voor het intreden van risico's voortvloeiende uit de periode dat de betreffende deelnemer deelnam aan de regeling indien en voor zover deze intredende risico's leiden tot een kostenverhoging voor de basistaken en betrekking hebben op de periode dat de betreffende deelnemer nog deelnemer was.

Artikel 33 Aansprakelijkheid

Het samenwerkingsverband verzekert zich tegen:

a. Civielrechtelijke aansprakelijkheid (wettelijke aansprakelijkheid) voor schade aan personen en goederen;
b. Wettelijke aansprakelijkheid voor vermogensschade.

Artikel 34 Deelname aan een bestaande samenwerkingsmodule en submodule(s)

1. Een deelnemer kan besluiten aan een reeds bestaande samenwerkingsmodule deel te nemen en voor zover van toepassing aan daaronder vallende submodule(s).
2. Een deelnemer die wil deelnemen aan een samenwerkingsmodule/submodule van de regeling maakt dit voornemen schriftelijk kenbaar aan het dagelijks bestuur.
3. De financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties worden door het dagelijks bestuur in kaart gebracht.
4. Alle kosten die met starten van deelname aan de samenwerkingsmodule/submodule gepaard gaan, komen ten laste van de nieuwe deelnemer.
5. De deelnamekosten, zoals bedoeld in het vierde lid, worden alleen ten laste van de nieuwe deelnemer gebracht indien het besluit tot deelname daadwerkelijk is genomen. De deelnamekosten zijn opgebouwd uit eenmalige kosten, bestaande uit de noodzakelijke investeringen die ten behoeve van de start van de deelname worden gemaakt en contant gemaakte tijdelijke kosten, bestaande uit de transitiekosten die gedurende 2 jaar na toetreding noodzakelijk zijn om projectmatig de bedrijfsvoeringsactiviteiten te integreren.
6. Het algemeen bestuur neemt een besluit over de voorwaarden tot deelname aan een samenwerkingsmodule/submodule, waarbij de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties worden betrokken. Dit wordt schriftelijk aan de betreffende gemeente meegedeeld.

Artikel 35 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule

1. Een deelnemer kan deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule beëindigen na een daartoe strekkend besluit van de deelnemer.
2. Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule is slechts mogelijk onder de voorwaarde dat tussen het samenwerkingsverband en de deelnemer een vaststellingsovereenkomst wordt gesloten over de gevolgen van de beëindiging.
3. De vaststellingsovereenkomst voorziet in een vereffening van het vermogen en reeds aangegane verplichtingen van de samenwerkingsmodule door het vaststellen van een beëindigingssom. De beëindigingssom is gelijk aan maximaal drie maal de bijdrage die een deelnemer op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28 tweede en derde lid, van deze regeling verschuldigd was aan het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de meest recent vastgestelde begroting op het moment dat de deelnemer het besluit tot beëindiging kenbaar heeft gemaakt. De beëindigingssom kan contant gemaakt worden en betaald worden bij beëindiging. De MGR draagt er zorg voor de werkelijke meerkosten gedurende deze periode van maximaal drie jaar zoveel mogelijk te beperken. Indien de werkelijke kosten na deze periode, of zoveel eerder als mogelijk, lager uitvallen dan de maximale beëindigingssom, wordt het verschil verrekend met de deelnemer die deelname aan de samenwerkingsmodule of submodule beëindigd
4. De beëindigingssom wordt verminderd met het aandeel van de betreffende deelnemer van het vermogen op grond van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede en derde lid van de regeling.
5. Het algemeen bestuur stelt regels vast ten aanzien van de wijze waarop de gevolgen van de beëindiging aan de samenwerkingsmodule of submodule worden bepaald en in de vaststellingsovereenkomst worden vastgelegd. Dit besluit behoeft tweederde van de uitgebrachte stemmen.
6. In de bepalingen als bedoeld in het derde, vierde en vijfde lid wordt indien noodzakelijk opgenomen dat ten behoeve van de vaststelling van de beëindigingskosten een

onafhankelijke registeraccountant wordt ingeschakeld. De opdracht daartoe wordt verstrekt door het algemeen bestuur in overleg met de deelnemer die de deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule beëindigt.

7. In de vaststellingsovereenkomst wordt in ieder geval opgenomen dat de deelnemer na beëindiging van een samenwerkingsmodule dan wel submodule, ook in het geval de deelnemer is uitgetreden uit de regeling overeenkomstig artikel 32, maximaal vijf jaar na beëindiging van de deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule aansprakelijk blijft bij het intreden van risico's voortvloeiende uit de periode dat de betreffende deelnemer afnemer was van een samenwerkingsmodule dan wel submodule indien en voor zover deze intredende risico's leiden tot een kostenverhoging voor het samenwerkingsverband en betrekking hebben op de periode dat de betreffende deelnemer nog afnemer was van de samenwerkingsmodule dan wel submodule.

Artikel 36 Wijziging van de regeling

1. De regeling kan worden gewijzigd krachtens een daartoe strekkend besluit van twee derde van het aantal deelnemers na verkregen toestemming van de raden van deze deelnemers.
2. Onder wijziging van de regeling wordt in ieder geval verstaan het toevoegen, wijzigen of opheffen van een samenwerkingsmodule in de regeling.
3. Elke deelnemende gemeente en het algemeen bestuur is bevoegd een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging te geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt het voorstel van de deelnemende gemeenten of het algemeen bestuur toe aan de besturen van de deelnemende gemeenten.
4. Het algemeen bestuur zendt het ontwerp van de wijziging van de regeling toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze door de raden.

Artikel 37 Opheffing en liquidatie van de regeling

1. De regeling wordt opgeheven na een daartoe strekkend besluit van tweederde van het aantal deelnemers na verkregen toestemming van de raden van deze deelnemers.
2. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie. Het algemeen bestuur geeft een onafhankelijk accountant de opdracht om een liquidatieplan op te stellen. Hierbij kan van de bepalingen van de regeling worden afgeweken.
3. Het liquidatieplan wordt, nadat de raden hun zienswijze hebben gegeven, door het algemeen bestuur vastgesteld.
4. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel als bedoeld in hoofdstuk 8 van deze regeling.
5. Het liquidatieplan voorziet ook in een vereffening van het vermogen van het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede en derde lid, van de regeling.
6. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform art. 4 lid 1 van de Archiefwet 1995.
7. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorgdragen voor de nakoming van de verplichtingen van het samenwerkingsverband. Daarbij wordt uitgegaan van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 28, tweede lid, van de regeling.
8. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie.
9. De organen van het samenwerkingsverband blijven in functie totdat de liquidatie is voltooid.

HOOFDSTUK 13 SLOTBEPALINGEN

Artikel 38 Duur van de regeling

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 39 Inwerkingtreding

De regeling treedt in werking op 1 januari 2022, nadat deze op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt.

Artikel 40 vervalt

Artikel 41 Citeertitel

De regeling wordt aangehaald als: Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland.

Artikel 42 Toezending aan Gedeputeerde Staten

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het samenwerkingsverband is gevestigd draagt zorg voor de in artikel 26, eerste lid van de wet voorgeschreven toezending en de in artikel 26, derde lid, van de wet voorgeschreven bekendmaking van de regeling aan Gedeputeerde Staten.

Bijlagen:

BIJLAGE 1 Samenwerkingsmodule Inkoop Zorg

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze samenwerkingsmodule wordt verstaan onder:

a. inkoop: inkoop van individuele voorzieningen in het kader van de Jeugdwet en maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO 2015)
b. contractbeheer: het registreren en actualiseren van contractinformatie zoals productcodes, tarieven e.d.;
c. contractmanagement: het meten (monitoren) van de contractafspraken en het sturen op de kwaliteit en de kosten van de contracten en indien nodig, het voeren van escalatiegesprekken;
d. projecten: op inkoop gerichte projecten op basis van vraag en behoefte vanuit de gemeente(n);
e. samenwerkingsmodule: onderhavige samenwerkingsmodule Inkoop Zorg;
f. submodule: de zorgvormen binnen deze samenwerkingsmodule, gericht op specifieke individuele voorzieningen in het kader van de Jeugdwet en specifieke maatwerkvoorzieningen in het kader van de WMO 2015 en komen tot stand zoals weergegeven in artikel 5 van deze bijlage.

Artikel 2 Belangen

Het samenwerkingsverband behartigt binnen de samenwerkingsmodule Inkoop de belangen van de aan de samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten op het gebied van inkoop van dienstverlening dan wel goederen binnen het sociaal domein.

Artikel 3 Samenwerkingsmodule Inkoop Zorg

1. De samenwerkingsmodule Inkoop Zorg bevat de volgende taken:
   a. inkoop van dienstverlening dan wel goederen binnen het sociaal domein die wordt georganiseerd vanuit de MGR;
   b. het contractbeheer samenhangend met de inkoop;
   c. het contractmanagement samenhangend met de inkoop;
   d. uitvoeren van op inkoop gerichte projecten;
2. De deelnemer is gehouden bij deelname aan een submodule ook deel te nemen aan het contractbeheer- en contractmanagement van die submodule.

Artikel 4 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule en submodule

Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden.

Artikel 5 Keuze en taken Submodules Inkoop Zorg

1. Op advies van de bestuurscommissie stelt het algemeen bestuur conform art. 25 en 27 van de regeling jaarlijks in het programmaplan en begroting vast welke taken voor welke submodules worden uitgevoerd;
2. De deelnemers bepalen middels een DVO aan welke submodules zij deelnemen;
3. Deelname aan submodules wordt afgerekend conform artikel 6 van deze bijlage.

Artikel 6 Financiële bijdragen

De kosten van een submodule worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de submodule deelnemende gemeenten naar rato van het jaarlijks op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS-cijfers.

Artikel 7 Verkoop van diensten

1. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze samenwerkingsmodule gemandateerde bevoegdheden.
2. Indien een bestuurscommissie is ingesteld, dient zij akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in het eerste lid.

BIJLAGE 2 Samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL)

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze samenwerkingsmodule wordt verstaan onder:

a. Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL): organisatieonderdeel van het samenwerkingsverband MGR.
b. RMC-functie: Regionale Meld- en Coördinatiefunctie zoals bedoeld in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB), Wet op de expertisecentra (WEC) en Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO).
c. Samenwerkingsmodule: onderhavige samenwerkingsmodule RBL.
d. regionale middelen: bestaan uit de uitkering regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC). Voor RMC is het zowel de specifieke uitkering regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten als de specifieke uitkering regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten.
e. VSV: jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma.

Artikel 2 Belangen

Het samenwerkingsverband behartigt binnen de samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken de belangen van de aan de samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten op het gebied van de Leerplichtwet 1969 en de RMC-functie.

Artikel 3 Samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken

1. De samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken bestaat uit twee submodules: Leerplichtwet en RMC
2. De samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken bevat de volgende taken:
   a. De submodule Leerplicht bevat de volgende taak: uitvoering Leerplichtwet 1969
   b. De submodule RMC bevat de volgende taak: uitvoering wettelijke taken RMC

Artikel 4 Bevoegdheden

1. Bij deelname aan de submodule Leerplichtwet worden alle bevoegdheden die volgens de Leerplichtwet 1969 aan de colleges toekomen gemandateerd aan het samenwerkingsverband.
2. Bij deelname aan de submodule RMC worden alle bevoegdheden die volgens de WEB, WEC en WVO inzake de RMC-functie aan het college van de gemeente Arnhem als contactgemeente toekomen gemandateerd aan het samenwerkingsverband.
3. De gemandateerde bevoegdheden kunnen in ondermandaat worden gegeven aan medewerkers die de samenwerkingsmodule uitvoeren, met uitzondering van de bevoegdheid tot het vaststellen van de instructie voor de leerplichtambtenaren.

Artikel 5 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule

Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van 1 jaar.

Artikel 6 Financiële Bijdragen

1. Ten behoeve van de uitvoering van de activiteiten genoemd in artikel 3 is een deelnemende gemeente aan deze samenwerkingsmodule financiële bijdragen verschuldigd op basis van de volgende berekeningswijze per submodule:
   a. Leerplicht:
      i. De totale loonsom voor de verschillende functies wordt vastgesteld, uitgaande van de loonsom op 1 januari 2021;
      ii. De gemeentelijke bijdragen worden, evenredig verdeeld op basis van leerlingenaantallen (1 fte voor 2.700 leerplichtige leerlingen) en gecorrigeerd naar VSV problematiek;
      iii. De gemeentelijke bijdragen worden telkens voor vier jaar vastgesteld, voor het eerst weer in 2025.
      iv. Evenredige verdeling van de kosten van de management-, beleids-, gegevensbeheer en administratieve functies tussen VSV en leerplicht;
   b. RMC: wordt gefinancierd vanuit Rijksmiddelen voor RMC regio Arnhem.

Artikel 7 Verkoop van diensten

1. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze samenwerkingsmodule gemandateerde bevoegdheden.
2. Indien een bestuurscommissie is ingesteld, dient zij akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in het eerste lid.

BIJLAGE 3 Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze samenwerkingsmodule wordt verstaan onder:

Samenwerkingsmodule: onderhavige samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt, hierna WSP.

Artikel 2 Belangen

Het samenwerkingsverband behartigt binnen de samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt de belangen van de aan de samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten en het UWV op het gebied van de dienstverlening aan werkgevers in relatie tot het plaatsen van de doelgroepen waarvoor zij een re-integratieverantwoordelijkheid hebben.

Artikel 3 Doel en taken samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt

a. Submodule: De basisdienstverlening van het WSP bestaat uit:

1. Het WSP is strategisch partner voor werkgevers met betrekking tot arbeidsmarkt-, wervings- en HR vraagstukken.
2. Het vervullen van vacatures bij werkgevers voor werkzoekenden met bijzondere aandacht voor de volgende doelgroepen:

- Participatiewet- uitkeringsgerechtigden, waaronder doelgroep Banenafspraak;
- Wajong-uitkeringsgerechtigden;
- WIA-uitkeringsgerechtigden;
- WW-uitkeringsgerechtigden.

3. Het opbouwen, onderhouden en uitdragen van kennis en informatie ten aanzien van de arbeidsmark en sociale wet- en regelgeving, en waar nodig doorverwijzen naar betrokken ketenpartners.
4. Het adviseren over en faciliteren van werkgevers bij het aanvragen van voorzieningen en subsidies.
5. Het adviseren over en faciliteren van het anders organiseren van werk zodat ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een duurzame werkplek kunnen krijgen. Hierbij wordt onder meer gebruik gemaakt van een aanbodgerichte benadering, bijvoorbeeld functiecreatie.
6. Het bevorderen van een inclusieve arbeidsmarkt in de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland door onder meer te bouwen aan een stevig netwerk van werkgevers en de in de regio actieve ondernemersnetwerken.

b. Submodule: De dienstverlening van het Steunpunt Social Return On Investment (SROI) bestaat uit :

1. het ondersteunen van aan de submodule deelnemende gemeenten bij het vergroten van het draagvlak voor maatschappelijk ondernemen door ondernemers/werkgevers in de arbeidsmarktregio.
2. het begeleiden van bedrijven en instellingen die een overeenkomst hebben met een SROI-verplichting met één of meer deelnemers bij de invulling van de SROI-afspraken.

Artikel 4 Bevoegdheden

1. De bevoegdheden die de Participatiewet en de Wet banenafspraak toebedelen aan de colleges en betrekking hebben op de onder artikel 3 omschreven taken, worden gemandateerd aan het samenwerkingsverband.
2. De gemandateerde bevoegdheden kunnen in ondermandaat worden gegeven aan medewerkers die de samenwerkingsmodule uitvoeren.

Artikel 5 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule en submodule

Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.

Artikel 6 Financiële bijdragen

Ten behoeve van de uitvoering van de taken genoemd in artikel 3, worden de kosten die samenhangen met het WSP gezamenlijk gedragen door de aan deze module en/of submodule deelnemende gemeenten. De kosten worden verdeeld op basis van het inwoneraantal per gemeente naar rato van het op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS-cijfers.

Artikel 7 Verkoop van diensten

1. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basisdiensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze samenwerkingsmodule gemandateerde bevoegdheden.
2. De bestuurscommissie dient akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in het eerste lid.

BIJLAGE 4 Samenwerkingsmodule Werkgeverschap SW

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze samenwerkingsmodule wordt verstaan onder:

a. Wsw: Wet sociale werkvoorziening
b. SW: Sociale Werkvoorziening.
c. Samenwerkingsmodule: de onderhavige samenwerkingsmodule Werkgeverschap SW , hierna: WgSW;
d. Buitengemeente: de gemeente die geen deelnemer is aan de samenwerkingsmodule WgSW.

Artikel 2 Belangen

Het samenwerkingsverband behartigt binnen de samenwerkingsmodule de belangen van de aan de samenwerkingsmodule WgSW deelnemende gemeenten op het gebied van het op rechtmatige en doelmatige wijze invulling geven aan de wettelijke taken op het gebied van het werkgeverschap voor de SW-medewerkers en de overige taken zoals benoemd in artikel 4, eerste lid, sub b.

Artikel 3 Deelname aan de samenwerkingsmodule

Deelname aan deze samenwerkingsmodule is slechts mogelijk onder de voorwaarde dat de deelnemende gemeente aan deze samenwerkingsmodule een rechtsgeldig aanwijzingsbesluit heeft genomen als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Wsw voor de uitvoering van de *activiteiten die gericht zijn op arbeidstoeleiding en -begeleiding van Sw-medewerkers* ***aan een andere organisatie***.

Artikel 4 Samenwerkingsmodule Werkgeverschap SW

1. De samenwerkingsmodule WgSW bevat de volgende taken:
   a. het uitvoeren van de taken behorend bij het werkgeverschap van SW medewerkers, als bedoeld in artikel 2 eerste lid van de Wsw. Hieronder wordt in elk geval verstaan: het zorgdragen voor de uitbetaling en financiering van de loonlasten en hiermee samenhangende kosten van werknemers zoals het bijhouden van de salarisadministratie, besluiten over in- en uitdiensttreding, de aanpassing van het dienstverband, de individuele aanpassing van het salaris (niet zijnde als gevolg van cao-afspraken) en de eventueel daaruit voortvloeiende (gerechtelijke) procedures. Daarnaast betreft het taken op het terrein van personeels- en arbeidsomstandighedenbeleid en -uitvoering die via een DVO zijn opgedragen aan de organisatie die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de arbeidstoeleiding en – begeleiding van de SW-medewerkers op basis van het aanwijzingsbesluit van deelnemende gemeenten.
   b. Overige taken en verplichtingen die voortvloeien uit de opheffing van Werkvoorziening Midden-Gelderland (handelend onder de naam Presikhaaf Bedrijven) en het onderbrengen van de verplichtingen van de Stichting Personeel Presikhaaf bij de samenwerkingsmodule WgSW.

2. Indien een bestuurscommissie is ingesteld kan de bestuurscommissie het algemeen bestuur voorstellen de samenwerkingsmodule te wijzigen.

Artikel 5 Bevoegdheden

Ter uitvoering van de in artikel 4, eerste lid, onder a, genoemde taak dragen de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden en verplichtingen uit de Wsw over aan het samenwerkingsverband.

Artikel 6 Beëindiging deelname aan de samenwerkingsmodule

1. Deelname aan onderhavige samenwerkingsmodule eindigt zodra het huidige aanwijzingsbesluit niet wordt voortgezet, tenzij er blijvend wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 3 van deze samenwerkingsmodule en over de uitvoerbaarheid van artikel 4 eerste lid.
2. Beëindiging van deelname als bedoeld in het eerste lid, geschiedt onder de voorwaarden zoals geregeld in artikel 35, tweede, derde, vierde en vijfde lid, van de regeling, als ware de deelnemende gemeente zijn deelname aan deze samenwerkingsmodule zelf heeft beëindigd.
   De loonlasten van SW medewerkers van deze uittredende deelnemer maken geen onderdeel uit van de uittreedsom, wanneer de SW medewerkers niet langer in dienst zijn van het samenwerkingsverband.
3. Onverminderd het eerste en tweede lid kan beëindiging van deelname aan deze samenwerkingsmodule als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de regeling plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.

Artikel 7 Financiële bijdragen

1. Ten behoeve van de uitvoering van de taken genoemd in artikel 4, eerste lid, worden de kosten gezamenlijk gedragen door de aan deze module deelnemende gemeenten.
2. De kosten voor jaar t worden jaarlijks verdeeld op basis van het procentuele aandeel in het aantal arbeidsjaren (AJ) per gemeente op basis van de bezettingsaantallen zoals bekend op 31 oktober t-1 voor de deelnemende gemeenten gezamenlijk.
3. De kosten die samenhangen met het Werkgeverschap van de Sw medewerkers uit de buitengemeenten worden conform de in het tweede lid gedefinieerde verdeelsleutel verdeeld over de deelnemende gemeenten waarbij de bijdrage door het Rijk wordt ontvangen via één gemeente.

Artikel 8 Verkoop van diensten

1. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze samenwerkingsmodule gemandateerde bevoegdheden.
2. Indien een bestuurscommissie is ingesteld, dient zij akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in het eerste lid.

BIJLAGE 5: Samenwerkingsmodule Contractmanagement inburgeringstrajecten:

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze samenwerkingsmodule wordt verstaan onder:

a. Wet inburgering: De Wet Inburgering die op 1 januari 2022 in werking treedt.
b. Inburgeringstrajecten: De trajecten die de deelnemende gemeenten hebben ingekocht teneinde de nieuwkomer in staat te stellen aan zijn inburgeringsplicht als bedoeld in art 6, eerste lid, Wet Inburgering te voldoen.

Artikel 2 Belangen

De samenwerkingsmodule behartigt de belangen van de aan de deelnemende gemeenten op het gebied van contractmanagement van inburgeringstrajecten op basis van de taken zoals vermeld in artikel 3.

Artikel 3 Doel en taken samenwerkingsmodule contractmanagement inburgeringstrajecten

Het hoofddoel van het contractmanagement inburgeringstrajecten is de uitvoering van de inburgeringstrajecten volgen en zo nodig bijsturen.

De taken bestaan uit:
- inkoop van inburgeringstrajecten;
- contractbeheer en contractmanagement;
- toegankelijk maken contractinformatie;
- informatie ophalen over behalen van resultaten;
- contractgesprekken voeren op grond van informatie en signalen;
- rapportage;

Artikel 4 Bevoegdheden

1. De bevoegdheden die de Wet Inburgering toebedeelt aan de colleges en betrekking hebben op de onder artikel 3 omschreven taken, worden gemandateerd aan het samenwerkingsverband.
2. De gemandateerde bevoegdheden kunnen in ondermandaat worden gegeven aan medewerkers die de samenwerkingsmodule uitvoeren.

Artikel 5 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule

Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.

Artikel 6 Financiële bijdragen

Ten behoeve van de uitvoering van de taken genoemd in artikel 3, worden de kosten die samenhangen met het Contractmanagement Inburgeringstrajecten gezamenlijk gedragen door de aan deze samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten. De kosten worden verdeeld op basis van het inwoneraantal per gemeente naar rato van het op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS-cijfers.

Artikel 7 Verkoop van diensten

1. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze samenwerkingsmodule gemandateerde bevoegdheden.
2. De bestuurscommissie dient akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in het eerste lid.

BIJLAGE 6 Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken sociaal domein

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. Facilitering: het organiseren van taken zoals bedoeld in art. 3 van deze bijlage, waaronder het werkgeverschap van de betreffende medewerkers;
b. Programma: Zorg, Onderwijs of Participatie
c. Regiosecretariaat: de rol van regiosecretaris en secretariële ondersteuning ten behoeve van het regionaal portefeuilleoverleg en ambtelijk overleg.
d. Regionale beleidsondersteuning: beleidsondersteuning voor ontwikkeling regionaal beleid op het terrein van het sociaal domein.
e. Regionale projecten: op sociaal domein gerichte projecten op basis van vraag en behoefte vanuit de gemeente(n) die (nog) niet zijn ondergebracht bij een van de andere samenwerkingsmodules;
f. Regionaal Portefeuillehouders Overleg: een regionaal overleg van de betreffende portefeuillehouders over een bepaald programma, hierna RPO.

Artikel 2 Belangen

De samenwerkingsmodule behartigt de belangen van de aan *Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken sociaal domein deelnemende gemeente*n op het gebied van facilitering van overige regionale taken zoals benoemd in artikel 3.

Artikel 3 Taken samenwerkingsmodule en submodules

1. De taken van deze samenwerkingsmodule kunnen bestaan uit:
   a. Faciliteren van het regiosecretariaat ten behoeve van het RPO, de bestuurscommissie en de ambtelijke voorbereiding van deze overleggen in het sociaal domein
   b. Faciliteren van de regionale beleidsondersteuning binnen het sociaal domein
   c. Faciliteren van de uitvoering van op sociaal domein gerichte regionale projecten
   d. Faciliteren van overige taken op basis van verzoeken RPO's Zorg, Onderwijs of Participatie
2. De taken per programma onder lid1 worden aangemerkt als submodule.
3. Indien de deelnemers binnen het samenwerkingsverband bij ministeriele regeling als jeugdregio wordt ingedeeld als bedoeld in het wetsvoorstel de 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' bevat deze submodule de taken zoals in de wet beschreven.

Artikel 4 Keuze en taken

1. Het algemeen bestuur bepaalt de kaders waaronder de taken als bedoeld in artikel 3 worden ingebracht of beëindigd.

Artikel 5 Financiële bijdragen

De kosten van de uitvoering van deze taken voor een programma worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de deelnemende gemeenten van de betreffende submodule naar rato van het jaarlijks op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS cijfers.

Artikel 6 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule

Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden. Voor projecten, waar geen langlopende verplichtingen gelden kan een kortere opzegtermijn worden afgesproken.

Artikel 7 Verkoop van diensten

a. Als de deelnemers instemmen met het onderbrengen van taken als bedoeld in artikel 3, voert het openbaar lichaam met instemming van de deelnemers op verzoek van gemeenten buiten het samenwerkingsgebied deze taken uit. De taken worden uitgevoerd tegen een overeen te komen prijs.
b. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze genoemde taken in artikel 3.
c. Indien een adviescommissie is ingesteld, dient zij akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in eerste lid.

Toelichting Regeling MGR

Toelichting
Deze toelichting hoort bij de MODULAIRE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING SOCIAAL DOMEIN CENTRAAL GELDERLAND (MGR).

Algemeen
Bij het opstellen van deze regeling is uitgegaan van de door de colleges vastgestelde Notitie G12 regionale samenwerkingsvorm van 3 november 2015. Daarin staat dat bij het kiezen van de meest passende samenwerkingsvorm wordt uitgegaan van de volgende inrichtingsprincipes:

1. *een samenwerkingsvorm die het flexibel kunnen toe-en uittreden mogelijk maakt en met een zo beperkt mogelijke uittredingssanctie*
2. *een samenwerkingsvorm waarin het publiekrechtelijk toezicht optimaal geborgd is, met oog voor en ruimte aan de positie voor de raden en de colleges*
3. *daarnaast is het streven om de bestuurlijke drukte te beperken waar dat kan zodat tempo en daadkracht aan de dag gelegd kan worden*
4. *een ondersteuningsstructuur die mean en lean is: niet meer personele inzet dan nodig voor een goede regionale procesgang en uitvoering van taken*
5. *een besluitvormingsprocedure die uitgaat van gelijkwaardigheid en consensus waarbij een kwalitatieve meerderheid van stemmen bepalend is als consensus niet mogelijk blijkt.*

In november 2015 hebben de colleges hun voorkeur uitgesproken voor een gemeenschappelijk openbaar lichaam met een modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR)

Daarnaast is in januari 2016 een bestuurlijke opdracht gegeven dat in deze regeling niet wordt opgenomen wat al bij wet is geregeld en waarvan niet afgeweken wordt.

In april 2016 besluiten de colleges besluiten deel te nemen aan het Interactief aankoop systeem (IAS) en geven aan voor welke percelen. Dit IAS vormt de basis voor de MGR. Na oprichting van de MGR wordt de samenwerkingsmodule inkoop in feite gevormd door het IAS.

In december 2016 is de bestuurlijke afspraak gemaakt om artikelen over het beëindigen van een samenwerkingsmodule in de regeling op te nemen en het dienstverleningshandvest niet in de regeling te laten terugkomen.

In september 2017 besluit het algemeen bestuur van de MGR aan de deelnemende gemeenten een gewijzigde regeling voor te leggen waarin de samenwerkingsmodules Onderwijszaken en Werkgeverservicepunt aan de regeling worden toegevoegd en voorwaarden voor het deelnemen aan en het beëindigen van een samenwerkings- en submodule zijn verwerkt.

Op 4 juli 2018 heeft het algemeen bestuur van de MGR een voorgenomen besluit genomen om de nieuwe module Werkgeverschap SW onder te brengen bij de MGR. Dit vraagt om een aanpassing van de regeling. Het algemeen bestuur heeft daarom besloten aan de deelnemende gemeenten een gewijzigde regeling voor te leggen waarin de samenwerkingsmodule Werkgeverschap SW aan de regeling wordt toegevoegd en enkele verbeteringen aan te brengen in de formulering van de regeling.

Op 23 september 2021 heeft het algemeen bestuur van de MGR een voorgenomen besluit genomen om de nieuwe samenwerkingsmodule Contractmanagement Inburgeringstrajecten onder te brengen bij de MGR. Dit vraagt om een aanpassing van de regeling. Het algemeen bestuur heeft daarom besloten aan de deelnemende gemeenten een gewijzigde regeling voor te leggen waarin de samenwerkingsmodule Contractmanagement Inburgeringstrajecten aan de

regeling wordt toegevoegd en waarin enkele verbeteringen zijn aangebracht in de formulering van de regeling.Om de integraliteit te bevorderen is besloten om uit te gaan van drie Programma's te weten: Zorg, Onderwijs en Participatie en daar de betreffende samenwerkingsmodules onder te brengen en per Programma met één bestuurscommissie te gaan werken.

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd met als doel de democratische legitimatie en rol van de gemeenteraden te versterken. Daarnaast heeft op 30 maart 2023 het algemeen bestuur van de MGR een voorgenomen besluit genomen om de nieuwe submodule Steunpunt SROI toe te voegen aan de samenwerkingsmodule WSP. Deze ontwikkelingen vragen om een aanpassing van de regeling. Het algemeen bestuur heeft daarom besloten aan de deelnemende gemeenten een gewijzigde regeling voor te leggen waarin de toevoeging van de submodule en de wettelijke wijzigingen zijn aangebracht.

Er is een wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen in voorbereiding. Dit wetsvoorstel vraagt jeugdregio's met andere jeugdregio's in een op overeenstemming gericht overleg te zorgen voor bovenregionale afstemming en de organisatie en financiering van de regionale expertteams.

Daarnaast hebben deelnemende gemeenten verzocht de mogelijkheid voor het faciliteren van regionaal bestuurlijk overleg op de programma's Zorg, Onderwijs en participatie. Dit betreft met name de werkgeversrol naar de medewerkers die werkzaam zijn voor het regionale overleg, en het faciliteren van de afstemming en besluitvorming over regionaal beleid. De MGR zelf blijft beleidsarm. Het beleid op deze programma's wordt lokaal en/of gezamenlijk regionaal vastgesteld op basis van duidelijke mandaten van colleges.

Artikelsgewijze toelichting MGR

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Dit artikel bevat enkele algemene begripsbepalingen die gelden voor de gehele gemeenschappelijke regeling.

Artikel 2 Openbaar lichaam

Dit artikel bepaalt dat er een zogenoemd gemeenschappelijk openbaar lichaam wordt ingesteld krachtens artikel 1, eerste lid, gelezen in samenhang met artikel 8, eerste lid, van de wet. Het gemeenschappelijk openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en kan dus zelfstandig privaatrechtelijke rechtshandelingen verrichten. Er is onder meer gekozen voor een gemeenschappelijk openbaar lichaam om de optie open te houden om in de toekomst beleidsmatige taken in te brengen.

Tot slot bepaalt het artikel dat het gemeenschappelijk openbaar lichaam gevestigd is te Arnhem (volgens artikel 10 lid 3 van de wet is het aanwijzen van een plaats van vestiging vereist). Deze vestigingsplaats bepaalt onder andere welke rechtbank bevoegd is kennis te nemen van eventuele procedures en dat de gedeputeerde staten van de provincie Gelderland interbestuurlijk toezichthouder is.

Daarnaast is de vestigingsplaats van belang in verband met artikel 42 van deze regeling. Het gemeentebestuur van de vestigingsplaats zendt de regeling aan gedeputeerde staten van de provincie Gelderland en maakt de regeling bekend in de Staatscourant.

Artikel 3 Bestuursorganen

Het bestuur van het gemeenschappelijk openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter (art. 12, eerste lid, van de wet). Daarnaast kunnen bestuurscommissies worden ingesteld. In deze regeling is die mogelijkheid geopend in artikel 17. De directie of een directielid is geen bestuursorgaan.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Belangen

De regio wil de mogelijkheid hebben om modules onder de MGR te kunnen brengen. Om dit mogelijk te maken wordt het belang van de MGR in zo breed mogelijk perspectief beschreven in artikel 4. De regeling behartigt immers de belangen van de deelnemers binnen het sociaal domein. Het belang bakent de bevoegdheden van (het bestuur van) het gemeenschappelijk openbaar lichaam af. De specifieke belangen van een samenwerkingsmodule worden geconcretiseerd in de artikelen over de samenwerkingsmodule.

Artikel 5 Modulair karakter

De regeling is modulair opgebouwd om deze eenvoudig te kunnen uitbreiden met nieuwe samenwerkingsmodules. Om samenhang te brengen in de samenwerkingsmodules wordt vanaf 2022 gewerkt met 3 Programma's Zorg, Onderwijs en Participatie. Er kunnen meerdere samenwerkingsmodules onder één Programma worden gebracht.

Artikelen 6 Taken samenwerkingsverband en samenwerkingsmodules

Als de deelnemers in een later stadium nieuwe samenwerkingsmodules aan de MGR willen toevoegen, betekent dit een wijziging van de regeling (artikel 36, tweede lid, van de regeling). Als daar eenmaal toe is besloten wordt de regeling gewijzigd in die zin dat een nieuw artikel over die samenwerkingsmodule in een bijlage bij de regeling wordt toegevoegd, waarin de taken van die nieuwe samenwerkingsmodules worden omschreven. De bijlage bij de regeling maakt integraal onderdeel uit van de regeling. Ook een wijzing van de bijlage moet dus worden aangemerkt als een wijziging van de regeling waarop artikel 36 van toepassing is. Deelnemers kunnen vervolgens besluiten om aan deze nieuwe samenwerkingsmodule deel te nemen (zie artikel 34 van de regeling). Er wordt vervolgens op grond van artikel 6, tweede lid, een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst afgesloten met het openbaar lichaam, de MGR. Op de dienstverleningsovereenkomsten zijn algemene bepalingen van toepassing.

Als in de toekomst raadsbevoegdheden worden overgedragen aan de MGR, hebben de raden een verdergaande rol dan het geven van toestemming voor het treffen van de regeling als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de wet. De raden moeten in dat geval ook instemmen met het treffen van de regeling als deelnemer aan de regeling. De regeling moet bij het overdragen van raadsbevoegdheden op verschillende punten worden gewijzigd, bijvoorbeeld de bepalingen over vertegenwoordiging in het algemeen bestuur dan wel de term deelnemers.

Artikel 7 Bevoegdheden

De deelnemers dragen geen bevoegdheden over aan de MGR. Bij afzonderlijk besluit mandateren de deelnemers de bevoegdheden. Een uitzondering hierop zijn de taken uit module Werkgeverschap SW, zoals verwoord in bijlage 4. Voor het overdragen van het werkgeverschap van de wsw medewerkers naar de MGR is delegatie nodig.

Artikel 8 Beperking privaatrechtelijke bevoegdheden

Met deze bepaling worden de bevoegdheden van de bestuursorganen van het openbaar lichaam beperkt. Dit zijn bevoegdheden die het openbaar lichaam vanwege zijn rechtspersoonlijkheid op grond van de wet zelf heeft. Met deze bepaling worden de financiële risico's voor de deelnemers die hiermee samenhangen beperkt, omdat de deelnemers vooraf eerst hiermee dienen in te stemmen. Wanneer het algemeen bestuur hiertoe over wil gaan is hiervoor vooraf toestemming nodig van deelnemende gemeenten.

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden

Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het gemeenschappelijk openbaar lichaam (art. 12, tweede lid, van de wet). Dit betekent onder meer dat het algemeen bestuur eindverantwoordelijk is voor het gemeenschappelijk openbaar lichaam. In het algemeen bestuur zijn alle deelnemers vertegenwoordigd.

Dit artikel beschrijft de taken en bevoegdheden van het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur kan zijn bevoegdheden overdragen aan het dagelijks bestuur met uitzondering van de taken benoemd in artikel 33a, tweede lid, van de wet en artikel 9, derde lid, van de regeling.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur

Deze regeling omvat een collegeregeling omdat het gaat om collegebevoegdheden die het samenwerkingsverband gaat uitvoeren. Het betreft in beginsel een samenwerkingsverband gericht op uitvoerende taken. Op grond van artikel 13, zesde lid van de wet kiest iedere deelnemer (in dit geval het college) uit zijn midden het lid van het algemeen bestuur (artikel 13, zesde lid, van de wet). In de regeling is gekozen voor één lid van het algemeen bestuur per deelnemer. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt van rechtswege wanneer men ophoudt lid te zijn van het college dat het lid heeft aangewezen (artikel 13, zesde lid van de wet dat artikel 13, tweede lid van overeenkomstige toepassing verklaart).

Om te voldoen aan de gedachte van verlengd lokaal bestuur is het van belang dat deelnemers vertegenwoordigd zijn in het algemene bestuur. Daarom is in de regeling bepaald dat een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur wordt aangewezen om op die wijze vertegenwoordiging van de deelnemer in het algemeen bestuur zoveel mogelijk te borgen. De plaatsvervanging geldt uitsluitend voor de werkzaamheden als lid van het algemeen bestuur. Mocht het lid van het algemeen bestuur ook voorzitter zijn of lid van het dagelijks bestuur, dan geldt de plaatsvervanging niet voor de werkzaamheden als voorzitter of lid van het dagelijks bestuur. De plaatsvervanging van de voorzitter (een zelfstandig bestuursorgaan) is geregeld in artikel 15, vierde lid van de regeling. Voor leden van het dagelijks bestuur kunnen geen plaatsvervangers worden benoemd. Bij vervanging met een tijdelijk of incidenteel karakter kan worden volstaan met een interne vervangingsregeling binnen het dagelijks bestuur, zoals gebruikelijk is bij het college.

Artikel 11 Werkwijze en vergaderorde

Bij de totstandkoming van het aantal stemmen is rekening gehouden met de volgende inwonersaantallen per 1-1-2022:
Arnhem 163.888
Doesburg 11.036

Duiven	*24.946*
Lingewaard	*46.963*
Overbetuwe	*48.266*
Renkum	*31.358*
Rheden	*43.435*
Rozendaal	*1.756*
Wageningen	*39.939*
Westervoort	*14.944*
Zevenaar	*44.645*

De uitkomst van de staffel is dat de leden van het algemeen bestuur per 1 januari 2023 het volgende aantal stemmen hebben:

Deelnemer	***Aantal stemmen***
Arnhem	*4*
Doesburg	*1*
Duiven	*2*
Lingewaard	*2*
Overbetuwe	*2*
Renkum	*2*
Rheden	*2*
Rozendaal	*1*
Wageningen	*2*
Westervoort	*1*
Zevenaar	*2*
Totaal	*21*

In het algemeen bestuur worden besluiten genomen met een meerderheid van stemmen. Een stemming is geldig wanneer meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft aan de stemming heeft deelgenomen (artikel 29, eerste lid Gemeentewet). Daarbij mag geen rekening worden gehouden met meervoudige stemrechten, het gaat om het aantal leden. Leden die zich onthouden van stemming tellen daarbij niet mee.

In artikel 11, vierde lid van de regeling is bepaald over welke onderwerpen het algemeen bestuur niet in beslotenheid kan vergaderen. Het uitgangspunt van de wet (art. 22 lid 3) is dat de vergaderingen van het algemeen bestuur van een gemeenschappelijk openbaar lichaam openbaar zijn. In artikel 22 van de wet is bepaald dat het algemeen bestuur een uitzondering op dit uitgangspunt kan maken. Vergaderingen kunnen in beslotenheid worden gehouden als de voorzitter van het algemeen bestuur dit nodig oordeelt óf als een vijfde van de aanwezige leden daar om verzoekt. Op een dergelijk verzoek beslist het algemeen bestuur, waarbij een afweging gemaakt moet worden tussen het belang van openbaarheid en het belang van vertrouwelijkheid.

In artikel 22, eerste lid van de wet worden artikelen van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing verklaard op het houden en de orde van de vergaderingen van het algemeen bestuur, voor zover de wet daarvan niet is afgeweken:

- *artikel 16: vaststellen reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden*

- *artikel 17: frequentie van vergaderen*
- *artikel 20: quorum voor opening vergadering*
- *artikel 22: onschendbaarheid en verschoningsrecht*
- *artikel 26: handhaving orde vergadering*
- *artikel 28: niet deelname aan stemming*
- *artikel 29: quorum voor geldige stemming*
- *artikel 30: totstandkoming beslissing*
- *artikel 31: geheime stembriefjes*
- *artikel 32: overige stemmingen*
- *artikel 33a: ondertekening stukken*
- *artikel 33: ambtelijke bijstand*

Een lid van het algemeen bestuur heeft altijd stemrecht. Dit stemrecht kan het lid niet worden ontnomen. Een lid van het algemeen bestuur stemt alleen niet wanneer het besluit een gelegenheid betreft die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken, of over de vaststelling of goedkeuring van de rekening van een lichaam waartoe hij rekenplichtig is of tot wiens bestuur hij hoort (artikel 28, eerste lid Gemeentewet). Deze bepaling moet terughoudend worden uitgelegd omdat het onthouden van stemrecht een inbreuk zou zijn op de rechten van de vertegenwoordiger en daarmee op het democratisch proces (vergelijk Abrs d.d. 1 april 2015, ECLI:NL:RVS: 2015:1010). Het ligt niet voor de hand dat het lid zich moet onthouden van stemmen over zaken die de gemeente aangaat.
In de regeling kan derhalve niet worden bepaald, dat slechts die deelnemers die de taken ook daadwerkelijk afnemen (lees deelnemen aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule) in het algemeen bestuur mogen stemmen over die taken. Mochten er in de toekomst meer samenwerkingsmodules worden toegevoegd en het aantal deelnemers daaraan sterk verschilt dan kan het een optie zijn om bestuurscommissies voor (bepaalde) samenwerkingsmodules in te stellen, waarin vertegenwoordigers van de aan die samenwerkingsmodules deelnemende gemeenten zitten .
Het algemeen bestuur draagt dan haar bevoegdheden ten aanzien van die samenwerkingsmodule over aan de bestuurscommissie. Om bestuurlijke drukte te voorkomen zou je in de bestuurscommissie de leden van het algemeen bestuur kunnen benoemen die de deelnemers vertegenwoordigen die aan de samenwerkingsmodule meedoen. Vervolgens plan je de vergadering van een bestuurscommissie achter de vergadering van het algemeen bestuur. Dit zou je -voor zover gewenst- ook op submoduleniveau kunnen doen.

Een andere mogelijkheid is een gentlemens agreement dat de leden van het algemeen bestuur van de deelnemers die niet deelnemen aan een samenwerkingsmodule, zich onthouden van stemrecht.
Dat is echter niet geheel in lijn met hetgeen hiervoor uiteen is gezet over het onthouden van stemrecht.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden

Dit artikel regelt de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur.

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur

Leden van het dagelijks bestuur blijven aan totdat in hun opvolging is voorzien. Hierdoor wordt geregeld dat er in de tussenliggende periode tussen verkiezingen en het kiezen van een dagelijks bestuur uit het midden van het nieuwe algemeen bestuur geen dagelijks bestuur aanwezig is.

Een lid van het dagelijks bestuur dat ontslag wil nemen legt dat voor aan het algemeen bestuur. Pas wanneer het algemeen bestuur een nieuw lid van het dagelijks bestuur heeft aangewezen, kan het ontslag van het lid van het dagelijks bestuur ingaan.

De wet bevat geen bepalingen over het benoemen van plaatsvervangers voor de leden van het dagelijks bestuur. Bij vervanging met een tijdelijk of incidenteel karakter kan worden volstaan met een interne vervangingsregeling binnen het dagelijks bestuur, zoals gebruikelijk is bij het college.

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde

Op grond van artikel 14 van de wet bestaat het dagelijks bestuur uit de voorzitter en ten minste twee andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen. Er is in de regio afgesproken dat het dagelijks bestuur uit drie leden bestaat.

De wet bevat geen bepalingen over de besluitvorming en vergaderorde van het dagelijks bestuur, zoals bij het algemeen bestuur. Dat is vrij te regelen in de regeling of in het door het dagelijks bestuur vast te stellen reglement van orde. Het ligt voor de hand daarbij aan te sluiten bij de bepalingen over het college: artikel 52-54, 56, 58, 59 en 59a Gemeentewet. Het is niet mogelijk om geheimhouding (vergelijk artikel 55 Gemeentewet) of immuniteit (vergelijk artikel 57 Gemeentewet) te regelen, omdat daarvoor een expliciete grondslag in een wet in formele zin is vereist omdat daarbij wordt afgeweken van algemene wettelijke normen.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken en bevoegdheden

Dit artikel regelt de aanwijzing van de (plaatsvervangend) voorzitter. Op grond van artikel 13, negende lid, van de wet moet de voorzitter door en uit het algemeen bestuur aangewezen worden. De voorzitter is een eenhoofdig bestuursorgaan (artikel 12, eerste lid, van de wet) en is voorzitter van zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur (artikel 12, derde lid, van de wet). De voorzitter beschikt over één stem in beide bestuursorganen. De aanwijzing van de voorzitter kan niet aan het dagelijks bestuur worden gedelegeerd.

De plaatsvervangend voorzitter vervangt de voorzitter zowel in het algemeen bestuur als in het dagelijks bestuur.

HOOFDSTUK 6 DE COMMISSIES

Artikel 16 Adviescommissies

Dit artikel is gebaseerd op artikel 24 en 24a van de wet. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en samenstelling van deze commissies van advies. Er kunnen eventueel raadsleden in een adviescommissie worden benoemd.
Op basis van samenwerkingsmodule 6 zal het ook mogelijk zijn dat het algemeen bestuur een vaste adviescommissie instelt ten behoeve van het dagelijks bestuur.
Dit is relevant voor de wens van deelnemers om de facilitering van overige regionale taken te kunnen uitvoeren, zoals het faciliteren van het regionale beleidsoverleg en uitvoeren van regionale projecten. (zie bijlage 6). Er kan dan een adviescommissie worden gevormd van bijv. de voorzitter van het RPO, de voorzitter van het ambtelijk overleg en de regiosecretaris om een goede afstemming en aansturing te hebben van de betreffende medewerkers die zich bezig

houden met regionaal beleid en/of de uitvoering van regionale projecten. De adviescommissie adviseert het dagelijks bestuur over het programmaplan en begroting voor deze taken.

Artikel 17 Bestuurscommissies

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid van het algemeen bestuur om bestuurscommissies in te stellen (op grond van artikel 25, eerste lid, van de wet). Het is aan het algemeen bestuur om bestuurscommissies in te stellen. Het algemeen bestuur regelt de samenstelling van de bestuurscommissie, haar taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties jegens het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Op grond van artikel 25, tweede lid, van de wet gaat het algemeen bestuur pas over tot de instelling van de in het eerste lid bedoelde commissies nadat de raden van de deelnemende gemeenten van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.

De bestuurscommissie is verantwoordelijk voor de inhoudelijke voorbereiding op de begroting en het activiteitenplan- en programma. De bestuurscommissie geeft hierover een advies aan het algemeen bestuur.
De bestuurscommissie heeft een rol voor de samenwerkingsmodules die vallen onder het betreffende programma. Dit wordt in het instellingsbesluit van de betreffende bestuurscommissie vastgesteld.

Er is bewust voor gekozen om geen bepaling in de regeling op te nemen over een eventuele vergoeding aan leden van een advies- of bestuurscommissie, omdat burgemeester, wethouders, raadsleden, ambtenaren en gemeentesecretarissen reeds uit hoofde van hun functie een vergoeding ontvangen.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Artikel 18 Het dagelijks bestuur ten opzichte van het algemeen bestuur (inlichtingenplicht)

Dit artikel is slechts beperkt van omvang omdat artikel 19a, eerste lid van de wet reeds bepalingen bevat over de verantwoordings- en inlichtingenplicht, almede het ontslag.

Artikel 19a, eerste lid, van de wet regelt de verantwoording van de (leden van het) dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur. Het tweede lid gaat over het verstrekken van inlichtingen die het algemeen bestuur nodig heeft voor het uitoefenen van zijn taak. Het derde lid gaat over het ontslag van een lid van het dagelijks bestuur door het algemeen bestuur bij een gebrek aan vertrouwen. Een ontslagen lid van het dagelijks bestuur blijft wel lid van het algemeen bestuur. De rechter treedt niet in de beoordeling van de gronden waarop het algemeen
bestuur tot ontslag van het lid van het dagelijks bestuur heeft besloten.

Het informatierecht voor individuele leden van het algemeen bestuur ontbreekt echter in artikel 19a, van de wet. Vandaar dat dit in dit artikel is opgenomen.

Als één of meer leden van het algemeen bestuur inlichtingen vragen aan het dagelijks bestuur dan verstrekt het dagelijks bestuur deze inlichtingen niet alleen aan degenen die inlichtingen vragen, maar ook aan de overige leden van het algemeen bestuur. Hiermee wordt bewerkstelligd dat alle leden van het algemeen bestuur over dezelfde inlichtingen beschikken.

Artikel 19 De voorzitter ten opzichte van het algemene bestuur (inlichtingen- en verantwoordingsplicht en ontslag)

De voorzitter is een apart orgaan. De wet zwijgt over de verantwoordingsplicht van de voorzitter, maar dat wil niet zeggen dat de voorzitter geen verantwoordingsplicht heeft. Het ligt voor de hand dit te regelen in de regeling analoog aan artikel 180 Gemeentewet. Daarmee zijn deelnemende gemeentebesturen vrij om te bepalen of de voorzitter kan worden ontslagen, door wie en op welke gronden. Het ligt voor de hand aan te sluiten bij artikel 13, negende lid, van de wet en het algemeen bestuur die bevoegdheid te verlenen. Volgens de Memorie van Toelichting bij de wet wordt het ontslagrecht van de leden van het dagelijks bestuur ook van toepassing geacht op de voorzitter. Dit past echter niet in de systematiek dat de voorzitter een apart orgaan is. Hij wordt benoemd als voorzitter en is als zodanig lid van het dagelijks bestuur en wordt niet benoemd als lid van het dagelijks bestuur en zou dus ook niet als zodanig ontslagen moeten worden.

Artikel 20 Het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van de raden (informatieplicht)

In het kader de informatievoorziening blijft de MGR jaarlijks in de periode mei raadsinformatiebijeenkomsten houden waarin de documenten die voorliggen voor zienswijze worden besproken en waarbij ontwikkelingen worden gedeeld die relevant zijn voor de uitvoering. Daarnaast worden er twee keer per jaar nieuwsbrieven verzonden om de raden op de hoogte te brengen van relevante ontwikkelingen.

Net als bij artikel 19 worden de inlichtingen niet alleen verstrekt aan degenen die inlichtingen vragen, maar aan de voltallige raad. Hiermee wordt bewerkstelligd dat alle leden van de raad over dezelfde inlichtingen beschikken.

Het verstrekken van inlichtingen door het algemeen bestuur aan de raad is al geregeld in artikel 18, eerste lid van de wet.

Er geldt geen verantwoordingsplicht van leden van het dagelijks bestuur jegens raden of colleges, zodat het artikel hierover niets bepaalt. Dit zou de collegialiteit van het dagelijks bestuur doorbreken. Zie ook artikel van Rob de Greef in de Gemeentestem van 14 november 2013, nr. 7395/13, nr. 110 "Wet gemeenschappelijke regelingen en de dualisering van het gemeente- en provinciebestuur; De wijziging van de Wet gemeenschappelijk regelingen en aanverwante regelgeving onder de loep genomen (deel 1)".

Artikel 21 Leden algemeen bestuur ten opzichte van hun college en hun raden (inlichtingen, en verantwoordingsplicht en ontslag)

Op grond van artikel 19, eerste lid van de wet is bij een collegeregeling artikel 16, eerste lid (verantwoordingsplicht), tweede lid (inlichtingenplicht) en vijfde lid (geheimhouding) van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de raden respectievelijk één of meer leden van die raden. Artikel 16 spreekt over het lid van het algemeen bestuur dat door de raad is aangewezen en daarvoor moet worden gelezen het lid van het algemeen bestuur dat door het college is aangewezen. Dit betekent dat op grond van artikel 16 de regeling nadere bepalingen moet bevatten. Die komen in dit artikel terug.

De opgenomen verantwoordingsplicht van het lid van het algemeen bestuur jegens de raad laat onverlet dat leden van het algemeen bestuur in hun hoedanigheid van collegelid tevens ter verantwoording kunnen worden geroepen op grond van artikel 169 Gemeentewet. Ook het enquêterecht van de raad is van toepassing op het lid van het algemeen bestuur en de raad kan de rekenkamer verzoeken een onderzoek in te stellen naar het bestuur van het samenwerkingsverband. De raad heeft geen ontslagrecht, maar als de wethouder of burgemeester het vertrouwen van de raad verliest kan de raad hem ontslaan of een aanbeveling tot ontslag doen (art. 61b, tweede lid Gemeentewet). Dit ontslag leidt automatisch tot ontslag als lid van het algemeen bestuur.

Hoofdstuk 7a Evaluatie

Artikel 21a Evaluatie van de regeling

Op grond van artikel 11a, van de wet is een bepaling toegevoegd over de evaluatie van de MGR. Het algemeen bestuur zal iedere periode van vier jaar een evaluatie uitvoeren van de regeling. Dit kan leiden tot aanpassingen. Deze kunnen opgenomen worden in het programmaplan voor het komende jaar en/of leiden tot een wijziging van de regeling die voorgelegd wordt aan raden voor zienswijze.

HOOFDSTUK 8 HET PERSONEEL

Artikel 22 Personeel

Dit artikel beschrijft de bevoegdheid van het dagelijks bestuur om personeel in dienst te nemen, te schorsen en te ontslaan. Daarnaast bepaalt het tweede lid van dit artikel dat het algemeen bestuur een arbeidsvoorwaardenregeling vaststelt en de daarbij horende algemene voorschriften en bepalingen. De basis voor deze arbeidsvoorwaardenregeling is vanaf 2020 de CAO-SGO. Uit artikel 33 van de wet vloeit voort dat deze bevoegdheid bij het algemeen bestuur berust; er is niet voor gekozen deze bevoegdheid bij het dagelijks bestuur te beleggen.
Het dagelijks bestuur is conform art. 33b bevoegd arbeidsovereenkomsten te sluiten met ambtenaren of personele inzet op basis van een ander type overeenkomst te regelen. Denk hierbij aan inhuur van personeel.

Artikel 23 Directie

Er is gekozen voor de term directie, zonder een uitbreiding met bepalingen over aantal, taken en bevoegdheden van de directieleden. De directie kan uit één lid (bijv. een secretaris-directeur) of meerdere leden (bijv. secretaris en directeur) bestaan. In het organisatiebesluit kunnen het aantal leden worden opgenomen, en de taken en bevoegdheden van de directieleden. Zo voorkom je bij eventuele uitbreiding van het aantal directieleden en daardoor wijziging van de bevoegdheidsverdeling dan wel bij wijziging van bevoegdheden dat de regeling moet worden aangepast.

HOOFDSTUK 9 HET PROGRAMMAPLAN

Artikel 24 vervalt

Artikel 25 Programmaplan

Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een programmaplan vast, waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven, met daarbij een overzicht van de benodigde financiële en personele middelen.
Het programmaplan komt op een zelfde wijze tot stand als de begroting, zoals vermeld in artikel 27, eerste tot en met het vijfde lid van deze regeling.
Bij het programmaplan van de modules speelt de inhoudelijke voorbereiding van de bestuurscommissies en adviescommissies een belangrijke rol.

Hoofdstuk 9a Burgerparticipatie

Artikel 26 burgerparticipatie

De MGR is beleidsarm en kent uitvoeringstaken. In het participatieprotocol bepaalt het algemeen bestuur per module welke vorm van bestaande of nieuwe burgerparticipatie bij de MGR en/of de door de deelnemende gemeenten passend is om te benutten bij het opstellen van het programmaplan. Dit kan jaarlijks wisselen.

De wijze van burgerparticipatie per module wordt opgenomen in het programmaplan van de betreffende module.

HOOFDSTUK 10 FINANCIËLE BEPALINGEN

De artikelen van hoofdstuk 10 van de regeling hebben betrekking op de financiële administratie, de termijnen en de totstandkoming van de begroting en jaarrekening op grond van de artikelen 34, 34b en 35 van de wet.

Artikel 27 Begrotingsprocedure

Als het algemeen bestuur voor de samenwerkingsmodule een bestuurscommissie heeft ingesteld, dan zenden de bestuurscommissies van die module een ontwerpbegroting van de samenwerkingsmodules toe aan het dagelijks bestuur van de MGR.
Niet de bestuurscommissies, maar het dagelijks bestuur stelt de ontwerpbegroting vervolgens vast en stuurt deze voor een zienswijze naar de raden van de deelnemende gemeenten.

Het dagelijks bestuur stuurt haar programmaplan en begroting begin april naar de raden voor behandeling. De termijn voor het geven van een zienswijze is verlengd tot 12 weken.

Het dagelijks bestuur zal haar reactie op de zienswijze naar de raden sturen, voordat het algemeen bestuur het programmaplan en de begroting vaststelt. Deze moet voor 15 september naar de provincie verzonden worden. Gezien het zomerreces blijven deze termijnen kort en is het voor alle partijen belangrijk zo mogelijk voor de zomer de zienswijze te ontvangen.

Uit de artikelen 212-213 van de Gemeentewet volgt dat er een financiële verordeningen moet worden opgesteld. Dit is daarom niet apart opgenomen in de regeling.

Artikel 28 Bijdragen van de gemeenten

Het exacte bedrag voor de basistaken en de samenwerkingsmodules wordt jaarlijks in de begroting opgenomen.

Daarnaast omschrijft artikel 28, tweede lid, de kostenverdeelsleutel voor de basistaken (de samenwerkingsmodule-overstijgende kosten) die het openbaar lichaam uitvoert. In de regio is afgesproken dat de verrekening van deze kosten plaatsvindt naar rato van het aantal inwoners. Daarnaast wordt de kostenverdeelsystematiek van elke individuele samenwerkingsmodule en/of submodule vastgelegd in bijlage bij de regeling). Alle kosten worden zoveel mogelijk toegerekend naar module- of submoduleniveau, zodat alleen deelnemende gemeenten betalen voor de geleverde diensten. Hierdoor is er geen sprake van restkosten.

Artikel 29 Jaarrekening

Uit het wettelijk systeem vloeit voort, dat de deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling er te allen tijde voor moeten zorgen dat het gemeenschappelijk openbaar lichaam over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te voldoen.

In lid 7 is opgenomen dat het mogelijk is op (sub)module niveau of op MGR beheer niveau een bestemmingsreserve te vormen voor overlopende/doorlopende kosten.

Om het budgetrecht van het algemeen bestuur en de controle daarop door de raden van de deelnemende gemeenten op het terrein van reserves tot zijn recht te laten komen, zal het instellen van reserves bij afzonderlijk besluit door het algemeen bestuur op advies van de bestuurscommissie betreffende een samenwerkingsmodule of dagelijks bestuur betreffende de MGR beheerorganisatie dienen plaats te vinden.

Het rechtstreeks verantwoorden van de uitgaven op reserves is niet toegestaan. Deze uitgaven behoren als last op het betreffende programma(deel) te worden verantwoord. Hiertegenover staat dan een onttrekking aan de reserve. Uitzondering hierop betreft de resultaat bestemming uit het vorige boekjaar. Conform de uitspraak van de commissie BBV worden deze mutaties wel rechtstreeks op de betreffende reserve verantwoord.

Het instellen van een bestemmingsreserve dient plaats te vinden bij afzonderlijk besluit van het algemeen bestuur, op advies van de bestuurscommissie van de betreffende samenwerkingsmodule of het DB betreffende een bestemmingsreserve voor de MGR beheerorganisatie. In dit besluit zal expliciet het volgende moeten worden aangegeven:

- *de omschrijving van het doel waarvoor de reserve of voorziening moet worden gevormd*
- *de vermelding van het motief voor de instelling*
- *de minimale omvang (bij reserves in verband met risico's) en/of maximale omvang*
- *de omvang en de wijze van stortingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief de onderbouwing daarvan*
- *de dekking van de storting*
- *de looptijd.*

HOOFDSTUK 11 HET ARCHIEF

Artikel 30 Archivering

Op grond van artikel 40 van de Archiefwet 1995 (Archiefwet) moet de gemeenschappelijke regeling bepalingen bevatten over het archief. Deze moeten zoveel mogelijk overeenkomstig de Archiefwet worden vormgegeven. Om die reden is aansluiting gezocht bij de bepalingen zoals die op grond van de Archiefwet voor de gemeenten gelden.
Het Gelders Archief is aangewezen als bewaarplaats voor blijvend te bewaren informatieobjecten.
Waar de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor archiefzorg berust is afhankelijk van de wijze van bevoegdheidstoekenning. Bij delegatie en attributie is dit het bestuur van het openbaar lichaam. Bij mandaat blijven de deelnemende gemeentebesturen verantwoordelijk. Als niet is bepaald welk college zorgdrager is dan is dat het college van de vestigingsplaats. Er worden afspraken met de deelnemende gemeenten gemaakt voor het beheer van archiefwerkzaamheden voor gemandateerde taken. Deze worden in een addendum bij de DVO vastgelegd.

HOOFDSTUK 12 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING REGELING

Deze gemeenschappelijke regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd en moet om die reden op grond van artikel 9, eerste lid, van de wet bepalingen bevatten over toe- en uittreding, wijziging en opheffing van de regeling. Op grond van artikel 9, tweede lid, van de wet bevat de regeling waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld bepaling over de vereffening van het vermogen ingeval het openbaar lichaam wordt ontbonden.
Besluiten over toetreding tot en uittreding uit de regeling, alsook wijziging van en opheffing van de regeling worden niet door het algemeen bestuur genomen, maar door de deelnemers zelf na verkregen toestemming van hun raden. De laatstgenoemde toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Uitgangspunt van de wet is dat ten aanzien van toetreding tot, wijziging en opheffing van de regeling (let op niet uittreding uit de regeling) bij unanimiteit wordt besloten (dus alle deelnemers moeten een positief besluit nemen), tenzij de regeling anders bepaald. In deze regeling is van dit uitgangspunt afgeweken.

De bepalingen van de wet over toe- en uittreding zien niet op deelname aan of beëindiging van deelname aan samenwerkingsmodules. Derhalve is gekozen voor een andere terminologie en zijn er aparte bepalingen over opgenomen.

Artikel 31 Toetreding tot regeling
Een gemeente kan tot de regeling toetreden krachtens een daartoe strekkend besluit van het college en na verkregen toestemming van de gemeenteraad. Vervolgens moet een meerderheid van alle deelnemers instemmen met de toetreding. Het algemeen bestuur kan voorwaarden verbinden aan de toetreding van een gemeente tot de regeling. Denk aan een bijdrage aan een eventuele reserve die de andere deelnemers hebben opgebouwd of het moment van toetreding. Daardoor worden eventuele risico's van toetreding voor de overige deelnemers beperkt. Gelet hierop en de gewenste flexibiliteit hoeft slechts een meerderheid van de deelnemers in te stemmen met toetreding van een nieuwe deelnemer.
Het toetreden van een deelnemer tot de regeling is een wijziging van de regeling, waaraan in de gewijzigde WGR eisen worden gesteld.

Artikel 32 Uittreding uit regeling
Een besluit tot uittreding is een eenzijdig besluit van de deelnemer die besluit uit de regeling te treden. Andere deelnemers kunnen een besluit tot uittreding niet blokkeren. Op grond van artikel 9, eerste lid van de wet houdt dit artikel bepalingen in over de gevolgen van uittreding, namelijk de uittreedsom.

De gewijzigde WGR stelt strengere eisen aan de afspraken bij uittreding uit de regeling. Deze eisen zijn verwerkt in artikel 32 en 35, en zijn van overeenkomstige toepassing op de kosten van de basistaken. Daarmee creëren we een eenduidige bepaling voor de gevolgen van uittreding. Voor het bepalen van de uittreedsom zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd.

- *Je moet als deelnemende gemeente relatief eenvoudig toe- en uit kunnen treden tot een submodule of samenwerkingsmodule op basis lokale keuzes zonder 'hop-gedrag'. Je bouwt immers gezamenlijk aan een effectieve regionale uitvoering van taken. Bovendien betreft het deels wettelijke taken.*
- *Bij toetreding wordt gekeken of er aanloopkosten zijn, waaraan je moet bijdragen. Omdat bijv. overheadkosten niet direct toenemen, leidt toetreding meestal tot iets lagere kosten voor de reeds deelnemende gemeenten.*
- *Bij uittreding zie je het omgekeerde. Dan worden de bijdragen van de deelnemende gemeenten hoger omdat vaste kosten gelijk blijven en het tijd en geld kost om variabele kosten te verminderen. Denk aan kosten van personeel, huisvesting/werkplek, ict systemen etc. Daarom wordt gezocht naar een passende periode waarop de uittredende gemeente de werkelijke meerkosten betaald als uittreedsom. Deze periode is in de regeling vastgesteld op maximaal 3 jaar. Daarbij moet er genoeg financiële prikkel zijn bij de MGR en de deelnemende gemeenten om de totale kosten zo spoedig mogelijk te verminderen, waardoor de uittreedkosten voor de uittredende gemeente beperkt blijft.*
- *Een uittreding kan na die maximale periode van drie jaar wel leiden tot hogere kosten van deelnemende gemeenten.*
- *De wetswijziging vraagt om de vaststelling van deze uittreedkosten concreet te maken.*
- *Idem voor wat er gebeurt met het vermogen van de GR. De MGR kent geen ander vermogen dan beperkte bestemmingsreserves.*

Uittreding uit de regeling is mogelijk nadat eerst de deelname aan de samenwerkings- of submodules is beëindigd. Bijna alle kosten worden gemaakt in de samenwerkingsmodules of submodules, welke kosten sneller aan verandering onderhevig kunnen zijn. De afrekenmethodiek is als volgt. Bij uittreding zal eerst de deelname aan de samenwerkingsmodules worden beëindigd en de kosten daarvan worden afgerekend op de wijze zoals bepaald in artikel 35. Daarmee zijn de kosten die samenhangen met de samenwerkingsmodule gedekt.

Artikel 33 Aansprakelijkheid

Geen toelichting nodig.

Artikel 34 Deelname aan een bestaande samenwerkingsmodule
In lijn met artikel 34 besluit een deelnemer tot deelname aan een bestaande samenwerkingsmodule en kan het algemeen bestuur de gevolgen van dit besluit regelen of nadere voorwaarden aan deelname verbinden. Uitgangspunt is dat eenmalige kosten bij de start worden gedragen door de nieuwe deelnemer. Structurele kosten worden gedeeld door alle deelnemers aan de module. Voor de nieuwe deelnemer zullen de kosten bekend zijn voordat wordt besloten deel te nemen aan een samenwerkingsmodule, zodat men hierdoor niet verrast kan worden.

Artikel 35 Beëindigen van deelname aan een samenwerkingsmodule
In een vaststellingsovereenkomst tussen de gemeente die de deelname beëindigt en het dagelijks bestuur van de MGR worden afspraken gemaakt over het beëindigen van de deelname aan de samenwerkingsmodule en de verplichtingen die daaruit voortvloeien. Denk aan (de wijze waarop) de kosten van beëindiging van de deelname aan een samenwerkingsmodule wordt bepaald. Omdat per samenwerkingsmodule dan wel submodule een andere berekenmethodiek gewenst kan zijn, is hierover niets concreter bepaald in de regeling.
Als gevolg van de gewijzigde WGR is een bepaling opgenomen over de vereffening van het vermogen behorende bij de samenwerkingsmodule. Daarom is een termijn van maximaal 3 jaar opgenomen van de meest recent vastgestelde begroting en wordt verwezen naar de kostenverdeelsleutel.
Uittreding bij de module WgSW betekent dat de loonkosten van SW-medewerkers voor de uittredende gemeenten niet langer door de MGR worden doorbelast wanneer de SW-medewerkers niet langer in dienst zijn van de MGR. Overige kosten van deze module worden wel meegenomen in de uittreedsom.

Een overeenkomst is wederkerig dus er moet eerst overeenstemming zijn over de voorwaarden van beëindiging van een module voordat beëindiging plaats kan vinden. Het dagelijks bestuur en het betreffende college zullen het dus eens moeten worden. Daarbij is dit artikel en zijn de regels van het algemeen bestuur (derde en vierde lid) weliswaar van toepassing, maar het gaat om de concrete invulling van de voorwaarden (bijv. wat is toerekenbaar, wat is het definitieve bedrag; wat wordt in natura overgenomen e.d.) en overeenstemming van de gevolgen daarvan.

Ten behoeve van de samenwerkingsmodules worden door het openbaar lichaam de MGR meerjarige contracten aangegaan (bijvoorbeeld een huurcontract of arbeidscontracten). De verplichtingen uit deze contracten lopen soms door tot na beëindiging van deelname van een gemeente aan een samenwerkings- of submodule. Het is daarom onwenselijk dat gemeenten, ondanks de opzegtermijn als bedoeld in artikelen 5 in de BIJLAGE 1 t/m 6 bij het beëindigen van een samenwerkingsmodule (waarin een gemeente nog betaalt voor deelname en aansprakelijk blijft), zonder verdergaande consequenties uit die module kunnen stappen. Daarom is er in lid vijf een bepaling opgenomen op grond waarvan gemeenten ook na beëindiging van deelname aansprakelijk zijn voor de rechtshandelingen die zijn aangegaan door het openbaar lichaam de MGR voor de uitvoering van een samenwerkingsmodule. Die aansprakelijkheid ziet alleen op de rechtshandelingen uit de periode dat een deelnemende gemeente nog afnemer was van de samenwerkingsmodule. De aansprakelijkheidstermijn waarop deze bepaling van toepassing is, is vijf jaar en komt in de vaststellingsovereenkomst te staan. Daarbij is aangesloten bij de algemene verjaringstermijn van vorderingen tot schadevergoeding in het Burgerlijk Wetboek van vijf jaar Hiermee is zo veel mogelijk rekening houden met het belang van de deelnemende gemeente die uit een samenwerkingsmodule stapt als met het belang van de deelnemende gemeenten die achterblijven in een samenwerkingsmodule.

Artikel 36 Wijziging van de regeling
De regeling kan worden gewijzigd na een daartoe strekkend besluit van tweederde van het aantal deelnemers na verkregen toestemming van de raden van deze deelnemers. Voorafgaand aan het toestemming verlenen door de raden moet, conform de gewijzigde WGR, het ontwerp van de wijziging voor zienswijze worden aangeboden aan de raden. De toestemming door de raden kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Besluiten wat betreft de wijziging en opheffing van de 'overkoepelende' regeling kunnen dus alleen worden genomen wanneer er tweederde meerderheid daartoe besloten heeft.
Onder wijziging van een regeling valt ook de toevoeging, wijziging of opheffing van een samenwerkingsmodule. Daarvoor is derhalve toestemming van de raad nodig.

Artikel 37 Liquidatie van de regeling
Opheffing van de regeling betekent dat er geen regeling meer is en dat er dus geen bevoegdheden meer zijn, maar het openbaar lichaam is er dan nog. Daarvoor is ontbinding van het openbaar lichaam nodig. Het openbaar lichaam houdt pas op te bestaan als deze qua personeel leeg is. Derhalve moet na opheffing van de regeling het openbaar lichaam worden ontbonden en het vermogen vereffend. Op grond van artikel 9, tweede lid van de wet bevat de regeling bepalingen over de vereffening van het vermogen ingeval het openbaar lichaam wordt ontbonden.
De regeling kan worden opgeheven na een daartoe strekkend besluit van tweederde van het aantal deelnemers na verkregen toestemming van de raden van deze deelnemers. Het opheffen van de regeling is een wijziging conform artikel 36, en als zodanig benoemd. Er is gekozen voor een tweederde meerderheid en geen gewone meerderheid, omdat in het laatste geval er nog voldoende deelnemers kunnen zijn om de regeling voort te zetten. De andere deelnemers kunnen dan uittreden.
In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en regelt het de financiële en andere gevolgen van de opheffing in een liquidatieplan. Hierbij kan van de bepalingen van de regeling worden afgeweken. Met een onafhankelijke registeraccountant wordt een accountant bedoeld die niet werkzaam is bij en geen opdrachten verricht voor één van de deelnemende gemeenten.
Uit artikel 9, derde lid van de wet volgt dat het openbaar lichaam na zijn ontbinding blijft voortbestaan voor zover dit voor de vereffening van zijn vermogen nodig is. De organen van het openbaar lichaam blijven in functie totdat de liquidatie is voltooid om eventuele beslissingen te kunnen nemen. Tot de taak vereffenen van vermogen kan ook het inroepen van de geschillenregeling behoren.
In lid 5 is opgenomen wat er moet gebeuren met archiefbescheiden bij liquidatie van de gemeenschappelijke regeling.

HOOFDSTUK 13 SLOTBEPALINGEN

Artikel 38 Duur van de regeling
De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 39 Inwerkingtreding
Geen toelichting nodig.

Artikel 40 vervallen

Artikel 41 Citeertitel
Geen toelichting nodig

Artikel 42 Toezending aan Gedeputeerde staten
Dit volgt uit artikel 26 van de wet.

BIJLAGE 1 Samenwerkingsmodule Inkoop Zorg

Artikel 3 en 5 Samenwerkingsmodule Inkoop Zorg en submodules Inkoop Zorg

Met deze bepaling worden de taken die de samenwerkingsmodule Inkoop Zorg bevat omschreven en wordt de samenhang met de submodules verduidelijkt. Vanaf de nieuwe inkoop in 2020 wordt gesproken over zorgvormen. Daarbij gaat het om de volgende zorgvormen:

a. *Huishoudelijke ondersteuning*
b. *Beschermd Wonen*
c. *Begeleiding*
d. *Groepsbegeleiding*
e. *Activerend Werk*
f. *Behandeling*
g. *Verblijf*
h. *Jeugdbescherming*

De bevoegdheid tot wijziging van de submodules Inkoop Zorg is bij het algemeen bestuur gelegd, omdat hiervoor anders een wijziging van de regeling op grond van artikel 36 van de regeling nodig zou zijn. De colleges zouden dan tot wijziging moeten besluiten na ontvangen toestemming van de raden. De huidige indeling van submodules is geen vaststaand gegeven en wordt doorontwikkeld, onder meer door ervaring die wordt opgedaan in de praktijk dan wel door verschuiving van taken dan wel door innovatie. De bestuurscommissie geeft via het programmaplan en begroting van de samenwerkingsmodule een advies aan het algemeen bestuur om een besluit te nemen over welke taken voor welke submodules worden uitgevoerd. Hiermee kan snel, eenvoudig en adequaat gereageerd worden op ontwikkelingen.

Artikel 6 Financiële bijdragen
Alle kosten worden toegerekend naar module- of submoduleniveau, zodat alleen deelnemende gemeenten betalen voor de geleverde diensten. Hierdoor is er geen sprake van restkosten.

Artikel 7 Verkoop van diensten
Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze samenwerkingsmodule gemandateerde bevoegdheden. Met derden wordt in dit geval deelnemers bedoeld die niet aan de betreffende module deelnemen. Het samenwerkingsverband kan ook diensten of projecten voor deelnemende gemeenten uitvoeren die buiten de reguliere DVO-afspraken vallen. Deze worden dan op dezelfde wijze behandeld als dienstverlening aan derden. De bestuurscommissie van de betreffende module dient in alle gevallen akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening aan derden.

BIJLAGE 2 Samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL)

De naam van de samenwerkingsmodule Onderwijszaken is gewijzigd in Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL), in lijn met hoe de organisatie naar buiten treedt.

BIJLAGE 3 Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt
De taken en samenwerking tussen UWV en de MGR, namens de gemeenten is in 2021 herijkt, mede op basis van wijziging in de wet- en regelgeving (SUWI). De taken in de regeling zijn daarop aangepast. De samenwerking tussen UWV en de MGR die is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst is ook herijkt.

In 2024 is het Steunpunt SROI als submodule toegevoegd aan de samenwerkingsmodule.

BIJLAGE 4 Samenwerkingsmodule Werkgeverschap SW
*De betreffende bijlage heeft tot doel het overhevelen van **het werkgeverschap** naar de MGR inclusief de overige taken van de te liquideren GR Werkbedrijf Midden Gelderland (Presikhaaf Bedrijven (PHB)).*

***BIJLAGE 5 Samenwerkingsmodule Contractmanagement Inburgeringstrajecten**.*

Vanaf 2022 werken gemeenten samen op het vlak van de Wet Inburgering. In 2021 is er een aanbesteding geweest voor de inburgeringstrajecten. De gemeenten willen het contractmanagement gezamenlijk uitvoeren en hebben de MGR verzocht dit onder te brengen bij het programma participatie. Daarvoor is een aparte bijlage opgesteld waarin de taken zijn weergegeven.

BIJLAGE 6: Samenwerkingsmodule faciliteren overige regionale taken sociaal domein

Gemeenten willen de facilitering van de regionale beleidsondersteuning en regionale projecten binnen het sociaal domein gezamenlijk onder kunnen brengen bij de MGR. Dit zal per programma bepaald worden. Voor deze mogelijkheid is een aparte bijlage opgesteld, waarin deze opties en werkwijze zijn weergegeven.

De MGR is een uitvoeringsorganisatie en beleidsarm en blijft dat ook.

Regionaal wordt er door de deelnemende gemeenten beleid gemaakt onder verantwoordelijkheid van het Regionaal Portefeuille Overleg. Besluiten hierover nemen de colleges en/of de door de colleges gemandateerde wethouders.

Op verzoek van het Regionaal Portefeuille Overleg Zorg, Onderwijs en/of Participatie kan aan de MGR verzocht worden faciliterende taken uit te voeren. Deze betreffen het faciliteren van het regionale bestuurlijk overleg, het faciliteren van regionale beleidsondersteuning en uitvoering van regionale projecten.

Voor het uitvoeren van deze taken worden dienstverleningsovereenkomsten gesloten tussen de MGR en de deelnemende gemeenten aan dat RPO en/of die betreffende beleidsonderdelen en/of regionale projecten.

Er kan in verband met bovenregionale taken belang zijn om het faciliteren van dit regionale overleg te verbreden naar boven regionale partijen, bijv. met betrekking tot jeugdzorg. Die mogelijkheid wordt hiervoor in deze regeling geboden.

Deze module biedt ook mogelijkheden om gezamenlijk de wettelijke taken uit te voeren in het kader van het wetsvoorstel de "wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'. Daarbij wordt gesproken over het met andere jeugdregio's in een op overeenstemming gericht overleg te zorgen voor bovenregionale afstemming en de organisatie en financiering van de regionale expertteams.

TOT SLOT

Klachtrecht

De MGR heeft een Klachtenregeling. Deze is in te zien via de website. Inwoners en andere betrokkenen wordt daarmee duidelijkheid geboden hoe het bestuursorgaan omgaat met klachten en er wordt verwezen naar de mogelijkheid om, bij ontevredenheid over de afhandeling, de klacht voor te leggen aan de Ombudsman.

Bezwaar & beroep
Inwoners kunnen bezwaar indienen bij de overheid die een beslissing heeft genomen. Tegen de beslissing op het bezwaar kan vervolgens beroep worden ingesteld. De wettelijke basis voor bezwaar en beroep is te vinden in de Algemene wet bestuursrecht en soms in specifieke wetten, zoals de Leerplichtwet.

Geschillenregeling
De geschillenregeling van artikel 28 van de wet is van toepassing. Deze heeft uitsluitend betrekking op geschillen over de toepassing van de regeling en niet over het al dan niet treffen van een regeling of over de inhoud van een te treffen regeling. Hetzelfde geldt voor geschillen over wijziging, opheffing van of uittreding uit een regeling, tenzij het geschil betrekking heeft op de toepassing van in de regeling opgenomen regels ter zake. Meestal gaat het om het al dan niet nemen van besluiten.

Voor zover het geschil betrekking heeft op een besluit of een handeling die daarmee gelijk te stellen is, gaat het om een procedure van administratief beroep. Tegen het in administratief beroep genomen besluit van gedeputeerde staten, staat beroep open bij de bestuursrechter. Gaat het niet om een besluit of handeling die daarmee gelijk te stellen is, dan heeft het besluit van gedeputeerde staten het karakter van een primair besluit waartegen bezwaar openstaat gevolgd door beroep bij de rechtbank.

Memo ter ondersteuning van de college- en raadsvoorstellen

Aan: **College en Raden**
Van: **AB**
Onderwerp: **Wijziging regeling MGR**
Datum: **30 maart 2023**

Verzoek om zienswijze raden

De raden worden verzocht om binnen 8 weken hun zienswijze te geven op het ontwerp wijzigingsbesluit van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.

Inleiding

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd met als doel de democratische legitimatie en kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden te verstevigen. Een aantal wijzigingen zijn direct in werking getreden. Voor een aantal andere wijzigingen geldt een implementatietermijn van 2 jaar. Voor 1 juli 2024 moeten de wijzigingen doorgevoerd zijn in de regeling. De MGR koerst op wijziging van de regeling per 1-1-2024, zodat ook een aantal andere wijzigingen, zoals de submodule steunpunt SROI en facilitering van het regionaal overleg per 1 januari 2024 geborgd zijn. Wijziging van de regeling vraagt om twee rondes langs de raden.

Proces met raden

Samen met griffies en anderen GR-en is een proces ingericht om de raden actief te informeren en te betrekken bij de wijzigingen van de regelingen in onze regio. Op 6 maart is er een webinar gehouden en op 27 maart een fysieke raadsinformatiebijeenkomst waar de MGR de ideeën over wijzigingen van de regeling met de aanwezige raadsleden heeft besproken. De uitkomsten daarvan zijn mondeling gedeeld tijdens de AB vergadering van 30 maart en hebben geleid tot twee kleine aanpassingen in de voorgestelde wijziging van de regeling. Hieronder staat een korte terugkoppeling van de inbreng van raadsleden. Bij de betreffende wijzigingen worden de aanpassingen genoemd die zijn doorgevoerd op basis van deze inbreng van de aanwezige raadsleden.

- *Suggesties evaluatie eerder in de raads/collegeperiode uit te voeren, zodat er in het vierde jaar nog stappen in gezet kunnen worden. Voorstel is om geen moment op te nemen in de regeling en het AB te laten bepalen wanneer de evaluatie wordt uitgevoerd. Dit is zo opgenomen bij dit artikel en in de toelichting.*
- *Suggestie om participatie protocol ook voor zienswijze langs te laten gaan. Voorstel om de inhoud van de participatie van inwoners (als onderdeel van het participatieprotocol) op te nemen in het programmaplan. Daarmee sluit het goed aan op de plannen waarbij de wijze van participatie een rol speelt. Het programma als geheel, waaronder dit element van participatie wordt aan raden voorgelegd voor zienswijze. Dit is opgenomen in de toelichting van de regeling.*
- *Aanwezige raadsleden zijn tevreden over de huidige informatievoorziening.*
- *Verzoek om attendering wanneer AB stukken openbaar staan. Afspraak dat we dit met de griffies gaan afstemmen. We kunnen sowieso data van AB vergaderingen voor komend jaar delen. De vergaderstukken staan een week van te voren openbaar.*
- *Complimenten voor de website en onze raadsinformatiebijeenkomsten*
- *Vraag over inzicht in wat er met de zienswijze wordt gedaan. In de regeling is opgenomen conform gewijzigde wet dat reactienota op zienswijze door het DB aan de raden wordt gestuurd, voordat AB*

besluit neemt zodat raadsleden ook zien wat er met hun zienswijze is gebeurd. Tot nu toe stuurden we de reactienota aan raden toe bij de vastgestelde stukken. Vanaf 2023 doen we dat voorafgaand aan de vaststelling van de stukken.

- *Vanuit de aanwezige raadsleden is er geen behoefte aan een raadsadviescommissie.*
- *Raadsleden zoeken wel naar hun vroegtijdige rol bij regionaal beleid. Dat is geen vraagstuk voor de MGR.*
  Voor MGR geldt dat je voor bespreking in bestuurscommissie input zou kunnen meegeven aan je eigen wethouder. Dus met name in periode november/februari – wanneer programmaplan en begroting opgesteld wordt.

Juridische vorm

Een deel van de wijzigingen komt direct voort uit de regeling. Een deel van de wijzigingen vraagt om keuzes van besturen en raden.
Er is gekozen voor de vorm van een wijzigingsbesluit, met daarbij een was-wordt lijst en de integraal gewijzigde regeling. Op deze wijze leg je de betreffende wijzigingen voor ter zienswijze aan de raden en ligt niet de hele regeling ter zienswijze voor.

In de 'toelichting wijzigingen' zoals hieronder opgenomen staat uitgelegd waarom de betreffende wijzigingen zijn doorgevoerd.

Toelichting wijzigingen

Reden voor wijziging regeling en uitwerking daarvan:

- Wijziging Wet GR – dat zien we terug bij de termijnen van bijv. begroting en wijziging van de regeling.
- Onderbrengen steunpunt SROI – besluit AB. Zie aanvulling in bijlage 3 van de regeling.
- Verzoek voorzitters bestuurscommissies voor facilitering van het regionale overleg. Dit is geregeld in bijlage 6 van de regeling en is groen gearceerd. Alle andere wijzigingen zijn geel gearceerd.
- Wetsvoorstel de Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen. Zie bijlage 6 – geel.
  Dit wetsvoorstel legt taken neer bij de jeugdregio, die we nu vast borgen in de regeling.
- Wijziging formatietool – Ingrado voor het RBL. In de financiële afspraken over de gemeentelijke bijdrage voor het RBL wordt naar deze formatietool verwezen. Daarin zien we een wijziging van aantal fte leerplicht per 2.700 leerplichtige leerlingen. Dit was eerder per 3.800 leerlingen. Dit wijzigen we nu in bijlage 2 van de regeling. Dit komt ook gefaseerd terug in de begroting.
- Voorstel om jaarlijks een programmaplan te maken horen bij de begroting (heette eerst uitvoeringsprogramma en geen meerjarenplan meer). We willen toe naar concretere voorstellen en minder overall plannen. Het voormalige uitvoeringsplan voor een periode van 4 jaar voegt derhalve weinig toe aan de stukken die we voor zienswijze naar de raden sturen. Daarom beperken we ons tot een jaarplan, horend bij de begroting die voor zienswijze wordt voorgelegd. Voor de duidelijkheid veranderen we daarmee ook de benaming van uitvoeringsprogramma (wat meerjaarlijks lijkt) naar programmaplan.
- In bijlage 5 is voor de samenwerkingsmodule Contractmanagement Inburgeringstrajecten voor de zekerheid de optie voor het inkopen van inburgeringstrajecten opgenomen. Dit is nu nog niet aan de orde en de benodigde formatie hiervoor is niet opgenomen in de begroting.
- Op dit moment is nog onvoldoende duidelijkheid over wensen in kader van beschermd wonen, zodat deze wijziging niet meegenomen wordt. De voorzitter van de stuurgroep/het RPO is hierover bericht.

Keuzes aanpassingen op basis van Gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Besluiten waar van raden zienswijze wordt gevraagd
Met de nieuwe wet ontstaat er een verplichting om een afweging te maken in de gemeenschappelijke regeling over welke besluiten er zienswijze aan de raden worden gevraagd (dit mag ook geen enkel besluit zijn).

In de regeling van de MGR is expliciet bepaald dat er zienswijzen worden gevraagd over het jaarlijkse programmaplan en de begroting. Verder worden de raden om zienswijze gevraagd bij wijziging van de regeling bij bijv. toetreding of uittreding van deelnemers en bij nieuwe verzoeken aan de MGR voor regionale uitvoering en voorafgaand aan de vaststelling van het liquidatieplan.

Inlichtingen aan de raden van de deelnemers (art. 20 regeling)
Er is een informatieverplichting in het leven geroepen voor het bestuur van een openbaar lichaam, om de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen te verschaffen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

De MGR SDCG houdt vanaf haar start in 2017 ieder jaar raadsinformatiebijeenkomsten op twee avonden in de maand mei. Daarbij worden lopende ontwikkelingen en de jaarrekening, het programmaplan en de begroting toegelicht. Daarmee zijn de raadsleden goed geïnformeerd, kunnen ze vragen stellen over de stukken waar ze zienswijze over kunnen geven. Bovendien kunnen de raadsleden van verschillende deelnemende gemeenten elkaar hier ontmoeten.
Daarnaast informeren we de raadsleden twee keer per jaar via een digitale nieuwsbericht over ontwikkelingen. We hebben dit expliciet opgenomen in de regeling.

De vergaderstukken van de algemeen bestuur vergaderingen en de agenda en besluitenlijst van het dagelijks bestuur staan gepubliceerd op onze website.
We bekijken met de griffies hoe raadsleden weten wanneer er relevante stukken zijn geplaatst.

Evaluatie van de regeling (art. 21 a)
Een regeling houdt bepalingen in omtrent de evaluatie van de regeling (dat mag ook geen evaluatie zijn).

Er zijn in de regeling tot nu toe geen afspraken opgenomen over het evalueren van de regeling. We vinden het wel belangrijk om dat op regelmatige basis te doen. We hebben daarom opgenomen dat het algemeen bestuur de regeling iedere vier jaar evalueert. We bekijken wat hiervoor een goed moment is in de periode van vier jaar. Het is belangrijk dat bestuurders voldoende ervaring opgedaan met de regeling in de praktijk en er tijd is om eventuele wensen tot verbetering uit te voeren en/of op te nemen in het programmaplan en/of in een wijzigingsvoorstel voor de regeling.
Het bepalen van het moment van evalueren, de onderwerpen en de uitkomsten is een rol voor het AB. Dit kan uiteindelijk leiden tot aanpassingen in werkwijze en/of regeling.

Bij de MGR was eerst gedacht om de evaluatie een jaar voorafgaande aan de gemeenteraadsverkiezingen te houden.
Raadsleden gaven op 27 maart de suggesties dat het wellicht beter is om dit eerder te doen, zodat aanpassingen nog in dezelfde raadsperiode effect kunnen hebben.
Op basis van deze input heeft het bestuur besloten de termijn waarop de evaluatie wordt uitgevoerd niet expliciet te noemen in de regeling.

Participatie ingezetene bij beleid – burgerparticipatie (art. 26)
Een gemeenschappelijke regeling moet bepalingen inhouden over de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling worden betrokken.

De MGR is een uitvoeringsorganisatie. In de regeling is nieuw opgenomen dat het algemeen bestuur op advies van de bestuurscommissies een participatieprotocol vaststelt waarin opgenomen is welke vorm van participatie passend is ter voorbereiding, uitvoering of evaluatie van beleid en daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande werkwijze van burgerparticipatie van de MGR en/of van de deelnemende gemeenten.
Wij stellen voor niet in de regeling zelf vast te stellen welke vorm van participatie dit is. Dit kan namelijk per module en ieder jaar anders zijn. Denk hierbij aan het klantenonderzoek van RBL, het medewerkers-onderzoek van WsSW en de wijze waarop we bijvoorbeeld rekening houden met cliëntenonderzoek van zorgaanbieders bij inkoop zorg.

Raadsleden vroegen zich op 27 maart af of dit een onderwerp is dat je voor zienswijze zou willen voorleggen. We constateerden dat het goed is daarnaar te kijken, maar de onderdelen van burgerparticipatie dan op te nemen in het programmaplan. Dan wordt het gekoppeld aan de plannen waarvoor de burgerparticipatie wordt benut. De raden worden gevraagd om een zienswijze op het programmaplan, en daarmee ook op het onderdeel van de burgerparticipatie. We hebben dit aangevuld in de toelichting van de regeling.

Regelen van uittreden uit de regeling (art. 32 en 35)
De regeling dient bepalingen te bevatten omtrent wijziging, opheffing, toetreding, de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding.

De gewijzigde WGR stelt strengere eisen aan de afspraken bij uittreding uit de regeling. Dit betreft uittreedregels en afspraken over wat er met het vermogen gebeurt na uittreding. Deze eisen zijn verwerkt in artikel 32 en 35, en zijn overeenkomstig van toepassing op de kosten van de basistaken. Daarmee creëren we een eenduidige bepaling voor de gevolgen van uittreding.

In de MGR kennen we twee vormen van stoppen met taken – stoppen met een samenwerkingsmodule of submodule (art. 35) en uittreding uit de regeling (art 32). Bij beide opties hebben we duidelijker moeten aangeven hoe dit proces in zijn werk gaat en over welke termijnen moet worden gesproken.

Voor het bepalen van de uittreedsom hanteren we een aantal uitgangspunten. Deze staan ook opgenomen in de toelichting bij artikel 32 en 35.

- Je moet als deelnemende gemeente relatief eenvoudig toe- en uit kunnen treden tot een submodule of samenwerkingsmodule op basis van lokale keuzes zonder 'hop-gedrag'. Je bouwt immers gezamenlijk aan een effectieve regionale uitvoering van taken. Bovendien betreft het deels wettelijke taken.
- Bij toetreding wordt gekeken of er aanloopkosten zijn, waaraan je moet bijdragen. Omdat bijv. overheadkosten niet direct toenemen, leidt toetreding meestal tot iets lagere kosten voor de reeds deelnemende gemeenten.
- Bij uittreding zie je het omgekeerde. Dan worden de bijdragen van de deelnemende gemeenten hoger omdat vaste kosten gelijk blijven en het tijd en geld kost om variabele kosten te verminderen. Denk aan kosten van personeel, huisvesting/werkplek, ict systemen etc. Daarom wordt gezocht naar een passende periode waarop de uittredende gemeente de werkelijke meerkosten betaalt als uittreedsom. Dit mag maximaal 5 jaar zijn. Daarbij moet er genoeg financiële prikkel zijn bij de MGR en de deelnemende gemeenten om de totale kosten zo spoedig mogelijk te verminderen, waardoor de uittreedkosten voor de uittredende gemeente beperkt blijft.
- Een uittreding kan na de vooraf vastgestelde periode betaalde uittreedsom wel leiden tot hogere kosten van de deelnemende gemeenten.
- De wetswijziging vraagt om de vaststelling van deze uittreedkosten concreet te maken.
- Idem voor wat er gebeurt met het vermogen van de GR. De MGR kent geen ander vermogen dan beperkte bestemmingsreserves.

Deze uitgangspunten hebben ertoe geleid dat we voorstellen de periode waarover de uittredende gemeenten meebetalen aan de meerkosten op maximaal 3 jaar te stellen. Dat geldt voor stoppen met een submodule of samenwerkingsmodule en voor een daadwerkelijke uitreding. Daarbij is rekening gehouden met feit dat er een half jaar of jaar van te voren moet worden opgezegd en je toch enige jaren nodig hebt om zo mogelijk te verminderen en andere vaste kosten te beperken. Het kan per module verschillen om welke kosten het gaat en op welke wijze je de kosten kunt beperken.

In de regeling tot nu toe stond: 1 jaar voor totale uittreding en een besluit door het AB met 2/3 meerderheid voor de kosten van stoppen met submodule of samenwerkingsmodule. Een jaar is kort, zeker omdat de beheerorganisatie ook steeds meer taken uitvoert en daarmee kosten maakt. De periode mag maximaal 5 jaar zijn. Dat vinden we te lang, omdat je ook druk om de MGR wil houden om de meerkosten te beperken en uittreden ook financieel haalbaar moet blijven.

Raadsadviescommissie
Op grond van de wet is er de mogelijkheid dat het AB op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk een gemeenschappelijke adviescommissie instelt bij openbare lichamen. Deze commissie kan het algemeen bestuur van advies voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling voorbereiden of de raden van advies voorzien. Wanneer zo'n commissie is ingesteld kunnen de leden ervan een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. Deze mogelijkheid volgt uit de wet zelf en hoeft niet in de GR verankerd te worden. Wanneer de gezamenlijke raden willen, kan hij ingesteld worden door het AB.

De mogelijkheid tot een gemeenschappelijke adviescommissie is in de wet opgenomen en hoeft derhalve niet in de wijziging van de regeling te worden opgenomen. Dit kan dus altijd als de raden hier een belang in zien. De adviezen van de gemeenschappelijke adviescommissie is gericht op het algemeen bestuur.
Het bestuur van de MGR ziet op dit moment geen meerwaarde in zo'n gemeenschappelijke adviescommissie ten behoeve van de besluitvorming in het algemeen bestuur. De MGR is een uitvoeringsorganisatie van beleid dat lokaal of regionaal wordt gemaakt en wordt besloten in de colleges.

De gesprekken over de kaders voor de uitvoering van taken en de begroting hiervan worden gevoerd in de bestuurscommissies. De raden kunnen hun portefeuillehouder hiervoor aandachtspunten meegeven.
Het Algemeen Bestuur van de MGR, bestaande uit de wethouders financiën, bespreekt deze voorstellen van de bestuurscommissies, bespreekt de zienswijze van raden en neemt op grond daarvan besluiten.

De aanwezige raadsleden geven aan dat ze geen behoefte hebben aan een raadsadviescommissie bij de MGR.

Bijlage 6 facilitering overige regionale taken.
Deze extra samenwerkingsmodule is opgenomen op basis van verzoek van voorzitters bestuurscommissies, zoals aan de orde gesteld in het AB van 8 december 2022 en in bijlage 14 (bij AB stukken) benoemd.
Er wordt indien gewenst een samenwerkingsmodule opgericht, waarin deze taken voor bijv. het programma Zorg geborgd kunnen worden. Dit kan dan gaan om het regiosecretariaat en het regionale programma jeugd met beleidsmedewerkers en projecten, waarvoor reeds een regionale begroting is vastgesteld. Belangrijkste rol van de MGR is werkgeverschap van deze medewerkers borgen en aansturing en besluitvorming inkaderen. Daarom wordt gesproken over een adviescommissie die bij de aansturing en inkaderen van besluitvorming een belangrijke rol heeft. De adviescommissie kan bestaan uit de voorzitter RPO, voorzitter RAO en de regiosecretaris. De directeur kan betrokken worden als het gaat om werkgeverszaken. De module komt onder beheer te hangen en daarmee wordt er direct aan het DB geadviseerd.

Planning:
- 30 maart: bespreken input van raden en vaststelling ontwerp wijziging regeling door het AB.
- Eind maart: Versturen ontwerp wijziging naar raden voor zienswijze, gelijk met andere stukken die voor zienswijze worden voorgelegd.
- 22 en 25 mei: raadsinformatiebijeenkomsten, waarbij we ook aandacht zullen besteden aan de voorgestelde wijzigingen van de regeling.
- Medio juni: zienswijzen van raden ontvangen.
- 22 juni: bespreken zienswijze van raden in het AB
- 7 sept: vaststellen conceptwijziging door AB en versturen naar raden voor toestemming wijziging Regeling.
- 7 december: definitief vaststellen wijziging regeling door het AB.
- 1 januari 2024: ingangsdatum gewijzigde regeling 2024.

Bijlagen:
Bijlage 1: wijzigingsvoorstel Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein centraal Gelderland
Bijlage 2: bijlage 1 bij wijzigingsvoorstel: was-wordt lijst
Bijlage 3: bijlage 2 bij wijzigingsvoorstel: integraal gewijzigde regeling

23.36

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 10
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2023;

b e s l u i t :

een positieve zienswijze, zoals opgenomen in bijgaande brief (bijlage 1), te geven op het ontwerpwijzigingsbesluit van de Modulaire Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Griffievoorstel		

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
N.v.t.		

rol raad	soort document
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering	agendapunt
15 juni 2023	

raadsvergadering	agendapunt
27 juni 2023	

onderwerp
Gunning opdracht accountantscontrole.

INHOUD VOORSTEL
1 Baker Tilly voor de boekjaren 2023 en 2024 aan te wijzen en te gunnen als accountant, als bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet, met een optie tot 2 keer een verlenging van 1 jaar (2025 en 2026) onder dezelfde voorwaarden.
2 Het college van burgemeester en wethouders op te dragen om, ter uitvoering van dit raadsbesluit, een overeenkomst aan te gaan met Baker Tilly.

1 Wat is de aanleiding?
Op grond van artikel 213, tweede lid van de Gemeentewet wijst de raad een of meer accountants aan, belast met de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. Aangezien het contract met de huidige accountant (Baker Tilly) afloopt na de controle van de jaarstukken 2022 heeft er een Aanbestedingsprocedure plaatsgevonden voor de accountantsdiensten voor de periode van 2023 tot en met 2026.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Aanbestedingswet.
- Gids proportionaliteit.
- Gemeentewet.
- Verordening controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Rheden.
- Algemene Inkoopvoorwaarden gemeente Rheden.

3 Wat willen wij bereiken?
Met de benoeming van de accountant wordt voldaan aan de wettelijke verplichting als genoemd in artikel 213 van de gemeentewet om een accountant aan te wijzen voor de controle op de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Met het benoemen van Baker Tilly als accountant zal de jaarlijkse accountantscontrole voor maximaal de komende 4 boekjaren geborgd zijn.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
Naar aanleiding van de aanbestedingsprocedure heeft 1 partij zich ingeschreven, te weten Baker Tilly.

Bij de beoordeling is gebleken dat Baker Tilly voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in het aanbestedingsdocument. Gelet op de bedrijfsgevoelige informatie zijn deze stukken niet openbaar, maar kunnen deze zo nodig door raadsleden en raadsvolgers worden ingezien op de griffie.
Na het raadsbesluit zal de definitieve gunning plaatsvinden en zal de overeenkomst voor de accountantsdiensten ondertekend worden.

5 Wat gaat het kosten?
De jaarlijkse totaalprijs voor de jaarrekeningcontrole betreft € 95.000,00.
Hierbij geldt een jaarlijkse indexatie o.b.v. CBS-prijsindex. Via de Kadernota 2024-2027 wordt voorgesteld het budget te herzien.

Het huidige budget bedraagt € 78.780,00. De stijging van de kosten wordt veroorzaakt door de extra controlewerkzaamheden door nieuwe taken en verzwaring van de controle-eisen.

Ook voor het jaar 2023 zijn de kosten hoger dan het budget dat hiervoor in de begroting beschikbaar is gesteld. De extra kosten als gevolg van de nieuw aan te gane overeenkomst zullen worden verwerkt in de tweede bestuursrapportage.

6 Wat zijn de risico's?
Baker Tilly voldoet aan de gestelde geschiktheidscriteria en aan de vereisten zoals opgenomen in het aanbestedingsdocument. De inschrijver is hiervan in kennis gesteld conform de geldende aanbestedingsprocedure.
Het niet nemen van een positief besluit inzake de gunning kan, indien hiervoor geen zwaarwegende redenen zijn, resulteren in een rechterlijk vonnis tot gunnen.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Het benoemen van een accountant belast met de controle op de jaarrekening is een wettelijke verpichting. De definitieve gunning betreft het sluitstuk van de Europese Aanbestedingsprocedure.
Vanuit de financiële commissie zijn 2 leden nauw betrokken geweest bij deze procedure.
Het aanbestedingstraject is ambtelijk begeleid door de gemeentelijke organisatie en De Connectie.
Gelet op positieve ervaringen met dit accountantskantoor in de afgelopen jaren is er alle vertrouwen in het aangaan van een overeenkomst voor de accountantsdiensten met Baker Tilly voor de komende jaren.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd
Nadat uw raad voorliggend besluit heeft genomen zal het contract met de accountant worden getekend. Het aangaan van overeenkomsten is op grond van de gemeentewet een collegebevoegdheid. Het college sluit dit contract ter uitvoering van onderhavig raadsbesluit. Op grond van artikel 171 lid 1 van de Gemeentewet is de burgemeester bevoegd de overeenkomst met de accountant te ondertekenen.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Na afronding van boekjaar 2024 zal de keuze gemaakt worden om de opdracht maximaal 2 keer met 1 boekjaar te verlengen.

Velp, 17 mei 2023

Sjaak Leenders,
plv. griffier

23.43

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 11
GR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van de griffie d.d. 17 mei 2023;

b e s l u i t :

1 Baker Tilly voor de boekjaren 2023 en 2024 aan te wijzen en te gunnen als accountant, als bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet, met een optie tot 2 keer een verlenging van 1 jaar (2025 en 2026) onder dezelfde voorwaarden.
2 Het college van burgemeester en wethouders op te dragen om, ter uitvoering van dit raadsbesluit, een overeenkomst aan te gaan met Baker Tilly.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
T.A.F.A. Klomberg

begrotingsprogramma
7 Overhead

draagt bij aan Global Goal(s)
16 Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten
17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering
17 mei 2023

agendapunt
(Circ.)

bijlage(n) ter inzage
6

rol raad
Zienswijze
en ter kennisneming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
15 juni 2023

agendapunt

raadsvergadering
27 juni 2023

agendapunt

onderwerp
Jaarstukken 2022, 1e bestuursrapportage 2023 en MJPB 2024-2027 De Connectie.

INHOUD VOORSTEL
- Kennis te nemen van de jaarrekening 2022 van De Connectie en de daarop afgegeven goedkeurende accountantsverklaring;
- kennis te nemen van de voorgestelde bestemming van het postitief resultaat van € 421.000,00;
- kennis te nemen van de 1e bestuursraportage 2023 van De Connectie;
- een zienswijze te geven op de in de 1e bestuursrapportage opgenomen begrotingswijziging 2023 en een zienswijze te geven op de Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027 en het college op te dragen het bestuur van De Connectie van deze zienswijze in kennis te stellen conform bijgaand concept.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan de versterking van regionale samenwerking als verwoord in Global Goal 17.

2 Wat is de aanleiding?
Met de aanbieding van de jaarstukken 2022 geeft De Connectie inzicht in de realisatie van de Begroting 2022. De 1e bestuursrapportage is een afwijkingenrapportage die inzicht geeft in de realisatie van de begroting voor het lopende boekjaar, 2023.

De Connectie presenteert haar Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027.
De Meerjarenprogrammabegroting richt zich met name op de structurele doorwerking van de besluiten in de 1e Berap 2023 en de ontwikkelingen zoals geschetst in de perspectiefbrief. Voor deze concept-MJPB geldt dat uw raad binnen de wettelijke 12 weken na ontvangst van de conceptbegrotingen een zienswijze kenbaar kan maken aan het bestuur van De Connectie. Op deze wijze kan het bestuur van De Connectie tijdig de begroting vaststellen en toezenden aan Gedeputeerde Staten.

In haar bestuursvergadering behandelt het bestuur van De Connectie vervolgens de zienswijzen van de drie gemeenten. De ontwerp-MJPB wordt daarna, onder toevoeging van de zienswijzen, de reactie van het bestuur hierop en een eventuele Nota van wijzigingen, opnieuw aan de raden verzonden. Daarop volgt definitieve vaststelling van de Meerjarenprogrammabegroting door het bestuur van De Connectie en toezending van de begroting aan gedeputeerde Staten van Gelderland.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Wet gemeenschappelijke regelingen;
- de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Uitvoeringsorganisatie;
- de Dienstverleningsovereenkomst De Connectie d.d. 15 juni 2017;
- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

4 Wat willen wij bereiken?

Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan de versterking van regionale samenwerking als verwoord in Global Goal 17 en wordt beoogd uw raad in de gelegenheid te stellen een zienswijze te geven op de MJPB 2024-2027 en deze zienswijzen tijdig te berichten aan het bestuur van De Connectie.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Jaarrekening 2022

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 421.000,00 positief, een voordeel van € 400.000,00 t.a.v. het begrote resultaat. Enerzijds vallen de lasten voor 2022 hoger uit (N), anderzijds zijn de baten aanzienlijk positiever dan begroot. De verklaring voor de hogere lasten (N 7.322 duizend) is te vinden in inhuur op vacatureruimte en ziekteverzuim, het realiseren van projecten, en maat- en meerwerk. Bovendien is een voorziening gevormd voor verloftegoeden. De verklaring voor de hogere baten (7.722 duizend) is te vinden in het in rekening brengen van het maat- en meerwerk bij de deelnemende gemeenten en een voordeel op contracten voor het onderhoud en beheer van ICT- en netwerkonderdelen. Daarnaast heeft het resultaat grondslag in activiteiten die in 2022 nog niet volledig zijn afgerond.

Het bestuur van De Connectie heeft besloten het resultaat voor € 50.000,00 aan te wenden in 2023, waarmee deze middelen alsnog worden ingezet voor het doel waarvoor zij beschikbaar zijn gesteld, i.c. het ingezette verbetertraject voor Informatieveiligheid. Na bovengenoemde aanwending van het jaarrekeningresultaat, resteert een bedrag van € 371.000,00. Het bestuur heeft besloten dit bedrag, op basis van de verdeelsleutel voor 2022, terug te laten vloeien naar de gemeenten.

1e Bestuursrapportage 2023

Het bestuur van De Connectie rapporteert in de bestuursrapportage over de voortgang van de uitvoering van de begroting inclusief te verwachten ontwikkelingen voor het desbetreffende jaar. Hierbij wordt inzicht gegeven in te verwachten ontwikkelingen alsmede de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het opvolgende jaar om zo de gemeenten in staat te stellen daar in hun begrotingscyclus op te anticiperen.

Met de 1e bestuursrapportage ontvangt uw raad de afwijkingenrapportage over het lopende boekjaar. Hierbij is onderscheid gemaakt in 2 categorieën: Ontwikkelingen in financieel kader en inhoudelijke ontwikkeling in de begroting. De top 3 structurele ontwikkelingen zijn:

1 Uitbreiden van de vraag voor inkoop en aanbesteding. Door de grote vraag aan ondersteuning op inkoop en aanbesteding, is er onvoldoende ruimte voor het standaardiseren, harmoniseren en professionaliseren van inkoop(processen).
2 Loonontwikkelingen. Betreft de verwerking van de nieuwe CAO die eerder dit jaar is vastgesteld.
3 Autonome prijsontwikkelingen 2022 en 2023. In de MJPB 2023-2026 zijn de materiële budgetten geïndexeerd. In de eerste instantie is uitgegaan van een indexatie van 4,1%; deze is bijgesteld naar 11,4%. Het verschil van 7,3% wordt met deze aanvullende begrotingsaanpassing gecorrigeerd. Voor 2023 is, op basis van de raming uit het Sociaal Economisch Plan (CEP) van maart 2,9% ten opzichte van het prijspeil 2022.

Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2024-2027
Het in de bestuursrapportage opgenomen meerjarenperspectief is verwerkt in de concept-Meerjarenprogrammabegroting 2023-2026. De MJPB is beleidsarm van aard. Vanuit financieel perspectief is deze begroting een vertaling van de 1e bestuursrapportage. Voor de toelichting op de structurele ontwikkeling verwijzen wij u graag naar bovenstaande toelichting.

6 Wat zijn de financiële consequenties?
In onderstaande tabel leest u de financiële consequenties van de Meerjarenprogramma-begroting 2023-2026 voor de gemeente Rheden (x € 1.000,00). De financiële consequenties van het resultaat van de jaarrekening 2022 zijn bedragen 63[1] duizend (voordeel) en zijn hierin niet opgenomen.

Inzicht verloop beschikbaar budget	*Structureel/ incidenteel*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Budget		**7.878**	**7.766**	**7.706**	**7.704**
Af: aangegane verplichtingen					
Bij: inkomsten					
Beschikbaar		**7.878**	**7.766**	**7.706**	**7.704**
Kadercorrecties (N)	I/S	611	194	194	194
Ontwikkelingen begroting (N)	*S*	661	646	640	639
Totaal		9.150	8.606	8.540	8.537

Wat zijn de risico's?
De risico's leest u terug in de bijgevoegde jaarstukken 2022 van De Connectie (pagina 18) en de MJPB (pagina 22). In het bijzonder willen wij de volgende risico's onder de aandacht brengen:

- De Connectie is afhankelijk van (duurdere) inhuur voor het continueren van de dienstverlening (risico 3). Er wordt rekening gehouden met een inhuur van 1,1% (begroot), de realisatie over 2022 was echter 25,1% (pagina 15 van de jaarstukken 2022). Dit is niet alleen duurder, het maakt het opbouwen en vasthouden van kennis ook lastiger. Helaas is dit, zeker binnen de overheidsector, een landelijke ontwikkeling.
- Tevens een landelijke ontwikkeling is de toename in het aantal No-Cure-No-Pay bezwaren (risico 8). De afhandeling van deze bezwaren is een aanzienlijke kostenpost.
- Er blijft sprake van een toenemende dreiging op het gebied van Informatieveiligheid en privacy (risico 10). De budgetten zijn de afgelopen jaren opgehoogd om deze gevaren voor mogelijk te beheersen.

De Meerjarenprogrammabegroting van de Connectie is gebaseerd op het eerste deel van het ontwikkelperspectief. Concreet betekent dit dat de begroting is gebaseerd op autonome en andere ontwikkelingen die direct de bedrijfsvoering raken, maar niet op de bredere ontwikkelingen zoals geschets in de perspectief 2024-2027 en de kadernota's van gemeenten (die nog niet vastgesteld zijn). Vertaling van nieuw gemeentelijk beleid zijn niet in de begroting meegenomen en worden op een later moment toegevoegd.

Tot slot is het van belang dat De Connectie onze gemeente tijdig in staat stelt te anticiperen op eventuele, onvermijdelijke kostenstijgingen. In de beleidsarme perspectiefbrief 2024-2027 zijn een aantal ontwikkelingen geschetst die op de gemeenten afgekomen. Deze ontwikkelingen zijn (nog) niet of beperkt financiele vertaald in de Begroting 2024-2027. Wij dringen aan om de ontwikkelingen die nog niet in de Begroting 2023-2025 zijn verwerkt zo mogelijk te verwerken, en inzichtelijk te maken wat dit betekent voor de begroting van De Connectie.
Daarnaast blijven wij erop aandringen om de kosten zo laag mogelijk te houden, waarbij wij vragen aandacht te houden voor de toenemende dreiging op het gebied van Informatieveiligheid en privacy. Vanuit Rheden blijft het devies: Sober en doelmatig.

[1] 421.000 – 50.000) * 17%

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Niet van toepassing.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De jaarrekening 2022 wordt u ter kennisneming aangeboden. U wordt in gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op de 1e bestuursrapportage en daarin opgenomen kader- en begrotingswijzigingen. Daarnaast zal het bestuur geïnformeerd worden over uw zienswijze op de MJPB 2024-2026. De MJPB 2024-2025 is beleidsarm en bevat daartoe (nog) geen financiële vertaling van nieuw beleid en bredere ontwikkelingen zoals geschetst in de perspectiefbrief 2024-2027 en kadernota's van de gemeenten. Wij stellen uw raad voor hier aandacht voor te vragen in uw zienswijzen, zoals verwoord in het bijgevoegde concept.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Niet van toepassing

De Velp, 17 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

Bestuur van De Connectie,
T.a.v. mevrouw S. de Kleyn

Eusebiusbuitensingel 53
6828HZ Arnhem

datum	**Ons kenmerk**	**uw brief/kenmerk**
16 mei 2023		d.d. 24 april 2023

behandeld door	**Doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
-	-	-

onderwerp
1e berap en MJPB 2024-2027 van De Connectie

Geacht Bestuur,

Wij danken u voor het ter behandeling aanbieden van de 1e Bestuursrapportage 2023 en de concept Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027.
De gemeenteraad van Rheden heeft kennis genomen van de inhoud van deze stukken. Onderstaand treft u zijn zienswijze hierover aan.

1e Bestuursrapportage 2023
De 1e bestuursrapportages is in beginsel een afwijkingenrapportage en laat via een aantal kadercorrecties een lichte stijging van de eigen bijdrage voor de gemeente Rheden zien.

Meerjarenprogrammabegroting 2024 – 2027
Het meerjarenperspectief laat een stijging van de eigen bijdrage van de gemeente Rheden ten opzichte van de Meerjarenbegroting 2023-2026 zien. In deze stijging zijn de nieuwe beleidsintenties nog niet verwerkt.

Wij vragen opnieuw uw aandacht voor het houden van grip op de financiën, het sturen op financiële risico's en het beperken van een verdere toename van de bedrijfsvoeringslasten.

Specifieke zorg een aandachtspunten zijn.
Om te kunnen anticiperen op de kostenstijgingen blijft het van belang dat De Connectie onze gemeente tijdig pro-actief informeert. Wij verwachten daarbij van uw bestuur en organisatie de noodzakelijke inspanning om de kosten zo laag mogelijk te houden.

De Connectie is afhankelijk van (duurdere) inhuur voor het continueren van dienstverlening (25,1% t.o.v. 1,15 begroot). Wij vragen aandacht om de inhuur zo snel mogelijk af te bouwen en de afhankelijkheid te verminderen. Dit niet alleen voor het verminderen van kosten, maar ook voor het opbouwen en vasthouden van kennis binnen de organisatie.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Nadja Renkema,
secretaris

De Connectie

Jaarstukken 2022

24 april 2023

Flynth Audit B.V.
geheel document digitaal
gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
j.h. 24-4-2023

Voorwoord

Dit zijn de Jaarstukken 2022. In deze jaarstukken leest u op welke wijze De Connectie haar doelen en prestaties heeft gerealiseerd met de hiervoor beschikbare middelen. De jaarstukken zijn naast de perspectiefbrief, begroting en bestuursrapportages onderdeel van de jaarlijkse planning- en controlcyclus.

Ondanks dat ik in 2022 nog geen directeur van De Connectie was, kijk ik in dit voorwoord terug op een jaar waarin veel gebeurd is. Daarnaast geef ik een korte doorkijk naar 2023. Een jaar waarin we gezamenlijk met drie hoofdthema's aan de slag gaan.

Vijf jaar De Connectie
Op 1 juli 2022 bestond De Connectie vijf jaar. In het Nederlands Openluchtmuseum hebben we het jubileumjaar met elkaar gevierd. De afgelopen vijf jaar heb ik vanuit verschillende functies binnen De Connectie gezien hoe betrokken alle medewerkers zijn. Iedere dag zetten zij zich in voor de gemeenten en De Connectie om van de samenwerking een succes te maken. Daar ben ik alle collega's dankbaar voor.

Tijdens een gezellig samenzijn met alle collega's in het Nederlands Openluchtmuseum hebben we ook afscheid genomen van twee van de drie bestuursleden van De Connectie. De afgelopen jaren hebben Jan van Dellen uit Arnhem en Leonie Rolink uit Renkum zich geweldig ingezet voor De Connectie. We namen afscheid maar gelukkig verwelkomden we tijdens het jubileumfeest ook onze twee nieuwe bestuursleden Marinka Mulder, gemeente Renkum en Maurits van de Geijn, gemeente Arnhem. Met de wisseling van twee bestuursleden en de directeur ben ik blij dat Dorus Klomberg, gemeente Rheden, ook de komende jaren onze bestuursvoorzitter is.

Bestuursopdracht
In 2022 is de bestuursopdracht opgeleverd door mijn voorganger. De bestuursopdracht is opgebouwd uit drie pijlers, namelijk governance, groeiambitie en financiën. De uitwerking van de bestuursopdracht heeft geleid tot nieuwe keuzes en afspraken op de drie pijlers.

Een uitkomst is dat er meer samenhang en afstemming komt in de beleidscyclus van De Connectie en het begrotingsproces van de drie gemeenten. Hierdoor wordt het (financiële) kader voor de bedrijfsvoering meer volgend aan het gemeentelijk beleid en de keuzes en afwegingen die aldaar integraal en aan de voorkant worden gemaakt. Als het gaat om de pijler 'groeiambitie' maakt De Connectie pas op de plaats. De Connectie heeft niet de ambitie om te groeien in schaalgrootte maar focust zich op verdere kwalitatieve verbetering van de dienstverlening aan de drie gemeenten. Door de uitwerking van de bestuursopdracht ligt er een goede basis om gezamenlijk De Connectie door te ontwikkelen.

Afscheid en veranderende samenwerking
In 2022 hebben we afscheid genomen van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). De omgevingsdienst is verhuisd naar een ander pand en heeft besloten om geen gebruik meer te maken van de diensten van De Connectie. Ook de dienstverlening naar de gemeente West Maas en Waal is veranderd. De afgelopen jaren is gebleken dat de samenwerking niet heeft opgeleverd wat er van elkaar verwacht werd. Een groot deel van de dienstverlening wordt weer door de gemeente West Maas en Waal uitgevoerd. Deze ontwikkelingen passen in de lijn van de bestuursopdracht als het gaat om de schaalgrootte.

Doorkijk naar 2023
Tijdens de uitwerking van de bestuursopdracht in 2022 heeft er een herijking plaatsgevonden op de drie pijlers governance, groeiambitie en financiën. Er is teruggekeken en geëvalueerd om te verbeteren. In 2023 kijken we vooruit en gaan we aan de slag met drie thema's. Met als doel om van De Connectie een nog betere organisatie te maken om mee en voor te werken.
1. De Connectie op orde: doelstellingen halen en het herkennen en beheersen van risico's.
2. De Connectie: jij doet ertoe!
3. Dienstverlening: het gaat om de klant!

In de eerste bestuursrapportage van dit jaar kom ik uitgebreid terug op de drie thema's.
Vol vertrouwen en met plezier kijk ik er naar uit om samen met alle collega's, eigenaren en klanten De Connectie verder te brengen. Samenwerken is voor mij het sleutelwoord om er daadwerkelijk een succes van te maken.

Dit is het moment. Samen doen we het!

Sanne de Kleyn
Directeur De Connectie

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag 4
1.1 Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden 4
1.1.1 Visie 4
1.1.2 Uitgangspunten 4
1.1.3 Kernwaarden 4
1.2 Programmaverantwoording 4
1.2.1 Programma Bedrijfsvoering gemeenten 4
1.2.2 Programma Belastingen gemeenten 12
1.2.3 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 14
1.2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting 16
1.3 Paragrafen 17
1.3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 17
1.3.2 Financiering 23
1.3.3 Bedrijfsvoering 25
1.3.4 Wet openbare overheid 29

2. Jaarrekening 30
2.1 Overzicht van balans en toelichting 30
2.1.1 Balans per 31 december 2022 30
2.1.2 Toelichting op de balans 31
2.1.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 37
2.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting 38
2.2.1 Overzicht van baten en lasten 38
2.2.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 39
2.2.3 Bijdragen gemeenten 46
2.2.4 Bijdragen derden 47
2.2.5 Incidentele baten en lasten 48
2.2.6 Afwijkingen op investeringsprogramma 50
2.2.7 Informatie Wet normering topinkomens (WNT) 51
2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 54

3. Bijlagen behorende tot de jaarrekening 55
3.1 Bijlage 1: Taakvelden 55

4. Bijlagen niet behorende tot de jaarrekening 56
4.1 Bijlage 2: Begrotingsmutaties 56

1. Jaarverslag

Voor u ligt het jaarverslag over 2022 van De Connectie. In dit jaarverslag komen in hoofdstuk 1.1 de missie en de doelen van De Connectie aan de orde. In hoofdstuk 1.2 wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van het, in de begroting 2022, voorgenomen beleid. Dit gebeurt aan de hand van de vastgestelde programma's Bedrijfsvoering gemeenten, Belastingen gemeenten en het overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de heffing van vennootschapsbelasting (Vpb). In hoofdstuk 1.3 komen de, voor De Connectie relevante, verplichte paragrafen aan de orde.

1.1 Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden

De Connectie maakt het mogelijk dat haar klanten zich volledig kunnen richten op inwoners, bedrijven en toeristen.

1.1.1 Visie

De Connectie is de partner in bedrijfsvoering. De dienstverlening van De Connectie is efficiënt, kwalitatief, kostenbewust en de klant staat altijd centraal. Hierdoor kunnen klanten zich voor 100% richten op hun inwoners, bedrijven en toeristen.

1.1.2 Uitgangspunten

De Connectie denkt en werkt vanuit de klant en zet de klant altijd centraal. De Connectie levert producten en diensten tegen een gezamenlijk afgesproken kwaliteit. De Connectie investeert in medewerkers en biedt hen kansen zich te ontwikkelen. De Connectie kent de trends en ontwikkelingen, speelt daarop in en vertaalt deze, in samenwerking met de klant, naar haar bedrijfsvoering. Hierdoor zijn partners in staat om zich volledig te richten op hun inwoners, bedrijven en toeristen. Ze zijn daardoor minder kwetsbaar. Door producten en diensten te harmoniseren en te digitaliseren werkt De Connectie efficiënter. Dit leidt ertoe dat de kosten voor de partners omlaaggaan.

1.1.3 Kernwaarden

De Connectie ontwikkelt zich naar een flexibele, open en daadkrachtige organisatie die zich makkelijk aanpast aan nieuwe ontwikkelingen. De kernwaarden die hierbij horen, het fundament waar energie en inspiratie uit worden gehaald, zijn:

- Professioneel: service, verantwoordelijk, kennis, kwaliteit, resultaatgericht, dienstverlenend.
- Betrokken: samen, verbindend, nieuwsgierig, werkplezier, omgevingsbewust, energiek, leergierig.
- Integer: duidelijk, betrouwbaar, open, eerlijk, transparant, afspraken nakomen.

1.2 Programmaverantwoording

1.2.1 Programma Bedrijfsvoering gemeenten

Wat wilden we bereiken in 2022?

De Connectie wil zich onderscheiden in de dienstverlening aan aangesloten gemeenten. Dit betekent dat ze uitstekende vakinhoudelijke kennis hebben en een kwalitatief hoogstaande partner in de bedrijfsvoering van de gemeenten willen zijn.

Om de missie en visie te realiseren is het allereerst nodig dat de organisatie zich ontwikkelt. In de periode 2020-2024 gaat De Connectie daarom in drie fases die parallel lopen aan het volwassen worden van de organisatie aan de slag, namelijk:

1. De Connectie, een uitvoeringsorganisatie met focus op de basis op orde brengen.
2. De Connectie, een servicegerichte organisatie.
3. De Connectie, dé partner in bedrijfsvoering.

De Connectie wil tenminste een servicegerichte organisatie worden. Dat zijn we wanneer zij in staat is om behoeften, wensen en verwachtingen van klanten te vertalen naar succesvolle producten, diensten en dienstverlening. Klanten merken in deze fase dat er meegedacht en gestuurd wordt op de veranderende behoeften van de klanten. Er wordt gedacht en gehandeld vanuit de klant. Het programmaplan richt zich op wat er nodig om dát niveau van dienstverlening te behalen.

De genoemde fases overlappen elkaar deels. Waar de ene afdeling nog volop inzet op de basis op orde brengen, draagt de andere afdeling al volledig bij aan een servicegerichte organisatie zijn. Per afdeling verschilt daarnaast welke fase het eindstation is. De behoefte van de klant bepaalt mede of een afdeling van De Connectie zich daadwerkelijk verder ontwikkelt naar partner in bedrijfsvoering.

Wat hebben we bereikt in 2022?

De Connectie wil zich onderscheiden in de dienstverlening aan aangesloten gemeenten. Het Ontwikkelperspectief beschrijft de richting en de eerste stappen die worden gezet in de richting van een servicegerichte organisatie. Door het ontwikkelperspectief te vertalen naar de programma's uit de MJPB is deze onderdeel geworden van de beleidscyclus van De Connectie. Ook in 2022 heeft De Connectie weer concrete stappen gezet richting een servicegerichte organisatie. De volgende mijlpalen in onze dienstverlening zijn het afgelopen jaar daarbij bereikt:

GemICT

Alle gemeenten zijn in 2021 gemigreerd (overgegaan) naar één nieuwe gemeenschappelijke digitale werkomgeving. Hiermee is het project in 2022 in een volgende fase gekomen: het migreren van alle businessapplicaties naar de nieuwe omgeving. Inzet voor deze fase was om de belangrijkste businessapplicaties als eerste naar de nieuwe ICT-omgeving te migreren en hierbij ook de eenvoudige rationalisaties [1] te betrekken.

Tijdens de migratie van de businessapplicaties is het echter beperkt mogelijk gebleken om rationalisaties mee te nemen zonder de voortgang van dit grote project te vertragen. Op dit punt is de aanpak daarom herzien. De inzet is er vervolgens op gericht dat eind 2022 alle applicaties 'as-is' [2] gemigreerd zouden zijn, de oude omgevingen opgeruimd en dat hiermee dit project kon worden afgerond. Omstandigheden zoals complexiteit, ontbreken van documentatie en niet of onvoldoende beschikbaarheid van capaciteit van leveranciers hebben ervoor gezorgd dat deze doelstelling niet volledig kon worden gerealiseerd. Ook moest om verschillende (technische) redenen worden afgeweken van 'as is' als uitgangspunt. Ook dat heeft invloed gehad op de voortgang. Doel is nu het migreren van de businessapplicaties in 2023 af te ronden.

[1] Applicatierationalisatie: Slim gebruik van applicaties voor een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering onder andere door het verwijderen van meerdere applicaties met dezelfde functie

[2] As-is: applicaties gaan zonder verdere aanpassingen over naar de cloud

Cloud computing

De Connectie heeft de mogelijkheden van cloud computing onderzocht. Dit is een belangrijke ontwikkeling waarbij hardware, software en gegevens op aanvraag beschikbaar gesteld via een netwerk, vergelijkbaar met elektriciteit uit het lichtnet. Door cloud computing heeft De Connectie steeds minder behoefte aan eigen rekencentra en eigen capaciteit om deze te beheren. Samen met onze leveranciers hebben we onderzocht hoe haalbaar cloud computing voor ons is. Het onderzoek heeft geleid tot een regionaal gedragen cloudstrategie. De strategie richt zich niet alleen op de technische migratie, maar vooral op het realiseren van maximale waarde voor de business. Op natuurlijke vervangingsmomenten zorgt deze aanpak er nu al voor dat we overstappen op cloud wordt Een aanvullend voordeel van werken in de cloud is de verminderde vatbaarheid voor ICT-storingen.

Aanbesteding kantoor- en werkplekmeubilair

De aanbesteding van het kantoor- en thuiswerkmeubilair is volgens planning afgerond, waarbij is gekozen voor een flexibele inrichting van onze dienstverlening en hiermee ook van het contract met onze toeleveranciers. De feitelijke invulling is afhankelijk van nog te maken gemeentelijke keuzes. De afdeling Facilitaire Zaken is nauw bij de aanbesteding betrokken en kan met het nieuwe meubilaircontract zorgen voor het meubilair op kantoor en voor de thuiswerkplek. Voor nu gaan we terughoudend om met (vervangings-)investeringen.

E-HRM [3]

Medio 2020 hebben de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden en De Connectie besloten om het contract van het e-HRM systeem van de huidige leverancier te verlengen tot en met eind 2022. Tegelijkertijd heeft er een aanbestedingstraject plaatsgevonden en medio 2022 is aan de huidige leverancier van het e-HRM systeem het nieuwe contract gegund. Het nieuwe systeem voldoet aan de wensen en eisen die De Connectie en de drie gemeenten aan het systeem stellen. Hiermee beschikt De Connectie over een toekomstbestendig personeels- en salarissysteem. Het systeem is namelijk goed te onderhouden, gebruiksvriendelijk en flexibel. Zo draagt het systeem bij aan de verdere uniformering van de werkprocessen van de personeels- en salarisadministratie.

Het tweede halfjaar van 2022 is gewerkt aan de implementatie en inrichting van het nieuwe systeem. Deze werkzaamheden nemen meer tijd in beslag dan vooraf was ingeschat en waren eind 2022 nog niet afgerond. Hierdoor is afgeweken van de planning. De ingebruikname van het nieuwe systeem per 1 januari 2023 is hierdoor niet gehaald, maar uitgesteld naar 3 april 2023. Gebruikers kennis laten maken met het nieuwe systeem krijgt veel aandacht. Belangrijk, want het systeem heeft zo'n 3000 gebruikers. Dit gebeurt onder andere door training van ambassadeurs / key-users binnen de organisaties.

Spendanalyses

Ten behoeve van het vergroten van het inkoopbewustzijn, zijn spendanalyses beschikbaar gesteld aan de gemeenten. Spendanalyses dragen bij aan het inzichtelijk maken van de verbanden tussen contractbeheer, de verplichtingen-administratie en het facturatieproces. Door het ontwikkelen en beschikbaar stellen van deze rapportages zijn er gemeentelijke plannen ontstaan om het inkoop- en betaalproces te verbeteren.

Mutatiesignalering

Zowel de Omgevingswet als het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) hebben gevolgen voor de kwaliteitseisen die worden gesteld aan de tijdigheid, juistheid en actualiteit van de Basisregistraties. De gegevens uit deze registraties worden namelijk veel en verplicht gebruikt in verschillende belangrijke (overheids-)processen. Mede door de aangepaste regelgeving en de toename van het aantal uitgegeven omgevingsvergunningen (en daarmee ook het aantal vergunningsvrije bouwwerken) is medio 2021 een mutatiesignalering uitgevoerd. De resultaten van deze signalering zijn in 2022 verwerkt waardoor de administratieve en feitelijke werkelijkheid weer overeenkomen.

Wat hebben we in 2022 gedaan?

In het volgende gedeelte wordt, op afdelingsniveau, verslag gedaan van de activiteiten in het afgelopen jaar. Om herhaling te voorkomen gaat de aandacht nadrukkelijker uit naar de activiteiten die dit jaar nog niet hebben geleid tot concrete resultaten ten aanzien van de programmadoelstellingen. Daarbij wordt ook benoemd wat dit betekent voor de jaren 2023 en verder. Daarnaast wordt aandacht besteed aan resultaten op overige activiteiten die vaak in samenspraak en in afstemming met de gemeenten hebben plaatsgevonden.

[3] E-HRM: Electronic Human Resource Management, een applicatie waarin personeelszaken geregeld kunnen worden

ICT

De activiteiten van ICT in 2022 stonden vooral in het teken van de basis op orde brengen en het werken naar een servicegerichte organisatie. De nadruk verschuift steeds meer naar het tweede doel: het toewerken naar een servicegerichte organisatie.

GemICT

In 2021 zijn alle gemeenten overgegaan (gemigreerd) naar één gemeenschappelijk werkplekomgeving. In 2022 hebben we gewerkt aan de volgende fase: het overzetten van alle business applicaties naar de nieuwe omgeving en vervolgens het opruimen van de 'oude' omgeving. Met het opruimen van de oude omgevingen zetten we een belangrijke stap op het gebied van IT-veiligheid. Dit alles is onderdeel van het programma 2!Connect, met als doel om een betrouwbare en voorspelbare ICT-infrastructuur neer te zetten. In 2023 wordt dit project afgerond.

ICT-basisprocessen

De continue verbetering en bewaking van de kwaliteit van werkprocessen is een basisvoorwaarde voor een passend kwaliteitsniveau van dienstverlening. Om die reden is een set van ICT-basisprocessen (op basis van de BIO)[4] en een set overige processen gekozen om de kwaliteit van zowel beheersing als uitvoering naar een marktconform niveau te brengen. Inmiddels zijn de ICT-basisprocessen beschreven. ICT werkt nu aan de implementatie hiervan. Dit geldt ook voor de geselecteerde set overige processen. We maken hierbij gebruik van het Capability Maturity Model (CMM).

Harmonisatieagenda

De volgende stap is het harmoniseren en rationaliseren van de businessapplicaties. Dit vraagt bij de uitvoering om een gedeelde visie en focus van onze eigenaren. De gemeenten hebben de Chief Information Officers (CIO's) de opdracht gegeven om tot een gezamenlijk plan van aanpak voor de harmonisatie van de businessapplicaties te komen. De richting is inmiddels bepaald maar de aanpak moet nu verder worden uitgewerkt. Zodra deze zogeheten harmonisatieagenda bekend is, kan de gewenste ondersteuning van De Connectie bij de feitelijke totstandkoming van een geharmoniseerd en gerationaliseerd applicatielandschap worden bepaald.

Cloud computing

In 2022 is een regionaal gedragen cloudstrategie ontwikkeld, die zich niet alleen richt op de technische migratie, maar vooral op het realiseren van maximale waarde voor de business. Concreet is in 2022 gewerkt aan het uitrollen van Exchange (online) en Sharepoint wat past binnen deze beweging. Verder is een voorstel opgeleverd voor de inrichting en ingebruikname van de Microsoft Azure Cloud. In 2023 zal hier vervolg aan worden gegeven.

In december 2022 werden de gemeenten en De Connectie getroffen door een ICT-storing. Medewerkers hadden last van lange inlogtijden, trage applicaties of werden spontaan uitgelogd uit de werkplek. De oorzaak van de storing was een combinatie van twee updates die niet goed op elkaar reageerden. De impact van de storing maakte inzichtelijk dat de digitale werkomgeving meer ruimte nodig heeft dan dat er nu beschikbaar is. Daarom is het doel voor 2023 en verder om applicaties versneld te verplaatsen van de digitale werkomgeving naar de cloud.

Documentaire Informatievoorziening (DIV)

De huidige situatie van Documentaire Informatievoorziening/ Informatiebeheer (DIV) is ingewikkeld. De informatie wordt beheerd op twee manieren (fysiek en digitaal), op drie locaties, in drie ICT-omgevingen en met vier verschillende inrichtingen op de bedrijfsvoering van de deelnemers. Harmonisatie en standaardisatie van systemen en processen heeft bij DIV beperkt plaatsgevonden.

Zaaksystemen

De gemeente Arnhem is in 2022 een project gestart om het nieuwe zaaksysteem van Vismacircle te implementeren. De gemeenten Renkum en Rheden werken samen om de overstap naar het nieuwe zaaksysteem (van Roxit) af te ronden. Bij beide projecten is de afdeling DIV nauw betrokken om het archiefonderdeel ook in de nieuwe applicaties goed in te richten en om zo de dienstverlening van DIV voor te zetten. Naar verwachting worden beide projecten in 2023 afgerond.

[4] BIO: Baseline Informatiebeveiliging Overheid

Centraal digitaal archief
Het digitaal archief maakt onderdeel uit van de zaaksystemen van de gemeenten. De zaaksystemen zijn niet geharmoniseerd. Hierdoor wordt de regionale ambitie tot harmonisatie van het digitaal archief nog niet uitgevoerd. Een centraal digitaal archief heeft als doel te komen tot één gecentraliseerde opslag van documenten, waarbij de gemeentelijke omgevingen van elkaar gescheiden blijven. Het is daarbij de bedoeling om documenten zoveel mogelijk geautomatiseerd toe te voegen aan het archiefsysteem. Zo ontstaat een efficiënter proces voor zowel gemeenten als afdeling DIV.

In de zomer van 2022 is de businesscase ambtelijk gedeeld en in het vierde kwartaal van 2022 is akkoord verkregen van het Opdrachtgeversoverleg om de definitiefase voor het centraal digitaal archief uit te werken. Een definitief besluit over het centraal digitaal archief volgt na oplevering van de definitiefase in 2023.

In 2022 is besloten om de pilot robotisering, die bedoeld is om het registratiewerk verder te automatiseren, niet op die manier uit te voeren. De technische vraagstukken in combinatie met de vervanging van de zaaksystemen hebben ertoe geleid dat de pilot geen vorm heeft gekregen en ook niet gaat krijgen. Verdere automatisering van werkzaamheden komt terug in de ontwikkeling van het centraal digitaal archief.

Overige dienstverlening
Ook heeft de afdeling DIV in 2022 gewerkt aan advisering op en uitwerking van regionale archiefbeheerafspraken tussen de gemeenten en hun (regionale) partners. Daarnaast heeft de afdeling DIV de gemeente Rheden geadviseerd over de gevolgen van de keuze geen archiefkelder terug te brengen in de nieuwe huisvesting. DIV adviseerde ook over de behoefte om meer digitaal te werken die als gevolg van het weglaten van de kelder is ontstaan. In samenwerking met gemeente Arnhem is het proces van Werk & Inkomen verregaand gedigitaliseerd. Dit levert een efficiencywinst op bij de vakafdeling van de gemeente Arnhem en bij afdeling DIV van De Connectie. Tot slot is, in samenwerking met het Gelders Archief, in regionaal verband een kennissessie georganiseerd over de gevolgen van de Omgevingswet op het archiefbeheer.

Basisregistraties
Zowel de Omgevingswet als het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) hebben gevolgen voor de kwaliteitseisen die worden gesteld aan de tijdigheid, juistheid en actualiteit van de Basisregistraties. De gegevens uit deze registraties worden namelijk veel en verplicht gebruikt in allerlei belangrijke (overheids-)processen.

Mutatiesignalering
Midden 2021 is een mutatiesignalering uitgevoerd. Over de jaren 2019 t/m 2021 is in 17.000 gevallen (20%) een afwijking gevonden tussen de administratieve en feitelijke werkelijkheid. De resultaten van deze signalering zijn in 2022 verwerkt waardoor de administratieve en feitelijke werkelijkheid weer overeenkomen.

Samenhangende objectenregistratie (SOR)
We hebben te maken met een onderlinge afhankelijkheid tussen de verschillende basisregistraties. Als gevolg van deze afhankelijkheid moet het verbeteren en opwerken van gegevens van deze registraties in samenhang plaatsvinden. Door het samenbrengen van de basisregistraties binnen het stelsel van basisregistraties zal de kwaliteit van de registraties toenemen en zal deze worden doorontwikkeld tot een samenhangende objectenregistratie (SOR). In dit kader is in een eerdere fase het WOZ (objecten-) beheer overgedragen aan het team Basisregistraties. Eind 2022 is hier ook subjectenbeheer, ofwel de verwerkingen in het GBA en de KVK, aan toegevoegd. Hierdoor zijn we in staat een betere uitvoering te geven aan het ketengericht werken binnen de afdeling op het gebied van gegevensbeheer en sorteren we voor op de samenhangende objectregistratie (SOR).

Overige dienstverlening
Doordat wij de behoefte van onze opdrachtgevers steeds beter leren kennen, kan dienstverlening worden geboden met toegevoegde waarde. De data die wij in beheer hebben wordt gebruikt om gemeenten proactief te adviseren en services aan te bieden. Uit de data is informatie te halen die te gebruiken is voor bijvoorbeeld datagedreven beleidsvorming. In 2022 zijn wij in samenwerking met de gemeenten gestart met het inzetten van PowerBI om hier dashboards voor te ontwikkelen.

Facilitaire Zaken
Bij de oprichting van De Connectie was een belangrijke opgave van de afdeling FZF het harmoniseren van de verschillende contracten. Inmiddels zijn de meeste contracten geharmoniseerd. Als gevolg van recente ontwikkelingen is de vervolgstap dat de dienstverlening op onderdelen anders georganiseerd moet gaan worden. De dienstverlening wordt flexibeler, zonder hiermee de kwaliteit te verlagen. De afdeling ontwikkelt zich naar een regieafdeling, om sneller in te kunnen spelen op veranderende vragen vanuit de klant.

Aanbesteding kantoor- en werkplekmeubilair
De afdeling FZF heeft in 2022 het kantoor- en thuiswerkmeubilair aanbesteed. Daarbij is, in overleg met de gemeenten, gekozen voor een flexibele inrichting van onze dienstverlening en hiermee ook het contract met onze toeleveranciers. De feitelijke invulling is afhankelijk van de nog te maken gemeentelijke keuzes.

Huisvesting
In de eerste maanden van 2022 is op een rij gezet wat de gevolgen zijn van de huisvestingsontwikkelingen die bij gemeenten spelen of hebben gespeeld. Voor de gemeente Rheden is de verhuizing naar de tijdelijke huisvesting uitgevoerd. Voor de gemeente Arnhem is de dienstverlening aan de Eusebiusveste per 1 mei 2022 gestopt. De ODRA heeft de dienstverlening die zij afnemen bij De Connectie opgezegd en het stadskantoor van de gemeente Arnhem verlaten. In 2022 is de dienstverlening aan de ODRA ontvlochten en overgedragen.

Hybride werken
In de perspectiefbrief van De Connectie is aandacht gevraagd voor het regionaal vormgeven van het thema hybride werken. De Connectie is niet leidend in de keuzes die gemeenten maken over hybride werken. Daarom is het nodig om inzicht te krijgen in gemeentelijke en regionale beleidskaders en de bijbehorende tijdslijnen zodat De Connectie haar dienstverlening daarop kan laten aansluiten. Zodat we onze dienstverlening naar tevredenheid en zoveel mogelijk geharmoniseerd uitvoeren.

Frontoffice
De projectmatige aanpak voor het verbeteren van de (digitale) dienstverlening is aangepast. In het derde kwartaal van 2021 is het programma Dienstverlening beoordeeld. De eerste conclusie was dat het programma te veel los is komen te staan van de lijnorganisatie. De tweede conclusie was dat de opzet en uitwerking van het programma meer passend is voor een commerciële organisatie dan voor een bedrijfsvoeringsorganisatie als De Connectie. De derde conclusie was dat de begrote kosten van het programma zo hoog zijn dat een meer praktische aanpak nodig is.

In 2022 is daarom begonnen met een andere manier van werken. Het belangrijkste onderdeel van deze aanpassing is dat de projecten en acties ten aanzien van het proces- en ketenmanagement zoveel mogelijk direct belegd zijn in de lijnorganisatie. De aanpak heeft tot resultaat geleid: de overdrachtsmomenten in het proces zijn beter in beeld, er zijn nieuwe afspraken zijn gemaakt en door de betrokken afdelingen kan hier op worden gestuurd. Tegelijkertijd is hier in 2023 nog verdere inzet op nodig. Zodat met name het proces in- door- en uitstroom van medewerkers verder verbetert en meldingen sneller zijn opgelost.

Administratie & Beheer
De afdeling Administratie & Beheer heeft de samenwerking met klanten versterkt. Ook heeft de afdeling verdere stappen gezet in het standaardiseren, digitaliseren en harmoniseren van de werkprocessen. Dit zijn belangrijke voorwaarden om zoveel mogelijk resultaat te halen uit de samenwerking met klanten. De afdeling kan de mate van uniformering en standaardisatie niet altijd helemaal vormgegeven. Onder andere door verschillen in klantwensen en klanteisen.

Personeels- en salarisadministratie
Medio 2022 is aan de huidige leverancier van het e-HRM systeem het nieuwe contract gegund. Het systeem voldoet aan de wensen en eisen die De Connectie en de drie gemeenten aan het systeem stellen. Met het nieuwe e-HRM systeem heeft De Connectie een toekomstig bestendig personeels- en salarissysteem. In 2023 maken we het project af. 90% van de werkprocessen zijn nu al geharmoniseerd. Deze harmonisatie zorgt voor een efficiencyvoordeel. Alleen op secundaire arbeidsvoorwaarden verschillen de gemeenten nu nog van elkaar.

Role Based Access Control
In 2022 is De Connectie helemaal ingericht volgens het Role Based Access Control (RBAC) concept. RBAC zorgt ervoor dat de instroom-, doorstroom- en uitstroom geautomatiseerd op basis van rollen wordt uitgevoerd. Hierdoor wordt er efficiënter gewerkt en wordt voldaan aan wetgeving over, van en voor informatiebeveiliging en privacy. In 2022 was de inrichting en implementatie van RBAC voor de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden ook gepland. Invoering heeft niet plaatsgevonden vanwege besluitvorming rondom het autorisatiebeheerproces bij de gemeenten. De invoering van RBAC blijft echter onverminderd van belang voor het reguleren van het instroom-, doorstroom-, uitstroom- en autorisatiebeheer en hiermee voor kwaliteit van de logische toegangsbeveiliging.

Financiële administratie

In 2022 zijn stappen gezet in de verdere verbetering van de kwaliteit van de financiële administraties van en de financiële werkprocessen ten behoeve van de dienstverlening aan de opdrachtgevers. Een belangrijk onderdeel daarbij is de ISAE3402-norm die door De Connectie als standaard voor de kwaliteit van de interne beheersing is genomen (zie paragraaf Bedrijfsvoering). Door de ISAE3402-norm is er altijd aandacht voor (het verbeteren van) de effectiviteit en doelmatigheid van de interne beheersmaatregelen in de financiële werkprocessen.

Inkoop & Aanbesteding

Het team Inkoop en Aanbesteding zet samen met de drie gemeenten in op het standaardiseren, harmoniseren en digitaliseren van de inkoopprocessen. Rechtmatigheid en doelmatigheid spelen hierbij een belangrijke rol. Inkoop en Aanbesteding richt zich steeds meer op samenwerking met de gemeenten. In aansluiting op maatschappelijke ontwikkelingen is er bij inkoop- en aanbestedingstrajecten steeds meer aandacht voor thema's als circulair inkopen, duurzaamheid en duurzame inzetbaarheid. Daarom is het team in 2022 gestart met de training integraal adviseurschap. Het doel van de training is om invulling te geven aan de wens van de gemeenten om meer integraal en ongevraagd advies te leveren op verschillende beleidsterreinen.

Spendanalyses

Om het inkoopbewustzijn van het team te vergroten heeft de data-analist van team Inkoop & Aanbesteding spendanalyses ontwikkeld voor de gemeenten. Met de spendanalyse wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het inzichtelijk maken van de verbanden tussen het contractbeheer, de verplichtingen-administratie en het facturatieproces. Een stap verder is het inrichten van een purchase to pay (P2P)-oplossing, waarbij de hierboven genoemde relatie al onderdeel is van het proces.

Door het ontwikkelen en beschikbaar stellen van spendanalyes zijn ideeën vanuit de gemeenten ontstaan voor het verbeteren van het inkoop- en betaalproces. Hiermee levert team Inkoop en Aanbesteding een belangrijke bijdrage aan het vergroten van het inkoopbewustzijn en het verbeteren van inkoopgerelateerde processen bij de gemeenten.

Digitaliseren van de dienstverlening

Team Inkoop en Aanbesteding heeft haar dienstverlening in een gestandaardiseerde vorm toegankelijk gemaakt via de digitale omgeving Topdesk. Met dit systeem voegen gebruikers hun contracten, overeenkomsten en opdrachtbrieven makkelijk toe aan het Centraal Contract Beheer Systeem (CCBS). Daarnaast is het mogelijk om via Topdesk verzoeken voor data-analyse in te dienen.

2021 is De Connectie geheel ingericht volgens het RBAC (Role Based Access Control) concept. De afdelingen Administratie en Beheer en ICT zijn in 2021 live gegaan en de overige afdelingen volgen begin 2022. De RBAC (Role Based Acces Control) zorgt ervoor dat het instroom-, doorstroom- en uitstroom geautomatiseerd op basis van rollen wordt uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat er efficiënter wordt gewerkt en wordt voldaan aan wetgeving omtrent informatiebeveiliging en privacy. Vanaf 2022 staat de inrichting en implementatie van RBAC voor de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden gepland.

Management Support

De afdeling Management Support (MAS) levert dienstverlening voor professionele, bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning op drie niveaus. De ondersteuners werken proactief werken met de klant. Proactieve samenwerking betekent dat ondersteuners in staat zijn om in te schatten welke werkzaamheden zij met welke prioriteit voor de klant moeten uitvoeren. De uitdaging voor managers zit steeds meer in het verwerken van alle informatie die op hen afkomt. De ondersteuner helpt daarbij door informatie snel te begrijpen door ordenen van e-mail, acties en andere vormen van werk en door taken over te nemen waar het kan.

Servicegerichte dienstverlening

Management Support kijkt samen met de klanten naar gewenste resultaten, een betere taakverdeling en samenwerking. Hiervoor hebben de teamleiders korte lijnen met de opdrachtgevers. Ook zijn de teamleiders voortdurend in gesprek met onze medewerkers om de dienstverlening verder te optimaliseren. De uitkomsten van die gesprekken zijn omgezet naar gerichte acties. Zodat Management Support blijft zorgen voor kwaliteit, continuïteit en flexibiliteit in de bestuurlijke en ambtelijke secretariële dienstverlening.

De ontwikkelingen op het gebied van robotisering hebben tot nu toe nog geen invloed op onze dienstverlening. We zien juist een stijgende vraag ontstaan naar ondersteuning bij de drie klantorganisaties.

Wat heeft het gekost?

	Begroting 2022	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	37.267	2.449	39.716	44.619	-4.903
Baten	-270	-320	-590	-6.740	6.151
Saldo	**36.997**	**2.129**	**39.126**	**37.878**	**1.247**
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	75	-75
Onttrekkingen aan reserves	-	-75	-75	-	-75
Saldo na reserves	**36.997**	**2.054**	**39.051**	**37.954**	**1.097**

De hogere lasten hebben verschillende oorzaken. Hogere personeelslasten worden veroorzaakt door inhuur op vacatureruimte, door het opvangen van het ziekteverzuim, het realiseren van projecten en het leveren van maat- en meerwerk. Deze kosten kunnen deels worden opgevangen door opbrengsten uit maat- en meerwerk en projecten. Daarnaast is in de nieuw afgesloten cao bepaald dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren mogen sparen. Vanuit de commissie BBV is aangegeven dat voor deze verloftegoeden een voorziening gevormd moet worden. Daarnaast hebben de werkgeversverenigingen en de vakbonden, in aanloop naar een nieuwe cao voor 2023, afgesproken dat medewerkers in december 2022 een eenmalige uitkering ontvangen.

Daarnaast zijn er kosten gemaakt om maat- en meerwerk te kunnen leveren. Vooral op het gebied van facilitaire dienstverlening en ICT. Hier staan opbrengsten uit maat- en meerwerk tegenover. Een bijzonderheid daarin is de dienstverlening voor de tijdelijke huisvesting van de gemeente Rheden.
Door de sloop van het oude gemeentehuis en de huisvesting van de gemeente Rheden op tijdelijke locaties worden per saldo minder kosten gemaakt. De afspraak met de gemeente Rheden is om de begroting voor deze tijdelijke situatie niet aan te passen. In plaats daarvan verrekenen we de meer- en minderkosten via de exploitatie met elkaar.

De ODRA heeft de dienstverlening die zij afneemt bij De Connectie opgezegd en het stadskantoor van de gemeente Arnhem verlaten. In 2022 is de dienstverlening aan de ODRA ontvlochten en overgedragen. De meerkosten voor het opstellen en uitvoeren van het ontvlechtingsplan zijn zover als mogelijk in rekening gebracht bij de ODRA. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt als gevolg van de afschaling van de reguliere dienstverlening aan de ODRA. De structurele financiële effecten van de opzegging worden in de begroting 2023 verwerkt.

In 2022 is er een voordeel ontstaan op contracten voor het onderhoud en beheer van ICT- netwerkonderdelen. De oorzaak hiervan ligt in een eveneens lagere investering in de benodigde netwerkonderdelen in 2022 (hardware). De kosten voor het beheer bewegen hierin mee. Daarnaast zijn in de begroting van ICT-middelen opgenomen voor de kosten die volgen uit contractuele verplichtingen voor de vervanging van servers. Het gaat feitelijk om kosten voor duurzame bedrijfsmiddelen met een meerjarige levensduur ofwel een investering. De begroting zal vanaf 2023 op dit punt worden herzien. Het in 2022 incidenteel ontstane voordeel is gebruikt voor het vormen van een verlofvoorziening voor bovenwettelijk verlofuren.

Beleidsindicatoren
Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

1.2.2 Programma Belastingen gemeenten

Wat wilden we bereiken in 2022?

Het voor de deelnemende gemeenten realiseren van een zo volledig mogelijke gewenste belastingopbrengst middels een optimale dienstverlening en tegen zo laag mogelijke kosten. Dit geldt ook voor de uitvoering van nieuwe belastingsoorten. Ook hier geldt dat De Connectie minimaal een servicegerichte organisatie wil worden. Dat zijn we wanneer zij in staat is om behoeften, wensen en verwachtingen van klanten te vertalen naar succesvolle producten, diensten en dienstverlening. Klanten merken in deze fase dat er meegedacht en gestuurd wordt op de veranderende behoeften van de klanten. Er wordt gedacht en gehandeld vanuit de klant.

Wat hebben we bereikt in 2022?

We hebben de belastingprocessen verbeterd en geoptimaliseerd in het systeem. De verbetering heeft ertoe geleid dat achterstanden zijn weggewerkt en de voorraden inmiddels goed beheersbaar zijn. Daarnaast heeft de optimalisatie geleid tot een verbeterde dienstverlening voor inwoners.

De waarderingskamer heeft een breed onderzoek ingesteld naar de procesgang binnen belastingen naar aanleiding van de doorgevoerde harmonisaties. Daarbij is vastgesteld dat de uitvoering voldoende is.

Wat hebben we in 2022 gedaan?

Team Belastingen heeft ervoor gezorgd dat meer soorten belastingaangifte digitaal beschikbaar zijn. De aangifte van toeristenbelasting, huur- en koopinlichtingen is nu mogelijk via de digitale belastingbalie.

In 2022 was de coronacrisis er nog steeds. Daarnaast ontstond er een energiecrisis. Daarom heeft team Belastingen samen met de gemeenten uitstel van betaling voor inwoners en bedrijven mogelijk gemaakt.

Net als vorige jaren groeit ook in 2022 het aantal ‘No Cure No Pay’ bureaus. Deze bureaus maken namens een inwoner bezwaar tegen belastingaanslagen. Uitbetaling vindt alleen plaats betaald als de bezwaar makende partij in haar gelijk wordt gesteld. Het aantal bezwaren stijgt hierdoor en daarmee ook de proceskostenvergoedingen. Dat is een vergoeding die per gegrond verklaard bezwaar verplicht uitbetaald moet worden aan het bureau. Het proces is ondanks de groei beheersbaar gemaakt. Het aantal bezwaren en dus de uit te keren proceskostenvergoedingen blijven toenemen. Team Belastingen heeft vrijwel geen invloed op de opkomst en inzet van Nu Cure No Pay bureaus.

In samenwerking met de gemeenten is vroegsignalering toegevoegd aan het invorderproces.

Wat heeft het gekost?

	Begroting 2022	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	3.219	230	3.449	4.141	-692
Baten	-308	-	-308	-603	295
Saldo	**2.911**	**230**	**3.141**	**3.538**	**-397**
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	**2.911**	**230**	**3.141**	**3.538**	**-397**

Bij Belastingen is de vacatureruimte toegenomen ten opzichte van 2021. In de vacatureruimte wordt tijdelijk voorzien door in te huren. Dit heeft geleid tot hogere kosten. Ook in dit programma zijn de effecten van de nieuwe cao terug te zien door de vorming van de verlofvoorziening en de eenmalige uitkering in december 2022.

De hogere kosten worden ook veroorzaakt door een toename van uit te keren proceskostenvergoedingen, als gevolg van een verdere stijging van het aantal bezwaren dat tegen de belastingaanslagen wordt gemaakt. Daarnaast is de vergoeding voor de proceskosten verhoogd en zijn er in 2022 meer bezwaren afgehandeld dan verwacht.

Hogere opbrengsten worden veroorzaakt door de toegenomen inkomsten uit dwanginvordering. De inkomsten uit dwanginvordering betreffen feitelijk de meeropbrengsten uit aanmaningen en dwangbevelen opgelegd door de afdeling Belastingen. Deze bedragen worden, samen met de belastingeninkomsten zelf, via de gemeenten geïnd en aan het einde van het jaar verrekend. De genoemde toename kan onder andere worden verklaard doordat, in verband met de coronacrisis, de invordering was uitgesteld tot 2022.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

1.2.3 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de reguliere bijdragen voor de dienstverlening van De Connectie, zonder een specifieke bestemming. De geraamde kosten van de overhead betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Hiervan is het volgende overzicht te geven:

	Begroting 2022	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022
Bedragen x 1.000 euro					
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD					
Lasten	4.568	-976	3.591	3.812	-220
Baten	-44.492	-1.307	-45.799	-47.054	1.255
Saldo	**-39.924**	**-2.284**	**-42.208**	**-43.242**	**1.034**
Toevoegingen aan reserves	149	-	149	1.580	-1.431
Onttrekkingen aan reserves	-155	-	-155	-251	96
Saldo na reserves	**-39.930**	**-2.284**	**-42.213**	**-41.913**	**-300**

Algemene dekkingsmiddelen

Naast de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, worden ook opbrengsten van derden onder de algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Het karakter van deze opbrengsten is niet anders dan de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, namelijk als dekkingsmiddel voor de reguliere dienstverlening.

De belangrijkste afwijking wordt veroorzaakt door de gemeentelijke compensatie voor (autonome) prijsontwikkeling, op basis van de meest recente raming van het CPB (augustus 2022). De raming van het CPB (augustus 2022) komt uit op 11,4%. Op basis van de raming van maart 2022 waren de materiële budgetten vanaf 2022 al met 4,1% geïndexeerd. Het verschil van 7,3%-punt is bij de gemeenten in rekening gebracht. Het bestuur heeft besloten om deze middelen toe te voegen aan de Bestemmingsreserve Prijsindicatie.

Daarnaast hebben de werkgeversverenigingen en de vakbonden, in aanloop naar een nieuwe cao voor 2023, afgesproken dat medewerkers in december 2022 een eenmalige uitkering ontvangen. De gemeenten compenseren De Connectie hiervoor, wat eveneens heeft geleid tot een hogere opbrengst ten opzichte van de begroting.

Lagere opbrengsten worden veroorzaakt door de sloop van het oude gemeentehuis en de tijdelijke huisvestiging van de gemeente Rheden. Ook kost de dienstverlening op de nevenlocaties per saldo minder. De ODRA heeft de dienstverlening die zij afnemen bij De Connectie opgezegd. In 2022 is de dienstverlening aan de ODRA ontvlochten en overgedragen. De afschaling van deze dienstverlening heeft in 2022 geleid tot lagere opbrengsten. De financiële gevolgen van de opzegging worden in de begroting 2023 verwerkt.

Kosten van de Overhead

De kosten van de overhead bestaan onder andere uit kosten die samenhangen met de huisvesting van De Connectie, P&O en arbozorg, accountants- en adviesdiensten en uit de kosten van de formatie voor het Bedrijfsbureau.

Bij het Bedrijfsbureau is de vacatureruimte toegenomen ten opzichte van vorig jaar. In vacatureruimte wordt deels voorzien door in te huren. Dit heeft tot hogere kosten geleid. Ook zijn bij het Bedrijfsbureau de effecten van de nieuwe cao terug te zien door de vorming van de verlofvoorziening en de eenmalige uitkering in december 2022.

Beleidsindicatoren

Onderstaand wordt inzicht gegeven in de beleidsindicatoren van De Connectie conform BBV vereisten. Dit biedt de mogelijkheid voor een betere onderlinge vergelijkbaarheid van prestaties van gemeenten. De meeste van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

	Eenheid	Begroting	Jaarrekening	Bron
Beleidsindicatoren				
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	1,47	1,47	Eigen gegevens
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	1,37	1,37	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 177,54	€ 203,34	Begroting/ Jaarrekening
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom inclusief inhuur	1,1%	25,1%	Begroting/ Jaarrekening
Overhead	% van de totale lasten	86,5%	86,7%	Begroting/ Jaarrekening

Formatie

Het gaat om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari (begroting) en 31 december (jaarrekening), dus niet om de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Eén FTE is gelijk aan een 36-urige werkweek. Zowel de formatie als het aantal inwoners van de drie gemeenten is in 2022 niet significant gewijzigd.

Bezetting

Het gaat om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane omvang van de formatie. Ook de werkelijke bezetting is niet significant veranderd in 2022.

Apparaatskosten

Dit zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen) en materieel voor de uitvoering van organisatorische taken. De kosten per inwoner vallen hoger uit doordat de lasten in de jaarrekening hoger zijn dat in de begroting. Voor het overgrote deel wordt dit verklaard door maat- en meerwerk.

Externe inhuur

Dit betreft de begrote kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. De Connectie neemt vrijwel geen inhuur op in de begroting. In de jaarrekening is de daadwerkelijk inhuurlast hoger uitgevallen. De hogere lasten als gevolg van inhuur hebben verschillende oorzaken. Er werd waar nodig ingehuurd op vacatureruimte, voor het opvangen van het ziekteverzuim, het realiseren van projecten en het leveren van maat- en meerwerk.

Overhead

Onder overhead wordt verstaan, alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor De Connectie zijn dit vrijwel alle kosten. De kosten voor de Belastingdienstverlening vormen de enige belangrijke uitzondering. Deze vallen onder een ander taakveld. Het percentage overhead in de begroting en de jaarrekening is vrijwel gelijk, de verdeling van lasten tussen de programma's is dus niet anders geweest dan begroot.

1.2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, indien aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijk participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op de winst die wordt bereikt door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer er winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vpb betaald worden.

De Belastingdienst heeft geconcludeerd dat De Connectie voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd. Gezien het beperkte fiscale belang en om praktische redenen (administratieve last) heeft de Belastingdienst besloten om De Connectie geen aangiftebiljet vennootschapsbelasting toe te zenden.

Wanneer de werkzaamheden voor derden aanzienlijk gaan toenemen of aanzienlijke winsten zouden gaan opleveren, is De Connectie verzocht opnieuw contact te zoeken met de Belastingdienst. Hier is in 2022 geen sprake van geweest.

1.3 Paragrafen

1.3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het doel van het weerstandsvermogen is het bepalen of tegenvallers die zich kunnen voordoen opgevangen kunnen worden zonder dat de normale bedrijfsgang daardoor wordt verstoord. Hiervoor is het van belang dat er periodiek een inventarisatie plaatsvindt van risico's die zich kunnen voordoen. Aangezien De Connectie maar zeer beperkt beschikking heeft over eigen weerstandscapaciteit, vooral omdat er geen algemene reserve gevormd wordt, is het des te meer van belang om het risicoprofiel zorgvuldig op te stellen. Immers, wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen moeten de gemeenten hiervoor worden aangesproken. Verwacht wordt dat zij hier (pro rata) weerstandscapaciteit voor organiseren.

De Connectie volgt de principes van het risico-gestuurd werken. Dit houdt in dat risico's gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat beheersmaatregelen worden genomen om de risico's te beheersen. De Connectie blijft het risicomanagement ontwikkelen. Door te investeren in het risicobewustzijn binnen de organisatie en door het op vast terugkerende momenten goed te kijken naar risicomanagement. Dit gebeurt vanuit zowel het perspectief van onze organisatiedoelstellingen als vanuit het perspectief van informatieveiligheid en business continuïteit.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit van De Connectie bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om onverwachte uitgaven (tegenvallers) te dekken. Mogelijke onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn de Algemene reserve, de aan specifieke risico's verbonden bestemmingsreserves, het resultaat over het boekjaar en de post onvoorzien.

In de onderstaande tabel is de begrote weerstandscapaciteit (per jaar) in beeld gebracht.

	Begroting	Jaarrekening	Meerjarenraming			
	2022	2022	2023	2024	2025	2026
Bedragen x 1.000 euro						
Weerstandscapaciteit						
Algemene Reserve	-357	-323	-174	-25	-	-
Saldo exploitatie	21	421	21	21	21	21
Frictie ivm afbouw	-	205	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Prijsindexatie	-	1.431	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-336**	**1.734**	**-153**	**-4**	**21**	**21**

De Connectie heeft vooralsnog niet de beschikking over een eigen (positieve) algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Het resultaat over het boekjaar 2022 bedraagt € 421.000 voordelig voor bestemming.

De Connectie heeft het komende jaar nog wel beschikking over een post voor personele fricties als gevolg de voorziene afbouw van formatie, te weten het restant uit de bestemmingsreserve Veranderopgave ten behoeve van frictiekosten. Ook de bestemmingsreserve prijsindexatie is onderdeel van de weerstandscapaciteit aangezien deze aan een specifiek risico verbonden is.

De saldi van de overige bestemmingsreserves zijn niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Deze saldi zijn namelijk niet bestemd voor het afdekken van algemene of specifieke risico's, maar voor kosten die samenhangen met een specifieke opgave.

Inventarisatie risico's

Jaarlijks vindt een risico-inventarisatie met managers en overige stakeholders plaats. Voor de jaarrekening is dit risicoprofiel geactualiseerd. Hierin zijn alleen risico's meegenomen met mogelijke financiële gevolgen. Risico's die zijn afgedekt door een bestemmingsreserve, een voorziening of verzekering zijn niet meegenomen in deze inventarisatie. Dit geldt ook voor begrotingsrisico's. In onderstaande tabel staan de belangrijkste bijgewerkte risico's met een financieel gevolg, afgezet tegen de risicoscore uit de MJPB 2022-2025 en de jaarrekening 2021:

Nr.	Risico/gebeurtenis	Kans	Impact	Risicoscore		
				MJPB 2022-2025	JR 2021	JR 2022
1a	Er is onvoldoende veranderkracht voor de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van werkprocessen.	Gemiddeld	Groot	€ 525.000	€ 375.000	€ 375.000
1b	Kansen om te harmoniseren en te standaardiseren blijven onbenut, waarmee besparingspotentieel wordt misgelopen.	Gemiddeld	Groot	€ 675.000	€ 525.000	€ 375.000
2.	Achterstanden in de kwaliteit van de overgekomen dienstverlening.	Groot	Gemiddeld	€ 750.000	€ 525.000	€ 375.000
3.	De Connectie is afhankelijk van (duurdere) inhuur voor het continueren van de dienstverlening.	Groot	Groot	€ 263.000	€ 525.000	€ 525.000
4.	Er wordt door de gemeenten meer van De Connectie verwacht dan wat er op basis van de ingebrachte middelen kan worden geleverd.	Klein	Gemiddeld	€ 187.500	€ 187.500	€ 100.000
5.	Door het ontbreken van een goed functionerende governance en onvoldoende aansluiting met de beleids-cyclus van de gemeenten komt de opgave van De Connectie onder druk te staan.	Groot	Groot	€ 1.050.000	€ 525.000	€ 525.000
6.	Het afschalen/ ontvlechten van dienstverlening aan derden leidt tot een volume-afname bij De Connectie.	Groot	Klein	€ 525.000	€ 525.000	€ 187.500
7.	Totdat interventies in ICT geëffectueerd zijn, zijn de continuïteitsrisico's groot.	Groot	Groot	€ 750.000	€ 525.000	€ 525.000
8.	Door de nieuwe eisen aan het werk van De Connectie ontstaan kwalitatieve personele fricties.	Groot	Gemiddeld	€ 525.000	€ 262.500	€ 262.500
9.	Effecten coronacrisis.	Klein	Klein	€ 525.000	€ 262.500	€ 50.000
10.	Toenemende dreiging op het gebied van Informatie-veiligheid en privacy.	Gemiddeld	Zeer groot	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000
	TOTAAL			**€ 6.525.500**	**€ 4.987.500**	**€ 4.050.000**

De risicoscore is tot stand gekomen door de kans en impact van het risico met elkaar in verband te brengen. Hiervoor zijn de kansen en risico's onderverdeeld in de volgende categorieën:

Kans			Impact		
Categorie	Klasse	Gemiddeld	Categorie	Klasse	Gemiddeld
zeer klein	0 - 20%	10%	zeer klein	€ 0 - € 100.000	€ 50.000
klein	20 - 40%	30%	klein	€ 100.000 - € 250.000	€ 175.000
gemiddeld	40 - 60%	50%	gemiddeld	€ 250.000 - € 500.000	€ 375.000
groot	60 - 80%	70%	groot	€ 500.000 - € 1.000.000	€ 750.000
zeer groot	80 - 100%	90%	zeer groot	> € 1.000.000	€ 1.500.000

Ontwikkeling risicoprofiel

Het risicoprofiel is ten opzichte van de jaarrekening 2021 afgenomen met ruim € 900.000. Met de bestuursopdracht zijn een aantal risico's gemitigeerd of teruggebracht. Dat is terug te zien in het totale risicoprofiel van De Connectie. De komende jaren wordt gewerkt aan het nog verder beheersen en voorkomen van risico's. Hieronder volgt een toelichting op de risico's die zijn opgenomen in de bovenstaande tabel.

Ad 1a.
Bij de vorming van De Connectie in 2017 is veel innovatiekracht (in personele zin) achtergebleven bij de gemeenten. Inmiddels is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van werkprocessen in volle gang en voor een deel ook voltooid (zoals het financieel systeem en het belastingpakket). Tegelijkertijd is een ontwikkeling te zien waarbij omgevingsfactoren en de klantvraag aan verandering onderhevig zijn. De verwachtingen zijn hoog en doen een aanzienlijk appèl op onze organisatie. Als gevolg hiervan staan geplande doelstellingen onder druk.

Bovenstaande ontwikkeling vraagt om een frisse blik op doelstellingen en financiën. Zo brengen we doelstellingen en financiën beter in evenwicht. Het bestuur heeft, als onderdeel van de bestuursopdracht, de eerste stap gezet voor deze nieuwe aanpak genomen. Tegelijkertijd wordt binnen De Connectie gestuurd op strategische personeelsplanning om aan de veranderende omgeving en klantvraag te kunnen voldoen. Het risico is hiermee kleiner dan in de meerjarenbegroting. De verwachting is dat hierdoor op termijn het risico verder kan worden teruggebracht.

Ad 1b.
Het harmoniseren en standaardiseren van de dienstverlening is belangrijk om de -financiële en inhoudelijke- doelstellingen van De Connectie te behalen. Het risico bestaat dat lokale vraagstukken en de lokale politiek boven deze doelen komen te staan. De afgelopen jaar opgestelde bestuursopdracht heeft extra ruimte gecreëerd om de komende jaren de aandacht te leggen op harmoniseren en standaardiseren. Daardoor is het risico al deels verminderd in 2022. Mede afhankelijk van de bereidheid van de gemeenten om over te gaan tot verdere harmonisatie en standaardisatie, zoals bijvoorbeeld in het applicatielandschap, het formuleren van gezamenlijke opdrachten, of het volgen van het standaardproces, is de verwachting dat dit risico in de loop van de tijd naar beneden kan worden bijgesteld.

Ad 2.
Het risico bestaat dat er discussies ontstaan over kwalitatieve achterstanden doordat geen 'foto' kon worden gemaakt van de overgedragen dienstverlening bij de start van De Connectie. Op diverse vakgebieden is en wordt er ingelopen op deze achterstanden. De steeds krapper wordende arbeidsmarkt en ook de ingewikkelde (ICT) casuïstiek bemoeilijkt het definitief wegwerken van de achterstanden. Ook zien we, als gevolg van financiële en personele schaarste, nu een toenemende achterstand in de ontwikkeling van de bedrijfsvoering van De Connectie zelf. Voor het op niveau brengen en houden van de eigen bedrijfsvoering is De Connectie afhankelijk van het beschikbare kader. Rekening houdend met de financiële situatie van de gemeenten, doet De Connectie binnen dit kader het maximaal mogelijke. Ondanks deze hindernissen is het afgelopen verder ingelopen op de achterstanden en kon het risico naar beneden worden bijgesteld. Als er de komende jaren in samenwerking met de gemeenten volgende stappen gezet kunnen worden kan dit risico nog verder worden verminderd.

Ad 3.
Ondanks de focus op strategische personeelsplanning blijft inhuur nodig. Voor het uitvoeren van projecten, voor maat- en meerwerk en voor vervanging bij ziekte. Door toenemende schaarste op de arbeidsmarkt is het lastig om vacatures in te vullen of tijdelijke krachten aan te trekken. Daarbij zien we dat zowel de tarieven voor inhuur als de salarissen voor specialistisch personeel substantieel aan het toenemen zijn, waardoor potentiële nieuwe arbeidskrachten kunnen kiezen voor een andere baan. Hierdoor is dit risico significant toegenomen ten op zichte van de meerjarenbegroting. Regionale samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbenadering en recruitment kan hierin een oplossing bieden. Op dit punt is de gewenste samenwerking met de gemeenten nog niet bereikt.

Ad 4.
Doordat de verwachtingen van de gemeenten (in kwalitatieve en kwantitatieve zin) hoger liggen dan De Connectie op basis van het beschikbaar gestelde kader kan leveren ontstaat er een risico. Hiertoe is besloten om de manier waarop we omgaan met het afsluiten van maat- en meerwerk te verbeteren. Daarnaast is bij de MJPB 2022-2025 voorgesteld om de compensatie van autonome prijsontwikkelingen te herzien. Ook is er een bestemmingsreserve gevormd om de effecten van inflatie op langlopende contracten op te vangen. Hiermee worden de effecten van inflatie voorspelbaarder voor de gemeenten en zekerder voor De Connectie. Door deze maatregel kon het risico naar beneden worden bijgesteld ten opzichte van de meerjarenbegroting. Toch moet blijvend aandacht worden besteed aan het risico dat autonome ontwikkelingen niet worden doorvertaald naar de bedrijfsvoering. Dit risico is inherent aan het op afstand organiseren van de bedrijfsvoering. Voor dit risico zullen nieuwe manieren van werken moeten worden ontwikkeld. Het bestuur ziet dit als onderdeel van de door te voeren verbeteringen in de governance. Hier zal De Connectie samen met de gemeenten een andere invulling aan moeten geven om dit risico verder af te kunnen bouwen.

Ad 5.
Er is nog steeds behoefte aan meer proactieve strategische en tactische sturing vanuit het collectief opdrachtgeverschap van de gemeenten. Dit is een lastige opgave gebleken, ondanks de inspanningen die zijn geleverd om hier verbetering in aan te brengen. Het wordt steeds duidelijker dat de beleidscyclus van De Connectie onvoldoende aansluit bij die van de gemeenten. Er is een toenemende noodzaak om de bestuurlijke cycli beter op elkaar aan te laten sluiten, niet alleen planningstechnisch, maar vooral ook inhoudelijk.

Een fundamenteel vernieuwde werkwijze moet ervoor zorgen dat de perspectiefnota en de begroting van De Connectie meer volgend worden aan de perspectiefnota's en begrotingen van de gemeenten als eigenaren en opdrachtgevers. Voor het terugdringen van dit risico is de afhankelijkheid van omgevingsfactoren minder groot. Het terugdringen vraagt vooral iets van de afstemming tussen gemeenten. In dit geval specifiek bij de totstandkoming van het beleid. Voor de beleidscyclus 2023-2026 is geprobeerd hier weer een stap in te zetten. Vooral bij het opstellen van de perspectiefnota's van De Connectie is hier nog onvoldoende vooruitgang geboekt. Meer input van en wisselwerking met en vooral ook tussen de gemeenten is nodig om dit risico nog verder te kunnen beperken.

Ad 6.
In de bestuursopdracht is vastgelegd dat de groeiambitie van De Connectie voorlopig kwalitatief moet zijn en dit niet het moment is voor (aanvullende) dienstverlening buiten de gemeenten-eigenaren. In 2022 heeft zich dit geuit in het afschalen van de dienstverlening aan West Maas en Waal en het stoppen van de dienstverlening voor de ODRA. Dit betekent dat dit risico zich heeft voorgedaan. De effecten van deze aanpassingen in de dienstverlening zijn of worden verwerkt in de begroting van De Connectie. Het risico dat hier resteert betreft de dienstverlening die nu nog voor derden gedaan wordt. Als die dienstverlening verder wordt afgebouwd zal dit risico ook verder afnemen.

Ad 7.
De continuïteitsrisico's binnen de ICT-omgeving waren aanzienlijk, blijkt uit diverse onafhankelijke onderzoeken. Vanaf 2019 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de benodigde interventies uit te voeren. Het uitvoeren van dergelijke verbeteracties kost tijd. Hierdoor zijn de continuïteitsrisico's verminderd, maar nog niet volledig weggenomen. De verwachting is dat naarmate de ingezette projecten worden afgerond, het risico nog verder zal afnemen. Echter, als gevolg van de toenemende afhankelijkheid en complexiteit van het digitale landschap zullen de hieraan verbonden risico's continue mee moeten worden gewogen.

Ad 8.
Een groot deel van het personeelsbestand van De Connectie is één-op-één overgenomen van de deelnemende gemeenten. We zien verschillen ontstaan tussen de beschikbare kennis, vaardigheden en competenties en de snel veranderende eisen aan het werk. Strategische personeelsplanning helpt om de juiste match tussen vraag naar en aanbod van arbeid te behouden. Zodat er geen personeelstekorten ontstaan die gevolgen hebben voor de dienstverlening aan gemeenten. Ook in 2022 is er vol ingezet op strategische personeelsplanning. Toch is het door toenemende krapte op de arbeidsmarkt lastig om vrijgekomen plekken in te vullen met personeel dat al de relevante kennis en vaardigheden heeft voor de betreffende functie. Daarom is dit risico wel afgenomen ten opzichte van de meerjarenbegroting maar niet ten opzichte van de jaarrekening 2021.

Ad 9.
De coronacrisis lijkt op dit moment achter ons te liggen. Het risico is in 2022 dus grotendeels verdwenen. Toch blijven er nog wat risico's gerelateerd aan de crisis. Dit geldt vooral voor mogelijke 'verborgen kosten' die deze crisis met zich meebrengt, bijvoorbeeld door het niet of later realiseren van geplande projecten en activiteiten. De verwachting is dat deze verborgen kosten op korte termijn geheel inzichtelijk zullen zijn waarna dit geen risico meer is.

Ad 10.
De dreiging op het gebied van informatiebeveiliging en privacy neemt toe. De ervaring uit incidenten bij andere organisaties leert dat de gevolgen groot zijn. De financiële afwikkeling van schade kan soms moeizaam kan verlopen. Dit leidt tot risico's ten aanzien van het herstel van vitale processen. De Connectie stuurt erop het risico op cyberincidenten zo laag mogelijk te houden door blijvend te investeren in informatieveiligheid. Toch heeft de VNG geadviseerd om een stroppenpot voor cyber/ informatieveiligheid-incidenten aan te houden. Op dit moment is regionaal nog niet besloten tot het aanleggen van deze stroppenpot. Tot die tijd zal De Connectie dit risico zichtbaar maken in het risicoprofiel.

Frauderisico's
Een organisatie loopt altijd het risico op frauduleuze handelingen door medewerkers of bestuurders. De Connectie is hier geen uitzondering in. Bij de jaarlijkse risicoactualisatie worden frauderisico's meegenomen. Daarom is het belangrijk dat er beheersmaatregelen genomen worden. Dit is op diverse manieren gedaan. Zo is de administratieve organisatie zo ingericht dat risico's beheerst worden. Denk hierbij aan het waar nodig gebruiken van een vier-ogen principe en functiescheiding.

Bij het opstellen van de budgethoudersregeling en mandaatregeling is ook rekening gehouden met frauderisico. In de personeelsregeling is aandacht voor wat De Connectie verstaat onder integer en ethisch werken. Er is een meldpunt en er zijn vertrouwenspersonen als er misstanden vermoed worden. Ook in de ISAE3402 is er aandacht voor het voorkomen van fraude. Onze processen die zorgen voor logische en fysieke toegangsbeveiliging worden meegenomen in de controle. Door al deze beheersmaatregelen schatten wij de kans op en gevolgen van fraudeleuze handelingen op zeer klein.

Gevolgen

De hierboven genoemde risico's hebben tot gevolg dat:

1. De organisatiedoelstellingen van De Connectie onder druk komen te staan;
2. Belangrijk potentieel van de samenwerking onbenut blijft.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen drukt de mate uit waarin de organisatie in staat is om met de beschikbare risicodekking (weerstandscapaciteit) de benodigde risicodekking te matchen.

De geïnventariseerde risico's tellen op tot een risicoscore van € 4.050.000. De Connectie heeft vooralsnog niet de beschikking over een (positieve) eigen algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Tot het moment dat er evenwicht is tussen weerstandscapaciteit en risicoprofiel, geldt dat wanneer risico's zich voordoen waar geen weerstandcapaciteit tegenover staat, de gemeenten hiervoor moeten worden aangesproken. Dit betekent dat de gemeenten hiervoor, pro rata, weerstandscapaciteit moeten organiseren. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen zal periodiek met de gemeenten, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, worden besproken. Doel is om grip te houden op de aard en omvang hiervan.

Ratio's kengetallen

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Financiële kengetallen			
Netto schuldquote	28,16%	18,61%	20,97%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	28,16%	18,61%	20,97%
Solvabiliteitsratio	0,16%	-1,37%	4,74%
Structurele exploitatieruimte	0,46%	0,05%	0,29%
Totaal			

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op basis van de verantwoordingsvereisten vijf financiële kengetallen. Van deze vijf financiële kengetallen zijn er vier van toepassing op De Connectie. Op basis van deze kengetallen wordt de financiële positie van De Connectie geanalyseerd. De VNG heeft een aantal normen ontwikkeld om een globale waardering te geven aan deze indicatoren.

Netto schuldquote: dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de totale schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. Dit percentage is in 2022 gedaald met 7,19%-punt ten opzichte van 2021 als door wijzigingen in de omvang van de leningenportefeuille. Hiermee valt deze ruim binnen de signaalwaarde (130%). Bij de Connectie is geen sprake van verstrekte leningen.

Solvabiliteit: dit cijfer geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). De VNG en de provincie Gelderland gebruiken als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm. De Connectie scoort hier onvoldoende op door de omvang van het eigen vermogen. Hiertegenover staat dat de eigenaren, zoals opgenomen in de G.R., ervoor dienen te zorgen dat De Connectie altijd in staat moet zijn om haar financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte: dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om (structurele) tegenvallers op te vangen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. Het eerste is bij De Connectie in 2022 het geval.

Bij de start van De Connectie zijn bestuurlijke keuzes gemaakt ten aanzien van het aanhouden van eigen vermogen door De Connectie. Inherent hieraan moet de totale financiële positie van De Connectie als onvoldoende worden gekwalificeerd. Hiermee wordt immers de mate bedoeld waarin een organisatie duurzaam en zelfstandig in staat is om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Dit is terug te zien in zowel het weerstandsvermogen als in de solvabiliteit van De Connectie. De kengetallen waar De Connectie wel invloed op heeft, zoals de netto schuldquote en de structurele exploitatieruimte, laten een positiever beeld zien.

1.3.2 Financiering

Beleidsvoornemen financieringsfunctie

De financieringsfunctie van De Connectie is alleen gericht op ondersteuning van de publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig en risicomijdend karakter. Als financiering nodig is, vindt de uitvoering daarvan plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en hetgeen door het bestuur van De Connectie aan kaders is vastgesteld in de financiële verordening. Zo worden voor het aantrekken van financieringen met een looptijd van langer dan één jaar tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instelling gevraagd en wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet Fido. In de financiële verordening is eveneens bepaald dat de directie zorgdraagt voor de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie. Deze zijn vastgelegd in het Treasurystatuut van De Connectie.

Risicoprofiel

De begroting van De Connectie wordt voor het grootste deel door de deelnemende gemeenten gedragen. Afspraken over de bevoorschotting voor het lopende jaar zijn erop gericht om de kortlopende liquiditeitsbehoefte af te dekken en liquiditeitsoverschotten zoveel mogelijk te voorkomen. Door het verbinden van de inkomende en uitgaande geldstromen is de financieringsbehoefte en het daarmee samenhangende renterisico klein. Investeringen van De Connectie worden gefinancierd met geldleningen, die qua looptijd zoveel mogelijk overeenstemmen met de levensduur van de activa. Gezien de aard en activiteiten van De Connectie is het risicoprofiel ten aanzien van de financiering hiervan beperkt.

Omslagrente

De omslagrente wordt berekend door de werkelijke aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting berekende omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2022-2026 is gerekend met een omslagrente van 0,5%.

Leningenportefeuille

	Looptijd jaren	Beginjaar lening	Eindjaar lening	Rente	Oorspronkelijk leningbedrag	Saldo lening 31.12.2021	Aangetrokken 2022	Aflossing 2022	Saldo lening 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro									
Verloopoverzicht leningen									
BNG 40.111.751	5	2018	2023	0,51%	2.920	1.168	-	584	584
BNG 40.111.752	10	2018	2028	1,10%	4.900	3.430	-	490	2.940
BNG 40.113.925	2	2020	2022	0,00%	1.000	500	-	500	-
BNG 40.113.926	4	2020	2024	0,05%	3.300	2.475	-	825	1.650
BNG 40.113.927	5	2020	2025	0,10%	3.300	2.640	-	660	1.980
BNG 40.114.859	2	2021	2023	-0,20%	1.200	1.200	-	600	600
BNG 40.114.861	3	2021	2024	-0,14%	1.100	1.100	-	367	733
BNG 40.114.862	5	2021	2026	-0,02%	2.800	2.800	-	560	2.240
BNG 40.114.860	6	2021	2027	0,04%	1.800	1.800	-	300	1.500
BNG 40115747	6	2021	2027	0,88%	1.000	-	1.000	-	1.000
BNG 40115748	-	1900	1900	1,08%	1.000	-	1.000	-	1.000
BNG 40115749	-	1900	1900	1,22%	1.800	-	1.800	-	1.800
BNG 40115750	-	1900	1900	1,33%	1.000	-	1.000	-	1.000
BNG 40115751	-	1900	1900	1,52%	700	-	700	-	700
Totaal					**27.820**	**17.113**	**5.500**	**4.886**	**17.727**

De realisatie laat een omslagrente van 0,6% zien. Aangezien het verschil minder dan 25% bedraagt, is het niet noodzakelijk om de rentetoerekening o.b.v. de werkelijke rentelast te herzien. Het renteresultaat bedraagt € 12.000,-.

Kasgeldlimiet

	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023
Bedragen x 1.000 euro			
Kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal (euro's)	46.756	52.572	45.054
Toegestaan kasgeldlimiet (%)	8,2%	8,2%	8,2%
Toegestaan kasgeldlimiet (euro's)	3.834	4.311	3.694
Vlottende schuld	-	-	-
Vlottende middelen	9.080	7.463	9.080
Netto-vlottende schuld	-9.080	-7.463	-9.080
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	**12.914**	**11.774**	**12.775**

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel De Connectie kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2% [5] van het begrotingstotaal. Voor 2022 betekent dit dat De Connectie gemiddeld per kwartaal, maximaal € 3,8 miljoen aan kortlopende gelden mag opnemen. Komt de netto vlottende schuld voor een periode langer dan één kwartaal boven dit bedrag, moet dit worden omgezet in een langlopende geldlening.

De toegestane kasgeldlimiet wordt niet overschreden, maar biedt nog voldoende ruimte voor kortlopende financiering. In onderstaande tabel staat het gemiddelde bedrag per kwartaal van de netto vlottende schuld.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bedragen x 1.000 euro				
Netto-vlottende schuld gemiddeld per kwartaal				
Vlottende schuld	-	1.250	3.000	2.000
Vlottende middelen	12.675	13.624	15.798	11.802
Netto-vlottende schuld	-12.675	-12.374	-12.798	-9.802

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een hulpmiddel om controle te hebben op het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet hoger zijn dan 20% [6] van het begrotingstotaal.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Meerjarenraming 2023	2024	2025	2026
Bedragen x 1.000 euro						
Renterisiconorm						
Toegestaan renterisico (%)	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Toegestaan renterisico (euro's)	9.351	10.514	9.930	9.744	9.676	9.676
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen	3.059	4.886	5.969	4.785	3.093	2.100
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	6.292	5.629	3.961	4.959	6.583	7.576

Het renterisico wordt bepaald door het bedrag van de jaarlijkse aflossing op de huidige leningenportefeuille. In 2022 is er beperkt renterisico gelopen; er is sprake geweest van langlopende (her)financiering. Ook de komende jaren gaat De Connectie niet over de renterisiconorm heen.

[5] Art 2 lid 1d uitvoeringsregeling wet FIDO

[6] Art 2 lid 2d uitvoeringsregeling wet FIDO

1.3.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering van De Connectie zelf wordt voor een deel verzorgd door medewerkers van het Bedrijfsbureau. Ook maakt De Connectie gebruik van de diensten van haar eigen afdelingen.

Organisatiestructuur
Medio 2019 is de sturingsfilosofie van De Connectie aangepast. Een belangrijk onderdeel van deze aanpassing was het invoegen van een extra laag leidinggevenden (teamleiders) in de organisatiestructuur. Hierdoor zijn de taken en verantwoordelijkheden voor de leidinggevenden beter in balans gekomen. De afdeling Belastingen en de afdeling Basisregistraties en de afdeling Inkoop en Aanbestedingen en de afdeling Administratie en Beheer zijn samengevoegd. Het samenvoegen van deze afdelingen draagt bij aan het verder verbeteren van de dienstverlening.

Het doel van de sturingsfilosofie is om De Connectie een toekomstbestendige organisatie te maken met een adequate dienstverlening in nauwe samenwerking met de deelnemende organisaties. Dit doel kan worden versterkt door naast uitvoerende capaciteit ook te zorgen voor (beleids-)adviserende capaciteit op de verschillende vakgebieden binnen De Connectie.

In recent overleg tussen bestuur en gemeentesecretarissen is vastgesteld dat er een aanscherping nodig is op het gezamenlijk opdrachtgeverschap van de drie gemeenten met zoveel mogelijk als resultaat één opdracht voor De Connectie, onder meer op het gebied van IV/ICT. De verwachting is dat deze aanscherping de kwaliteit van dienstverlening kan verbeteren. Adviesbureau Berenschot is door het RCIOO, in opdracht van de gemeentesecretarissen, gevraagd om onderzoek te doen naar centralisering van dit IV/ICT opdrachtgeverschap, mogelijke manieren om hier vorm aan te geven en de gevolgen daarvan.

Sturing op de organisatiedoelstellingen
Het realiseren van de organisatiedoelstellingen gebeurt onder regie van de directie. De afdelingen stellen Resultaat- en Ontwikkelplannen (ROP's) op. In deze plannen zijn activiteiten benoemd die bijdragen aan de realisatie van de opgaven. Deze ROP's vormen het hele jaar door onderwerp van gesprek tussen de directie en het management. De gesprekkencyclus met de medewerkers van De Connectie sluiten daarbij aan. Met het maken van individuele resultaat- en ontwikkelafspraken met de medewerkers wordt bijgedragen aan het halen van de organisatiedoelstellingen. Halverwege het jaar wordt de voortgang hiervan besproken en waar nodig doelstellingen bijgesteld of aangepast. Aan het eind van het jaar bespreken leidinggevende en de medewerker samen de behaalde resultaten.

Binnen de huidige structuur zal steeds meer vorm worden gegeven aan het begrip *zelforganisatie*. De kracht ligt in het wederzijds vertrouwen. Leidinggevenden maken resultaatafspraken met teams en zorgen voor de middelen om deze doelen te behalen. De medewerkers bepalen zelf binnen het team de weg naar dit resultaat. Leidinggevenden begeleiden de medewerkers vanuit gelijkwaardigheid bij hun ontwikkeling. Medewerkers en leidinggevenden zoeken elkaar op als daar behoefte aan is. Er hoeft niet te worden gewacht op de (formele) momenten in de gesprekkencyclus om met elkaar in gesprek te gaan.

Personeelsbeleid
Bij de vormgeving van het HR-beleid staat het ontwikkelen van kansen voor medewerkers centraal. Daarom heeft De Connectie het programma Leren & Ontwikkelen. Dit programma heeft als doel om invulling te geven aan de 'K' van Kansen en om de organisatieontwikkeling te ondersteunen. Uitgangspunt van het programma is om het leren te koppelen aan de dagelijkse praktijk van de medewerker.

De Connectie geeft ruimte en verantwoordelijkheid en investeert in mensen. Omgekeerd zijn de medewerkers zich bewust van hun talenten en competenties (en die van elkaar) en blijven die ontwikkelen om de dienstverlening van De Connectie verder te verbeteren. Het doel is dat iedereen zoveel mogelijk op de juiste plek zit. Hoe meer het werk past bij iemands talenten en ambitie, hoe groter het werkplezier en hoe beter de prestaties. Medewerkers en managers kijken samen wat de juiste plek is voor de medewerker en hoe daar te komen. De Connectie heeft ook aandacht voor de ontwikkeling van medewerkers wiens functies en rollen veranderen of zelfs helemaal verdwijnen.

In de MJPB 2021-2024 is opgenomen dat De Connectie voor alle teams een strategische personeelsplanning invoert, zodat De Connectie voorbereid is op de toekomst. Om ons heen zien we dat veranderingen elkaar steeds sneller opvolgen en de uitdagingen complexer worden. Er is een veranderende blik op politiek en overheid. Digitalisering speelt een grote rol, de klantvraag verandert en er is niet genoeg gekwalificeerd personeel. Strategische personeelsplanning helpt om de juiste match tussen vraag naar en aanbod van arbeid te behouden, zodat er geen personeelstekorten ontstaan die impact hebben op de dienstverlening aan de gemeenten. De Connectie zal de ingezette acties naar aanleiding van de strategische personeelsplanning blijven monitoren en tegelijkertijd hier continue op bijsturen door jaarlijks de strategische personeelsplanning aan te passen waar dat nodig is.

Er wordt gestuurd op duurzame inzetbaarheid van mensen. Onder andere door leren en ontwikkelen, het bieden van ruimte en verantwoordelijkheid en door aandacht te geven aan de gezondheid van medewerkers. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van managers en teamleiders door teamgerichte trainingen en maatwerkafspraken. Ook blijven we actief sturen op het terugdringen van het ziekteverzuim. We verwachten hiermee het (langdurig) verzuim verder terug te kunnen brengen. Daarnaast wordt ingezet op preventiebeleid waarbij aandacht is voor vitaliteit, de gezonde werkplek en een veilige werkomgeving.

	Begroting 2022	Realisatie 2022
Personeel	**in fte's**	**in fte's**
Administratie en Beheer en I&A	61,15	57,92
Bedrijfsbureau	20,30	15,89
Belastingen en basisregistratie	61,14	56,00
Documentaire informatievoorziening	37,46	35,44
Facilitaire zaken en Frontoffice	44,08	42,26
ICT	89,66	70,18
Management Support	44,33	49,33
Totaal	**358,12**	**327,02**

De vakafdelingen en het Bedrijfsbureau van De Connectie tellen samen tot een begrote formatie van 358,12 fte in 2022. De realisatie van de vaste bezetting is 327,02 fte. Hiermee is van de totaal beschikbare formatie 91% bezet met vast personeel. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar.

Administratieve organisatie

Aan de hand van een Service Organisatie Control (SOC) Rapport toont De Connectie aan in hoeverre zij voldoet aan de eisen ten aanzien van de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersorganisatie over de verslagperiode. Dit rapport is gebaseerd op de internationale ISAE 3402-standaard die door de nationale beroepsorganisaties wordt gebruikt. Dit maakt dat de klantorganisaties en hun accountants kunnen steunen op het assurancerapport van de onafhankelijke auditor bij voornoemd rapport. Dit leidt tot een efficiënt controleproces bij zowel De Connectie, als bij de klantorganisaties.

De opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersorganisatie wordt jaarlijks getoetst door een externe auditor. Hierbij wordt jaarlijks een ISAE 3402, type 2 assurancerapport afgegeven. Voornoemde rapportages over 2021 en 2022 hebben zich gericht op de financiële werkprocessen en bijbehorende algemene IT-beheersmaatregelen. Het streven is dat de rapportage en controle in 2023 wordt uitgebreid met een type 1 audit (naar opzet en bestaan van processen) voor de belastingprocessen. Vanaf 2024 worden deze processen dan ook onderdeel van de type 2 audit en rapportage. Na de afronding van de implementatie van het nieuwe E-hrm systeem volgen de PSA-processen.

Outputsturing en -verrekening

In 2020 heeft De Connectie een model voor integrale kostprijsberekening ontwikkeld, waarmee verder invulling kan worden geven aan een systematiek van outputfinanciering en -verrekening met de deelnemers. Deze systematiek gaat nader inzicht en begrip opleveren van productprijzen en -volumes. Dit inzicht stelt zowel de gemeenten als De Connectie in staat de kosten van bedrijfsvoering beter te sturen en te beheersen. Belangrijk uitgangspunt van outputsturing en -verrekening, aan de hand van een kostprijsmodel, is dat de gebruiker betaalt.

Voorzien was dat al eerder met het model zou kunnen worden 'geoefend' waarmee aannames in het model konden worden gevalideerd en de herverdeeleffecten als gevolg van de nieuwe methode geanalyseerd. Daarmee zou het model vanaf 2022 al kunnen worden gebruikt voor (gedeeltelijke) verrekening op basis van output. Een goede werking van het kostprijsmodel vraagt echter om aansluiting van een veelheid aan bronnen op de kostprijsmethode en stelt eisen aan de betrouwbaarheid en continue beschikbaarheid van de gegevens uit deze bronnen. In 2022 was de inzet vooral hierop gericht, maar door personele wisselingen en schaarste in de bezetting is vertraging in de planning ontstaan.

In 2023 zal de werking van het kostprijsmodel en de effecten van de nieuwe methode worden geanalyseerd. Op basis van de resultaten hiervan zal, samen met de gemeenten, een invoeringsstrategie worden opgesteld.

Business continuity management (BCM)
Het doel van een Business Continuity Management System (BCMS) is het in stand houden van de bedrijfsvoering bij verstoringen of calamiteiten. Denk hierbij aan uitval van systemen en applicaties, maar bijvoorbeeld ook aan de gevolgen van cyberincidenten of brand. De gemeenten hebben de ambitie uitgesproken om in regionaal verband op te trekken bij het verder vormgeven van het continuïteitsmanagement. Daarbij is het doel te komen tot de implementatie van een BCMS conform de NEN-EN-ISO 22301 standaard.

Huisvestingsbeleid
De Connectie maakt gebruik van de huisvesting van de gemeente Arnhem. Hiervoor is een huurovereenkomst gesloten tussen De Connectie en de gemeente Arnhem. De Connectie wordt in het kader gecompenseerd voor de huisvestingslasten. De gemeente Arnhem denkt op dit moment na over haar toekomstige huisvestingssituatie waarbij verschillende scenario's worden onderzocht. De Connectie denk ook na ook haar huisvesting en betrekt daarbij de huisvestingsvraagstukken van de drie gemeenten en in het bijzonder die van de gemeente Arnhem. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het concept van tijd- en plaatsonafhankelijk werken.

Informatievoorziening en Business Intelligence
Eind 2021 is een Regionale Informatievisie en -strategie uitgewerkt. Deze visie en strategie is van belang voor een goedwerkende en op de gemeente afgestemde informatievoorziening. Daarnaast is de strategie ook belangrijk om te blijven voldoen aan de veranderende wet- en regelgeving. Een belangrijk deel van de informatievoorziening vertaalt zich naar ICT-oplossingen die bij en met De Connectie kunnen worden ontwikkeld. De Regionale Informatievisie en -strategie dient als regionaal kader voor de ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening voor de komende drie tot vijf jaar.
Harmonisatie is een thema uit de strategie en wordt gezien als één van de belangrijkste succesfactoren. Door het applicatielandschap van de gemeenten te vereenvoudigen en het beheer te stroomlijnen ontstaan uiteindelijk efficiencyvoordelen, minder kwetsbaarheid en is er meer aandacht voor kwaliteit en innovatie. Dit in navolging van de harmonisatie die al heeft plaatsgevonden van de applicaties voor de primaire processen van De Connectie. De Connectie biedt gemeenten ondersteuning bij het realiseren van een geharmoniseerd applicatielandschap.

Op het gebied van Business Intelligence (BI) wordt nauw samengewerkt met de gemeente Arnhem. Er zal geleidelijk een goed functionerend stelsel van kritische performance indicatoren (KPI's) opgebouwd worden in de nieuwe BI omgeving. BI heeft een belangrijke rol bij het ontsluiten van deze data en het genereren van sturings- en verantwoordingsinformatie.

Informatieveiligheid en privacy
Het regionaal strategisch informatieveiligheidsbeleid moet, samen met een hiervoor ondersteunend managementsysteem, de basis vormen voor een projectmatige aanpak voor de ISO27001 en BIO-implementatie. In de praktijk blijkt het lastig om hier beleidsmatig op te harmoniseren, mede door het ontbreken van een regionale governance-structuur. Daarnaast is er beperkte capaciteit beschikbaar binnen de vier organisaties. De gemeente Arnhem is nu, als grootste stakeholder, gevraagd hier het initiatief in te nemen. De aanbesteding voor ondersteunende managementsysteem (ISMS) is inmiddels in gang gezet.

In 2022 (en deels eind 2021) heeft De Connectie samen met de gemeente Arnhem een nulmeting op Informatieveiligheid en Privacy uit laten voeren. Onafhankelijk onderzoek geeft hierbij aan dat een programma ter verbetering noodzakelijk is, naast een uitbreiding van de formatie voor dit thema. Dit is meegenomen in de Perspectiefbrief 2023 en uiteindelijk vertaald naar de MJPB 2023-2026. De verbeterprogramma's Informatieveiligheid (2022) en Privacy (2023) zullen samen worden getrokken en starten in 2023. De voorbereidingen, i.c. de selectie voor externe ondersteuning op deze verbeterprogramma's, hebben goeddeels in 2022 plaatsgevonden.

Bij de meeste datalekken en securityincidenten spelen handelingen en fouten van gebruikers een belangrijke rol. Bewustwording heeft dan ook de meeste aandacht binnen de genoemde verbeterprogramma's. Op het gebied van bewustwording is daarom ook samen met de gemeente Arnhem in 2022 de Week van de Digitale Weerbaarheid georganiseerd. In die week was er een uitgebreid bewustwordingsprogramma met sprekers en workshops. Hier zal een periodiek en regionaal vervolg aan worden gegeven.

Communicatie

Communicatie blijft zich ontwikkelen tot een interactief proces waarbij De Connectie, haar klanten en medewerkers informatie uitwisselen. Ook in de keuze van communicatiemiddelen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de behoefte van medewerkers, klanten en andere geïnteresseerden zoals leveranciers, mogelijke nieuwe werknemers en de media. Sinds eind 2021 zijn twee portalen van De Connectie veranderd. De website www.connectie.nl is compleet vernieuwd. De nieuwe website maakt de wens waar om een aansprekend visitekaartje te hebben voor (potentiële) werknemers, (nieuwe) klanten, inwoners, leveranciers, media en overige geïnteresseerden. Daarnaast is het interne communicatiekanaal info.connectie.nl vervangen door een nieuwe, moderne intranetomgeving. De drie gemeenten gebruiken dezelfde omgeving. Met het nieuwe intranet voldoen we aan de wens om één intranet te hebben dat bestaat uit verschillende onderdelen voor De Connectie en de drie gemeenten.

Daarnaast heeft De Connectie haar activiteiten op LinkedIn uitgebreid. Eerder gebruikte De Connectie LinkedIn voor het delen van vacatures. Sinds kort experimenteert De Connectie ook met het gericht werven via LinkedIn. Daarnaast geeft de LinkedIn-pagina met enige regelmaat inkijk in hoe het is om bij De Connectie te werken. Ook intern worden verschillende middelen ingezet om de interactie binnen de organisatie te vergroten. Denk hierbij aan Coffietijd, een maandelijkse live-uitzending waarin het management de organisatie bijpraat en met hen in gesprek gaat, en ons halfjaarlijkse magazine ''Connect''. Door medewerkers te enthousiaster te maken over en te betrekken bij De Connectie wordt de organisatiecultuur versterkt.

Juridische zaken

De Connectie hecht er groot belang aan om zich zeker te stellen dat ze voldoet aan alle vigerende wet- en regelgeving. Indien De Connectie niet compliant is, kan dit financiële-, juridische- en imagorisico's met zich meebrengen. Derhalve is het beleid erop gericht om permanent actueel inzicht te hebben in de vigerende wet- en regelgeving en de naleving hiervan cyclisch te borgen. Verschuiving van de rechtmatigheidsverantwoording naar het bestuur benadrukt het belang hiervan. Door de organisatie wordt hier op voorgesorteerd door het normen- en toetsingskader expliciet onderdeel te maken van het interne controleplan.

Sancties op Rusland

De Connectie heeft geen contracten meer met Rusland of Russische bedrijven. De sancties hebben geen effect op onze standaard dienstverlening. Vanuit inkoop en aanbesteding is een communiqué uitgegaan naar de organisatie en de gemeenten/eigenaren dat vanwege de sancties er geen zaken worden gedaan met Rusland of Russische bedrijven.

1.3.4 Wet Open Overheid

Informatiehuishouding en de Wet open overheid

Transparantie van overheidsinformatie staat volop in de maatschappelijke belangstelling. De invoering van de Wet Open Overheid (Woo), op 1 mei 2022, geeft een impuls aan de informatiehuishouding en het actief beschikbaar stellen van informatie. Ook De Connectie valt als gemeenschappelijke regeling onder deze wet. Woo-verzoeken kunnen zowel direct bij De Connectie binnenkomen als via de gemeenten uiteindelijk bij De Connectie terechtkomen. De transparantie van het overheidshandelen vraagt van onze organisatie snel te kunnen laten zien wat, wanneer met wie gecommuniceerd is, en welke acties zijn uitgevoerd. Inzicht in de communicatie en besluitvorming is nodig vanwege de af te leggen verantwoording en bij mogelijke juridische geschillen. De Connectie en haar medewerkers zijn zich bewust van het belang van transparantie.

Afhandeling van Woo-verzoeken

Iedereen kan om informatie vragen die bij de gemeente berust. Landelijk is er een stijgende trend van het aantal verzoeken om informatie. Met de inwerkingtreding van de Woo is de maximale afhandeltermijn verkort van acht naar zes weken. De Connectie streeft er naar Woo-verzoeken zo snel mogelijk, en binnen de wettelijke termijn van antwoord te voorzien. De afhandeling van Woo-verzoeken is een bewerkelijke taak, en zal dat waarschijnlijk blijven. Om een tijdige afhandeling te halen moet ook de informatiehuishouding van onze organisatie op orde te zijn. Voor Woo-verzoeken die via de gemeenten bij De Connectie terecht komen is het cruciaal dat deze tijdig bij De Connectie terechtkomen en in afstemming en samenwerking met de gemeente(n) beantwoord worden. De Connectie heeft in de beantwoording van deze verzoeken een faciliterende rol in en de gemeente(n) een leidende rol.

Informatiehuishouding als randvoorwaarden

Informatiehuishouding betreft de vindbaarheid en volledigheid van (een enorme hoeveelheid) gegevens. De stroom aan digitale en deels nog papieren informatie is heel groot. Ook de variatie in verschijningsvormen is groot: documenten, gegevensbestanden, e-mail, data, sms, audio- en videobeelden, en zo meer. Goede informatiehuishouding vraagt om professioneel beheer op alle relevante informatie, in alle verschijningsvormen. Hiervoor worden verschillende zaaksystemen gebruikt. Voor een goed beheer is bovendien samenhang nodig met openbaarheid, privacybescherming en informatiebeveiliging. Met de inzet van verschillende zaaksystemen moet scherp zijn welke invloed dit heeft op het documentbeheer en de aan De Connectie (gemandateerde) taken. Zo moet het bijvoorbeeld helder zijn wiens taak en verantwoordelijkheid het wordt om documenten te openbaren en op welke wijze deze openbaarstelling dient plaats te vinden. Daarnaast is de rol van De Connectie om tot geharmoniseerde oplossingen te komen en de aansluiting op een centraal, regionaal RMA (Record Management Applicatie) mogelijk te maken. Voor de zomer van 2023 moet er meer zicht zijn op de keuzes ten aanzien van een RMA en de financiële gevolgen hiervan.

Ook zet onze organisatie in op bewustwording bij alle medewerkers, zodat zij zorgvuldig met gegevens en informatie omgaan en zorgen voor juiste dossiervorming. Zo is in 2022 de week van de weerbaarheid georganiseerd waarin ook aandacht was voor deze onderwerpen. In 2023 zal hier regionaal vervolg aan worden gegeven. Dit alles leidt tot het beschikbaar en vindbaar maken van informatie, die bovendien volledig en veilig wordt bewaard.

2. Jaarrekening

2.1 Overzicht van balans en toelichting

2.1.1 Balans per 31 december 2022

ACTIVA					PASSIVA				
		31.12.2021		31.12.2022			31.12.2021		31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro									
Vaste activa					**Vaste passiva**				
Materiele vaste activa (ec.nut)		14.599		14.122	Eigen vermogen		58		1.884
					- Algemene reserve	*-472*		*-323*	
					- Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	-		*1.431*	
					- Bestemmingsreserve Veranderopgave	*284*		*264*	
					- Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	-		*75*	
					- Bestemmingsreserve Veranderopgave BR	*15*		*15*	
					- Bestemmingsreserve effecten soc. plan	*155*		-	
					- Resultaat voor bestemming	*76*		*421*	
					Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		92		827
					Netto vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr		17.113		17.727
					- Onderhandse leningen	*17.113*		*17.727*	
Totaal vaste activa		**14.599**		**14.122**	**Totaal vaste passiva**		**17.263**		**20.438**
Vlottende activa					**Vlottende passiva**				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		17.212		22.027	Netto vl. Schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr		412		523
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	*13.477*		*7.386*		- Onderhandse leningen	-		-	
- Vorderingen op openbare lichamen	*3.669*		*14.589*		- Schulden aan openbare lichamen	*328*		*318*	
- Overige vorderingen	*66*		*53*		- Overige schulden	*84*		*205*	
Liquide middelen		27		77					
Overlopende activa		4.582		3.507	Overlopende passiva		18.745		18.772
Totaal vlottende activa		**21.821**		**25.612**	**Totaal vlottende passiva**		**19.157**		**19.295**
TOTAAL ACTIVA		**36.420**		**39.734**	**TOTAAL PASSIVA**		**36.420**		**39.734**

2.1.2 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31.12.2021	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro					
Materiële vaste activa met economisch nut					
Vervoermiddelen	67	-	-	-22	45
Machines, apparaten en installaties	13.084	4.393	-4	-4.579	12.894
Overige materiële vaste activa	1.448	45	-	-310	1.183
Totaal	**14.599**	**4.438**	**-4**	**-4.912**	**14.122**

De investeringen in 2022 zijn met name gedaan in hardware en komen deels voort uit het programma 2!Connect om te komen tot een gemeenschappelijke ICT-infrastructuur (€ 1,5 mln.). Overige investeringen hebben betrekking op de aanschaf van mobiele devices (€ 1,1 mln.), netwerkcomponenten (€ 0,6 mln.), audiovisuele middelen (€ 0,2 mln.) en dockingstations (€ 0,2 mln.). De investeringen in de overige materiële vaste activa betreft de aanschaf van elektrisch verstelbaar kantoormeubilair. De gedane desinvestering heeft betrekking op buiten gebruik gestelde apparatuur van de ODRA, nadat de dienstverlening aan de ODRA is beëindigd.

Per 31 december 2021 stond er voor € 0,4 mln. aan onderhanden activa. Het betreft hier hoofdzakelijk voorraden thin clients, monitoren, laptops, telefoons en tablets. De waarde van de onderhanden activa per 31 december 2022 bedraagt € 0,9 mln. Door de langere levertijden van ICT-apparatuur is besloten om een hogere voorraad aan te houden. Dit om te voorkomen dat nieuwe aanvragen voor uitgifte van ICT-apparatuur vertraging oploopt. Onderhanden activa maakt deel uit van de materiële vaste activa, maar hierover wordt pas afgeschreven wanneer deze activa in gebruik wordt genomen.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van < 1 jaar

	Boekwaarde 31.12.2021	Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	13.477	7.386
Vorderingen op openbare lichamen	3.669	14.589
Overige vorderingen	66	53
Totaal	**17.212**	**22.027**

Uitzettingen in ’s Rijksschatkist
De uitzettingen in ’s Rijksschatkist bedragen per ultimo 2022 € 7,4 mln. Voor het schatkistbankieren is een drempelbedrag ingesteld. Dit drempelbedrag is ingesteld om te voorkomen dat elke dag alle positieve banksaldi afgeroomd moeten worden naar nihil. Het drempelbedrag is vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 mln. Het meerdere dient te worden afgestort naar Rijksschatkist.

Onderstaande tabel specificeert het gemiddelde bedrag per kwartaal dat buiten Rijksschatkist is aangehouden. Er is geen sprake van overschrijding van het drempelbedrag. Middelen boven het drempelbedrag worden dagelijks afgestort.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bedragen x 1.000 euro				
Middelen buiten 's Rijks schatkist				
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	206	213	68	75
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Ruimte onder drempelbedrag	794	787	932	925
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Vorderingen op openbare lichamen

	Arnhem	Renkum	Rheden	Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro				
Vorderingen op openbare lichamen				
Vorderingen gemeenten:				
- Bijdrage 1e kwartaal 2023	10.113	1.457	-	11.570
- Maat- en meerwerk	1.142	248	340	1.730
- Kaderuitbreiding n.a.v. 1e bestuursrapportage 2022	752	-	-	752
- Bijdrage CAO ontwikkelingen	227	-	56	282
- Bijdrage autonome prijsontwikkelingen	-	252	-	252
	12.234	**1.957**	**395**	**14.587**
Overige vorderingen op openbare lichamen				2
Totaal				**14.589**

De vorderingen op openbare lichamen bestaan voor een belangrijk deel uit de in 2022 gefactureerde bijdrage over het eerste kwartaal van 2023. De overige vorderingen betreffen gefactureerd maat- en meerwerk, kaderuitbreiding naar aanleiding van de 1e bestuursrapportage 2022 en de compensatie voor CAO-ontwikkelingen en autonome prijsontwikkelingen op basis van de overeengekomen uitgangspunten voor de begroting.

Overige vorderingen
De overige vorderingen bestaan uit privaatrechtelijke debiteuren.

Liquide middelen

	Boekwaarde 31.12.2021	Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro		
Liquide middelen		
Banksaldo	27	77
Totaal	**27**	**77**

Het saldo liquide middelen per ultimo 2022 bestaat enkel uit banksaldi. De Connectie houdt geen middelen in kas.

Overlopende activa

	Arnhem	Renkum	Rheden	Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro				
Overlopende activa				
Nog te ontvangen bijdragen gemeenten:				
- Maat- en meerwerk	903	172	196	1.271
- Overig	46		24	70
	950	**172**	**219**	**1.341**
Vooruitbetaalde kosten				2.068
Overig n.t.o.				98
Totaal				**3.507**

De nog te ontvangen bijdragen van gemeenten bestaan voornamelijk uit, op balansdatum nog te factureren, bijdragen voor overeengekomen maat- en meerwerk.

De vooruitbetaalde kosten hebben hoofdzakelijk betrekking op vooruitbetaalde licentiekosten voor ICT-toepassingen. Contracten voor licenties worden vaak voor meerdere jaren afgesloten en bij vooruitbetaling voldaan. Van deze € 2 mln. vooruitbetaalde kosten heeft € 1,8 mln. betrekking op 2023 en € 0,2 mln. op 2024 en verder.

De overige nog te ontvangen bedragen betreft de nog te factureren bijdragen voor overeengekomen maat- en meerwerk met derden en eindafrekening van dienstverleningsovereenkomsten.

Vaste passiva

Eigen vermogen

	Boekwaarde 31.12.2021	Toevoegingen	Ontrekkingen	Resultaat-bestemming 2022	Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro					
Eigen vermogen					
Algemene Reserve	-472	149	-		-323
Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	-	1.431	-		1.431
Bestemmingsreserve Veranderopgave	284	-	20		264
Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	-	75	-		75
Bestemmingsreserve Veranderopgave Basisregistraties	15	-	-		15
Bestemmingsreserve Effecten sociaal plan	155	-	155		-
Resultaat voor bestemming	76	-	76	421	421
Totaal	**58**	**1.655**	**251**	**421**	**1.884**

Algemene reserve
Bij het vaststellen van de jaarstukken 2020 heeft het bestuur besloten een deel van het negatieve resultaat te onttrekken aan de algemene reserve. Dit deel heeft betrekking op verschuivingen van investerings- naar exploitatieprojecten. Het negatieve saldo van de Algemene Reserve zal de komende jaren worden aangevuld vanuit de vrijgevallen kapitaalslastenbudgetten van de geplande investeringen, waarvoor uiteindelijk voor een SaaS-oplossing is gekozen.

Bestemmingsreserve Effecten sociaal plan
Vanaf ultimo boekjaar 2017 beschikt De Connectie over een bestemmingsreserve voor de financiële effecten van het sociaal plan. De bestemmingsreserve is bedoeld om de toekomstige kosten van (spaar-)verlof, salarisgaranties en persoonlijke toelagen te kunnen dekken. De rechten die door het sociaal plan zijn meegekomen naar De Connectie zijn door de gemeenten in 2017 ineens afgekocht voor een periode van 5 jaar. Verwacht wordt dat de onttrekking aan deze bestemmingsreserve hier gelijke tred mee houdt en is dus ook als zodanig verwerkt. Het saldo van deze bestemmingsreserve is per ultimo 2022 nihil.

Bestemmingsreserve Veranderopgave
Van deze bestemmingsreserve is per ultimo 2021 € 204.000 bestemd voor de kosten van personele fricties i.r.t. de veranderopgave van De Connectie, € 60.000 voor de veranderopgave ICT en € 20.000 voor de pilot robotisering van de afdeling DIV. Bij de resultaatbestemming over 2021 heeft het bestuur besloten dat de € 20.000 voor de pilot robotisering vrij kan komen te vallen ten gunste van de exploitatie 2022. Van het resterende saldo per ultimo 2022 ad € 204.000 derhalve bestemd voor personele fricties en € 60.000 voor de afronding van de veranderopgave ICT.

Bestemmingsreserve Veranderopgave Basisregistraties
Het bestuur heeft in 2019 een bestemmingsreserve ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van het Plan van aanpak voor het team Basisregistraties. Het saldo per ultimo 2021 van deze reserve bedraagt € 15.000. In 2022 heeft er geen onttrekking plaatsgevonden. Deze bestemmingsreserve zal in 2023 volledig besteed worden.

Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen
Het bestuur heeft in 2022 een bestemmingsreserve ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor toekomstige prijsindexaties, aangezien De Connectie veelal werkt met langjarige contracten. Als gevolg van de huidigeprijsontwikkelingen is de verwachting dat, zodra de lopende contracten zijn uitgediend, deze een substantiële prijsverhoging zullen laten zien bij hercontractering. Bij het voorstel voor het instellen van de bestemmingsreserve heeft het bestuur ook besloten om de gemeentelijke compensatie voor (autonome) prijsontwikkeling, op basis van de meest recente raming van het CPB (augustus 2022), hieraan toe te voegen.

Bestemmingsreserve Informatieveiligheid
Het bestuur heeft in 2022 een bestemmingsreserve ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor Informatieveiligheid en Privacy. Bij het voorstel voor het instellen van de bestemmingsreserve is ook besloten om de niet bestede incidenteel toegekende budgetten te doteren aan de bestemmingsreserve. Een deel van de activiteiten loopt door naar 2023 of wordt gecombineerd met het onderwerp privacy en schuift hierdoor op in de tijd.

Voorzieningen

	Boekwaarde 31.12.2021	Toevoegingen	Ontrekkingen		Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro					
Voorzieningen					
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	92	-	46		46
Verlofvoorziening	-	781	-		781
Totaal	**92**	**781**	**46**		**827**

In 2019 is er een dotatie aan de voorziening gedaan in verband met een verlieslatende leaseovereenkomst. Aan de voorziening zal, in lijn met de resterende leasetermijnen, in 4 gelijke jaarlijkse termijnen worden onttrokken. In 2022 is er een dotatie aan de voorziening gedaan in verband met de nieuw afgesloten CAO waarin is bepaald dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren mogen sparen. De dotatie is gebaseerd op het saldo aan bovenwettelijke verlofuren per ultimo 2022.

Netto vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar

	Boekwaarde 31.12.2021	Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro		
Netto vaste schuld met een rentetypische looptijd > 1 jaar		
Onderhandse lening	17.113	17.727
Totaal	**17.113**	**17.727**

In bovenstaand overzicht is boekwaarde van langlopende leningen per ultimo 2022 weergegeven. Het verloop van deze leningen in 2022 was als volgt:

	Looptijd jaren	Beginjaar lening	Eindjaar lening	Rente	Oorspronkelijk leningbedrag	Saldo lening 31.12.2021	Aangetrokken 2022	Aflossing 2022	Saldo lening 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro									
Verloopoverzicht leningen									
BNG 40.111.751	5	2018	2023	0,51%	2.920	1.168	-	584	584
BNG 40.111.752	10	2018	2028	1,10%	4.900	3.430	-	490	2.940
BNG 40.113.925	2	2020	2022	0,00%	1.000	500	-	500	-
BNG 40.113.926	4	2020	2024	0,05%	3.300	2.475	-	825	1.650
BNG 40.113.927	5	2020	2025	0,10%	3.300	2.640	-	660	1.980
BNG 40.114.859	2	2021	2023	-0,20%	1.200	1.200	-	600	600
BNG 40.114.861	3	2021	2024	-0,14%	1.100	1.100	-	367	733
BNG 40.114.862	5	2021	2026	-0,02%	2.800	2.800	-	560	2.240
BNG 40.114.860	6	2021	2027	0,04%	1.800	1.800	-	300	1.500
BNG 40115747	2	2022	2024	0,88%	1.000	-	1.000	-	1.000
BNG 40115748	3	2022	2025	1,08%	1.000	-	1.000	-	1.000
BNG 40115749	4	2022	2026	1,22%	1.800	-	1.800	-	1.800
BNG 40115750	5	2022	2027	1,33%	1.000	-	1.000	-	1.000
BNG 40115751	7	2022	2029	1,52%	700	-	700	-	700
Totaal					**27.820**	**17.113**	**5.500**	**4.886**	**17.727**

Om de financiering, conform de vastgestelde uitgangspunten, aan te laten sluiten op het boekwaardeverloop van de materiele vaste activa, zijn in 2022 een vijftal nieuwe leningen afgesloten. Daarbij is rekening gehouden met de verwachte realisatie van het investeringsprogramma voor 2022. Op de al lopende leningen is conform aflossingsschema afgelost.

Vlottende passiva

Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd van < 1 jaar

			Boekwaarde 31.12.2021		Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro					
Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd < 1 jaar					
Onderhandse lening			-		-
Schulden aan openbare lichamen			328		318
- Crediteuren publiekrechtelijk		*13*		-	
- Overige schulden aan openbare lichamen		*315*		*318*	
Overige schulden					
- Crediteuren privaatrechtelijk			81		187
- Overig			3		18
Totaal			**412**		**522**

Onderhandse lening
In 2022 is een kasgeldlening aangegaan met een looptijd van een half jaar ten behoeve van de financiering van de dagelijkse activiteiten. Deze lening is per ultimo 2022 in zijn geheel afgelost.

Schulden aan openbare lichamen
De overige schulden aan openbare lichamen hebben betrekking op nog te betalen pensioenlasten.

Overlopende passiva

	Arnhem	Renkum	Rheden	Derden	Boekwaarde 31.12.2022
Bedragen x 1.000 euro					
Overlopende passiva					
Nog te betalen aan gemeenten en derden:					
- Vooruitgefactureerde bijdrage 1e kwartaal 2023	8.358	1.204	1.969	-	11.532
- Saldobevestiging 2021	576	-	24	-	599
- DVO gemeente Arnhem	409	-	-	-	409
- Minderwerk i.v.m. sluiting gemeentehuis Rheden	-	-	320	-	320
- Inzet inhuurbalie 2022	135	-	-	-	135
- Overig	16	2	10	-	28
	9.494	**1.206**	**2.323**	**-**	**13.023**
Af te dragen omzetbelasting					2.129
Af te dragen loonheffing					1.486
Nog te betalen inhuur					1.003
Nog te betalen facilitaire voorzieningen					333
Nog te betalen materiële kosten ICT					344
Nog te betalen materiële kosten Belastingen					100
Nog te betalen rente leningen					68
Nog te betalen accountantskosten					66
Nog te betalen BTW					215
Overig					5
Totaal					**18.772**

De nog te betalen bedragen aan de gemeenten bestaan uit verschillende posten. De grootste post heeft betrekking op de vooruit gefactureerde bijdrage voor het eerste kwartaal van 2023. Het nog te verreken minderwerk als gevolg van de sloop van het gemeentehuis van de gemeente Rheden heeft betrekking op het stopzetten van de facilitaire dienstverlening op deze locatie, totdat het nieuwe gemeentehuis in gebruik is genomen.

De post DVO-gemeente Arnhem betreft de verschuldigde bedragen voor de overeengekomen dienstverlening van de gemeente Arnhem aan De Connectie. Hierbij valt te denken aan het gebruik van gemeentelijke applicaties door De Connectie, maar ook voor ondersteuning op het gebied van juridisch advies en informatieveiligheid. Met de gemeente Arnhem moet ook nog het saldo uit de saldobevestiging van 2021 worden verrekend. Daarnaast moet de inzet van de inhuurbalie in 2022 ook afgehandeld worden. Dit betreft de totale uren die de inhuurbalie heeft gemaakt voor De Connectie.

Naast de nog af te dragen omzetbelasting en loonheffing bestaat de overlopende passiva verder uit nog te betalen facturen die in 2023 zijn ontvangen en betrekking hebben op 2022.

2.1.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Belangrijke niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn te onderscheiden naar verplichtingen die voortkomen uit langlopende contracten en als deelnemer aan het VNG-contract voor de vaste telefonie.

Langlopende contracten

Naam leverancier	Contract Item	Contractwaarde
Appèl	Catering Arnhem & Rheden	872.651
Asito	Schoonmaak Arnhem & Renkum	847.027
Selecta	Koffievoorziening	770.000
Trigion beveiliging B.V.	Beveiliging	705.032
CWS	Sanitaire voorzieningen	352.800
Hectas	Schoonmaak Rheden	282.200

Het bestuur heeft in de financiële verordening geen nadere eisen gesteld ten aanzien van grensbedragen voor deze verplichtingen. Weergegeven zijn contracten met een initieel resterende looptijd van langer dan 1 jaar met een totale contractwaarde hoger dan het drempelbedrag voor Europese aanbestedingen (€ 215.000).

Vaste telefonie

De Connectie is via de VNG-deelnemer in het contract voor de vaste telefonie. Door middel van een brief van de VNG d.d. 9 november 2020 is het contract met de leverancier is ontbonden omdat niet aan de eisen van de raamovereenkomst en nadere overeenkomsten werd voldaan. De leverancier heeft een kort geding aangespannen over de ontbinding van de overeenkomst. In 2021 heeft de rechtbank de VNG in gelijk gesteld over het ontbinden van het contract. De leverancier is tegen deze uitspraak in beroep gegaan, waarbij dit beroep in 2022 dient. Inmiddels is er in 2023 door de VNG een vaststellingsovereenkomst met de leverancier afgesloten. De financiële afwikkeling hiervan zal worden verantwoord in de exploitatie 2023.

2.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting

2.2.1 Overzicht van baten en lasten

	Begroting 2022	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	37.267	2.449	39.716	44.619	-4.903
Baten	-270	-320	-590	-6.740	6.151
Saldo	**36.997**	**2.129**	**39.126**	**37.878**	**1.247**
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	3.219	230	3.449	4.141	-692
Baten	-308	-	-308	-603	295
Saldo	**2.911**	**230**	**3.141**	**3.538**	**-397**
PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD					
Lasten	4.568	-976	3.591	3.812	-220
Baten	-44.492	-1.307	-45.799	-47.054	1.255
Saldo	**-39.924**	**-2.284**	**-42.208**	**-43.242**	**1.034**
Totaal lasten	**45.053**	**1.703**	**46.756**	**52.572**	**-5.816**
Totaal baten	**-45.069**	**-1.627**	**-46.696**	**-54.397**	**7.701**
SALDO BATEN EN LASTEN	**-16**	**75**	**59**	**-1.825**	**1.885**
Reserves toevoeging	149	-	149	1.655	-1.506
Reserves onttrekking	-155	-75	-230	-251	21
Totaal mutaties in reserves	**-6**	**-75**	**-81**	**1.404**	**-1.485**
RESULTAAT	**-22**	**0**	**-21**	**-421**	**400**

Het overzicht van baten en lasten laat een positief resultaat zien van € 421.000. Daarvan heeft € 334.000 (V) betrekking op *reguliere* taken en budgetten en € 87.000 (V) op de *veranderopgave*. De afwijkingen ten opzichte van de begroting worden in het hiernavolgende per programma toegelicht.

2.2.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begrotingswijzigingen

Na het vaststellen van de MJPB 2022-2024 zijn nog een aantal begrotingswijzigingen doorgevoerd. Het betreft hier in eerste instantie wijzigingen na de behandeling en vaststelling van de eerste bestuursrapportage 2022.

Met de eerste bestuursrapportage van 2022 zijn nog een aantal kadercorrecties doorgevoerd die het gevolg zijn van omissies in het kader, correcties naar aanleiding van (bestuurlijke) besluitvorming, correcties als gevolg van maat- en meerwerk en correcties verband houdend met dienstverlening aan derden.

Daarnaast zijn bij de eerste bestuursrapportage van 2022 de effecten van autonome loon- en prijsontwikkelingen door de gemeenten gecompenseerd en zijn middelen beschikbaar gesteld voor een aantal specifieke (verander-)opgaven. Over de besteding hiervan wordt in hiernavolgende verslag gedaan.

In de vergadering van 24 november 2022 heeft het bestuur een aantal interne begrotingswijzigingen tussen programma's vastgesteld. Door middel van deze begrotingswijzigingen zijn de budgetten op het programma begroot waar feitelijk de sturing plaatsvindt en ook de kosten worden gerealiseerd.

Het cijfermatige verloop van de begroting 2022 is zichtbaar gemaakt in bijlage 2.

Programma Bedrijfsvoering gemeenten

Reguliere exploitatie

	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022	Voordeel / Nadeel
Bedragen x 1.000 euro				
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN				
Lasten	39.209	44.350	-5.141	N
Baten	-590	-6.740	6.151	V
Saldo	**38.620**	**37.610**	**1.010**	**V**
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	N
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	N
Saldo na reserves	**38.620**	**37.610**	**1.010**	**V**
Lasten				
- Personele lasten lager door vacatureruimte			1.921	V
- Personele lasten hoger door inhuur			-5.042	N
- Personele lasten hoger door verlofvoorziening			-627	N
- Personele lasten hoger door eenmalige uitkering CAO			-236	N
- Vrijval kapitaalslasten			23	V
- Hogere lasten i.v.m. maatwerk FZF			-1.050	N
- Hogere lasten i.v.m. maatwerk ICT projecten			-597	N
- Lagere lasten Netwerk			484	V
- Lagere lasten Server & Storage			407	V
- Hogere lasten i.v.m. ontvlechtingsplan ODRA			-317	N
- Lagere lasten i.v.m. afschaling dienstverlening ODRA			154	V
- Lagere lasten i.v.m. sluiten gemeentehuis Rheden			320	V
- Hogere lasten i.v.m. tijdelijke huisvesting Rheden			-245	N
- Hogere kosten project vervanging telefooncentrale			-188	N
- Hogere kosten verkiezingen			-123	N
- Hogere lasten i.v.m. verwerking mutatiesignalering			-102	N
- Lagere opleidingskosten			39	V
- Overige verschillen lasten			36	V
Baten				
- Maat- en meerwerk			5.681	V
- Opbrengsten uit detacheringen			148	V
- Verrekening hogere kosten ontvlechting ODRA			127	V
- Verrekening hogere kosten verwerking mutatiesignalering			102	V
- Overige verschillen baten			93	V

Personele lasten
De vacatureruimte neemt op dit moment licht toe ten opzichte van 2021. Niettemin stuurt De Connectie actief op het structureel invullen van formatie. In vacatureruimte wordt tijdelijk voorzien door in te huren. De hogere lasten als gevolg van inhuur hebben echter verschillende oorzaken. Er wordt waar nodig ingehuurd voor het opvangen van het ziekteverzuim, het realiseren van projecten en het leveren van maat- en meerwerk. Deze kosten kunnen deels worden opgevangen door opbrengsten uit maat- en meerwerk en projecten.

In de nieuw afgesloten CAO is bepaald dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren mogen sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers hun verlof afstemmen op hun loopbaanfase en privéomstandigheden. Vanuit de commissie BBV is aangegeven dat voor deze niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw een voorziening gevormd dient te worden. Daarnaast hebben de werkgeversverenigingen en de vakbonden, in aanloop naar een nieuwe CAO voor 2023, afgesproken dat medewerkers in december 2022 een eenmalige uitkering ontvangen.

Vrijval kapitaallasten
Over investeringen gedurende het lopende boekjaar wordt volgens de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling een half jaar afgeschreven. Een deel van de investeringen dat gepland was voor 2022 zal doorschuiven naar 2023 óf zal komen te vervallen omdat er voor een SaaS-oplossing [7] is gekozen. Als gevolg hiervan zijn ook de kapitaalslasten lager dan begroot. Dit voordeel wordt deels weer tenietgedaan doordat geleasede apparatuur wordt vervangen door apparatuur in eigen beheer. Dit heeft geleid tot een toename van de kapitaalslasten ten opzichte van de begroting.

Maatwerk FZF
Dit betreft door de afdeling FZF gemaakte kosten voor evenementen, banqueting en vormgeving. Met ingang van 2022 zijn deze budgetten weer overgedragen aan de gemeente Arnhem en wordt deze dienstverlening op basis van werkelijk gemaakte kosten verrekenend (€ 413.000). Ook zijn er in 2022 extra kosten gemaakt voor o.a. de beveiliging van de opvanglocaties voor asielzoekers (€ 637.000).

Maatwerk ICT-projecten
Op verzoek van de gemeenten worden er ICT-projecten door De Connectie uitgevoerd. In het OGO van 8 maart 2022 is tot het instellen van KKV-budget (Kleine Klant Verzoeken) besloten. Door het instellen van KKV-budgetten per gemeente kunnen kleine klantverzoeken vanuit de gemeente sneller opgepakt worden, omdat er al akkoord is op het totale KKV-budget. De KKV-verzoeken worden op basis van werkelijke lasten aan de opdrachtgever gefactureerd. Daarnaast zijn er nog enkele grotere projecten die zijn uitgevoerd. Hierbij valt te denken aan de implementatie van het zaaksysteem voor de gemeente Arnhem en de digitalisering burgerzaken voor de gemeente Renkum.

Netwerk
In 2022 is er een voordeel ontstaan op contracten voor het onderhoud en beheer van netwerkcomponenten. De oorzaak hiervan ligt in een eveneens lagere investering in de benodigde netwerkcomponenten in 2022 (hardware). De omvang van de kosten voor het beheer beweegt hierin mee. De begroting zal vanaf 2023 op dit punt worden herzien. Het in 2022 incidenteel ontstane voordeel is gebruikt het vormen van een verlofvoorziening voor bovenwettelijk verlofuren.

Server & Storage
In de begroting zijn middelen opgenomen voor de kosten die volgen uit de contractuele verplichtingen voor de vervanging van servers. Het betreft hier feitelijk kosten voor duurzame bedrijfsmiddelen met meerjarige levensduur ofwel een investering. De begroting zal vanaf 2023 op dit punt worden herzien. Het in 2022 incidenteel ontstane voordeel is gebruikt het vormen van een verlofvoorziening voor bovenwettelijk verlofuren.

Ontvlechting ODRA
De ODRA heeft de dienstverlening die zij afnemen bij De Connectie opgezegd en het stadskantoor van de gemeente Arnhem verlaten. In 2022 is de dienstverlening aan de ODRA ontvlochten en overgedragen. De meerkosten voor het opstellen en uitvoeren van het ontvlechtingsplan zijn zover als mogelijk in rekening gebracht bij de ODRA. Daarnaast zijn er minderkosten gemaakt als gevolg van de afschaling van de reguliere dienstverlening aan de ODRA. De structurele financiële effecten van de opzegging zullen in de begroting 2023 worden verwerkt.

[7] Software as a Service (SaaS)

Tijdelijke huisvesting gemeente Rheden
Door de sloop van het oude gemeentehuis en de tijdelijke huisvestiging van de gemeente Rheden op nevenlocaties wordt per saldo minder kosten gemaakt. De afspraak met de gemeente Rheden is om de begroting voor deze tijdelijke situatie niet aan te passen, maar deze meer- en minderkosten via de exploitatie met elkaar verrekenen. Minderkosten zijn daarbij in mindering gebracht op reguliere bijdrage van de gemeente Rheden en meerkosten zijn als maat- en meerwerk bij de gemeente in rekening gebracht.

Vervanging telefooncentrale
De nieuwe telefooncentrale stond als investeringsproject begroot, maar is uiteindelijk een SAAS-oplossing geworden. Dit betekent dat de implementatiekosten ook niet mee-geactiveerd kunnen worden, maar ineens ten laste van de exploitatie komen. Dit nadeel kan in toekomstige jaren weer worden opgevangen door lagere jaarlasten.

Verkiezingen
Het betreft hier de kosten die zijn gemaakt voor het drukwerk, de postverzending en ICT-ondersteuning voor de gemeenteraadsverkiezingen. Deze kosten zijn als maat- en meerwerk bij de gemeenten in rekening gebracht.

Verwerking mutatiesignalering
Medio 2021 is een mutatiesignalering uitgevoerd. Over de jaren 2019 t/m 2021 is in 17.000 gevallen (20%) een afwijking geconstateerd tussen de administratieve en feitelijke werkelijkheid. Met de gemeenten zijn maatwerkafspraken gemaakt over het verwerken van de effecten van deze ‘uitval’. In 2022 heeft dit geleid tot aanvullende kosten en opbrengsten. Een deel van de werkzaamheden zal doorlopen in 2023.

Lagere opleidingskosten
Van het decentrale opleidingsbudget is op dit programma in 2022 € 39.000 minder uitgegeven dan begroot.

Opbrengsten uit maat- en meerwerk
Extra opbrengsten zijn gerealiseerd door het leveren van maat- en meerwerk. Hier staan personele en materiële kosten tegenover. De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerkovereenkomst tot stand is gekomen.

Opbrengsten uit detacheringen
Het resultaat op detacheringen heeft betrekking op aanvullende opbrengsten uit afgesloten detacheringsovereenkomsten met gemeenten en derden.

Veranderopgave

	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022	Voordeel / Nadeel
Bedragen x 1.000 euro				
Veranderopgave				
Lasten	506	269	238	*V*
Baten	-	-	-	*N*
Saldo	**506**	**269**	**238**	***V***
Toevoegingen aan reserves	-	75	-75	*N*
Onttrekkingen aan reserves	-75	-	-75	*N*
Saldo na reserves	**431**	**344**	**87**	***V***
Opgave ICT				
Programma 2!Connect	258	136	123	*V*
-/- Vrijval bestemmingsreserve Opgave ICT	-60	-	-60	*N*
ICT projecten -Digitale werkplek-	69	69	-	*N*
ICT projecten -Achterstanden Patchen-	67	40	27	*V*
Informatieveiligheid en businesscontinuiteit				
Awarenessprogramma informatieveiligheid	35	-	35	*V*
Audits informatieveiligheid	40	-	40	*V*
Business Continuity Management	21	24	-2	*N*
Toevoeging aan Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	-	75	-75	*N*
Begrote vrijval bestemmingsreserves				
Plan van aanpak Basisregistraties	15	-	15	*V*
-/- Vrijval bestemmingsreserves Basisregistraties	-15	-	-15	*N*

Opgave ICT
Daar waar programma 1!Connect is gericht op het wegwerken van achterstanden en het op orde brengen van de basis, is programma 2!Connect daarnaast ook gericht op het bereiken van het CMM 2 niveau en het komen tot een geharmoniseerde ICT-omgeving. Er is een voordeel gerealiseerd op de uitvoering van het programma, waarbij een deel van de activiteiten doorloopt naar 2023. Hierdoor is het niet nodig om de bestemmingsreserve Opgave ICT in 2022 aan te spreken en kan € 60.000 beschikbaar worden gehouden voor afronding van 2!Connect in 2023.

In 2022 is de afdeling ICT bezig geweest met de digitale werkplek. Hierbij is vooral ingezet op het migreren van de huidige lokale exchange omgeving naar de Microsoft 365 -online- omgeving. Het project heeft de initieel geplande einddatum van december 2022 niet gehaald. De resterende werkzaamheden zullen in 2023 afgerond worden.

Voor 2022 is € 67.000 beschikbaar gesteld voor het project Achterstanden patchen. Dit om het patchmanagement op orde te hebben en werkinstructies te maken voor beheer zodat het patchmanagementbeleid compliant is. De laatste fase van het project zal worden afgerond 2023.

Informatieveiligheid en businesscontinuïteit
Niet alle geplande activiteiten in het kader van Informatieveiligheid zijn in 2022 uitgevoerd. Een deel van de activiteiten loopt door naar 2023 of wordt gecombineerd met het onderwerp privacy en schuift hierdoor op in de tijd. Het bestuur heeft besloten de nog niet bestede middelen, voor resultaatbepaling, toe te voegen aan de Bestemmingsreserve Informatieveiligheid. Dit heeft geleid tot een dotatie van € 75.000 om deze budgetten beschikbaar te houden voor de uitvoering van deze opgave in 2023.

Begrote vrijval bestemmingsreserves
Het bestuur heeft in 2019 een bestemmingsreserve ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van het Plan van aanpak voor het team Basisregistraties. Het saldo per ultimo 2021 van deze reserve bedraagt € 15.000. In 2023 zal de afronding van het plan van aanpak plaatsvinden.

Programma Belastingen Gemeenten

	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022	Voordeel / Nadeel
Bedragen x 1.000 euro				
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN				
Lasten	3.449	4.141	-692	N
Baten	-308	-603	295	V
Saldo	**3.141**	**3.538**	**-397**	**N**
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	N
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	N
Saldo na reserves	**3.141**	**3.538**	**-397**	**N**
Lasten				
- Personele lasten lager door vacatureruimte			205	V
- Personele lasten hoger door inhuur			-294	N
- Personele lasten hoger door verlofvoorziening			-101	N
- Personele lasten hoger door eenmalige uitkering CAO			-25	N
- Hogere proceskostenvergoedingen			-479	N
- Lagere opleidingskosten			16	V
- Hogere kosten dwanginvordering			-14	N
Baten				
- Maat- en meerwerk			19	V
- Hogere opbrengsten dwanginvordering			277	V

Personele lasten
Bij Belastingen is de vacatureruimte toegenomen ten opzichte van 2021. In de vacatureruimte wordt tijdelijk voorzien door in te huren. Daarnaast is ingehuurd voor het leveren van maat- en meerwerk. Ook in dit programma zijn de effecten van de nieuwe CAO terug te zien door de vorming van de verlofvoorziening en de eenmalige uitkering in december 2022.

Hogere proceskostenvergoeding
De proceskostenvergoedingen zijn onderdeel van de begroting van De Connectie, maar worden in belangrijke mate beïnvloed door het beleid van de individuele gemeenten. De hogere proceskosten in 2022 worden enerzijds veroorzaakt door een verdere stijging van het aantal bezwaren dat tegen de belastingaanslagen wordt gemaakt. Als oorzaak van de meerkosten kan ook worden aangewezen dat de vergoeding voor de proceskosten zijn verhoogd. Ook zijn er meer bezwaren afgehandeld in 2022 dan eerder werd voorzien. Met de gemeenten is gesproken over afrekening van deze kosten per gemeente vóór resultaatbepaling. In 2022 maakt het resultaat op deze post nog deel uit van de resultaat van De Connectie.

Lagere opleidingskosten
Van het decentrale opleidingsbudget is op dit programma in 2022 € 16.000 minder uitgegeven dan begroot.

Dwanginvordering
De opbrengsten en kosten voor dwanginvordering zijn in belangrijke mate afhankelijk van het gemeentelijke beleid omtrent sociaal invorderen. Met de gemeenten is gesproken over afrekening van deze kosten per gemeente vóór resultaatbepaling. De inkomsten uit dwanginvordering betreffen hier feitelijk de meeropbrengsten uit aanmaningen en dwangbevelen welke door de afdeling Belastingen zijn opgelegd. Deze bedragen worden, samen met de belastingeninkomsten zelf, via de gemeenten geïnd en aan het einde van het jaar verrekend.

De stijging van deze opbrengsten wordt deels verklaard doordat in 2020 en 2021 i.v.m. corona de invordering op verzoek van de gemeenten was uitgesteld tot 2022. Anderzijds kan de stijging worden verklaard doordat de dwangbevelen naar een ander deurwaarderskantoor verzonden worden die betere resultaten behaalt. Vooral in de laatste maanden van het jaar waren de inkomsten hierdoor veel hoger dan geprognosticeerd. De verwachting is dat dit een (grotendeels) incidenteel voordeel betreft.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead

	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022	Voordeel / Nadeel
Bedragen x 1.000 euro				
PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD				
Lasten	3.591	3.812	-220	N
Baten	-45.799	-47.054	1.255	V
Saldo	**-42.208**	**-43.242**	**1.034**	**V**
Toevoegingen aan reserves	149	1.580	-1.431	N
Onttrekkingen aan reserves	-155	-251	96	V
Saldo na reserves	**-42.213**	**-41.913**	**-301**	**N**
Lasten				
- Personele lasten lager door vacatureruimte			400	V
- Personele lasten hoger door inhuur			-710	N
- Personele lasten hoger door verlofvoorziening			-53	N
- Personele lasten hoger door eenmalige uitkering CAO			-9	N
- Personele lasten hoger door frictiekosten veranderopgave			-25	N
- Vrijval stelpost kapitaalslasten			138	V
- Lagere opleidingskosten			60	V
- Lagere lasten Cybersecurity / informatieveiligheid			50	V
- Overige verschillen lasten			-72	N
Baten				
- Compensatie (autonome) prijsontwikkelingen			1.431	V
- Bijdrage eenmalige uitkering CAO			270	V
- Lagere opbrengsten i.v.m. sluiten gemeentehuis Rheden			-320	N
- Lagere opbrengsten i.v.m. afschaling dienstverlening ODRA			-154	N
- Opbrengsten uit detacheringen			20	V
- Overige verschillen baten			9	V
Reserves				
- Toevoeging aan Bestemmingsreserve Prijsindexatie			-1.431	N
- Resultaatbestemming 2021			96	V

Personele lasten
Bij het Bedrijfsbureau is de vacatureruimte toegenomen ten opzichte van vorig jaar. In vacatureruimte wordt deels voorzien door in te huren. Voor een ander deel wordt gebruik gemaakt van de diensten van de gemeente Arnhem. Ook in dit programma zijn de effecten van de nieuwe CAO terug te zien door de vorming van de verlofvoorziening en de eenmalige uitkering in december 2022.

Stelpost kapitaalslasten
In de begroting van De Connectie is een stelpost opgenomen voor toekomstige kapitaalslasten. In 2022 wordt het incidentele voordeel aangewend voor de aanvulling van de negatieve algemene reserve die is ontstaan door de verschuiving van investeringen naar exploitatie binnen het programma 2!Connect. Het verschil betreft het restant van deze stelpost welke vrijvalt ten gunste van het resultaat.

Opleidingsbudget
Van het centrale opleidingsbudget is in 2022 € 60.000 minder uitgegeven dan begroot.

Cybersecurity / informatieveiligheid
In de begroting is rekening gehouden met de kosten van een verbetertraject dat zich onder andere richt op de opvolging en implementatie van de resultaten uit de audits op het gebied van de BIO- en privacyregelgeving. Dit met als doel om nadere invulling te kunnen geven aan de compliancy aan de vigerende regelgeving op het gebied van informatieveiligheid. De activiteiten en hiermee gepaard gaande kosten lopen deels door naar 2023.

Compensatie (autonome) prijsontwikkelingen
Conform afspraak wordt De Connectie voor de effecten van (autonome) prijsontwikkelingen gecompenseerd door de gemeenten via de prijsindexatie voor de materiële overheidsconsumptie. De raming van het CPB (augustus 2022) komt uit op 11,4%. Op basis van de raming van maart 2022 waren de materiële budgetten vanaf 2022 al met 4,1% geïndexeerd. Het verschil van 7,3%-punt, wat leidt tot een bedrag van € 1.431.000, is bij de gemeenten in rekening gebracht.

Het bestuur heeft in 2022 een bestemmingsreserve ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor toekomstige prijsindexaties, aangezien De Connectie veelal werkt met langjarige contracten. Als gevolg van de huidige prijsontwikkelingen is de verwachting dat, zodra de lopende contracten zijn uitgediend, deze een substantiële prijsverhoging zullen laten zien bij hercontractering. Bij het voorstel voor het instellen van de bestemmingsreserve heeft het bestuur ook besloten om de gemeentelijke compensatie voor (autonome) prijsontwikkeling, op basis van de meest recente raming van het CPB (augustus 2022), hieraan toe te voegen.

Bijdrage eenmalige uitkering CAO
Daarnaast hebben de werkgeversverenigingen en de vakbonden, in aanloop naar een nieuwe CAO voor 2023, afgesproken dat medewerkers in december 2022 een eenmalige uitkering ontvangen. De gemeenten compenseren De Connectie voor loon- en prijsontwikkelingen.

Tijdelijke huisvesting gemeente Rheden
Door de sloop van het oude gemeentehuis en de tijdelijke huisvestiging van de gemeente Rheden op nevenlocaties wordt per saldo minder kosten gemaakt. De afspraak met de gemeente Rheden is om de begroting voor deze tijdelijke situatie niet aan te passen, maar deze meer- en minderkosten via de exploitatie met elkaar verrekenen. Minderkosten zijn daarbij in mindering gebracht op reguliere bijdrage van de gemeente Rheden.

Afschaling dienstverlening ODRA
De ODRA heeft de dienstverlening die zij afnemen bij De Connectie opgezegd en heeft het stadskantoor Arnhem verlaten. In 2022 is de dienstverlening aan de ODRA ontvlochten en overgedragen. De financiële consequenties van de opzegging zullen in de begroting 2023 worden verwerkt.

Opbrengst uit detacheringen
Het resultaat op detacheringen heeft betrekking op aanvullende opbrengsten uit een afgesloten detacheringsovereenkomsten met de gemeente West Maas en Waal.

Resultaatbestemming 2021
Het bestuur heeft ten aanzien van de bestemming van het (positieve) jaarrekeningresultaat 2021 besloten om het volledige resultaat (€ 76.000) in 2022 ten gunste van de exploitatie 2022 te laten vrijvallen. Het bestuur heeft bij het vaststellen van de jaarrekening 2021 besloten om € 20.000 vanuit de bestemmingsreserve veranderopgave te laten vrijvallen ten gunste van de exploitatie 2022. Dit bedrag was bij de dotatie beschikbaar gesteld voor robotisering bij DIV.

2.2.3 Bijdragen gemeenten

De bijdragen van de gemeenten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Begroting 2022	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022
Bedragen x 1.000 euro					
Gemeenten					
Arnhem	28.840	2.242	31.082	35.249	-4.166
Renkum	4.211	217	4.428	5.633	-1.204
Rheden	6.728	526	7.253	8.134	-880
Totaal bijdragen deelnemers	39.779	2.985	42.764	49.015	-6.251

Het verschil tussen de begrote bijdragen en de werkelijk gerealiseerde bijdragen, kan als volgt worden toegelicht:

	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal
Bedragen x 1.000 euro				
Resultaat bijdragen gemeenten				
Meer- en maatwerk	2.837	1.018	800	4.655
Compensatie (autonome) prijsontwikkelingen	1.031	152	249	1.431
Bijdrage eenmalige uitkering CAO	187	29	46	262
Lagere opbrengsten i.v.m. sluiten gemeentehuis Rheden	-	-	-239	-239
Detacheringen	112	6	24	142
Saldo t.o.v. begroot 2022	4.166	1.204	880	6.251

De begrote bijdragen betreffen in hoofdzaak de reguliere bevoorschotting van de gemeenten aan De Connectie. In 2022 is er voor € 4,6 mln. aan maat- en meerwerk geleverd.

Conform afspraak wordt De Connectie voor de effecten van (autonome) prijsontwikkelingen gecompenseerd door de gemeenten via de prijsindexatie voor de materiële overheidsconsumptie. De meest recente raming van het CPB (augustus 2022) komt uit op 11,4%. Op basis van de raming van maart 2022 waren de materiële budgetten vanaf 2022 al met 4,1% geïndexeerd. Het verschil van 7,3%- punt, wat leidt tot een bedrag van € 1.431.000, is bij de gemeenten in rekening gebracht.

Omdat in 2022 het overleg over de CAO voor 2023 trager dan gewenst verliep, is op 2 november 2022 afgesproken om medewerkers in december 2022 een eenmalige uitkering te verstrekken. Het gaat om een eenmalige uitkering voor alle medewerkers die op 1 december 2022 in dienst waren: € 750 voor de medewerkers tot en met schaal 8 en € 375 voor de medewerkers vanaf schaal 9. De gemeenten compenseren De Connectie voor loon- en prijsontwikkelingen.

Het minderwerk voor tijdelijke huisvesting van de gemeente Rheden heeft betrekking op het verschil tussen de begrote kosten en de lagere kosten die gemaakt zijn in verband met de tijdelijke huisvesting van de gemeente Rheden.

Het resultaat op detacheringen heeft betrekking op aanvullende opbrengsten uit afgesloten detacheringsovereenkomsten.

2.2.4 Bijdragen derden

De bijdragen van derden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Begroting 2022	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022
Bedragen x 1.000 euro					
Bijdragen derden					
ODRA	991	-	991	527	464
St Sociale Wijkteams Arnhem	807	195	1.002	1.044	-41
Gemeente West Maas en Waal	749	83	832	931	-99
Werkplein Arnhem Noord	185	-185	-	-	-
Sportbedrijf Arnhem	154	-	154	46	107
Gemeente Rozendaal	14	95	109	178	-69
MGR Sociaal domein	99	7	106	95	11
Overige derden	34	2	36	93	-57
Totaal bijdragen derden	**3.033**	**198**	**3.231**	**2.914**	**317**

De dienstverlening aan derden betreft in belangrijke mate de continuering van de dienstverlening van de gemeenten aan deze derden. De bijdragen van overige derden hebben onder meer betrekking op de gemeenten Lingewaard, waterschap Rivierenland, het Gelders Archief en op de DRAN (doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen).

Er is per saldo minder omgezet dan begroot. Dit heeft onder meer te maken met de beëindiging van de dienstverlening aan de ODRA per 1 juli 2022. De structurele effecten van de ontvlechting zijn nog niet verwerkt in de begroting. De opbrengsten zijn hierdoor lager dan begroot. Het Sportbedrijf Arnhem heeft medio 2021 het stadskantoor verlaten wat heeft geleid tot verdere afschaling van de dienstverlening. De structurele effecten van deze afschaling zijn nog niet verwerkt in de begroting. De opbrengsten zijn hierdoor lager dan begroot.

Daarnaast is meerwerk geleverd aan onder andere de Stichting Sociale Wijkteams Arnhem, gemeente West Maas en Waal en gemeente Rozendaal.

2.2.5 Incidentele baten en lasten

	Begroting 2022	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Gerealiseerd 2022	Saldo t.o.v. begroot 2022
Bedragen x 1.000 euro					
Totaal lasten	**45.053**	**1.703**	**46.756**	**52.572**	**-5.816**
Totaal Baten	**-45.069**	**-1.627**	**-46.696**	**-54.397**	**7.701**
Totaal mutaties in reserves	**-6**	**-75**	**-81**	**1.404**	**-1.485**
SALDO TOTALE BATEN EN LASTEN	**-22**	**-**	**-21**	**-421**	**400**
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	318	211	530	660	-131
Baten	-	-	-	-127	127
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	-	-	-	110	-110
Baten	-	-	-	-	-
PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD					
Lasten	50	96	146	-113	259
Baten	-363	-137	-499	-2.200	1.701
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	**6**	**171**	**177**	**-1.670**	**1.846**
MUTATIES IN RESERVES					
Reserves toevoeging	149	-	149	1.655	-1.506
Reserves onttrekking	-155	-171	-326	-251	-75
SALDO INCIDENTELE MUTATIES RESERVES	**-6**	**-171**	**-177**	**1.405**	**-1.581**
Totaal incidentele lasten	**368**	**308**	**676**	**657**	**19**
Totaal incidentele baten	**-363**	**-137**	**-499**	**-2.327**	**1.828**
Totaal incidentele mutaties in reserves	**-6**	**-171**	**-177**	**1.405**	**-1.581**
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	**-**	**-**	**-**	**-265**	**265**
TotaaL structurele lasten	**44.685**	**1.395**	**46.080**	**51.915**	**-5.835**
Totaal structurele baten	**-44.706**	**-1.491**	**-46.197**	**-52.070**	**5.873**
Totaal structurele mutaties in reserves	**-**	**96**	**96**	**-**	**96**
SALDO STRUCTURELE BATEN EN LASTEN	**-22**	**-**	**-21**	**-156**	**134**

Op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Uitgangspunt is dat structurele lasten zoveel als mogelijk gedekt worden door structurele baten.

Het incidentele resultaat bedraagt € 265.000 (V). Dit resultaat wordt veroorzaakt door hoofdzakelijk de volgende posten:

- In de begroting van De Connectie is een stelpost opgenomen voor toekomstige kapitaalslasten. In 2022 wordt het voordeel aangewend voor de aanvulling van de negatieve algemene reserve die is ontstaan door de verschuiving van investeringen naar exploitatie binnen het programma 2!Connect. Het verschil van € 138.000 (V) betreft het restant van deze stelpost welke incidenteel vrijvalt ten gunste van het resultaat.
- In 2022 is er een dotatie aan de voorziening gedaan in verband met de nieuw afgesloten CAO waarin is bepaald dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren mogen sparen. De dotatie is gebaseerd op het saldo aan bovenwettelijke verlofuren per ultimo 2022 en bedraagt € 781.000 (N)
- In 2022 is een voordeel ontstaan op contracten voor het onderhoud en beheer van netwerkcomponenten van € 484.000 (V). De oorzaak hiervan ligt in een eveneens lagere investering in de benodigde netwerkcomponenten in 2022 (hardware). De omvang van de kosten voor het beheer beweegt hierin mee. Het in 2022 incidenteel ontstane voordeel is gebruikt voor het vormen van een verlofvoorziening voor bovenwettelijk verlofuren.
- In de begroting zijn middelen opgenomen voor de kosten die volgen uit de contractuele verplichtingen voor de vervanging van servers. Het betreft hier feitelijk kosten voor duurzame bedrijfsmiddelen met meerjarige levensduur ofwel een investering. De begroting zal vanaf 2023 op dit punt worden herzien. Het in 2022 incidenteel ontstane voordeel van € 407.000 (V) is gebruikt het vormen van een verlofvoorziening voor bovenwettelijk verlofuren.
- De ODRA heeft de dienstverlening die zij afnemen bij De Connectie opgezegd en het stadskantoor van de gemeente Arnhem verlaten. In 2022 is de dienstverlening aan de ODRA ontvlochten en overgedragen. De meerkosten voor het opstellen en uitvoeren van het ontvlechtingsplan zijn zover als mogelijk in rekening gebracht bij de ODRA. Hier is een incidenteel nadeel van € 190.000 (N) op ontstaan.

- Voor een aantal ICT-projecten zijn incidenteel aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Te denken valt aan het programma 2!Connect, de migratie naar de Microsoft 365 -online- omgeving en voor het patchmanagement. Nog niet alle activiteiten zijn in 2022 volledig afgerond. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 90.000.
- Van het totale opleidingsbudget is in 2022 € 115.000 (V) minder uitgegeven dan begroot.

De overige incidentele baten en lasten zijn budgettair neutraal. Een opvallende incidentele bate is de gemeentelijke compensatie voor (autonome) prijsontwikkeling, op basis van de meest recente raming van het CPB (augustus 2022). Daarvan heeft het bestuur besloten deze toe te voegen aan de Bestemmingsreserve Prijsindexatie. Het gaat hier om een bedrag van € 1.431.000 (V/N). Geconcludeerd kan worden dat er geen structurele lasten worden gedekt vanuit incidentele baten.

2.2.6 Afwijkingen op investeringsprogramma

Meerjareninvesteringsprogramma		Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
Bedragen x 1.000 euro				
1. Afgeronde investeringen				
A&B	Software	36	36	-
BR	Gereedschappen	15	16	-1
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	45	45	-
ICT	Hardware	1.307	1.307	-
ICT	Mob App (tablets/labtops/smartphone)	1.693	1.693	-
2. Van investeringen naar exploitatie				
ICT	Telecommunicatie-voorzieningen	624	-	624
3. Investeringen doorschuif naar 2023				
A&B	Software	23	-	23
I&A	Software	20	-	20
BEL	Software	49	-	49
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	55	-	55
ICT	Hardware	2.217	1.311	906
ICT	Mob App (tablets/labtops/smartphone)	206	-	206
ICT	Software	150	-	150
ICT	Telecommunicatie-voorzieningen	40	-	40
4. Niet-begrote investeringen, noodzakelijk en conform bestaand beleid				
BB	Software	-	31	-31
	Totaal Meerjareninvesteringsprogramma	**6.480**	**4.438**	**2.042**

Ad 1. Deze categorie investeringen zijn conform planning afgerond in 2022, dan wel worden niet meer noodzakelijk geacht. De investeringen in de gereedschappen betreft de aanschaf van TILT stokken (meetapparatuur) voor het team Basisregistraties. Hiervoor heeft het bestuur op 24 november 2022 aanvullend krediet beschikbaar gesteld.

Voor de investeringen in mobiele apparatuur heeft het bestuur op 24 november 2022 aanvullend krediet beschikbaar gesteld. Grondslag hiervoor is dat de vraag naar mobiele apparatuur is toegenomen. Daarnaast heeft er een verschuiving plaatsgevonden van apparatuur dat in de lease zat en dat nu in eigen beheer wordt vervangen.

Ad 2. Dit betreft begrote investeringen, die uiteindelijk in de exploitatie zijn verwerkt. De investering in telecommunicatie-voorzieningen bij ICT betreft de vervanging van de telefooncentrale, waarvoor uiteindelijk is gekozen voor een SaaS-oplossing (Software as a Service). De jaarlijkse licentiekosten zullen uit de vrijgevallen kapitaalslasten worden gedekt.

Ad 3. Deze investeringen zijn in 2022 niet of nog niet geheel afgerond. Dit betreft o.a. investeringen ten behoeve van het netwerk welke door een latere start en vertraging in de levering doorlopen naar 2023. De investering van € 1.311.000 heeft betrekking op de investering in GemICT. Deze investering is € 716.000 hoger dan begroot. De initiële begroting is gebaseerd op het onderzoek van bureau Arlande en kent een aantal onzekerheden doordat dat er geen ervaringscijfers vanuit andere organisaties beschikbaar zijn. De hogere kapitaalslasten volgend uit deze aanvullende investeringen zullen binnen de begroting van De Connectie opgevangen worden, tenzij de meerkosten terug te voeren zijn op een specifiek veroorzakende organisatie. De afronding van dit project loopt door in 2023.

De vertraging in de uitrol van de vervanging van mobiele apparatuur zorgt voor lagere investering dan begroot. Hierdoor is ook het aanvullend toegezegde krediet voor mobiele apparatuur niet in zijn geheel nodig geweest. Voor de overige investeringen wordt vooralsnog uitgegaan dat deze in 2023 alsnog plaatsvinden.

Ad 4. Deze investeringen zijn niet, niet als investering of te laag begroot, maar passen wel binnen het bestaande beleid. De investeringen in software betreft de ontwikkeling en implementatie van het klantcontactsysteem en de technische en functionele implementatie van een servicemanagementsysteem. De hieruit volgende kapitaalslasten worden binnen de bestaande exploitatie gedekt.

2.2.7 Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

Onderstaande tabellen betreffen een weergave van leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling	**2022**
Bedragen x € 1	
Naam **Functiegegevens**	**MC Kersbergen** **Directeur**
Aanvang en einde functievervulling	01/09 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1 fte
Dienstbetrekking?	Nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 72.197
Beloningen betaalbaar op termijn	
Subtotaal	€ 72.197
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum *	€ 72.197
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 72.197**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
	2021
Naam **Functiegegevens**	**BCWM Fransen** **Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 30/09
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1 fte
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 89.143
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.448
Subtotaal	€ 104.591
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum *	€ 156.321
Bezoldiging	**€ 104.591**

Het voor De Connectie toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 voor leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en betreft het algemeen bezoldigingsmaximum. Topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling vallen ook binnen het toepasselijke bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen met een dienstbetrekking.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking	2022	2021
Naam	**MC Kersbergen**	
Functiegegevens	**Directeur**	
Periode functievervulling in het kalenderjaar	01/01 - 31/08	06/09 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8	4
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1.073	552
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199
Maximum op basis van de normbedragen per maand	€ 166.786	€ 106.183
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 272.969	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 147.196	€ 77.280
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 224.476	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	**€ 224.476**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Het toepasselijke bezoldigingscriterium voor leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking is in 2022 € 28.600 per maand voor de eerste 6 maanden en € 21.700 per maand voor de volgende 6 maanden.

De WNT-verantwoording die moet worden opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten is in overeenstemming met de Uitvoeringsregeling WNT zoals die op 1 januari 2022 luidt. Van elke topfunctionaris en van elke gewezen topfunctionaris moet de bezoldiging worden vermeld, ook als het bezoldigingsmaximum niet is overschreden. Er is geen sprake van overschrijdingen van het bezoldigingsmaximum.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Bestuur De Connectie 2022		
Naam topfunctionaris	**Functie**	**Periode**
Dorus Klomberg (wethouder gemeente Rheden)	Voorzitter	01/01 - 31/12
Jan van Dellen (wethouder gemeente Arnhem)	Plaatsvervangend voorzitter	01/01 - 21/6
Maurits van de Geijn (wethouder gemeente Arnhem)	Plaatsvervangend voorzitter	22/06 - 31/12
Leonie Rolink (wethouder gemeente Renkum)		01/01 - 21/6
Marinka Mulder (wethouder gemeente Renkum)		22/06 - 31/12

Bestuur De Connectie 2021		
Naam topfunctionaris	**Functie**	**Periode**
Dorus Klomberg (wethouder gemeente Rheden)	Voorzitter	01/01 - 31/12
Jan van Dellen (wethouder gemeente Arnhem)	Plaatsvervangend voorzitter	01/01 - 31/12
Leonie Rolink (wethouder gemeente Renkum)		01/01 - 31/12

Het betreft hier de bestuurders van De Connectie. Zij ontvangen vanuit De Connectie geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700
Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Niet van toepassing.

3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het BBV en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Op de materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven. Over investeringen gedurende het lopende boekjaar wordt een half jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Samengestelde activa met een verkrijgingsprijs < € 10.000 worden niet geactiveerd.

Voorzieningen worden gevormd ingeval er sprake is van verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten óf voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Dotaties aan een voorziening worden als last in het betreffende jaar verantwoord. Onttrekkingen aan een voorziening vinden rechtstreeks ten laste van de voorziening plaats, zonder de exploitatie hiervoor te belasten. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van De Connectie.

3. Bijlagen behorende tot de jaarrekening

3.1 Bijlage 1: Taakvelden

Taakvelden	Begroting 2022			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000 euro						
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead	-45.347	40.129	-5.218	-52.498	47.003	-5.495
0.5 Treasury	-	19	19	-35	2	-32
0.61 OZB woningen	-	4.952	4.952	-127	3.965	3.838
0.64 Belastingen overig	-308	274	-34	-585	340	-244
0.8 Overige baten en lasten	-	273	273	-17	98	82
0.10 Mutaties reserves	-230	149	-81	-251	1.655	1.404
Saldo	**-45.884**	**45.797**	**-88**	**-53.512**	**53.064**	**-448**
1. Veiligheid						
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	66	66	-93	119	26
Saldo	**-**	**66**	**66**	**-93**	**119**	**26**
6. Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.042	1.042	-	-1.044	1.044	-
Saldo	**-1.042**	**1.042**	**-**	**-1.044**	**1.044**	**-**
Resultaat	**-46.926**	**46.905**	**-21**	**-54.648**	**54.227**	**-421**

Taakvelden Programma Bedrijfsvoering gemeenten	Begroting 2022			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000 euro						
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead	-590	36.270	35.681	-6.519	42.988	36.469
0.5 Treasury	-	19	19	-	-	-
0.61 OZB woningen	-	1.923	1.923	-112	304	192
0.64 Belastingen overig	-	121	121	-	140	140
0.8 Overige baten en lasten	-	273	273	-17	24	7
0.10 Mutaties reserves	-75	-	-75	-	-	-
Saldo	**-665**	**38.607**	**37.943**	**-6.648**	**43.456**	**36.808**
1. Veiligheid						
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	66	66	-93	119	26
Saldo	**-**	**66**	**66**	**-93**	**119**	**26**
6. Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	1.042	1.042	-	1.044	1.044
Saldo	**-**	**1.042**	**1.042**	**-**	**1.044**	**1.044**
Resultaat	**-665**	**39.716**	**39.051**	**-6.740**	**44.618**	**37.878**

Taakvelden Programma Belastingen gemeenten	Begroting 2022			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000 euro						
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead	-	267	267	-3	279	276
0.61 OZB woningen	-	3.029	3.029	-15	3.661	3.646
0.64 Belastingen overig	-308	153	-155	-585	200	-384
Saldo	**-308**	**3.449**	**3.141**	**-603**	**4.141**	**3.537**
Resultaat	**-308**	**3.449**	**3.141**	**-603**	**4.141**	**3.537**

Taakvelden Programma Algemene dekkingsmiddelen en ov	Begroting 2022			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000 euro						
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead	-44.757	3.591	-41.166	-45.975	3.735	-42.240
0.5 Treasury	-	-	-	-35	2	-32
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	74	74
0.10 Mutaties reserves	-155	149	-6	-251	1.580	1.329
Saldo	**-44.912**	**3.740**	**-41.172**	**-46.261**	**5.392**	**-40.869**
6. Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.042	-	-1.042	-1.044	-	-1.044
Saldo	**-1.042**	**-**	**-1.042**	**-1.044**	**-**	**-1.044**
Resultaat	**-45.954**	**3.740**	**-42.213**	**-47.305**	**5.392**	**-41.913**

4. Bijlagen niet behorende tot de jaarrekening

4.1 Bijlage 2: Begrotingsmutaties

	Lasten 2022	Baten 2022	Begroot saldo 2022
Bedragen x 1.000 euro			
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN			
Primitieve begroting	37.267	-270	36.997
Mutaties 1e bestuursrapportage 2022	1.293	-320	973
Interne begrotingswijzigingen tussen programma's	1.156	-	1.156
Totaal	**39.716**	**-590**	**39.126**
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING BELASTINGEN GEMEENTEN			
Primitieve begroting	3.219	-308	2.911
Mutaties 1e bestuursrapportage 2022	122	-	122
Interne begrotingswijzigingen tussen programma's	108	-	108
Totaal	**3.449**	**-308**	**3.141**
PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD			
Primitieve begroting	4.568	-44.492	-39.924
Mutaties 1e bestuursrapportage 2022	288	-1.307	-1.020
Interne begrotingswijzigingen tussen programma's	-1.264	-	-1.264
Totaal	**3.591**	**-45.799**	**-42.208**
MUTATIES IN RESERVES			
Primitieve begroting	149	-155	-6
Mutaties 1e bestuursrapportage 2022	-	-75	-75
Interne begrotingswijzigingen tussen programma's	-	-	-
Totaal	**149**	**-230**	**-81**

De Connectie

1e Bestuursrapportage 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
1.1. Inleiding 3
1.2. Leeswijzer 3

2. Afwijkingen programmaplan 4
2.1. Programma Bedrijfsvoering Gemeenten 4
ICT 4
Documentaire Informatievoorziening 5
Basisregistraties 5
Inkoop & aanbesteding 6
Facilitaire Zaken 6
Administratie & Beheer 6
Verzekeringenbeheer 6
Management Support 7
2.2. Programma Belastingen Gemeenten 7

3. Ontwikkelingen De Connectie 8
3.1. Risicoprofiel 8
3.2. Bedrijfsvoering 12

4. Ontwikkeling MJPB 2023-2026 13
4.1. Ontwikkelingen financieel kader 13
4.2. Ontwikkeling begroting 2023 17
4.3. Investeringsprogramma 19

5. Bijlagen 20
5.1. Effecten bijdragen per gemeente 20
5.2. Ontwikkeling MJPB 2023-2026 per programma 23

1. Inleiding

1.1. Inleiding

Dit is de eerste bestuursrapportage over 2023. Deze bestuursrapportage is een afwijkingenrapportage ten opzichte van de begroting van het lopende jaar. De structurele effecten van de afwijkingen worden vertaald naar en opgenomen in de MJPB 2024-2027.

Tijdens de uitwerking van de bestuursopdracht in 2022 heeft er een herijking plaatsgevonden op de drie pijlers governance, groeiambitie en financiën. Er is teruggekeken en geëvalueerd met als doel om de samenwerking te verbeteren. In 2023 kijken we vooruit en bouwen we aan de hand van drie thema's verder aan de professionalisering van de organisatie. Het verder bouwen gebeurt op basis van drie thema's:

- De Connectie op orde: doelstellingen halen en het herkennen en beheersen van risico's
- De Connectie: jij doet ertoe!
- Dienstverlening: het gaat om de klant!

Het komende jaar richten we ons bij het thema *De Connectie op orde* op het verder beschrijven van onze dienstverlening, het objectief meten van onze dienstverlening via KPI's en het borgen van de kwaliteit van onze dienstverlening door het vastleggen van processen. Zo weten de organisaties en medewerkers wat verwacht mag worden en wie waarvoor verantwoordelijk is. Het verlaagt de kwetsbaarheid, brengt meer duidelijkheid in afspraken en draagt bij aan het in controle hebben van interne risico's.

Bij het thema *De Connectie: jij doet ertoe!* wordt ingezet op een organisatie waar medewerkers graag voor en mee werken. Het kloppende hart van De Connectie zijn alle medewerkers. Om die reden is dit thema een belangrijke pijler in onze organisatie. Dit jaar richten we ons op drie onderwerpen. Het eerste onderwerp is duurzame inzetbaarheid en werkplezier is. De Connectie draagt bij aan het werkplezier, het welzijn en de prestaties van elke medewerker in elke levensfase. Een tweede onderwerp binnen dit thema is inclusie en diversiteit. Een onderwerp dat veel aandacht krijgt want De Connectie wil een organisatie zijn waar huidige en potentiële medewerkers zich veilig, verbonden en welkom voelen. We kijken naar talent, kennis en vaardigheden om samen nog beter te worden.

Bij het laatste thema, *Dienstverlening: het gaat om de klant!* ligt de focus op het verbeteren van de samenwerking met de gemeenten. Daarom zet De Connectie dit jaar onder andere in op het meten van de klanttevredenheid. Hiermee streven we naar het beter in gesprek zijn met onze klant, beter weten waar de wensen en eisen liggen voor de dienstverlening en tot slot naar meer helderheid in de opdrachtgevers- en opdrachtnemersrol. Dit helpt bovendien om de dienstverlening verder te verbeteren en processen slimmer in te richten. Tot slot wordt ingezet op kennis, houding en gedrag van medewerkers. Klantgerichtheid vraagt om meedenken en oplossen, in essentie de klant het gevoel geven gehoord en geholpen te worden.

De drie thema's zijn ondersteunend aan de doelstellingen zoals deze zijn geformuleerd in de MJPB 2023-2026. In 2023 zullen de thema's verder worden ingevuld, waarbij de sturingsfilosofie en zo nodig ook de organisatiestructuur hierop zullen worden aangepast.

1.2. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 rapporteert over de te verwachten programmatische ontwikkelingen. Dit gebeurt aan de hand van het programmaplan en de doelen en resultaten die hierin zijn opgenomen. De aandacht gaat hierbij vooral uit naar afwijkingen ten opzichte van het programmaplan. In hoofdstuk 3 gaan we in op de ontwikkelingen in het financieel kader en de ontwikkelingen in de begroting en het investeringsprogramma. In hoofdstuk 4 zijn de bijlagen opgenomen met onder andere de effecten van deze bestuursrapportage op de bijdrage per gemeente.

2. Afwijkingen programmaplan

In de volgende paragrafen volgt uitleg hoe en waarom onderdelen van het programmaplan veranderd zijn ten opzichte van het programmaplan 2023 (MJPB 2023-2026). De uitlegt volgt de opbouw van de programma-indeling.

2.1. Programma Bedrijfsvoering Gemeenten

De Connectie houdt vast aan de doelstelling om zich te willen onderscheiden in de dienstverlening aan de aangesloten gemeenten. Ook de fases waarlangs De Connectie zich wil ontwikkelen zijn ongewijzigd:

1. De Connectie, een uitvoeringsorganisatie met focus op de basis op orde brengen.
2. De Connectie, een servicegerichte organisatie.
3. De Connectie, dé partner in bedrijfsvoering.

De Connectie wil tenminste een servicegerichte organisatie worden. Servicegericht is De Connectie wanneer we in staat zijn om behoeften, wensen en verwachtingen van klanten te vertalen naar succesvolle producten, diensten en dienstverlening. De Connectie denkt en handelt vanuit het perspectief van de klant. Het programmaplan richt zich op wat er nodig is om dat niveau van dienstverlening te behalen. De volgende afwijkingen worden hierin verwacht:

ICT

In 2022 en in de eerste maanden van 2023 heeft de migratie (overgang) naar de nieuwe geharmoniseerde [1] werkplek-omgeving GemICT plaatsgevonden. Dit is een digitale omgeving waar De Connectie en haar klanten in kunnen werken. Op dit moment zetten we de laatste businessapplicaties van de gemeente Arnhem over, voor Rheden en Renkum is de migratie inmiddels helemaal afgerond. Na de migratie worden de oude omgevingen afgebouwd en opgeruimd. Na afronding van het project, naar verwachting vanaf het 3e kwartaal van 2023, komt de aandacht te liggen op het beheer van de nieuwe werkplekomgeving.

De gemeenten hebben het regionale Chief Information Officers (CIO's) overleg de opdracht gegeven om tot een plan van aanpak voor de harmonisatie van de businessapplicaties [2] te komen. De verwachting is dat uiterlijk in het derde kwartaal van 2023 de harmonisatieagenda bekend is. Daarna start De Connectie met het gericht ondersteuning bieden bij het bereiken van een geharmoniseerd applicatielandschap. De regionale cloudstrategie [3] ligt aan de basis van ontwikkeling van de harmonisatieagenda en is ook een belangrijk uitgangspunt bij de uitvoering. Op natuurlijke vervangingsmomenten, bijvoorbeeld als een contract afloopt, wordt nu al naar de cloud overgegaan. Een aanvullend voordeel van werken in de cloud is de verminderde vatbaarheid voor ICT-storingen.

De Connectie is eigenaar van de IT-basisprocessen. Het streven voor 2023 is om de kwaliteit van beheersing en uitvoering naar een marktconform niveau te brengen. Hierbij gebruiken we ITIL [4] als referentiekader voor een gestandaardiseerde inrichting. Er is, naast de IT-basisprocessen, nog geen set overige processen gekozen om ook naar een hoger niveau te brengen. In plaats daarvan streven we naar een organische groei wat betekent dat we de set steeds verder uitbreiden met de op dat moment meest geschikte processen om op door te ontwikkelen.

[1] Harmoniseren: dit betekent dat de gemeenten met dezelfde applicaties werken

[2] Computerprogramma's waar we mee werken

[3] Cloud: hierbij werken we niet meer op eigen servers maar via internet

[4] BIO: Baseline Informatiebeveiliging Overheid

Documentaire Informatievoorziening

In het OGO is eind 2022 besloten tot het uitwerken van een businesscase [5] voor een regionaal centraal digitaal archief. Een extern projectleider begeleidt de uitvoering van de businesscase in de eerste helft van 2023. Naar aanleiding van deze uitkomsten vragen we de gemeenten een definitief besluit te nemen over de toekomstige archiefoplossing. De bedoeling is dat in 2024 de aanbesteding wordt afgerond. Daarna begint de implementatie van de archiefoplossing. Het afronden van dit traject is een voorwaarde om (verder) door te groeien naar een servicegerichte afdeling. Dit komt omdat de aanbesteding en implementatie veel personele capaciteit vraagt. Een centraal archief tilt de dienstverlening naar de gemeenten naar een hoger niveau.

Naast deze centrale archiefoplossing zijn er in 2023 ook verschillende gemeentelijke trajecten geweest om de zaaksystemen [4] te vervangen. De gemeenten zijn de eigenaren van de zaaksystemen. Het Arnhemse zaaksysteem is inmiddels succesvol vervangen. Rheden en Renkum zijn nog bezig met de implementatie. Definitieve keuzes met betrekking tot de inrichting van het zaaksysteem hebben misschien gevolgen voor de werkzaamheden van de afdeling DIV. Hierover zijn wij met de gemeenten in gesprek.

Daarnaast zijn er op het fysieke (papieren) archief een paar belangrijke ontwikkelingen. De afdeling DIV heeft de afgelopen jaren inzicht verkregen in de staat van de gemeentelijke papieren archieven. De archiefvernietiging is inmiddels onderdeel van de jaarlijks uit te voeren werkzaamheden. Er zijn achterstanden vastgesteld op de te bewaren archieven. In overleg met de gemeenten en het Gelders Archief wordt momenteel voorbereid op het overbrengen van de documenten. Het wegwerken van de achterstanden vraagt extra inzet en begeleiding van DIV.

Basisregistraties

Voor een goede taxatie beoordeelt de taxateur in hoeverre woningen onderling vergelijkbaar zijn op basis van de geregistreerde objectkenmerken. De belangrijkste (primaire) kenmerken zijn het woningtype, de grootte van de woning, de grondoppervlakte en het bouwjaar maar ook (secundair) hoe goed woningen onderhouden zijn en de locatie van de woning. In 2023 gaat het team aan de slag met het verbeteren van de primaire objectkenmerken (mutatiesignalering) en de secundaire objectkenmerken. Een plan van aanpak voor de verbetering wordt afgestemd met gemeenten en de Waarderingskamer. Aan de ene kant worden processen voor het beheersen van de objectkenmerken blijvend opgenomen in de werkzaamheden. Aan de andere kant wordt de aansluiting met de landelijke voorziening (LVWOZ) en de belastingadministratie verbeterd.

Verder staat op de planning het inrichten van een voormeldingsproces. Via het verzenden van (gerichte) voormeldingen kunnen inwoners betrokken worden bij het waarderingsproces. Via een (digitale) voormelding zou een inwoner of belanghebbende de secundaire objectkenmerken zoals ligging, onderhoudstoestand, kwaliteit van de voorzieningen kunnen doorgeven met daarbij een onderbouwing.

Gemeenten, en voor gemeenten werkende samenwerkingsverbanden, hebben de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de gegevens in de Landelijke Voorziening WOZ (LV WOZ) steeds een volledige kopie zijn van de gegevens in de eigen administratie. In 2023 brengt basisregistraties de synchronisatie LV-WOZ naar de gewenste kwaliteit en krijgt het team hier meer controle over.

De grootste wetswijziging, de Omgevingswet, is opnieuw uitgesteld naar invoering op 1 januari 2024. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling makkelijker maken en samenvoegen. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet en brengt gegevens over de buitenruimte uit lokale systemen van overheden en onderdelen van landelijke voorzieningen samen. Het is aan de gemeenten om keuzes te maken over het uitwerken en toepassen van de Omgevingswet in de eigen gemeentelijke situatie. De gemeentelijke plannen en doelen zijn in regionaal verband besproken en leiden, naar verwachting, niet of minimaal tot wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie. Hierdoor is er ook geen grote toename te verwachten van het aantal vergunningsvrije bouwwerken. De omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) zorgt voor de uitvoering van het DSO.

---

[5] Een businesscase is een onderzoek naar de haalbaarheid van een project, wat de voordelen zijn en wat het kost om het project uit te voeren.

[6] Veel gemeenten werken zaakgericht. Dit betekent dat informatie over dienstverlening aan inwoners in ‘zaken’ is geordend in een digitaal zaaksysteem.

Inkoop & aanbesteding
Het team Inkoop & Aanbesteding krijgt momenteel meer verzoeken om advies en begeleiding van aanbestedingen dan zij aankunnen. Hierdoor blijft er te weinig tijd over voor het standaardiseren, harmoniseren en professionaliseren van inkoop(processen). Er is ook te weinig tijd om te werken aan contractbeheer.

Facilitaire Zaken
Vanaf 2024 is het gebruik van wegwerpbekers niet meer toegestaan op de werkvloer. Er is inmiddels een regionale projectgroep gestart die onderzoekt wat andere mogelijkheden kunnen zijn.

Vluchtelingenopvang(locaties) hebben impact op de dienstverlening van Facilitaire Zaken. We overzien de impact op het moment van schrijven nog niet genoeg, omdat we nog geen inzicht in de totale vraag hebben en pas een opdracht ontvangen op het moment dat er vraag is.

Administratie & Beheer
In 2022 is gezamenlijk door de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden en De Connectie een aanbesteding uitgevoerd voor de vervanging van het e-HRM [7] systeem. Medio 2022 is aan de huidige leverancier van het e-HRM systeem het nieuwe contract gegund. Het systeem voldoet aan de wensen en eisen die De Connectie en de drie gemeenten aan het systeem stellen. De implementatie van het nieuwe e-HRM systeem vindt in delen plaats. Vanaf 3 april is het nieuwe systeem in gebruik genomen met Mijn Youforce en de Youforce app. De komende tijd worden ook andere mogelijkheden overgezet naar en toegevoegd aan het nieuwe e-HRM systeem.

Met het nieuwe e-HRM systeem heeft De Connectie een personeels- en salarissysteem dat klaar is voor de toekomst. Het systeem is goed te onderhouden, gebruiksvriendelijk en flexibel. Een verdere standaardisatie van de werkprocessen van de personeels- en salarisadministratie wordt ondersteund. Om zoveel mogelijk uit de samenwerking te halen is de mate van harmonisatie en standaardisatie een belangrijke voorwaarde. Door specifieke klantwensen en klanteisen is het nog niet mogelijk hier volledig vorm aan te geven.

De dienstverlening naar de gemeente West Maas en Waal is gewijzigd. De afgelopen jaren is gebleken dat de samenwerking beide partijen niet heeft opgeleverd wat ervan werd verwacht. Een groot deel van de dienstverlening is of wordt in de loop van 2023 weer aan de gemeente West Maas en Waal overgedragen. De Connectie blijft wel diensten op het gebied van de salarisadministratie uitvoeren.

Door voortdurend wijzigende regelgeving spelen belastingvraagstukken binnen gemeenten een steeds grotere rol. Zowel kansen als bedreigingen op fiscaal vlak groeien. Door deze groei is er steeds meer behoefte aan specialistische kennis. Met de gemeenten wordt onderzocht hoe het oprichten van een fiscaal team aan deze ontwikkeling kan bijdragen.

Verzekeringenbeheer
De processen op het gebied van verzekeringen zijn samen met de drie gemeenten gestandaardiseerd en geharmoniseerd. We gebruiken sinds kort de applicatie Assurantie Applicatie voor Gemeenten (AAG). Het programma ondersteunt het gemeentelijk verzekerings- en schademanagement.

Het verder verbeteren van de verzekeringsprocessen is belangrijk. In 2023 onderzoeken we daarom hoe de beschikbare managementrapportages binnen AAG kunnen bijdragen aan de verbetering. Daarnaast zal worden onderzocht of ook het beheer van HR-verzekeringen kan worden ondergebracht bij het team Verzekeringen. Hetzelfde geldt voor dienstverlening rondom het verhalen van schade.

[7] E-HRM staat voor ‘Electronic Human Resource Management’. Het is een programma waarmee medewerkers hun personeelszaken regelen.

Management Support

De afdeling Management Support (MAS) levert dienstverlening voor professionele, bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning op drie niveaus voor De Connectie en de drie gemeenten. De gemeente Arnhem heeft besloten de verantwoordelijkheid van het budget voor secretariële ondersteuning intern anders te organiseren. Dit leidt mogelijk tot herverdeling van de ondersteuning aan de opdrachtgevers binnen gemeente Arnhem.
Voor de overige afdelingen en afdelingsactiviteiten geldt dat de doelen, en daarmee samenhangende inzet, niet significant anders is dan wat in de Meerjarenprogrammabegroting 2023-2026 staat.

2.2. Programma Belastingen Gemeenten

Dit belastingjaar zien we een enorme (landelijke) toename van WOZ-bezwaren en reacties. Oorzaak daarvan is vooral de sterke stijging van de marktcijfers van woningen in 2021 en 2022. De No Cure No Pay [8] bureaus zijn er met grote reclamecampagnes in geslaagd om voor een stijging van het aantal WOZ-bezwaren te zorgen. De werkdruk is door de berg met bezwaren en reacties voor de uitvoerende organisaties erg hoog. De Staatssecretaris van Financiën heeft in een brief aan de kamer aandacht gevraagd voor de situatie.

In 2023 wordt een ISAE3402 [9] controleraamwerk opgezet waarmee de opzet van de interne beheersing onafhankelijk en objectief kan worden aangetoond. In 2024 worden dan vervolgstappen gezet. Daarnaast is er een gedeeld beeld met de deelnemende gemeenten over de standaard en gewenste dienstverlening. Naast de aandacht voor de interne beheersing schrijven we de brieven en aanslagen op een steeds modernere manier. Daarmee verbetert de servicegerichtheid naar vooral de inwoners en andere mensen die belasting betalen.

Succesvolle dienstverlening betekent voor het team Belastingen op dit moment vooral het op tijd wegwerken van alle WOZ-bezwaren en het voorbereiden op het op tijd verwerken van alle verplichte activiteiten voor het komend belastingjaar (zoals de jaarlijkse herwaardering). Deze taken hebben voorrang op alle andere doelen en activiteiten, waaronder het doorgroeien naar een servicegerichte organisatie.

[8] Deze organisaties bieden inwoners gratis hun diensten aan om bezwaar te maken tegen de WOZ-beschikking. Deze bureaus verdienen geld omdat gemeenten hen eventuele proceskosten moeten betalen als het bezwaar geldig is.

[9] Een ISAE3402-rapport toont aan dat processen betrouwbaar worden uitgevoerd en dat informatie voldoende beveiligd is.

3. Onwikkelingen De Connectie

3.1. Risicoprofiel

Inventarisatie risico's

Jaarlijks vindt een risico-inventarisatie met de managers en overige belanghebbenden plaats. Voor de MJPB 2024-2027 is dit risicoprofiel bijgewerkt. Hierin zijn alleen risico's meegenomen met financiële gevolgen. Risico's die zijn afgedekt door een bestemmingsreserve, een voorziening of verzekering zijn niet meegenomen in deze inventarisatie. Dit geldt ook voor begrotingsrisico's. Omdat deze risico's ook gelden voor het jaar 2023 en vaak afwijken van het profiel gepresenteerd in de MJPB 2023-2026 wordt in deze bestuursrapportage een bijgewerkt risicoprofiel meegenomen. In onderstaande tabel staan de belangrijkste bijgewerkte risico's met een financiële gevolgen, afgezet tegen de risicoscore uit de MJPB 2023-2026:

De risicoscore is tot stand gekomen door de kans en het gevolg van het risico met elkaar in verband te brengen. Hiervoor zijn de kansen en risico's onderverdeeld in de volgende categorieën:

Nr.	Risico/gebeurtenis	Kans	Impact	Risicoscore	
				MJPB 2023	B-rap 1 2023
1.	Onvolledig benutten van het harmonisatiepotentieel.	Groot	Groot		€ 500.000
2.	Achterstanden in de kwaliteit van de overgekomen dienstverlening	Gemiddeld	Gemiddeld	€ 525.000	€ 187.500
3.	De Connectie is afhankelijk van (duurdere) inhuur voor het continueren van de dienstverlening	Groot	Groot	€ 263.000	€ 525.000
4.	Onvoldoende beschikking over ontwikkelcapaciteit/ organiseren van achtervang.	Groot	Zeer groot		€ 750.000
5.	Onvoldoende volwassen demand/supply organisatie.	Groot	Gemiddeld		€ 375.000
6.	Het ontbreken van collectief opdrachtgeversschap vanuit de gemeenten.	Groot	Groot		€ 525.000
7.	Totdat interventies in ICT geëffectueerd zijn, zijn de continuïteitsrisico's groot.	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
8.	Extra kosten door het hoge aantal inkomende (No Cure No Pay) bezwaren.	Groot	Zeer groot		€ 1.050.000
9.	Kosten door ontvlechting dienstverlening derden.	Groot	Klein		€ 187.500
10.	Toenemende dreiging op het gebied van Informatie-veiligheid en privacy. Ketenverantwoordelijkheid moet worden gepakt.	Gemiddeld	Zeer groot	€ 750.000	€ 750.000
	Overige risico's uit de MJPB 2023-2026			€ 2.774.500	€ 0
				€ 4.837.500	**€ 5.375.000**

Kans			Impact		
Categorie	Klasse	Gemiddeld	Categorie	Klasse	Gemiddeld
zeer klein	0 - 20%	10%	zeer klein	€ 0 - € 100.000	€ 50.000
klein	20 - 40%	30%	klein	€ 100.000 - € 250.000	€ 175.000
gemiddeld	40 - 60%	50%	gemiddeld	€ 250.000 - € 500.000	€ 375.000
groot	60 - 80%	70%	groot	€ 500.000 - € 1.000.000	€ 750.000
zeer groot	80 - 100%	90%	zeer groot	> € 1.000.000	€ 1.500.000

Ontwikkeling risicoprofiel

Het risicoprofiel is gegroeid met € 537.500 ten opzichte van de MJPB 2023-2026. De belangrijkste reden voor de groei van het risicoprofiel zijn twee nieuwe autonome risico's. Het eerste nieuwe risico is de grote toename aan WOZ-bezwaren. Het tweede nieuwe risico is de groeiende krapte op de arbeidsmarkt. Op de andere risico's in het risicoprofiel zien we juist een daling van de risicoscore, ook door de acties ontstaan uit de bestuursopdracht. In het volgende onderdeel meer uitleg per risico.

Ad 1.

Sinds de vorming van De Connectie is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van werkprocessen in volle gang. Voor een belangrijk deel is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering ook klaar (zoals het financieel systeem en het belastingpakket). Het harmoniseren en standaardiseren van de dienstverlening is belangrijk om de -financiële en inhoudelijke- doelstellingen van De Connectie te behalen. Het risico bestaat dat lokale vraagstukken en de lokale politiek boven deze doelen komen te staan. Als de wil van de gemeenten om over te gaan tot verdere harmonisatie en standaardisatie, zoals bijvoorbeeld in het applicatielandschap, het opstellen van gezamenlijke opdrachten, of het volgen van het standaardproces aanwezig is en blijft, verwachten we de komende jaren verdere stappen te zetten.

Ad 2.

Op verschillende vakgebieden halen we de achterstanden in op de, aan De Connectie overgedragen, dienstverlening. Maar, de steeds krapper wordende arbeidsmarkt en het ingewikkelde en snel veranderende ICT-domein maakt het definitief inlopen van achterstanden moeilijker. Ook zien we, als gevolg van financiële en personele schaarste, nu een toenemende achterstand in de ontwikkeling van de bedrijfsvoering van De Connectie zelf. Voor het op niveau brengen en houden van de eigen bedrijfsvoering is De Connectie afhankelijk van het beschikbare kader. Toch is het afgelopen jaar verder ingelopen op de achterstanden en kan het risico naar beneden worden bijgesteld. Als er de komende jaren in samenwerking met de gemeenten meer stappen gezet kunnen worden kan dit risico nog verder worden verkleind.

Ad 3.

Ondanks de aandacht voor strategische personeelsplanning blijft inhuur nodig voor het uitvoeren van projecten, maat- en meerwerk en voor vervanging bij ziekte. Er is steeds minder personeel te vinden op de arbeidsmarkt. Daardoor is het moeilijk om vacatures in te vullen of tijdelijke krachten aan te trekken. Ook zien we dat de tarieven voor inhuur en de salarissen voor specialistisch personeel steeds verder groeien. Hierdoor kiezen potentiële nieuwe werknemers steeds vaker voor andere organisaties. Het gevolg hiervan is dat De Connectie gebruik moet maken van inhuur. Dit heeft tot gevolg dat er hogere kosten gemaakt worden dan wanneer een functie vast wordt ingevuld. Ook moet er vaker kennis over gedragen worden, en verdwijnt opgebouwde kennis vaker en sneller uit de organisatie. Dit risico is significant toegenomen ten opzichte van de MJPB 2023-2026. Regionale samenwerking op het gebied van hoe we de arbeidsmarkt benaderen en het zoeken naar nieuw personeel (recruitment) kan hierin een oplossing bieden. Gesprekken met de gemeente Arnhem over samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbenadering en recruitment zijn in een vergevorderd stadium.

Ad 4.

De meeste aandacht van De Connectie ligt op het zijn en worden van dé partner in bedrijfsvoering voor de gemeenten-eigenaren. Om dat doel te bereiken is ontwikkelcapaciteit nog steeds cruciaal. Verdere ontwikkeling is ook nodig door nieuwe wet- en regelgeving en steeds veranderende omstandigheden. Er dreigt een tekort aan ontwikkelcapaciteit om twee redenen. De eerste reden is de krapte op de arbeidsmarkt. De tweede reden is dat onze medewerkers niet altijd de juiste kennis en vaardigheden hebben die nodig zijn om te kunnen ontwikkelen. Ook het inhuren van personeel met de juiste kennis en vaardigheden om deze slag te kunnen maken is niet altijd mogelijk. Hetzelfde geldt voor achtervang op (cruciale) functies. De Connectie probeert dit risico te verminderen door in te zetten op strategische personeelsplanning en samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbenadering en recruitment.

Ad 5.

De aanwezigheid van een goed werkende demand- en supplyorganisatie is erg belangrijk voor de dienstverlening van De Connectie. Het demand- en supplymanagement is het onderdeel van de organisatie dat zorgdraagt voor de overdracht van vragen en wensen en de naleving van de gemaakte afspraken tussen de vragende organisatie (demand) en de leverende organisatie (supply). Er is een werkgroep opgericht met als opdracht om een voorstel te doen voor een nieuwe inhoudelijke invulling en structuur van de demand- en supplyorganisatie. Met het creëren van de werkgroep is een belangrijke stap gezet in het verbeteren van de demand- en supplyorganisatie, maar dit heeft nog niet geleid tot grote verandering in de samenwerking. Dit geldt zowel voor de samenwerking tussen de demandorganisaties als met de supplyorganisatie. Tot die tijd is er nog sprake van risico's wat betreft het duidelijk beschrijven van de opdracht en een effectieve en efficiënte invulling van de klantvraag. Als het lukt hier in regionaal verband vervolgstappen in te zetten, kan dit risico worden verlaagd.

Ad 6.
Er is nog steeds behoefte aan meer proactieve strategische en tactische sturing vanuit het collectief opdrachtgeverschap van de gemeenten. Dit is een lastige opgave gebleken, ondanks de inspanningen die zijn geleverd om hier verbetering in aan te brengen. Er is een toenemende noodzaak om de bestuurlijke cycli beter op elkaar aan te laten sluiten. Niet alleen op het gebied van planning, maar vooral ook inhoudelijk. Het bestuur is het hier mee eens en vanaf de begrotingscyclus 2023-2026 zijn inmiddels aanpassingen gedaan om beleidsdocumenten beter op elkaar aan te laten sluiten. Toch heeft dit nog niet geleid tot regionale beleidsuitgangspunten voor de bedrijfsvoering zoals deze aan De Connectie is uitbesteed.

Ook buiten de beleidscyclus om is er nog onvoldoende invulling gegeven aan het collectief opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten. Onderzoeksbureau Berenschot is door het RCIOO, in opdracht van de gemeentesecretarissen, gevraagd een onderzoek te doen naar centralisering het opdrachtgeverschap in de Informatievoorzienings- (IV) keten. Berenschot onderzoek ook de mogelijke inrichtingsvarianten en de gevolgen daarvan. De opvolging van dit onderzoek kan een belangrijke impuls geven aan het verbeteren van het collectief opdrachtgeverschap. Dit voorkomt vertraging doordat er met de verschillende gemeenten apart moet worden afgestemd. De verbetering zorgt ook dat we beter gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die onze samenwerking biedt en betere regionale prioritering van werkzaamheden.

Ad 7.
De continuïteitsrisico's binnen de ICT-omgeving waren aanzienlijk, zo is gebleken uit diverse onafhankelijke onderzoeken. Vanaf 2019 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de benodigde acties uit te voeren. Het uitvoeren van dergelijke verbeteracties kost tijd. De verwachting is dat naarmate de ingezette projecten worden afgerond en maatregelen zijn genomen, het risico zal afnemen. Maar, als gevolg van de toenemende digitale afhankelijkheid en complexiteit van het digitale landschap zullen de hieraan verbonden risico's continu mee moeten worden gewogen.

Ad 8.
Al een aantal jaren zien we landelijk een stijging van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde. Deze stijging komt door de toename van het aantal No Cure No Pay bureaus en het verdienmodel dat zij hanteren. De bureaus dienen namens inwoners kosteloos bezwaar in tegen de WOZ-waarde. De bureaus verdienen aan de verplicht uit te betalen proceskostenvergoedingen. De combinatie van de stijging van de woningmarkt en een agressieve mediacampagne van de No Cure No Pay bureaus leidt tot een enorme stijging van het aantal bezwaren. Het Opdrachtgeversoverleg (OGO) heeft besloten om voor 2023 incidenteel middelen voor beschikbaar te stellen voor de kosten van de additionele personele inzet voor uit te keren proceskostenvergoedingen. De kans is groot dat in 2024 (en verder) ook extra kosten gemaakt door een hoog aantal bezwaren. Het meegenomen risico betreft dan ook alleen het structurele risico. Voor het jaar 2023 zullen de incidenteel toegekende middelen naar verwachting toereikend zijn. Inmiddels is er vanuit de landelijke politiek ook aandacht voor dit probleem en wordt overwogen of wet- en regelgeving met betrekking tot de vergoedingen kan worden aangepakt. Als dit gebeurt wordt dit risico daarmee gedeeltelijk of geheel verminderd. De Connectie maakt zich via de samenwerkende belastingorganisaties sterk voor een aanpassing van de wet.

Ad 9.
In de bestuursopdracht is vastgelegd dat er wordt een pas op de plaats wordt gemaakt voor wat betreft de groeiambitie. De Connectie richt zich niet meer op groei door het aantrekken van nieuwe opdrachtgevers/klanten. De groeiambitie van De Connectie is meer gericht op het verbeteren van de kwaliteit. Met andere woorden: in eerste instantie gericht op de ontwikkeling naar een servicegerichte organisatie, aansluitend op de visie op dienstverlening van de gemeenten-eigenaren. Het opgenomen risico betreft de extra kosten die mogelijke verdere ontvlechting van derden met zich mee kan brengen.

Ad 10.
De dreiging op het gebied van informatiebeveiliging en privacy neemt toe. De ervaring uit incidenten bij andere organisaties leert dat de gevolgen groot zijn. Ook kan de financiële afwikkeling van schade soms moeizaam verlopen. Dit leidt tot risico's ten aanzien van het herstel van vitale processen. De Connectie stuurt erop het risico op cyberincidenten zo laag mogelijk te houden door, waar mogelijk samen met onze ketenpartners, blijvend te investeren in informatieveiligheid. De VNG adviseert gemeenten om een stroppenpot voor cyber/ informatieveiligheid-incidenten aan te houden. Op dit moment is regionaal nog niet besloten tot het aanleggen hiervan. Totdat er een besluit genomen is zal De Connectie dit risico zichtbaar maken in het risicoprofiel.

Frauderisico's

Een organisatie loopt altijd het risico op frauduleuze handelingen door medewerkers of bestuurders. De Connectie is hier geen uitzondering in. Bij de jaarlijkse risicoactualisatie worden frauderisico's ook meegenomen. Daarom is het belangrijk beheersmaatregelen te nemen. Dit is op diverse manieren gedaan. Zo is de administratieve organisatie zo ingericht dat risico's beheerst worden. Denk hierbij aan het waar nodig gebruiken van een vier-ogen principe en functiescheiding.
Bij het opstellen van de budgethoudersregeling en mandaatregeling is ook rekening gehouden met frauderisico. In de personeelsregeling is aandacht voor wat De Connectie verstaat onder integer en ethisch werken. Er is een meldpunt en er zijn vertrouwenspersonen als er misstanden vermoed worden. Ook in de ISAE3402 is er aandacht voor het voorkomen van fraude. Onze processen die zorgen voor logische en fysieke toegangsbeveiliging worden meegenomen in de controle. Door al deze beheersmaatregelen schatten wij de kans op en gevolgen van fraudeleuze handelingen op zeer klein.

Gevolgen

Voornoemde risico's hebben tot gevolg dat:

1. De organisatiedoelstellingen van De Connectie onder druk komen te staan;
2. Belangrijk potentieel van de samenwerking onbenut blijft.

3.2. Bedrijfsvoering

Informatieveiligheid en privacy

In 2022 (en deels eind 2021) heeft De Connectie samen met de gemeente Arnhem een nulmeting op Informatieveiligheid en Privacy uit laten voeren. Onafhankelijk onderzoek geeft hierbij aan dat een programma voor verbetering noodzakelijk is, Ook is er uitbreiding van formatie nodig voor dit thema. Dit is meegenomen in de Perspectiefbrief 2023 en uiteindelijk vertaald naar de MJPB 2023-2026. De verbeterprogramma's Informatieveiligheid (2022) en Privacy (2023) zullen samen worden getrokken en starten in 2023. Hierbij wordt weer samen opgetrokken met dezelfde ontwikkeling die is ingezet bij de gemeente Arnhem. Daarbij zal 2023 met name in het teken staan van beleidsvorming en voorbereiding. Denk hierbij aan het beleid rondom informatieveiligheid en privacy, de uitwerking van de governance en de selectie van de ondersteunende applicatie voor de managementsystematiek (ISMS). De uitvoering van het programma krijgt met name in 2024 zijn beslag.

Inclusie en diversiteit

De Connectie wil een inclusieve en diverse organisatie te zijn, waar de medewerkers en potentiële medewerkers zich welkom, veilig en verbonden voelen. Het maakt niet uit wie je bent, waar je in gelooft, hoe je eruitziet: iedereen doet ertoe! We kijken naar talent, kennis en kunde om samen nog beter te worden. De ontwikkeling van kansen voor alle medewerkers is bij ons belangrijk. We stellen beleid op over Inclusie en diversiteit. In dit beleid worden ambities en aandachtsgebieden benoemd. Aansluitend vindt een nulmeting plaats op basis van de 'Barometer culturele diversiteit' van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Met als doel om inzicht te krijgen waar De Connectie nu staat en hoe dat zich verhoudt tot onze ambities. Het sollicitatie-, aanname-, en doorstroombeleid wordt opnieuw bekeken vanuit de optiek van diversiteit en inclusie. Ook zullen zij bij het nieuw te vormen beleid aansluiten. Daarbij worden diverse andere stappen genomen. Zo zal De Connectie zich aansluiten bij het diversiteitsnetwerk 'Diversiteitsreis' en wordt de samenwerking versterkt met het Werkgeverservicepunt (WSP). Ook gaat De Connectie een partnerschap aan met Stichting Jinc met als doel om jongeren die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, meer kansen te bieden.

HR-beleid

Afgelopen jaar is er een analyse gemaakt van de prestaties en de ontwikkelingsbereidheid en -mogelijkheid van de medewerkers. Voor het grootste deel kunnen we de opgave aan met onze medewerkers. We hebben echter ook vastgesteld dat een deel van de medewerkers niet mee kan komen met de ontwikkelingen die op de organisatie afkomen en gevolgen hebben voor hun huidige functie. Om ons heen zien we dat veranderingen elkaar steeds sneller opvolgen en de uitdagingen ingewikkelder worden. Digitalisering speelt een grote rol, de klantvraag verandert en er is een groot tekort aan gekwalificeerd personeel. Strategische personeelsplanning helpt om de vraag naar en het aanbod van arbeid in balans te houden. Zodat er geen personeelstekorten ontstaan die een negatieve gevolgen hebben op de dienstverlening aan de gemeenten.

Voortgang op onderzoek opdrachtgeverschap Informatievoorziening

Onderzoeksbureau Berenschot is door het RCIOO, in opdracht van de gemeentesecretarissen, gevraagd onderzoek te doen naar het gezamenlijk opdrachtgeverschap van de gemeenten richting De Connectie. De uitkomst van dit onderzoek zal waarschijnlijk in het tweede kwartaal van 2023 worden vastgesteld. Daarna kunnen de aangereikte adviezen worden opgepakt. Berenschot laat verschillende inrichtingsvarianten voor dit centraal opdrachtgeverschap en de gevolgen daarvan zien. Voor De Connectie is het belangrijk dat zowel vanuit de opdrachtgevers- als opdrachtnemersrol gedacht wordt. Aan de hand van het rapport zullen de lijnen voor 2023, 2024 en verder worden uitgezet.

4. Ontwikkeling MJPB 2023-2026

4.1. Ontwikkelingen financieel kader

	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Bedragen x 1.000 euro				
MJPB 2023-2026				
Totaal primitieve begroting	49.649	-49.670	-21	
Primitieve begroting	**49.649**	**-49.670**	**-21**	
Administratieve wijzigingen binnen de programma's				
Loopbaancoaching	14	-14	-	S
Administratieve wijzigingen over de programma's				
Dotatie egalisatiereserve SAAS	-	-	-	S
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming				
Toename WOZ-bezwaren	2.045	-2.045	-	I
E-HRM projectkosten	391	-391	-	I
E-HRM licentiekosten	146	-146	-	S
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk				
Structurele doorwerking levering devices	186	-186	-	S
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	231	-231	-	S
Formatie Inkoop & Aanbesteding	214	-214	-	S
Formatie Management Support	112	-112	-	S
Dienstverlening Middelgraaflaan	12	-12	-	S
Functioneel beheer Netive	-7	7	-	S
Kadercorrecties dienstverlening derden				
Afschaling dienstverlening ODRA	-991	991	-	S
Afschaling dienstverlening Sociale wijkteams Arnhem	-140	140	-	S
Afschaling dienstverlening West Maas en Waal	-120	120	-	S
Afschaling dienstverlening Sportbedrijf Arnhem	-116	116	-	S
Maat en meerwerk derden	75	-75	-	S
Overige kaderwijzigingen				
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	74	-74	-	S
Totaal Kadercorrecties	2.125	-2.125	-	
Saldo baten en lasten	**51.774**	**-51.795**	**-21**	

We onderscheiden een aantal soorten kadercorrecties, te weten: correcties die het gevolg zijn van omissies in het kader, correcties naar aanleiding van (bestuurlijke) besluitvorming, correcties als gevolg van maat- en meerwerk en correcties verband houdend met dienstverlening aan derden.

4.1.1. Administratieve wijzigingen binnen programma's

De Connectie heeft een loopbaancoach. Vanuit de loopbaancoach kunnen medewerkers geholpen worden bij het (her) ontdekken van een passende en gewenste loopbaanrichting. De loopbaancoach wordt inmiddels ook gevonden door medewerkers van de gemeenten. Hiermee wordt eveneens een deel van de kosten voor de loopbaancoach gedekt door de gemeenten maatwerkopdrachten. Hiervoor is een stelpost opgenomen in de begroting van De Connectie.

4.1.2. Administratieve wijzigingen over programma's

Bij de invoering van het BBV is bepaald dat voor software het matchingprincipe van toepassing is. Dit wil zeggen dat de kosten zoveel mogelijk toegerekend moeten worden aan de periode waarop de kosten betrekking hebben. De software die in eigendom is moet conform BBV geactiveerd worden. Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm een SAAS [10] -oplossing. Dit is onderdeel van de cloudstrategie.

Bij het in gebruik nemen van software in de vorm van SAAS-oplossingen is er geen sprake van het verkrijgen van een actief omdat het bij SAAS gaat om dienstverlening in de vorm van een abonnement waarmee wordt ingelogd bij de dienstverlener. Deze dienstverlener heeft die activa zowel juridisch als economisch in bezit. Hierdoor kunnen deze kosten niet geactiveerd worden. Dit betekent dat ook de implementatiekosten behorende bij een SAAS-oplossing niet geactiveerd mogen worden. Er is geen sprake van een verkrijgingsprijs en daarom zijn de kosten ook niet als bijkomende kosten te kwalificeren.

Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling, waarbij de hierdoor vrijvallende kapitaalslasten worden gebruikt voor de dekking van de licentiekosten. Het resterende deel van vrijgevallen kapitaalslasten zal worden gebruikt om de egalisatiereserve SAAS te voeden voor o.a. implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden. Hiervoor is een administratieve begrotingswijziging doorgevoerd. Met ingang van 2023 wordt er jaarlijks € 205.500 toegevoegd aan deze reserve, oplopend tot € 354.400 in 2026. Dit is het moment dat alle geactiveerde (in eigendom aangeschafte) software is afgeschreven.

De onttrekking aan de egalisatiereserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer SAAS-oplossingen worden vervangen en budget voor implementatie beschikbaar moet komen.

4.1.3. Kadercorrecties agv besluitvorming

Toename WOZ-bezwaren (€ 2.045.000)
Al een aantal jaren is een stijging te zien van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde. Deze stijging komt door de toename van het aantal No Cure No Pay bureaus en het verdienmodel dat zij hanteren. De bureaus dienen namens inwoners kosteloos bezwaar in tegen de WOZ-waarde en strijken de proceskostenvergoedingen op. De efficiëntie waarmee deze bureaus de bezwaren indienen neemt steeds meer toe. Inwoners verlenen (zonder dat ze het weten) vaak een doorlopende machtiging af voor het behartigen van (lokale)belastingzaken.

De combinatie van de stijging van de woningmarkt en een agressieve mediacampagne van de No Cure No Pay bureaus leidt tot een enorme stijging van het aantal bezwaren. Ook landelijk is een sprake van een excessieve stijging. Zo zeer zelfs, dat de samenwerkende belastingorganisaties zich zorgen maken over het 'vastlopen' van het WOZ-proces; men denkt dat de capaciteit benodigd voor afhandeling van bezwaren een nieuwe herwaardering voor 2024 onmogelijk maakt. Dat is door het zenden van een brandbrief van de grootste belastingorganisaties ook kenbaar gemaakt aan de Staatsecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst, de heer Van Rij. Een mogelijke wijziging in de wet- en regelgeving (en proceskostenvergoedingen) is echter niet eerder te verwachten dan met ingang vanaf 1 januari 2024.

Voor De Connectie betekent de stijging van het aantal bezwaren vooral een toename van de werklast en de te vergoeden proceskosten. Het Opdrachtgeversoverleg (OGO) heeft besloten hier incidenteel middelen voor beschikbaar te stellen, te weten € 795.000 voor additionele personele inzet en € 1.249.000 voor uit te keren proceskostenvergoedingen.

E-HRM (€ 537.000)
In 2022 is gezamenlijk door de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden en De Connectie een aanbesteding uitgevoerd voor de vervanging van het e-HRM systeem. Medio 2022 is aan de huidige leverancier van het e-HRM systeem, het nieuwe contract gegund. Het systeem voldoet aan de wensen en eisen die De Connectie en de drie gemeenten aan het systeem stellen. Met dit nieuwe e-HRM systeem beschikt De Connectie over een toekomstig bestendig personeels- en salarissysteem.

[10] Software as a Service

Tot nu toe hadden de gemeenten ieder een eigen contract voor e-HRM. De Connectie is per 1 januari 2023 de contracthouder van het nieuwe e-HRM systeem. Ter dekking daarvan is overheveling nodig van de gemeenten naar De Connectie. Dit geldt zowel voor projectenkosten ad € 391.000 ten behoeve van de implementatie van het nieuwe systeem als voor de jaarlijkse kosten ad € 146.100 van het contract. Daarnaast zijn middelen nodig om te sparen voor de implementatiekosten van toekomstige vervangingen van het systeem. Deze zijn geraamd op € 55.000 per jaar vanaf 2024. Per saldo resteert voor de gemeenten een structureel voordeel van € 107.500 na harmonisatie van het contract.

4.1.4. Kadercorrecties agv maat- en meerwerk

Zowel de kosten als de opbrengsten van maat- en meerwerk maken in beginsel geen deel uit van de begroting en het kader. Elke maat- en meerwerkopdracht moet schriftelijk zijn overeengekomen. De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerkovereenkomst tot stand is gekomen.

Structurele doorwerking levering devices (€ 186.000)
Wijzigingen in de behoefte aan devices worden voornamelijk via Topdesk aangevraagd en geregistreerd in de database bij ICT. In 2022 is vooral een toename zichtbaar van het aantal uitgeleverde docking stations, laptops en smartphones en een afname van het gebruik van thin clients en vaste telefoontoestellen. Met een begrotingswijziging worden de structurele effecten hiervan verwerkt in het kader van De Connectie. Daarbij worden de kaders van die gemeente belast waar ook daadwerkelijk de aanpassing heeft plaatsgevonden.

Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT (€ 231.000)
Uit een aantal maat- en meerwerkopdrachten volgen structurele (beheers-)lasten. Conform de vastgestelde uitgangspunten bij de begroting worden de structurele financiële effecten van maat- en meerwerk verwerkt in de begroting en het kader. Daarbij worden de kaders van die gemeente belast waar ook daadwerkelijk de aanpassing heeft plaatsgevonden. Deze meerkosten hebben voornamelijk betrekking op structurele inzet van Technisch Applicatiebeheer volgend uit kleine klantverzoeken, uitbreiding van het cameratoezicht en verzoeken voor specifieke werkpleklicenties.

Formatie Inkoop & aanbesteding (€ 214.000)
Met de gemeenten Arnhem en Rheden zijn meerwerkovereenkomsten gesloten voor de dienst Inkoop & aanbesteding. Door het structureel uitbreiden van de begeleiding en advisering bij aanbestedingen kan de formatie bij De Connectie hierop worden aangepast. De kaderwijziging bestaat uit de loonkosten voor deze formatie, inclusief 2% emolumenten- en 2% opleidingsbudget.

Formatie Management Support (€ 112.000)
Met de gemeente Renkum zijn meerwerkovereenkomsten gesloten voor afdelingsondersteuning van Management Support. Door het structureel uitbreiden van deze dienstverlening kan de formatie bij De Connectie hierop worden aangepast. De kaderwijziging bestaat uit de loonkosten voor deze formatie, inclusief 2% emolumenten- en 2% opleidingsbudget.

Dienstverlening Middelgraaflaan (€ 12.000)
De incidentele kosten behorende bij de uitbreiding van de dienstverlening naar de Middelgraaflaan zijn in 2022 als maatwerk incidenteel gefactureerd. De structurele dienstverlening op deze locatie betreft facilitaire diensten zoals schoonmaak en sanitaire voorzieningen en daarnaast het beheer van het netwerk.

Functioneel beheer Netive (- € 7.000)
De inhuurbalie is tijdelijk door De Connectie ondersteunt voor het functioneel beheer de vakapplicatie van de inhuurbalie, Netive. Vanaf eind vorig jaar zijn deze werkzaamheden weer overgedragen aan de inhuurbalie en wordt het kader hiervoor gecorrigeerd.

4.1.5. Kadercorrecties agv dienstverlening derden

Beëindiging dienstverlening ODRA (- € 991.000)
De ODRA heeft de dienstverlening bij De Connectie opgezegd en het stadskantoor van de gemeente Arnhem verlaten. In 2022 is de dienstverlening aan de ODRA ontvlochten en overgedragen. De structurele financiële effecten van de opzegging worden met deze kaderaanpassing in de begroting 2023 verwerkt.

Afschaling dienstverlening Sociale wijkteams Arnhem (- € 140.000)
Ook de dienstverlening naar het sociale wijkteam Arnhem is veranderd. Dit is het gevolg van structurele aanpassingen in de DVO 2023 voor de ICT-dienstverlening.

Afschaling dienstverlening gemeente West Maas en Waal (- € 120.000)
De afgelopen jaren is gebleken dat de samenwerking beide partijen niet heeft opgeleverd wat ervan werd verwacht. Een groot deel van de dienstverlening is of wordt in de loop van 2023 weer aan de gemeente West Maas en Waal overgedragen. Diensten op het gebied van de salarisadministratie zullen vooralsnog worden gecontinueerd.

Afschaling dienstverlening Sportbedrijf Arnhem (- € 116.000)
Het Sportbedrijf Arnhem heeft medio 2021 het stadskantoor verlaten wat heeft geleid tot verdere afschaling van de dienstverlening. De structurele effecten van deze afschaling waren nog niet verwerkt in de begroting.

Maat- en meerwerk derden (€ 75.000)
Naast bovenstaande aanpassingen voor derden zijn er ook andere mutaties geweest bij de derden. Deze vloeien voornamelijk voort uit aanpassingen in de dienstverlening van ICT voor levering van devices.

4.2. Ontwikkeling begroting 2023

	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Bedragen x 1.000 euro				
MJPB 2023-2026				
Totaal primitieve begroting	49.649	-49.670	-21	
Primitieve begroting	**49.649**	**-49.670**	**-21**	
Kadercorrecties	2.125	-2.125	-	
Primitieve begroting na kadercorrecties	**51.774**	**-51.795**	**-21**	
Ontwikkelingen begroting 2023-2026				
Loon- en prijsontwikkelingen				
CAO stijging	1.284	-1.284	-	S
Onderhoudsronde HR21	36	-36	-	S
Autonome prijsontwikkelingen 2022	1.720	-1.720	-	S
Autonome prijsontwikkelingen 2023	748	-748	-	S
Veranderopgave				
Personele frictiekosten	205		205	I
-/- Vrijval bestemmingsreserves Veranderopgave		-205	-205	I
Programma 2!Connect	60		60	I
-/- Vrijval bestemmingsreserves Veranderopgave		-60	-60	I
Plan van aanpak Basisregistraties	15		15	I
-/- Vrijval bestemmingsreserves Basisregistraties		-15	-15	I
Informatieveiligheid				
Audits informatieveiligheid	40		40	I
Awarenessprogramma informatieveiligheid	35		35	I
Project basis op orde informatieveiligheid	50		50	I
-/- Vrijval bestemmingsreserves informatieveiligheid		-75	-75	I
-/- Resultaatbestemming jaarrekening 2022		-50	-50	I
Totaal Ontwikkelingen begroting 2023-2026	4.192	-4.192	-	
Saldo baten en lasten	**55.966**	**-55.987**	**-21**	

In deze paragraaf zijn de bekende en voorziene ontwikkelingen met een financieel effect weergegeven. Daarbij is gekozen voor een clustering naar de aard van deze ontwikkelingen en een voorstel gedaan ter dekking van het financieel effect.

4.2.1. Loon- en prijsontwikkelingen

In de MJPB 2022-2025 zijn afspraken gemaakt over de aanpassing van de gemeentelijke bijdragen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen; indexering van loonkostenbudgetten vindt plaats o.b.v. de reële loonkostenontwikkeling. De indexering van materiële budgetten worden in de MJPB toegekend o.b.v. de CPI-index voor materiële overheidsconsumptie. Voor 2022 zijn op dit moment de onderstaande (autonome) loon- en prijsontwikkelingen zichtbaar.

Loonontwikkelingen als gevolg van Cao-akkoord (€ 1.284.000)
Op 5 april 2023 is de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) voor Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties definitief goedgekeurd. Deze nieuwe CAO gaat met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 in. De brutosalarissen stijgen met € 240 op basis van een 36-urige werkweek en vervolgens met 2% over het nieuwe totaal. De gemeentelijke bijdragen worden op deze ontwikkeling aangepast.

Onderhoudsronde HR21 (€ 36.000)
Binnen De Connectie vindt jaarlijks een onderhoudsronde HR21 plaats, waarin getoetst wordt of de organisatiefunctiematrix en de gekozen normfuncties voldoende aansluiten bij de werkzaamheden van de medewerkers en de (verandering in de) doelstelling. De resultaten van deze onderhoudsronde worden op basis van de richtlijnen (procedureregeling) voorgelegd aan een gecertificeerd HR21-specialist van Bureau Leeuwendaal. De onderhoudsronde heeft zodoende geen gevolgen voor de totale formatie, maar wel voor de totale loonsom.

Autonome prijsontwikkelingen 2022 (€ 1.720.000)
In de MJPB 2023-2026 zijn de materiële budgetten geïndexeerd op basis van de raming uit het Sociaal Econonomisch plan (CEP) van het CPB van maart 2022. Op basis van deze raming bedroeg de indexatie 4,1%. Deze indexatie is in 2022 via de exploitatie met de gemeenten verrekend. De structurele doorwerking is verwerkt in de MJPB 2023-2026. De raming van het CPB van augustus 2022 kwam uit op 11,4%. Ook deze indexatie is in 2022 via de exploitatie met de gemeenten verrekend. Het verschil van 7,3%-punt wordt met deze aanvullende begrotingsaanpassing gecorrigeerd.

Autonome prijsontwikkelingen 2023 (€ 748.000)
De meest recente raming van de prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie komt uit CEP van maart 2023. Op basis hiervan zijn de materiële budgetten vanaf 2023 met 2,9% geïndexeerd ten opzichte van het prijspeil 2022.

4.2.2. Veranderopgave

Veranderopgave (€ 205.000)
Afgelopen jaar is er een analyse gemaakt van de prestaties en de ontwikkelingsbereidheid en -mogelijkheid van de medewerkers. Voor het grootste deel kunnen we de opgave aan met onze medewerkers. We hebben echter ook geconstateerd dat een deel van de medewerkers niet mee kan komen met de ontwikkelingen die op de organisatie afkomen en impact hebben op hun huidige functie. Allereerst zal worden onderzocht binnen De Connectie naar een passende functie, maar de verwachting is dat van een aantal van deze medewerkers afscheid genomen moet worden, al dan niet door begeleiding naar een functie buiten De Connectie. Het saldo binnen de bestemmingsreserve Veranderopgave dat is bestemd voor personele fricties zal in 2023 nodig zijn om te komen tot een passende maatwerkoplossing.

Veranderopgave ICT (€ 60.000)
In 2021 zijn alle gemeenten gemigreerd naar één gemeenschappelijk werkplekomgeving. In 2022 is gewerkt aan het overzetten van alle business applicaties naar de nieuwe omgeving en vervolgens het opruimen van de 'oude' omgeving. Met het opruimen van de oude omgevingen wordt ook een belangrijke stap gezet op het gebied van IT-veiligheid. Dit alles is onderdeel van het programma 2!Connect, met als doel om een betrouwbare en voorspelbare ICT-infrastructuur neer te zetten. Er is een voordeel gerealiseerd op de uitvoering van het programma, waarbij een deel van de activiteiten doorloopt naar 2023. Hierdoor is het niet nodig geweest om het saldo binnen de bestemmingsreserve Veranderopgave dat is bestemd op de opgave ICT in 2022 aan te spreken en kan € 60.000 beschikbaar worden gehouden voor afronding van 2!Connect in 2023.

Veranderopgave Basisregistraties (€ 15.000)
Het bestuur heeft in 2019 een bestemmingsreserve ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van het Plan van aanpak voor het team Basisregistraties. Het saldo per ultimo 2021 van deze reserve bedroeg € 15.000. In 2022 heeft er geen onttrekking plaatsgevonden. Deze bestemmingsreserve zal in 2023 volledig worden besteed.

4.2.3. Informatieveiligheid

Niet alle geplande activiteiten in het kader van Informatieveiligheid zijn in 2022 uitgevoerd. Een deel van de activiteiten loopt door naar 2023 of wordt gecombineerd met het onderwerp privacy en schuift hierdoor op in de tijd. Het bestuur heeft besloten de nog niet bestede middelen in 2022 toe te voegen aan de Bestemmingsreserve Informatieveiligheid. Dit heeft geleid tot een dotatie van € 75.000 om deze budgetten beschikbaar te houden voor de uitvoering van deze opgave in 2023.

Daarnaast is in de begroting 2022 rekening gehouden met de kosten van een verbetertraject dat zich onder andere richt op de opvolging en implementatie van de resultaten uit de audits op het gebied van de BIO- en privacyregelgeving. Dit met als doel om nadere invulling te kunnen geven aan de compliance aan de vigerende regelgeving op het gebied van informatieveiligheid. De activiteiten en hiermee gepaard gaande kosten lopen deels door naar 2023. Het bestuur heeft bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2022 besloten om hier € 50.000 voor beschikbaar te houden.

4.3. Investeringsprogramma

Afdeling	Activum omschrijving	Begroting 2023	Doorgeschoven 2023	Mutatie 2023	Begroting 2023
Bedragen x 1.000 euro					
A&B	Software	25	23	-48	-
BEL	Software	36	49	-85	-
DIV	Inrichting gebouwen en inventaris	46	-	-46	-
DIV	Software	23	-	-23	-
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	2.478	55	-2.333	200
FZF	Personenautos	253	-	-208	45
I&A	Software	-	20	-	20
ICT	Glasvezelbekabeling	200	-	-200	-
ICT	Hardware	596	906	948	2.450
ICT	Mob App (tablets/labtops/ smartphone)	2.405	206	-610	2.001
ICT	Software	476	150	-626	-
ICT	Telecommunicatie-voorzieningen	-	40	-	40
Totaal investeringen vaste activa		**6.539**	**1.449**	**-3.232**	**4.756**

Doorgeschoven 2023
Een deel van het investeringsprogramma (IP) 2022 is doorgeschoven naar 2023. Voor een meer inhoudelijke toelichting kan worden verwezen naar de jaarrekening 2022. Het doorschuiven van investeringen levert een incidenteel voordeel op kapitaalslasten. Dit voordeel wordt aangewend voor incidentele nadelen of voor investeringen die naar voren worden gehaald.

Mutatie 2023
In de regio spelen meerdere huisvestingsontwikkelingen, die ook van invloed zijn op het investeringsniveau bij De Connectie. De gemeente Arnhem denkt op dit moment na over de toekomstige huisvestingssituatie en onderzoekt hierbij verschillende mogelijkheden. Naar verwachting laat gemeente Renkum binnen een aantal jaren renovatiewerkzaamheden uitvoeren aan het bestaande gemeentehuis. Gemeente Rheden bouwt een nieuw gemeentehuis en werkt nu vanuit verschillende tijdelijke locaties. Als gevolg hiervan schuiven de vervangingsinvesteringen voor inrichting gebouwen en inventaris voor een groot deel door naar 2024 en 2025.

Bovenstaande ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het vervangen van poolauto's. Ook deze vervangingsinvesteringen worden doorgeschoven naar 2025. Zodra er meer duidelijkheid over de huisvesting is, zal een meerjarenplan voor de vervoermiddelen opgesteld worden. De investeringsbehoefte en -planning zal daarop worden aangepast. Tot slot schuift, als gevolg van genoemde huisvestingontwikkelingen, ook de vervangingsinvestering voor glasvezelbekabeling door naar latere jaren.

Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm een SAAS [11] -oplossing. Dit is onderdeel van de cloud-strategie. De kosten voor SAAS-oplossingen dienen anders te worden verwerkt op basis van de BBV. Als gevolg hiervan worden de (licentie-)kosten van deze oplossingen in de exploitatiebegroting opgenomen in plaats van de aanschaf- en implementatiekosten in de investeringsbegroting. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling, waarbij de hierdoor vrijvallende kapitaalslasten worden gebruikt voor de dekking van de licentiekosten. Het resterende deel van vrijgevallen kapitaalslasten zal worden gebruikt om een egalisatiereserve SAAS te vormen voor o.a. implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden.

De investeringen in hardware hebben hoofdzakelijk betrekking op uitbreiding van de VDI-omgeving, investeringen in netwerk en wifi, back-up oplossingen en de vervanging van monitoren. Verder lopen nog een aantal projecten van 2!Connect door in 2023. De uitbreiding van de investeringen ten opzichte van de oorspronkelijke investeringsplanning kan binnen het huidige kapitaalslastenniveau plaatsvinden, aangezien het hier inhaalinvesteringen uit eerdere jaren betreft.

De investeringen in mobiele apparatuur heeft betrekking op de vervanging van mobiele telefoons en laptops. Naar verwachting zal dit niveau in 2023 lager uitvallen dan initieel in de investeringsplanning is opgenomen.

[11] Software as a Service

5. Bijlagen

5.1. Effecten bijdragen per gemeente

Arnhem

		Begroting	meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	**I/S**				
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
Toename WOZ-bezwaren	I	1.463	-	-	-
E-HRM projectkosten	I	281	-	-	-
E-HRM licentiekosten	S	105	105	105	105
E-HRM toekomstige vervangingen	S	-	40	40	40
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking levering devices	S	123	123	123	123
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	234	232	232	232
Formatie Inkoop & Aanbesteding	S	107	107	107	107
Dienstverlening Middelgraaflaan	S	12	12	12	12
Functioneel beheer Netive	S	-7	-7	-7	-7
Overige kaderwijzigingen					
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	S	53	53	53	53
Totaal Kadercorrecties		2.371	665	665	665
Totaal		**2.371**	**665**	**665**	**665**

		Begroting	meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	**I/S**				
Bijdrage MJPB 2023-2026		33.432	32.963	32.720	32.712
Primitieve begroting		33.432	32.963	32.720	32.712
Kadercorrecties B-rap 1		2.371	665	665	665
Primitieve begroting na kadercorrecties		35.803	33.628	33.385	33.377
Ontwikkelingen begroting 2023-2026					
Loon- en prijsontwikkelingen					
CAO stijging	S	923	917	910	910
Onderhoudsronde HR21	S	26	26	26	26
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	1.236	1.196	1.187	1.179
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	537	520	516	513
Totaal Ontwikkelingen begroting 2023-2026		2.722	2.659	2.639	2.628
Totaal		**38.525**	**36.288**	**36.024**	**36.005**

Renkum

		Begroting	meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum	**I/S**				
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
Toename WOZ-bezwaren	I	223	-	-	-
E-HRM projectkosten	I	42	-	-	-
E-HRM licentiekosten	S	16	16	16	16
E-HRM toekomstige vervangingen	S	-	6	6	6
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking levering devices	S	40	40	40	40
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	-18	-27	-27	-27
Formatie Management Support	S	112	112	112	112
Overige kaderwijzigingen					
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	S	8	8	8	8
Totaal Kadercorrecties		422	154	154	154
Totaal		**422**	**154**	**154**	**154**

		Begroting	meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum	**I/S**				
Bijdrage MJPB 2023-2026		4.817	4.747	4.710	4.709
Primitieve begroting		4.817	4.747	4.710	4.709
Kadercorrecties B-rap 1		422	154	154	154
Primitieve begroting na kadercorrecties		5.240	4.902	4.864	4.863
Ontwikkelingen begroting 2023-2026					
Loon- en prijsontwikkelingen					
CAO stijging	S	137	136	135	135
Onderhoudsronde HR21	S	4	4	4	4
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	184	178	176	175
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	80	77	77	76
Totaal Ontwikkelingen begroting 2023-2026		404	395	392	391
Totaal		**5.644**	**5.297**	**5.257**	**5.254**

Rheden

		Begroting	meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	**I/S**				
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
Toename WOZ-bezwaren	I	359	-	-	-
E-HRM projectkosten	I	68	-	-	-
E-HRM licentiekosten	S	26	26	26	26
E-HRM toekomstige vervangingen	S	-	10	10	10
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking levering devices	S	24	24	24	24
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	14	14	14	14
Formatie Inkoop & Aanbesteding	S	107	107	107	107
Overige kaderwijzigingen					
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	S	13	13	13	13
Totaal Kadercorrecties		610	193	193	193
Totaal		**610**	**193**	**193**	**193**

		Begroting	meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	**I/S**				
Bijdrage MJPB 2023-2026		7.878	7.766	7.706	7.704
Primitieve begroting		7.878	7.766	7.706	7.704
Kadercorrecties B-rap 1		610	193	193	193
Primitieve begroting na kadercorrecties		8.488	7.958	7.899	7.897
Ontwikkelingen begroting 2023-2026					
Loon- en prijsontwikkelingen					
CAO stijging	S	224	223	221	221
Onderhoudsronde HR21	S	6	6	6	6
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	300	291	288	287
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	131	126	125	125
Totaal Ontwikkelingen begroting 2023-2026		661	646	641	639
Totaal		**9.149**	**8.605**	**8.540**	**8.535**

5.2. Ontwikkeling MJPB 2023-2026 per programma

	Begroting	Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026
Bedragen x 1.000 euro				
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN				
Lasten	44.112	41.338	40.886	40.884
Baten	-316	-270	-270	-270
Saldo baten en lasten	**43.797**	**41.068**	**40.617**	**40.615**
Toevoeging aan reserves	-	55	55	55
Onttrekkingen aan reserves	-75	-	-	-
Saldo na reserves	**43.722**	**41.123**	**40.672**	**40.670**
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN				
Lasten	5.999	3.858	3.856	3.856
Baten	-2.313	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	**3.686**	**3.550**	**3.549**	**3.548**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo na reserves	**3.686**	**3.550**	**3.549**	**3.548**
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD				
Lasten	5.484	5.754	5.944	5.798
Baten	-52.938	-50.883	-50.509	-50.336
Saldo baten en lasten	**-47.454**	**-45.129**	**-44.565**	**-44.538**
Toevoeging aan reserves	355	435	324	299
Onttrekkingen aan reserves	-330	-	-	-
Saldo na reserves	**-47.429**	**-44.694**	**-44.241**	**-44.239**
Totaal saldo baten en lasten	**29**	**-511**	**-400**	**-375**
Totaal saldo na reserves	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**

De Connectie

Aan de raden van de gemeenten Arnhem,
Renkum en Rheden

Datum	: 24 april 2023
Uw kenmerk	:
Ons kenmerk	:
Zaaknummer	:
Projectcode	:
Contactpersoon	: Maurits Boersma
Telefoonnummer	: 026 377 2410

Onderwerp: Aanbieding Jaarstukken 2022, 1e Bestuursrapportage 2023 en MJPB 2024-2027

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2022, de eerste Bestuursrapportage 2023 en de Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2024-2027, van De Connectie aan. Met de Jaarstukken legt het bestuur verantwoording af aan de Raden over het gevoerde beleid. Aanbieding van de Jaarstukken dient, in overeenstemming met de WGR, voor 30 april van het jaar volgend op dat boekjaar waar zij betrekking op heeft, plaats te vinden.

De eerste Bestuursrapportage 2023 is een afwijkingenrapportage ten opzichte van de Meerjarenprogramma-begroting (MJPB) 2023-2026. Deze bestuursrapportage is een afwijkingenrapportage ten opzichte van de begroting van het lopende jaar. De structurele effecten hiervan voor de opvolgende jaren zullen worden vertaald naar en opgenomen in de MJPB 2024-2027.

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2024-2027 zijn het reeds bekende financiële meerjarenbeeld zoals deze is opgenomen in de MJPB 2023-2026 en de structurele doorwerking van besluiten die het bestuur bij de eerste Bestuursrapportage 2023 neemt over de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het komende jaar.

Door de Jaarstukken, de eerste Bestuursrapportage en de MJPB tegelijkertijd aan u aan te bieden, stelt dit uw raden in staat deze in samenhang te behandelen.

Jaarstukken 2022

Accountantsverklaring
De accountantsverklaring geeft een *goedkeurend oordeel* over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2022, het overzicht van baten en lasten over 2022 en de toelichting hierop. De gehanteerde materialiteit voor fouten bedraagt 1% van de totale lasten en voor onzekerheden 3% van de totale lasten.

Accountantsverslag
Het accountantsverslag beschrijft op hoofdlijnen de controleaanpak van de accountant en de belangrijkste bevindingen die zij tijdens de controle in overweging hebben genomen. Het bestuur heeft kennisgenomen van het accountantsverslag en kan zich hier in belangrijke mate mee verenigen.

Belangrijke winst is dat de accountant in zijn controle kon steunen op de eerder uitgevoerde ISAE3402-audit. Met deze audit is aangetoond dat de doelstellingen met betrekking tot de interne beheersing van de financiële processen in 2022 zijn behaald. Wel wordt in het accountantsverslag aandacht gevraagd voor de financiële positie van De Connectie en de toenemende risico's op het gebied van informatieveiligheid.

Resultaatbestemming
Het resultaat voor bestemming bedraagt € 421.000 positief. Het positieve resultaat wordt deels verklaard doordat nog niet alle, incidenteel bekostigde, activiteiten in 2022 volledig zijn afgerond. Het bestuur van De Connectie heeft derhalve besloten het resultaat voor € 50.000 aan te wenden in 2023, waarmee deze middelen alsnog worden ingezet voor het doel waarvoor zij beschikbaar zijn gesteld, i.c. het ingezette verbetertraject voor Informatieveiligheid. Na bovengenoemde aanwending van het jaarrekeningresultaat, resteert een bedrag van € 371.000. Het bestuur heeft besloten dit bedrag, op basis van de verdeelsleutel voor 2022, terug te laten vloeien naar de gemeenten.

Eerste bestuursrapportage 2023 en MJPB 2024-2027

Het risicoprofiel van De Connectie kent vanaf de eerste Bestuursrapportage 2023 een andere opzet. De oorspronkelijk opzet gaat al een aantal jaren mee en past niet meer bij de meest recente ontwikkelingen. In de jaarstukken 2022 is de oorspronkelijke opzet van het risicoprofiel uit de MJPB 2022-2025 nog wel gehanteerd om zodoende de ontwikkeling van deze risico's gedurende het jaar te kunnen volgen.

De procedure bij wijzigingen van de begroting, voor zover daar een verhoging van de gemeentelijke bijdragen uit voortvloeit, is gelijk aan die van een reguliere begrotingsbehandeling. Derhalve vragen wij u hier, binnen de hiervoor in de Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR) gestelde termijn van 12 weken, uw zienswijze op zowel de eerste Bestuursrapportage over 2023 als de MJPB 2024-2027 kenbaar te maken.

Aansluitend aan deze termijn behandelen wij de zienswijzen van de drie gemeenten in onze bestuursvergadering. De vastgestelde bestuurlijke stukken worden daarna, onder bijvoeging van de zienswijzen, de reactie van het bestuur hierop en een eventuele nota van wijziging, opnieuw aan uw raden verzonden.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van De Connectie,
D. Klomberg, voorzitter

De Connectie

Meerjarenprogramma-begroting 2024-2027

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

1. Inleiding 5
1.1. Inleiding 5
1.2. Leeswijzer 5

2. Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden 7
2.1. Missie 7
2.2. Visie 7
2.3. Uitgangspunten 7
2.4. Kernwaarden De Connectie 7

3. Programma Bedrijfsvoering gemeenten 8
3.1. Programma Bedrijfsvoering gemeenten 8
Wat willen we bereiken? 8
Wat gaan we daarvoor doen? 8
ICT 8
Documentaire Informatievoorziening 10
Basisregistraties 10
Facilitaire Zaken 11
Frontoffice 12
Administratie & Beheer 12
Inkoop & Aanbesteding 13
Verzekeringen 13
Management support 14
Wat mag het kosten? 15
3.2. Programma Belastingen gemeenten 16
Wat willen we bereiken? 16
Wat gaan we daarvoor doen? 16
Wat mag het kosten? 17
3.3. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead 18
3.4. Bedrag heffing vennootschapsbelasting 20

4. De Paragrafen 21
4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 21
4.2. Financiering 26
4.3. Bedrijfsvoering 28
4.4. Paragraaf Wet Open Overheid 32

5. Overzicht van baten en lasten en toelichting 33
5.1. Uitgangspunten voor de begroting 33
5.2. Grondslagen voor de ramingen 34
5.3. Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarig 35
5.4. Baten en lasten per programma 38
5.5. Bijdragen gemeenten 40
5.6. Incidentele baten en lasten 43

6. Financiële positie en toelichting 45

6.1. Geprognosticeerde eindbalans 45
6.2. Investeringsprogramma 47
6.3. EMU-saldo 48
6.4. Financiering 49
6.5. Stand en verloop van de reserves 49
6.6. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume 50

7. Bijlagen 51

7.1. Bijlage 1: Taakvelden 51
7.2. Bijlage 2: Lasten per afdeling en team 52

Voorwoord

Dit is de Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027 (MJPB 2024-2027) van De Connectie. De meerjarenprogramma-begroting is voor een belangrijk deel beleidsneutraal. Want de begroting van De Connectie volgt het beleid van de gemeenten. Dat is gebruikelijk voor een uitvoeringsorganisatie. Maar het beleidsneutrale karakter betekent niet automatisch dat de uitvoering van het bestaande beleid binnen de bestaande financiële kaders plaatsvindt. De begroting laat zien wat De Connectie in 2024 en in de jaren erna wil bereiken met de hiervoor beschikbare middelen.

Het ontwikkelperspectief vertaald naar drie thema's
In het ontwikkelperspectief 2020-2024 zijn drie fases benoemd die gelijk lopen met de volwassenheid van de organisatie. De ambitie die nog steeds staat vanuit het ontwikkelperspectief 2020-2024 is om in 2024 een servicegerichte organisatie te zijn. In 2023 hebben we daarom drie thema's bepaald die aansluiten op en invulling geven aan de rol van servicegerichte organisatie. Met als doel om van De Connectie een nog betere organisatie te maken om mee en voor te werken.

De Connectie op orde
Het eerste thema is 'De Connectie op orde'. Het gaat over interne beheersing. Het helpt bij het behalen van onze organisatiedoelstellingen maar ook het herkennen en beheersen van interne risico's. Het is niet de bedoeling om alle fouten en problemen te voorkomen maar het herkennen en aanpakken van risico's en verbeteringen door te voeren in de processen van De Connectie.

De Connectie: jij doet ertoe!
Het kloppende hart van De Connectie zijn alle medewerkers. Het maakt ons niet uit wie je bent, hoe je eruitziet of waar je in gelooft. We hebben talent, kennis en kunde nodig om nog beter te worden. Inclusie en diversiteit komt met kracht op de agenda. We dragen bij aan een samenleving waar iedereen ertoe doet! Daar beginnen we intern mee en dragen we uit naar buiten.

Dienstverlening: het gaat om de klant!
In het Bedrijfsplan 2017 – 2020 stond: 'Voor het succes van De Connectie is cruciaal dat vooraf volstrekt helder is wat eigenaren, opdrachtgevers en gebruikers mogen verwachten.' Daarna kwam het Ontwikkelperspectief 2020 – 2024. Hier werd de ambitie uitgesproken om een servicegerichte organisatie te worden. Het is een rode draad sinds de oprichting van De Connectie: Met de juiste wederzijdse verwachtingen een dienstverlenende organisatie worden waar men graag mee en voor werkt.

We beseffen ons goed dat als onze dienstverlening niet goed gaat, onze opdrachtgevers en eigenaren daar last van hebben. Sterker nog, ook de inwoners en bedrijven van Arnhem, Renkum en Rheden hebben er last van. Dat willen we niet.

We geloven erin dat als we De Connectie op orde brengen, met de juiste medewerkers die zich goed en welkom voelen, De Connectie daadwerkelijk de dienstverlenende organisatie is waar men graag mee en voor werkt. Dat lukt ons niet alleen, samen doen we het! Dat is precies de reden waarom we 'De Connectie' heten!

Gezamenlijk zetten we onze schouders onder de gemeentelijke samenwerking.

Sanne de Kleyn

Directeur De Connectie

1. Inleiding

1.1. Inleiding

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2024-2027 zijn het al bekende financiële meerjarenbeeld zoals deze is opgenomen in de MJPB 2023-2026 en de doorwerking van besluiten die het bestuur bij de eerste bestuursrapportage 2023 neemt over de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het komende jaar. Ook dit jaar is een Perspectiefbrief aan de raden aangeboden. Met de perspectiefbrief proberen we om de begroting van De Connectie meer volgend te laten zijn aan de kijk van gemeenten op de begroting. Dit past ook beter bij het karakter van een uitvoeringsorganisatie en uw kaderstellende rol.

MJPB 2023-2026
De belangrijkste basis voor de MJPB 2022-2025 is het eerste deel van het zogeheten Ontwikkelperspectief. De Connectie vindt het, net zoals de gemeenten, belangrijk dat er een ontwikkelperspectief is voor de komende jaren. De Connectie wil de komende jaren groeien, via een organisatie met de aandacht op de basis op orde, naar een servicegerichte organisatie. Daarna verschilt het per afdeling en taakveld welke fase het eindstation is. In het ultieme geval dé partner in bedrijfsvoering. Het eindstation bepalen we samen met de gemeenten. Het eerste deel van het Ontwikkelperspectief is vertaald naar de programma's uit de MJPB 2023-2026. Zo is het ontwikkelperspectief onderdeel geworden van de beleidscyclus van De Connectie.

Eerste bestuursrapportage 2023
De eerste bestuursrapportage is een afwijkingenrapportage ten opzichte van de begroting van het lopende jaar, zowel programmatisch als financieel. Correcties in kader, bijvoorbeeld naar aanleiding van bestuurlijke besluitvorming of als gevolg van maat- en meerwerk, zijn in de eerste bestuursrapportage verwerkt. Dit geldt ook voor autonome ontwikkelingen in de begroting, bijvoorbeeld als gevolg van de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (cao) voor Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. De structurele effecten hiervan zijn eveneens opgenomen in deze MJPB 2024-2027.

Perspectiefbrief 2024
Over de ontwikkelingen uit de Perspectiefbrief 2024 is de conclusie dat de beleidsvoornemens van de gemeenten in de meeste gevallen nog onvoldoende bekend zijn om vóór 1 mei 2023 te kunnen vertalen naar de MJPB 2024-2027 van De Connectie. De raden is gevraagd rekening te houden met de Perspectiefbrief 2024 van De Connectie bij de behandeling van uw gemeentelijke Kadernota 2024 en de daaropvolgende MJPB 2024-2027. Dit geldt zowel voor de beleidsmatige keuzes, de programmering en bekostiging van de voornoemde ontwikkelingen bij de gemeenten zelf, als voor het gemeentelijke aandeel in activiteiten en kosten die door De Connectie als uitvoeringsorganisatie moeten worden gemaakt. Deze laatste categorie verwerken we dan met een eerstvolgende begrotingswijziging in de MJPB 2024-2027 van De Connectie.

Samenvattend: de meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2024-2027 van De Connectie is beleidsarm van aard. Algemene uitgangpunten voor de meerjarenprogrammabegroting zijn: loon- en prijsontwikkelingen, ontwikkelingen in de lopende jaar met een structurele doorwerking naar het opvolgende jaar en (wettelijke) autonome [1] ontwikkelingen waarvan zeker is dat ze gebeuren.

[1] Autonoom: ontwikkelingen waar De Connectie geen invloed op heeft of kan hebben.

1.2. Leeswijzer

De begroting is ingedeeld volgens de regels uit het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV). Het beleidsmatige deel van de begroting bestaat uit het programmaplan en de, voor De Connectie, verplichte paragrafen. Deze vindt u in de hoofstukken 3 en 4. De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Deze zijn opgenomen in de hoofdstukken 5 en 6. In de bijlagen is de verplichte indeling van de begroting naar taakvelden opgenomen.

2. Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden

2.1. Missie

Door De Connectie kunnen de klanten zich volledig richten op inwoners, bedrijven en toeristen.

2.2. Visie

De Connectie is de partner in bedrijfsvoering. Bij de dienstverlening van De Connectie staat de klant altijd centraal. De dienstverlening is efficiënt, kwalitatief en kostenbewust. Hierdoor kunnen klanten zich voor 100% richten op hun inwoners, bedrijven en toeristen.

2.3. Uitgangspunten

De uitgangspunten van de dienstverlening van De Connectie zijn de vijf K's: kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid, kansen en klant.

De Connectie denkt en werkt vanuit de **klant** en zet de klant altijd centraal. De Connectie levert producten en diensten tegen een gezamenlijk afgesproken **kwaliteit**. De Connectie investeert in medewerkers en biedt hen kansen zich te ontwikkelen. De Connectie kent de trends en ontwikkelingen, speelt daarop in en vertaalt deze in samenwerking met de klant naar haar bedrijfsvoering. Hierdoor zijn partners in staat om zich volledig te richten op hun inwoners, bedrijven en toeristen. Ze zijn daardoor minder **kwetsbaar**. Door producten en diensten te harmoniseren en te digitaliseren werkt De Connectie efficiënter. Dit leidt ertoe dat de **kosten** voor de partners omlaaggaan.

2.4. Kernwaarden De Connectie

De Connectie ontwikkelt zich naar een flexibele, open en daadkrachtige organisatie die zich makkelijk aanpast aan nieuwe ontwikkelingen. De kernwaarden die hierbij horen, het fundament waar energie en inspiratie uit worden gehaald, zijn:

- Professioneel: service, verantwoordelijk, kennis, kwaliteit, resultaatgericht, dienstverlenend.
- Betrokken: samen, verbindend, nieuwsgierig, werkplezier, omgevingsbewust, energiek, leergierig.
- Integer: duidelijk, betrouwbaar, open, eerlijk, transparant, afspraken nakomen.

3. Programma's

3.1. Programma Bedrijfsvoering gemeenten

Wat willen we bereiken?

De Connectie wil zich onderscheiden in de dienstverlening aan aangesloten gemeenten. Dit betekent dat ze uitstekende vakinhoudelijke kennis heeft en een kwalitatief hoogstaande partner in de bedrijfsvoering van de gemeenten wil zijn.

Om de missie en visie te realiseren is het allereerst nodig dat de organisatie zich ontwikkelt. In de periode 2020-2024 gaat De Connectie daarom in drie fases die parallel lopen aan het volwassen worden van de organisatie aan de slag, namelijk:

1. De Connectie, een uitvoeringsorganisatie met focus op de basis op orde brengen.
2. De Connectie, een servicegerichte organisatie.
3. De Connectie, dé partner in bedrijfsvoering.

De basis op orde brengen betekent het creëren van de minimale voorzieningen die nodig zijn om de afgesproken producten en diensten betrouwbaar en voorspelbaar te leveren. Volgens het platform Overheid is een organisatie met de basis op orde: 'kostenbewust, betrouwbaar en open. Ook zorgt de organisatie goed voor haar medewerkers.'
De Connectie wil tenminste een servicegerichte organisatie worden. Dat zijn we wanneer het lukt om behoeften, wensen en verwachtingen van klanten te vertalen naar succesvolle producten, diensten en dienstverlening. Klanten merken in deze fase dat er meegedacht en gestuurd wordt op hun eigen veranderende behoeften. We denken en handelen vanuit de klant.

Om een partner in bedrijfsvoering te zijn is een goede samenwerkingsrelatie tussen de klant en De Connectie noodzakelijk. Specialisten van De Connectie zien welke opgaven op de gemeenten en andere partners afkomen. De specialisten zijn in staat om te zien wat dit voor de bedrijfsvoering betekent. Doordat De Connectie de markt en het maatschappelijk veld in de gaten houdt, bedient zij actief haar partners.

Deze fases overlappen elkaar deels. De ene afdeling zet nog volop in op het op orde brengen van de basis. De andere afdeling draagt al volledig bij aan een servicegerichte organisatie. Het originele streven was dat alle afdelingen in 2024 servicegericht zijn. In 2024 zijn nog niet alle afdelingen volledig servicegericht. Het wel of niet behalen van het niveau van servicegerichtheid is namelijk ook afhankelijk van het niveau waarop de dienstverlening geharmoniseerd kan worden aangeboden. Het programmaplan richt zich op wat er nog nodig om dat niveau van dienstverlening te behalen. Per afdeling verschilt welke fase het eindstation is. Het eindstation is ook afhankelijk van de behoefte van de klant. Samen met de gemeenten bepalen we het eindstation.

Wat gaan we daarvoor doen?

ICT

De afdeling ICT is dé partner voor ICT-dienstverlening voor de gemeenten en voor de aan de gemeenten verbonden externe partijen. Nu en in de toekomst. In een snel veranderende digitale wereld betrekt ICT de klant uit zichzelf bij ontwikkelingen.

Bij de start van De Connectie zijn de ICT-omgevingen overgedragen vanuit de aangesloten gemeenten. Het gaat met name om de technische basis infrastructuur en om de middelen die ervoor zorgen dat de infrastructuur blijft werken. Naast de technische basis infrastructuur zijn ook diverse specifieke infrastructuuronderdelen overgedragen. Voor deze specifieke infrastructuuronderdelen stellen we per onderdeel maatwerkovereenkomsten (MWO's) op zodat ook op dat vlak alle partijen steeds beter van elkaar weten wat er van elkaar mag worden verwacht. Verder is het eigenaarschap van een aantal generieke applicaties/ informatiesystemen [2] aan De Connectie overgedragen. Het eigenaarschap van de meeste businessapplicaties [3] ligt vooralsnog bij de gemeenten zelf inclusief het functionele beheer.

[2] Generieke applicaties voor kantoorautomatisering zijn computerprogramma's waar medewerkers van alle klantorganisaties mee werken. Bijvoorbeeld Microsoft Word en Microsoft Teams

[3] Computerprogramma's waar we mee werken

De Connectie neem haar rol als gedelegeerd eigenaar van deze gezamenlijke IT-omgeving serieus. Als ICT-partner is De Connectie als eerste verantwoordelijk voor de beschikbaarheid, de continuïteit en de veiligheid van het ICT-landschap. Nu en in de toekomst. Daarom denken we ook mee in het vinden van moderne, betrouwbare, wendbare en vooral veilige manieren om mee te komen in dit digitale tijdperk. In het digitale tijdperk is samenwerking tussen overheden en haar afnemers belangrijk. Waarbij de afnemers steeds meer centraal komen te staan.

De afgelopen jaren is met het programma 1!Connect de basis op orde gebracht. Dit programma was een belangrijke stap in het wegwerken van de technische achterstand maar ook bij het borgen van de continuïteit en in het sterk verbeteren van de informatiebeveiliging. Het takenpakket van onze klanten, de wet- en regelgeving, de technologische mogelijkheden en hun kansen en bedreigingen zijn continu in beweging. Daarin is de basis op orde echter een steeds veranderend evenwicht dat telkens om nieuwe investeringen vraagt. Vanwege die continue veranderende omgeving kan er in onze ogen beter gesproken worden over een omgeving waarin het tijdig de juiste dingen doen en de juiste dingen goed doen de norm is. Het is een dynamisch samenspel waar de omgeving steeds tegen de actualiteiten dient te worden gehouden en jaarlijks om structurele en incidentele investeringen vraagt en zal blijven vragen.

De nieuwe, geharmoniseerde digitale werkplek (GemICT) heeft voor veel verbeteringen gezorgd. Dankzij GemICT maken onze klanten gebruik van een gestandaardiseerde, veilige en eenvoudige werkomgeving. Ook in 2023 zijn de resultaten van dit project merkbaar voor de gebruikers van gemeente Renkum, Rheden, Arnhem en De Connectie. De gemeenten en De Connectie zijn allemaal gemigreerd naar de nieuwe omgeving. Bijna alle applicaties zijn inmiddels naar de GemICT-omgeving overgezet. In 2024 werken we vooral aan het beheer van de nieuwe werkplekomgeving.

De volgende stap is het harmoniseren van de informatiesystemen en businessapplicaties van de gemeenten. Dit vraagt bij de uitvoering om een gedeelde visie, focus en aanpak van onze eigenaren. De gemeenten hebben het regionale Chief Information Officers (CIO's) -overleg de opdracht gegeven om tot een plan van aanpak voor de harmonisatie van de businessapplicaties te komen. Dit heet een harmonisatieagenda. De verwachting is dat uiterlijk in het derde kwartaal van 2023 de harmonisatieagenda bekend is. Daarna kan De Connectie gericht ondersteuning bieden bij de totstandkoming van een geharmoniseerd en gerationaliseerd applicatielandschap. In 2024 en verder voeren we de harmonisatieagenda uit. Daarnaast werken we in 2024 uit hoe we vorm geven aan de centralisatie van het contractmanagement van deze applicaties.

De vorige jaren is samen met leveranciers een haalbaarheidsstudie uitgevoerd die heeft geleid tot een regionaal gedragen cloudstrategie [4]. Deze strategie ligt aan de basis van ontwikkeling van de harmonisatieagenda en is ook een belangrijk uitgangspunt voor de uitvoering. Beide ontwikkelingen zijn nauw met elkaar verbonden. Als de harmonisatieagenda afgerond is wordt ernaar gestreefd de cloudstrategie ook in hoger tempo uit te voeren. Vooruitlopend hierop gaan op natuurlijke momenten, bijvoorbeeld als een contract afloopt, (business)applicaties over naar de cloud. Hierbij wordt vooral gekozen voor SAAS-oplossingen [5]. Wanneer de harmonisatieagenda afgerond is kan dit tempo ook verhoogd worden. De verwachting is dat hier in de tweede helft van 2023 en vooral in 2024 en verder uitvoering aan gegeven wordt.

De wens en noodzaak om meer servicegericht te zijn naar onze klanten is groot. Dit vraagt onder andere om een duidelijke focus op het ontwikkelen van de daarvoor nodige vaardigheden en competenties bij onze medewerkers. De noodzaak voor onze medewerkers om zich voortdurend te ontwikkelen is hoog. Nieuwe ICT-technologieën bieden kansen en bedreigingen. Bovendien zien we een trend dat deze technologische ontwikkelingen steeds sneller gaan. We moeten daarom blijven leren en ontwikkelen zodat we hier mee om kunnen gaan. Verwerven van noodzakelijke nieuwe kennis, op basis van technologische ontwikkelingen, is binnen ICT een doorlopend proces.

Autonome ontwikkelingen

Ook voor 2024 is hybride werken de norm. Deze andere manier van werken, ontstaan na de coronacrisis, heeft ervoor gezorgd dat het thuiswerken nu definitief op de kaart staat. Hierdoor is nog meer dan vroeger de nadruk komen liggen op een flexibele ICT. Deze ontwikkeling vraagt om veiligheid en de daarbij behorende goed functionerende digitale werkplek die om kan gaan met deze flexibiliteit. Schaalbaarheid, wendbaarheid en betrouwbaarheid zijn daarbij drie belangrijke pijlers. De ontwikkeling loopt geleidelijk en wordt gestuurd door de individuele wensen van de klanten.

[4] Cloud: hierbij werken we niet meer op eigen servers maar via internet

[5] SAAS: Software As A Service

Documentaire Informatievoorziening

De afdeling DIV (Documentaire Informatie Voorziening) is de professionele partner voor de uitvoering en ontwikkeling van informatiebeheer en archiefvorming. DIV kent de werkprocessen en stelt zich proactief op. Zaakgericht werken is de standaard. DIV heeft een belangrijke rol in de advisering en ondersteuning binnen de digitale, zaakgerichte wereld.

De huidige situatie is complex. De informatie wordt zowel fysiek als digitaal beheerd, op drie locaties en met vier verschillende inrichtingen gericht op de bedrijfsvoering van de individuele deelnemers. Met de toenemende digitalisering krijgt de informatiehuishouding van overheden een steeds belangrijkere positie. Dit vraagt om een gedegen strategie en investeringen voor het beheer om de informatiepositie voor burgers, bedrijven en de overheid zelf op orde te hebben en te houden.

In 2023 wordt een definitief besluit genomen over de ontwikkeling naar een geharmoniseerde archiefoplossing. In afwachting van dit besluit, wordt vanaf 2024 de implementatie van de archiefoplossing voorzien. Er is hierna sprake van één gecentraliseerde opslag van documenten, waarbij de omgevingen van elkaar gescheiden blijven. Het is daarbij de bedoeling om documenten zoveel mogelijk geautomatiseerd toe te voegen aan het archiefsysteem, waarmee een efficiënter proces ontstaat en medewerkers van de gemeenten én van afdeling DIV worden ontzorgd. Dit sluit aan bij de gemeentelijke wens om processen te digitaliseren en efficiënter in te richten. Een geharmoniseerde archiefoplossing helpt in het uniformeren en standaardiseren van de processen en werkwijzen van de afdeling. De gekozen oplossing moet aansluiten bij de wensen en verwachtingen van de gemeenten en De Connectie.

Daarnaast zijn er op het fysieke archief enkele ontwikkelingen die van belang zijn te noemen. Afdeling DIV heeft de afgelopen jaren inzicht verkregen in de staat van de gemeentelijke papieren archieven. De archiefvernietiging loopt inmiddels mee in de jaarlijks uit te voeren werkzaamheden. Er zijn achterstanden geconstateerd op de te bewaren archieven die in overleg met de gemeenten en het Gelders Archief momenteel worden voorbereid op overbrenging. De komende jaren worden de gemeenten geadviseerd over en begeleid bij het inlopen op hun archiefachterstanden. Dit hangt nauw samen met de gemeentelijke huisvestingsontwikkelingen, omdat de archiefruimten momenteel nog nodig zijn om de fysieke archieven volgens wettelijke vereisten te kunnen bewaren.

De ontwikkeling naar servicegerichte afdeling hangt nauw samen met de harmonisatie van het centraal digitaal archief. Het geautomatiseerd toevoegen aan deze gewenste archiefoplossing en hiermee het ontlasten van medewerkers van de gemeenten, maar ook van de afdeling DIV, biedt de ruimte om door te groeien naar dit niveau. Na realisatie van een centraal digitaal archief wordt verder ingezet op het proactief adviseren, meedenken en inrichten van de processen en applicaties van gemeenten die moeten aansluiten op het digitaal archief. Dit betekent dat het niveau van een servicegerichte afdeling in 2024 voor DIV nog niet zal worden bereikt. Een nauwe samenwerking tussen gemeenten en DIV is nodig om het archiefbeheer goed in te richten en in te regelen.

Basisregistraties

De dienstverlening van het team Basisregistraties richt zich op het voldoen aan wettelijke eisen vanuit de Wet BAG, de Wet BGT, de Wet WOZ en de Wet Publiekrechtelijke beperkingen voor de basisregistraties waar de gemeenten bronhouders van zijn. De gegevens uit basisregistraties worden veel en verplicht gebruikt in allerlei belangrijke (overheids-) processen. Daarnaast geven wij uitvoering aan de landmeetkundige dienstverlening.

De gegevens binnen de Basisregistraties worden steeds gemonitord en het doel is ook dat we dit jaar gaan doorontwikkelen binnen het huidige kader. Vanuit een gezamenlijk dashboard wordt grip gehouden en gecreëerd op het beheer van de relevante BAG, WOZ -en BGT- en Belastinggegevens en daarmee de actualiteit, juistheid en tijdigheid geborgd. Door het samenbrengen van de genoemde basisregistraties binnen het stelsel van basisregistraties neemt de kwaliteit van deze registraties toe en wordt het doorontwikkeld tot een samenhangende objectenregistratie (SOR).

In 2024 en verder wordt inspanning door het team gedaan in het verbeteren van zowel de primaire objectkenmerken (mutatiesignalering) als ook de secundaire objectkenmerken. Doel is om een goed plan van aanpak te hebben, met goedkeuring van de Waarderingskamer, waardoor deze processen structureel worden opgenomen. In 2023 wordt beschreven wat we doen en in 2024 wordt het tot uitvoering gebracht.

Voor 2023 staat in de planning het inrichten van een voormeldingsproces. Door het verzenden van (gerichte) voormeldingen worden inwoners betrokken bij het waarderingsproces. Via een (digitale) voormelding zou een inwoner of belanghebbende in potentie de secundaire objectkenmerken (ligging, onderhoudstoestand, kwaliteit van de voorzieningen) kunnen ingeven en/of veranderen met een onderbouwing. Doel is dat in 2024 gebruik kan worden gemaakt van dit proces. Of voormeldingen ook echt verstuurd kunnen worden hangt ook af van de vraag of de druk op de bedrijfsvoering die ontstaat door het grote aantal bezwaren bij het team Belastingen dat toelaat.

De kwaliteit van gegevens binnen de Basisregistraties worden steeds gemonitord en doorontwikkeld. Vanuit een gezamenlijk dashboard, waar zowel De Connectie als de gemeenten in werken, wordt grip gehouden op het beheer van de relevante BAG, WOZ -en BGT- en Belastinggegevens en daarmee de actualiteit, juistheid en tijdigheid geborgd. De data die De Connectie in beheer heeft, wordt gedeeld met de gemeenten via de verschillende gemeentelijke applicaties en wordt gebruikt om proactief te adviseren en services aan te bieden. Uit de data is informatie te halen die te gebruiken is op verzoek voor bijvoorbeeld datagedreven beleidsvorming op verschillende gemeentelijke terreinen (bijvoorbeeld beheer en onderhoud openbare ruimten, energietransitie).

De Woondeal Arnhem-Nijmegen is geactualiseerd. Tot en met 2030 komen er in de regio minimaal 33.000 woningen bij. De gemeenten spannen zich in om dit aantal te verhogen naar 38.000. Deze uitbreiding heeft ook impact op de omvang van de werkzaamheden van het team Basisregistraties. Na afstemming met gemeenten wordt het effect van de areaaluitbreiding in toekomstige beleidsdocumenten verwerkt.

Autonome ontwikkelingen

Zowel de Omgevingswet als het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) hebben impact op de kwaliteitseisen die worden gesteld aan de tijdigheid, juistheid en actualiteit van de Basisregistraties. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is vanwege de problemen met het DSO inmiddels al vijf keer uitgesteld. De Eerste Kamer stemde dinsdag 14 maart 2023 in met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Facilitaire Zaken

Facilitaire Zaken is ondersteunend aan het primaire proces van de gemeenten en De Connectie zelf. De gemeenten staan centraal bij de invulling van de werkprocessen. Door de processen en de te leveren diensten van Facilitaire Zaken goed in beeld te hebben, te zorgen voor de juiste gesprekspartners voor diverse facilitaire onderwerpen, proactief informatie te verstrekken en de resultaatafspraken helder te hebben, bouwt Facilitaire zaken verder aan een servicegerichte klantrelatie. De dienstverlening van Facilitaire Zaken wordt steeds flexibeler, zonder dat dit inboet aan de kwaliteit. Facilitaire contracten zijn in belangrijke mate geharmoniseerd en de afdeling ontwikkelt zich naar een regieafdeling, om sneller in te kunnen spelen op veranderende vragen vanuit de klant.

In de regio spelen meerdere huisvestingsontwikkelingen, die ook van invloed zijn op de dienstverlening van De Connectie. De gemeente Arnhem denkt op dit moment na over de toekomstige huisvestingssituatie en onderzoekt hierbij verschillende mogelijkheden. Naar verwachting laat gemeente Renkum binnen een aantal jaren renovatiewerkzaamheden uitvoeren aan het bestaande gemeentehuis. Gemeente Rheden bouwt een nieuw gemeentehuis en werkt nu vanuit verschillende tijdelijke locaties. Totdat er voldoende duidelijkheid is over de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de dienstverlening van De Connectie, wordt terughoudend omgegaan met het doen van (vervangings-) investeringen op onder andere de werkplekken. Voor de gemeente Rheden wordt inmiddels door een projectgroep in beeld gebracht wat de effecten zijn van de nieuwbouw op de behoefte ten aanzien van de inrichting van het nieuwe gemeentehuis. In 2024 wordt dit verder geconcretiseerd.

In de Regionale Informatievisie- en strategie is echter wel het principe van tijd- en plaatsonafhankelijk werken door de gemeenten omarmt. De dienstverlening van Facilitaire zaken is er daarom op gericht om de huidige dienstverlening en ook de toekomstige wensen rondom huisvesting van de kantoorwerkplek én ook de thuiswerkplek te kunnen faciliteren.

Autonome ontwikkelingen

Vanaf 2024 is het gebruik van wegwerpbekers niet meer toegestaan op de werkvloer. Er is inmiddels een regionale projectgroep gestart om de alternatieven in kaart te brengen.

Frontoffice

De Frontoffice is het eerste aanspreekpunt en gezicht als het gaat om de contacten met de klant. Een persoonlijke dienstverlening van hoge kwaliteit is ons uitgangspunt. Daarom doet de Frontoffice er alles aan om als hét centrale en prettige aanspreekpunt voor onze klanten te zijn. Om de klantvraag beter én sneller te kunnen oppakken en de dienstverlening verder te verbeteren, zet de Frontoffice in op het inrichten van efficiënte en met elkaar samenhangende kanalen (click-call-face) [6] die elkaar versterken.

Het verder verbeteren van de dienstverlening vraagt om een goede samenwerking tussen de Frontoffice en alle (backoffice-) afdelingen van De Connectie. Het is de bedoeling de tijd die het duurt een melding op het lossen te verbeteren. Daarom zet de Frontoffice in op het managen van de meldingen. Dit doet de Frontoffice door het ondersteunen en monitoren van alle opdrachten en klantcontacten vanaf het moment dat zij een opdracht krijgen tot en met oplevering. De klant houden we actief op de hoogte te houden van de vorderingen. Bovendien is het belangrijk om kennis van de vakafdelingen bekend te maken bij de Frontoffice waarmee de Frontoffice in staat wordt gesteld om een leidende rol te kunnen vervullen.

In 2023 nemen we een nieuw ticketsysteem, voor het organiseren en bij de juiste afdeling of medewerker bezorgen van inkomende verzoeken voor klantondersteuning, in gebruik. Het systeem ondersteunt de klant in het contact met de Frontoffice en ondersteunt Frontoffice bij monitoren van de meldingen en het rapporteren over doorlooptijden. Daarnaast draagt het systeem bij aan het opbouwen van een goede kennisbank die zowel in te zien is voor klanten als Frontoffice-medewerkers. Voor het verminderen van wachttijden aan de telefoon is een gezamenlijke aanpak met de partnerorganisaties nodig. De veelheid aan vragen, die vaak en steeds weer opnieuw voortkomen uit te weinig kennis en kunde op het gebied van techniek, zorgen voor langere wachttijden.

Autonome ontwikkelingen

Op dit moment worden geen autonome ontwikkelingen verwacht bij de Frontoffice die de MJPB 2024-2027 raken.

Administratie & Beheer

De Afdeling Administratie en Beheer bestaat uit de financiële administratie en de personeels- en salarisadministratie. De belangrijkste taak van de personeels- en salarisadministratie is een juiste, volledige en tijdige gegevensverwerking en om gegevens goed te beheren. Deze afdeling zorgt ervoor dat de salarissen op tijd worden betaald, de gegevens op de loonstrook correct zijn en de basisgegevens op orde en betrouwbaar zijn. De financiële administratie is onderdeel van de financiële functie van de gemeenten. De financiële administratie beheert en verstrekt hiervoor gegevens met een zo hoog mogelijke kwaliteit en betrouwbaarheid.

De afdeling Administratie & Beheer wil zich ontwikkelen door te denken en werken vanuit de keten en de klanten. Ook zijn de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers en ontwikkeling van teams belangrijk om de dienstverlening op het niveau van servicegerichtheid te brengen. Zo beginnen we bijvoorbeeld voor team PSA met een ontwikkeltraject. De krapte op de arbeidsmarkt staat de ontwikkeling van het team in de weg, doordat de afdeling te maken heeft met uitstroom van medewerkers. Aantrekkelijk werkgeverschap waaronder het aanbieden van taakverbreding, het bieden van professionele ruimte en opleidingen aan medewerkers is daarom erg belangrijk. Daarnaast onderzoeken we hoe automatisering en innovatie te gebruiken zijn om de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de dienstverlening verder te vergroten. Gebruik maken van automatisering, ontwikkelingen in de markt en de klantvraag dragen bij aan de verdere door ontwikkeling naar een servicegerichte afdeling waarbij de klant beter kan worden ontzorgd.

Binnen de financiële administratie gaan we aan de slag met het kwalitatief verbeteren van de processen met behulp van externe partijen. Het standaardiseren, digitaliseren en harmoniseren van de processen zijn belangrijke voorwaarden om het zoveel mogelijk resultaat te halen uit de samenwerking. De samenwerking met de klanten richt zich ook op het vernieuwen van de diensten en het minimaliseren van fouten. Voor wat betreft het financiële systeem onderzoeken we de mogelijkheden voor een doorontwikkeling naar de cloud.

[6] Click-call-face stimuleert klanten hun vraag of verzoek eerst zelf in te dienen via internet (Topdesk). Lukt het op die manier niet, dan vraagt de klant telefonisch om ondersteuning (call). Pas als ook telefonische ondersteuning de vraag niet oplost gaan we over op fysiek contact (face).

Autonome ontwikkelingen
De afdeling heeft ook te maken met regelgeving die vaak verandert. Zo speelt fiscaliteit [7] binnen gemeenten een steeds grotere rol. Kansen en ook bedreigingen op fiscaal vlak worden steeds groter, waardoor er specialistische kennis nodig is om met deze ontwikkeling om te kunnen gaan. Ook de registratie van CO2-uitstoot, vanwege verandering van wet- en regelgeving wordt het verplicht de uitstoot te registeren, heeft gevolgen voor de werkzaamheden van de afdeling vanaf 2024.

Inkoop & Aanbesteding
Inkoop & Aanbesteding regisseert de inkoop- en aanbestedingen van de gemeenten en adviseert bij inkoop- en aanbestedingstrajecten.

Het team bouwt samen met de drie gemeenten verder aan het standaardiseren, harmoniseren en professionaliseren van de inkoopprocessen. Rechtmatigheid en doelmatigheid spelen hierbij een belangrijke rol. Inkoop & Aanbesteding richt zich steeds meer op samenwerking met de gemeenten. In aansluiting op maatschappelijke ontwikkelingen is er bij inkoop- en aanbestedingstrajecten steeds meer aandacht voor thema's als duurzaamheid, circulariteit, social return on investment, inclusie en lokale economie en de betekenis hiervan bij de inkoop en aanbesteding van werken, leveringen en diensten.

Samen met de gemeenten sturen we op het verder vergroten van het inkoopbewustzijn. De adviseurs van team Inkoop & Aanbesteding zullen afhankelijk van de wens van de klant hun ervaring in voor deze vergroting. Ook adviseren zij de klantorganisatie bij de te nemen verbeteracties. Alle inkopen moeten contractueel onderbouwd zijn. Daarbij legt de inkoper een zichtbare relatie tussen het contractbeheer, de verplichtingenadministratie en facturatieproces. Deze activiteiten voeren we samen met de drie gemeenten uit.

Autonome ontwikkelingen
Aandachtspunt is de huidige onvoorspelbaarheid van prijzen en de onzekerheden in de toeleveringsketen. Het belang van het maken en het naleven van goede afspraken met leveranciers is door deze onvoorspelbaarheid toegenomen.

Verzekeringen
Team Verzekeren adviseert, op basis van een risicoanalyse, het verzekeringspakket op maat. Ook verzorgt het team de juiste en snelle afhandeling van bijvoorbeeld schades en andere ingediende claims door bijvoorbeeld inwoners.

De processen rondom verzekeringen zijn samen met de drie gemeenten gestandaardiseerd en geharmoniseerd. De applicatie Assurantie Applicatie voor Gemeenten (AAG) is geïmplementeerd. Het programma zorgt voor een zo goed mogelijke ondersteuning bij het gemeentelijk verzekerings- en schademanagement. Samen met de gemeenten onderzoekt team Verzekeringen hoe we de verzekeringsprocessen verder kunnen verbeteren en of de dienstverlening van De Connectie mogelijk kan worden uitgebreid.

Autonome ontwikkelingen
Het aantal aanbieders op de verzekeringsmarkt wordt steeds minder. De overgebleven verzekeraars stellen steeds strengere eisen aan de te verzekeren objecten en de premies worden hoger. Deze ontwikkeling raakt niet zozeer het verzekeringenbeheer, maar de verzekerden (in dit geval zijn dat de gemeenten).

[7] Fiscaliteit: Alles wat te maken heeft met belastingen

Management support

De afdeling Management Support van De Connectie staat voor professionele bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning, dicht bij de gebruiker. De medewerkers zijn vaste, betrouwbare krachten binnen de snel veranderende organisatie. Zij denken in uitdagingen en mogelijkheden en zijn proactief en klantgericht.

De afdeling levert dienstverlening voor professionele, bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning op verschillende niveaus. De ondersteuners werken proactief samen met de klant. Dat houdt in goed inschatten welke werkzaamheden zij met welke prioriteit voor de klant moeten uitvoeren. De uitdaging voor opdrachtgevers is namelijk steeds meer alle informatie die op hen afkomt. De ondersteuner helpt daarbij door het snel interpreteren en ordenen van e-mail, acties en andere vormen van werk en door dit over te nemen waar het kan. Goede kennis van applicaties waarmee gewerkt wordt is hiervoor belangrijk, zodat het werk op een snelle en efficiënte manier gebeurt. Het management van de afdeling is periodiek in gesprek met de klant over wensen met betrekking tot ondersteuning en over de ervaren kwaliteit en klantgerichtheid.

Autonome ontwikkelingen

Verdere digitalisering en automatisering hebben misschien gevolgen voor de dienstverlening van Managementsupport.

Wat mag het kosten?

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN						
Lasten	44.619	44.112	41.338	40.886	40.884	40.884
Baten	-6.740	-316	-270	-270	-270	-270
Saldo baten en lasten	**37.878**	**43.797**	**41.068**	**40.617**	**40.615**	**40.615**
Toevoeging aan reserves	75	193	329	342	342	342
Onttrekkingen aan reserves	-	-75	-	-	-	-
Saldo na reserves	**37.954**	**43.915**	**41.396**	**40.959**	**40.957**	**40.957**

Ten opzichte van voorgaand jaar neemt de begroting van dit programma af met € 2,5 mln. Belangrijke ontwikkelingen die hieraan bijdragen zijn de incidenteel beschikbaar gestelde budgetten in 2023 voor e-HRM, het project Digitale Werkplek, de implementatie van Microsoft E5-licenties en de implementatie van het project informatieveiligheid monitoring en detectie. Deze middelen zijn niet meer beschikbaar voor 2024. Daarnaast is er sprake van administratieve wijziging tussen het programma Bedrijfsvoering gemeenten en het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Zo staat het opleidingsbudget voor 2024 nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment worden verdeeld.

De hogere toevoeging aan de reserves is het gevolg van de vorming van een Egalisatiereserve voor SAAS-oplossingen. De kosten voor SAAS-oplossingen dienen anders te worden verwerkt op basis van de BBV. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling. Een deel van de vrijgevallen kapitaalslasten wordt gebruikt om een egalisatiereserve SAAS te vormen voor o.a. implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden. De onttrekking aan de egalisatiereserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer SAAS-oplossingen worden vervangen en budget voor implementatie beschikbaar moet komen.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het grootste deel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

3.2. Programma Belastingen gemeenten

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor een van een zo volledig mogelijke belastingopbrengst middels een zo goed mogelijke dienstverlening en tegen zo laag mogelijke kosten. De Connectie wil minimaal een servicegerichte organisatie worden. De afdeling belastingen is servicegericht wanneer we in staat zijn om behoeften, wensen en verwachtingen van klanten te vertalen naar succesvolle producten, diensten en dienstverlening. Klanten merken in deze fase dat we meedenken en sturen op de veranderende behoeften van de klanten. We denken en handelen vanuit de klant.

In 2023 is een controleraamwerk in gebruik genomen om de opzet en het bestaan van de interne beheersing onafhankelijk en objectief aan te tonen. De gemeenten en afdeling denken hetzelfde over standaard en gewenste dienstverlening. Er is aandacht voor de interne beheersing. Ook worden de brieven en aanslagen moderner. Daarmee wordt de servicegerichtheid naar vooral de inwoners en andere belastingplichtigen verbeterd.

Belasting betalen doe je niet voor niets. In deze tijd van stijgende huizenprijzen en onzekere omstandigheden is het van belang om aandacht te hebben voor een goede uitleg en onderbouwing van de belastingheffing. Dat zit enerzijds in het op tijd en juist uitvoeren van onze processen. Anderzijds ook in de manier van dienstverlening en communicatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor de verdere verbetering van werkprocessen werken we door aan kwaliteitsplannen voor verschillende teams van Belastingen. De vakgroepen hebben inmiddels handleidingen, protocollen en capaciteitsplanningen. Daarmee hebben we goede controle over de werkprocessen. We werken nog aan een kwaliteitssysteem dat helpt om de werking, evaluatie en bijstelling van processen te waarborgen.

In 2022 heeft de toezichthouder voor het eerst de uitvoering van belastingprocessen bij De Connectie gecontroleerd. Het oordeel is dat de uitvoering naar behoren plaatsheeft (voldoende). Dit oordeel willen we in de toekomst behouden en waar mogelijk verbeteren. Een kwaliteitsmanagementsysteem helpt daarbij.
Voor het komende jaar ligt de nadruk op kwalitatieve managementinformatie en het controleraamwerk. Hierin werken we samen met Basisregistraties wat het ketengericht werken stimuleert. Dit controleraamwerk zal worden getoetst op opzet, bestaan en werking door een onafhankelijke auditor. De afdeling overlegt het hele jaar door met de gemeenten over de kwaliteit van de dienstverlening.

In 2024 en 2025 werken we aan het vastleggen van onze uitgangpunten van de waardebepaling in een verantwoordingsdocument. In het document staat voor inwoners en belanghebbenden uitgebreid uitgelegd hoe de herwaardering is ontstaan. De Connectie wil gemeenten de mogelijkheid bieden om inwoners te betrekken bij het waarderingsproces. Het betrekken van inwoners gebeurt nu al bij de verhuur of de aankoop van een pand. Via een voormelding worden de geregistreerde gegevens van een woning of pand met de inwoner of betrokkene actief gedeeld, waarbij ruimte is voor vragen en opmerkingen.

De Woondeal Arnhem-Nijmegen is bijgewerkt. Tot en met 2030 komen er in de regio minimaal 33.000 woningen bij. De gemeenten spannen zich in om dit aantal te verhogen naar 38.000. Deze uitbreiding van het aantal woningen heeft ook gevolgen voor de hoeveelheid werk van het team Belastingen. Na afstemming met gemeenten nemen we de gevolgen van de uitbreiding mee in toekomstige beleidsdocumenten.

Autonome ontwikkelingen
Al een aantal jaren is een zeer grote stijging te zien van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde. Deze stijging komt door de toename van het aantal No Cure No Pay bureaus en het verdienmodel dat zij gebruiken. De bureaus dienen de bezwaren steeds efficiënter in. Inwoners verlenen (zonder dat ze het weten) vaak een doorlopende machtiging af voor het behartigen van (lokale)belastingzaken. Een mogelijke wijziging in de wet- en regelgeving (en proceskostenvergoedingen) is echter niet eerder te verwachten dan vanaf 1 januari 2024. Aangepaste wet- en regelgeving leidt mogelijk tot een evenwichtiger situatie. Ook het betrekken van inwoners (voormelding) bij de totstandkoming van de waardebepaling kan helpen.

Wat mag het kosten?

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN						
Lasten	4.141	5.999	3.858	3.856	3.856	3.856
Baten	-603	-2.313	-308	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	**3.538**	**3.686**	**3.550**	**3.549**	**3.548**	**3.548**
Toevoeging aan reserves	-	12	12	12	12	12
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	**3.538**	**3.699**	**3.562**	**3.561**	**3.561**	**3.561**

Ten opzichte van vorig jaar neemt de begroting van dit programma af met € 0,1 mln. Deze afname wordt veroorzaakt door een administratieve wijziging tussen het programma Belastingen gemeenten en het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Zo staat het opleidingsbudget voor 2024 nog centraal begroot. We verder het opleidingsbudget, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment.

De afname van zowel de lasten als de baten ten opzichte van 2023 wordt vooral veroorzaakt door de incidentele middelen die in 2023 beschikbaar zijn gesteld. Deze middelen gebruiken we voor hogere uitgaven door de zeer grote toename van het aantal WOZ-bezwaren. Voor De Connectie betekent de stijging van het aantal bezwaren vooral een toename van de werklast en de te vergoeden proceskosten. Het Opdrachtgeversoverleg (OGO) heeft besloten hier voor 2023 incidenteel middelen voor beschikbaar te stellen, te weten € 795.000 voor extra personele inzet en € 1.249.000 voor uit te keren proceskostenvergoedingen. Dit is besloten in afwachting van een mogelijke verandering in wet- en regelgeving waarmee deze landelijke ontwikkeling kan worden gekeerd.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. De beleidsindicatoren die een (in)directe relatie hebben met de uitvoering van de gemeentelijke belastingen komen tot uitdrukking in de begrotingen van de gemeenten. De overige beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

3.3. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de reguliere bijdragen voor de dienstverlening van De Connectie, die geen specifieke bestemming hebben. De begrote kosten van de overhead zijn alle kosten die te maken hebben met de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Hiervan is het volgende overzicht te geven:

	Realisatie	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD						
Lasten	3.812	5.484	5.754	5.944	5.798	5.798
Baten	-47.054	-52.938	-50.883	-50.509	-50.336	-50.336
Saldo	**-43.242**	**-47.454**	**-45.129**	**-44.565**	**-44.538**	**-44.538**
Toevoeging aan reserves	1.580	149	149	25	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-251	-330	-	-	-	-
Saldo na reserves	**-41.913**	**-47.635**	**-44.980**	**-44.540**	**-44.538**	**-44.538**

Algemene dekkingsmiddelen

Naast de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, worden ook opbrengsten van derden onder de algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Het karakter van deze opbrengsten is niet anders dan de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten. Namelijk als dekkingsmiddel voor onze standaard dienstverlening. Ten opzichte van vorig jaar nemen de begrote baten van dit programma af met € 2,1 mln. De oorzaak van de afname is vooral dat in 2023 nog incidentele opbrengsten waren begroot, terwijl deze kosten in 2024 wegvallen. Ook is er een afname van opbrengsten door het verminderen of stopzetten van dienstverlening aan derden.

Kosten van de overhead

De kosten van de overhead bestaan onder andere uit kosten die samenhangen met de huisvesting van De Connectie, HR en arbozorg, accountants- en adviesdiensten en uit de kosten van de formatie voor het Bedrijfsbureau. Als gevolg van het terugbrengen van een groot deel van de dienstverlening aan de gemeente West Maas en Waal, is ook de formatie en bezetting bij HR hierop aangepast. Dit heeft geleid tot een lager kostenniveau.

Centraal begrote budgetten

Het opleidingsbudget voor 2024 staat nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment worden verdeeld. Dit verklaart in belangrijke mate de hogere lasten ten opzichte van voorgaand jaar, waarbij deze budgetten al wel functioneel zijn begroot.

Beleidsindicatoren

Onderstaand wordt inzicht gegeven in de beleidsindicatoren van De Connectie zoals staat in de BBV. Dit biedt de mogelijkheid voor een betere onderlinge vergelijkbaarheid van prestaties van gemeenten. Het grootste deel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het programma algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

	Eenheid	De Connectie	Bron
Beleidsindicatoren			
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	1,51	Eigen gegevens
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	1,38	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 232,72	Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom inclusief inhuur	6,7%	Eigen begroting
Overhead	% van de totale lasten	87,1%	Eigen begroting

Formatie

Het gaat om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, dus niet om de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen waarvan het niet uitmaakt of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Eén fte is gelijk aan een 36-urige werkweek. De toegestane formatie, peildatum 1 januari 2023, volgt het vastgestelde formatieplan.

Bezetting

Het gaat om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is. Dus niet om de toegestane formatieve omvang. Het is niet gebruikelijk om de werkelijke bezetting voor een toekomstig begrotingsjaar in te schatten. Daarom is uitgegaan van de werkelijke bezetting in fte op 1 januari van het vorige begrotingsjaar (1 januari 2023).

Apparaatskosten

Dit gaat om de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen) en materieel voor de uitvoering van de organisatorische taken. Het gaat dus om alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Externe inhuur

Dit gaat over de begrote kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

Overhead

Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die te maken hebben met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor De Connectie zijn dit bijna alle kosten. Enige grote uitzondering zijn de kosten voor de Belastingdienstverlening. Deze vallen onder een ander taakveld.

3.4. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijk participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op de winst die wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer er winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vpb betaald worden.

De Belastingdienst heeft geconcludeerd dat De Connectie voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd. Gezien het geringe fiscale belang en om praktische redenen (administratieve last) heeft de Belastingdienst besloten om De Connectie geen aangiftebiljet vennootschapsbelasting toe te zenden.
Ingeval de werkzaamheden voor derden aanzienlijk gaan toenemen of aanzienlijke winsten zouden gaan opleveren, is

De Connectie verzocht opnieuw contact te zoeken met de Belastingdienst. Het aandeel werkzaamheden voor derden neemt juist verder af als gevolg van het bijstellen van de groei-ambitie.

4. De Paragrafen

4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wat willen we bereiken?

Het doel van het weerstandsvermogen is het bepalen of tegenvallers die zich kunnen voordoen opgevangen kunnen worden zonder dat de normale bedrijfsgang daardoor wordt verstoord. Hiervoor is het van belang dat er periodiek een inventarisatie plaatsvindt van risico's die zich kunnen voordoen. Aangezien De Connectie maar zeer beperkt beschikking heeft over eigen weerstandscapaciteit, vooral omdat er geen algemene reserve gevormd wordt, is het des te meer van belang om het risicoprofiel zorgvuldig op te stellen. Immers, wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen moeten de gemeenten hiervoor worden aangesproken. Verwacht wordt dat zij hier (pro rata) weerstandscapaciteit voor organiseren.

De Connectie onderschrijft de principes van het risico-gestuurd werken. Dit houdt in dat risico's gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat beheersmaatregelen worden genomen om de risico's te beheersen. De Connectie ontwikkelt het risicomanagement continu, door te investeren in het risicobewustzijn binnen de organisatie en anderzijds door het cyclisch en systematisch borgen van het risicomanagement. Dit gebeurt vanuit zowel het perspectief van onze organisatiedoelstellingen als vanuit het perspectief van informatieveiligheid en business continuïteit.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van De Connectie bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om niet-voorziene uitgaven (tegenvallers) te dekken. In de onderstaande tabel is de begrote weerstandscapaciteit (per jaar) in beeld gebracht.

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Weerstandscapaciteit						
Algemene reserve	-323	-174	-25	-	-	-
Saldo exploitatie	421	21	21	21	21	21
Frictie ivm afbouw	205	-	-	-	-	-
Totaal	**303**	**-153**	**-3**	**21**	**21**	**21**

De Connectie heeft vooralsnog geen beschikking over een eigen algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Het negatieve saldo van de Algemene reserve zal de komende jaren worden aangevuld vanuit de vrijgevallen kapitaalslastenbudgetten. De saldi van de overige bestemmingsreserves zijn niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Immers, deze zijn niet bestemd voor het afdekken van algemene of specifieke risico's, maar voor kosten die samenhangen met een specifieke opgave.

Inventarisatie risico's

Jaarlijks vindt een risico-inventarisatie met de managers en overige belanghebbenden plaats. Voor de MJPB 2024-2027 is dit risicoprofiel bijgewerkt. Hierin zijn alleen risico's meegenomen met financiële gevolgen. Risico's die zijn afgedekt door een bestemmingsreserve, een voorziening of verzekering zijn niet meegenomen in deze inventarisatie. Dit geldt ook voor begrotingsrisico's. In onderstaande tabel staan de belangrijkste bijgewerkte risico's met een financiële gevolgen, afgezet tegen de risicoscore uit de MJPB 2023-2026:

De risicoscore is tot stand gekomen door de kans en impact van het risico met elkaar in verband te brengen. Hiervoor zijn de kansen en risico's onderverdeeld in de volgende categorieën:
Met de gemeenten Arnhem en Rheden zijn meerwerkovereenkomsten gesloten voor de dienst Inkoop & aanbesteding. Door het structureel uitbreiden van de begeleiding en advisering bij aanbestedingen kan de formatie bij De Connectie hierop worden aangepast. De kaderwijziging bestaat uit de loonkosten voor deze formatie, inclusief 2% emolumenten- en 2% opleidingsbudget.

Nr.	Risico/gebeurtenis	Kans	Impact	Risicoscore	
				MJPB 2023	B-rap 1 2023
1.	Onvolledig benutten van het harmonisatiepotentieel.	Groot	Groot		€ 500.000
2.	Achterstanden in de kwaliteit van de overgekomen dienstverlening	Gemiddeld	Gemiddeld	€ 525.000	€ 187.500
3.	De Connectie is afhankelijk van (duurdere) inhuur voor het continueren van de dienstverlening	Groot	Groot	€ 263.000	€ 525.000
4.	Onvoldoende beschikking over ontwikkelcapaciteit/ organiseren van achtervang.	Groot	Zeer groot		€ 750.000
5.	Onvoldoende volwassen demand/supply organisatie.	Groot	Gemiddeld		€ 375.000
6.	Het ontbreken van collectief opdrachtgeversschap vanuit de gemeenten.	Groot	Groot		€ 525.000
7.	Totdat interventies in ICT geëffectueerd zijn, zijn de continuïteitsrisico's groot.	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
8.	Extra kosten door het hoge aantal inkomende (No Cure No Pay) bezwaren.	Groot	Zeer groot		€ 1.050.000
9.	Kosten door ontvlechting dienstverlening derden.	Groot	Klein		€ 187.500
10.	Toenemende dreiging op het gebied van Informatie-veiligheid en privacy. Ketenverantwoordelijkheid moet worden gepakt.	Gemiddeld	Zeer groot	€ 750.000	€ 750.000
	Overige risico's uit de MJPB 2023-2026			€ 2.774.500	€ 0
				€ 4.837.500	**€ 5.375.000**

Kans			Impact		
Categorie	Klasse	Gemiddeld	Categorie	Klasse	Gemiddeld
zeer klein	0 - 20%	10%	zeer klein	€ 0 - € 100.000	€ 50.000
klein	20 - 40%	30%	klein	€ 100.000 - € 250.000	€ 175.000
gemiddeld	40 - 60%	50%	gemiddeld	€ 250.000 - € 500.000	€ 375.000
groot	60 - 80%	70%	groot	€ 500.000 - € 1.000.000	€ 750.000
zeer groot	80 - 100%	90%	zeer groot	> € 1.000.000	€ 1.500.000

Ontwikkeling risicoprofiel

Het risicoprofiel is gegroeid met € 537.500 ten opzichte van de MJPB 2023-2026. De belangrijkste reden voor de groei van het risicoprofiel zijn twee nieuwe autonome risico's. Het eerste nieuwe risico is de grote toename aan WOZ-bezwaren. Het tweede nieuwe risico is de groeiende krapte op de arbeidsmarkt. Op de andere risico's in het risicoprofiel zien we juist een daling van de risicoscore, ook door de acties ontstaan uit de bestuursopdracht. In het volgende onderdeel meer uitleg per risico.

Ad 1.
Sinds de vorming van De Connectie is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van werkprocessen in volle gang. Voor een belangrijk deel is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering ook klaar (zoals het financieel systeem en het belastingpakket). Het harmoniseren en standaardiseren van de dienstverlening is belangrijk om de -financiële en inhoudelijke- doelstellingen van De Connectie te behalen. Het risico bestaat dat lokale vraagstukken en de lokale politiek boven deze doelen komen te staan. Als de wil van de gemeenten om over te gaan tot verdere harmonisatie en standaardisatie, zoals bijvoorbeeld in het applicatielandschap, het opstellen van gezamenlijke opdrachten, of het volgen van het standaardproces aanwezig is en blijft, verwachten we de komende jaren verdere stappen te zetten.

Ad 2.
Op verschillende vakgebieden halen we de achterstanden in op de, aan De Connectie overgedragen, dienstverlening. Maar, de steeds krapper wordende arbeidsmarkt en het ingewikkelde en snel veranderende ICT-domein maakt het definitief inlopen van achterstanden moeilijker. Ook zien we, als gevolg van financiële en personele schaarste, nu een toenemende achterstand in de ontwikkeling van de bedrijfsvoering van De Connectie zelf. Voor het op niveau brengen en houden van de eigen bedrijfsvoering is De Connectie afhankelijk van het beschikbare kader. Toch is het afgelopen jaar verder ingelopen op de achterstanden en kan het risico naar beneden worden bijgesteld. Als er de komende jaren in samenwerking met de gemeenten meer stappen gezet kunnen worden kan dit risico nog verder worden verkleind.

Ad 3.
Ondanks de aandacht voor strategische personeelsplanning blijft inhuur nodig voor het uitvoeren van projecten, maat- en meerwerk en voor vervanging bij ziekte. Er is steeds minder personeel te vinden op de arbeidsmarkt. Daardoor is het moeilijk om vacatures in te vullen of tijdelijke krachten aan te trekken. Ook zien we dat de tarieven voor inhuur en de salarissen voor specialistisch personeel steeds verder groeien. Hierdoor kiezen potentiële nieuwe werknemers steeds vaker voor andere organisaties. Het gevolg hiervan is dat De Connectie gebruik moet maken van inhuur. Dit heeft tot gevolg dat er hogere kosten gemaakt worden dan wanneer een functie vast wordt ingevuld. Ook moet er vaker kennis over gedragen worden, en verdwijnt opgebouwde kennis vaker en sneller uit de organisatie. Dit risico is significant toegenomen ten opzichte van de MJPB 2023-2026. Regionale samenwerking op het gebied van hoe we de arbeidsmarkt benaderen en het zoeken naar nieuw personeel (recruitment) kan hierin een oplossing bieden. Gesprekken met de gemeente Arnhem over samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbenadering en recruitment zijn in een vergevorderd stadium.

Ad 4.
De meeste aandacht van De Connectie ligt op het zijn en worden van dé partner in bedrijfsvoering voor de gemeenten-eigenaren. Om dat doel te bereiken is ontwikkelcapaciteit nog steeds cruciaal. Verdere ontwikkeling is ook nodig door nieuwe wet- en regelgeving en steeds veranderende omstandigheden. Er dreigt een tekort aan ontwikkelcapaciteit om twee redenen. De eerste reden is de krapte op de arbeidsmarkt. De tweede reden is dat onze medewerkers niet altijd de juiste kennis en vaardigheden hebben die nodig zijn om te kunnen ontwikkelen. Ook het inhuren van personeel met de juiste kennis en vaardigheden om deze slag te kunnen maken is niet altijd mogelijk. Hetzelfde geldt voor achtervang op (cruciale) functies. De Connectie probeert dit risico te verminderen door in te zetten op strategische personeelsplanning en samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbenadering en recruitment.

Ad 5.
De aanwezigheid van een goed werkende demand- en supplyorganisatie is erg belangrijk voor de dienstverlening van De Connectie. Het demand- en supplymanagement is het onderdeel van de organisatie dat zorgdraagt voor de overdracht van vragen en wensen en de naleving van de gemaakte afspraken tussen de vragende organisatie (demand) en de leverende organisatie (supply). Er is een werkgroep opgericht met als opdracht om een voorstel te doen voor een nieuwe inhoudelijke invulling en structuur van de demand- en supplyorganisatie. Met het creëren van de werkgroep is een belangrijke stap gezet in het verbeteren van de demand- en supplyorganisatie, maar dit heeft nog niet geleid tot grote verandering in de samenwerking. Dit geldt zowel voor de samenwerking tussen de demandorganisaties als met de supplyorganisatie. Tot die tijd is er nog sprake van risico's wat betreft het duidelijk beschrijven van de opdracht en een effectieve en efficiënte invulling van de klantvraag. Als het lukt hier in regionaal verband vervolgstappen in te zetten, kan dit risico worden verlaagd.

Ad 6.
Er is nog steeds behoefte aan meer proactieve strategische en tactische sturing vanuit het collectief opdrachtgeverschap van de gemeenten. Dit is een lastige opgave gebleken, ondanks de inspanningen die zijn geleverd om hier verbetering in aan te brengen. Er is een toenemende noodzaak om de bestuurlijke cycli beter op elkaar aan te laten sluiten. Niet alleen op het gebied van planning, maar vooral ook inhoudelijk. Het bestuur is het hier mee eens en vanaf de begrotingscyclus 2023-2026 zijn inmiddels aanpassingen gedaan om beleidsdocumenten beter op elkaar aan te laten sluiten. Toch heeft dit nog niet geleid tot regionale beleidsuitgangspunten voor de bedrijfsvoering zoals deze aan De Connectie is uitbesteed.

Ook buiten de beleidscyclus om is er nog onvoldoende invulling gegeven aan het collectief opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten. Onderzoeksbureau Berenschot is door het RCIOO, in opdracht van de gemeentesecretarissen, gevraagd een onderzoek te doen naar centralisering het opdrachtgeverschap in de Informatievoorzienings- (IV) keten. Berenschot onderzoek ook de mogelijke inrichtingsvarianten en de gevolgen daarvan. De opvolging van dit onderzoek kan een belangrijke impuls geven aan het verbeteren van het collectief opdrachtgeverschap. Dit voorkomt vertraging doordat er met de verschillende gemeenten apart moet worden afgestemd. De verbetering zorgt ook dat we beter gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die onze samenwerking biedt en betere regionale prioritering van werkzaamheden.

Ad 7.
De continuïteitsrisico's binnen de ICT-omgeving waren aanzienlijk, zo is gebleken uit diverse onafhankelijke onderzoeken. Vanaf 2019 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de benodigde acties uit te voeren. Het uitvoeren van dergelijke verbeteracties kost tijd. De verwachting is dat naarmate de ingezette projecten worden afgerond en maatregelen zijn genomen, het risico zal afnemen. Maar, als gevolg van de toenemende digitale afhankelijkheid en complexiteit van het digitale landschap zullen de hieraan verbonden risico's continu mee moeten worden gewogen.

Ad 8.
Al een aantal jaren zien we landelijk een stijging van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde. Deze stijging komt door de toename van het aantal No Cure No Pay bureaus en het verdienmodel dat zij hanteren. De bureaus dienen namens inwoners kosteloos bezwaar in tegen de WOZ-waarde. De bureaus verdienen aan de verplicht uit te betalen proceskostenvergoedingen. De combinatie van de stijging van de woningmarkt en een agressieve mediacampagne van de No Cure No Pay bureaus leidt tot een enorme stijging van het aantal bezwaren. Het Opdrachtgeversoverleg (OGO) heeft besloten om voor 2023 incidenteel middelen voor beschikbaar te stellen voor de kosten van de additionele personele inzet voor uit te keren proceskostenvergoedingen. De kans is groot dat in 2024 (en verder) ook extra kosten gemaakt door een hoog aantal bezwaren. Het meegenomen risico betreft dan ook alleen het structurele risico. Voor het jaar 2023 zullen de incidenteel toegekende middelen naar verwachting toereikend zijn. Inmiddels is er vanuit de landelijke politiek ook aandacht voor dit probleem en wordt overwogen of wet- en regelgeving met betrekking tot de vergoedingen kan worden aangepakt. Als dit gebeurt wordt dit risico daarmee gedeeltelijk of geheel verminderd. De Connectie maakt zich via de samenwerkende belastingorganisaties sterk voor een aanpassing van de wet.

Ad 9.
In de bestuursopdracht is vastgelegd dat er wordt een pas op de plaats wordt gemaakt voor wat betreft de groeiambitie. De Connectie richt zich niet meer op groei door het aantrekken van nieuwe opdrachtgevers/klanten. De groeiambitie van De Connectie is meer gericht op het verbeteren van de kwaliteit. Met andere woorden: in eerste instantie gericht op de ontwikkeling naar een servicegerichte organisatie, aansluitend op de visie op dienstverlening van de gemeenten-eigenaren. Het opgenomen risico betreft de extra kosten die mogelijke verdere ontvlechting van derden met zich mee kan brengen.

Ad 10.
De dreiging op het gebied van informatiebeveiliging en privacy neemt toe. De ervaring uit incidenten bij andere organisaties leert dat de gevolgen groot zijn. Ook kan de financiële afwikkeling van schade soms moeizaam verlopen. Dit leidt tot risico's ten aanzien van het herstel van vitale processen. De Connectie stuurt erop het risico op cyberincidenten zo laag mogelijk te houden door, waar mogelijk samen met onze ketenpartners, blijvend te investeren in informatieveiligheid. De VNG adviseert gemeenten om een stroppenpot voor cyber/ informatieveiligheid-incidenten aan te houden. Op dit moment is regionaal nog niet besloten tot het aanleggen hiervan. Totdat er een besluit genomen is zal De Connectie dit risico zichtbaar maken in het risicoprofiel.

Frauderisico's
Een organisatie loopt altijd het risico op frauduleuze handelingen door medewerkers of bestuurders. De Connectie is hier geen uitzondering in. Bij de jaarlijkse risicoactualisatie worden frauderisico's ook meegenomen. Daarom is het belangrijk beheersmaatregelen te nemen. Dit is op diverse manieren gedaan. Zo is de administratieve organisatie zo ingericht dat risico's beheerst worden. Denk hierbij aan het waar nodig gebruiken van een vier-ogen principe en functiescheiding.
Bij het opstellen van de budgethoudersregeling en mandaatregeling is ook rekening gehouden met frauderisico. In de personeelsregeling is aandacht voor wat De Connectie verstaat onder integer en ethisch werken. Er is een meldpunt en er zijn vertrouwenspersonen als er misstanden vermoed worden. Ook in de ISAE3402 is er aandacht voor het voorkomen van fraude. Onze processen die zorgen voor logische en fysieke toegangsbeveiliging worden meegenomen in de controle. Door al deze beheersmaatregelen schatten wij de kans op en gevolgen van fraudeleuze handelingen op zeer klein.

Gevolgen

Voornoemde risico's hebben tot gevolg dat:

1. De organisatiedoelstellingen van De Connectie onder druk komen te staan;
2. Belangrijk potentieel van de samenwerking onbenut blijft.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen drukt de mate uit waarin de organisatie in staat is om met de beschikbare risicodekking (weerstandscapaciteit) de benodigde risicodekking te matchen. De huidige inventarisatie van de weerstandscapaciteit leidt, tot een negatief saldo. De weerstandcapaciteit is hiermee nihil.

De geïnventariseerde risico's tellen op tot een risicoscore van € 5.375.000. Tot het moment dat er evenwicht is tussen weerstandscapaciteit en risicoprofiel, geldt dat wanneer risico's zich voordoen waar geen weerstandcapaciteit tegenover staat, de gemeenten hiervoor moeten worden aangesproken. Dit betekent dat de gemeenten hiervoor, pro rata, weerstands-capaciteit moeten organiseren. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen zal periodiek met de gemeenten, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, worden besproken, met als doel grip te houden op de aard en omvang hiervan.

Ratio's kengetallen

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Financiële kengetallen						
Netto schuldquote	20,97%	16,08%	8,06%	2,07%	-2,05%	-4,19%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	20,97%	16,08%	8,06%	2,07%	-2,05%	-4,19%
Solvabiliteitsratio	4,74%	4,71%	7,07%	9,20%	11,26%	13,05%
Structurele exploitatieruimte	0,29%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%

4.2. Financiering

Beleidsvoornemen financieringsfunctie

De financieringsfunctie van De Connectie is alleen gericht op ondersteuning van de publieke taak. Het beheer heeft een voorzichtig en risicomijdend karakter. In het geval financiering nodig is, vindt de uitvoering daarvan plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en hetgeen door het bestuur van De Connectie aan kaders is vastgesteld in de financiële verordening. Zo worden voor het aantrekken van financieringen met een looptijd van langer dan één jaar tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instelling gevraagd en wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet Fido. In de financiële verordening is eveneens bepaald dat de directie zorgdraagt voor de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie. Met het vaststellen van een Treasurystatuut is hier invulling aan gegeven.

Risicoprofiel

De begroting van De Connectie wordt grotendeels door de deelnemende gemeenten gedragen. Afspraken over de bevoorschotting voor het lopende jaar zijn erop gericht om de kortlopende liquiditeitsbehoefte af te dekken en liquiditeitsoverschotten zoveel mogelijk te voorkomen. Door het matchen van de inkomende en uitgaande geldstromen is de financieringsbehoefte en het daarmee samenhangende renterisico zeer klein. Investeringen van De Connectie worden gefinancierd met geldleningen, die qua looptijd zoveel mogelijk overeenstemmen met de levensduur van de activa. Gezien de aard en activiteiten van De Connectie is het risicoprofiel ten aanzien van de financiering hiervan beperkt.

Omslagrente

In de BBV is een wijziging doorgevoerd ten aanzien van het berekenen van de omslagrente. De omslagrente wordt berekend door de werkelijke aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting berekende omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2023-2026 is de omslagrente afgerond naar 0,5%. Dit percentage is gelijk aan waarmee is gerekend in de MJPB 2022-2025.

Leningenportefeuille

	Rekening	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Leningportefeuille						
Looptijd						
2 jaar	1.600	500	-	-	-	-
3 jaar	1.733	1.033	333	0	-	-
4 jaar	3.450	2.175	900	450	-	-
5 jaar	5.804	3.800	2.380	960	200	-
6 jaar	1.500	1.200	900	600	300	-
7 jaar	700	600	500	400	300	200
10 jaar	2.940	2.450	1.960	1.470	980	490
Totaal	**17.727**	**11.758**	**6.973**	**3.880**	**1.780**	**690**

Voor de financiering van de materiële vaste activa zijn leningen afgesloten. In bovenstaand overzicht is nog geen rekening gehouden met de gewijzigde boekwaarde van de activa per einde 2022 en de geplande investeringen voor het eerste halfjaar van 2023. Dit zal leiden tot het aantrekken van nieuwe leningen. Op de al lopende leningen is conform aflossingsschema afgelost. Het monitoren van de financieringsbehoefte ten opzichte van de looptijd van de activa en nieuwe investeringen is een continu proces.

Leningenportefeuille

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Kasgeldlimiet						
Begrotingstotaal (euro's)	52.572	55.595	50.949	50.687	50.539	50.539
Toegestaan kasgeldlimiet (%)	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Toegestaan kasgeldlimiet (euro's)	4.311	4.559	4.178	4.156	4.144	4.144
Vlottende schuld	-	-	-	-	-	-
Vlottende middelen	7.463	9.642	9.642	9.642	9.642	9.642
Netto-vlottende schuld	-7.463	-9.642	-9.642	-9.642	-9.642	-9.642
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	11.774	14.200	13.820	13.798	13.786	13.786

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel De Connectie kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal. Voor 2024 betekent dit dat De Connectie gemiddeld per kwartaal, maximaal € 4,2 miljoen aan kortlopende gelden mag opnemen. Komt de netto vlottende schuld voor een periode langer dan één kwartaal boven dit bedrag, dan moet dit worden omgezet in een langlopende geldlening.

Naar verwachting zal De Connectie de kasgeldlimiet niet overschrijden, maar biedt deze nog voldoende ruimte voor kortlopende financiering.

Renterisiconorm

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Renterisiconorm						
Toegestaan renterisico (%)	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Toegestaan renterisico (euro's)	10.514	11.119	10.190	10.137	10.108	10.108
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen	4.886	5.969	4.785	3.093	2.100	1.090
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	5.629	5.150	5.405	7.044	8.008	9.018

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Het renterisico beperkt zich tot de jaarlijkse aflossing op de huidige leningenportefeuille. De renterisiconorm zal de komende jaren niet worden overschreden.

4.3. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de uitvoering van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering van De Connectie zelf wordt voor een deel verzorgd door medewerkers van het Bedrijfsbureau. Daarnaast maakt De Connectie gebruik van de diensten van haar eigen afdelingen.

Organisatiestructuur
In 2019 is de sturingsfilosofie van De Connectie voor het laatst aangepast. Een belangrijk onderdeel van deze aanpassing was het invoegen van een extra laag leidinggevenden (teamleiders) in de organisatiestructuur. Hierdoor is de span of attention voor de leidinggevenden beter in balans gekomen. De afdeling Belastingen en de afdeling Basisregistratie en de afdeling Inkoop en Aanbestedingen en de afdeling Administratie en Beheer zijn samengevoegd. Het samenvoegen van deze afdelingen draagt bij aan het optimaliseren van de dienstverlening.

Het doel van de sturingsfilosofie is om De Connectie een toekomstbestendige organisatie te maken met een goede dienstverlening in samenwerking met de deelnemende organisaties. Dit doel wordt versterkt door naast uitvoerende capaciteit ook (beleids-)adviserende capaciteit op de verschillende vakgebieden binnen De Connectie te realiseren. In 2023 wordt er gewerkt aan een herziening van de sturingsfilosofie.

In overleg tussen bestuur en gemeentesecretarissen is vastgesteld dat er een aanscherping nodig is op het gezamenlijk opdrachtgeverschap van de drie gemeenten met zoveel mogelijk als resultaat één opdracht voor De Connectie, onder meer op het gebied van IV/ICT. De verwachting is dat dit de kwaliteit van dienstverlening verbetert. Berenschot is door het RCIOO, in opdracht van de gemeentesecretarissen, gevraagd om onderzoek te doen naar centralisering van dit IV/ICT opdrachtgeverschap, mogelijke inrichtingsvarianten en de impact daarvan.

Sturing op de organisatiedoelstellingen
Het realiseren van het bedrijfsplan gebeurt onder regie van de directie. De afdelingen stellen resultaten ontwikkelplannen (ROP's) op waarin de activiteiten zijn benoemd die bijdragen aan de uitvoering van de opgaven. Deze ROP's vormen het hele jaar door onderwerp van gesprek tussen de directie en het management. De gesprekkencyclus met de medewerkers van De Connectie sluiten daarbij aan. Met het maken van individuele resultaat- en ontwikkelafspraken met de medewerkers wordt bijgedragen aan het halen van de organisatiedoelstellingen. Halverwege het jaar wordt de voortgang hiervan besproken en waar nodig doelstellingen bijgesteld of aangepast. Aan het einde van het jaar vindt evaluatie plaats over de behaalde resultaten.

Binnen de huidige structuur wordt steeds meer vormgegeven aan het begrip zelforganisatie. De kracht ligt in het wederzijds vertrouwen. Leidinggevenden maken resultaatafspraken met teams en faciliteren hen om deze doelen waar te maken. De medewerkers bepalen zelf binnen het team de weg naar dit resultaat. Leidinggevenden begeleiden en faciliteren de medewerkers vanuit gelijkwaardigheid bij hun ontwikkeling. Medewerkers en leidinggevenden zoeken elkaar op als daar behoefte aan is. Er hoeft niet te worden gewacht op de (formele) momenten in de gesprekkencyclus om met elkaar in gesprek te gaan.

HR-beleid
De Connectie wil een inclusieve en diverse organisatie te zijn, waar de medewerkers en potentiële medewerkers zich welkom, veilig en verbonden voelen. Ongeacht wie je bent, waar je in gelooft, hoe je eruitziet: iedereen doet ertoe! We kijken naar talent, kennis en kunde om samen nog beter te worden. De ontwikkeling van kansen voor alle medewerkers is bij ons belangrijk. We stellen beleid op over Inclusie en diversiteit. In dit beleid worden ambities en aandachtsgebieden benoemd. Aansluitend vindt een nulmeting plaats op basis van de 'Barometer culturele diversiteit' van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Met als doel om inzicht te krijgen waar De Connectie nu staat en hoe dat zich verhoudt tot onze ambities. Het sollicitatie-, aanname-, en doorstroombeleid wordt herijkt vanuit de optiek van diversiteit en inclusie en zullen bij het nieuw te vormen beleid aansluiten. Ook worden diverse andere stappen genomen. Zo sluit De Connectie zich aan bij het diversiteitsnetwerk 'Diversiteitsreis' wordt de samenwerking intensiever met het Werkgeverservicepunt (WSP), en gaat De Connectie een partnerschap aan met Stichting Jinc. Met als doel om jongeren die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, meer kansen te bieden.

We besteden op diverse momenten en manieren aandacht aan integriteit, zodat integer handelen een kenmerkend onderdeel van onze werkcultuur blijft. De ontwikkeling van kansen voor alle medewerkers is bij ons belangrijk. Daarvoor hebben wij het programma Leren & Ontwikkelen. Dit programma heeft als doel invulling te geven aan de 'K' van Kansen en om de organisatieontwikkeling te ondersteunen. Uitgangspunt daarbij is om het leren te koppelen aan de dagelijkse werkpraktijk van de medewerker.

De Connectie geeft ruimte en verantwoordelijkheid en investeert in mensen. Omgekeerd zijn de medewerkers zich bewust van hun talenten en competenties (en die van elkaar) en blijven zij die ontwikkelen om de dienstverlening van De Connectie te optimaliseren. Het doel is dat iedereen zoveel mogelijk op de juiste plek zit. Hoe meer het werk past bij iemands talenten en ambitie, hoe groter het werkplezier en hoe beter de prestaties. Medewerkers en leidinggevenden kijken samen wat de juiste plek is voor een medewerker en hoe deze daar kan komen. Daarnaast willen we ook inzetten op de ontwikkeling van medewerkers van wie functies en rollen veranderen of zelfs helemaal verdwijnen.

De Connectie heeft een strategische personeelsplanning (SPP), zodat we voorbereid zijn op de toekomst. Om ons heen zien we dat veranderingen elkaar steeds sneller opvolgen en de uitdagingen complexer worden. Er is een veranderende blik op politiek en overheid. Digitalisering speelt een grote rol, de klantvraag verandert en er is een schaarste aan gekwalificeerd personeel. Strategische personeelsplanning helpt om de juiste match tussen vraag naar en aanbod van arbeid te behouden, zodat er geen personeelstekorten ontstaan die impact hebben op de dienstverlening aan de gemeenten. De Connectie monitort de ingezette interventies naar aanleiding van de SPP en tegelijkertijd wordt hier continue op bijgestuurd door jaarlijks de SPP te herijken.

We sturen op duurzame inzetbaarheid van mensen. Dit doen we door leren en ontwikkelen, het bieden van ruimte en verantwoordelijkheid en door aandacht te schenken aan vitaliteit. Managers en teamleiders kunnen zich verder ontwikkelen door teamgerichte trainingen en maatwerkafspraken. Ook sturen we actief op het terugdringen van het ziekteverzuim en verwachten hiermee het (langdurig) verzuim verder terug te kunnen brengen. Daarnaast wordt ingezet op preventiebeleid waarbij aandacht is voor vitaliteit, de gezonde werkplek en een veilige werkomgeving.

Administratieve organisatie

Aan de hand van een Service Organisatie Control (SOC) Rapport toont De Connectie aan op welke wijze zij voldoet aan de eisen als het gaat om de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersorganisatie over de verslagperiode. Dit rapport is gebaseerd op de internationale ISAE 3402-standaard die door de nationale beroepsorganisaties wordt gehanteerd. Dit maakt dat de klantorganisaties en hun accountants kunnen steunen op het assurancerapport van de onafhankelijke auditor bij voornoemd rapport. Dit leidt tot een efficiënt controleproces bij zowel De Connectie, als bij de klantorganisaties.

De opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersorganisatie wordt jaarlijks getoetst door een externe auditor. Hierbij wordt jaarlijks een ISAE 3402, type 2 assurancerapport afgegeven. Voornoemde rapportages over 2021 en 2022 hebben zich gericht op de financiële werkprocessen en bijbehorende algemene IT-beheersmaatregelen. Het doel is dat de rapportage en controle in 2023 wordt uitgebreid met een type 1 audit (naar opzet en bestaan van processen) voor de belastingprocessen. Vanaf 2024 worden deze processen dan ook onderdeel van de type 2 audit en rapportage. Na de afronding van de implementatie van het nieuwe E-hrm systeem volgen de PSA-processen.

Outputsturing en -verrekening

In 2020 heeft De Connectie een model voor integrale kostprijsberekening ontwikkeld, waarmee verder invulling gegeven wordt aan een systematiek van outputfinanciering en -verrekening met de deelnemers. Deze systematiek gaat nader inzicht en begrip opleveren van productprijzen en -volumes. Dit stelt zowel de gemeenten als De Connectie in staat de kosten van bedrijfsvoering beter te sturen en te beheersen. Belangrijk uitgangspunt van outputsturing en -verrekening, aan de hand van een kostprijsmodel, is dat de gebruiker betaalt.

Voorzien was dat al eerder met het model zou kunnen worden 'geoefend' waarmee aannames in het model konden worden gevalideerd en de herverdeeleffecten als gevolg van de nieuwe systematiek geanalyseerd. Een accurate werking van het kostprijsmodel vraagt echter om aansluiting van een veelheid aan bronnen op de kostprijssystematiek en stelt eisen aan de betrouwbaarheid en continue beschikbaarheid van de gegevens uit deze bronnen. In 2023 wordt de werking van het kostprijsmodel en de effecten van de nieuwe systematiek geanalyseerd. Op basis van de resultaten hiervan, wordt samen met de gemeenten, een invoeringsstrategie voor 2024 en verder opgesteld.

Business continuity management (BCM)

Het doel van een Business Continuity Management System (BCMS) is het in stand houden van de bedrijfsvoering ingeval van verstoringen of calamiteiten. Hierbij valt te denken aan uitval van systemen en applicaties, maar bijvoorbeeld ook de gevolgen van cyberincidenten of brand. De gemeenten hebben de ambitie uitgesproken om in regionaal verband op te willen trekken bij het verder vormgeven van het continuïteitsmanagement. Daarbij is het doel te komen tot de implementatie van een BCMS volgens de NEN-EN-ISO 22301 standaard.

Huisvestingsbeleid

De Connectie maakt gebruik van de huisvesting van de gemeente Arnhem. Hiervoor is een huurovereenkomst gesloten tussen De Connectie en de gemeente Arnhem. De Connectie wordt in dit kader gecompenseerd voor de huisvestingslasten. De gemeente Arnhem denkt op dit moment na over haar toekomstige huisvestingssituatie waarbij verschillende scenario's worden onderzocht. De Connectie heroverweegt ook haar huisvesting en betrekt daarbij de huisvestingsvraagstukken van de drie gemeenten en in het bijzonder die van de gemeente Arnhem. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het concept van tijd- en plaatsonafhankelijk werken.

Informatievoorziening en Business Intelligence

Eind 2021 is een Regionale Informatievisie en -strategie uitgewerkt. Deze visie en strategie is van belang voor een goedwerkende en op de gemeente afgestemde informatievoorziening en daarnaast ook voor het blijvend voldoen aan de veranderende wet- en regelgeving. Een belangrijk deel van de informatievoorziening vertaalt zich naar ICT-oplossingen die bij en met De Connectie kunnen worden gerealiseerd. De Regionale Informatievisie en -strategie dient als regionaal kader voor de ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening voor de komende drie tot vijf jaar.

Harmonisatie is een thema uit de voornoemde strategie dat wordt gezien als één van de belangrijkste succesfactoren. Door het applicatielandschap van de gemeenten te vereenvoudigen en het beheer te stroomlijnen ontstaan uiteindelijk efficiencyvoordelen, minder kwetsbaarheid en kan er meer focus zijn op kwaliteit en innovatie. Dit in navolging van de harmonisatie die al heeft plaatsgevonden van de applicaties voor de primaire processen van De Connectie. De Connectie biedt gemeenten ondersteuning bij het realiseren van een geharmoniseerd applicatielandschap.

Op het gebied van Business Intelligence (BI) wordt samengewerkt met de gemeente Arnhem. Er wordt geleidelijk een goed functionerend stelsel van kritische performance indicatoren (KPI's) opgebouwd in de nieuwe BI omgeving. Een expliciete rol voor BI ligt hierbij in het ontsluiten van deze data en het genereren van sturings- en verantwoordingsinformatie.

Informatieveiligheid en privacy

Het regionaal strategisch informatieveiligheidsbeleid moet, samen met een hiervoor ondersteunend managementsysteem, de basis vormen voor een projectmatige aanpak voor de ISO27001 en BIO-implementatie. In de praktijk blijkt het lastig om hier beleidsmatig op te harmoniseren, mede door het ontbreken van een regionale governance-structuur. Daarnaast is er beperkte capaciteit beschikbaar binnen de vier organisaties. De gemeente Arnhem is nu, als grootste stakeholder, gevraagd hier het initiatief in te nemen. De aanbesteding voor ondersteunende managementsysteem (ISMS) is inmiddels in gang gezet.

In 2022 (en deels eind 2021) heeft De Connectie samen met de gemeente Arnhem een nulmeting op Informatieveiligheid en Privacy uit laten voeren. Onafhankelijk onderzoek geeft hierbij aan dat een programma ter verbetering noodzakelijk is, naast een uitbreiding van de formatie voor dit thema. Dit is meegenomen in de Perspectiefbrief 2023 en uiteindelijk vertaald naar de MJPB 2023-2026. De verbeterprogramma's Informatieveiligheid (2022) en Privacy (2023) worden samengetrokken en starten in 2023. Hierbij wordt wederom samen opgetrokken met dezelfde ontwikkeling die is ingezet bij de gemeente Arnhem. Daarbij staat 2023 vooral in het teken van beleidsvorming en voorbereiding. De feitelijk uitvoering van het programma krijgt vooral in 2024 zijn beslag.

Juridische zaken

De Connectie hecht er groot belang aan om zich zeker te stellen dat ze voldoet aan alle geldende wet- en regelgeving. Als De Connectie niet compliant is, kan dit financiële-, juridische- en imagorisico's met zich meebrengen. Daarom is het beleid erop gericht om altijd actueel inzicht te hebben in de vigerende wet- en regelgeving en de naleving hiervan cyclisch te borgen. Verschuiving van de rechtmatigheidsverantwoording naar het bestuur benadrukt het belang hiervan. Door de organisatie wordt hierop voorgesorteerd door het normen- en toetsingskader nadrukkelijk onderdeel te maken van het interne controleplan.

Communicatie

Communicatie blijft zich ontwikkelen tot een interactief proces waarbij De Connectie, haar klanten en medewerkers informatie uitwisselen. Ook in de keuze van communicatiemiddelen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de behoefte van medewerkers, klanten en andere geïnteresseerden zoals leveranciers, potentiële werknemers en de media. Sinds eind 2021 zijn twee portalen van De Connectie veranderd. De website www.connectie.nl is compleet vernieuwd. Dit realiseert de wens om een aansprekend visitekaartje te hebben voor (potentiële) werknemers, (nieuwe) klanten, inwoners, leveranciers, media en overige geïnteresseerden. Daarnaast is het interne communicatiekanaal info.connectie.nl vervangen door een nieuwe, moderne intranetomgeving. De drie gemeenten gebruiken dezelfde omgeving. Dit vervult de behoefte aan één, integraal intranet.

Daarnaast heeft De Connectie haar activiteiten op LinkedIn uitgebreid. Voorheen gebruikte De Connectie dit kanaal alleen voor het delen van vacatures. Sinds kort experimenteert De Connectie ook met het gericht werven via LinkedIn. Daarnaast geeft de LinkedIn-pagina met enige regelmaat inkijk in hoe het is om bij De Connectie te werken. Ook intern worden verschillende middelen ingezet om de interactie binnen de organisatie te vergroten. Denk hierbij aan Coffietijd, waarin het management de organisatie bijpraat en met hen in gesprek gaat. Ook ons halfjaarlijkse magazine ''Connect'' is er om medewerkers te informeren, te binden en te boeien. Door medewerkers te enthousiasmeren, te faciliteren en waar mogelijk deelgenoot te maken van het proces wordt de organisatiecultuur van De Connectie versterkt.

4.4. Paragraaf Wet Open Overheid

Informatiehuishouding en de Wet open overheid

Transparantie van overheidsinformatie staat volop in de maatschappelijke belangstelling. De invoering van de Wet Open Overheid (Woo), op 1 mei 2022, geeft een impuls aan de informatiehuishouding en het actief beschikbaar stellen van informatie. Ook De Connectie valt als gemeenschappelijke regeling onder deze wet. Woo-verzoeken kunnen zowel direct bij De Connectie binnenkomen als via de gemeenten uiteindelijk bij De Connectie terechtkomen. De transparantie van het overheidshandelen vraagt van onze organisatie snel te kunnen laten zien wat, wanneer met wie gecommuniceerd is, en welke acties zijn uitgevoerd. Inzicht in de communicatie en besluitvorming is nodig vanwege de af te leggen verantwoording en bij mogelijke juridische geschillen. De Connectie en haar medewerkers zijn zich bewust van het belang van transparantie.

Afhandeling van Woo-verzoeken

Iedereen kan om informatie vragen die bij de gemeente berust. Landelijk is er een stijgende trend van het aantal verzoeken om informatie. Met de inwerkingtreding van de Woo is de maximale afhandeltermijn verkort van acht naar zes weken. De Connectie streeft er naar Woo-verzoeken zo snel mogelijk, en binnen de wettelijke termijn van antwoord te voorzien. De afhandeling van Woo-verzoeken is een bewerkelijke taak, en zal dat waarschijnlijk blijven. Om een tijdige afhandeling te halen moet ook de informatiehuishouding van onze organisatie op orde te zijn. Voor Woo-verzoeken die via de gemeenten bij De Connectie terecht komen is het cruciaal dat deze tijdig bij De Connectie terechtkomen en in afstemming en samenwerking met de gemeente(n) beantwoord worden. De Connectie heeft in de beantwoording van deze verzoeken een faciliterende rol in en de gemeente(n) een leidende rol.

Informatiehuishouding als randvoorwaarde

Informatiehuishouding betreft de vindbaarheid en volledigheid van (een enorme hoeveelheid) gegevens. De stroom aan digitale en deels nog papieren informatie is heel groot. Ook de variatie in verschijningsvormen is groot: documenten, gegevensbestanden, e-mail, data, sms, audio- en videobeelden, en zo meer. Goede informatiehuishouding vraagt om professioneel beheer op alle relevante informatie, in alle verschijningsvormen. Hiervoor worden verschillende zaaksystemen gebruikt. Voor een goed beheer is bovendien samenhang nodig met openbaarheid, privacybescherming en informatiebeveiliging. Met de inzet van verschillende zaaksystemen moet scherp zijn welke invloed dit heeft op het documentbeheer en de aan De Connectie (gemandateerde) taken. Zo moet het bijvoorbeeld helder zijn wiens taak en verantwoordelijkheid het wordt om documenten te openbaren en op welke wijze deze openbaarstelling dient plaats te vinden. Daarnaast is de rol van De Connectie om tot geharmoniseerde oplossingen te komen en de aansluiting op een centraal, regionaal RMA (Record Management Applicatie) mogelijk te maken. Voor de zomer van 2023 moet er meer zicht zijn op de keuzes ten aanzien van een RMA en de financiële gevolgen hiervan.
Ook zet onze organisatie in op bewustwording bij alle medewerkers, zodat zij zorgvuldig met gegevens en informatie omgaan en zorgen voor juiste dossiervorming. Zo is in 2022 de week van de weerbaarheid georganiseerd waarin ook aandacht was voor deze onderwerpen. In 2023 en verder zal hier regionaal vervolg aan worden gegeven. Dit alles leidt tot het beschikbaar en vindbaar maken van informatie, die bovendien volledig en veilig wordt bewaard.

5. Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.1. Uitgangspunten voor de begroting

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2024-2027 zijn het al bekende financiële meerjarenbeeld zoals deze is opgenomen in de MJPB 2023-2026, de structurele doorwerking van besluiten die het bestuur bij de eerste bestuursrapportage 2023 heeft genomen en de (wettelijke) autonome ontwikkelingen uit de perspectiefnota die als onontkoombaar moeten worden beschouwd. Aanvullend hierop zijn de volgende, meer algemene, uitgangspunten van toepassing:

Loonontwikkelingen
De loonkostenbudgetten worden aangepast op basis van de reële loonkostenontwikkeling op grond van Cao-afspraken en premieontwikkelingen.

Prijsontwikkelingen
Voor het begroten van de effecten van (autonome) prijsontwikkelingen wordt de prijsindexatie voor de materiële overheidsconsumptie gehanteerd. De raming hiervan wordt gepubliceerd in de Macro Economische Verkenning (MEV) en in het Centraal Economisch Plan (CEP).

Overige (wettelijke) autonome ontwikkelingen
Gemeenten 'reserveren' middelen voor de noodzakelijke en wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering naar aanleiding autonome (wettelijke) ontwikkelingen. Het aandeel in de activiteiten en kosten die door De Connectie als uitvoeringsorganisatie moeten worden gemaakt, worden met de eerstvolgende begrotingswijziging in de primitieve begroting van De Connectie verwerkt.

Omslagrente
De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2024-2027 is de omslagrente afgerond naar 0,5%. Dit percentage is gelijk aan waarmee is gerekend in de MJPB 2023-2026.

Verrekensystematiek
De bijdrage van de deelnemers voor de basisdienstverlening is gebaseerd op de verdeelsleutel zoals deze in de financiële onderbouwing van het bedrijfsplan is opgenomen. Grondslag voor de verdeling is de inbreng van de gemeenten in De Connectie. Omdat de bijdragen per jaarschijf (pro-rata) enigszins verschillen komt de verdeelsleutel voor 2024 uit op:
Arnhem:71,73%
Renkum: 10,77%
Rheden: 17,50%
In de context van het toewerken naar outputsturing- en verrekening, zullen in de toekomst zoveel mogelijk producten en diensten worden afgerekend op basis van werkelijk verbruik. In gevallen waar dit niet mogelijk is, zal worden teruggegrepen op bovenstaande verdeelsleutel.

Maat- en meerwerk
De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerk overeenkomst tot stand is gekomen.

5. Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.1. Uitgangspunten voor de begroting

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2024-2027 zijn het al bekende financiële meerjarenbeeld zoals deze is opgenomen in de MJPB 2023-2026, de structurele doorwerking van besluiten die het bestuur bij de eerste bestuursrapportage 2023 heeft genomen en de (wettelijke) autonome ontwikkelingen uit de perspectiefnota die als onontkoombaar moeten worden beschouwd. Aanvullend hierop zijn de volgende, meer algemene, uitgangspunten van toepassing:

Loonontwikkelingen
De loonkostenbudgetten worden aangepast op basis van de reële loonkostenontwikkeling op grond van Cao-afspraken en premieontwikkelingen.

Prijsontwikkelingen
Voor het begroten van de effecten van (autonome) prijsontwikkelingen wordt de prijsindexatie voor de materiële overheidsconsumptie gehanteerd. De raming hiervan wordt gepubliceerd in de Macro Economische Verkenning (MEV) en in het Centraal Economisch Plan (CEP).

Overige (wettelijke) autonome ontwikkelingen
Gemeenten 'reserveren' middelen voor de noodzakelijke en wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering naar aanleiding autonome (wettelijke) ontwikkelingen. Het aandeel in de activiteiten en kosten die door De Connectie als uitvoeringsorganisatie moeten worden gemaakt, worden met de eerstvolgende begrotingswijziging in de primitieve begroting van De Connectie verwerkt.

Omslagrente
De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2024-2027 is de omslagrente afgerond naar 0,5%. Dit percentage is gelijk aan waarmee is gerekend in de MJPB 2023-2026.

Verrekensystematiek
De bijdrage van de deelnemers voor de basisdienstverlening is gebaseerd op de verdeelsleutel zoals deze in de financiële onderbouwing van het bedrijfsplan is opgenomen. Grondslag voor de verdeling is de inbreng van de gemeenten in De Connectie. Omdat de bijdragen per jaarschijf (pro-rata) enigszins verschillen komt de verdeelsleutel voor 2024 uit op:
Arnhem:71,73%
Renkum: 10,77%
Rheden: 17,50%
In de context van het toewerken naar outputsturing- en verrekening, zullen in de toekomst zoveel mogelijk producten en diensten worden afgerekend op basis van werkelijk verbruik. In gevallen waar dit niet mogelijk is, zal worden teruggegrepen op bovenstaande verdeelsleutel.

Maat- en meerwerk
De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerk overeenkomst tot stand is gekomen.

5.2. Grondslag voor de ramingen

De begroting is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het BBV en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Op de materiële activa wordt lineair afgeschreven. Over investeringen gedurende het lopende boekjaar wordt een half jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Samengestelde activa met een verkrijgingsprijs < € 10.000 worden niet geactiveerd. In 2017 vormden de overgenomen activa van de gemeenten hier een uitzondering op.

Voorzieningen worden gevormd ingeval er sprake is van verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten óf voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Dotaties aan een voorziening worden als last in het betreffende jaar verantwoord. Onttrekkingen aan een voorziening vinden rechtstreeks ten laste van de voorziening plaats, zonder de exploitatie hiervoor te belasten. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van De Connectie.

5.3. Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarig

		Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
MJPB 2023-2026	**I/S**					
Totaal lasten		49.649	48.712	48.366	48.209	48.209
Totaal baten		-49.670	-48.733	-48.387	-48.230	-48.230
Primitieve begroting na interne kaderwijzigingen		**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**
Totaal lasten na kadercorrecties		51.774	47.744	47.398	47.241	47.241
Totaal baten na kadercorrecties		-51.795	-47.766	-47.419	-47.262	-47.262
Primitieve begroting na kadercorrecties		**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**
Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming						
Loon- en prijsontwikkelingen						
CAO stijging	S	1.284	1.276	1.266	1.266	1.266
Onderhoudsronde HR21	S	36	36	36	36	36
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	1.720	1.665	1.652	1.641	1.641
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	748	724	718	714	714
Veranderopgave						
Personele frictiekosten	I	205	-	-	-	-
-/- Vrijval bestemmingsreserves Veranderopgave	I	-205	-	-	-	-
Veranderopgave ICT	I	60	-	-	-	-
-/- Vrijval bestemmingsreserves Veranderopgave	I	-60	-	-	-	-
Plan van aanpak Basisregistraties	I	15	-	-	-	-
-/- Vrijval bestemmingsreserves Basisregistraties	I	-15	-	-	-	-
Informatieveiligheid						
Audits informatieveiligheid	I	40	-	-	-	-
Awarenessprogramma informatieveiligheid	I	35	-	-	-	-
Project basis op orde informatieveiligheid	I	50	-	-	-	-
-/- Vrijval bestemmingsreserves informatieveiligheid	I	-75	-	-	-	-
-/- Vrijval jaarrekeningresultaat	I	-50	-	-	-	-
Totaal ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming		**3.788**	**3.701**	**3.673**	**3.657**	**3.657**
Totaal lasten		55.966	51.445	51.071	50.899	50.899
Totaal baten		-55.987	-51.466	-51.092	-50.919	-50.919
Saldo baten en lasten		**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**

Loonontwikkelingen als gevolg van Cao-akkoord (€ 1.276.000)
Op 5 april 2023 is de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) voor Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties definitief goedgekeurd. Deze nieuwe CAO gaat met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 in. De brutosalarissen stijgen met € 240 op basis van een 36-urige werkweek en vervolgens met 2% over het nieuwe totaal. De gemeentelijke bijdragen worden op deze ontwikkeling aangepast.

Onderhoudsronde HR21 (€ 36.000)
Binnen De Connectie vindt jaarlijks een onderhoudsronde HR21 plaats, waarin getoetst wordt of de organisatie-functiematrix en de gekozen normfuncties voldoende aansluiten bij de werkzaamheden van de medewerkers en de (verandering in de) doelstelling. De resultaten van deze onderhoudsronde worden op basis van de richtlijnen (procedureregeling) voorgelegd aan een gecertificeerd HR21-specialist van Bureau Leeuwendaal. De onderhoudsronde heeft zodoende geen gevolgen voor de totale formatie, maar wel voor de totale loonsom. De ingeschatte kosten van de laatste onderhoudsronde bedragen structureel € 7.000.

Autonome prijsontwikkelingen 2022 (€ 1.665.000)
In de MJPB 2023-2026 zijn de materiële budgetten geïndexeerd op basis van de raming uit het Sociaal Econonomisch plan (CEP) van het CPB van maart 2022. Op basis van deze raming bedroeg de indexatie 4,1%. Deze indexatie is in 2022 via de exploitatie met de gemeenten verrekend. De structurele doorwerking is verwerking in de MJPB 2023-2026. De raming van het CPB van augustus 2022 kwam uit op 11,4%. Ook deze indexatie is in 2022 via de exploitatie met de gemeenten verrekend. Het verschil van 7,3%-punt wordt met deze aanvullende begrotingsaanpassing gecorrigeerd.

Autonome prijsontwikkelingen 2023 (€ 724.000)
De meest recente raming van de prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie komt uit CEP van maart 2023. Op basis hiervan zijn de materiële budgetten vanaf 2023 met 2,9% geïndexeerd ten opzichte van het prijspeil 2022.

5.4. Baten en lasten per programma

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN						
Lasten	44.619	44.112	41.338	40.886	40.884	40.884
Baten	-6.740	-316	-270	-270	-270	-270
Saldo baten en lasten	**37.878**	**43.797**	**41.068**	**40.617**	**40.615**	**40.615**
Toevoeging aan reserves	75	193	329	342	342	342
Onttrekkingen aan reserves	-	-75	-	-	-	-
Saldo na reserves	**37.954**	**43.915**	**41.396**	**40.959**	**40.957**	**40.957**
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN						
Lasten	4.141	5.999	3.858	3.856	3.856	3.856
Baten	-603	-2.313	-308	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	**3.538**	**3.686**	**3.550**	**3.549**	**3.548**	**3.548**
Toevoeging aan reserves	-	12	12	12	12	12
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	**3.538**	**3.699**	**3.562**	**3.561**	**3.561**	**3.561**
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD						
Lasten	3.812	5.484	5.754	5.944	5.798	5.798
Baten	-47.054	-52.938	-50.883	-50.509	-50.336	-50.336
Saldo baten en lasten	**-43.242**	**-47.454**	**-45.129**	**-44.565**	**-44.538**	**-44.538**
Toevoeging aan reserves	1.580	149	149	25	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-251	-330	-	-	-	-
Saldo na reserves	**-41.913**	**-47.635**	**-44.980**	**-44.540**	**-44.538**	**-44.538**
Totaal saldo baten en lasten	**-1.825**	**29**	**-511**	**-400**	**-375**	**-375**
Totaal saldo na reserves	**-421**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**

De ontwikkeling van de begroting 2024 en de meerjarenraming zoals geschetst in de vorige paragraaf leiden tot het bovenstaande overzicht op programmaniveau. Samengevat zijn dit de belangrijkste financiële ontwikkelingen per programma:

Programma Bedrijfsvoering gemeenten
Ten opzichte van voorgaand jaar neemt de begroting van dit programma af met € 2,5 mln. Belangrijke ontwikkelingen die hieraan bijdragen zijn de incidenteel beschikbaar gestelde budgetten in 2023 voor E-HRM, het Project digitale werkplek, de implementatie van Microsoft E5-licenties en de implementatie van het project informatieveiligheid monitoring en detectie. Deze middelen zijn niet meer beschikbaar voor 2024. Daarnaast is er sprake van administratieve wijziging tussen het programma Bedrijfsvoering gemeenten en het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Zo staat het opleidingsbudget voor 2024 nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment worden verdeeld.

De hogere toevoeging aan de reserves is het gevolg van de vorming van een Egalisatiereserve voor SAAS-oplossingen. De kosten voor SAAS-oplossingen dienen anders te worden verwerkt op basis van de BBV. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling. Een deel van de vrijgevallen kapitaalslasten wordt gebruikt om een egalisatiereserve SAAS te vormen voor o.a. implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden. De onttrekking aan de egalisatiereserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer SAAS-oplossingen worden vervangen en budget voor implementatie beschikbaar moet komen.

Programma Belastingen gemeenten
Ten opzichte van voorgaand jaar neemt de begroting van dit programma af met € 0,1 mln. Deze afname wordt veroorzaakt door een administratieve wijziging tussen het programma Belastingen gemeenten en het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Zo staat het opleidingsbudget voor 2024 nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment worden verdeeld.

De afname van zowel de lasten als de baten ten opzichte van 2023 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de incidentele middelen die in 2023 beschikbaar zijn gesteld voor hogere uitgaven die moeten worden gemaakt door de exponentiële toename van het aantal WOZ-bezwaren. Voor De Connectie betekent de stijging van het aantal bezwaren vooral een toename van de werklast en de te vergoeden proceskosten. Het Opdrachtgeversoverleg (OGO) heeft besloten hier voor 2023 incidenteel middelen voor beschikbaar te stellen, te weten € 795.000 voor additionele personele inzet en € 1.249.000 voor uit te keren proceskostenvergoedingen. Dit in afwachting van een eventuele wijziging in wet- en regelgeving waarmee deze landelijke ontwikkeling kan worden gekeerd.

Algemene dekkingsmiddelen en overhead
Naast de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, worden ook opbrengsten van derden onder de algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Het karakter van deze opbrengsten is niet anders dan de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, namelijk als dekkingsmiddel voor onze reguliere dienstverlening. Ten opzichte van voorgaand jaar nemen de begrote baten van dit programma af met € 2,1 mln. De oorzaak hiervan ligt hoofdzakelijk in het feit dat in 2023 nog incidentele opbrengsten waren begroot, welke in 2024 wegvallen. Daarnaast is er een afname van opbrengsten waarneembaar als gevolg van het afschalen of stopzetten van dienstverlening aan derden.

De kosten van de overhead bestaan onder andere uit kosten die samenhangen met de huisvesting van De Connectie, HR en arbozorg, accountants- en adviesdiensten en uit de kosten van de formatie voor het Bedrijfsbureau. Als gevolg van het terugbrengen van een groot deel van de dienstverlening aan de gemeente West Maas en Waal, is ook de formatie en bezetting bij HR hierop aangepast. Dit heeft geleid tot een lager kostenniveau.

Het opleidingsbudget voor 2024 staat nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment worden verdeeld. Dit verklaart in belangrijke mate de hogere lasten ten opzichte van voorgaand jaar, waarbij deze budgetten al wel functioneel zijn begroot.

5.5. Bijdragen gemeenten

De bijdrage van de deelnemers voor de basisdienstverlening is gebaseerd op de verdeelsleutel zoals deze in de financiële onderbouwing van het bedrijfsplan is opgenomen. Omdat de bijdragen per jaarschijf (pro-rata) enigszins verschillen wordt de verdeelsleutel jaarlijks aangepast. De bijdragen van de gemeenten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Gemeente Arnhem

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	**I/S**				
Primitieve begroting		32.963	32.720	32.712	32.712
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
E-HRM licentiekosten	S	105	105	105	105
E-HRM toekomstige vervangingen	S	40	40	40	40
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking levering devices	S	123	123	123	123
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	232	232	232	232
Formatie Inkoop & Aanbesteding	S	107	107	107	107
Dienstverlening Middelgraaflaan	S	12	12	12	12
Functioneel beheer Netive	S	-7	-7	-7	-7
Overige kaderwijzigingen					
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	S	53	53	53	53
Totaal Kadercorrecties		665	665	665	665
Totaal		**33.628**	**33.385**	**33.377**	**33.377**

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	**I/S**				
Bijdrage MJPB 2021-2024		32.963	32.720	32.712	32.712
Primitieve begroting		32.963	32.720	32.712	32.712
Kadercorrecties B-rap 1		665	665	665	665
Primitieve begroting na kadercorrecties		33.628	33.385	33.377	33.377
Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming					
Loon- en prijsontwikkelingen					
CAO stijging	S	917	910	910	910
Onderhoudsronde HR21	S	26	26	26	26
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	1.196	1.187	1.179	1.179
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	520	516	513	513
Totaal Ontwikkelingen begroting 2024-2027		2.659	2.639	2.628	2.628
Totaal		**36.288**	**36.024**	**36.005**	**36.005**

Gemeente Renkum

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum	**I/S**				
Primitieve begroting		4.747	4.710	4.709	4.709
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
E-HRM licentiekosten	S	16	16	16	16
E-HRM toekomstige vervangingen	S	6	6	6	6
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking levering devices	S	40	40	40	40
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	-27	-27	-27	-27
Formatie Management Support	S	112	112	112	112
Overige kaderwijzigingen					
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	S	8	8	8	8
Totaal Kadercorrecties		154	154	154	154
Totaal		**4.902**	**4.864**	**4.863**	**4.863**

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum	**I/S**				
Bijdrage MJPB 2021-2024		4.747	4.710	4.709	4.709
Primitieve begroting		4.747	4.710	4.709	4.709
Kadercorrecties B-rap 1		154	154	154	154
Primitieve begroting na kadercorrecties		4.902	4.864	4.863	4.863
Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming					
Loon- en prijsontwikkelingen					
CAO stijging	S	136	135	135	135
Onderhoudsronde HR21	S	4	4	4	4
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	178	176	175	175
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	77	77	76	76
Totaal Ontwikkelingen begroting 2024-2027		395	392	391	391
Totaal		**5.297**	**5.257**	**5.254**	**5.254**

Gemeente Rheden

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	**I/S**				
Primitieve begroting		7.766	7.706	7.704	7.704
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
E-HRM licentiekosten	S	26	26	26	26
E-HRM toekomstige vervangingen	S	10	10	10	10
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking levering devices	S	24	24	24	24
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	14	14	14	14
Formatie Inkoop & Aanbesteding	S	107	107	107	107
Overige kaderwijzigingen					
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	S	13	13	13	13
Totaal Kadercorrecties		193	193	193	193
Totaal		**7.958**	**7.899**	**7.897**	**7.897**

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	**I/S**				
Bijdrage MJPB 2021-2024		7.766	7.706	7.704	7.704
Primitieve begroting		7.766	7.706	7.704	7.704
Kadercorrecties B-rap 1		193	193	193	193
Primitieve begroting na kadercorrecties		7.958	7.899	7.897	7.897
Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming					
Loon- en prijsontwikkelingen					
CAO stijging	S	223	221	221	221
Onderhoudsronde HR21	S	6	6	6	6
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	291	288	287	287
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	126	125	125	125
Totaal Ontwikkelingen begroting 2024-2027		646	641	639	639
Totaal		**8.605**	**8.540**	**8.535**	**8.535**

Derden

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Bijdragen derden	**I/S**				
Sociale Wijkteams	S	862	862	862	862
Gemeente Rozendaal	S	142	142	142	142
MGR	S	112	112	112	112
DRAN	S	57	57	57	57
Sportbedrijf Arnhem	S	38	38	38	38
Gemeente West Maas en Waal	S	16	16	16	16
		1.226	1.226	1.226	1.226

5.6. Incidentele baten en lasten

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Totaal lasten	**52.572**	**55.595**	**50.949**	**50.687**	**50.539**	**50.539**
Totaal Baten	**-54.397**	**-55.566**	**-51.461**	**-51.086**	**-50.914**	**-50.914**
Totaal mutaties in reserves	**1.404**	**-50**	**490**	**379**	**354**	**354**
SALDO TOTALE BATEN EN LASTEN	**-421**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN						
Lasten	660	909	39	-	-	-
Baten	-127	-46	-	-	-	-
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN						
Lasten	110	2.045	-	-	-	-
Baten	-	-2.005	-	-	-	-
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD						
Lasten	-113	412	41	-	-	-
Baten	-2.200	-1.060	-229	-25	-	-
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	**-1.670**	**256**	**-149**	**-25**	**-**	**-**
MUTATIES IN RESERVES						
Reserves toevoeging	1.655	149	149	25	-	-
Reserves onttrekking	-251	-405	-	-	-	-
SALDO INCIDENTELE MUTATIES RESERVES	**1.405**	**-256**	**149**	**25**	**-**	**-**
Totaal incidentele lasten	**657**	**3.366**	**80**	**-**	**-**	**-**
Totaal incidentele baten	**-2.327**	**-3.111**	**-229**	**-25**	**-**	**-**
Totaal incidentele mutaties in reserves	**1.405**	**-256**	**149**	**25**	**-**	**-**
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	**-265**	**-0**	**-**	**-**	**-**	**-**
TotaaL structurele lasten	**51.915**	**52.229**	**50.869**	**50.687**	**50.539**	**50.539**
Totaal structurele baten	**-52.070**	**-52.455**	**-51.232**	**-51.062**	**-50.914**	**-50.914**
Totaal structurele mutaties in reserves	**-**	**206**	**341**	**354**	**354**	**354**
SALDO STRUCTURELE BATEN EN LASTEN	**-156**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Uitgangspunt is dat structurele lasten zoveel als mogelijk gedekt worden door structurele baten.

De incidentele lasten in 2024 bestaan bij het programma Bedrijfsvoering gemeenten uit incidenteel te maken kosten voor de verbetering van de dienstverlening. Bij programma Belastingen gemeenten zijn er geen incidentele lasten of baten begroot. Bij de Algemene dekkingsmiddelen en overhead staan de baten en lasten voor de inrichting van een Privacy Management System en de dekking van de incidenteel te maken kosten voor de verbetering van de dienstverlening begroot.

Daarnaast wordt de komende jaren de negatieve Algemene reserve aangevuld uit de vrijval van kapitaalslasten. Dit is het gevolg van verschuivingen van investeringsprojecten naar exploitatieprojecten in 2020. Tegenover de overige incidentele lasten staan eveneens incidentele opbrengsten.

De Commissie BBV adviseert in haar Notitie Structurele en incidentele baten en lasten, de financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) op te nemen vanaf welke omvang incidentele baten en lasten afzonderlijk gespecificeerd worden in het overzicht incidentele lasten en baten. Hiertoe zal nog een voorstel worden gedaan aan het bestuur bij de herziening van de financiële verordening.

6. Financiële positie en toelichting

6.1. Geprognosticeerde eindbalans

ACTIVA	Realisatie		Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro							
Vaste activa							
Materiele vaste activa (economisch nut)	14.599	14.122	13.921	18.390	17.336	19.476	25.464
Totaal vaste activa	**14.599**	**14.122**	**13.921**	**18.390**	**17.336**	**19.476**	**25.464**
Vlottende activa							
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	17.212	22.027	15.498	15.498	15.498	15.498	15.498
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	*13.477*	*7.386*	*9.367*	*9.367*	*9.367*	*9.367*	*9.367*
- Vorderingen op openbare lichamen	*3.669*	*14.589*	*6.025*	*6.025*	*6.025*	*6.025*	*6.025*
- Overige vorderingen	*66*	*53*	*106*	*106*	*106*	*106*	*106*
Liquide middelen	27	77	*274*	*274*	*274*	*274*	*274*
Overlopende activa	4.582	3.507	*4.516*	*4.516*	*4.516*	*4.516*	*4.516*
Totaal vlottende activa	**21.821**	**25.612**	**20.289**	**20.289**	**20.289**	**20.289**	**20.289**
TOTAAL ACTIVA	**36.420**	**39.734**	**34.210**	**38.679**	**37.625**	**39.765**	**45.753**

Volgens het BBV bevat de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde eindbalans, die tenminste de posten bevat om het EMU-saldo te berekenen (paragraaf 6.3).

Voor de prognose van de ontwikkeling van de balans, wordt doorgaans gebruik gemaakt van historische gegevens. Voor De Connectie zijn deze nog maar in beperkte mate beschikbaar. De ontwikkeling van de omvang van de materiële vaste activa (MVA) is geprognosticeerd aan de hand van het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en de huidige staat van activa. De ontwikkeling van de vlottende activa is gebaseerd op het gemiddelde van de gerealiseerde balanswaarde over de afgelopen jaren. Door deze systematiek aan te houden, ontstaat er een steeds nauwkeuriger beeld

PASSIVA	Realisatie		Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro							
Vaste passiva							
Eigen vermogen	58	1.884	1.484	1.919	2.242	2.542	2.841
- Algemene reserve	*-472*	*-323*	*-174*	*-25*	-	-	-
- Egalisatiereserve SAAS	-	-	*206*	*492*	*791*	*1.090*	*1.390*
- Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	-	*1.431*	*1.431*	*1.431*	*1.431*	*1.431*	*1.431*
- Bestemmingsreserve Veranderopgave	*284*	*264*	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	-	*75*	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve Veranderopgave BR	*15*	*15*	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve effecten soc. plan	*155*	-	-	-	-	-	-
- Resultaat voor bestemming	*76*	*421*	*21*	*21*	*21*	*21*	*21*
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	92	827	781	781	781	781	781
Netto vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr	17.113	17.727	11.758	6.973	3.880	1.780	690
- Onderhandse leningen	*17.113*	*17.727*	*11.758*	*6.973*	*3.880*	*1.780*	*690*
Totaal vaste passiva	**17.263**	**20.438**	**14.023**	**9.674**	**6.904**	**5.103**	**4.313**
Vlottende passiva							
Netto vl. Schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr	412	523	4.588	4.588	4.588	4.588	4.588
- Schulden aan openbare lichamen	*328*	*318*	*3.479*	*3.479*	*3.479*	*3.479*	*3.479*
- Overige schulden	*84*	*205*	*1.108*	*1.108*	*1.108*	*1.108*	*1.108*
Overlopende passiva	18.744	18.772	*12.877*	*12.877*	*12.877*	*12.877*	*12.877*
Totaal vlottende passiva	**19.157**	**19.294**	**17.464**	**17.464**	**17.464**	**17.464**	**17.464**
TOTAAL PASSIVA	**36.420**	**39.733**	**31.488**	**27.138**	**24.368**	**22.567**	**21.777**

Ook voor de prognose van de passiva-zijde van de balans ontbreken nog langjarige historische gegevens. De ontwikkeling van de reserves en voorzieningen wordt niet historisch bepaald en kunnen derhalve wel worden geprognosticeerd. De ontwikkeling van de netto vaste schulden is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille en de verwachte ontwikkelingen ten aanzien van de financieringsbehoefte voor de materiële vaste activa. De ontwikkeling van de vlottende passiva is eveneens gebaseerd op het gemiddelde van de gerealiseerde balanswaarde over de afgelopen jaren. Door deze systematiek aan te houden, ontstaat er een steeds nauwkeuriger beeld.

6.2. Investeringsprogramma's

Afdeling	Activum omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
A&B	Software	-	-	-	-	2.258
BEL	Software	-	37	-	-	-
BR	Gereedschappen	-	55	-	52	18
BR	Software	-	14	-	-	-
DIV	Inrichting gebouwen en inventaris	-	53	-	-	-
DIV	Software	-	49	-	-	-
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	200	576	3.486	356	287
FZF	Personenautos	45	-	264	-	29
FZF	Scooters	-	-	-	15	-
I&A	Software	20	-	-	-	-
ICT	Glasvezelbekabeling	-	-	-	-	114
ICT	Hardware	2.450	4.439	3.038	5.589	3.066
ICT	Mob App (tablets/labtops/ smartphone)	2.001	1.947	1.528	2.001	1.947
ICT	Telecommunicatie-voorzieningen	40	-	29	-	-
Totaal investeringen vaste activa		**4.756**	**7.170**	**8.345**	**8.013**	**7.718**

Het investeringsprogramma houdt initieel rekening met vervangingsinvesteringen wanneer bestaande activa economisch zijn afgeschreven. Voorziene afwijkingen hierop worden verwerkt bij de actualisatie van het investeringsprogramma.

Afwijkingen 2023
In de regio spelen meerdere huisvestingsontwikkelingen, die ook van invloed zijn op het investeringsniveau bij De Connectie. De gemeente Arnhem denkt op dit moment na over de toekomstige huisvestingssituatie en onderzoekt hierbij verschillende mogelijkheden. Naar verwachting laat gemeente Renkum binnen een aantal jaren renovatiewerkzaamheden uitvoeren aan het bestaande gemeentehuis. Gemeente Rheden bouwt een nieuw gemeentehuis en werkt nu vanuit verschillende tijdelijke locaties. Als gevolg hiervan schuiven de vervangingsinvesteringen voor inrichting gebouwen en inventaris voor een groot deel door naar 2024 en 2025.

Bovenstaande ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het vervangen van poolauto's. Ook deze vervangingsinvesteringen worden doorgeschoven naar 2025. Zodra er meer duidelijkheid over de huisvesting is, zal een meerjarenplan voor de vervoermiddelen opgesteld worden. De investeringsbehoefte en -planning zal daarop worden aangepast. Tot slot schuift, als gevolg van genoemde huisvestingontwikkelingen, ook de vervangingsinvestering voor glasvezelbekabeling door naar latere jaren.

Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm een SAAS-oplossing. Dit is onderdeel van de cloudstrategie. De kosten voor SAAS-oplossingen dienen anders te worden verwerkt op basis van de BBV. Als gevolg hiervan worden de (licentie-)kosten van deze oplossingen in de exploitatiebegroting opgenomen in plaats van de aanschaf- en implementatiekosten in de investeringsbegroting. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling.

Afwijkingen 2024
Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de initieel voor 2024 geplande investeringen daadwerkelijk in dit jaar zullen plaatsvinden.

6.3. EMU-saldo

		2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Omschrijving						
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-29	511	400	375	375
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.582	6.770	6.759	6.719	6.719
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-46	-	-	-	-
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	4.756	10.228	5.066	8.013	7.718
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in	-	-	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:					
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie	-	-	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betrekken	-	-	-	-	-
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		**1.751**	**-2.947**	**2.093**	**-919**	**-624**

In het BBV is de verplichting opgenomen dat gemeenschappelijke regelingen ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele begrotingsjaar en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Het EMU-saldo heeft het karakter van een resultaatbepaling op kasbasis. Het begrotingstekort van de gehele overheid mag volgens Europese normen niet hoger zijn dan 3%. Dit geldt niet alleen voor het tekort van de Rijksoverheid maar voor het saldo van alle overheden bij elkaar, ook die van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Het incidenteel negatieve EMU-saldo bedraagt in 2024 5,7% ten opzichte van de begroting doordat in deze jaarschijf aanzienlijke vervangingsinvesteringen staan gepland in zowel inrichting gebouwen en inventaris als hardware. Dit ligt hoger dan de norm van 3%. De ontwikkeling van het EMU-saldo laat voor 2025 een positief saldo zien als gevolg van een daling van de geplande investeringen. In 2027 slaat dit weer om naar een tekort van 1,2%.

6.4. Financiering

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Leningportefeuille						
Looptijd						
2 jaar	1.600	500	-	-	-	-
3 jaar	1.733	1.033	333	0	-	-
4 jaar	3.450	2.175	900	450	-	-
5 jaar	5.804	3.800	2.380	960	200	-
6 jaar	1.500	1.200	900	600	300	-
7 jaar	700	600	500	400	300	200
10 jaar	2.940	2.450	1.960	1.470	980	490
Totaal	**17.727**	**11.758**	**6.973**	**3.880**	**1.780**	**690**

Voor de financiering van de materiële vaste activa zijn leningen afgesloten. In bovenstaand overzicht is nog geen rekening gehouden met de gewijzigde boekwaarde van de activa per ultimo 2022 en de geplande investeringen voor het eerste halfjaar van 2023. Dit zal leiden tot het aantrekken van nieuwe leningen. Op de al lopende leningen is conform aflossingsschema afgelost. Het monitoren van de financieringsbehoefte ten opzichte van de looptijd van de activa en nieuwe investeringen is een continu proces.

6.5. Stand en verloop van de reserves

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Reserves						
Algemene Reserve	-323	-174	-25	-	-	-
Egalisatiereserve SAAS	-	206	492	791	1.090	1.390
Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	1.431	1.431	1.431	1.431	1.431	1.431
Bestemmingsreserve Veranderopgave	264	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	75	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Veranderopgave Basisregistraties	15	-	-	-	-	-
Totaal	**1.463**	**1.463**	**1.898**	**2.222**	**2.521**	**2.821**

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2020 heeft het bestuur besloten een deel van het negatieve resultaat te onttrekken aan de Algemene reserve. Dit deel van het negatieve resultaat heeft betrekking op verschuivingen van investerings- naar exploitatieprojecten. Het negatieve saldo van de Algemene reserve wordt aangevuld vanuit de vrijgevallen kapitaalslastenbudgetten.

Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm een SAAS [8] -oplossing. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling, waarbij de hierdoor vrijvallende kapitaalslasten worden gebruikt voor de dekking van de licentiekosten. Het resterende deel van vrijgevallen kapitaalslasten zal worden gebruikt om een egalisatiereserve SAAS te vormen voor o.a. implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden. Met ingang van 2023 wordt er jaarlijks € 206.000 toegevoegd aan deze reserve, oplopend tot € 300.000 in 2027. De onttrekking aan de egalisatiereserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer SAAS-oplossingen worden vervangen en budget voor implementatie beschikbaar moet komen.

De bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen is in 2022 door bestuur ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor toekomstige prijsindexaties, aangezien De Connectie veelal werkt met langjarige contracten. Als gevolg van de huidige prijsontwikkelingen is de verwachting dat, zodra de lopende contracten zijn uitgediend, deze een substantiële prijsverhoging zullen laten zien bij hercontractering. De onttrekking aan de deze bestemmingsreserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer er zicht is op de meerkosten als gevolg van deze ontwikkeling.

De overige bestemmingsreserves zijn in 2023 volledig besteed.

[8] Software as a Service

6.6. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume

De BBV schrijft voor dat afzonderlijk aandacht moet worden besteed aan jaarlijkse terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume. Zoals uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling blijkt, wordt voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt.

In de nieuw afgesloten CAO is opgenomen dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren mogen sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers hun verlof afstemmen op hun loopbaanfase en privéomstandigheden. Vanuit de commissie BBV is aangegeven dat voor deze niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw een voorziening gevormd dient te worden. Mutaties op deze voorziening maken, gezien het onvoorspelbare karakter, geen deel uit van de exploitatiebegroting.

Ook opgenomen in de nieuwe CAO is dat medewerkers gebruik kunnen maken van de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU). In kaart is gebracht welke medewerkers hiervan gebruik zouden kunnen maken de komende jaren. Als een medewerker van deze regeling gebruik maakt zijn hier kosten aan verbonden voor De Connectie. Omdat niet te voorspellen is hoeveel medewerkers daadwerkelijk van de regeling gebruik gaan maken, wordt hier geen voorziening voor getroffen maar zullen deze kosten in de realisatie van De Connectie terechtkomen.

7. Bijlagen

7.1. Bijlage 1: Taakvelden

Taakvelden	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal baten	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal Lasten	Saldo begroting 2024
Bedragen x 1.000 euro									
0. Bestuur en ondersteuning									
0.4 Overhead	-36.059	-5.505	-8.732	**-50.296**	32.125	4.905	7.780	**44.810**	**-5.487**
0.5 Treasury	-	-	-	**-**	14	2	3	**19**	**19**
0.61 OZB woningen	-	-	-	**-**	3.418	522	828	**4.768**	**4.768**
0.64 Belastingen overig	-221	-34	-53	**-308**	287	44	70	**401**	**93**
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	**-**	351	54	85	**490**	**490**
Saldo				**-50.604**				**50.488**	**-116**
1. Veiligheid									
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-	**-**	68	10	16	**95**	**95**
Saldo				**-**				**95**	**95**
6. Sociaal domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-862	-	-	**-862**	862	-	-	**862**	**-**
Saldo				**-862**				**862**	**-**
Resultaat				**-51.466**				**51.445**	**-21**

7.2. Bijlage 2: Lasten per afdeling en team

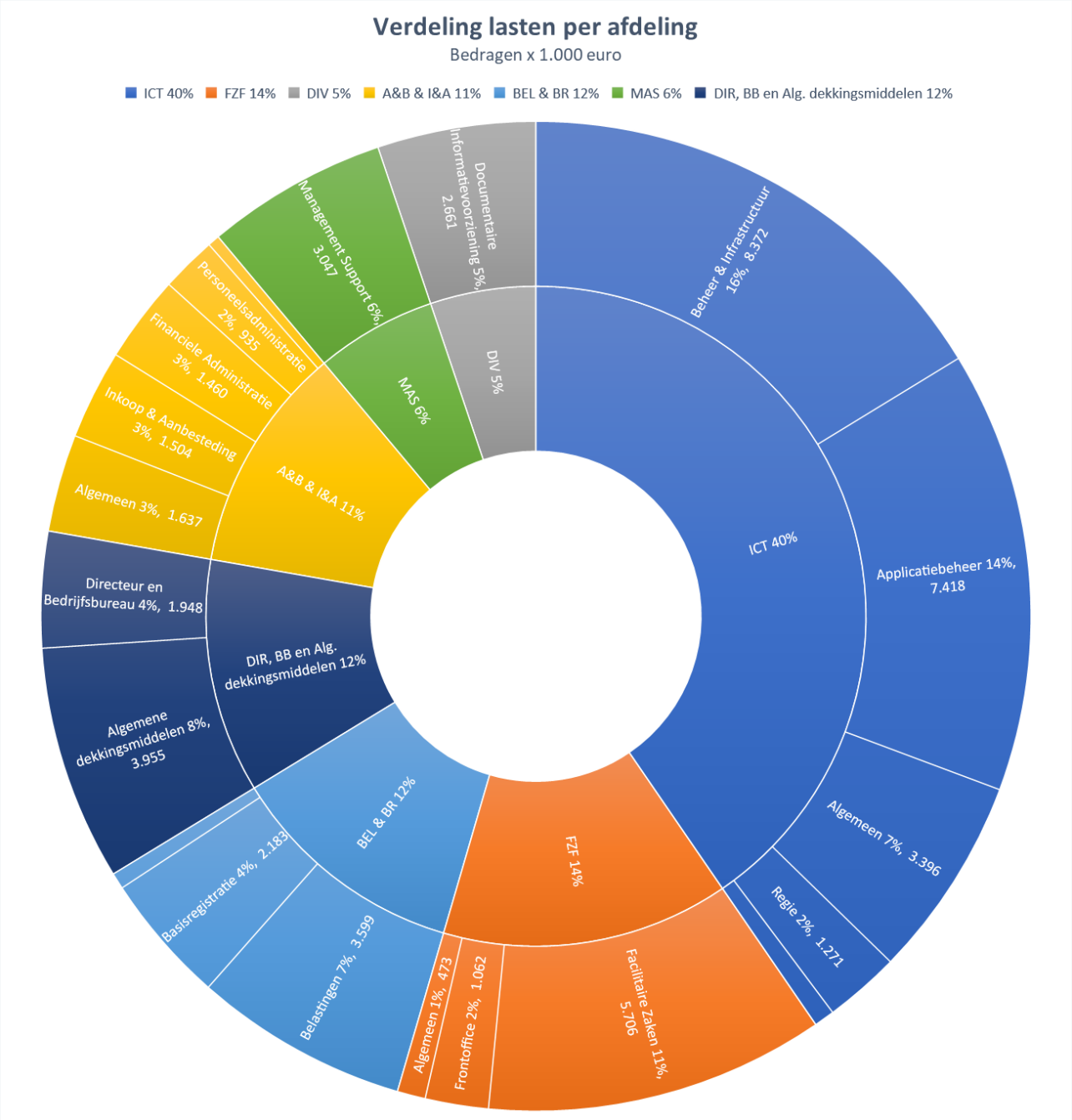

VERTROUWELIJK
Aan het bestuur van
BVO De Connectie
Postbus 2142
6802 CC ARNHEM

Edelgasstraat 57
2718 SX ZOETERMEER
telefoon (088) 236 80 00
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk
661077191/JH/1237

behandeld door
drs. D.J. Han RA

datum
21 april 2023

onderwerp
Accountantsverslag 2022

Geachte leden van het bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2022. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van onze werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2022, en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2022 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van De Connectie.

Wij hebben deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 19 april 2023 met een vertegenwoordiging van het dagelijks bestuur besproken en eventuele vragen die er waren, beantwoord. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2022. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeenschappelijke regeling voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,
Astrium Overheidsaccountants
Onderdeel van Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Janhim Han

drs. D.J. Han RA

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl.
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Accountantsverslag

De Connectie – Boekjaar 2022

1. Inleiding

In het kader van de door het bestuur aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2022 van De Connectie, brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2022. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2022 van De Connectie en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij hebben deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 19 april 2023 besproken met uw vertegenwoordiging van het dagelijks bestuur en eventuele vragen die er waren, beantwoord.

Het accountantsverslag is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Kernpunten van de controle
Hoofdstuk 3	Analyse vermogen en resultaat
Hoofdstuk 4	Interne beheersing en automatisering
Hoofdstuk 5	Rechtmatigheid
Hoofdstuk 6	Overige bevindingen (jaarrekeningcontrole 2022)
Bijlagen:	
A.	Niet-gecorrigeerde controleverschillen
B.	Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

2. Kernpunten van de controle

2. Kernpunten van de controle

2.1 Controle-verklaring	De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. De uitgevoerde werkzaamheden hebben geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2022 voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring wordt u separaat toegezonden.
2.2 Reikwijdte van de controle	Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2022 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2022 voldoende voor de doelstelling van onze controle.
2.3 Grondslagen	De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de juistheid van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2022 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen uit het BBV.
2.4 Onafhankelijkheid	• Flynth Audit B.V. (handelend onder de naam van Astrium) is onafhankelijk van De Connectie en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. • Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en De Connectie, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. • Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.
2.5 Schattingen	Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel.
2.6 Goedkeurings- en rapporterings-tolerantie	De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2022 is € 540.000 (2021: € 513.000). Deze materialiteit vloeit voort uit de wettelijk voorgeschreven (minimum)vereisten, zoals opgenomen in het Bado en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijke minimumvereisten.

	Goedkeuringstoleranties		
	Fouten	1% van de totale lasten	€ 540.000 (2021: € 513.000)
	Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 1.620.000 (2021: € 1.539.000)
	Rapporteringstoleranties		
	Fouten	Door u vastgesteld op 30% van de goedkeuringstolerantie	€ 162.000
	Onzekerheden		€ 162.000
	Realisatie fouten en onzekerheden ***Zie bijlage A van deze rapportage***	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
	Fouten	€ -	€ -
	Onzekerheden	€ -	€ -

Getrouwheid:
De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 540.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 1.620.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

Rechtmatigheid:
De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 540.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 1.620.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

2.7 Analyse vermogen en resultaat

Het totale bruto resultaat (voor verwerking van onttrekkingen en dotaties aan reserves) komt uit op een overschot van € 1.825.000.

Daarop komen de volgende onttrekkingen en dotaties aan reserves:

- dotaties aan reserves € 1.655.000 (nadelig);
- onttrekkingen aan reserves € 251.000 (voordelig).

	De jaarrekening 2022 sluit hierdoor uiteindelijk met een positief netto resultaat van € 421.000. Voor een nadere (voordeel / nadeel) analyse hierop verwijzen wij u naar de toelichting van het financieel resultaat op de individuele programma's in de jaarstukken 2022. In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het (weerstands)vermogen.
2.8 EU-aanbestedingen	De gemeenschappelijke regeling dient te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals eveneens middels uw eigen normenkader is vastgesteld. Uit de door ons gecontroleerde SPEND analyse is gebleken dat er geen sprake is van onrechtmatigheden ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels.

3. Analyse vermogen en resultaat

3. Analyse vermogen en resultaat

3.1 Eigen vermogen

Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. De gemeenschappelijke regeling mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

Resultaat 2022	(x € 1.000)
De totale baten van uw gemeenschappelijke regeling over 2022 bedragen:	€ 54.397
De totale lasten van uw gemeenschappelijke regeling over 2022 bedragen:	€ 52.572
Het resultaat bedraagt (saldo baten en lasten programma's **voor reservemutaties**):	**+ € 1.825**
Gedurende het jaar heeft u reeds voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	€ 1.655
Tevens hebt u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Deze gelden zijn onttrokken uit de reserve:	€ 251
Per saldo gedurende het jaar gelden toegevoegd (meer toegevoegd aan de reserves dan onttrokken):	**-/- € 1.404**
Gerealiseerd resultaat 2022 na reservemutaties	**(+) € 421**

3.2 Financiële positie

Het eigen vermogen van uw organisatie is in 2022 met een bedrag van ca. € 1.825.000 toegenomen naar een omvang van € 1.884.000. Dit komt overeen met het afgeronde saldo van baten en lasten (exclusief mutaties in bestemmingsreserves) zoals dat is verantwoord in de programmarekening. Het resultaat voor aanvullende resultaatbestemming bedraagt € 421.000 positief.

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2022 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 4,7% (2021: 0,1%) waarmee de voor overheden gebruikelijke norm van de provincie niet wordt behaald. De zeer beperkte vermogenspositie is u bekend en is een bewuste keuze van de betrokken gemeenten.

<table>
<tr><td></td><td>Door gebrek aan eigen reserves dient De Connectie volledig te steunen op de bijdragen van de gemeenten om eventuele toekomstige tegenvallers op te vangen. Dat is de consequentie van de samenwerking zoals die voor de organisatie is geregeld in de gemeenschappelijke regeling.

De netto schuldquote bedraagt 20,9% (2021: 28,2%). De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. Wij stellen vast dat ruim wordt voldaan aan de norm van < 90% van de provincie Gelderland. Dit kengetal valt derhalve positief uit voor de organisatie en wordt als een laag risico onderkend.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar het hoofdstuk financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.</td></tr>
<tr><td>3.3 Weerstands-vermogen</td><td>Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling dienen naast het eigen vermogen ook de risico’s zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico’s weergegeven in de paragraaf weerstandvermogen. In de jaarrekening 2022 is de actuele stand van zaken ten aanzien van de risico’s opgenomen en dit laat zich als volgt samenvatten:

<table><tr><th>Inschatting</th><th>Bedrag</th></tr><tr><td>Geïnventariseerde risico’s op basis van inschatting door de organisatie (kans, financieel gevolg, risicoscore)</td><td>€ 4.050.000</td></tr><tr><td>Eigen vermogen (diverse bestemmingsreserves niet bedoeld voor deze risico’s)</td><td>€ 453.000</td></tr></table>
Omdat De Connectie wel een beperkt eigen vermogen kent, is er in principe ook sprake van een weerstandsvermogen. De risico’s zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing dienen te worden vergeleken met de buffer die De Connectie in nood zou kunnen aanspreken. Omdat de organisatie een negatieve algemene reserves heeft, is derhalve geen sprake van een beschikbare weerstandscapaciteit.

Aangezien De Connectie alleen specifieke bestemmingsreserves kent, die alleen voor de betreffende bestemmingen kunnen worden ingezet, betekent dit dat betrokken gemeenten de lasten van De Connectie moeten dragen voor eventuele tegenvallers. Eventuele financiële risico’s die zich openbaren moeten net als in voorgaande jaren volledig worden gedragen door de betrokken gemeenten.</td></tr>
<tr><td>3.4 Conclusie financiële positie</td><td>De van toepassing zijnde kengetallen en de inschatting van eventuele risico’s geven een signaal voor een verhoogd risico, omdat De Connectie zelf nauwelijks algemene reserves en weerstandsvermogen kent. Door gebrek aan eigen reserves dient De Connectie volledig te steunen op de bijdragen van de gemeenten om eventuele toekomstige tegenvallers op te vangen. Dat is de consequentie van de samenwerking zoals die voor de organisatie is geregeld in de gemeenschappelijke regeling.</td></tr>
</table>

4. Interne beheersing en automatisering

4. Interne beheersing en automatisering

4.1 Samenvatting bevindingen management-letter 2022	Als onderdeel van de jaarrekeningcontroles 2022 hebben wij in het najaar 2022 de tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeenschappelijke regeling met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in onze managementletter van 27 oktober 2022. Uit onze interim-controle blijkt dat de gemeenschappelijke regeling haar zaken beheersmatig op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van De Connectie voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Ten aanzien van de kwaliteit van de interne beheersing hebben wij nog wel verbeterpunten geconstateerd. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen (verbeterpunten) verwijzen wij u naar de genoemde managementletter.
4.2 Betrouwbaar-heid en continuï-teit van de automatiserings-omgeving	Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening hier niet specifiek op is gericht. Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.
4.3 ISAE 3402 type II assurance rapport	De Connectie heeft in 2022 een ISAE 3402 Type II audit uit laten voeren, waarbij een externe auditor een assurance-rapport afgeeft ten aanzien van de opzet, bestaan en werking van de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen zoals opgenomen in het Risk Control Framework. Wij hebben, als onderdeel van onze controle, kennis genomen van het Risk Control Framework en zijn tot de conclusie gekomen dat wij kunnen steunen op een aantal interne beheersingsmaatregelen van De Connectie. Dit heeft ertoe geleid dat onze controleaanpak met ingang van boekjaar 2022 overwegend systeemgericht is. Het definitieve assurance-rapport is inmiddels afgegeven en behelst een periode van 1 januari 2022 tot en met 30 november 2022. Om de periode tot aan balansdatum te overbruggen is door de Connectie een Bridgeletter afgegeven op 7 maart 2023. Wij hebben kennis genomen van het bijbehorend assurance-rapport en vast kunnen stellen dat een oordeel met beperking is afgegeven. Wij hebben de gerapporteerde bevindingen uit het assurance-rapport afgezet tegen onze controleaanpak en risicoanalyse voor boekjaar 2022. Op basis hiervan kunnen we concluderen dat de gerapporteerde bevindingen niet hebben geleid tot een verdere aanpassing in onze controleaanpak en/of risicoanalyse voor de controle van de jaarrekening van boekjaar 2022.

4.4 Informatie-veiligheid	In de managementletter 2022 hebben wij gerapporteerd over Cyber security maatregelen. De organisatie heeft in de basis uitgebreide maatregelen getroffen om incidenten te voorkomen of adequaat op te volgen. Recente casussen laten echter zien dat cyber incidenten een aanzienlijke impact kunnen hebben op de bedrijfsvoering binnen een organisatie en het veilig houden van data. Dit kost enorm veel tijd en middelen. Wij zijn van mening dat recente incidenten niet op zich staan en iedere Nederlandse overheidsinstelling op de radar staat van professionele hackers. Het is niet zozeer de vraag òf er aanvallen zullen worden gedaan, maar wanneer en met welke impact. Het is derhalve van belang dat u continu de effectieve werking van uw informatiebeveiligingsmaatregelen monitort en voldoende middelen (geld en capaciteit) beschikbaar hebt om waar nodig tijdig verbetermaatregelen te treffen.

5. Rechtmatigheid

5. Rechtmatigheid

5.1 Begrotings-rechtmatigheid	De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient het algemeen bestuur zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het dagelijks bestuur belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan het algemeen bestuur, zodat zij hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het dagelijks bestuur inbreuk maakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. In die gevallen dat het bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen betrekt bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven. Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer: 1. Lastenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten 2. Lastenoverschrijdingen passen binnen het beleid of 3. Lastenoverschrijdingen bij open einde regelingen. Daarnaast moet de accountant deze **lasten**overschrijdingen – waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat het algemeen bestuur deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma die de rapportagetolerantie overschrijden. Op drie programma's is een begrotingsoverschrijding op de lasten geconstateerd, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Deze zijn in de tabel hierna opgenomen:

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee in oordeel	Onrechtmatig telt wel mee in oordeel
Programma Bedrijfsvoering gemeenten	€ 4.903.000	€ 4.903.000	€ -
Programma Belastingen gemeenten	€ 692.000	€ 692.000	€ -
Programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead	€ 221.000	€ 221.000	€ -

Op het programma Bedrijfsvoering gemeenten is **een begrotingsoverschrijding op de lasten** geconstateerd van € 4.903.000, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Uit de analyse van deze lastenoverschrijding blijkt dat deze valt in de hierboven vermelde categorie gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. Daarmee hoeven wij deze overschrijding niet te betrekken in ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid.

Op het programma Belastingen gemeenten is **een begrotingsoverschrijding op de lasten** geconstateerd van € 692.000, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Uit de analyse van deze lastenoverschrijding blijkt dat deze valt in de hierboven vermelde categorie gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (€ 397.000) en de kostenoverschrijding voor een groot deel passend is binnen bestaand beleid (€ 479.000). Hiermee wordt de totale begrotingsoverschrijding ruimschoots afgedekt. Daarmee hoeven wij deze overschrijding niet te betrekken in ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid.

Op het programma Bedrijfsvoering De Connectie is **een begrotingsoverschrijding op de lasten** geconstateerd van € 221.000, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Uit de analyse van deze lastenoverschrijding blijkt dat deze valt in de hierboven vermelde categorie gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. Daarmee hoeven wij deze overschrijding niet te betrekken in ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid.

5.2 Europese aanbestedingen

1. Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door het algemeen bestuur, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenanalyse gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2022 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkoopproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen. Daarbij zijn ons de volgende zaken opgevallen:
2. De organisatie heeft zelf een inkoopanalyse uitgevoerd over 2022 (de zogeheten SPEND-analyse). Wij merken een toenemende aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Desondanks adviseren wij hieraan in de organisatie continue aandacht te blijven geven waardoor de benodigde gedragsverandering bij degenen die inkopen gestimuleerd worden.

	3. Er zijn geen afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen door u geconstateerd voor het boekjaar 2022. 4. Wij constateren dat de kwaliteit van de inkoopdossiers is verbeterd (door o.a. het hanteren van de beslisboom aanbestedingen, inkoopstrategieformulieren en uitgebreide bestuursvoorstellen). De organisatie heeft in de afgelopen jaren goede stappen ondernomen om de risico's omtrent rechtmatigheid beter te beheersen. 5. Bijzondere aandacht wordt gevraagd voor de raamovereenkomsten met betrekking tot inhuur van personeel bij twee partijen. Wij hebben geconstateerd dat de betreffende raamovereenkomsten afliepen midden september 2022 en hebben vastgesteld dat na die periode nog nieuwe (deel)overeenkomsten zijn afgesloten. Wij hebben vastgesteld dat dit saldo (gezamenlijk circa € 163.000) in 2022 nog onder de Europese aanbestedingsgrens is gebleven waardoor we hebben kunnen concluderen dat deze kosten niet onrechtmatig zijn. Echter, als deze kosten nog doorlopen in 2023, zou dit saldo boven de Europese aanbestedingen kunnen uitkomen. In potentie zou dit kunnen leiden tot onrechtmatigheden als gevolg van het niet voldoen aan aanbestedingswetgeving. Vooruitlopend op de jaarrekeningcontrole 2023 willen wij hier bijzondere aandacht voor vragen en adviseren wij om deze kosten te blijven monitoren zodat de Europese aanbestedingsgrens niet wordt overschreden. Daarnaast adviseren wij, gezien de complexiteit van de wet- en regelgeving, om gebruik te (blijven) maken van de kennis en kunde van een aanbestedingsjurist om zodoende te waarborgen dat te allen tijde wordt voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Voor ons eigen dossier zullen wij zijn standpunten moeten kennen.
5.3 Rechtmatig-heidsverklaring vanaf 2023	Vanaf de jaarrekening 2023 van gemeenschappelijke regelingen zal het dagelijks bestuur verplicht zijn een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen. De accountant zal zijn/haar oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. De accountant verstrekt vanaf de jaarrekening 2023 geen afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel meer. Inmiddels is een standaardtekst voor deze verantwoording ontwikkeld. Hierin geeft het dagelijks bestuur aan of er zich geen rechtmatigheidsfouten (alleen de 3 criteria: begroting, voorwaarden en M&O) in de financiële handelingen gedurende het kalenderjaar hebben voorgedaan boven een gestelde verantwoordingsgrens. De keuze van de hoogte van deze grens – de verantwoordingsgrens – wordt aan het algemeen bestuur overgelaten en is maximaal 3% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan reserves. Overigens merken wij hierbij op dat de huidige drempels ten aanzien van foutevaluatie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) uitgaan van maximaal 1% afwijking (ook ten aanzien van getrouwheid). Hiermee ontstaat mogelijk een discrepantie tussen eigen normenkader en accountantsregelgeving. Dit geldt voor fouten én onzekerheden. Als deze zich boven de grens bevinden dan is het vereist aan te geven welke afwijkingen het betreft. Van het dagelijks bestuur wordt tevens verwacht dat in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording wordt gegeven en welke acties zij neemt om gevonden afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Om deze verplichting te kunnen invoeren moet onder andere de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en de Kadernota rechtmatigheid nog worden aangepast.

	De wijziging in de verantwoordelijkheden ten aanzien van rechtmatigheid betekent dat het dagelijks bestuur zelfstandig een controlesystematiek moet inrichten, deze moet laten uitvoeren en over de uitkomsten moet rapporteren middels een rechtmatigheidsverantwoording. Binnen de gemeenschappelijke regeling is hard gewerkt aan een goede voorbereiding van de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording 2023 en is reeds gestart met de uitvoering van de interne controlewerkzaamheden die toe zien op de rechtmatigheid. Wij hebben er derhalve vertrouwen in dat het dagelijks bestuur in staat is om tijdig een rechtmatigheidsverklaring voor 2023 te kunnen afgeven.

6. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2022

6. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2022

6.1 Wijziging in verslaggevings-voorschriften en overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2022 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. De gemeenschappelijke regeling heeft de jaarrekening verder aangepast conform de vereisten en recente wijzigingen in het BBV.
6.2 Bevestiging van het dagelijks bestuur	Wij hebben van de voorzitter van het bestuur en de directeur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.
6.3 Beperking in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het dagelijks bestuur van uw gemeenschappelijke regeling de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
6.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)	De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 216.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2022 voor de topfunctionarissen (directie, bestaande uit de tijdelijk ingehuurde directeur) en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken. *Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd* In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.

6.5 Fraude als onderdeel van de accountants-controle	In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht. Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van De Connectie. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening. Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht. Conclusie: Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2022 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.
6.6 Presentatie-correctie voorraad devices	De voorraad devices (laptops), was initieel opgenomen in de balanspost voorraden voor een bedrag van € 936.000 (2021: € 270.000) in de conceptjaarrekening 2022. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat de betreffende post in de jaarrekening geclassificeerd dient te worden als materiële vaste activa. Deze correctie is doorgevoerd in de definitieve jaarrekening van 2022 waarbij tevens, ter bevordering van de vergelijkbaarheid, de vergelijkende cijfers zijn aangepast. De genoemde correctie betreft enkel een presentatiecorrectie en heeft geen invloed gehad op het resultaat van De Connectie. Er wordt op deze post pas afgeschreven op het moment dat de devices in gebruik worden genomen.
6.7 Voorziening (spaar)verlof	In 2022 is de CAO 2021 – 2022 voor gemeenten vastgesteld. Onderdeel van deze nieuwe CAO is de mogelijkheid voor medewerkers van de gemeenschappelijke regeling om vanaf 1-1-2022 verlof te gaan sparen. Deze verlof spaaruren verjaren niet en kunnen van jaar tot jaar worden meegenomen. Hierbij geldt dat een voltijdmedewerker maximaal 3.600 verlofuren mag sparen. De gespaarde verlofuren dienen door de medewerker voor het einde van de dienstbetrekking opgenomen te worden. Dit betekent voor de gemeenschappelijke regeling dat er een verplichting ontstaat richting medewerkers die verlof hebben gespaard. Deze verplichting dient, op grond van de notitie arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van de commissie BBV, door de gemeenschappelijke regeling opgenomen te worden in de jaarrekening. Deze verplichting geldt overigens ook voor eventuele verlofstuwmeren. Dit houdt in dat ook verlofuren dienen te worden meegenomen die zijn opgebouwd voor boekjaar 2022.

	In de jaarrekening 2022 heeft bovenstaande geleid tot het opnemen van een (aanvullende) voorziening (spaar)verlof van € 781.000. Wij hebben, als onderdeel van onze controlewerkzaamheden, vastgesteld dat de voorziening toereikend is en gebaseerd is op adequate brondocumentatie.
6.8 Bestemmings-reserve Prijs-ontwikkelingen	De Connectie wordt voor de effecten van (autonome) prijsontwikkelingen gecompenseerd door de gemeenten via de prijsindexatie voor de materiële overheidsconsumptie. De raming van het CPB (augustus 2022) komt uit op 11,4%. Op basis van de raming van maart 2022 waren de materiële budgetten vanaf 2022 al met 4,1% geïndexeerd. Het verschil van 7,3%-punt, wat leidt tot een bedrag van € 1.431.000, is bij de gemeenten in rekening gebracht. Het bestuur heeft in 2022 een bestemmingsreserve ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor toekomstige prijsindexaties, aangezien De Connectie veelal werkt met langjarige contracten. Als gevolg van de huidige prijsontwikkelingen is de verwachting dat, zodra de lopende contracten zijn uitgediend, deze een substantiële prijsverhoging zullen laten zien bij hercontractering. Bij het voorstel voor het instellen van de bestemmingsreserve heeft het bestuur ook besloten om de gemeentelijke compensatie voor (autonome) prijsontwikkeling, op basis van de meest recente raming van het CPB (augustus 2022), hieraan toe te voegen. Deze gebeurtenis leidt tot een toename van de bestemmingsreserves van € 1.431.000.

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen en / of onzekerheden

Toleranties t.b.v. foutenevaluatie (getrouwheid en rechtmatigheid)	**Fouten**	**Onzekerheden**
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 540.000	€ 1.620.000
Rapporteringtolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt aan de Raad)	€ 162.000	€ 162.000

Foutenevaluatie	**Fouten**		**Onzekerheden**	
Aard van de fouten	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Aanbestedingsrechtmatigheid	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ -**	€ -	**€ -**	**€ -**

Bevestiging dagelijks bestuur
Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het dagelijks bestuur bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie:
Bij de jaarrekening 2022 kan een **goedkeurende** verklaring worden verstrekt inzake getrouwheid en rechtmatigheid.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid
In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van De Connectie in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen
Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings-maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie
Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeenschappelijke regeling
Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeenschappelijke regeling die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Beantwoording raadsvraag mevrouw Heersink

Tijdens de raadsbehandeling van de perspectiefbrief 2024, 1e bestuursrapportage 2023 en MPJB 2024 van de Connectie heeft gemeenteraadslid mevrouw Heersink een vraag gesteld over de 1e bestuursrapportage (Specifiek: pagina 5 bovenaan : business case 2023 . (Documentaire informatie voorziening).

De vraag van mevrouw Heersink: Op welke wijze, wanneer worden wij als raad hierbij betrokken ?

Antwoord:

De gemeenteraad van Rheden is naar aanleiding van het amendement “maatregelen in vervolg op toezichtverslag Informatiebeheer gemeente Rheden 2020- 2021 van 31 mei 2022 op dinsdag 6 september 2022 geïnformeerd over het programma Digitaal Rheden. De gemeenteraad wordt over de voortgang op de hoogte gehouden door middel van een Raadsinformatiebrief eventueel in combinatie met een presentatie tijdens een oriënterende avond.

De betreffende tekst plus uitwerking:

Documentaire Informatievoorziening

In het OGO is eind 2022 besloten tot het uitwerken van een businesscase 5 voor een regionaal centraal digitaal archief. Een extern projectleider begeleidt de uitvoering van de businesscase in de eerste helft van 2023. Naar aanleiding van deze uitkomsten vragen we de gemeenten een definitief besluit te nemen over de toekomstige archiefoplossing. De bedoeling is dat in 2024 de aanbesteding wordt afgerond. Daarna begint de implementatie van de archiefoplossing. Het afronden van dit traject is een voorwaarde om (verder) door te groeien naar een servicegerichte afdeling. Dit komt omdat de aanbesteding en implementatie veel personele capaciteit vraagt. Een centraal archief tilt de dienstverlening naar de gemeenten naar een hoger niveau.

Regionaal centraal digitaal archief

- De gemeente Rheden participeert in de regionale harmonisatieagenda van ons applicatielandschap in 2023-2025.
- Bij de planning van de nieuwbouw van ons nieuwe gemeentehuis is besloten om geen gebruik meer te maken van een fysieke archiefruimte en tot een digitalisering van de werkstromen en informatie.

Beide punten zijn in het programmaplan digitaal Rheden vervat.

Naast deze centrale archiefoplossing zijn er in 2023 ook verschillende gemeentelijke trajecten geweest om de zaaksystemen 4 te vervangen. De gemeenten zijn de eigenaren van de zaaksystemen. Het Arnhemse zaaksysteem is inmiddels succesvol vervangen. Rheden en Renkum zijn nog bezig met de implementatie. Definitieve keuzes met betrekking tot de inrichting van het zaaksysteem hebben misschien gevolgen voor de werkzaamheden van de afdeling DIV. Hierover zijn wij met de gemeenten in gesprek.

Vervanging zaaksysteem

- De vervanging van ons zaaksysteem sluit binnen het programma Digitaal Rheden aan op punt vier van de huidige vijf doelen voor onze bedrijfsvoering: Stevig en betrouwbaar fundament.

Daarnaast zijn er op het fysieke (papieren) archief een paar belangrijke ontwikkelingen. De afdeling DIV heeft de afgelopen jaren inzicht verkregen in de staat van de gemeentelijke papieren archieven. De archiefvernietiging is inmiddels onderdeel van de jaarlijks uit te voeren werkzaamheden. Er zijn achterstanden vastgesteld op de te bewaren archieven. In overleg met de gemeenten en het Gelders Archief wordt momenteel voorbereid op het overbrengen van de documenten. Het wegwerken van de achterstanden vraagt extra inzet en begeleiding van DIV.

Ontwikkelingen fysiek (papieren) archief

- Het bewerken van de over te brengen papieren archieven sluit aan bij de nieuwbouw van ons gemeentehuis. Bij de planning van de nieuwbouw is besloten om geen gebruik meer te maken van een fysieke archiefruimte en tot een digitalisering van de werkstromen en informatie. Dit maakt het versneld/ vervroegd overbrengen van de papieren archieven noodzakelijk. De oplossingsrichting voor het bewerken van de archieven voor overbrenging zoals nu gekozen is, wordt opgepakt binnen Digitaal Rheden en de lijnwerkzaamheden van DIV.

Wethouder Klomberg zegt toe om de vraag van de heer Kooijmans of er systemen worden gehanteerd die niet up to date zijn schriftelijk te beantwoorden.

Applicaties en systemen doorlopen een levenscyclus. Deze houden wij in samenwerking met de Connectie bij. Als een applicatie of systeem het einde van de levenscyclus nadert, wordt dit door de leverancier aangekondigd. Wij als gemeente nemen dan actie door de applicatie indien mogelijk te upgraden of anders te vervangen. In de laatste fase van de levenscyclus voldoen de bedrijfs-kritische applicaties nog wel aan jaarlijks getoetste normenkaders en wordt met de leverancier afgesproken dat de applicatie ondersteund wordt tot deze vervangen is. De leverancier zal in deze fase geen nieuwe ontwikkelingen uitbrengen, maar als er kritische beveiligingsissues gevonden worden, worden deze nog wel opgelost. Binnen onze gemeente zit het zaaksysteem in deze end-of-life fase. Hierom loopt er een project waarin we naar het nieuwe zaaksysteem van Roxit (zelfde leverancier) upgraden.

23.44

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 12
BV

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 mei 2023;

b e s l u i t :

- kennis te nemen van de jaarrekening 2022 van De Connectie en de daarop afgegeven goedkeurende accountantsverklaring;
- kennis te nemen van de voorgestelde bestemming van het positief resultaat van € 421.000,00;
- kennis te nemen van de 1e bestuursraportage 2023 van De Connectie;
- een zienswijze te geven op de in de 1e bestuursrapportage opgenomen begrotingswijziging 2023 en een zienswijze te geven op de Meerjarenprogramma-begroting 2024-2027 en het college op te dragen het bestuur van De Connectie van deze zienswijze in kennis te stellen conform bijgaand concept.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

23.38

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder	Begrotingsprogramma	
P. Hofman	3 Gebiedsontwikkeling	
b en w-vergadering	**agendapunt**	**bijlage(n) ter inzage**
9 mei 2023		Bestemmingsplan, verbeelding.
rol raad	**soort document**	
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit	
informatieavond	**agendapunt**	
13 juni 2023		
raadsvergadering	**agendapunt**	
27 juni 2023		

onderwerp

Vaststellen bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp

INHOUD VOORSTEL

1. gewijzigd vaststellen het bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp, conform bijgevoegd ontwerpraadsbesluit;
2. geen exploitatieplan vaststellen.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Het voorzien in een goede ruimtelijke ordening.
Het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp om het realiseren van woningen planologisch mogelijk te maken. **De wijziging voorziet in het opnemen van een gewijzigde regel in artikel 3.1.onder a en 4.1 onder c . met betrekking tot ‘hemelwaterinfiltratie’ naar aanleiding van het amendement dat vorig jaar is aangenomen door uw raad. ‘hemelwaterinfiltratie’ is in deze regel veranderd in ‘hemelwaterberging- en infiltratievoorzieningen’. Omdat een regel is aangepast ten opzichte van het ontwerp gaat het juridisch om een gewijzigde vaststelling.**

2 Wat is de aanleiding?

De planlocatie Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63-65 te Velp is gelegen in het vigerende bestemmingsplan ‘Velp 2016, Woongebieden-Zuid’ en heeft de bestemming ‘bedrijf’. Op grond van het bestemmingsplan is het perceel bestemd voor bedrijfsmatige activiteiten. De initiatiefnemer wil een bedrijfswoning transformeren in een reguliere woning, een andere bedrijfswoning in twee grondgebonden woningen en daarnaast twee patiowoningen woningen op het achterterrein. Het realiseren van deze woningen, zoals gewenst door initiatiefnemer, past niet binnen de bestemming en een herziening van het vigerende bestemmingsplan is noodzakelijk om het plan mogelijk te maken.

Na het uitvoeren van de onderzoeken is een ontwerpbestemmingsplan opgesteld. Op 10 januari 2022 heeft het college ingestemd met het ontwerpbestemmingsplan. Het ontwerp bestemmingsplan heeft vervolgens van 19 januari tot en met 1 maart 2023 ter inzage gelegen met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.
Tijdens deze periode zijn geen zienswijzen ingediend. De plantoelichting is geactualiseerd, in het juridische gedeelte worden er geen wijzigingen voorgestaan. Het ontwerpbestemmingsplan kan ter vaststelling worden aangeboden worden aan de gemeenteraad.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Het beleidskader 'Bouwen op achterterreinen'
- Wet op de ruimtelijke ordening;
- Structuurvisie Velp;
- Woonvisie 2020-2026;
- Bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid';
- Welstandsnota gemeente Rheden.

4 Wat willen wij bereiken?
Door voorliggend plan wordt de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Een bedrijfsbestemming (garagebedrijf) verdwijnt uit een woongebied. Ook worden er duurzame, levensloopbestendige woningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Vanuit het beleid is het toevoegen van meer woningen wenselijk, op deze locatie wordt hier invulling aan gegeven.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Voorgesteld wordt om conform bijgevoegd ontwerpbesluit het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. Na vaststelling wordt het bekendgemaakt en ter inzage gelegd conform de Wro.

6 Wat gaat het kosten?
Er zijn geen financiele consequenties. De initiatiefnemer draagt de kosten van het vervaardigenvan het bestemmingsplan en het bouwplan. De ontwikkeling vindt plaats voor rekening en risico van de initiatiefnemer. Voor de kosten van de procedure worden leges geheven. De initiatiefnemer heeft de gemeente van eventuele planschade gevrijwaard, hiervoor is een planschadeverhaals-overeenkomst opgesteld. De ambtelijke inzet wordt gedekt uit de de leges. M.b.t. de openbare ruimte zal een overeenkomst worden gesloten en separaat aan het college worden voorgelegd. Er zijn voor de gemeente geen verdere kosten verbonden aan deze ontwikkeling.

7 Wat zijn de risico’s?
Er zijn geen risico’s bekend.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Er zijn geen zienswijzen met betrekking tot het ontwerpbestemmingsplan naar voren gebracht. Het betreft een kleine ruimtelijke ontwikkeling. Wij zien geen aanleiding om uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening te concluderen dat onderhavige ontwikkeling niet aanvaardbaar is.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De terinzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan zal geschieden conform het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening. De indieners van een zienswijze ontvangen daarnaast rechtstreeks bericht.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
nee

De Steeg,

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt …

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
P. Hofman

Begrotingsprogramma
3 Gebiedsontwikkeling

b en w-vergadering
9 mei 2023

agendapunt
7

bijlage(n) ter inzage
Bestemmingsplan, verbeelding

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
13 juni 2023

agendapunt

raadsvergadering
27 juni 2023

agendapunt

onderwerp
Vaststellen bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp.

INHOUD VOORSTEL
1 Ongewijzigd vaststellen het bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp, conform bijgevoegd ontwerpraadsbesluit;
2 geen exploitatieplan vaststellen.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
Het voorzien in een goede ruimtelijke ordening.
Het ongewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp om het realiseren van woningen planologisch mogelijk te maken.

2 Wat is de aanleiding?
De planlocatie Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63-65 te Velp is gelegen in het vigerende bestemmingsplan ‘Velp 2016, Woongebieden-Zuid’ en heeft de bestemming ‘bedrijf’. Op grond van het bestemmingsplan is het perceel bestemd voor bedrijfsmatige activiteiten. De initiatief-nemer wil een bedrijfswoning transformeren in een reguliere woning, een andere bedrijfswoning in twee grondgebonden woningen en daarnaast twee patiowoningen op het achterterrein.
Het realiseren van deze woningen, zoals gewenst door initiatiefnemer, past niet binnen de bestemming en een herziening van het vigerende bestemmingsplan is noodzakelijk om het plan mogelijk te maken.

Na het uitvoeren van de onderzoeken is een ontwerpbestemmingsplan opgesteld. Op 10 januari 2022 heeft het college ingestemd met het ontwerpbestemmingsplan. Het ontwerp-bestemmingsplan heeft vervolgens van 19 januari tot en met 1 maart 2023 ter inzage gelegen met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.
Tijdens deze periode zijn geen zienswijzen ingediend. De plantoelichting is geactualiseerd, in het juridische gedeelte worden er geen wijzigingen voorgestaan. Het ontwerpbestemmingsplan kan ter vaststelling worden aangeboden worden aan de gemeenteraad.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Het beleidskader 'Bouwen op achterterreinen'.
- Wet op de ruimtelijke ordening.
- Structuurvisie Velp.
- Woonvisie 2020-2026.
- Bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid'.
- Welstandsnota gemeente Rheden.

4 Wat willen wij bereiken?
Door voorliggend plan wordt de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Een bedrijfsbestemming (garagebedrijf) verdwijnt uit een woongebied. Ook worden er duurzame, levensloopbestendige woningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Vanuit het beleid is het toevoegen van meer woningen wenselijk, op deze locatie wordt hier invulling aan gegeven.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Voorgesteld wordt om conform bijgevoegd ontwerpbesluit het bestemmingsplan ongewijzigd vast te stellen. Na vaststelling wordt het bekendgemaakt en ter inzage gelegd conform de Wro.

6 Wat gaat het kosten?
Er zijn geen financiële consequenties. De initiatiefnemer draagt de kosten van het vervaardigen van het bestemmingsplan en het bouwplan. De ontwikkeling vindt plaats voor rekening en risico van de initiatiefnemer. Voor de kosten van de procedure worden leges geheven. De initiatiefnemer heeft de gemeente van eventuele planschade gevrijwaard, hiervoor is een planschadeverhaalsovereenkomst opgesteld. De ambtelijke inzet wordt gedekt uit de de leges. M.b.t. de openbare ruimte zal een overeenkomst worden gesloten en separaat aan het college worden voorgelegd. Er zijn voor de gemeente geen verdere kosten verbonden aan deze ontwikkeling.

7 Wat zijn de risico's?
Er zijn geen risico's bekend.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Er zijn geen zienswijzen met betrekking tot het ontwerpbestemmingsplan naar voren gebracht. Het betreft een kleine ruimtelijke ontwikkeling. Wij zien geen aanleiding om uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening te concluderen dat onderhavige ontwikkeling niet aanvaardbaar is.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De terinzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan zal geschieden conform het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening. De indieners van een zienswijze ontvangen daarnaast rechtstreeks bericht.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Nee.

Velp, 9 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

23.38

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2023;

gelet op de bepalingen van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht;

gelet op het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening inzake de doorwerking van nationale belangen en voorts de Omgevingsvergunning Gelderland;

overwegende:

dat het gewenst is het planologisch kader te herzien om grondgebonden woningen planologisch mogelijk te maken op de locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp;

dat het bestemmingsplan aanvaardbaar is bezien vanuit de Omgevingsverordening Gelderland;

dat het ontwerpbestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65' in Velp als vervat in de bestandenset NL.IMRO.0275.BPVZ26-ON01 met de daarbij behorende stukken alsmede het ontwerpbesluit met ingang van 19 januari 2023 gedurende zes weken voor eenieder in digitale en analoge vorm ter inzage heeft gelegen en raadpleegbaar was;

dat binnen die termijn met betrekking tot dit ontwerpbestemmingsplan geen zienswijzen naar voren zijn gebracht;

dat de plantoelichting is geactualiseerd, in het juridische gedeelte worden er geen wijzigingen voorgestaan;

dat op grond van het Besluit ruimtelijke ordening geen exploitatieplan is opgesteld, omdat voor kostenverhaal een anterieure overeenkomst is gesloten met de initiatiefnemer en er overigens geen te verhalen kosten zijn;

dat bij de vaststelling gebruik is gemaakt van de ondergrond met de bestandsnaam 0_NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01.dwg;

b e s l u i t :

a met inachtneming van het hiervoor gesteld langs elektronische weg, en met een volledige verbeelding daarvan op papier, ongewijzigd vast te stellen het bij dit besluit behorende bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp', met de daarbij behorende toelichting, als vervat in de bestandenset met de planidentificatie NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01;
b aan te geven dat gebruik is gemaakt van de ondergrond met bestandsnaam 0_NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01.dgn;

c geen exploitatieplan vast te stellen.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

Landelijk gebied

Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Inhoudsopgave TOELICHTING

TOELICHTING **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **7**

1.1 Aanleiding 7
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 7
1.3 Vigerende planologische situatie 9
1.4 Opzet bestemmingsplan en toelichting 11

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de situatie **13**

2.1 Huidige situatie 13
2.2 Toekomstige situatie 15

Hoofdstuk 3 Beleidskader **17**

3.1 Rijksbeleid 17
3.2 Provinciaal beleid 18
3.3 Regionaal beleid 20
3.4 Gemeentelijk beleid 21

Hoofdstuk 4 Uitvoeringsaspecten **29**

4.1 Flora en fauna 29
4.2 Bodemkwaliteit 31
4.3 Cultuurhistorie en archeologie 33
4.4 Luchtkwaliteit 35
4.5 Parkeren en verkeer 35
4.6 Bedrijven en milieuzonering 39
4.7 Geluidhinder 41
4.8 Externe veiligheid 42
4.9 Ontplofbare oorlogsresten 45
4.10 Kabels en leidingen 47
4.11 Water 48
4.12 M.e.r.-beoordeling 51
4.13 Biodiversiteit 52

Hoofdstuk 5 Juridische planbeschrijving **53**

5.1 Inleiding 53
5.2 Inleidende regels 53
5.3 Bestemmingsregels 54

5.4 Algemene regels 55
5.5 Overgangs- en slotregels 55

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid 57

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 59

7.1 Inspraak 59
7.2 Vooroverleg 59
7.3 Overleg met omwonenden 60
7.4 Zienswijzen 60

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het dorp Velp wordt opgedeeld door een spoorlijn die onder het centrum doorloopt. Het zuidelijke deel van het dorp is onder andere bestemd voor woningen. Daarnaast zijn diverse achterterreinen tussen de woningen bestemd voor bedrijven. Een voorbeeld hiervan is een achterterrein dat ligt aan de Sophiastraat en IJsselstraat. De bebouwing aan deze straten omsluit het achterterrein. Een initiatiefnemer heeft plannen ontwikkeld om twee bedrijfswoningen te transformeren en woningbouw te realiseren op het achterterrein. In totaal voorzien de plannen in het transformeren van één bedrijfswoning in een reguliere woning, het transformeren van één bedrijfswoning in twee grondgebonden woningen en het bouwen van twee patiowoningen.
Voor het voorliggende plan is reeds een principeverzoek ingediend. Wij hebben dit plan als kansrijk beoordeeld. Het toevoegen van de woning in het bestaande pand aan de Sophiastraat 51 past binnen het vigerende bestemmingsplan. Het realiseren van twee nieuwbouwwoningen past niet binnen het vigerende bestemmingsplan, daar het niet is toegestaan om woningen te bouwen op grond die bestemd is als bedrijf. Tevens past het realiseren van twee grondgebonden woningen ter plekke van IJsselstraat 63-65 niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Op het perceel bevindt zich één bouwvlak. Het aantal woningen per bouwvlak mag niet meer dan 1 bedragen. Het realiseren van een twee-onder-één-kapwoning past daarmee niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Op deze locatie is het binnen de huidige bestemming ook mogelijk om dit pand in te vullen met andere functies dan wonen, bijvoorbeeld ten behoeve van detailhandel of een kantoor. Om op dit perceel enkel een reguliere woning toe te staan, dient een nieuw bestemmingsplan op te worden gesteld. Daarom is ook dit perceel opgenomen in voorliggend bestemmingsplan.
Om het realiseren van de woningen planologisch-juridisch mogelijk te maken, is een procedure tot vaststelling van een nieuw bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) noodzakelijk. Met voorliggend bestemmingsplan wordt het plan voorzien van een ruimtelijk juridisch kader. In deze toelichting wordt de beoogde ontwikkeling beschreven en wordt aangetoond dat voldaan kan worden aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

In het zuidelijke deel van het dorp Velp liggen de Sophiastraat en de IJsselstraat. Deze straten liggen in de bebouwde kom. De omgeving kenmerkt zich door een gevarieerd woningaanbod. Er staan vrijstaande woningen, twee-onder-één-kap en rijtjes woningen. Aan de achterzijde van de woningen aan de Sophiastraat 51 en de IJsselstraat 63-65 ligt een middenterrein. Deze woningen en het middenterrein vormen het plangebied van dit voorgenomen plan.

De planlocatie is gelegen op het perceel dat kadastraal bekend staat als gemeente Velp Gelderland, sectie H, percelen 1400, 2876 en 3788. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van 1.216 m^2. In de onderstaande figuren is de ligging van het plangebied weergegeven.

Luchtfoto met aanduiding plangebied (bron: Google Maps)

Uitsnede kadastrale kaart (bron: Perceelloep)

1.3 Vigerende planologischesituatie

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid'. Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de raad van de gemeente Rheden op 11 december 2019.

In het bestemmingsplan kent het plangebied de enkelbestemmingen 'Gemengd' en 'Bedrijf' en de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2'. Daarnaast kent het plangebied de gebiedsaanduidingen 'Overige zone - stedenbouwkundig waardevol' en 'Veiligheidszone - niet-gesprongen explosieven'.

De voor 'Gemengd' aangewezen gronden zijn bestemd voor woningen, bedrijfsactiviteiten van categorie 1 en 2 van de Lijst van bedrijfsactiviteiten gemengd gebied en kamerverhuur aan meer dan twee personen. Kamerverhuur is uitsluitend toegestaan in aanvulling op het gebruik als woning. De onderlinge afstand tussen de kamerverhuurpanden mag niet meer dan 50 meter bedragen. De gronden zijn tevens bestemd voor parkeer- en groenvoorzieningen, waterhuishoudkundige voorzieningen, hemelwaterinfiltratievoorzieningen en rioleringswerken, watergangen en waterpartijen, straatmeubiliair en andere bijbehorende voorzieningen, alsmede voor de ontsluiting van direct aangrenzende percelen.

Op de voor 'Bedrijf' aangewezen gronden mogen gebouwen en overige bouwwerken worden gebouwd. Een hoofdgebouw dient binnen een bouwvlak te worden gebouwd. De bouwhoogte van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 10 meter, tenzij de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' ter plekke geldt. Dan mag de maximale

bouwhoogte niet meer bedragen dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte. Indien woningen op de verdieping zijn toegelaten, dan mag het aantal woningen niet meer dan 1 bedragen. Voor bijgebouwen en overkappingen geldt dat er binnen het bouwvlak dan wel ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen' dient te worden gebouwd. Het bebouwingspercentage van de bijgebouwen en overkappingen ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen' mag per bouwperceel niet meer dan 40 bedragen. De goot- en bouwhoogte van bijgebouwen mag respectievelijk niet meer dan 3,50 meter en 5,0 meter bedragen.
Op de voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor gronden met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van bouwwerken groter dan 250 m^2 en waarbij dieper wordt gegraven dan 30 centimeter, dient de aanvrager een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld. Als uit het archeologisch rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het oprichten van het vergunde bouwwerk zullen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders één of meerdere voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning. Het overleggen van een rapport is niet nodig indien naar het oordeel van burgemeester en wethouders de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.
Op de voor 'Overige zone - stedenbouwkundig waardevol' aangewezen gronden zijn de gronden, naast de andere aangewezen bestemming(en), tevens bestemd voor de instandhouding en bevordering van het open stedenbouwkundige karakter van de gronden en van het representatieve straatbeeld. De gronden worden aldus geacht geen deel uit te maken van het erf bij het hoofdgebouw. Voor het oprichten van bebouwing geldt dat de gronden vrij dienen te blijven van gebouwingen en overkappingen. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen. In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor op de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.
Op de voor 'Veiligheidszone - niet-gesprongen explosieven' de gronden naast de andere aangewezen bestemming(en) tevens bestemd voor de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in verband met de aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven in de bodem. Voor het oprichten van bebouwing dient de aanvrager bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van een bouwwerk waarbij dieper dan 30 centimeter wordt gegraven, een rapport in de vorm van een risicoanalyse te overleggen. Uit het oordeel van burgemeester en wethouders zal blijken dat het woon-, leef- en verblijfsklimaat in voldoende mate is vastgesteld. In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor op de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.
Conclusie
Onderhavig initiatief is in strijd met het bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid', omdat regulier wonen niet is toegestaan op de bestemming 'Bedrijf'. Daarnaast is het niet toegestaan om te bouwen buiten het bouwvlak. Daarmee is het niet toegestaan om de twee nieuwbouwwonigen te realiseren op het binnenterrein. Ter plaatse van IJsselstraat 63-65 is één bouwvlak aanwezig. Binnen dit

bouwvlak mag één woning gerealiseerd worden. De twee-onder-één-kapwoning past daarmee niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Ten behoeve van het realiseren van het voorgenomen plan is een archeologisch onderzoek en een risicoanalyse voor de niet-gesprongen explosieven benodigd.

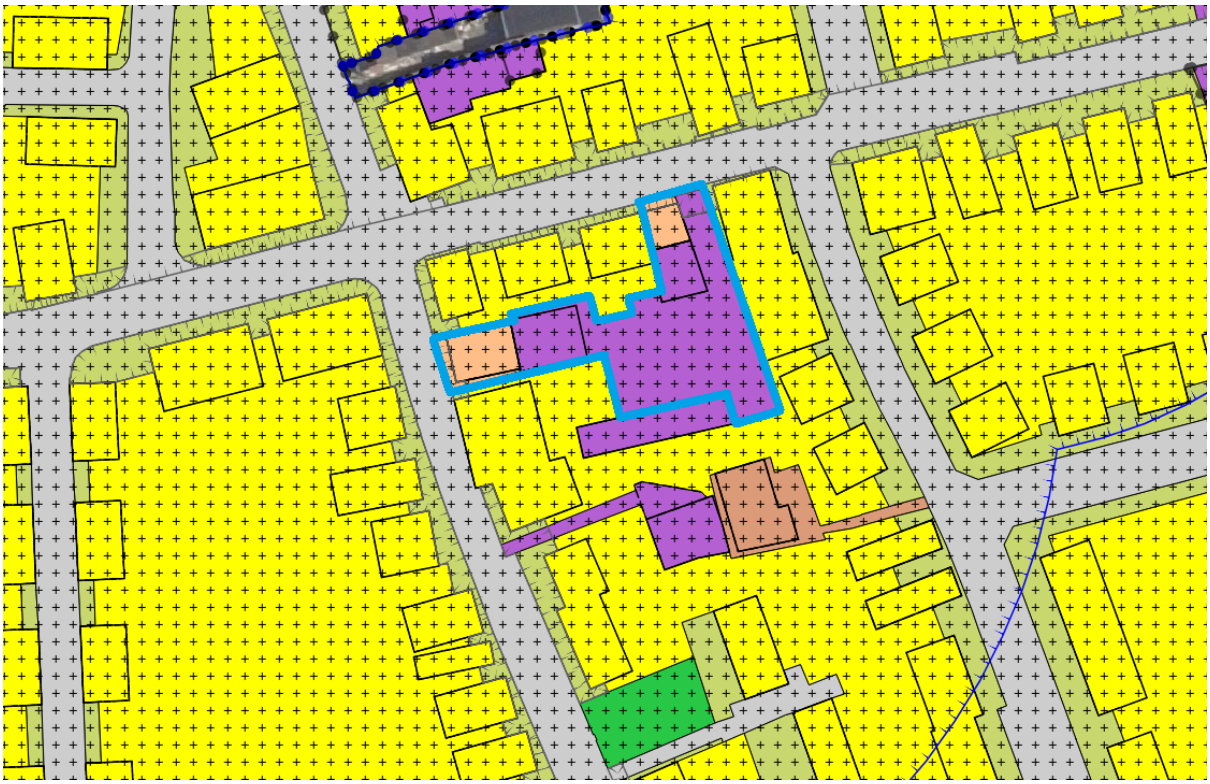

Uitnsede bestemmingsplan (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

1.4 Opzet bestemmingsplan en toelichting

Het bestemmingsplan 'Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65' bestaat uit de volgende stukken:

- toelichting;
- verbeelding;
- planregels.

De toelichting is niet juridisch bindend, maar vormt een belangrijk onderdeel van het bestemmingsplan. De toelichting geeft aan wat de beweegredenen en achtergronden zijn die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot heeft de toelichting als doel om het bestemmingsplan te begrijpen en de regels op een correcte manier na te leven.
De verbeelding en de planregels vormen samen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan en kunnen enkel in samenhang met elkaar 'gelezen' worden.
Op de verbeelding zijn de bestemmingen van de in het plangebied begrepen gronden en opstallen aangegeven. Aan deze bestemmingen zijn regels en bepalingen gekoppeld om de uitgangspunten van het plan zeker te stellen.
De toelichting is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 staat stil bij de huidige en toekomstige situatie van het plangebied;
- in Hoofdstuk 3 is een beknopt overzicht opgenomen van de belangrijkste

beleidsvisies van de verschillende overheden die relevant zijn voor het plangebied;

- de gevolgen of effecten op de planologische- en milieutechnische aspecten worden in Hoofdstuk 4 beschreven;
- in Hoofdstuk 5 worden de gehanteerde bestemmingen met bijbehorende regeling beschreven;
- Hoofdstuk 6 en Hoofdstuk 7 behandelen ten slotte de economische uitvoerbaarheid en maatschappelijke uitvoerbaarheid. Hierin worden de resultaten beschreven van de gevolgde inspraakprocedure en het vooroverleg conform artikel 3.1.1 Bro.

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de situatie

2.1 Huidige situatie

In de huidige situatie staan op het perceel twee panden. Deze panden worden gebruikt als garagebedrijf voor de reparatie en verkoop van auto's. Het pand aan de Sophiastraat 51 wordt gebruikt als bedrijfswoning bij het garagebedrijf. Aan de woning zit de garage van het autobedrijf vast. Het pand aan de Ijsselstraat 63-65 fungeert als showroom. Aan de achterzijde van beide panden is een bijgebouw gebouwd. Daarnaast bevindt zich aan de achterzijde van de panden een middenterrein. Het middenterrein is overwegend onbebouwd, maar er staan diverse kleine bijgebouwen, zoals een wasplaats voor de auto's. Tenslotte kunnen op het middenterrein auto's geparkeerd worden welke behoren bij de autobedrijven.

Figuur: Woning aan Sophiastraat 51 (Bron: Google Maps)

Figuur: Voormalig showroow aan IJsselstraat 63-65 (Bron: initiafnemer)

Figuur: middenterrein achter panden (Bron: initiatiefnemer)

Figuur: bijgebouw bij pand Sophiastraat (Bron: initiatiefnemer)

Figuur: bijgebouw bij pand IJsselstraat (Bron: initiatiefnemer)

2.2 Toekomstige situatie

In de gewenste situatie blijven de reeds bestaande panden aan de Sophiastraat en de IJsselstraat 63-65 behouden. Alle bijgebouwen aan de achterzijde van deze panden evenals de bijgebouwen op het middenterrein worden gesloopt. In het pand aan de Sophiastraat wordt een reguliere hoekwoning gecreëerd. Na de sloop van van de achterliggende garage krijgt de woning een oppervlakte van maximaal 200 m^2. In de voormalige showroom aan de 63-65 worden twee grondgebonden gerealiseerd. Het pand wordt zo gesplitst dat hier een twee-onder-één-kapwoning ontstaat.
Met het slopen van de bijgebouwen op het middenterrein wordt ruimte gecreëerd. Deze ruimte is benodigd om twee nieuwe kavels, ieder van ongeveer 300 m^2 te realiseren. Hier worden twee patiowoningen mogelijk gemaakt. De patiowoningen zullen bestaan uit een eenlaags en tweelaags gedeelte. De tweelaagse bebouwing functioneert als woning. De eenlaagse bebouwing doet dienst als garage en als woongedeelte. Het voorste gedeelte van de eenlaagse bebouwing wordt gebruikt als garage. Het achterste gedeelte functioneert ten behoeve van de woningen. De patiowoningen krijgen een maximale bouwhoogte van 7 meter en een platdak. De bebouwing wordt hiermee lager dan de bebouwing in de omgeving. Op die manier wordt gepoogd de impact op de omgeving zo klein mogelijk te houden. Op het platdak kunnen zonnepanelen geplaatst worden. Beide patiowoningen krijgen een garage en een oprit. Parkeren wordt op eigen terrein opgelost.
Met het slopen van de bijgebouwen op het middenterrein wordt eveneens ruimte gecreëerd voor een tuin aan de achterzijde van de woningen. Daarmee krijgen alle woningen een tuin aan de achterzijde.
De patiowoningen zijn op deze locatie geprojecteerd, omdat de nieuw te bouwen woningen dan zoveel mogelijk in contrast zijn met de omliggende jaren '30 woningen. Tevens zijn de woningen doordat ze deels ook twee lagen hebben goed zichtbaar vanaf de Sophiastraat. Ten behoeve van deze ontwikkeling is een beeldkwaliteitsplan opgesteld, dit is als bijlage Bijlage 1 bijgevoegd. In paragraaf 3.4.3 wordt hier een nadere toelichting op gegeven.

Figuur: Verkaveling gewenste situatie (bron: initiatiefnemer)

Figuur: impressie van patiowoningen (Bron: initiatiefnemer)

Hoofdstuk 3 Beleidskader

In dit hoofdstuk komt het ruimtelijk beleid op hoofdlijnen aan de orde. Het gaat hier om vigerend beleid op rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau. Bij de beoordeling van de haalbaarheid in Hoofdstuk 4 wordt ingegaan op specifiek beleid.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de structuurvisie 'Nationale Omgevingsvisie (NOVI)' vastgesteld. De NOVI biedt een langetermijnperspectief op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland tot 2050. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving.

Met de NOVI benoemt het Rijk nationale belangen, geeft het richting op de vier prioriteiten en helpt keuzes maken waar dat moet.

Conclusie
Onderhavig initiatief betreft een ontwikkeling van beperkte omvang zonder strijdigheid met rijksbelangen. De ontwikkeling is passend binnen de NOVI.

3.1.2 Barro en Bro

Op 1 juli 2017 is de Nieuwe Ladder voor Duurzame Verstedelijking in werking getreden (artikel 3.1.6 lid 2 Bro). De nieuwe Ladder is ten opzichte van de voorgaande Ladder vereenvoudigd. De drie treden zijn komen te vervallen en er is een nieuwe bepaling toegevoegd. De Laddertoets geldt alleen voor plannen die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken. Onder een nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt verstaan: 'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'.

Toetsing aan de nieuwe Ladder houdt in dat een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt een beschrijving bevat van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Beoordeling ladder duurzame verstedelijking
Voorliggend bestemmingsplan voorziet in de bouw van maximaal 2 extra woningen. Of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang

van de ontwikkeling, in relatie tot de omgeving. Voor wonen geldt dat voor woningbouwlocaties vanaf 12 woningen sprake is van een stedelijke ontwikkeling die ladderplichtig is. Onderhavig initiatief betreft de bouw van twee patiowoningen, het transformeren van een bestaand pand in één woning en de transformatie van een ander bestaand pand in twee grondgebonden woningen. Het doorlopen van de laddertoets is daarom niet noodzakelijk.

Conclusie
De mogelijkheden die het plan bevat, betreffen geen nieuwe stedelijke ontwikkelingen als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening. In onderhavig bestemmingsplan zijn verder geen onderwerpen aan de orde waar strijdigheid zou kunnen zijn met het Rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Op 19 december 2018 is de omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland' vastgesteld. In deze visie beschrijft de provincie welke richting de provincie op wil op het gebied van energie, klimaat, water, voedsel en ook hoe de provincie de omgeving wil inrichten. Om samen een Gaaf Gelderland te bereiken, legt de provincie bij het uitvoeren van haar taken de focus op een duurzaam, verbonden en economisch krachtig Gelderland. Met behulp van zeven ambities geeft de provincie hier richting aan:

- energietransitie;
- klimaatadaptatie;
- circulaire economie;
- biodiversiteit;
- bereikbaarheid;
- economisch vestigingsklimaat;
- woon- en leefklimaat.

Woon- en leefklimaat
Voor dit bestemmingsplan is de ambitie voor het woon- en leefklimaat van toepassing. De provincie streeft naar een duurzaam en divers woon- en leefklimaat, dat steeds weet te anticiperen op ontwikkelingen. Zo worden de economische kracht en kwaliteit van leven in Gelderland versterkt, nu en in de toekomst. Om Gelderland voor mensen en bedrijven aantrekkelijk te houden, is de kwaliteit van de leefomgeving van groot belang.

Bovendien draagt een goede kwaliteit van de leefomgeving bij aan gezondheid. Goed bereikbare voorzieningen, aansprekende evenementen, unieke cultuurhistorie, inspirerende culturele voorzieningen, een mooie natuur; het is allemaal van belang. Ook goed wonen hoort daarbij. Gelderland heeft op woongebied een bijzondere positie met uiteenlopende woonkwaliteiten, zowel stedelijke als landelijke. De Gelderse streken hebben ieder hun eigen aard, waar mensen zich thuis en verbonden met elkaar voelen. In de groeiende Gelderse steden komen veel activiteiten samen. Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in een vitaal platteland, juist als daar krimp

plaatsvindt. Om het landschap open, groen en het voorzieningenniveau op peil te houden en leegstand te voorkomen, is bouwen binnen bestaand stedelijk gebied het vertrekpunt. De provincie geeft de voorkeur aan het benutten van bestaande gebouwen en gaat voor concentraties van bebouwing. Pas als er geen andere goede mogelijkheden zijn, kan worden uitgebreid aan de randen van de steden of dorpen.

Conclusie
Het voorgenomen plan is niet in strijd met de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland. Het speelt in op de ambities van de provincie om een dynamische, diverse en duurzame woonomgeving te creëren. De te realiseren woningen dragen bij aan een divers aanbod aan woningen. Daarnaast worden de woningen binnen bestaand gebied gerealiseerd en worden bestaande gebouwen omgevormd tot woningen. De nieuwbouwwonignen zijn in lijn met het streven om de provincie te verduurzamen. De patiowoningen worden gasloos. Daarnaast zijn de platte daken van de patiowoningen geschikt om zonnepanelen te plaatsen.

3.2.2 OmgevingsverordeningGelderland

In de Omgevingsverordening Gelderland is het ruimtelijke beleid zoals dat in de Omgevingsvisie Gelderland is verwoord, deels verankerd. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De omgevingsverordening wordt regelmatig geactualiseerd. Voor onderhavig plan is gebruik gemaakt van de op 31 maart 2021 vastgestelde versie. Deze verordening is bindend voor de gemeente. Voor onderhavig bestemmingsplan is het volgende onderwerp uit de Omgevingsverordening: Glastuinbouw en Water en milieu.

Voor de planlocatie gelden de regels voor 'Glastuinbouw' die betrekking hebben op 'overig gebied glastuinbouw'. Dit is een gebied buiten de Glastuinbouwontwikkelingsbieden, de Extensiveringsgebieden glastuinbouw en de Regionaal clusters glastuinbouw'. Het voorgenomen plan heeft echter geen betrekking tot glastuinbouw, waardoor de regels die gelden voor het thema 'glastuinbouw' niet relevant zijn voor dit plan.

In de plankaart 'Water en Milieu' wordt de planlocatie aangewezen als 'intrekgebied'. Een intrekgebied is een beschermingsgebied voor grondwater waar het grondwater binnen duizend jaar bij een pompput voor de openbare drinkwatervoorziening kan zijn. Dit in verband met de bescherming van drinkwater.
Voor gronden binnen een intrekgebied is de winning van fossiele energie niet mogelijk. Tevens is het verboden in een intrekgebied werken tot stand te brengen of handelingen te verrichten ten behoeve van de winning van fossiele energie.

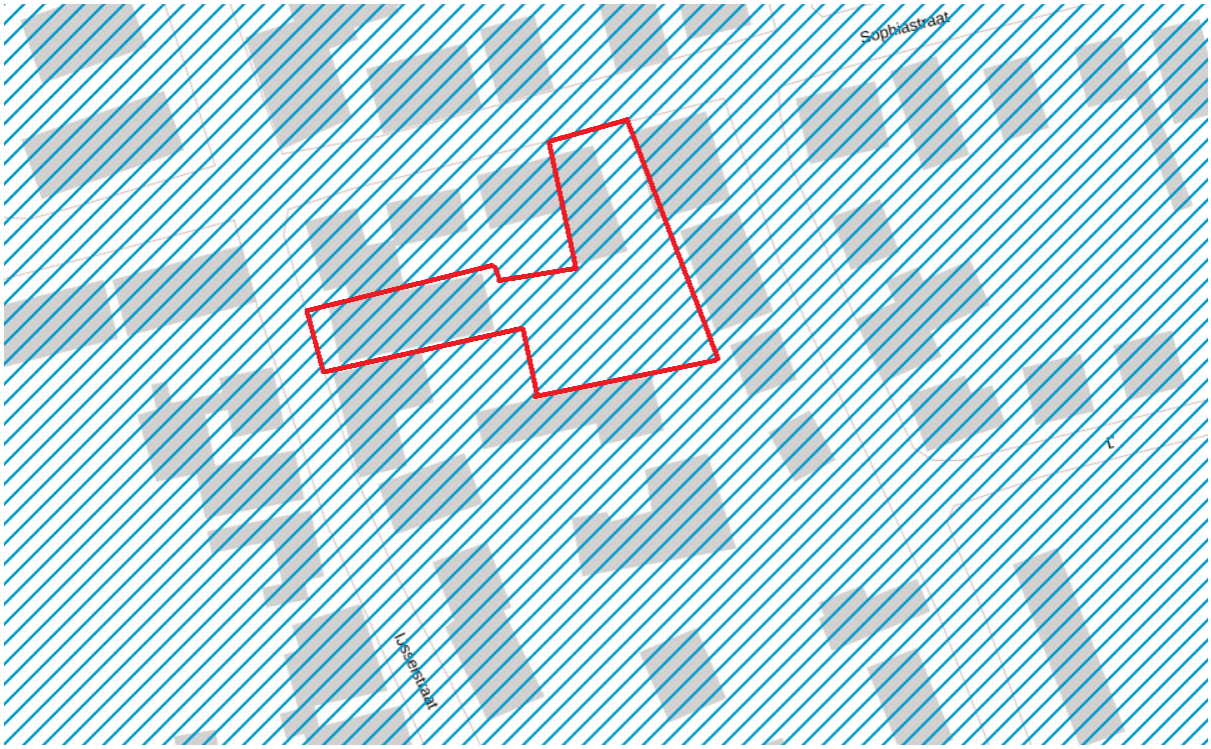

Figuur: Uitsnede kaart 'Water en Milieu' met aanduiding plangebied (bron: Ruimtelijke plannen)

Conclusie
Het voorgenomen plan is niet in strijd met de provinciale omgevingsverordening van de gemeente Gelderland.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Woonagenda subregio Arnhem e.o. 2021 t/m 2023

In de subregio Arnhem e.o. werken de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe, Rheden, Renkum en Rozendaal op een praktische manier samen aan het thema wonen. Dat doen we op basis van vraagstukken die lokaal spelen en vraagstukken die bovenlokaal belangrijk zijn. Maar uiteraard doen we dat ook met het oog op afspraken met de provincie over afstemming van woningbouwplannen. Samen zoeken we meerwaarde op bovengemeentelijk niveau en informeren en inspireren we elkaar op thema's die er toe doen. Criteria vanuit de subregionale woonagenda zijn als volgt:

- Woningbouwontwikkelingen moeten inspelen op de behoefte, waarbij de Regionale Woningmarktanalyse leidend is;
- Er moet aandacht zijn voor duurzaamheid en levensloopgeschiktheid;
- Hergebruik van bestaand vastgoed;
- Herontwikkeling rotte plekken;
- Versterken verzorgingsstructuur door bijdrage aan een gevarieerde wijkopbouw;
- Vroegtijdige betrokkenheid van inwoners;
- Inbreiding gaat voor uitbreiding, tenzij dit ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit van de wijk of kern.

Met de woonagenda geven we verdere invulling aan de Groene Metropoolregio en de Woondeal. Daar zijn immers de belangrijkste opgaven en richtingen benoemd.

Toetsing
De criteria uit de subregionale woonagenda zijn geen harde eisen. Er wordt gevraagd om hier zoveel mogelijk aan te voldoen. Daarnaast vindt binnen de subregio afstemming over de plannen plaats voordat deze vastgelegd worden in bestemmingsplannen of overeenkomsten. Er zijn diverse criteria vanuit de subregionale woonagenda die ook aansluiten op de woonvisie van de gemeente Rheden en de ladder voor duurzame verstedelijking. Inspelen op de behoefte, met name vanuit de regionale woningmarktanalyse, aandacht voor duurzaamheid en levensloopgeschiktheid. Dit zijn standaard onderdelen van de toetsing van de woonvisie en de ladder.

Conclusie
Geconcludeerd wordt dat voorgenomen ontwikkeling past binnen eisen van het regionaal woonbeleid.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 StructuurvisieVelp

Op 31 oktober 2017 is de Structuurvisie Velp vastgesteld. De structuurvisie is een integrale visie op de gemeente en omvat de hoofdzaken van het ruimtelijk beleid dat de gemeente zal voeren. De structuurvisie Velp heeft enkel betrekking op het dorp Velp en niet de gehele gemeente.
Velp is een prettige omgeving om in te wonen. In de nabijheid zijn veel voorzieningen. Het is het streven van de gemeente het woongenot te behouden en waar mogelijk te verbeteren. De gemeente Rheden wil samen met de bewoners van Velp de leefbaarheid goed houden en zal zich daarbij meestal niet leidend opstellen. Initiatieven voor leefbaarheid moeten vanuit de inwoners zelf komen.
Een van de thema's die naar voren komt in de structuurvisie is 'Wonen in de juiste woning'. Er is sprake van een blijvende druk op de woningmarkt. Ontwikkelingen binnen bestaand stedelijk zijn lastig, omdat de ruimte schaars is. Naast woningen dient er ook ruimte te zijn voor verkeer, parkeren, groen en voorzieningen. Daarom is er een visie voor wonen opgenomen in de structuurvisie. De visie houdt in dat Velp continu een kleine hoeveelheid nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden voor woningen moet krijgen, om stilstand van de woningbouw te voorkomen. De visie is opgedeeld in vier punten:

1. Nieuwe wonigen moeten gericht zijn op het op gang brengen van een zo lang mogelijke verhuisketen. Dit kan bijvoorbeeld door de juiste woning voor een woningzoekende te realiseren.
2. Een zo volledig mogelijk Velp waar plekken meer gemêleerd zijn. Dit kan door het opnemen van marktwoningen in grote clusters sociale woningen.
3. Grip houden op de bouwhoogte door ontwikkelaars op de hoogte te stellen van de bandbreedte. Dit wordt onder andere gedaan door de 'Velpse Bouwmaat', een bouwvorm die de maximale maat van herbouwprojecten stuurt.
4. Velp dient groen en dorps behouden te worden. Dit poogt de gemeente te doen

door op zoek te gaan naar een bouwvorm die het aantrekkelijke dorpse beeld combineert met een verantwoordelijke verdichting.

Via het beeldbeleid wil de gemeente ervoor zorgen dat de bouwvorm per buurt zo uitpakt dat het aansluit op de ruimtelijke kwaliteit van die specifieke buurt. Daarnaast streeft de gemeente Rheden ernaar om in de toekomst woningen te verbouwen naar een duurzame woningen. Mogelijkheden liggen hier op het gebied van waterbeging en het afkoppelen van het gasnetwerk. Op termijn zijn alle woningen 'all-electric' door bijvoorbeeld het gebruik van een warmtepomp in plaats van een CV-ketel.

Conclusie

Het voorgenomen plan is niet in strijd met de gemeentelijke structuurvisie. Het voorgenomen plan voorziet in een ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied. Daarnaast doet het geen afbreuk aan het dorpse beeld wat de gemeente Rheden wil behouden in Velp. Met het plan worden twee panden welke aan de weg liggen behouden. De woningen op het middenterrein worden op een manier gerealiseerd die inpast in de omgeving. Er is gekozen voor patiowoningen met maximaal twee bouwlagen.

3.4.2 Woonvisie 2020-2026: Samen Wonen in Rheden

In 2020 is de Woonvisie 2020-2026 'Samen wonen in Rheden" vastgesteld. Deze visie laat een toekomstbeeld zien hoe inwoners kunnen wonen en leven in de gemeente. Daarnaast staat er in hoe de gemeente dit wil bereiken. De woonvisie bestaat uit 3 pijlers met daarbij subdoelen. De pijlers zijn als volgt:

1. Leefbare wijken voor alle inwoners
   We zien in Rheden de zorgelijke ontwikkeling dat verschillen tussen sterke en kwetsbare wijken steeds groter worden. In de kwetsbare wijken wonen steeds meer mensen met hele lage inkomens en inwoners voelen zich minder veilig. Omdat wij een gemeente willen zijn waar al onze inwoners prettig kunnen wonen en leven pakken we de segregatie aan. Waar dat nodig is zorgen we voor meer sociaal economische draagkracht van de wijken. Zo ontstaat er een situatie in wijken en buurten waar het Rhedens model voor zorg en ondersteuning, met name op het punt van samenredzaamheid is versterkt.
2. Bestaande woningvoorraad duurzaam en toekomstbestendig
   We staan in Nederland voor de grote opgave van de energietransitie. Het verbruik van energie uit fossiele brandstoffen zal drastisch omlaag moeten en we moeten meer duurzame energie gaan opwekken. Ook moeten we onze woningen en wijken aanpassen om weersextremen op te kunnen vangen en de biodiversiteit te vergroten. We willen circulair bouwen stimuleren, net zoals duurzame mobiliteit. Dit vraagt om een integrale aanpak, waarbij partijen samenwerken en per wijk ook de fysieke en sociale problematiek wordt aangepakt. Dit is een enorme uitdaging, die we samen aan willen gaan. Een toekomstbestendige woningvoorraad betekent ook dat we helpen om de woningvoorraad geschikt te maken voor de groeiende groep ouderen, die zo lang mogelijk zelfstandig moeten kunnen blijven wonen.
3. Toevoegen van de juiste kwaliteit woningen.
   Er is een groot woningtekort in Nederland. De komende jaren zullen er zo'n 700.000 woningen bij moeten komen. In de regio Arnhem/Nijmegen zijn er de komende 10 jaar 35.000 extra woningen nodig. Wij willen in Rheden graag meebouwen om het tekort terug te dringen.

Voor 2027 wil de gemeente 550 woning realiseren om zo het woningtekort terug te dringen. Er zijn voldoende plannen binnen de dorpen om dit tekort in te lopen. Om ook in de toekomst voldoende plannen hebben om te kunnen voldoen aan de woningvraag is overprogrammering noodzakelijk. Er is dan ook nog ruimte voor nieuwe plannen.

In de Woonvisie zijn kwaliteitscriteria opgesteld voor de nieuwe woningen. Plannen moet voldoen aan de volgende kwaliteitscriteria:

- 70% betaalbaar: sociale huur, middeldure huur en betaalbare koop (NHG grens) (>5 won.). Afwijken van de genoemde 70% is mogelijk indien aangetoond wordt dat een project niet haalbaar blijkt;
- Alle nieuwbouw levensloopgeschikt (bijlage 5 van de woonvisie);
- Splitsen van panden toegestaan als: app.>70m2 (GBO), levensloopgeschikt en min. label B;
- In Velp moeten woningen >70m2 (GBO) zijn, in de overige kernen >60m2 (GBO);
- Panden ombouwen tot kamers is niet toegestaan;
- Project moet passen in het woonprofiel per kern (bijlage 1 van de woonvisie);
- Bij projecten van enige omvang stellen wij het gebruik van een meetinstrument (BREEAM of een vergelijkbaar instrument) om de duurzaamheidsscore inzichtelijk te maken verplicht. In de komende jaren wordt op basis van de eerste ervaringen met meetinstrumenten het gewenste ambitieniveau voor de duurzaamheidsscore bepaald. Tot die tijd is de ondergrens BREAAM: 'very good' (of een vergelijkbare score van een ander meetinstrument).

Toetsing aan gemeentelijk woonbeleid
Dat er een behoefte is blijkt uit het regionale woningmarktonderzoek van Companen uit 2019. Hierin staat benoemd dat er tot 2027 550 woningen extra nodig zijn binnen de gemeente Rheden. Tevens wordt voldaan aan de Woonvisie 2020-2026. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt bijgedragen aan het realiseren van woningen om het woningtekort tegen te gaan. Tevens zullen de woningen voldoen aan de duurzaamheidseisen en kwaliteitseisen van de gemeente. Tenslotte voldoen alle vijf de nieuwe woningen aan de eis van een oppervlakte groter dan 70 m^2.

3.4.3 Welstandsnota

De gemeente Rheden beschikt over een welstandsnota. Welstand gaat over hoe een bouwplan architectonisch in de omgeving past op basis van vorm, materiaal en kleurstelling. De gemeente Rheden heeft per dorp een overzichtskaart gemaakt waarin de dorpen zijn verdeeld in drie welstandsniveaus:

- Niveau 1: bijzonder;
- Niveau 2: regulier;
- Niveau 3: soepel/vrij.

De planlocatie is gelegen in een gebied dat door de welstandsnota bestempeld wordt als 'Historisch dorpsgebied / dorpse bebouwinglinten woongebieden'. Voor het gebied geldt welstandsniveau 2 (regulier). Er gelden voor de planlocatie algemene criteria voor welstand en er is beleid voor het gebied.
Er zijn algemene welstandscriteria. De algemene welstandscriteria schrijven voor dat ontwikkelingen op de planlocatie de volgende regels voor:

- Relatie tussen vorm, gebruik en contstructie;
- Relatie tussen bouwwerk en omgeving;
- Betekenissen van vormen in sociaal-culturele context;
- Evenwicht tussen helderheid en complexiteit;
- Schaal en maatverhoudingen;

Tevens is er beleid dat specifiek op het gebied waar de planlocatie onderdeel van is. Dit zijn de criteria die gelden voor 'historisch dorpsgebied / dorpse bebouwing'. Deze welstandscriteria fungeren als achtervang wanneer de reguliere toetsingscriteria onvoldoende houvast bieden. De volgende criteria gelden voor de planlocatie:

Hoofdaspecten

Bebouwing en omgeving:

- Bij nieuw- en verbouw rekening houden met de gebiedskarakteristiek.
- Nieuwbouw baseren op de gegroeide kleinschaligheid, openheid en diversiteit.
- Het bebouwingsbeeld van herkenbare individuele panden in stand houden.
- Bij nieuwbouw zijn de parcellering, de positie, de oriëntatie en de ritmiek van de oorspronkelijke bebouwing richtinggevend.
- Verspringingen in de rooilijn dragen bij aan het individuele bebouwingsbeeld.
- Bedrijfsbebouwing op het achtererf plaatsen.
- Panden richten naar de openbare ruimte.

Deelaspecten

Massa en vorm

- Uitgangspunt voor het bouwplan is toepassing van een kapvorm
- De bestaande samenhang en afwisseling in de vormgeving van de kappen in de omgeving is richtinggevend.
- De bouwmassa is compact en opzichzelfstaand.
- De bouwhoogte is afgestemd op die van de naaste omgeving.
- Bij panden die een stedenbouwkundig geheel vormen, mogen toevoegingen per pand geen afbreuk doen aan de hoofdstructuur en de ritmiek van het geheel. En zijn dus ondergeschikt.
- Afhankelijk van de architectuur van het pand, een bijbehorend bouwwerk voorzien van een hellend of plat afgedekt dak.

Gevelcompositie

- Gevels die zijn gericht naar de openbare ruimte vertonen een open uitstraling.
- Er is aandacht voor de overhoekse samenhang van gevels.
- Gevels hebben een hiërarchische opbouw.
- In de horizontale gevelopbouw worden de begrenzingen van de onderzijde (plint) en de bovenzijde (goot of kroonlijst) als belangrijkste elementen behandeld.
- De compositie van gevelopeningen vertoont samenhang.
- Bij splitsing van het pand blijft de oorspronkelijke gevelcompositie leidend.

- Bij verbouw en renovatie aansluiten bij de richting en de maatverhoudingen van de bestaande gevelopeningen.
- Bij nieuwbouw rekening houden met de bebouwing in de omgeving voor wat betreft stijlkenmerken en materiaalkeuze.
- Toevoegingen aan de voorzijde maken deel uit van de gevelcompositie.
- De plaatsing en behandeling van de hoofdentree krijgt bijzondere aandacht.

Detailaspecten

Materiaalgebruik, kleurgebruik en detaillering

- Terugliggende gevelopeningen nastreven.
- Het materiaal- en kleurgebruik houdt rekening met de gebiedskarakteristiek.
- Bij verbouwing of renovatie is het oorspronkelijke materiaal- en kleurgebruik uitgangspunt.
- In hoofdzaak bakstenen voor gevels en keramische dakpannen op daken toepassen.
- Voor de hoofdmaterialen gedekte kleuren / aardkleuren toepassen.
- In lichte kleuren geschilderde gevels of stucwerk zijn toegestaan, indien deze kenmerkend zijn voor de omgeving en in getemperd kleurniveau worden toegepast.
- De detaillering van gevels die zijn gericht naar de openbare ruimte krijgen een hoge mate van aandacht
- Bij renovatie rekening houden met de kenmerkende ornamentiek als overstekken, dak- en gevellijsten, siermetselwerk en speklagen.
- Bij renovatie en verbouw blijven de authentieke detaillering zoals overstekken, geaccentueerde lijsten en siermetselwerk behouden.
- Bij nieuwbouw krijgt de detaillering een hoge mate van aandacht.

Conclusie

In het voorgenomen plan worden twee bestaande panden getransfomeerd naar woningen. Deze panden blijven behouden en worden inpandig gewijzigd. Eventuele aanpassingen aan de gevels zullen getoetst worden aan de welstandscriteria. De nieuw te bouwen patiowonigen worden getoetst aan de welstandscriteria. Bij het realiseren van deze woningen zullen bovenstaande criteria in acht worden genomen die gelden voor nieuwbouwwoningen.

Ten behoeve van voorliggende ontwikkeling is een beeldkwaliteitsplan met daarin opgenomen een stedenbouwkundig kader opgesteld (Bijlage 1). In dit beeldkwaliteitsplan zijn beeldkwaliteitseisen geformuleerd ten aanzien van onder andere de bebouwing, massa en vorm, gevelcompositie en materiaalgebruik. De welstandsnota is namelijk niet toereikend om in een later stadium de bouwplannen te toetsen op redelijke eisen van welstand. Daarom wordt gelijktijdig met het bestemmingsplan een herziening van het toetsingskader ten behoeve van de welstandstoets in procedure gebracht. Het herziene toetsingskader voor het binnengebied wordt gevormd door het beeldkwaliteitsplan. Het beeldkwaliteitsplan is tevens opgenomen in de regels van dit bestemmingsplan om het plan ook juridisch te borgen.

3.4.4 Bouwen op achterterreinen in de gemeente Rheden

Op 30 maart 2021 is het beleidskader 'Bouwen op achterterreinen in de gemeente Rheden' vastgesteld. In het beleidskader staan criteria waarmee bouwplannen voor maximaal drie woningen op achterterreinen kunnen worden beoordeeld.
De nieuwbouwinitiatieven worden getoetst aan algemene uitgangspunten, om ervoor te zorgen dat er geen onverantwoorde situaties ontstaan als gevolg van de inbreiding. In beginsel wordt meegewerkt aan woningbouwinitiatieven wanneer aan de volgende 11 criteria wordt voldaan:

1. Er is sprake van het toevoegen van enkele woningen. Dit aantal is afhankelijk van de grootte van het terrein en de verdere aanvullende voorwaarden;
2. De ruimtelijke kwaliteit blijft minimaal gelijk of wordt versterkt (door bijvoorbeeld het toevoegen van groen);
3. De inbreiding voegt zich op een verantwoorde wijze in de ruimtelijke context door aan te sluiten op de kenmerken van zijn omgeving (onder andere uitstraling, schaal, maatvoering);
4. Het initiatief past binnen de gemeentelijke woonvisie;
5. Het initiatief is gepland in een nieuw te bouwen gebouw of in een daarvoor geschikt of geschikt te maken gebouw;
6. Met het initiatief is een goed woon- en leefklimaat geborgd voor de toe te voegen woning en de aangrenzende percelen. Dit kan bijvoorbeeld door aan te tonen dat nieuwbouw geen onevenredige vermindering van privacy of afname van daglichttoetreding als gevolg van schaduwwerking in aangrezende bebouwing en terreinen met zich meebrengt;
7. Het voorgenomen initiatief - voor zover gelegen op een terrein ruimtelijk behorend bij een monument, een beeldbepalend pand of in een aangewezen beschermd dorpsgezicht of cultuurhistorisch of stedenbouwkundig waardevolle zone - doet geen onevenredige afbreuk aan de aanwezige cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden zoals deze ter plaatse van toepassing zijn en zijn vastgesteld;
8. Het terrein waarop het initiatief is voorzien is direct ontsloten op en benaderbaar vanaf de openbare weg of een ruimte met een openbaar toegankelijk karakter;
9. De nieuwe woning/woningen is/zijn vanaf de openbare ruimte als zodanig zichtbaar en herkenbaar waarmee de sociaal maatschappelijke risico's worden beperkt;
10. Op het terrein waarop het initiatief is voorzien wordt voldoende parkeergelegenheid gerealiseerd om te voldoen aan de parkeerbehoefte die wordt gegenereed als gevolg van het programma. Het geldende parkeerbeleid is hiermee het uitgangspunt;
11. De situering van het initiatief is benaderbaar door en toegankelijk voor hulpdiensten, zoals adequate bereikbaarheid door en beschikbaarheid van bluswatervoorziening voor de brandweer.

Wanneer initiatieven voldoen aan de voorgaande criteria, worden de plannen nader getoetst aan het overige geldende beleid en reguliere wettelijke toetsingskaders.
Conclusie

Het voorgenomen plan waarbij twee patiowoningen worden gerealiseerd op het achterterrein bij de Sophiastraat en IJsselstraat is getoetst aan bovenstaande criteria. Er worden twee woningen gerealiseerd wat gezien de omvang van het achterterrein wenselijk is. Er is gekeken naar de ruimtelijke context en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied wordt door de ontwikkeling versterkt. Het plan is getoetst aan de gemeentelijke woonvisie. De woningen zijn via de Sophiastraat te bereiken. Daarnaast wordt het plan in het volgende hoofdstuk getoetst aan de aspecten privacy en schaduw, archeologie en parkeren. Daarnaast is het terrein toegankelijk voor hulpdiensten. Het plan voldoet aan bovenstaande criteria.

Hoofdstuk 4 Uitvoeringsaspecten

In dit hoofdstuk zullen de relevante uitvoeringsaspecten bij het plan worden besproken. Hierin is aandacht voor de verschillende milieuaspecten zoals flora en fauna en luchtkwaliteit, en is er aandacht voor milieuzonering, verkeer en parkeren en externe veiligheid.

4.1 Flora en fauna

4.1.1 Wettelijkkader

Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet heeft de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet vervangen. Het doel is om met één wet en minder regels de wet makkelijker te kunnen toepassen. Vanaf 1 januari 2017 bepalen de provincies wat wel en niet mag in de natuur in hun gebied. Ook zorgen de provincies vanaf deze datum voor vergunningen en ontheffingen. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor het beleid van grote wateren, zoals het IJsselmeer.

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. Ter bescherming van deze Natura 2000-gebieden voorziet de Wet natuurbescherming in een vergunningenregime voor het realiseren of verrichten van projecten en andere handelingen die de natuurlijke kenmerken van een aangewezen Natura 2000-gebied kunnen aantasten.

Voorts voorziet de Wet natuurbescherming in de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Het uitgangspunt is dat beschermde planten- en diersoorten geen schade mogen ondervinden. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte is het niet altijd nodig een vrijstelling of een ontheffing aan te vragen. Voor onder andere reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling voor beschermde soorten op voorwaarde dat gehandeld wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Verder worden vrijstellingsregelingen op de nationaal beschermde soorten per provincie vastgesteld.

Wanneer het onmogelijk is schade aan streng beschermde planten en dieren tijdens ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting te voorkomen, moet altijd een ontheffing worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of een ontheffing zijn afhankelijk van de status van de planten- en diersoorten die in het plangebied voorkomen.

Zorgplicht

Voorts geldt bij uitvoering van werkzaamheden ten allen tijde een de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze schrijft voor dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel als mogelijk voorkomen moeten worden. Dit betekent dat wanneer tijdens uitvoering van de werkzaamheden een algemeen beschermde soort als konijn, veldmuis of gewone pad wordt aangetroffen zij de ruimte en tijd moet krijgen om een veilig heenkomen te zoeken. Indien nodig kunnen

aangetroffen exemplaren verplaatst worden naar een naastgelegen ruimte waar geen werkzaamheden uitgevoerd worden.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het NNN liggen onder andere bestaande natuurgebieden en alle Natura 2000- gebieden. Het NNN is op provinciaal niveau uitgewerkt en middels ruimtelijke nota's en verordeningen voorzien van juridische doorwerking. In sommige provincies bestaan er naast het NNN ook nog andere groene zones die een zekere mate van bescherming genieten.

4.1.2 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op circa 1,4 kilometer afstand van het Natura-2000 gebied 'Veluwe'. Het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ligt ook op circa 1,3 kilometer afstand van het plangebied. Het plangebied is geen onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde onderdeel ligt op circa 850 meter afstand. Dit is het gebied nabij landgoed Biljoen. Nabij de planlocatie ligt geen Beschermd Natuurmonument.

Er is verkennend ecologisch onderzoek uitgevoerd door Econsultancy (bijlage 2). Hier in wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van beschermde gebieden, provinciaal beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland en beschermde houtopstanden met de voorgenomen plannen geen vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Stikstofdepositie

Sinds 2015 was het Programma Aanpak Stikstof (hierna: PAS) van kracht. Het programma bevatte een integrale beoordeling van de bron- en gebiedsgerichte maatregelen voor de aanpak van de stikstofproblematiek. Deze maatregelen werden getroffen in en nabij de Natura 2000-gebieden die onderdeel zijn van het PAS.

Als gevolg van de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1603) geldt het PAS voor geen enkel Natura 2000-gebied meer. Dit betekent ook dat de collectieve passende beoordeling via het PAS door de uitspraak is komen te vervallen. Met de AERIUS Calculator kunnen de effecten van ruimtelijke ontwikkelingen op Natura 2000-gebieden worden bepaald. Door de uitspraak is in het kader van dit bestemmingsplan ook gekeken naar de mogelijk te verwachten effecten.

Zoals aangegeven liggen de Natura-2000 gebieden 'Veluwe' en 'Rijntakken' op circa 1,3 en 1,4 kilometer van het plangebied. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand (± 1,3 km) tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden in combinatie met de aard van de plannen (sloop en woningbouw) niet te verwachten.

Voor de volledigheid heeft de Omgevingsdienst Regio Arnhem een stikstofdepositieberekening voor de nieuwe gebruiksfase en de realisatiefase uitgevoerd. Conform het document 'Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2020' van BIJ12 heeft een gasloze woning een stikstofemissie gelijk aan nul. De verkeerssituatie ten gevolge van het voorgenomen plan is wel meegenomen in de stikstofdepositieberekening. Uit de berekening blijkt dat er in de gebruikersfase geen stikstofdepositie plaatsvindt op Natura 2000-gebied. De toetsing van de Omgevingsdienst Regio Arnhem en de rekenresultaten van de nieuwe gebruiksfase zijn te vinden in Bijlage 3 en Bijlage 4 van deze toelichting. De resultaten van de realisatiefase zijn opgenomen in Bijlage 5.

4.1.3 Soortenbescherming

Om de effecten van de voorgenomen wijziging op de aanwezige flora en fauna te bepalen is een verkennend ecologisch onderzoek uitgevoerd door Econsultancy (bijlage 2). Dit verkennend onderzoek zoomt in op de (mogelijke) schadelijke effecten door de activiteiten en op welke wijze in het kader van de wet gehandeld kan worden. De conclusies luiden als volgt.

In de te slopen bouwdelen zijn nesten van jaarrond beschermde broedvogels uitgesloten. In de aangrenzende bebouwing kunnen mogelijk wel nestlocaties van huismussen en gierzwaluwen voorkomen. Met de sloop bestaat het risico dat broedgevallen in aangrenzende bebouwing worden verstoord. Daarom dienen de sloopwerkzaamheden van de aanbouwen buiten het broedseizoen (15 maart – 15 augustus) uitgevoerd te worden.

Ten aanzien van algemene broedvogels dient het aanwezige groen buiten het broedseizoen verwijderd te worden. Globaal kan hiervoor de periode 15 maart – 15 augustus aangehouden worden, geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Als het groen toch in het broedseizoen verwijderd dient te worden, zal kort voorafgaand aan de werkzaamheden door een terzake kundig ecoloog een inspectie gedaan moeten worden naar de aanwezigheid van een broedgeval in het te verwijderen groen.

De te slopen bouwdelen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De aangrenzende bebouwing is wel geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Met de voorgenomen sloop en nieuwbouw dient voorkomen te worden dat verblijfplaatsen in de aangrenzende bebouwing niet beschadigd of vernield worden, of dat vleermuizen worden verstoord. Het is daarom ook noodzakelijk om te voorkomen dat er verlichting zoals bouwlampen wordt toegepast die uitstraalt op de gevels van de aangrenzende bebouwing.

4.1.4 Conclusie

Gelet op het voorgaande kan worden geconcludeerd dat er vanuit de flora- en faunaregelgeving geen beperkingen worden opgelegd aan onderhavig initiatief.

4.2 Bodemkwaliteit

4.2.1 Wettelijkkader

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) schrijft voor dat in het kader van een ruimtelijk planologische procedure moet worden aangetoond dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het plangebied in overeenstemming zijn met het gewenste nieuwe gebruik. De bodemkwaliteit kan (negatief) van invloed zijn op de gewenste nieuwe ontwikkeling.

Indien sprake is van een functiewijziging zal er in veel gevallen een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd op de planlocatie. Door middel van een dergelijk onderzoek kan in beeld worden gebracht of de bodemkwaliteit en de beoogde functie van het plangebied bij elkaar passen.

4.2.2 Resultatenonderzoek

Voorliggend initiatief voorziet in een functiewijziging van bedrijf naar wonen. Tevens zullen ten aanzien van het initiatief graafwerkzaamheden worden uitgevoerd. De planologisch geldende functie van de locatie betreft een milieugevoelige functie, aangezien er meerdere personen voor langere tijd in de woningen aanwezig kunnen zijn. Op de planlocatie zijn bodemverontreinigingen bekend. Door Furgo is in november 2002 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek onder andere dat de bovengrond ten westen van de wasplaats is sterk verontreinigd is met zink, matig verontreinigd is met PAK en lood en licht verontreinigd is met zware metalen en minerale olie. Ten oosten van de wasplaats is de bovengrond licht verontreinigd met minerale olie. Het grondwater is licht verontreinigd met per. Het verkennend bodemonderzoek uit 2002 adviseert een nader onderzoek uit te voeren. In 2003 blijkt een deel van de verontreinigde grond gesaneerd te zijn. In de werkplaats, werd naast het oliedrukvat voor de hefbrug een sterke verontreiniging met minerale olie aangetroffen. Ter plaatse van de werkplaats dient een nader onderzoek naar de verontreiniging met minerale olie te worden uitgevoerd.

Daarom is door Boluwa een verkennend bodemonderzoek en verkennend bodemonderzoek asbest uitgevoerd. De rapportage is bijgevoegd in Bijlage 6. De resultaten van het uitgevoerde bodemonderzoek geven (moglijk) milieuhygiënische belemmeringen voor de herontwikkeling van de locatie. Op het terrein worden zowel in de boven- als in de ondergrond naast licht verhoogde gehalten zware metalen, PCB's en PAK (10-VROM) eveneens matig (bovengrond rond voormalige opslag KCA en ondergrond overig terrein) tot sterk (boven- en ondergrond overig terrein) verhoogde gehalten zware metalen aangetoond.

Op de locatie hoeft geen nader asbestonderzoek te worden uitgevoerd aangezien er geen overschrijding van de interventiewaarde (100 mg/kg.ds.) of de vastgestelde norm voor nader onderzoek van ½ x 100 mg/kg.ds. plaatsvindt (er is geen asbest aangetoond).

Tevens is er een asbestinventarisatie uitgevoerd door SGS Search Ingenieursbureau B.V. (bijlage 7). Tijdens de inventarisatie zijn geen asbesthoudende toepassingen aangetroffen.

Door Boluwa Eco Systems BV in augustus 2021 aanvullend verkennend bodemonderzoek en aanvullend verkennend bodemonderzoek asbest uitgevoerd. Dit naar aanleiding van opmerkingen van de gemeente Rheden waarin wordt aangegeven dat ten oosten van Sophiastraat 51 in het verleden een pad heeft gelopen. Dit gedeelte dient aanvullend onderzocht te worden. De rapportage van dit onderzoek is bijgevoegd in bijlage 8.

Uit het aanvullend verkennend bodemonderzoek blijkt dat in de bovengrond licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten PCB (som 7), kobalt, molybdeen, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) aangetoond. Daarnaast is een matig [>tussenwaarde] verhoogd gehalte nikkel en zijn sterk [>interventiewaarde] verhoogde gehalten koper, zink, lood en minerale olie aangetroffen. kwik, lood en PAK (10-VROM) aangetoond. De resultaten van het uitgevoerde bodemonderzoek geven milieuhygiënische belemmeringen voor de herontwikkeling van de locatie. Op de deellocatie is sprake van een matig tot sterke verontreiniging met nikkel, koper, zink, lood en minerale olie. Het verontreinigde buitenterrein dient voorafgaand aan de herontwikkeling te worden gesaneerd. Initiatiefnemer is bezig met het op laten stellen van een saneringsplan. Dit saneringsplan wordt te zijner tijd ingediend bij de provincie Gelderland.

Uit het aanvullend verkennend bodemonderzoek asbest blijkt dat op de locatie geen nader onderzoek hoeft plaats te vinden. Het gehalte asbest bevindt zich niet boven de interventiewaarde en de vastgestelde norm voor nader onderzoek van ½ x 100 mg/kg.ds.

4.2.3 Conclusie

Geconcludeerd wordt dat de vastgestelde milieuhygiënische bodemkwaliteit een belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling. Uit het aanvullend verkennend bodemonderzoek zijn verontreinigingen aangetroffen in de bodem welke gesaneerd dienen te worden. Deze verontreinigingen worden gesaneerd op basis van een saneringsplan. Momenteel is nog niet de volledige planlocatie onderzocht. Voordat er gestart wordt met de bouw van de nieuwe woningen, dient ook een bodemonderzoek onder de nu bestaande panden Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63-65 uitgevoerd te worden. Indien noodzakelijk worden ook hier maatregelen getroffen om de bodem geschikt te maken voor de gewenste situatie. Daarmee worden maatregelen getroffen om de milieuhygiënische bodemkwaliteit te laten volstaan voor het beoogde gebruik.

4.3 Cultuurhistorieen archeologie

4.3.1 Wettelijkkader

Vanaf 1 juli 2016 is de Erfgoedwet van kracht. Doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van archeologische en cultuurhistorische waarden. In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met het erfgoed van nationaal belang wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarin heeft en hoe het toezicht wordt geregeld.
Als gevolg van deze wet wordt in het kader van de ruimtelijke ordening het behoud van het erfgoed meegewogen zoals alle andere aspecten die bij de voorbereiding van het plan een rol spelen.

4.3.2 Cultuurhistorie

De bestaande panden aan de Sophiastraat en de IJsselstraat kennen geen aanduiding als rijks- of gemeentelijk monument en is niet aangemerkt als beeldbepalend of karakteristiek in het geldende bestemmingsplan. Ook worden de omgeving en het landschap niet aangeduid als cultuurhistorisch waardevol. Wel kennen de gronden aan de voorgevel van de woningen de gebiedsaanduiding 'overige zone - stedenbouwkundig waardevol'. Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - stedenbouwkundig waardevol' geldt dat die gronden -naast de andere aangewezen bestemming(en)- tevens bestemd zijn voor de instandhouding en bevordering van het open stedenbouwkundige karakter van de gronden en van het representatieve straatbeeld. De gronden worden aldus geacht geen deel uit te maken van het erf bij het hoofdgebouw. Om dit te waarborgen wordt deze gebiedsaanduiding overgenomen in voorliggend bestemmingsplan.
Ter plaatse van het perceel IJsselstraat 63 bevond zich in 1832 bouwland. Sinds in ieder geval 1934 staat het huidige pand al op het perceel. Ook toen was het pand een dubbel woonhuis (toentertijd IJsselstraat 65 en 67).
In 1956 bevonden zich drie bedrijven op deze locatie. In de huidige showroom waren een bakkerij en koperslagerij gevestigd. Het achterpand van IJsselstraat 63 werd gebruikt ten behoeve van de bakkerij. In de werkplaats aan de Sophiastraat was een tabakswinkel gevestigd. Op het binnenterrein achter deze panden was een kwekerij gevestigd. Al deze percelen zijn in 1956 gekocht door de eigenaar van autobedrijf dat

zich vestigde op de locatie.
In 1969 werd het pand aan IJsselstraat 63 als krot aangemerkt. In 1975 is het pand vervolgens verbouwd tot een autoshowroom en magazijn. In datzelfde jaar voegde de eigenaar van de showroom het perceel IJsselstraat 63 samen met het perceel (en achterterrein) van Sophiastraat 51. Aan dit gehele perceel werd het adres IJsselstraat 63 toegekend. In 1986 volgde nog een verbouwing. Tot op heden wordt het terrein gebruikt als autoshowroom, magazijnruimte en uitbalanceerruimte.
Geconcludeerd kan worden dat met de gewenste ontwikkeling geen schade wordt toegebracht aan bestaande cultuurhistorische panden of structuren.

4.3.3 Archeologie

Gemeenten zijn verplicht om bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening te houden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden.
Voorts geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken. Dat melden dient terstond te gebeuren. De planlocatie heeft in het bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid' de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2'. Dit bestemmingsplan schrijft voor dat indien er meer dan 250 m^2 gegraven wordt en er wanneer dieper dan 30 centimeter de grond in gegraven wordt, archeologisch onderzoek noodzakelijk is. De werkzaamheden voor de te realiseren patiowoningen overschrijden de ondergrens die gesteld is voor archeologisch onderzoek. Daarom is door RAAP een archeologisch onderzoek uitgevoerd. De onderzoeksrapportage is bijgevoegd in bijlage 9.
Op basis van het bureauonderzoek gold een middelhoge archeologische verwachting. Het terrein is in 2003 illegaal gesaneerd en vervolgens opgevuld met een dik pakket grof grind (dikte . 50 cm). De bodem in het plangebied is tot in de C-horizont verstoord. De C-horizont is aangeboord in boringen 1 en 3 op een diepte van 160 cm -mv (12,66 m +NAP) en 120 cm -mv (12,82 m +NAP). Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van bodemvorming aangetroffen. Tevens is geen plaggendek aanwezig. Aangetroffen archeologische indicatoren komen allen uit verstoorde/opgebracht grond en vormen geen aanleiding een archeologische vindplaats binnen het plangebied te vermoeden. Op basis van de resultaten van het archeologisch onderzoek is besloten de archeologische dubbelbestemming op kadastrale percelen Velp, Sectie H, nummers 1400, 2876 en 3788 te laten vervallen.
De archeologische verwachting van het plangebied kan worden bijgesteld naar een lage archeologische verwachting. De kans dat binnen het plangebied nog resten van een archeologische vindplaats aanwezig is, is vrijwel nihil.
Op basis van de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Daarnaast is het zo dat de maximale verstoringsdiepte 90 cm .mv bedraagt, waarmee enkel de verstoorde/opgebrachte grond wordt geroerd. De C-horizont ligt buiten dit bereik. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht.
Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

4.3.4 Conclusie

Met de gewenste ontwikkeling worden cultuurhistorische panden of structuren niet aangetast. Er zijn geen belemmeringen vanuit cultuurhistorie voor onderhavig initiatief. De ontwikkeling vindt plaats in beschermd archeologisch gebied. Daarom is door RAAP een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Uit het onderzoek blijkt dat er geen belemmeringen zijn voor de ontwikkeling vanuit archeologie. De archeologische dubbelbestemming is vervallen.

4.4 Luchtkwaliteit

4.4.1 Wettelijkkader

De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het niet in betekende mate (NIBM) leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. De grens ligt bij een toename van de NO2 en/of PM10 jaarconcentratie met maximaal 3% van de grenswaarden (of wel een toename van maximaal 1,2 ìg/m3 NO2 en/of PM10). NIBM projecten kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Grotere projecten daarentegen kunnen worden opgenomen in het NSLprogramma, mits ook overtuigend wordt aangetoond dat de effecten van dat project worden weggenomen door maatregelen.

4.4.2 Beoordeling

De ontwikkeling kan, gezien de beperkte omvang, aangemerkt worden als een project dat niet in betekenende mate van invloed is op de luchtkwaliteit. Toetsing van het aspect luchtkwaliteit is daardoor, op grond van artikel 4 van de Regeling NIBM niet noodzakelijk. Er behoeft dus niet getoetst te worden aan de grenswaarden.

4.4.3 Conclusie

Het project kan worden beschouwd als een NIBM-project. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit kan dan ook achterwege blijven.

4.5 Parkeren en verkeer

Landelijk geldt voor de parkeernormen en de verkeersgeneratie de CROW-publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren'. De gemeente Rheden heeft echter ook de 'Nota Parkeernormen Rheden 2015' opgesteld. Deze Parkeernota is vastgesteld door de gemeenteraad van Rheden op 28 mei 2015.

4.5.1 Parkeren

In de huidige situatie is voor het aantal parkeerplaatsen gekeken naar de Nota Parkeernomen Rheden 2015. In de huidige situatie bevinden zich op de planlocaties de (rij)woning (Sophiastraat 51), een garagebedrijf (aangrenzend aan de achterzijde van Sophiastraat 51) en een showroom (IJsselstraat 63-65). Voor de woning geldt het kencijfer voor 'eengezinswoning, rijwoning, appartement', welke neerkomt op 1,4 parkeerplaatsen per woning. Dit is inclusief 0,4 parkeerplaatsen voor bezoekers. Het benodigd aantal parkeerplaatsen voor het garagebedrijf kan berekend worden aan de hand van de kencijfers voor 'garage servicestation'. Hiervoor staat een parkeernorm van 2,5 parkeerplaatsen per 100 m^2 bvo. Het garagebedrijf heeft een oppervlakte van 91 m^2. Dit komt neer op een parkeernorm van 2,3 parkeerplaatsen. Tenslotte geldt voor de showroom een kencijfer van 1,2 parkeerplaatsen per 100 m^2 bvo. De showroom heeft een oppervlakte van 299 m^2. De parkeernorm voor de showroom is daarmee 3,6 parkeerplaatsen. In totaal zijn er in de huidige situatie 7,3 parkeerplaatsen benodigd voor de woning, het garagebedrijf en de showroom. De berekening is weergegeven in onderstaande tabel. Parkeren gebeurt in de huidige situatie langs de weg in de openbare ruimte. Daarnaast is er parkeerruimte beschikbaar op het achterterrein.

Functie	**Norm / eenheid**	**Eenheid**	**Parkeernorm**
Woning Sophiastraat 51 (eengezinswoning, rijwoning, appartement)	1,4 per woning	1 woning	1,4
Garagebedrijf - achter Sophiastraat 51 (garage servicestation)	2,5/100 bvo m^2	91 m^2	2,3
Showroom - IJsselstraat 63-65 (showroom)	1,2/100 bvo m^2	299 m^2	3,6
Totaal	-	-	7,3

Tabel: parkeerplaatsen huidige situatie

Voor de gewenste situatie is het benodigd aantal parkeerplaatsen op eenzelfde manier te bepalen. De parkeersituatie met betrekking tot de rijwoning blijft ten opzichte van de huidige situatie gelijk. Het pand wordt voor de helft verkleind en wordt een reguliere woning. De woning wordt bij de parkeerberekening buiten beschouwing gelaten.

De showroom wordt verbouwd naar naar twee woningen. Tevens worden op er twee patiowoningen gerealiseerd. De woningen aan de IJsselstraat (van 1 naar 2) en de beide woningen aan de achterzijde generen op basis van de parkeernorm een parkeervraag van 5,2 parkeerplaatsen (4 woningen met een parkeernorm van 1,3 parkeerplaatsen per woning).

Functie	**Norm / eenheid**	**Eenheid**	**Parkeernorm**
2 patiowoningen - achter Sophiastraat 51 (Vrijstaande woning, 2-onder-1 kapwoning)	1,3 per woning	2 woningen	2,6

2 grondgebonden woningen - IJsselstraat 63-65 (Vrijstaande woning, 2-onder-1 kapwoning)	1,3 per woning	2 woningen	2,6
Totaal	-	-	5,2

Tabel: parkeerplaatsen gewenste situatie

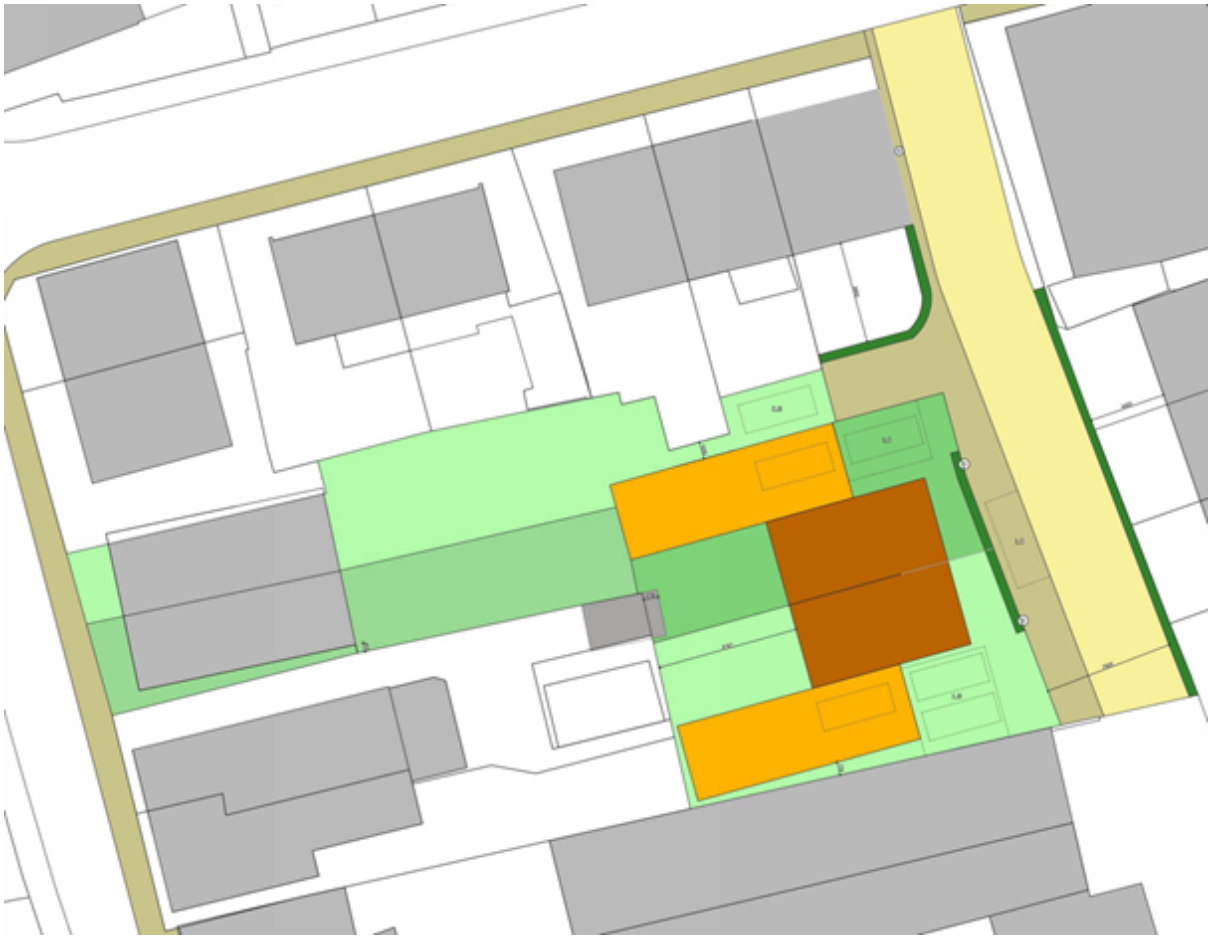

Figuur: parkeersituatie Sophiastraat/IJsselstraat

Ten behoeve van de nieuwe woningen worden extra parkeerplaatsen gerealiseerd. De woningen aan de IJsselstraat krijgen aan de achterzijde, op het binnenterrein, een parkeerplaats. Voor enkele oprit zonder garage geldt een theoretisch aantal van 1,0 parkeerplaatsen, maar conform de 'Nota Parkeernormen Rheden 2015' geldt een berekeningsgetal van 0,8 parkeerplaatsen. De noordelijke patiowoning, woning 1, krijgt een garage en daarnaast een enkele oprit. Hoewel voor een garage met enkele oprit is theorie 2 parkeerplaatsen beschikbaar zijn, geldt volgens de 'Nota Parkeernormen Rheden 2015' een berekeningsgetal van 1,0 parkeerplaatsen. Woning 2 zal een garage en een dubbele oprit krijgen. Voor een garage en enkele oprit geldt volgens de 'Nota Parkeernormen Rheden 2015' een berekeningsgetal van 1,8 parkeerplaatsen. Daarnaast wordt nog een parkeerplaats voor bezoekers gerealiseerd. Dit levert een berekeningsaantal van 4,6 parkeerplaatsen op (0,8 + 1,0 + 1,8 + 1,0).

Conclusie

Er is ruimte voor een parkeerplaats in het openbaar toegankelijke gebied. Door ook een woning aan de IJsselstraat te verbinden met een parkeerplaats aan de

achterzijde is er ook aandacht voor de parkeertoename in de IJsselstraat ten gevolge van dit plan en draagt het bij aan een goede oplossing. Er is achter dit parkeervak ruimte om te keren. De garagebestemming houdt op te bestaan en is een klein verschil tussen de parkeervraag en te realiseren parkeerplaatsen. Daarbij doet de aanvrager al het mogelijke om in de eigen parkeerbehoefte te voorzien. Al het bovenstaande afwegende is dit nu een bouwplan die op het gebied van parkeren voldoende is onderbouwd.

4.5.2 Verkeer

Het plangebied wordt ontsloten via de Sophiastraat en IJsselstraat. Dit zijn beide 30 km/u wegen. De Sophiastraat onsluit zich met de President Kennedylaan (50 km/u weg) aan de oostzijde en met de Willemstraat (30 km/u) aan de westzijde. De IJsselstraat ontsluit ten noorden via de Kerkallee (30 km/u weg) en ten zuiden via de Waterstraat (50 km/u weg).

De verkeersgeneratie kan berekend worden aan de hand van de kencijfers van de publicatie 'CROW 381 Toekomstbestendig parkeren' uit 2018. In de 'Nota Parkeernornmen Rheden 2015' wordt de gemeente als geheel aangewezen als 'rest bebouwde kom' wat betreft de stedelijke zone en categorie 3 'matig stedelijk' op het gebied van stedelijkheidsgraad.

In de huidige situatie bevinden zich op de planlocatie een woning, een garagebedrijf en een showroom. De woning (koophuis, tussen- en hoekwoning) heeft een verkeersaantrekkende werking van maximaal 7,5 mvt/etmaal in de rest bebouwde kom van matig stedelijk gebied. Voor de garagebedrijf is, gezien de werkzaamheden (voornamelijk reparaties), gekeken naar de cijfers van een arbeidsintensief en bezoekersexternsief bedrijf. Hiervoor geldt een verkeersaantrekkende werking van maximaal 10,9 mvt per 100 m^2 bvo. Voor de garage geldt een verkeersaantrekkende werking van maximaal 9,9 mvt/etmaal. Hierbij is rekening gehouden met een garage met een oppervlakte van 91 m^2 in rest bebouwde kom in matig stedelijk gebied. Voor de showroom is gekeken naar de cijfers die gelden voor een commerciële dienstverlening. Een commcerciële dienstverlening heeft een verkeersaantrekkende werking van maximaal 14,8 mvt per 100 m^2 bvo. Voor de showroom komt de verkeersaantrekkende werking neer op maximaal 44,3 mvt/etmaal. Hierbij is rekening gehouden met een showroom met een oppervlakte van 299 m^2 in rest bebouwde kom in matig stedelijk gebied. De maximale verkeersgeneratie in de huidige situatie voor de woning, de garage en de showroom is daarmee 61,7 mvt/etmaal. De berekening is weergegeven in onderstaande tabel.

Functie	**Norm / eenheid**	**Eenheid**	**Maximale verkeersgeneratie**
Woning Sophiastraat 51 (koop, huis, tussen/hoek)	7,5 per woning	1 woning	7,5
Garagebedrijf - achter Sophiastraat 51 (garage servicestation)	10,9/100 bvo m^2	91 m^2	9,9
Showroom - IJsselstraat 63-65 (commerciële dienstverlening)	14,8/100 bvo m^2	299 m^2	44,3
Totaal	-	-	61,7

Tabel: Verkeersgeneratie huidige situatie

In de gewenste situatie is de verkeersaantrekkende werking op dezelfde manier te

bepalen. Voor de woning aan de Sophiastraat 51 blijft de verkeersaantrekkende werking gelijk (maximaal 7,5 mvt/etmaal). Voor de patiowoningen en twee grondgebonden woningen aan de IJsselstraat is gekeken naar de verkeersgeneratie van een twee-onder-één-kap koopwoning. Een twee-onder-één-kap koopwoning is de verwachte verkeersgeneratie maximaal 8,2 mvt per woning. Voor de twee patiowoningen en de twee grondgebonden woningen komt de verkeersaantrekkende werking in totaal neer op 32,8 mvt/etmaal. De hoekwoning, de twee grondgebonden woningen en de twee patiowoningen hebben een gezamenlijke verkeersaantrekkende werking van 40,3 mvt/etmaal. De berekening is weergegeven in onderstaande tabel.

Functie	**Norm / eenheid**	**Eenheid**	**Maximale verkeersgeneratie**
Woning Sophiastraat 51 (koop, huis, tussen/hoek)	7,5 per woning	1 woning	7,5
2 patiowoningen - achter Sophiastraat 51 (koop, huis, twee-onder-een-kap)	8,2 per woning	2 woningen	16,4
2 grondgebonden woningen - IJsselstraat 63-65 (koop, huis, twee-onder-een-kap)	8,2 per woning	2 woningen	16,4
Totaal	-	-	40,3

Tabel: parkeerplaatsen gewenste situatie

De verkeersgeneratie neemt met onderhavig initiatief af met 21,4 mvt/etmaal en vormt derhalve geen belemmering voor het voorgenomen plan.

4.5.3 Conclusie

Voorgenomen initiatief zal niet leiden tot verkeerskundige en/of parkeertechnische problemen. Parkeren kan voor de woningen op eigen terrein worden opgelost. Daarnaast neemt de verkeersgeneratie in het voorgenomen plan af ten opzichte van de huidige situatie. Daarom vormt het aspect verkeer geen belemmering voor de voorgenomen situatie.

4.6 Bedrijven en milieuzonering

4.6.1 Wettelijkkader

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stelt zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand. De richtafstandenlijst gaat uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet zullen worden uitgeoefend, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting, in plaats van de richtafstanden.
De afstanden worden gemeten tussen enerzijds de grens van de bestemming die de milieubelastende functie(s) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een milieugevoelige functie die op grond van het bestemmingsplan mogelijk is.
Hoe gevoelig een gebied is voor milieubelastende activiteiten is mede afhankelijk van het omgevingstype. De richtafstanden van de onderstaande richtafstandenlijst gelden ten opzichte van het omgevingstype 'rustige woonwijk' dan wel 'gemengd gebied'.

Milieucategorie	Richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied	Richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Richtafstanden en omgevingstype

Hiernaast gelden ten aanzien van bedrijven die onder de werkingssfeer van de Wet milieubeheer vallen, deze Wet en haar uitvoeringsbesluiten als toetsingskader voor de toegestane bedrijfshinder.

4.6.2 Beoordeling

Voor onderhavig project dient te worden getoetst of de nieuwe functie mogelijk belemmeringen veroorzaakt voor bestaande functies in de omgeving en of de nieuwe functie mogelijk belemmeringen ondervindt als gevolg van de milieuhinder van naburige bedrijven en/of bedrijvigheid. De omgeving van het plangebied kan gekarakteriseerd worden als gemengd gebied, gelet op de bestemmingen bedrijf, gemengd en maatschappelijk in de omgeving.
Een woning betreft een gevoelige functie. Daarom wordt gekeken naar milieubelastende functies in de omgeving. Direct naast de planlocatie bevindt zich een bedrijfsbestemming welke behoort tot milieucategorie 2. De richtafstand tot dit bedrijf in gemengd gebied 10 meter. Er wordt niet aan deze richtafstand voldaan. Daarom is door SPA WNP onderzoek uitgevoerd om te beoordelen of voldaan kan worden aan een goede woon- en leefomgeving voor de woningen. De rapportage van dit onderzoek is bijgevoegd in Bijlage 10.
Uit het onderzoek blijkt dat, als de 1e verdieping van de zuidgevel van woning 1 (de

noordelijke woning) wordt uitgevoerd als dove gevel, er in de onderzochte, voor de op de bedrijfslocatie maximaal toelaatbare bedrijfssituatie, met uitzondering van de laad/losactiviteiten, wordt voldaan aan de richtwaarden en de geluideisen.
Gelet op het feit dat in de woningen wordt voldaan aan de richtwaarden, worden de door de laad-/losactiviteiten veroorzaakte geluidpieken op voorzijde van de woningen acceptabel geacht.
Bij de woningen is ten aanziene bedrijfsvoering van het bedrijf sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. De bedrijfsvoering van het bedrijf wordt door de woningen niet beperkt.

4.6.3 Conclusie

Gelet op het voorgaande vormen de milieubelastende functies vanuit het oogpunt van milieuzonering geen belemmering voor de in dit plan besloten ruimtelijke ontwikkeling. Andersom leidt ontwikkeling van de woningen niet tot milieutechnische problemen voor de omliggende milieugevoelige functies. De aanbevelingen uit het onderzoek, zoals het uitvoeren van een dove gevel op de eerste verdieping van de zuidgevel van woning 1, worden meegenomen in de planontwikkeling. Met het toevoegen van de aanduiding 'dove gevel' in de regels en verbeelding van het bestemmingsplan wordt deze aanbeveling ook juridisch geborgen in het bestemmingsplan. Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen ontwikkeling in overeenstemming is te achten met een goede ruimtelijke ordening.

4.7 Geluidhinder

4.7.1 Wettelijkkader

Wegverkeer en railverkeer

Langs alle (spoor)wegen – met uitzondering van 30 km/h-wegen en woonerven – bevinden zich op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) geluidszones waarbinnen de geluidshinder vanwege de (spoor)weg getoetst moet worden. De breedte van de geluidszone is afhankelijk van het aantal rijstroken/spoorstaven en van binnen- of buitenstedelijke ligging. Op basis van jurisprudentie dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening ook bij 30 km/h-wegen de aanvaardbaarheid van de geluidsbelasting te worden onderbouwd.

Industrielawaai

Gezoneerde industrieterreinen hebben een vaste geluidzone die wordt vastgelegd door middel van een bestemmingsplan. Buiten de geluidszone wordt de voorkeurswaarde van 50 dB(A) niet overschreden. De maximale ontheffingswaarde binnen de geluidszone bedraagt 55 dB(A) etmaalwaarde voor nieuwe situaties. In tegenstelling tot weg- en railverkeer wordt voor industrielawaai niet getoetst aan de Lden waarde maar aan de etmaalwaarde. De dosismaat Lden is voor wegverkeerslawaai en spoorweglawaai met ingang van 1 januari 2007 in de gewijzigde Wgh vastgelegd. Voor industrielawaai wordt Lden in het kader van de Wgh voorlopig niet ingevoerd.

4.7.2 Beoordeling

Zoals besproken in paragraaf 4.6 Bedrijven en milieuzonering ligt direct ten zuiden van het plangebied een gebouw waarop een bedrijfsbestemming ligt. Dit betekent dat de bedrijfsvoering van het daar mogelijk gevestigde of te vestigen bedrijf door de nieuwe woningen belemmerd zou kunnen worden. Daarnaast dient voor de wijziging van het bestemmingsplan te worden aangetoond dat bij de nieuwe woningen een goed woon- en leefklimaat heerst ten aanzien van de activiteiten van het bedrijf.
Het akoestisch onderzoek (Bijlage 10) toont aan dat bij de woningen, ten aanzien van de bedrijfsvoering van het bedrijf, sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Ook wordt door woningen de bedrijfsvoering van het bedrijf niet beperkt mits de 1e verdieping van de zuidgevel van woning 1 wordt uitgevoerd als dove gevel.
Het plangebied ligt niet binnen de geluidzone van wegverkeer. Met het realiseren van het voorgenomen plan verdwijnt een bedrijfslocatie. Woningen op deze locatie zijn dan passend binnen de omgeving. Tevens leidt het plan niet tot een (extreme) toename in de verkeersgeneratie. Akoestisch onderzoek naar de geluidbelasting is daarom niet benodigd.

4.7.3 Conclusie

Vanuit akoestisch oogpunt zijn er geen belemmeringen voor onderhavig initiatief, mits de 1e verdieping van de zuidgevel van woning 1 wordt uitgevoerd als dove gevel.

4.8 Externe veiligheid

4.8.1 Inleiding

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving vanwege handelingen met gevaarlijke stoffen. De handelingen kunnen zowel betrekking hebben op het gebruik, de opslag en de productie, als op het transport van gevaarlijke stoffen. Uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) vloeit de verplichting voort om in ruimtelijke plannen in te gaan op de veiligheidsrisico's in het plangebied ten gevolge van handelingen met gevaarlijke stoffen. Deze externe veiligheidsrisico's dienen te worden beoordeeld voor twee risiconormen, te weten het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor beide risiconormen geldt dat hoe groter de afstand tussen planontwikkeling en risicobron, des te kleiner zal de impact van het plan zijn op de hoogte van het risico.
Plaatsgebonden risico
Het plaatsgebonden risico heeft tot doel om hetzelfde minimale beschermingsniveau te bieden voor iedere burger in Nederland. Het plaatsgebonden risico beschrijft de kans per jaar dat een onbeschermd individu komt te overlijden door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het plaatsgebonden risico wordt uitgedrukt in risicocontouren rondom de risicobron (bedrijf, weg, spoorlijn etc.), waarbij de 10^{-6} contour (kans van 1 op 1 miljoen op overlijden) de maatgevende grenswaarde is.
Groepsrisico
Het groepsrisico is een afwegingsinstrument dat tot doel heeft een bewuste afweging te stimuleren over het risico op een ongeval met een groot aantal slachtoffers. Het groepsrisico beschrijft de kans dat een groep van 10 of meer personen gelijktijdig komt te overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico geeft een indicatie van de maatschappelijke ontwrichting in geval van een

ramp. Het groepsrisico wordt uitgedrukt in een grafiek, waarin het overlijden van een bepaalde groep (bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen) wordt afgezet tegen de kans daarop. Voor het groepsrisico geldt de oriëntatiewaarde als ijkpunt in de verantwoording (géén norm).
Voor elke verandering van het groepsrisico (af- of toename) in het invloedsgebied moet verantwoording worden afgelegd, over de wijze waarop de toelaatbaarheid van deze verandering in de besluitvorming is betrokken.
Samen met de hoogte van groepsrisico moeten andere kwalitatieve aspecten worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Onderdeel van deze verantwoording is overleg met (advies vragen aan) de veiligheidsregio.

4.8.2 Planbeoordeling

Het ruimtelijkplan voorziet in het behoud van de bestaande hoekwoning (Sophiastraat 51), de showroom (IJsselstraat 63-65) worden twee woningen en in het middenterrein worden twee nieuwe patiowoningen gerealiseerd. Op basis van de risicokaart van de provincie Gelderland is een inventarisatie gemaakt van de risicobronnen in en rondom het plangebied, die een extern veiligheidsrisico kunnen veroorzaken. In onderstaand figuur is een uitsnede opgenomen van de provinciale risicokaart.

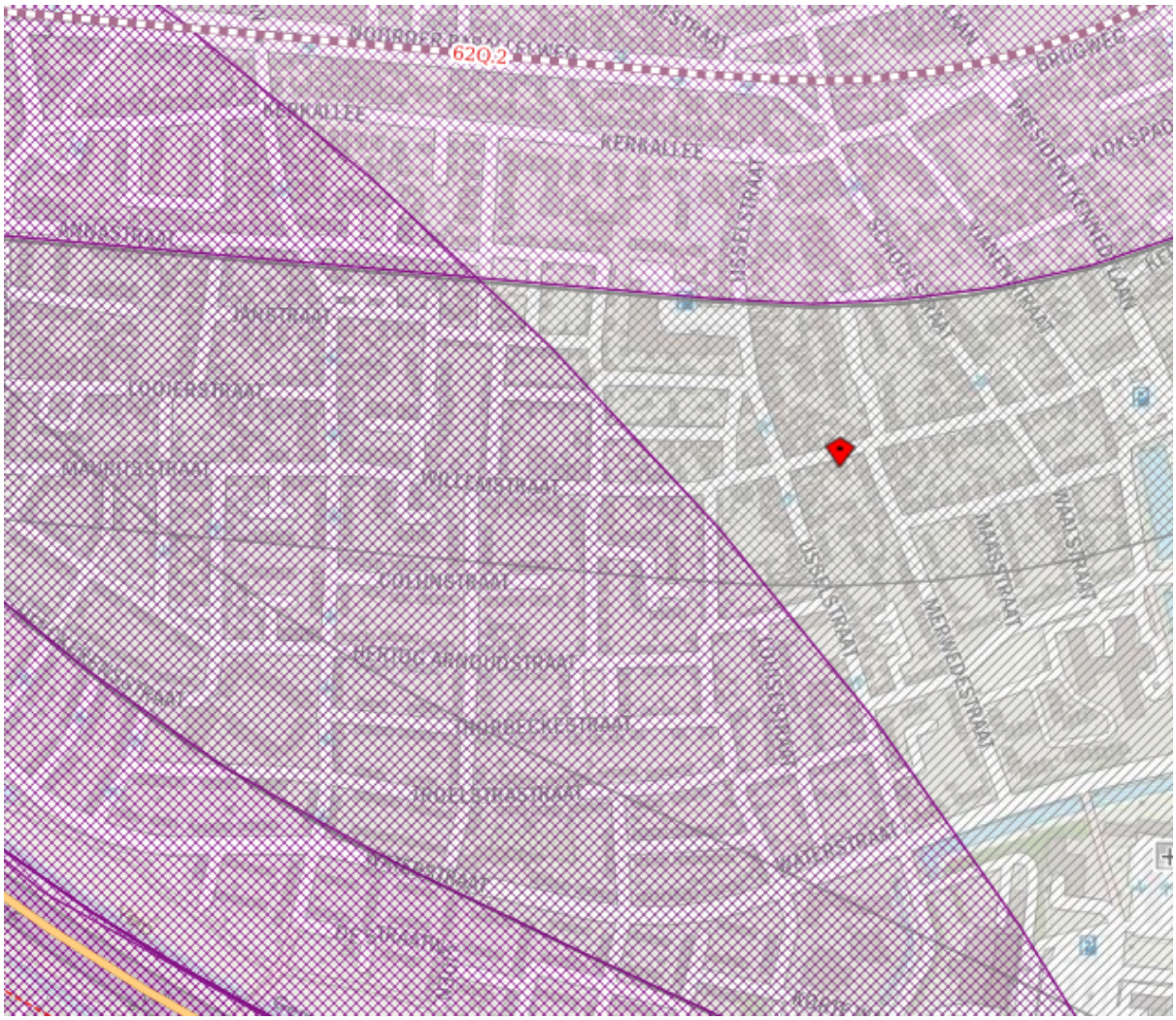

Figuur: Uitsnede provinciale risicokaart (geraadpleegd op 10 februari 2022) met het plangebied in de zwarte cirkel (bron: Risicokaart provincie Gelderland).

De informatie van de provinciale risicokaart levert de volgende inzichten op.

Het plangebied ligt op ca. 330 meter ten zuiden van de spoorlijn Arnhem-Zutphen en op ca. 700 meter ten noordoosten van de snelweg A12. Over deze beide transportroutes worden gevaarlijke stoffen vervoerd. Op basis van de regeling basisnet en de provinciale risicokaart is vastgesteld dat de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} van deze beide risicobronnen niet over het plangebied ligt.
Ten aanzien van het groepsrisico is het plan gelegen in het invloedsgebied van de spoorlijn Arnhem-Zutphen en de snelweg A12. Daarmee hebben wijzigingen in het invloedsgebied mogelijk invloed op de hoogte van het groepsrisico van deze risicobronnen. Echter is de afstand tussen het plan en de risicobronnen dermate groot (groter dan 200 meter), dat de wetgever heeft aangegeven dat het groepsrisico alleen beperkt verantwoord hoeft te worden. Hierdoor hoeft niet de hoogte van het groepsrisico in beeld gebracht te worden, maar enkel nog de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

Verantwoording groepsrisico

Het plan is gelegen in het invloedsgebied groepsrisico van een externe veiligheidsrisicobron. Conform vigerende wetgeving moet de gemeente hierdoor het groepsrisico verantwoorden. Meer specifiek gaat om de wettelijke verplichting op grond van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) artikel 7 en 9 vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over de spoorlijn Arnhem - Zutphen en de snelweg A12. De gemeente heeft bij het invullen van de verantwoordingsplicht een grote mate van beoordelingsvrijheid. Ten aanzien van de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid heeft de Veiligheidsregio adviesrecht. Bij het invullen van de verantwoordingsplicht is gebruik gemaakt van het advies van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) van 10 februari 2022 (kenmerk: 2022-000548). Dit advies is bijgevoegd in bijlage Bijlage 11. Onderstaand een beschouwing van deze aspecten.

Bestrijdbaarheid

Bij een calamiteit zal de brandweer zich inzetten om de effecten ten gevolge van het incident te beperken. Deze inzet zal voornamelijk plaatsvinden dicht bij de bron. De mate van bestrijdbaarheid wordt vooral bepaald door de veiligheidsvoorzieningen en het aantal aanwezigen dicht bij de risicobron. VGGM is hiervoor voor advies gevraagd. Uit het advies is naar voren gekomen dat VGGM geen aanleiding ziet om aanvullend te adviseren ten aanzien van bestrijdbaarheid. De mogelijkheden voor de bestrijdbaarheid worden daarom niet verder in beschouwing genomen.

Zelfredzaamheid

Met de term "zelfredzaamheid" wordt bedoeld: Het vermogen om jezelf en/of anderen in veiligheid te brengen bij (een dreiging van) een gevaarlijke situatie. Bij het bepalen van de mate van zelfredzaamheid spelen onder andere de fysieke gesteldheid en zelfstandigheid van de aanwezigen, de alarmeringsmogelijkheden en vluchtmogelijkheden een rol.
Het advies van de Veiligheids en Gezondheidsregio Gelderland Midden geeft het volgende aan:

- Het plan ligt alleen binnen de effectafstand van het scenario toxische wolk. De kans daarop is klein. Het plan leidt tot een beperkte toename van het aantal aanwezigen die zichzelf in veiligheid kunnen brengen, mits geïnformeerd en tijdig gewaarschuwd;
- De VGGM adviseert toekomstige bewoners te infomeren over de aanwezige omgevingsrisico's met het daarbij behorende handelingsperspectief. Gezien het

plan alleen in het scenario toxische wolk is gelegen is het te verwachten handelingsperspectief schuilen.

Ten aanzien van risicocommunicatie is er NL alert. Hiermee zijn mensen binnen een bepaald gebied gericht te informeren door het sturen van een bericht naar mobiele telefoons. Verder is het plan via de Sophiastraat en IJsselstraat te ontvluchten van de risicobron af. De gemeente acht het dan ook niet noodzakelijk om verdere maatregelen te treffen om de zelfredzaamheid te verbeteren. Daarnaast zijn de geadviseerde maatregelen van de VGGM niet ruimtelijk relevant.

4.8.3 Conclusie

Het plan ligt buiten de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} van de transportroutes met een externe veiligheidsrisico. De plaatsgebonden risicocontour van de beide risicobronnen vormt geen belemmering voor de realisatie van het plan.

Ten aanzien van het groepsrisico ligt het plangebied in het invloedsgebied van de spoorlijn Arnhem - Zutphen en de snelweg A12. Op basis van de verantwoording groepsrisico (zie hierboven) kan worden geconcludeerd dat het ruimtelijke initiatief niet tot een toename van het groepsrisico leidt en geen significant effect heeft op de mogelijkheden voor rampenbestrijding en zelfredzaamheid. Daarmee is het aspect externe veiligheid geen belemmering voor de realisatie van het plan.

4.9 Ontplofbare oorlogsresten

4.9.1 Wettelijkkader

Bij het vervaardigen van bestemmingsplannen wordt zoals is vastgelegd in de Nota standaardplanmethodiek bestemmingsplannen dorpen Rheden 2015 vanwege de gemeentelijke zorgplicht bij het leggen van bouwvlakken in verdachte gebieden een onderzoek gevraagd naar de aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven.

4.9.2 Onderzoek

De planlocatie ligt binnen de veiligheidszone 'niet-gesprongen explosieven'. Per 1 januari 2021 wordt hiervoor de term Ontplofbare Oorlogsresten (OO) gebruikt. De mogelijke aanwezigheid van OO is een risico voor werknemers, personeel en/ of omwonenden tijdens de realisatie van het project. Daarom is door OrtaGeo Zuidoost B.V. een Projectgebonden Risico Analyse uitgevoerd. Het doel van deze Project Risico Analyse (PRA) is na te gaan of in het onderzoeksgebied sprake is van actuele risico's van eventueel aanwezige OO op basis van eerdere onderzoeken en naoorlogse activiteiten. De rapportage van het onderzoek is bijgevoegd in Bijlage 12. De resultaten van het onderzoek zijn onderstaand samengevat weergegeven.

- Het plangebied is verdacht op 60-lbs-raketten;
- Op de luchtfoto van maart 1945 is geen oorlogsschade zichtbaar aan de toen aanwezige bebouwing, wegverhardingen Sophiastraat en IJsselstraat en het terrein rond de woning en de bakkerij;
- Het terrein opruimen en inrichten als bouwlocatie kan op reguliere wijze plaats vinden. De aanwezige verhardingen en wegfundering zijn alle ten minste één of meerdere keren vervangen. De aanwezige bovengrond tot 1 m -mv, en plaatselijk

dieper tot circa 2 m -mv, is eerder vergraven bij het aanbrengen dan wel de vervanging van de verhardingen, de (uitbouw) van de woonhuizen, garagebedrijf, het plaatsen en verwijderen van brandstoftanks, wasplaats, olie -benzinescheider, het kantoor en het leggen van kabels en (brandstof)leidingen.

- In de periode 1940-1945 werd aan de Sophiastraat gewoond en gewerkt (bakkerij). Eventuele achtergebleven blindgangers, of de sporen daarvan zouden tijdens vlak na de aanvallen van 5 oktober 1944 zijn opgemerkt en geruimd.
- Uitzondering hierop is het terreindeel 4 (zie onderstaand figuur). Op dit terreindeel dienen aanvullende maatregelen ten aanzien van ontplofbare oorlogsresten te worden genomen.

Figuur: Tekening naoorlogse werkzaamheden en advieszone detectie (Bron: Ortageo Zuidoost B.V.)

Naar aanleiding van de conclusies uit het onderzoek wordt het volgende geadviseerd:

- Gezien de vele grondroeringen tot 1 m -mv adviseren wij voor de herontwikkeling van de Sophiastraat 51 waar na de Tweede Wereldoorlog aantoonbaar al eerder werd gegraven, geen onderzoek naar OO uit te voeren, maar te volstaan met het toepassen van het 'procedure spontane vondst'. De in de uitvoeringsfase betrokken werknemers dienen hierover vooraf geïnformeerd te worden. De

procedure spontane vondst is hieronder opgenomen.

- Voor terreindeel 4 wordt geadviseerd om de aangebrachte aanvulgrond/puinverharding op reguliere wijze te verwijderen (aanwezig van maaiveld tot circa 0,8 m -mv). Na het verwijderen van de opgebrachte laag dienen aanvullende maatregelen naar ontplofbare oorlogsresten genomen te worden. De meest voor de hand liggende methode is oppervlaktedetectie (zie ook de bijlagen).
- Geadviseerd wordt om voorafgaande aan de start van de werkzaamheden een toolboxmeeting te houden waarin nader wordt ingegaan op het werken in OO verdacht gebied en op de uitkomsten van deze PRA. Middels deze toolboxmeeting worden de medewerkers geïnformeerd over de inhoud van deze PRA en kan de procedure over spontane vondst nader worden toegelicht.

Ondanks dat deze PRA met de grootste zorgvuldigheid is opgesteld blijft het altijd mogelijk dat CE spontaan gevonden worden (toevalstreffer), bijvoorbeeld door (naoorlogse) dumping. Dit wordt gezien als een spontane vondst. Initiatiefnemer is op de hoogte van het protocol wat in dat geval van toepassing is.

4.9.3 Beoordeling

Het aspect niet gesprongen explosieven vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling. De gebiedsaanduiding 'veiligheidszone - niet-gesprongen explosieven' blijft in voorliggend bestemmingsplan behouden daar de grond niet wordt vrijgegeven in het onderzoek.

4.10 Kabels en leidingen

Planologisch relevante leidingen en hoogspanningsverbindingen dienen te worden gewaarborgd. Tevens dient rond dergelijke leidingen rekening te worden gehouden met zones waarbinnen mogelijke beperkingen gelden. Planologisch relevante leidingen zijn leidingen waarin de navolgende producten worden vervoerd:

- gas, olie, olieproducten, chemische producten, vaste stoffen/goederen;
- aardgasleidingen afhankelijk van druk;
- defensiebrandstoffen;
- warmte en afvalwater, ruwwater of halffabricaat voor de drink- en industriewatervoorziening met een diameter groter of gelijk aan 18 inch.

Uit de toelichting en verbeelding van bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid' is op te maken dat er geen planologisch relevante kabels en leidingen in het plangebied of in de directe omgeving daarvan aanwezig zijn.
Voor de verdere realisatie van het plan zal indien nodig een KLIC-melding gedaan worden om te achterhalen of er relevante kabels en leidingen in het plangebied of in de directe omgeving daarvan aanwezig zijn.

4.11 Water

4.11.1 Inleiding

Het aspect water is van groot belang binnen de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en wateroverlast voorkomen worden en kan ook de kwaliteit van het water hoog gehouden worden. Daarom is het noodzakelijk dat gebiedseigen water zo lang mogelijk in het gebied zelf blijft. Dit gebeurt door middel van het scheiden van afvalwater en het relatief schone hemelwater (regen) dat op verhardingen valt zoals bijvoorbeeld de wegen en daken. Dat wordt ook wel afkoppelen genoemd.

Het ingezamelde afvalwater dient te worden afgevoerd naar het gemeentelijk rioolstelsel waarna het vervolgens naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt afgevoerd. Het effluent van de zuiveringsinstallatie loost uiteindelijk op de IJssel.

Op Europees en nationaal niveau heeft water een eigen plaats gekregen in de ruimtelijke besluitvorming via het verplichte 'watertoetsproces'. Het watertoetsproces is sinds 1 januari 2003 verplicht als het gaat om een functieverandering en/of bestemmingswijziging.

In dit proces worden de relevante specialisten op het gebied van de waterhuishouding geraadpleegd. Zij beoordelen de wateraspecten waarmee rekening gehouden moet worden. Doel van dit watertoetsproces is de relatie tussen planvorming op het gebied van de ruimtelijke ordening en de waterhuishouding te versterken.

Op basis van informatie en randvoorwaarden, het waterbeleid en bodemgegevens worden de verschillende wateraspecten uitgewerkt in een 'Waterparagraaf'. Deze waterparagraaf moet worden opgenomen in de toelichting bij ruimtelijke plannen. Het beschrijft het huidige watersysteem alsmede de mogelijkheden en randvoorwaarden voor het toekomstige watersysteem in het betreffende gebied. De waterparagraaf wordt afgestemd met de waterbeheerder(s).

4.11.2 Beleidskader

Op verschillende bestuursniveaus zijn er beleidsnota's aangaande de waterhuishouding. Deze paragraaf geeft een overzicht van de relevante nota's.

Europa

Met ingang van december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht geworden. De Kaderrichtlijn stelt kwaliteitseisen, gericht op het beschermen en verbeteren van de aquatische ecosystemen (verplichting per stroomgebied)..

Rijk

De Waterwet, die in werking is getreden in 2009, regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Op grond van deze wet moeten de provincies één of meer regionale waterplannen vaststellen die wat betreft de ruimtelijke aspecten de status van provinciale structuurvisie hebben. De Waterwet schrijft eveneens voor dat elke zes jaar een nieuw Nationaal Waterplan uitgebracht wordt.

Op 10 december 2015 is het Nationaal Waterplan 2 (NWP2) vastgesteld. Het NWP2 beschrijft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Met dit NWP2 zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een

goedewaterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Het beleid en de maatregelen in het Nationaal Waterplan dragen bij aan het vergroten van het waterbewustzijn in Nederland. Het NWP 2016-2021 zal in maart 2022 worden vervangen door het NWP 2022-2027.

Per 1 januari 2008 is de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken van kracht. Daarin is vastgelegd dat primair de eigenaar verantwoordelijk is voor de verwerking van hemelwater dat op zijn perceel valt. Dit houdt in dat, indien dat mogelijk is, het water geïnfiltreerd moet worden in de bodem, of met toestemming van de waterbeheerder wordt geloosd op oppervlaktewater. Er worden door middel van verordeningen en regels nadere eisen en randvoorwaarden aan de verwerking gesteld.

Gemeente

Het huidige Water Taken Plan Olburgen (WTPO) heeft een planperiode van 2023 tot en met 2027 Met dit WTPO voldoet de gemeente Rheden aan de planverplichting voor de rioleringszorg die rechtstreeks voortkomt uit de *Wet milieubeheer*. In dit plan heeft de gemeente samen met o.a. de Waterschappen Rijn en IJssel / Vallei en Veluwe het water- en rioleringsbeleid vastgelegd. De strategie bij de inzameling van afvalwater is afgestemd op rijks- en provinciaal beleid. Ook de zorgplicht voor afstromend hemelwater en grondwater, binnen het stedelijke gebied, zijn geborgd in het WTPO.

Het beleid omtrent lozing van hemelwater is aangegeven in de '*Verordening afvoer hemelwater en grondwater Rheden*' en het Activiteitenbesluit. Slechts indien geen voorziening op het eigen terrein mogelijk is, kan van deze verplichting ontheffing worden verleend. In dit plan worden ondergrondse voorzieningen toegestaan voor het bergen van hemelwater. Binnen de meeste bestemmingen kunnen wadi's en andere infiltratievoorzieningen worden aangelegd.

In de onderstaande tabel wordt aangegeven welke waterhuishoudkundige aspecten voor het bestemmingsplan relevant zijn. Na de tabel volgt een toelichting op de relevante aspecten. In die gevallen dient te worden aangetoond dat er geen negatieve of verstorende gevolgen zijn te verwachten voor het watersysteem. Door een geohydrologische onderzoek, met een onderzoek naar de grondzettingen en waterdoorlatendheid kunnen de effecten worden bepaald. Zowel de situatie tijdens de uitvoering als de definitieve situatie moeten aan de orde komen.

waterhuishoudkundig aspect	relevant	omschrijving
1. veiligheid	nee	In het plangebied liggen geen gronden die behoren tot zomer- en/of winterbed van de IJssel. De *Beleidslijn grote rivieren (2006)* is niet aan de orde.
2. wateroverlast	nee	In het plangebied bevinden zich geen natte en laag gelegen gebieden, beekdalen en/of overstromingsvlaktes.
3. riolering	ja	Vuilwater dient te worden afgevoerd middels de gemeentelijke riolering. Voorkomen dient te worden dat schoon regenwater wordt afgevoerd via het (vuilwater)riool (vasthouden-bergen-afvoeren).

4. watervoorziening	nee	Het plan ligt niet in een beschermingsgebied voor drinkwaterwinning. Het plangebied is ongeschikt voor regionale seizoensberging.
5. volksgezondheid	nee	Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig.
6. bodemdaling	nee	In het plangebied gaat het hoofdzakelijk om zandige ondergrond. Eventuele zettingen zijn niet relevant.
7. grondwateroverlast	nee	In het gebied is geen grondwateroverlast bekend.
8. oppervlaktewaterkwaliteit	nee	In de omgeving van het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig.
9. grondwaterkwaliteit	nee	Binnen het plangebied ligt geen grondwater-beschermingsgebied voor een drinkwatervoorziening of infiltratiegebied voor een (kwelafhankelijk) natuurgebied.
10. verdroging	nee	In de omgeving is geen gebied aangemerkt als (gering) verdroogd.
11. natte natuur	nee	Het plangebied grenst niet aan een gebied met kwelafhankelijke land- en waternatuur.
12. inrichting en beheer	ja	Het plangebied betreft particulier terrein, maar de ontwikkelaar is voornemens ná realisatie van de woningen delen van het gebied over te dragen aan de gemeente.

Ad 3 Riolering

In het plangebied wordt afvalwater ingezameld en afgevoerd via riolering. Voor afvoer van afvalwater naar de openbare riolering is de gemeentelijke aansluitverordening van toepassing. De riolering in het gebied moet het afvalwater doelmatig inzamelen en afvoeren. Grote toename van afvalwater / droogweerafvoer (dwa) wordt niet verwacht. Rond het plangebied is een gemengd rioolstelsel aanwezig.

Bij nieuwe ontwikkelingen moet met hemelwater worden omgegaan overeenkomstig de provinciale beslisboom hemelwater (waarbij de volgorde vasthouden, bergen, afvoeren wordt gehanteerd). Het hemelwater en huishoudelijk afvalwater dient van elkaar gescheiden te blijven. Zie ook de gemeentelijke verordening 'Afvoer hemelwater en grondwater Rheden'. Hemelwater kan infiltreren in de bodem. Het is niet toegestaan hemel-, grondwater af te voeren via het gemengde riool.

Ter voorkoming van bodem- en/of grondwaterverontreiniging moeten uitlogende en verontreinigende materiaaltoepassingen vermeden worden. Aangezien het onderhavige plan een herziening van het bestemmingsplan voor een bestaand gebied betreft, zal uit onderzoek moeten blijken welke riolerings- en/of afkoppelmaatregelen mogelijk zijn.

Ad 12 Inrichting en beheer

De gemeente stelt eisen en voorwaarden aan de inrichting van de over te dragen gronden.

4.11.3 Watertoets

Om het voornemen te toetsen aan het waterbeleid, is de watertoets uitgevoerd. De samenvatting en het resultaat van de watertoets zijn bijgevoegd als bijlage 13 en 14. Op basis van de watertoets blijkt dat het plan an invloed kan zijn op de waterhuishouding. Op 22 april 2021 is daarom contact opgenomen met Waterschap Rijn en IJssel.

Het waterschap heeft beoordeeld dat gezien de afname van de verharding ten opzichte van de huidige situatie, er geen extra maatregelen genomen hoeven te worden om water vast te houden of te bergen. De gemeente eist op basis van de 'Wet gemeentelijke watertaken' en haar 'hemelwaterverordening' dat hemelwater niet mag worden afgevoerd via de gemengde riolering en ter plaatse wordt verwerkt. Bijvoorbeeld via infiltratie in de bodem.

4.11.4 Conclusie

Vanuit het aspect water zijn er voor het waterschap Rijn en IJssel en de gemeente Rheden geen belemmeringen voor onderhavig initiatief.

4.12 M.e.r.-beoordeling

4.12.1 Wettelijkkader

In de Besluit milieueffectrapportage is opgenomen dat op basis van selectiecriteria vastgesteld dient te worden of de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben of niet. Onderdeel D van de bijlage bevat activiteiten, plannen en besluiten waarvoor het maken van een m.e.r.-beoordeling verplicht is. Voor elke activiteit die genoemd wordt in kolom 1 van onderdeel D van het Besluit m.e.r. moet beoordeeld worden of er sprake is van (mogelijke) nadelige milieugevolgen. Voor activiteiten die onder de drempelwaarde zoals genoemd in kolom 2 van onderdeel D vallen, volstaat een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Deze motivering dient qua inhoud aan te sluiten bij de m.e.r.-beoordeling, maar heeft geen vormvereisten. Voorliggend initiatief kan gezien worden als 'stedelijk ontwikkelingsproject' (D 11.2). De gewenste ontwikkeling blijft ruim onder de drempelwaarde van 2.000 woningen, waardoor een vormvrije m.e.r.-beoordeling volstaat.

In een vormvrije m.e.r.-beoordeling dient aandacht te worden besteed aan drie criteria die zijn opgenomen in Bijlage III van de Europese richtlijn 'betreffende milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten'. Dit zijn achtereenvolgens de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect.

4.12.2 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Kenmerken van het project

In de gewenste situatie blijven de panden aan de Sophiastraat 51 en de IJsselstraat 63-65 behouden. Deze panden zullen inpandig wijzigen van een bedrijfsbestemming naar een woonbestemming. De bijgebouwen aan de achterzijde van beide panden, evenals bijgebouwen op het achterterrein van de panden zullen gesloopt worden. Er komt op die manier extra ruimte vrij op het binnenterrein. Deze ruimte zal worden benut voor woningbouw. De woningbouw bestaat uit twee patiowoningen.

Plaats van het project

Het plangebied is gelegen in het zuidelijke gedeelte van het dorp Velp. De planlocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van Velp en binnen bestaand stedelijk gebied.

Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitat ligt op ongeveer 1,4 kilometer afstand van het plangebied. Het plangebied is niet gelegen in een NNN gebied.

Kenmerken van het potentiële effect

Op basis van de onderzoeken blijkt dat er vanuit de milieuaspecten geen belemmering bestaat voor de ontwikkeling. Wel geldt met betrekking tot flora en fauna dat er een algemene zorgplicht geldt als er bij de werkzaamheden soorten worden aangetroffen. Vanuit akoestiek, archeologie, luchtkwaliteit, bedrijven en milieuzonering en externe veiligheid bestaan er eveneens geen belemmeringen. De maatregelen als genoemd in het bodemonderzoek zullen worden uitgevoerd.

4.12.3 Conclusie

De kenmerken, plaats en potentiële effecten van de ontwikkeling geven op basis van het voorgaande geen aanleiding ernstige milieugevolgen te verwachten die het nodig maken om een m.e.r-procedure te doorlopen.

Het transformeren van één bedrijfswoning in een reguliere woning, het transformeren van één bedrijfswoning in twee grondgebonden woningen en het bouwen van twee patiowoningen wordt gezien als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (D 11.2), waarvoor een vormvrije m.e.r.-beoordeling noodzakelijk is. Het m.e.r.-beoordelingsbesluit dient separaat aan de bestemmingsplanprocedure doorlopen worden. De aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling is bijgevoegd in Bijlage 15.

4.13 Biodiversiteit

Kader

Op 28 juni 2022 is de gemeentelijke beleidsnota Biodiversiteitsplan 2022-2032 vastgesteld. Het college en de gemeenteraad van de gemeente Rheden hebben besloten om hoog in te zetten op de biodiversiteit. Een ontwikkeling vanuit dit beleid is het behouden en herstellen van de biodiversiteit en het natuurinclusief ontwerpen en inrichten van projecten aan de hand van een puntensysteem.

Beoordeling

Momenteel wordt gewerkt aan het puntensysteem, deze is nog niet gereed. Gelet op de biodiversiteitsambities is het wenselijk het natuurinclusief bouwen en inrichten als uitgangspunt gehanteerd te worden in de uitwerking van de inrichting en ontwikkeling van het project. Het natuurinclusief bouwen en inrichten is niet verbonden met de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Biodiversiteit is overal om ons heen en op elke schaal kan een bijdrage geleverd worden. In de nieuwbouw kunnen voorzieningen gecreëerd worden voor flora en fauna. Rond de parkeerplaatsen en in de tuinen kunnen maatregelen opgenomen/ uitgewerkt worden die bijdragen aan de biodiversiteit zoals het toepassen van inheemse hagen, natuurlijke beplanting en nestgelegenheid voor flora en fauna. Dit wordt meegegeven aan de initiatiefnemer van het plan.

4.13.1 Conclusie

Het bestemmingsplan is uitvoerbaar ten aanzien van het aspect biodiversiteit.

Hoofdstuk 5 Juridische planbeschrijving

5.1 Inleiding

In een bestemmingsplan zijn de bouw- en gebruiksmogelijkheden voor een bepaald gebied opgenomen. Het onderhavige bestemmingsplan regelt de inrichting van het gebied op hoofdlijnen door de gronden te beleggen met een bestemming. Het juridische deel van het bestemmingsplan bestaat uit de verbeelding (kaart) in samenhang met de regels. In dit hoofdstuk wordt het juridische deel van het bestemmingsplan nader toegelicht.
De regels en verbeelding zijn opgesteld conform de RO-standaarden 2012, waarbij in het bijzonder het IMRO 2012 (Informatiemodel Ruimtelijke Ordening) en de SVBP 2012 (Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen) van belang zijn. Voor de regels is aansluiting gezocht bij het vigerende bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid'.
Het bestemmingsplan 'Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65' bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels tezamen vormen het juridisch bindende deel van het plan. Verbeelding en regels dienen te allen tijde in onderlinge samenhang te worden bezien en toegepast. Op de verbeelding krijgen alle gronden binnen het plangebied een bestemming. Binnen een bestemming kunnen nadere aanduidingen zijn aangegeven. De juridische betekenis van deze bestemmingen en aanduidingen zijn terug te vinden in de regels. Een gedeelte van de informatie op de verbeelding heeft geen juridisch betekenis, maar is slechts opgenomen om de leesbaarheid van en oriëntatie op de verbeelding te vergroten, zoals een kadastrale/BGT ondergrond. Alle letters, aanduidingen en lijnen worden verklaard in de legenda op de verbeelding.
De regels bepalen de gebruiksmogelijkheden van de gronden binnen het plangebied en geven tevens de bouw- en gebruiksmogelijkheden met betrekking tot bouwwerken aan. De regels van het bestemmingsplan 'Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65' zijn opgebouwd conform de door de SVBP 2012 voorgeschreven systematiek en omvatten inleidende regels, bestemmingsregels, algemene regels de overgangs- en slotregels.

5.2 Inleidende regels

De inleidende regels bestaan uit de volgende artikelen.

5.2.1 Begrippen

In de begripsregels worden omschrijvingen gegeven van de in het bestemmingsplan gebruikte begrippen. Deze worden opgenomen om interpretatieverschillen te voorkomen. Alleen die begripsregels worden opgenomen die gebruikt worden in de regels en die tot verwarring kunnen leiden of voor meerdere uitleg vatbaar zijn.

5.2.2 Wijze van meten

Om op een eenduidige manier afstanden en oppervlakten te bepalen, wordt in de 'wijze van meten' uitleg gegeven wat onder de diverse begrippen wordt verstaan. Dit artikel geeft aan hoe de lengte, breedte, hoogte, diepte en oppervlakte e.d. van gronden en bouwwerken wordt gemeten of berekend. Alle begrippen waarin maten en waarden voorkomen worden in dit artikel verklaard. Ten aanzien van de wijze van meten op de verbeelding geldt steeds dat het hart van een lijn moet worden aangehouden. Ook voor de 'wijze van meten' worden in de SVBP 2012 richtlijnen gegeven.

5.3 Bestemmingsregels

5.3.1 Opbouw bestemmingen

De gronden van het gehele plangebied hebben een positieve bestemming. Een positieve bestemming betekent dat het gebruik van de gronden voor de verschillende bestemmingen direct mogelijk is. Bovendien betekent het dat oprichting van gebouwen direct mogelijk is nadat burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning hebben verleend, welke dient te voldoen aan onder meer de regels van het bestemmingsplan, het Bouwbesluit en de Bouwverordening. De opbouw van de bestemmingen ziet er in beginsel als volgt uit:

- Bestemmingsomschrijving;
- Bouwregels;
- Nadere eisen;
- Afwijken van de bouwregels;
- Specifieke gebruiksregels;
- Afwijken van de gebruiksregels;
- Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden;
- Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk;
- Wijzigingsbevoegdheid.

5.3.2 Bestemmingen

Binnen het plangebied komen 3 nieuwe bestemmingen, namelijk 'Tuin', 'Verkeer' en 'Wonen'.

Tuin

Net als de andere woningen aan de Sophiastraat en de IJsselstraat krijgen de gronden aan de straatzijde van het bouwvlak de bestemming 'Tuin'.

Deze bestemming ziet op gronden die als tuin in gebruik zijn en die in beginsel vrij van gebouwen dienen te blijven. Voor erf- en terreinafscheidingen geldt, dat de toegestane hoogte afhankelijk is van de situering. Als het gaat om de bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen die worden geplaatst op hoekpercelen die grenzen aan openbaar groen of aan de openbare weg, dan is een hoogte van 2 m toegestaan mits de afscheidingen zijn geplaatst achter de oorspronkelijke achtergevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan. Door uit te gaan van de oorspronkelijke

achtergevel wordt aangesloten bij het *Besluit omgevingsrecht*.
In andere gevallen, zoals hier, mogen de afscheidingen maximaal 1 m hoog zijn. Door de aanduiding *overige zone - stedenbouwkundig waardevol* gelden beperkingen. Zo kan in de tuin alleen een oprit (naar een garage) ten behoeve van het parkeren van een auto wordt aangelegd.
Verkeer
De aanwezige wegen zijn als zodanig bestemd en in beeld gebracht.
Wonen
Deze bestemming betreft de bestaande en nog te bouwen woningen (met uitzondering van de bedrijfswoningen).
Per bouwvlak is in beginsel 1 woning is toegestaan, tenzij anders op de verbeelding is aangegeven. De aantallen zijn afgestemd op de aanwezige woningen dan wel op de bestaande planologische rechten. De benaming van de aanduiding maximum aantal wooneenheden vloeit voort uit de keuze die in de landelijke standaard is gemaakt.
Verder is het toegestaan dat een bewoner aan huis een beroep of bedrijf uitoefent. Hiervoor gelden voorwaarden. De aan huis gebonden beroepen zijn krachtens jurisprudentie standaard toegestaan; in de begripsbepalingen is aangegeven om welke beroepen het gaat (artikel 1.11). De bedrijfsactiviteiten aan huis vormen een aanvulling hierop. In de Lijst van toegelaten bedrijfsactiviteiten aan huis -opgenomen als Bijlage 1 bij de regels van dit plan- is na te lezen welke bedrijven dit betreft. Als een beroep niet past binnen de begripsbepaling dan wel een bedrijf niet voorkomt op deze lijst is afwijking eventueel mogelijk mits voldaan wordt aan de aangegeven criteria.

5.4 Algemene regels

5.4.1 Anti-dubbeltelregel

Een anti-dubbeltelregel wordt opgenomen om te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein ook nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld. De opgenomen anti-dubbeltelregel is gelijkluidend aan de in het Besluit ruimtelijke ordening voorgeschreven formulering.

5.4.2 Overige algemene regels

Voor het hele plangebied geldt een aantal algemene regels. Het gaat hier om algemene bouw- en gebruiksregels, mogelijkheden om af te wijken van bepaalde, in het bestemmingsplan geregelde, onderwerpen, en procedureregels worden behandeld.

5.5 Overgangs- en slotregels

5.5.1 Overgangsregel

In deze regels wordt het overgangsrecht, zoals voorgeschreven in het Besluit ruimtelijke ordening en de Wabo, overgenomen.

5.5.2 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen, ook zoals voorgeschreven in het Besluit ruimtelijke ordening. Deze regel geeft aan hoe het plan kan worden aangehaald.

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid

Kader

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening dient de economische uitvoerbaarheid te worden onderzocht in het kader van het bestemmingsplan. De Wet ruimtelijke ordening verplicht de gemeente tot het verhaal van kosten die tot de grondexploitatie behoren op basis van een exploitatieplan.

De gemeente kan hiervan afzien indien:

a. het verhaal van de kosten van de grondexploitatie anderszins is verzekerd, en

b. het bepalen van een tijdvak of fasering niet noodzakelijk is, en

c. het stellen van eisen, regels of een uitwerking van regels aan het bouwrijp maken, de aanleg van nutsvoorzieningen, en het inrichten van de openbare ruimte en woningbouwcategorieën niet noodzakelijk is, of

d. één van de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen van toepassing is, te weten:

    1. het totaal der wettelijk te verhalen exploitatiebijdragen bedraagt minder dan € 10.000,00, of

    2. er geen verhaalbare kosten in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening aan de orde zijn, of

    3. de verhaalbare kosten in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening uitsluitend de aansluiting van een bouwperceel op de openbare ruimte of de aansluiting op de nutsvoorzieningen betreffen.

De Wet ruimtelijke ordening kent voorts een regeling welke voorziet in een tegemoetkoming in schade indien deze boven het normale maatschappelijke risico uitstijgt. Burgemeester en wethouders hebben ter zake van planschade een verordening vastgesteld.

Beoordeling

De planontwikkeling komt geheel voor rekening en risico van de initiatiefnemer. De ontwikkeling zal geschieden conform hetgeen bepaald is in de Wet Ruimtelijke ordening. De verwezenlijking van het plan is dan ook niet afhankelijk van gemeentelijke investeringen. De kosten voor de ambtelijke afhandeling van de procedure worden verrekend op basis van de daarvoor geldende leges. Voor wat betreft planschade zal de gemeente met initiatiefnemer een planschadeverhaalsovereenkomst afsluiten.

Conclusie

Gelet op het vorenstaande is de economische uitvoerbaarheid verzekerd.

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7.1 Inspraak

Kader
De gemeente kent op grond van de Gemeentewet een inspraakverordening. Deze verordening verplicht niet tot het geven van inspraak bij de voorbereiding van bestemmingsplannen.
Beoordeling
Gezien de aard van onderhavig bestemmingsplan waarbij de bestaande mogelijkheden uitgangspunt zijn, de nieuwe ontwikkelingen inzichtelijk zijn en o.a. de wijzigingen in de standaardplanmethodiek in de fase van voorbereiding van het bestemmingsplan bekend zijn gemaakt en ter inzage hebben gelegen, bestaat geen aanleiding om onverplicht inspraak te geven.
Conclusie
Volstaan is met de wettelijke procedure zoals opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening.

7.2 Vooroverleg

Kader
Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening wordt vooroverleg gepleegd met de besturen van de betrokken gemeenten, waterschappen en met diensten van provincie en rijk die betrokken zijn bij de zorg voor een goede ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in geding zijn.
Van de kant van de provincie Gelderland en het rijk is bericht in welke gevallen zij vooroverleg nodig vinden.
Beoordeling
In het kader van het vooroverleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening heeft overleg plaatsgevonden met de volgende instanties:

a. Waterschap Rijn en IJssel;

b. Provincie Gelderland.

De resultaten van het vooroverleg zijn hieronder samengevat weergegeven. Daarbij is tevens de gemeentelijke reactie hierop weergegeven.
ad. a. Waterschap Rijn en IJssel

- Opmerkingen:
  Het waterschap geeft aan het reeds te hebben beoordeeld. Er zijn geen aanpassingen gedaan die een andere uitkomst geven. Derhalve worden er vanuit het waterschap geen opmerkingen gegeven.

- Reactie gemeente:
  Geconcludeerd kan worden dat het waterschap akkoord gaat met het voorgelegde plan.

ad. b. Provincie Gelderland

- Opmerkingen: Voor de planlocatie speelt een 'intrekgebied'. In een intrekgebied mag geen fossiele energie worden gewonnen. Aangezien hier geen sprake is van fossiele energiewinning, staat dit belang het plan niet in de weg.
- Reactie gemeente:
  Geconcludeerd kan worden dat de provincie Gelderland vanuit haar belang geen belemmeringen ziet ten aanzien van het voorgelegde plan.

Conclusie
Op basis van de resultaten van het vooroverleg kan het voorontwerpbestemmingsplan als ontwerpbestemmingsplan ter visie te leggen te worden gelegd.

7.3 Overleg met omwonenden

De initiatiefnemer is halverwege april 2021 bij alle aan de locatie grenzende bewoners langsgeweest om hen te informeren van het plan. Dit zijn de bewoners van de woningen aan de IJsselstraat 61, 67 en 69, Sophiastraat 55, 57 en 57a en Merwedestraat 2, 2a, 2b, en 2c. De woning aan de Sophiastraat 53 is niet bezocht. Deze bewoner is de voormalig eigenaar van het autobedrijf dat verkocht is ten behoeve van dit plan. Dit pand staat leeg. De woning aan de Sophiastraat 47 is niet bezocht daar dit momenteel gebruikt wordt voor studentenverhuur.
Aan de bezochte woningen is een informatieset over de plannen overhandigd. De informatieset is bijgevoegd in Bijlage 16. De omwonenden hebben aangegeven geenbelemmeringen te hebben ten aanzien van het voorgenomen plan.
Daarnaast heeft op 12 juli 2022 een informatieavond plaatsgevonden. Hierbij zijn de omwonenden van de locatie geïnformeerd over de plannen. Tijdens deze avond is aan de hand van diverse afbeeldingen van het voorgenomen plan en de verbeelding het plan toegelicht. Omwonenden zijn positief over het plan en zien deze ontwikkeling als een verbetering van hun buurt. Een verslag van deze informatieavond is bijgevoegd in Bijlage 17.

7.4 Zienswijzen

Een ontwerpbestemmingsplan dient conform afdeling 3.4 Awb gedurende 6 weken ter visie gelegd worden. Hierbij is er de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen in te dienen op het plan.
Het ontwerpbestemmingsplan 'Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65' heeft daarom vanaf 19 januari tot en met 1 maart 2023 voor een periode van 6 weken ter inzage gelegen. Een ieder is gedurende deze termijn in de gelgenheid gesteld om een mondelinge of schriftelijke zienswijze in te dienen. Gedurende deze periode zijn geen zienswijzen ingediend.

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

Landelijk gebied

Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

BEELDKWALITEITSPLAN

IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51, Velp
Gemeente Rheden
01-11-2022

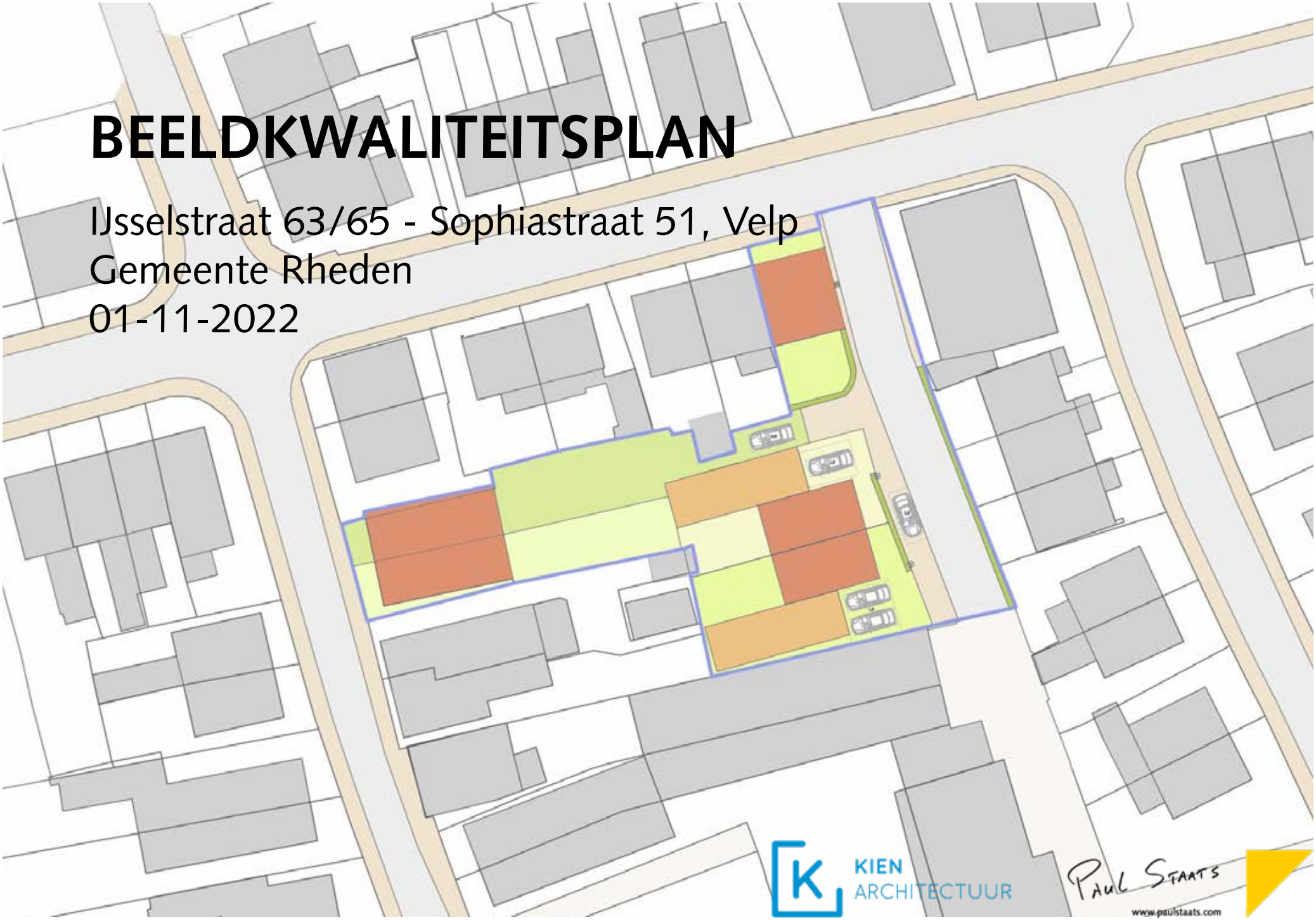

KIEN ARCHITECTUUR

PAUL STAATS
www.paulstaats.com

Inhoud

1 Inleiding

2 Locatie IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

3 Stedenbouwkundig plan

4 Beeldkwaliteit: toetsingskader welstand

5 Welstandscriteria
binnenterrein IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

1 Inleiding

Aanleiding

Het plan voorziet in het revitaliseren van het binnenterrein aan de Sophiastraat te Velp. Op dit binnenterrein was een autobedrijf gevestigd met garage, showroom en opslag van voertuigen. De vervallen gebouwen worden gesloopt.De grond ter plaatse van het autobedrijf is vervuild en wordt gesaneerd. Met beperkte woningbouw kan de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid van het gebied verbeterd worden.
.

Aanpassing bestemmingsplan en welstandsnota

De vigerende bestemming van het terrein (in Bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid; hoofdzakelijk bestemming 'Bedrijf' en een gedeelte bestemming 'Gemengd-2') maakt een ontwikkeling met extra woningbouw niet mogelijk. Ten behoeve van de herontwikkelingsopgave is een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk.

Ook de vigerende welstandsnota is niet toereikend om in een later stadium bouwplannen in het kader van de benodigde omgevingsvergunningen te toetsen op redelijke eisen van welstand. De omliggende straten zijn in de Welstandsnota 2017 vervat in "Welstandsgebied H1, Historisch dorpsgebied / dorpse bebouwinglinten woongebieden' met bijbehorende welstandscriteria. Het binnenterrein is voor een groot deel vervat in "Welstandsgebied W3, Traditionele woningbouw in blokverkaveling" Voor het binnengebied geldt Welstandsniveau 3, Soepel/vrij.

Gelijktijdig met het bestemmingsplan wordt een herziening van het toetsingskader ten behoeve van de welstandstoets in procedure gebracht. Het herziene toetsingskader voor het binnengebied wordt gevormd door dit document. Voor de nieuwbouw geldt vervolgens Welstandsniveau 1, Bijzonder. Voor de omliggende straten blijft de huidige Welstandsnota gelijk.

2 Locatie IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

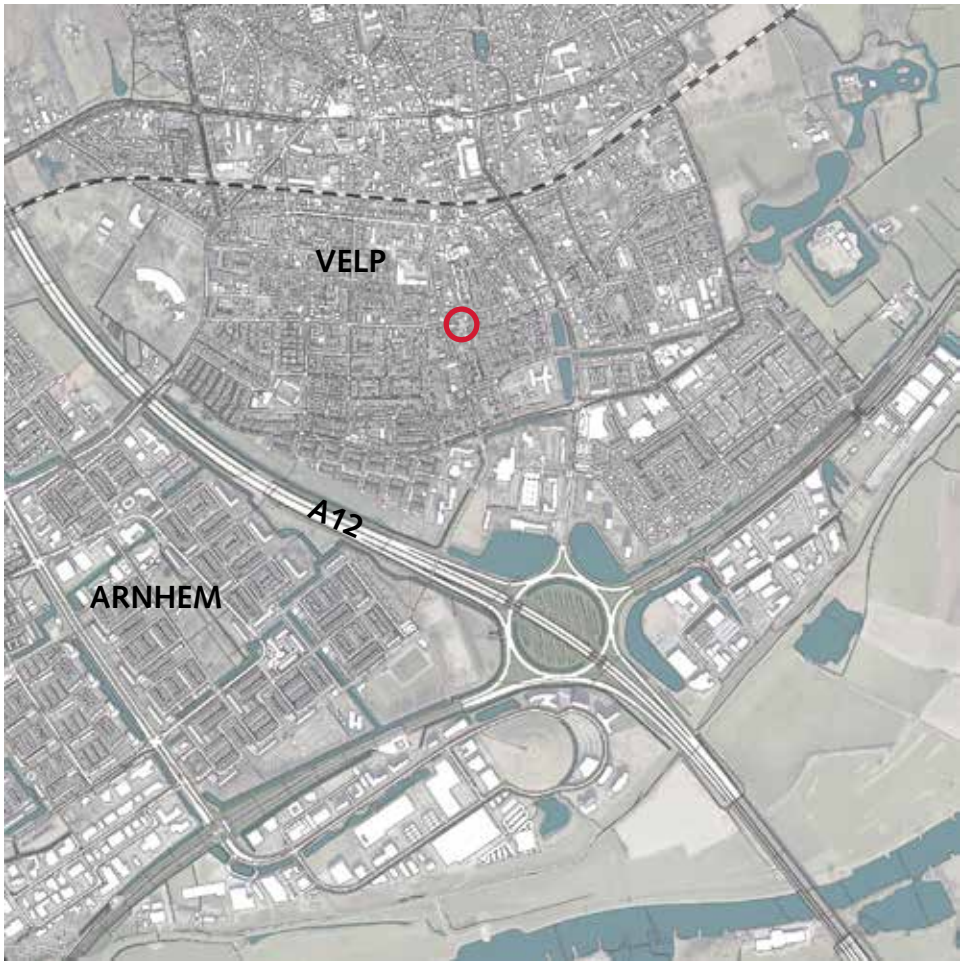

Ligging van het plangebied in het dorp (links) en in zijn directe omgeving (rechts). In geel aangeduid het binnengebied waar de aanvulling op de welstandsnota van toepassing is.

De locatie is gelegen in Velp Zuid, op het kruispunt van twee oude routes, de IJsselstraat en de Sophiastraat. De totale omvang van de herontwikkellocatie bedraagt 1.177 m². Het kadastrale nummer is het VEL01-H-2876.

ingang plangebied vanaf de Sophiastraat 51

Sophiastraat

IJsselstraat vanaf de kruising met de Sophiastraat

Merwedestraat richting de Sophiastraat

3 Stedenbouwkundig plan IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

De bestaande panden Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63/65 blijven behouden. Ter plaatse van twee, grote garages komen achtertuinen. Het pand aan de Sophiastraat betreft een hoekwoning, met een kopse gevel aan een ontsluitingspad. In het pand van de voormalige showroom aan de IJsselstraat worden twee woningen gerealiseerd.
Op de oude bedrijfslocatie op het binnenterrein komen twee gekoppelde woningen met patio's als buitenruimte. De ontwikkeling betekent een flinke vergroening van het binnenterrein.

De nieuwbouw op het binnenterrein onderscheidt zich duidelijk van de woningen van het gesloten bouwblok. De stedenbouwkundige situering en verschijningsvorm wijken af van de omgeving. De mogelijkheid blijft dat het ontsluitingspad in de toekomst een vervolg krijgt.
De voorgevel van het patioblok springt iets terug vanaf de ontsluitingsweg. Een afronding van de achtertuin van de woning aan de Sophiastraat vergroot de zichtbaarheid vanaf de openbare weg.
De voortuinen van de patiowoningen krijgen langs de perceelgrens een haag, net als langs de achterzijde van hoekwoning aan de Sophiastraat.
De drie rijwoningen gelegen aan de Merwedestraat krijgen aan de achterzijde een begroeide wand die de schuttingen van deze woningen aan het zicht onttrekt.

Doordat de maximale bouwhoogte van de nieuwbouw beperkt blijft tot twee bouwlagen, met een plat dak, voegt deze zich goed in de omgeving. Ook door de ruime afstand tot de omliggende woningen en tuinen ontstaat geen hinder op het gebied van privacy en schaduwwerking.

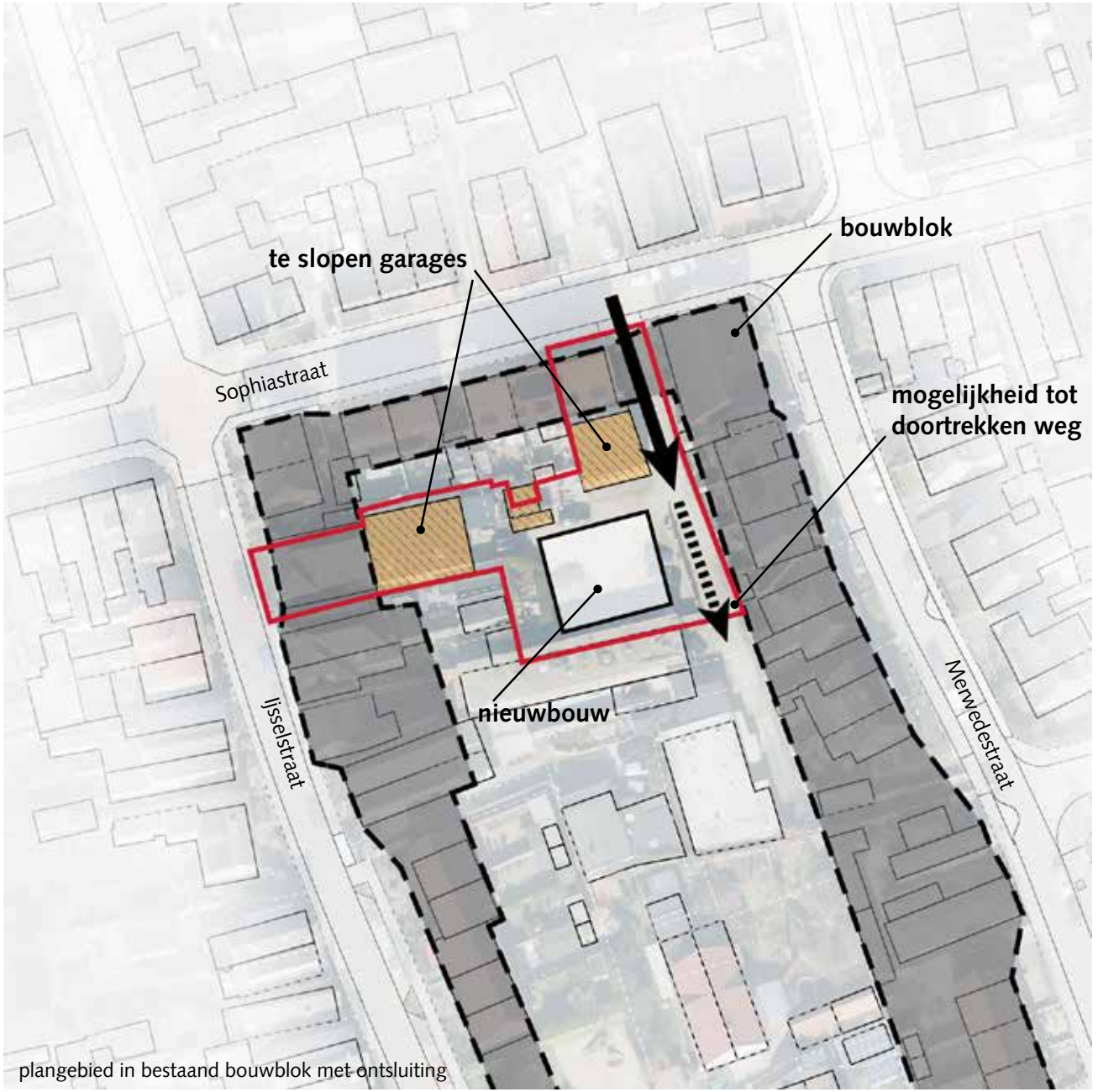

plangebied in bestaand bouwblok met ontsluiting

4 Beeldkwaliteit: toetsingskader welstand

Beeldkwaliteitskader

Bij de beoordeling in het kader van de omgevingsvergunning wordt de nieuwbouw getoetst aan de welstandscriteria uit de vigerende welstandsnota, aangevuld met specifiek criteria voor de locatie. Het stedenbouwkundig plan en de beeldkwaliteitsambitie voor de bebouwing en de onbebouwde ruimte vormen als beeldkwaliteitskader de basis voor de welstandstoets.
Dit betekent een herziening van het huidige toetsingskader welstand voor de nieuwbouw op de locatie. De transformatie van het pand IJsselstraat 63/65 behoudt toetsing aan de bestaande welstandsnota. Dit geldt ook voor de woning van Sophiastraat 51.

Traditionele woningbouw in blokverkaveling

Het binnenterrein van plangebied behoort, volgens de huidige welstandsnota, tot "Welstandsgebied W3, Traditionele woningbouw in blokverkaveling": Tussen 1950 en 1970 zijn veel onbebouwde gebieden binnen het oudere stratenpatroon ingevuld met een eenvoudig patroon van rechte straten met een eenvoudig, symmetrisch straatprofiel met bomen op de trottoirs. Langs deze straten zijn woningen gebouwd, veelal in rijtjes van drie of meer, afgewisseld met dubbele en vrijstaande woningen in sommige gevallen met lage flatgebouwen. Soms is sprake van een geclusterde stedenbouwkundige opzet, waarbij sommige buurten doen denken aan de tuindorpen van voor de Tweede Wereldoorlog.

Op sommige plaatsen in de gemeente is een V-vormige verkaveling toegepast met veel ruimte voor groen. De samenhang in het straatbeeld ontstaat onder meer door een ingetogen materiaal- en kleurgebruik. Kenmerkend zijn het blokvormige stratenpatroon en het straatgericht wonen. De straathoeken zijn open, waarbij de woningen veelal een duidelijk onderscheid hebben tussen voorgevel en zijgevel. Rust in het bebouwingsbeeld ontstaat door de eenvoudige hoofdmassa´s en kapvormen, zoals zadelkappen en soms schilddaken. De herhaling van gelijkvormige kappen van bouwblokken geven soms een karakteristiek beeld naar zijstraten. Voor- en zijtuinen zijn gescheiden van de openbare ruimte door eenvoudige, lage erfafscheidingen. Aanbouwen aan achtergevels en dakkapellen/dakopbouwen voegen zich soepel binnen de hoofdkarakteristiek van het bebouwingsthema.

Welstandsniveau

Het toetsingsniveau dat gehanteerd wordt voor het binnenterrein is Niveau 1, Bijzonder. Dit is het hoogste toetsingsniveau. Bij dit toetsingsniveau wordt niet alleen op hoofdlijnen getoetst, maar worden ook deelaspecten en detailuitwerkingen beoordeeld. Dit toetsingsniveau is van toepassing omdat het een nieuwbouwsituatie betreft.
Voor de IJsselstraat en de Sophiastraat blijft gelden Niveau 2, Regulier.

Welstandscriteria voor kleine bouwwerken

Met betrekking tot welstandscriteria voor kleine bouwwerken wordt verwezen naar de desbetreffende criteria in de welstandsnota, met dien verstande dat:
Erfafscheidingen grenzend aan de (toekomstige) openbare ruimte integraal zijn mee ontworpen met de desbetreffende hoofdvolumes en slechts ondersteunend zijn aan begroeiing omwille van een groene uitstraling naar de openbare ruimte.

Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen, eventueel op advies van de welstandscommissie, gemotiveerd afwijken van de welstandscriteria. In die gevallen moet verwezen worden naar de algemene welstandscriteria zoals in deze welstandsnota opgenomen. Deze afwijkingsbevoegdheid is gebaseerd op art. 4:84 Awb. Daarin staat dat burgemeester en wethouders moeten handelen volgens opgestelde beleidsregels tenzij dat voor belanghebbenden gevolgen zou hebben die onevenredig zijn in verhouding tot het doel van de beleidsregels.

5 Welstandscriteria binnenterrein IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

Hoofdaspecten: **Bebouwing en omgeving**

- Bij nieuwbouw rekening houden met de gebiedskarakteristiek, terwijl het wel duidelijk moet afwijken van de standaardwoning aan de doorgaande straten.
- Panden richten naar de nieuwe, openbare ruimte.
- De positie, verkavelingwijze en de oriëntatie van de oorspronkelijke bebouwing op het binneterrein is bij nieuwbouw richtinggevend.

Deelaspecten: **Massa en vorm**

- De bestaande schaal van de bebouwing in de omgeving is het uitgangspunt bij uitbreiding en vervanging van de bebouwing.
- De bouwmassa is afgestemd op de belendende bebouwing.
- Eenduidige bouwmassa's in een en twee bouwlagen.
- Platte of licht hellende daken.
- Eventuele rookkanalen en/of installaties op het dak worden opgenomen in de architectuur.

Gevelcompositie

- Architectuur, materiaalgebruik en details duidelijk afwijkend van omliggende woningen. Gevels die zijn gericht naar de openbare ruimte vertonen een open uitstraling.
- De compositie van gevelopeningen vertoont samenhang.
- De verticale geleding en ritmiek van de gevel benadrukken, bijvoorbeeld door ordening van raampartijen langs verticale assen of door afwijkende behandeling van gevelvlakken.
- Ook zijgevels een duidelijke expressie geven.
- De toevoegingen per woning zijn ondergeschikt aan de hoofdstructuur en de gevelritmiek van het woningblok.

Detailaspecten: **Materiaalgebruik, kleurgebruik en detaillering**

- Voor de hoofdmaterialen hout (latten of panelen) toepassen, eventueel in combinatie met vlakke, stenen muren.
- Het kleurgebruik mag duidelijk afwijken van de omgeving, maar niet detoneren.
- Weinig ornamentiek en eenvoudige details.
- Daken met sedumbegroeiing en zonnepanelen.

Algemene criteria, zie hoofdstuk 3.6 van de welstandsnota

- Bijbehorende bouwwerken zoals erker, daktoevoegingen.
- Daktoevoegingen, dakopbouwen en dakramen.
- Kozijnen en gevelwijzigingen.
- Zonwering.
- Rolluiken.
- Zonnepanelen en collectoren.
- Erfafscheidingen.
- Reclame-uitingen.

Referenties architectuur binnenterrein

sedum dak met zonnepanelen

duidelijke bouwmassa's in een of twee lagen, zonder kap

opvallende architectuur met hout

contrast in kleur- en materiaalgebruik, verticaal geleed

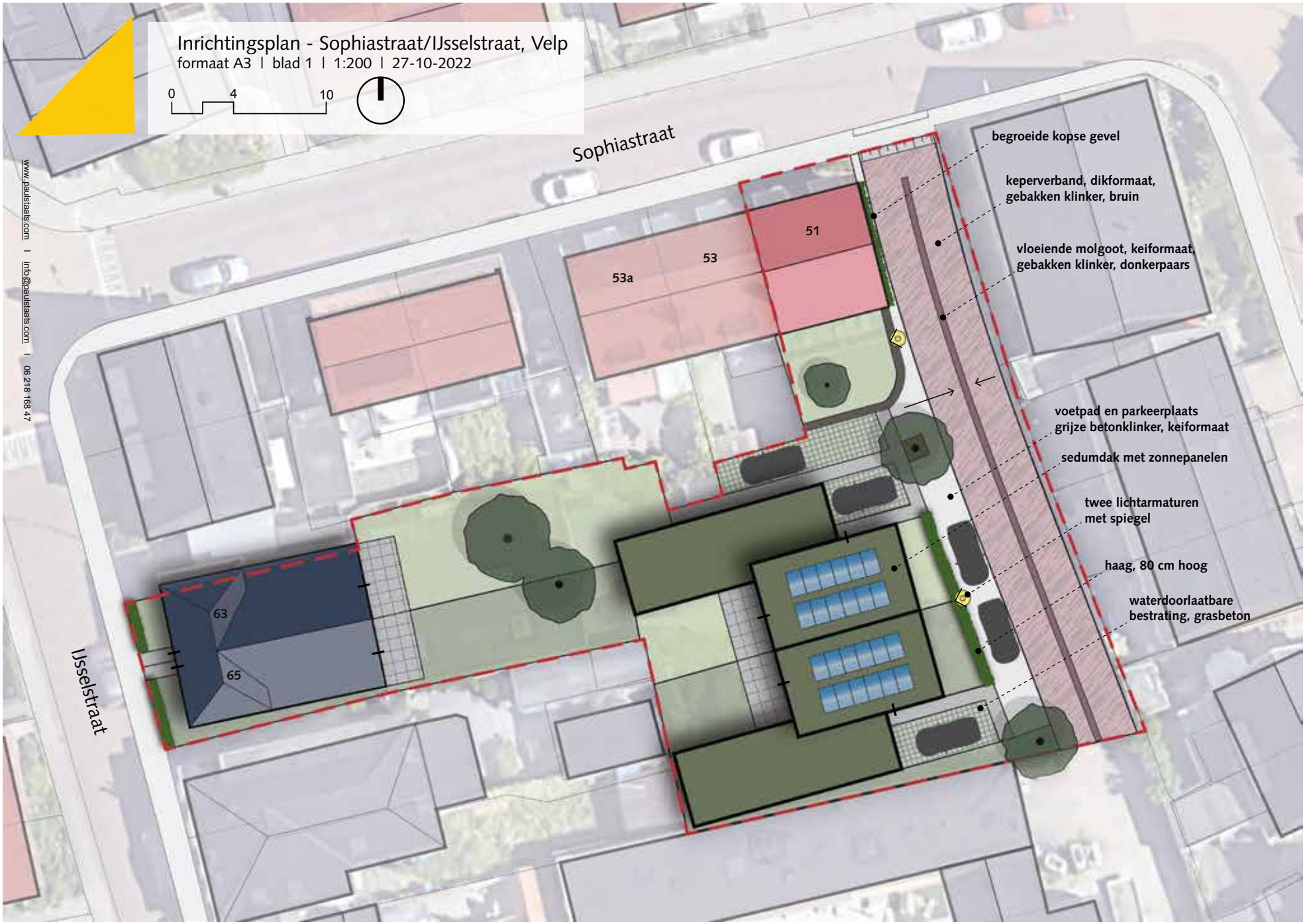

www.paulstaats.com | info@paulstaats.com | 06 218 168 47

Referenties buitenruimte

sprekende molgoot

keperverband, dikformaat, gebakken klinker, bruin

waterdoorlaatbare bestrating op eigen erf, grasbeton

begroeide zijgevel voor Sophiastraat 51.

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

SOPHIASTRAAT 51 EN IJSSELSTRAAT 63

TE VELP

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp

Opdrachtgever	KWA Maritane Diepenbrocklaan 38 6815 AJ Arnhem
Rapportnummer	15454.001
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	14 april 2022
Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 088 - 5001600 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	De heer J.G. Boogaard, BSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer K. Schilderman, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg
Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 GEBIEDSBESCHRIJVING 2

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 2
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen 4

3 ONDERZOEKSMETHODIEK 5

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING 6

4.1 Zorgplicht 6
4.2 Soortenbescherming 6
4.3 Gebiedenbescherming 7
4.4 Houtopstanden 8

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN 9

5.1 Vogels 9
5.2 Vleermuizen 10
5.3 Overige zoogdieren 11
5.4 Reptielen, amfibieën en vissen 12
5.5 Ongewervelden 12
5.6 Vaatplanten 13

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING 14

6.1 Broedvogels 14
6.2 Vleermuizen 15
6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën 15
6.4 Overige soort(groep)en 15

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING 16

7.1 Natura 2000 16
7.2 Natuurnetwerk Nederland 17

8 HOUTOPSTANDEN 18

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 19

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van KWA Maritane opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Omdat de begrenzing van de onderzoekslocatie is gewijzigd is er ten opzichte van der voorgaande versie (rapport 15454.001 D1), is in april 2022 onderhavige nieuwe versie geschreven.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 1.120 m²) ligt aan de Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63, gelegen in de kern van Velp.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 195.335, Y = 444.805. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

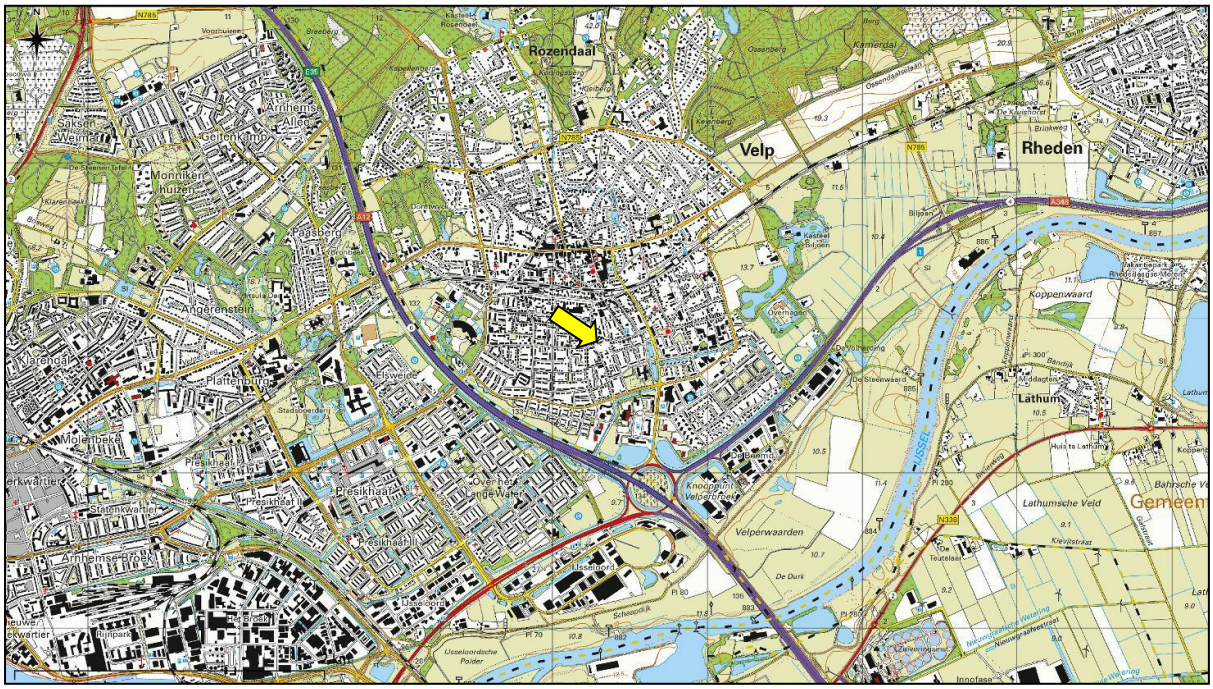

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is bebouwd met twee aanbouwen bestaande uit een enkele bouwlaag. Beide aanbouwen beschikken over een plat dak die gedekt zijn met bitumen dakbedekking. Eén aanbouw betreft de voormalige autogarage, de andere aanbouw betreft de voormalige werkplaats die aan het bijbehorende woonhuis is gebouwd. Beide aanbouwen zijn momenteel nog in gebruik als werkplaats. Verder zijn er nog enkele kleine lage schuurtjes, een afdak en een houthok aanwezig die opgetrokken zijn uit baksteen.

Het onbebouwde deel van de onderzoekslocatie bestaat voornamelijk uit verharding en opslag van (auto)materialen. Tot slot is centraal op de onderzoekslocatie nog een (voormalige) kleine siertuin aanwezig met een coniferenhaag en ruigte.

Het woonhuis en de voormalige autogarage, waar de bebouwing van de onderzoekslocatie tegenaan is gebouwd, zijn panden die beschikken over zadeldaken gedekt met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit woonwijk met veel diversiteit aan type bebouwing.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Oostelijk gelegen aanbouw op de onderzoekslocatie.

Figuur 4. Westelijk gelegen aanbouw.

Figuur 5. Overzicht overig verhard deel van onderzoekslocatie.

Figuur 6. Zicht vanaf het dak vanaf westelijke aanbouw richting de oostelijke aanbouw.

Figuur 7. Te slopen houthok en schuurtje nabij voormalige siertuin.

Figuur 8. Te slopen schuurtje en opslag van materialen nabij oostelijke aanbouw.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de aanbouwen van het voormalige garagebedrijf, schuurtjes en afdak op de onderzoekslocatie te slopen en op het terrein twee nieuwbouwwoningen te realiseren in de vorm van patiowoningen met plat dak van 6 meter hoog (zie figuur 9). Ten behoeve van de realisatie van de woningen zal ook het aanwezige groen worden verwijderd.

De twee bestaande panden (Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63) maken ook onderdeel uit van de onderzoekslocatie. Deze panden zullen inpandig verbouwd worden tot woningen. Er vinden bij deze panden geen werkzaamheden plaats aan gevels en daken. De woning aan de Sophiastraat 51 betreft een bedrijfswoning welke omgezet wordt naar een reguliere woning. De voormalige showroom aan de IJsselstraat 63 wordt inpandig verbouwd tot twee woningen.

Figuur 9. Uitsnede van inrichtingsschets van 2 nieuw te bouwen patiowoningen met plat dak en 6 meter hoog (bron: KWA Maritane, verkregen op 16 april 2021).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 16 april 2021. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd ‘Natuurnetwerk Nederland’. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen de bebouwde kom kunnen dit zijn: huismus, gierzwaluw, sperwer, ransuil en slechtvalk. Van deze soorten kan de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze soort broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen, welke ontbreken op de onderzoekslocatie.

Huismus en gierzwaluw
Huismussen en gierzwaluwen maken gebruik van ruimtes onder dakpannen en andere nisjes in bebouwing om te broeden. De te slopen bebouwing is niet geschikt als nestplaats voor gierzwaluwen en huismussen. De enkellaagse aanbouwen beschikken over een plat dak met bitumen dakbedekking. De dakrand sluit strak aan en er zijn geen kieren, spleten of nisjes aanwezig via waar huismussen of gierzwaluwen potentiele nestlocaties kunnen bereiken.

De panden aan de IJsselstraat 63 en Spohiastraat 51, waar de te slopen bouwdelen tegenaan zijn gebouwd, zijn wel geschikt als nestlocatie voor huismussen en gierzwaluwen. Huismussen en gierzwaluwen kunnen de ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschot gebruiken als nestlocatie. Door de voorgenomen ingreep worden deze nestlocaties niet aangetast, echter dient wel voorkomen te worden dat nesten worden verstoord als gevolg van de sloopwerkzaamheden (zie hoofdstuk 6).

Sperwer en ransuil
In de bebouwde kom kunnen sperwers en ransuilen oude nesten van zwarte kraai en eksters gebruiken om te broeden. Op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving zijn geen bomen aanwezig, waardoor nesten van deze soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

5.1.2 Overige broedvogels

De beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals merel en winterkoning. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Op de onderzoekslocatie zijn geen bomen aanwezig en ook geen nestkasten, daarmee zijn nesten van ekster, zwarte kraai en holenbroeders uit te sluiten.

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, Bechstein's vleermuis, meervleermuis, baardvleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie
De te slopen bebouwing op de onderzoekslocatie is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen spouwmuren aanwezig die middels stootvoegen bereikbaar zijn voor vleermuizen. Langs de dakranden is geen ruimte aanwezig via waar vleermuizen een eventuele spouwmuur kunnen bereiken. Ook de platte daken met bitumen dakbedekking zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Verder zijn ook geen gaten, spleten of kieren aanwezig in de bebouwing via waar vleermuizen eventuele verblijfplaatsen kunnen bereiken. De sloop en nieuwbouw zal daarom niet leiden tot negatieve gevolgen voor vleermuizen.

De aanbouwen zijn gebouwd tegen bebouwing die wel geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen (panden aan de Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63). Op de plekken waar de aanbouwen aansluiten op de te handhaven bebouwing, zijn geen invliegmogelijkheden aanwezig. Tevens zal de spouwmuur of andere potentiele verblijfplaatsen in deze bebouwing niet worden aangetast door de voorgenomen inpandige ingrepen aan deze panden. Wel dient voorkomen te worden dat met de bouw- en sloopwerkzaamheden invliegopeningen in de te handhaven bouwdelen worden verlicht, wat tot verstoring van vleermuizen kan leiden (zie hoofdstuk 6).

Figuur 10. Geen ruimte achter metalen dakrandafwerking bij oostelijk gelegen aanbouw.

Figuur 11. Gevel zonder invliegmogelijkheden zoals open stootvoegen en strak afgewerkte dakrand bij westelijk gelegen aanbouw.

Op de onderzoekslocatie zijn geen bomen aanwezig waarmee de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten is.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie
Er zijn in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geen geschikte verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen aanwezig die negatieve gevolgen kunnen ondervinden als gevolg van de voorgenomen ingreep.

Foerageerhabitat
De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat niet, of vrijwel niet gebruikt worden door vleermuizen om te foerageren, vanwege het ontbreken van bomen, struiken (anders dan een kleine coniferenhaag) en oppervlaktewater. De voorgenomen plannen zullen daarom niet leiden tot aantasting van belangrijk foerageergebied van vleermuizen.

Vliegroutes
Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren die in de bebouwde kom te verwachten zijn: steenmarter en eekhoorn.

Steenmarter
De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Deze soort komt in de omgeving veelvuldig voor. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn alle te slopen bouwdelen, alsmede de rest van de onderzoekslocatie, volledig geïnspecteerd op sporen van steenmarters. Er zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter.

Eekhoorn
Op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving zijn geen bomen aanwezig, waarmee het voorkomen van vaste rust- of voortplantingsplaatsen en leefgebied van eekhoorns op voorhand uit te sluiten is.

Licht beschermde soorten
De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel en rosse woelmuis. De verblijfplaatsen van deze soorten worden door de voorgenomen ingrepen mogelijk aangetast (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen
Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geen reptielen aangetroffen. Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig en de ligging midden in de bebouwde kom maakt dat het uit te sluiten is dat er beschermde reptielen op de onderzoekslocatie kunnen voorkomen.

Amfibieën
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in het deel van Nederland waar de onderzoekslocatie ligt, de volgende soorten te verwachten: kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker.

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en het voorkomen van vissen op de onderzoekslocatie uitgesloten.

De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad beschutting vinden tussen de beplanting in de siertuin Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming (zie hoofdstuk 6).

Vissen
Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Libellen
Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Vlinders
Volgens waarnemingen uit de NDFF blijkt dat er in de afgelopen jaren één imago van de streng beschermde kleine ijsvogelvlinder in de directe omgeving is waargenomen. Naar alle waarschijnlijkheid betrof dit een zwervend individu. Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten
Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

Aangezien de locatie geheel bestaat uit bebouwing en verharding en een kleine siertuin, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Hierbij is tevens gelet op de aanwezigheid van (beschermde) muurvegetatie.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Huismus en gierzwaluw
De nesten van huismussen en gierzwaluwen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen en gierzwaluwen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

In de te slopen bouwdelen zijn nesten van huismussen en gierzwaluwen uit te sluiten. De panden op de onderzoekslocatie aan de IJsselstraat 51 en Sophiastraat 63, die inpandig verbouwd zullen worden, zijn wel geschikt als nestlocatie voor huismussen en gierzwaluwen. Als gevolg van de sloopwerkzaamheden van de aanbouwen kunnen broedgevallen van huismussen en gierzwaluwen worden verstoord, wat kan leiden tot het verlaten of mislukken van een bezet nest. Dit zou overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming betekenen. Daarom dienen de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden (globaal lopend van 15 maart tot 15 augustus). Als het niet mogelijk is dat de sloopwerkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden, zal nader onderzoek naar de functie van de aangrenzende bebouwing voor huismussen en gierzwaluwen noodzakelijk zijn om de effecten van de sloop op deze beschermde soorten te kunnen bepalen.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien het groen toch binnen het broedseizoen gekapt dient te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecoloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecoloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

6.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

De te slopen bouwdelen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De aangrenzende bebouwing is wel geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Met de voorgenomen sloop en nieuwbouw dient voorkomen te worden dat verblijfplaatsen in de aangrenzende bebouwing niet beschadigd of vernield worden, of dat vleermuizen worden verstoord. Het is daarom ook noodzakelijk om te voorkomen dat er verlichting zoals bouwlampen wordt toegepast die uitstraalt op de gevels van de aangrenzende bebouwing.

6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van de voorgenomen herinrichting kunnen holen van muizen maar ook overwinteringsplekken van egels worden vergraven. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dit is mogelijk door, indien mogelijk, de aanwezige struiken en ruigte buiten het broedseizoen van vogels (15 maart – 15 augustus) maar ook buiten de winterperiode te verwijderen. Door het aanwezige struweel in het najaar te verwijderen wordt voorkomen dat overwinterende egels worden gedood.

6.4 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, maar wel in de directe nabijheid van gebieden die aangewezen zijn als Natura 2000. Natura 2000-gebied Rijntakken is gelegen op circa 1,3 kilometer ten zuidoosten van de onderzoekslocatie en Natura 2000-gebied Veluwe is gelegen op circa 1,4 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie (zie figuur 12).

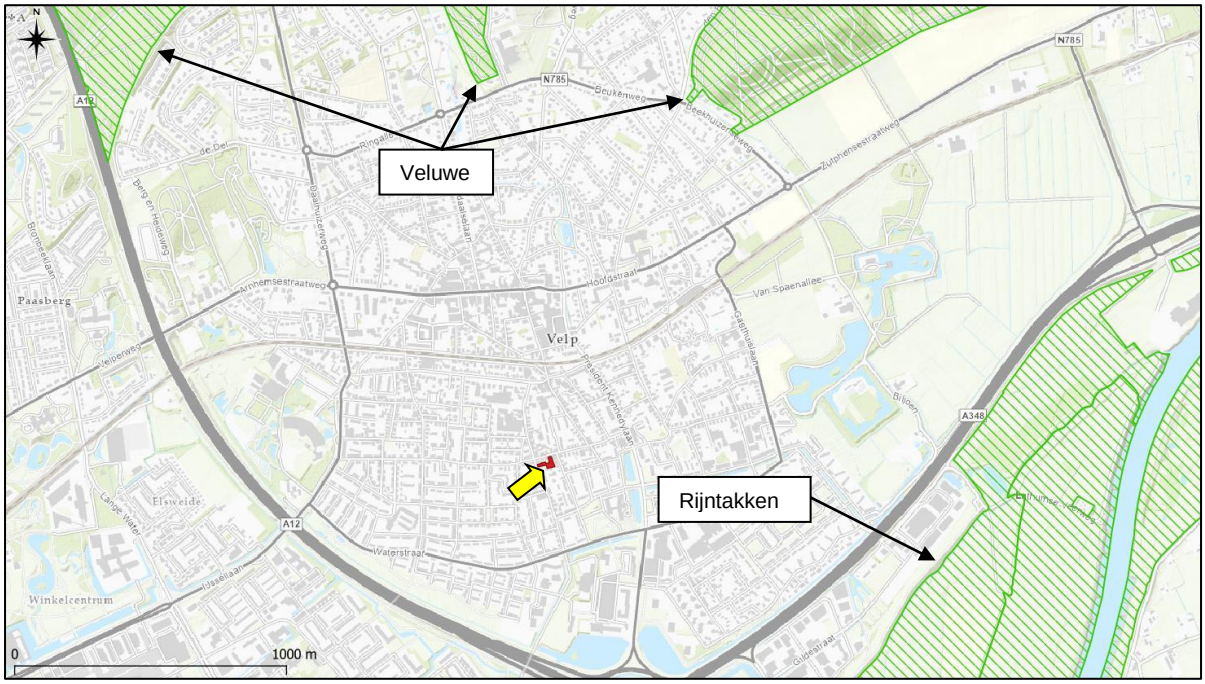

Figuur 12. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000 gebied Veluwe en Rijntakken.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toenamen van geluid, trilling, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand (± 1,3 km) tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden in combinatie met de aard van de plannen (sloop en woningbouw) niet te verwachten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming wordt niet noodzakelijk geacht.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 800 meter ten oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 13 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

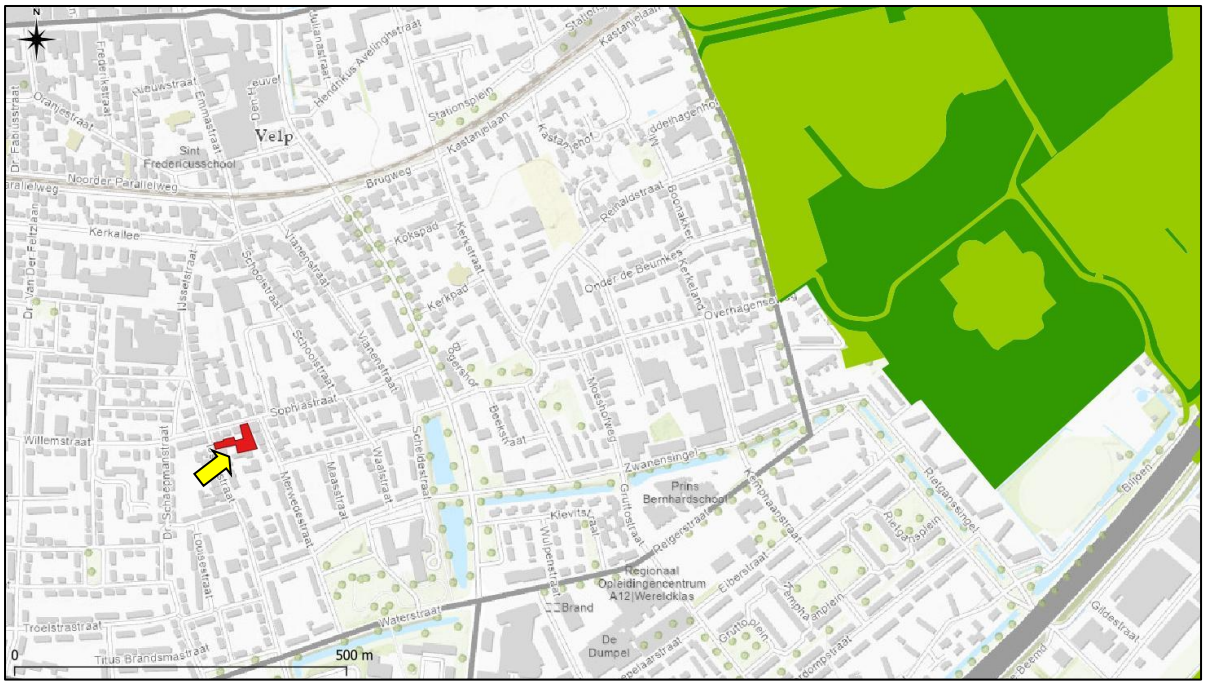

Figuur 13. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie is gelegen op 800 meter afstand van een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Het Natuurnetwerk betreft in Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het GNN of GO niet aan de orde.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Wegens het ontbreken van bomen op de onderzoekslocatie, kan het onderdeel houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming buiten beschouwing worden gelaten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van KWA Maritane een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens de aanbouwen van het voormalige garagebedrijf, schuurtjes en afdak op de onderzoekslocatie te slopen en op het terrein twee nieuwbouwwoningen te realiseren in de vorm van patiowoningen met plat dak van 6 meter hoog. Ten behoeve van de realisatie van de woningen zal ook het aanwezige groen worden verwijderd. De panden aan de Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 zullen inpandig verbouwd worden tot woningen, hier vinden geen werkzaamheden plaats aan daken en gevels.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		**Geschikt habitat**	**Ingreep verstorend**	**Nader onderzoek**	**Ontheffings-aanvraag**	**Bijzonderheden / opmerkingen***
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	nee	nee	nee	nestplaats huismus en gierzwaluw wordt niet aangetast, sloopwerkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren om verstoring van broedgevallen te voorkomen
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	verlichting van aangrenzende bebouwing dient voorkomen te worden.
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Amfibieën		minimaal	nee	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Overige soortgroepen		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		**Gebied aanwezig**	**Ingreep verstorend**	**Nader onderzoek**	**Vergunning-plicht**	
Natura 2000		1,3 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland		800 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie
In de te slopen bouwdelen zijn nesten van jaarrond beschermde broedvogels uitgesloten. In de aangrenzende bebouwing (Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63) kunnen mogelijk wel nestlocaties van huismussen en gierzwaluwen voorkomen. Met de sloop bestaat het risico dat broedgevallen in aangrenzende bebouwing worden verstoord. Daarom dienen de sloopwerkzaamheden van de aanbouwen buiten het broedseizoen (15 maart – 15 augustus) uitgevoerd te worden. Omdat aan de panden aan de sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 enkel inpandige werkzaamheden worden uitgevoerd, en geen werkzaamheden aan gevels en daken plaatsvinden, zijn negatieve effecten hier op gierzwaluwen en huismussen uitgesloten.

Ten aanzien van algemene broedvogels dient het aanwezige groen buiten het broedseizoen verwijderd te worden. Globaal kan hiervoor de periode 15 maart – 15 augustus aangehouden worden, geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Als het groen toch in het broedseizoen verwijderd dient te worden, zal kort voorafgaand aan de werkzaamheden door een terzake kundig ecoloog een inspectie gedaan moeten worden naar de aanwezigheid van een broedgeval in het te verwijderen groen.

De te slopen bouwdelen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De aangrenzende bebouwing aan de Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 is wel geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Met de voorgenomen sloop en nieuwbouw dient voorkomen te worden dat verblijfplaatsen in de aangrenzende bebouwing niet beschadigd of vernield worden, of dat vleermuizen worden verstoord. Het is daarom ook noodzakelijk om te voorkomen dat er verlichting zoals bouwlampen wordt toegepast die uitstraalt op de gevels van de aangrenzende bebouwing.

Tot slot zijn er ten aanzien van beschermde gebieden, provinciaal beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland en beschermde houtopstanden met de voorgenomen plannen geen vervolgstappen noodzakelijk.

Econsultancy
Doetinchem, 14 april 202

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; https://ndff-ecogrid.nl, zoekgebied Velp-zuid, periode 2016-2021.

www.natura2000.nl/gebieden
www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)
www.gelderland.nl (GNN en beschermde gebieden in Gelderland)
www.gelderland.nl/Kaartenencijfers

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. 2. De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn
1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1. Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfijn
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercuurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluiter, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergstern, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluiter, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinst waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tjiftjaf, torenvalk, tuinfluiter, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangstern, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, veldparelmoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuizeranjer, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam	

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwagen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water**.** Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Product: Advies Wnb
Datum aanvraag: 21 oktober 2021
Adres: Sophiastraat 51, Velp

Omschrijving adviesvraag:

Toetsing van het conceptbestemmingsplan, onderdeel stikstof

Documenten:

Bestemmingsplan Velp Zuid, Sophiastraat 51 – IJsselstraat 63-65 Gemeente Rheden toelichting, Kubiek Ruimtelijk Advies, NL.IMRO.0275.BPVZ26-ON01, 15 juli 2021

Advies

Datum
4 november 2021

Zaaknummer
ODRA21AV1359

Behandeld door
R.C. van Cooten

Beschrijving project
De ontwikkeling bestaat uit de transformatie van twee bedrijfswoningen in een reguliere woning en twee appartementen en de bouw van twee patiowoningen.

Er is géén stikstofdepositieonderzoek aangeleverd.

Locatie plangebied
De dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden (Rijntakken en Veluwe) liggen beide op ongeveer 1,4 kilometer van het plangebied.

Gebiedsbescherming (stikstofdepositie)
In het concept bestemmingsplan is een paragraaf besteed aan het aspect stikstof. Aangegeven wordt dat het aanleveren van een depositie niet noodzakelijk wordt geacht, door de afstand tot Natura 2000-gebieden en de aard van het project.

Aanlegfase
Per 1 juli 2021 is de wetgeving ten aanzien van de stikstofdepositie afkomstig van emissie bij de bouw veranderd. Hiermee vervalt mogelijke vergunningsplicht voor de aanlegfase van een project. De vrijstelling geldt voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. Om deze reden zullen wij projecten niet meer beoordelen op de hoogte van de depositie in aanlegfase.

Gebruiksfase
De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase van een project. Dit betekent dat nog steeds een natuurvergunning nodig kan zijn voor de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door verkeersgeneratie of installaties horend bij een ruimtelijke ontwikkeling. De te realiseren nieuwbouw wordt vanwege wetgeving niet op het gasnet aangesloten. Er is daarom geen sprake van NOx emissies door gasstook voor

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

Postbus 3066
6802 DB Arnhem

T 026 – 377 16 00
E postbus@odra.nl
www.odregioarnhem.nl

KvK 57137528
IBAN NL92BNGH0285158813
BTW NL 8524.52.998.B.01

verwarming en warmwatervoorziening. Verkeersgeneratie dient wel meegenomen te worden.

Hoewel de afstand tot N2000 gebieden relatief groot is en de omvang van het project de verwachting schept dat er geen vergunningplicht geldt, hebben wij toch een berekening gemaakt met AERIUS Calculator.

De verkeersbewegingen die horen bij de te bouwen woningen (landelijke kengetallen) zijn overschat om met meer zekerheid uitspraken te kunnen doen over de toekomstige depositie. Daarnaast zijn de verkeersbewegingen afkomstig van de te transformeren bedrijfswoningen (waarmee eventueel interne saldering zou kunnen plaatsvinden) weggelaten, zodat er een worst-case-scenario ontstaat. Per woning is gerekend met 10 verkeersbewegingen per etmaal. Deze zijn gemodelleerd van de projectlocatie via de Sophiastraat naar de President Kennedylaan. Hier gaat het verkeer op in het 'heersende verkeersbeeld'. Het AERIUS-bestand met de berekening is toegevoegd als bijlage.

Het rekenresultaat van de berekening geeft geen depositiewaarden boven 0.00 mol/ha/jaar op beschermde gebieden.

Conclusie
Hoewel een stikstofdepositieonderzoek ontbreekt, is op voorhand een significant effect op de beschermde gebieden uit te sluiten. Er geldt geen vergunningplicht op grond van de Wet natuurbescherming.

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	ODRA
Inrichtingslocatie	Sophiastraat 51, 6882 NJ Velp

Activiteit

Omschrijving	Bestemmingsplan Sophiestraat/IJsselstraat
Toelichting	Stikstofdepositieberekening

Berekening

AERIUS kenmerk	RkZup3ziqibu
Datum berekening	18 mei 2022, 11:21
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH3	Emissie NOx
Bestemmingsplan Sophiastraat/IJsselstraat - Beoogd	2023	0,2 kg/j	3,5 kg/j

Resultaten

	Hoogste depositie	Hexagon	Gebied
Bestemmingsplan Sophiastraat/IJsselstraat - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	0,00 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	0,00 ha		
Grootste toename van depositie	0,00 mol/ha/j		
Grootste afname van depositie	0,00 mol/ha/j		

Bestemmingsplan Sophiastraat/IJsselstraat (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen	Emissie NH3	Emissie NOx
Verkeersnetwerk	0,2 kg/j	3,5 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

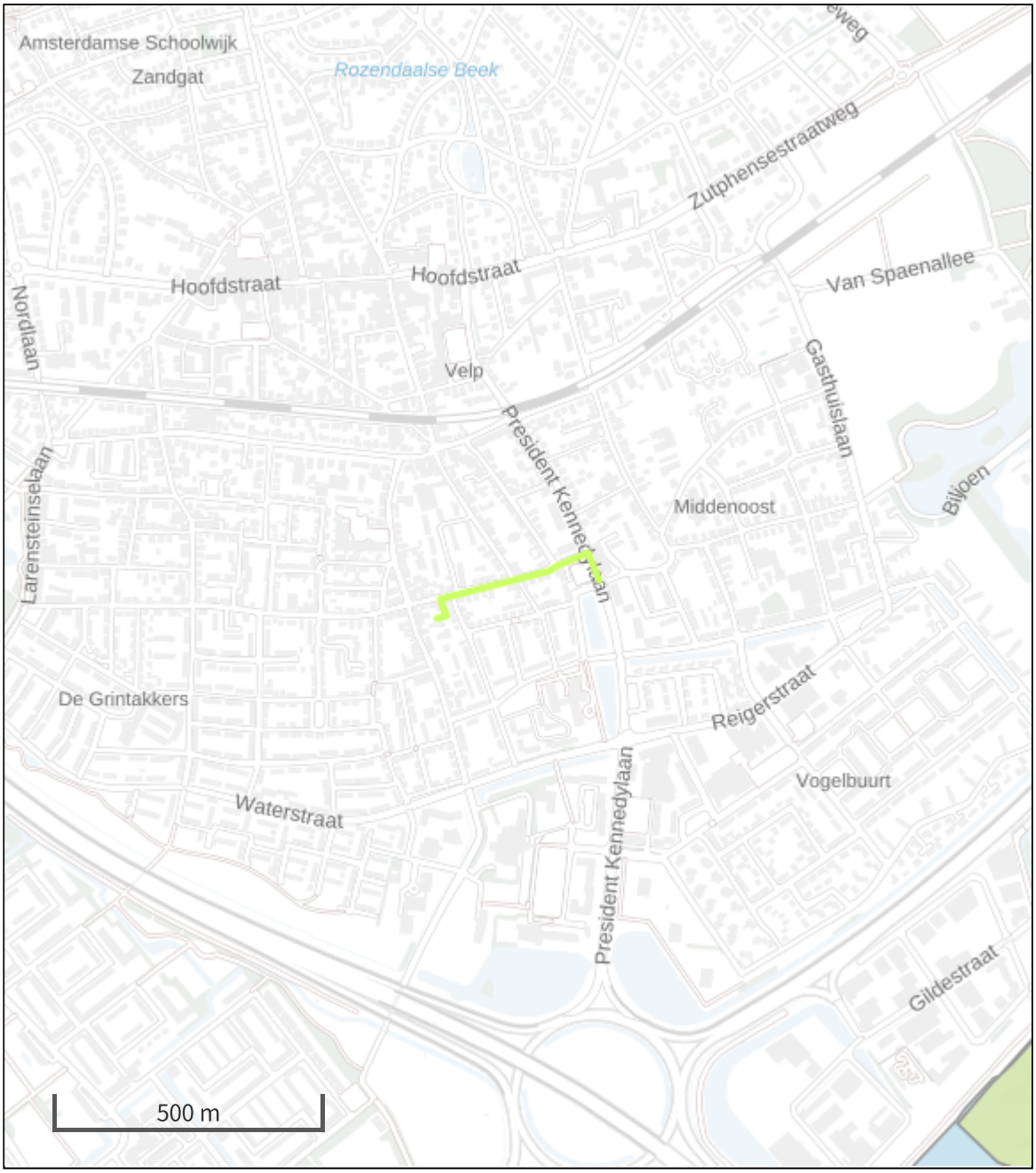

Habitatrichtlijn
Vogelrichtlijn
Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
Niet bepaald
Grootste afname van depositie
Grootste toename van depositie
Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Bestemmingsplan Sophiastraat/IJsselstraat" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol/ha/jr)
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie	2021.0.5_20220328_855771c674
Database versie	2021.0.5_855771c674

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	ODRA
Inrichtingslocatie	Sophiastraat 51, 6882 NJ Velp

Activiteit

Omschrijving	Sophiastraat
Toelichting	Nieuwbouw woningen

Berekening

AERIUS kenmerk	Ryrmmd5KHKG7
Datum berekening	12 mei 2023, 12:56
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Bouwfase - Beoogd	2023	0,4 kg/j	15,7 kg/j

Resultaten

	Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
Bouwfase - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	-		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	-		
Grootste toename	-		
Grootste afname	-		

Bouwfase (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
1 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning | Bron 1	0,4 kg/j	14,6 kg/j
Verkeersnetwerk	33,7 g/j	1,1 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

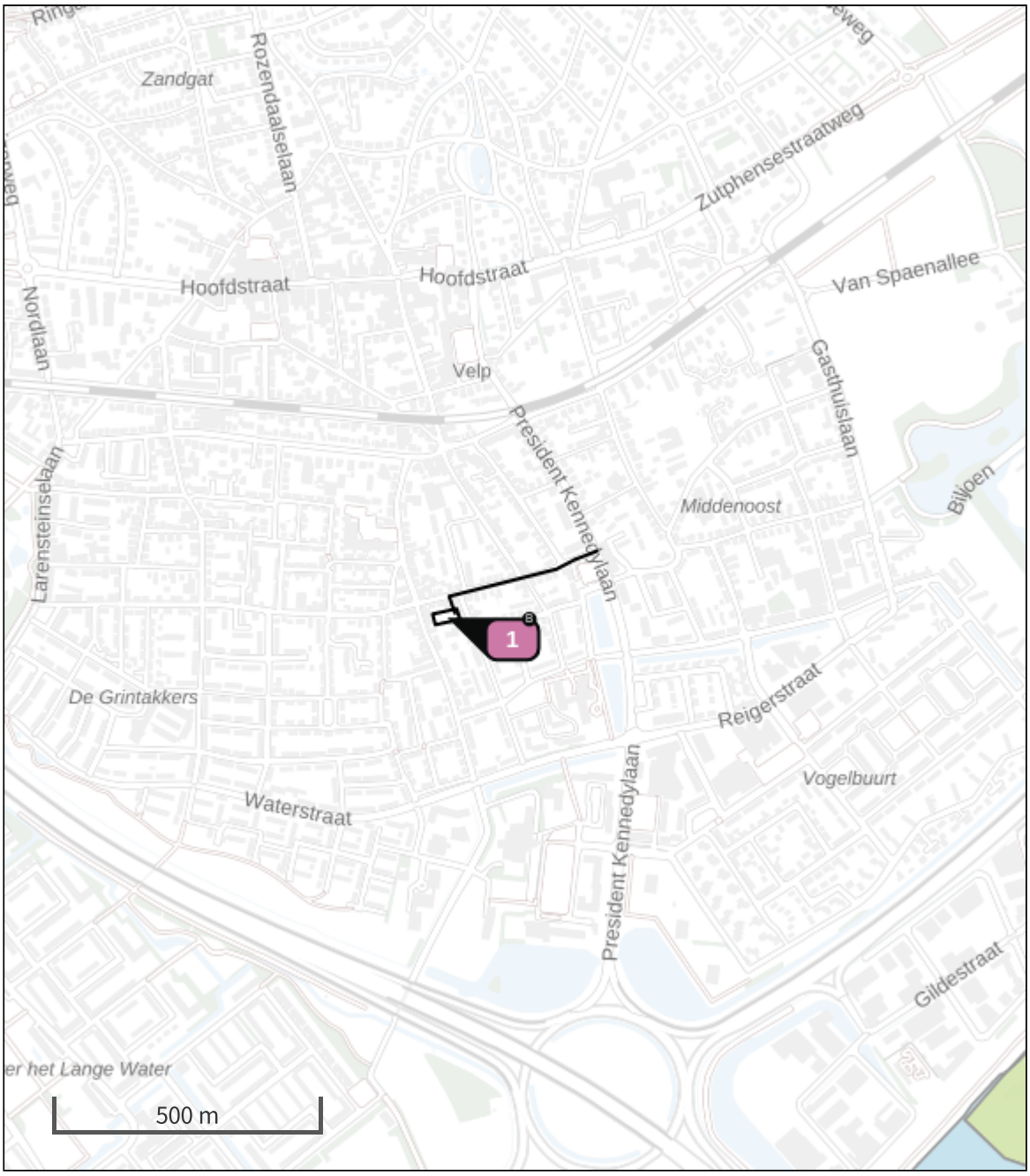

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
- Niet bepaald
- Grootste toename (projectberekening)
- Grootste afname (projectberekening)
- Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Bouwfase " (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	-	-	-	-	-	-

Bouwfase , Rekenjaar 2023

1 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Bron 1	NO_x	14,6 kg/j
Locatie	X:195336,05 Y:444803,75	NH_3	0,4 kg/j
Oppervlakte	0,10 ha		

Naam	Stageklasse	Brandstof-verbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Grondverzet	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	750 l/j	15 u/j	35 l/j	NO_x	8,7 kg/j
					NH_3	0,2 kg/j
Fundering	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	400 l/j	15 u/j	25 l/j	NO_x	1,8 kg/j
					NH_3	96,0 g/j
Overige mobiele werktuigen	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	400 l/j	15 u/j	20 l/j	NO_x	4,1 kg/j
					NH_3	96,0 g/j

2 Wegverkeer | Weg

Naam	Wegverkeer		Links	Rechts	NO_x	1,1 kg/j
Locatie	X:195467,98 Y:444874,56	Type scherm	-	-	NO_2	0,3 kg/j
Lengte	328,38 m	Hoogte	-	-	NH_3	33,7 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	8,0 p/etmaal	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	2,0 p/etmaal	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2022.1_20230405_989cfb3815
Database versie	2022.1_989cfb3815

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

MILIEU ADVIES &
ONDERZOEKSBUREAU

boluwa

Rapport

Verkennend bodemonderzoek NEN 5740/
Verkennend bodemonderzoek asbest NEN 5897
Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp

Normec
BRL SIKB

Projectnummer: 21081

Datum: 28 mei 2021

Boluwa Eco Systems BV
P Postbus 11
8180 AA Heerde
T 0578 - 691 218
E info@boluwa.nl
I www.boluwa.nl
KVK 06067840
BTW NL 801784803.B01
IBAN NL42 RABO 0396 8209 64

Alle leveringen geschieden volgens onze bij de K.v.K Oost Nederland gedeponeerde voorwaarden.

bodem-onderzoek
sanering
advies & begeleiding

Rapport

Verkennend bodemonderzoek NEN 5740/
Verkennend bodemonderzoek asbest NEN 5897
Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp

Opdrachtgever: Kwa Maritane BV
De heer J. Rudolphie
Zwarteweg 1
8181 PD Heerde

Projectnummer: 21081

Datum: 28 mei 2021

Status: Definitief

Opgesteld door:	**Paraaf:**	**Goedgekeurd door:**	**Paraaf:**
F. H. de Vries		ing. G. van Dijk	

Inhoud

1 Inleiding 3
2 Inventarisatie 5
2.1 Historisch gebruik. 5
2.2 Huidig gebruik 9
2.3 Toekomstig gebruik 9
2.4 Geohydrologische gegevens 10
2.5. Onderzoeksstrategie 10
3 Uitgevoerd veld- en laboratoriumonderzoek 12
4 Resultaten veldonderzoek 16
5 Resultaten laboratoriumonderzoek 19
5.1 Toetsingskader 19
5.2 Analyseresultaten 19
6 Conclusie 24
6.1 Toetsing van de onderzoekshypothese 26
6.2 Toetsing van de onderzoekshypothese 27
6.3 Aanbeveling 28
7 Zorgvuldigheid onderzoek 29

Bijlagen

1. Topografisch en kadastraal overzicht
2. Situatietekening
3. Monsternemingsformulieren (grond en grondwater)
4. Boorbeschrijvingen
5. Toegepaste methoden/normen veldwerk en laboratoriumonderzoek
6. Analyseresultaten + toetsing
7. Foto’s
8. Bodeminformatie

1 Inleiding

De heer J. Rudolphie van Kwa Maritane BV uit Arnhem heeft op 03 april 2021 opdracht verleend tot het instellen van een verkennend bodemonderzoek conform de NEN 5740/NEN 5897 ter plaatse van de locatie aan Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 in Velp.

Voor de ligging van de onderzoekslocatie wordt verwezen naar bijlage 1.
De inrichting van de locatie is weergegeven in bijlage 2.

De aanleiding van het verkennend bodemonderzoek is herontwikkeling van de locatie.

Doel van het onderzoek is het vaststellen van eventuele verontreiniging van grond en grondwater van de locatie en een globaal inzicht te verschaffen in de aard, plaats en concentratie van eventuele verontreinigende stoffen.

Het vooronderzoek is uitgevoerd volgens de Nederlandse Norm NEN 5725:2017 (strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek).
Bij het verzamelen van de beschikbare informatie is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de werkwijze zoals beschreven in de NEN5725. Op basis van deze norm bepaalt de aanleiding van het onderzoek de minimale onderzoeksaspecten. In onderstaande tabel zijn deze onderzoeksaspecten per aanleiding weergegeven. In de huidige situatie is sprake van aanleiding A (bodemonderzoek).

onderzoeksaspecten		Aanleidingen tot vooronderzoek						
		A	B	C	D	E	F	G
Locatie gegevens	Eigendomssituatie	O	O					
	Hoogteligging					X		
Bodemopbouw en geohydrologie	Bodemopbouw	X	X		X	X	X	
	Antropogene lagen in de bodem	X	X	X	X	X	X	X
	Geohydrologie	X	X					
Verwachting t.a.v. de bodemkwaliteit	Geval van Ernstige bodemverontreiniging	X		X	X	X	X	X
	Kwaliteit o.b.v. BKK	X	O	X	X	X	X	X
	o.b.v. uitgevoerde bodemonderzoeken	X	X	X	X	X		X
Gebruik en beïnvloeding van de locatie, verdachte situatie, activiteiten, ongewoon voorval	Voormalig	X	O	X	X	X		X
	Huidig	X	X		X	X	X	
	Toekomst		X			O		
	Asbestverdacht	X		X	X	X	X	X
Terreinverkenning								
X = Verplicht onderzoeksaspect. Indien dit onderzoeksaspect niet van toepassing is behoort dit in het rapport te worden vermeld en gemotiveerd O = Optioneel								

Aanleiding tot vooronderzoek	
A	Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek
B	Opstellen hypothese over de aanwezigheid van potentieel bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten bij nul- en eindsituatie onderzoek
C	Opstellen hypothese over de bodemkwaliteitsklasse van de ontvangende bodem voorafgaande aan het toepassen van grond of baggerspecie
D	Opstellen hypothese over de milieuhygiënische kwaliteit ten behoeve van partijkeuring
E	Opstellen of actualiseren van een bodemkwaliteitskaart
F	Toetsing gebruik bodemkwaliteitskaarten bij te ontgraven grond en het toepassen van grond
G	Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit bij tijdelijke uitplaatsing en bij overig projectmatig grondverzet ten behoeve van het inschatten van arbeidshygiënische risico's

Ten behoeve van dit vooronderzoek hebben wij de volgende bronnen geraadpleegd:

Onderdeel	Bron
Historisch, huidig en toekomstig gebruik	Opdrachtgever
Bouw-/milieudossier, ondergrondse tanks, calamiteiten, eerder uitgevoerd bodemonderzoek	Gemeente Rheden, contactpersoon de heer J. Winkelhorst / opdrachtgever
Locatiegegevens van internet: - historisch topografisch kaartmateriaal - basisregistratie grootschalige topografie - kadastrale gegevens - Google streetview - Provinciale bodeminformatie - Asbest - Bodemopbouw Geo(hydro)logie - Bodemkwaliteitskaart	 www.topotijdreis.nl www.pdok.nl www.kadaster.nl maps.google.nl www.bodemloket maps.bodemdata.nl Asbestdakenkaart Gelderland www.dinoloket.nl Nota Bodembeheer gemeente Rheden Actualisatie Bodembeleid regio Arnhem
Terreininspectie	Uitgevoerd voorafgaand aan veldwerk op 12-04-2021 door erkend monsternemer de heer A. de Graaf van Boluwa Eco Systems BV

In de volgende hoofdstukken zal achtereenvolgens worden ingegaan op de verrichte veld- en laboratoriumwerkzaamheden en de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 6 worden de bevindingen geïnterpreteerd en conclusies getrokken over de actuele kwaliteit van de grond en het grondwater op de locatie.

2 Inventarisatie

De onderzoekslocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van Velp.
Het te onderzoeken terrein is kadastraal bekend als de gemeente Velp, sectie H nummers 2876, 1400 en 3788.
x-coördinaat = 195.341 en y-coördinaat = 444.803.

2.1 Historisch gebruik.

Algemeen:
De onderzoekslocatie omvat de locaties Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63. De locaties maken sinds 1975 deel uit van hetzelfde terrein. Voor 1900 bestond het gebied uit bouwland.
Op de locatie aan de Sophiastraat zijn in 1932 drie wooneenheden naast elkaar gebouwd. Op nummer 51 was destijds een winkel aanwezig. Waarschijnlijk betrof dit een tabakswinkel. Op basis van de Hinderwetgegevens was vanaf 1951 op dit adres een technische oliehandel gevestigd. Het achtergelegen terrein/binnenterrein was destijds in gebruik als tuin/bouwland. In 1961 is een Hinderwetvergunning verkregen voor het oprichten en in werking houden van een herstelinrichting voor motorvoertuigen. De winkel werd toen gebruikt voor de verkoop van benzine en onderhoudsproducten. In later jaren is de winkel gebruikt als woonhuis en deels als kantoor. Het gedeelte achter de woning was in gebruik als werkplaats. De overige twee wooneenheden zijn altijd in gebruik geweest als wonen met tuin.
Op de locatie IJsselstraat 63 is 1934 bebouwing aanwezig. Op de locatie bevond zich een dubbel woonhuis. In het achterhuis was in de periode 1963 – 1965 sprake van een koperslagerij. Nadien is in het pand in gebruik geweest als bakkerij een bakkerij met in het voorhuis de winkel. In 1975 is de locatie verbouwd tot een autoshowroom en magazijn en samengevoegd bij het autobedrijf op de locatie Sophiastraat 51. De bedrijfsactiviteiten zijn enkel jaren geleden beëindigd en inmiddels wordt de locatie verhuurd.

Topotijdreis:
1900

1950

1980

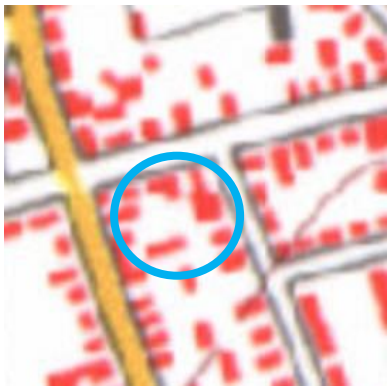

2015

Vergunningen locatie en aangrenzende percelen:

Adres	Informatie
Sophiastraat 51	Op basis van de Hinderwetgegevens was in 1951 op dit adres een technische oliehandel gevestigd op naam van G. van Weerdhof/Driessen. In 1961 is een Hinderwetvergunning verstrekt aan Purfina voor de oprichting van een benzine-installatie. Uit de Hinderwetvergunning van 1967 blijkt dat G. Weerdhof te boek stond als exploitant. Naast het brandstofservicestation stond op dit adres ook de activiteit autobedrijf te boek (J. Blok).
IJsselstraat 63	Op dit adres stond bij De Kamer van Koophandel in de periode 1963-1965 een koperwarenfabriek ingeschreven (Luxe Metaalwarenfabriek Ketting B.V)
IJsselstraat 63	Het pand is in 1975 verbouwd tot magazijn en showroom voor automobielen (aanvrager was Johan Blok). Hiervoor bleek achterin het pand een bakkerij te zijn gevestigd.
IJsselstraat 71	In 1963 is een aanvraag ingediend voor de bouw van een loods, voor stalling van vrachtwagens, met smeerkuil ten behoeve van een transportbedrijf (J. Riggeling)
Sophiastraat 67a	In 1976 heeft de PGEM een elektrisch onderstation gerealiseerd, bij het omzettingsproces gebruik makend van transformatorolie.

Brandstoftanks locatie en aangrenzende percelen:

Onder de inrit aan de Sophiastraat hebben twee ondergrondse opslagtanks voor diesel en benzine gelegen. Deze tanks zijn in 1986 verwijderd. Bij de verwijdering zijn geen verontreinigingen aangetroffen.

Onder de voormalige locatie voor de opslag van gevaarlijke afvalstoffen (KCA) is nog een ondergrondse tank voor afgewerkte olie aanwezig. Deze is niet meer in gebruik en afgevuld met zand door een gecertificeerd bedrijf.

Adres	Inhoud in m^3	Soort inhoud	Status tank
Sophiastraat 51	6	Normale benzine	In 1986 verwijderd
Sophiastraat 51	6	Super benzine	In 1986 verwijderd
Sophiastraat 51	5	HBO	Inwendig gereinigd en gevuld met zand (KIWA, 12 april 1994)
Merwedestraat 2a	3 3	Diesel Benzine	Verwijderd ten tijde van nieuwbouw Verwijderd in 1990

Overig:

Op de locatie is westelijk van de werkplaats Sophiastraat 51 een wasplaats met een olie/benzineafscheider aanwezig. Rond 2003 is een nieuwe olieafscheider geplaatst.

Calamiteiten:
In 1993 is op de parkeerplaats/binnenplaats van de locatie een auto uitgebrand. Hierbij is bluswater verontreinigd met olie in de bodem terecht gekomen. De verontreinigde grond is op basis van zintuiglijke waarnemingen afgegraven en in containers in depot gezet. Uit de analyseresultaten bleek dat de grond licht verontreinigd was.

Asbestdakenkaart:
Op basis van de asbestdakenkaart is de bebouwing op de locatie en de nabije omgeving niet voorzien van asbesthoudende dakbedekking.

Asbest aanwezig
Gesaneerd / sloopmelding verleend
Verdacht, mogelijk asbest aanwezig
Niet verdacht / gesloopt

Er zijn geen aanwijzingen dat er mogelijk asbest in de bodem aanwezig is. Het gebied is niet verdacht op aanwezigheid van asbest in de grond.

Nota Bodembeheer:
Uit de Nota Bodembeheer blijkt dat de locatie is gelegen in een bodemkwaliteitszone waarvan de gemiddelde kwaliteit van de bovengrond voldoet aan klasse Industrie. De ondergrond voldoet aan de kwaliteitsklasse Achtergrondwaarde. De Nota Bodemheer is op de onderzoekslocatie echter niet van toepassing aangezien het een van bodemverontreiniging verdachte locatie betreft.

PFAS
Op basis van het “Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecies” blijkt, dat vooralsnog heel Nederland (voornamelijk de bovengrond) als “verdacht” gebied wordt gekenmerkt met betrekking tot de parametergroep PFAS. Verwacht wordt, dat er verspreid over de onderzoekslocatie gelijke gehalten van PFAS voorkomen. PFAS komt diffuus in Nederland voor. Dit betekent echter niet dat alle locaties per definitie verdacht zijn op PFAS boven de toetsnorm. Uit het vooronderzoek blijkt dat atmosferische depositie de enige (beperkte) bron van PFAS-verontreiniging op de locatie kan zijn. Van atmosferische depositie is bekend dat dit tot beperkt verhoogde PFAS-gehaltes in bodem en water kan leiden.

Bodemloket:

Activiteit	van	tot
Koperwarenfabriek	1963	1965
Smeeroliën- en vettengroothandel	1963	1965
Autowasserij	1959	onbekend
Autoreparatiebedrijf	1956	huidig
Benzinepomppinstallatie	1956	huidig
Benzinetank (ondergronds)	1905	onbekend
Benzinepompinstallatie	1905	onbekend
HBO-tank	1905	onbekend

Rapporten:

Type	Auteur	nummer	datum
Verkennend onderzoek NEN5740	Fugro Milieu	82020418	25-11-2002

Bodemonderzoeken locatie en aangrenzende percelen (gemeente Rheden):

Naam/adres	Autobedrijf Joh. Blok/Sophiastraat 51 (deel van het perceel)	25 november 2002	
Soort onderzoek	Verkennend bodemonderzoek (Fugro, 82020418)	Rapport-code	AA027502201
Verontreinigings-situatie	Werkplaats (achter 51): Naast het oliedrukvat voor de hefbrug is een sterke verontreiniging met minerale olie aangetroffen. Rond de werkplaats is de bovengrond matig verontreinigd met koper, lood en/of zink. Het grondwater ten oosten van de werkplaats is licht verontreinigd met chroom en per. Wasplaats: De bovengrond ten westen van de wasplaats is sterk verontreinigd met zink, matig verontreinigd met PAK en loo den licht verontreinigd met zware metalen en minerale olie. Ten oosten van de wasplaats is de bovengrond licht verontreinigd met minerale olie. Het grondwater is licht verontreinigd met per. Opslag gevaarlijk afval + ondergrondse opslagtank afgewerkte olie: De bovengrond ten oosten van de voormalige ondergrondse opslagtank is matig tot sterk verontreinigd met koper, lood, zin ken PAK. Het grondwater is matig verontreinigd met koper en per. Voormalige ondergrondse diesel en benzinetanks: In de ondergrond ter plaatse van de voormalige tanks is licht verontreinigd met vluchtige minerale olie. Het grondwater is licht verontreinigd met minerale olie. Geadviseerd wordt een nader onderzoek uit te voeren. In 2003 blijkt een deel van de verontreinigde grond gesaneerd te zijn. Een plan van aanpak en/of een evaluatieverslag is niet bekend bij de gemeente Rheden.		

Naam/adres	Merwedesteraat 2a	Rapport	22 okt. 1997
Soort onderzoek	Diverse onderzoeken, onder meer: Indicatief onderzoek (Tauw, R3604810.H01) Nader onderzoek (Fugro, 82010179) Saneringsplan (Fugro, 82010179) Saneringsevaluatie (UDM, UDM/07-04-0057-02)	Rapport-code	AA027500529 AA027500534 AA027500535 AA027500538
Verontreinigings-situatie grond	Ter plaatse van een eertijds aanwezige ondergrondse opslagtank voor vloeibare brandstoffen is de ondergrond sterk verontreinigd met minerale olie en vluchtige aromatische koolwaterstoffen. Tevens is de bodem verontreinigd met lood en PAK. Er is een geval van ernstige bodemverontreiniging aangetoond. De sanering is gefaseerd uitgevoerd (3 fases). Er is restverontreiniging ach-tergebleven in Merwedestraat, waarop nazorg van toepassing is. Er gelden gebruiksbeperkingen ter plaatse van de achtergebleven verontreiniging. Er mag geen grondwater worden opgepompt op of nabij de achtergebleven ver-ontreiniging. Tevens mag er niet gegraven worden in de achtergebleven ver-ontreiniging zonder toestemming van het bevoegd gezag. Wanneer zich de situatie voordoet waarbij de verontreiniging toegankelijk is zal de verontrei-niging alsnog moeten worden verwijderd.		
Verontreinigings- situatie grondwater	Ter plaatse van de tanklocatie is het grondwater sterk verontreinigd met minerale olie en benzeen, tolueen, ethylbenzeen en xylenen.		

Naam/adres	Sophiastraat 47		22 feb. 2008
Soort onderzoek	Verkennend onderzoek (Econsultancy, 06102546)	Rapport-code	AA027501996
Verontreinigings-situatie grond	Bovengrond: licht verontreinigd met lood, zink en PAK Ondergrond (tot 1,4 m-mv): licht verontreinigd met koper, lood, zink en PAK		
Verontreinigings- situatie grondwater	Niet verontreinigd		

De beschikbare bodeminformatie is bijgevoegd in bijlage 8.

2.2 Huidig gebruik

Op het terrein is een bedrijf gespecialiseerd in elektrische hulpmiddelen voor steunkousen gevestigd.
Het buitenterrein is grotendeels voorzien van een laag gebroken puin.

De onderzoekslocatie betreft het gehele perceel en heeft een oppervlakte van 1.216 m².

Voor de ligging van de onderzoekslocatie wordt verwezen naar bijlage 1.
De inrichting van de locatie is weergegeven in bijlage 2.

2.3 Toekomstig gebruik

Het terrein wordt herontwikkeld t.b.v. woningbouw.

2.4 Geohydrologische gegevens

De geohydrologische lithologie rond de locatie in Velp is volgens DINO loket als volgt:

Het freatisch grondwater bevindt zich op gemiddeld op ca. 3,30 m-mv. De locatie is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied.

2.5. Onderzoeksstrategie

<u>Conclusie vooronderzoek:</u>
Uit het voorgaande bodemonderzoek blijkt dat op de locatie diverse verdachte deellocaties aanwezig zijn. Daarnaast zijn op het overig terrein heterogeen verdeeld licht tot sterk verhoogde gehalten worden aangetroffen.
Invloeden van nabijgelegen locaties op de bodemkwaliteit van de onderzoekslocatie worden niet verwacht.

Verkennend bodemonderzoek NEN 5740

De onderzoeksstrategie voor het terrein is gebaseerd op verkennend bodemonderzoek zoals beschreven in de NEN-5740 voor een verdachte locatie.

Deellocatie	Oppervlakte (m^2)	Strategie	Verdachte stoffen
Voormalige ondergrondse tanks op voorterrein	Ca. 25 m^2	VEP-OO	Minerale olie, vluchtige aromaten
Voormalige reparatie en onderhoudswerkplaats	Ca. 80 m^2	VEP	Minerale olie, vluchtige aromaten, zware metalen
Olie-waterafscheider zuidelijk van de wasplaats	<10 m^2	VEP-OO	Minerale olie, vluchtige aromaten en zware metalen

Deellocatie	Oppervlakte (m²)	Strategie	Verdachte stoffen
Wasplaats westelijk van de werkplaats	Ca. 30 m²	VEP	Minerale olie, vluchtige aromaten, zware metalen
Voormalige opslagruimte voor o.a. afgewerkte olie, accu's en KCA westelijk van de wasplaats	Ca. 10 m²	VEP	Minerale olie, vluchtige aromaten, zware metalen
Gesaneerde ondergrondse tank onder opslagruimte	Ca. 10 m²	VEP-OO	Minerale olie
Overig terrein	Ca. 1200 m²	VED-HE-NL	Zware metalen, PAK, minerale olie

VED-HE-NL: Onderzoeksstrategie voor een diffuus belaste niet lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde stof op schaal van monsterneming.
VEP: Onderzoeksstrategie voor verdachte locatie met een plaatselijke bodembelasting met een duidelijke verontreinigingskern.
VEP-OO: Onderzoeksstrategie voor een verdachte locatie met één of meerdere ondergrondse opslagtanks.

De relevante resultaten van het zintuiglijk en chemisch onderzoek van de bovengenoemde onderzoekspunten zijn mede in dit rapport opgenomen om een totaalbeeld te krijgen van de locatie.

Verkennend bodemonderzoek asbest NEN 5897

Het buitenterrein is grotendeels voorzien van een gebroken puin/puinverharding. Deze is aangebracht voor 2005 en wordt daarmee als verdacht op asbest worden beschouwd.

Voor de onderzoeksstrategie wordt uitgegaan van een open halfverharding conform paragraaf 6.5.2 zoals is beschreven in de NEN 5897.

De relevante resultaten van het zintuiglijk en chemisch onderzoek van de bovengenoemde onderzoekspunten zijn mede in dit rapport opgenomen om een totaalbeeld te krijgen van de locatie.

3 Uitgevoerd veld- en laboratoriumonderzoek

Ten behoeve van het onderzoek is een programma voor veld- en laboratoriumonderzoek opgesteld. Het veldwerk, de analyses en de voorbehandeling zijn uitgevoerd conform de geldende NEN- normen [zie bijlage 5.2]. De veldwerkzaamheden zijn op 12-04-2021, 13-04-2021, 23-04-2021 en 07-05-2021. uitgevoerd door erkend monsternemer de heer A. de Graaf van Boluwa Eco Systems BV en hebben bestaan uit: [zie voor de situatie van de boringen bijlage 2].

Verkennend bodemonderzoek (NEN 5740)

- het verrichten van 22 boringen variabel van 0 – 4,80 m beneden maaiveld [-m.v.]
- het zintuiglijk beoordelen van de uit de boringen vrijkomende grond op bodemkundige eigenschappen en op eventueel aanwezige verontreinigingskenmerken;
- het nemen van grondmonsters;
- het plaatsen van 4 peilbuizen;
- het doorpompen van de geplaatste peilbuizen;
- het nemen van grondwatermonsters uit de doorgepompte peilbuizen, minimaal een week na plaatsing;

De boringen zijn waar mogelijk was gecombineerd met de inspectiegaten t.b.v. het asbestonderzoek. Uit het materiaal van de boringen B01 t/m B22 zijn van de verschillende bodemlagen mengmonsters samengesteld. De mengmonsters met de verschillende analyses zijn:

Analyse-monster	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Analysepakket
Voormalige ondergrondse tanks op voorterrein			
MM1	0,08 - 0,50	B01 (0,08 - 0,50) B01 (0,20 - 0,40) B02 (0,08 - 0,50) B02 (0,20 - 0,40) B03 (0,08 - 0,50) B03 (0,20 - 0,40)	olie/arom, Pakket lutum en organische stof
MM2	2,85 - 3,35	B01 (2,85 - 3,35) B01 (3,00 - 3,20) B02 (2,85 - 3,35) B02 (3,00 - 3,20) B03 (2,85 - 3,35) B03 (3,00 - 3,20)	olie/arom, Pakket lutum en organische stof
Voormalige reparatie en onderhoudswerkplaats			
MM3	0,03 - 0,50	B04 (0,03 - 0,50) B04 (0,15 - 0,35) B05 (0,03 - 0,50) B05 (0,15 - 0,35) B06 (0,15 - 0,35) B06 (0,15 - 0,50)	Aromaten (incl. naftaleen), Standaardpakket incl. lu/os
Olie/waterafscheider			
MM4	3,10 - 3,60	B07 (3,10 - 3,60) B08 (3,10 - 3,60) B09/G09 (3,10 - 3,60)	Aromaten (incl. naftaleen), Standaardpakket incl. lu/os

Analyse-monster	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Analysepakket
Wasplaats			
MM5	0,35 – 0,90	B10 (0,35 – 0,85) B11 (0,40 – 0,90) B12 (0,35 – 0,85)	Aromaten (incl. naftaleen), Standaardpakket incl. lu/os
Voormalige opslagruimte afgewerkte olie, accu's, KCA			
MM6	0,20 – 0,90	B13 (0,40 – 0,90) B14 (0,20 – 0,70)	Standaardpakket incl. lu/os
Gesaneerde ondergrondse tank onder opslagruimte			
MM7	3,10 – 3,60	B10 (3,10 – 3,60) B13 (3,10 – 3,60) B14 (3,10 – 3,60)	Min.olie GC (C10-C40)
Overig terrein			
MM8	0,05 - 0,50	B15 (0,15 - 0,50) B16 (0,10 - 0,50) B17 (0,05 - 0,50)	Standaardpakket incl. lu/os
MM9	0,40 - 1,00	B18/G18 (0,40 - 0,90) B19/G19 (0,50 - 1,00) B20/G20 (0,50 - 1,00) B21/G21 (0,50 - 1,00) B22/G22 (0,50 - 1,00)	Standaardpakket incl. lu/os
MM10	1,00 - 2,00	B16 (1,00 - 1,50) B16 (1,50 - 2,00) B21/G21 (1,00 - 1,50) B21/G21 (1,50 - 2,00)	Standaardpakket incl. lu/os

Uit de boringen B01, B04, B07 en B10 zijn grondwatermonsters genomen en geanalyseerd, deze grondwatermonsters met analyses zijn:

Analyse-monster	Filterdiepte (m -mv)	Analysepakket
Voormalige ondergrondse tanks op voorterrein		
B01-1-1	2,70 – 4,70	olie/arom.
Voormalige reparatie en onderhoudswerkplaats		
B04-1-1	3,80 – 4,80	Standaard pakket
Olie-waterafscheider		
B07-1-1	3,80 – 4,80	Standaard pakket
Wasplaats gecombineerd voormalige opslagruimte afgewerkte olie, KCA /gesaneerde ondergrondse tank		
B10-1-1	3,80 - 4,80	Standaard pakket

Het grondwater ter plaatse van het overig terrein is gecombineerd met de grondwatermonsters uit de peilbuizen bij de boringen B04, B07 en B10.

zie bijlage 6 voor de analyse uitslagen van dit rapport.

De bemonstering en analyse zijn uitgevoerd conform het protocol voor verkennend bodemonderzoek volgens de NEN 5740 onder certificaat van de BRL SIKB 2000 (nr. EC-SIK-20249). Tijdens het onderzoek is gelet op afwijkingen die duiden op de aanwezigheid van

milieuvreemde en/of schadelijke stoffen.
Per boring is een profielbeschrijving gemaakt, deze zijn vermeld in de bijlage 4.

Verkennend bodemonderzoek asbest (NEN 5897)

Het terrein is verdeeld in 2 deellocaties. Deze zijn in 2 richtingen opgedeeld in stroken van 1,5 meter breed. Het maaiveld is visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbest.

Naast de visuele inspectie van het maaiveld zijn handmatig 7 inspectiegaten van minimaal 0,30 m x 0,30 m gegraven tot 0,50 m-mv.

De gaten zijn weergegeven op de situatietekening (zie bijlage 2).
Het veldwerkrapport is als bijlage 3 aan deze rapportage toegevoegd. In bijlage 4 zijn tevens de boorstaten van de inspectiegaten opgenomen.

Het uitgegraven puin met puin is visueel geïnspecteerd. Bij de visuele inspectie is gebruik gemaakt van een hark met een tandafstand van 2 centimeter.
De ligging van de inspectiegaten is weergegeven op de overzichtstekening in bijlage 2.
De afmetingen van de gaten zijn in de onderstaande tabel weergegeven:

Gat	Lengte (meters)	Breedte (meters)	Diepte totaal (meters)
MM1A			
B09/G09	0,30	0,30	0,50 (doorgeboord tot 3,30)
B18/G18	0,30	0,30	0,50 (doorgeboord tot 0,90)
B19/G19	0,30	0,30	0,50 (doorgeboord tot 1,00)
MM2A			
B20/G20	0,30	0,30	0,50 (doorgeboord tot 1,00)
B21/G21	0,30	0,30	0,50 (doorgeboord tot 2,00)
B22/G22	0,30	0,30	0,50 (doorgeboord tot 1,00)
G23	0,30	0,30	0,50

Zintuiglijke waarnemingen:

- Op het maaiveld en in de inspectiegaten is geen asbestverdacht materiaal aangetroffen;

Laboratoriumonderzoek:

Analyse-monster	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Analysepakket
MM1A	0,00 - 0,50	B09/G09 (0,00 - 0,50) B18/G18 (0,00 - 0,30) B19/G19 (0,00 - 0,50)	Asbest NEN5898 (25 kg)

Analyse-monster	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Analysepakket
MM2A	0,00 - 0,50	B20/G20 (0,00 - 0,50) B21/G21 (0,00 - 0,50) B22/G22 (0,00 - 0,50) G23 (0,00 - 0,50)	Asbest NEN5898 (25 kg)

zie bijlage 6 voor de analyse-uitslagen van dit rapport.

De bemonstering en analyse zijn uitgevoerd conform het protocol voor verkennend bodemonderzoek volgens de NEN 5707/5897, onder certificaat van de BRL SIKB 2000 (nr. EC-SIK-20249).

Tijdens het onderzoek is gelet op afwijkingen, die duiden op de aanwezigheid van milieuvreemde en/of schadelijke stoffen.

Per inspectiegat is een profielbeschrijving gemaakt, deze zijn vermeld in de bijlage 4.

4 Resultaten veldonderzoek

De resultaten van de bodemkundige beoordeling van de boringen zijn weergegeven in de vorm van boorprofielen met beschrijving. [bijlage 4]
De boringen zijn verspreid over de locatie genomen. De bodemopbouw bestaat globaal uit:

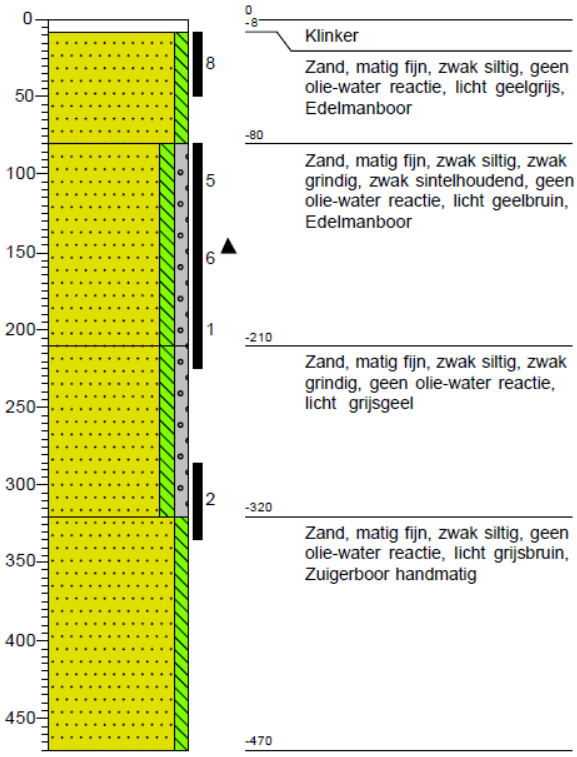

De boringen tot 2,0 m-mv worden in trajecten van ten hoogste 0,5 m bemonsterd, of anders, afhankelijk van de bodemgesteldheid en/of de veldwaarnemingen.
De genomen grondmonsters met de dieptes van de diverse boringen zijn terug te vinden in de boorstaten.
De boringen worden verdeeld over de onderzoekslocatie waarbij tijdens het onderzoek naar aanleiding van de aangetroffen bevindingen de strategie aangepast kan worden.

Tijdens het veldonderzoek zijn bij de boringen/inspectiegaten de volgende zintuiglijke waarnemingen gedaan:

Boring	Diepte boring (m -mv)	Traject (m -mv)	Grondsoort	Waargenomen bijzonderheden
B01	4,70	0,00 - 0,08		Klinker
		0,08 - 0,80	Zand	geen olie-water reactie
		0,80 - 2,10	Zand	zwak sintelhoudend, geen olie-water reactie
		2,10 - 3,20	Zand	geen olie-water reactie
		3,20 - 4,70	Zand	geen olie-water reactie

Boring	Diepte boring (m -mv)	Traject (m -mv)	Grondsoort	Waargenomen bijzonderheden
B02	3,35	0,00 - 0,08		Klinker
		0,08 - 0,60	Zand	geen olie-water reactie
		0,60 - 1,10	Zand	geen olie-water reactie
		1,10 - 1,60	Zand	zwak roesthoudend, geen olie-water reactie
		1,60 - 2,20	Zand	matig leemhoudend, geen olie-water reactie
		2,20 - 3,35	Zand	geen olie-water reactie
B03	3,35	0,00 - 0,08		Klinker
		0,08 - 0,20	Zand	matig baksteenhoudend
		0,20 - 0,70	Zand	geen olie-water reactie
		0,70 - 1,10	Zand	geen olie-water reactie
		1,10 - 1,80	Zand	zwak roesthoudend, geen olie-water reactie
		1,80 - 2,20	Zand	matig leemhoudend, geen olie-water reactie
		2,20 - 3,35	Zand	geen olie-water reactie
B04	4,80	0,00 - 0,03		Grind
		0,03 - 0,60	Zand	geen olie-water reactie
		0,60 - 1,00	Zand	geen olie-water reactie
		1,00 - 3,00	Zand	geen olie-water reactie
		3,00 - 3,30	Zand	geen olie-water reactie
		3,30 - 3,50	Zand	geen olie-water reactie
		3,50 - 4,80	Zand	geen olie-water reactie
B05	1,00	0,00 - 0,03		Grind
		0,03 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend, geen olie-water reactie
		0,50 - 0,80	Zand	geen olie-water reactie
		0,80 - 1,00	Zand	geen olie-water reactie
B06	1,00	0,00 - 0,04		Tegel
		0,04 - 0,15	Zand	geen olie-water reactie
		0,15 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend, geen olie-water reactie
		0,50 - 0,80	Zand	geen olie-water reactie
		0,80 - 1,00	Zand	geen olie-water reactie
B07	4,80	0,00 - 0,50		Gebr puin
		0,50 - 1,20	Zand	geen olie-water reactie
		1,20 - 2,40	Zand	geen olie-water reactie
		2,40 - 3,30	Zand	geen olie-water reactie
		3,30 - 3,50	Zand	geen olie-water reactie
		3,50 - 4,80	Zand	geen olie-water reactie
B08	3,60	0,00 - 0,50		Gebr puin
		0,50 - 1,20	Zand	geen olie-water reactie
		1,20 - 2,70	Zand	geen olie-water reactie
		2,70 - 3,30	Zand	geen olie-water reactie
		3,30 - 3,60	Zand	geen olie-water reactie
B09/G09	3,60	0,00 - 0,50		Gebr puin
		0,50 - 1,20	Zand	geen olie-water reactie
		1,20 - 2,70	Zand	geen olie-water reactie
		2,70 - 3,30	Zand	geen olie-water reactie
		3,30 - 3,60	Zand	geen olie-water reactie
B10	4,80	0,00 - 0,35		Gebr puin
		0,35 - 1,50	Zand	zwak sintelhoudend, geen olie-water reactie
		1,50 - 2,40	Zand	geen olie-water reactie
		2,40 - 3,30	Zand	geen olie-water reactie
		3,30 - 3,50	Zand	geen olie-water reactie
		3,50 - 4,80	Zand	geen olie-water reactie
B11	1,00	0,00 - 0,30		Gebr puin
		0,30 - 0,40	Zand	geen olie-water reactie
		0,40 - 1,00	Zand	zwak sintelhoudend, geen olie-water reactie

Boring	Diepte boring (m -mv)	Traject (m -mv)	Grondsoort	Waargenomen bijzonderheden
B12	1,00	0,00 - 0,04		Tegel
		0,04 - 0,35	Zand	geen olie-water reactie
		0,35 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend, geen olie-water reactie
		0,50 - 1,00	Zand	geen olie-water reactie
B13	3,60	0,00 - 0,35		Gebr puin
		0,35 - 1,10	Zand	zwak sintelhoudend, geen olie-water reactie
		1,10 - 2,40	Zand	zwak leemhoudend, geen olie-water reactie
		2,40 - 3,30	Zand	geen olie-water reactie
		3,30 - 3,60	Zand	geen olie-water reactie
B14	3,60	0,00 - 0,06		Tegel
		0,06 - 0,20	Zand	geen olie-water reactie
		0,20 - 1,40	Zand	zwak sintelhoudend, geen olie-water reactie
		1,40 - 2,40	Zand	zwak leemhoudend, geen olie-water reactie
		2,40 - 3,30	Zand	geen olie-water reactie
		3,30 - 3,60	Zand	geen olie-water reactie
B15	0,50	0,00 - 0,05		Grind
		0,15 - 0,50	Zand	zwak sintelhoudend
B16	2,00	0,00 - 0,05		Grind
		0,10 - 1,00	Zand	zwak sintelhoudend, zwak baksteenhoudend
B17	0,50	0,00 - 0,05		Grind
		0,05 - 0,50	Zand	zwak sintelhoudend
B18/G18	0,90	0,00 - 0,30		Gebr puin
		0,30 - 0,35		volledig baksteenhoudend
		0,40 - 0,90	Zand	matig sintelhoudend
B19/G19	1,00	0,00 - 0,50		Gebr puin
		0,50 - 1,00	Zand	matig sintelhoudend, zwak baksteenhoudend
B20/G20	1,00	0,00 - 0,50		Gebr puin
		0,50 - 1,00	Zand	matig sintelhoudend, zwak baksteenhoudend
B21/G21	2,00	0,00 - 0,50		Gebr puin
		0,50 - 1,00	Zand	matig sintelhoudend, zwak baksteenhoudend
B22/G22	1,00	0,00 - 0,50		Gebr puin
		0,50 - 1,00	Zand	matig sintelhoudend, zwak baksteenhoudend
G23	0,50	0,00 - 0,50		Gebr puin

Uit de veldwaarnemingen blijkt verder:

Watermonster	Filterdiepte (m -mv)	Grondwater-stand (m -mv)	pH (-)	EC (µS/cm)	Troebelheid (NTU)
B01-1-1	2,70 - 4,70	3,14	6,9	401	9,34
B04-1-1	3,80 - 4,80	3,35	6,6	193	14,1
B07-1-1	3,80 - 4,80	3,34	7,3	559	7,55
B10-1-1	3,80 - 4,80	3,38	7,5	406	12,9

De toegepaste methoden met betrekking tot het veldwerk en het laboratoriumonderzoek van de grondmonsters zijn beschreven in bijlage 5.

5 Resultaten laboratoriumonderzoek

De grondmengmonsters en de grondwatermonsters zijn volgens de NEN 5740 /NEN5798 geanalyseerd door het AS-3000 erkende laboratorium van SGS Environmental Services BV te Rotterdam cq. Eurofins ACMAA Testing te Deurningen. De analyseresultaten van de monsters zijn weergegeven in bijlage 6.

5.1 Toetsingskader

De analyseresultaten zijn met behulp van de Bodem Toets- en Validatieservice (BoToVa) getoetst aan het kader uit de circulaire bodemsanering 2013, waarin een toetsingskader staat vermeld voor een aantal verontreinigende stoffen waarbij men onderscheid maakt in twee toetsingswaarden met concentratieniveau: achtergrondwaarde [S] en interventiewaarde [I]. De achtergrond- en de interventiewaarde zijn gerelateerd aan het humus- en lutumgehalte van de grondmonsters.

[S]achtergrondwaarde: geldt als referentiewaarde en komt overeen met de gemiddelde achtergrondconcentratie waarbij er sprake is van een duurzame bodemkwaliteit.

[I]nterventiewaarde: is te beschouwen als de toetsingswaarde waarboven, afhankelijk van de situatie of er risico's zijn voor schade aan gezondheid en/of milieu, veelal een saneringsonderzoek c.q. sanering wordt uitgevoerd. [>25 m³ grond of >100 m³ grondwater]

1/2[S+I]=[N]ader: bij gehaltes boven deze grens is er sprake van een matige verontreiniging en dient een nader onderzoek [N] uitgevoerd te worden naar de aard en de omvang van de aangetroffen verontreiniging.

5.2 Analyseresultaten

Verkennend bodemonderzoek (NEN5740)

De grondmengmonsters zijn getoetst aan de toetsingswaarden met gehalten in mg/kg droge stof. De toetsingwaarden zijn gecorrigeerd voor het gehalte organische stof en de zware metalen zijn tevens gecorrigeerd voor het lutumgehalte.
Alle parameters worden omgerekend naar gestandaardiseerde waarden (GSSD), zie bijlage 6.

Grond:

Voormalige ondergrondse tanks op voorterrein:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM1 zijn geen verhoogde gehalten olieproducten aangetoond.
In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM2 zijn geen verhoogde gehalten olieproducten aangetoond.
Alle gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de

detectiegrenzen.

Voormalige reparatie en onderhoudswerkplaats:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM3 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten PCB (som 7), koper, zink, cadmium, kwik, lood en PAK (10-VROM) aangetoond.
Alle overige gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de detectiegrenzen.

Olie-waterafscheider:
In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM4 zijn geen verhoogde gehalten aangetoond.
Alle gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de detectiegrenzen.

Wasplaats:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM5 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten zink, kwik, lood en PAK (10-VROM) aangetoond.
Alle overige gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de detectiegrenzen.

Voormalige opslagruimte voor afgewerkte olie, accu's en KCA:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM6 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten koper, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) aangetoond. Daarnaast zijn matig [>tussenwaarde] verhoogde gehalten zink en lood aangetroffen.
Alle overige gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de detectiegrenzen.

Gesaneerde ondergrondse tank onder opslagruimte:
In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM7 zijn geen verhoogde gehalten olieproducten aangetoond.
Alle gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de detectiegrenzen.

Overig terrein:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM8 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten PCB (som 7), kobalt, nikkel, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) aangetoond. Daarnaast zijn sterk [>interventiewaarde] verhoogde gehalten koper, zink en lood aangetroffen.
Alle overige gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de detectiegrenzen.
In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM9 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten koper, cadmium, kwik en PAK (10-VROM)

aangetoond. Daarnaast is een matig [>tussenwaarde] verhoogd gehalte lood en een sterk [>interventiewaarde] verhoogd gehalte zink aangetroffen.
Alle overige gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de detectiegrenzen.

In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM10 zijn geen verhoogde gehalten aangetoond.
Alle gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de detectiegrenzen.

Analyse-monster	Traject (m -mv)	> AW (+index)	> I (+index)	BBK monster-conclusie (indicatief)
MM1	0,08 - 0,50	-	-	Altijd toepasbaar
MM2	2,85 - 3,35	-	-	Altijd toepasbaar
MM3	0,03 - 0,50	PCB (som 7) (0,04) Koper (0,35) Zink (0,29) Cadmium (0,02) Kwik (-) Lood (0,35) PAK 10 VROM (0,08)	-	Klasse industrie
MM4	3,10 - 3,60	-	-	Altijd toepasbaar
MM5	0,35 - 0,90	Zink (0,11) Kwik (-) Lood (0,28) PAK 10 VROM (0,05)	-	Klasse industrie
MM6	0,20 - 0,90	Koper (0,19) Zink (0,68) Cadmium (0,03) Kwik (0,01) Lood (0,97) PAK 10 VROM (0,18)	-	Klasse industrie
MM7	3,10 - 3,60	-	-	Altijd toepasbaar
MM8	0,05 - 0,50	PCB (som 7) (0,06) Kobalt (0,01) Nikkel (0,04) Cadmium (0,05) Kwik (0,01) PAK 10 VROM (0,24)	Koper (10,8) Zink (1,59) Lood (1,64)	Niet Toepasbaar > Interventiewaarde
MM9	0,40 - 1,00	Koper (0,14) Cadmium (0,06) Kwik (0,01) Lood (0,74) PAK 10 VROM (0,11)	Zink (1,11)	Niet Toepasbaar > Interventiewaarde
MM10	1,00 - 2,00	-	-	Altijd toepasbaar

> AW : > Achtergrondwaarde
> I : > Interventiewaarde
Index : (GSSD - AW) / (I - AW)
BBK monster-conclusie (indicatief) : Dit is een indicatieve indeling voor wat betreft hergebruiksmogelijkheden van de grond. Voor een officiële kwaliteitsklasse indeling dient een AP-04 onderzoek plaats te vinden.

Dit blijkt uit de analyseresultaten die getoetst zijn aan de toetsingstabel uit de circulaire bodemsanering 2013, 1 juli 2013.
Opgemerkt dient te worden, dat bij analyses van mengmonsters de gehalten in individuele deelmonsters, zowel hoger als lager kunnen zijn dan het gemeten gehalte in het mengmonster.

Grondwater

Voormalige ondergrondse tanks op voorterrein:
In het grondwatermonster afkomstig uit de peilbuis bij de boring B01 zijn geen verhoogde gehalten olieproducten aangetoond.
Alle gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de streefwaarde en/of de detectiegrenzen.

Voormalige reparatie en onderhoudswerkplaats:
In het grondwatermonster afkomstig uit de peilbuis bij de boring B04 is een licht [>streefwaarde] verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetoond.
Alle overige gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de streefwaarde en/of de detectiegrenzen.

Olie-waterafscheider:
In het grondwatermonster afkomstig uit de peilbuis bij de boring B07 zijn licht [>streefwaarde] verhoogde gehalten molybdeen, barium en tetrachlooretheen aangetoond.
Alle overige gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de streefwaarde en/of de detectiegrenzen.

Wasplaats, gecombineerd voormalige opslagruimte afgewerkte olie, KCA/gesaneerde ondergrondse tank:
In het grondwatermonster afkomstig uit de peilbuis bij de boring B10 is een licht [>streefwaarde] verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetoond.
Alle overige gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de streefwaarde en/of de detectiegrenzen.

Watermonster	Filterdiepte (m -mv)	> S (+index)	> I (+index)
B01-1-1	2,70 - 4,70	-	-
B04-1-1	3,80 - 4,80	Tetrachlooretheen (Per) (-)	-
B07-1-1	3,80 - 4,80	Molybdeen (0,01) Barium (0,03) Tetrachlooretheen (Per) (0,04)	-
B10-1-1	3,80 - 4,80	Tetrachlooretheen (Per) (0,15)	-

> S : > Streefwaarde
> I : > Interventiewaarde
Index : (GSSD - S) / (I - S)

Dit blijkt uit de analyseresultaten die getoetst zijn aan de toetsingstabel uit de circulaire bodemsanering 2013, 1 juli 2013.

Verkennend bodemonderzoek asbest (NEN 5897)

De puinmengmonsters MM1A en MM2A zijn geanalyseerd op het analysepakket van de NEN-5898.

In het onderzochte puinmengmonster van MM1A is analytisch geen asbest aangetoond;

In het onderzochte puinmengmonster van MM2A is analytisch geen asbest aangetoond;

Analyseresultaten en interpretatie:
In onderstaande tabel zijn de berekende asbestconcentraties weergegeven. De originele analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 6.

De totale concentratie asbest wordt berekend door de gewogen concentratie op basis van het materiaal op te tellen bij de gewogen concentratie die in de grond is gemeten.

Berekening asbestconcentraties:

Gat /deellocatie met diepte (m-mv)	Concentratie obv. materiaal in mg/kg ds. gewogen	Hechtgebonden	Concentratie in puin in mg/kg ds gewogen	Hechtgebonden	Totale concentratie in mg/kg ds. gewogen
MM1A: B09/G09, B18/G18, B19/G19 (0 – 0,50 m-mv)	n.a	-	n.a.	-	-
MM2A: B20/G20, B21/G21, B22/G22, B23/G23 (0 – 0,50 m-mv)	n.a	-	n.a.	-	-

n.a. = niet aangetroffen

6 Conclusie

Verkennend bodemonderzoek (NEN 5740)

Op basis van de resultaten van het onderzoek kan geconcludeerd worden dat:

Voormalige ondergrondse tanks op voorterrein:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM1 zijn geen verhoogde gehalten aangetoond.

In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM2 zijn geen verhoogde gehalten aangetoond.

In het grondwatermonster bij boring B01 zijn geen verhoogde gehalten olieproducten aangetoond.

Voormalige reparatie en onderhoudswerkplaats:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM3 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten PCB (som 7), koper, zink, cadmium, kwik, lood en PAK (10-VROM) aangetoond.
De aangetroffen licht verhoogde gehalten kunnen mogelijk gerelateerd worden aan de aangetroffen bijmengingen van puin en kooldeeltjes in de boringen.

In het grondwatermonster bij boring B04 is een licht [>streefwaarde] verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetoond.
Het aangetroffen licht verhoogde gehalte tetrachlooretheen is op basis van de thans bekende gegevens niet exact te verklaren.

Olie-waterafscheider:
In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM4 zijn geen verhoogde gehalten aangetoond.

In het grondwatermonster bij boring B07 zijn licht [>streefwaarde] verhoogde gehalten molybdeen, barium en tetrachlooretheen aangetoond.
De aangetroffen licht verhoogde gehalten molybdeen en barium zijn waarschijnlijk van natuurlijke oorsprong. Zware metalen kunnen van nature in de ondergrond aanwezig zijn. In de loop der jaren zijn deze metalen uitgespoeld naar het grondwater.
Het aangetroffen licht verhoogde gehalte tetrachlooretheen is op basis van de thans bekende gegevens niet exact te verklaren.

Wasplaats:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM5 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten zink, kwik, lood en PAK (10-VROM) aangetoond.

De aangetroffen licht verhoogde gehalten kunnen mogelijk worden gerelateerd aan de aangetroffen bijmengingen van puinresten, kooldeeltjes en sintels in de boringen. Mogelijk vindt uitloging uit de bovenliggende puinlaag plaats.

In het grondwatermonster bij boring B10 (gecombineerd wasplaats/olie-waterafscheider/ voormalige opslagruimte KCA/gesaneerde ondergrondse tank) is een licht [>streefwaarde] verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetoond.
Het aangetroffen licht verhoogde gehalte tetrachlooretheen is op basis van de thans bekende gegevens niet exact te verklaren.

Voormalige opslagruimte afgewerkte olie, accu's, KCA:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM6 zijn licht [>achtergrondwaarde] koper, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) aangetoond. Daarnaast zijn matig [>tussenwaarde] verhoogde gehalten zink en lood aangetroffen.
De aangetroffen licht tot matig verhoogde gehalten kunnen mogelijk worden gerelateerd aan de aangetroffen bijmengingen van sintels in de boringen. Mogelijk vindt uitloging uit de bovenliggende puinlaag plaats.

In het grondwatermonster bij boring B10 (gecombineerd wasplaats/olie-waterafscheider/ voormalige opslagruimte KCA/gesaneerde ondergrondse tank) is een licht [>streefwaarde] verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetoond.
Het aangetroffen licht verhoogde gehalte tetrachlooretheen is op basis van de thans bekende gegevens niet exact te verklaren.

Gesaneerde ondergrondse tank onder opslagruimte KCA:
In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM7 zijn geen verhoogde gehalten olieproducten aangetoond.

In het grondwatermonster bij boring B10 (gecombineerd wasplaats/ voormalige opslagruimte KCA/gesaneerde ondergrondse tank) is een licht [>streefwaarde] verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetoond.
Het aangetroffen licht verhoogde gehalte tetrachlooretheen is op basis van de thans bekende gegevens niet exact te verklaren.

Overig terrein:
In het onderzochte grondmengmonster van de bovengrond van MM8 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten PCB (som 7), kobalt, nikkel, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) aangetoond. Daarnaast zijn sterk [>interventiewaarde] verhoogde gehalten koper, zink en lood aangetroffen.
De aangetroffen licht tot sterk verhoogde gehalten kunnen mogelijk worden gerelateerd aan de aangetroffen bijmengingen van sintels in de boringen.

In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM9 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten koper, cadmium, kwik en PAK (10-VROM)

aangetoond. Daarnaast is een matig [>tussenwaarde] verhoogd gehalte lood en een sterk [>interventiewaarde] verhoogd gehalte zink aangetroffen.
De aangetroffen licht tot sterk verhoogde gehalten kunnen mogelijk worden gerelateerd aan de aangetroffen bijmengingen van puinresten en sintels in de boringen. Mogelijk vindt uitloging uit de bovenliggende puinlaag plaats.

In het onderzochte grondmengmonster van de ondergrond van MM10 zijn geen verhoogde gehalten aangetoond.

In het grondwatermonster bij boring B04 (gecombineerd wasplaats) is een licht [>streefwaarde] verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetoond.
Het aangetroffen licht verhoogde gehalte tetrachlooretheen is op basis van de thans bekende gegevens niet exact te verklaren.

In het grondwatermonster bij boring B07 (gecombineerd olie-waterafscheider) zijn licht [>streefwaarde] verhoogde gehalten molybdeen, barium en tetrachlooretheen aangetoond.
De aangetroffen licht verhoogde gehalten molybdeen en barium zijn waarschijnlijk van natuurlijke oorsprong. Zware metalen kunnen van nature in de ondergrond aanwezig zijn. In de loop der jaren zijn deze metalen uitgespoeld naar het grondwater.
Het aangetroffen licht verhoogde gehalte tetrachlooretheen is op basis van de thans bekende gegevens niet exact te verklaren.

In het grondwatermonster bij boring B10 (gecombineerd wasplaats/olie-waterafscheider/ voormalige opslagruimte KCA/gesaneerde ondergrondse tank) is een licht [>streefwaarde] verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetoond.
Het aangetroffen licht verhoogde gehalte tetrachlooretheen is op basis van de thans bekende gegevens niet exact te verklaren.

6.1 Toetsing van de onderzoekshypothese

Voormalige ondergrondse tanks op voorterrein:
Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van een verdachte locatie verworpen.

Voormalige reparatie en onderhoudswerkplaats:
Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van een verdachte locatie aangenomen.

Olie-waterafscheider:
Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van een verdachte locatie verworpen voor de grond en aangenomen voor het grondwater.

Wasplaats:
Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van een

verdachte locatie aangenomen.

Voormalige opslagruimte voor afgewerkte olie, accu's, KCA:
Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van een verdachte locatie aangenomen.

Gesaneerde ondergrondse tank onder opslagruimte KCA:
Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van een verdachte locatie verworpen voor de grond en aangenomen voor het grondwater.

Overig terrein
Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van een verdachte locatie aangenomen.

Verkennend bodemonderzoek asbest (NEN5897)

Zintuiglijk:
Op het maaiveld en in de inspectiegaten is zintuiglijk geen asbestverdacht materiaal aangetroffen.

Analytisch:
In de puinmengmonsters MM1A en MM2A wordt analytisch geen asbest aangetoond.

6.2 Toetsing van de onderzoekshypothese

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van een verdachte locatie verworpen.

Met betrekking tot de gevolgde onderzoeksstrategie wordt gesteld dat op basis van de beschikbare gegevens, de strategie voldoende van opzet is geweest om de toetsing te verrichten.

Eindconclusie/samenvatting:

De resultaten van het uitgevoerde bodemonderzoek geven (mogelijk) milieuhygiënische belemmeringen voor de herontwikkeling van de locatie.
Op het terrein worden zowel in de boven- als in de ondergrond naast licht verhoogde gehalten zware metalen, PCB's en PAK (10-VROM) eveneens matig (bovengrond rond voormalige opslag KCA en ondergrond overig terrein) tot sterk (boven- en ondergrond overig terrein) verhoogde gehalten zware metalen aangetoond.

6.3 Aanbeveling

Verkennend bodemonderzoek (NEN 5740)

Volgens het toetsingskader uit de circulaire bodemsanering 2013, gedateerd van 1 juli 2013, dient op de betreffende locatie een nader onderzoek plaats te vinden aangezien:

- De gehalten zink en lood in de bovengrond van MM6 (voormalige opslagruimte KCA) zich boven het gemiddelde van 1/2{S+I} bevinden;
- De gehalten koper, zink en lood in de bovengrond van MM8 (bovengrond overig terrein) zich boven het gemiddelde van 1/2{S+I} bevinden;
- De gehalten lood en zink in de ondergrond van MM9 (ondergrond overig terrein) zich boven het gemiddelde van 1/2{S+I} bevinden.

Geadviseerd wordt om een nader onderzoek uit te voeren door in eerste instantie de boringen uit de mengmonsters MM6, MM8 en MM9 separaat te onderzoeken op de aangetroffen matig tot sterk verhoogde parameters. Afhankelijk van de resultaten volgt hieruit mogelijk een afperkend onderzoek.

Verkennend bodemonderzoek asbest (NEN5707/5897)

Op de locatie hoeft geen nader asbestonderzoek te worden uitgevoerd aangezien er geen overschrijding van de interventiewaarde (100 mg/kg.ds.) of de vastgestelde norm voor nader onderzoek van ½ x 100 mg/kg.ds. plaatsvindt (er is geen asbest aangetoond).

<u>Algemeen:</u>
Hergebruik van eventueel bij graafwerkzaamheden vrijkomende grond op het eigen terrein is op dit moment niet toegestaan.

7 Zorgvuldigheid onderzoek

Het in dit rapport beschreven onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht. Een bodemonderzoek is echter gebaseerd op door bevoegd gezag en opdrachtgever verstrekte informatie en/of aanwijzingen, zintuiglijke waarnemingen en een beperkt aantal controlemonsters van de bodem.

Hierdoor blijft het mogelijk dat lokale afwijkingen in de bodem kunnen voorkomen, die tijdens dit onderzoek niet naar voren zijn gekomen. Boluwa Eco Systems BV acht zich niet aansprakelijk voor de schade die hieruit voort kan vloeien.

Hierbij wordt er tevens op gewezen, dat een op enig moment uitgevoerd bodemonderzoek een momentopname is, waarbij diverse invloeden van belang zijn, zoals: ophogingen met grond van elders, storende lagen in de bodem, gebruik van het perceel, lozingen e.d. of van naburige terreinen via het grondwater.

Naarmate de termijn tussen de uitvoering van het bodemonderzoek en het interpreteren van de resultaten van dit rapport groter wordt, dient meer voorzichtigheid te worden betracht bij het beoordelen en het gebruik van de onderzoeksresultaten.

Bijlagen

Bijlage 1 Topografisch en kadastraal overzicht

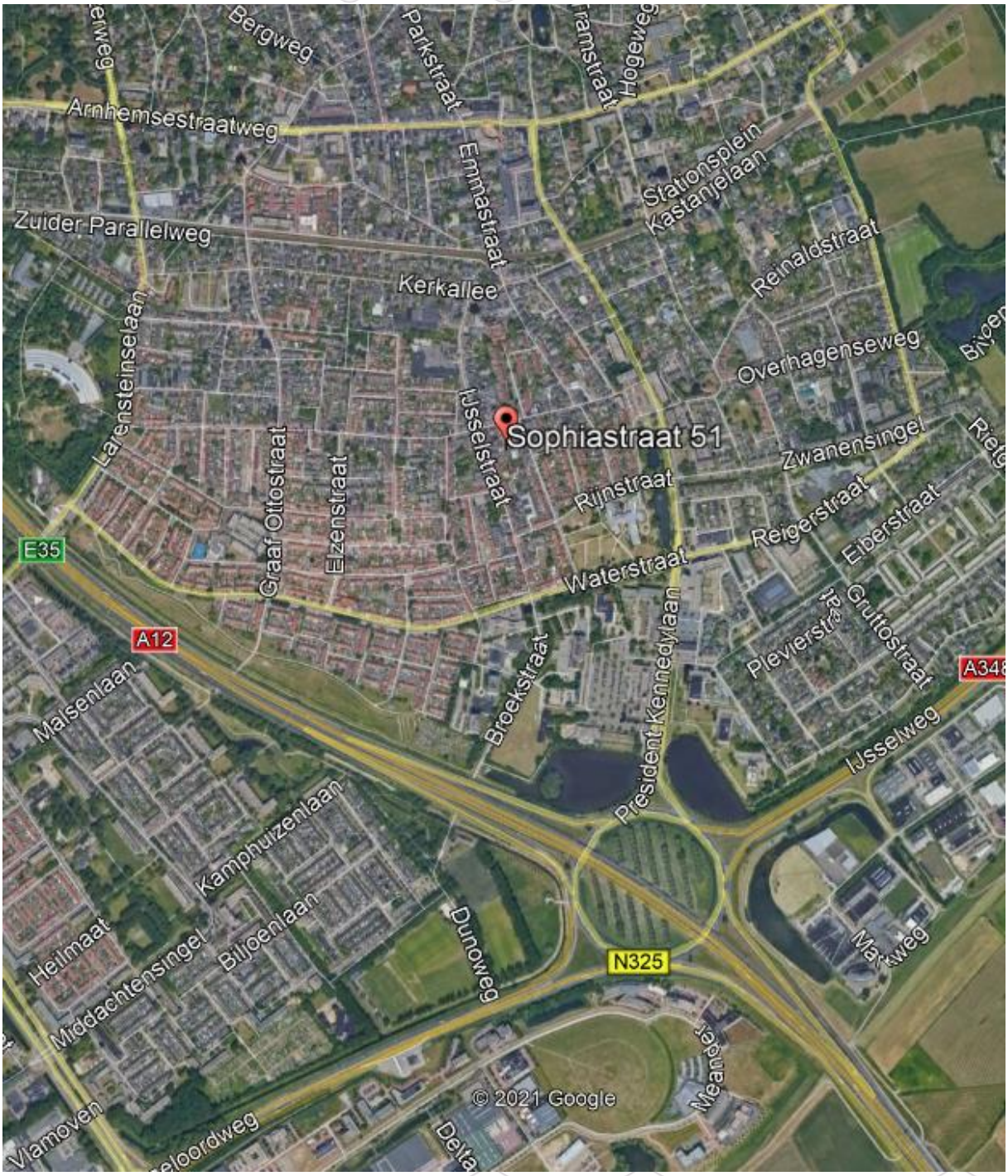

Bijlage 1: Onderzoekslocatie	
Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 te Velp	
Sectie: H. nr. 2876	Projectnr.: 21081
	Schaal: 1 : 25000
boluwg	

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 8 april 2021
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1: 500

Kadastrale gemeente	Velp Gelderland
Sectie	H
Perceel	2876

kadaster

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

Bijlage 2: Situatietekening

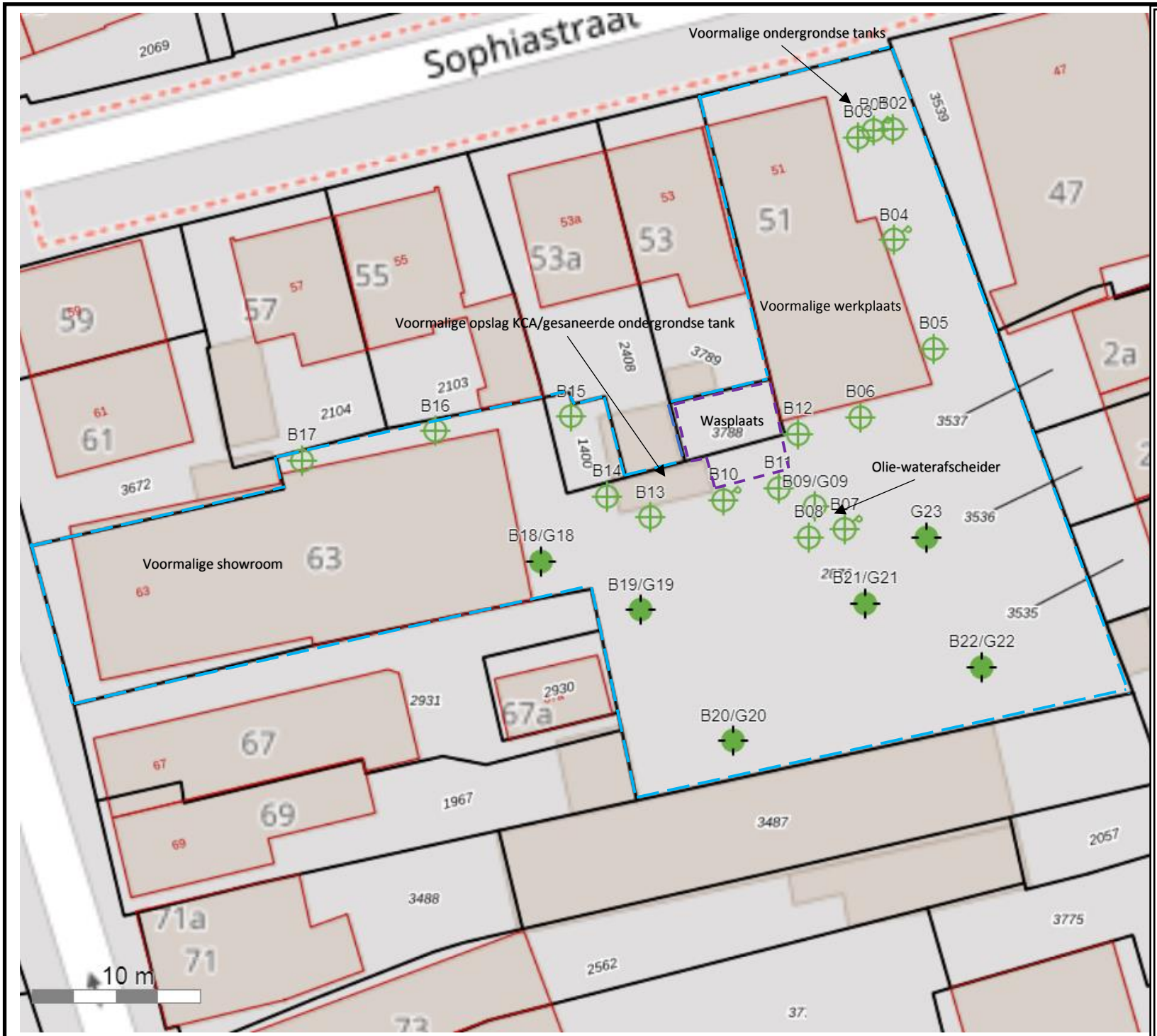

Situering meetpunten

Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp

N

Legenda

Situering meetpunten

- Boring 0 – 0.5 m-mv
- Boring 0 – 2.0 m-mv
- Peilbuis
- Terreingrens
- Onderzoeksgebied

boluwa

Opdrachtgever
Kwa Maritane BV

Projectnummer
21081

Datum
13 april 2021

Bijlage 3: Monsternemingsformulieren

Monsternemingsformulier grond

Projectgegevens

Opdrachtnummer	21081
Contactpersoon locatie	J. Rudolphie
Opdrachtgever	Naam Kwa Maritane BV
	Contactpersoon zie bovenstaand
	Adres, plaats Diepenbrocklaan 38, 6815 AJ ARNHEM
	Telefoon
Uitvoerde organisatie	Boluwa Eco Systems BV
Monsternemer(s)	De heer A. de Graaf
Datum monstername	12-04-2021 / 13-04-2021

Locatiegegevens

Adres	Sofiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp
Oppervlakte	Totaal 1.216 m ², te onderzoeken ca. 1.216 m²
Oppervlakte bepaald door	Kadaster
Grondsoort	zand ~~/ kleiig zand / zandige klei / klei / veen / anders, nl.~~
Bebouwing anders dan op tek.	-
Bijzonderheden locatie	Geen
Bijmengingen aangetroffen	Puinresten, sintels, kooldeeltjes
Veiligheidsklasse	Basispakket

Monsterneming

Wijze van monsterneming	Conform monsternemingsplan? Ja ~~Nee~~
Motivatie afwijkingen	
Aantal verrichte boringen	22
Grondwaterstand (m-mv)	B01-1-1: 3,14 m-mv, B04-1-1: 3,35 m-mv, B07-1-1: 3,34 m-mv, B10-1-1: 3,38 m-mv
Diepte onderkant peilbuis (t.o.v. mv.)	B01-1-1: 4,70 m-mv, B04-1-1: 4,80 m-mv, B07-1-1: 4,80 m-mv, B10-1-1: 4,80 m-mv
Filterlengte peilbuizen	1,00 m
Traject filtergrind	B01-1-1: 3,20 – 4,70 m-mv, B04-1-1/B07-1-1/B10-1-1: 3,30 – 4,80 m-mv
Traject bentoniet	B01-1-1: 2,70 – 3,20 m-mv, B04-1-1/B07-1-1/B10-1-1: 2,80 – 3,30 m-mv
Werkwater gebruikt	Nee
Ec grondwater	B01-1-1: 401, B04-1-1: 193, B07-1-1: 559, B10-1-1: 406
Verloren casing gebruikt	~~ja~~ / nee
Monstername materiaal	~~Guts ø 3 cm~~ / edelman ø 7 cm / ~~edelman ø 10 cm / anders, nl.~~
Monsterverpakking	Potten
Monstertransport	Gekoeld
Monstercodering	MM1/MM2/MM3/MM4/MM5/MM6/MM7/MM8/MM9/MM10
Soort onderzoek	NEN-5740 VED
Soort analyses	NEN-5740 pakket grond / grondwater
Aangeleverd aan	SGS Environmental Analytics
Levertijd	5 werkdagen

checklist

Monsternemingsplan	x
Monsternemingsformulier	x
locatie aangegeven op plattegrond	x
boorstaten volledig	x
monsters volledig	x
begeleidingsformulier lab ingevuld	x
Bemonstering volgens BRL SIKB 2000	x

Kwalitering monsternemingsformulier t.a.v. monsternemingsplan

Monsternemer verklaart hierbij dat de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever zijn uitgevoerd conform de eisen van de BRL SIKB 2000 en de daarbij behorende protocollen.

	Naam	Handtekening	Datum
Monsternemer (erkend)	A de Graaf		13-04-2021
Kwaliteitscontrole	G. van Dijk	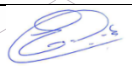	13-04-2021

Monsternemingsformulier (grondwater)

Projectgegevens

Opdrachtnummer	21081
Contactpersoon locatie	J. Rudolphie
Opdrachtgever	Naam Kwa Maritane BV
	Contactpersoon zie bovenstaand
	Adres, plaats Diepenbrocklaan 38, 6815 AJ ARNHEM
	Telefoon
Uitvoerde organisatie	Boluwa Eco Systems
Monsternemer(s)	De heer A. de Graaf
Datum monstername	07-05-2021
Tijdstip monstername	13:00 – 15:00 u

Locatiegegevens

Adres	Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp
Bijzonderheden locatie	-
Veiligheidsklasse	Basispakket

Toegepaste monsternemingstoestellen

Slangenpomp	ja / ~~nee~~
Monstername slang	ja / ~~nee~~
Siliconen slang	ja / ~~nee~~

Monsterneming

Wijze van monsterneming	Conform monsternemingsplan? Ja ~~Nee, afwijkingen~~		
Motivatie afwijkingen	-		
Monsterverpakking	Flessen		
Peilbuis nr.	B01-1-1	B04-1-1	B07-1-1
Diepte onderkant peilbuis (t.o.v. maaiveld)	4,70	4,80	4,80
Hoogte bovenkant peilbuis (t.o.v. maaiveld)	0	0	0
Grondwater stand voor monstername	3,14 m-mv	3,35 m-mv	3,34 m-mv
Grondwaterstand tijdens monstername	3,20 m-mv	3,41 m-mv	3,40 m-mv
Afgepompte hoeveelheid grondwater	4 liter	5 liter	4 liter
Voorpomptijd	15 min.		
Doorstroming	+++ / ~~++ / + / +- / -~~	+++ / ~~++ / + / +- / -~~	+++ / ~~++ / + / +- / -~~
Filterdeel onder water	ja / ~~nee~~	ja / ~~nee~~	ja / ~~nee~~
Zijn monsters belucht geweest?	~~ja~~ / nee	~~ja~~ / nee	~~ja~~ / nee
pH	6,9	6,6	7,3
EGV (µS)	401	193	559
Troebelheid (FTU)	9,34	14,1	7,55
Grondwater filtratie uitgevoerd?	~~ja~~ / nee	ja / ~~nee~~	ja / ~~nee~~
Wijze van conservering	standaard	standaard	standaard
Monstertransport	Gekoeld	Gekoeld	Gekoeld
Monstercodering	GWM1-B01-1-1	GWM1-B04-1-1	GWM1-B07-1-1
Zintuiglijke waarnemingen	-	-	-
Soort analyses	Min.olie/BTEXN	Standaard	Standaard
Aangeleverd aan	SGS Environmental Analytics	SGS Environmental Analytics	SGS Environmental Analytics
Levertijd	5 werkdagen	5 werkdagen	5 werkdagen

Wijze van monsterneming	Conform monsternemingsplan? Ja ~~Nee, afwijkingen~~		
Motivatie afwijkingen	-		
Monsterverpakking	Flessen		
Peilbuis nr.	B10-1-1		
Diepte onderkant peilbuis (t.o.v. maaiveld)	4,80		
Hoogte bovenkant peilbuis (t.o.v. maaiveld)	0		
Grondwater stand voor monstername	3,38 m-mv		
Grondwaterstand tijdens monstername	3,44 m-mv		
Afgepompte hoeveelheid grondwater	4,5 liter		
Voorpomptijd	17 min.		
Doorstroming	+++ / ~~++ / + / +- / -~~		
Filterdeel onder water	ja / ~~nee~~		
Zijn monsters belucht geweest?	~~ja~~ / nee		
pH	7,5		
EGV (µS)	406		
Troebelheid (FTU)	12,9		
Grondwater filtratie uitgevoerd?	~~ja~~ / ~~nee~~		
Wijze van conservering	standaard		
Monstertransport	Gekoeld		
Monstercodering	GWM1-B10-1-1		
Zintuiglijke waarnemingen	-		
Soort analyses	Standaard		
Aangeleverd aan	SGS Environmental Analytics		
Levertijd	5 werkdagen		

checklist

monsternemingsplan	x
monsternemingsformulier	x
locatie aangegeven op plattegrond	x
monsters volledig	x
begeleidingsformulier lab ingevuld	x
bemonstering volgens protocol 2002	x

Kwalitering monsternemingsformulier t.a.v. monsternemingsplan
Monsternemer verklaart hierbij dat de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever zijn uitgevoerd conform de eisen van de BRL SIKB 2000 en de daarbij behorende protocollen.

	Naam	Handtekening	Datum
Veldwerker (erkend)	A. de Graaf		07-05-2021
Kwaliteitscontrole	G. van Dijk		07-05-2021

Monsternemingsplan/monsternemingsformulier asbest

Ingekomen:	
Uiterlijke datum rapportage:	

Projectgegevens

Projectnummer	21081
Contactpersoon locatie	De heer J. Rudolphie
Opdrachtgever	Naam Kwa Maritane BV
	Contactpersoon zie bovenstaand
	Adres, plaats Diepenbrocklaan 38, 6815 AJ ARNHEM
	Telefoon
Opdrachtgever is	~~Producent/leverancier~~/eigenaar/~~gebruiker/overheid/intermediair~~
Doel monsterneming	Aantonen aan/afwezigheid asbest
Uitvoerende instantie	Boluwa Eco Systems BV
Onderzoeksopzet	NEN 5707
Projectleider	G. van Dijk
Veldwerker	De heer A de Graaf
Datum monstername	23-04-2021

Locatiegegevens

Adres onderzoeks locatie	Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp
Oppervlakte	Totaal 1.216 m², te onderzoeken ca. 1.216 m²
Bebouwing	~~nee~~ / ja
Verharding	~~nee~~ / ja, gebroken puin/ ~~asfalt / beton~~
Te verwachten verontreinigingen	Asbest
Bijzonderheden	Geen
Veiligheidsklasse	Basispakket, verwachte concentratie < 100 mg/kg ds.
aantal deellocaties	2
Plaatsbepaling sleuven/gaten	~~worst case~~ / aselect / ~~rasterpatroon / anders, nl.~~
Bebouwing anders dan op tek.	Nee
Bijzonderheden locatie	Voormalig autobderijf
Bijmengingen aangetroffen	~~nee~~ / ja, puinresten
Veiligheidsklasse	Basispakket

Strategie veldwerk → zie offerte

Veldwerk	Monsters
Visuele inspectie	-
Inspectiegaten 7 (0 - 0.5 m-mv)	2 x puin
Inspectiegaten ondergrond 2 (0.5 - 2.0 m-mv)	-

Monsterneming

Wijze monsterneming	Handmatig
Monstername materiaal	in het veld te bepalen
Monsterverpakking	10 l emmers / ~~monsterzakken~~
Opdrachtgever aan laboratorium	Boluwa Eco Systems BV
Monstercodering	In overleg te bepalen
Aanleveren aan	Eurofins ACMAA Testing Deurningen
Gewenste levertijd	7 werkdagen

Analyses

Puin/grond	Materiaal		
2 x puin	-		

Omstandigheden visuele inspectie

Neerslag	< 10 mm / ~~> 10 mm per dag; regen / hagel/ sneeuw~~
Tijdstip	7:30 – 15:00
Zicht	~~< 50 m~~ / > 50 m
Bedekking maaiveld	~~< 25% /~~ > 25%; ~~vegetatie, waterplassen,~~ anders nl.: gebroken puin
Vegetatie verwijderd?	~~ja~~ / nee ~~bedekkingsgraad na verwijdering < 25% / > 25%~~

Resultaten visuele inspectie

Asbest type 1	~~totaal …… gram van type ……., vermoedelijke herkomst …….. monstercode……., overgedragen aan lab op …./…./……~~
Asbest type 2	~~totaal …… gram van type ……., vermoedelijke herkomst …….. monstercode……., overgedragen aan lab op …./…./……~~
Vindplaatsen vermelden op kaart	n.v.t.

Resultaten overige veldwerkzaamheden

Proefvlakken /rasters (afmetingen)	
Proefgaten (afmeting)	Grond: 0,3 x 0,3 x 0,5
Sleuven (afmeting)	-
Boringen (boordiepte + diameter)	G09, G18, G19, G20, G21, G22, variabel to 2,0 m-mv, diameter 12 cm
Bodemmonsters (codering)	MM1A, MM2A
Bodemmonsters (gewicht)	30,7 kg, 30,17 kg

Checklist bijlagen

Foto's	x
Kaart	x

Checklist verplicht materiaal

Spade	x
Hark	x
Folie	x
Werkschets van de locatie	x

Checklist overig onderzoeks materiaal (indien noodzakelijk)

Schouwbak	-
Grove zeven (31,5 en 20 mm)	20 mm
Grondboor (diameter 12 cm)	x
Monsterschep (10 lang /5 cm breed)	x
Meetlint	x
Meetwiel	x
Piket paaltjes	-
Landmeet apparatuur	-
Markeerlint	-
Midikraan	-
Hersluitbare plastic zakken	-
Werkwater	-
Grove balans (tot 60 kg) (1% nauwkeurig)	-

Checklist materiaal voor veiligheid

Afspoelbare- of wegwerp overalls	x
Afspoelbare- of wegwerp overschoenen	-
Veiligheidshelm	-
Veiligheidshandschoenen	x
P3 overdruk masker (incl. toebehoren)	-
Asbest decontaminatie-unit	-
Plakband	-
Stickers met de tekst voorzichtig, bevat asbest	-

Toets uitvoering

Afwijkingen van protocol 2018 of van NEN5707	nee / ja, aard en motivatie afwijkingen
Kaart	x

Kwalitering monsternemingsplan- / formulier

Monsternemer verklaart hierbij dat de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever zijn uitgevoerd conform de eisen van de BRL SIKB 2000 en de daarbij behorende protocollen.

	Naam	Handtekening	Datum
Opsteller / Kwaliteitscontrole	G. van Dijk		22-04-2021
Erkend veldwerker	A de Graaf		23-04-2021

Bijlage 4: Boorbeschrijvingen

Boring: B01

Datum: 12-4-2021

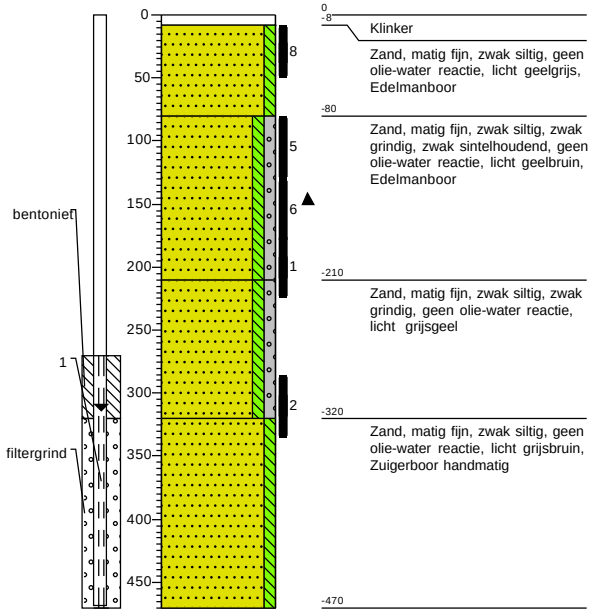

Boring: B02

Datum: 12-4-2021

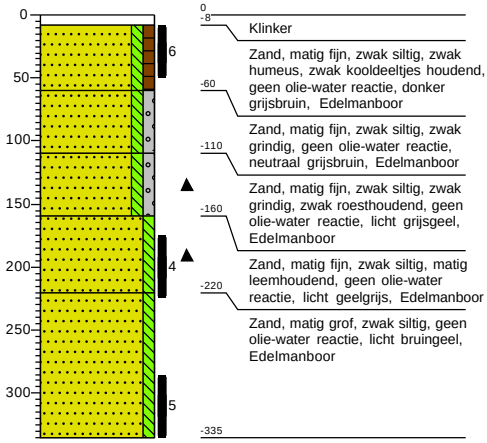

Boring: B03

Datum: 12-4-2021

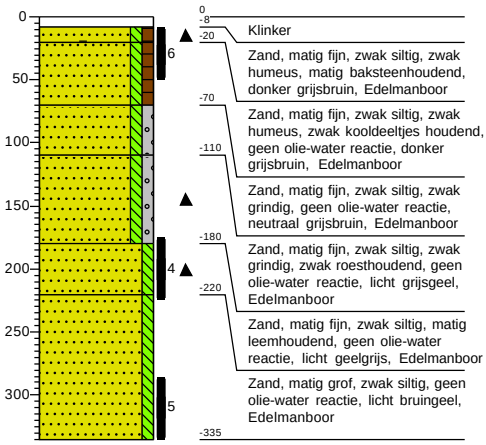

Boring: B04

Datum: 13-4-2021

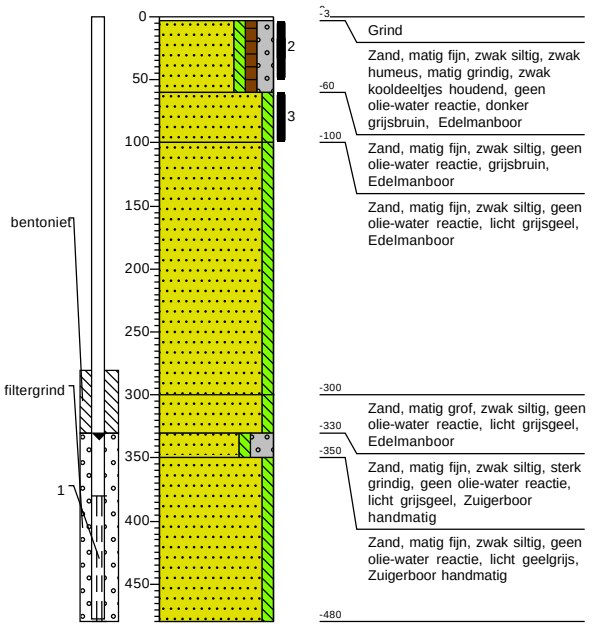

Projectcode: 21081

Boring: B05

Datum: 13-4-2021

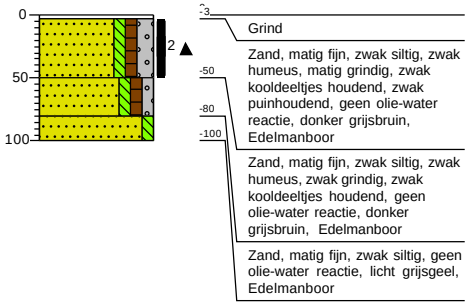

Boring: B06

Datum: 13-4-2021

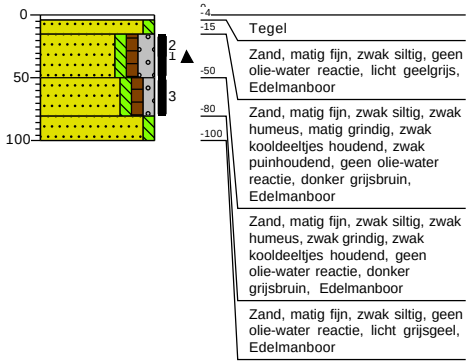

Boring: B07

Datum: 13-4-2021

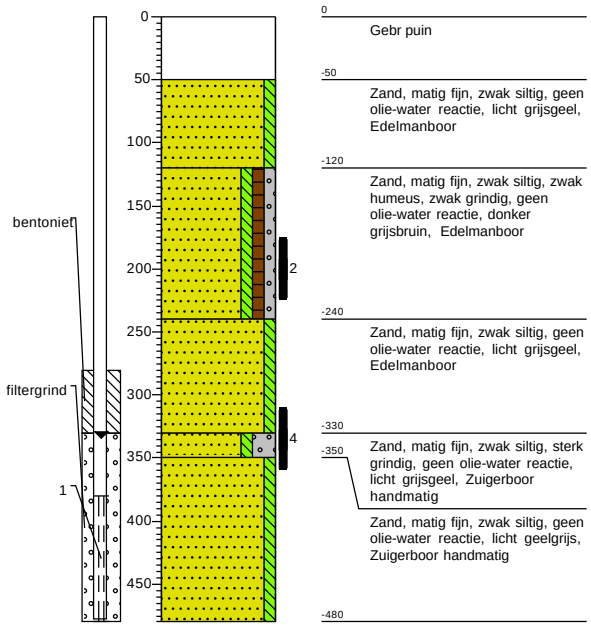

Boring: B08

Datum: 13-4-2021

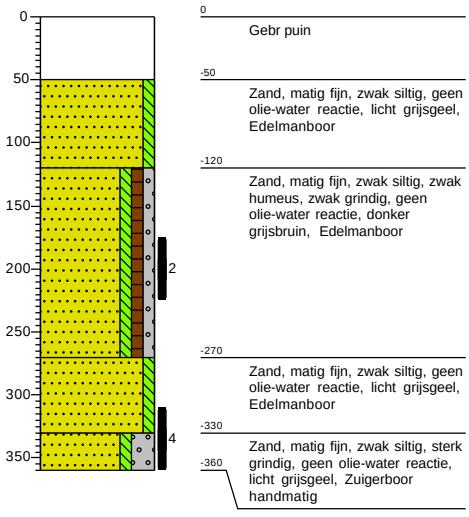

Projectcode: 21081

Boring: B09/G09

Datum: 23-4-2021

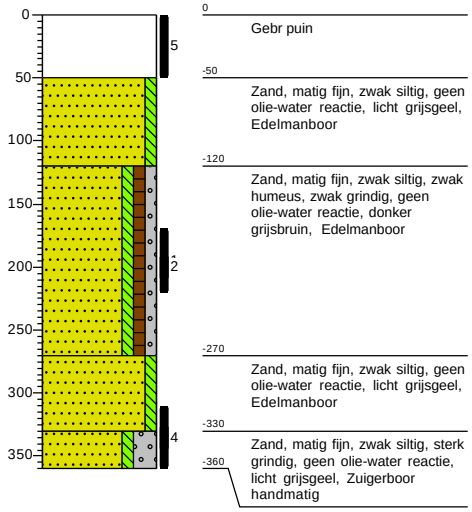

Boring: B10

Datum: 23-4-2021

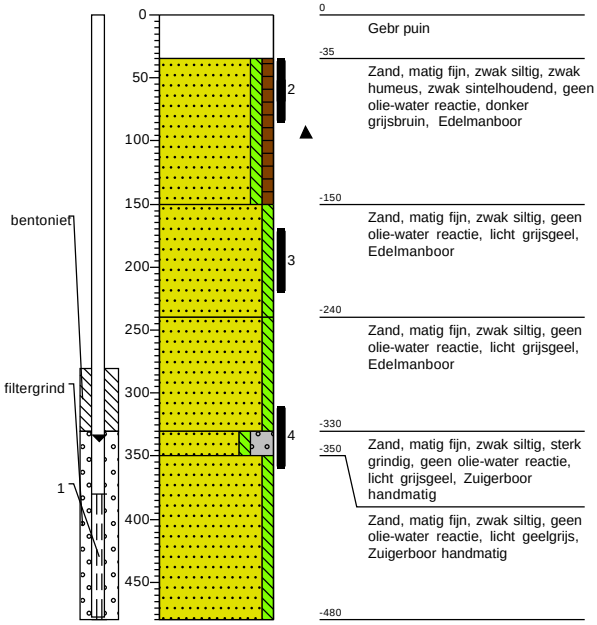

Boring: B11

Datum: 23-4-2021

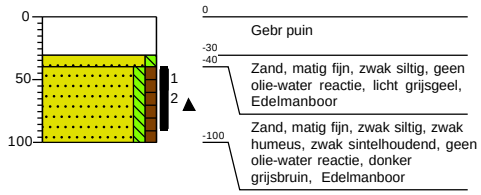

Boring: B12

Datum: 23-4-2021

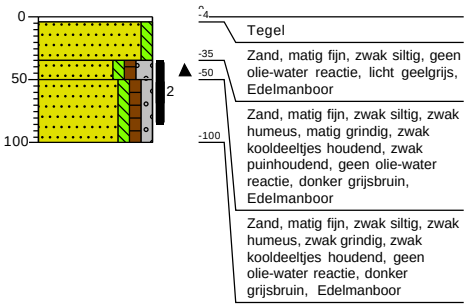

Projectcode: 21081

Boring: B13

Datum: 23-4-2021

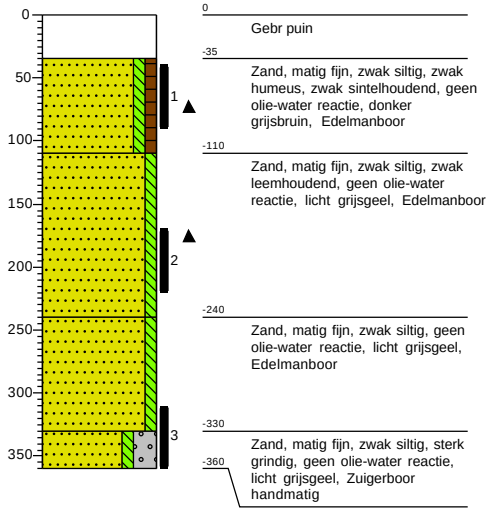

Boring: B14

Datum: 23-4-2021

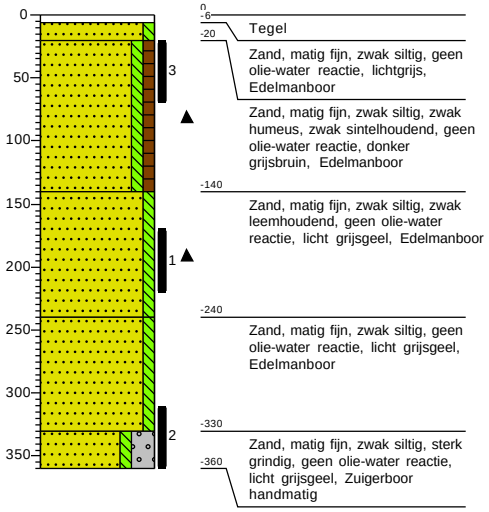

Boring: B15

Datum: 23-4-2021

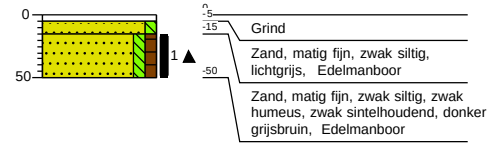

Boring: B16

Datum: 23-4-2021

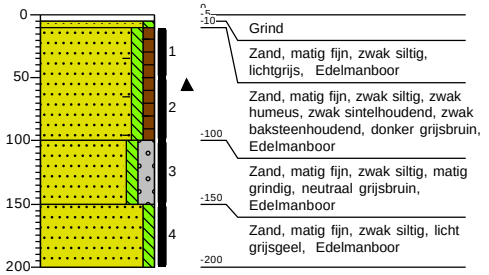

Projectcode: 21081

Boring: B17

Datum: 23-4-2021

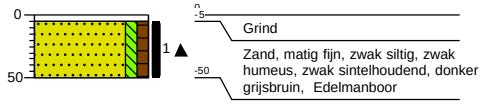

Boring: B18/G18

Datum: 23-4-2021

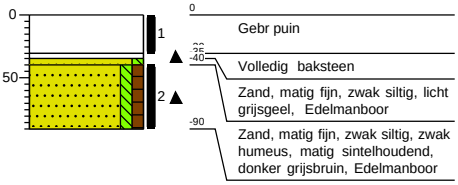

Boring: B19/G19

Datum: 23-4-2021

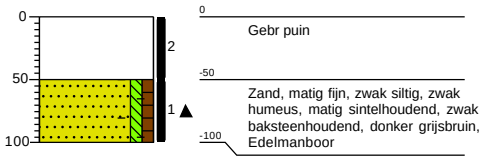

Boring: B20/G20

Datum: 23-4-2021

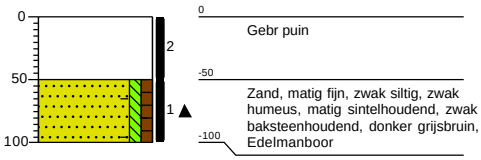

Projectcode: 21081

Boring: B21/G21

Datum: 23-4-2021

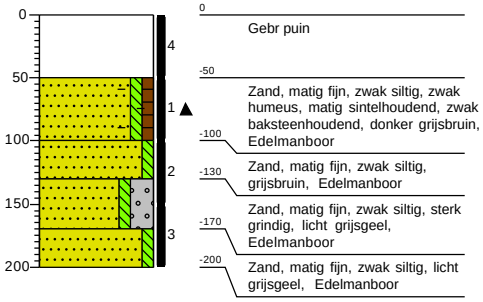

Boring: B22/G22

Datum: 23-4-2021

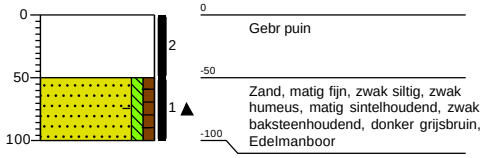

Boring: G23

Datum: 23-4-2021

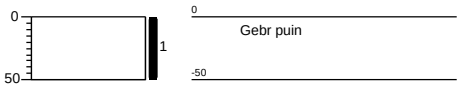

Projectcode: 21081

Legenda (conform NEN 5104)

grind

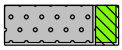
Grind, siltig

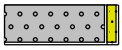
Grind, zwak zandig

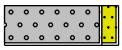
Grind, matig zandig

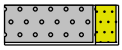
Grind, sterk zandig

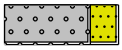
Grind, uiterst zandig

zand

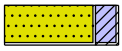
Zand, kleïig

Zand, zwak siltig

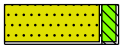
Zand, matig siltig

Zand, sterk siltig

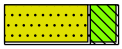
Zand, uiterst siltig

veen

Veen, mineraalarm

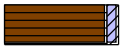
Veen, zwak kleïig

Veen, sterk kleïig

Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

peilbuis

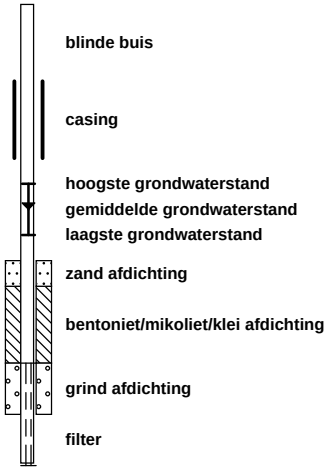

klei

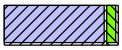
Klei, zwak siltig

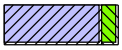
Klei, matig siltig

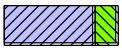
Klei, sterk siltig

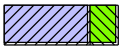
Klei, uiterst siltig

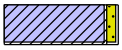
Klei, zwak zandig

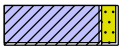
Klei, matig zandig

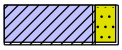
Klei, sterk zandig

leem

Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

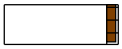
zwak humeus

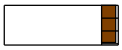
matig humeus

sterk humeus

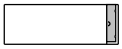
zwak grindig

matig grindig

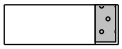
sterk grindig

geur

geen geur
zwakke geur
matige geur
sterke geur
uiterste geur

olie

geen olie-water reactie
zwakke olie-water reactie
matige olie-water reactie
sterke olie-water reactie
uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

>0
>1
>10
>100
>1000
>10000

monsters

geroerd monster
ongeroerd monster
volumering

overig

bijzonder bestanddeel
Gemiddeld hoogste grondwaterstand
grondwaterstand
Gemiddeld laagste grondwaterstand

slib

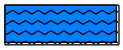
water

Projectcode: 21081

Bijlage 5: Toegepaste methoden / normen veldwerk en laboratoriumonderzoek

Toegepaste methode bij veldwerk en laboratoriumonderzoek

1 Boringen tot aan de grondwaterspiegel

Voor het uitvoeren van de handboringen is gebruik gemaakt van de Edelmanboor. In vrijwel alle bodemtypen kan men met de Edelmanboren van diverse diameters grondmonsters nemen. Afhankelijk van de grondslag kunnen ook andere boren worden ingezet, zoals de grindboor, de riversideboor en de gutsboor.

2 Boringen onder de grondwaterspiegel

Bij het boren onder de grondwaterspiegel is een zuigerboor gebruikt waarmee de grond omhoog is gehaald.

3 Het plaatsen van een waarnemingsfilter

Voor het nemen van een grondwatermonster is een zware metalen vrij PVC waarnemingsfilter in het boorgat geplaatst met een diameter van 32 mm. Het waarnemingsfilter bestaat uit een geperforeerd deel [het filter] van 1m en een blind bovenstuk tot aan het maaiveld. Om het geperforeerde deel wordt een nylon filterkous aangebracht.
De bovenkant van het filter ter bemonstering van het freatisch grondwater, wordt 0,5 – 1,0 meter beneden grondwaterniveau geplaatst. Het filter is direct na plaatsing schoongepompt waarbij een hoeveelheid van driemaal de boorgatinhoud wordt weggepompt.

4 Het nemen van grondmonsters

Van de bij de boringen vrijkomende grond zijn (per halve meter) grondmonsters in glazen monsterpotten gedaan. Van deze monsters zijn op het laboratorium mengmonsters samengesteld.
De monsterpotten worden opgeslagen in een koele ruimte en 5 weken bewaard voor eventuele aanvullende analyse.

5 Het nemen van grondwatermonsters

Voordat het watermonster is genomen, is het waarnemingsfilter doorgepompt. Bij het doorpompen is gebruik gemaakt van een slangenpomp met een polyetheen slang. De glazen monsterflessen worden voorbehandeld en direct na bemonstering gekoeld [4 °C] en vervoerd naar het laboratorium.

Normen veldwerk en analyse

De uitvoering van het veldwerk is afgeleid van de hieronder genoemde normen.

NPR 5741: Bodem – Richtlijn voor de keuze en toepassing van boortechnieken en monsterneming voor grond, sediment, slib en grondwater bij milieuonderzoek, november 2015;

NEN 5742: Bodem – Monsterneming van grond en sediment ten behoeve van de bepaling van metalen, anorganische verbindingen, matig vluchtige organische verbindingen en fysisch-chemische bodemkenmerken, september 2001;

NEN 5744: Bodem – Monsterneming van grondwater, maart 2011;

NEN 5766: Bodem – Plaatsing van peilbuizen en bepaling van stijghoogten van grondwater in de verzadigde zone, augustus 2003;

NEN 5743: Bodem – Monsterneming van grond en sediment ten behoeve van de bepaling van vluchtige verbindingen, augustus 1995;

Analyse van grond- en grondwatermonsters worden op verschillende elementen en verbindingen bemonsterd volgens de Voorlopige praktijkrichtlijnen voor bemonstering en analyse bij bodemverontreinigingsonderzoek [VPR] en NEN normen bij de AS 3000 erkende laboratoria van SGS Environmental Services te Rotterdam en Eurofins ACMAA Testing te Deurningen.

Bijlage 6: Analyseresultaten + toetsing

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk
Postbus 11
8180 AA HEERDE

Uw projectnaam	: Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp
Uw projectnummer	: 21081
SGS rapportnummer	: 13442009, versienummer: 1.

Rotterdam, 21-04-2021

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 21081. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SGS laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 4 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	14-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	14-04-2021
Rapportnummer	13442009 - 1	Rapportagedatum	21-04-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 B01,B02,B03
002	Grond (AS3000)	MM2 B01,B02,B03

Analyse	Eenheid	Q	001	002
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	91.0	86.6
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.0	<0.5
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	<1	<1
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05
tolueen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05
ethylbenzeen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05
o-xyleen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05
p- en m-xyleen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05
xylenen (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07 [1)]	0.07 [1)]
totaal BTEX (0.7 factor)	mg/kgds		0.18 [2)]	0.18 [2)]
naftaleen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Gerrit van Dijk			
Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	14-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	14-04-2021
Rapportnummer	13442009 - 1	Rapportagedatum	21-04-2021

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	14-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	14-04-2021
Rapportnummer	13442009 - 1	Rapportagedatum	21-04-2021

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
benzeen	Grond (AS3000)	conform AS3030-1 en conform NEN-EN-ISO 22155
tolueen	Grond (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grond (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal BTEX (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode (headspace GCMS)
naftaleen	Grond (AS3000)	conform AS3030-1 en conform NEN-EN-ISO 22155
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9082040	12-04-2021	12-04-2021	ALC201
001	Y9082028	15-04-2021	13-04-2021	ALC201
001	Y9082024	12-04-2021	12-04-2021	ALC201
002	Y9082039	12-04-2021	12-04-2021	ALC201
002	Y9082030	12-04-2021	12-04-2021	ALC201
002	Y9082038	12-04-2021	12-04-2021	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk
Postbus 11
8180 AA HEERDE

Uw projectnaam	: Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp
Uw projectnummer	: 21081
SGS rapportnummer	: 13442013, versienummer: 1.

Rotterdam, 22-04-2021

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 21081. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SGS laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 7 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	14-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	15-04-2021
Rapportnummer	13442013 - 1	Rapportagedatum	22-04-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM3 B04,B05,B06

Analyse	Eenheid	Q	001
monster voorbehandeling		S	Ja
droge stof	gew.-%	S	89.9
gewicht artefacten	g	S	<1
aard van de artefacten	-	S	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.4
KORRELGROOTTEVERDELING			
lutum (bodem)	% vd DS	S	1.2
METALEN			
barium	mg/kgds	S	100
cadmium	mg/kgds	S	0.50
kobalt	mg/kgds	S	3.4
koper	mg/kgds	S	45
kwik	mg/kgds	S	0.20
lood	mg/kgds	S	140
molybdeen	mg/kgds	S	0.94
nikkel	mg/kgds	S	8.8
zink	mg/kgds	S	130
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	mg/kgds	S	<0.05
tolueen	mg/kgds	S	<0.05
ethylbenzeen	mg/kgds	S	<0.05
o-xyleen	mg/kgds	S	<0.05
p- en m-xyleen	mg/kgds	S	<0.05
xylenen (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07 [1)]
totaal BTEX (0.7 factor)	mg/kgds		0.18 [2)]
naftaleen	mg/kgds	S	<0.05
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	mg/kgds	S	0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.32
antraceen	mg/kgds	S	0.10
fluoranteen	mg/kgds	S	0.92
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.56
chryseen	mg/kgds	S	0.55
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.35
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.61
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.50
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.47
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	4.39 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)			

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

TESTEN RvA L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	14-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	15-04-2021
Rapportnummer	13442013 - 1	Rapportagedatum	22-04-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM3 B04,B05,B06

Analyse	Eenheid	Q	001
PCB 28	µg/kgds	S	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1
PCB 138	µg/kgds	S	3.3
PCB 153	µg/kgds	S	3.7
PCB 180	µg/kgds	S	4.0
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	13.8 [1)]
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	mg/kgds		<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5
fractie C22-C30	mg/kgds		16
fractie C30-C40	mg/kgds		17
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	30

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

TESTEN RvA L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	14-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	15-04-2021
Rapportnummer	13442013 - 1	Rapportagedatum	22-04-2021

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	14-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	15-04-2021
Rapportnummer	13442013 - 1	Rapportagedatum	22-04-2021

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
benzeen	Grond (AS3000)	conform AS3030-1 en conform NEN-EN-ISO 22155
tolueen	Grond (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grond (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal BTEX (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode (headspace GCMS)
naftaleen	Grond (AS3000)	conform AS3030-1 en conform NEN-EN-ISO 22155
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	14-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	15-04-2021
Rapportnummer	13442013 - 1	Rapportagedatum	22-04-2021

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9082026	13-04-2021	13-04-2021	ALC201
001	Y9082036	13-04-2021	13-04-2021	ALC201
001	Y9082020	13-04-2021	13-04-2021	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	14-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	15-04-2021
Rapportnummer	13442013 - 1	Rapportagedatum	22-04-2021

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	MM3B04,B05,B06

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

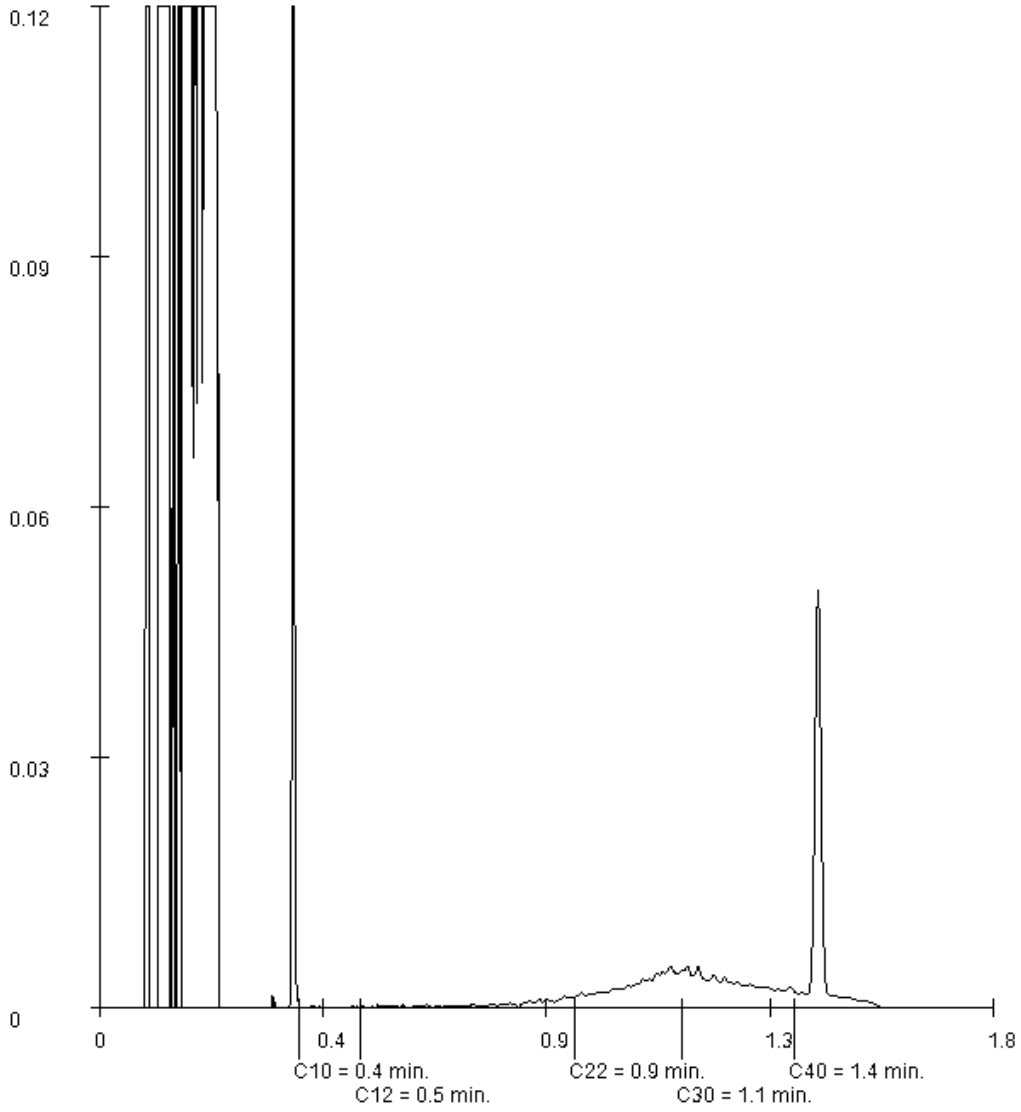

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk
Postbus 11
8180 AA HEERDE

Uw projectnaam	: Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp
Uw projectnummer	: 21081
SGS rapportnummer	: 13449416, versienummer: 1.

Rotterdam, 03-05-2021

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 21081. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SGS laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 13 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM4 B07,B08,B09/G09
002	Grond (AS3000)	MM5 B10,B11,B12
003	Grond (AS3000)	MM6 B13,B14
004	Grond (AS3000)	MM7 B10,B13,B14
005	Grond (AS3000)	MM8 B15,B16,B17

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	87.2	86.5	85.2	87.6	86.3
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	41
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	stenen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	<0.5	2.9	3.3		4.8
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	<1	<1	2.6		1.1
METALEN							
barium	mg/kgds	S	<20	87	140		210
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	0.29	0.62		0.82
kobalt	mg/kgds	S	<1.5	2.8	3.5		4.8
koper	mg/kgds	S	<5	18	35		880
kwik	mg/kgds	S	<0.05	0.16	0.26		0.38
lood	mg/kgds	S	<10	120	340		560
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	0.69	0.74		1.2
nikkel	mg/kgds	S	3.2	6.5	8.3		13
zink	mg/kgds	S	<20	87	240		480
VLUCHTIGE AROMATEN							
benzeen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05			
tolueen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05			
ethylbenzeen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05			
o-xyleen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05			
p- en m-xyleen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05			
xylenen (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07 [1)]	0.07 [1)]			
totaal BTEX (0.7 factor)	mg/kgds		0.18 [2)]	0.18 [2)]			
naftaleen	mg/kgds	S	<0.05	<0.05			
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	0.02		0.06
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	0.26	0.68		1.2
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.09	0.19		0.33
fluoranteen	mg/kgds	S	0.02	0.81	2.3		2.7
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.01	0.44	1.2		1.3
chryseen	mg/kgds	S	<0.01	0.35	1.0		1.3
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.28	0.63		0.85
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.44	1.2		1.3
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01	0.36	0.72		0.98
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.31	0.66		0.90

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

TESTEN RvA L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM4 B07,B08,B09/G09
002	Grond (AS3000)	MM5 B10,B11,B12
003	Grond (AS3000)	MM6 B13,B14
004	Grond (AS3000)	MM7 B10,B13,B14
005	Grond (AS3000)	MM8 B15,B16,B17

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.086 [1)]	3.347 [1)]	8.6 [1)]		10.92 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1		<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1		<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1		2.5
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1		1.9
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1		12
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1		8.4
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1		9.7
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]		35.9 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	6	12	<5	12
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	8	21	<5	15
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	5	17	<5	6
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	50	<20	30

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	MM9 B18/G18,B19/G19,B20/G20,B21/G21,B22/G22
007	Grond (AS3000)	MM10 B16,B21/G21

Analyse	Eenheid	Q	006	007
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	83.5	94.1
gewicht artefacten	g	S	47	78
aard van de artefacten	-	S	stenen	stenen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	3.2	0.8
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	5.5	1.5
METALEN				
barium	mg/kgds	S	170	<20
cadmium	mg/kgds	S	0.87	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	3.0	1.7
koper	mg/kgds	S	34	<5
kwik	mg/kgds	S	0.51	<0.05
lood	mg/kgds	S	280	22
molybdeen	mg/kgds	S	0.82	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	7.8	4.4
zink	mg/kgds	S	400	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	S	0.03	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.64	0.03
antraceen	mg/kgds	S	0.19	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	1.3	0.04
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.86	0.02
chryseen	mg/kgds	S	0.68	0.02
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.45	0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.68	0.02
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.56	0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.53	0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	5.92 [1)]	0.174 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	MM9 B18/G18,B19/G19,B20/G20,B21/G21,B22/G22
007	Grond (AS3000)	MM10 B16,B21/G21

Analyse	Eenheid	Q	006	007
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		11	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		24	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		13	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	50	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
007	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
benzeen	Grond (AS3000)	conform AS3030-1 en conform NEN-EN-ISO 22155
tolueen	Grond (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grond (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal BTEX (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode (headspace GCMS)
naftaleen	Grond (AS3000)	conform AS3030-1 en conform NEN-EN-ISO 22155
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9081612	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
001	Y9081619	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
001	Y9111910	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
002	Y9111905	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
002	Y9111902	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
002	Y9111919	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
003	Y9111912	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
003	Y9111904	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
004	Y9111918	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
004	Y9111908	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
004	Y9111920	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
005	Y9111917	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
005	Y9111911	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
005	Y9111913	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
006	Y9113224	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
006	Y8955130	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
006	Y9111903	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
006	Y8955117	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
006	Y8955116	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
007	Y9111921	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
007	Y8955123	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
007	Y9111907	23-04-2021	23-04-2021	ALC201
007	Y8955113	23-04-2021	23-04-2021	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Monsternummer:	002
Monster beschrijvingen	MM5B10,B11,B12

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

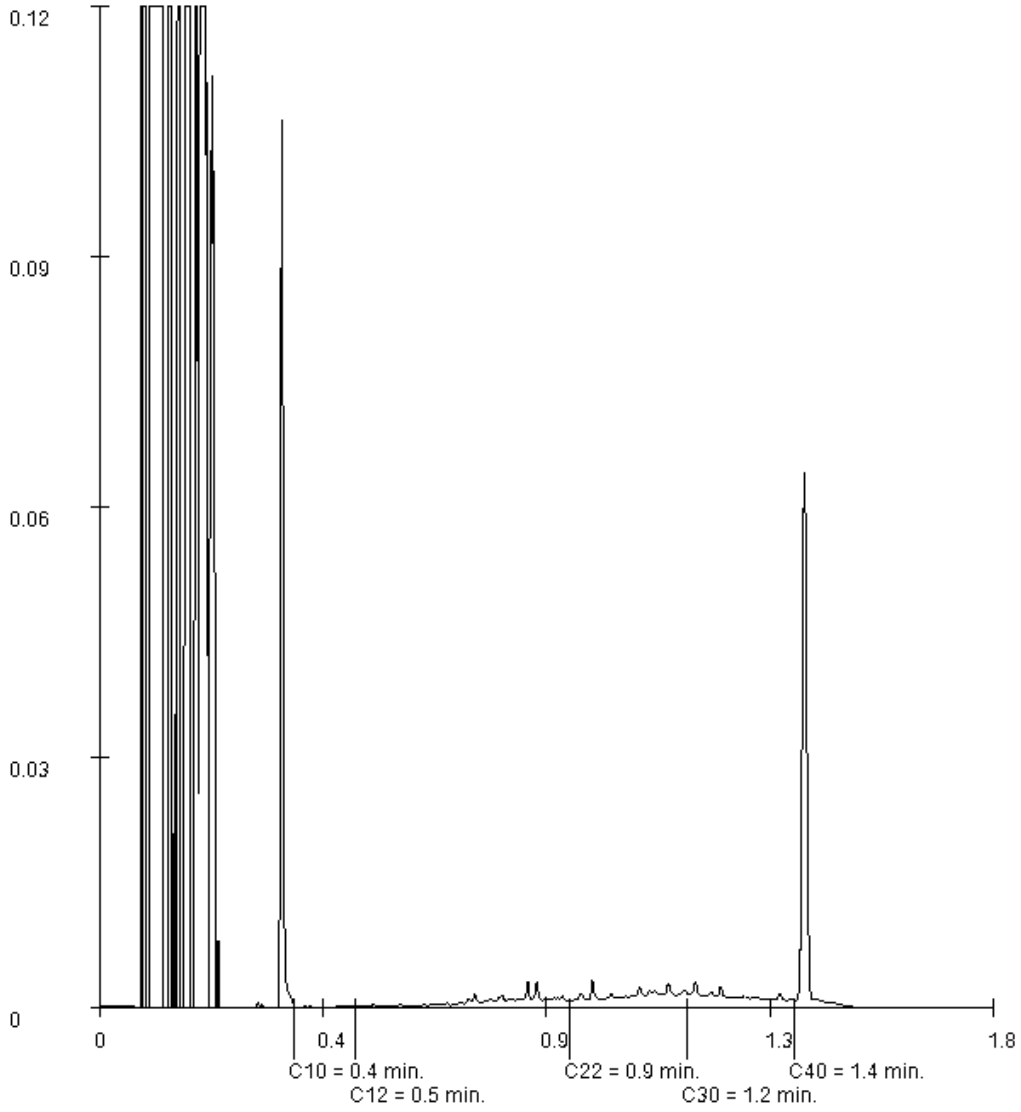

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	MM6B13,B14

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

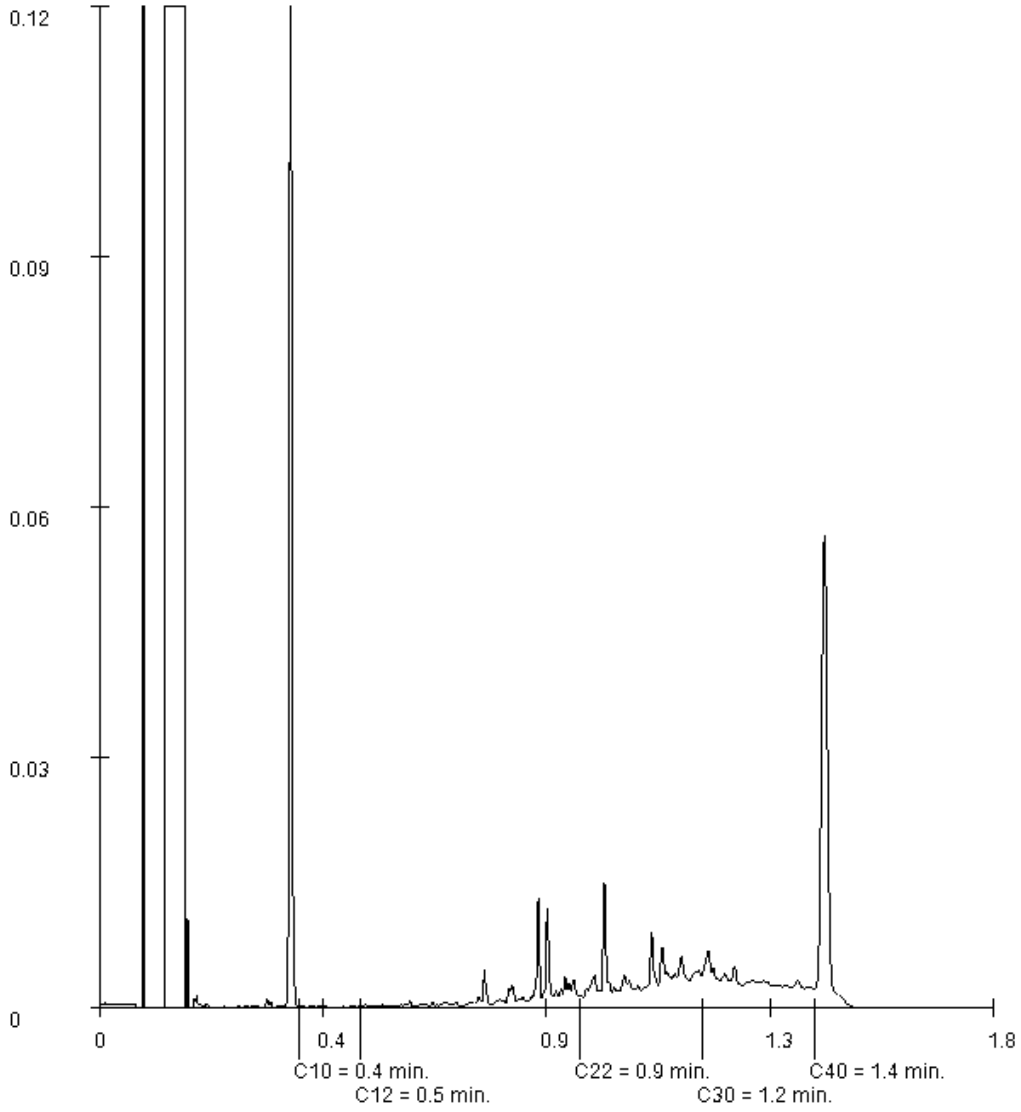

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Monsternummer:	005
Monster beschrijvingen	MM8B15,B16,B17

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

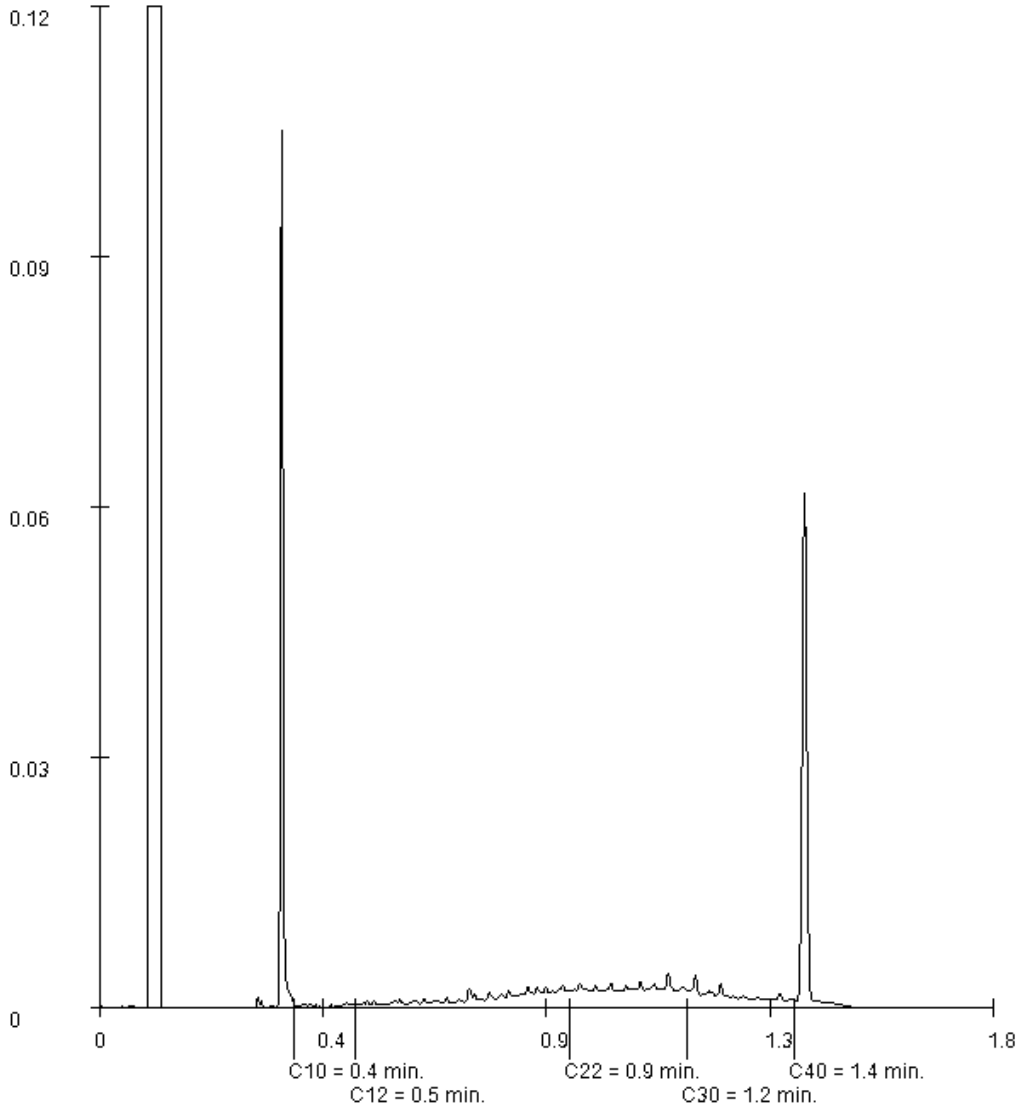

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	23-04-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	23-04-2021
Rapportnummer	13449416 - 1	Rapportagedatum	03-05-2021

Monsternummer:	006
Monster beschrijvingen	MM9B18/G18,B19/G19,B20/G20,B21/G21,B22/G22

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

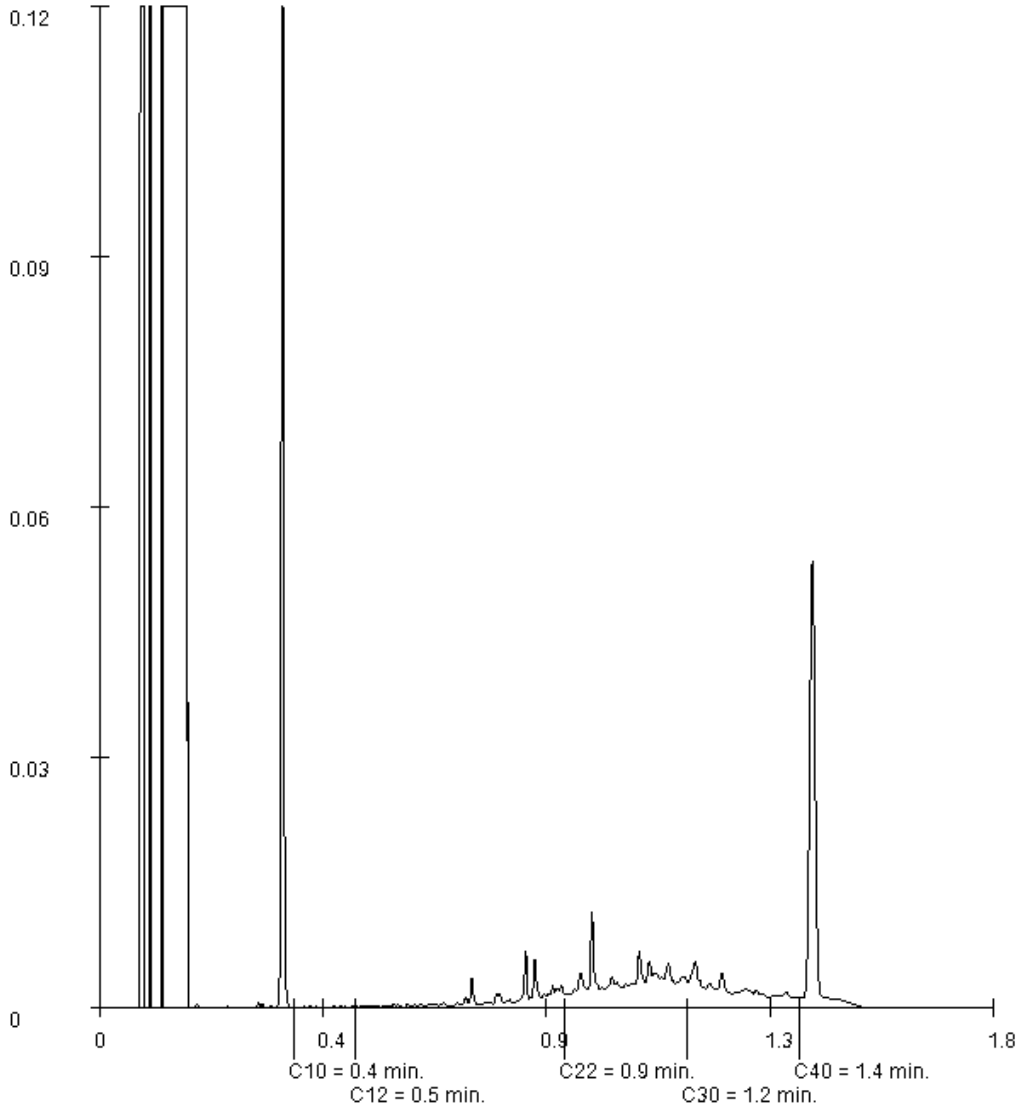

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk
Postbus 11
8180 AA HEERDE

Uw projectnaam	: Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp
Uw projectnummer	: 21081
SGS rapportnummer	: 13457930, versienummer: 1.

Rotterdam, 14-05-2021

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 21081. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SGS laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	07-05-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	07-05-2021
Rapportnummer	13457930 - 1	Rapportagedatum	14-05-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01
002	Grondwater (AS3000)	B04-1-1 B04
003	Grondwater (AS3000)	B07-1-1 B07
004	Grondwater (AS3000)	B10-1-1 B10

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
METALEN						
barium	µg/l	S		37	65	21
cadmium	µg/l	S		<0.20	<0.20	<0.20
kobalt	µg/l	S		<2	<2	<2
koper	µg/l	S		6.0	5.1	6.2
kwik	µg/l	S		<0.05	<0.05	<0.05
lood	µg/l	S		<2.0	<2.0	<2.0
molybdeen	µg/l	S		<2	8.7	5.0
nikkel	µg/l	S		3.6	<3	<3
zink	µg/l	S		19	<10	<10
VLUCHTIGE AROMATEN						
benzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]
totaal BTEX (0.7 factor)	µg/l		0.63 [1)]			
styreen	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
naftaleen	µg/l	S	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN						
1,1-dichloorethaan	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S		<0.1	<0.1	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S		<0.1	<0.1	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S		<0.1	<0.1	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S		0.14 [1)]	0.14 [1)]	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S		0.42 [1)]	0.42 [1)]	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S		0.12	1.8	6.2
tetrachloormethaan	µg/l	S		<0.1	<0.1	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S		<0.1	<0.1	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S		<0.1	<0.1	<0.1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	07-05-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	07-05-2021
Rapportnummer	13457930 - 1	Rapportagedatum	14-05-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01
002	Grondwater (AS3000)	B04-1-1 B04
003	Grondwater (AS3000)	B07-1-1 B07
004	Grondwater (AS3000)	B10-1-1 B10

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
trichlooretheen	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
chloroform	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
vinylchloride	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S		<0.2	<0.2	<0.2
MINERALE OLIE						
fractie C10-C12	µg/l		<25	<25	<25	<25
fractie C12-C22	µg/l		<25	<25	<25	<25
fractie C22-C30	µg/l		<25	<25	<25	<25
fractie C30-C40	µg/l		<25	<25	<25	<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50	<50	<50	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	07-05-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	07-05-2021
Rapportnummer	13457930 - 1	Rapportagedatum	14-05-2021

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	07-05-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	07-05-2021
Rapportnummer	13457930 - 1	Rapportagedatum	14-05-2021

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal BTEX (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Eigen methode (headspace GCMS)
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6884806	07-05-2021	07-05-2021	ALC236
002	B1982247	07-05-2021	07-05-2021	ALC204
002	G6884805	07-05-2021	07-05-2021	ALC236
003	B1982244	07-05-2021	07-05-2021	ALC204

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	07-05-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	07-05-2021
Rapportnummer	13457930 - 1	Rapportagedatum	14-05-2021

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
003	G6884796	07-05-2021	07-05-2021	ALC236
004	B1982250	07-05-2021	07-05-2021	ALC204
004	G6884795	07-05-2021	07-05-2021	ALC236

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		MM1			MM2			MM3		
Certificaatcode		13442009			13442009			13442013		
Boring(en)		B01, B01, B02, B02, B03, B03			B01, B01, B02, B02, B03, B03			B04, B04, B05, B05, B06, B06		
Traject (m -mv)		0,08 - 0,50			2,85 - 3,35			0,03 - 0,50		
Humus	% ds	2,00			0,50			2,40		
Lutum	% ds	1,00			1,00			1,20		
Datum van toetsing		26-4-2021			26-4-2021			26-4-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
AROMATISCHE VERBINDINGEN										
BTEX (totaal, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,18			0,18			0,18		
Benzeen	mg/kg ds	<0,05	<0,18	-0,03	<0,05	<0,18	-0,03	<0,05	<0,15	-0,06
Ethylbenzeen	mg/kg ds	<0,05	<0,18	-0	<0,05	<0,18	-0	<0,05	<0,15	-0
Tolueen	mg/kg ds	<0,05	<0,18	-0	<0,05	<0,18	-0	<0,05	<0,15	-0
Xylenen (som)	mg/kg ds		<0,35	-0,01		<0,35	-0,01		<0,29	-0,01
meta-/para-Xyleen (som)	mg/kg ds	<0,05	<0,18		<0,05	<0,18		<0,05	<0,15	
ortho-Xyleen	mg/kg ds	<0,05	<0,18		<0,05	<0,18		<0,05	<0,15	
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	mg/kg ds		<0,88 (2)			<0,88 (2)			<0,73 (2)	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB (som 7)	µg/kg ds								*57,5*	*0,04*
PCB (som 7)	onbekend									
PCB 28	µg/kg ds							<1	<3	
PCB 52	µg/kg ds							<1	<3	
PCB 101	µg/kg ds							<1	<3	
PCB 118	µg/kg ds							<1	<3	
PCB 138	µg/kg ds							3,3	13,8	
PCB 153	µg/kg ds							3,7	15,4	
PCB 180	µg/kg ds							4,0	16,7	
METALEN										
Kobalt	mg/kg ds							3,4	12,0	-0,02
Nikkel	mg/kg ds							8,8	25,7	-0,14
Koper	mg/kg ds							*45*	*92*	*0,35*
Zink	mg/kg ds							*130*	*305*	*0,29*
Molybdeen	mg/kg ds							0,94	0,94	-0
Cadmium	mg/kg ds							*0,50*	*0,85*	*0,02*
Barium	mg/kg ds							100	388 (6)	
Kwik	mg/kg ds							*0,20*	*0,29*	*0*
Lood	mg/kg ds							*140*	*219*	*0,35*
OVERIG										
Artefacten	g	<1			<1			<1		
Aard artefacten	-	0			0			0		
Droge stof	% w/w	91,0	91,0		86,6	86,6		89,9	89,9	
Lutum	%	<1			<1			1,2		
Organische stof (humus)	%	2,0			<0,5			2,4		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	18 (6)		<5	15 (6)	
Minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	18 (6)		<5	15 (6)	
Minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	18 (6)		16	67 (6)	
Minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	18 (6)		17	71 (6)	
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	<20	<70	-0,02	<20	<70	-0,02	30	125	-0,01
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04		0,01	0,01	
Anthraceen	mg/kg ds							0,10	0,10	

Grondmonster		MM1			MM2			MM3		
Certificaatcode		13442009			13442009			13442013		
Boring(en)		B01, B01, B02, B02, B03, B03			B01, B01, B02, B02, B03, B03			B04, B04, B05, B05, B06, B06		
Traject (m -mv)		0,08 - 0,50			2,85 - 3,35			0,03 - 0,50		
Humus	% ds	2,00			0,50			2,40		
Lutum	% ds	1,00			1,00			1,20		
Datum van toetsing		26-4-2021			26-4-2021			26-4-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
Fenanthreen	mg/kg ds							0,32	0,32	
Fluorantheen	mg/kg ds							0,92	0,92	
Chryseen	mg/kg ds							0,55	0,55	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds							0,56	0,56	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds							0,61	0,61	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds							0,35	0,35	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds							0,47	0,47	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds							0,50	0,50	
PAK 10 VROM	mg/kg		<0,035 (2)	-0,04		<0,035 (2)	-0,04			
PAK 10 VROM	mg/kg ds								*4,39*	*0,08*

Tabel 2: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		MM4			MM5			MM6		
Certificaatcode		13449416			13449416			13449416		
Boring(en)		B07, B08, B09/G09			B10, B11, B12			B13, B14		
Traject (m -mv)		3,10 - 3,60			0,35 - 0,90			0,20 - 0,90		
Humus	% ds	0,50			2,90			3,30		
Lutum	% ds	1,00			1,00			2,60		
Datum van toetsing		28-5-2021			28-5-2021			28-5-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
AROMATISCHE VERBINDINGEN										
BTEX (totaal, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,18			0,18					
Benzeen	mg/kg ds	<0,05	<0,18	-0,03	<0,05	<0,12	-0,09			
Ethylbenzeen	mg/kg ds	<0,05	<0,18	-0	<0,05	<0,12	-0			
Tolueen	mg/kg ds	<0,05	<0,18	-0	<0,05	<0,12	-0			
Xylenen (som)	mg/kg ds		<0,35	-0,01		<0,24	-0,01			
meta-/para-Xyleen (som)	mg/kg ds	<0,05	<0,18		<0,05	<0,12				
ortho-Xyleen	mg/kg ds	<0,05	<0,18		<0,05	<0,12				
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	mg/kg ds		<0,88 (2)			<0,60 (2)				
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB (som 7)	µg/kg ds		<24,5	0		<16,90	-0		<14,85	-0,01
PCB (som 7)	onbekend									
PCB 28	µg/kg ds	<1	<4		<1	<2		<1	<2	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<4		<1	<2		<1	<2	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<4		<1	<2		<1	<2	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<4		<1	<2		<1	<2	
PCB 138	µg/kg ds	<1	<4		<1	<2		<1	<2	
PCB 153	µg/kg ds	<1	<4		<1	<2		<1	<2	
PCB 180	µg/kg ds	<1	<4		<1	<2		<1	<2	
METALEN										
Kobalt	mg/kg ds	<1,5	<3,7	-0,06	2,8	9,8	-0,03	3,5	11,5	-0,02
Nikkel	mg/kg ds	3,2	9,3	-0,39	6,5	19,0	-0,25	8,3	23,1	-0,18
Koper	mg/kg ds	<5	<7	-0,22	18	36	-0,03	*35*	*68*	*0,19*
Zink	mg/kg ds	<20	<33	-0,18	*87*	*202*	*0,11*	*240*	*535*	*0,68*
Molybdeen	mg/kg ds	<0,5	<0,4	-0,01	0,69	0,69	-0	0,74	0,74	-0
Cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03	0,29	0,48	-0,01	*0,62*	*1,00*	*0,03*
Barium	mg/kg ds	<20	<54 (6)		87	337 (6)		140	505 (6)	
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	*0,16*	*0,23*	*0*	*0,26*	*0,37*	*0,01*
Lood	mg/kg ds	<10	<11	-0,08	*120*	*186*	*0,28*	*340*	*517*	*0,97*

Grondmonster		MM4			MM5			MM6		
Certificaatcode		13449416			13449416			13449416		
Boring(en)		B07, B08, B09/G09			B10, B11, B12			B13, B14		
Traject (m -mv)		3,10 - 3,60			0,35 - 0,90			0,20 - 0,90		
Humus	% ds	0,50			2,90			3,30		
Lutum	% ds	1,00			1,00			2,60		
Datum van toetsing		28-5-2021			28-5-2021			28-5-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
OVERIG										
Artefacten	g	<1			<1			<1		
Aard artefacten	-	0			0			0		
Droge stof	% w/w	87,2	87,2		86,5	86,5		85,2	85,2	
Lutum	%	<1			<1			2,6		
Organische stof (humus)	%	<0,5			2,9			3,3		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	12 (6)		<5	11 (6)	
Minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	18 (6)		6	21 (6)		12	36 (6)	
Minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	<5	18 (6)		8	28 (6)		21	64 (6)	
Minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	<5	18 (6)		5	17 (6)		17	52 (6)	
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	<20	<70	-0,02	<20	<48	-0,03	50	152	-0,01
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		0,02	0,02	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		0,09	0,09		0,19	0,19	
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		0,26	0,26		0,68	0,68	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,02	0,02		0,81	0,81		2,3	2,3	
Chryseen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		0,35	0,35		1,0	1,0	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,01	0,01		0,44	0,44		1,2	1,2	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		0,44	0,44		1,2	1,2	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		0,28	0,28		0,63	0,63	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		0,31	0,31		0,66	0,66	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		0,36	0,36		0,72	0,72	
PAK 10 VROM	mg/kg									
PAK 10 VROM	mg/kg ds		0,086	-0,04		*3,35*	*0,05*		*8,60*	*0,18*

Tabel 3: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		MM7			MM8			MM9		
Certificaatcode		13449416			13449416			13449416		
Boring(en)		B10, B13, B14			B15, B16, B17			B18/G18, B19/G19, B20/G20, B21/G21, B22/G22		
Traject (m -mv)		3,10 - 3,60			0,05 - 0,50			0,40 - 1,00		
Humus	% ds	10,00			4,80			3,20		
Lutum	% ds	25,0			1,10			5,50		
Datum van toetsing		28-5-2021			28-5-2021			28-5-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Interventiewaarde			Overschrijding Interventiewaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
AROMATISCHE VERBINDINGEN										
BTEX (totaal, 0.7 factor)	mg/kg ds									
Benzeen	mg/kg ds									
Ethylbenzeen	mg/kg ds									
Tolueen	mg/kg ds									
Xylenen (som)	mg/kg ds									
meta-/para-Xyleen (som)	mg/kg ds									
ortho-Xyleen	mg/kg ds									
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	mg/kg ds									
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										

Grondmonster		MM7			MM8			MM9		
Certificaatcode		13449416			13449416			13449416		
Boring(en)		B10, B13, B14			B15, B16, B17			B18/G18, B19/G19, B20/G20, B21/G21, B22/G22		
Traject (m -mv)		3,10 - 3,60			0,05 - 0,50			0,40 - 1,00		
Humus	% ds	10,00			4,80			3,20		
Lutum	% ds	25,0			1,10			5,50		
Datum van toetsing		28-5-2021			28-5-2021			28-5-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Interventiewaarde			Overschrijding Interventiewaarde		
PCB (som 7)	µg/kg ds					*74,8*	*0,06*		<15,31	-0
PCB (som 7)	onbekend									
PCB 28	µg/kg ds				<1	<1		<1	<2	
PCB 52	µg/kg ds				<1	<1		<1	<2	
PCB 101	µg/kg ds				2,5	5,2		<1	<2	
PCB 118	µg/kg ds				1,9	4,0		<1	<2	
PCB 138	µg/kg ds				12	25		<1	<2	
PCB 153	µg/kg ds				8,4	17,5		<1	<2	
PCB 180	µg/kg ds				9,7	20,2		<1	<2	
METALEN										
Kobalt	mg/kg ds				*4,8*	*16,9*	*0,01*	3,0	7,6	-0,04
Nikkel	mg/kg ds				*13*	*38*	*0,04*	7,8	17,6	-0,27
Koper	mg/kg ds				**880**	**1660**	**10,8**	*34*	*61*	*0,14*
Zink	mg/kg ds				**480**	**1063**	**1,59**	**400**	**785**	**1,11**
Molybdeen	mg/kg ds				1,2	1,2	-0	0,82	0,82	-0
Cadmium	mg/kg ds				*0,82*	*1,25*	*0,05*	*0,87*	*1,35*	*0,06*
Barium	mg/kg ds				210	814 (6)		170	458 (6)	
Kwik	mg/kg ds				*0,38*	*0,53*	*0,01*	*0,51*	*0,69*	*0,01*
Lood	mg/kg ds				**560**	**838**	**1,64**	*280*	*405*	*0,74*
OVERIG										
Artefacten	g	<1			41			47		
Aard artefacten	-	0			0			0		
Droge stof	% w/w	87,6	87,6		86,3	86,3		83,5	83,5	
Lutum	%				1,1			5,5		
Organische stof (humus)	%				4,8			3,2		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	4 (6)		<5	7 (6)		<5	11 (6)	
Minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	4 (6)		12	25 (6)		11	34 (6)	
Minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	<5	4 (6)		15	31 (6)		24	75 (6)	
Minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	<5	4 (6)		6	13 (6)		13	41 (6)	
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	<20	<14	-0,04	30	63	-0,03	50	156	-0,01
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds				0,06	0,06		0,03	0,03	
Anthraceen	mg/kg ds				0,33	0,33		0,19	0,19	
Fenanthreen	mg/kg ds				1,2	1,2		0,64	0,64	
Fluorantheen	mg/kg ds				2,7	2,7		1,3	1,3	
Chryseen	mg/kg ds				1,3	1,3		0,68	0,68	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds				1,3	1,3		0,86	0,86	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds				1,3	1,3		0,68	0,68	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds				0,85	0,85		0,45	0,45	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds				0,90	0,90		0,53	0,53	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds				0,98	0,98		0,56	0,56	
PAK 10 VROM	mg/kg									
PAK 10 VROM	mg/kg ds					*10,92*	*0,24*		*5,92*	*0,11*

Projectcode: 21081

Tabel 4: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		MM10		
Certificaatcode		13449416		
Boring(en)		B16, B16, B21/G21, B21/G21		
Traject (m -mv)		1,00 - 2,00		
Humus	% ds	0,80		
Lutum	% ds	1,50		
Datum van toetsing		28-5-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1				
Monstermelding 2				
Monstermelding 3				
		Meetw	**GSSD**	**Index**
AROMATISCHE VERBINDINGEN				
BTEX (totaal, 0.7 factor)	mg/kg ds			
Benzeen	mg/kg ds			
Ethylbenzeen	mg/kg ds			
Tolueen	mg/kg ds			
Xylenen (som)	mg/kg ds			
meta-/para-Xyleen (som)	mg/kg ds			
ortho-Xyleen	mg/kg ds			
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	mg/kg ds			
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
PCB (som 7)	µg/kg ds		<24,5	0
PCB (som 7)	onbekend			
PCB 28	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 138	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 153	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 180	µg/kg ds	<1	<4	
METALEN				
Kobalt	mg/kg ds	1,7	6,0	-0,05
Nikkel	mg/kg ds	4,4	12,8	-0,34
Koper	mg/kg ds	<5	<7	-0,22
Zink	mg/kg ds	<20	<33	-0,18
Molybdeen	mg/kg ds	<0,5	<0,4	-0,01
Cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03
Barium	mg/kg ds	<20	<54 (6)	
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0
Lood	mg/kg ds	22	35	-0,03
OVERIG				
Artefacten	g	78		
Aard artefacten	-	0		
Droge stof	% w/w	94,1	94,1	
Lutum	%	1,5		
Organische stof (humus)	%	0,8		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	18 (6)	
Minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	18 (6)	
Minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	<5	18 (6)	
Minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	<5	18 (6)	
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	<20	<70	-0,02
PAK				
Naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Fenanthreen	mg/kg ds	0,03	0,03	

Grondmonster		MM10		
Certificaatcode		13449416		
Boring(en)		B16, B16, B21/G21, B21/G21		
Traject (m -mv)		1,00 - 2,00		
Humus	% ds	0,80		
Lutum	% ds	1,50		
Datum van toetsing		28-5-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Fluorantheen	mg/kg ds	0,04	0,04	
Chryseen	mg/kg ds	0,02	0,02	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,02	0,02	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,02	0,02	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,01	0,01	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,01	0,01	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,01	0,01	
PAK 10 VROM	mg/kg			
PAK 10 VROM	mg/kg ds		0,17	-0,03

----------	: Geen toetsnorm aanwezig
<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Achtergrondwaarde
<=T	: Kleiner of gelijk aan Tussenwaarde
8,88	: <= Interventiewaarde
8,88	: > Interventiewaarde
2	: Enkele parameters ontbreken in de som
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 5: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		AW	WO	IND	I
AROMATISCHE VERBINDINGEN					
Benzeen	mg/kg ds	0,2	0,2	1	1,1
Ethylbenzeen	mg/kg ds	0,2	0,2	1,25	110
Tolueen	mg/kg ds	0,2	0,2	1,25	32
Xylenen (som)	mg/kg ds	0,45	0,45	1,25	17
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	mg/kg ds	2,5	2,5	2,5	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
METALEN					
Kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190
Nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
Koper	mg/kg ds	40	54	190	190
Zink	mg/kg ds	140	200	720	720
Molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190
Cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Lood	mg/kg ds	50	210	530	530
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	190	190	500	5000
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40

Tabel 6: Gemeten concentraties in grondwater met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Watermonster		B01-1-1			B04-1-1			B07-1-1		
Datum		7-5-2021			7-5-2021			7-5-2021		
Filterdiepte (m -mv)		2,70 - 4,70			3,80 - 4,80			3,80 - 4,80		
Datum van toetsing		28-5-2021			28-5-2021			28-5-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Streefwaarde			Overschrijding Streefwaarde			Overschrijding Streefwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
AROMATISCHE VERBINDINGEN										
BTEX (totaal, 0.7 factor)	µg/l	0,63								
Benzeen	µg/l	<0,2	<0,1	-0	<0,2	<0,1	-0	<0,2	<0,1	-0
Ethylbenzeen	µg/l	<0,2	<0,1	-0,03	<0,2	<0,1	-0,03	<0,2	<0,1	-0,03
Tolueen	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01	<0,2	<0,1	-0,01	<0,2	<0,1	-0,01
Xylenen (som)	µg/l		<0,21	0		<0,21	0		<0,21	0
meta-/para-Xyleen (som)	µg/l	<0,2	<0,1		<0,2	<0,1		<0,2	<0,1	
ortho-Xyleen	µg/l	<0,1	<0,1		<0,1	<0,1		<0,1	<0,1	
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l				<0,2	<0,1	-0,02	<0,2	<0,1	-0,02
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l		<0,63 (2,14)			<0,77 (2,14)			<0,77 (2,14)	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
1,3-Dichloorpropaan	µg/l				<0,2	<0,1		<0,2	<0,1	
1,1-Dichloorpropaan	µg/l				<0,2	<0,1		<0,2	<0,1	
Dichloorpropaan	µg/l					<0,42	-0		<0,42	-0
Dichloorpropanen (0,7 som, 1,1+1,2+1,3)	µg/l				0,42			0,42		
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l					<0,14	0,01		<0,14	0,01
1,1-Dichlooretheen	µg/l				<0,1	<0,1	0,01	<0,1	<0,1	0,01
cis-1,2-Dichlooretheen	µg/l				<0,1	<0,1		<0,1	<0,1	
trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l				<0,1	<0,1		<0,1	<0,1	
Dichloormethaan	µg/l				<0,2	<0,1	0	<0,2	<0,1	0
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l				<0,2	<0,1	-0,01	<0,2	<0,1	-0,01
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l				<0,2	<0,1 (14)		<0,2	<0,1 (14)	
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l				<0,1	<0,1	0,01	<0,1	<0,1	0,01
1,1-Dichloorethaan	µg/l				<0,2	<0,1	-0,01	<0,2	<0,1	-0,01
1,2-Dichloorethaan	µg/l				<0,2	<0,1	-0,02	<0,2	<0,1	-0,02
1,2-Dichloorpropaan	µg/l				<0,2	<0,1		<0,2	<0,1	
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l				<0,1	<0,1	0	<0,1	<0,1	0
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l				<0,1	<0,1	0	<0,1	<0,1	0
Trichlooretheen (Tri)	µg/l				<0,2	<0,1	-0,05	<0,2	<0,1	-0,05
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l				*0,12*	*0,12*	*0*	*1,8*	*1,8*	*0,04*
Vinylchloride	µg/l				<0,2	<0,1	0,03	<0,2	<0,1	0,03
METALEN										
Kobalt	µg/l				<2	<1	-0,23	<2	<1	-0,23
Nikkel	µg/l				3,6	3,6	-0,19	<3	<2	-0,22
Koper	µg/l				6,0	6,0	-0,15	5,1	5,1	-0,17
Zink	µg/l				19	19	-0,06	<10	<7	-0,08
Molybdeen	µg/l				<2	<1	-0,01	*8,7*	*8,7*	*0,01*
Cadmium	µg/l				<0,20	<0,14	-0,05	<0,20	<0,14	-0,05
Barium	µg/l				37	37	-0,02	*65*	*65*	*0,03*
Kwik	µg/l				<0,05	<0,04	-0,06	<0,05	<0,04	-0,06
Lood	µg/l				<2,0	<1,4	-0,23	<2,0	<1,4	-0,23
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	µg/l	<25	18 (6)		<25	18 (6)		<25	18 (6)	
Minerale olie C12 - C22	µg/l	<25	18 (6)		<25	18 (6)		<25	18 (6)	
Minerale olie C22 - C30	µg/l	<25	18 (6)		<25	18 (6)		<25	18 (6)	

Watermonster		B01-1-1			B04-1-1			B07-1-1		
Datum		7-5-2021			7-5-2021			7-5-2021		
Filterdiepte (m -mv)		2,70 - 4,70			3,80 - 4,80			3,80 - 4,80		
Datum van toetsing		28-5-2021			28-5-2021			28-5-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Streefwaarde			Overschrijding Streefwaarde			Overschrijding Streefwaarde		
Minerale olie C30 - C40	µg/l	<25	18 (6)		<25	18 (6)		<25	18 (6)	
Minerale olie (totaal)	µg/l	<50	<35	-0,03	<50	<35	-0,03	<50	<35	-0,03
PAK										
Naftaleen	µg/l	<0,02	<0,01	0	<0,02	<0,01	0	<0,02	<0,01	0
PAK 10 VROM	-		<0,00020 (11)			<0,00020 (11)			<0,00020 (11)	

Tabel 7: Gemeten concentraties in grondwater met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Watermonster		B10-1-1		
Datum		7-5-2021		
Filterdiepte (m -mv)		3,80 - 4,80		
Datum van toetsing		28-5-2021		
Monsterconclusie		Overschrijding Streefwaarde		
Monstermelding 1				
Monstermelding 2				
Monstermelding 3				
		Meetw	**GSSD**	**Index**
AROMATISCHE VERBINDINGEN				
BTEX (totaal, 0.7 factor)	µg/l			
Benzeen	µg/l	<0,2	<0,1	-0
Ethylbenzeen	µg/l	<0,2	<0,1	-0,03
Tolueen	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01
Xylenen (som)	µg/l		<0,21	0
meta-/para-Xyleen (som)	µg/l	<0,2	<0,1	
ortho-Xyleen	µg/l	<0,1	<0,1	
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	<0,2	<0,1	-0,02
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l		<0,77 (2,14)	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,3-Dichloorpropaan	µg/l	<0,2	<0,1	
1,1-Dichloorpropaan	µg/l	<0,2	<0,1	
Dichloorpropaan	µg/l		<0,42	-0
Dichloorpropanen (0,7 som, 1,1+1,2+1,3)	µg/l	0,42		
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l		<0,14	0,01
1,1-Dichlooretheen	µg/l	<0,1	<0,1	0,01
cis-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,1	<0,1	
trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,1	<0,1	
Dichloormethaan	µg/l	<0,2	<0,1	0
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	<0,2	<0,1 (14)	
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	<0,1	<0,1	0,01
1,1-Dichloorethaan	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01
1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0,2	<0,1	-0,02
1,2-Dichloorpropaan	µg/l	<0,2	<0,1	
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	<0,1	<0,1	0
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	<0,1	<0,1	0
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	<0,2	<0,1	-0,05
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	*6,2*	*6,2*	*0,15*
Vinylchloride	µg/l	<0,2	<0,1	0,03
METALEN				
Kobalt	µg/l	<2	<1	-0,23
Nikkel	µg/l	<3	<2	-0,22
Koper	µg/l	6,2	6,2	-0,15

Watermonster		B10-1-1		
Datum		7-5-2021		
Filterdiepte (m -mv)		3,80 - 4,80		
Datum van toetsing		28-5-2021		
Monsterconclusie		Overschrijding Streefwaarde		
Zink	µg/l	<10	<7	-0,08
Molybdeen	µg/l	5,0	5,0	0
Cadmium	µg/l	<0,20	<0,14	-0,05
Barium	µg/l	21	21	-0,05
Kwik	µg/l	<0,05	<0,04	-0,06
Lood	µg/l	<2,0	<1,4	-0,23
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
Minerale olie C10 - C12	µg/l	<25	18 (6)	
Minerale olie C12 - C22	µg/l	<25	18 (6)	
Minerale olie C22 - C30	µg/l	<25	18 (6)	
Minerale olie C30 - C40	µg/l	<25	18 (6)	
Minerale olie (totaal)	µg/l	<50	<35	-0,03
PAK				
Naftaleen	µg/l	<0,02	<0,01	0
PAK 10 VROM	-		<0,00020 (11)	

---------- : Geen toetsnorm aanwezig
< : kleiner dan de detectielimiet
8,88 : <= Streefwaarde
8,88 : > Streefwaarde
8,88 : > Interventiewaarde
>T : Groter dan Tussenwaarde
11 : Enkele parameters ontbreken in de berekening van de somfractie
14 : Streefwaarde ontbreekt zorgplicht van toepassing
2 : Enkele parameters ontbreken in de som
6 : Heeft geen normwaarde
: verhoogde rapportagegrens
GSSD : Gestandaardiseerde meetwaarde
Index : (GSSD - S) / (I - S)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 8: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		S	S Diep	Indicatief	I
AROMATISCHE VERBINDINGEN					
Benzeen	µg/l	0,2			30
Ethylbenzeen	µg/l	4			150
Tolueen	µg/l	7			1000
Xylenen (som)	µg/l	0,2			70
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	6			300
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l			150	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
Dichloorpropaan	µg/l	0,8			80
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	0,01			20
1,1-Dichlooretheen	µg/l	0,01			10
Dichloormethaan	µg/l	0,01			1000
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	6			400
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l				630
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	0,01			10
1,1-Dichloorethaan	µg/l	7			900
1,2-Dichloorethaan	µg/l	7			400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	0,01			300

		S	S Diep	Indicatief	I
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	0,01			130
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	24			500
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	0,01			40
Vinylchloride	µg/l	0,01			5
METALEN					
Kobalt	µg/l	20	0,7		100
Nikkel	µg/l	15	2,1		75
Koper	µg/l	15	1,3		75
Zink	µg/l	65	24		800
Molybdeen	µg/l	5	3,6		300
Cadmium	µg/l	0,4	0,06		6
Barium	µg/l	50	200		625
Kwik	µg/l	0,05	0,01		0,3
Lood	µg/l	15	1,7		75
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie (totaal)	µg/l	50			600
PAK					
Naftaleen	µg/l	0,01			70

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Boluwa Eco Systems BV	Rapportnummer	U210400125 versie 1
Contactpersoon	dhr. G. van Dijk	Datum opdracht	23-04-2021
Adres	Zwarteweg 1	Datum ontvangst	23-04-2021
Postcode en plaats	8181 PD Heerde	Datum rapportage	04-05-2021
Projectcode	21081	Pagina	1 van 1
Project omschrijving	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp		

Monstersoort	Puin	Datum monstername	23-04-2021
Monstername door	Opdrachtgever	Datum analyse	

Monsters

Labcode	Naam	Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
V210402763	B09/G09,B18/G18,	1	B09/G09-5	0	50	AM14313073
		2	B09/G09-5	0	50	AM14313072
		3	B18/G18-1	0	30	AM14313072
		4	B18/G18-1	0	30	AM14313073

Resultaten

De analyse is uitbesteed. Het analysecertificaat is als bijlage toegevoegd.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

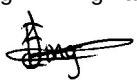

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

eurofins | Omegam

RvA T 086

Eurofins ACMAA Testing
T.a.v. ACMAA Lab
t Haarboer 6
7561BL DEURNINGEN

Uw kenmerk	:	U210400125
Ons kenmerk	:	Project 1182165
Validatieref.	:	1182165_certificaat_v1
Opdrachtverificatiecode	:	FDSG-EQCK-GPMT-NDHM
Bijlage(n)	:	2 tabel(len) + 1 bijlage(n)

Amsterdam, 3 mei 2021

Hierbij zend ik u de resultaten van het laboratoriumonderzoek dat op uw verzoek is uitgevoerd in de door u aangeboden monsters.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel uitbesteed onderzoek, uitgevoerd door Eurofins Omegam volgens de methoden zoals ze zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat L086 en/of in de bundel "Analysevoorschriften Eurofins Omegam". De in dit onderzoek uitgevoerde onderzoeksmethoden van de geaccrediteerde analyses zijn in een aparte bijlage als onderdeel van dit analyse-certificaat opgenomen. De methoden zijn, voor zover mogelijk, ontleend aan de accreditatieprogramma's/schema's en NEN- EN- en/of ISO-voorschriften.

Ik wijs u erop dat het analyse-certificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd. Ik vertrouw erop uw opdracht volledig en naar tevredenheid te hebben uitgevoerd. Heeft u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen, dan verzoek ik u contact op te nemen met onze klantenservice.

Hoogachtend,
namens Eurofins Omegam,

Ing. J. Tukker
Manager productie

Op dit certificaat zijn onze algemene voorwaarden van toepassing.
Dit analyse-certificaat mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Omegam B.V.
H.J.E. Wenckebachweg 120
NL-1114 AD Amsterdam-Duivendrecht
Nederland

T +31-(0)20-597 66 80

CSOmegam@eurofins.com
www.eurofins.nl

IBAN NL 16 BNPA 0227667980
BIC BNPANL2A
BTW nr. NL8139.67.132.B01
KvK nr. 34215654

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : **1182165**
Uw project omschrijving : **U210400125**
Opdrachtgever : **Eurofins ACMAA Testing**

Monstercode : **6714328**
Uw referentie : **V210402763**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **23/04/2021**

Asbestonderzoek

Initialen analist : A.S.
Datum geanalyseerd : 03-05-2021

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**Q**).

Massa aangeleverde monster : 30730 g
Droge massa aangeleverde monster : 28948 g
Percentage droogrest : **94,2** **m/m %**
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	17933,6	62,5	13,2	0,07	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	1145,6	4,0	189,9	16,58	0	0,0
1-2 mm	982,1	3,4	282,7	28,79	0	0,0
2-4 mm	1038,0	3,6	549,9	52,98	0	0,0
4-8 mm	2434,0	8,5	2434,0	100,00	0	0,0
8-20 mm	5141,2	17,9	5141,2	100,00	0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	100,00	0	0,0
Totaal	**28674,5**	**100,0**	**8610,9**		**0**	**0,0**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	-								
0,5-1 mm	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
1-2 mm	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2
2-4 mm	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3
4-8 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**<0,6**	**0,0**	**1,0**	**<0,6**	**0,0**	**0,5**	**0,0**	**0,0**	**0,5**

Aangetroffen type asbest : Geen
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	0,0	0,0	0,0
niet hecht	0,0	0,0	0,0
totaal afgerond	0,0	0,0	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **<0,6 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
- : geen asbest waargenomen

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1182165**
Uw project omschrijving	:	**U210400125**
Opdrachtgever	:	**Eurofins ACMAA Testing**

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

De volgende informatie is indien van toepassing verstrekt door de opdrachtgever:
Project omschrijving, Monsterreferentie(s), Opgegeven bemonsteringsdatum, Matrix, Monsterdiepte, Potnr (Barcode), Veldgegevens, Veldwaarnemingen en Bemonsteringsdata. De opgegeven bemonsteringsdatum kan van invloed zijn op de geldigheid van de resultaten.

Asbest
Individuele monsters van dit project zijn als asbest verdacht gekwalificeerd. De analysedeelmonsters zijn met beschermende maatregelen in het laboratorium in behandeling genomen.

Opmerking bij project:	- Eurofins Omegam heeft het asbestonderzoek in dit/deze monster(s) uitgevoerd volgens de NEN 5898, en zoals beschreven in een aparte bijlage als onderdeel van dit analysecertificaat. Voor de analyseresultaten van het asbestonderzoek geldt dat Eurofins Omegam de analyse heeft uitgevoerd in de monsters die de opdrachtgever, zoals deze staan vermeld in de koptekst van dit analysecertificaat, zelf heeft genomen of laten nemen en aan Eurofins Omegam heeft aangeboden. Eurofins Omegam draagt geen verantwoordelijkheid inzake de herkomst en representativiteit alsmede de veiligheid tijdens de monsterneming.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1182165**
Uw project omschrijving	:	**U210400125**
Opdrachtgever	:	**Eurofins ACMAA Testing**

Analysemethoden in Puin

In dit analysecertificaat zijn de met 'Q' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. De matrix puin is representatief voor bouw- en sloopafval, puin en granulaat. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

Asbestonderzoek	:	Conform NEN 5898

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Boluwa Eco Systems BV	Rapportnummer	U210400126 versie 1
Contactpersoon	dhr. G. van Dijk	Datum opdracht	23-04-2021
Adres	Zwarteweg 1	Datum ontvangst	23-04-2021
Postcode en plaats	8181 PD Heerde	Datum rapportage	03-05-2021
Projectcode	21081	Pagina	1 van 1
Project omschrijving	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp		

Monstersoort	Puin	Datum monstername	23-04-2021
Monstername door	Opdrachtgever	Datum analyse	

Monsters

Labcode	Naam	Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
V210402764	B20/G20,B21/G21,	1	B20/G20-2	0	50	AM14313074
		2	B20/G20-2	0	50	AM14313075
		3	B21/G21-4	0	50	AM14313075
		4	B21/G21-4	0	50	AM14313074

Resultaten

De analyse is uitbesteed. Het analysecertificaat is als bijlage toegevoegd.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

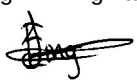

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

eurofins | Omegam

RvA T 086

Eurofins ACMAA Testing
T.a.v. ACMAA Lab
t Haarboer 6
7561BL DEURNINGEN

Uw kenmerk	:	U210400126
Ons kenmerk	:	Project 1182168
Validatieref.	:	1182168_certificaat_v1
Opdrachtverificatiecode	:	LEEN-VQYU-ZNBR-RKCO
Bijlage(n)	:	2 tabel(len) + 1 bijlage(n)

Amsterdam, 3 mei 2021

Hierbij zend ik u de resultaten van het laboratoriumonderzoek dat op uw verzoek is uitgevoerd in de door u aangeboden monsters.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel uitbesteed onderzoek, uitgevoerd door Eurofins Omegam volgens de methoden zoals ze zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat L086 en/of in de bundel "Analysevoorschriften Eurofins Omegam". De in dit onderzoek uitgevoerde onderzoeksmethoden van de geaccrediteerde analyses zijn in een aparte bijlage als onderdeel van dit analyse-certificaat opgenomen. De methoden zijn, voor zover mogelijk, ontleend aan de accreditatieprogramma's/schema's en NEN- EN- en/of ISO-voorschriften.

Ik wijs u erop dat het analyse-certificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd. Ik vertrouw erop uw opdracht volledig en naar tevredenheid te hebben uitgevoerd. Heeft u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen, dan verzoek ik u contact op te nemen met onze klantenservice.

Hoogachtend,
namens Eurofins Omegam,

Ing. J. Tukker
Manager productie

Op dit certificaat zijn onze algemene voorwaarden van toepassing.
Dit analyse-certificaat mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Omegam B.V.
H.J.E. Wenckebachweg 120
NL-1114 AD Amsterdam-Duivendrecht
Nederland

T +31-(0)20-597 66 80

CSOmegam@eurofins.com
www.eurofins.nl

IBAN NL 16 BNPA 0227667980
BIC BNPANL2A
BTW nr. NL8139.67.132.B01
KvK nr. 34215654

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : **1182168**
Uw project omschrijving : **U210400126**
Opdrachtgever : **Eurofins ACMAA Testing**

Monstercode : **6714334**
Uw referentie : **V210402764**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **23/04/2021**

Asbestonderzoek

Initialen analist : A.S.
Datum geanalyseerd : 03-05-2021

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**Q**).

Massa aangeleverde monster : 30170 g
Droge massa aangeleverde monster : 28722 g
Percentage droogrest : **95,2** **m/m %**
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	19386,7	68,3	13,2	0,07	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	784,0	2,8	196,0	25,00	0	0,0
1-2 mm	927,7	3,3	409,0	44,09	0	0,0
2-4 mm	980,4	3,5	629,0	64,16	0	0,0
4-8 mm	2140,2	7,5	2140,2	100,00	0	0,0
8-20 mm	4179,2	14,7	4179,2	100,00	0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	100,00	0	0,0
Totaal	**28398,2**	**100,0**	**7566,6**		**0**	**0,0**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	-								
0,5-1 mm	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1-2 mm	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
2-4 mm	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2
4-8 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**<0,4**	**0,0**	**0,6**	**<0,4**	**0,0**	**0,3**	**0,0**	**0,0**	**0,3**

Aangetroffen type asbest : Geen
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	0,0	0,0	0,0
niet hecht	0,0	0,0	0,0
totaal afgerond	0,0	0,0	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **<0,4 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
- : geen asbest waargenomen

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1182168**
Uw project omschrijving	:	**U210400126**
Opdrachtgever	:	**Eurofins ACMAA Testing**

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

De volgende informatie is indien van toepassing verstrekt door de opdrachtgever:
Project omschrijving, Monsterreferentie(s), Opgegeven bemonsteringsdatum, Matrix, Monsterdiepte, Potnr (Barcode), Veldgegevens, Veldwaarnemingen en Bemonsteringsdata. De opgegeven bemonsteringsdatum kan van invloed zijn op de geldigheid van de resultaten.

Asbest
Individuele monsters van dit project zijn als asbest verdacht gekwalificeerd. De analysedeelmonsters zijn met beschermende maatregelen in het laboratorium in behandeling genomen.

Opmerking bij project:	- Eurofins Omegam heeft het asbestonderzoek in dit/deze monster(s) uitgevoerd volgens de NEN 5898, en zoals beschreven in een aparte bijlage als onderdeel van dit analysecertificaat. Voor de analyseresultaten van het asbestonderzoek geldt dat Eurofins Omegam de analyse heeft uitgevoerd in de monsters die de opdrachtgever, zoals deze staan vermeld in de koptekst van dit analysecertificaat, zelf heeft genomen of laten nemen en aan Eurofins Omegam heeft aangeboden. Eurofins Omegam draagt geen verantwoordelijkheid inzake de herkomst en representativiteit alsmede de veiligheid tijdens de monsterneming.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1182168**
Uw project omschrijving	:	**U210400126**
Opdrachtgever	:	**Eurofins ACMAA Testing**

Analysemethoden in Puin

In dit analysecertificaat zijn de met 'Q' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. De matrix puin is representatief voor bouw- en sloopafval, puin en granulaat. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

Asbestonderzoek	:	Conform NEN 5898

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Bijlage 7: Foto’s

B09/G09

B18/G18

B19/G19

B20/G20

B21/G21

B22/G22

Bijlage 8: Bodeminformatie

gemeente Rheden

BODEMINFORMATIECHECK RHEDEN

Dit formulier bevat de bij het team Woon- en Leefomgeving van de gemeente Rheden bekende gegevens over de bodemkwaliteit van onderstaande locatie en gegevens van activiteiten die daarop van invloed kunnen zijn geweest.

Sophiastraat 51 / IJsselstraat 63 te Velp
Kadastraal: gemeente Velp, sectie H, nrs. 1400 en 2876

Met betrekking tot deze locatie en de aangrenzende percelen (tot een maximum van 50 meter) zijn de volgende archieven geraadpleegd.

- Squit XO-Bodem. Dit systeem bevat alle bij de gemeente Rheden bekende bodemonderzoeken, alle bekende particuliere ondergrondse tanks en alle voormalige bedrijven in de gemeente Rheden die vanaf 1880 een Hinderwet- of milieubeheervergunning hebben gehad, aangevuld met adressen uit de Kamer van Koophandellijst m.b.t. potentieel ernstig verontreinigende bedrijfsactiviteiten.
- Nota Bodembeheer. In deze nota staat weergegeven wat de globale bodemkwaliteit van (delen van) de gemeente is. Daarbij is geen rekening gehouden met lokale verontreinigingsbronnen.
- Bouwfiches. Hier zijn de afgegeven bouwvergunningen te vinden. Er is specifiek gekeken naar bedrijfsgebouwen.
- Risicokaart explosieven. Hierop staan de gebieden aangegeven waar door gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog mogelijk explosieven zijn terechtgekomen. De kaart houdt geen rekening met naoorlogse werkzaamheden in de bodem.

BODEMONDERZOEKEN

☐ Op of grenzend aan de locatie zijn geen bodemonderzoeken uitgevoerd.
☒ Op of grenzend aan de locatie zijn de volgende bodemonderzoeken uitgevoerd:

Naam /adres	Autobedrijf Joh. Blok / Sophiastraat 51 (deel van het perceel)	Rapport-datum	25 nov. 2002
Soort onderzoek	Verkennend bodemonderzoek (Fugro, 82020418)	Rapport-code	AA027502201
Verontreinigings-situatie grond	Bovengrond: sterk verontreinigd met koper, lood, zink, PAK en minerale olie. Tevens lichte verontreinigingen met cadmium, kwik en nikkel. Ondergrond: licht verontreinigd met koper, lood, zink, cadmium, kwik, nikkel en PAK. Geadviseerd is een nader onderzoek uit te voeren, echter dit is voor zover bekend nog niet uitgevoerd. In 2003 blijkt een deel van de verontreinigde grond gesaneerd te zijn. Een plan van aanpak en/of een evaluatieverslag is niet bekend bij de gemeente Rheden.		
Verontreinigings-situatie grondwater	Matig verontreinigd met koper en PER. Tevens lichte verontreinigingen met chroom en minerale olie.		

Naam /adres	Merwedestraat 2a	Rapport-datum	22 okt. 1997 7 juli 2002 15 okt. 2002 21 dec. 2007
Soort onderzoek	Diverse onderzoeken, onder meer: Indicatief onderzoek (Tauw, R3604810.H01) Nader onderzoek (Fugro, 82010179) Saneringsplan (Fugro, 82010179) Saneringsevaluatie (UDM, UDM/07-04-0057-02)	Rapport-code	 AA027500529 AA027500534 AA027500535 AA027500538
Verontreinigings-situatie grond	Ter plaatse van een eertijds aanwezige ondergrondse opslagtank voor vloeibare brandstoffen is de ondergrond sterk verontreinigd met minerale olie en vluchtige aromatische koolwaterstoffen. Tevens is de bodem verontreinigd met lood en PAK. Er is een geval van ernstige bodemverontreiniging aangetoond. De sanering is gefaseerd uitgevoerd (3 fases). Er is restverontreiniging achtergebleven in Merwedestraat, waarop nazorg van toepassing is. Er gelden gebruiksbeperkingen ter plaatse van de achtergebleven verontreiniging. Er mag geen grondwater worden opgepompt op of nabij de achtergebleven verontreiniging. Tevens mag er niet gegraven worden in de achtergebleven verontreiniging zonder toestemming van het bevoegd gezag. Wanneer zich de situatie voordoet waarbij de verontreiniging toegankelijk is zal de verontreiniging alsnog moeten worden verwijderd. Er zijn afspraken gemaakt over wie deze saneringskosten zal moeten gaan dragen.		
Verontreinigings-situatie grondwater	Ter plaatse van de tank-locatie is het grondwater sterk verontreinigd met minerale olie en benzeen, tolueen, ethylbenzeen en xylenen.		

Naam /adres	Sophiastraat 47	Rapport-datum	22 feb. 2008
Soort onderzoek	Verkennend onderzoek (Econsultancy, 06102546)	Rapport-code	AA027501996
Verontreinigings-situatie grond	Bovengrond: licht verontreinigd met lood, zink en PAK Ondergrond (tot 1,4 m-mv): licht verontreinigd met koper, lood, zink en PAK		
Verontreinigings-situatie grondwater	Niet verontreinigd.		

Mogelijk zijn in de omgeving grondwaterverontreinigingen aanwezig die invloed hebben op de locatie. Met de verrichte check is het niet mogelijk alle grondwaterverontreinigingen die (enige) invloed kunnen hebben te vermelden.

ONDERGRONDSE TANKS

☐ Op of grenzend aan deze locatie zijn geen ondergrondse brandstoftank(s) bekend.
☒ Op of grenzend aan deze locatie is/zijn de volgende ondergrondse brandstoftank(s) bekend:

Adres	Inhoud in m³	Soort inhoud	Status tank
Sophiastraat 51	6	Normale benzine	In 1986 verwijderd
Sophiastraat 51	6	Super benzine	In 1986 verwijderd
Sophiastraat 51	?	HBO	Inwendig gereinigd en gevuld met zand (KIWA, 12 april 1994)
Merwedestraat 2a	3 3	Diesel Benzine	Verwijderd ten tijde van nieuwbouw Verwijderd in 1990

INFORMATIE UIT HET MILIEU- EN BOUWVERGUNNINGENARCHIEF

☐ Over de locatie en de aan de locatie grenzende percelen is geen bodemrelevante informatie bekend.

☒ Over de locatie en de aan de locatie grenzende percelen is de volgende bodemrelevante informatie bekend:

Adres	Informatie
Sophiastraat 51	-Op basis van de Hinderwetgegevens was in 1951 op dit adres een technische oliehandel gevestigd op naam van G. van Weerdhof/Driessen. -In 1961 is een Hinderwetvergunning verstrekt aan Purfina voor de oprichting van een benzine-installatie. Uit de Hinderwetvergunning van 1967 blijkt dat G. Weerdhof te boek stond als exploitant. -Naast het brandstofservicestation stond op dit adres ook de activiteit autobedrijf te boek (J. Blok).
IJsselstraat 63	Op dit adres stond bij De Kamer van Koophandel in de periode 1963-1965 een koperwarenfabriek ingeschreven (Luxe Metaalwarenfabriek Ketting B.V)
IJsselstraat 63	Het pand is in 1975 verbouwd tot magazijn en showroom voor automobielen (aanvrager was Johan Blok). Hiervoor bleek achterin het pand een bakkerij te zijn gevestigd.
IJsselstraat 71	In 1963 is een aanvraag ingediend voor de bouw van een loods, voor stalling van vrachtwagens, met smeerkuil ten behoeve van een transportbedrijf (J. Riggeling)
Sophiastraat 67a	In 1976 heeft de PGEM een elektrisch onderstation gerealiseerd, bij het omzettingsproces gebruik makend van transformatorolie.

NOTA BODEMBEHEER (actualisatie in werking getreden op 11-12-2018)

In al lang bewoonde gebieden is bijna altijd een vorm van (diffuse) bodemverontreiniging aanwezig. Een duidelijke oorzaak voor deze achtergrondverontreiniging is niet aan te wijzen.
Uit onderzoek naar de ruimtelijke verdeling van deze verontreiniging is gebleken dat binnen de gemeente Rheden een aantal gebieden kan worden onderscheiden met een onderling verschillende mate van achtergrondverontreiniging. Deze zogenoemde bodemkwaliteitszones zijn als volgt ingedeeld (gerangschikt naar toenemende mate van achtergrondverontreiniging):

- voldoet aan de achtergrondwaarde;
- voldoet aan de maximale waarde wonen;
- voldoet aan de maximale waarde industrie – Stedelijk Wonen;
- voldoet aan de maximale waarde industrie – Traverse Dieren;
- is sterker verontreinigd dan de maximale waarde industrie.

Let op! De Nota Bodembeheer van de gemeente Rheden is NIET van toepassing op locaties:

- waar op basis van bepaalde (vroegere) (bedrijfs)activiteiten en/of reeds uitgevoerd bodemonderzoek een verhoogde kans bestaat op de aanwezigheid van een geval van ernstige bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming of;
- die liggen in niet-gezoneerde gebieden of;
- waar een bodemsanering is uitgevoerd waarbij niet alle verontreiniging volledig is verwijderd en/of waarbij aanvulgrond is gebruikt waarvan de kwaliteit afwijkt van de zonekwaliteit.

CONCLUSIE

Op basis van bovenstaande informatie kan de onderhavige locatie worden gekwalificeerd als:

☒ een van ernstige bodemverontreiniging verdachte locatie waarop de Nota Bodembeheer niet van toepassing is;

☐ een niet van ernstige bodemverontreiniging verdachte locatie waarop de Nota Bodembeheer niet van toepassing is (omdat);

☐ een niet van ernstige bodemverontreiniging verdachte locatie waarop de Nota Bodembeheer van toepassing is.

De locatie ligt in een bodemkwaliteitszone waarvan:

- de gemiddelde kwaliteit van de bovengrond voldoet aan de Maximale waarde Industrie - Stedelijk Wonen en;
- de gemiddelde kwaliteit van de ondergrond voldoet aan de Achtergrondwaarde.

Met bovengrond wordt de bovenste meter bedoeld en met de ondergrond de bodemlaag van 1 tot 2 meter beneden maaiveld. Dieper dan 2 meter beneden maaiveld is de grond niet ingedeeld.
Als de gemiddelde kwaliteit niet voldoet aan de achtergrondwaarde dient bij eventuele afvoer van de grond rekening te worden gehouden met extra kosten.

☒ Indien het perceel in de zone ligt met maximale waarde industrie-Stedelijk Wonen, wordt de folder 'Lood in de Bodem' meegestuurd. In deze zone is vaak sprake van lood in de bodem. Jonge kinderen zijn gevoelig voor lood. In de folder vindt u tips om risico's te voorkomen.

RISICOKAART EXPLOSIEVEN

Op de risicokaart explosieven ligt de locatie in een gebied dat:

☐ niet verdacht is in verband met de mogelijke aanwezigheid van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog;

☒ verdacht is in verband met de mogelijke aanwezigheid van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.

De mogelijke aanwezigheid van explosieven levert bij het gewone gebruik van het perceel (spelen, tuinonderhoud, wonen, lopen) geen risico op. Wanneer er gegraven gaat worden (aanleg vijver, graven bouwput e.d.) kan er wel sprake zijn van risico. Bent u voornemens om graafwerkzaamheden uit te (laten) voeren dan is het verstandig om een onderzoek naar explosieven te laten doen en na te gaan of er na de oorlog ter plaatse misschien al zo veel gegraven is, dat de kans op het nog steeds aanwezig zijn van explosieven verwaarloosbaar is.

BEPERKINGEN BODEMINFORMATIECHECK

Bij deze check is slechts een beperkt aantal bronnen geraadpleegd. In de tekst hierboven staat welke bronnen dit zijn. Er is dus niet naar andere bronnen gekeken en er heeft ook geen onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van asbest plaatsgevonden.
Deze check geeft niet aan of er wel of geen sprake is van bodemverontreiniging maar geeft slechts inzicht in de bij de gemeente bekende gegevens die de bodemkwaliteit kunnen hebben beïnvloed. Wilt u een volledig historisch onderzoek (een vooronderzoek conform NEN 5725) laten verrichten dan kunt u een Kwalibo-erkend adviesbureau opdracht geven om een dergelijk onderzoek uit te voeren. Hieraan zijn kosten verbonden.

Aan deze gegevens kunnen geen rechten worden ontleend.

Opgesteld op datum: 4 april 2019

Algemene gegevens

Projectnaam	:	Sophiastraat 51 te Velp
Adres	:	Sophiastraat 51 te Velp
Top-kaart schaal 1:25000	:	40 west (40B)
Coördinaten	:	X : 195.338 Y: 444.827
Kadastrale aanduiding	:	gemeente Velp, sectie H, sectienr. 2876 gedeeltelijk
Oppervlakte terrein	:	circa 80 m²
Reden onderzoek	:	mogelijke bestemmingsverandering

Inhoud en doel

De gemeente Rheden, wil de vigerende bestemming bedrijfsdoeleinden (ambachtelijk) actualiseren naar de bestemming wonen.
Voor een bestemmingswijziging wordt een vooronderzoek conform NVN 5725 op basisniveau uitgevoerd om de aanwezigheid van eventuele bodemverontreiniging te achterhalen.

Afbakening vooronderzoek

Het geografisch besluitvormingsgebied van het vooronderzoek is aangegeven in bijlage 1. Het onderzoek richt zich op het geografisch besluitvormingsgebied en de onderzoekslocatie vooronderzoek (omliggende percelen met zijn omgeving).

Gebruik geografisch besluitvormingsgebied

Rond 1832 bestond dit uit bouwland.
In 1932 zijn drie wooneenheden naast elkaar gebouwd. In daarvan was daarvan was een winkel (voorkamer nr. 51) aanwezig. Niet bekend is wat voor een soort winkel het was.
In 1961 heeft de heer J. Blok een hinderwetvergunning gekregen voor het oprichten en in werking houden van een herstelinrichting voor motorvoertuigen. De winkel werd gebruik voor verkoop van benzine en ander snuisterijen en onderhoudsproducten. Uit een overzichtstekening blijkt dat de ondergrondse opslag van benzine naast de woning in de oprit naar het achterterrein liggen. Hier is in 1961 tevens een hinderwetvergunning voor verleend. In 1986 is deze ondergrondse opslag verwijderd. De winkel is later tot op heden gebruikt als woonhuis en deels als kantoor.

Gebruik onderzoekslocatie vooronderzoek (omliggende percelen)

<u>Sophiastraat</u>
Dit was al rond 1832 een doorgaande weg van west naar oost in Velp Zuid.
Tot op heden is het gebruik doorgaande weg, geasfalteerd.
<u>Sophiastraat 53, 53a</u>
Deze woningen zijn in 1932 gebouwd. Tot op heden is het gebruik wonen met tuin geweest.
<u>Achterterrein Sophiastraat 51</u>
Tot 1960 is dit terrein gebruikt als bouwland/tuin.
In 1961 heeft de heer J. Blok een hinderwetvergunning gekregen voor het oprichten en in werking houden van een herstelinrichting voor motorvoertuigen. Uit een overzichtstekening blijkt dat de ondergrondse opslag (6.000 liter superbenzine en 6.000 liter benzine) van benzine naast de woning in de oprit naar het achterterrein liggen. Hier is in 1961 tevens een hinderwetvergunning voor verleend. In 1986 is deze ondergrondse opslag verwijderd.

In 1991 doet de heer Blok een melding in het kader van de Wet Milieubeheer dat zijn inrichting is veranderd. Het locatieadres IJsselstraat 63 wordt bij de inrichting betrokken, daarnaast blijkt hij op de locatie. Tijdens eens controle in 2002 blijken de volgende zaken aanwezig te zijn: reparatie en onderhoudswerkplaats met brug, wasplaats, bovengrondse opslag (1.000 liter) van afgewerkte olie en accu's in het oliehok. Onder het oliehok bevindt een gesaneerde ondergrondse afgewerkte olietank van 5.000 liter gevuld met zand.
Rond 2003 is op het achterterrein, in de buurt van de wasplaats een nieuwe olieafscheider ingegraven. Hierbij is circa 500 ton verontreinigde grond afgegraven zonder te voldoen aan de regels zoals het melden en opstellen van een saneringsplan, procedure, beschikking. De eigenaar, heer Blok, gaf aan dat de grond op een juiste manier is afgevoerd al hoewel hiervan nog geen bewijzen zijn overlegd. Tot op heden is achterterrein in gebruik als herstelinrichting voor motorvoertuigen.
Sophiastraat 47
Hier stond in 1832 al het huis in eigendom van Fredrik Wilke, tuinman van beroep.
In 1935 is een brandstoffenloods gebouwd achter het bestaande woonhuis.
In 1959 wordt het bestaande pakhuis omgebouwd tot enkele garageboxen. In 1959 wordt een ontheffing op de APV verkregen voor het oprichten van en benzinepompinstallatie op het huidige terrein van Merwedestraat 2a. In 1959 wordt er aan de heer G.Weerdhof een hinderwetvergunning verleend voor een technische minerale oliehandel. Sophiastraat 47 is tot op heden altijd een woonhuis ebleven en als zodanig gebruikt.

Toekomstig gebruik geografisch besluitvormingsgebied en onderzoekslocatie vooronderzoek
De gemeente Rheden, wil de vigerende bestemming bedrijfsdoeleinden (ambachtelijk) actualiseren naar de bestemming wonen. Verder zijn er geen plannen bekend.

Verrichte bodemonderzoeken
Op het terrein
Op het besluitvormingsgebied zelf is geen bodemonderzoek uitgevoerd.
In de omgeving
Achterterrein Sophiastraat 51
Het terrein van de inrichting valt onder het Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijfsterreinen. In 2002 is een verkennend bodemonderzoek (Fugro Milieu Consult B.V. projectnr. 82020418, d.d. 25 november 2002) uitgevoerd op het terrein. Uit het ingediend verkennend bodemonderzoek is het volgende naar voren gekomen. Nabij het besluitvormingsgebied is een lichte gehalte aan vluchtige olie in de ondergrond gemeten. Het grondwater is licht verontreinigd met minerale olie.
In de bovengrond van het achterterrein zijn matig tot sterke bijmengingen met en/of sintels waargenomen. Uit analyseresultaten is gebleken dat de bovengrond sterk is verontreinigd met koper, lood, zink, minerale olie, PAK en licht verontreinigt met cadmium, kwik, nikkel. De ondergrond is licht verontreinigd met PAK, koper, lood, zink, cadmium, kwik, nikkel. De gehalten aan PER en koper in het grondwater overschrijden de tussenwaarde, verder is het grondwater licht verontreinigd met chroom en minerale olie.
Het bodemonderzoek is ingediend bij de provincie Gelderland ter beoordeling. Het bodemonderzoek is niet in het bezit van de gemeente Rheden. De provincie heeft geconcludeerd dat de onderzoeksinspanning te gering is en dat nader onderzoek de vervolgstap is. Er is sprake van een mogelijk geval van ernstige bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming.

Het oude gevalsnummer is 12482/GE/360/110) en de locatie heeft twee
Globis nummers: GE027500066 en 00187.

Merwedestraat 2a

Voor deze locatie is in 1996 en 1997 een Basisdocument opgesteld waarin geconcludeerd werd dat de locatie verdacht is. Hierop is in 1997 een inventariserend bodemonderzoek uitgevoerd door Tauw Milieu B.V. (R3604810.H01, d.d. 22-10-1997). Vervolgens zijn er aanvullende onderzoeken uitgevoerd waaruit is gebleken dat op de locatie een geval van ernstige bodemverontreiniging is aangetroffen. Ten noordoosten van het bedrijf, ter plaatse van de voormalige ondergrondse dieseltank, op een diepte van 2,5-3,5 m-mv is een sterke verontreiniging met vluchtige aromaten aangetroffen. Verder is gebleken dat het gehalte aan lood in de bovengrond de tussenwaarde overschrijdt. Verder is de bovengrond lichte verontreinigd met cadmium, koper, kwik, nikkel, zink, PAK en minerale olie. De ondergrond is lichte verontreinigd met minerale olie, vluchtige aromaten. Het grondwater is plaatselijk sterk verontreinigd met minerale olie, vluchtige aromaten. Het gehalte aan lood en PER overschrijdt de streefwaarde.
In 2002 is een saneringsplan ingediend voor het verwijderen van de sterke verontreiniging met minerale olie en vluchtige aromaten. De provincie Gelderland heeft hierop een beschikking genomen (d.d. 20 januari 2003, oud gevalsnummer 10487/GE/360/074 en globisnr. GE027500160). Het gaat hierom een ernstig en urgent geval van bodemverontreiniging. Er is ingestemd met een functiegerichte sanering voor de functies wonen en intensief gebruik op korte termijn. Op dit ogenblik is de sanering nog niet opgestart. De provincie zal hierover nog contact opnemen met de eigenaar van het terrein.

IJsselstraat 55

In 2000 is naar aanleiding van een geplande tanksanering een verkennend onderzoek ter plaatse van de ondergrondse tanks uitgevoerd door de firma Arns in opdracht van de eigenaar Laagland. Er is alleen onderzocht op minerale olie en vluchtige aromaten en ter plaatse van de ondergrondse tanks. In de bovengrond, bij het voormalig vulpunt, overschreden de gehalten aan tolueen en xylenen de streefwaarden. In de ondergrond en het grondwater zijn geen verhoogde gehalten aangetroffen.
De ondergrondse tanks, 3.000 liter HBO en een 6.000 liter benzine, zijn op 13-04-2000 verwijderd. Er is een KIWAcertificaat afgegeven.
In de nabije omgeving zijn van de volgende locatie bodemgegevens bekend:

IJsselstraat 51

In 1992 is al eerder een historisch onderzoek uitgevoerd met de conclusie: verdacht van bodemverontreiniging.
In januari 1993 is door de Heidemij in opdracht van de gemeente Rheden (eigenaar van de grond) een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Aanleiding was het voornemen om de locatie in erfpacht uit geven aan het garagebedrijf Stans. Uit het verkennend bodemonderzoek werd duidelijk dat het gehalte aan zink in bovengrond de interventiewaarde overschreed, het gehalte aan lood overschreed te tussenwaarde en stoffen minerale olie Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen de streefwaarde. De ondergrond is niet onderzocht.
In het grondwater overschreed het gehalte aan zink de interventiewaarde en het gehalte aan tolueen en xylenen de streefwaarde.
In januari 1994 heeft bureau Milieu een bodemgeschiktheidsverklaring met voorwaarden geschikt voor voortzetting huidig gebruik als terrein voor automobielbedrijf. Voorwaarde: geen consumptiegewassen telen. Het perceel is in erfpacht met opstalrecht naar de heer J.L. Stans gegaan. De verontreiniging zal verder onderzocht moeten worden.

Achtergrondwaarden gemeente Rheden
De gemeente Rheden heeft in het kader van Actief Bodembeheer, een Bodembeheerplan met een bodemkwaliteitskaart vastgesteld. De bodemkwaliteitskaart is onderverdeeld in een bovengrond (0,0-1,0 m-mv), en ondergrond (1,0-2,0 m-mv). Gesteld kan worden dat bovengrond van de locatie op basis van de achtergrondwaarde uit het Bodembeheerplan van de gemeente Rheden als licht verontreinigd kan worden aangemerkt (rode zone). De stoffen lood, zink, kwik, PAK en EOX kunnen verhoogd aanwezig zijn in de bovengrond (0,0-0,5 m-mv). In de ondergrond (groene zone) worden geen verhoogde gehalten verwacht en wordt als schoon betiteld.

Financieel / juridische aspecten
Huidige belanghebbende rechtspersonen

Perceelnummer:	VEL01H 02876 gedeeltelijk
Oppervlakte:	75 m²
Perceeladres:	IJsselstraat 63 te Velp
Soort zakelijk recht:	VE
Zakelijk gerechtigde:	Blok J.
Adres gerechtigde:	Sophiastraat 51 te Velp
Datum ontstaan zakelijk recht:	19890928

Calamiteit/overtreding Wet Milieubeheer
Er hebben zich, voor zover bekend bij de gemeente, in het verleden geen calamiteiten plaatsgevonden zover deze niet in dit vooronderzoek zijn besproken.

Geohydrologie
Bodemopbouw
De onderzochte locatie ligt deels op het gestuwd gebied (Veluwe) en ten noorden van de rivier de IJssel. Door invloed van sneeuwsmeltwater is het gebied bedekt met dekzand. De bodem bestaat uit matig fijn tot grof zand met plaatselijk leem-en slibhoudende lagen. De eerste 4 meter bestaat uit fijn zwak lemig zand. Het maaiveld bevindt zich op 13,5 meter + NAP
Diepte freatisch grondwater
Het grondwater bevindt zich op een diepte van circa 2,5 tot 3,0 meter beneden maaiveld.
Watervoerende/waterafsluitende lagen
Het eerste watervoerend pakket is ongeveer 20 meter dik, het bestaat uit matig fijn tot grof zand met hier en daar een leem-en slibhoudend materiaal. Een scheidende laag in dit gebied kan voorkomen op een diepte van 20 tot 30 meter beneden maaiveld. In deze regio komt de scheidende laag "verschubd" voor. De tweede watervoerende laag bestaat uit matig grof zand tot uiterst grof zand met lagen klei en leem.
Grondwaterstroming
De grondwaterstroming in deze regio loopt vanaf het noorden naar het zuid tot zuidoosten. Het freatisch grondwater wil nog wel eens afwijken van de regionale stroming.
Aanwezigheid oppervlaktewateren
Er zijn geen oppervlaktewateren in de nabije omgeving. Ten zuidoosten van het besluitvormingsgebied, circa 280 meter bevindt zich de dichtbij zijnde vijver.
Drinkwaterbeschermingsgebied
Het besluitvormingsgebied ligt niet in de buurt van een drinkwaterbeschermingsgebied.
Grondwateronttrekkers en hoeveelheden
In 2003 hebben de volgende grondwateronttrekkingen plaatsgevonden.

Ziekenhuis Velp, President Kennedylaan 100, in totaal 263.160 m² grondwater onttrokken, afkomstig van diepte 42-81 m-mv voor de functie als koelwater. Deze onttrekking ligt 529 meter ten zuidoosten van de onderzoekslocatie.
Drinkwaterpompstation Pinkenberg, te Rozendaal, in totaal 2 miljoen m² voor drinkwater afkomstig van diepte 10-139,5 m-mv. Deze onttrekking ligt 1,9 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie.
Reconstructie Larensteinselaan, Larensteinselaan ter hoogte van Looierstraat tot aan de Waterstraat, in totaal is hiervoor 71.444 m³ grondwater onttrokken in de periode van maart t/m september. De locatie ligt 754 meter ten westen van de onderzoekslocatie.

Bronnenonderzoek
Het kan zijn dat bronnen van informatie zijn onderzocht maar dat bepaalde gegeven niet naar boven zijn gekomen. In deze rapportage kan opgemerkt worden dat bijvoorbeeld bouwfiches geen uitsluitsel hebben gegeven of er geen asbest is gebruikt bij de bouw van het bouwwerk of bij de gegevens van de Kamer van Koophandel niet te verifiëren is omdat er geen andere informatie is gevonden dat wijst op die activiteit.

Voor zover bekend bij de gemeente Rheden
Alle informatie in dit rapport is onttrokken uit gegevens die bij de gemeente Rheden bekend zijn. Dat wil niet zeggen dat alle gegevens op waarheid zijn onderzocht of geheel up to date zijn. Mogelijk zijn ook zaken niet aan de orde gekomen omdat het bij de gemeente Rheden om welke reden dan ook niet bekend waren ten tijde van het opstellen van deze rapportage.

Resumé

Geografisch besluitvormingsgebied

Op het besluitvormingsgebied staat sinds 1932 een woonhuis/winkel. Er hebben zich geen bodembedreigende activiteiten voorgedaan voor zover bekend.

Omgeving

Enkele meters ten westen van de locatie, ter hoogte van de inrit, hebben twee ondergrondse tanks van 6.000 liter benzine gelegen in de periode van 1961-1986. Uit bodemonderzoek is gebleken dat in de bodem, nabij het besluitvormingsgebied, een licht gehalte aan vluchtige olie is gemeten. Het grondwater is licht verontreinigd met minerale olie. Op het achterterrein van Sophiastraat 51 zit vanaf 1961 tot op heden een herstelinrichting voor motorvoertuigen. Uit bodemonderzoek is gebeleken dat hier sprake is van een sterke bodemverontreinging met minerale olie.

Asbest

Er zijn geen aanwijzingen bekend dat er mogelijk asbest in de bodem kan zitten. Het besluitvormingsgebied is niet verdacht van aanwezigheid van asbest in de grond.

Hypothese

Er hebben zich op het besluitvormingsgebied geen bodembedreigende activiteiten voorgedaan voor zover bekend. In de nabijheid is lichte bodemverontreiniging met minerale olie aangetroffen. Het is niet bekend of dit zich onder het huis bevindt. Stroomafwaarts, ten zuiden ligt de werkplaats. Hier is sprake van potentieel ernstige bodemverontreiniging.

Het besluitvormingsgebied wordt dan ook aangemerkt als verdacht van aanwezigheid van potentiële bodemverontreiniging.

Bijlagen

1 Geografische afbakening vooronderzoek
2 Kadastrale situatie 1832
3 Sophiastraat 51 bouw 3 woningen met winkel 1932
4 Sophiastraat 47 bouw brandstoffenloods 1935
5 Sophiastraat 47 ombouw pakhuis naar garageboxen 1959
6 Sophiastraat 51 hinderwettekening inrichting 1961
7 Sophiastraat 51 situatie 1983
8 Sophiastraat 51 situatie 2003
9 Sophiastraat 51 situatie 2004
10 Bodemonderzoeklocaties in omgeving

Overzicht geraadpleegde bronnen en archieven

- StraLia, betrouwbaarheid: +
- Wet Milieubeheerdossiers 1993-heden Archief Kelder, betrouwbaarheid*: +
- Hinderwetdossiers 1950-1993 Archief Kelder, betrouwbaarheid*: +
- Hinderwetdossiers voor 1900-1950 Archivaris, betrouwbaarheid*: ++
- Hinderwetdossiers 1890-1900 mappen 3e verdieping (bodem), betrouwbaarheid*: +
- Algemene Politieverordening 1950-1979 Archief Kelder, betrouwbaarheid*: +
- Luchtfoto's, betrouwbaarheid*: ++
- Bouwfiches, betrouwbaarheid*: +
- Kadaster (Gisvision), betrouwbaarheid*: ++
- Kadastraal historische atlas Velp 1832, betrouwbaarheid*: ++
- Tanklijst gemeente Rheden betrouwbaarheid*: ++
- Bijzonder Inventariserend Onderzoek (BIH) Provincie, betrouwbaarheid*: +
- Bestemmingsplannnen: betrouwbaarheid*: ++
- Bodemonderzoeksgegevens gemeente Rheden (StraBis en StraGis), betrouwbaarheid*: ++
- Huidige eigenaar/gebruiker, bureau Grondzaken gemeente Rheden betrouwbaarheid*: ++
- Register Grondwaterwet, betrouwbaarheid*: +
- Provinciale Milieu Verordeningen Gelderland, betrouwbaarheid*: +
- Grondwaterkaart van Nederland Arnhem 40 West, Dienst Grondwaterverkenning TNO betrouwbaarheid*: ++

Overzicht niet geraadpleegde bronnen en archieven

Omwonenden, reden: niet relevant voor dit vooronderzoek
Oud werknemers, reden: niet relevant voor dit vooronderzoek
Nutsbedrijven(kabels en leidingen), reden: niet relevant voor dit vooronderzoek
Provincie, reden: niet relevant voor dit vooronderzoek
Streek/Rijksarchief, reden: niet relevant voor dit vooronderzoek

***:**	++	= zeer betrouwbaar
	+	= betrouwbaar
	0	= neutraal
	-	= onbetrouwbaar
	--	= zeer onbetrouwbaar

Asbestinventarisatie conform Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering als bedoeld in de artikelen 4.27 en 4.28 van de Arbeidsomstandighedenregeling

Opdrachtgever:	**Kwa Maritane B.V.**
Onderzoekslocatie:	**Sophiastraat 51 6882NJ Velp - Gebouw**
Opdrachtnemer:	**SGS Search Ingenieursbureau B.V. (certificaatnr. : 07-D070109)**
Deskundig Inventariseerder Asbest (DIA):	**Arjan van de Schootbrugge (51E-101120-511214)**
Technisch eindverantwoordelijke	**Arjan van de Schootbrugge(51E-101120-511214)**
Datum rapportage:	**07-05-2021**
Status rapportage:	**Definitief**
Projectidentificatiecode:	**RFI-21-00003321-SI**

Reikwijdte onderzoek:
☐ Gehele bouwwerk of gehele object
☐ Gedeelte van het bouwwerk of gedeelte van het object
☒ Het bouwwerk of het object en het gebied rondom het bouwwerk of het object
☐ Uitsluitend het gebied rondom het bouwwerk of het object

Het rapport is geschikt voor het volgende doel:
☐ Niet geschikt voor asbestverwijdering, risicobeoordeling noodzakelijk
☐ Voor uitsluitend de verwijdering van het in dit rapport genoemde asbesthoudende materiaal
☐ Voor renovatie zonder de bouwkundige integriteit aan te tasten
☒ Voor volledige renovatie of totaalsloop

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.

Projectgegevens

Adres onderzoekslocatie:	Sophiastraat 51 te Velp
Projectnummer:	RFI-21-00003321-SI
Datum onderzoek:	21-04-2021

Opdrachtgever

Opdrachtgever:	Kwa Maritane B.V.
Contactpersoon:	J. Rudolphie
Postadres:	Diepenbrocklaan 38
Postcode en plaats:	6815 AJ ARNHEM
Telefoonnummer:	06-22454558

Opdrachtnemer

Opdrachtnemer:	SGS Search Ingenieursbureau B.V.
Contactpersoon:	Drs. Hans J.M. de Jong
Bezoekadres:	Meerstraat 2
Postcode en plaats:	5473 AA Heeswijk
Telefoonnummer:	0413 241666
Faxnummer:	0413 241667
Website:	www.sgssearch.nl
E-mail:	nl.search.kwaliteitasbest@sgs.com
Certificaatnummer:	07-D070109
SCA-code:	07-D070109.01
Deskundig Inventariseerder Asbest:	Arjan van de Schootbrugge (51E-101120-511214)

Monsterneming en -analyse

Aantal materiaalmonsters	14, MO-Dave Bart-21-00008501-SL;.

Colofon rapportage

Document versie:	1
Datum rapportage:	07-05-2021 *
Gecontroleerd door:	Intern projectverantwoordelijke
Opgesteld door:	Arjan van de Schootbrugge

Handtekening technisch eindverantwoordelijke:

Niet-gerapporteerd asbest?

Mocht u onverhoopt niet-gerapporteerd asbest aantreffen, dan kunt u uiteraard telefonisch contact met ons opnemen. Voor onze continue kwaliteitsverbetering verzoeken wij u niet-gerapporteerd asbest tevens te melden via nl.search.kwaliteitasbest@sgs.com.

Aan zogenoemde conceptrapporten kunnen geen rechten worden ontleend. Alleen het definitieve asbestinventarisatierapport van ons hoofdkantoor is rechtsgeldig. Vermenigvuldiging of publicatie van dit rapport mag alleen in zijn geheel en na schriftelijke goedkeuring van SGS Search Ingenieursbureau B.V. SGS Search Ingenieursbureau B.V. is gecertificeerd door Normec Certification B.V. voor het uitvoeren van asbestinventarisaties onder certificaatnummer 07-D070109. Op al onze aanbiedingen, overeenkomsten en werkzaamheden zijn onze leveringsvoorwaarden van toepassing, deze zijn gedeponeerd bij Kamer van Koophandel en Fabrieken te Eindhoven.

* Het asbestinventarisatierapport is drie jaar geldig na ondertekening.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

SAMENVATTING EN CONCLUSIE

In opdracht van Kwa Maritane B.V. is een asbestinventarisatie uitgevoerd aan het gebouw gelegen aan de Sophiastraat 51 te Velp.

Algemene informatie	
Sophiastraat 51 te Velp	
Aanleiding onderzoek	De aanleiding van het onderzoek is de wens van de opdrachtgever om mogelijke asbesthoudende toepassingen inzichtelijk te hebben, voor de voorgenomen sloop.
Reikwijdte onderzoek	De reikwijdte van het onderzoek betreft de gehele twee garages, het schuurtje en het oliehok.
Geschiktheid van het rapport	Het rapport is geschikt voor volledige renovatie of totaalsloop
Gebruik gebouw	Gebouw
Gebouw in gebruik tijdens inspectie	Ja
Aantal onderzochte bouwlagen	1
Opstallen aanwezig	Nee
Plattegronden aanwezig tijdens inspectie	Ja
Tekeningen ter beschikking	Enkel en alleen overzichtstekeningen
Opmerking	De inspectie is uitgevoerd van de gehele twee garages, het schuurtje en het oliehok welke zich bevinden op het achterterrein gelegen aan de Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp. Tijdens de inspectie was alles toegankelijk en mochen er lichte destructieve handelingen worden uitgevoerd om verdachte locaties te onderzoeken.

Installaties
Bij het asbestonderzoek zijn geen asbestverdachte installaties aangetroffen.

Bij het asbestonderzoek zijn geen asbesthoudende toepassingen aangetroffen.

Er zijn monsters genomen van asbestverdachte toepassingen. Deze bleken na analyse geen asbest te bevatten. Zie de volgende toepassingen:

Nr	Toepassing	Ruimte	Locatie
Sophiastraat 51 te Velp			
1	Plafondbeplating	Garage, Sophiastraat 51	Tegen plafond
2	Beglazingskit	Garage, Sophiastraat 51	Rond de beglazing
3	Stopverf (kit)	Garage, Sophiastraat 51	Rond de beglazing
4	Afdichtingskit langs dak tuinschuur	Tuinschuur	Op dak
5	Beglazingskit	Garage, IJsselstraat 63	Rond de beglazing
6	Stopverf (kit)	Garage, IJsselstraat 63	Rond de beglazing
7	Tegellijm	Werkplaats, IJsselstraat 63	Achter wandtegels
8	Tegellijm	Keukentje/toilet, IJsselstraat 63	Achter wandtegels

Voor een volledige omschrijving per toepassing, zie paragraaf 2.1.3.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

Uitsluitingen
Tijdens de inspectie ter plaatse was het niet mogelijk om een bepaalde ruimte te inventariseren. Deze is, met opgaaf van oorzaak ervan, hieronder aangegeven:

Ruimte	Opmerking
Sophiastraat 51 te Velp	
Bodem rondom panden	De bodem rondom de panden is niet onderzocht, dit behoort niet tot de scope van een gecertificeerde asbestinventarisatie. Er zijn diverse soorten terreinverhardingen op het terrein aangetroffen. Deze kunnen verontreinigd zijn met asbesthoudende restanten. Om vast te stellen of op de locatie daadwerkelijk sprake is van een bodemverontreiniging met asbest wordt geadviseerd om een asbest in grond onderzoek conform NEN5707 uit te voeren.

Conclusie en aanbevelingen van het onderzoek:

Tijdens de inventarisatie zijn geen asbesthoudende toepassingen aangetroffen.

SGS Search Ingenieursbureau B.V. heeft de werkzaamheden met de nodige zorg en vakmanschap uitgevoerd, waarbij aan de inspanningsverplichting is voldaan. Het bereikte resultaat is echter niet uitsluitend afhankelijk van de inspanning, maar ook van factoren die buiten de invloedsfeer van SGS Search Ingenieursbureau B.V. liggen.

SGS Search Ingenieursbureau B.V. heeft, conform Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering als bedoeld in de artikelen 4.27 en 4.28 van de Arbeidsomstandighedenregeling, tijdens het asbestinventarisatie project gestreefd naar een zo volledig mogelijke detectie en registratie van aanwezige asbesthoudende materialen. Desondanks adviseren wij de te benaderen asbestsaneringsbedrijven een opname van de saneringslocatie te laten doen teneinde een indruk te krijgen van de situatie ter plaatse.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 2

1.1 Algemeen 2
1.2 Aanleiding en doel van het onderzoek 2
1.3 Historisch onderzoek 2
1.4 Analysemethodiek 2

2 ASBESTINVENTARISATIE 3

2.1 Onderzoeksresultaten 3

BIJLAGE I Deskresearch

BIJLAGE II Plattegrond(en)
BIJLAGE III Analyserapport(en)
BIJLAGE IV SMA-rt documenten

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

In opdracht van Kwa Maritane B.V. is een asbestinventarisatie uitgevoerd aan het gebouw gelegen aan de Sophiastraat 51 te Velp. De asbestinventarisatie is uitgevoerd conform Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering als bedoeld in de artikelen 4.27 en 4.28 van de Arbeidsomstandighedenregeling. Tijdens deze asbestinventarisatie is de veiligheid in acht genomen die volgens wettelijke normen en richtlijnen, alsmede het intern kwaliteitssysteem van SGS Search Ingenieursbureau B.V. zijn opgelegd aan haar medewerkers. Dit kwaliteitssysteem voldoet aan Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering als bedoeld in de artikelen 4.27 en 4.28 van de Arbeidsomstandighedenregeling en NEN-EN-ISO 9001.

Wijziging ten opzichte van eerdere versie: Niet van toepassing

1.2 Aanleiding en doel van het onderzoek

De aanleiding van het onderzoek is de wens van de opdrachtgever om mogelijke asbesthoudende toepassingen inzichtelijk te hebben, voor de voorgenomen sloop.

Het doel van het onderzoek is het inzichtelijk maken van alle direct waarneembare asbesthoudende toepassingen om een eventuele sanering ervan mogelijk te maken.

Tijdens het onderzoek zullen, naast de locatie en de afmetingen van het materiaal, tevens het type en de hoedanigheid van het asbest bepaald worden.

Het asbestrisico wordt uitgedrukt met behulp van de factoren die het risiconiveau zouden kunnen beïnvloeden. Tevens is een risicogerichte classificatie met betrekking tot de asbestsanering conform SMA-rt methodiek uitgevoerd.

1.3 Historisch onderzoek

Naar aanleiding van historisch onderzoek, zijn inschattingen gemaakt van locaties waar asbesthoudende materialen te verwachten zijn.

Inspanning deskresearch en resultaat:

Sophiastraat 51 te Velp	
Inspanningen welke verricht zijn ten behoeve van de deskresearch	Raadplegen eigen database en opdrachtgever.

Voor een volledig overzicht van de deskresearch, zie bijlage I.

1.4 Analysemethodiek

Materiaalmonsters:

Analyse van asbestverdachte materialen vindt plaats door het RVA-testen laboratorium, SGS Search Laboratorium B.V., analyse conform NEN 5896. Hierbij wordt de detectiegrens van 0,1% w/w gehanteerd.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

2 ASBESTINVENTARISATIE

2.1 Onderzoeksresultaten

De volgende pagina's geven een presentatie per asbestverdachte toepassing. Per aangetroffen asbestverdachte locatie worden de details gespecificeerd. Deze gegevens dienen altijd in combinatie met de bijgeleverde plattegronden (bijlage II) gezien te worden. De nummering van de vindplaatsen en de nummering van de tekeningen komen overeen. De hoeveelheden welke genoemd worden in de rapportage betreffen een inschatting van de aangetroffen toepassingen.

2.1.1 Installaties

Bij het asbestonderzoek zijn geen asbestverdachte installaties aangetroffen.

2.1.2 Asbesthoudende en/of -verdachte toepassingen

Bij het asbestonderzoek zijn geen asbesthoudende en/of -verdachte toepassingen aangetroffen.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

2.1.3 Niet asbesthoudende toepassingen

Bij het asbestonderzoek zijn de volgende niet asbesthoudende toepassingen aangetroffen, namelijk:

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

Gebouw(nr.): **Sophiastraat 51 te Velp**
Nummer vindplaats: **1**
Ruimte(s): **Garage, Sophiastraat 51**
Etage(s): **Begane grond**

Overzicht plafondbeplating in de open opslagruimte

Monsternamelocatie plafondbeplating

Details toepassing:

Omschrijving toepassing:	Plafondbeplating
Plaats in ruimte(s):	Tegen plafond
Situatie:	Binnen
Bereikbaarheid:	Goed
Bevestigingsmethode:	Gespijkerd
Aantal:	2 Locaties
Afmetingen:	6,00 m² Totaal

Analyseresultaten materiaalmonster(s):

Monster code	Ruimte	Locatie in ruimte	Analyseresultaat
0580801*	Garage, Sophiastraat 51	Tegen plafond	< 0,1 w/w %

*De analyseresultaten zijn te vinden in de volgende rapporten in Bijlage III:
MO-Dave Bart-21-00008501-SL

Opmerkingen:
Het plaatmateriaal is zwaar beschadigd. De rest van de ruimte is voorzien van een gipsplafond. Het is mogelijk dat boven dit gipsplafond ook hetzelfde plaatmateriaal of restanten daarvan, aanwezig zijn.

Opmerkingen afmeting:
Het plaatmateriaal is op twee locaties in de garage aangetroffen. Er is 1,5 m2 plafondbeplating aangetroffen boven de roldeur en ca 4,5 m2 in de open opslagruimte in de garage.

Conclusie:
Na optische analyse bleek het materiaal geen asbestvezels te bevatten in een percentage boven de detectiegrens van 0,1% w/w

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

Gebouw(nr.): **Sophiastraat 51 te Velp**
Nummer vindplaats: **2**
Ruimte(s): **Garage, Sophiastraat 51**
Etage(s): **Begane grond**

Overzicht gevel met beglazingskit in vaste ramen.

Monsternamelocatie beglazingskit vaste ramen

Details toepassing:

Omschrijving toepassing:	Beglazingskit
Plaats in ruimte(s):	Rond de beglazing
Situatie:	Buiten
Bereikbaarheid:	Goed
Bevestigingsmethode:	Gekit
Aantal:	6 Locaties
Afmetingen:	36,00 m Totaal

Analyseresultaten materiaalmonster(s):

Monster code	Ruimte	Locatie in ruimte	Analyseresultaat
0580802*	Garage, Sophiastraat 51	Rond de beglazing	< 0,1 w/w %
0580803*	Garage, Sophiastraat 51	Rond de beglazing	< 0,1 w/w %

*De analyseresultaten zijn te vinden in de volgende rapporten in Bijlage III:
MO-Dave Bart-21-00008501-SL

Opmerkingen:
De toepassing is aangetroffen in de grote vaste ramen. De kit/stopverf in de kleine uitzetraampjes is in dit rapport opgenomen als vindplaats 3.

Opmerkingen afmeting:
Er zijn 6 vaste ramen aanwezig met elk ca. 6 m aan beglazingskit. In totaal dus ca. 36m1.

Conclusie:
Na optische analyse bleek het materiaal geen asbestvezels te bevatten in een percentage boven de detectiegrens van 0,1% w/w

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

Gebouw(nr.): **Sophiastraat 51 te Velp**
Nummer vindplaats: **3**
Ruimte(s): **Garage, Sophiastraat 51**
Etage(s): **Begane grond**

Overzicht uitzetraampjes met stopverf / kit

Bemonsteringslocatie stopverf / kit uitzetraampjes

Details toepassing:

Omschrijving toepassing:	Stopverf (kit)
Plaats in ruimte(s):	Rond de beglazing
Situatie:	Binnen
Bereikbaarheid:	Goed
Bevestigingsmethode:	Gekit
Aantal:	4 Locaties
Afmetingen:	16,00 m Totaal

Analyseresultaten materiaalmonster(s):

Monster code	Ruimte	Locatie in ruimte	Analyseresultaat
0580804*	Garage, Sophiastraat 51	Rond de beglazing	< 0,1 w/w %
0580805*	Garage, Sophiastraat 51	Rond de beglazing	< 0,1 w/w %

*De analyseresultaten zijn te vinden in de volgende rapporten in Bijlage III:
MO-Dave Bart-21-00008501-SL

Opmerkingen:
De toepassing is aangetroffen in de kleine uitzetraampjes. De kit in de grote vaste ramen is in dit rapport opgenomen als vindplaats 2.

Opmerkingen afmeting:
Er zijn 4 uitzetraampjes met elk twee ruitjes aanwezig. Elk ruitje heeft ca. 2m aan stopverf / kit. Dit is dus 4m stopverf per uitzetraampje. In totaal dus ca. 36m1.

Conclusie:
Na optische analyse bleek het materiaal geen asbestvezels te bevatten in een percentage boven de detectiegrens van 0,1% w/w.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

Gebouw(nr.): **Sophiastraat 51 te Velp**
Nummer vindplaats: **4**
Ruimte(s): **Tuinschuur**
Etage(s): **Begane grond**

Overzicht tuinschuur met afdichtingskit langs dak

Bemonsteringslocatie kit langs dak tuinschuur

Details toepassing:

Omschrijving toepassing:	Afdichtingskit langs dak tuinschuur
Plaats in ruimte(s):	Op dak
Situatie:	Buiten
Bereikbaarheid:	Goed
Bevestigingsmethode:	Gekit
Aantal:	1 Locaties
Afmetingen:	7,00 m Totaal

Analyseresultaten materiaalmonster(s):

Monster code	Ruimte	Locatie in ruimte	Analyseresultaat
0580806*	Tuinschuur	Op dak	< 0,1 w/w %

*De analyseresultaten zijn te vinden in de volgende rapporten in Bijlage III:
MO-Dave Bart-21-00008501-SL

Aanbevolen maatregelen:
Op korte termijn saneren is niet noodzakelijk, geadviseerd wordt het materiaal vóór sloop- of renovatiewerkzaamheden te saneren.

Conclusie:
Na optische analyse bleek het materiaal geen asbestvezels te bevatten in een percentage boven de detectiegrens van 0,1% w/w.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

Gebouw(nr.): **Sophiastraat 51 te Velp**
Nummer vindplaats: **5**
Ruimte(s): **Garage, IJsselstraat 63**
Etage(s): **Begane grond, zijgevel**

Overzicht zijgevel met beglazingskit vaste ramen

Bemonsteringslocatie beglazingskit

Details toepassing:

Omschrijving toepassing:	Beglazingskit
Plaats in ruimte(s):	Rond de beglazing
Situatie:	Buiten
Bereikbaarheid:	Goed
Bevestigingsmethode:	Gekit
Aantal:	2 Locaties
Afmetingen:	18,40 m Totaal

Analyseresultaten materiaalmonster(s):

Monster code	Ruimte	Locatie in ruimte	Analyseresultaat
0580807*	Garage, IJsselstraat 63	Rond de beglazing	< 0,1 w/w %
0580808*	Garage, IJsselstraat 63	Rond de beglazing	< 0,1 w/w %

*De analyseresultaten zijn te vinden in de volgende rapporten in Bijlage III:
MO-Dave Bart-21-00008501-SL

Opmerkingen:
De toepassing is aangetroffen in de grote vaste ramen. De kit/stopverf in de deuren is in dit rapport opgenomen als vindplaats 6.

Opmerkingen afmeting:
Er zijn 2 vaste ramen met bovenraampjes aanwezig met elk ca. 9,2 m aan beglazingskit. In totaal dus ca. 18,4 m1.

Conclusie:
Na optische analyse bleek het materiaal geen asbestvezels te bevatten in een percentage boven de detectiegrens van 0,1% w/w.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

Gebouw(nr.): **Sophiastraat 51 te Velp**
Nummer vindplaats: **6**
Ruimte(s): **Garage, IJsselstraat 63**
Etage(s): **Begane grond, zijgevel**

Overzicht Stopverf (kit) in de deuren

Bemonsteringslocatie stopverf (kit) in deuren

Details toepassing:

Omschrijving toepassing:	Stopverf (kit)
Plaats in ruimte(s):	Rond de beglazing
Situatie:	Buiten
Bereikbaarheid:	Goed
Bevestigingsmethode:	Gekit
Aantal:	2 Locaties
Afmetingen:	7,00 m Totaal

Analyseresultaten materiaalmonster(s):

Monster code	Ruimte	Locatie in ruimte	Analyseresultaat
0580809*	Garage, IJsselstraat 63	Rond de beglazing	< 0,1 w/w %
0580810*	Garage, IJsselstraat 63	Rond de beglazing	< 0,1 w/w %

*De analyseresultaten zijn te vinden in de volgende rapporten in Bijlage III:
MO-Dave Bart-21-00008501-SL

Opmerkingen:
De toepassing is aangetroffen in twee deuren. De kit in de grote vaste ramen is in dit rapport opgenomen als vindplaats 5

Opmerkingen afmeting:
Er zijn 2 deuren aanwezig. Elke deur heeft ca. 3,5 m aan stopverf / kit. Dit is dus ca. 7 m totaal.

Conclusie:
Na optische analyse bleek het materiaal geen asbestvezels te bevatten in een percentage boven de detectiegrens van 0,1% w/w.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

Gebouw(nr.): **Sophiastraat 51 te Velp**
Nummer vindplaats: **7**
Ruimte(s): **Werkplaats, IJsselstraat 63**
Etage(s): **Begane grond**

Overzicht wandtegels in werkplaats IJsselstraat 63

Bemonsteringslocatie tegellijm werkplaats

Details toepassing:

Omschrijving toepassing:	Tegellijm
Plaats in ruimte(s):	Achter wandtegels
Situatie:	Binnen
Bereikbaarheid:	Goed
Bevestigingsmethode:	Gelijmd
Aantal:	1 Locaties
Afmetingen:	22,00 m² Totaal

Analyseresultaten materiaalmonster(s):

Monster code	Ruimte	Locatie in ruimte	Analyseresultaat
0580811*	Werkplaats, IJsselstraat 63	Achter wandtegels	< 0,1 w/w %
0580812*	Werkplaats, IJsselstraat 63	Achter wandtegels	< 0,1 w/w %

*De analyseresultaten zijn te vinden in de volgende rapporten in Bijlage III:
MO-Dave Bart-21-00008501-SL

Opmerkingen:
Geen.

Conclusie:
Na optische analyse bleek het materiaal geen asbestvezels te bevatten in een percentage boven de detectiegrens van 0,1% w/w.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

Gebouw(nr.): **Sophiastraat 51 te Velp**
Nummer vindplaats: **8**
Ruimte(s): **Keukentje/toilet, IJsselstraat 63**
Etage(s): **Begane grond**

Overzicht wandtegeltjes in keukentje/toilet IJsselstraat 63

Bemonsteringslocatie tegellijm achter wandtegeltjes

Details toepassing:

Omschrijving toepassing:	Tegellijm
Plaats in ruimte(s):	Achter wandtegels
Situatie:	Binnen
Bereikbaarheid:	Goed
Bevestigingsmethode:	Gelijmd
Aantal:	1 Locaties
Afmetingen:	10,10 m² Totaal

Analyseresultaten materiaalmonster(s):

Monster code	Ruimte	Locatie in ruimte	Analyseresultaat
0580813*	Keukentje/toilet, IJsselstraat 63	Achter wandtegels	< 0,1 w/w %
0580814*	Keukentje/toilet, IJsselstraat 63	Achter wandtegels	< 0,1 w/w %

*De analyseresultaten zijn te vinden in de volgende rapporten in Bijlage III:
MO-Dave Bart-21-00008501-SL

Opmerkingen:
geen

Conclusie:
Na optische analyse bleek het materiaal geen asbestvezels te bevatten in een percentage boven de detectiegrens van 0,1% w/w.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

2.1.4 Conclusie en aanbevelingen van het onderzoek

Tijdens de inventarisatie zijn geen asbesthoudende toepassingen aangetroffen.

SGS Search Ingenieursbureau B.V. heeft de werkzaamheden met de nodige zorg en vakmanschap uitgevoerd, waarbij aan de inspanningsverplichting is voldaan. Het bereikte resultaat is echter niet uitsluitend afhankelijk van de inspanning, maar ook van factoren die buiten de invloedsfeer van SGS Search Ingenieursbureau B.V. liggen.

SGS Search Ingenieursbureau B.V. heeft, conform Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering als bedoeld in de artikelen 4.27 en 4.28 van de Arbeidsomstandighedenregeling, tijdens het asbestinventarisatie project gestreefd naar een zo volledig mogelijke detectie en registratie van aanwezige asbesthoudende materialen. Desondanks adviseren wij de te benaderen asbestsaneringsbedrijven een opname van de saneringslocatie te laten doen teneinde een indruk te krijgen van de situatie ter plaatse.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

BIJLAGE I Deskresearch

Algemene informatie	
Sophiastraat 51 te Velp	
Aanleiding onderzoek	De aanleiding van het onderzoek is de wens van de opdrachtgever om mogelijke asbesthoudende toepassingen inzichtelijk te hebben, voor de voorgenomen sloop.
Reikwijdte onderzoek	De reikwijdte van het onderzoek betreft de gehele twee garages, het schuurtje en het oliehok.
Geschiktheid van het rapport	Het rapport is geschikt voor volledige renovatie of totaalsloop
Gebruik gebouw	Gebouw
Gebouw in gebruik tijdens inspectie	Ja
Aantal onderzochte bouwlagen	1
Opstallen aanwezig	Nee
Plattegronden aanwezig tijdens inspectie	Ja
Tekeningen ter beschikking	Enkel en alleen overzichtstekeningen
Opmerking	De inspectie is uitgevoerd van de gehele twee garages, het schuurtje en het oliehok welke zich bevinden op het achterterrein gelegen aan de Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp. Tijdens de inspectie was alles toegankelijk en mochen er lichte destructieve handelingen worden uitgevoerd om verdachte locaties te onderzoeken.

De volgende informatie is uit de deskresearch naar voren gekomen:

Sophiastraat 51 te Velp	
Afmeting bruto vloeroppervlakte (bvo)	Onbekend
Afmetingen gebouw	Onbekend
Bouwjaar	1932
Jaar en data eventuele verbouwingen	n.b.
Aard van eventuele verbouwingen	Geen verbouwingen bekend.
Inspanningen welke verricht zijn ten behoeve van de deskresearch	Raadplegen eigen database en opdrachtgever.
Bijzonderheden gebouw (brandcompartimentering, geluidsisolatie, etc.)	Geen bijzonderheden bekend.
Eerdere saneringen, data en locaties, eindcontrole / documenten	Geen eerdere saneringen bekend.
Zijn er zaken naar voren gekomen tijdens gesprekken met de gebouwbeheerder?	Volgens de eigenaar is er uit de garage Sophiastraat 51 in het verleden asbest verwijderd. Hier zijn echter geen bewijsstukken van overlegd.

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

BIJLAGE II Plattegrond(en)

Gebouw : **Sophiastraat 51 te Velp**
Opmerking: tekening is op schaal of afmetingen staan op tekening weergegeven

Adres: Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY.
SGS
environment inspires

BIJLAGE III Analyserapport(en)

Kwa Maritane B.V.
heer J. Rudolphie
Diepenbrocklaan 38
6815 AJ ARNHEM

Rapportnummer: **MO-Dave Bart-21-00008501-SL**

Onderzoeksgegevens

Dossiernummer laboratorium
DOS-21-00008300-SL

Projectnummer laboratorium
PSL-21-00000411-SL

Projectnummer opdrachtgever
RFI-21-00003321-SI

Type onderzoek	**Materiaalidentificatie** middels optische microscopie conform NEN5896
Doel onderzoek	Kwalitatieve bepaling van het soort asbest en semi-kwantitatieve bepaling van de concentratie asbest in asbestverdacht materiaal.
Datum identificatie	22-04-2021
Adres analyse	Petroleumhavenweg 8 te Amsterdam
Locatie bemonstering	Sophiastraat 51 6882NJ te Velp
Uitvoerend medewerker	Arjan van de Schootbrugge
Uitvoerend analist	Marijke Boermans
Monster(s) genomen door	SGS Search Ingenieursbureau B.V. *Indien de monsters niet door SGS Search Laboratorium B.V. genomen zijn, draagt SGS Search Laboratorium B.V. geen verantwoordelijkheid inzake herkomst en representativiteit, alsmede veiligheid tijdens monsterneming en juistheid van aangeleverde gegevens.*
Aantal monsters	14

Analyseresultaten

Bijzonderheden Geen

Volgnr.	Monsternummer	Locatie	Omschrijving Materiaal	Analyseresultaat	Hechtgebonden
1	0580801	Garage, Sophiastraat 51, Tegen plafond	Plafondbeplating	< 0,1 w/w %	n.v.t.
2	0580802	Garage, Sophiastraat 51, Rond de beglazing	Beglazingskit	< 0,1 w/w %	n.v.t.
3	0580803	Garage, Sophiastraat 51, Rond de beglazing	Beglazingskit	< 0,1 w/w %	n.v.t.
4	0580804	Garage, Sophiastraat 51, Rond de beglazing	Stopverf (kit)	< 0,1 w/w %	n.v.t.
5	0580805	Garage, Sophiastraat 51, Rond de beglazing	Stopverf (kit)	< 0,1 w/w %	n.v.t.
6	0580806	Tuinschuur, Op dak	Afdichtingskit langs dak tuinschuur	< 0,1 w/w %	n.v.t.
7	0580807	Garage, IJsselstraat 63, Rond de beglazing	Beglazingskit	< 0,1 w/w %	n.v.t.
8	0580808	Garage, IJsselstraat 63, Rond de beglazing	Beglazingskit	< 0,1 w/w %	n.v.t.
9	0580809	Garage, IJsselstraat 63, Rond de beglazing	Stopverf (kit)	< 0,1 w/w %	n.v.t.
10	0580810	Garage, IJsselstraat 63, Rond de beglazing	Stopverf (kit)	< 0,1 w/w %	n.v.t.
11	0580811	Werkplaats, IJsselstraat 63, Achter wandtegels	Tegellijm	< 0,1 w/w %	n.v.t.
12	0580812	Werkplaats, IJsselstraat 63, Achter wandtegels	Tegellijm	< 0,1 w/w %	n.v.t.
13	0580813	Keukentje/toilet, IJsselstraat 63, Achter wandtege	Tegellijm	< 0,1 w/w %	n.v.t.
14	0580814	Keukentje/toilet, IJsselstraat 63, Achter wandtege	Tegellijm	< 0,1 w/w %	n.v.t.

Aanvullende informatie aangaande dit rapport is beschikbaar voor de eindgebruiker. Deze informatie kan uitsluitend via de opdrachtgever van SGS Search Laboratorium B.V. worden opgevraagd.
Dit rapport mag op geen enkele wijze, behalve in zijn geheel, gereproduceerd worden zonder voorafgaande toestemming van SGS Search Laboratorium B.V.

De ondertekening van dit rapport wordt automatisch gegenereerd.

SGS Search Laboratorium B.V.
d.d. 22-04-2021

Opgesteld door:
Marijke Boermans

Technisch verantwoordelijk:
Ir. Eric J.H.B. Markes
Hoofd Laboratorium

TESTEN RvA L238

SEARCH IS NOW PART OF SGS, THE WORLD'S LEADING INSPECTION, VERIFICATION, TESTING AND CERTIFICATION COMPANY

SGS Search Laboratorium B.V.

Heeswijk (hoofdkantoor)
Meerstraat 7, Postbus 83
5473 ZH Heeswijk (N.Br.)

Amsterdam
Petroleumhavenweg 8
1041 AC Amsterdam

Groningen
Stavangerweg 21-23
9723 JC Groningen

Spijkenisse
Malledijk 18
3208 LA Spijkenisse

Tel. +31 (0)88 214 66 00
laboratorium@sgssearch.nl
www.sgssearch.nl

Rapport MO

Rapportage asbestidentificatie met behulp van optische microscopie NEN 5896

Uitleg rapportages algemeen

Het rapportnummer is een uniek nummer. Aan de hand van dit nummer kunnen vragen worden gesteld en eventueel extra rapporten worden opgevraagd door de opdrachtgever.

Alleen aan de opdrachtgever of door de opdrachtgever aangewezen partij zal informatie worden verstrekt omtrent het resultaat van het uitgevoerde onderzoek.

Het dossiernummer van SGS Search Laboratorium B.V. is een uniek nummer dat door SGS Search Laboratorium B.V. voorafgaand aan de uitvoering van iedere opdracht wordt aangemaakt.

Het is mogelijk dat de werkzaamheden van SGS Search Laboratorium B.V. een onderdeel vormen van een project waarbij een directievoerder voor de asbestsanering betrokken is. In dat geval wordt bij “projectnummer klant” het voor dat project geldende kenmerk ingevoerd.

Aanvullende uitleg analyseresultaat

Serpentijn
CHR = Chrysotiel (wit asbest)

Amfibool

ANT	= Anthofyliet (geel asbest)	CRO	= Crocidoliet (blauw asbest)
AMO	= Amosiet (bruin asbest)	TRE	= Tremoliet (grijs asbest)
ACT	= Actinoliet (groen asbest)		

Analyseresultaat w/w%
Met behulp van dit percentage wordt een inschatting gemaakt van de hoeveelheid asbest van die soort(en) in het materiaalmonsters. Conform de NEN 5896 is dit percentage een inschatting van het gewicht aan asbestvezels ten opzichte van het gewicht van het totale monster (w=weight=gewicht).

Analyseresultaat <0,1%
Conform de NEN 5896 betekent de waarde <0,1% dat in het monster geen asbestvezels zijn aangetroffen.

Hechtgebonden ja/nee
In het geval van asbest wordt aangegeven hoe stevig of los de asbestvezels in het materiaal zitten:

- Hechtgebonden ‘ja’ betekent dat de vezels vast in het materiaal zitten (breukvlakken uitgezonderd).
- Hechtgebonden ‘nee’ betekent dat de vezels los in het materiaal zitten en dat het risico hoog is dat er bij lichte beroering van het materiaal vezels vrijkomen.
- Hechtgebonden ‘n.v.t’ betekent dat er geen uitspraak aangaande de gebondenheid nodig is.

Aanvullende uitleg analysetechniek

Optische Microscopie

De identificatie middels optische microscopie bestaat uit twee onderdelen. Allereerst wordt bij een vergroting van ongeveer 50x onder een stereomicroscoop gezocht naar vezels. Indien deze aangetroffen worden, wordt er met behulp van dispersievloeistof een preparaat gemaakt. Dit preparaat wordt onder de polarisatiemicroscoop bij een vergroting van 125x nader onderzocht. De vezels worden gekarakteriseerd op grond van kenmerkende optische eigenschappen zoals: brekingsindex, dubbelbreking, dispersie en het gedrag in gepolariseerd licht.

Algemene disclaimer

Behoudens andersluidende overeenkomst worden alle opdrachten en documenten uitgevoerd en uitgegeven op basis van onze algemene voorwaarden. De aandacht wordt gevestigd op de beperking van aansprakelijkheid, de vergoedings-en bevoegdheidskwesties bepaald door deze voorwaarden.
Elke houder van dit document dient te weten dat de informatie vervat in dit document enkel de bevindingen van SGS op het ogenblik van haar tussenkomst en binnen de grenzen van de eventuele instructies van de opdrachtgever, bevat. SGS is enkel aansprakelijk ten aanzien van haar opdrachtgever en dit document stelt de bij een handelstransactie betrokken partijen niet vrij van hun plicht al hun rechten en verplichtingen uit te oefenen voortspruitend uit de handelsdocumenten.
Vermenigvuldiging of publicatie van dit document mag alleen in zijn geheel en na schriftelijke goedkeuring van SGS gebeuren. Het aanbrengen van aanpassingen en/of toevoegingen aan dit document is exclusief voorbehouden aan SGS. Elke niet door SGS toegestane wijziging evenals de namaak of vervalsing van de inhoud of het uitzicht van dit document is onwettig en overtreders zullen vervolgd worden.
Ondanks de zorgvuldigheid die betracht wordt, is SGS niet aansprakelijk voor schade, welke dan ook, als gevolg van onjuistheden in of problemen veroorzaakt door, (elektronische) communicatie.
Dit document bevat vertrouwelijke informatie. Indien u als niet geadresseerde dit rapport ontvangt, wordt u verzocht de afzender hier direct omtrent te informeren en het document te vernietigen.

Dit rapport is met de grootst mogelijke zorg met inachtneming van alle relevante regelgeving opgesteld. Dit rapport is exclusief bestemd voor onze opdrachtgever, derden kunnen daaraan geen rechten ontlenen. Het opstellen van het rapport geldt voor ons als een inspanningsverplichting, van welke inspanning wij ons maximaal hebben gekweten. Mochten er onverhoopt fouten in voorkomen, dan kunnen wij ter zake geen meer of andere aansprakelijkheid aanvaarden dan in onze algemene voorwaarden staat vermeld.

Vermenigvuldiging of publicatie van dit rapport mag alleen in zijn geheel en na schriftelijke goedkeuring van SGS Search Laboratorium B.V. SGS Search Laboratorium B.V. is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie onder nrs. L238 en I137. Op al onze aanbiedingen, overeenkomsten en werkzaamheden zijn onze leveringsvoorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd bij Kamer van Koophandel en Fabrieken te Eindhoven.

BIJLAGE IV SMA-rt document(en)

Niet van toepassing

MILIEU ADVIES &
ONDERZOEKSBUREAU

boluwa

Rapport

Aanvullend verkennend bodemonderzoek NEN 5740/
Aanvullend verkennend bodemonderzoek asbest NEN 5707
Sophiastraat 51 / IJsselstraat 63 Velp

Projectnummer: 21081
Datum: 30 augustus 2021

Boluwa Eco Systems BV
P Postbus 11
8180 AA Heerde

T 0578 - 691 218
E info@boluwa.nl
I www.boluwa.nl

KVK 06067840
BTW NL 801784803.B01
IBAN NL42 RABO 0396 8209 64

Alle leveringen geschieden volgens onze bij de K.v.K Oost Nederland gedeponeerde voorwaarden.

bodem-onderzoek
sanering
advies & begeleiding

Rapport

Aanvullend verkennend bodemonderzoek NEN 5740/
Aanvullend verkennend bodemonderzoek asbest NEN 5707
Sophiastraat 51 / IJsselstraat 63 Velp

Opdrachtgever: KWA Maritane BV
De heer J. Rudolphie
Diepenbrocklaan 38
6815 AJ Arnhem

Projectnummer: 21081

Datum: 30 augustus 2021

Status: Definitief

Opgesteld door:	**Paraaf:**	**Goedgekeurd door:**	**Paraaf:**
F. H. de Vries		ing. G. van Dijk	

Inhoud

1 Inleiding 3
2 Inventarisatie 5
2.1 Historisch gebruik. 5
2.2 Huidig gebruik 6
2.3 Toekomstig gebruik 6
2.4 Geohydrologische gegevens 7
2.5 Onderzoeksstrategie 7
3 Uitgevoerd veld- en laboratoriumonderzoek 9
4 Resultaten veldonderzoek 11
5 Resultaten laboratoriumonderzoek 13
5.1 Toetsingskader 13
5.2 Analyseresultaten 13
6 Conclusie 15
6.1 Toetsing van de onderzoekshypothese 15
6.2 Toetsing van de onderzoekshypothese 15
6.3 Aanbeveling 16
7 Zorgvuldigheid onderzoek 17

Bijlagen

1. Topografisch en kadastraal overzicht
2. Situatietekening
3. Monsternemingsformulieren (grond en grondwater)
4. Boorbeschrijvingen
5. Toegepaste methoden/normen veldwerk en laboratorium onderzoek
6. Analyseresultaten + toetsing
7. Foto’s

1 Inleiding

De heer J. Rudolphie van KWA Maritane BV uit Arnhem heeft op 11 juni 2021 opdracht verleend tot het instellen van een aanvullend verkennend bodemonderzoek conform de NEN 5740 en NEN 5707 ter plaatse van een gedeelte van de locatie aan de Sophiastraat 51 / IJsselstraat 63 in Velp.

Voor de ligging van de onderzoekslocatie wordt verwezen naar bijlage 1.
De inrichting van de locatie is weergegeven in bijlage 2.

De aanleiding van het aanvullend verkennend bodemonderzoek zijn de opmerkingen van mevrouw S. Theuns van de gemeente Rheden waarin wordt aangegeven dat ten oosten van Sophiastraat 51 in het verleden een weggetje/pad heeft gelopen. Geadviseerd wordt dit gedeelte aanvullend te onderzoeken.

Doel van het aanvullend onderzoek is het vaststellen van eventuele verontreiniging van grond en grondwater van het gedeelte van de locatie en een globaal inzicht te verschaffen in de aard, plaats en concentratie van eventuele verontreinigende stoffen.

Het vooronderzoek is uitgevoerd volgens de Nederlandse Norm NEN 5725:2017 (strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek).
Bij het verzamelen van de beschikbare informatie is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de werkwijze zoals beschreven in de NEN5725. Op basis van deze norm bepaalt de aanleiding van het onderzoek de minimale onderzoeksaspecten. In onderstaande tabel zijn deze onderzoeksaspecten per aanleiding weergegeven. In de huidige situatie is sprake van aanleiding A (bodemonderzoek).

onderzoeksaspecten		Aanleidingen tot vooronderzoek						
		A	B	C	D	E	F	G
Locatie gegevens	Eigendomssituatie	O	O					
	Hoogteligging					X		
Bodemopbouw en geohydrologie	Bodemopbouw	X	X		X	X	X	
	Antropogene lagen in de bodem	X	X	X	X	X	X	X
	Geohydrologie	X	X					
Verwachting t.a.v. de bodemkwaliteit	Geval van Ernstige bodemverontreiniging	X		X	X	X	X	X
	Kwaliteit o.b.v. BKK	X	O	X	X	X	X	X
	o.b.v. uitgevoerde bodemonderzoeken	X	X	X	X	X		X
Gebruik en beïnvloeding van de locatie, verdachte situatie, activiteiten, ongewoon voorval	Voormalig	X	O	X	X	X		X
	Huidig	X	X		X	X	X	
	Toekomst		X			O		
	Asbestverdacht	X		X	X	X	X	X
Terreinverkenning								
X = Verplicht onderzoeksaspect. Indien dit onderzoeksaspect niet van toepassing is behoort dit in het rapport te worden vermeld en gemotiveerd O = Optioneel								

Aanleiding tot vooronderzoek	
A	Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek
B	Opstellen hypothese over de aanwezigheid van potentieel bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten bij nul- en eindsituatie onderzoek
C	Opstellen hypothese over de bodemkwaliteitsklasse van de ontvangende bodem voorafgaande aan het toepassen van grond of baggerspecie
D	Opstellen hypothese over de milieuhygiënische kwaliteit ten behoeve van partijkeuring
E	Opstellen of actualiseren van een bodemkwaliteitskaart
F	Toetsing gebruik bodemkwaliteitskaarten bij te ontgraven grond en het toepassen van grond
G	Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit bij tijdelijke uitplaatsing en bij overig projectmatig grondverzet ten behoeve van het inschatten van arbeidshygiënische risico's

Ten behoeve van dit vooronderzoek hebben wij de volgende bronnen geraadpleegd:

Onderdeel	Bron
Historisch, huidig en toekomstig gebruik	Opdrachtgever
Bouw-/milieudossier, ondergrondse tanks, calamiteiten, eerder uitgevoerd bodemonderzoek	Gemeente Rheden, contactpersoon de heer J. Winkelhorst / opdrachtgever
Locatiegegevens van internet: - historisch topografisch kaartmateriaal - basisregistratie grootschalige topografie - kadastrale gegevens - Google streetview - Provinciale bodeminformatie - Asbest - Bodemopbouw Geo(hydro)logie - Bodemkwaliteitskaart	 www.topotijdreis.nl www.pdok.nl www.kadaster.nl maps.google.nl www.bodemloket maps.bodemdata.nl Asbestdakenkaart Gelderland www.dinoloket.nl Nota Bodembeheer gemeente Rheden Actualisatie Bodembeleid regio Arnhem
Terreininspectie	Uitgevoerd voorafgaand aan veldwerk op 24-06-2021 door erkend monsternemer de heer A. de Graaf van Boluwa Eco Systems BV

In de volgende hoofdstukken zal achtereenvolgens worden ingegaan op de verrichte veld- en laboratoriumwerkzaamheden en de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 6 worden de bevindingen geïnterpreteerd en conclusies getrokken over de actuele kwaliteit van de grond op de deellocatie.

2 Inventarisatie

De onderzoekslocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van Velp.
Het te onderzoeken terrein is kadastraal bekend als de gemeente Velp, sectie H nummer 2876 (gedeeltelijk).
x-coördinaat = 195.341 en y-coördinaat = 444.803.

2.1 Historisch gebruik.

Algemeen:
De onderzoekslocatie maakt deel uit van het terrein Sophiastraat 51/IJsselstraat 63. Voor 1900 bestond het gebied uit bouwland. Het te onderzoeken gedeelte bevindt zich ten oosten van Sohiastraat 51. Op dit gedeelte heeft zich tot begin jaren ’60 een waarschijnlijk openbaar weggetje/pad bevonden. Op de locatie aan de Sophiastraat zijn in 1932 drie wooneenheden naast elkaar gebouwd. Op nummer 51 was destijds een winkel aanwezig. Waarschijnlijk betrof dit een tabakswinkel. Op basis van de Hinderwetgegevens was vanaf 1951 op dit adres een technische oliehandel gevestigd. Het achtergelegen terrein/binnenterrein was destijds in gebruik als tuin/bouwland. In 1961 is een Hinderwetvergunning verkregen voor het oprichten en in werking houden van een herstelinrichting voor motorvoertuigen. De winkel werd toen gebruikt voor de verkoop van benzine en onderhoudsproducten. In later jaren is de winkel gebruikt als woonhuis en deels als kantoor. Het gedeelte achter de woning was in gebruik als werkplaats. De overige twee wooneenheden zijn altijd in gebruik geweest als wonen met tuin. Op de locatie IJsselstraat 63 is 1934 bebouwing aanwezig. Op de locatie bevond zich een dubbel woonhuis. In het achterhuis was in de periode 1963 – 1965 sprake van een koperslagerij. Nadien is in het pand in gebruik geweest als bakkerij een bakkerij met in het voorhuis de winkel. In 1975 is de locatie verbouwd tot een autoshowroom en magazijn en samengevoegd bij het autobedrijf op de locatie Sophiastraat 51. De bedrijfsactiviteiten zijn enkel jaren geleden beëindigd en inmiddels wordt de locatie verhuurd.

Op de locatie is (recentelijk) een verkennend bodemonderzoek/verkennend bodemonderzoek asbest uitgevoerd door Boluwa Eco Systems BV. Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek heeft uitsplitsing van de mengmonsters van het buitenterrein plaatsgevonden.

Verkennend onderzoek:

Naam/adres	Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp	28 mei 2021	
Soort onderzoek	Verkennend bodemonderzoek /Verkennend bodemonderzoek asbest	Rapport-code	21081
Verontreinigings-situatie	Voormalige ondergrondse tanks op het voorterrein: Zowel in de grond als in het grondwater worden geen verhoogde gehalten aangetoond. Voormalige reparatie en onderhoudswerkplaats: In de bovengrond zijn licht verhoogde gehalten PCB (som 7), koper, zink, cadmium, kwik, lood en PAK (10-VROM) aangetoond. In het grondwater is een licht verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetroffen. Olie-waterafscheider: In de ondergrond zijn geen verhoogde gehalten aangetoond. In het grondwater zijn licht verhoogde gehalten molybdeen, barium en tetrachlooretheen aangetroffen.		

Naam/adres	Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp	28 mei 2021
Verontreinigings-situatie	Wasplaats: In de bovengrond zijn licht verhoogde gehalten zink, kwik, lood en PAK (10-VROM) aangetoond. In het grondwater (gecombineerd met wasplaats/olie-waterafscheider/voormalige opslag KCA/gesaneerde ondergrondse tank is een licht verhoogd gehalte tetrachlooretheen aangetroffen. Voormalige opslagruimte afgewerkte olie, accu's, KCA: In de bovengrond zijn licht verhoogde gehalten koper, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) aangetoond. Daarnaast zijn matig verhoogde gehalten zink en lood aangetroffen. Grondwater: zie wasplaats. Gesaneerde ondergrondse tank onder opslagruimte: In de ondergrond zijn geen verhoogde gehalten aangetoond. Grondwater: zie wasplaats. Overig terrein: In de bovengrond zijn licht verhoogde gehalten PCB (som 7), kobalt, nikkel, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) aangetoond. Daarnaast zijn sterk verhoogde gehalten koper, zink en lood aangetroffen. In de ondergrond zijn licht verhoogde gehalten koper, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) vastgesteld. Daarnaast is een matig verhoogd gehalte lood en een sterk verhoogd gehalte zink gemeten. In het grondwater zijn licht verhoogde gehalten molybdeen, barium en tetrachlooretheen geconstateerd. Er wordt geen asbest aangetoond. Geadviseerd wordt een nader onderzoek (uitsplitsing) uit te voeren ter plaatse van de bovengrond voormalige opslagruimte afgewerkte olie, accu's en KCA en de boven en de ondergrond van het overig terrein.	

Uitsplitsing:

Naam/adres	Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp	20 juli 2021	
Soort onderzoek	Uitsplitsing grondmengmonsters (naar aanleiding voorgaand onderzoek)	Rapport-code	Brief rapport
Verontreinigings-situatie	Uit de uitsplitsing blijkt dat over nagenoeg het gehele buitenterrein matig tot sterk verhoogde gehalten koper, zink en lood voorkomen. Deze verontreiniging dient te worden gesaneerd. Geadviseerd wordt in overleg met de gemeente Rheden/provincie Gelderland deze sanering door middel van een BUS melding op te pakken,		

Voor overige/nadere informatie wordt verwezen naar bovenstaande rapportages.

2.2 Huidig gebruik

Op het terrein is een bedrijf gespecialiseerd in elektrische hulpmiddelen voor steunkousen gevestigd. Het buitenterrein is grotendeels voorzien van een laag gebroken puin en/of grind.

Het gehele perceel heeft een oppervlakte van 1.216 m². Het aanvullend te onderzoeken gedeelte is in gebruik als weg/pad/buitenterrein en heeft een oppervlakte van ca. 175 m².

Voor de ligging van de onderzoekslocatie wordt verwezen naar bijlage 1.
De inrichting van de locatie is weergegeven in bijlage 2.

2.3 Toekomstig gebruik

Het terrein zal worden herontwikkeld t.b.v. woningbouw.

2.4 Geohydrologische gegevens

De geohydrologische lithologie rond de locatie in Velp is volgens DINO loket als volgt:

Het freatisch grondwater bevindt zich op gemiddeld op ca. 3,30 m-mv. De locatie is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied.

2.5 Onderzoeksstrategie

<u>Conclusie vooronderzoek:</u>
Uit het vooronderzoek blijkt dat het te aanvullend te onderzoeken gedeelte als voormalig weggetje/pad als verdachte deellocatie kan worden beschouwd. In het verleden werden dit soort weggetjes vaak verhard met puin, sintels, kolengruis e.d.
Daarnaast zijn op het overige buitenterrein heterogeen verdeeld licht tot sterk verhoogde gehalten worden aangetroffen.
Invloeden van nabijgelegen locaties op de bodemkwaliteit van de onderzoekslocatie worden niet verwacht.

<u>Aanvullend verkennend bodemonderzoek NEN 5740</u>

De onderzoeksstrategie voor het terrein is gebaseerd op verkennend bodemonderzoek zoals beschreven in de NEN-5740 voor een verdachte deellocatie, heterogeen verdeeld.
De relevante resultaten van het zintuiglijk en chemisch onderzoek van de bovengenoemde onderzoekspunten zijn mede in dit rapport opgenomen om een totaalbeeld te krijgen van de locatie.

<u>Aanvullend verkennend bodemonderzoek asbest NEN 5707</u>

Op de te onderzoeken deellocatie bevinden zich (ondefinieerbare) puinresten in de bodem (bovengrond). Deze kan daarmee als verdacht op asbest worden beschouwd.

Voor de onderzoeksstrategie wordt uitgegaan van een verdachte deellocatie met diffuse bodembelasting, heterogeen verdeeld conform paragraaf 6.4.5. zoals is beschreven in de NEN 5707.

De relevante resultaten van het zintuiglijk en chemisch onderzoek van de bovengenoemde onderzoekspunten zijn mede in dit rapport opgenomen om een totaalbeeld te krijgen van de locatie.

3 Uitgevoerd veld- en laboratoriumonderzoek

Ten behoeve van het onderzoek is een programma voor veld- en laboratoriumonderzoek opgesteld.
Het veldwerk, de analyses en de voorbehandeling zijn uitgevoerd conform de geldende NEN-normen [zie bijlage 5.2].
De veldwerkzaamheden zijn op 24-06-2021 uitgevoerd door erkend monsternemer de heer A. de Graaf van Boluwa Eco Systems BV en hebben bestaan uit: [zie voor de situatie van de boringen bijlage 2].

Aanvullend verkennend bodemonderzoek (NEN 5740)

- het verrichten van 4 handboringen variabel van 0 – 2,00 m beneden maaiveld [-m.v.]
- het zintuiglijk beoordelen van de uit de boringen vrijkomende grond op bodemkundige eigenschappen en op eventueel aanwezige verontreinigingskenmerken;
- het nemen van grondmonsters.

De boringen zijn gecombineerd met de inspectiegaten ten behoeve van het asbestonderzoek. In de boringen zijn in meer of mindere mate bijmengingen met kolengruis en slakken aangetroffen. Met name is boring B25 is een sterk (metaal)slakhoudende/kolengruishoudende laag geconstateerd. Deze is daarom als separaat monster aan het laboratorium aangeleverd.

Analyse-monster	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Analysepakket
B25	0,10 - 0,40	G25/B25 (0,10 - 0,40)	Standaardpakket incl. lu/os

Het grondwater is niet onderzocht.

zie bijlage 6 voor de analyse uitslagen van dit rapport.

De bemonstering en analyse zijn uitgevoerd conform het protocol voor verkennend bodemonderzoek volgens de NEN 5740 onder certificaat van de BRL SIKB 2000 (nr. EC-SIK-20249).
Tijdens het onderzoek is gelet op afwijkingen die duiden op de aanwezigheid van milieuvreemde en/of schadelijke stoffen.

Per boring is een profielbeschrijving gemaakt, deze zijn vermeld in de bijlage 4.

Aanvullend verkennend bodemonderzoek asbest (NEN 5707)

De deellocatie is in 2 richtingen opgedeeld in stroken van 1,5 meter breed. Het maaiveld is visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbest.

Naast de visuele inspectie van het maaiveld zijn handmatig 4 inspectiegaten van minimaal 0,30 m x 0,30 m gegraven tot 0,50 m-mv. De gaten zijn weergegeven op de situatietekening (zie bijlage 2). Het veldwerkrapport is als bijlage 3 aan deze rapportage toegevoegd. In bijlage 4 zijn de boorstaten van de inspectiegaten opgenomen.
De uitgegraven puin/grond is visueel geïnspecteerd. Bij de visuele inspectie is gebruik gemaakt van een hark met een tandafstand van 2 centimeter.
De afmetingen van de gaten zijn in de onderstaande tabel weergegeven:

Gat	Lengte (meters)	Breedte (meters)	Diepte totaal (meters)	Diepte monsters (meters)
MM3A				
B24/G24	0,30	0,30	0,50	0,35 – 0,50 m-mv
B25/G25	0,30	0,30	2,00 (doorgeboord)	0,40 – 0,60 m-mv
B26/G26	0,30	0,30	0,35 (doorgeboord)	0,10 – 0,20 m-mv
B27/G27	0,30	0,30	0,50	0,10 – 0,30 m-mv

Zintuiglijke waarnemingen:
- Op het maaiveld is geen asbestverdacht materiaal aangetroffen;
- In de inspectiegaten is zintuiglijk geen asbestverdacht materiaal aangetroffen.

Laboratoriumonderzoek:

Analyse-monster	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Analysepakket
MM3A	0,10 - 0,60	G24/B24 (0,35 - 0,50) G25/B25 (0,40 - 0,60) G26/B26 (0,10 - 0,20) G27/B27 (0,10 - 0,30)	Asbest NEN5898 (10 kg)

zie bijlage 6 voor de analyse-uitslagen van dit rapport.

De bemonstering en analyse zijn uitgevoerd conform het protocol voor verkennend bodemonderzoek volgens de NEN 5707, onder certificaat van de BRL SIKB 2000 (nr. EC-SIK-20249).

Tijdens het onderzoek is gelet op afwijkingen, die duiden op de aanwezigheid van milieuvreemde en/of schadelijke stoffen.

4 Resultaten veldonderzoek

De resultaten van de bodemkundige beoordeling van de boringen zijn weergegeven in de vorm van boorprofielen met beschrijving. [bijlage 4]

De boringen zijn verspreid over de locatie genomen. De bodemopbouw bestaat globaal uit:

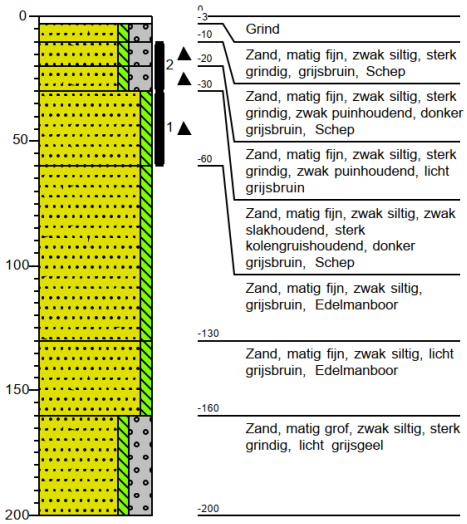

De boringen tot 2,0 m-mv worden in trajecten van ten hoogste 0,5 m bemonsterd, of anders, afhankelijk van de bodemgesteldheid en/of de veldwaarnemingen.
De genomen grondmonsters met de dieptes van de diverse boringen zijn terug te vinden in de boorstaten.
De boringen worden verdeeld over de onderzoekslocatie waarbij tijdens het onderzoek naar aanleiding van de aangetroffen bevindingen de strategie aangepast kan worden.
Tijdens het veldonderzoek zijn bij de boringen/inspectiegaten de volgende zintuiglijke waarnemingen gedaan:

Boring	Diepte boring (m -mv)	Traject (m -mv)	Grondsoort	Waargenomen bijzonderheden
G24/B24	0,50	0,00 - 0,03		Grind
		0,25 - 0,35		matig slakhoudend, Kolengruis
		0,35 - 0,50	Zand	zwak kolengruishoudend, matig baksteenhoudend
G25/B25	2,00	0,10 - 0,40		matig slakhoudend, Kolengruis
		0,40 - 0,60	Zand	zwak kolengruishoudend, matig baksteenhoudend
G26/B26	0,50	0,00 - 0,03		Grind
		0,10 - 0,20	Zand	zwak puinhoudend
		0,20 - 0,50	Zand	matig kolengruishoudend, zwak slakhoudend
G27/B27	2,00	0,00 - 0,03		Grind
		0,10 - 0,20	Zand	zwak puinhoudend
		0,20 - 0,30	Zand	zwak puinhoudend
		0,30 - 0,60	Zand	zwak slakhoudend, sterk kolengruishoudend

De toegepaste methoden met betrekking tot het veldwerk en het laboratoriumonderzoek van de grondmonsters zijn beschreven in bijlage 5.

5 Resultaten laboratoriumonderzoek

De grondmengmonsters en de grondwatermonsters zijn volgens de NEN 5740 /NEN5707 geanalyseerd door het AS-3000 erkende laboratorium van SGS Environmental Analytics BV te Rotterdam cq. Eurofins ACMAA Testing te Deurningen. De analyseresultaten van de monsters zijn weergegeven in bijlage 6.

5.1 Toetsingskader

De analyseresultaten zijn met behulp van de Bodem Toets- en Validatieservice (BoToVa) getoetst aan het kader uit de circulaire bodemsanering 2013, waarin een toetsingskader staat vermeld voor een aantal verontreinigende stoffen waarbij men onderscheid maakt in twee toetsingswaarden met concentratieniveau: achtergrondwaarde [S] en interventiewaarde [I]. De achtergrond- en de interventiewaarde zijn gerelateerd aan het humus- en lutumgehalte van de grondmonsters.

[S]achtergrondwaarde: geldt als referentiewaarde en komt overeen met de gemiddelde achtergrondconcentratie waarbij er sprake is van een duurzame bodemkwaliteit.

[I]nterventiewaarde: is te beschouwen als de toetsingswaarde waarboven, afhankelijk van de situatie of er risico's zijn voor schade aan gezondheid en/of milieu, veelal een saneringsonderzoek c.q. sanering wordt uitgevoerd. [>25 m³ grond of >100 m³ grondwater]

1/2[S+I]=[N]ader: bij gehaltes boven deze grens is er sprake van een matige verontreiniging en dient een nader onderzoek [N] uitgevoerd te worden naar de aard en de omvang van de aangetroffen verontreiniging.

5.2 Analyseresultaten

<u>Aanvullend verkennend bodemonderzoek (NEN5740)</u>

De grondmengmonsters zijn getoetst aan de toetsingswaarden met gehalten in mg/kg droge stof. De toetsingwaarden zijn gecorrigeerd voor het gehalte organische stof en de zware metalen zijn tevens gecorrigeerd voor het lutumgehalte.
Alle parameters worden omgerekend naar gestandaardiseerde waarden (GSSD), zie bijlage 6.

In het onderzochte grondmonster van B25 zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten PCB (som 7), kobalt, molybdeen, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) aangetoond. Daarnaast is een matig [>tussenwaarde] verhoogd gehalte nikkel en zijn sterk [>interventiewaarde] verhoogde gehalten koper, zink, lood en minerale olie aangetoond.

Alle overige gemeten gehalten zijn lager of gelijk aan de achtergrondwaarde en/of de detectiegrenzen.

Analyse-monster	Traject (m -mv)	> AW (+index)	> I (+index)	BBK monster-conclusie (indicatief)
B25	0,10 - 0,40	PCB (som 7) (0,06) Kobalt (0,14) Nikkel (0,76) Molybdeen (0,01) Cadmium (0,17) Kwik (-) PAK 10 VROM (0,4)	Koper (1,13) Zink (1,52) Lood (1,35) Minerale olie (totaal) (2,9)	Niet Toepasbaar > Interventiewaarde

> AW : > Achtergrondwaarde
> I : > Interventiewaarde
Index : (GSSD - AW) / (I - AW)
BBK monster-conclusie (indicatief) : Dit is een indicatieve indeling voor wat betreft hergebruiksmogelijkheden van de grond. Voor een officiële kwaliteitsklasse indeling dient een AP-04 onderzoek plaats te vinden.

Dit blijkt uit de analyseresultaten die getoetst zijn aan de toetsingstabel uit de circulaire bodemsanering 2013, 1 juli 2013.
Opgemerkt dient te worden, dat bij analyses van mengmonsters de gehalten in individuele deelmonsters, zowel hoger als lager kunnen zijn dan het gemeten gehalte in het mengmonster.

Het grondwater is niet onderzocht.

<u>Aanvullend verkennend bodemonderzoek asbest (NEN 5707)</u>

Het grondmengmonster MM3A is geanalyseerd op het analysepakket van de NEN-5898.

In het grondmengmonster is analytisch geen asbest aangetoond.

Analyseresultaten en interpretatie:
In onderstaande tabel zijn de berekende asbestconcentraties weergegeven. De originele analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 6.

De totale concentratie asbest wordt berekend door de gewogen concentratie op basis van het materiaal op te tellen bij de gewogen concentratie die in de grond is gemeten.

Berekening asbestconcentraties:

Gat /deellocatie met diepte (m-mv)	Concentratie obv. materiaal in mg/kg ds. gewogen	Hechtgebonden	Concentratie in grond in mg/kg ds gewogen	Hechtgebonden	Totale concentratie in mg/kg ds. gewogen
MM3A: B24/G24, B25/G25, B26/G26, B27/G27 (0,10 – 0,60 m-mv)	n.a	-	n.a.	-	-

n.a. = niet aangetroffen

6 Conclusie

Aanvullend verkennend bodemonderzoek (NEN 5740)

In de bovengrond van B25 (zintuiglijk verdachte laag) zijn licht [>achtergrondwaarde] verhoogde gehalten PCB (som 7), kobalt, molybdeen, cadmium, kwik en PAK (10-VROM) aangetoond. Daarnaast is een matig [>tussenwaarde] verhoogd gehalte nikkel en zijn sterk [>interventiewaarde] verhoogde gehalten koper, zink, lood en minerale olie aangetroffen. kwik, lood en PAK (10-VROM) aangetoond.

De aangetroffen licht tot sterk verhoogde gehalten zijn te relateren aan de aangetroffen bijmenging van (metaal)slakken en kolengruis.

6.1 Toetsing van de onderzoekshypothese

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van verdachte deellocatie aangenomen voor de (boven)grond.

Met betrekking tot de gevolgde onderzoeksstrategie wordt gesteld dat op basis van de beschikbare gegevens, de strategie voldoende van opzet is geweest om de toetsing te verrichten.

Aanvullend verkennend bodemonderzoek asbest (NEN5707)

Zintuiglijk:
Op het maaiveld en in de inspectiegaten is zintuiglijk geen asbestverdacht materiaal aangetroffen.

Analytisch:
In het grondmengmonster MM3A van de puinhoudende grond is geen asbest aangetoond.

6.2 Toetsing van de onderzoekshypothese

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de hypothese dat er wordt uitgegaan van een verdachte deellocatie verworpen.

Met betrekking tot de gevolgde onderzoeksstrategie wordt gesteld dat op basis van de beschikbare gegevens, de strategie voldoende van opzet is geweest om de toetsing te verrichten.

Eindconclusie/samenvatting:

De resultaten van het uitgevoerde bodemonderzoek geven milieuhygiënische

belemmeringen voor de herontwikkeling van de locatie. Op de deellocatie is sprake van een matig tot sterke verontreiniging met nikkel, koper, zink, lood en minerale olie.

6.3 Aanbeveling

Aanvullend verkennend bodemonderzoek (NEN 5740)

Volgens het toetsingskader uit de circulaire bodemsanering 2013, gedateerd van 1 juli 2013, dient op de (deel)locatie in principe een nader onderzoek plaats te vinden aangezien de gehalten nikkel, koper, zink, lood en minerale olie in de bovengrond van B25 zich boven het gemiddelde van 1/2{S+I} bevinden.

Omdat echter op het overige (aangrenzende) buitenterrein heterogeen verdeeld eveneens matig tot sterk verhoogde gehalten worden aangetroffen en in de overig boringen/inspectiegaten in het aanvullend onderzoek zintuiglijk eveneens bijmengingen van (metaal)slakken en kolengruis zijn geconstateerd kan ons inziens een nader onderzoek achterwege worden gelaten.

Het verontreinigde buitenterrein dient voorafgaand aan de herontwikkeling te worden gesaneerd. Geadviseerd wordt om in overleg met de gemeente Rheden/Provincie Gelderland door middel van een BUS-melding deze sanering op te pakken.

Aanvullend verkennend bodemonderzoek asbest (NEN5707)

Op de locatie hoeft geen nader onderzoek plaats te vinden aangezien het gehalte asbest zich niet boven de interventiewaarde en de vastgestelde norm voor nader onderzoek van ½ x 100 mg/kg.ds. bevindt.

7 Zorgvuldigheid onderzoek

Het in dit rapport beschreven onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht. Een bodemonderzoek is echter gebaseerd op door bevoegd gezag en opdrachtgever verstrekte informatie en/of aanwijzingen, zintuiglijke waarnemingen en een beperkt aantal controlemonsters van de bodem.

Hierdoor blijft het mogelijk dat lokale afwijkingen in de bodem kunnen voorkomen, die tijdens dit onderzoek niet naar voren zijn gekomen. Boluwa Eco Systems BV acht zich niet aansprakelijk voor de schade die hieruit voort kan vloeien.

Hierbij wordt er tevens op gewezen, dat een op enig moment uitgevoerd bodemonderzoek een momentopname is, waarbij diverse invloeden van belang zijn, zoals: ophogingen met grond van elders, storende lagen in de bodem, gebruik van het perceel, lozingen e.d. of van naburige terreinen via het grondwater.

Naarmate de termijn tussen de uitvoering van het bodemonderzoek en het interpreteren van de resultaten van dit rapport groter wordt, dient meer voorzichtigheid te worden betracht bij het beoordelen en het gebruik van de onderzoeksresultaten.

Bijlagen

Bijlage 1 Topografisch en kadastraal overzicht

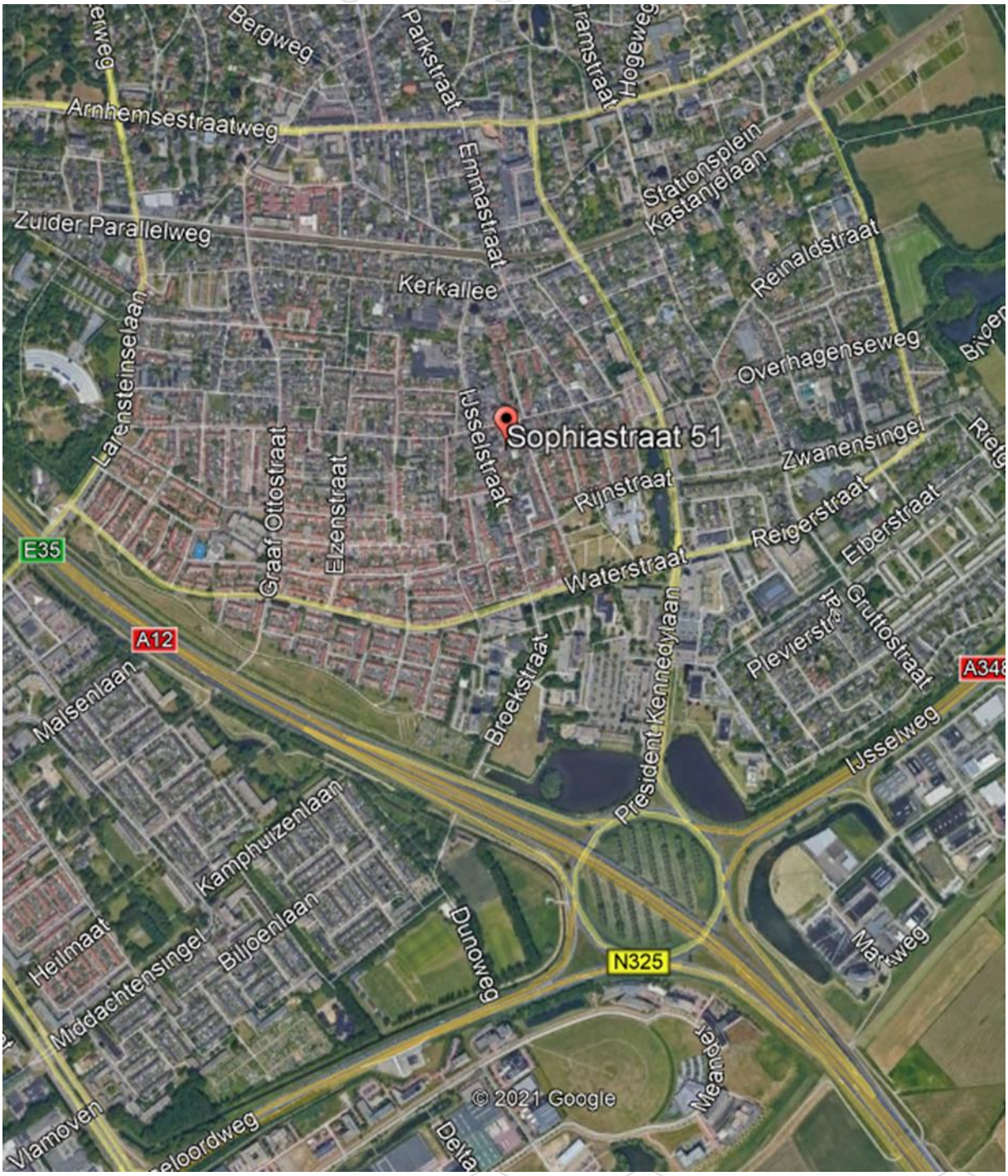

Bijlage 1: Onderzoekslocatie	
Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 te Velp	
Sectie: H. nr. 2876	Projectnr.: 21081
boluwa	Schaal: 1 : 25000

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 8 april 2021
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1: 500

Kadastrale gemeente	Velp Gelderland
Sectie	H
Perceel	2876

kadaster

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

Bijlage 2: Situatietekening

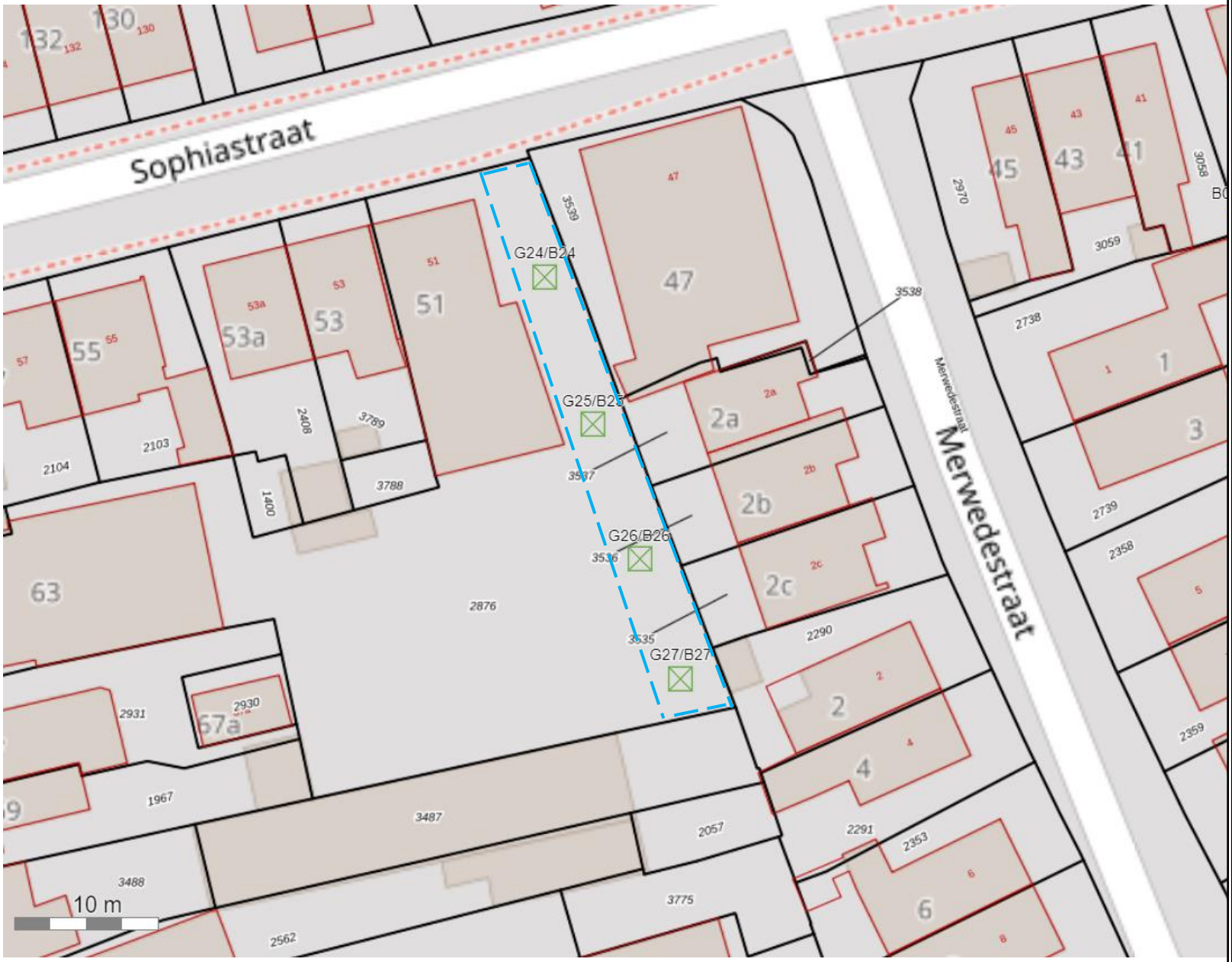

Situering meetpunten

Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp

N

Legenda

Situering meetpunten

Inspectiegat

Terreingrens

Onderzoeksgebied

boluwa

Opdrachtgever
Kwa Maritane BV

Projectnummer
21081

Datum
20 augustus 2021

Bijlage 3: Monsternemingsformulieren

Monsternemingsplan/monsternemingsformulier asbest

Ingekomen:	
Uiterlijke datum rapportage:	

Projectgegevens

Projectnummer	21081
Contactpersoon locatie	De heer J. Rudolphie
Opdrachtgever	Naam Kwa Maritane BV
	Contactpersoon zie bovenstaand
	Adres, plaats Diepenbrocklaan 38, 6815 AJ ARNHEM
	Telefoon
Opdrachtgever is	~~Producent/leverancier~~/~~eigenaar/gebruiker/overheid/~~intermediair
Doel monsterneming	Aantonen aan/afwezigheid asbest
Uitvoerende instantie	Boluwa Eco Systems BV
Onderzoeksopzet	NEN 5707
Projectleider	De heer G. van Dijk
Veldwerker	De heer A de Graaf
Datum monstername	24-06-2021

Locatiegegevens

Adres onderzoeks locatie	Sophiastraat 51/IJsselstraat 63 Velp
Oppervlakte	Totaal 1.216 m², te onderzoeken ca. 175 m²
Bebouwing	~~nee~~ / ja
Verharding	~~nee /~~ ja/ ~~asfalt / beton~~ grind
Te verwachten verontreinigingen	Asbest
Bijzonderheden	Geen
Veiligheidsklasse	Basispakket, verwachte concentratie < 100 mg/kg ds.
aantal deellocaties	1
Plaatsbepaling sleuven/gaten	~~worst case~~ / aselect / ~~rasterpatroon / anders, nl.~~
Bebouwing anders dan op tek.	Nee
Bijzonderheden locatie	Voormalige weg/pad
Bijmengingen aangetroffen	~~nee~~ / ja, puinresten
Veiligheidsklasse	Basispakket

Strategie veldwerk → zie offerte

Veldwerk	Monsters
Visuele inspectie	-
Inspectiegaten 4 (0 - 0.5 m-mv)	1 x grond
Inspectiegaten ondergrond 2 (0.5 - 2.0 m-mv)	-

Monsterneming

Wijze monsterneming	Handmatig
Monstername materiaal	in het veld te bepalen
Monsterverpakking	10 l emmers / ~~monsterzakken~~
Opdrachtgever aan laboratorium	Boluwa Eco Systems BV
Monstercodering	In overleg te bepalen
Aanleveren aan	Eurofins ACMAA Testing Deurningen
Gewenste levertijd	7 werkdagen

Analyses

Puin/grond	Materiaal		
1x grond	-		

Omstandigheden visuele inspectie

Neerslag	< 10 mm / ~~> 10 mm per dag; regen / hagel/ sneeuw~~
Tijdstip	7:30 – 11:30
Zicht	~~< 50 m~~ / > 50 m
Bedekking maaiveld	~~< 25% /~~ > 25%; ~~vegetatie, waterplassen,~~ anders nl.: grind
Vegetatie verwijderd?	~~ja~~ / nee ~~bedekkingsgraad na verwijdering < 25% / > 25%~~

Resultaten visuele inspectie

Asbest type 1	~~totaal …… gram van type ……., vermoedelijke herkomst …….. monstercode……., overgedragen aan lab op …./…./……~~
Asbest type 2	~~totaal …… gram van type ……., vermoedelijke herkomst …….. monstercode……., overgedragen aan lab op …./…./……~~
Vindplaatsen vermelden op kaart	n.v.t.

Resultaten overige veldwerkzaamheden

Proefvlakken /rasters (afmetingen)	
Proefgaten (afmeting)	Grond: 0,3 x 0,3 x 0,5
Sleuven (afmeting)	-
Boringen (boordiepte + diameter)	G25, G26, tot 2,0 m-mv, diameter 12 cm
Bodemmonsters (codering)	MM3A
Bodemmonsters (gewicht)	14,8 kg

Checklist bijlagen

Foto's	x
Kaart	x

Checklist verplicht materiaal

Spade	x
Hark	x
Folie	x
Werkschets van de locatie	x

Checklist overig onderzoeks materiaal (indien noodzakelijk)

Schouwbak	-
Grove zeven (31,5 en 20 mm)	20 mm
Grondboor (diameter 12 cm)	x
Monsterschep (10 lang /5 cm breed)	x
Meetlint	x
Meetwiel	x
Piket paaltjes	-
Landmeet apparatuur	-
Markeerlint	-
Midikraan	-
Hersluitbare plastic zakken	-
Werkwater	-
Grove balans (tot 60 kg) (1% nauwkeurig)	-

Checklist materiaal voor veiligheid

Afspoelbare- of wegwerp overalls	x
Afspoelbare- of wegwerp overschoenen	-
Veiligheidshelm	-
Veiligheidshandschoenen	x
P3 overdruk masker (incl. toebehoren)	-
Asbest decontaminatie-unit	-
Plakband	-
Stickers met de tekst voorzichtig, bevat asbest	-

Toets uitvoering

Afwijkingen van protocol 2018 of van NEN5707	nee / ja, aard en motivatie afwijkingen
Kaart	x

Kwalitering monsternemingsplan- / formulier

Monsternemer verklaart hierbij dat de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever zijn uitgevoerd conform de eisen van de BRL SIKB 2000 en de daarbij behorende protocollen.

	Naam	Handtekening	Datum
Opsteller / Kwaliteitscontrole	G. van Dijk		23-06-2021
Erkend veldwerker	A de Graaf		24-06-2021

Bijlage 4: Boorbeschrijvingen

Boring: G24/B24

X: 195345,52
Y: 444826,75
Datum: 24-6-2021

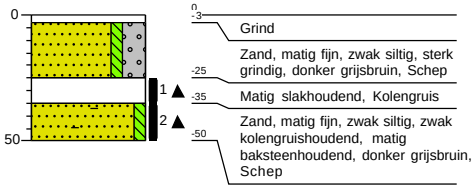

Boring: G25/B25

X: 195348,96
Y: 444816,53
Datum: 24-6-2021

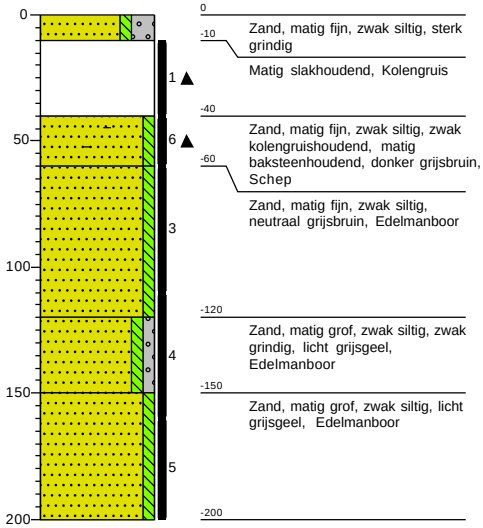

Boring: G26/B26

X: 195352,26
Y: 444807,20
Datum: 24-6-2021

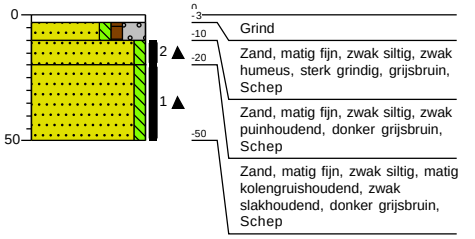

Boring: G27/B27

X: 195355,20
Y: 444798,92
Datum: 24-6-2021

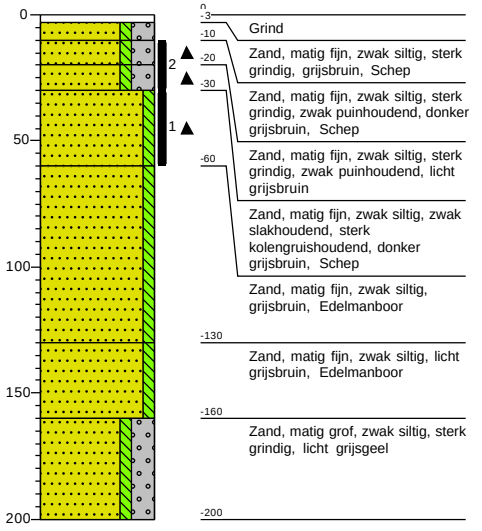

Projectcode: 21081

Legenda (conform NEN 5104)

grind

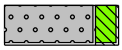
Grind, siltig

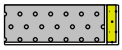
Grind, zwak zandig

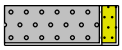
Grind, matig zandig

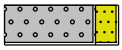
Grind, sterk zandig

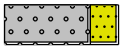
Grind, uiterst zandig

zand

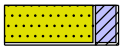
Zand, kleïig

Zand, zwak siltig

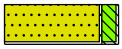
Zand, matig siltig

Zand, sterk siltig

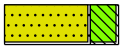
Zand, uiterst siltig

veen

Veen, mineraalarm

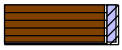
Veen, zwak kleïig

Veen, sterk kleïig

Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

peilbuis

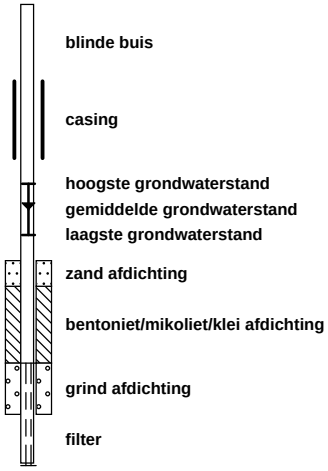

klei

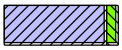
Klei, zwak siltig

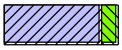
Klei, matig siltig

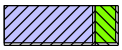
Klei, sterk siltig

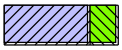
Klei, uiterst siltig

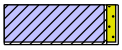
Klei, zwak zandig

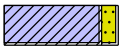
Klei, matig zandig

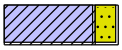
Klei, sterk zandig

leem

Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

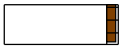
zwak humeus

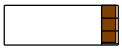
matig humeus

sterk humeus

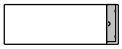
zwak grindig

matig grindig

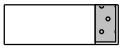
sterk grindig

geur

geen geur
zwakke geur
matige geur
sterke geur
uiterste geur

olie

geen olie-water reactie
zwakke olie-water reactie
matige olie-water reactie
sterke olie-water reactie
uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

>0
>1
>10
>100
>1000
>10000

monsters

geroerd monster
ongeroerd monster
volumering

overig

bijzonder bestanddeel
Gemiddeld hoogste grondwaterstand
grondwaterstand
Gemiddeld laagste grondwaterstand

slib

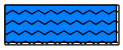
water

Projectcode: 21081

Bijlage 5: Toegepaste methoden / normen veldwerk en laboratoriumonderzoek

Toegepaste methode bij veldwerk en laboratoriumonderzoek

1 Boringen tot aan de grondwaterspiegel

Voor het uitvoeren van de handboringen is gebruik gemaakt van de Edelmanboor. In vrijwel alle bodemtypen kan men met de Edelmanboren van diverse diameters grondmonsters nemen. Afhankelijk van de grondslag kunnen ook andere boren worden ingezet, zoals de grindboor, de riversideboor en de gutsboor.

2 Boringen onder de grondwaterspiegel (niet bij dit onderzoek)

Bij het boren onder de grondwaterspiegel is een zuigerboor gebruikt waarmee de grond omhoog is gehaald.

3 Het plaatsen van een waarnemingsfilter (niet bij dit onderzoek)

Voor het nemen van een grondwatermonster is een zware metalen vrij PVC waarnemingsfilter in het boorgat geplaatst met een diameter van 32 mm. Het waarnemingsfilter bestaat uit een geperforeerd deel [het filter] van 1m en een blind bovenstuk tot aan het maaiveld. Om het geperforeerde deel wordt een nylon filterkous aangebracht.
De bovenkant van het filter ter bemonstering van het freatisch grondwater, wordt 0,5 – 1,0 meter beneden grondwaterniveau geplaatst. Het filter is direct na plaatsing schoongepompt waarbij een hoeveelheid van driemaal de boorgatinhoud wordt weggepompt.

4 Het nemen van grondmonsters

Van de bij de boringen vrijkomende grond zijn (per halve meter) grondmonsters in glazen monsterpotten gedaan. Van deze monsters zijn op het laboratorium mengmonsters samengesteld.
De monsterpotten worden opgeslagen in een koele ruimte en 5 weken bewaard voor eventuele aanvullende analyse.

5 Het nemen van grondwatermonsters (niet bij dit onderzoek)

Voordat het watermonster is genomen, is het waarnemingsfilter doorgepompt. Bij het doorpompen is gebruik gemaakt van een slangenpomp met een polyetheen slang. De glazen monsterflessen worden voorbehandeld en direct na bemonstering gekoeld [4 °C] en vervoerd naar het laboratorium.

Normen veldwerk en analyse

De uitvoering van het veldwerk is afgeleid van de hieronder genoemde normen.

NPR 5741: Bodem – Richtlijn voor de keuze en toepassing van boortechnieken en monsterneming voor grond, sediment, slib en grondwater bij milieuonderzoek, november 2015;

NEN 5742: Bodem – Monsterneming van grond en sediment ten behoeve van de bepaling van metalen, anorganische verbindingen, matig vluchtige organische verbindingen en fysisch-chemische bodemkenmerken, september 2001;

NEN 5744: Bodem – Monsterneming van grondwater, maart 2011;

NEN 5766: Bodem – Plaatsing van peilbuizen en bepaling van stijghoogten van grondwater in de verzadigde zone, augustus 2003;

NEN 5743: Bodem – Monsterneming van grond en sediment ten behoeve van de bepaling van vluchtige verbindingen, augustus 1995;

Analyse van grond- en grondwatermonsters worden op verschillende elementen en verbindingen bemonsterd volgens de Voorlopige praktijkrichtlijnen voor bemonstering en analyse bij bodemverontreinigingsonderzoek [VPR] en NEN normen bij de AS 3000 erkende laboratoria van SGS Environmental Analytics en Services te Rotterdam en Eurofins ACMAA Testing te Deurningen.

Bijlage 6: Analyseresultaten + toetsing

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk
Postbus 11
8180 AA HEERDE

Uw projectnaam	: Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp
Uw projectnummer	: 21081
SGS rapportnummer	: 13489235, versienummer: 1.

Rotterdam, 01-07-2021

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 21081. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SGS laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	24-06-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	24-06-2021
Rapportnummer	13489235 - 1	Rapportagedatum	01-07-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B25 G25/B25

Analyse	Eenheid	Q	001
monster voorbehandeling		S	Ja
droge stof	gew.-%	S	93.8
gewicht artefacten	g	S	<1
aard van de artefacten	-	S	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	10.2
KORRELGROOTTEVERDELING			
lutum (bodem)	% vd DS	S	<2
METALEN			
barium	mg/kgds	S	310
cadmium	mg/kgds	S	2.2
kobalt	mg/kgds	S	11
koper	mg/kgds	S	130
kwik	mg/kgds	S	0.14
lood	mg/kgds	S	510
molybdeen	mg/kgds	S	3.5
nikkel	mg/kgds	S	29
zink	mg/kgds	S	520
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	mg/kgds	S	0.20 [1)]
fenantreen	mg/kgds	S	1.0
antraceen	mg/kgds	S	0.78
fluoranteen	mg/kgds	S	3.3
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	2.4
chryseen	mg/kgds	S	2.0
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	1.3
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	2.0
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	2.3
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	2.1
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	17.38 [2)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)			
PCB 28	µg/kgds	S	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1
PCB 101	µg/kgds	S	14
PCB 118	µg/kgds	S	11 [1)]
PCB 138	µg/kgds	S	19
PCB 153	µg/kgds	S	20
PCB 180	µg/kgds	S	14
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	79.4 [2)]
MINERALE OLIE			

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	24-06-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	24-06-2021
Rapportnummer	13489235 - 1	Rapportagedatum	01-07-2021

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B25 G25/B25

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C10-C12	mg/kgds		47
fractie C12-C22	mg/kgds		990
fractie C22-C30	mg/kgds		7100
fractie C30-C40	mg/kgds		6200 [3)]
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	14400

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	24-06-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	24-06-2021
Rapportnummer	13489235 - 1	Rapportagedatum	01-07-2021

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	Er zijn componenten aanwezig die een storende invloed hebben op de meting. Om die reden is de onzekerheid in het resultaat vergroot.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
3	Er zijn componenten na C40 aangetroffen. Deze zijn niet van invloed op het gerapporteerde resultaat.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	24-06-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	24-06-2021
Rapportnummer	13489235 - 1	Rapportagedatum	01-07-2021

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9273586	24-06-2021	24-06-2021	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Boluwa Eco Systems B.V.
Gerrit van Dijk

Projectnaam	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp	Orderdatum	24-06-2021
Projectnummer	21081	Startdatum	24-06-2021
Rapportnummer	13489235 - 1	Rapportagedatum	01-07-2021

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	B25G25/B25

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

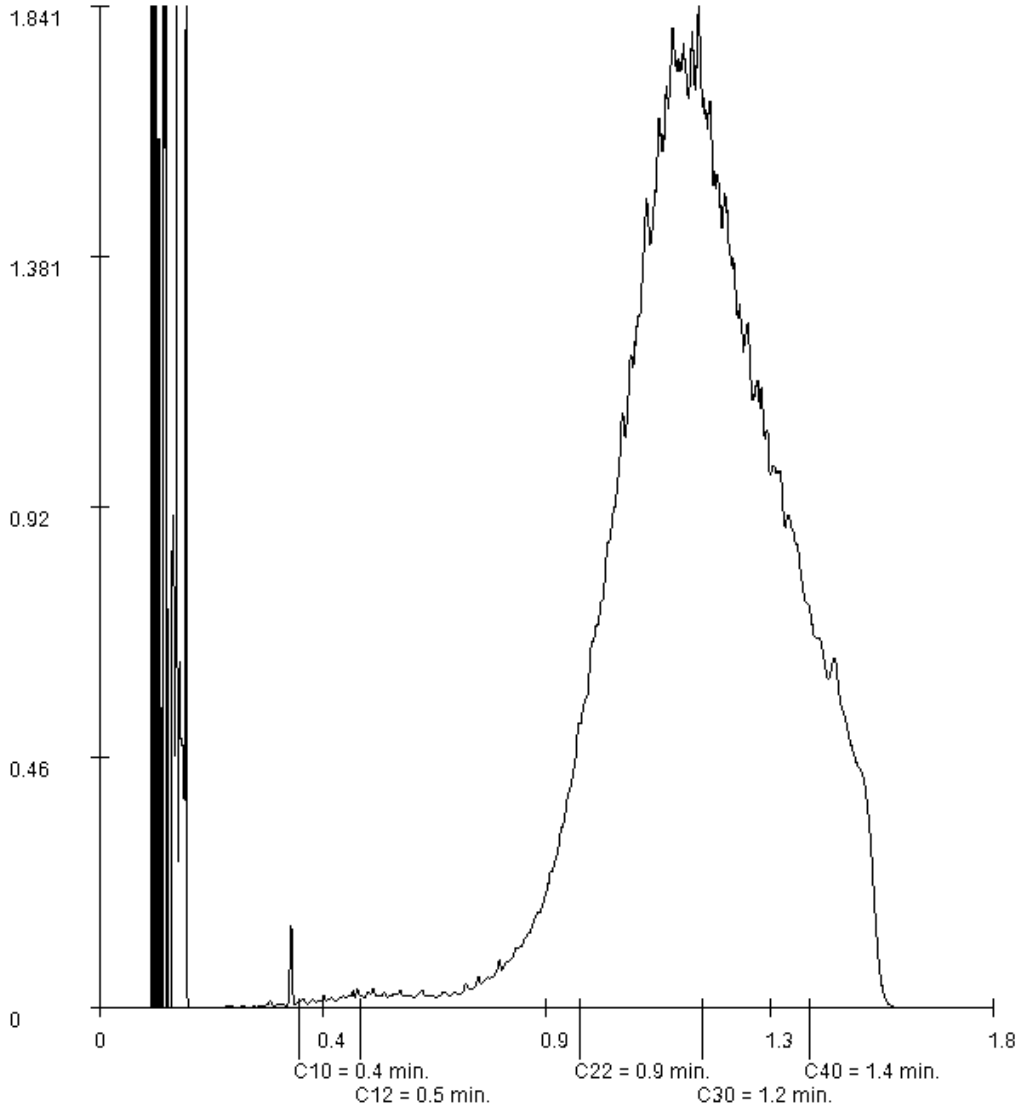

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		B25		
Certificaatcode		13489235		
Boring(en)		G25/B25		
Traject (m -mv)		0,10 - 0,40		
Humus	% ds	10,20		
Lutum	% ds	2,00		
Datum van toetsing		19-7-2021		
Monsterconclusie		Overschrijding Interventiewaarde		
Monstermelding 1				
Monstermelding 2				
Monstermelding 3				
		Meetw	**GSSD**	**Index**
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
PCB (som 7)	µg/kg ds		*77,8*	*0,06*
PCB 28	µg/kg ds	<1	<1	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<1	
PCB 101	µg/kg ds	14	14	
PCB 118	µg/kg ds	11	11	
PCB 138	µg/kg ds	19	19	
PCB 153	µg/kg ds	20	20	
PCB 180	µg/kg ds	14	14	
METALEN				
Kobalt	mg/kg ds	*11*	*39*	*0,14*
Nikkel	mg/kg ds	*29*	*85*	*0,76*
Koper	mg/kg ds	**130**	**210**	**1,13**
Zink	mg/kg ds	**520**	**1021**	**1,52**
Molybdeen	mg/kg ds	*3,5*	*3,5*	*0,01*
Cadmium	mg/kg ds	*2,2*	*2,7*	*0,17*
Barium	mg/kg ds	310	1201 (6,38)	
Kwik	mg/kg ds	*0,14*	*0,19*	*0*
Lood	mg/kg ds	**510**	**697**	**1,35**
OVERIG				
Artefacten	g	<1		
Aard artefacten	-	0		
Droge stof	% w/w	93,8	93,8	
Lutum	%	<2		
Organische stof (humus)	%	10,2		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	47	46 (6)	
Minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	990	971 (6)	
Minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	7100	6961 (6)	
Minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	6200	6078 (6)	
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	**14400**	**14118**	**2,9**
PAK				
Naftaleen	mg/kg ds	0,20	0,20	
Anthraceen	mg/kg ds	0,78	0,76	
Fenanthreen	mg/kg ds	1,0	1,0	
Fluorantheen	mg/kg ds	3,3	3,2	
Chryseen	mg/kg ds	2,0	2,0	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	2,4	2,4	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	2,0	2,0	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	1,3	1,3	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	2,1	2,1	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	2,3	2,3	
PAK 10 VROM	mg/kg ds		*17,04*	*0,4*

----------	: Geen toetsnorm aanwezig
<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Achtergrondwaarde
<=T	: Kleiner of gelijk aan Tussenwaarde
8,88	: <= Interventiewaarde
8,88	: > Interventiewaarde
2	: Enkele parameters ontbreken in de som
38	: Bij antropogene bron: > voormalige interventiewaarde
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 2: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		AW	WO	IND	I
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
METALEN					
Kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190
Nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
Koper	mg/kg ds	40	54	190	190
Zink	mg/kg ds	140	200	720	720
Molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190
Cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Lood	mg/kg ds	50	210	530	530
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	190	190	500	5000
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40

eurofins | ACMAA Testing

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Boluwa Eco Systems BV	Rapportnummer	V210602929 versie 1
Contactpersoon	dhr. G. van Dijk	Datum opdracht	24-06-2021
Adres	Zwarteweg 1	Datum ontvangst	24-06-2021
Postcode en plaats	8181 PD Heerde	Datum rapportage	01-07-2021
Projectcode	21081	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp		

Naam	MM3A	Datum monstername	24-06-2021
Monstersoort	Grond	Datum analyse	30-06-2021
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	G24/B24-2	35	50	AM14341291
2	G25/B25-6	40	60	AM14341291
3	G26/B26-2	10	20	AM14341291
4	G27/B27-2	10	30	AM14341291

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	91,2						%
Massa monster (veldnat)	14,8						kg
Massa monster (droog)	13,5						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Gewogen concentratie asbest : totaal asbest serpentijn + 10*totaal asbest amfibool (mg/kg.ds).
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000 TESTEN RvA L 376

Eurofins ACMAA Testing
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

Telefoon 074 – 2455041
Fax 074 – 2508245
E-mail laboratorium@acmaa.nl

Website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Boluwa Eco Systems BV	Rapportnummer	V210602929 versie 1
Contactpersoon	dhr. G. van Dijk	Datum opdracht	24-06-2021
Adres	Zwarteweg 1	Datum ontvangst	24-06-2021
Postcode en plaats	8181 PD Heerde	Datum rapportage	01-07-2021
Projectcode	21081	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Sofiastr. 51-IJsselstr. 63 Velp		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	2584	1358	818	808	2180	5768	13516
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5		

NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

Eurofins ACMAA Testing
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

Telefoon 074 – 2455041
Fax 074 – 2508245
E-mail laboratorium@acmaa.nl

Website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Bijlage 7: Foto’s

G24

G25

G26

RAAP-RAPPORT 5152

Plangebied Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp

Gemeente Rheden

Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)

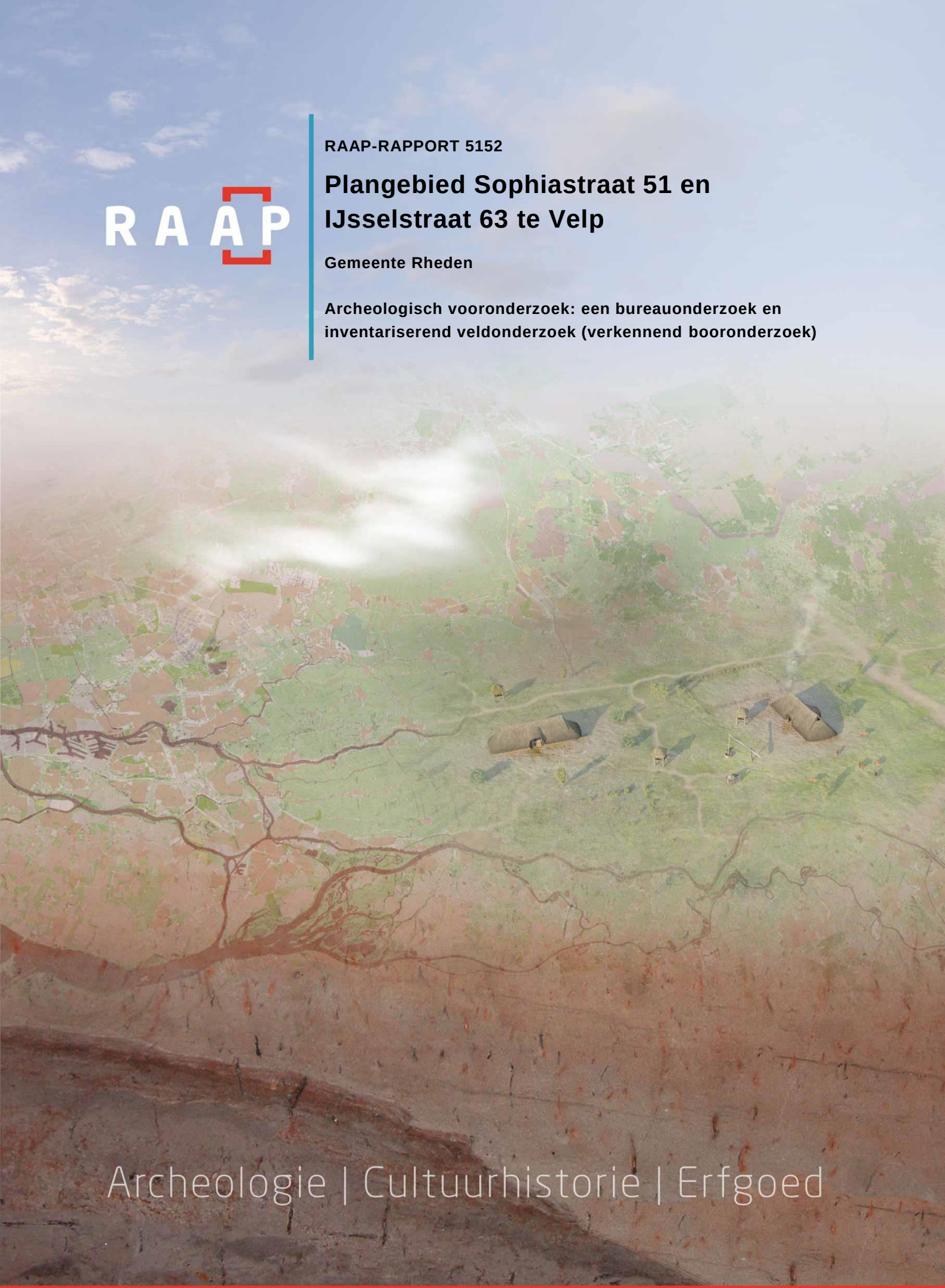

Archeologie | Cultuurhistorie | Erfgoed

Colofon

Titel: Plangebied Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp, gemeente Rheden; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)

Versie: 04-05-2021

Auteur: T.E. Porreij-Lyklema MA

Projectcode: RHSI

Bestandsnaam: RAAPrap_5152_rhsi_20210504

Autorisatie: ir. E.H. Boshoven

ISSN: 0925-6229

RAAP
Leeuwenveldseweg 5b
1382 LV Weesp
Postbus 5069
1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-491 500
E-mail: raap@raap.nl
Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2021
RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.
Er is geen verklaring ontvangen van het bevoegd gezag omtrent goed- of afkeuring van het rapport.

Samenvatting

In opdracht van Kwa Maritane B.V. heeft RAAP in april 2021 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp in de gemeente Rheden. Het onderzoek vond plaats in het kader van een nieuw bestemmingsplan.

Op basis van het bureauonderzoek gold een middelhoge archeologische verwachting. Het terrein is in 2003 illegaal gesaneerd en vervolgens opgevuld met een dik pakket grof grind (dikte ≥ 50 cm). De bodem in het plangebied is tot in de C-horizont verstoord. De C-horizont is aangeboord in boringen 1 en 3 op een diepte van 160 cm -mv (12,66 m +NAP) en 120 cm –mv (12,82 m +NAP). Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van bodemvorming aangetroffen. Tevens is geen plaggendek aanwezig. Aangetroffen archeologische indicatoren komen allen uit verstoorde/opgebracht grond en vormen geen aanleiding een archeologische vindplaats binnen het plangebied te vermoeden. De archeologische verwachting van het plangebied kan worden bijgesteld naar een lage archeologische verwachting. De kans dat binnen het plangebied nog resten van een archeologische vindplaats aanwezig is, is vrijwel nihil.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Daarnaast is het zo dat de maximale verstoringsdiepte 90 cm –mv bedraagt, waarmee enkel de verstoorde/opgebrachte grond wordt geroerd. De C-horizont ligt buiten dit bereik. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Rheden, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Inhoud

Samenvatting 3
Inhoud 4
1 Inleiding 5
1.1 Kader 5
1.2 Administratieve gegevens 9
1.3 Doel- en vraagstelling 9
2 Bureauonderzoek 12
2.1 Methode 12
2.2 Aardkundige situatie 12
2.3 Archeologische gegevens 14
2.4 Historische situatie 20
2.5 Huidige situatie 24
2.6 Toekomstige situatie 26
2.7 Gespecificeerde archeologische verwachting 28
3 Veldonderzoek 30
3.1 Methode 30
3.2 Resultaten 31
3.3 Archeologische relevantie 33
4 Conclusies en advies 34
4.1 Conclusie 34
4.2 Advies 34
4.3 Tot slot 34
Literatuur 35
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen 36

1 Inleiding

1.1 Kader

Aanleiding

In opdracht van Kwa Maritane B.V. heeft RAAP in april 2021 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 te Velp in de gemeente Rheden (figuur 1). Het onderzoek vond plaats in het kader van een nieuw bestemmingsplan.

Figuur 1. Aanduiding plangebied. Inzet: ligging in Nederland (ster).

Juridisch en beleidskader

Het uitgangspunt voor dit onderzoek wordt gevormd door het wettelijk en beleidsmatig kader voor de ruimtelijke ordening en monumentenzorg. De gemeente is de bevoegde overheid die een besluit zal nemen over hoe om te gaan met de eventueel aanwezige archeologische waarden.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Rheden ligt het plangebied in een zone met aanduiding ‘onderzoeksgebied’ (Willemse & Wijnen 2012). Deze zone is in het bestemmingsplan ‘Velp 2016, Woongebieden-Zuid’ opgenomen als zone met dubbelbestemming archeologie; onderhavig plangebied valt in een gebied met ‘Waarde – Archeologie 2’ (middelhoge verwachtingswaarde). Het beleid voor deze waarde schrijft voor dat er bij bodemingrepen groter dan 250 m^2 en dieper dan 30 cm -mv een archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd.[1]

De geplande bodemingrepen bestaan uit de sloop van bestaande bebouwing waarna nieuwbouw plaatsvindt. De exacte diepte van de bodemingrepen is nog onbekend, maar reiken dieper dan het te verwachten archeologisch niveau. De ingrepen zijn daarmee groter dan de vrijstellingsgrens. Een archeologische onderbouwing met betrekking tot de eventuele aanwezigheid van archeologische waarden is daarom verplicht conform het vigerend beleid.

[1] NL.IMRO.0275.BPVZ2016-VA02, vastgesteld op 11 december 2019.

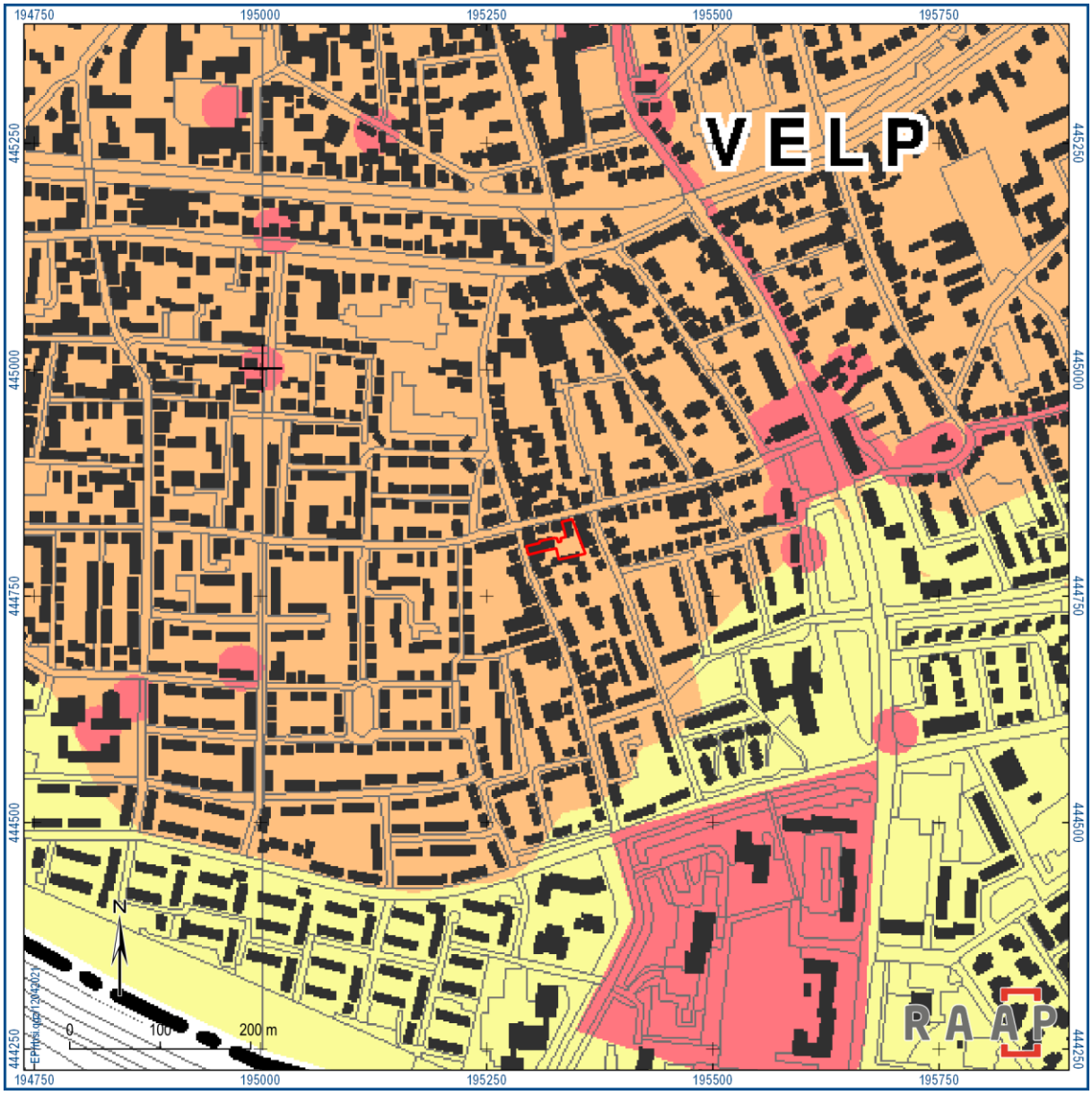

Figuur 2. Het plangebied geprojecteerd op de gemeentelijke archeologische beleidskaart (Legenda: rood=aandachtsgebied; oranje=onderzoeksgebied; geel=archeologisch gebied met een lage verwachting).

Kwaliteitsborging

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL4000, conform artikel 5.4 van de Erfgoedwet. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), is door de minister aangewezen als norm. Daarnaast voldoet het onderzoek aan de gemeentelijke richtlijnen, te weten het Handboek archeologisch onderzoek binnen de regio Arnhem. Eisen en kaders voor onderzoek en beoordeling van rapporten (Habraken, 2017).

RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van Eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, alsmede 4004 Opgraven (landbodems).

Zie bijlage 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

1.2 Administratieve gegevens

Type onderzoek	Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)
Opdrachtgever	Kwa Maritane B.V.
Bevoegde overheid	Gemeente Rheden
Plaats	Velp
Gemeente	Rheden
Provincie	Gelderland
Centrumcoördinaten (X/Y)	195.335 / 444.805
Toponiem	Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63
Kadastrale gegevens	Kad.gem. Velp, Sectie H, nummers 1400, 2876 en 3788
Oppervlakte plangebied	Circa 1.200 m²
Afbakening onderzoeksgebied	Tijdens onderhavig onderzoek is het plangebied inclusief een zone van 250 m rondom het plangebied onderzocht.
Onderzoeksperiode	April 2021
Uitvoerder	RAAP regio Oost te Zutphen
Projectleider	T.E. Porreij-Lyklema MA
Projectmedewerkers	E.M. Witmer MA
RAAP-projectcode	RHSI
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer	5020633100
Beheer en plaats documentatie	RAAP regio Oost te Zutphen en op termijn het provinciaal Depot, ARCHIS en E-Depot.

Tabel 1. Administratieve gegevens.

1.3 Doel- en vraagstelling

De doelstelling van het archeologisch vooronderzoek is het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein, dan wel de archeologische vindplaats. Daartoe wordt informatie verzameld over bekende en verwachte archeologische resten teneinde een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Het verkennend veldonderzoek had tot doel het verkrijgen van inzicht in de bodemgesteldheid, de mate van bodemverstoring en de diepteligging van het verwachte archeologische niveau in het plangebied. Daarmee wordt de gespecificeerde archeologische verwachting getoetst en waar nodig aangepast en kunnen uitspraken worden gedaan over de gaafheid van archeologisch relevante niveaus. Hiertoe is een aantal onderzoeksvragen geformuleerd, die in de lopende tekst worden beantwoord (Habraken, 2017):

1. Wat is de aard (ontstaanswijze en classificatie), diepteligging, genese en gaafheid van *natuurlijke bodemhorizonten en natuurlijke afzettingen* in het omringende (binnen een afstand tot ca. 200 m van de onderzoekslocatie) gebied?
2. Wat is de aard (ontstaanswijze), diepteligging, genese, gaafheid, dikte, en omvang van eventueel in het omringende gebied voorkomende afdekkende lagen en de (geschatte) ouderdom daarvan (plaggendek, stuifzandlaag, colluvium, kleidek, afvallaag, ophogingslaag)?
3. Wat is het historisch landgebruik van de onderzoekslocatie en het omringende gebied geweest?

4. Welke gegevens met betrekking tot archeologische complexen (‘waarnemingen’ inclusief uitkomsten historisch kaartonderzoek) zijn reeds binnen het onderzoeksgebied en/of binnen de landschappelijke eenheden rondom de onderzoekslocatie bekend? Vermeld per vondst- en/of spoorcomplex minimaal:
   a) bronvermelding (onderzoeksrapportages, ARCHIS-gegevens)
   b) de materiaalcategorie
   c) ouderdom
   d) ruimtelijke (geografische) verspreiding
   e) stratigrafische verspreiding (diepteligging en/of dikte vondstlaag)
   f) fragmentatie
   g) waarnemingsmethode
   h) interpretatie
5. Welke natuurlijke formatieprocessen (sedimentatie, erosie, laterale verplaatsing, bodemvorming, degradatie e.d.)hebben een rol gespeeld in het onderzoeksgebied?
6. Met welke culturele formatieprocessen (grondbewerking, bemesting, ophoging, betreding, percelering, [de-]constructie, materiaaltypen, materiaalgebruik en materiaaldepositie e.d.) hebben een rol gespeeld in het onderzoeksgebied?
7. Welke formatieprocessen kunnen een rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van eventuele aanwezige vondstspreidingen, de vondstdichtheid, vondst- en spoorniveaus en de fysieke kwaliteit van eventueel aanwezige archeologische resten?
8. Wat is de aard (materiaalsoorten, fragmentatie, dichtheden, ruimtelijke en stratigrafische spreiding, etc.) van (mogelijk) aanwezige vondst- en/of spoorcomplexen?
9. Hoe manifesteren deze zich tijdens prospectieonderzoek?
10. Met de inzet van welke zoekmethoden (detectie- en waarnemingsvorm, monsterbehandeling en zoekstrategie) kunnen vondst- en/of spoorcomplexen *systematisch* opgespoord worden (zoeksleuven, booronderzoek, veldkartering, geofysisch etc.). Licht beargumenteerd toe met verwijzing naar de verschillende KNA-leidraden.

Veldonderzoek:

11. Wat is de aard (ontstaanswijze, textuur, kleur), diepteligging en ouderdom van de relevante natuurlijke afzettingen in de ondergrond ter plaatse van het onderzoeksgebied?
12. Wat is de aard (kleur, textuur, samenstelling), diepteligging, genese en gaafheid van natuurlijke en eventueel antropogene bodemhorizonten (akkerlagen en overige ‘verstoringslagen’, bemestingslagen e.d.), ter plaatse van het onderzoeksgebied?
13. Wat is de aard, dikte en omvang van eventueel ter plaatse van het onderzoeksgebied voorkomende afdekkende lagen en de (geschatte) ouderdom daarvan (plaggendek, stuifzandlaag, kleidek, afvallaag, ophogingslaag)?
14. Indien er afdekkende lagen voorkomen; wat is de aard (ontstaanswijze, kleur, textuur, samenstelling), gaafheid en dikte van het onderliggende afgedekte bodemprofiel (natuurlijke en antropogene bodemhorizonten zoals oude akkerlagen) en/of afzettingen?
15. Wat is de diepte tot waarop artefacten van recente ouderdom (‘modern’ afvalmateriaal) in het bodemprofiel voorkomen?
16. Tot welke diepte in het bodemprofiel is sprake van een ‘recente’ bodemverstoring en wat is de ouderdom van deze verstoring?

17. Uitgaande van de onderzoeksstrategie: zijn de verwachte vondst- en/of spoorcomplexen (archeologische indicatoren) binnen het onderzoeksgebied aanwezig? Geef de mate van zekerheid of onzekerheid aan en licht toe met een beargumenteerde interpretatie.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode

Het bureauonderzoek dient ervoor om – op basis van verschillende bronnen – inzicht te krijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en de sporen die het menselijk gebruik in de loop van de tijd heeft achtergelaten. Met behulp van deze gegevens wordt een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld.

Naast de conform de KNA verplichte bronnen is door de gebiedsexperts van RAAP een beredeneerde keuze gemaakt uit betrouwbare bronnen die voor de archeologische verwachting relevante informatie bevatten (zie bijlage 3 voor de motivering). Daarvoor is gebruik gemaakt van de landelijk en voor RAAP digitaal beschikbare archieven. Voor de beschrijving van de historische situatie is gebruik gemaakt van hiervoor relevante informatiedragers. Voor de actuele metadata van de verzamelde gegevens (gemeente, plaats, etc.) wordt verwezen naar het van toepassing zijnde data-archief.

2.2 Aardkundige situatie

Geologische situatie (Weerts e.a., 2006)	Formatie van Boxtel met een dek van het Laagpakket van Wierden; fluvioperiglaciale afzettingen (leem en zand) met een zanddek
Geomorfologische situatie (Koomen & Maas, 2004)	Ter plaatse van het plangebied is de geomorfologie niet gekarteerd vanwege bebouwing.
Gemeentelijke archeologische vindplaatsen- en verwachtingskaart (Willemse & Wijnen, 2012; figuur 4)	Het plangebied ligt in een zone met relatief laaggelegen daluitspoelingswaaierafzettingen (code 28). Het gaat om de relatief smalle zone van hellingafzettingen langs de voet van de stuwwal van de oostelijke Veluwe. Dit materiaal is tijdens de voorlaatste en laatste ijstijd (resp. Saalien en Weichselien) door de werking van smeltwater van de stuwwal geërodeerd en voor de mondingen van droge dalen in de vorm van uitgestrekte, glooiende daluitspoelingswaaiers afgezet. Het betreft hoofdzakelijk grof, grindrijk zand dat op veel plaatsen is afgedekt door een laag dekzand. Door plaggenbemesting in de late middeleeuwen en nieuwe tijd zijn uitgestrekte esdekken ontstaan. Het is niet bekend of binnen onderhavig plangebied een plaggendek aanwezig is. Ten oosten van het plangebied loopt een erosiegeul behorend bij een smeltwaterdal. Het plangebied zelf ligt zoals gezegd op lager gelegen daluitspoelingswaaierafzettingen (Willemse & Wijnen, 2012).
Ouderdom geomorfologische structuur	Laat-Pleistoceen
AHN3	Op het AHN3 (figuur 3) is zichtbaar dat het gebied op de overgang ligt van de hoger gelegen stuwwalafzettingen naar het laaggelegen IJsseldal. Het hoogteverschil met de hoger gelegen stuwwalafzettingen is ten minste 10 m. Ten oosten van het plangebied ligt een erosiedal.
Bodemkundige situatie	Niet gekarteerd vanwege bebouwing
Verwachte diepteligging van archeologisch relevante lagen	Archeologische resten kunnen vlak onder maaiveld worden verwacht en/of onder een plaggendek (indien aanwezig).

Tabel 2. Overzicht van geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken van het plangebied en de directe omgeving.

Landschappelijk gezien is het ook relevant dat het plangebied in de nabije omgeving van de Rozendaalse beek ligt. Deze beek is een sprengenbeek, een door de mens gegraven of verlegde beek. Sprengen liggen in het verlengde van natuurlijke beekdalen.

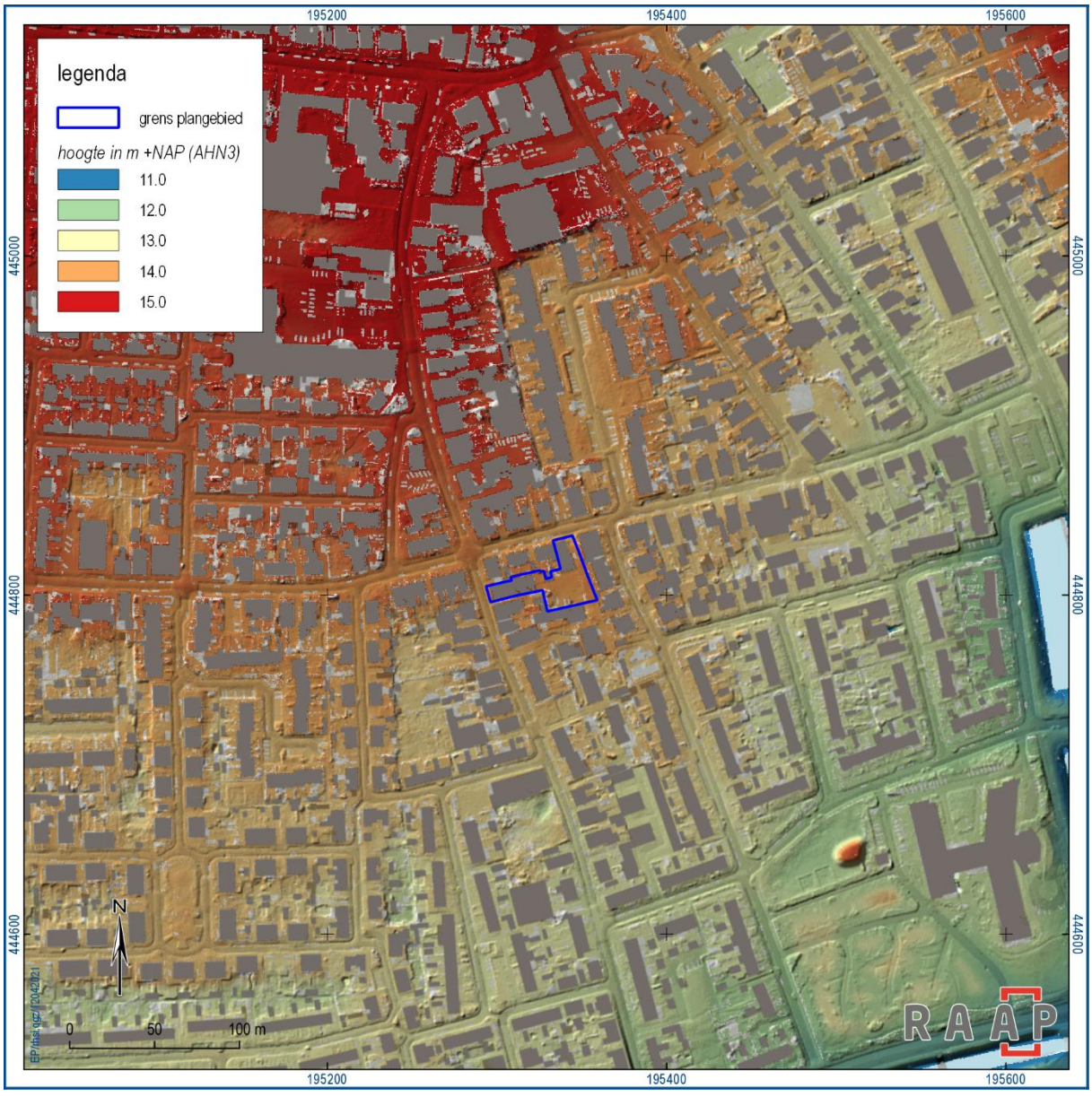

Figuur 3. Het plangebied geprojecteerd op het AHN3.

2.3 Archeologische gegevens

Gemeentelijk archeologiebeleid

Bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid'	Dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' (middelhoge verwachtingswaarde) Het beleid voor deze waarde schrijft voor dat er bij bodemingrepen groter dan 250 m^2 en dieper dan 30 cm -mv een archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd.[2]
Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart (figuur 4)	Hoge verwachting voor resten uit alle perioden, waarschijnlijk goede conservering. Archeologische resten worden afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en zijn daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 1).
Gemeentelijke archeologische beleidskaart (figuur 2)	Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Rheden ligt het plangebied in een zone met aanduiding 'onderzoeksgebied' (Willemse & Wijnen 2012).
Gemeentelijke archeologische vindplaatsenkaart van resten uit de Tweede Wereldoorlog	Binnen 300 m afstand van het plangebied staan geen gegevens geregistreerd.

Tabel 3. Overzicht van het geldende archeologiebeleid en achterliggende verwachtingskaart.

[2] NL.IMRO.0275.BPVZ2016-VA02, vastgesteld op 11 december 2019.

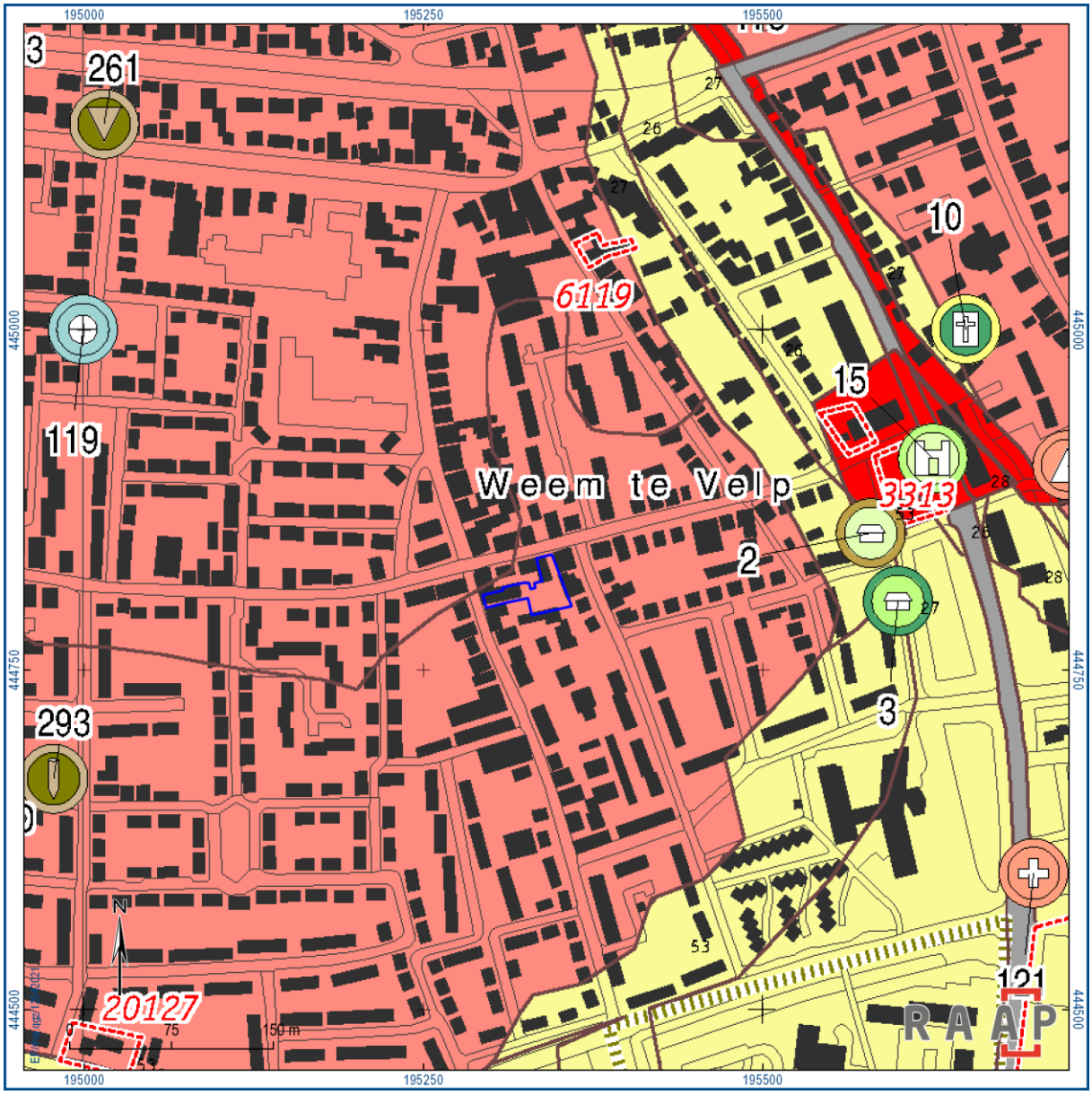

Figuur 4. Het plangebied (blauw omlijnd) geprojecteerd op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart.

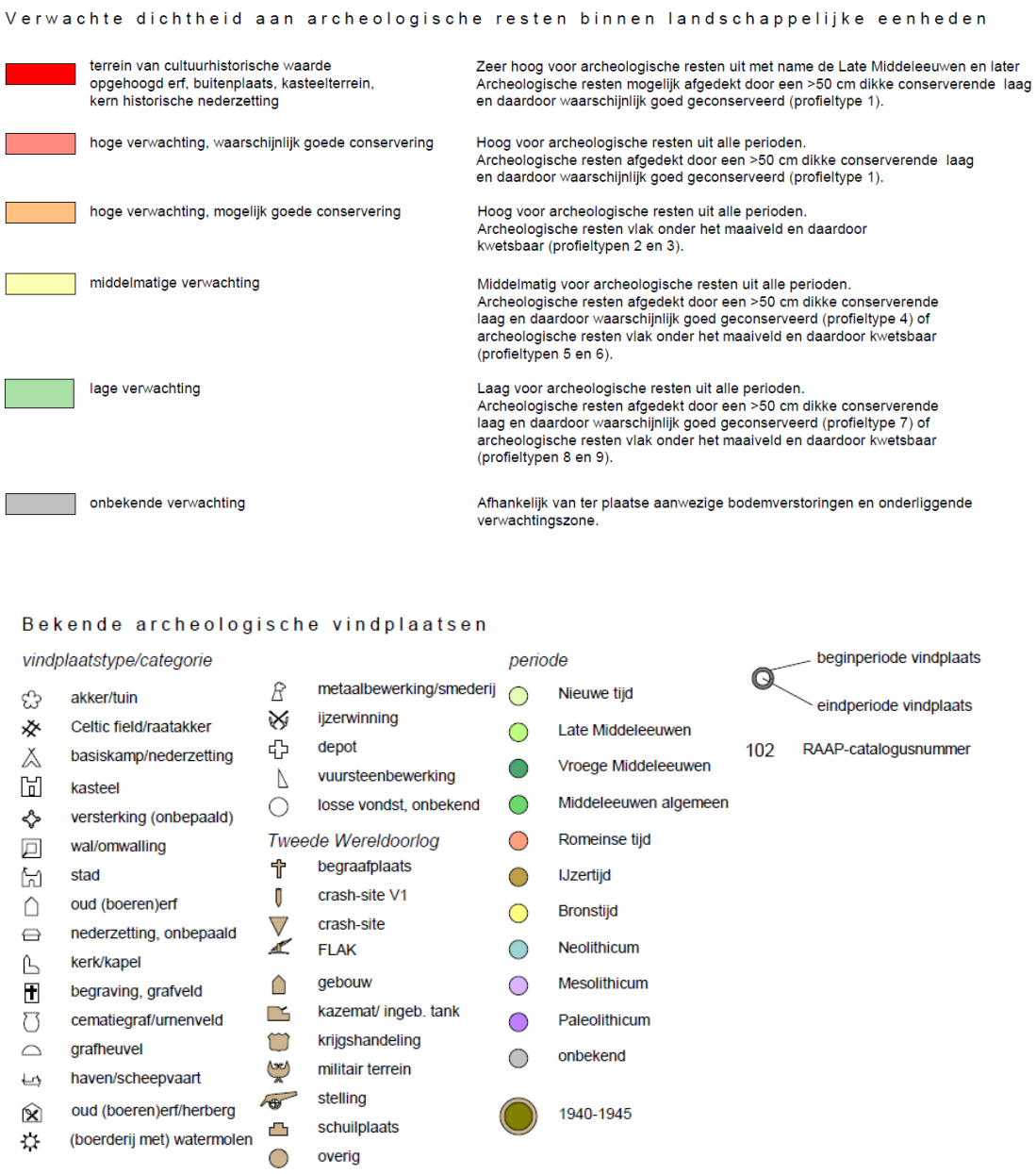

Figuur 5. Legenda bij de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart.

Eerder in de omgeving uitgevoerd onderzoek volgens ARCHIS3

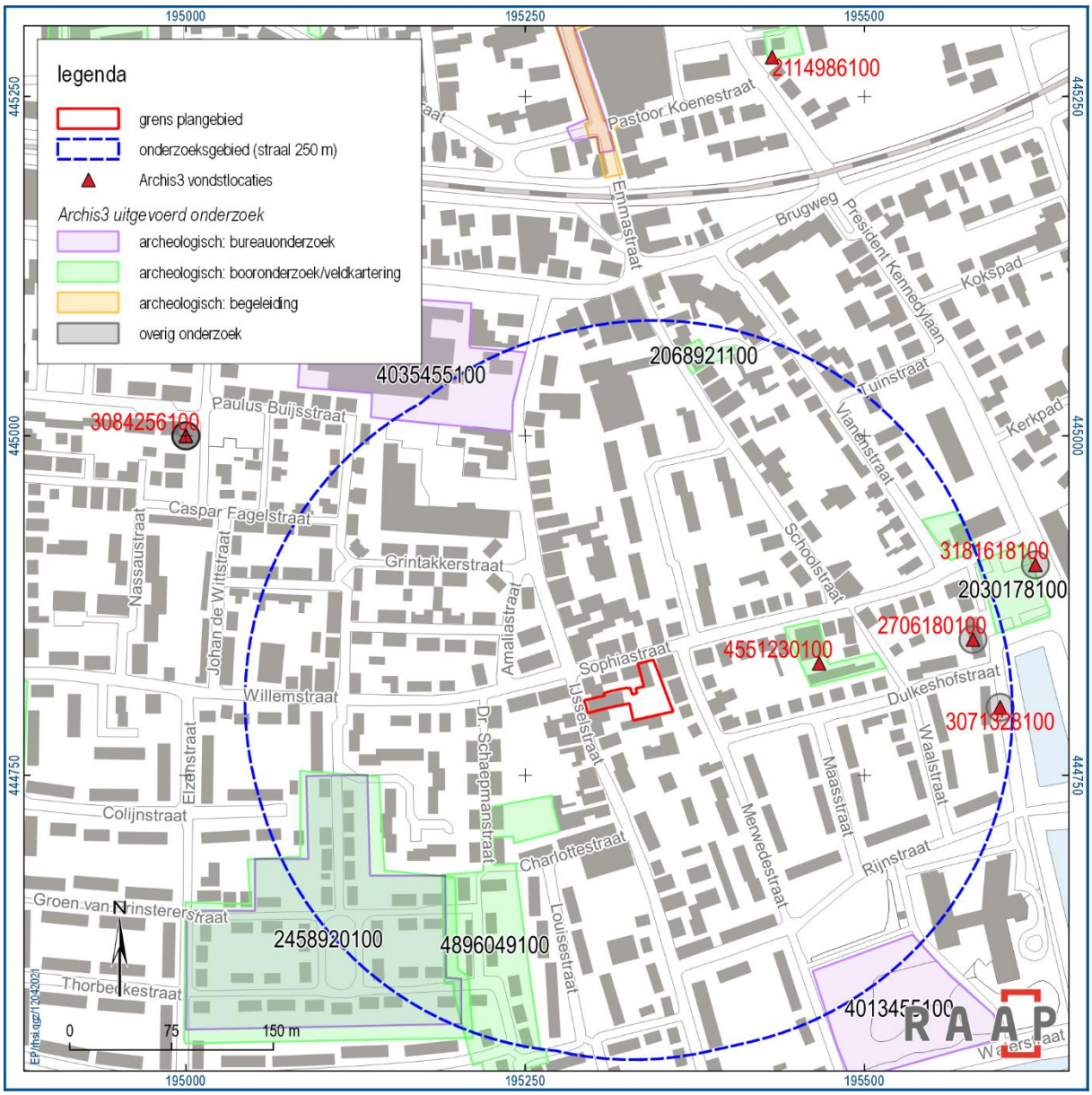

Figuur 6. Het plangebied met bekende gegevens uit Archis3.

Zaakidentificatienummer	Resultaat/advies	Opmerking
2030178100	De ongeroerde grond bevindt zich op 2,5 m-mv (10,5 m +NAP). Het bovenste deel van de ongeroerde grond bestond uit beddingafzettingen van de Overbeek (nog aanwezig in 1868. Onder de beekafzettingen zijn puinwaaierafzettingen aanwezig. Het aangetroffen materiaal ligt in verstoorde context. De te verwachten gracht is niet aangetroffen, deze ligt ten zuidelijker dan het plangebied. Er is geen vervolgonderzoek aanbevolen.	Booronderzoek Synthegra BV (Bergman & Buesink, 2004)
2068921100	Plangebied is grotendeels verstoord. Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Er is geen vervolgonderzoek aanbevolen.	Booronderzoek Synthegra BV (van der Kuijl, 2005.
2119416100	De bodem is overwegend verstoord tot in de C-horizont. Er is geen vervolgonderzoek aanbevolen.	Booronderzoek Grondmij (Huizing-Scheur, 2006)
2446251100	Rapportage niet beschikbaar.	Bureauonderzoek Greenhouse Advies 2014
2458920100	De bodem bestaat uit een 19e-vroeg 20e eeuwse bouwvoor op zand dat naar beneden toe rijker wordt aan grind. Ook tijdens het karterend booronderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Er is geen vervolgonderzoek geadviseerd.	Verkennend en karterend booronderzoek Archeopro 2014 (Exaltus & Orbons, 2014.)
2706180100 (tevens vondstlocatie)	Diverse vondsten vermeld in Archis3, waaronder handgevormd aardewerk uit de late ijzertijd-Romeinse tijd, gedraaid aardewerk uit de midden Romeinse tijd, de late middeleeuwen en de nieuwe tijd. Tevens een ciseleerhamer (ijzer) uit de Romeinse tijd t/m nieuwe tijd en bot, steen en hout met een onbekende datering.	Niet archeologisch, 1956
3071328100 (tevens vondstlocatie)	Voorm Dulkeshof. Enkele stuks keramiek uit de middeleeuwen, waaronder een kan uit de late middeleeuwen A en een pijpaarden heiligenbeeld uit de late middeleeuwen B.	Niet archeologisch, 1956
4013455100	Het plangebied ligt in een lage archeologische verwachting. De nieuwbouw zal grotendeels plaatsvinden ter plekke van de reeds gesloopt bebouwing. Er is geen vervolgonderzoek geadviseerd.	Bureauonderzoek The Missing Link (Witte, 2016)

4035455100	Er geldt een middelhoge verwachting voor het plangebied. Er is een karterend booronderzoek aanbevolen (boordiameter 15 cm).	Bureauonderzoek Synthegra (Leuvering & Kremer, 2017)
4551230100 (tevens vondstlocatie)	In het plangebied is hellingsafspoelingsmateriaal aanwezig. Er is geen intact plaggendek aangetroffen. Vanaf het maaiveld is een verstoord esdek aanwezig met daarin sterk gefragmenteerd materiaal uit de Nieuwe Tijd. De top van de natuurlijke, “onverstoorde” ondergrond is aanwezig tussen 0,65 - 1,40 m –Mv. In boring 2 en 6 is in de top van deze afzettingen een BC-horizont aangetroffen. Echter door middel van zeven zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die een aanwijzing kunnen zijn voor een vindplaats binnen het plangebied. Er is geen vervolgonderzoek aanbevolen.	Bureau- en booronderzoek RAAP (Conradi, 2017)
4896049100	Uit de eerste bevindingen blijkt het volgende: “de aanwezige bodemopbouw zover deze nog intact is representeert die van oude bouwlanden (dikke A-horizont en in enkele gevallen de aanwezigheid van een oude cultuurlaag). Deze oude bouwlanden zijn deels opgehoogd en deels vergraven bij de aanleg van de huidige woonwijk. In de meeste gevallen zijn duidelijk onverstoorde enkeerdgronden aanwezig.”	Bureau- en verkennend en karterend booronderzoek Laagland Archeologie BV 2020 (nog geen rapportage beschikbaar)

Tabel 4. Overzicht van eerder archeologisch onderzoek in en rond het plangebied.

Wanneer de vindplaatsen en hun landschappelijke inbedding bekeken worden in vergelijking met de situering van het plangebied, dan blijkt dat de directe omgeving van het plangebied naar verwachting bestaat uit hellingafspoelingsmateriaal. Mogelijk is er nog een plaggendek aanwezig. Uit divers onderzoek is gebleken dat de ondergrond veelal verstoord is tot in de C-horizont. Veelal zijn geen vindplaatsen aangetroffen. De context van het aangetroffen archeologisch materiaal (Romeinse tijd t/m Nieuwe tijd) ten oosten van het plangebied is niet bekend (zaakidentificatienummers 2706180100 en 3071328100). Een verstoorde context is niet uit te sluiten dan wel aan te tonen.

Bekende archeologische gegevens uit andere bronnen

Er is een verzoek gedaan aan de AWN Afdeling 17 met een verzoek om aanvullende gegevens (Jan Verhagen). Er is geen aanvullende informatie bekend van het plangebied en haar directe omgeving.

2.4 Historische situatie

Op basis van historische kaarten kan inzicht worden verkregen in het historisch gebruik van een gebied van na de late middeleeuwen tot begin 20e eeuw. In die periode was men veel meer dan nu gebonden aan de (on)mogelijkheden die het natuurlijke landschap bood voor bewoning en andere vormen van landgebruik. Het historisch gebruik zegt daarmee iets over de archeologische potentie van het gebied. Daarnaast kan het informatie leveren over eventuele bodemverstoringen die in het verleden hebben plaats gevonden.

Op de Hottingerkaart (1773-1813) en de Veluwekaart van M.J. De Man (1802-1812) is het plangebied en haar directe omgeving onbebouwd. De Sophiastraat staat wel aangegeven. Op de kadastrale minuut van omstreeks 1832 (figuur 7) was het terrein nog steeds onbebouwd en in gebruik als bouwland. In oost-westelijke richting liep een perceelsgrens (mogelijk een sloot). Direct grenzend aan het plangebied was al wel bebouwing aanwezig, evenals de Sophiastraat en IJsselstraat. Op de topografische kaart van 1888 staat in het uiterste westen van het plangebied een pand aangegeven langs de IJsselstraat. Het is vanwege de nauwkeurigheid van het kaartbeeld echter niet helemaal zeker of het pand binnen of net naast onderhavig plangebied valt. In 1921 is de huidige oprit aangegeven als weg richting het zuiden. Het pand in het noorden van het plangebied dateert volgens BAG uit 1932. Het pand in het westen en in het centraal noorden van het plangebied dateert in 1952. In 1958 lijkt het pand in het westen van het plangebied te zijn uitgebreid.

Figuur 7. Het plangebied geprojecteerd op de kadastrale minuut van omstreeks 1832.

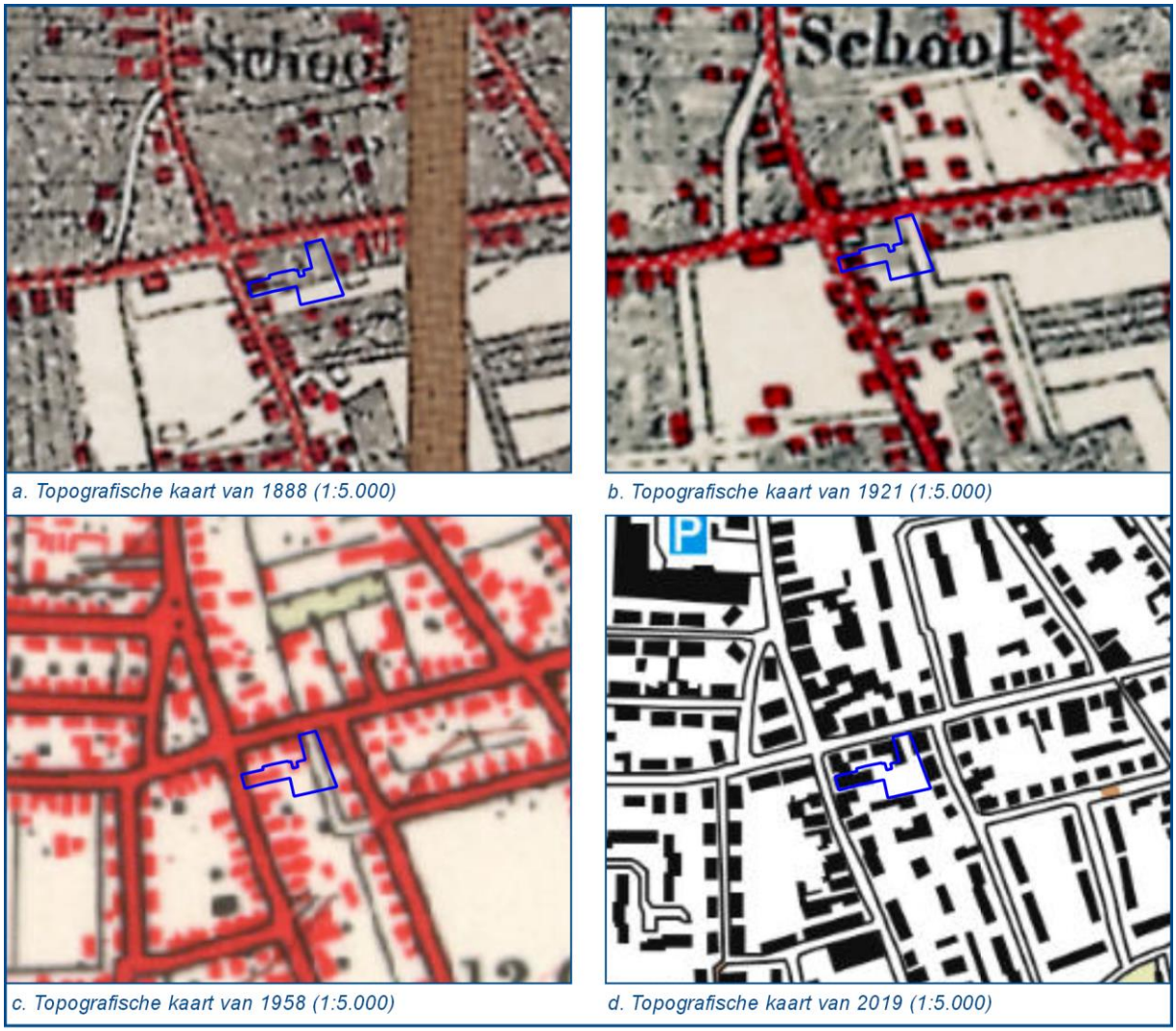

a. Topografische kaart van 1888 (1:5.000)
b. Topografische kaart van 1921 (1:5.000)
c. Topografische kaart van 1958 (1:5.000)
d. Topografische kaart van 2019 (1:5.000)

Figuur 8. Het plangebied (blauw omlijnd) geprojecteerd op divers historisch-geografisch kaartmateriaal.

Binnen het plangebied en haar directe omgeving bevinden zich geen Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten, MIP-objecten en/of overige bouwhistorische waarden.

Tweede Wereldoorlog

Op RAF-luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog zijn binnen het plangebied geen bijzonderheden zichtbaar. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom en op het achterterrein is een tuin aanwezig. Op circa 400 m ten zuidoosten van het plangebied zijn echter wel diverse fenomenen zichtbaar. Het gaat om een Flakstelling en een mogelijke Flakstelling of commandocentrale. Tevens zijn diverse kleinere fenomenen zichtbaar die kunnen worden geïnterpreteerd als diverse munitieopslagplaatsen en/of schuilnissen. Op circa 1 km ten zuidwesten van het plangebied zijn enkele bomkraters zichtbaar. (flight 132, Run 06, Photo 4098).

Figuur 9. De globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) op een luchtfoto van 14 februari 1945, waarop één of meerdere Flakstellingen, een mogelijke commandocentrale, munitieopslagplaatsen en/of schuilnissen (blauw omlijnd) te zien zijn en tevens enkele bomkraters (oranje omlijnd).[3]

[3] https://library.wur.nl

2.5 Huidige situatie

Aan de hand van actuele gegevens van recente luchtfoto's, Google Street View en navraag bij de opdrachtgever zijn de onderstaande zaken over de huidige situatie te melden.

Huidig grondgebruik	Het terrein is deels bebouwd en verhard met grind (parkeerplaats en toegangsweg).
Hoogteligging maaiveld	Circa 14 m +NAP
Grondwatertrap of -stand	Onbekend (niet gekarteerd)
Milieutechnische condities	Op het terrein is een autogarage in gebruik. De opdrachtgever heeft aangegeven dat enkele jaren geleden een illegale sanering heeft plaatsgevonden en dat vervuilde grond is afgevoerd. Vervolgens is grindverharding aangebracht en aangedrild. Na afloop van het veldwerk heeft de opdrachtgever aangegeven dat het gaat om circa 295.000 kg mengkorrelmix, gestort door de Firma Putman (Westervoort) op de binnenplaats in de zomer van 2003 (mailwisseling opdrachtgever 20-04-2021). Er is geen milieurapport beschikbaar. Milieukundig bodemonderzoek wordt nog uitgevoerd (op moment van schrijven bureauonderzoek).
Aanwezige constructies (funderingen, kelders e.d.)	Onbekend ten tijde van het bureauonderzoek. Tijdens het veldonderzoek heeft de opdrachtgever het terrein laten zien en onder andere gewezen op een vloeistofdichte vloer in het centraal noorden van het plangebied, putten in het centrale deel van het plangebied en de locatie van een gasleiding in het noorden van het plangebied.
Locatie en diepte van kabels/leidingen	Zie figuur 10 voor de locatie van bekende kabels en leidingen binnen het plangebied (klic). De exacte omvang en diepte van de kabelsleuven is onbekend.

Tabel 5. Overzicht van de huidige situatie van het plangebied.

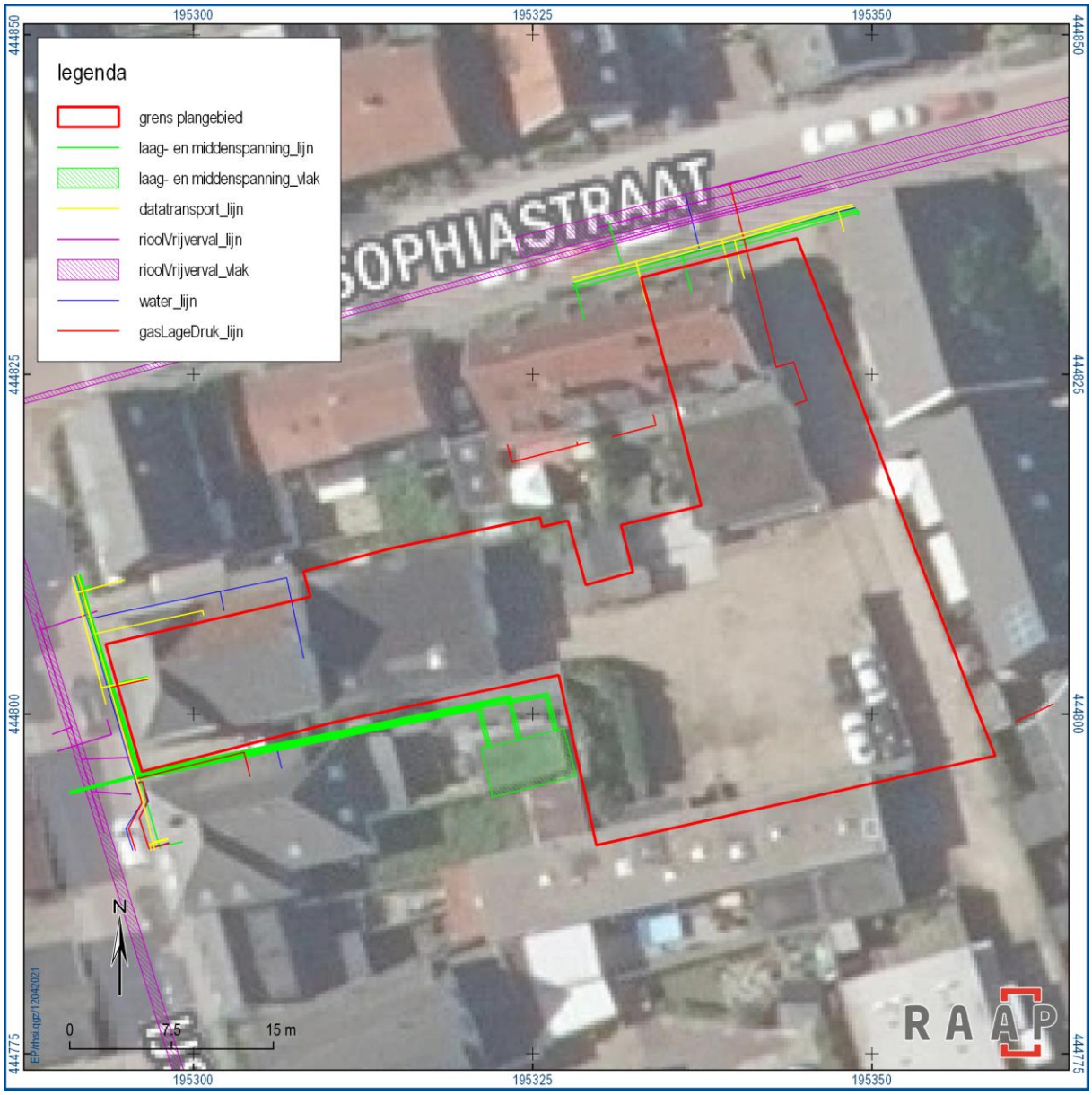

Figuur 10. Het plangebied en kabels en leidingen (klic) geprojecteerd op een recente luchtfoto.

2.6 Toekomstige situatie

Uit navraag bij de opdrachtgever is het volgende gebleken over de toekomstige situatie:

Aard	Binnen het plangebied zullen enkele gebouwen (garages) worden gesloopt waarna nieuwbouw zal plaatsvinden: twee woningen met garages en tuin in het centrum van het plangebied en twee woningen in de bestaande woning IJsselstraat 63 (verbouw).
Omvang en diepte	De omvang van de nieuwbouw (woningen en garages) bedraagt circa 242 m^2 (figuur 11 en bijlage 2). Inclusief de nieuw aan te leggen tuin en oprit betreft de oppervlakte circa 440 m^2. Het is nog niet bekend hoe de oprit naar de Sophiastraat vormgegeven zal worden. De opdrachtgever heeft aangegeven dat de fundering van de beide nieuwe woningen op staal zal gaan. De verstoring zal reiken tot circa 80 cm – mv (maximaal 90 cm –mv), inclusief zandpakket.
Invloed op maaiveld en grondwater	-
Toekomstig gebruik	wonen
Toekomstige gebruiker	particulier

Tabel 6. De toekomstige situatie.

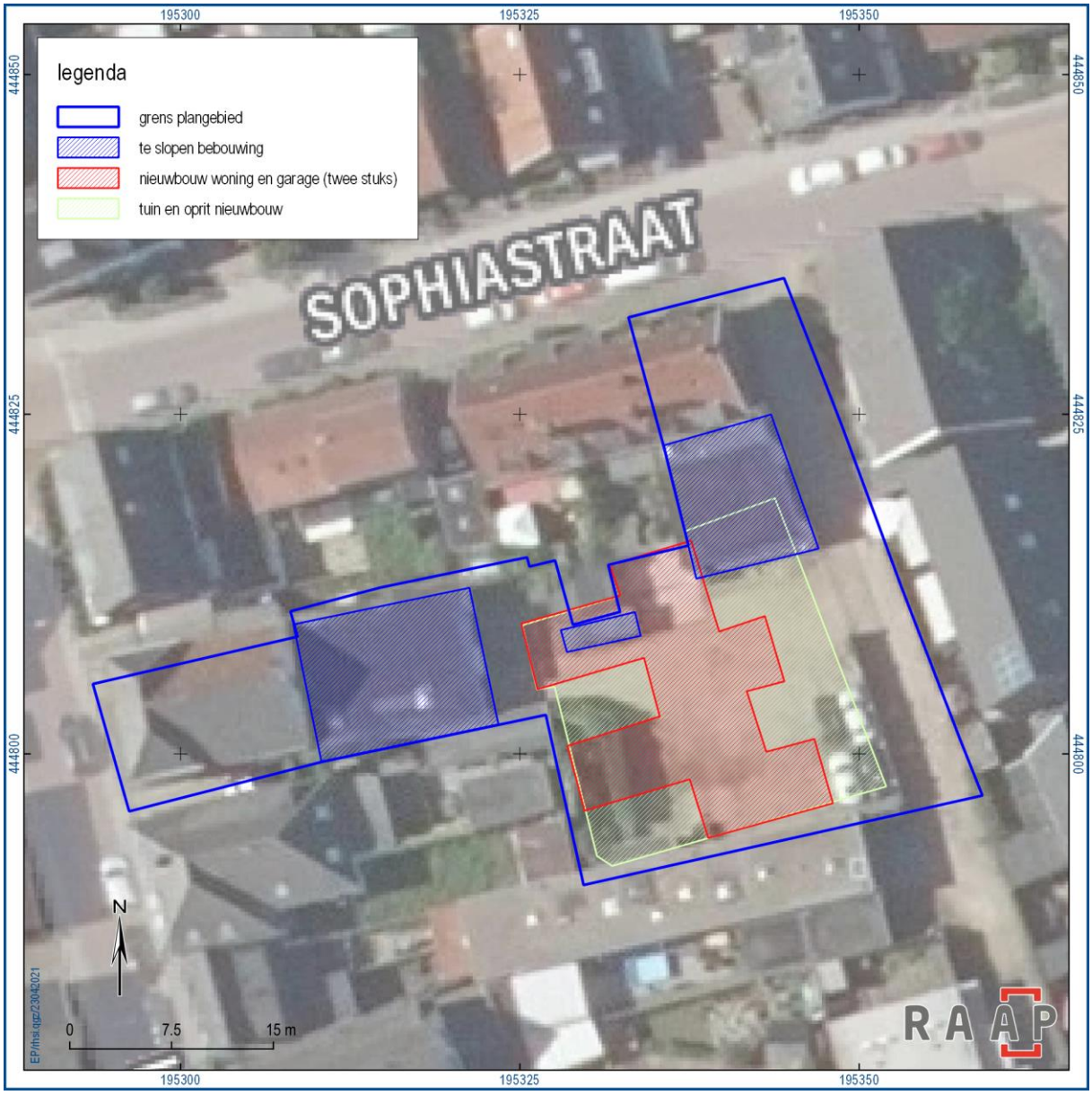

Figuur 11. Overzicht van de geplande ingrepen (de realisatie van twee woningen in het bestaande pand IJsselstraat 63, de sloop van het muurtje in het zuidoosten van het plangebied en de nieuw vorm te geven oprit naar de Sophiastraat zijn hierin buiten beschouwing gelaten).

2.7 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van de tijdens het bureauonderzoek verzamelde gegevens is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. Deze geeft inzicht in de aard en de ouderdom (inclusief omvang en uiterlijke kenmerken), (diepte)ligging, en gaafheid van eventueel aanwezige archeologische resten.

Aard en ouderdom

Het verspreidingspatroon van archeologische vindplaatsen is voor een groot deel gerelateerd aan de fysieke eisen die de mens stelde aan de leef- en woonomgeving. Het meest markant zijn de verschillen tussen jager-verzamelaars enerzijds en landbouwers anderzijds.

Jager-verzamelaars

In de steentijd (paleolithicum t/m neolithicum) leefden de mensen voornamelijk van de jacht, visvangst en het verzamelen van eetbare planten en vruchten. Deze zogenaamde jager-verzamelaars trokken door het landschap en verbleven alleen tijdelijk op een plek. Uit een ruimtelijke analyse blijkt dat hun kampementen in vrijwel alle gevallen waren gesitueerd op de overgang van nat naar droog. Nabij dergelijke gradiëntzones waren namelijk de meeste voedselbronnen voorhanden en was (drink)water bereikbaar.

Het plangebied ligt op daluitspoelingswaaierafzettingen met in de nabijheid een droogdal. Vindplaatsen van jager-verzamelaars kunnen worden verwacht. Het betreft resten van (tijdelijke) jachtkampementen uit de periode vanaf het midden-paleolithicum t/m het neolithicum. Deze vindplaatsen kenmerken zich door een (oppervlakkige) concentratie van vuurstenen werktuigen en -afval.

Landbouwers

Met de introductie van de landbouw (vanaf het neolithicum) werd de mate waarin gronden geschikt waren om te beakkeren een steeds belangrijker factor in de locatiekeuze van de mensen. De eerste akkergronden werden aangelegd op de van nature vruchtbaarste gronden. Bovendien moesten de gronden goed ontwaterd zijn.

Gezien de landschappelijke kenmerken kunnen archeologische resten vanaf de tijd van de eerste landbouwers (late prehistorie) worden verwacht. Op basis van het historisch kaartmateriaal blijkt dat er vanaf het begin/halverwege de 20e eeuw bebouwing in het plangebied aanwezig was. Dit betreft de huidige bebouwing. Zodoende worden in het plangebied archeologische resten van bewoning verwacht uit de periode vanaf het neolithicum t/m de late middeleeuwen. Dergelijke vindplaatsen zijn over het algemeen 500 à 2.000 m^2 in omvang en kenmerken zich door een spreiding van vondstmateriaal. Resten van landbewerking zullen mogelijk dateren vanaf het neolithicum tot het midden van de 19e eeuw. Mogelijk is een plaggendek aanwezig (late middeleeuwen - nieuwe tijd).

Er zijn geen aanwijzingen om binnen het plangebied resten uit de Tweede Wereldoorlog te vermoeden.

(Diepte)ligging

Mogelijk komt in het plangebied een plaggendek voor dat een ouder loopvlak afdekt. Dit afdekkende pakket dateert uit de late middeleeuwen t/m nieuwe tijd. Oudere resten worden zodoende door het pakket afgedekt en bevinden zich onder dit plaggendek (doorgaans 30-100 cm dik). Indien geen

plaggendek aanwezig is kunnen archeologische resten direct onder maaiveld aanwezig zijn. De opdrachtgever heeft aangegeven dat het plangebied gesaneerd is en vervolgens is opgevuld met (grof) grind. Het is niet bekend in hoeverre de oorspronkelijk bodem is afgegraven en in hoeverre archeologische resten nog aanwezig kunnen zijn.

Fysieke kwaliteit

Het is onbekend in hoeverre de sanering en bouw van huidige panden de bodem hebben verstoord. Naar verwachting zal een deel geroerd zijn. De verstoringsdiepte is onbekend en de fysieke kwaliteit is naar verwachting goed indien niet diep verstoord is. Indien afdekkende pakketten ontbreken is mogelijk sprake van een slechte conservering van archeologische resten; indien wel een plaggendek aanwezig is zal de conservering naar verwachting goed zijn.

Overzicht

De archeologische verwachting en de verschillende deelaspecten daarvan, zoals hiervoor beschreven, zijn samengevat in tabel 7. Daarnaast zijn de prospectiekenmerken met betrekking tot de verwachte archeologische resten in figuur 12 schematisch verbeeld.

Archeologische periode	Complextype	Omvang	Kenmerken	Diepteligging	Gaafheid
Midden-paleolithicum t/m neolithicum	Tijdelijke (jacht)kampe-menten	Enkele tientallen tot honderden vierkante meters	(Dunne) spreiding van bewerkt vuursteen en –afval.	Onder de bouwvoor / onder het plaggendek	Onbekend. Afhankelijk van bodemverstoring door sanering en bebouwing.
Neolithicum t/m late middeleeuwen	Bewoning	Circa 500-2000 m^2	Vondst- en sporenniveau en spreiding van afval en aardewerk.	Onder de bouwvoor of in/onder het plaggendek, afhankelijk van periode	Onbekend. Afhankelijk van bodemverstoring door bebouwing.

Tabel 7. Samenvatting van de gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied.

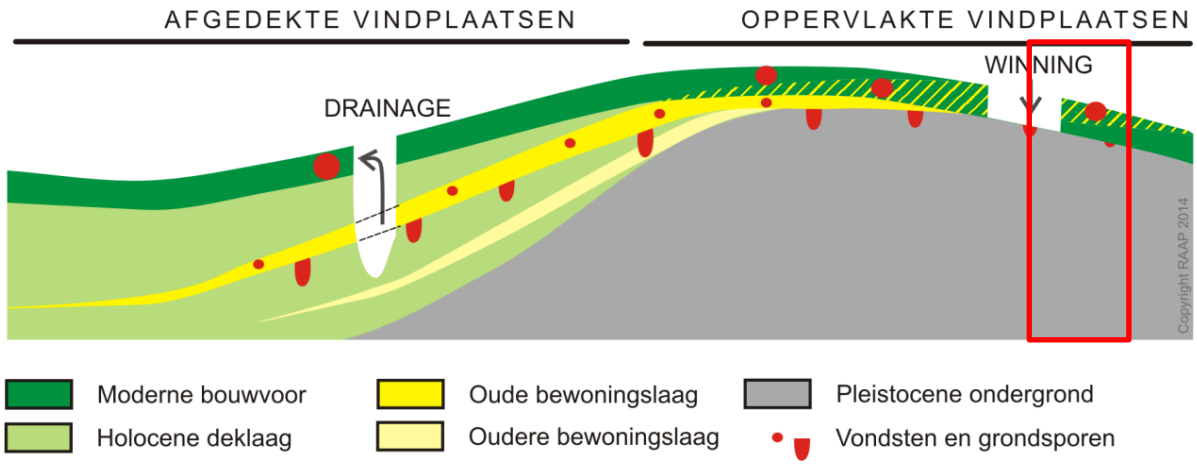

Figuur 12. Diagram voor archeologische vondst- en spoorcomplexen. Rode kader: aanduiding van de situatie in het plangebied.

3 Veldonderzoek

3.1 Methode

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) bestond uit een verkennend booronderzoek. De gevolgde onderzoeksmethode voor het veldwerk is bepaald op basis van de resultaten van onderhavig bureauonderzoek. Het veldonderzoek is uitgevoerd in op 19 april 2021.

In totaal zijn zes boringen gezet (figuur 13). De boringen zijn zo verspreid mogelijk over het terrein geplaatst, hiermee rekening houdend met de huidige terreininrichting en aanwezige kabels en leidingen (klic). Tijdens het veldwerk bleek dat vrijwel het gehele terrein verhard is met een dikke laag grof grind en stenen en in het centrale deel van het plangebied zijn enkele (riolerings-)putten aanwezig. Aangezien nauwelijks tot niet door het grind heen geboord kon worden (gestuit) is ervoor gekozen enkele boringen aan de randzone van het plangebied te plaatsen, op die locaties waar minder verharding aanwezig is.

Er is geboord tot maximaal 220 cm -mv met een Edelmanboor (7 cm). De boringen zijn tijdens het veldwerk lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) digitaal beschreven in het boorbeschrijvingssysteem van RAAP (Deborah3; zie bijlage 4) en met behulp van een GPS ingemeten. Van alle boringen is de hoogte bepaald met behulp van het AHN3.

Hoewel het onderzoek een verkennend onderzoek betreft, is het opgeboorde materiaal in het veld door middel van verbrokkeling en versnijding gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken).

Figuur 13. Boorpuntenkaart.

3.2 Resultaten

3.2.1 Veldwaarnemingen

Vrijwel het gehele plangebied is verhard met grof grind en stenen. In het centrum van het plangebied zijn enkele lokale putten (riolering) aanwezig, waarvan de leidingen vermoedelijk richting de garage in het noorden van het plangebied lopen. In het zuidwesten van het plangebied is nog een klein tuintje met een kleine vijver aanwezig (nabij boring 1). Ook dit tuintje is vrijwel geheel betegeld en overwoekerd met begroeiing. In het zuidoosten van het plangebied is ten westen van de oprit naar de Sophiastraat een muur aanwezig. Deze muur zal worden gesloopt.

Figuur 14. Impressie van het plangebied en de werkzaamheden (met E.M. Witmer).

3.2.2 Geologie en bodem

De bodem in het plangebied is tot grote diepte verstoord. Vanaf het maaiveld is een pakket met grind en stenen opgebracht. Zoals eerder vermeld is dit in 2003 gebeurd, nadat vermoedelijk een illegale sanering heeft plaatsgevonden. Het grindpakket is zeker 50 cm dik, maar vermoedelijk nog dikker, aangezien dit de maximaal bereikte diepte is. Boringen 2, 5, en 6 zijn na lange pogingen met meerdere typen puinboringen gestaakt. De overige boringen zijn geplaatst waar geen/minder grindverharding aanwezig was. In boringen 1 en 3 is de C-horizont wel bereikt op een diepte van 160 cm -mv (12,66 m +NAP) en 120 cm –mv (12,82 m +NAP). Boring 4 lijkt tot 220 cm – mv verstoord te zijn: vanaf 100 cm – mv is lemig sediment aanwezig afgewisseld met grindig zand. Naar verwachting betreft dit de oorspronkelijke bodem, echter is het pakket verrommeld, gevlekt en bevat enkele puintjes. Naar verwachting gaat het om bodemverstoring veroorzaakt tijdens de bouw van de huidige bebouwing. Een andere mogelijkheid is dat het een restant van een (gedempte) sloot betreft zoals aangegeven staat op de kadastrale minuut van omstreeks 1832 (figuur 7).

Er zijn geen aanwijzingen voor bodemvorming aangetroffen. Eveneens is geen plaggendek (meer) aanwezig.

3.2.3 Archeologische indicatoren

Tijdens het onderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die zouden kunnen duiden op een archeologische vindplaats. De spikkels en fragmenten puin, steenkool en glas komen allen uit verstoorde/opgebrachte context.

3.3 Archeologische relevantie

Aangezien de bodem in het plangebied tot in de C-horizont is verstoord en er geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen, kan de archeologische verwachting van het plangebied worden bijgesteld naar een lage archeologische verwachting. De kans dat binnen het plangebied nog resten van een archeologische vindplaats aanwezig is, is vrijwel nihil.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusie

Op grond van de onderzoeksresultaten en onder verwijzing naar de doelstellingen, kunnen de volgende uitspraken worden gedaan:

Het terrein is in 2003 illegaal gesaneerd en vervolgens opgevuld met een dik pakket grof grind. De bodem in het plangebied is tot in de C-horizont verstoord. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van bodemvorming aangetroffen. Tevens is geen plaggendek aanwezig. Aangetroffen archeologische indicatoren komen allen uit verstoorde/opgebracht grond en vormen geen aanleiding een archeologische vindplaats binnen het plangebied te vermoeden. De archeologische verwachting van het plangebied kan worden bijgesteld naar een lage archeologische verwachting. De kans dat binnen het plangebied nog resten van een archeologische vindplaats aanwezig is, is vrijwel nihil.

4.2 Advies

Op basis van de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Daarnaast is het zo dat de maximale verstoringsdiepte 90 cm –mv bedraagt, waarmee enkel de verstoorde/opgebrachte grond wordt geroerd. De C-horizont ligt buiten dit bereik. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

4.3 Tot slot

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Rheden, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Literatuur

Bergman, W.A. & A. Buesink, 2004. Inventariserend Veldonderzoek, Hoek Sophiastraat – President Kennedylaan te Velp. Synthegra-rapport 174106. Synthegra Archeologie BV. Zelhem.

Exaltus, R. & J. Orbons, 2014. Van Kolplein, Velp, gemeente Rheden. Inventariserend veldonderzoek (IVO-O); verkennend en karterend booronderzoek. ArcheoPro Archeologisch rapport nr. 14078. ArcheoPro, Eijsden.

Habraken, J. , 2017. Handboek archeologisch onderzoek Regio Arnhem Eisen en kaders voor onderzoek en beoordeling van rapporten. *Handboek archeologisch onderzoek Regio Arnhem, 2017*.

Huizing-Scheur, A., 2006. Archeologisch onderzoek Vianenstraat te Velp. Inventariserend veldonderzoek. Grondmij Archeologische rapporten 241. Grondmij Nederland bv. Assen.

Koomen, A.J.M. & G.J. Maas, 2004. Geomorfologische kaart Nederland (GKN). Achtergronddocument bij het landsdekkende digitale bestand. Alterra-rapport 1039, Wageningen.

Kuijl, E.E.A. van der, 2005. Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. boringen, Schoolstraat 5-7 te Velp. Synthegra-rapport 175109. Synthegra Archeologie BV. Zelhem.

Leuvering, J.H.F. & H. Kremer, 2017. Bureauonderzoek Kerkallee te Velp, gemeente Rheden. Sythegra-rapport S170016. Synthegra B.V. Leusden.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

SIKB, 2016. Beoordelingsrichtlijn Archeologie. BRL SIKB 4000. SIKB, Gouda.

Weerts, H., J. Schokker, K. Rijsdijk & C. Laban, 2006. Geologische overzichtskaart van Nederland. TNO Bouw en Ondergrond, Utrecht.

Willemse, N.W. & J.A.T. Wijnen, 2012. Archeologie in de gemeente Rheden: actualisatie archeologische kaarten. *RAAP-rapport 2534*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.

Witte, N. 2016. Bureauonderzoek archeologie Rijnstraat-Lorentzhuis te Velp. The Missing Link-rapport 349. The Missing Link, Woerden.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuren:

Figuur 1. Aanduiding plangebied. Inzet: ligging in Nederland (ster). 5
Figuur 2. Het plangebied geprojecteerd op de gemeentelijke archeologische beleidskaart (Legenda: rood=aandachtsgebied; oranje=onderzoeksgebied; geel=archeologisch gebied met een lage verwachting). 7
Figuur 3. Het plangebied geprojecteerd op het AHN3. 13
Figuur 4. Het plangebied (blauw omlijnd) geprojecteerd op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart. 15
Figuur 5. Legenda bij de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart. 16
Figuur 6. Het plangebied met bekende gegevens uit Archis3. 17
Figuur 7. Het plangebied geprojecteerd op de kadastrale minuut van omstreeks 1832. 21
Figuur 8. Het plangebied (blauw omlijnd) geprojecteerd op divers historisch-geografisch kaartmateriaal. 22
Figuur 9. De globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) op een luchtfoto van 14 februari 1945, waarop één of meerdere Flakstellingen, een mogelijke commandocentrale, munitieopslagplaatsen en/of schuilnissen (blauw omlijnd) te zien zijn en tevens enkele bomkraters (oranje omlijnd). 23
Figuur 10. Het plangebied en kabels en leidingen (klic) geprojecteerd op een recente luchtfoto. 25
Figuur 11. Overzicht van de geplande ingrepen (de realisatie van twee woningen in het bestaande pand IJsselstraat 63, de sloop van het muurtje in het zuidoosten van het plangebied en de nieuw vorm te geven oprit naar de Sophiastraat zijn hierin buiten beschouwing gelaten). 27
Figuur 12. Diagram voor archeologische vondst- en spoorcomplexen. Rode kader: aanduiding van de situatie in het plangebied. 29
Figuur 13. Boorpuntenkaart. 31
Figuur 14. Impressie van het plangebied en de werkzaamheden (met E.M. Witmer). 32

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens. 9
Tabel 2. Overzicht van geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken van het plangebied en de directe omgeving. 12
Tabel 3. Overzicht van het geldende archeologiebeleid en achterliggende verwachtingskaart. 14
Tabel 4. Overzicht van eerder archeologisch onderzoek in en rond het plangebied. 19
Tabel 5. Overzicht van de huidige situatie van het plangebied. 24
Tabel 6. De toekomstige situatie. 26
Tabel 7. Samenvatting van de gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. 29

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal
Bijlage 2. Geplande ingrepen

Bijlage 3. Motivatie geraadpleegde bronnen
Bijlage 4. Boorbeschrijvingen

Bijlage 1. Tijdschaal

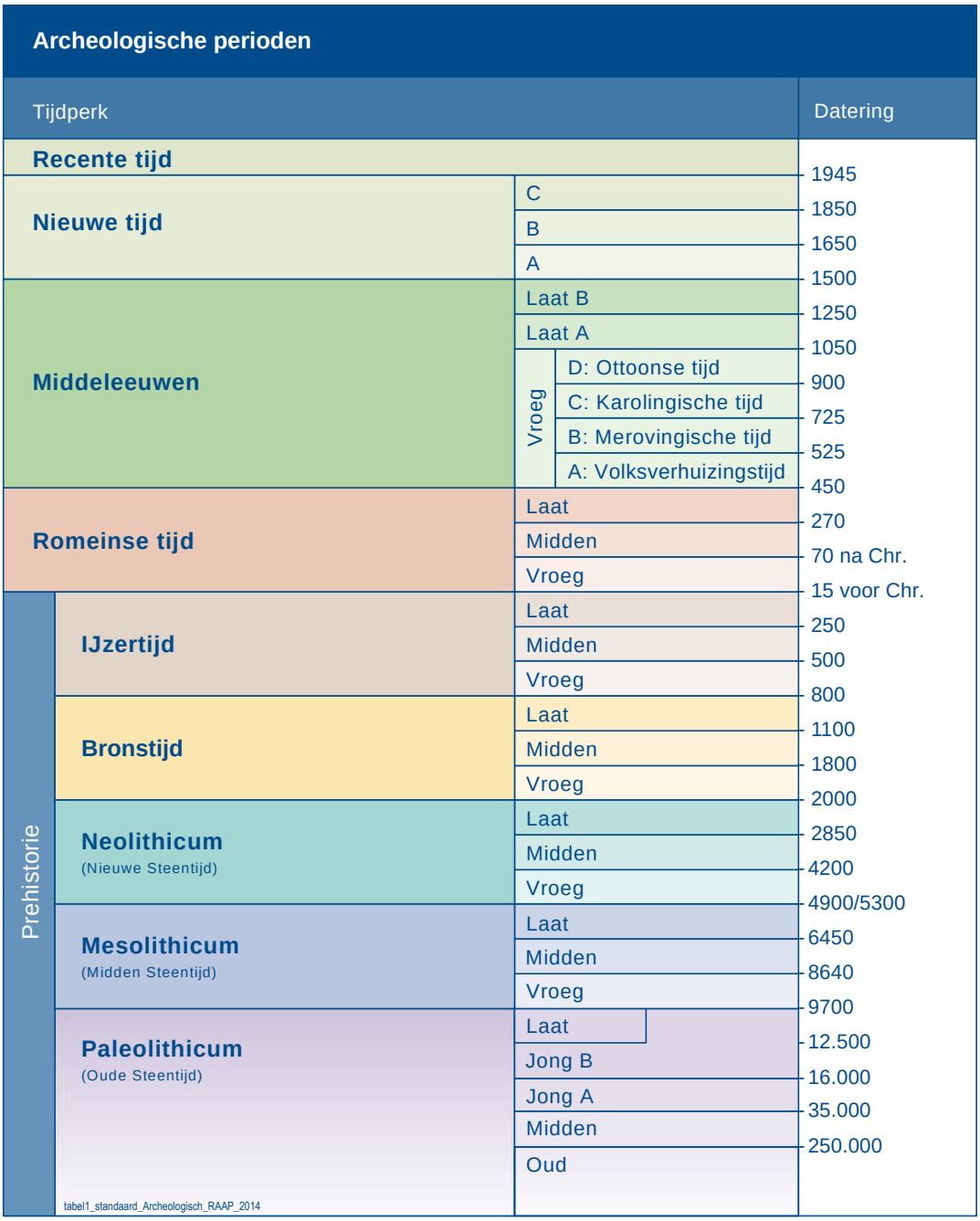

Bijlage 2. Geplande ingrepen

Optie 1
Verkaveling twee patio woningen, met plat dak 6meter hoog.

12-0 3-20 21
A 3 s c h aal

Te slopen garage bedrijf

Te slopen garage bedrijf

Te slopen gebouwen

Plangebied

0 5 10 15 20 25

Bijlage 3. Motivatie geraadpleegde bronnen

LS03 en LS04, motivatie voor de keuze van de geraadpleegde bronnen (+ indien van toepassing)

Bron	Geraadpleegd en afgebeeld/beschreven	Geraadpleegd, niet afgebeeld	Niet beschikbaar voor dit plan-/onderzoeksgebied	Bevat geen (nieuwe) relevante informatie	Opmerking
Bodemkaart van NL		x			
Geologische kaart van NL		x			
Geomorfologische kaart van NL		x			
Gedetailleerde bodemkaarten		x			
DINO		x			
Gegevens milieukundig bodemonderzoek			x		
Actueel Hoogtebestand Nederland	x				
Lucht- en satellietfoto's	x				
Topografische kaart van Nederland	x				
Oud(st)e kadasterkaarten	x				
Historische kaarten van Nederland	x				
Beeldmateriaal bouwhistorie			x		
Archeologische en cultuurhistorische rapportages	x				
Archieven (RAAP)		x			
Eigenaar en gebruiker	x				
AMK	x				
ARCHIS	x				
CMA		x			
CAA		x			
CHW		x			
Literatuur (arch./aardwet.)	x				
Gebiedsgerichte specialisten	x				
Amateurarcheologen				x	
Gemeentelijke waarden- of verwachtingskaart	x				
Archeologisch depot				x	

Bijlage 4. Boorbeschrijvingen

Boring: RHSI_1

Kop algemeen: Projectcode: RHSI, Boornummer: 1, Beschrijver(s): LT/EW, Datum: 19-04-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 190
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 195331.166, Y-coördinaat in meters: 444793.09, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 14.26, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Rheden, Opdrachtgever: Rudolphie, Uitvoerder: RAAP Oost

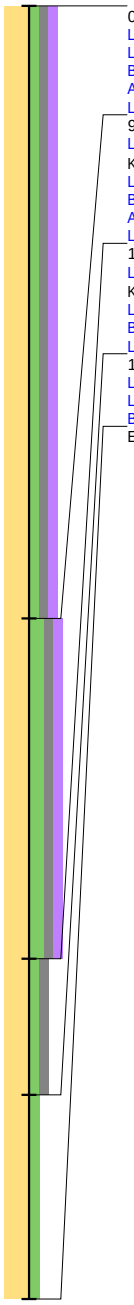

0 / 14.26
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 0, Ondergrens laag in cm: 90, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: bruin-grijs
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Bijmengsel grind: matig grindig, Bijmengsel humus: matig humeus, Mediaanklasse: zeer fijn
Bodem: Bodemkundige interpretatie: opgebrachte grond
Archeologie: Puin onbepaald: veel fragmenten
Laag opmerking: Opmerking: Opgebracht
90 / 13.36
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 90, Ondergrens laag in cm: 140, Aard ondergrens: abrupt (<0,3 cm), Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: donker-blauw-grijs
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: sterk siltig, Bijmengsel grind: matig grindig, Bijmengsel humus: matig humeus, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Bodemkundige interpretatie: verstoord
Archeologie: Puin onbepaald: fragmenten
Laag opmerking: Opmerking: verblauwd. Puinspikkels, glas
140 / 12.86
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 140, Aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), Ondergrens laag in cm: 160, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: bruin-grijs
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Bijmengsel grind: matig grindig, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Bodemkundige interpretatie: gebioturbeerd
Laag opmerking: Opmerking: Zs3, Y gevlekt, rommelig, xx
160 / 12.66
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 160, Ondergrens laag in cm: 190, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: oranje-geel
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Mediaanklasse: matig grof, Spreidingsklasse: slecht gesorteerd
Bodem: Bodemhorizont: C-horizont, Ijzer/mangaan: enkele Fe-vlekken
Einde boring 190 / 12.36

Boring: RHSI_2

Kop algemeen: Projectcode: RHSI, Boornummer: 2, Beschrijver(s): LT/EW, Datum: 19-04-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 45
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 195335.828, Y-coördinaat in meters: 444798.698, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 13.93, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Rheden, Opdrachtgever: Rudolphie, Uitvoerder: RAAP Oost

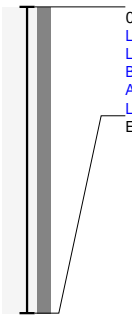

0 / 13.93
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 0, Ondergrens laag in cm: 45, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: onbekend
Lithologie: Grondsoort: niet benoemd, Bijmengsel: niet benoemd, Bijmengsel grind: sterk grindig
Bodem: Bodemkundige interpretatie: opgebrachte grond
Archeologie: Puin onbepaald: ondoordringbaar
Laag opmerking: Opmerking: stuit
Einde boring 45 / 13.48

Boring: RHSI_3

Kop algemeen: Projectcode: RHSI, Boornummer: 3, Beschrijver(s): LT/EW, Datum: 19-04-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 140
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 195346.449, Y-coördinaat in meters: 444814.148, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 14.02, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Rheden, Opdrachtgever: Rudolphie, Uitvoerder: RAAP Oost

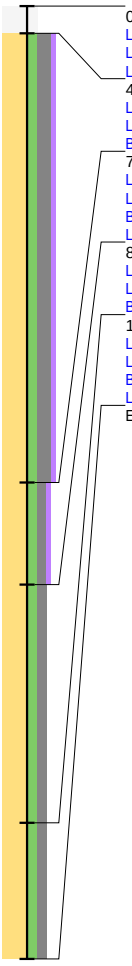

0 / 14.02
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 0, Ondergrens laag in cm: 4, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: onbekend
Lithologie: Grondsoort: niet benoemd, Bijmengsel: niet benoemd
Laag opmerking: Opmerking: stoeptegel
4 / 13.98
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 4, Ondergrens laag in cm: 70, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: bruin-grijs
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Bijmengsel grind: sterk grindig, Bijmengsel humus: zwak humeus, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Bodemkundige interpretatie: puinlaag
70 / 13.32
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 70, Ondergrens laag in cm: 85, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: grijs-bruin
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Bijmengsel grind: matig grindig, Bijmengsel humus: zwak humeus, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Bodemkundige interpretatie: verstoord
Laag opmerking: Opmerking: vies, zwart gevlekt
85 / 13.17
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 85, Ondergrens laag in cm: 120, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: licht-bruin
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Bijmengsel grind: matig grindig, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Bodemkundige interpretatie: verstoord
120 / 12.82
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 120, Ondergrens laag in cm: 140, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: grijs-geel
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Bijmengsel grind: matig grindig, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Bodemhorizont: C-horizont
Laag opmerking: Opmerking: stuit op grind
Einde boring 140 / 12.62

Boring: RHSI_4

Kop algemeen: Projectcode: RHSI, Boornummer: 4, Beschrijver(s): LT/EW, Datum: 19-04-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 220
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 195308.793, Y-coördinaat in meters: 444810.073, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 14.07, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Rheden, Opdrachtgever: Rudolphie, Uitvoerder: RAAP Oost

0 / 14.07
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 0, Ondergrens laag in cm: 55, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: bruin-grijs
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Bijmengsel grind: sterk grindig, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Brokken en vlekken: zandbrokken, Bodemkundige interpretatie: verstoord
Archeologie: Puin onbepaald: veel fragmenten
Laag opmerking: Opmerking: geel en zwart gevlekt
55 / 13.52
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 55, Ondergrens laag in cm: 100, Aard ondergrens: abrupt (<0,3 cm), Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: donker-grijs
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: sterk siltig, Bijmengsel grind: sterk grindig, Bijmengsel humus: zwak humeus, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Bodemkundige interpretatie: opgebrachte grond
Archeologie: Puin onbepaald: veel fragmenten
Laag opmerking: Opmerking: viezig, brok schone leem op 80, steenkool. Gedempte sloot?
100 / 13.07
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 100, Aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), Ondergrens laag in cm: 120, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: grijs
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: sterk siltig, Bijmengsel grind: matig grindig, Bijmengsel humus: zwak humeus, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Bodemkundige interpretatie: verstoord
Laag opmerking: Opmerking: lemig, löss
120 / 12.87
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 120, Ondergrens laag in cm: 140, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: oranje-geel
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Bijmengsel grind: matig grindig, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Ijzer/mangaan: enkele Fe-vlekken, Bodemkundige interpretatie: verstoord
Archeologie: Puin onbepaald: enkel fragment
Laag opmerking: Opmerking: rommelig, grijzig
140 / 12.67
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 140, Ondergrens laag in cm: 190, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: licht-grijs
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: matig siltig, Bijmengsel grind: matig grindig, Mediaanklasse: matig fijn
Bodem: Ijzer/mangaan: enkele Fe-vlekken, Bodemkundige interpretatie: verstoord
190 / 12.17
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 190, Ondergrens laag in cm: 220, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: licht-geel-grijs
Lithologie: Grondsoort: zand, Bijmengsel: uiterst siltig, Mediaanklasse: uiterst fijn
Bodem: Ijzer/mangaan: enkele Fe-vlekken, Bodemkundige interpretatie: verstoord
Archeologie: Puin onbepaald: enkel fragment
Laag opmerking: Opmerking: (kei)leemachtig, Y gevlekt
Einde boring 220 / 11.87

Boring: RHSI_5

Kop algemeen: Projectcode: RHSI, Boornummer: 5, Beschrijver(s): LT/EW, Datum: 19-04-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 30
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 195353.451, Y-coördinaat in meters: 444800.258, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 14.11, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Rheden, Opdrachtgever: Rudolphie, Uitvoerder: RAAP Oost

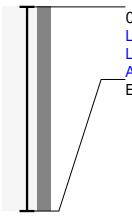

0 / 14.11
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 0, Ondergrens laag in cm: 30, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: onbekend
Lithologie: Grondsoort: niet benoemd, Bijmengsel: niet benoemd, Bijmengsel grind: sterk grindig
Archeologie: Puin onbepaald: ondoordringbaar
Einde boring 30 / 13.81

Boring: RHSI_6

Kop algemeen: Projectcode: RHSI, Boornummer: 6, Beschrijver(s): LT/EW, Datum: 19-04-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 25
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 195344.267, Y-coördinaat in meters: 444800.469, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 13.98, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Rheden, Opdrachtgever: Rudolphie, Uitvoerder: RAAP Oost

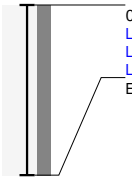

0 / 13.98
Laag algemeen: Bovengrens laag in cm: 0, Ondergrens laag in cm: 25, Boortype en diameter: Edelman-7 cm, Kleur: onbekend
Lithologie: Grondsoort: niet benoemd, Bijmengsel: niet benoemd, Bijmengsel grind: sterk grindig
Laag opmerking: Opmerking: grind, xx stuit
Einde boring 25 / 13.73

SPAWNP
INGENIEURS

Rapport 22100189.r01

Kwa Maritane B.V.
Akoestisch onderzoek Sophiastraat/IJsselstraat Velp

Rapport 22100189.r01

Kwa Maritane B.V.
Akoestisch onderzoek Sophiastraat/IJsselstraat Velp

Datum:
26 mei 2021

Opdrachtgever: Kwa Maritane B.V.
De heer J.J. Rudolphie
Diepenbrocklaan 38
6815 AJ ARNHEM
epf@live.nl

Auteur:
De heer ir. A.C.W.M. Appels

BOUW - MILIEU - RUIMTE

DENKKRACHT IN

INHOUD PAGINA

1. INLEIDING 4

2. SITUATIE EN UITGANGSPUNTEN 4
2.1 Algemeen/Locatie/Ligging 4
2.2 Beschikbare gegevens 4
2.3 Gestelde geluidvoorwaarden 4

3. ONDERZOEKMETHODE 7

4. REKENMODEL 7
4.1 Geluidbronnen 8
4.2 Gebouwen 9
4.3 Bodemgebieden 9
4.4 Ontvangerpunten 9
4.5 Geluidcontouren 9

5. RESULTATEN 10
5.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus [$L_{Ar,LT}$] 10
5.2 Maximale geluidniveaus [L_{Amax}] 10
5.3 Equivalente geluidniveaus [L_{Aeq}] voor de indirecte hinder 11

6. CONCLUSIES 12

FIGUREN

1 Overzicht terrein en omgeving
2 Bronnen
3 Gebouwen
4 Bodemgebieden
5 Ontvangers
6 Geluidcontouren in tuinen

BIJLAGEN

1 Bronnen LAr,LT
2 Bronnen LAmax
3 Bronnen LAeq
4 Gebouwen
5 Bodemgebieden
6 Ontvangers
7 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus
8 Maximale geluidniveaus
9 Equivalente geluidniveaus indirecte hinder

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem/haar worden gebruikt voor het doel waarvoor het is opgesteld. Niets uit dit document mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en/of van SPA WNP ingenieurs. Kwaliteit en verbetering van product en proces zijn bij SPA WNP ingenieurs gewaarborgd middels een kwaliteitsmanagementsysteem dat is gecertificeerd volgens NEN-EN-ISO 9001:2015.

1. INLEIDING

Kwa Maritane B.V. wil op het terrein achter de woningen aan de Sophiastraat 51 t/m 53A twee woningen bouwen. Het terrein heeft momenteel een bedrijfsbestemming. Gelet op het voorgaande dient de bestemming van het terrein te worden gewijzigd van Bedrijf naar Wonen.

Direct ten zuiden van het perceel ligt een gebouw waarop eveneens een bedrijfsbestemming ligt. Dit betekent dat de bedrijfsvoering van het daar mogelijk gevestigde of te vestigen bedrijf door de nieuwe woningen belemmerd zou kunnen worden.
Daarnaast dient voor de wijziging van het bestemmingsplan te worden aangetoond dat bij de nieuwe woningen een goed woon- en leefklimaat heerst ten aanzien van de activiteiten van het bedrijf.

Voor de bestemmingswijziging is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Het doel van dit akoestisch onderzoek is het bepalen van de geluidimmissie van het bedrijfsterrein bij de nieuwe woningen.

In de voorliggende rapportage zijn de uitgangspunten en de resultaten van het akoestisch onderzoek weergegeven.

2. SITUATIE EN UITGANGSPUNTEN

2.1 Algemeen/Locatie/Ligging

De kavel waarop Kwa Maritane B.V. twee nieuwe woningen wenst te bouwen, is weergegeven in figuur 1.1. In figuur 1.2 is de gewenste indeling van het terrein geschetst. In figuur 1.3 is het vigerende bestemmingsplan weergegeven.

2.2 Beschikbare gegevens

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:
- VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering, editie 2009”;
- Activiteitenbesluit milieubeheer;
- Digitale ondergrond (kadastrale kaart, luchtfoto) uit PDOK services;
- Locatiebezoek op 7 mei 2021;
- Tekening 12-0 3-20 21, “Optie 1”.

2.3 Gestelde geluidvoorwaarden

Toetsingskader ruimtelijke ordening (wijziging bestemmingsplan)

In het kader van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt de VNG publicatie “Bedrijven en milieuzonering, editie 2009” gebruikt als hulpmiddel. Deze handreiking geeft onder andere richtafstanden en stappenplannen om te komen tot het verantwoord inpassen van bedrijvigheid in de directe omgeving van gevoelige functies nabij bedrijven.

Gebiedstypen
In hoofdstuk 2 van de VNG brochure zijn twee omgevingstypen gedefinieerd. Dit zijn het omgevingstype ‘rustige woonwijk’ en het omgevingstype ‘gemengd gebied’.
Het omgevingstype ‘rustige woonwijk’ wordt de volgende omschrijving gehanteerd:

"Een rustige woonwijk is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven of kantoren) voor. Langs de randen (in de overgang naar mogelijke bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer.
Een vergelijkbaar omgevingstype qua aanvaardbare milieubelasting is een rustig buitengebied (eventueel inclusief verblijfsrecreatie), een stiltegebied of een natuurgebied. "

Als definitie van het omgevingstype 'gemengd gebied' wordt de volgende omschrijving gehanteerd:
"Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd.
Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen, behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd gebied. Hier kan de verhoogde milieubelasting voor geluid de toepassing van kleinere richtafstanden rechtvaardigen. Geluid is voor de te hanteren afstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend."

Toetsingskader geluid
Als toetsingskader is uitgegaan van bijlage 5.3 'Voorbeeld toetsingskaders voor ontheffingen en planherzieningen'. Het toetsingskader voor geluid bestaat uit 4 stappen, waarbij per stap de geluidbelasting groter wordt en daarmee de onderzoeks- en motiveringsplicht.

Stap 1
Toetsen aan de richtafstanden voor het aspect geluid. Indien deze niet worden overschreden kan een verdere beoordeling van geluid in beginsel achterwege blijven.

Stap 2
Indien stap 1 niet toereikend is, is een geluidonderzoek noodzakelijk en dient bij het omgevingstype 'rustige woonwijk' voldaan te worden aan de volgende richtwaarden
- 45 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau;
- 65 dB(A) etmaalwaarde voor het maximaal geluidniveau (piekgeluiden);
- 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van verkeersaantrekkende werking.

Bij het omgevingstype 'gemengd gebied' dient voldaan te worden aan de volgende richtwaarden:
- 50 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau;
- 70 dB(A) etmaalwaarde voor het maximaal geluidniveau (piekgeluiden);
- 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van verkeersaantrekkende werking.

Stap 3
Indien stap 2 niet toereikend is, is voor woningen gelegen in een 'rustige woonwijk' een maximale geluidbelasting mogelijk van:
- 50 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau;
- 70 dB(A) etmaalwaarde voor het maximaal geluidniveau (piekgeluiden);
- 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van verkeersaantrekkende werking.

Bij het omgevingstype 'gemengd gebied' is een maximale geluidbelasting mogelijk van:
- 55 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau;
- 70 dB(A) etmaalwaarde voor het maximaal geluidniveau (piekgeluiden);
- 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van verkeersaantrekkende werking.

Als voldaan wordt aan de bovenstaande richtwaarden is buitenplanse aanpassing mogelijk. Het bevoegd gezag dient te motiveren waarom zij in deze concrete situatie de geluidbelasting acceptabel acht. Tevens dient de cumulatie met eventueel aanwezige geluidbelasting te worden betrokken.

Stap 4
Bij een hogere geluidbelasting dan aangegeven in stap 3 zal het doorgaans niet mogelijk zijn om medewerking te verlenen aan een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. Indien het bevoegd gezag toch van mening is dat medewerking aanvaardbaar is, dan dient dit grondig onderzocht, onderbouwd en gemotiveerd te worden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met cumulatie van aanwezige geluidbronnen.

Voorliggende situatie
De omgeving van het plangebied kan het beste worden omschreven als 'gemengd gebied'. Dit gezien de aanwezigheid van het bedrijf.

Indien bij de woningen wordt voldaan aan de richtwaarden die hiervoor worden gehanteerd, kan worden gesteld dat er bij de woningen sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

Toetsingskader milieu
Het bedrijf aan de IJsselstraat 71 valt onder het regime van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Voor het bedrijf zijn geen maatwerkvoorschriften verleend. Dit wil zeggen dat het bedrijf in de huidige situatie bij de bestaande woningen dient te voldoen aan de standaard geluideisen uit het besluit. Hieronder zijn de geldende eisen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer weergegeven. (bron: www.wetten.nl)

Artikel 2.17

1. Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidniveau L_{Amax}, veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, geldt dat:

   a. de niveaus op de in tabel 2.17a genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17a

	07:00–19:00 uur	*19:00–23:00 uur*	*23:00–07:00 uur*
$L_{Ar,LT}$ *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*	*40 dB(A)*
$L_{Ar,LT}$ *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*35 dB(A)*	*30 dB(A)*	*25 dB(A)*
L_{Amax} *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*70 dB(A)*	*65 dB(A)*	*60 dB(A)*
L_{Amax} *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*

   b. de in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur in tabel 2.17a opgenomen maximale geluidniveaus L_{Amax} niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;

Laad- / losactiviteiten
Op basis van het “Activiteitenbesluit milieubeheer” (ex. art. 2.17 lid 1b) zijn maximale geluidniveaus (piekgeluiden) ten gevolge van het laden en lossen in de dagperiode, uitgezonderd van toetsing. Onder het laden en lossen worden ook bijbehorende activiteiten verstaan zoals het slaan van autoportieren, manoeuvreren, wegrijden, starten en gas geven bij het wegrijden van de voertuigen.

Indirecte hinder

Vanuit de VNG publicatie moet de indirecte hinder onderzocht worden. Er zijn specifieke richtwaarden opgenomen. Bij de beoordeling van de indirecte hinder kan de circulaire van 29 februari 1996 van de minister van VROM, getiteld “Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer”, als hulpmiddel dienen.
Hiervoor is de indirecte hinder in kaart gebracht en beoordeeld op basis van de genoemde circulaire.

Op basis van uitspraken van de Raad van State (onder andere nummer E03.95.0233) hangt de reikwijdte van de indirecte hinder af van de interpretatie van de term "opgenomen in het heersende verkeersbeeld". Het gaat er om of een voertuig, wat betreft de snelheid, rij- en stopgedrag, onderscheiden kan worden van het overige verkeer. De indirecte hinder is niet meer van toepassing als voertuigen eenzelfde snelheid en eenzelfde rij- en stopgedrag vertonen bij zijstraten, kruisingen etc. als het overige verkeer. Alleen in de directe nabijheid van de ingangen van het terrein van de inrichting is er nog onderscheid te maken.

3. ONDERZOEKMETHODE

De onderzoekmethode is gebaseerd op de “Handleiding meten en rekenen Industrielawaai 1999”, van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, versie 2004 zoals die op het internet is geplaatst. Deze handleiding is voorgeschreven in het “Activiteitenbesluit milieubeheer” in artikel 1.11.9.

4. REKENMODEL

Alle berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van een computerprogramma, dat is gebaseerd op de berekening van de overdracht overeenkomstig de methode II.8 uit de "Handleiding meten en rekenen Industrielawaai", 1999, van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM).

Om de door het bedrijf bij de woningen veroorzaakte geluidniveaus te bepalen is een geluidmodel opgesteld. Hierbij is ervan uitgegaan dat het bedrijf de op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer beschikbare geluidruimte bij de bestaande volledig benut. Met andere woorden er is van uitgegaan dat het bedrijf bij de bestaande woningen voldoet aan de standaardeisen van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In het geluidmodel zijn bronnen ingevoerd voor de bepaling van de bij de bestaande woningen langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus en voor de maximale geluidniveaus. De bronsterkten van deze bronnen is zodanig aangepast dat de beschikbare geluidruimte volledig wordt benut bij de maatgevende woning aan de IJsselstraat 73 (rekenpunten 004 en 005).

De bij de bestaande woningen optredende geluidpieken voor het laden en lossen van voertuigen zijn in het Activiteitenbesluit uitgezonderd van toetsing. In het kader van de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening bij de nieuwe woningen dienen deze wel te worden bepaald en te worden beoordeeld.
Voor de berekeningen is ervan uitgegaan dat een vrachtwagen wordt geladen of gelost in de dagperiode en dat een bestelwagen c.q. een personenwagen wordt geparkeerd.
Gelet op de bij de bestaande woningen optredende maximale geluidniveaus is het niet mogelijk om deze activiteiten in de avond- en nachtperiode uit te voeren. Bij de bestaande woningen treden door de activiteiten maximale geluidniveaus op hoger dan 65 dB(A) en 60 dB(A) in respectievelijk de avond- en nachtperiode. Hiermee wordt bij de bestaande woningen de standaardeis uit het Activiteitenbesluit milieubeheer overschreden.

Voor de bepaling van de door de indirecte hinder veroorzaakte niveaus is ervan uitgegaan dat in de dagperiode zowel een vrachtwagen als twee bestel/personenwagens van en naar de bedrijfslocatie rijden. Momenteel betreft de toegangsweg een grindpad vanaf de Sophiastraat.

4.1 Geluidbronnen

In de bijlagen 1 t/m 3 zijn de bronnummers, de broncoördinaten en spectrale verdelingen van de bronsterkten gegeven. Verder zijn in deze bijlagen voor de puntbronnen, oppervlakte bronnen de tijden en de perioden vermeld waarin de verschillende geluidbronnen in bedrijf zijn. Voor de mobiele bronnen zijn het aantal rijlijnpassages per periode weergegeven, de snelheid en de lengte van de rijlijnen.

Geluidbronnen bepalend voor de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus

De geluidbronnen voor de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus zijn in het rekenmodel ingevoerd op de posities zoals aangegeven in figuur 2.1 en bijlage 1. Voor de geluidemissie van de het gebouw is 1 oppervlakte bron ingevoerd. Daarnaast is een puntbron ingevoerd voor de open roldeur.

De voor het gebouw ingevoerde oppervlakte bron (011) heeft een bronsterkte van 95 dB(A), 84 dB(A) en 79 dB(A) voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode en een bronhoogte van 2.7 m. De voor de roldeur ingevoerde bron (001) heeft een bronsterkte van 79 dB(A) in de dagperiode, 76 dB(A) in de avondperiode en 71 dB(A) in de nachtperiode.

In bijlage 6.1 zijn de met het model berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus weergegeven bij de bestaande woningen. Uit de berekeningen blijkt dat bij de maatgevende woningen aan de IJsselstraat 69 (rekenpunten 004 en 005) en de Merwedestraat 2 (rekenpunt 008) langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus optreden van 50 dB(A) etmaalwaarde.

Geluidbronnen bepalend voor de maximale geluidniveaus

Door een aantal activiteiten op het terrein van de inrichting kunnen relevante maximale geluidniveaus optreden. Deze activiteiten zijn genoemd en de gebruikte bronsterkte is vermeld:

- Het laden/lossen van vrachtwagens — $L_{WA,max}$ = 110 dB(A).
- Het parkeren van voertuigen — $L_{WA,max}$ = 98 dB(A).
- De open roldeur, Dagperiode — $L_{WA,max}$ = 101 dB(A).
  Avondperiode — $L_{WA,max}$ = 98 dB(A).
  Nachtperiode — $L_{WA,max}$ = 93 dB(A).

De geluidbronnen die maximale geluidniveaus kunnen veroorzaken zijn in het rekenmodel ingevoerd op de posities, zoals aangegeven in figuur 2.2. In bijlage 2 zijn de bronnummers, de broncoördinaten en spectrale verdelingen van de bronsterkten gegeven. Verder zijn in deze bijlage de perioden vermeld, waarin de verschillende geluidbronnen in bedrijf zijn.

Geluidbronnen bepalend voor de indirecte hinder

Voor het geluidonderzoek naar de invloed van het verkeer over de ontsluitingsweg, is met behulp van een computermodel, de geluidbelasting op een aantal ontvangerpunten langs deze weg bepaald.

In figuur 2.3 en bijlage 3 worden de relevante invoergegevens weergegeven.

De ontsluitingsweg is in de huidige situatie verhard met grind. De voertuigen mogen hier 30 km/uur rijden. Gezien de aard van de weg (smal), rijden de voertuigen hier met snelheden tot circa 10 km/uur. De bronsterkte van vrachtwagens, die met snelheden van circa 10 km/uur rijden bedraagt 105 dB(A) en van personenwagens en bestelwagens 94 dB(A).

4.2 Gebouwen

De gebouwen en andere relevante objecten zijn in het rekenmodel ingevoerd met hun werkelijke hoogte en een reflectiecoëfficiënt, zodat de wanden van de ingevoerde gebouwen zowel een afschermende als reflecterende functie kunnen vervullen. De ligging van de gebouwen is gegeven in figuur 3 en in bijlage 4. In deze bijlage zijn de coördinaten van de hoekpunten gegeven. Er is aangegeven welke hoogte de gebouwen hebben ten opzichte van het plaatselijk maaiveld en welke tophoekcorrectieterm voor de afscherming is toegepast.

4.3 Bodemgebieden

De ligging van de bodemgebieden is gegeven in figuur 4 en in bijlage 5. In deze bijlage zijn de coördinaten van de hoekpunten gegeven en is de absorptiefactor vermeld. De standaard bodemfactor heeft een waarde van 1,0 (akoestisch zachte bodem). Deze bodemfactor is van toepassing op de gebieden van het geluidmodel, waarvoor geen bodemgebieden zijn ingevoerd.

4.4 Ontvangerpunten

In figuur 5 is een overzicht gegeven van de gebruikte ontvangerpunten rond de inrichting. De ontvangers liggen bij de bestaande en nieuwe woningen in de directe omgeving van de bedrijfslocatie. De relevante gegevens van de ontvangers zijn tevens gegeven in bijlage 6.

4.5 Geluidcontouren

Voor de berekening van de geluidcontouren in de tuinen van de nieuwe woningen is gebruik gemaakt van een raster van rekenpunten. De waarneemhoogte van deze punten is 1,5 meter ten opzichte van de gemiddelde maaiveldhoogte voor de industrieterreinen.

5. RESULTATEN

5.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus [$L_{Ar,LT}$]

In tabel 1 en in bijlage 7.1 zijn de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus op de ontvangerpunten gegeven, zoals deze veroorzaakt worden in de onderzochte bedrijfssituatie. In de tabel zijn ook de geluideisen van de uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de richtwaarden uit de VNG-publicatie weergegeven.

Tabel 1: Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$) in dB(A)

Ontvangerpunt (zie figuur 5)		Onderzochte bedrijfssituatie		
Id.	Omschrijving	Dagperiode	Avondperiode	Nachtperiode
Bestande woningen				
001	IJsselstraat 69	44	40	34
004, 005	IJsselstraat 73	50	45	40
006-009	Woningen Merwedestraat	50	45	40
Gestelde eisen Activiteitenbesluit		50	45	40
Nieuwe woningen				
	Nieuwe woning 2			
011-013	· Overige gevels	50	43	38
014-015	· Zuidgevel	50	51	46
016-020	Nieuwe woning 1	44	39	34
Richtwaarde stap 2 VNG		50	45	40
Gestelde eisen Activiteitenbesluit		50	45	40

In de bijlagen 7.2.1 t/m 7.2.31 is de bijdrage gegeven van de verschillende geluidbronnen aan de totale geluidniveaus op de ontvangerpunten.

Uit tabel 1 blijkt dat in de onderzochte maximaal toelaatbare bedrijfssituatie voor de bedrijfslocatie bij woning 1 wordt voldaan aan de richtwaarden en eisen. Bij de woning 2 wordt niet voldaan aan de richtwaarden en eisen. De overschrijdingen treden alleen op, op de eerste verdieping van de zuidgevel van de woning.
Het is gelet op de lay-out van het plan niet mogelijk om door middel van rendabele overdrachtsmaatregelen, de geluidniveaus op de zuidgevel effectief te verminderen. De enige kosteneffectieve oplossing is de uitvoering van de gevel als dove gevel. Indien de eerste verdieping van de zuidgevel als dove gevel wordt uitgevoerd, vervalt hier de toetsing en wordt ook bij woning 2 voldaan aan de richtwaarden en eisen.
Na het doof uitvoeren van de aangegeven gevel, is er ten aanzien van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus bij beide woningen sprake van een goed woon- en leefklimaat.
Ook wordt de in de huidige situatie toelaatbare bedrijfsvoering op de bedrijfslocatie niet beperkt door de nieuwe woningen.

In figuur 6 zijn de in de tuinen van de woningen optredende geluidcontouren weergegeven. Uit de figuur blijkt dat alleen aan de zuidzijde van de tuin van woning 2 equivalente geluidniveaus optreden boven de 50 dB(A) (tot maximaal 51 dB(A)). Gelet op de geringe overschrijding (maximaal 1 dB(A)) en het feit dat ze alleen langs de rand van de tuin optreden, worden de in de tuin optredende niveaus acceptabel geacht. Met andere woorden in de tuinen van de woningen is sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat.

5.2 Maximale geluidniveaus [L_{Amax}]

In tabel 2 en in bijlage 8.1 zijn de maximale geluidniveaus weergegeven zoals deze ter plaatse van de woningen in de directe omgeving kunnen optreden. In de tabel zijn alleen de waarden weergegeven die hoger zijn dan 60 dB(A).

Tabel 2: Maximale geluidniveaus (L_{Amax}) in dB(A)

Ontvangerpunt (zie figuur 5)		Onderzochte bedrijfssituatie		
Id.	Omschrijving	Dagperiode	Avondperiode	Nachtperiode
Bestande woningen				
001	IJsselstraat 69	51	43	38
004, 005	IJsselstraat 73	54	51	46
006-010	Woningen Merwedestraat	82	65	60
Gestelde eisen Activiteitenbesluit		-- 1)	65	60
Nieuwe woningen				
011-015	Nieuwe woning 2	73	62	57
016-020	Nieuwe woning 1	71	60	54
Richtwaarde stap 2 VNG		70	65	60
Gestelde eisen Activiteitenbesluit		-- 1)	65	60

1) De maximale geluidniveaus zijn op basis van artikel 2.17 lid 1b uitgezonderd van toetsing

In de bijlagen 8.2.1 t/m 8.2.31 zijn de belangrijkste maximale geluidniveaus weergegeven op de ontvangerpunten.

Bij de nieuwe woningen wordt voldaan aan de standaardeisen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit wil zeggen dat de op basis van de bestaande woningen toelaatbare bedrijfsvoering van een bedrijf in het gebouw ten zuiden van het plangebied, door de nieuwe woningen niet verder wordt beperkt.

Uit de berekeningen blijkt dat bij beide woningen in de dagperiode niet wordt voldaan aan de richtwaarde uit de VNG publicatie. De geringe overschrijdingen worden veroorzaakt door de laad-/losactiviteiten. De bij de nieuwe woningen optredende geluidpieken zijn beduidend lager dan de bij de bestaande woningen optredende niveaus.
Zoals in de toelichting bij het Activiteitenbesluit milieubeheer is aangegeven, blijken in de praktijk overschrijdingen van de maximale geluidsniveaus door laad-/ losactiviteiten gedurende de dagperiode in het algemeen niet tot hinder te leiden.
Daarnaast dienen de nieuwe woningen te voldoen aan de standaardeisen van het Bouwbesluit. De gevelwering dient minimaal 20 dB te bedragen. Dit wil zeggen dat in de woningen voldaan wordt aan de daar normaal gehanteerde richtwaarde van 55 dB(A) in de dagperiode. Met andere woorden in de woningen is sprake van een goed woon- en leefklimaat.

Ook bevinden zich aan de oostzijde van de nieuwe woningen geen buitenruimten waar normaal wordt verbleven. De terrassen worden aan de westzijde van de woningen gesitueerd. De hier berekende niveaus zijn beduidend lager dan 70 dB(A).

5.3 Equivalente geluidniveaus [L_{Aeq}] voor de indirecte hinder

In bijlage 9 is de berekening gegeven van de te verwachten geluidniveaus bij de woningen. Uit de berekeningen blijkt, dat de etmaalwaarde van de equivalente geluidbelasting die wordt veroorzaakt door het verkeer, bij de nieuwe woningen maximaal 42 dB(A) bedraagt. Dit is ruim lager dan 50 dB(A), waarmee voldaan wordt aan de voorkeursgrenswaarde van de circulaire van 29 februari 1996 over dit onderwerp.
Uit het voorgaande blijkt dat bij de nieuwe woningen sprake is van een goed woon- en leefklimaat ten aanzien van het aspect indirecte hinder.

6. CONCLUSIES

Uit het onderzoek blijkt dat, als de 1e verdieping van de zuidgevel van woning 1 wordt uitgevoerd als dove gevel, er in de onderzochte, voor de op de bedrijfslocatie maximaal toelaatbare bedrijfssituatie, met uitzondering van de laad/losactiviteiten, wordt voldaan aan de richtwaarden en de geluideisen.
Gelet op het feit dat in de woningen wordt voldaan aan de richtwaarden, worden de door de laad-/losactiviteiten veroorzaakte geluidpieken op voorzijde van de woningen acceptabel geacht.

Met andere woorden bij de woningen is, ten aanzien van de bedrijfsvoering van het bedrijf, sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Ook wordt door woningen de bedrijfsvoering van het bedrijf niet beperkt.

SPA WNP ingenieurs

FIGUREN

Figuur 1.1

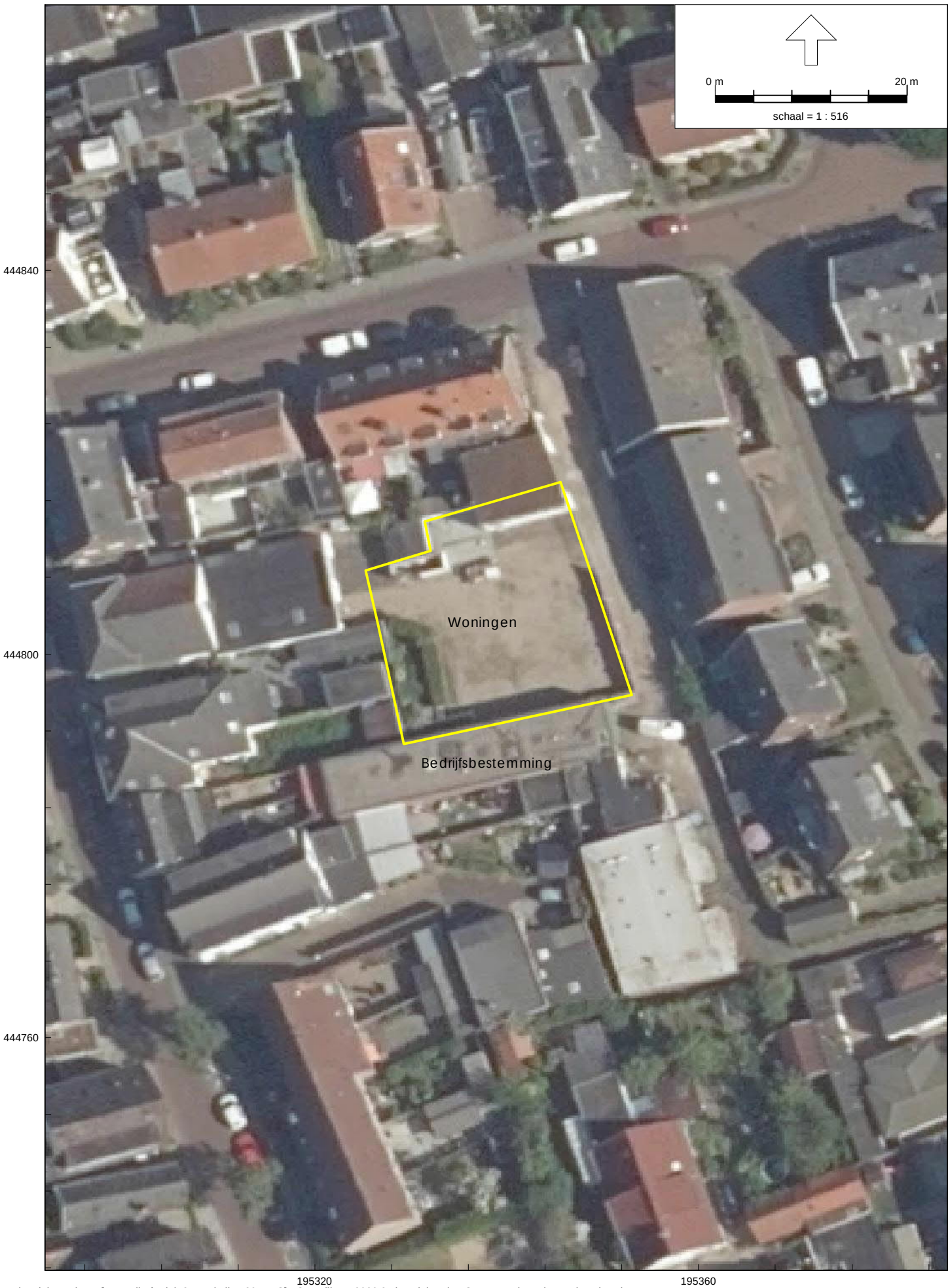

Industrielawaai - IL, [Recordhof, Blok 8 - Kerkallee 29, RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

De ligging van de kavel en de directe omgeving

pag. 1-4

Optie 1
Verkaveling twee patio woningen, met plat dak 6meter hoog.

Figuur 1.3

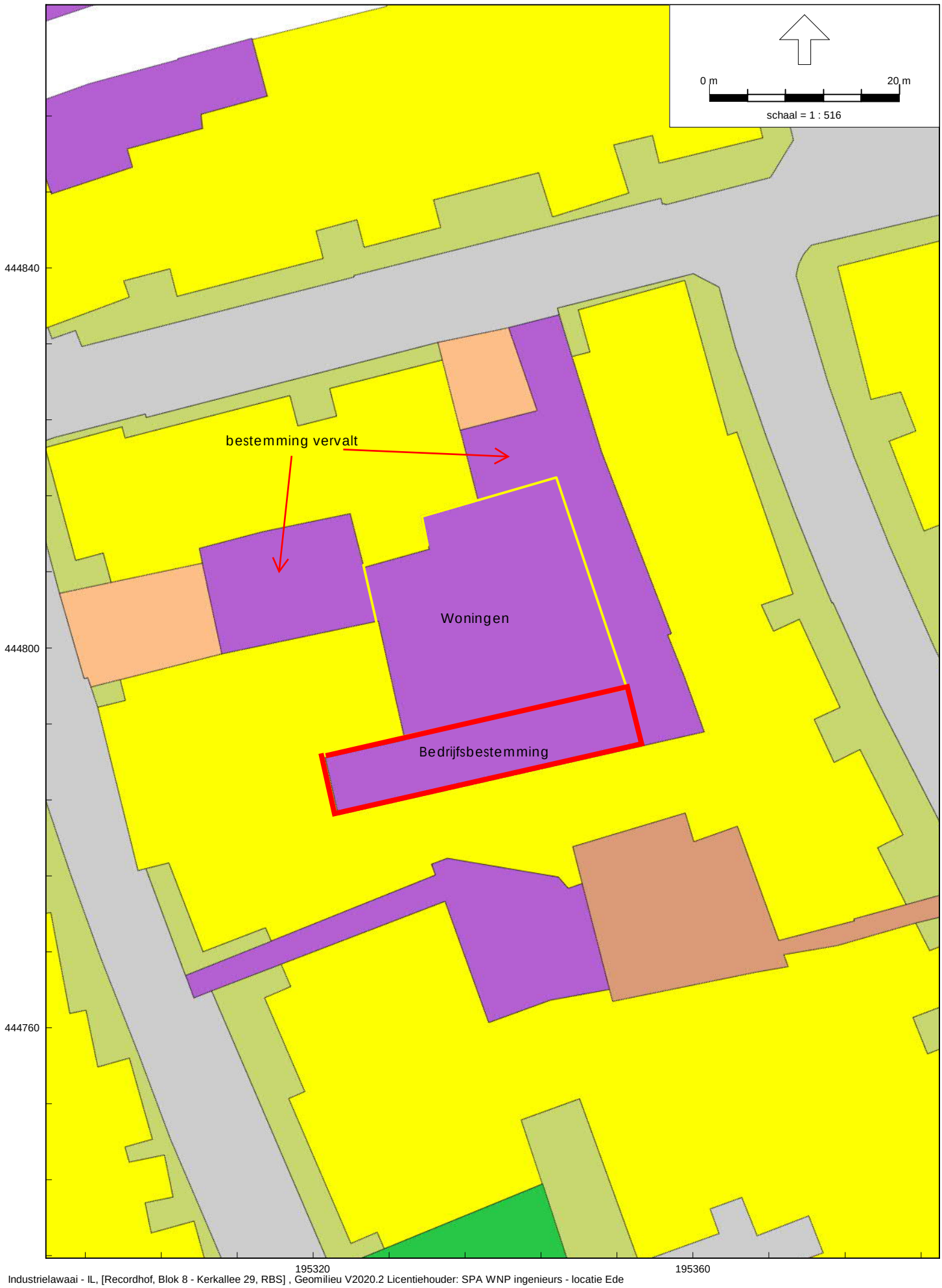

Industrielawaai - IL, [Recordhof, Blok 8 - Kerkallee 29, RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

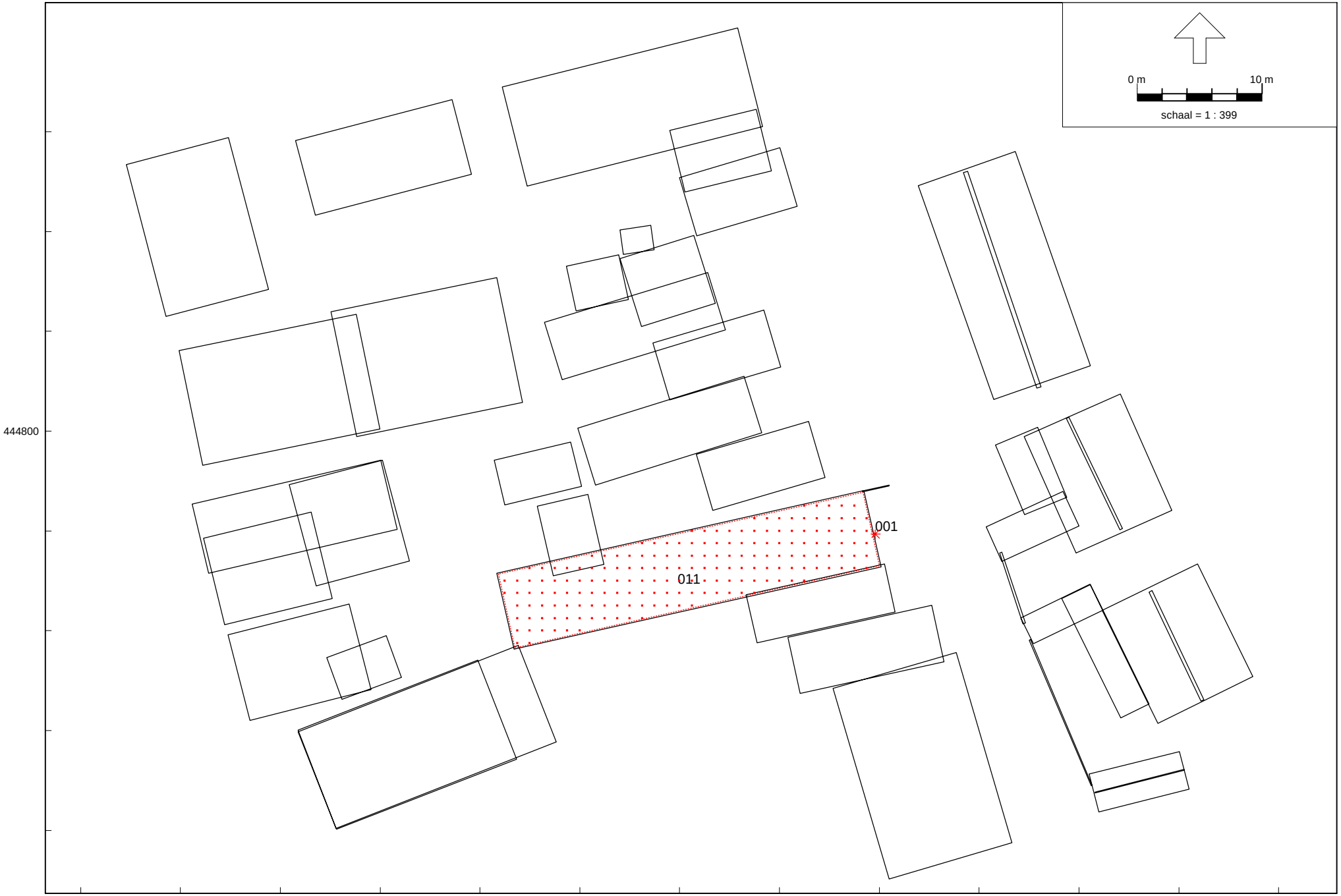

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde geluidbronnen, LAr,LT

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 2.1

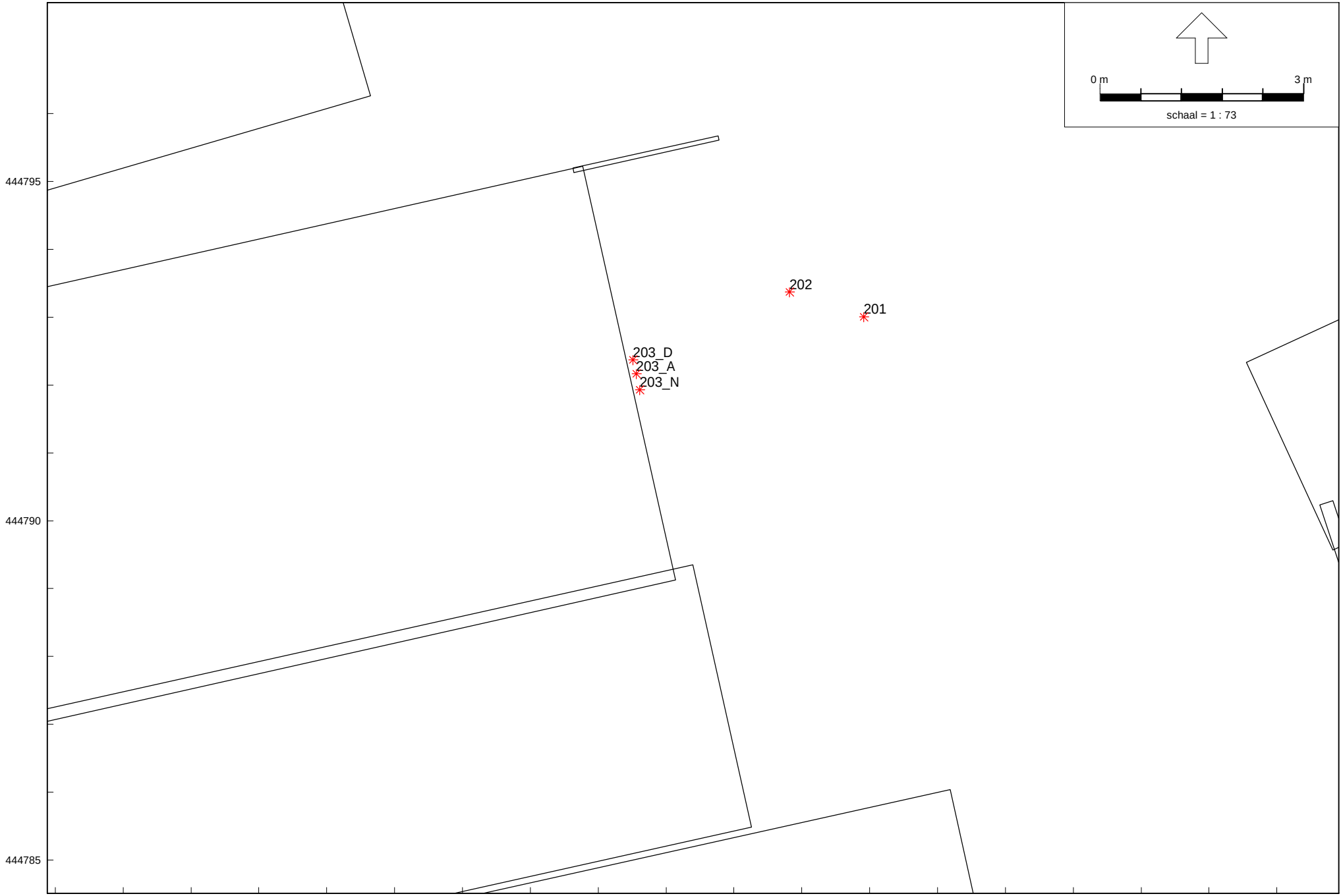

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde geluidbronnen, LAmax

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 2.2

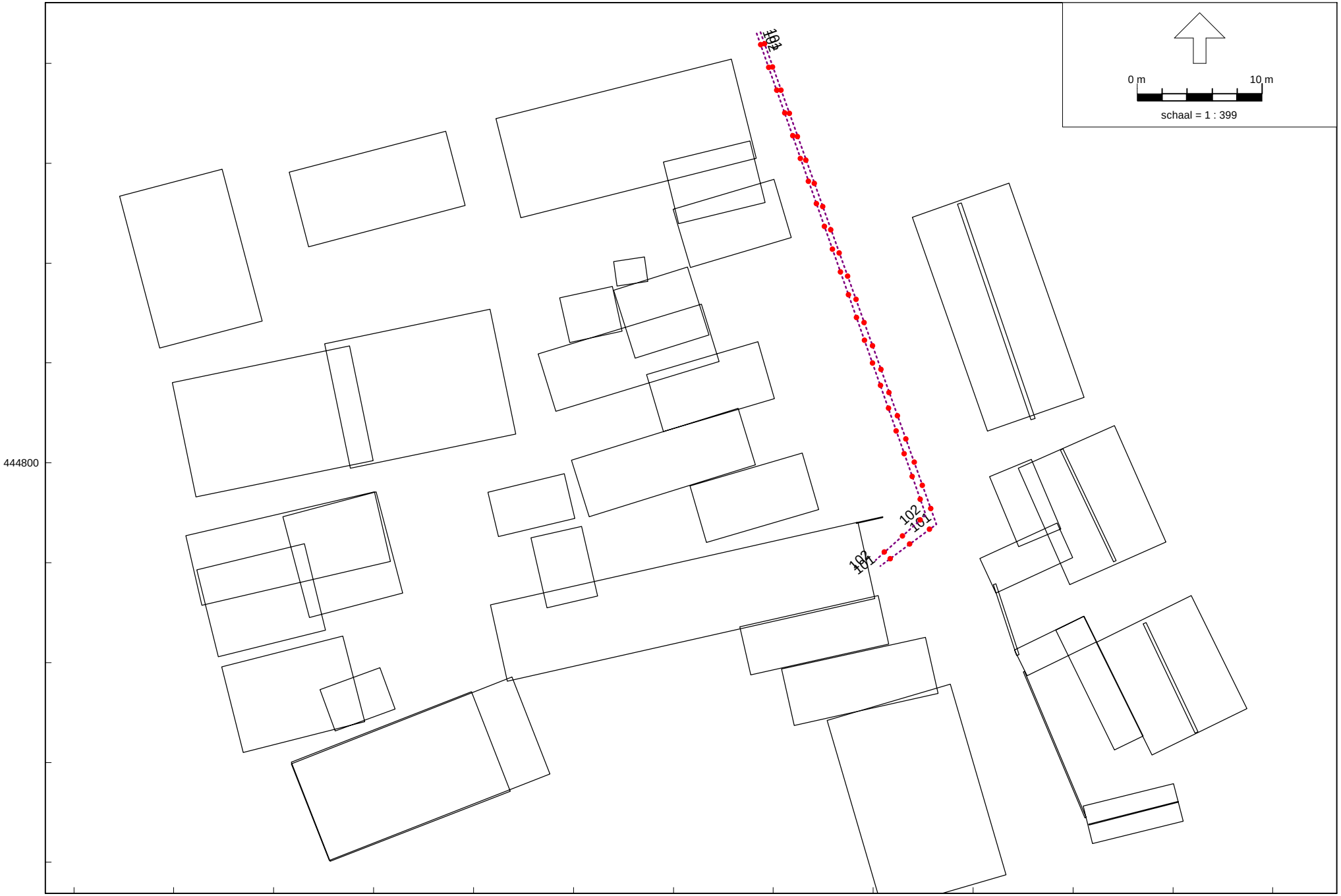

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde geluidbronnen, LAeq indirecte hinder

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 2.3

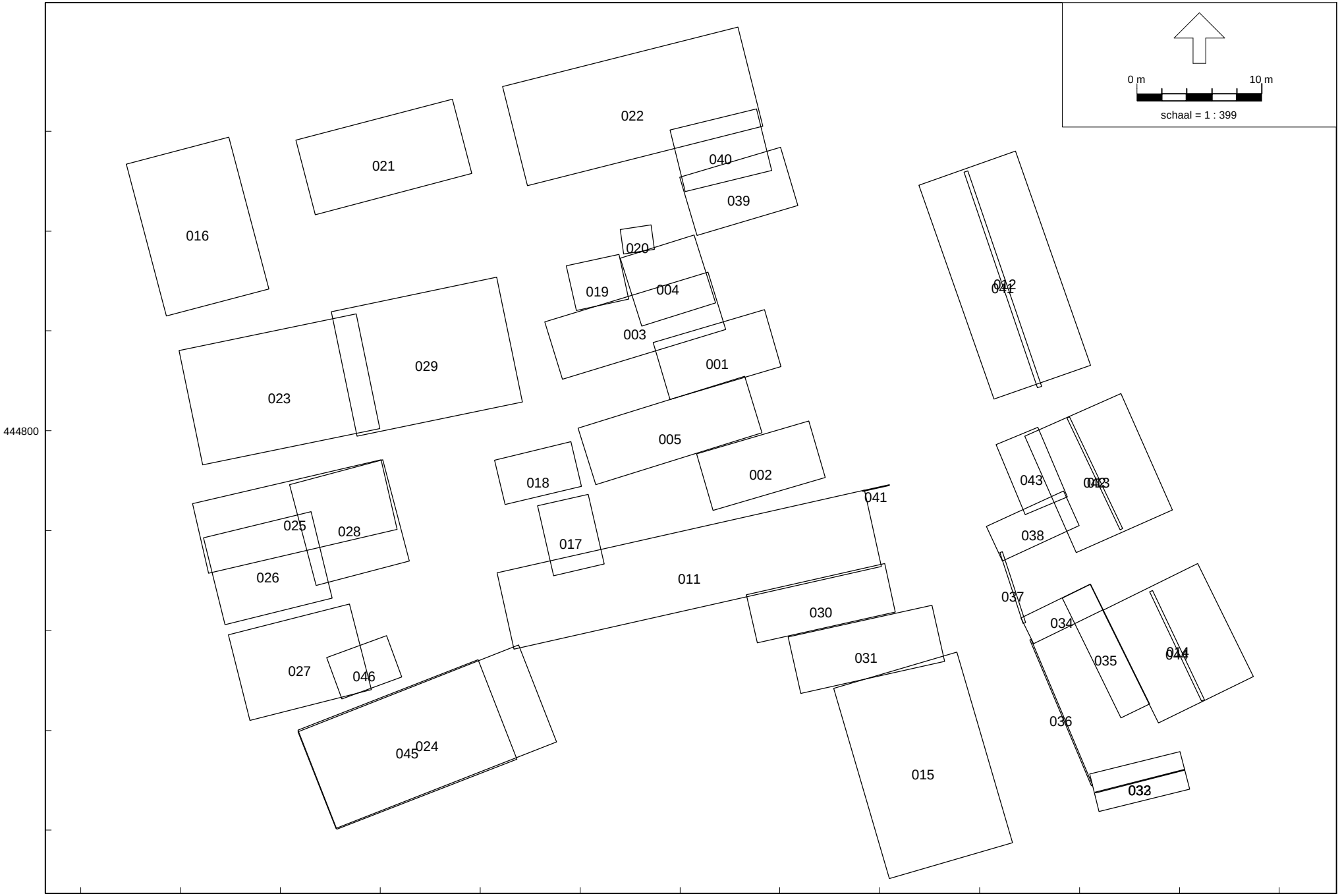

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde gebouwen

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde bodemgebieden

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 4

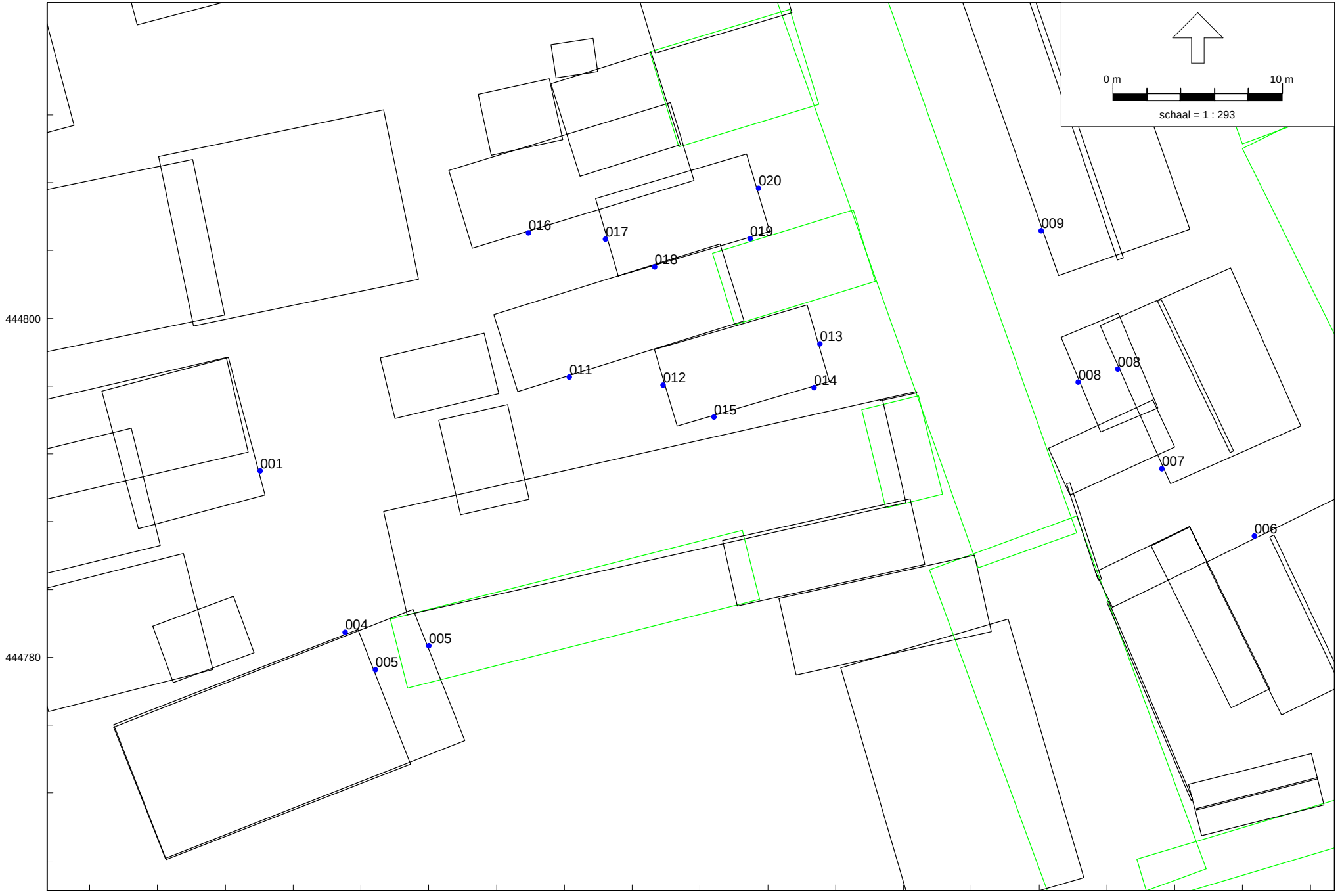

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde rekenpunten

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 5

Figuur 6

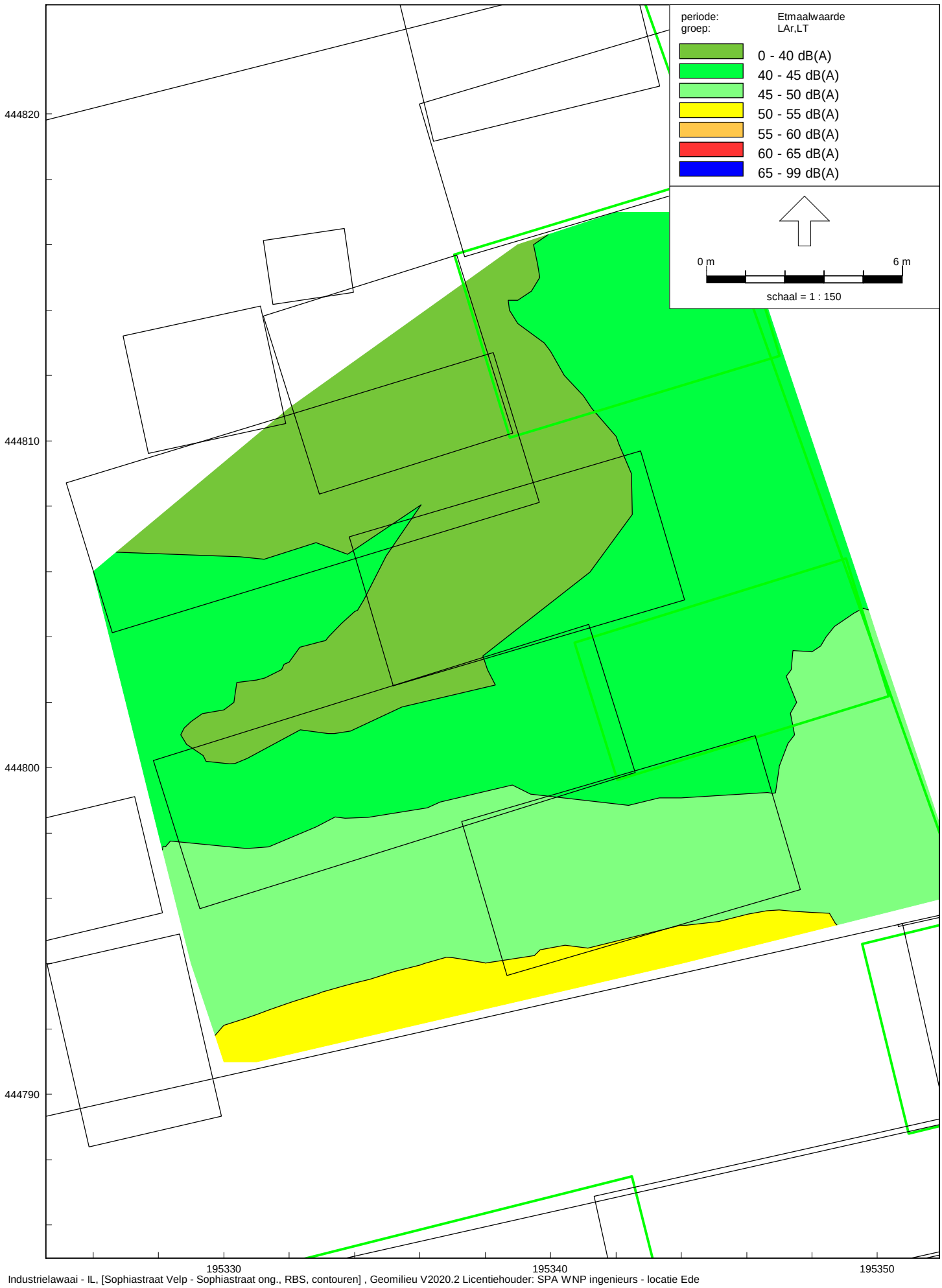

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS, contouren] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Geluidcontouren tuinen nieuwe woningen

BIJLAGEN

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: LAr,LT
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hoogte	Hdef.	Richt.	Hoek	Type	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
001	Open roldeur	0,00	2,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	12,0000	2,0047	1,2679	60,00	65,00	72,00	71,00	72,00	69,00	69,00	62,00	73,00	79,34

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: LAr,LT
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hoogte	Oppervlak	DeltaL	DeltaH	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
011	Loods	0,00	2,67	181,25	1,0	1,0	12,0000	0,3251	0,2056	59,70	71,70	80,70	87,70	87,70	88,70	86,70	85,70	77,70	94,70

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: LAmax
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hoogte	Hdef.	Richt.	Hoek	Type	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
203_A	Open roldeur_Avond	0,00	2,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	--	0,0010	--	78,90	83,90	90,90	89,90	90,90	87,90	87,90	80,90	91,90	98,24
203_D	Open roldeur_Dag	0,00	2,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	0,0010	--	--	81,90	86,90	93,90	92,90	93,90	90,90	90,90	83,90	94,90	101,24
203_N	Open roldeur_Nacht	0,00	2,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	--	--	0,0010	73,90	78,90	85,90	84,90	85,90	82,90	82,90	75,90	86,90	93,24
201	parkeren voertuig	0,00	0,75	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	0,0010	--	--	55,00	76,00	79,00	81,00	93,00	93,00	91,00	87,00	85,00	98,00
202	Laden/lossen	0,00	1,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	0,0010	--	--	77,00	84,00	94,00	98,00	104,00	105,00	104,00	99,00	90,00	110,00

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: LAeq
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	M-1	H-1	Lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Gem.snelheid	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
101	Vrachtwagens	0,00	1,00	47,45	2	--	--	10	--	80,00	88,00	94,00	99,00	101,00	98,00	91,00	84,00	105,00
102	Bestel/personenwagens	0,00	0,75	46,30	4	--	--	10	--	65,00	73,00	80,00	84,00	91,00	89,00	79,00	68,00	94,00

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 31	Cp	Oppervlak
001	Woning 1	195333,84	444807,06	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	44,21
002	Woning 2	195337,32	444798,15	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	44,09
003	Woning 1, uitbouw	195326,58	444804,13	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	65,59
004	Woning 1, garage	195331,21	444813,82	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	35,43
005	Woning 2, uitbouw	195329,26	444795,69	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	66,31
011	Loods	195321,35	444788,60	0,00	4,00	Rechthoek	0,80	0 dB	188,49
012	Woningen	195355,13	444819,68	0,00	5,50	Rechthoek	0,80	0 dB	149,26
013	Woningen	195371,31	444802,98	0,00	5,50	Rechthoek	0,80	0 dB	85,93
014	Woningen	195377,48	444789,36	0,00	5,50	Rechthoek	0,80	0 dB	85,33
015	Duivenvereniging	195348,30	444779,37	0,00	3,50	Rechthoek	0,80	0 dB	163,35
016	Woningen	195291,65	444821,35	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	106,69
017	Schuur	195328,65	444794,91	0,00	2,00	Rechthoek	0,80	0 dB	23,84
018	Schuur	195321,15	444797,65	0,00	2,00	Rechthoek	0,80	0 dB	23,08
019	Schuur	195326,91	444813,21	0,00	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	15,80
020	Schuur	195331,21	444816,13	0,00	1,50	Rechthoek	0,80	0 dB	4,95
021	Woningen	195305,23	444823,27	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	79,97
022	Woningen	195321,79	444827,57	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	159,16
023	Woningen	195295,90	444806,44	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	135,79
024	Woningen	195305,41	444775,88	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	157,90
025	Woningen	195298,25	444788,59	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	88,69
026	Woningen	195299,56	444784,48	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	63,24
027	Woningen	195299,83	444783,66	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	70,82
028	Woningen	195306,87	444787,59	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	64,77
029	Loods	195321,33	444812,29	0,00	2,00	Rechthoek	0,80	0 dB	138,23
030	schuur	195342,19	444783,02	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	44,91
031	Garage	195356,19	444786,04	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	54,60
032	Garage	195369,58	444769,49	0,00	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	23,21
033	Garage, nok	195369,27	444771,06	0,00	5,00	Rechthoek	0,00	2 dB	0,57
034	Schuur	195363,32	444785,02	0,00	2,50	Rechthoek	0,00	2 dB	14,25
035	Uitbouw woningen	195366,62	444786,58	0,00	2,50	Rechthoek	0,00	2 dB	27,05
036	Schutting	195364,01	444783,24	0,00	1,80	Rechthoek	0,00	2 dB	1,35
037	Schutting	195361,82	444790,30	0,00	1,40	Rechthoek	0,00	2 dB	1,22
038	Schuur	195361,82	444789,57	0,00	2,30	Rechthoek	0,00	2 dB	20,68

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 31	Cp	Oppervlak
039	Uitbouw	195335,98	444820,31	0,00	4,00	Rechthoek	0,00	2 dB	40,96
040	Uitbouw	195335,22	444824,10	0,00	3,00	Rechthoek	0,00	2 dB	36,16
041	Nok woningen	195359,07	444820,83	0,00	9,00	Rechthoek	0,00	2 dB	6,42
042	Nok woningen	195367,20	444801,12	0,00	9,00	Rechthoek	0,00	2 dB	2,25
043	Uitbouw	195361,31	444798,88	0,00	2,50	Rechthoek	0,00	2 dB	22,12
044	Nok woningen	195373,60	444787,09	0,00	9,00	Rechthoek	0,00	2 dB	2,62
045	Woningen	195305,41	444776,03	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	132,18
046	Uitbouw	195308,92	444778,51	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	18,04
041	Schutting	195350,63	444795,20	0,00	2,00	Rechthoek	0,80	0 dB	0,14

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Oppervlak	Bf
001	Oprit	195337,05	444815,71	50,54	0,00
002	Oprit	195340,74	444803,83	38,36	0,00
003	Oprit	195296,25	444822,18	810,40	0,00
004	Weg	195360,39	444841,86	251,45	0,00
005	Weg	195371,99	444810,00	322,21	0,00
006	Pad	195390,97	444775,60	70,90	0,00
007	Pad	195362,23	444788,34	205,19	0,00
008	Grind	195345,24	444835,20	312,99	0,50
009	Verhard	195352,88	444795,42	20,55	0,00
011	Bodem	195322,76	444778,19	89,88	0,00

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
001	IJsselstraat 69	195314,07	444790,99	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
004	IJsselstraat 73	195319,08	444781,46	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
005	IJsselstraat 73	195324,03	444780,68	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Ja
005	IJsselstraat 73	195320,87	444779,25	0,00	--	4,50	--	--	--	--	Ja
006	Merwedestraat 6	195372,72	444787,13	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
007	Merwedestraat 4	195367,26	444791,10	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
008	Merwedestraat 2	195364,64	444796,99	0,00	--	4,50	--	--	--	--	Ja
008	Merwedestraat 2	195362,31	444796,22	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Ja
009	Merwedestraat 2C	195360,12	444805,15	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
011	Nieuwe woning 2	195332,29	444796,53	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Ja
012	Nieuwe woning 2	195337,83	444796,05	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
013	Nieuwe woning 2	195347,10	444798,49	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
014	Nieuwe woning 2	195346,73	444795,89	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
015	Nieuwe woning 2	195340,84	444794,17	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
016	Nieuwe woning 1	195329,89	444805,03	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Ja
017	Nieuwe woning 1	195334,45	444804,66	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
018	Nieuwe woning 1	195337,34	444803,03	0,00	--	4,50	--	--	--	--	Ja
019	Nieuwe woning 1	195342,96	444804,69	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
020	Nieuwe woning 1	195343,46	444807,66	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	44,5	33,7	28,7
001_B	IJsselstraat 69	4,50	50,4	39,5	34,5
004_A	IJsselstraat 73	1,50	47,2	36,5	31,5
004_B	IJsselstraat 73	4,50	55,9	45,1	40,1
005_A	IJsselstraat 73	1,50	50,1	39,2	34,2
005_B	IJsselstraat 73	4,50	54,3	43,6	38,6
006_A	Merwedestraat 6	1,50	44,8	39,3	34,3
006_B	Merwedestraat 6	4,50	47,9	40,7	35,7
007_A	Merwedestraat 4	1,50	44,4	37,6	32,6
007_B	Merwedestraat 4	4,50	51,1	43,8	38,8
008_A	Merwedestraat 2	1,50	50,3	45,5	40,5
008_B	Merwedestraat 2	4,50	52,2	44,8	39,8
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	47,8	43,3	38,3
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	48,8	43,0	38,0
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	48,5	37,8	32,8
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	49,7	39,0	34,0
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	54,2	43,4	38,4
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	46,3	37,9	32,9
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	50,2	41,4	36,4
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	50,0	39,9	34,9
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	59,4	49,0	44,0
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	50,5	39,8	34,8
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	61,5	50,7	45,7
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	42,6	32,0	27,0
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	41,8	31,5	26,5
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	46,9	36,3	31,3
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	48,3	37,6	32,6
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	44,0	34,3	29,3
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	47,5	37,2	32,2
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	44,4	38,2	33,2
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	45,6	38,8	33,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 001_A - IJsselstraat 69
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	44,5	33,7	28,7
011	Loods	2,67	44,5	33,6	28,6
001	Open roldeur	2,50	20,1	17,1	12,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 001_B - IJsselstraat 69
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_B	IJsselstraat 69	4,50	50,4	39,5	34,5
011	Loods	2,67	50,3	39,4	34,4
001	Open roldeur	2,50	26,2	23,2	18,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 004_A - IJsselstraat 73
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
004_A	IJsselstraat 73	1,50	47,2	36,5	31,5
011	Loods	2,67	47,2	36,3	31,3
001	Open roldeur	2,50	26,1	23,1	18,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 004_B - IJsselstraat 73
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
004_B	IJsselstraat 73	4,50	55,9	45,1	40,1
011	Loods	2,67	55,9	45,0	40,0
001	Open roldeur	2,50	31,7	28,7	23,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 005_A - IJsselstraat 73
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
005_A	IJsselstraat 73	1,50	50,1	39,2	34,2
011	Loods	2,67	50,0	39,1	34,1
001	Open roldeur	2,50	25,7	22,7	17,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 005_B - IJsselstraat 73
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
005_B	IJsselstraat 73	4,50	54,3	43,6	38,6
011	Loods	2,67	54,3	43,4	38,4
001	Open roldeur	2,50	31,3	28,3	23,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 006_A - Merwedestraat 6
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
006_A	Merwedestraat 6	1,50	44,8	39,3	34,3
011	Loods	2,67	41,8	30,9	25,9
001	Open roldeur	2,50	41,7	38,7	33,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 006_B - Merwedestraat 6
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
006_B	Merwedestraat 6	4,50	47,9	40,7	35,7
011	Loods	2,67	46,6	35,7	30,7
001	Open roldeur	2,50	42,0	39,0	34,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 007_A - Merwedestraat 4
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
007_A	Merwedestraat 4	1,50	44,4	37,6	32,6
011	Loods	2,67	42,8	31,9	26,9
001	Open roldeur	2,50	39,2	36,2	31,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 007_B - Merwedestraat 4
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
007_B	Merwedestraat 4	4,50	51,1	43,8	38,8
011	Loods	2,67	49,9	39,0	34,0
001	Open roldeur	2,50	45,1	42,1	37,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 008_A - Merwedestraat 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
008_A	Merwedestraat 2	1,50	50,3	45,5	40,5
001	Open roldeur	2,50	48,0	45,0	40,0
011	Loods	2,67	46,3	35,4	30,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 008_B - Merwedestraat 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
008_B	Merwedestraat 2	4,50	52,2	44,8	39,8
011	Loods	2,67	50,9	40,0	35,0
001	Open roldeur	2,50	46,1	43,1	38,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 009_A - Merwedestraat 2C
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	47,8	43,3	38,3
001	Open roldeur	2,50	45,9	42,9	37,9
011	Loods	2,67	43,3	32,4	27,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 009_B - Merwedestraat 2C
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	48,8	43,0	38,0
011	Loods	2,67	46,4	35,5	30,5
001	Open roldeur	2,50	45,1	42,1	37,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 011_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	48,5	37,8	32,8
011	Loods	2,67	48,5	37,6	32,6
001	Open roldeur	2,50	26,0	23,0	18,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 012_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	49,7	39,0	34,0
011	Loods	2,67	49,7	38,8	33,8
001	Open roldeur	2,50	28,2	25,2	20,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 012_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	54,2	43,4	38,4
011	Loods	2,67	54,2	43,3	38,3
001	Open roldeur	2,50	29,2	26,2	21,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 013_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	46,3	37,9	32,9
011	Loods	2,67	45,6	34,7	29,7
001	Open roldeur	2,50	38,0	35,0	30,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 013_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	50,2	41,4	36,4
011	Loods	2,67	49,6	38,7	33,7
001	Open roldeur	2,50	41,1	38,1	33,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 014_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	50,0	39,9	34,9
011	Loods	2,67	49,8	38,9	33,9
001	Open roldeur	2,50	35,9	32,9	27,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 014_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	59,4	49,0	44,0
011	Loods	2,67	59,3	48,4	43,4
001	Open roldeur	2,50	43,2	40,2	35,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 015_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	50,5	39,8	34,8
011	Loods	2,67	50,4	39,5	34,5
001	Open roldeur	2,50	29,6	26,6	21,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 015_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	61,5	50,7	45,7
011	Loods	2,67	61,5	50,6	45,6
001	Open roldeur	2,50	37,0	34,0	29,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 016_A - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	42,6	32,0	27,0
011	Loods	2,67	42,6	31,7	26,7
001	Open roldeur	2,50	23,1	20,1	15,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 017_A - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	41,8	31,5	26,5
011	Loods	2,67	41,6	30,7	25,7
001	Open roldeur	2,50	26,8	23,8	18,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 017_B - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	46,9	36,3	31,3
011	Loods	2,67	46,9	36,0	31,0
001	Open roldeur	2,50	27,4	24,4	19,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 018 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	48,3	37,6	32,6
011	Loods	2,67	48,3	37,4	32,4
001	Open roldeur	2,50	27,1	24,1	19,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 019_A - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	44,0	34,3	29,3
011	Loods	2,67	43,8	32,9	27,9
001	Open roldeur	2,50	31,7	28,7	23,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 019_B - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	47,5	37,2	32,2
011	Loods	2,67	47,3	36,4	31,4
001	Open roldeur	2,50	32,1	29,1	24,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 020_A - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	44,4	38,2	33,2
011	Loods	2,67	42,4	31,5	26,5
001	Open roldeur	2,50	40,2	37,2	32,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 020_B - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	45,6	38,8	33,8
011	Loods	2,67	44,1	33,2	28,2
001	Open roldeur	2,50	40,4	37,4	32,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: LAmax

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	51,1	39,2	34,1
001_B	IJsselstraat 69	4,50	54,1	42,3	40,2
004_A	IJsselstraat 73	1,50	49,5	44,5	40,0
004_B	IJsselstraat 73	4,50	57,9	50,5	45,6
005_A	IJsselstraat 73	1,50	53,7	44,3	39,5
005_B	IJsselstraat 73	4,50	59,2	50,9	45,9
006_A	Merwedestraat 6	1,50	71,7	60,6	55,6
006_B	Merwedestraat 6	4,50	74,7	60,8	55,9
007_A	Merwedestraat 4	1,50	68,1	58,0	53,1
007_B	Merwedestraat 4	4,50	77,9	63,9	59,0
008_A	Merwedestraat 2	1,50	81,6	67,0	62,0
008_B	Merwedestraat 2	4,50	79,3	65,0	60,0
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	76,8	64,9	59,8
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	77,8	64,2	59,1
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	57,9	46,3	39,9
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	57,4	47,3	42,2
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	53,7	48,3	43,2
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	72,8	57,4	52,0
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	80,3	60,3	55,0
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	70,6	55,5	50,0
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	72,5	62,5	57,2
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	61,5	48,9	43,7
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	66,2	56,1	51,0
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	55,0	43,1	37,0
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	53,9	45,9	40,8
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	53,6	46,5	41,4
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	59,7	46,1	41,0
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	69,3	50,9	45,6
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	72,6	51,1	45,9
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	71,4	59,2	54,1
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	73,6	59,5	54,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 001 A - IJsselstraat 69
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	51,1	39,2	34,1
202	Laden/lossen	1,50	51,1	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	42,4	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	38,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	39,2	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	34,1
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	55,8	44,5	44,5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 001 B - IJsselstraat 69
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_B	IJsselstraat 69	4,50	54,1	42,3	40,2
202	Laden/lossen	1,50	54,1	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	45,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	41,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	42,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	40,2
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	61,3	50,3	50,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 004_A - IJsselstraat 73
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
004_A	IJsselstraat 73	1,50	49,5	44,5	40,0
202	Laden/lossen	1,50	49,5	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	47,5	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	37,0	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	44,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	40,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	49,5	47,2	47,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 004_B - IJsselstraat 73
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
004_B	IJsselstraat 73	4,50	57,9	50,5	45,6
202	Laden/lossen	1,50	57,9	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	53,5	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	44,8	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	50,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	45,6
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	57,9	55,9	55,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 005_A - IJsselstraat 73
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
005_A	IJsselstraat 73	1,50	53,7	44,3	39,5
202	Laden/lossen	1,50	53,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	47,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	39,9	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	44,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	39,5
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	53,7	50,0	50,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 005_B - IJsselstraat 73
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
005_B	IJsselstraat 73	4,50	59,2	50,9	45,9
202	Laden/lossen	1,50	59,2	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	54,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	45,7	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	50,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	45,9
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	59,2	54,3	54,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 006 A - Merwedestraat 6
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
006_A	Merwedestraat 6	1,50	71,7	60,6	55,6
202	Laden/lossen	1,50	71,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	63,5	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	58,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	60,6	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	55,6
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	71,7	60,6	55,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 006 B - Merwedestraat 6
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
006_B	Merwedestraat 6	4,50	74,7	60,8	55,9
202	Laden/lossen	1,50	74,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	63,8	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	61,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	60,8	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	55,9
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	74,7	60,8	55,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 007 A - Merwedestraat 4
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
007_A	Merwedestraat 4	1,50	68,1	58,0	53,1
202	Laden/lossen	1,50	68,1	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	60,9	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	55,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	58,0	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	53,1
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	68,1	58,0	53,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 007_B - Merwedestraat 4
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
007_B	Merwedestraat 4	4,50	77,9	63,9	59,0
202	Laden/lossen	1,50	77,9	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	66,9	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	65,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	63,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	59,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	77,9	63,9	59,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 008 A - Merwedestraat 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
008_A	Merwedestraat 2	1,50	81,6	67,0	62,0
202	Laden/lossen	1,50	81,6	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	70,0	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	69,8	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	67,0	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	62,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	81,6	67,0	62,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 008 B - Merwedestraat 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
008_B	Merwedestraat 2	4,50	79,3	65,0	60,0
202	Laden/lossen	1,50	79,3	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	68,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	67,2	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	65,0	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	60,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	79,3	65,0	60,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 009 A - Merwedestraat 2C
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	76,8	64,9	59,8
202	Laden/lossen	1,50	76,8	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	67,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	64,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	64,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	59,8
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	78,0	64,9	59,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 009 B - Merwedestraat 2C
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	77,8	64,2	59,1
202	Laden/lossen	1,50	77,8	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	67,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	64,7	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	64,2	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	59,1
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	77,8	64,2	59,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 011 A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	57,9	46,3	39,9
202	Laden/lossen	1,50	57,9	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	49,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	46,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	46,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	39,9
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	63,2	48,5	48,5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 012_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	57,4	47,3	42,2
202	Laden/lossen	1,50	57,4	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	50,4	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	45,7	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	47,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	42,2
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	57,4	49,7	49,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 012_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	53,7	48,3	43,2
202	Laden/lossen	1,50	53,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	51,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	44,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	48,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	43,2
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	55,2	54,2	54,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 013 A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	72,8	57,4	52,0
202	Laden/lossen	1,50	72,8	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	60,7	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	58,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	57,4	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	52,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	77,0	57,4	52,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 013 B - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	80,3	60,3	55,0
202	Laden/lossen	1,50	80,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	66,4	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	63,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	60,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	55,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	80,3	60,3	55,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 014 A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	70,6	55,5	50,0
202	Laden/lossen	1,50	70,6	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	59,2	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	58,9	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	55,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	50,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	76,3	55,5	50,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 014 B - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	72,5	62,5	57,2
202	Laden/lossen	1,50	72,5	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	65,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	60,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	62,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	57,2
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	73,9	62,5	59,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 015 A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	61,5	48,9	43,7
202	Laden/lossen	1,50	61,5	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	52,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	51,8	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	48,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	43,7
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	71,7	50,4	50,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 015 B - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	66,2	56,1	51,0
202	Laden/lossen	1,50	66,2	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	59,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	54,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	56,1	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	51,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	71,9	61,5	61,5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 016 A - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	55,0	43,1	37,0
202	Laden/lossen	1,50	55,0	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	46,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	43,1	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	43,1	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	37,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	56,0	43,1	42,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 017 A - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	53,9	45,9	40,8
202	Laden/lossen	1,50	53,9	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	49,0	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	42,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	45,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	40,8
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	53,9	45,9	41,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 017 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	53,6	46,5	41,4
202	Laden/lossen	1,50	53,6	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	49,6	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	42,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	46,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	41,4
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	54,4	46,9	46,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 018 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	59,7	46,1	41,0
202	Laden/lossen	1,50	59,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	49,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	48,1	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	46,1	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	41,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	71,8	48,3	48,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 019 A - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	69,3	50,9	45,6
202	Laden/lossen	1,50	69,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	57,0	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	54,1	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	50,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	45,6
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	77,0	50,9	45,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 019 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	72,6	51,1	45,9
202	Laden/lossen	1,50	72,6	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	58,1	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	54,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	51,1	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	45,9
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	75,2	51,1	47,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 020 A - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	71,4	59,2	54,1
202	Laden/lossen	1,50	71,4	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	62,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	61,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	59,2	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	54,1
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	75,8	59,2	54,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 020 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	73,6	59,5	54,4
202	Laden/lossen	1,50	73,6	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	62,6	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	61,7	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	59,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	54,4
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	75,5	59,5	54,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: LAeq
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	20,3	--	--
001_B	IJsselstraat 69	4,50	25,4	--	--
004_A	IJsselstraat 73	1,50	15,0	--	--
004_B	IJsselstraat 73	4,50	23,9	--	--
005_A	IJsselstraat 73	1,50	13,7	--	--
005_B	IJsselstraat 73	4,50	22,9	--	--
006_A	Merwedestraat 6	1,50	28,5	--	--
006_B	Merwedestraat 6	4,50	31,9	--	--
007_A	Merwedestraat 4	1,50	26,6	--	--
007_B	Merwedestraat 4	4,50	37,7	--	--
008_A	Merwedestraat 2	1,50	42,5	--	--
008_B	Merwedestraat 2	4,50	40,1	--	--
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	42,9	--	--
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	42,5	--	--
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	24,0	--	--
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	20,6	--	--
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	21,4	--	--
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	42,4	--	--
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	42,1	--	--
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	38,5	--	--
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	37,6	--	--
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	31,6	--	--
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	31,8	--	--
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	21,7	--	--
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	20,2	--	--
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	21,3	--	--
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	35,6	--	--
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	40,4	--	--
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	39,2	--	--
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	41,9	--	--
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	41,7	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

SPAWNP
INGENIEURS

Klinkenbergerweg 30a | 6711 MK EDE | 0318 614 383
Vrijlandstraat 33-c | 4337 EA MIDDELBURG | 0118 227 466
Hoenderkamp 20 | 7812 VZ EMMEN | 0591 238 110

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Rheden
President Kennedylaan 106
6883 AX Velp

Datum	10-02-2022
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	2022-000548
Contactpersoon	Riëtte Bloem
Telefoonnummer	088-3555961
E-mailadres	riette.bloem@vggm.nl

Onderwerp Omgevingsveiligheid Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 Velp

Geacht college,

Op 2 februari 2022 ontving ik uw mail waarin u ons de gelegenheid geeft om advies te geven over de realisatie van 4 woningen aan de Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp.

Conform de wet- en regelgeving adviseert Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden bij ruimtelijke ontwikkelingen over gezondheid, (externe) veiligheid en de mogelijkheden voor rampenbestrijding en zelfredzaamheid.

Advies
Met het oog op de rampenbestrijding en zelfredzaamheid adviseer ik u:
De bewoners te informeren over de risico's in hun omgeving en mogelijke handelingsperspectieven bij een (dreigend) incident. Goede risicocommunicatie vergroot de zelfredzaamheid.

In aanvulling daarop verzoek ik u om bij de uitwerking van de plannen rekening te houden met de bereikbaarheid en bluswatervoorziening. Voor de uitgangspunten hiervoor verwijs ik u naar de handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid van Brandweer Nederland

Toelichting fysieke veiligheid
In de omgeving van het plangebied liggen op enige afstand o.a. de volgende risicobronnen*:*

- Het spoor Arnhem-Zutphen met transport gevaarlijke stoffen.
- De Rijksweg A12 met transport gevaarlijke stoffen.
- Seveso-inrichting op het IPKW-terrein in Arnhem

Relevante scenario's
De genoemde risicobronnen kunnen aanleiding zijn voor de incidentscenario's: explosie, plasbrand en toxische wolk. De kans op een dergelijk incident is klein, maar kan niet worden uitgesloten.
Het plan ligt binnen de effectafstanden van het scenario toxische wolk. Het aan te bevelen handelingsperspectief bij een toxische wolk is schuilen.

Zelfredzaamheid
De realisatie van het plan leidt tot een kleine toename van het aantal aanwezigen. Het is aannemelijk dat zij zichzelf bij incident in veiligheid kunnen brengen, mits geïnformeerd en tijdig gewaarschuwd.

CONCEPT

Afsluitend
Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u nog vragen heeft of overleg wilt over mijn reactie kunt u contact opnemen met genoemde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,

Anton Slofstra
Directie

CONCEPT

PROJECTGEBONDEN RISICOANALYSE

Herontwikkeling Sophiastraat 51 Velp

TITELBLAD

Opdrachtgever:	Kwa Maritane B.V. Diepenbrocklaan 38 6815 AJ ARNHEM
Rapportnummer:	212167/R03
Status rapport:	Definitief
Datum:	05 mei 2022
Projectomschrijving:	Projectgebonden Risico Analyse herontwikkeling Sophiastraat 51 in Velp
Rapport opgesteld door:	Ortageo Zuidoost B.V. Metaalweg 18 6551 AD WEURT Tel: +31 24 397 57 62 E-mail: info@ortageo.nl

	Naam	Paraaf	Datum
Auteur rapport	De heer K. Singh		5-5-2022
Kwaliteitscontrole	De heer G. Koekkoek	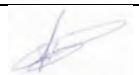	5-5-2022

STD_R050_v001_20180102

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 2
2 Vooronderzoek 5
3 Historische en huidige situatie 7
4 Risicoanalyse 10
4.1 Beschrijving uit te voeren werkzaamheden 10
4.2 Algemene risico's ten aanzien van mogelijke aanwezige OO 10
4.3 Diepteligging OO huidige locatie 11
4.4 Risicoanalyse huidige locatie 12
5 Conclusie en advies 13

Bijlagen:
1) Ligging onderzoeksgebied
2) Onderzoekgebied en OO verdachte gebied
3) Overzicht historisch topografische kaarten
4) Tekeningen met luchtfoto maart 1945 en een recente satellietfoto
5) Kaart met MORA-meldingen
6) Tekening met overzicht te slopen panden en nieuwbouw
7) Tekening naoorlogse werkzaamheden en advieszone detectie
8) Advies detectietechnieken deelgebied 4

1 INLEIDING

Aanleiding

De aanleiding voor het onderzoek zijn de plannen om de huidige locatie te herontwikkeling naar woningbouw. De gemeente Rheden beschikt over een gemeentedekkend vooronderzoek met bijbehorende bodembelastingkaart. Op basis van het vooronderzoek blijkt het werkgebied voor de uitbreiding verdacht te zijn op conventionele explosieven. Per 1 januari 2021 wordt hiervoor de term ontplofbare oorlogsresten (OO) gebruikt. De mogelijke aanwezigheid van OO is een risico voor werknemers, personeel en/ of omwonenden tijdens de realisatie van het project. Door contact of grondtrillingen kunnen OO in de bodem ongecontroleerd in werking treden. Voor de veilige en verantwoorde uitvoering van het project is het noodzakelijk om de specifieke risico's van OO voor de project-werkzaamheden te inventariseren en te beoordelen, gevolgd door een advies over de te nemen maatregelen.

In mei van 2022 is de PRA herzien op basis van aanvullende informatie van de gemeente Rheden.

Ligging onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bevindt zich in Velp in een omgeving waarin wordt gewoond en waar enkele bedrijven zijn gevestigd.

Afbeelding 1: Onderzoeksgebied in rode omkadering op de topografische kaart (bron: PDOK).

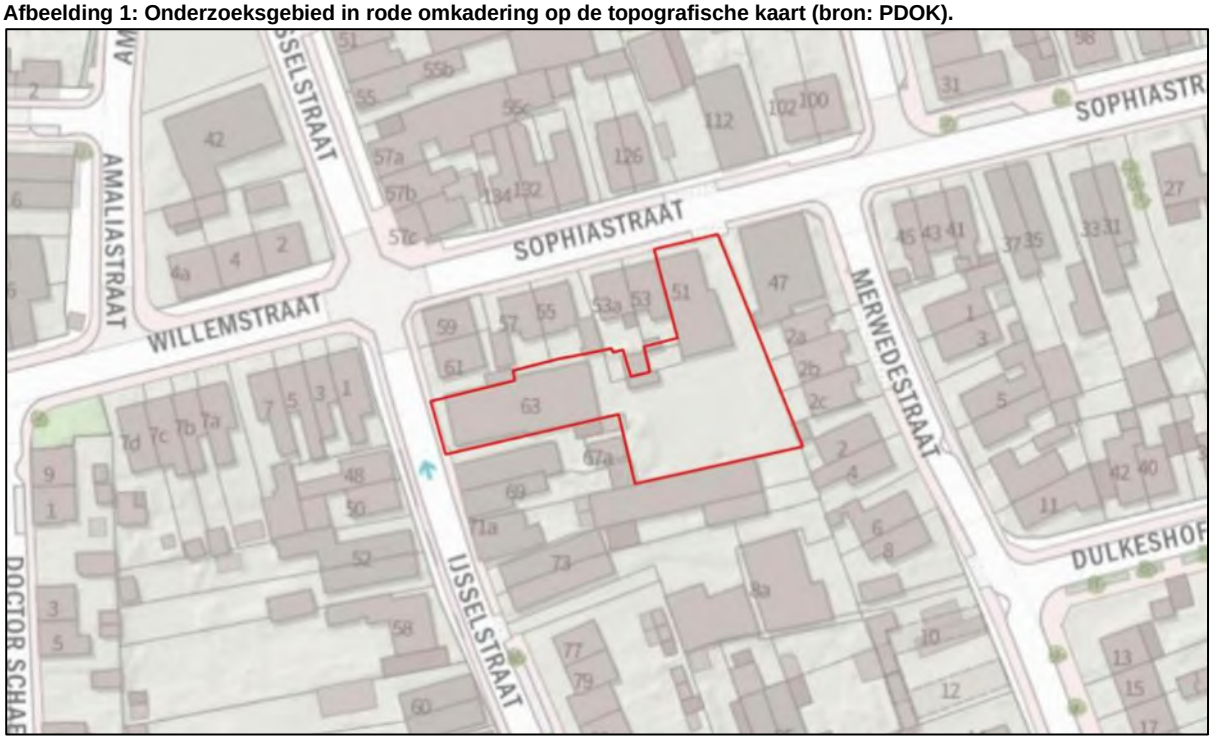

Doel

Het doel van deze Projectgebonden Risico Analyse (PRA) is na te gaan of in het onderzoeksgebied sprake is van actuele risico's van eventueel aanwezige OO op basis van eerdere onderzoeken en naoorlogse activiteiten. Met het opstellen van de PRA wordt het verdachte onderzoeksgebied op basis van feitenmateriaal en interpretatie van bekende gegevens zo gedetailleerd mogelijk beschreven ten aanzien van OO. Daarnaast wordt nagegaan of de voorgenomen werkzaamheden binnen het verdachte gebied zonder meer mogelijk zijn in relatie tot de mogelijk aanwezige OO, mede vanuit activiteiten in de periode tussen de Tweede Wereldoorlog en heden. Hierbij is het streven om op basis van de te verkrijgen onderzoeksresultaten het verdachte gebied verder in te perken of nader te onderbouwen op welke wijze, met welke middelen en tot welke diepte, aanvullend onderzoek dient plaats te vinden om de geplande ontwikkelingen op een veilige wijze te kunnen uitvoeren. Hierdoor ontstaat een sobere en doelmatige uitvoeringswijze van het uit te voeren explosievenonderzoek.

Voor de voorgenomen werkzaamheden dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

- *"Hoe verhouden de geplande (graaf)werkzaamheden zich ten aanzien van de risico's door de aanwezigheid van OO?*
- *Indien er risico's te verwachten zijn, welke maatregelen dienen dan vervolgens genomen te worden om de uitvoeringsfase veilig en verantwoord te kunnen uitvoeren?"*

De PRA kent de volgende onderzoeksdoelstellingen:

- beoordeling van het vooronderzoek;
- risicoanalyse OO;
- advies detectieonderzoek.

De in deze PRA geadviseerde werkwijze en maatregelen dienen gewaarborgd te worden zodat de aannemer de werkzaamheden in OO-technische zin veilig en verantwoord kan uitvoeren. Bovendien kan hiermee projectstagnatie tot een minimum worden beperkt of voorkomen.

Doelgroep

Deze PRA is opgesteld voor de opdrachtgever en alle bij de uitvoering betrokken partijen.

Wet- en Regelgeving

Diverse wetten vormen het kader voor het veilig omgaan met ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog. In de Gemeentewet, Arbeidsomstandighedenwet, Wet veiligheidsregio's en de Wet wapens en munitie zijn relevante artikelen opgenomen. De arbeidsomstandighedenwet stelt regels voor zowel werkgevers als werknemers ten aanzien van de gezondheid en de veiligheid en om het welzijn te bevorderen. Aanvullende regels kunnen door elke gemeente zijn opgenomen in, onder andere, haar algemene plaatselijke verordening, bestemmingsplan of specifiek beleid.

Op 1 januari 2021 is de WSCS-OCE certificering gewijzigd naar het Certificatieschema Opsporen van Ontplofbare Oorlogsresten (CS-OOO). Dit certificaat is bedoeld voor opsporingswerkzaamheden naar ontplofbare oorlogsresten. Voor bureaustudies, waaronder vooronderzoeken en risicoanalyses vallen, is een privaat certificatieschema opgesteld. Dit certificatieschema, het Certificatieschema Vooronderzoek en Risicoanalyse Ontplofbare Oorlogsresten (CS-VROO-01), is in beheer van de Stichting Veilig Omgaan met Explosieve Stoffen (VOMES). Het certificatieschema is vastgesteld door het CCvD-OO op 29 januari 2021. De doelstelling is dat door de toepassing van dit schema kan worden voldaan aan de onderzoekverplichting in artikel 4.10 van het Arbobesluit, om het risico van de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten voorafgaand aan werkzaamheden in een gebied te inventariseren en te evalueren. Nadere bepalingen voor het beoordelen van bronnenmateriaal en afbakening van verdacht gebied zijn opgenomen in de CS-VROO-02.

Voor het uitwerken van deze risicoanalyse voor ontplofbare oorlogsresten is zoveel mogelijk gewerkt conform de CS-VROO-01 en de eisen uit hoofdstuk 4 van dit certificatieschema.

Terminologie gebieden

In deze PRA worden de volgende termen gebruikt:

- onderzoeksgebied: het gebied waarop deze PRA-betrekking heeft;
- verdacht gebied: deel van het onderzoeksgebied waarbinnen de aanwezigheid van OO wordt vermoed;
- opsporingsgebied: het gebied waarbinnen de daadwerkelijke opsporingswerkzaamheden worden verricht door een opsporingsbedrijf;
- werkgebied: het gebied waarin zonder hinder en veilig voor de omgeving, (benader)werkzaamheden in het kader van OO en reguliere aannemerswerkzaamheden kunnen plaatsvinden.

Afbeelding 2: overzicht terminologie gebieden

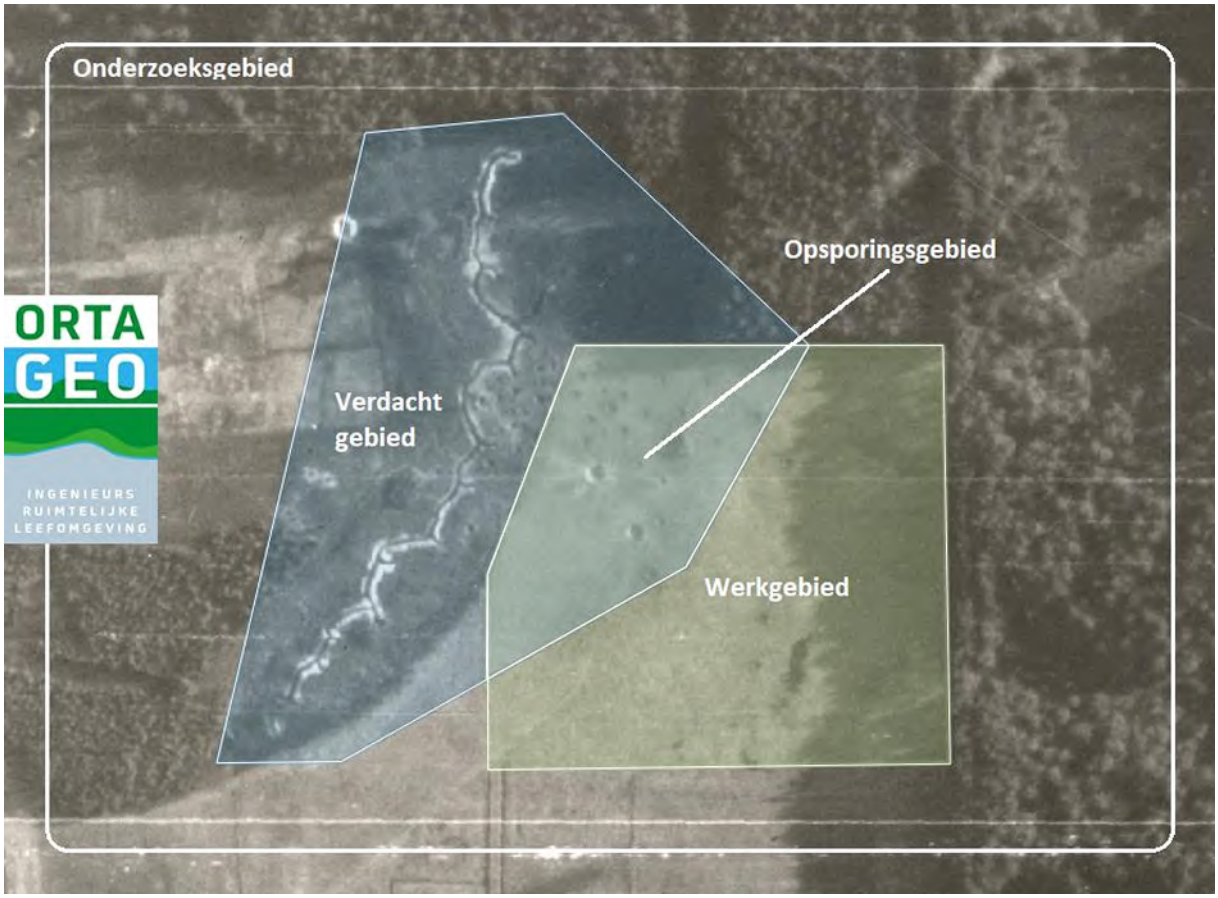

Geraadpleegde bronnen

Rapporten en tekeningen

De volgende rapporten zijn geraadpleegd:

- Bodembelastingkaart gemeente Rheden, online via de Factsheet www.rheden.nl/bouwen_verbouwen/explosievenonderzoek;
- Vooronderzoek conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Risicokaart Velp, Expload, kenmerk RN-15045-1.1 definitieve versie, d.d. 4 maart 2016.
- Vooronderzoek conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Risicokaart gemeente Rheden, Expload, kenmerk RN-15123-1.1 definitieve versie 1.0, d.d. 8 september 2017.
- Notitie bodem, niet genummerd en gedateerd, van de gemeente Rheden, bestemmingsplan wijziging.

Internetbronnen

De volgende websites zijn geraadpleegd:

- www.google.nl/maps;
- www.wikipedia.nl;
- www.pdokviewer.pdok.nl;
- www.dotkadata.com;
- www.topotijdreis.nl;
- www.secondwoldwar.nl;
- www.youtube.com;
- www.veo.nl;
- www.ikme.nl

2 VOORONDERZOEK

Inleiding

Om te bepalen of er binnen een bepaald gebied sprake is van een “aantoonbaar bovenmatig” risico voor mogelijk achtergebleven OO, is een vooronderzoek nodig. In dit onderzoek zijn op basis van herleidbaar feitenmateriaal gebieden gekenmerkt als ‘onverdacht’ of ‘verdacht’:

- in de onverdachte gebieden kunnen werkzaamheden regulier worden uitgevoerd. Hierbij wordt opgemerkt dat dit geen garantie is. Het aantreffen van OO is een risico dat in bijna heel Nederland kan voorkomen;
- in verdachte gebieden is (meestal) aanvullend explosievenonderzoek nodig of moeten extra (beheers)maat-regelen worden genomen die de veiligheid kunnen waarborgen.

Het afbakenen van (on)verdachte gebieden op basis van een vooronderzoek is niet vrijblijvend. Het beoordelen van indicaties en uiteraard ook contra-indicaties is daarom zoveel mogelijk vast omschreven. Wij verwijzen hierbij nog naar de eisen uit het voormalige WSCS-OCE 2016.

Raadpleging vooronderzoek

De gemeente Rheden heeft een vooronderzoek laten opstellen waarin de onverdachte en verdachte gebieden zijn afgebakend op een bodembelastingkaart. Het vooronderzoek is in 2016 en 2017 uitgewerkt in twee rapporten. Voor deze PRA is het vooronderzoek uit 2016, welke zich geheel richt op de plaats Velp, het meest relevant. In onderstaande afbeelding is het onderzoeksgebied weergegeven op de bodembelastingkaart van het vooronderzoek. Hierop is te zien het onderzoeksgebied zich geheel binnen een donkergekleurd gebied bevindt hetgeen betekend dat het gebied verdacht is op 60 lbs raketten en rookgranaten (zie bijlage 2). Daarnaast is het gebeid ook verdacht op geschutmmunitie (rookgranaten).

Afbeelding 3: Onderzoeksgebied in rode omkadering op de bodembelastingkaart (bron: Bodembelastingkaart behorende bij het vooronderzoek van de gemeente Rheden).

Gegevens OO

In het vooronderzoek is de bodembelastingkaart uitgewerkt op basis van een inventarisatiekaart. In de bodembelastingkaart is aangegeven welke hoofdsoort, subsoort, kaliber, hoeveelheid en verschijningsvorm van OO te verwachten is. In de volgende tabel zijn deze relevante gegevens weergegeven die van toepassing zijn op het onderzoeksgebied.

Tabel 1: Soorten OO

CE hoofdsoort	CE sub soort	Kaliber (nationaliteit)	Hoeveelheden	Verschijningsvorm
Raketten	Raketten	60 lbs (geallieerd)	enkele	Verschoten/ Afgevuurd
Geschutmunitie	Rookgranaten	geallieerd	enkele	Verschoten

Afbeelding 4: Voorbeeld van 60 lbs raketten, op de foto is te zien hoe het staartstuk wordt geplaats op de kop (Warhead) van de raket (bron: Wikipedia.com)

Aanvullende informatie over raketten:

- een 60 lbs raket heeft een lengte van circa 2 meter (totaal raketkop en staartstuk);
- het gewicht van het staartstuk incl. aandrijving/ raketmotor is circa 18 kilo;
- het gewicht van de raketkop is circa 27 kilo;
- de diameter van de raketkop is 85 mm.

3 HISTORISCHE EN HUIDIGE SITUATIE

Geschiedenis en gebruik

De woningen Sophiastraat 51 en IJsselstraat 65 en 67 zijn van de jaren 30 van de vorige eeuw. IJsselstraat 65 was een woonhuis met een winkel/bakkerij. In 1969 is het pand als “krot” aangemerkt. In 1975 is het krot verbouwd en werd er een garagebedrijf in gevestigd. Hierbij is ook het achterterrein gebruikt voor opslag van brandstof in ondergrondse olietanks, een wasplaats en opslag van auto’s en automaterialen.

De huidige situatie is vergeleken met de situatie tijdens de Tweede Wereldoorlog. Via de site van Topotijdreis zijn verschillende topografische kaarten bestudeerd. Hieronder zijn de uitsneden van 1945 en 2020 weergegeven (zie afbeeldingen 5 en 6). In bijlage 3 zijn alle geraadpleegde topografische kaarten opgenomen van 1945, 1957, 1958, 1970, 1990, 2000 en 2020.

Afbeelding 5: Situatie onderzoeksgebied in 1945

Afbeelding 6: Situatie onderzoeksgebied in 2020

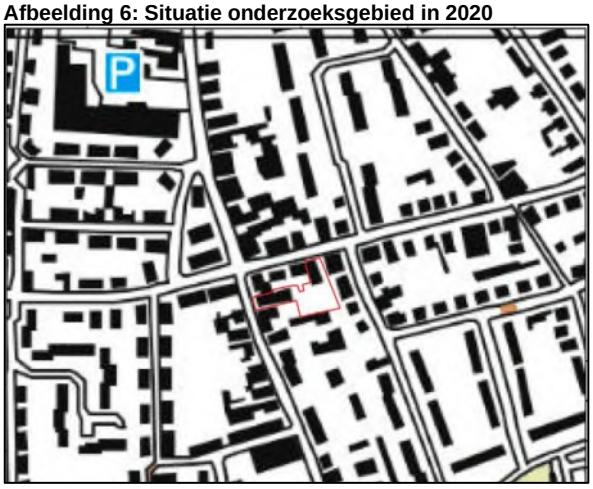

Op basis van de analyse van de historisch topografische kaarten wordt geconcludeerd dat de locatie is heringericht in de periode 1945 – 2021. Hieronder wordt dit nader toegelicht:

- in de periode van 1945 tot 1957:
  - ✓ Tijdens de Tweede Wereldoorlog was het onderzoeksgebied grotendeels braakliggend. Aan de westzijde was een weg (Merwedestraat) aanwezig. De noordoostelijk kant van het onderzoeksgebied was bebouwd.
  - ✓ De woningen aan de IJsselstraat waren aanwezig.
- in de periode van 1957 tot 1958
  - ✓ De meest opvallende topografische verandering is de verlegging van de Merwedestraat in oostelijke richting. Dit is tevens de huidige ligging van de Merwedestraat. Tussen de oude en de huidige Merwedestraat zijn woningen gebouwd.
  - ✓ In deze periode zijn aan de Sophiastraat twee woningen gebouwd.
  - ✓ Aan de zijde van de IJsselstraat zijn nagenoeg geen topografische veranderingen zichtbaar.
- in de periode van 1958 tot 1970:
  - ✓ Tijdens deze periode zijn geen topografische veranderingen waar te nemen.
- in de periode van 1970 tot 1990:
  - ✓ Het aanwezige gebouw is op de rand van het zuidelijke deel van het plangebied uitgebouwd.
  - ✓ In deze periode is het middelterrein van het plangebied verhard en er is een verbinding (weg) aangelegd om het middenterrein aan te sluiten op de Merwedestraat. Het pad/weg loopt buiten het plangebied naar de Merwedestraat. Deze informatie sluit aan bij de gegevens van het bodemonderzoek van de gemeente Rheden. Hierin wordt vermeld dat in deze periode de bestaande bakkerij aan de IJsselstraat is verbouwd tot autobedrijf en dat de Sophiastraat 51 en de IJsselstraat 63 met elkaar zijn verbonden.
- in de periode van 1990 tot 2000:
  - ✓ Tijdens deze periode is het hierboven beschreven ontsluiting pad/weg naar de Merwedestraat niet meer aanwezig.
  - ✓ Verder zijn er geen topografische veranderingen waar te nemen.
- in de periode van 2000 tot 2020:
  - ✓ Tijdens deze periode zijn geen topografische veranderingen waar te nemen.

Huidige situatie

Om de huidige situatie te bepalen heeft een terreinbezoek plaatsgevonden op vrijdag 16 april 2021. Het terrein is grotendeels verhard met gebroken puin. Tevens zijn schuttingen, overkappingen en schuren gebouwd welke niet zichtbaar zijn op de topografische kaarten.

Gegevens bodemopbouw

De gemeente Rheden heeft in april 2005 een vooronderzoek conform de NEN 5725 uitgewerkt. Hieruit blijkt het volgende:

- In 2002 is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Er zijn verschillende verontreinigingen aangetoond en er is aanleiding voor nader bodemonderzoek.
- De bodem bestaat uit matig fijn tot grof zand met plaatselijk leem- en slibhoudende lagen. De eerste vier meter bestaat uit fijn zwak lemig zand. Het maaiveld bevindt zich op 13,5 meter + NAP.
- Enkele meters ten westen van de locatie, ter hoogte van de inrit, hebben twee ondergrondse tanks van 6.000 liter benzine gelegen in de periode van 1961-1986.
- Tijdens eens controle in 2002 blijken de volgende zaken aanwezig te zijn: reparatie en onderhoudswerkplaats met brug, wasplaats, bovengrondse opslag (1.000 liter) van afgewerkte olie en accu's in het olie-hok. Onder het olie-hok bevindt een gesaneerde ondergrondse afgewerkte olietank van 5.000 liter gevuld met zand.
- Rond 2003 is op het achter terrein, in de buurt van de wasplaats, een nieuwe olieafscheider ingegraven. Hierbij is circa 500 ton verontreinigde grond afgegraven (circa 300 m^3) zonder te voldoen aan de regels zoals het melden en opstellen van een saneringsplan, procedure, beschikking. De eigenaar gaf aan dat de grond op een juiste manier is afgevoerd, hoewel hiervan nog geen bewijzen zijn overlegd. Tot op heden is achter terrein in gebruik als herstelinrichting voor motorvoertuigen.

Luchtfoto analyse

Om een beeld te krijgen van de huidige situatie en de situatie is een luchtfoto van maart 1945 vergeleken met een recente satellietfoto. Hieronder zijn beide luchtfoto's weergegeven. In bijlage 4 zijn de beide luchtfoto's opgenomen

Afbeelding 7: Situatie onderzoeksgebied in 1945

Afbeelding 8: Situatie onderzoeksgebied in 2020

De aanvallen met raketten hebben plaatsgevonden op 4 en 5 oktober 1944. Op basis van de analyse van de luchtfoto van 15 maart 1945 is vastgesteld dat rond en de nabij de Sophiastraat 51 geen oorlogsschade en of sporen van gevechtshandelingen zijn waar te nemen. Hierbij wordt opgemerkt dat de luchtfoto is genomen voordat de rookgranaten zijn verschoten.

Uit de analyse van beide luchtfoto's valt op te maken dat de gehele locatie Sophiastraat 51 na de Tweede Wereldoorlog is heringericht.

MORA's en UO's

Direct na de Tweede Wereldoorlog werd aangevangen met het opruimen van OO. Van 1971 tot heden houdt de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD) zich bezig met het ruimen van OO in Nederland en worden de munitievondsten systematisch (per gemeente) bijgehouden. Over de periode mei 1945 tot en met 1970 is niet of nauwelijks informatie bekend over het aantreffen en ruimen van OO. De munitie opruimingsrapporten (Melding Opdracht Ruimrapport Afdoening MORA's) van de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD) zijn de belangrijkste bron van informatie voor het achterhalen van munitieruimingen vanaf 1972. Het archief van de EOD is geraadpleegd.

Buiten het onderzoeksgebied zijn ten zuiden en ten oosten, op circa 100 meter afstand, verschillende meldingen bekend. Deze meldingen bevestigen het feit dat het een OO verdachte gebied betreft. Echter, hoewel er na de Tweede Wereldoorlog in de omgeving van de Sophiastraat graafwerkzaamheden zijn uitgevoerd, zijn er nabij het onderzoeksgebied geen vondsten van OO bekend.

Op onderstaande tekeningen is de locatie van de melding weergegeven. De tekening is opgenomen als bijlage 5.

Afbeelding 9: Overzicht met MORA-meldingen in de omgeving van de Sophiastraat 51 te Velp

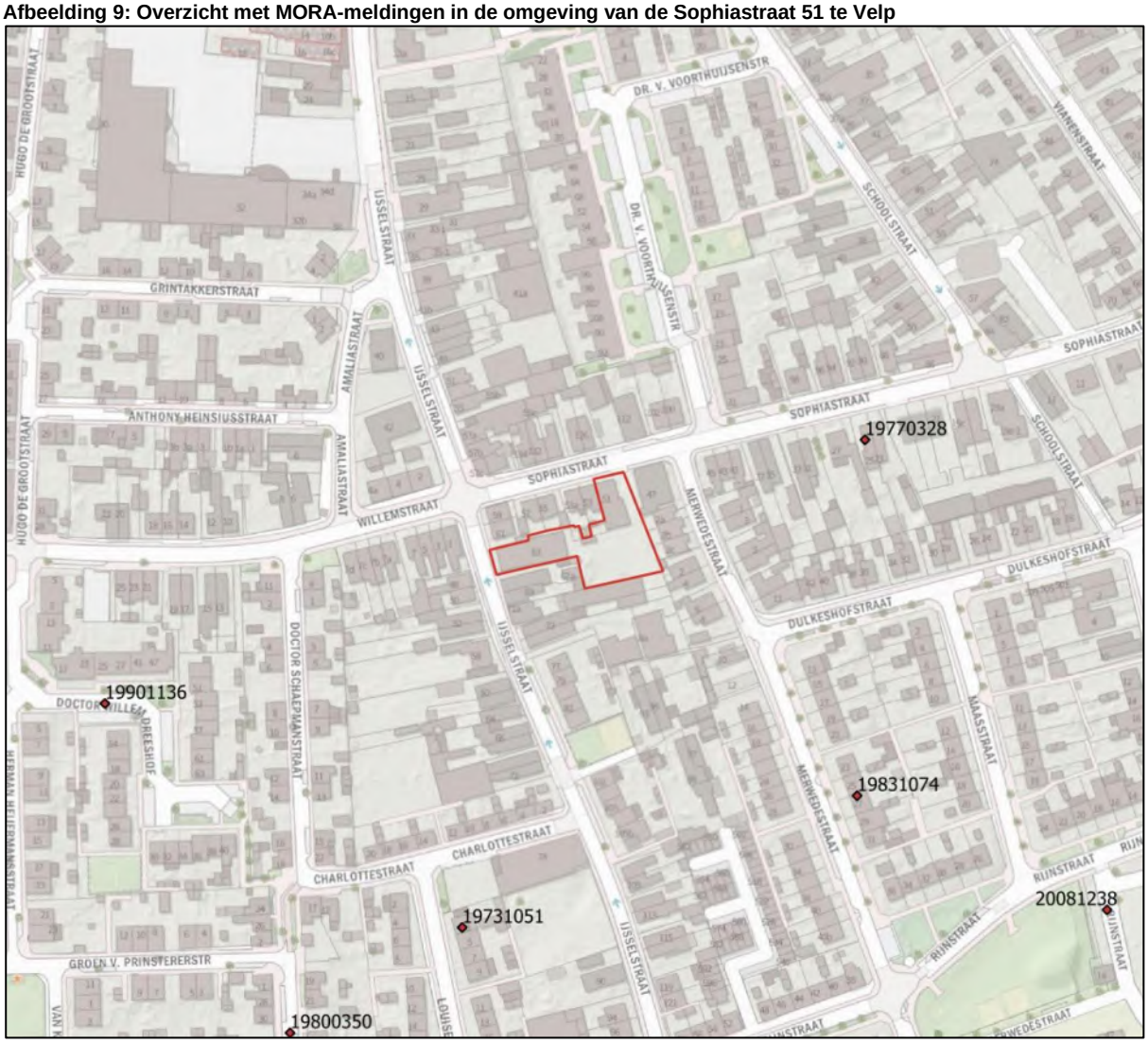

4 RISICOANALYSE

4.1 Beschrijving uit te voeren werkzaamheden

De geplande werkzaamheden voor de ontwikkelingen zijn hieronder beschreven. De soort werkzaamheden zijn relevant voor het onderzoek zodat het verdachte gebied beter afgebakend kan worden en hiermee de risico's voor OO worden ingeperkt.

- Op het perceel Sophiastraat 51 worden de twee panden van de garage gesloopt om de herontwikkeling mogelijk te maken. De tekening waarop de sloop en herontwikkeling staan weergegeven is bijgevoegd als bijlage 6.
- Daarna worden bouwputten gegraven voor de geplande herontwikkeling. Naar verwachting worden de graafwerkzaamheden tot circa 1 m -mv uitgevoerd.
- De graafwerkzaamheden voor het leggen van kabels, leidingen en het riool vinden eveneens plaats tot een diepte van circa 1 m -mv. Na de bouw van de nieuwe woningen wordt het terrein gedeeltelijk verhard.

4.2 Algemene risico's ten aanzien van mogelijke aanwezige OO

Bij grondroerende werkzaamheden in de realisatiefase kan munitie ongecontroleerd tot detonatie komen. Een detonatie treedt alleen op tijdens een risicomoment. Risicomomenten worden gedefinieerd door contact met CE (vooral bij afwerpmunitie) of door schokgolven die de achtergrondtrilling van de bodem verhogen met ten minste 1,0 m/s^2. Schokgolven die de achtergrondtrilling in de bodem verhogen met ten minste 1,0 m/s^2 kunnen ontstaan tijdens de volgende werkzaamheden:

- het trillingsarm inbrengen van damwanden en/ of heipalen;
- het machinaal aantrillen van de bodem.

Contact met een eventueel aanwezige OO kan voorkomen bij de hierna genoemde werkzaamheden in verdachte gebieden:

- ontgraving in de vaste bodem;
- het aanbrengen van bronbemaling;
- het uitvoeren van grondboringen of gestuurde boringen;
- het inbrengen van damwanden.

Bij het trillingsvrij aanbrengen van palen (schroeven of drukken) en damwanden (drukken) treedt de genoemde cruciale trillingsversnelling niet op en is alleen sprake van een kans op fysiek contact van de paal of damwand met een OO van toepassing.

De volgende werkzaamheden worden in principe als niet-risicovol beschouwd in OO technische zin:

- het verwijderen van naoorlogse verhardingen, riolering en funderingen;
- het graven in gebieden waar naoorlogse graafwerkzaamheden zijn uitgevoerd.

Er is echter veel onduidelijkheid over de vraag welke trillingen binnen een OO-verdacht aanvaardbaar zijn. In 2015 en 2016 is door TNO wetenschappelijk onderzoek gedaan. Er is door TNO-vervolgonderzoek aanbevolen om te komen tot een wetenschappelijke onderbouwde normstelling. Dit vervolgonderzoek is tot op heden niet uitgevoerd. Om aan de blijvende onduidelijkheid ten aanzien van dit onderwerp helderheid te verkrijgen, is vanuit de (branche) Vereniging voor Explosieven Opsporing (VEO) daarom met praktijkdeskundigen gewerkt aan het uitwerken van een afwegingskader voor afwerpmunitie. Aangezien het onderzoeksgebied niet verdacht is op geallieerde afwerpmunitie is het afwegingskader niet van toepassing.

Risico's van OO

Een ongecontroleerde explosie kan optreden tijdens de voorgenomen werkzaamheden:

- werkzaamheden in een verdacht gebied op (afwerp)munitie waarbij trillingen ontstaan is de kans op een ongecontroleerde explosie zeer klein;
- bij grondactiviteiten zoals graven, het plaatsen van funderingspalen, boringen of sonderingen is de kans op een ongecontroleerde explosie van OO door beroering, toucheren of beweging van OO reëel, indien daadwerkelijk één of meerdere OO zijn achtergebleven. Dit risico geldt in alle verdachte gebieden.

Directe schade aan de omgeving zal voornamelijk worden veroorzaakt door afwerpmunitie. Dit kan tot stand komen door luchtdruk-, schokgolf- en scherfwerking. De verschillende uitwerkingsfactoren zijn hierna beknopt omschreven:

- Luchtdrukwerking:
  Dit is een direct gevolg van de snelle uitzetting van hete en gasvormige reactieproducten die worden gevormd tijdens de explosie. Luchtdruk heeft een negatief effect op het menselijk lichaam en kan op grote afstand dakpannen van daken blazen, ruiten laten springen en lichte constructies omverblazen. Door druktoename bij een explosie kan glasschade ontstaan tot honderden meters vanaf een explosiepunt.
- Schokgolfwerking:
  Dit is de heftigste trilling die ontstaat bij de explosie en zich voortplant door de omringende materie. Hoe dichter de omringende materie, hoe verder de schokgolf zich kan voortplanten en daardoor op grotere afstand leidingen, fundamenten en dergelijke kan vernielen of beschadigen. Wanneer een explosief onder het aardoppervlak detoneert, ontstaat een schokgolf, die zich in de vorm van een aardschok voortplant door de grond en door alle daarin aanwezige voorwerpen. Wanneer een explosief in de lucht detoneert ontstaan vanuit het springpunt schokgolven, die in concentrische cirkels uitdijen. Zij hebben dezelfde aard als geluidsgolven en verplaatsen de lucht dus niet, maar geven de schok door aan de naastliggende luchtmoleculen. De eerste golf is het sterkst en zal daarom de meeste schade aanrichten. Ook weersomstandigheden kunnen van invloed zijn op het gedrag van de schokgolven. Een dik wolkendek zorgt ervoor dat de schokgolf teruggekaatst wordt.
- Scherfwerking:
  Scherfwerking (fragmentatie) ontstaat doordat er bij een explosie, de omhulling van een explosieve stof verscherft (primaire). Scherven zijn afkomstig van een omringend medium zoals puin, glasscherven (secundaire). Al deze scherven kunnen tot grote afstand (honderden meters) worden rondgeslingerd.

Naast deze effecten komen bij een explosie plaatselijk zeer hoge temperaturen vrij en tijdelijk giftige dampen.

4.3 Diepteligging OO huidige locatie

De verticale afbakening heeft plaatsgevonden in het vooronderzoek. Hieruit is geconcludeerd dat de diepteligging van raketten maximaal twee meter onder maaiveld is. Later is dit bijgesteld naar drie meter. Op basis van ervaringen van Ortageo bij andere projecten waar raketten zijn verschoten is dat deze maximaal tot twee meter in zandgronden kunnen indringen. In overleg met de gemeente Rheden wordt een maximale diepteligging van twee meter - maaiveld aangehouden. Hierbij opgemerkt dat het huidige maaiveld een vergelijkbare hoogte heeft als tijdens de Tweede Wereldoorlog omdat de locatie zowel aan de Sophiastraat als de IJsselstraat was bebouwd vanaf de jaren 30 van de vorige eeuw.

4.4 Risicoanalyse huidige locatie

Voor de risicoanalyse zijn alle relevante gegevens beoordeeld. Bij het uitwerken van deze PRA is informatie verzameld ten aanzien van de verticale afbakening, horizontale afbakening en de naoorlogse werkzaamheden.

"*Indien sprake is van grondverzet/ grondroering in de periode 1945 tot heden, wordt op basis daarvan bepaald tot welke diepte (gerelateerd aan NAP), de aanwezigheid van OO kan worden uitgesloten*".

Ortageo heeft de verdachte gebieden beoordeeld aan de hand van de bekende naoorlogse activiteiten. Hieronder worden de geplande werkzaamheden in verband gebracht met de risico's die kunnen optreden.

Op basis van de verzamelde feiten voor deze PRA is vastgesteld dat na de Tweede Wereldoorlog al eerder graafbouw en sloopwerkzaamheden op en rond de Sophiastraat werden uitgevoerd.

- Er zijn ondergrondse brandstoftanks aangebracht en verwijderd dan wel afgevuld met zand.
- Er is een wasplaats aangelegd inclusief een olie-waterscheider.
- Er zijn gebouwen bijgebouwd;
- De toegangsweg welke tijdens de tweede wereldoorlog aanwezig was is verwijderd.
- Er heeft op het achter terrein een bodemsanering plaats gevonden waarbij ongeveer 500 ton grond is afgevoerd.
- In gebieden waar na de Tweede Wereldoorlog al eerder graafwerkzaamheden werden uitgevoerd is gesteld dat er geen sprake meer is van een aantoonbaar bovenmatige kans is op het voorkomen van OO.

Uit de analyse van de luchtfoto van 15 maart 1945 blijkt dat geen oorlogsschade of sporen van gevechtshandelingen zijn waar te nemen.

Opgemerkt wordt dat eventuele raketblindganger(s) vrijwel zeker zouden zijn opgemerkt door de toenmalige gebruikers en bewoners, en na de raketaanvallen zijn verwijderd aangezien het een terrein betreft waar werd gewoond en gewerkt, tijdens en direct na de Tweede Wereldoorlog. De diameter van een raketkop is circa 85 centimeter. Indien een blindganger zou zijn ingedrongen, laat dit een duidelijk gat achter in de bodem, welke redelijkerwijs opgemerkt had moeten worden, door bewoners en gebruikers van het terrein. Tevens was de luchtaanval bekend bij de autoriteiten (zowel Duits als Nederlands). Gezien de veiligheid van Duitsers maar ook van burgers welke in het gebied woonden en werkten, is het vrijwel zeker te stellen dat blindgangers van rakketten zouden zijn opgemerkt, veiliggesteld en verwijderd. In het geval dat een blindganger achter zou zijn gebleven, was deze, of de sporen die een blindganger achterlaat in de bodem, opgemerkt bij het ontgraven van de bodem tijdens het de verschillende bouw, sloop, bodemsanering en civieltechnische werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 3.

Conclusie risicoanalyse
Op basis van de verzamelde feiten tijdens het uitwerken van deze PRA wordt gesteld:

- Het terrein opruimen en inrichten als bouwlocatie kan op reguliere wijze plaatsvinden. De aanwezige verhardingen en wegfundering zijn alle ten minste één of meerdere keren vervangen.
- Tijdens de oorlog was op het huidige achter terrein de Merwedestraat aanwezig. In de periode 1960-1970 is deze weg verlegt ten behoeve van woningbouw.
- De aanwezige bovengrond tot 1 m -mv is eerder vergraven bij de vervanging van de verhardingen, de (uitbouw) van de woonhuizen en garagebedrijf, plaatsen en verwijderen van brandstoftanks, bodemsanering, wasplaats, het kantoor en het leggen van kabels en leidingen.

Ten aanzien van de uitgevoerde bodemsanering, weergegeven als terreindeel 4 op de overzichtstekening, heeft de gemeente Rheden opgemerkt dat deze sanering in eigen beheer is uitgevoerd en dat er geen milieukundige begeleiding heeft plaatsgevonden. Geconcludeerd wordt dat hierdoor een minder goede inspectie van de putbodem heeft plaatsgevonden en dat sporen van het indringen van een raket in de bodem kunnen zijn gemist. Voor dit terreindeel kan de aangebrachte aanvulgrond dan wel puinverharding op reguliere wijze worden verwijderd. De dikte van deze opgebrachte laag is circa 50 tot 80 cm.

Na het verwijderen van de opgebrachte laag dienen aanvullende maatregelen naar ontplofbare oorlogsresten genomen te worden. De meest voor de hand liggende methode is oppervlaktedetectie (zie ook de bijlagen).

5 CONCLUSIE EN ADVIES

Inleiding

Bij het uitwerken van deze PRA zijn de volgende vragen gesteld:

- In paragraaf 1.2: *"Hoe verhouden de geplande (graaf)werkzaamheden zich, ten aanzien van risico's OO? Indien er risico's te verwachten zijn, welke maatregelen dienen dan vervolgens genomen te worden om de uitvoeringsfase veilig en verantwoord te kunnen uitvoeren ten aanzien van OO?"*
- In paragraaf 4.4: "*Indien sprake is van grondverzet/ grondroering in de periode 1945 tot heden, wordt op basis daarvan bepaald tot welke diepte (gerelateerd aan NAP), de aanwezigheid van OO kan worden uitgesloten*".

Conclusie

Over de risico's en naoorlogse activiteiten wordt het volgende geconcludeerd:

- Het OO-verdachte gebied is verdacht op 60-lbs-raketten en rookgranaten;
- Op de luchtfoto van maart 1945 is geen oorlogsschade zichtbaar aan de toen aanwezige bebouwing, wegverhardingen van de Sophiastraat en IJsselstraat en het terrein rond de woning en de bakkerij;
- Het terrein opruimen en inrichten als bouwlocatie kan op reguliere wijze plaats vinden. De aanwezige verhardingen en wegfundering zijn alle ten minste één of meerdere keren vervangen. De aanwezige bovengrond tot 1 m -mv is eerder vergraven bij het aanbrengen dan wel de vervanging van de verhardingen, de (uitbouw) van de woonhuizen, garagebedrijf, het plaatsen en verwijderen van brandstoftanks, wasplaats, olie -benzinescheider, het kantoor en het leggen van kabels en (brandstof)leidingen. Zie ook de tekening "Naoorlogse werkzaamheden", opgenomen als bijlage 7.
- In de periode 1940-1945 werd aan de Sophiastraat gewoond en gewerkt (bakkerij). Eventuele achtergebleven blindgangers, of de sporen daarvan, zouden vlak na de aanvallen op 4 en 5 oktober 1944 zijn opgemerkt en geruimd.
- Uitzondering hierop is het terreindeel 4. Op dit terreindeel dienen aanvullende maatregelen ten aanzien van ontplofbare oorlogsresten te worden genomen.

Advies

Op basis van de conclusie wordt het volgende geadviseerd:

- Gezien de vele grondroeringen tot 1 m -mv adviseren wij voor de herontwikkeling van de Sophiastraat 51 waar na de Tweede Wereldoorlog aantoonbaar al eerder werd gegraven, geen onderzoek naar OO uit te voeren, maar te volstaan met het toepassen van het 'procedure spontane vondst'. De in de uitvoeringsfase betrokken werknemers dienen hierover vooraf geïnformeerd te worden. De procedure spontane vondst is hieronder opgenomen.
- Voor terreindeel 4 wordt geadviseerd om de aangebrachte aanvulgrond/puinverharding op reguliere wijze te verwijderen (aanwezig van maaiveld tot circa 0,8 m -mv). Na het verwijderen van de opgebrachte laag dienen aanvullende maatregelen naar ontplofbare oorlogsresten genomen te worden. De meest voor de hand liggende methode is oppervlaktedetectie (zie ook de bijlagen).
- Geadviseerd wordt om voorafgaande aan de start van de werkzaamheden een toolboxmeeting te houden waarin nader wordt ingegaan op het werken in OO verdacht gebied en op de uitkomsten van deze PRA. Middels deze toolboxmeeting worden de medewerkers geïnformeerd over de inhoud van deze PRA en kan de procedure over spontane vondst nader worden toegelicht.

Procedure spontane vondst

Ondanks dat deze PRA met de grootste zorgvuldigheid is opgesteld blijft het altijd mogelijk dat OO spontaan gevonden worden (toevalstreffer), bijvoorbeeld door (naoorlogse) dumping. Dit wordt gezien als een spontane vondst. Het volgende protocol is dan van toepassing:

1. verdacht object gevonden;
2. aannemer legt het werk stil;
3. aannemer informeert de politie;
4. de politie geeft de melding door aan de EOD;
5. de ruimploeg van de EOD maakt het CE onschadelijk;
6. indien er tijdens de ruiming of het onschadelijk maken van een CE een risico kan ontstaan voor de openbare orde en veiligheid informeert de politie de burgemeester en de ambtenaar openbare orde en veiligheid.

BIJLAGE 1

Ligging onderzoeksgebied

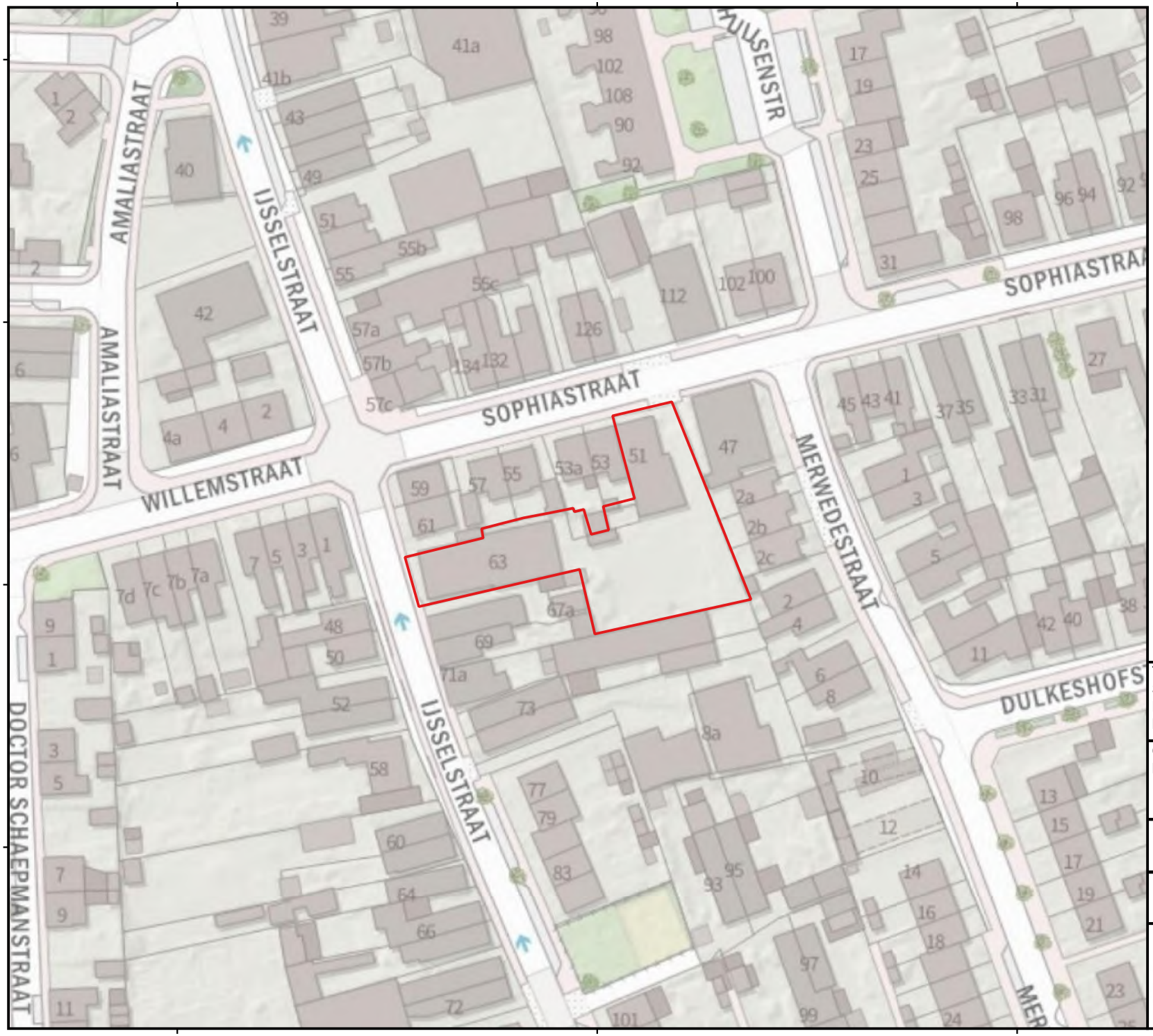

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Ligging onderzoeksgebied

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
13-04-2021	KSI	1/1.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

BIJLAGE 2

Onderzoekgebied met bodembelastingkaart

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Risicokaart Rheden

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
13-04-2021	KSI	1/1.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

BIJLAGE 3

Historisch topografische kaarten

Legenda

Onderzoeksgebied

N

0 25 50 m

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Historische kaart 1945

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
13-04-2021	KSI	1/2.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

Legenda

Onderzoeksgebied

N

0 25 50 m

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Historische kaart 1957

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
13-04-2021	KSI	1/2.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

Legenda

Onderzoeksgebied

N

0 25 50 m

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Historische kaart 1958

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
13-04-2021	KSI	1/2.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

Legenda

Onderzoeksgebied

N

0 25 50 m

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Historische kaart 1970

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
13-04-2021	KSI	1/2.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

Legenda

Onderzoeksgebied

N

0 25 50 m

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Historische kaart 1990

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
13-04-2021	KSI	1/2.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

Legenda

Onderzoeksgebied

N

0 25 50 m

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Historische kaart 2000

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
13-04-2021	KSI	1/2.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

Legenda

Onderzoeksgebied

N

0 25 50 m

Titel: Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp Projectgebonden risicoanalyse Historische kaart 2020		
Opdrachtgever: Kwa Maritane B.V.		
Datum: 13-04-2021	Getekend: KSI	Schaal: 1/2.000
Projectnummer: 212167	Bijlage: 1	Formaat: A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

BIJLAGE 4

Tekeningen met luchtfoto maart 1945 en recente satellietfoto

Legenda

Onderzoeksgebied

N

0 25 50 m

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Luchtfoto

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
20-05-2021	KSI	1/2.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

Legenda

Onderzoeksgebied

N

0 25 50 m

Titel: Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp Projectgebonden risicoanalyse Luchtfoto 15 maart 1945		
Opdrachtgever: Kwa Maritane B.V.		
Datum: 07-05-2021	Getekend: KSI	Schaal: 1/2.000
Projectnummer: 212167	Bijlage: 1	Formaat: A3
		ORTAGEO INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

BIJLAGE 5

Kaart met MORA-meldingen

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Ruimrapport

N

0 25 50 m

Titel:
Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp
Projectgebonden risicoanalyse
Ruimrapporten

Opdrachtgever:
Kwa Maritane B.V.

Datum:	Getekend:	Schaal:
13-04-2021	KSI	1/2.000
Projectnummer:	Bijlage:	Formaat:
212167	1	A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

BIJLAGE 6

Tekening met te slopen panden en nieuwbouw

Te slopen garage bedrijf

Te slopen garage bedrijf

Te slopen gebouwen

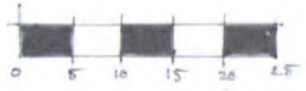

Plangebied

0 5 10 15 20 25

Planvoorstel

0 5 10 15 20 25

BIJLAGE 7

Tekening naoorlogse werkzaamheden en advieszone detectie

Legenda

Onderzoeksgebied

Naoorlogse werkzaamheden

- Voormalige weg
- Bebouwing
- Bebouwing
- Vermoedelijk illegaal gesaneerd achterterrein tot circa 0,8 m -mv. Advies voor detectieonderzoek voor ongeroerde ondergrond vanaf circa 0,8 m -mv

N

0 25 50 m

Titel: Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63 in Velp Projectgebonden risicoanalyse Naoorlogse werkzaamheden en advieszone detectie (4)		
Opdrachtgever: Kwa Maritane B.V.		
Datum: 05-05-2022	Getekend: JGR	Schaal: 1/1.000
Projectnummer: 212167	Bijlage: 7	Formaat: A3

ORTAGEO
INGENIEURS RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

Advies detectietechnieken deelgebied 4

Inleiding

Bij detonatie kan levensgevaar of schade aan de gezondheid van personeel optreden. Er is bovendien sprake van een gevaar voor veiligheid of gezondheid van derden. Volgens de Arbowetgeving is de werkgever verplicht doeltreffende maatregelen te nemen om dit gevaar te voorkomen. De te nemen (technische) maatregel is het voorkomen van werkzaamheden in OO verdachte gronden. Indien dit niet mogelijk is, moeten grondtrillingen geminimaliseerd worden waardoor de grootte van het gebied waar opsporing van OO noodzakelijk is, wordt geminimaliseerd.

Voor aanvang van het detectieonderzoek dient de werkvoorbereiding plaats te vinden conform de vigerende regelgeving. Advies inzake de fasen ná het detectieonderzoek valt buiten de scope van deze PRA. Het detectieonderzoek eindigt met de interpretatie van de detectie meetdata en het opstellen van een detectierapport.

Detectiemethoden

Op basis van theoretische kennis, praktijkervaring en locatie specifieke omstandigheden wordt bepaald welke onderzoekstechniek of combinatie van onderzoekstechnieken ingezet zal worden om het onderzoeksdoel te kunnen verwezenlijken. Resultaten van het vooronderzoek, het onderzoeksdoel, het gewenste dieptebereik, de afmetingen van de verwachte OO, de nauwkeurigheid, de meetsnelheid, aanwezige verstorende elementen en data-analyse spelen een rol bij deze beslissing. Er bestaan verschillende detectietechnieken. Voor OO-onderzoek in de vaste bodem zijn er in hoofdlijnen twee soorten:

- grondradar en akoestische technieken voor het detecteren van zowel metalen als niet metalen;
- magnetische technieken die alleen metalen objecten waarnemen. Een passieve detector meet de verstoring in het aardmagnetisch veld. Deze detectiemethode heeft een groot meetbereik maar is gevoelig voor verstoringen door elementen uit de omgeving.

Verstorende elementen

Zoals eerder aangegeven zijn ter plaatse van de verdachte locatie na de Tweede Wereldoorlog verschillende werkzaamheden uitgevoerd. Uit analyse van beschikbare gegevens van deze PRA blijkt dat verschillende bodemvreemde materialen in de bodem aanwezig zijn tot maximaal 0,5 m -mv.

Advies detectiemethode

Voor de sloop en herinrichting van de Sophiastraat 51 in Velp wordt op basis van de locatiespecifieke omstandigheden en de uitvoering van de diverse civieltechnische werken, oppervlaktedetectie middels de magnetometer geadviseerd.

Nadat de (puin)verhardingen verwijderd, kan middels de oppervlaktedetectie met de magnetometer de diepere ondergrond worden afgezocht naar mogelijk aanwezige blindgangers. Geadviseerd wordt om de opsporingsgebieden tot minimaal 0,5 m onder het diepste punt van het ontgravingniveau te onderzoeken. In dit geval is dat 2,5 m -mv.

De verkregen data worden dan op kantoor geanalyseerd en bijvoorbeeld vergeleken met de tekeningen van kabels, leidingen en het riool. De bekende “verstoringen” van voorgenoemde objecten wordt vergeleken met onbekende verstoringen. De onbekende verstoringen dienen voorafgaande aan de graafwerkzaamheden benaderd te worden (gecontroleerd laagsgewijs ontgraven).

Het aantreffen van OO

Alle aangetroffen OO worden tijdelijk veiliggesteld in afwachting van de komst van de EOD. Afhankelijk van de situatie wordt door de senior OO-deskundige de methode van tijdelijk veiligstellen vastgesteld. Hiervoor bestaan de volgende mogelijkheden:

- verplaatsen en tijdelijk veiligstellen in een VTVS (munitiecontainer):
- ter plaatse laten liggen, niet beroeren en onder bewaking stellen;
- ter plaatse laten liggen en zonder te beroeren afdekken en zo nodig markeren;
- verplaatsen, ingraven en afdekken en zo nodig markeren.

Op basis van de plaatselijke situatie, het soort OO en de toestand waarin het OO zich bevindt zal de Senior OO-deskundige al dan niet in overleg met de EOD en plaatselijke overheden aanvullende maatregelen laten nemen. In bijzondere situaties kan ook besloten worden het gebied te ontruimen.

Vernietigingsterrein
De EOD zal de CE demonteren en/of ruimen. Dit vindt bij voorkeur plaats op de vindlocatie of op een vernietigingslocatie binnen de gemeente waar het OO is gevonden. Hiervoor zal een geschikte locatie binnen de projectlocatie gezocht worden. De EOD stelt eisen aan de vernietigingslocatie.
De belangrijkste eisen zijn:

- terrein dient goed overzichtelijk te zijn;
- terrein dient geheel vrij te zijn van personen en dieren;
- geen aanwezigheid van onder- en bovengrondse infrastructuur;
- terrein dient te liggen binnen de gemeente grens waar het munitie artikel is aangetroffen.

In het projectplan zal nader aandacht worden besteed aan de wijze van opslag van OO en de vernietigingslocatie.

De verantwoordelijkheid voor acceptatie van risico's in het kader van Openbare orde en Veiligheid ligt bij het bevoegd gezag, in dit geval de gemeente Rheden. De bevoegdheid om al dan niet over te gaan tot het opsporen en ruimen van OO ligt dan ook bij het gemeentebestuur. Deze bevoegdheid is primair gebaseerd op de verantwoordelijkheid van de burgermeester, voor de openbare orde en veiligheid. Hierbij is tevens van belang dat de burgemeester het beste in staat is om de lokale situatie, de omstandigheden en overige betrokken belangen bij zijn beslissing te betrekken.

Op grond van de artikelen 175 en 176 van de Gemeentewet kan de burgemeester bij opsporingen en ruimingen, wanneer daartoe aanleiding bestaat, bevelen of bindende voorschriften geven die voor de handhaving van de openbare orde of beperking van gevaar nodig acht.

datum 22-4-2021
dossiercode 20210422-7-26252

Tekenen:

Heeft u een beperkingsgebied geraakt?
nee

Welke gemeente omvat het grootste deel van het door u getekende plangebied?
Rheden

Vragen:

Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging van bestaande bebouwing inhoudt?
nee

Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd?
nee

Is er in of rondom het plangebied sprake van wateroverlast of grondwateroverlast?
{overlast}

Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 1500m2?
{oppervlaktoename}

Maakt het plan deel uit van een groter plan dat in ontwikkeling is?
nee

Worden er op bedrijfsmatige wijze activiteiten verricht waardoor het verharde oppervlak verontreinigd raakt?
nee

Heeft het plan een permanente waterpeilverandering van 10cm of meer tot gevolg?
{waterpeilverandering}

datum 22-4-2021
dossiercode 20210422-7-26252

Doetinchem, {datum}

Betreft: wateradvies Velp - Sophiastraat 51 - IJsselstraat 63-65

Geachte heer/mevrouw Renske Hoekstra,

U heeft een watertoets uitgevoerd op de website www.dewatertoets.nl. Op basis van de gegevens die u heeft opgegeven, is bepaald dat het plan van grote invloed kan zijn op de waterhuishouding. U volgt de **normale procedure**. Dit houdt in dat u contact opneemt met het waterschap om in overleg te treden over een goede invulling van de waterbelangen in het plan.

In een startoverleg kan gezamenlijk bepaald worden welke wateraspecten een rol spelen en tot welk detailniveau deze uitgewerkt dienen te worden. Dit kan ook betekenen dat er een waterhuishoudkundig plan, een geohydrologisch onderzoek of een uitgebreide analyse van het huidige watersysteem noodzakelijk is. Gezamenlijk wordt er invulling gegeven aan de wateraspecten. Als er overeenstemming is over de inhoud van de waterparagraaf kan u de tekst opnemen in de toelichting van het ruimtelijk plan. Hieronder hebben wij onze uitgangspunten toegevoegd.

Met vriendelijke groet,

Waterschap Rijn en IJssel

Postbus 148,

7000AC Doetinchem

T: 0314 369 369

F: 0314 343 258

E: info@wrij.nl

W: www.wrij.nl

Water in ruimtelijke plannen; uitgangspunten van waterschap Rijn en IJssel

5-3-2021

Over dit document

In 2015 is de beleidsnotitie Water Raakt! bestuurlijk vastgesteld. De waterschappen Vechtstromen (WVS), Drents Overijsselse Delta (WDOD) en Rijn en IJssel (WRIJ) hebben in Water Raakt! beschreven wat hun visie is ten aanzien van stedelijk waterbeheer. In deze uitgangspuntennotitie wordt dit uitgewerkt tot concrete uitgangspunten voor de weging van het waterbelang bij ruimtelijke plannen (watertoets). Ook de uitgangspunten voor waterbeheer in het landelijk gebied zijn hierin opgenomen.

Doelgroep en toepassing

De uitgangspunten in dit document vormen het vertrekpunt voor het overleg tussen waterschap en initiatiefnemer en/of gemeente over de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en hun effect op het watersysteem.

Leeswijzer

Per thema wordt beschreven welke uitgangspunten het waterschap hanteert in de weging van het waterbelang bij ruimtelijke plannen (Watertoets).

1. Doel
2. Uitgangspunten
3. Vragen voor de bepaling van de weging van het waterbelang
4. Welke ontwikkelingen voorzien we de komende jaren ?

Ontwikkelingen / vervolg

Bij het opstellen van deze notitie is waar mogelijk rekening gehouden met de aankomende invoering van de Omgevingswet.

1Samenwerken aan ruimte voor water

In dit hoofdstuk gaan we in op de bedoeling van de weging van het waterbelang en hoe we dat vormgeven.

1. **Doel**

Ruimte maken voor water in plaats van ruimte onttrekken aan water, dat is de kern van het waterbeleid voor de 21e eeuw. Essentieel is dat het aspect water vanaf de start van de ontwikkeling van een ruimtelijk plan goed aan de orde komt. Elke ruimtelijke ontwikkeling biedt de kans om de wateraspecten integraal mee te nemen, zodat de doelstellingen van het plan optimaal gerealiseerd kunnen worden, zonder dat dit nadelen heeft voor de omgeving, zoals verdroging of wateroverlast.

De Watertoets is één van de instrumenten om dit te bereiken. De watertoets is het middel om de afweging van waterbelangen in ruimtelijke plannen en besluiten te waarborgen. Het is niet een toets achteraf, maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming met elkaar in gesprek brengt.[1]In het gezamenlijk gesprek kan ook onderzocht worden of er kansen zijn om andere maatschappelijke doelen mee te koppelen.

Het waterschap wil samen met gemeenten werken aan een gezamenlijke visie op water. Ook bewoners en andere belanghebbenden kunnen meewerken aan de uitwerking hiervan. We adviseren in de omgevingsvisie en omgevingsplannen in de waterparagraaf een stapsgewijze benadering van het huidige en toekomstige watersysteem op te nemen. Deze bestaat uit de volgende stappen:

1. Omschrijf het huidig watersysteem
2. Omschrijf de visie op het watersysteem in het plangebied. Houdt hierbij rekening klimaatontwikkeling en benut uitkomsten uit stresstesten voor wateroverlast, droogte, hitte en overstroming.
3. Omschrijf de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling op het watersysteem
4. Omschrijf welke maatregelen worden genomen om met de gevolgen om te gaan. Hierbij geldt als uitgangspunt, dat de ontwikkeling waterneutraal en klimaatrobuust is.

- **Weging van het waterbelang (watertoets)**

Een goed gesprek tussen initiatiefnemer, gemeente en waterschap over de kansen en aandachtspunten van water in een plangebied in de startfase van de planvorming maakt een integrale aanpak mogelijk. Met behulp van de watertoets kan eenvoudig worden bepaald welke wateraspecten van belang zijn. Naarmate er een groter waterbelang is, zal een uitgebreidere procedure van de watertoets moeten worden doorlopen. We maken onderscheid in de volgende drie resultaten van de watertoets:

1. Plan raakt geen wateraspecten: geen wateradvies van Waterschap nodig
2. Korte procedure: plan past binnen uitgangspunten van het waterschap, per omgaande positief wateradvies.
3. Normale procedure: afstemming met initiatiefnemer om tot maatwerk te komen. Opties in beeld brengen en keuzes motiveren.

- **Welke ontwikkelingen voorzien we de komende jaren?**

De implementatie van de Omgevingswet zal veel veranderen. De gemeenten moeten de wateraspecten in hun omgevingsvisies opnemen, en het overleg met de waterschappen speelt hierin een belangrijke rol. Goede afstemming vanaf het begin van het planproces is belangrijk voor het stellen van lokale prioriteiten, lokale sturing en duidelijkheid voor initiatiefnemers.

De waterschappen kunnen een eigen visie opstellen en de aan water gebonden waarden vastleggen.

1. **Beheer en onderhoud (en inrichting)**

Het waterschap is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van oppervlaktewater.

- **Doel**

Het beheer en onderhoud van het watersysteem is erop gericht om de waterhuishouding op orde te houden of te verbeteren. Het gaat bij watergangen zowel om waterkwantiteit en -kwaliteit, als om beeldkwaliteit en waterbeleving. Het reguliere onderhoud bestaat voornamelijk uit het maaien van de water- en oevervegetatie.

- **Uitgangspunten**

Het beheer en onderhoud van het watersysteem dient met het reguliere onderhoudsmaterieel van het waterschap (of zijn aannemers) mogelijk te zijn. In situaties waar de ruimte beperkt is, bijvoorbeeld bij stedelijke herontwikkeling, is vroegtijdige afstemming met het waterschap nodig om te komen tot maatwerk.

In de Legger zijn kern- en beschermingszones vastgelegd, waarin de breedte van onderhoudsstroken is opgenomen. De onderhoudsstroken dienen vrij gehouden te worden van obstakels.

De beheervorm en -frequentie wordt afgestemd op de functie die aan de watergang is toegekend. Hierbij wordt ook rekening gehouden met recreatief medegebruik en natuurwaarden. Dit wordt in een streefbeeld voor het onderhoud vastgelegd. Met name in stedelijk gebied wordt daarbij ook afgestemd met de gemeentelijke onderhoudsdiensten. Ook kunnen afspraken gemaakt worden over onderhoud door andere partijen.

- **Vragen voor de weging van het waterbelang**

- Overweegt u water aan te leggen of te dempen, of aan te passen?
- Ligt in of nabij het plangebied een watergang?

1. Bij wijzigingen aan het watersysteem en werkzaamheden in de kern- en beschermingszone is de Keur van het waterschap van toepassing en gelden algemene regels of een vergunningplicht.

1. **Waterveiligheid en waterkeringen**

Het waterschap beschermt zijn inwoners tegen overstromingen

- **Doel**

Met de aanleg en instandhouding van waterkeringen beschermen we inwoners tegen overstromingen door rivieren. Primaire en regionale waterkeringen hebben een functie voor de waterveiligheid, overige keringen en kades voor het beperken van wateroverlast.

Met de benadering van meerlaagse veiligheid waarborgen we niet alleen het veiligheidsniveau van de dijken, maar bevorderen we ook het verstandig gebruik van de ruimte die beschermd wordt door waterkeringen. We willen de gevolgen van overstromingen beperken door een passende ruimtelijke inrichting en calamiteitenbestrijding.

- **Uitgangspunten**

Het winterbed van rivieren en waterkeringen met bijbehorende beschermingszones hebben als primaire functie het bieden van veiligheid tegen overstromingen. Ontwikkelingen in deze gebieden zijn enkel toegestaan, als ze het functioneren ervan niet belemmeren. Zo mag de sterkte van een waterkering niet aangetast worden en het onderhoud aan de waterkering niet belemmerd worden. Bij werkzaamheden in de keurzone van de waterkering dient in overleg met het waterschap een watervergunning aangevraagd te worden.

We staan open voor robuuste oplossingen waarin de veiligheid is geïntegreerd in het ontwerp, bijvoorbeeld multifunctionele waterkeringen. Zo kunnen we verschillende ruimtelijke opgaven combineren.

Het werken aan meerlaagse veiligheid is maatwerk. We adviseren gemeenten en ontwikkelaars om ruimtelijke ontwikkelingen zodanig vorm te geven dat de gevolgen van een overstroming en wateroverlast beperkt blijven. Dit betekent o.a. dat bij voorkeur niet gebouwd wordt in laaggelegen gebieden; dat kwetsbare functies en vitale infrastructuur aangelegd worden boven het niveau waarop het water kan komen in geval van een overstroming.

- **Vragen voor de weging van het waterbelang**

- Ligt in of nabij het plangebied een waterkering (primaire waterkering, regionale waterkering, overige kering of kade) ?
- Ligt het plangebied in winterbed van een rivier of een overstromingsgevoelig gebied?

- **Welke ontwikkelingen voorzien we de komende jaren ?**

Primaire keringen worden in de periode 2017 2023 voor de eerste keer beoordeeld op basis van de nieuwe normen. We verwachten dat veel keringen niet voldoen aan de nieuwe normen en versterkt moeten worden. Dit betekent dat het profiel kan wijzigen en beschermingszones aangepast (lees verbreed) kunnen worden.

1. **Klimaatadaptatie**

Het waterschap anticipeert samen met de gemeente op klimaatverandering

- **Doel**

Het watersysteem zo inrichten, dat het beter bestand is tegen de effecten van de verwachte klimaatverandering, zoals zwaardere buien en langere droge perioden. Bevorderen om bewuste keuzes te maken om risico s te beperken of accepteren. De klimaatverandering heeft betrekking op onze taken voor waterveiligheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Om inzicht te krijgen in de kwetsbaarheid voor weersextremen brengen alle gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk samen met de betrokkenen in hun gebied de kwetsbaarheid voor weersextremen in beeld met een stresstest, voor zover dat nog niet is gebeurd. De

stresstesten worden vervolgens iedere zes jaar herhaald. In de gemeentelijke stresstesten worden de volgende effecten van klimaatverandering in beeld gebracht: wateroverlast (door zowel hoosbuien als langdurige regen), hittestress, droogte en overstromingen. Het waterschap adviseert en ondersteunt gemeenten bij de stresstesten.

- **Uitgangspunten**

Een ruimtelijk plan is in principe waterneutraal, dus veroorzaakt geen wijziging van waterpeilen of aan-/afvoer van water. Een toename in het verharde oppervlak resulteert in een versnelde afvoer van hemelwater. Door versnelde afvoer van hemelwater wordt het watersysteem zwaarder belast en het waterbezwaar op benedenstroomse gebieden afgewenteld. Ook is er geen aanvulling van het grondwater.

Om versnelde afvoer tegen te gaan hanteren we bij ruimtelijke plannen de trits vasthouden-bergen-afvoeren. Dit betekent dat hemelwater zoveel mogelijk wordt vastgehouden op de plek waar het valt. Hiervandaan kan het infiltreren in de bodem of vertraagd worden afgevoerd naar het watersysteem.

In ruimtelijke plannen met een toename van verharding zijn infiltratie- of waterbergende voorzieningen nodig om het plan waterneutraal te maken. Uitgangspunten voor het ontwerp van infiltratie- en waterbergingsvoorzieningen zijn:

- In landelijk gebied is een regenbui T=10+10% maatgevend. De hoeveelheid neerslag die valt in deze bui moet in het plangebied worden geborgen, waarna dit kan infiltreren of vertraagd wordt afgevoerd.
- In bebouwd is een regenbui T=100+10% maatgevend voor de dimensionering van de waterhuishoudkundige voorzieningen. Hierbij mag het waterpeil vanuit het oppervlaktewater tot aan straatpeil stijgen, waarbij geen waterschade aan bouwwerken, hoofdinfrastructuur en spoorwegen mag ontstaan.

Een uitgebreidere toelichting op de uitgangspunten en de berekening van de bergingsopgave is te lezen in de bijlage Uitgangspunten voor waterneutraal bouwen.

Bij ontwikkelingen met een toename van verharding groter dan 1500 m^2kan het waterschap vragen om waterhuishoudkundig plan, dat aantoont dat de wijze van berging effectief is, en dat er geen effecten zijn op het omliggende gebied. Daarnaast vraagt in stedelijk gebied ook de interactie met riolering om bijzondere aandacht.

Verder adviseren we om bewust te zijn van de gevolgen van (kortdurende) extreme buien met een intensiteit van 60 150 mm/uur. Bij deze buien kan niet al het water verwerkt worden door de riolering en zal water op straat kunnen ontstaan. Het ontwerp van een wijk bepaalt waar het water naar toe kan stromen en waar schade ontstaat. Door middel van een stresstest kan een beeld gevormd worden van de robuustheid en klimaatbestendigheid van het systeem.

We streven naar afkoppeling van bestaand verhard oppervlak van het rioolstelsel. Zo ontlasten we het rioolstelsel en de rioolwaterzuiveringen en verminderen we de kans op vervuilende overstorten van het gemengd riool. Bij afkoppeling van bestaand verhard oppervlak moet minimaal 20 mm hemelwater in een infiltratievoorziening geborgen worden. Als de overlaat van het hemelwaterrioolstelsel op dezelfde watergang loost als voorheen de gemengde overstort, dan is geen extra berging noodzakelijk. Als de overlaat loost op een andere watergang, dan zal bui T=100+10% vertraagd afgevoerd moeten worden.

Bij voorkeur worden natte en laaggelegen gebieden, beekdalen, regionale waterbergingsgebieden en overstromingsvlaktes niet bebouwd. In waterbergingsgebieden zijn ontwikkelingen enkel toegestaan, als ze het functioneren van het waterbergingsgebied niet belemmeren.

- **Vragen voor de weging van het waterbelang**

- Heeft het plan uitbreiding van het verhard oppervlak met meer dan 1500 m^2tot gevolg ?
- Bevindt het plan zich in een laaggelegen gebied of beekdal ?
- Is er in of rondom het gebied wel eens sprake (geweest) van wateroverlast?
- Is het plangebied gevoelig voor hittestress?
- Ontstaat schade aan bouwwerken als enkele uren 30 cm water op straat staat?

- **Welke ontwikkelingen voorzien we?**

Wanneer met de stresstesten de kwetsbare plekken voor weersextremen in kaart zijn gebracht, zal gewerkt gaan worden aan een aanpak om te komen tot een meer waterrobuuste en klimaatbestendige inrichting. Hiervoor zal een samenwerking tussen de verschillende overheden en betrokkenen in het gebied nodig zijn.

1. **Waterkwaliteit (Schoon water)**

Waterschappen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het oppervlaktewater

- **Doel**

De kwaliteit van het oppervlaktewater op orde brengen en houden. Hiervoor zijn afspraken vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water (KRW). De waterschappen hebben voor alle wateren in hun beheersgebied aangegeven wat de ecologische doelstellingen zijn. Voor de chemische kwaliteit zijn normen vastgelegd door de EU. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen verslechtering van de waterkwaliteit tot gevolg hebben en de doelstellingen vanuit de KRW niet belemmeren.

De oppervlaktewaterkwaliteit kan een risico vormen voor de volksgezondheid. Bij ontwikkelingen in stedelijk gebied dient rekening gehouden te worden met mogelijke kwetsbaarheid van de waterkwaliteit voor droge perioden. Met name ondiepe, kleine, stagnante en geïsoleerde wateren, zoals retentievijvers, en moerasachtige watersystemen, kunnen gevoelig zijn voor blauwalg en botulisme.

- **Uitgangspunten**

Schoon hemelwater wordt, waar mogelijk, binnen het plangebied in de bodem geïnfiltreerd. Wanneer vanuit het plangebied hemelwater op het oppervlaktewater wordt geloosd, mag de waterkwaliteit van het ontvangende water niet verslechteren.

Wanneer functies mogelijk gemaakt worden die een negatieve invloed op de waterkwaliteit kunnen hebben, worden deze benoemd. Ook wordt beschreven welke maatregelen worden genomen om de kwaliteit van het water te waarborgen en mogelijk in de toekomst te verbeteren. Voorbeelden van maatregelen die getroffen kunnen worden, zijn: een bodempassage in een berm of wadi of filtering d.m.v. een helofytenfilter, chemisch filter of mechanisch filter.

In stedelijk gebied streven we naar een inrichting van het watersysteem waarbij ook in droge perioden de waterkwaliteit op orde blijft. Bij voorkeur wordt hemelwater geborgen in droogvallende voorzieningen, zoals wadi s. Wanneer toch gekozen wordt voor aanleg van oppervlaktewater, zoals retentievijvers, dient in het ontwerp rekening gehouden te worden met voldoende volume, waterdiepte en verversing van het water, zodat de kans op blauwalg en botulisme zo klein mogelijk is. Bij een recreatieve bestemming moet de waterkwaliteit te waarborgen zijn.

- **Vragen voor de weging van het waterbelang**

- Is in of nabij het plangebied oppervlaktewater aanwezig of gepland ?
- Bevindt het plan zich in een gebied met speciale functie (zoals KRW, EVZ, N2000, natte landnatuur, zwemwater) ?

1. **Afvalwaterketen**

Waterschappen en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor het goed functioneren van de afvalwaterketen.

- **Doel**

Wij streven naar een doelmatige werking van de gehele afvalwaterketen. Hemelwater wordt niet afgevoerd naar de afvalwaterzuivering, zodat de efficiëntie van de waterzuivering wordt vergroot en het aantal riooloverstorten op het oppervlaktewater wordt teruggedrongen.

Een toename van afvalwater heeft effect op het functioneren van de afvalwaterketen. Het (gemeentelijk) rioolstelsel, de rioolgemalen

(overnamepunten) en de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) dienen de toename te kunnen verwerken, zonder daarmee het milieu zwaarder te belasten.

- **Uitgangspunten**

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt hemelwater in het plangebied geïnfiltreerd of geborgen en vertraagd afgevoerd naar het oppervlaktewater. Bestaande verharding wordt waar mogelijk afgekoppeld van de riolering. De gemeente communiceert over afgekoppelde gebieden en hieraan verbonden beperkingen voor particulieren.

Bij een toename van het afvalwater controleert het waterschap of deze mogelijk is binnen de bestaande capaciteit van de rwzi.

Persleidingen blijven bereikbaar voor beheer en onderhoud en in calamiteitenfase. Bebouwing en/of beplanting binnen de belangenstrook van de persleiding is daarom niet toegestaan.

In de milieuzonering van de rwzi s en rioolgemalen worden geen hindergevoelige functies mogelijk gemaakt.

Andere geldende voorwaarden zijn beschreven in de Beleidsregels zuiveringstechnische werken.

- **Vragen voor de weging van het waterbelang**

- Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd?
- Ligt in of nabij het plangebied een rwzi/ rioolgemaal/ persleiding/ gemengde overstort?
- Wordt regenwater afgevoerd naar de afvalwaterzuivering?
- Worden bedrijfsmatige activiteiten uitgevoerd?
- Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?

- **Welke ontwikkelingen voorzien we?**

Er ontstaan juridisch mogelijkheden voor decentrale zuivering. Vooruitlopend op nieuwe regels is decentrale zuivering in de vorm van pilots bespreekbaar. Voor lozing op de bodem moet initiatiefnemer afspraken maken met gemeente. Voor lozing op oppervlaktewater met het waterschap.

1. **Grondwaterbeheer**

Nieuwe ontwikkelingen ondervinden geen grondwateroverlast en veroorzaken dit ook niet.

- **Doel**

We streven naar doelmatig waterbeheer dat optimaal de functies en het huidige gebruik ondersteunt. Nieuwe functies sluiten aan bij het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Hiermee willen we structurele overlast door te hoog grondwater voorkómen en verdroging door te laag grondwater tegengaan.

- **Uitgangspunten**

Bij grondwaterbeheer in stedelijk gebied zijn particulieren, gemeente, provincie en waterschap betrokken, met elk hun eigen verantwoordelijkheden.

Het peilbeheer en onderhoud van het watersysteem is gericht op het handhaven van het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR). Voor het grootste deel van het beheergebied is deze gewenste situatie gelijk aan de actuele situatie. In een aantal gebieden is er een doelstelling bijvoorbeeld om de verdroging van natuur te verminderen.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn ten minste grondwaterneutraal. Dit betekent dat ze niet mogen leiden tot wijziging van de grondwaterstand. We adviseren niet te bouwen in gebieden met een hoge grondwaterstand of kwel, of de bouwwijze hierop aan te passen. In zettingsgevoelige gebieden wordt rekening gehouden met de bodemgesteldheid en de relatief hoge grondwaterstanden. Ook als slecht doorlatende lagen in het plangebied voorkomen, worden maatregelen genomen om grondwateroverlast te voorkomen. Aangepaste bouwwijzen zijn o.a. extra ophogen of kruipruimteloos en waterdicht bouwen.

Om de bestaande grondwaterstanden op peil te houden worden in nieuwe ruimtelijke plannen voldoende maatregelen genomen om neerslag in de bodem te infiltreren of in andere voorzieningen vast te houden of te bergen. Als ten behoeve van de nieuwe ontwikkeling bestaande watergangen moeten worden gedempt worden maatregelen genomen om wateroverlast als gevolg van de demping tegen te gaan.

Nieuwe functies mogen geen negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het grondwater. We adviseren in nieuwe bebouwing en verharding geen uitlogende en milieubelastende materialen te gebruiken.

- **Vragen voor de weging van het waterbelang**

Zie ook vragen in 5.3

- Bevindt het plan zich in een kwelgebied ?
- Is afstand tussen GHG en bovenkant vloer kleiner dan 100 cm?
- Ligt het plan in beschermingszone of intrekgebied van een (drink)wateronttrekking?
- Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?

1. **Recreatie en beleving**

Water beïnvloedt de beleving van de openbare ruimte.

- **Doel**

Zichtbaar en beleefbaar water draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. We streven naar een aantrekkelijk, herkenbaar en leefbaar watersysteem. Recreanten gebruiken het oppervlaktewater en de waterkeringen om te wandelen, te varen, te zwemmen, te vissen en te schaatsen. We stimuleren dit gebruik waar mogelijk en stemmen het waar nodig af op de belangen van anderen.

We beschermen cultuurhistorische objecten die een link hebben met water(beheersing) door behoud en ontwikkeling.

- **Uitgangspunten**

Het waterschap stelt zich positief op bij initiatieven van anderen voor inrichting en gebruik en denkt mee over kansen en mogelijkheden.

We stellen waar mogelijk onze eigendommen open voor recreatief medegebruik, zoals wandelen, vissen en kanoën. We verlenen medewerking aan evenementen op en langs het water, zolang dit veilig is en niet ten koste gaat van het functioneren van het watersysteem. Ook wegen we de belangen van aanliggende functies zoals natuur, landbouw, wonen zorgvuldig af.

We stimuleren om vooral in de aangewezen provinciale zwemwateren te zwemmen. Zwemmen in ander oppervlaktewater is, op eigen risico, wel toegestaan, maar er is geen toezicht op zwemwaterkwaliteit en veiligheid. Op de website www.zwemwater.nlis informatie te vinden over de waterkwaliteit en veiligheid van zwemwater.

- **Vragen voor de bepaling van de Watertoetsprocedure**

Zie ook vragen in 5.3

- Wordt recreatief medegebruik van wateren en oevers mogelijk gemaakt?
- Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?

1. **Financiering**

Het waterschap financiert waar een bijdrage wordt geleverd aan realisatie van waterdoelen

- **Doel**

Waterbeheer in de stad is een gezamenlijk maatschappelijk belang; en samenwerking is een voorwaarde. Wij nodigen onze partners en inwoners daarom uit tot samenwerken.

Waar waterdoelen met extra maatschappelijk rendement gerealiseerd kunnen worden, maken wij een bestuurlijke afweging over een eventuele financiële bijdrage.

- **Uitgangspunten**

Voor ruimtelijke plannen is in Nederland het kostenveroorzakingsbeginsel van toepassing. Dit betekent dat de kosten voor waterhuishoudkundige maatregelen als gevolg van een ruimtelijk plan, voor rekening komen van de initiatiefnemer van dat plan.

Wij vragen initiatiefnemers om bij ruimtelijke plannen en initiatieven aandacht te hebben voor de mogelijkheden tot (bijdragen aan) de realisatie van waterdoelstellingen zoals die in de vorige hoofdstukken zijn beschreven. In het bijzonder vraagt het anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering aandacht in ruimtelijke plannen.

Biedt het initiatief kansen voor het oplossen van bestaande knelpunten in de waterhuishouding? Voor het realiseren van waterdoelen met extra maatschappelijk rendement is mogelijk medefinanciering vanuit het waterschap beschikbaar. We overwegen herziening van ons investeringsprogramma en exploitatieprogramma, als dit interessant of noodzakelijk is om aan te sluiten op externe initiatieven. Hierbij is het van belang voor een gezamenlijke aanpak te kiezen (gezamenlijk =gemeente, waterschap en belanghebbenden). Deze gezamenlijke aanpak kan bestaan uit:

1. Op elkaar afstemmen van agenda s en programma s, benutten van elkaars momentum, formuleren van gezamenlijk doelen;
2. Opstellen van integrale onderzoeken, analyses en plannen;
3. gezamenlijke financiering;
4. gezamenlijke realisatie van (her)inrichting;
5. gezamenlijke afspraken over beheer en onderhoud.

Bijlage

Richtlijnen stedelijke waterberging van drie waterschappen: Rijn en IJssel, Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta

De waterschappen Rijn en IJssel, Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta hebben een aantal gezamenlijke richtlijnen opgesteld hoe we met stedelijke waterberging om willen gaan en in het bijzonder voor nieuwe stedelijke gebieden, waar onverhard gebied (deels) verhard gebied wordt.

Voor het bepalen van de hoeveelheid stedelijke waterberging voor nieuw stedelijk gebied, wordt uitgegaan van onderstaande ontwerpuitgangspunten:

- De T=100 neerslaggebeurtenis is maatgevend voor de toetsing van een (nieuw) stedelijk gebied. We hebben hierbij afgesproken dat het waterpeil vanuit het oppervlaktewater bij deze gebeurtenis tot aan straatpeil mag stijgen;
- We hanteren de laatst beschikbare klimaatstatistiek. En bij nieuwe gegevens passen we de nieuwe statistiek toe (dit geldt voor elke KNMI-update en/of afgeleide publicaties van de Stowa);
- De maatgevende afvoer die we hanteren voor stedelijk gebied is 0,8 l/s/ha. Dit is de afvoer die gemiddeld 1 à 2 dagen per jaar optreedt. De toegestane afvoer voor een T=100 situatie bedraagt 2 x de maatgevende afvoer (1,6 l/s/sha);
- We houden rekening met 3 mm berging op straat/dak/etc.

- We houden rekening met klimaatverandering. Hierbij is er voor gekozen om te rekenen met 10 % toeslag in de neerslaghoeveelheid t.o.v. de huidige geldende neerslagstatistiek[2](Stowa rapport 2015 -10a). Deze scenario s laten een toename in de hoeveelheden zien die gemiddeld tussen 0% en 17% ligt.

Het aantal mm (of m^3) benodigde waterberging wordt als volgt berekend:

- De gebruikte bui voor het bepalen van de compensatie heeft een herhalingstijd van 1 keer per 100 jaar, met 10% toeslag voor klimaatverandering. De landelijke afvoer vanaf onverhard gebied waar bij de berekening voor het bepalen van de compensatie wordt uitgegaan, is 2*0,8 l/s/ha;
- De maatgevende buiduur is afhankelijk van de landelijke afvoer (berekend via de regenduurlijn). Met de regenduurlijn is bepaald hoe lang het duurt tot de hoeveelheid water in de bergingsvoorziening weer afneemt (op dat moment is de maximale capaciteit van de waterberging nodig). Bij een gebeurtenis van T100+10% en een landelijke afvoer van 2*0,8 l/s/ha is de maatgevende buiduur 48 uur;
- De totale neerslaghoeveelheid bij de maatgevende buiduur van de bui is 111 mm (zie Tabel 1);
- De toegestane afvoer vanaf het toegenomen verhard gebied naar het oppervlaktewater bij de maatgevende bui van T=100+10% is 1,6 l/s/ha. Dit is 28 mm bij de maatgevende buiduur van 48 uur;
- Dit komt neer op 80 mm waterberging voor het gebied dat toegenomen is in verhard oppervlak;
- Het aantal mm × oppervlak toename verharding =aantal m^3De benodigde compensatie d.m.v. waterberging neemt dus evenredig toe met een toename in het oppervlak extra verharding.

In Tabel 1 zijn de bovenstaande uitgangspunten op een rij gezet.

Tabel 1: Overzicht van hoeveelheden en benodigde berging

Neerslagstatistiek	Nieuwe statistiek (Stowa rapport 2015 10a)
Klimaatscenario	Huidig klimaat +10%
Afvoer (l/s/ha) T=1	0,8
Afvoer (l/s/ha) T=100	1,6
Maatgevende buiduur (uur)	48
Totale neerslaghoeveelheid (mm)	111
Afvoer via oppervlaktewater (mm)	28
Berging dak/straat/etc (mm)	3
Benodigde berging (mm)	**80**

Hiernaast vinden wij dat er een hydraulische studie van het oppervlaktewatersysteem uitgevoerd dient te worden om hiermee aan te tonen dat de wijze van berging effectief is en geen (negatieve) neveneffecten heeft op het omliggende gebied. Ook vraagt de interactie met riolering om bijzondere aandacht. Bij het ontwerp van de riolering is het van belang om rekening te houden met peilstijging in de berging (oppervlaktewater).

Verder is het van belang om ook in het ontwerp rekening te houden met (kortdurende) extreme gebeurtenissen (in de range van 60 150 mm/uur). Het ontwerp van een wijk bepaalt of en waar het water naar toe kan stromen en waar schade ontstaat, omdat dergelijke intensiteiten niet (volledig) verwerkt kunnen worden door de riolering. Wij schrijven deze toets niet voor, maar bevelen aan om hier aandacht aan te besteden. Dit geeft een beeld van de robuustheid en klimaatbestendigheid van het systeem. Een combinatie van voldoende ruimte voor water en een toetsing hoe het water zich verdeelt in een gebied, geeft een beeld van de robuustheid van het ontwerp.

Verklaring

Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en u heeft verklaard alles naar waarheid te hebben ingevuld.

Copyright Digitale Watertoets - http://www.dewatertoets.nl//Dit document is gegenereerd via de website http://www.dewatertoets.nl//. Het document mag alleen worden gebruikt ten behoeve van het plan, dat in dit document is omschreven. De informatie in dit document is houdbaar tot maximaal 1 jaar, gerekend vanaf de genoemde datum in dit document.

[1]bron: Handreiking Watertoetsproces 3, 2009, door Helpdesk Water

[2]De meest recente neerslagstatistiek is gebaseerd op de KNMI klimaatscenario s van 2014 en is nader uitgewerkt in het Stowa rapport 2015 10a.

Vormvrije M.e.r.-beoordeling

Locatie: Velp – locatie Sophiastraat 51 – Ijsselstraat 63.-65
Datum: 16-12-2021

De Besluit milieueffectrapportage is opgenomen dat op basis van selectiecriteria vastgesteld dient te worden of de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben of niet. Onderdeel D van de bijlage bevat activiteiten, plannen en besluiten waarvoor het maken van een m.e.r.-beoordeling verplicht is. Voor elke activiteit die genoemd wordt in het Besluit m.e.r. maar die beneden de drempelwaarden van onderdeel D valt, moet beoordeeld worden of er sprake is van (mogelijke) nadelige milieugevolgen. Voor deze activiteiten dient een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd te worden. Deze motivering dient qua inhoud aan te sluiten bij de m.e.r.-beoordeling, maar heeft geen vormvereisten. Voorliggend initiatief kan gezien worden als ‘stedelijk ontwikkelingsproject’ uit Onderdeel D. De gewenste ontwikkeling blijft ruim onder de drempelwaarde van 2.000 woningen, waardoor een vormvrije m.e.r.-beoordeling volstaat.

In een vormvrije m.e.r.-beoordeling dient aandacht te worden besteed aan drie criteria die zijn opgenomen in Bijlage III van de Europese richtlijn ‘betreffende milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten’. Dit zijn achtereenvolgens de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect.

De realisatie van 11 recreatiewoningen en 19 garageboxen wordt gezien als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (D 11.2), waarvoor een vormvrije m.e.r.-beoordeling noodzakelijk is.

Kenmerken:
In de gewenste situatie blijven de panden aan de Sophiastraat 51 en de IJsselstraat 63-65 behouden. Deze panden zullen inpandig wijzigen van een bedrijfsbestemming naar een woonbestemming. De bijgebouwen aan de achterzijde van beide panden, evenals bijgebouwen op het achterterrein van de panden zullen gesloopt worden. Er komt op die manier extra ruimte vrij op het binnenterrein. Deze ruimte zal worden benut voor woningbouw. De woningbouw bestaat uit twee patiowoningen.

Locatie:
Het plangebied is gelegen in het zuidelijke gedeelte van het dorp Velp. De planlocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van Velp en binnen bestaand stedelijk gebied. Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitat ligt op ongeveer 1,4 kilometer afstand van het plangebied. Het plangebied is niet gelegen in een NNN gebied.

Effecten:
In het bestemmingsplan worden de diverse milieuaspecten zorgvuldig afgewogen. Op basis van de onderzoeken blijkt dat er vanuit de milieuaspecten geen belemmering bestaat voor de ontwikkeling. Met het initiatief treden geen overtredingen op in het kader van de flora en faunawetgeving. Wel geldt met betrekking tot flora en fauna dat er een algemene zorgplicht geldt als er bij de werkzaamheden soorten worden aangetroffen.

Vanuit akoestiek, archeologie, luchtkwaliteit, bedrijven en milieuzonering en externe veiligheid bestaan er eveneens geen belemmeringen. Het voornemen leidt niet tot een onevenredige toename van verkeer en omliggende woningen, leidt niet tot luchtvervuiling, geluidsoverlast en bedrijven worden in milieutechnische zin niet extra belemmerd. De maatregelen als genoemd in het bodemonderzoek zullen worden uitgevoerd, om de milieuhygiënische bodemkwaliteit te laten volstaan.

Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat belangrijke nadelige milieueffecten zijn uitgesloten. Het plan is niet gelegen in kwetsbaar of waardevol gebied en het heeft geen nadelige milieugevolgen voor de omgeving. Voor dit bestemmingsplan is het dan ook niet noodzakelijk een formele m.e.r.-procedure te doorlopen.

Conclusie

De kenmerken, plaats en potentiële effecten van de ontwikkeling geven op basis van het voorgaande geen aanleiding ernstige milieugevolgen te verwachten die het nodig maken om een m.e.r-procedure te doorlopen. Op grond van het voorgaande wordt het uitvoeren van een m.e.r-beoordeling niet noodzakelijk geacht.

Plan locatie

De Gelderlander : 10-4-2021

Rheden maakt bouwen op achterterreinen mogelijk

DE STEEG Het bouwen van maximaal drie woningen op achterterreinen wordt in de gemeente Rheden onder voorwaarden mogelijk. Tot nu toe hield de gemeente de deur dicht als dit soort plannen werden ingediend, maar Rheden is van standpunt veranderd.

Vanwege de woningnood hebben zo goed als alle gemeenten van Nederland de opgave in de komende jaren versneld nieuwe woningen te bouwen. Zo moet Rheden voor 2027 in totaal 550 woningen bouwen. Hiervoor zijn diverse plannen in voorbereiding, maar het blijft de vraag of de gemeente aan haar bouwopgave kan voldoen. Door nu ook nieuwbouw op achterterreinen toe te staan, brengt de gemeente het behalen van haar doelstelling dichterbij.

Wethouder Ronald Haverkamp (VVD): „Ik ben blij met dit nieuwe beleid omdat het de kans op de komst van nieuwe woningen groter maakt."

De gemeenteraad heeft inmiddels criteria vastgesteld waarmee plannen voor woningbouw op binnenterreinen en achterterreinen kunnen worden beoordeeld.

Rommelige situaties

Zo moeten er voldoende parkeerplaatsen zijn en moeten de nieuwe woningen goed bereikbaar zijn. Rommelige situaties mogen niet ontstaan en er moet rekening worden gehouden met de belangen van de omwonenden. Waardevol groen mag niet worden opgeofferd.

Ontwikkelaars of eigenaren van grond kunnen op basis van de vastgestelde criteria inschatten of hun bouwplan kans maakt. Als dat het geval is, kunnen zij hun plan uitwerken. Zij dienen dit ook te bespreken met de buurt. Als met alle belangen – en met beleid en wetgeving – rekening is gehouden, kan de formele procedure in gang worden gezet, bijvoorbeeld door het bestemmingsplan te herzien.

Te slopen garage bedrijf

Te slopen garage bedrijf

Te slopen gebouwen

Optie 1
Verkaveling twee patio woningen, met plat dak 6meter hoog.

12-0 3-20 21
A 3 s c h aal

Patio woningen

REFERENTIE BEELDEN

Twee kapper met licht hellend dak

Twee kapper
met lage goot hoogte.

Kwa Maritane BV

College van Burgemeester & Wethouders
van de gemeente Rheden
T.a.v. de heer G. Driebergen
Postbus 9110
6994 ZJ DE STEEG

Arnhem, 14 juli 2021

Betreft: verslag omwonenden 12 juli 2022

Wie zijn er uitgenodigd: Dinsdagavond 12 juli heeft er een informatieavond plaatsgevonden voor de omwonenden van de locatie, woonachtig Sophiastraat 47-57, IJsselstraat 59-69 en Merwedestraat 2, 2a, 2b en 2c.

Wie zijn er gekomen: Er zijn circa 20 omwonenden geweest, tussen 19.30 en 20.30 uur.

Wat is er gepresenteerd: Architect Meinte Visser heeft een toelichting gegeven op de 4 kartonnen borden (zie bijlage). Verteld is: wat de aanleiding was voor dit plan en vervolgens is het proces besproken en het plan toegelicht, welke delen worden gesloopt. De kaart van het bestemmingsplan is toegelicht. Aan de hand van de 3D beelden van de licht/schaduw studie is de bouwmassa nader toegelicht en het concept inrichtsplan is besproken. Daarna is verteld wat de vervolg stappen zijn.

Kwa Maritane BV Diepenbrocklaan 38 6815 AJ Arnhem/K.v.K. Centraal Gelderland 52864596
Rabobank Arnhem: IBAN: NL45RABO0309831407/BTW-nummer 850636711B01/epf@live.nl

Wat was de algehele sfeer: De sfeer was verassend positief. Omwonenden zijn positief over het plan en zien deze ontwikkeling als een verbetering van hun buurt. Men wacht met smart op de sloop van de bedrijfsgebouwen, sanering van de grond en verdere woningbouwplannen.

Gevraag is aan de bewoners of er nog opmerkingen zijn die we kunnen mee nemen in het plan. Er waren geen opmerkingen of aanvullingen op het plan. De belangrijkste vraag is wanneer er gestart zal worden met het plan. Zij hopen dat het allemaal snel in werking kan komen na bestemmingsplan-wijziging.

-De bewoners van de rijwoningen aan de Merwedestraat zouden graag een onsluiting / poort willen van hun tuin op de toekomstige weg willen. Geoperd werd om hier dan een mooie tuinmuur met poort neer te zetten i.p.v. de huidige houten schuttingen. Wij hebben aangegeven dat we dit kenbaar zullen maken bij de gemeente.

-De eigenaar van Sophiastraat 53a is voornemens om te gaan verhuizen, hij gaf aan dat hij wel een stukje van zijn tuin wil verkopen zodat er een mooier perceel ontstaat en er meer ruimte langs de patio woningen ontstaat voor toegang naar de woningen aan de IJsselstraat.

-De eigenaar van de naastgelegen garagebox – ook uitgenodigd, echter woont elders aan de IJsselstraat- was kritisch op het gebruik van de toegangslaan als parkeerplaats door de huurder van Sophiastraat 51. Hier is inmiddels werk van gemaakt, de toegangslaan blijft ruim 5 meter breed, nu en de komende jaren.

Vervolgacties: Er is geen verder afspraak gemaakt met de omwonende.

Jeroen Rudolphie

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

Landelijk gebied

Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Inhoudsopgave REGELS

REGELS **5**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 7

Artikel 1 Begrippen 7
Artikel 2 Wijze van meten 14

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 15

Artikel 3 Tuin 15
Artikel 4 Verkeer 16
Artikel 5 Wonen 16

Hoofdstuk 3 Algemene regels 21

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 21
Artikel 7 Algemene bouwregels 21
Artikel 8 Algemene gebruiksregels 22
Artikel 9 Algemene aanduidingsregels 25
Artikel 10 Algemene afwijkingsregels 27
Artikel 11 Algemene procedureregels 28
Artikel 12 Overige regels 28

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 29

Artikel 13 Overgangsrecht 29
Artikel 14 Slotregel 30

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis

Bijlage 2 Lijst van bedrijfsactiviteiten gemengd gebied

Bijlage 3 Beeldkwaliteitsplan IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51, Velp

Bijlage 4 Akoestisch onderzoek Sophiastraat/IJsselstraat Velp

Bijlage 5 Parkeernormen

REGELS

behorende bij het bestemmingsplan Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan
het bestemmingsplan Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65 met identificatienummer NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01 van de gemeente Rheden.

1.2 bestemmingsplan
de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01 met de bijbehorende regels en bijlagen.

1.3 aanduiding
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 aanduidingsvlak

een vlak, door aanduidingsgrenzen van andere vlakken gescheiden;

1.6 achtergevel

de gevel van een gebouw, die is gesitueerd tegenover de voorgevel van het betreffende gebouw;

1.7 archeologische verwachting

de aan een gebied toegekende verwachting in verband met de kans op het voorkomen van archeologische relicten;

1.8 archeologische waarde

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende archeologische relicten;

1.9 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.10 bed and breakfast

het tegen betaling bieden van kortstondig toeristisch verblijf en ontbijt aan huis;

1.11 beroep aan huis

een juridisch, administratief, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig, therapeutisch of (para)medisch beroep, alternatieve geneeswijzen daaronder begrepen, of daarmee gelijk te stellen activiteiten die in een woning dan wel (vrijstaand) bijgebouw worden uitgeoefend, inclusief ondergeschikte detailhandel;

1.12 bestaand

zoals legaal aanwezig ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerp van het bestemmingsplan;

1.13 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak;

1.14 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.15 bijgebouw

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak; functionele ondergeschiktheid is niet vereist;

1.16 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.17 bouwgrens

de grens van een bouwvlak;

1.18 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren is begrensd;

1.19 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.20 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel;

1.21 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.22 bouwwerk

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.23 bovenbouw

een gedeelte van een hoofdgebouw dat moet passen binnen de contour die ontstaat door:

1. een verticale verlenging van twee zijden van het op de verbeelding aangegeven bouwvlak met 1,20 meter, gerekend vanaf de bovenkant van de onderliggende bouwlaag, gevolgd door een schuin vlak met een binnenhoek van 60 graden, en
2. een verticale verlenging van de overige zijden;

en welke contour slechts mag worden doorbroken door dakkapellen.
(binnen deze contour kunnen zich mogelijk één of meer bouwlagen bevinden die niet worden meegeteld bij het aantal bouwlagen bedoeld in de artikelen in hoofdstuk 2 van deze regels);

1.24 cultuur en ontspanning

het bedrijfsmatig verrichten van activiteiten gericht op spel, vermaak en ontspanning;

1.25 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstallen ten verkoop, het verkopen of bewaren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit; dienstverlening door een horecabedrijf wordt hieronder niet begrepen, al dan niet in combinatie met ondergeschikte daghoreca welke direct gerelateerd is aan de ter plaatse aanwezige detailhandel; hieronder wordt eveneens niet begrepen een niet voor particulieren toegankelijk detailhandelsbedrijf dat zich uitsluitend toelegt op postorderactiviteiten en/of verkoop via Internet.

1.26 deskundig archeoloog

de door burgemeester en wethouders aangewezen regioarcheoloog, bedrijven die onder het overgangsrecht tot 1 juli 2017 een vergunning hebben alsmede bedrijven die zijn gecertificeerd overeenkomstig de bepalingen van de Erfgoedwet;

1.27 dienstverlening

het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks (al dan niet via een balie) te woord wordt gestaan en geholpen, zoals bankfilialen, reisbureaus, stomerij; detailhandel wordt hieronder niet begrepen;

1.28 dove gevel

een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB onderscheidenlijk 35 dB(A), alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte;

1.29 evenement

een publieke activiteit met een tijdelijk, plaatsgebonden en van het reguliere gebruik afwijkend karakter, plaatsvindend in de open lucht of in tijdelijke onderkomens en in het algemeen bedoeld ter ontspanning en/of vermaak, waaronder begrepen commerciële, culturele, religieuze en/of sportieve, of daarmee gelijk te stellen activiteiten zoals markten, braderieën, beurzen, kermissen, festiviteiten, wedstrijden, bijeenkomsten en festival;

1.30 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.31 gebruiken

gebruiken, het doen gebruiken, laten gebruiken en in gebruik geven;

1.32 hoofdgebouw

een gebouw, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.33 huishouden

een alleenstaande dan wel twee of meer personen die een duurzame gemeenschappelijke huishouding voeren waarbij sprake is van continuïteit is in samenstelling en onderlinge verbondenheid;

1.34 horecabedrijf

een bedrijf gericht op het verstrekken van logies, maaltijden, spijzen of van dranken, met daaraan ondergeschikt het exploiteren van zaalruimten inclusief de daarbij behorende terrassen, zoals een hotel, restaurant, afhaalcentrum, cafetaria of café;

1.35 hotel

een accommodatie met slaapplaatsen voor logiesverstrekking in overwegend één- en tweepersoonskamers tegen boeking per nacht, waar afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten en passanten. Ook appartementen met hoteldienstverlening worden hieronder begrepen;

1.36 kamerverhuur

het geheel of gedeeltelijk verhuren van een woning of woongebouw -niet zijnde een ruimte in een vrijstaand bijgebouw- via kameruitgifte, waarbij kamers geen zelfstandige woonruimte vormen door het ontbreken in deze kamers van de al dan niet gedeeltelijke combinatie van een kookgelegenheid, een wasgelegenheid (sanitair en/of witgoedvoorzieningen) en een toilet, en waarbij geen sprake is van voorzieningen voor verzorging en begeleiding;

1.37 kap

een geheel of gedeeltelijke niet horizontale dakconstructie gevormd door ten minste twee schuin hellende dakschilden;

1.38 maaiveld

de bovenkant van het aansluitende afgewerkte terrein dat een bouwwerk omgeeft, met dien verstande dat in geaccidenteerd terrein het gemiddelde van die bovenkanten wordt aangehouden;

1.39 maatschappelijke voorzieningen

voorzieningen van sociale, culturele, (para-)medische, educatieve dan wel levensbeschouwelijke aard;

1.40 maximum aantal wooneenheden

op de verbeelding weergegeven aanduiding welke bepalend is voor het maximum toegestane aantal woningen;

1.41 nadere eis

een nadere eis als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 onder d van de Wet ruimtelijke ordening;

1.42 nutsvoorziening

een voorziening ten behoeve van de telecommunicatie en de gas-, water- en electriciteitsdistributie alsmede soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval worden begrepen transformatorhuisjes, pompstations, gemalen, telefooncellen en zendmasten;

1.43 onderbouw

een gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer waarvan de bovenkant minder dan 1,20 meter boven maaiveld is gelegen (en waarbinnen zich één of meer bouwlagen kunnen bevinden die niet worden meegeteld bij het aantal bouwlagen zoals bedoeld in de artikelen in hoofdstuk 2 van deze regels);

1.44 ondergeschiktedakkapel

dakkapel welke door zijn maatvoering als ondergeschikt deel van een gebouw kan worden aangemerkt, zijnde een dakkapel welke niet breder is dan 50% van de breedte van het betreffende gebouw tot een maximale breedte van 3 m, en met een fronthoogte van niet meer dan 1,75 m gemeten vanaf de voet dakkapel tot aan het hoogste punt van de dakkapel;

1.45 ondergeschiktedetailhandel

detailhandel die voortvloeit uit een andere ter plaatse toegelaten bedrijfs- of beroepsactiviteit en daarmee een directe relatie heeft bijvoorbeeld omdat de producten ter plaatse worden vervaardigd of gebruikt, waarbij de detailhandel in ruimtelijk, functioneel en inkomensverwervend opzicht duidelijk ondergeschikt is aan de bedrijfs- of beroepsactiviteit die qua aard, omvang en verschijningsvorm overwegend of nagenoeg geheel als zodanig herkenbaar blijft;

1.46 oorspronkelijkeachtergevel van een hoofdgebouw

de achtergevel van het hoofdgebouw zoals deze ten tijde van de afronding van de bouwwerkzaamheden, overeenkomstig de voor het hoofdgebouw verleende vergunning, is opgeleverd met uitzondering van in bouwkundige zin van het hoofdgebouw te onderscheiden aangebouwde bouwwerken waarin slechts ondergeschikte functies plaatsvinden;

1.47 opslag

het opbergen van goederen - inclusief (vloei)stoffen en materialen - met de bedoeling en op een dergelijke wijze, dat men later weer over de goederen kan beschikken;

1.48 overkapping

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met ten hoogste één wand;

1.49 overige bouwwerken

bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.50 seksinrichting

een inrichting, bestaande uit een of meer voor publiek toegankelijke besloten ruimten, waarin bedrijfsmatig of op een daarmee vergelijkbare wijze, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden; onder een hiervoor bedoelde inrichting worden in elk geval verstaan: een bordeel, seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub en erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar;

1.51 standplaats

het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen en diensten, gebruikmakend van fysieke middelen zoals een kraam, een wagen of een tafel;

1.52 straatmeubilair

hieronder wordt mede verstaan: (ondergrondse) inzamelbakken voor huishoudafval, papier-, glas-, kleding en andere afvalbakken, toegangsconstructies voor ondergronde voorzieningen, werken van beeldende kunst, speeltoestellen en draagconstructies voor reclame, alsmede abri's en kleinschalige bouwwerken ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen;

1.53 terras

een voor het publiek toegankelijk onbebouwd, onoverdekt buitenterrein dat onderdeel uitmaakt van een (horeca)bedrijf;

1.54 tuin

deel van een perceel dat vanwege zijn stedenbouwkundige, cultuurhistorische dan wel landschappelijke waarde(n) vrij van gebouwen en overkappingen dient te blijven en dat als zodanig geen deel uitmaakt van het erf bij een woning;

1.55 voorgevel

de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien een perceel met meerdere zijden aan een weg grenst, de als zodanig door burgemeester en wethouders aan te wijzen gevel;

1.56 wijziging

een wijziging als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 onder a van de Wet ruimtelijke ordening.

1.57 woning

een complex van ruimten bedoeld voor de huisvesting van één huishouden, bijzondere woonvormen daaronder begrepen alsmede in combinatie daarmee de verhuur van kamers aan maximaal twee personen welke niet tot het huishouden behoren en welke geen duurzame huishouding voeren, en niet zijnde een woonwagen;

1.58 woonwagen

een voor de huisvesting van personen bestemde woonruimte die is geplaatst op een woonwagenstandplaats en die in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het maaiveld tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, tenzij in deze regels anders is bepaald, waarbij de goot ter plaatse van een dakafronding in de zin van een wolfseindendak niet wordt meegerekend en met uitzondering van ondergeschikte dakkapellen;

2.3 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het maaiveld tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, tenzij in deze regels anders is bepaald, met uitzondering van:

a. ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

b. ondergeschikte dakkapellen;

c. zonnepanelen en andere duurzaamheidsmaatregelen;

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het maaiveld ter plaatse van het bouwwerk, tenzij in deze regels anders is bepaald;

2.6 het bebouwingspercentage

de in procenten uitgedrukte verhouding van de oppervlakte van de bebouwing in een bouwvlak dan wel aanduidingsvlak tot de oppervlakte van dat bouwvlak dan wel aanduidingsvlak, per bouwperceel.

2.7 het verlengde van de achtergevel van een gebouw

de evenwijdig aan de achtergevel doorgetrokken lijn van de feitelijke achtergevel van een gebouw tot aan de perceelsgrens van het perceel waarop het gebouw is geplaatst.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Tuin

3.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen.

b. De gronden zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige voorzieningen, 'hemelwaterberging- en infiltratievoorzieningen en rioleringswerken, watergangen en waterpartijen, straatmeubilair, parkeren en andere bijbehorende voorzieningen, alsmede voor de ontsluiting van direct aangrenzende percelen.

3.2 Bouwregels

Op de voor 'Tuin' aangewezen gronden mogen uitsluitend overige bouwwerken worden gebouwd evenwel met uitzondering van overkappingen.

3.2.1 Overige bouwwerken

Voor overige bouwwerken gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

b. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen voor zover gesitueerd op hoekpercelen welke grenzen aan openbaar groen dan wel aan de openbare weg mag niet meer dan 2 m bedragen indien deze zijn geplaatst achter de oorspronkelijke achtergevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan.

c. Het bepaalde onder b is niet van toepassing op erf- en perceelafscheidingen ter plaatse van de aanduiding '**overige zone - stedenbouwkundigwaardevol**' (zie artikel 9.1).

d. De bouwhoogte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

e. In overige gevallen mag de bouwhoogte van overige bouwwerken niet meer dan 6 m bedragen.

f. Afwijkingen in afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

Artikel 4 Verkeer

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. Wegen met de daarbij behorende technische voorzieningen.

b. (On)gelijkvloerse kruisingen.

c. Groen- en parkeervoorzieningen, fiets- en voetpaden, waterhuishoudkundige voorzieningen, 'hemelwaterberging- en infiltratievoorzieningen, en rioleringswerken.

d. Straatmeubiliair en andere bijbehorende voorzieningen.

4.2 Bouwregels

Op de voor 'Verkeer' aangewezen gronden mogen uitsluitend overige bouwwerken worden gebouwd.

4.2.1 Overige bouwwerken

Voor overige bouwwerken gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte voor erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 m bedragen.

b. De bouwhoogte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 3,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

c. In overige gevallen mag de bouwhoogte niet meer dan 10 m bedragen.

d. Afwijkingen in afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

4.3 Specifiekegebruiksregels

Tot een gebruik in strijd met het bestemmingsplan wordt in elk geval gerekend het gebruiken of laten gebruiken van de gronden voor geluidwerende voorzieningen.

Artikel 5 Wonen

5.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

1. woningen;

2. een beroep aan huis als genoemd genoemd in artikel 1.11 of een bedrijfsactiviteit genoemd in Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis;
3. kamerverhuur aan meer dan twee personen, met dien verstande dat:
    - kamerverhuur uitsluitend is toegestaan in aanvulling op het gebruik als woning als bedoeld in artikel 1.57;
    - de onderlinge afstand tussen de kamerverhuurpanden niet minder dan 50 m mag bedragen;
4. kamerverhuur aan meer dan twee personen.
5. kamerverhuur uitsluitend is toegestaan in aanvulling op het gebruik als woning als bedoeld in artikel 1.57 ;

b. De gronden zijn tevens bestemd voor parkeer- en groenvoorzieningen, waterhuishoudkundige voorzieningen, hemelwaterberging- en infiltratievoorzieningen, rioleringswerken, watergangen en waterpartijen, straatmeubiliair en andere bijbehorende voorzieningen, alsmede voor de ontsluiting van direct aangrenzende percelen;

c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - dove gevel' dienen op de eerste verdieping de gevels worden gebouwd als dove gevel in de zin van Wet geluidhinder conform het 'Akoestisch onderzoek Sophiastraat / IJsselstraat Velp' Bijlage 2.

5.2 Bouwregels

Op de voor 'Wonen' aangewezen gronden mogen gebouwen en overige bouwwerken worden gebouwd.

5.2.1 Hoofdgebouwen

Voor hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. Een hoofdgebouw dient binnen een bouwvlak te worden gebouwd.

b. Het aantal woningen per bouwvlak mag niet meer dan 1 bedragen, dan wel het aangegeven aantal ter plaatse van de aanduiding '**maximum aantal wooneenheden**'.

c. De bouwhoogte mag niet meer dan 6,50 m bedragen, tenzij op de verbeelding anders is aangegeven.

d. Een hoofdgebouw mag bestaan uit:
1. een onderbouw;
2. niet meer dan 2 bouwlagen, tenzij:
    - ter plaatse van de aanduiding '**maximum aantal bouwlagen**' een ander maximum is aangegeven;
3. een bovenbouw.

e. Afwijkingen in maten en aantallen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan gelden als maximale maat;

f. Er wordt voldaan aan de beeldkwaliteitseisen zoals opgenomen in Bijlage 3 bij de regels.

5.2.2 Bijgebouwen en overkappingen

a. Bijgebouwen en overkappingen mogen binnen en buiten het bouwvlak worden gebouwd.

b. De gezamenlijke oppervlakte van bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak mag per bouwperceel niet meer dan 75 m^2 bedragen.

c. Het bebouwingspercentage van de bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak mag per bouwperceel niet meer dan 40 bedragen.

d. In afwijking van het bepaalde onder b en c geldt ter plaatse van de aanduiding '**maximum bebouwd oppervlak (m^2)**' dat de oppervlakte niet meer mag bedragen dan de aangegeven oppervlakte.

e. De bouwhoogte van bijgebouwen mag niet meer dan 3,50 m bedragen.

f. Afwijkingen in percentages, maten en afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp mogen:

   1. voor zover het betreft grotere percentages en oppervlaktes gehandhaafd worden waarbij tevens geldt dat het bestaande percentage/de bestaande oppervlakte geldt als maximale maat;

   2. voor zover het betreft overige gevallen, gehandhaafd worden.

g. Er wordt voldaan aan de beeldkwaliteitseisen zoals opgenomen in Bijlage 3 bij de regels.

5.3 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

   1. lid 5.2.1 onder c ten behoeve van een vermeerdering dan wel vermindering van de aangegeven hoogtemaatvoering van 5%.

b. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

   1. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de stedenbouwkundige karakteristiek van het straat- en bebouwingsbeeld;

   2. geen onevenredige aantasting plaats vindt ten aanzien van de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;

   3. de vermeerdering dan wel vermindering bijdraagt aan een substantiële verbetering van de architectonische dan wel technische situatie dan wel aan de ruimtelijke aansluiting op de belendende percelen.

5.4 Specifieke gebruiksregels

a. Gebruik van ruimten binnen de woning dan wel een (vrijstaand) bijbehorend bouwwerk ten behoeve van de uitoefening van een beroep aan huis of een bedrijfsactiviteit als genoemd in Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis is toegestaan mits:

   1. de activiteit wordt uitgeoefend door in ieder geval de bewoner van de woning, en naast de bewoner is tegelijkertijd niet meer dan 1 persoon werkzaam;

2. de ruimte(n) waar de activiteiten plaatsvinden niet groter is dan 50 m², gemeten vanaf de binnenzijde van (scheidings)muren;
3. buiten de ruimte als bedoeld onder 2 geen opslag plaatsvindt en geen beroeps- of bedrijfsactiviteiten worden uitgeoefend, met uitzondering van activiteiten die verband houden met het uitoefenen van een bed and breakfast of van gastouderschap;
4. de uiterlijke verschijningsvorm van de woning behouden wordt, waarbij reclame uitingen zich beperken tot een onverlichte oppervlakte van niet meer dan 0,50 m2 en deze niet hoger worden aangebracht dan tot 1,5 m boven maaiveld;
5. het gebruik geen nadelige gevolgen voor het woon- en leefmilieu heeft;
6. ten behoeve van de activiteit wordt voldaan aan het gestelde in artikel 8.2 Parkeren;
7. het gebruik geen nadelige invloed heeft op de normale afwikkeling van het verkeer.

b. Behoudens het gestelde onder a, is het verboden bijbehorende bouwwerken, gelegen buiten het bouwvlak, anders te gebruiken dan ten dienste van het hoofdgebouw, tenzij het gebouw is voorzien van een aanduiding als bedoeld in lid 5.1 onder b in welk geval het aangeduide gebruik is toegestaan.

5.5 Afwijkenvan de gebruiksregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:
   1. lid 5.1 onder a sub 2 en een beroep aan huis toestaan dat naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met de beroepen aan huis zoals genoemd in artikel 1.11 waarbij het gestelde in lid 5.4 onder a sub 1 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing is;
   2. lid 5.1 onder a sub 2 en bedrijfsactiviteiten toestaan die niet zijn genoemd in Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis en die naar aard en invloed vergelijkbaar zijn met bedrijfsactiviteiten die wel in die lijst zijn opgenomen, waarbij het gestelde in lid 5.4 onder a sub 1 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing is;
   3. lid 5.1 onder b sub 1 en toestaan dat tevens bedrijfsactiviteiten worden toegelaten die niet zijn genoemd in Bijlage 2 Lijst van bedrijfsactiviteiten gemengd gebied of die volgens die bijlage van een hogere categorie zijn, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de reeds toegelaten categorie.

b. De onder a sub 3 opgenomen bevoegdheid kan niet worden toegepast ten behoeve van activiteiten van zelfstandige kantoren, horecabedrijven en detailhandelsbedrijven.

c. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
   1. het straat- en bebouwingsbeeld;

2. de milieusituatie;
3. de verkeersveiligheid;
4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
5. de sociale veiligheid;
6. de externe veiligheid.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Algemene regels

a. Gebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen bouwvlakken, tenzij in deze regels anders is bepaald.

b. Bij het bepaalde ten aanzien van het bouwen binnen een bouwvlak worden buiten beschouwing gelaten:

   1. ondergeschikte bouwdelen als funderingen, plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, dakoverstekken, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten en goten mits het bouwvlak met niet meer dan 0,5 meter wordt overschreden;

   2. erkers, luifels, balkons en brandtrappen voor zover zij ondergeschikt zijn aan de gevel van het hoofdgebouw, mits het bouwvlak met niet meer dan 1,5 meter wordt overschreden;

   3. entreepartijen op de begane grond, voor zover zij ondergeschikt zijn aan de gevel van het hoofdgebouw mits het bouwvlak met niet meer dan 1,5 meter wordt overschreden.

c. Het bepaalde onder b geldt tevens in situaties waarbij hierdoor een bestemmingsgrens wordt overschreden.

d. Een bouwvlak mag volledig worden bebouwd tenzij daaraan een maximum is gesteld.

e. Bij het bepaalde ten aanzien van de bouwhoogte worden buiten beschouwing gelaten: liftschachten, trappenhuizen, balustrades, balkonhekken en opbouwen voor technische installaties en dergelijke.

7.2 Nutsvoorzieningen

Binnen de bestemmingen als gegeven in Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels zijn toegestaan gebouwen ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen met een goothoogte van maximaal 3,5 meter en een bouwhoogte van maximaal 5 meter en maximale oppervlakte van 10 m².

7.3 Ondergrondsbouwen

a. Binnen de de bestemmingen als gegeven in Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels is het ondergronds bouwen toegestaan, voor zover uit geohydrologisch onderzoek blijkt dat geen negatieve gevolgen optreden voor het grondwatersysteem, voor:

   1. ruimten die een functionele eenheid vormen met en/of dienstbaar zijn aan de toegestane functies, tot een diepte van maximaal 4 meter;

   2. voorzieningen voor het ter plaatse bergen of infiltreren van hemelwater en/of huishoudelijk afvalwater, tot een diepte van maximaal 6 meter.

b. Constructies ten behoeve van de ontsluiting van de ondergrondse ruimte zijn slechts toegestaan binnen het betreffende bouwperceel.

c. Ondergrondse bouwwerken als bedoeld onder a en onder b worden bij het toepassen van deze regels niet betrokken bij de in de regels aangegeven maten en afmetingen, voor zover het betreft de bouwgedeeltes welke zijn gelegen onder het maaiveld, tenzij hierover in deze regels expliciet iets anders is bepaald.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Strijdiggebruik

a. Als strijdig met de bestemming of het plan wordt in ieder geval aangemerkt het (doen of laten) gebruiken van gronden en bouwwerken ten behoeve van:

   1. het opslaan, lozen of storten, al dan niet ten verkoop, van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, voer- of vaartuigen of machines;

   2. het (doen of laten) gebruiken van gebouwen ten behoeve van een seksinrichting dan wel ten behoeve van een escortbedrijf;

   3. het gebruiken of laten gebruiken ten behoeve van kortstondige, incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties dan wel als markt of standplaats.

b. Gebruik dat afwijkt van het bepaalde onder a sub 3 echter waarvoor ingevolge een wettelijk voorschrift vergunning, ontheffing of vrijstelling is verleend, dan wel waarvoor een melding is gedaan, mag worden gehandhaafd.

c. Als strijdig met de bestemming of het bestemmingsplan wordt niet aangemerkt:

   1. het aanleggen of het laten aanleggen van kabels en leidingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening, de riolering, de waterhuishouding, de

energievoorziening en de datacommunicatie, met uitzondering van:

- buisleidingen waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, tenzij deze in het bestemmingsplan als zodanig zijn bestemd;
- hoogspanningsleidingen, tenzij deze in het bestemmingsplan als zodanig zijn bestemd.

8.2 Parkeren

8.2.1 Terreininrichting

Onverminderd het bepaalde in de overige artikelen in deze regels mogen de gronden uitsluitend worden gebruikt overeenkomstig de bestemming indien de betreffende bouwpercelen zodanig zijn ingericht dat voldoende ruimte aanwezig is om zowel het parkeren of stallen van auto's, vrachtauto's en fietsen als ook het eventuele laden en lossen van goederen op het bijbehorende terrein te kunnen afwikkelen. ndien ten behoeve van het stallen of parkeren van auto's in, op of onder een gebouw ruimte wordt aangebracht zoals hierboven is beschreven, moet worden voldaan aan het gestelde in Bijlage 5 Parkeernormen.

8.2.2 Parkeergelegenheid

1. De gronden mogen enkel worden gebruikt onder voorwaarde dat ten behoeve van het parkeren of stallen van (motor)voertuigen in, op of onder het gebouw dan wel op het onbebouwde terrein dat bij het gebouw hoort, in voldoende mate parkeergelegenheid aanwezig is, zoals neergelegd in de op 26 mei 2015 door de raad vastgestelde nota 'Nota parkeernormen Rheden 2015' zoals opgenomen in Bijlage 5 Parkeernormen.
2. het bevoegd gezag kan slechts een omgevingsvergunning verlenen voor de activiteiten bouwen en/of gebruiken van gronden en/of de activiteit handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening, indien bij aanvraag wordt aangetoond dat wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, zoals neergelegd in de 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Indien deze parkeernota gedurende de planperiode wordt gewijzigd dient te worden voldaan aan de gewijzigde parkeernormen en rekenmethode.
3. de onder 1. bedoelde plaatsen voor het stallen van voertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare (motor)voertuigen, zoals neergelegd in de 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Indien deze parkeernota gedurende de planperiode wordt gewijzigd dient te worden voldaan aan de desbetreffende wijzigingen.

8.3 Voorwaardelijkeverplichting

Het gebruik van de bebouwing binnen de bestemming Wonen is alleen dan toegestaan indien:de inrichting van het plangebied is gerealiseerd en in stand wordt gehouden conform het Beeldkwaliteitsplan IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51, Velp zoals opgenomen in Bijlage 3.

8.4 Afwijkenvan gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van:

a. Het (doen of laten) gebruiken van gebouwen ten behoeve van een seksinrichting dan wel ten behoeve van een escortbedrijf mits:

   1. het totaal aantal seksinrichtingen dan wel escortbedrijven op het grondgebied van de gemeente niet meer dan 1 bedraagt;
   2. de totale maximale oppervlakte van de inrichting niet meer dan 250 m² bedraagt;
   3. geen onevenredige negatieve gevolgen ontstaan voor aangrenzende percelen betreffende privacy en gebruiksmogelijkheden van die percelen;
   4. de activiteiten binnen de inrichting daarbuiten niet zintuigelijk waarneembaar zijn;
   5. in de omgeving van de betreffende inrichting geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk optreedt, met dien verstande dat:
      - het parkeren op eigen terrein plaatsvindt;
      - behoudens in- en uitladen, geen bedrijfsmatige activiteiten in de openbare ruimte rond de inrichting mogen plaatsvinden;
   6. de activiteiten van de inrichting door hun aard en visuele aspecten zoals reclame-uitingen en technische of andere installaties, het woon- en leefmilieu niet onevenredig aantasten;
   7. de vestiging niet plaatsvindt:
      - in een gebied waar het wonen de hoofdfunctie is;

b. het bepaalde in 8.1 lid a onder 3 indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

   1. het straat- en bebouwingsgebied;
   2. de milieusituatie;
   3. de verkeersveiligheid;
   4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
   5. de sociale veiligheid;
   6. de externe veiligheid.

c. De gestelde parkeernormen voor zover in die afwijkingsmogelijkheid wordt voorzien in Bijlage 5.

Artikel 9 Algemene aanduidingsregels

9.1 overige zone - stedenbouwkundigwaardevol

9.1.1 Omschrijving aanduiding

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - stedenbouwkundig waardevol' geldt dat die gronden -naast de andere aangewezen bestemming(en)- tevens bestemd zijn voor de instandhouding en bevordering van het open stedenbouwkundige karakter van de gronden en van het representatieve straatbeeld. De gronden worden aldus geacht geen deel uit te maken van het erf bij het hoofdgebouw.

9.1.2 Bouwregels

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden -in afwijking van het hierover gestelde in de overige bestemmingsregels- de volgende regels:

a. De gronden dienen vrij van gebouwen en overkappingen te blijven.

b. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

c. De bouwhoogte van vrijstaande reclame uitingen mag niet meer dan 1,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

d. In overige gevallen mag de bouwhoogte van andere bouwwerken niet meer dan 6 m bedragen.

e. Afwijkingen in afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

9.1.3 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats, afmeting en uitvoering (mate van transparantie) van de overige bouwwerken ten behoeve van de instandhouding en bevordering van het open stedenbouwkundig karakter van de gronden en van het representatieve straatbeeld.

b. Voor het stellen van een nadere eis geldt de in artikel 11 vermelde voorbereidingsprocedure.

9.1.4 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 9.1.2 onder b ten behoeve van een vermeerdering van de bouwhoogte tot 2 m, voor zover het niet betreft de bestemming 'Tuin'.

b. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

   1. dit noodzakelijk is uit oogpunt van beveiliging;

   2. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de stedenbouwkundige karakteristiek en de representativiteit van het straat- en bebouwingsbeeld.

9.1.5 Specifieke gebruiksregels

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor op de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

9.2 veiligheidszone- niet-gesprongen explosieven

9.2.1 Omschrijving aanduiding

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - niet-gesprongen explosieven' geldt dat die gronden, naast de andere aangewezen bestemmingen, tevens bestemd zijn voor de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in verband met de aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven in de bodem.

9.2.2 Bouwregels

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden -in aanvulling op de hiervoor gestelde in de overige bestemmingsplanregels- de volgende regels:

a. Behoudens het onder c bepaalde dient, bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van een bouwwerk waarbij dieper wordt gegraven dan 30 cm, de aanvrager een rapport in de vorm van een risicoanalyse te overleggen, waaruit naar het oordeel van burgemeester en wethouders blijkt dat de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in voldoende mate is vastgesteld.

b. Het rapport als bedoeld onder a kan bestaan uit een onderzoek naar de naoorlogse (graaf)werkzaamheden op de locatie, waaruit blijkt welke grond na de oorlog zodanig geroerd is dat de kans op het alsnog aantreffen van explosieven verwaarloosbaar klein wordt.

c. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de bescherming van het woon- en leefklimaat niet in voldoende mate is vastgesteld, dient de aanvrager aan te geven op welke wijze de risico's teniet gedaan worden. Dit kan door het indienen van:

    1. een Projectgebonden Risicoanalyse, indien nodig gevolgd door
    2. detectieonderzoek, en indien nodig gevolgd door een
    3. benadering.

d. Alle onder c genoemde onderzoeken moeten worden uitgevoerd conform de WSCS-OCE.

e. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op bouwwerken die mogen worden opgericht krachtens een reeds verleende vergunning.

9.2.3 Specifieke gebruiksregels

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor op de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

9.2.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden op ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - niet-gesprongen explosieven' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning werken en werkzaamheden uit te voeren waarbij dieper wordt gegraven dan 30 cm.

b. Het verbod als bedoeld onder a is niet van toepassing indien een rapport in de vorm van een (beperkte) risicoanalyse is overgelegd, waaruit naar het oordeel van burgemeester en wethouders blijkt dat de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in voldoende mate is vastgesteld.

c. Het verbod als bedoeld onder b kan bestaan ujit informatie over de naoorlogse (graaf)werkzaamheden op de locatie, waaruit blijkt welke grond na de oorlog zodanig geroerd is dat de kans op het alsnog aantreffen van explosieven verwaarloosbaar klein wordt. Deze informatie hoeft niet te zijn verkregen van een gespecialiseerd bedrijf.

d. Het verbod als bedoeld onder a is tevens niet van toepassing op de volgende werken en/of werkzaamheden:

    1. werken en werkzaamheden, waarmee rechtens is of mag worden begonnen op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan;

    2. die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

e. Ingevolge het bovenstaande is een omgevingsvergunning als bedoeld onder a vereist, indien:

    1. geen rapport als bedoeld onder b is overgelegd of

    2. uit het onder b genoemde rapport blijkt dat de bescherming van het woon- en leefklimaat niet in voldoende mate is vastgesteld.

f. Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning dient de aanvrager aan te geven op welke wijze de risico's teniet gedaan worden. Dit kan door het indienen van:

    1. een Projectgebonden Risicoanalyse, indien nodig gevolg door

    2. detectieonderzoek, en indien nodig gevolgd door een

    3. benadering.

g. Alle onder f genoemde onderzoeken moeten worden uitgevoerd conform de WSCS-OCE.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van:

a. Een bestemmingsgrens en toestaan dat het beloop of profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geeft.

b. De bestemmingsbepalingen en toestaan dat een bouwvlak wordt verschoven indien dit noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein, of in het belang is van een technisch of ruimtelijk dan wel cultuurhistorisch beter verantwoorde plaatsing van bouwwerken, met dien verstande dat de afwijking maximaal 3 meter mag bedragen en dat de ten hoogst toelaatbare geluidbelasting als bedoeld in de Wet geluidhinder niet wordt overschreden.

c. De bestemmingsbepalingen en toestaan dat geluidwerende voorzieningen worden gerealiseerd tot een hoogte van 3 meter.

d. De bestemmingsbepalingen en toestaan dat schotelantennes worden geplaatst, waarbij aan de zijde van het openbare gebied de afwijking slechts gegeven kan worden voorzover de antenne wordt geplaatst binnen het horizontale en verticale vlak van een balkon.

e. Een omgevingsvergunning als bedoeld onder a tot en met d kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

    1. het straat- en bebouwingsbeeld;
    2. de milieusituatie;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de externe veiligheid.

Artikel 11 Algemene procedureregels

Voor een besluit tot het stellen van een nadere eis geldt de volgende voorbereidingsprocedure:

a. Het voornemen ligt, met bijhorende stukken, gedurende twee weken ter inzage;.

b. De terinzagelegging wordt vooraf bekend gemaakt in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze.

c. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid voor belanghebbenden tot het naar voren brengen van zienswijzen gedurende de onder a genoemde termijn.

d. Burgemeester en wethouders delen aan hen die zienswijzen naar voren hebben gebracht de beslissing daaromtrent mede.

Artikel 12 Overige regels

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Bouwwerken

13.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet worden vergroot:

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;

b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

13.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 5%.

13.1.3 Uitzondering

Het bepaalde onder 13.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Gebruik

13.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

13.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld onder 13.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

13.2.3 Uitzondering

Het bepaalde onder 13.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

13.2.4 Onderbroken gebruik

Indien het gebruik, bedoeld onder 13.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels kunnen worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65.

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

Landelijk gebied

Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Inhoudsopgave REGELS

REGELS **5**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 7

Artikel 1 Begrippen 7
Artikel 2 Wijze van meten 14

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 15

Artikel 3 Tuin 15
Artikel 4 Verkeer 16
Artikel 5 Wonen 16

Hoofdstuk 3 Algemene regels 21

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 21
Artikel 7 Algemene bouwregels 21
Artikel 8 Algemene gebruiksregels 22
Artikel 9 Algemene aanduidingsregels 25
Artikel 10 Algemene afwijkingsregels 27
Artikel 11 Algemene procedureregels 28
Artikel 12 Overige regels 28

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 29

Artikel 13 Overgangsrecht 29
Artikel 14 Slotregel 30

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis

Bijlage 2 Lijst van bedrijfsactiviteiten gemengd gebied

Bijlage 3 Beeldkwaliteitsplan IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51, Velp

Bijlage 4 Akoestisch onderzoek Sophiastraat/IJsselstraat Velp

Bijlage 5 Parkeernormen

REGELS

behorende bij het bestemmingsplan Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan
het bestemmingsplan Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65 met identificatienummer NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01 van de gemeente Rheden.

1.2 bestemmingsplan
de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01 met de bijbehorende regels en bijlagen.

1.3 aanduiding
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 aanduidingsvlak

een vlak, door aanduidingsgrenzen van andere vlakken gescheiden;

1.6 achtergevel

de gevel van een gebouw, die is gesitueerd tegenover de voorgevel van het betreffende gebouw;

1.7 archeologische verwachting

de aan een gebied toegekende verwachting in verband met de kans op het voorkomen van archeologische relicten;

1.8 archeologische waarde

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende archeologische relicten;

1.9 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.10 bed and breakfast

het tegen betaling bieden van kortstondig toeristisch verblijf en ontbijt aan huis;

1.11 beroep aan huis

een juridisch, administratief, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig, therapeutisch of (para)medisch beroep, alternatieve geneeswijzen daaronder begrepen, of daarmee gelijk te stellen activiteiten die in een woning dan wel (vrijstaand) bijgebouw worden uitgeoefend, inclusief ondergeschikte detailhandel;

1.12 bestaand

zoals legaal aanwezig ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerp van het bestemmingsplan;

1.13 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak;

1.14 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.15 bijgebouw

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak; functionele ondergeschiktheid is niet vereist;

1.16 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.17 bouwgrens

de grens van een bouwvlak;

1.18 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren is begrensd;

1.19 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.20 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel;

1.21 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.22 bouwwerk

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.23 bovenbouw

een gedeelte van een hoofdgebouw dat moet passen binnen de contour die ontstaat door:

1. een verticale verlenging van twee zijden van het op de verbeelding aangegeven bouwvlak met 1,20 meter, gerekend vanaf de bovenkant van de onderliggende bouwlaag, gevolgd door een schuin vlak met een binnenhoek van 60 graden, en
2. een verticale verlenging van de overige zijden;

en welke contour slechts mag worden doorbroken door dakkapellen.
(binnen deze contour kunnen zich mogelijk één of meer bouwlagen bevinden die niet worden meegeteld bij het aantal bouwlagen bedoeld in de artikelen in hoofdstuk 2 van deze regels);

1.24 cultuur en ontspanning

het bedrijfsmatig verrichten van activiteiten gericht op spel, vermaak en ontspanning;

1.25 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstallen ten verkoop, het verkopen of bewaren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit; dienstverlening door een horecabedrijf wordt hieronder niet begrepen, al dan niet in combinatie met ondergeschikte daghoreca welke direct gerelateerd is aan de ter plaatse aanwezige detailhandel; hieronder wordt eveneens niet begrepen een niet voor particulieren toegankelijk detailhandelsbedrijf dat zich uitsluitend toelegt op postorderactiviteiten en/of verkoop via Internet.

1.26 deskundig archeoloog

de door burgemeester en wethouders aangewezen regioarcheoloog, bedrijven die onder het overgangsrecht tot 1 juli 2017 een vergunning hebben alsmede bedrijven die zijn gecertificeerd overeenkomstig de bepalingen van de Erfgoedwet;

1.27 dienstverlening

het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks (al dan niet via een balie) te woord wordt gestaan en geholpen, zoals bankfilialen, reisbureaus, stomerij; detailhandel wordt hieronder niet begrepen;

1.28 dove gevel

een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB onderscheidenlijk 35 dB(A), alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte;

1.29 evenement

een publieke activiteit met een tijdelijk, plaatsgebonden en van het reguliere gebruik afwijkend karakter, plaatsvindend in de open lucht of in tijdelijke onderkomens en in het algemeen bedoeld ter ontspanning en/of vermaak, waaronder begrepen commerciële, culturele, religieuze en/of sportieve, of daarmee gelijk te stellen activiteiten zoals markten, braderieën, beurzen, kermissen, festiviteiten, wedstrijden, bijeenkomsten en festival;

1.30 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.31 gebruiken

gebruiken, het doen gebruiken, laten gebruiken en in gebruik geven;

1.32 hoofdgebouw

een gebouw, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.33 huishouden

een alleenstaande dan wel twee of meer personen die een duurzame gemeenschappelijke huishouding voeren waarbij sprake is van continuïteit is in samenstelling en onderlinge verbondenheid;

1.34 horecabedrijf

een bedrijf gericht op het verstrekken van logies, maaltijden, spijzen of van dranken, met daaraan ondergeschikt het exploiteren van zaalruimten inclusief de daarbij behorende terrassen, zoals een hotel, restaurant, afhaalcentrum, cafetaria of café;

1.35 hotel

een accommodatie met slaapplaatsen voor logiesverstrekking in overwegend één- en tweepersoonskamers tegen boeking per nacht, waar afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten en passanten. Ook appartementen met hoteldienstverlening worden hieronder begrepen;

1.36 kamerverhuur

het geheel of gedeeltelijk verhuren van een woning of woongebouw -niet zijnde een ruimte in een vrijstaand bijgebouw- via kameruitgifte, waarbij kamers geen zelfstandige woonruimte vormen door het ontbreken in deze kamers van de al dan niet gedeeltelijke combinatie van een kookgelegenheid, een wasgelegenheid (sanitair en/of witgoedvoorzieningen) en een toilet, en waarbij geen sprake is van voorzieningen voor verzorging en begeleiding;

1.37 kap

een geheel of gedeeltelijke niet horizontale dakconstructie gevormd door ten minste twee schuin hellende dakschilden;

1.38 maaiveld

de bovenkant van het aansluitende afgewerkte terrein dat een bouwwerk omgeeft, met dien verstande dat in geaccidenteerd terrein het gemiddelde van die bovenkanten wordt aangehouden;

1.39 maatschappelijke voorzieningen

voorzieningen van sociale, culturele, (para-)medische, educatieve dan wel levensbeschouwelijke aard;

1.40 maximum aantal wooneenheden

op de verbeelding weergegeven aanduiding welke bepalend is voor het maximum toegestane aantal woningen;

1.41 nadere eis

een nadere eis als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 onder d van de Wet ruimtelijke ordening;

1.42 nutsvoorziening

een voorziening ten behoeve van de telecommunicatie en de gas-, water- en electriciteitsdistributie alsmede soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval worden begrepen transformatorhuisjes, pompstations, gemalen, telefooncellen en zendmasten;

1.43 onderbouw

een gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer waarvan de bovenkant minder dan 1,20 meter boven maaiveld is gelegen (en waarbinnen zich één of meer bouwlagen kunnen bevinden die niet worden meegeteld bij het aantal bouwlagen zoals bedoeld in de artikelen in hoofdstuk 2 van deze regels);

1.44 ondergeschiktedakkapel

dakkapel welke door zijn maatvoering als ondergeschikt deel van een gebouw kan worden aangemerkt, zijnde een dakkapel welke niet breder is dan 50% van de breedte van het betreffende gebouw tot een maximale breedte van 3 m, en met een fronthoogte van niet meer dan 1,75 m gemeten vanaf de voet dakkapel tot aan het hoogste punt van de dakkapel;

1.45 ondergeschiktedetailhandel

detailhandel die voortvloeit uit een andere ter plaatse toegelaten bedrijfs- of beroepsactiviteit en daarmee een directe relatie heeft bijvoorbeeld omdat de producten ter plaatse worden vervaardigd of gebruikt, waarbij de detailhandel in ruimtelijk, functioneel en inkomensverwervend opzicht duidelijk ondergeschikt is aan de bedrijfs- of beroepsactiviteit die qua aard, omvang en verschijningsvorm overwegend of nagenoeg geheel als zodanig herkenbaar blijft;

1.46 oorspronkelijkeachtergevel van een hoofdgebouw

de achtergevel van het hoofdgebouw zoals deze ten tijde van de afronding van de bouwwerkzaamheden, overeenkomstig de voor het hoofdgebouw verleende vergunning, is opgeleverd met uitzondering van in bouwkundige zin van het hoofdgebouw te onderscheiden aangebouwde bouwwerken waarin slechts ondergeschikte functies plaatsvinden;

1.47 opslag

het opbergen van goederen - inclusief (vloei)stoffen en materialen - met de bedoeling en op een dergelijke wijze, dat men later weer over de goederen kan beschikken;

1.48 overkapping

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met ten hoogste één wand;

1.49 overige bouwwerken

bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.50 seksinrichting

een inrichting, bestaande uit een of meer voor publiek toegankelijke besloten ruimten, waarin bedrijfsmatig of op een daarmee vergelijkbare wijze, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden; onder een hiervoor bedoelde inrichting worden in elk geval verstaan: een bordeel, seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub en erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar;

1.51 standplaats

het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen en diensten, gebruikmakend van fysieke middelen zoals een kraam, een wagen of een tafel;

1.52 straatmeubilair

hieronder wordt mede verstaan: (ondergrondse) inzamelbakken voor huishoudafval, papier-, glas-, kleding en andere afvalbakken, toegangsconstructies voor ondergronde voorzieningen, werken van beeldende kunst, speeltoestellen en draagconstructies voor reclame, alsmede abri's en kleinschalige bouwwerken ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen;

1.53 terras

een voor het publiek toegankelijk onbebouwd, onoverdekt buitenterrein dat onderdeel uitmaakt van een (horeca)bedrijf;

1.54 tuin

deel van een perceel dat vanwege zijn stedenbouwkundige, cultuurhistorische dan wel landschappelijke waarde(n) vrij van gebouwen en overkappingen dient te blijven en dat als zodanig geen deel uitmaakt van het erf bij een woning;

1.55 voorgevel

de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien een perceel met meerdere zijden aan een weg grenst, de als zodanig door burgemeester en wethouders aan te wijzen gevel;

1.56 wijziging

een wijziging als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 onder a van de Wet ruimtelijke ordening.

1.57 woning

een complex van ruimten bedoeld voor de huisvesting van één huishouden, bijzondere woonvormen daaronder begrepen alsmede in combinatie daarmee de verhuur van kamers aan maximaal twee personen welke niet tot het huishouden behoren en welke geen duurzame huishouding voeren, en niet zijnde een woonwagen;

1.58 woonwagen

een voor de huisvesting van personen bestemde woonruimte die is geplaatst op een woonwagenstandplaats en die in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het maaiveld tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, tenzij in deze regels anders is bepaald, waarbij de goot ter plaatse van een dakafronding in de zin van een wolfseindendak niet wordt meegerekend en met uitzondering van ondergeschikte dakkapellen;

2.3 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het maaiveld tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, tenzij in deze regels anders is bepaald, met uitzondering van:

a. ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

b. ondergeschikte dakkapellen;

c. zonnepanelen en andere duurzaamheidsmaatregelen;

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het maaiveld ter plaatse van het bouwwerk, tenzij in deze regels anders is bepaald;

2.6 het bebouwingspercentage

de in procenten uitgedrukte verhouding van de oppervlakte van de bebouwing in een bouwvlak dan wel aanduidingsvlak tot de oppervlakte van dat bouwvlak dan wel aanduidingsvlak, per bouwperceel.

2.7 het verlengde van de achtergevel van een gebouw

de evenwijdig aan de achtergevel doorgetrokken lijn van de feitelijke achtergevel van een gebouw tot aan de perceelsgrens van het perceel waarop het gebouw is geplaatst.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Tuin

3.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen.

b. De gronden zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige voorzieningen, hemelwaterinfiltratievoorzieningen en rioleringswerken, watergangen en waterpartijen, straatmeubilair, parkeren en andere bijbehorende voorzieningen, alsmede voor de ontsluiting van direct aangrenzende percelen.

3.2 Bouwregels

Op de voor 'Tuin' aangewezen gronden mogen uitsluitend overige bouwwerken worden gebouwd evenwel met uitzondering van overkappingen.

3.2.1 Overige bouwwerken

Voor overige bouwwerken gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

b. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen voor zover gesitueerd op hoekpercelen welke grenzen aan openbaar groen dan wel aan de openbare weg mag niet meer dan 2 m bedragen indien deze zijn geplaatst achter de oorspronkelijke achtergevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan.

c. Het bepaalde onder b is niet van toepassing op erf- en perceelafscheidingen ter plaatse van de aanduiding '**overige zone - stedenbouwkundigwaardevol**' (zie artikel 9.1).

d. De bouwhoogte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

e. In overige gevallen mag de bouwhoogte van overige bouwwerken niet meer dan 6 m bedragen.

f. Afwijkingen in afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

Artikel 4 Verkeer

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. Wegen met de daarbij behorende technische voorzieningen.

b. (On)gelijkvloerse kruisingen.

c. Groen- en parkeervoorzieningen, fiets- en voetpaden, waterhuishoudkundige voorzieningen, hemelwaterinfiltratievoorzieningen en rioleringswerken.

d. Straatmeubiliair en andere bijbehorende voorzieningen.

4.2 Bouwregels

Op de voor 'Verkeer' aangewezen gronden mogen uitsluitend overige bouwwerken worden gebouwd.

4.2.1 Overige bouwwerken

Voor overige bouwwerken gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte voor erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 m bedragen.

b. De bouwhoogte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 3,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

c. In overige gevallen mag de bouwhoogte niet meer dan 10 m bedragen.

d. Afwijkingen in afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

4.3 Specifiekegebruiksregels

Tot een gebruik in strijd met het bestemmingsplan wordt in elk geval gerekend het gebruiken of laten gebruiken van de gronden voor geluidwerende voorzieningen.

Artikel 5 Wonen

5.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

1. woningen;

2. een beroep aan huis als genoemd genoemd in artikel 1.11 of een

bedrijfsactiviteit genoemd in Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis;

3. kamerverhuur aan meer dan twee personen, met dien verstande dat:
    - kamerverhuur uitsluitend is toegestaan in aanvulling op het gebruik als woning als bedoeld in artikel 1.57;
    - de onderlinge afstand tussen de kamerverhuurpanden niet minder dan 50 m mag bedragen;
4. kamerverhuur aan meer dan twee personen.
5. kamerverhuur uitsluitend is toegestaan in aanvulling op het gebruik als woning als bedoeld in artikel 1.57 ;

b. De gronden zijn tevens bestemd voor parkeer- en groenvoorzieningen, waterhuishoudkundige voorzieningen, hemelwaterberging- en infiltratievoorzieningen, rioleringswerken, watergangen en waterpartijen, straatmeubiliair en andere bijbehorende voorzieningen, alsmede voor de ontsluiting van direct aangrenzende percelen;

c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - dove gevel' dienen op de eerste verdieping de gevels worden gebouwd als dove gevel in de zin van Wet geluidhinder conform het 'Akoestisch onderzoek Sophiastraat / IJsselstraat Velp' Bijlage 2.

5.2 Bouwregels

Op de voor 'Wonen' aangewezen gronden mogen gebouwen en overige bouwwerken worden gebouwd.

5.2.1 Hoofdgebouwen

Voor hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. Een hoofdgebouw dient binnen een bouwvlak te worden gebouwd.

b. Het aantal woningen per bouwvlak mag niet meer dan 1 bedragen, dan wel het aangegeven aantal ter plaatse van de aanduiding '**maximum aantal wooneenheden**'.

c. De bouwhoogte mag niet meer dan 6,50 m bedragen, tenzij op de verbeelding anders is aangegeven.

d. Een hoofdgebouw mag bestaan uit:
    1. een onderbouw;
    2. niet meer dan 2 bouwlagen, tenzij:
        - ter plaatse van de aanduiding '**maximum aantal bouwlagen**' een ander maximum is aangegeven;
    3. een bovenbouw.

e. Afwijkingen in maten en aantallen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan gelden als maximale maat;

f. Er wordt voldaan aan de beeldkwaliteitseisen zoals opgenomen in Bijlage 3 bij de regels.

5.2.2 Bijgebouwen en overkappingen

a. Bijgebouwen en overkappingen mogen binnen en buiten het bouwvlak worden gebouwd.

b. De gezamenlijke oppervlakte van bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak mag per bouwperceel niet meer dan 75 m^2 bedragen.

c. Het bebouwingspercentage van de bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak mag per bouwperceel niet meer dan 40 bedragen.

d. In afwijking van het bepaalde onder b en c geldt ter plaatse van de aanduiding '**maximum bebouwd oppervlak (m^2)**' dat de oppervlakte niet meer mag bedragen dan de aangegeven oppervlakte.

e. De bouwhoogte van bijgebouwen mag niet meer dan 3,50 m bedragen.

f. Afwijkingen in percentages, maten en afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp mogen:

   1. voor zover het betreft grotere percentages en oppervlaktes gehandhaafd worden waarbij tevens geldt dat het bestaande percentage/de bestaande oppervlakte geldt als maximale maat;

   2. voor zover het betreft overige gevallen, gehandhaafd worden.

g. Er wordt voldaan aan de beeldkwaliteitseisen zoals opgenomen in Bijlage 3 bij de regels.

5.3 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

   1. lid 5.2.1 onder c ten behoeve van een vermeerdering dan wel vermindering van de aangegeven hoogtemaatvoering van 5%.

b. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

   1. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de stedenbouwkundige karakteristiek van het straat- en bebouwingsbeeld;

   2. geen onevenredige aantasting plaats vindt ten aanzien van de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;

   3. de vermeerdering dan wel vermindering bijdraagt aan een substantiële verbetering van de architectonische dan wel technische situatie dan wel aan de ruimtelijke aansluiting op de belendende percelen.

5.4 Specifieke gebruiksregels

a. Gebruik van ruimten binnen de woning dan wel een (vrijstaand) bijbehorend bouwwerk ten behoeve van de uitoefening van een beroep aan huis of een bedrijfsactiviteit als genoemd in Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis is toegestaan mits:

   1. de activiteit wordt uitgeoefend door in ieder geval de bewoner van de woning, en naast de bewoner is tegelijkertijd niet meer dan 1 persoon werkzaam;

2. de ruimte(n) waar de activiteiten plaatsvinden niet groter is dan 50 m², gemeten vanaf de binnenzijde van (scheidings)muren;
3. buiten de ruimte als bedoeld onder 2 geen opslag plaatsvindt en geen beroeps- of bedrijfsactiviteiten worden uitgeoefend, met uitzondering van activiteiten die verband houden met het uitoefenen van een bed and breakfast of van gastouderschap;
4. de uiterlijke verschijningsvorm van de woning behouden wordt, waarbij reclame uitingen zich beperken tot een onverlichte oppervlakte van niet meer dan 0,50 m2 en deze niet hoger worden aangebracht dan tot 1,5 m boven maaiveld;
5. het gebruik geen nadelige gevolgen voor het woon- en leefmilieu heeft;
6. ten behoeve van de activiteit wordt voldaan aan het gestelde in artikel 8.2 Parkeren;
7. het gebruik geen nadelige invloed heeft op de normale afwikkeling van het verkeer.

b. Behoudens het gestelde onder a, is het verboden bijbehorende bouwwerken, gelegen buiten het bouwvlak, anders te gebruiken dan ten dienste van het hoofdgebouw, tenzij het gebouw is voorzien van een aanduiding als bedoeld in lid 5.1 onder b in welk geval het aangeduide gebruik is toegestaan.

5.5 Afwijkenvan de gebruiksregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:
   1. lid 5.1 onder a sub 2 en een beroep aan huis toestaan dat naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met de beroepen aan huis zoals genoemd in artikel 1.11 waarbij het gestelde in lid 5.4 onder a sub 1 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing is;
   2. lid 5.1 onder a sub 2 en bedrijfsactiviteiten toestaan die niet zijn genoemd in Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis en die naar aard en invloed vergelijkbaar zijn met bedrijfsactiviteiten die wel in die lijst zijn opgenomen, waarbij het gestelde in lid 5.4 onder a sub 1 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing is;
   3. lid 5.1 onder b sub 1 en toestaan dat tevens bedrijfsactiviteiten worden toegelaten die niet zijn genoemd in Bijlage 2 Lijst van bedrijfsactiviteiten gemengd gebied of die volgens die bijlage van een hogere categorie zijn, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de reeds toegelaten categorie.

b. De onder a sub 3 opgenomen bevoegdheid kan niet worden toegepast ten behoeve van activiteiten van zelfstandige kantoren, horecabedrijven en detailhandelsbedrijven.

c. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
   1. het straat- en bebouwingsbeeld;

2. de milieusituatie;
3. de verkeersveiligheid;
4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
5. de sociale veiligheid;
6. de externe veiligheid.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Algemene regels

a. Gebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen bouwvlakken, tenzij in deze regels anders is bepaald.

b. Bij het bepaalde ten aanzien van het bouwen binnen een bouwvlak worden buiten beschouwing gelaten:

   1. ondergeschikte bouwdelen als funderingen, plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, dakoverstekken, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten en goten mits het bouwvlak met niet meer dan 0,5 meter wordt overschreden;

   2. erkers, luifels, balkons en brandtrappen voor zover zij ondergeschikt zijn aan de gevel van het hoofdgebouw, mits het bouwvlak met niet meer dan 1,5 meter wordt overschreden;

   3. entreepartijen op de begane grond, voor zover zij ondergeschikt zijn aan de gevel van het hoofdgebouw mits het bouwvlak met niet meer dan 1,5 meter wordt overschreden.

c. Het bepaalde onder b geldt tevens in situaties waarbij hierdoor een bestemmingsgrens wordt overschreden.

d. Een bouwvlak mag volledig worden bebouwd tenzij daaraan een maximum is gesteld.

e. Bij het bepaalde ten aanzien van de bouwhoogte worden buiten beschouwing gelaten: liftschachten, trappenhuizen, balustrades, balkonhekken en opbouwen voor technische installaties en dergelijke.

7.2 Nutsvoorzieningen

Binnen de bestemmingen als gegeven in Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels zijn toegestaan gebouwen ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen met een goothoogte van maximaal 3,5 meter en een bouwhoogte van maximaal 5 meter en maximale oppervlakte van 10 m².

7.3 Ondergrondsbouwen

a. Binnen de de bestemmingen als gegeven in Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels is het ondergronds bouwen toegestaan, voor zover uit geohydrologisch onderzoek blijkt dat geen negatieve gevolgen optreden voor het grondwatersysteem, voor:

   1. ruimten die een functionele eenheid vormen met en/of dienstbaar zijn aan de toegestane functies, tot een diepte van maximaal 4 meter;

   2. voorzieningen voor het ter plaatse bergen of infiltreren van hemelwater en/of huishoudelijk afvalwater, tot een diepte van maximaal 6 meter.

b. Constructies ten behoeve van de ontsluiting van de ondergrondse ruimte zijn slechts toegestaan binnen het betreffende bouwperceel.

c. Ondergrondse bouwwerken als bedoeld onder a en onder b worden bij het toepassen van deze regels niet betrokken bij de in de regels aangegeven maten en afmetingen, voor zover het betreft de bouwgedeeltes welke zijn gelegen onder het maaiveld, tenzij hierover in deze regels expliciet iets anders is bepaald.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Strijdiggebruik

a. Als strijdig met de bestemming of het plan wordt in ieder geval aangemerkt het (doen of laten) gebruiken van gronden en bouwwerken ten behoeve van:

   1. het opslaan, lozen of storten, al dan niet ten verkoop, van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, voer- of vaartuigen of machines;

   2. het (doen of laten) gebruiken van gebouwen ten behoeve van een seksinrichting dan wel ten behoeve van een escortbedrijf;

   3. het gebruiken of laten gebruiken ten behoeve van kortstondige, incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties dan wel als markt of standplaats.

b. Gebruik dat afwijkt van het bepaalde onder a sub 3 echter waarvoor ingevolge een wettelijk voorschrift vergunning, ontheffing of vrijstelling is verleend, dan wel waarvoor een melding is gedaan, mag worden gehandhaafd.

c. Als strijdig met de bestemming of het bestemmingsplan wordt niet aangemerkt:

   1. het aanleggen of het laten aanleggen van kabels en leidingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening, de riolering, de waterhuishouding, de

energievoorziening en de datacommunicatie, met uitzondering van:

- buisleidingen waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, tenzij deze in het bestemmingsplan als zodanig zijn bestemd;
- hoogspanningsleidingen, tenzij deze in het bestemmingsplan als zodanig zijn bestemd.

8.2 Parkeren

8.2.1 Terreininrichting

Onverminderd het bepaalde in de overige artikelen in deze regels mogen de gronden uitsluitend worden gebruikt overeenkomstig de bestemming indien de betreffende bouwpercelen zodanig zijn ingericht dat voldoende ruimte aanwezig is om zowel het parkeren of stallen van auto's, vrachtauto's en fietsen als ook het eventuele laden en lossen van goederen op het bijbehorende terrein te kunnen afwikkelen. ndien ten behoeve van het stallen of parkeren van auto's in, op of onder een gebouw ruimte wordt aangebracht zoals hierboven is beschreven, moet worden voldaan aan het gestelde in Bijlage 5 Parkeernormen.

8.2.2 Parkeergelegenheid

1. De gronden mogen enkel worden gebruikt onder voorwaarde dat ten behoeve van het parkeren of stallen van (motor)voertuigen in, op of onder het gebouw dan wel op het onbebouwde terrein dat bij het gebouw hoort, in voldoende mate parkeergelegenheid aanwezig is, zoals neergelegd in de op 26 mei 2015 door de raad vastgestelde nota 'Nota parkeernormen Rheden 2015' zoals opgenomen in Bijlage 5 Parkeernormen.
2. het bevoegd gezag kan slechts een omgevingsvergunning verlenen voor de activiteiten bouwen en/of gebruiken van gronden en/of de activiteit handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening, indien bij aanvraag wordt aangetoond dat wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, zoals neergelegd in de 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Indien deze parkeernota gedurende de planperiode wordt gewijzigd dient te worden voldaan aan de gewijzigde parkeernormen en rekenmethode.
3. de onder 1. bedoelde plaatsen voor het stallen van voertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare (motor)voertuigen, zoals neergelegd in de 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Indien deze parkeernota gedurende de planperiode wordt gewijzigd dient te worden voldaan aan de desbetreffende wijzigingen.

8.3 Voorwaardelijkeverplichting

Het gebruik van de bebouwing binnen de bestemming Wonen is alleen dan toegestaan indien:de inrichting van het plangebied is gerealiseerd en in stand wordt gehouden conform het Beeldkwaliteitsplan IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51, Velp zoals opgenomen in Bijlage 3.

8.4 Afwijkenvan gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van:

a. Het (doen of laten) gebruiken van gebouwen ten behoeve van een seksinrichting dan wel ten behoeve van een escortbedrijf mits:

   1. het totaal aantal seksinrichtingen dan wel escortbedrijven op het grondgebied van de gemeente niet meer dan 1 bedraagt;
   2. de totale maximale oppervlakte van de inrichting niet meer dan 250 m² bedraagt;
   3. geen onevenredige negatieve gevolgen ontstaan voor aangrenzende percelen betreffende privacy en gebruiksmogelijkheden van die percelen;
   4. de activiteiten binnen de inrichting daarbuiten niet zintuigelijk waarneembaar zijn;
   5. in de omgeving van de betreffende inrichting geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk optreedt, met dien verstande dat:
      - het parkeren op eigen terrein plaatsvindt;
      - behoudens in- en uitladen, geen bedrijfsmatige activiteiten in de openbare ruimte rond de inrichting mogen plaatsvinden;
   6. de activiteiten van de inrichting door hun aard en visuele aspecten zoals reclame-uitingen en technische of andere installaties, het woon- en leefmilieu niet onevenredig aantasten;
   7. de vestiging niet plaatsvindt:
      - in een gebied waar het wonen de hoofdfunctie is;

b. het bepaalde in 8.1 lid a onder 3 indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

   1. het straat- en bebouwingsgebied;
   2. de milieusituatie;
   3. de verkeersveiligheid;
   4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
   5. de sociale veiligheid;
   6. de externe veiligheid.

c. De gestelde parkeernormen voor zover in die afwijkingsmogelijkheid wordt voorzien in Bijlage 5.

Artikel 9 Algemene aanduidingsregels

9.1 overige zone - stedenbouwkundigwaardevol

9.1.1 Omschrijving aanduiding

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - stedenbouwkundig waardevol' geldt dat die gronden -naast de andere aangewezen bestemming(en)- tevens bestemd zijn voor de instandhouding en bevordering van het open stedenbouwkundige karakter van de gronden en van het representatieve straatbeeld. De gronden worden aldus geacht geen deel uit te maken van het erf bij het hoofdgebouw.

9.1.2 Bouwregels

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden -in afwijking van het hierover gestelde in de overige bestemmingsregels- de volgende regels:

a. De gronden dienen vrij van gebouwen en overkappingen te blijven.

b. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

c. De bouwhoogte van vrijstaande reclame uitingen mag niet meer dan 1,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

d. In overige gevallen mag de bouwhoogte van andere bouwwerken niet meer dan 6 m bedragen.

e. Afwijkingen in afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

9.1.3 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats, afmeting en uitvoering (mate van transparantie) van de overige bouwwerken ten behoeve van de instandhouding en bevordering van het open stedenbouwkundig karakter van de gronden en van het representatieve straatbeeld.

b. Voor het stellen van een nadere eis geldt de in artikel 11 vermelde voorbereidingsprocedure.

9.1.4 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 9.1.2 onder b ten behoeve van een vermeerdering van de bouwhoogte tot 2 m, voor zover het niet betreft de bestemming 'Tuin'.

b. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

   1. dit noodzakelijk is uit oogpunt van beveiliging;

   2. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de stedenbouwkundige karakteristiek en de representativiteit van het straat- en bebouwingsbeeld.

9.1.5 Specifieke gebruiksregels

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor op de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

9.2 veiligheidszone- niet-gesprongen explosieven

9.2.1 Omschrijving aanduiding

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - niet-gesprongen explosieven' geldt dat die gronden, naast de andere aangewezen bestemmingen, tevens bestemd zijn voor de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in verband met de aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven in de bodem.

9.2.2 Bouwregels

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden -in aanvulling op de hiervoor gestelde in de overige bestemmingsplanregels- de volgende regels:

a. Behoudens het onder c bepaalde dient, bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van een bouwwerk waarbij dieper wordt gegraven dan 30 cm, de aanvrager een rapport in de vorm van een risicoanalyse te overleggen, waaruit naar het oordeel van burgemeester en wethouders blijkt dat de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in voldoende mate is vastgesteld.

b. Het rapport als bedoeld onder a kan bestaan uit een onderzoek naar de naoorlogse (graaf)werkzaamheden op de locatie, waaruit blijkt welke grond na de oorlog zodanig geroerd is dat de kans op het alsnog aantreffen van explosieven verwaarloosbaar klein wordt.

c. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de bescherming van het woon- en leefklimaat niet in voldoende mate is vastgesteld, dient de aanvrager aan te geven op welke wijze de risico's teniet gedaan worden. Dit kan door het indienen van:

    1. een Projectgebonden Risicoanalyse, indien nodig gevolgd door
    2. detectieonderzoek, en indien nodig gevolgd door een
    3. benadering.

d. Alle onder c genoemde onderzoeken moeten worden uitgevoerd conform de WSCS-OCE.

e. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op bouwwerken die mogen worden opgericht krachtens een reeds verleende vergunning.

9.2.3 Specifieke gebruiksregels

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor op de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

9.2.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden op ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - niet-gesprongen explosieven' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning werken en werkzaamheden uit te voeren waarbij dieper wordt gegraven dan 30 cm.

b. Het verbod als bedoeld onder a is niet van toepassing indien een rapport in de vorm van een (beperkte) risicoanalyse is overgelegd, waaruit naar het oordeel van burgemeester en wethouders blijkt dat de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in voldoende mate is vastgesteld.

c. Het verbod als bedoeld onder b kan bestaan ujit informatie over de naoorlogse (graaf)werkzaamheden op de locatie, waaruit blijkt welke grond na de oorlog zodanig geroerd is dat de kans op het alsnog aantreffen van explosieven verwaarloosbaar klein wordt. Deze informatie hoeft niet te zijn verkregen van een gespecialiseerd bedrijf.

d. Het verbod als bedoeld onder a is tevens niet van toepassing op de volgende werken en/of werkzaamheden:

    1. werken en werkzaamheden, waarmee rechtens is of mag worden begonnen op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan;

    2. die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

e. Ingevolge het bovenstaande is een omgevingsvergunning als bedoeld onder a vereist, indien:

    1. geen rapport als bedoeld onder b is overgelegd of

    2. uit het onder b genoemde rapport blijkt dat de bescherming van het woon- en leefklimaat niet in voldoende mate is vastgesteld.

f. Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning dient de aanvrager aan te geven op welke wijze de risico's teniet gedaan worden. Dit kan door het indienen van:

    1. een Projectgebonden Risicoanalyse, indien nodig gevolg door

    2. detectieonderzoek, en indien nodig gevolgd door een

    3. benadering.

g. Alle onder f genoemde onderzoeken moeten worden uitgevoerd conform de WSCS-OCE.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van:

a. Een bestemmingsgrens en toestaan dat het beloop of profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geeft.

b. De bestemmingsbepalingen en toestaan dat een bouwvlak wordt verschoven indien dit noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein, of in het belang is van een technisch of ruimtelijk dan wel cultuurhistorisch beter verantwoorde plaatsing van bouwwerken, met dien verstande dat de afwijking maximaal 3 meter mag bedragen en dat de ten hoogst toelaatbare geluidbelasting als bedoeld in de Wet geluidhinder niet wordt overschreden.

c. De bestemmingsbepalingen en toestaan dat geluidwerende voorzieningen worden gerealiseerd tot een hoogte van 3 meter.

d. De bestemmingsbepalingen en toestaan dat schotelantennes worden geplaatst, waarbij aan de zijde van het openbare gebied de afwijking slechts gegeven kan worden voorzover de antenne wordt geplaatst binnen het horizontale en verticale vlak van een balkon.

e. Een omgevingsvergunning als bedoeld onder a tot en met d kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

    1. het straat- en bebouwingsbeeld;
    2. de milieusituatie;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de externe veiligheid.

Artikel 11 Algemene procedureregels

Voor een besluit tot het stellen van een nadere eis geldt de volgende voorbereidingsprocedure:

a. Het voornemen ligt, met bijhorende stukken, gedurende twee weken ter inzage;.

b. De terinzagelegging wordt vooraf bekend gemaakt in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze.

c. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid voor belanghebbenden tot het naar voren brengen van zienswijzen gedurende de onder a genoemde termijn.

d. Burgemeester en wethouders delen aan hen die zienswijzen naar voren hebben gebracht de beslissing daaromtrent mede.

Artikel 12 Overige regels

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Bouwwerken

13.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet worden vergroot:

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;

b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

13.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 5%.

13.1.3 Uitzondering

Het bepaalde onder 13.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Gebruik

13.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

13.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld onder 13.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

13.2.3 Uitzondering

Het bepaalde onder 13.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

13.2.4 Onderbroken gebruik

Indien het gebruik, bedoeld onder 13.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels kunnen worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65.

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Velp-Zuid, locatie Sophiastraat 51 - Ijsselstraat 63-65

Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

Landelijk gebied

Inhoudsopgave

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis

Bijlage 2 Lijst van bedrijfsactiviteiten gemengd gebied

Bijlage 3 Beeldkwaliteitsplan IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51, Velp

Bijlage 4 Akoestisch onderzoek Sophiastraat/IJsselstraat Velp

Bijlage 5 Parkeernormen

Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis

Activiteit	**Randvoorwaarde**
Kantoor	Alleen op afspraak
Reparatie van computers en consumenten artikelen, inclusief ondergeschikte detailhandel	Geen auto's, motorfietsen, bromfietsen, caravans en boten
Haar- en schoonheids-verzorging, inclusief ondergeschikte detailhandel	Alleen op afspraak. Een pedicure of manicure valt hieronder. Sauna's, solaria enz. vallen hier niet onder net zo min als een hondentrimsalon
webwinkels	Alleen opslag en verzending. Een showroom, afgiftepunt en verkoop ter plekke is uitgesloten
Bieden van bed and breakfast	
Gastouder	Maximaal 6 kinderen. Voldaan moet worden aan de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang. Op de aanmelding als gastouder moet positief zijn beslist
Autorijschool	Lesvoertuigen of aanhangwagens moeten op het bijbehorende terrein worden geparkeerd
Huiswerkbegeleiding	
Het geven van cursussen	

Aangepast per 1 november 2014

LIJST BEDRIJFSACTIVITEITEN GEMENGD GEBIED	grootste afstand	categorie
Ateliers	10	1
Autobeklederijen	10	1
Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	10	1
Grafische afwerking	10	1
Overige kleinschalige ambachtelijke bedrijven	10	1
Reproduktiebedrijven opgenomen media	10	1
Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	10	1
Showroom tot 50 M2	10	1
Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	10	1
Wasserettes, wassalons	10	1
Webwinkel	10	1
Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²	30	2
Autowasserijen	30	2
Binderijen	30	2
Cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	2
Cateringbedrijven	30	2
Consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	30	2
Electrotechnische industrie (sbi code 293)	30	2
Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	30	2
Foto- en filmontwikkelcentrales	30	2
Grafische reproduktie en zetten	30	2
Handel in auto's en motorfietsen met reparatie- en servicebedrijven	30	2
Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	30	2
Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	30	2
Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	2
Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	30	2
Kleinschalige grafische aktiviteiten	30	2
Post- en koeriersdiensten	30	2
Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²	30	2
Studio's (film, TV, radio, geluid)	30	2
Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	30	2
Vervaardiging van wijn, cider e.d.	30	2

BEELDKWALITEITSPLAN

IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51, Velp
Gemeente Rheden
01-11-2022

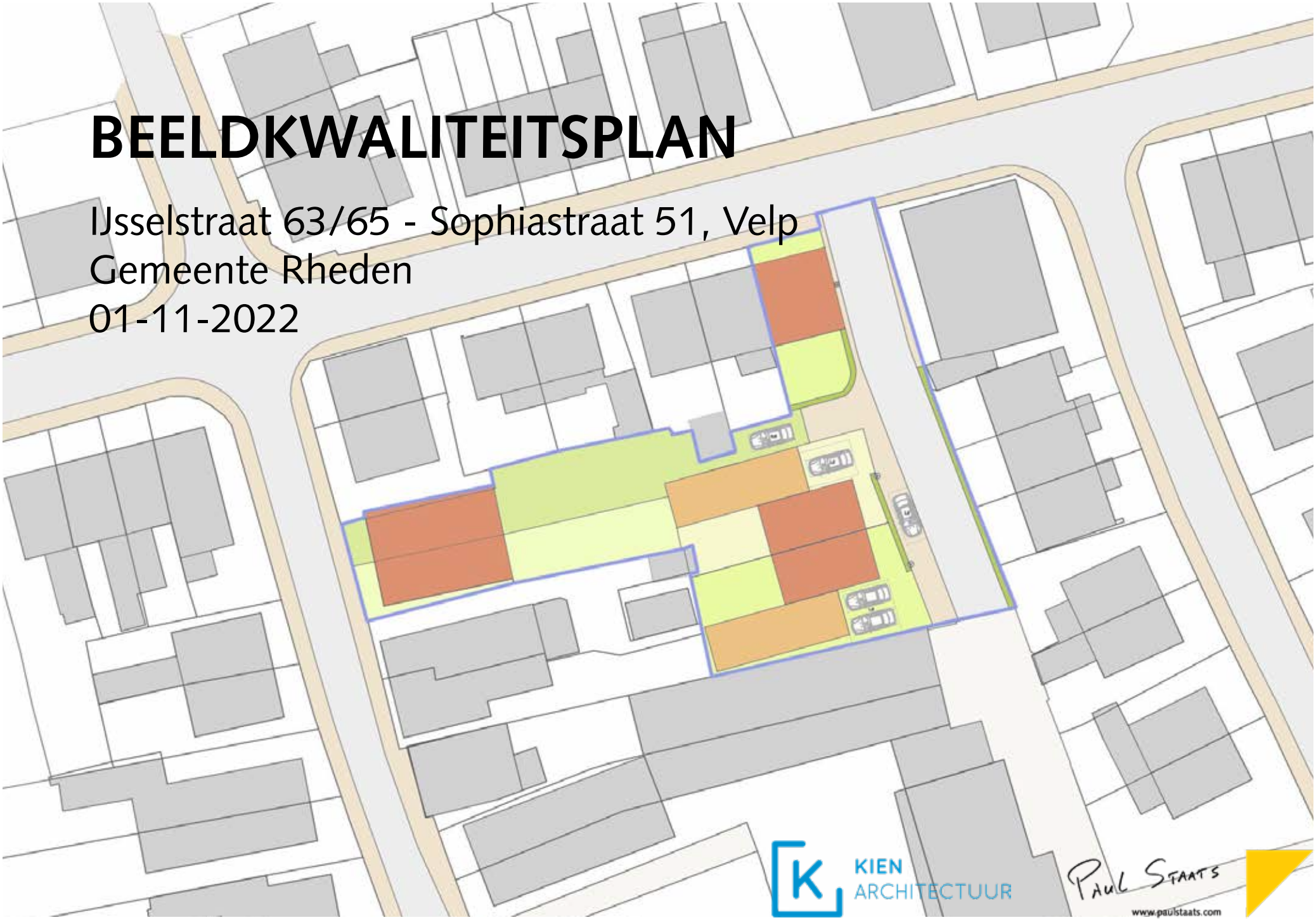

KIEN ARCHITECTUUR

PAUL STAATS
www.paulstaats.com

Inhoud

1 Inleiding

2 Locatie IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

3 Stedenbouwkundig plan

4 Beeldkwaliteit: toetsingskader welstand

5 Welstandscriteria
binnenterrein IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

1 Inleiding

Aanleiding

Het plan voorziet in het revitaliseren van het binnenterrein aan de Sophiastraat te Velp. Op dit binnenterrein was een autobedrijf gevestigd met garage, showroom en opslag van voertuigen. De vervallen gebouwen worden gesloopt.De grond ter plaatse van het autobedrijf is vervuild en wordt gesaneerd. Met beperkte woningbouw kan de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid van het gebied verbeterd worden.
.

Aanpassing bestemmingsplan en welstandsnota

De vigerende bestemming van het terrein (in Bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden-Zuid; hoofdzakelijk bestemming 'Bedrijf' en een gedeelte bestemming 'Gemengd-2') maakt een ontwikkeling met extra woningbouw niet mogelijk. Ten behoeve van de herontwikkelingsopgave is een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk.

Ook de vigerende welstandsnota is niet toereikend om in een later stadium bouwplannen in het kader van de benodigde omgevingsvergunningen te toetsen op redelijke eisen van welstand. De omliggende straten zijn in de Welstandsnota 2017 vervat in "Welstandsgebied H1, Historisch dorpsgebied / dorpse bebouwinglinten woongebieden' met bijbehorende welstandscriteria. Het binnenterrein is voor een groot deel vervat in "Welstandsgebied W3, Traditionele woningbouw in blokverkaveling" Voor het binnengebied geldt Welstandsniveau 3, Soepel/vrij.

Gelijktijdig met het bestemmingsplan wordt een herziening van het toetsingskader ten behoeve van de welstandstoets in procedure gebracht. Het herziene toetsingskader voor het binnengebied wordt gevormd door dit document. Voor de nieuwbouw geldt vervolgens Welstandsniveau 1, Bijzonder. Voor de omliggende straten blijft de huidige Welstandsnota gelijk.

2 Locatie IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

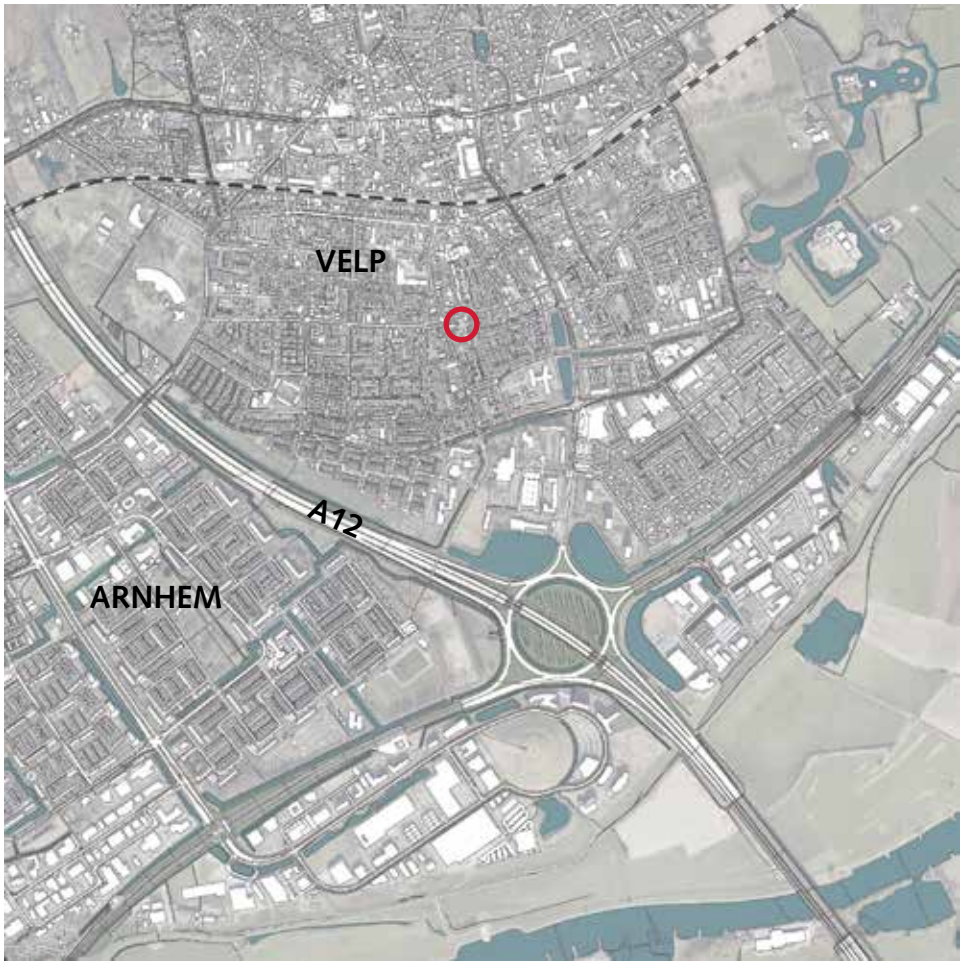

Ligging van het plangebied in het dorp (links) en in zijn directe omgeving (rechts). In geel aangeduid het binnengebied waar de aanvulling op de welstandsnota van toepassing is.

De locatie is gelegen in Velp Zuid, op het kruispunt van twee oude routes, de IJsselstraat en de Sophiastraat. De totale omvang van de herontwikkellocatie bedraagt 1.177 m². Het kadastrale nummer is het VEL01-H-2876.

ingang plangebied vanaf de Sophiastraat 51

Sophiastraat

IJsselstraat vanaf de kruising met de Sophiastraat

Merwedestraat richting de Sophiastraat

3 Stedenbouwkundig plan IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

De bestaande panden Sophiastraat 51 en IJsselstraat 63/65 blijven behouden. Ter plaatse van twee, grote garages komen achtertuinen. Het pand aan de Sophiastraat betreft een hoekwoning, met een kopse gevel aan een ontsluitingspad. In het pand van de voormalige showroom aan de IJsselstraat worden twee woningen gerealiseerd.
Op de oude bedrijfslocatie op het binnenterrein komen twee gekoppelde woningen met patio's als buitenruimte. De ontwikkeling betekent een flinke vergroening van het binnenterrein.

De nieuwbouw op het binnenterrein onderscheidt zich duidelijk van de woningen van het gesloten bouwblok. De stedenbouwkundige situering en verschijningsvorm wijken af van de omgeving. De mogelijkheid blijft dat het ontsluitingspad in de toekomst een vervolg krijgt.
De voorgevel van het patioblok springt iets terug vanaf de ontsluitingsweg. Een afronding van de achtertuin van de woning aan de Sophiastraat vergroot de zichtbaarheid vanaf de openbare weg.
De voortuinen van de patiowoningen krijgen langs de perceelgrens een haag, net als langs de achterzijde van hoekwoning aan de Sophiastraat.
De drie rijwoningen gelegen aan de Merwedestraat krijgen aan de achterzijde een begroeide wand die de schuttingen van deze woningen aan het zicht onttrekt.

Doordat de maximale bouwhoogte van de nieuwbouw beperkt blijft tot twee bouwlagen, met een plat dak, voegt deze zich goed in de omgeving. Ook door de ruime afstand tot de omliggende woningen en tuinen ontstaat geen hinder op het gebied van privacy en schaduwwerking.

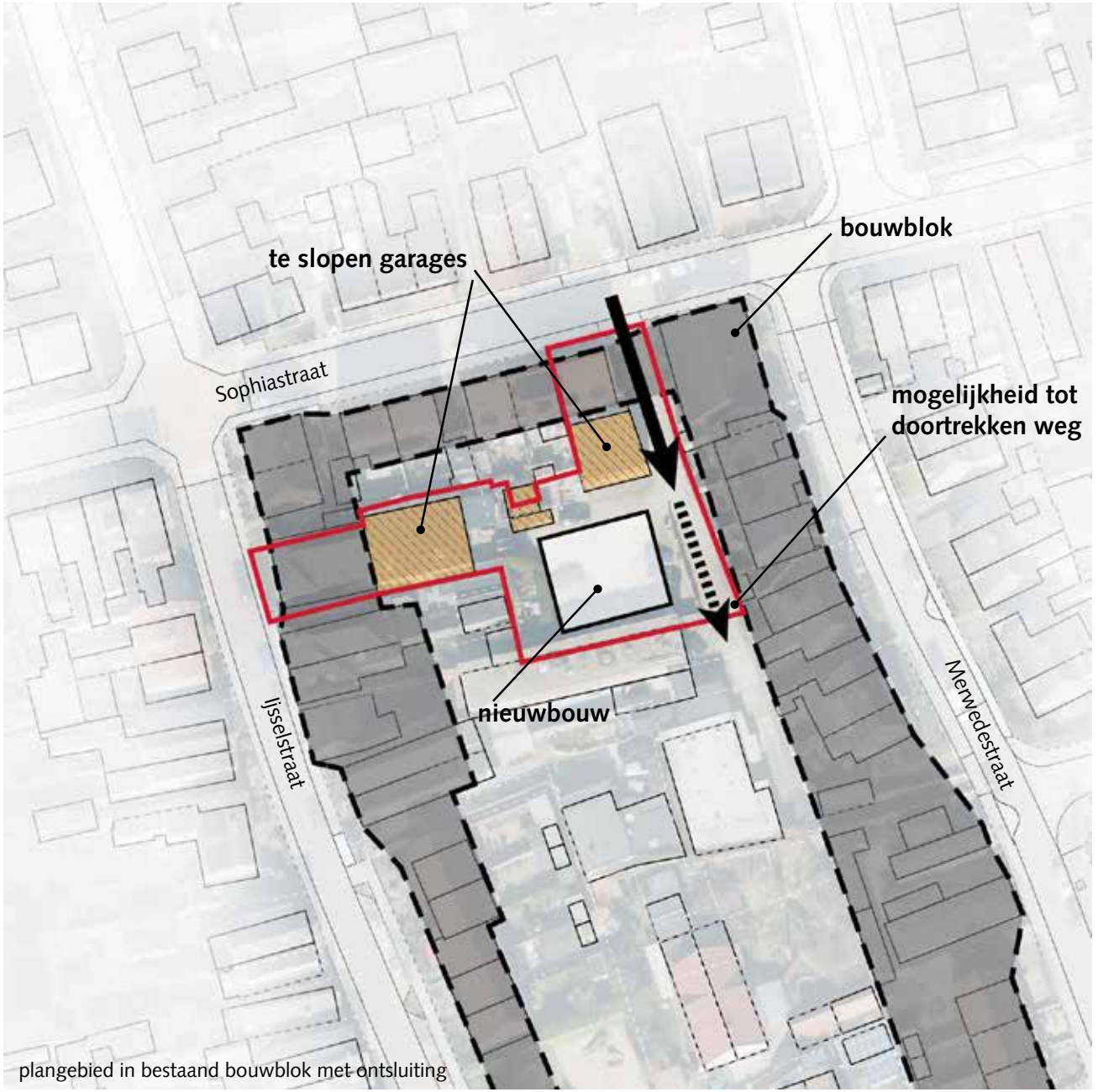

plangebied in bestaand bouwblok met ontsluiting

4 Beeldkwaliteit: toetsingskader welstand

Beeldkwaliteitskader

Bij de beoordeling in het kader van de omgevingsvergunning wordt de nieuwbouw getoetst aan de welstandscriteria uit de vigerende welstandsnota, aangevuld met specifiek criteria voor de locatie. Het stedenbouwkundig plan en de beeldkwaliteitsambitie voor de bebouwing en de onbebouwde ruimte vormen als beeldkwaliteitskader de basis voor de welstandstoets.
Dit betekent een herziening van het huidige toetsingskader welstand voor de nieuwbouw op de locatie. De transformatie van het pand IJsselstraat 63/65 behoudt toetsing aan de bestaande welstandsnota. Dit geldt ook voor de woning van Sophiastraat 51.

Traditionele woningbouw in blokverkaveling

Het binnenterrein van plangebied behoort, volgens de huidige welstandsnota, tot "Welstandsgebied W3, Traditionele woningbouw in blokverkaveling": Tussen 1950 en 1970 zijn veel onbebouwde gebieden binnen het oudere stratenpatroon ingevuld met een eenvoudig patroon van rechte straten met een eenvoudig, symmetrisch straatprofiel met bomen op de trottoirs. Langs deze straten zijn woningen gebouwd, veelal in rijtjes van drie of meer, afgewisseld met dubbele en vrijstaande woningen in sommige gevallen met lage flatgebouwen. Soms is sprake van een geclusterde stedenbouwkundige opzet, waarbij sommige buurten doen denken aan de tuindorpen van voor de Tweede Wereldoorlog.

Op sommige plaatsen in de gemeente is een V-vormige verkaveling toegepast met veel ruimte voor groen. De samenhang in het straatbeeld ontstaat onder meer door een ingetogen materiaal- en kleurgebruik. Kenmerkend zijn het blokvormige stratenpatroon en het straatgericht wonen. De straathoeken zijn open, waarbij de woningen veelal een duidelijk onderscheid hebben tussen voorgevel en zijgevel. Rust in het bebouwingsbeeld ontstaat door de eenvoudige hoofdmassa´s en kapvormen, zoals zadelkappen en soms schilddaken. De herhaling van gelijkvormige kappen van bouwblokken geven soms een karakteristiek beeld naar zijstraten. Voor- en zijtuinen zijn gescheiden van de openbare ruimte door eenvoudige, lage erfafscheidingen. Aanbouwen aan achtergevels en dakkapellen/dakopbouwen voegen zich soepel binnen de hoofdkarakteristiek van het bebouwingsthema.

Welstandsniveau

Het toetsingsniveau dat gehanteerd wordt voor het binnenterrein is Niveau 1, Bijzonder. Dit is het hoogste toetsingsniveau. Bij dit toetsingsniveau wordt niet alleen op hoofdlijnen getoetst, maar worden ook deelaspecten en detailuitwerkingen beoordeeld. Dit toetsingsniveau is van toepassing omdat het een nieuwbouwsituatie betreft.
Voor de IJsselstraat en de Sophiastraat blijft gelden Niveau 2, Regulier.

Welstandscriteria voor kleine bouwwerken

Met betrekking tot welstandscriteria voor kleine bouwwerken wordt verwezen naar de desbetreffende criteria in de welstandsnota, met dien verstande dat:
Erfafscheidingen grenzend aan de (toekomstige) openbare ruimte integraal zijn mee ontworpen met de desbetreffende hoofdvolumes en slechts ondersteunend zijn aan begroeiing omwille van een groene uitstraling naar de openbare ruimte.

Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen, eventueel op advies van de welstandscommissie, gemotiveerd afwijken van de welstandscriteria. In die gevallen moet verwezen worden naar de algemene welstandscriteria zoals in deze welstandsnota opgenomen. Deze afwijkingsbevoegdheid is gebaseerd op art. 4:84 Awb. Daarin staat dat burgemeester en wethouders moeten handelen volgens opgestelde beleidsregels tenzij dat voor belanghebbenden gevolgen zou hebben die onevenredig zijn in verhouding tot het doel van de beleidsregels.

5 Welstandscriteria binnenterrein IJsselstraat 63/65 - Sophiastraat 51

Hoofdaspecten: **Bebouwing en omgeving**

- Bij nieuwbouw rekening houden met de gebiedskarakteristiek, terwijl het wel duidelijk moet afwijken van de standaardwoning aan de doorgaande straten.
- Panden richten naar de nieuwe, openbare ruimte.
- De positie, verkavelingwijze en de oriëntatie van de oorspronkelijke bebouwing op het binneterrein is bij nieuwbouw richtinggevend.

Deelaspecten: **Massa en vorm**

- De bestaande schaal van de bebouwing in de omgeving is het uitgangspunt bij uitbreiding en vervanging van de bebouwing.
- De bouwmassa is afgestemd op de belendende bebouwing.
- Eenduidige bouwmassa's in een en twee bouwlagen.
- Platte of licht hellende daken.
- Eventuele rookkanalen en/of installaties op het dak worden opgenomen in de architectuur.

Gevelcompositie

- Architectuur, materiaalgebruik en details duidelijk afwijkend van omliggende woningen. Gevels die zijn gericht naar de openbare ruimte vertonen een open uitstraling.
- De compositie van gevelopeningen vertoont samenhang.
- De verticale geleding en ritmiek van de gevel benadrukken, bijvoorbeeld door ordening van raampartijen langs verticale assen of door afwijkende behandeling van gevelvlakken.
- Ook zijgevels een duidelijke expressie geven.
- De toevoegingen per woning zijn ondergeschikt aan de hoofdstructuur en de gevelritmiek van het woningblok.

Detailaspecten: **Materiaalgebruik, kleurgebruik en detaillering**

- Voor de hoofdmaterialen hout (latten of panelen) toepassen, eventueel in combinatie met vlakke, stenen muren.
- Het kleurgebruik mag duidelijk afwijken van de omgeving, maar niet detoneren.
- Weinig ornamentiek en eenvoudige details.
- Daken met sedumbegroeiing en zonnepanelen.

Algemene criteria, zie hoofdstuk 3.6 van de welstandsnota

- Bijbehorende bouwwerken zoals erker, daktoevoegingen.
- Daktoevoegingen, dakopbouwen en dakramen.
- Kozijnen en gevelwijzigingen.
- Zonwering.
- Rolluiken.
- Zonnepanelen en collectoren.
- Erfafscheidingen.
- Reclame-uitingen.

Referenties architectuur binnenterrein

sedum dak met zonnepanelen

duidelijke bouwmassa's in een of twee lagen, zonder kap

opvallende architectuur met hout

contrast in kleur- en materiaalgebruik, verticaal geleed

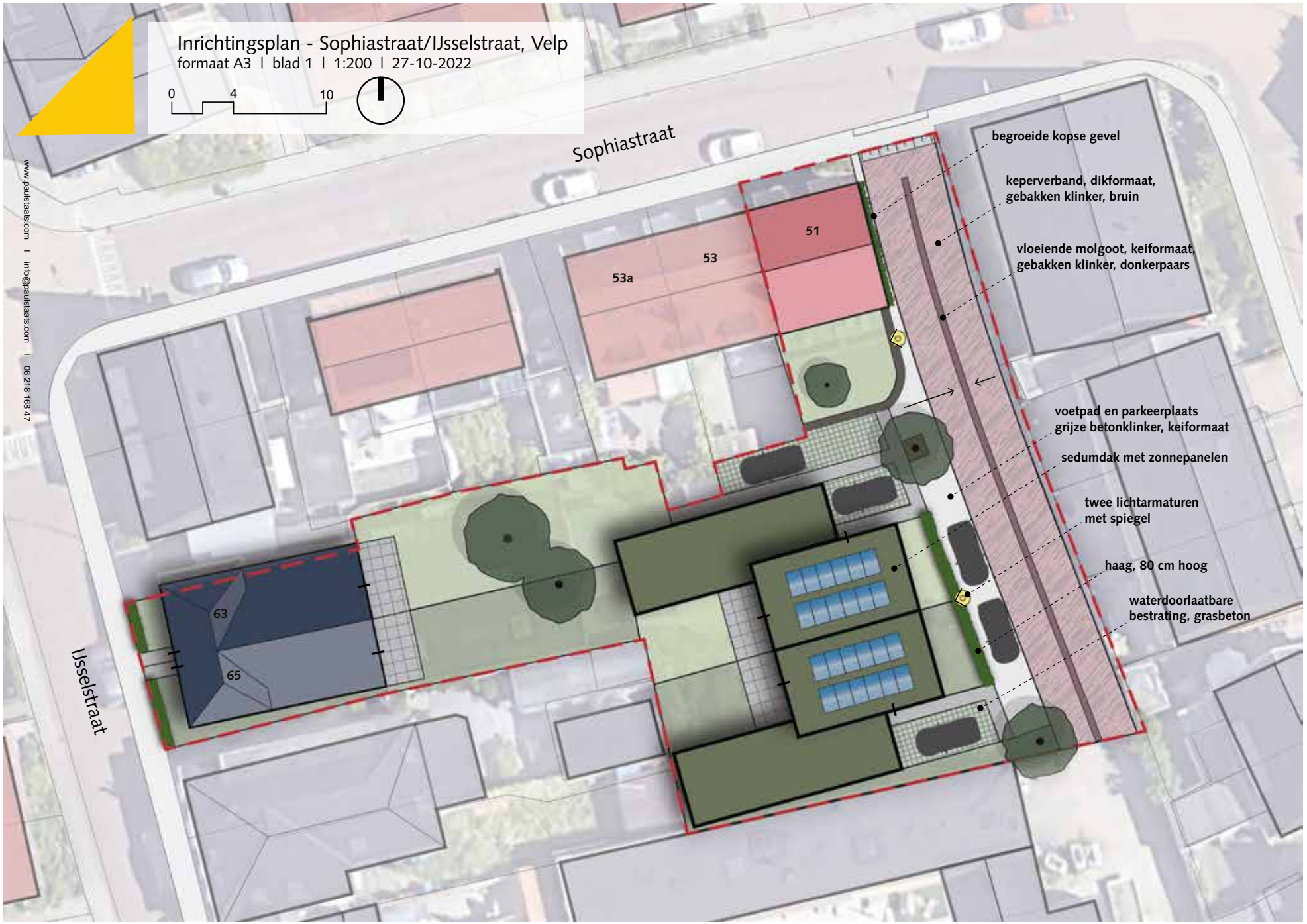

www.paulstaats.com | info@paulstaats.com | 06 218 168 47

Referenties buitenruimte

sprekende molgoot

keperverband, dikformaat, gebakken klinker, bruin

waterdoorlaatbare bestrating op eigen erf, grasbeton

begroeide zijgevel voor Sophiastraat 51.

SPAWNP
INGENIEURS

Rapport 22100189.r01

Kwa Maritane B.V.
Akoestisch onderzoek Sophiastraat/IJsselstraat Velp

Rapport 22100189.r01

Kwa Maritane B.V.
Akoestisch onderzoek Sophiastraat/IJsselstraat Velp

Datum:
26 mei 2021

Opdrachtgever: Kwa Maritane B.V.
De heer J.J. Rudolphie
Diepenbrocklaan 38
6815 AJ ARNHEM
epf@live.nl

Auteur:
De heer ir. A.C.W.M. Appels

BOUW - MILIEU - RUIMTE

DENKKRACHT IN

INHOUD PAGINA

1. INLEIDING 4

2. SITUATIE EN UITGANGSPUNTEN 4
2.1 Algemeen/Locatie/Ligging 4
2.2 Beschikbare gegevens 4
2.3 Gestelde geluidvoorwaarden 4

3. ONDERZOEKMETHODE 7

4. REKENMODEL 7
4.1 Geluidbronnen 8
4.2 Gebouwen 9
4.3 Bodemgebieden 9
4.4 Ontvangerpunten 9
4.5 Geluidcontouren 9

5. RESULTATEN 10
5.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus [$L_{Ar,LT}$] 10
5.2 Maximale geluidniveaus [L_{Amax}] 10
5.3 Equivalente geluidniveaus [L_{Aeq}] voor de indirecte hinder 11

6. CONCLUSIES 12

FIGUREN

1 Overzicht terrein en omgeving
2 Bronnen
3 Gebouwen
4 Bodemgebieden
5 Ontvangers
6 Geluidcontouren in tuinen

BIJLAGEN

1 Bronnen LAr,LT
2 Bronnen LAmax
3 Bronnen LAeq
4 Gebouwen
5 Bodemgebieden
6 Ontvangers
7 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus
8 Maximale geluidniveaus
9 Equivalente geluidniveaus indirecte hinder

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem/haar worden gebruikt voor het doel waarvoor het is opgesteld. Niets uit dit document mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en/of van SPA WNP ingenieurs. Kwaliteit en verbetering van product en proces zijn bij SPA WNP ingenieurs gewaarborgd middels een kwaliteitsmanagementsysteem dat is gecertificeerd volgens NEN-EN-ISO 9001:2015.

1. INLEIDING

Kwa Maritane B.V. wil op het terrein achter de woningen aan de Sophiastraat 51 t/m 53A twee woningen bouwen. Het terrein heeft momenteel een bedrijfsbestemming. Gelet op het voorgaande dient de bestemming van het terrein te worden gewijzigd van Bedrijf naar Wonen.

Direct ten zuiden van het perceel ligt een gebouw waarop eveneens een bedrijfsbestemming ligt. Dit betekent dat de bedrijfsvoering van het daar mogelijk gevestigde of te vestigen bedrijf door de nieuwe woningen belemmerd zou kunnen worden.
Daarnaast dient voor de wijziging van het bestemmingsplan te worden aangetoond dat bij de nieuwe woningen een goed woon- en leefklimaat heerst ten aanzien van de activiteiten van het bedrijf.

Voor de bestemmingswijziging is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Het doel van dit akoestisch onderzoek is het bepalen van de geluidimmissie van het bedrijfsterrein bij de nieuwe woningen.

In de voorliggende rapportage zijn de uitgangspunten en de resultaten van het akoestisch onderzoek weergegeven.

2. SITUATIE EN UITGANGSPUNTEN

2.1 Algemeen/Locatie/Ligging

De kavel waarop Kwa Maritane B.V. twee nieuwe woningen wenst te bouwen, is weergegeven in figuur 1.1. In figuur 1.2 is de gewenste indeling van het terrein geschetst. In figuur 1.3 is het vigerende bestemmingsplan weergegeven.

2.2 Beschikbare gegevens

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:
- VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering, editie 2009”;
- Activiteitenbesluit milieubeheer;
- Digitale ondergrond (kadastrale kaart, luchtfoto) uit PDOK services;
- Locatiebezoek op 7 mei 2021;
- Tekening 12-0 3-20 21, “Optie 1”.

2.3 Gestelde geluidvoorwaarden

Toetsingskader ruimtelijke ordening (wijziging bestemmingsplan)

In het kader van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt de VNG publicatie “Bedrijven en milieuzonering, editie 2009” gebruikt als hulpmiddel. Deze handreiking geeft onder andere richtafstanden en stappenplannen om te komen tot het verantwoord inpassen van bedrijvigheid in de directe omgeving van gevoelige functies nabij bedrijven.

Gebiedstypen
In hoofdstuk 2 van de VNG brochure zijn twee omgevingstypen gedefinieerd. Dit zijn het omgevingstype ‘rustige woonwijk’ en het omgevingstype ‘gemengd gebied’.
Het omgevingstype ‘rustige woonwijk’ wordt de volgende omschrijving gehanteerd:

"Een rustige woonwijk is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven of kantoren) voor. Langs de randen (in de overgang naar mogelijke bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer.
Een vergelijkbaar omgevingstype qua aanvaardbare milieubelasting is een rustig buitengebied (eventueel inclusief verblijfsrecreatie), een stiltegebied of een natuurgebied. "

Als definitie van het omgevingstype 'gemengd gebied' wordt de volgende omschrijving gehanteerd:
"Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd.
Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen, behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd gebied. Hier kan de verhoogde milieubelasting voor geluid de toepassing van kleinere richtafstanden rechtvaardigen. Geluid is voor de te hanteren afstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend."

Toetsingskader geluid
Als toetsingskader is uitgegaan van bijlage 5.3 'Voorbeeld toetsingskaders voor ontheffingen en planherzieningen'. Het toetsingskader voor geluid bestaat uit 4 stappen, waarbij per stap de geluidbelasting groter wordt en daarmee de onderzoeks- en motiveringsplicht.

Stap 1
Toetsen aan de richtafstanden voor het aspect geluid. Indien deze niet worden overschreden kan een verdere beoordeling van geluid in beginsel achterwege blijven.

Stap 2
Indien stap 1 niet toereikend is, is een geluidonderzoek noodzakelijk en dient bij het omgevingstype 'rustige woonwijk' voldaan te worden aan de volgende richtwaarden
- 45 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau;
- 65 dB(A) etmaalwaarde voor het maximaal geluidniveau (piekgeluiden);
- 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van verkeersaantrekkende werking.

Bij het omgevingstype 'gemengd gebied' dient voldaan te worden aan de volgende richtwaarden:
- 50 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau;
- 70 dB(A) etmaalwaarde voor het maximaal geluidniveau (piekgeluiden);
- 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van verkeersaantrekkende werking.

Stap 3
Indien stap 2 niet toereikend is, is voor woningen gelegen in een 'rustige woonwijk' een maximale geluidbelasting mogelijk van:
- 50 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau;
- 70 dB(A) etmaalwaarde voor het maximaal geluidniveau (piekgeluiden);
- 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van verkeersaantrekkende werking.

Bij het omgevingstype 'gemengd gebied' is een maximale geluidbelasting mogelijk van:
- 55 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau;
- 70 dB(A) etmaalwaarde voor het maximaal geluidniveau (piekgeluiden);
- 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van verkeersaantrekkende werking.

Als voldaan wordt aan de bovenstaande richtwaarden is buitenplanse aanpassing mogelijk. Het bevoegd gezag dient te motiveren waarom zij in deze concrete situatie de geluidbelasting acceptabel acht. Tevens dient de cumulatie met eventueel aanwezige geluidbelasting te worden betrokken.

Stap 4
Bij een hogere geluidbelasting dan aangegeven in stap 3 zal het doorgaans niet mogelijk zijn om medewerking te verlenen aan een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. Indien het bevoegd gezag toch van mening is dat medewerking aanvaardbaar is, dan dient dit grondig onderzocht, onderbouwd en gemotiveerd te worden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met cumulatie van aanwezige geluidbronnen.

Voorliggende situatie
De omgeving van het plangebied kan het beste worden omschreven als 'gemengd gebied'. Dit gezien de aanwezigheid van het bedrijf.

Indien bij de woningen wordt voldaan aan de richtwaarden die hiervoor worden gehanteerd, kan worden gesteld dat er bij de woningen sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

Toetsingskader milieu
Het bedrijf aan de IJsselstraat 71 valt onder het regime van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Voor het bedrijf zijn geen maatwerkvoorschriften verleend. Dit wil zeggen dat het bedrijf in de huidige situatie bij de bestaande woningen dient te voldoen aan de standaard geluideisen uit het besluit. Hieronder zijn de geldende eisen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer weergegeven. (bron: www.wetten.nl)

Artikel 2.17

1. Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidniveau L_{Amax}, veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, geldt dat:

   a. de niveaus op de in tabel 2.17a genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17a

	07:00–19:00 uur	*19:00–23:00 uur*	*23:00–07:00 uur*
$L_{Ar,LT}$ *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*	*40 dB(A)*
$L_{Ar,LT}$ *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*35 dB(A)*	*30 dB(A)*	*25 dB(A)*
L_{Amax} *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*70 dB(A)*	*65 dB(A)*	*60 dB(A)*
L_{Amax} *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*

   b. de in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur in tabel 2.17a opgenomen maximale geluidniveaus L_{Amax} niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;

Laad- / losactiviteiten
Op basis van het “Activiteitenbesluit milieubeheer” (ex. art. 2.17 lid 1b) zijn maximale geluidniveaus (piekgeluiden) ten gevolge van het laden en lossen in de dagperiode, uitgezonderd van toetsing. Onder het laden en lossen worden ook bijbehorende activiteiten verstaan zoals het slaan van autoportieren, manoeuvreren, wegrijden, starten en gas geven bij het wegrijden van de voertuigen.

Indirecte hinder

Vanuit de VNG publicatie moet de indirecte hinder onderzocht worden. Er zijn specifieke richtwaarden opgenomen. Bij de beoordeling van de indirecte hinder kan de circulaire van 29 februari 1996 van de minister van VROM, getiteld “Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer”, als hulpmiddel dienen.
Hiervoor is de indirecte hinder in kaart gebracht en beoordeeld op basis van de genoemde circulaire.

Op basis van uitspraken van de Raad van State (onder andere nummer E03.95.0233) hangt de reikwijdte van de indirecte hinder af van de interpretatie van de term "opgenomen in het heersende verkeersbeeld". Het gaat er om of een voertuig, wat betreft de snelheid, rij- en stopgedrag, onderscheiden kan worden van het overige verkeer. De indirecte hinder is niet meer van toepassing als voertuigen eenzelfde snelheid en eenzelfde rij- en stopgedrag vertonen bij zijstraten, kruisingen etc. als het overige verkeer. Alleen in de directe nabijheid van de ingangen van het terrein van de inrichting is er nog onderscheid te maken.

3. ONDERZOEKMETHODE

De onderzoekmethode is gebaseerd op de “Handleiding meten en rekenen Industrielawaai 1999”, van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, versie 2004 zoals die op het internet is geplaatst. Deze handleiding is voorgeschreven in het “Activiteitenbesluit milieubeheer” in artikel 1.11.9.

4. REKENMODEL

Alle berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van een computerprogramma, dat is gebaseerd op de berekening van de overdracht overeenkomstig de methode II.8 uit de "Handleiding meten en rekenen Industrielawaai", 1999, van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM).

Om de door het bedrijf bij de woningen veroorzaakte geluidniveaus te bepalen is een geluidmodel opgesteld. Hierbij is ervan uitgegaan dat het bedrijf de op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer beschikbare geluidruimte bij de bestaande volledig benut. Met andere woorden er is van uitgegaan dat het bedrijf bij de bestaande woningen voldoet aan de standaardeisen van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In het geluidmodel zijn bronnen ingevoerd voor de bepaling van de bij de bestaande woningen langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus en voor de maximale geluidniveaus. De bronsterkten van deze bronnen is zodanig aangepast dat de beschikbare geluidruimte volledig wordt benut bij de maatgevende woning aan de IJsselstraat 73 (rekenpunten 004 en 005).

De bij de bestaande woningen optredende geluidpieken voor het laden en lossen van voertuigen zijn in het Activiteitenbesluit uitgezonderd van toetsing. In het kader van de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening bij de nieuwe woningen dienen deze wel te worden bepaald en te worden beoordeeld.
Voor de berekeningen is ervan uitgegaan dat een vrachtwagen wordt geladen of gelost in de dagperiode en dat een bestelwagen c.q. een personenwagen wordt geparkeerd.
Gelet op de bij de bestaande woningen optredende maximale geluidniveaus is het niet mogelijk om deze activiteiten in de avond- en nachtperiode uit te voeren. Bij de bestaande woningen treden door de activiteiten maximale geluidniveaus op hoger dan 65 dB(A) en 60 dB(A) in respectievelijk de avond- en nachtperiode. Hiermee wordt bij de bestaande woningen de standaardeis uit het Activiteitenbesluit milieubeheer overschreden.

Voor de bepaling van de door de indirecte hinder veroorzaakte niveaus is ervan uitgegaan dat in de dagperiode zowel een vrachtwagen als twee bestel/personenwagens van en naar de bedrijfslocatie rijden. Momenteel betreft de toegangsweg een grindpad vanaf de Sophiastraat.

4.1 Geluidbronnen

In de bijlagen 1 t/m 3 zijn de bronnummers, de broncoördinaten en spectrale verdelingen van de bronsterkten gegeven. Verder zijn in deze bijlagen voor de puntbronnen, oppervlakte bronnen de tijden en de perioden vermeld waarin de verschillende geluidbronnen in bedrijf zijn. Voor de mobiele bronnen zijn het aantal rijlijnpassages per periode weergegeven, de snelheid en de lengte van de rijlijnen.

Geluidbronnen bepalend voor de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus

De geluidbronnen voor de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus zijn in het rekenmodel ingevoerd op de posities zoals aangegeven in figuur 2.1 en bijlage 1. Voor de geluidemissie van de het gebouw is 1 oppervlakte bron ingevoerd. Daarnaast is een puntbron ingevoerd voor de open roldeur.

De voor het gebouw ingevoerde oppervlakte bron (011) heeft een bronsterkte van 95 dB(A), 84 dB(A) en 79 dB(A) voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode en een bronhoogte van 2.7 m. De voor de roldeur ingevoerde bron (001) heeft een bronsterkte van 79 dB(A) in de dagperiode, 76 dB(A) in de avondperiode en 71 dB(A) in de nachtperiode.

In bijlage 6.1 zijn de met het model berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus weergegeven bij de bestaande woningen. Uit de berekeningen blijkt dat bij de maatgevende woningen aan de IJsselstraat 69 (rekenpunten 004 en 005) en de Merwedestraat 2 (rekenpunt 008) langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus optreden van 50 dB(A) etmaalwaarde.

Geluidbronnen bepalend voor de maximale geluidniveaus

Door een aantal activiteiten op het terrein van de inrichting kunnen relevante maximale geluidniveaus optreden. Deze activiteiten zijn genoemd en de gebruikte bronsterkte is vermeld:

- Het laden/lossen van vrachtwagens — $L_{WA,max}$ = 110 dB(A).
- Het parkeren van voertuigen — $L_{WA,max}$ = 98 dB(A).
- De open roldeur, Dagperiode — $L_{WA,max}$ = 101 dB(A).
  Avondperiode — $L_{WA,max}$ = 98 dB(A).
  Nachtperiode — $L_{WA,max}$ = 93 dB(A).

De geluidbronnen die maximale geluidniveaus kunnen veroorzaken zijn in het rekenmodel ingevoerd op de posities, zoals aangegeven in figuur 2.2. In bijlage 2 zijn de bronnummers, de broncoördinaten en spectrale verdelingen van de bronsterkten gegeven. Verder zijn in deze bijlage de perioden vermeld, waarin de verschillende geluidbronnen in bedrijf zijn.

Geluidbronnen bepalend voor de indirecte hinder

Voor het geluidonderzoek naar de invloed van het verkeer over de ontsluitingsweg, is met behulp van een computermodel, de geluidbelasting op een aantal ontvangerpunten langs deze weg bepaald.

In figuur 2.3 en bijlage 3 worden de relevante invoergegevens weergegeven.

De ontsluitingsweg is in de huidige situatie verhard met grind. De voertuigen mogen hier 30 km/uur rijden. Gezien de aard van de weg (smal), rijden de voertuigen hier met snelheden tot circa 10 km/uur. De bronsterkte van vrachtwagens, die met snelheden van circa 10 km/uur rijden bedraagt 105 dB(A) en van personenwagens en bestelwagens 94 dB(A).

4.2 Gebouwen

De gebouwen en andere relevante objecten zijn in het rekenmodel ingevoerd met hun werkelijke hoogte en een reflectiecoëfficiënt, zodat de wanden van de ingevoerde gebouwen zowel een afschermende als reflecterende functie kunnen vervullen. De ligging van de gebouwen is gegeven in figuur 3 en in bijlage 4. In deze bijlage zijn de coördinaten van de hoekpunten gegeven. Er is aangegeven welke hoogte de gebouwen hebben ten opzichte van het plaatselijk maaiveld en welke tophoekcorrectieterm voor de afscherming is toegepast.

4.3 Bodemgebieden

De ligging van de bodemgebieden is gegeven in figuur 4 en in bijlage 5. In deze bijlage zijn de coördinaten van de hoekpunten gegeven en is de absorptiefactor vermeld. De standaard bodemfactor heeft een waarde van 1,0 (akoestisch zachte bodem). Deze bodemfactor is van toepassing op de gebieden van het geluidmodel, waarvoor geen bodemgebieden zijn ingevoerd.

4.4 Ontvangerpunten

In figuur 5 is een overzicht gegeven van de gebruikte ontvangerpunten rond de inrichting. De ontvangers liggen bij de bestaande en nieuwe woningen in de directe omgeving van de bedrijfslocatie. De relevante gegevens van de ontvangers zijn tevens gegeven in bijlage 6.

4.5 Geluidcontouren

Voor de berekening van de geluidcontouren in de tuinen van de nieuwe woningen is gebruik gemaakt van een raster van rekenpunten. De waarneemhoogte van deze punten is 1,5 meter ten opzichte van de gemiddelde maaiveldhoogte voor de industrieterreinen.

5. RESULTATEN

5.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus [$L_{Ar,LT}$]

In tabel 1 en in bijlage 7.1 zijn de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus op de ontvangerpunten gegeven, zoals deze veroorzaakt worden in de onderzochte bedrijfssituatie. In de tabel zijn ook de geluideisen van de uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de richtwaarden uit de VNG-publicatie weergegeven.

Tabel 1: Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$) in dB(A)

Ontvangerpunt (zie figuur 5)		Onderzochte bedrijfssituatie		
Id.	Omschrijving	Dagperiode	Avondperiode	Nachtperiode
Bestande woningen				
001	IJsselstraat 69	44	40	34
004, 005	IJsselstraat 73	50	45	40
006-009	Woningen Merwedestraat	50	45	40
Gestelde eisen Activiteitenbesluit		50	45	40
Nieuwe woningen				
	Nieuwe woning 2			
011-013	· Overige gevels	50	43	38
014-015	· Zuidgevel	50	51	46
016-020	Nieuwe woning 1	44	39	34
Richtwaarde stap 2 VNG		50	45	40
Gestelde eisen Activiteitenbesluit		50	45	40

In de bijlagen 7.2.1 t/m 7.2.31 is de bijdrage gegeven van de verschillende geluidbronnen aan de totale geluidniveaus op de ontvangerpunten.

Uit tabel 1 blijkt dat in de onderzochte maximaal toelaatbare bedrijfssituatie voor de bedrijfslocatie bij woning 1 wordt voldaan aan de richtwaarden en eisen. Bij de woning 2 wordt niet voldaan aan de richtwaarden en eisen. De overschrijdingen treden alleen op, op de eerste verdieping van de zuidgevel van de woning.
Het is gelet op de lay-out van het plan niet mogelijk om door middel van rendabele overdrachtsmaatregelen, de geluidniveaus op de zuidgevel effectief te verminderen. De enige kosteneffectieve oplossing is de uitvoering van de gevel als dove gevel. Indien de eerste verdieping van de zuidgevel als dove gevel wordt uitgevoerd, vervalt hier de toetsing en wordt ook bij woning 2 voldaan aan de richtwaarden en eisen.
Na het doof uitvoeren van de aangegeven gevel, is er ten aanzien van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus bij beide woningen sprake van een goed woon- en leefklimaat.
Ook wordt de in de huidige situatie toelaatbare bedrijfsvoering op de bedrijfslocatie niet beperkt door de nieuwe woningen.

In figuur 6 zijn de in de tuinen van de woningen optredende geluidcontouren weergegeven. Uit de figuur blijkt dat alleen aan de zuidzijde van de tuin van woning 2 equivalente geluidniveaus optreden boven de 50 dB(A) (tot maximaal 51 dB(A)). Gelet op de geringe overschrijding (maximaal 1 dB(A)) en het feit dat ze alleen langs de rand van de tuin optreden, worden de in de tuin optredende niveaus acceptabel geacht. Met andere woorden in de tuinen van de woningen is sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat.

5.2 Maximale geluidniveaus [L_{Amax}]

In tabel 2 en in bijlage 8.1 zijn de maximale geluidniveaus weergegeven zoals deze ter plaatse van de woningen in de directe omgeving kunnen optreden. In de tabel zijn alleen de waarden weergegeven die hoger zijn dan 60 dB(A).

Tabel 2: Maximale geluidniveaus (L_{Amax}) in dB(A)

Ontvangerpunt (zie figuur 5)		Onderzochte bedrijfssituatie		
Id.	Omschrijving	Dagperiode	Avondperiode	Nachtperiode
Bestande woningen				
001	IJsselstraat 69	51	43	38
004, 005	IJsselstraat 73	54	51	46
006-010	Woningen Merwedestraat	82	65	60
Gestelde eisen Activiteitenbesluit		-- 1)	65	60
Nieuwe woningen				
011-015	Nieuwe woning 2	73	62	57
016-020	Nieuwe woning 1	71	60	54
Richtwaarde stap 2 VNG		70	65	60
Gestelde eisen Activiteitenbesluit		-- 1)	65	60

1) De maximale geluidniveaus zijn op basis van artikel 2.17 lid 1b uitgezonderd van toetsing

In de bijlagen 8.2.1 t/m 8.2.31 zijn de belangrijkste maximale geluidniveaus weergegeven op de ontvangerpunten.

Bij de nieuwe woningen wordt voldaan aan de standaardeisen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit wil zeggen dat de op basis van de bestaande woningen toelaatbare bedrijfsvoering van een bedrijf in het gebouw ten zuiden van het plangebied, door de nieuwe woningen niet verder wordt beperkt.

Uit de berekeningen blijkt dat bij beide woningen in de dagperiode niet wordt voldaan aan de richtwaarde uit de VNG publicatie. De geringe overschrijdingen worden veroorzaakt door de laad-/losactiviteiten. De bij de nieuwe woningen optredende geluidpieken zijn beduidend lager dan de bij de bestaande woningen optredende niveaus.
Zoals in de toelichting bij het Activiteitenbesluit milieubeheer is aangegeven, blijken in de praktijk overschrijdingen van de maximale geluidsniveaus door laad-/ losactiviteiten gedurende de dagperiode in het algemeen niet tot hinder te leiden.
Daarnaast dienen de nieuwe woningen te voldoen aan de standaardeisen van het Bouwbesluit. De gevelwering dient minimaal 20 dB te bedragen. Dit wil zeggen dat in de woningen voldaan wordt aan de daar normaal gehanteerde richtwaarde van 55 dB(A) in de dagperiode. Met andere woorden in de woningen is sprake van een goed woon- en leefklimaat.

Ook bevinden zich aan de oostzijde van de nieuwe woningen geen buitenruimten waar normaal wordt verbleven. De terrassen worden aan de westzijde van de woningen gesitueerd. De hier berekende niveaus zijn beduidend lager dan 70 dB(A).

5.3 Equivalente geluidniveaus [L_{Aeq}] voor de indirecte hinder

In bijlage 9 is de berekening gegeven van de te verwachten geluidniveaus bij de woningen. Uit de berekeningen blijkt, dat de etmaalwaarde van de equivalente geluidbelasting die wordt veroorzaakt door het verkeer, bij de nieuwe woningen maximaal 42 dB(A) bedraagt. Dit is ruim lager dan 50 dB(A), waarmee voldaan wordt aan de voorkeursgrenswaarde van de circulaire van 29 februari 1996 over dit onderwerp.
Uit het voorgaande blijkt dat bij de nieuwe woningen sprake is van een goed woon- en leefklimaat ten aanzien van het aspect indirecte hinder.

6. CONCLUSIES

Uit het onderzoek blijkt dat, als de 1e verdieping van de zuidgevel van woning 1 wordt uitgevoerd als dove gevel, er in de onderzochte, voor de op de bedrijfslocatie maximaal toelaatbare bedrijfssituatie, met uitzondering van de laad/losactiviteiten, wordt voldaan aan de richtwaarden en de geluideisen.
Gelet op het feit dat in de woningen wordt voldaan aan de richtwaarden, worden de door de laad-/losactiviteiten veroorzaakte geluidpieken op voorzijde van de woningen acceptabel geacht.

Met andere woorden bij de woningen is, ten aanzien van de bedrijfsvoering van het bedrijf, sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Ook wordt door woningen de bedrijfsvoering van het bedrijf niet beperkt.

SPA WNP ingenieurs

FIGUREN

Figuur 1.1

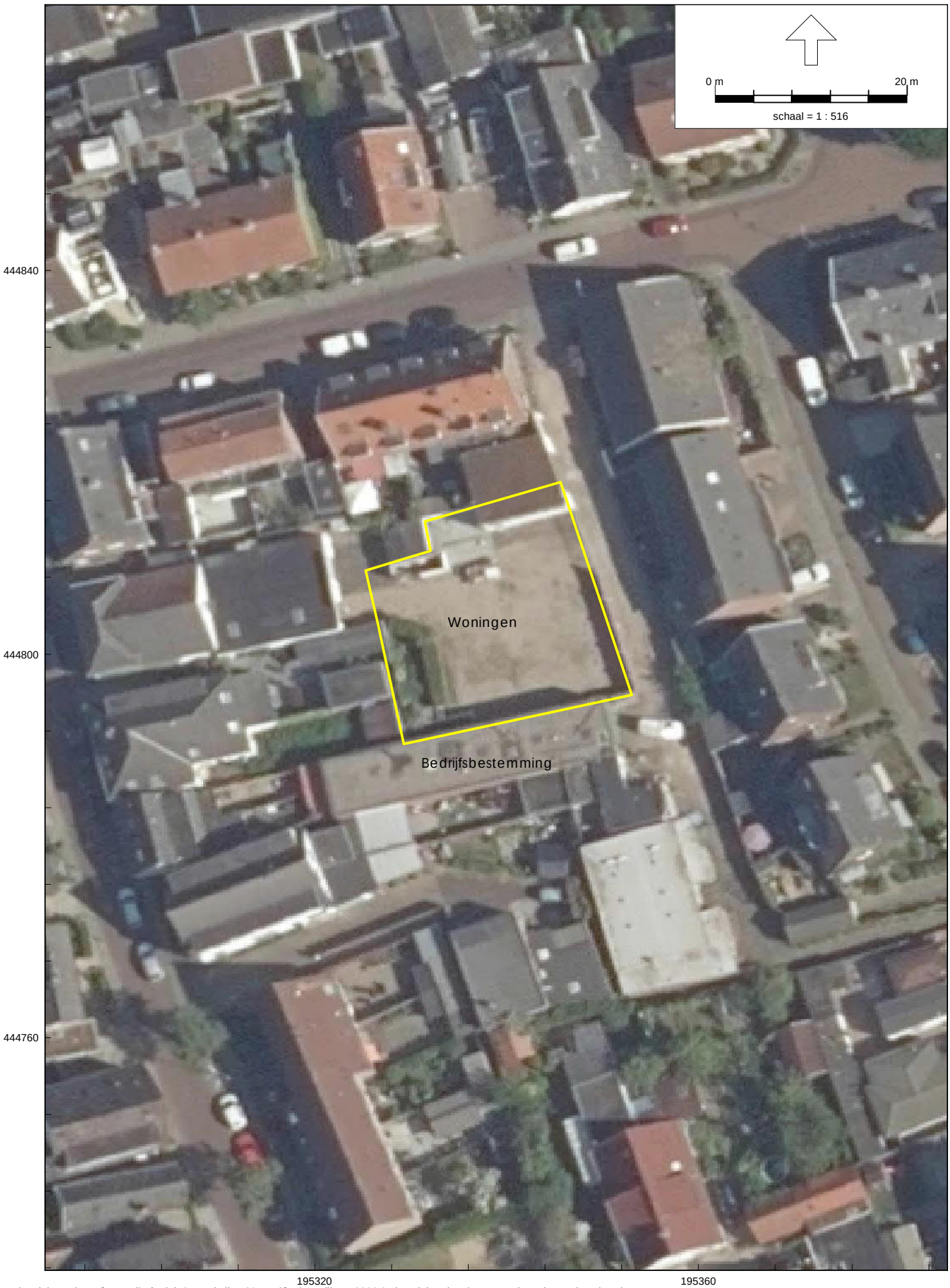

Industrielawaai - IL, [Recordhof, Blok 8 - Kerkallee 29, RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

De ligging van de kavel en de directe omgeving

pag. 1-4

Optie 1
Verkaveling twee patio woningen, met plat dak 6meter hoog.

Figuur 1.3

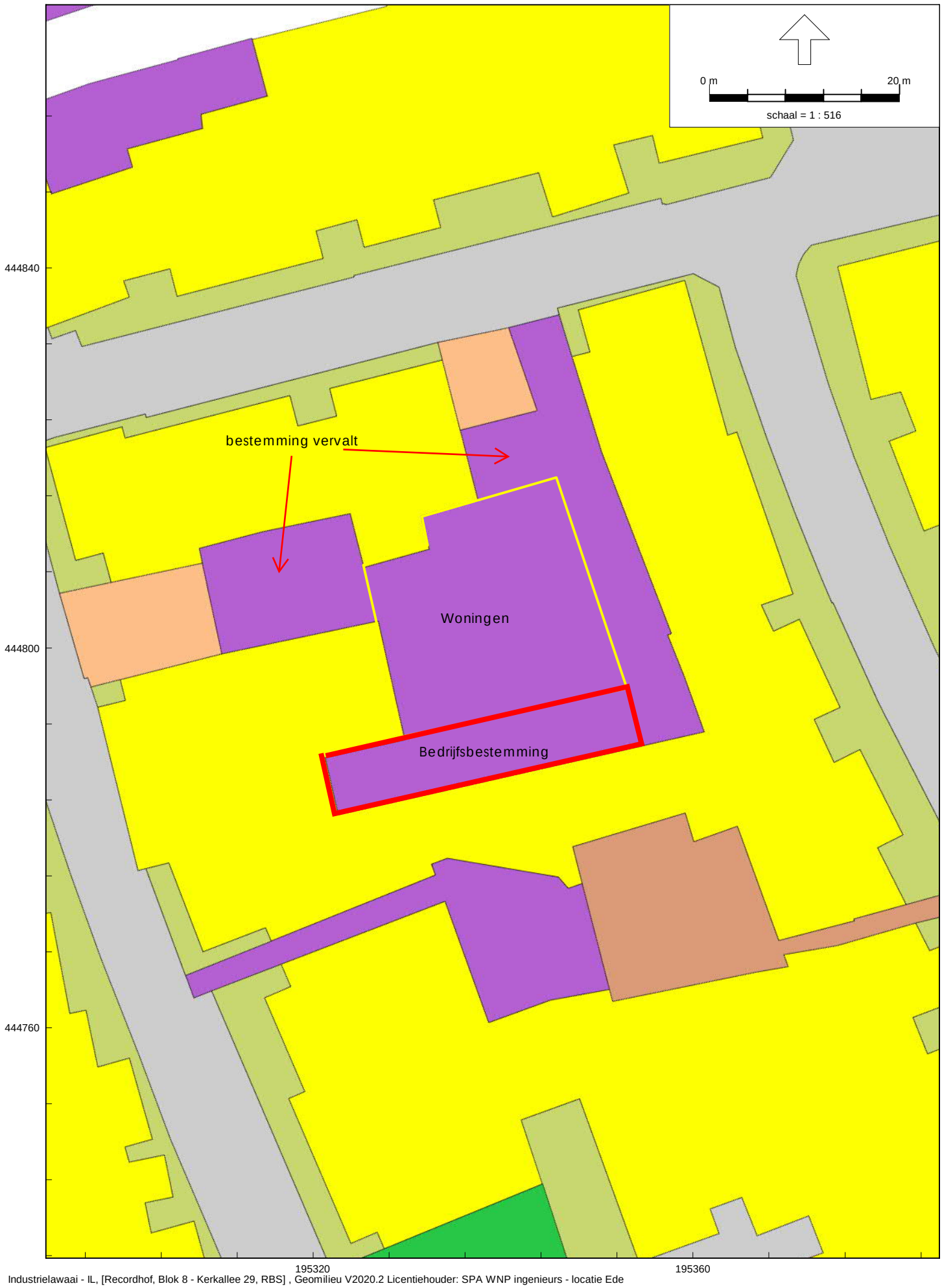

Industrielawaai - IL, [Recordhof, Blok 8 - Kerkallee 29, RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

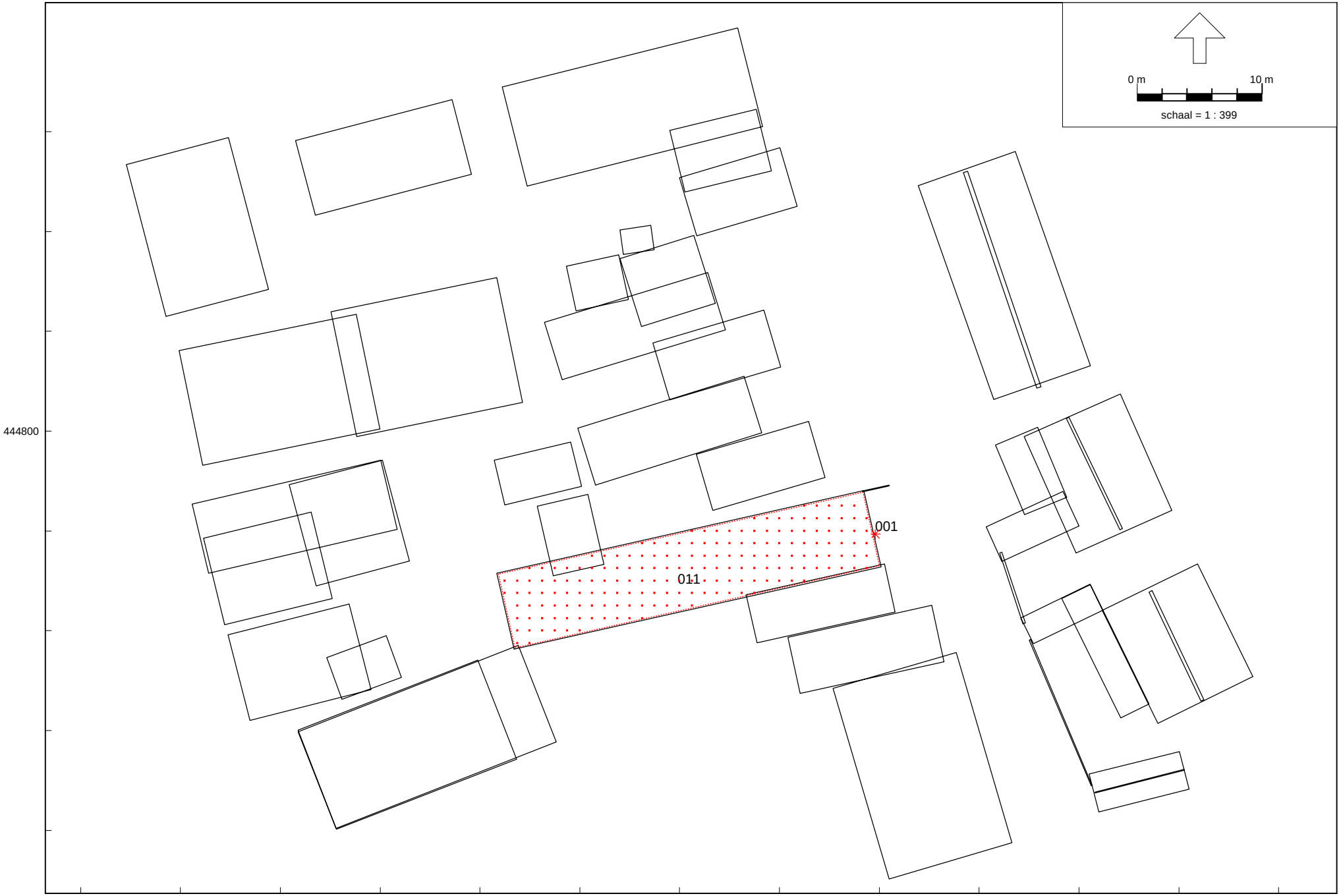

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde geluidbronnen, LAr,LT

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 2.1

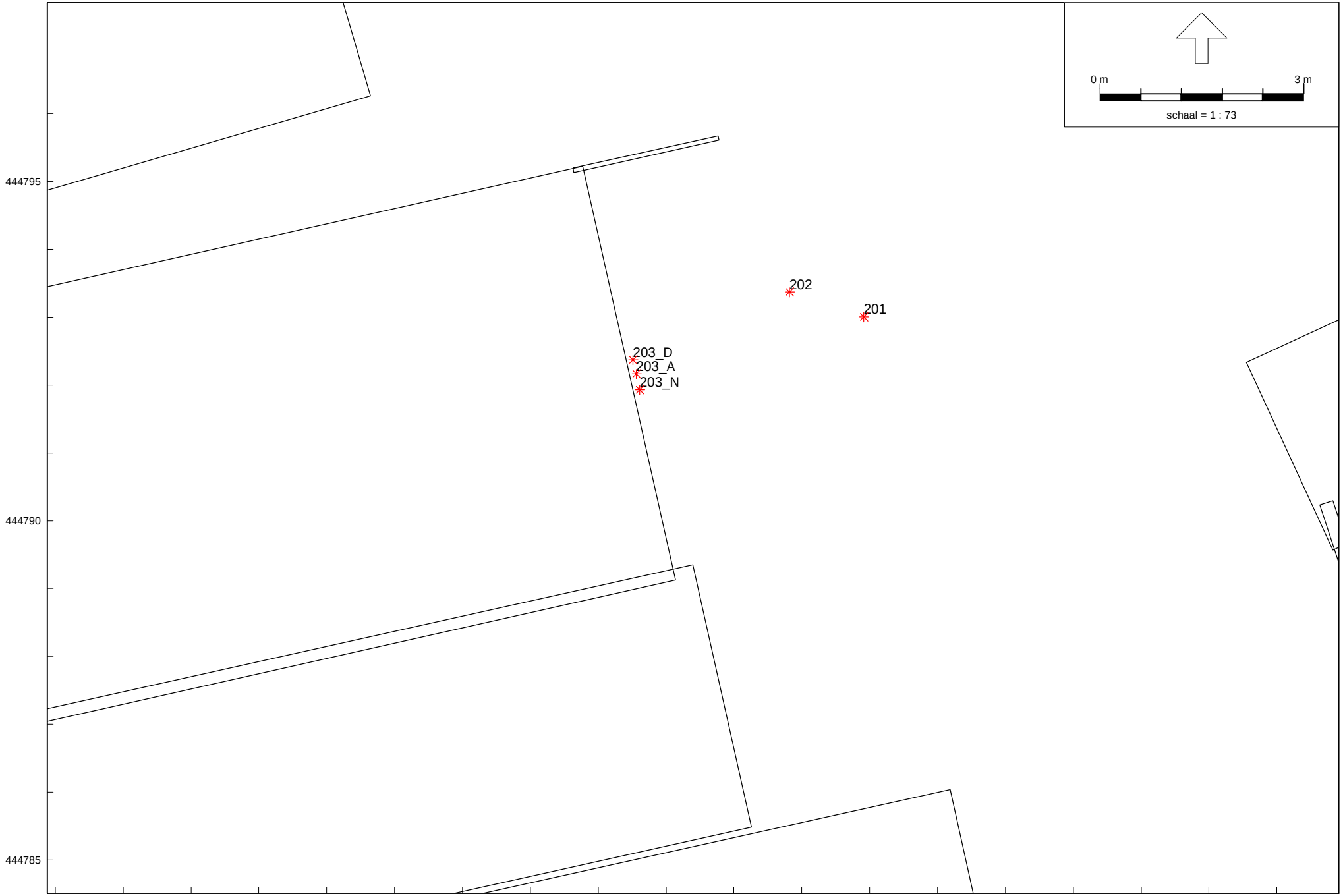

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde geluidbronnen, LAmax

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 2.2

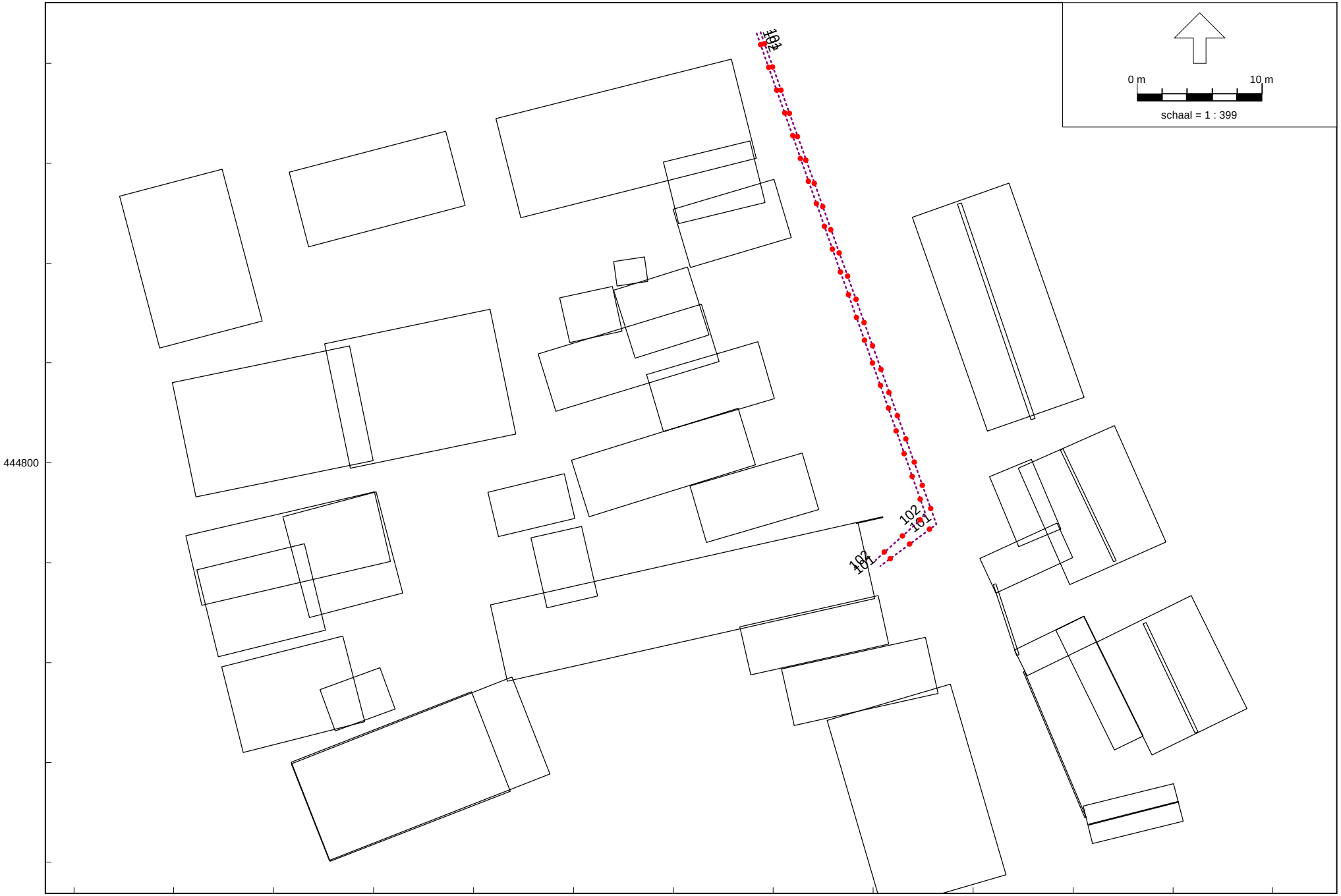

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde geluidbronnen, LAeq indirecte hinder

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 2.3

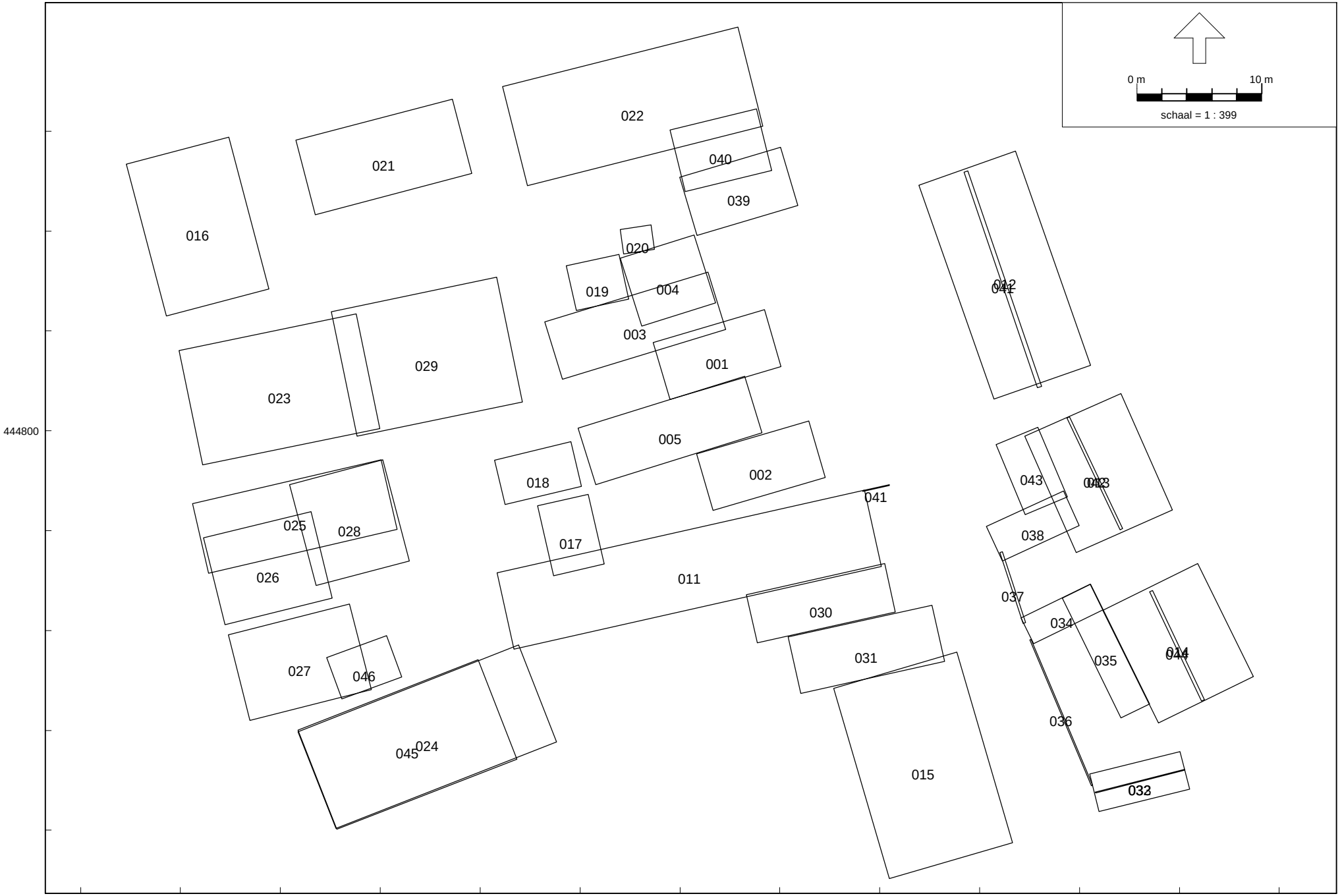

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde gebouwen

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde bodemgebieden

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 4

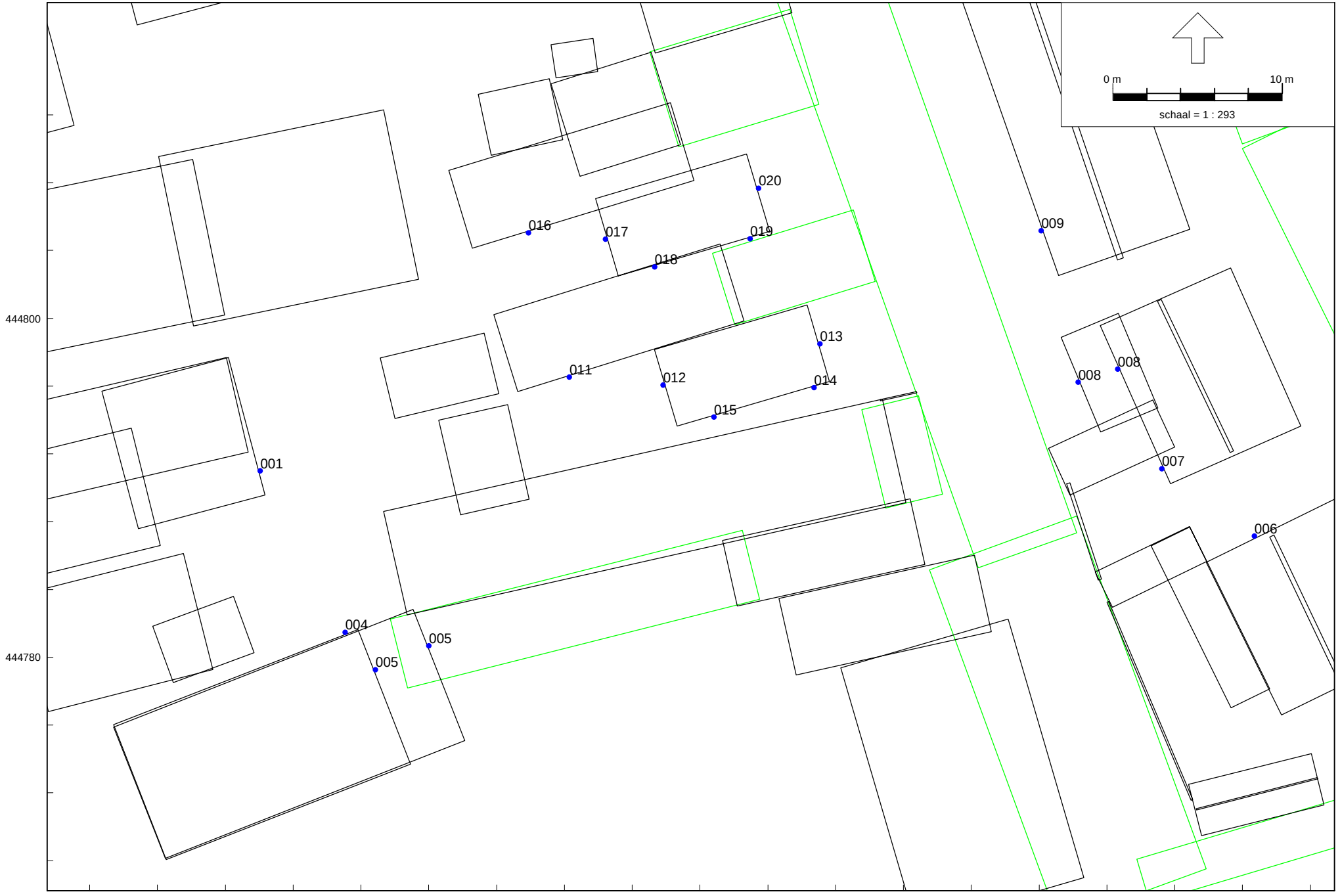

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Ingevoerde rekenpunten

SPA WNP ingenieurs

22100189

Figuur 5

Figuur 6

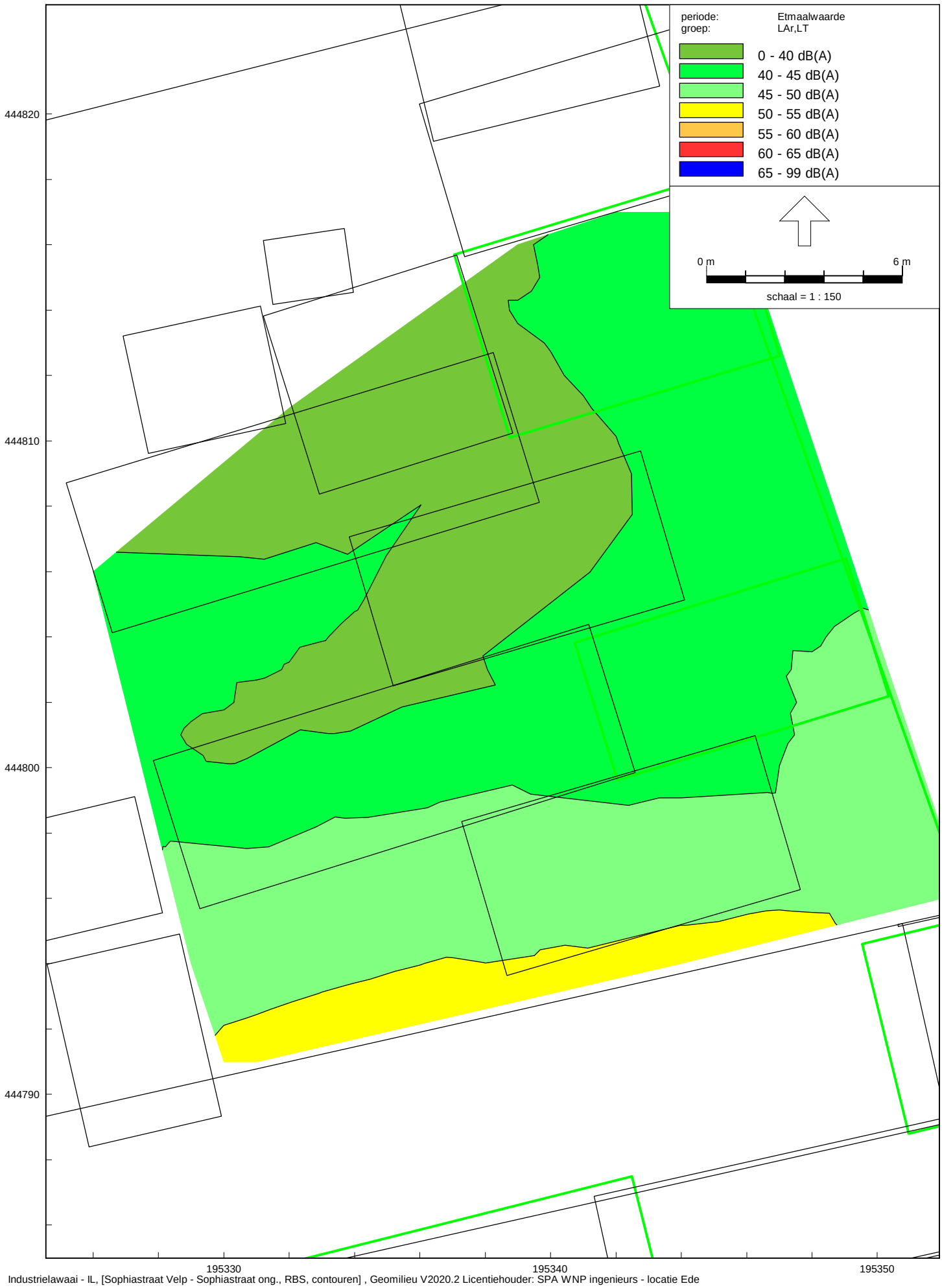

Industrielawaai - IL, [Sophiastraat Velp - Sophiastraat ong., RBS, contouren] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: SPA WNP ingenieurs - locatie Ede

Geluidcontouren tuinen nieuwe woningen

BIJLAGEN

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: LAr,LT
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hoogte	Hdef.	Richt.	Hoek	Type	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
001	Open roldeur	0,00	2,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	12,0000	2,0047	1,2679	60,00	65,00	72,00	71,00	72,00	69,00	69,00	62,00	73,00	79,34

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: LAr,LT
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hoogte	Oppervlak	DeltaL	DeltaH	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
011	Loods	0,00	2,67	181,25	1,0	1,0	12,0000	0,3251	0,2056	59,70	71,70	80,70	87,70	87,70	88,70	86,70	85,70	77,70	94,70

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: LAmax
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hoogte	Hdef.	Richt.	Hoek	Type	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
203_A	Open roldeur_Avond	0,00	2,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	--	0,0010	--	78,90	83,90	90,90	89,90	90,90	87,90	87,90	80,90	91,90	98,24
203_D	Open roldeur_Dag	0,00	2,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	0,0010	--	--	81,90	86,90	93,90	92,90	93,90	90,90	90,90	83,90	94,90	101,24
203_N	Open roldeur_Nacht	0,00	2,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	--	--	0,0010	73,90	78,90	85,90	84,90	85,90	82,90	82,90	75,90	86,90	93,24
201	parkeren voertuig	0,00	0,75	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	0,0010	--	--	55,00	76,00	79,00	81,00	93,00	93,00	91,00	87,00	85,00	98,00
202	Laden/lossen	0,00	1,50	Relatief	0,00	360,00	Normale puntbron	0,0010	--	--	77,00	84,00	94,00	98,00	104,00	105,00	104,00	99,00	90,00	110,00

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: LAeq
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	M-1	H-1	Lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Gem.snelheid	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
101	Vrachtwagens	0,00	1,00	47,45	2	--	--	10	--	80,00	88,00	94,00	99,00	101,00	98,00	91,00	84,00	105,00
102	Bestel/personenwagens	0,00	0,75	46,30	4	--	--	10	--	65,00	73,00	80,00	84,00	91,00	89,00	79,00	68,00	94,00

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 31	Cp	Oppervlak
001	Woning 1	195333,84	444807,06	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	44,21
002	Woning 2	195337,32	444798,15	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	44,09
003	Woning 1, uitbouw	195326,58	444804,13	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	65,59
004	Woning 1, garage	195331,21	444813,82	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	35,43
005	Woning 2, uitbouw	195329,26	444795,69	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	66,31
011	Loods	195321,35	444788,60	0,00	4,00	Rechthoek	0,80	0 dB	188,49
012	Woningen	195355,13	444819,68	0,00	5,50	Rechthoek	0,80	0 dB	149,26
013	Woningen	195371,31	444802,98	0,00	5,50	Rechthoek	0,80	0 dB	85,93
014	Woningen	195377,48	444789,36	0,00	5,50	Rechthoek	0,80	0 dB	85,33
015	Duivenvereniging	195348,30	444779,37	0,00	3,50	Rechthoek	0,80	0 dB	163,35
016	Woningen	195291,65	444821,35	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	106,69
017	Schuur	195328,65	444794,91	0,00	2,00	Rechthoek	0,80	0 dB	23,84
018	Schuur	195321,15	444797,65	0,00	2,00	Rechthoek	0,80	0 dB	23,08
019	Schuur	195326,91	444813,21	0,00	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	15,80
020	Schuur	195331,21	444816,13	0,00	1,50	Rechthoek	0,80	0 dB	4,95
021	Woningen	195305,23	444823,27	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	79,97
022	Woningen	195321,79	444827,57	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	159,16
023	Woningen	195295,90	444806,44	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	135,79
024	Woningen	195305,41	444775,88	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	157,90
025	Woningen	195298,25	444788,59	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	88,69
026	Woningen	195299,56	444784,48	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	63,24
027	Woningen	195299,83	444783,66	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	70,82
028	Woningen	195306,87	444787,59	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	64,77
029	Loods	195321,33	444812,29	0,00	2,00	Rechthoek	0,80	0 dB	138,23
030	schuur	195342,19	444783,02	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	44,91
031	Garage	195356,19	444786,04	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	54,60
032	Garage	195369,58	444769,49	0,00	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	23,21
033	Garage, nok	195369,27	444771,06	0,00	5,00	Rechthoek	0,00	2 dB	0,57
034	Schuur	195363,32	444785,02	0,00	2,50	Rechthoek	0,00	2 dB	14,25
035	Uitbouw woningen	195366,62	444786,58	0,00	2,50	Rechthoek	0,00	2 dB	27,05
036	Schutting	195364,01	444783,24	0,00	1,80	Rechthoek	0,00	2 dB	1,35
037	Schutting	195361,82	444790,30	0,00	1,40	Rechthoek	0,00	2 dB	1,22
038	Schuur	195361,82	444789,57	0,00	2,30	Rechthoek	0,00	2 dB	20,68

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 31	Cp	Oppervlak
039	Uitbouw	195335,98	444820,31	0,00	4,00	Rechthoek	0,00	2 dB	40,96
040	Uitbouw	195335,22	444824,10	0,00	3,00	Rechthoek	0,00	2 dB	36,16
041	Nok woningen	195359,07	444820,83	0,00	9,00	Rechthoek	0,00	2 dB	6,42
042	Nok woningen	195367,20	444801,12	0,00	9,00	Rechthoek	0,00	2 dB	2,25
043	Uitbouw	195361,31	444798,88	0,00	2,50	Rechthoek	0,00	2 dB	22,12
044	Nok woningen	195373,60	444787,09	0,00	9,00	Rechthoek	0,00	2 dB	2,62
045	Woningen	195305,41	444776,03	0,00	6,00	Rechthoek	0,80	0 dB	132,18
046	Uitbouw	195308,92	444778,51	0,00	3,00	Rechthoek	0,80	0 dB	18,04
041	Schutting	195350,63	444795,20	0,00	2,00	Rechthoek	0,80	0 dB	0,14

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Oppervlak	Bf
001	Oprit	195337,05	444815,71	50,54	0,00
002	Oprit	195340,74	444803,83	38,36	0,00
003	Oprit	195296,25	444822,18	810,40	0,00
004	Weg	195360,39	444841,86	251,45	0,00
005	Weg	195371,99	444810,00	322,21	0,00
006	Pad	195390,97	444775,60	70,90	0,00
007	Pad	195362,23	444788,34	205,19	0,00
008	Grind	195345,24	444835,20	312,99	0,50
009	Verhard	195352,88	444795,42	20,55	0,00
011	Bodem	195322,76	444778,19	89,88	0,00

Model: Sophiastraat ong., RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
001	IJsselstraat 69	195314,07	444790,99	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
004	IJsselstraat 73	195319,08	444781,46	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
005	IJsselstraat 73	195324,03	444780,68	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Ja
005	IJsselstraat 73	195320,87	444779,25	0,00	--	4,50	--	--	--	--	Ja
006	Merwedestraat 6	195372,72	444787,13	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
007	Merwedestraat 4	195367,26	444791,10	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
008	Merwedestraat 2	195364,64	444796,99	0,00	--	4,50	--	--	--	--	Ja
008	Merwedestraat 2	195362,31	444796,22	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Ja
009	Merwedestraat 2C	195360,12	444805,15	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
011	Nieuwe woning 2	195332,29	444796,53	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Ja
012	Nieuwe woning 2	195337,83	444796,05	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
013	Nieuwe woning 2	195347,10	444798,49	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
014	Nieuwe woning 2	195346,73	444795,89	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
015	Nieuwe woning 2	195340,84	444794,17	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
016	Nieuwe woning 1	195329,89	444805,03	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Ja
017	Nieuwe woning 1	195334,45	444804,66	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
018	Nieuwe woning 1	195337,34	444803,03	0,00	--	4,50	--	--	--	--	Ja
019	Nieuwe woning 1	195342,96	444804,69	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
020	Nieuwe woning 1	195343,46	444807,66	0,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	44,5	33,7	28,7
001_B	IJsselstraat 69	4,50	50,4	39,5	34,5
004_A	IJsselstraat 73	1,50	47,2	36,5	31,5
004_B	IJsselstraat 73	4,50	55,9	45,1	40,1
005_A	IJsselstraat 73	1,50	50,1	39,2	34,2
005_B	IJsselstraat 73	4,50	54,3	43,6	38,6
006_A	Merwedestraat 6	1,50	44,8	39,3	34,3
006_B	Merwedestraat 6	4,50	47,9	40,7	35,7
007_A	Merwedestraat 4	1,50	44,4	37,6	32,6
007_B	Merwedestraat 4	4,50	51,1	43,8	38,8
008_A	Merwedestraat 2	1,50	50,3	45,5	40,5
008_B	Merwedestraat 2	4,50	52,2	44,8	39,8
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	47,8	43,3	38,3
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	48,8	43,0	38,0
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	48,5	37,8	32,8
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	49,7	39,0	34,0
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	54,2	43,4	38,4
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	46,3	37,9	32,9
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	50,2	41,4	36,4
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	50,0	39,9	34,9
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	59,4	49,0	44,0
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	50,5	39,8	34,8
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	61,5	50,7	45,7
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	42,6	32,0	27,0
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	41,8	31,5	26,5
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	46,9	36,3	31,3
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	48,3	37,6	32,6
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	44,0	34,3	29,3
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	47,5	37,2	32,2
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	44,4	38,2	33,2
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	45,6	38,8	33,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 001_A - IJsselstraat 69
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	44,5	33,7	28,7
011	Loods	2,67	44,5	33,6	28,6
001	Open roldeur	2,50	20,1	17,1	12,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 001_B - IJsselstraat 69
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_B	IJsselstraat 69	4,50	50,4	39,5	34,5
011	Loods	2,67	50,3	39,4	34,4
001	Open roldeur	2,50	26,2	23,2	18,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 004_A - IJsselstraat 73
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
004_A	IJsselstraat 73	1,50	47,2	36,5	31,5
011	Loods	2,67	47,2	36,3	31,3
001	Open roldeur	2,50	26,1	23,1	18,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 004_B - IJsselstraat 73
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
004_B	IJsselstraat 73	4,50	55,9	45,1	40,1
011	Loods	2,67	55,9	45,0	40,0
001	Open roldeur	2,50	31,7	28,7	23,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 005_A - IJsselstraat 73
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
005_A	IJsselstraat 73	1,50	50,1	39,2	34,2
011	Loods	2,67	50,0	39,1	34,1
001	Open roldeur	2,50	25,7	22,7	17,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 005_B - IJsselstraat 73
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
005_B	IJsselstraat 73	4,50	54,3	43,6	38,6
011	Loods	2,67	54,3	43,4	38,4
001	Open roldeur	2,50	31,3	28,3	23,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 006_A - Merwedestraat 6
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
006_A	Merwedestraat 6	1,50	44,8	39,3	34,3
011	Loods	2,67	41,8	30,9	25,9
001	Open roldeur	2,50	41,7	38,7	33,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 006_B - Merwedestraat 6
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
006_B	Merwedestraat 6	4,50	47,9	40,7	35,7
011	Loods	2,67	46,6	35,7	30,7
001	Open roldeur	2,50	42,0	39,0	34,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 007_A - Merwedestraat 4
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
007_A	Merwedestraat 4	1,50	44,4	37,6	32,6
011	Loods	2,67	42,8	31,9	26,9
001	Open roldeur	2,50	39,2	36,2	31,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 007_B - Merwedestraat 4
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
007_B	Merwedestraat 4	4,50	51,1	43,8	38,8
011	Loods	2,67	49,9	39,0	34,0
001	Open roldeur	2,50	45,1	42,1	37,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 008_A - Merwedestraat 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
008_A	Merwedestraat 2	1,50	50,3	45,5	40,5
001	Open roldeur	2,50	48,0	45,0	40,0
011	Loods	2,67	46,3	35,4	30,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 008_B - Merwedestraat 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
008_B	Merwedestraat 2	4,50	52,2	44,8	39,8
011	Loods	2,67	50,9	40,0	35,0
001	Open roldeur	2,50	46,1	43,1	38,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 009_A - Merwedestraat 2C
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	47,8	43,3	38,3
001	Open roldeur	2,50	45,9	42,9	37,9
011	Loods	2,67	43,3	32,4	27,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 009_B - Merwedestraat 2C
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	48,8	43,0	38,0
011	Loods	2,67	46,4	35,5	30,5
001	Open roldeur	2,50	45,1	42,1	37,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 011_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	48,5	37,8	32,8
011	Loods	2,67	48,5	37,6	32,6
001	Open roldeur	2,50	26,0	23,0	18,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 012_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	49,7	39,0	34,0
011	Loods	2,67	49,7	38,8	33,8
001	Open roldeur	2,50	28,2	25,2	20,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 012_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	54,2	43,4	38,4
011	Loods	2,67	54,2	43,3	38,3
001	Open roldeur	2,50	29,2	26,2	21,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 013_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	46,3	37,9	32,9
011	Loods	2,67	45,6	34,7	29,7
001	Open roldeur	2,50	38,0	35,0	30,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 013_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	50,2	41,4	36,4
011	Loods	2,67	49,6	38,7	33,7
001	Open roldeur	2,50	41,1	38,1	33,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 014_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	50,0	39,9	34,9
011	Loods	2,67	49,8	38,9	33,9
001	Open roldeur	2,50	35,9	32,9	27,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 014_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	59,4	49,0	44,0
011	Loods	2,67	59,3	48,4	43,4
001	Open roldeur	2,50	43,2	40,2	35,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 015_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	50,5	39,8	34,8
011	Loods	2,67	50,4	39,5	34,5
001	Open roldeur	2,50	29,6	26,6	21,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 015_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	61,5	50,7	45,7
011	Loods	2,67	61,5	50,6	45,6
001	Open roldeur	2,50	37,0	34,0	29,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 016_A - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	42,6	32,0	27,0
011	Loods	2,67	42,6	31,7	26,7
001	Open roldeur	2,50	23,1	20,1	15,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 017_A - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	41,8	31,5	26,5
011	Loods	2,67	41,6	30,7	25,7
001	Open roldeur	2,50	26,8	23,8	18,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 017_B - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	46,9	36,3	31,3
011	Loods	2,67	46,9	36,0	31,0
001	Open roldeur	2,50	27,4	24,4	19,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 018 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	48,3	37,6	32,6
011	Loods	2,67	48,3	37,4	32,4
001	Open roldeur	2,50	27,1	24,1	19,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 019_A - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	44,0	34,3	29,3
011	Loods	2,67	43,8	32,9	27,9
001	Open roldeur	2,50	31,7	28,7	23,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 019_B - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	47,5	37,2	32,2
011	Loods	2,67	47,3	36,4	31,4
001	Open roldeur	2,50	32,1	29,1	24,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 020_A - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	44,4	38,2	33,2
011	Loods	2,67	42,4	31,5	26,5
001	Open roldeur	2,50	40,2	37,2	32,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq bij Bron voor toetspunt: 020_B - Nieuwe woning 1
Groep: LAr,LT
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	45,6	38,8	33,8
011	Loods	2,67	44,1	33,2	28,2
001	Open roldeur	2,50	40,4	37,4	32,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: LAmax

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	51,1	39,2	34,1
001_B	IJsselstraat 69	4,50	54,1	42,3	40,2
004_A	IJsselstraat 73	1,50	49,5	44,5	40,0
004_B	IJsselstraat 73	4,50	57,9	50,5	45,6
005_A	IJsselstraat 73	1,50	53,7	44,3	39,5
005_B	IJsselstraat 73	4,50	59,2	50,9	45,9
006_A	Merwedestraat 6	1,50	71,7	60,6	55,6
006_B	Merwedestraat 6	4,50	74,7	60,8	55,9
007_A	Merwedestraat 4	1,50	68,1	58,0	53,1
007_B	Merwedestraat 4	4,50	77,9	63,9	59,0
008_A	Merwedestraat 2	1,50	81,6	67,0	62,0
008_B	Merwedestraat 2	4,50	79,3	65,0	60,0
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	76,8	64,9	59,8
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	77,8	64,2	59,1
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	57,9	46,3	39,9
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	57,4	47,3	42,2
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	53,7	48,3	43,2
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	72,8	57,4	52,0
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	80,3	60,3	55,0
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	70,6	55,5	50,0
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	72,5	62,5	57,2
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	61,5	48,9	43,7
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	66,2	56,1	51,0
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	55,0	43,1	37,0
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	53,9	45,9	40,8
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	53,6	46,5	41,4
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	59,7	46,1	41,0
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	69,3	50,9	45,6
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	72,6	51,1	45,9
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	71,4	59,2	54,1
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	73,6	59,5	54,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 001 A - IJsselstraat 69
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	51,1	39,2	34,1
202	Laden/lossen	1,50	51,1	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	42,4	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	38,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	39,2	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	34,1
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	55,8	44,5	44,5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 001 B - IJsselstraat 69
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_B	IJsselstraat 69	4,50	54,1	42,3	40,2
202	Laden/lossen	1,50	54,1	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	45,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	41,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	42,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	40,2
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	61,3	50,3	50,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 004_A - IJsselstraat 73
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
004_A	IJsselstraat 73	1,50	49,5	44,5	40,0
202	Laden/lossen	1,50	49,5	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	47,5	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	37,0	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	44,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	40,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	49,5	47,2	47,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 004_B - IJsselstraat 73
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
004_B	IJsselstraat 73	4,50	57,9	50,5	45,6
202	Laden/lossen	1,50	57,9	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	53,5	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	44,8	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	50,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	45,6
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	57,9	55,9	55,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 005_A - IJsselstraat 73
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
005_A	IJsselstraat 73	1,50	53,7	44,3	39,5
202	Laden/lossen	1,50	53,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	47,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	39,9	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	44,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	39,5
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	53,7	50,0	50,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 005_B - IJsselstraat 73
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
005_B	IJsselstraat 73	4,50	59,2	50,9	45,9
202	Laden/lossen	1,50	59,2	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	54,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	45,7	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	50,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	45,9
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	59,2	54,3	54,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 006 A - Merwedestraat 6
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
006_A	Merwedestraat 6	1,50	71,7	60,6	55,6
202	Laden/lossen	1,50	71,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	63,5	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	58,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	60,6	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	55,6
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	71,7	60,6	55,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 006 B - Merwedestraat 6
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
006_B	Merwedestraat 6	4,50	74,7	60,8	55,9
202	Laden/lossen	1,50	74,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	63,8	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	61,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	60,8	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	55,9
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	74,7	60,8	55,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 007 A - Merwedestraat 4
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
007_A	Merwedestraat 4	1,50	68,1	58,0	53,1
202	Laden/lossen	1,50	68,1	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	60,9	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	55,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	58,0	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	53,1
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	68,1	58,0	53,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 007_B - Merwedestraat 4
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
007_B	Merwedestraat 4	4,50	77,9	63,9	59,0
202	Laden/lossen	1,50	77,9	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	66,9	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	65,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	63,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	59,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	77,9	63,9	59,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 008 A - Merwedestraat 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
008_A	Merwedestraat 2	1,50	81,6	67,0	62,0
202	Laden/lossen	1,50	81,6	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	70,0	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	69,8	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	67,0	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	62,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	81,6	67,0	62,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 008 B - Merwedestraat 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
008_B	Merwedestraat 2	4,50	79,3	65,0	60,0
202	Laden/lossen	1,50	79,3	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	68,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	67,2	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	65,0	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	60,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	79,3	65,0	60,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 009 A - Merwedestraat 2C
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	76,8	64,9	59,8
202	Laden/lossen	1,50	76,8	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	67,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	64,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	64,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	59,8
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	78,0	64,9	59,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 009 B - Merwedestraat 2C
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	77,8	64,2	59,1
202	Laden/lossen	1,50	77,8	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	67,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	64,7	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	64,2	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	59,1
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	77,8	64,2	59,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 011 A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	57,9	46,3	39,9
202	Laden/lossen	1,50	57,9	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	49,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	46,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	46,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	39,9
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	63,2	48,5	48,5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 012_A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	57,4	47,3	42,2
202	Laden/lossen	1,50	57,4	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	50,4	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	45,7	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	47,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	42,2
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	57,4	49,7	49,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 012_B - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	53,7	48,3	43,2
202	Laden/lossen	1,50	53,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	51,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	44,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	48,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	43,2
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	55,2	54,2	54,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 013 A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	72,8	57,4	52,0
202	Laden/lossen	1,50	72,8	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	60,7	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	58,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	57,4	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	52,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	77,0	57,4	52,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 013 B - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	80,3	60,3	55,0
202	Laden/lossen	1,50	80,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	66,4	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	63,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	60,3	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	55,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	80,3	60,3	55,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 014 A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	70,6	55,5	50,0
202	Laden/lossen	1,50	70,6	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	59,2	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	58,9	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	55,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	50,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	76,3	55,5	50,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 014 B - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	72,5	62,5	57,2
202	Laden/lossen	1,50	72,5	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	65,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	60,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	62,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	57,2
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	73,9	62,5	59,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 015 A - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	61,5	48,9	43,7
202	Laden/lossen	1,50	61,5	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	52,1	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	51,8	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	48,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	43,7
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	71,7	50,4	50,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 015 B - Nieuwe woning 2
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	66,2	56,1	51,0
202	Laden/lossen	1,50	66,2	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	59,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	54,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	56,1	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	51,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	71,9	61,5	61,5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 016 A - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	55,0	43,1	37,0
202	Laden/lossen	1,50	55,0	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	46,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	43,1	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	43,1	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	37,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	56,0	43,1	42,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 017 A - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	53,9	45,9	40,8
202	Laden/lossen	1,50	53,9	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	49,0	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	42,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	45,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	40,8
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	53,9	45,9	41,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 017 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	53,6	46,5	41,4
202	Laden/lossen	1,50	53,6	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	49,6	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	42,4	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	46,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	41,4
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	54,4	46,9	46,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 018 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	59,7	46,1	41,0
202	Laden/lossen	1,50	59,7	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	49,2	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	48,1	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	46,1	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	41,0
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	71,8	48,3	48,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 019 A - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	69,3	50,9	45,6
202	Laden/lossen	1,50	69,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	57,0	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	54,1	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	50,9	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	45,6
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	77,0	50,9	45,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 019 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	72,6	51,1	45,9
202	Laden/lossen	1,50	72,6	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	58,1	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	54,3	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	51,1	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	45,9
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	75,2	51,1	47,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 020 A - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	71,4	59,2	54,1
202	Laden/lossen	1,50	71,4	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	62,3	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	61,5	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	59,2	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	54,1
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	75,8	59,2	54,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAmax bij Bron voor toetspunt: 020 B - Nieuwe woning 1
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	73,6	59,5	54,4
202	Laden/lossen	1,50	73,6	--	--
203_D	Open roldeur_Dag	2,50	62,6	--	--
201	parkeren voertuig	0,75	61,7	--	--
203_A	Open roldeur_Avond	2,50	--	59,5	--
203_N	Open roldeur_Nacht	2,50	--	--	54,4
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	75,5	59,5	54,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Sophiastraat ong., RBS
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: LAeq
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
001_A	IJsselstraat 69	1,50	20,3	--	--
001_B	IJsselstraat 69	4,50	25,4	--	--
004_A	IJsselstraat 73	1,50	15,0	--	--
004_B	IJsselstraat 73	4,50	23,9	--	--
005_A	IJsselstraat 73	1,50	13,7	--	--
005_B	IJsselstraat 73	4,50	22,9	--	--
006_A	Merwedestraat 6	1,50	28,5	--	--
006_B	Merwedestraat 6	4,50	31,9	--	--
007_A	Merwedestraat 4	1,50	26,6	--	--
007_B	Merwedestraat 4	4,50	37,7	--	--
008_A	Merwedestraat 2	1,50	42,5	--	--
008_B	Merwedestraat 2	4,50	40,1	--	--
009_A	Merwedestraat 2C	1,50	42,9	--	--
009_B	Merwedestraat 2C	4,50	42,5	--	--
011_A	Nieuwe woning 2	1,50	24,0	--	--
012_A	Nieuwe woning 2	1,50	20,6	--	--
012_B	Nieuwe woning 2	4,50	21,4	--	--
013_A	Nieuwe woning 2	1,50	42,4	--	--
013_B	Nieuwe woning 2	4,50	42,1	--	--
014_A	Nieuwe woning 2	1,50	38,5	--	--
014_B	Nieuwe woning 2	4,50	37,6	--	--
015_A	Nieuwe woning 2	1,50	31,6	--	--
015_B	Nieuwe woning 2	4,50	31,8	--	--
016_A	Nieuwe woning 1	1,50	21,7	--	--
017_A	Nieuwe woning 1	1,50	20,2	--	--
017_B	Nieuwe woning 1	4,50	21,3	--	--
018_B	Nieuwe woning 1	4,50	35,6	--	--
019_A	Nieuwe woning 1	1,50	40,4	--	--
019_B	Nieuwe woning 1	4,50	39,2	--	--
020_A	Nieuwe woning 1	1,50	41,9	--	--
020_B	Nieuwe woning 1	4,50	41,7	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

SPAWNP
INGENIEURS

Klinkenbergerweg 30a | 6711 MK EDE | 0318 614 383
Vrijlandstraat 33-c | 4337 EA MIDDELBURG | 0118 227 466
Hoenderkamp 20 | 7812 VZ EMMEN | 0591 238 110

Parkeernormen

A Auto's

1 Parkeernormen per functie

1.1 Bepalen parkeerbehoefte

Burgemeester en wethouders bepalen de behoefte volgens onderstaande tabellen.

Hoofdfunctie Wonen	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Vrijstaande woning, 2 onder 1 kapwoning	woning	1,60	0,40
Eengezinswoning, rijwoning, appartement	woning	1,40	0,40
Studio (max. 1 slaapkamer), woning voor alleenstaande	woning	0,90	
Service appartement voor zorgbehoevende	woning	0,80	
Studentenwoning	woning	0,25	
Verzorgingshuis	woning	0,50	
Verpleeginrichting	100 m² bvo	0,33	
Gezinsvervangend tehuis	100 m² bvo	0,33	

Hoofdfunctie Winkel	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Streekverzorgende winkel(centra)	100 m² bvo	3,50	
Dorp-, wijk-, buurtverzorgende winkel(centra)	100 m² bvo	2,50	
Fullservice supermarkt	100 m² bvo	3,00	
Discountsupermarkt	100 m² bvo	4,00	

Hoofdfunctie Bedrijven	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Arbeidsintensief / bezoekers extensief (industrie, werkplaats etc.)	100 m² bvo	1,70	
Arbeidsextensief / bezoekers intensief (loods, opslagruimte etc.)	100 m² bvo	0,70	
Garage servicestation	100 m² bvo	2,50	
Showroom	100 m² bvo	1,20	
Commerciële dienstverlening (kantoor met baliefunctie)	100 m² bvo	2,80	
Kantoor zonder baliefunctie	100 m² bvo	1,90	

Hoofdfunctie Horeca en (verblijfs)recreatie	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Restaurant	100 m² bvo	10,00	
Cafe, cafetaria	100 m² bvo	5,00	
Hotel, motel	kamer	1,10	
Discotheek	100 m² bvo	1,90	

Hoofdfunctie Maatschappelijke instellingen	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Medische en maatschappelijke diensten (arts, groene kruis, apotheek, fysiotherapie, schoonheidssalon, tandarts etc.)	100 m² bvo	2,70	
Ziekenhuis	bed	1,50	
Religiegebouw	zitplaats	0,20	
Religiegebouw (alternatieve berekeningswijze)	100 m² bvo	10,00	
Vereniging, clubgebouw	100 m² bvo	2,00	
Bioscoop, schouwburg, concertzaal, theater	zitplaats	0,30	
Museum, bibliotheek	100 m² bvo	0,70	
Begraafplaats, crematorium	begrafenis, crematie	30,00	

Hoofdfunctie Onderwijs	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Dagverblijf, creche, sociale werkplaats	Maximaal gelijktijdig aanwezig personeel (excl. kiss and ride)	0,70	
basisonderwijs	leslokaal	0,80	
Voortgezet onderwijs	leslokaal	0,80	
MBO, hoger onderwijs	leslokaal	6,00 + 20 per collegezaal	
Avondonderwijs	student	0,80	

Hoofdfunctie Recreatie	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Sporthal	100 m² bvo	2,50	
Sportveld, exclusief kantine en kleedruimtes	hectare netto terrein	20,00 +0,2 per zitplaats bij wedstrijd-functie	
Zwembad	100 m² bassin	10,00	
Sportschool, -studio, dansstudio	100 m² bvo	3,00	
Squashbaan	baan	1,50	
Tennisbaan	baan	3,00	
Manege	box	0,50	
Volkstuin	perceel	0,30	
Jachthaven	ligplaats	0,50	

1.2 Afronding

Het volgens deze tabellen berekende aantal parkeerplaatsen wordt naar boven afgerond op hele aantallen.

1.3 Toegankelijkheid aandeel bezoekers

Het bezoekersgedeelte dat onderdeel uitmaakt van de parkeernorm dient openbaar toegankelijk te zijn.

2 Parkeerplaatsverplichting

2.1 Beoordeling parkeerplaatsverplichting

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, nadat het benodigde aantal parkeerplaatsen volgens de norm is bepaald, om de aanleg van een ander aantal parkeerplaatsen te verplichten.
Daarbij wordt gelet op de mogelijkheid om:

- parkeerplaatsen dubbel te gebruiken;
- de wijze waarop bij woningen het gebruik van de parkeerplaatsen op het bijbehorende terrein in de praktijk zal plaatsvinden.

2.2 Tabel aanwezigheidspercentages

Bij de berekening van de parkeerplaatsverplichting wordt bij het realiseren van meerdere (verschillende) functies gebruik gemaakt van onderstaande aanwezigheidspercentages.

Functies	Werkdag ochtend	Werkdag middag	Werkdag avond	Koop-avond	Werkdag nacht	Zaterdag middag	Zaterdag avond	Zondag middag
Woonruimte	50%	60%	100%	90%	100%	60%	70%	70%
Seniorenwoning	80%	80%	100%	90%	100%	80%	80%	90%
Kantoor, bedrijven	100%	100%	5%	10%	0%	5%	0%	0%
Commerciële dienstverlening	100%	100%	5%	75%	0%	5%	0%	0%
Detailhandel	30%	70%	20%	100%	0%	100%	0%	0%
Sociaal-culturele voorzieningen	10%	40%	100%	100%	5%	60%	90%	25%
Sportfuncties	30%	50%	100%	90%	0%	100%	90%	85%
Bioscoop, theater, podium	5%	25%	90%	90%	0%	50%	100%	50%
Sociaal-medische voorzieningen	100%	100%	30%	15%	0%	15%	5%	5%
Dagonderwijs	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Avondonderwijs	0%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Bibliotheek	30%	70%	100%	70%	0%	75%	0%	0%
Horeca, vermaak	30%	40%	90%	95%	5%	75%	100%	45

2.3 Reductiefactor parkeerplaatsen op bijbehorend terrein

2.3.1 De mate waarop het aanbod aan parkeerplaatsen op eigen terrein bij de hoofdfunctie 'Wonen' wordt bepaald is afhankelijk van de vraag of een garage, oprit of carport als volwaardige of gedeeltelijke parkeerplaats meetelt.

2.3.2 Burgemeester en wethouders gebruiken voor het bepalen van het aanbod op eigen terrein het berekeningsaantal behorende bij de privé parkeervoorziening zoals genoemd in onderstaande tabel.

Parkeervoorziening	Theoretisch aantal	Berekeningsaantal
Enkele oprit zonder garage	1	0,8
Lange oprit zonder garage	2	1,0
Dubbele oprit zonder garage	2	1,7
Garage zonder oprit	1	0,4
Garagebox (niet bij woning)	1	0,5
Garage met enkele oprit	2	1,0
Garage met lange oprit	3	1,3
Garage met dubbele oprit	3	1,8

2.4 Maatvoering parkeervoorziening

Een parkeervoorziening op bijbehorend terrein moet voldoen aan de volgende fysieke maatvoering:

- een enkele oprit is minimaal 5 m lang en 3,5 m breed;
- een lange oprit is minimaal 10 m lang en 3,5 m breed;
- een dubbele oprit is minimaal 5,5 meter breed (en eveneens minimaal 5 m lang);
- een garage is minimaal 5 m lang en 2,5 m breed (binnenwerks);
- een dubbele garage is minimaal 5 m lang en 4,5 m breed (binnenwerks);
- een zodanige situering dat het veilig in- en uitrijden is gewaarborgd;
- voor maatvoeringen van parkeergarages en parkeerterreinen op het bijbehorende terrein toetst de gemeente aan de publicatie ontwerpwijzer gebouwde parkeervoorzieningen (CROW publicatie 293 ontwerpwijzer parkeergarages en ASVV2012);
- bij haaks parkeren: een verhard vak van ten minste 5,00 m bij 2,50 m;
- bij langs parkeren: een verhard vak van ten minste 5,50 m bij 2,00 m.

2.5 Afronding naar volledige parkeerplaatsen

Bij de berekening van de parkeerverplichting wordt gebruikt gemaakt van de tabellen 2.1 en 2.2. Het volgens deze parkeernormen benodigde aantal parkeerplaatsen wordt naar boven afgerond op een hele parkeerplaats.

3 Aanvullende eisen

3.1 Bevoegdheid stellen aanvullende eisen

Burgemeester en wethouders beoordelen, indien de functie van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten aanvullende behoefte anders dan in de parkeernormen beschreven, de onderstaande bruikbaarheidvereisten.

3.2 Aanvullende eis voor laden en lossen

3.2.1 Indien de functie van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden en lossen van goederen, moet in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in of onder dat gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde gedeelte dat bij dat gebouw behoort.

3.2.2 Op basis van rijcurves wordt de bruikbaarheid van de laad en los mogelijkheid getoetst. Voor maatvoeringen wordt getoetst aan het gestelde in de ASVV2012.

3.3 Aanvullende eis voor scholen, kinderdagverblijven en BSO locaties

3.3.1 Naast de eis dat in de parkeerruimte voor het personeel op het bijbehorende terrein wordt voorzien, wordt ook bepaald in hoeverre het nodig is voorzieningen op te nemen voor het met de auto halen en brengen van kinderen. De hiervoor te gebruiken kiss and ride stroken zijn bedoeld voor het onmiddellijk in en uit laten stappen van passagiers. Het is niet toegestaan daarop te parkeren.

3.3.2 Het aantal kiss and ride plaatsen wordt volgens de berekeningen in onderstaande tabellen bepaald.

Benodigde aantal kiss and ride plaatsen	**Formule**
Basisschool	
- onderbouw (groep 1 tot met 3)	aantal leerlingen x % leerlingen auto halen en brengen x reductiefactor parkeerduur x reductiefactor aantal kinderen
- bovenbouw (groep 4 tot en met 8)	aantal leerlingen x % leerlingen auto halen en brengen x reductiefactor parkeerduur x reductiefactor aantal kinderen
Kinderdagverblijf en Buitenschoolse Opvang	aantal leerlingen x % leerlingen auto halen en brengen x reductiefactor parkeerduur x reductiefactor aantal kinderen

Voor de input van de formule wordt gebruik gemaakt van de volgende tabel.

Doelgroep	**% halen en brengen met de auto**	**Reductiefactor parkeerduur**	**Reductiefactor aantal kinderen per auto**
Groep 1 t/m 3	30 – 60 %	0,50	0,75
Groep 4 t/m 8	5 – 40 %	0, 25	0,85
Kinderdagverblijf en BSO	50 – 80 %	0,25	0,75

3.4 Aanvullende eis gehandicapten parkeerplaatsen

3.4.1 De gehandicaptenparkeerplaatsen maken onderdeel uit van het aantal parkeerplaatsen behorend bij de parkeerplaatsverplichting en komen dus niet boven op de berekende verplichting.

3.4.2 Bij de realisatie van de gehandicaptenparkeerplaats dient deze parkeerplaats zo dicht mogelijk bij de ingang van het gebouw te liggen. De afstand bedraagt waar mogelijk minder dan 25 meter.

3.4.3 De voor gehandicapten gereserveerde plaats bij haaks parkeren heeft een verhard oppervlak van ten minste 3,50 bij 5,00 meter.

3.4.4 Bij openbare voorzieningen wordt er naar gestreefd om 2% van de openbare parkeerplaatsen in te richten als gehandicaptenparkeerplaats.

3.5 Aanvullende eis voor kleinschalig beroep/bedrijf aan huis

3.5.1 Voor het door de bewoner aan huis uitoefenen van een beroeps- of bedrijfsactiviteit als bedoeld in het bestemmingsplan, wordt geen parkeereis gesteld.

3.5.2 Voor een personeelslid dient het op het bijbehorende terrein 1 parkeerplaats gerealiseerd te worden.

3.5.3 Burgemeester en wethouders kunnen, wanneer op het bijbehorende terrein niet voorzien kan worden in de benodigde parkeervoorziening, bij omgevingsvergunning afwijken van het

bepaalde onder 3.5.2 voor het parkeren in het openbare gebied indien aangetoond wordt dat geen sprake is van een onevenredige toename van de parkeerdruk op de omgeving.

4 Uitvoering parkeerplaatsverplichting

4.1 Voldoen aan parkeernormen

4.4.1 In, op of onder een bouwwerk dan wel op of onder het bijbehorende terrein dient blijvend voorzien te zijn in voldoende parkeergelegenheid volgens de parkeernormen.

4.1.2 De aanvrager dient ten behoeve van de berekening aan te leveren uit welke functies en bijbehorende oppervlakten zijn plan is opgebouwd.

4.1.3 Bij nieuwbouwplannen en bij algehele functiewijziging wordt de parkeerplaatsverplichting berekend aan de hand van het gestelde onder de hoofdstukken 2 en 3.

4.1.4 Bij verbouwplannen, waaronder ook uitbreidingsplannen worden begrepen, en bij gedeeltelijke functiewijzigingen wordt bij de berekening van de parkeereis ervan uitgegaan dat de huidige parkeersituatie een feit is. Een reeds aanwezig tekort komt niet voor rekening van de initiatiefnemer. Indien op een locatie een uitbreiding plaatsvindt of een functie wordt toegevoegd, zal slechts voor die extra oppervlakte of die toegevoegde functie voorzien moeten worden in de parkeernorm. Uiteraard moeten opgeheven parkeerplaatsen wel gecompenseerd worden.

4.1.5 Wanneer het totale gebouw, inclusief de uitbreiding, als geheel voldoende parkeerplaatsen heeft, voldoet het (bouw)plan eveneens aan de parkeerplaatsverplichting conform deze bijlage.

4.2 Stappenplan bepalen parkeerplaatsverplichting

4.2.1 Burgemeester en wethouders bepalen de parkeerplaatsverplichting en de invulling van deze verplichting op basis van onderstaande vier stappen.

Stap 1: bepalen parkeerbehoefte
De parkeerbehoefte wordt bepaald volgens de tabellen in hoofdstuk 2.

Stap 2: aantonen parkeren op bijbehorend terrein
Een aanvraag omgevingsvergunning dient in beginsel op het bijbehorend terrein aan de parkeerplaatsverplichting te voldoen. Met het begrip “bijbehorend terrein” in deze bijlage wordt bedoeld: de ruimte voor parkeren of stallen van auto's in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw hoort, passend binnen het vigerende bestemmingsplan en de vigerende bestemming.

Stap 3: controle parkeren op bijbehorend terrein door gemeente
Burgemeester en wethouders controleren de bij de aanvraag ingediende parkeerbehoefte-berekening, zowel op de juiste toepassing van de parkeernormen en aanwezigheids-percentages als op de afwijkingsgronden van parkeren op eigen terrein.
(Luidt de conclusie dat voldaan kan worden aan de parkeerplaatsverplichting, dan vormt het aspect parkeren geen belemmering voor de ontwikkeling.)

Burgemeester en wethouder kunnen meewerken aan de ontwikkeling en toepassing geven aan hun afwijkingsbevoegdheid, indien uit hun controle blijkt dat:
niet kan worden voldaan aan de parkeerplaatsverplichting en de aanvraag niet zodanig aanpasbaar is dat de parkeereis in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij het gebouw hoort, kan worden gerealiseerd zonder dat dit het functioneren buitensporig belemmerd.

Stap 4: onderzoek realiseren parkeerbehoefte in de openbare ruimte
Burgemeester en wethouders onderzoeken, al dan niet op verzoek van de aanvrager, indien het realiseren van parkeren op eigen terrein (deels) onmogelijk is, of het mogelijk is om in de openbare ruimte te zoeken naar een oplossing. Hierbij worden drie mogelijkheden onderzocht.

a. Parkeermogelijkheden in de directe omgeving
Wanneer is aangetoond dat er geen parkeermogelijkheden zijn op bijbehorend terrein, is parkeren op bestaande plaatsen (in de openbare ruimte) mogelijk een optie. Indien parkeercapaciteit in de openbare ruimte beschikbaar is, heeft dit gevolgen voor de inspanningsverplichting om alternatieven te zoeken. Wanneer op een andere wijze in de parkeerbehoefte wordt voorzien, door het toewijzen van parkeerplaatsen uit de openbare ruimte, dient onderzocht te worden in hoeverre er restcapaciteit van parkeergelegenheid in de openbare ruimte aanwezig is. Dit kan op twee manieren:
1. door middel van tellingen, of
2. door middel van een berekening van de theoretische parkeerbehoefte van andere functies in de directe omgeving.

Tellingen worden op verschillende tijdstippen en verschillende dagen verricht, zodat onderscheid gemaakt kan worden in het parkeren door verschillende groepen. Het doel is de maximale bezettingsgraad te bepalen. Als indicatie van de grens van de beschikbare parkeercapaciteit wordt in de verkeerskunde een bezettingspercentage van 85% gehanteerd. Ofwel: 85% van de beschikbare parkeercapaciteit mag bezet zijn. De overige 15% is nodig voor het opvangen van "zoekverkeer" en groei van het autobezit.
De maximale parkeerbezetting is richtinggevend voor de maximaal aanwezige beschikbare parkeerplaatsen voor het kunnen toewijzen als afwijking van de parkeerplaatsverplichting op bijbehorend terrein. Ook hierbij spelen loopafstanden een rol (zie tabel hieronder).
Wanneer een ingrijpende maatregel (bijvoorbeeld grootschalige nieuwbouw) plaatsvindt, kan niet altijd worden volstaan met tellingen. Dit omdat in de huidige situatie geparkeerd wordt door bewoners of gebruikers van de sloopbouw. Daarbij zijn (recente) tellingen niet altijd voorhanden. Voor nieuwbouwplannen worden in principe vanuit de gemeente geen tellingen verricht in verband met de bijkomende kosten. Voor de bestaande situatie bij deze grootschalige nieuwbouw worden daarom tellingen uitgevoerd en voor de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt de parkeervraag bepaald door middel van de normen in deze bijlage.

b. Centrale parkeervoorziening
Burgemeester en wethouders onderzoeken de mogelijkheden van het toerekenen van de parkeerplaatsverplichting van de nieuwe functie(s) aan een toekomstige openbare parkeergarage of parkeerterrein, die in de nabije omgeving wordt gerealiseerd.

c. Aanleg nieuwe parkeerplaatsen
Burgemeester en wethouders onderzoeken de mogelijkheden van het aanleggen van nieuwe parkeerplaatsen op loopafstand van de ontwikkellocatie op kosten van de aanvrager. Wat een acceptabele loopafstand is, wordt beoordeeld bij de aanvraag omgevingsvergunning en is afhankelijk van de functie, het specifieke gebied waar het bouwplan gerealiseerd wordt en een aantal ruimtelijke aspecten aan een looproute zoals sociale veiligheid en aantrekkelijkheid.

De richtlijnen van het CROW voor acceptabele loopafstanden worden de mogelijkheden onder a tot en met c als uitgangspunt gebruikt. Daarbij wordt uitgegaan van een gemiddelde loopsnelheid van 5 kilometer per uur.
Deze zijn weergegeven de volgende tabel.

Hoofdfunctie	Acceptabele loopafstanden	
Wonen	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Winkelen supermarkt	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Winkelen funshoppen	200 – 600 meter	(2,5 tot 7,5 minuten)
Werken	200 – 800 meter	(2,5 tot 9,5 minuten)
Ontspanning	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Gezondheidszorg	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Onderwijs	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)

Wanneer de burgemeester en wethouders de mogelijkheid zien om parkeerplaatsen in de openbare ruimte op acceptabele loopafstand te realiseren gelden voor de aanleg van deze nieuwe parkeerplaatsen in de openbare ruimte de volgende ontwerpeisen:

- bij haaks parkeren: een verhard vak van ten minste 5,00 m bij 2,50 m;
- bij langs parkeren: een verhard vak van ten minste 5,50 m bij 2,00 m;
- bij een voor gehandicapte gereserveerde plaats bij haaks parkeren: een verhard vak van ten minst 5,00 m bij 3,50 m;
- voor maatvoeringen van grootschalige parkeergarages en parkeerterreinen toetsen burgemeester en wethouders aan de publicatie ontwerpwijzer gebouwde parkeervoorzieningen (CROW publicatie 293 ontwerpwijzer parkeergarages, ASVV2012).

4.3 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders maken gebruik van hun afwijkingsbevoegdheid indien volgens de onder stap 4 beschreven wijze de benodigde parkeerplaatsen in het openbare gebied kunnen worden aangelegd.

4.4 Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen, wanneer geen fysieke mogelijkheden aanwezig zijn om de parkeereis op bijbehorend terrein te realiseren of op acceptabele loopafstand in de openbare ruimte op te vangen of te realiseren conform de gestelde ontwerpeisen, de ontwikkeling toetsen aan de hardheidsclausule om mee te kunnen werken aan de voorgenomen ontwikkeling.

Stap 5: eindafweging

Het verlenen van medewerking zonder dat aan de parkeerbehoefte wordt voldaan en zonder vervangende parkeerruimte, is voorbehouden voor zeer bijzondere omstandigheden.
Van deze bevoegdheid wordt slechts gebruik gemaakt indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

B Fietsen

1 Parkeernormen per functie

1.1 Bepalen parkeerbehoefte

Burgemeester en wethouders bepalen de behoefte volgens onderstaande tabel.

Functie	Eenheid	Norm
Winkels en dienstverlenende bedrijven		
- streekverzorgende winkel (centra)	100 m² bvo	2,7
- dorp-, wijk-, buurtverzorgende winkel(centra)	100 m² bvo	2,9
Kantoren		
- zonder baliefunctie	100 m² bvo	1,2
- met baliefunctie	100 m² bvo	5,0
Onderwijsinstellingen		
- basisschool	10 leerlingen	5,4
- voortgezet onderwijs	100 m² bvo	14,4
- hoger onderwijs	100 m² bvo	12,9
Sportcomplexen		
- sporthal	100 m² bvo	2,5
- sportveld met tribune	100 bezoekerscapaciteit	30
- sportveld	wedstrijdveld	30
- zwembad	100 m² bassin	20
Uitgaansgelegenheden		
- theater	100 zitplaatsen	18
- concertzaal	100 zitplaatsen	18
- bioscoop	100 m² bvo	1,4
- discotheek	100 (zit)plaatsen	18
Zorginstelling		
- ziekenhuis	100 m² bvo	0,7
- verpleeg-, verzorgingshuis	100 m² bvo	0,7

1.2 Afronding

Het volgens deze fietsparkeernormen berekende benodigde aantal parkeerplaatsen wordt naar boven afgerond tot een hele parkeerplaats.

2 Aanvullende eisen

2.1 Maatvoering

De maatvoering van een fietsparkeerplaats moet voldoende zijn om een fiets te parkeren/stallen. Ook voor het plaatsen van de fiets is voldoende (manoeuvreer)ruimte nodig.
Omtrent voorzieningen voor het parkeren en stallen van fietsen is de publicatie 230 'Ontwerpwijzer Fietsverkeer' van het CROW (2006) van toepassing.

2.2 Ligging fietsparkeervoorzieningen

De fietsparkeervoorzieningen moeten aantrekkelijk zijn gelegen. Bij solitaire bestemmingen waar men kort hoeft te zijn zoals bijvoorbeeld een supermarkt of een bank moet de afstand tussen parkeerplaats en bestemming een beperkt aantal meters zijn.
Als de verblijftijd langer is (bijvoorbeeld voor centrumbezoek – meerdere voorzieningen) dan worden langere loopafstanden eerder geaccepteerd. De fietsparkeervoorzieningen dienen in dat geval geconcentreerd op de (drukst bereden) aanrijroutes te worden gerealiseerd.

C Slotbepaling

Daar waar deze bijlage niet in voorziet, is de ASVV 2012 of publicatie 317 van het CROW (Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie) van toepassing, dan wel een latere uitgave.
Hierbij dient als basis de stedelijkheidsgraad 'matig stedelijk' te worden aangehouden en dient uitgegaan te worden van de 'gemiddelde parkeerkencijfers' voor de stedelijke zone 'rest bebouwde kom' voor het totale grondgebied van de gemeente Rheden.

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Legenda

Plangebied

Enkelbestemmingen

T Tuin

V Verkeer

W Wonen

Gebiedsaanduidingen

overige zone - stedenbouwkundig waardevol

veiligheidszone - niet-gesprongen explosieven

Bouwvlakken

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-dg] specifieke bouwaanduiding - dove gevel

Maatvoeringen

b / 1 maximum aantal bouwlagen

2 maximum aantal wooneenheden

h 60 maximum bebouwd oppervlak (m2)

6,5 maximum bouwhoogte (m)

Bestemmingsplan:

Velp-Zuid
locatie Sophiastraat 51 - IJsselstraat 63-65
Gemeente Rheden

Status: Vastgesteld

Noordpijl

Get.: BraGIS bv	Datum: 07-12-2022
Formaat: A3	Schaal: 1:500
Tekeningnummer: NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01	

KUBIEK Ruimtelijke Plannen

23.38

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 13
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2023;

gelet op de bepalingen van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht;

gelet op het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening inzake de doorwerking van nationale belangen en voorts de Omgevingsvergunning Gelderland;

overwegende:

dat het gewenst is het planologisch kader te herzien om grondgebonden woningen planologisch mogelijk te maken op de locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp;

dat het bestemmingsplan aanvaardbaar is bezien vanuit de Omgevingsverordening Gelderland;

dat het ontwerpbestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65' in Velp als vervat in de bestandenset NL.IMRO.0275.BPVZ26-ON01 met de daarbij behorende stukken alsmede het ontwerpbesluit met ingang van 19 januari 2023 gedurende zes weken voor eenieder in digitale en analoge vorm ter inzage heeft gelegen en raadpleegbaar was;

dat binnen die termijn met betrekking tot dit ontwerpbestemmingsplan geen zienswijzen naar voren zijn gebracht;

dat een ambtshalve wijziging wenselijk is ten opzichte van het ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan, te weten het veranderen van 'hemelwaterinfiltratie' in 'hemelwaterberging- en infiltratievoorzieningen' in de artikelen 3.1. onder a. en 4.1. onder c;

dat gelet op de bepaling in de Wet op de ruimtelijke ordening het bestemmingsplan gewijzigd wordt vastgesteld;

dat op grond van het Besluit ruimtelijke ordening geen exploitatieplan is opgesteld, omdat voor kostenverhaal een anterieure overeenkomst is gesloten met de initiatiefnemer en er overigens geen te verhalen kosten zijn;

dat bij de vaststelling gebruik is gemaakt van de ondergrond met de bestandsnaam 0_ NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01.dwg;

b e s l u i t :

a met inachtneming van het hiervoor gesteld langs elektronische weg, en met een volledige verbeelding daarvan op papier, gewijzigd vast te stellen het bij dit besluit behorende bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid, locatie Sophiastraat 51-IJsselstraat 63-65 in Velp', met de daarbij behorende toelichting, als vervat in de bestandenset met de planidentificatie NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01;

b aan te geven dat gebruik is gemaakt van de ondergrond met bestandsnaam 0_NL.IMRO.0275.BPVZ26-VA01.dgn;
c geen exploitatieplan vast te stellen.

Velp, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Burgemeester	2 Welzijn 5 Bestuur en Veiligheid	-

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
16 mei 2023	4	3

rol raad	soort document
Zienswijze	Raadsvoorstel en besluit

voorbereidende vergadering	agendapunt
13 juni 2023	

raadsvergadering	agendapunt
27 juni 2023	

onderwerp
Ontwerpbegroting 2024 VGGM inclusief gewijzigde begroting 2023 en resultaatbestemming 2022.

INHOUD VOORSTEL
De gemeenteraad besluit:
1 Een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024, de resultaatbestemming 2022 en de geactualiseerde begroting 2023 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, conform bijgevoegd concept.
2 In te stemmen met het voorstel van de VGGM om het positieve resultaat over 2022 te gebruiken om de effecten van de extra loon- en prijscompensatie voor 2023 van € 4,6 miljoen te dempen.
3 Het college op te dragen de zienswijze van de raad kenbaar te maken bij het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
Gezien de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) (2015) en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) wordt aan u een zienswijze gevraagd op de ontwerpbegroting 2024 van de VGGM.

2 Wat is de aanleiding?
De VGGM heeft de ontwerpbegroting 2024 op 13 april 2023 voor een zienswijze aangeboden bij de raden van de deelnemende gemeenten. De VGGM verzoekt de gemeente Rheden voor 7 juli 2023 de zienswijze bij de directie van het Dagelijks Bestuur van de VGGM aan te leveren, zodat de zienswijze bij vaststelling van de ontwerpbegroting 2024 in het Algemeen Bestuur van de VGGM kan worden meegenomen.

Deze ontwerpbegroting 2024 bevat tevens de geactualiseerde begroting 2023 en de resultaatbestemming over 2022 op basis van het jaarverslag.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Wet veiligheidsregio's.
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (2015).
- Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
- Wet publieke gezondheid.
- Jeugdwet.
- Wet kinderopvang.
- Beleidsnotitie samenwerkingsverbanden.
- Lokale Nota Publieke Gezondheid 2017 Gemeente Rheden.

4 Wat willen wij bereiken?

Met dit voorstel wordt beoogd u als raad in de gelegenheid te stellen een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024 van de VGGM en deze zienswijze tijdig te berichten aan het bestuur van de VGGM.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Wij geven een zienswijze op de ontwerpbegroting VGGM aangezien wij in de gemeente Rheden een goede Brandweerzorg, GGD functie, Ambulancezorg en Crisisbeheersing ambiëren. Hiervoor gelden voor de ontwerpbegroting 2024 een aantal aandachtspunten:

Geactualiserde begroting 2023

Bijzondere is dat de begroting en kaders 2024 een geactualiseerde begroting voor 2023 bevat. Van de 10,1 miljoen euro is 4,6 miljoen euro een aanpassing van de begroting van 2023. Door de oplopende inflatie was deze bijstelling in 2022 niet te voorzien. 5,5 miljoen euro is een reguliere loon- en prijscompensatie.

Voor Rheden betekent dit een verhoging van de bijdrage:

- In 2023 met 272.000 euro voor loon- en prijscompensatie. Van 3.974.000 euro als kader in 2023 naar 4.246.000 euro als nieuw kader.

Ontwerpbegroting 2024

De VGGM vraagt in deze ontwerpbegroting in totaal 14,2 miljoen euro extra financiering vanuit de gemeentelijke bijdrages:

- 10,1 miljoen euro daarvan is een structurele verhoging door opgelopen inflatie.
- 2,1 miljoen euro is bedoeld voor versterking van de GGD. Dit is incidenteel. In 2023 volgt een plan voor 2025 en verder.
- 1 miljoen euro structureel meer voor versterking van de bedrijfsvoering.
- 1 miljoen euro overige ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, functiewaardering, mutatie inwoneraantallen en ingroei herverdeling brandweerbijdrage OOV.

Dit zijn de absolute verhogingen die in 2024 voorgesteld worden door de VGGM. De hoge inflatie is bekend en veroorzaakt de voornaamste verhoging. De incidentele verhoging voor de GGD in 2024 en de structurele verhoging voor de bedrijfsvoering komen voort uit onderzoeken die nut en noodzaak hiervoor hebben aangetoond. Voor Rheden betekent dit een verhoging van de bijdrage:

- In 2024 met 550.000 euro voor de geschetste ontwikkelingen inclusief loon- en prijscompensatie voor 2024. De bijdrage in 2025 komt dan uit op 4.795.000 euro.

Versterking GGD

Uit onafhankelijk onderzoek in 2022 blijkt dat de GGD in vergelijking met andere GGD'en een breed takenpakket uitvoert tegen een krappe financiering.
Verschillende ontwikkelingen maken dat de druk op de GGD groot is en de dienst-verlening kwetsbaar (o.a. toegenomen zorg vluchtelingen, groeiende aandacht voor preventie gezondheid (mede door Corona), gewenste flexibiliteit in dienstverlening en complexere vraagstukken). Dit geldt zowel voor de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) als Algemene Gezondheidszorg (AGZ). Eerder hebben wij daardoor de taken van de JGZ tijdelijk afgeschaald. 2024 geldt als een overbruggingsjaar: voor een aantal GGD onderdelen wordt incidenteel een verhoging gevraagd. Ondertussen ontwikkelt de GGD in samenspraak met gemeenten voor zowel de JGZ als AGZ een plan voor een toekomstbestendige JGZ en AGZ. Daaruit wordt duidelijk wat er inhoudelijk nodig is (welke taken en hoe wordt dit dienstverlening uitgevoerd) en welke financiering hiervoor structureel nodig is vanaf 2025.

Wij herkennen de ontwikkelingen die de GGD schetst en de druk op dienstverlening die dit tot gevolg heeft. De GGD heeft een belangrijke rol in het (preventief) bevorderen van een goede gezondheid en vroegtijdig (vanaf -9 maanden) signaleren van hulpvragen. De groeiende aandacht voor preventie en gezondheid (mede door Corona) sluit aan bij onze visie op Publieke Gezondheid en het sociaal domein als geheel. Wij willen de GGD in staat stellen om daarop in te spelen. Een toekomstbestendige JGZ en AGZ met passende financiering hoort daarbij. De gevraagde incidentele extra bijdrage voor 2024 is nodig. Naast een aanvullende financiële bijdrage vragen de benoemde ontwikkelingen om een nieuwe manier van dienstverlening. Wij verzoeken de GGD dit in het toekomstplan uit te werken en zien graag het advies voor een toekomstbestendige JGZ en AGZ verschijnen in 2023.

Ter dekking van de aanvullende bijdrage voor de AGZ onderdelen zetten wij zoveel mogelijk de rijksmiddelen uit het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) in.

Versterking bedrijfsvoering
De versterking van de bedrijfsvoering van de VGGM is nodig voor de gehele organisatie. Uit onderzoek blijkt dat dat de bedrijfsvoering van de VGGM ad hoc acteert op (verander) vraagstukken. VGGM loopt daarmee risico's in de continuïteit van de dienstverlening. Dit komt doordat de bedrijfsvoering te krap is georganiseerd en de governance complex is. Aangetoond is dat reguliere taken in het geding kunnen komen. VGGM is inmiddels een programma Beter Bedrijfsvoeren gestart onder leiding van een Bestuurlijke Commissie.

Versterking crisisbeheersing - Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
De Wet veiligheidsregio's is geëvalueerd. Eind 2022 heeft het Kabinet de Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerzorg naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze contourennota is een nadere uitwerking van het kabinetsstandpunt en schetst op hoofdlijnen de noodzakelijke vernieuwingen en veranderingen in het beoogd toekomstig stelsel van crisisbeheersing en brandweerzorg. In de bestuurlijke afspraken is besloten tot een geleidelijk opbouwende structurele toevoeging van € 83 miljoen voor alle veiligheidsregio's in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR) vanaf 2023. Dit betekent voor VGGM een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen vanaf 2023 oplopend tot ongeveer € 2,6 miljoen in 2026. De extra gelden die hiervoor door het Rijk verstrekt worden, zijn slechts opgenomen onder de materiële kosten, omdat nog niet geheel duidelijk is gemaakt waaraan deze gelden besteed gaan worden. Wij zien graag duidelijk gemaakt door de VGGM waaraan deze extra gelden besteed gaan worden te beginnen in 2023 waarvoor deze gelden al bedoeld zijn.

Omgevingswet
De kosten die voortvloeien uit de taakverandering van de brandweer en GGD met betrekking tot de Omgevingswet gaan zoveel mogelijk gedekt worden uit de bijdragen in het Gemeentefonds. Over de hoogte van de bijdrage worden wij in de meicirculaire 2023 geïnformeerd.

Resultaatbestemming 2022
De jaarrekening 2022 is opgesteld door de VGGM. VGGM heeft van de € 73 miljoen ontvangen gemeentelijke bijdragen en lokaal aanbod € 0,7 miljoen niet besteed, ofwel minder dan 1% van de bijdragen is niet besteed. In de jaarrekening is het resultaat van € 0,7 miljoen als te bestemmen resultaat verantwoord. Dit resultaat wordt normaliter ter beschikking gesteld aan de gemeenten. Door de VGGM is voorgesteld om het resultaat over 2022 in te zetten om de loon- en prijscompensatie in 2023 enigszins te dempen. Voorstel is om hiermee akkoord te gaan en dit te verwerken in de zienswijze.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

De stijging van lasten voor Rheden wordt verwerkt in de eerste Bestuursrapportage 2023 en de Kadernota 2024.

In de 1e Berap 2023 wordt de loon- en prijsontwikkeling 2023 verwerkt in jaarschijf 2023 en in de Kadernota 2024 wordt de loon- en prijsontwikkeling 2023 structureel verwerkt vanaf 2024 evenals de loon- en prijsontwikkeling 2024 en de overige structurele wijzigingen:

- herverdeling brandweerbijdrage OOV;
- functiewaardering GGD;
- Omgevingswet;
- versterking bedrijfsvoering; en
- mutatie inwoners.

De Basis op Orde JGZ en AGZ wordt incidenteel meegenomen in jaarschijf 2024 in de Kadernota 2024. Er is nu als overbruggingsjaar een incidentele bijdrage gevraagd om de basis op orde te krijgen bij de JGZ en AGZ van de GGD. In 2023 worden toekomstplannen ontwikkelt, waarin gekeken wordt welke financiering er structureel vanaf 2025 nodig is.

Samengevat ziet de verhoging van de bijdrage voor 2023, 2024 en verder er als volgt uit:

Mutaties	*Structureel/ incidenteel*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Begroting 2023:					
Loon- en prijsontwikkeling	Structureel	272.000	272.000	272.000	272.000
Begroting 2024:					
Loon en prijsontwikkeling en bijstelling OOV	Structureel		339.000	339.000	339.000
Basis op orde JGZ en AGZ	Incidenteel		128.000		
GGD functiewaardering	Structureel		16.000	16.000	16.000
Omgevingswet			20.000	20.000	20.000
Versterking bedrijfsvoering VGGM			62.000	62.000	62.000
Mutatie inwoners			-14.000	-14.000	-14.000
Totaal		272.000	823.000	695.000	695.000

7 Wat zijn de risico's?

De extra bijdragen, die in de begroting van de VGGM worden gevraagd, vormen samen een fors bedrag voor de gemeente Rheden. Een groot deel van de verhogingen betreft autonome ontwikkelingen.

Als wij geen aanvullende financiering beschikbaar stellen bestaat het risico dat de dienstverlening van de VGGM verder onder druk komt te staan en wij bepaalde dienstverlening moeten (blijven) afschalen. Versterking van de bedrijfsvoering VGGM is immers nodig om tot een toekomstbestendige organisatie te komen. Om een aantrekkelijke werkgever te zijn en medewerkers in staat te stellen de taken van de VGGM goed uit te voeren zal de organisatie zich de komende tijd moeten richten op strategische personeelsplanning, ontwikkeling van de medewerkers en actualisering van het functiehuis.

Het is daarnaast nodig de huidige verouderde automatiseringssystemen binnen de VGGM te vervangen en daarnaast in te zetten op procesverbetering en kwaliteitsborging, om op het juiste moment adequate hulpverlening te kunnen bieden. Dit geldt ook voor de verschillende ICT-systemen ter ondersteuning van bedrijfsvoeringsprocessen. Ook is er nu onvoldoende aandacht voor functiescheiding en de uitvoering van bepaalde rollen in crisissituaties. Wij herkennen deze ontwikkelingen die VGGM schetst. Samen met de uitgevoerde onderzoeken achten wij het risico op verdere druk en afschaling van de dienstverlening bij het uitblijven van aanvullende financiering groot en reëel. Voor een goede zorg voor inwoners en focus op preventie vinden wij dit onwenselijk en is een aanvullende bijdrage nodig. Deze risico's, zoals benoemd in de ontwerpbegroting 2024 VGGM, hebben immers ook impact op de taken van de gemeente. Wanneer de dienstverlening door de VGGM onvoldoende is heeft dat effect op onze taken waar het gaat om veiligheid en de gezondheidszorg.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Niet van toepassing.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Het Dagelijks Bestuur van de VGGM wordt per bijgevoegde brief op de hoogte gesteld van de zienswijze van uw raad.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Niet van toepassing.

Velp, 16 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

23.41

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 14
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 mei 2023;

b e s l u i t :

1 een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024, de resultaatbestemming 2022 en de geactualiseerde begroting 2023 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, conform bijgevoegd concept;
2 in te stemmen met het voorstel van de VGGM om het positieve resultaat over 2022 te gebruiken om de effecten van de extra loon- prijscompensatie voor 2023 van € 4,6 miljoen te dempen;
3 het college op te dragen de zienswijze van de raad kenbaar te maken bij het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Dagelijks Bestuur

Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
8 mei 2023	RHD-863680	230407-0139

behandeld door	doorkiesnummer	bijlage(n)
Mathijs Paf		

onderwerp
Zienswijze ontwerpbegroting 2024 VGGM inclusief gewijzigde begroting 2023 en jaarverslag 2022 .

Geacht Bestuur,

Onlangs hebben wij de ontwerpbegroting 2024 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) ontvangen. In de begeleidende brief d.d. 13 april 2023 verzoekt u om een reactie. Deze is als volgt:

De raad van de gemeente Rheden heeft kennis genomen van de ontwerpbegroting 2024, resultaatbestemming 2022 en de geactualiseerde begroting 2023 van de VGGM en komt tot de volgende zienswijze:

- In de bestuurlijke afspraken is besloten tot een geleidelijk opbouwende structurele toevoeging van € 83 miljoen voor alle veiligheidsregio's in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR) vanaf 2023. Dit betekent voor VGGM een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen vanaf 2023 oplopend tot ongeveer € 2,6 miljoen in 2026. We zien graag op korte termijn duidelijk gemaakt waaraan deze extra gelden besteed gaan worden te beginnen in 2023 waarvoor deze gelden al bedoeld zijn. Ook in hoeverre dit zich verhoudt tot de versterkingen die zijn voorgesteld en uitgevoerd gaan worden bij instemming van de begroting.

- Wij zien en herkennen de uitdagingen waar de GGD zich voor gesteld ziet. De groeiende aandacht voor preventie en gezondheid sluit aan bij onze visie op Publieke Gezondheid en het sociaal domein als geheel. Wij willen de GGD in staat stellen om daar beter op in te spelen. Een toekomstbestendige Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en Algemene Gezondheidzorg (AGZ) met passende financiering hoort daarbij. Op basis van de geschetste ontwikkelingen en uitkomst van de onderzoeken over de financiering van de GGD kunnen wij ons vinden in de gevraagde aanvullende bijdrage in 2024 als overbruggingsjaar. Naast een aanvullende financiële bijdrage vragen de ontwikkelingen ook om een nieuwe manier van dienstverlening. We verzoeken de GGD dit in de toekomstplan uit te werken en zien graag het advies voor toekomstbestendige JGZ en AGZ verschijnen in 2023.

Wij gaan akkoord het voorstel om het positieve resultaat over 2022 te gebruiken om de effecten van de extra loon- prijscompensatie voor 2023 van € 4,6 miljoen te dempen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Gemeenteraad en College van Burgemeester en Wethouders van
de gemeente Rheden
Postbus 9110
6994 ZJ De Steeg

gemeente Rheden

Ingekomen d.d

17 APR. 2023

Nummer:

Behandelaar:

Kopie aan: Afg:

Datum 13 april 2023
Kenmerk 230407-0139
Contactpersoon Eric van Neerrijnen
E-mailadres eric.van.neerrijnen@vggm.nl

Onderwerp Ter consultatie: conceptbegroting VGGM 2024, gewijzigde begroting 2023 en bestemming resultaat jaarrekening 2022

Geachte leden van de Raad, leden van het College,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting aan voor het begrotingsjaar 2024 en het jaarverslag over het jaar 2022. De ontwerpbegroting 2024 bevat tevens de gewijzigde begroting 2023. Op onze website (www.vggm.nl/bestuurlijk/raadsinformatieronde) vindt u achterliggende documentatie. Op deze webpagina vindt u ook het prettig leesbare jaaroverzicht 2022 (infografic).

In deze brief geven wij een samenvatting op de belangrijkste inhoudelijke en financiële kaders, taken en activiteiten voor 2024. Ook leest u over de geactualiseerde begroting van 2023. Door deze samenvatting krijgt u snel een beeld op hoofdlijnen. Dit geeft duiding en houvast bij het lezen van de gehele begroting en kaders.

Belangrijkste cijfers begroting en kaders 2024

- VGGM vraagt in deze begroting in totaal 14,2 miljoen euro extra financiering vanuit de gemeentelijke bijdrage
- 10,1 miljoen euro daarvan is een structurele verhoging door opgelopen inflatie
- Voor versterking van de GGD vraagt VGGM in 2024 incidenteel een investering van 2,1 miljoen euro en daarna een structurele investering
- Voor versterking van bedrijfsvoering vraagt VGGM structureel 1 miljoen euro meer

Verderop in deze brief wordt nader ingegaan om deze investeringen. In de bijlage is tevens een overzicht toegevoegd met het financieel effect per taakveld van de voorliggende ontwerpbegroting voor uw gemeente.

Consultatie resultaatbestemming 2022

Op 5 april 2022 heeft het Algemeen Bestuur het jaarverslag over 2022 vastgesteld. Ten aanzien van de voorgenomen bestemming van het resultaat worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze uit te brengen. Deze resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.4 van de onderliggende begroting 2024.

Bezoekadres
Eusebiusbuitensingel 43
6828 HZ Arnhem

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.nl

Zienswijzeprocedure
Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze over de ontwerpbegroting 2024 en de gewijzigde begroting 2023 naar voren te brengen bij het Dagelijks Bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Het Dagelijks Bestuur voegt deze zienswijze bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur op 13 september a.s. ter vaststelling wordt aangeboden. Wij verzoeken u vriendelijk uw zienswijze vóór 7 juli 2023 toe te sturen zodat wij u vóór de besluitvorming op 13 september een beargumenteerde reactie kunnen toezenden op uw ingebrachte zienswijze.

Aankondiging informatieve raadsbijeenkomsten
VGGM organiseert een reeks van raadsinformatiebijeenkomsten voor raadsleden en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen. Voor de begroting 2024 is er voor gekozen om drie bijeenkomsten te organiseren op verschillende locaties in de regio. Deze bijeenkomsten vinden in de avond plaats (vanaf circa 18.30 uur) op 15 mei, 5 en 7 juni. De uitnodiging voor deze bijeenkomsten wordt separaat verstuurd via de griffies en bestuurssecretariaten. Deelnemers kunnen zelf kiezen aan welke bijeenkomst zij willen deelnemen. Eerder bent u geïnformeerd over het voornemen om tijdens deze bijeenkomsten ook met u in gesprek te gaan over het dekkingsplan van de brandweer. We hebben besloten deze bespreking uit te stellen tot volgend jaar en deze bespreking samen te trekken met de voorgenomen bespreking van het beleidsplan VGGM 2024-2027.

Aanvullend op de regionale informatiebijeenkomsten zijn wij graag bereid, op verzoek en voor zover mogelijk, om aanwezig zijn bij de bespreking van de begroting in uw raad om eventuele vragen te beantwoorden en toelichting te geven. Ten behoeve van de ambtelijke voorbereiding van de zienswijzeprocedure binnen de gemeenten zal deze maand voor gemeenteambtenaren ook een informatiebijeenkomst worden georganiseerd.

Toelichting mutaties begroting 2023 en 2024
In deze begroting vraagt VGGM in totaal om 14,2 miljoen euro extra financiering vanuit de gemeentelijke bijdrage. Hieronder vatten wij de belangrijkste mutaties voor u samen.

Inflatie en sterke loon- en prijsstijging
Daarvan is 10,1 miljoen euro een onvermijdbare structurele verhoging als direct gevolg van de hoge inflatie. Die zorgt voor sterk gestegen loonprijzen. En voor een prijsstijging van huur, ICT-middelen en onderhoudskosten.
Bijzonder is dat de begroting en kaders 2024 een geactualiseerde begroting voor 2023 bevat. Van de 10,1 miljoen euro is 4,6 miljoen euro een aanpassing van de begroting van 2023 (paragraaf 3.3). Door de oplopende inflatie was deze bijstelling in 2022 niet te voorzien. 5,5 miljoen euro is een reguliere loon-prijscompensatie voor 2024 (paragraaf 3.1).

Versterking van de GGD
Voor versterking van de GGD vraagt VGGM voor 2024 een incidentele investering vanuit de gemeentelijke bijdrage. Met de portefeuillehouders publieke gezondheid is besloten om de financiën komend jaar incidenteel te verruimen met 2,1 miljoen euro.
Vanaf 2025 vraagt VGGM voor de GGD een structurele investering van gemeenten. Er zijn daarvoor twee projecten opgestart: toekomstbestendige Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en toekomstbestendige Algemene Gezondheidszorg (AGZ). Na de zomer 2023 volgt een analyse en advies voor 2025 en verder. Om te komen tot een GGD die qua bekostiging en systematiek klaar is voor de toekomst. Een incidentele verruiming voor 2024 is hard nodig. In 2019 stond de bekostiging van de GGD al onder druk. Tijdens de coronapandemie kwam er financiering vrij vanuit het Rijk. Daarmee kon de GGD gaten dichten. Nu coronabestrijding minder intensief nodig is, keren de vooruitgeschoven problemen nog sterker terug. De problematiek is bovendien complexer geworden. Zo ligt het schoolziekteverzuim veel hoger. Door de complexiteit van problemen bij kinderen is ook meer

afstemming nodig met netwerkpartners. JGZ-medewerkers zijn per kind simpelweg meer tijd kwijt. Dat terwijl het ziekteverzuim onder medewerkers hoog is en de arbeidsmarkt krap. Er zijn extra jeugdartsen en -verpleegkundigen nodig om de werkdruk te verlichten.
De GGD merkt eveneens in de AGZ (paragraaf 2.1) het effect van de coronapandemie. Voor de samenleving zijn hygiëne, gezondheid en preventie belangrijker geworden. Dat is terug te zien in rijksgelden voor het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorgakkoord. De GGD wil hierin samen met gemeenten gaan optrekken en beleid ontwikkelen.
Om de regionale gezondheid te beschermen, is aandacht voor de crisisstructuur een must. Voor corona was er een crisisstructuur, maar nooit een echte gezondheidscrisis. De pandemie heeft aangetoond dat de crisisstructuur mager is georganiseerd. Op een volgende crisis moeten we beter voorbereid zijn.

Versterking bedrijfsvoering VGGM
VGGM vraagt structureel 1 miljoen euro meer om de bedrijfsvoering van de gehele organisatie te versterken. Uit onderzoek blijkt dat de bedrijfsvoering van VGGM ad hoc acteert op (verander)vraagstukken. VGGM loopt daarmee risico's in de continuïteit van de dienstverlening. Dat komt doordat bedrijfsvoering krap is georganiseerd en governance complex is. De reguliere taken komen zo in het geding.
Structureel extra investeren in bedrijfsvoering is bijvoorbeeld belangrijk om te garanderen dat geodata in voertuigen altijd bijgewerkt is. Zodat de brandweer of ambulance bij een uitruk direct goed rijdt en niet per ongeluk een afgesloten weg in slaat. Daarnaast wil VGGM beter anticiperen op de behoefte van inwoners. Zoals met flexibele spreekuren op consultatiebureaus. Daar wil de GGD graag op aansluiten, juist ook om er te zijn voor inwoners.
Alles bij elkaar is er een bedrijfsvoering nodig die meer planmatig en beheersbaar werkt. Daarom is VGGM een programma Beter Bedrijfsvoeren gestart. Een bestuurlijke commissie begeleidt het programma. In de begroting voor de komende jaren is structureel 1 miljoen euro meer opgenomen om vorm te geven aan deze organisatieversterking. Om ervoor te zorgen dat behoeften en middelen in evenwicht geraken. Zodat de continuïteit van de reguliere dienstverlening geen risico meer loopt.

Met een zuinige inborst investeren
VGGM realiseert zich terdege dat een extra gemeentelijke bijdrage van 14,2 miljoen euro flink is. Tegelijkertijd zijn onze regionale brandweer en GGD nog steeds goedkoper dan in andere regio's. Een extern bureau heeft onderzocht dat de inwonersbijdrage aan de GGD in deze regio enkele euro's minder is dan die van inwoners in GGD-regio's met een soortgelijk takenpakket. Uiteindelijk is goedkoop duurkoop. Daarom vraagt VGGM nu om extra gelden om de benodigde kwaliteit op peil te houden.
Dat voelt ergens best spannend. Zeker ook omdat VGGM een zuinige inborst heeft. We zijn niet anders gewend dan binnen budget te handelen en geld over te houden. Dat vinden we als verlengstuk van de gemeenten heel belangrijk. Toch is deze extra financiering cruciaal om bij te blijven en de continuïteit te garanderen. Door de hoge betrokkenheid en bevlogenheid van medewerkers redt VGGM het momenteel nog. Maar op deze voet verder gaan, houden medewerkers niet vol. Het past ook niet bij een aantrekkelijke en moderne werkgever zijn. Het is tijd om VGGM toekomstproof te maken.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,
De voorzitter,

Ahmed Marcouch

Paragraaf

Gemeente	Programma	Inwoners	Inwoners 0-18jr	Kader 2023
Rheden	Bevolkingszorg	43.435	7.312	42
Rheden	GGD	43.435	7.312	756
Rheden	JGZ	43.435	7.312	475
Rheden	RVP	43.435	7.312	90
Rheden	Veiligheid	43.435	7.312	2.611
Total				**3.974**

3.3		3.5	3.1
Loon/prijs extra 2023	Nieuw kader 2023	Mutatie inwoners	Loon/prijs 2024
3	45	0	4
51	807	-2	56
31	506	-10	37
6	96	-2	6
181	2.791		217
272	**4.245**	**-14**	**320**

	2e	2b.2
Versterking BV 2024	Omgevings-wet	OOV 2024 Herverdeling
26		
36	20	19
62	**20**	**19**

2c.2	2c.1	2c	
Basis op orde JGZ	Basis op orde AGZ	Functie-waardering	Kader 2024
			49
44	34	16	982
50			583
			100
			3.082
94	**34**	**16**	**4.795**

Begroting & kaders 2024

Bevat tevens de geactualiseerde begroting 2023

Versie gemeentelijke consultatie

1. Inleiding

Met deze begroting en kaders stuurt het bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op zowel de inhoudelijke als de financiële kaders, taken en activiteiten voor het jaar 2024.

Het opstellen van dit document geeft eveneens de mogelijkheid om de geactualiseerde begroting 2023 nauwkeuriger op te stellen, doordat diverse bekostigingsgesprekken voor 2023 recent zijn afgerond. Denk hierbij aan afspraken met subsidiegevers, gemeenten inzake lokaal aanbod GGD en zorgverzekeraars. Voor 2023 vindt een specifieke aanpassing plaats als gevolg van de oplopende inflatie, welke vorig jaar niet was voorzien.

De programmastructuur van deze begroting is:

2a. Programma Crisisbeheersing

- *Multi taken*
- *Bevolkingszorg*
- *Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)*

2b. Programma Brandweerzorg

- *Operatie*
- *Risicobeheersing*
- *Meldkamer*

2c. Programma GGD

- *Algemene Gezondheidszorg*
- *Jeugdgezondheidszorg*
- *Monitoring & Onderzoek*

2d. Programma Ambulancezorg

- *Mobiele Zorg*
- *Zorgcoördinatie*

2e. Programma Bedrijfsvoering

Afgelopen jaren was ook een Programma Covid-19 opgenomen. Dit programma wordt in 2023 afgebouwd en komt daarmee met ingang van deze begroting te vervallen.

Op basis van deze programma indeling wordt de volgende begroting voorgesteld:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Programma Crisisbeheersing	5.445	4.695	6.580	7.174	7.663	7.969	7.969
Programma Brandweerzorg	38.578	37.764	40.981	43.540	43.540	43.215	43.215
Programma GGD	28.007	28.498	31.165	35.329	33.197	33.197	33.197
Programma Ambulancezorg	26.352	26.588	29.656	31.406	31.406	31.406	31.406
Programma Bedrijfsvoering	22.076	20.865	23.546	26.438	27.438	28.388	29.338
Programma COVID-19	51.102	0	12.977	0	0	0	0
Lasten	**171.562**	**118.410**	**144.906**	**143.888**	**143.245**	**144.176**	**145.126**
Gemeentelijke bijdrage	65.692	68.568	73.404	82.742	81.824	82.499	83.499
Lokaal aanbod	7.037	6.717	8.357	7.829	7.829	7.829	7.829
Rijksbijdragen	59.718	6.989	22.513	10.282	10.771	11.077	11.077
Zorgverzekeraars	25.335	26.169	28.919	28.919	28.919	28.919	28.919
Overige baten	13.397	9.401	10.602	13.677	13.677	13.677	13.677
Baten	**171.179**	**117.844**	**143.794**	**143.448**	**143.020**	**144.001**	**145.001**
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**-383**	**-567**	**-1.111**	**-440**	**-225**	**-175**	**-125**
Mutatie reserves	1.090	567	1.111	440	225	175	125
Resultaat na bestemming	**707**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**707**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Het dagelijks bestuur is zich, net als de directie, ten volle van bewust dat deze begroting leidt tot een grote uitdaging binnen de gemeentelijke financiën. De verschillende omstandigheden, zoals de huidige inflatie en de voorstellen ter versterking van organisatie en GGD-taken leiden tot een grote stapeling aan verzoeken. De gemeentelijke bijdrage neemt in totaal met € 14,2 miljoen toe, grotendeels te verklaren door de inflatie van afgelopen periode. In onderstaand verloopoverzicht zijn de mutaties van de gemeentelijke bijdrage per taak inzichtelijk. In de tabel is tevens een verwijzing opgenomen naar de paragraaf waar de mutatie nader is toegelicht:

In € x 1.000	Verloopstaat gemeentelijke bijdragen						
	Veiligheid	BZ	PG	JGZ 0-4	RVP	**Totaal**	
Bestuursbegroting 2023	**45.239**	**680**	**12.188**	**8.799**	**1.662**	**68.568**	vastgestelde begroting 2023
Verlenging stadspoort ede	226					**226**	
Afrondingen	2					**2**	
Gecorrigeerde begroting 2023	45.467	680	12.188	8.799	1.662	**68.796**	
extra loon- en prijscompensatie 2023	3.060	49	820	589	111	**4.629**	paragraaf 3.3
Overdracht kazerne Lingewaard	-21					**-21**	paragraaf 3.3
Aangepaste Begroting 2023	48.506	729	13.008	9.388	1.773	**73.404**	
Omgevingswet	325					**325**	paragraaf 2b.2
Functiewaardering			254			**254**	paragraaf 2c
AGZ basis op orde			551			**551**	paragraaf 2c.1
JGZ basis op orde			713	940		**1.653**	paragraaf 2c.2
Versterking BV	576		424			**1.000**	paragraaf 2e
Loon- en prijscompensatie	3.632	57	918	699	120	**5.426**	paragraaf 3.1
Mutatie inwoneraantallen		5	95	-22	-4	**75**	paragraaf 3.5
Ingroei herverdeling	55					**55**	paragraaf 3.5
Bestuursbegroting 2024	**53.093**	**791**	**15.964**	**11.005**	**1.889**	**82.742**	

De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

Inflatie en loon prijscompensatie – autonoom structureel

Het grootste deel van de toename van de gemeentelijke bijdrage heeft betrekking op de loon-prijscompensatie, deze bedraagt in totaal € 10,1. Deze toename is een direct gevolg van de hoge inflatie resulterend in sterke loonstijging en prijsstijging van huur, onderhoudskosten en ICT-middelen. De toename betreft enerzijds een bijstelling van de begroting 2023, zoals toegelicht in paragraaf 3.3, en anderzijds de reguliere loon prijscompensatie voor 2024 zoals toegelicht in paragraaf 3.1.

Versterking GGD – incidenteel voor 2024, structureel afhankelijk van keuzes

Al voor Corona in 2019 stond de GGD onder druk omdat het mager georganiseerd en kwetsbaar was. Dit gaf toen al vraagstukken betreffende werkdruk en continuïteit van zorg. Tijdens Corona heeft een intensivering plaatsgevonden met gebruik van Rijksgelden. De problemen werden vooruitgeschoven en de gaten werden afgedekt met extra gelden. Nu een groot deel van de coronabestrijdingstaken wegvalt, komen de problemen van daarvoor met versterkte kracht terug. De problematiek is ondertussen complexer geworden, denk aan een grotere bewustwording in de samenleving als het gaat om gezondheid en hygiëne, de toegenomen aandacht voor preventie, de opvang van vluchtelingen waaronder Oekraïners, complexe en intensievere jeugdgezondheidszorg vraagstukken en een hoog ziekteverzuim onder eigen medewerkers. Maar ook een tekort aan jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen door een krappe arbeidsmarkt. Dit leidde in 2021 onder andere tot een afschaling van de dienstverlening van de jeugdgezondheidszorg. Dit vraagt om een andere kijk op de GGD-dienstverlening en bijhorende bekostiging in de toekomst. Daarvoor zijn 2 projecten gestart, namelijk toekomstbestendige Jeugdgezondheidszorg en toekomstbestendige Algemene Gezondheidszorg. Deze werkgroepen stellen na de zomer van 2023 op basis van een gedegen analyse een advies op om te komen tot toekomstige GGD-dienstverlening en bijbehorende bekostiging en systematiek. Dat betreft de jaren 2025 en verder. Om in te spelen op de acute situatie zijn maatregelen nodig om de GGD-dienstverlening flexibeler en minder kwetsbaar te organiseren. Hiertoe is in overleg met de portefeuillehouders publieke gezondheid besloten om het financieel kader voor 2024 incidenteel met € 0,5 miljoen voor Algemene Gezondheidszorg en € 1,7 miljoen voor Jeugdgezondheidszorg te verruimen. Dit is nader toegelicht in paragraaf 2c.1 respectievelijk paragraaf 2c.2.

Organisatieversterking – structureel, in proces keuzemogelijkheden voor 2025 en verder

Geconcludeerd is dat de VGGM ad hoc acteert op (verander)vraagstukken en daarmee risico's loopt in de continuïteit van de taakuitvoering. Deze werkwijze is mede ingegeven door een krappe bedrijfsvoering en complexe governance. VGGM start in 2023 met een programma Beter Bedrijfsvoeren met als doel om een ambitieniveau voor de organisatie te bepalen, Bedrijfsvoering te versterken en de governance te verduidelijken. Dit programma wordt begeleid door een bestuurlijke begeleidingscommissie. In de begroting is voor komende jaren € 1,0 miljoen structureel opgenomen voor deze organisatieversterking. Op basis van (bestuurlijke) ambities en wensen kan dit in volgende jaren worden bijgesteld. De versterking is nader toegelicht in paragraaf 2e.

Overige

Een taakaanpassing vindt plaats op het gebied van brandpreventie, namelijk het toezicht op wooncomplexen waar eveneens zorg wordt aangeboden en op bedrijven met veel gevaarlijke of ontplofbare stoffen of grote hoeveelheden vuurwerk (BEVI-instellingen). Het Rijk heeft de uitkering van het gemeentefonds voor komende 2 jaar ten behoeve van deze ontwikkeling verhoogd. In de VGGM begroting is eveneens voor komende 2 jaar een bedrag van € 0,3 miljoen opgenomen. Komende jaren zullen structurele afspraken gemaakt worden over de taakverandering van de brandweer en GGD als gevolg van de omgevingswet. Een nadere toelichting is opgenomen in paragraaf 2b.2.

In 2021 heeft een functieherwaardering plaatsgevonden voor artsen en verpleegkundigen. Het financiële effect spreidt zich uit over meerdere jaren als gevolg van ingroei van de betreffende medewerkers in hun hogere functieschaal. Voor 2024 bedraagt dit effect € 0,2 miljoen. Een nadere toelichting is opgenomen in paragraaf 2c.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2
Inhoudsopgave 5
2. Ontwikkelingen 6
2a. Programma Crisisbeheersing 8
2b. Programma Brandweerzorg 14
2c. Programma GGD 24
2d. Programma Ambulancezorg 36
2e. Programma Bedrijfsvoering 40
3. Financiën 44
3.1 Nominale ontwikkelingen 44
3.2 Investeringen 44
3.3 Effect op lopende begrotingsjaar 2023 44
3.4 Voorstel bestemming resultaat over 2022 46
3.5 Gemeentelijke bijdragen 46
4. Paragrafen 47
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 47
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 50
4.3 Financiering 50
5. Planning en control cyclus 52
Bijlagen 53
Bijlage 1: Ontwikkelingen in gemeentelijke bijdragen 53
Bijlage 2: Specificatie gemeentelijke bijdrage per gemeente 57
Bijlage 3: Geprognotiseerde balans 61
Bijlage 4: Reserves en voorzieningen 63
Bijlage 5: Meerjaren investeringsplan 2023 – 2027 64
Bijlage 6: Taakvelden 65
Bijlage 7: Risico's in relatie tot toekomstbestendigheid 66

2. Ontwikkelingen

Schets maatschappelijke context

We leven in een realiteit van bijna permanente maatschappelijke spanningen en hybride dreigingen die vanwege de onderlinge verbondenheid en verwevenheid tezamen in toenemende mate onze samenleving kunnen ontwrichten. Partijen werken steeds vaker en langer in opgeschaalde modus aan acute crises. Dit vraagt veel van crisisorganisaties in termen van ad-hoc inzet, flexibiliteit, capaciteit en financiën.

Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Met een verdere toename van het aantal openstaande vacatures en opnieuw een daling van het aantal werklozen, loopt de spanning op de arbeidsmarkt verder op. Hierdoor is het lastig om aan nieuw personeel te komen. Grote transitievraagstukken hebben urgentie, maar worden niet van vandaag op morgen opgelost. Deze krapte biedt de kans om mensen te betrekken die tot nu toe minder vanzelfsprekend tot onze doelgroep behoren maar wel graag mee willen doen. Dit vraagt ons meer aandacht te hebben voor het zijn van een diverse en inclusieve organisatie. Door de inzet van meer digitaal en hybride werken kunnen wij kennis aan ons binden die voorheen niet beschikbaar was.

Wereldwijd is meer geopolitieke instabiliteit dan we afgelopen jaren gewend waren. We hebben in 2022 ervaren dat die onrust snel financiële gevolgen heeft. Door de toenemende schaarste van grondstoffen kunnen leveringen stagneren, waarmee het belang van en onze deelname aan een circulaire economie toeneemt. De verminderde stabiliteit vraagt financiele wendbaarheid van organisaties maar mogelijk ook een ander gebruik van materieel.

Moderne technologieën zoals robotics, artificial intelligence, augmented reality en krachtige sensoren bieden kansen voor het voorkomen van en zo snel mogelijk reageren op crises en op termijn het verbeteren van bedrijfsvoeringsprocessen. Hebben we de juiste mensen, middelen en kennis beschikbaar om deze technologieën toe te kunnen passen? Deze ontwikkelingen vragen om een andere kijk op ons strategische personeelsbeleid, gericht op inhoudelijke en persoonlijke ontwikkeling.

De bebouwde omgeving transformeert naar een dynamisch stedelijke context, met meer hoogbouw, gemengd ruimtegebruik, andere manieren van mobiliteit en heterogene demografische samenstelling. Dit vraagt van de veiligheidsregio om andere operationele concepten te ontwikkelen en toe te passen, met ander materiaal/materieel, andere arbeidsarrangementen en een andere maatschappelijke positionering, samen met onze collega hulpverleners.

De wens om informatie gestuurd te werken en de toegenomen beschikbaarheid van data staat op gespannen voet met privacywetgeving en informatieveiligheid. Uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, de Algemene verordening gegevensbescherming, de Archiefwet en de Wet Open Overheid vloeit een ogenschijnlijk tegenstrijdige maatschappelijke verwachting voort waar we het antwoord vooralsnog schuldig op moeten blijven.

Klimaatverandering leidt niet alleen tot nieuwe typen crises, het vraagt ook wat van bedrijfsvoering. Energieopwekking en -gebruik, ons materieel en de kennis van onze collega's moeten aansluiten op wat inwoners van een hedendaagse publieke organisatie vragen.

Terecht vraagt de maatschappij van ons dat we midden in de samenleving staan, en dat onze collega's een afspiegeling zijn van de omgeving waarin wij opereren. We willen meer divers worden en inclusief zijn. Het maakt ons niet alleen effectiever in de uitvoering van ons werk, het is onontbeerlijk om toekomstbestendig personeelsbeleid te kunnen voeren.

Het Rijk wil met de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen per 1 juli 2022 de democratische legitimiteit versterken door de gemeenteraden meer invloed te kunnen laten uitoefenen op de gemeenschappelijke regelingen. De raden van de gemeenten kunnen daarbij met name aan de voorkant van dit proces een belangrijke richting geven door bijvoorbeeld afspraken te maken over onderwerpen waarbij zij nader betrokken willen worden (verruiming zienswijze) of door een raadsadviescommissie in te stellen. In verschillende regio's worden plannen gemaakt voor implementatie waarbij o.a. ervaringen in de regio Rivierenland van nut zijn om ook in onze regio te komen tot een integraal plan waarin raden en colleges beide een rol hebben en waar de verschillende gemeenschappelijke regelingen op aangesloten zijn.

Impact op de organisatie VGGM

In hoeverre raken deze ontwikkelingen de VGGM-organisatie? In het algemeen zijn drie ontwikkelingen die als een rode draad terugkomen in bijna alle organisatieonderdelen van VGGM:

1. Arbeidsmarkt:
Voor een aantal functies (o.a. ICT, informatiebeveiliging, zorg) lukt het niet om openstaande vacatures in te vullen. Daar komt bij dat de complexiteit van maatschappelijke opgaven toeneemt waardoor een groter beslag wordt gelegd op kennis en capaciteit. Denk daarbij enerzijds aan opgaven zoals de energietransitie en klimaatverandering/-adaptatie c.q. gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing en anderzijds aan constante crises zoals de coronapandemie en de opvang vluchtelingen uit de Oekraïne en asielzoekers.

2. Inflatie:
Door de sterke inflatie nemen de personeels-, onderhouds- en kapitaallasten sterk toe. Het algemeen be-

stuur heeft in november 2022 besloten dat bij aanbieden van de ontwerpbegroting 2024 eveneens een bijgestelde begroting 2023 zal worden aangeboden, waarbij per uitgave categorie en voor de meerjaren investeringen een bijstelling van het prijsniveau zal plaatsvinden op basis van bekende gegevens per januari 2023. Hierdoor is duidelijkheid over het financieel kader en kan de taakuitvoering in overeenstemming met voorgaande jaren worden gecontinueerd.

3. Informatiepositie:

VGGM is in toenemende mate afhankelijk van een sterke informatiepositie. Hierbij gaat het enerzijds om interne sturingsinformatie en anderzijds om informatie die door o.a. gemeenten benut kan worden bij realisatie van beleidsdoelstellingen.

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de ontwikkelingen per programma.

2a. Programma Crisisbeheersing

Het programma crisisbeheersing valt uiteen in de pijlers multi taken, bevolkingszorg en GHOR. Voor het programma Crisisbeheersing is één majeure overkoepelende ontwikkeling, namelijk de versterking van crisisbeheersing in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit gaan we doen door onder andere de voorbereiding op crises te verstevigen en de inzet van de veiligheidsregio bij langdurige crises te waarborgen. Denk hierbij aan: (langdurig) bemensen en ondersteunen van crisisteams, internationale, interregionale en Rijk-regio samenwerking, risico- en crisiscommunicatie en het versterken en waarborgen van de informatiepositie van de Veiligheidsregio.

Versterking crisisbeheersing

De Wet veiligheidsregio's is geëvalueerd. Eind 2022 heeft het Kabinet de Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerzorg naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze contourennota is een nadere uitwerking van het kabinetsstandpunt en schetst op hoofdlijnen de noodzakelijke vernieuwingen en veranderingen in het beoogd toekomstig stelsel van crisisbeheersing en brandweerzorg.

In de bestuurlijke afspraken is besloten tot een geleidelijk opbouwende structurele toevoeging van € 83 miljoen voor alle veiligheidsregio's in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR) vanaf 2023. Dit betekent voor VGGM een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen vanaf 2023 oplopend tot ongeveer € 2,6 miljoen in 2026. Deze ophoging is bedoeld voor de versterking van de crisisbeheersing, het versterken van de informatiepositie en het inrichten van het Knooppunt Coördinatie Rijk – Regio (KCR2). KCR2 is een knooppunt voor bovenregionale en landelijke informatiestromen van en naar veiligheidsregio's, het rijk, politie, defensie, vitale partners en andere crisispartners. De extra gelden zijn ook bedoeld voor een bovenregionaal informatievoorzieningssysteem, zoals Knooppunt Crisis Regio Rijk (KCR2).
De extra gelden die hiervoor door het Rijk verstrekt worden, zijn opgenomen onder de materiële kosten, omdat nog niet geheel duidelijk is waaraan deze gelden besteed gaan worden.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Multi	2.731	2.731	4.323	4.893	5.382	5.688	5.688
GHOR	1.247	1.272	1.396	1.501	1.501	1.501	1.501
Bevolkingszorg	1.467	692	861	780	780	780	780
Lasten	**5.445**	**4.695**	**6.580**	**7.174**	**7.663**	**7.969**	**7.969**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	4.400	4.511	4.571	4.703	4.703	4.703	4.703
Rijksbijdragen	1.729	1.100	2.918	3.612	4.101	4.407	4.407
Overige baten	399	172	168	168	168	168	168
Baten	**6.529**	**5.782**	**7.657**	**8.483**	**8.972**	**9.278**	**9.278**
Doorbelasting	-1.076	-1.087	-1.208	-1.309	-1.309	-1.309	-1.309
Resultaat voor bestemming	**8**	**0**	**-132**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	132	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2a.1 Pijler multi taken

De veiligheidsregio voert regie op de samenwerking met gemeenten, politie, defensie, waterschap en andere partijen bij de uitvoering van taken op het terrein van brandweerzorg, rampen- en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid. Binnen deze pijler zijn de bestuurlijke en operationele activiteiten opgenomen die betrekking hebben op deze samenwerking

Dynamische risicosignalering

Het bestuur van VGGM stelt minimaal één keer per vier jaar een beleidsplan vast waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio. Dit beleid is gebaseerd op een risicoanalyse. De huidige aanpak om te komen tot een regionaal risicoprofiel wordt het komende jaar aangepast, waarbij het doel is dat de risicoanalyse een veel dynamischer karakter krijgt.

Veiligheidsinformatieknooppunt

Daarnaast moet de informatiepositie van de veiligheidsregio versterkt en gewaarborgd worden. Dit kan door het inrichten van een gegarandeerd Veiligheids Informatie Knooppunt. Op dit moment is de (multi) informatievoorziening ten behoeve van opschalingsituaties basaal ingericht. De 5 Veiligheidsregio's die vanaf 2023 samenwerken in de Meldkamer Oost-Nederland hebben gezamenlijk informatievoorziening en informatie delen als een belangrijk thema benoemd. Meer informatie uit de eigen systemen en uit de systemen van partners op de meldkamer versterkt de gezamenlijke aanpak.

Daarnaast wordt samen uitvoering gegeven aan het Programma Informatievoorziening 2020-2025 dat in 2020 vastgesteld is door het Veiligheidsberaad. Hoofdlijnen uit dit programma zijn:

- Continuïteit (onder andere versterking van de eigen informatiebeveiliging in de regio, voortzetting van de collegiale toetsing informatieveiligheid en aansluiting bij het National Cyber Security Centre)
- Samenwerking (met partners en met databronnen)
- Informatie gestuurd werken om beter beleid te kunnen maken, beter te kunnen managen, meer risico's te kunnen voorspellen en veiliger en efficiënter te kunnen werken.

Meldkamer Oost-Nederland

Per 21 maart 2023 is de meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn operationeel. Vanaf dat moment vinden de meldkameractiviteiten voor de regio Gelderland-Midden vanuit deze meldkamer plaats. Dit geldt ook voor de multi taken waar vanuit crisisbeheersing de focus op ligt.
Vanwege de afstand en het feit dat de meldkamer voor 5 regio's werkt, is nauwe samenwerking tussen onze regio en de meldkamer en tussen de 5 regio's die de meldkamer bedient heel belangrijk. Hiervoor is een liaisonfunctie ingericht.
De meldkamertaken voor de brandweer en ambulance worden in het programma brandweerzorg respectievelijk ambulancezorg beschreven.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	2.226	2.176	3.498	4.002	4.491	4.797	4.797
Materiele kosten	434	459	570	638	638	638	638
Kapitaallasten	31	57	51	50	50	50	50
Huisvestingskosten	39	39	204	204	204	204	204
Lasten	**2.731**	**2.731**	**4.323**	**4.893**	**5.382**	**5.688**	**5.688**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	3.223	3.296	3.256	3.263	3.263	3.263	3.263
Rijksbijdragen	25	25	1.733	2.358	2.847	3.153	3.153
Baten	**3.248**	**3.321**	**4.989**	**5.621**	**6.110**	**6.416**	**6.416**
Doorbelasting	-583	-590	-666	-728	-728	-728	-728
Resultaat voor bestemming	**-66**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-66**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-66**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2a.2 Pijler bevolkingszorg

Gemeenten hebben als onderdeel van het openbaar bestuur een algemene zorgplicht voor hun inwoners en vervullen daarmee een essentiële rol in de crisisbeheersing. De activiteiten kunnen worden verdeeld naar de volgende taken:

- Acute Bevolkingszorg
- (Preparatie) nafase
- Crisiscommunicatie

Met het zicht op het landelijke project Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (UKB) en de daaraan gekoppelde kwaliteitseisen verwachten we de komende jaren een verdere professionalisering van Bevolkingszorg. Daaraan flankerend loopt de versterking van het brede werkveld van crisisbeheersing binnen VGGM waarbij het Regionaal Netwerkteam Bevolkingszorg overgezet wordt naar de nieuw te vormen afdeling Crisisbeheersing. Het is op dit moment nog niet duidelijk welke financiële consequenties deze ontwikkelingen gaan hebben voor de budgetten van Bevolkingszorg in 2024.
In juni/juli 2023 zullen de uitkomsten van het project UKB via het Algemeen Bestuur worden gedeeld en indien nodig voor onze regio vastgesteld. Dan zal ook meer duidelijk worden over eventuele kosten n.a.v. dit project.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	1.203	463	618	515	515	515	515
Materiele kosten	250	216	225	246	246	246	246
Huisvestingskosten	14	14	19	19	19	19	19
Lasten	**1.467**	**692**	**861**	**780**	**780**	**780**	**780**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	662	680	729	791	791	791	791
Rijksbijdragen	527	0	0	0	0	0	0
Overige baten	349	118	118	118	118	118	118
Baten	**1.537**	**798**	**847**	**909**	**909**	**909**	**909**
Doorbelasting	-103	-106	-117	-129	-129	-129	-129
Resultaat voor bestemming	**-33**	**0**	**-132**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	132	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-33**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-33**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2a.3 Pijler GHOR

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) coördineert bij crises en rampen, de publieke, acute en niet-acute gezondheidszorg in de regio en stuurt op zorgcontinuïteit in de keten. Ook adviseert de GHOR aan gemeenten, andere overheden en organisaties op dat gebied. Voor 2024 zijn de volgende beleidsmatige ontwikkelingen te benoemen.

In de contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerzorg (Tweede Kamer, eind 2022) wordt voor de GHOR een aantal aandachtpunten genoemd:

- Verduidelijking van de *taken GHOR bij regiogrens-overschrijdende c.q. landelijke crises van langere duur*;
- Introductie van het *zorgrisicoprofiel* en bestuurlijke vaststelling.
- Verduidelijking *sturing en regie door de GHOR* in relatie tot de aanpassing van de *Wet Publiek Gezondheid (WPG).*

Daarnaast is focus op het toekomstgericht verder versterken van de GHOR in de crisisbeheersing. Door te werken aan

- Risicobeheersing (o.a. advisering bij evenementen en omgevingsveiligheid);
- Crisisbeheersing (inzet van de opgeschaalde acute, niet acute en publieke gezondheidszorg bij (grote en langdurige) crises;
- Informatiemanagement: een sterke informatiepositie om risicobeheersing en crisisbeheersing excellent uit te kunnen voeren.

Risicobeheersing: advisering omgevingsveiligheid en evenementen

Voor de advisering van de GHOR bij omgevingsveiligheid zijn landelijke GHOR-kernwaarden voor een gezonde en veilige leefomgeving vastgesteld. De vertaling en samenwerking met alle betrokken partners vergt aandacht in 2024.
Daarnaast blijft advisering van evenementen een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de GHOR. Onder andere als gevolg van de kennis die is opgedaan met experimenten op het gebied van coronaveilig organiseren van evenementen is extra druk op de adviserende en voorbereidende rol van de veiligheidsregio komen te liggen. In de komende periode zal de veiligheidsregio en de vergunningverlener (gemeenten) gezamenlijk zich hierop verder moeten voorbereiden.
Tevens is het zorgrisicoprofiel een methode om invulling te geven aan risicobeheersing. Het zorgrisicoprofiel wordt onderstaand toegelicht.

Crisisbeheersing: Continuïteit van zorg in de keten (acuut, niet acuut en publiek)

De COVID-19-crisis heeft laten zien dat zorg niet onuitputtelijk flexibel en beschikbaar is. Er is een alsmaar toenemende druk op de beschikbaarheid van de zorg door enerzijds krapte op de arbeidsmarkt en anderzijds een verhoogde vraag als gevolg van een toename van kwetsbare burgers in de thuissituaties en een steeds ouder wordende groep ouderen. Deze arbeidskrapte zal ook zijn aandacht vragen voor continuïteit van de 24-uurs crisisorganisatie. De verwachting is dat deze situatie de komende jaren niet alleen aanhoudt maar ook in ernst en frequentie toe zal nemen. Tijdens COVID-19 zijn sterke (sub)regionale netwerken ingezet waarin acute en niet acute zorgpartners aan elkaar verbonden zijn ten gunste van de continuïteit van zorg in de keten. Het in standhouden en door ontwikkelen van deze netwerken heeft ook voor de toekomst een absolute meerwaarde.

Informatiemanagement: Informatie-uitwisseling ten tijde van crisis (en in de voorbereiding)

Ook de COVID-19-crisis laat zien hoe belangrijk het is om het proces informatie-uitwisseling verder te verbinden met een permanent toestandsbeeld capaciteit in de zorgketen. Het is essentieel om de capaciteitsrisico's in de zorg tijdig te signaleren door een continu inzicht in de beschikbaarheid van acute zorg. De ketenpartners, betrokken bij de in- door- en uitstroom in de acute zorg, kunnen op basis van deze informatie afgestemd op elkaar handelen.
De aansluiting op het Regionaal Risicoprofiel en het Zorgrisicoprofiel helpt bij het tijdig herkennen van risico's en daarmee de inzet van de juiste interventies in de zorgketen.

Zorgrisicoprofiel

Belangrijk is dat de instellingen voor langdurige en acute zorg gezamenlijk zijn voorbereid om bij rampen en crises de noodzakelijke geneeskundige hulp te verlenen. Deze voorbereiding wordt versterkt door de introductie van het zorgrisicoprofiel. De DPG/GHOR vertaalt de dominante (boven)regionale risico's in het kader van geneeskundige hulpverlening naar scenario's/capaciteiten voor de gehele geneeskundige keten. Dit zorgrisicoprofiel geeft de DPG een stevige positie in de borging van het publieke belang van veiligheid, o.m. in het ROAZ. De expliciete deelname van de GHOR aan het ROAZ geeft de DPG een duidelijke titel om te acteren in dit publieke belang, mede in het licht van de door de NZA gesignaleerde hoge en toenemende druk op de acute zorgketen.
Een excellente informatiepositie van de GHOR/DPG samen met de zorgpartijen is een noodzakelijke voorwaarde voor het vervullen van deze voorbereidende taak. Hiermee wordt de GHOR en de bestuurlijke inbedding van de DPG-en in de veiligheidsregio's

en in het ROAZ aanzienlijk versterkt. Het zorgrisicoprofiel wordt zo actueel mogelijk gehouden en minimaal tweejaarlijks herzien. De verantwoordelijkheid voor de totstandkoming van dit zorgrisicoprofiel wordt uitgevoerd door de GHOR onder verantwoordelijkheid van de DPG. De DPG heeft de verantwoordelijkheid dit proces te bewaken, belemmeringen te signaleren en het bestuur van de veiligheidsregio hierover te adviseren (*Contourennota versterking crisisbeheersing en brandweerzorg, 2022*). Het Zorgrisicoprofiel geeft input voor planvorming en onderwijsprogramma's in en met de keten.

Doelenboom

Wat willen bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wat is het beoogde effect?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Regie op voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	Actuele schriftelijke afspraken met acute- en publieke zorgpartners.	Zorgpartners zijn voorbereid op geneeskundige hulpverlening in geval van rampen en crises
Advisering van andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Adviseert over crisisbeheersing (het optreden tijdens rampen en crises of (dreigende) verstoring van de zorg continuïteit)	Adviseren en bieden van ondersteuning aan partners in de zorgketen om hun zorg continuïteit te garanderen	Alle zorgorganisaties kunnen zorg verlenen onder alle omstandigheden, ook tijdens rampen en crises.
	Adviseert over risicobeheersing (het voorkomen van rampen en crises)	Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet)	Beperken gezondheidsschade voor inwoners van Gelderland-Midden
Het 24/7 in staat zijn om tijdens rampen en crises de geneeskundige hulpverlening te coördineren, aan te sturen en te regisseren.	24x7 paraatheid van kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie	- Crisisorganisatie die voldoet aan toetsingskader inspectie J&V - Werven en selecteren nieuwe crisisfunctionarissen - Beschikbaar hebben van gekwalificeerde crisisfunctionarissen - OTO-plan; uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid. - Materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) permanent op orde	Efficiënt en effectief optreden van de crisisorganisatie tijdens rampen en crises.
	Verbinden van de geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid tijdens crises of rampen.	- Informatiemanagement t.b.v. instellingen (m.b.v. GHOR 4all en LCMS (GZ)) - Informatie-uitwisseling in de zorgketen in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.	

In de voorbereiding op en tijdens rampen en crises is specifiek aandacht voor niet of verminderd zelfredzamen. Daar waar mogelijk wordt gebruikt gemaakt van de veerkracht van de bevolking.	Voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers als gevolg van crises, rampen en zware ongevallen.	- Inzetten Psychosociale Hulpverlening, Medische milieukunde, Infectieziekten, gezondheidsonderzoek indien nodig. - Onderwijs toepassen/ vakbekwaam houden van betrokken functionarissen. Procedures crisisorganisatie op orde brengen c.q. houden	Verminderd zelfredzamen worden zo goed mogelijk ondersteund tijdens rampen en crises. Er wordt tijdens een ramp en crises, daar waar mogelijk, een beroep gedaan op zelfredzame burgers t.b.v. de groep verminderd en niet zelfredzame burgers
Het doelmatig en doeltreffend inzetten van publieke gezondheidstaken	Ondersteunen van bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke)maatschappelijke onrust	Adviseren van bevoegd gezag en inzetten hulpverlening bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust.	- Burgers ontvangen de meeste adequate hulp. - Beperken gezondheidsschade

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	989	992	1.080	1.161	1.161	1.161	1.161
Materiele kosten	194	207	228	251	251	251	251
Kapitaallasten	24	30	39	40	40	40	40
Huisvestingskosten	40	42	49	49	49	49	49
Lasten	**1.247**	**1.272**	**1.396**	**1.501**	**1.501**	**1.501**	**1.501**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	516	535	586	649	649	649	649
Rijksbijdragen	1.177	1.075	1.186	1.254	1.254	1.254	1.254
Overige baten	50	54	50	50	50	50	50
Baten	**1.744**	**1.664**	**1.821**	**1.953**	**1.953**	**1.953**	**1.953**
Doorbelasting	-390	-392	-425	-452	-452	-452	-452
Resultaat voor bestemming	**107**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**107**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**107**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b. Programma Brandweerzorg

Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk operatie, risicobeheersing en meldkamer.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Operatie	33.012	32.290	34.898	36.750	36.750	36.750	36.750
Risicobeheersing	4.545	4.370	4.737	5.321	5.321	4.996	4.996
Meldkamer	1.022	1.104	1.347	1.470	1.470	1.470	1.470
Lasten	**38.578**	**37.764**	**40.981**	**43.540**	**43.540**	**43.215**	**43.215**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	41.619	42.257	45.570	50.157	50.948	51.199	51.775
Lokaal aanbod	18	0	366	298	298	298	298
Rijksbijdragen	5.641	5.493	5.709	5.835	5.835	5.835	5.835
Overige baten	1.317	995	1.265	1.222	1.222	1.222	1.222
Baten	**48.595**	**48.744**	**52.910**	**57.513**	**58.304**	**58.555**	**59.131**
Doorbelasting	-10.227	-11.280	-12.492	-14.187	-14.763	-15.339	-15.915
Resultaat voor bestemming	**-211**	**-299**	**-562**	**-215**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	414	299	562	215	0	0	0
Resultaat na bestemming	**203**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**203**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b.1 Pijler operatie

De pijler operatie gaat over repressieve brandweerzorg en heeft betrekking op het (voorbereiden op) het bestrijden van brand en verlenen van hulp bij ongevallen. Ook in 2024 is de opgave van de brandweer het toekomstbestendig houden van de brandweerorganisatie in een snel veranderende maatschappij en een slagvaardige organisatie met een sterk risicogerichte informatiepositie die anticipeert op maatschappelijke ontwikkelingen. Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen, klimaatverandering en de veilige energietransitie brengen nieuwe risico's én nieuwe mogelijkheden met zich mee.

Paraatheid brandweer in relatie tot beschikbaarheid vrijwilligers

In het kader van de inwerkingtreding van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is landelijk onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van het huidige stelsel van de vrijwillige brandweer. Rode draad hierbij was in hoeverre het nodig was om te komen tot taakdifferentiatie tussen beroeps en vrijwillig brandweerpersoneel. De resultaten van het laatste onderzoek zijn naar de Tweede Kamer gestuurd. In 2023 (en verder) zal nadere uitwerking worden gegeven aan de noodzakelijke maatregelen, maar deze zullen naar verwachting voor onze regio beperkt zijn. In essentie komt het erop neer dat de inzet van vrijwilligers ook écht vrijwillig is en dat geen sprake mag zijn van kazernering en piketting van vrijwilligers. Door verbeteringen in de techniek (precom-pager) is meer inzicht gekomen over de verwachte paraatheid per post. Dit inzicht kan de brandweerorganisatie gebruiken om de paraatheid over de regio ter verbeteren. Ook op het gebied van oefenen vindt steeds meer innovatie plaats, deels noodgedwongen om de geoefendheid tijdens de COVID-19 crisis op peil te kunnen houden of nog thuis is. De verwachting is dat deze innovatie het komende jaar verder door zet.

Goed werkgeverschap

Goed werkgeverschap bestaat uit heel veel onderwerpen. Om een vitaal duurzame brandweerorganisatie te kunnen zijn, is het van belang te zoeken naar een nieuwe, goede balans tussen mens en werk. Het nu en straks beschikbaar hebben van de juiste (hoeveelheid) mensen, met de juiste middelen, op de juiste plek. Het is belangrijk dat het werkklimaat binnen de brandweer sociaal veilig en gezond is. Daar zorgen we samen voor met allerlei activiteiten en voorzieningen. Deze zijn samengebracht onder één vlag: Ik, wij, samen de brandweer.

In-, door- en uitstroombeleid

In-, door- en uitstroombeleid past binnen het speerpunt paraatheid van vrijwilligheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. Gesignaleerd wordt dat de tijd dat een vrijwilliger verbonden is aan de organisatie korter wordt. Dit brengt paraatheidsrisico's met zich mee alsmede tekorten op het opleidingsbudget. Daarnaast is het zogenaamde 20-jarigenbeleid voor beroeps een belangrijke ontwikkeling: brandweermensen mogen niet langer dan 20 jaar hun bezwarende functie uitoefenen. De werkgever begeleidt hen naar een passende functie binnen deze 20 jaar. Dit geldt voor mensen die vanaf 2006 in dienst getreden zijn.

Doel is te komen tot vastgesteld beleid met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom van repressief personeel (zowel vrijwillig als beroeps) met daarbij een implementatieplan. Het proces van werving en selectie valt hierbuiten.

Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen

Op het gebied van de vakbekwaamheid is de organisatie al enige tijd bezig met een verschuiving van aanbod naar vraag gestuurd oefenen. Dit geeft de verschillende brandweereenheden meer ruimte om te oefenen op basis van risico's in hun directe omgeving en op basis van ervaringen die zij zelf hebben opgedaan.

Dekkingsplan

In 2023 zal een nieuw dekkingsplan worden opgesteld en naar verwachting eind 2023 aan het bestuur ter vaststelling aangeboden worden. Het dekkingsplan wordt gebaseerd op een geactualiseerd risicoprofiel waarin de risico's van de vier kerntaken van de brandweer worden samengebracht: brandbestrijding, hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen. Ook wordt de nieuwe landelijke systematiek die uitgaat van gebiedsgerichte opkomsttijden in dit dekkingsplan, toegepast. Het veranderende risicobeeld en het dekkingsplan kunnen leiden tot een gewenste aanpassing van capaciteit, materiaal en materieel en vakbekwaamheid programma's met mogelijk financiële consequenties tot gevolg.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een containerbegrip. Maatregelen voor verduurzaming kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op CO2-reductie (energieneutraal), goed werkgeverschap of circulariteit. Als het onderwerp duurzaamheid (in brede zin) op korte termijn niet structureel wordt opgepakt in de organisatie, bestaat de kans dat t.z.t. de inhaalslag te groot wordt. Dit vormt een financieel en operationeel risico.

Wagenpark personenvoertuigen in relatie tot duurzaamheid

In 2023 vindt binnen BGM een pilot plaats met elektrische voertuigen.
Het wagenpark van de brandweer bestaat momenteel voornamelijk uit dieselvoertuigen. De maatschappelijke aandacht voor duurzaamheid en de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van milieuzones leidt ertoe dat ook VGGM nadenkt over een transitie naar een meer duurzame oplossing voor haar personenvoertuigen. De ontwikkeling op het gebied van alternatief aangedreven personenauto's gaan snel. Het is te verwachten dat
op het moment van her-aanbesteding van het huidige wagenpark voldoende aanbod is aan emissie loze personenauto's. De prijs van emissieloze voertuigen ligt op dit moment echter een stuk hoger dan de prijs van met fossiele brandstof aangedreven voertuigen. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze prijzen op het moment dat het aanbod toeneemt zullen dalen, er is echter geen zekerheid op dat gebied. Op basis van het huidige budget en afschrijvingstermijnen is vervanging naar emissieloze personenwagens nog niet mogelijk. Op het moment van aanbesteden zullen we een nieuwe analyse maken en onderzoeken of het verlengen van de afschrijvingstermijnen een deel van de oplossing kan geven. Van hieruit zullen we een strategie moeten bepalen met concrete stappen die de organisatie gaat zetten.

Investeringsschema

Bij de regionalisering van de brandweer is een omvangrijk investeringsprogramma vastgesteld waarmee onder meer de structurele vervanging van voertuigen en materialen is geborgd (ca € 61 mln).

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2021-2024**	
Effectief optreden bij brand en andere incidenten	Personeel in staat stellen op een professionele en veilige manier te werken	• Landelijke agenda brandweerzorg, innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor welke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerkere en organisatie. Kernwaarden Brandweer Gelderland-Midden, verbinding, vertrouwen, vakmanschap en vitaliteit • Paraatheid brandweer in relatie beschikbaarheid vrijwilligers (aansluiting bij landelijk programmaplan vrijwilligheid) • In-doorstroom- en uitstroombeleid • Project Repressieve beroepsorganisatie Arnhem-Ede-Centrum • Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen • Innovatie in oefenen (interregionaal VR-programma) • Blijven investeren in het creëren van een veilig en gezond arbeidsklimaat voor repressieve medewerkers	Minder schade en slachtoffers bij brand en andere incidenten
	Verbeteren en vervangen van middelen en materieel nodig voor brandbestrijding en andere acute hulp	• Wagenpark in relatie tot duurzaamheid, onderzoeken mogelijkheid gefaseerd overgaan naar duurzaam wagenpark • Overgang van primaire bluswatervoorziening (reguliere drinkwatersysteem) naar alternatieve bluswatervoorziening in eigenbeheer (tankwagens). • Innoveren van informatie-uitwisseling in de veiligheidsketen (bijv. met behulp van geoinformatie, Live-OP, LCMS) • Innovatie op materieel en materiaal in te bedden in onze organisatie. Het gaat hier met name om landelijke ontwikkelingen die ook voor Brandweer Gelderland-Midden van meerwaarde zijn	

	Verbeteren van processen voor dagelijkse brandweerzorg en hulpverlening	• Uitruk op maat, waar gewenst doorvoeren van flexibelere repressieve organisatie met behoud van slagkracht • Kennisdeling (landelijk en regionaal) op basis van kenniscentrum, evaluaties en de resultaten van incidentgegevens • Structureel evalueren van brandweerinzetten, incidentgegevens en deze resultaten omzetten in betere werkwijzen • Toewerken naar operationele grenzen, als vervanger van vaste regiogrenzen • Actualisatie van het dekkingsplan in 2023, uitgaande van gebiedsgerichte opkomsttijden, in plaats van (nu nog) wettelijke verplichte objectgerichte opkomsttijden (project Rembrand)	
	Uitbreiden interregionale samenwerking	• Verder intensiveren samenwerking oost5 en landelijke/interregionale projectgroepen zoals informatievoorziening. • Bestendigen samenwerking Oost5 bij uitvoering duiktaak • Optimaliseren samenwerking en delen expertise natuurbrandbestrijding Oost5/landelijk • Brandbestrijding en hulpverlening effectiever en efficiënter maken door samenwerking met omringende regio's	
Duurzaam inzetbare medewerker, die goed is opgeleid en kennis en vaardigheden blijft ontwikkelen.	Aantoonbaar vakbekwaam	• Invoering Profchecks • Registratie: van kwantiteit naar kwaliteit	Groter veiligheidsgevoel Een betrokken brandweer organisatie
	Kwaliteit impuls oefenen op de post	• Opleiden ploeginstructeurs • Verder uitbouwen producten oefenen op maat • Team vakbekwaamheid maakt onderwijskundig onderbouwde producten • Gebruik maken van moderne inzichten (brein leren), middelen en technieken (Virtueel, augmented reality e.d.)	
	In balans brengen persoonlijk leren, teamleren en organisatieleren	• Van aanbod naar vraaggericht oefenen individueel en op postniveau • Meer risicogericht oefenen	
Duurzaam wagenpark	Terugbrengen van de uitlaatgas emissie	De markt actief volgen, aan de hand van nieuwe ontwikkelingen bijsturen, en indien mogelijk inzetten op emissiearme of emissie loze voertuigen.	Voorbeeldfunctie voor de energietransitie en behalen klimaatdoelstellingen.

Risico	Beheersmaatregel
Paraatheid brandweer onder druk als gevolg van afnemende beschikbaarheid vrijwilligers en gevolgen invoering WNRA. Een afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers leidt eveneens tot een grotere instroom van nieuwe vrijwilligers. Dit leidt tot hogere opleidingskosten.	Vanuit Brandweer Gelderland-Midden vroegtijdig inspelen op maatschappelijke verandering en landelijke ontwikkelingen van de arbeidsmarkt en het toepassen van een strategische personeelsplanning
Gevolgen 20-jarigenbeleid beroepsbrandweermensen repressieve dienst	Personeelsplanning afstemmen door in- doorstroom en uitstroombeleid. Landelijk is dit deels uitgesteld vanwege het onderzoek van de Universiteit Maastricht.
Vergrijzing samenleving en uitbreiding participatiemaatschappij waardoor minder zelfredzame mensen langer zelfstandig wonen	Landelijke gedragsbeïnvloeding risicogroepen, woningcorporaties, verzekeraars, zorgaanbieders e.d., versterken samenwerking met externe partijen en inzet van innovaties die bijdragen aan brandveiligheid
Verscherping milieuregels en invoering milieuzones voor diesel (brandweer)voertuigen met mogelijke versnelde afschrijving wagenpark met bijkomende extra financiële gevolgen	Vroegtijdig anticiperen vanuit investeringsschema en incorporeren in vervangingsschema wagenpark

Extra kosten door afkopen contracten waterleidingbedrijven en verwijderen brandkranen	Vroegtijdig voldoende financiële middelen reserveren. Op de lange termijn reductie kosten onderhoud en beheer brandkranen

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	22.421	21.585	22.794	24.366	24.366	24.366	24.366
Materiele kosten	6.760	5.639	7.077	7.356	7.356	7.356	7.356
Kapitaallasten	3.660	4.787	4.926	4.927	4.927	4.927	4.927
Huisvestingskosten	170	279	100	100	100	100	100
Lasten	**33.012**	**32.290**	**34.898**	**36.750**	**36.750**	**36.750**	**36.750**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	35.940	36.449	39.303	43.071	43.862	44.438	45.014
Lokaal aanbod	0	0	355	287	287	287	287
Rijksbijdragen	4.674	4.502	4.559	4.505	4.505	4.505	4.505
Overige baten	1.058	754	1.067	1.013	1.013	1.013	1.013
Baten	**41.672**	**41.706**	**45.284**	**48.876**	**49.667**	**50.243**	**50.819**
Doorbelasting	-8.701	-9.716	-10.881	-12.341	-12.917	-13.493	-14.069
Resultaat voor bestemming	**-41**	**-299**	**-494**	**-215**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	114	299	494	215	0	0	0
Resultaat na bestemming	**73**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**73**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b.2 Pijler Risicobeheersing

De activiteiten van risicobeheersing zijn gericht op een gezonde en veilige leefomgeving door de realisatie van: minder branden, minder slachtoffers en minder schade.

Omgevingswet

De volledige implementatie van de Omgevingswet kent een doorlooptijd tot 2029. De Omgevingswet brengt ook nieuwe taken en rollen, vaardigheden en deskundigheid van de veiligheidsregio met zich mee. Effecten daarvan kunnen zich vertalen in benodigde capaciteit en een aangepast niveau van adviseurs, afgestemd op de nieuwe uitdagingen

Impact Omgevingswet en visie risicogerichtheid

De impact omgevingswet en visie risicogerichtheid past binnen het speerpunt risicogerichtheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. De Omgevingswet beoogt een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te bereiken en in stand te houden. Na de decentralisaties in het sociaal domein bereiden gemeenten zich voor op deze decentralisatie binnen het fysieke domein. Door deze wetswijziging en de door de Raad van directeuren Veiligheidsregio's, Raad van Regionaal Brandweercommandanten en Raad van directeuren Publieke Gezondheid vastgestelde visie 'De beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid in 2020: Samen zorgen voor échte coproductie!', veranderen de advies- en toezichtrol op het gebied van een gezonde en (brand)veilige leefomgeving. Het heeft de voorkeur om in vroegtijdig stadium aan tafel te zitten zodat de brede scope van veiligheids- en gezondheidsaspecten meegenomen kunnen worden in omgevingsvisies, -plannen en de verdere uitwerking hiervan in de fysieke leefomgeving. In het licht van preventie en het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen is de leefomgeving immers een belangrijke "knop" waaraan gedraaid kan worden. Daarnaast wordt steeds meer van de brandweer gevraagd om flexibel in te spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld ondermijning en illegaliteit. Om ook in de toekomst toegevoegde waarde te hebben investeert de brandweer in de vaardigheden en kennis van medewerkers. De specialist die op afstand plannen en vergunningen beoordeelt, ontwikkelt zich tot een adviseur die zijn rol en inbreng afstemt op de fase in het proces en de betrokken (maatschappelijke) partners. Meer "risicogericht werken" betekent ook voorbereid zijn op complexere vraagstukken (zoals de energietransitie). Naast inhoudelijke expertise vraagt dit communicatieve vaardigheden, overtuigingskracht en samenwerking in netwerken. Ook wordt aangesloten op een ander digitaalstelsel en informatiehuizen. Middels een (reorganisatie-) programma speelt de brandweer in op de bovengenoemde ontwikkelingen. In 2021 heeft het AB van VGGM goedkeuring gegeven om dit programma tot uitvoering te brengen. In 2023 eindigt dit programma: de reorganisatie van de afdeling Risicobeheersing is dan afgerond, maar de doorontwikkeling en implementatie gaan door.

Onze omgeving en die van onze partners verandert. Om die reden willen wij een andere rol innemen binnen ons netwerk. Deze verandering leidt tot een andere kijk naar de omgeving en een andere kijk naar onze afdeling door onze partners. Onze langetermijnvisie is om door onze omgeving gezien te worden als expertisecentrum. Het expertisecentrum vervult de behoefte van onze omgeving aan betrouwbare informatie over brand- en omgevingsveiligheid. Zowel van de publieke als private partijen. Als expertisecentrum hebben wij een sterke informatiepositie en komen onderzoek, innovatie, samenwerking (tussen private en publieke partijen), onderwijs, voorlichting en evaluatie van incidenten bij elkaar.

Veilige Energietransitie (VET)

De ontwikkelingen op het gebied van de (veilige) energietransitie gaan snel. Het is een uitdaging om snel en adequaat in te kunnen spelen op alle veranderingen. Binnen de brandweer is een regiegroep ingesteld die de (landelijke) ontwikkelingen monitort en informatie binnen de brandweer verspreid. In het netwerk met gemeenten worden pragmatisch oplossingen onderzocht zodat hier meer (risico)gericht op geadviseerd kan gaan worden.

Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrand-beheersing

Het afronden van het project Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing was op eind 2022 gesteld. Vanwege de gevoelde urgentie om onder invloed van de klimaatverandering meer werk te maken van natuurbrandbeheersing in Gelderland, krijgt het project in plaats daarvan een financiële impuls vanuit gemeenten en de provincie Gelderland. En daarmee ook een verbreding naar héél Gelderland. Op basis van de bestuurlijke verantwoordelijkheden worden nu twee sporen gevolgd. Spoor 1 voorziet in de veiligheid in relatie tot het natuurbrandrisico van kwetsbare objecten en voorzieningen in de natuurgebieden in Gelderland.

Dit spoor valt onder verantwoordelijkheid van de betreffende gemeenten. Spoor 2 voorziet in de uitwerking van een natuurbrandpreventieplan voor de (vitale) infrastructuur en de natuur(inrichting) van de natuurgebieden onder verantwoordelijkheid van de Provincie. Dit betekent dat we als VGGM de komende jaren flink zullen investeren in natuurbrandbeheersing de komende jaren. De bestuurlijke besluitvorming over de prioritering c.q. de looptijd van het project gaat voorjaar 2023 plaatsvinden.

Brandveilig Leven

Brandweer Nederland heeft in 2016 op basis van nieuwe visies en onderzoeken vier speerpunten benoemd voor de toekomst. Zo worden risicogroepen gestructureerd geanalyseerd, wordt op Brandveilig Leven gestuurd door beïnvloeders, worden innovaties gestimuleerd en wordt geïnvesteerd in de kennis en kwaliteit van het eigen personeel. Daaraan is de laatste jaren de inzet op gedragsverandering toegevoegd.

Deze speerpunten staan de komende jaren centraal en worden uitgewerkt in concrete acties. Vanuit deelnemende gemeenten is aangegeven dat de risicogroep ouderen bijzondere aandacht verdiend. De herijking gaat ervan uit dat de brandweer een goede informatiepositie heeft, maar andere partijen de grootste invloed hebben, zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningcorporaties, cliëntenraden en media. Zij worden daarom nadrukkelijk betrokken. Dit vergt een andere benadering dan zelf voorlichting geven. Daarnaast is één van de speerpunten dat gedragsbeïnvloeding alleen onvoldoende is en ook ingezet wordt op innovaties die bijdragen aan brandveiligheid.

In 2021 is een actieplan Brandveilig Leven opgesteld. De basis hiervoor is de (in 2014 bestuurlijk vastgestelde) Visie Brandveilig Leven. Het programmaplan plaatst deze visie in de huidige tijd en schetst daarvoor drie ambitiescenario's. Begin 2022 is de ambitie bepaald: brons – zilver – goud. In afwachting van bestuurlijke afstemming hierover, is voorlopig de keuze gemaakt voor Brons+. Dit betekent dat wij enerzijds eigen (vrijwillige) brandweermedewerkers willen inzetten om het gedachtengoed van Brandveilig Leven te verspreiden en anderzijds andere partijen zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningcorporaties en sociale media hierbij beter willen betrekken.

Omgevingsveiligheid

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (per 1 januari 2024) wordt het bestuur van de veiligheidsregio de wettelijke adviseur ten aanzien van milieubelastende activiteiten. Dit gaat verder dan alleen advisering op externe veiligheid; het betreft ook de brandveiligheid. Het gaat daarbij om bedrijven met veel gevaarlijke of ontplofbare stoffen of grote hoeveelheden vuurwerk (BEVI). Dit betreft circa 85 hoog risico-objecten die in het reguliere adviestraject meegenomen gaan worden. Eind 2022 is een adviesrapport opgeleverd met een voorstel hoe we, samen met de andere veiligheidsregio's in Gelderland en Overijssel, de samenwerking verder kunnen verdiepen en verbreden. In 2023 pakken we de aanbevelingen uit het rapport op.
De activiteiten ten aanzien van de BEVI-instellingen is afhankelijk van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor de invoering van de omgevingswet zijn middelen in het gemeentefonds beschikbaar gekomen (gemeentecirculaire september 2022). Op basis hiervan heeft VGGM haar aanloop- en implementatiekosten voor 2024 en 2025 in de begroting opgenomen (€ 325.000 per jaar). Voor de structurele inzet zullen nadere afspraken gemaakt worden.

Meldingsplicht Wonen met zorg

Mede door demografische ontwikkelingen zijn afgelopen jaren diverse wooncomplexen gerealiseerd voor mensen die zorg nodig hebben. Deze complexen hebben een verhoogd veiligheidsrisico, mede omdat bewoners in geval van een incident veelal niet zelfstandig het complex kunnen verlaten.

Door de geplande invoering van de Omgevingswet wordt ook de AMvB Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL) van kracht. In dit besluit wordt in hoofdstuk 6 art 6.7. Lid 1, aangegeven dat voor een woonfunctie voor zorg een gebruiksmelding nodig is. Deze werkzaamheden houden in dat voor deze adressen een gebruiksmelding gerealiseerd gaat worden. Vervolgens dienen deze adressen opgenomen te worden in het toezicht programma. Aangezien het hier om een doelgroep gaat die als kwetsbaar te bestempelen is zal hier jaarlijks toezicht op van toepassing zijn.

In 2022 is nader worden uitgewerkt om hoeveel objecten het in Gelderland-Midden gaat. In de 2^{e} helft van 2023 zal een kwartiermaker wonen met zorg de voorbereidingen treffen om de meldingen vanaf 2024 af te kunnen handelen. Het afhandelen van de meldingen heeft in eerste instantie een incidenteel karakter (de eerste toestroom van meldingen) en vervolgens een structureel karakter (meldingen van nieuwe wonen met zorg gebouwen en het toezicht op alle bestaande gebouwen wonen met zorg).

De komst van de meldingsplicht wonen met zorg is afhankelijk van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor de invoering van de omgevingswet zijn middelen in het gemeentefonds beschikbaar gekomen (gemeentecirculaire september 2022). Op basis hiervan heeft VGGM haar aanloop- en implementatiekosten voor 2024 in de begroting opgenomen. Voor de structurele inzet zullen nadere afspraken gemaakt worden.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2021-2024**	
(Brand)veilige samenleving door minder slachtoffers, minder branden en minder schade	Bewustzijn creëren over (brand)veiligheid bij burgers, bedrijven en (zorg)instellingen.	• Via regionale plannen (meerjarenbeleidsplan risicobeheersing en beleidsplan brandweer) en gemeentelijke plannen (zoals integraal veiligheidsplan, omgevingsplan, handhavingsuitvoeringsplan) brand- en omgevingsveiligheid onderdeel uit laten maken van de gemeentelijke plancyclus. • Samenwerking met betrokken gemeenten en woningcoöperaties continueren en uitbreiden, zowel voor domeinen wonen, onderwijs en zorg. • Samenwerking met gemeenten, provincie Gelderland en de beide andere Gelderse veiligheidsregio's uitbreiden op het thema gebiedsgerichte aanpak natuurbrand-beheersing. • Voorlichting na een woningbrand. Dit gebeurt fysiek in de wijk of via social media (vanwege beter bereik). • Vanwege de invoering van de wettelijke rookmelderplicht voor bestaande woningen (1 juli 2022) op basis van representatief onderzoek de rookmelderdichtheid in onze regio bepalen. • Samen met gemeenten en GGD het bewustzijn van de gevaren van koolmonoxidevergiftiging vergroten.	Een grotere (brand) veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in de samenleving.
	Bijdragen aan (brand)veiligheid van bedrijven en hun omgeving	• Advisering op vergunningaanvragen bouwen, milieu en op ruimtelijke initiatieven. • (Thematisch) Toezicht brandveilig gebruik • Risico Analyse Monitor, gericht op bouwkundige en organisatorische zaken en omgevingseffecten, maar ook Geen Nood Bij Brand! (zorginstellingen en brandveiligheid) en Keurmerk Veilig Ondernemen. • Inspelen op de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen; onder meer door testen technische aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet respectievelijk het aanbieden van standaardadviezen voor risicoklasse 1 (Wet Kwaliteitsborging Bouwen) En ons voorbereiden op de komst van de meldingsplicht voor wonen met zorg.	
	Samenwerking met omgevingsdiensten continueren	• Optimale samenwerking zoeken vanuit de eigen kaders én in de dagelijkse praktijk door zo veel mogelijk met elkaars uitvoeringsprogramma's te verbinden.	
	In beeld hebben van de brandrisico's in een brandrisicoprofiel	• Oplevering van de werkwijze brandrisicoprofiel, die vervolgens de basis biedt voor het opstellen van brandrisicoprofiel.	
Omgevingsrechtproof maken van organisatie	Een toekomstbestendige brandweerorganisatie, die meebeweegt met de maatschappelijke ontwikkelingen en optimaal kan inspelen op de vragen die spelen	• Bewegen van regel- naar risicogericht werken zodat we door differentiatie van risico's en vanuit onze specifieke deskundigheid ons kunnen richten op het bevorderen van de fysieke veiligheid bij (vooral) complexe risico's in de samenleving. • Proactief bijdragen aan een integrale en samenhangende benadering van risico's door het bevoegd gezag; met als resultaat een veiliger en gezonder fysieke leefomgeving. Concreet	Een gezonde en vellige leefomgeving

		door advisering op ruimtelijke initiatieven, op transport (weg, spoor buisleidingen), omgevingsvisies, -plannen en -programma' s. Daar waar nodig of wenselijk adviseren we integraal met GGD en GHOR.	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	4.308	4.155	4.438	4.996	4.996	4.671	4.671
Materiele kosten	237	213	260	286	286	286	286
Kapitaallasten	1	2	2	2	2	2	2
Huisvestingskosten	0	0	37	37	37	37	37
Lasten	**4.545**	**4.370**	**4.737**	**5.321**	**5.321**	**4.996**	**4.996**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	5.679	5.807	6.266	7.086	7.086	6.761	6.761
Lokaal aanbod	18	0	11	11	11	11	11
Rijksbijdragen	6	0	0	0	0	0	0
Overige baten	78	0	46	46	46	46	46
Baten	**5.780**	**5.807**	**6.323**	**7.143**	**7.143**	**6.818**	**6.818**
Doorbelasting	-1.405	-1.437	-1.587	-1.822	-1.822	-1.822	-1.822
Resultaat voor bestemming	**-170**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	300	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**130**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**130**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b.3 Pijler meldkamer

De meldkamerfunctie past binnen het speerpunt Meldkamer Oost-Nederland uit het beleidsplan brandweer 2020-2023.

De activiteiten met betrekking tot de meldkamer hebben betrekking op het ontvangen van noodmeldingen van burgers of professionals en het alarmeren van eenheden in de regio.

Landelijke meldkamersamenwerking Apeldoorn

De meldkamer activiteiten worden gezamenlijk met de Veiligheidsregio's Gelderland Zuid, Noord en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente uitgevoerd vanuit de nieuw te realiseren meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn. De nieuwe meldkamer is per 21 maart 2023 operationeel.

De brandweerfunctie binnen de meldkamer in Apeldoorn wordt vanaf 21 maart 2023 uitgevoerd door Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland. Samenwerkingsafspraken tussen de 5 veiligheidsregio's zijn gemaakt om te zorgen dat de brandweerfunctie voor het hele gebied uniform wordt uitgevoerd. Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland verrekent de kosten voor de meldkamerfunctie brandweer met de andere Veiligheidsregio's op basis van inwoneraantal. De begrote kosten voor VGGM passen binnen het bestaande financieel kader.

Communicatiesysteem

Landelijk beheert de politie in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid het systeem C2000 voor de communicatie binnen de veiligheidsketen. VGGM is zelf verantwoordelijk voor de aanschaf en het onderhoud van de portofoons, mobilofoons en alarmontvangers in gebruik binnen de brandweer.

Er komt een nieuw communicatiesysteem met als werktitel NOOVA (Nationale Openbare Orde en Veiligheidsarchitectuur). Naast spraak zijn dan ook data opties mogelijk, zoals beeld en sensoren. Het Ministerie werkt aan een programmaplan dat momenteel voorligt bij het Programma Overleg Informatievoorziening (POI).

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	875	238	344	231	231	231	231
Materiele kosten	129	857	993	1.232	1.232	1.232	1.232
Kapitaallasten	7	7	7	7	7	7	7
Huisvestingskosten	11	1	3	0	0	0	0
Lasten	**1.022**	**1.104**	**1.347**	**1.470**	**1.470**	**1.470**	**1.470**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Rijksbijdragen	962	990	1.151	1.331	1.331	1.331	1.331
Overige baten	181	241	152	163	163	163	163
Baten	**1.143**	**1.231**	**1.303**	**1.494**	**1.494**	**1.494**	**1.494**
Doorbelasting	-121	-127	-24	-24	-24	-24	-24
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**-68**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	68	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c. Programma GGD

Het programma GGD bevat de activiteiten gericht op de gezondheid beschermde en gezondheid bevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten. Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk algemene gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg en monitoring & onderzoek.

Het ministerie van VWS heeft vier landelijke ambities opgesteld, deze zijn regionaal vertaald in de herijking van de visie op PG Gelderland-Midden. GGD Gelderland-Midden heeft op basis van deze ambities en de ontwikkelingen die zij ziet in haar vakgebied een viertal speerpunten opgesteld voor de komende jaren.

- Gezond opgroeien en een Kansrijke Start
- Gezondheidsbevordering borgen en investeren in impactvolle preventie
- Het verminderen van de kans op én de gevolgen van infectieziektenuitbraken
- Bijdragen aan een gezonde fysieke en sociale leefomgeving

De speerpunten worden opgepakt door de afdelingen Jeugdgezondheidzorg en Algemene gezondheidzorg.

Coronabestrijding

In Nederland hebben de 25 GGD-en een cruciale rol in de bestrijding van COVID-19 met testen, traceren en vaccineren. In opdracht van het Ministerie van VWS worden deze activiteiten in 2023 afgebouwd. Mogelijk volgen in 2024 nog afbouwkosten, welke in rekening zullen worden gebracht bij het Ministerie van VWS.

Bekostigingsonderzoek

De bestuurders van VGGM hebben aangegeven dat zij een brede discussie willen voeren over de scope van activiteiten ten laste van de gemeentelijke budgetten. Bijvoorbeeld door gezamenlijk het huishoudboekje van VGGM door te lichten aan de hand van een toetsing aan het wettelijk kader en een vergelijk te maken met andere organisaties.

In 2022 is een extern bekostigingsonderzoek uitgevoerd door de GGD-activiteiten van VGGM met bijbehorende formatie, lasten en gemeentelijke bijdrage te vergelijken met een aantal referentie GGD-en. De onderzoekers constateren dat de GGD Gelderland Midden in vergelijking met andere GGD-en een breed dienstenpakket heeft met lage kosten voor deze dienstverlening. Dit maakt onze dienstverlening kwetsbaar bij ontwikkelingen. De uitkomsten van het bekostigingsonderzoek worden in 2023 vertaald naar benodigde acties in samenspraak met het bestuur. Bestuurlijke keuzes hierop zijn van invloed op de uitvoeringstaken van de GGD.

Functiewaardering verpleegkundigen en artsen

In 2021 heeft een functiewaarderingstraject plaatsgevonden voor verpleegkundigen en een groot deel van de artsen van de GGD. De financiële consequenties van deze functiewaarderingen zijn voor 2022 begroot op €479.000 oplopend naar €999.000 in 2025. VGGM heeft de consequenties voor 2024 en verder in de begroting verwerkt.

Nota volksgezondheid en regiovisie

Aan de hand van de VTV en input van o.a. VNG, diverse ministeries, gemeenten en GGD-en stelt de minister van VWS een landelijke nota volksgezondheid vast. Deze bevat landelijke prioriteiten op het gebied van PG. De landelijke nota heeft een doorlooptijd van 2020 – 2023. De landelijke prioriteiten bieden gemeenten aanknopingspunten voor lokaal beleid.

In de nota worden vier vraagstukken geprioriteerd:

1. Gezondheid in de fysieke en sociale omgeving
2. Gezondheidspotentieel benutten
3. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en volwassenen
4. Vitaal ouder worden

In Gelderland- Midden kiezen de gemeenten voor een overkoepelende visie als regio op publieke gezondheid en om samen op te trekken. De regiovisie op publieke gezondheid vertaalt de vier vraagstukken die in de landelijke nota volksgezondheid zijn benoemd vanuit de verschillende beleidsdomeinen, zowel met collectieve, selectieve, geïndiceerde als zorg gerelateerde preventie. Met het uiteindelijk doel dat inwoners van Gelderland-Midden gezond en gelukkig zijn. Kortom: de visie op publieke gezondheidszorg in Gelderland-Midden is een gedachtegoed dat een hele stevige basis legt voor het werk aan de opgaven waar gemeenten voor staan.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (deskundig) personeel	Ambities bijstellen: - Naast wettelijke taken en coronabestrijding is beperkte ruimte voor nieuwe taken - Inzetten op binden en boeien van tijdelijke medewerkers - Wettelijke taken uitvoeren maar geen nieuwe taken uitvoeren

	- Duurzame inzet bevorderen - Max. inzetten in opleiden medewerkers - Herwaardering van functies
Implementatie nieuwe registratie- en archiefsystemen (organisatiebreed)	Tijdelijke medewerkers inhuren voor ondersteuning bij werkzaamheden tijdens implementatie
Uitval ICT-voorzieningen	Noodplan met laptops Overstappen op 2e server
Dalende incidentie en op middellange termijn mogelijk onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel (m.n. artsen)	Visie op toekomstbestendige organisatie van TBC opstellen i.s.m. GGD-en binnen Regionaal Expertisecentrum Noord Oost.
Ketenpartners komen afspraken niet na op het gebied van voorbereid zijn op rampen en crises	- OTO-afspraken ketenpartners - Zorgcontinuïteit bij ketenpartners georganiseerd - Evaluatie convenanten en werkafspraken met ketenpartners
Een aantal structurele taken van de OGGZ zijn gefinancierd door subsidies, offertes en jaarlijkse opdrachten van gemeenten	Goede afspraken met gemeenten over monitoring gedurende looptijd en tijdig bericht van continueren en/ of opzeggen
Evenementadviezen worden niet overgenomen/opgevolgd	Middels een goede relatie met vergunningverlener, gemeenten overtuigen van toepassen advies t.b.v. vergunningverlening.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Jeugdgezondheidszorg	17.481	18.227	20.200	23.041	21.453	21.453	21.453
Algemene gezondheidszorg	8.419	8.194	8.638	9.649	9.247	9.247	9.247
Monitoring en Advies	2.107	2.078	2.326	2.639	2.498	2.498	2.498
Lasten	**28.007**	**28.498**	**31.165**	**35.329**	**33.197**	**33.197**	**33.197**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	19.673	21.800	23.263	27.882	26.173	26.597	27.021
Lokaal aanbod	7.019	6.717	7.991	7.531	7.531	7.531	7.531
Rijksbijdragen	117	163	548	563	563	563	563
Overige baten	5.966	5.513	5.968	6.880	6.880	6.880	6.880
Baten	**32.774**	**34.193**	**37.771**	**42.856**	**41.147**	**41.571**	**41.995**
Doorbelasting	-5.026	-5.720	-6.631	-7.551	-7.975	-8.399	-8.823
Resultaat voor bestemming	**-260**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**
Mutatie reserves	497	25	25	25	25	25	25
Resultaat na bestemming	**237**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**237**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c.1 Pijler algemene gezondheidszorg

De activiteiten behorend tot de algemene gezondheidszorg dragen bij aan de opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's met inbegrip van gezondheidsbevordering, preventieve maatregelen op het gebied van infectieziekte bestrijding en houden van toezicht op specifieke doelgroepen.

Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid

Voor de coronapandemie hadden wij als GGD vooral te maken met incidenten rond opgeschaalde publieke gezondheidszorg die wij konden opvangen. De huidige tijd waarin diverse sociaal-maatschappelijke crises, elkaar in rap tempo opvolgen, vragen van de GGD een stap naar voren op het gebied van crisisbeheersing en het duurzaam organiseren van opgeschaalde publieke gezondheid processen. De crisisstructuur binnen de GGD is onvoldoende robuust.

De minister van VWS heeft in april 2022 de beleidsagenda pandemische paraatheid aangeboden aan de Kamer. Hierbij meldt de minister van VWS dat het versterken van de basis van infectieziekte-bestrijding op GGD-niveau noodzakelijk is. Vooruitlopend op de structurele versterking is door GGD GHOR Nederland samen met de 25 GGD'en een plan van aanpak opgesteld voor de korte termijn (2023-2024). Voor de uitvoering van dit plan is voor 2023 en 2024 jaarlijks een budget van ruim € 37 mln. euro vanuit VWS beschikbaar voor 25 GGD'en. Het doel daarvan is om GGD'en een belangrijke stap kunnen laten zetten om de basis van de infectieziektebestrijding op orde te brengen. In 2023 wordt meer bekend over de benodigde structurele investeringen vanaf 2025 om de infectieziekte-bestrijding te versterken en om op termijn de paraatheid van GGD'en voor volgende pandemieën te vergroten.

Vanuit de werkzaamheden voor coronabestrijding is de GGD goed zichtbaar op infectiepreventie, gezondheidsbevordering en (fijnmazig) vaccineren. De wens is om deze werkzaamheden te continueren om o.a. de vaccinatiegraad in ons werkgebied te verhogen en gezondheidswinst te vergroten. Deze werkzaamheden zijn tot nu toe bekostigd uit landelijke gelden voor coronabestrijding. De opdracht vanuit VWS voor coronabestrijding (inclusief landelijke gelden) loopt formeel tot 1 juli 2023. Hoe het vervolg eruitziet, is op dit moment nog niet bekend.

Op 4 juli 2022 heeft de staatssecretaris van VWS het voornemen om een vaccinatievoorziening voor volwassenen bij de GGD'en te organiseren aan de Kamer verzonden. Met deze vaccinatievoorziening voor volwassenen wordt een belangrijke stap gezet richting een toekomstbestendig en wendbaar vaccinatiestelsel. Voordat dit voornemen definitief vorm krijgt, worden eerst de uitvoeringstechnische, juridische en financiële aspecten zorgvuldig uitgewerkt. Als onderdeel van deze uitwerking is het RIVM gevraagd een uitvoeringstoets te doen. Naar verwachting wordt de uitvoeringstoets in het tweede kwartaal 2023 afgerond. Mede op basis van de uitvoeringstoets vindt definitieve besluitvorming plaats over de vaccinatievoorziening voor volwassenen bij GGD'en.

Seksuele gezondheid

De werkzaamheden op het gebied van seksuele gezondheid worden bijna geheel vergoed door het ministerie van VWS. De subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheid (ASG-regeling) valt onder de landelijke subsidieregeling Publieke Gezondheid. Een wetswijziging is in 2023 in voorbereiding waarmee onder meer de taken van de aanvullende seksuele gezondheidszorg binnen de Wet publieke gezondheid geborgd worden. En het RIVM een wettelijke taak krijgt om de landelijke regie te voeren over de uitvoering van de ASG. Het doel is om de uitvoering van deze zorg te continueren.

De vijfjarige landelijke pilot waarin het preventief gebruik van PrEP wordt vergoed voor de hoog risicogroep loopt medio 2024 af. PrEP staat voor Pre Expositie Profylaxe, het zijn hiv-remmers. De pilot is tot nu toe succesvol en veel GGD'en werken met een wachtlijst omdat geen plek meer is voor nieuwedeelnemers uit de doelgroep. De minister van VWS liet eerder weten dat geen financiële middelen beschikbaar zijn om het aantal deelnemers te verhogen. Op dit moment is nog onbekend of en hoe de PrEP-zorg bestendigd wordt na afloop van de landelijke pilot en wie daarin welke rol heeft.

Milieu en Gezondheid

De leefomgeving waarin mensen wonen, werken en recreëren heeft invloed op hun gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Vanuit de 'health in all policies gedachte' maakt gezondheid structureel onderdeel uit van alle gemeentelijke beleidskeuzes. De dienstverlening van het adviseren over het verkleinen van gezondheidsrisico wordt uitgebreid met één fte om te blijven voldoen aan de minimale wettelijk norm.

Gezonde leefomgeving en preventie

Grote maatschappelijke opgaven als woningbouw, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en energietransitie leiden tot beleidskeuzes die gezondheidswinst kunnen opleveren. Het bevorderen van de gezondheid via de (inrichting van de) leefomgeving biedt veel kansen. Wij hechten vanuit de GGD veel belang aan de verbinding tussen het fysieke, sociale en zorgdomein. Vanuit de 'health in all policies gedachte' maken we ons er hard voor dat gezondheid structureel onderdeel uitmaakt van gemeentelijke beleidskeuzes. Binnen VGGM adviseren wij domein overstijgend naar gemeenten, zodat zij een integrale

afweging kunnen maken waarbij gezondheid een vast onderdeel is van de belangenafweging in het ruimtelijk beleid.

Voor het bieden van ondersteuning aan gemeenten als 'adviseur publieke gezondheid' hebben wij in 2023 incidentele middelen gebruikt. Deze ondersteuning willen we structureel kunnen aanbieden in de vorm van de adviseur publieke gezondheid. Deze is een vast aanspreekpunt voor gemeenten en kan hen integraal ondersteunen bij en adviseren over (lokale) gezondheidsvraagstukken.

De GGD staat voor het bevorderen van gezond gedrag en kansengelijkheid om gezondheidsachterstanden waar mogelijk te verkleinen. Echter zijn geen structurele gelden beschikbaar voor preventie en gezondheidsbevordering. Minimale activiteiten die de GGD uitvoert op dit gebied zijn gefinancierd met landelijke projectgelden, bijvoorbeeld rond Gezonde School en Rookvrije Generatie. De GGD heeft veel relevante (gezondheids)data beschikbaar voor gemeenten. Momenteel zijn wij in beperkte mate in staat om deze data te ordenen tot bruikbare informatieproducten op wijk- of gemeenteniveau. Samen met gemeenten verkennen wij in 2023 een gezamenlijk beeld van gezondheidsbevordering en preventie en hoe wij deze opdracht willen invullen in de regio op korte termijn (2024) en lange termijn (vanaf 2025).

Integraal zorg akkoord

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg. Landelijk zijn middelen beschikbaar om de afspraak in het akkoord uit te voeren. In 2023 zullen de gemeenten samen met de GGD voor Gelderland Midden afspraken maken over de gezamenlijke ambitie voorkomend uit IZA.

Gezond en Actief Leven Akkoord

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Met dit akkoord kunt u als gemeente een samenhangende lokale aanpak ontwikkelen voor gezondheid, sport en bewegen én sociale basis.
Landelijk zijn middelen beschikbaar om de afspraak in het akkoord uit te voeren. In 2023 zullen de gemeenten samen met de GGD voor Gelderland Midden afspraken maken over de gezamenlijke ambitie voorkomend uit GALA.

OGGZ

Sinds de decentralisaties zijn gemeenten verantwoordelijk voor passende zorg en ondersteuning van haar inwoners. In de praktijk zien we dat complexe casuïstiek vraagt om een integrale, casusgerichte (keten)benadering en zowel zorg- als veiligheidsaspecten bevat. Onderstaande ontwikkelingen raken de taak en positie van het team OGGZ.

De afspraken over de uitvoering van de Wet verplichte ggz (WvGGZ) lopen eind 2023 af. Wij zijn in gesprek met gemeenten over het continueren van taken rond verward c.q. onbegrepen gedrag voor 2024 en verder. Landelijk is in 2021 en 2022 een evaluatie uitgevoerd naar de Wet verplichte GGZ, begin 2023 zal de minister voor Langdurige Zorg met een beleidsreactie komen over de uitvoering van de wet. Consequenties hiervan zijn nog niet bekend. Ook zijn wij in afwachting van het wetsvoorstel Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) waarin de wettelijke basis is vastgesteld voor de verwerking van persoonsgegevens door de meldpunten voor niet acute zorg bij gemeenten.

In 2022 is de doordecentralisatie gestart van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Alle gemeenten ontvangen naar waarschijnlijkheid per 2024 de middelen voor Beschermd Wonen op basis van een objectief verdeelmodel. Om zo de verplichte regionale samenwerking voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang te realiseren, gericht op een regionaal vangnet van passende voorzieningen voor deze kwetsbare inwoners. In 2026 wordt landelijk geëvalueerd of deze doordecentralisatie ook gebeurt voor Maatschappelijke Opvang. Dit leidt mogelijk tot verschuivingen in verantwoordelijkheden en financiering van centrumgemeenten naar regiogemeenten. Consequenties voor (regionale) visie, capaciteit, werkprocessen en rollen van o.a. VGGM voor 2024 e.v. zijn nog niet bekend.

Forensische Geneeskunde

De 5 GGD'en in politieregio Oost-Nederland werken aan een toekomstbestendige bovenregionale organisatie van forensische geneeskunde in Gelderland en Overijssel per 1 januari 2024. De continuïteit van de dienstverlening staat momenteel onder druk. Met de bovenregionale organisatie van forensische geneeskunde beogen wij de werkdruk van de forensisch artsen te verminderen en te investeren in de kwaliteit. Bovendien is een landelijk onafhankelijk kostenonderzoek uitgevoerd naar de kostenberekening van forensische geneeskunde. De resultaten van het kostenonderzoek worden besproken met de betrokken ministeries. Doelstelling is om landelijk uniforme tarieven te hanteren voor de taken lijkschouw en forensisch medisch onderzoek voor gemeenten en politie. Financiële consequenties zijn nu nog niet duidelijk.

De aanbestedingsprocedure voor de medische arrestantenzorg (MAZ) is door de politie opgeschort tot na de zomer 2023. VGGM blijft vooralsnog de MAZ uitvoeren voor de politie, onbekend is wat na de zomer 2023 gebeurt met deze dienstverlening.

Sturing Zorg & Veiligheid

In 2022 is de nieuwe bestuurlijke structuur Zorg & Veiligheid ingevoerd. Het COVID-19 overleg voor de doelgroep ggz, dat sinds maart 2020 bestond is na ruim 2 jaar afgerond.

De stuurgroep Z&V heeft besloten gebruik te maken van een ZonMw subsidiemogelijkheid om een regionale kenniswerkplaats onbegrepen gedrag te gaan ontwikkelen. Na toekenning van de starsubsidie door ZonMw is het ontwikkelen van een vierjarenprogramma voor de kenniswerkplaats opgepakt. Hiermee wordt het mogelijk om “onderzoek” en “leren” te verbinden aan initiatieven en projecten ten behoeve van burgers met onbegrepen gedrag.

Respons op crisis

Door maatschappelijke ontwikkelingen en onrust in de samenleving wordt vaker aanspraak gedaan op de GGD. De huidige tijd waarin diverse sociaal-maatschappelijke crises, elkaar in rap tempo opvolgen, vragen van de GGD een stap naar voren. De verwachting is dat de GGD als organisatie:

- Proactief reageert op vragen en behoeften;
- Flexibel inzetbaar is en op kan schalen wanneer dit nodig is;
- Reguliere taken zo lang als mogelijk blijft uitvoeren en de kwaliteit van de dienstverlening intact houdt.

Door hierop te investeren kan de GGD de kwetsbaarheid gecombineerde piketten verminderen, crisisfuncties GGD versterken t.b.v. snelle en flexibele inzet van medewerkers en zorgen dat GGD (medische) professionals zijn getraind in het uitvoeren van de (extra) taken die zij kunnen krijgen.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wat is het beoogd effect?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Signaleren en bestrijden van infectieziekten + monitoren vaccinatiegraad	- Taken in het kader van bestrijding coronavirus - Afhandelen van meldingen van infectieziekten - Preventieve activiteiten om infectieziekten te voorkomen - Voorlichting en advies over hygiene en gezondheid - Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten t.b.v. Antibioticaresistentie en infectiepreventie	Beperken verspreiding besmettelijke infectieziekten en daarmee verminderen ziektelast
	Opsporen van TBC en behandelen van patiënten	- Screening TBC - Consulten TBC - Behandeling actieve en latente TBC - Bron- en contactopsporing - Preventie/voorlichting	
	Het bevorderen en beschermen van risicogroepen tegen soa’s	- Screening op SOA - Consulten Soa en Sense - Consulten PrEP - Behandeling SOA - Bron- en contactopsporing - Voorlichting aan jongeren en risicogroepen - Preventieve activiteiten	
	Beschermen van reizigers en voorkomen van verspreiding ziekten bij terugkeer	- Reizigersconsulten - Groepsvaccinaties (bedrijven, zorginstellingen e.d.) - Vaccinaties op maat (i.o.) - Voorlichting risicogroepen	

	Beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's en bevorderen van een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	- (Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu: klimaatadapatie, energietransitie - (Pro)actief adviseren over hoe de inrichting van de leefomgeving de gezondheid kan bevorderen - Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (koude en warme fase) - Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen om gezondheid hierin te borgen - Voorlichting over o.a. asbest, eikenprocessierups, gewasbeschermingsmiddelen kwik, hitte, houtkachels en windmolens	Een gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners van Gelderland-Midden
	Voorkomen van dakloosheid sociaal kwetsbare inwoners	Uitvoeren diverse meldpunten - Meldpunt dreigende waterafsluiting (Vitens)	Voorkomen van verdere teloorgang, ontruiming of overlast en het toeleiden (van zorgmijders) naar zorg, dan wel organiseren van hulpverlening
	Cliënten maatschappelijke opvang in beeld hebben en waar nodig toeleiden naar passende hulpverlening	- Intake (dreigend) dak- en thuisloze individuen en gezinnen (inclusief daklozenloket) - Verpleegkundig spreekuur dak- en thuislozen - Passende begeleiding organiseren voor bezoekers Spoorhoek Arnhem	
	Bieden van kennis en ondersteuning aan inwoners, gemeenten en partners bij Multi problematiek	- Centraal meldpunt OGGZ - Meldpunt Onverzekerdenzorg - Project Woonhygiëne - (pro) Actief adviseren over verbeterpunten ketensamen-werking	
	Bevorderen afstemming en samenwerking keten	Beheren Verwijsindex	Bevorderen 1 gezin – 1 plan (voorkomen langs elkaar heen werken hulpverleners)
	Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg	Lijkschouw bij vermoeden van niet-natuurlijke dood en bij euthanasie.	Zorgen dat politie en OM op de hoogte zijn (van vermoedens) van niet-natuurlijke dood
		- Uitvoeren forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken, kindermishandeling, etc. - Afname testen t.b.v. alcohol- en drugscontroles politie - Opstellen letselbeschrijvingen	Onderzoeken en beschrijven van letsels t.b.v. onderzoek politie en OM
		- Uitvoeren medische arrestantenzorg - Adviseren van politie (insluitadviezen e.d.)	Bieden van medische zorg aan arrestanten
	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland Midden	- Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven - Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors,	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten

		vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM - Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	
Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang	- Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus - Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie - Uitvoeren onderzoeken bij gastouders - Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO	Toezien op een veilige en kwalitatief goede omgeving voor kwetsbare groepen (kinderen, cliënten, etc.) en gemeenten adviseren t.b.v. handhaving
	Uitvoeren van toezicht op jeugdverblijven /internaten	Deelname aan landelijke pool en uitvoeren onderzoek bij jeugdverblijven/internaten in Oost-Nederland	
	Uitvoeren toezicht op WMO-instellingen	- Onderzoek (laten) doen bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding waar sprake is van calamiteiten. - Inspecties uitvoeren bij aanbieders van Wmo - Ondersteuning en begeleiding (dagbesteding, begeleid en beschermd wonen, ambulante zorg, PGB e.d.)	
	Uitvoeren toezicht op vergunde bedrijven	Inspecties uitvoeren en adviseren van: - Ondernemers in de tatoeage, permanente make-up en piercingbranche - (Tijdelijke) huisvesting van vluchtelingen en statushouders - Seksbedrijven	Toezien op de hygiënevoorwaarden en gemeenten adviseren t.b.v. vergunningverlening

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	7.024	7.017	7.316	8.214	7.811	7.811	7.811
Materiele kosten	1.383	1.162	1.306	1.419	1.419	1.419	1.419
Kapitaallasten	12	15	16	17	17	17	17
Huisvestingskosten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	**8.419**	**8.194**	**8.638**	**9.649**	**9.247**	**9.247**	**9.247**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	2.764	2.945	3.144	3.840	3.438	3.438	3.438
Lokaal aanbod	3.596	3.452	3.692	3.692	3.692	3.692	3.692
Rijksbijdragen	116	163	344	350	350	350	350
Overige baten	3.937	3.786	3.907	4.410	4.410	4.410	4.410
Baten	**10.414**	**10.347**	**11.087**	**12.292**	**11.889**	**11.889**	**11.889**
Doorbelasting	-2.114	-2.153	-2.448	-2.643	-2.643	-2.643	-2.643
Resultaat voor bestemming	**-119**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	94	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-25**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-25**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Afgelopen jaren was ook een Programma Covid-19 opgenomen. Dit programma wordt in 2023 afgebouwd en komt daarmee met ingang van deze begroting te vervallen. Om de aansluiting op totaalniveau met het begrotingsjaar 2023 en de realisatie 2022 te kunnen maken is hieronder het overzicht van baten en lasten Covid-19 opgenomen.

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	44.494	0	11.239	0	0	0	0
Materiele kosten	1.976	0	473	0	0	0	0
Huisvestingskosten	4.632	0	1.265	0	0	0	0
Lasten	**51.102**	**0**	**12.977**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	51.545	0	13.081	0	0	0	0
Baten	**51.545**	**0**	**13.081**	**0**	**0**	**0**	**0**
Doorbelasting	-443	0	-104	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c.2 Pijler jeugdgezondheidszorg

De JGZ volgt bijna alle kinderen in Nederland op meerdere momenten in hun leven. Door vroegtijdig signaleren, ondersteunen en meedenken kan de JGZ een waardevolle bijdrage leveren aan de zorg voor jeugdigen en (aanstaande) ouders, van – 9 maanden tot 18 jaar. De JGZ bevordert veilig en gezond opgroeien en geeft betrouwbare informatie over vaccineren, gezonde voeding of gezond gedrag. De JGZ investeert in het gewone opgroeien en opvoeden, in het normaliseren en demedicaliseren. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met basisvoorzieningen en eerstelijns zorg, aan preventie en gelijke kansen voor alle kinderen

Door vroegtijdig te investeren in de preventie en normaliseren levert de JGZ een bijdrage aan het terugdringen van gebruik van specialistische voorzieningen en zorggebruik op langere termijn. JGZ neemt een centrale positie in het netwerk in en is zichtbaar, laagdrempelig en toegankelijk

Voor de komende periode ligt de nadruk binnen de JGZ op de volgende thema's:

Toekomstbestendige jeugdgezondheidszorg

Om te komen tot een meer robuuste Jeugdgezondheidsorganisatie wordt in de begroting 2024 een verhoging van de basisfinanciering gerealiseerd. De Jeugdgezondheidszorg is een centrale schakel in de maatschappelijke kanteling naar preventie en verkleinen van kansenongelijkheid in de komende jaren. De vertrouwensrelatie met gezinnen, de preventieve inzet en de sociaal-medische insteek van de JGZ in het sociaal domein is daarbij cruciaal. Voor komende jaren voorziet de JGZ complexere zorgvragen in relatie tot de maatschappelijke context en knelpunten in het aantrekken en behouden van artsen en verpleegkundigen. Dit leidt tot een groot risico voor de continuïteit en doorontwikkeling van haar dienstverlening.

Medio 2022 zijn bestuurders en raden geïnformeerd over afschalingsmaatregelen binnen de JGZ. Een cumulatie van factoren leidde tot onvoldoende inzetbaar personeel om de zorg uit te voeren. Zeer strakke normen in combinatie met een toename van het volume en de complexiteit van de zorgvraag leidden ertoe dat het ziekteverzuim toenam, het werkplezier daalde en een bovengemiddeld aantal mensen de organisatie verlieten. De werkdruk op het overig personeel nam daarmee toe, waardoor de spiraal versterkt werd. Om willekeur in zorgaanbod te voorkomen is gekozen voor gerichte afschaling. Daarmee werd niet langer voldaan aan het wettelijk basispakket JGZ.

Aan bestuur, raden en de Inspectie voor Gezondheid en Jeugd (IGJ) is de toezegging gedaan een plan op te stellen voor toekomstbestendige JGZ. Dit plan is in 2 fasen opgesplitst, waarbij in 2024 de uitkomsten van fase 1 'basis op orde' worden uitgevoerd. Fase 2: toekomstbestendige JGZ (kerntakendiscussie en anders organiseren en positioneren) volgt deze zomer en betreft begroting 2025. Door de 'basis op orde' te brengen via het ophogen van de basisfinanciering, kunnen de afschalingsmaatregelen worden teruggedraaid en wordt het wettelijk basispakket JGZ weer volledig aangeboden. Om herhaling te voorkomen worden de normen bijgesteld naar een realistisch niveau om zo de werkdruk te verlagen en daarmee bovenmatig ziekteverzuim en uitstroom te verminderen. Ook zal dit het vermogen vergroten om wendbaar in te kunnen spelen op de verzwaring van de zorgvragen. De extra ruimte is nodig in directe inzet van professionals, maar tevens in de ondersteunende functies die de randvoorwaarden scheppen voor professionals om zich te richten op hun kerntaken.

Kansrijke Start en preventieagenda

De eerste 1000 dagen in het leven van een kind zijn cruciaal voor de verdere ontwikkelingskansen in het leven. Het landelijk programma Kansrijke Start investeert in een goede start voor alle kinderen.
Het programma kent 3 sporen:

1. Vóór de Zwangerschap
2. Tijdens de Zwangerschap
3. Na de Zwangerschap

Het programma Nu niet Zwanger (NNZ) richt zich vooral op het 1e spoor. De doelstelling van NNZ is het vergroten van de regie op een kinderwens en het daarmee voorkomen van ongeplande en ongewenste zwangerschap bij kwetsbare (potentiële) ouders. De inhoudelijk coördinator is werkzaam bij de GGD, schoolt de professionals van organisaties tot aandachtsfunctionaris NNZ, voert complexe casuïstiek uit op aanvraag en houdt contact met aandachtsfunctionaris voor intervisie en registratie. De uitrol van NNZ is succesvol in de gemeenten rond Arnhem. In 2023 is het programma NNZ ook geïmplementeerd in de gemeenten Wageningen, Ede en Barneveld. In 2024 hopen we het programma verder door te ontwikkelen en uit te rollen over alle gemeenten in het werkgebied van de GGD Gelderland Midden.

De programma's Stevig Ouderschap en VoorZorg richten zich op het 2e en 3e spoor. Vanaf 2023 zijn structureel middelen beschikbaar voor Kansrijke Start; dit maakt het mogelijk in alle gemeenten blijvend een lokale coalitie te organiseren.

Middels het praktijkgerichte onderzoek van ZonMw: Verbetering van de lokale samenwerkingspraktijk tussen geboortezorg, Sociaal domein en JGZ, Rond kwetsbare zwangeren en (jonge) ouders trachten we

in Gelderland Midden door samenwerking en onderzoek te komen tot een effectievere zorg zodat meer kinderen een Kansrijke Start krijgen.
Binnen Gelderland-Midden werken we verder aan

- Lokale coalities die zich actief inzetten voor de meest kwetsbare doelgroepen in gemeenten
- Verbeteren samenwerking geboortezorg en sociaal domein
- Zichtbaarheid van de JGZ in het netwerk van de geboortezorg en sociaal domein
- Deelname aan Babyconnect: een instrument voor het uitwisselen van gegevens in de geboortezorg

Doorontwikkeling toekomstbestendige JGZ

De JGZ is de schakel in de maatschappelijke kanteling naar preventie en verkleinen van kansen ongelijkheid van de komende jaren. Om deze positie ook in te kunnen nemen is het van belang te komen tot een toekomstbestendige taakstelling met bijbehorend passend financieel kader. Het BOPG heeft de opdracht verstrekt om een advies voor te bereiden. De doelstelling is: het ontwerpen van een inhoudelijk en passend financieel kader dat leidt tot een toekomstbestendige JGZ, die aansluit bij maatschappelijke ontwikkelingen, de samenwerking in het netwerk en de arbeidsmarkt in de regio Gelderland-Midden voor 2024 en verder. Middels een ambtelijke werkgroep, aangevuld met professionals en netwerkpartners wordt een advies voorbereid. Voor de begroting 2024 zal de basis op orde worden gebracht, terwijl de uitwerking van het advies 'toekomstbestendige JGZ' per 2025 wordt geeffectueerd.

Modernisering en digitalisering van klantcontacten

Verdere uitbreiding online dienstverlening via o.a. chat, beeldbellen d.m.v. Groeigidsapp en JouwGGD Zichtbaarheid van de JGZ via social media vergroten.

Betrouwbare en transparante data infrastructuur

Betrouwbare data, rapportages en dashboards zijn essentieel voor differentiatie in zorgaanbod, het maken van keuzes en verantwoording van zorg.

Uitvoeren en optimaliseren Rijksvaccinatieprogramma (RVP) voor kinderen en jongeren

Vanaf najaar 2023 worden zwangere vrouwen gedurende het griepseizoen uitgenodigd de griepprik te halen bij het consultatiebureau. Vanaf 2024 zal de Rotavirus vaccinatie aangeboden worden aan alle pasgeborenen. Dit vaccin zal voor het eerst in de vorm van een drinkvaccin worden gegeven. Het streven is om deze vaccinatie in 2024 op te nemen in het Rijksvaccinatieprogramma.

Per 2025 zullen (dit ligt op moment van schrijven nog definitief ter besluitvorming) wijzigingen plaatsvinden in het vaccinatieschema van het RVP. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor de uitvoering van de contactmomenten. De exacte implicaties zullen in de loop van 2023 duidelijk worden. De voorbereiding zal in 2024 plaatsvinden.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wat is het beoogd effect?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen en jongeren in Gelderland-Midden	Uitvoeren basispakket JGZ	- -Aanbieden van contactmomenten conform - Landelijk Professioneel Kader en professionele richtlijnen	Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij
	Aanbieden van extra zorg voor kinderen en jongeren met extra zorgbehoeften	- -Aanbieden van extra contactmomenten	
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en jongeren op het gebied van jeugdgezondheidszorg	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	- Aanbieden zorg op maat - Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten	

Kansrijke Start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1000 dagen van het kind	- Uitvoeren pre- en postnataal aanbod
		  ○ Nu Niet Zwanger
		  ○ Samen Starten
		  ○ Prenataal huisbezoek
		  ○ Stevig Ouderschap (pre- en postnataal)
		  ○ Voorzorg (pre- en postnataal)
		- Participatie JGZ-preventieagenda
		- Participatie lokale coalities Kansrijke Start
		- Projectleiding regionale project ZonMw	

Bevorderen gezondheid van 'nieuwkomers' in onze gemeenten	Uitvoeren Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA)	- JGZ 0-18-jarigen - IZB-preventie en –bestrijding - THZ - Tbc-preventie en –bestrijding - Gezondheidsbevordering - Individuele seksuele gezondheidszorg en preventie van soa/hiv - Afstemming en participatie in de lokale zorgketen	
Optimale vaccinatiegraad van kinderen en jongeren	Minimaal 95% van kinderen en jongeren (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP	- Uitvoeren Rijksvaccinatieprogramma - Implementeren maternale kinkhoest-, griep en rotavirus vaccinatie. - Voorbereiden op drastische RVP schema wijzigingen per 2025	Voorkomen van betreffende infectieziekten op individueel- en populatieniveau
Behouden en verstevigen van de unieke kennis-positie op het gebied van jeugdgezondheid	Informeren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid	Opstellen Integrale Jeugdrapportage Gezondheidsmonitors ○ Kindmonitor ○ Jeugdmonitor	Input leveren voor gemeentelijke beleidsontwikkeling
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in onderwijs, jeugd- en sociaal domein versterken	Deelname in netwerkoverleggen op kind- en collectief niveau	- Optimaal aanbod van zorg voor alle kinderen en jongeren - Voorkomen van versnippering van aanbod

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	15.476	16.164	17.962	20.613	19.025	19.025	19.025
Materiele kosten	838	786	975	1.158	1.158	1.158	1.158
Kapitaallasten	44	83	85	91	91	91	91
Huisvestingskosten	1.124	1.194	1.178	1.178	1.178	1.178	1.178
Lasten	**17.481**	**18.227**	**20.200**	**23.041**	**21.453**	**21.453**	**21.453**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	15.893	17.193	18.316	21.532	19.944	19.944	19.944
Lokaal aanbod	3.409	3.255	4.284	3.824	3.824	3.824	3.824
Rijksbijdragen	1	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.729	1.486	1.658	2.030	2.030	2.030	2.030
Baten	**21.031**	**21.933**	**24.257**	**27.385**	**25.797**	**25.797**	**25.797**
Doorbelasting	-3.675	-3.732	-4.082	-4.370	-4.370	-4.370	-4.370
Resultaat voor bestemming	**-125**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**
Mutatie reserves	403	25	25	25	25	25	25
Resultaat na bestemming	**278**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**278**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2d.3 Pijler Monitoring & Onderzoek

De activiteiten binnen de pijler Monitoring & Onderzoek zijn gericht op het systematisch vergaren van gezondheidsinformatie binnen de regio in brede zin, het analyseren van deze informatie en gemeenten adviseren naar aanleiding van gesignaleerde ontwikkelingen. Daarnaast krijgt informatie gestuurd werken een meer centrale plaats door de informatievoorziening zowel intern als extern verder vorm te geven.

De ontwikkelingen en doelstellingen zijn integraal onderdeel van de pijler Algemene Gezondheidszorg.

In deze pijler is ook de gemeentelijke bijdrage voor de versterking van de bedrijfsvoering opgenomen.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	1.800	1.802	2.033	2.321	2.179	2.179	2.179
Materiele kosten	300	270	287	312	312	312	312
Kapitaallasten	7	6	7	7	7	7	7
Lasten	**2.107**	**2.078**	**2.326**	**2.639**	**2.498**	**2.498**	**2.498**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	1.015	1.662	1.804	2.509	2.792	3.216	3.640
Lokaal aanbod	14	10	15	15	15	15	15
Rijksbijdragen	0	0	204	213	213	213	213
Overige baten	300	241	404	441	441	441	441
Baten	**1.329**	**1.913**	**2.426**	**3.178**	**3.461**	**3.885**	**4.309**
Doorbelasting	763	165	-100	-539	-963	-1.387	-1.811
Resultaat voor bestemming	**-15**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-15**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-15**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2d. Programma Ambulancezorg

Het programma Ambulancezorg heeft tot taak om acute en niet-acute zorg te verlenen aan zieken en gewonden. Het programma is opgedeeld in 2 pijlers, mobiele zorg (waaronder de rijdende dienst) en namelijk zorgcoördinatiecentrum (waaronder de meldkamer).

Wetgeving Ambulancezorg

De ordening van de Ambulancezorg is sinds 2021 geregeld via de Wet ambulancezorgvoorzieningen (Wazv). Op basis van deze nieuwe wet hebben de huidige aanbieders van Ambulancezorg voor onbepaalde tijd een aanwijzing voor het verlenen van Ambulancezorg ontvangen.

Samenwerking met Gelderland-Zuid

Met buurregio Ambulancezorg Gelderland-Zuid is de samenwerking de afgelopen jaren toegenomen. Tussen de regio's bestaat een samenwerking op de meldkamer in Arnhem (waaronder Zorgcoördinatie), is er een gezamenlijke materialencommissie en verzorgen beide regio's de scholing voor ambulancechauffeurs- en verpleegkundigen gezamenlijk vanaf één locatie. Sinds 2021 werken ook medische advisering en midden-complexe ambulance intensiever samen. In 2023 werkt Ambulancezorg Gelderland-Midden (AGM) vaker samen met de staf van Ambulancezorg Gelderland-Zuid, waaronder het meerjarenbeleidsplan.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel	• Duurzame inzetbaarheid bevorderen; maximaal opleiden van nieuwe medewerkers • Ambulancebijstandsplan • Inhuur derden • Meer flexibiliteit tussen inzet van personeel op rijdienst of meldkamer zodat piekuitval intern opgevangen kan worden. • Meer flexibiliteit en uitwisselbaarheid van personeel tussen meldkamer en andere werkgevers, zoals ziekenhuizen, om piekuitval op te vangen.
Sluiting (delen) locaties	• Andere locaties/opkomstplaatsen bepalen in overleg met de brandweer. • Meldkamer: 'fall-back' naar andere regio.
Uitval ICT-voorzieningen	• Meldkamer: Uitwijkplan lokaal en landelijk hanteren. • Rijdienst: lokaal opslaan/schriftelijk noteren van patiëntendossier.
Tekort materialen/middelen	• Tijdelijk overhevelen materiaal naar andere post. • Samenwerking met buurregio's.
Vertraging in zorg door extreme drukte	• Meldkamer: 'overloop' van meldingen naar andere meldkamers indien op piekmomenten de telefoon niet tijdig beantwoord kan worden. • Rijdienst: uitwijk naar andere ziekenhuizen

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Zorgcoordinatie	2.297	2.408	2.372	2.542	2.542	2.542	2.542
Mobiele zorg	24.055	24.180	27.285	28.864	28.864	28.864	28.864
Lasten	**26.352**	**26.588**	**29.656**	**31.406**	**31.406**	**31.406**	**31.406**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	192	185	203	215	215	215	215
Zorgverzekeraars	25.335	26.169	28.919	28.919	28.919	28.919	28.919
Overige baten	2.842	2.089	2.568	4.473	4.473	4.473	4.473
Baten	**28.368**	**28.443**	**31.690**	**33.606**	**33.606**	**33.606**	**33.606**
Doorbelasting	-1.816	-1.855	-2.034	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200
Resultaat voor bestemming	**201**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-201	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2e.1 Mobiele zorg

Beschikbaarheid

Ieder jaar berekent het RIVM voor de ambulancesector in Nederland het aantal diensten dat de regionale ambulancevoorzieningen op de weg moet zetten. De dekking voor een gebied is gebaseerd op standplaatsen en gaat uit van het principe van 'open grenzen' en de bereidheid van regio's om elkaar incidenteel te helpen bij zorgvragen in een grensgebied van twee regio's. Door de toename in het aantal ritten van de laatste jaren, stijgt ook de berekening van het RIVM over het aantal diensten. Ambulancezorg Nederland en Zorgverzekeraars Nederland en AGM hebben vragen over de haalbaarheid van deze uitbreiding. De vragen zijn gebaseerd op de invoering van de nieuwe urgentie indeling, arbeidsmarktkrapte en zorgcoördinatie.

Standplaatsen

Een aantal ambulanceposten gaan in de komende jaren (noodgedwongen) verplaatsen. Met deze mogelijkheid wil AGM de meest optimale dekking in de regio bereiken. Met betreffende gemeenten, grondeigenaren en ontwikkelaars zullen gesprekken plaatsvinden over alternatieve locaties die een positieve bijdrage leveren aan het bereik van onze ambulances.

Nieuwe urgentieclassificaties

Ambulancezorg Nederland heeft een nieuwe indeling laten ontwikkelen die slimmer is en sneller als het er echt toe doet. Deze indeling wordt vanaf 2023 gestaag ingevoerd. De verwachting is dat de nieuwe zevendelige urgentie indeling tot een verbetering in de kwaliteit en beschikbaarheid van acute zorg leidt en ervoor zorgt dat schaarse acute zorgprofessionals effectiever ingezet worden.

Doelenboom

AGM vindt de kwaliteit van de zorg zorgen voor de juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener van groot belang. Daarnaast is de zorgvraag toegenomen en de beschikbaarheid van ambulances en ambulanceprofessionals gelijk gebleven. Dit vraagt om een nieuw toekomstperspectief van AGM, Ambulancezorg Nederland en Zorgverzekeraars.

Nota Goede ambulancezorg/ Jaarplan Ambulancezorg NL	Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd maatschappelijk effect?
	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2022	
Bereikbare en beschikbare zorg	De ambulancedienst is 24/7 beschikbaar voor alle burgers in de regio.	De patiënt voorzien van tijdige ambulancezorg	Ondanks de toename in het aantal meldingen op de MKA en het aantal ritten is AGM goed bereikbaar geweest in 2022. Bij overbelasting van de MKA zijn meldingen 'doorgezet' naar andere MKA's.	De juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener.
Bereikbare en beschikbare zorg	De juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener.	In 2025 wendt de patiënt met een acute zorgvraag zich tot het regionale loket voor de acute zorg.	Lees meer over zorgcoördinatie onder 1.5.2 Zorgcoördinatie.	Ongeacht de zorgvraag van een patiënt, wordt hij/zij geholpen door de juiste zorgverlener.
Patiënt centraal	De patiënt weet waar de ambulancedienst voor staat.	Potentiële patiënten richten zich met de juiste zorgvraag tot de ambulancezorg	De vraag naar acute zorg neemt toe, zeker nu ook andere ketenpartners in het sector overbelast raken. De burger eist daarnaast steeds vaker zorg. Zorgcoördinatie gaat helpen in het verbeteren en richten van de zorgvraag.	De zorgverlening is patiëntgericht en met maatwerk afstemt.
Veiligheid	Veilige zorgverlening	Leveren van zorg in een veilige werkomgeving	'Veiligheid' gaat over verschillende onderdelen. AGM voldoet aan de NEN-7510 normering voor informatiebeveiliging. Medewerkers zijn en worden geschoold in veiligheid tijdens de hulpverlening.	Veiligheid patiënt en ambulanceprofessional is optimaal gewaarborgd.

			Dit geldt voor zowel de hulpverlener als de patiënt.	
Professionaliteit en professionele standaard	Leveren van goede ambulancezorg	AGM houdt zich aan landelijke richtlijnen en wetgeving voor goede ambulance-zorg. En scoort voldoende tot goed op de kwaliteitssignalen van het kwaliteitskader ambulancezorg.	Door het continueren van digitale en fysieke scholingsmomenten konden medewerkers worden getoetst op hun 'bekwaam- en bevoegdheid'.	De patiënt ontvangt hoge kwaliteit van zorg.
Professionaliteit en professionele standaard/ samenwerken	Verantwoorde ambulancezorg bij rampenbestrijding en crisisbeheersing	Werken volgens grootschalige geneeskundige hulpverlening (GGB)	In 2022 is AGM in samenwerking met de GHOR weer gestart met multidisciplinaire oefenavonden om de GGB te scholen.	Medewerkers optimaal getraind in het verlenen van (GGB)
Samenwerken	Meerwaarde voor de keten van acute zorg door kennisdeling en samenwerking met partners binnen de sector.	Knelpunten in acute zorg en dienstverlening zoveel mogelijk voorkomen	AGM is met de pilot zorgcoördinatie voorloper geweest in het verbinden van de vier huisartsenposten, de thuiszorgsector en GGZ in de regio Gelderland-Midden.	Doelmatige, goed afgestemde keten van diensten op het gebied van acute en opgeschaalde gezondheidszorg

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	19.243	19.353	21.373	22.614	22.614	22.614	22.614
Materiele kosten	3.300	2.666	3.433	3.762	3.762	3.762	3.762
Kapitaallasten	1.051	1.726	1.726	1.735	1.735	1.735	1.735
Huisvestingskosten	461	436	753	753	753	753	753
Lasten	**24.055**	**24.180**	**27.285**	**28.864**	**28.864**	**28.864**	**28.864**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	68	65	72	76	76	76	76
Zorgverzekeraars	23.281	24.079	26.628	26.628	26.628	26.628	26.628
Overige baten	2.723	1.725	2.439	4.165	4.165	4.165	4.165
Baten	**26.072**	**25.870**	**29.139**	**30.869**	**30.869**	**30.869**	**30.869**
Doorbelasting	-1.654	-1.690	-1.854	-2.005	-2.005	-2.005	-2.005
Resultaat voor bestemming	**362**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-362	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2e.2 Zorgcoördinatie en meldkamer

Meldkamer Huidige situatie

De meldkamers ambulancezorg van Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden (MKA MAN) vervullen vanaf één locatie in Arnhem hun meldkamerfunctie. De MKA MAN heeft sinds 2021 te maken met personeelskrapte. Door de verhuizing naar Apeldoorn in maart 2023 lijkt deze krapte verder op te lopen. Deze ontwikkeling vraagt actie van de MKA MAN, zodat in de toekomst de continuïteit blijvend gewaarborgd kan worden.

Meldkamer verhuizing

De meldkamers in de regio Oost 5 (Twente, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-
Zuid en Gelderland-Midden) staan voor een transitie. De meldkamertaken worden vanaf het 21 maart 2023 samengevoegd in de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) in Apeldoorn. In de nieuwe meldkamer LMS Apeldoorn werken de ambulancemeldkamers samen vanaf één locatie voor heel Oost-Nederland. Ook de brandweer en politie zijn in de nieuwe meldkamer op dezelfde schaal georganiseerd. Vanaf 21 maart vindt het 112-proces aanname en uitgifte plaats in Apeldoorn. Tijdelijk zal ook het planbare vervoer hier ondergebracht worden. Daarnaast zijn Ambulancezorg Gelderland-Midden en Ambulancezorg Gelderland-Zuid gestart met het opzetten van de nieuwe (planbaar vervoer) meldkamer in Arnhem. De komende jaren wordt deze meldkamer verder ontwikkeld.

Zorgcoördinatie

De pilot zorgcoördinatie is eind 2022 afgesloten. Alle 10 pilots in Nederland zijn gestopt (inclusief financiering) en de bevindingen zijn gepresenteerd in een eindrapportage. Minister Kuipers van VWS ziet toekomst in zorgcoördinatiecentra. Meer informatie is te lezen op: Kuipers: regie acute zorg over jaar naar coördinatiecentra - Skipr. Op de landelijke tafels wordt momenteel gesproken over structurele financiering en voortzetting van zorgcoördinatie.

De pilot zorgcoördinatie in Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid heeft zich voornamelijk gericht op virtuele koppelingen en samenwerkingen. Dit met positieve uitkomsten. Regionaal spreken Ambulancezorg Gelderland-Midden en Ambulancezorg Gelderland-Zuid met de zorgverzekeraars om de succesvolle elementen van de pilot voort te zetten in 2023 en daarna. AGM wacht daarnaast op de nog te publiceren landelijke kaders zorgcoördinatie om de volgende stap in dit proces te kunnen zetten.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	2.165	2.096	2.172	2.323	2.323	2.323	2.323
Materiele kosten	132	313	200	219	219	219	219
Lasten	**2.297**	**2.408**	**2.372**	**2.542**	**2.542**	**2.542**	**2.542**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	124	119	131	139	139	139	139
Zorgverzekeraars	2.054	2.091	2.291	2.291	2.291	2.291	2.291
Overige baten	120	364	129	308	308	308	308
Baten	**2.297**	**2.574**	**2.551**	**2.738**	**2.738**	**2.738**	**2.738**
Doorbelasting	-161	-165	-179	-195	-195	-195	-195
Resultaat voor bestemming	**-161**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	161	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2e. Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering, waar hebben we het dan over? Alle processen gericht op de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Het gaat dus niet om de primaire processen, onze opgedragen taken. Maar wel alle secundaire processen. Het gaat dan om de volgende functies: directie en management, personeel en organisatie, ICT, financiën en control, communicatie, facilitaire zaken, secretariaat, bestuurszaken etc.

De bedrijfsvoering wordt dynamischer en strategischer. Enerzijds worden administratief en handmatig werk gedigitaliseerd. Hierbij wordt zoveel mogelijk verbinding gemaakt met de activiteiten in het primaire proces, ondersteund met ICT-oplossingen. Anderzijds worden nieuwe eisen gesteld: een goed hybride werkconcept, data gedreven, digitaal, duurzaam, stengere eisen aan informatiebeveiliging en verantwoording etc.
Ofwel: bedrijfsvoering loopt door de gehele organisatie heen als zenuwbanen door het menselijk lichaam. Ze vervullen een coördinerende rol bij alle handelingen, zoals het aansturen van de spieren. Ze weten waar bijsturing nodig is, maar ook wanneer loslaten beter is.

In het verleden is gekozen om de bedrijfsvoering binnen VGGM star in te richten. Ofwel: de inrichting is sterk gericht op de operationele secundaire processen, met beperkte aandacht voor ondersteuning, advies, controle en ontwikkeling. Hiermee heeft de organisatie jarenlang tegen een lage kostprijs haar taken kunnen uitvoeren. Dit wordt ook onderkend in recente vergelijkingen met andere organisaties.

Berenschot heeft een onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de personele overhead. In de begroting over 2019 bedraagt de personele overhead binnen VGGM 14,4%. Andere veiligheidsregio's hebben een gemiddelde personele overhead van 18,8% en andere publieke uitvoeringsorganisaties, zoals GGD-en, zelfs 23,9%. In personele omvang voert VGGM haar secundaire processen met 37 FTE minder uit dan andere Veiligheidsregio's of bijna 60 FTE minder dan andere publieke uitvoeringsorganisaties.

De consequentie is dat VGGM onvoldoende in staat is om mee te bewegen met de hedendaagse dynamiek. Risico's ontstaan op fouten, niet voldoen aan regelgeving of zelfs discontinuïteit, met een belangrijke doorwerking in het primaire proces.

Dit risico is in 2022 nader onderzocht door KPMG. KPMG heeft het presenterend vermogen van VGGM in beeld gebracht op de volgende aspecten:

- Management en Organisatie
- Data en systemen
- Mensen en Cultuur
- Processen en Procedures

KPMG concludeert dat het presenterend vermogen op bovenstaande aspecten zich bevindt op het niveau incidenteel (op de schaal van incidenteel – informeel – gestandaardiseerd – beheerst - geoptimaliseerd). Het leidt tot een organisatie die veelal ad hoc op basis van incidenten handelt. De belangrijkste belemmeringen om een hoger performance level te realiseren zijn de volgende:

- Het ontbreken van een actuele visie op VGGM en op de bedrijfsvoering.
- Elk organisatieonderdeel voert specifieke kerntaken uit met bijbehorende bedrijfsvoering en applicaties. De organisatieonderdelen hebben zelf het beheer, beleid en processen rondom deze applicaties ingericht, waardoor sprake is van grote verschillen tussen de organisatie onderdelen en beperkte synergievoordelen.
- Een cultuur waarin men opereert naar aanleiding van incidenten, waarbij formele besluitvorming ontbreekt en/of onvoldoende kenbaar wordt gemaakt in de organisatie.
- De bedrijfsvoering is taakgericht, waarbij de beschikbare capaciteit voornamelijk wordt ingezet om de bedrijfsvoering draaiende te houden.

Om dit risico te beperken zijn maatregelen nodig, ruimte om de organisatie (beheerst) mee te laten bewegen met de hedendaagse dynamiek en in deze ontwikkeling ondersteuning te bieden aan het primaire proces.

Het bestuur heeft de kwetsbare bedrijfsvoering onderkend en een bestuurlijke begeleidingscommissie beter bedrijfsvoeren in het leven geroepen. Daarnaast heeft bedrijfsvoering centraal gestaan in recente bestuurlijke bijeenkomsten.

In deze bijeenkomsten is eveneens de bestuurlijke wens voor een verdere verdieping van de verschillende taken, beoogde resultaten en bijbehorende lasten, alsmede op duidelijkheid tussen de verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuur en directie uitgesproken.

De algehele conclusie is dat de bedrijfsvoering binnen VGGM-versterking nodig heeft. Dit betreft een inhaalslag in de robuustheid van de systemen, het beschrijven van de processen, het versterken van het management en de wijze van samenwerken. De directie heeft daarbij de ambitie om op bovenstaande schaal minimaal toe te groeien naar gestandaardiseerd.

Het voorstel is om het ambitieniveau van de bedrijfsvoering bestuurlijk vast te stellen, in samenhang met nadere spelregels ten aanzien van de omvang van de secundaire processen in relatie tot de primaire processen. Hierbij kan gedacht worden aan een norm

voor (personele)overhead, al dan niet per taakgebied.

Vooruitlopend op een vastgesteld ambitieniveau en bijbehorende spelregels stelt de directie voor om in komende 4 jaar minimaal toe te groeien naar de gemiddelde personele overhead voor Veiligheidsregio's zoals blijkt uit de Berenschot rapportage. Op basis van deze rapportage raamt de directie circa € 4,0 mln structureel nodig te hebben. Bij een gefaseerde ingroei van 4 jaar betekent dit een uitzetting van de gemeentelijke bijdragen met € 1,0 mln per jaar. Deze uitzetting is geen doel op zich en wordt jaarlijks herijkt op basis van het vast te stellen ambitieniveau en inrichtingskeuzes.

Voor het bepalen van het ambitieniveau, de verbeteringen, de spelregels en bijbehorende middelen is een nader plan noodzakelijk. De directie stelt voor om een programmaorganisatie in het leven te roepen die een veranderplan opstelt, prioriteert, samenhang en voortgang bewaakt. Hierbij zullen ook gemeentelijke bedrijfsvoeringsspecialisten gevraagd worden mee te werken. Voorstellen van de directie aan het bestuur ten aanzien van de versterking van de bedrijfsvoering worden begeleid door de bestuurlijke commissie beter bedrijfsvoeren.

Onderdeel van de bepaling van het ambitieniveau betreft de bestuurlijke wens op een verdere verdieping van de taken en bijbehorende kwaliteit, verduidelijken van de governance, wenselijkheid om invulling te geven aan governance codes en bepalen van spelregels rondom (personele) overhead.

Op basis van de voortgang van de verbetermaatregelen en (bestuurlijke)besluitvorming kan de ambitie van de directie ten aanzien van de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de bijbehorende middelen worden bijbesteld.

Naast de inrichting van een programmaorganisatie kan met de uitzetting voor de komende begrotingsjaren invulling worden gegeven aan het verbeteren van de ICT-systemen, het uitwerken en vastleggen van de processen en procedures, versterken van directie en management en operationele ondersteuning aan de primaire processen.

Informatievoorziening en communicatie

De maatschappij digitaliseert in snel tempo. Daarnaast is de informatiebehoefte in de samenleving fors toegenomen. Of het nu gaat om digitalisering van klantcontacten, hybride werken, de ontwikkeling van een veiligheidsinformatieknooppunt of het ontsluiten van management- en verantwoordingsinformatie: burgers, professionals en ketenpartners stellen steeds hogere eisen aan onze informatievoorziening.

VGGM ziet de volgende ontwikkelingen voor komende jaren op zicht afkomen:

1. De beweging naar de cloud zet zich door. Dit geldt ook voor diverse platforms die nu lokaal draaien. Bij de transitie naar de cloud nemen de investeringskosten af, maar de huur of licentiekosten toe. Daarnaast verandert de rol van technisch beheer naar ICT-regisseur die de kwaliteit van de dienstverlening bewaakt. Door deze ontwikkeling nemen de ICT kosten veelal toe.

2. Generieke bedrijfsvoeringsapplicaties ontwikkelen zich leidend tot een sterkere behoefte aan functionele ondersteuning. Denk aan platforms als Microsoft365, het zaaksysteem, maar ook een verdere integratie van systemen ter ondersteuning van de inkoop-, financiële- en HRM processen. Het ontwikkelen van processen, borgen in systemen en sturen op deze processen gaat veel ondersteuning van vragen van de ICT-afdeling.

3. Telefooncentrale gaan we in 2024 vervangen. Dit is de uitwerking van de visie op klant contactcenter die we in 2023 gaan ontwikkelen. De financiële impact valt vermoedelijk mee omdat we al eerder hadden verwerkt in begroting

4. Implementatie van onze I-visie. Op veel thema's betekent dat dat meer taken en verantwoordelijkheden in de sectoren belegd gaan worden. Denk aan systeem eigenaarschap, beveiliging, privacy, datakwaliteit, I-huishouding op orde t.b.v. Wet open overheid. Die taken worden nu minimaal uitgevoerd. Dit gaat een uitzetting betekenen voor de sectoren en is wellicht ook onderdeel van het programma beter bedrijfsvoeren. Denk ook aan verbeteren van onze governance: welke projecten gaan we doen en doen we op de goeie manier (volgens de methodiek van Projectmatig Creëren)

5. De toekomst gaat om data. Datakwaliteit, externe databronnen ontsluiten, verrijken met onze data en die ontsluiten voor onszelf en ketenpartners gaat nog een grote inspanning vragen. Al eerder is er gesproken over het ontwikkelen van informatieknooppunten. We zullen moeten investeren in een 'integratieplatform' om al die databronnen samen te kunnen brengen. Investering vind ik lastig in te schatten.

6. Vergroten digibewustzijn van onze medewerkers; geldt om goed kunnen gebruiken van applicaties, juiste manier registreren, bewust van risico's, zelfdiscipline om data op juiste manier/locatie op te slaan en/of verwijderen et cetera.

Duurzaamheid, Maatschappelijk & Governance

Op 21 april 2021 heeft de Europese Commissie de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) aangenomen. Aansluitend zijn grote instellingen op termijn verplicht een Duurzaamheid, Maatschappelijk en Governance rapportage op te stellen, inclusief een beperkte accountantscontrole verplicht. Over de toepassing van deze regelgeving voor grote publieke organisaties bestaat nog geen duidelijkheid.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Door omgevingsontwikkelingen wegvallende inkomsten: ontvlechting, teruglopende subsidies e.d.	Sturen op mogelijkheden van taakverbreding, bevorderen employability en flexibiliteit
Uitval ICT en elektriciteit	Uitvoering geven aan beheersmaatregelen uit continuïteitsplan
Onvoldoende (deskundig) personeel	Continue monitoren
Ontoereikend niveau van informatiebeveiliging	• Implementeren van privacybeleid overeenkomstig de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG), het beheren van een privacyregister en de medewerkers op een actieve manier bewust maken van de do's en dont's bij het werken met gevoelige persoonsinformatie • Focus houden op het melden van incidenten met lekken van persoonsgegevens volgens de Wet op de datalekken • Vaststellen van een beleidsplan informatiebeveiliging binnen de landelijke norm voor VR's (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten en NEN 7510) en uitvoering geven aan de noodzakelijk geachte beheersmaatregelen om de beveiliging van de binnen de organisatie aanwezige informatie te borgen. Dit kan kosten met zich meebrengen, waarvoor geen voorziening in de begroting aanwezig is

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties 2020 - 2023**	
Doelmatige, doeltreffende en verantwoorde organisatie	Stroomlijnen en digitaliseren registratieve en administratieve processen voor betere en snellere informatievoorziening	• Het vereenvoudigen en digitaliseren van processtappen en procedures • Terugbrengen formatie administratie als gevolg van digitalisering	Betaalbare overheid met een verantwoorde bedrijfsvoering en gewenste dienstverlening op adequaat niveau
	Meer voor minder	• Realiseren inkoopvoordelen • Doelmatig beheren en gebruiken van alle gebouwen die de VGGM gebruikt	
	Duurzaam ondernemen	• Voorkomen van verspilling van grondstoffen en energie • Verduurzaming van het wagenpark • Inkoop/gebruik van duurzame en verantwoorde materialen • Invoeren e-facturering	
Gezonde financiële huishouding	Adequaat budgetteren en transparant verantwoorden	• Optimaal inzetten van beschikbare gelden voor het realiseren van de doelen van de organisatie • Transparant verantwoorden over bestedingen	Verantwoorde besteding van gemeenschapsgeld
	Realiseren van voldoende financiële weerstand	• Jaarlijks actualiseren van het risicoprofiel in relatie tot het vastgestelde reservebeleid	

Kwaliteit van de externe (bestuurlijke) informatie en communicatie verhogen	Voldoen aan de archiefwetgeving voor digitalisering	• Vernieuwing Document Management Systeem en herinrichting digitaal archief	Een goede en transparante besturing van de organisatie en het in verbinding zijn met de relaties van de organisatie (gemeenten, ketenpartners, burgers, bedrijven) door middel van informatie-uitwisseling
	Tevredenheid bestuursorganen/ raden over de opgeleverde informatie	• Door vormgeving en digitalisering toegankelijk maken van beleids- en verantwoordingsdocumenten • Directie en medewerkers van de VGGM onderhouden en bestendigen op ambtelijk en bestuurlijk niveau goede contacten met de gemeenten. De raadsinformatieavonden, netwerkdagen en gesprekken met stakeholders zijn terugkerende initiatieven	
	Tijdige, rechtmatige en juiste informatie delen met ketenpartners en burgers	• Informatie beschikbaar stellen conform de standaard voor veiligheidsregio's (Veiligheidsregio Referentie Architectuur) • Planmatig realiseren van een samenhangend informatiestelsel (met elkaar verbinden van registraties) • Implementeren van het vastgestelde beleid voor informatiemanagement	
Goed werkgeverschap	Realiseren duurzaam inzetbaar personeel en gevarieerd medewerkersbestand	• Investeren in leiderschap (gericht op kwaliteit werkrelaties, ontwikkeling talent en duurzame inzetbaarheid personeel) • VGGM voor mensen met een beperking tot de arbeidsmarkt toegankelijker te maken	Een organisatie die een afspiegeling vormt van de maatschappij, met medewerkers die vakbekwaam zijn én blijven waarbij continu geanticipeerd wordt op ontwikkelingen
	Aantrekkelijk werkgever zijn nu en in de toekomst (borgen continuïteit van de organisatie)	• Verder invulling geven aan tijd- en plaats Onafhankelijk werken • Bepalen profiel van de VGGM als (toekomstige) werkgever en het zichtbaar maken van de VGGM als werkgever (presentatie /marketing/werving)	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
0.4 Overhead							
Personeelskosten	11.133	11.029	12.073	13.777	14.777	15.777	16.777
Materiele kosten	3.849	4.379	5.781	6.825	6.825	6.825	6.825
Kapitaallasten	3.648	1.863	1.981	2.124	2.124	2.124	2.124
Huisvestingskosten	3.446	3.594	3.711	3.711	3.711	3.661	3.611
Lasten	**22.076**	**20.865**	**23.546**	**26.438**	**27.438**	**28.388**	**29.338**
0.4 Overhead							
Rijksbijdragen	495	48	53	56	56	56	56
Overige baten	2.873	633	633	934	934	934	934
Baten	**3.368**	**681**	**686**	**990**	**990**	**990**	**990**
Doorbelasting	18.588	19.942	22.468	25.247	26.247	27.247	28.247
Resultaat voor bestemming	**-121**	**-242**	**-392**	**-200**	**-200**	**-150**	**-100**
Mutatie reserves	380	242	392	200	200	150	100
Resultaat na bestemming	**259**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**259**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3. Financiën

Voor het opstellen van de bestuursbegroting 2024 is de vertreksituatie de jaarschijf 2023 zoals opgenomen in de bestuursbegroting 2024.

De financiële beschouwingen bevat de volgende onderwerpen:

- Nominale ontwikkelingen: ontwikkelingen vanaf de vaststelling van de programmabegroting 2022 en de prijs- en loonindexering.
- Investeringen
- Effect op het lopende begrotingsjaar 2023
- Financiële begroting

3.1 Nominale ontwikkelingen

Macro economische omstandigheden met impact op begroting 2023

In de begroting 2023 is reeds aangegeven dat verschillende factoren zoals economische onzekerheid als gevolg van de (geo-)politieke stabiliteit, de huidige hoge rijksoverheidsuitgaven, grondstoftekorten leidend tot een hoog inflatieniveau en de lage rekenkundige indexatie van de loonkosten zorgen dat de werkelijke kostenstijging voor loon en prijzen fors hoger uitvallen dan begroot. Derhalve is conform bestuurlijke bespreking in het najaar van 2022 besloten tot een aanpassing van de indexering in de begroting 2023. Deze aanpassing is nader uitgewerkt in paragraaf 3.5 effect op de lopende begroting.

Loon- en prijsontwikkeling 2024

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie bestaat uit een voorcalculatie voor 2024 en een nacalculatie over 2022.

- In de voorcalculatie van de begroting 2024 wordt uitgegaan van de raming van het CPB in het Centraal Economisch Plan 2022 (hierna: CEP). In de CEP (maart 2023) wordt voor de collectieve sector rekening gehouden met een loonkostenstijging in 2024 van 5,2% en hogere materiele kosten van 3,9%.

- In de nacalculatie van de begroting 2024 wordt de werkelijke loonkostenontwikkeling in 2022 (het zogenaamde inhaaleffect) vastgesteld. Hiervoor gebruiken we de MEV 2023. In de begroting 2022 was rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 1,5% en 1,5% voor prijsontwikkeling (MEV 2021). Deze percentages zijn volgens de CEP 2023 voor 2022 respectievelijk 6,5% en 5,1%.

Wat mag het kosten

Dit betekent een nacalculatie van 5% op de lonen en 3,6% op de prijzen.

- Als de voor- en nacalculatie worden gecombineerd dan bedraagt de totale indexatie voor loon 10,2% en voor prijzen 7,5%.

- Uitgangspunt bij het toepassen van bovenstaande systematiek is dat 70% van de begrote kosten betrekking hebben op loon en 30% op prijs. Dit leidt tot een gewogen loon/prijsbijstelling van 9,4%.

- Als de hoogte van bovenstaande percentages in samenhang worden gezien met de aanpassing van de begroting 2023, dan lijkt de voorcalculatie voor 2024 aan de hoge kant. Om die reden is het voorstel om deze indexatie voor 2024 met 20% te verminderen tot een index van 7,5%. Deze vermindering bedraagt ca € 1,5 mln.

3.2 Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan het economisch nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringen worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten van de programmabegroting. Als onderdeel van deze geraamd op € 44,3 miljoen. In bijlage 4 is een detailoverzicht van het investeringsplan opgenomen.

In de programmabegroting 2024 is het MJIP 2023 - 2027 geactualiseerd. Geplande vervangingsinvesteringen zijn beoordeeld op nut en noodzaak en voor zover mogelijk, is beoordeeld of de opgenomen vervangingsbedragen toereikend zijn. Dit leidt tot fluctuatie van investeringsvolumen in de verschillende jaren. De geplande investeringen worden opgenomen in de meerjarige inkoopkalender, zodat de ondersteuning op het gebied van inkoop hierop afgestemd kan worden.
In de periode 2023-2027 is de prognose dat voor € 50,4 miljoen wordt geïnvesteerd. De totale waarde van de materiële vaste activa wordt per eind 2027 geraamd op € 44,3 miljoen. In bijlage 4 is een detailoverzicht van het investeringsplan opgenomen.

3.3 Effect op lopende begrotingsjaar 2023

Het verloop van de bestuursbegroting 2023 naar de geactualiseerde begroting 2023 kan als volgt worden weergegeven:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2023	L/P extra 2023	Gem. bijdrage	Lokaal aanbod	NZA	BDUR	COVID-19	Projecten	Crisis- beheersing	Overig	Gew. Begr. 2023
Programma Crisisbeheersing	4.695	340	0	0	0	251	0	132	1.050	113	6.580
Programma Brandweerzorg	37.764	2.320	211	366	0	-148	0	195	0	273	40.981
Programma GGD	28.498	1.875	0	1.274	0	3	43	0	0	-528	31.165
Programma Ambulancezorg	26.588	1.117	0	0	2.749	7	0	0	0	-805	29.656
Programma Bedrijfsvoering	20.865	1.666	0	0	0	2	0	150	0	863	23.546
Programma COVID-19	0	0	0	0	0	0	12.977	0	0	0	12.977
Lasten	**118.410**	**7.318**	**211**	**1.640**	**2.749**	**115**	**13.020**	**477**	**1.050**	**-85**	**144.906**
Gemeentelijke bijdrage	68.568	4.624	211	0	0	0	0	0	0	0	73.404
Lokaal aanbod	6.717	0	0	1.640	0	0	0	0	0	0	8.357
Rijksbijdragen	6.989	512	0	0	0	115	13.123	0	1.408	367	22.513
Zorgverzekeraars	26.169	0	0	0	2.749	0	0	0	0	0	28.919
Overige baten	9.401	2.182	0	0	0	0	0	0	0	-981	10.602
Baten	**117.844**	**7.318**	**211**	**1.640**	**2.749**	**115**	**13.123**	**0**	**1.408**	**-615**	**143.794**
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0	-104	0	-358	461	0
Resultaat voor bestemming	**-567**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-477**	**0**	**-68**	**-1.111**
Mutatie reserves	567	0	0	0	0	0	0	477	0	68	1.111
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In de geactualiseerde begroting 2023 zijn de navolgende aanpassingen opgenomen:

Extra loon-/prijsaanpassing 2023

In overeenstemming met de bestuurlijke bespreking in het najaar van 2022 is als gevolg van de sterk opgelopen lonen en prijzen besloten tot een aanpassing van de loon/prijsaanpassing in de begroting 2023.

In de bestuursbegroting 2023 is rekening gehouden met een loonkostenstijging van 3,6% en een verwachte stijging van materiële kosten van 2,3%. De werkelijke loonkostenstijging over 2023 bedraagt ca 9,0% en de kosten voor huur, ICT en materieel nemen met circa 12% toe. Ofwel, een bijstelling is nodig van 5,4% voor loonkosten respectievelijk 9,7% voor prijsstijging.
In de gewijzigde begroting 2023 heeft deze aanpassing plaatsgevonden op de gemeentelijke bijdrage.

Bij het opstellen van de begroting 2025 zal de gebruikelijke nacalculatie plaatsvinden van de indexering over 2023. De bijgestelde percentages zullen de basis vormen voor deze nacalculatie.

Ook de tarieven die gehanteerd worden voor dienstverlening aan derden en gemeente voor lokaal aanbod zullen met bovenstaande percentages herrekend worden.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage muteert met € 21.000 voor de verkoop van een kazerne aan de gemeente Lingewaard.

Opbrengsten gemeenten regionaal (lokaal aanbod)

Het verschil wordt veroorzaakt door wijziging van het werkelijke lokaal aanbod ten opzichte van de begroting. Het lokaal aanbod wordt altijd 1 jaar van tevoren afgesproken, leidend tot deze bijstelling. Tevens wordt hier de bijdrage FLO van gemeenten verantwoord waar deze eerder onder de overige baten werd opgenomen. Ook is hier de JGZ-bijdrage voor de Oekraïne van € 460.000 opgenomen, welke gemeenten in 2022 vanuit het gemeentefonds hebben ontvangen en in 2023 beschikbaar houden voor het inhalen van reguliere taken en de jeugdgezondheidszorg voor ontheemden uit Oekraïne te continueren.

Rijksbijdragen (BDUR)

De BDUR-bijdrage van het rijk muteert naar aanleiding van de hoger dan geraamde indexering over 2023 en de toekenning van € 1,4 mln ten behoeve van de versterking van de activiteiten crisisbeheersing.

Bijdrage VWS inzake COVID-19

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben de GGD-en opdracht gegeven om het COVID-19 virus middelen testen, traceren en vaccineren te bestrijden. De kosten die hiervoor worden gemaakt worden op basis van werkelijke kosten bij VWS gedeclareerd. In de gewijzigde begroting 2023 is op basis van de realisatie 2022 en de beschikbare informatie een voorlopige inschatting van de totale bijdrage vanuit VWS opgenomen.

'Projecten'

Temporisering van diverse (door)ontwikkelingstrajecten in 2022 door o.a. COVID-19 en opvang ontheemden Oekraïne en asielzoekers heeft geleid tot uitvoering van deze trajecten in 2023 resulterend in het naar boven bijstellen van de onttrekking van reserves ter dekking van incidentele lasten samenhangend met deze trajecten.

Overige

De kolom overige betreft met name de mutatie in de overige baten als gevolg van herrubriceringen, detacheringen, subsidieverstrekkingen en overige diensten. Daarnaast vindt in de lasten een verschuiving tussen de programma's en pijlers plaats als gevolg van administratieve opschoningen.

3.4 Voorstel bestemming resultaat over 2022

De jaarrekening 2022 is opgesteld. VGGM heeft van de € 73 miljoen euro ontvangen gemeentelijke bijdragen en lokaal aanbod € 0,7 miljoen niet besteed, ofwel minder dan 1% van de bijdragen is niet besteed. In de jaarrekening is het resultaat van € 0,7 miljoen als te bestemmen resultaat verantwoord. Dit resultaat staat ter beschikking van de gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur geeft de colleges in overweging om het resultaat over 2022 te gebruiken om de effecten van de extra loon- prijscompensatie voor 2023 van € 4,6 miljoen te dempen.

3.5 Gemeentelijke bijdragen

De inliggende gemeenten van VGGM hebben per taakgebied afspraken gemaakt over de verdeling van de gemeentelijke bijdrage aan VGGM. Deze afspraken zijn:

Taakgebied	***Verdeling***
Veiligheid	Gemeentefonds
Bevolkingszorg	Bedrag per inwoner
GGD	Bedrag per inwoner
Jeugdgezondheidzorg 0-4	Bedrag per jeugdinwoner
Vaccinatieprogramma	Bedrag per jeugdinwoner

Bijdragen Veiligheid

De gemeentelijke bijdrage Veiligheid wordt verdeeld op basis de onderlinge verhouding van ontvangen bijdrage in het gemeentefonds, cluster Openbare Orde & Veiligheid, subcluster Brandweer. De bijdrage voor de lasten huisvesting, functioneel leeftijdsontslag en de post Stadspoort worden op basis van werkelijke kosten met de betreffende gemeente verrekend.
De gemeentelijke bijdrage Veiligheid werd tot begrotingsjaar 2021 verdeeld op basis van historische inbreng. Op basis van de afspraken inzake de ingroei van de brandweerbijdrage naar de OOV-verdeling wordt een deel van de gemeentelijke bijdrage 2022-2025 via een voorziening geëgaliseerd. In 2024 wordt een groter deel werkelijk door gemeenten voldaan.

Bijdragen op basis van (jeugd)inwoners

De gemeentelijke bijdrage muteren jaarlijks autonoom door de mutaties in de inwonersaantallen. De totale inwoneraantallen van de regio vertonen een lichte stijging, terwijl het aantal jeugdigen (gedefinieerd als inwoners in de leeftijd van 0 tot 18 jaar) al een aantal jaren een dalende trend vertoond.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Reservebeleid

VGGM houdt gewenst reserveniveau aan, dat uitgaat van de situatie dat de gemeenten een deel van het risicodragerschap voor hun rekening nemen. Met deze reserve wordt ervan uitgegaan dat te verwachten risico's goed zijn op te vangen.

Risico's

Hieronder is een inventarisatie van de belangrijkste risico's opgenomen.

Risico's voor heel VGGM

Arbeidsmarkt

De krappere arbeidsmarkt maakt het moeilijk om medewerkers en vrijwilligers te vinden en te binden. Voor dit moment specifiek geldt dat loonontwikkeling voor diverse functies uit de pas loopt met andere sectoren, leidend tot een minder aantrekkelijke werkgever. Daarnaast neemt door vergrijzing de uitstroom toe en de recente COVID-19 maatregelen leiden tot het risico van een hoger verloop doordat de sociale binding met de organisatie afstandelijker is geworden. Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Dit noopt de organisatie om haar arbeidsmarktstrategie te evalueren en te zoeken naar alternatieve mogelijkheden om (tijdelijk) personeel aan te trekken.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid

De Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM. Er is geen sprake van financiële verwevenheid tussen de stichting en de gemeenschappelijke regeling. De financieringsstromen en vermogensbestanddelen blijven in de toekomst strikt gescheiden. Dit beperkt de risico's voor de gemeenschappelijke regeling.

Ziekteverzuim

Het is van maatschappelijk belang dat de taken die vallen onder de Wet publieke gezondheid en Wet Veiligheidsregio zoveel mogelijk worden uitgevoerd. De coronabestrijding vroeg ruime tijd veel extra inzet van VGGM-medewerkers, waardoor het risico bestaat van verzuim als gevolg van een (te) hoge belasting.

In voorkomende gevallen betekent dit dat soms keuzes gemaakt moeten worden: welke werkzaamheden kunnen uitgesteld worden (en hoe lang) en welke activiteiten worden als eerste niet uitgevoerd bij krapte aan personeel.

Consequenties Covid-19 – effect op taken

Het is nog onduidelijk welke effecten COVID-19 en de bestrijding van het virus heeft op de samenleving op de lange termijn. Denk hierbij aan de impact op kwetsbare jongeren, de vraag naar reizigersvaccinaties, de vaccinatiebereidheid of vraagstukken over gezondheidsbevordering in het algemeen. Deze onzekerheid heeft mogelijk gevolgen op de uitvoering van de omvang en aard van de taken in 2024 en verder.

Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)

In het pensioenakkoord is geregeld dat werkgevers een Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) kunnen aanbieden aan medewerkers die 3 jaar of minder van hun AOW-leeftijd verwijderd zijn. De cao Ambulancezorg en de cao VVT hebben inmiddels een RVU-regeling in de cao opgenomen (ieder met verschillende spelregels). Voor de CAO Veiligheidsregio's is de RVU-regeling onderwerp van gesprek in 2024.

In overeenstemming met het Besluit Verantwoorden en Begroten heeft VGGM op dit moment geen reservering voor verlofuren. Het risico bestaat dat een van de bronnen voor de RVU-verlof uren, al dan niet reeds opgebouwd, zal worden. Daarmee bestaat een financieel risico afhankelijk van de uitkomst en het toekomstig gebruik van de RVU.

Programma Brandweerzorg

Groot onderhoud brandweerkazernes

Ten tijde van de regionalisering van de brandweer is de bestuurlijke keuze gemaakt de kazernes niet over te dragen aan de veiligheidsregio en in eigendom te laten van de gemeenten. Drie argumenten speelden daarbij een rol:

- Voor gemeenten vertegenwoordigen de kazernes een maatschappelijk en/of economische belang;
- VGGM wil zich te beperken tot het uitvoeren van de kerntaken en daar valt het beheer van onroerend goed niet onder. Liever maakt VGGM gebruik van de vastgoedkennis die bij gemeenten aanwezig is;
- De ontvlechting van de kazernes is niet eenvoudig omdat op veel plaatsen sprake is van complicerende factoren zoals gedeeld gebruik met andere gemeentelijke diensten en/of nog af te wikkelen investeringen in nieuw- en verbouw.

In de lijn van bovenstaande keuze is het budget voor de kapitaallasten en het groot onderhoud bij de gemeente achtergebleven. In het budget voor de

brandweer zijn de gebruikerslasten opgenomen (denk aan schoonmaakkosten, energie, klein onderhoud, etc.). VGGM heeft in de jaarrekening een onderhoudsreserve gevormd voor het groot onderhoud dat door de gebruiker moet worden uitgevoerd.

Rechtspositie vrijwilligers brandweer

De invoering van de Wet normalisering rechtsposities ambtenaren is ingegaan per 1 januari 2020. Een onverkorte invoering heeft waarschijnlijke grote ongewenste effecten voor, met name, de vrijwilligers bij de brandweer. Om deze reden is voor veiligheidsregio's uitstel verleend om de gevolgen in kaart te brengen en met alternatieve voorstellen te komen.
In de brandweerkamer wordt samen met de Ministers de mogelijkheid verkend de vrijwilligers uit de Wnra te houden.

Financiering inzet 25kv

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu versterkt een jaarlijkse bijdrage van inmiddels € 375.000 om VGGM in staat te stellen expertise toe te passen bij het optreden bij spoorwegincidenten op de Betuweroute, met name gerelateerd aan de 25kV bovenleiding. Binnenkort wordt een besluit verwacht ten aanzien van de continuering van deze vergoeding.

Opleidingskosten vakbekwaamheid

In 2022 zijn de opleidingskosten van de brandweer fors gestegen

COVID-19 heeft ervoor gezorgd dat er in 2020 en 2021 opleidingen zijn getemporiseerd en veel minder is geoefend. Als organisatie heeft VGGM zich te houden aan de 'Regeling personeel veiligheidsregio's'. Deze stelt eisen aan operationele en beheersmatige functies binnen de brandweer.

In de loop van 2022 bleek de realisatie van de kosten van vakbekwaamheid aanmerkelijk hoger dan het bedrag wat hier voor dit jaar voor was begroot. De overschrijding is in 2022 gedekt middels incidentele baten. Momenteel loopt een nadere analyse wat eventuele structurele effecten zijn, hierbij worden ook historische informatie, trends op de arbeidsmarkt en de ontwikkeling in verschillende onderwerpen die geschoold en beoefend moeten worden (denk hierbij onder andere aan veilige energie transitie) betrokken.

Wonen met zorg / BEVI

De gemeenten ontvangen van 2022 tot en met 2025 vanuit het Rijk een bijdrage voor de invoering van de Omgevingswet. Binnen het programma bandweerzorg zien wij op dit moment hier binnen 2 autonome ontwikkelingen, zoals toelicht binnen de pijler risicobeheersing.

Voor bouwwerken met een woonfuncties met zorg gaat een gebruiksmelding verplicht gesteld worden, welke jaarlijks getoetst dient te worden.

Daarnaast vervalt met de Omgevingswet het BEVI (Besluit externe veiligheid inrichtingen). Hiermee vervalt het specifieke advies op externe veiligheid naar een advies voor (brand)veiligheid als geheel; de wettelijke adviestaak wordt hiermee dus verbreed.

Voor deze 2 ontwikkelingen zijn vanuit het Rijk incidenteel middelen aan de gemeenten toegekend. Deze ruimte loopt tot 2025. Voor de structurele inzet zullen nog afspraken gemaakt moeten worden.

Programma GGD

Projecten Medische Milieukunde

VGGM participeert regelmatig in Europese projecten en in diverse projecten van de Academische Werkplaats. Voor deze projecten vindt afrekening aan het einde van de looptijd plaats. Dat betekent dat tussentijds geen financieel resultaat in de exploitatie zichtbaar wordt. Tussentijds wordt binnen VGGM vastgesteld of kosten die zijn gemaakt ook subsidiabel zijn. Dat is een toets op de rechtmatigheid. Bij afronding van een project kan het wel zo zijn dat VGGM hogere kosten heeft moeten maken door in het bijzonder meer capaciteit voor een project in te zetten. Dat is een vraagstuk van doelmatigheid.

Bedrijfsvoering risico's AGZ

De afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ) kent een aantal bedrijfsvoering risico's waaronder de kwetsbaarheid in de opbouw van het personeelsbestand. Binnen de specialistische functies is sprake van een vergrijzing van het personeelsbestand. Ook is het vanwege de krapte op de arbeidsmarkt voor met name deze specialistische functies een uitdaging om de juiste mensen aan te trekken. Hierdoor kan de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar kan komen.

Naast deze uitdaging bestaan onzekerheden ten aanzien van de inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen.

Functiewaardering

Landelijk blijken verschillen te bestaan tussen de inschaling van forensisch artsen. Dit betreft een specialistische functie, waarbij het ongewenst is als medewerkers om verschil in arbeidsvoorwaarden van GGD-regio wisselen. Om die reden wordt landelijk het functieprofiel gewaardeerd, mogelijk leidend tot een aanpassing van de functiewaardering bij de individuele regio's. Het aanpassen van de functiewaardering kan financiële effecten hebben voor VGGM.

Daarnaast is een grote groep werknemers die na de overgang van STMG en Icare in dienst zijn gekomen bij de Stichting PG. Zij vallen hiermee onder een andere CAO dan de medewerkers van VGGM. Binnen de organisatie geeft dit onwenselijke verschillen. Het uit faseren van de Stichting heeft echter een grote financiële impact op de organisatie door toepassing van de arbeidsvoorwaarden die VGGM heeft.

Lokaal aanbod JGZ

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van zowel de jeugdgezondheidszorg als voor preventie en jeugdhulp op basis van de Jeugdwet. JGZ-organisaties zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de primaire invulling van het JGZ-aanbod.
De JGZ richt zich op het vroegtijdig signaleren, geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding. Hiermee kan de eigen kracht van kinderen, jongeren en ouders worden versterkt en (indien mogelijk) kunnen ervaren problemen worden genormaliseerd. Preventie en lichte ondersteuning kunnen zwaardere hulp mogelijk voorkomen. Dit basispakket JGZ valt onder de Wpg. Bepaalde interventies uitgevoerd door de JGZ, zoals Voorzorg en Stevig Ouderschap, vallen onder de Jeugdwet. Om bovenstaand te realiseren en in te kunnen spelen op de lokale zorgbehoefte, in aansluiting met de zorg vanuit het jeugd - en sociale domein kopen gemeenten naast het wettelijk (regionale) deel van de JGZ ook gemeentelijk lokaal aanbod in.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdzorg. De overheveling van de jeugdzorg naar gemeenten is gepaard gegaan met een flinke bezuiniging. Afgelopen jaren zien we bij bijna alle gemeenten een stijging van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de jeugdzorg. De insteek een verschuiving te creëren naar meer preventieve en informele zorg heeft tot heden voor gemeenten onvoldoende opgeleverd. Dit lijdt in toenemende mate tot overschrijding van gemeentelijke budgetten en tekorten.

Publieke gezondheid Asielzoekers

Sinds maart 2019 heeft COA laten weten dat zij middels een aanbestedingstraject op zoek is naar een opdrachtnemer die landelijk de jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan kan bieden aan alle kinderen van 0 tot 18 jaar die vallen onder de COA. GGD GHOR NL heeft de aanbesteding PGA COA gegund gekregen. Dit nieuwe contract is ingegaan op 1 augustus 2020 en heeft een looptijd van twee jaar met de mogelijkheid het contract tweemaal met 24 maanden te verlengen. Het risico bestaat dat COA op korte termijn een nieuwe aanbesteding start.

Programma Bedrijfsvoering

ICT-ontwikkelingen

ICT-ontwikkelingen in de samenleving gaan momenteel snel. Stakeholders hebben een navenant hogere verwachting van de mogelijkheden alsmede van een tijdige en juiste informatie-ontsluiting. Daarnaast stoppen leveranciers de ondersteuning van oudere ICT-applicaties.

De komende jaren worden om deze redenen diverse bedrijfsvoering systemen up-to-date gebracht en met elkaar gekoppeld. De kosten van implementatie en van vernieuwde licenties nemen sterk toe. Deze kosten kunnen niet in alle gevallen worden terugverdiend in de primaire of ondersteunende processen of door reduceren van applicaties met vergelijkbare toepassingsmogelijkheden. In voorkomende gevallen zullen keuzes moeten worden gemaakt.

Weerstandsvermogen

In 2014 is aan de hand van de zogenaamde “kans x effect” methode een inschatting gemaakt van de mogelijke risico’s en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico’s te relateren aan de weerstands-capaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).

Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2015 vastgestelde niveau van € 1.453.000 te consolideren. In het kader van de implementatie van de verordening rechtmatigheid, welke op basis van een risicoaanpak wordt geïmplementeerd, wordt in 2023 en 2024 dit niveau opnieuw geëvalueerd.

Solvabiliteit

Naast een buffer tegen optredende risico’s, wordt eigen vermogen benut voor de financiering van investeringen. Investeringen worden ook gefinancierd met vreemd vermogen (leningen). Een gezonde verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (solvabiliteit) draagt bij aan een doeltreffende en efficiënte vervulling van de publieke functie van de VGGM. Deze solvabiliteit wordt uitgedrukt in een ratio. De ratio per ultimo 2024 is naar verwachting 10,1% (per eind 2022: circa 14,2%). Voor een overheidsorganisatie is dit een redelijke waarde.

Netto Schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten t.o.v. de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om

130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De netto schuldquote van 26,8% blijft ruim onder dit gestelde maximum.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Structurele uitgaven en inkomsten zijn binnen de VGGM in evenwicht.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen welke een meerjarig nut hebben ten behoeve van de productie. Het gaat daarbij veelal om zaken die na de eerste aanschaf regelmatig onderhoud vergen. Binnen de VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de crisis- en hulpverleningsvoertuigen, de beschermende kleding, de (inrichting van) kazernes en panden en ICT-middelen.

- Crisis- en hulpverleningsvoertuigen worden jaarlijks gekeurd en veelal onderhouden op basis van de kilometerstand. Wanneer gebreken tussentijds worden geconstateerd, vindt direct onderhoudt plaats. Vervanging van de voertuigen is opgenomen in het Meerjareninvesteringsplan. Het onderhoud is opgenomen in de begroting.

- Beschermende kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar in de begroting.

- Eind 2013 zijn de kazernes Bemmel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. De kazernes Harskamp, Doorwerth en Bemmel zijn weer terug verkocht aan de betreffende gemeenten. De kazernes Dieren en Valburg zullen naar verwachting in 2023 worden terug verkocht. De overige kazernes zijn in eigendom en in beheer van de deelnemende gemeentes.

- Voor de gebouwen in eigendom van de VGGM, met name ten behoeve van de Ambulancezorg, zijn meerjarenonderhoudsplannen beschikbaar.

4.3 Financiering

Algemeen

Wet fido

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), en gelden ook voor gemeenschappelijke regelingen als de VGGM. Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld ze mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

- Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren). Hier krijgen ze een rentevergoeding voor. De VGGM hanteert de volgende doelstellingen op gebied van financiering:
- Beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren.
- Beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico en debiteurenrisico.
- Minimaliseren van de kosten van geldleningen.
- Verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten.

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programmabegroting. Voor 2024 bedraagt de limiet 11,8 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor de VGGM komt dat neer op een bedrag van € 28,8 miljoen. De verwachting is dat we in 2024 ruimschoots onder de gestelde norm blijven.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. De kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie)
2. De kasstroom uit investeringen
3. De kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken geldleningen)

Het inzicht hierin wordt verkregen door het regelmatig actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Hierbij

zijn de ontvangsten en uitgaven volgens de programmabegroting en het investeringsplan het uitgangspunt.

Op basis van het meerjarige investeringsplan (zie bijlage 4) en de in 2019 afgesloten meerjarige lening van € 15 miljoen wordt geen liquiditeitstekort verwacht.

Renteomslag en financieringsresultaat

Voor vergelijkbaarheid tussen overheidsorganisaties, schrijft de BBV de manier van bepalen van de renteomslag voor. Voor de VGGM bedraagt de renteomslag 0,5%.

5. Planning en control cyclus

Op hoofdlijnen kan de planning & control cyclus voor begrotingsjaar 2024 als volgt worden geschetst:

Wanneer	Wat	Wie
5 april 2023	Aanbieden kaderbrief & ontwerpbegroting 2024	Dagelijks Bestuur
April - juli 2023	Consultatie kaderbrief & ontwerpbegroting 2024	Colleges van B&W en gemeente raden
September 2023	Bespreken zienswijze en begroting 2024	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
13 september 2023	Bespreken zienswijze en vaststellen begroting 2024	Algemeen Bestuur
Maart - sept 2024	Bespreking begrotingswijzigingen 2024	Fincie, Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
Maart 2025	Bespreking jaarrekening 2024	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
April 2025	Bespreking en vaststellen jaarrekening 2024	Algemeen Bestuur

Bijlagen

Bijlage 1: Ontwikkelingen in gemeentelijke bijdragen

a. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader van de gemeentelijke bijdrage Veiligheid (brandweer).

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	43.963	43.963	**45.467**	45.500	45.607	45.588
versterking bedrijfsvoering		883				
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		935				
ingroei herverdeling (*)		-280	**55**	215		
Specifieke afspraken (**)		-33	**-21**	-109	-19	
MJB 2022-2026	43.963	45.467	**45.500**	45.607	45.588	45.588
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**3.632**	3.632	3.632	3.632
Specifieke afspraken (**)		-21	**0**	0	0	0
Omgevingswet			**325**	325		
extra loon- en prijscompensatie 2023		3.060	**3.060**	3.060	3.060	3.060
Versterking Bedrijfsvoering 2024/25			**576**	1.152	1.729	2.305
MJB 2022-2027	**43.963**	**48.506**	**53.093**	**53.775**	**54.008**	**54.584**

(*) Ingroei: hiervoor is een reserve gecreëerd
(**) Terug leveren van kazernes (deels 1 jaar eerder)

b. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage bevolkingszorg:

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	662	662	**680**	680	680	680
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		14				
Mutatie inwoneraantallen (*)		4				
MJB 2022-2026	662	680	**680**	680	680	680
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**57**	57	57	57
Mutatie inwoneraantallen (*)			**5**	5	5	5
extra loon- en prijscompensatie 2023		49	**49**	49	49	49
MJB 2022-2027	**662**	**729**	**791**	**791**	**791**	**791**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 1,12 (2023: € 1,04). Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2022.

c. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD:

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	10.484	10.484	**12.188**	12.188	12.188	12.188
versterking bedrijfsvoering		617				
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		225				
Mutatie inwoneraantallen		69				
Prenataal huisbezoek		196				
functiewaardering		596				
MJB 2022-2026	10.484	12.188	**12.188**	12.188	12.188	12.188
functiewaardering			**254**	339	339	339
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**918**	918	918	918
Mutatie inwoneraantallen (*)			**95**	95	95	95
extra loon- en prijscompensatie 2023		820	**820**	820	820	820
jgz basis op orde			**713**			
agz basis op orde			**551**			
Versterking Bedrijfsvoering 2024/25			**424**	848	1.271	1.695
MJB 2022-2027	**10.484**	**13.008**	**15.964**	**15.208**	**15.632**	**16.056**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 22,60 (2023: € 18,55) voor het basispakket. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2022.

d. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage JGZ 0-4

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader voor JGZ 0-4:

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	8.661	8.661	**8.799**	8.799	8.799	8.799
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		184				
Mutatie inwoneraantallen	-	-46	-	-	-	-
MJB 2022-2026	8.661	8.799	**8.799**	8.799	8.799	8.799
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**699**	699	699	699
Mutatie inwoneraantallen			**-22**	-22	-22	-22
extra loon- en prijscompensatie 2023		589	**589**	589	589	589
jgz basis op orde			**940**			
MJB 2022-2027	**8.661**	**9.388**	**11.005**	**10.066**	**10.066**	**10.066**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 79,77 (2023: € 67,89) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal jeugd inwoners (0-18 jaar) per 1 januari 2022.

e. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage RVP

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader RVP:

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	1.355	1.355	**1.662**	1.662	1.662	1.662
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		30				
Mutatie inwoneraantallen	-	-7	-	-	-	-
Vaccinatie Meningokokken / HPV (*)		283	-	-	-	-
MJB 2022-2026	1.355	1.662	**1.662**	1.662	1.662	1.662
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**120**	120	120	120
Mutatie inwoneraantallen			**-4**	-4	-4	-4
extra loon- en prijscompensatie 2023		111	**111**	111	111	111
MJB 2022-2027	**1.355**	**1.773**	**1.889**	**1.889**	**1.889**	**1.889**

(*) Structurele ophoging gemeentefonds (Meningokokken per 1-1-2021; HPV per 1-1-2022)

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 13,69 (2023: € 12,82) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal jeugd inwoners (0-18 jaar) per 1 januari 2022.

f. Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

VGGM verdeelt onder 5 categorieën haar te ontvangen bijdragen van de gemeente, namelijk Veiligheid, Bevolkingszorg, GGD, Jeugdgezondheidszorg en Rijksvaccinatieprogramma. De aansluiting tussen deze bijdragen en de verschillende programma's is als volgt:

Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

In € x 1.000	Gemeentelijke bijdragen 2023 W					
	Veiligheid	BZ	PG	JGZ 0-4	RVP	**Totaal**
Crisisbeheersing						
- Multi	2.936		320			**3.256**
- Bevolkingszorg		729				**729**
- GHOR			586			**586**
Subtotaal crisisbeheersing	2.936	729	906	0	0	**4.571**
Brandweerzorg						
- Aandeel versterking BV	883					**883**
- Operatie	38.420					**38.420**
- Risicobeheersing	6.266					**6.266**
Subtotaal brandweerzorg	45.570	0	0	0	0	**45.570**
PG						
- Aandeel versterking BV			659			**659**
- Algemene gezondheidszorg			3.144			**3.144**
- Jeugdgezondheidszorg			7.155	9.388	1.773	**18.316**
- Monitoring & advies			1.145			**1.145**
Subtotaal PG	0	0	12.103	9.388	1.773	**23.263**
Totaal	**48.506**	**729**	**13.008**	**9.388**	**1.773**	**73.404**

Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

In € x 1.000

	Gemeentelijke bijdragen 2024 B					
	Veiligheid	BZ	PG	JGZ 0-4	RVP	**Totaal**
Crisisbeheersing						
- Multi	2.936		327			**3.263**
- Bevolkingszorg		791				**791**
- GHOR			649			**649**
Subtotaal crisisbeheersing	2.936	791	976	0	0	**4.703**
Brandweerzorg						
- Aandeel versterking BV	1.459					**1.459**
- Operatie	41.612					**41.612**
- Risicobeheersing	7.086					**7.086**
Subtotaal brandweerzorg	50.157	0	0	0	0	**50.157**
PG						
- Aandeel versterking BV			1.134			**1.134**
- Algemene gezondheidszorg			3.840			**3.840**
- Jeugdgezondheidszorg			8.638	11.005	1.889	**21.532**
- Monitoring & advies			1.376			**1.376**
Subtotaal PG	0	0	14.988	11.005	1.889	**27.882**
Totaal	**53.093**	**791**	**15.964**	**11.005**	**1.889**	**82.742**

Bijlage 2: Specificatie gemeentelijke bijdrage per gemeente

2a. Gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De mutatie van de begroting 2023 naar de bijdrage 2024 per gemeente kent dan de volgende stappen:

In € x 1.000	Bijdrage Veiligheid 2023B	Loon/Prijs extra 2023	Specifieke correctie 2023	Bijdrage Veiligheid 2023W	Correctie Ingroei OOV 2023	Bijdrage Veiligheid 2023	loon/prijs 2024	Versterking BV	Omgevingswet	OOV 2024 herverdeling	Bijdrage Veiligheid 2024	Correctie Ingroei OOV 2024	**Bijdrage Veiligheid 2024**
Arnhem	13.089	850	0	13.939	0	13.939	1.042	148	83	102	15.315	0	**15.315**
Barneveld	3.941	269	0	4.210	0	4.210	314	52	30	-44	4.561	0	**4.561**
Doesburg	601	40	0	641	-21	619	53	9	5	69	755	0	**755**
Duiven	1.194	94	0	1.288	169	1.458	94	19	11	-14	1.567	-128	**1.439**
Ede	8.174	514	0	8.688	0	8.688	635	99	56	20	9.498	0	**9.498**
Lingewaard	2.395	171	-21	2.545	0	2.545	188	31	18	-26	2.756	0	**2.756**
Nijkerk	2.384	162	0	2.545	-49	2.497	213	32	18	-41	2.718	0	**2.718**
Overbetuwe	2.658	186	0	2.843	0	2.843	210	36	20	-23	3.086	0	**3.086**
Renkum	1.856	128	0	1.984	0	1.984	151	24	14	-38	2.134	0	**2.134**
Rheden	2.611	181	0	2.791	0	2.791	217	36	20	19	3.082	0	**3.082**
Rozendaal	119	12	0	130	50	181	11	2	1	-1	194	-46	**147**
Scherpenzeel	523	36	0	559	0	559	42	7	4	1	613	0	**613**
Wageningen	2.434	177	0	2.611	120	2.731	179	35	20	45	3.011	-41	**2.970**
Westervoort	708	49	0	757	-1	756	64	10	6	-24	811	0	**811**
Zevenaar	2.782	192	0	2.974	0	2.974	220	37	21	-45	3.207	0	**3.207**
Totaal	**45.467**	**3.060**	**-21**	**48.506**	**269**	**48.775**	**3.632**	**576**	**325**	**0**	**53.308**	**-215**	**53.093**

De specifieke afspraken hebben betrekking op de verkoop van de brandweerkazerne Bemmel aan de gemeente Lingewaard. Hierdoor dalen de exploitatielasten van VGGM en stijgen deze voor deze gemeenten. Om die reden wordt de gemeentelijke bijdrage aangepast, leidend tot een budget neutrale transactie voor beide partijen.

2b. Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor bevolkingszorg is gebaseerd op een tarief van € 1,12 (2023: € 1,04) per inwoner. Op basis van het totaal aantal inwoners per 1 januari 2022 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners 1-1-2022	Kader 2023	Loon/Prijs extra 2023	**Nieuw Kader 2023**	loon/prijs 2024	Mutatie Inwoners	**Kader 2024**
Arnhem	163.888	158	11	**169**	13	2	**184**
Barneveld	60.584	58	4	**62**	5	1	**68**
Doesburg	11.036	11	1	**12**	1	0	**12**
Duiven	24.946	24	2	**26**	2	0	**28**
Ede	119.986	115	8	**123**	10	2	**134**
Lingewaard	46.963	45	3	**49**	4	0	**53**
Nijkerk	44.311	42	3	**45**	4	1	**50**
Overbetuwe	48.266	47	3	**50**	4	0	**54**
Renkum	31.358	30	2	**33**	3	0	**35**
Rheden	43.435	42	3	**45**	4	0	**49**
Rozendaal	1.756	2	0	**2**	0	0	**2**
Scherpenzeel	10.317	10	1	**11**	1	0	**12**
Wageningen	39.939	38	3	**41**	3	0	**45**
Westervoort	14.944	15	1	**16**	1	0	**17**
Zevenaar	44.645	43	3	**46**	4	1	**50**
Totaal	**706.374**	**680**	**49**	**729**	57	5	**791**

2c. Gemeentelijke bijdrage GGD

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage GGD is gebaseerd op een tarief van € 22,60 (2023: € 18,55) per inwoner. Op basis van het totaal aantal inwoners per 1 januari 2022 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners 1-1-2022	Kader 2023	Loon/Prijs Extra	**Nieuw Kader 2023**	loon/prijs 2024	Mutatie Inwoners	basis op orde jgz	basis op orde agz	Versterking BV 2024	functie-waardering	**Kader 2024**
Arnhem	163.888	2.823	190	**3.013**	213	27	166	128	98	59	**3.704**
Barneveld	60.584	1.043	70	**1.113**	79	11	61	47	36	22	**1.369**
Doesburg	11.036	192	13	**205**	14	-1	11	9	7	4	**249**
Duiven	24.946	436	29	**465**	32	-2	25	19	15	9	**564**
Ede	119.986	2.060	139	**2.199**	156	27	121	94	72	43	**2.712**
Lingewaard	46.963	814	55	**869**	61	3	47	37	28	17	**1.061**
Nijkerk	44.311	758	51	**809**	58	13	45	35	27	16	**1.001**
Overbetuwe	48.266	838	56	**894**	63	1	49	38	29	17	**1.091**
Renkum	31.358	546	37	**583**	41	-1	32	24	19	11	**709**
Rheden	43.435	756	51	**807**	56	-2	44	34	26	16	**982**
Rozendaal	1.756	30	2	**32**	2	1	2	1	1	1	**40**
Scherpenzeel	10.317	176	12	**188**	13	4	10	8	6	4	**233**
Wageningen	39.939	689	46	**735**	52	6	40	31	24	14	**903**
Westervoort	14.944	261	18	**279**	19	-1	15	12	9	5	**338**
Zevenaar	44.645	766	52	**818**	58	10	45	35	27	16	**1.009**
Totaal	**706.374**	**12.188**	**820**	**13.008**	**918**	**95**	**713**	**551**	**424**	**254**	**15.964**

2d. Budgettair kader bijdrage JGZ 0-4

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage JGZ 0-4 is gebaseerd op een tarief van € 79,77 (2023: € 67,89) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal 0-18 jarige inwoners per 1 januari 2022 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	inw. 0-18 1-1-2022	Kader 2023	Loon/Prijs Extra	**Nieuw Kader 2023**	loon/prijs 2024	Mutatie Inwoners	basis op orde jgz	**Kader 2024**
Arnhem	29.888	1.905	128	**2.033**	152	-3	204	**2.384**
Barneveld	15.516	974	66	**1.041**	79	14	106	**1.239**
Doesburg	1.695	110	7	**117**	9	-3	12	**135**
Duiven	4.496	292	19	**312**	23	-7	31	**358**
Ede	25.906	1.633	111	**1.743**	131	17	176	**2.068**
Lingewaard	9.079	585	39	**623**	46	-7	62	**724**
Nijkerk	9.697	612	41	**654**	49	5	66	**774**
Overbetuwe	10.076	654	43	**698**	51	-14	69	**803**
Renkum	5.287	346	23	**369**	27	-10	36	**421**
Rheden	7.312	475	31	**506**	37	-10	50	**583**
Rozendaal	412	26	2	**27**	2	1	3	**33**
Scherpenzeel	2.338	146	10	**156**	12	3	16	**187**
Wageningen	5.780	375	25	**399**	29	-7	39	**461**
Westervoort	2.717	174	12	**186**	14	-2	19	**217**
Zevenaar	7.761	491	33	**524**	39	3	53	**619**
Totaal	**137.960**	**8.799**	**589**	**9.388**	**699**	**-22**	**940**	**11.005**

2e. Budgettair kader bijdrage RVP

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage RVP is gebaseerd op een tarief van € 13,69 (2023: € 12,82) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal 0-18 jarige inwoners per 1 januari 2022 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	inw. 0-18 1-1-2022	Kader 2023	Loon/Prijs Extra	**Nieuw Kader 2023**	loon/prijs 2024	Mutatie Inwoners	**Kader 2024**
Arnhem	29.888	360	24	**384**	26	-1	**409**
Barneveld	15.516	184	12	**197**	13	3	**213**
Doesburg	1.695	21	1	**22**	1	0	**23**
Duiven	4.496	55	4	**59**	4	-1	**61**
Ede	25.906	308	21	**329**	23	3	**355**
Lingewaard	9.079	110	7	**118**	8	-1	**124**
Nijkerk	9.697	116	8	**123**	8	1	**133**
Overbetuwe	10.076	124	8	**132**	9	-3	**138**
Renkum	5.287	65	4	**70**	5	-2	**72**
Rheden	7.312	90	6	**96**	6	-2	**100**
Rozendaal	412	5	0	**5**	0	0	**6**
Scherpenzeel	2.338	28	2	**30**	2	0	**32**
Wageningen	5.780	71	5	**75**	5	-1	**79**
Westervoort	2.717	33	2	**35**	2	0	**37**
Zevenaar	7.761	93	6	**99**	7	1	**106**
Totaal	**137.960**	**1.662**	**111**	**1.773**	**120**	**-4**	**1.889**

2f. Totale bijdrage per gemeente

Alle bovengenoemde bijdragen leiden tot de volgende totale bijdrage 2024 per gemeente:

	GGD	JGZ 0-4	RVP	Bev. Zorg	BRW	TOTAAL
Arnhem	€ 3.703.869	€ 2.384.166	€ 409.167	€ 183.555	€ 15.315.291	€ 21.996.048
Barneveld	€ 1.369.198	€ 1.237.711	€ 212.414	€ 67.854	€ 4.561.226	€ 7.448.403
Doesburg	€ 249.414	€ 135.210	€ 23.205	€ 12.360	€ 754.655	€ 1.174.844
Duiven	€ 563.780	€ 358.646	€ 61.550	€ 27.940	€ 1.439.239	€ 2.451.155
Ede	€ 2.711.684	€ 2.066.522	€ 354.653	€ 134.384	€ 9.497.635	€ 14.764.878
Lingewaard	€ 1.061.364	€ 724.232	€ 124.292	€ 52.599	€ 2.756.263	€ 4.718.750
Nijkerk	€ 1.001.429	€ 773.530	€ 132.752	€ 49.628	€ 2.717.542	€ 4.674.881
Overbetuwe	€ 1.090.812	€ 803.763	€ 137.940	€ 54.058	€ 3.086.278	€ 5.172.851
Renkum	€ 708.691	€ 421.744	€ 72.379	€ 35.121	€ 2.134.177	€ 3.372.112
Rheden	€ 981.631	€ 583.278	€ 100.101	€ 48.647	€ 3.082.225	€ 4.795.882
Rozendaal	€ 39.686	€ 32.865	€ 5.640	€ 1.967	€ 147.350	€ 227.508
Scherpenzeel	€ 233.164	€ 186.502	€ 32.007	€ 11.555	€ 612.830	€ 1.076.058
Wageningen	€ 902.621	€ 461.071	€ 79.128	€ 44.732	€ 2.970.097	€ 4.457.649
Westervoort	€ 337.734	€ 216.735	€ 37.196	€ 16.737	€ 811.088	€ 1.419.490
Zevenaar	€ 1.008.977	€ 619.095	€ 106.248	€ 50.002	€ 3.206.997	€ 4.991.319
	€ 15.964.054	**€ 11.005.070**	**€ 1.888.672**	**€ 791.139**	**€ 53.092.892**	**€ 82.741.827**

De geactualiseerde totale bijdrage 2023 per gemeente komt op:

	GGD	JGZ 0-4	RVP	Bev. Zorg	BRW	TOTAAL
Arnhem	€ 3.012.965	€ 2.032.559	€ 383.818	€ 168.921	€ 13.938.839	€ 19.537.102
Barneveld	€ 1.112.852	€ 1.039.600	€ 196.313	€ 62.392	€ 4.210.009	€ 6.621.166
Doesburg	€ 205.237	€ 117.585	€ 22.204	€ 11.507	€ 640.632	€ 997.165
Duiven	€ 464.974	€ 311.955	€ 58.908	€ 26.069	€ 1.288.342	€ 2.150.248
Ede	€ 2.198.732	€ 1.741.854	€ 328.923	€ 123.271	€ 8.688.038	€ 13.080.818
Lingewaard	€ 868.548	€ 623.773	€ 117.790	€ 48.695	€ 2.545.008	€ 4.203.814
Nijkerk	€ 808.780	€ 653.373	€ 123.380	€ 45.344	€ 2.545.353	€ 4.176.230
Overbetuwe	€ 894.370	€ 698.317	€ 131.867	€ 50.143	€ 2.843.334	€ 4.618.031
Renkum	€ 582.785	€ 369.389	€ 69.754	€ 32.674	€ 1.983.652	€ 3.038.254
Rheden	€ 807.389	€ 506.595	€ 95.663	€ 45.266	€ 2.791.230	€ 4.246.143
Rozendaal	€ 32.017	€ 27.224	€ 5.141	€ 1.795	€ 130.310	€ 196.487
Scherpenzeel	€ 187.874	€ 156.079	€ 29.473	€ 10.533	€ 558.697	€ 942.656
Wageningen	€ 735.229	€ 399.668	€ 75.471	€ 41.220	€ 2.610.893	€ 3.862.481
Westervoort	€ 278.510	€ 186.019	€ 35.127	€ 15.615	€ 756.795	€ 1.272.066
Zevenaar	€ 817.981	€ 523.771	€ 98.906	€ 45.860	€ 2.974.391	€ 4.460.909
	€ 13.008.243	**€ 9.387.761**	**€ 1.772.738**	**€ 729.305**	**€ 48.505.520**	**€ 73.403.567**

2g. Aantallen inwoners en OOV-percentage

In bovenstaande bijlagen zijn de volgende basisgegevens gehanteerd:

	per 1 januari 2021		per 1 januari 2022		OOV percentage	
	0-18 jarigen	# inwoners	0-18 jarigen	# inwoners	2021	2022
Arnhem	29.939	162.424	29.888	163.888	25,60%	25,77%
Barneveld	15.313	59.992	15.516	60.584	9,14%	9,05%
Doesburg	1.732	11.064	1.695	11.036	1,39%	1,55%
Duiven	4.595	25.066	4.496	24.946	3,28%	3,23%
Ede	25.657	118.530	25.906	119.986	17,19%	17,15%
Lingewaard	9.188	46.822	9.079	46.963	5,49%	5,44%
Nijkerk	9.624	43.600	9.697	44.311	5,51%	5,49%
Overbetuwe	10.286	48.214	10.076	48.266	6,22%	6,18%
Renkum	5.441	31.417	5.287	31.358	4,19%	4,13%
Rheden	7.462	43.525	7.312	43.435	6,11%	6,18%
Rozendaal	401	1.726	412	1.756	0,41%	0,40%
Scherpenzeel	2.299	10.128	2.338	10.317	1,23%	1,24%
Wageningen	5.887	39.635	5.780	39.939	6,09%	6,14%
Westervoort	2.740	15.014	2.717	14.944	1,71%	1,68%
Zevenaar (*)	7.715	44.096	7.761	44.645	6,46%	6,38%
Totaal	**138.279**	**701.253**	**137.960**	**706.374**		

Bijlage 3: Geprognotiseerde balans

Balans Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
ACTIVA						
Vaste activa						
Materiele vaste activa						
Grond	910	717	717	684	684	684
Gebouwen	4.421	3.095	2.814	2.774	2.484	2.801
Vervoermiddelen	23.825	29.585	31.794	31.513	29.282	29.030
Machines, apparaten en installaties	8.991	13.551	14.024	13.420	12.471	11.812
Onderhanden werk	0	0	0	0	0	0
	38.147	46.948	49.349	48.391	44.921	44.327
Financiele vaste activa						
Waarborgsommen	174	24	24	24	24	24
Totaal vaste activa	38.321	46.972	49.373	48.415	44.945	44.351
Vlottende activa						
Voorraden	44	44	44	44	44	44
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	869	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	11.720	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Rekening courant niet financiele instellingen	140	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	4.808	4.100	4.100	4.100	4.100	4.100
	17.537	8.100	8.100	8.100	8.100	8.100
Liquide middelen						
Banksaldi	15	10	10	10	10	10
Kas	1	1	1	1	1	1
	16	11	11	11	11	11
Overlopende activa						
Vooruitbetaalde posten	3.953	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Totaal vlottende activa	21.550	11.955	11.955	11.955	11.955	11.955
TOTAAL ACTIVA	**59.871**	**58.927**	**61.328**	**60.370**	**56.900**	**56.306**

Balans Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserves	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453
Bestemmingsreserves	6.353	5.166	4.725	4.500	4.325	4.200
Gerealiseerd resultaat	707	0	0	0	0	0
	8.513	6.619	6.178	5.953	5.778	5.653
Voorzieningen	4.977	4.764	4.764	4.764	4.764	4.764
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar						
Onderhandse leningen	15.286	15.277	15.268	15.259	15.000	15.000
	15.286	15.277	15.268	15.259	15.000	15.000
Totaal vaste passiva	28.776	26.660	26.210	25.976	25.542	25.417
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige kasgeldleningen (sluitpost)	0	11.269	14.118	13.395	10.358	9.889
Overige schulden	11.704	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	11.704	16.269	19.118	18.395	15.358	14.889
Overlopende passiva						
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	8.250	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Overige vooruitontvangen bedragen	11.141	8.500	8.500	8.500	8.500	8.500
	19.391	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
Totaal vlottende passiva	31.095	32.269	35.118	34.395	31.358	30.889
TOTAAL PASSIVA	**59.871**	**58.927**	**61.328**	**60.370**	**56.900**	**56.306**

Bijlage 4: Reserves en voorzieningen

Algemene reserves

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2022	2023	2023	31-12-2023	2024	2024	31-12-2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	1.453	0	0	1.453	0	0	1.453	1.453	1.453	1.453
Totaal	**1.453**	**0**	**0**	**1.453**	**0**	**0**	**1.453**	**1.453**	**1.453**	**1.453**

Bestemmingsreserves

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2022	2023	2023	31-12-2023	2024	2024	31-12-2024	2025	2026	2027
Reserve Aanvaardbare kosten AGM/CPA	1.989	0	0	1.989	0	0	1.989	1.989	1.989	1.989
Reserve Onderhoud kazernes	809	0	100	709	0	100	609	509	409	309
Reserve Activa Brandweer Ede	350	0	100	250	0	100	150	50	0	0
Reserve Arbeidshygiene Brandweer	70	0	70	0	0	0	0	0	0	0
Reserve JGZ	1.058	0	0	1.058	0	0	1.058	1.058	1.058	1.058
Reserve Onderhoud consultatiebureaus	137	0	25	112	0	25	87	62	37	12
Reserve ICT	42	0	42	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Meldkamer Brandweer	500	0	68	432	0	0	432	432	432	432
Reserve Reorganisatie Bedrijfsvoering	400	0	0	400	0	0	400	400	400	400
Reserve Verdeelsleutels	485	0	269	215	0	215	0	0	0	0
Reserve Uitgestelde werkzaamheden BRW / BV	155	0	155	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Bevolkingszorg	132	0	132	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Bedrijfsvoering	150	0	150	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	**6.277**	**0**	**1.111**	**5.166**	**0**	**440**	**4.725**	**4.500**	**4.325**	**4.200**

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2022	2023	2023	31-12-2023	2024	2024	31-12-2024	2025	2026	2027
Voorziening Afbouw BMI	150	0	150	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Personeelsaangelegenheden	20	0	20	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Reorganisatie bedrijfsvoering	42	0	42	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening PLB -AGM	1.664	0	0	1.664	0	0	1.664	1.664	1.664	1.664
Voorziening KOD	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening FLO	2.727	0	0	2.727	0	0	2.727	2.727	2.727	2.727
Voorziening Spaarverlof	373	0	0	373	0	0	373	373	373	373
Totaal	**4.977**	**0**	**213**	**4.764**	**0**	**0**	**4.764**	**4.764**	**4.764**	**4.764**

Bijlage 5: Meerjaren investeringsplan 2023 – 2027

Uitgangspunten voor het meerjaren investeringsplan zijn:
- Vervanging van huidige materieel op basis van verwachte levensduur
- Realiseren van het regionale materieelplan ten behoeve van het regionale dekkingsplan

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Programma GGD						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	142	273	84	136	26	50
Voertuigen	0	37	0	0	38	0
Totaal programma GGD	**142**	**310**	**84**	**136**	**64**	**50**
Programma Brandweerzorg						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	773	3.903	2.672	1.705	2.071	458
Voertuigen	5.073	6.663	5.988	3.495	494	3.590
Totaal programma Brandweerzorg	**5.846**	**10.566**	**8.659**	**5.200**	**2.565**	**4.048**
Programma Crisisbeheersing						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	39	163	0	0	30	50
Voertuigen	0	208	0	0	0	0
Totaal programma Crisisbeheersing	**39**	**371**	**0**	**0**	**30**	**50**
Programma Ambulance zorg						
Bouwkundige aanpassingen	27	80	0	293	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	368	1.996	210	157	260	1.050
Voertuigen	892	2.429	0	93	1.148	0
Totaal programma Ambulance zorg	**1.287**	**4.505**	**210**	**542**	**1.408**	**1.050**
Programma Bedrijfsvoering						
Bouwkundige aanpassingen	57	166	35	195	0	650
ICT middelen	956	2.150	1.627	1.877	669	1.210
Bedrijfsmiddelen	103	595	127	362	102	688
Voertuigen	0	80	0	40	0	0
Totaal programma Bedrijfsvoering	**1.115**	**2.991**	**1.789**	**2.474**	**771**	**2.548**
Totaal investeringen	**8.430**	**18.741**	**10.742**	**8.351**	**4.838**	**7.746**

Bijlage 6: Taakvelden

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022			Begroting 2023			Gew. Begr. 2023			Begroting 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	112.687	105.462	**7.225**	62.637	55.087	**7.550**	82.541	73.798	**8.743**	76.462	66.736	**9.726**
Crisisbeheersing en brandweer	55.124	44.023	**11.100**	54.526	42.459	**12.068**	60.567	47.561	**13.006**	65.996	50.715	**15.281**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	3.368	22.076	**-18.708**	681	20.865	**-20.184**	686	23.546	**-22.860**	990	26.438	**-25.447**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**171.179**	**171.562**	**-383**	**117.844**	**118.410**	**-567**	**143.794**	**144.906**	**-1.111**	**143.448**	**143.888**	**-440**
Mutatie reserves	1.090	0	**1.090**	567	0	**567**	1.111	0	**1.111**	440	0	**440**
Resultaat	**172.269**	**171.562**	**707**	**118.410**	**118.410**	**0**	**144.906**	**144.906**	**0**	**143.888**	**143.888**	**0**

Bedragen x € 1.000	Raming 2025			Raming 2026			Raming 2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	74.754	64.603	**10.150**	75.178	64.603	**10.574**	75.602	64.603	**10.998**
Crisisbeheersing en brandweer	67.276	51.204	**16.072**	67.833	51.185	**16.648**	68.409	51.185	**17.224**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	990	27.438	**-26.447**	990	28.388	**-27.397**	990	29.338	**-28.347**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**143.020**	**143.245**	**-225**	**144.001**	**144.176**	**-175**	**145.001**	**145.126**	**-125**
Mutatie reserves	225	0	**225**	175	0	**175**	125	0	**125**
Resultaat	**143.245**	**143.245**	**0**	**144.176**	**144.176**	**0**	**145.126**	**145.126**	**0**

Bijlage 7: Risico's in relatie tot toekomstbestendigheid

Risico	*Knelpunt*	*Maatregel en kosten*
VGGM heeft een relatief hoge gemiddelde leeftijd, komende jaren gaan veel medewerkers met pensioen. Jonge medewerkers hebben een andere kijk op werk- en ontwikkeling wat veelal niet meer leidt tot levenslange dienstverbanden. Deze ontwikkeling leidt tot een hogere uitstroom van medewerkers, leidend tot risico's in de taakuitvoering. Om dit risico te beheersen is een andere HRM dienstverlening noodzakelijk. Denk hierbij aan zaken als het vorm geven aan een strategische personeelsplanning, duurzame inzetbaarheid en moderne wijze van arbeidsmarktbenadering.	De invulling van de HRM dienstverlening binnen VGGM is niet voldoende geëquipeerd om de organisatie handvatten te bieden om te kunnen anticiperen op de geschetste ontwikkelingen.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
Aan medewerkers worden steeds hogere eisen aan opleiding, bekwaamheid en functieontwikkeling gesteld. Het risico op het niet ontwikkelen van medewerkers is dat ze niet meer gecertificeerd zijn om hulpverlening te verrichten of productiviteit achteruitgaat. Om dit risico te beheersen is een verandering van HRM dienstverlening noodzakelijk. Denk hierbij aan continue focus op scholing, ontwikkeling en actualiseren van het functiehuis.	De invulling van de HRM dienstverlening binnen VGGM is niet voldoende geëquipeerd om de organisatie handvatten te bieden om te kunnen anticiperen op de geschetste ontwikkelingen.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
Diverse automatiseringssystemen die VGGM gebruikt zijn verouderd en worden op (korte) termijn niet meer ondersteund door de leverancier. Hiermee loopt VGGM het risico bepaalde systemen niet meer te kunnen gebruiken, leidend tot arbeidsintensieve workarounds of het niet meer kunnen beschikken over informatie benodigd om de juiste hulpverlener op het juiste moment op de juiste plaats in te zetten.	Nieuwe applicaties zijn over het algemeen (fors) duurder dan de huidige begrote automatiseringskosten, veelal het gevolg van een fee per gebruiker of transactie.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
De processen en procedures binnen VGGM zijn minimaal vastgelegd en beperkt organisatie breed afgestemd. Doordat medewerkers lang eenzelfde taak uitvoeren verloopt dit zonder problemen, echter bij verloop van medewerkers, ontwikkeling binnen het eigen vakgebied of bredere integrale inzet door bijvoorbeeld crisissen, zijn tekortkomingen zichtbaar, leidend tot het risico dat wordt beschikt over onvoldoende of onjuiste informatie benodigd om de noodzakelijk om de juiste hulpverlener op het juiste moment op de juiste plaats in te zetten. Extra inzet op procesverbetering en kwaliteitsborging is noodzakelijk om dit risico te beheersen.	Binnen VGGM is minimale capaciteit beschikbaar voor procesverbetering en kwaliteitsborging.	Naar verwachting van de directie zal op dit thema een achterstand ingehaald moeten worden, naast een meer structurele inbedding van kwaliteits-zorg en omvang van ondersteunende functies. Onderdeel van de middellange termijn agenda.
VGGM gebruikt verschillende ICT-systemen ter ondersteuning van haar bedrijfsvoeringsprocessen. Deze systemen zijn gericht op de functionele toepassing van het specifieke team of afdeling. In voorkomende gevallen worden de processen middels end user applicaties, zoals Excel, ondersteund. Met name team overstijgende processen zijn hierdoor niet of gefragmenteerd gekoppeld, leidend tot onvoldoende informatie, onbetrouwbare data ten behoeve van controle-, besluitvorming- en verantwoordingsprocessen.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
Binnen VGGM zijn, vanuit een historische context, verschillende rollen bij eenzelfde functionaris belegd. Het gevolg is dat noodzakelijke functiescheiding op cruciale onderdelen niet is aangebracht, rolonduidelijkheid bestaat en in voorkomende gevallen onvoldoende capaciteit is georganiseerd om de rollen op een adequate wijze vorm te geven. Daarnaast worden bepaalde rollen in crisissituatie niet meer uitgevoerd door de volledige aandacht voor de crisis. Het risico bestaat dat reguliere sturingsprocessen onvoldoende kunnen worden uitgevoerd.	Onderdeel van de middellange termijn agenda	Onderdeel van de middellange termijn- agenda

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR
voor de gemeenten van Gelderland-Midden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Carol van Eert	Openbare ruimte	

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
9 mei 2023	3	2

rol raad	soort document
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering	agendapunt
13 juni 2023	

raadsvergadering	agendapunt
27 juni 2023	

onderwerp
Naamgeving weg op locatie voormalig hotel-restaurant De Harmonie te Laag-Soeren.

INHOUD VOORSTEL
Aan de raad voorstellen de naam **'De Harmonie'** toe te kennen aan de nieuw aan te leggen weg op de locatie voormalig hotel-restaurant De Harmonie in Laag-Soeren, door middel van bijgevoegd ontwerpraadsbesluit.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
De projectontwikkelaar en de gemeentelijke projectgroep hebben een naamvoorstel (resp. De Harmoniehof en De Harmonie) ingediend voor de nieuw aan te leggen weg op de locatie van voormalig hotel-restaurant De Harmonie in Laag-Soeren.

2 Wat is de aanleiding?
Op het terrein van het voormalig hotel-restaurant De Harmonie in Laag-Soeren is een bouwplan ontwikkeld dat voorziet in het bouwen van in totaal 17 woningen. Voor de 10 grondgebonden woningen op het 'achterterrein' wordt een weg aangelegd, vanaf de Professor Huetlaan, zodat deze woningen worden voorzien van een uniek adres.
De woningen worden gebouwd op het terrein van het voormalig hotel-restaurant De Harmonie. Het ligt dan ook voor de hand de naam De Harmonie terug te laten komen in de straatnaam.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Artikel 6 van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen gelezen in samenhang met artikel 2, tweede lid, van de Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Rheden.

4 Wat willen wij bereiken?
Het doel straatnaamgeving en huisnummering is het creëren van een uniek adres, waarbij de vindbaarheid en de duidelijkheid van het adres zelf van groot belang zijn.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Indien het niet mogelijk is nieuwe woningen aan een bestaande straat te nummeren is het noodzakelijk daarvoor een straatnaam te creëren. In eerste instantie wordt gekeken naar de historie van het betreffende perceel/terrein. De locatie ligt centraal en had een belangrijke functie in het dorp. De sociale activiteiten en evenementen van het dorp Laag-Soeren speelden zich in De Harmonie af. Voor de recreanten in de omgeving van Laag-Soeren was De Harmonie een belangrijke plek om te overnachten of om even bij te komen van fiets- of wandeltochten. Het was een begrip in de wijde omgeving. Gelet op voorgaande is het logisch de naam De Harmonie terug te laten komen in de straatnaam.
De Oudheidkundige Kring Rheden-Rozendaal is akkoord met de naam **'De Harmonie'.**

6 Wat zijn de financiële consequenties?
De kosten voor het laten produceren en plaatsen van het straatnaambord komen ten laste van het daarvoor beschikbare budget.

7 Wat zijn de risico's?
Niet van toepassing.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Het voorstel voor de naamgeving is afkomstig van de gemeentelijke projectgroep en is akkoord bevonden door de Oudheidkundige Kring Rheden-Rozendaal. De naamgeving naar De Harmonie, gelet op de centrale rol en een stukje recente geschiedenis die het hotel-restaurant vervulde in het dorp Laag-Soeren, mag verondersteld worden dat deze straatnaam voldoende draagvlak heeft in het dorp Laag-Soeren.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Het raadsbesluit wordt onder het kopje 'Bekendmakingen' bekendgemaakt via het elektronische gemeenteblad (te vinden onder https://www.officielebekendmakingen.nl/) en gepubliceerd in de Regiobode. Het raadsbesluit ligt vervolgens 14 dagen ter inzage op het (tijdelijk) gemeentehuis in Velp en in de Servicecentra in Velp en Dieren.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Niet van toepassing.

De Steeg, 9 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

23.37

gemeente Rheden

Raadsvergadering
27 juni 2023

Agendapunt 15
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2023;

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet, artikel 6 van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen gelezen in samenhang met artikel 2, tweede lid, van de Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Rheden;

overwegende dat de gemeentelijke projectgroep op 6 februari 2023 heeft voorgesteld de naam 'De Harmonie' te gebruiken voor de op bij dit besluit horende tekening afgebeelde nieuw aan te leggen weg;

gelet op het advies van de Oudheidkundige Kring Rheden-Rozendaal van 21 april 2023 om de naam 'De Harmonie' toe te kennen aan de weg op het terrein van het voormalige hotel-restaurant;

b e s l u i t :

1 aan de op de bij dit besluit behorende tekening aangegeven nieuw aan te leggen weg voor het bouwplan van 10 grondgebonden woningen op de (semi)openbare ruimte achter het voormalige hotel-restaurant De Harmonie in Laag-Soeren de naam **'De Harmonie'** toe te kennen;
2 deze nieuwe naamgeving voor deze (semi)openbare ruimte in werking te laten treden met ingang van de dag na bekendmaking van dit besluit.

Arnhem, 27 juni 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

21 april 2023

Geachte heer Boonstra,

Als antwoord op uw vraag kan ik bij deze bevestigen dat het bestuur van de Oudheidkundige Kring Rheden-Rozendaal instemt met de aanpassing van de naamgeving.

Met vriendelijke groet,

Antoinette Evers-Bon

Secretariaat Oudheidkundige Kring Rheden-Rozendaal

Grada Vleemingstraat 13

6991 AB Rheden

secretaris@oudheidkundigekring.ml

Op 12 apr.2023, om 14:15 heeft Cor Boonstra <c.boonstra@rheden.nl> het volgende geschreven:

Beste mevrouw Evers-Bon,

De naamgeving voor de nieuw aan de leggen weg op het terrein van het voormalige hotel-restaurant De Harmonie in Laag-Soeren is in het college geweest ter bespreking.

Het college ziet graag een aanpassing van de naam ‘De Harmoniehof’ in ‘De Harmonie’.

Graag verneem ik van u of het bestuur van de Oudheidkundige Kring Rheden-Rozendaal ook hiermee kan instemmen.

Ik zie uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Cor Boonstra | Team Omgevingsrecht en Veiligheid

Gemeente Rheden | vanaf 15 november 2021: President Kennedylaan 104-108, 6883 AX Velp | Postbus 9110, 6994 ZJ De Steeg (tijdelijk gemeentehuis)

Tel (06 25 76 76 79) | email c.boonstra@rheden.nl

Aanwezig: maandag t/m vrijdag (morgen)

Legenda

Algemeen

- Werkgrens
- Bestaande perceelsgrens
- Nieuwe perceelsgrens
- Verbouwing / nieuwe bebouwing
- Bestaande bebouwing
- Bestaande situatie
- +17.39 — Nieuw hoogte ten opzichte van NAP
- 15.31 — Bestaande hoogte ten opzichte van NAP
- Materiaalgrens verharding
- 3.0% — Wegprofiel met afschotpercentage
- 5% — Helling

Verharding

- Rijbaan — straatbaksteen met afstandshouder, dikformaat, kleur Ardeche, keperverband. lev. Huwa van der Sanden o.g.
- Parkeervakken — Hydro Lineo 40 en Hydro Lineo gesloten, kleur grijs, halfsteensverband, lev. Struyk Verwo (zie onderstaande afbeelding)
- Voetpad — straatbaksteen hergebruik, halfsteensverband
- Voetpad — betontegel 300x300x50 mm, kleur grijs, halfsteensverband
- Vrije ruimte rondom traforuimte — betontegel 300x300x45 mm, kleur grijs, blokverband, conform detail Liander
- Oprit derden — Grasbetontegels, 400 x 600 x 120 mm
- Herstraten bestaande verharding
- road — Bestaande asfaltverharding
- TB33/35 — Trottoirband langs plantvakken, 330/350x200 mm hergebruik, voorzien van stelspecie en bewapeningsstaaf
- TB18/20 — Trottoirband langs toegangsweg, 180/200x200 mm, kleur donkergrijs, voorzien van stelspecie en bewapeningsstaaf
- TB13/15 — Trottoirband langs toegangsweg, 130/150x400 mm, kleur donkergrijs, voorzien van stelspecie en bewapeningsstaaf
- GB5/20 — Geleideband langs rijbaan en parkeervakken, 50/200x250 mm, kleur donkergrijs, voorzien van stelspecie en bewapeningsstaaf
- OB20 — Opsluitband 200x250 mm, kleur donkergrijs, voorzien van steunrug
- OB12 — Opsluitband langs voetpad t.b.v. aansluiten op keermuur, 120x250 mm, kleur donkergrijs, voorzien van steunrug
- OB10 — Opsluitband langs voetpaden, 100x200 mm, kleur donkergrijs, voorzien van steunrug
- OB6 — Opsluitband langs tegelverharding traforuimte, 60x150 mm, kleur grijs, conform detail Liander
- Bestaand opsluitband, 60x200 mm, Langs hagen
- Bestaand opsluitband, 120x250 mm, Langs bestaand asfaltverharding
- Bestaand kantverharding streklaag, Langs bestaand asfaltverharding
- Bestaand geleideband, 50/200x250 mm, Langs bestaand asfaltverharding

Afwatering

- Molgoot, straatbaksteen met afstandshouder, dikformaat, 7 strekken, kleur Ardeche, lev. Huwa van der Sanden o.g.
- Inspectieput VWA-riool, zie rioleringstekening
- Inspectieput HWA-riool, zie rioleringstekening
- Uitstroomput HWA, zie rioleringstekening
- Inspectieschacht infiltratiekratten, zie rioleringstekening
- Straatkolk, zie rioleringstekening
- Hemelwaterbrievenbus, zie rioleringstekening
- Pompput persleiding riool, zie rioleringstekening
- RI — Schakelkast pompput riool, zie rioleringstekening
- Overloopgebied HWA

Groenvoorziening

- Bestaande boom
- Boom, soort n.t.b.
- (H1) — Haag, hoogte 1,80 meter, soort n.t.b.
- (H2) — Haag, hoogte 1,00 meter, soort n.t.b.
- (H3) — Haag, hoogte 0,60 meter, soort n.t.b.
- Bestaande haag
- Inzaaien terrein
- Optie uit te geven grond
- Grasbetontegels t.b.v. keerruimte hulpdiensten
- Plantvak

Overig

- ke750 — Keerwand, type Giverbo Giro, hoogte 750 mm, kleur: grijs
- ke1000 +15.35 — Keerwand, type Giverbo Giro, hoogte 1000 mm, kleur: grijs, voorzien van hoogtepeil bovenzijde keerwand t.o.v. N.A.P.
- Helling, talud 1:3 tenzij anders weergegeven
- Dubbelstaafsmathekwerk, specificaties n.t.b. Achter keerwand
- Houten hekwerk met betonnen palen, voorzien van beplanting
- Paaltoppermast van Hydro bv met een Prunus 3A armatuur Lightronics
- Zwerfkei, formaat 100-110 cm.

Voorbeeld Hydro Lineo bestrating

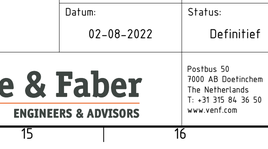
Voorbeeld hemelwaterbrievenbus

Situatietekening

SCHAAL 1 : 200

opmerkingen :
- Hoogtematen in meters t.o.v. N.A.P.
- Maten in meters tenzij anders aangegeven
- Materialen in millimeters tenzij anders aangegeven
- Alle maten dienen in het werk door de aannemer te worden gecontroleerd

uitgave	wijzigingen	datum	getekend	gecontrol.
C	Aanpassing kleuren haagbeplanting n.a.v. opmerkingen opdrachtgever	26-08-2022	RBR	
B	Aanpassing keerruimte hulpdiensten bij calamiteiten	24-08-2022	RBR	VNA
A	Diverse wijzigingen n.a.v. opmerkingen opdrachtgever	15-08-2022	DWI	VNA

Opdrachtgever: De Bunte vastgoed B.V.	Schaal: 1:200	Projectnr.: 21-083
Project: Uitvoeringsvoorbereiding 'De Harmonie Laag Soeren'	Formaat: A0	Teknr.: 201
Onderwerp: Nieuwe situatie	Getekend: RBR	Fase: DO
	Datum: 02-08-2022	Status: Definitief

Verhoeve & Faber
EST. 1859
ENGINEERS & ADVISORS
Postbus 50
7000 AB Doetinchem
The Netherlands
T: +31 315 84 36 50
www.venf.com

gemeente Rheden

Gemeente Rheden

Raadsvergadering 23 mei 2023

Datum:	23 mei 2023
Locatie:	Stadhuis Arnhem
Voorzitter:	dhr. C. van Eert
Griffier:	de heer C. Knipping
Wethouders:	mw. G. Hofstede, dhr. R. Ter Hoeven, dhr. D. Klomberg, dhr. P. Hofman
Gemeentesecretaris:	mevrouw N. Renkema-Holstein

Aanwezig

De heer T. Endeveld	GL
Mevrouw S. Kerkum	GL
Mevrouw M. Van de Kolk	GL
De heer E.P.F.L. Roumen	D66
Mevrouw R. Huertas Mulckhuyse	D66
De heer D.J.P. Appels	D66
De heer T. Kuijpers	D66
De heer S. Hanssen	VVD
Mevrouw M. Visser	VVD
De heer R. Koekkoek	VVD
De heer J.M.A. Kolkman	VVD
De heer W.A. Heesen	PvdA
De heer M. Sahan	PvdA
De heer G. Hageman	PvdA
De heer T.K.J. Eskes	GPR/B
De heer B. van de Geijn	GPR/B
De heer F. Kooistra	GPR/B
De heer A.J.H. Bosveld	GPR/B
De heer P.P. Geelen	CDA (vanaf agendapunt 3)
De heer C.C.J.M. Weijers	CDA
Mevrouw N.T. Overvliet	CDA
De heer T. Kooijmans	VPR
De heer P. van Heumen	VPR
De heer H. Witteveen	CU

Afwezig

Mevrouw H. Heersink	GL
Mevrouw M. Noorland	PvdA
De heer M. van Heijgen	BR

1 Opening

De **voorzitter** opent de vergadering.

Vaststellen agenda

Naar aanleiding van het voorstel van de heer **Heesen,** namens alle fracties, besluit de raad om het raadsvoorstel 'Kadernotitie voormalige hockeyvelden Dieren' (agendapunt 4) van de agenda te halen. Hij deelt mee dat de raad meer tijd nodig heeft om een goede afweging te maken voordat een besluit kan worden genomen. Zo kan daar dan ook de inhoud van het woonbehoefteonderzoek bij worden meegenomen.
Op zijn vraag wat de consequenties zijn van het uitstel van besluitvorming deelt **wethouder Hofman** mee dat dit, afgezien van de maatschappelijke urgentie voor woningbouw en onzekerheid voor omwonenden, te overzien is. Hij is de raad graag van dienst wanneer hij nadere informatie wenst. Een verzoek daartoe kan via de griffie worden gedaan.
De **voorzitter** stelt vast dat de raad er in meerderheid voor kiest om dit voorstel te agenderen voor de eerste raadsvergadering na het zomerreces.

De **voorzitter** stelt voorts vast dat de raad besluit om 2 raadsvoorstellen aan de agenda toe te voegen:
Het voorstel tot benoeming van een lid en een plaatsvervangend lid voor de regioagendacommissie Groene metropoolregio wordt geagendeerd als agendapunt 12a.
2. Het voorstel tot benoeming van een raadsadviseur wordt geagendeerd als agendapunt 12b.

De agenda wordt met deze wijzigingen vastgesteld.

2 Rondvraag

Een door fractie CU gestelde vraag over de open dialoog bij Van Hall Larenstein wordt mondeling beantwoord door **burgemeester C. van Eert**.

3 Toelating en beëdiging raadslid de heer P.P. (Peter Paul) Geelen

De commissie geloofsbrieven, bestaande uit de heer R. Koekkoek (voorzitter), mevrouw S. Kerkum en de heer D. Appels (leden) heeft onderzoek gedaan naar de bescheiden die aan haar zijn voorgelegd en heeft deze akkoord bevonden.

De heer P.P. (Peter Paul) Geelen wordt toegelaten als raadslid voor de resterende raadsperiode 2022-2026 en legt de ambtseed af.

BESPREEKSTUKKEN (waarover debat en besluitvorming plaatsvindt)

4 VERVALLEN

5 Ontheffing vereiste van ingezetenschap gemeente wethouder Hofman (23.24)

Het voorstel wordt aangenomen met 22 stemmen voor (GL, D66, VVD, PvdA, GPR/B,

CDA en CU) en 2 stemmen tegen (VPR)

De raad besluit:
1 ontheffing te verlenen van het vereiste van ingezetenschap van de gemeente Rheden van de heer P.L.P.S. (Paul) Hofman, wonende te Drempt;
2 de ontheffing te verlenen voor de duur van één jaar, te weten van 31 mei 2023 tot 31 mei 2024.

HAMERSTUKKEN (waarover alleen besluitvorming plaatsvindt)

6 Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027 inclusief gewijzigde begroting 2023 (23.30)

Het voorstel wordt aangenomen, met dien verstande dat mevrouw Kerkum wordt geacht tegen te hebben gestemd.

Stemverklaring:
Mevrouw Kerkum stemt tegen het voorstel om dezelfde reden als vorig jaar. Zij is van mening dat groen vervoer op een andere manier kan worden aanbesteed.

De raad besluit:
de zienswijze op de ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027 (inclusief gewijzigde begroting 2023) vast te stellen en het bestuur van de BVO DRAN te informeren conform bijgevoegde brief.

7 Aanpassing verordening op de Financiële commissie gemeente Rheden 2020 (23.31)

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:
de Verordening tot wijziging van de 'Verordening op de Financiële commissie Rheden 2020' vast te stellen.

8 Terugkoop brandweerkazerne Dieren

Het voorstel wordt aangenomen, met dien verstande dat mevrouw Huertas Mulckhuyse wordt geacht tegen te hebben gestemd.

Stemverklaring:
Mevrouw Huertas Mulckhuyse is van mening dat de overheid een voorbeeldfunctie heeft. Met dit voorstel en de antwoorden die zijn gegeven op vragen heeft het college niet de schijn kunnen wegnemen dat het om een belastingtechnische constructie ging, waarbij er mogelijkerwijs niet aan de voorwaarden van de regeling is voldaan. Zij kan daarom naar eer en geweten niet instemmen met het voorstel.

De raad besluit:

- een krediet van € 921.000,00 beschikbaar te stellen voor de terugkoop van de brandweerkazerne incl. grond (perceel D, sectie O, nr. 292), zoals vastgelegd in de leveringsakte van 2013 (zie bijlage 1);
- in te stemmen om de verlaging van de bijdrage aan VGGM in te zetten ter dekking van de bovengenoemde kosten.

9 Jaarverantwoording 2022 en Ontwerpbegroting 2024 Gelders Archief (23.26)

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:
kennis te nemen van de jaarstukken 2022 van het Gelders Archief, de financiële bijdrage vast te stellen en een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024 van het Gelders Archief. De raad draagt het college op deze zienswijze ter kennis te brengen van het Gelders Archief, conform de bijlage bij het raadsvoorstel gevoegde conceptbrief.

10 Vaststellen bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 (23.27)

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:
a met inachtneming van het hiervoor gesteld langs elektronische weg, en met een volledige verbeelding daarvan op papier, gewijzigd vast te stellen het bij dit besluit behorende bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 in Velp', met de daarbij behorende toelichting, als vervat in de bestandenset met de planidentificatie NL.IMRO.0275.BPVN25-VA01;
b de Nota van zienswijzen zoals opgenomen in bijlage I bij dit besluit, vast te stellen;
c de Nota van wijzigingen zoals opgenomen in bijlage II bij dit besluit, vast te stellen;
d aan te geven dat gebruik is gemaakt van de ondergrond met bestandsnaam 0_NL.IMRO.0275.BPVN25-VA01.dgn;
e geen exploitatieplan vast te stellen.

11 Vaststellen bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren (23.28)

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:
a met inachtneming van het hiervoor gesteld langs elektronische weg, en met een volledige verbeelding daarvan op papier, gewijzigd vast te stellen het bij dit besluit behorende bestemmingsplan 'Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren', met de daarbij behorende toelichting, als vervat in de bestandenset met de planidentificatie NL.IMRO.0275.BPLG53-VA01;
b de Nota van zienswijzen zoals opgenomen in bijlage I bij dit besluit, vast te stellen;

c de Nota van wijzigingen zoals opgenomen in bijlage II bij dit besluit, vast te stellen;
d aan te geven dat gebruik is gemaakt van de ondergrond met bestandsnaam 0_NL.IMRO.0275.BPLG53-VA01.dgn;
e geen exploitatieplan vast te stellen.

12 Jaarstukken ODRA 2022 en begroting ODRA 2024 (23.32)

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

Stemverklaring:
Fractie GL is in grote lijnen blij met de stukken die voorliggen. Wel wordt de ODRA opgeroepen om de komende jaren in te zetten op communicatie naar de inwoners.

De raad besluit:
het college op te dragen het Dagelijks Bestuur van ODRA te berichten via bijgevoegde conceptbrief met zienswijze op de begroting 2024, waarin een partnerbijdrage voor de gemeente Rheden van € 646.000,00 is geraamd.

12a Benoeming lid en plv. lid regioagendacommissie Groene metropoolregio (23.34)

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:
de heer J. Kolkman te benoemen tot lid van de regioagendacommissie van de Groene Metropoolregio en de heer P.P. Geelen te benoemen tot plaatsvervangend lid.

12b Benoeming raadsadviseur (23.33)

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:
de heer J. (Jeroen) van den Elst met ingang van 1 juni 2023 te benoemen als raadsadviseur en tweede plaatsvervangend griffier van de gemeenteraad van Rheden.

13 Besluitenlijst van de raadsvergadering van 25 april 2023
De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

14 Ingekomen brieven
De raad besluit conform voorstel.

15 Stukken ter kennisname
V.k.a.

15.a Wijziging leges rijbewijs

15.b Sustainable Development through improved Local Governance

15.c Intentieverklaring ontwikkeling warmtenet Eerbeek, Loenen, Laag-Soeren

15.d Raadsbrief 'Een ontbijt voor ieder kind'

Fractie PvdA bedankt het college voor de uitvoering van de motie die zij voor dit onderwerp heeft ingediend.

15.e Visie op toerisme / Raadsinformatiebrief

Fractie CDA is blij om te vernemen dat het college uitvoering gaat geven aan de motie Visie op Toerisme uit 2021. Dat de gemeente hiermee heeft gewacht is volgens de fractie verstandig. Met de Omgevingsvisie en de Groene Metropool Regio is nu het juiste moment om een dergelijke visie op te stellen. Toerisme dient altijd in balans te zijn met wat de gemeente Rheden uniek maakt, te weten de natuurlijke en landschappelijke waarde.
Fractie GL is blij dat er een visie aankomt naar aanleiding van de motie uit 2021. Het in balans brengen van de recreatie en de natuur is een zeer belangrijk aandachtspunt waar de fractie graag over in gesprek gaat.

15.f Aanvullend budget voor maaien gazons voor 2023/2024

Fractie GL zou dit agendapunt, in combinatie met agendapunt 15.g, willen agenderen voor een voorbereidende vergadering. De aanleiding hiertoe is dat de fractie is benaderd door inwoners over het maaibeleid. Zij zou daarover graag met het college in gesprek gaan.

15.g Veranderend beheer: op 40 locaties binnen de bebouwde kom van gazon naar bloemrijk gras

Zie agendapunt 15.f

15.h Jaarverslag Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre 2021-2022 en klanttevredenheidsonderzoek 2022

15.i Concept Jaarstukken 2022

15.j Budget voor herstel- en onderhoudswerkzaamheden Openluchttheater De Pinkenberg

15.k Bemiddelingsrapport schouwburgzaal Theothorne

15.l Aankoop beeld Zittende oude man van kunstenaar Wim Kuijl

15.m Raadsbrief sociaal domein, nr. 1

15.n Advies wenselijkheid fusie IKC Het LeerRijk en IKC De Wensvogel

15.o Acute Verloskunde en Spoedeisende hulp in Gelre Ziekenhuis Zutphen

Fractie GL is diep teleurgesteld dat inmiddels al is overgegaan tot sluiting van de afdeling Verloskunde in het Gelre Ziekenhuis Zutphen. De fractie is de colleges van Rheden en Brummen dankbaar dat zij zich hebben ingezet om dit te voorkomen. Helaas is de sluiting al eerder gekomen dan verwacht. De fractie gaat ervan uit dat de gesprekken tussen politiek, bestuur en het ziekenhuis niet afgelopen zijn en GL blijft strijden voor goede zorg dichtbij. Hier in de raad of via andere wegen.

15.p Minima effect rapportage 2022

16 Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering.

gemeente Rheden

Raadsvergadering dinsdag 27 juni 2023
Agendapunt: Lijst van aan de raad gerichte brieven.

	Aan de raad gerichte brieven	**Voorstel:**	**iBabs:**
1	VNG: Voorjaarsnota 2023	v.k.a.	22-05-2023
2	Brief Bewoners en gebruikers spoorwegovergang Lentsesteeg - mogelijke afsluiting spoorwegovergang Lentsesteeg	College ter afhandeling	22-05-2023
3	De Soedanese Gemeenschap in Nederland (SGN): Petitie Rheden voor Soedan	concept antwoordbrief wordt geagendeerd in de raad van 27 juni.	23-05-2023
4	A.V.: Dialoog	v.k.a.	25-05-2023
5	S.V. inbreiding oude hockeyvelden Dieren	College ter afhandeling	25-05-2023
6	Gemeente Tiel: Motie Behoud herten in park Merwestein	v.k.a.	25-05-2023
7	VNG: Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH)	v.k.a.	25-05-2023
8	Platform Cannabisondernemingen Nederland P[C]N: Nuloptie gemeenten - Keurmerk coffeeshops	v.k.a	25-05-2023
9	Regioagendacommissie Groenemetropoolregio: Verslag en adviesbrief AB GMR en raden vergadering RAC GMR 22 mei 2023	v.k.a.	30-05-2023
10	The Economic Board: nieuwsbrief mei 2023	v.k.a.	30-05-2023
11	G.E.: Verzoek verbetering informatie verstrekking aan burgers	College ter afhandeling	05-06-2023
12	Dorpsver. Rhedens Dorpsbelang Rapportage gehouden dorpsschouw openbare ruimte in dorp Rheden	v.k.a.	08-06-2023
13	St. Pesticide Action Network Netherlands: Verzoek om reactie inzake het planten van onnatuurlijke bolsoorten	College ter afhandeling	13-06-2023

Toelichting op de Lijst van aan de Raad gerichte brieven.
Aan de raad gerichte brieven kunnen op de volgende wijze worden behandeld:
Als er geen antwoord of nadere actie wordt vereist neemt de raad de brief voor kennisgeving aan; het voorstel luidt dan: "v.k.a.".

- Als er wel een antwoord wordt vereist zijn er twee mogelijkheden:
  - De raad verzoekt het college om een antwoord-brief voor te bereiden, die vervolgens door de raad wordt vastgesteld (brief en concept-antwoordbrief komen dan enige tijd later terug op de lijst);
    het voorstel luidt dan: "pré-advies College";
  - De raad vraagt aan het college om de brief verder af te handelen;
    het voorstel luidt dan: "college ter afhandeling".

Petitie Rheden voor Soedan

Een oproep om in actie te komen voor Soedan
Datum: 14 mei 2023

Beste gemeenteraad van Rheden,

Verzoek aan de gemeenteraad:

- In de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad 10 seconden stilte houden voor Soedan.
- Het verzoek aan de burgemeester van de gemeente om een videoboodschap op te nemen waarin de burgemeester 'stop de oorlog in Soedan' zegt. Graag deze video mailen naar de groep helpburgerslachtoffersSudan.
- De gemeente doneert één euro per inwoner aan de burgerslachtoffers van Soedan.

Afweging van argumenten voor en tegen?
Internationale financiële hulp behoort niet tot de kern taken van de gemeente. Echter de uitzonderlijke situatie vanwege de grote omvang van de ramp, voor de gemeente doorslag moet zijn om deze donaties te doen.

Waar gaat de gemeente het van betalen?
De kosten kunnen worden betaald vanuit de post onvoorzien.

Wat is er aan de hand in Soedan
Sinds zaterdag 15 april is er in heel Soedan een felle oorlog gaande tussen 2 strijdende partijen die vroeger samenwerkten. Aan de ene kant het reguliere leger onder leiding van commandant Abdelfatah Burhan. En aan andere kant de paramilitaire Rapid Support Force (RSF) onder leiding van Mohamed Hamdan Daqlo.
Er wordt hard gevochten in grote steden, waaronder Khartoem, Omdurman, Port Sudan, Meroe, Elobeid, Nyala en Elfasher. Op de datum van deze brief is geen van de grote luchthavens veilig voor regulier civiel gebruik.

Een tijdelijk staakt-het-vuren heeft in de afgelopen dagen de evacuatie mogelijk gemaakt van personeel van buitenlandse ambassades en internationale hulpverleners. Maar hiermee zijn de burgers van Soedan niet gered. Die zoeken waar mogelijk nu zelf voor een veiliger heenkomen, met alle risico's van dien. Want het staakt-het-vuren wordt continu geschonden.

De situatie ter plaatse
Het gebruik van zware wapens komt veel voor. Woonwijken van Khartoem tot Nyala hebben te maken gehad met granaat beschietingen, tank beschietingen, zware artillerie-inzet, helikopteraanvallen met machinegeweren en de inzet van militaire vliegtuigen en raketten. Het Sudan Doctors Central Committee heeft melding gemaakt van opzettelijke militaire aanvallen en vernietiging van ziekenhuizen in heel Khartoem. Levensondersteunende medicijnen zijn in het hele land gevaarlijk schaars. Gezondheidsvoorzieningen zijn onvoldoende toegankelijk, slecht uitgerust en hebben door onveiligheid een tekort aan personeel.

Op de vlucht
Zij die durven, slaan op de vlucht. Er zijn meldingen geweest van burgers, voornamelijk uit het driestedengebied van Khartoem met ongeveer 6 miljoen inwoners, die hun toevlucht zochten voor de gevechten door over land naar Egypte en Ethiopië te reizen. Talloze inwoners van West-Soedan zijn naar Tsjaad gevlucht.

Opvang in de regio
Deze landen in de regio hebben mogelijk visumregelingen die Soedanezen beperken om onmiddellijk in te reizen en kunnen de toegang bij aankomst belemmeren. We vragen u te erkennen dat Soedanezen die op zoek zijn naar veiligheid de rechten en bescherming moeten krijgen die we volgens internationale verdragen en wetten verschuldigd zijn aan degenen die op de vlucht zijn voor onveilige omstandigheden, geweld of vervolging.

We vragen dat aangrenzende landen centra en kantoren voor vluchtelingen hebben of opzetten die de capaciteit hebben om inkomende reizigers op te vangen en te verwerken die op zoek zijn naar onbelemmerde veiligheid.

Erbarmelijke omstandigheden
Deze vluchtelingen zijn oorlogsslachtoffers die enorm hebben geleden, waaronder lichamelijk letsel en verlies van mensenlevens. Naar verwachting zal dit toenemen naarmate het conflict voortduurt. Internationale diplomatie is in deze tijd van crisis niet effectief geweest en er zijn geen tekenen van een langdurige stopzetting van het geweld.

Wat kan de Nederlands regering doen?
Onze oproep aan de Nederlandse regering is: werk samen met de aan Soedan grenzende nationale regeringen en regionale en internationale instanties om te zorgen voor een veilige doorgang voor degenen die dat zoeken. Gebruik daarvoor de kanalen van de internationale diplomatie. Benadruk in dezen ook de noodzaak tot onderhandelen over duurzame vrede. Om dit die te bewerkstelligen moeten de landen die de strijdende groepen ondersteunen ook bereid zijn hun eigen belang aan de kant te zetten. Denk aan Egypte, dat Burhan steunt, en de Emiraten die de RSF steunen.

Dit conflict in Soedan is een groter dan nationaal conflict en niet ingrijpen dreigt te leiden tot een continentale ramp. Het zou de internationale gemeenschap in het algemeen en Nederland in het bijzonder grof staan als we daarin niet ons steentje bijdragen om het conflict te de-escaleren.

Met vriendelijke groet,

De Soedanese Gemeenschap in Nederland (SGN)
Werkgroep help burgerslachtoffers Soedan

De Soedanese Gemeenschap in Nederland (SGN)
Werkgroep help burgerslachtoffers Soedan
t.a.v. de heer Abdulmahmoud

datum	**zaaknummer**	**uw brief/kenmerk**
28 juni 2023	RHD- 868339	
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Coen Knipping		0

onderwerp
Petitie Rheden voor Soedan

Geachte heer Abdulmahmoud,

Bedankt voor uw verzoekschrift aan de gemeenteraad. In uw verzoek aan de raad vraagt u het volgende:

- In de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad 10 seconden stilte houden voor Soedan.
- Een videoboodschap waarin de burgemeester 'stop de oorlog in Soedan' zegt.
- De gemeente doneert één euro per inwoner aan de burgerslachtoffers van Soedan.

In deze brief reageren wij op uw verzoek.

Hoewel de gemeenteraad zijn afkeuring uitspreekt over het geweld in Soedan, behoort internationale financiële hulp niet tot de kerntaken van de gemeente zoals u zelf ook constateert. De gemeenteraad richt zich op lokale, regionale en landelijke vraagstukken. We gaan daarom niet op uw verzoek in.

We hebben begrepen dat inwoners die de slachtoffers van het conflict in Soedan willen steunen kunnen doneren op Giro 6868 van het Rode Kruis en wij zullen inwoners, bij vragen, daar naartoe verwijzen.

We hopen u voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
de gemeenteraad van Rheden,

de voorzitter
Carol van Eert

de griffier
Coen Knipping

gemeente Rheden

Raadsinformatiebrief - vertrouwelijk

portefeuillehouder
R. ter Hoeven

begrotingsprogramma
2 Welzijn

draagt bij aan Global Goal(s)
3 Goede gezondheid en Welzijn

bijlage(n)
-

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Informeren gemeenteraad over stoppen jeugdhulpaanbieder VO Coach

Aanleiding
Begin februari 2023 heeft de jeugdhulpaanbieder Stichting VO Coach[1] contact opgenomen met de gemeente Rheden. De reden daarvoor was een bestuurlijk/ organisatorisch intern conflict dat binnen VO Coach had plaatsgevonden. Naar aanleiding daarvan is er van twee van de vijf medewerkers per direct afscheid genomen. Dit had direct gevolgen voor de dienstverlening aan de cliënten vanuit VO Coach. Onder andere vielen geplande afspraken uit, nam de wachttijd tot start van de zorg toe en was er in aantal gevallen overdracht naar andere zorgaanbieders noodzakelijk.
Voor de gemeente Rheden een reden tot grote zorg over de continuïteit en kwaliteit van de geleverde zorg aan de jeugdigen en hun gezinnen.

Maatregelen op korte termijn
VO Coach heeft de gemeenten Rheden en Rozendaal direct geïnformeerd betreft bovenstaande. Vanuit de gemeenten is vervolgens geïnventariseerd welke gevolgen dit zou hebben voor de cliënten en de organisatie.
Voor een beperkt aantal cliënten, waarvoor voortzetting van hulpverlening niet kon wachten, is ingezet op overdracht naar een collega jeugdhulpaanbieder.

Wat hebben we gedaan
De gemeente Rheden heeft de afgelopen maanden ingezet op de continuïteit van zorg voor de betrokken cliënten. Daarbij is VO Coach meerdere malen gewezen op haar verplichtingen, waaronder het borgen van de zorgcontinuïteit en veiligheid. Desondanks kreeg de gemeente meerdere signalen dat VO Coach slecht bereikbaar was voor cliënten en consulenten. Ook op managementniveau werd er nauwelijks gereageerd en bleef informatie omtrent voortgang en stand van zaken uit. Kortom de communicatie vanuit VO Coach richting de gemeente was zeer gebrekkig.

Stoppen overeenkomst
Op 13 april heeft VO Coach aangegeven te willen stoppen met de overeenkomst en de zorg van de cliënten zoveel mogelijk te willen overdragen per 1 mei 2023. VO coach heeft een andere, door ons gecontracteerde, jeugdhulpaanbieder (Prolis) bereid gevonden om cliënten en een deel van het personeel op deze korte termijn over te nemen. We hebben tot op heden nog geen formele opzegging mogen ontvangen.

Waar staan we nu
In de praktijk is de situatie zo dat het overgebleven personeel ondertussen is gestopt of op korte termijn stopt bij VO Coach. Het is daarom van essentieel belang dat er zo snel mogelijk helderheid komt voor alle cliënten. En dat de zorg voor de betrokken cliënten overgedragen en voortgezet wordt. VO Coach is

[1] Stichting VO Coach is een jeugdzorgaanbieder die door de gemeente Rheden is gecontracteerd voor de Opdracht Lokale Maatwerkdiensten Jeugdhulp vanaf 2021. Ze bieden begeleiding individueel, behandeling individueel en groepsbegeleiding. Het gaat om zo'n 40 jeugdigen. Het contract loopt tot 1 januari 2024.

in eerste instantie verantwoordelijk voor het zorgvuldig overdragen van cliënten naar een andere hulpverlener.
De gemeente heeft herhaaldelijk aan VO Coach gevraagd naar informatie over de procesgang. Helaas heeft VO Coach tot op heden deze informatie nog niet aangeleverd. Om deze reden heeft de gemeente Rheden VO Coach in gebreke gesteld. Zij krijgen de mogelijkheid om alsnog de gewenste informatie aan te leveren en de communicatie te herstellen. Indien dit niet binnen de gestelde hersteltermijn gedaan wordt, heeft de gemeente de mogelijkheid om het contract per direct te ontbinden. Ook in dat laatste geval heeft VO Coach de verplichting om de zorg te blijven leveren, totdat er overdracht heeft plaatsgevonden.

Dit laat onverlet het recht van de gemeenten om bij onregelmatigheden in de rechtmatigheid en omvang van de geleverde zorg over te gaan tot terugvordering van (een deel van) het daarvoor betaalde bedrag, dan wel het recht van de gemeenten om aanvullende schadevergoeding te vorderen. Daarnaast zullen de maandelijkse uitbetalingen van het lumpsumbudget per heden worden opgeschort.

Aangezien de gewenste informatie betreft de huidige stand van zaken ontbreekt, heeft de gemeente Rheden besloten om zelf de regie te pakken. Om deze reden zal er een belronde worden uitgevoerd om inzicht te krijgen in de huidige situatie van onze cliënten en te inventariseren wat een passend vervolg is voor de client.
Daarnaast blijven we inzetten op communicatie met VO Coach om afspraken te maken over een zorgvuldige overgang.

Tot slot
Voor de gemeente Rheden is het teleurstellend dat de samenwerking, die in de basis goed verliep, op deze manier ten einde komt.
We zijn blij met en hebben vertrouwen in de jeugdhulpaanbieder(s) die bereid zijn om cliënten en een deel van het personeel over te nemen. Natuurlijk blijven we er op in zetten dat cliënten passende hulp geboden krijgen.

NB: De reden van de vertrouwelijkheid van dit stuk zit hem in het belang van de cliënten, die zijn gebaad bij een rustige en spoedige afwikkeling nu deze zorgaanbieder er mee stopt. Openbaarmaking hiervan lijkt ons niet in het belang van dit proces. De vertrouwelijkheid willen we daarom in ieder geval tot 1 juni 2023 aanhouden.

Velp,

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

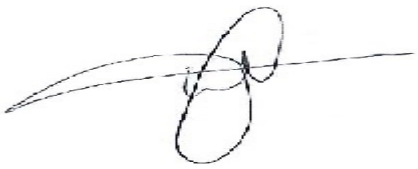

Nadja Renkema-Holstein,
secretaris.

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
G. Hofstede	3 Gebiedsontwikkeling	3 Goede gezondheid en Welzijn 9 Industrie innovatie en infrastructuur

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
		Concept Samenwerkingsovereenkomst inclusief bijlagen

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Samenwerkingsovereenkomst en mandatering vrijliggend fietspad Weerdsdijk bij De Steeg

INHOUD VOORSTEL
- Akkoord met aangaan van een samenwerkingsovereenkomst voor de aanleg van een vrijliggend fietspad langs de Weerdsdijk bij De Steeg.
- De medewerker J.A. Temming van het college van de gemeente Renkum machtigen om namens het college van de gemeente Rheden subsidie aan te vragen middels bijlage 3 Concept Subsidieaanvraag Regiodeal Veluwe.

1 Wat is de aanleiding?

In een collegebesluit van maart 2017 is de keuze gemaakt voor de uitwerking van een 60km-zone en fietsvoorziening Havikerwaard. Naar aanleiding van het genomen besluit zijn door de raad meerdere malen schriftelijke vragen gesteld en moties ingediend. Een deel van het indertijd genomen besluit is gerealiseerd, te weten fase 1: instellen 60km-zone en fietsstroken ter plaatse van de op- en afritten A348.

Fase 2 (aanleggen fietsstroken of vrijliggend fietspad Weerdsdijk) stond ter discussie en is min of meer vastgelopen op het niet voorhanden zijn van benodigde financiële middelen voor een vrijliggend fietspad. Middels crowdfunding, door met name de inzet van Landgoed Middachten, is het gelukt om vanuit de Regiodeal Veluwe een substantieel aandeel voor de aanleg van een vrijliggend fietspad vergoed te krijgen. We zijn nu zover om de plannen voor het vrijliggende fietspad Weerdsdijk samen met Landgoed Middachten en K3Delta B.V. verder uit te werken.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Het Verkeersveiligheidsplan en het Fietsplan 2016
Het collegebesluit d.d. 28 maart 2017 waarin besloten is tot aanleg van fietsvoorzieningen, in de vorm van fietsstroken, en een 60km-zone in de Havikerwaard.
Afhandeling van de motie ‘Veilig fietsen over de Weerdsdijk 2.0’.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Global goal 3; Goede gezondheid en welzijn. Global goal 9; Industrie, innovatie en infrastructuur.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Met de ondertekening van de samenwerkinsovereenkomst tussen de Gemeente Rheden, Landgoed Middachten en K3Delta B.V. leggen we de gezamenlijke afspraken, kaders en randvoorwaarden vast om te komen tot de realisatie van een vrijliggend fietspad langs de Weerdsdijk.

Samen met Landgoed Middachten en K3Delta B.V. werken we aan het verkrijgen van de vereiste ruimtelijke besluiten, vergunningen en/of ontheffingen en de realisatie van een vrijliggend fietspad op de Weerdsdijk bij De Steeg ten behoeve van een goede en veilige recreatieve ontsluiting van de Veluwezoom en het gebied Havikerpoort.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

De totale projectosten zijn geraamd op € 553.600,-. De toegezegde subsidie Regiodeal Veluwe bedraagt € 287.900,- (52%). Dekking vanuit gemeente Rheden, K3Delta en Middachten € 265.700,- (48%), waarvan:

- aandeel gemeente Rheden € 67.000,-
- aandeel K3Delta € 94.000,- (levering zand/klei)
- aandeel Middachten € 70.000,- (ter beschikking grond)

6 Wat zijn de risico's?

Bij het verkrijgen van de benodigde vergunningen en de besluitvorming hierop spelen een aantal risico's. Omstandigheden die tot de risico's worden gerekend komen bijvoorbeeld voort uit:

- een grotere stijging van de onderzoekskosten en realisatiekosten dan voorzien c.q. dan wel op te vangen binnen de begroting van het programma;
- een optredende vertraging in de planning, bijvoorbeeld door een langere proceduretijd of onzekerheid ten gevolge van de stikstofproblematiek;
- de toetsing van project aan Natuurwetgeving en Waterwet kan mogelijk vertraging betekenen voor de uitvoering in verband met noodzakelijke vervolgonderzoek of compenserende maatregelen;
- het niet verkrijgen van de vereiste ruimtelijke besluiten, vergunningen en/of ontheffingen;
- het niet, niet tijdig of niet volledig beschikbaar komen van de financiële middelen (subsidie).

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Met de aanleg van een vrijliggend fietspad langs de Weerdsdijk wordt gehoor gegeven aan een grote wens van de bewoners, gebruikers en ondernemers in de Havikerwaard.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Partijen zullen de communicatie omtrent dit project en de aanleg van het vrijliggend fietspad in nauwe afstemming met andere partijen en belanghebbenden verzorgen.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Niet van toepassing.

De Steeg,

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

Aanleg vrij liggend fietspad Weerdsdijk De Steeg

PARTIJEN

de Gemeente Rheden, kantoorhoudende te De Steeg, te dezen op grond van A25 van de lijst behorende bij het Mandaatbesluit Rheden 2020 rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder G. Hofstede, als zodanig handelende volgens besluit van Burgermeester en Wethouders d.d. …….., hierna te noemen "de Gemeente";

Landgoed Middachten, in eigendom bij de heer F.W.F.L. Graf zu Ortenburg, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A.T. Fennema, landgoed Middachten 3, 6994 JC DE STEEG

K3Delta B.V., statutair gevestigd te Andelst, aan de Wanraaij 2 (6673 DN) Andelst, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 55415350, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.W. van de Kamp, in zijn functie van directeur;

hierna gezamenlijk te noemen "Partijen".

OVERWEGENDE DAT

- Er in 2020 op initiatief van de inwoners en andere belanghebbenden een flyer is opgesteld om het belang te onderstrepen van de realisatie van een veilige fietsverbinding op de Weerdsdijk te De Steeg;
- Hierin wordt gevraagd om aandacht te schenken aan de fietsveiligheid op deze route welke is opgenomen in het fietsknooppunten netwerk;
- Steeds meer recreanten dit gebied Havikerpoort - dat is gelegen ter hoogte van de Havikerwaard tussen de dorpen De Steeg en Ellecom - weten te vinden;
- Dat de verbetering van de fietsveiligheid door alle Partijen belangrijk wordt gevonden;
- Partijen de handen in een hebben geslagen om te onderzoeken of een veilige fietsroute door middel van de aanleg van een vrij liggend fietspad op dit traject in de nabije toekomst te realiseren is;
- Met de aanleg van een vrij liggend fietspad wordt de conflictsituatie tussen fietsers en (vracht)autoverkeer opgelost;
- Partijen gezamenlijk voor de aanleg van een vrij liggend fietspad op de Weerdsdijk een beroep hebben gedaan op een bijdrage van uit de Regiodeal Veluwe;
- Met de voorliggende overeenkomst wordt vastgesteld hoe binnen de financiële kaders en binnen de opgenomen planning:
    - benodigde onderzoeken en planologische procedures worden uitgewerkt;
    - financiering voor het project wordt verantwoord;
- Partijen een gezamenlijke projectorganisatie willen opzetten waarin het project wordt voorbereid;
- De gemeente Rheden bij de realisatie van het vrijliggend fietspad op de Weerdsdijk bereid is om op te treden als regievoerder.

VERKLAREN ALS VOLGT TE ZIJN OVEREENGEKOMEN

Artikel 1 Onderwerp van deze Samenwerkingsovereenkomst

1.1 Deze Samenwerkingsovereenkomst, hierna te noemen: Overeenkomst, heeft als doel het

aanleggen van een vrij liggend fietspad op de Weerdsdijk te De Steeg ten behoeve van een goede en veilige recreatieve ontsluiting van de Veluwezoom en het gebied Havikerpoort.

1.2 Het project is gesitueerd op een locatie aangeduid op de als bijlage 1 bij deze Overeenkomst opgenomen situatiekaart.

Artikel 2 Doel van deze Overeenkomst

2.1 Het doel van de Overeenkomst is het vastleggen van afspraken tussen Partijen die moeten leiden tot de realisatie van een vrij liggend fietspad op de Weerdsdijk te De Steeg.

2.2 Voorliggende Overeenkomst tussen Partijen richt zich op de haalbaarheidsstudie, onderzoeken, vergunningsprocedures voor en realisatie van de aanleg van een vrij liggend fietspad op de Weerdsdijk. Met het tekenen van de Overeenkomst worden Partijen gezamenlijk opdrachtgever voor de te ondernemen activiteiten in het kader van de voorgenomen aanleg van een vrij liggend fietspad op de Weerdsdijk te De Steeg. De gemeente zal daarbij als regievoerder optreden.

2.3 Partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de haalbaarheidsstudie en overleggen daarvoor in een apart te vormen Projectteam ieder vanuit hun eigen kennis, kunde en bevoegdheden. De projectteamleden dragen in ieder geval zorg voor de interne afstemming in de eigen organisatie en de bestuurlijke voorbereiding en besluitvorming.

2.4 De gemeente Rheden is de toekomstige beheerder van het fietspad en stelt daarom de kaders voor ontwerp en uitvoering. Daarnaast is de gemeente aanvrager van de benodigde subsidie en verantwoordelijk voor de aanleg van het fietspad. De uitvoering is mede mogelijk door beschikbaar stellen van de ondergrond door mee te werken aan het vestigen van een zakelijk recht door Middachten en het benodigde ophoogzand en klei en de kennis met betrekking tot de vergunningsprocedures zal worden ingebracht door K3Delta.

Artikel 3 De haalbaarheidsstudie/planvormende fase

3.1 Partijen formuleren hierbij gezamenlijk de opdracht tot het uitvoeren van een studie die nadrukkelijk gericht is op de aanleg van een vrij liggend fietspad op de Weerdsdijk.

3.2 Naast de in deze Overeenkomst genoemde afspraken gelden de volgende kaders en randvoorwaarden:
- de programmalijnen Bestemmingsmanagement en Duurzame mobiliteit
- de Omgevingsvisie Buitengebied inclusief amendement
- Raming van kosten en baten inclusief de door de gemeente in te dienen Subsidieaanvraag Regiodeal Veluwe, zie bijlage 1
- planologische situatie zoals vastgelegd in Wro en aanverwante wetten en later de Omgevingswet

Artikel 4 Vaststellen vervolgtraject en projectstructuur

4.1 Na de vaststelling van de eindconclusie van de studie genoemd in artikel 3, zal in geval van een positieve conclusies door partijen, aansluitend gewerkt worden aan de voorbereiding van de planuitwerking:

- planologisch besluitvormingstraject;
- uitwerken op onderdelen als water, natuur, verkeer, parkeren, bodem, ….;
- vergunningentrajecten RWS, Provincie, Waterschap en Gemeente.

Artikel 5 Kosten van het onderzoek en toedeling

5.1 Elke Partij draagt ieder voor zich de eigen gemaakte en verschuldigde interne kosten met betrekking tot inzet personeel en/of apparaat.

5.2 Kosten voor de benodigde onderzoeken en vergunningprocedures, € 83.633,= (zie bijlage 2, 'Raming van kosten en baten') worden door Partijen bekostigd.. Deze kostenverdeling geldt ook als realisatie niet door kan gaan door het niet verkrijgen van de vereiste ruimtelijke besluiten, vergunningen en/of ontheffingen of overige onvoorziene omstandigheden.

5.3 In de voorliggende Overeenkomst zijn geen afspraken gemaakt over nadeelcompensatie en planschade. Als er in het kader van het project planologisch-juridische wijzigingen moeten plaatsvinden, zijn Partijen (indien van toepassing) gehouden aan het maken van afspraken over (de vergoeding van) nadeelcompensatie en planschade.

Artikel 6 Risico's

6.1 Bij de uitvoering van de Haalbaarheidsstudie en het opstellen van het uitvoeringsprogramma met de daarbij behorende vergunningen en de besluitvorming hierop spelen een aantal risico's. Een risico kan dusdanig ingrijpende gevolgen hebben voor dit project dat het nodig is om op deze overeenkomst aanvullende of gewijzigde afspraken te maken.
Omstandigheden die tot de risico's worden gerekend komen bijvoorbeeld voort uit:

- een grotere stijging van de onderzoekskosten en realisatiekosten dan voorzien c.q. dan wel of te vangen binnen de begroting van het programma;
- een optredende vertraging in de planning, bijvoorbeeld door een langere proceduretijd of onzekerheid ten gevolge van de stikstofproblematiek;
- de toetsing van project aan Natuurwetgeving en Waterwet kan mogelijk vertraging betekenen voor de uitvoering in verband met noodzakelijke vervolgonderzoek of compenserende maatregelen;
- het niet verkrijgen van de vereiste ruimtelijke besluiten, vergunningen en/of ontheffingen;
- het niet, niet tijdig of niet volledig beschikbaar komen van de financiële middelen om het project binnen de gestelde termijn te kunnen realiseren;
- samenwerkende Partijen komen tijdens het proces niet tot overeenstemming over bepaalde gezamenlijke inhoudelijke keuzes.

6.2 Indien een of meerdere van de in lid 1 van dit artikel genoemde omstandigheden zich voordoen, heeft een Partij het recht om van de andere Partijen te verlangen dat tussen Partijen een overeenkomst tot (gedeeltelijke) ontbinding van deze Overeenkomst wordt gesloten. Aangezien het een gezamenlijk project betreft, zal in de ontbindingsovereenkomst daarom in elk geval worden bepaald op welke wijze de financiële en de concrete afwikkeling zal dienen te geschieden.

Artikel 7 Financiering

7.1 Voor alle Partijen geldt dat nog niet alle kosten op het moment van ondertekening van de

voorliggende samenwerkingsovereenkomst zijn gedekt. Aanvullende middelen zullen Partijen gezamenlijk moeten vinden in fondsen en subsidies.

7.2 De totale projectkosten worden geraamd op € 553.602,=. Vooralsnog is er een subsidie toegezegd vanuit de Regiodeal Veluwe, waarbij 52% van de kosten tot een maximum van € 287.873,= is gedekt. De overig dekking van 48%, € 265.729,= wordt gedekt door de Partijen. Een en ander conform bijlage 2 'Raming van kosten en baten'.

7.3 Partijen machtigen de gemeente Rheden om namens hen de onder 7.2 genoemde subsidie Regiodeal Veluwe bij de Provincie Gelderland aan te vragen.

Artikel 8 Communicatie/Participatie

Partijen zullen de communicatie omtrent dit project en de aanleg van het fietspad in nauwe afstemming met andere partijen/belanghebbenden verzorgen. De gemeente zal hierbij als regievoerder op treden.

Artikel 9 Overige bepalingen

9.1 Deze overeenkomst bevat de volledige vastlegging van de afspraken tussen Partijen. Eventuele voorafgaande afspraken komen daarmee te vervallen.

9.2 Het is een Partij niet toegestaan zonder schriftelijke toestemming van de andere Partijen zijn rechten en verplichtingen uit deze Overeenkomst over te dragen aan een derde. Onder een overdracht van rechten en verplichtingen wordt in dit verband mede verstaan de overdracht van de meerderheid van de aandelen van een Partij.

9.3 Indien een partij de bepalingen uit deze Overeenkomst niet, niet tijdig of niet behoorlijk nakomt, kan de andere Partij de niet-nakomende partij schriftelijk in gebreke stellen. Aan de niet-nakomende Partij dient een redelijke termijn gegund te worden teneinde alsnog aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Indien de niet-nakomende partij ondanks de daartoe gestelde redelijke termijn niet alsnog aan haar verplichtingen voldoet, zijn de andere Partijen gerechtigd deze Overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst ontbonden te verklaren, een en ander onverminderd de eventuele verplichting tot vergoeding van kosten, schaden en interesten.

9.4 Indien onverhoopt sprake is van een geschil tussen Partijen, welke zij niet in der minne kunnen schikken, dan zal het de meest gerede partij vrijstaan deze voor te leggen aan de bevoegde burgerlijke rechter te Arnhem. Indien partijen daaraan gezamenlijk de voorkeur geven, kunnen zij bij akte van compromis in een voorkomend geval gezamenlijk besluiten het geschil aan arbitrage te onderwerpen.

Artikel 10 Publiekrechtelijke taken en bevoegdheden

De gemeente Rheden heeft een inspanningsverplichting om de voor het project benodigde juridisch-planologische procedures in gang te zetten, en te bevorderen dat alle benodigde ruimtelijke besluiten die van gemeentewege zijn vereist in het kader van het project binnen de daarvoor geldende wettelijke termijn zijn verleend.

De in deze Overeenkomst omschreven verplichtingen laat de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid van de gemeente Rheden onverlet. Dit houdt in dat er geen sprake zal zijn van een toerekenbare

CONCEPT

tekortkoming in de nakoming van deze Overeenkomst indien het handelen naar deze verantwoordelijkheid eist dat bezwaren van derden worden gehonoreerd, aanwijzingen van (hogere) overheden worden gevolgd, of uitvoering wordt gegeven aan uitspraken van rechterlijke instanties en dientengevolge rechtshandelingen moeten worden verricht dan wel nagelaten of publiekrechtelijke bevoegdheden moeten worden uitgeoefend die niet in het voordeel zijn van de aard en strekking van deze Overeenkomst.

Artikel 11 Onvoorziene omstandigheden, ontbinding

10.1 Een onvoorziene omstandigheid die met zich brengt dat ongewijzigde instandhouding van (enige bepaling van) deze Overeenkomst naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet (meer) kan worden verwacht, kan conform artikel 6:258 Burgerlijk Wetboek leiden tot (gedeeltelijke) wijziging of (gedeeltelijke) ontbinding van deze Overeenkomst.

10.2 De Partij, aan wiens zijde een omstandigheid als bedoeld in het vorige lid opkomt, is gehouden de andere Partijen daarvan onmiddellijk schriftelijk in kennis te stellen en, voorafgaand aan een beroep op de regeling betreffende onvoorziene omstandigheden in de zin van artikel 6:258 van het Burgerlijk Wetboek, in overleg te treden met de andere Partijen, teneinde de ontstane situatie en de consequenties daarvan te beperken en, indien mogelijk, in onderling overleg op te lossen in de geest van deze Overeenkomst.

Artikel 12 Geschillenbeslechting

11.1 Bij eventuele geschillen tussen Partijen over de uitvoering van de Overeenkomst zijn Partijen over en weer gehouden om eerst in onderling overleg tot een vergelijk te komen. Er is sprake van een geschil indien een van de Partijen daarvan schriftelijk en gemotiveerd melding maakt aan de andere Partij(en).

11.2 Indien Partijen niet binnen twee (2) maanden na melding van het geschil als bedoeld in het eerste lid, tot een vergelijk mochten zijn gekomen, staat het ieder van hen vrij het geschil voor te leggen aan de bevoegde rechter te Arnhem.

Artikel 13 Duur en einde van de samenwerkingsovereenkomst

12.1 Deze Overeenkomst treedt in werking op de dag waarop deze door alle Partijen is ondertekend en eindigt van rechtswege op 31 december 2024 of zoveel eerder of later dan het moment van oplevering van het project, tenzij Partijen voorafgaand aan het verstrijken van deze einddatum een verlenging zijn overeengekomen.

12.2 Deze Overeenkomst kan niet zo maar tussentijds eenzijdig worden opgezegd.

Artikel 13 Bijlagen

9.1 Van deze overeenkomst maken de volgende bijlagen onverbrekelijk deel uit:

a. Bijlage 1 Situatiekaart
b. Bijlage 2 Raming van Kosten en Baten
c. Bijlage 3 Subsidieaanvraag Regiodeal Veluwe
d. Bijlage 4 Flyer Burgerinitiatief Fietspad Havikerwaard

CONCEPT

Aldus in drievoud opgesteld en overeengekomen te Velp gemeente Rheden op
……2023

……....	……..	……
G. Hofstede	A.T. Fennema	J.W. van de Kamp
De Gemeente Rheden	Middachten	K3Delta

CONCEPT

Gemeente Rheden

Bijlage 1, Situatiekaart

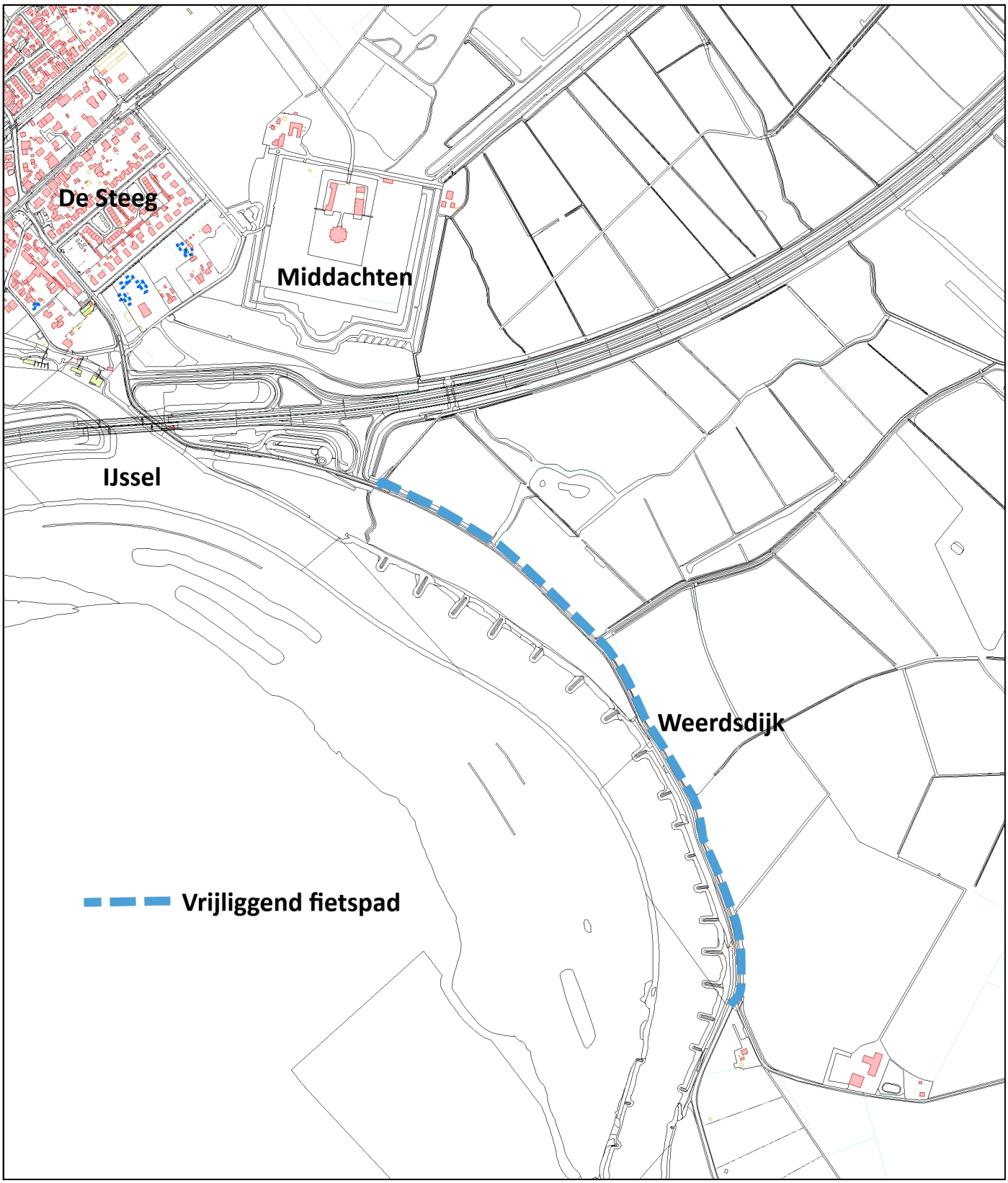

gemeente Rheden

N
W E
S

Auteur: TG

Datum: 22-02-2023

Schaal: 1:9.999

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend

Alle rechten voorbehouden

Bijlage 2 **Raming van kosten en baten**

Vrij liggend fietspad Weerdsdijk 20-2-2023

beschrijving	kosten
Aanleg fietspad	
Realisatie vrij liggend fietspad	218.400,00
2 plateaus aansluiting/oversteek fietspad op Weerdsdijk	43.000,00
Sanering asbest, 1000 knoop, puin, worteldoek	30.000,00
Totaal	291.400,00
Risicoreservering 5%	14.570,00
Totaal aanleg fietspad	**305.970,00**
Bijkomende kosten	
Levering zand/ klei	**94.000,00**
Grond Middachten tbv aanleg fietspad	**70.000,00**
Kosten onderzoeken, procedures e.d.	
Verkeersmaatregelen/toezicht	2.500,00
Leges, bestemmingsplan, bommelding	26.250,00
Onderzoeken, vergunningprocedures	23.000,00
Stelpost t.b.v. onderzoeken/vergunningprocedures	27.900,00
Totaal	79.650,00
Risicoreservering 5 %	3.982,50
Totaal bijkomende kosten	**83.632,50**
Totaal kosten	**553.602,50**
DEKKING	
K3 Delta: levering zand/klei	94.000,00
Middachten: ter beschikking stellen grond	70.000,00
Gemeente Rheden: bijdrage vrijliggend fietspad	50.000,00
Aanvullende eigen bijdrage 1/3 Gemeente, 1/3 K3 Delta, 1/3 Middachten	51.729,20
Totaal dekking Gemeente Rheden, K3 Delta en Middachten (48%)	**265.729,20**

Toegezegd subsidie Regiodeal Veluwe (52%)	**287.873,30**

CONCEPT AANVRAAG 29-03-2023

Subsidie	Regio Deal Foodvalley en Regio Deal Veluwe
Projectgegevens	
Projecttitel	Gemeente Rheden, Regiodeal Fietspad Weerdsdijk
Geplande startdatum	1-5-2023
Geplande einddatum	1-5-2026
Korte omschrijving	'De aanleg van een vrijliggend fietspad langs de Weerdsdijk'. Achterliggend doel van het project is de aanleg van veilige fietsverbinding tussen de Veluwezoom en de Havikerwaard-Doesburg, voor zowel inwoners als recreanten.
Locatie activiteiten	Gemeente Rheden
U vraagt subsidie aan voor:	Regio Deal Veluwe
Rechtsvorm	Overheid
Organisatie (van eindbegunstigde)	
Naam organisatie	Gemeente Rheden
Algemeen telefoonnummer	0264976911
Algemeen emailadres	gemeente@rheden.nl
Correspondentieadres (van eindbegunstigde)	
Postbusnummer	9110
Postcode	6994ZJ
Plaats	De Steeg
Vestigingsadres (van eindbegunstigde)	
Straat	President Kennedylaan
Huisnummer	106
Postcode	6883AX
Plaats	Velp
Contactpersoon	
Achternaam	Temmink
Voorletters	J.A.
Telefoonnummer	0654930964
Mobiel	0654930964
Emailadres	h.temmink@renkum.nl
Overige gegevens subsidieaanvrager	
Inschrijvingsnummer KvK	52066169
Is aanvrager voor deze aanvraag een juridisch samenwerkingsverband aangegaan met andere participanten?	Ja
Bankgegevens subsidieaanvrager	
IBAN	NL43BNGH0285007114
Tenaamstelling rekening	Gemeente Rheden

Heeft u met dit rekeningnummer de afgelopen 2 jaar betalingsverkeer gehad met de provincie?	Ja
Verrekenbaarheid BTW	
Kunt u de BTW terugvragen voor dit project?	Ja
Totale kosten	
Totale kosten excl. BTW	553.602,50
Dekkingsplan voor de kosten	
Eigen bijdragen aanvrager	
Omschrijving	Gemeente Rheden
Bedrag	50.000,00
Bijdragen derden	
Omschrijving	Kasteel Middachten, inbreng grond
Bedrag	70.000,00
Omschrijving	K3, Delta levering zand, klei
Bedrag	94.000,00
Omschrijving	Aanvullende bijdragen gemeente, K3 Delta en Middachten
Bedrag	51.729,00
Eventuele opbrengsten/inkomsten	
Omschrijving	Geen
Bedrag excl. BTW	0,00
Gevraagde bijdrage provincie	
Totaal begroot	553.602,50
Totale dekking	265.729,00
Gevraagde bijdrage provincie Gelderland	287.873,50
Uitgavenplanning	
Totale subsidiabele kosten	553.602,50

Jaar 1	
Jaar	2023
Percentage	10
Uitgaven per jaar	55.360,25

Jaar 2	
Jaar	2024
Percentage	70
Uitgaven per jaar	387.521,75

Jaar 3	
Jaar	2025
Percentage	20

Uitgaven per jaar	110.720,50
Totaal percentage	100

Bijlagen

Upload een projectplan	DUMMY.docx
Upload overzicht van de planning	DUMMY.docx
Upload advies regionaal adviesorgaan	DUMMY.docx
Upload een samenwerkingsovereenkomst	DUMMY.docx
Upload een bewijs tenaamstelling	DUMMY.docx

Ondertekening

Door het formulier in te dienen, verklaart u:

- bevoegd bent om deze aanvraag in te dienen;
- alle gegevens in het formulier en de bijlagen naar waarheid heeft ingevuld;
- een sluitende begroting heeft om de activiteiten te kunnen uitvoeren;
- op de hoogte bent dat u zelf eventueel noodzakelijke vergunningen moet aanvragen;
- niet in surseance van betaling bent of in staat van faillissement.

Plaats ondertekening	de Steeg
Datum ondertekening	29-3-2023
Naam ondertekening	J.A. Temmink

Burgerinitiatief Fietspad Havikerwaard

Als essentieel onderdeel van de Havikerpoort

Vanaf 2002 zijn bewoners van de Havikerwaard in De Steeg gezamenlijk met meerdere partijen aan het inventariseren of er draagvlak is voor een vrijliggend fietspad in de Havikerwaard. Met vereende krachten willen wij circa 1,5 km aan fietspad gezamenlijk financieren. Laten we er samen de schouders onder zetten!

Havikerpoort

Vanaf 2001 werkt K3Delta samen met Landgoed Middachten, gemeente Rheden, provincie Gelderland, Waterschap Rijn en IJssel, Rijkswaterstaat, Vitens, vereniging Natuurmonumenten, Stichting Twickel en een aantal andere partijen aan de Havikerpoort; een gebied dat wordt ontwikkeld tot één van de 'poorten' die een verbinding gaat vormen tussen Veluwe, IJsselvallei en Achterhoek. Daarbij staan natuur en landschap, hoogwaterveiligheid maar ook recreatie centraal. Het is de wens om met dit plan meer recreanten aan te trekken. De aanleg van een veilige (fiets) verbinding tussen de Havikerwaard en De Steeg maakt daar een essentieel onderdeel van uit. Deze verbinding is inmiddels deels gerealiseerd.

Havikerwaard Zuid

Als onderdeel van de uitwerking van de Visie Havikerpoort wordt sinds september 2017 door K3Delta en Landgoed Middachten gewerkt aan de Gebiedsontwikkeling Havikerwaard Zuid. Door zandwinning wordt een nevengeul langs de IJssel gerealiseerd, zodat er meer ruimte is voor hoogwater. Daarbij ontstaat een nieuw natuurgebied en worden er fiets- en wandelroutes aangelegd.

Fietspaden

Tussen de Doesburgsedijk en de Havikerwaard is een paar jaar geleden al een fietspad aangelegd waarvan veel gebruik wordt gemaakt door zowel bewoners, scholieren als recreanten. De meeste fietsers volgen echter niet het hele fietspad, maar gaan vanaf de Doesburgsedijk binnendoor via de Havikerwaard naar De Steeg; zij fietsen daarbij over de Weertsdijk. Diezelfde weg wordt ook veel gebruikt door agrarisch verkeer en door vrachtverkeer dat o.a. van en naar het projectgebied Havikerwaard Zuid rijdt. Deze combinatie van (vracht)wagens en fietsers op dezelfde weg kan gevaarlijke situaties teweeg brengen.

Fietspad Weertsdijk
De Belangengemeenschap de Steeg en Havikerwaard en de bedrijven K3Delta, Landgoed Middachten en Veluwe Actief Oversteegen hebben meerdere gesprekken gevoerd met de gemeente Rheden over de realisatie van een vrijliggend fietspad langs de Weertsdijk. Daaruit is gebleken dat ook de gemeente Rheden een voorkeur heeft voor een vrijliggend fietspad. Het idee is om dit fietspad aan te sluiten op de recent aangelegde fietsverbinding vanaf de Doesburgsedijk. Hierdoor wordt voor alle fietsers een veilige situatie gecreëerd én zorgt het tegelijkertijd voor een mooiere fietsverbinding in het gebied voor recreanten.

Het huidige financiële klimaat zorgt er echter voor dat de gewenste plannen worden gedwarsboomd door minder geld van de overheid en bezuinigingen binnen de gemeente. Omdat alle partijen toch zeer positief zijn om deze prachtige samenwerking tot een positief einde te brengen, denken wij voldoende draagvlak te hebben om met financiële steun van vele partijen, waaronder Natuurbeschermingsorganisaties, het toeristisch platform, overheden, en particulieren dit project gezamenlijk te kunnen realiseren.

Samen de schouders eronder
De kosten voor het aanleggen van een separaat fietspad langs de Weertsdijk zijn ingeschat op circa € 255.000,-. K3Delta heeft het aanbod gedaan om het benodigde ophoogzand voor het fietspad kosteloos te leveren en de toplaag (het beton) tegen de kostprijs. Middachten levert om niet de onderliggende grondpositie. Bij elkaar komt deze bijdrage van beide partijen neer op een circa € 70.000,-. De gemeente heeft aangegeven maximaal circa € 50.000,- te willen investeren in het fietspad. Dat betekent dat er nog een tekort in de begroting zit van circa € 130.000,-.

Hoe mooi zou het zijn om dit fietspad met elkaar aan te leggen en zo de uiterwaard veiliger en toegankelijker te maken. Kunnen we op jullie rekenen?

[Call to action:
hoe kunnen mensen eventueel doneren?]

Contact
Voor meer informatie over dit initiatief kunt u contact opnemen met:

Edwin Teunissen
Voorzitter Belangengemeenschap
De Steeg en Havikerwaard
voorzitter@bgdesteeg.nl
06 29 12 98 26

Dit initiatief wordt gesteund door:

Middachten

gemeente Rheden

K3DELTA

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
R. ter Hoeven	1 Economische Ontwikkeling	8 Eerlijk werk en economische groei 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
		2

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Verlenging Bedrijveninvesteringszone Centrum Rheden.

INHOUD VOORSTEL

- Instemmen met het verzoek van het bestuur van vereniging BIZ Centrum Rheden (zie bijlage 1) om de huidige bedrijveninvesteringszone (BIZ) per 1 januari 2024 te verlengen.

1 Wat is de aanleiding?

De huidige BIZ regeling in het dorp Rheden loopt per 31 december 2023 af. Het bestuur van vereniging BIZ Centrum Rheden heeft per brief het verzoek ingediend om de BIZ te verlengen.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- De Wet op de bedrijveninvesteringszones (BI-zones)
- Verordening BI-zone Centrum Rheden 2019 (januari 2019).
- Het coalitieakkoord voor de periode 2022-2026 'Groener, socialer, dichterbij' (mei 2022).
- Economische visie 'Economische Bloei' (november 2022)
- Detailhandelsstructuurvisie Dieren, Rheden en Velp " *Kiezen voor eigen kwaliteit*" (januari 2017).

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Global goal 8
Een BIZ kan bijdragen aan een aantrekkelijke werk en leefomgeving. Door samen te werken kan er meer bereikt worden. Een BIZ kan bijdragen tot meer levendigheid in het centrumgebied van Rheden. Daarnaast zorgt het voor o.a. meer evenementen in het gebied. Dit alles maakt dat een BIZ een positieve bijdrage heeft op de economische ontwikkeling van het winkelgebied in Rheden.

Global Goal 17
Een BIZ kan bijdragen aan een betere samenwerking met bijvoorbeeld de lokale overheid en het onderwijs. De BIZ vereniging vormt een partner voor de overheid en onderwijs als het gaat om bijvoorbeeld het realiseren van (maatschappelijke) doelen. Ook de onderlinge samenwerking tussen ondernemers kan door de BIZ versterkt worden.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Er dient een nieuwe uitvoeringsovereenkomst opgesteld te worden met de BIZ vereniging Centrum Rheden. De huidige uitvoeringsovereenkomst, afgesloten tussen de gemeente Rheden en vereniging BIZ Centrum Rheden, loopt per 31 december 2023 af. In de nieuwe uitvoeringsovereenkomst wordt o.a. het gebied opgenomen waar de BIZ-heffing betrekking op heeft en op welke wijze de grondslag voor de heffing wordt bepaald (vast bedrag of afhankelijk van de WOZ-waarde). In de wet wordt aangesloten bij de WOZ-systematiek waarbij de "gebruikers van niet-woningen" bijdrageplichtig zijn. In de meeste gevallen zijn dat de huurders en niet de eigenaren, tenzij de in het pand gevestigde ondernemer het pand zelf in bezit heeft. In de regel zijn vastgoedeigenaren niet verplicht om bij te dragen. Een vrijwillige bijdrage is uiteraard mogelijk. Ingeval van een pand dat leeg staat kan de gemeente ervoor kiezen om de eigenaar van dat pand in de heffing te betrekken.

Indien de gemeente en vereniging BIZ Centrum Rheden akkoord zijn met de uitvoeringsovereenkomst volgt de fase van het vaststellen van de verordening door de gemeenteraad en de formele draagvlakmeting. De gemeente moet de formele draagvlakmeting uitschrijven. In de verordening staat o.a. genoemd welk gebied het betreft en wat de hoogte is van de BIZ-bijdrage. De verordening treedt alleen in werking als uit de draagvlakmeting blijkt dat er sprake is van voldoende draagvlak onder de ondernemers. De planning is om de nieuwe uitvoeringsovereenkomst eind juni 2023 te laten ondertekenen, de verordening eind oktober 2023 door de Raad te laten vaststellen en de formele draagvlakonderzoek in november 2023 te laten plaatsvinden. Zie bijlage 2 voor een schematische weergave.
Een eventueel nieuwe BIZ zal een looptijd hebben van maximaal 5 jaar. Een verlenging is vervolgens weer mogelijk voor 5 jaar.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
N.v.t.

Inzicht verloop beschikbaar budget	*Structureel/ incidenteel*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Budget					
Af: aangegane verplichtingen					
Bij: inkomsten					
Beschikbaar					
Gevraagd budget					
Restant budget nog beschikbaar					

6 Wat zijn de risico's?
Risico is aanwezig dat de draagvlakmeting negatief zal uitvallen. Een ander risico is dat ondernemers (ten minste twintig procent van de bijdrageplichtigen), na verlenging van de BIZ, tussentijds kunnen verzoeken om een hernieuwde draagvlakmeting met als doel om de BIZ weer op te heffen. Dit kan niet binnen één jaar na het inwerking treden van de BIZ of een eerdere meting. Op basis van de huidige uitvoeringsovereenkomst is afgesproken dat het risico van wanbetalers bij de gemeente Rheden ligt. In dit stadium is het onduidelijk hoe dit in de nieuwe uitvoeringsovereenkomst wordt geregeld.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Vanuit het bestuur van vereniging BIZ Centrum Rheden is er draagvlak om de procedure voor een verlenging op te starten.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De communicatie dient vooral vanuit de vereniging BIZ Centrum Rheden te komen aangezien zij de aanvragers zijn en verantwoordelijk zijn voor voldoende draagvlak. Wettelijk verplichte communicatie (bijv. het ter inzage leggen van een verordening of het uitschrijven van draagvlakmeting) vindt op de gebruikelijke wijze plaats.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Een evaluatie en terugkoppeling aan uw college en/of raad is op dit besluit niet noodzakelijk.

De Steeg,

Aan: College van B&W gemeente Rheden

Betreft: voortgang BIZ/Centrum Rheden

Rheden, 2 februari 2023

Geacht college,

BIZ/Centrum Rheden is 14 november 2018 opgericht en op 16 november van datzelfde jaar ingeschreven in de KvK onder nummer 73121711. De looptijd van de BIZ is maximaal vijf jaar, dus er zal dit jaar een nieuwe draagvlakmeting moeten plaatsvinden. Via dit schrijven dienen wij een officieel verzoek in aan het college B&W van de gemeente Rheden voor het verlengen van de verordening inzake de BIZ/Centrum Rheden.

Tevens verzoeken wij u om via een schrijven naar onze leden de draagvlakmeting te kunnen doen. Wij zullen als bestuur van BIZ/Centrum Rheden deze draagvlakmeting ondersteunen door, vooraf, onze centrumondernemers persoonlijk te benaderen en met ze in gesprek te gaan omtrent de BIZ in ons dorp. Hierbij zal blijken of de BIZ bestaansrecht heeft in het dorp Rheden. Het bestuur van BIZ/Centrum Rheden is van mening dat onze centrumondernemers het belang van een BIZ moeten inzien. Is dit niet het geval dan houdt de BIZ vanzelfsprekend op te bestaan.

Onze intentie is om tezamen met onze ondernemers naar de toekomst te kijken en om in gesprek te kijken én te horen welke wensen er leven bij onze leden.

Indien de BIZ geen levensvatbare club is binnen ons dorp dan gaat het huidige bestuur kijken hoe we op een andere wijze kunnen doorstarten met de ondernemers die zich willen aansluiten, wat wellicht ook het meest democratische proces is.

Wij horen graag van het college wat de te volgen stappen zijn voor de draagvlakmeting.

Met vriendelijke groet,

Gaetano Mammina
Rob Neijenhuis
Co-voorzitters BIZ/Centrum Rheden

BIJLAGE 2

Schematische weergave van de oprichting van een BIZ

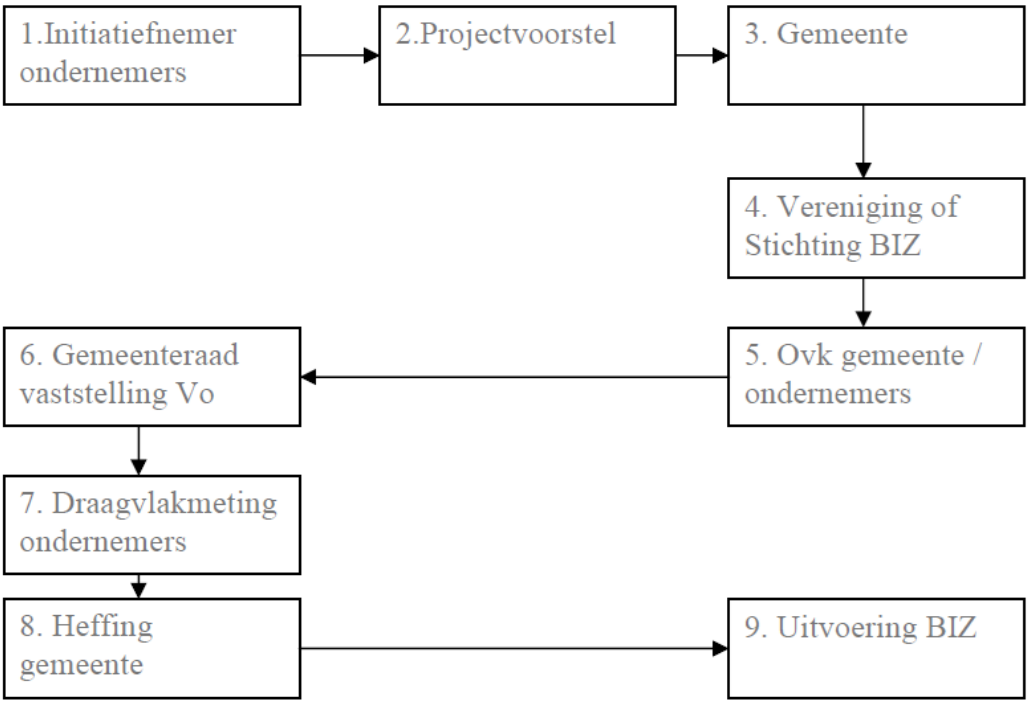

Opmerking
Een BIZ vereniging bestaat al (vereniging BIZ Centrum Rheden).

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Burgemeester	5 Bestuur & Veiligheid	10 Ongelijkheid verminderen 16 Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Jaarverslag klachten 2022

INHOUD VOORSTEL
Kennisnemen van het jaarverslag klachten gemeente Rheden in 2022.

1 Wat is de aanleiding?
Jaarlijks wordt een overzicht gemaakt van de klachten over de bejegening door de gemeente Rheden. Dit overzicht geeft een beeld van de aard van de klachten en de wijze van afdoening.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
De Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Verordening Interne afhandeling klachten

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?
Met het opstellen van een jaarverslag wordt beoogd inzage te geven in de beleving van burgers ten aanzien van de dienstverlening van de gemeente.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
Het jaaroverzicht klachten wordt gepubliceerd en ter kennis gebracht van de raad.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
n.v.t.

6 Wat zijn de risico's?
n.v.t.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
n.v.t.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Het jaaroverzicht klachten wordt gepubliceerd en ter kennis gebracht van de raad.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
n.v.t.

De Steeg,

Klachtbehandeling Rheden

Jaarverslag 2022

Het intern klachtrecht in de gemeente Rheden in 2022

Inleiding
Klachtbehandeling is geregeld in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Artikel 9:1 van de Awb bepaalt dat een ieder het recht heeft om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan. Verder is in dat artikel geregeld dat een gedraging van een persoon, werkzaam onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan, wordt aangemerkt als een gedraging van dat bestuursorgaan.

Klachtbehandeling in informele en formele fase
Wanneer een klacht bij de gemeente Rheden binnenkomt wordt deze ingeboekt en ontvangt de klager een ontvangstbevestiging. De klacht wordt in behandeling genomen volgens de Verordening Interne afhandeling klachten.

De klachtcoördinator zorgt dat de klacht op naam komt van de daarvoor aangewezen leidinggevende. De klachtafhandeling kent een informele fase en een formele fase. In de informele fase probeert de leidinggevende die als klachtbehandelaar is aangewezen, de klacht informeel op te lossen. Dit gebeurt meestal via een (telefonisch) gesprek met klager. Omdat deze wijze van klachtbehandeling het meest laagdrempelig is, is het doel om klachten zoveel mogelijk in de informele fase op te lossen of af te doen. Mocht klager geen mogelijkheid zien in een informele oplossing dan wordt overgegaan tot de formele fase. De klacht wordt dan alsnog in behandeling genomen door de daarvoor aangewezen leidinggevende die als klachtbehandelaar de klager uitnodigt voor een hoorgesprek. Ook degene over wie wordt geklaagd wordt gehoord. Hierna neemt het college een besluit. Klager kan vervolgens beoordelen of hij of zij hiermee akkoord gaat. Wanneer dat niet het geval is kan hij of zij zich wenden tot Ombudscommissie. De Ombudscommissie neemt alleen klachten in behandeling wanneer een klachtbehandelingstraject is gevolgd bij de gemeente.

Registratie/publicatie
Op grond van artikel 9:12a van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 3.1 van de Verordening interne afhandeling klachten biedt de klachtcoördinator een overzicht aan van het aantal en de aard van de ingediende klachten over het jaar 2022. Dit overzicht (onderdeel van dit jaarverslag) dient jaarlijks te worden gepubliceerd. Het jaarverslag wordt op de website gepubliceerd en ter kennis gebracht van het college en de raad.

Opbouw en leeswijzer
Dit jaarverslag volgt de indeling van de gemeentelijke organisatie. Op deze wijze is het voor elk team de resultaten met betrekking tot de klachtenbehandeling inzichtelijk. In het geval dat een team twee of minder klachten heeft ontvangen, worden deze klachten niet verder besproken in dit verslag, omwille van de privacy van betrokkenen, nu deze klachten bij een verdere toelichting herleidbaar zouden kunnen zijn naar de betrokkenen bij de klacht.

Overzicht klachten in 2022
In 2022 zijn 46 klachten ingediend.

De klachten zijn als volgt te onderscheiden naar de verschillende teams/vakgebieden:

Team/vakgebied	**klachten**
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	15
Inkomen	7
W&R	4
Jeugd	5
Klantcontactcentrum (KCC)	6
FIC	1
Omgevingsrecht	4
Woon & Leefomgeving	2
Backoffice	1
Samenleving	2
TOTAAL	**47**

Algemene toelichting
De klachtencoördinator constateert ten opzichte van 2021 een algehele stijging van het aantal klachten. Deze klachten zien met name op (een combinatie van) bejegening, communicatie en lange doorlooptijden.

WMO
Het grootste deel van de klachten gaat over de werkwijze van het team WMO. De klachten zien op de lange wachttijden, onbereikbaarheid van consulenten en de bejegening door medewerkers. Van de 15 klachten zijn er vier afgehandeld (drie daarvan zijn gegrond). 11 klachten zijn nog in behandeling in 2023 (peildatum 2-1-2023). Voor een correcte beeldvorming dient opgemerkt te worden dat vijf klachten afkomstig zijn van dezelfde persoon.

Het team WMO heeft achterstanden in de werkvoorraad ontwikkeld door personeelstekorten en hoog ziekteverzuim. Daarnaast moeten we constateren dat de leveranciers van hulpmiddelen niet meer de levertijden kunnen garanderen die wij gewend waren. Het gevolg daarvan is dat er wachtlijsten zijn ontstaan voor de levering van hulpmiddelen. Kortom het is een combinatie van verschillende factoren die het aantal klachten verklaren. De verantwoordelijke behandelaar heeft in december 2022 toegezegd dat de meeste klachten in januari 2023 afgerond kunnen worden. De problemen rondom de personeelstekorten en het hoog ziekteverzuim zijn inmiddels grotendeels verholpen.

Inkomen
De klachten ten aanzien van het team Inkomen zijn formeel volgens de verordening interne afhandeling klachten in behandeling genomen. De klachten gaan voornamelijk over (het gebrek aan) communicatie. Zes klachten zijn gegrond en één klacht is nog in behandeling.

W&R
De klachten die zien op het team W&R zijn verschillend van aard. Twee klachten zien op bejegening en de overige klachten zien op communicatie en onjuiste verwerking van een brief. Twee klachten zijn gegrond. De overige klachten zijn nog in behandeling.

Jeugd
Eén klacht die gericht is aan het team jeugd ziet op de communicatie, één klacht op de doorlooptijd en drie klacht op de combinatie van communicatie en doorlooptijd. Drie klachten zijn gegrond, terwijl één klacht ongegrond is verklaard. Eén klacht is in behandeling.

KCC
Twee klachten zien op de bejegening door medewerkers van KCC. Drie klachten zien op de communicatie en één klacht op de doorlooptijd van een aanvraag. Twee klachten zijn gegrond, twee klachten ongegrond en twee klachten zijn nog in behandeling.

Omgevingsrecht
Twee klachten zien op de communicatie en twee klachten op de doorlooptijd. Drie klachten zijn gegrond en één klacht is in behandeling.

Klachtencoördinator
De klachtencoördinator heeft zelf één klacht buiten behandeling gelaten, omdat de klacht zag op het beleid van het college met betrekking tot de eenmalige energietoeslag. Klachten tegen het beleid kunnen op grond van de wet en de Verordening interne afhandeling klachten niet in behandeling worden genomen.
Daarnaast heeft de klachtencoördinator twee schriftelijke ingebrekestellingen ontvangen voor het niet tijdig behandelen van klachten. Aangezien klachten niet aangemerkt kunnen worden als een aanvraag is besloten dat het college geen dwangsommen hoeft te betalen. De betreffende teamleiders zijn op de hoogte gebracht van (de afdoening van) deze schriftelijke ingebrekestellingen.

Klachtafhandeling in 2022
Van de 46 ontvangen klachten zijn 34 klachten afgehandeld. Van de 34 klachten zijn 23 klachten gegrond en acht ongegrond. Twee klachten zijn ingetrokken en 1 klacht is buiten behandeling gelaten. Twaalf klachten zijn nog in behandeling. In 21 gevallen is de klacht in de informele fase behandeld. Deze klachten zijn afgehandeld door leidinggevenden van degene waarop de klacht betrekking had of. Dit verliep meestal via gesprekken tussen klager en de betreffende teammanager of een coördinator.

Tijdens deze gesprekken wordt de klacht besproken en kan het geven van nadere uitleg en/of het aanbieden van excuses mede leiden tot een oplossing.

Doorlooptijden
De 23 afgeronde klachten kennen een gemiddelde doorlooptijd van 74,9 dagen (10,57 weken), wat een verbetering is ten opzichte van 2021. De openstaande klachten kennen een gemiddelde doorlooptijd van 154 dagen (22 weken).

Van de 34 inhoudelijk behandelde klachten zijn tien klachten binnen de termijn van zes weken afgehandeld (6 in 2021, 10 in 2020 en 9 in 2019). Vijftien klachten zijn binnen tien weken afgehandeld (7 in 2021, 8 in 2020 en 13 in 2019). Negen klachten zijn buiten de wettelijke termijn afgehandeld (10 in 2021, 10 in 2020 en 8 in 2019).

Klachtafhandeling afgelopen jaren
Op basis van voorgaande jaren zijn de volgende aantallen en percentages te onderscheiden voor wat betreft aantal klachten en wijze van klachtafhandeling.

Jaar	**Aantal klachten**	**% Informeel afgehandelde klachten**	**Formeel afgehandelde klachten**	**Formeel afgehandelde klachten**
			(deels)gegrond	**Ongegrond**
2019	**36**		**8**	**15**
2020	**33**		**11**	**18**

2021	**34**	**61,2%**	**4**	**5 (waarvan 1 buiten behandeling)**
2022	**46**	**61,76%**	**9**	**1**

De vergelijking van 2021 met aantallen gegrond/ongegrond met 2019 en 2020 is niet geheel te maken omdat daar de gegronde en ongegronde klachten ook vanuit de informele fase zijn opgeteld. Als we voor 2021 de gegrond/ongegrond vanuit de informele fase optellen, zijn er in 2021 13 klachten gegrond en 14 klachten ongegrond.

Conclusie
In 2022 is het aantal klachten gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. De meeste klachten gaan over de doorlooptijden, al dan niet in combinatie met de bereikbaarheid van medewerkers. Vastgesteld kan worden dat, op het totaal aantal klantcontacten van de gemeente, een aantal van 46 klachten te overzien is.

Wat opvalt is dat meer klachten gegrond zijn verklaard ten opzichte van de voorgaande jaren, terwijl het aantal klachten minder hard is toegenomen. Dit betekent dat de klager, ook in verhouding, vaker gelijk heeft gekregen dan in voorgaande jaren. Positief is dat het grootste gedeelte in de informele fase kan worden opgelost.

Doorlooptijden
Aandachtspunt blijft de termijn waarbinnen de klachten worden afgehandeld. Ondanks dat de klachtencoördinator één keer in de twee/drie maanden de behandelaars van de klachten herinnert aan de openstaande klachten is in het geval van 21 klachten (negen afgehandeld en twaalf in behandeling) sprake van een overschrijding van de afhandelingstermijn. Het valt de klachtencoördinator op dat een afhandelingstermijn van drie maanden of meer geen uitzondering is. Van de twaalf openstaande klachten is de afhandelingstermijn met minimaal drie maanden overschreden.

Wanneer er snel wordt gereageerd op een klacht en er mogelijk een oplossing wordt geboden aan de klager, is de verwachting dat meer klachten informeel en binnen de gestelde termijnen kunnen worden afgehandeld. Vanuit het perspectief van de klager is een goede beslissing op een klacht, ook een tijdige reactie en zo nodig een beslissing. Op dit moment kan de inhoudelijke reactie op een klacht nog op zich laten wachten met als resultaat dat de frustratie toeneemt bij de klager. Een tijdige inhoudelijke reactie is vooral belangrijk in gevallen waarbij klachten betrekking hebben op de doorlooptijden van primaire processen. Dit komt omdat de klacht gaat om de doorlooptijden en een late reactie op een klacht niet bijdraagt aan het vinden van oplossingen. Wanneer na de eerste contacten blijkt dat een informele oplossing niet mogelijk is, moet de behandelaar zich bewust zijn van de doorlooptijden en de formele fase van de klachtenprocedure. De behandelaar van de klacht moet de klager zo snel mogelijk uitnodigen voor een hoorzitting, omdat de tijd die wordt besteed aan de informele fase in beginsel af gaat van de tijd die beschikbaar is voor de formele fase.

Een snelle afhandeling van klachten kan bijdragen aan het beheersen van conflicten, het tijdig signaleren van fouten en, indien nodig, het tijdig bijsturen van processen. Daarbij dient aandacht te zijn voor de leereffecten en leerprocessen.

In de huidige rol kan de klachtencoördinator (qua taken/uren) niet meer doen dan teammanagers wijzen op de afhandelingstermijn. Op dit moment onderzoeken we hoe het proces van klachtenbehandeling beter en anders ingericht kan worden, met als uitgangspunt dat de kwaliteit, registratie en doorlooptijden van klachten (afhandeling) verbeterd worden door herinrichting van de klachtenprocedure.

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder
G. Hofstede

begrotingsprogramma
2 Welzijn

draagt bij aan Global Goal(s)
1 Geen armoede
2 Geen honger
3 Goede gezondheid en Welzijn
8 Eerlijk werk en economische groei
10 Ongelijkheid verminderen

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)
1

rol raad
Ter informatie

onderwerp
Raadsinformatiebrief Update financieel loket Rheden

INHOUD VOORSTEL
- In te stemmen met het delen van de raadsinformatiebrief 'Update financieel loket Rheden'

1 Wat is de aanleiding?
Begin februari 2023 heeft de raad een raadsinformatiebrief ontvangen over 'Financieel loket Rheden'. De raad heeft deze raadsinformatiebrief geagendeerd tijdens de voorbereidende vergadering van dinsdag 11 april 2023. Met deze raadsbrief willen wij de raad meenemen in de huidige stand van zaken.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Meerjaren beleidskader Sociaal Domein 'Meedoen!'
- Beleidskader minima- en schuldhulpverlening 2021-2024 'Iedereen doet mee!'

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?
Wij willen de raad informeren over de actualiteiten binnen de gemeente Rheden op het gebied van een gezamenlijk financieel loket.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
De raad informeren met de bijgevoegde raadsinformatiebrief.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
Er zijn geen financiële consequenties

Inzicht verloop beschikbaar budget	*Structureel/ incidenteel*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*
Budget					
Af: aangegane verplichtingen					
Bij: inkomsten					
Beschikbaar					
Gevraagd budget					
Restant budget nog beschikbaar					

6 Wat zijn de risico's?
Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
De brief is opgesteld met input vanuit de betrokken collega's en partners.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De brief wordt gedeeld met de raad.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Het huidige voorstel vraagt niet om een evaluatie.

De Steeg,

gemeente Rheden

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom
Dieren | Spankeren | Laag-Soeren

Gemeentehuis Hoofdstraat 3 | 6994 AB De Steeg | Postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
T (026) 49 76 911 | F (026) 49 76 518 | E gemeente@rheden.nl | www.rhed

Aan de leden van de Gemeenteraad Rheden

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
10 mei 2023		
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
N. Peekstok		

onderwerp
Update financieel loket Rheden

Beste raadsleden,

Begin februari 2023 heeft uw raad een raadsinformatiebrief ontvangen over 'Financieel loket Rheden'. Deze raadsbrief is geschreven samen met onze maatschappelijke partners. De aanleiding tot de raadsbrief was de motie 'één loket, één aanspreekpunt, één telefoonnummer' ingediend tijdens de behandeling van de ondersteunende maatregelen energiearmoede.

Uw raad heeft deze raadsinformatiebrief geagendeerd tijdens de voorbereidende vergadering van dinsdag 11 april 2023. Met deze raadsbrief willen wij u meenemen in de huidige stand van zaken.

Sociale basis
In de gemeente Rheden faciliteren we een sterke sociale basis. Hulp en ondersteuning bieden we zo dicht mogelijk bij de inwoner. In het laatste onderzoek van Rheden spreekt (juli 2022) is door middel van stellingen uitgevraagd waar inwoners hulp zouden zoeken in voorbeeldsituaties. Daaruit blijkt dat inwoners in vrijwel alle gevallen eerst hulp zoeken in het eigen netwerk (familie,

Ruime meerderheid zoekt computerhulp in eigen netwerk indien nodig

Gemeente Rheden — Moventem Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

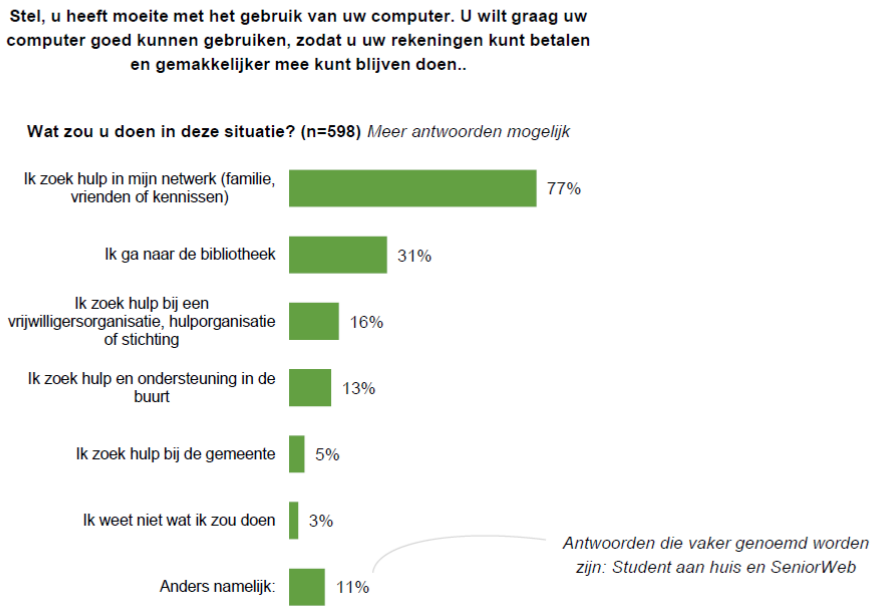

vrienden, kennissen). De hulp wordt daarna gezocht bij een maatschappelijke organisatie of (afhankelijk van de situatie) bij eerstelijnszorg. De gemeente is niet de organisatie waar inwoners als eerst aan denken. Niet alle inwoners zoeken hulp en ondersteuning op dezelfde plek. Het is van belang het hulpaanbod goed aan te laten sluiten op de manier waarop de inwoner hulp zoekt.

Samenwerking
De raadsbrief die in februari met de raad is gedeeld, is opgesteld samen met de ketenpartners (Schuldhulpmaatje, Thuisadministratie, Formulierenhulp, OverRood en Incluzio). Onze partners staan dicht bij de inwoners en geven aan achter de huidige manier van werken te staan. De huidige werkwijze biedt ruimte voor inwoners om op hun eigen manier het contact en de hulp te zoeken.
De meerwaarde wordt vooral gezien in de samenwerking – weten van elkaar wie welke vraag kan beantwoorden en daarin warm overdragen. Ongeacht waar de inwoner dan binnenkomt, wordt de vraag op de juiste manier beantwoord. Om dit te bevorderen komen alle partners in deze keten iedere zes weken samen voor een financieel ketenoverleg.

Toegang
Digitaal
De raad geeft aan dat er veel kliks nodig zijn en er veel tekst op de website staat. We onderschrijven dat de website beter kan. Samen met de afdeling communicatie passen we op dit moment de website aan. We zijn daarbij gebonden aan de structuur en mogelijkheden van de website.
We hebben uw oproep gehoord om organisaties en inwoners mee te laten kijken. Hieraan geven we gehoor nadat de eerste verbeteringen zijn doorgevoerd.

Telefonisch
De telefonische bereikbaarheid sluit aan op de digitale bereikbaarheid. De telefoonnummers van de partners en de gemeente worden via onze website ontsloten. Daarin wordt als uitgangspunt ook Geldfit aangehouden, waarbij iemand vanuit Geldfit de inwoners telefonisch kan helpen of kan doorverwijzen naar het juiste loket.

Fysiek
De huidige inlopen van de Formulierenhulp en het sociaal raadsliedenwerk zijn bekend en worden goed bezocht. We willen deze gezamenlijk versterken. In het financieel ketenoverleg ligt een plan om deze twee inlopen samen te voegen tot één brede financiële inloop.
Er is door de ketenpartners een eerste plan van aanpak opgesteld om te komen tot deze gezamenlijke inloop. We borgen in het plan de samenwerking met behoud van de eigen identiteit van de (vrijwilligers)organisaties. Het is fysiek niet mogelijk om direct aan te sluiten bij de huidige inlopen. Het is belangrijk dat de privacy gewaarborgd kan worden en er ruimte is voor één op één gesprekken. We onderzoeken de mogelijkheden voor fysieke locaties.

Vervolg
Samen met onze ketenpartners werken wij verder aan het versterken van onze financiële hulpverlening. Wanneer hier aanleiding voor is zullen wij u verder op de hoogte houden via de Raadsbrief Sociaal Domein.

Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Met vriendelijke groet,

Nadja Renkema,
Gemeentesecretaris

Carol van Eert,
Burgemeester

gemeente Rheden

Raadsinformatiebrief

datum	voor	Afdeling/cluster
1 juni 2023	Gemeenteraad	Programmateam Energietransitie

behandeld door	ons kenmerk	bijlage(n)
Eric de Kruik	EK	

Onderwerp
Tijdelijk sluiting Toekomstbestendig Wonen Lening

Geachte raad,

Op 29 september 2020 heeft u als gemeenteraad ingestemd met de Toekomstbestendig Wonen Lening, met als doel het ondersteunen van verduurzaming en het levensloopbestendig maken van woningen binnen onze gemeente. In deze lening zijn enkele andere leningen opgegaan. Hiermee streven we naar een toekomstbestendige woningvoorraad. Deze lening is inmiddels een dusdanig succes dat de regeling is overschreven. Daarom zijn wij genoodzaakt de Toekomstbestendig Wonen Lenen per 31 mei 2023 te sluiten. Nieuwe aanvragen zijn vanaf dat moment niet meer mogelijk. In deze brief informeren wij u graag nader.

Aanleiding
Voor de Toekomstbestendig Wonen Lening (TWL) is een maximumbedrag van 900.000 euro beschikbaar gesteld, met een co-financiering van de provincie van hetzelfde bedrag, wat neerkomt op een totaalbedrag van 1.800.000 euro. Aangezien het een lening betreft vloeit de aflossing met de (lage) rente uiteindelijk weer terug. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) voert voor ons deze lening uit. Zij hebben ons geïnformeerd dat inmiddels het maximum te lening bedrag is overschreden. Op basis hiervan hebben wij besloten de lening, in ieder geval tijdelijk, stop te zetten.

Tijdelijke sluiting Toekomstbestendig Wonen Lening
Vanaf het begin is er veel gebruikgemaakt van deze regeling. Het laatste jaar is het aantal aanvragen verder gestegen. Wij schatten in dat met name externe factoren, zoals de sterk stijgende energielasten, de toenemende rentepercentages bij reguliere leningen, de groei in thuiswerken hebben geleid tot een toename van aanvragen in de tweede helft van 2022 en de eerste helft van 2023. Dit groeiende succes van de regeling heeft er toe geleid dat we het financiële plafond van de regeling inmiddels hebben bereikt. Op dit moment zijn nog een aantal aangevraagde leningen in behandeling. De reeds ingediende aanvragen zullen nog worden afgehandeld. Hierdoor kan het zijn dat uiteindelijk meer hebben toegekend dan het vastgestelde maximale bedrag. Wij zien ons daarom genoodzaakt wegens dit succes de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen (tijdelijk) sluiten.

Gevolgen voor de lopende aanvragen
De reeds ingediende aanvragen zullen door het SVn via de normale procedure conform de huidige regeling worden afgehandeld.

Gevolgen voor nieuwe belangstellenden
We realiseren ons dat de sluiting van de regeling teleurstellend kan zijn voor sommige inwoners. Met name voor degenen die net van plan waren om een aanvraag in te dienen. We zullen deze inwoners zo goed mogelijk helpen om te kijken naar alternatieve mogelijkheden en hen attenderen op andere leningen of financieringsmogelijkheden. Voor woningeigenaren met een “smalle beurs” die graag in isolatiemaatregelen willen investeren, zullen we waar mogelijk reeds bestaande subsidies en regelingen inzetten. Daarnaast zullen we een tweetal aankomende subsidies van het SPUK Nationaal Isolatie Programma in de komende maanden uitwerken en introduceren.

Evaluatie en vervolgstappen
De komende periode evalueren wij de regeling. Samen met het SVn maken wij de balans op tussen enerzijds de verstrekte leningen en anderzijds de aflossing en rente. Hierbij betrekken wij ook de aflossing en rente op de regelingen die in de Toekomstbestendig Wonen Lening zijn opgegaan. Deze evaluatie is ook noodzakelijk vanwege de nieuwe en andere financieringsmogelijkheden die de afgelopen jaren zijn ontstaan voor verduurzaming en levensloopbestendige maatregelen. We zullen de (tijdelijke) sluiting van de regeling benutten om de regeling aan te passen zodat deze beter aansluit bij de behoeften en de vraag van dit moment.

De evaluatie en mogelijke herijking van de bestaande regeling is op de agenda voor de raad in november opgenomen.

Met vriendelijke groet,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema-Holstein,
secretaris.

gemeente Rheden

BenW-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
P. Hofman	4. Duurzaamheid	11 Duurzame steden en gemeenschappen
b en w-vergadering	**agendapunt**	**bijlage(n)**
		1 **Werkdocument Wijkuitvoeringsplan Dieren-West**

rol raad
Ter kennisname

INHOUD VOORSTEL
1. Het werkdocument wijkuitvoeringsplan Dieren-West ter consultatie aanbieden aan inwoners en stakeholders.
2. De Gemeenteraad hierover informeren via een Raadsinformatiebrief.

1. Wat is de aanleiding?
Op 21 april 2021 heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte voor de gemeente Rheden vastgesteld en vervolgens besloten om voor de wijk Dieren-West als eerste een wijkuitvoeringsplan (WUP) op te stellen waarin meer concreet wordt aangegeven hoe, waar en wanneer de wijk aardgasvrij wordt.

2. Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Transitievisie Warmte gemeente Rheden
- Nationaal Klimaatakkoord (2019)
- Beleidskader "Aan de slag voor een duurzaam klimaat" (2019-2022)

3. Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?
Een aardgasvrij Dieren-West.

4. Wat gaan wij ervoor doen?
Met het ter consultatie aanbieden van het werkdocument WUP vragen we inwoners van Dieren-West en stakeholders wat zij vinden van het werkdocument. We gaan het WUP online zetten en voorzien van een korte vragenlijst, we sturen het per mail naar stakeholders en (reeds betrokken) inwoners, we organiseren inloopspreekuren, een energiecafe en mogelijk andere momenten om actief contact te zoeken met bewoners. Met de verkregen reacties stellen we het definitief concept-WUP op, welke we – na de zomer - formeel ter inzage leggen. De Raad informeren we hierover per Raadsinformatiebrief.

5. Wat zijn de financiële consequenties?
De kosten voor het ter consultatie leggen van het werkdocument passen binnen de huidige begroting van het Energietransitieteam.

Ten aanzien van de eerste fase van uitvoering geldt dat de uitgaven passen binnen de huidige begroting van het duurzaamheidsprogramma, welke voor een groot deel wordt gefinancierd met landelijke middelen (Nationaal Isolatieprogramma, CDOKE). Daarnaast gaan we voor enkele (deel)projecten actief op zoek naar andere beschikbare middelen (zoals provincie of EU). Mocht er budgettair toch onvoldoende ruimte blijken te zijn voor (onderdelen) de uitvoering, dan zal daartoe vantevoren een budgetaanvraag voor worden gedaan. In de uiteindelijke versie die in december aan de raad wordt voorgelgd is de financiele paragraaf nader uitgewerkt. Dit werkdocument heeft dan ook nog geen directe financiele gevolgen.

Inzicht verloop beschikbaar budget:	*Structureel./ Incidenteel*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Budget:					
Af: aangegane verplichtingen:					
Bij: inkomsten:		-	-		
Beschikbaar:					
Gevraagd budget:					
Restant budget nog beschikbaar:					

6. Wat zijn de risico's?

- Mogelijk wordt er boven verwachting veel gereageerd op het werkdocument: dit zorgt ervoor dat we veel tijd zullen moeten besteden aan het goed en zorgvuldig beantwoorden van de reacties.
- Mogelijk wordt te weinig gereageerd op het werkdocument: dit betekent dat we inwoners en stakeholders onvoldoende mee hebben weten te nemen in het WUP-proces. In het vervolgtraject zullen we dat dan alsnog moeten doen.
- Mogelijk is het budget straks onvoldoende voor de uitvoering, vanwege de afhankelijkheid van externe geldstromen. Mocht dat zo zijn, dan zal er vooraf een aanvullend budgetaanvraag komen. Dit risico gaat pas spelen nadat de uiteindelijke versie naar de Raad gaat.

7. Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

We willen juist veel draagvlak creëren voor het definitieve WUP. Daarom nemen we inwoners en andere stakeholders uitgebreid mee in het proces, nog voordat we het officieel ter inzage leggen. Iedereen die wil reageren op het WUP-werkdocument, kán reageren.

8. Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

We gaan het WUP online zetten en voorzien van een korte vragenlijst, we sturen het per mail naar stakeholders en (reeds betrokken) inwoners, we organiseren inloopspreekuren, een energiecafe en mogelijk andere momenten om actief contact te zoeken met bewoners. Met de verkregen reacties stellen we het definitief concept-WUP op, welke we – na de zomer - formeel ter inzage leggen. De Raad informeren we hierover per Raadsinformatiebrief.

9. Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Over de realisatie van het WUP is pas aan het eind (2033) een evaluatie mogelijk. Wel kan voor nog op te stellen WUP'en een evaluatie gedaan worden hoe deze WUP tot stand is gekomen.

De Steeg,

31 mei 2023

gemeente Rheden

Wijkuitvoeringsplan Dieren-West

Op naar een aardgasvrije wijk in 2033!

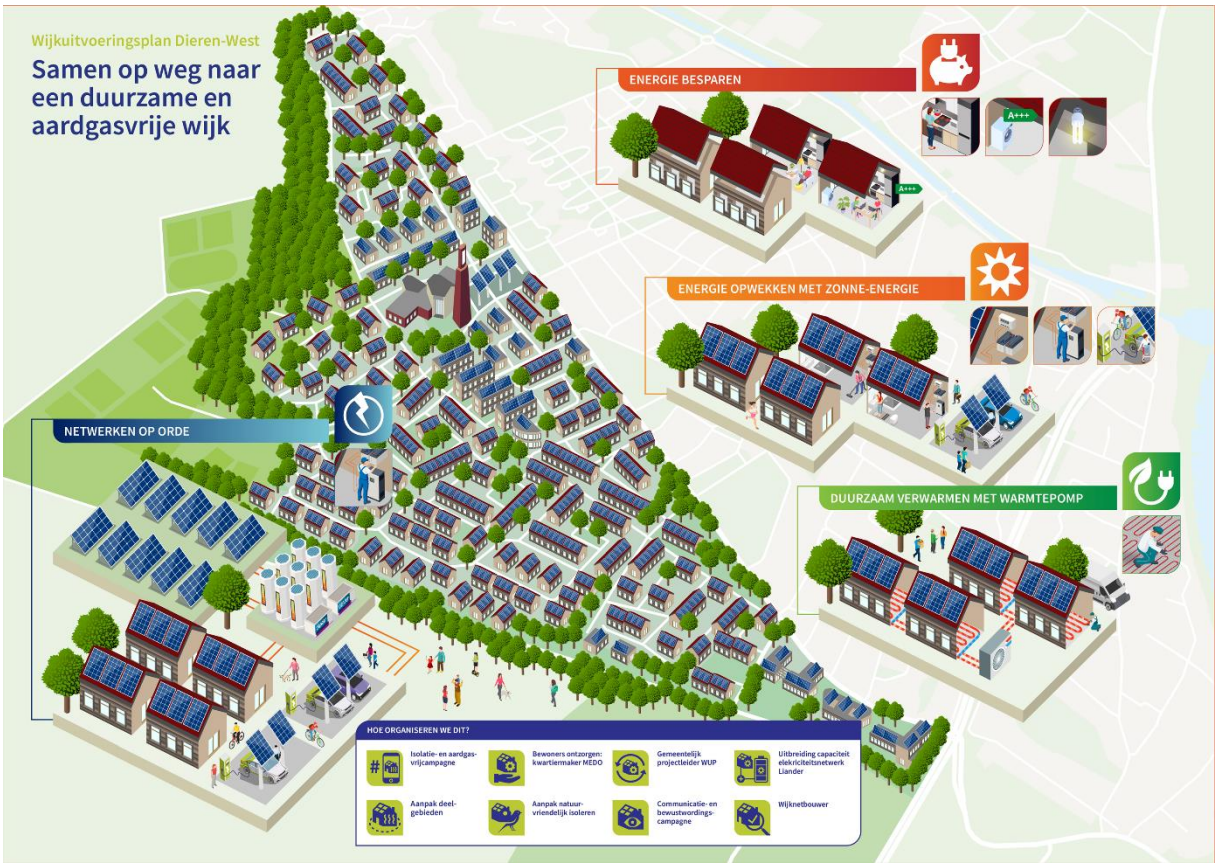

Colofon

Ambtelijk opdrachtgever: Gemeente Rheden, Arthur Hofstad
Proces, verkenning en eerste versie wijkuitvoeringsplan: i.s.m. Transitiereizen VOF, Carla Onderdelinden, Patricia van der Haak

Alles uit deze uitgave mag gekopieerd en gedeeld worden.

Velp, juni 2023

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Voorwoord 4
Samenvatting 6
1. Inleiding 9
2. De wijk Dieren-West 16
3. Een aardgasvrij Dieren-West: hoe dan? 21
4. Plan van Aanpak: Hoe organiseren we dit? 27
5. Wat kost dat allemaal? 33
6. Risico's en onzekerheden 35
7. Bijlagen 38

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

Voorwoord

Nieuwsgierig

Samen met de inwoners van Dieren-West gaan we stappen zetten naar een Wijk van de Toekomst! Een duurzame wijk, die zonder aardgas verwarmd wordt. Voor inwoners moet het vooral een mooie wijk zijn waar ze in de toekomst comfortabel en betaalbaar wonen. Een wijk waar ze trots op zijn vanwege het volop aanwezige groen in en rond de wijk en vanwege de voorbeeldfunctie in de 'energietransitie'. Die trots ontstaat alleen als je er als inwoner zelf iets aan hebt kunnen bijdragen, als je anderen daarbij kunt helpen en als de samenwerking met de gemeente goed is, doordat deze veel aanwezig is en een helpende hand biedt. En natuurlijk vooral als de resultaten ook zichtbaar zijn en trots gedeeld worden.

Na het vaststellen van de warmtevisie in april 2021 is Dieren-West gekozen als eerste wijk om concreet mee aan de slag te gaan. Belangrijke redenen om voor Dieren-West te kiezen zijn de aanwezigheid van veel huurwoningen en een groep inwoners die actief bezig is met het thema duurzaamheid. In het proces bleek echter wel dat de samenwerking niet vanzelf tot stand komt, maar dat er nadrukkelijk aandacht besteed moet worden aan het opbouwen van relaties (elkaar kennen), het ontwikkelen van een gezamenlijke cultuur/taal (elkaar begrijpen) en het maken van duidelijke afspraken over rollen en verwachtingen. Voor het opstellen van dit concept-wijkplan is daarom extra tijd uitgetrokken en in het plan wordt ook voorgesteld hier blijvend in te investeren. In 2023 gaan we bovendien verder in gesprek met inwoners over de vraag hoe we met elkaar gaan werken aan een aardgasvrij Dieren-West. Ook gaan we verder in gesprek met woningcorporatie Vivare en netbeheerder Liander over de samenwerking.

Dit concept-wijkplan is dan ook géén plan dat van A tot Z beschrijft wat er moet gebeuren om het doel te halen. Dit plan biedt ruimte om elkaar beter te leren kennen en samen te experimenteren en te leren. Wat u aantreft is dan ook een plan waarin de nieuwsgierigheid centraal staat. Want naast kennis en inzichten die we hebben opgehaald, zijn er ook nog zoveel vragen. Bij inwoners en de gemeente, maar ook bij belangrijke partners als ondernemers, maatschappelijke instellingen, Vivare en Liander. Hoe bereiken we alle inwoners van de wijk? Hoe krijgen we nog meer inwoners in beweging? Hoe organiseren we de ondersteuning of ontzorging van de bewoners? Wat kunnen onze (maatschappelijke) partners betekenen en wat hebben ze daarvoor nodig? Wat zijn de beste technieken en welke innovatie is nog mogelijk? Deze en zoveel meer vragen schrikken ons niet af, maar maken ons juist nieuwsgierig naar de mogelijke antwoorden.

We willen leren door te doen. Denken in realistische mogelijkheden en we zijn niet bang om soms fouten te maken. Daarbij hebben we twee heldere uitgangspunten:

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

A. We hebben geen tijd te verliezen met alleen praten, want wat je in 2040 gerealiseerd wilt hebben, wordt vandaag en morgen al vormgegeven;
B. We kunnen het alleen samen doen: inwoners, ondernemers, woningcorporatie, verhuurders, bouwers, maatschappelijke organisaties en de gemeente.

Aan de slag!

Paul Hofman,

Wethouder gemeente Rheden

Samenvatting

De wijk Dieren-West biedt kansen om als een van de eerste wijken aardgasvrij te worden. Daarom is gemeente Rheden daar gestart met het opstellen van een wijkuitvoeringsplan (afgekort WUP) naar een mooi en aardgasvrij Dieren-West in 2033. Samen met experts en inwoners heeft gemeente Rheden het afgelopen jaar een verkenning uitgevoerd naar de manier waarop de energietransitie in Dieren-West goed opgepakt kan worden. Deze verkenning had aan de ene kant een technisch spoor waarvoor we onafhankelijk advies hebben ingewonnen: welke duurzame warmtebronnen zijn geschikt? Wat moet er in technische zin gebeuren om Dieren-West aardgasvrij te maken en welke (deel)buurten zouden geschikt zijn om te beginnen?

Aan de andere kant hebben we verkend hoe we deze technische verduurzaming het beste kunnen organiseren. Wat hebben de inwoners in Dieren-West nodig om hun woningen te isoleren en aardgasvrij te maken?

Dit wijkuitvoeringsplan beschrijft hoe de wijk Dieren-West van het aardgas af kan. Samenvattend is dit het plan:

1. **Besparen:** In de meeste woningen en overige gebouwen kan nog veel bespaard worden door (na)isolatie. Daarmee kunnen we de warmtevraag drastisch verminderen. Ook op elektriciteit kan en moet flink bespaard worden. Onder andere door te besparen op gebruik van elektrische apparatuur en door oude, onzuinige apparaten te vervangen.
2. **All electric**: Op dit moment is de individuele, elektrische warmtepomp de meest logische warmte-oplossing. De nog aanwezige gasfornuizen worden geleidelijk vervangen door elektrische kookplaten.
3. **Zonnepanelen**: Op daken én op andere geschikte plekken in de wijk.
4. **Netwerk op orde:** Zonne-energie is niet altijd beschikbaar. Daarom moet ook worden ingezet op energieopslag en het slim verdelen van de beschikbare elektriciteit en ruimte op het netwerk. Bovendien zal het netwerk op veel plekken in de wijk verzwaard moeten worden.

Hoe gaan we deze verduurzamingsoperatie organiseren?

De precieze route naar een mooi en aardgasvrij Dieren-West in 2033 kan natuurlijk nog niet uitgestippeld worden. Veel weten we immers nog niet. Wat we wél weten is wat we de komende één á twee jaar gaan doen. Kortgezegd gaan we menskracht regelen om dingen in gang te zetten, gaan we inwoners helpen met isoleren van hun woningen en zetten we de wijk nóg meer in beweging:

1. **Isolatie-/verduurzamingscampagne Dieren-West:** 2033 is dichterbij dan je denkt. Geen tijd te verliezen dus om de woningen te verduurzamen! We beginnen met collectieve inkoopacties voor vloer- en glasisolatie.
2. **Aanpak in deelgebieden:** Dieren-West is op basis van een uitgebreide analyse ingedeeld in vijf deelgebieden. In één van die deelgebieden, Midden Dieren-West, willen we starten met een bijzondere wijkaanpak. Een geselecteerde marktpartij verduurzaamt in één keer een groot aantal huur- én koopwoningen. Het voordeel van deze wijkaanpak is dat je in korte tijd

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

veel woningen kunt verduurzamen, zeker als ook grote verhuurders meedoen. De wijkaanpak is uiteraard niet verplicht, woningeigenaren kunnen vrijwillig meedoen.

3. **Bewoners ontzorgen / kwartiermaker MEDO:** Veel inwoners in Dieren-West willen ondersteund worden bij deze mooie, maar complexe operatie. Waar mogelijk gaan we deze mensen ontzorgen. Bij het adviseren, bij de financiering én bij de uitvoering. Hoe dat ontzorgen er precies uit gaat zien, onderzoeken we de komende tijd. Een van de manieren is een maatschappelijke energiediensten organisatie (MEDO). Dit is een coöperatieve uitvoeringsorganisatie die de wijk ondersteunt en ontzorgt bij het verduurzamen van de woningen. Het voordeel van deze aanpak is dat het verduurzamen van de woningen financieel haalbaar wordt voor veel mensen.
4. **Aanpak natuurvriendelijk isoleren:** Isoleren van de woningen is hartstikke goed voor het klimaat, net als zonnepanelen op je dak. Maar de natuur is er niet altijd even blij mee. Bij het isoleren van de spouw bijvoorbeeld of bij het plaatsen van zonnepanelen is er het risico dat nestgelegenheid van kwetsbare soorten, zoals huismus en vleermuizen worden verstoord. In 2023 starten we in alle dorpen van Rheden een uitgebreid ecologisch onderzoek om uit te vinden of en waar deze kwetsbare soorten zitten. En we beginnen daarmee in Dieren-West. Op basis van de uitkomsten kan geheel of gedeeltelijk ontheffing worden gegeven voor het uitvoeren van spouwmuurisolatie en het installeren van zonnepanelen. De verwachting is dat eind 2024 of begin 2025 de ontheffing kan worden verleend.
5. **Gemeentelijk projectleider WUP:** De gemeentelijk projectleider WUP zorgt er onder andere voor dat wat in Dieren-West op de planning staat in de pas loopt met andere gemeentelijke plannen en procedures en onderzoekt welke andere opgaven samen met het aardgasvrij maken kunnen worden opgepakt. Voorbeelden van deze opgaven zijn biodiversiteit, klimaatadaptatie en leefbaarheid.
6. **Communicatie- en bewustwordingscampagne:** Om meer bewoners van Dieren-West overtuigd en enthousiast te krijgen is er meer nodig dan de informatieavonden en energiecafés die we tot nu toe organiseerden. Op tal van manieren gaan we de wijk in om te laten zien wat de bedoeling is en hoe we dat de komende jaren gaan realiseren. Denk daarbij aan de wijkkrant, onlinekanalen, maar ook aan kleine infopanelen in voortuinen van enthousiaste bewoners die al stappen hebben gezet.
7. **Uitbreiding capaciteit electriciteitsnetwerk:** Of het gaat lukken om in 2033 een aardgasvrij Dieren-West te hebben, zal voor een groot deel afhangen van de capaciteit van ons elektriciteitsnetwerk. Die is op dit moment behoorlijk kwetsbaar en die kwetsbaarheid neemt toe als we straks minder aardgas en veel meer stroom gaan gebruiken als gevolg van een toename van het elektrisch koken, elektrisch autorijden en de warmtepomp. De oplossing ligt onder andere in een uitbreiding van het netwerk. Dat kan op drie manieren: dikkere kabels en meer wijktransformatoren, een betere afstemming van vraag en aanbod van duurzame energie, én door middel van energieopslag. Samen met netbeheerder Liander en met bewoners willen we de komende tijd van start met pilots om daarmee veel ervaring op te doen.
8. **Wijknetwerkbouwer:** Een netwerkbouwer heeft als belangrijkste taak om nog meer zichtbare resultaten te boeken in de wijk. Dat doet diegene door kleine en grote projecten op te starten, door veel in de wijk aanwezig te zijn, als aanspreekpunt te dienen en de bewoners op te zoeken, door te weten wat er speelt, door bijeenkomsten en inloopspreekuren te organiseren, door buurtinitiatieven te faciliteren, door verbindingen te leggen met andere uitdagingen en kansen die aanwezig zijn in de wijk. De opdracht van de

netwerkbouwer is integraal: deze persoon is niet alleen met de energietransitie bezig, maar organiseert ook het gesprek over groene, ruimtelijke en sociale wensen en doelen in de wijk. En misschien dat de netwerkbouwer ook kan starten met een wijk- of buurtklusbedrijf.

Inwoners kunnen ook kiezen voor een meer individuele aanpak, waarbij men zijn eigen tempo kiest. Met behulp van een breed palet van producten en diensten, mogelijk geleverd door een nieuw opgericht wijkbedrijf bepaalt men zelf hoe en hoe snel de woning aardgasvrij wordt gemaakt. Een goede, informatieve website, een energieloket in de wijk, de Toekomstbestendig Wonenregeling (aantrekkelijke lening), maar ook energiecafe's maken onderdeel uit van dit brede palet.

Op de volgende pagina is in beeld gebracht hoe Dieren-West aardgasvrij wordt.

Wijkuitvoeringsplan Dieren-West

Samen op weg naar een duurzame en aardgasvrije wijk

NETWERKEN OP ORDE

HOE ORGANISEREN WE DIT?

- Isolatie- en aardgasvrijcampagne
- Bewoners ontzorgen: kwartiermaker MEDO
- Aanpak deelgebieden
- Aanpak natuurvriendelijk isoleren

ENERGIE BESPAREN

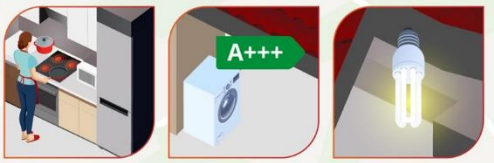

ENERGIE OPWEKKEN MET ZONNE-ENERGIE

DUURZAAM VERWARMEN MET WARMTEPOMP

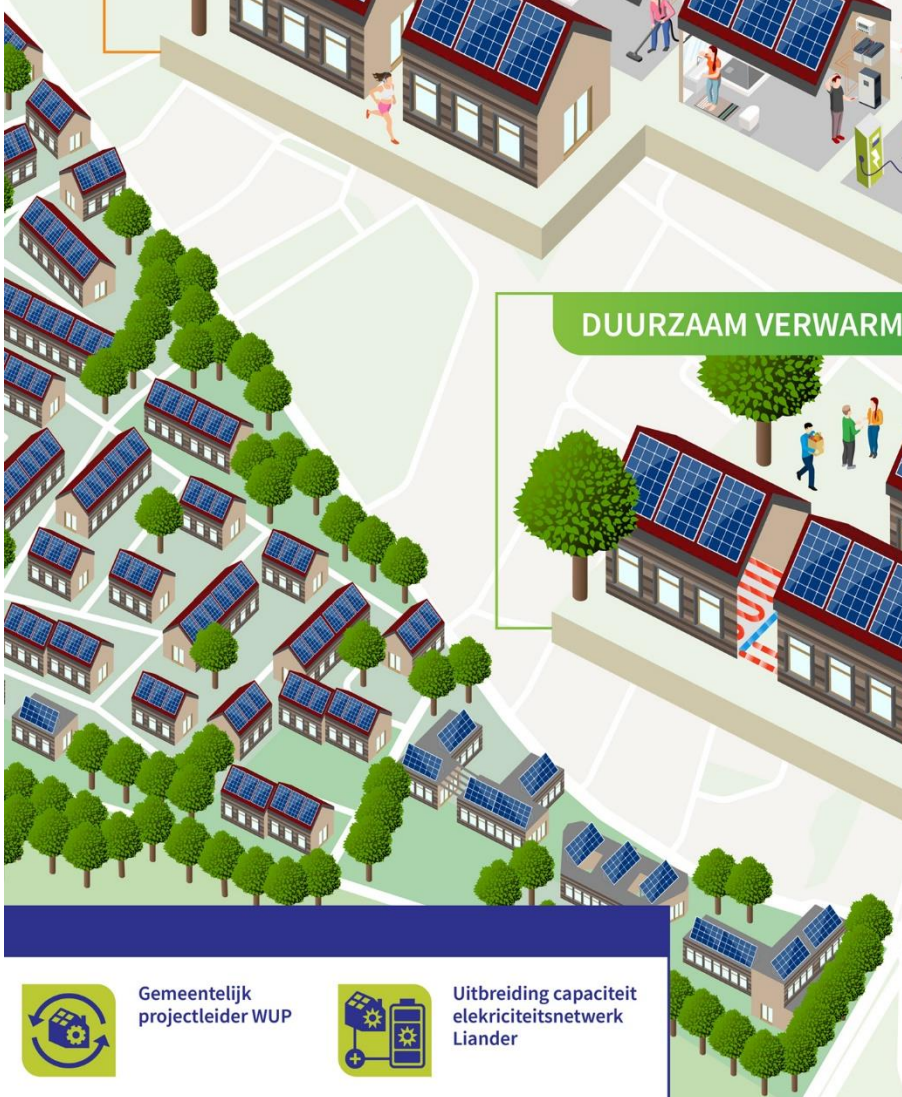

- Gemeentelijk projectleider WUP
- Uitbreiding capaciteit elekriciteitsnetwerk Liander
- Communicatie- en bewustwordings-campagne
- Wijknetbouwer

1. Inleiding

1.1 Waarom dit wijkuitvoeringsplan?

In 2050 wil Nederland aardgasvrij zijn. Dat noemen we de warmtetransitie. We gebruiken dan geen aardgas meer voor de verwarming van onze huizen, warm tapwater, koken en voor de productie van elektriciteit. Elke gemeente stelt hiervoor een warmtetransitievisie op. Die van de gemeente Rheden is op 20 april 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. In deze warmtetransitievisie heeft de gemeente als doel om al in 2040 klaar te zijn met de warmtetransitie.[1] Dat betekent dat alle huizen en gebouwen uiterlijk in 2040 verduurzaamd en van het aardgas afgekoppeld zijn.
Op basis van deze warmtetransitievisie wordt vervolgens per wijk een wijkuitvoeringsplan gemaakt: een plan hoe de wijk van het aardgas af kan.

Gemeente Rheden heeft al geruime tijd de ambitie om in 2040, tien jaar eerder dan de landelijke doelstelling, CO_2-neutraal en dus aardgasvrij te willen zijn. In 2030 zouden de eerste buurten of wijken zelfs al van het aardgas moeten zijn. De urgentie van de energietransitie wordt dus zeker gevoeld, helemaal nu de prijzen voor elektriciteit en aardgas het afgelopen jaar enorm gestegen zijn. Daarom wil de gemeente de mogelijkheden die zij heeft - zij is immers geen eigenaar van de woningen - optimaal benutten. Die mogelijkheden zijn er vooral op het vlak van het bieden van objectieve informatie, het inspireren (zoals het geven van goede voorbeelden), faciliteren, regisseren en organiseren. Het ontzorgen van juist die inwoners die het op dit moment (nog) niet kunnen of willen staat bij de gemeente dan ook hoog in het vaandel. Denk aan goede technische informatie en advies met betrekking tot de eigen woning en betrouwbare leveranciers. Hoe dat ontzorgen er precies uit komt te zien, wordt de komende tijd onderzocht en verderop in dit wijkuitvoeringsplan toegelicht. De gemeente doet dit natuurlijk niet alleen, maar zo veel mogelijk samen met de (ervarings)deskundige inwoners en lokale organisaties in Dieren-West.

Wijkgerichte warmtetransitie
"We hebben ook in Rheden de opgave om gefaseerd het aardgasgebruik af te bouwen en voor de verwarming van onze huizen en bedrijven te kijken naar duurzame alternatieven. De uitrol van deze warmtetransitie krijgt in Rheden een extra impuls en combineren we per wijk zoveel mogelijk met de energietransitie en vergroening van de mobiliteit. We willen maatwerk leveren per wijk, de bewoners waar nodig ontzorgen en de warmte- en energietransitie voor iedereen bereikbaar houden.''

Coalitieakkoord 2022-2026 Groener, Socialer, Dichterbij, gemeente Rheden

Aan de hand van een uitgebreide analyse[2] in de warmtetransitievisie Rheden, is Dieren-West als één van de kansrijke wijken naar voren gekomen om te starten met aardgasvrij. Dit komt bijvoorbeeld

[1] Zie het Coalitieakkoord 2018 - 2021 van de gemeente Rheden.
[2] Deze multicriteria-analyse is na te lezen in de Warmtevisie van de gemeente Rheden, Zie www.rheden.nl en www.watisjouwrheden.nl

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

omdat veel inwoners in Dieren-West al betrokken en actief zijn op het gebied van de energietransitie en de mate waarin de huizen eigendom zijn van de woningcoöperatie . Daarom is Dieren-West één van de eerste wijken van de gemeente waar de komende tijd een wijkuitvoeringsplan voor wordt gemaakt.

Het doel van dit plan is om Dieren-West de komende jaren geleidelijk, maar uiterlijk in 2033, van het aardgas af te kunnen koppelen.

In dit wijkuitvoeringsplan staat:

- Hoe en wanneer we Dieren-West aardgasvrij maken.
- Wat het aardgasvrij maken betekent voor de bewoners van Dieren-West.
- Welke techniek het beste aansluit om aardgasvrij te worden.
- Hoe de financiering wordt, of kán worden geregeld.
- Wat de rol is van de gemeente én wat bewoners en andere partijen van ons mogen verwachten.

Techniek, samenwerken, ontzorgen en uitvoeren zijn belangrijke onderwerpen in dit wijkuitvoeringsplan. Het aardgasvrij maken van Dieren-West is een grote operatie, waarbij veel partijen betrokken zijn. De aanpak hiervoor bestaat uit de volgende bouwstenen:

- Kosten
- Communicatie en ontzorgen
- Technische oplossingen
- Eventuele koppelkansen (hittestress, meer groen, etc.)
- Participatiebeweging creëren
- Leren en ontwikkelen

Het organiseren van technische oplossingen en het samenspel dat nodig is om met z'n allen het einddoel – een mooi en aardgasvrij Dieren-West in 2033 - te halen, dáár gaat dit plan over. Want één ding is duidelijk: iedereen moet mee (kunnen) doen. Een wijk kan namelijk pas definitief van het aardgas af als ook de laatste inwoner klaar is met het verduurzamen van zijn of haar woning.

1.2 Hoe is dit eerste conceptplan tot stand gekomen?

Na vaststelling van de warmtetransitievisie in de gemeenteraad is de gemeente gestart met de voorbereidingen voor dit wijkuitvoeringsplan. Gemeentelijke middelen en capaciteit zijn vrijgemaakt

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

en met de lokale bewonersgroep Werkgroep Duurzaam Dieren-West (WDDW) is de wijk aangemeld als Wijk van de Toekomst (home - Wijk van de toekomst). Gezamenlijk is vervolgens externe procesbegeleiding gezocht en gevonden: Bureau Transitiereizen. Onder leiding van Transitiereizen is een projectgroep geformeerd, bestaande uit leden van WDDW en de gemeente Rheden. Deze is aangevuld met externe expertise, het landelijke Klimaatverbond Nederland en bureau WDW. Klimaatverbond Nederland kon met Europese subsidie (EUCF) voor heel Dieren en omgeving onderzoeken of en hoe een zogenaamde maatschappelijke energiediensten organisatie (MEDO) inwoners zo veel mogelijk kan ontzorgen om woningen aardgasvrij te maken. Ook bureau WDW, een dochteronderneming van bouwbedrijf Van Wijnen, kon met Europese subsidie (EU Horizon) voor Dieren-West onderzoeken welke technische stappen nodig zijn om aardgasvrij te worden. In september 2021 is de projectgroep gestart en via tal van overleggen, bijeenkomsten, verkenningen, webinars, energiecafe's en tussentijdse rapportages is dit voorlopige wijkuitvoeringsplan tot stand gekomen. In onderstaand overzicht is te zien in hoeverre de bewoners van Dieren-West tot nu toe zijn betrokken bij de opstelling van het plan.

Participatie in WUP-proces tot nu toe

- WDDW betrokken bij selectie van externe procesbegeleiding.
- WDDW mede-ondertekenaar van intentieovereenkomst samenwerking WUP Dieren-West.
- Gezamenlijke aanvraag Wijk van de Toekomst met WDDW.
- Organisatie online startbijeenkomst november 2021 (ruim 100 deelnemers).
- Drie infoavonden over wijkwarmteverkenningen (± 15 deelnemers).
- Technische infoavond over verduurzaming van de woning (ruim 40 bezoekers).
- Infoavond over de MEDO (ruim 25 bezoekers).
- Voorbeeldwoningenproject (ruim 35 aanmeldingen, 10 ambassadeurs).
- Voorbeeldwoningen met adviezen op website gemeente.
- Energiecafe november '22 (ruim 100 bezoekers).
- Huurdersinitiatief.
- Vier inloopspreekuren in de Ontmoetingskerk.
- Energiecafe februari '23 (± 25 bezoekers).

1.3 Wat willen inwoners dat er over drie jaar is gebeurd?

Op weg naar 2033 kunnen we al veel doen. Tal van inwoners van Dieren-West hebben het afgelopen jaar aangegeven wat er - wat hun betreft - in 2026 klaar moet zijn:

- Het aardgasvrij maken van de wijk gebeurt zo veel mogelijk collectief: er is een energieforum opgestart van inwoners die kennis en ervaringen rondom energievragen uitwisselen met elkaar.

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

- Sociale media en andere communicatieplatforms bieden veel handige en praktische informatie.
- Er zijn regelmatig bijeenkomsten waarin kennis en ervaring worden gedeeld.
- Er worden regelmatig groeps- en straatprojecten georganiseerd. De gemeente faciliteert deze.
- Naast de energie- of warmtetransitie, gaan inwoners ook aan de slag met andere thema's, zoals veiligheid en meer groen in de wijk.

''Eigenlijk zou ik geheel duurzaam willen functioneren.
Dat je van het gas af gaat. Dat je zelf energie gaat winnen met zonnepanelen. Dat je ook opslagmogelijkheden hebt.''
– Inwoner Dieren-West

''De beste oplossing komt niet altijd van de leverancier die je belt. Die willen namelijk maar één product verkopen: hun eigen product. Dat kan goed zijn, maar misschien is het niet de beste oplossing. Deskundig advies vooraf en controle op kwaliteit achteraf, dat is belangrijk. In het plan moet deze manier van werken genoemd worden. Je kunt dan namelijk kosten besparen, want het gaat in één keer goed.''
– Inwoner Dieren-West

"Ik denk dat er weinig voorzieningen nodig zijn, maar dat er veel communicatie nodig is."

– Inwoner Dieren-West

"Ik zou willen dat iedereen heel bewust met energie omgaat."

– Inwoner Dieren-West

Inwoners aan het woord:
Hoe ziet Dieren-West eruit in 2033?

In 2033 is de wijk Dieren-West **een mooie, diverse wijk met veel groen en een prettige sociale structuur**. De wijk is **duurzaam**. Dat betekent dat de meeste huizen en gebouwen aardgasvrij zijn. Ook is er veel groen. In de **wijk zijn veel bomen en plekken voor bloemen, bijen, insecten en andere kleine dieren**. Op sommige plekken is er nieuwbouw, met name wat hoogbouw om meer mensen van een woonplek te voorzien. **De openbare ruimte is met aandacht ingericht**. Er is op wijkniveau een ontwerp gemaakt voor buitenspelen, sporten, wandelen, elkaar ontmoeten, mobiliteit en logistiek.

In 2033 heeft de wijk meer eigen voorzieningen. Denk aan eigen energievoorzieningen, eigen energieopslag en distributie en een eigen waterberging. Onderlinge energie-uitwisseling is mogelijk. Het regenwater gaat direct de bodem in en wordt niet meer afgevoerd via het riool. De warmte uit het riool benut om de gebouwen te verwarmen. De wijk is mooi. Zowel de gemeente als de inwoners zelf onderhouden hun huizen, tuinen en de openbare ruimte. Er wordt **samengewerkt** om de wijk ook mooi en schoon te houden. De gemeente geeft daarbij het goede voorbeeld. Al jarenlang. Dat inspireert inwoners enorm om zelf ook een bijdrage te leveren aan de wijk. De huurwoningen zijn verduurzaamd en goed op orde**. Iedereen kan echt prettig wonen in Dieren-West**.

De wijk is in de loop van de jaren aanzienlijk verjongd. De gemeente en Vivare hebben hierop ingespeeld en er zijn meer voorzieningen voor kinderen gekomen. Mensen hebben aan het eind van de dag nog energie over om elkaar te ontmoeten, te sporten, van betekenis te zijn. Dit is door de tijd vanzelf zo gegroeid omdat de mensen meer contact met elkaar wilden en zelf duurzamer wilden leven. Hoogtepunt is de jaarlijkse energie neutrale barbecue die in vele straten georganiseerd wordt. **Het wij-gevoel heeft ervoor gezorgd dat de energietransitie in de wijk eigenlijk best makkelijk verlopen is**. De Ontmoetingskerk en het verenigingsleven hebben daar een belangrijke rol in gespeeld. Ook op andere thema's is het vanzelfsprekend dat mensen dingen samen organiseren. Zonder dat dit overigens verstikkend aanvoelt. **De wijk biedt ruimte om vooral jezelf te kunnen zijn**. Want ook in 2033 kan je nu eenmaal niet met iedereen in contact zijn.

Deze visie is tot stand gekomen door gesprekken met verschillende inwoners: bezoekers van energiecafés en de bewoners van de voorbeeldwoningen.

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

2. De wijk Dieren-West

In dit hoofdstuk schetsen we een beeld van de wijk Dieren-West: van de wijk zelf en van de isolatieopgave van de huizen en gebouwen. Ook beschrijven we de demografische en sociaaleconomische situatie van de wijk.

2.1 Dit is Dieren-West

''Er is veel groen in en rond de wijk. Dat vind ik fijn. Je kunt naar buiten, er is veel ruimte, veel rust. Je kunt de natuur in.''

''Als je naar de wijk als geheel kijkt, zie je veel goedkoop gebouwde, sociale huurwoningen. Dat spreekt mij esthetisch minder aan, maar op zich vind ik de bouwstijl van de wijk mooi.''

''Er wonen veel ouderen in de wijk, die gaan niet allemaal meer investeren.''

Dieren-West ligt tegen de Veluwezoom, vanaf het station van Dieren gezien links van de Harderwijkerweg en kent net als Dieren-Noord een ruime, groene opzet. De ongeveer 4200 bewoners (± 30% van de bevolking van het dorp Dieren) wonen in ruim 2000 woningen. Verreweg de meeste daarvan zijn gebouwd ná de Tweede Wereldoorlog. In de jaren tachtig werd verdere aantasting van de Veluwezoom verboden en kwam er een einde aan de grootschalige bouw van huizen in Dieren-West. In Dieren-West is het rijtjeshuis het overheersende woningtype. Her en der staat er ook een portiekflat en daarnaast zijn er richting de Veluwezoom en aan de noordkant van de wijk meerdere, parkachtige woonbuurtjes, met modernere, vrijstaande en twee-onder-een-kapwoningen. De Akker, Da Costa en het markante, ronde appartementencomplex aan de Julius Röntgenlaan zijn voorbeelden van meer recente nieuwbouw in de wijk. Aan de randen van de wijk is er een ruim aanbod van voorzieningen zoals een Joodse begraafplaats, het crematorium, de brandweerkazerne, verschillende zorgcomplexen, scholen, de Ontmoetingskerk en aan de noordoostkant allerlei sportvoorzieningen.

2.2 Dieren-West in cijfers

Woningen

1.992 woningen
Circa **1.220** huurwoningen, veelal in bezit van Vivare

Type woning

Verhouding huur - koop

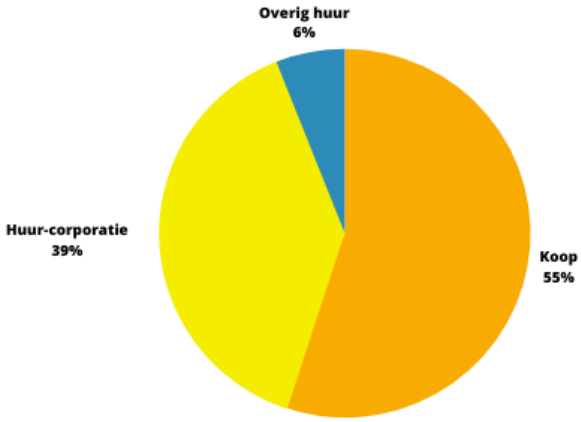

Figuur 1 Woningcorporatiebezit in beeld (blauw)

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

Demografie

4.160 aantal inwoners

Leeftijd

32,5% van de inwoners is ouder dan 65. Het hoge percentage ouderen komt waarschijnlijk door het grote aantal ouderen- en zorgwoningen in Dieren-West. Het aantal gezinnen met jonge(re) kinderen ligt dicht bij het landelijke gemiddelde. In Dieren-West wonen opvallend weinig mensen van middelbare leeftijd.

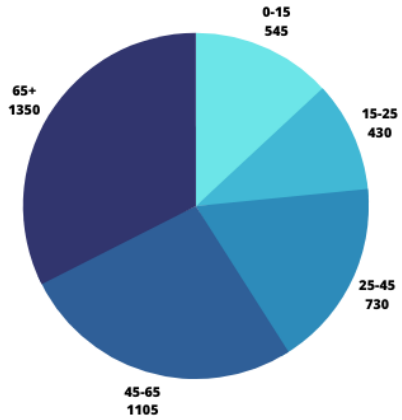

Inkomen

Gemiddeld bruto jaarinkomen van Nederland, gemeente Rheden en Dieren-West.

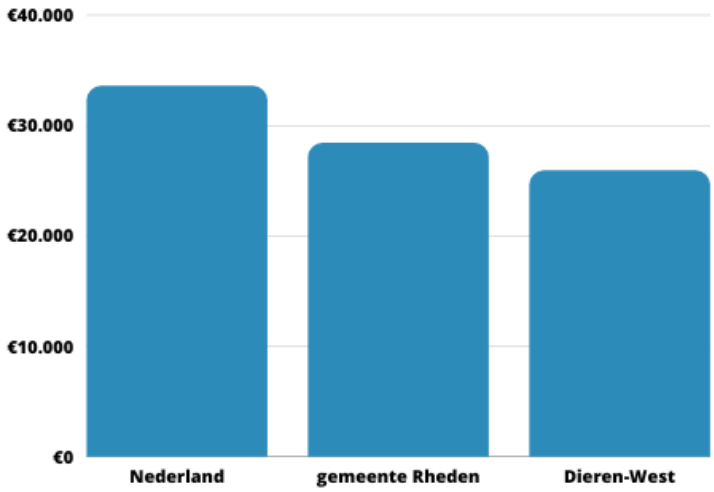

Opleidingsniveau

Opleidingsniveau van de inwoners van 15 tot 75 jaar. Dieren-West kent een forse oververtegenwoordiging van een praktisch opgeleide beroepsbevolking (ca.30% ten opzichte van landelijk 15%) ten opzichte van theoretisch opgeleiden. Middelbaar beroepsgeschoolden ligt in Dieren-West rond het landelijk gemiddelde van 15%.

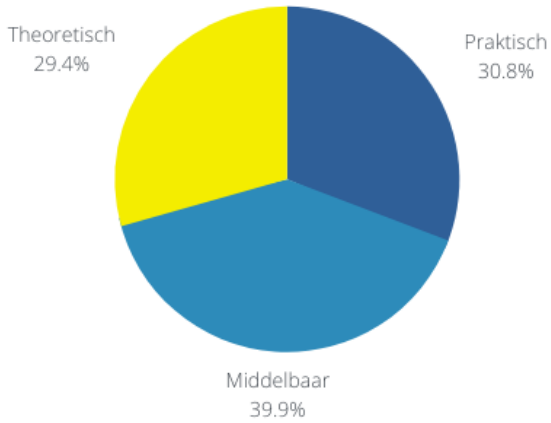

Theoretisch onderwijs: basisonderwijs, vmbo, de eerste 3 leerjaren van havo/vwo en niveau mbo1
Middelbaar onderwijs omvat de bovenbouw van havo of vwo en niveau mbo2, mbo3 en mbo4
Theoretisch onderwijs omvat niveau hbo of wo

Energie

Energielabels

De meest voorkomende energielabels. Een energielabel geeft aan hoe energiezuinig een gebouw is. Hierbij is A+ het beste en G het sletchtse.

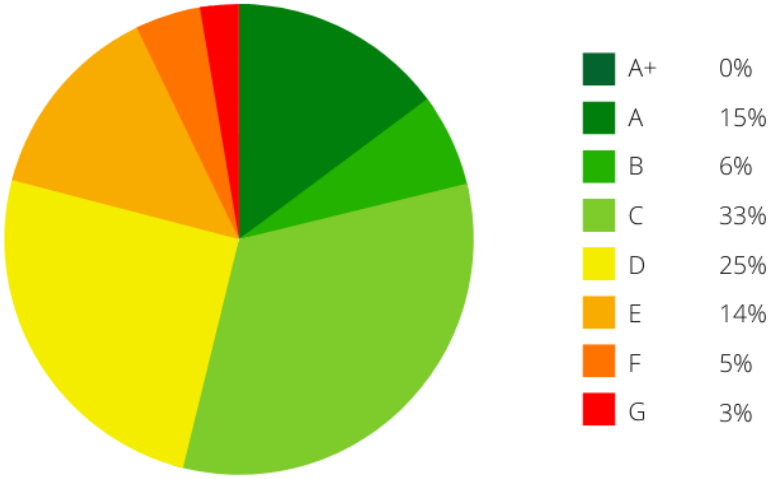

De isolatie-opgave in Dieren-West

Het grootste deel van de woningen in Dieren-West is na de Tweede Wereldoorlog gebouwd. Slechts 60 van de ruim 2000 woningen in Dieren-West zijn gebouwd in de periode 1900-1945. Voor deze oudste woningen is de isolatieopgave logischerwijs het grootst.
Van het totale aantal woningen is ca. 1.100 koopwoning, daarvan heeft circa 350 energielabel C en 650 heeft energielabel D, E of F. Slechts een beperkt aantal koopwoningen heeft een zuinig energielabel A of B en daarmee nog een kleine isolatie-opgave.
De woningen met energielabel C zijn in theorie ook zonder verdere isolatie-opgave op midden-temperatuur te verwarmen Op midden temperatuur (60 á 70 graden Celsius) kunnen verwarmen betekent dat er in principe met een warmtepomp verwarmd kan worden. Dit zou wel een fors hogere energierekening en minder comfort voor deze woningen betekenen t.o.v. lage temperatuurverwarming (30 á 50 graden Celsius).
Bij elkaar hebben zo'n 200 woningen in Dieren-West, met inbegrip van een flink aantal (verhuurde) zorgappartementen, energielabel A of B. Deze woningen, allemaal vanaf 1990 gebouwd. Deze woningen zijn in principe direct op lage temperatuur te verwarmen, zonder extra isolatiemaatregelen. Woningen die op lage temperatuur verwarmd kunnen worden noemen we ook wel aardgasvrij ready.
75% van de woningen in Dieren-West kan met een beperkt aantal isolatiemaatregelen relatief goed geïsoleerd worden.

Concluderend staan in Dieren-West een kleine 2.000 woningen met energielabel C, D, E en F uit de periode tussen Tweede Wereldoorlog en 1990, waarvoor er een financieel en technisch goed haalbare isolatieopgave ligt om naar aardgasvrij ready en dus naar lage temperatuurverwarming te gaan.

Zie voor de uitgebreide wijkinformatie de bijlage "Wijkanalyse"

2.3 Conclusies

Het aantal huurwoningen in Dieren-West is hoog. Deze huurwoningen zijn hoofdzakelijk eigendom van woningcorporatie Vivare (goed voor ± 60% van de huurwoningen), maar ook van andere verhuurders, van grote partijen tot individuele, particuliere verhuurders. Voor de aanpak betekent dit een intensieve samenwerking met de verschillende verhuurders, variërend van de particuliere verhuurder, de zorginstellingen tot de woningcorporatie. Verder lijkt een collectieve of seriematige verduurzamingsaanpak zinvol, omdat er veel uniformiteit in de woningtypen zit. Door de relatief hoge, gemiddelde leeftijd van de inwoners is de wens om meer ondersteund of ontzorgd te worden ook groter. Omdat ook het inkomensniveau lager is dan gemiddeld in Rheden en Nederland, lijkt het wenselijk om op het gebied van financiering meer te ontzorgen. Daarnaast vraagt het relatief hoge aandeel bewoners met een migratieachtergrond om extra aandacht vanuit communicatie. Tenslotte voedt het hoge aandeel mensen in Dieren-West met een praktische opleiding de verwachting dat de bereidheid van bewoners om zelf de handen uit de mouwen te steken bij de verduurzamingsopgave groot is.

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

3. Een aardgasvrij Dieren-West: hoe dan?

In de gemeentelijke warmtetransitievisie kwam Dieren-West naar voren als kansrijk om relatief snel aardgasvrij te worden.
Maar wat is nou de beste manier voor Dieren-West? Door zo snel mogelijk overal zonnepanelen te installeren? De gevels of vloeren isoleren? Gelijk met z'n allen een warmtepomp plaatsen? Op basis van de verkenningen van de experts geven we in dit hoofdstuk een beeld van wat er technisch gezien nodig is in Dieren-West om helemaal aardgasvrij te worden.

De 4 bouwstenen voor een aardgasvrij Dieren-West

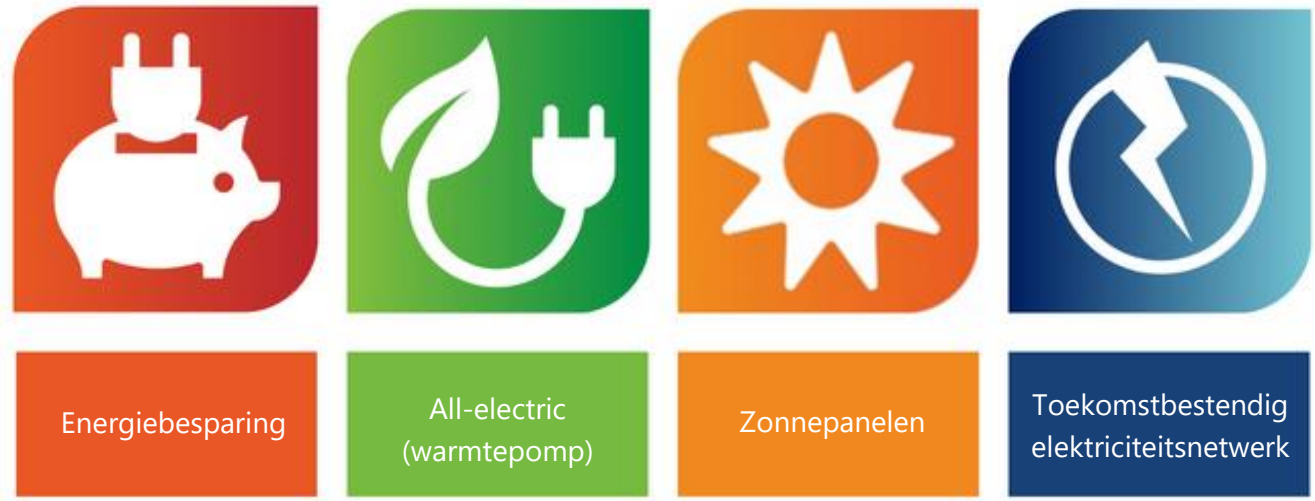

Bewust gebruiken we hier de term bouwstenen in plaats van stappen, omdat het niet per se in deze volgorde hoeft plaats te vinden.

3.1 Verminderen van het huidige energiegebruik

Een heel belangrijke, zo niet de belangrijkste bouwsteen om Dieren-West aardgasvrij te krijgen, is energiebesparing. Besparen op energie kan op drie manieren:

A. Verminderen van warmteverlies

Welke oplossing voor aardgasvrij men ook kiest, het isoleren van woningen en gebouwen is de eerste én meest voordelige manier om de warmtevraag te verminderen.
Hoe kleiner de warmtevraag, hoe minder warmte (duurzaam) opgewekt hoeft te worden voor het verwarmen van gebouwen en ruimten en bijvoorbeeld warm tapwater. Aardgasvrij worden begint dan ook altijd met het isoleren van woningen.
Isoleren kan zowel via isolatie van het dak, de muur, de vloer, de voordeur en het glas.
Daarnaast kan door het verminderen van het warmteverlies ook beter een lagere

temperatuurverwarming toegepast worden. Dit is belangrijk wanneer er een warmtepomp voor de verwarming van de woning wordt geplaatst.

Isoleren en biodiversiteit

Bij het isoleren van woningen moet rekening gehouden worden met kwetsbare diersoorten die in de woningen kunnen leven, zoals de huismus, vleermuis of de zwaluw.
In 2023 wordt in alle dorpen in de gemeente Rheden gestart met een ecologisch onderzoek om uit te vinden óf en wáár kwetsbare diersoorten zitten. Op basis van de uitkomsten kan geheel of gedeeltelijk ontheffing worden gegeven voor het uitvoeren van spouwmuurisolatie en het installeren van zonnepanelen. De verwachting is dat eind 2024 of begin 2025 de ontheffing kan worden verleend. Overige isolatiemaatregelen kunnen al eerder worden getroffen.

B. Bestaande warmte opnieuw gebruiken
Naast isoleren, kan warmte ook opnieuw gebruikt worden. Dit kan bijvoorbeeld door warmte terug te halen uit warm douchewater (zie afbeelding hiernaast) of uit warme ventilatielucht. Hierdoor kan de vraag naar energie/warmte flink worden verminderd.

Figuur 3 Voorbeeld inbouw douche WTW (bron: ako.nl)

Figuur 2 Voorbeeld douche-WTW (bron: Sanura.nl)

Warmteterugwinning is ook mogelijk bij de ventilatielucht. Dit vergt een uitgebreidere installatie. Bij bestaande woningen is dat soms wat lastig aan te brengen.

C. Besparen op elektriciteit
Naast isoleren en het eventueel hergebruiken van bestaande warmte, kan er ook veel bespaard worden op het huidige elektriciteitsverbruik. Dat kan bijvoorbeeld door thuis goed op te letten waar nog bespaard kan worden, maar ook door oude apparaten te vervangen door energiezuinige apparatuur, zoals koelkasten, wasmachines, vaatwassers.
Elektriciteit kan ook worden bespaard door in de zomer minder of geen gebruik te maken van

airco's. Deze verbruiken, zeker wanneer ze moeten koelen, erg veel elektriciteit en belasten zo het elektriciteitsnet.
Een goed en duurzaam alternatief voor de airco is goede zonwering (screens, luiken of zonneschermen), maar ook voldoende groen (bomen, struiken) rond de woning.

Door vermindering van warmteverlies, het hergebruik van warmte en het besparen op elektriciteitsverbruik wordt in de wijk de piekbelasting sterk verminderd. Daarnaast is voor een woning met een veel lager warmteverlies een kleinere warmtepomp met een veel lagere aansluitwaarde (piekvraag) nodig.

Snelle besparingen in huis

- Hang de was op
- Doe de was met een volle wastrommel
- Gebruik de ecostand bij de vaatwasser
- Gebruik zo nodig een ventilator in plaats van een airco
- Is die tweede, oude koelkast in de schuur wel echt nodig?
- Haal onnodige stekkers uit het stopcontact
- Let op het standby-verbruik van je televisie en decoder

3.2 Bouwsteen 2: All-electric

Voor Dieren-West is op basis van de warmteverkenningen de all-electric oplossing (met warmtepompen) momenteel de meest voor de hand liggende techniek. Dit heeft enerzijds te maken met het ontbreken van andere, kansrijke warmtebronnen (zoals duurzame, industriële restwarmte, aquathermie en geothermie), en anderzijds met de lage woningdichtheid. Er is weinig tot geen hoogbouw in Dieren-West, een belangrijke voorwaarde voor een warmtenet. Daarnaast zijn de meeste woningen in Dieren-West relatief eenvoudig te isoleren tot een niveau waarbij all-electric mogelijk is.
Voor de meeste woningen en gebouwen gaat dit om een eigen, individuele oplossing; bijvoorbeeld een lucht-waterwarmtepomp.

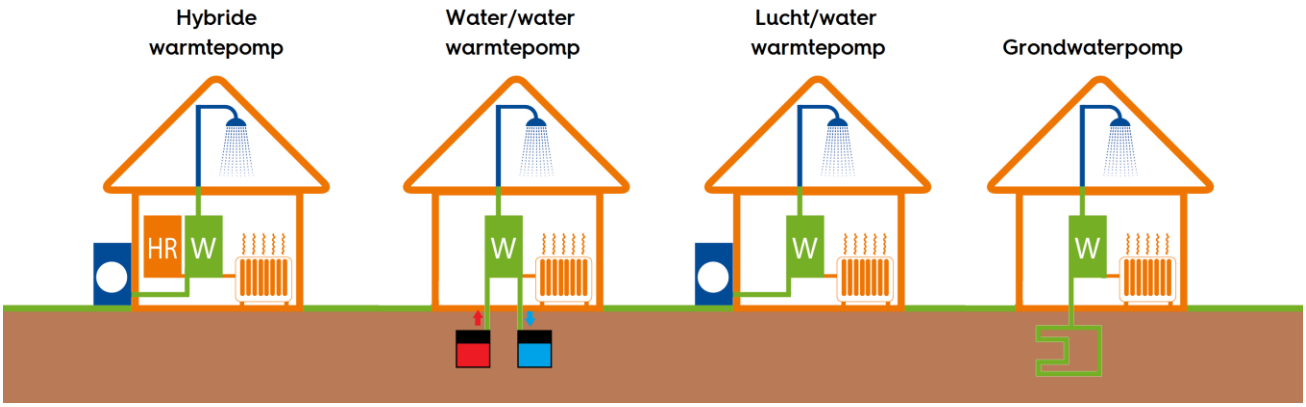

Figuur 4 Typen warmtepompen (bron: Thermonoord.nl)

Een lucht-waterwarmtepomp zet warmte uit de buitenlucht om in bruikbare energie voor het verwarmen en koelen van je woning en het bereiden van warm tapwater. Dat kan zelfs bij een zeer lage buitentemperatuur tot -20°C, al geldt daarbij wel dat hoe lager de buitentemperatuur, hoe lager het rendement van de warmtepomp. De water-waterwarmtepomp maakt via een bodemlus gebruik van energie in de bodem. De installatie ervan is ingrijpender dan de installatie van een

lucht-waterwarmtepomp, omdat er een bron geboord moet worden van ongeveer 150 meter diep. Daarom is dit type warmtepomp ook veel duurder en vooral voor nieuwbouwwoningen geschikt. Voor oudere woningen wordt vaker voor de lucht-waterwarmtepomp gekozen. Aardgasvrij verwarmen betekent ook dat koken op gas niet meer tot de mogelijkheden behoort. Daarvoor in de plaats komt het elektrisch (inductie) koken.

Dus geen waterstof of warmtenet?

Waterstof wordt al jaren als veelbelovende oplossing in de energietransitie gezien. Al te hoge verwachtingen moeten we daar op dit moment echter niet van hebben. Dat heeft in de eerste plaats te maken met de manier waarop het geproduceerd wordt. Op de duurzame manier – met wind- en zonne-energie - is er voorlopig nog maar heel weinig beschikbaar. Pas als er heel veel overaanbod van is van groene stroom kunnen we denken aan de inzet van waterstof in de energievoorziening. Dat kan dan worden ingezet voor de verwarming van de woningen, maar logischer is het om het eerst in te zetten voor de industrie en het zware transport (denk aan de luchtvaart en scheepvaart). Die sectoren kunnen immers veel moeilijker gebruik maken van elektriciteit dan (de meeste) woningen. Het verwarmen van woningen met waterstof kost daarnaast ook veel extra energie vanwege de omzetting van stroom naar gas. Dit kun je voorkomen door de woning rechtstreekser, dus elektrisch te verwarmen met een warmtepomp of door gebruik te maken van zonnecollectoren. Daar is geen elektrische omzetting voor nodig. https://www.natuurenmilieu.nl/blog/wees-wijs-met-waterstof/).

Ook een grootschalig warmtenet voor Dieren-West ligt met de huidige technieken niet voor de hand. Dit komt enerzijds door het ontbreken van een geschikte warmtebron, zoals geothermie of industriële restwarmte. Anderzijds is de wijk er onvoldoende geschikt voor vanwege de relatief lage bebouwingsdichtheid. Er is namelijk nauwelijks hoogbouw in de wijk.

3.3 Bouwsteen 3: Zonnepanelen

Naast isoleren en all-electric is ook een maximale inzet van zonnepanelen een belangrijke bouwsteen. Maar alleen zonnepanelen op de daken van de woningen en gebouwen in Dieren-West zijn onvoldoende om aan de vraag naar zonne-energie te voldoen. Er zal dan ook aanvullende capaciteit gevonden moeten worden in de wijk, bijvoorbeeld op grote parkeerplaatsen. Naar een eventueel plan voor zonnepanelen op parkeerplaatsen is al onderzoek gedaan voor Dieren-West.

Figuur 5: Voorbeeld van zonnepanelen op parkeerplaatsen. Bron: Amperapark.com

3.4 Bouwsteen 4: Uitbreiding elektriciteitsnet en energieopslag

Om de verschillen tussen het moment van opwek van energie en het gebruik van energie op te lossen, zal lokale energieopslag mogelijk moeten worden gemaakt. Warmte-koudeopslag in de bodem behoort daarbij in de wijk Dieren-West helaas niet tot de mogelijkheden vanwege de grondwaterbeschermingsgebieden. Energieopslag is in de eerste plaats nodig voor het oplossen van de dagritme-onbalans. Daarvoor bieden individuele accu's een oplossing. In de tweede plaats is er de onbalans tussen de seizoenen. In de winter is er minder warmte en juist meer warmtebehoefte, terwijl er in de zomer juist meer warmte is, maar minder warmtebehoefte. Het opslaan van die warmte (thermische opslag) is daartoe het beste voor seizoensopslag. Dit kan zowel individueel als ook op buurtniveau worden toegepast. Denk bijvoorbeeld aan grote boilervaten, zowel ondergronds als bovengronds. We gaan hiervoor samen met partijen als netbeheerder Liander, maar ook met groepen bewoners de komende tijd op zoek naar de meest geschikte oplossing.

Al deze bouwstenen maken dat de wijk straks als geheel veel minder, en op termijn zelfs helemaal geen aardgas meer gebruikt, maar wel veel meer elektriciteit. Hierdoor kan zogenoemde 'piekbelasting' ontstaan, momenten dat het elektriciteitsnet overvraagd wordt. Het is dan ook belangrijk om te zorgen dat daaruit geen stroomuitval kan volgen. Uit onderzoek is gebleken dat het stroomnet (van Liander) in de wijk uitgebreid moet worden om dergelijke piekbelasting te voorkomen. Het omgekeerde kan ook gebeuren: als er veel zon is en de zonnepanelen in de wijk leveren veel elektriciteit aan het net, dan kan er ook piekbelasting ontstaan. De zonnepanelen schakelen dan uit.

Tegelijkertijd met het overschakelen op nieuwe warmtebronnen, zal er dus ook geïnvesteerd moeten worden in de uitbreiding van de capaciteit op het elektriciteitsnet én zullen er mogelijkheden in de wijk moeten komen om energie op te slaan. Hier ligt een belangrijke opgave voor Liander en de gemeente. De mate waarin het elektriciteitsnet versterkt moet worden, hangt af van de mate waarin de wijk zelf energie kan gaan opwekken en opslaan en om deze vervolgens te gebruiken op de momenten dat er veel vraag is. Dat is bijvoorbeeld als iedereen aan het begin van de avond de elektrische inductiekookplaat aanzet om te koken.

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

Ook is het belangrijk om een planning te maken voor grote projecten (bijvoorbeeld het verduurzamen van de huurwoningen). Te starten in die delen van de wijk waar op korte termijn het riool vervangen moet worden of waar de aardgasleidingen aan het eind van hun levensduur zijn.

Deze vier bouwstenen staan hier weliswaar volgordelijk, maar moeten in samenhang met elkaar georganiseerd worden en ook weer afgestemd met de plannen voor andere wijken en dorpen. Hiervoor zal een collectieve planning gemaakt moeten worden, op gemeentelijk niveau én op wijkniveau.

Energienetwerk

Netbeheerder Liander heeft 23.851 meter elektriciteits- en aardgasleidingen in Dieren-West. Er zijn geen grondroeringsgevoelige leidingen, wat betekent dat bij graafwerkzaamheden van derden de gasleidingen niet hoeven te worden vervangen.

Dieren ligt, net als nagenoeg de rest van Gelderland, in een netcongestiegebied. Dat betekent dat het elektriciteitsnet (netbeheerder Liander) de aankomende jaren onvoldoende (reserve)capaciteit heeft om verdere groei van teruglevering van elektriciteit uit opwek van zonne- en windenergie rondom Dieren en Arnhem te kunnen verwerken. Alleen voor kleinverbruikers met eigen opwek is nog ruimte, maar hier is mogelijke overlast door netcongestie de komende jaren niet uit te sluiten. Een groot zonnedak of zonnepark op een grootverbruikersaansluiting lijkt de aankomende 4 à 6 jaar niet mogelijk (bron: Liander). Om verdere groei van terug levering mogelijk te maken moet TenneT (de hoogspanningsnetbeheerder) eerst de capaciteit van de verdeelstations in Arnhem en Eerbeek vergroten, evenals het middenspanningsnet en hoogspanningsnet rondom Arnhem (waaronder Dieren). Dit staat voor de periode 2024 – 2028 gepland.

Ook de groeiende elektriciteitsvraag in en rondom Dieren levert steeds meer problemen op. De regio Arnhem zit nu al tegen haar maximale afnamecapaciteit. Dit is een belangrijk aandachtspunt om te kunnen bepalen hoe realistisch het is om Dieren-West de komende jaren aardgasvrij te maken.

Voor een uitgebreide technische analyse van de wijk en de verduurzamingsmogelijkheden zie bijlage “Rapport WDW”

4. Plan van Aanpak: Hoe organiseren we dit?

Meer dan 2000 woningen binnen 10 jaar verduurzamen en aardgasvrij maken is een enorme klus. Het is dan ook belangrijk om zo veel mogelijk in logische, behapbare stappen aan de slag te gaan en tegelijkertijd vaart te maken. In het vorige hoofdstuk beschreven we wat er technisch nodig is in Dieren-West om de wijk aardgasvrij te maken. In dit hoofdstuk leggen we uit hoe we als gemeente het komend jaar met inwoners en organisaties concreet met deze klus aan de slag willen gaan.

1. Isolatie-/verduurzamingscampagne Dieren-West
2. Aanpak in deelgebieden
3. Bewoners ontzorgen: kwartiermaker MEDO
4. Aanpak natuurvriendelijk isoleren
5. Gemeentelijk projectleider WUP
6. Communicatie- en bewustwordingscampagne
7. Uitbreiding capaciteit elektriciteitsnetwerk
8. Wijknetwerkbouwer

De nummering zegt niet per se iets over de volgorde. Een aantal acties kan, zal, of moet zelfs parallel uitgevoerd worden.

4.1 Isolatie- en aardgasvrijcampagne Dieren-West

De urgentie is groot, we weten wat er moet gebeuren om aardgasvrij te worden en veel mensen willen liever vandaag dan morgen aan de slag. Daarom starten we snel met een wijkbrede inkoopactie voor isolatie- en andere verduurzamingsmaatregelen die leiden tot een aardgasvrije wijk. Maatregelen die nu al genomen kunnen worden, nog vóórdat de natuurtoets is uitgevoerd. Denk hierbij aan vloer- en raamisolatie.
Om de inwoners van Dieren-West hiervoor extra te stimuleren vragen we de landelijke NIP-subsidie (Nationaal Isolatieprogramma), waarbij de focus in eerste instantie ligt op Dieren-West aan. De campagne strekt zich over meerdere jaren uit. Op deze manier kunnen we de positieve energie van de laatste jaren, waarbij diverse wijkbewoners al gezamenlijk met isolatie aan de slag gingen een nieuwe impuls geven. Samen met bewoners die al verder zijn, stimuleren we andere bewoners om ook mee te doen.

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

4.2 Aanpak in deelgebieden

Natuurlijk willen we het liefst alle ruim 2000 woningen in Dieren-West zo snel mogelijk en tegelijkertijd verduurzamen. Vanwege de grootte van de wijk en de diversiteit van de woningen lijkt dat onhaalbaar. Daarom hebben de experts een indeling in vijf deelgebieden gemaakt, waarmee de wijk gefaseerd wordt verduurzaamd. *Zie de Bijlage*. Deelgebied 1 in Dieren-West, het gebied rond de Admiraal Helfrichlaan, leent zich bij uitstek voor een collectieve wijkaanpak. Het gebied kenmerkt zich door veel hetzelfde type woningen en veelal gebouwd in een beperkte periode. In de wijkaanpak willen we samen met zoveel mogelijk eigenaren een gezamenlijke uitvraag (aanbesteding) doen naar marktpartijen om tientallen, zo niet honderden woningen tegelijk met een aantrekkelijk aanbod aardgasvrijready of zelfs helemaal aardgasvrij te realiseren. Volgens de berekeningen gaat het bij het aardgasvrij maken van deelgebied 1 om een totaalinvestering van zo'n vijf miljoen euro, exclusief de subsidies. Dat is veel geld, maar voor alle bewoners een rendabele investering, die altijd wordt terugverdiend. Voor bewoners die deze investering niet in één keer kunnen ophoesten gaan we op zoek naar goede manieren om te financieren. In de volgende paragraaf (4.3) lees je hier meer over.
Door de uniformiteit van deelgebieden (bebouwing uit eenzelfde bouwperiode) kunnen aanbieders (marktpartijen) een aanbod ontwikkelen dat voor de meeste woningen geschikt zal zijn. Eventuele afwijkingen van de standaardoplossing zijn te overzien. Bovendien is de verwachting van de wijkaanpak dat marktpartijen sneller geïnteresseerd zijn door de regiefunctie van gemeente en een enkele andere partij en dat zij door de grote deelname een financieel aantrekkelijk aanbod kunnen doen.

Aardgasvrij via aanpak in fasen (deelgebieden)
Om Dieren-West aardgasvrij te maken, kan de wijk het beste worden opgedeeld in deelgebieden. Dieren-West gaat dan niet in één keer van het aardgas af, maar in stappen per deelgebied (*gefaseerd)*. Dit komt omdat de wijk Dieren-West een mix is van huur- en koopwoningen, maar ook gebouwen met andere functies, zoals zorg en onderwijs. Dieren-West kan zo worden opgedeeld in vijf verschillende deelgebieden:

1. Midden Dieren-West
2. Sport- en Plezier
3. Rondom de Ontmoetingskerk
4. Noord Dieren-West
5. Zuid Dieren-West

Deze verdeling is gemaakt op basis van verschillende factoren, zoals de staat van gasleidingen, uniformiteit van de woningen, de belasting op het elektriciteitsnet en de invloed van diverse groepen of belanghebbenden.

Figuur 6 Dieren-West in 5 deelgebieden. (bron: WDW)

4.3 Bewoners ontzorgen: kwartiermaker MEDO

Sommige inwoners kunnen met de in hoofdstuk 3 voorstelde aanpak voldoende uit de voeten. Zij hebben de financiële middelen, benaderen zelf installatie- of isolatiebedrijven en zijn al op korte termijn aardgasvrij. Maar er zijn ook veel mensen in Dieren-West die aangeven dat zij de nodige hulp kunnen gebruiken bij hun plannen om de woning te verduurzamen. De een wat meer dan de ander; omdat ze van nature geen klusser zijn, of omdat de kosten te hoog zijn. Die hulp willen ze op het gebied van kennis, bij het aanvragen van subsidies, op financieel vlak, bij het beoordelen van offertes, maar eigenlijk bij de hele 'klantreis', zoals we dat noemen. Een klantreis die start bij de zoektocht naar de juiste informatie en eindigt bij een prettige, aardgasvrije woning. Een organisatie die een belangrijke rol kan spelen bij het ontzorgen van de mensen in Dieren-West is een maatschappelijke energiedienstenorganisatie (MEDO). Dit is, kortgezegd, een niet-commerciële organisatie die eigenaar-bewoners ontzorgt bij het aardgasvrij maken van de woning. *Zie het tekstkader voor een verdere uitleg*.
Een door de gemeente aangestelde MEDO-kwartiermaker gaat op basis van de eerste verkenning onderzoeken of en hoe een MEDO in Dieren-West (en in heel Rheden), de mensen gaat helpen.

Maatschappelijke Energiedienstenorganisatie (MEDO)
Een maatschappelijke energiedienstenorganisatie, ook wel MEDO genoemd, is een samenwerkingsverband tussen gemeente, (technische en maatschappelijke) partners, bedrijven en inwonersorganisaties. Een MEDO organiseert een goed verduurzamingsaanbod waarmee inwoners en vastgoedeigenaren woningen en gebouwen kunnen verduurzamen en aardgasvrij kunnen maken.
Een MEDO doet dit niet enkel voor Dieren-West, maar voor de hele gemeente. De MEDO is dan verantwoordelijk voor het coördineren van het aardgasvrij maken van de wijken en het organiseren van samenwerking tussen verschillende partners en groepen. Daarnaast zijn ze er voor technische vragen en kennis. *Lees verder in bijlage …*

Samen op weg naar een mooie, aardgasvrije wijk!

4.4 Aanpak natuurvriendelijk isoleren

Isoleren is een van de eerste en belangrijkste stappen naar aardgasvrij. Daarbij willen we ook zorgen voor de kwetsbare diersoorten in onze wijk, zoals de vleermuis en de huiszwaluw. Met een gemeentelijke 'Aanpak natuurvriendelijk isoleren' willen we ervoor zorgen dat we én goed bezig zijn voor het klimaat, én goed voor de natuur om ons heen. Het belangrijkste onderdeel in de aanpak is het Soortenmanagementplan (SMP). Dat brengt uitgebreid in beeld waar en hoeveel kwetsbare soorten zich in onze woonkernen bevinden en wat dat vervolgens betekent voor de isolatie-opgave. Soms kan dat betekenen dat bepaalde huizen niet, of anders geïsoleerd zullen moeten worden, of dat zonnepanelen niet in het broedseizoen van de mussen geïnstalleerd kunnen worden.

4.5 Gemeentelijk projectleider WUP

De gemeentelijk projectleider WUP zorgt er onder andere voor dat wat in Dieren-West op de planning staat in de pas loopt met andere gemeentelijke plannen en procedures en onderzoekt welke andere opgaven samen met het aardgasvrij maken kunnen worden opgepakt. Voorbeelden van opgaven zijn biodiversiteit, klimaatadaptatie en leefbaarheid.

4.6 Communicatie- en bewustwordingscampagne

Om meer bewoners van Dieren-West overtuigd en enthousiast te krijgen is er meer nodig dan de informatieavonden en energiecafés die we tot nu toe organiseerden. Op tal van manieren gaan we de wijk in om te laten zien wat de bedoeling is en hoe we dat de komende jaren gaan realiseren. Denk daarbij aan de wijkkrant, onlinekanalen, maar ook aan kleine infopanelen in voortuinen van enthousiaste bewoners die al stappen hebben gezet. De campagne wordt zo veel mogelijk met inwoners van Dieren-West bedacht en uitgevoerd. Als er initiatieven uit de wijk komen, zullen wij die als gemeente zoveel mogelijk proberen te ondersteunen en onder de aandacht brengen. We bedienen op deze manier ook de bewoners die liever op een individuele manier ontzorgd willen worden. Waar je in een collectieve aanpak wat meer afhankelijk bent van de planning van derden, daar kan je individueel in je eigen tempo de woning verduurzamen, en meer maatwerk vragen. Ook voor die mensen wil en gaat gemeente Rheden samen met de actieve burgers en organisaties in de wijk ondersteuning bieden.

Individuele ontzorging door gemeente

- *Informeren:* online (actueel en betrouwbaar) en offline met energieloket, folders, energiecafés, etc.
- *Financieel:* lening, eventuele subsidies
- *Faciliteren*: op het gebied van vergunningverlening.

Het 10 voorbeeldwoningenproject in Dieren-West van afgelopen jaar was een eerste onderdeel van die individuele ontzorgingsaanpak (zie www.watisjouwrheden.nl). Ook het verder uitbouwen van het energieloket maakt onderdeel uit van de aanpak, bij voorkeur een energieloket op locatie. Dat maakt het ook eenvoudiger om de ervaringsdeskundigen in de wijk aan te laten haken bij het advies aan de andere inwoners van de wijk. Maatwerkadviezen en hulp bij beoordelen van offertes kunnen ook via dit energieloket aangevraagd worden. Daarnaast is de bestaande Toekomstbestendig Wonenregeling van gemeente Rheden een belangrijk onderdeel van deze ontzorgingsaanpak. Ook

op het gebied van vergunningverlening speelt de gemeente een rol. De faciliterende rol van de gemeente bestaat uit het tijdig informeren van de bewoners over nieuwe regelgeving en het waar mogelijk versnellen en makkelijker maken van procedures.

"De gemeente moet een kennisbank en vraagbaak zijn."
- Inwoner Dieren-West

4.7 Uitbreiding capaciteit elektriciteitsnetwerk

Of het gaat lukken om in 2033 een aardgasvrij Dieren-West te hebben, zal voor een groot deel afhangen van de capaciteit van ons elektriciteitsnetwerk. Die is op dit moment behoorlijk kwetsbaar en die kwetsbaarheid neemt toe als we straks minder aardgas en veel meer stroom gaan gebruiken als gevolg van een toename van het elektrisch koken, elektrisch autorijden en de warmtepomp. De oplossing ligt onder andere in een uitbreiding van het netwerk. Dat kan op drie manieren: dikkere kabels en meer wijktransformatoren, een betere afstemming van vraag en aanbod van duurzame energie, én door middel van energieopslag. Samen met netbeheerder Liander en met bewoners willen we de komende tijd van start met pilots om daarmee veel ervaring op te doen.

4.8 Wijknetwerkbouwer

Een netwerkbouwer heeft als belangrijkste taak om nog meer zichtbare resultaten te boeken in de wijk. Dat doet diegene door kleine en grote projecten op te starten, door veel in de wijk aanwezig te zijn, als aanspreekpunt te dienen en de bewoners op te zoeken, door te weten wat er speelt, door bijeenkomsten en inloopspreekuren te organiseren, door buurtinitiatieven te faciliteren, door verbindingen te leggen met andere uitdagingen en kansen die aanwezig zijn in de wijk. De opdracht van de netwerkbouwer is integraal: deze persoon is niet alleen met de energietransitie bezig, maar organiseert ook het gesprek over groene, ruimtelijke en sociale wensen en doelen in de wijk. En misschien dat de netwerkbouwer ook kan starten met een wijk- of buurtklusbedrijf. *Zie tekstkader*.
Ook heeft de wijknetwerkbouwer heeft als taak om netwerken voor de wijk te bouwen en deze netwerken te faciliteren, zodat zij écht kunnen bijdragen aan de energietransitie in de wijk. Dit zijn netwerken van:
1. Actieve inwoners en vastgoedeigenaren van bijzondere gebouwen in de wijk.
2. Maatschappelijke partners (bijvoorbeeld Vivare en Liander).
3. Lokale leveranciers (glaszetters, aannemers, bouwbedrijven, financiers).

Zelforganisatie: het wijk- of buurtklusbedrijf
Het is het mooiste als de inwoners zichzelf meer gaan organiseren om het werk dat gedaan moet worden ook gedaan te krijgen. Het liefst in de vorm van een wijkbedrijf. Vanuit een wijkbedrijf kunnen beschikbare talenten en capaciteit in de wijk worden verbonden met het werk in de wijk. Vanuit het wijkbedrijf kunnen individuele behoeften met elkaar worden verbonden tot een collectieve vraag van bewoners. Door als inwoners te gaan samenwerken vergroot je het eigen organiserende vermogen van de wijk. Samen kan je immers veel meer dan alleen. Maar ook aan de andere kant levert dit voordeel op. Met een collectieve vraag worden de inwoners een veel interessantere klant / samenwerkingspartner voor aannemers en installateurs. Een wijkbedrijf kan alleen goed slagen als er ondernemende en verbindende inwoners mee aan de slag willen. Het klusbedrijf in Dieren Stenfert is mogelijk een interessant eerste aanknopingspunt.

''Als de gemeente een wijkbedrijf in positie brengt, kom ik als bouwbedrijf ook in positie. Als het wijkbedrijf een gezamenlijke uitvraag op de markt kan plaatsen, dan kan ík een goed aanbod doen.''

- Christiaan Logtenberg, WDW Ontwikkelend Beheer

5. Wat kost dat allemaal?

In dit hoofdstuk geven we op hoofdlijnen inzicht in de financiële kant van de energietransitie in Dieren-West. Wat kost het allemaal en wie gaat die kosten betalen? Voor 2023 geven we een concrete begroting maar voor de lange termijn is op dit moment alleen nog een grove raming mogelijk.

5.1 Huidige energiekosten

Laten we eerst bekijken wat de jaarlijkse energiekosten zijn voor heel Dieren-West. Als we daarbij uitgaan van de maandelijkse energiekosten van een gemiddeld huishouden in Nederland in 2023, dan is dat € 224,-. Voor heel Dieren-West, met meer dan 2000 woningen, is dat jaarlijks een bedrag van ruim vijf miljoen euro.

5.2 Kosten verduurzaming

Voor deelgebied 1, met 414 woningen, is berekend wat het kost om de woningen aardgasvrijready te maken, dus klaar om van het aardgas af te gaan. Het gaat dan om het isoleren van de woning, inclusief glasisolatie, kleinere maatregelen zoals kierdichting en voldoende ventilatie. De gemiddelde kosten per woning bedragen hiervoor € 12.155,-.

Stap 1 - Aardgasvrijready

- Isoleren van de woning
- Inclusief glasisolatie
- Kleinere maatregelen zoals kierdichting
- Voldoende ventilatie

Een stap verder dan aardgasvrijready is aardgasvrij. Onder deze stap valt de plaatsing van een warmtepomp, een nieuwe, duurzame warmwatervoorziening, het inregelen van de installatie, de eventuele aanpassing aan het warmte-afgiftesysteem (bijvoorbeeld vloerverwarming) en elektrisch koken. De gemiddelde kosten per woning bedragen hiervoor € 16.478,-.

Stap 2 - Aardgasvrij

- Warmtepomp
- Duurzame warmwatervoorziening,
- Inregelen van de installatie
- Eventuele aanpassing aan het warmte-afgiftesysteem (bijvoorbeeld vloerverwarming)
- Elektrisch koken

Nóg een stap verder is het plaatsen van zonnepanelen voor huishoudelijk gebruik. De kosten hiervoor bedragen € 4.000,- per woning.

Stap 3 -Zonnestroom

- Alleen voor huishoudelijk gebruik

De laatste stap is die naar Nul op de Meter. Bij

Nul op de Meter is er geen (netto)verbruik van energie van de woning en haar bewoners. Je verbruikt dan over een heel jaar net zo veel energie als je zelf op je dak (of gevel) opwekt. De gasaansluiting kan eruit. De kosten hiervoor bedragen gemiddeld € 10.449,- per woning.

Stap 4 – Nul op de Meter

- Nóg meer zonnepanelen
- Net zo veel gebruik als opwek
- ± 2,5 keer zo veel zonnepanelen

Bij elkaar opgeteld bedragen de totale kosten om de woning aardgasvrij én van voldoende zonnepanelen te voorzien voor huishoudelijk gebruik per woning ongeveer € 32.000,- Om Nul op de Meter te worden bedragen de kosten gemiddeld rond de € 40.000,-. We begrijpen natuurlijk dat dit enorme bedragen zijn. Daarom gaan we, zoals al in paragraaf 4.3 vermeld, actief op zoek naar manieren om huishoudens te ondersteunen bij de financiering van de woningverduurzaming.

Een gedetailleerde onderbouwing van de kosten en uitgangspunten is te vinden in bijlage “Kosten”.

5.3 Kosten gemeente

De energietransitie is een langjarig proces. De gemeente zal dan ook langjarig en structureel financieel moeten bijdragen aan de energietransitie in Dieren-West, zeker in de opstartfase, waarin alles nog niet vanzelf gaat. De gemeente staat open voor initiatieven en is bereid om samen met inwoners en partners steeds op zoek te gaan naar de benodigde middelen voor projecten in de wijk. Ook zullen er de komende jaren vanuit de Rijksoverheid middelen beschikbaar komen. Een voorbeeld daarvan is het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) dat via de gemeente loopt. Vanzelfsprekend zal de gemeente deze middelen bij het Rijk aanvragen en beschikbaar stellen. Ook zullen middelen beschikbaar moeten komen voor vervolgonderzoek en pilots, bijvoorbeeld de verkenning voor een Buurt Energie Systeem, een zonneparking, warmte-opslag in de wijk en het versterken van het elektriciteitsnet. We kijken daarbij niet alleen naar het Rijk voor cofinanciering, maar ook naar de provincie, fondsen en naar Europa.

6. Risico's en onzekerheden

Wij willen in dit plan zo eerlijk mogelijk uitleggen hoe we met elkaar van Dieren-West een mooie, aardgasvrije wijk kunnen maken. In dit plan hebben we onze doelen en aanpak beschreven. Toch kan het gebeuren dat we ergens onderweg tegenslag gaan krijgen. In dit hoofdstuk noemen wij dan ook de risico's die een soepele reis naar succes in de weg zouden kunnen staan. Wel benoemen we daarbij hoe we denken deze risico's te kunnen beheersen.

6.1 Sturing en marktwerking

Het risico bestaat dat de gemeente onvoldoende middelen kan vrijspelen om de ontzorging of regierol langjarig en goed te organiseren. De consequentie hiervan zou kunnen zijn dat een groep inwoners met weinig eigen mogelijkheden (organisatorisch en financieel) niet in staat is om de woning te verduurzamen, met alle sociale en economische gevolgen van dien. Het opdrijven van de prijzen op de energiemarkt en de markt van aannemers en installateurs door een grote vraag en een tekortschietend aanbod, verergert dit probleem nog. In de begroting van het WUP zullen we dus een ruim bedrag voor de ontzorging en regierol opnemen.

6.2 Financiële problemen door hoge energierekening

Het zou kunnen dat een deel van de huishoudens in Dieren-West, maar ook sportverenigingen, zorginstellingen, eigenaren van bedrijfspanden, etc. in financiële problemen komen als de eerstvolgende jaarafrekening van de energieleverancier komt. Er zijn ondertussen verschillende potjes en regelingen om te helpen met deze energiekosten. Aan iedereen met dergelijke problemen dus de oproep tijdig hulp te zoeken! Inwoners kunnen in dat geval contact opnemen met de Energiebank regio Arnhem[3].

6.3 Communicatie

Goede communicatie is ontzettend belangrijk in een complex proces als dit, waar veel verschillende partijen met elkaar moeten samenwerken. Daarom zorgen we als gemeente voor een ruim budget. Het is een risico dat ondanks voldoende budget we toch niet iedereen bereiken, bijvoorbeeld omdat mensen niet geïnteresseerd zijn in het onderwerp of bezig zijn met urgentere zaken. Daarom is het nodig dat we dus blijven bijstellen.

6.4 Uitvoeringscapaciteit

De warmtetransitie is veel werk. Er is dan ook uitvoeringscapaciteit nodig, zowel bij de gemeente, als extern, in de wijk. Denk aan capaciteit van inwoners, ambtenaren, bedrijven en partners. Op dit moment is het organiserend vermogen van de gehele netwerkorganisatie nog gering. De gemeente

[3] Energiebank Arnhem – Energiebank Nederland

is op dit moment bezig om haar eigen capaciteit uit te breiden, waarbij een deel wordt ingezet voor een betere samenwerking met het hele netwerk.

6.5 Spanning tussen de korte termijn - individuele aanpak en de lange termijn - collectieve aanpak

Nu de urgentie om te verduurzamen toeneemt als gevolg van de hoge energieprijzen, kiezen veel mensen ervoor om zelf (met lokale leveranciers) aan de slag te gaan. Hierdoor ontstaat het risico dat collectieve oplossingen die over het geheel genomen beter of goedkoper zijn, uit beeld raken of niet van de grond kunnen komen.

6.6 Belemmerende regels

De energietransitie is gebaat bij soepele werkprocessen. Denk aan procedures met betrekking tot vergunningen en aanbestedingen. Hier kan mogelijk nog een verbeterslag gemaakt worden. Het is bijvoorbeeld niet logisch om bedrijven of organisaties elk jaar opnieuw te vragen om een aanbesteding te doen wanneer de gemeente ervan overtuigd is dat zij een structurele speler in het landschap is. Ook zullen procedures met betrekking tot het aanvragen en verlenen van vergunningen (bijvoorbeeld voor isoleren van een dak – het dak wordt dan 10 cm hoger) radicaal vereenvoudigd moeten worden. Ook denken wij dat er als gevolg van de warmtetransitie nieuwe banen ontstaan om zowel intern binnen de gemeente als extern in het wijkproces de afstemming te organiseren, knelpunten weg te nemen en onnodige hindernissen weg te nemen. We gaan dus in een vroeg stadium met andere afdelingen van de gemeente in gesprek om de energietransitie tot een succes te maken.

6.7 Een ondernemende werkhouding

Ook vraagt de warmtetransitie een actieve en ondernemende houding van iedereen, niet in de laatste plaats van de gemeente zelf. Hier heeft met name de gemeentelijke organisatie een ontwikkelstap te maken en eigen en nieuwe mensen op te leiden en te werven. Er is behoefte aan integrale, soepele, naar buiten gerichte en ondernemende teams met medewerkers die lange tijd voor de gemeente (en de wijk) willen werken. In de plannen creëren we dus voldoende capaciteit voor dit project.

6.8 Vertrouwen

Een complex proces als dit is een zoektocht. We doen het voor de eerste keer. Gemeente, inwoners en partners. Er zal vast eens wat misgaan, wat ook logisch is bij nieuwe ontwikkelingen zoals deze. Dat zeggen we niet om ons alvast in te dekken, dat is gewoon het eerlijke verhaal als je met zoiets groots en nieuws aan de slag gaat. En als er een keer iets mis gaat, laten we dan alvast in dit plan afspreken dat we elkaar helpen om weer te gaan staan. Want alleen samen komen we bij de finish. We zullen elkaar de hand moeten reiken, elkaar vasthouden en het vertrouwen hebben dat we er samen voor gaan, ook als het eens tegenzit.

6.9 Natuurvergunning kan vertraging oplopen

Vanuit de provincie moet elke gemeente een natuurvergunningsaanvraag indienen om bepaalde isolatiemaatregelen te kunnen nemen. Dit komt omdat er onder de daken en in de spouwen van huizen dieren kunnen nestelen zoals mussen en vleermuizen. Als we gaan isoleren dan verdwijnen deze plaatsen zodat er geen ruimte meer is voor deze dieren. Daarbij hoort ook dat we nadenken

over alternatieve nestlocaties voor deze dieren. Zo kunnen we verduurzamen en tegelijkertijd ook de dieren in de wijk houden.
De doorlooptijd van een dergelijke vergunning is al gauw een jaar. We moeten er dus spoedig mee beginnen om de verduurzaming niet in de weg te zitten.

Op vele plaatsen zijn dorpen en wijken bezig met verduurzaming en iedereen heeft dus een natuurvergunning nodig. Er is dan te weinig capaciteit in de markt. Het duurt dan langer dan gebruikelijk om de vergunning te verkrijgen.

Om deze uitloop te voorkomen zouden we vrijwilligers uit de wijk in kunnen zetten om in de wijk te inventariseren waar welke dieren "wonen" en nestelen. Er zijn altijd wel mensen die zich bezighouden met flora en fauna en die vaak ook al weten hoe dat in hun wijk is. We komen graag met ze in contact!

6.10 Onvoldoende capaciteit op het stroomnet

Met de gekozen maatregelen (individueel all electric) zal er extra behoefte aan elektriciteit zijn. Het kan zijn dat hiervoor extra infrastructuur moet worden aangelegd. Als dat niet tijdig beschikbaar is, zou de energietransitie in de wijk vertraagd kunnen worden. Om dit voor te zijn, zijn we al tijdig het gesprek aangegaan met netbeheerder Liander. Hiermee kunnen we de energietransitie afstemmen met de eventueel benodigde aanpassingen aan de infrastructuur.

6.11 Afstemming met verhuurder

Om te voorkomen dat de woningcorporatie twee keer langs moet komen, hebben we nu al afstemming met Vivare. Zo kunnen ze dus eventueel onderhoud aan de woning combineren met verduurzamen. Dit is voor zowel de bewoner als de verhuurder interessant.

7. Bijlagen

In dit hoofdstuk noemen we de bijlagen die bij dit wijkuitvoeringsplan horen en die technische, organisatorische en financiële achtergrondinformatie geven.

- Coalitieakkoord, gemeente Rheden
- Transitievisie warmte Rheden, 2021
- Wijkanalyse Dieren-West, WDW, 2021
- Toelichting op deelgebieden Dieren-West, WDW
- MEDO: Rapport woningverduurzaming Rheden businesscase, 2022
- Begrippenlijst

gemeente Rheden

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom
Dieren | Spankeren | Laag-Soeren

Gemeentehuis Hoofdstraat 3 | 6994 AB De Steeg | Postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
T (026) 49 76 911 | F (026) 49 76 518 | E gemeente@rheden.nl | www.rheden.nl

Aan de leden van de Gemeenteraad Rheden

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
26 mei 2023		
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Arthur Hofstad		Werkdocument wijkuitvoeringsplan Dieren-West

onderwerp
Raadsinformatiebrief stand van zaken wijkuitvoeringsplan Dieren-West

Beste raadsleden,

In deze Raadsinformatiebrief nemen we u mee in de stand van zaken rond het wijkuitvoeringsplan (WUP) Dieren-West.

Na vaststelling van de gemeentebrede warmtetransitievisie in 2021 is besloten om in één van de kansrijke wijken de volgende stap te zetten: het opstellen van een wijkuitvoeringsplan, een plan waarin staat beschreven hoe we in die wijk de komende jaren van het aardgas af denken te gaan. Dit is Dieren-West geworden.

Samen met experts, diverse inwoners en andere betrokken partijen hebben we het afgelopen anderhalf jaar verkend op welke manier de wijk aardgasvrij kan worden gemaakt. Het voorlopige resultaat is nu klaar en ligt de komende maanden ter consultatie voor aan iedereen die wil reageren.

In het voorlopige werkdocument WUP staat dat we over 10 jaar, in 2033, aardgasvrij willen zijn en dus op een alternatieve, duurzame manier de woningen verwarmen, warm tapwater krijgen en elektrisch koken. Op basis van de verkenningen willen we dat bereiken door ambitieus in te zetten op energiebesparing, door zonnepanelen op daken, door te kiezen voor (all electric) warmtepompen en door het elektriciteitsnetwerk op orde te brengen.
Hoe het traject naar 2033 er precies uit gaat zien weten we natuurlijk nog niet. We weten wél wat we als gemeente de eerste twee jaar gaan doen om de eerste stappen naar 2033 te zetten. Zo:

- Starten we met een isolatiecampagne,
- Gaan we met de netbeheerder de (on)mogelijkheden van het netwerk verkennen,
- Gaat een kwartiermaker verder met het onderzoek naar de kansrijkheid van een maatschappelijke energiedienstenorganisatie (MEDO),
- Beginnen we in Dieren-West met de soorteninventarisatie ten behoeve van het soortenmanagementplan (SMP) en betrekken we inwoners daarbij,
- Stellen we een wijknetwerkbouwer voor Dieren-West aan,
- Voeren we een bewustwordingscampagne voor inwoners en andere partijen,
- En dagen we de markt uit om een deel van de wijk in één keer te verduurzamen.

In de consultatiefase die nu van start gaat, peilen we reacties van bewoners en andere betrokkenen.
We consulteren de mensen in de eerste plaats door het werkdocument WUP online te plaatsen en te voorzien van een reactieformulier. Daarnaast gaan we door met de gesprekken met betrokken partijen, zoals woningcorporatie Vivare, netbeheerder Liander, de lokale werkgroep Duurzaam Dieren-West, maar ook met de basisscholen, de sportverenigingen en de Ontmoetingskerk. De inwoners zoeken we op door inloopspreekuren en een Energiecafé te organiseren en door de straat op te gaan.
Na de consultatiefase wordt het definitieve WUP opgesteld en gaat de officiële terinzagelegging van start. Komend najaar leggen we het WUP dan ter besluitvorming aan uw raad voor.

Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Met vriendelijke groet,

Nadja Renkema,
Gemeentesecretaris

Carol van Eert,
Burgemeester

B&W-voorstel

Algemene gegevens

Titel	:	Raadsinformatiebrief ''De Wachtverzachter''
Portefeuillehouder	:	R. ter Hoeven
Begrotingsprogramma	:	Welzijn
Draagt bij aan Global Goal(s)	:	Goede gezondheid en Welzijn
Rol van de gemeenteraad	:	ter kennisneming
Zaaknummer	:	
Bijlage(n)	:	1

Voorstel

Beantwoorden van de motie ‘’Project de wachtverzachter’’ door middel van bijgevoegde raadsinformatiebrief ‘’De Wachtverzachter’’.

Aanleiding

De gemeenteraad heeft in de vergadering van 8 november 2022 het college verzocht uitvoering te geven aan de motie ‘’Project de wachtverzachter’’. De bijgevoegde raadsinformatiebrief is een terugkoppeling.

Welk resultaat willen we met dit voorstel behalen?

Wij willen de raad informeren over de uitvoering van de motie ‘’Project de wachtverzachter’’.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

De gemeenteraad heeft de motie ‘’Project de wachtverzachter’’ aangenomen, waarmee het college is verzocht:

- Aandacht te hebben voor het aspect mentale ondersteuning zoals beschreven in de programmabegroting 2023 aan jeugd en jongvolwassenen;
- te onderzoeken of een project als de wachtverzachter aanvullende ondersteuning kan bieden binnen de gemeente Rheden en;
- de raad in het eerste kwartaal van 2023 te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek.

Wat zijn de risico’s van dit voorstel?

Er zijn geen risico’s verbonden aan dit voorstel.

Waar moeten we rekening mee houden?

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties.

Personele consequenties

Er zijn geen personele consequenties.

Communicatie en participatie

De raad wordt door middel van bijgevoegde raadsinformatiebrief geïnformeerd over de uitvoering van de motie.

Evaluatie

Het huidige voorstel vraagt niet om een evaluatie.

gemeente Rheden

Motie ''Project de Wachtverzachter''

datum	voor	Afdeling/cluster
1 juni 2023	Gemeenteraad Rheden	beleid sociaal domein
behandeld door	**ons kenmerk**	**bijlage(n)**
G. Oosterveld-Huizing		Geen

Onderwerp
Project de Wachtverzachter

Geachte raadsleden,

U hebt de motie ‘’Project de Wachtverzachter’’ bij behandelend wethouder Ter Hoeven ingediend. Met deze informatiebrief informeren wij u graag over de uitvoering van deze motie.

In november 2022 hebt u ons naar aanleiding van het project de Wachtverzachter verzocht:

- Aandacht te hebben voor het aspect mentale ondersteuning zoals beschreven in de programmabegroting 2023 aan jeugd en jongvolwassenen;
- te onderzoeken of een project als de Wachtverzachter aanvullende ondersteuning kan bieden binnen de gemeente Rheden en;
- de raad in het eerste kwartaal van 2023 te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek.

De aanleiding voor het indienen van uw motie zijn de zorgen om de wachttijden voor behandeltrajecten in de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen en jongvolwassenen. Wij zijn blij met uw motie en uw wens om aandacht te hebben voor mentale ondersteuning voor onze inwoners. Uw wens sluit aan bij de wijze waarop wij jeugd en jongvolwassenen al met inzet van professionals helpen om de periode van de wachttijd zo goed mogelijk door te komen. Hieronder geven wij een toelichting.

Al langere tijd zijn de wachttijden in de GGz te hoog. Landelijk zijn er wachtlijsten voor behandeling binnen de GGz, zo ook bij GGz aanbieders in onze regio. Hierdoor bestaat het risico dat de mensen die dit nodig hebben niet op tijd passende zorg krijgen. Uw raad vraagt daarom te onderzoeken of een project als de Wachtverzachter aanvullende ondersteuning binnen onze gemeente kan bieden.

Het project Wachtverzachter richt zich op herstel tijdens het wachten. De jeugdige of (jong)volwassene ontvangt ondersteuning van een ervaringsdeskundige en/of kan deelnemen aan een beschikbaar activiteitenaanbod. Verder is er een werkboek beschikbaar dat, ondersteund door video’s, deelnemers via verschillende opdrachten helpt om beter zicht te krijgen op vraagstukken en knelpunten die hen bezig houden.

Wij kunnen als gemeente de wachtlijsten niet oplossen maar wel noodzakelijke ondersteuning bieden.

Wij hebben het project de Wachtverzachter dan ook vergeleken met onze aanpak in de gemeente Rheden. In onze gemeente bieden wij al een aanpak die soortgelijk is, maar op een andere wijze wordt georganiseerd. Wij bieden verschillende vormen van ondersteuning voor inwoners die wachten op een behandeltraject binnen de geestelijke gezondheidszorg. Wij hebben aandacht voor het aspect mentale ondersteuning en bieden behandeling, ambulante specialistische ondersteuning, een buddytraject en ondersteuning van Incluzio in de vorm van open inloop, leun/steun contact en vrij toegankelijke (online) trainingen en trainingen die met begeleiding van een klantcoach gevolgd kunnen worden.
De mogelijkheden voor een cliënt die noodgedwongen op een GGz behandeling wacht, zijn afhankelijk van de zwaarte van de problematiek. Veelal ontvangen cliënten uit onze gemeente, zowel jeugdigen als volwassenen, die wachten op behandeling binnen de GGz ter overbrugging ambulante specialistische begeleiding, omdat dat als tijdelijke oplossing het best passend is bij de aanwezige problematiek. Mocht bijvoorbeeld een buddytraject voor jeugdigen/jongvolwassenen voor een cliënt in onze gemeente een tijdelijk passende oplossing zijn, dan wordt een beroep op het Jongerennetwerk gedaan.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders

Carol van Eert,
Burgemeester

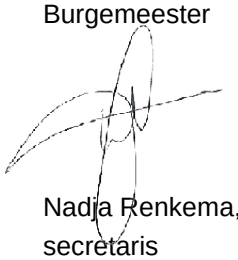

Nadja Renkema,
secretaris

gelre ziekenhuizen

Gemeente Rheden
T.a.v. College van B&W
Postbus 9110
6994 ZJ De Steeg

Datum:	25 mei 2023
Kenmerk:	RvB/MT/jc/1.5-V23-123
Telefoonnummer:	055-581 8001
Betreft:	Reactie op uw brief d.d. 9 mei 2023

Geacht College van B&W,

Op 16 mei jl. ontvingen wij uw brief over sluiting acute verloskunde en voorgenomen afschaling van de Spoedeisende Hulp (SEH) op locatie Gelre Zutphen. We begrijpen uw zorgen. In reactie op uw brief het volgende:

Ik wil benadrukken dat sluiting acute verloskunde en afschaling SEH door u tegelijkertijd worden genoemd, maar thema's zijn waarover wij afzonderlijk een besluit nemen. Wij doen dit in samenspraak met ketenpartners.

Inmiddels is de uitkomst voor verloskunde al duidelijk geworden. Door personele omstandigheden waren wij genoodzaakt de acute verloskunde per 24 april jl. te sluiten. Op 3 mei jl. is dit, met instemming van alle aanwezigen, onomkeerbaar bekrachtigd in het ROAZ met een vastgesteld continuïteitsplan waarbij is benoemd dat Gelre zich aan de procedures die daarvoor gelden heeft gehouden.

Gelre heeft aangegeven dat de vorm van spoedeisende hulp zal veranderen. Hoe dat eruit komt te zien, bespreken we momenteel met de huisartsen, ambulancedienst en zorgverzekeraars. Daarnaast is er frequent overleg met de burgemeester en wethouders van de gemeente Zutphen. Wij zijn sinds 2021 in gesprek met gemeenten en beleidsmakers en ook onze cliëntenraad en OR zijn vanaf dag 1 betrokken. Partijen die wettelijk geïnformeerd en geraadpleegd moeten worden, zijn ook geïnformeerd dan wel geraadpleegd. In de gesprekken blijkt veel begrip voor het proces dat wij nu doorlopen en de manier waarop wij daarover nadenken. Het advies te communiceren aan de hand van concrete voorbeelden nemen wij ter harte.

Met betrekking tot de door u verzochte beschikbaarheidsbijdrage, kan ik u melden dat wij deze niet aanvragen. Dat vraagt een stelselwijziging waar Gelre niet op kan wachten en die bovendien niet de structurele oplossing vormt voor de uitdaging waar wij voor staan. Wij zien het als onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om de zorg betaalbaar te houden en onze schaarse medewerkers optimaal in te zetten om goede zorg te bieden aan zo veel mogelijk mensen.

Ik hoop van harte dat ik u op een aantal terreinen gerust heb weten te stellen.

Met vriendelijke groet,

Pier Eringa
Voorzitter Raad van Bestuur

Jongerenparticipatie in Rheden

Jongeren over participeren met de gemeente Rheden

Interviews
Citaten
Infographics

gemeente Rheden

OPINIE PIJLERS
in gesprek met bewoners

Jongerenparticipatie in Rheden
Jongeren over participeren met de gemeente Rheden

Onderzoeksbureau Opiniepijlers, april/mei 2023
In opdracht van de gemeente Rheden
Samenstelling Reinder Boeve en Frank Bolder
Interviews Tessa Ariaans, Reinder Boeve, Maurice Doppen, Fred Eggink, Elsbeth Lelyveld, Menno Provoost, Hans Teunissen.
Graphics, ontwerp en opmaak Louman & Friso ontwerpbureau

Disclaimer Uitspraken, conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd op gesprekken met respondenten. Feiten, aantallen en cijfers zijn verwerkt zoals ze zijn genoemd in deze gesprekken en niet verder getoetst. Citaten worden opgenomen als het exemplarische voorbeelden zijn en als er over het betreffende onderwerp vergelijkbare opmerkingen zijn gemaakt.

Leeswijzer diagrammen Bij een deel van de vragen kon gekozen worden uit meerdere antwoorden. In dat geval kan het percentage hoger zijn dan 100 procent.

Jongerenparticipatie in Rheden

Jongeren over participeren met de gemeente Rheden

gemeente Rheden

OPINIE PIJLERS
in gesprek met bewoners

Inhoud

1 Managementsamenvatting 6

2 Beschrijving van de werkwijze 8

Resultaten

3 Mate van betrokkenheid 10

4 Communicatiekanalen 16

5 Wat is er nodig om meer betrokken te raken? 18

6 Algemene gegevens van respondenten 20

7 Verantwoording 21

Bijlage 23

1

Managementsamenvatting

Dit onderzoek geeft een helder beeld van de betrokkenheid van jongeren bij hun buurt, bij thema's die ze aan het hart gaan, en bij de gemeentelijke politiek. Op het eerste gezicht is participatie voor jongeren een 'ver-van-mijn-bedshow': met de gemeente hebben de meesten nog nooit te maken gehad. Bij werkelijk meepraten, laat staan -beslissen, is het voor hen lastig een voorstelling te maken. Toch zien we dat scholieren informatie zouden willen als we ze een voorbeeld van een gemeentelijk plan voorleggen dat dicht bij ze staat (zoals: het zwembad in hun dorp).
Ook blijkt uit de resultaten dat jongeren wel degelijk interesse hebben in thema's als sport, natuur, veiligheid en verkeer. Bij vwo'ers ligt het accent meer op groene onderwerpen (natuur, klimaat), bij vmbo'ers en mavo-scholieren zien we meer nadruk op thema's veiligheid en verkeer. In het algemeen geldt: hoe dichter bij huis het onderwerp zich afspeelt, hoe meer interesse. Iets minder dan de helft van de respondenten zegt daarnaast belangstelling te hebben in politieke partijen en hoe de gemeenteraad werkt. Er liggen dus wel kansen om jongeren meer te betrekken bij de lokale overheid, al is dit afhankelijk van factoren als nabijheid en thematiek.

Verder vertellen de resultaten van dit onderzoek iets over de manier waarop jongeren willen meedoen. Ze geven in het algemeen de voorkeur aan wat indirectere vormen van communicatie boven persoonlijk contact. En offline communicatie is bij de respondenten zeker niet afgeschreven. Zo blijkt een duidelijke meerderheid nog wel te voelen voor de 'ouderwetse' post als middel om aangehaakt te blijven. Wel zijn er accentverschillen

tussen de verschillende opleidingsniveaus. Leerlingen op het vmbo zien een bijeenkomst of inloopavond bijvoorbeeld minder zitten dan andere scholieren, terwijl vwo'ers een website van de gemeente meer dan gemiddeld beschouwen als een goed communicatiemiddel.

AANBEVELINGEN

Aanbevelingen

Op basis van de input van de jongeren komen we tot deze aanbeveling:

- Gebruik een slimme middelenmix om zo breed mogelijk jongeren te betrekken – 'papieren' middelen kunnen even goed werken als social media en persoonlijk contact is niet per se beter dan indirectere formats.
- Circa 100 jongeren die aan het onderzoek meededen, lieten hun mailadres achter voor een vervolg. Zij gaven aan het leuk te vinden om vaker mee te denken en/of te praten over onderwerpen die spelen in de gemeente. Daarnaast lieten 30 jongeren hun mailadres achter omdat ze willen weten wat de resultaten van dit onderzoek zijn. Beide groepen geïnteresseerden zijn mogelijk een goede basis om met willekeurige jongeren uit de Rhedense samenleving aan de slag te gaan met participatie – zowel wat betreft het ontwikkelen van formats als de mogelijke inhoud die je aan de participatie geeft.
- Laat jongeren vooral zelf beslissen hoe ze willen participeren. Bedenk dat het merendeel nooit eerder heeft meegedaan aan een gemeentelijk project. De formats die in het gemeentehuis worden bedacht, zullen ze niet of nauwelijks (her)kennen.
- Een kansrijke manier om jongeren te betrekken is daarnaast om thema's en inhoud van participatievormen – met begeleiding - over te laten aan jongeren.

2

Inleiding
Beschrijving van de werkwijze

Voor dit onderzoek hebben we gesproken met ruim 600 jongeren, verdeeld over 142 persoonlijke gesprekken op scholen in het voortgezet en beroepsonderwijs en 460 onlinereacties. De online peiling gebeurde via Swipocratie, in een paar minuten geef je door te ‘swipen’ een mening.

De vragenlijst voor jongeren is ingezet bij twee bezoeken aan de grote pauze van het Rhedens, zowel in Rozendaal als in Dieren (opleiding van VMBO tot VWO). Daarnaast is deze vragenlijst gebruikt tijdens een dag op het Astrum College (MBO) in Velp, waar in het kader van het vak Burgerschap aandacht besteed werd aan inwoner-participatie. Wethouder Dorus Klomberg en raadslid Jelte Kolkman (indiener van de motie jongerenvertegenwoordiging) zijn hier in gesprek gegaan met leerlingen, die of via de vragenlijst of via Swipocratie hun mening over het onderwerp konden geven. Voor meer informatie over het bezoek zie bijlage 1.

De vragenlijst is ingevuld door jongeren in de leeftijd van 12 tot 30 jaar, afkomstig uit alle kernen van de gemeente. Voor dit onderzoek is kwalitatief onderzoek (gesprekken) gecombineerd met kwantitatief onderzoek (Swipocratie). De persoonlijke gesprekken zijn geschikt om de diepte in te gaan en door te vragen; de swipe-methode zorgt door het grote aantal deelnemers voor een brede onderbouwing.

3

Resultaten
Mate van betrokkenheid

Toelichting
Hoe betrokken zijn jongeren bij hun omgeving? Dat hebben we op verschillende manieren gepeild. We legden op de scholen een casus voor over de schoolkantine. Jongeren konden aangeven in hoeverre ze invloed willen op (fictieve) plannen voor gezond eten in de kantine, waar de gemeente en de school aan zouden werken. Via Swipocratie kregen jongeren een casus voorgelegd over plannen voor een zwembad. Daarnaast vroegen we naar thema's waar jongeren warm voor lopen, en peilden we op welke schaal (zoals buurt-, dorps- of gemeentelijk niveau) ze betrokken willen worden. De voorkeur voor thema's is ook uitgesplitst naar opleidingsniveau (vmbo, mavo/havo, vwo).

Heb je al eens meegedaan aan een project van de gemeente?

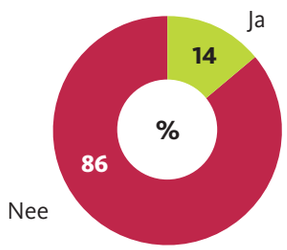

Stel:
De gemeente werkt samen met school aan een plan voor gezond eten in de schoolkantine. Zou je daar invloed op willen hebben?

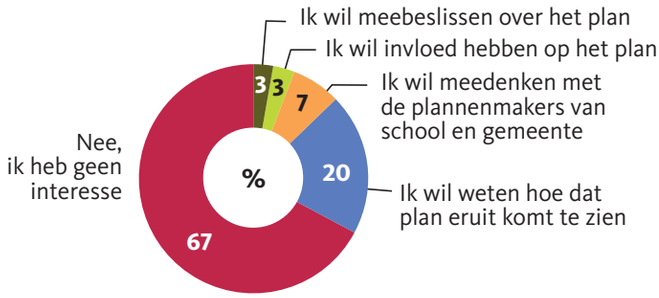

Casus
Meepraten over gemeentelijke plannen voor een zwembad.
Rood is nee, groen is ja

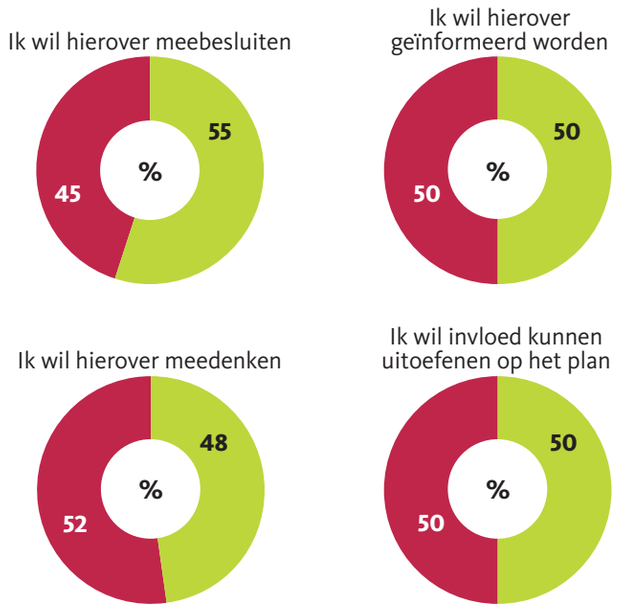

CITATEN bij de casus over de schoolkantine

- **Ik hou niet van gezond eten.**
- **Ik gebruik de kantine niet.**
- **Dat maakt me gewoon niet uit.**
- **Omdat ik nooit eten haal van de kantine want het is duur.**
- **Ik zit in het laatste jaar dus het is niet echt meer op mij van toepassing.**
- **Wat ik zou suggereren kunnen ze zelf ook wel bedenken.**
- **Ik neem zelf mijn eten mee.**
- **Ik ben benieuwd of er lekker eten komt.**
- **Ik heb er geen tijd voor maar wil wel weten wat er gebeurt.**
- **Ik zou het wel willen weten, maar ik hoef er geen invloed op te hebben.**
- **Ik wil inbrengen dat het eten niet te duur mag worden.**

Thema's - **Ik voel me betrokken bij:**

wel niet

Cultuur

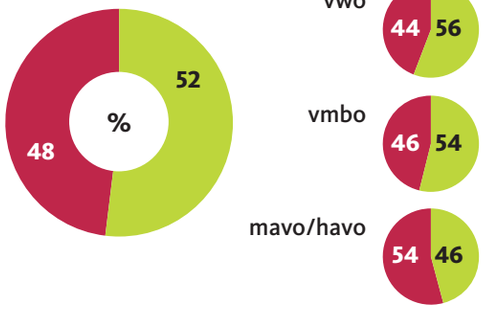

Sport

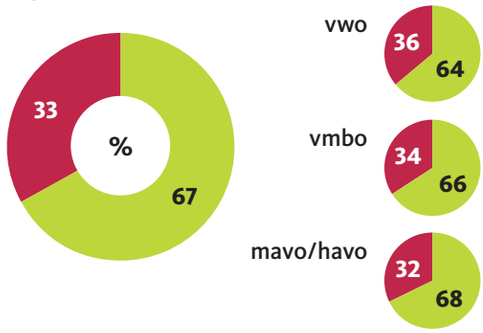

Klimaatverandering

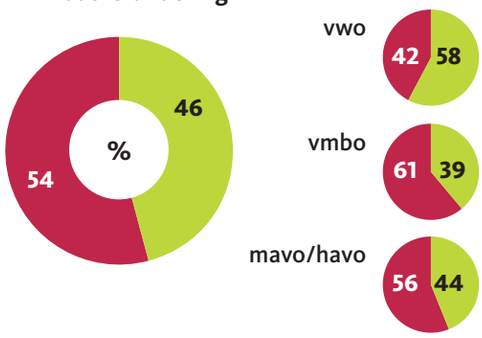

Veiligheid

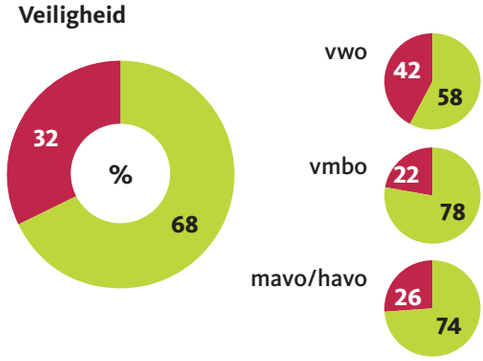

Natuur

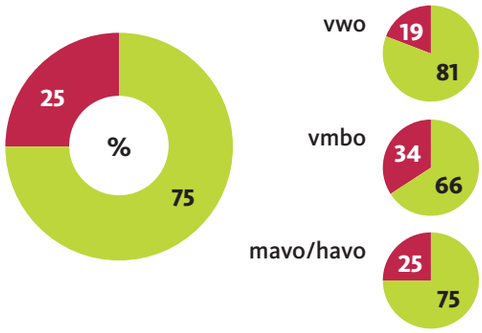

Verkeer

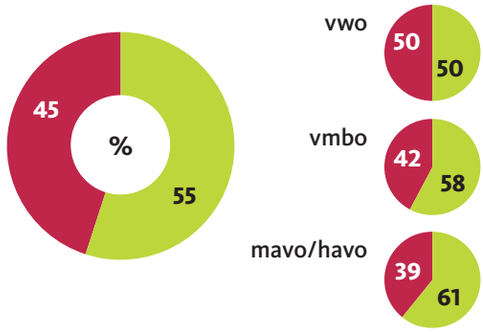

CITATEN bij de thema's

- **Ik zou bijvoorbeeld iets willen doen voor kinderen die arm zijn, zodat ze ook kunnen sporten.**
- **Meer gymzalen want kinderen krijgen geen gym enzo.**
- **Een voetbalveld gaan bouwen want er zijn best wel veel kinderen die aan het voetballen zijn op zo'n slecht veld en dat is niet zo leuk.**
- **Ik zou kinderen meer willen stimuleren om te sporten.**
- **Meer sport op school, sport toegankelijker maken voor mensen die het niet kunnen betalen. En meer toernooien waar je ook aan mee kunt doen als je geen lid bent van een club.**
- **Arme mensen moeten ook kunnen sporten. Dat is best duur. Misschien een gratis dag sporten voor mensen die het niet breed hebben.**
- **Misschien meer culturele dingen zoals pleinfeesten, dit brengt de mensen meer bij elkaar.**
- **Ik zou wat meer gezamenlijke dingen willen in het dorp, zoals bijvoorbeeld het schaapsscheerdersfeest.**
- **Een leuke plek voor jongeren en betere sportclubs.**
- **Ik zou wel een feestje willen organiseren.**

- **Er is actie nodig om de aarde te beschermen.**
- **Natuur in de buurt is overbelast. Klimaat (internationaal) vind ik ook heel belangrijk. Maar ik heb geen ideeën over actie.**
- **Natuur aangezien de BBB meer landbouw wil, alleen zijn de bosrijke gebieden ook van groot belang voor ons.**
- **Ik ben bezorgd over de Posbank en de Veluwe. Het is het grootste natuurgebied van Nederland en het grootste probleem is stikstof. En er ligt ook veel afval. Daar zou ik wel iets tegen willen doen.**
- **Ik maak me zorgen dat camping Beekhuizen wordt uitgebreid. Dat gaat ten koste van de natuur. Dat vind ik erg. Ook worden daar heel veel houtkorven gestookt. Dat zorgt voor veel rook overlast, o.a. als je aan het tennissen bent op Beekhuizen. En het is natuurlijk slecht voor het milieu.**
- **Het is hier vanaf de Kleiberglaan heel gevaarlijk om de Ringallee over te steken. Vooral voor eersteklassers. Maak daar een zebrapad.**

4

Resultaten
Communicatiekanalen

Toelichting
We legden jongeren voor op welke manier ze betrokken zouden willen worden. Ze konden per communicatiemiddel of -kanaal aangeven of dit aansloot bij hun voorkeur. Het ging om een serie online en offline middelen.

Hoe jongeren mee willen doen

wel niet

Via de mail

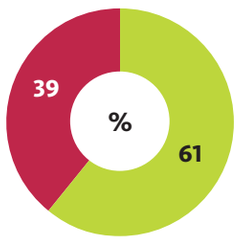

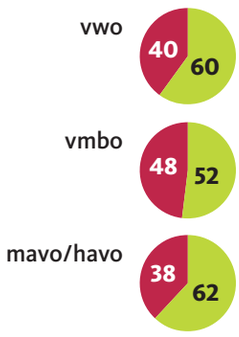

Via Facebook

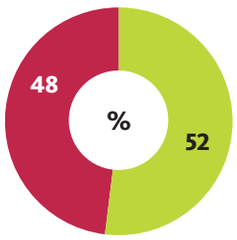

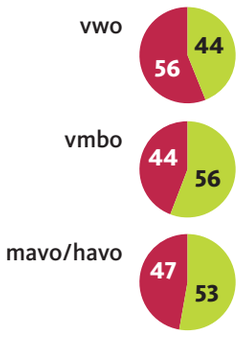

Via de post

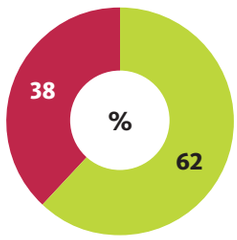

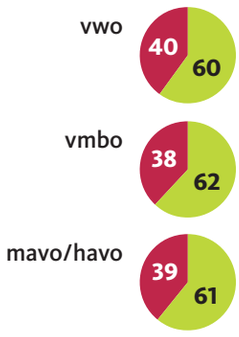

Via Instagram

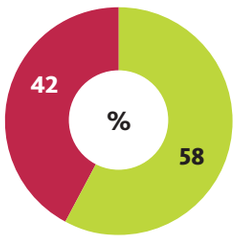

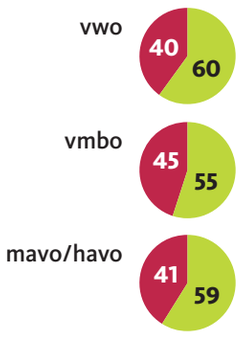

Via een bijeenkomst of een inloopavond

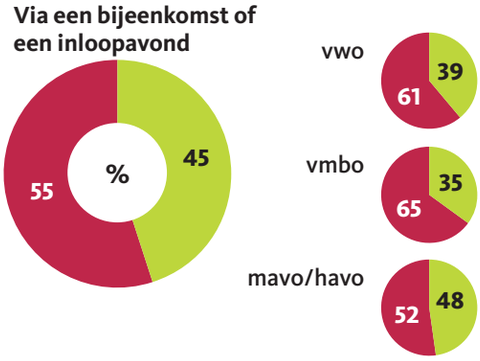

Via persoonlijke gesprekken

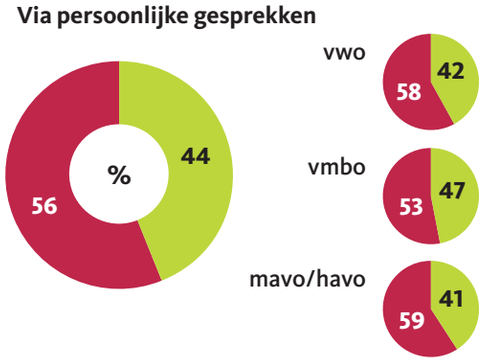

Via een forum

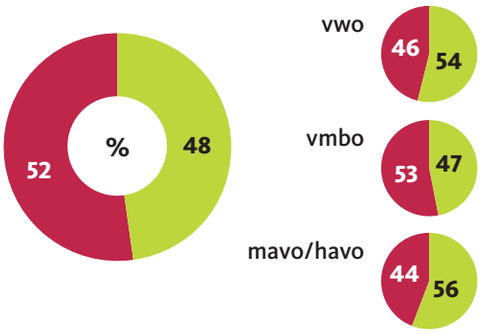

Via Snapchat

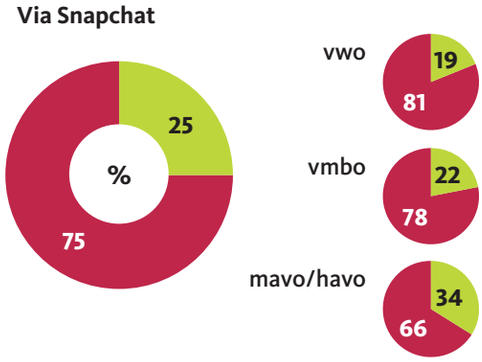

Via een Teams meeting

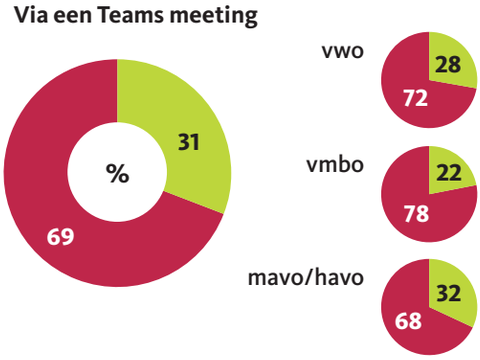

Via TikTok

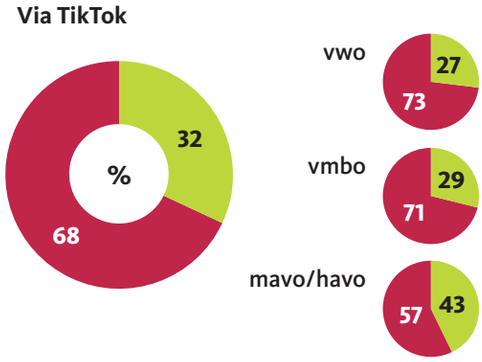

Via een website van de gemeente

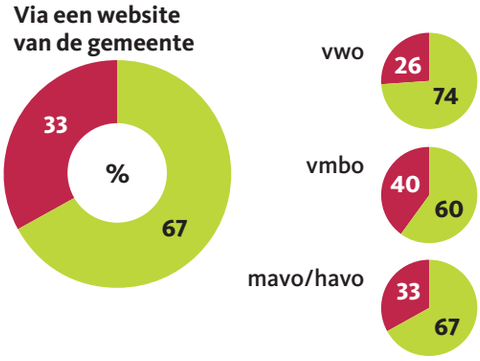

5

Resultaten

Wat is er nodig om meer betrokken te raken?

Toelichting

We vroegen jongeren of ze meer wilden weten over de gemeenteraad. Daarnaast peilden we de interesse in politieke partijen in de gemeente Rheden.

**De gemeenteraad neemt in de gemeente Rheden meestal de beslissingen.
Wil je meer weten over hoe dat werkt?**

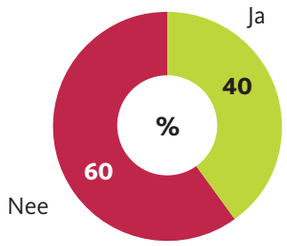

Heb je interesse in wat politieke partijen doen in de gemeente Rheden?

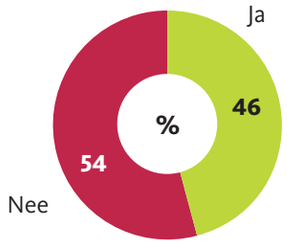

CITATEN over de rol van communicatie voor het vergroten van betrokkenheid

- **Alleen als het mij persoonlijk raakt interesseert mij dit.**
- **Ja ik ben benieuwd wat de gemeente voor ons gaat doen. Wij zijn de toekomst.**
- **Ik vind het belangrijk dat jongeren invloed hebben.**
- **Ik doe lekker m'n eigen dingetje. Als het belangrijk is hoor ik het wel van m'n ouders.**
- **Ik weet zeker dat als ik interesse zou hebben dat ik dat in 20 seconden op google zou kunnen opzoeken.**
- **Ik vind informatie over de gemeenteraad meer iets voor jongeren van 18, die komen er mee in aanraking.**
- **Ik mag pas over 2 jaar stemmen.**

6

Resultaten
Algemene gegevens van respondenten

Wat is je leeftijd?

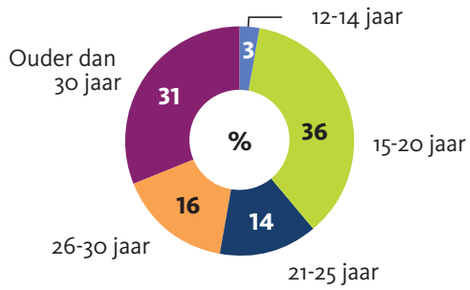

Ik ben (een)

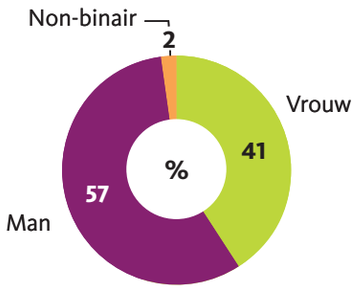

Welke opleiding doe je of heb je afgerond?

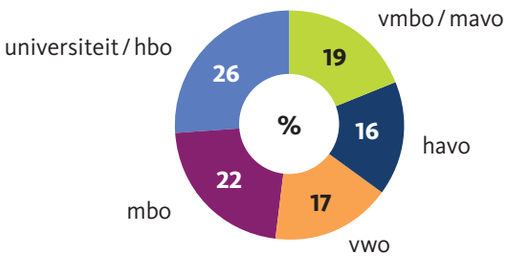

7

Verantwoording

In maart en april 2023 deelden ruim 600 jongeren hun opvattingen en behoeften over participatie in en met de gemeente Rheden. Daarbij kregen zij informatie over de mogelijkheden voor betrokkenheid bij het beleid van de gemeente. Dit leverde bouwstenen op voor het gemeentelijke beleid rondom participatie gericht op jongeren. De gesprekken op de scholen duurden ongeveer 10 minuten, het meedoen aan Swipocratie 5 tot 10 minuten. We hebben input gekregen van meisjes en jongens, van verschillende opleidingsniveaus, wonend in alle dorpen van de gemeente.

Zo is een gespreid beeld ontstaan van wat leeft rondom dit onderwerp. Opiniepijlers vervult in de informatievergaring en -verwerking een neutrale rol. De interviews en online peiling hebben geresulteerd in ruim 12.000 datagegevens; deze zijn verwerkt, geanalyseerd en samengevat. De resultaten kunnen bijdragen aan communicatie en informatievoorziening op maat, onderbouwing van het voorgenomen participatiebeleid en verdere versterking van de kwaliteit van dit beleid.

Bijlage

Bezoek Astrum College

wethouder Dorus Klomberg en raadslid Jelte Kolkman

Het was maandagochtend 3 april flink trekken en duwen op het Astrum College in Velp voor docente Marjolijn Muis en VVD-raadslid Jelte Kolkman. Zij gingen samen met het onderzoekbureau Opinie-pijlers in gesprek met ongeveer vijftig eerstejaarsstudenten over het onderwerp burgerparticipatie van met name jongeren.

Doel van de bijeenkomsten was erachter te komen of jongeren willen meedenken met de gemeente over onderwerpen die hen interesseren? Wat zijn die onderwerpen en hoe willen zij hierover meepraten met de gemeente?

Burgerschapsdocente Marjolijn Muis was meteen enthousiast toen zij werd benaderd of zij wilde meewerken aan het onderzoek. Zij stelde een speciale les samen over burgerparticipatie waarin de vragenlijst was verwerkt.

Docent Marjolijn en raadslid Jelte probeerden per vraag een discussie uit te lokken over participatie. Dat ging niet makkelijk. Voor velen is politiek en gemeente geen item, laat staan dat ze hieraan mee willen doen. ‘Ze hebben al zoveel te doen.’ Toch werden er maandag een paar interessante ideeën geopperd. Zo noemden studenten een online referendum als suggestie om te weten te komen wat jongeren aanspreekt en hoe ze over een bepaald onderwerp denken. Iemand wil beter openbaar vervoer. Iemand anders kwam met een idee om een soort jeugdraad op te zetten die zich buigt over jeugdzaken en daarover adviezen uitbrengt. Een ander stelde voor om ieder jaar speciale jeugdverkiezingen te houden.

Dan had wethouder Dorus Klomberg ’s middags een heel ander gehoor. De tweedejaarsstudenten hadden veel meer aandacht voor het onderwerp. Docente Marjolijn en wethouder Dorus Klomberg kregen aardige uitspraken en zinvolle suggesties los bij de studenten.

Een leerling die in eerste instantie niks zag in het onderwerp, had na enig aandringen toch iets in de gemeente Rheden dat hij belangrijk vindt: het verkeer in zijn wijk. Weet de gemeente dat? Heb je dat gemeld, werd hem gevraagd door de wethouder. Toen de student hoorde over een meldingsapp in de gemeente, greep hij meteen naar zijn telefoon om melding te maken over een verkeerslicht dat niet werkt.

Het is heel goed mogelijk dat sommige studenten een heel andere mening hebben gekregen over participatie. ‘Wat is voor ons het nut van participatie’, vroeg een studente. ‘Wij zijn niet eens 18 en mogen niet stemmen.’ Bovendien vroeg ze zich hardop af of de gemeente hen wel serieus nam als ze met iets kwamen. Daar ging de wethouder meteen op in: het is inderdaad aan de gemeente om er goed op

Wethouder Klomberg (l.) en raadslid Jelte Kolkman in gesprek met studenten.

te acteren als jongeren met iets komen. ‘Maar dan moeten wij weten wat er leeft. Wat moeten wij doen om met jullie in contact te komen?’, vroeg hij.

‘Door zoals vandaag naar school te komen’, riep iemand. ‘Kom naar ons toe en luister naar wat wij te melden hebben.’ Een uitstekend idee, reageerde de wethouder, die na afloop zei daar graag gehoor aan te willen geven als daar weer een mooie gelegenheid voor is.

OPINIE PIJLERS

in gesprek met bewoners

Jongerenparticipatie in Rheden

Jongeren over participeren met de gemeente Rheden

In maart en april 2023 deelden ruim 600 jongeren hun opvattingen en behoeften over participatie in en met de gemeente Rheden.

Via welke communicatiemiddelen willen jongeren betrokken worden?

wel niet

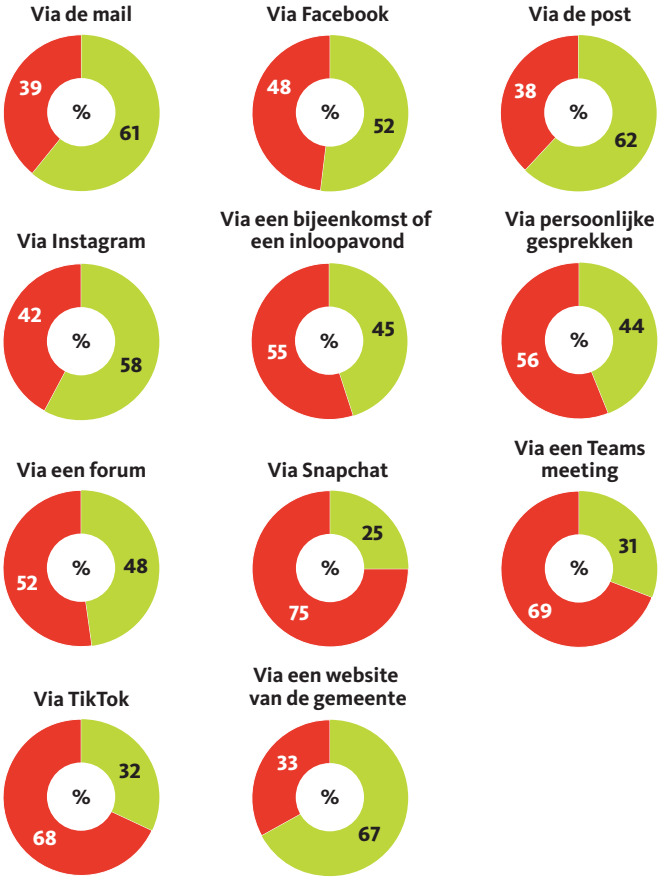

Thema's - Ik voel me betrokken bij:

wel niet

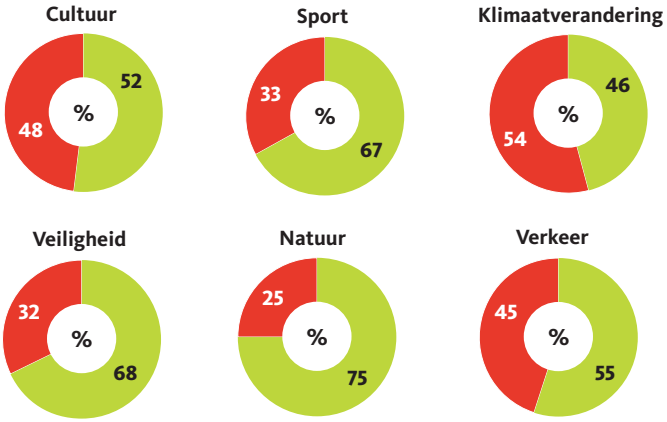

Ik ben (een)

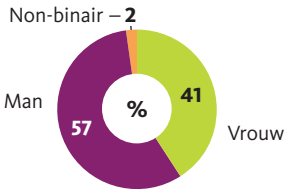

Welke opleiding doe je / heb je afgerond?

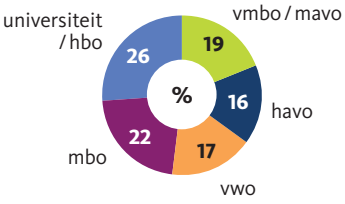

Wat is je leeftijd?

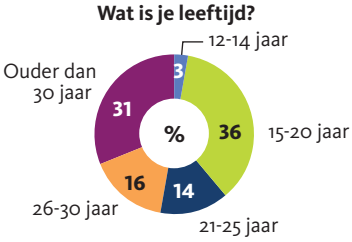

WAT GEBEURT ER MET DIT ONDERZOEK?

De resultaten worden gebruikt voor het maken van richtlijnen hoe de gemeente Rheden jongeren meer wil betrekken bij de politiek en het ontwikkelen van plannen. Dit wordt beschreven in een zogenaamde participatienota. Deze nota wordt door de gemeenteraad vastgesteld in september 2023.

infographic: Louman & Friso

OPINIE PIJLERS
in gesprek met bewoners

Participatie in Rheden

Inwoners over participeren
met de gemeente Rheden

Interviews
Citaten
Infographics

gemeente Rheden

OPINIE PIJLERS
in gesprek met bewoners

Participatie in Rheden

Inwoners over participeren met de gemeente Rheden

Participatie in Rheden
Inwoners over participeren met de gemeente Rheden

Onderzoeksbureau Opiniepijlers, april/mei 2023
In opdracht van de gemeente Rheden
Samenstelling Reinder Boeve en Frank Bolder
Interviews Tessa Ariaans, Reinder Boeve, Maurice Doppen, Fred Eggink, Elsbeth Lelyveld, Menno Provoost, Hans Teunissen, Gytha van der Veer.
Graphics, ontwerp en opmaak Louman & Friso ontwerpbureau

Disclaimer Uitspraken, conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd op gesprekken met respondenten. Feiten, aantallen en cijfers zijn verwerkt zoals ze zijn genoemd in deze gesprekken en niet verder getoetst. Citaten worden opgenomen als het exemplarische voorbeelden zijn en als er over het betreffende onderwerp vergelijkbare opmerkingen zijn gemaakt.

Leeswijzer diagrammen Bij een deel van de vragen kon gekozen worden uit meerdere antwoorden. In dat geval kan het percentage hoger zijn dan 100 procent.

gemeente Rheden

OPINIE PIJLERS
in gesprek met bewoners

Dit informatiebord is gebruikt bij de discussiebus.

Inhoud

1 Managementsamenvatting 6

2 Beschrijving van de werkwijze 12

Resultaten

3 Hoe willen inwoners meedoen? 14

4 Terugkijken op participatie 18

5 Wat is er nodig om meer betrokken te raken? 23

6 Voorkeuren voor communicatiemiddelen 26

7 Luistert de gemeente goed naar de mening van inwoners? 28

8 Thema's waarover inwoners willen meedenken, nabijheid 31

9 Bekendheid G1000 Rheden 35

10 Algemene gegevens van respondenten 37

11 Verantwoording 39

Bijlage 40

1

Managementsamenvatting

In de gesprekken op de straat en de reacties online wordt één ding heel duidelijk: tussen de participatie die de gemeente voorstaat en de belevingswereld van inwoners bestaat een behoorlijke afstand. De gemeente biedt diverse niveaus van meedoen aan. Voor inwoners aan de andere kant gaat het om meer: bijna iedereen wil op één of andere manier meedoen (van meeweten tot meebeslissen participatie) maar voor inwoners gaat het niet alleen om meedoen. Dit wordt over het algemeen gezien als eenrichtingsverkeer van de gemeente (zenden). Inwoners gaat het vooral om serieus genomen te worden.

Uit de praktijkvoorbeelden komt een beeld naar voren van een gemeente die met optimisme werk wil maken van participatie. In de aanloop en de uitwerking van projecten waarin participatie een belangrijk rol speelt ervaren inwoners positieve energie en betrokkenheid. Maar dit ebt weg na verloop van tijd. Voor inwoners is dan niet duidelijk wie het onderhoud van een muziektent, een boomspiegel of een parkje doet. Soms pakken ze het zelf op, soms verpietert het. Dit beeld komt in alle dorpen terug.

Of het nu gaat om de betrokkenheid van inwoners bij kleinere projecten (een buurtplantsoen) of meer omvangrijke (een woningbouwplan, zoals in Dieren op de voormalige hockeyvelden), de opmerkingen komen overeen: uiteenlopende verwachtingen, ontbrekende informatie, onduidelijke doelen en geen helder beeld van de speelruimte voor inwoners.

In de gesprekken met inwoners gaat het vaak over communicatie. Dit woord wordt het vaakst genoemd in de data van dit onderzoek. Naast alle aanbevelingen is dit misschien wel het belangrijkste onderdeel van dit rapport. Participatie vraagt om een zeer goede communicatie. Inhoudelijk, pro-actief en op de momenten dat inwoners behoefte hebben aan informatie en medewerkers met de juiste antennes, die kunnen zenden én ontvangen. Daarnaast speelt verwachtingenmanagement een belangrijke rol: hebben alle betrokkenen hetzelfde beeld van de mate van invloed.

Dat werpt ook de vraag op waar participatie precies thuishoort op het gemeentehuis. Past participatie meer bij het proces (en is de afdeling communicatie de logische keus) of hoort het meer thuis op de afdelingen waar inhoudelijke beslissingen worden genomen en waar de medewerkers zitten die boven op de inhoud zitten?

Het huidige participatiebeleid van de gemeente kent een hoog pilot-gehalte, het gaat om eenmalige projecten. Om die reden gaat het niet om beleid maar op zichzelf staande, eenmalige projecten. Aan pilotprojecten kleeft in veel gemeenten ondertussen het beeld van tijdelijk, misschien leren we ervan, misschien ook niet, we kunnen er nog alle kanten mee op en misschien hoeven we er niets mee te doen. Als participatie onderdeel wordt van een nieuw beleid, van een nieuwe bestuursstijl, dan kan het geen losstaand project meer zijn. Dan is het strategie.

PARTICIPATIE VERSUS DRAAGVLAK

Een misvatting over participatie is dat participatie hetzelfde is als draagvlak. Je kunt een goed participatieproces doorlopen maar desondanks toch geen 100% draagvlak hebben. Als niet het gewenste resultaat wordt bereikt kan dat leiden tot een kritisch oordeel over het proces (nimby-effect).

HOE WILLEN INWONERS MEEDOEN?

Belangrijk onderdeel van dit onderzoek was de vraag hoe inwoners willen meedoen. Aan de hand van een praktijkvoorbeeld werd inwoners gevraagd op welke wijze ze betrokken willen worden.

Meeweten – dus goed geïnformeerd worden – krijgt de meeste steun. Meebepalen en meedenken kunnen ook op een behoorlijke steunen rekenen; in de antwoorden valt op dat inwoners daar een onderscheid maken naar onderwerpen. Er zijn onderwerpen waarbij goede informatie vooraf en gedurende een project is, bij andere onderwerpen is wel meer behoefte aan betrokkenheid en invloed.

Dat geldt bijvoorbeeld bij de bebouwing van de voormalige hockeyvelden in Dieren. Meerdere respondenten hebben ons gewezen op de verscheidenheid aan belangen. Het gaat daar niet alleen om woningbouw, maar ook om de natuur, de vraag naar woonruimte in het algemeen en de behoefte aan bepaalde type woningen in (dit deel van) Dieren. Dat is complex vanwege de diverse belangen en diverse stakeholders.

Aan respondenten is ook gevraagd hoeveel invloed ze denken te hebben op het gemeentebeleid. Eén op de drie respondenten geeft aan dat ze invloed hebben via inspraakavonden, contact met de gemeenteraad en bezwaar- en beroepsmogelijkheden. Hier hebben we ook inwoners gesproken die de weg goed kennen (bijvoorbeeld korte lijntjes met ambtenaren en bestuurders) en meer bereiken dan een inwoner die een vraag heeft en bij het algemene telefoonnummer begint.

Bij de respondenten die weinig tot geen invloed benoemen, proeven we regelmatig frustratie. Soms wordt verwezen naar onbekendheid met procedures, gebrek aan informatie of slechte communicatie met de gemeente. Voor ons is dat niet te controleren. Het is ook niet bekend in hoeverre een tegenvallend resultaat (inwoners krijgen niet het gewenste resultaat) een rol speelt.

Als het gaat om de wijze van communiceren is er een lichte voorkeur voor onlinecommunicatie via bijvoorbeeld websites, sociale media en email. Bij offlinecommunicatie speelt het persoonlijke contact een belangrijke rol. Het gesprek wordt genoemd, persoonlijk informeren en deelname aan fora.

Het burgerberaad over energietransitie is door de deelnemers aan het beraad goed ontvangen. G1000 wordt ook wel herkend als naam van het Burgerberaad, maar respondenten kunnen vaker het onderwerp noemen dan de naam G1000. Aan de meeste respondenten is het Burgerberaad echter voorbijgegaan, meestal wordt als reden genoemd dat ze er weinig over hebben gelezen of gehoord.

Wat zijn de bouwstenen voor een participatiebeleid in Rheden?

- Inhoudelijk goede, tijdig verstrekte informatie
- Duidelijke doelen
- Duidelijk beeld van de speelruimte voor inwoners
- Wederkerigheid. Je vraagt iets van inwoners. Wat krijgt de inwoner terug?
- Zeer goede communicatie. Ook op de inhoud, niet alleen op het proces.

AANBEVE-LINGEN

Aanbevelingen

Participatie is een veelzijdig begrip dat zich lastig laat definieren. Buiten het gemeentehuis wordt het weinig gebruikt; in onze gesprekken hebben we het een paar keer gehoord.
Uit onze gesprekken weten we nu dat inwoners de indeling van de gemeente (van meeweten tot meebepalen) logisch vinden. De uitdaging is nu voor welke onderwerpen welke vorm wordt gekozen. Om die reden is veel te zeggen om een matrix te ontwikkelen waarin deze afweging wordt gemaakt.

Op basis van de gesprekken zijn we gekomen tot enkele overdenkingen:

- *Ik buurt mee* is een goed en gewaardeerd project van de gemeente. Het leidt tot cohesie, meedenken en kansen. Maak Ik buurt mee strategisch, als onderdeel van beleid, met een inbedding in het groenbeleid, versterking van de cohesie, leefbaarheid, trek het breder en denk bijvoorbeeld aan buurtbudgetten en het uitbesteden van gemeentelijke taken.

- Vaak hebben we gehoord dat inwoners niet zijn geïnformeerd, terwijl gemeentelijke plannen steevast worden begeleid door diverse communicatie-uitingen en dat op verschillende momenten.
  Het is de moeite waard om te kijken naar adresseren in plaats van zenden. Een voorbeeld: bij een project kunnen in de omliggende straten en buurten (zeg een straal van 500 meter) inwoners persoonlijk worden geïnformeerd, door een flyer of nieuwsbrief te bezorgen. Daarbij kan de gemeente de volgende vragen betrekken: hoe breed moeten we inwoners informeren (alleen de buurt, of de wijk, het hele dorp?), hoe willen we participeren, op welke moment treden we naar buiten?)

- We hebben in dit onderzoek veel praktijkvoorbeelden gehoord; heel verschillende maar na een analyse komen meestal de dezelfde feiten en argumenten voorbij. Er zit dus kennelijk een lijn in deze zaken die een licht kunnen werpen op de dieper liggende oorzaken. Om die reden is het verstandig om te kijken naar enkele recente praktijkcases om een goed beeld te krijgen van het proces. Hoe verlopen deze processen? waar schuren de belangen van diverse partijen? Hebben inwoners recht van spreken?
  Aan het eind van dit rapport hebben we een aantal praktijkvoorbeelden uitgelicht aan de hand van de opmerkingen van inwoners.

2

Inleiding
Beschrijving van de werkwijze

We spraken voor dit onderzoek met inwoners in de dorpen van Rheden en daarnaast was er online de mogelijkheid om mee te doen aan het onderzoek. Als leidraad diende een vragenlijst die is opgesteld in overleg met de gemeente. Er is een aparte vragenlijst gemaakt voor jongeren, die we spraken op scholen. Daarnaast is Swipocratie ingezet, om nog meer jongeren te bereiken. Hiermee kan in een paar minuten door middel van ‘swipen’ een mening gegeven worden, ondersteund door beeld en tekst.

Straatgesprekken
Met de vragenlijst zijn op straat gesprekken gevoerd met 269 inwoners. De straatgesprekken vonden gedurende tien dagen plaats, in de periode eind maart/begin april 2023. Onze interviewers waren aanwezig in Velp, Ellecom, Dieren, De Steeg, Laag-Soeren, Rheden en Spankeren. Waar mogelijk in de buurt van supermarkten of scholen, of andere centrale punten in de dorpen.

Online onderzoek
Inwoners konden gedurende twee weken ook online de vragenlijst invullen. De link ervoor werd verspreid via de website van de gemeente en via facebook en de lokale pers. Van deze mogelijkheid maakten 265 inwoners gebruik.

In gesprek met jongeren
De vragenlijst voor jongeren is ingezet bij twee bezoeken aan de grote pauze van het Rhedens, zowel in Rozendaal als in Dieren.

Daarnaast is deze vragenlijst gebruikt tijdens een dag op het Astrum College, waar in het kader van het vak Burgerschap aandacht besteed werd aan inwoner-participatie. De aanwezige jongeren konden hier òf via de vragenlijst òf via de swipocratie hun mening over het onderwerp geven. De vragenlijst is ingevuld door 142 jongeren van 14-23 jaar, via de swipocratie lieten 460 jongeren van zich horen. Voor het deel van het onderzoek dat zich richt op jongeren hebben we een specifiek rapport gemaakt.

Breed bereik
We bereikten op deze manier allerlei inwoners: jong, oud, man, vrouw, werkend, studerend, gepensioneerd, laagopgeleid, hoogopgeleid, tweeverdieners, thuiswonend, alleenstaand of met een gezin. We kregen een helder beeld van hoe inwoners betrokken willen worden bij projecten en/of het maken van beleid, welke behoeften, belangen, ideeën en initiatieven er al leven.

Twee lijnen
De gesprekken op straat, op scholen en de online reacties leverden een veelheid aan antwoorden, opmerkingen en suggesties op. Deze hebben we gerubriceerd en geclusterd. De resultaten werken we vanaf hoofdstuk 3 verder uit langs twee lijnen:
- Hoe ervaren inwoners participatie tot nu toe?
- Wat willen inwoners met participatie in de toekomst?

We presenteren statistische informatie in de vorm van graphics en diagrammen. Exemplarische uitspraken geven we weer als citaat. Naast deze resultaten geven we algemene gegevens over de inwoners die meededen aan het onderzoek.

3

Resultaten
Hoe willen inwoners meedoen?

Stel, bij u in de buurt wordt de straat opengebroken.
Er moet nieuwe riolering komen, maar het project gaat ook over afkoppeling regenwater, nieuwe zuinige straatverlichting, meer groen in de straat, een geluidsarm wegdek.
Wat is uw eerste keuze om mee te doen?

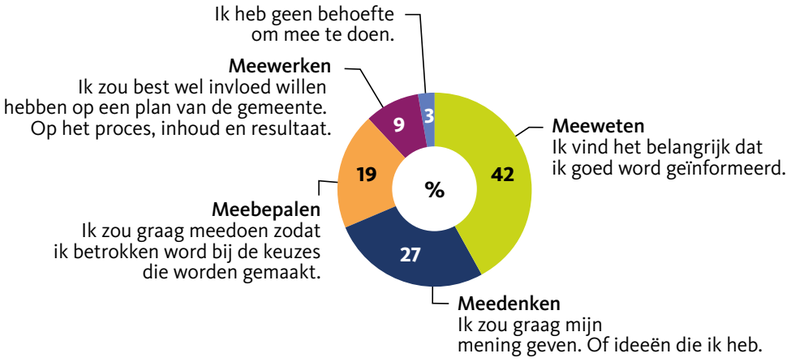

Toelichting

Respondenten kregen een voorbeeld voorgelegd over een project in hun buurt, waarbij ze mochten aangeven wat hun eerste keuze zou zijn om hier aan mee te doen. De termen zijn in overeenstemming met het participatiebeleid van de gemeente Rheden en zijn aan inwoners uitgelegd:

- **Meeweten:** de respondent vindt het belangrijk dat hij/zij goed wordt geïnformeerd
- **Meedenken:** een mening geven of ideeën delen
- **Meewerken:** invloed hebben op het proces van een project
- **Meebepalen:** betrokken zijn bij de keuzes die worden gemaakt
- **Niet meedoen** was ook een optie

Vervolgens konden ze hun keuze toelichten.
De citaten per keuze geven een beeld van veelgenoemde argumenten en opvattingen.

CITATEN meeweten

- **Ik werk veel en hard en heb geen tijd om over allerlei dingen mee te denken, maar ik vind het wel heel belangrijk om op de hoogte gehouden te worden over wat er in allemaal in het dorp speelt.**
- **Je moet in ieder geval weten welke gevolgen het voor je heeft.**
- **De laatste maanden hebben we de straat open gehad, dat ging goed. Er was een goede informatievoorziening.**
- **Het is afhankelijk van het onderwerp. Over seniorenwoningen zou ik wel mee willen praten, over andere onderwerpen niet.**

CITATEN meedenken

- **Ik vind het leuk betrokken te zijn bij mijn gemeente.**
- **Als burger weet je wat belangrijk is en heb je goede ideeën waar de gemeente iets mee kan.**
- **Meedenken, dat heb ik gemist toen ze bij mij in de straat aan de gang gingen. Zonder overleg zijn er bomen weggehaald.**
- **Ik ben er niet voor dat mensen in mijn buurt meebepalen. Meepraten prima, maar meebepalen is onzin. Want dan weet ik het wel, dan wordt het overal 'not in my backyard'.**
- **Ik heb ideeën over afkoppeling van hemelwater en wil graag meedenken in de keuzes.**

CITATEN meewerken

- **Ik vind het belangrijk om mee te werken aan leefbaarheid dorp.**
- **Goed om op tijd betrokken te worden zodat je nog invloed kunt uitoefenen op de plannen.**
- **Ik volg gemeentenieuws sowieso op de voet en als er de mogelijkheid is om mee te denken en ideeën aan te dragen: heel graag!**

CITATEN meebepalen

- **Ik wil wel medezeggenschap over mijn eigen straat.**
- **Als er een mogelijkheid is om als inwoner invloed op plannen en besluiten te hebben, is dat fijn.**
- **Als inwoner ken je de wijk. Ik zou wel medezeggenschap willen. Zo kun je voorkomen dat er iets gebeurt waar je het niet mee eens bent.**

Participatie in Rheden resultaten | hoe willen inwoners meedoen?

CITATEN niet meedoen

- **Ik heb vertrouwen in de gekozen raad.**
- **De gemeente doet er toch niks mee.**
- **Ik ben al 82 jaar, ik heb simpelweg weinig behoefte aan meedoen.**

4

Resultaten
Terugkijken op participatie

Speelde er de afgelopen 5 jaar iets in uw buurt waarbij u heeft meegedacht, meegewerkt, meebepaald?

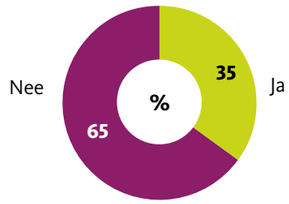

Toelichting
We vroegen inwoners of zij de afgelopen vijf jaar hebben geparticipeerd in plannen van de gemeente. Hieronder staan citaten van inwoners die illustreren hoe die participatie is verlopen. De geselecteerde uitspraken staan niet op zichzelf, het zijn meningen of constateringen die meermaals zijn genoemd door respondenten. De voorbeelden die zij aanhaalden betroffen vooral de inrichting van straten en groenbeheer, daarnaast ook verschillende verkeerssituaties en uiteenlopende andere plannen of projecten in de gemeente. In de bijlage bij dit rapport staan concrete voorbeelden met nadere uitwerking.

CITATEN wat inwoners goed vonden gaan

- **Ik ben heel tevreden, het is een mooie straat geworden.**
- **Ik zat in de klankbordgroep, het waren goede bijeenkomsten.**
- **Er werd goeie voorlichting gegeven. Ik wil in het algemeen wel invloed kunnen hebben. Er was een buurtfacebookgroep om mee te denken, dat is een heel handig kanaal hiervoor.**
- **Het is goed opgepakt, ik heb mensen leren kennen. Ik ken nu mijn overburen, voorheen niet. Nuttig en gezellig.**
- **Dat bewoners mee mogen denken. We werden geïnformeerd over het verloop en waarom dingen bijvoorbeeld niet konden.**
- **Uiteindelijk is het goed aangepakt, daar verdient de gemeente een compliment voor.**
- **Het nadenken over hoe te verduurzamen ging goed en was interessant.**
- **Het idee was goed, de ruimte voor iedereen om mee te doen naar vermogen ook. De gemeente was ook enthousiast.**

CITATEN wat inwoners minder goed vonden gaan

- **Al mochten we onze mening over die opvang geven, we werden niet gehoord. Er is werkelijk niets met onze ideeën en zorgen gedaan.**
- **Als je tien procent terugkreeg wat je vroeg was je blij. De gemeente hoort wel, maar luistert niet. Ik zeg weleens: de gemeente is net een hoorapparaat zonder batterij.**
- **Er was wel een informatieavond, maar de gemeente luistert niet. Ze hebben de mond vol van participatie, maar de praktijk is anders.**
- **Het duurde lang voor er iets gebeurde. Ik heb er een paar keer aan moeten herinneren.**
- **Je moet erg sleuren om informatie te krijgen. Ze gebruiken een algemene email, ik zou meer persoonlijke informatie willen.**

- **Wij doen het onderhoudswerk dat eigenlijk gemeentewerk is. Maar daar is helemaal geen contact over. De gemeentewerkers kijken even en rijden weer door. Terwijl het aangrenzende stuk vaak geen gezicht is met onkruid tussen de stenen. We zouden wel meer samen willen werken en afspraken maken wie wat doet. Bijvoorbeeld om en om.**
- **De medewerker van de gemeente luisterde niet, kon niets met onze ideeën doen. Maar willen = kunnen zeg ik altijd. Ambtenaren hebben een lijnrechtersmentaliteit. Ze zijn niet echt geïnteresseerd in mensen, in wie ik ben. Maar het moet wel van twee kanten komen, geen eenrichtingsverkeer.**
- **De bijeenkomst was anders dan ik had verwacht. Het was een informatiebijeenkomst, geen inspraak of discussiemogelijkheid. Dat vond ik jammer.**

CITATEN over of inwoners tevreden waren met de uitkomst van de participatie

- **Met het project wel. Het was een zooitje maar kijk hoe mooi het nu is, ik ben er gewoon trots op.**
- **Ja, omdat het uiteindelijke doel - meer maatwerk bij het groenonderhoud door het zelf te doen - is gerealiseerd.**
- **Natuurlijk niet. Nog steeds niet. De hele gang van zaken heeft kwaad bloed gezet.**
- **Ik weet niet wat de uitkomst is, niets meer over gehoord!**

CITATEN over of inwoners op de hoogte gehouden werden over het proces of het vervolg

- **Als je in de werkgroep zit blijf je wel op de hoogte.**
- **Ja, er was een vervolgavond en we lazen erover in de Regiobode.**
- **Alleen via de krant bleven we op de hoogte.**
- **Je ziet wat er gebeurt, maar had het leuk gevonden om af en toe geïnformeerd te worden, dat was nu te weinig.**
- **In het begin kreeg je wel veel uitleg en informatie maar daarna is het los gelaten en heb ik er nooit meer wat van gehoord.**
- **Het contact verliep niet goed. Zowel met ons als bij de gemeente intern.**
- **Informatie moet meer bijtijds en actiever verspreid worden. Inwoners zou je actief moeten benaderen, bijvoorbeeld via huis-aan-huis berichten. In Ellecom hebben we straatambassadeurs op WhatsApp. Die zou de gemeente ook kunnen gebruiken als communicatiekanaal. Misschien is het een idee om zoiets gemeentebreed uit proberen te rollen.**

CITATEN over of het zinvol was om mee te doen

- **Zeker, en de hele buurt is tevreden.**
- **Ja, de gemeente heeft geprobeerd het op te lossen.**
- **We hebben het opgegeven. Alle omwonenden trouwens.**
- **Ik weet niet of het zinvol was, dat hangt er van of er nog iets mee gedaan wordt.**

5

Resultaten

Wat is er nodig om meer betrokken te raken?

Toelichting

Tientallen respondenten gaven aan wat ze nodig hebben om (meer) betrokken te worden bij plannen van de gemeenten. Ze gaven hierbij ook tips hoe dat zou kunnen. Deels gingen de opmerkingen over meer, betere en tijdige communicatie.

CITATEN over de rol van communicatie voor het vergroten van betrokkenheid

- **Er is betere communicatie nodig, de gemeente moet veel meer informeren. En herhalen, herhalen, herhalen.**
- **Voor mij is er niet direct iets nodig. Ik krijg alles binnen, via de Regiobode en de computer. Er is hier een goede informatievoorziening.**
- **Mensen nog beter informeren: beter informeren over wat we als inwoners mogen en kunnen doen en wat niet.**
- **Eerder de juiste informatie geven en goed terugkoppelen. Zo had ik me als beeldhouwer opgegeven om mee te doen aan Rheden 450 jaar, maar daar heb ik niks meer van gehoord. Jammer.**
- **Constructievere en minder afwachtende houding van de gemeente. Niet focussen op waarom iets niet kan, maar op hoe het wel voor elkaar te krijgen is.**

CITATEN met concrete tips over hoe dat zou kunnen

- **Zorg dat je zichtbaar zijn wat betreft contactpersonen. Ik heb het geluk dat ik de weg weet. Dat geldt niet voor iedereen.**
- **Meer samen komen en samen doen. Als ik een uitnodiging krijg, kom ik wel.**
- **Zo'n keet neerzetten voor inloop, of zoals nu met interviews naar de mensen toekomen. Dat vind ik wel goed.**
- **Meer informatie, bij voorkeur via de post. Niet iedereen heeft internet. Maak bijvoorbeeld een gemeentekrant met informatie.**
- **In ieder geval van die mogelijkheid op de hoogte gesteld worden. Via de Regiobode en de brievenbus: 'Aan de bewoners van dit pand'. Ik woon hier net. Als je je inschrijft als nieuwkomer is dat ook wel een mooi moment om iemand welkom te heten, te informeren en wegwijs te maken in de gemeente en de loketten die er zijn. Dat is bij mij niet gebeurd, een gemiste kans.**
- **Organiseer een inloopavond en behandel de input van inwoners serieus. kom met argumenten waarom iets wel/niet kan. Ik ben bereid mijn buurtfacebookgroep in te zetten daarvoor.**
- **Ik zie wel wat in een platform met toegankelijke informatie. De website van de gemeente is niet handig om op te zoeken. Niet alleen tekst, meer ook beeldmateriaal inzetten. En bijvoorbeeld buurtmailings.**

Participatie in Rheden resultaten | wat is er nodig om meer betrokken te raken?

- **Wat denk ik wel goed zou zijn, is als we hier in De Steeg een soort van inloophuis zouden hebben. Een plek waar je met dorpsgenoten in een gemoedelijke sfeer om de tafel kunt en ook over zaken in het dorp kunt praten. Wie weet zou dat helpen. We hebben nu wel de wekelijkse gym voor senioren en daar drinken we na afloop ook altijd samen een kopje koffie. Maar eigenlijk zou er dus een plek moeten zijn waar iedereen dagelijks samen kan komen.**

6

Resultaten
Voorkeuren voor communicatiemiddelen

Meedenken of mijn mening geven doe ik bij voorkeur:

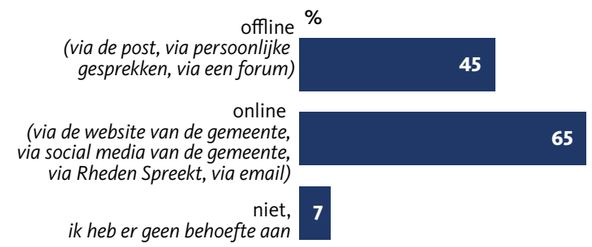

Toelichting
Respondenten konden aangeven of ze bij voorkeur ‘offline’ of ‘online’ communicatiemiddelen gebruiken, of allebei, om mee te denken met de gemeente. Vervolgens was de vraag welke middelen dit zijn. We hebben de vaakst genoemde geturfd.

Offline middelen
Bij offline middelen voor het merendeel persoonlijk contact centraal. Respondenten noemen hierbij persoonlijke gesprekken, waarbij zij het vaakst voorkeur geven aan fysieke bijeenkomsten (met meer inwoners tegelijk dus). Daarnaast noemden inwoners telefoongesprekken en, in minder mate, dat de gemeente ‘de wijk in’ zou moeten, naar de mensen toe. ‘Papieren’, dus wat meer afstandelijke offline communicatie werd ook genoemd: respondenten gaven de voorkeur aan een brief per post en noemden ook huis-aan-huisfolders en informatievooziening via de Regiobode.

Online middelen
Bij de online communicatiekanalen staat email bovenaan. Daarna volgen digitale vragenlijsten en sociale media (facebook, appgroepen, twitter) en de website van de gemeente.

7

Resultaten

Luistert de gemeente goed naar de mening van inwoners?

De gemeente luistert goed naar de mening van de inwoners.

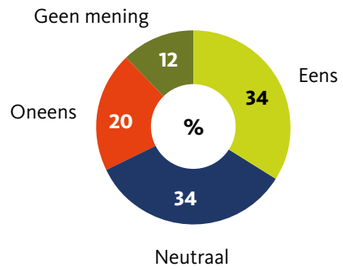

Toelichting

Respondenten kregen deze stelling voorgelegd: de gemeente luistert goed naar de mening van inwoners. Op een continuüm tussen ‘eens’ en ‘oneens’ konden inwoners een positie bepalen. Daarna was er een mogelijkheid om de keuze toe te lichten. Vijftig respondenten gaven aan over dit onderwerp geen mening te hebben, bijvoorbeeld omdat ze geen contact hebben met de gemeente, of omdat ze nog niet lang genoeg in de gemeente wonen.

CITATEN

- **Het gaat steeds beter. Ik hoor dat steeds meer mensen contact hebben met de gemeente.**
- **Ik hoor vaak van mensen die wat inbrengen dat ze er vervolgens niets meer van horen. Het kan niet allemaal doorgaan wat mensen vragen, maar dan moet je het wel terugkoppelen en goed beargumenteren. En meedenken. Het kan niet nu of zo, maar misschien wel volgend jaar of op een andere manier.**
- **Ze luisteren wel, of ze er iets mee doen is een tweede. Ik ken de gemeente eigenlijk niet zo goed, heb ze niet vaak nodig.**
- **Soms wel, soms niet. De financiële middelen bepalen ook vaak wat mogelijk is. Ik vind die actie dat je zoveel per huishouden in de buurt mag besteden wel heel leuk. Ik heb een keer voorgesteld ergens een spiegel te plaatsen. Dat kon toen niet. Een tijd later kwam hij er toch, maar had ik daar niets van terug gehoord.**
- **Ik weet de weg naar de gemeente, daardoor luisteren ze naar me. Maar mensen die de weg niet weten, voelen zich niet gehoord.**
- **Ik heb wel eens een enquête over veiligheid ingevuld maar daar heb ik nooit wat van terug gehoord. ‘Ik buurt mee’ vind ik wel heel positief. En de gemeente pakt meldingen voor reparaties en dergelijke goed op. Dat doe ik via de computer, bijvoorbeeld over een losliggende tegel of een kapotte lantaarnpaal.**
- **Op zich luistert de gemeente wel goed, maar het gaat hier allemaal heel traag. Ik ken iemand die al anderhalf jaar is bezig is om extra lantaarnpalen en vuilnisbaken in zijn buurt (in Spankeren) te krijgen.**

- **Ik heb een slechte ervaring met het wandelpad langs de IJssel, maar ik vind over het algemeen wel dat de gemeente goed communiceert. Ik denk dat veel inwoners het gevoel hebben dat inspraak niks verandert aan de oorspronkelijke plannen. Het zou goed zijn als de gemeente actief communiceert over welke verbeteringen aan de oorspronkelijke plannen zijn aangebracht op basis van de burgerparticipatie.**
- **Eigenlijk weet ik dat niet goed, want ik heb niet vaak meegemaakt dat de gemeente dingen vraagt. Er komen wel vaak dingen waar je aan mee kunt doen, maar de vraag waar is behoefte aan is niet vaak gesteld.**
- **Naar wie luister je als gemeente? Je moet ook luisteren naar de stille mensen. Gemeente moet leren naar iedereen te luisteren, niet alleen degenen die van zich laten horen.**

8

Resultaten

Thema's waarover inwoners willen meedenken, nabijheid

De belangrijkste thema's om over mee te denken zijn voor mij (maximaal drie aanvinken)**:**

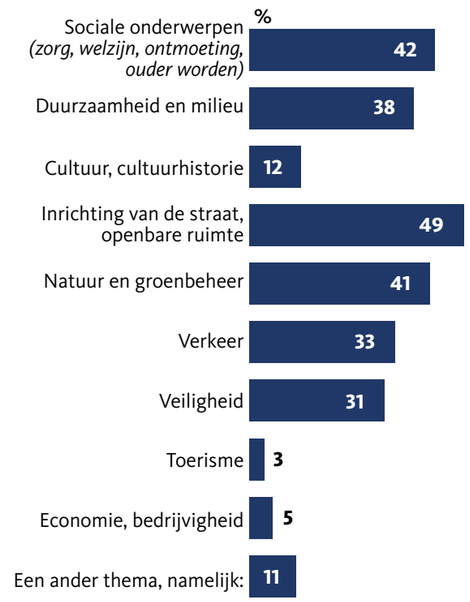

Ik wil het liefst meedenken over onderwerpen die spelen:

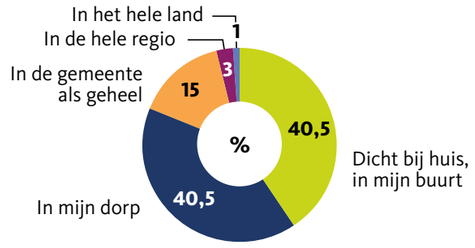

Toelichting

Respondenten konden maximaal drie thema's aangeven waarover ze zouden willen meedenken met de gemeente. Hierdoor kunnen we een rangorde weergeven van thema's die bij inwoners na aan het hart liggen. Het meest aansprekend zijn onderwerpen dicht bij huis. Respondenten konden in een toelichting nog iets meer vertellen over hun voorkeur. De citaten gaan over de meest genoemde thema's en geven een kleine inkijk in de belevingswereld van inwoners.

CITATEN over openbare ruimte

- **Dit zijn zaken waar je als inwoner invloed op kunt uitoefenen. Als je de straten en stoepen hier bekijkt, die zijn heel goed. Het is allemaal nieuw.**
- **Het zou fijn zijn als mensen niet zoveel rotzooi neergooien op straat, in perken. Daar mag ook wel meer aan gedaan worden met blikvangers, knoppen aan lantaarnpalen voor plasticzakken.**
- **Het is belangrijk dat mensen bij de inrichting van hun straat betrokken worden en als ze zien dat het onderhoud tekort schiet.**

CITATEN over sociale onderwerpen

- **Ik denk graag mee over ouderenzorg. Er stromen geen jongeren door terwijl er weduwes zitten te verpieteren in kasten van landhuizen.**
- **Vooral ouderenzorg heeft mijn belangstelling. Ik werk zelf in de zorg. Mensen moeten te lang thuis blijven. Als je ziet hoe mensen nu binnenkomen, dat is echt tragisch.**
- **Veel mensen kunnen moeilijk rondkomen in deze tijd, er zijn veel psychische klachten, de jeugdzorg; allemaal heel belangrijk.**

CITATEN over natuur en groenbeheer

- **De natuur moet toegankelijk blijven. Er moeten meer afvalbakken in het bos komen.**
- **Ik vertelde net al dat iedereen toch wel een mooi, groen buurtje wil? Daar wil ik de gemeente best wel in ondersteunen, letterlijk de handen voor uit de mouwen steken. Maar wel graag duidelijkheid over wat wel mag en wat niet.**
- **Het behoud van mooie groen omgeving in en rond Rheden vind ik heel belangrijk.**

CITATEN over duurzaamheid en milieu

- **De gemeentelijke invulling hierbij is erg belangrijk. Daar heb ik een duidelijke mening over en ik voel een grote verantwoordelijkheid.**
- **Verduurzamen moet, maar dit moet wel financieel aantrekkelijk gemaakt worden, en ook voor huurders.**

CITATEN over verkeer

- **Er wordt in De Steeg vaak heel hard gereden, met name in de Hoofdstraat, waaraan ik woon. En dat is best een ergernis. Dus als deze straat inderdaad op een gegeven moment een 30km/uur-weg wordt, zou ik heel blij zijn. En dat geldt natuurlijk ook voor andere straten in het dorp.**

CITATEN over veiligheid

- **Dat het voor iedereen leuk, aangenaam en prettig is om te wonen. Jong en oud. Daar mag wel meer samen over nagedacht worden. Ook meer handhaving door politie. 's Avonds drugs dealen bij de kerk, daar voel ik mij niet veilig bij.**
- **Misschien is het mijn leeftijd, maar ik vind het heel belangrijk dat ik me veilig voel op de plek waar ik woon. Gelukkig voelt Spankeren heel veilig: hier woont net volk.**
- **Als jonge vader vind ik een veilige leefomgeving zonder te veel verkeer heel belangrijk voor mijn kinderen: die moeten lekker en veilig buiten kunnen spelen.**

9

Resultaten

Bekendheid G1000 Rheden

Heeft u gehoord van G1000 Rheden?

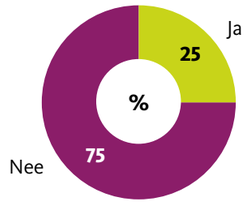

Toelichting

We legden respondenten voor of ze gehoord hadden van G1000 Rheden. Dit burgerberaad is een concreet, recent voorbeeld van inwonerparticipatie. We vroegen respondenten die G1000 Rheden kennen ook of ze het burgerberaad gevolgd hebben, en of ze er wat meer van wisten. De bekendheid ervan kun je interpreteren als een indicatie van de betrokkenheid van inwoners bij participatie in het algemeen, en of informatiekanalen redelijk functioneren.

CITATEN over G1000 Rheden

- **G1000 ging over de energietransitie, ik heb mensen ontmoet die daar in zaten. Zij waren er positief over.**
- **Ik heb weinig communicatie ervaren vanuit G1000.**
- **Het was een burgerproject van de gemeente. Ik heb er aan meegewerkt.**

- **Het ging over de RES, over verduurzaming en een duurzame gemeente in 2040.**
- **Ik heb me niet opgegeven, ik denk dat het zoethoudertjes zijn.**
- **Ik wil wel graag keer aansluiten, ouderenzorg anders inrichten.**
- **Ik heb er wel eens van gehoord maar weet niet meer precies wat het is.**
- **Daar heb ik wel een brief over gehad maar verder niets mee gedaan.**
- **Was dat de inspraak over windmolens?**

10

Resultaten
Algemene gegevens van respondenten

Waar woont u?

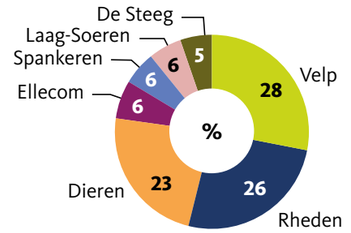

Ik ben (een)

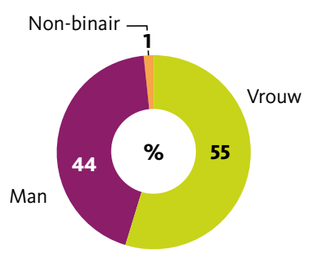

Wat is uw leeftijd?

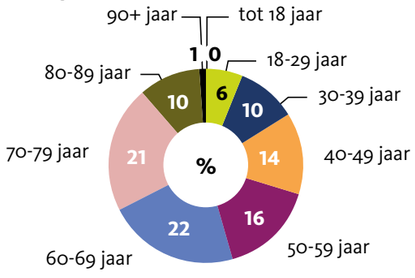

Wat is uw hoogst afgeronde opleiding?

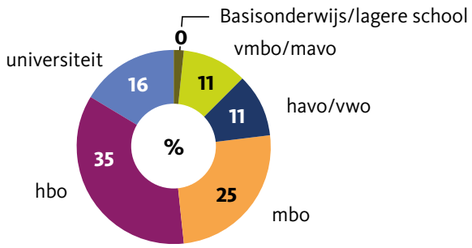

11

Verantwoording

In maart en april 2023 hebben ruim 676 inwoners (vanaf 30 jaar) en ongeveer 600 jongeren hun mening gegeven over participatie in de gemeente Rheden. De resultaten van het jongerenonderzoek zijn in een apart rapport weergegeven. Samen deelden ze hun ervaringen, behoeften en ideeën. Daarbij kregen zij informatie over de mogelijkheden voor betrokkenheid bij het beleid van de gemeente. Dit leverde bouwstenen op voor het gemeentelijke beleid rondom participatie.

Een gesprek op straat duurde ongeveer 10 tot 30 minuten. Het invullen van de online vragenlijst duurde maximaal 10 minuten. We hebben input gekregen van mannen en vrouwen, jong en oud, uit alle dorpen en uit alle lagen van de samenleving. Zo is er een uitgebalanceerd, gespreid beeld ontstaan van wat leeft rondom dit onderwerp.

Opiniepijlers vervult in de informatievergaring en -verwerking een neutrale rol. Onze interviewers leggen in de gesprekken een directe relatie tussen opdrachtgevers en inwoners/passanten. Dat stellen de respondenten op prijs: ze geven graag hun mening en vinden het in beginsel positief dat de gemeente wil luisteren naar wat er leeft en speelt onder de inwoners.

De interviews hebben geresulteerd in ruim 18.000 datagegevens; deze zijn verwerkt, geanalyseerd en samengevat. De resultaten kunnen bijdragen aan communicatie en informatievoorziening op maat, onderbouwing van het voorgenomen participatiebeleid en verdere versterking van de kwaliteit van dit beleid.

Bijlage

Resultaten
Praktijkvoorbeelden uitgewerkt

We hebben inwoners gevraagd naar praktijkvoorbeelden in de afgelopen vijf jaar. Sommige cases werden vaker genoemd. Respondenten konden aangeven wat zij goed en minder goed vonden gaan bij de participatie. En ook of ze tevreden over de uitkomst, of ze op de hoogte gehouden zijn over het proces en/of het vervolg en of het zinvol was om mee te doen. We gebruiken hieronder de volgnummers van de respondenten, zodat ze in onze data terug te vinden zijn.

Spoorwegafsluiting Velp

Over de afsluiting bij Velp zijn veel opmerkingen gemaakt.

- Respondent 40 zegt dat hierover: ‘Er was een goed gesprek bij mij thuis. Toch wordt de spoorwegovergang afgesloten. Ik ben niet tevreden met deze uitkomst, ben ook niet op de hoogte gehouden. Toch vond ik het wel zinvol om mee te doen.’

- Respondent 161 geeft aan het niet eens te zijn met de sluiting van de overgang. Deze persoon heeft begrepen dat de spoorwegovergang weer open gaat, als er geen tunnel komt op deze plek. ‘Raar... Is het dan wel veilig?’

- Respondent 75 merkt op: ‘Ten eerste moeten inwoners overal goed over geïnformeerd worden én ook tijdig. Zo kreeg ik recent te horen dat er een spoorwegovergang gaat sluiten. Nu wonen wij aan de overgang en aan de andere kant liggen weilanden, waar we onze paarden hebben. Als die overgang eenmaal is gesloten, zitten wij met een probleem; dan moeten we enorm omlopen om onze paarden van weiland naar stal te brengen en vice versa. Ik had dat graag eerder geweten, sowieso de plannen. Daar had ik graag vooraf over willen meedenken en vooral mee willen bepalen. Nu is het ons gewoon medegedeeld en hebben wij geen tijd gehad om bijvoorbeeld bezwaar te maken.’

- Respondent 142: ‘De spoorwegovergang gaat gesloten worden. Daardoor ontstaat er een slechte ontsluiting. We hebben hier geen inspraak over gehad, het is een-tweetje van Prorail en de gemeente.’

- Respondent 154 wil alsnog contact met de gemeente over dit onderwerp: ‘Over 6 weken wordt spoorwegovergang afgesloten, zonder overleg. Nu moeten we gedwongen de fiets of de auto pakken. De afsluiting is voor de veiligheid maar dit slaat nergens op.’

Zonnepanelen en beschermd dorpsgezicht

- Respondent 70 heeft ervaringen met participatie rondom vergunningen binnen beschermd dorpsgezicht. Het gaat om het plaatsen van zonnepanelen op een woning die onder beschermd dorpsgezicht valt. ‘De commissie werkt eerder tegen dan dat het meedenkt in ieders belang. Maak een rondje door villawijk Overbeek en je zult veel gefrustreerde verhalen horen. Ik ben ook matig op de hoogte gehouden over het vervolg.’

- Respondent 177: ‘In onze wijk willen heel veel mensen zonnepanelen maar dat mag niet omdat we gemeentelijk monument zijn. Rheden is nota bene nog ambitieuzer dan de rijksoverheid om van het gas af gaan.’

- Respondent 203: ‘De gemeente mag wel meer aanmoedigen om van het gas af te gaan. En niet zo moeilijk doen over zonnepanelen en warmtepompen. In het algemeen zijn regels vaak te star en ingewikkeld.’

Sprengenhuus Laag-Soeren

- Respondent 100: ‘Goed dat er een participatiemogelijkheid was voor de voortgang van het Sprengenhuus. Maar er is niet geluisterd naar ons, ze willen dat we meedenken, maar doen toch hun zin. Ik ben dus niet tevreden, dit maakt ook dat ik minder zin heb om nog een keer te participeren. Ik ben vrijwel niet op de hoogte gehouden over het proces.’

- Respondent 101: ‘Ik zou wel een toegankelijkere gemeente wensen. Er is veel al op voorhand besloten lijkt het, zonder naar de wens van de inwoners te luisteren. Het lijkt dat er meegedacht kan worden. Er is echter geen terugkoppeling of vervolg, denk aan de laatste bijeenkomst georganiseerd door de gemeente over het Sprengenhuus.’

- Respondent 113: ‘Ik vond dat er niets goed ging in de participatie rondom het Sprengenhuus. Je zou willen dat ze naar je luisteren. Laag-Soeren hangt er maar een beetje bij.’

Klooster/huisvesting arbeidsmigranten, De Steeg

Hierover laten enkele betrokken inwoners wisselende geluiden horen. De ene respondent is positiever over de participatie dan de ander. Respondent 125: ‘De participatie loopt nog, ik word volgens mij wel goed op de hoogte gehouden. Ik vind het zinvol om mee te doen.’

- Respondent 128: ‘Het is mij onduidelijk hoe het er voor staat. Ik vind het wel zinvol om mee te doen, maar er is meer informatie nodig.’

  Enkele inwoners geven aan dat ze bij de gemeente melding hebben gedaan over het gebouw (over permanent brandende verlichting), maar dat hier niets mee wordt gedaan.

- Respondent 68: ‘Volgens mij hebben wij als inwoners weinig invloed. Zo branden de lampen in het voormalige klooster in De Steeg elke nacht volop. Terwijl er niemand is. Zonde van het geld toch? Ik, en ook veel andere inwoners, heb hier de gemeente ook op gewezen. En ja, er wordt wel geluisterd, maar die lampen branden nog altijd elke nacht.’

- Respondent 70: ‘Nee, de gemeente luistert niet goed naar de mening van inwoners. Ik woon naast het voormalige klooster. Daar branden elke nacht de lichten en er woont niemand hè? Ik heb hier de gemeente over gemaild - en ik weet, ook anderen hebben dat gedaan. En oké: ze reageren, maar echt luisteren? Nee, want er wordt niets mee gedaan.’

Adoptie boomspiegel

- Respondent 148: ‘Wat goed ging: de mail wordt redelijk snel beantwoord. Maar wat niet goed ging: om de boomspiegel is een knullig scheef hekje ‘geknutseld’. Ik vond het zeker zinvol om mee te doen. Wat nodig voor meer betrokkenheid: betere communicatie. De gemeente moet veel meer informeren. En herhalen, herhalen, herhalen. Ze luisteren volgens mij alleen als het hen uitkomt. Ze reageren op Facebook niet snel genoeg. Het moet interactiever. Buurtbewoners zijn op de hoogte van alle ins en outs. Die zelfs voor een deskundige buitenstaander misschien niet meteen zichtbaar zijn. Ze weten precies wat ze wel of juist niet willen.’

- Respondent 245: ‘De straat is vernieuwd en we hebben een boomspiegel geadopteerd. Het overleg over de trottoirs ging goed, minder goed ging het overleg over breedte van de boomspiegel en looppad over trottoirs. Ik ben ook niet helemaal tevreden over de uitkomst: tussen onze tuintjes en de boomspiegel is maar een klein stukje om over te lopen. Ik ben niet op de hoogte gehouden gaandeweg. Maar ik vond het wel zinvol om mee te doen.’

Ik buurt mee

- Respondent 28: ‘Vanuit Ik buurt mee gingen we huis aan huis, daar hebben we een bank en tafel van gekocht voor bij de muziektent. Dat ging allemaal heel goed, ik ben tevreden met de uitkomst. Het is belangrijk dat contactpersonen bekend zijn bij de gemeente. Met onderlinge samenhang valt veel te realiseren. Ik heb het geluk dat ik de weg weet bij de gemeente. Dat geldt niet voor iedereen.’

- Respondent 64: ‘Wij kregen een briefje in de bus dat er een tuintje zou worden aangelegd rond een boomspiegel. Nou staat dat wel leuk, maar er is wel een hekje omheen geplaatst. Het blijkt dat de initiatiefnemers in onze buurt last hadden van hondenpoep, en die overlast is nu naar ons toe verplaatst. Goede communicatie is van groot belang om beter betrokken te worden.’

- Respondent 184: ‘Met Ik buurt mee hebben we hier de hele muziektent en het perk eromheen opgeknapt. We onderhouden het ook en er zijn activiteiten. Het is goed opgepakt, ik heb mensen leren

kennen. Ik ken nu mijn overburen, dat was voorheen niet zo. Wat ik minder goed vind gaan: wij doen het onderhoudswerk dat eigenlijk gemeentewerk is. Maar daar is helemaal geen contact over. Als je goed op de hoogte gesteld wordt, is dat al heel wat. De gemeentewerkers kijken even en rijden weer door. Terwijl het aangrenzende stuk vaak geen gezicht is met onkruid tussen de stenen en zo. We zouden wel meer samen willen werken en afspraken maken wie wat doet. Bijvoorbeeld om en om. Zorg dat participatie echt samenwerken van twee kanten is en blijft.
Toch ben ik tevreden met de uitkomst van het project. Het was een zooitje maar kijk hoe mooi het nu is, ik ben er gewoon trots op.’

- Respondent 187: ‘Via Ik buurt mee was er een BBQ met ons blok. Het was leuk om meer mensen te leren kennen. Mensen zijn over het algemeen erg op zichzelf hier.’

OPINIE PIJLERS

in gesprek met bewoners

Participatie in Rheden.

Inwoners over participeren met de gemeente Rheden

In maart en april 2023 hebben ruim 676 inwoners (vanaf 30 jaar) en ongeveer 600 jongeren hun mening gegeven over participatie in de gemeente Rheden. De resultaten van het jongerenonderzoek zijn in een apart rapport weergegeven. Samen deelden ze hun ervaringen, behoeften en ideeën. Daarbij kregen zij informatie over de mogelijkheden voor betrokkenheid bij het beleid van de gemeente. Dit leverde bouwstenen op voor het gemeentelijke beleid rondom participatie.

Hoe willen inwoners meedoen als de gemeente in hun buurt aan de slag gaat met een project?

- **Meeweten:** *de respondent vindt het belangrijk dat hij/zij goed wordt geïnformeerd*
- **Meedenken:** *een mening geven of ideeën delen*
- **Meewerken:** *invloed hebben op het proces van een project*
- **Meebepalen:** *betrokken zijn bij de keuzes die worden gemaakt*
- **Niet meedoen** *was ook een optie*

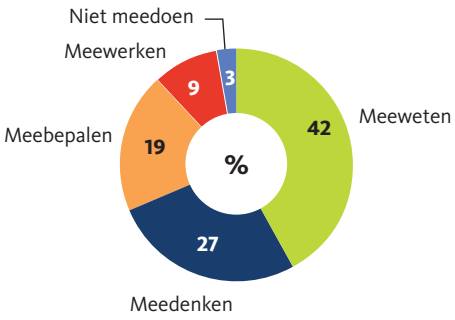

De belangrijkste thema's om over mee te denken:

(maximaal drie aanvinken):

Een goed voorbeeld van participatie: IK BUURT MEE

Ik buurt mee is een schoolvoorbeeld van participatie. Inwoners kunnen cheques met kleine geldbedragen (door de gemeente beschikbaar gesteld) toekennen aan inwonersinitiatieven. Inwoners spreken over positieve energie, betrokkenheid en een fijne samenwerking met de medewerkers van de gemeente. Echter, na verloop van tijd ebt dat weg. Voor inwoners is niet duidelijk wie het onderhoud van een muziektent, een boomspiegel of een parkje doet. Soms pakken ze het zelf op, soms verpietert het. In alle dorpen waar we staan noemen inwoners deze praktijkvoorbeelden.

Inwoners willen graag meedenken of hun mening geven via:

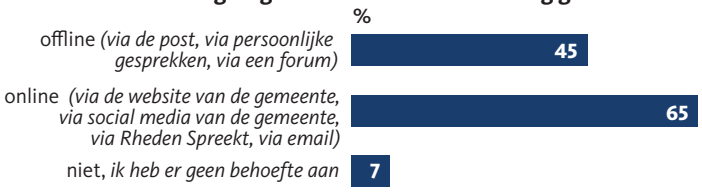

Ik ben (een)

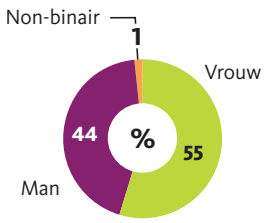

Wat is uw hoogst afgeronde opleiding?

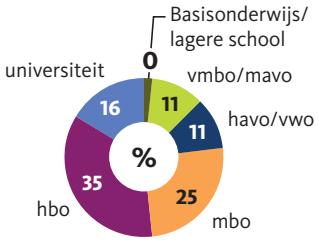

De gemeente luistert goed naar de mening van de inwoners.

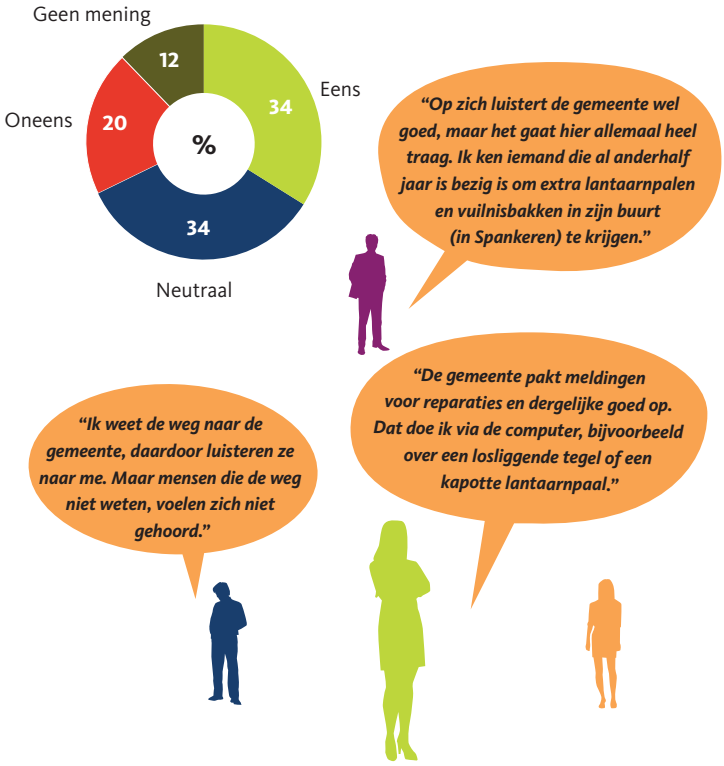

Wat is uw leeftijd?

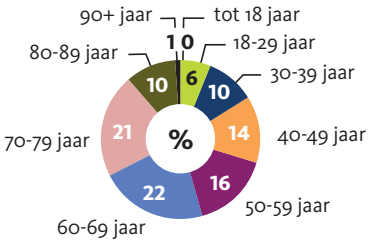

WAT GEBEURT ER MET DIT ONDERZOEK?

De resultaten worden gebruikt voor het maken van richtlijnen hoe de gemeente Rheden participatie wil toepassen. Dit wordt beschreven in een zogenaamde participatienota. Deze nota wordt door de gemeenteraad vastgesteld in september 2023.

OPINIE PIJLERS
in gesprek met bewoners

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder
G. Hofstede

begrotingsprogramma
2 Welzijn

draagt bij aan Global Goal(s)
1 Geen armoede
4 Kwaliteitsonderwijs
10 Ongelijkheid verminderen

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)
- Toelichting berekening kosten
- Beleidsregels Reiskosten kinderen statushouders.

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Reiskosten kinderen statushouders bezoek ISK

INHOUD VOORSTEL
- Vaststellen van de beleidsregels reiskosten kinderen van statushouders Rheden.

1 Wat is de aanleiding?

Gemeenten hebben een taak in het begeleiden en huisvesten van statushouders. Vaak zijn hier kinderen bij betrokken, die aan het basisonderwijs danwel aan het (voortgezet) onderwijs op de Internationale Schakel Klas (ISK) deel gaan nemen. Voor de kinderen in de basisonderwijs is de Verordening Leerlingenvervoer van toepassing. De kinderen die onderwijs aan het ISK gaan volgen moeten daarvoor naar Arnhem of Zutphen reizen. Deze kinderen kunnen dikwijls (nog) niet fietsen of zijn (nog) niet gewend dat zelfstandig over relatief grote afstanden te doen. Het inkomen van deze ouders bestaat in bijna alle gevallen (zeker als zij nog maar net gehuisvest zijn) uit een bijstandsuitkering aangevuld met kindgebonden budget en kinderbijslag. Uit dit inkomen kan niet worden voorzien in deze reiskosten.

Tot op heden hebben wij geen beleid dat voorziet in deze reiskosten, wat een onwenselijke situatie is. Deze doelgroep kan nergens anders terecht met deze kosten en kan daardoor in financiële problemen raken. Het gaat hier om een doelgroep waarvan we verwachten dat die de komende jaren nog toe zal nemen. Vanuit de taakstelling hebben we een opgave statushouders[1] (met gezinnen) te huisvesten. Aanvullend daarop moeten we ook nareizigers in geval van gezinshereniging huisvesten. De totale omvang van deze doelgroep laat zich niet exact duiden.

[1] Taakstelling eerste helft 2023: 60 personen.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Meerjarenbeleidskader sociaal domein Meedoen!
- Beleidskader Minima en schuldhulpverlening “Iedereen doet mee” 2021-2024
- Wet Inburgering 2021
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Rheden 2014

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

- Wij willen voorkomen dat statushouders in financiële problemen komen omdat zij niet in staat zijn de reiskosten van hun kinderen naar het dichtstbijzijnde ISK te bekostigen.
- We willen deze kinderen toegang tot onderwijs bieden, ter voorbereiding op hun toekomst.
- We willen kansengelijkheid bevorderen.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij gaan statushouders wiens kind(eren) 10 kilometer of meer moeten reizen naar het dichtstbijzijnde ISK, reiskosten vergoeden op basis van de laagste vervoerskosten met het openbaar vervoer (abonnement of reizen op tegoed) uitgaande van een schooljaar. Een schooljaar bedraagt doorgaans 10 maanden.
- Wij gaan statushouders wiens kind(eren) minder dan 10 kilometer moeten reizen naar het ISK op individuele gronden tijdelijk reiskosten vergoeden, als het kind de afstand nog niet per fiets kan afleggen. Bijvoorbeeld omdat het kind nog niet kan fietsen of zich per fiets nog niet kan handhaven in een drukke verkeersomgeving. We gaan hierbij uit van een periode van twee maanden (waarin Vluchtelingenwerk kinderen ondersteunt).
- Wij zetten hier de bijzondere bijstand voor in omdat er sprake is van noodzakelijke kosten (er zijn in onze regio alleen ISK’s in Zutphen en Arnhem), van een bijzondere situatie, die niet vanuit de algemene bijstand voldaan kan worden en waarvoor geen voorliggende voorziening voor is. Wij volgen daarmee het voorbeeld van andere gemeenten in de regio waaronder Lochem.
- De periodieke bijzondere bijstand, wordt aan het einde van de maand, nadat de kosten hebben plaatsgevonden, uitbetaald. Een OV abonnement moet voorafgaand aan de maand aangeschaft worden. Een deel van de doelgroep heeft geen financiële reserveringsruimte op kunnen bouwen en zal daarom niet in staat zijn deze kosten voor te financieren. Zeker niet als het meerdere kinderen in een gezin betreft. Wij betalen daarom de volgende groepen indien nodig bij aanvang een vergoeding ter hoogte van €95,- om niet:[2]
    - Statushouders die zich vanuit het AZC melden voor een uitkering en kind(eren) hebben, dat/die naar het ISK gaat/gaan
    - Nagereisde kind(eren) die direct naar het ISK gaat/gaan
    - AMV-ers (alleenstaande minderjarige vreemdelingen) die 18 jaar worden en naar het ISK gaan.

[2] Deze doelgroep ontvangt al een overbruggingsuitkering voor levensonderhoud (één maand de van toepassing zijnde norm bijstand) die vanuit de bijzondere bijstand, om niet verstrekt wordt. Met een bedrag van €95,- kunnen de abonnementskosten ter hoogte van één maand bekostigd worden.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

De kosten van dit voorstel zijn afhankelijk van het aantal kinderen, hun leeftijd en het dorp waar ze gehuisvest zullen worden. Deze worden bepaald door het aantal te vestigen statushouders vanuit de taakstelling en nareizende familieleden in het kader van gezinshereniging. De kosten zijn daarom alleen bij benadering aan te geven. Wij schatten de kosten (zie onderbouwing in de bijlage) op ongeveer €15.000; per jaar. We bekostigen dit uit de reguliere budgetten t.b.v. de bijzondere bijstand (welke een open einde regeling is).

Inzicht verloop beschikbaar budget	*Structureel/ incidenteel*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
Budget *bijzondere bijstand 632302, Inkomensoverdrachten 44801*	Structureel		€ 997.138		
Af: aangegane verplichtingen					
Bij: inkomsten					
Beschikbaar			€ 997.138		
Gevraagd budget			€ 15.000		
Restant budget nog beschikbaar			€ 0		

6 Wat zijn de risico's?

Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Zowel vanuit onze consulenten als vanuit onze maatschappelijke partners ontvangen wij signalen dat de nood hoog is. De verstrekking van deze reiskosten zorgt ervoor dat het budget van statushouders sluitend kan blijven.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

De betrokken maatschappelijke partners, zoals Stichting Leergeld en Vluchtelingenwerk zullen worden geïnformeerd over de beleidsregels.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Verantwoording over de bestede middelen en het aantal verstrekte toeslagen zal binnen de P&C cyclus op de daartoe geëigende momenten plaatsvinden.

Velp,

Bijlage 1, toelichting berekening kosten

De kosten zijn alleen bij benadering aan te geven omdat wij niet kunnen voorspellen hoeveel kinderen van welke leeftijd in de gemeente gehuisvest moeten worden. In de onderstaande tabel staan de gemiddelde reisafstanden van de dorpen (gerekend vanaf centrum) naar de twee dichtstbijzijnde ISK's aangegeven. Hierbij moet opgemerkt worden dat gezinnen de vrije keuze hebben naar wel ISK het kind zal gaan. De praktijk wijst uit dat de meeste kinderen naar Arnhem afreizen. De tabel geeft een indicatie van de reiskosten aan. Deze is berekend via OV9292.nl, uitgaande van een kind van 14 jaar dat 5 dagen in de week naar het ISK reist (prijsniveau maart 2023).

Woonplaats	ISK Arnhem (6822 LS)	ISK Zutphen (7204 EN)	reiskosten goedkoopste OV maandabonnement
Dieren	18 km	16 km	€ 99,60
Spankeren	20 km	15 km	€ 91
Laag Soeren	19 km	17 km	€ 91
De Steeg	10,5 km	20 km	€ 91
Ellecom	12 km	18 km	€ 91
Velp	4 km	28 km	€ 66,23
Rheden	7 km	25 km	€ 87,02

Tabel 1 reisafstand en kostenindicatie openbaar vervoer abonnement

groen: komt in aanmerking voor reiskostenvergoeding
rood: komt alleen in aanmerking (afstand < 10 km) voor tijdelijke vergoeding (2 maanden)

De taakstelling m.b.t. het aantal te huisvesten statushouders voor de eerste helft van 2023 bedraagt 60 personen. Het is op dit moment niet duidelijk hoe de taakstelling voor de tweede helft van 2023 uit zal pakken. Noch hoeveel mensen hier in het kader van gezinshereniging bij zullen komen.
We gaan in deze berekening uit van 100 personen. We gaan er vanuit (wederom een inschatting) dat 50% van deze personen kinderen zijn. We schatten in dat circa 50% daarvan kinderen in de leeftijdscategorie 12 t/m 17 jaar zijn en het ISK zullen bezoeken. We ronden dit gemakshalve naar boven af en gaan van uit dat 30 kinderen per jaar in aanmerking komen voor deze regeling. We gaan ervanuit dat deze kinderen evenredig verspreid[3] over de kernen gehuisvest zullen worden. We gaan uit van 10 maanden reiskosten (een schooljaar) per jaar, plus (eenmalig) één maand ter voorfinanciering (omdat het OV abonnement voorafgaand aangeschaft moet worden, en de bijzondere bijstand aan het einde van de maand/na gemaakte kosten, uitgekeerd wordt).

[3] Gebaseerd op het totaal aantal inwoners in de gemeente en de % verdeling per kern. Velp circa 43%, Dieren 37%, Rheden 14%, Laag Soeren + Spankeren 3%, Ellecom + de Steeg 3%).

Dit resulteert in het volgende kostenplaatje:

Kern	Aantal kinderen > 12 jr	>10 km structurele vergoeding obv schooljaar	< 10 km tijdelijke regeling
Velp	13	NVT	€ 1.722
Dieren	11	€ 10.956	NVT
Rheden	4	NVT	€ 696
Laag Soeren en Spankeren	1	€ 910	NVT
Ellecom en de Steeg	1	€ 910	NVT
TOTAAL	30	**€ 15.194**	

Tabel 2: Indicatie kosten per jaar
Rekenvoorbeeld Dieren: 11 kinderen x kostenindicatie maandabonnement €99,60 x 10 maanden.
Rekenvoorbeeld Velp: 13 kinderen x kostenindicatie maandabonnement €66,23 X 2 maanden

Op basis van 30 kinderen schatten wij de kosten in op circa €15.000 per jaar. Een ander aantal kinderen en een andere de verdeling over de kernen zal uiteraard een ander financieel beeld met zich meebrengen.

gemeente Rheden

Beleidsregels Reiskosten kinderen van statushouders Rheden

Het college van burgemeester en wethouders;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van <datum collegebesluit>

gelet op de artikelen 4:81, eerste lid, 4:83 en 1:3, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht; artikel 35 lid 1 van de Participatiewet en de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Rheden 2014,

overwegende dat het gewenst is om beleidsregels vast te stellen over het vergoeden van reiskosten van kinderen van statushouders, ter voorkoming van willekeur bij het gebruikmaken van de hardheidsclausule uit artikel 22 en 23 van de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Rheden 2014 voor kinderen op het basisonderwijs. Daarnaast wordt de inzet van de bijzondere bijstand voor kinderen op het voortgezet onderwijs mogelijk gemaakt met deze beleidsregel.

Besluit vast te stellen: **de beleidsregels Reiskosten kinderen van statushouders Rheden**

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet Inburgering 2021 en de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Rheden 2014.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
   a. statushouder: asielstatushouders zoals gedefinieerd in artikel 13 lid 1 Wet inburgering 2021.
   b. De verordening: De Verordening Leerlingenvervoer gemeente Rheden 2014.
   c. ISK: Internationale Schakelklas
3. Onder uitkering wordt verstaan: de algemene bijstandsuitkering op de grond van de Participatiewet.

Artikel 2 Rechthebbenden

1. Statushouders met schoolgaande kinderen tot en met 17 jaar en een uitkering op grond van de Participatiewet of;
2. Statushouders met schoolgaande kinderen tot en met 17 jaar en een inkomen tot 120% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Artikel 3 Verstrekking

1. Het college verstrekt de vergoeding van de reiskosten op aanvraag.

2. In deze beleidsregels wordt onderscheid gemaakt tussen de verstrekking van reiskosten voor kinderen op het basisonderwijs en kinderen op het ISK.

Artikel 4 Kinderen op het basisonderwijs

1. Noodzakelijke reiskosten naar basisonderwijs voor kinderen van statushouders worden vergoed op grond van de verordening.
2. De bepalingen uit de verordening zijn van toepassing bij het vaststellen van de hoogte en voorwaarden van de verstrekking van de reiskostenvergoeding.

Artikel 5 Kinderen op een ISK

1. Reiskosten van kinderen van statushouders worden vergoed in de vorm van periodieke bijzondere bijstand.
2. Statushouders met schoolgaande kinderen kunnen aanspraak maken op de bijzondere bijstand indien:
    a. Het kind voortgezet onderwijs volgt op een ISK en;
    b. De kortste afstand van het huisadres naar de vestiging van de dichtstbijzijnde ISK 10 kilometer of meer bedraagt.
3. De hoogte van de vergoeding is gebaseerd op de laagste vervoerskosten met het openbaar vervoer en wordt verstrekt voor een periode van een schooljaar.
4. In enkel de onderstaande gevallen kan eenmalig bij aanvang van het onderwijs op het ISK een bedrag ter hoogte van €95 per kind, ter overbrugging worden verstrekt. Het gaat hierbij om:
    a. Statushouders die zich vanuit het AZC melden voor een uitkering en kind(eren) hebben, dat/die naar het ISK gaat/gaan, of
    b. nagereisde kind(eren) die direct naar het ISK gaat/gaan, of
    c. alleenstaande minderjarige vreemdelingen die 18 jaar worden en naar het ISK gaan.
5. Het bedrag zoals beschreven in lid 4 wordt ten minste eens per vijf jaar geïndexeerd, of eerder als de prijsstijging in het openbaar vervoer dit rechtvaardigt.
6. Het recht op vergoeding vervalt zodra de statushouder niet meer aan bovenstaande voorwaarden voldoet.

Artikel 6 Uitzondering

In afwijking op artikel 5 lid 2 sub b kan er op individuele gronden tijdelijk een reiskostenvergoeding worden verstrekt, indien de afstand minder dan 10 kilometer bedraagt en blijkt dat het kind nog niet in staat is om de afstand fietsend af te leggen. In beginsel wordt de reiskostenvergoeding in dat geval voor 2 maanden verstrekt.

Artikel 7 Hardheidsclausule

1. In bijzondere situaties kan het college afwijken van het bepaalde in deze beleidsregels indien toepassing van deze beleidsregels tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.
2. In alle gevallen waarin deze beleidsregels niet voorzien beslist het college.

Artikel 8 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking op de dag na bekendmaking.

2. Deze beleidsregels worden aangehaald als ‘Beleidsregels Reiskosten kinderen van statushouders Rheden’.

Aldus vastgesteld in de openbare collegevergadering van [datum]

Het college voornoemd,

Burgemeester,

Secretaris

gemeente Rheden

Artikelsgewijze toelichting

Artikelen 1 tot en met 4

Deze artikelen spreken voor zich en behoeven geen nadere toelichting.

Artikel 5 Kinderen op een ISK

Gemeenten hebben een taak in het begeleiden en huisvesten van statushouders. Vaak zijn hier kinderen bij betrokken de Internationale Schakel Klas (ISK) gaan bezoeken. De voor Rheden dichtstbijzijnde ISK's bevinden zich in Zutphen en Arnhem, wat betekent dat kinderen moeten reizen. Daar komt bij dat deze kinderen dikwijls (nog) niet kunnen fietsen of (nog) niet gewend zijn dat zelfstandig over relatief grote afstanden te doen. Het inkomen van deze ouders bestaat vaak (zeker als zij nog maar net gehuisvest zijn) uit een bijstandsuitkering, aangevuld met kindgebonden budget en kinderbijslag. Uit dit inkomen kan niet worden voorzien in deze reiskosten. Dit kan ertoe leiden dat deze inwoners financieel in de problemen geraken. Om dit te voorkomen willen wij deze kosten vanuit de bijzondere bijstand vergoeden. Voor een schooljaar gaan we uit van 10 kalendermaanden.

Artikel 5 lid 4

De periodieke bijzondere bijstand wordt maandelijks aan het einde van de maand verstrekt. Wanneer een kind op het ISK start moet het direct een reisabonnement aanschaffen. Vanuit een verblijf in een AZC of AMV opvang is het niet mogelijk de financiële ruimte op te bouwen om de eerste maand van een OV abonnement voor te financieren. Zeker niet als het meerdere kinderen in een gezin betreft. In de in dit artikel opgesomde situaties kan dan ter overbrugging eenmalig een bedrag van €95 om niet uitbetaald worden. Dit bedrag volstaat om een OV abonnement te kunnen voorfinancieren.

Dit lid is niet van toepassing op gezinnen die reeds enige tijd in de gemeente gevestigd zijn (waarbij de periode van financiële ontzorging door de gemeente beëindigd is). Van deze gezinnen mag verwacht worden dat zij hier rekening mee kunnen houden. Zij zullen hier ook door de consulent inburgering en/of Vluchtelingenwerk op gewezen worden.

Artikel 5 lid 6

De aanvrager moet wijzigingen tijdig doorgeven. Bijvoorbeeld een verhuizing of het doorstromen van het ISK naar regulier onderwijs. Dit heeft namelijk gevolgen voor de te verstrekken vergoeding. Indien wijzigingen niet of te laat worden doorgegeven kan de dan ten onrechte verstrekte bijstand teruggevorderd worden.

Artikelen 6 uitzondering

Gezinnen worden door Vluchtelingenwerk begeleid bij hun inburgering in de Nederlandse maatschappij. Het leren fietsen maakt daar onderdeel van uit. We gaan er hierbij vanuit dat een kind gemiddeld na twee maanden in staat is zelfstandig naar school te fietsen en dat reizen met het openbaar vervoer dan niet

meer noodzakelijk is. De consulent vraagt bij een aanvraag of het kind al kan fietsen en raadpleegt waar nodig Vluchtelingenwerk. Een nader onderzoek is niet van toepassing.

Artikelen 7 en 8

Deze artikelen spreken voor zich en behoeven geen nadere toelichting.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

14 maart 2023

Ontrafel de trend. Kijk vooruit.

COMPANEN ADVIES VOOR WONINGMARKT EN LEEFOMGEVING

DATUM	14 maart 2023
TITEL	Woonbehoefteonderzoek 2022
OPDRACHTGEVER	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
AUTEUR(S)	Jeroen Lijzenga Pim Tiggeloven Laurens van Dongen
PROJECTNUMMER	2202.118
STATUS	

Ontrafel de trend.
Kijk vooruit.

Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem
Postbus 1174
6801 BD Arnhem

www.companen.nl
info@companen.nl
026 351 25 32

KvK-nummer: 09035291
BTW-nummer: NL001826517B01

Inhoud

1 Inleiding 6
1.1 Vraagstelling 6
1.2 Leeswijzer 7

2 Samenvatting, conclusies en advies 8

3 Huidige situatie: diversiteit aan aantrekkelijke woonmilieus 12

4 Druk op de regionale woningmarkt 24

5 Ontwikkeling regionale woningbehoefte 29

6 Toekomstige woningbehoefte in beeld 38

7 Betaalbaarheid en sociale huur 52

8 Woningvraag specifieke aandachtsgroepen 60

Bijlage 1: Accenten in de behoefteraming 71

Bijlage 2: Nadere toelichting op de methodologie 72

Regio Arnhem-Nijmegen

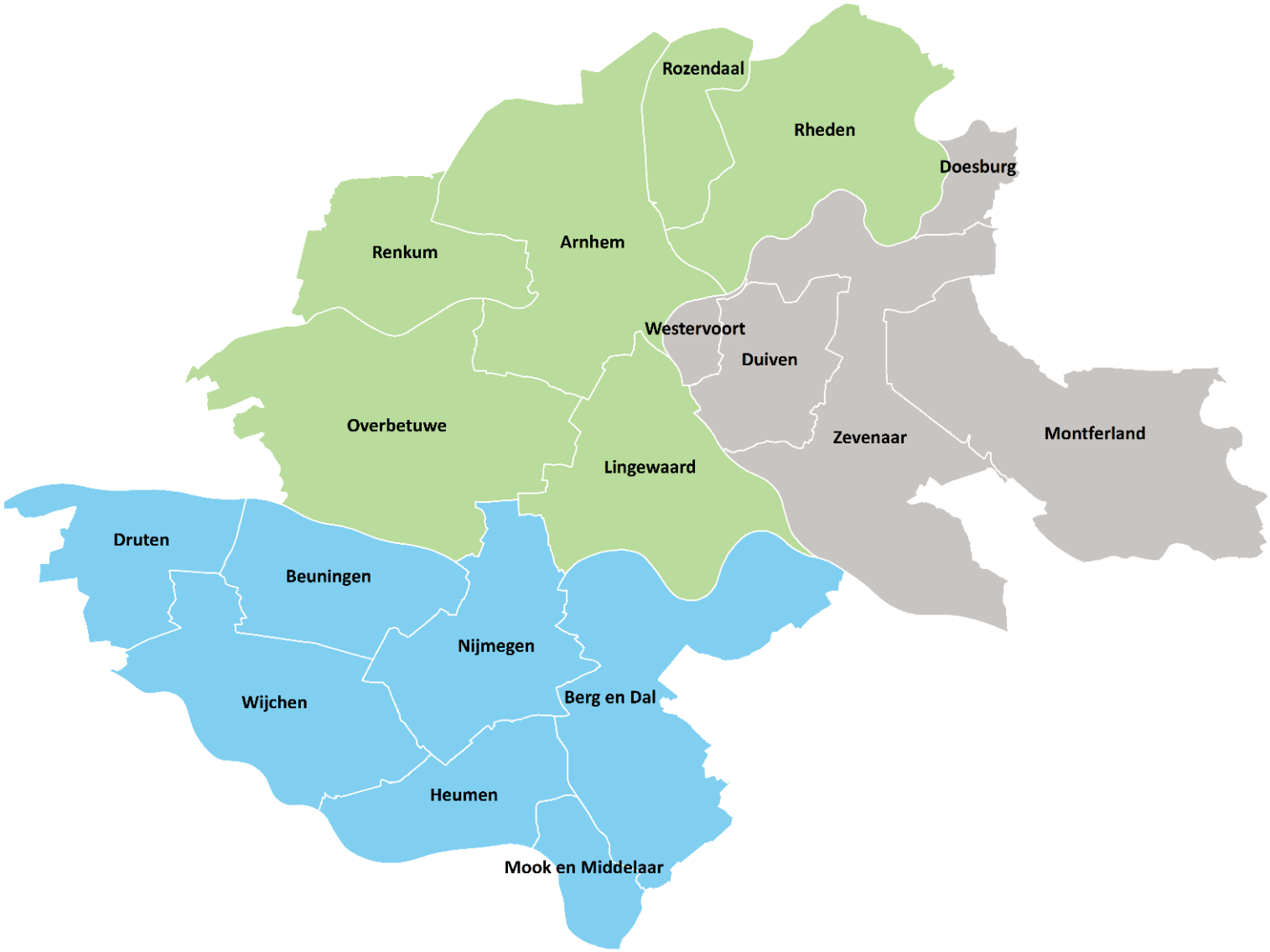

1 Inleiding

In de Groene Metropoolregio werken de gezamenlijke overheden samen aan een beter functionerende woningmarkt. Om vinger aan de pols te houden voor de juiste woning, op de juiste plek, op het juiste moment voeren zij periodiek een regionaal woonbehoefteonderzoek uit. Dit gebeurt steeds na het beschikbaar komen van de actuele WoON-gegevens. In de uitwerking van het woonbehoefteonderzoek werkt de regio nauw samen met de in Woonkr8 georganiseerde woningcorporaties, en op de tweede plaats, betrokken marktpartijen.
De actualisatie van het woonbehoefteonderzoek komt op een strategisch belangrijk moment. Met het verschijnen van de Nationale Woon- en Bouw Agenda, ligt er een extra impuls om te komen tot voldoende en voldoende betaalbare woningen. Dit komt samen met de actualisatie van de Woondeal. Het onderzoek moet voor deze trajecten de juiste input opleveren, zodat woonafspraken gemaakt kunnen worden die goed aansluiten op de regionale situatie en die ertoe doen.
Naast de regionale uitwerking is ook uitwerking op lokaal niveau een must. Immers de uitwerking van het woonbeleid en vertaling hiervan naar ruimtelijke plannen gebeurt op dat niveau. Goed zicht op de lokale situatie is noodzakelijk, te meer daar discussies over fair share in sociale huur zowel lokale als regionale afwegingen vraagt. Een goede onderzoeksmatige basis helpt om de discussie hierover te voeren aan de hand van feiten.

Companen heeft dit onderzoek uitgevoerd. Zij heeft dit onderzoek opgepakt in samenspraak met een werkgroep met een afvaardiging uit de drie subregio's en een afvaardiging namens de provincie. Daarnaast zijn uitkomsten getoetst en verdiept in samenspraak met alle gemeenten, corporaties, marktpartijen en provincie.

1.1 Vraagstelling

Met het onderzoek wil de regio actuele inzichten krijgen in de woningbehoefte. In het bijzonder is er aandacht voor betaalbaarheid van de huur- en de koopsector.

In dit onderzoek wordt inzicht geboden in:

- de huidige situatie op de regionale en subregionale woningmarkt;
- de opgaven op de woningmarkt naar huur en koop, naar zowel prijsklassen en woningtypes;

- speciale aandacht voor de woningbehoefte in het licht van de Woondeal en de Nationale Woon- en Bouwagenda;
- de woonvraag van starters, studenten en bijzondere doelgroepen;
- resultaten op korte termijn (tot 2025), middellange termijn (tot 2030) en op de lange termijn (tot 2040).

1.2 Leeswijzer

We belichten in deze rapportage verschillende onderwerpen die van belang zijn voor de regionale woningmarktontwikkelingen. Het gaat dan om de huidige situatie op de woningmarkt, de groei van de woningbehoefte, samenstelling van de woningbehoefte, behoefte aan sociale huur, kansen voor middengroepen en de omvang en samenstelling van de woonbehoefte in het licht van de Woondealafspraken en de lijnen vanuit de Nationale Woon- en Bouwagenda en de woonbehoefte van specifieke aandachtsgroepen. Deze onderwerpen zijn in deze rapportage successievelijk beschreven. Waar relevant om verschillend binnen de regio en de subregio's te duiden, wordt ingezoomd op uitkomsten per gemeente. De uitwerking per gemeente is vormgegeven in factsheets. In de bijlage van het onderzoek beschrijven we de gekozen aanpak.

2 Samenvatting, conclusies en advies

Behoefte groter dan de Woondeal-ambitie

Op basis van het nieuwe onderzoek is er behoefte aan 41.850 extra woningen die in de periode 2022 - 2030 aan de woningvoorraad in de Groene Metropoolregio toegevoegd moeten worden. Daarmee ligt de behoefte aanmerkelijk hoger dan bij het laatste onderzoek (2019) en de afspraken die in het kader van de Woondeal zijn gemaakt (minimaal 33.000 woningen tot en met 2030, indien haalbaar verhogen tot 38.000 woningen). Als we de periode tussen 2031 en 2040 ook in beschouwing nemen, bedraagt de totale extra woningbehoefte zo'n 54.000 woningen. Dat sluit aan bij de bandbreedte waar in het kader van de Woondeal 1.0 werd uitgegaan (50.000 tot 60.000 woningen). Dit betekent dat de woningbehoefte tot 2040 niet zozeer is toegenomen ten opzichte van eerdere prognoses, maar dat de behoefte zich manifesteert op de kortere termijn.

Het is goed om te constateren dat er nog steeds veel behoefte is aan de woningen die de komende jaren worden gebouwd. Tegelijkertijd blijken de huidige plannen dus nog niet voldoende om in de volledige vraag te voorzien. Met name in de subregio Arnhem is de verwachte behoefte groter dan het verwachte nieuwbouwaanbod. ***Daarom adviseren we: zet vol in op het realiseren van de afspraken uit de Woondeal en doe waar mogelijk meer.***

Bij het ontwikkelen van nieuwbouw zijn echter meerdere aspecten die moeten worden meegewogen dan enkel de kwantitatieve vraag. Er zijn naast wonen nog tal van andere ruimteclaims: natuur, bedrijvigheid, recreatie en mobiliteit. Om te kijken hoeveel woningen waar gebouwd kunnen worden zullen deze en andere ruimtelijke aspecten ook meegenomen moeten worden. Vooralsnog zijn daarbij de kwantitatieve ambities uit de Woondeal leidend. Maar de behoeftecijfers zijn uiteraard wel relevant als doorkijk naar de lange termijn (na 2030) en als er zich mogelijkheden aandienen om alsnog de nieuwbouwproductie te verhogen, hetzij als (sub)regio, hetzij als individuele gemeente. Nieuwbouw is overigens niet de enige manier om te voorzien in de extra woningbehoefte. ***Ga daarom na welke mogelijkheden er zijn in de bestaande woningvoorraad, door het transformeren van niet-woongebouwen naar woningen en door het splitsen van grotere woningen in meerdere kleine woningen.***

Behoefte aan sociale huur én fair share principe

Op regioniveau is er behoefte aan 12.125 sociale huurwoningen tot en met 2030; zo'n 29% van de totale woningbehoefte. Daarmee ligt deze vraag naar sociale huur in lijn met de landelijke richtlijn uit de Nationale Woon- en Bouwagenda; namelijk dat iedere gemeente minimaal 30% sociale huur in haar nieuwbouwprogramma opneemt. Op gemeenteniveau zien we wel enkele verschillen. In sommige gemeenten ligt de behoefte aan sociale huur boven de 30% (onder andere Overbetuwe, Rheden, Westervoort en Zevenaar), terwijl andere gemeenten juist een relatief kleine behoefte kennen (Arnhem, Beuningen, Doesburg, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Renkum, Rozendaal).

De behoefte aan sociale huur is echter niet hetzelfde als de ambitie om 30% sociale huur te bouwen. ***De cijfers uit het onderzoek geven vooral aan wat de lokale vraag naar sociale huur is, daarbij komt nog (voor de meeste gemeenten) een aandeel sociale huur in het kader van het fair share principe; iedere gemeente levert minimaal een evenredige bijdrage (30%) in het bieden van voldoende sociale huurwoningen in de regio. Fair share is de afspraak binnen de regio.*** De vraag van specifieke aandachtsgroepen als statushouders, mensen met een beperking en mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en de jeugdzorg is ook vaak een vraag naar een sociale huurwoning. ***Breid de voorraad uit met betaalbare woningen die snel te realiseren zijn en betrek deze groepen nadrukkelijk bij het fair share principe. Doet iedere gemeente hierin genoeg of zijn scherpere afspraken nodig?***

Hoe wordt betaalbare koop ook haalbare koop?

Ten opzichte van het vorige onderzoek is de vraag naar betaalbare koopwoningen (< € 355.000) verder toegenomen. Hierbij speelt waarschijnlijk mee dat de prijzen voor koopwoningen de afgelopen jaren sterk zijn toegenomen en woningzoekenden daardoor nu een woning willen kopen om te voorkomen dat 'ze de boot dreigen te missen'.

Tegelijkertijd zijn de bouwkosten de afgelopen jaren fors gestegen (beperkte capaciteit, materiaalkosten), waardoor het lastig is om betaalbare koopwoningen te realiseren, vooral in het segment tot € 250.000. ***Vooral in dit segment zal creatief moeten worden gekeken naar mogelijkheden om woningen te realiseren, bijvoorbeeld door kleinere woningen te bouwen, andere woonvormen of inzet van conceptuele bouwmethoden.***

Daarnaast blijft de bouw van dure koopwoningen (> € 355.000) belangrijk. Niet alleen omdat er behoefte aan is (ongeveer 26% van de totale extra woningbehoefte), maar ook om de realisatie van de betaalbare huur- en koopwoningen financieel rond te krijgen.

Betaalbaarheid versus gewenste woonkwaliteit

In de behoefte naar betaalbare woningen speelt ook de gewenste woonkwaliteit een rol. ***Om betaalbare woningen te kunnen bouwen zal er een reële prijs-kwaliteitverhouding geboden moeten worden. Door de gestegen bouwkosten zal een betaalbare woning vaak kleiner zijn dan in het verleden.*** Maar uit het onderzoek komt ook naar voren dat er naast betaalbaarheid nog diverse andere woonwensen zijn. Een deel van de vraag naar betaalbare woningen richt zich op grondgebonden woonvormen. Vooral in de meer dorpse/landelijke woonmilieus is deze woonwens nog erg dominant. ***De vraag is of deze wens voor grondgebonden woningen altijd en overal waargemaakt kan worden als de woning ook betaalbaar moet zijn (en blijven).***

Daarnaast neemt de vraag naar levensloopgeschikte woonvormen toe. Een logisch gevolg door het toenemend aantal ouderen en andere mensen met (toekomstige) fysieke beperkingen in de regio. Willen deze mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, zullen nieuwe woningen hier qua kwaliteit op aangepast moeten worden. Dit heeft uiteraard consequenties voor de betaalbaarheid van deze woningen.

Daar komt bij dat een deel van de doelgroep voor deze woningen iets meer dan alleen een levensloopgeschikte woning wenst. De locatie moet kloppen (liefst dichtbij voorzieningen en het eigen sociaal netwerk) net als de woonvorm. Concepten zoals het wonen in een hofje zijn zeer gewild, maar zijn kosten verhogend. ***Uiteraard is het mogelijk om deze woonconcepten vooral in het duurdere segment te realiseren, maar vaak ligt hierin ook een maatschappelijke ambitie om woningaanbod voor verschillende lagen van de bevolking te creëren. Wees hier scherp en kritisch op bij de ontwikkeling van deze woonconcepten.***

Middeldure huur als substitutie-segment

Er is de komende jaren enige vraag naar middeldure huur (ongeveer 1.365 woningen tot en met 2030; ongeveer 3% van de totale behoefte). Daarmee ligt de behoefte aan dit segment een stuk lager dan bij het vorige onderzoek in 2019. Ook in de Woondeal-afspraken ligt de ambitie (14% van de woningbouwopgave) een stuk hoger dan uit de behoefte naar voren komt.

De vraag naar middeldure huur is vooral afkomstig van kleine 1- en 2-persoonshuishoudens; zowel jongeren (die nog niet in staat zijn een goedkope koopwoning te kopen) als kapitaalkrachtige ouderen die op zoek zijn naar een comfortabele woonruimte. De vraag van deze doelgroepen richt zich vooral op appartementen. De behoefte aan middeldure huur is het grootst in de steden Arnhem en Nijmegen, op afstand gevolg door Doesburg. In de andere gemeenten is de vraag naar middeldure huur aanzienlijk kleiner.

Maar de behoefte aan woningen zoals geuit in onderzoek is vaak de eerste wens; in wat voor woning wil men het liefst wonen? Voor de meeste woningzoekenden in de Groene Metropoolregio is dat een koopwoning, maar in de

praktijk is deze wens niet altijd haalbaar. Zeker voor de doelgroep die qua financiële mogelijkheden behoefte heeft aan een betaalbare koopwoning. Middeldure huur kan dan als substituut gelden, zolang men nog moet sparen en/of inkomensontwikkeling moet doormaken om in aanmerking te komen voor een koopwoning.

Daarnaast zien we een oplopende rentestand, waardoor hypotheekmogelijkheden voor lage- en middeninkomens afnemen. Door de regulering van de middenhuur (per 1 januari 2024) lijkt er bij middeldure huur juist meer grip te komen op de prijsontwikkeling. Deze trends maken dat de vraag naar middeldure huur in de praktijk (en zeker de eerstkomende jaren) wellicht groter zal zijn dan uit de behoefte naar voren komt. Al zal op de lange termijn bij velen nog de wens zijn om ooit die koopwoning te bemachtigen. ***Houd daarom vast aan de afspraken over het toevoegen van middenhuur die gemaakt zijn in de Woondeal, maar concentreer daarbij vooral op de meer stedelijke en centrumdorpse woonmilieus.***

Aandachtsgroepen nemen toe

Een groot deel van de woningbehoefte is afkomstig van woningzoekenden die enkel op zoek zijn naar een woning die past bij hun woonwensen en financiële mogelijkheden. Maar een deel van de vraag is afkomstig van huishoudens voor wie - naast woonwens en inkomen - ook de zorg- of ondersteuningsvraag een factor van belang is in hun woningbehoefte.

De komende jaren zullen deze aandachtsgroepen op de woningmarkt toenemen. Hierbij gaat het onder andere om ouderen met een nadrukkelijke zorgvraag (somatisch en/of psychogeriatrisch), mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking, mensen die vanuit Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang (weer) zelfstandig moeten wonen en statushouders.

Veel van deze aandachtsgroepen hebben behoefte aan (zeer) betaalbare huisvesting en zullen een beroep doen op het aanbod in de sociale huursector. Vanuit het landelijke programma ‘Een thuis voor iedereen’ is als ambitie opgenomen dat jaarlijks 30% van de vrijkomende sociale huurvoorraad moet worden toegewezen aan aandachtsgroepen. Dit betekent dat de druk op de sociale huursector (die de afgelopen jaren al is opgelopen in de groene Metropoolregio) verder zal toenemen. ***Nieuwbouw van sociale huur is niet alleen van belang om deze doelgroepen te kunnen blijven huisvesten, maar ook om te zorgen dat de inschrijftijd van reguliere woningzoekenden niet verder oploopt.*** De Groene Metropoolregio is een van de koploperregio’s binnen het programma ‘Een thuis voor iedereen’. Daarmee doet de regio vroegtijdig ervaring op met het huisvesten van aandachtsgroepen conform de ambities van ‘Een thuis voor iedereen’. Belangrijk daarbij is om te komen tot een eerlijker verdeling van de opgave over de regio.

Overigens is alleen het creëren van voldoende woningaanbod niet genoeg. ***Ook een passende zorginfrastructuur is voor een zachte landing van deze aandachtsgroepen op hun nieuwe woonplek van belang. Het gaat bijvoorbeeld om nabijheid van een ontmoetingsplek, een sociaal netwerk van mensen waarop men terug kan vallen en bereikbaarheid van eerstelijnszorg. Heb hier aandacht voor.***

Meer vraag naar zelfstandige woonzorgconcepten

De tendens dat steeds meer zorgvragers langer zelfstandig willen wonen is al jaren gaande, maar komt ook uit dit onderzoek weer naar voren. Ouderen vormen hierbinnen niet alleen de grootste groep, maar zullen de komende jaren ook het sterkst toenemen. Vooral het aandeel 75-plussers neemt sterk toe. Op dit moment is 13% van de inwoners van de Groene Metropoolregio 75 jaar of ouder, in 2040 ligt dat aandeel op 20%.

Uiteraard hebben lang niet alle ouderen te maken met een acute zorgvraag of fysieke beperkingen. Maar naarmate men ouder wordt, neemt de kans op zorgbehoefte (en daarmee de vraag naar een aangepaste woonvorm) toe. De grootste vraag gaat de komende jaren uit naar zelfstandige woningen, eventueel met aanpassingen. Maar de sterkste toename is te zien in de vraag naar geclusterde

woonvormen met zorg nabij (bijvoorbeeld zelfstandige appartementen in de buurt van een woonzorgcentrum of een hofjesconcept).

Gemeenten zijn verplicht om per 1 januari 2024 over een eigen woonzorgvisie te beschikken. Het is nu zaak om de geïnventariseerde behoefte aan verschillende woonzorgconcepten te vertalen in de lokale woonzorgvisie, zodat de huisvestingsopgave voor ouderen, maar ook andere zorg- en aandachtsgroepen helder is.

3 Huidige situatie: diversiteit aan aantrekkelijke woonmilieus

Een gevarieerde aantrekkelijke woonomgeving en goed woonaanbod zijn kwaliteiten van de regio. Een goed functionerende woningmarkt is dan ook van belang voor woningzoekenden en heeft ook betekenis voor het regionale vestigingsklimaat, bereikbaarheid en voorzieningen. Verschillende woonmilieus hebben een verschillende functie in de ontwikkeling van de regio. Zo zien we woonmilieus die in trek zijn bij vestigers van buiten de regio en zo betekenis hebben voor het vestigingsklimaat; zoals Arnhem, Nijmegen, Oosterbeek, Rozendaal, Velp, Berg en Dal, en Heumen. Terwijl andere woonmilieus juist betekenis hebben voor lokale gemeenschappen en lokale verbondenheid; dit zien we op veel plekken in De Liemers, De Betuwe en in stadswijken. De steden hebben een functie voor een breed palet aan starters op de woningmarkt. Het waarderen van de verschillende woonmilieus zorgt ervoor dat iedereen iets van zijn gading vindt in delen van de regio.

Roltrapregio Arnhem-Nijmegen

De regio Arnhem-Nijmegen bestaat uit verschillende woonmilieus. Daarbij zien we een regionale woningmarkt die werkt als een roltrapregio. Jongeren komen via de steden Arnhem en Nijmegen de regio in en verhuizen vervolgens als gezin naar regiogemeenten. Daarbij blijkt de regio een aantrekkelijk woongebied voor nieuwkomers. Toch zien we binnen dit meer globale plaatje een aantal meer specifieke functies op de regionale woningmarkt.

Figuur 2.1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De stedelijke roltrap

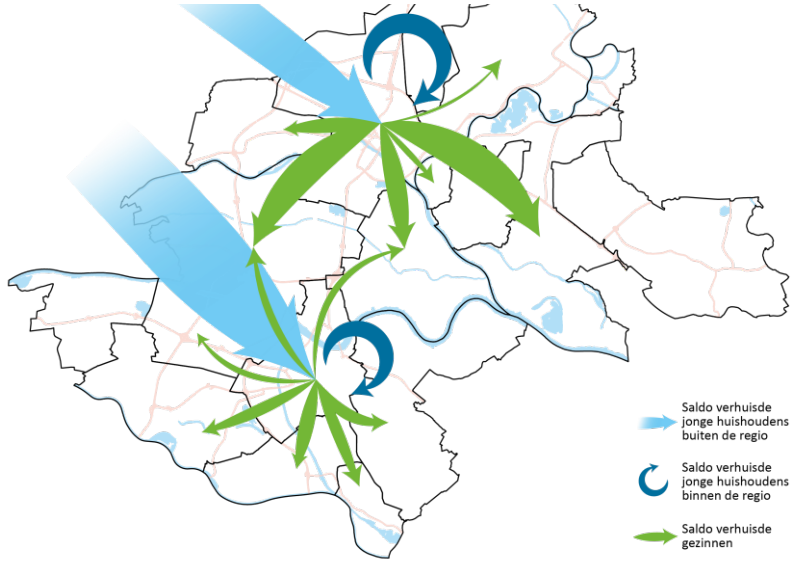

Bron: CBS Microdata.

Verhuisbewegingen

De steden Arnhem en Nijmegen kennen een zeer dynamische woningmarkt, waar veel mensen zich vestigen vanuit de regio en van buiten de regio, binnen de gemeente verhuizen en mensen uitstromen naar elders in de regio of verder. De gemeenten rondom de steden laten een meer stabiele bewoning zien.

Om dit nader te duiden hebben we per gemeente in beeld gebracht waar mensen bij verhuizing vandaan komen. Dit geeft een beeld van de regionale woningmarkt.

Figuur 3.2: Verhouding tussen verhuisbewegingen binnen de regio (binnenverhuizers) en buiten de regio (vestigers)

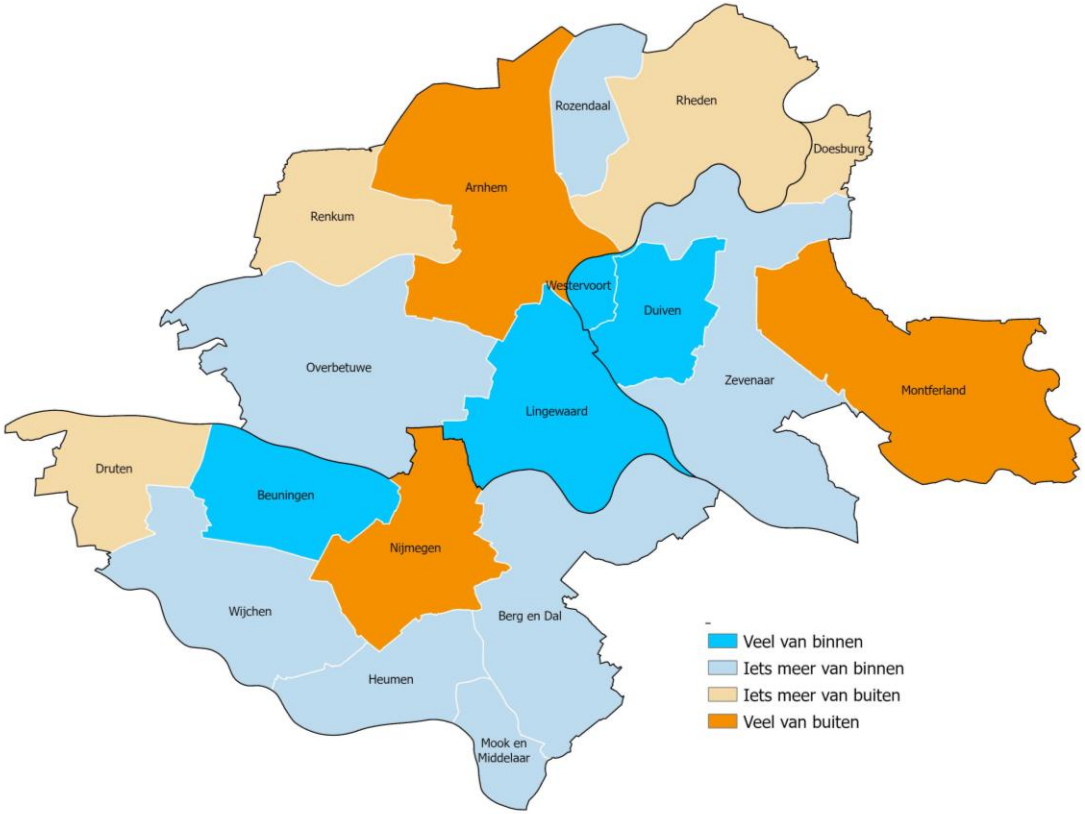

Bron: CBS Microdata.

Naast Arnhem en Nijmegen trekt de gemeente Montferland naar verhouding veel vestigers van buiten de regio, met name uit de regio Achterhoek. Verhuisbewegingen stoppen niet bij administratieve grenzen. Gemeenten aan de rand van de regio trekken naar verhouding meer mensen van buiten de regio dan meer centraal gelegen gemeenten (met uitzondering van de steden). Dit betreft de gemeenten - naast Montferland - Druten, Renkum, Rheden en Doesburg.

Figuur 3.3: Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Woonmilieus in de regio

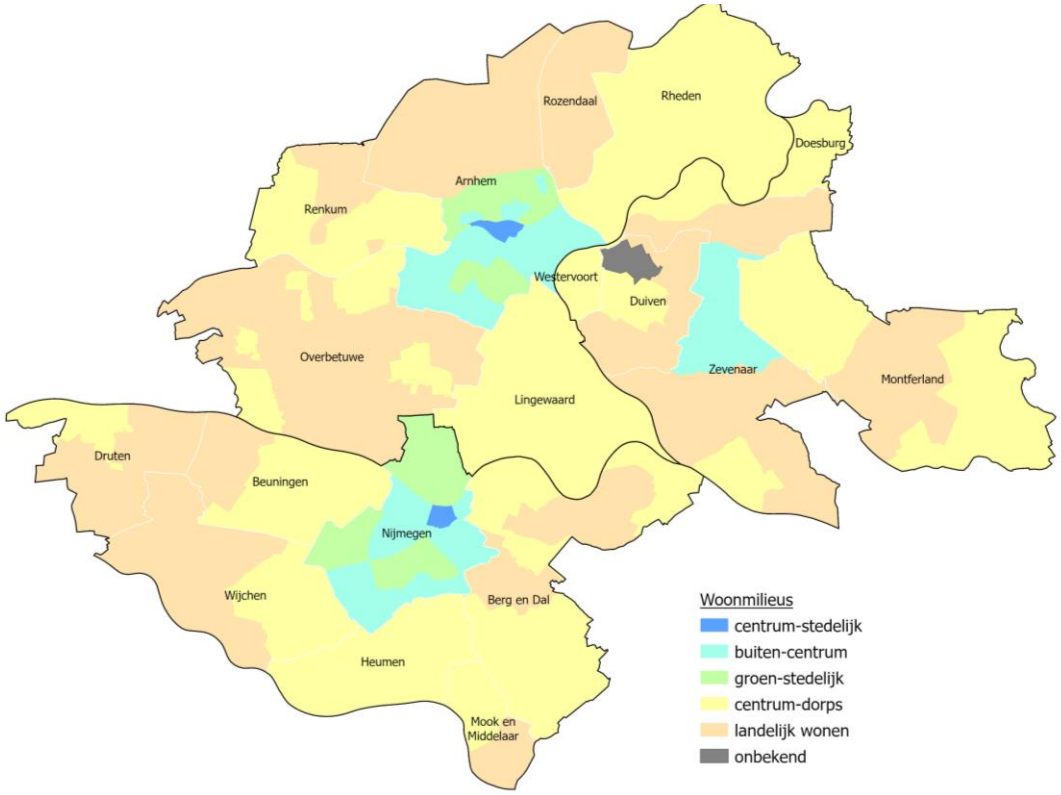

Bron: ABF Research.

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen kent een verscheidenheid aan aantrekkelijke woonmilieus, van centrum-stedelijk tot dorps tot landelijk. De meeste woningen, 40% van de woningvoorraad in de regio, staat in een centrum-dorps woonmilieu. In de subregio De Liemers is dit ruim twee derde (69%) van de voorraad.

Bijna een derde (32%) van de voorraad staat in het woonmilieu 'buiten-centrum'. Dit is het grootste stedelijke woonmilieu in de regio. Grote delen van Arnhem en Nijmegen, maar ook van Zevenaar, hebben dit woonmilieu.

De gemeente Nijmegen heeft veel woningen in groen-stedelijke woonmilieus. In de subregio Nijmegen staat meer dan een kwart (28%) van de voorraad in dit woonmilieu. In de subregio Arnhem is het aandeel woningen in groen-stedelijke woonmilieus veel lager (14%).

Het aantrekkelijke centrum-stedelijke woonmilieu is alleen aanwezig in de gemeenten Arnhem en Nijmegen. Minder dan 5% van de woningvoorraad in de Groene Metropoolregio staat in dit woonmilieu. Het gaat om minder dan 13.500 woningen.

Het woonmilieu 'landelijk wonen' is op de woonmilieukaart zeer nadrukkelijk aanwezig in de regio, maar het aantal woningen dat in dit woonmilieus staat is relatief klein. In de hele regio gaat het om 7% van de woningvoorraad. In De Liemers is het aandeel woningen in dit woonmilieu hoger, namelijk 11%.

Figuur 3.4: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huidige woningvoorraad naar woonmilieus, per subregio, 2021

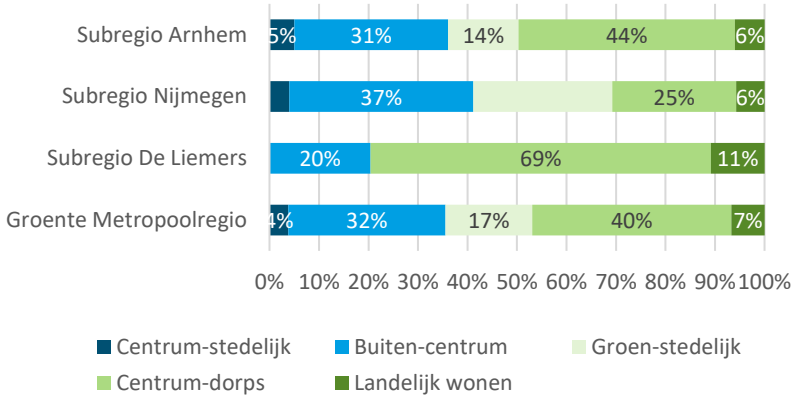

	Centrum-stedelijk	Buiten-centrum	Groen-stedelijk	Centrum-dorps	Landelijk wonen	Totaal
Subregio Arnhem	7.700	47.500	21.800	66.800	9.200	153.000
Subregio Nijmegen	5.700	53.100	40.100	35.700	8.200	142.800
De Liemers	0	11.900	0	40.000	6.300	58.200
Regio	**13.400**	**11.2500**	**61.900**	**142.500**	**23.700**	**354.000**

Bron: WOZ-registraties gemeenten.

Bevolking en huishoudens

Figuur 3.5: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Bevolkingssamenstelling naar leeftijd, 2022

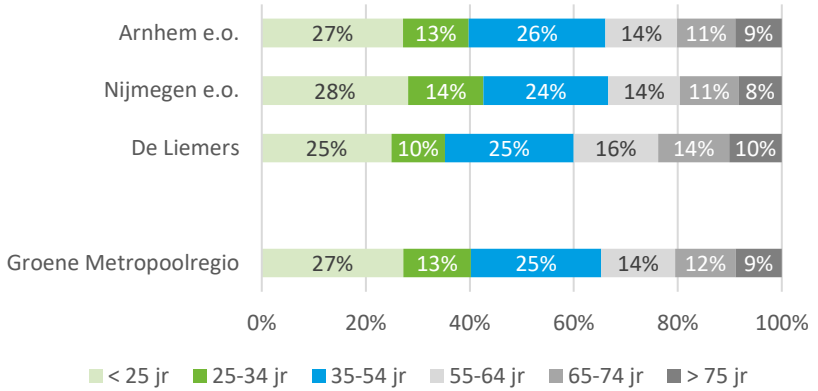

Bron: CBS.

Ruim een kwart van de inwoners van de regio is jonger dan 25 jaar. Zo'n 20% is 65 jaar of ouder. De Liemers heeft een wat oudere bevolking dan gemiddeld. In de Liemers is bijna een kwart van de inwoners 65 jaar of ouder en is het aandeel jonge inwoners ook wat lager dan gemiddeld (25%).

Figuur 3.6: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huishoudens naar samenstelling en leeftijd, 2021

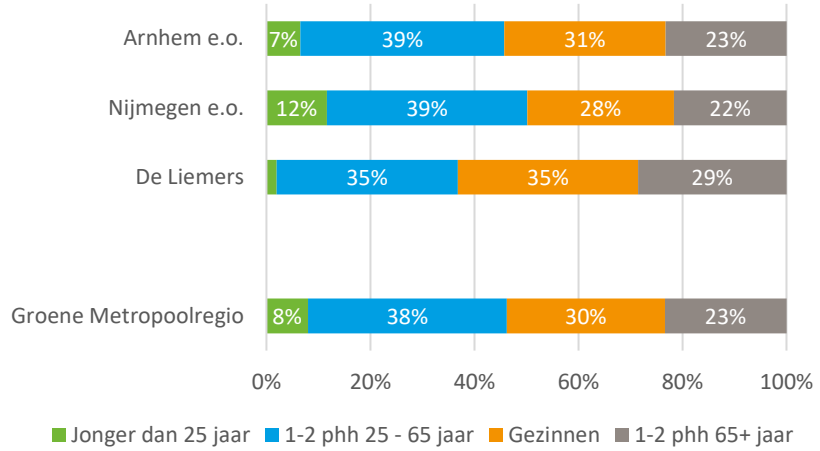

Bron: Lokale Monitor Wonen.

Bijna de helft van de huishoudens in de regio zijn 1- en 2-persoonshuishoudens. Een kleine 10% zijn jonge kleine huishoudens, bijna 40% van de huishoudens zijn kleine huishoudens in de leeftijd van 25 tot 65 jaar. Het aandeel kleine, jonge huishoudens is groter in de subregio's Arnhem e.o. en Nijmegen e.o. Dit hangt in belangrijke mate samen met de studentenpopulatie in de steden en met het feit dat een deel van de studenten na de studie in de stad blijft wonen. In De Liemers wonen weinig huishoudens in de leeftijd tot 25 jaar. Bijna een derde van de huishoudens in de regio zijn gezinnen (30%). In De Liemers (35%) is dit aandeel hoger dan in Arnhem e.o. (31%) en Nijmegen e.o. (28%). De Liemers kent zoals aangegeven meer ouderen dan de andere subregio's. In De Liemers is 29% van de huishoudens 65 jaar of ouder. Gemiddeld in de regio is dit 23%.

Figuur 3.7: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aandeel huishoudens van 75 jaar en ouder per gemeente, 2022

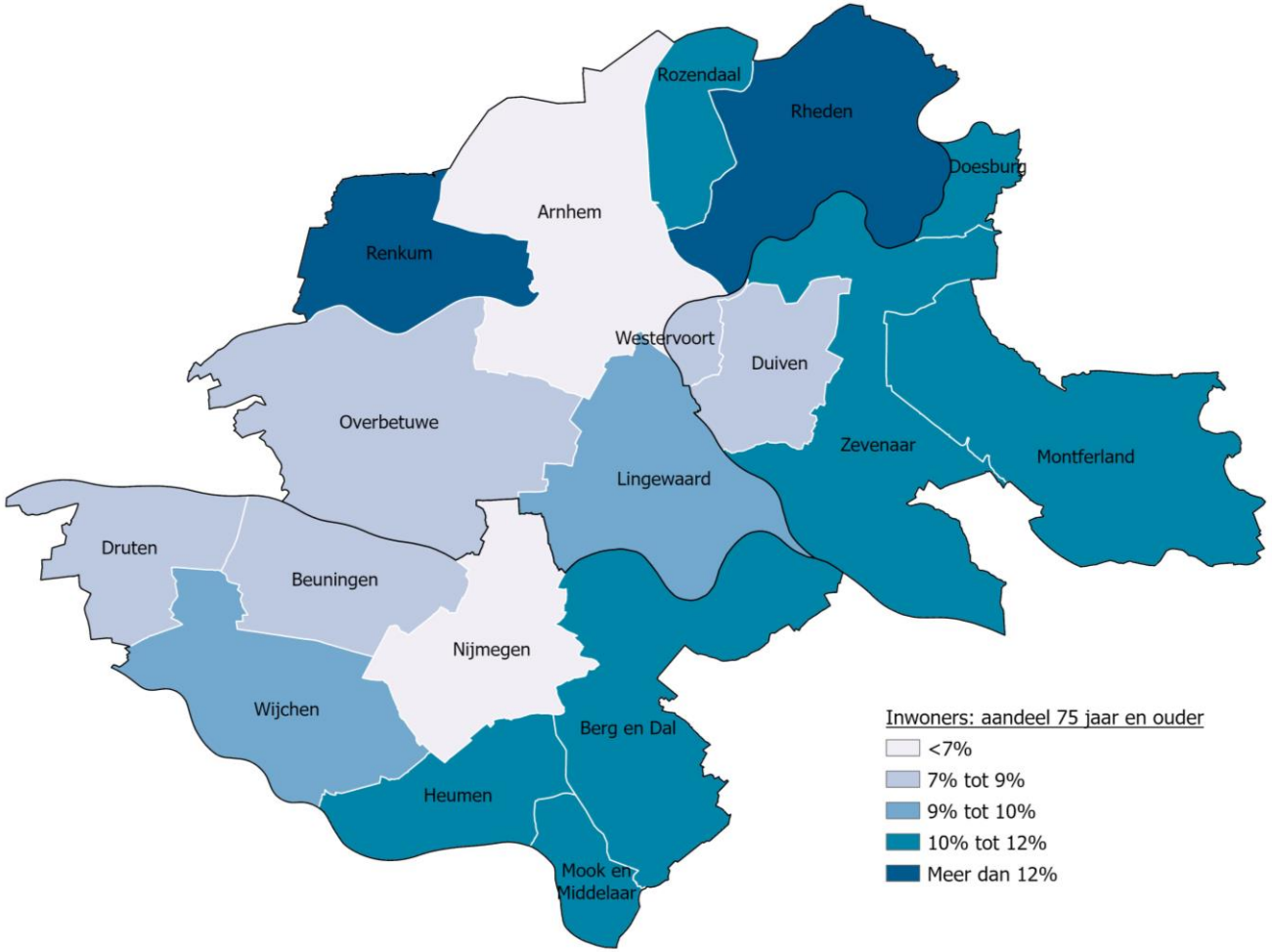

Aandeel senioren per gemeente

De meest vergrijsde gemeenten in de regio zijn Renkum en Rheden. In deze gemeenten is het aandeel inwoners van 75 jaar en ouder meer dan 12% (gemiddeld in de regio: 9%). De gemeenten aan de oostkant van de regio hebben gemiddeld wat meer inwoners van 75 jaar en ouder dan de gemeenten aan de westkant (met uitzondering van Renkum). De beide steden, Arnhem en Nijmegen hebben verreweg de jongste bevolking, minder dan 7% van de inwoners is 75 jaar of ouder.

Inkomenspositie van huishoudens

Figuur 3.8: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huishoudens naar inkomensklassen, 2021[1]

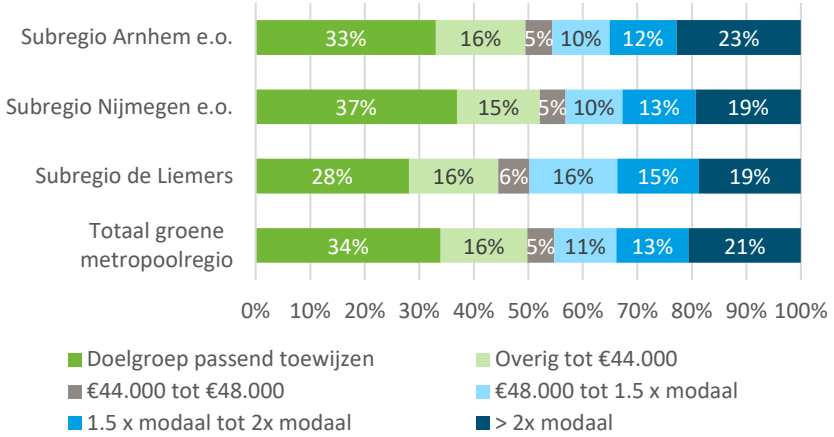

Bron: Lokale Monitor Wonen, WoON 2021.

Ongeveer de helft van de huishoudens in de regio behoort tot de corporatiedoelgroep. Ruim een derde (34%) behoort tot de doelgroep voor het passend toewijzen door de woningcorporaties[2], 16% heeft een inkomen tussen deze grens en € 44.000. Eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot deze grens behoren tot de overige corporatiedoelgroep. Voor meerpersoonshuishoudens ligt deze grens op ruim € 48.000. Van de huishoudens in de regio heeft 5% een inkomen tussen € 44.000 en € 48.000. De overige huishoudens hebben een hoger inkomen en daarmee maar beperkt toegang tot een corporatiewoning. Er zijn verschillen tussen de subregio's in de inkomensopbouw van de huishoudens. In De Liemers wonen naar verhouding wat meer huishoudens met een middeninkomen dan in de andere twee subregio's. De Liemers kent naar verhouding een kleinere corporatiedoelgroep. In de subregio Nijmegen e.o. is de corporatiedoelgroep naar verhouding het grootst en hebben naar verhouding minder huishoudens een middeninkomen of een hoger inkomen. De subregio Arnhem e.o. volgt het regionale gemiddelde, zij het dat het aandeel huishoudens met een hoog inkomen vanaf 2 x modaal in deze subregio wat hoger is dan gemiddeld in de Groene Metropoolregio.

[1] Het modale inkomen bedraagt € 38.000 per jaar (prijspeil 2022). Een inkomen van 1,5 keer modaal bedraagt € 57.000 en van 2x modaal € 76.000.

[2] De inkomensgrenzen voor passend toewijzen zijn als volgt (prijspeil 2022):
- Eenpersoonshuishoudens onder de AOW-leeftijd: € 24.075
- Twee- en drie of meerpersoonshuishoudens onder de AOW-leeftijd: € 32.675
- Eenpersoonshuishoudens vanaf de AOW-leeftijd: € 23.975
- Twee- en drie of meerpersoonshuishoudens vanaf de AOW-leeftijd: € 32.550

Figuur 3.9: Groene Metropoolregio. Aandeel van de huishoudens met een inkomen dat behoort tot de primaire corporatiedoelgroep, 2021

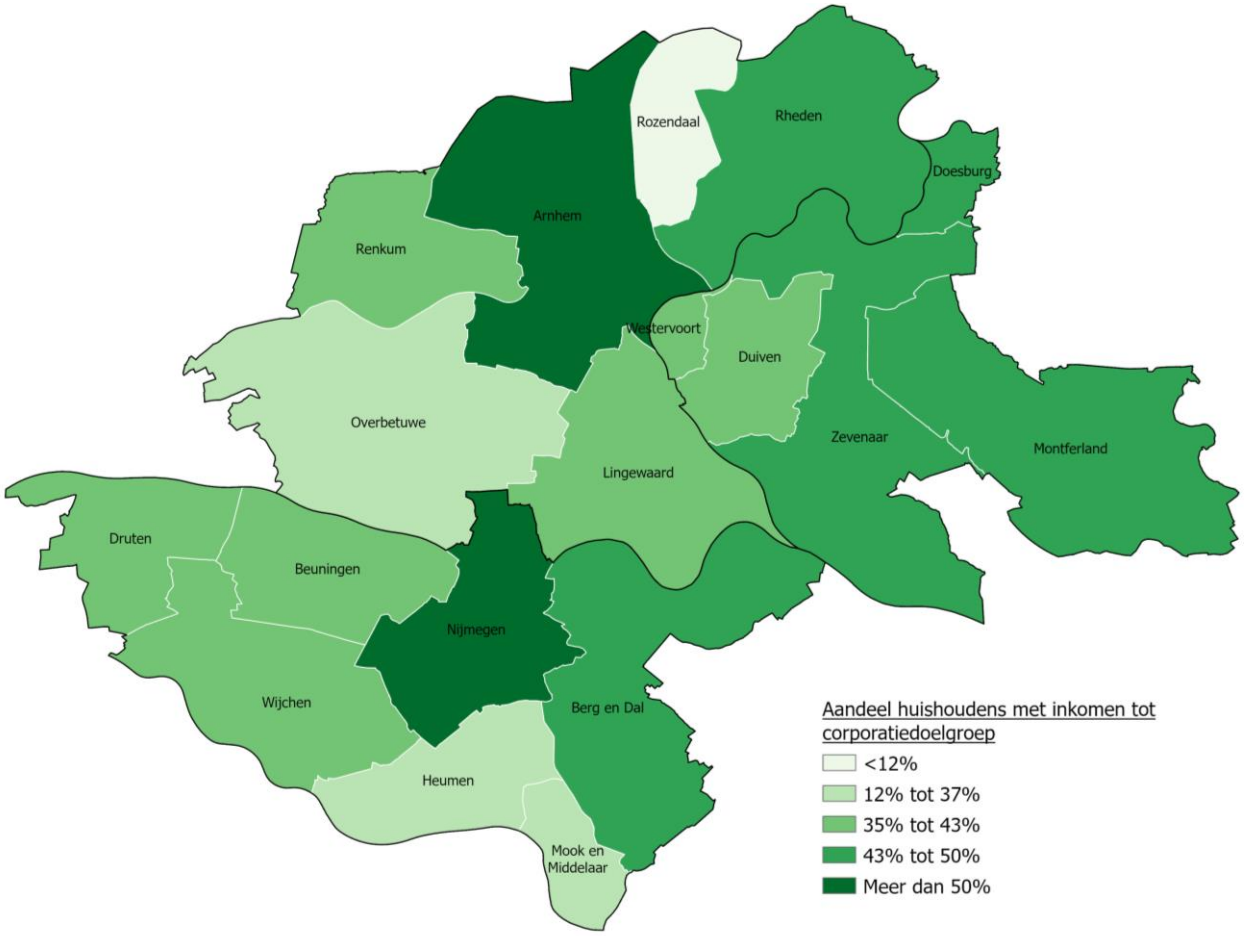

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Aandeel primaire doelgroep in de gemeenten

De steden Arnhem en Nijmegen hebben het hoogste aandeel huishoudens met een laag inkomen. In beide steden behoort meer dan de helft van de huishoudens tot de primaire doelgroep van de woningcorporaties. De gemeenten aan de oostkant van de regio hebben over het algemeen een hoger aandeel huishoudens dat behoort tot de corporatiedoelgroep dan de gemeenten aan de westkant van de regio. In De Liemers vallen met uitzondering van Duiven en Westervoort alle gemeenten in de klasse 43% tot 50%. Duiven en Westervoort vallen in de klasse 35% tot 43%. In de subregio Arnhem e.o. heeft naast Arnhem de gemeente Rheden veel huishoudens die behoren tot de corporatiedoelgroep. In Overbetuwe en Rozendaal is dit aandeel juist (aanmerkelijk) lager dan gemiddeld. In de subregio Nijmegen e.o. heeft naast Nijmegen de gemeente Berg en Dal een grote corporatiedoelgroep. In Heumen en Mook en Middelaar is het aandeel huishoudens met een laag inkomen juist veel lager dan gemiddeld.

Samenstelling van de woningvoorraad

Figuur 3.10: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Woningvoorraad naar eigendom, per subregio en totaal, 2022

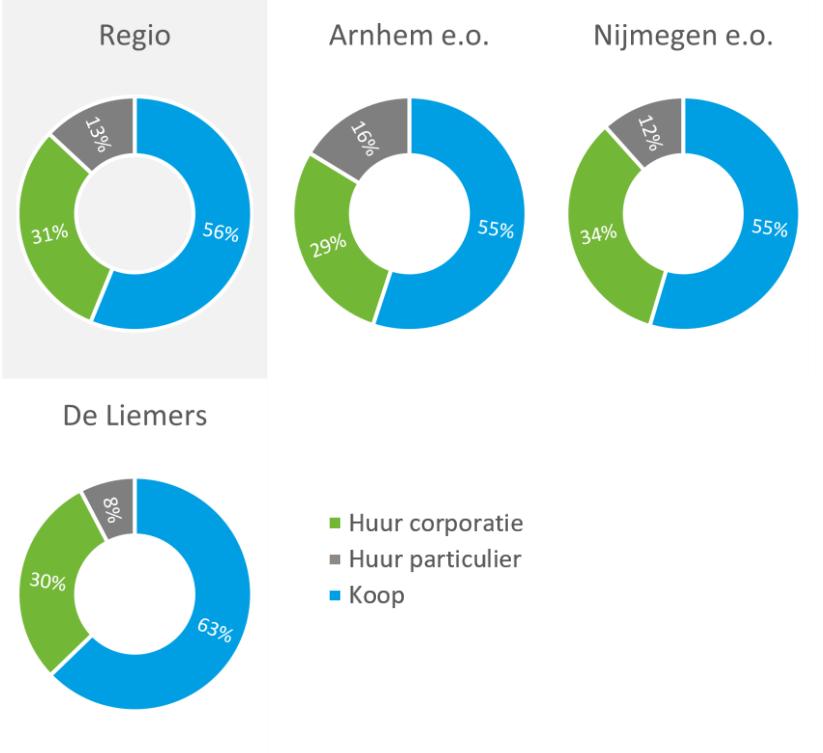

Bron: Gemeentelijke WOZ-registraties, 2022.

Van de woningvoorraad in de regio is 31% een corporatiewoning. Meer dan de helft (56%) is een koopwoning en 13% is een particuliere huurwoning. Het aandeel corporatiewoningen is binnen de regio het hoogst in de subregio Nijmegen e.o. (34%). In de subregio Arnhem e.o. is dit aandeel 29% en in de subregio De Liemers 30%. De subregio Arnhem e.o. kent het hoogste aandeel particuliere huurwoningen (16%).

Figuur 3.11: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Woningvoorraad naar woonvorm, per subregio en totaal, 2022

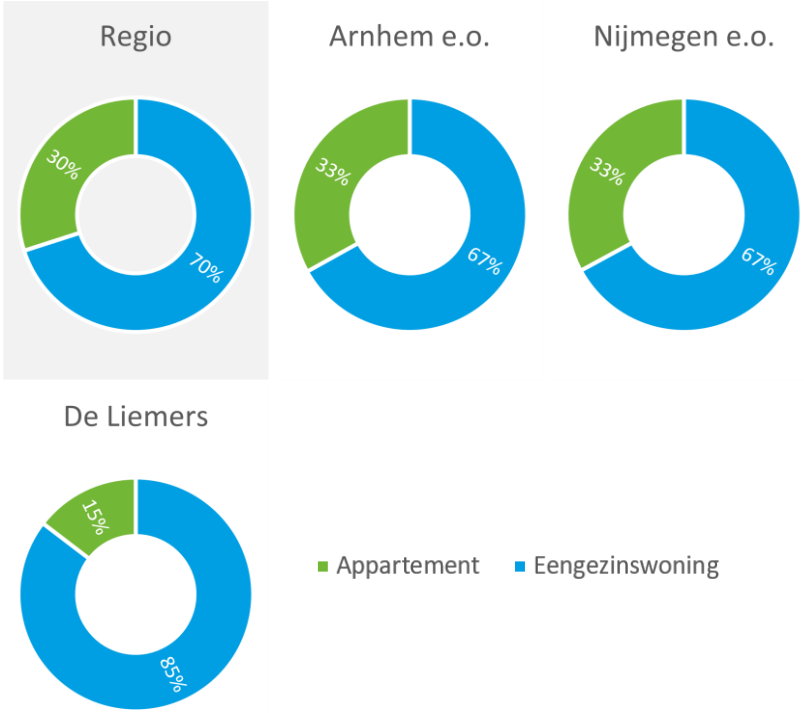

Bron: Gemeentelijke WOZ-registraties, 2022.

Van alle woningen in de regio is 70% een grondgebonden woning en 30% een appartement. In de subregio's Arnhem e.o. en Nijmegen e.o. is de verhouding twee derde grondgebonden en een derde appartementen. In De Liemers is het aandeel appartmenten aanmerkelijk kleiner: 15%.

Figuur 3.12: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aandeel corporatiewoningen per gemeente, 2022

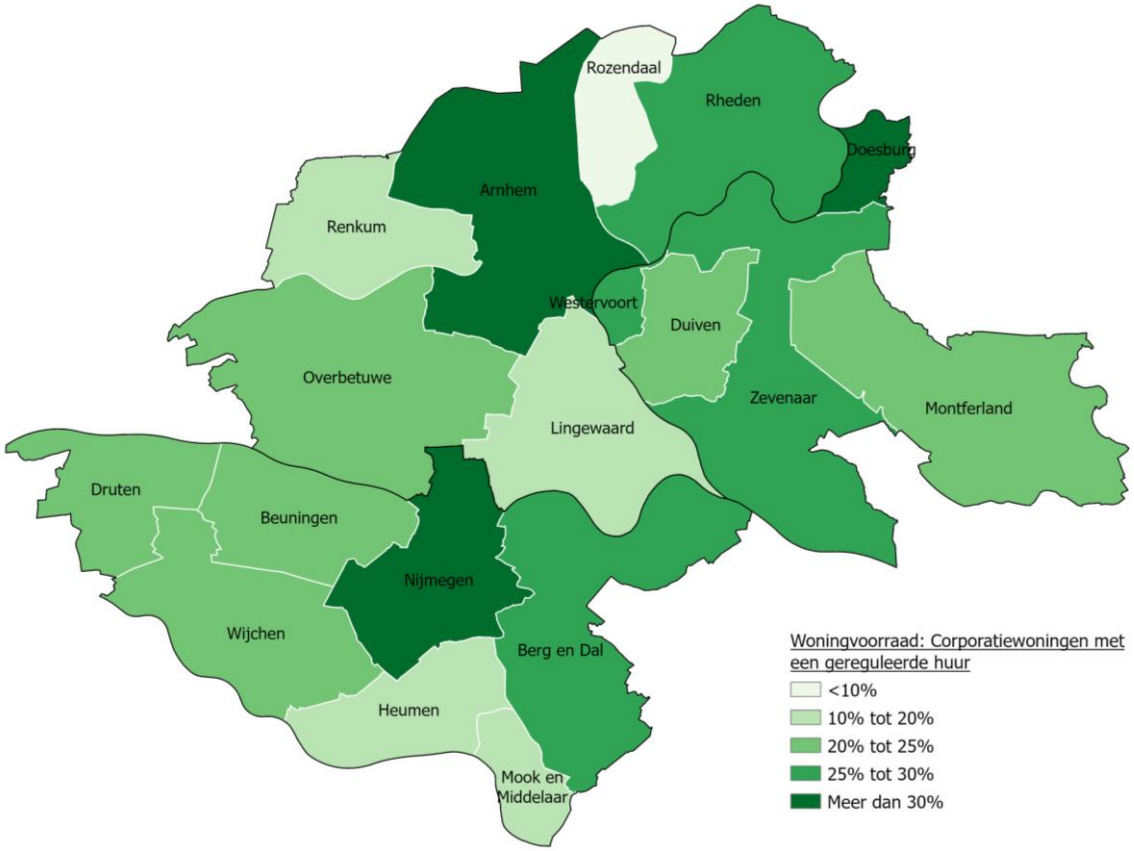

Bron: Gemeentelijke WOZ-registraties, 2022.

De gemeenten met het hoogste aandeel corporatiewoningen zijn Arnhem, Nijmegen en Doesburg. In deze gemeenten ligt het aandeel corporatiewoningen boven de 30%. Gemeenten met de laagste aandelen zijn Rozendaal, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar en Renkum. In Rozendaal is het aandeel corporatiewoningen minder dan 10% van de woningvoorraad. In de andere genoemde gemeenten ligt dit aandeel tussen 10% en 20%. In De Liemers is het aantal gemeenten dat dicht bij de 30% sociale huur op de voorraad zit naar verhouding groter dan in de andere twee subregio's. Met de Nationale Woon- en Bouwagenda stuurt de Rijksoverheid op een aandeel van 30% sociale huurwoningen van corporaties op de woningvoorraad. In de Woondeal stuurt de regio ook op dit aandeel.

De in deze rapportage gebruikte bron (de gemeentelijke WOZ-registraties) is een andere dan welke de Rijksoverheid gebruikt. Gepresenteerde aandelen sociale huurwoningen kunnen daarom op details afwijken van de percentages die het Rijk hanteert.

Figuur 3.13: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, Koopvoorraad naar WOZ-klassen, per subregio en totaal, 2021

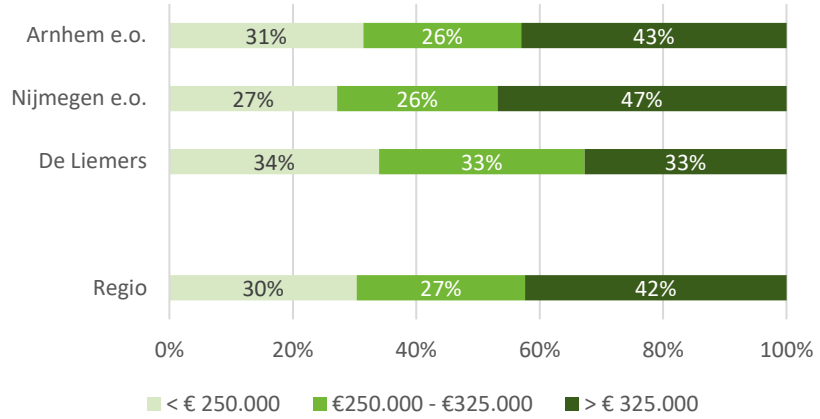

Bron: Gemeentelijke WOZ-registraties, 2021.

Bijna een derde van de koopwoningvoorraad in de regio heeft een WOZ-waarde van € 250.000 of minder, ruim een kwart heeft een WOZ-waarde tussen € 250.000 en € 325.000, en ruim 40% heeft een WOZ-waarde van meer dan € 325.000. In De Liemers is het aandeel goedkope en betaalbare koopwoningen hoger dan in de andere subregio's. In De Liemers heeft een derde van de koopvoorraad een WOZ-waarde vanaf € 325.000. De subregio Nijmegen e.o. heeft gemiddeld de duurste koopvoorraad, hier heeft 47% van de koopwoningen een WOZ-waarde vanaf € 325.000. In de subregio Nijmegen e.o. is het aandeel tot € 250.000 ook het laagst binnen de regio (27%).

Figuur 3.14: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Woningvoorraad naar energielabel, per subregio en totaal, 2021

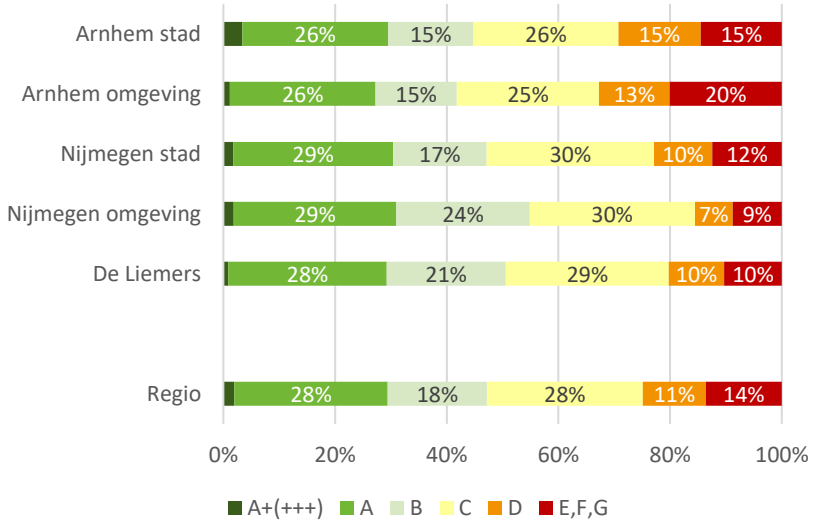

Bron: Gemeentelijke WOZ-registraties, RVO, 2021.

Bijna de helft van de woningvoorraad in de regio (47%) heeft een energielabel B of beter. Een kwart heeft een energielabel D of slechter. Van dit deel van de voorraad heeft een aanmerkelijk aandeel een energielabel E, F of G. In totaal heeft 14% van de voorraad een energielabel E of slechter. In de subregio Arnhem e.o. is de opgave om de woningvoorraad te verduurzamen groter dan in de andere twee subregio's. In de stad Arnhem heeft 30% van de voorraad een energielabel D of slechter, in de omliggende gemeenten in de subregio is dit aandeel nog wat hoger: 33%. De stad Arnhem heeft aan de andere kant ook het hoogste aandeel woningen met een A+ label of beter (3%).

Figuur 3.15: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aandeel woningen met een slecht energielabel; per wijk, 2021

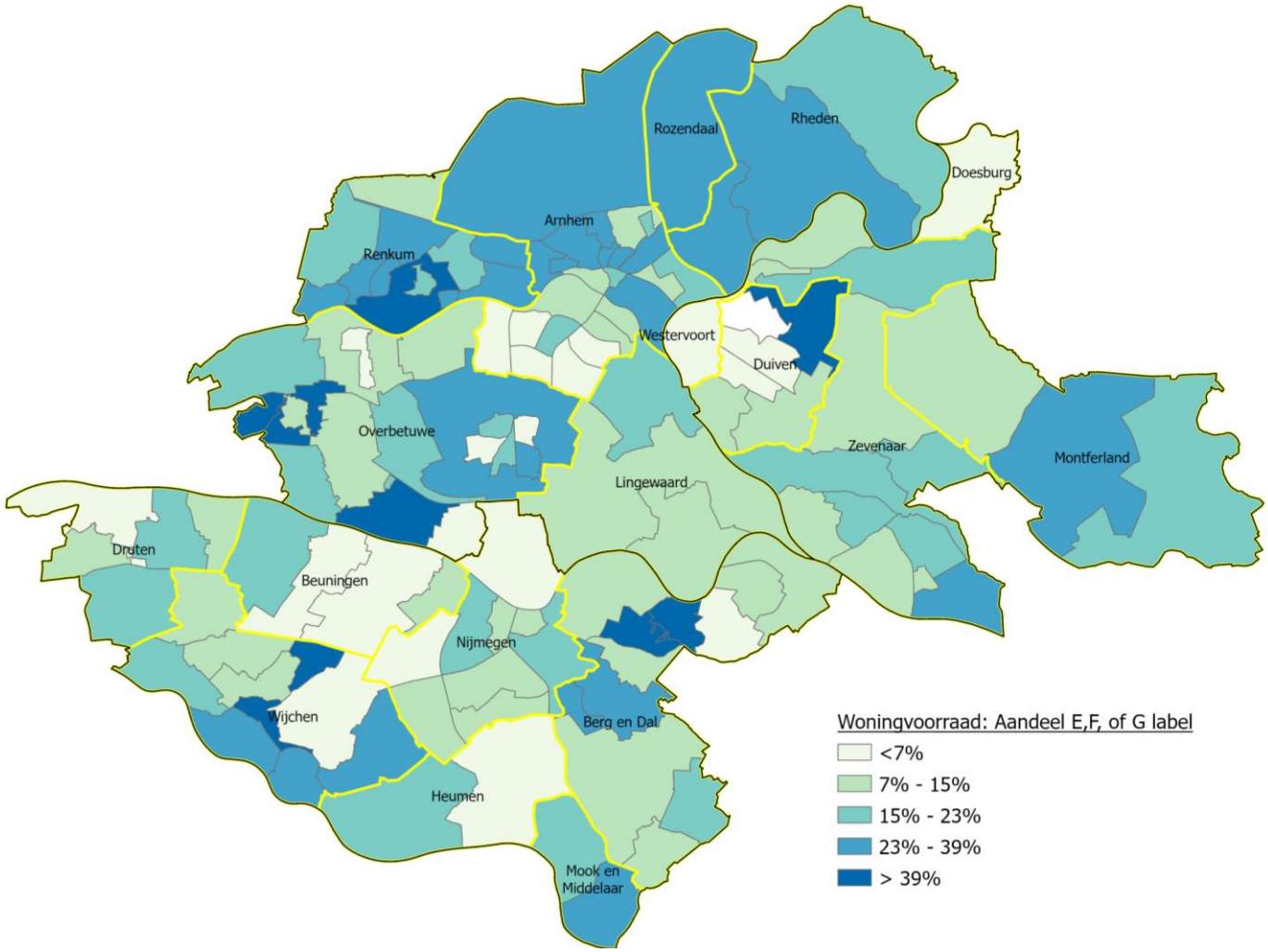

Bron: Gemeentelijke WOZ-registraties, 2022; RVO, 2021.

Slechte energielabels komen met name voor in oude delen van de woningvoorraad. In gebieden met een grote vooroorlogse voorraad of een grote voorraad met een bouwjaar tussen 1945 en 1965 staan naar verhouding veel woningen met een slecht energielabel. Het betreft vaak koopwoningen en particuliere huurwoningen, vaak ook woningen met een hogere WOZ-waarde dan gemiddeld. In het centrum-stedelijke woonmilieu en in het landelijke gebied staan meer woningen met een slecht energielabel dan gemiddeld. In de recente uitbreidingswijken komen uiteraard de beste energielabels voor.

De corporatievoorraad heeft doorgaans een betere energetische kwaliteit, maar ook binnen de corporatievoorraad komen nog woningen met slechte energielabels voor. Het gaat dan vaak om de woningen met de laagste huren (tot de kwaliteitskortingsgrens).

4 Druk op de regionale woningmarkt

De druk op de woningmarkt is groot. In de koopsector zijn transactieprijzen de afgelopen jaren sterk gestegen en staan woningen steeds minder lang te koop. Potentiële kopers hebben steeds minder woningen waaruit zij kunnen kiezen. In de sociale huursector wordt steeds meer gereageerd op steeds minder vrijkomende woningen. De druk is ook niet gelijk verdeeld binnen de regio; in sommige gemeenten is deze nog hoger dan in andere gemeenten. Bij dit beeld moet wel worden bedacht dat de uitkomsten betrekking hebben op de periode dat de druk op de woningmarkt op het hoogtepunt was. In de koopsector is de laatste maanden sprake van enige ontspanning, hoewel nog geenszins sprake is van een gezonde marktsituatie. In de sociale huursector is de druk onverminderd hoog.

De gepresenteerde indicatoren hebben betrekking op het jaar 2021. De indicatoren over 2022 zijn binnenkort beschikbaar in de regionale woningmarktmonitor.

Marktdruk koopsector

In 2021 is het aantal transacties in de koopsector teruggelopen, terwijl de koopprijs sterk steeg. Dit laat de toegenomen druk op de koopmarkt zien die zich tot medio 2022 voordeed. Van 2020 op 2021 nam het aantal transacties af met ruim 20%, terwijl de gemiddelde transactieprijs steeg met bijna 20%. De indicatoren over 2022 zijn nog niet bekend in de regionale woningmarktmonitor, maar breed in Nederland begon de koopmarkt zich in de laatste maanden van 2022 te ontspannen. Daarbij is nog geen sprake van een gezonde marktdruk, maar wel van een verbetering ten opzichte van de periode daarvoor.

Figuur 4.1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling aantal transacties en gemiddelde transactieprijs, 2016 - 2021

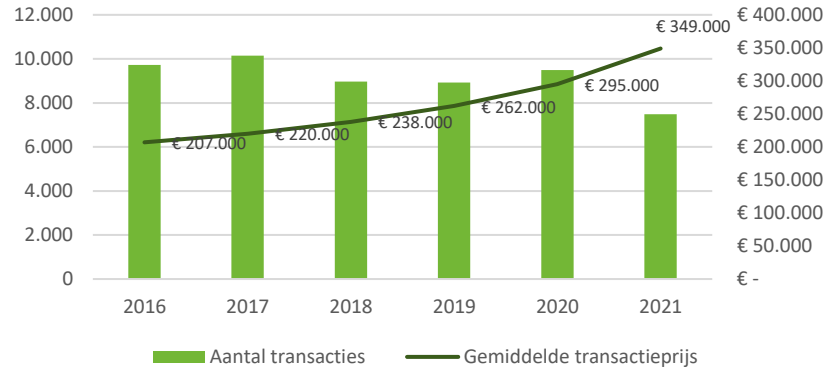

Bron: NVM.

Een afnemend aantal transacties duidt erop dat het te koop staande aanbod minder passend is bij de vraag.

Figuur 4.2: Groene Metropoolregio. Gemiddelde verkooptijd koopwoningen, 2016 - 2021

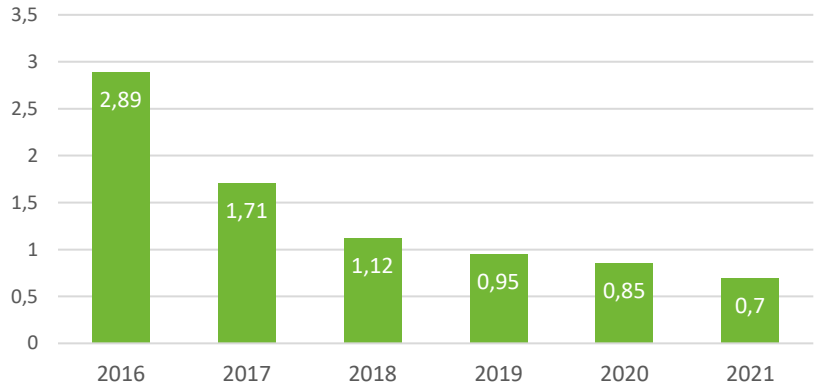

Bron: NVM.

De gemiddelde tijd dat een woning te koop stond nam in 2021 verder af, van 0,85 maanden in 2020 naar 0,7 maanden in 2021. Een korte verkooptijd is een signaal van een gespannen koopmarkt. Inmiddels zijn er overigens signalen dat woningen weer wat langer te koop staan.

Figuur 4.3: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling mediane transactieprijs per gemeente, 2019 - 2021

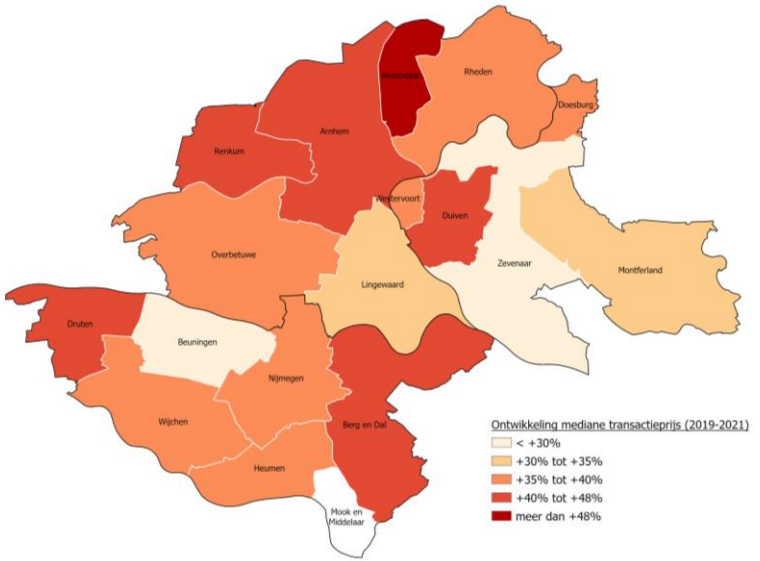

Bron: NVM.

De sterkste prijsstijgingen deden zich de afgelopen jaren voor in de gemeente Rozendaal. Dat hangt ook samen met de omvang van de gemeente en het daardoor geringe aantal transacties. Ook in de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Duiven, Druten en Renkum stegen de prijzen in vergelijking met andere regiogemeenten hard (meer dan 40% in 3 jaar).

Figuur 4.4: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Gemiddelde verkoopprijs per m^2, 2021

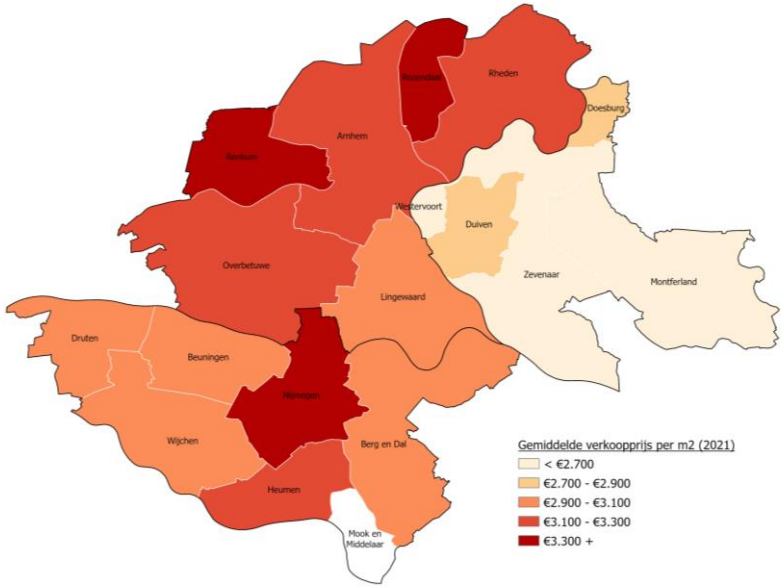

Bron: NVM.

De ontwikkeling van de verkoopprijzen verschilt per woningtype. Door de verkoopprijs uit te drukken per m^2, is het mogelijk de prijsdruk in gebieden met verschillende woonmilieus en woningtypen beter vergelijkbaar te maken. Uitgedrukt in een prijs per m^2 zijn woningen in de regio het duurst in de gemeenten Nijmegen, Renkum en Rozendaal. In subregio De Liemers is de gemiddelde prijs per m^2 aanmerkelijk lager dan gemiddeld in de regio.

Figuur 4.5: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Marktratio, 2021

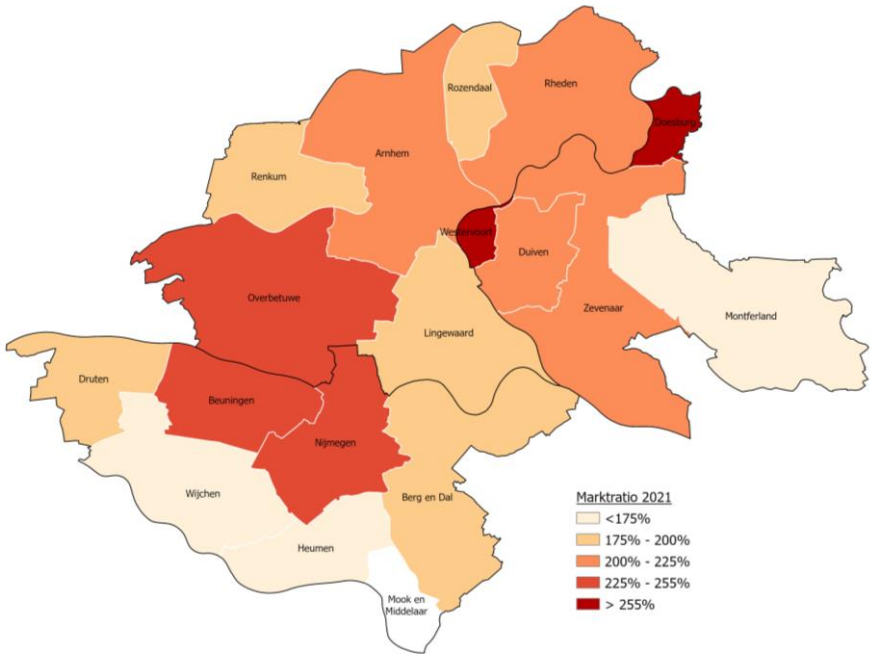

Bron: NVM.

De marktratio geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Veel kopers hebben naar verhouding weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt is in de hele regio groot. Zelfs in de gebieden met de naar verhouding minst hoge druk, is de marktratio tegen de 200%. De martkratio was binnen de regio in 2021 het hoogst in de

gemeenten Doesburg en Westervoort. Ook in de gemeenten Beuningen, Nijmegen en Overbetuwe was sprake van een nog hogere marktdruk dan elders in de regio. Ook in de gemeenten Arnhem, Duiven, Rheden en Zevenaar was de martkratio hoger dan 200%.

Marktdruk sociale huursector

Figuur 4.6: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling gemiddeld aantal reacties en slaagkans in de sociale huursector, 2016 - 2021

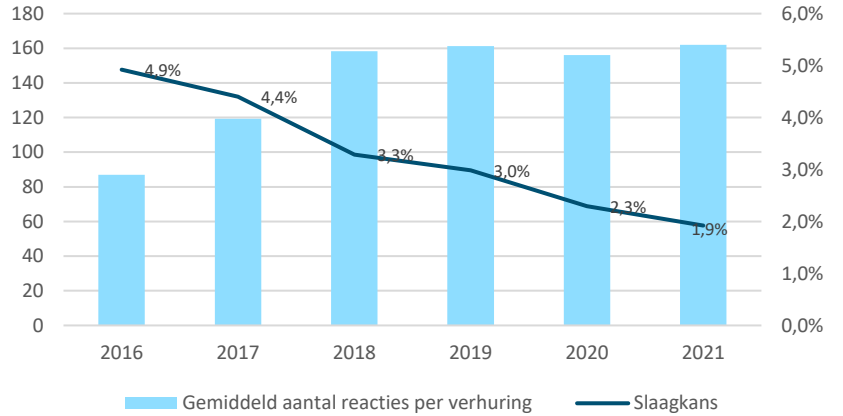

Bron: Entree.

Het gemiddelde aantal reacties en vooral de slaagkans zijn belangrijke indicatoren voor de druk in de sociale huursector. In de laatste jaren bleef het gemiddelde aantal reacties op een aangeboden woning hoog, maar nam niet verder toe. De slaagkans nam echter aanmerkelijk af. De slaagkans is al sinds 2016 gestaag dalend. In 2021 kwam de slaagkans in de regio gemiddeld uit op 1,9%. De lage slaagkans komt door een lage mutatiegraad (er komen weinig woningen vrij) en een toenemend aantal mensen dat een corporatiewoning zoekt. Daarbij speelt mee dat een deel van de woningen niet via het aanbodsysteem wordt aangeboden aan woningzoekenden, maar via directe bemiddeling wordt toegewezen aan statushouders en mensen die uitstromen uit een instelling voor beschermd wonen of de maatschappelijke opvang.

Figuur 4.7: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Gemiddeld aantal reacties per gemeente, 2021

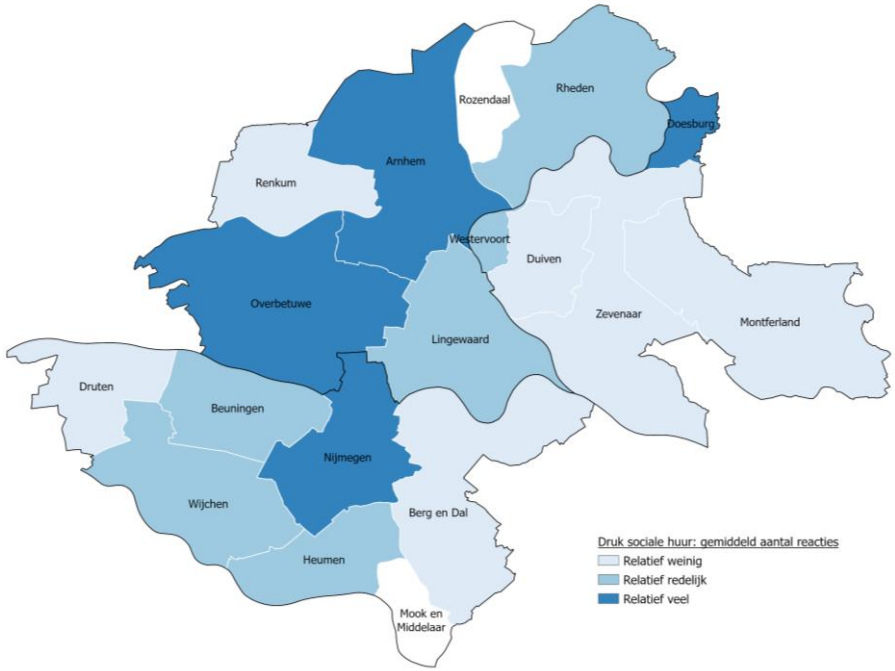

Bron: Entree.

De druk op de sociale huurmarkt is het grootst in de steden Arnhem en Nijmegen en in de gemeenten Doesburg en Overbetuwe. Arnhem, Nijmegen en Doesburg hebben een relatief grote voorraad sociale huurwoningen. In deze gemeenten reageren daarom ook veel mensen die in gemeenten wonen waar minder aanbod is. In Overbetuwe is geen sprake van een grote corporatievoorraad. Wel was ook tijdens het vorige onderzoek de druk in Overbetuwe al hoog.

De druk is per saldo groter in de meer stedelijke delen van de Groene Metropoolregio; in de subregio De Liemers is het gemiddelde aantal reacties op vrijkomend aanbod duidelijk lager dan in de andere subregio's.

5 Ontwikkeling regionale woningbehoefte

De woningbehoefte in de regio is de afgelopen jaren aanmerkelijk toegenomen. De nieuwe Gelderse Primosprognose laat een veel grotere huishoudensgroei zien dan bij de vorige prognose in 2019 werd aangenomen. Ook het woningtekort in de regio is de afgelopen jaren verder toegenomen. Met de onlangs gesloten Woondeal worden belangrijke stappen gezet om te voorzien in het versneld toevoegen van woningen. De nieuwe prognosecijfers laten echter zien dat de woningbehoefte daar nog boven ligt.

Nieuwe Gelderse prognose: grotere huishoudensontwikkeling

De nieuwe huishoudensprognose laat over de hele linie een hogere huishoudensontwikkeling zien dan de vorige versie uit 2019. Er is op basis van de nieuwe prognose sprake van een aanhoudende huishoudensgroei tot 2040. Deze groei neemt wel af na ongeveer 2030. De grootste huishoudensgroei wordt voorzien voor de periode tot en met 2030. Er zijn twee varianten gemaakt van de provinciale huishoudensprognose, een basisvariant en een trendvariant. De basisvariant is de standaard Primosprognose, een prognose die gebaseerd is op een langjarige trendmatige ontwikkeling. De trendvariant is een variatie daarop, die juist de trend in de afgelopen jaren uitvergroot. De trendvariant sluit in beginsel meer dan de basisvariant aan op de woningmarktdruk en de migratiepatronen in de afgelopen jaren. De trendvariant is het uitgangspunt voor het ramen van de woningbehoefte in deze rapportage.

Figuur 5.1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huishoudensontwikkeling volgens Gelderse variant Primosprognose, 2019 en 2022

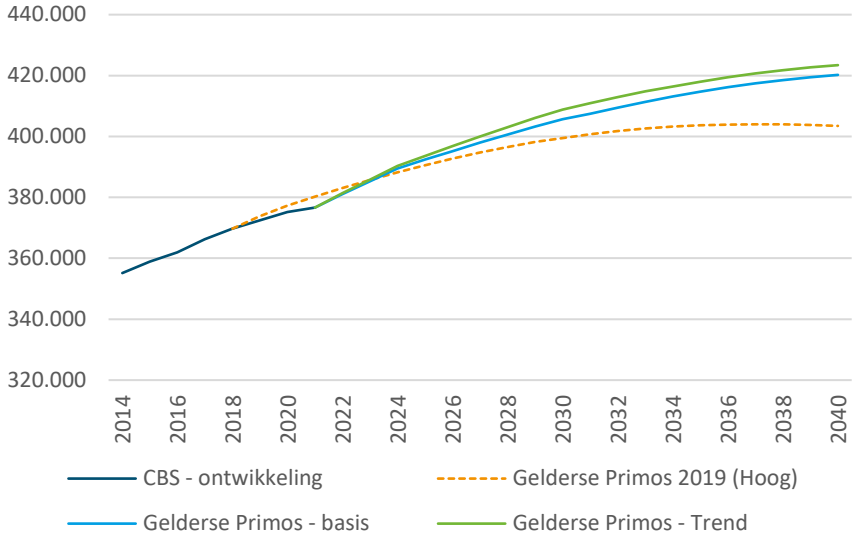

Bron: Provincie Gelderland.

Het aantal zelfstandig wonende huishoudens groeit volgens de nieuwe provinciale prognose in de periode 2022 tot en met 2030 met 25.810 tot 30.070. In de periode 2031 tot 2040 groeit het aantal huishoudens volgens de prognose nog eens met 12.390 tot 12.920.

Figuur 5.2: Subregio Arnhem e.o. Huishoudensontwikkeling volgens Gelderse variant Primosprognose, 2019 en 2022

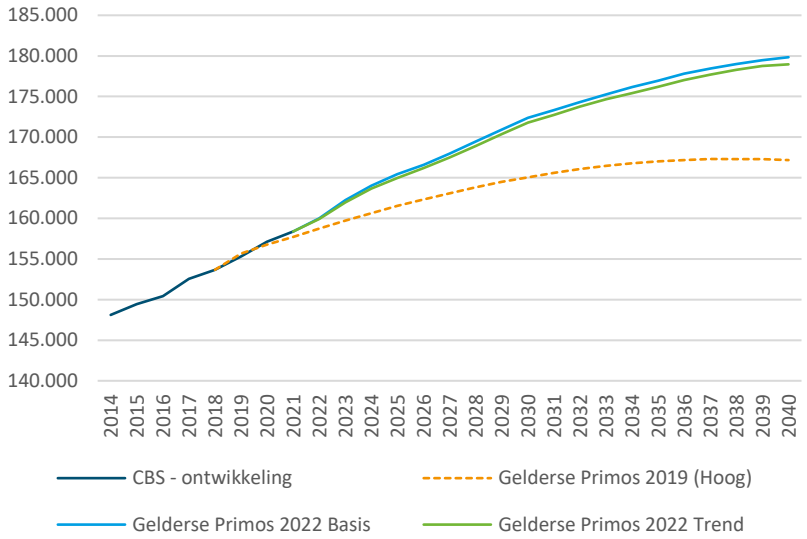

Bron: Provincie Gelderland.

De nieuwe huishoudensprognose van de provincie Gelderland komt voor de subregio Arnhem e.o. aanmerkelijk hoger uit dan de prognose uit 2019. Voor de subregio Arnhem e.o. valt de trendvariant iets lager uit dan de basisvariant. Dit betekent dat de huishoudensontwikkeling die op basis van de nieuwe prognose wordt voorzien voor de subregio hoger is dan blijkt uit de ontwikkelingen in de afgelopen jaren, ondanks dat de subregio Arnhem e.o. erin slaagde om veel woningen toe te voegen. Het aantal zelfstandig wonende huishoudens groeit volgens de nieuwe provinciale prognose in de periode 2022 tot en met 2030 met 12.780 tot 13.310. In de periode 2031 tot 2040 groeit het aantal huishoudens volgens de prognose nog eens met 6.240 tot 6.520.

Figuur 5.3: Subregio Nijmegen e.o. Huishoudensontwikkeling volgens Gelderse variant Primosprognose, 2019 en 2022

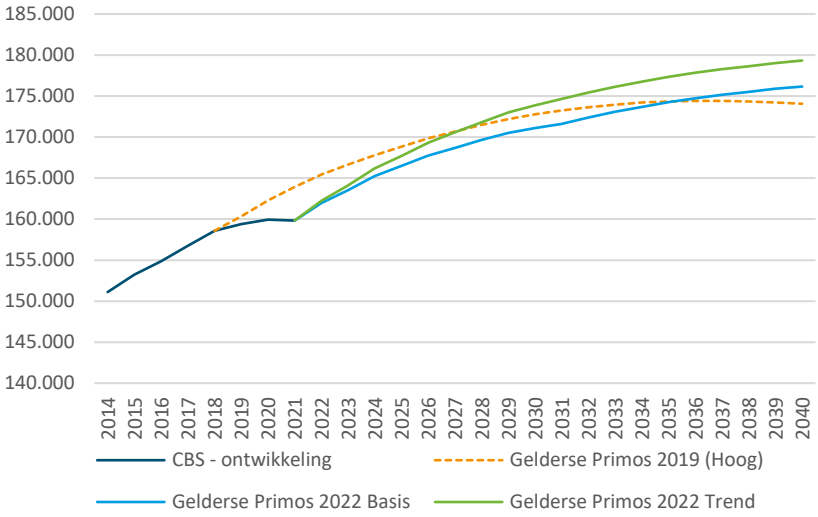

Bron: Provincie Gelderland.

Ook in de subregio Nijmegen e.o. groeit het aantal huishoudens door. Op de langere termijn komt volgens de nieuwe provinciale prognose ook in Nijmegen het aantal zelfstandig wonende huishoudens hoger uit dan in 2019 werd geraamd. In de eerste jaren loopt de prognose echter achter op wat toen werd verwacht. Dat hangt samen met de ontwikkelingen in de coronaperiode, die in de subregio Nijmegen grote consequenties hebben gehad voor de huishoudensontwikkeling in de stad Nijmegen. Door corona vertrokken internationals (zowel studenten als werknemers) en bleven zij vervolgens weg. Daardoor stagneerde de huishoudensgroei in Nijmegen en nam zelfs licht af. Inmiddels is deze ontwikkeling weer omgeslagen in een toestroom uit het buitenland. Door de coronaperiode heeft Nijmegen als het ware een achterstand opgelopen ten opzichte van de vorige Primosprognose. De nieuwe prognose laat zien dat de

huishoudensontwikkeling volgens de nieuwe trendvariant rond 2027 de prognose uit 2019 inhaalt en daarna sterker doorstijgt dan bij de vorige prognose werd geraamd. Het aantal zelfstandig wonende huishoudens groeit volgens de nieuwe provinciale prognose in de periode 2022 tot en met 2030 met 9.620 tot 12.420. In de periode 2031 tot 2040 groeit het aantal huishoudens nog eens met 4.550 tot 4.680.

Figuur 5.4: Subregio De Liemers. Huishoudensontwikkeling volgens Gelderse variant Primosprognose, 2019 en 2022

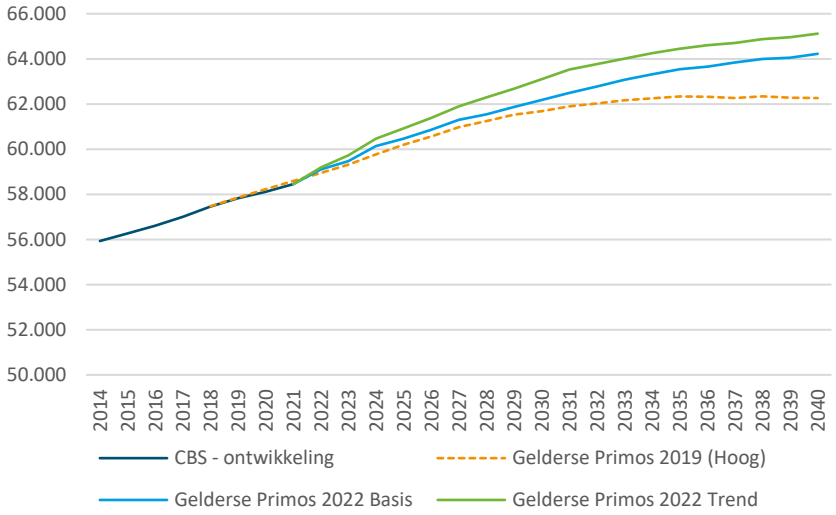

Bron: Provincie Gelderland.

De provinciale prognose uit 2019 liet voor De Liemers een bescheiden groei zien die na 2030 zou stagneren. De nieuwe prognose komt uit op een grotere groei voor de subregio, zowel de basisvariant als de trendvariant van de nieuwe prognose komen aanmerkelijk hoger uit. Ook neemt de groei na 2030 minder af dan eerder werd geraamd. De regio groeit op basis van de nieuwe prognose ook in 2040 nog. Het aantal zelfstandig wonende huishoudens groeit volgens de nieuwe provinciale prognose in de periode 2022 tot en met 2030 met 3.410 tot 4.340. In de periode 2031 tot 2040 groeit het aantal huishoudens nog eens met 1.600 tot 1.720.

Toename huishoudens 75+

Figuur 5.5: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huishoudensontwikkeling naar samenstelling en leeftijd, 2022 - 2040

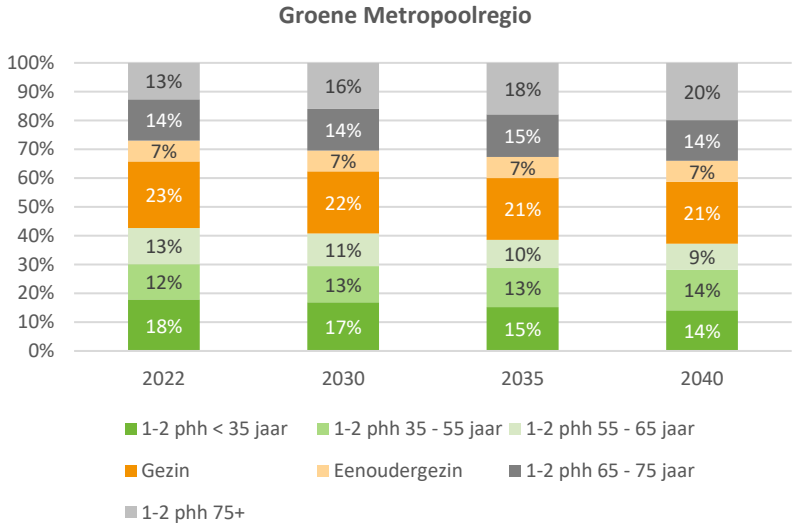

Bron: Gelderse Primos 2022 trendvariant.

Het aandeel oudere huishoudens in de groene Metropoolregio neemt toe. Op dit moment is 27% van de huishoudens in de regio 65 jaar of ouder, in 2040 zal dit volgens de prognose zijn opgelopen naar 34%. Daarbij blijft de groep ouderen in de leeftijd van 65 tot 75 jaar naar verhouding even groot, maar is het

juist de groep huishoudens in de leeftijd van 75 jaar en ouder die toeneemt. Deze groep groeit van 13% naar 20%, een toename met zo'n 50%. Het aandeel kleinere huishoudens in de werkzame leeftijd neemt af. Het aandeel gezinnen blijft daarentegen vrijwel even groot in de komende periode.

Figuur 5.6: Subregio Arnhem e.o. Huishoudensontwikkeling naar samenstelling en leeftijd, 2022 - 2040

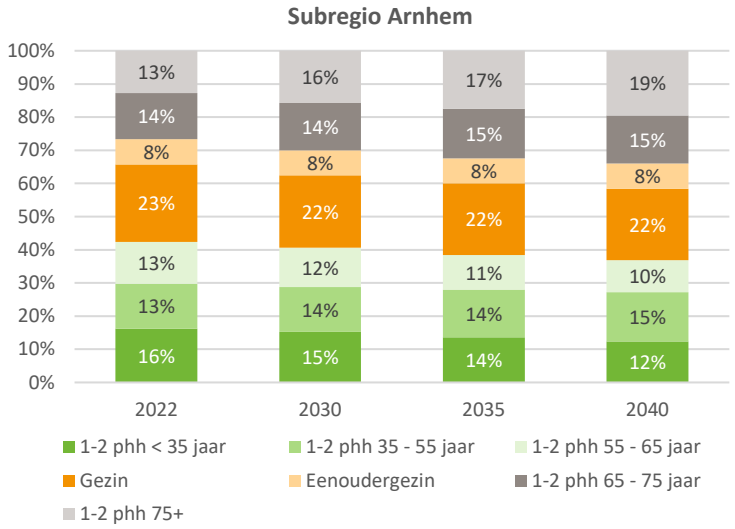

Bron: Gelderse Primos 2022 trendvariant.

De komende jaren is in de subregio Arnhem sprake van een aanmerkelijke toename van het aantal oudere inwoners. Het aandeel huishoudens in de leeftijd van 65 jaar en ouder neemt toe van 27% nu naar 34% in 2040. Belangrijk daarbij is dat het de groep oudere ouderen (75+) is die sterk groeit. Het aandeel huishoudens in de leeftijd van 75 jaar en ouder groeit van 13% nu naar 19% in 2040. Dat betekent een toename van het aantal 75-plushuishoudens van zo'n 20.800 nu naar ongeveer 34.300 in 2040, een toename met bijna twee derde. Het aandeel huishoudens in de leeftijd van 65 jaar tot 75 jaar blijft naar verhouding even groot, maar groeit in absolute zin omdat de totale bevolking groeit. Het aandeel gezinnen blijft ongeveer gelijk in de subregio Arnhem. Het aandeel jonge kleine huishoudens neemt wat af.

Figuur 5.7: Subregio Nijmegen e.o. Huishoudensontwikkeling naar samenstelling en leeftijd, 2022 - 2040

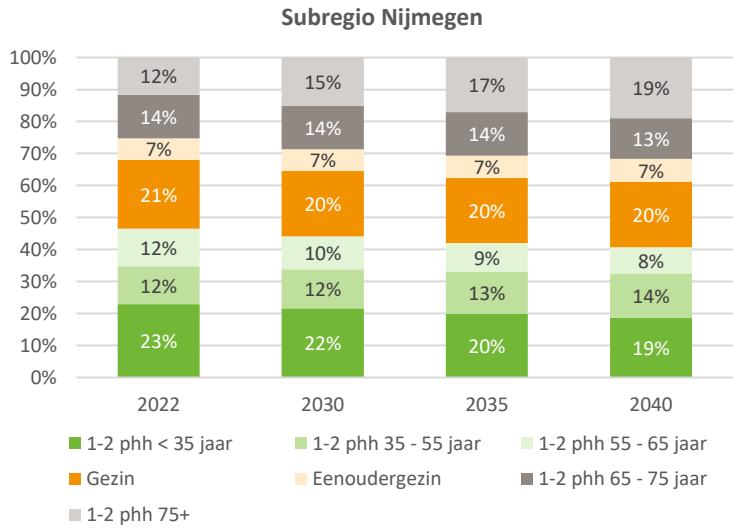

Bron: Gelderse Primos 2022 trendvariant.

De ontwikkeling van de huishoudenssamenstelling in de subregio Nijmegen is op basis van de prognose vergelijkbaar met die in de subregio Arnhem. Het aandeel oudere huishoudens neemt aanmerkelijk toe, vooral het aandeel huishoudens in de leeftijd vanaf 75 jaar. Het aandeel gezinnen blijft ongeveer gelijk en het aandeel jonge kleine huishoudens neemt af.

Figuur 5.8: Subregio De Liemers. Huishoudensontwikkeling naar samenstelling en leeftijd, 2022 - 2040

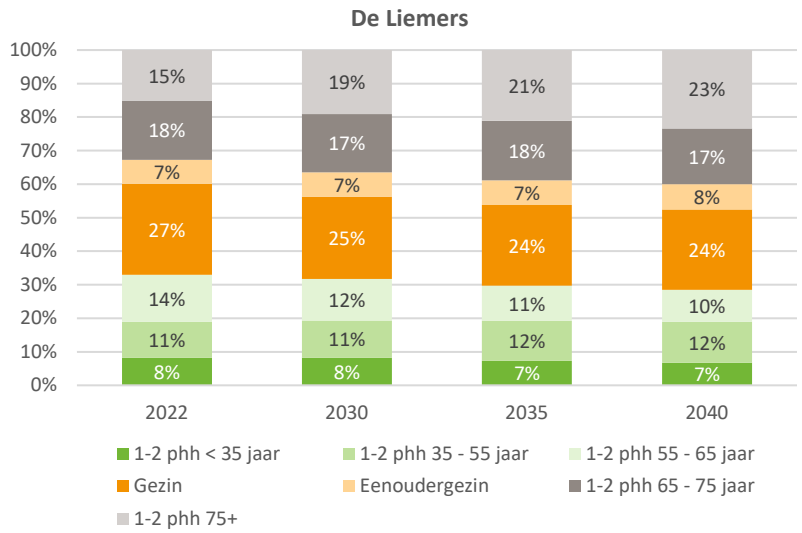

Bron: Gelderse Primos 2022 trendvariant.

Het beeld van de huishoudensontwikkeling naar samenstelling en leeftijd in De Liemers wijkt wat af van de andere twee subregio's. Het aandeel oudere huishoudens is op dit moment in De Liemers al hoger dan in de subregio's Arnhem en Nijmegen. Een derde van de huishoudens is in De Liemers 65 jaar of ouder, waarvan bijna de helft 75 jaar of ouder. Het aandeel 75-plushuishoudens neemt volgens de prognose toe naar bijna een kwart (23%) in 2040. Het aandeel huishoudens in de leeftijd van 65 tot 75 jaar blijft ook in De Liemers ongeveer even groot. In De Liemers is de afname van het aantal jonge kleine huishoudens relatief kleiner dan in de andere twee subregio's. Het aandeel gezinnen is in De Liemers hoger, maar neemt wat sterker af dan in de subregio's Arnhem en Nijmegen, van 27% in 2022 naar 24% in 2040.

In hoofdstuk 8 wordt verder ingezoomd op de ontwikkeling van de groep oudere huishoudens en hun woon- en zorgbehoefte.

Inlopen van een woningtekort

De druk op de woningmarkt is groot. De afgelopen jaren is hard ingezet op het versnellen van de woningbouw in de regio. Toch is nog sprake van een aanzienlijk woningtekort. Bij een woningtekort van zo'n 2% is sprake van een gezonde woningmarktdruk. Met name in de subregio's Arnhem e.o. en Nijmegen e.o. is het woningtekort aanmerkelijk hoger. Dat betekent dat er een extra opgave is om het woningtekort terug te brengen naar een acceptabel niveau.

Woningtekort volgens ABF (2022)

De onderstaande kaart laat zien dat het woningtekort in de subregio's Arnhem e.o. en Nijmegen e.o. erg hoog is. In de subregio Nijmegen e.o. is het procentuele tekort zelfs vergelijkbaar met regio's als Amsterdam, Utrecht en Den Haag.

Figuur 5.9: Woningtekort per woningmarktregio (indeling ABF), 2022

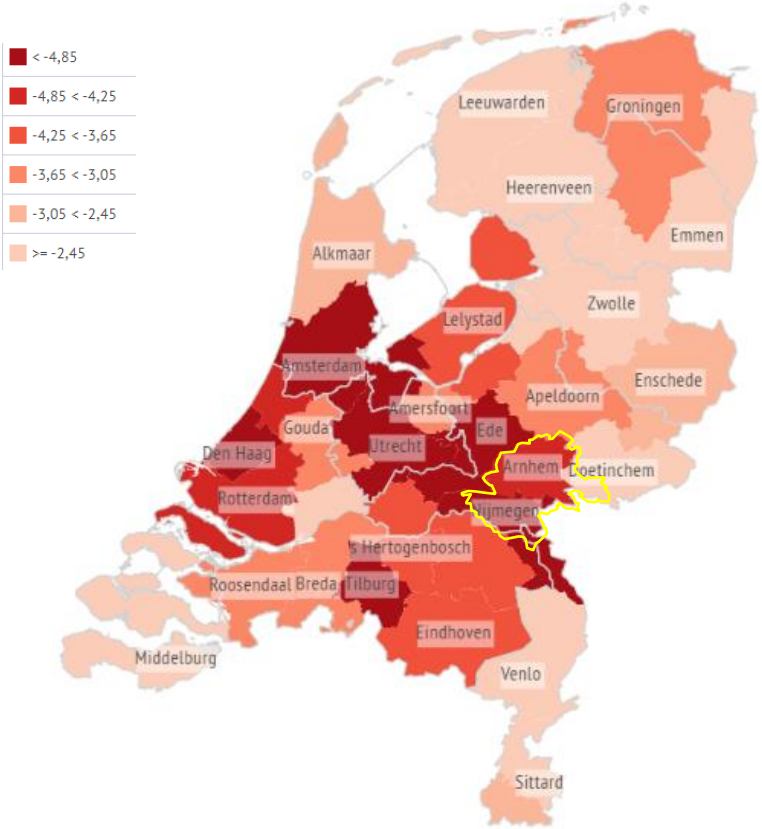

Bron: ABF Research.

De nieuwe Gelderse Primosprognose geeft nog een scherper beeld van het woningtekort in de drie subregio's binnen de Groene Metropoolregio op basis van uitgewerkte varianten. Om het woningtekort nader te duiden is een analyse uitgevoerd van de dominante verhuisstromen binnen de regio. Op grond daarvan zijn drie deelgebieden te onderscheiden met een sterke verhuisrelatie.

Figuur 5.10: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Samenhangende deelgebieden op grond van sterkte verhuisrelaties, 2020

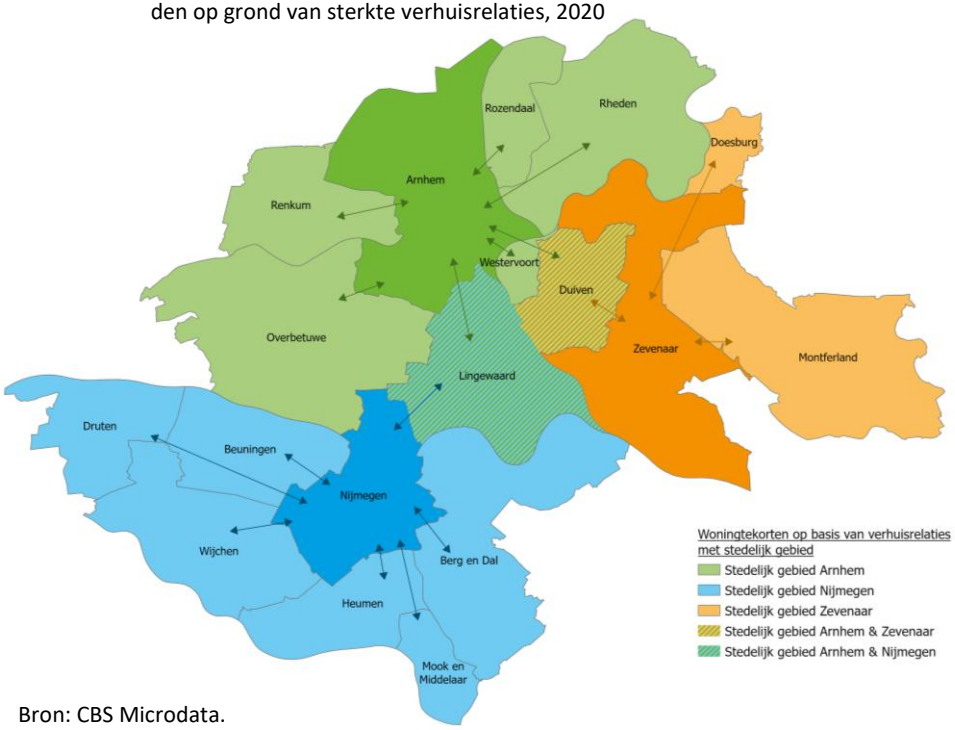

Bron: CBS Microdata.

De analyse van verhuisrelaties laat zien dat er drie samenhangende gebieden binnen de regio zijn te onderscheiden. Dat zijn de gemeente Arnhem en een aantal omliggende gemeenten (groen), de gemeente Nijmegen en een aantal omliggende gemeenten (blauw) en de gemeente Zevenaar en een aantal omliggende gemeenten (oranje). Enkele gemeenten hebben meerdere sterke verhuisrelaties. De gemeente Lingewaard heeft een vergelijkbare verhuisrelatie

met zowel Arnhem als Nijmegen. De gemeente Duiven heeft een duidelijke relatie met zowel Arnhem als Zevenaar. De gemeente Westervoort behoort in het licht van de sterkte van verhuisrelaties bij het gebied rond Arnhem.

In de zo onderscheiden stedelijke gebieden is vervolgens het gemiddelde procentuele woningtekort bepaald:

Tabel 5.1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Woningtekort in samenhangende verhuisregio's en totaal, 2022

	Woningtekort	Inlopen
Stedelijk gebied Arnhem	5,4%	3,4%
Stedelijk gebied Nijmegen	5,8%	3,8%
Stedelijk gebied Zevenaar	2,1%	0,1%
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	**5,1%**	**3,1%**

Bron: Primosprognose Gelderse variant, CBS Microdata, bewerking Companen.

Deze tekorten lopen we in de berekening van de kwantitatieve woningbehoefte in tot 2,0% in 2030. Het gaat om de volgende aantallen extra woningen die nodig zijn per subregio.

Tabel 5.2: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. In te lopen woningtekort, per subregio en totaal

	In te lopen tekort
Subregio Arnhem e.o.	5.350
Subregio Nijmegen e.o.	5.650
Subregio De Liemers	450
Groene metropoolregio	**11.450**

Bron: Primosprognose Gelderse variant, CBS Microdata, bewerking Companen.

De onderstaande tabel laat de extra woningen zien die nodig zijn om te voorzien in de huishoudensontwikkeling volgens de Gelderse variant van de Primosprognose, inclusief het inlopen van het actuele woningtekort in de periode tot en met 2030.

Tabel 5.3: Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aanvullende woningbehoefte inclusief inloop woningtekort in de subregio's en totaal, 2022 t/m 2039

Gemeente	Aanvullende woningbehoefte 2022 t/m 2030	Aanvullende woningbehoefte 2030 t/m 2039	Aanvullende woningbehoefte 2022 t/m 2039
Arnhem	11.150	3.450	14.600
Lingewaard	2.700	1.100	3.800
Overbetuwe	2.500	600	3.100
Renkum	950	0	950
Rheden	1.650	1.400	3.050
Rozendaal	50	50	100
Subregio Arnhem e.o.	**19.000**	**6.600**	**25.600**
Berg en Dal	1.150	100	1.250
Beuningen	850	150	1.000
Druten	800	50	850
Heumen	600	-50	550
Mook en Middelaar	450	50	500
Nijmegen	12.250	4.250	16.500
Wijchen	1.950	100	2.050
Subregio Nijmegen e.o.	**18.050**	**4.650**	**22.700**
Doesburg	250	0	250
Duiven	1.050	900	1.950
Montferland	1.050	-250	800
Westervoort	700	400	1.100
Zevenaar	1.750	550	2.300
Subregio De Liemers	**4.800**	**1.600**	**6.400**
Groene Metropoolregio	**41.850**	**12.850**	**54.700**

Bron: Primosprognose Gelderse variant, CBS Microdata, bewerking Companen.

In de subregio Arnhem zijn in de periode tot 2030 ongeveer 19.000 woningen extra nodig om te voorzien in de ontwikkeling van de woningbehoefte en de inloop van het tekort. Meer dan de helft van deze woningen zijn nodig in de

gemeente Arnhem (11.150). De ontwikkeling van de woningbehoefte in Arnhem is per saldo het gevolg van een grote instroom uit het buitenland. Ook in de gemeenten Lingewaard, Overbetuwe en Rheden zijn op basis van de nieuwe prognosecijfers naar verhouding veel extra woningen nodig. In deze gemeenten gaat het ook na 2030 nog om substantiële aantallen woningen.
In de subregio Nijmegen is er met name in de stad Nijmegen een grote extra behoefte aan woningen. Voor de hele subregio gaat het om ruim 18.000 woningen in de periode tot en met 2030. Twee derde van de extra woningen die op basis van de prognose in de subregio nodig zijn, zijn nodig in de stad Nijmegen. Veel van deze behoefte hangt per saldo samen met instroom vanuit het buitenland. Naast Nijmegen is er een substantiële extra woningvraag in Wijchen, met name in de periode tot 2031.
In subregio De Liemers is er een extra behoefte aan 4.800 woningen in de periode tot en met 2030. De grootste extra behoefte is er in de gemeente Zevenaar (1.750 woningen). Ook in Duiven is er een aanzienlijke extra woningbehoefte, zowel in de periode tot en met 2030 als in de periode daarna.

Voor de periode tot 2040 bedraagt de extra woningbehoefte in de regio, inclusief de inloop van het woningtekort tot 2,0% bijna 55.000 woningen.

Tabel 5.4: Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Vergelijking aanvullende woningbehoefte met Woondealafspraken

	Woningbehoefte 2022 t/m 2030	Woondeal: te realiseren tot en met 2030	Verschil
Subregio Arnhem e.o.	19.000	13.720	+5.280
Subregio Nijmegen e.o.	18.050	19.730	-1.680
Subregio De Liemers	4.800	4.620	+180
Groene metropoolregio	**41.850**	**38.070**	**+3.780**

Bron: Primosprognose Gelderse variant, Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

Met de Woondeal voor de regio is getekend voor het bouwen van 33.000 woningen. Met een grote inspanning moet het mogelijk zijn om 38.000 woningen toe te voegen. Inclusief de inloop van het woningtekort is de extra woningbehoefte op basis van de Primosprognose hoger.

Als we de periode tussen 2031 en 2040 ook in beschouwing nemen, bedraagt de totale extra woningbehoefte zo'n 54.000 woningen. Dat sluit aan bij de bandbreedte waar in het kader van de Woondeal 1.0 werd uitgegaan (50.000 tot 60.000 woningen). Dit betekent dat de woningbehoefte tot 2040 niet zozeer is toegenomen ten opzichte van eerdere prognoses, maar de behoefte manifesteert zich op de kortere termijn.

De mate waarin de regio het woningtekort wil inlopen is een beleidskeuze. Om te voorzien in de huishoudensgroei moeten in de regio tot en met 2030 jaarlijks 3.300 woningen worden toegevoegd en zijn nog eens bijna 1.300 woningen nodig om het tekort in te lopen naar 2% in 2031. Het is een vraagpunt of het realistisch is dat de geraamde aantallen woningen worden toegevoegd. De afgelopen jaren lukte het met veel inzet op versnelling van de woningbouw om jaarlijks 3.300 woningen aan de voorraad toe te voegen. In die periode is het tekort verder toegenomen.

De verschillen tussen de geprognosticeerde behoefte en de afspraken in de Woondeal zijn met name een vraagstuk in het noorden van de regio, in de subregio Arnhem. De woningbehoefte volgens de nieuwe raming ligt hier substantieel boven de afspraken in de Woondeal, en de mogelijkheden om het woningtekort in te lopen lijken beperkt op basis van het huidige tempo waarmee woningen worden toegevoegd.

Figuur 5.11: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huishoudensgroei en benodigde inloop woningtekort per subregio, 2022 t/m 2030 en 2031 tot 2040

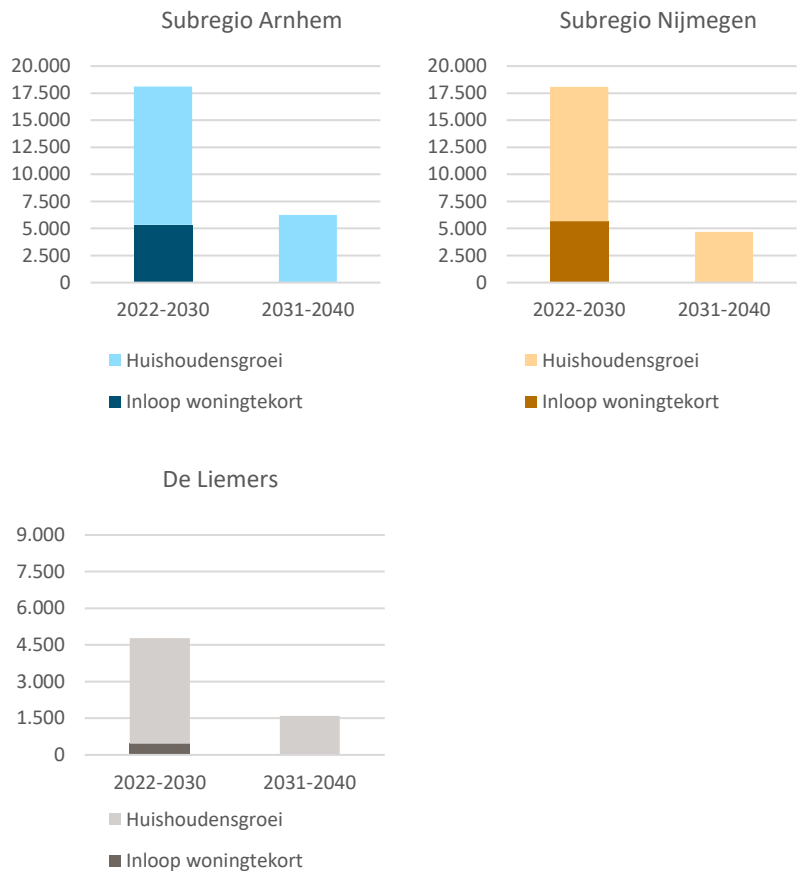

Bron: Primosprognose Gelderse variant.

Bij deze ramingen moet ook bedacht worden dat de woningbehoefte fluctueert. De afgelopen jaren waren een periode waarin het economisch voorspoedig ging. Tijdens de economische crisis in de periode daarvoor was de woningproductie substantieel lager omdat een koopkrachtige vraag ontbrak. De verwachting is dat een economisch minder voorspoedige periode aanbreekt. Dat kan betekenen dat de vraag op de markt afneemt. De coronaperiode heeft laten zien dat een plotselinge disruptieve ontwikkeling aanmerkelijke effecten kan hebben op de woningmarkt door het wegvallen van de vraag van internationals. Dergelijke onzekerheden maken dat het nodig is de ramingen met enige voorzichtigheid te hanteren. Op dit moment is de druk op de woningmarkt groot. Er is veel behoefte aan extra woningen. Door economische conjunctuur kan dit per periode verschillen. Het is daarom aan de ene kant wenselijk om snel in te spelen op de aanwezige behoefte en aan de andere kant nodig om de ontwikkelingen nauwlettend te blijven monitoren. Zijn de migratiestromen zoals geprognosticeerd en in welke mate lukt het om het woningtekort in te lopen? De regionale woningmarktmonitor geeft hierin houvast.

6 Toekomstige woningbehoefte in beeld

In het vorige hoofdstuk is de omvang van de aanvullende woningbehoefte in de komende jaren in beeld gebracht. In dit hoofdstuk kijken we naar de kwalitatieve aard van de extra woningbehoefte. Belangrijk daarbij is uiteraard hoe die zich verhoudt tot de net gesloten Woondeal. De behoefte aan sociale huurwoningen komt voor de periode tot en met 2030 uit op bijna 30% en sluit daarmee aan bij de lijn vanuit de Nationale Woon- en Bouwagenda om in de nieuwbouw 30% sociale huur toe te voegen. Lokaal zijn er overigens wel verschillen. De behoefte sluit ook goed aan op wat hierover in de Woondeal is afgesproken. Waar de behoefteontwikkeling volgens het onderzoek afwijkt van de afspraken in de Woondeal is bij de middenhuur. Veel mensen kiezen als zij het voor het zeggen hebben voor een goedkope of betaalbare koopwoning; middenhuur is minder vaak de eerste keus. In de Woondeal zijn juist afspraken gemaakt voor het substantieel toevoegen van huurwoningen in het middenhuursegment. De totale vraag naar sociale huur-, middenhuur- en betaalbare koopwoningen is volgens de behoefteberekening ook groter dan het aandeel in de Woondeal-afspraken.

Woonwensen van doelgroepen

De bevolking verandert van samenstelling en daarmee de toekomstige woonbehoefte en woonwensen van huishoudens in de regio. Het aantal kleine huishoudens en ouderen neemt toe. Op basis van de woonwensen van verschillende doelgroepen, de daadwerkelijke verhuisbewegingen die huishoudens maken en het aanbod dat zij achterlaten op de woningmarkt, hebben we een analyse gemaakt van de verwachte verhuizingen op de regionale woningmarkt. Voor de woonwensen is gebruik gemaakt van de uitkomsten van het landelijke onderzoek WoON 2021, dat voor de Groene Metropoolregio is uitgebreid om betrouwbare resultaten te verkrijgen op subregioniveau. Op basis van de demografische ontwikkelingen hebben we dit vertaald naar een veranderende woningvraag.

Figuur 6.1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Woonwensen verschillende doelgroepen, 2022 t/m 2030

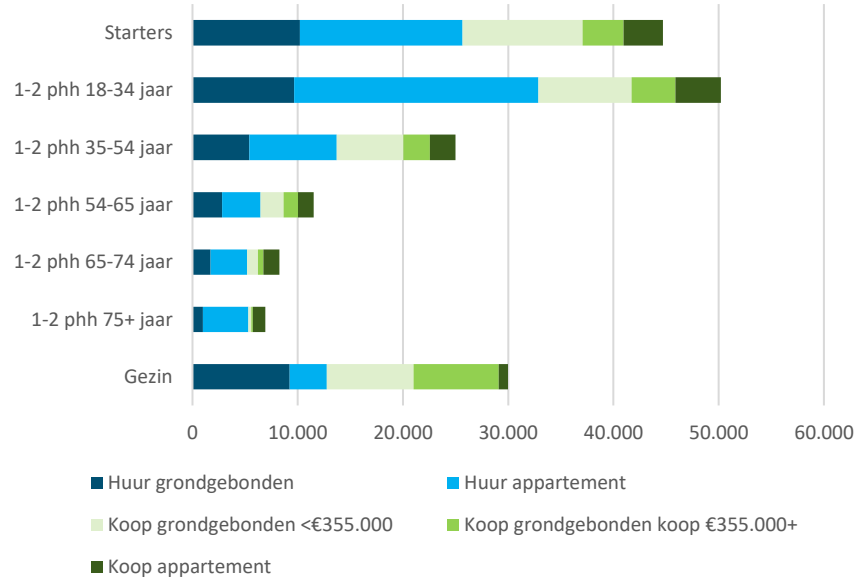

Bron: WoON 2021, bewerking Companen.

De vraag van starters op de woningmarkt is groot. Deze groep is er de afgelopen periode minder goed in geslaagd de stap naar een zelfstandige woning te maken. Ook bij de groep zelfstandig wonende kleine jonge huishoudens is de wens om te verhuizen groot. Deze groep is in een levensfase waarin vaak verhuisd wordt en dit leidt tot een groot aantal verhuisbewegingen van huishoudens in

deze groep. De vraag van jonge huishoudens richt zich vaak op appartementen. Dat geldt ook voor oudere huishoudens. Ouderen verhuizen veel minder vaak, maar zijn een groep die in omvang toeneemt op de woningmarkt. Gezinnen vragen veelal grondgebonden woningen.

Vraag-aanbod in de regio

Rekening houdend met het vrijkomende woningaanbod door doorstroming, is geraamd dat de aanvullende woningbehoefte is in de komende jaren.

Figuur 6.2: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Verdeling van de aanvullende woningbehoefte naar eigendomscategorie en prijssegment, 2022 t/m 2030

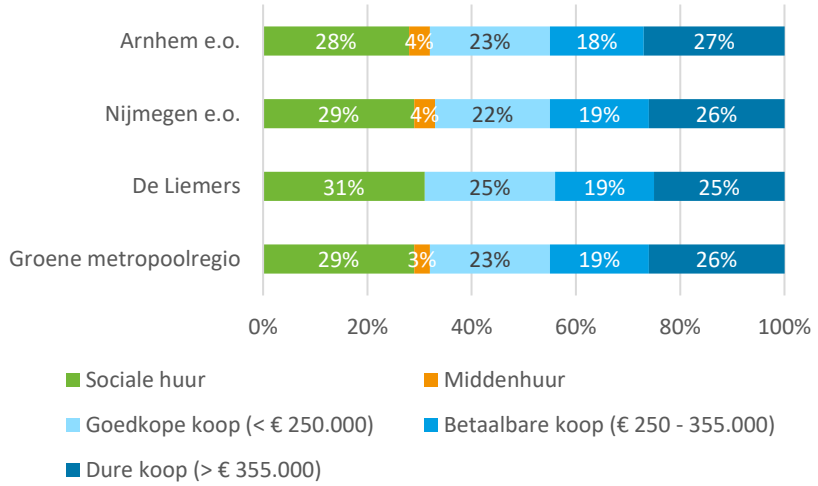

Bron: Primosprognose Gelderse variant, CBS Microdata, bewerking Companen.

Bijna 30% van de aanvullende woningbehoefte in de periode tot en met 2030 bestaat uit sociale huurwoningen. Op regioniveau is dit aandeel 29%. In De Liemers is de extra behoefte aan sociale huurwoningen iets hoger dan gemiddeld in de regio (31%). De Liemers heeft een naar verhouding kleinere sociale huurvoorraad dan de subregio's Arnhem en Nijmegen. De vraag naar middenhuur betreft 3% van de extra behoefte. Deze vraag concentreert zich in de subregio's Arnhem en Nijmegen en dan met name in de steden. Daarmee bestaat de aanvullende woningbehoefte voor ongeveer een derde uit huurwoningen en voor twee derde uit koopwoningen. Bijna een kwart van de extra woningbehoefte (23%) betreft goedkope koopwoningen, in het prijssegment tot € 250.000. Ongeveer een vijfde van de woningbehoefte (19%) ten slotte betreft betaalbare koopwoningen in het segment tussen € 250.000 en € 355.000 en ruim een kwart (26%) betreft dure koopwoningen in de segmenten daarboven.

Het goedkope koopsegment is een segment waarin het lastig is woningen te ontwikkelen met een kwaliteit (grootte, uitstraling) die aansluit bij de woonwensen van woningzoekenden met een koopwens en relatief bescheiden financiële mogelijkheden. Dat is een belangrijk vraagstuk bij de aanvullende woonbehoefte in dit segment. Het alternatief is het ontwikkelen van meer woningen in het middenhuursegment. Dat sluit niet aan bij de primaire woonwens, die op de koopsector is gericht, maar biedt wel de mogelijkheid woningen met meer kwaliteit toe te voegen voor huishoudens die niet in staat zijn een duurdere koopwoning te betalen.

Per saldo heeft bijna driekwart van de woningbehoefte in de regio betrekking op sociale en betaalbare woningen en ruim een kwart op het dure segment. De woningbehoefte ligt daarmee in lijn met de opgave die wordt geschetst in de Nationale Woon- en Bouwagenda.

Figuur 6.3: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aanvullende woningbehoefte naar eigendom, woonvorm en prijssegment, 2022 t/m 2024 en 2025 t/m 2030

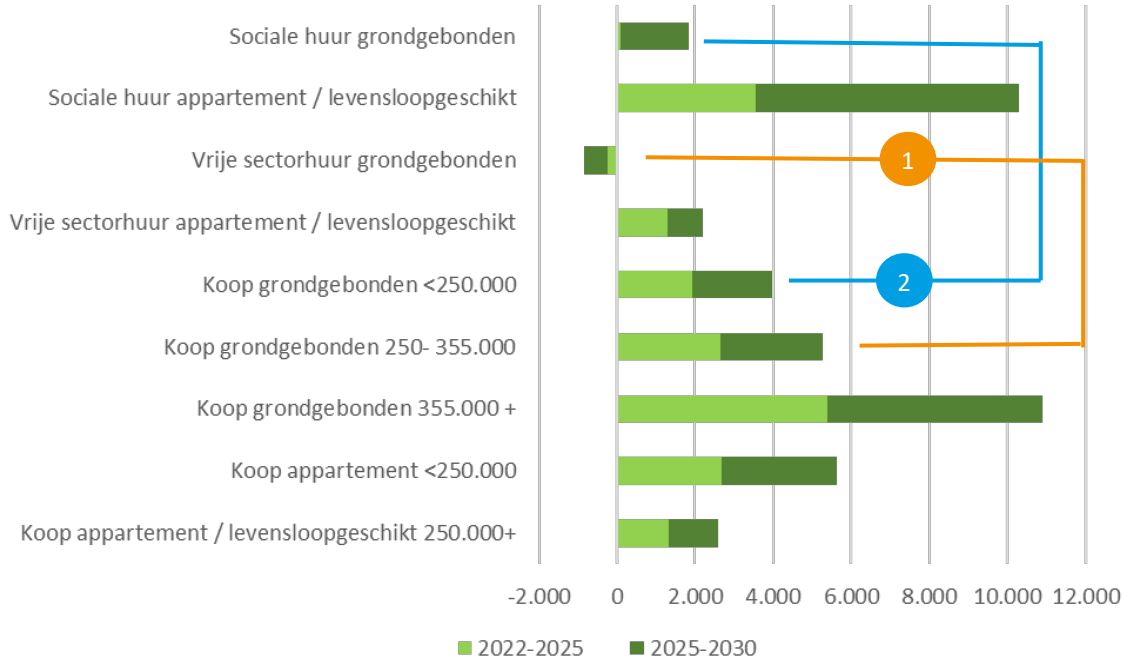

Bron: Primosprognose Gelderse variant, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

Sociale huursector: appartementen en levensloopgeschikte woningen

De aanvullende behoefte in de sociale huursector bestaat vooral uit appartementen en grondgebonden levensloopgeschikte woningen. De vraag naar appartementen is niet alleen een vraag van ouderen, maar ook van jongeren die snel een betaalbare woning zoeken. Ook is er een extra behoefte aan grondgebonden eengezinswoningen in de sociale huursector, maar deze behoefte is getalsmatig aanmerkelijk kleiner.

Middenhuur: appartementen en levensloopgeschikte woningen

De vraag in de vrije huursector is vooral een vraag naar middenhuur. De extra vraag aan middenhuurwoningen is op basis van de woonwensen van huishoudens relatief klein. De eerste voorkeur gaat vaker uit naar het kopen van een woning. Dat speelt nog sterker bij grondgebonden woningen dan bij appartementen, wat ertoe leidt dat er potentieel vraaguitval optreedt bij grondgebonden vrije sector huurwoningen.

1 Deze situatie doet zich voor als er voldoende goedkoop en betaalbaar aanbod wordt toegevoegd in de koopsector. Als dat niet het geval is blijft er (extra) vraag naar huurwoningen in de vrije huursector. Een deel van de vraag naar goedkope koopwoningen is afkomstig van huishoudens die zouden willen doorstromen vanuit een sociale huurwoning. Als deze woningen niet beschikbaar zijn, legt dit extra druk op de sociale huursector.

2

Ook de voorkeur van ouderen gaat vaker dan in het verleden uit naar het kopen van een woning als zij de stap zetten naar een levensloopgeschikte woning. Dat hangt samen met de generatiewissel die gaande is. De huidige generatie ouderen heeft vaker dan eerdere generaties altijd in een koopwoning gewoond. De hoge huizenprijzen betekenen dat zij hun (vaak grotendeels afbetaalde) woning goed kunnen verkopen, een kleinere levensloopgeschikte woning kunnen kopen en daardoor relatief lage maandlasten houden. Toch zijn er ook ouderen

die bewust kiezen voor een stap naar een middeldure levensloopgeschikte huurwoning. In de steden Arnhem en Nijmegen is de vraag naar middenhuur groter dan in de omliggende gemeenten. Daar is deze vraag ook afkomstig van huishoudens die niet kunnen of willen kopen, waaronder internationals.

Koopsector: accent op goedkoop en betaalbaar, maar ook veel vraag naar duurdere woningen

In de koopsector is er zoals aangegeven veel vraag naar goedkope en betaalbare woningen. De grootste vraag is er naar grondgebonden woningen. In de appartementensfeer ligt de nadruk op het goedkope segment. Toch is er ook een aanvullende vraag naar ruim 2.000 duurdere koopappartementen. De vraag naar duurdere koopwoningen is er niet alleen in de gemeenten rond de steden waar al veel (doorgaans grondgebonden) luxere koopwoningen staan, maar ook in de steden zelf. Een deel van de huishoudens die de komende jaren een andere woning zoeken, richt zich op een duurdere koopwoning in Arnhem of Nijmegen.

Vraag-aanbod per subregio

Figuur 6.4: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aanvullende woningbehoefte naar eigendom, woonvorm en prijsklasse, 2022 t/m 2030

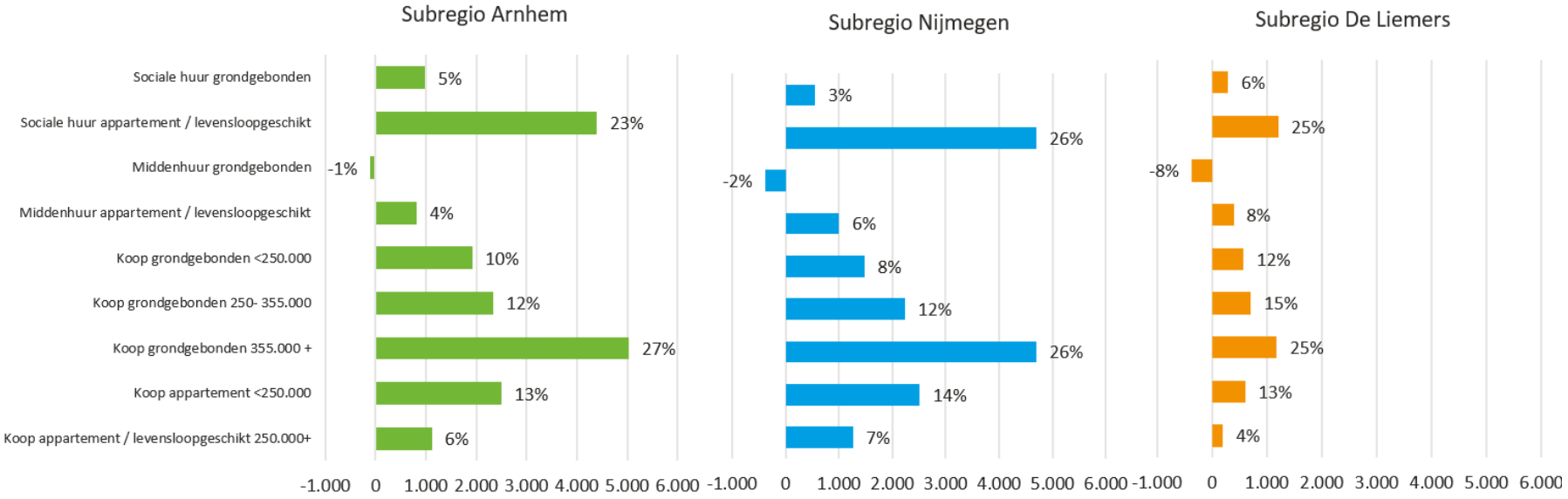

Bron: Primosprognose Gelderse variant, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

De aanvullende woningbehoefte verschilt in kwalitatieve zin op aan aantal punten per subregio. Het gaat om accentverschillen. In de subregio's Arnhem en De Liemers is de extra vraag naar grondgebonden (eengezins)woningen in de sociale huursector wat groter dan in de subregio Nijmegen; in de subregio Nijmegen ligt het accent in de sociale huursector sterker op appartementen en grondgebonden woningen. In De Liemers is de vraag naar woningen in het middenhuursegment per saldo kleiner dan in de subregio's Arnhem en Nijmegen. Er is in De Liemers in dit segment echter sprake van een kwalitatieve mismatch. Er is een naar verhouding grote vraag naar appartementen en levensloopgeschikte woningen in de vrije huursector, terwijl er vraaguitval dreigt bij grotere grondgebonden huurwoningen in dit segment. Dit laatste hangt samen met de toegenomen wens om te kopen, ook ingegeven door de stijgende huizenprijzen in de afgelopen jaren en de wens van woningzoekenden om van die ontwikkeling te profiteren. De vraag naar goedkope en betaalbare koopwoningen is in De Liemers naar verhouding ook groter dan in de subregio's Arnhem en Nijmegen. De vraag naar dure koopwoningen is in de subregio's Arnhem en Nijmegen juist wat groter dan in De Liemers. Daarbij speelt zoals beschreven ook mee dat er in de steden Arnhem en Nijmegen een naar verhouding grote extra behoefte is aan koopwoningen in de duurdere segmenten. De vraag naar koopappartementen is vergelijkbaar in de drie subregio's, zij het dat de vraag naar duurdere koopappartementen in De Liemers naar verhouding kleiner is dan in de beide andere subregio's.

Spreiding van de vraag naar woonmilieus

De extra vraag naar woningen is het grootst in de steden Arnhem en Nijmegen. In de subregio Nijmegen ligt een nog zwaarder accent op de extra woningbehoefte in de stad dan in de subregio Arnhem. In de subregio Nijmegen heeft 70% van de extra woningvraag in de periode tot en met 2031 betrekking op de stad. In de subregio Arnhem is deze verhouding 60% - 40%.

Figuur 6.5: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aanvullende woningbehoefte per subregio naar onderscheid stad en ommeland, 2022 t/m 2031

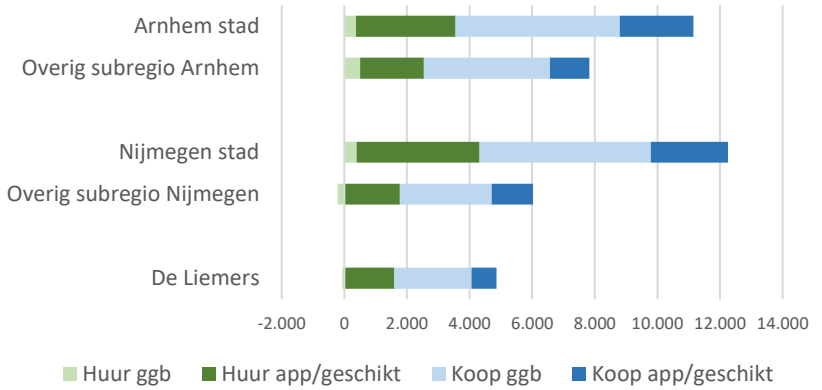

Bron: Primosprognose Gelderse variant, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

De steden Arnhem en Nijmegen vervullen een roltrapfunctie binnen de regio; jonge mensen vestigen zich van buiten de regio in de steden, voor studie en werk en vanwege het voor hen aantrekkelijke stedelijke woonmilieu. Het centrum van de steden en de daar omheen gelegen wijken zijn voor hen vaak aantrekkelijke woongebieden. Een deel van hen verhuist in een latere levensfase door naar omliggende gebieden met een woonmilieu dat daar bij past. Vaak zijn dit de meer groen-stedelijke (lagere dichtheden, meer grondgebonden woningen) en dorpse woonmilieus in de omliggende gemeenten.

In de steden heeft ongeveer de helft van de extra woningbehoefte betrekking op appartementen/levensloopgeschikte woningen en de helft op grondgebonden (koop)woningen. Getalsmatig is de extra vraag naar appartementen in de steden in belangrijke mate een vraag van jongere kleine huishoudens die een appartement zoeken in een centrum-stedelijk woonmilieu of in de ring

daaromheen (‘buiten centrum’). Deze vraag richt zich vaak op sociale huurappartementen en appartementen in de middenhuur, maar ook op goedkopere koopappartementen. De vraag naar duurdere koopappartementen is vaker ook afkomstig van oudere huishoudens die een levensloopgeschikte woning zoeken. De vraag naar grondgebonden koopwoningen in de steden is in belangrijke mate een vraag van doorstromende kleine huishoudens en van gezinnen, waarbij gezinnen zich vaker richten op de duurdere woningen in het ruimere groenstedelijke woonmilieu en in de gemeente Arnhem ook op het landelijke woonmilieu aan de noordkant van de gemeente.

Buiten de steden kent de regio vooral het centrum-dorpse woonmilieu en het woonmilieu ‘landelijk wonen’ (met uitzondering van de meer stedelijke delen van Zevenaar). Een belangrijk deel van de extra woningbehoefte in de kleinere gemeenten richt zich op het centrum-dorpse woonmilieu. Een belangrijk deel van de extra woningvraag in de kleinere gemeenten in de subregio’s Arnhem en Nijmegen en in De Liemers bestaat uit appartementen dan wel levensloopgeschikte grondgebonden woningen. In de kleinere gemeenten in de subregio Nijmegen (53%) en in De Liemers (50%) speelt dit sterker dan in de kleinere gemeenten in de subregio Arnhem (42%). In de gemeenten rond Arnhem is de vraag naar grondgebonden woningen, zowel in de huursector als in de koopsector, naar verhouding groter. Daarbij ligt een zwaar accent op de koopsector. In het landelijke woonmilieu zijn delen van de voorraad in het duurdere koopsegment potentieel kwetsbaar. Dit speelt als veel van deze woningen vrij komen omdat de bewoners oud en zorgbehoevend worden en er onvoldoende vraag is naar deze woningen. Dit risico is groter in de delen van de regio die minder vestigers van elders trekken (met name gebieden aan de oostkant en de zuidkant van de regio) en bij woningen die minder goed onderhouden zijn en/of een minder goede energetische kwaliteit hebben.

Doorstroming

In beginsel leidt inzetten op het creëren van doorstroomketens tot de meest effectieve inzet van nieuwbouw. Door te bouwen voor doorstroming worden met het toevoegen van een nieuwbouwwoning meerdere huishoudens geholpen. Een doorstroomketen stopt altijd bij een starter of een vestiger.

Het toevoegen van geschikte woningen voor ouderen maakt grotere woningen vrij, zowel in de koopsector als in de huursector. Deze grotere woningen maken het voor jongere huishoudens mogelijk een stap te maken in hun wooncarrière. Zij maken vervolgens ook weer woningen vrij. Ouderen verhuizen echter minder dan andere huishoudensgroepen. Voorwaarde voor het inzetten op het doorstromen door ouderen is dat voor hen aantrekkelijk aanbod wordt gerealiseerd op de juiste locaties en dat drempels worden weggenomen, bijvoorbeeld door inzichtelijk te maken wat de financiële mogelijkheden zijn (vaak een psychologische drempel) en door de 'rompslomp' van een verhuizing te verminderen (bijvoorbeeld door de inzet van verhuiscoaches). Ouderen moeten vaak 'over de streep worden getrokken' om te verhuizen. De vraag van ouderen is merendeels gericht op appartementen en levensloopgeschikte grondgebonden woningen (kleinere woningen met een kleine buitenruimte of een patio), zowel in de huursector als in de koopsector. In de huursector ligt het accent van de vraag van ouderen op het sociale huursegment, in de koopsector op de wat duurdere appartementen.

Met de gestegen huizenprijzen is het voor mensen die hier niet van hebben geprofiteerd lastiger geworden om een woning te kunnen kopen. Dat zijn (koop)starters, die geen overwaarde hebben opgebouwd in een koopwoning. Deze groep heeft doorgaans alleen mogelijkheden om een woning te kopen in het goedkope en betaalbare segment. Het toevoegen van woningen in dit segment betekent ook dat meer huishoudens in een sociale huurwoning die inmiddels te veel verdienen voor een sociale huurwoning kunnen doorstromen.

Er is een extra vraag naar duurdere grondgebonden koopwoningen (vanaf € 355.000) in de regio. Het bouwen van deze woningen zorgt ook voor

doorstroming (als ze worden gekocht door huishoudens uit de regio), doordat huishoudens een kwaliteitsstap kunnen maken. Het zijn in de nieuwbouw ook woningen die zich op het vlak van energetische kwaliteit doorgaans gunstig onderscheiden van de bestaande woningvoorraad. De doorstroomketen is minder effectief dan wanneer deze woningen worden vrijgemaakt door ouderen die naar een geschikte woning verhuizen.

Vergelijking met de Woondeal-afspraken: flinke accentverschillen in middenhuur en koop

In de Woondealafspraken wordt ingezet op het toevoegen van een groot aandeel woningen in de sociale huursector, de middenhuursector en de goedkope en betaalbare koopsector. In vergelijking met de kwalitatieve woningbehoefte wijken de afspraken af.

Figuur 6.6: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Vergelijking kwalitatieve woningbehoefte in het sociale, goedkope en betaalbare segment met de Woondeal-afspraken, 2022 t/m 2030

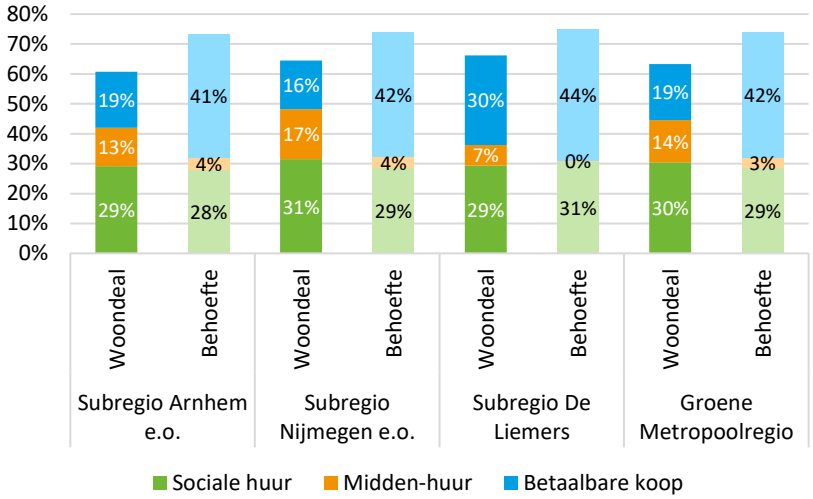

Bronnen: Primosprognose Gelderse variant, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen; Woondeal Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

De relatieve behoefte aan sociale huurwoningen ligt in elke subregio in lijn met de aandelen die zijn opgenomen in de Woondeal. De behoefte aan middeldure huurwoningen is echter op basis van de voorkeuren van woningzoekenden aanmerkelijk lager dan wat is afgesproken in de Woondeal. Op regionaal niveau is de behoefte aan middeldure huurwoningen op basis van het uitgevoerde woonbehoefteonderzoek zo'n 3% van de benodigde extra woningen. In de Woondeal zijn afspraken gemaakt voor het toevoegen van 14% middeldure huur. Net als uit de behoefteberekening blijkt, ligt het accent op middenhuur sterker in de subregio's Arnhem en Nijmegen, maar de afgesproken aandelen zijn veel hoger dan uit de behoefteberekening blijkt. Het woonbehoefteonderzoek laat juist een grotere behoefte zien aan betaalbare koopwoningen. Dat

betekent niet dat er geen plek is voor middenhuur. Zoals beschreven vindt er uitwisseling plaats tussen middenhuur en betaalbare koop als in dat segment onvoldoende woningen beschikbaar komen. Tot slot moet worden opgemerkt dat het totale aandeel sociale huur, middenhuur en betaalbare koop in de behoefteberekening hoger is dan waar in de Woondeal afspraken over zijn gemaakt. Op basis van het uitgevoerde onderzoek ligt deze behoefte op ruim 70% van de totale extra woningbehoefte.

Doorkijk naar de periode 2031 tot 2040

Ook na 2031 groeit de woningbehoefte in de regio. Op basis van de actuele Gelderse Primosprognose neemt de woningbehoefte in de periode 2031 tot 2040 toe met nog eens 12.500 woningen. Dat is wel aanmerkelijk minder dan de periode ervoor; de prognose laat een afvlakkende groei zien van het aantal huishoudens in de regio. In alle drie de subregio's blijft na 2031 het aantal huishoudens groeien, in de subregio Arnhem met zo'n 6.500, in de subregio Nijmegen met zo'n 4.000 en in de subregio De Liemers met zo'n 2.000.

Figuur 6.7: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aanvullende woningbehoefte naar eigendom, woonvorm en prijssegment, 2022 t/m 2024, 2025 t/m 2030 en 2031 t/m 2039

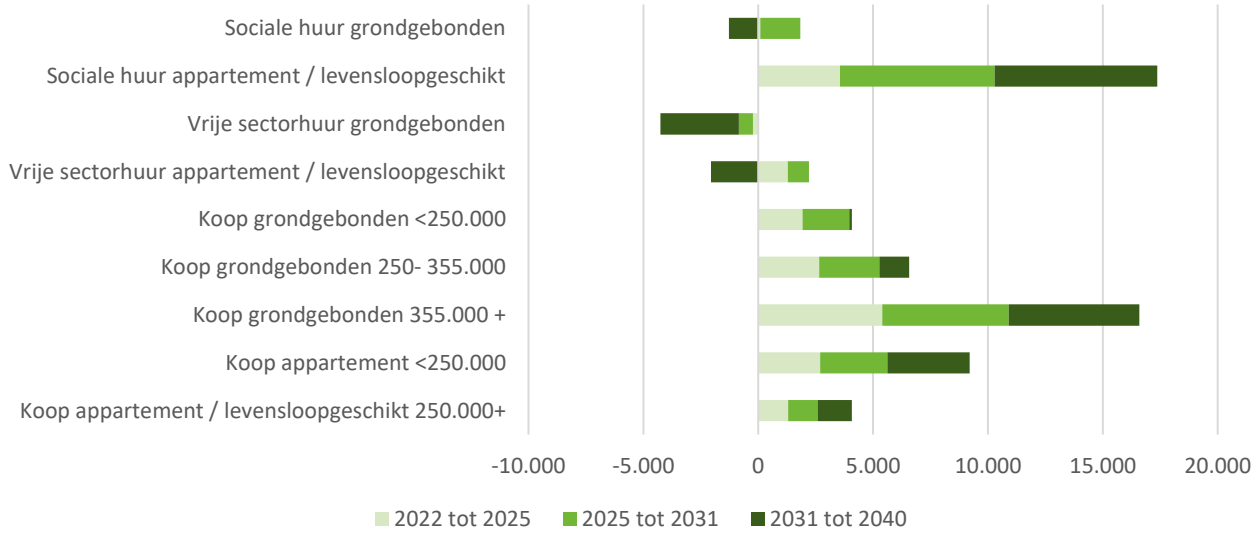

Bron: Primosprognose Gelderse variant, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

In de periode vanaf 2031 blijft de vraag naar appartementen/levensloopgeschikte woningen in de sociale huursector toenemen. Dat geldt ook voor koopappartementen en levensloopgeschikte woningen in de koopsector. Ook de vraag naar duurdere grondgebonden koopwoningen groeit door. In de vrije huursector ontstaat in de periode na 2030 mogelijk vraaguitval, bij grondgebonden woningen maar tegen die tijd ook bij de appartementen. De oudere generatie die in die periode een stap zet naar een geschikte woning geeft vaker de voorkeur aan kopen dan huren. Ook bij de grotere eengezinswoningen in de sociale huursector ontstaan potentieel overschotten.

Vergelijking met onderzoek 2019

Ten opzichte van de periode waarin het vorige regionale woonbehoefteonderzoek werd uitgevoerd is de woningvraag toegenomen. Dat komt door de hogere provinciale huishoudensprognose en door het opgelopen woningtekort. De extra woningbehoefte is groter gebleken dan met Primos 2019 werd geraamd. Ook in de sociale huursector is de druk groter dan eerder geraamd. Daardoor is een potentieel overschot aan eengezinswoningen in de sociale huursector dat in het vorige onderzoek werd voorzien in de nieuwe uitkomsten niet meer aanwezig. Meer mensen doen een beroep op een sociale huurwoning en doordat minder mensen doorstromen komen er minder woningen vrij. Per saldo betekent dit ook een extra vraag naar eengezinswoningen in de sociale huur. De aanvullende vraag naar goedkope en betaalbare koopwoningen was ook in het vorige onderzoek aan de orde, maar is groter geworden. Dat hangt mede samen met een verschuiving in de woonvoorkeuren. Een middenhuurwoning is minder in trek, woningzoekenden geven de voorkeur aan een betaalbare koopwoning. Dit wordt ingegeven door de vaak hoge prijzen in de vrije huursector en het sentiment 'de boot te missen' als je niet profiteert van de prijsstijgingen in de koopsector. De extra vraag naar duurdere koopwoningen (vanaf € 355.000, prijspeil 2022) is naar verhouding hoger dan ten tijde van het onderzoek in 2019. Dit hangt samen met de toegenomen schaarste op de woningmarkt. Er komen minder woningen op de markt terwijl de vraag er wel is.

Vergelijking met de planvoorraad

Tabel 6.1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Verschil tussen afspraken Woondeal en woningbehoefte naar eigendom en prijssegment, per subregio, 2022 t/m 2030

	Te realiseren woningen	Sociale huur	Middenhuur	Betaalbare koop	Dure koop
Subregio Arnhem	-5.280	-1.370	1.050	-5.295	355
Subregio Nijmegen	1.680	1.070	2.670	-4.295	2.215
Subregio De Liemers	-180	-145	295	-705	380
Groene Metropoolregio	-3.780	-445	4.015	-10.295	2.950

Bron: Woondeal Arnhem-Nijmegen, Primosprognose Gelderse variant 2022, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

De geraamde kwalitatieve woningbehoefte komt in belangrijke mate overeen met de afspraken die er in het kader van de Woondeal zijn gemaakt. Als we de geraamde woningbehoefte voor de periode tot en met 2030 naar eigendom en prijssegment vergelijken met de verdeling in de Woondeal-afspraken (uitgaande van het streven 38.000 woningen toe te voegen), zien we de volgende verschillen:

- De totale woningbehoefte is zoals aangegeven hoger dan waar in de Woondeal van wordt uitgegaan. De behoefte ligt bijna 3.800 woningen hoger dan wat in het kader van de Woondeal als realistisch wordt gezien.
- Dit speelt met name in de subregio Arnhem. Hier ligt de behoefte op basis van de nieuwe provinciale huishoudensprognose en het inlopen van het actuele woningtekort bijna 5.300 woningen boven de aantallen in de Woondeal. In de subregio's Nijmegen en De Liemers voorziet de Woondeal in voldoende woningen om in de behoefte te voorzien.
- De grootste verschillen tussen de behoefte en de Woondeal doen zich voor bij de categorie goedkope en betaalbare koop. In deze segmenten is de behoefte groter dan waar in de Woondeal op wordt gestuurd. Getalsmatig zijn de verschillen het grootst in de subregio's Arnhem en Nijmegen.

Figuur 6.8: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Verschil tussen planvoorraad en woningbehoefte naar eigendom en prijssegment, per subregio, 2022 t/m 2030

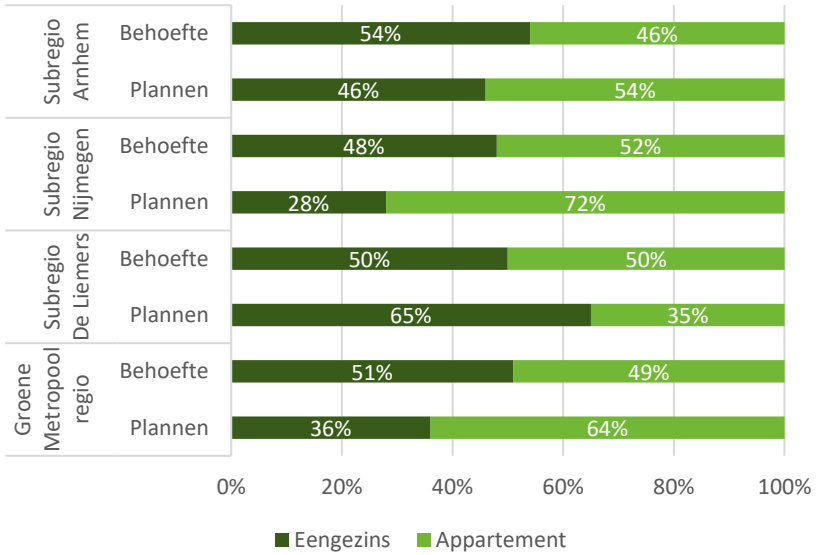

Bron: Regionale Woningmarktmonitor Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, Primosprognose Gelderse variant 2022, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

Er zijn veel plannen voor het toevoegen van appartementen in de regio. Er is ook veel vraag naar appartementen, maar de behoefte is wat minder groot dan in de plannen tot uitdrukking komt. In de subregio Arnhem komt de verhouding tussen grondgebonden woningen en appartementen in de plannen redelijk overeen met de verhouding volgens de geraamde behoefte. In de subregio's De Liemers en Nijmegen is de discrepantie groter. In De Liemers is het aandeel eengezinswoningen in de plannen groter dan uit de behoefte naar voren komt.

In de subregio Nijmegen zijn er juist meer plannen voor appartementen dan uit de behoefte blijkt.

Nieuwbouw is overigens niet de enige manier om te voorzien in de extra woningbehoefte. Ook door het transformeren van niet-woongebouwen naar woningen en door het splitsen van grotere woningen in meerdere kleine woningen kunnen woningen aan de voorraad worden toegevoegd.

Vraag naar bijzondere woonvormen

Companen heeft voor verschillende gemeenten en regio's onderzoek gedaan naar de behoeft aan alternatieve woonvormen. Op basis van ervaringen in andere gemeenten en regio's beschrijven we een aantal algemene trends:

- Uit enquêtes onder inwoners met verhuisplannen blijkt de laatste jaren doorgaans dat een aanzienlijk deel van de respondenten mogelijk interesse heeft in alternatieve woonvormen. Echter blijkt de groep die vervolgens serieuze interesse toont en bijvoorbeeld ook actief op zoek gaat naar deze woonvormen of zelf initiatief neemt om een dergelijke woonvorm te ontwikkelen een stuk kleiner.
- Het aandeel woningzoekenden dat in enquêtes aangeeft *geen enkele* alternatieve woonvorm aantrekkelijk te vinden en alleen in de markt te zijn voor een reguliere woning, varieert van ca. 25% bij starters, tot 30% tot 45% onder kleine huishoudens en gezinnen.
- Het WoON 2021 geeft een nader inzicht in het aandeel woningzoekenden dat open staat voor collectieve bouwprojecten en het wonen in gebouw met een voormalige niet-woonfunctie, zoals een kerk, school, kantoor of winkel. De belangstelling voor beide concepten is relatief klein, het betreft zo'n 3% van de huishoudens met een verhuiswens. In de subregio's Arnhem en De Liemers is de interesse voor zelfbouw en wonen in een voormalig niet-woongebouw wat groter dan in de subregio Nijmegen.

Per groep vallen doorgaans de volgende zaken op:

- Jongeren en starters zijn het meest en het breedst geïnteresseerd in alternatieve woonvormen. Zij hebben vaak interesse in concepten als zelfbouw, wonen in een verbouwd kantoor, school, kerk, klooster, etc., of een tiny house. Ook het delen van een woning met vrienden (Friends wonen) of gelijkgestemden (groepswonen) vinden zij vaak aantrekkelijk. Een wat kleiner deel van de starters ziet een tijdelijke woonruimte van maximaal 2 jaar als oplossing voor hun woningvraag. De vraag van starters wordt in de huidige markt ook ingegeven door de wens om überhaupt een woning te vinden. Alternatieve woonvormen bieden dan naar hun inschatting mogelijk soelaas.
- Onder gezinnen en kleine huishoudens van 35 tot 65 jaar richt vraag naar bijzondere woonconcepten zich op zelfbouw of CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap; het samen met anderen ontwikkelen van woningen). Het zelf ontwikkelen van een woning op een bouwkavel is voor een kleine 10% van de woningzoekenden interessant. De vraag naar CPO is zoals aangegeven kleiner (zo'n 3% van de woningzoekenden vindt dit mogelijk interessant, waarbij moet worden aangetekend dat er bij CPO veel komt kijken waar men doorgaans op voorhand geen goede voorstelling van heeft). Woonconcepten waarin de woonruimte gedeeld wordt met anderen (groepswonen of een meergeneratiewoning) worden door gezinnen en kleine huishoudens in de leeftijd van 35 tot 65 jaar minder vaak aantrekkelijk gevonden. Toch is er een klein deel van deze leeftijdsgroep die wel belangstelling heeft voor een meergeneratiewoning, mogelijk om voor de eigen ouders te kunnen zorgen. En een klein deel van de huishoudens in deze leeftijdscategorie sorteert voor op een toekomstige zorgvraag en geeft aan geïnteresseerd te zijn in (kleinschalige) woonzorgprojecten.
- Onder ouderen zien we in verschillende onderzoeken vooral een interesse in wonen met gemeenschappelijke voorzieningen. Zeker onder ouderen met een zorgvraag is relatief veel behoefte aan kleinschalige woonzorgprojecten (zoals hofjesconcepten) waarin ook een gemeenschappelijke leefruimte beschikbaar is. Ouderen geven vaak aan geïnteresseerd te zijn in woonconcepten waar zij met leeftijdgenoten en gelijkgestemden kunnen samenwonen. Wat zeker niet betekent dat dit per definitie de wens is, maar de wens is groter dan onder andere leeftijdsgroepen. In hoofdstuk 8 wordt nader ingegaan op de behoefte aan geclusterde woonvormen voor ouderen, waarbij de mogelijkheid tot onderling contact doorgaans een uitgangspunt is.

Woningvraag van studenten in Nijmegen

Tabel 6.2: Gemeente Nijmegen Huidige woonsituatie HBO- en WO-studenten in Nijmegen, 2022

	Aantal	%
Woont én studeert in Nijmegen	16.500	90%
• Woont op kamers (onzelfstandig)	11.400	62%
• Woont in éénkamerwoning (studio)	2.500	14%
• Woon in meerkamerwoning	2.600	14%
Woont in Nijmegen, studeert elders	1.800	10%
• Woont op kamers (onzelfstandig)	1.000	5%
• Woont in éénkamerwoning (studio)	200	1%
• Woon in meerkamerwoning	600	3%
Totaal in Nijmegen woonachtige studenten	**18.400**	**100%**

Bron: Kences (2022).

De Landelijke Monitor Studentenhuisvesting van Kences geeft inzicht in de woonsituatie en de woonwensen van studenten in de Nederlandse studentensteden. De Monitor geeft inzicht in de situatie in Nijmegen. In 2022 waren er 18.400 HBO- en WO-studenten woonachtig in Nijmegen. Van deze groep studeert 90% in Nijmegen zelf en woont 10% weliswaar in Nijmegen, maar studeert ergens anders. De groep studenten die in Nijmegen woont én studeert is

16.500 mensen groot. Van deze groep woont meer dan 60% op kamers. Samen met de groep studenten die in Nijmegen op kamers woont maar elders studeert, zijn er bijna 12.500 uitwonende studenten in Nijmegen die op een kamer wonen. Het betreft ongeveer twee derde van alle uitwonende studenten in Nijmegen. Een veel kleiner deel van de studenten in Nijmegen woont in een studio (15%) of een meerkamerwoning (17%; doorgaans betreft dit appartementen).

Figuur 6.9: Gemeente Nijmegen. Prognose woningvraag studenten 2022-2030, naar studielocatie

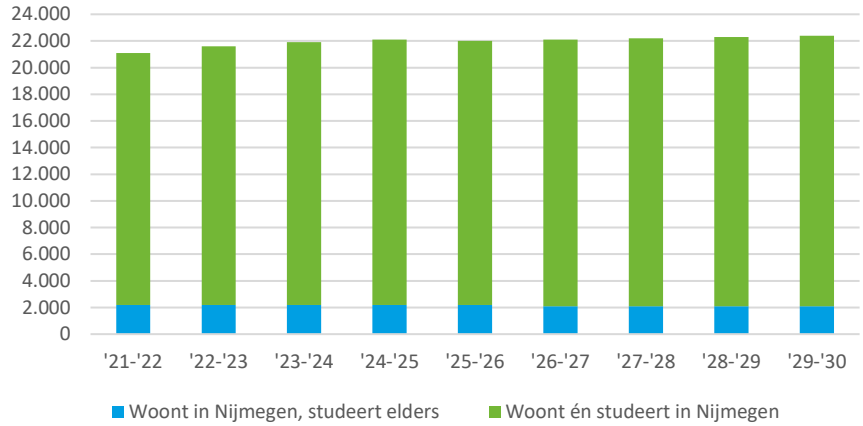

Bron: Kences (2022).

De groep HBO- en WO-studenten die in Nijmegen woont maar elders studeert, blijft de komende jaren naar verwachting ongeveer even groot. De groep uitwonende studenten die ook in Nijmegen studeren zal naar verwachting echter toenemen.
De totale woningvraag van uitwonende studenten in Nijmegen neemt toe van 21.100 in studiejaar ’21-’22 tot 22.400 in studiejaar ’29-’30, een toename met 1.300 studenten. De groei van het aantal studenten bestaat naar verwachting voor bijna de helft uit internationale studenten.

Tekort aan studentenwoningen

Net als bij de reguliere woningvraag is er ook bij de studentenhuisvesting sprake van een tekort. De markt voor studentenhuisvesting in Nijmegen is te typeren als zeer gespannen. Er zijn aanzienlijk meer studenten van elders die op zoek zijn naar studentenhuisvesting in Nijmegen dan mensen (afgestudeerd of niet) die een studentenwoonruimte in Nijmegen gaan verlaten. Op dit moment ligt dit tekort volgens Kences op zo’n 2.300 studenteneenheden. Dat is ruim 12% op het aanbod aan studentenhuisvesting. Daarbij is ervan uitgegaan dat 300 woningen waarvoor harde plannen bestaan werkelijk worden gerealiseerd.

Tabel 6.3: Gemeente Nijmegen. Opgave studentenhuisvesting 2022 - 2030

	’21 - ‘22	**’29 - ‘30**
Aantal uitwonende studenten (vervulde vraag)	18.400	18.900
Gewenst aantal uitwonende studenten (totale vraag)	21.100	22.400
Aanbod studenten studentenhuisvesting	18.800	18.800
Tekort/opgave	**-2.300**	**-3.600**

Bron: Kences (2022).

Gelet op de groei van het aantal studenten met een wens om in Nijmegen te wonen (+ 1.300) en het huidige tekort van 2.300 woonplekken zouden er tot 2030 ongeveer 3.600 wooneenheden voor studenten bij moeten komen. Net als bij de reguliere woningvraag lijkt het overigens niet wenselijk om het totale tekort de komende jaren in te lopen. Ook hierbij gaan we ervan uit dat het reëel

is om het tekort terug te brengen tot ongeveer 2%. Dan zijn de komende jaren 3.200 extra woningen nodig.

Beeld dat groei lager zal zijn

De Radboud Universiteit verwacht een lagere groei van het aantal studenten dan waar in de berekeningen in de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting van wordt uitgegaan. Dat hangt ermee samen dat de universiteit minder internationale studenten verwacht dan waar in de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting van Kences van wordt uitgegaan. In overleg tussen de onderwijsinstellingen, de gemeente en SSH& wordt er daarom van uitgegaan dat de groei van het aantal studenten de komende periode 50% bedraagt van de raming uit de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting. Dat betekent naast een tekort van 2.300 woonplekken een extra behoefte van 650 plekken in de periode tot 2030, samen 2.950 plekken. Dit aantal komt zoals beschreven lager uit als het tekort niet helemaal wordt ingelopen: zo'n 2.550 plekken. Hierbij moet ook worden opgemerkt dat er mogelijk meer landelijke sturing gaat komen op de instroom van internationale studenten. De effecten hiervan zijn echter nog niet bekend.

Sturen op doorstroming uit studentenwoningen

In de vraag naar extra woonplekken kan worden voorzien door deze toe te voegen, door nieuwbouw, transformatie of verkamering/splitsing van woningen in de bestaande voorraad. Een deel kan ook worden gerealiseerd door studenten te stimuleren en te faciliteren om na hun studie door te stromen naar een reguliere woning. SSH& werkt met campuscontracten. Daarmee wordt geborgd dat studentenwoningen na het voltooien of afbreken van de studie snel vrijkomen voor nieuwe studenten. Het betekent ook dat er op dit punt niet veel potentieel is om meer plekken sneller vrij te maken. Die mogelijkheden zijn er volgens SSH& en de gemeente Nijmegen wel in de particuliere voorraad. Het toevoegen van woningen in het middenhuursegment en betaalbare koopwoningen voor afgestudeerden kan ertoe bijdragen dat een deel van de particuliere voorraad studentenwoningen sneller weer vrijkomt en beschikbaar komt voor nieuwe studenten. Dat draagt bij aan het verkleinen van het tekort. De omvang van dit potentieel is echter niet bekend. Aanstaande regelgeving om te sturen op regulering van het middenhuursegment kan de kansen van afgestudeerden om door te stromen vergroten.

De Landelijke Monitor Studentenhuisvesting geeft voor Nijmegen inzicht in hoe snel studenten na hun studie doorstromen. In ruim een kwart van de gevallen stroomt een student na 4 tot 6 maanden door. In ongeveer de helft van de gevallen is dit 7 tot 12 maanden. De doorstroming is in Nijmegen wat sneller dan gemiddeld in Nederland.

Tabel 6.4: Gemeente Nijmegen. Woonwensen van uitwonende studenten, naar gewenst type woonruimte

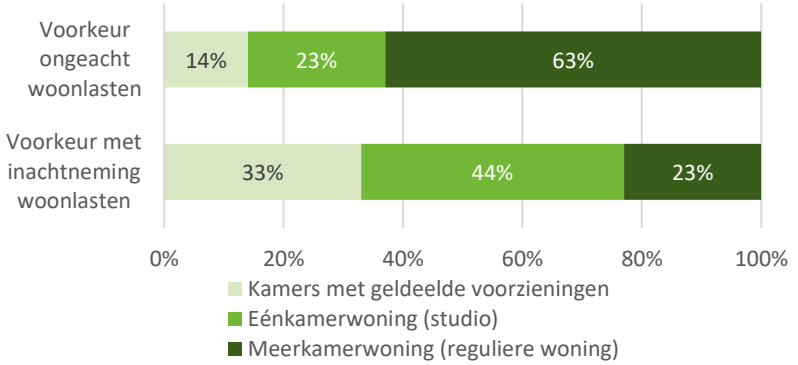

Bron: Kences (2022).

Verreweg de meeste studenten geven de voorkeur aan een reguliere (meerkamer)woning. Als woonlasten geen rol spelen geeft bijna twee derde van de uitwonende studenten in Nijmegen daar de voorkeur aan. Bijna een kwart wil een

studio en zo'n 15% geeft echt de voorkeur aan wonen op kamers. Voor de meeste studenten is deze woonwens niet realistisch. Als zij hun financiële mogelijkheden in beschouwing nemen, geeft ongeveer een kwart de voorkeur aan een zelfstandige woning, kiest bijna 45% voor een eenkamerwoning (studio) en kiest een derde voor het huren van een kamer met gedeelde voorzieningen. Wat het effect gaat zijn van de introductie van de basisbeurs komend studiejaar is nog onduidelijk maar kan de financiële ruimte van studenten vergroten.

Met de inloop van het tekort aan woonruimte voor studenten en de verwachte groei van het aantal studenten, zijn zoals aangegeven in de periode tot en met 2030 ruim 2.500 extra woonplekken voor studenten nodig. Dit aantal kan lager uitvallen als het lukt studenten in een particuliere studentenwoning sneller te laten doorstromen. Dat betekent dan een grotere vraag in de reguliere woningvoorraad. Er is maar beperkt overlap tussen de Primos prognose en de prognose van de extra woningvraag van studenten, de extra vraag is daarom een vraag boven op de geraamde extra woningbehoefte die vooral betrekking heeft op de sociale huursector.

Als de woonwens van 23% van de studenten om in een reguliere woning te wonen zou worden gefaciliteerd, betekent dat een extra woningvraag van bijna 600 woningen in Nijmegen. Dit is grotendeels een extra vraag bovenop de op basis van de prognose geraamde extra woningbehoefte. Deze extra vraag maakt nog geen onderdeel uit van de 30% sociale huur waar in de lijn van de Nationale Woon- en Bouwagenda op wordt gestuurd. Daarnaast is er dan extra behoefte aan zo'n 850 kamers met gedeelde voorzieningen en bijna 1.100 studio's. Daarbij moet worden bedacht dat woonlasten een aandachtspunt zijn voor studenten en de praktijk leert dat zij met minder woonkwaliteit genoegen nemen dan uit een woonwensenenquête naar voren komt. Kamers met gedeelde voorzieningen zijn overigens een prima en betaalbaar alternatief, vooral als de locatie gunstig is. Studenten geven de voorkeur aan locaties met een stedelijke dynamiek, functiemenging en de nabijheid van het centrum en de campus. Bovendien dragen kamers ook bij aan ontmoeting en daarmee het welzijn van de student. Zet daarom in op het realiseren van studentkamers op de locaties die het best aansluiten bij de woonwensen van studenten en van zelfstandige eenheden in de ruimere woonmilieus. Zoals aangegeven kan mogelijk in een deel van de vraag worden voorzien door het stimuleren van doorstroming en door transformatie en verkamering/splitsing in de bestaande woningvoorraad.

SSH& zet erop in 50% van de studentenwoningen toe te voegen als zelfstandige woningen en 50% als onzelfstandige woningen. Op dit moment staat de inzet op het bouwen van 50% onzelfstandige woningen onder druk en is dit volgens SSH& financieel niet goed haalbaar. Dit hangt samen met de waardering van onzelfstandige eenheden in het huidige Woningwaarderingsstelsel en met het feit dat huurders van onzelfstandige eenheden geen huurtoeslag kunnen krijgen. In het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting (LAS) is landelijk afgesproken de haalbaarheid van het bouwen van onzelfstandige eenheden te vergroten.

Tot slot: de woonvraag van studenten speelt het sterkst in de gemeente Nijmegen, maar ook elders in de regio is er behoefte aan studentenhuisvesting.

7 Betaalbaarheid en sociale huur

Gemeenten en corporaties hebben een verantwoordelijkheid voor de huisvesting van groepen die hier op eigen gelegenheid niet toe in staat zijn. Zij zijn grotendeels aangewezen op sociale huurwoningen.

De behoefte aan sociale huur wordt deels bepaald op basis van de woonwensen die huishoudens hebben. Maar minstens zo belangrijk zijn de toewijzingseisen. Wettelijk is hierbij vastgelegd dat eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 44.035 en meerpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 48.625 tot de doelgroep van woningcorporaties behoren. Voor hen zijn sociale huurwoningen tot de liberalisatiegrens van € 808 (prijspeil 2023) bedoeld. Daarnaast mogen corporaties sinds 2022 7,5% van de vrijkomende woningen vrij toewijzen aan huishoudens die niet tot de corporatiedoelgroep behoren. Deze 7,5% mag verhoogd worden naar 15% als de corporatie hierover afspraken maakt met de gemeente en de huurdersorganisatie en dit vastlegt in prestatieafspraken.

Op grond van verschillende (on)zekere ontwikkelingen hebben we een inschatting gemaakt van de behoefteontwikkeling aan sociale huur vanuit de doelgroep van woningcorporaties. We richten ons hierbij op meetbare economische, demografische en maatschappelijke trends:

- effect van de huishoudensgroei;
- effect van veranderende bevolkingssamenstelling en veranderende huurkooporiëntatie (generatie-effect);
- effect van de koopkrachtontwikkeling.

Figuur 7.1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling van de extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur, per subregio en totaal, 2022 t/m 2030

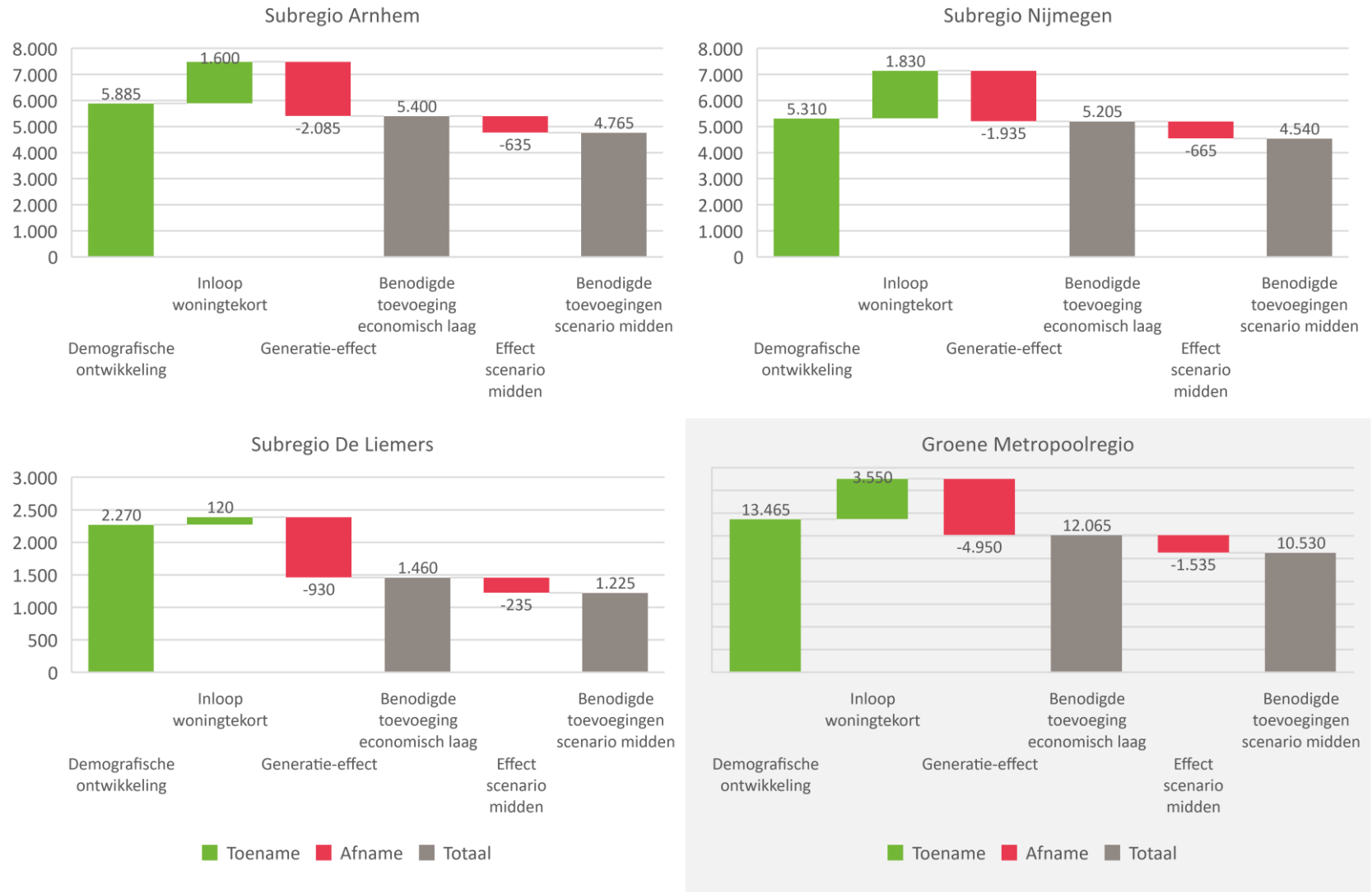

Bron: Primosprognose Gelderse variant, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

Toename behoefte sociale huur

We ramen de extra behoefte aan sociale huurwoningen van corporaties in de Groene Metropoolregio op ruim 12.000 in de periode tot en met 2030. Dat is zoals in hoofdstuk 6 beschreven 29% van de extra woningbehoefte. Het betreft hier een netto aanvullende behoefte; als er corporatiewoningen worden gesloopt zijn méér woningen nodig om in de behoefte te voorzien. De behoefte is bepaald door uit te gaan van de behoefte die voortkomt uit de demografische ontwikkeling van de groep huishoudens in de corporatiedoelgroep die een sociale huurwoning nodig hebben en te rekenen met het inlopen van een deel van het woningtekort. Omdat er sprake is van een generatie-effect, zijn er minder sociale huurwoningen nodig dan uit een trendmatige berekening blijkt. Dit hangt er mee samen dat er meer oudere huishoudens komen die een hoger inkomen hebben en meer vermogen hebben opgebouwd dan eerdere generaties ouderen. Zij kiezen bij verhuizing naar een levensloopgeschikte woning er vaker voor om opnieuw te kopen. We maken een afslag op de behoefte voor dit generatie-effect. De extra behoefte is gebaseerd op een economisch scenario waarin de koopkracht van huishoudens daalt (met 0,7% op jaarbasis). Dat scenario past bij het huidige tijdsbeeld. Als wordt uitgegaan van een iets positievere ontwikkeling van de koopkracht, heeft dat effect op het aantal corporatiewoningen dat moet worden toegevoegd. Bij een gemiddelde koopkrachtstijging met 0,3% in de komende jaren, is het benodigde aantal corporatiewoningen in de regio zo'n 10.500 in de periode tot en met 2030.

In de subregio Arnhem zijn, uitgaande van het lage economische scenario, tot en met 2030 zo'n 5.400 extra sociale huurwoningen nodig, 28% van de totale extra woningbehoefte. In de subregio Nijmegen gaat het om 5.200 woningen (29% van de extra woningbehoefte) en in De Liemers om zo'n 1.450 woningen (31% van de extra woningbehoefte).

De extra behoefte aan sociale huurwoningen in de regio is hoger dan uit het onderzoek in 2019 naar voren kwam. Dit hangt samen met de hogere huishoudensprognose en het opgelopen woningtekort, maar ook met de door de gestegen huizenprijzen afgenomen mogelijkheden van huishoudens in een sociale huurwoning om door te stromen naar een goedkope koopwoning.

Figuur 7.2: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aandeel behoefte sociale huur op de totale woningbehoefte, 2022 t/m 2030

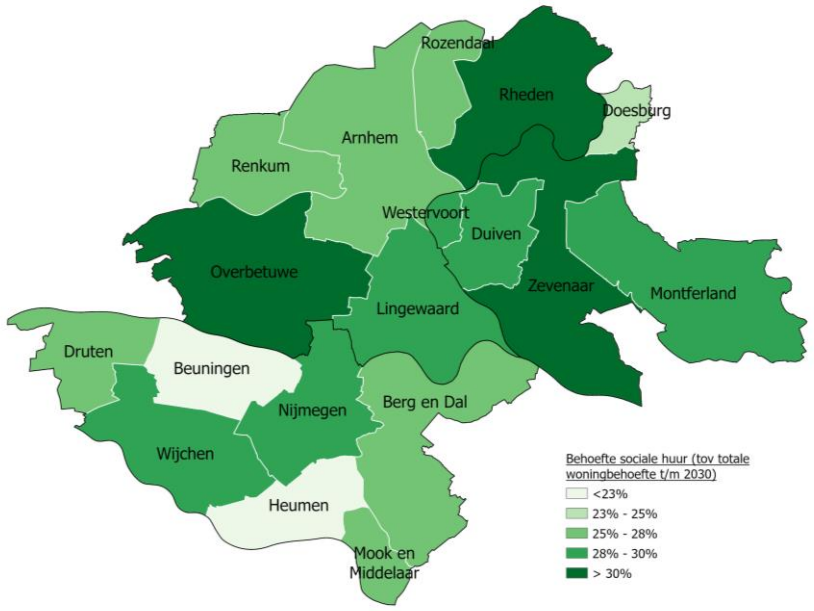

Bron: Primosprognose Gelderse variant, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

Op basis van de berekende behoefte aan sociale huurwoningen is het aandeel op de totale extra woningbehoefte het grootst in de gemeenten Overbetuwe,

Rheden en Zevenaar. In deze gemeenten ligt het benodigde aandeel op de totale behoefte boven de 30%. Ook in Duiven, Lingewaard, Montferland, Nijmegen, Westervoort en Wijchen is de behoefte aan extra woningen in de sociale huursector naar verhouding hoog (tegen de 30%). In de gemeente Beuningen en Heumen is de behoefte aan sociale huur naar verhouding laag. De ontwikkeling van de behoefte aan sociale huurwoningen moet los worden gezien van de afspraken in de Woondeal en het regionale commitment om in het kader van 'fair share' te streven naar een percentage van 30% sociale huurwoningen op de woningvoorraad. Gemeenten met een laag aandeel sociale huurwoningen en een relatief lage extra behoefte aan sociale huurwoningen vanuit de eigen bevolking, zouden vanuit het solidariteitsprincipe meer moeten doen voor het huisvesten van (kwetsbare) huishoudens met een laag inkomen in de regio.

Behoefte aan sociale huur naar prijsklasse

Figuur 7.3: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse, per subregio, 2022 t/m 2031

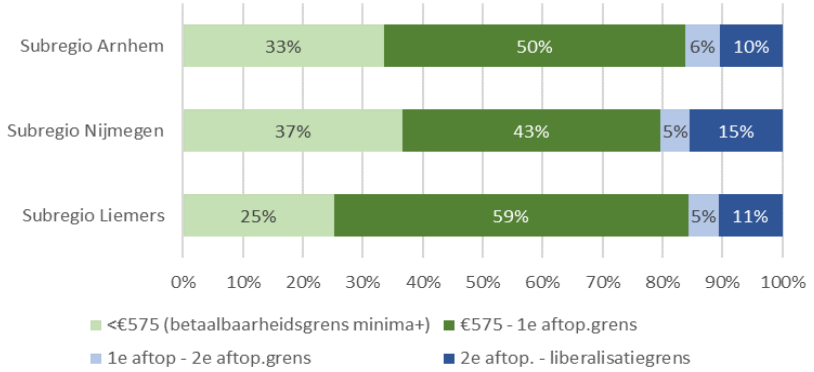

Bron: Primosprognose Gelderse variant, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

Het grootste deel van de extra vraag naar sociale huurwoningen heeft betrekking op het prijssegment tot de eerste aftoppingsgrens. In de subregio's Arnhem en Nijmegen is het aandeel benodigde woningen dat in het segment tot € 575 valt naar verhouding groter dan in De Liemers. Dat hangt mede samen met de grotere vraag van jonge huishoudens in deze subregio's. Binnen de subregio's Arnhem en Nijmegen zijn er flinke verschillen tussen de stad en de omliggende gemeenten. In de stad is het benodigde aandeel woningen met een huurprijs tot € 575 aanmerkelijk groter dan in de omliggende gemeenten. Maar ook in de omliggende gemeente moet minstens een kwart van de benodigde extra woningen een huurprijs in dat segment hebben.

Positie van starters en middeninkomens

De corporatiesector is gebonden aan strakke regels ten aanzien van inkomensgroepen die in aanmerking komen voor een corporatiewoning met een gereguleerde huur. Slechts een beperkt deel van de vrijkomende voorraad mag worden toegewezen aan huishoudens met een hoger inkomen. Een alternatief is dan een woning met een middenhuur (€ 808 tot € 1.000). Zoals in het vorige hoofdstuk gaat de voorkeur van woningzoekenden eerder uit naar een goedkope of betaalbare koopwoning. Die woningen zijn er maar in beperkte mate. Gemiddeld in Nederland betreft het ongeveer 3% van de koopwoningen, in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is dit aandeel aanmerkelijk lager.

Figuur 7.4: Aandeel koopwoningen met een maximale marktwaarde van € 200.000, 2023

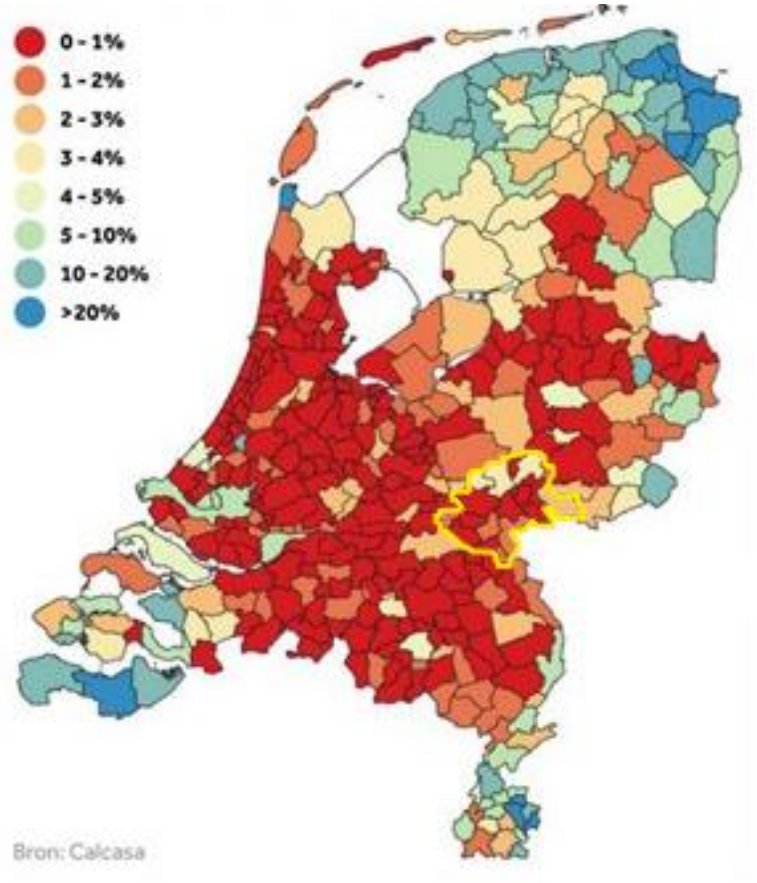

Tabel 7.1: Maximale hypotheek bij verschillende jaarinkomens per huishouden, 2023

Bruto jaarinkomen	Indicatie maximale hypotheek*
€ 45.000	€ 190.000
€ 50.000	€ 212.000
€ 55.000	€ 238.000
€ 60.000	€ 270.000
€ 65.000	€ 298.000
€ 70.000	€ 333.000
€ 75.000	€ 364.000
€ 80.000	€ 395.000

*Op basis van geen studieschuld en 4,06% 10 jaar vaste rente.
Bron: Rabobank.

Om een woning met een prijs van € 200.000 te kunnen financieren, heeft een koper een jaarinkomen nodig van zo'n € 50.000. Voor een woning van € 250.000 ligt het benodigde jaarinkomen tegen de € 60.000. Om een woning met een aankoopprijs tegen de betaalbaarheidsgrens van € 355.000 te kunnen kopen heeft een koper die niet profiteert van de overwaarde van een te verkopen woning momenteel een jaarinkomen nodig van bijna € 75.000. De goedkope woningvoorraad is daarmee net betaalbaar voor huishoudens met een middeninkomen. Het aanbod ontbreekt echter in de bestaande voorraad.

Koopwoningen met een prijs tot € 250.000 zijn moeilijk te realiseren in een kwaliteit die aansluit bij de woonwensen van potentiële kopers. Een substitutiemarkt voor dit segment zijn woningen in het middenhuursegment. Een van de voorliggende vraagstukken in de regio is of moet worden ingezet op het toevoegen van goedkope koopwoningen of dat woningzoekenden meer zijn geholpen met een goede betaalbare middenhuurwoning.

Schaarstegrenzen Arnhem en Nijmegen

Voor de onderbouwing van sturen op mogelijk ongewenste ontwikkelingen in de woningvoorraad zoals het opkopen van woningen voor verhuur door beleggers en het splitsen of verkameren van woningen via een huisvestingsverordening, is het nodig om de goedkope en betaalbare delen van de koopvoorraad af te bakenen en in beeld te brengen of sprake is van schaarste in deze segmenten. In de Groene Metropoolregio is in de subregio's Arnhem en Nijmegen sprake van een grote schaarste aan woningen. Het woningtekort dat blijkt uit de nieuwe Gelderse Primos prognose is hoog (zie ook hoofdstuk 5) en is in beide steden nog groter dan in de omliggende gemeenten in de subregio's. Daarbij is er in de koopsector de grootste extra behoefte aan woningen in het goedkope segment en het betaalbare segment. De wetgever geeft in het kader van de onderbouwing van het instellen van opkoopbescherming handvatten voor het afbakenen van de goedkope en het betaalbare koopvoorraad, door de voorraad op basis van de WOZ-waarde in te delen in drie segmenten van gelijke omvang en vervolgens te bepalen bij welke WOZ-waarde de grenzen tussen deze segmenten liggen.

Tabel 7.2: Gemeenten Arnhem en Nijmegen. Schaarstegrenzen om te sturen op de goedkope en betaalbare koopvoorraad, 2022

Gemeente	Schaarstegrens goedkope koop	Schaarstegrens betaalbare koop
Arnhem	€ 245.000	€ 355.000
Nijmegen	€ 278.000	€ 396.000

Bron: WOZ-registraties gemeenten

Figuur 7.5: Gemeente Arnhem. Koopvoorraad in het goedkope en betaalbare segment per wijk, 2022

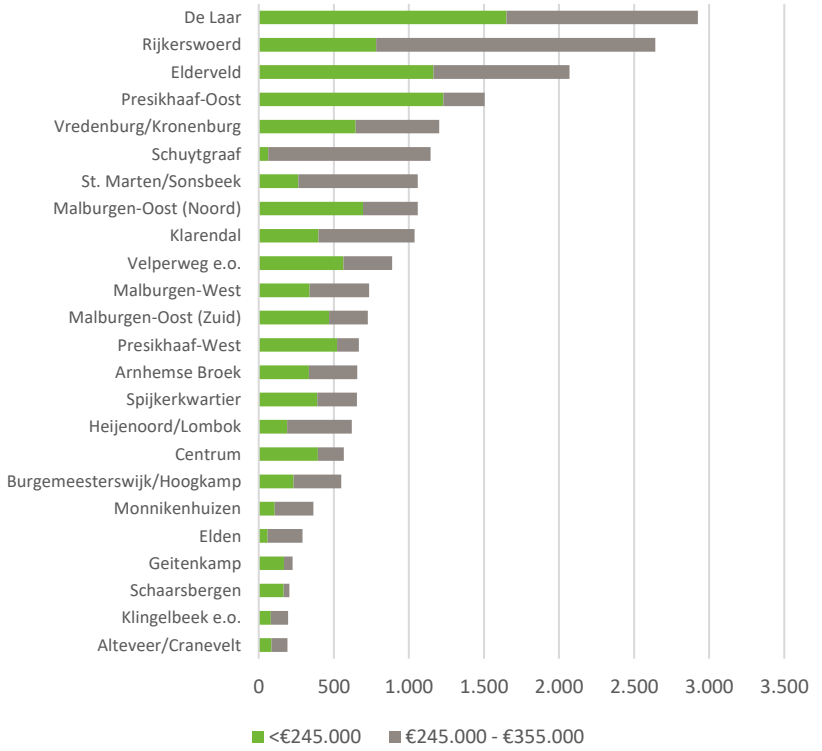

Bron: WOZ-registratie gemeente Arnhem 2022

Figuur 7.6: Gemeente Nijmegen. Koopvoorraad in het goedkope en betaalbare segment per wijk, 2022

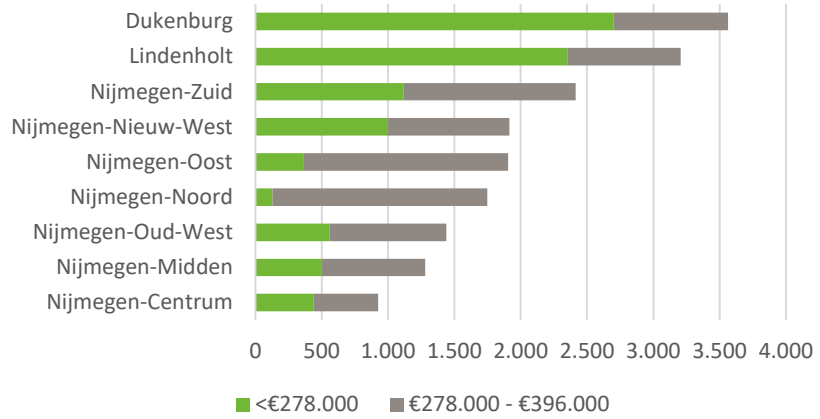

Bron: WOZ-registratie gemeente Arnhem 2022

Hoog middeninkomen nodig voor een goedkope koopwoning

Op basis van de leencapaciteit is een woning met een prijs tot ongeveer € 250.000 bereikbaar bij een inkomen van anderhalf keer het modale inkomen. Bij twee keer het modale inkomen is een woning van ongeveer € 365.000 bereikbaar, iets boven de NHG-grens van € 355.000 (2022). Zie ook tabel 7.1. Dat betekent dat bij de op de bovenstaande wijze bepaalde schaarstegrenzen voor Arnhem een goedkope koopwoning net bereikbaar is voor een huishouden met een middeninkomen en dat voor een betaalbare koopwoning een inkomen van anderhalf tot tweemaal modaal nodig is. In Nijmegen liggen de grenzen voor de goedkope en de betaalbare koopsector hoger dan in Arnhem en zijn naar verhouding minder woningen bereikbaar voor huishoudens met een middeninkomen.

Weinig goedkope koopwoningen op de markt

Vervolgens is de vraag of in het goedkope en het betaalbare koopsegment sprake is van schaarste. Zoals vastgesteld is er in beide gemeenten sprake van een aanzienlijk woningtekort. Informatie van het Kadaster over verkochte woningen laat zien hoeveel woningen er zijn verkocht in de verschillende prijssegmenten.

Arnhem

Het aantal verkopen in het goedkope koopsegment is in Arnhem lager dan op basis van de prijsopbouw in de bestaande woningvoorraad verwacht zou worden. Ruim een kwart van de in 2021 verkochte woningen viel in het goedkope prijssegment. In het betaalbare segment was het aandeel transacties in 2021 in lijn met de opbouw van de koopvoorraad op basis van de WOZ-waarden. Echter, omdat sprake is van een groot woningtekort en een grote aanvullende behoefte aan betaalbare koopwoningen (hoofdstuk 6), zijn koopwoningen in dit segment in relatie tot de vraag ook schaars.

Nijmegen

Er zijn in Nijmegen recent maar weinig woningen verkocht in het goedkope prijssegment. Het aandeel verkochte woningen in dit segment is veel kleiner dan op basis van de WOZ-waarden verwacht zou worden (14% van de verkopen in 2021 was een woning in het segment tot € 250.000). Dat wijst erop dat door de gestegen marktprijzen het aanbod aan goedkope koopwoningen grotendeels is opgedroogd. In het betaalbare segment was het aandeel transacties in 2021 in lijn met de opbouw van de koopvoorraad op basis van de WOZ-waarden. Ook in Nijmegen geldt dat omdat sprake is van een groot woningtekort en een grote aanvullende behoefte aan betaalbare koopwoningen (hoofdstuk 6), koopwoningen in dit segment in relatie tot de vraag ook schaars zijn.

NB: Voor het onderbouwen van het inzetten van instrument opkoopbescherming is een nadere onderbouwing nodig of ook sprake is van verdringing op de woningmarkt. Dit vraagt een nadere analyse. De data hiervoor zijn bij de gemeenten beschikbaar.

Betaalbaarheidsgrens sociale huursector

De Rijksoverheid stelt de grens voor een betaalbare huurwoningen voor huishoudens met een laag inkomen (huishoudens met een inkomen van minder dan 120% van het minimuminkomen) op € 575 per maand. Huurders die aan die inkomenseis voldoen en een sociale huurwoning huren van een woningcorporatie met een hogere huur, krijgen per 1 juli 2023 een huurverlaging naar een huurprijs van € 575. In Nijmegen gold de afgelopen jaren € 500 als grens voor een betaalbare huurwoning voor huishoudens met een laag inkomen. De vraag is of de grens van € 575 nu overeenkomt met een prijsgrens van € 500 anno 2019.

Het Nibud geeft geen openbare informatie meer vrij over wat betaalbare huren zijn voor huishoudens met verschillende inkomensklassen. Wel kan op basis van de prijsontwikkeling en de compensatie daarvan worden beredeneerd hoe de betaalbaarheid nu zich verhoudt tot de grens van € 500 in 2019. De laatste jaren, met name in 2022, zijn de prijzen sterk gestegen, vooral voor energie en dagelijkse boodschappen. Er zijn door de Rijksoverheid ingrijpende maatregelen getroffen om de energieprijzen te compenseren. Daarnaast zijn inkomens deels gecorrigeerd voor de inflatie. En inmiddels dalen de energieprijzen weer. De prijzen van dagelijkse boodschappen zijn niet gedaald en de verwachting is dat dit ook niet snel gebeurt. De huren stegen de afgelopen jaren daarentegen minder snel dan de inflatie.

Op basis van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex van het CBS komt een bedrag van € 500 in 2019 overeen met een bedrag van ruim € 570 in 2022.

De koopkracht van huishoudens is in 2022 aanzienlijk gedaald, maar zal in 2023 volgens het CPB fors toenemen door alle maatregelen die zijn getroffen om de daling te compenseren[3]. De koopkracht van werkenden en gepensioneerden nam in 2022 af met 6,8%, maar die van uitkeringsgerechtigden (vaak de mensen met de laagste inkomens) maar met 1,9%. De koopkracht neemt naar verwachting in 2023 weer toe met gemiddeld 3,9%, maar van mensen met een uitkering met 7,9%. Op basis van deze ontwikkelingen is onze inschatting dat de grens van € 575 die door de Rijksoverheid wordt gehanteerd een passende nieuwe grens is voor de betaalbaarheid van huurwoningen in Nijmegen. Daarbij is het ook praktisch om aan te sluiten bij de grens die door de Rijksoverheid wordt gehanteerd.

[3] CPB, Macro Economische Verkenning 2023

8 Woningvraag specifieke aandachtsgroepen

Van de woonvraag van specifieke aandachtsgroepen, zal de vraag van ouderen naar verschillende vormen van wonen met zorg de komende jaren getalsmatig het grootst zijn. Steeds meer ouderen wonen tot op hoge leeftijd zelfstandig, maar dat stelt wel eisen aan hun woning en de mogelijkheden om zorg of zelfs verpleging te ontvangen. Er is een aanzienlijke extra behoefte aan op ouderen gerichte geclusterde woonvormen. Andere groepen die een belangrijk beroep doen op vooral de voorraad sociale huurwoningen zijn statushouders, mensen die uitstromen uit een instelling voor Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang en spoedzoekers die door onvoorziene omstandigheden snel een woning nodig hebben. Met name de omvang van de groep statushouders is lastig te ramen omdat deze sterk afhankelijk is van omstandigheden buiten de invloedsfeer van overheden en woningaanbieders.

Ouderen

Lang niet alle ouderen (65-plussers) hebben een zorgvraag en lang niet alle ouderen hebben behoefte aan een specifiek soort woning vanwege die zorgvraag. Verreweg de meeste ouderen (94%) wonen thuis, zo blijkt uit de Monitor Zorg voor ouderen 2018 van de Nederlandse zorgautoriteit (NZa). Veel ouderen zijn daarbij niet afhankelijk van langdurige zorg en ondersteuning. Ook van de 85-plussers woont 70% nog thuis. Daarnaast wonen steeds meer ouderen langer thuis. Dit geldt ook voor 85-plussers, die dat vaak met ondersteuning vanuit de wijkverpleging doen.

Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de regio in de komende jaren toe: van zo'n 105.000 65-plushuishoudens in 2022, naar ruim 149.000 65-plushuishoudens in 2040. Binnen deze groep neemt vooral het aantal 75-plussers sterk toe. In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. Dat betekent dat zij ook lang niet allemaal behoefte hebben aan een specifieke woonvorm, maar voor een groeiende groep ouderen geldt dit wél.

Er zijn meer alleenstaande ouderen dan ouderen met een partner in de regio. Ook in elk van de subregio's is dit het geval. Alleenstaande ouderen zijn meer kwetsbaar dan ouderen met een partner, omdat zij zonder ondersteuning van een partner als zij met beperkingen te maken krijgen vaak minder goed in staat zijn zelfstandig te blijven wonen.

Figuur 8.1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling huishoudens 75+ naar huishoudensgrootte, 2022 - 2040

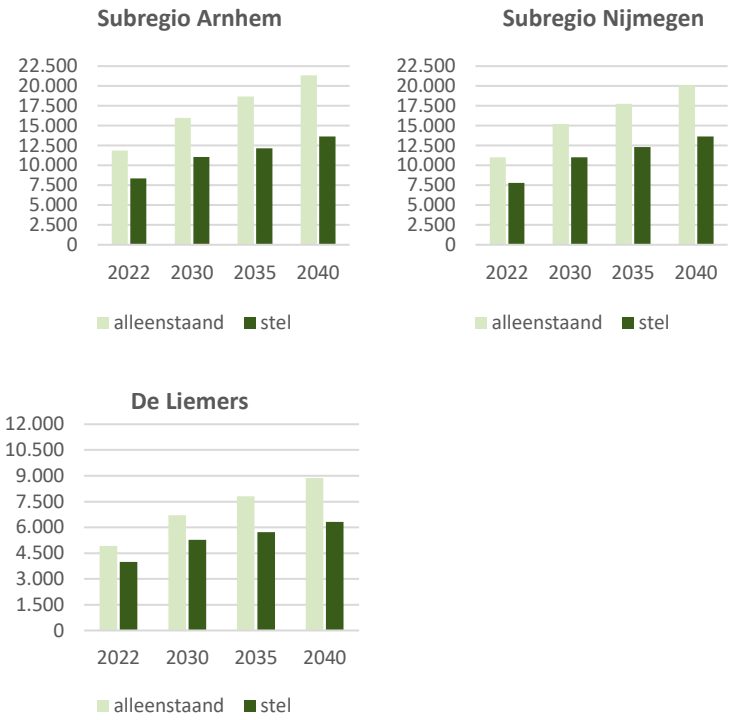

Bron: Gelderse variant Primos 2022.

Er zijn maatschappelijke trends die van invloed zijn op de toekomstige vraag naar wonen met zorg voor ouderen. Wij hebben daarom een trendmatige prognose opgesteld waarin we uitgaan van de doorstroming van ouderen van reguliere woningen naar geclusterde woonvormen, omdat verwacht kan worden dat vitale ouderen vaker zullen kiezen voor het wonen in een geclusterde woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.

Figuur 8.2: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling vraag naar wonen met zorg voor ouderen, 2022-2040

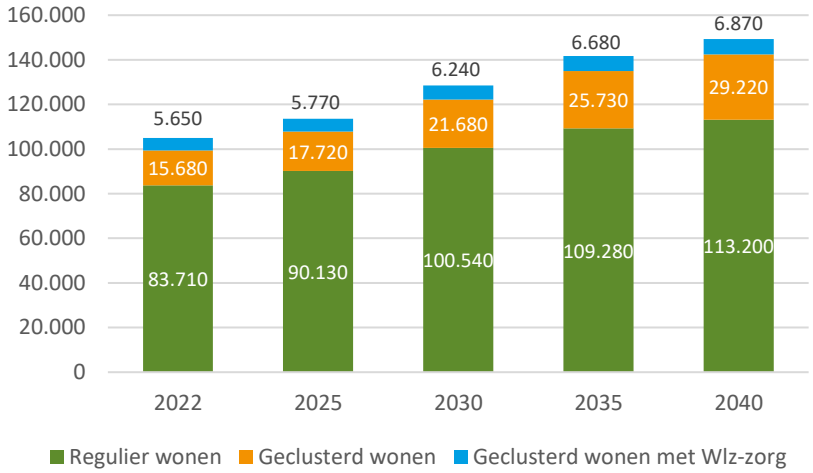

Bron: Woonzorgweter Companen, 2022.

De vraag naar regulier wonen is het grootst. Veel ouderen wonen in een gewone woning, eventueel met aanpassingen. Zij blijven er ook lang wonen. Dat geldt zeker voor vitale ouderen, maar ook ouderen met een ondersteuningsvraag zijn vaak gehecht aan hun huidige woning. Aanpassing van bestaande woningen kan mensen met groeiende mobiliteitsbeperkingen ondersteunen bij het zelfstandig wonen. Daarnaast kunnen en willen mensen in hun eigen woning blijven wonen wanneer zij ook sociaal nog meetellen in hun eigen buurt of wijk. Daarvoor zijn netwerken nodig waar mensen onderdeel van kunnen uitmaken in hun eigen omgeving.

Geclusterd wonen met zorg nabij is een beschutte woonvorm waarbij de bewoner een eigen appartement of studio heeft met voorzieningen en dat zich in de nabijheid van een woonzorgcentrum bevindt. Bewoners kunnen een beroep doen op de medische en sociale voorzieningen van het centrum. De sociale interactie binnen en buiten het cluster staat voorop. De woningen zijn geschikt voor mensen met een lichte of middelzware zorgvraag.

De illustraties hiernaast geven een indruk van de variëteit aan woonvormen weer die vallen onder de noemer 'geclusterd wonen'.

Figuur 8.3: Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling vraag naar geclusterd wonen voor ouderen naar eigendom, 2022 - 2040

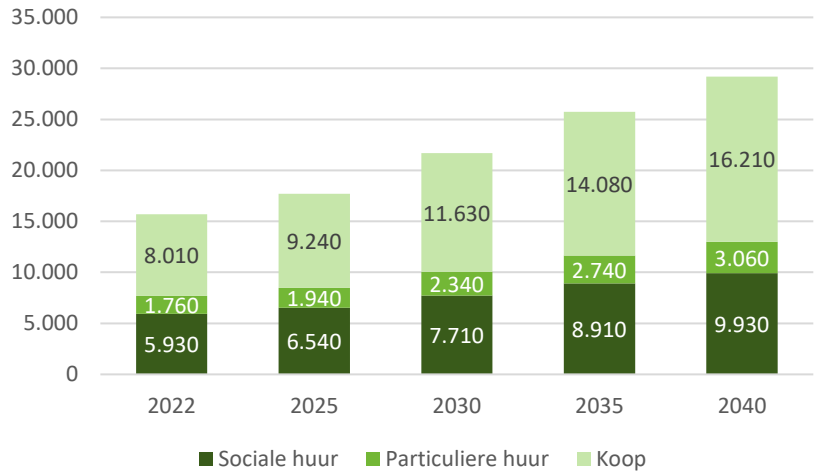

Bron: Woonzorgweter Companen, 2022.

De vraag naar geclusterd wonen voor ouderen zal in verhouding meer gaan toenemen. De vraag naar reguliere woningen voor ouderen neemt in de periode tot en met 2030 toe met ongeveer 20%, de vraag naar geclusterde woningen voor ouderen nabij zorgaanbod met bijna 40%. Deze vraag hebben we per marktsegment in beeld gebracht. Wij verwachten dat ongeveer 40% van de ouderen die geclusterd wil wonen in de Groene Metropoolregio een sociale huurwoning wenst, 50% van de ouderen wenst een koopwoning en 10% een particuliere huurwoning. Richting 2040 neemt door het generatie-effect het aandeel ouderen dat een sociale huurwoning wenst af, terwijl het aandeel ouderen dat een koopwoning wilt, toeneemt.

Waar het de vraag van zelfstandige huishoudens betreft, is de geschetste woonvraag van ouderen onderdeel van de in hoofdstuk 6 geraamde woningbehoefte.

Er is geen actueel integraal inzicht in het aanbod aan geclusterde woonvormen voor ouderen op regioniveau.

Tabel 8.1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling vraag naar wonen met zorg voor ouderen per subregio, 2022 - 2040

	2022	2025	2030	2035	2040
Subregio Arnhem					
Regulier wonen	35.840	38.580	43.080	47.230	49.550
Geclusterd wonen	6.520	7.380	9.080	10.950	12.680
Geclusterd wonen met Wlz-zorg	2.550	2.550	2.700	2.860	2.920
Totaal	*44.910*	*48.510*	*54.860*	*61.040*	*65.150*
Subregio Nijmegen					
Regulier wonen	30.870	33.640	37.620	40.820	42.090
Geclusterd wonen	6.530	7.280	8.660	9.960	10.980
Geclusterd wonen met Wlz-zorg	2.150	2.250	2.500	2.700	2.800
Totaal	*39.550*	*43.170*	*48.780*	*53.480*	*55.870*
Subregio De Liemers					
Regulier wonen	17.000	17.910	19.840	21.230	21.560
Geclusterd wonen	2.630	3.060	3.940	4.820	5.560
Geclusterd wonen met Wlz-zorg	950	970	1.040	1.120	1.150
Totaal	*20.580*	*21.940*	*24.820*	*27.170*	*28.270*

Bron: Woonzorgweter Companen, 2022.

Mensen een verstandelijke beperking (VG) en een lichamelijke beperking (LG)

Aan de hand van deze indicatiegegevens en de bevolkingsprognose hebben wij voor de periode tot en met 2040 een inschatting gemaakt van de zorgvraag van mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een lichamelijke beperking. Dit vertalen we naar een vraag naar geclusterd wonen en gespikkeld wonen. De behoefte aan deze woonvormen is onderdeel van de geraamde woningbehoefte (trendscenario) en daarmee getalsmatig geen extra vraag ten opzichte van die raming.

Definities woonvormen voor de doelgroep VG:

- **Geclusterd wonen** is voor deze doelgroep een beschutte of beschermde woonvorm, vaak met een eigen appartement of studio met voorzieningen, maar ook met een ontmoetingsruimte in of direct bij het pand (zelfde complex). De woningen zijn geschikt voor bewoners met een zwaardere zorgvraag.
- **Gespikkeld wonen:** wonen in een reguliere, niet-geclusterde woning die vaak in de nabijheid staat van een woonvorm waarvandaan lichtere zorg en begeleiding geboden kan worden.

Mensen met een verstandelijke beperking

Figuur 8.4: Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling vraag naar wonen voor mensen met een verstandelijke beperking, naar woonvorm, 2022 - 2040

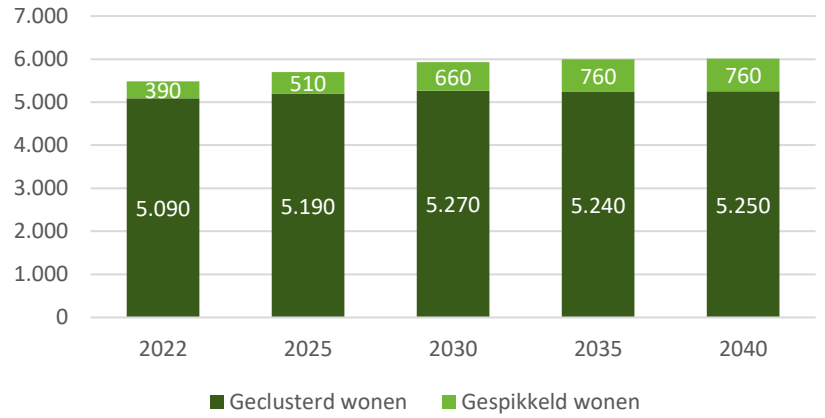

Bron: Woonzorgweter Companen, 2022.

De woonvraag van mensen met een verstandelijke beperking neemt de komende jaren licht toe. Op dit moment is er een geraamde vraag van bijna 5.100 plekken in een geclusterde woonvorm. Deze vraag neemt toe naar 5.270 plekken in 2030 en neemt daarna weer licht af. De vraag naar gespikkeld wonen met ambulante begeleiding is kleiner, op dit moment 390 plekken. Deze vraag neemt toe tot 660 plekken in 2030 en 760 plekken in 2035. Het aandeel gespikkeld wonen neemt toe ten koste van geclusterd wonen. Enerzijds omdat mensen met een verstandelijke beperking meer de regie willen houden over hun woon(zorg)situatie, waarbij er behoefte is aan meer zelfstandig wonen (gespikkeld) dan in een intramurale setting (geclusterd). Daarnaast zal door een tekort aan zorgpersoneel en minder (financiële) middelen ook meer ingezet worden op gespikkeld wonen.

Mensen met een lichamelijke beperking

Figuur 8.5: Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling vraag naar wonen voor mensen met een lichamelijke beperking, naar woonvorm, 2022 - 2040

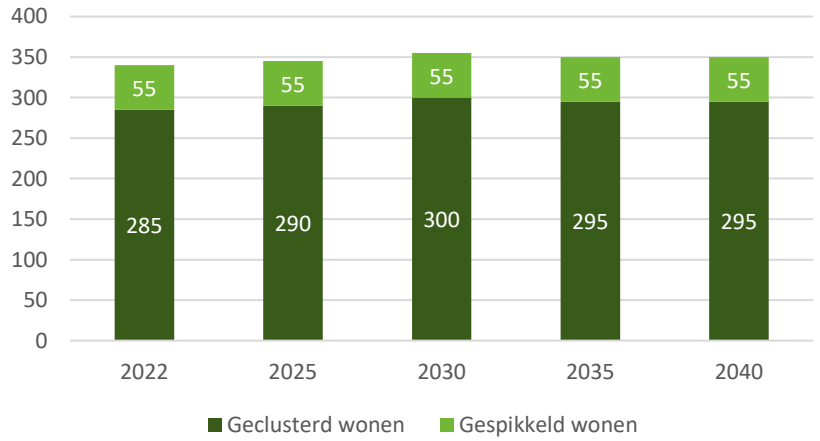

Bron: Woonzorgweter Companen, 2022.

De omvang van de vraag van mensen met een lichamelijke beperking is aanmerkelijk kleiner dan die van mensen met een verstandelijke beperking. Op dit moment gaat het om 285 plekken in geclusterde woonvormen en 55 zelfstandige woningen waar men al dan niet met begeleiding woont. De vraag neemt de komende periode licht toe, naar zo'n 300 plekken in geclusterde woonvormen. De vraag naar zelfstandige woningen blijft naar verwachting op het huidige niveau.

Arbeidsmigranten

Arnhem en Nijmegen zijn de belangrijkste woongemeenten voor geregistreerde arbeidsmigranten in Gelderland. Eén op de vijf arbeidsmigranten die woonachtig is in de provincie, woont in Arnhem of Nijmegen.

Uit prognosescenario's[4] blijkt voor de provincie Gelderland dat het aantal arbeidsmigranten tot 2030 blijft toenemen met een jaarlijkse groei van 4% tot 6%. Voor de regio Arnhem-Nijmegen betekent dit naar inschatting een groei van 7.300 tot 10.500 arbeidsmigranten met een woonvraag in de regio (als we de woonlocatie inschatten van arbeidsmigranten die zich niet hebben geregistreerd in de gemeente waar zij wonen). Dit is te verdelen naar:

- 2.900 tot 4.200 short stay (< 4 maanden; flexibele woonvormen)
- 2.350 tot 3.350 mid stay (tot 3 jaar; flexibele woonvormen)
- 2.050 tot 2.950 long stay (permanent; reguliere woonbehoefte)

Daarbij moet worden aangetekend dat er op dit moment onvoldoende zicht is op de huidige woonsituatie van veel arbeidsmigranten. Er wordt regionaal aan gewerkt om in beeld te krijgen, met als doel om ongewenste woonsituaties weg te nemen of te voorkomen. Regionaal is afgesproken dat het streven moet zijn dat mensen dicht bij hun werk wonen.

De woningvraag van arbeidsmigranten die kort in Nederland verblijven (maximaal 4 maanden; short stay) en die voor een middellange termijn in Nederland zijn (maximaal 3 jaar, mid stay), bestaat voornamelijk uit flexibele woonvormen. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan huisvesting op een campus of aan woonconcepten binnen de woonwijk of aan de randen van bedrijventerreinen, gericht op de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten. Deze wordt vaak door werkgevers of uitzendbureaus verzorgd. Het benodigde aantal woningen is lager dan het genoemde aantal arbeidsmigranten, omdat zij kort verblijven. De vraag van buitenlandse werknemers die permanent in Nederland blijven is een vraag naar reguliere woningen. Deze vraag is onderdeel van de in hoofdstuk 6 geraamde woningbehoefte.

[4] Arbeidsmigranten in de provincie Gelderland, Decisio, 2022 en Onderzoek arbeidsmigranten provincie Gelderland, Decisio, 2021

Woonwagenbewoners

Gemeenten moeten bij het vaststellen van het lokale woonbeleid rekening houden met de wensen van woonwagenbewoners, onder meer door te zorgen voor voldoende standplaatsen. Periodiek wordt in opdracht van het Ministerie van BZK onderzoek gedaan naar de stand van zaken rond woonwagenstandplaatsen in Nederland. Dat onderzoek geeft inzicht in de aantallen standplaatsen per gemeente en hoe die aantallen zich verhouden tot de woningvoorraad van gemeenten. Het geeft daarmee inzicht in welke gemeenten naar verhouding veel en welke gemeenten naar verhouding weinig woonwagenstandplaatsen hebben.

Tabel 8.2: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aantal woonwagenlocaties, woonwagenstandplaatsen en standplaatsen per 1.000 woningen per gemeente, subregio, regio, provincie en landelijk, 2021

	Locaties	Standplaatsen	Standplaatsen per 1.000 woningen
Arnhem	16	128	1,6
Lingewaard	3	22	1,1
Overbetuwe	3	9	0,4
Renkum	2	20	1,3
Rheden	5	19	0,9
Rozendaal	0	0	0,0
Subregio Arnhem	*29*	*198*	*1,3*

	Locaties	Standplaatsen	Standplaatsen per 1.000 woningen
Berg en Dal	2	17	1,1
Beuningen	1	16	1,4
Druten	1	2	0,2
Heumen	1	11	1,5
Mook en Middelaar	1	4	1,1
Nijmegen	5	79	0,9
Wijchen	1	13	0,7
Subregio Nijmegen	*12*	*142*	*1,0*
Doesburg	2	9	1,7
Duiven*	2	4	0,4
Montferland	1	4	0,2
Westervoort*	1	5	0,7
Zevenaar	3	15	0,7
Subregio De Liemers	*9*	*37*	*0,6*
Regio	**50**	**377**	**1,0**
Gelderland	**175**	**1.139**	**1,2**
Nederland	**1.151**	**8.854**	**1,1**

* Uit lokaal onderzoek in De Liemers blijkt dat er in de gemeente Duiven 7 standplaatsen zouden zijn en in de gemeente Westervoort 8 standplaatsen.

Bron: Herhaalmeting woonwagenstandplaatsen in Nederland, in opdracht van het Ministerie van BZK, Companen, maart 2021

De subregio Arnhem-Nijmegen heeft naar verhouding iets minder woonwagenstandplaatsen per 1.000 woningen (1,0) dan gemiddeld in de provincie Gelderland (1,2) en landelijk (1,1). Binnen de regio heeft de subregio Arnhem naar verhouding veel woonwagenstandplaatsen (1,3 per 1.000 woningen) en De Liemers naar verhouding juist minder standplaatsen dan gemiddeld (0,6 per 1.000 woningen). De subregio Nijmegen zit op het regionale gemiddelde. Ook zijn er aanzienlijke verschillen tussen de regiogemeenten. Gemeenten als Arnhem, Beuningen, Doesburg en Heumen hebben naar verhouding veel woonwagenstandplaatsen. Gemeenten als Druten, Duiven, Montferland, Overbetuwe en Rozendaal hebben naar verhouding juist weinig standplaatsen. In de gemeente Arnhem zijn sinds de uitvoering van de landelijke inventarisatie nog meer standplaatsen toegevoegd. In Nijmegen worden de komende tijd 30 extra standplaatsen gerealiseerd. Mogelijk worden ook in andere gemeenten standplaatsen toegevoegd.

In 12 gemeenten in de regio is onderzoek gedaan naar de behoefte aan woonwagenstandplaatsen en of sprake is van een aanvullende vraag. In bijna elke gemeente is er een aanvullende behoefte is ten opzichte van het aantal beschikbare standplaatsen. De omvang van de extra vraag verschilt sterk. Op sommige plekken is overigens ook sprake van leegstand, hoewel de aantallen beperkt zijn. Mogelijk wordt dit (mede) veroorzaakt doordat de plek waar standplaatsen beschikbaar zijn niet aansluit bij de gewenste woonplek op een woonwagenlocatie bij de familie.

De onderstaande tabel geeft inzicht in de aanvullende behoefte aan standplaatsen per gemeente. Waar recent onderzoek is gedaan naar de behoefte aan standplaatsen is deze informatie opgenomen. Waar geen behoeftegegevens beschikbaar waren, is deze bepaald op basis van de gemiddelde behoefte in de subregio in verhouding tot het inwonertal van de gemeente. De tabel geeft inzicht in de behoefte voor de komende vijf jaar. De verwachting is dat ook in de jaren daarna een uitbreidingsopgave zal spelen, met name vanuit thuiswonende jongeren die dan inmiddels 18 jaar of ouder zijn en overwegen zelfstandig te gaan wonen. Mogelijkerwijs zullen er in de loop der tijd ook bestaande standplaatsen beschikbaar komen, maar de ervaring leert dat de mutatiegraad bij standplaatsen aanzienlijk lager ligt dan bij reguliere woningen.

Tabel 8.3: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aanvullende behoefte aan woonwagenstandplaatsen in de komende vijf jaar

Gemeente	Aantal standplaatsen	Behoefte aan standplaatsen
Arnhem	128	98
Lingewaard	22	8
Overbetuwe	9	6
Renkum	20	12
Rheden	19	13
Rozendaal*	0	1
Subregio Arnhem	*198*	*138*
Berg en Dal	17	3
Beuningen*	16	8
Druten*	2	6
Heumen*	11	5
Mook en Middelaar	4	0
Nijmegen**	79	92
Wijchen*	13	12
Subregio Nijmegen	*142*	*125*
Doesburg*	9	5
Duiven	4	6
Montferland	4	16
Westervoort	5	0
Zevenaar	15	32
Subregio Liemers	*37*	*59*
Regio	**377**	**322**

* Indicatief op basis van gemiddelde behoefte naar rato van het aantal inwoners binnen de subregio

** Nijmegen rekent in aanvulling hierop 27 woningen voor woonwagenbewoners tot het aanbod

Bron: Lokale onderzoeken naar behoefte aan woonwagenstandplaatsen, bewerking Companen

Doorgaans zijn er drie eigendomsconstructies mogelijk bij woonwagenlocaties:

- Huurstandplaats met koopwoonwagen
- Huurstandplaats met huurwoonwagen
- Koopstandplaats met koopwoonwagen

Hoewel exacte cijfers voor de hele regio ontbreken, blijkt uit gemeenten waar in het recente verleden enquêtes zijn uitgevoerd, dat veel woonwagenbewoners een voorkeur hebben voor een koopstandplaats met koopwoonwagen (ongeveer 40% van de vraag in gemeenten waar specifiek onderzoek is gehouden). Deze behoefte komt vaak voort uit de wens om met het eigendom vermogen op te bouwen en zelf de regie te kunnen behouden qua onderhoud van zowel standplaats als woonwagen. Als tweede meest genoemde optie geldt een huurstandplaats met een huurwoonwagen (35% van de vraag), gevolgd door de combinatie huurstandplaats met koopwoonwagen (25%).

De kwalitatieve vraag kan per gemeente (en vaak ook nog per woonwagenlocatie) sterk verschillen. Genoemde percentages geven een indicatie, maar voor een exact beeld zijn enquêtes of gesprekken met woonwagenbewoners zelf nodig.

Bij het realiseren van nieuwe standplaatsen moeten kwalitatieve voorkeuren van woonwagenbewoners zorgvuldig meegenomen worden. Maar er spelen ook andere aspecten. Zo zijn de bouwkosten van woonwagens en (in mindere mate) standplaatsen relatief hoog ten opzichte van reguliere woningen. De aanschaf van een nieuwe woonwagen is voor een particulier een kostbare investering, te meer omdat het lastig is om een hypotheek te krijgen voor de aanschaf van een woonwagen. Daarom zal voor een deel van de woonwagenbewoners een huur standplaats en/of huurwoonwagen nog steeds een belangrijk alternatief vormen voor kopen.

Daarnaast kan het wenselijk zijn om zekerheid te hebben dat bij mutatie een standplaats weer wordt toegewezen aan iemand die tot de doelgroep woonwagenbewoners hoort. Dit kan via verhuur van de standplaats (waardoor de

verhuurder de toewijzing bij mutatie bepaald) of het opnemen van een kettingbeding bij de verkoop.

Statushouders

De huisvesting van vergunninghouders is een specifiek aandachtspunt. Over het huisvesten van deze groep worden afspraken gemaakt met de woningcorporaties. Hoewel niet goed te voorspellen is hoe de omvang van deze doelgroep zich gaat ontwikkelen, kan wel een richting gegeven worden. Voor de kortere termijn is er zicht op de aantallen vergunninghouders die gemeenten moeten huisvesten. Het Rijk publiceert hiervoor halfjaarlijks de Taakstelling Huisvesting Vergunninghouders. Om voor de komende jaren een bandbreedte te geven, kijken we naar de gemiddelde taakstelling van de afgelopen jaren en de hoge taakstelling die bekend is voor de eerste helft van 2023. Deze taakstelling ligt op het niveau van de hoogste piek in de afgelopen jaren. Vervolgens vertalen we dit naar een daadwerkelijke woningvraag door ons te baseren op ervaringscijfers over de gemiddelde woningbezetting bij vergunninghouders.

Figuur 8.6: Groen Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Taakstelling huisvestingsstatushouders, historisch en raming volgens 2 scenario's

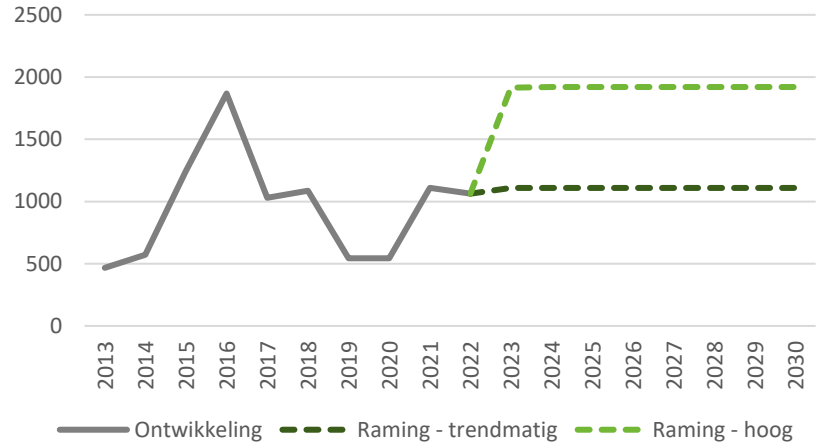

Bron: Rijksoverheid, bewerking Companen.

In bovenstaand figuur is de bandbreedte voor de ontwikkeling van de taakstelling in de komende jaren voor de Groene Metropoolregio weergegeven. Een trendmatige ontwikkeling vormt hierbij de onderkant van de bandbreedte. Dit komt voor de regio neer op een jaarlijkse taakstelling van ruim 1.100 vergunninghouders. De bovengrens ligt hierbij op de taakstelling voor de eerste helft van 2023. Dit komt neer op een jaarlijkse taakstelling van ruim 1.900 vergunninghouders.

Tabel 8.4: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Benodigde woningen voor de huisvesting van statushouders, 2022, 2023 en raming 2024 e.v.

	2022	2023	2024 e.v.	
			trendmatig	hoog
Subregio Arnhem	150	270	155	270
Subregio Nijmegen	145	260	150	260
Subregio Liemers	60	105	60	105
Regio	**355**	**635**	**365**	**635**

Bron: Rijksoverheid, bewerking Companen.

Bij een trendmatige huisvestingsopgave zijn jaarlijks 365 woningen nodig. Dit betreft in grote mate corporatiewoningen. De extra woningbehoefte in 2023 en 2024 e.v. bij het hoge scenario hoog gebaseerd op de actuele taakstelling ligt op 635 woningen per jaar. Dit zijn 280 woningen per jaar méér dan de situatie in 2022. De trendmatige ontwikkeling van de woningbehoefte is onderdeel van de geraamde woningbehoefte op basis van de Primosprognose. De hogere woningbehoefte op basis van de actuele taakstelling komt boven op de geraamde ontwikkeling van de woningbehoefte.

Uitstroom zorggroepen

Beschermd wonen is in principe bedoeld als tijdelijke vorm van wonen met zorg; na verloop van tijd zullen de meeste cliënten weer zelfstandig(er) gaan wonen met meer of minder intensieve begeleiding. Ook mensen die worden opgevangen in Maatschappelijke Opvang hebben op enig moment weer behoefte aan een woning. Ook jongeren die uitstromen vanuit een pleeggezin of jeugdhulpinstelling gaan na uitstroom wonen in een zelfstandige woning, HAT-eenheid, studio of kamer.

Tabel 8.5: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Benodigde woningen voor de huisvesting van mensen die jaarlijks uitstromen uit instellingen voor BW, MO en Jeugdhulp met verblijf

	Uitstroom Beschermd Wonen	Uitstroom Maatschappelijke Opvang	Uitstroom Jeugdhulp met verblijf	Totaal
Subregio Arnhem	150	125	175	450
Subregio Nijmegen	175	125	145	445
Subregio De Liemers	55	55	65	175
Groene Metropoolregio	380	305	385	1.070

Bronnen: Gemeenten, CBS Jeugdmonitor, Doelgroepenonderzoek Wonen en zorg gemeente Arnhem, Companen.

De woningvraag van mensen die uitstromen uit BW en MO is niet noodzakelijk een *extra* woningbehoefte. Mensen verhuizen uit een woning naar een instelling en hebben op enig moment weer een woning nodig. De uitstroom uit instellingen is onderdeel van de raming in de Primosprognose. Het is vooral zaak dat op het moment van uitstromen een woning beschikbaar is. Veelal gaat het om goedkope en betaalbare sociale huurwoningen. Het gaat in de regio om substantiële aantallen woningen per jaar. Voor de doelgroepen BW, MO en Jeugdhulp met verblijf samen, gaat het jaarlijks om naar schatting bijna 1.100 woningen.

Spoedzoekers

Spoedzoekers zijn een diverse groep op de woningmarkt. Mensen kunnen om allerlei redenen snel behoefte hebben aan een (andere) woning. Het betreft bijvoorbeeld jongeren die niet in hun thuissituatie kunnen blijven wonen, mensen die na een relatiebreuk een nieuwe woning nodig hebben, economisch daklozen die hun woning zijn kwijtgeraakt, maar ook dak- en thuislozen die op

straat en in de opvang leven. Er is daarmee ook overlap met de groep uitstroom Maatschappelijke Opvang.

Het WoON 2021 geeft inzicht in het aantal urgent verhuisgeneigden in de Groene Metropoolregio. Van alle huishoudens in de regio is 36% verhuisgeneigd; al dan niet actief in de markt voor een andere woning. Van deze verhuisgeneigde huishoudens is 14% urgent verhuisgeneigd. Dit wil zeggen dat zij actief op zoek zijn naar een woning en meteen actie ondernemen als een gewenste woning op hun pad komt. Van de urgente woningzoekers heeft 20% vijf of meer acties ondernomen om aan een woning te komen. Als we deze 20% als spoedzoekers beschouwen, betreft het in de regio zo'n 4.200 spoedzoekers, mensen die op zeer korte termijn een woning nodig hebben.

Niet iedereen is zichtbaar in het WoON. Er is een groep dak- en thuislozen die via die weg buiten beeld is. Op basis van landelijke CBS-cijfers zouden er in de Groene Metropoolregio bij benadering 1.000 dak- en thuislozen zijn (in de leeftijd van 18 tot 65 jaar). Dit zijn deels economisch daklozen die wel staan ingeschreven voor een woning en actief zoeken, maar deels ook mensen die minder in beeld zijn en dat niet doen. Er is dus overlap met de WoON-uitkomst, maar de groep is groter dan zichtbaar via het WoON.

Bijlage 1: Accenten in de behoefteraming

Figuur 1: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aanvullende woningbehoefte naar eigendom en prijsklasse, per gemeente en per subregio, 2022 t/m 2031

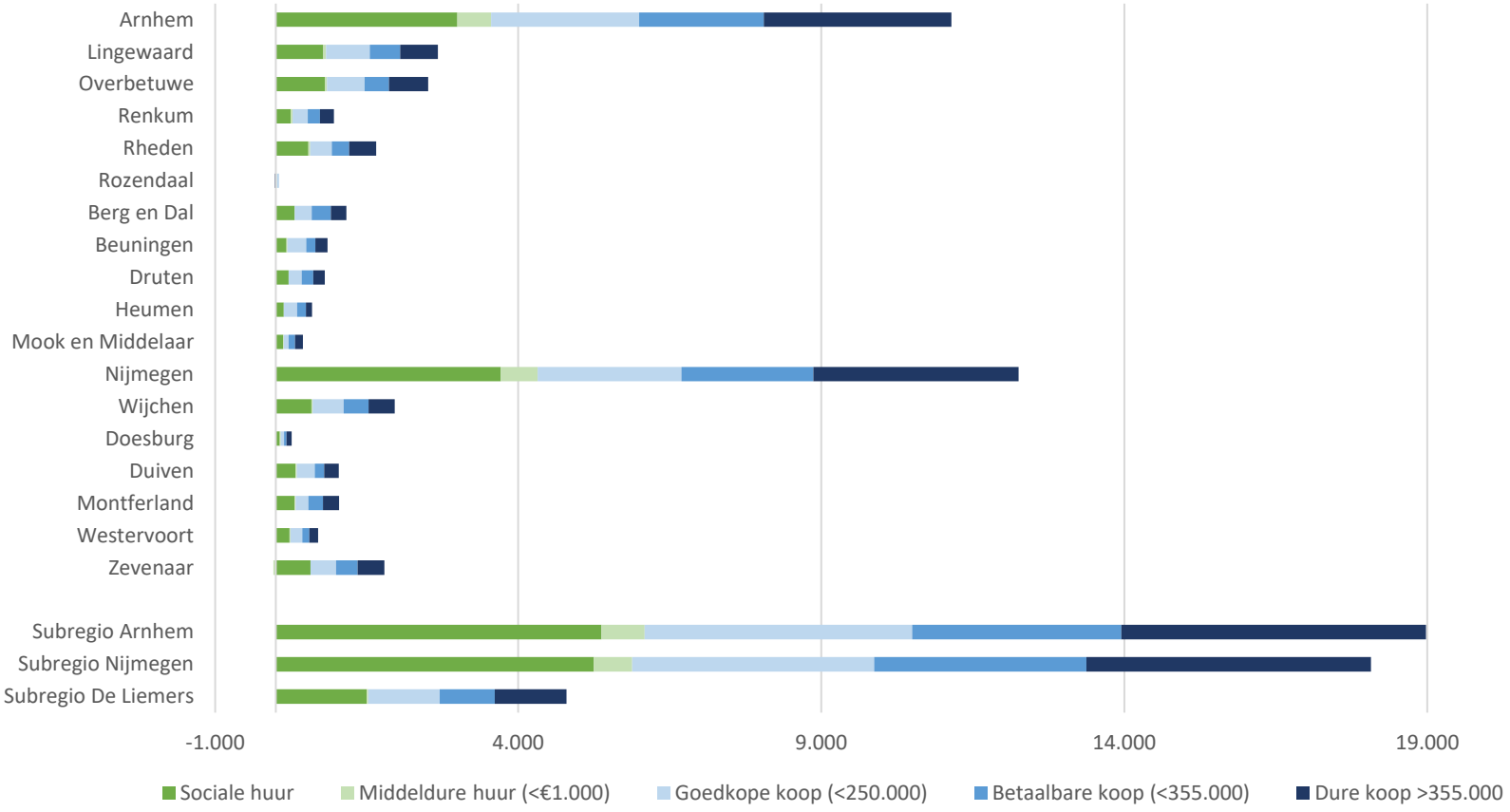

Bron: Primosprognose Gelderse variant, WoON 2021, CBS Microdata, bewerking Companen.

Bijlage 2: Nadere toelichting op de methodologie

Kwalitatieve woningbehoefte

Vraag en aanbod van de volgende doelgroepen is opgenomen:	
Starters	onzelfstandig wonenden (veelal inwonende kinderen) die een zelfstandige woning binnen de gemeente/regio betrekken en bij verhuizing geen woning achterlaten. Gaat ook om studenten die zelfstandig gaan wonen.
Doorstromers	zelfstandig wonende huishoudens die de komende vijf jaar een zelfstandige woning binnen de gemeente/regio betrekken.
Verlaters	huishoudens die door overlijden of vertrek een zelfstandige woning achterlaten.

Bij deze doorrekening baseren we ons op de volgende uitgangspunten:

- We nemen 1 januari 2022 als nulpunt voor de doorrekeningen.
- Voor de omvang van de woningbehoefte gaan we uit van de huishoudensgroei volgens de prognose Primos Gelderse variant 2022 van de Provincie Gelderland en de inloop van het woningtekort naar 2% tot 2031.
- De verhuisgeneigdheid per huishoudensgroep baseren we op het werkelijk aantal verhuizingen van verschillende huishoudens. Ook de achter te laten woningen baseren we op het feitelijk vrijkomend aanbod, geïndexeerd naar het huidige prijspeil van woningen.
- De woonvoorkeuren baseren we primair op WoON 2021.

Doordat de markt in de regio Arnhem-Nijmegen onder druk staat is bijna elk woningaanbod in trek bij woningzoekers. De huidige woningmarkt is in belangrijke mate een aanbiedersmarkt. Mensen verhuizen vaak niet naar de woning die exact aansluit bij hun wensen, maar vooral naar woningen die binnen hun mogelijkheden beschikbaar zijn. Verhuiswensen zijn in deze markt vaak ondergeschikt aan verhuismogelijkheden. Toch is juist in deze markt het beleidsmatig minder interessant om te zien wat mensen daadwerkelijk doen, maar vooral naar wat mensen willen: het accentueren van de vraag in een aanbiedersmarkt. De regio Arnhem-Nijmegen heeft meegedaan aan het nationale woononderzoek WoON 2021. Via dit grootschalige enquêteonderzoek zijn woonwensen in beeld gebracht. In grote lijnen biedt dit een beeld van de vraag. Toch zijn hierbij enkele nuanceringen te maken:

- Voor de sociale huur zien we dat het wettelijk systeem van toewijzingsnormen naar inkomen bepaalt wie hiervoor in aanmerking komt. Dit is een ‘systeemgedreven’ segment. De wens is meer secundair.
- Een deel van de verhuizingen komt niet voort vanuit een woonwens, maar vanuit een noodzaak. Te denken is aan een verhuizing als gevolg van echtscheiding, zorgsituatie of naar een tijdelijke (tussen)woning. In woonwensenonderzoek komt deze vraag niet of hoogstens zeer beperkt in beeld. Omdat die vraag in de praktijk wel aanwezig is, is het noodzakelijk dit wel in beeld te brengen. Dat kan door dit deel van de vraag te baseren op daadwerkelijke verhuizingen. In deze situatie gaat het vaak om verhuizingen naar vrije sector huurwoningen en/of naar woonzorgvormen. Daarom baseren we de vraag naar vrije sector huur voor een deel op feitelijke verhuizingen.
- Het enquêteonderzoek is uitgevoerd in 2020. Sindsdien zijn de prijzen van woningen sterk gestegen. Om een reële inschatting van vraag en aanbod te kunnen maken hebben we daarom de prijsopbouw van het potentiële woningaanbod in de enquête geïndexeerd op de prijsontwikkeling op de woningmarkt. Aan de vraagkant is de koopkracht in dezelfde periode niet of nauwelijks gegroeid. We nemen daarom aan dat dit dan ook geen effect heeft op de woningvraag.

Bij het ramen van de extra woningbehoefte is rekening gehouden met het vrijkomen van woningen door doorstroming, woningen die weer door een ander huishouden worden betrokken. De gepresenteerde aanvullende woningbehoefte naar eigendom, woonvorm en prijssegment is de behoefte die per saldo niet wordt ingevuld door vrijkomend aanbod.

Benodigde sociale huurvoorraad

De gemeenten en corporaties hebben een bijzondere verantwoordelijkheid om in huisvesting te voorzien van mensen die op basis van hun inkomen dit niet volledig zelfstandig kunnen. Wettelijk is vastgelegd dat eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 40.765 en meerpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 45.014 (prijspeil 2022) tot de doelgroep van de woningcorporaties behoren. Voor hen zijn sociale huurwoningen met een huurprijs tot € 763 bedoeld (prijspeil 2022). Huishoudens met een laag inkomen kunnen huurtoeslag krijgen. De inkomensgrenzen voor de huurtoeslag zijn in 2020 komen te vervallen en zijn vervangen voor een eigen bijdrage. Deze eigen bijdrage is hoger naarmate het inkomen hoger is. Als de eigen bijdrage hoger is dan de feitelijke huur dan krijgt een huishouden geen huurtoeslag meer. In het kader van het passend toewijzen van woningen door corporaties zijn er nog wel inkomensgrenzen. Deze zijn in 2022 als volgt:

- Eenpersoonshuishoudens tot de AOW-leeftijd: € 24.075
- Eenpersoonshuishoudens vanaf de AOW-leeftijd: € 23.975
- Meerpersoonshuishoudens tot de AOW-leeftijd: € 32.675
- Meerpersoonshuishoudens vanaf de AOW-leeftijd: € 32.550

Huishoudens in deze inkomensgroepen zijn aangewezen op de meest betaalbare sociale huurwoningen met een huurprijs tot de aftoppingsgrenzen: € 633 voor 1- en 2-persoonshuishoudens en € 679 voor 3- en meerpersoonshuishoudens.

Om goed invulling te kunnen geven aan de huisvestingsopgave van deze doelgroepen, passend binnen de wettelijke kaders, hebben we de behoefte aan sociale huurwoningen in beeld gebracht. De toekomstige ontwikkeling van de behoefte aan sociale huurwoningen is afhankelijk van verschillende ontwikkelingen die niet altijd beïnvloedbaar zijn. Het is belangrijk om op te merken dat de gepresenteerde extra woningbehoefte de netto behoefte is. Als corporatiewoningen worden gesloopt of verkocht is sprake van een navenant hogere opgave.

1. Gevolgen demografische trends voor sociale huur

De factor met de grootste invloed op de behoefte aan sociale huur is de verwachte huishoudensgroei. De groei van het aantal huishoudens spreidt zich demografisch over verschillende marktsegmenten.

2. Inlopen van het woningtekort

Voor de toekomstige woningbehoefte houden we naast de huishoudensgroei rekening met het inlopen van een bestaand woningtekort (naar 2% van de woningvoorraad). Het woningtekort heeft vooral betrekking op doelgroepen die een zelfstandige woning wensen maar daar nu niet of nauwelijks mogelijkheden toe hebben (vanwege gebrek aan woningaanbod of beperkte financiële mogelijkheden) en daardoor onzelfstandig wonen. Het gaat met name om starters op de woningmarkt en alleenstaanden. Deze doelgroepen aan het begin van hun wooncarrière zijn, blijkend uit hun woonwens volgens WoON 2021, meer dan gemiddeld georiënteerd op een sociale huurwoning. Dit betekent dat een naar verhouding groot deel van het in te lopen woningtekort op basis van woonwensen terecht komt in de sociale huur.

3. Generatie-effect: ouderen verhuizen minder van koopwoning naar sociale huur

Een andere ontwikkeling die van invloed is op de behoefte aan sociale huur is het zogenaamde generatie-effect. Door beleid van de Rijksoverheid is jarenlang het kopen van woningen gestimuleerd. Hierdoor hebben generaties die na

1945 geboren zijn vaker een koopwoning dan de generaties van voor 1945. Juist die laatste groep woont verhoudingsgewijs veel in een sociale huurwoning. De generatie geboren voor de Tweede Wereldoorlog zal de komende jaren geleidelijk uit hun woning gaan. De naoorlogse generatie (babyboom) vult dit slechts beperkt op door hun grotere oriëntatie op de koopsector. Hierdoor daalt de behoefte aan sociale huur tussen de generaties.

3. Verwachte koopkrachtontwikkeling

De huishoudensgroei is de belangrijkste graadmeter voor de totale woningvraag. De koopkrachtontwikkeling geeft inzicht in welke inkomensgroepen binnen de totale huishoudensgroepen zullen toe- of afnemen. Een sterke positieve koopkrachtontwikkeling leidt tot een relatief kleine groei (of zelfs stagnatie) van de lage inkomensgroep. Bij een stagnatie van de koopkrachtontwikkeling (of zelfs afname) neemt de groep huishoudens met een laag inkomen juist toe (en de midden- en hogere inkomens juist veel minder).

Voor een raming van de toekomstige koopkrachtontwikkeling sluiten we aan bij ramingen van het CPB. De koopkrachtontwikkeling is in Nederland in belangrijke mate conjunctureel, maar laat wel een gestaag dalende lijn zien. 2022 was met een gemiddelde koopkrachtdaling van 6,8% een grote uitschieter in negatieve zin. Voor 2023 wordt een gunstiger beeld verwacht, een koopkrachtstijging met gemiddeld 3,9%, zij het dat dit komt door reparaties die de overheid doet en daarom ten koste gaat van de overheidsfinanciën. Het CPB geeft daarbij aan dat sprake is van grote onzekerheden, met name rond de gasprijs.

Huurders hebben doorgaans een lagere koopkrachtgroei dan gemiddeld. Door de conjunctuur varieert dit van jaar tot jaar. Het beeld van de economische ontwikkelingen in de komende jaren is niet positief. We gaan in de raming van de behoefte aan sociale huurwoningen uit van bandbreedte in de koopkrachtontwikkeling van -0,7% tot 0,3%.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Arnhem

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

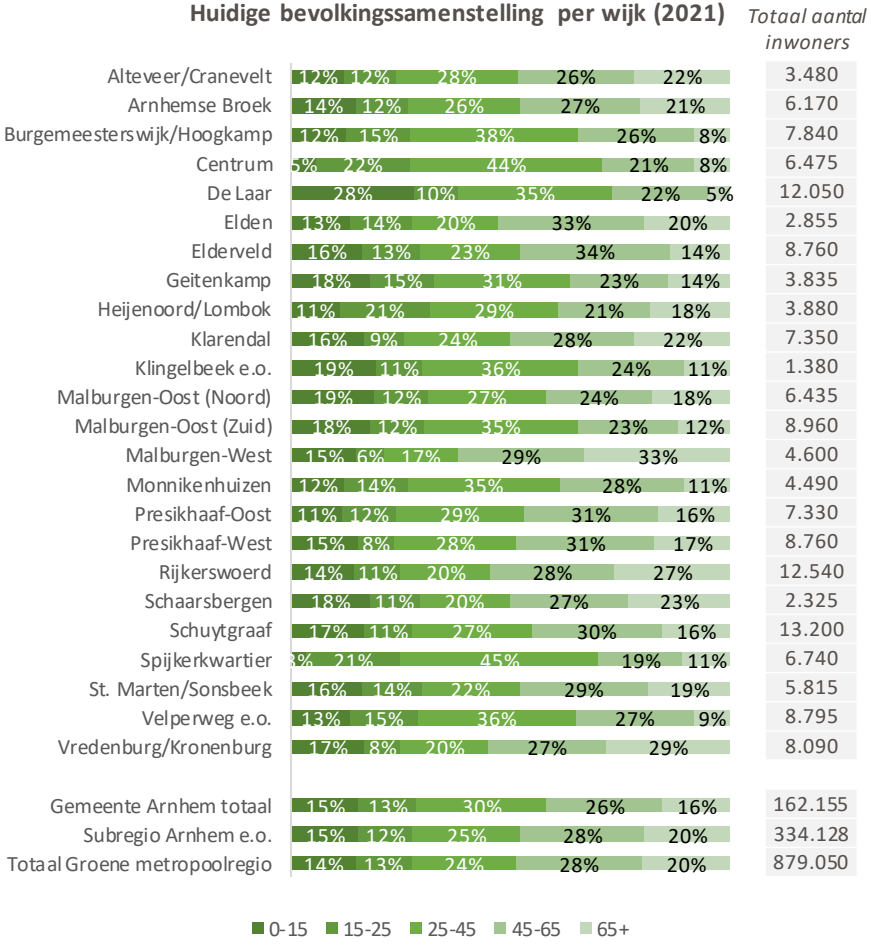

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

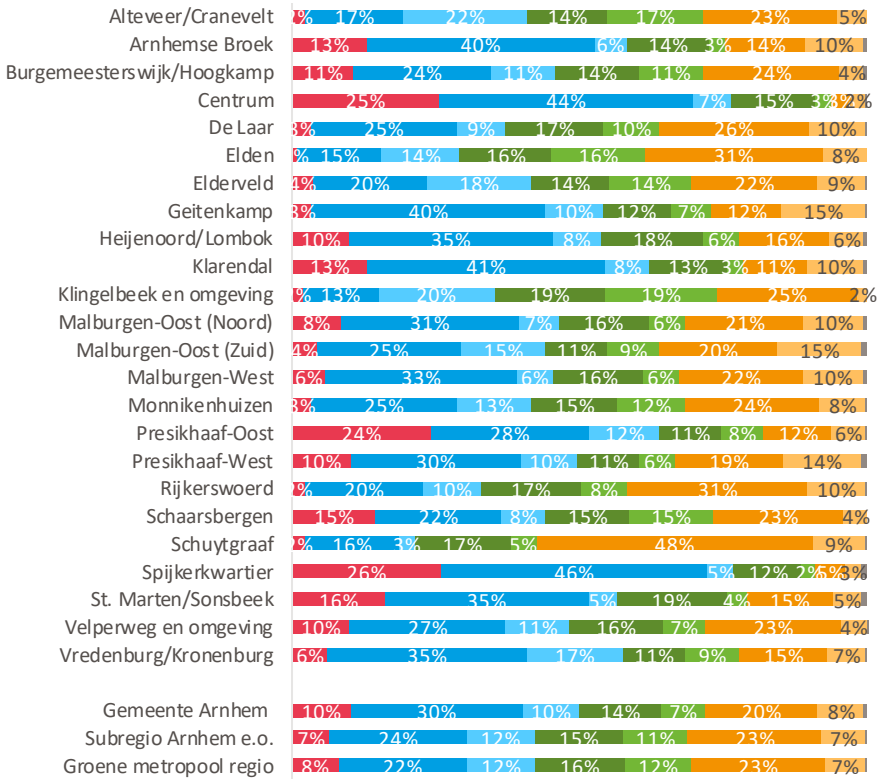

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

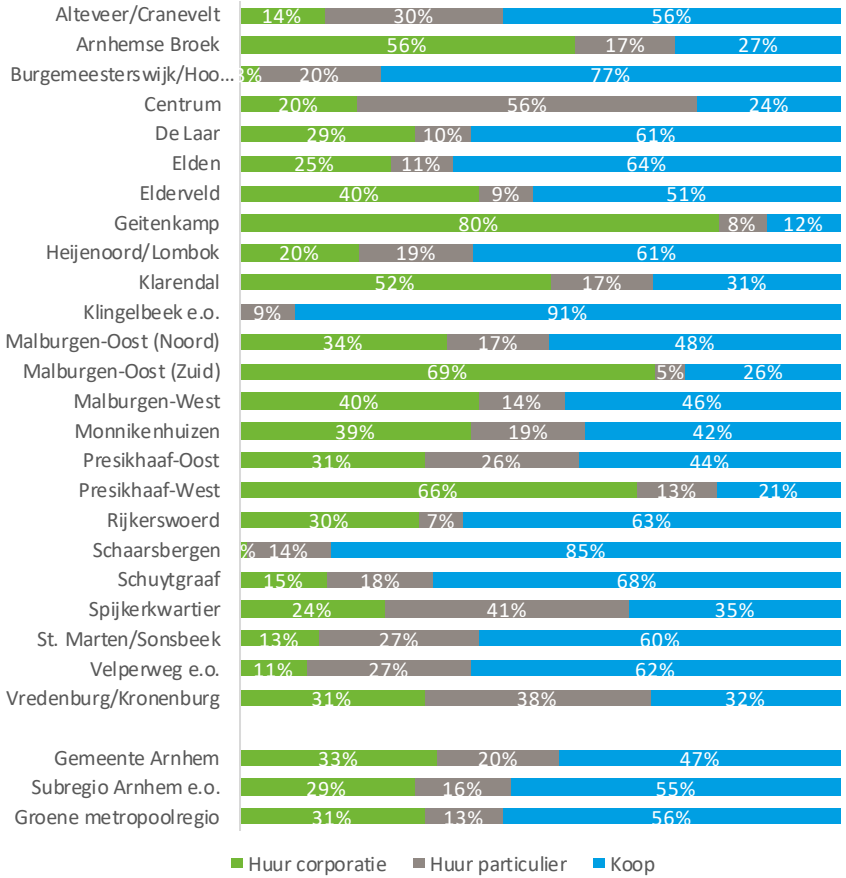

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

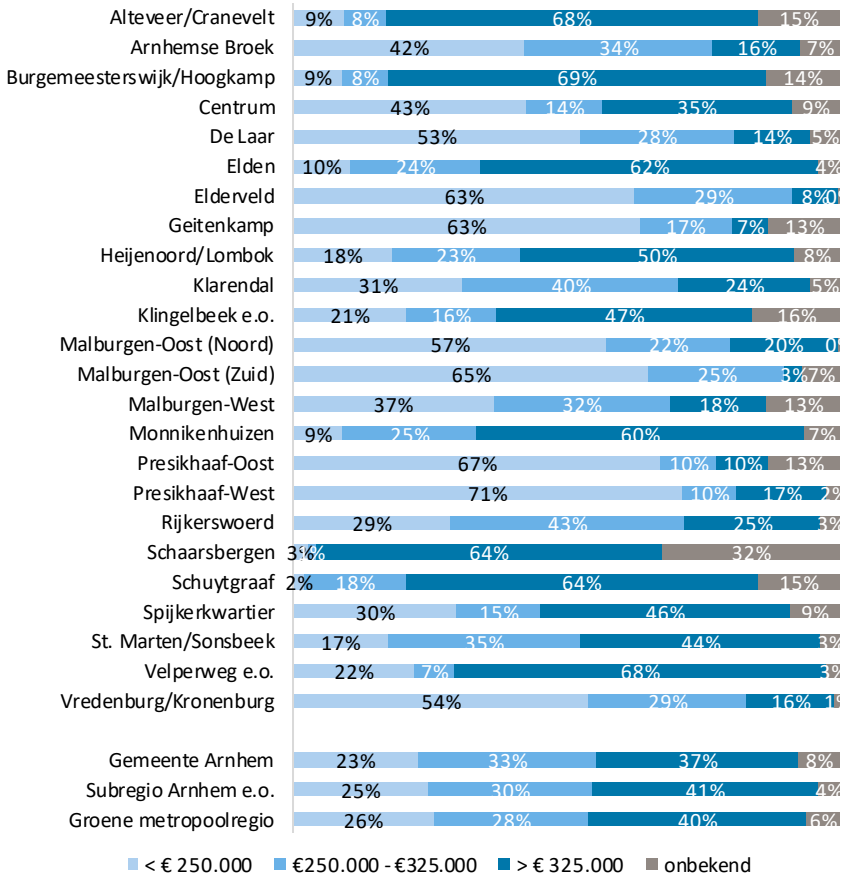

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

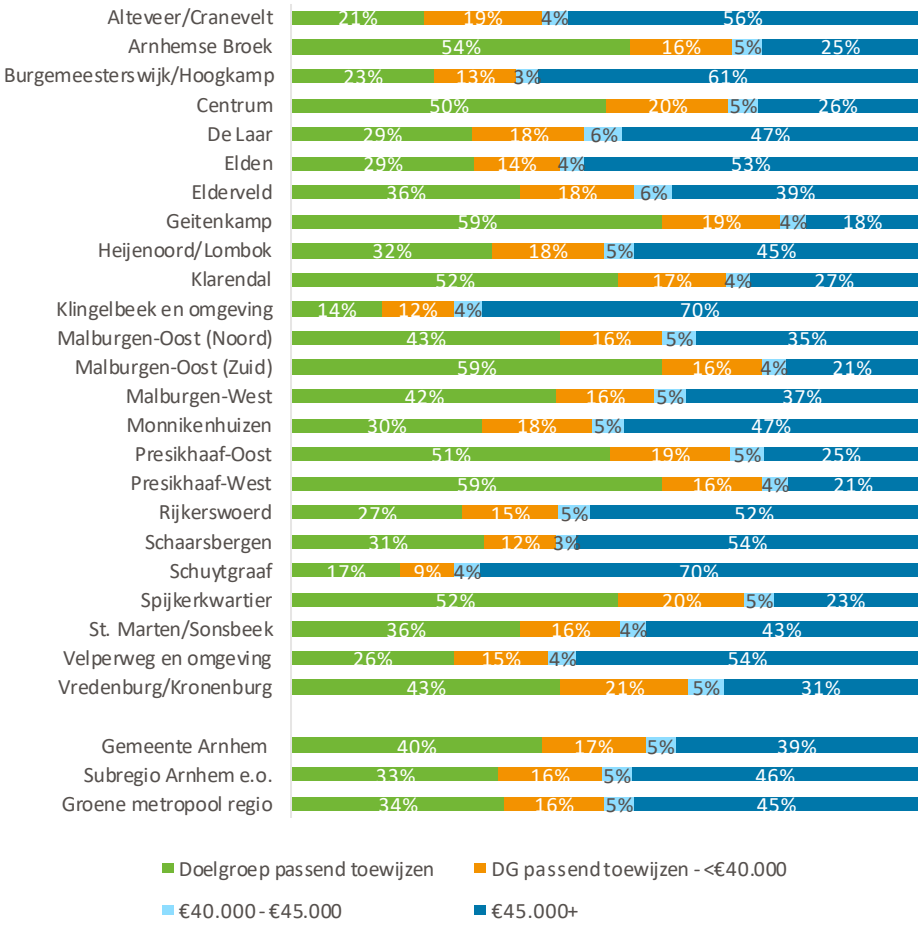

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

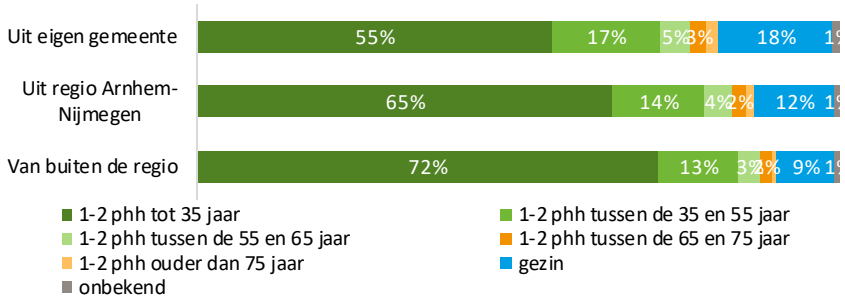

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

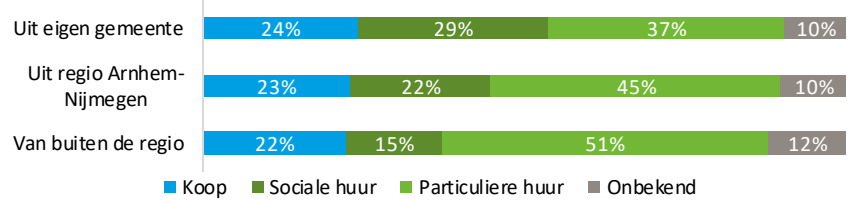

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Arnhem	Vertrekkers vanuit Arnhem	Saldo
Rheden	9.270	8.109	-1.161
Nijmegen	6.077	7.235	1.158
Overbetuwe	5.506	4.691	-815
Lingewaard	5.459	4.885	-574
Renkum	5.256	4.843	-413

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	146	164	189	246	258	277
Aantal verhuringen	1.765	1.602	1.593	1.576	1.432	1.434
Slaagkans*	8,6%	7,6%	7,0%	5,9%	5,2%	4,4%

Bron: Enserve 2021.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

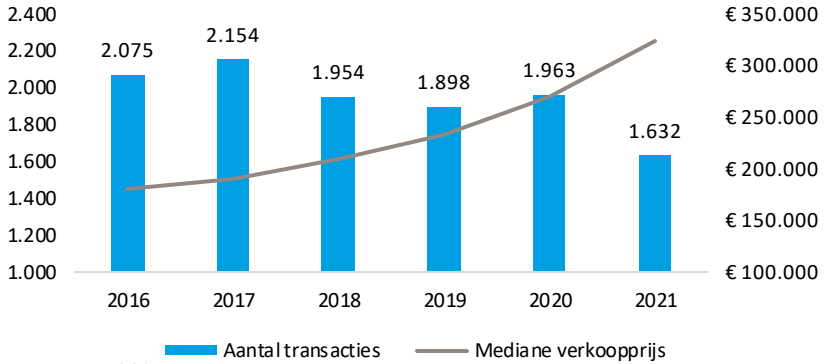

Bron: NVM 2021.

Vraagdruk koopmarkt

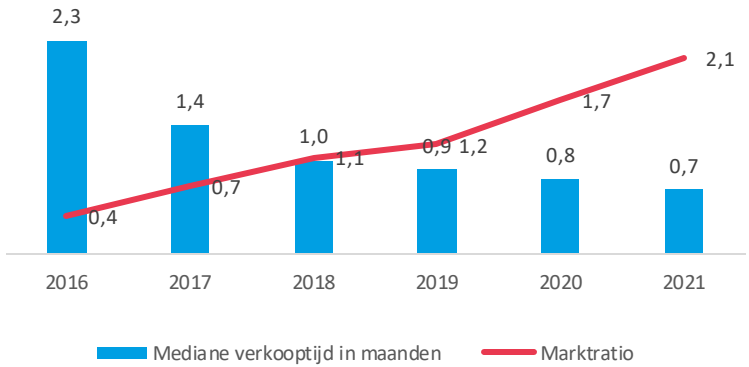

Bron: NVM 2021.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Arnhem was in 2021 met een marktratio van 2,1 hoog.

Huishoudensprognose

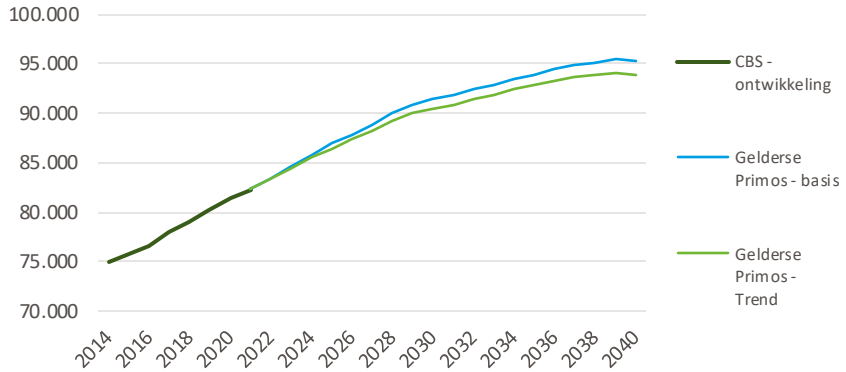

Bron: Gelderse Primos, 2022.

Kwalitatieve woningbehoefte

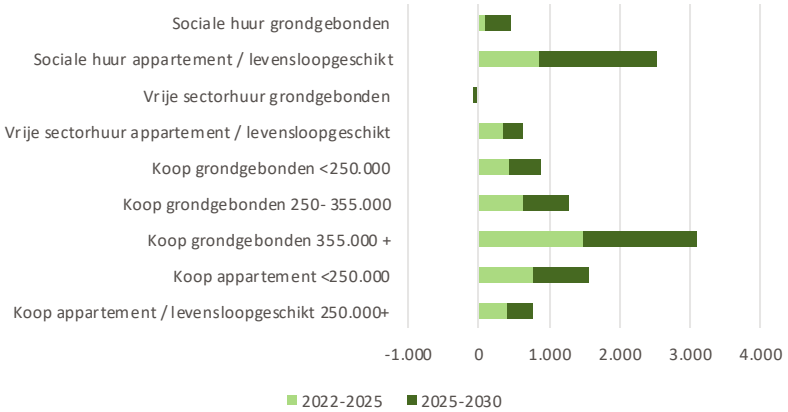

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2020-2039
Arnhem	2.690	8.460	3.430	**11.150**	**14.580**

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Arnhem behoefte aan **+11.150 extra woningen**.

- In Arnhem is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 72% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook veel behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen maar deels ook op appartementen.
- In de middeldure huursector is er vooral behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is deels afkomstig van ouderen maar in Arnhem vooral van jongeren en starters die graag in de stad willen wonen.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan appartementen.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is vooral behoefte aan grondgebonden (rij)woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Arnhem	3.020 (27%)	555 (5%)	2.445 (22%)	2.055 (18%)	3.100 (28%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

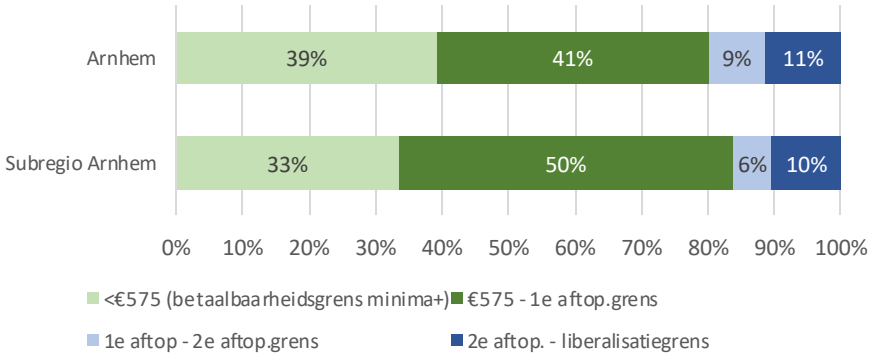

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

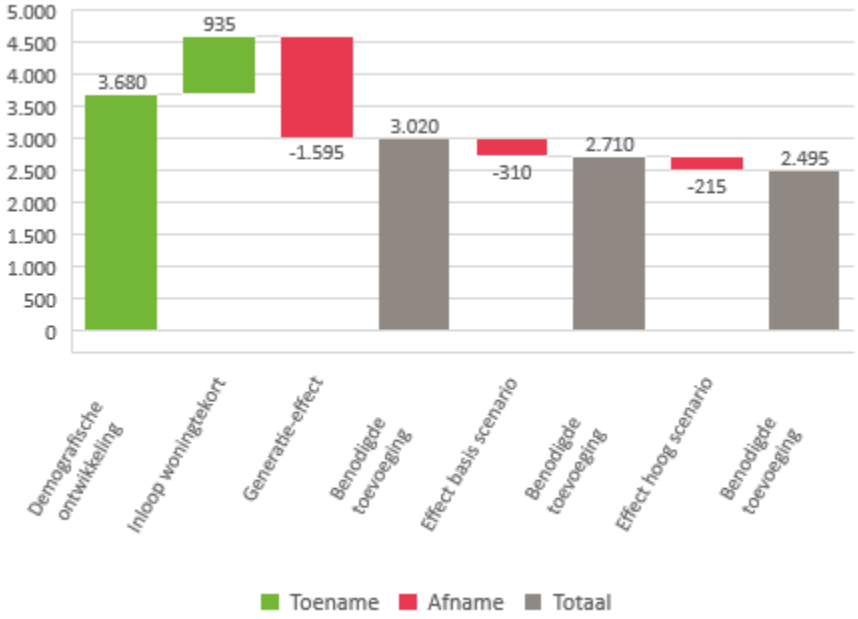

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +2.710 tot +3.020 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 27% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

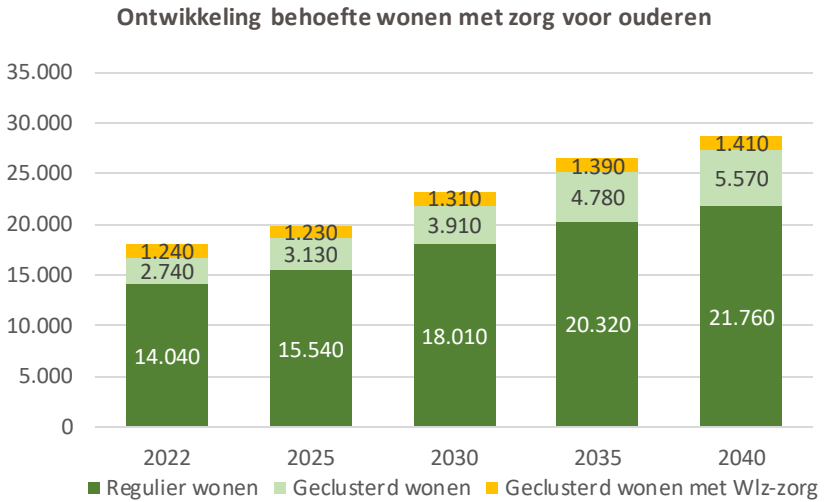

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Arnhem een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 2.740 in 2022 naar 5.570 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Berg en Dal

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

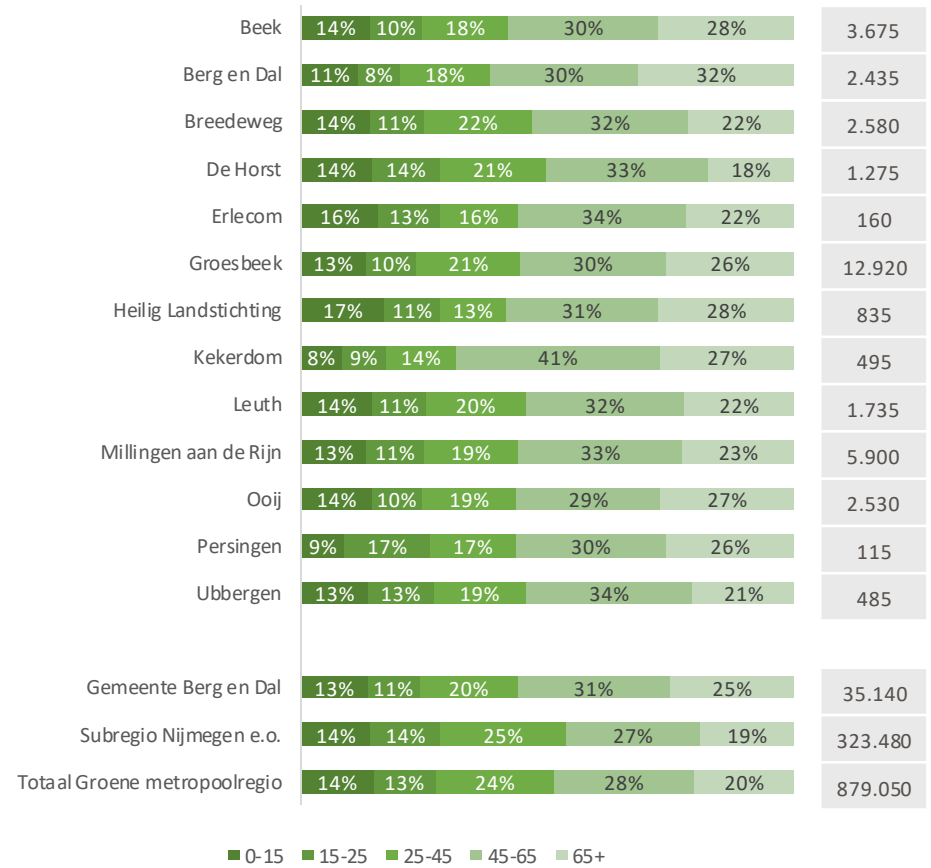

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

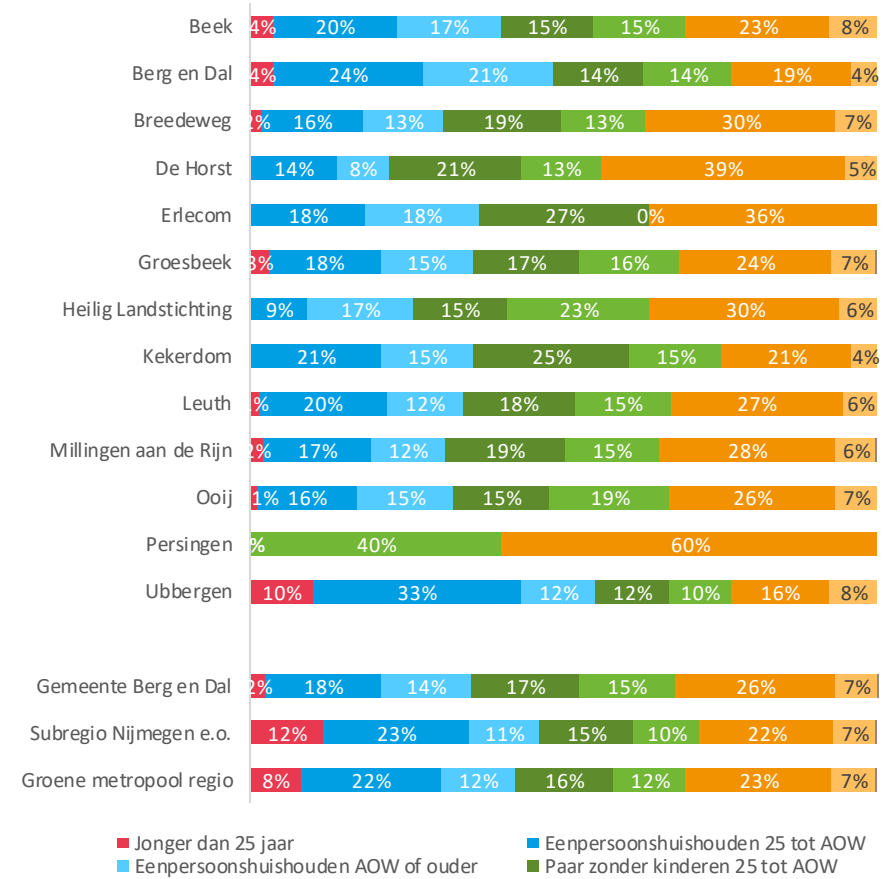

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

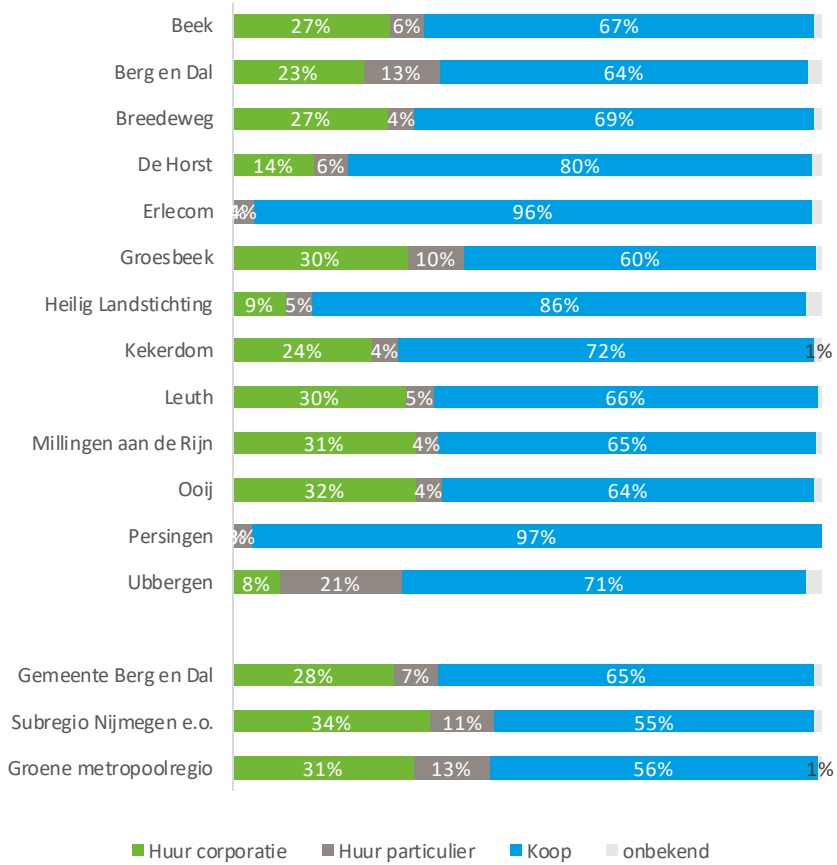

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

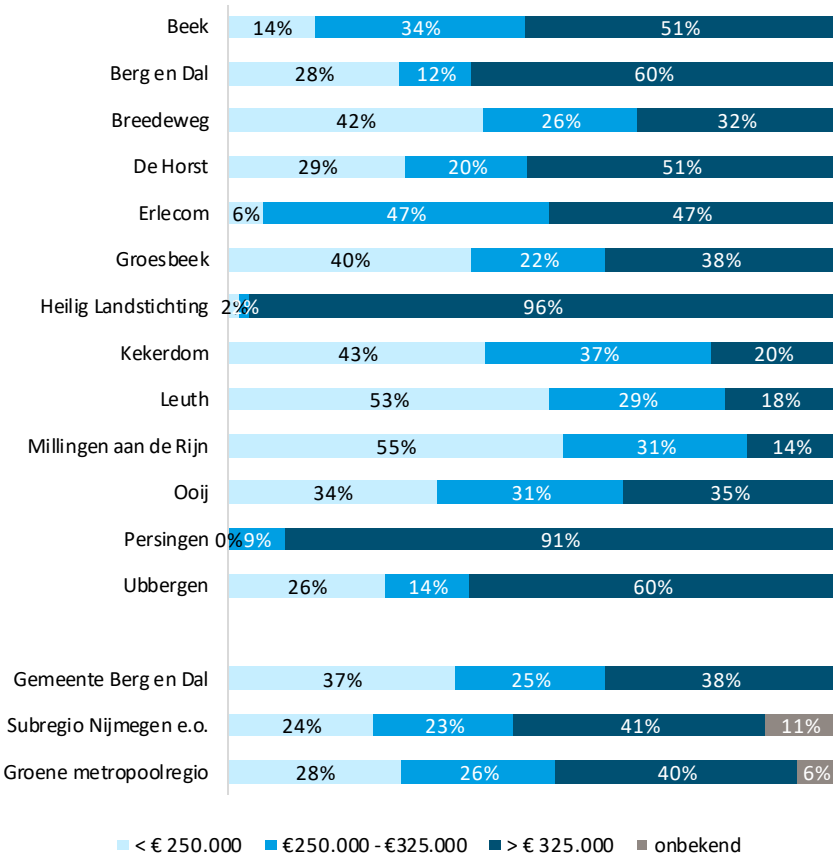

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

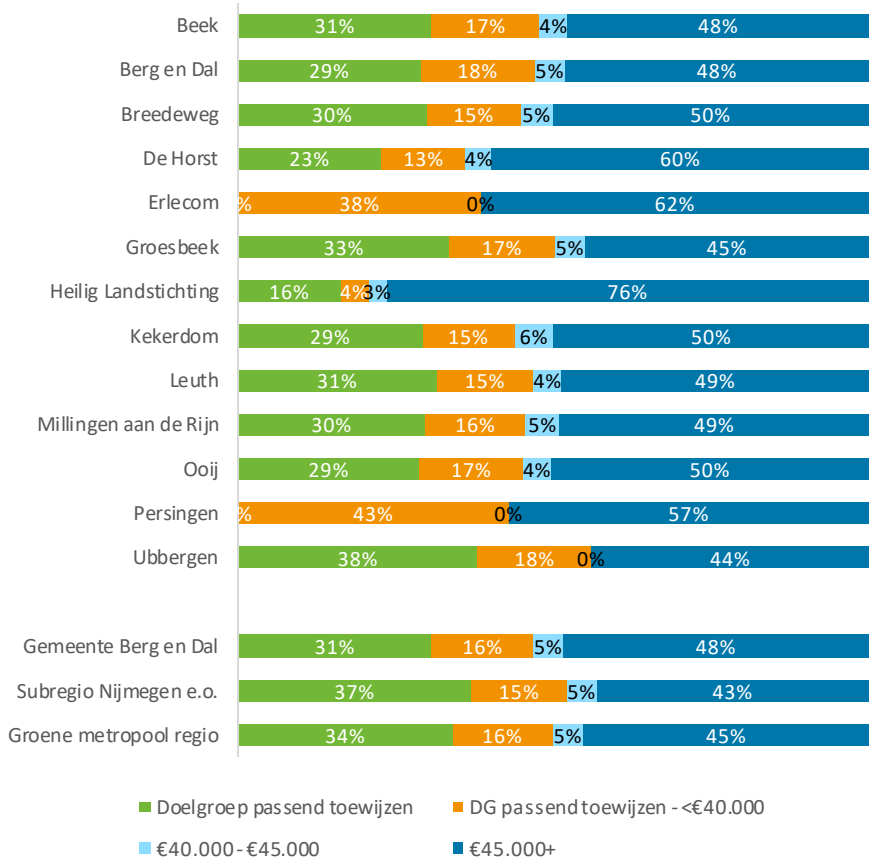

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

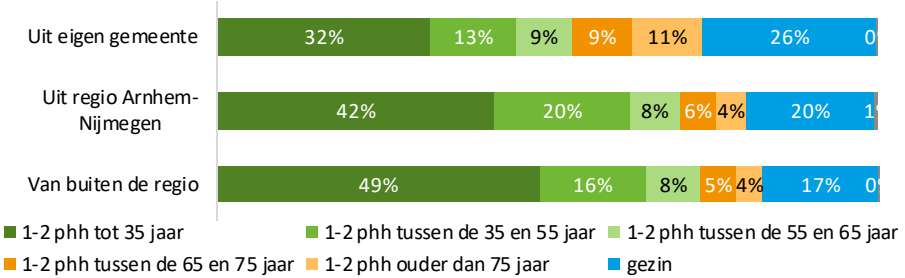

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

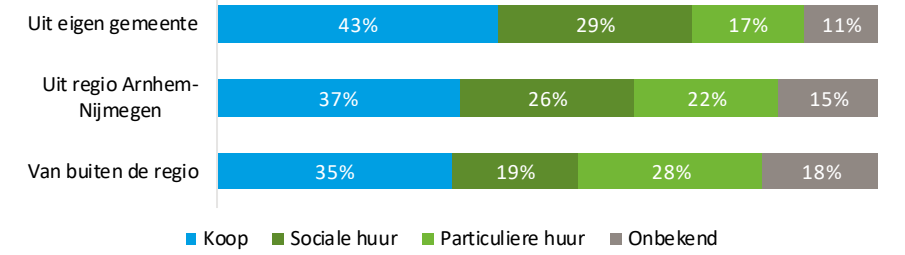

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Berg en Dal	Vertrekkers vanuit Berg en Dal	Saldo
Nijmegen	4.293	3.500	793
Arnhem	345	320	25
Wijchen	278	249	29
Heumen	271	284	-13
Beuningen	255	231	24

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	116	127	180	168	125	128
Aantal verhuringen	257	271	253	281	219	212
Slaagkans*	3,7%	3,6%	2,4%	3,0%	2,3%	1,7%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

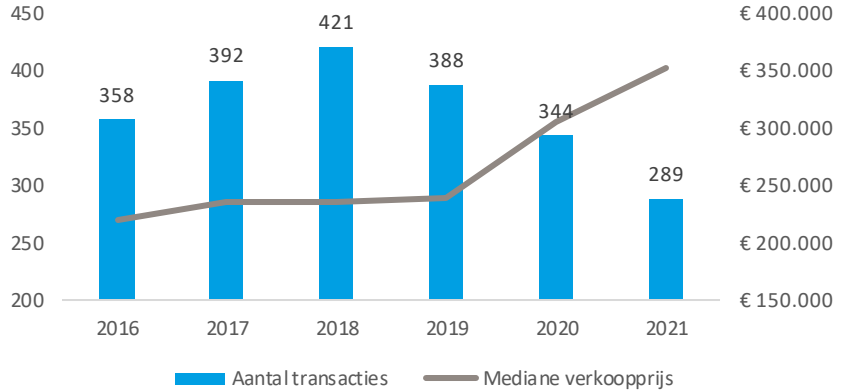

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

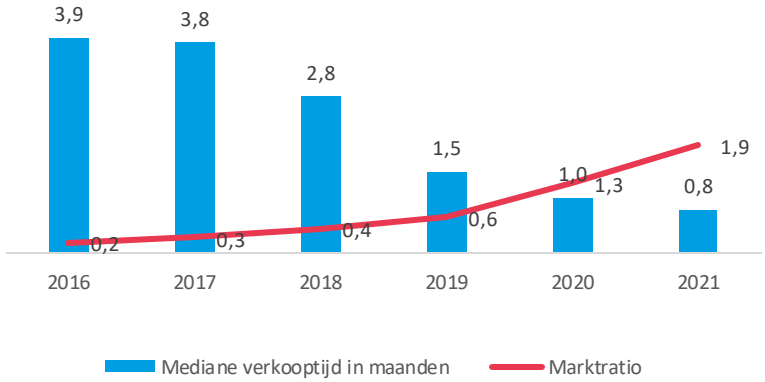

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Berg en Dal was in 2021 met een marktratio van 1,9 hoog.

Huishoudensprognose

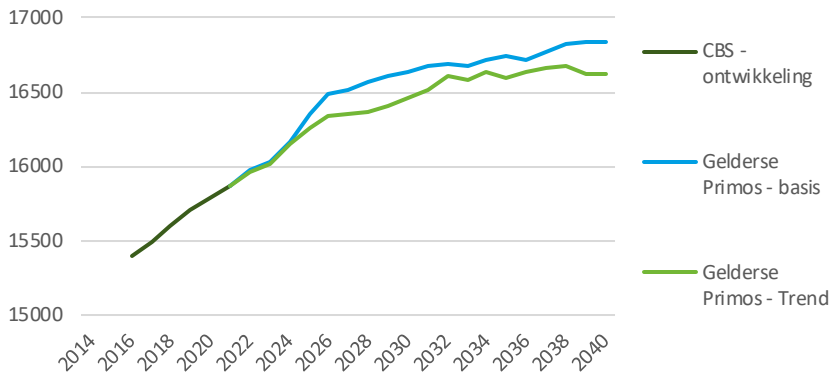

Bron: Gelderse Primos, 2022.

Kwalitatieve woningbehoefte

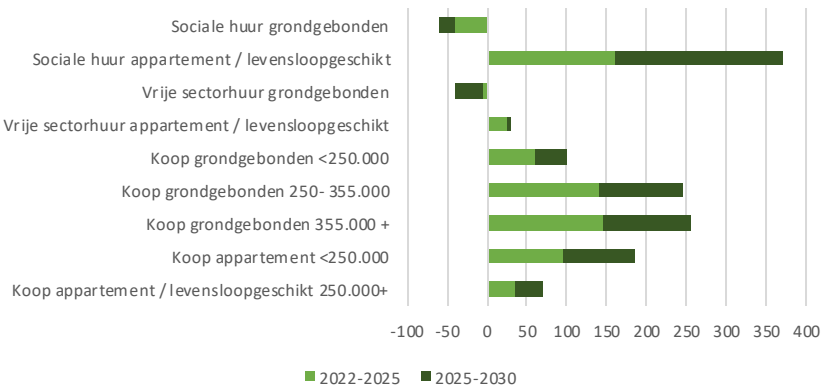

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Berg en Dal	605	550	100	1.155	1.255

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Berg en Dal behoefte aan +**1.155 extra woningen**.

- In Berg en Dal is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 78% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen mogelijk wat onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan appartementen. Voor een deel is dit een wens van ouderen die nu in een grondgebonden koopwoning wonen.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is vooral behoefte aan grondgebonden (rij)woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Berg en Dal	300 (26%)	-10 (-1%)	295 (25%)	315 (27%)	255 (22%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

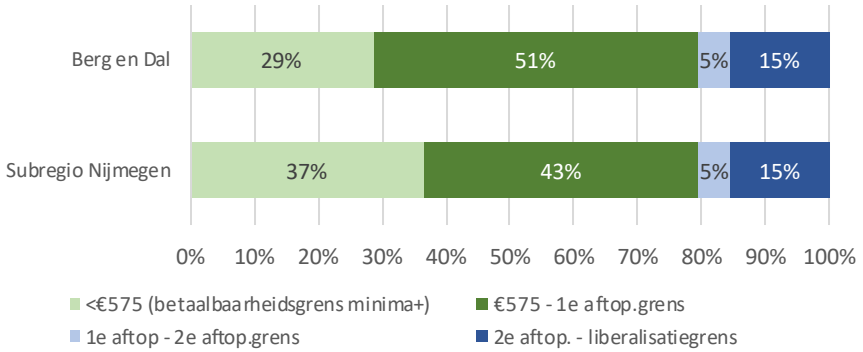

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

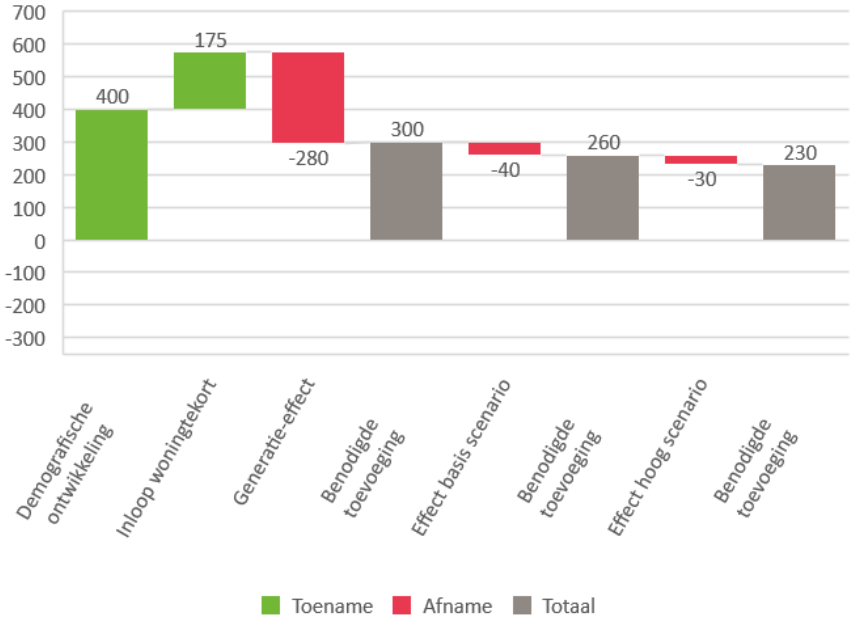

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +260 tot +300 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 26% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

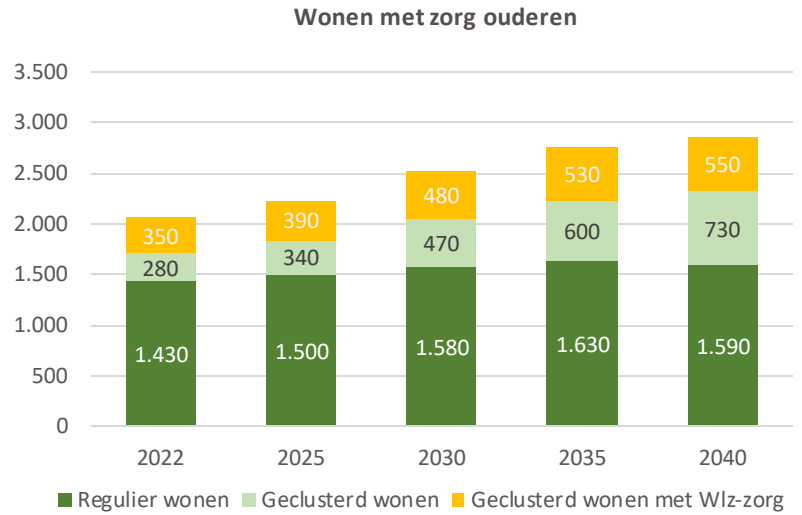

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Berg en Dal een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 280 in 2022 naar 730 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Beuningen

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

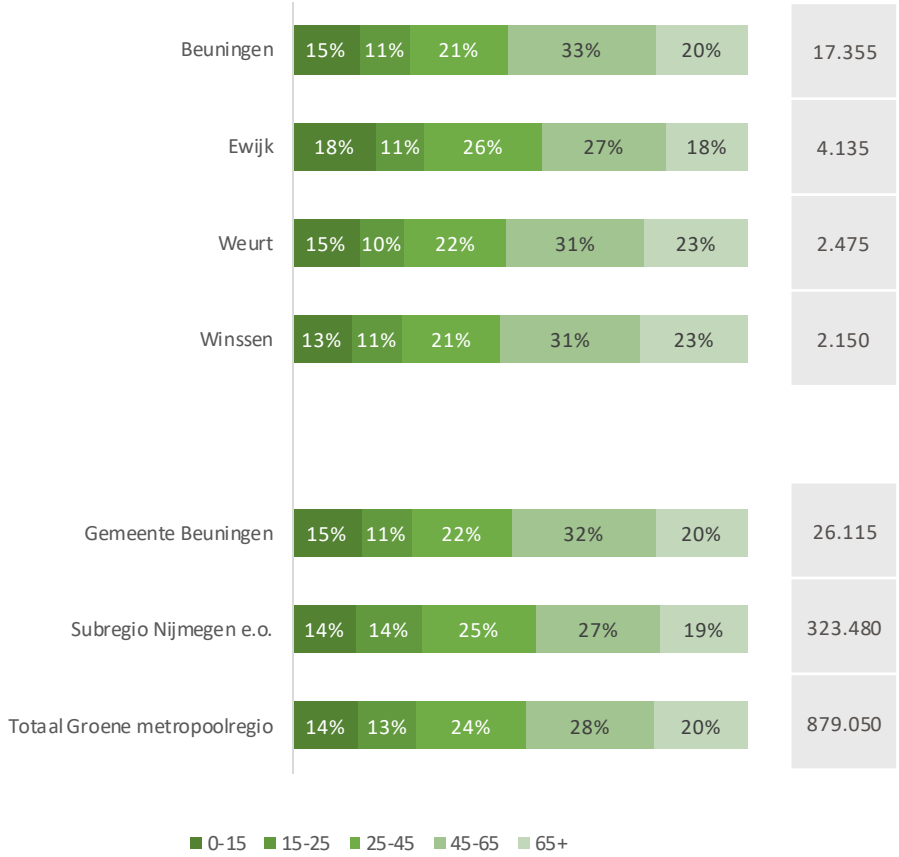

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

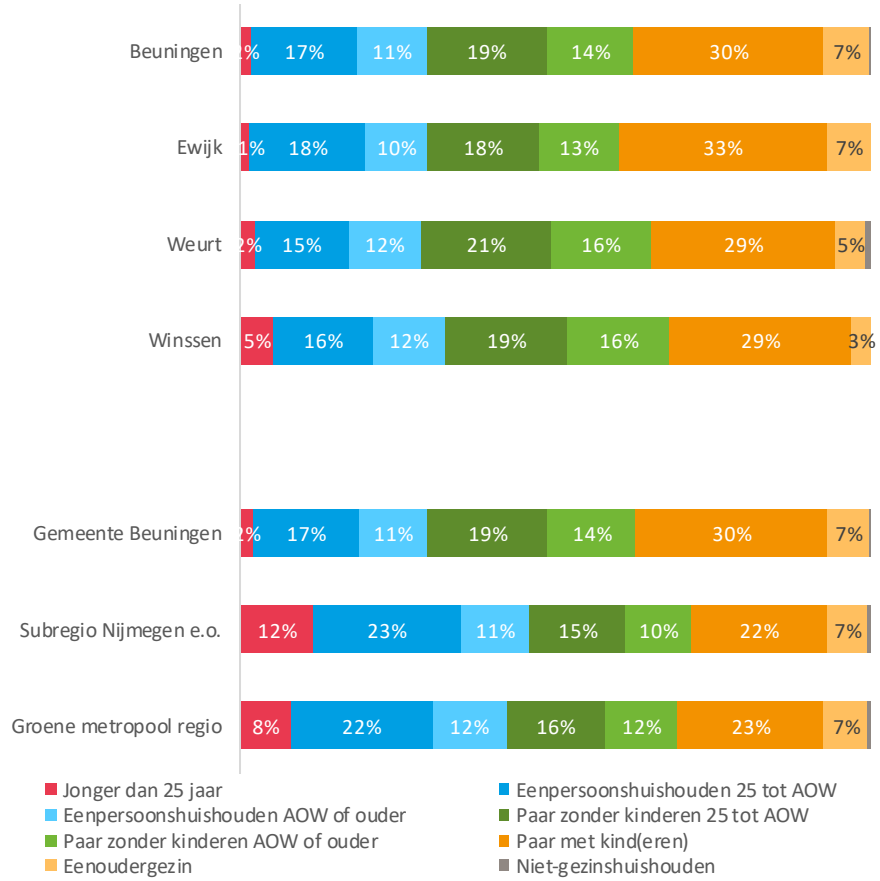

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

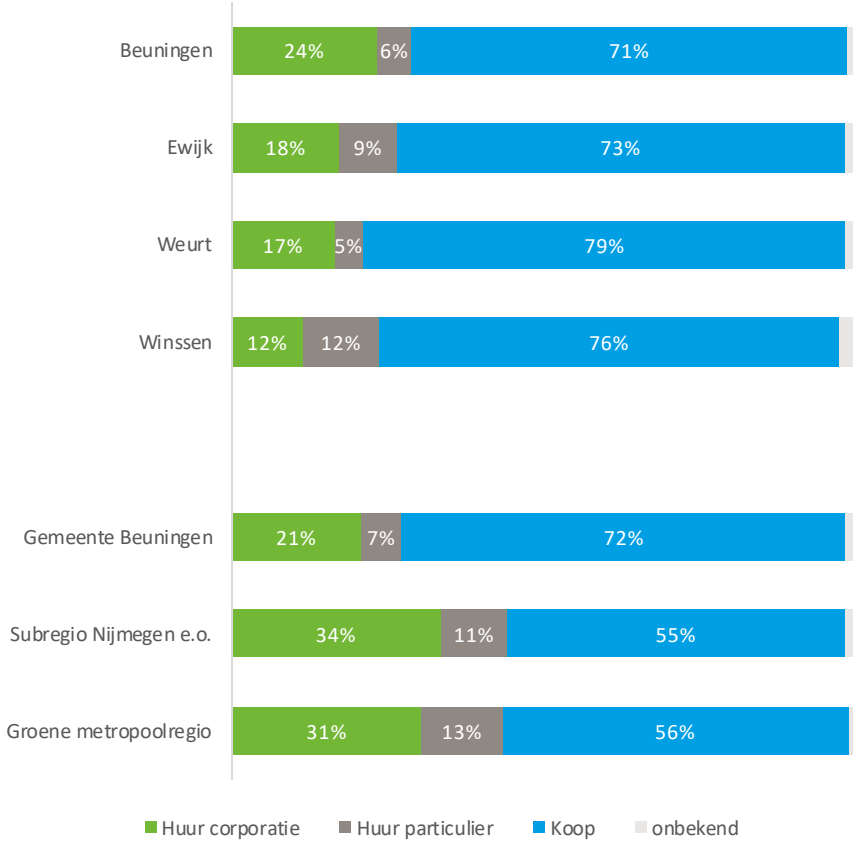

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

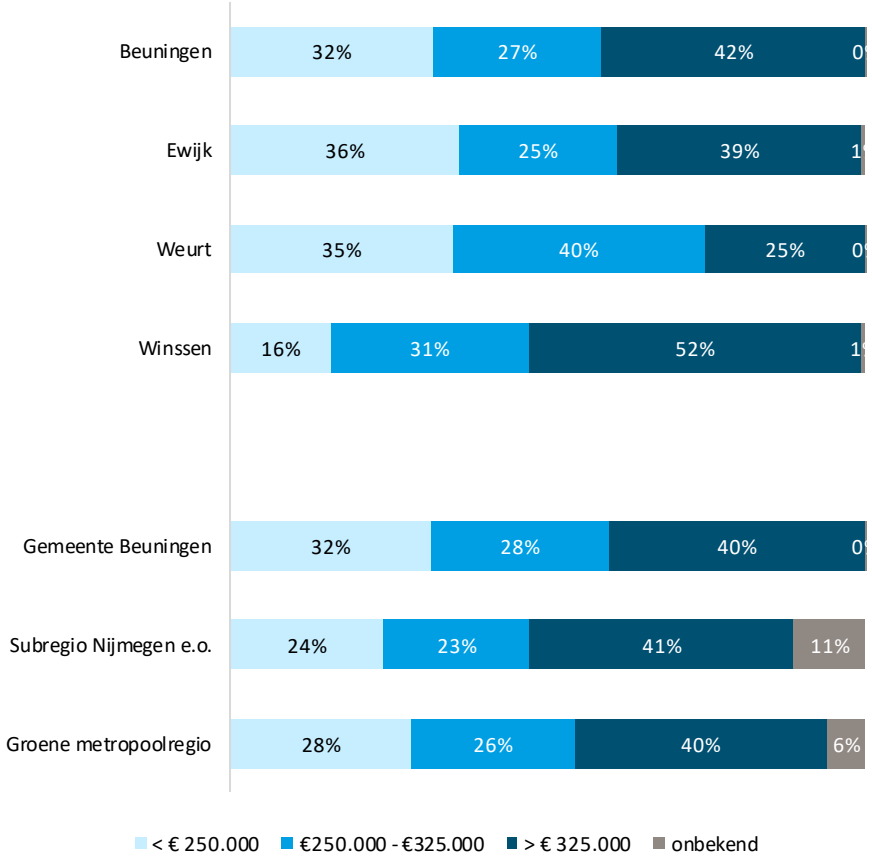

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

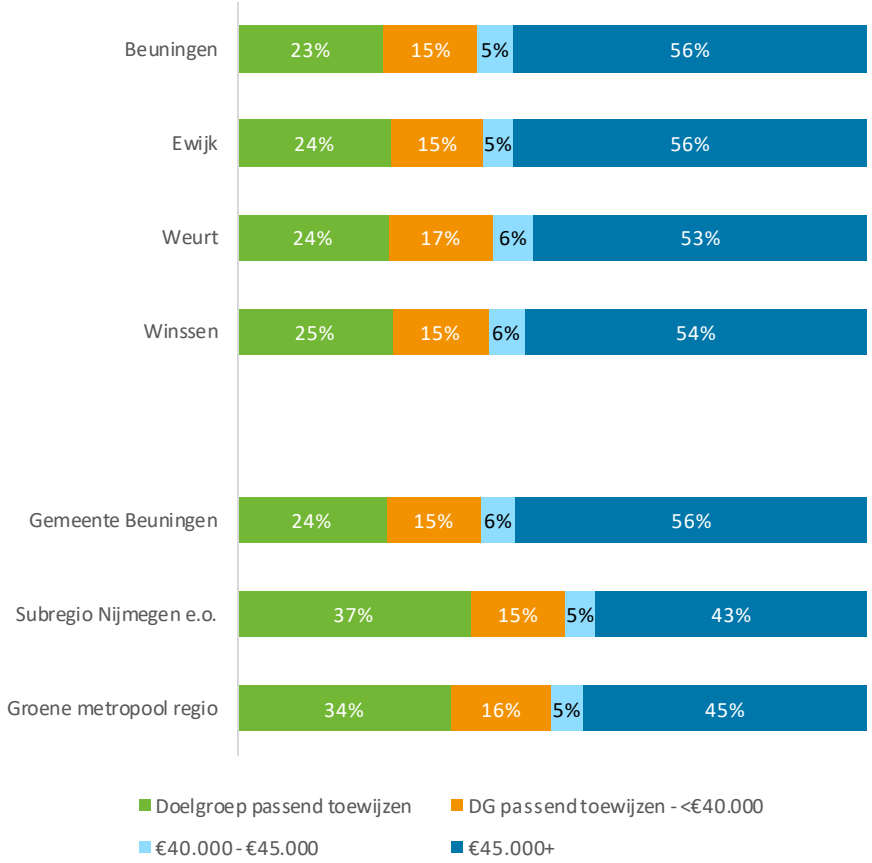

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

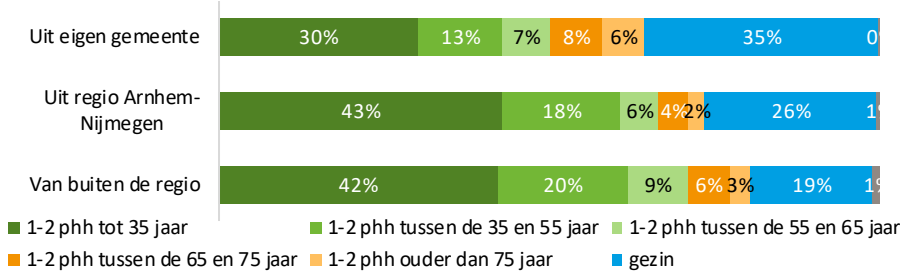

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

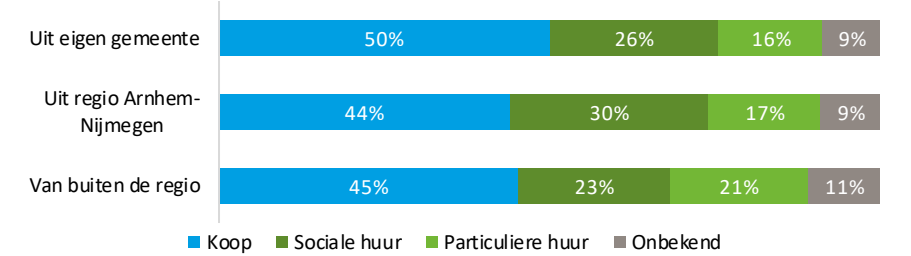

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Beuningen	Vertrekkers vanuit Beuningen	Saldo
Nijmegen	4.724	5.442	-718
Wijchen	1.196	988	208
Druten	726	609	117
Arnhem	403	364	39
Berg en Dal	255	231	24

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	94	90	104	168	132	143
Aantal verhuringen	151	209	116	125	97	148
Slaagkans*	4,0%	4,6%	2,6%	2,2%	1,4%	1,7%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

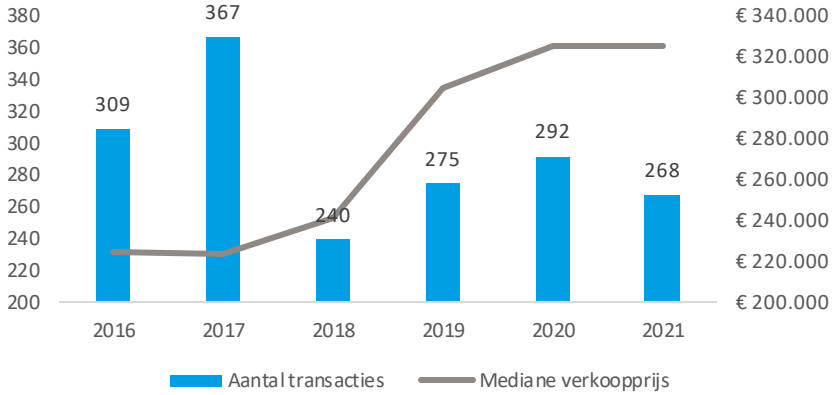

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

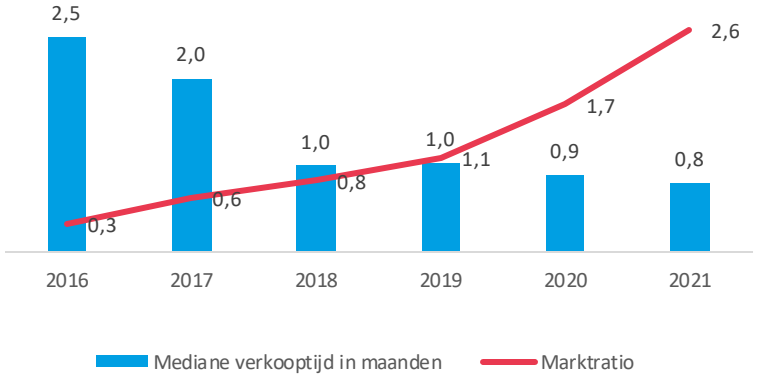

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Beuningen was in 2021 met een marktratio van 2,6 hoog.

Huishoudensprognose

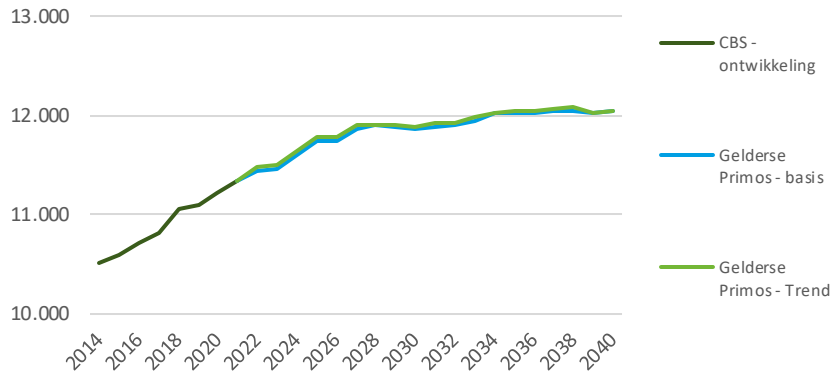

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

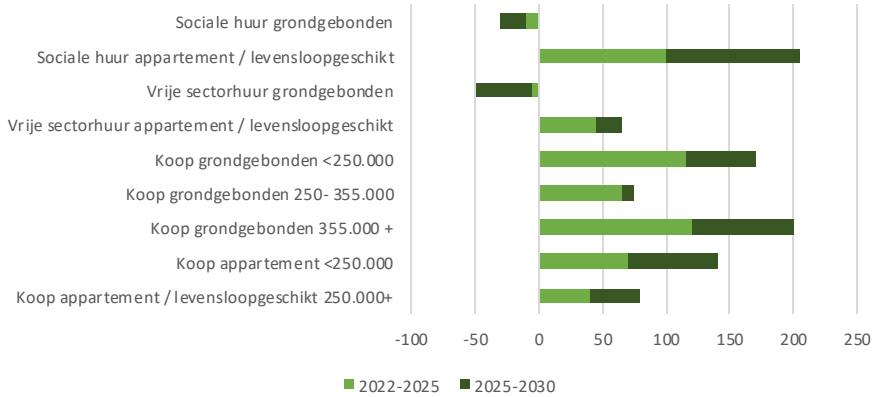

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Beuningen	430	430	130	860	990

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Beuningen behoefte aan **+860 extra woningen**.

- In Beuningen is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 77% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen mogelijk wat onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan appartementen. Voor een deel is dit een wens van ouderen die nu in een grondgebonden koopwoning wonen.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is vooral behoefte aan grondgebonden (rij)woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Beuningen	180 (20%)	15 (2%)	310 (36%)	155 (18%)	200 (23%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

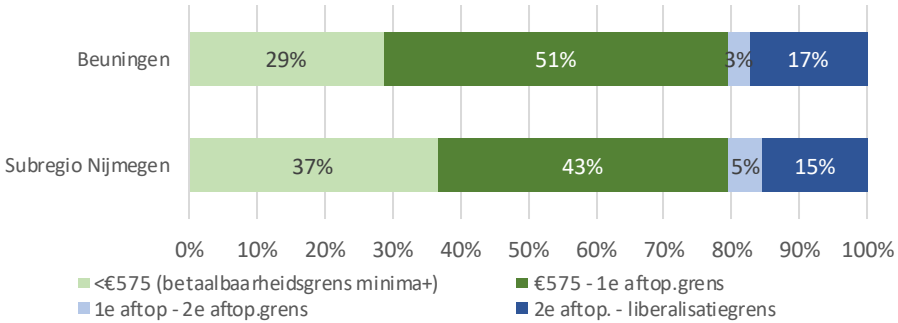

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

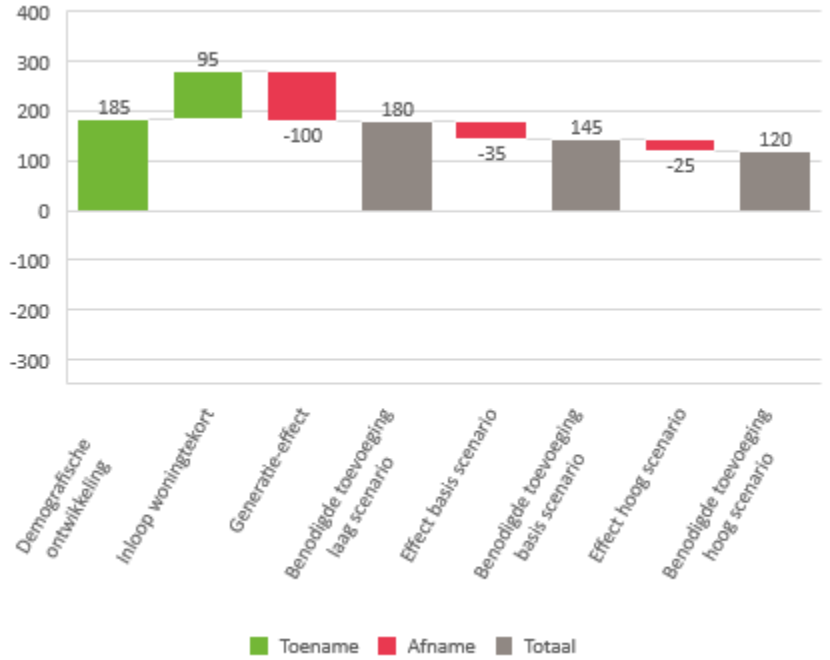

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +145 tot +180 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 20% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

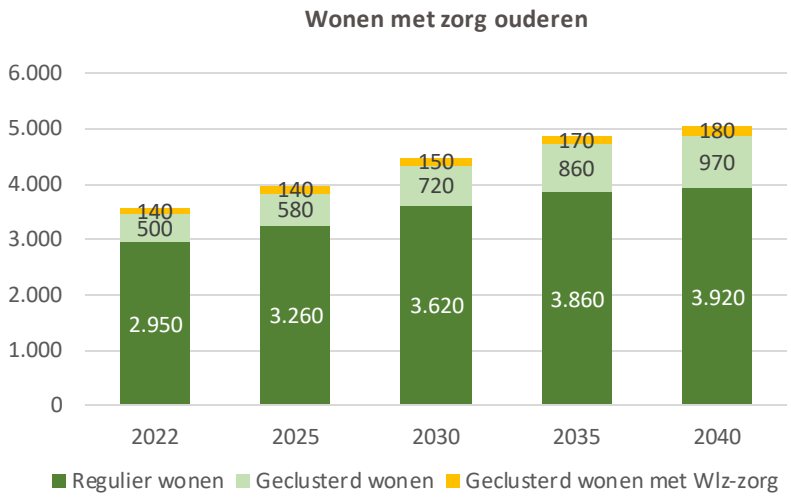

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Beuningen een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 500 in 2022 naar 970 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Doesburg

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

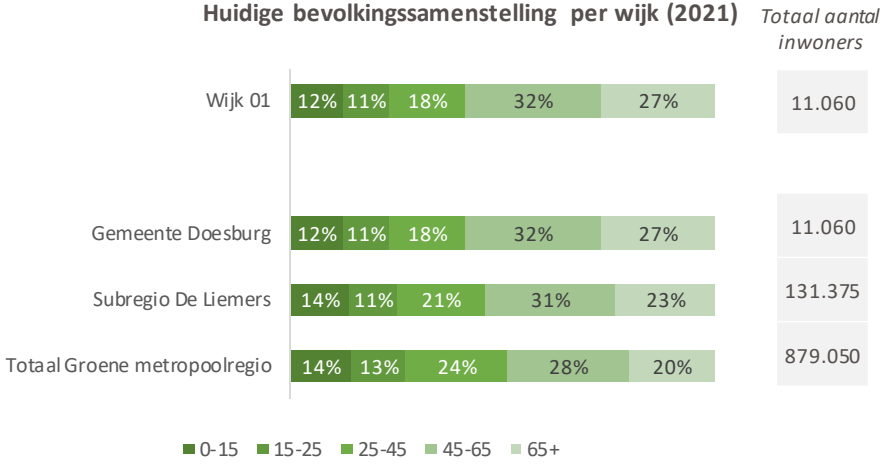

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

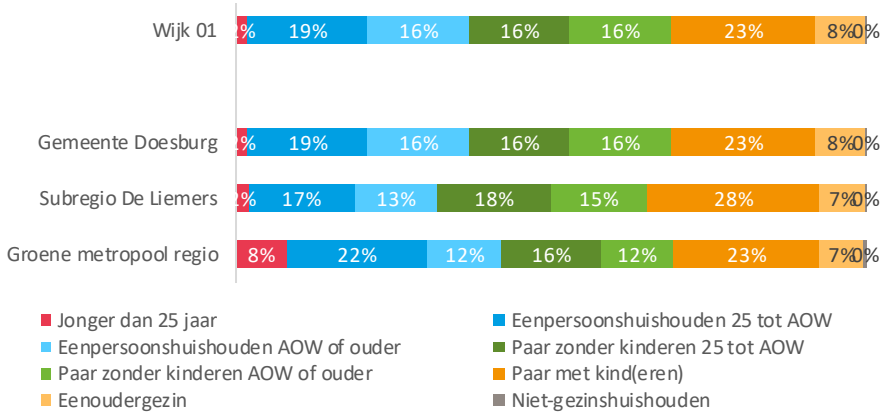

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

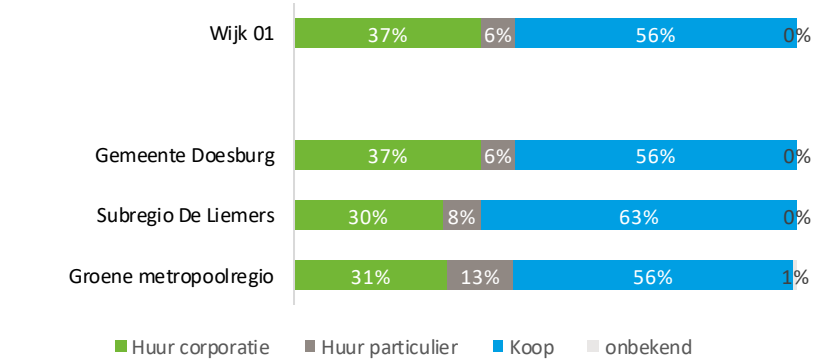

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

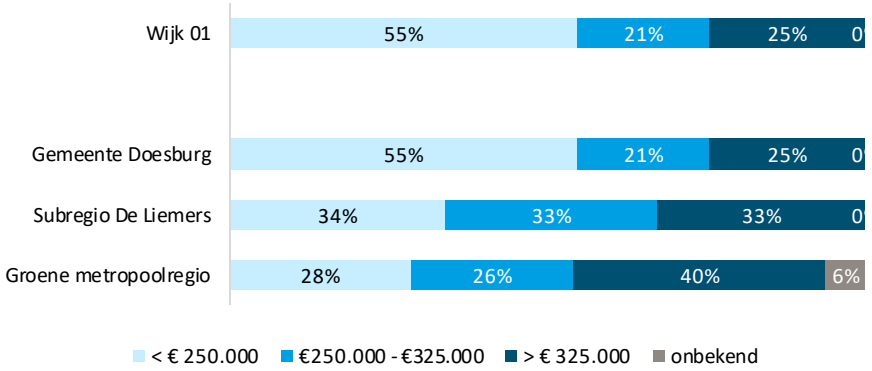

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

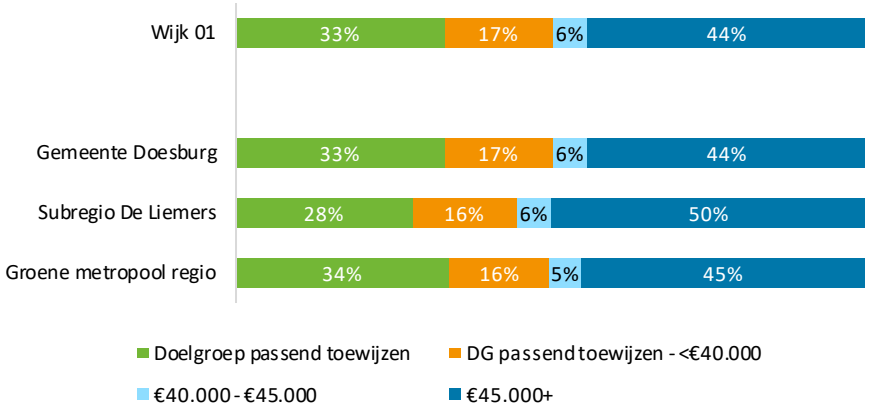

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

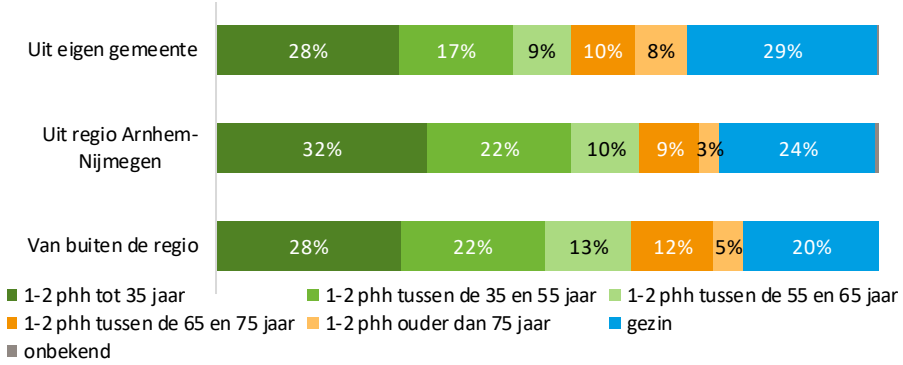

Bron: CBS Microdata, 2022.

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

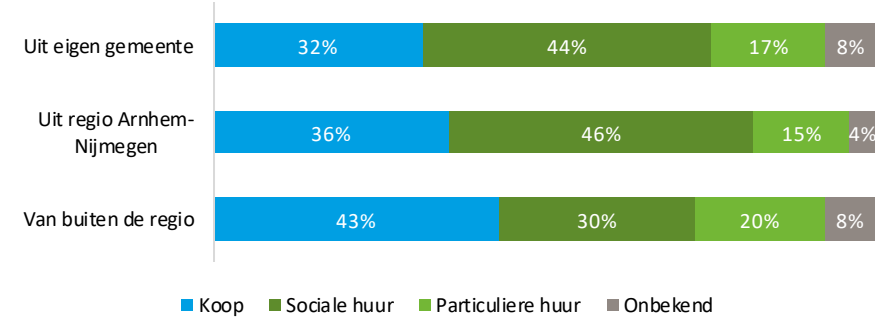

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Doesburg	Vertrekkers vanuit Doesburg	Saldo
Arnhem	830	964	-134
Rheden	762	666	96
Zevenaar	460	520	-60
Doetinchem	342	694	-352
Bronckhorst	340	353	-13

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	98	89	145	184	152	251
Aantal verhuringen	101	123	70	91	161	123
Slaagkans*	3,6%	3,8%	2,1%	1,5%	1,8%	1,2%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

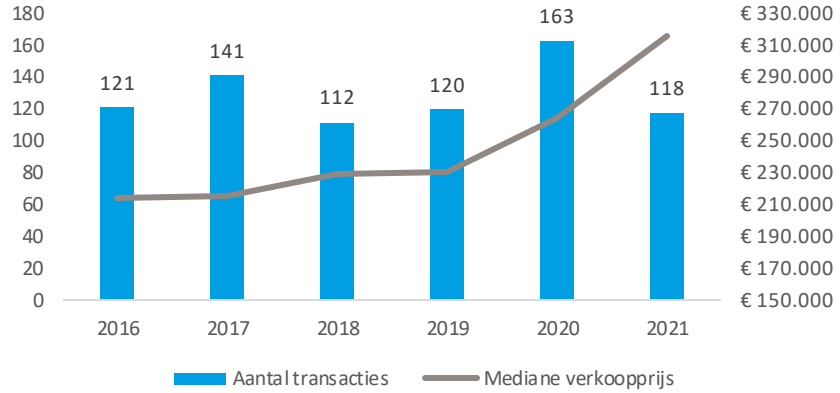

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Doesburg was in 2021 met een marktratio van 3,1 hoog.

Huishoudensprognose

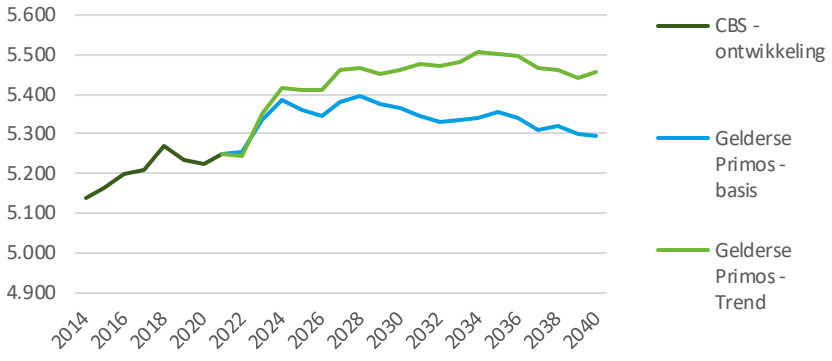

Bron: Gelderse Primos, 2022.

Kwalitatieve woningbehoefte

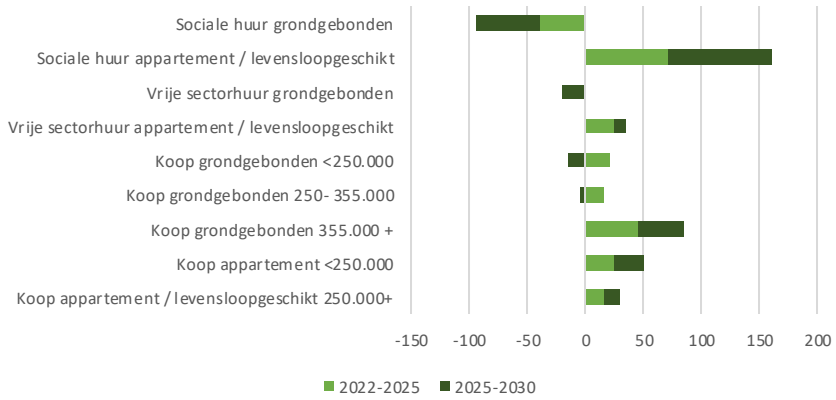

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Doesburg	5	230	-20	235	215

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Doesburg behoefte aan **+235 extra woningen**.

- In Doesburg is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 67% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook relatief veel behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen mogelijk wat onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan appartementen. Voor een deel is dit een wens van ouderen die nu in een grondgebonden koopwoning wonen.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is de aanvullende behoefte beperkt; er zijn al veel van dit soort woningen in de gemeente aanwezig.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Doesburg	60 (24%)	15 (6%)	55 (21%)	40 (15%)	85 (33%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

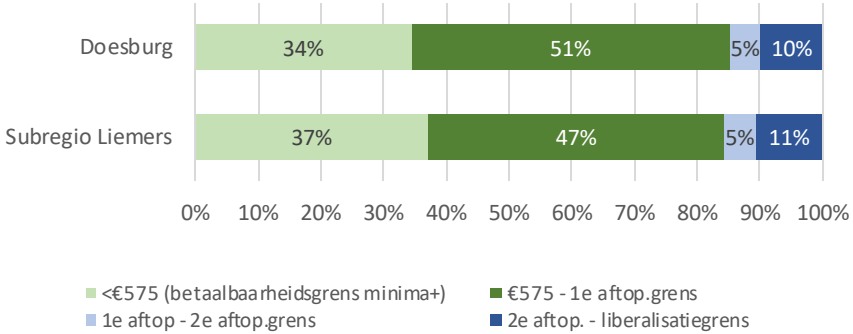

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huurprijs (t/m 2030)

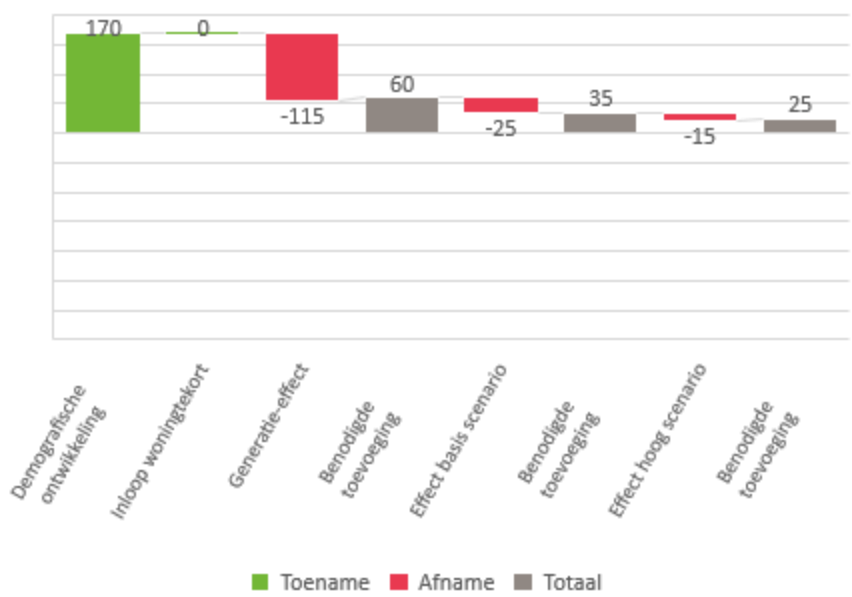

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +35 tot +60 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 24% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Dit aandeel ligt lager dan in omliggende gemeenten, omdat er in Doesburg nu al en relatief grote voorraad corporatiewoningen is. Het accent in de aanvullende behoefte ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

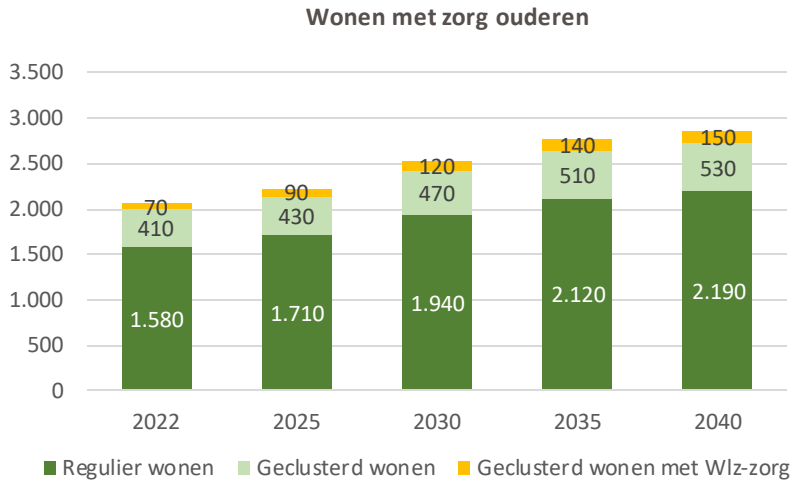

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Doesburg een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 410 in 2022 naar 530 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Druten

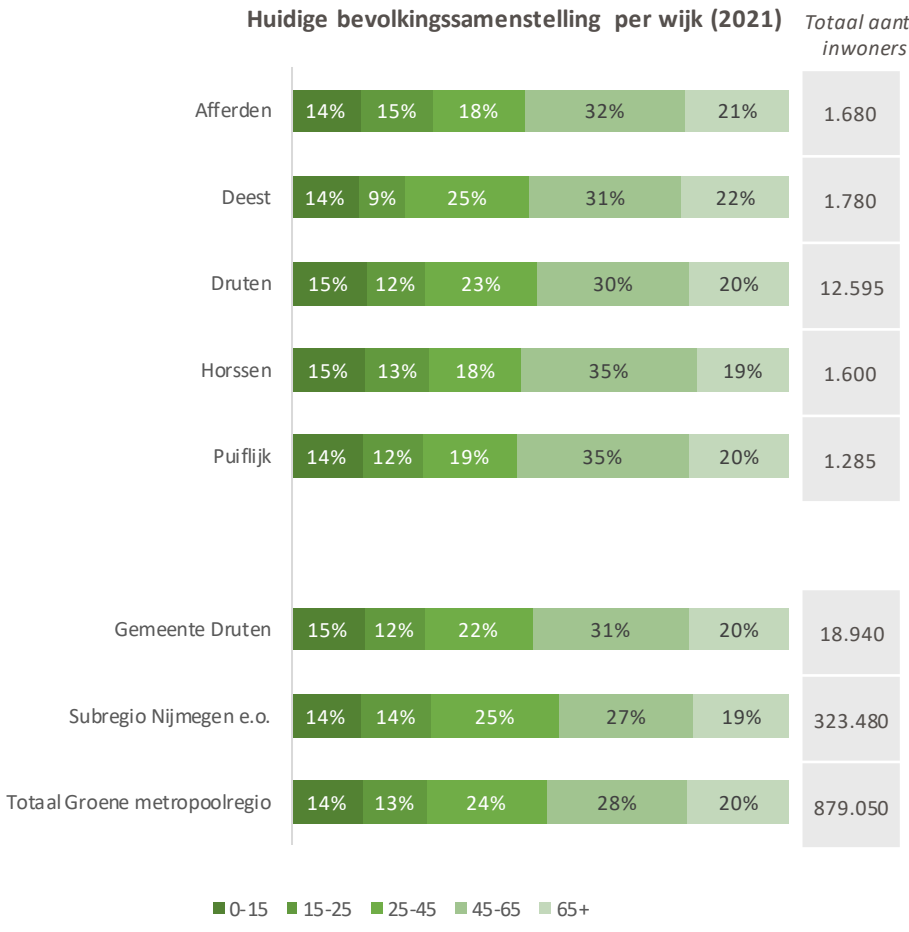

Bron: CBS 2022.

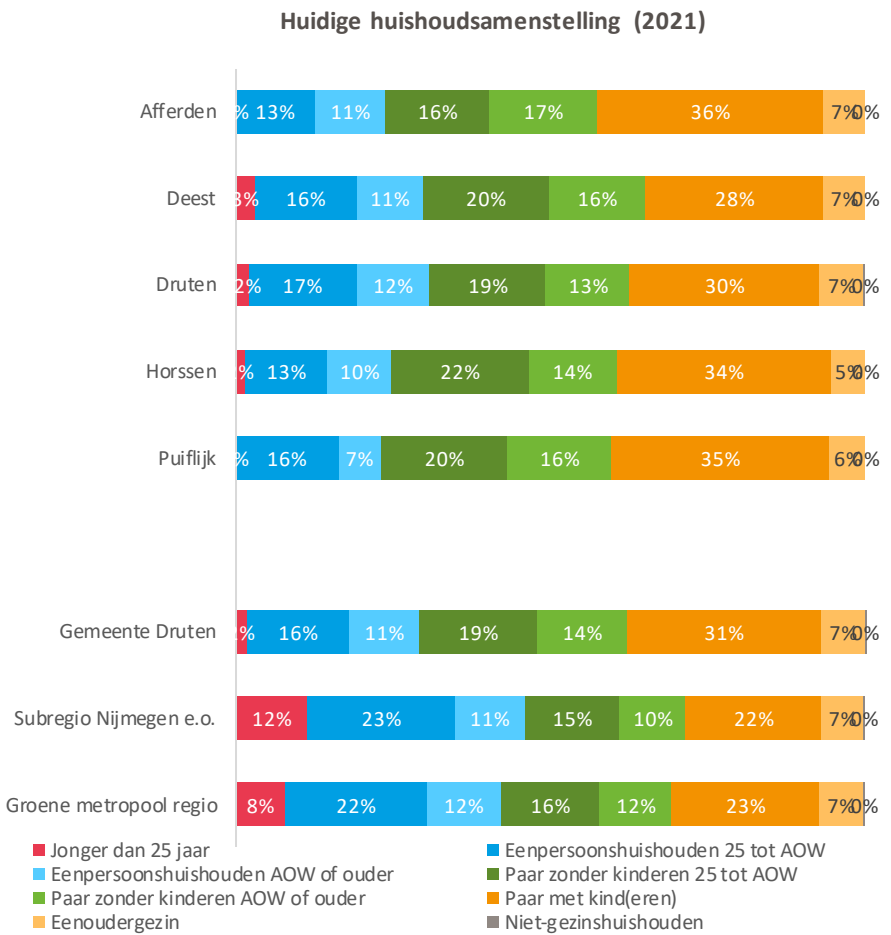

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

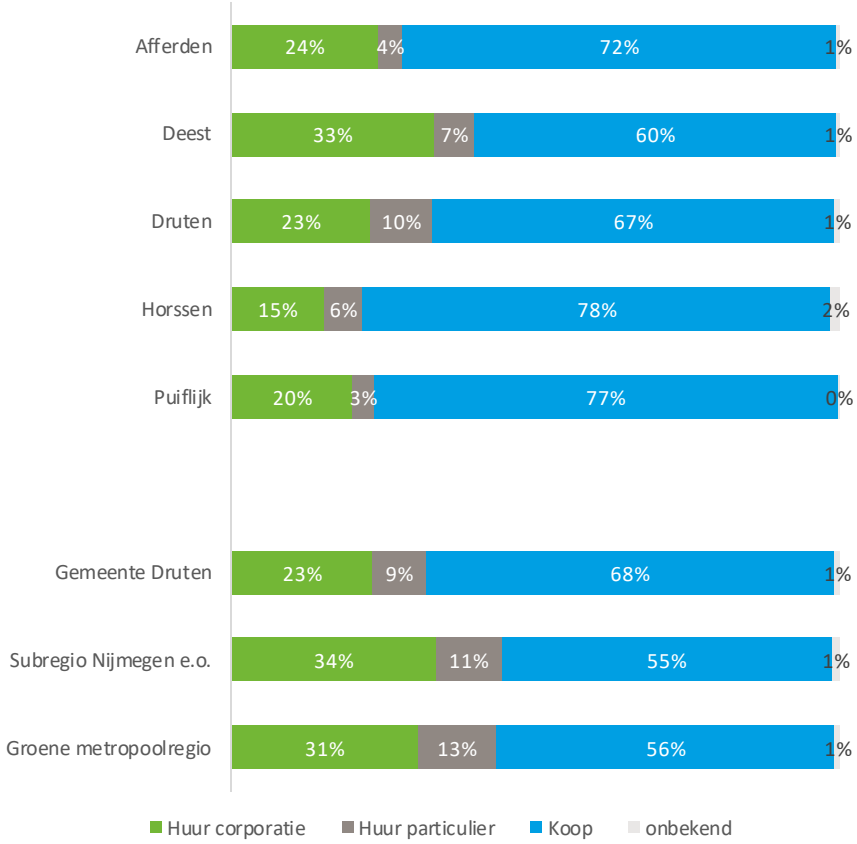

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

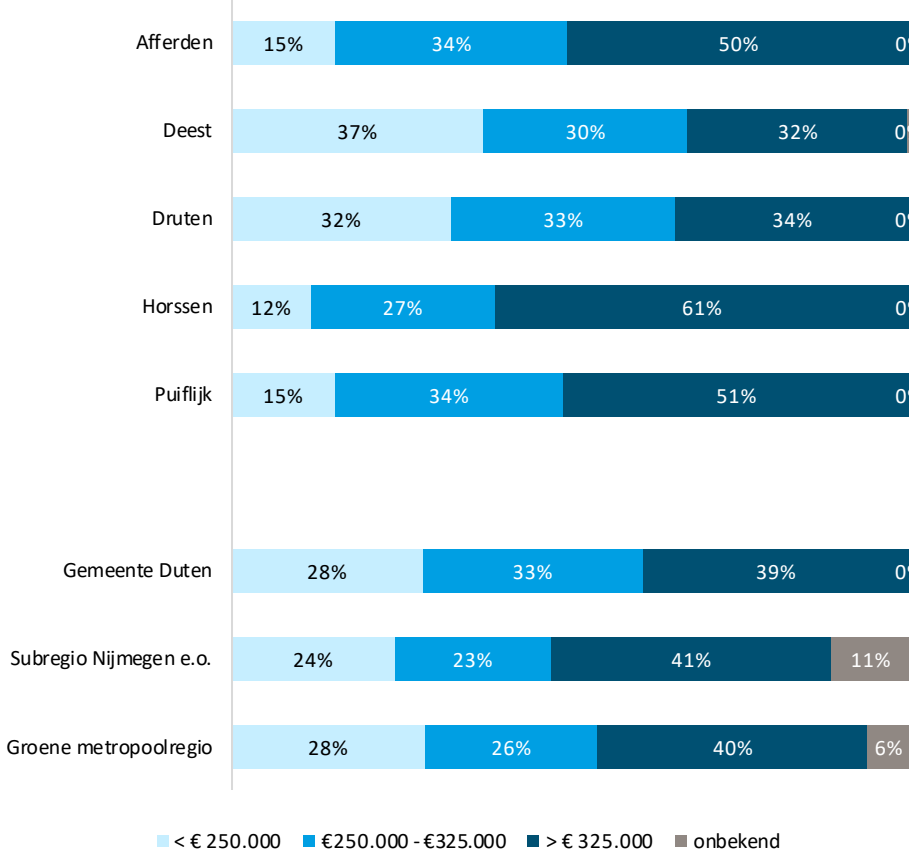

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

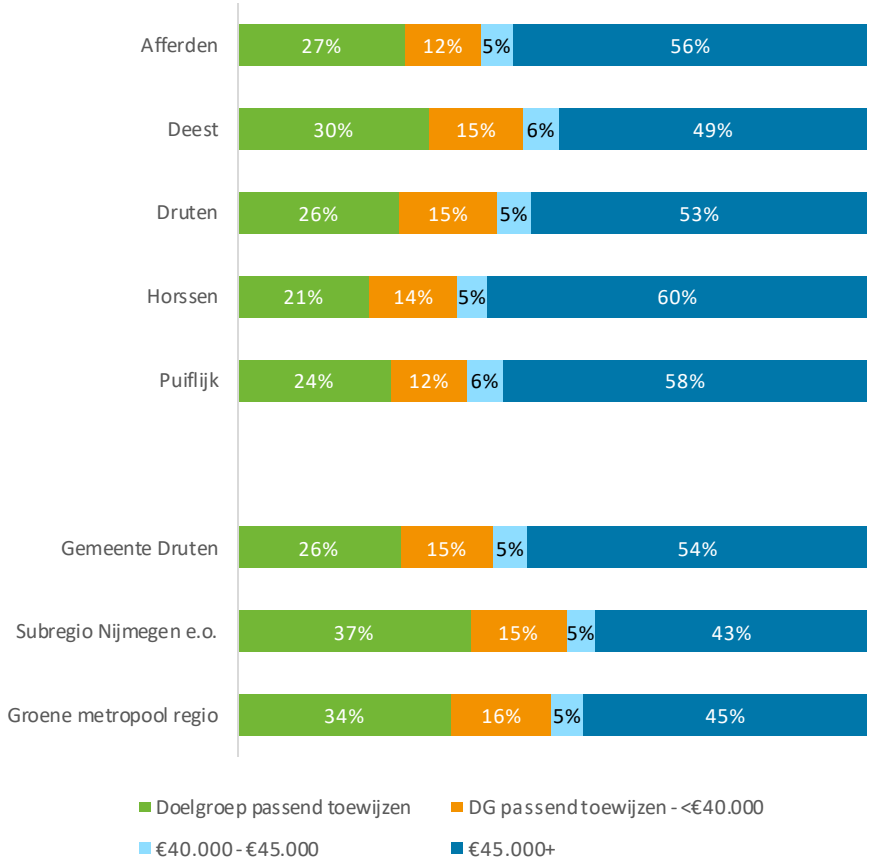

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

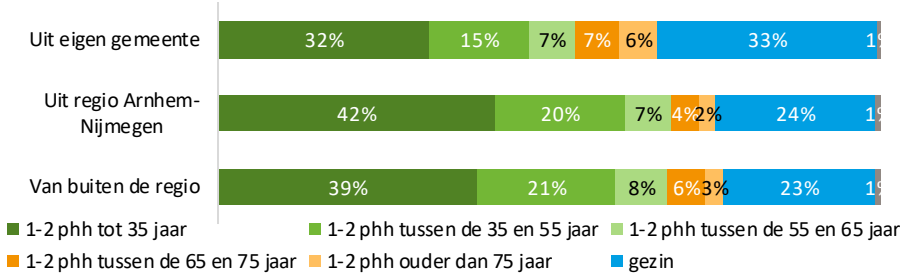

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

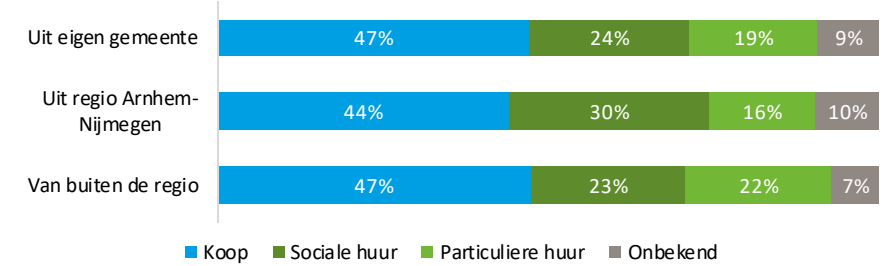

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Druten	Vertrekkers vanuit Druten	Saldo
West Maas en Waal	1.506	1.255	251
Nijmegen	1.311	1.467	-156
Beuningen	726	609	117
Wijchen	467	440	27
Tiel	264	186	78

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	43	67	83	99	95	98
Aantal verhuringen	149	103	78	66	93	81
Slaagkans*	8,4%	5,4%	4,2%	2,6%	2,4%	1,8%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

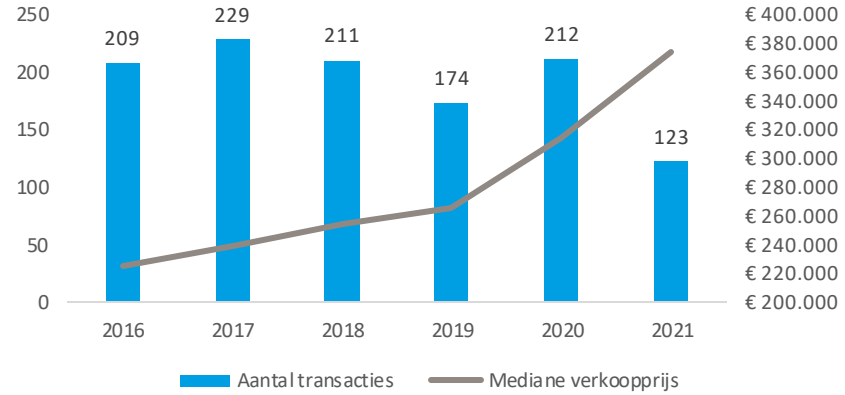

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

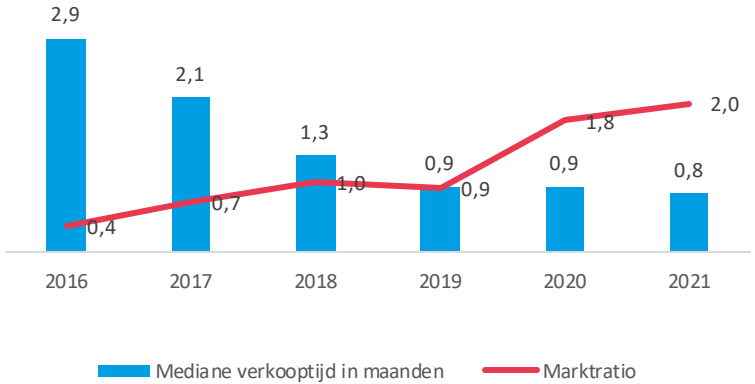

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Druten was in 2021 met een marktratio van 2,0 hoog.

Huishoudensprognose

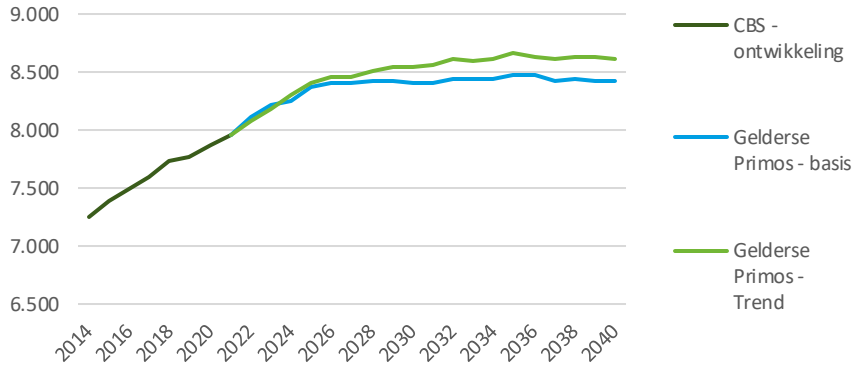

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

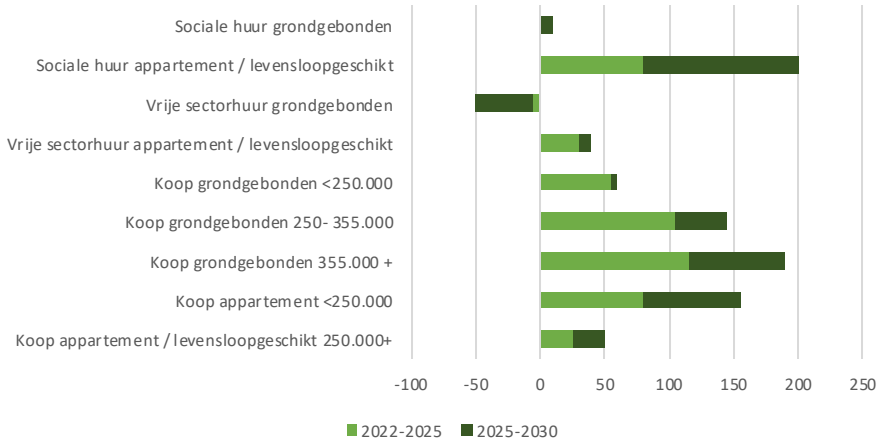

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Druten	315	490	40	805	845

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Druten behoefte aan **+805 extra woningen**.

- In Druten is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 76% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is (beperkt) behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen mogelijk wat onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding veel behoefte aan appartementen. Voor een deel is dit een wens van ouderen die nu in een grondgebonden koopwoning wonen.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is vooral behoefte aan grondgebonden (rij)woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Druten	210 (26%)	-10 (-1%)	215 (27%)	195 (24%)	190 (24%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

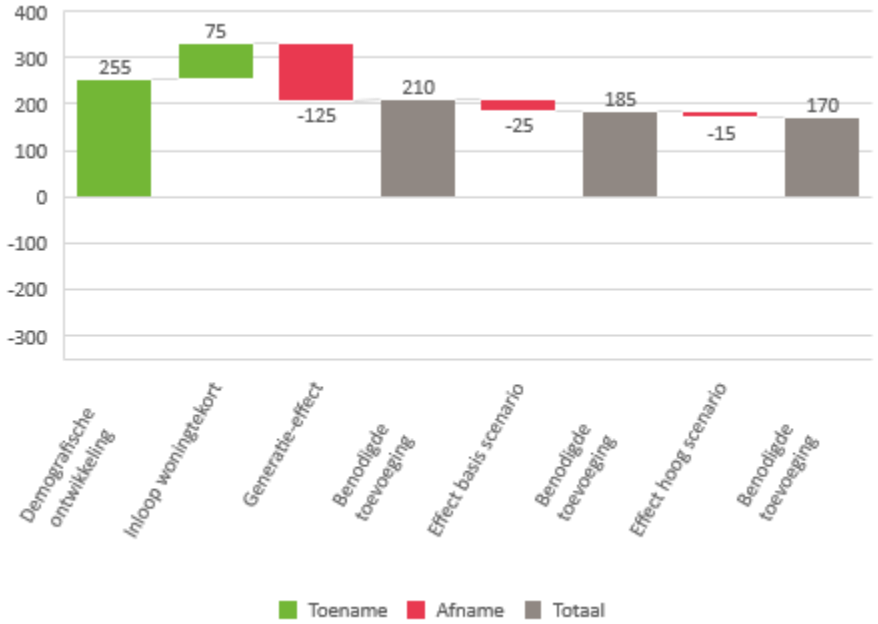

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

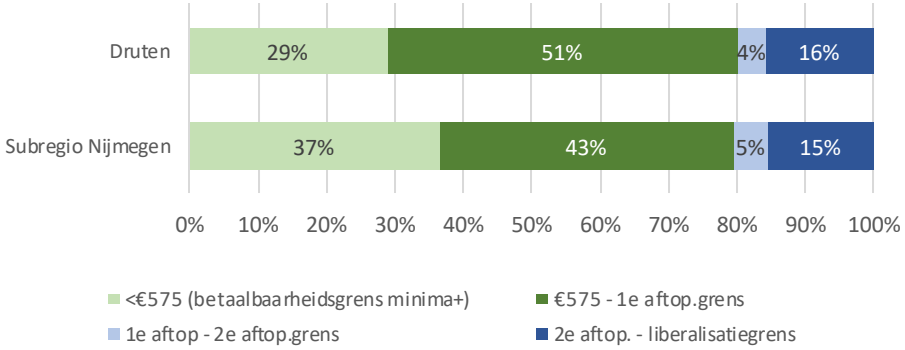

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +185 tot +210 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 26% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

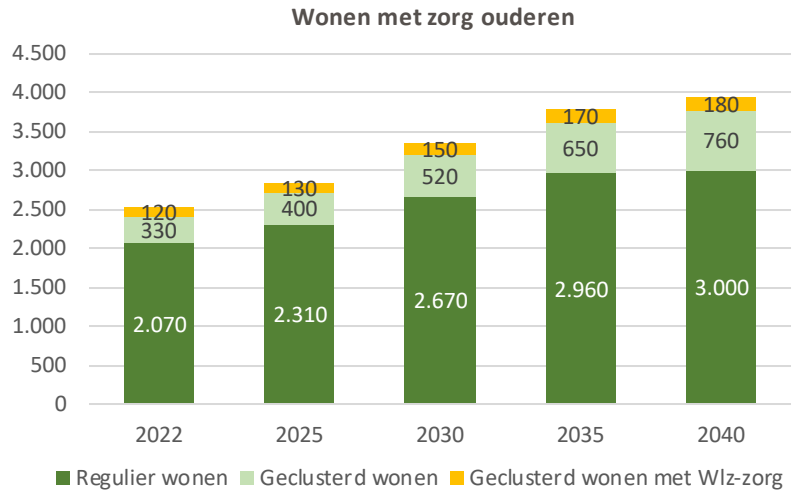

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Druten een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 330 in 2022 naar 760 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Duiven

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

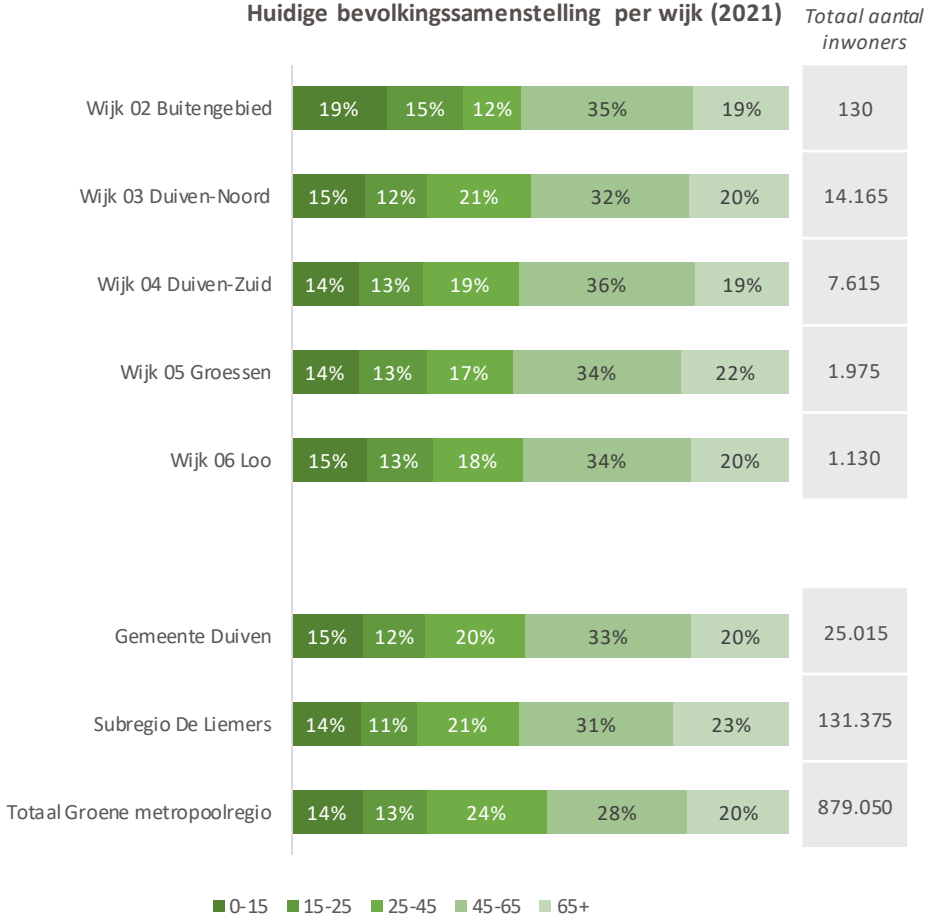

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

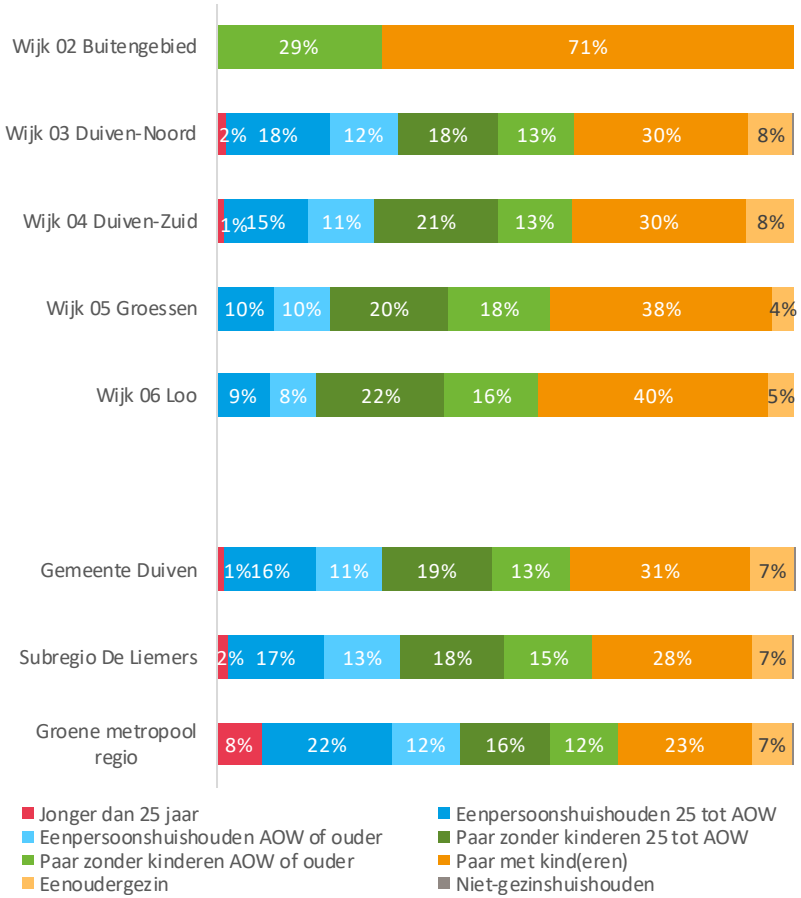

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

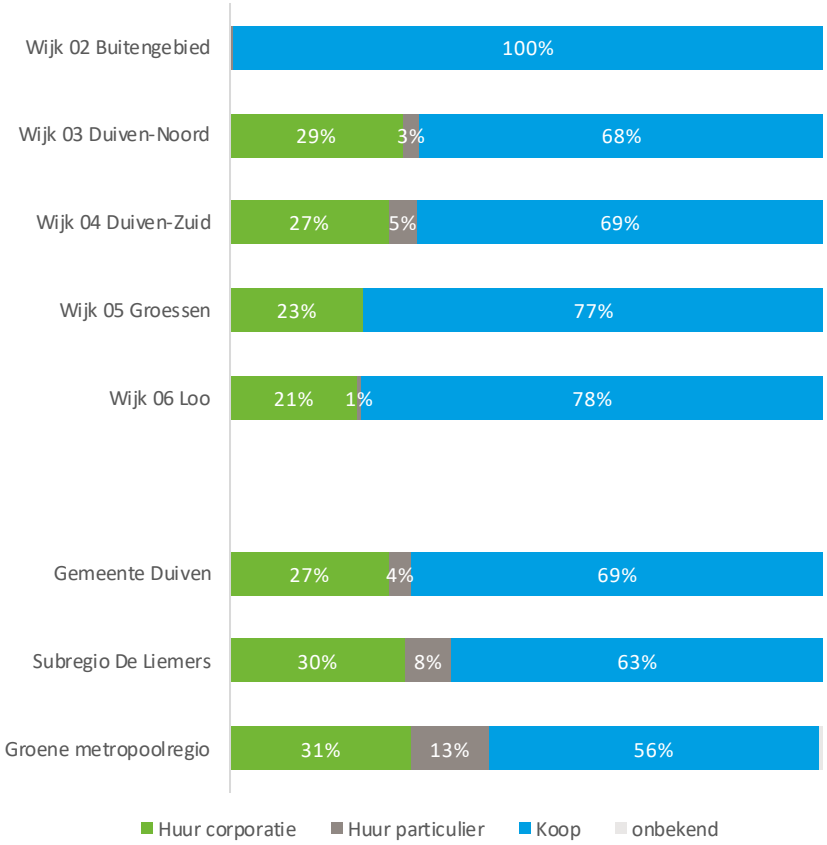

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

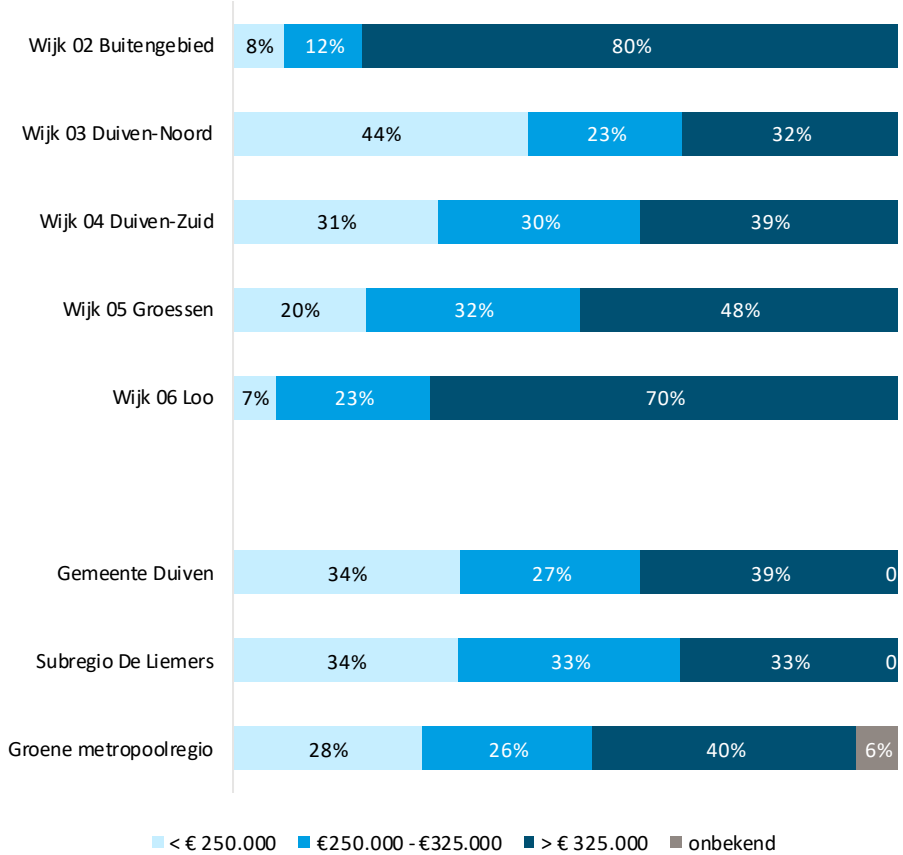

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

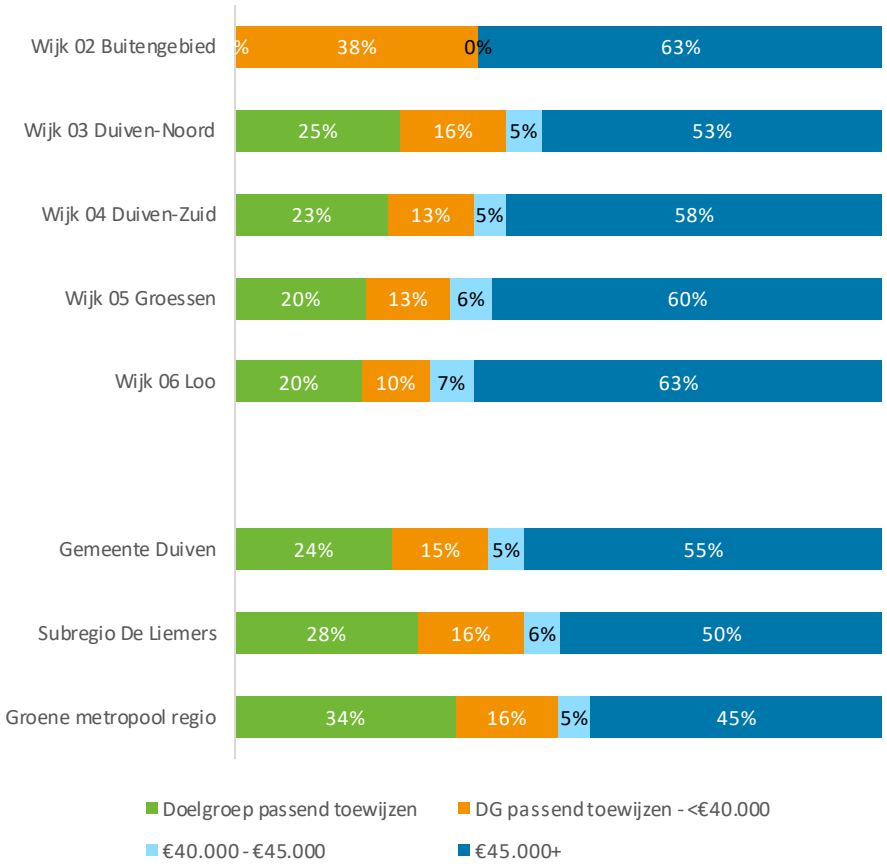

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

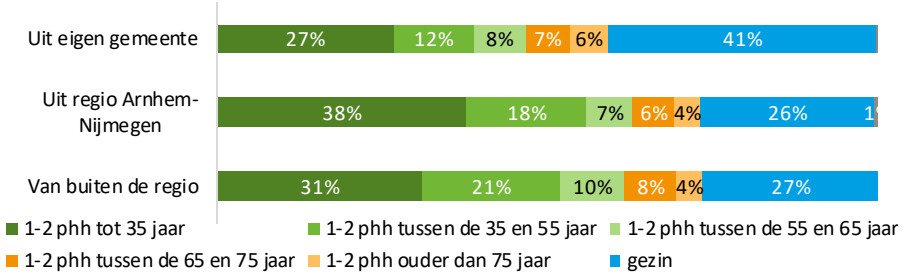

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

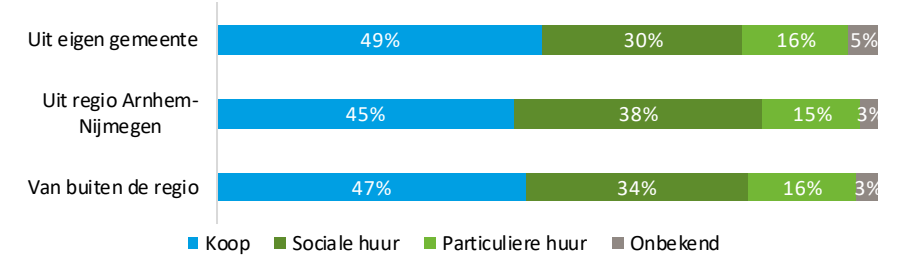

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Duiven	Vertrekkers vanuit Duiven	Saldo
Arnhem	2.958	2.898	60
Zevenaar	1.485	2.054	-569
Westervoort	1.232	938	294
Rheden	636	618	18
Nijmegen	426	514	-88

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	83	134	143	191	99	107
Aantal verhuringen	146	187	138	164	170	174
Slaagkans*	3,8%	3,3%	2,3%	2,3%	2,7%	2,0%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

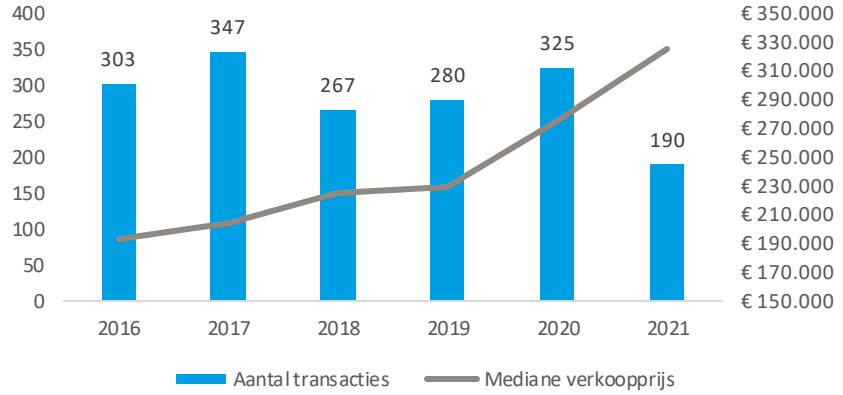

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Duiven was in 2021 met een marktratio van 2,1 hoog.

Huishoudensprognose

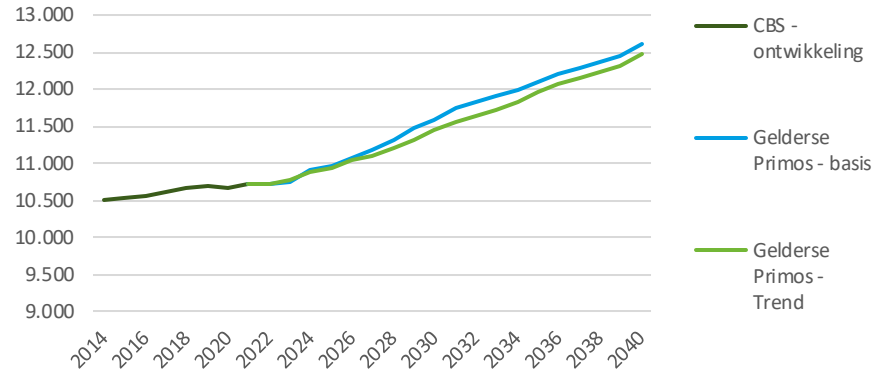

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

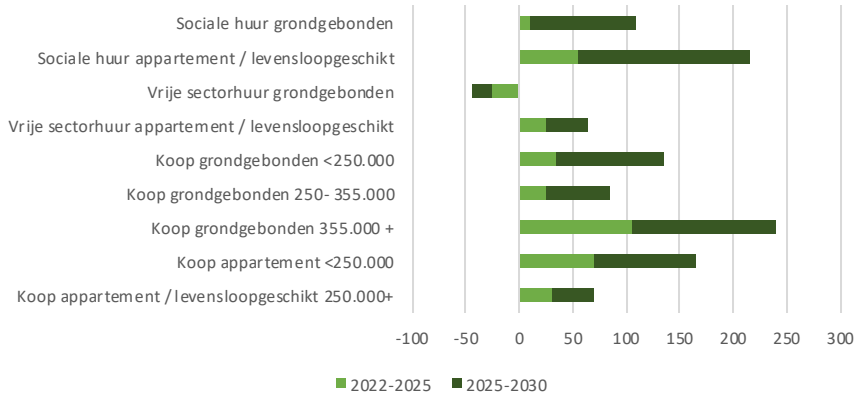

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Duiven	190	840	910	1.030	1.940

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Duiven behoefte aan **+1.030 extra woningen**.

- In Duiven is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 77% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen mogelijk wat onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding behoefte aan appartementen en rijwoningen. Voor een deel is dit een wens van ouderen die nu in een grondgebonden koopwoning wonen en deels een wens van jongeren die graag willen kopen.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is behoefte aan grondgebonden (rij)woningen en ook aan appartementen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Duiven	300 (29%)	20 (2%)	325 (31%)	155 (15%)	240 (23%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

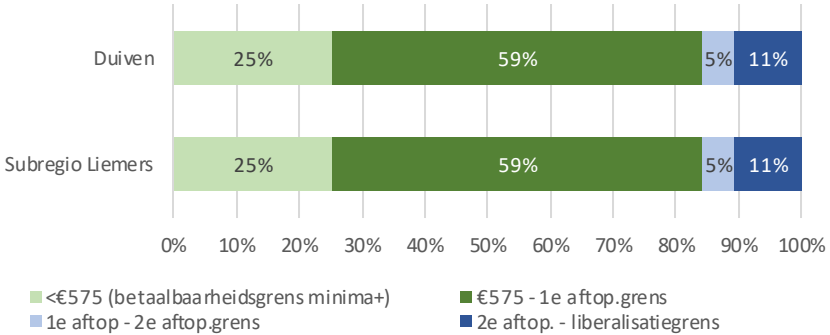

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

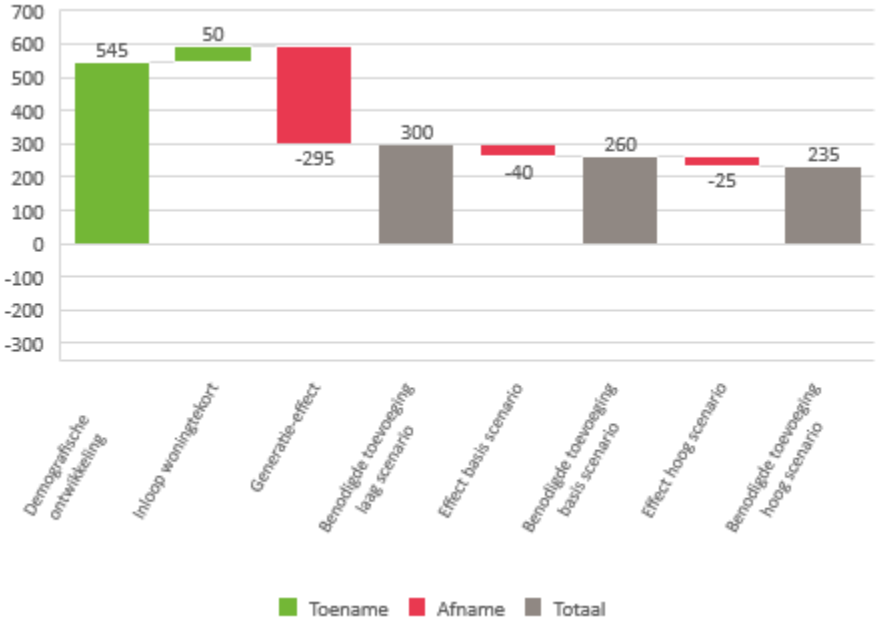

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +260 tot +300 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 29% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen, maar ook extra grondgebonden woningen zijn nodig.

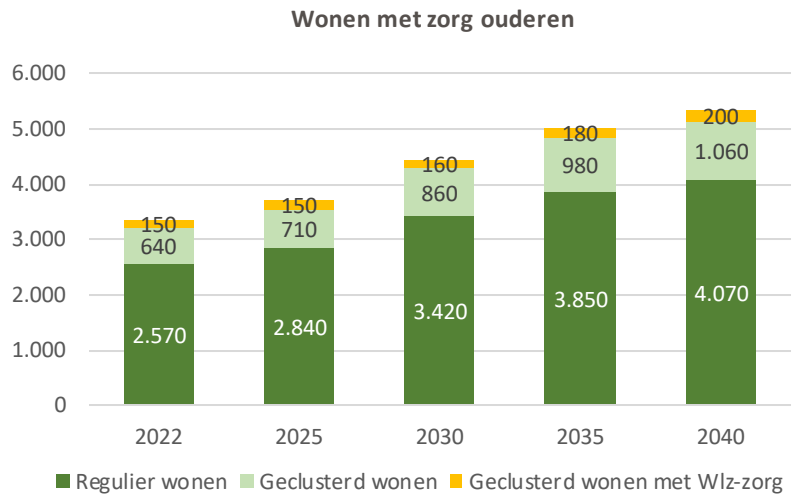

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Duiven een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 640 in 2022 naar 1.060 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Heumen

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

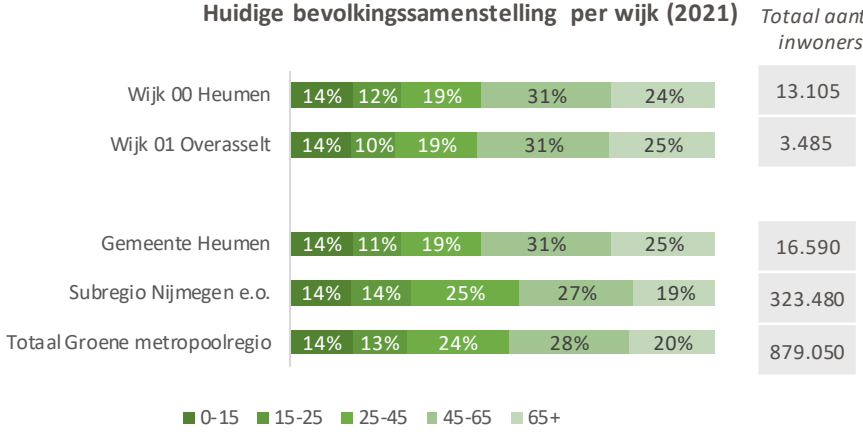

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

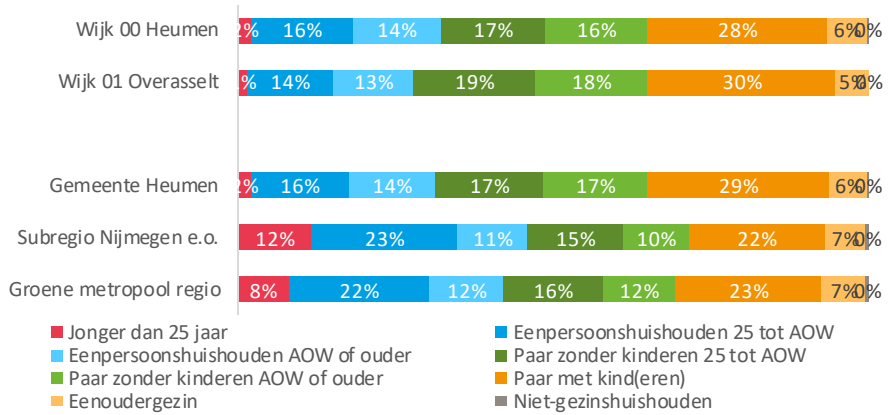

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

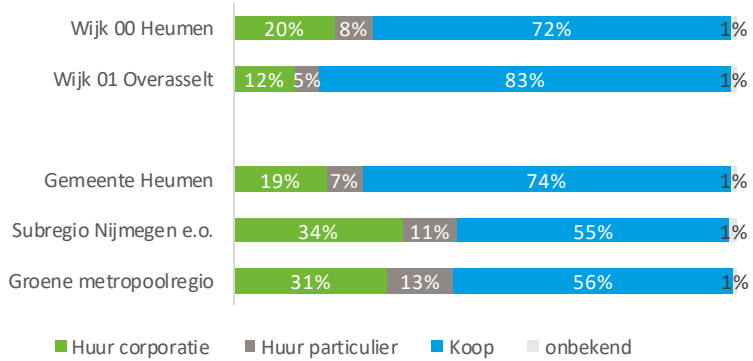

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

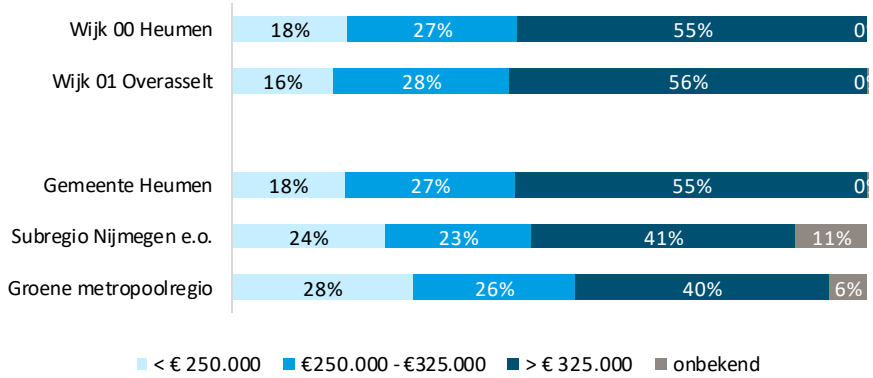

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

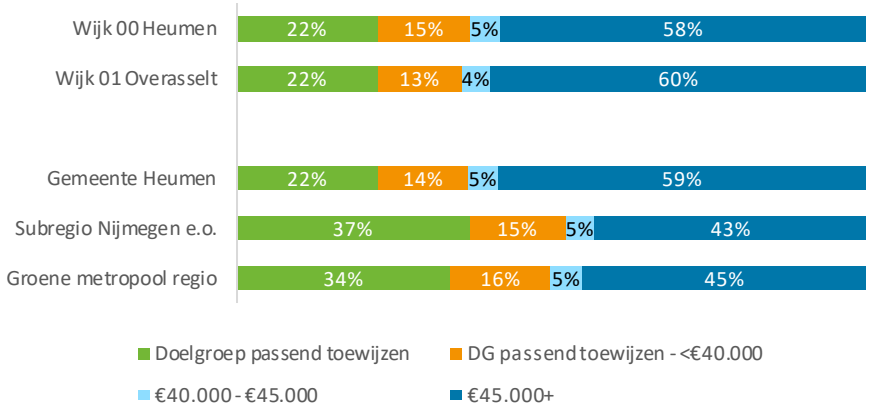

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

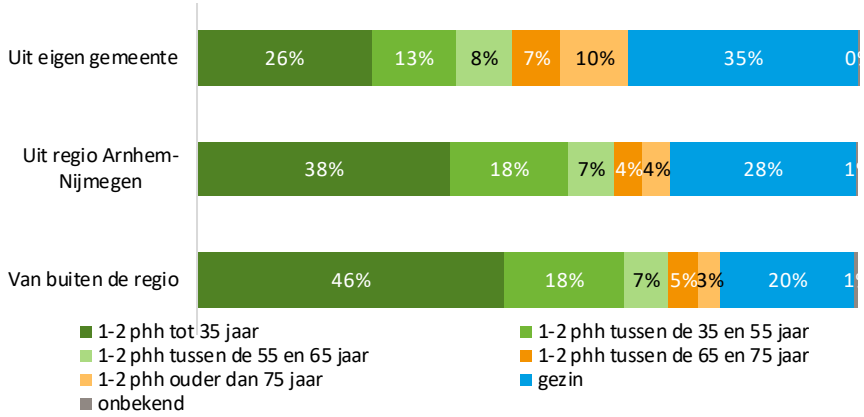

Bron: CBS Microdata, 2022.

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

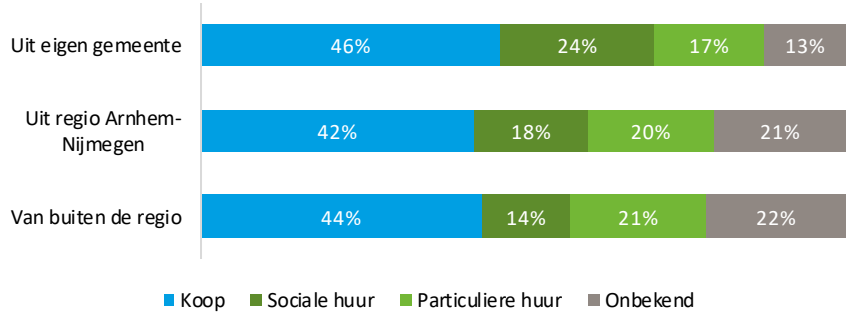

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Heumen	Vertrekkers vanuit Heumen	Saldo
Nijmegen	3.293	4.096	-803
Wijchen	549	564	-15
Mook en Middelaar	494	475	19
Berg en Dal	271	284	-13
Cuijk	268	161	107

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	64	86	124	141	109	177
Aantal verhuringen	121	111	60	71	61	59
Slaagkans*	3,5%	3,3%	1,2%	1,6%	1,2%	0,8%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

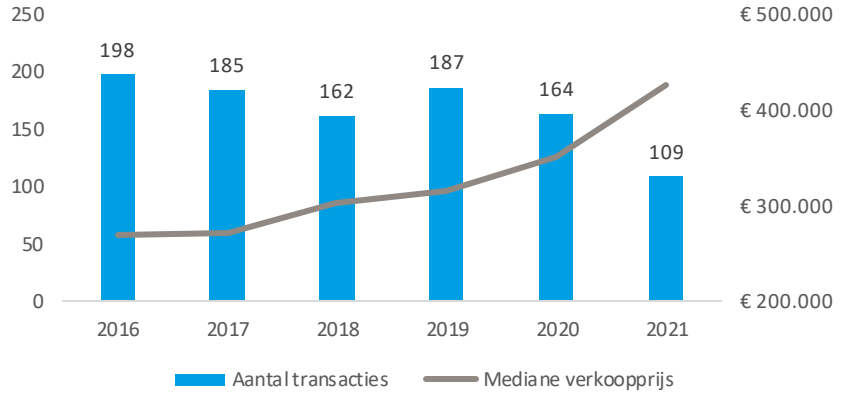

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

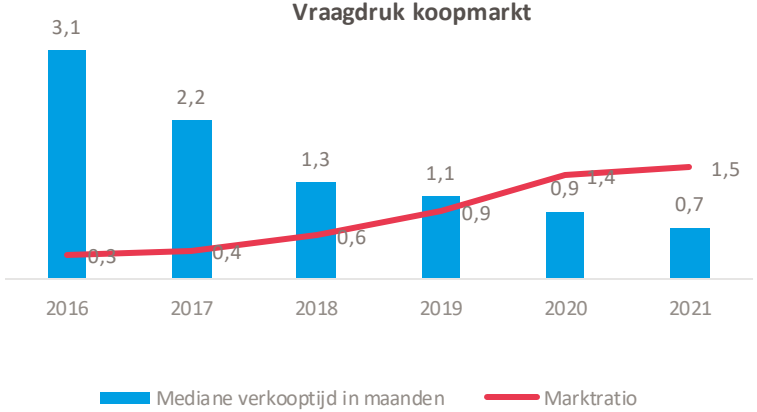

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Heumen was in 2021 met een marktratio van 1,5 hoog.

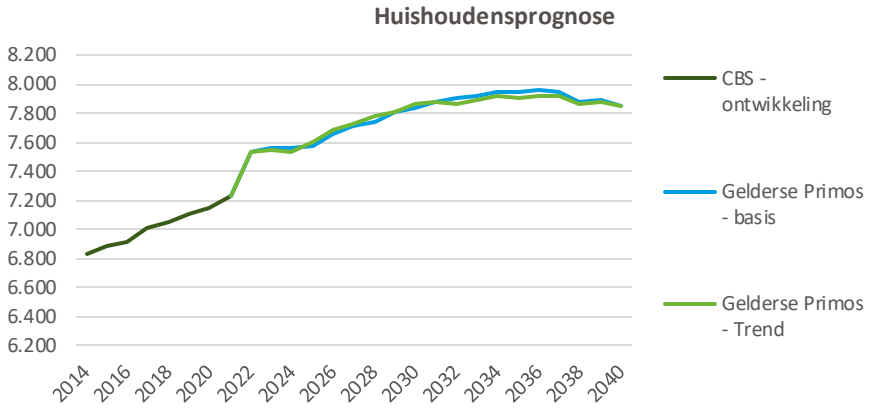

Bron: Gelderse Primos (2022)

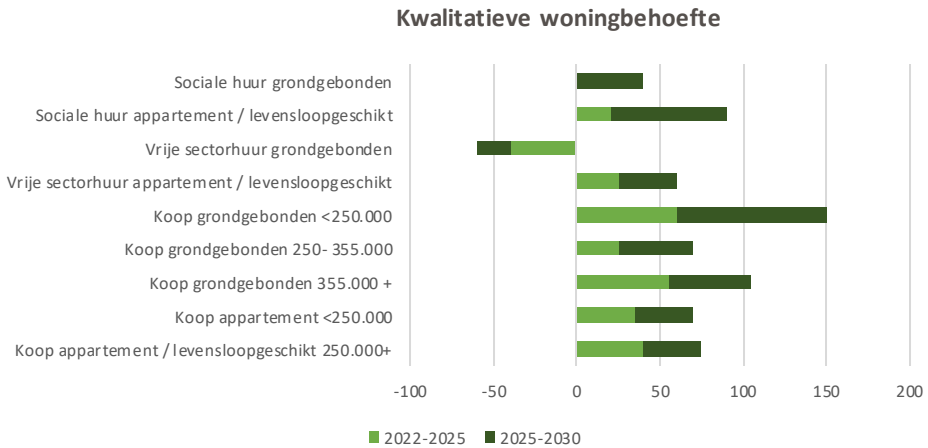

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Heumen	280	340	-30	620	590

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Heumen behoefte aan **+620 extra woningen**.

- In Heumen is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 83% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen mogelijk wat onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan grondgebonden woningen. De vraag is vooral afkomstig van jongeren met een koopwens.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is zowel behoefte aan grondgebonden (rij)woningen als aan appartementen. De vraag naar appartementen komt vooral van ouderen die nu in een koopwoning wonen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Heumen	130 (21%)	0 (0%)	220 (37%)	145 (24%)	105 (18%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

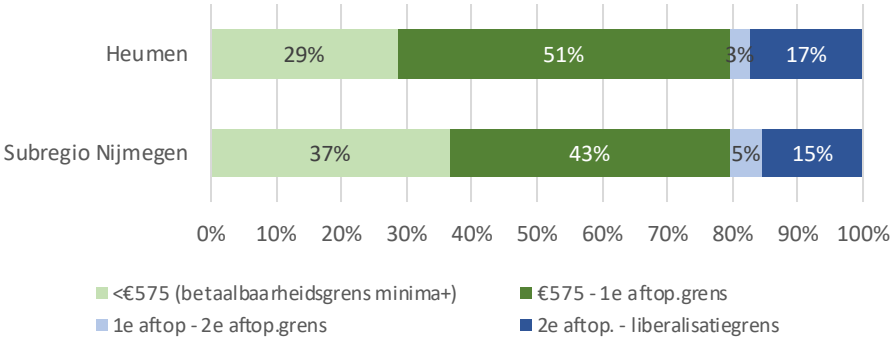

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

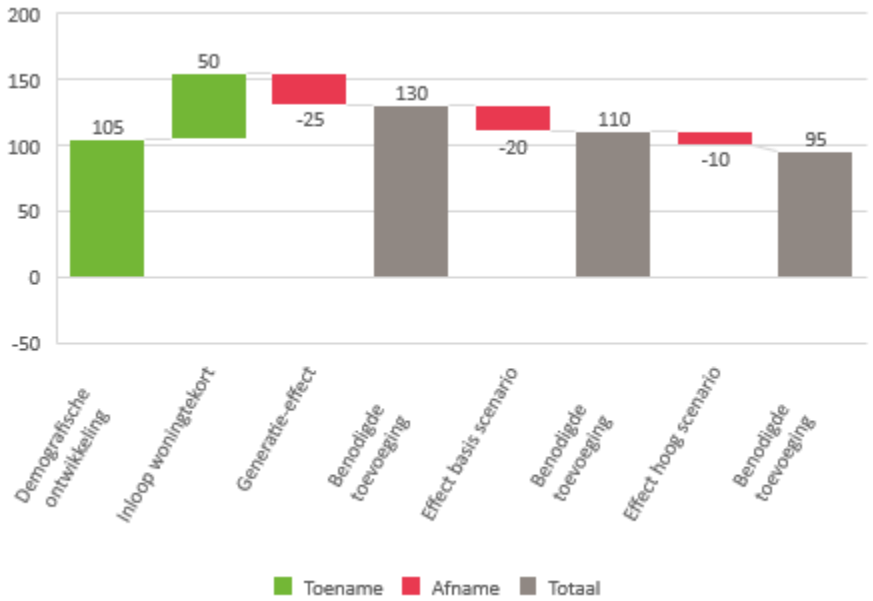

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +110 tot +130 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 21% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

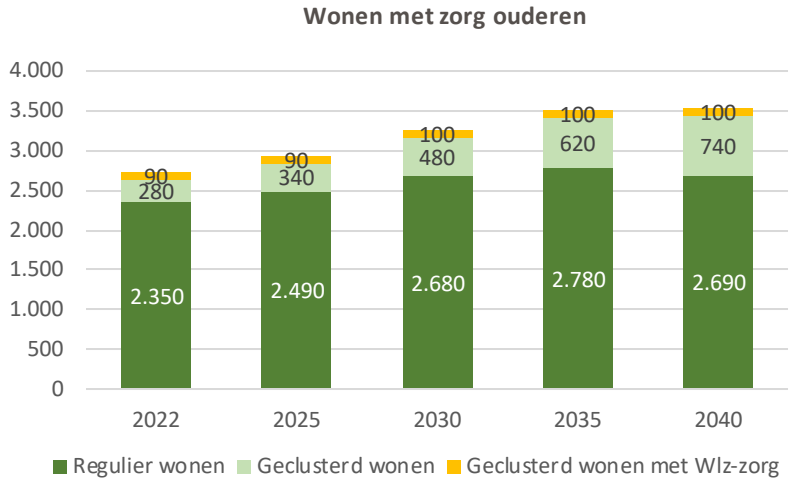

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Heumen een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 280 in 2022 naar 740 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Lingewaard

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

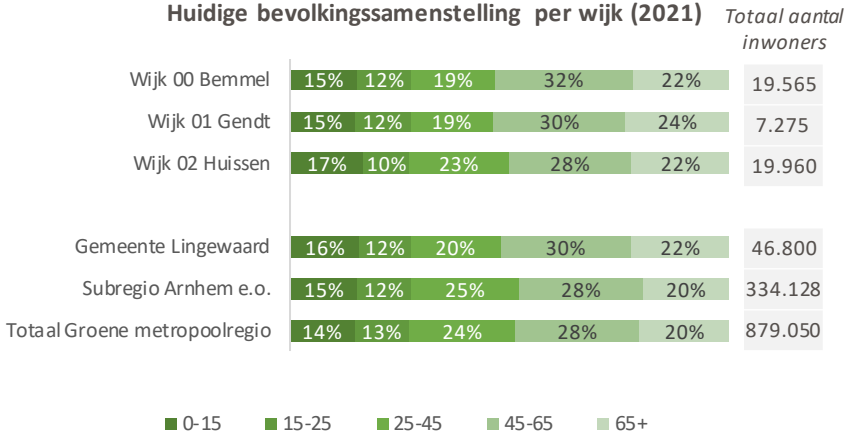

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

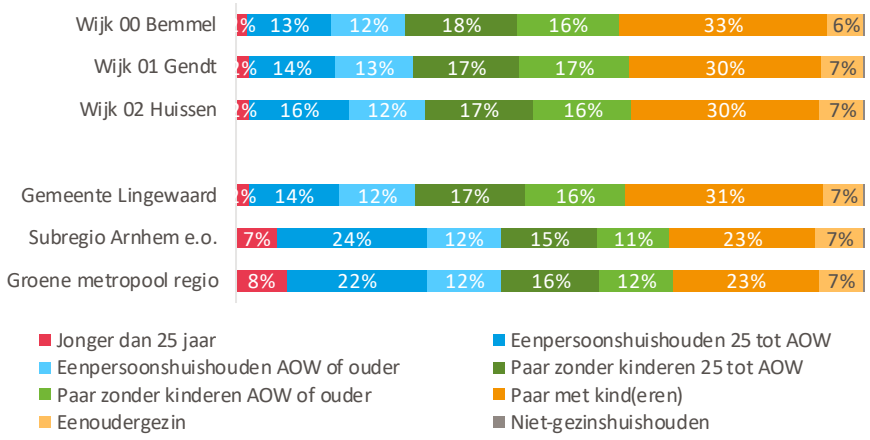

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

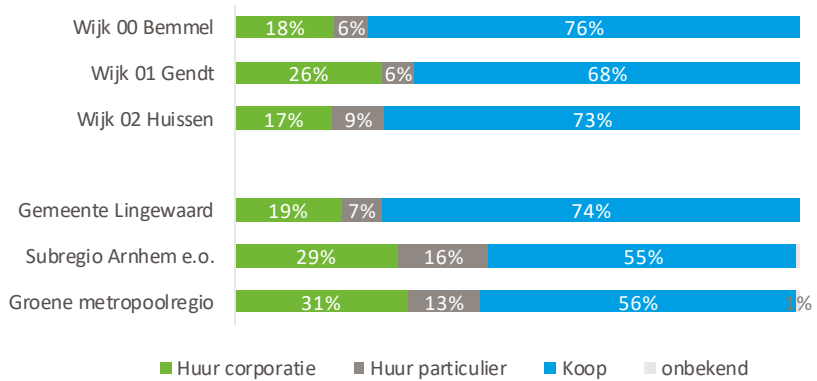

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

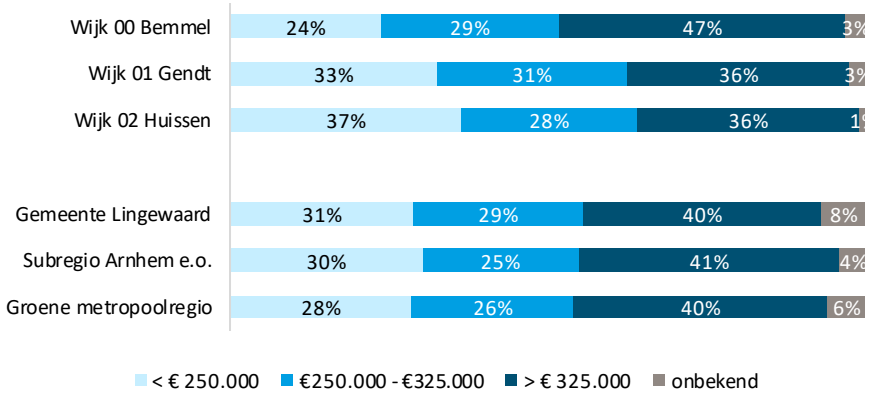

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

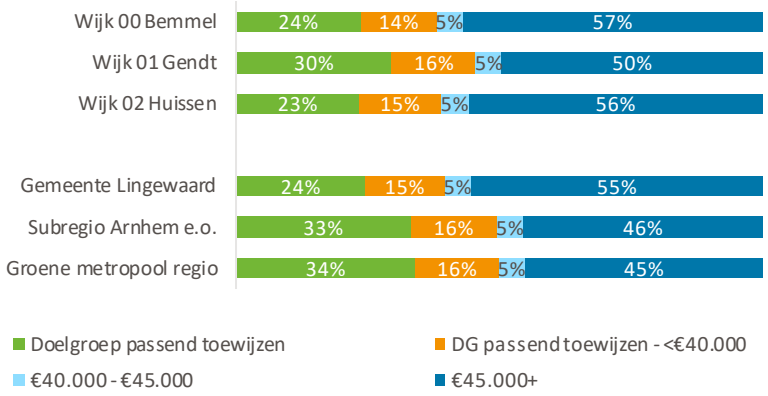

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

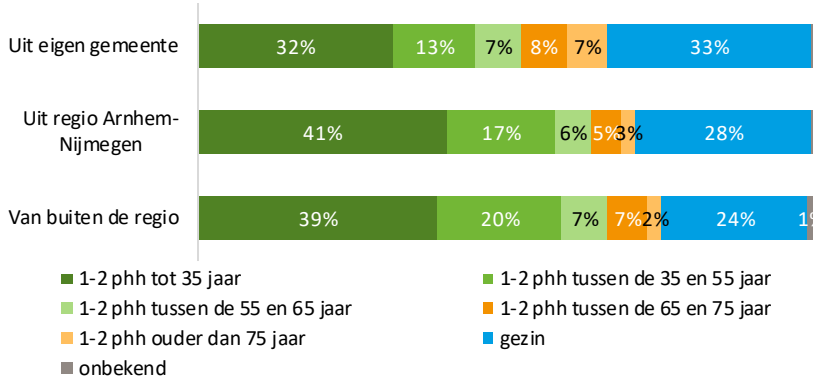

Bron: CBS Microdata, 2022.

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

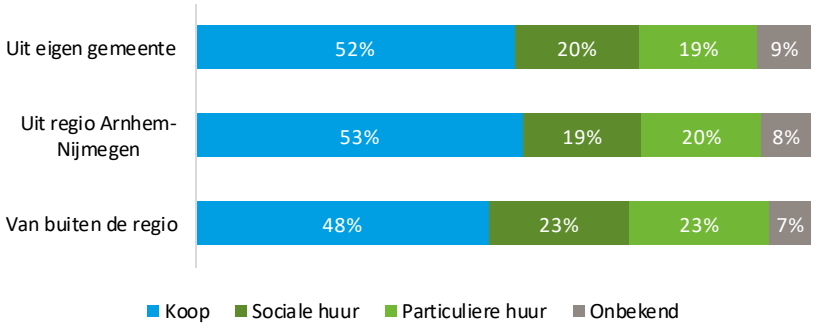

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Lingewaard	Vertrekkers vanuit Lingewaard	Saldo
Arnhem	5.506	4.691	815
Nijmegen	2.702	2.768	-66
Overbetuwe	1.381	1.237	144
Rheden	424	430	-6
Renkum	341	309	32

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	64	69	98	95	110	161
Aantal verhuringen	177	158	123	168	153	177
Slaagkans	5,1%	4,1%	2,1%	2,9%	1,7%	1,6%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

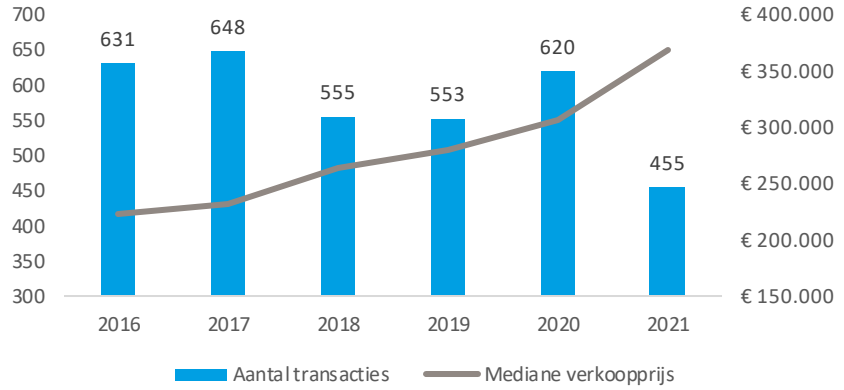

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

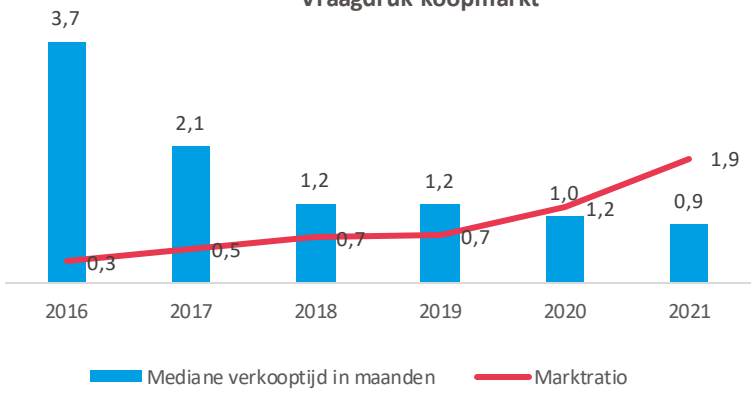

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Lingewaard was in 2021 met een marktratio van 1,9 hoog.

Huishoudensprognose

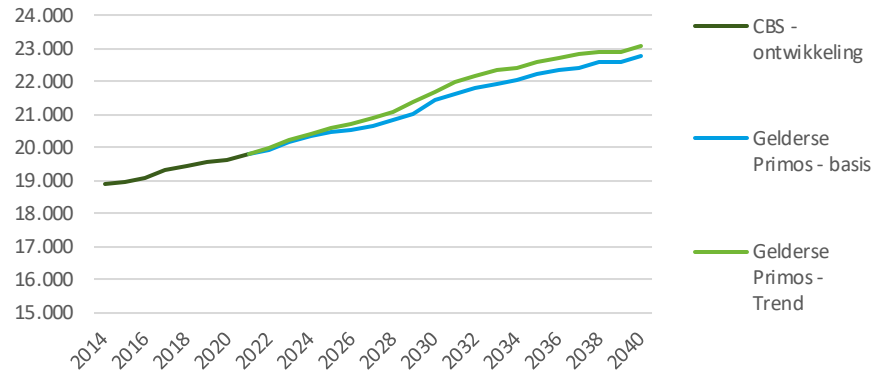

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

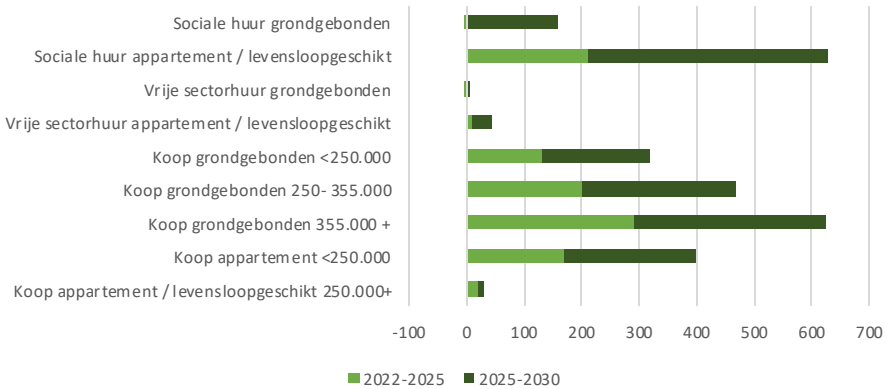

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Lingewaard	725	1.990	1.120	2.715	3.835

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Lingewaard behoefte aan **+2.715 extra woningen**.

- In Lingewaard is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 77% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is er een kleine behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan appartementen woningen dan aan grondgebonden woningen. De vraag naar grondgebonden woningen is vooral afkomstig van jongeren met een koopwens. Ouderen met een koopwoning zijn naar verhouding vaak opzoek naar een koopappartement.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is behoefte aan grondgebonden (rij)woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Lingewaard	780 (29%)	45 (2%)	720 (27%)	500 (19%)	625 (23%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

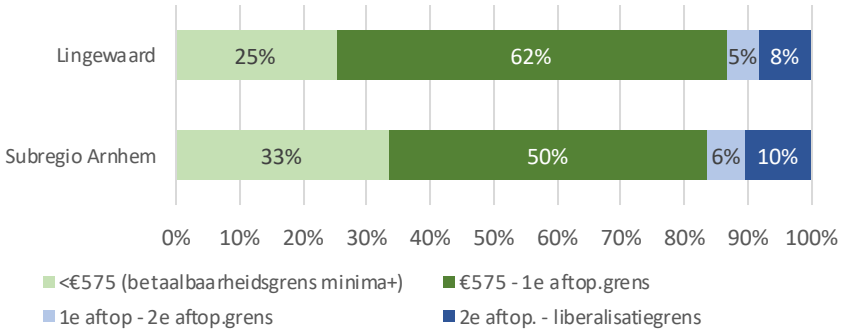

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

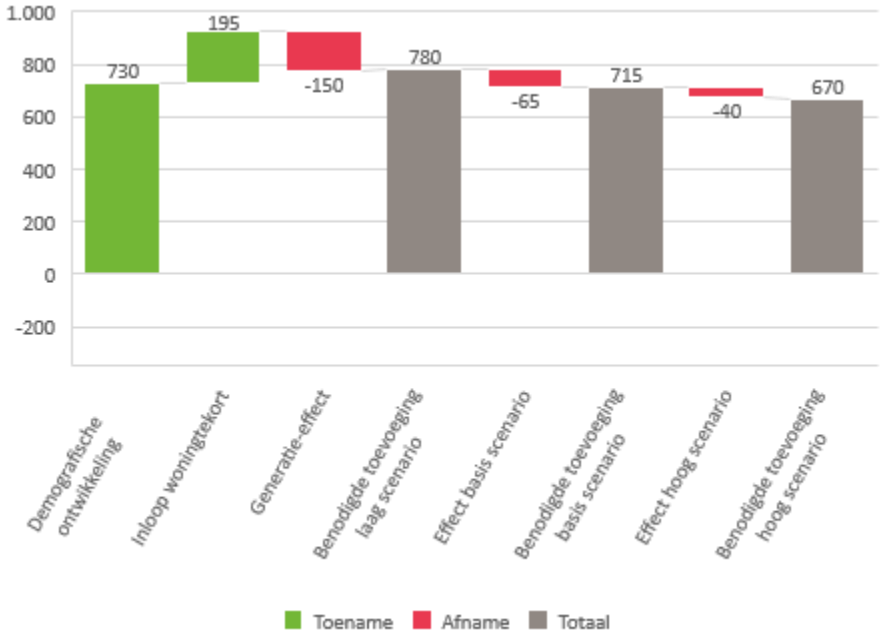

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +715 tot +780 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 29% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

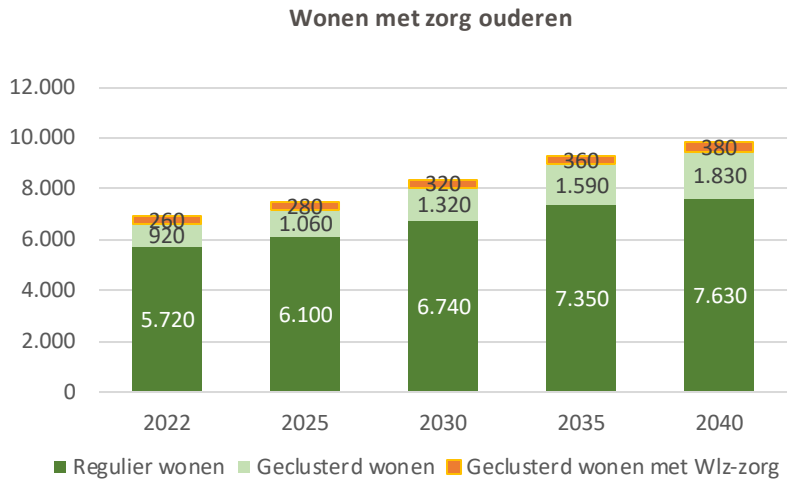

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Lingewaard een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 920 in 2022 naar 1.830 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Montferland

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

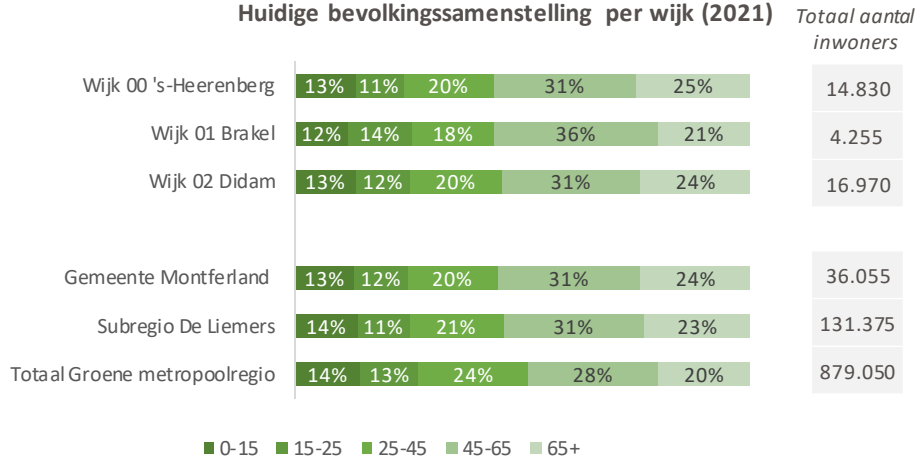

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

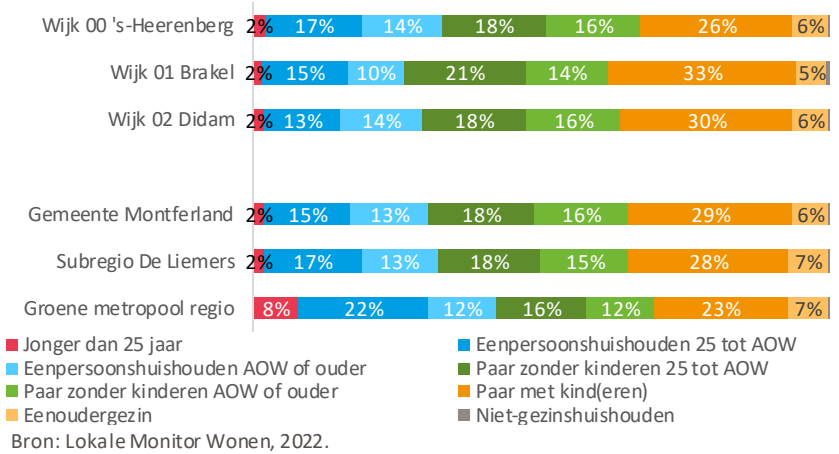

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

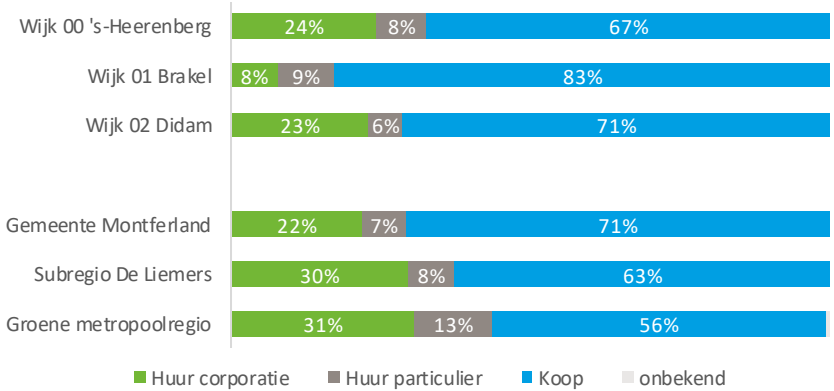

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

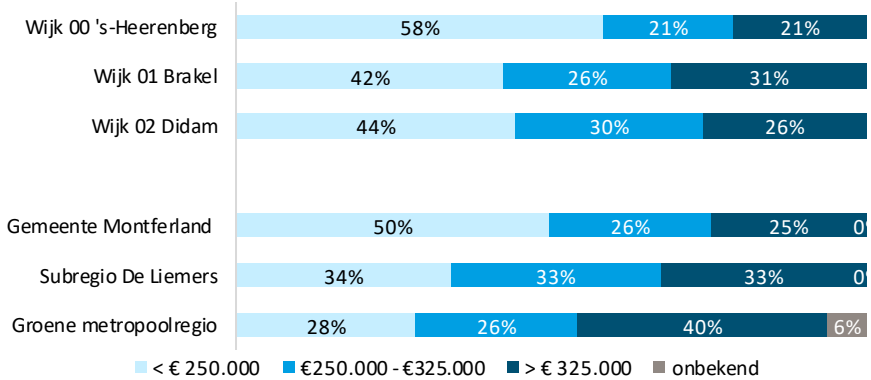

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

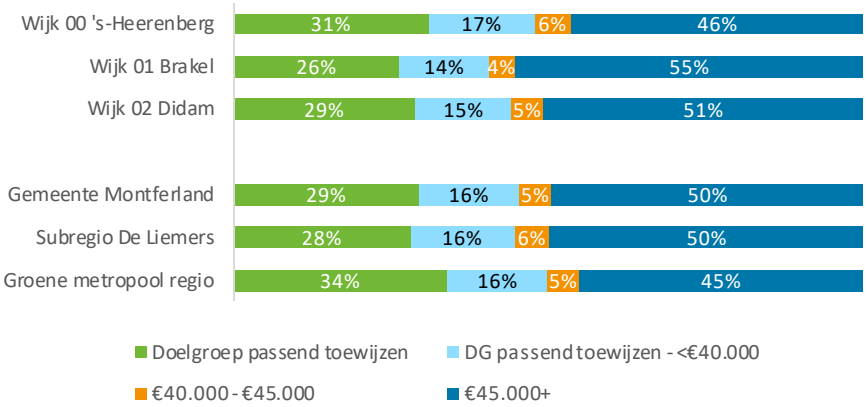

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

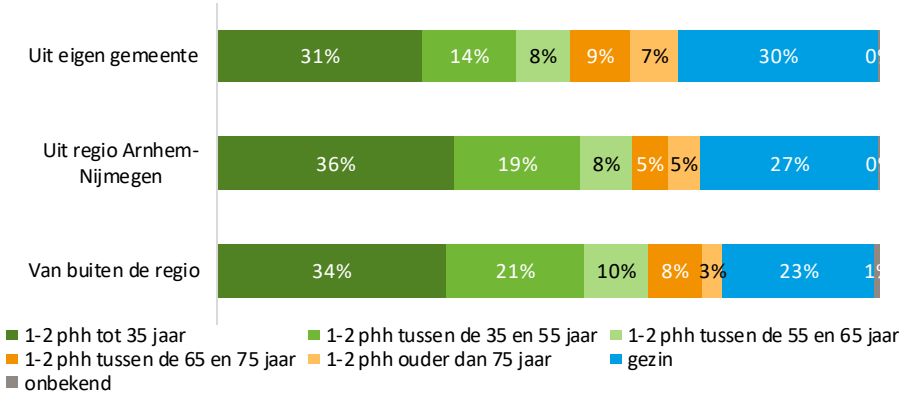

Bron: CBS Microdata, 2022.

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

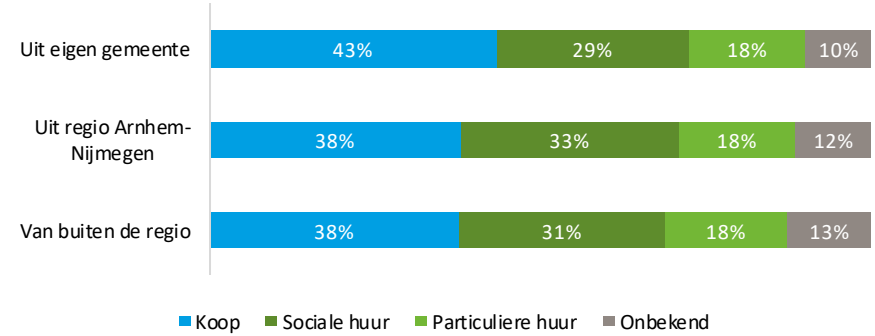

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Montferland	Vertrekkers vanuit Montferland	Saldo
Doetinchem	2.614	3.163	-549
Zevenaar	1.719	1.428	291
Arnhem	1.571	1.302	269
Oude IJsselstreek	1.156	1.309	-153
Duiven	558	347	211

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	73	88	91	86	82	137
Aantal verhuringen	136	118	197	217	184	205
Slaagkans	5,7%	5,1%	4,0%	3,9%	2,8%	1,9%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

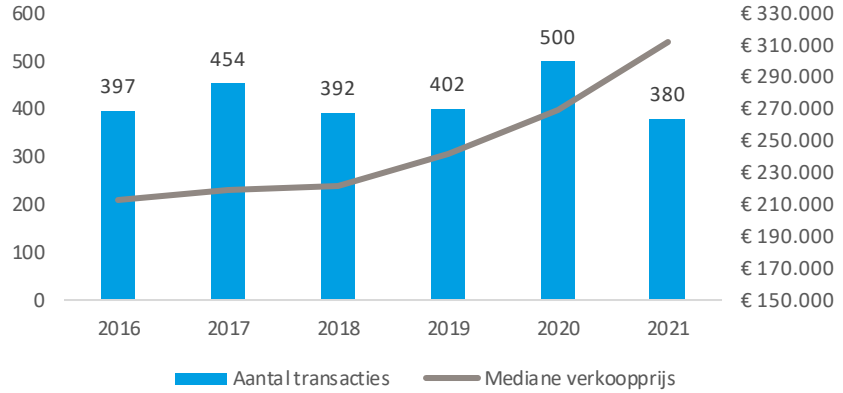

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

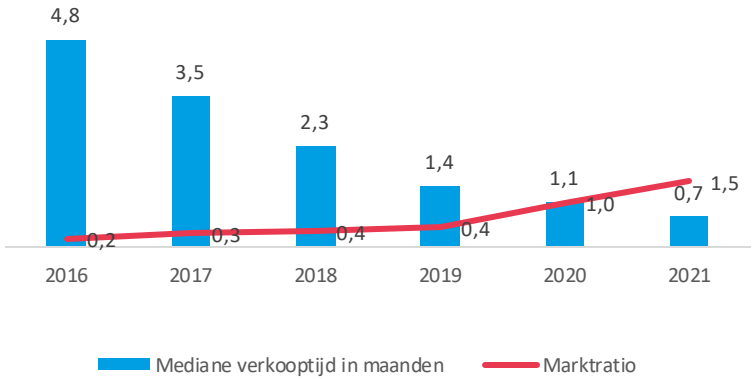

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Montferland was in 2021 met een marktratio van 1,5 hoog.

Huishoudensprognose

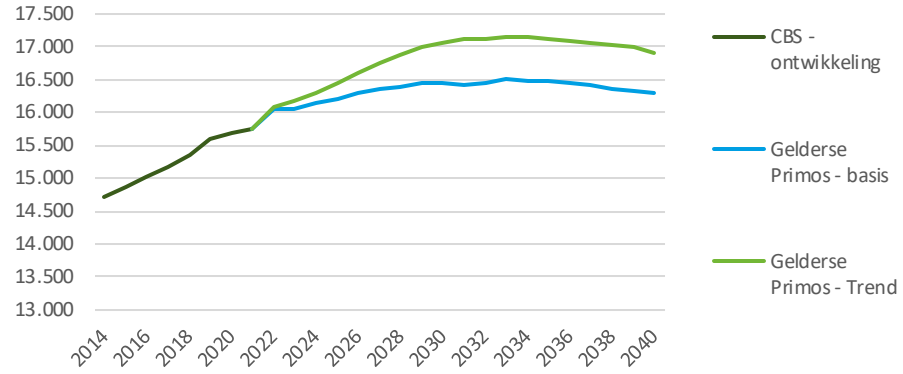

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

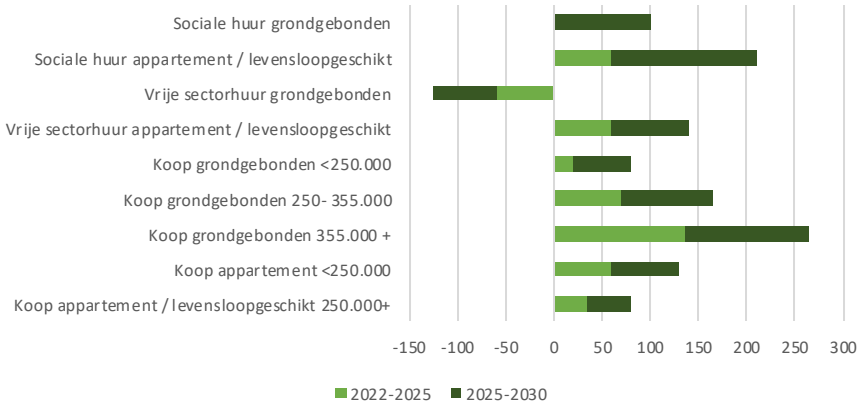

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudensg roei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Montferland	15	1.060	-230	1.075	845

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Montferland behoefte aan +**1.075 extra woningen**.

- In Montferland is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 75% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook relatief veel behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen op termijn mogelijk onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is behoefte aan appartementen (voor ouderen en jongeren) en grondgebondenwoningen (voor starters).
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) ligt het accent in de aanvullende behoefte op grondgebonden woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Montferland	330 (30%)	15 (1%)	210 (20%)	245 (23%)	265 (25%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

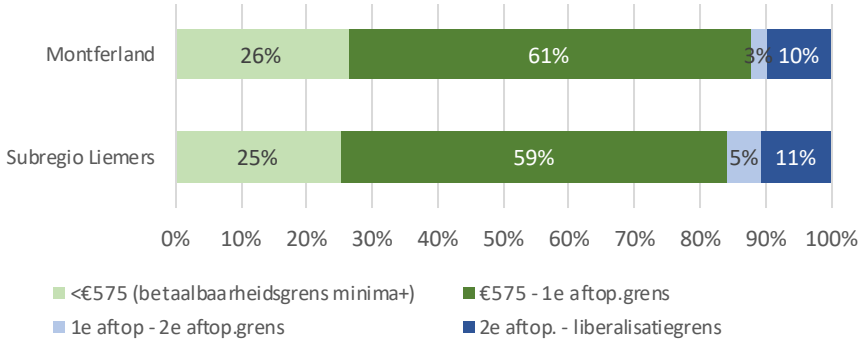

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huurprijs (t/m 2030)

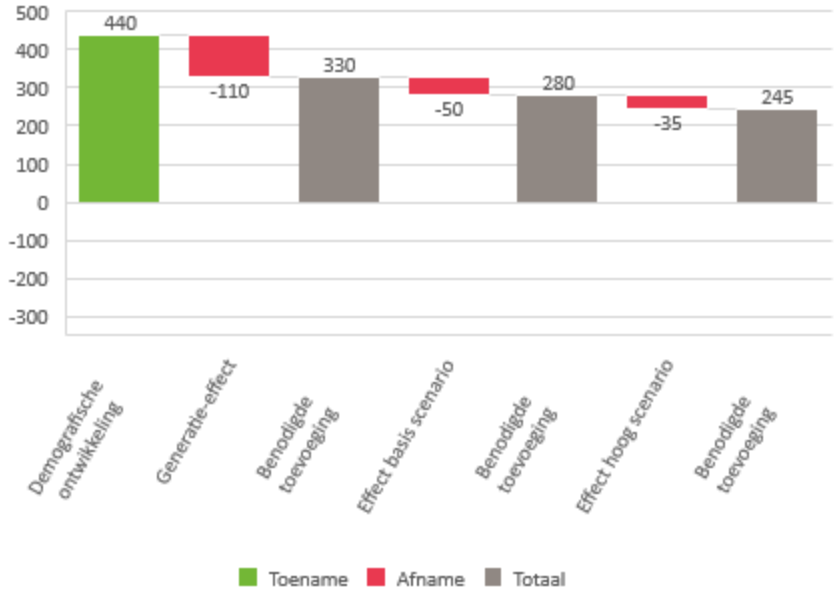

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +280 tot +330 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 30% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent in de aanvullende behoefte ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

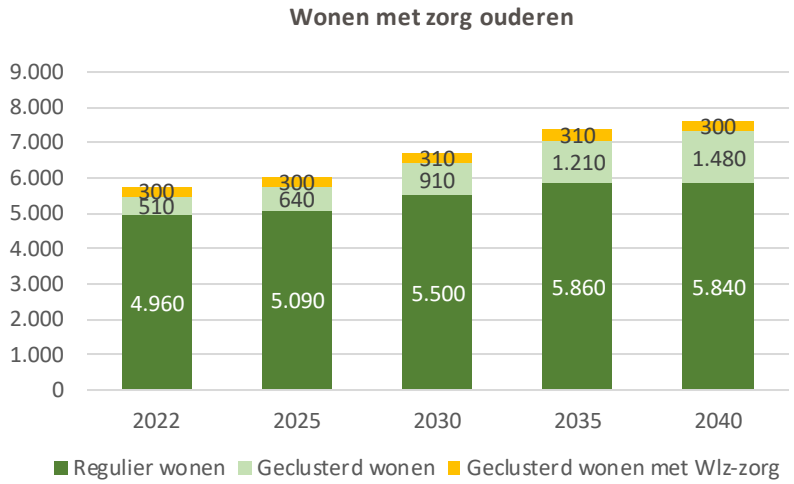

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Montferland een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 510 in 2022 naar 1.480 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Mook en Middelaar

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

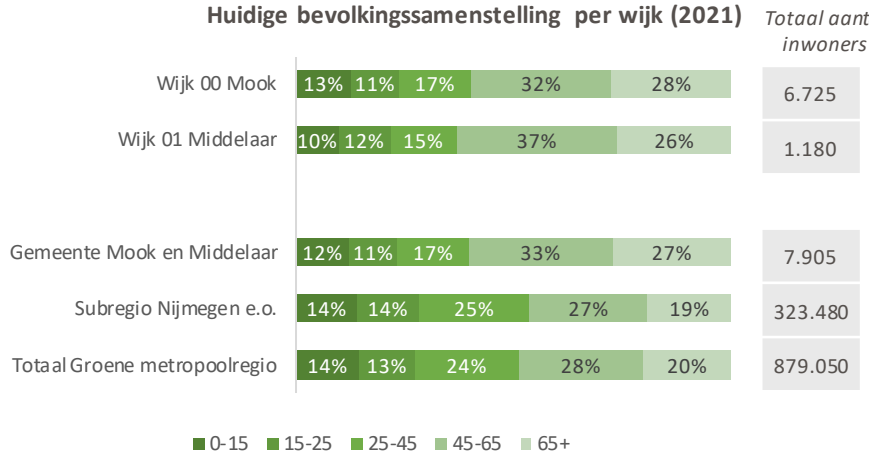

Bron: CBS 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

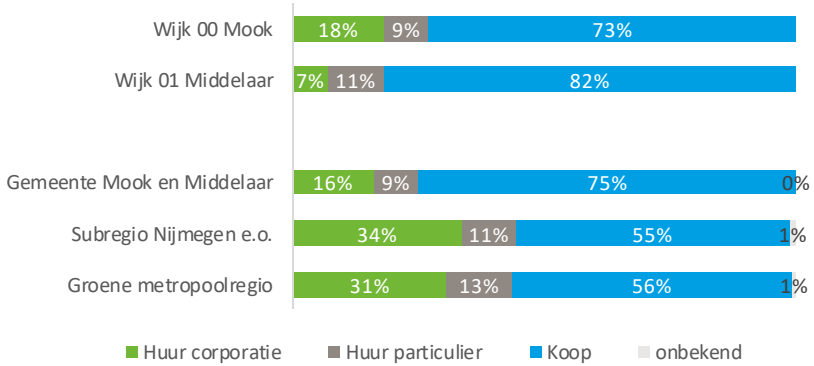

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

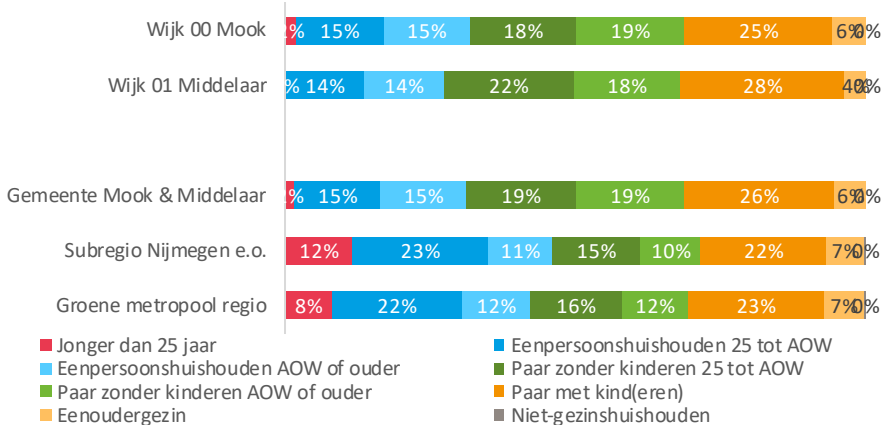

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

Deze informatie is voor Mook en Middelaar niet beschikbaar

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

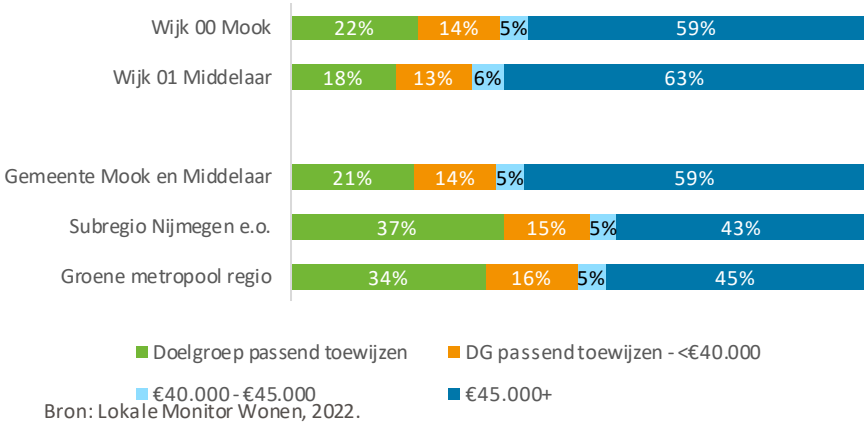

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

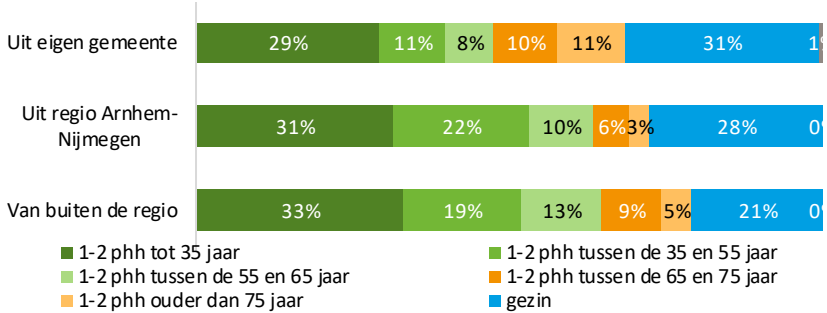

Bron: CBS Microdata, 2022.

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

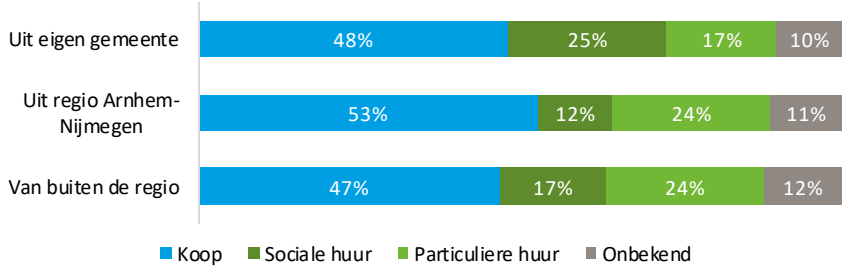

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Mook en Middelaar	Vertrekkers vanuit Mook en Middelaar	Saldo
Nijmegen	1.281	1.173	108
Heumen	494	475	19
Gennep	328	392	-64
Berg en Dal	239	212	27
Groesbeek	101	147	-46

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

Deze informatie is voor Mook en Middelaar niet beschikbaar

Vraagdruk koopmarkt

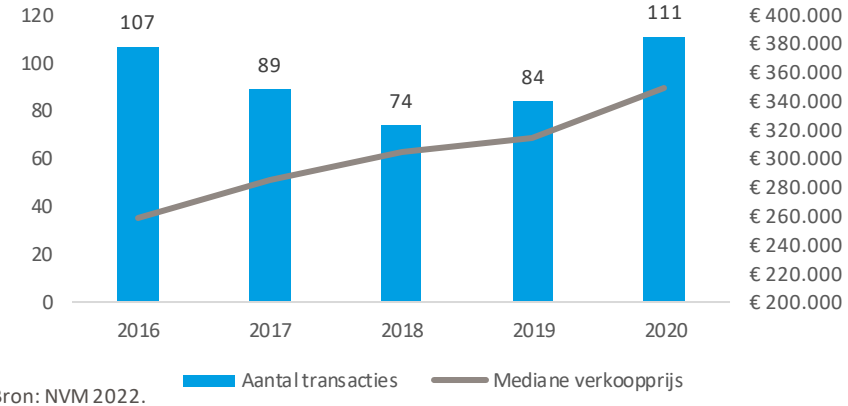

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

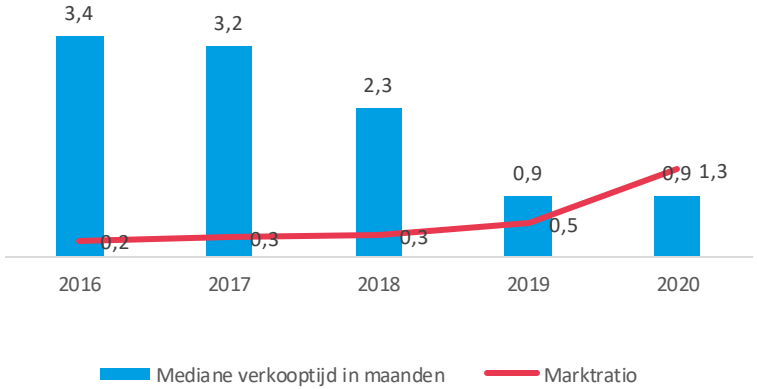

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Mook en Middelaar was in 2020 met een marktratio van 1,3 relatief hoog.

Huishoudensprognose

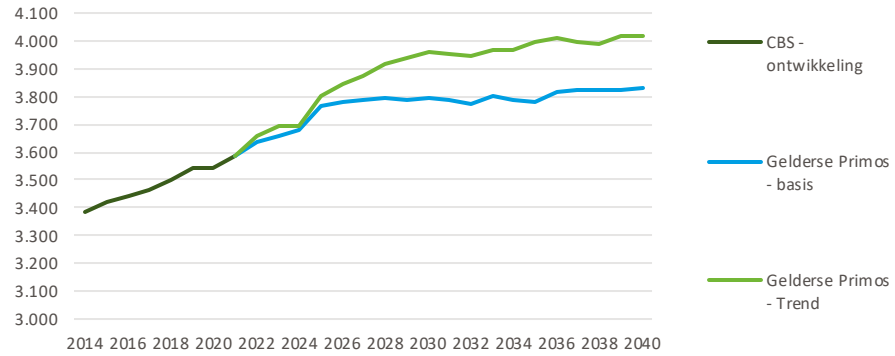

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

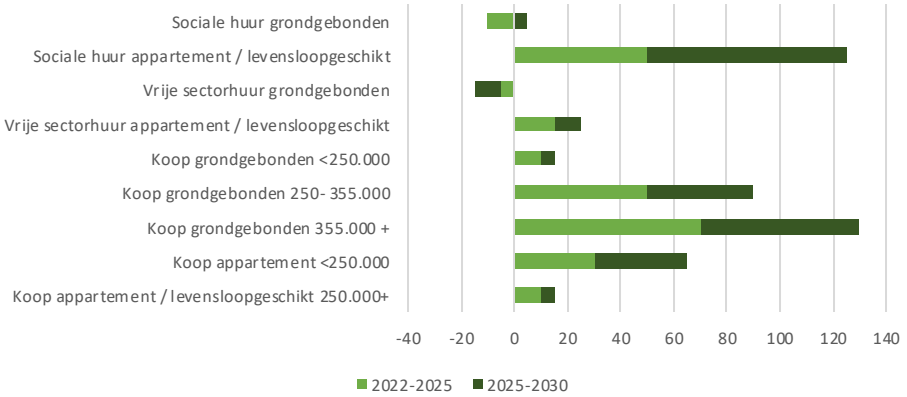

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Mook en Middelaar	140	290	70	430	500

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Mook en Middelaar behoefte aan **+430 extra woningen**.

- In Mook en Middelaar is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 71% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook relatief veel behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen op termijn mogelijk onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is behoefte aan appartementen (voor ouderen en jongeren) en grondgebondenwoningen (voor starters).
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) ligt het accent in de aanvullende behoefte op grondgebonden woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Mook en Middelaar	120 (27%)	10 (2%)	80 (18%)	105 (24%)	130 (29%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

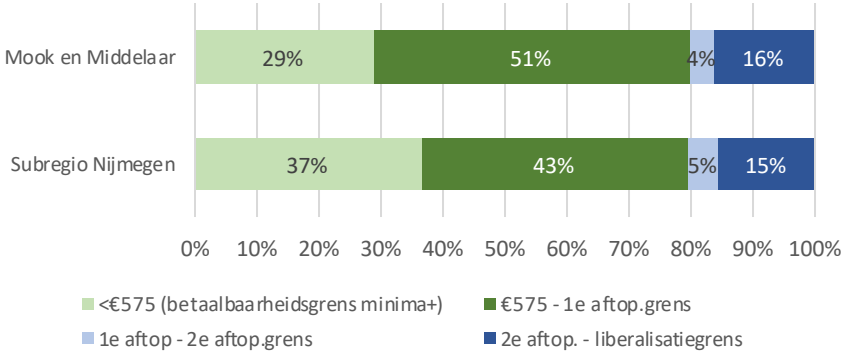

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huurprijs (t/m 2030)

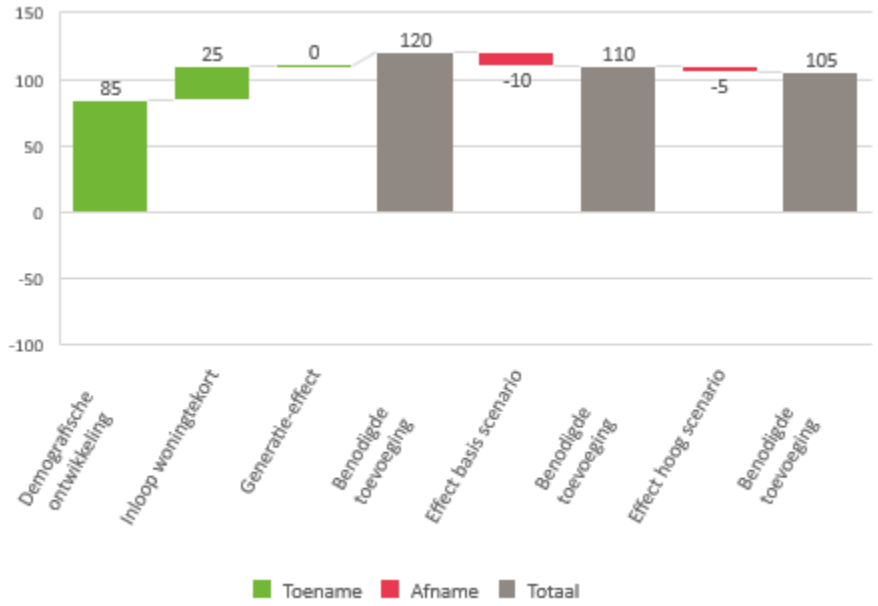

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +110 tot +120 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 27% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent in de aanvullende behoefte ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

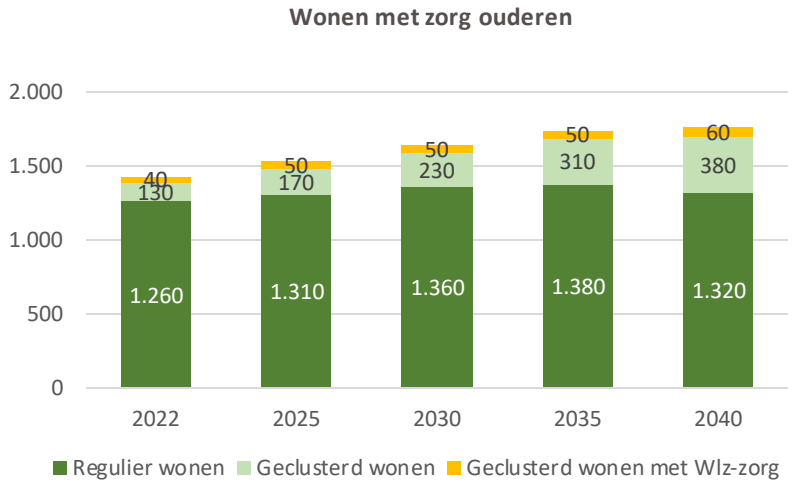

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Mook en Middelaar een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 130 in 2022 naar 380 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Nijmegen

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

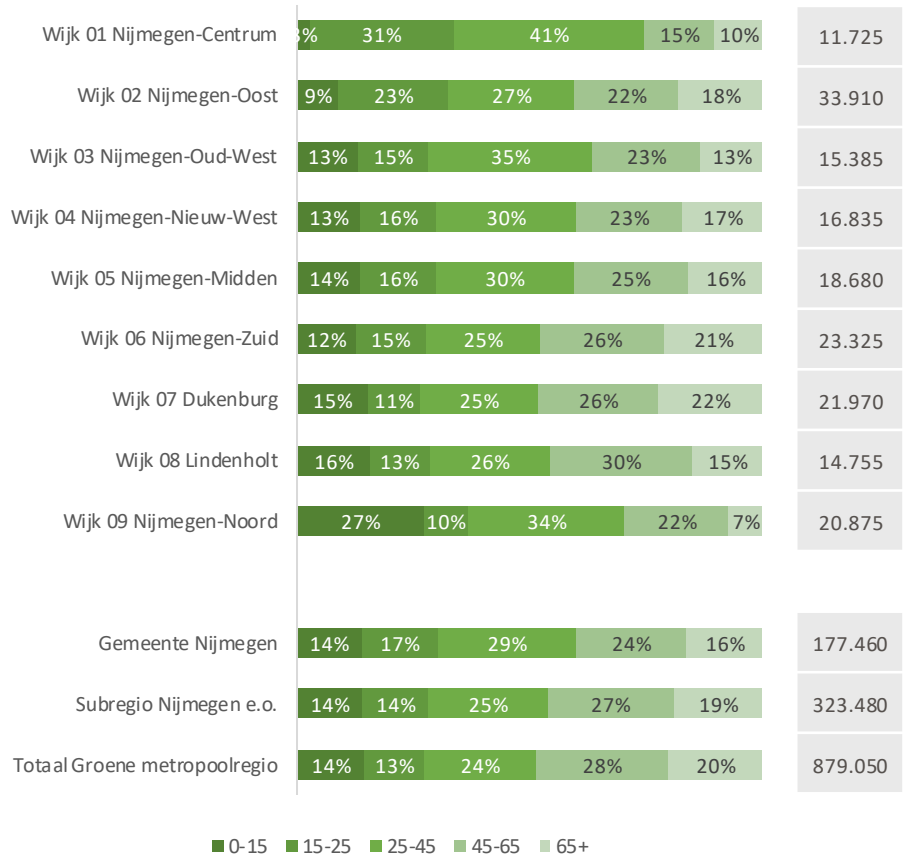

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

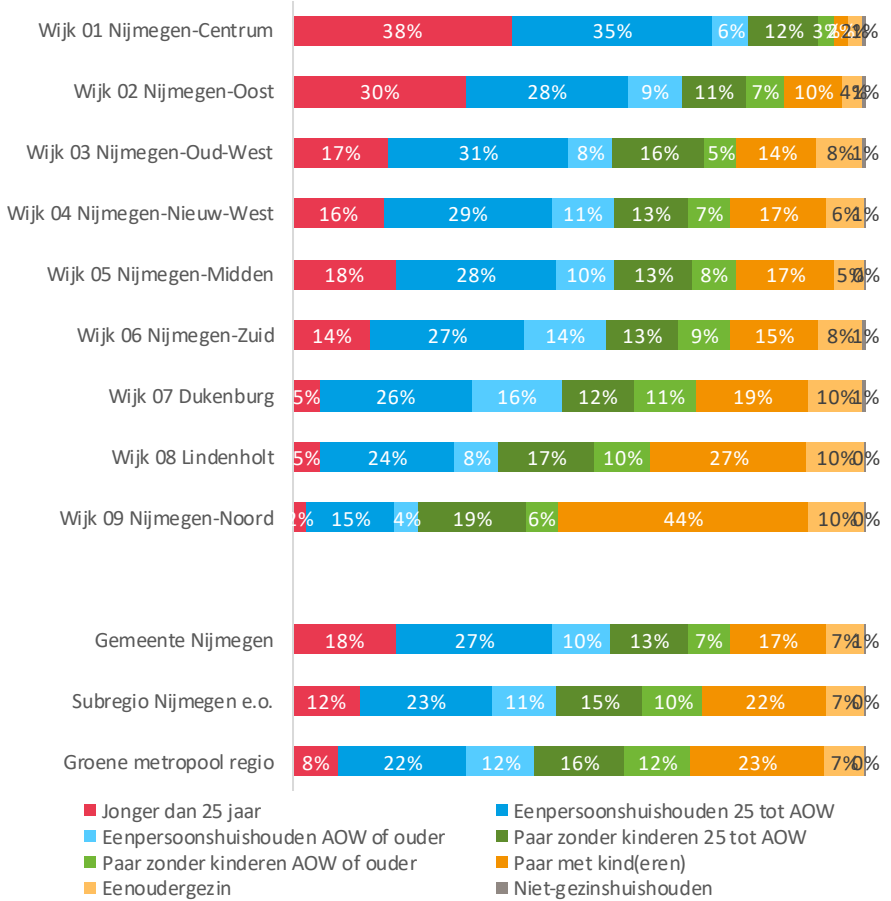

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

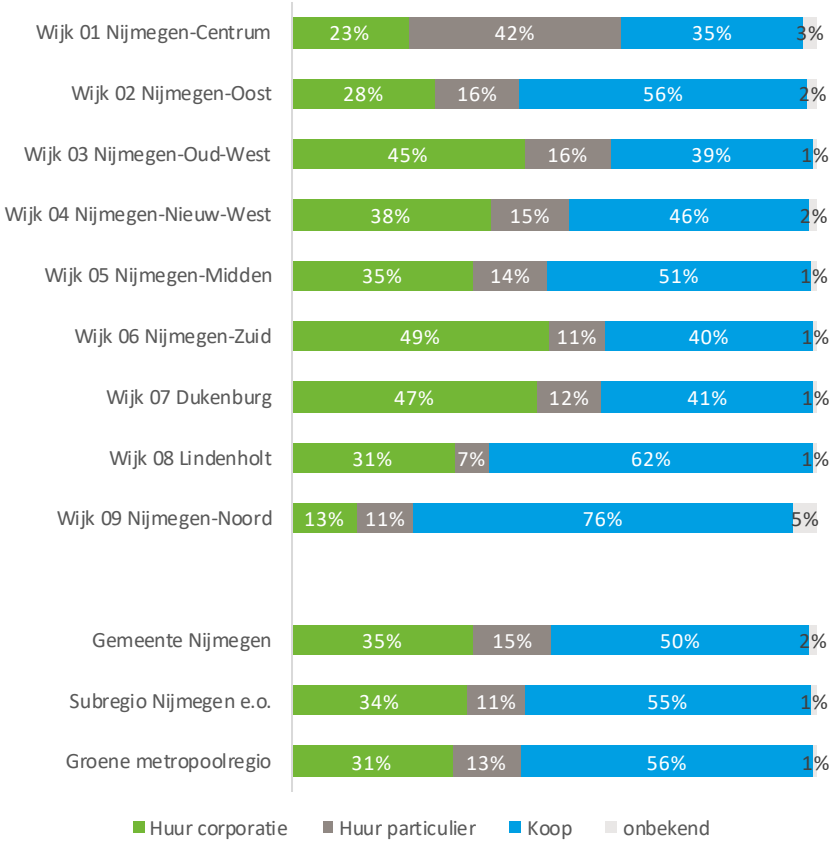

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

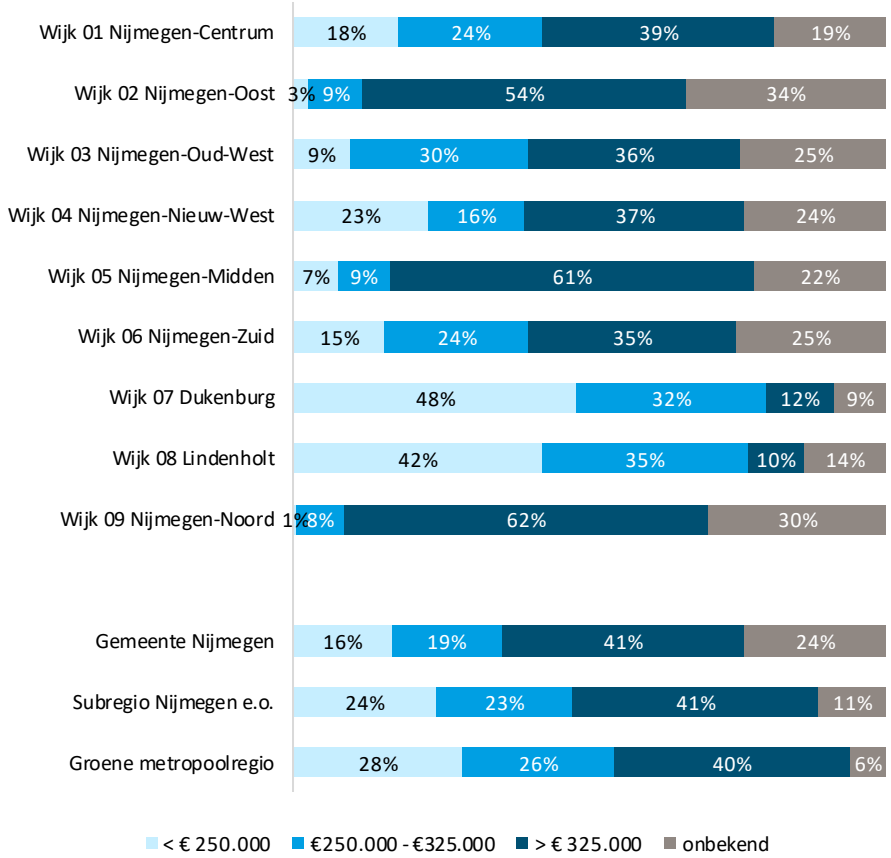

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

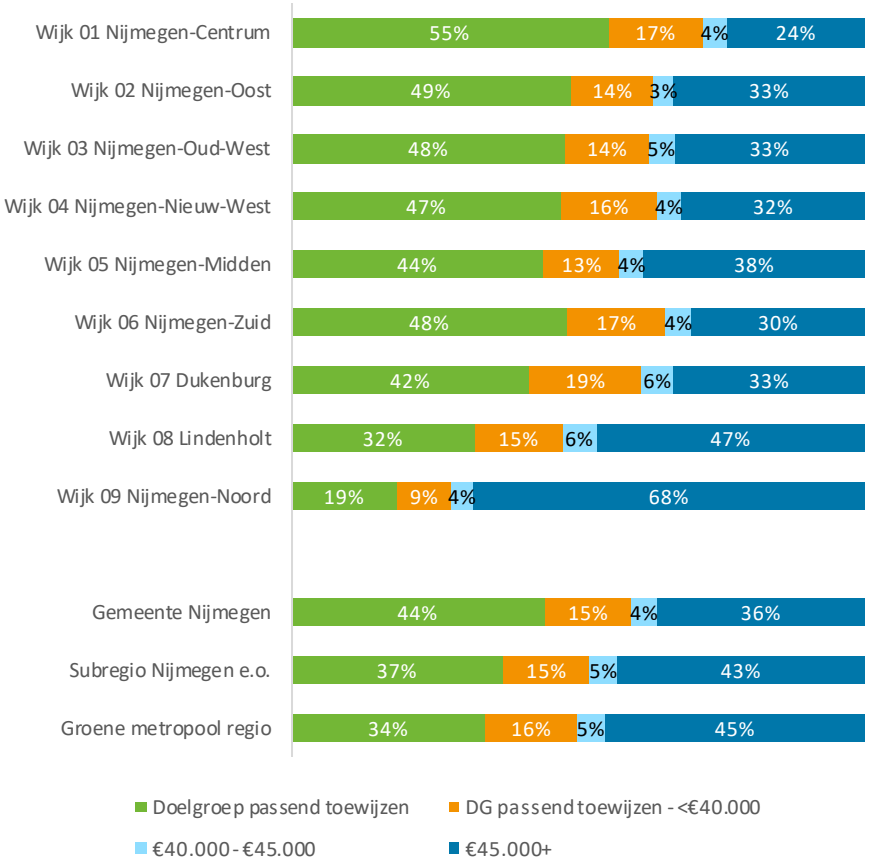

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

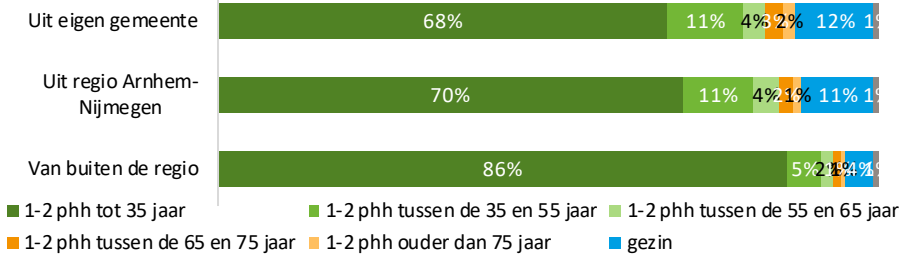

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

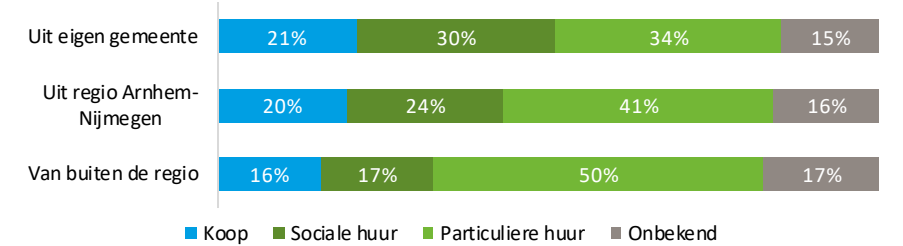

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Nijmegen	Vertrekkers vanuit Nijmegen	Saldo
Arnhem	6.077	7.235	-1.158
Beuningen	4.724	5.442	-718
Wijchen	4.698	5.198	-500
Berg en Dal	3.500	4.293	-793
Heumen	3.293	4.096	-803

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	159	183	223	240	302	312
Aantal verhuringen	1856	1883	1693	1854	1281	1647
Slaagkans	8,7%	8,5%	6,6%	6,8%	4,4%	4,9%

Bron: Enserve 2021.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

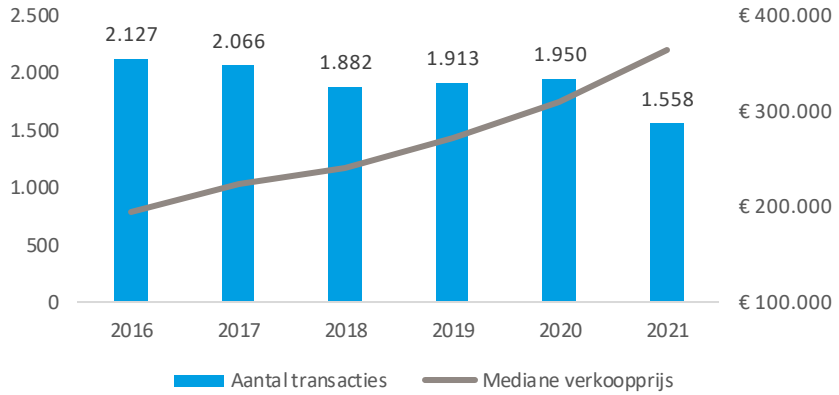

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

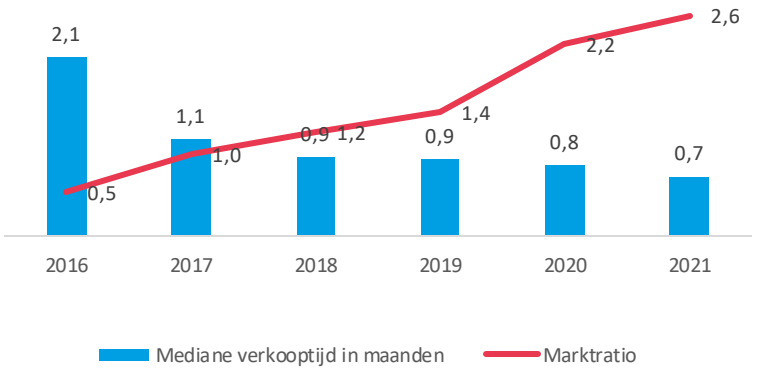

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Nijmegen was in 2021 met een marktratio van 2,6 hoog.

Huishoudensprognose

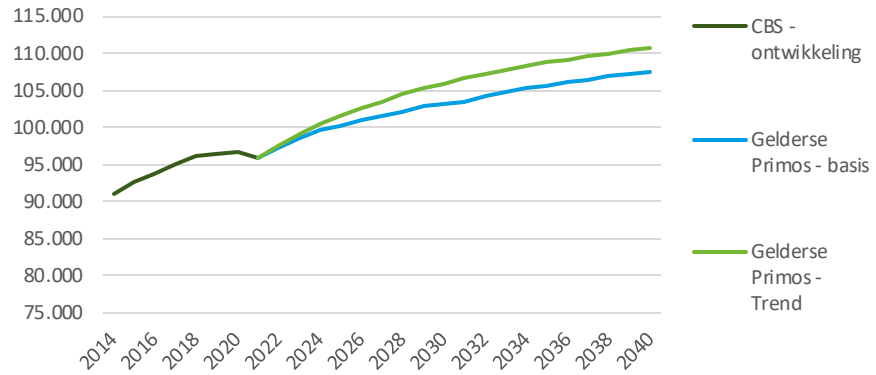

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

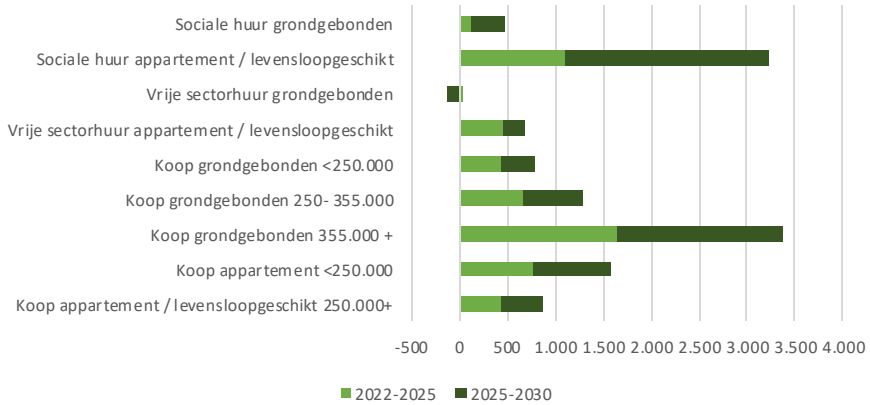

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Nijmegen	3.175	9.090	4.250	12.265	16.515

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Nijmegen behoefte aan **+12.265 extra woningen**.

- In Nijmegen is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 72% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook veel behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is er vooral behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is deels afkomstig van ouderen maar in Nijmegen ook vooral van jongeren en starters die graag in de stad willen wonen.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan appartementen.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is vooral behoefte aan grondgebonden (rij)woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Nijmegen	3.710 (29%)	605 (5%)	2.375 (19%)	2.175 (18%)	3.385 (28%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

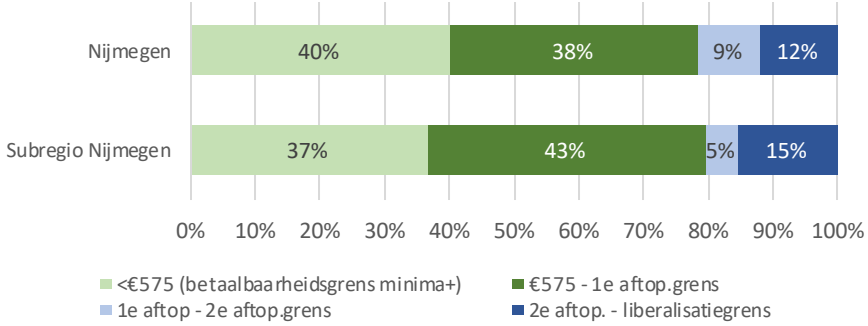

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

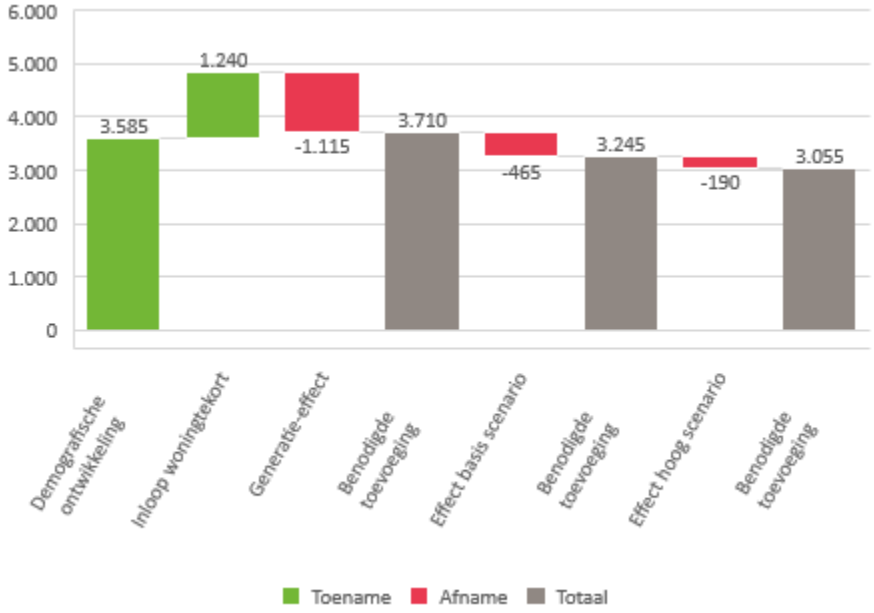

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +3.245 tot +3.710 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 29% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

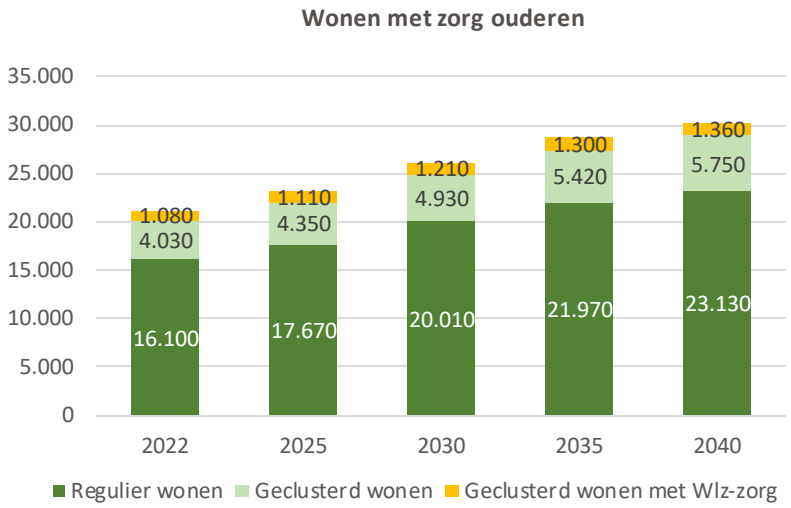

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Nijmegen een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 4.030 in 2022 naar 5.750 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Overbetuwe

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

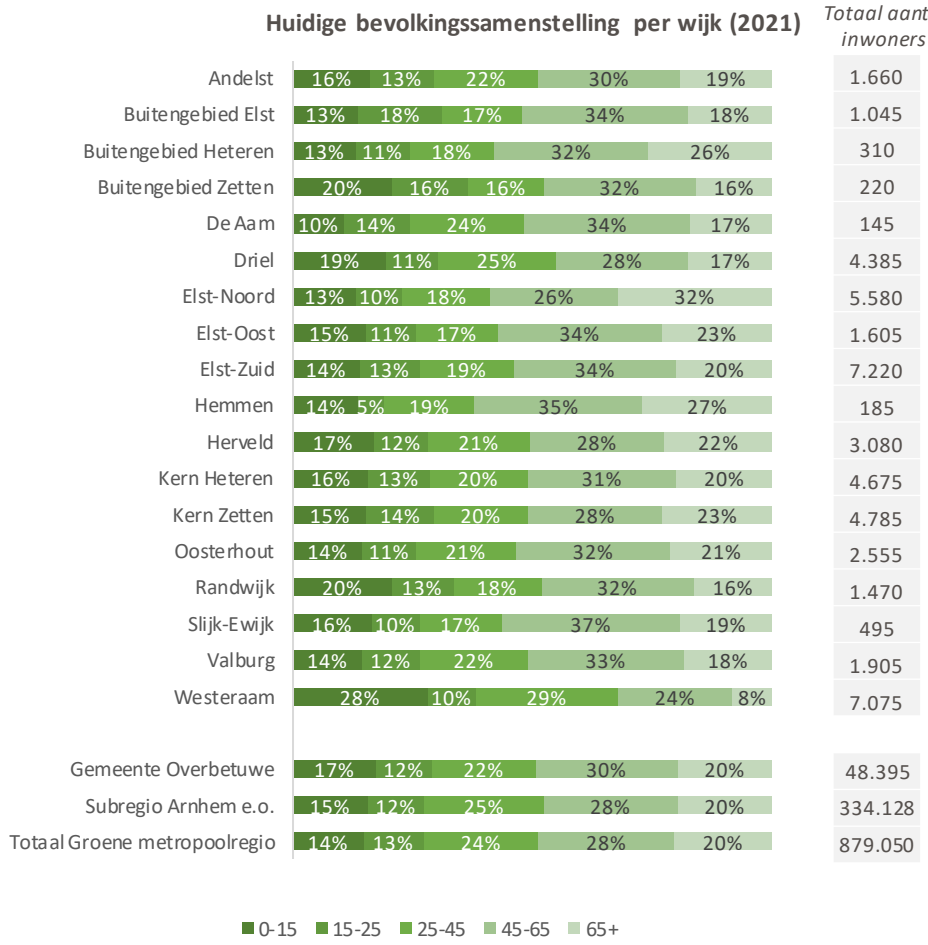

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

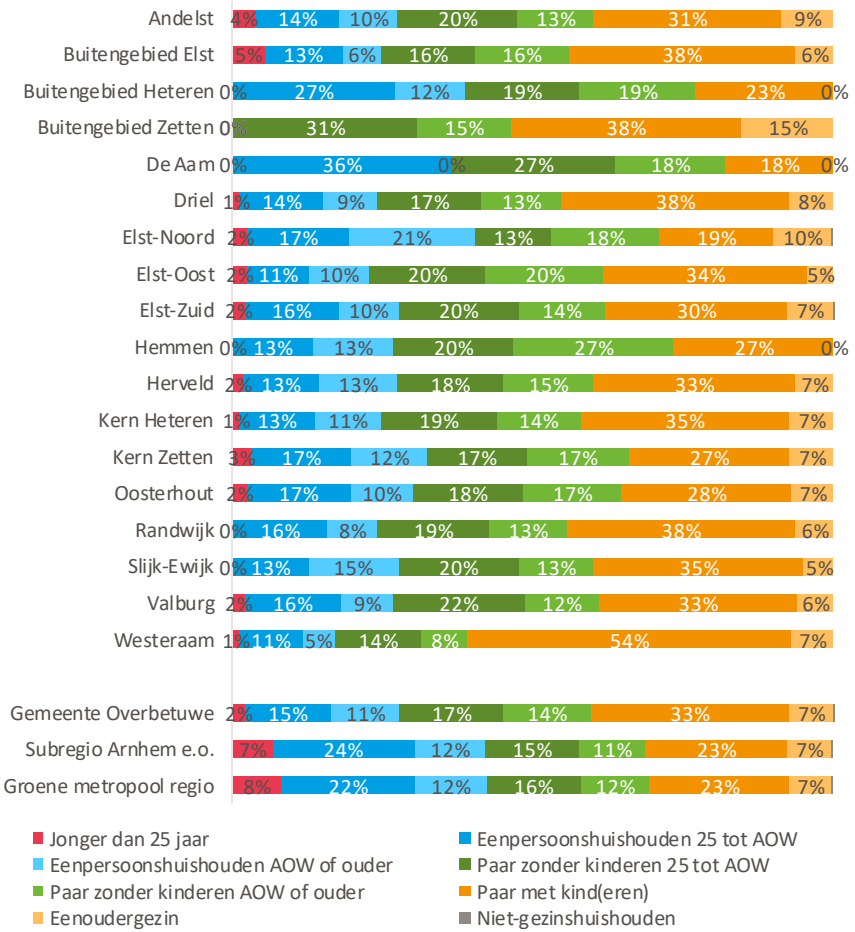

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

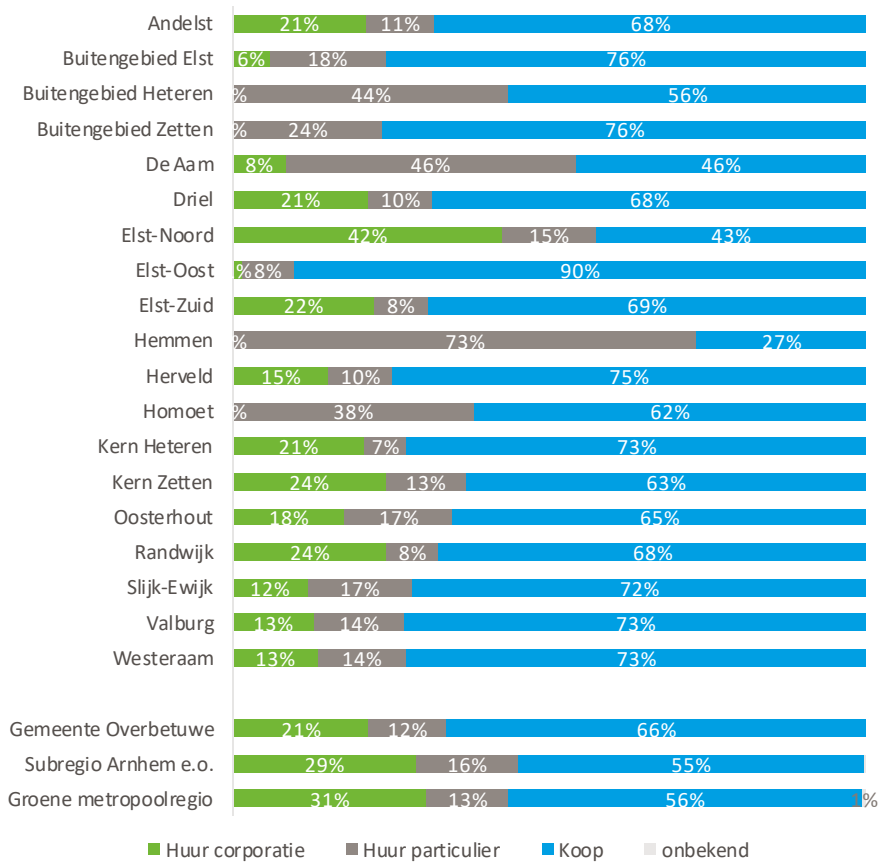

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

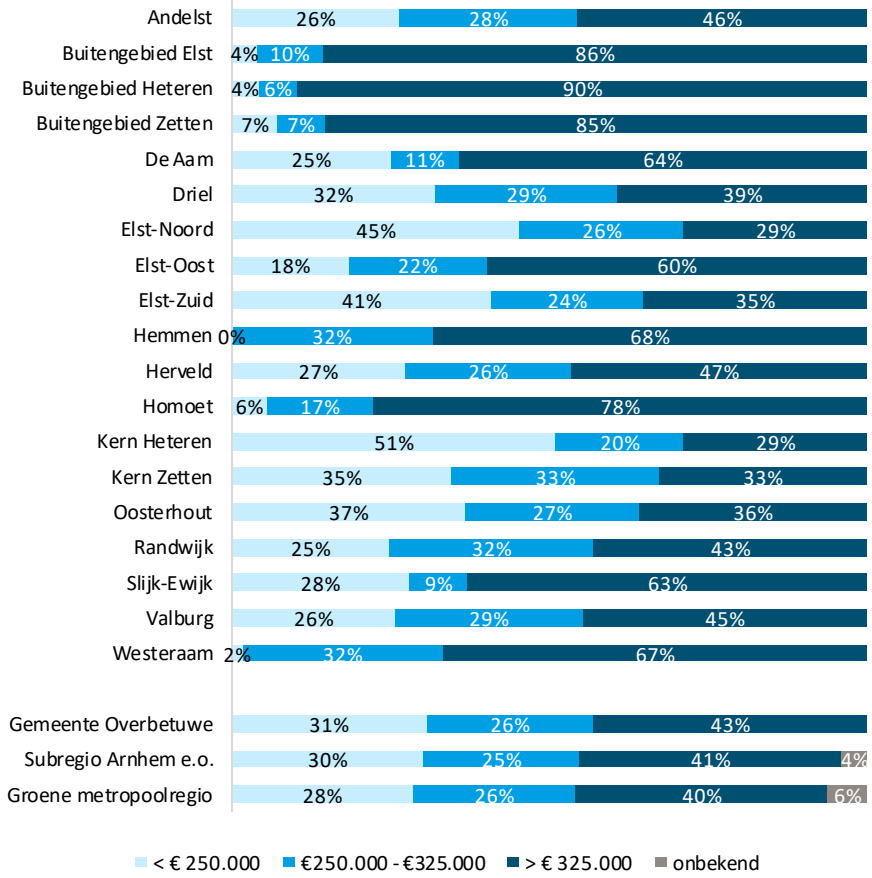

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

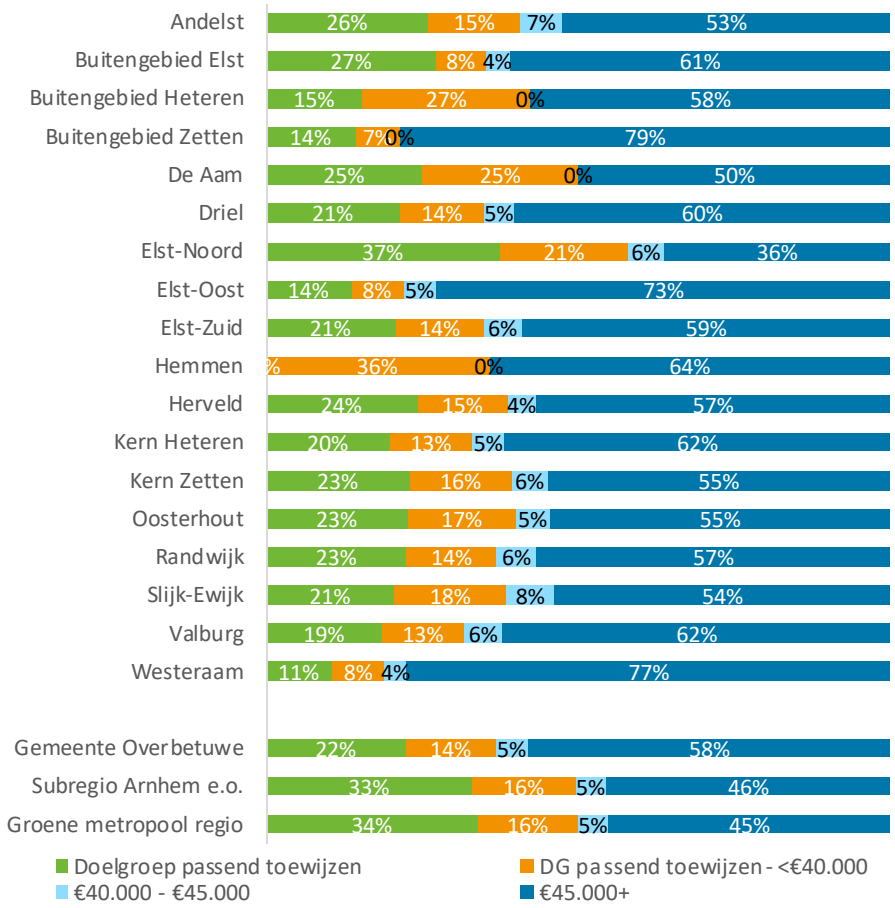

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

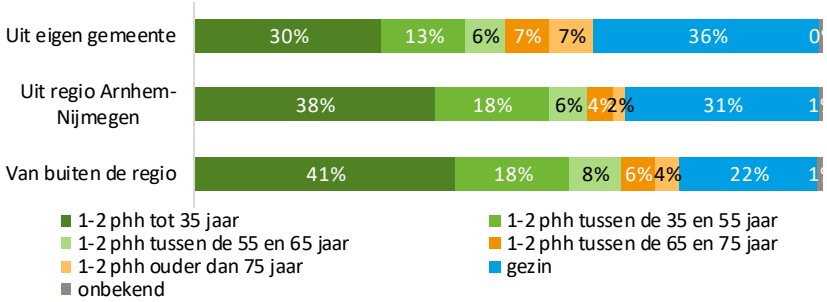

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

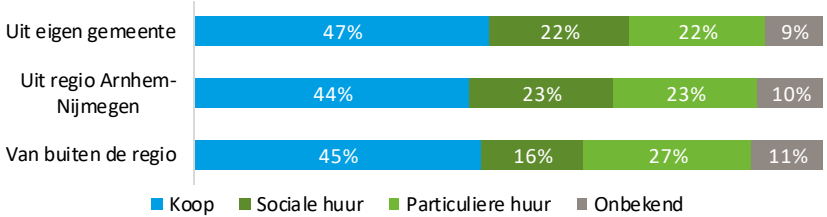

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Overbetuwe	Vertrekkers vanuit Overbetuwe	Saldo
Arnhem	5.459	4.885	574
Nijmegen	3.284	2.883	401
Lingewaard	1.237	1.381	-144
Renkum	873	845	28
Neder-Betuwe	806	761	45

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	118	123	267	269	200	261
Aantal verhuringen	170	160	135	128	106	96
Slaagkans	3,4%	2,7%	1,4%	1,2%	1,0%	0,7%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

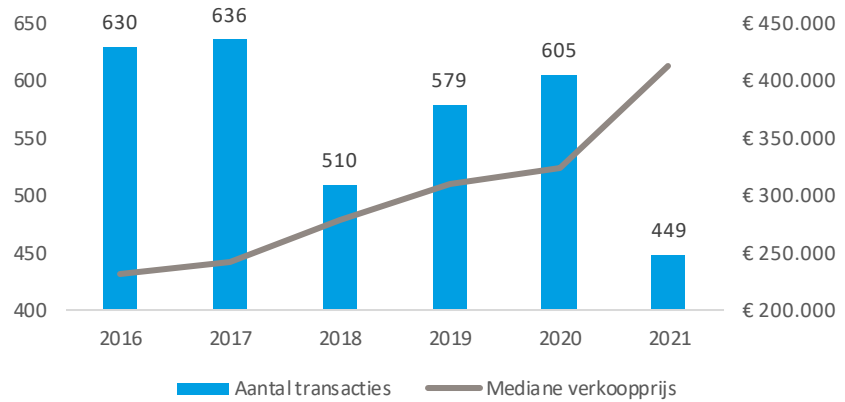

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

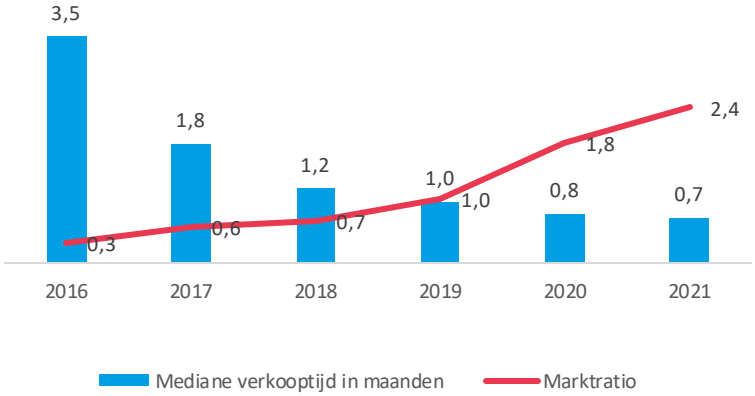

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Overbetuwe was in 2021 met een marktratio van 2,4 hoog.

Huishoudensprognose

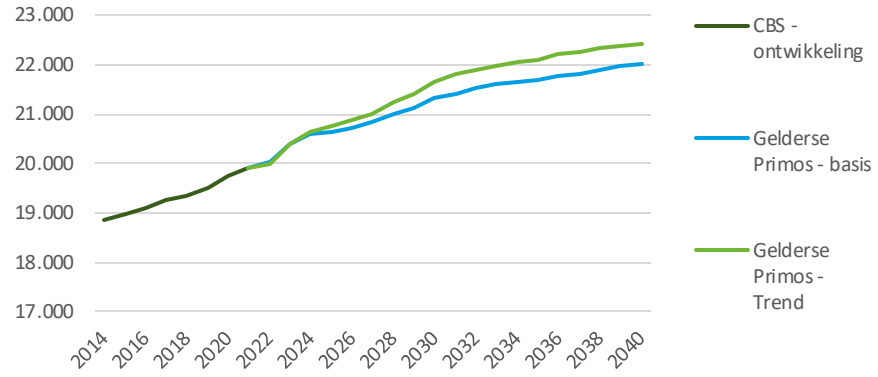

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

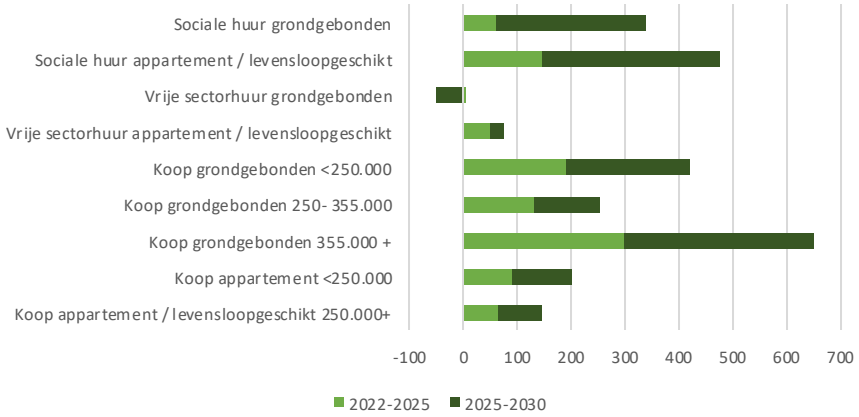

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Overbetuwe	690	1.790	620	2.480	3.100

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Overbetuwe behoefte aan +**2.480 extra woningen**.

- In Overbetuwe is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 74% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen mogelijk wat onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan grondgebonden woningen. In mindere mate is er ook behoefte aan koopappartementen. Dit is een wens van jongeren maar ook van ouderen die nu in een grondgebonden koopwoning wonen.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is vooral behoefte aan grondgebonden (rij)woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Overbetuwe	800 (32%)	30 (1%)	620 (25%)	400 (16%)	650 (26%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

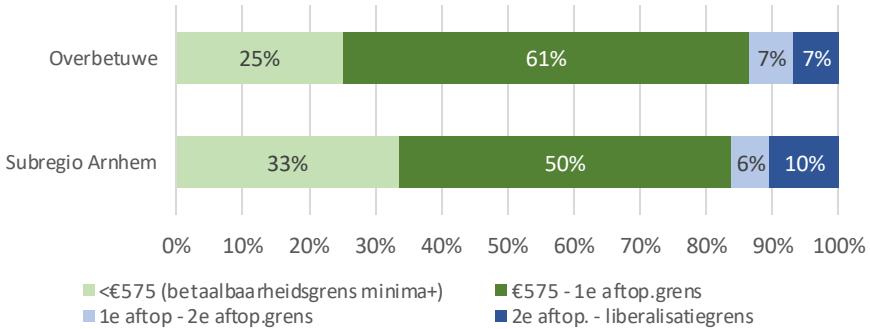

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

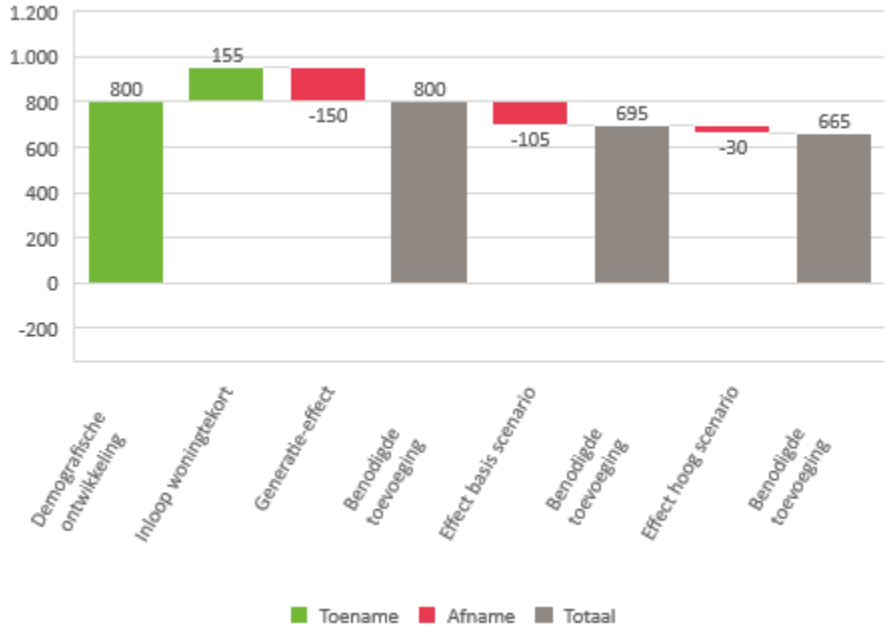

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +695 tot +800 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 32% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

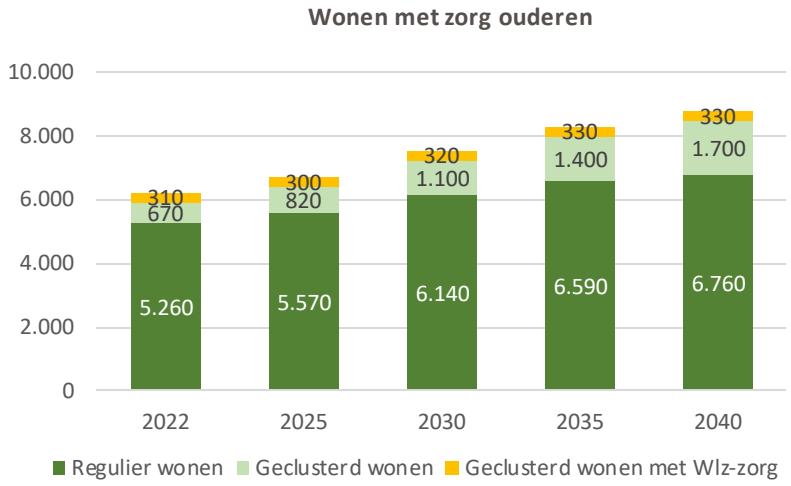

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Overbetuwe een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 670 in 2022 naar 1.700 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Renkum

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

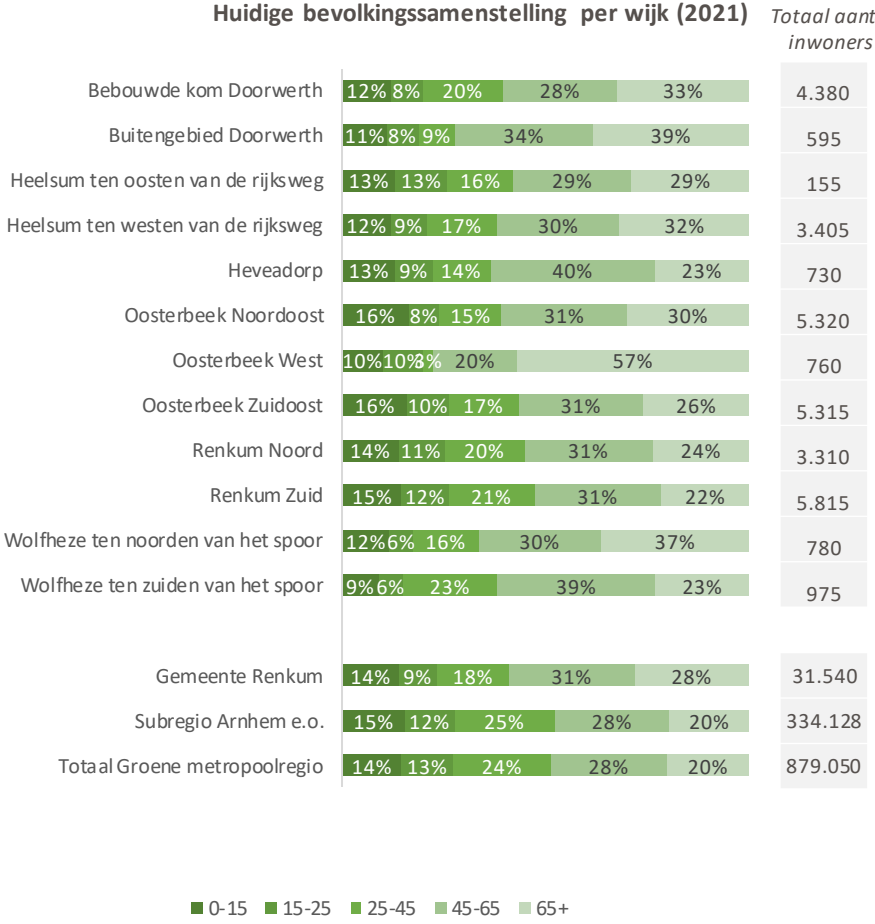

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

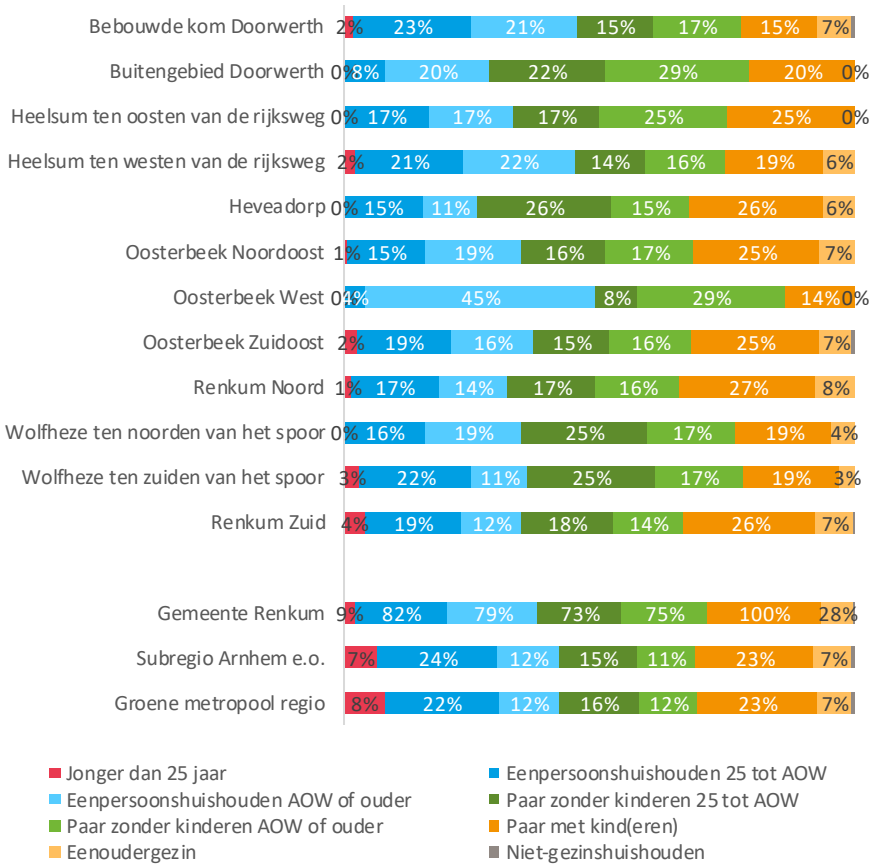

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

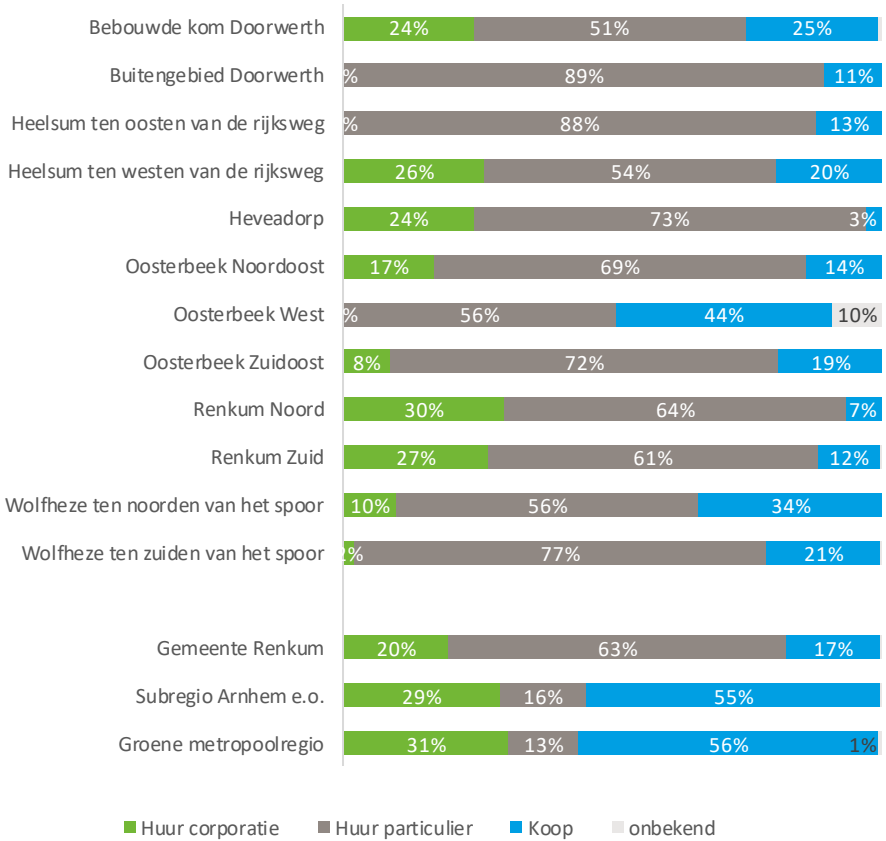

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

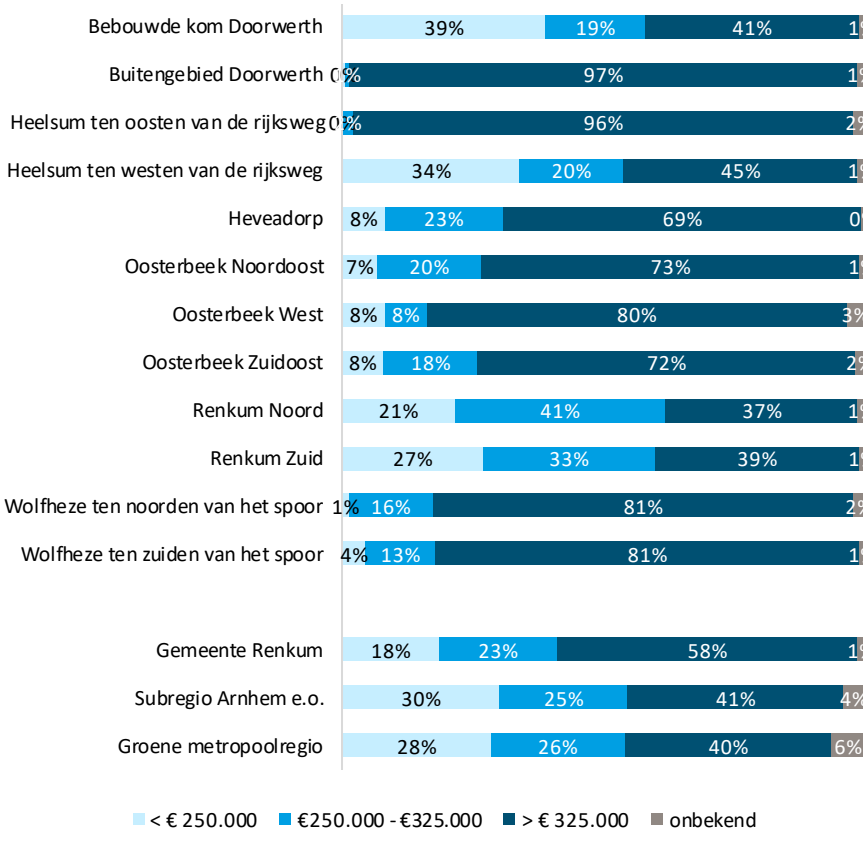

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

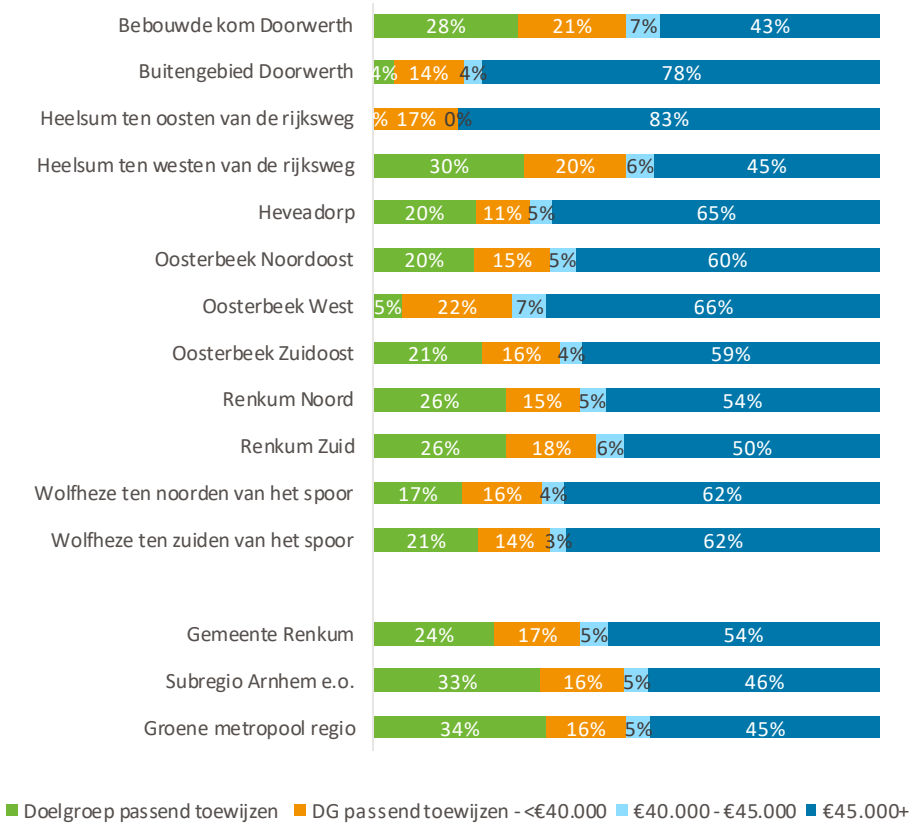

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

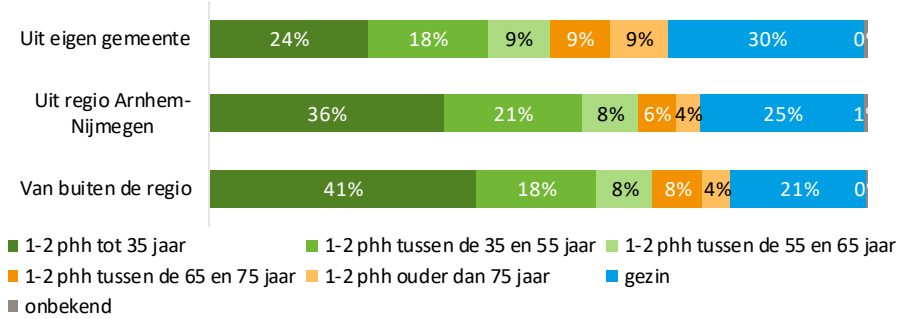

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

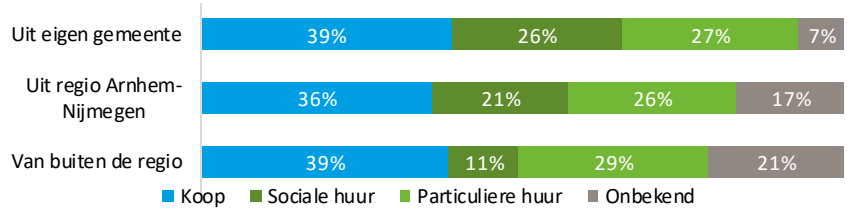

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Renkum	Vertrekkers vanuit Renkum	Saldo
Arnhem	5.256	4.843	413
Ede	1.355	1.297	58
Wageningen	1.301	1.597	-296
Nijmegen	1.041	1.188	-147
Overbetuwe	845	873	-28

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	72	94	116	159	118	114
Aantal verhuringen	215	161	145	209	170	155
Slaagkans*	5,2%	3,9%	3,0%	3,4%	2,4%	1,0%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

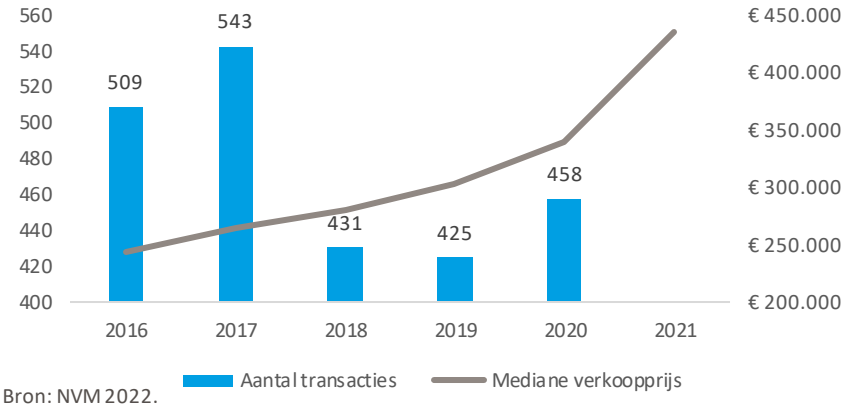

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

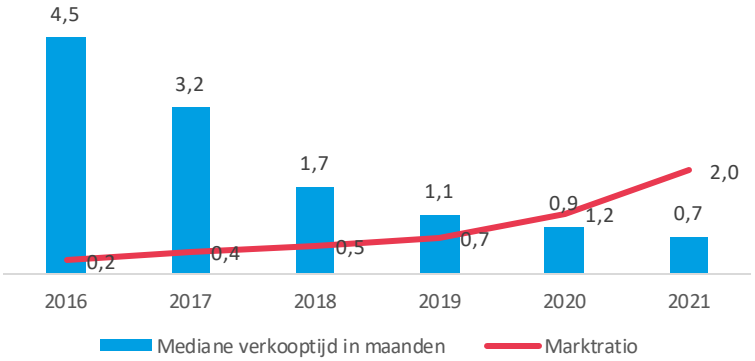

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Renkum was in 2021 met een marktratio van 2,0 hoog.

Huishoudensprognose

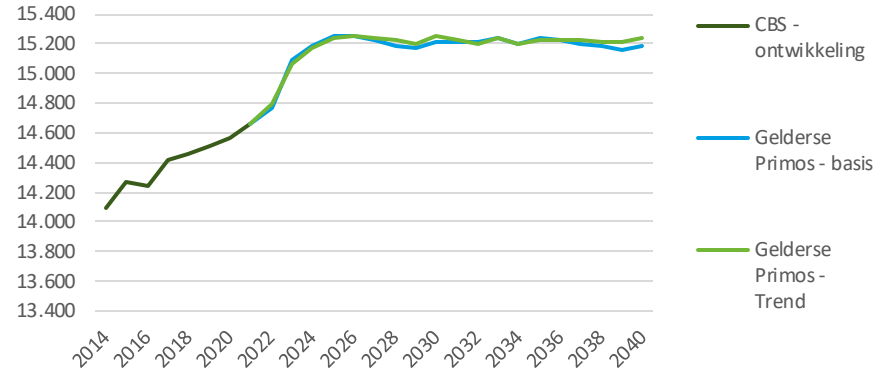

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

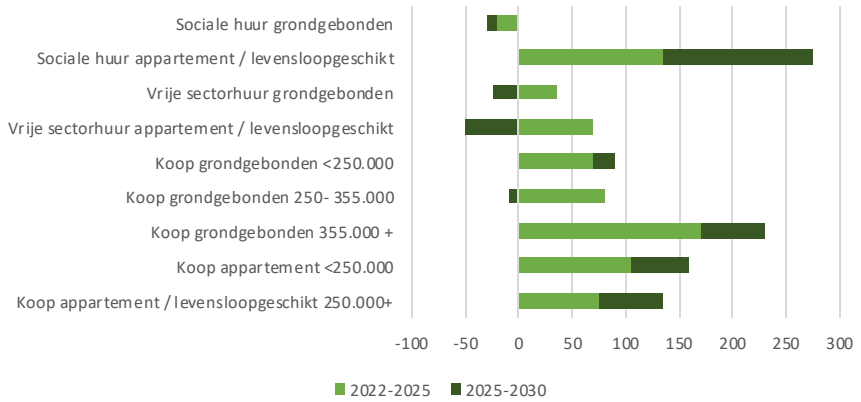

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Renkum	510	440	10	950	960

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Renkum behoefte aan **+950 extra woningen**.

- In Renkum is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 76% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan appartementen en aan grondgebonden (rij)woningen. Dit vraag naar goedkope rijwoningen komt vooral van starters en jongeren met een koopwens.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is vooral behoefte aan grondgebonden (rij)woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Renkum	250 (27%)	30 (3%)	250 (26%)	205 (21%)	230 (24%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

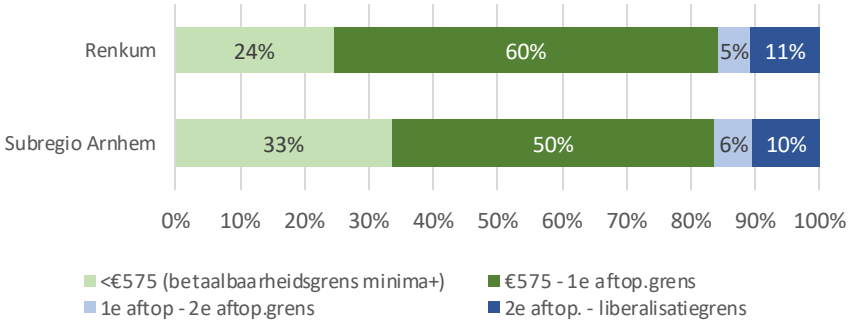

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Extra behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huur t/m 2030

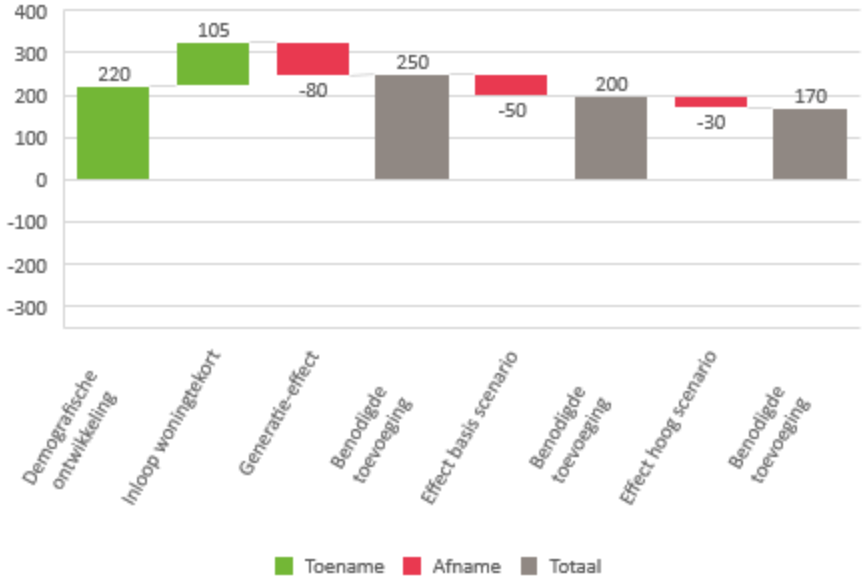

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +200 tot +250 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 27% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

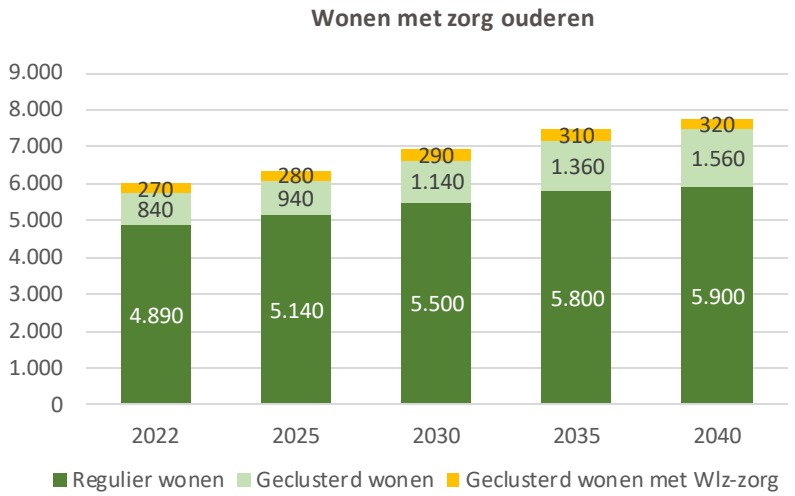

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Renkum een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 840 in 2022 naar 1.560 in 2040 te verwachten.

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Rheden

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

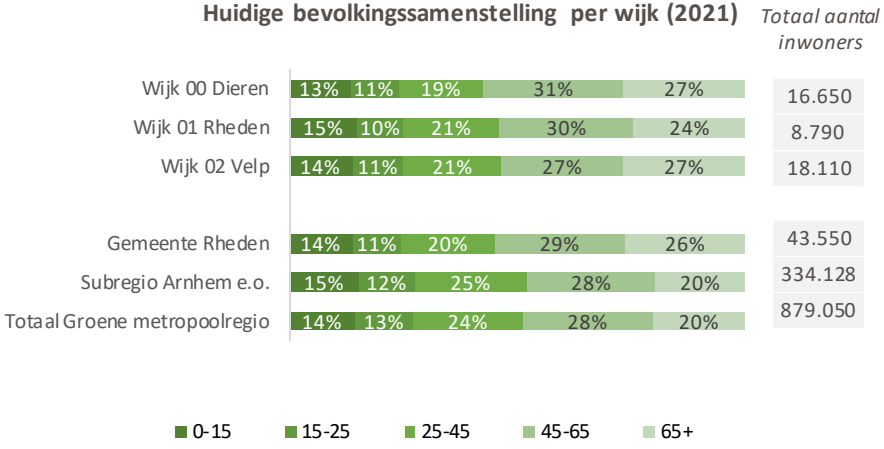

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

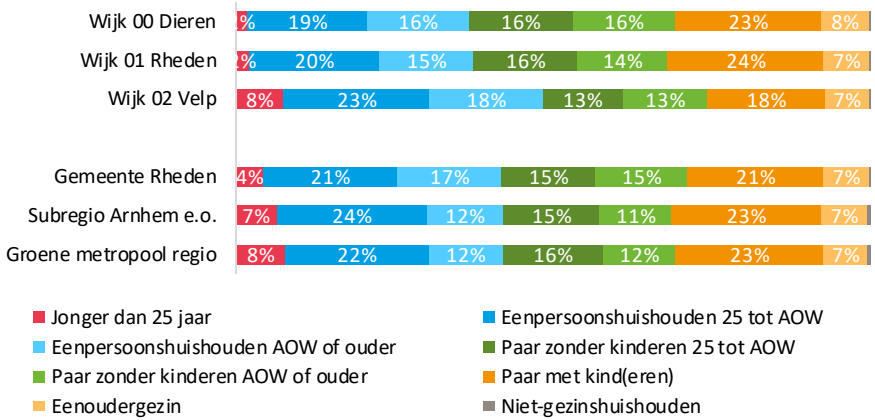

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

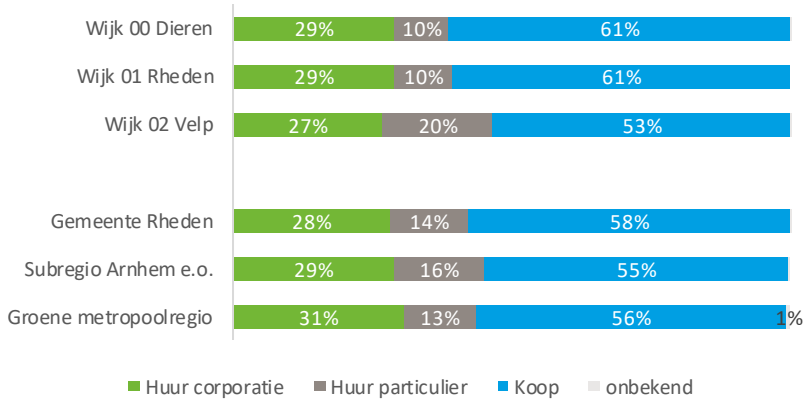

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

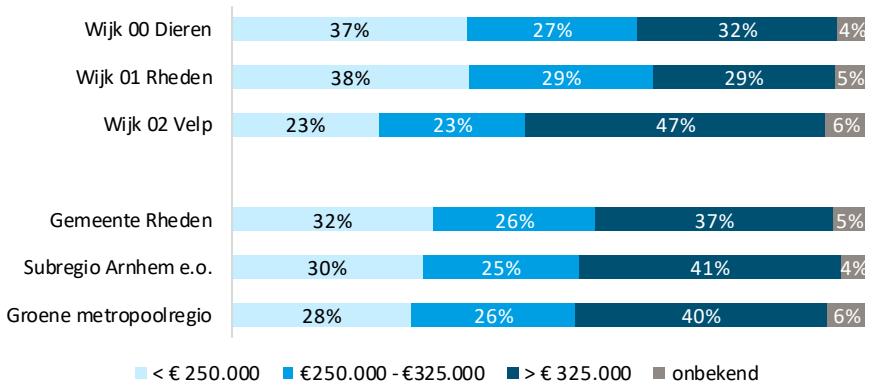

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

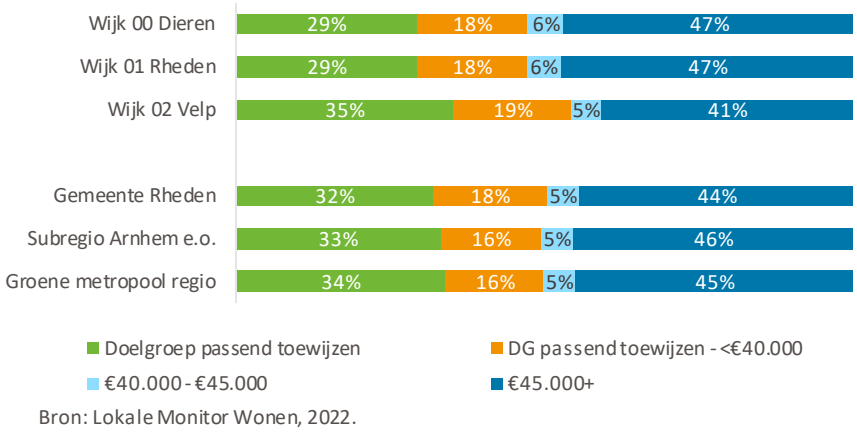

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

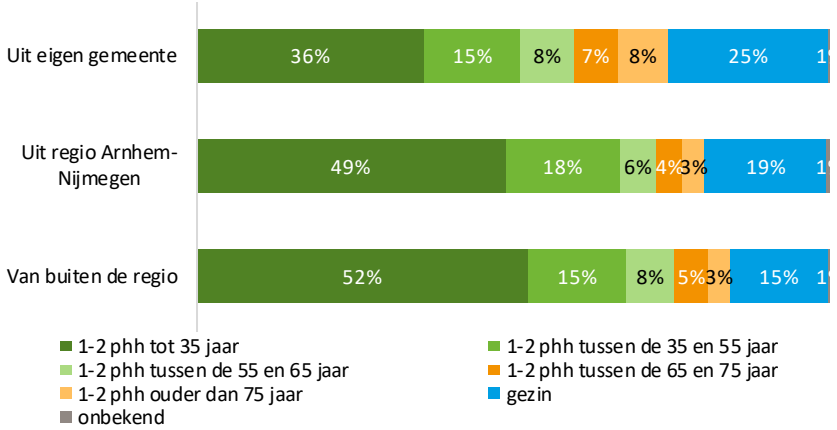

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

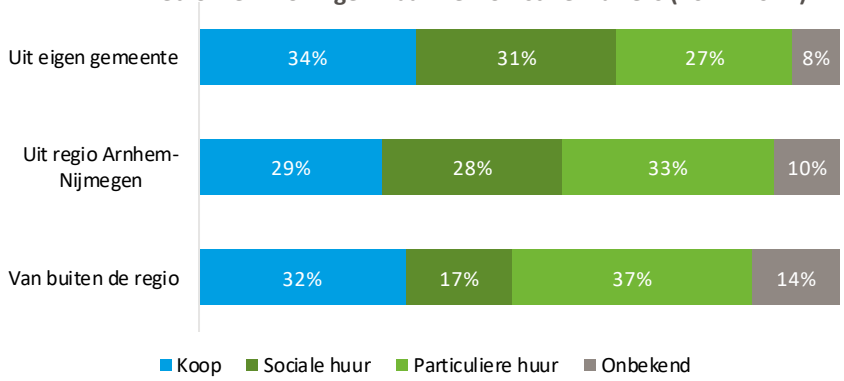

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Rheden	Vertrekkers vanuit Rheden	Saldo
Arnhem	9.270	8.109	1.161
Nijmegen	768	932	-164
Doesburg	666	762	-96
Zevenaar	646	832	-186
Renkum	632	539	93

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	94	90	148	168	169	180
Aantal verhuringen	210	310	226	179	205	201
Slaagkans*	4,2%	5,3%	3,3%	2,3%	2,1%	1,7%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

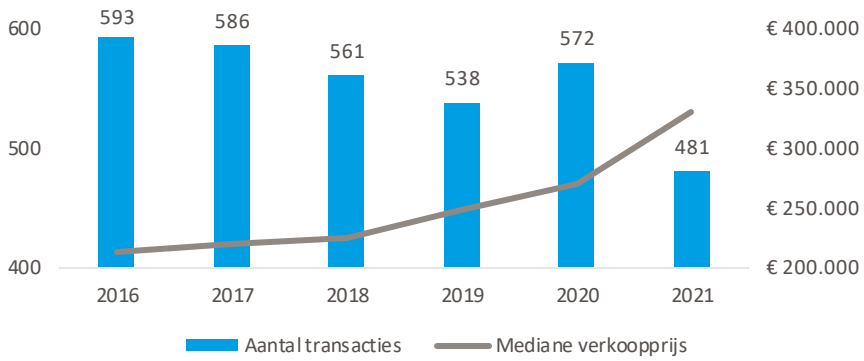

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

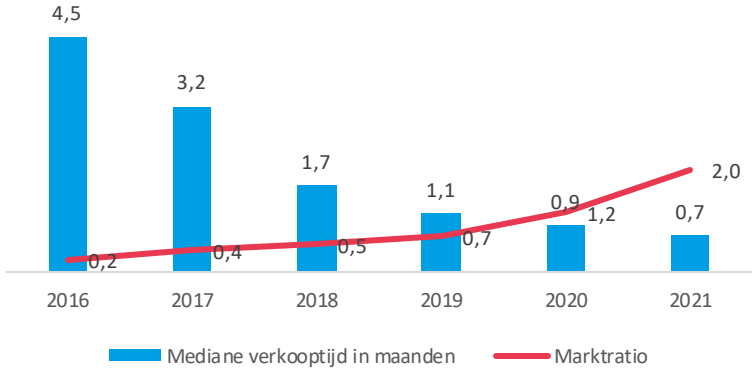

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Rheden was in 2021 met een marktratio van 2,0 hoog.

Huishoudensprognose

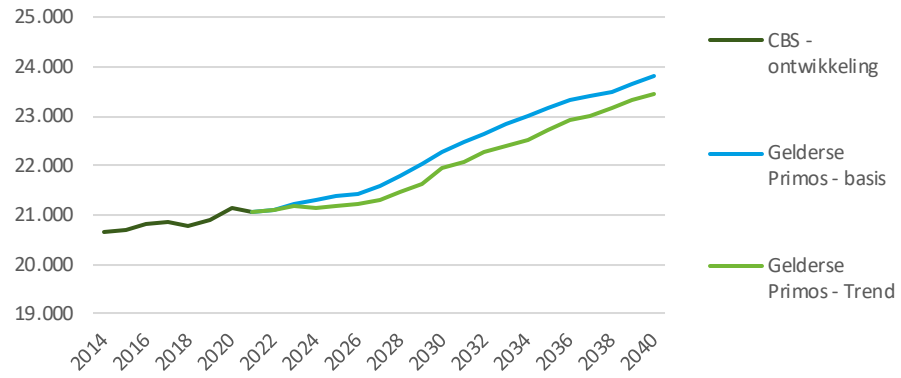

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

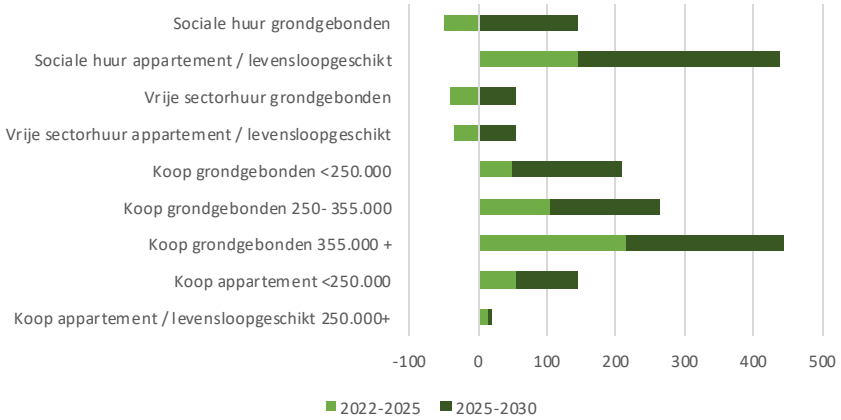

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Rheden	725	950	1.390	1.675	3.065

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Rheden behoefte aan **+1.675 extra woningen**.

- In Rheden is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 73% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook relatief veel behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen.
- In de goedkope koop (< €250.000) is behoefte aan appartementen (voor ouderen en jongeren) en grondgebondenwoningen (voor starters).
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) ligt het accent in de aanvullende behoefte op grondgebonden woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Rheden	530 (32%)	35 (2%)	355 (21%)	285 (17%)	445 (27%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

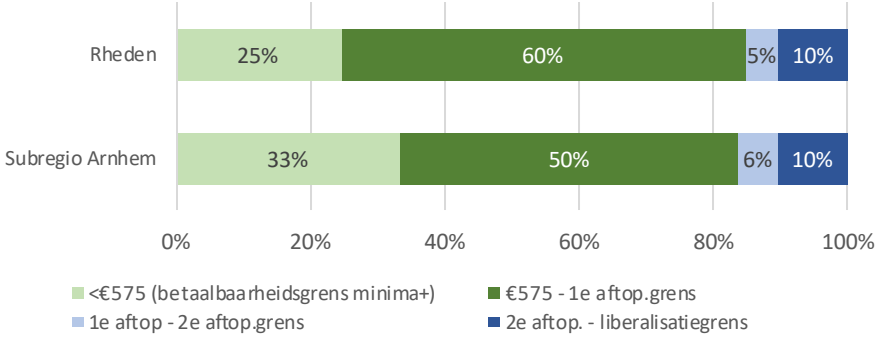

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huurprijs (t/m 2030)

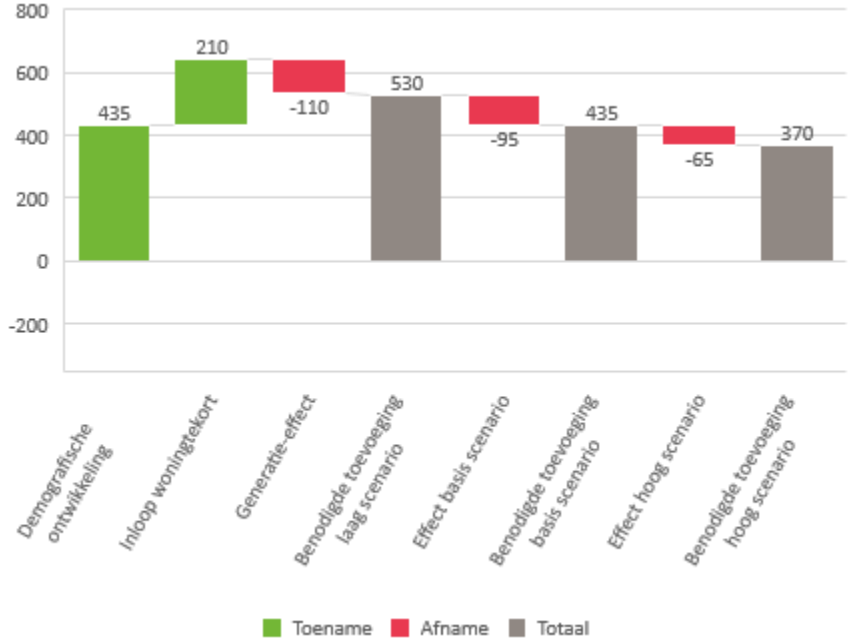

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +435 tot +530 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 32% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent in de aanvullende behoefte ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

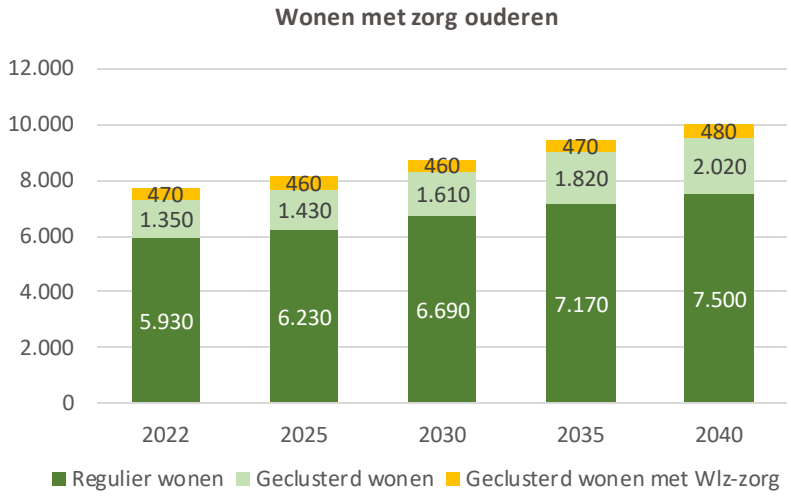

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Rheden een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van1.350 in 2022 naar 2.020 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Rozendaal

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

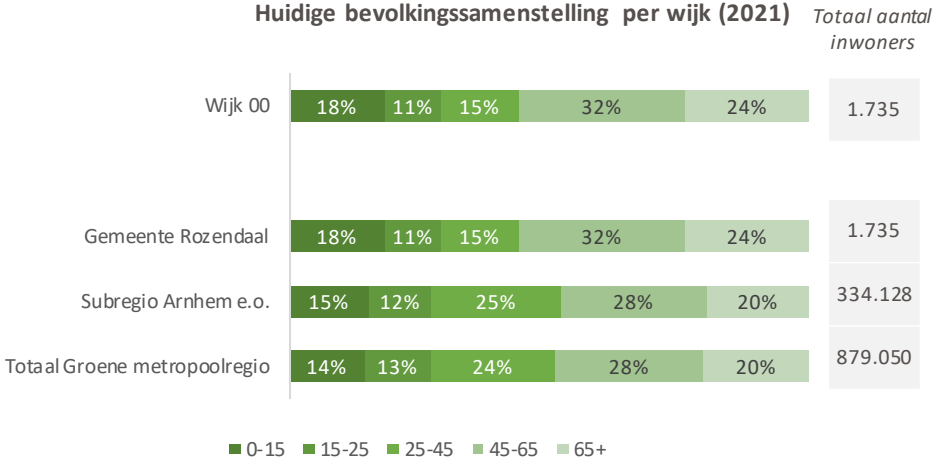

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

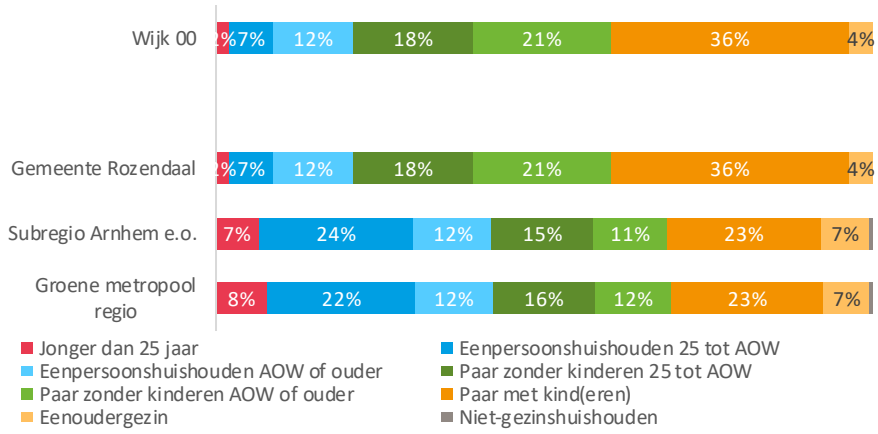

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

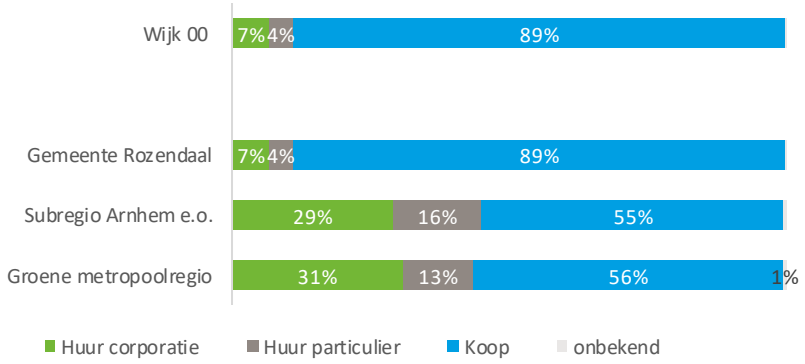

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

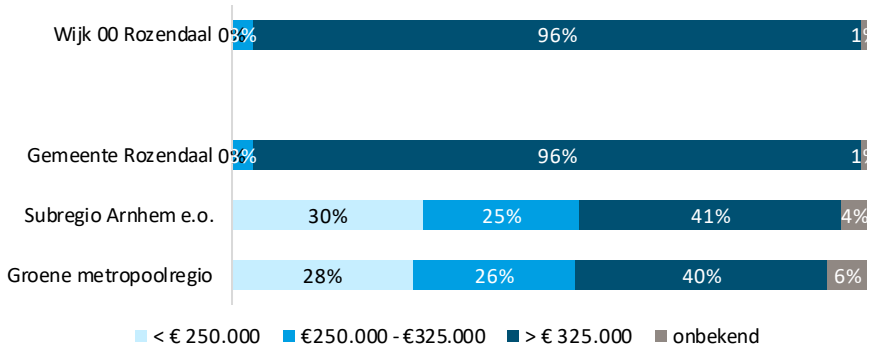

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

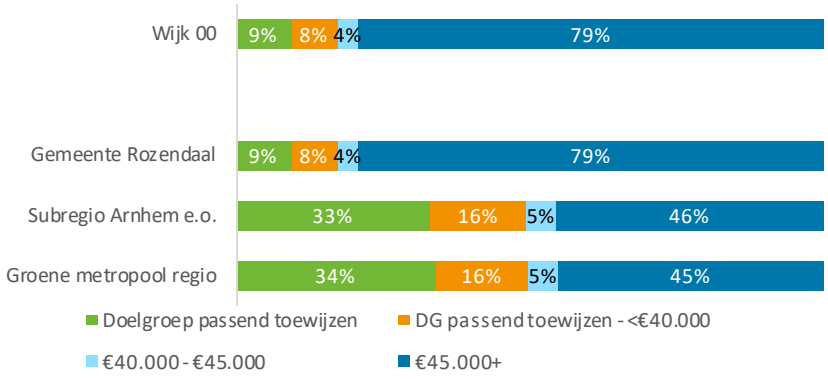

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

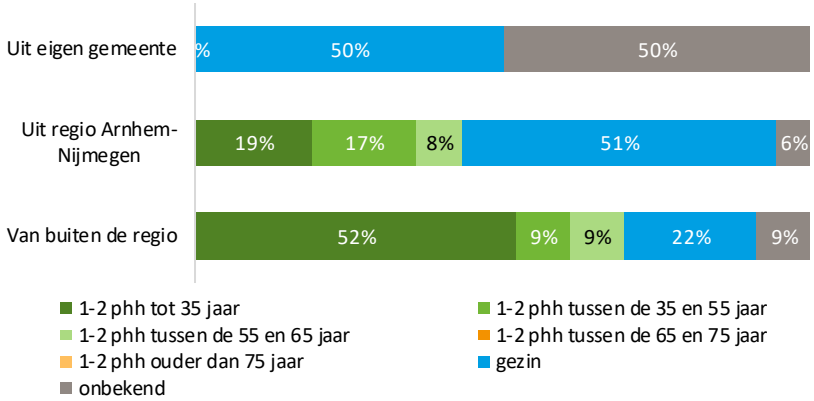

Bron: CBS Microdata, 2022.

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

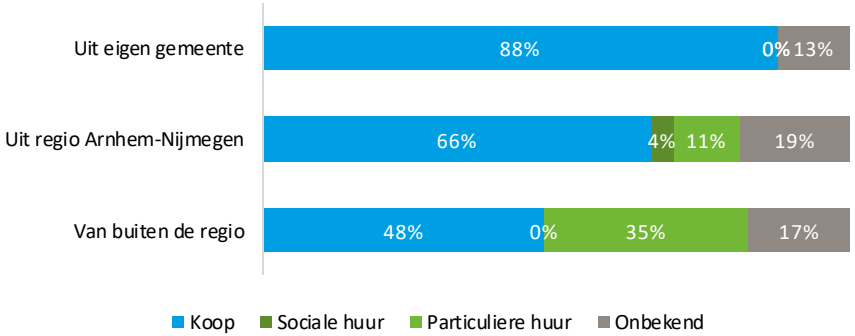

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Rozendaal	Vertrekkers vanuit Rozendaal	Saldo
Arnhem	429	205	224
Rheden	309	283	26
Utrecht (gemeente)	39	45	-6
Amsterdam	29	45	-16
Nijmegen	16	28	-12

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	0	173	377	0	251	0
Aantal verhuringen	2	2	2	0	1	2
Slaagkans*	0,8%	0,7%	1,8%	0,0%	0,4%	0,0%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

N.B: Het aantal vrijkomende sociale huurwoningen in Rozendaal is beperkt. Hierdoor zeggen cijfers over vraagdruk in de sociale huursector niet veel.

Vraagdruk koopmarkt

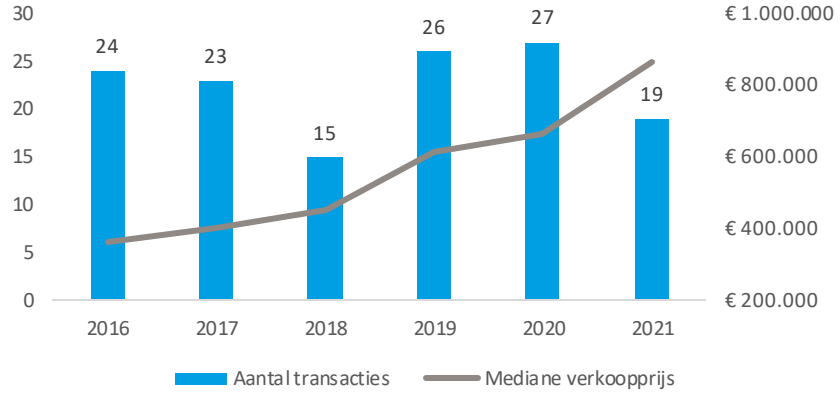

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

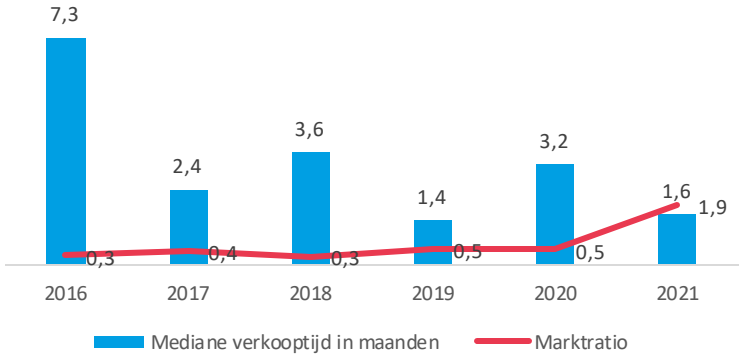

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Rozendaal in 2021 met een marktratio van 1,6 hoog.

Huishoudensprognose

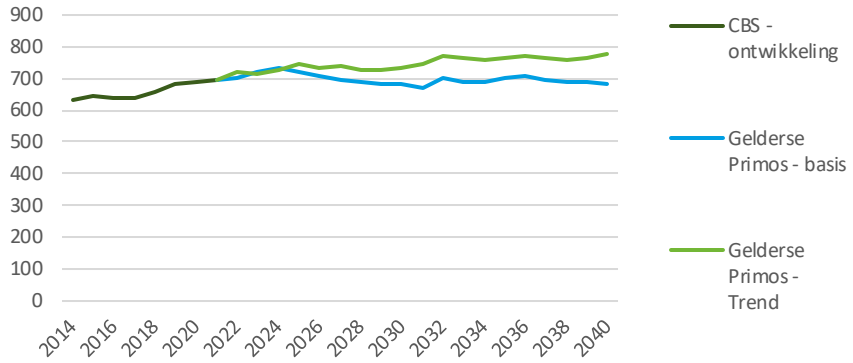

Bron: Gelderse Primos (2022)

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Rozendaal	25	30	30	55	85

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huurprijs (t/m 2030)

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +10 tot +20 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 28% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent ligt duidelijk op het toevoegen van levensloopgeschikte woningen en woningen voor starters/jongeren.

Duiding kwalitatieve woningbehoefte

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Rozendaal behoefte aan **+55 extra woningen**.

- Het gaat voor Rozendaal om een kleine aanvullende woningbehoefte die zich lastig laat vertalen naar een opgave per segment.
- De accenten in de kwalitatieve woningbehoefte liggen vooral op woningtypen voor ouderen. In Rozendaal gaat het om levensloopgeschikte koopwoningen die aantrekkelijk zijn voor ouderen die nu in een ruime gezinswoning wonen.
- Onder ouderen is daarnaast ook behoefte aan huurwoningen in het middeldure en dure segment. De wens om te huren komt voort uit een wens voor luxe, gemak en comfort.
- Voor starters en jongeren is er daarnaast (op kleine schaal) behoefte aan goedkope en betaalbare koopwoningen, en sociale huurwoningen.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Westervoort

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

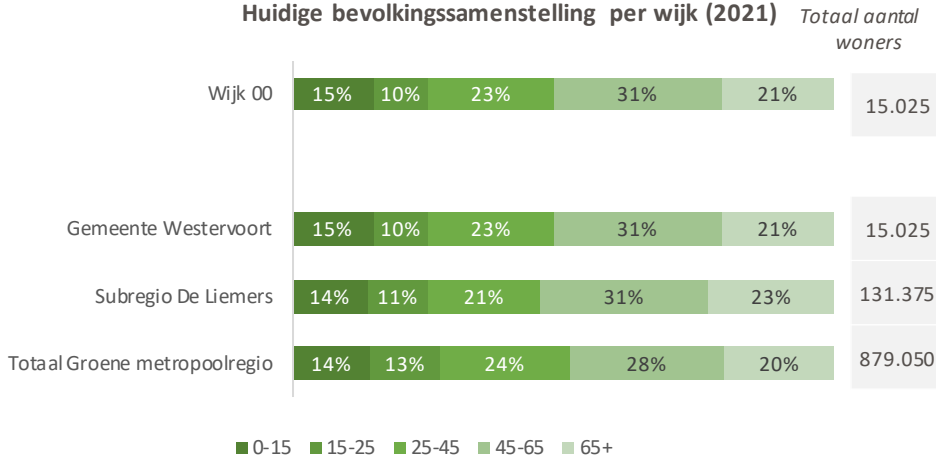

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

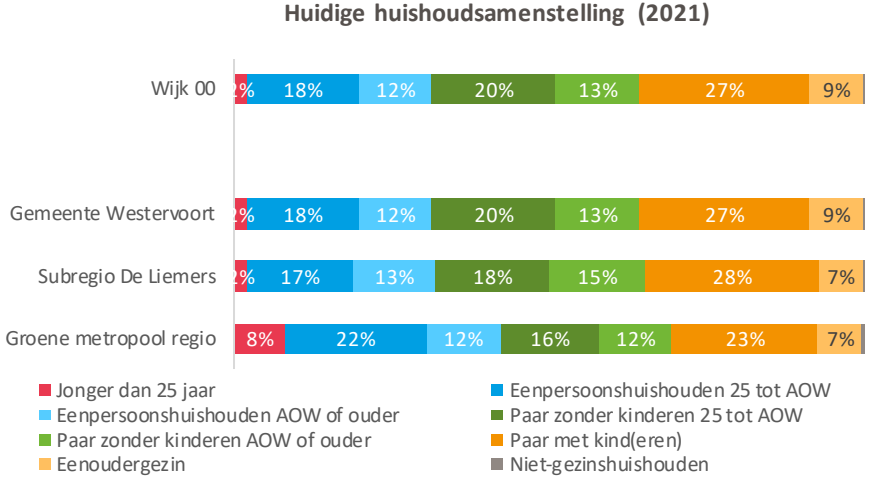

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

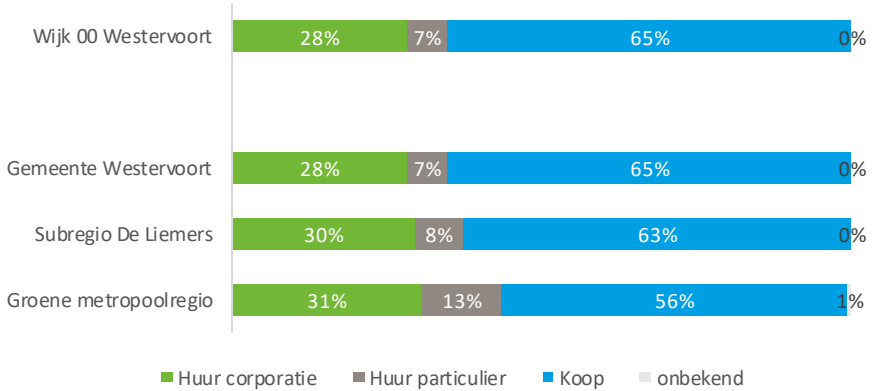

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

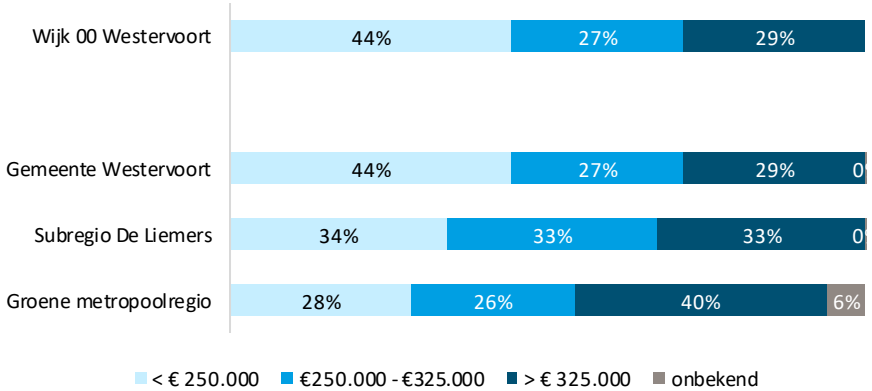

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

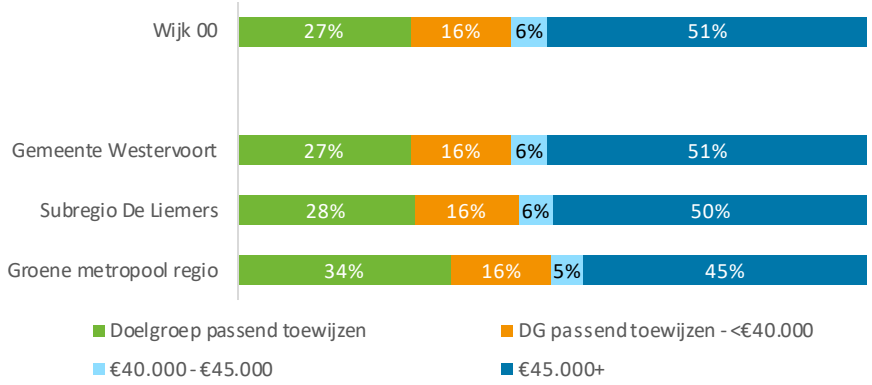

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

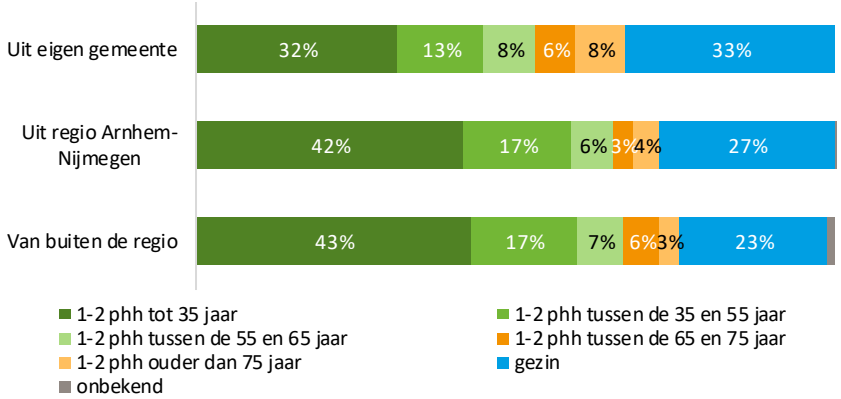

Bron: CBS Microdata, 2022.

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

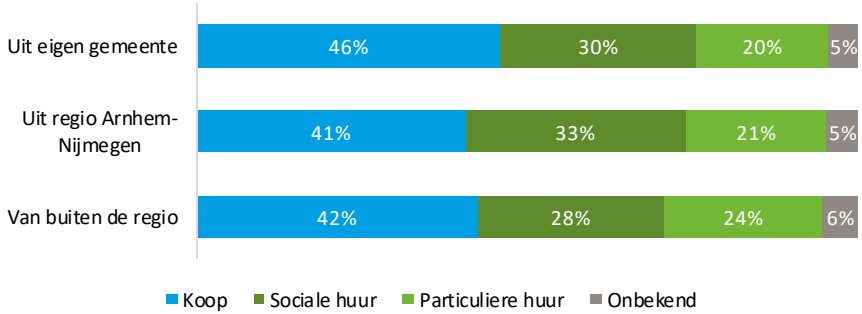

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Westervoort	Vertrekkers vanuit Westervoort	Saldo
Arnhem	3.049	2.900	149
Duiven	938	1.232	-294
Rheden	548	522	26
Zevenaar	511	750	-239
Nijmegen	237	272	-35

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	66	228	173	195	232	148
Aantal verhuringen	87	116	84	82	87	68
Slaagkans*	3,2%	2,1%	1,8%	1,3%	1,2%	1,1%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

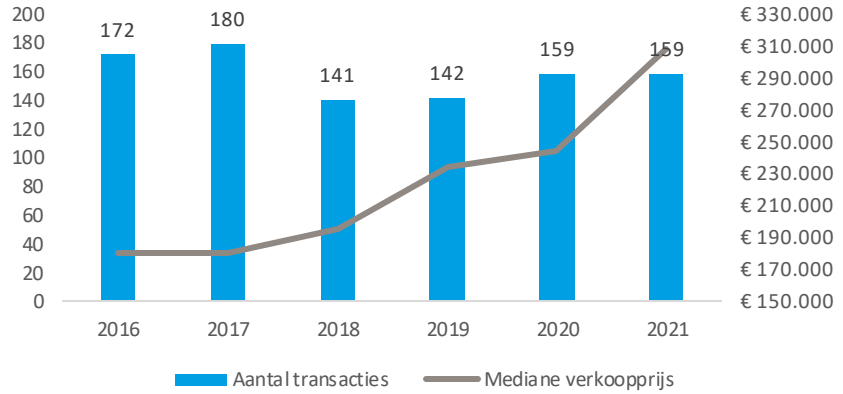

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

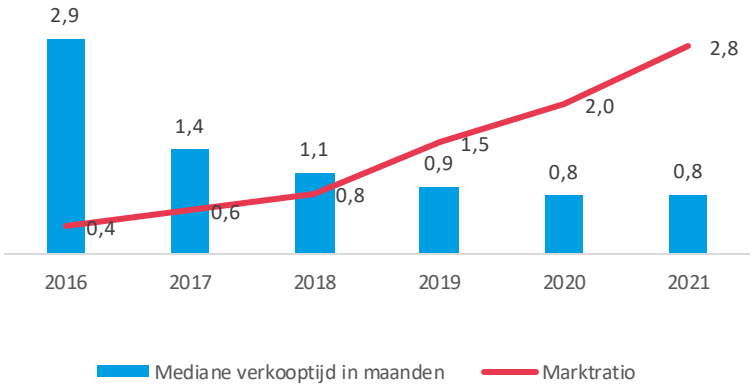

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Westervoort was in 2021 met een marktratio van 2,8 hoog.

Huishoudensprognose

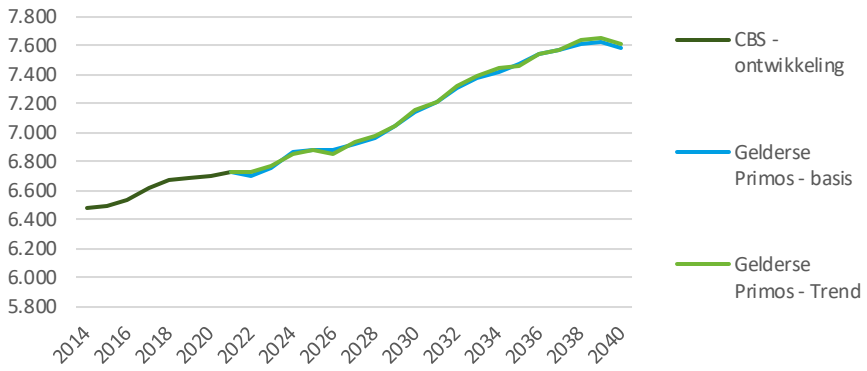

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

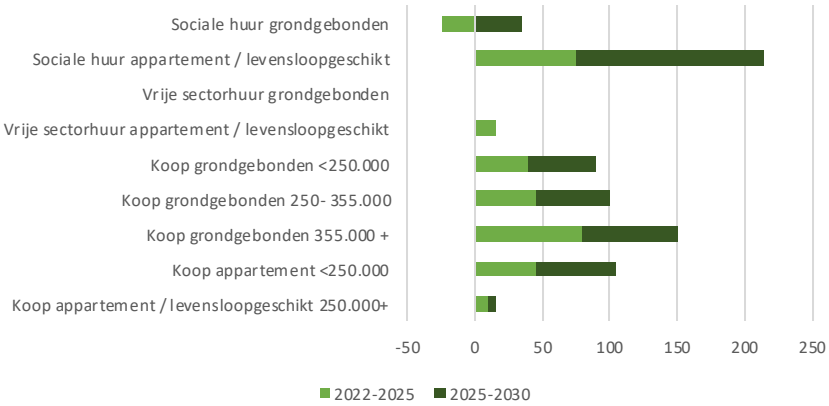

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Westervoort	230	490	410	720	1.130

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Westervoort behoefte aan **+720 extra woningen**.

- In Westervoort is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 79% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook relatief veel behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- De behoefte aan extra middeldure huurwoningen is per saldo in Westervoort beperkt.
- In de goedkope koop (< €250.000) is behoefte aan appartementen (voor ouderen en jongeren) en grondgebondenwoningen (voor starters).
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) ligt het accent in de aanvullende behoefte op grondgebonden woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Westervoort	210 (30%)	15 (2%)	200 (29%)	115 (16%)	150 (21%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

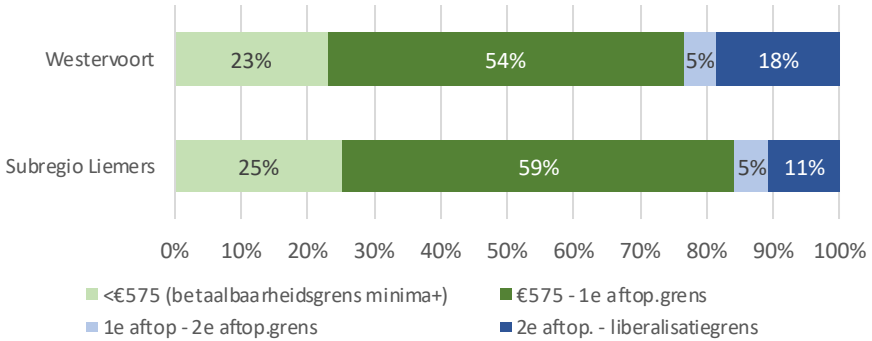

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huurprijs (t/m 2030)

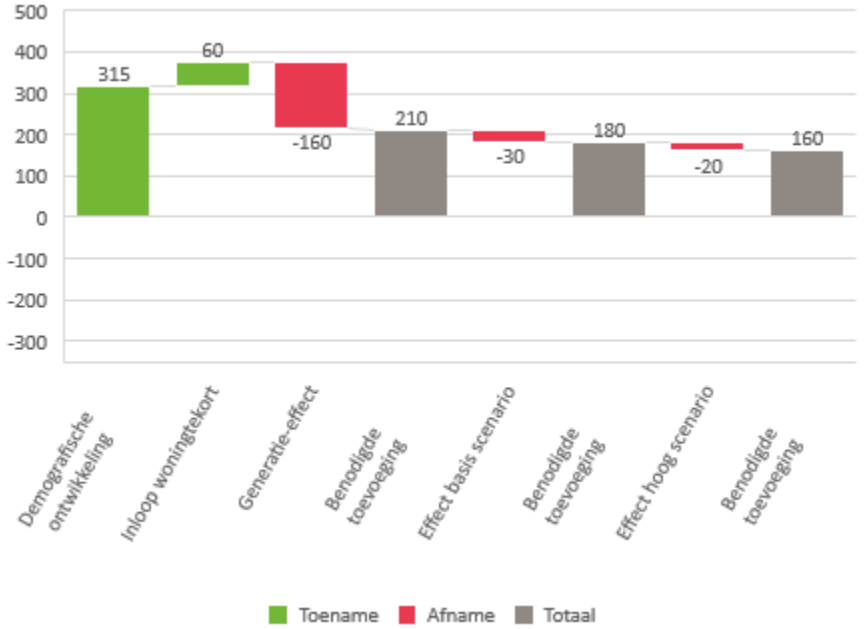

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +180 tot +210 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 30% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent in de aanvullende behoefte ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

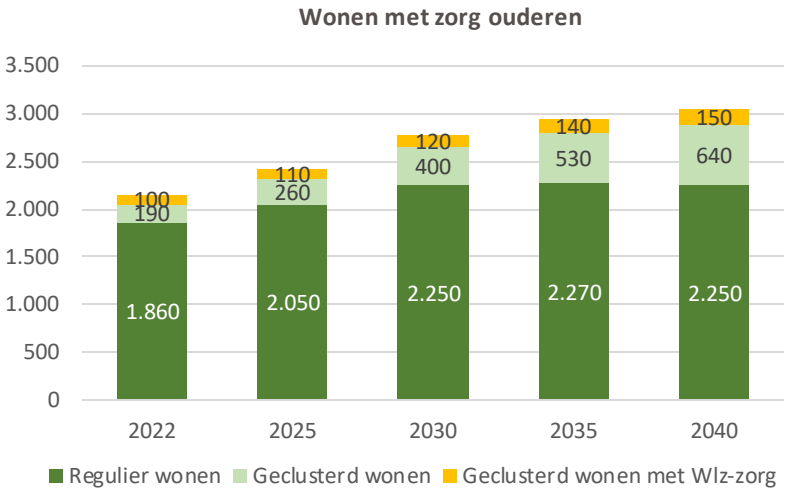

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Westervoort een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 190 in 2022 naar 640 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Wijchen

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

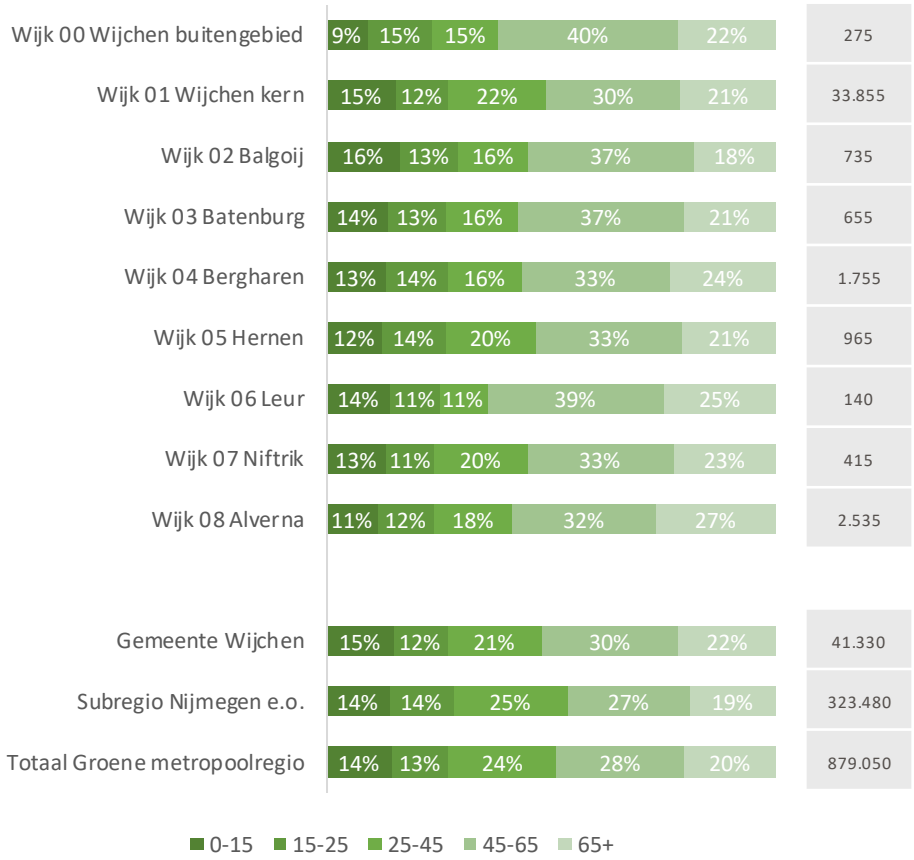

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

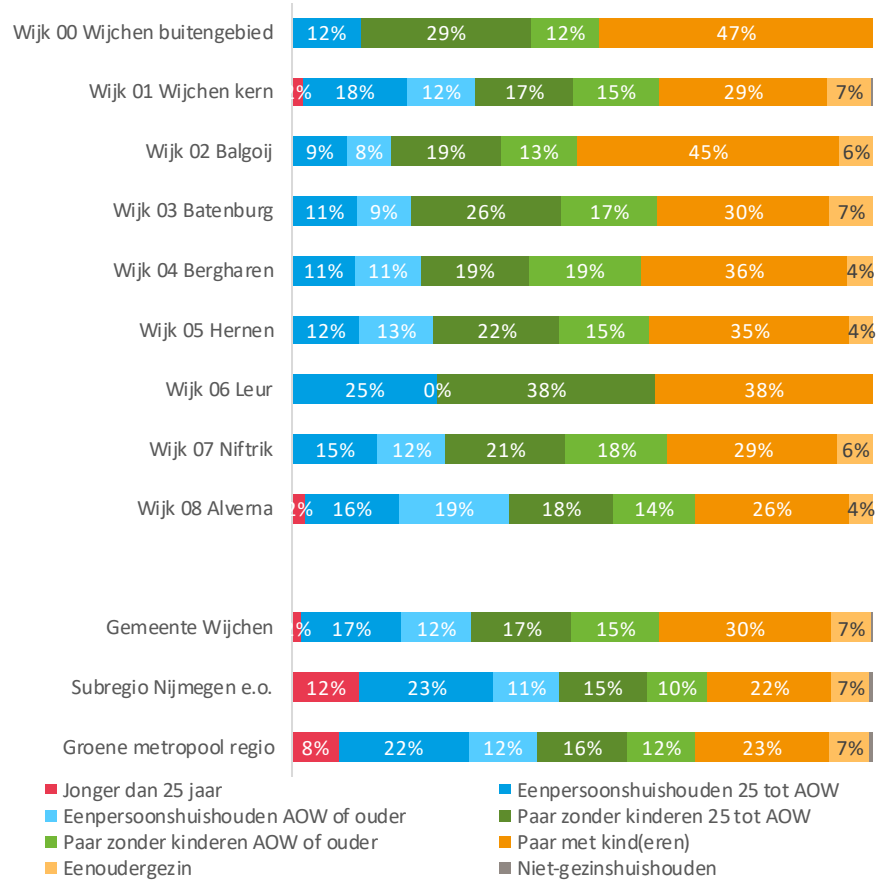

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

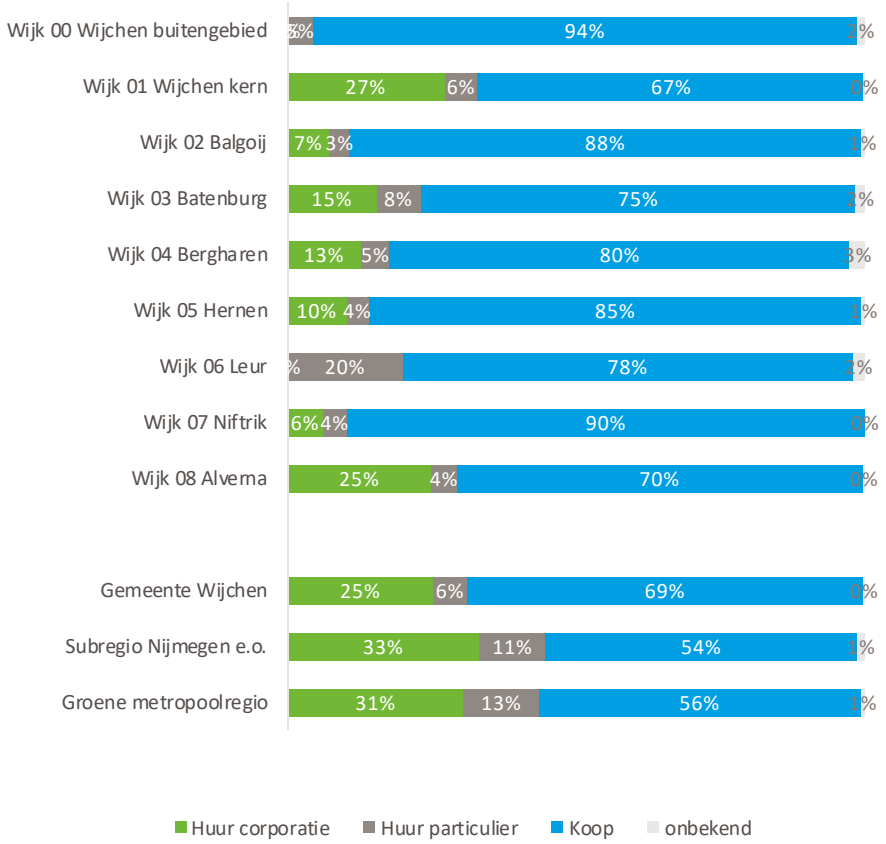

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

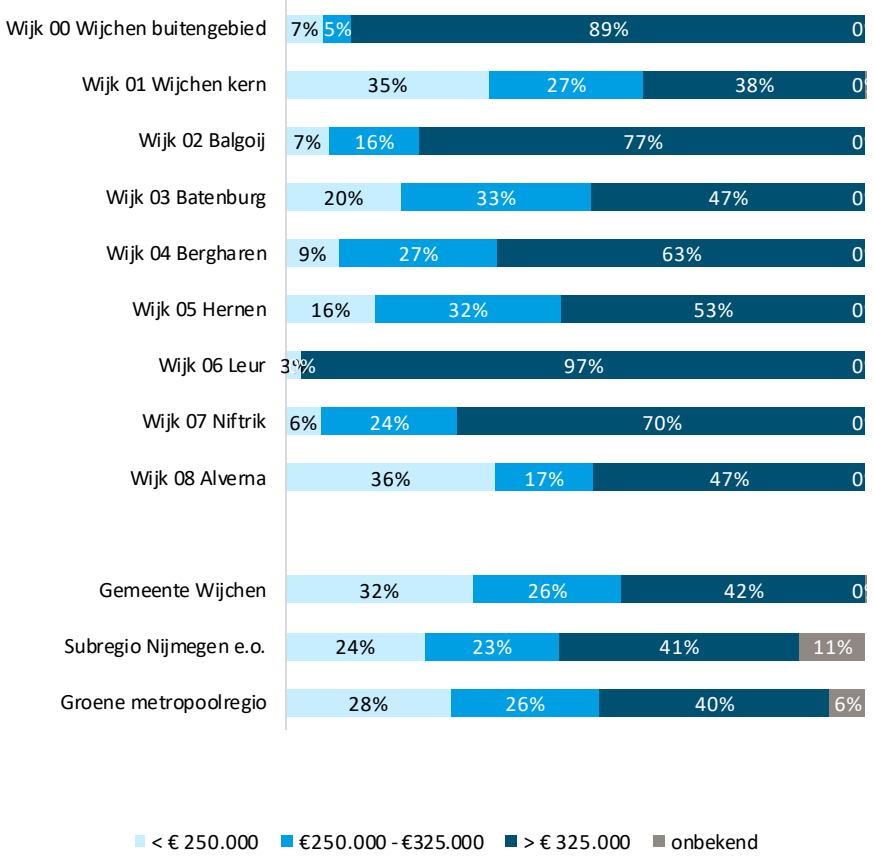

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

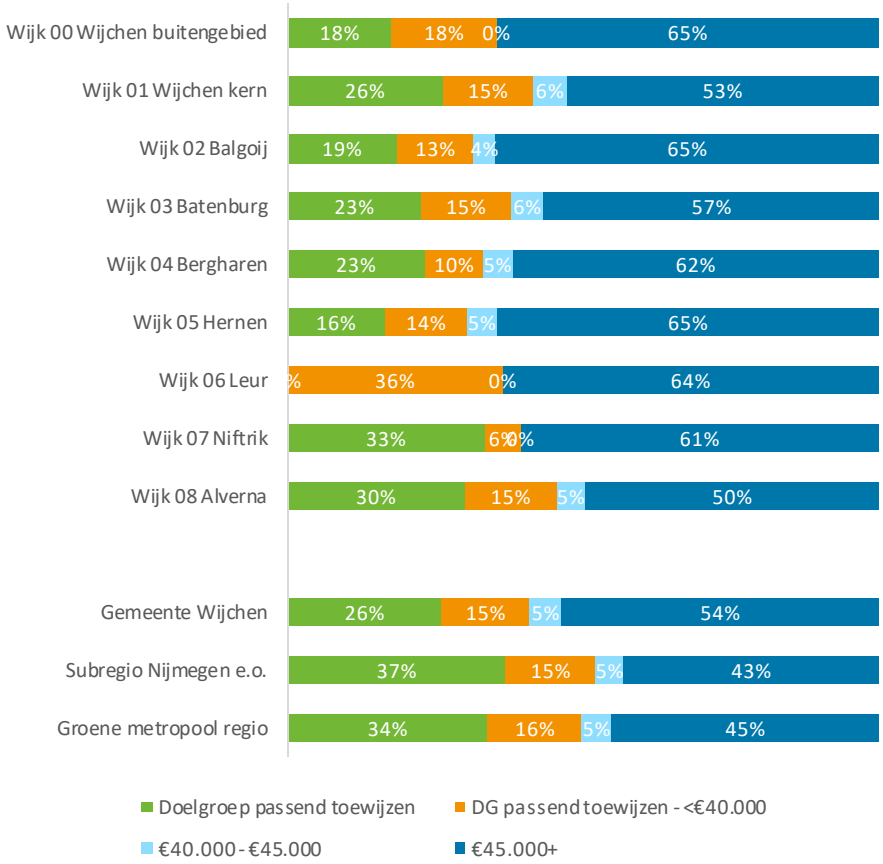

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

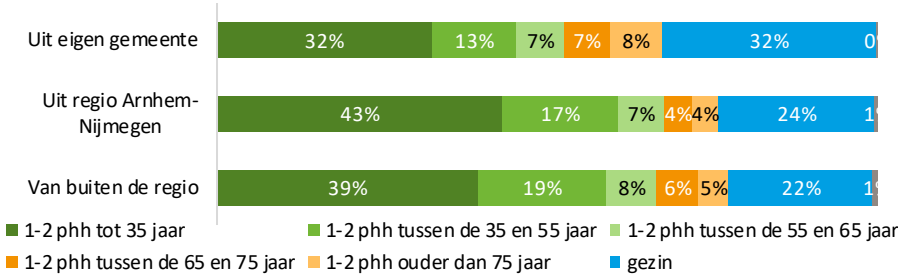

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

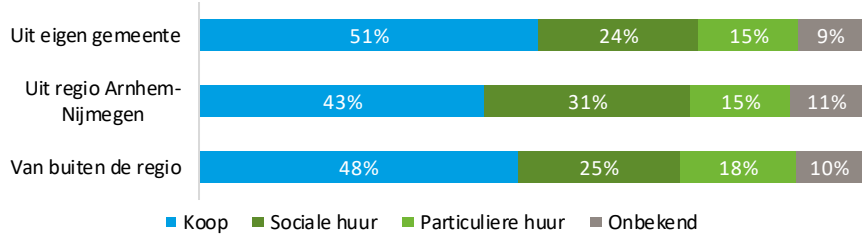

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestigers in Wijchen	Vertrekkers vanuit Wijchen	Saldo
Nijmegen	5.198	4.698	500
Beuningen	1.196	988	208
Heumen	549	564	-15
Arnhem	476	501	-25
Grave	441	527	-86

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	94	90	148	168	169	180
Aantal verhuringen	210	310	226	179	205	201
Slaagkans*	4,2%	5,3%	3,3%	2,3%	2,1%	1,7%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

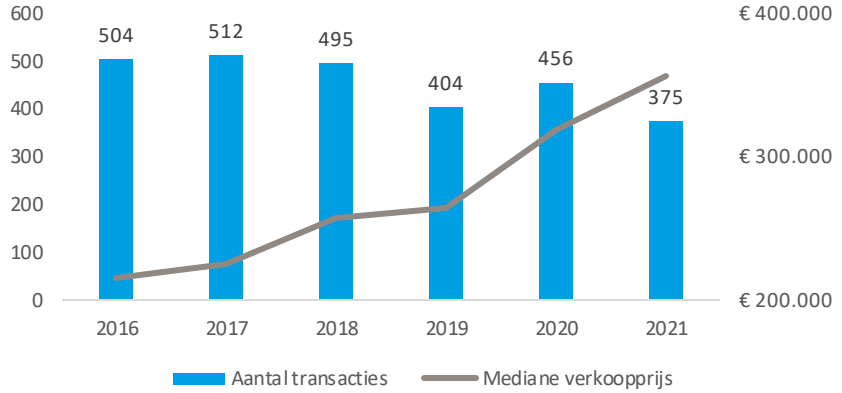

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Wijchen was in 2021 met een marktratio van 1,7 hoog.

Huishoudensprognose

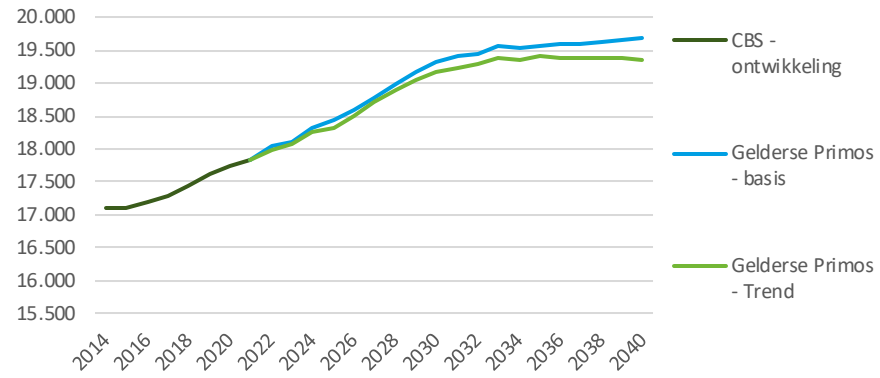

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

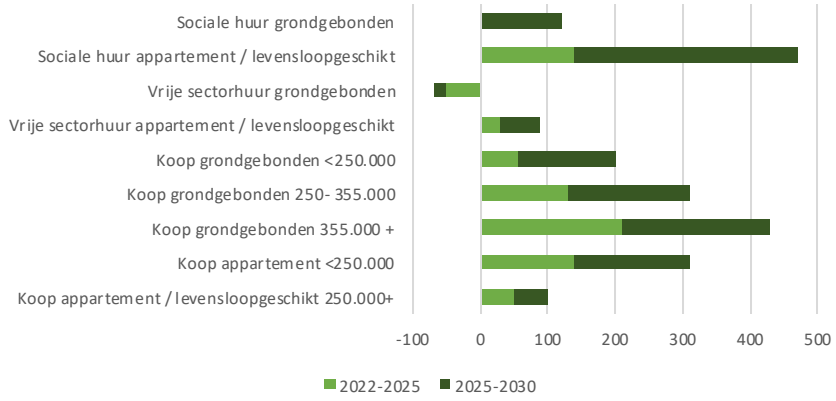

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Wijchen	695	1.230	120	1.925	2.045

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Wijchen behoefte aan **+1.925 extra woningen**.

- In Wijchen is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 78% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen mogelijk wat onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is naar verhouding meer behoefte aan appartementen. Dit is een wens van jongeren maar ook van ouderen die nu in een grondgebonden koopwoning wonen. Vanuit jongeren is er ook behoefte aan grondgebonden woningen.
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) is vooral behoefte aan grondgebonden (rij)woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Wijchen	580 (30%)	20 (1%)	510 (26%)	410 (21%)	430 (22%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Behoefte aan corporatiewoningen met een sociale huurprijs (t/m 2030)

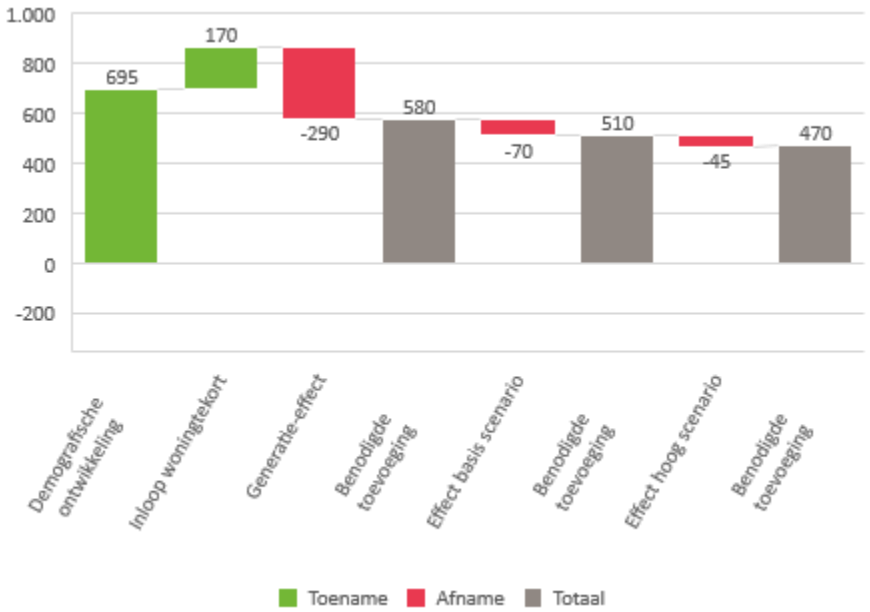

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

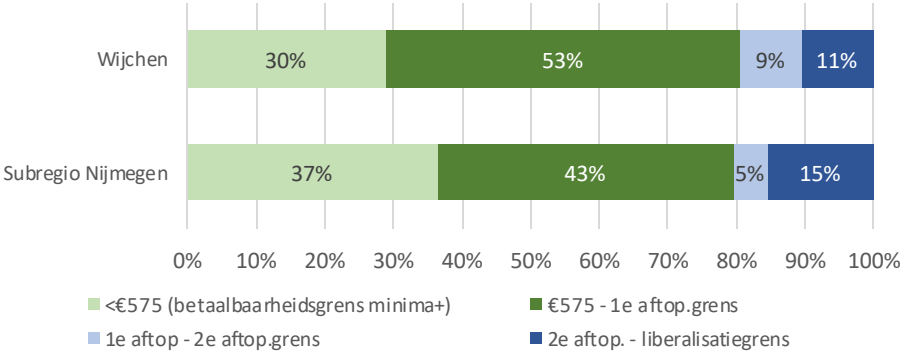

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +510 tot +580 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 30% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent in de aanvullende behoefte ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

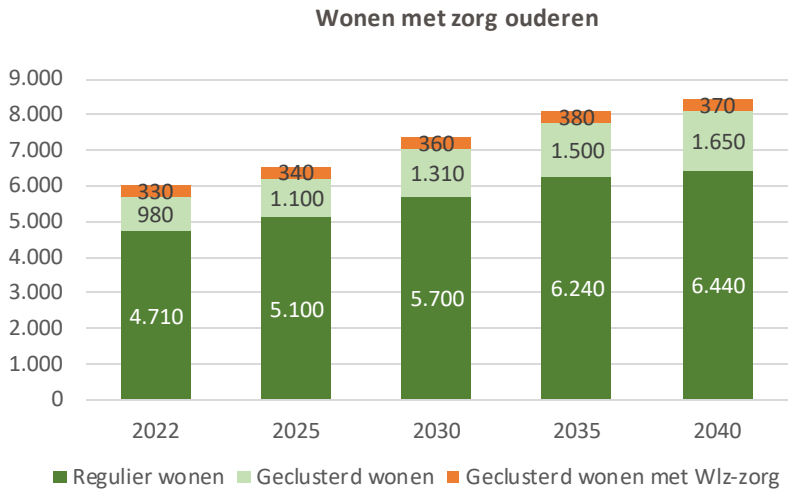

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Wijchen een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 980 in 2022 naar 1.650 in 2040 te verwachten.

COMPANEN

Woonbehoefteonderzoek 2022-2040
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Factsheet gemeente Zevenaar

Huidige bevolkingssamenstelling per wijk (2021)

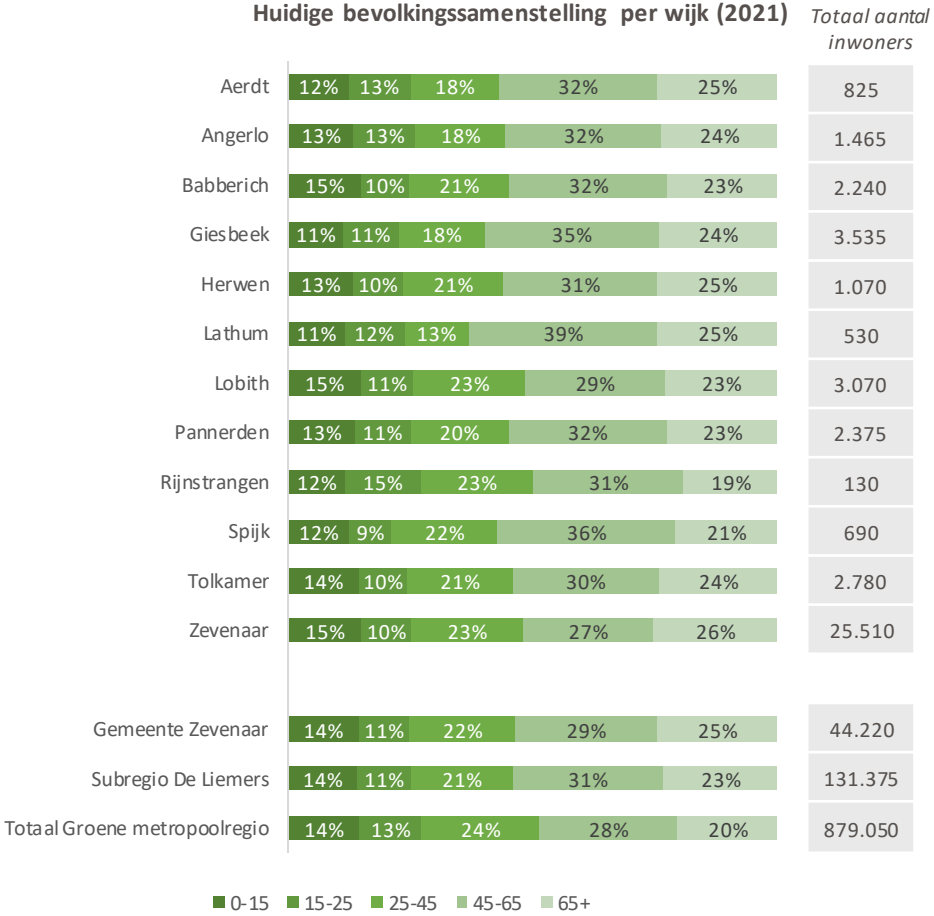

Bron: CBS 2022.

Huidige huishoudsamenstelling (2021)

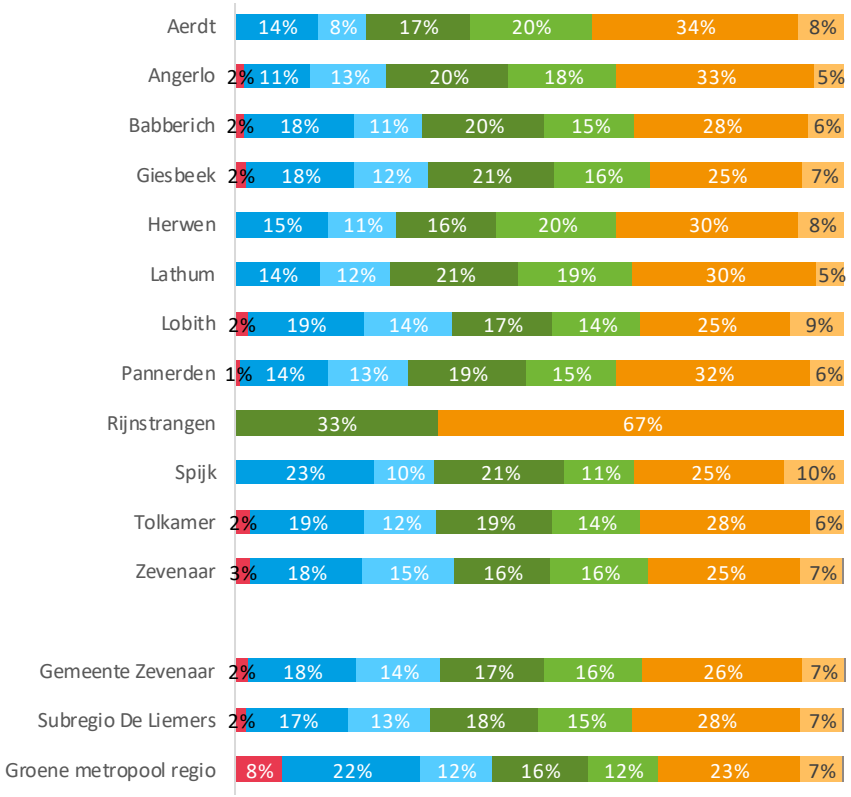

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Huidige woningvoorraad – naar eigendom (2021)

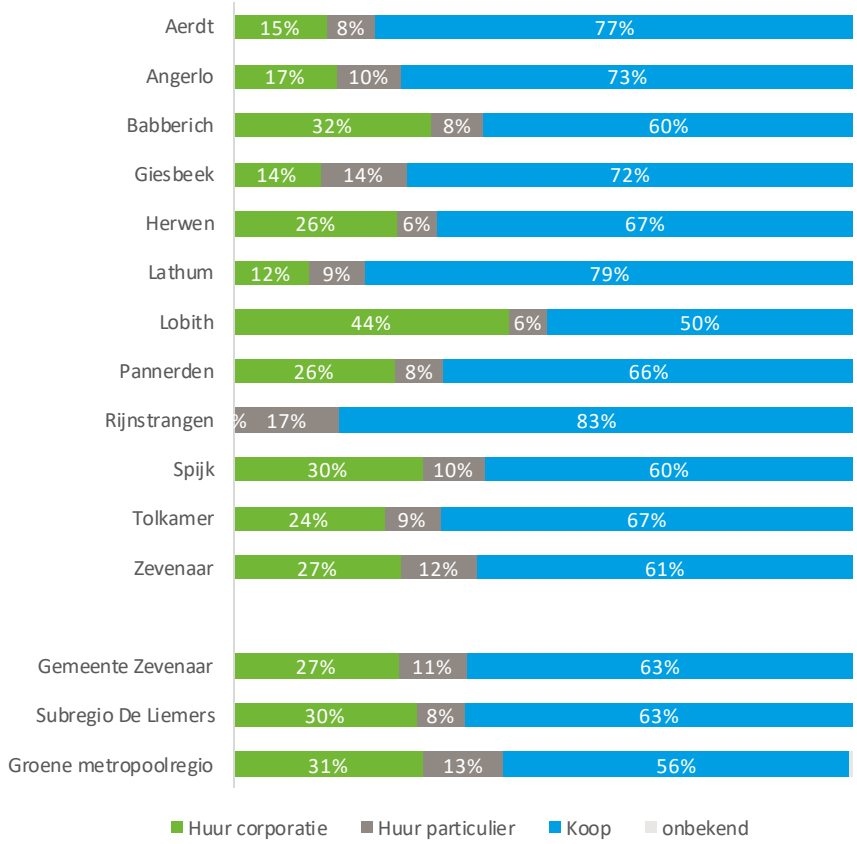

Bron: CBS 2022.

Huidige koopwoningvoorraad – naar prijsklassen (2021)

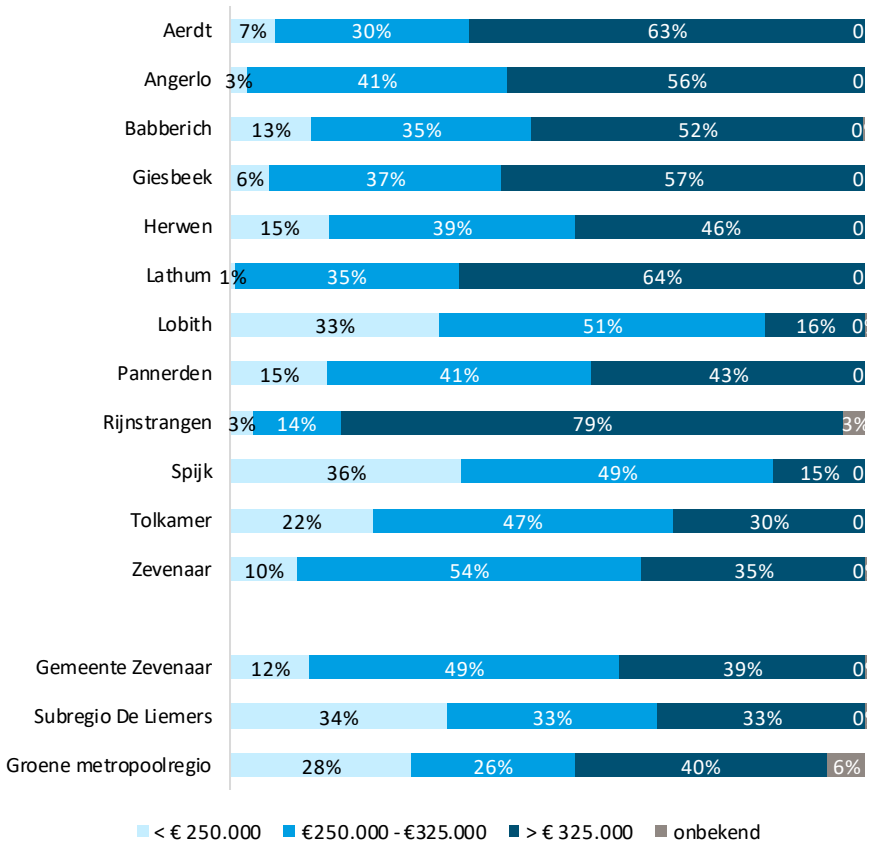

Bron: WOZ-registraties gemeenten, 2021.

Inkomen van huishoudens – per wijk (2021)

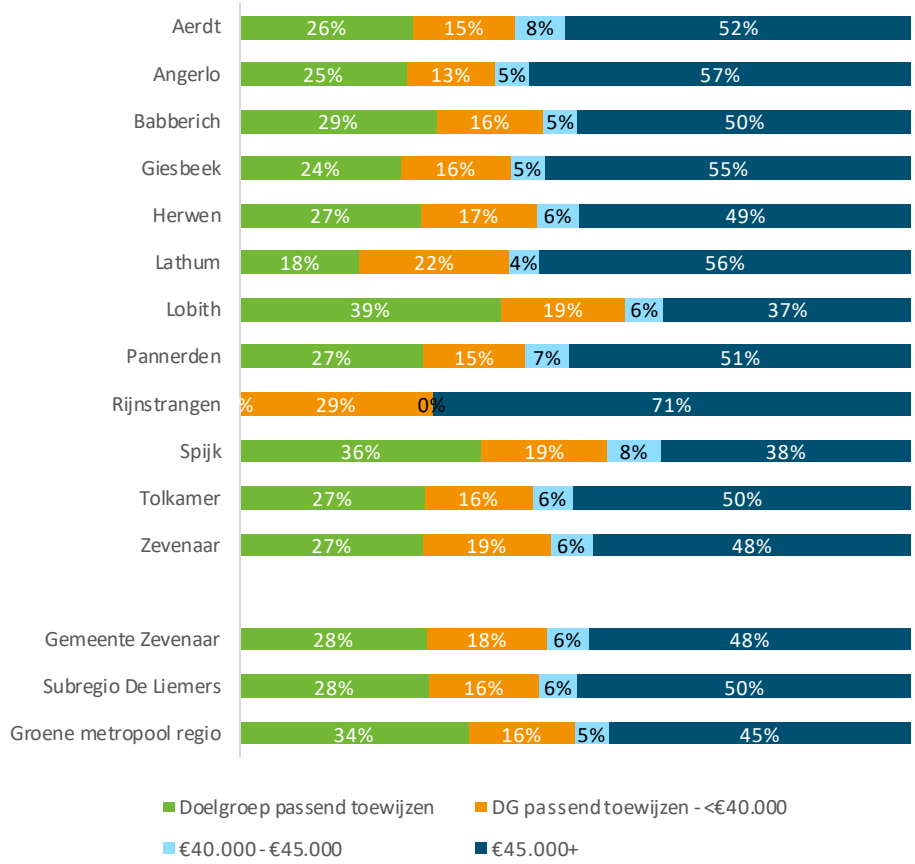

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2022.

Profiel van vestigers in de gemeente naar herkomst (2011-2021)

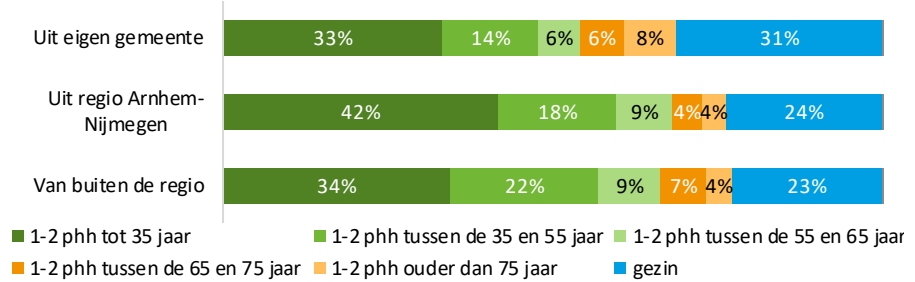

Betrokken woningen naar herkomst verhuizers (2011-2021)

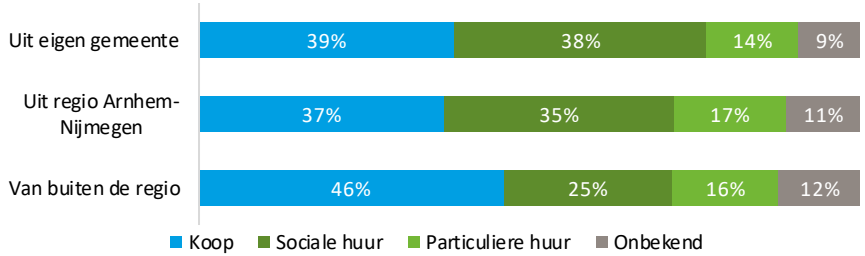

Vestiging en vertrek naar herkomst (2011-2021) – Top 5 gemeenten

	Vestiges in Zevenaar	Vertrekkers vanuit Zevenaar	Saldo
Arnhem	3.069	2.735	334
Duiven	2.054	1.485	569
Montferland	1.428	1.719	-291
Rheden	832	646	186
Westervoort	750	511	239

Bron: CBS Microdata, 2022.

Vraagdruk sociale huur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal reacties per verhuring	72	72	79	99	67	89
Aantal verhuringen	328	322	289	251	238	232
Slaagkans*	7,0%	6,6%	5,6%	4,1%	3,6%	2,7%

Bron: Enserve 2022.

*Slaagkans: het aantal geslaagd woningzoekenden in een periode gedeeld door het aantal actief woningzoekenden.

Vraagdruk koopmarkt

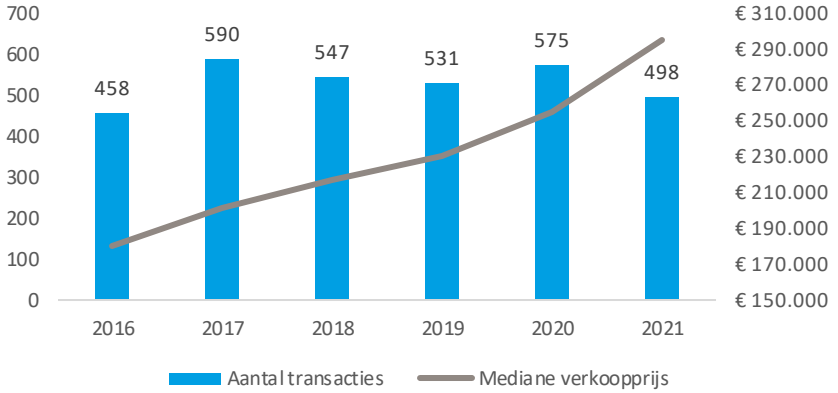

Bron: NVM 2022.

Vraagdruk koopmarkt

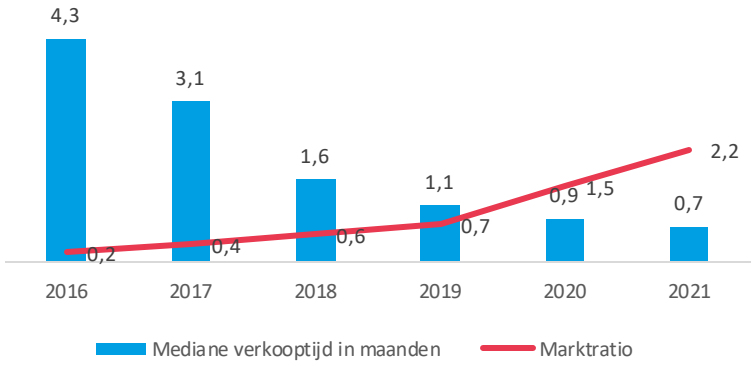

Bron: NVM 2022.

De **marktratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal verkochte woningen in een periode en het te koop staande aanbod aan het eind van die periode. Als er veel woningen worden verkocht en de resterende te koop staande voorraad is klein, is dat een indicatie van een grote marktdruk. Kopers hebben naar verhouding dan weinig te kiezen. De druk op de koopmarkt in Zevenaar was in 2021 met een marktratio van 2,2 hoog.

Huishoudensprognose

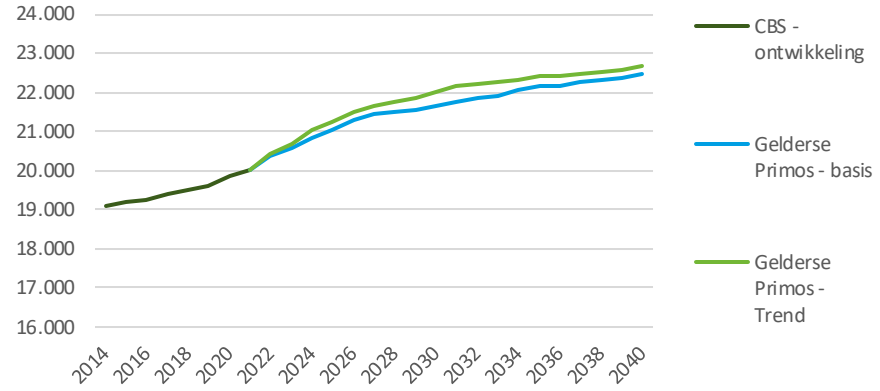

Bron: Gelderse Primos (2022)

Kwalitatieve woningbehoefte

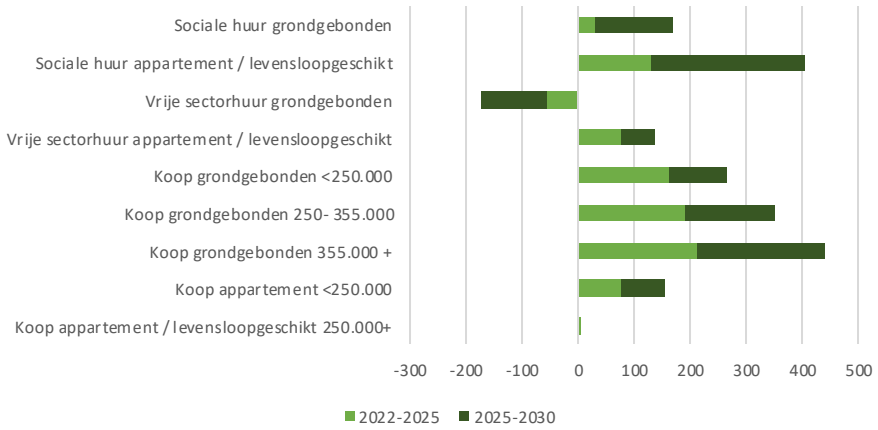

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Groei woningbehoefte (+ inlopen woningtekort)

	In te lopen woning-tekort	Huishoudens groei 2022-2030	Huishoudens groei 2031-2039	Totale woning-behoefte 2022-2030	Totale woning-behoefte 2022-2039
Zevenaar	20	1.720	530	1.740	2.270

Bron: Gelderse Primos, bewerking Companen.

Duiding van de woningbehoefte t/m 2030

De woningbehoefte bestaat uit twee componenten: de huishoudensontwikkeling én een tekort aan woningen dat er nu al is en ingelopen moet worden. In de periode t/m 2030 is er in Zevenaar behoefte aan **+1.740 extra woningen**.

- In Zevenaar is veel behoefte aan sociale- betaalbare woningen. Van de totale woningbehoefte betreft 75% een sociale huur-, middeldure huur- of koopwoning < € 355.000.
- Per saldo is er ook relatief veel behoefte aan duurdere koopwoningen (> €355.000), waarbij het accent ligt op grondgebonden woningen.
- In de middeldure huursector is behoefte aan extra appartementen en levensloopgeschikte woningen. De vraag is met name afkomstig van ouderen. Per saldo komen de grondgebonden middeldure huurwoningen op termijn mogelijk onder druk te staan. Jongeren geven vaak de voorkeur aan een koopwoning, middenhuur is voor hen vaak tweede keus.
- In de goedkope koop (< €250.000) is behoefte aan appartementen (voor ouderen en jongeren) en grondgebonden woningen (voor starters).
- In de betaalbare koop (€250.000 - € 355.000) ligt het accent in de aanvullende behoefte op grondgebonden woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte 2022 t/m 2030

	Sociale huur	Middenhuur	Goedkope koop <250.000	Betaalbare koop 250.000 – 355.000	Dure koop 355.000+
Zevenaar	550 (32%)	-40 (-2%)	445 (25%)	355 (20%)	440 (25%)

Bron: Vraag-aanbodmodel Companen.

Aanvullende vraag naar sociale huurwoningen naar prijsklasse

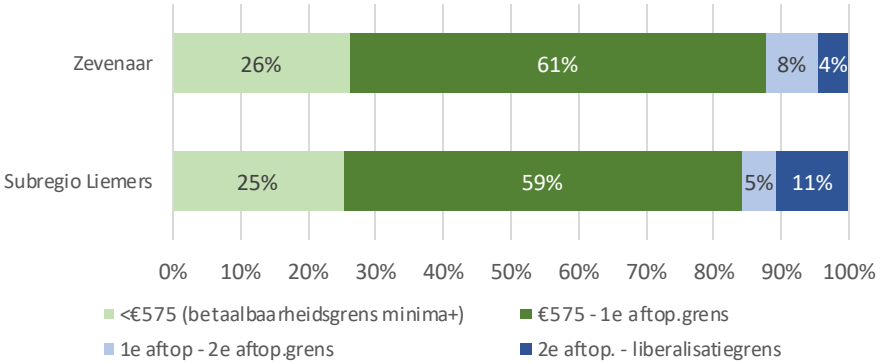

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

Behoefte aan sociale huur (tot 2030)

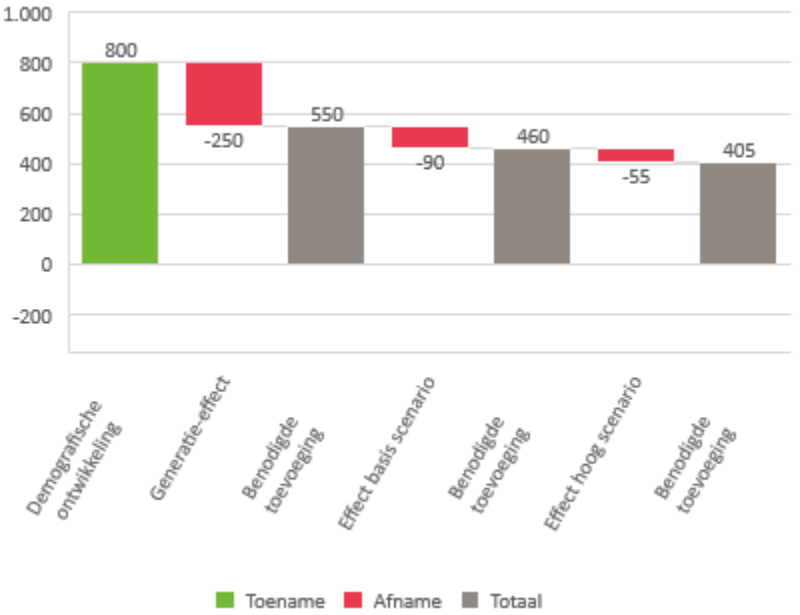

Bron: Doelgroepenmodel Companen.

In de sociale huur is – afhankelijk van economische ontwikkelingen – behoefte aan +460 tot +550 extra woningen. In het lage scenario, dat het beste aansluit bij het huidige tijdsbeeld, is dit 32% van de totale woningbehoefte in de periode t/m 2030. Het accent in de aanvullende behoefte ligt duidelijk op het toevoegen van appartementen en levensloopgeschikte woningen.

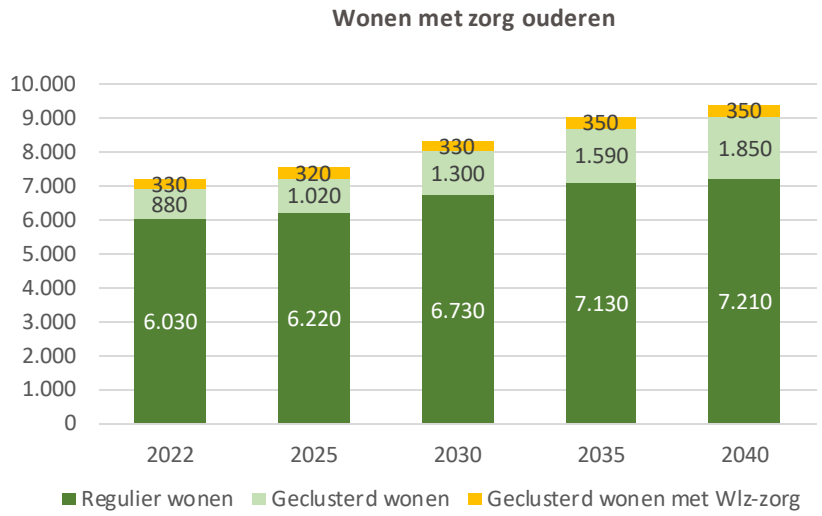

Bron: Woonzorgweter Companen.

- Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de komende jaren toe. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe.
- In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag. De meeste ouderen wonen ook in de toekomst in een gewone woning, eventueel met (kleine) aanpassingen.
- De komende jaren zal de vraag naar geclusterd wonen voor ouderen in verhouding veel toenemen. Enerzijds doordat het aantal ouderen met een zorgvraag toeneemt, anderzijds omdat ook vitale ouderen vaker zullen kiezen voor deze woonvorm. Uit sociale overwegingen en om zelf regie te blijven houden over hun woon(zorg)situatie.
- Tot 2040 is in Zevenaar een groeiende vraag naar geclusterd wonen voor ouderen van 880 in 2022 naar 1.850 in 2040 te verwachten.

B&W-voorstel

Algemene gegevens

Titel	:	Regionaal woonbehoefteonderzoek 2022
Portefeuillehouder	:	G. Hofstede
Begrotingsprogramma	:	Gebiedsontwikkeling
Draagt bij aan Global Goal(s)	:	Duurzame steden en gemeenschappen
		Partnerschappen om doelstellingen te bereiken
Rol van de gemeenteraad	:	ter kennisneming
Zaaknummer	:	
Bijlage(n)	:	1

Voorstel

De brief aan de raad over het regionaal woonbehoefteonderzoek vast te stellen.

Aanleiding

In de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen wordt elke 3 jaar woonbehoefteonderzoek gedaan. Dit gebeurt op het moment dat de uitkomsten van het WoonOnderzoek Nederland (WoON) bekend zijn. Het woonbehoefteonderzoek is opgesteld door het bureau Companen en bevat uitkomsten op regionaal, subregionaal en lokaal niveau. Via bijgaande brief informeren we de gemeenteraad over de uitkomsten hiervan.

Welk resultaat willen we met dit voorstel behalen?

De ambitie is om een duurzame gemeente te zijn met een gevarieerd woningaanbod dat aansluit bij de vraag van alle nieuwe en bestaande bewoners. Het woonbehoefteonderzoek geeft inzicht in deze vraag en vormt hiermee een belangrijke input voor woonbeleid en advisering bij woningbouwprojecten.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

1. Uitkomsten vormen input voor actualisatie van beleid

Met de vaststelling van de brief wordt de raad actief geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek. Dit is van belang, omdat het onderzoek gebruikt wordt als bouwsteen voor actualisatie van volkshuisvestelijk en ruimtelijk beleid en voor regionale en lokale woonzorgvisies. Het onderzoek geeft waardevolle onderbouwingen en kwalitatieve data voor invulling van woningbouwprojecten. De uitkomsten van het onderzoek zullen we daarnaast gebruiken voor de actualisatie van prijsgrenzen in het lokale volkshuisvestelijke beleid.

Wat zijn de risico’s van dit voorstel?

Er zijn geen risico’s bij dit voorstel.

Waar moeten we rekening mee houden?

Financiële consequenties

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Personele consequenties

Dit voorstel heeft geen personele consequenties.

Communicatie en participatie

Verzending van de brief aan de raad.

Evaluatie

De uitkomsten van het woonbehoefteonderzoek worden opgenomen in de regionale woningmarktmonitor. Jaarlijks wordt de monitor geactualiseerd en wordt gerapporteerd in hoeverre gemeenten op koers liggen wat betreft het toevoegen van de gewenste aantallen en type woningen.

gemeente Rheden

Aan de leden van de gemeenteraad

datum
17-5-2023

behandeld door
Geke Blokland

bijlage(n)
1

onderwerp
Regionaal Woonbehoefteonderzoek 2022

Beste raadsleden,

Via deze brief informeren wij u over de uitkomsten van het regionaal woonbehoefteonderzoek. Het rapport geeft inzicht in de woonbehoefte op regionaal, subregionaal en lokaal niveau en geeft aanbevelingen over verschillende woonopgaven die hier uit voortkomen. In deze brief gaan we in op de belangrijkste regionale uitkomsten, aanbevelingen en het gebruik van het onderzoek. Het volledige rapport is als bijlage toegevoegd.

Elke 3 jaar onderzoek

In onze Groene Metropoolregio doen we elke 3 jaar woonbehoefteonderzoek. Dit gebeurt op het moment dat de uitkomsten van het WoonOnderzoek Nederland (WoON) bekend zijn. Het rapport is opgesteld door het bureau Companen, in opdracht van de Groene Metropoolregio (GMR) met een begeleidende projectgroep waarin gemeenten, de provincie Gelderland, het Rijk, WoonKr8 (het regionaal samenwerkingsverband van woningcorporaties) en de GMR zijn vertegenwoordigd. Bij de opstelling van het rapport is gebruik gemaakt van diverse databronnen en zijn bijeenkomsten georganiseerd voor marktpartijen, overheden en woningcorporaties. De methodologie wordt in het onderzoek toegelicht.

Uitkomsten

Aantallen
De extra woningbehoefte, dus de behoefte aan toe te voegen woningen, is in de regio 54.000 woningen tot 2040, waarvan 42.000 van 2022 tot en met 2030. Op lange termijn liggen de prognoses in lijn met de afspraken uit de Woondeal uit 2020. Op korte termijn is er sprake van een grotere behoefte. Vergeleken met 3 jaar terug is vooral de druk in en rond Arnhem toegenomen.

Woningtypen en woonmilieus
De extra woningbehoefte valt tot en met 2030 in de volgende categorieën:

- 29% sociale huur
- 3% middeldure huur
- 23% goedkope koop tot € 250.000
- 19% betaalbare koop tussen € 250.000 en € 355.000
- 26% koop boven de € 355.000

Hiermee valt bijna drie kwart van deze behoefte in het betaalbare segment (sociale of middeldure huur of koop tot € 355.000).
In de steden heeft ongeveer de helft van de extra woningbehoefte betrekking op appartementen/levensloopgeschikte woningen en de helft op grondgebonden (koop)woningen. De vraag naar appartementen komt in belangrijke mate van jongere kleine huishoudens in een centrum-stedelijk woonmilieu of in de ring daaromheen. Vooral in de betaalbare segmenten. De

vraag naar duurdere koopappartementen is vaker ook afkomstig van oudere huishoudens die een levensloopgeschikte woning zoeken.
De vraag naar grondgebonden koopwoningen is in belangrijke mate een vraag van doorstromende kleine huishoudens en van gezinnen, waarbij gezinnen zich vaker richten op de duurdere woningen in het ruimere groen-stedelijke woonmilieu.
In de kernen rondom de steden richt een belangrijk deel van de extra woningbehoefte zich op het centrum-dorpse woonmilieu en daarbinnen bestaat het voornaamste deel uit appartementen dan wel levensloopgeschikte grondgebonden woningen. Dit speelt sterker in de Liemers en het Rijk van Nijmegen. In de gemeenten rond Arnhem is de vraag naar grondgebonden woningen, met een zwaar accent op de koopsector, naar verhouding groter.

Wie heeft welke woonbehoefte?

Starters en gezinnen
De vraag van starters op de woningmarkt is groot. Deze groep is er de afgelopen periode minder goed in geslaagd de stap naar een zelfstandige woning te maken. Ook bij de groep zelfstandig wonende kleine jonge huishoudens is de wens om te verhuizen groot. De vraag van jonge huishoudens richt zich vaak op appartementen. Gezinnen vragen veelal grondgebonden woningen.

Ouderen
Ouderen richten zich vaak op appartementen. Zij verhuizen veel minder vaak, maar zijn een groep die in omvang toeneemt op de woningmarkt. Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen in de regio in de komende jaren toe: van zo'n 105.000 65-plushuishoudens in 2022, naar ruim 149.000 65-plushuishoudens in 2040. Binnen deze groep neemt vooral het aantal 75-plussers sterk toe. In de praktijk hebben lang niet alle ouderen een zorgvraag en daarmee de behoefte aan een specifieke woonvorm. Maar voor een groeiende groep ouderen geldt dit wél.
Er zijn meer alleenstaande ouderen dan ouderen met een partner in de regio. Als zij met beperkingen te maken krijgen zijn zij vaak minder goed in staat zijn zelfstandig te blijven wonen. Verreweg de meeste ouderen (94%) wonen thuis. Ook van de 85-plussers woont 70% nog thuis. Zij worden daarbij vaak ondersteund vanuit de wijkverpleging.
De vraag naar reguliere woningen voor ouderen neemt in de periode tot en met 2030 toe met ongeveer 20%, de vraag naar geclusterde woningen voor ouderen nabij zorgaanbod met bijna 40%. De verwachting is dat ongeveer 40% van de ouderen die geclusterd wil wonen in de Groene Metropoolregio een sociale huurwoning wenst, 50% van de ouderen wenst een koopwoning en 10% een particuliere huurwoning.

Uitstroom zorggroepen
De doelgroepen voor Beschermd wonen (BW), Maatschappelijke Opvang (MO) en Jeugdhulp hebben in principe behoefte aan een tijdelijke vorm van wonen met zorg; na verloop van tijd zullen de meeste cliënten weer zelfstandig(er) gaan wonen met meer of minder intensieve begeleiding. De woningvraag van mensen die uitstromen uit BW en MO is niet noodzakelijk een extra woningbehoefte. Het is vooral zaak dat op het moment van uitstromen een woning beschikbaar is. Veelal gaat het om goedkope en betaalbare sociale huurwoningen. Het gaat in de regio om substantiële aantallen woningen per jaar. Voor de doelgroepen BW, MO en Jeugdhulp met verblijf samen, gaat het jaarlijks naar schatting om bijna 1.100 woningen.

Mensen met een beperking
De woonvraag van mensen met een verstandelijke beperking neemt de komende jaren licht toe. Op dit moment is er een geraamde vraag van bijna 5.100 plekken in een geclusterde woonvorm (geschikt voor een zwaardere zorgvraag). Deze vraag neemt toe naar 5.270 plekken in 2030 en neemt daarna weer licht af. De vraag naar wonen met ambulante begeleiding is kleiner, op dit moment 390 plekken. Deze vraag neemt toe tot 660 plekken in 2030 en 760 plekken in 2035. Dit gaat ten koste van de vraag naar geclusterde woonvormen.
De omvang van de vraag van mensen met een lichamelijke beperking is aanmerkelijk kleiner dan die van mensen met een verstandelijke beperking. Op dit moment gaat het om 285 plekken in geclusterde woonvormen en 55 zelfstandige woningen waar men al dan niet met begeleiding woont. De vraag neemt de komende periode licht toe, naar zo'n 300 plekken in geclusterde woonvormen. De vraag naar zelfstandige woningen blijft naar verwachting op het huidige niveau.

Bijzondere woonvormen
Een aanzienlijk deel van de woningzoekenden heeft mogelijk interesse in alternatieve woonvormen. De groep die vervolgens serieuze interesse toont en bijvoorbeeld ook actief op zoek gaat naar deze woonvormen of zelf initiatief neemt om een dergelijke woonvorm te ontwikkelen is een stuk kleiner. Uit het rapport blijkt dat het aandeel woningzoekenden dat open staat voor collectieve bouwprojecten en het wonen in gebouw met een voormalige niet-woonfunctie relatief klein is, het betreft zo'n 3% van de huishoudens met een verhuiswens.
Per groep vallen de volgende zaken op:
• Jongeren en starters zijn het meest en het breedst geïnteresseerd in alternatieve woonvormen. De vraag van starters wordt in de huidige markt ook ingegeven door de wens om überhaupt een woning te vinden.
• Onder gezinnen en kleine huishoudens van 35 tot 65 jaar richt vraag naar bijzondere woonconcepten zich op zelfbouw of CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap; het samen met anderen ontwikkelen van woningen).
• Onder ouderen is de interesse in wonen met gemeenschappelijke voorzieningen groter dan onder andere leeftijdsgroepen. Zeker onder ouderen met een zorgvraag is relatief veel behoefte aan kleinschalige woonzorgprojecten met een gemeenschappelijke leefruimte.

Arbeidsmigranten
Eén op de vijf arbeidsmigranten die woonachtig is in de provincie, woont in Arnhem of Nijmegen. Daarbij ligt in Nijmegen de nadruk meer op kenniswerkers en expats en in Arnhem meer op lager geschoolde buitenlandse werknemers. Voor de regio Arnhem-Nijmegen wordt de inschatting gemaakt van een groei van 7.300 tot 10.500 arbeidsmigranten met een woonvraag in de regio. Dit is te verdelen naar:
- • 2.900 tot 4.200 short stay (< 4 maanden; flexibele woonvormen)
- • 2.350 tot 3.350 mid stay (tot 3 jaar; flexibele woonvormen)
- • 2.050 tot 2.950 long stay (permanent; reguliere woonbehoefte)

De permanente vraag is onderdeel van de totale geraamde woningbehoefte.

Woonwagens
In het onderzoek wordt gerefereerd naar bestaande lokale behoefteonderzoeken naar woonwagenstandplaatsen en geeft een beeld hiervan in de regio. Uit enquêtes uit het recente verleden blijkt dat veel woonwagenbewoners een voorkeur hebben voor een koopstandplaats met koopwoonwagen (ongeveer 40% van de vraag). Als tweede meest genoemde optie geldt een huurstandplaats met een huurwoonwagen (35%), gevolgd door de combinatie huurstandplaats met koopwoonwagen (25%).

Statushouders
Voor het huisvesten van statushouders publiceert het Rijk halfjaarlijks de Taakstelling Huisvesting Vergunninghouders. Bij een trendmatige huisvestingsopgave zijn jaarlijks 365 woningen nodig, in grote mate corporatiewoningen. De extra woningbehoefte in 2023 en 2024 en verder, gebaseerd op de actuele taakstelling, ligt op 635 woningen per jaar. Dit zijn 280 woningen per jaar méér dan de situatie in 2022. De trendmatige ontwikkeling van de woningbehoefte is onderdeel van de geraamde woningbehoefte.

Spoedzoekers
In het onderzoek zijn spoedzoekers woningzoekers met een urgente verhuisgeneigdheid die vijf of meer acties hebben ondernomen om aan een woning te komen. Het gaat dan in de regio om zo'n 4.200 spoedzoekers, mensen die op zeer korte termijn een woning nodig hebben. Er is een groep dak- en thuislozen die in het WoON niet zichtbaar is. Op basis van landelijke CBS-cijfers gaat het in de Groene Metropoolregio bij benadering om 1.000 dak- en thuislozen zijn.

Studenten in Nijmegen
De Landelijke Monitor Studentenhuisvesting van Kences geeft inzicht in de woonsituatie en de woonwensen van studenten in de Nederlandse studentensteden. Op basis van deze monitor, gecombineerd met verwachtingen van de Radboud Universiteit, wordt een inschatting gedaan van een tekort van ruim 2.500 plekken tot en met 2030.

Aanbevelingen van de onderzoekers
De adviseurs van Companen geven in het rapport aanbevelingen mee over de woonopgaven die uit het onderzoek naar voren komen. Hierbij is ook nadrukkelijk gekeken naar de recente afspraken die zijn gemaakt in de Woondeal 2.0.

1. Zet vol in op het realiseren van de afspraken uit de Woondeal, doe waar mogelijk meer en ga na welke mogelijkheden er zijn in de bestaande woningvoorraad.

De behoefte op lange termijn is in lijn met eerdere prognoses. Op korte termijn is de behoefte groter. De aanbeveling die hierbij wordt gedaan is om vol in te zetten op het realiseren van de afspraken uit de Woondeal en waar mogelijk meer te doen. Daarbij wordt opgemerkt dat nieuwbouw niet de enige manier is om te voorzien in de extra woningbehoefte. De aanbeveling wordt daarom gedaan om na te gaan welke mogelijkheden er zijn in de bestaande woningvoorraad, door het transformeren van niet-woongebouwen naar woningen en door het splitsen van grotere woningen in meerdere kleine woningen.

2. Fair share is de afspraak in de regio.

Over de behoefte aan sociale huur en het fair share principe wordt aangegeven dat de cijfers aangeven wat de lokale vraag naar sociale huur is, maar dat fair share de afspraak is in de regio: de afspraak is dat iedere gemeente een evenredige bijdrage levert in het bieden van voldoende sociale huurwoningen in de regio.

3. Breid de voorraad voor aandachtsgroepen uit met betaalbare woningen die snel te realiseren zijn: doet elke gemeente genoeg?

Bij de behoefte aan sociale huur wordt de vraag van specifieke aandachtsgroepen benoemd. De aanbeveling is om de voorraad uit te breiden met betaalbare woningen die snel te realiseren zijn en deze groepen nadrukkelijk te betrekken bij het fair share principe. Hierbij stellen de onderzoekers de vraag of iedere gemeente hierin genoeg doet.

4. Kijk creatief naar de realisatie van betaalbare koopwoningen en realiseer ook dure woningen om de realisatie van betaalbare huur- en koopwoningen financieel rond te krijgen.

De vraag wordt gesteld hoe betaalbare koop haalbare koop wordt. Geconstateerd wordt dat het lastig is om betaalbare koopwoningen te realiseren, vooral in het segment tot € 250.000,-. De aanbeveling is om creatief te kijken naar realisatie, bijvoorbeeld door kleinere woningen te bouwen, andere woonvormen of inzet van conceptuele bouwmethoden. De bouw van dure koopwoningen is daarbij ook belangrijk. Vanwege de behoefte, maar ook om de realisatie van de betaalbare huur- en koopwoningen financieel rond te krijgen.

5. Kan de wens naar betaalbare grondgebonden woningen altijd en overal waargemaakt worden?

In de behoefte naar betaalbare woningen speelt ook de gewenste woonkwaliteit een rol. Om betaalbare woningen te kunnen bouwen zal er een reële prijskwaliteitverhouding geboden moeten worden. Door de gestegen bouwkosten zal een betaalbare woning vaak kleiner zijn dan in het verleden. Maar uit het onderzoek komt ook naar voren dat er naast betaalbaarheid nog diverse andere woonwensen zijn. Een deel van de vraag naar betaalbare woningen richt zich op grondgebonden woonvormen. Vooral in de meer dorpse/landelijke woonmilieus is deze woonwens nog erg dominant. De vraag is of deze wens voor grondgebonden woningen altijd en overal waargemaakt kan worden als de woning ook betaalbaar moet zijn (en blijven).

6. Kijk kritisch naar dure levensloopgeschikte woonvormen: voorziet dit in de ambitie om woningaanbod voor verschillende lagen van de bevolking te creëren?

Over levensloopgeschikte woonvormen wordt aangegeven dat het mogelijk is om deze woonconcepten vooral in het duurdere segment te realiseren, maar vaak ligt hierin ook een maatschappelijke ambitie om woningaanbod voor verschillende lagen van de bevolking te creëren. De aanbeveling wordt gedaan om hier scherp en kritisch op te zijn bij de ontwikkeling van deze woonconcepten.

7. Houd vast aan de afspraken over het toevoegen van middenhuur in de Woondeal en concentreer daarbij op de meer stedelijke en centrumdorpse woonmilieus.

De vraag naar middeldure huur is een stuk lager dan bij het vorige onderzoek in 2019. Ook in de Woondeal-afspraken ligt de ambitie (14% van de woningbouwopgave) een stuk hoger dan uit de behoefte naar voren komt. De onderzoekers geven aan dat de behoefte aan koopwoningen vaak de eerste wens is, maar in de praktijk is deze wens niet altijd haalbaar. Daarnaast zien zij trends die maken dat de vraag naar middeldure huur in de praktijk (en zeker de eerstkomende jaren) wellicht groter zal zijn dan uit de behoefte naar voren komt. De aanbeveling wordt daarom gedaan om vast te houden aan de afspraken over het toevoegen van middenhuur die gemaakt zijn in de Woondeal en daarbij te concentreren op de meer stedelijke en centrumdorpse woonmilieus.

8. Nieuwbouw van sociale huur voor aandachtsgroepen is van belang, maar zorg ook dat de meettijd van reguliere woningzoekenden niet verder oploopt.

In het landelijke programma 'Een thuis voor iedereen' is de ambitie opgenomen dat jaarlijks 30% van de vrijkomende sociale huurvoorraad moet worden toegewezen aan aandachtsgroepen. Dit betekent dat de druk op de sociale huursector verder zal toenemen. Nieuwbouw van sociale huur is niet alleen van belang om deze doelgroepen te kunnen blijven huisvesten, maar ook om te zorgen dat de meettijd van reguliere woningzoekenden niet verder oploopt.

9. Heb aandacht voor een passende zorginfrastructuur bij de realisatie van woningen voor aandachtsgroepen.

Bij de realisatie van woningen voor aandachtsgroepen wordt aandacht gevraagd voor een passende zorginfrastructuur die nodig is voor een zachte landing van deze aandachtsgroepen op hun nieuwe woonplek.

10. Vertaal de geïnventariseerde behoefte aan verschillende woonzorgconcepten in de lokale woonzorgvisie.

Gemeenten zijn verplicht om uiterlijk 2026 over een eigen woonzorgvisie te beschikken. Het is nu zaak om de geïnventariseerde behoefte aan verschillende woonzorgconcepten te vertalen in de lokale woonzorgvisie, zodat de huisvestingsopgave voor ouderen, maar ook andere zorg- en aandachtsgroepen helder is.

Lokale uitkomsten

Woondeal 2.0 – Woonbehoefteonderzoek
In de Woondeal hebben we afgesproken dat we als gemeente Rheden de volgende bijdrage leveren aan het woningtekort in de regio:

Woondeal 2.0 2023

Type woning	Aantal woningen t/m 2030
Sociale huur	110
Middenhuur	190
Betaalbare koop	350
Dure huur/koop	160
Totaal	**810**

Woonbehoefteonderzoek 2022

Type woning	Aantal woningen t/m 2030
Sociale huur	530 (32%)
Middenhuur	55 (2%)
Goedkope koop <250.000	355 (21%)
Betaalbare koop 250.000 – 355.000	285 (17%)
Dure huur/koop >355.000	445 (27%)
Totaal	**1675**

Aantal woningen 2031 t/m 2040	1390
Totaal 2023 - 2040	**3065**

Uit het woonbehoefteonderzoek komt een veel grotere woningbouwopgave voor Rheden dan uit het vorige woonbehoefteonderzoek. De grotere woningbouwopgave geldt voor de hele regio en komt met name door een hogere verwachte migratiestroom. Specifiek voor de gemeente Rheden geldt dat wij de afgelopen jaren niet voldoende woningen hebben toegevoegd, waardoor het woningtekort is opgelopen.

In de regio hebben we afgesproken het advies van de onderzoekers over te nemen:

We zetten vol in op het realiseren van de afspraken uit de Woondeal, we doen waar mogelijk meer en we gaan na welke mogelijkheden er zijn in de bestaande woningvoorraad (herstructurering/splitsen).

Bij de actualisatie van de Woonvisie werken we verder uit hoe we omgaan met de kwalitatieve uitgangspunten uit het woonbehoefteonderzoek. In ieder geval zal 30% sociale huur in de nieuwbouw het uitgangspunt worden, zoals afgesproken in de Woondeal 2.0.

De woningvraag voor mensen die wonen met zorg, is meegenomen in de Woonzorgvisie 2023, die in juni 2023 in de raad komt. De gegevens worden ook gebruikt bij de totstandkoming van de regionale Woonzorgvisie. De woningvraag van de overige aandachtsgroepen (woonwagenbewoners, statushouders, arbeidsmigranten, studenten) wordt meegenomen bij de actualisatie van de Woonvisie en krijgt ook een plek in de regionale Woonzorgvisie.

Vervolgstappen
Conform de eerste aanbeveling zetten we vol in op realisatie van de afspraken uit de Woondeal 2.0. Het onderzoek geeft daarbij waardevolle nadere onderbouwingen en kwalitatieve data. Het onderzoek gebruiken we, samen met de aanbevelingen van de onderzoekers, als bouwsteen voor de actualisatie voor lokaal volkshuisvestelijk en ruimtelijk beleid, voor de regionale (en lokale) woonzorgvisies en bij projectadvisering. De uitkomsten van het onderzoek zullen we daarnaast gebruiken voor de actualisatie van prijsgrenzen in het lokale volkshuisvestelijke beleid.

We gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

op verzoek van portefeuillehouder Gea Hofstede,

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

B&W-voorstel

Algemene gegevens

Titel	:	Vaststellen Lijst bijzondere bomen
Portefeuillehouder	:	T.A.F.A. Klomberg
Begrotingsprogramma	:	Gebiedsontwikkeling
Draagt bij aan Global Goal(s)	:	Duurzame steden en gemeenschappen
		Klimaatactie
		Leven op het land
Rol van de gemeenteraad	:	ter kennisneming
Zaaknummer	:	826817
Bijlage(n)	:	Zienswijzenverslag en aanwijzingsbesluit

Voorstel

1. vaststellen zienswijzeverslag Lijst bijzondere bomen
2. vaststellen aanwijzingsbesluit Lijst bijzondere bomen
3. aanwijzingsbesluit bekend maken, als bedoeld in afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht
4. belanghebbenden informeren

Aanleiding

Op 4 april 2018 heeft het college de lijst Bijzondere Bomen vastgesteld. Eens per vier á vijf jaar wordt deze lijst geactualiseerd. Op 12 juli 2022 heeft ons college besloten het voorgenomen aanwijzingsbesluit met de voorlopige bomenlijst ter inzage te leggen.

Welk resultaat willen we met dit voorstel behalen?

Behoud van de bijzondere bomen in onze gemeente met een minimum aan regelgeving.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

Met een verzoek aan de belangenverenigingen en via oproepen in de Regiobode en facebook is een ieder gevraagd om mogelijk bijzondere bomen aan te melden. In totaal zijn op bijna 200 locaties bomen beoordeeld.
Met een afvaardiging van belangenverenigingen zijn de bomen bekeken en beoordeeld of deze geplaatst moeten worden op de Lijst bijzondere bomen.
Op 8 juni 2022 heeft de afvaardiging de conceptlijst aangeboden aan wethouder Klomberg. Het resultaat is dat de Lijst bijzondere bomen gegroeid is met 195 bomen (156 particulier en 39 gemeente).
Hiermee komt het totaal op ongeveer 8400 bomen (1400 particulier en 7000 gemeente).

In de periode van 19 juli 2022 tot en met 30 augustus 2022 heeft de Lijst bijzondere bomen ter inzage gelegen. 4 Zienswijzen zijn er ingediend. De zienswijzen hebben niet geleid tot een wijziging. Zie voor de beargumentering het zienswijzeverslag.

Na vaststelling van het zienswijzeverslag en aanwijzingsbesluit worden de belanghebbenden geïnformeerd.

Wat zijn de risico’s van dit voorstel?

Dit is inmiddels de vierde keer dat een dergelijk proces doorlopen is (2011, 2013, 2018 en 2022/2023). Wederom zijn de belangenverenigingen betrokken bij het aanleveren van bomen en het gezamenlijk beoordelen. Dit alles in goed onderling vertrouwen.
Dit definitieve aanwijzingsbesluit kan door betrokkenen aangegrepen worden om beroep in te stellen.

Bijzondere situatie Van Geunshof Ellecom:

Bij de aanwijzing van de bomen is rekening gehouden met het bouwplan en het belang ‘om zo veel als mogelijk bomen te behouden’. In plaats van de 13 voorgedragen bomen door de omwonenden worden er slechts zes bomen tussen bouwvlak en de Zutphensestraatweg geplaatst op de Lijst bijzondere bomen, conform het eerdere concept aanwijzingsbesluit. Hiermee is getracht zoveel mogelijk bomen te kunnen behouden binnen de wensen van het gewenste bouwplan.

Waar moeten we rekening mee houden?

Financiële consequenties

Geen

Personele consequenties

De uren voor het opstellen van de lijst Bijzondere Bomen zijn opgenomen in de jaarplanning.

Communicatie en participatie

De boomeigenaren waarvoor iets veranderd, zijn op de hoogte. Zij zijn per brief geïnformeerd en zijn geattendeerd op de zienswijzeperiode. Degene waarvan een boom nu op de Lijst bijzondere bomen wordt geplaatst ontvangen een definitief aanwijzingsbesluit.
Daarnaast wordt het aanwijzingsbesluit gepubliceerd en de website geactualiseerd.

tijdspad:

12 juli 2022	B&W besluit concept aanwijzingsbesluit
15 juli	Versturen brieven naar eigenaren, belangenverenigingen en plaatsen lijst Bijzondere Bomen op de website en ter inzage servicecentra
19 juli	concept aanwijzingsbesluit gepubliceerd op de gemeentepagina Regiobode

6 weken zienswijzen

30 augustus	Laatste dag zienswijze indienen

Verwerken zienswijzen en overleg bomenbegeleidingsgroep
Vertraging vanwege bemiddeling bouwontwikkeling Van Geunshof Ellecom

16 mei 2023	B&W (aanwijzings)besluit lijst Bijzondere Bomen
30 mei 2023	aanwijzingsbesluit publiceren in het elektronische gemeenteblad en op de gemeentepagina in de Regiobode

Evaluatie

Nee, na vier á vijf jaar wordt de Lijst bijzondere bomen geactualiseerd.

Nr.	Zienswijze: ontvangen schriftelijke reactie n.a.v. concept aanwijzingsbesluit	Reactie college
1	Bewoner Surinkhof Dieren	
	Er staan voldoende vergelijkbare bomen in de omgeving. Deze bomen bedekken de hele achtertuin en zijn behoorlijk groot/hoog. Als de zon ook vanaf de voorzijde naar de achtertuin gaat hebben wij ook geen zon meer in de tuin, daarbij willen wij ook gaan verduurzamen en gebruik maken van de zon energie.	Dieren West grenst aan de Veluwe en staat bekend als 'wonen in het bos'. Sinds het afschaffen van de kapvergunning zien we het aantal (particuliere) bomen afnemen. Dit is ook opgemerkt door bewoners uit uw buurt en hebben een aantal bomen voorgedragen, waaronder uw boom. Een werkgroep van boomdeskundige inwoners en vertegenwoordigers van belangenverenigingen beoordelen de voorgedragen bomen en uw bomen met het criteria 'leefbaarheid' aangemerkt in het advies aan het college. Dit betekent dat uw bomen een grote bijdrage leveren in de groene aankleding van de buurt. Ondanks de aanwezigheid van bomen, liggen er in uw buurt op verschillende daken zonnepanelen. Verduurzamen blijft dus mogelijk. In totaal worden 14 particuliere bomen in Dieren west toegevoegd aan de Lijst.
2	Bewoner Rijnenberghof Dieren	
	De betreffende boom staat in de hoek van onze achtertuin, vanaf de straatkant is alleen de top te zien als je over het dak heen kijkt. Achter onze tuin loopt een pad dat een eigen weg is van de bewoners van de Zimmermanhof en Labriehof. Pal achter de boom staan geen huizen, maar een elektriciteitshuisje en een speeltuintje. Dus geen bewoners die plezier beleven aan onze eik, eerder overlast van de overhangende takken op het pad en vallende eikels en bladeren. Op korte afstand staan ook meerdere vergelijkbare bomen.	Dieren West grenst aan de Veluwe en staat bekend als 'wonen in het bos'. Sinds het afschaffen van de kapvergunning zien we het aantal (particuliere) bomen afnemen. Dit is ook opgemerkt door bewoners uit uw buurt en hebben een aantal bomen voorgedragen, waaronder uw boom. Een werkgroep van boomdeskundige inwoners en vertegenwoordigers van belangenverenigingen beoordelen de voorgedragen bomen en uw boom is als 'beeldbepalend' aangemerkt in het advies aan het college. Dit betekent dat de boom als een zichtbare en opvallende boom is beoordeeld. In totaal worden 14 particuliere bomen in Dieren west toegevoegd aan de Lijst.
3	Bewoners Regina van Geunshof Ellecom De bewoners van de Regina van Geunshof 4 /tm 17 hebben een uitgebreide zienswijze ingediend op het concept aanwijzingsbesluit Lijst bijzondere bomen voor de bomen aan de Van Geunshof. De zienswijze gaat uitgebreid in op de planvorming voor een nieuwe woning aan de Van Geunshof in Ellecom. In deze behandeling om te komen tot een definitief aanwijzingsbesluit voor de Lijst bijzondere bomen zijn (uitsluitend) de opmerkingen uit de zienswijze die betrekking hebben op de Lijst hieronder opgenomen.	

a	Het bouwvlak dient in samenhang beoordeeld te worden met de hogergenoemde concept-bomenlijst.	De gemeente heeft met initiatiefnemer een intentieovereenkomst om de bouw van één woning mogelijk te maken. Het bouwvlak heeft zijn positie gekregen op advies vanuit onder andere de vakdisciplines stedenbouw en erfgoed. De Lijst bijzondere bomen wordt iedere vier tot vijf jaar geactualiseerd en met onder andere een oproep aan de inwoners worden nieuwe bomen voorgedragen voor plaatsing op de Lijst. Een werkgroep van boomdeskundige inwoners en vertegenwoordigers van belangenverenigingen beoordelen de voorgedragen bomen en brengen advies uit aan het college. De werkgroep heeft alle 13 bomen aan de Regina van Geunshof voorgedragen voor plaatsing op de Lijst. Aangezien het college in een eerder stadium de intentie heeft uitgesproken om medewerking te verlenen aan de bouw van een woning op deze locatie is besloten om uitsluitend de zes bomen buiten het beoogde bouwvlak te plaatsen op de Lijst bijzondere bomen.
b	De bomen bezitten een cultuurhistorische waarde en vormen een waardevolle herinnering aan de buitenplaats "De Ketelaar'. Ze zijn tevens van ecologisch belang en leveren een bijdrage aan de maatschappelijk gewenst verduurzaming en vergroening van de woonomgeving.	Uw argumentatie is juist. Daarnaast heeft de gemeente ook andere doelstellingen te realiseren zoals in dit geval woningbouw. Met de aanwijzing van de zes eiken voor plaatsing op de Lijst beoogt de gemeente deze zes eiken met cultuurhistorische waarde te behouden.
4	Bewoners Regina van Geunshof 1 Ellecom, eigenaar van de locatie met de 13 bomen. We zijn het oneens met de plaatsing van deze 6 bomen en/of andere bomen op ons perceel (met uitzondering van de 2 bomen die al op Lijst bijzondere bomen waren geplaatst) op de geactualiseerde Lijst bijzondere bomen en maken bezwaartegen de voorgenomen plaatsing. We verzoeken het college de bomen niet op de definitieve Lijst bijzondere bomen te plaatsen.	
a	De werking van het kettingbeding* liep af op het moment dat de bouwactiviteiten (de bouw van de bestaande woningen aan de Regina van Geunshof) waren afgerond en geldt dus niet meer. Aan het kettingbeding kunnen, zoals eerder door omwonenden wel gesuggereerd, daarom geen rechten meer worden ontleend. De gemeente heeft er indertijd na het afronden van de werkzaamheden niet voor gekozen de bomen nog nader te beschermen met uitzondering van twee bomen.	Bij iedere actualisatie van de Lijst bijzondere bomen vragen we onze inwoners mee te denken welke bomen toegevoegd kunnen worden aan de Lijst. Het door u genoemde kettingbeding speelt geen enkele rol in de beoordeling van de door bewoners voorgedragen bomen. De Lijst bijzondere bomen wordt iedere vier tot vijf jaar geactualiseerd en met onder andere een oproep aan de inwoners worden nieuwe bomen voorgedragen voor plaatsing op de Lijst. Een werkgroep van boomdeskundige inwoners en vertegenwoordigers van belangenverenigingen beoordelen de voorgedragen bomen en brengen advies uit aan het college. In eerste instantie zijn er 13 bomen aangedragen voor deze lijst. Aangezien het college in een eerder stadium de intentie heeft uitgesproken om medewerking te verlenen aan de

	*bijlage van de koopakte van 29 juni 2000, om de bomen op het terrein te beschermen tijdens de bouw van de woningen Regina van Geunshof	bouw van een woning op deze locatie is besloten om uitsluitend de zes bomen buiten het beoogde bouwvlak te plaatsen op de Lijst bijzondere bomen. In overleg met de initiatiefnemer is gekeken welke bomen het plan niet in de weg staan, daardoor zijn niet alle 13 bomen die zijn aangedragen op de lijst geplaatst, maar uitsluitend deze zes.
b	Daarbij moet worden opgemerkt dat de bomen in de periode tussen de vaststelling van de bestaande lijst en het opstellen van de voorlopige lijst niet wezenlijk van gedaante zijn veranderd. De bijgroei is beperkt en feitelijk onzichtbaar. De vitaliteit is niet gewijzigd. De reden voor het plaatsen van de 6 bomen op de voorlopige lijst kan dan ook niet voortkomen uit de toegevoegde waarde die de laatste4 of 5 jaar is ontstaan.	Wat er in de voorgaande jaren is gebeurd, of de omstandigheden voor de bomen veranderd is, speelt bij de beoordeling geen rol. De aangedragen bomen worden door de werkgroep van boomdeskundige inwoners en vertegenwoordigers van belangenverenigingen langs de door de raad vastgestelde criteria gelegd. Het criteria voor deze bomen betreft de cultuurhistorische waarde.
C	We hebben het voornemen op het perceel (1275) een woning te realiseren. Over dit initiatief is met de gemeente intensief overleg geweest. Op 21 april 2021 is door ons formeel een principeverzoek ingediend. Het principeverzoek is door alle disciplines binnen de gemeente beoordeeld, maar dit heeft niet geleid tot opmerkingen over de bomen die nu op de voorlopige lijst zijn geplaatst.	Dat is correct. Bij de eerste gesprekken hierover was er nog geen aanleiding dat deze bomen op de Lijst bijzondere bomen zouden komen. Het traject voor actualiseren van de Lijst is gestart in het voorjaar van 2022. Normaliter zou het college het advies van de werkgroep over de bomen onverkort hebben overgenomen en dus de 13 bomen op de lijst plaatsen. Omdat over de bouw van een woning eerder een overeenkomst is gesloten, worden uitsluitend de zes eiken die buiten het beoogde bouwvlak liggen op de Lijst geplaatst. Dit is in lijn met de gesloten intentieovereenkomst omdat daarin is terug te lezen dat zoveel als mogelijk bomen behouden moeten worden. De intentieovereenkomst gaf geen vrijbrief om alle aanwezige bomen te kappen.
d	In het recente verleden zijn op het betreffende perceel al 7 (zeven) bomen gekapt (november 2018) De kap van deze bomen is in alle openheid uitgevoerd. Gedurende deze werkzaamheden is noch door de omwonenden noch door de gemeente kenbaar gemaakt dat er bezwaar zou zijn tegen het kappen van deze 7 bomen. Deze bomen waren van een vergelijkbare omvang en kwaliteit als de bestaande bomen. De bomen zijn indertijd gekapt op advies van een bomendeskundige om de resterende bomen meer toekomstwaarde te geven.	Zie de reactie bij punt b.
e	Daarbij speelt dat pas nadat de intentieovereenkomst was getekend en het initiatief door ons aan de omgeving is gepresenteerd, de bomen door de omgeving als waardevol zijn	Omdat er een intentieovereenkomst is getekend heeft het college besloten om niet alle 13 voorgedragen bomen te plaatsen op de Lijst, zoals de werkgroep heeft voorgedragen, maar recht te doen aan de

	'herkend' en door het college op de voorlopige lijst zijn geplaatst. Kortom, gedurende het ontwikkelproces c.q. ten tijde van de getekende intentieovereenkomst zijn we met een nieuwe randvoorwaarde geconfronteerd, terwijl we er op mochten vertrouwen dat de uitgangspunten in het principebesluit leidend zouden zijn voor de planvorming.	intentieovereenkomst. Daarmee doet zij recht aan bouwplan als ook de bepaling dat op basis van dat bouwplan zoveel als mogelijk bomen behouden moeten blijven. Het college plaatst daarmee zes eiken, staande tussen het bouwplan en de Zutphensestraatweg, op de lijst. Deze eiken kunnen naar onze mening behouden blijven met in achtneming van het beoogde bouwvlak. Daarmee is geen afbreuk gedaan aan de uitgangspunten van de intentie, gezien zoveel als mogelijk bomen behouden dienen te worden. Niet is uitgesproken dat alle bomen gekapt mogen worden t.b.v. het bouwplan.
	Met de gemeente is inmiddels een intentieovereenkomst gesloten over de realisatie van de woning. Behoud van de 6 bomen en/of andere bomen belemmert de uitvoering van de plannen, waarover in de intentieovereenkomst afspraken zijn gemaakt.	De gemeentelijke boombeheerder heeft ter plaatse beoordeeld welke bomen behouden kunnen blijven, rekening houdend met het beoogde bouwvlak uit de intentieovereenkomst. De twee (van de zes) dichtst bijstaande bomen staan vijf meter uit het beoogde bouwvlak en deze bomen zijn hoog opgekroond. Normaal gesproken mag dit geen probleem zijn voor de realisatie van het bouwplan. Niet is nu aangetoond hoe deze zes bomen de uitvoering belemmeren. Op basis van de tot nu toe gevoerde gesprekken is tevens geen aanleiding om aan te nemen dat het plan niet uitgevoerd kan worden met behoud van de bomen. In de intentieovereenkomst is verder opgenomen bij ‘stedenbouwkundige en landschappelijke inpassing’ dat het van belang is om zoveel mogelijk bomen te behouden. Daaruit viel af te leiden dat er bomen dienen te blijven behouden en mocht de gemeente er op vertrouwen dat ook de initiatiefnemer hiervan kennis heeft genomen.
	Dat met de bomen geen rekening behoeft te worden gehouden blijkt ook wel uit de uitgebreide cultuurhistorische analyse die is uitgevoerd (bijlage 3) ten behoeve van de beoordeling van het principeverzoek. We verzoeken u dan ook de bomen van de voorlopige lijst af te halen. Het voorgaande laat onverlet dat we het college zo nodig (ook) in het kader van de intentieovereenkomst zullen aanschrijven, als blijkt dat de bomen op de lijst blijven staan en onze plannen hierdoor niet (financieel en/of ruimtelijk) haalbaar blijken.	De bomen vertegenwoordigen een cultuurhistorische waarde, een van de criteria om bomen op de Lijst te kunnen plaatsen. Met de bomen op het terrein dient wel degelijk rekening gehouden te worden. In de intentieovereenkomst is opgenomen dat het van belang is om zoveel mogelijk bomen te behouden.

Definitief aanwijzingsbesluit Lijst bijzondere bomen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rheden,

Overwegende dat
o bomen een belangrijke factor zijn voor de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Rheden;
o het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rheden op grond van artikel 4.10, eerste lid, onder c van de Algemene Plaatselijke Verordening Rheden de bevoegdheid toekomt om een lijst van bijzondere bomen vast te stellen;
o de raad van de gemeente Rheden in haar vergadering van 14 december 2010 de volgende criteria heeft vastgesteld aan de hand waarvan voornoemde lijst van bijzondere bomen dient te worden opgesteld:

1. De boom is van groot belang voor de aankleding van de straat
2. De boom is onvervangbaar, op korte afstand staat geen vergelijkbare boom
3. De boom heeft een cultuurhistorische waarde
4. De boom is een belangrijke karakteristiek in het landschap
5. De boom is een gedenkboom, of is een zeldzaam boomsoort of –type
6. De boom heeft een meer dan normale ecologische betekenis

o ten behoeve van de vaststelling van dit aanwijzingsbesluit de bomen in de gemeente Rheden zijn geïnventariseerd op de toepasselijkheid van één of meerdere van de hiervoor genoemde criteria;
o dit besluit is voorbereid conform afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht;
o dit besluit en de daarop van toepassing zijnde relevante gegevens derhalve ter visie hebben gelegen van 19 juli 2022 tot en met 30 augustus 2022 gedurende deze termijn een ieder schriftelijk of mondeling zienswijzen kon inbrengen;
o gedurende voornoemde termijn 4 zienswijzen zijn ingediend.

Gelet op
hoofdstuk 4, afdeling 3, van de Algemene Plaatselijke Verordening Rheden,

Besluit
I. vast te stellen de bij dit aanwijzingsbesluit gevoegde wijzigingen in de lijst ‘bijzondere bomen’ als bedoeld in artikel 4.10, eerste li, sub c, van de Algemene Plaatselijke Verordening Rheden, waarmee deze wijzigingen onlosmakelijk deel uitmaken van voornoemde lijst bijzondere bomen;
II. vast te stellen het bij dit besluit gevoegde zienswijzenverslag;
III. dit besluit in werking te laten treden op de dag na die waarop zij is bekendgemaakt.

Beroep
Belanghebbenden die al zienswijzen hebben ingediend, alsmede zij die aantonen dat zij redelijkerwijze niet in staat zijn geweest eerder zienswijzen in te dienen, kunnen met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd gedurende zes weken tegen het aanwijzingsbesluit Lijst bijzondere bomen

beroep indienen bij de rechtbank Gelderland, Afdeling Bestuursrecht, locatie Arnhem, Postbus 9030, 6800 EM Arnhem.

dorp	standplaats boom	boomsoort	verzoek tot toevoegen of verwijderen	eigenaar boom	overweging	advies verwijdering	advies toevoeging	criteria
De Steeg	Hoofdstraat 19	5 leilinden	toevoegen	particulier	alle leilinden worden toegevoegd (10 stuks) ter ondersteuning van het raamwerk		ja	beeldbepalend
De Steeg	Hoofdstraat 33	1 zomereik	toevoegen	particulier	vrij uitgroeiende eik		ja	leefbaarheid
De Steeg	Diepesteeg 2c	taxus	verwijderen	particulier	aan het afsterven	ja		
Dieren	Admiraal Helfrichlaan 89a	2 eiken	toevoegen	particulier	bosachtig karakter versterkend. Stonden nog als gemeentelijke bijzondere bomen. Nu overgezet naar particuliere bijzondere bomen.		ja	beelbepalend
Dieren	Bergelinkweg 14	rode esdoorn	toevoegen	particulier	zeer grote boom in de achtertuin		ja	beeldbepalend
Dieren	Beverodelaan 1	3 Amerikaanse eiken	toevoegen	particulier	bosachtig karakter versterkend		ja	beeldbepalend
Dieren	Beverodelaan 12 hoek met Adm. Helfrichlaan	esdoorn	toevoegen	particulier	grote vrijstaande boom		ja	beeldbepalend
Dieren	Beverodelaan 17	eik	toevoegen	particulier	bosachtig karakter versterkend		ja	beelbepalend
Dieren	Beverodelaan 199	paardekastanje	toevoegen	particulier	vrijstaande grote boom		ja	beelbepalend
Dieren	Burgemeester de Bruinstraat 82	eik	toevoegen	particulier	achterzijde		ja	beeldbepalend
Dieren	Dr. De Visserstraat 64	paardenkastanje	toevoegen	particulier	vrijstaande boom in voortuin		ja	leefbaarheid
Dieren	Dr. Schaepmanstraat 21-51	2 amberbomen	toevoegen	particulier	fraaie vrij uitgroeiende bomen		ja	beeldbepalend
Dieren	Hoflaan 38	beuk	toevoegen	particulier	fraai uitgroeiende beuk		ja	leefbaarheid
Dieren	Hogestraat 10	rode beuk	toevoegen	particulier	3 keer aangemeld		ja	leefbaarheid
Dieren	Hogestraat 16	2 rode beuken	toevoegen	particulier	bomen in de achtertuin		ja	leefbaarheid
Dieren	Hogestraat 4	cypres	toevoegen	particulier	fraai uitgroeiende boom		ja	leefbaarheid
Dieren	Hogestraat 48	enorme naaldboom	toevoegen	particulier	staat bij Kerkstraat 35-37, atlasceder.		ja	leefbaarheid
Dieren	Hogestraat 54	1 rode beuk, 1 esdoorn	toevoegen	particulier	toevoegen aan de lijst		ja	beeldbepalend
Dieren	Johanneshof	3 tulpenbomen	toevoegen	particulier	1 tulpenboom toevoegen, 2 staan al op de lijst		ja	leefbaarheid
Dieren	Kerkstraat 39	walnoot, tamme kastanje	toevoegen	particulier	2 grote bomen		ja	leefbaarheid
Dieren	Kruisstraat 8	3 coniferen	toevoegen	particulier	3 enorme coniferen op een rij		ja	beeldbepalend
Dieren	Labriehof 15	eik	toevoegen	particulier	bosachtig karakter versterkend.		ja	leefbaarheid
Dieren	Lagestraat 13	noot	toevoegen	particulier	Is Hogestraat 14. In de achtertuin		ja	leefbaarheid
Dieren	Lagestraat 35	populier	toevoegen	particulier	opvallende verschijning in de achtertuin		ja	beeldbepalend
Dieren	Mgr. Dr. Nolenstraat langs de spoorlijn	2 eiken	toevoegen	particulier	en 1 acacia		ja	beeldbepalend
Dieren	Mr. Aalbersestraat 2	paardenkastanje	toevoegen	particulier	is Mgr. Dr. Nolenstraat 1. Fraaie boom op een goede plek.		ja	leefbaarheid
Dieren	Noorderstraat 10-14 achtertuin richting Villa 14	2 zwarte populieren	toevoegen	particulier	landschappelijke uitstraling		ja	landschappelijk
Dieren	Noorderstraat 26	rode esdoorn	toevoegen	particulier	rode esdoorn		ja	leefbaarheid
Dieren	R.J. Schimmelpennickstraat	divers	toevoegen	particulier	naast nr. 17 3 haagbeuken		ja	leefbaarheid
Dieren	Rijnenberghof 19	eik	toevoegen	particulier	1 eik		ja	beelbepalend
Dieren	Schoolpad 3, schoolplein	plataan	toevoegen	particulier	1 tulpenboom, 1 plataan		ja	beeldbepalend
Dieren	Spankerenseweg 79 terrein Hunkes	1 esdoorn	toevoegen	particulier	fraaie vrij uitgroeiende boom		ja	leefbaarheid
Dieren	Hogestraat, hoek Doesburgseweg	3 linden	toevoegen	gemeente	staan al 2 linden op de lijst, 1 aan toevoegen		ja	beeldbepalend
Dieren	Surinkhof 18	2 eiken	toevoegen	particulier	bosachtig karakter versterkend		ja	leefbaarheid
Dieren	Surinkhof 20	eik	toevoegen	particulier	bosachtig karakter versterkend		ja	leefbaarheid

dorp	standplaats boom	boomsoort	verzoek tot toevoegen of verwijderen	eigenaar boom	overweging	advies verwijdering	advies toevoeging	criteria
Dieren	Sweelincklaan Katholieke begraafplaats	beuk	toevoegen	particulier	rode beuk staat al op de lijst, gewone beuk ernaast toevoegen		ja	beeldbepalend
Dieren	Tellegenlaan 2	ceder	toevoegen	particulier	vrijstaande grote ceder aan de kant van de Wilhelminaweg		ja	beeldbepalend
Dieren	van Limburg Stirumstraat 29 op schoolplein	2 esdoorns	toevoegen	particulier	vrijstaande bomen		ja	beeldbepalend
Dieren	Wilhelminaweg 106	jonge boom	toevoegen	particulier	gele gleditsia, zicht vanuit 2 straten op deze boom		ja	leefbaarheid
Dieren	Zimmermanhof 8	eik	toevoegen	particulier	grote boom in de achtertuin, bosachtig karakter versterkend		ja	beelbepalend
Dieren	Zupthensestraatweg 9	2 beuken	toevoegen	particulier	fraai uitgroeiende bomen		ja	leefbaarheid
Dieren	Zutphensestraatweg 19	spar achtig	toevoegen	particulier	taxus		ja	leefbaarheid
Dieren	Zutphensestraatweg 40 **zie ook melding Johanneshof**	tulpenboom	toevoegen	particulier	2 tulpenbomen langs de Zutphensestraatweg staan al op de lijst. 1 jonge tulpenboom voor het achterste complex toevoegen		ja	leefbaarheid
Dieren	Zutphensestraatweg 48	beuk	toevoegen	particulier	voortuin		ja	leefbaarheid
Dieren	Zutphensestraatweg 5	Esdoorn, 3 Tulpenbomen en 3 kersen, de oude plataan	toevoegen	particulier	staan verschillende bomen al op de lijst. Ceder aan toevoegen.		ja	leefbaarheid
Dieren	Zutphensestraatweg 51	Himalayaceder	toevoegen	particulier	zeer grote boom in de achtertuin		ja	leefbaarheid
Dieren	Zutphensestraatweg 55	gekandelaberde linde	toevoegen	particulier	oude leilinde voor het huis		ja	leefbaarheid
Dieren	Zutphensestraatweg 76	rode beuk	toevoegen	particulier	nog jong maar nu al fraai		ja	leefbaarheid
Dieren	Zutphensestraatweg 78-110 Uiterwaard bij de sluis, voor appartementengebouw	watercypres	toevoegen	particulier	boom in de uiterwaard		ja	landschappelijk
Dieren	Zutphensestraatweg 78-110 Uiterwaard bij de sluis, zuidzijde	wilg	toevoegen	particulier	wilg en es in de uiterwaard toevoegen		ja	landschappelijk
Dieren	Prinsenstraat 72 > Stationsplein	beuk	toevoegen	gemeente	fraai uitgroeiende beuk		ja	beeldbepalend
Dieren	Goeman borgesiusstraat speeltuin	3 linden	toevoegen	gemeente	staan al op de lijst			
Dieren	Hogestraat 13	12 gekandelaberde lindes.	toevoegen	gemeente	staan al op de lijst			
Dieren	Hogestraat 4	kastanje	verwijderd	particulier	stond op de lijst, vanwege ziekte gekapt (met omgevingsvergunning)	ja		
Dieren	van der Duyn van Maasdamstraat 20	2 gekandelaberde linden	toevoegen	gemeente	staan al op de lijst			
Dieren	Zutphensestraatweg 70	boom in bak	toevoegen	gemeente	staat al op de lijst			
Ellecom	Binnenweg 29	levensboom	toevoegen	particulier	grote conifeer in achtertuin, goed zichtbaar vanaf de weg		ja	leefbaarheid
Ellecom	Binnenweg 46	magnolia	toevoegen	particulier	boomvormende Magnolia		ja	bijzondere waarde
Ellecom	Regina van Geunshof 1	12 eiken en 1 beuk	toevoegen	particulier	Grote bomen, hoorde bij voormalig landgoed van Stichting R. van Geuns		ja	cultuurhistorisch
Ellecom	Zutphensestraatweg 70	esdoorn	toevoegen	particulier	de hoogste esdoorn van Nederland		ja	bijzondere waarde
Laag Soeren	Harderwijkerweg	spar	verwijderen	particulier	de boom is zo goed als dood	ja		
Rheden	Apollostraat 5	wintereik	toevoegen	particulier	een van de weinige bomen in dit gedeelte van de straat		ja	leefbaarheid
Rheden	Arnhemsestraatweg 54-58	diverse bomen	toevoegen	particulier	groep van 3 eiken en een solitaire eik langs de Arnhemsestraatweg		ja	beeldbepalend
Rheden	Brinkweg	10 zomereiken	toevoegen	particulier	in het verlengde van de gemeentelijke oude eiken, tussen de Munnikenhof en het spoor.		ja	landschappelijke waarde
Rheden	Corn. Houtmanstraat 18	cypres	toevoegen	particulier	grote conifeer in de voortuin		ja	bijzondere waarde
Rheden	Laakweg 15-17, Paardenwei	kersenbomen	toevoegen	particulier	de kersenbomen hebben een slechte vitaliteit. Wel 1 gele acacia		ja	beeldbepalend
Rheden	Pinkelseweg, begraafplaats	beukenrij (oude beukenhaag)	toevoegen	particulier	beukenhaag niet, wel 1 eik en 1 meerstammige linde op de begraafplaats		ja	bijzondere waarde
Rheden	Rozenbos 3	magnolia	toevoegen	particulier	vrij uitgroeiende grote struik, mooie gevormd als achtergrond van parkje Rozenbos		ja	bijzondere waarde
Rheden	Schaarweg tussen de Schaarweg en de Steegse Haven	acacia	toevoegen	particulier	onderaan het talud, meerstammig en een Italiaanse populier		ja	beeldbepalend
Rheden	Steenbakkersweg 21	eik	toevoegen	particulier	staat bij de buren		ja	beeldbepalend
Rheden	Valkenberg, oprijlaan landgoed	tamme kastanje	toevoegen	particulier	oprijlaan, beide zijden kastanjes en beuken		ja	landschappelijke waarde
Rheden	Olivier van Noortstraat + hoek Wethouder Winterinkstraat	linde, eiken	toevoegen	gemeente	de zuileiken niet, linde wel		ja	beeldbepalend

dorp	standplaats boom	boomsoort	verzoek tot toevoegen of verwijderen	eigenaar boom	overweging	advies verwijdering	advies toevoeging	criteria
Rheden	Zwarteweg 4	moerascypres	verwijderen	particulier	door 9 omwonenden gevraagd, te veel schade	ja		
Velp	Broekstraat, bij Velperbroekvijver	eik	toevoegen	particulier	grote laagvertakte eik achter de voormalige zusterflat		ja	landschappelijk
Velp	Hoofdstraat 240	levensboom	toevoegen	particulier	staat aan de achterzijde		ja	leefbaarheid
Velp	President Kennedylaan, entree naar ziekenhuisterrein	robinia (links) zwarte els (3 ex. rechts)	toevoegen	particulier	gewone acacia en 3 zwarte elzen		ja	beeldbepalend
Velp	Rijnstraat 1 Lorentzhuis	meerdere soorten	toevoegen	particulier	6 boomhazelaar, 1 plataan, 1 bruine beuk, 2 valse christusdoorn		ja	leefbaarheid
Velp	Ringallee 39	zomereik	toevoegen	particulier	fraaie grote boom in achtertuin		ja	leefbaarheid
Velp	Willem Honigweg 1-45	els	toevoegen	particulier	er staat geen els. Wel een linde en esdoorn. Beiden plaatsen		ja	beeldbepalend
Velp	Willemstraat 42-44	fijnspar	toevoegen	particulier	spar		ja	leefbaarheid
Velp	Colijnstraat 13-23	4 esdoorns	toevoegen	gemeente	boomgroep in boomarme omgeving		ja	leefbaarheid
Velp	De Beemd 1	moerascypres	toevoegen	gemeente	mooie vrijstaande boom		ja	leefbaarheid
Velp	Dr. Schaepmanstraat 17	3 x valse christusdoorn	toevoegen	gemeente	boomgroep in boomarme omgeving		ja	leefbaarheid
Velp	Dr. Schaepmanstraat 25	eik	toevoegen	gemeente	prachtige boom midden in de straat		ja	beeldbepalend
Velp	Dr. van der Feltzlaan, speelplein	Amerikaanse eik	toevoegen	gemeente	De vier amerikaanse eiken staan op de lijst. Nummer 5 op dit plein er aan toevoegen		ja	beeldbepalend
Velp	Graaf Ottostraat, hoek Bronckhorsterstraat	elzen	toevoegen	gemeente	boomgroep in boomarme omgeving, 6 bomen toevoegen		ja	leefbaarheid
Velp	Groen van Prinsterenstraat 46-54	3 linden	toevoegen	gemeente	boomgroep in boomarme omgeving		ja	leefbaarheid
Velp	Heeckerenstraat	3 haagbeuken	toevoegen	gemeente	boomgroep in boomarme omgeving		ja	leefbaarheid
Velp	President Kennedylaan, langs de vijvers	meerdere soorten	toevoegen	gemeente	3 els, 1 moerascipres, 7 watercipres		ja	leefbaarheid
Velp	Schoolstraat 12	diversen	toevoegen	gemeente	3 linden staan al op de lijst. Toevoegen van 3 elzen		ja	leefbaarheid

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder
G. Hofstede

begrotingsprogramma
2 Welzijn

draagt bij aan Global Goal(s)
1 Geen armoede
3 Goede gezondheid en Welzijn
10 Ongelijkheid verminderen

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)
Raadsinformatiebrief
Rapportage 'Evaluatie Gelrepas 2021-2022'

rol raad
Ter kennisname

onderwerp
Raadsinformatiebrief evaluatie Gelrepas

INHOUD VOORSTEL

- In te stemmen met het delen van de raadsinformatiebrief evaluatie Gelrepas, en het bijbehorende evaluatierapport.

1 Wat is de aanleiding?

De Gelrepas is per 1 januari 2021 vernieuwd. Deze pas is bedoeld om inwoners met een laag inkomen te kunnen laten participeren op sportief, cultureel en recreatief gebied. In Q3 van 2022 is de vernieuwde Gelrepas door de samenwerkende Gelrepas gemeenten geëvalueerd. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek en de wijze waarop wij deze willen implementeren.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Meerjarenbeleidskader sociaal domein Meedoen!
- Beleidskader Minima en schuldhulpverlening "Iedereen doet mee" 2021-2024

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Wij willen de raad informeren over de evaluatie van de Gelrepas.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

De raad informeren met de bijgevoegde raadsinformatiebrief.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Er zijn geen financiële consequenties

6 Wat zijn de risico's?
Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
De evaluatie is door de gezamenlijke Gelrepas gemeenten uitgevoerd. Er is input gevraagd aan onder andere pashouders en aanbieders van activiteiten. Ook de maatschappelijke partners zijn betrokken.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De brief wordt gedeeld met de raad.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Het huidige voorstel vraagt niet om een evaluatie.

Velp,

Evaluatie Gelrepas 2021-2022

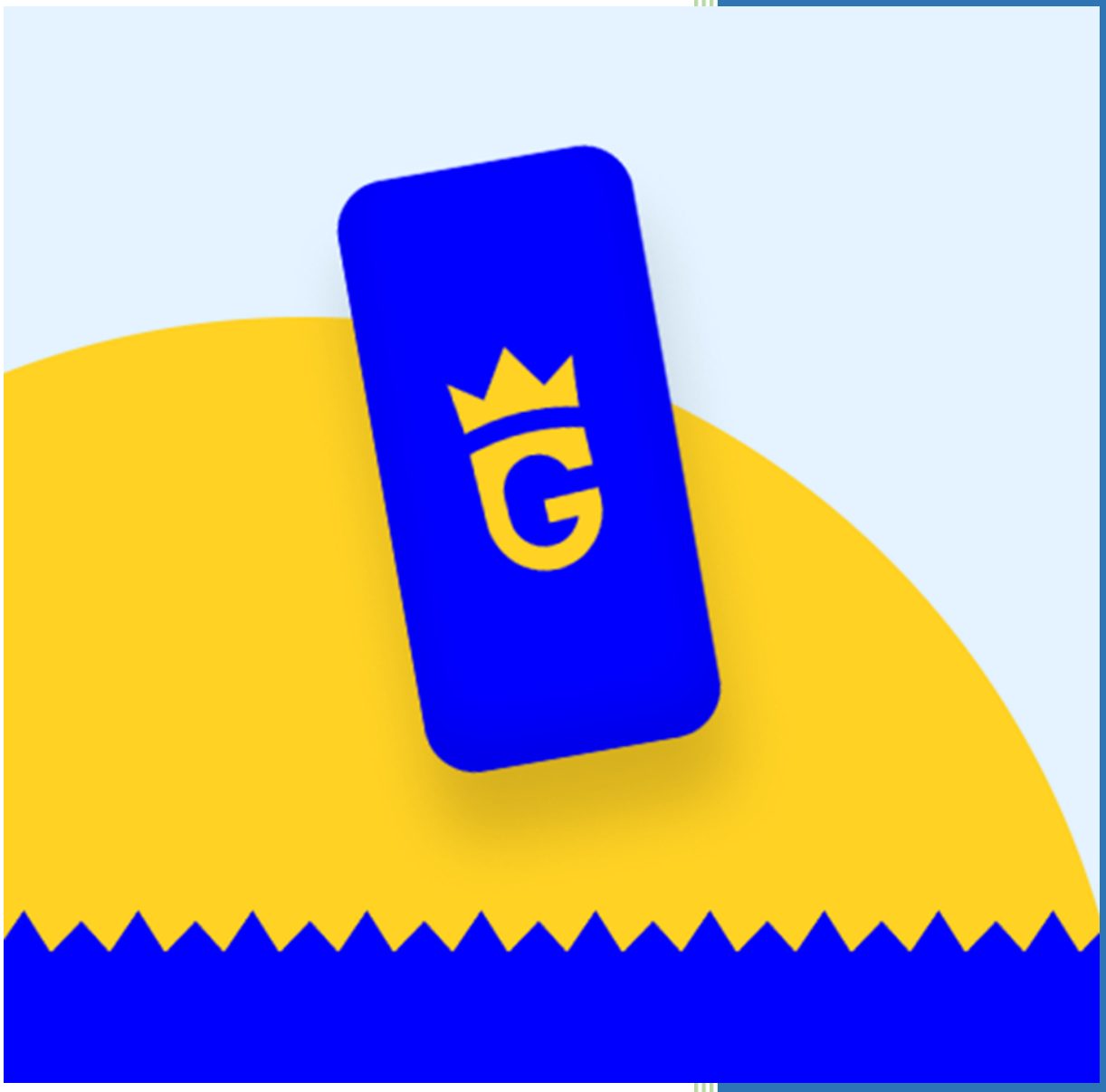

Werkgroep Gelrepas 2023

Voorwoord

Voor u ligt het rapport ‘evaluatie vernieuwing Gelrepas’. Het gaat in op de bij de start van de vernieuwing (2019) gestelde doelen en de resultaten na ruim anderhalf jaar nieuwe Gelrepas. Dit rapport is opgesteld door de ambtelijke projectgroep van de samenwerkende Gelrepas gemeenten:

Arnhem: Egon Zweers en John Sietinga
Duiven en Westervoort: Mirjam van Asperen
Renkum: Jacqueline ter Haar
Rheden en Rozendaal: Tanja Mosselman
Zevenaar: Janine Boersma

Inhoud

Inleiding 4
Resultaten 5
Conclusies en aanbevelingen 15
Advies vervolg 17

Inleiding

De Gelrepas bestaat ruim 25 jaar. Begin 2019 hebben de gemeente Arnhem en de regiogemeenten samen vastgesteld dat de Gelrepas echt toe was aan vernieuwing om het succes van de Gelrepas te kunnen blijven borgen en de beleidsambities binnen het armoedebeleid voor de komende jaren te kunnen realiseren. Dat heeft geresulteerd in de huidige Gelrepas nieuwe stijl. De nieuwe Gelrepas moet meerwaarde opleveren voor zowel de inwoner als de gemeente als de aanbieders van activiteiten binnen het Gelrepasprogramma. Hierbij zijn de volgende doelen benoemd:

1. Een betere benutting van de mogelijkheden van het Gelrepas-programma door inwoners.
2. Optimale mogelijkheden en keuzevrijheid in sociale participatie voor huishoudens met een laag inkomen. Passend bij hun situatie.
3. Een efficiënter en goedkoper administratief proces
4. Betere monitoring en dus betere sturingsmogelijkheden op het aanbod, het effect en de kosten
5. Een betere verbinding van de Gelrepas met andere onderdelen van het armoede- en minimabeleid.
6. Realisatie binnen de bestaande budgetten.

Deze doelen zijn ten behoeve van de evaluatie uitgewerkt in een aantal (meetbare) subdoelen.

Aanpak
Om in beeld te brengen of en in welke mate deze doelen zijn bereikt is een evaluatie uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van diverse bronnen:

- Een ervaringsonderzoek bij pashouders, uitgevoerd door Onderzoek en Statistiek van de gemeente Arnhem.
- Een ervaringsonderzoek bij aanbieders binnen het Gelrepasprogramma.
- Gesprekken met de uitvoerder van de Gelrepas.
- Gesprekken met verschillende maatschappelijke partners (die als intermediair voor de Gelrepas optreden.

Resultaten

1. **Van pashouders naar pasgebruikers. Een betere benutting van de mogelijkheden van het Gelrepas-programma door inwoners.**

○ *Doelgroep/inkomensgrenzen: regionale verschillen*

Iedere deelnemende gemeente bepaalt zelf voor de eigen inwoners de voorwaarden die gelden om in aanmerking te komen voor de Gelrepas. Dat geldt voor de inkomensgrenzen, leeftijdscategorieën en bijbehorende pastegoeden.

In de volgende tabel staan de inkomens- en vermogensgrenzen voor het ontvangen van een Gelrepas. Dit zijn de grenzen voor 2022, omdat dat jaar overeenstemt met de periode waarover de evaluatie is uitgevoerd. Dat betekent dat een aanpassing van deze grenzen in 2023 niet geldt voor deze evaluatie en dus niet in onderstaande tabel zijn verwerkt.

Tabel 1: inkomensgrenzen per gemeente voor verstrekken van Gelrepas in 2022

Gemeente	Inkomensgrenzen
Arnhem	○ Alle inwoners zonder thuiswonende kinderen met een huishoudens Inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. ○ Met ingang van 1 april 2019 is de inkomensgrens voor gezinnen met kinderen van 4 tot en met 17 jaar verhoogd naar 130% van de bijstandsnorm. ○ Studenten/scholieren zijn uitgesloten van het recht op een Gelrepas (uitgezonderd studenten of scholieren met een kind) ○ Vermogen tot de vermogensgrens volgens de Participatiewet.
Duiven en Westervoort	○ Alle inwoners met een inkomen van 120% van de bijstandsnorm. ○ Vermogen tot de vermogensgrens volgens de Participatiewet; ○ Of inwoners die deelnemen aan een traject van gemeentelijke schuldhulpverlening of WSNP onafhankelijk van de hoogte van hun inkomen.
Rheden en Rozendaal	○ Een gezamenlijk maximaal totaal inkomen tot en met 120% van de bijstandsnorm exclusief vakantietoeslag; ○ Vermogen tot de vermogensgrens volgens de Participatiewet; ○ Of inwoners die deelnemen aan een traject van gemeentelijke schuldhulpverlening of WSNP onafhankelijk van de hoogte van hun inkomen. ○ Voor gezinnen met kinderen geldt een gezamenlijk maximaal totaal inkomen tot en met 150% van de bijstandsnorm; in dat geval hebben alleen de kinderen recht op een Gelrepas.
Renkum	○ Een gezamenlijk maximaal totaal inkomen tot en met 120% van de bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag; ○ Vermogen tot de vermogensgrens volgens de Participatiewet; ○ Of inwoners die deelnemen aan een traject van gemeentelijke schuldhulpverlening of WSNP onafhankelijk van de hoogte van hun inkomen.
Zevenaar	○ Alle inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm; ○ Vermogen tot de vermogensgrens volgens de Participatiewet;

Elke gemeente bepaalt zelf welke leeftijdscategorieën er worden gehanteerd. In ieder geval is er onderscheid tussen kinderen en volwassenen. In Arnhem krijgen kinderen vanaf 0 jaar al een Gelrepas, de andere gemeenten hanteren 4 t/m 17 jaar of 4 t/m 11 jaar en 12 t/m 18 jaar. De meeste gemeenten hebben bij volwassenen onderscheid gemaakt tussen 65- en 65 jaar of ouder. Elke doelgroep heeft een eigen tegoed, het kan dus zijn dat een kind in één gemeente meer kan met de Gelrepas dan een kind van dezelfde leeftijd in een andere gemeente.

- *Doel: Gelrepas is goed bekend en bereikt de doelgroep*

We hebben geen gegevens over de bekendheid van de Gelrepas bij de totale doelgroep. Wel weten we dat pashouders de Gelrepas voornamelijk kennen via de gemeente (50-60%) of het eigen netwerk (25%). Ook de Intermediairs die we hebben gesproken geven aan dat het bestaan van de Gelrepas vaak via via gaat. Daarnaast is het voor een kleiner deel van de pashouders (20%) een hulp- of welzijnsorganisatie die hen attent maakte op de pas. Internet, de krant of de bibliotheek spelen een heel bescheiden rol bij de bekendheid van de pas.

Inschatting doelgroep en bereik (Bron: CBS Statline en Gelrepas monitor)

Tabel 2: Bereik van het aantal inwoners per gemeente binnen de inkomensgrens Gelrepas

Gemeente	Volwassenen	Kinderen	Totaal	Pashouders	Bereik
Arnhem	22.700	4.700	27.400	23.886	87%
Duiven	1.600	300	1.900	1.006	53%
Renkum	2.200	400	2.600	1.159	45%
Rheden, Rozendaal	3.500	1.300	4.800	2.579	54%
Westervoort	1.200	300	1.500	788	53%
Zevenaar	3.400	600	4.000	2.751	69%
Totaal	**34.600**	**7.600**	**42.200**	**32.169**	**76%**

Het gemiddeld bereik van de Gelrepas is 76%. De totale doelgroep binnen de Gelrepas-gemeenten bestaat uit ruim 42.000 personen. Ruim 32.000 van hen zijn in het bezit van een Gelrepas. We zien grote verschillen in bereik tussen de gemeenten onderling. Dit wordt mede veroorzaakt omdat inwoners met een bijstandsuitkering in de ene gemeente automatisch een Gelrepas ontvangen en in andere gemeenten alleen geïnformeerd worden over het bestaan van de Gelrepas en zelf moeten aanvragen.

- *Doel: een toename van het* gebruik

Gemiddeld maakt ongeveer 56% van de pashouders gebruik van de pas. Dat is meer dan een verdubbeling met de situatie in 2019. We zien verschillen in het pasgebruik tussen de gemeenten onderling. Kinderen en jongeren maken aanmerkelijk meer gebruik van de Gelrepas dan volwassenen. Ook is het pasgebruik door kinderen en jongeren toegenomen vergeleken met de ‘oude’ Gelrepas.

Tabel 3: Uniek gebruik pashouders per gemeente over de jaren 2019, 2021 en 2022

	Aantal pashouders			Uniek gebruik pashouders		
	2019	**2021**	**2022**	**2019**	**2021**	**2022**
Arnhem	22.917	23.970	23.886	21%	65%	54%
Duiven	1.125	1.067	1.006	28%	60%	69%
Renkum	1.313	1.163	1.159	28%	55%	71%
Rheden	2.752	2.579	2.552	30%	67%	66%
Rozendaal	15	-	17	27%	-	94%
Westervoort	995	842	788	32%	86%	76%
Zevenaar	2.500	2.577	2.751	19%	55%	43%
Totaal	**31.647**	**32.198**	**32.159**	**23%**	**65%**	**56%**

Toelichting

De managementinformatie vóór 2021 was zeer beperkt. Niet alle activiteiten werden op pashouderniveau geregistreerd. Daarom is het gebruik uit 2019 niet vergelijkbaar met 2021 en 2022. In 2021 was het gebruik hoger, voornamelijk door de mogelijkheid om sportkleding en –artikelen aan te schaffen met het pastegoed. In 2022 is dit nog maar in enkele gemeenten mogelijk.

Het totaal aantal Gelrepashouders is bijna alle gemeenten afgenomen, ten opzichte van 2019. Alleen in Arnhem is het aantal pashouders toegenomen, mede door het verstrekken van passen aan kinderen van 0 tot en met 3 jaar. De afname regiobreed is niet direct aan de vernieuwing van de Gelrepas te relateren. Ook corona kan hier een rol in hebben gespeeld.

Tabel 4: Uniek gebruik pashouders per leeftijdscategorie over de jaren 2019, 2021 en 2022

	Aantal pashouders			Uniek gebruik pashouders		
	2019	**2021**	**2022**	**2019**	**2021**	**2022**
0-3 jaar	0	0	909	0	0	73%
4-11 jaar	3.780	625	660	51%	85%	93%
12-17 jaar	3.121	7.289	6.415	41%	83%	81%
18-64 jaar	20.052	19.967	19.725	17%	62%	51%
65+	4.694	4.317	4.450	11%	43%	34%
Totaal	**31.647**	**32.198**	**32.159**	**23%**	**65%**	**56%**

Toelichting
Niet elke gemeente hanteert dezelfde leeftijdsindeling. Arnhem heeft een pas voor 0 t/m 3 jaar, Renkum en Rheden kennen een splitsing tussen 4-11 en 12-17 jaar. De groep 0-17 jaar van de overige gemeenten is in bovenstaande tabel opgenomen onder de groep 12-17 jaar. Zevenaar kent als enige

gemeente geen apart tegoed voor 65+, deze pashouders zijn voor Zevenaar opgenomen in de categorie 18-64 jaar.
Uit bovenstaande tabel blijkt dat het gebruik onder kinderen hoger ligt dan bij volwassenen.

Uit de gesprekken met intermediairs komt naar voren dat veel kinderen van statushouders gebruik maken van de Gelrepas maar de volwassenen veel minder. Veelal vanwege de taalbarrière of door cultuurverschil of doordat de activiteiten minder passend zijn.

2. Optimale mogelijkheden en keuzevrijheid in sociale participatie voor huishoudens met een laag inkomen. Passend bij hun situatie.

- *Doel: we werken met een persoonlijk tegoed dat naar eigen inzicht (ontschot) kan worden ingezet.*

Iedere pashouder heeft een persoonlijk tegoed waarvan de hoogte afhankelijk is van de leeftijdscategorie en de gemeente van de pashouder. De hoogte van de tegoeden is lokaal beleid en verschilt per gemeente. Dit is verwarrend voor pashouders, lijkt op willekeur en leidt tot misverstanden in de communicatie.
Het voornemen was een geheel vrij besteedbaar tegoed voor de pashouder dat naar eigen inzicht kan worden ingezet. Dat is niet in alle gemeenten gelukt.

De nieuwe digitale Gelrepas verschilt op veel onderdelen met de oude papieren Gelrepas. Het beschikbaar stellen van een ontschot tegoed dat ingezet kan worden voor het gehele Gelrepasprogramma, leidde bij de introductie in Coronatijd (2021) tot onzekerheid bij de gemeenten. Er was veel onzekerheid of inwoners de pas wel gingen gebruiken, konden ze de keuze maken in het uitgebreide programma, begrijpen de pashouders hoe de pas werkt, blijven we binnen budget? Daarom was de insteek om het eerste jaar van de Gelrepas als referentiejaar te zien: geen aanpassingen doen, laat iedereen wennen aan de pas en voer verbeteringen pas door in het tweede pasjaar. Dat is niet gelukt. Het gebruik van sportartikelen was dermate hoog, dat inwoners deelname aan sport en cultuur niet meer konden voldoen uit hun tegoed. Waarmee hun sociale participatie kwam daarmee in het geding. Hierop hebben (de meeste) gemeenten ingegrepen en restricties gesteld aan het te besteden tegoed voor dit onderdeel. Het “referentiejaar” heeft daarmee slechts een half jaar standgehouden.
Onder oude Gelrepas was het voor volwassenen niet mogelijk (sport)kleding aan te schaffen. Kinderen konden een deel van de niet benutte contributie gebruiken voor sportkleding. Daarbovenop hadden gemeenten verschillende andere regelingen voor kinderen om kleding aan te schaffen. Doordat alles nu samenkomt in de Gelrepas, vallen de verschillen op en is dit moeilijk uit te leggen aan inwoners.

Circa twee derde van de ondervraagde pashouders die gebruik maken van de Gelrepas is (zeer) tevreden over de nieuwe Gelrepas met het persoonlijk tegoed. Met name een groot deel van de gezinnen met kinderen zijn positief. Zij die tevreden zijn, geven aan het prettig te vinden dat de pas direct overzicht geeft van hoeveel je te besteden hebt. Ook vinden zij het fijn dat je de pas voor verschillende zaken kan inzetten. Zij vinden het eenvoudiger dan het bonnenboekje en zij vinden het goed dat de kinderen zelfstandig iets kunnen ondernemen met hun eigen bedrag.

Echter, over alle gemeenten gezien is ongeveer 15% juist (heel) ontevreden over de nieuwe Gelrepas met een persoonlijk tegoed. Zij weten niet wat voor bedrag erop staat (te moeilijk), ze vinden dat je met het bedrag minder kunt dan voorheen, of zij vonden het bonnenboekje juist veel makkelijker. Ook van een klein deel van de aanbieders/partners horen we terug dat pashouders niet altijd begrijpen hoe het tegoed werkt. Diverse partners noemen de besteding (‘planning’) van het tegoed

als belangrijkste aandachtspunt. Met name het moment waarop het tegoed op is, en inwoner nog bestedingen had willen doen. ‘Keuzevrijheid’ versus ‘schotten’.

- *We streven naar een regio-breed en voldoende gevarieerd programma-aanbod van sociale participatie voor alle pashouders.*

Bij de start van de nieuwe Gelrepas is een groot deel van het bestaande aanbod meegenomen. Inmiddels is het programma flink uitgebreid. In het aanbod zijn ook activiteiten specifiek voor ouderen en pashouders met een beperking opgenomen. Hiermee beogen we een aanbod te hebben gerealiseerd voor alle leeftijdsgroepen met voor ieder wat wils:

Tabel 5: aantal aanbiedingen per aanbodcategorie

Aanbod	**Aantal aanbiedingen**
Sport	400
Cultuur (bioscopen, theaters, bibliotheken, musea, dans etc.).	130
Diverse (creatieve) cursussen	170
Attracties en dagtochten	30
Schoolspullen	55
Kleding en sportkleding	35
Zwemactiviteiten	30
Totaal	**850**

Het aanbod wordt continu geactualiseerd.

Een meerderheid van de pasgebruikers is positief over de activiteiten uit het programma. Naar eigen zeggen kunnen pashouders dingen doen die zij anders niet zouden kunnen doen. Ook vrijwel alle intermediairs zijn het erover eens dat er voldoende aanbod is op sportief gebied met name voor de jongere doelgroep.

Verschillende partners merken op dat het aanbod op cultureel gebied beperkter is, en dus uitgebreid zou kunnen worden (daarbij werd ook opgemerkt dat dit vaak duurder is en dat dat dan ook iets voor het tegoed zou moeten betekenen).

Een klein deel van de pasgebruikers is om diverse redenen niet positief over het aanbod. Sommigen hebben geen behoefte aan aanbod of sluit het aanbod niet aan bij hun behoefte. Anderen vinden het jammer dat een deel van het aanbod (met name sportkleding) alleen toegankelijk is voor kinderen of vinden het aanbod dat hen aanspreekt te ver weg.
Pashouders die de pas niet gebruiken vinden het aanbod niet aansprekend of vinden het aanbod – ook met de pas – te duur.

Uit de gesprekken maken we op dat het aanbod voor ouderen mogelijk beter zou kunnen.
Intermediairs zien dat veel oudere pashouders minder gebruik maken, omdat zij meer behoefte hebben aan kleinschalige lokale activiteiten.

- *Per gemeente willen we voldoende ruimte voor lokale activiteiten.*

De activiteiten in alle gemeenten zijn in principe toegankelijk voor alle pashouders. De aanbiedingen zijn als volgt verdeeld over de deelnemende gemeenten (ongeveer 80% van de aanbiedingen is dichtbij bewoners, binnen de regio):

Tabel 6: Aantal aanbiedingen door aanbieders gevestigd binnen gemeente

ente	**Aantal aanbiedingen**
Arnhem	419
Duiven	40
Renkum	65
Rheden	99
Rozendaal	7
Westervoort	42
Zevenaar	65
Buiten de regio	113
Totaal	**850**

- *We streven naar een zo groot mogelijk aanbod met korting voor pashouders.*

Naast een aanbod waarop pashouders hun persoonlijk tegoed kunnen besteden was een van de doelen een aanbod te realiseren van activiteiten met korting. Op dit moment biedt de Gelrepas zo'n 125 kortingsacties in alle gemeenten en binnen iedere categorie.

Ongeveer de helft van de pashouders die de pas gebruiken is tevreden over de kortingsacties van de Gelrepas. Gezinnen met kinderen zijn relatief iets vaker tevreden met het de kortingen (59%).

Verschillende intermediairs merken op dat kortingsacties pashouders kan 'verleiden' het tegoed daaraan te besteden om later in het jaar tot de conclusie te komen dat er geen tegoed meer is voor contributie of lidmaatschap. Het uitgangspunt dat inwoners goed in staat zijn dit zelf te plannen wordt niet door alle partners gedeeld; de praktijk wijst volgens hen anders uit. Bij niet alle aanbieders kun je het restant betalen uit het tegoed, dus korting krijgen betekent dan ook dat het geld kost.

- *Het aanbod moet eenvoudig toegankelijk zijn voor alle pashouders. Ook voor inwoners met minder basisvaardigheden*

Om het aanbod goed toegankelijk te maken voor alle pashouders is gezorgd voor een heldere digitale aanvraagprocedure, een interactieve website, een persoonlijke login en een app. Voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn, is een programmaboekje beschikbaar op diverse afhaalpunten. Ook ontvangen pashouders nog steeds de fysieke pas. In de gemeenten kunnen inwoners hulp krijgen via welzijnsorganisaties en bibliotheken.

Een meerderheid van de pasgebruikers vindt het eenvoudig om een pas aan te vragen en te ontvangen en de meeste pashouders kunnen zonder hulp gebruik maken van de Gelrepas (66 – 80%,

afhankelijk van de gemeente). Ook Intermediairs bevestigen dat het grootste deel van de doelgroep geen probleem heeft met het digitaal aanvragen van de Gelrepas. Ook professionals die inwoners bij de digitale aanvraag ondersteunen, kunnen hier goed mee uit de voeten.

Echter, ongeveer 15% van de pashouders geeft expliciet aan hulp nodig te hebben bij de aanvraag en het gebruik van de pas. Intermediairs hebben het beeld dat het hier met name ouderen en bijvoorbeeld statushouders betreft. Zij ervaren het aanvraagproces al snel als complex en bewerkelijk. Niet iedereen in deze groep heeft bijvoorbeeld een emailadres, of beheert zijn/haar mailbox goed. Voor deze groep blijft de schriftelijke route noodzakelijk, aldus de intermediairs. Echter voor de inwoners die minder of niet digitaal-/taalvaardig zijn, is een schriftelijke aanvraag meestal ook te moeilijk. Een hulpverlener die helpt bij de digitale aanvraag is dan wellicht de beste route. Bij de meeste gemeenten zijn het 'formulierenbrigades' en de welzijnswerkers die ondersteunen bij het aanvragen van de Gelrepas. Dit zijn ook de locaties waartoe inwoners zich wenden met diverse vragen over de Gelrepas.

De meeste pashouders zijn positief over de website. De app is iets onbekender. In alle gemeenten kan een meerderheid van de pashouders op www.gelrepas.nl alle informatie vinden die men nodig heeft. Een klein deel (10%) heeft hier juist moeite mee. Dit geldt ook voor de app. In vrijwel alle gemeentes is de nieuwsbrief, website of app van Gelrepas daarbij veruit het belangrijkste middel. Gevolgd door het eigen netwerk (vrienden, familie en/of bekenden).

3. De nieuwe Gelrepas beoogt een efficiënter en goedkoper administratief proces

De insteek van de nieuwe Gelrepas was een eigentijdse pas voor de inwoner, aanbieders en gemeenten. Door de papieren pas te vervangen door een digitale pas, is dit gelukt. Het doel om het administratieve proces te automatiseren, efficiënter en goedkoper te maken is grotendeels geslaagd.

- *Eenvoudig voor de gemeenten*

Het administratieve proces van verwerken van aanvragen was al grotendeels geautomatiseerd. Het proces van declaraties en uitbetalen was voorheen een handmatig proces, maar is nu volledig geautomatiseerd en daarmee efficiënter. Het administratieve proces voor gemeenten kan eenvoudig ingericht worden. Echter heeft elke gemeente een eigen proces en systemen om de aanvragen af te wikkelen. Daarnaast stelt de leverancier (Intermediad) eisen aan de informatievoorziening die eerder niet werden gesteld. Dat heeft geleid tot extra werk bij gemeenten om de data van een kwaliteitsimpuls te voorzien. Winst valt nog te behalen in het uniformeren van processen en systemen.

- *Eenvoudig voor aanbieders*

Het administratieve proces is voor de aanbieders vereenvoudigd op het gebied van contractering, aanbieden van aanbod, het registreren van deelname en declareren van de kosten. 85% van de aanbieders is tevreden of neutraal over het nieuwe Gelrepas systeem. Zij vinden het systeem eenvoudig en snel. Ongeveer 15% vindt het systeem juist omslachtig vanwege het ontbreken van routine door weinig pashouders of door veel inzet van vrijwilligers. Een (ruime) meerderheid van de aanbieders is ook tevreden over het uitbetalen van de bestede tegoeden (slechts 4% is hierover niet tevreden).

- *Minder fraudegevoelig*

Bij zowel de oude als de nieuwe Gelrepas is de aanbieder verplicht om te controleren of de aangeboden pas ook daadwerkelijk hoort bij degene die de pas aanbied ter verzilvering. Doordat de nieuwe Gelrepas digitaal is, is het voor de leverancier eenvoudiger om op basis van data vermoedens

van fraude te ontdekken en te analyseren. Bij signalen kan er direct een analyse plaatsvinden. Ook kan een pas worden geblokkeerd, waardoor deze niet meer gebruikt kan worden.

- *Klantenservice*

Ongeveer een derde van de pashouders heeft wel eens contact met de klantenservice gehad. Zij zijn tevreden over de medewerkers en de manier waarop zij te woord werden gestaan. Van inwoners die ontevreden zijn met het verkregen antwoord van de Klantenservice, weten we niet of dit komt door de Klantenservice of doordat de vraag niet beantwoord kan worden door de Klantenservice, bijvoorbeeld een opmerking dat het tegoed niet hoog genoeg is.

Iets meer dan de helft van de aanbieders is tevreden over de bereikbaarheid van de organisatie van de Gelrepas (55%), en vindt dat zij door die organisatie goed geholpen worden (61%). Een minderheid is hierover negatief (3 tot 5%).

Door het gebruik van het systeem GPASS en eigen gemeentelijke systemen hebben we niet voldoende aan alleen de uitbestede Klantenservice. Deze kan niet alle gestelde vragen beantwoorden, omdat bijvoorbeeld de status van de aanvraag in het gemeentelijke systeem niet door de Klantenservice van de leverancier kan worden ingezien.

4. **Betere monitoring en dus betere sturingsmogelijkheden op het aanbod, het effect en de kosten**

    - Benodigde managementinformatie is snel en eenvoudig voorhanden
    - Betere en meer betrouwbare managementinformatie.

Alle activiteiten en kortingen die met een pas worden gedaan, worden op tijdstip, aanbieder, bedrag en pasnummer geregistreerd. Deze informatie is dagelijks toegankelijk voor elke gemeente via een export uit het systeem PASS. Daarnaast is er een dashboard beschikbaar met globale informatie over het gebruik van de Gelrepas per gemeente naar leeftijd van de pashouder, soort activiteiten en periode. Gemeente Arnhem heeft in PowerBI een dashboard gebouwd op basis van de uitgebreide exceldata. Dit dashboard wordt met maandelijks aan elke gemeente gestuurd met daarin de eigen gemeentedata. Hiermee beschikt elke gemeente over eigen gedetailleerde stuurinformatie. Bij de vorige Gelrepas werd per kwartaal een rapportage gestuurd, maar deze was niet compleet en minder gedetailleerd.

In de Kwartaalrapportage van de leverancier staat over het betreffende kwartaal informatie over gebruik van voornamelijk de website, de Gelrepas en de nieuwsbrief voor pashouders.

5. **De nieuwe Gelrepas moet integratie met andere gemeentelijke voorzieningen beter mogelijk maken. Een betere verbinding van de Gelrepas met andere onderdelen van het armoede- en minimabeleid.**

Per gemeente zijn ook andere regelingen bij de Gelrepas ondergebracht. Bijvoorbeeld een kledingtegoed, een schoolspullentegoed, een dierenartstegoed, een tegoed voor de peuterspeelzaal of korting op een ID-kaart.

Veel inwoners vinden het fijn dat ze de pas voor verschillende zaken kunnen inzetten. Dit heeft er toe geleid dat het gebruik van de pas is gestegen.

6. Realisatie binnen de bestaande budgetten.

De gesprekken tussen de deelnemende gemeenten om een gezamenlijke Gelrepas in te regelen en te behouden, heeft bij elke gemeente tot meer inzet van capaciteit geleid. Dit zit op het gebied van Beleidsmedewerkers, consulenten aanvragen, Communicatie en Control. Bij de vorige Gelrepas bepaalde Arnhem de kaders en invulling van het proces en programma en hadden de andere gemeenten alleen een rol in het aanvraagproces. De conclusie is dat we daarmee de doelstelling van realisatie binnen de bestaande uitvoeringsbudgetten niet hebben gerealiseerd. De oude budgetten waren berekend op basis van de papieren pas met veel administratieve handelingen, zeer beperkte managementinformatie, zonder invloed van de gemeenten buiten Arnhem en zonder extra regelingen. Door de verbeterde pas en proces is het gebruik van de pas gestegen. Dat betekent dat bij elke gemeente ook de programmakosten zijn gestegen.

7. Evaluatiegesprek leveranciers

Hoe kijken de leveranciers terug op de aanbestedingsprocedure?

- De aanbesteding was erg uitgebreid beschreven met een uitgebreide eisenlijst met vooral ICT-vragen. Dat heeft na de gunning ook nog tijd gekost bij de implementatie.
- De leveranciers hadden liever één Gelrepas-gemeente gezien als contractpartner en aanspreekpunt en dat de rest hierbij zou aanhaken. Nu zijn er zeven gemeenten met zeven contracten en ook soms verschillende eisen.
- Bij de implementatie bleek dat de lijsten met huidige aanbieders erg omvangrijk en verouderd waren.
- Bij de implementatie werd duidelijk dat verschillende gemeenten verschillende processen en systemen hebben om de gegevens van pashouders te registeren. Voor de toekomst is de wens van de leveranciers dat dit eenduidig is. Dit kan ondervangen worden door het aanvraagproces uit te besteden aan BS&F.

Hoe verlopen de processen?

- Het is een knelpunt gebleken dat niet alle aanvragen via GPASS lopen, het ICT systeem van de uitvoerende partij. Daardoor kan de Klantenservice van Paspartous niet alle vragen van pashouders beantwoorden. Inmiddels werkt de afstemming tussen leverancier en gemeente wel beter, omdat er per gemeente vaste aanspreekpunten zijn.
- Bij de start waren er 200 aanbieders ingeschreven, dat zijn er inmiddels ruim 800. Van aanbieders komen weinig klachten, de onderlinge afstemming gaat goed.
- Betaling van de facturen gaat niet elke maand even snel. Het proces is zo ingericht dat de gemeenten eerst de kosten betalen en meteen daarna worden de aanbieders uitbetaald. Vooral in vakantieperiode gaat dat soms te traag. Daarom verstrekt gemeente Arnhem een voorschot aan Intermediad ter hoogte van één gezamenlijke maandfactuur, zodat aanbieders op tijd betaald kunnen worden.

Communicatie
Communicatie is een belangrijk aspect van de Gelrepas. Niet alleen communicatie naar pashouders en aanbieders, maar ook in de onderlinge processen. IN10 verzorgt namens de uitvoerder de communicatie vanuit Gelrepas.

- Vanuit Arnhem is een communicatieadviseur aangehaakt bij de Gelrepas. Zijn rol is coördinerend t.a.v. de regio.
- Er is echter geen eenduidig proces: sommige gemeenten sturen een deel van de (prolongatie)brieven zelf naar de pashouders, de rest gaat via IN10.
- De communicatie is voornamelijk gericht op het gebruik van (het aanbod) binnen de pas. Niet op het vergroten van het aantal pashouders (vergroten bereik).
- Over de inhoud en frequentie van foldermateriaal zijn de gemeenten het onderling niet altijd eens. Ook over de toon van communicatie wordt door gemeenten anders gekeken dan IN10. Inmiddels ligt er een standaardpakket aan communicatiemateriaal, dus er zijn wel stappen gezet. Wel zijn er nog diverse mogelijkheden om de communicatie verder te verbeteren:
    - Nog meer eenduidige in de brieven, zowel inhoudelijk als in het proces;
    - Een compactere jaargids die updaten eenvoudiger maakt;
    - Een animatie toevoegen aan de website over Gelrepas;
    - De Gelrepas inzetten bij of sparren over communicatie rond andere armoederegelingen.

De communicatieadviseur van de gemeente Arnhem en de projectmanager van IN10 nemen de aanbevelingen van dit verslag en de resultaten van het KTO mee in hun evaluatie en verdere afstemming van de communicatie Gelrepas in 2023.

Bij veel andere stadspassen is er één gemeente die contracteigenaar is en daar kunnen buurgemeenten bij aanhaken. Bij Gelrepas is dat niet het geval, dat is ook al twee jaar onderwerp van gesprek. Gemeenten zitten niet op één lijn, niet op beleidsniveau, niet op bestuurlijk niveau, niet qua processen en niet qua systemen.
Dit is voor de leveranciers niet ideaal, maar zeker ook niet voor pashouders en aanbieders. Aanbieders moeten aan pashouders uitleggen waarom je met een pas uit de ene gemeente meer kan dan met een pas uit een andere gemeente. Dat geeft vervelende situaties waar de aanbieder niets aan kan doen, maar wel moet uitleggen aan de pashouders. Voor pashouders geeft dit veel onduidelijkheid.
Voorstel vanuit de leveranciers voor meer eenduidigheid:

- Uniformiteit in de doelgroep;
- Uniformiteit in de aanbieders/aanbiedingen;
- Uniformiteit in tegoed op de pas.

Daarnaast zijn leveranciers voor één aanspreekpunt/coördinator/projectleider die namens alle Gelrepasgemeenten opdrachtgever is voor de leveranciers. Deze persoon kan dan vanuit de gemeenten een eenduidige visie ontwikkelen, uitrollen en continueren.
Binnen de gemeenten wordt dit voorstel positief ontvangen.

Conclusies en aanbevelingen

Algemeen
De meerderheid van de pashouders is tevreden. In de basis is de pas dus 'geslaagd'!

- Voor het overgrote deel van de pashouders is de nieuwe Gelrepas een vooruitgang vergeleken met de oude Gelrepas;
- Circa 10% van de pashouders vindt de nieuwe Gelrepas echter te ingewikkeld, het aanbod onvoldoende passend voor hen of het tegoed te laag.

Bereik
Het bereik van de Gelrepas is niet toegenomen met de nieuwe Gelrepas. Het bereik varieert per gemeente, maar is over het algemeen nog niet optimaal.
Aanbeveling: zet in op een groter bereik in elke gemeente.

Gebruik
Het gebruik van de Gelrepas is beduidend toegenomen; dat is toe te schrijven aan de nieuwe opzet. Ook hier zien we nog ruimte voor verbetering. We zien ook uit de cijfers dat een deel van de pashouders de pas niet optimaal gebruikt (m.n. oudere en/of minder mobiele pashouders). Gebruik zit hem met name in de groep ouder(s) met kinderen.
Aanbeveling: Zorg dat pashouders die de Gelrepas ingewikkeld vinden de pas kunnen gebruiken:

- Organiseer per gemeente meer (persoonlijke) voorlichting en ondersteuning bij het inzetten van het pastegoed;
- Organiseer voorlichtingsbijeenkomsten met een stadspascoach;
- Maak de website laagdrempeliger door gebruik van filmpjes en behulp van "Steffie" de virtuele ondersteuner;

Aanbeveling: Maak het aanbod interessanter voor de verschillende soorten pashouders:

- Zet in op een "inclusiever" aanbod: zorg dat er voor verschillende doelgroepen voldoende aanbod beschikbaar is om de Gelrepas te kunnen gebruiken;
- Zet in op meer lokaal aanbod;
- Overweeg om)sport)kleding ook voor volwassenen mogelijk te maken;
- Betrek pashouders bij het ontwikkelen van het aanbod;
- Monitor de in- en uitstroom van de aanbieders;
- Zorg voor indexering van de pastegoeden.

Bijkomende kosten
Reiskosten en 'verblijfskosten' (een drankje/ijsje) vormen een belemmering om een activiteit te ondernemen.
Aanbeveling: Onderzoek hoe het aanbod voor de pashouder "betaalbaar" blijft:

- Onderzoek hoe reis- en verblijfkosten voor de pashouder beperkt kunnen worden;
- Onderzoek hoe het kortingsaanbod aantrekkelijk blijft.

Communicatie
De communicatie naar de pashouders is sterk gericht op 'acties' (eenmalig, 'impulsief') en minder op het besteden van tegoed aan meer 'structurele' activiteiten (jaarlijkse contributie, clublidmaatschap).
Aanbeveling: informeer de inwoner op een aantal vaste momenten in het jaar over de mogelijke inzet van het tegoed: start van het club (contributie) seizoen, start schooljaar en kalenderjaar (momenten dat mensen iets nieuws beginnen).

Bereikbaarheid
Het is voor (potentiële) pashouders niet altijd duidelijk waar ze terecht kunnen met vragen**.**
Aanbeveling: Verbeter de ingang voor ondersteuning van inwoners:

- Zorg voor één aanspreekpunt/Klantenservice voor de inwoner waar alle vragen gesteld kunnen worden;
- Zorg voor voldoende locaties voor hulp bij digitale aanvraag en bij vragen over het gebruik van de pas;
- Monitor de vragen die bij de Klantenservice binnen komen en focus op de vragen die onopgelost blijven.

Administratieve proces
Dit proces is aanmerkelijk verbeterd. Met name het proces van declaraties en uitbetalen aan aanbieders is nu volledig geautomatiseerd en daarmee efficiënter. Een ruime meerderheid van de aanbieders is hier blij mee.

Monitoring
Door de digitalisering van de Gelrepas beschikt iedere gemeente over betrouwbare en actuele managementinformatie.

Financieel
De doelstelling om de nieuwe Gelrepas binnen de bestaande budgetten te realiseren is niet gehaald.

Nieuwe regelingen
De nieuwe Gelrepas blijkt een prima instrument om andere regelingen onder te brengen. Het gevolg is wel dat elke gemeente zelf kan bepalen welke regelingen er voor haar eigen pashouders beschikbaar komen via de Gelrepas.
Aanbeveling: Breng voor de duidelijkheid naar pashouders, aanbieders en leverancier meer uniformiteit in de regelingen op de Gelrepas.

Aanvraagproces
Elke gemeente heeft een eigen proces voor het ontvangen, beoordelen en administreren van Gelrepas-aanvragen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van diverse systemen: een eigen uitkeringssysteem en/of GPASS, het systeem van de leverancier.
Aanbeveling: zorg voor een helder en efficiënt aanvraag- en prolongatieproces zodat voor pashouders, klantenservices en leverancier heldere en eenvoudige processtappen en informatievoorziening beschikbaar zijn.

Coördinator
De contacten tussen de gemeenten en leverancier en gemeenten onderling gaan over veel schijven. Dit is niet effectief en niet efficiënt. Het kost veel moeite en tijd om af te stemmen en komt de uniformiteit niet ten goede.
Aanbeveling: zorg voor één gezamenlijk aanspreekpunt voor de leveranciers die tevens de uniformiteit tussen de gemeenten stimuleert en bewaakt.

Advies vervolg

- Onderschrijf de conclusies zoals deze in deze evaluatie zijn opgenomen;
- Geef de opdracht aan deze werkgroep om een implementatieplan op te stellen waarin de aanbevelingen verder uitgewerkt worden.

gemeente Rheden

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom
Dieren | Spankeren | Laag-Soeren

Gemeentehuis Hoofdstraat 3 | 6994 AB De Steeg | Postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
T (026) 49 76 911 | F (026) 49 76 518 | E gemeente@rheden.nl | www.rheden.nl

Aan de leden van de Gemeenteraad Rheden

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
15 mei 2023		
behandeld door	**portefeuillehouder**	**bijlage(n)**
Tanja Mosselman	Gea Hofstede	Rapportage 'Evaluatie Gelrepas 2021-2022'

onderwerp
Evaluatie vernieuwde Gelrepas

Geachte raadsleden,

De Gelrepas is per 1 januari 2021 vernieuwd. Deze pas is bedoeld om inwoners met een laag inkomen te kunnen laten participeren op sportief, cultureel en recreatief gebied. Wij hebben u hier in november 2020 over geïnformeerd met een raadsinformatiebrief. De belangrijkste vernieuwingen betroffen het aan de pas gekoppelde persoonlijk tegoed voor iedere pashouder en de uitvoering van de pas door een gespecialiseerde externe partij (Paspartous BV).

In Q3 van 2022 is de vernieuwde Gelrepas door de samenwerkende Gelrepas gemeenten geëvalueerd. Hierin is onderzocht in hoeverre de doelen zoals geformuleerd bij de start van het traject tot vernieuwing van de Gelrepas, gehaald zijn. Het projectteam[1] heeft in het onderzoek inwoners, aanbieders van activiteiten en maatschappelijke partners[2] geraadpleegd. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek en de wijze waarop wij deze willen implementeren.

Doelen vernieuwing Gelrepas
Bij de start van het traject van vernieuwing van de Gelrepas zijn de volgende doelen geformuleerd.

1. **Een betere benutting van de mogelijkheden van het GelrePas-programma door pashouders.**
   Onder de 'oude' Gelrepas waren veel minima in het bezit van een Gelrepas maar werd deze maar beperkt gebruikt. Binnen de vernieuwde Gelrepas streven we naar een toename van gebruik door pashouders.

2. **Optimale mogelijkheden en keuzevrijheid in sociale participatie voor huishoudens met een laag inkomen.**

[1] Gevormd door medewerkers minimabeleid van de deelnemende gemeenten.
[2] Organisaties als: welzijnswerk, formulierenhulp, sociaal raadslieden, etcetera. Deze worden in het onderzoek aangeduid als 'intermediairs'.

Iedere pashouder heeft een persoonlijk tegoed waarvan de hoogte afhankelijk is van de leeftijdscategorie en de gemeente van de pashouder. We streven naar een breed aanbod en maximale keuzevrijheid voor de pashouder om dit tegoed in te zetten.

3. **Een efficiënter en goedkoper administratief proces**
Dit doel heeft betrekking op het proces van afhandelen van aanvragen Gelrepas en het afhandelen van declaraties van aanbieders van activiteiten binnen de Gelrepas. Het doel is deze processen zoveel mogelijk te automatiseren, waarmee ze efficiënter en goedkoper worden. Het inrichten van een klantenservice, zowel voor inwoners (voor vragen over o.a. het aanbod en bestedingsvoorwaarden) als voor aanbieders (vragen over o.a. aansluiten aan de Gelrepas en declaraties) valt hier ook onder.

4. **Betere monitoring en dus betere sturingsmogelijkheden op het aanbod, het effect en de kosten**

Onder de oude Gelrepas ontvingen de regiogemeenten van gemeente Arnhem per kwartaal een (beperkte) rapportage omtrent het gebruik door pashouders. De regiogemeenten ontvingen jaarlijks in januari een factuur over het voorafgaande jaar. Binnen de vernieuwde pas streven we naar realtime informatie over gebruik en kosten zodat lopende het pasjaar bijgestuurd kan worden.

5. **Een betere verbinding van de GelrePas met andere onderdelen van het armoede- en minimabeleid.**
Door andere minimavoorzieningen te koppelen aan de Gelrepas, werkt deze drempelverlagend op het gebruik van deze voorzieningen.

Conclusies en aanbevelingen

1. Een betere benutting van de Gelrepas
Het gebruik van de Gelrepas door pashouders is fors toegenomen. Dit is bij alle gemeenten te zien, onder alle leeftijdsgroepen. In Rheden is het uniek gebruik toegenomen van 30% (zie tabellen 2 en 4) naar 66%. De toename in gebruik is het grootst bij de jeugdige leeftijdscategorieën en het minst bij de leeftijdscategorie 65-plus. We zien in Rheden een lichte daling van het aantal pashouders. Het bereik van de Gelrepas t.o.v. de totale minimadoelgroep, bedraagt voor Rheden en Rozendaal samen, 47% (tabel 3).

Aanbevelingen:
- Inzetten op meer (persoonlijke) voorlichting en ondersteuning bij aanvraag en gebruik van de pas. De inzet van een 'stadspascoach[3]' kan hierbij behulpzaam zijn.
- Inzetten op een groter bereik van de Gelrepas. Via communicatie(campagne) en de bovengenoemde 'stadspascoach'. En door de Gelrepas automatisch te verstrekken aan inwoners met een uitkering (gebeurt al in Arnhem).

2. Optimale mogelijkheden en keuzevrijheid
Circa twee derde van de ondervraagde pashouders[4] is (zeer) tevreden over de nieuwe Gelrepas met het persoonlijk tegoed. Zij vinden het prettig dat de nieuwe pas direct overzicht

[3] De stadspascoach is een dienst van de aanbieder van de Gelrepas, Paspartous. Deze coach licht op locatie in de wijk inwoners voor over aanvraag en gebruik van de Gelrepas. De coach zoekt daarin de samenwerking met de lokale maatschappelijke organisaties.
[4] Die de pas ook gebruiken.

biedt in het te besteden tegoed. Ook vinden zij het fijn dat de pas voor verschillende zaken ingezet kan worden.

Een meerderheid van de pashouders is positief over de activiteiten uit het programma: met name op sportief gebied en met name voor de jongere doelgroep. Vanuit de maatschappelijke partners werd opgemerkt dat het aanbod op cultureel gebied beperkter is, en dus uitgebreid zou kunnen worden. Datzelfde geldt voor aanbod voor de oudere en/of minder mobiele doelgroep.

15% van de pashouders is ontevreden over de nieuwe Gelrepas met een persoonlijk tegoed. Zij vinden het inzien van het pastegoed ingewikkeld, ze geven aan dat ze met het tegoed minder kunnen ondernemen dan voorheen (ze vinden het tegoed te laag en sommige activiteiten te duur). Een deel van deze pashouders geeft aan dat reis- en 'verblijfskosten' (drankje, ijsje) een drempel vormen voor het deelnemen aan recreatieve activiteiten (bezoek aan bijvoorbeeld Burgers Zoo).

Verder is een deel van deze pashouders ontevreden over de bestedingsbeperking van volwassen pashouders aan sportkleding- en attributen. Zij merken ook op dat de verschillende voorwaarden die daaromtrent bij verschillende gemeenten gelden, verwarrend zijn.

Tot slot merkt een aantal maatschappelijke partners op dat het 'plannen' van de besteding van het tegoed aandachtspunt is. Zij worden regelmatig geconfronteerd met pashouders die halverwege het jaar hun tegoed al verbruikt hebben en dan een beroep op andere voorzieningen doen om toch te kunnen sporten of recreëren.

Aanbevelingen:
- Het lokale aanbod binnen de pas meer toe snijden op oudere en /of minder mobiele inwoners.
- Inzetten op toename van het culturele aanbod.
- Meer ondersteuning aanbieden bij gebruik en plannen van bestedingen met de pas (zie 'inzet stadspascoach' bij 'betere benutting Gelrepas')
- Overwegen om besteding aan sportkleding en – attributen voor volwassenen mogelijk te maken.
- Onderzoek naar mogelijkheden om een OV reisproduct[5] via de Gelrepas aan te bieden.
- Prijsindexering toepassen op de hoogte van de pastegoeden.
- Pashouders betrekken bij aanpassing/uitbreiding van het aanbod.
- Blijven streven naar eenheid in bestedingsvoorwaarden tussen deelnemende gemeenten.

3. Een efficiënter en goedkoper administratief proces

Het administratieve proces van verwerken van aanvragen was al grotendeels geautomatiseerd; hier is dan ook maar een beperkte winst in optimalisatie geboekt. Aanbieders van activiteiten worden nu sneller uitbetaald. De meerderheid (85%) van de aanbieders is tevreden over het nieuwe Gelrepas systeem. Ongeveer 15% is minder tevreden over het systeem. Het gaat dan met name om aanbieders met een beperkt aantal Gelrepashouders als klant, waardoor er geen routine m.b.t. het gebruik van het systeem opgebouwd wordt.

Ongeveer een derde van de pashouders heeft wel eens contact met de klantenservice van de Gelrepas gehad. Zij zijn tevreden over de medewerkers en de manier waarop zij te woord werden gestaan. Van inwoners die ontevreden zijn met het verkregen antwoord van de

[5] Aansluiten op het onderzoek dat gemeente Arnhem uitvoert.

klantenservice, is niet altijd duidelijk of dit te wijten is aan de Klantenservice of het beleid van de gemeente (bijvoorbeeld als inwoners bellen met een opmerking over de hoogte van het tegoed). De klantenservice heeft geen inzicht in stand van zaken van lopende pasaanvragen (dit deel ligt bij de gemeenten). Daarvoor moet de pashouder contact met de gemeente opnemen, wat soms als verwarrend wordt ervaren.

Iets meer dan de helft van de aanbieders is tevreden over de bereikbaarheid van de organisatie van de Gelrepas (55%) en vindt dat zij door die organisatie goed geholpen worden (61%). Een minderheid is hierover negatief (3 tot 5%).

Aanbevelingen:
- Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de pashouder op één plek te kunnen bedienen met al diens vragen.

4. Betere monitoring en dus betere sturingsmogelijkheden op het aanbod, het effect en de kosten

Alle activiteiten en kortingen die met een pas worden gedaan, worden op tijdstip, aanbieder, bedrag en pasnummer geregistreerd. Deze informatie is dagelijks toegankelijk voor elke gemeente via het Gelrepas systeem (PASS). Hiermee beschikken alle gemeente over eigen gedetailleerde stuurinformatie.

Aanbeveling: op dit doel zijn geen aanbevelingen geformuleerd.

5. Een betere verbinding van de GelrePas met andere onderdelen van het armoede- en minimabeleid.

Sinds de zomer van 2022 worden het schoolkostentegoed en het kledingtegoed van Stichting Leergeld (onderdeel Kindpakket) automatisch via de Gelrepas verstrekt. Hier wordt goed gebruik van gemaakt. Het feit dat de pas voor meerdere bestedingsdoelen ingezet kan worden, wordt als positief ervaren.

Aanbeveling:
- Onderzoeken welke voorzieningen of regelingen aanvullend via de Gelrepas verstrekt zouden kunnen worden.

Vervolg
We stellen in Q3 een implementatieplan op om de aanbevelingen uit te werken en door te voeren. Daar waar aanvullende besluitvorming nodig is komen wij daar bij u op terug.

Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Met vriendelijke groet,

Nadja Renkema,
Gemeentesecretaris

Carol van Eert,
Burgemeester

B&W-voorstel

Algemene gegevens

Titel	:	Huisvestingsverordening 2024
Portefeuillehouder	:	G. Hofstede
Begrotingsprogramma	:	Gebiedsontwikkeling
Draagt bij aan Global Goal(s)	:	Ongelijkheid verminderen
		Duurzame steden en gemeenschappen
		Partnerschappen om doelstellingen te bereiken
Rol van de gemeenteraad	:	ter kennisneming
Zaaknummer	:	
Bijlage(n)	:	2

Voorstel

Te besluiten om

1. De concept huisvestingsverordening gemeente Rheden 2024, op grond van de afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage te leggen van 9 juni 2023 tot 21 juli 2023.
2. De gemeenteraad per brief te informeren over de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen en uit te nodigen voor de regionale informatieavond op 14 juni 2023.

Aanleiding

De huidige Huisvestingsverordening die per 31 december 2023 komt te vervallen wordt vanwege aantoonbare blijvende schaarste vervangen door een nieuwe Huisvestingsverordening. De nieuwe Huisvestingsverordening, die opnieuw regionaal is afgestemd, wordt nu met een aantal wijzigingen als ontwerp verordening ter visie gelegd.

Welk resultaat willen we met dit voorstel behalen?

De woningmarktregio Arnhem Nijmegen kent een tekort, er is sprake van schaarste. Op regionaal niveau worden alle zeilen bijgezet om dit tekort weg te werken. Daarvoor is ook een Woondeal met het Rijk gesloten. Maar zolang er nog schaarste is willen we de woningen voor de mensen met de smallere portemonnee, de sociale huurwoningen rechtvaardig, transparant en evenwichtig verdelen. Al sinds 2013 worden de vrijkomende woningen van woningcorporaties verdeeld volgens de regels van de Huisvestingsverordening. Deze verordening regelt de woonruimteverdeling en de urgentieverlening in de gehele woningmarktregio Arnhem Nijmegen, en is door alle gemeenteraden in deze regio vastgesteld. De Huisvestingswet, de basis voor deze verordening, schrijft voor dat een Huisvestingsverordening ten hoogste vier jaar geldig is. Dat betekent dat de huidige Huisvestingsverordening vervalt op 31 december 2023. Daarom is de afgelopen periode gewerkt aan een geactualiseerde verordening. Colleges, raden, woningcorporaties en huurdersverenigingen zijn meegenomen en hebben input kunnen leveren bij de evaluatie en het proces om te komen tot een nieuwe huisvestingsverordening. Deze9def is nu gereed om vrij te geven voor inspraak. Dit voorstel is bedoeld om betrokkenen en belanghebbenden in de gelegenheid te stellen om hun zienswijze op de concept huisvestingsverordening 2024 kenbaar te maken.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

Regels voor verdeling schaarse woonruimte

De Huisvestingswet bepaalt dat er alleen regels mogen worden gesteld aan de toewijzing van woningen indien dat noodzakelijk en geschikt is voor het bestrijden van onevenwichtige en onrechtvaardige effecten van schaarste aan goedkope woonruimte.

Die schaarste is aanwezig en de afgelopen periode allen maar groter geworden. Daarom is het noodzakelijk om regels te blijven stellen aan de verdeling van vrijkomende sociale huurwoningen. De regels zijn ook nodig om onrechtvaardige en onevenwichtige effecten te voorkomen. Dat blijkt uit de evaluatie van de afgelopen jaren, waarbij verschillende groepen redelijk evenwichtige

kansen hebben op een woning en bijzondere doelgroepen ook goed aan een woning worden geholpen. Dat is het effect van de regels in de huisvestingsverordening.

Regionale aanpak is waardevol
De regionale uniforme en transparante aanpak wordt gecontinueerd omdat dit in het belang is van de woningzoekenden. De recente evaluatie van de woonruimteverdeling gaf ook duidelijk aan dat woningzoekenden een vrije keus in de hele regio zeer waarderen.
De regionaal uniforme aanpak heeft de afgelopen jaren z'n waarde bewezen en is ook in lijn met onze samenwerking in de Groene Metropoolregio op andere terreinen, zoals bij de Woondeal.

Wijziging op beperkt aantal punten
Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren en een evaluatie waarbij woningzoekenden, corporaties en gemeenten zijn bevraagd wordt de huidige regionaal afgestemde verordening op een aantal punten aangepast.
De belangrijkste aanpassingen zijn de volgende:
- Het percentage voor loting is verhoogd naar een bandbreedte van 15% tot maximaal 30%. Dit doen we om starters meer kans te geven.
- Het begrip maatwerk in de toewijzing is vervangen door het begrip bemiddeling. Daarbij is beter omschreven welke doelgroepen hier onder vallen. Dat is duidelijker, en zo kan het ook goed worden geregistreerd en gemonitord. Bovendien is nu ook duidelijker omschreven welke groepen met een gelabelde woning voorrang kunnen krijgen, zoals ouderen, grote gezinnen etc.
- Het wordt voortaan mogelijk om 50% van de sociale huurwoningen die middels nieuwbouw in een gemeente worden toegevoegd toe te wijzen aan inwoners van die gemeente. Hiermee is tegemoet gekomen aan de wens om meer sociale huurwoningen aan eigen inwoners toe te kunnen wijzen.
- De verlening van mantelzorgurgenties -die tot nu toe per gemeente was geregeld- , wordt voortaan regionaal uniform uitgevoerd door de regionale urgentiecommissie. Deze commissie voert ook de andere urgenties uit. Hiermee wordt de regionale uniformiteit en transparantie verder vergroot.

Huisvestingswet verlangt inbreng van woonconsumenten, regio en provincie.
De ontwerp huisvestingsverordening 2024 wordt nu vrijgegeven voor inspraak. Dat is niet alleen een vereiste uit de Huisvestingstingswet maar ook goed lokaal en regionaal beleid.
De ontwerp verordening wordt toegestuurd aan woningcorporaties, huurdersverenigingen, het huurderhuis en de Woonbond. Op 14 juni wordt er een regionale informatieavond voor belanghebbenden en belangstellenden georganiseerd, waarvoor de huurdersverenigingen actief worden uitgenodigd.

Wat zijn de risico's van dit voorstel?
Er zijn geen risico's bij dit voorstel.

Waar moeten we rekening mee houden?
Financiële consequenties
Dit voorstel heeft geen financiële impact.

Personele consequenties
Er zijn geen personele consequenties

Communicatie en participatie
Colleges, raden, woningcorporaties en huurdersverenigingen zijn op de hoogte gebracht van de uitgangspunten voor een nieuwe huisvestingsverordening. Zij hebben input kunnen leveren. Zowel het college als de raad van Rheden heeft hier gebruik van gemaakt. Veel van de opmerkingen zijn verwerkt in de nieuwe huisvestingsverordening. Wij hadden bijvoorbeeld de wens om de kans op een sociale huurwoning voor eigen inwoners te vergroten. In de nieuwe huisvestingsverordening is ruimte voor het toewijzen van 50% van de nieuwbouw aan inwoners uit de eigen gemeente. Vanuit de raad werd aangegeven dat het goed zou zijn als mensen, die mantelzorg verlenen met voorrang een woning kunnen vinden. Dit komt terug in de huisvestingsverordening door de mogelijkheid een mantelzorgurgentieverklaring aan te vragen.

Door de huisvestingsverordening ter inzage te leggen, heeft iedereen de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en op die manier mee te denken.

Evaluatie/vervolg

De inspraakperiode eindigt op 21 juli. Vervolgens worden de resultaten van de inspraak verwerkt in een regionale zienswijzen nota. Na het zomerreces wordt de Huisvestingsverordening 2024 middels een raadsvoorstel ter besluitvorming aangeboden. Dit gebeurt in alle 17 gemeenten van de Groene Metropoolregio die deelnemen aan de regionale woonruimteverdeling. Voor 31 december zal de besluitvorming idealiter moeten zijn afgerond omdat de huidige Huisvestingsverordening dan van rechtswege vervalt.
In de tweede helft van 2023 zullen ook alle colleges een nieuwe bestuursovereenkomst ter besluitvorming voorgelegd krijgen, inclusief een mandateringsovereenkomst om de uitvoering van de verordening te regelen.

Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2024

Préambule
Gemeenten en corporaties in de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen onderschrijven het belang van een rechtvaardige en transparante systematiek van verdeling van de beschikbare sociale huurwoningen. Door een eenvormige wijze van aanbieden van corporatiewoningen hebben woningzoekenden een makkelijke toegang tot het regionale woningaanbod. Het woonruimteverdeelsysteem is erop gericht de huurder van zelfstandige woonruimte, gelijk aan de koper, zoveel mogelijk in staat te stellen zelf te bepalen hoe en waar hij of zij wil wonen. Keuzevrijheid is een belangrijke bouwsteen van de woonruimteverdeling. Daarnaast is het van belang dat bijzondere doelgroepen voldoende aan bod komen, en dat mensen in een noodsituatie met een urgentie met voorrang worden gehuisvest.
Dat willen we borgen in regels. De Huisvestingswet stelt dat dat slechts is toegestaan indien dat noodzakelijk en geschikt is voor het bestrijden van onevenwichtige en onrechtvaardige effecten van schaarste aan goedkope woonruimte. Die schaarste is in onze woningmarktregio niet moeilijk aan te tonen. Die is alleen maar groter geworden in de afgelopen jaren, getuige de stijging van het aantal reacties op een woning, en het dalen van slaagkansen. Daarnaast blijkt dat de wijze waarop de huidige huisvestingsverordening deze schaarste verdeelt, niet leidt tot een onevenwichtige en onrechtvaardige verdeling. Dat pleit voor een continuering van de hoofdlijnen van de huidige systematiek. Deze regionaal afgestemde huisvestingsverordening voorziet, met een aantal wijzigingen, in deze continuering. De gemeenten in de regio hebben hun samenwerking verder uitgewerkt in een bestuursovereenkomst en reglement over de uitvoering van de urgentieregeling.

Intitulé
Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2024
De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van gemeente Rheden d.d. 6 juni 2023;

gelet op de artikelen 4, eerste lid, 5, 6, 9, 11, 11a, 11b, 13,tweede lid, 20, 21, 28 en 35 van de Huisvestingswet 2014;

besluit de volgende verordening vast te stellen:

Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2024

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

Aanbodmodel:
Toewijzingssystematiek voor woonruimten die aan woningzoekenden worden aangeboden op basis van het meettijdcriterium.

Bemiddeling:
Het buiten het aanbodmodel en loting om bemiddelen van woningzoekenden naar een woning door een corporatie.

CIZ-indicatie:
CIZ staat voor Centrum Indicatiestelling Zorg. Het CIZ verleent indicaties voor zorg die vanuit de Wlz (Wet Langdurige Zorg) wordt geleverd.

Corporatie:
Toegelaten instelling als bedoeld in artikel 70 van Woningwet die feitelijk werkzaam is in een of meer gemeenten in de woningmarktregio, met uitzondering van de Stichting SSHN ("SSH&").

Doorstromer:
Woningzoekende die bij verhuizing binnen of naar de woningmarkt regio een zelfstandige woonruimte (huur of koop) in Nederland leeg achterlaat.

Herstarter:
Woningzoekende die een zelfstandige woonruimte verlaat zonder dat deze woonruimte beschikbaar komt; dit vanwege echtscheiding, beëindiging partnerregistratie of samenwoning (minimaal gedurende twee jaar, zoals bedoeld in art. 267 derde lid van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek).

Huishouden:
Een alleenstaande, of twee of meer personen die hun hoofdverblijf in dezelfde woonruimte hebben en een duurzame gemeenschappelijke huishouding voeren.

Huishoudinkomen:
Het gezamenlijke verzamelinkomen zoals bedoeld in artikel 1, onder b van de wet.

Huisvestingsvergunning:
Een vergunning van burgemeester en wethouders als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de wet.

Huurtoeslaggrens:
De huurprijs als bedoeld in artikel 13, eerste lid, sub a, van de Wet op de huurtoeslag. De huurtoeslaggrens geeft de maximale huur van sociale huurwoningen aan en tevens de maximale huur waarbij een huurder nog in aanmerking kan komen voor huurtoeslag.

Inkomensverklaring:
Een officiële verklaring van de Belastingdienst betreffende de inkomensgegevens over een bepaald belastingjaar.

Levensloopgeschikte woonruimte:
Woonruimte die geschikt is voor een bewoner met een fysieke woningbeperking, als bedoeld in bijlage 2 van de verordening.

Labeling:
Aanduiding van een woonruimte voor een door een corporatie aangemerkte doelgroep.

Lotingmodel:
Toewijzingssystematiek voor woonruimten aan reguliere woningzoekenden op basis van loting zonder dat de meettijd hierbij van invloed is.

Mantelzorg:
Hulp als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Meettijd:
Tijd tussen de datum waarop een woningzoekende geregistreerd staat (de Registratiedatum) in een register van corporaties in de Woningmarktregio en de datum waarop deze woningzoekende reageert op een woonruimte.

Registratiedatum:
Voor een starter de datum van inschrijving (inschrijfdatum) in het register van de in de woningmarktregio werkzame corporaties. Voor een doorstromer en herstarter de datum waarop deze persoon in de Basisregistratie personen (BRP) staat geregistreerd op het zelfstandig woonadres op het moment van inschrijven in het register van een in de woningmarktregio werkzame corporatie.

Rolstoelgeschikte woonruimte:
Woonruimte die geschikt is voor een bewoner die is aangewezen op een rolstoel, als bedoeld in bijlage 2.

Standplaats:
Kavel, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen, waarop voorzieningen aanwezig zijn die op het leidingnet van de openbare nutsbedrijven, andere instellingen of van gemeenten kunnen worden aangesloten.

Starter:
Woningzoekende die bij verhuizing geen zelfstandige woonruimte achterlaat.

Student:
Degene die staat ingeschreven aan een universiteit, hogeschool of MBO instelling.

Verhuisindicatie Wmo:
Een door burgemeester en wethouders aan woningzoekenden afgegeven indicatie, die vanwege de aard van hun fysieke beperking zijn aangewezen op een levensloopgeschikte of rolstoelgeschikte woonruimte, zoals aangegeven in bijlage 2.

Vergunninghouder:
Vergunninghouder als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder j van de wet.

Verhuurdersverklaring:
Verklaring van de (laatste) verhuurder omtrent het woon- en betalingsgedrag van een woningzoekende.

Wet:
De Huisvestingswet 2014.

Woningmarktregio:
De regio waarin de volgende gemeenten zijn gelegen: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Duiven, Doesburg, Druten, Heumen, Lingewaard, Montferland, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar.

Woningzoekende:
Een meerderjarig persoon die in het bezit is van de Nederlandse nationaliteit of van een geldige verblijfstitel en is ingeschreven in het registratiesysteem als bedoeld in artikel 3 van de wet, en het huishouden, waarvan hij deel uitmaakt.

Woonduur:
De periode dat een huishouden aaneengesloten de huidige zelfstandige woonruimte in Nederland bewoont, conform de gegevens van de Basisregistratie Personen (BRP).

Zelfstandige Woonruimte:
Woonruimte, met een eigen toegang, die door één huishouden kan worden bewoond zonder dat het huishouden daarbij afhankelijk is van één of meer wezenlijke voorzieningen (zoals toiletruimte, badruimte en keuken) buiten die woonruimte, dan wel een standplaats voor een woonwagen.

Zorgwoning:
Woonruimte die is aangewezen voor woningzoekenden met een CIZ-indicatie, die minder goed in staat zijn om geheel zelfstandig te opereren op de woningmarkt en allerlei vormen van ondersteuning nodig hebben die alleen in en rond de woonruimte op een passende manier gegeven kan worden. Voor het leveren van deze benodigde zorg- en/of dienstverlening is sprake van een samenwerkingscontract tussen corporatie en zorgleverancier. De zorgaanbieder beheert bij voorkeur zelf de wachtlijst van klanten en bepaalt de voorrangsregels van toewijzing.

Hoofdstuk 2 De huisvestingsvergunning

Artikel 2 Aanwijzing vergunningplichtige woonruimte

1. Zelfstandige woonruimten in eigendom van een corporatie met een huurprijs beneden de huurtoeslaggrens als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder a, van de Wet op de huurtoeslag dan wel standplaatsen in eigendom van de gemeente of een corporatie mogen niet voor bewoning in gebruik worden genomen of gegeven als daarvoor geen huisvestingsvergunning is verleend.
2. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor zorgwoningen.

Artikel 3 Aanvraag en inhoud huisvestingsvergunning

1. Een aanvraag om een huisvestingsvergunning wordt ingediend op het moment dat zekerheid bestaat over de te betrekken woonruimte door gebruikmaking van een door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld formulier.
2. Bij de aanvraag worden de volgende gegevens verstrekt:
   a. naam en adres van de huurder;
   b. omvang van het huishouden dat de woonruimte gaat betrekken;
   c. huishoudinkomen;
   d. adres, naam van de verhuurder en huurprijs van de te betrekken woonruimte;
   e. beoogde datum van het betrekken van de woonruimte;
   f. indien van toepassing, een afschrift van de indicatie voor een woonruimte met een speciale voorziening rond toegankelijkheid en gebruik;
   g. indien van toepassing, de urgentie van de woningzoekende;
   h. indien van toepassing, een positieve verhuurdersverklaring.
3. De huisvestingsvergunning vermeldt in ieder geval:
   a. adres van de woonruimte waarop de vergunning betrekking heeft;
   b. aan wie de vergunning is verleend;
   c. het aantal personen dat de woonruimte in gebruik neemt.

Artikel 4 Registratie van woningzoekenden

1. Corporaties dragen in het kader van deze verordening zorg voor het aanleggen en bijhouden van een uniform registratiesysteem van woningzoekenden.
2. Registratie als woningzoekende in dit systeem kan vooraf plaatsvinden of tegelijkertijd met de eerste reactie op een aangeboden woonruimte.
3. Uitschrijving als woningzoekende vindt plaats:
   a. op schriftelijk verzoek van de woningzoekende of diens nabestaanden;
   b. bij verwijtbare nalatigheid, zoals het niet tijdig doorgeven van gewijzigde relevante gegevens;
   c. bij fraude door een woningzoekende voor het verkrijgen van een woning, zoals het verstrekken van onjuiste informatie of het hebben van meerdere inschrijvingen.

Artikel 5 Overzicht beschikbare woonruimte

1. Het aanbod van de in artikel 2 aangewezen woonruimte wordt door de corporaties bekendgemaakt door publicatie op een toegankelijk gemeenschappelijk digitaal platform.
2. De bekendmaking van het aanbod als bedoeld in het eerste lid bevat in ieder geval:
   a. het adres en de huurprijs van de woonruimte;
   b. de mededeling dat de woonruimte niet voor bewoning in gebruik genomen mag worden als daarvoor geen huisvestingsvergunning is verleend,
   c. indien van toepassing, de criteria en voorrangsregels voor het verlenen van de benodigde huisvestingsvergunning.
   d. welke zelfstandige woonruimten volgens het aanbodmodel worden toegewezen, welke volgens het lotingmodel en voor welke woonruimten aanvullende criteria gelden.
3. Elke woonruimte die via dit digitale platform wordt verhuurd wordt binnen twee weken na ondertekening van het huurcontact op hetzelfde digitale platform verantwoord.

Artikel 6 Woningtoewijzing

1. Corporaties bieden vrijkomende zelfstandige woonruimten aan volgens het aanbodmodel dan wel het lotingmodel, tenzij het gaat om bemiddeling. Enkel de categorieën woningzoekenden zoals aangegeven in bijlage 3, onder kolom 3 , worden bemiddeld naar woonruimte.
2. Een woningzoekende kan op elk moment voor maximaal twee zelfstandige woonruimten in het aanbod- of lotingmodel waarvoor de reactietermijn nog open is, zijn of haar belangstelling kenbaar maken.
3. Iedere op basis van het aanbodmodel gepubliceerde zelfstandige woonruimte wordt na sluiting van de reactieperiode aangeboden aan de woningzoekende met de hoogste urgentie en vervolgens aan de woningzoekende met de langste meettijd, met inachtneming van het gestelde in de artikelen 8, 9 en 10.

4. De op basis van het lotingmodel toe te wijzen zelfstandige woonruimte wordt toegewezen volgens een geautomatiseerde lotingprocedure.
5. Van het totale vrijkomende woningaanbod dient jaarlijks minimaal 15% en maximaal 30% volgens het lotingmodel te worden aangeboden.
6. Van het totale vrijkomende woningaanbod mag jaarlijks maximaal 15% via bemiddeling worden toegewezen.
7. Statushouders worden gehuisvest via bemiddeling. Het huisvesten van statushouders en woningruil valt niet onder de 15% als bedoeld in lid 6.
8. Een corporatie mag per jaar maximaal 30% van de vrijkomende zelfstandige woonruimten die volgens het aanbodmodel worden aangeboden uitsluiten voor urgent woningzoekenden als bedoeld in artikel 9.
9. Het toewijzen van standplaatsen met of zonder een woonwagen wordt beschouwd als bemiddeling ten behoeve van een bijzondere doelgroep. Voor toewijzing hiervan kunnen het college van burgemeester en wethouders nadere regels stellen.
10. Beleids- en toewijzingsexperimenten in het belang van de volkshuisvesting, zijn tijdelijk toegestaan onder de voorwaarde dat de corporatie en het college van burgemeester en wethouders hierover in overleg treden en nadere afspraken maken. Het is toegestaan om in het kader van deze beleids- en toewijzingsexperimenten af te wijken van hetgeen bepaald in deze verordening.

Artikel 7 Weigering en acceptatie van woonruimten

1. De woningzoekende die volgens het lotingmodel een uitnodiging voor het bezichtigen van een zelfstandige woonruimte krijgt en hierop niet reageert binnen de reactietermijn die door de corporaties wordt gesteld, dan wel de woonruimte accepteert en er alsnog vanaf ziet, wordt gedurende twee maanden uitgesloten van het lotingmodel. Gedurende deze periode kan de woningzoekende wel blijven reageren op woonruimten die volgens het aanbodmodel worden aangeboden.
2. De woningzoekende die volgens het aanbodmodel een uitnodiging voor het bezichtigen van een zelfstandige woonruimte krijgt en hierop niet reageert binnen de reactietermijn die door de corporaties wordt gesteld ontvangt bij de eerste keer een waarschuwing. De tweede keer wordt de woningzoekende gedurende twee maanden uitgesloten van het aanbodmodel. Gedurende deze periode kan de woningzoekende wel blijven reageren op woonruimten die volgens het lotingmodel worden aangeboden.
3. De woningzoekende die een zelfstandige woonruimte accepteert, behoudt de opgebouwde meettijd die vervolgens wordt vermeerderd met de woonduur in de nieuwe woonruimte.

Artikel 8 Voorrang bij woonruimte van bepaalde aard (passendheidscriteria)

1. Corporaties wijzen woonruimten passend toe conform het bij of krachtens het bepaalde in de Woningwet.
2. Een corporatie kan maximaal 50% van de in dat jaar opgeleverde nieuwbouwwoningen, die voldoen aan de criteria genoemd in artikel 2, met voorrang toewijzen aan woningzoekenden, woonachtig in de gemeente waarin de nieuwbouwwoningen zijn gelegen.
3. Een corporatie kan een woning labelen die bij voorrang wordt toegewezen aan:
   a. woningzoekenden in een bepaalde leeftijdscategorie, zoals opgenomen in bijlage 3;
   b. grote huishoudens zoals opgenomen in bijlage 3;
   c. woningzoekenden ter bevordering van doorstroming conform het project van groot naar beter zoals bedoeld in bijlage 3;
   d. woningzoekenden in een bijzonder project en/of in het kader van leefbaarheid zoals bedoeld in bijlage 3.
   e. woningzoekenden die een door het college van burgemeester en wethouders afgegeven verhuisindicatie hebben voor een levensloopgeschikte woonruimte;
   f. woningzoekenden die een door het college van burgemeester en wethouders afgegeven verhuisindicatie hebben voor een rolstoelgeschikte woonruimte. Deze woonruimten kunnen zowel op basis van bemiddeling worden verhuurd als op basis van het aanbodmodel.
4. Het college van burgemeester en wethouders verleent een verhuisindicatie, als bedoeld in het derde lid, onder e en f, indien de fysieke beperkingen van de woningzoekende noodzaken tot verhuizing naar een levensloop- of rolstoelgeschikte woning, en de woningzoekende niet op eigen kracht en/of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk in staat is om in adequate woonruimte te voorzien.
5. In het geval zelfstandige woonruimten vallen onder de woonvorm woongroep krijgen woningzoekenden die lid zijn van de organisatie die de woongroep beheert, voorrang.

Artikel 9 Voorrang bij urgentie

1. Voor de woonruimten als bedoeld in artikel 2, wordt bij het verlenen van huisvestingsvergunningen voorrang gegeven aan urgent woningzoekenden.
2. De urgent woningzoekenden worden ingedeeld in de volgende urgentiecategorieën:
   a. Woningzoekenden aan wie een herstructureringsurgentieverklaring is verstrekt, als bedoeld in artikel 10, eerste lid;
   b. Woningzoekenden die verblijven in een voorziening voor tijdelijke opvang van personen die in verband met problemen van relationele aard of geweld hun woonruimte hebben verlaten, blijkens een daartoe door deze voorziening afgegeven verklaring;
   c. Woningzoekenden aan wie een mantelzorgurgentieverklaring is verstrekt;
   d. Woningzoekenden aan wie een noodurgentieverklaring is verstrekt.
3. Woningzoekenden omschreven in artikel 9, tweede lid onder a hebben voorrang op de woningzoekenden omschreven in artikel 9 tweede lid onder b, c en d.
4. Als meerdere woningzoekenden zoals omschreven in artikel 9 tweede lid onder b, c en d, in aanmerking komen voor een huisvestingsvergunning wordt de toewijzing bepaald op basis van de datum waarop de urgentie is afgegeven, waarbij de oudste datum voorgaat op de andere. Wanneer meerdere van deze woningzoekenden met een urgentieverklaring die op dezelfde datum is toegekend reageren op dezelfde woning, dan heeft degene met de langste meettijd voorrang.

Artikel 10 Urgentieverklaringen

1. Een corporatie kan een herstructureringsurgentieverklaring verstrekken aan een woningzoekende die vanwege sloop of ingrijpende renovatie de woonruimte moet verlaten en daar niet terugkeert. Deze woningzoekenden hebben de keuze om zelf te zoeken naar een woonruimte of door een corporatie te worden bemiddeld naar een woonruimte .

2. Het college van burgemeester en wethouders kan een urgentieverklaring verstrekken aan personen die verblijven in een voorziening voor tijdelijke opvang van personen die in verband met problemen van relationele aard of geweld hun woonruimte hebben verlaten.

3. Het college van burgemeester en wethouders kan een mantelzorgurgentieverklaring verstrekken aan een woningzoekende die in de gemeente mantelzorg verleent of ontvangt,
   a. verwachting is dat de mantelzorgrelatie minimaal een jaar in stand blijft.
   b. waarbij sprake is van een ondersteuningsvraag,
   c. waarbij sprake is van een mantelzorgrelatie waarin de mantelzorger minimaal 10 uur per week besteedt aan het bieden van mantelzorg

4. Het college van burgemeester en wethouders kunnen een noodurgentieverklaring verstrekken aan een woningzoekende die zich in een persoonlijke noodsituatie bevindt, indien deze noodsituatie:
   a. niet door betrokkene zelf is veroorzaakt of kon worden voorkomen, en
   b. niet door betrokkene zelf kan worden opgelost.
   c. zodanig ernstig is dat het onverantwoord is deze situatie langer dan 4 maanden te laten voortbestaan, geteld vanaf het moment van de aanvraag om een urgentieverklaring.

   Deze woningzoekenden zoeken zelf een woning.

5. Voor zover er sprake is van verwijtbare verantwoordelijkheid voor het ontstaan of voortbestaan van de persoonlijke noodsituatie als bedoeld in het vierde lid geldt dit tot een maximum van drie jaar na het ontstaan van de woonnoodsituatie.

6. Een urgentieverklaring kan worden ingetrokken, indien de woningzoekende weigert een door een corporatie aan hem aangeboden woonruimte te aanvaarden.

7. De urgentieverklaringen als bedoeld in de leden 1 en 4 zijn geldig voor het verkrijgen van woonruimten in de woningmarktregio.
8. De urgentieverklaringen als bedoeld in de leden 2 , 3 en 4 hebben een geldigheidsduur van vier maanden. Deze geldigheidsduur kan worden verlengd met drie maanden.

9. De urgentieverklaringen vervallen door het aanvaarden van een aangeboden woonruimte.

10. Een woningzoekende die in het bezit is van een urgentieverklaring als bedoeld in de leden 2, 3 en 4 reageert zelf op aangeboden woningen, tenzij bij de urgentieverlening anders is bepaald.

Artikel 11 Voorwaarden bij noodurgentieverklaring

1. Aan het verstrekken van een noodurgentieverklaring kunnen voorwaarden verbonden worden. Een urgentieverklaring onder voorwaarden kan worden verstrekt aan personen in bijzondere omstandigheden of aan personen met zodanig ernstige psychische en/of psychosociale problemen dat woonbegeleiding geïndiceerd is.

2. Voorwaarden die opgelegd kunnen worden zijn:
   a. acceptatie van begeleiding;
   b. toewijzing van een specifiek geschikte woonruimte.

3. Het verbinden van voorwaarden aan de urgentieverlening wordt in de urgentieverklaring gemotiveerd.

Hoofdstuk 3 Wijzigingen in de woonruimtevoorraad

Gereserveerd voor gemeenten die hier gebruik van maken

Hoofdstuk 4 Overige bepalingen

Artikel 18 Monitoring en verantwoording

1. De woonruimteverdeling vormt onderwerp van een systeem van monitoring en verantwoording. De informatie wordt geleverd door de corporaties die belast zijn met de uitvoering van de woonruimteverdeling.

2. De rapportage bevat in ieder geval de gegevens zoals weergegeven in bijlage 4. Het college van burgemeester en wethouders kan aanvullende gegevens verlangen.

3. De rapportage van de monitoring en verantwoording wordt eenmaal per jaar voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders.

4. De werking van de verordening zal uiterlijk 3 jaar na inwerkingtreding integraal worden geëvalueerd.

Artikel 19 Bestuurlijke boete

1. Overtreding van de verboden, bedoeld in de artikel 2, eerste lid van deze verordening, kan worden beboet met een bestuurlijke boete.

2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag zoals opgenomen in de tabel in bijlage 5 van deze verordening.

Artikel 20 Onvoorziene gevallen

In de gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslist het college van burgemeester en wethouders, waarbij het zich uitsluitend zullen laten leiden door overwegingen betrekking hebbend op de evenwichtige en rechtvaardige verdeling van schaarse woonruimte.

Artikel 21 Overgangsrecht

1. Alle genomen besluiten op grond van de Huisvestingsverordening gemeente Rheden 2020, worden gelijkgesteld aan besluiten op grond van deze verordening.

2. Aanvragen om een vergunning die zijn ingediend voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening, worden gelijkgesteld aan aanvragen op grond van deze verordening.

3. Aanvragen om een vergunning die zijn ingediend voor het tijdstip van inwerkingtreding van een wijziging van deze verordening, worden behandeld conform de gewijzigde verordening tenzij de aanvrager hiermee in een nadeligere positie komt.

Artikel 22 Hardheidsclausule

Het college van burgemeester en wethouders zijn bevoegd om, in gevallen waarin de toepassing van deze verordening naar hun oordeel tot een bijzondere hardheid leidt, ten gunste van de aanvrager af te wijken van bepalingen in deze verordening.

Artikel 23 Inwerkingtreding verordening en citeertitel
Deze verordening treedt in werking op 31 december 2023 en vervalt na vier jaar.

Deze verordening wordt aangehaald als Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2024.

De Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2020 wordt ingetrokken.

Artikel 24 Bijlagen

De verordening heeft de volgende bijlagen:

1.Bijlage 1: toelichting.
2. Bijlage 2: richtlijnen voor levensloopgeschikte en rolstoelgeschikte woonruimten (artikel 8, tweede en derde lid)
3. Bijlage 3: limitatieve lijst bemiddeling doelgroepen
4.Bijlage 4: monitorgegevens (artikel 18).
5.Bijlage 5: bestuurlijke boete (artikel 19).

Bijlage 1 Artikelsgewijze toelichting

Inleiding

Deze toelichting maakt deel uit van de Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2024 waarin de uitvoering van de woonruimteverdeling wordt geregeld. De verordening is gebaseerd op de Huisvestingswet 2014.

Artikel 1. Begripsbepalingen

Dit artikel bevat in alfabetische volgorde een aanduiding van de in deze verordening gebruikte definities.

Artikel 2. Aanwijzing vergunningplichtige woonruimte

Uit de notitie 'Schaarste sociale huurwoningen op de woningmarkt Arnhem-Nijmegen, volgt dat in de woningmarktregio schaarste bestaat aan goedkope woonruimte. De Huisvestingswet 2014 bepaalt in artikel 7, eerste lid, dat de huisvestingsverordening categorieën goedkopere woonruimte kan aanwijzen die niet voor bewoning in gebruik mogen worden genomen of gegeven indien daarvoor geen huisvestingsvergunning is verleend. Gelet op de schaarste in de woningmarktregio, wordt van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.
In de Huisvestingsverordening wordt nu bepaald dat deze vergunningsplicht geldt voor zelfstandige woonruimten in eigendom van een corporatie met een huurprijs beneden de huurtoeslaggrens als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder a, van de Wet op de huurtoeslag. Het bedrag wordt door het Rijk vastgesteld.
De vergunningsplicht geldt niet voor zorgwoningen.
Op grond van artikel 18 van de Huisvestingswet 2014 kunnen burgemeester en wethouders een huisvestingsvergunning intrekken indien:
a. de houder van de vergunning de in die vergunning vermelde woonruimte niet binnen de door burgemeester en wethouders bij de verlening gestelde termijn in gebruik heeft genomen, of
b. die vergunning is verleend op grond van door de houder van de vergunning verstrekte gegevens waarvan deze wist of redelijkerwijs moest vermoeden dat zij onjuist of onvolledig waren.

Artikel 3. Aanvraag en inhoud huisvestingsvergunning

Zodra een woning door een corporatie wordt aangeboden aan een woningzoekende, kan deze bij de betrokken corporatie een aanvraag om een huisvestingsvergunning indienen, volgens een door burgemeester en wethouders vastgesteld formulier (artikel 3). De corporaties zijn gemandateerd om een huisvestingsvergunning te verlenen.
De gegevens waarmee een woningzoekende geregistreerd staat worden door de betreffende corporatie gecontroleerd op het moment van toewijzing van een woning. De woningzoekende is verantwoordelijk voor het actueel houden van zijn inschrijfgegevens.
In het geval van een duurzaam gemeenschappelijke huishouding moet deze aangetoond worden door middel van:

- de huwelijksakte
- of het samenlevingscontract
- of akte van partnerregistratie
- of een uittreksel van de Basisregistratie Personen (BRP) waarin aangetoond wordt dat men minimaal de voorgaande twee jaar met maximaal 2 meerderjarigen heeft samengewoond.

Het verbreken van de duurzaam gemeenschappelijke huishouding moet aangetoond worden door middel van:

- een schriftelijke verklaring, ondertekend door beide partijen, waaruit blijkt dat de duurzaam gemeenschappelijke huishouding verbroken is
- of een echtscheidingsconvenant
- of een akte van ontbinding geregistreerd partnerschap
- of een officieel document van ontbinding van het samenlevingscontract.

Artikel 4. Registratie van woningzoekenden

De corporaties zorgen voor het aanleggen en bijhouden van een uniform registratiesysteem van woningzoekenden (artikel 4). Voor iedere ingeschreven woningzoekende is de registratiedatum de basis voor de

meettijd. Bij de eerste inschrijving wordt bepaald of een woningzoekende starter, doorstromer of herstarter is. Voor een starter wordt de registratiedatum gevormd door het moment dat deze zich inschrijft als woningzoekende. Voor een doorstromer of herstarter wordt de registratiedatum bepaald door de datum waarop de woningzoekende woont in de huidige woning volgens de gegevens van de Basisregistratie Personen (BRP) van de betreffende gemeente.

Wanneer sprake is van twee herstarters uit eenzelfde huishouden (bijvoorbeeld echtscheiding waarbij beide ex partners een koopwoning achterlaten en willen verhuizen naar een sociale huurwoning) krijgen zij beide de woonduurdatum die op hen van toepassing is.
Voor doorstromers die willen gaan samenwonen en daarbij beiden een afzonderlijke zelfstandige sociale huurwoonruimte in Nederland leeg achterlaten, geldt als meettijd de som van de meettijd van deze twee afzonderlijke doorstromers. Deze optelling geldt eenmalig, in die zin dat bij eventuele volgende verhuizingen qua meettijd wordt gehandeld als ware toepassing van deze regel/deze optelling nooit heeft plaatsgevonden.

Woningzoekenden kunnen zich niet beroepen op een inschrijving van voor 1 januari 2013 indien zij geen, of niet tijdig, gebruik hebben gemaakt van de toen geldende overgangsregeling, die gold tot 30 juni 2013.

Artikel 5. Overzicht van woonruimte

Elke woonruimte die verhuurd wordt, zal door de corporatie verantwoord worden via voor het publiek toegankelijke media. Dit gebeurt binnen twee weken na afgifte van de huisvestingsvergunning en het tekenen van het huurcontract. Er wordt minimaal verantwoord:

- het adres;
- het aantal reacties;
- de meettijd c.q. code voor wijze van rangordebepaling c.q. manier van toewijzing.

Artikel 6. Woningtoewijzing

Onderscheid verdeelmodellen
Volgens artikel 6 bieden corporaties zelfstandige woonruimte aan volgends het aanbodmodel, dan wel het lotingmodel. In beide gevallen wordt de woning geadverteerd. De andere mogelijkheid is het bemiddelen van een woningzoekende naar een woning. Volgens art 6 , vijfde lid van de verordening dient van het totale vrijkomende woningaanbod jaarlijks tussen de 15% en 30% volgens het lotingmodel te worden aangeboden. De corporatie kan binnen deze verdeling zelf kiezen welke woningen volgens het aanbodmodel worden aangeboden en welke volgens het lotingmodel. In de laatste categorie zal het met name gaan om woningen voor woningzoekenden die snel een woning nodig hebben en niet in aanmerking komen voor een urgentie. Het gaat in het lotingmodel dus niet om het aanbieden van de minst courante woningen, maar om woningen die de beste match hebben met de beoogde categorie woningzoekenden. Uiteraard kunnen de corporaties via monitoring het aanbod via het lotingmodel optimaliseren.
De bandbreedte in de percentages (tussen de 15% en 30%) biedt mogelijkheden voor variatie naar gelang de omstandigheden. De bandbreedte in percentages geldt per woningcorporatie en per gemeente. Jaarlijks wordt per gemeente en per woningcorporatie gemonitord hoeveel woningen (absoluut en percentueel) via het lotingmodel worden aangeboden, wat voor woningen het zijn en aan welke doel groepen ze worden verhuurd.

Bemiddelen van woningzoekenden naar een woning
Daarnaast mag een corporatie maximaal 15% van de vrijgekomen woningen via bemiddeling toewijzen aan een aantal doelgroepen die limitatief zijn omschreven in bijlage 3, onder kolom 3. Het huisvesten van statushouders en woningruil vindt wel plaats via bemiddeling maar telt niet mee in deze 15%. Voor het aantal te huisvesten statushouders geldt de wettelijke taakstelling die gemeenten krijgen van het Rijk.
Voor het toewijzen van standplaatsen al dan niet met een woonwagen kunnen burgemeester en wethouders nadere regels vaststellen. Deze toewijzingen worden beschouwd als bemiddeling van een bijzondere doelgroep.

Mocht verhuring binnen het gekozen systeem niet tot verhuur leiden, dan is de corporatie vrij in het kiezen van de methode om tot verhuring van de woning te komen.

Volgorde van aanbieden van de woning
De woning wordt aangeboden op volgorde van de kandidatenlijst, zoals die ontstaat na toepassing van de gekozen rangordebepaler (aanbodmodel, lotingmodel), dan wel via bemiddeling van de woningzoekende. Binnen het aanbodmodel wordt zowel voor starters als doorstromers en herstarters de meettijd bepaald door de registratiedatum. Op dit begrip is al bij artikel 4 ingegaan. Als het gaat om de meettijd van starters, kan de registratiedatum nauwkeurig worden bepaald (niet alleen door de dag, maar ook door het tijdstip). In het geval van doorstromers is het denkbaar dat twee kandidaten voor dezelfde woning een gelijke registratie datum hebben. In dat geval wordt de rangorde bepaald door loting. Als een woningzoekende in aanmerking komt voor meer dan één woning, start in principe voor alle betreffende woonruimten een aanbiedingsproces. Dit is ongeacht het model dat gekozen is. Voorwaarde voor toewijzing is een positieve verhuurdersverklaring en een inkomensverklaring (voor zover van toepassing) en correcte inschrijfgegevens. Een inkomensverklaring kan bij de Belastingdienst worden aangevraagd. De corporatie verstrekt na acceptatie van de woningtoewijzing namens burgemeester en wethouders de huisvestingvergunning aan de nieuwe huurder. Burgemeester en wethouders verstrekken daartoe een formulier aan de corporatie.
De woningcorporatie kan besluiten een kandidaat geen huurcontract aan te bieden. Redenen zijn onder andere huurschuld bij de huidige of een vorige verhuurder of het veroorzaken van ernstige overlast. Tevens zal de aanbieding ingetrokken worden indien blijkt dat de relevante gegevens van de woningzoekende in het woningzoekendenregister niet juist zijn of als de woningzoekende weigert medewerking te verlenen aan het controleren van die gegevens. De weigering gebeurt schriftelijk aan de betreffende kandidaat met opgaaf van reden(en) en met verwijzing naar de mogelijkheid daartegen een klacht in te dienen.

Woningruil
Woningruil valt volgens bijlage 3 onder bemiddeling, maar telt niet mee als vrijkomend huuraanbod. Het betreft wel een mutatie en moet daarom door de corporaties meegenomen worden in de verantwoording aan burgemeester en wethouders.

Artikel 7. Weigering en acceptatie van woonruimte

In dit artikel zijn de situaties en sancties omschreven bij no show van woningzoekenden die zijn uitgenodigd voor een bezichtiging van een woning waarop ze hebben gereageerd. Deze sancties zijn nodig omdat no show het aanbiedingsproces vertraagt, en serieuze woningzoekenden langer moeten wachten. Dit is ongewenst in een zeer krappe woningmarkt. Lid 3 van dit artikel bevat de regel dat bij acceptatie van een woning de opgebouwde meettijd behouden blijft. Dit helpt een snellere acceptatie van een aangeboden woning, en zodoende ook de doorstroming.

Artikel 8. Voorrang bij toewijzing van woonruimte
Dit artikel regelt aan welke doelgroepen, en op welke wijze deze doelgroepen met voorrang kunnen worden gehuisvest. In de eerste plaats kunnen corporaties jaarlijks de helft van alle opgeleverde sociale nieuwbouwwoningen in een gemeente met voorrang toewijzen aan inwoners van die gemeente. Deze regel is bedoeld om de leefbaarheid op peil te houden, en/of om gerichte doorstroming op gang te brengen. Daarnaast kunnen vrijkomende woningen worden gelabeld voor een aantal doelgroepen die zo met voorrang kunnen worden gehuisvest. Deze staan opgesomd in lid 3 van artikel 8, waarbij tevens wordt verwezen naar bijlage 3 bij deze verordening. Het gaat om woningzoekenden in een bepaalde leeftijdscategorie, grote huishoudens, doorstromers in het kader van het project van groot naar beter, en woningzoekenden voor een bijzonder project of in het kader van leefbaarheid.
Daarnaast vallen hieronder ook de verhuisindicaties voor een levensloopgeschikte woning of een rolstoelgeschikte woning. De afgifte hiervan vindt op lokaal niveau plaats binnen de regels van artikel 8 lid 3 sub e en f en lid 4.

De verhuisindicatie wordt in de hele woningmarktregio geaccepteerd. Dat geldt ook voor indicaties die buiten de woningmarktregio zijn afgegeven.
Het verlenen van een verhuisindicatie is een besluit waartegen op grond van de Algemene wet bestuursrecht bezwaar en beroep kan worden aangetekend. Het college van burgemeester en wethouders dat de verhuisindicatie afgeeft neemt zelf de bezwaar- en beroepschriften in behandeling. De verhuisindicatie is niet gekoppeld aan een financiële vergoeding op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning.
Voor de richtlijnen waaraan de betreffende woningen moeten voldoen, wordt verwezen naar bijlage 2.
Op lokaal niveau kunnen burgemeester en wethouders en de in de gemeente werkzame corporaties afspraken maken over de toewijzing van deze woningen.
In artikel 8 lid 4 is door rekening te houden met eigen mogelijkheden van de woningzoekende, meer aansluiting gezocht bij de opdracht die voortvloeit uit de Wmo 2015. Soms zijn mensen in staat om met eigen mogelijkheden en/of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk het woonprobleem te verminderen of te verhelpen.
Rolstoelgeschikte woningen die via het aanbodmodel worden geadverteerd, worden in eerste instantie uitsluitend aangeboden aan woningzoekenden met een verhuisindicatie voor een levensloopgeschikte c.q. rolstoelgeschikte woning. Indien deze woningen de eerste keer vruchteloos worden aangeboden, wordt de tweede keer bij voorrang geadverteerd voor woningzoekenden met de betreffende indicatiestelling. Indien er dan weer geen kandidaten zijn voor deze woning, wordt hij bij de tweede keer adverteren op basis van de normale volgordebepaling aan een andere woningzoekende toegewezen.

Artikel 9, 10 en 11 Voorrang bij urgentie

Algemeen
De deelnemende gemeenten en corporaties in de woningmarktregio hanteren hetzelfde urgentiebeleid. Er wordt overal met dezelfde urgentiecriteria gewerkt.
Daartoe is er in de woningmarktregio één regionale urgentiecommissie werkzaam. De urgentiecommissie woonruimteverdeling is namens burgemeester en wethouders van de contactgemeente belast met het behandelen van alle aanvragen om noodurgentie. Daarnaast handelt de regionale urgentiecommissie ook de aanvragen om een mantelzorgurgentie af.
De benoeming van de leden van deze commissie valt onder verantwoordelijkheid van het college van de contactgemeente. De werkzaamheden van de commissie zijn vastgelegd in het Reglement aanvragen noodurgentie en mantelzorgurgentie woonruimteverdeling, dat deel uitmaakt van de bestuursovereenkomst die gemeenten in de woningmarktregio hebben gesloten.

Rangordebepaling
Een urgent woningzoekende gaat voor een regulier woningzoekende, tenzij voor de betreffende woning de voorrang voor urgent woningzoekenden is uitgesloten. Dit laatste is in de presentatie van de woning (bijvoorbeeld in de advertentie) duidelijk kenbaar gemaakt.
Er zijn vier categorieën urgent woningzoekenden: herstructureringsurgenten, urgent woningzoekenden vanwege verblijf in een tijdelijke opvang in verband met problemen van relationele aard en/of geweld, mantelzorgurgenties en noodurgenties. Binnen deze vier categorieën gaan woningzoekenden met een herstructureringsurgentie voor op de andere woningzoekenden, om zo de noodzakelijke vernieuwing van de woningvoorraad te faciliteren door herhuisvesting van mensen die vanwege sloop of ingrijpende verbouwing hun huis uit moeten. Binnen de overige drie categorieën wordt de rangorde van de urgent woningzoekenden bepaald op de wijze zoals bepaald in artikel 9 lid 3.

Voorziening voor tijdelijke opvang
Woningzoekenden die verblijven in een voorziening voor tijdelijke opvang van personen die in verband met problemen van relationele aard of geweld hun woonruimte hebben verlaten zijn op grond van de wet reeds urgent woningzoekenden. Deze woningzoekenden moeten dat aantonen met een daartoe door deze voorziening afgegeven verklaring. Deze verklaring moet afkomstig zijn van een voorziening die zich professioneel richt op het bieden van tijdelijke opvang en hulp, zoals een blijf-van-mijn-lijfhuis.

Mantelzorgurgentie

Ontvangers of verleners van mantelzorg zijn ook op grond van de Wet urgent woningzoekende. Zij moeten voldoen aan de volgende voorwaarden om voor urgentie via een mantelzorgurgentie als bedoeld in artikel 10 lid 3 in aanmerking te komen:

- er is sprake van een ondersteuningsvraag
- er is sprake van een mantelzorgrelatie
- de mantelzorger besteedt minimaal 10 uur per week aan mantelzorg
- er is sprake van een langdurige ondersteuning waarbij de verwachting bestaat dat de mantelzorgrelatie minimaal een jaar in stand blijft.

Burgemeester en wethouders kunnen beleidsregels vaststellen met betrekking tot het verlenen van mantelzorgurgenties. Zo kan daarin worden opgenomen op welke wijze de afstand of reistijd tussen de ontvanger en verlener van mantelzorg, of andere relevante factoren bij de beoordeling van een aanvraag om mantelzorgurgentie worden betrokken.

De mantelzorgurgentieverklaring is alleen geldig in de gemeente waarvoor deze verklaring is afgegeven. Dit is de gemeente waar de mantelzorg wordt verleend of ontvangen.

Woningzoekenden die mantelzorg verlenen of ontvangen worden niet bemiddeld naar een woning, maar zoeken zelf een woonruimte.

Noodsituatie

Het begrip noodsituatie staat centraal bij de aanvraag voor een noodurgentie. Dit begrip wordt als volgt toegelicht:

- Er is sprake van een persoonlijke noodsituatie.
- Een (andere) woning in de woningmarktregio moet een oplossing zijn voor de huidige noodsituatie.
- De huidige woning is niet geschikt (te maken) om het probleem, waarin het huishouden verkeert, te verhelpen.
- De noodsituatie moet zodanig ernstig zijn dat het onverantwoord is deze langer dan vier maanden te laten voortbestaan, geteld vanaf het moment van behandeling van de aanvraag door de urgentiecommissie.
- De noodsituatie moet buiten de schuld (of nalatigheid) van betrokkene zijn ontstaan.
- Betrokkene is niet verwijtbaar verantwoordelijk te stellen voor het ontstaan of voortbestaan van de problemen. Voor zover er sprake is van verwijtbare verantwoordelijkheid voor ontstaan of voortbestaan van het probleem geldt dit tot een maximum van 3 jaar na het ontstaan van de woonnoodsituatie.
- De noodsituatie was voor betrokkene niet te voorzien, ofwel betrokkene was niet in staat tijdig maatregelen te nemen om de (huidige of aanstaande) woonnoodsituatie te voorkomen.
- Verder was betrokkene niet in staat daarop te anticiperen door middel van tijdig reageren c.q. inschrijven als woningzoekende in de woningmarktregio.
- Van betrokkene wordt verwacht eerst zelf aantoonbaar naar een oplossing van het probleem gezocht te hebben, voordat een noodurgentieverklaring wordt aangevraagd.

Voor het aanvragen van een aanvragen van een noodurgentieverklaring zijn leges verschuldigd. Dit wordt regionaal uniform geregeld in de leges- c.q. belastingverordeningen van de gemeenten in de woningmarktregio. Het verstrekken van een noodurgentieverklaring of een mantelzorgurgentieverklaring is een besluit waartegen op grond van de Algemene wet bestuursrecht bezwaar en beroep kan worden aangetekend.

Begeleiding en bemiddeling

Aan het verstrekken van een noodurgentieverklaring kunnen voorwaarden worden verbonden (artikel 11 verordening). De voorwaarden kunnen gelden voor personen in bijzondere omstandigheden of voor personen met zodanig ernstige psychische en/of psychosociale problemen dat woonbegeleiding geïndiceerd is. De voorwaarden die opgelegd kunnen worden, zijn:

- acceptatie van begeleiding;

- toewijzing van een specifiek geschikte woning.

Aan woningzoekenden waarbij begeleiding als voorwaarde is gesteld, kan de woningcorporatie bij woningtoewijzing de eis stellen dat zij deze begeleiding daadwerkelijk accepteren. Weigering van begeleiding kan er toe leiden dat de woningzoekende niet in aanmerking komt voor de woning.
Bij de toewijzing van een specifiek geschikte woning wordt de urgente bemiddeld en gaat dus niet zelf op zoek naar een woning.

Artikel 18. Monitoring en verantwoording

Deze verordening is gericht op het rechtvaardig verdelen van schaarse woonruimte en het bestrijden van ongewenste en onevenwichtige effecten van die schaarste. Het is om die reden van belang om de effecten goed te volgen. Daarom is de woonruimteverdeling onderwerp van een systeem van monitoring en verantwoording. In artikel 18 is opgenomen welke regels daarvoor gelden. De corporaties die belast zijn met de uitvoering van de woonruimteverdeling, leveren de informatie aan het college van burgemeester en wethouders.
Daarnaast is opgenomen dat de verordening 1 jaar voor het einde van de wettelijke termijn van 4 jaar geldigheidsduur, integraal wordt geëvalueerd.

Artikel 19. Bestuurlijke boete

In artikel 2 is bepaald dat zelfstandige woonruimten in eigendom van een corporatie met een huurprijs beneden de huurtoeslaggrens als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder a, van de Wet op de huurtoeslag niet voor bewoning in gebruik mogen worden genomen of gegeven als daarvoor geen huisvestingsvergunning is verleend. Het handelen zonder huisvestingsvergunning is een overtreding waartegen een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. In de tabel in bijlage 4 is de hoogte van de boetes, gespecificeerd per overtreding, aangegeven.

Bijlage 2 Richtlijnen voor levensloopgeschikte woonruimten en rolstoelgeschikte woonruimten (artikel 8)

Levensloopgeschikte woonruimten

1. Goed bereikbare entree
    a. De entree van de woonruimte dient goed bereikbaar te zijn, dat wil zeggen dat een bewoner/ bezoeker die gebruik maakt van loophulpmiddelen de woning goed moet kunnen gebruiken:
    b. De toegangsroute naar een woning dient verhard en voldoende stroef te zijn
    c. Breedte van de toegangsroute dient groter dan 900 mm te zijn
    d. Hoogteverschil dient kleiner dan 250 mm te zijn, te overbruggen met helling niet steiler dan 1:12
    e. De toegangsroute naar een woongebouw dient verhard en voldoende stroef te zijn
    f. Breedte van de toegangsroute groter dan 1200 mm
    g. Hoogteverschil tussen 250 en 500 mm, te overbruggen met een helling niet steiler dan 1:12
    h. Hoogteverschil vanaf openbare weg mag niet meer zijn dan 500 mm
    i. Bij appartementen dient een lift aanwezig te zijn voor woonruimten die niet op de begane grond liggen.
    j. Aan de buitenzijde van de voordeur dient een vrije ruimte van minimaal 1200 x 1200 mm te zijn, op waterpas niveau. Aan de binnenzijde minimaal 1200 m breed en 1500 mm diep met ruimte voor een garderobe.

2. Indeling
   Alle primaire ruimten (woonkamer, keuken, toilet, hoofdslaapkamer en badkamer) dienen op één bouwlaag te liggen. Als er verblijfsruimten op meer dan één bouwlaag liggen, zijn ze onderling verbonden door een veilige trap. Als de primaire ruimten (woonkamer, keuken, toilet, hoofdslaapkamer en badkamer) op meer dan één bouwlaag liggen, moet tevens de mogelijkheid aanwezig zijn om een traplift aan te brengen.

3. Drempels en draaicirkels
    a. In de woonruimte zijn lage (max. 20 mm) of geen drempels. Dat geldt ook voor de toegangsdeuren tot de woonruimte of het woongebouw (in het geval van appartementen e.d.).
    b. Als dat laatste niet mogelijk is, dienen hogere drempels door een hellingbaan te worden overbrugd.
    c. De afmetingen van de keuken, hoofdslaapkamer en badkamer dienen zodanig te zijn dat een draaicirkel van 1200 mm mogelijk is.
    d. In het geval van een afzonderlijk toilet dient de toegangsdeur bij voorkeur haaks op de lengterichting van de toiletpot te staan.

4. De vertrekken
    a. Voor alle vertrekken geldt dat alle deurposten minimaal 750 mm breed zijn.
    b. Een woonruimte van minimaal 19 m2 en een breedte van minimaal 3,30 m, ruimte voor zitten en eten, voldoende vrij uitzicht.
    c. Een privé buitenruimte (balkon, terras) van minimaal 2000 x 1200 mm, met de bereikbaarheid conform punt 1c.
    d. Een open of gesloten keuken met een aanrechtlengte van bij voorkeur 2400 mm en een vrije ruimte achter het aanrecht van minimaal 1200 mm diep.
    e. Een hoofdslaapruimte van minimaal 10 m2, een breedte van minimaal 2700 mm, een vrije bewegingsruimte aan minimaal één lange zijde van een tweepersoonsbed en naar een garderobe kast van minimaal 800 mm.
    f. Een badruimte met een bij voorkeur drempelloze douche, wastafel en toilet, en antislipvloer.

5. Indien sprake is van een woongebouw (zoals bij appartementen) dienen de volgende voorzieningen te worden getroffen:
    a. De aanwezigheid van een intercom/videofoon.
    b. Een goede verlichting in de hal, trappenhuizen, bergingen, enz.
    c. Een goed voor rollatorgebruikers bereikbare entree.
    d. Een goed voor rollatorgebruikers bereikbare berging.
    e. Bij de entree van het woongebouw een vrije ruimte aan de buitenzijde van minimaal 1500 mm x 1500 mm, op waterpas niveau.
    f. In de entreehal een vrije ruimte van 1500 mm x 1500 mm excl. een vaste zitplaats voor 2 personen
    g. Een lift met een binnenbreedte van minimaal 900 mm breed en 1300 mm diep, met schuifdeur of automatische deur .
    h. Verkeersruimten (gangen, galerijen e.d.) van minimaal 1200 mm breed.
    i. Licht of elektrisch bedienbare deuren van minimaal 800 mm breed en drempelloos dan wel met een lage drempel.
    j. Een stalling en oplaadpunt voor een scootmobiel.

6. In de woonruimte dient voldoende comfort (binnenklimaat) te zijn. Indien sprake is van een woongebouw dient dit gebouw voldoende veiligheid (sociale veiligheid, valveiligheid) binnen en buiten de woonruimte te b*ieden.*

7. Corporaties kunnen overeenkomstig certificaat A (rollatorgeschikt) van het Handboek WoonKeur Bestaande Bouw aanvullende eisen stellen.

Rolstoelgeschikte woonruimten

Naast de hierboven voorschriften voor levensloopgeschikte woningen gelden voor rolstoelgeschikte woonruimten de volgende aanvullende voorschriften:

1. Goed bereikbare entree
    a. De bezoekbaarheid van de woning dient goed te zijn, dat wil zeggen dat een bewoner/bezoeker die gebruik maakt van een rolstoel de woning goed moet kunnen gebruiken.
    b. Aan de buitenzijde van de voordeur dient een vrije ruimte van minimaal 1500 mm x 1500 mm te zijn, op waterpas niveau. Aan de binnenzijde eveneens minimaal 1500 mm x 1500 mm diep met ruimte voor een garderobe.

2. De vertrekken
    a. Een privé buitenruimte (balkon, terras) van minimaal 2000 mm x 1500 m.
    b. Een hoofdslaapruimte van minimaal 12 m2, een breedte van minimaal 3000 mm, een vrije bewegingsruimte aan minimaal één lange zijde van een tweepersoonsbed en naar een garderobekast van minimaal 900 mm;
    c. De afmetingen van de keuken, hoofdslaapkamer en badkamer dienen zodanig te zijn dat een draaicirkel van 1500 mm mogelijk is.
    d. Het aanrecht dient onderrijdbaar en nastelbaar te zijn voor iemand in een rolstoel.
    e. Een badruimte met extra ruimte in voor de grotere draaicirkel van een rolstoel en extra parkeerruimte naast closet en douchezitje.
    f. Wanneer sprake is van drie of meer slaapkamers een apart tweede toilet van minimaal 1100 mm x 850 mm.

3. In het geval van een woongebouw (zoals bij appartementen) dienen alle deuropeningen minimaal 850 mm breed en drempelloos te zijn. Indien dit niet anders kan, dient een drempel maximaal 20 mm hoog te zijn.

4. Indien sprake is van een woongebouw (zoals bij appartementen) dienen de volgende voorzieningen te worden getroffen:
    a. Een goed voor rolstoelgebruikers bereikbare berging met een bergingsgang van minimaal 1100 mm breed.
    b. Verkeersruimten (gangen, galerijen e.d.) van minimaal 1500 mm breed.
    c. Bij voorkeur licht of elektrisch bedienbare deuren van minimaal 850 mm breed en drempelloos.

Bijlage 3. Doelgroepen situaties voor bemiddeling

Bemiddeling of adverteren met voorrang			
Reden	**Omschrijving**	**Kolom 3 Aanbieden via bemiddeling**	**Kolom4 Adverteren met voorrang**
Alternatief aanbod na fout corporatie	De corporatie heeft een fout gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld een syseemfout of een fout van een medewerker zijn. De woningzoekende krijgt een aanbieding van een andere woning	Ja	Nee
Bijzonder project/Leefbaarheid	Bijv. Voorrang voor middeninkomens, houden van intakegesprekken over het leveren van een bijdrage aan de leefomgeving, leefstijl, communitybuilding	Ja	Ja
Eisen aan leeftijd: * 55+ * 60+ * 65+ * tot 21 (tot 2024: 23 Jaar) * t/m 27 jaar	Zoveel mogelijk uniformiteit in leeftijden. Geen andere grenzen gebruiken. In advertentietekst: i.c.m. geen kinderen.	Nee	Ja (uitsluitend adverteren voor specifieke doelgroep)
Voorrang voor huishoudgrootte: * minimaal 3 personen * minimaal 8 personen	Uniformiteit in huishoudgrootte. Voorrang voor grotere huishoudens van minimaal 3 personen kan incidenteel toegepast worden bij grote woningen met 4 of meer (slaap)kamers, minimaal 8 personen bij woningen met 6 of meer (slaap)kamers.	Nee	Ja
Calamiteit	Een calamiteit is bijv brand of lekkage in een woning waardoor er tijdelijk en/of vervangende woonruimte wordt geboden.	Ja	Nee
Doorstroombevordering vanuit sociale huur voor 55-plussers	Aansluiten bij nieuwe regeling 'Van groot naar beter wonen'.	Nee	Ja
Individuele herhuisvesting	Onhoudbare situaties zoals bijv. ernstige overlast of woonprobleem	Ja	Nee
indicatie Levensloopgeschikte woning	Toewijziging van een woning die geschikt is voor een woningzoekende die een levensloopgeschikte woning nodig heeft	Nee	Ja
indicatie Rolstoelgeschikte woning	Toewijzing van een woning die geschikt is voor een woningzoekende die afhankelijk is van een rolstoel	Ja	Ja
Omklappen woning	Registreren van een woning nadat de huurovereekomt is overgezet van hulpverleningsinstantie naar de bewoner/huurder	Ja	Nee
Woongroep	Toewijzing via coöptatie in verband met een woongroep.	Ja	Nee
Zorg- Werkgroep Bijzondere Bemiddeling	Toewijzing van woningen via de werkgroep bijzondere bemiddeling in de regio Nijmegen	Ja	Nee
Zorg- Doorstroomtafel: toewijzing doorstroom cliënten instellingen	Toewijzingen van woningen via doorstroomtafel Arnhem	Ja	Nee
Hulpverleningsinstantie	Toewijzing van een woning aan een hulpverleningsinstantie (of cliënt van een hulpverleningsinstantie) buiten doorstroomtafel of WBB om	Ja	Nee

Onderstaande telt **niet** mee bij 15% afspraak bij bemiddeling:

Reden	**Omschrijving**	**Aanbieden via directe Bemiddeling**	**Adverteren met voorrang**
Urgentie			
Urgent uit tijdelijke noodopvang	Toewijzing aan een urgent uit de tijdelijke opvang (die staat op de lijst van erkende instellingen).	Nee	Ja
Mantelzorgurgentie	Toewijzing aan een woningzoekende met een mantelzorgurgentie.	Ja, indien dit op de verklaring is aangegeven	Ja
sociaal/medische urgentie via urgentieco	Toewijzing aan een urgent woningzoekende die vanwege sociale, medische of financiele problematiek een urgentie heeft gekregen.	Ja, indien dit op de verklaring is aangegeven	Ja
Herstructureringsurgentie	Toewijzing van een woning aan een stadsvernieuwingsurgent.	Ja	Ja
Overige			
Statushouder	Toewijzing van een woning aan een statushouder	Ja	Nee
Vrije sector	Toewijzing van een vrije sector woning i.v.m. middenhuur tot € 1026 die vanaf 2024 wordt gereguleerd	Ja	Nee
Woning herhaaldelijk geadverteerd	Toewijzing van een woning die meerdere keren is geadverteerd zonder een passende kandidaat	Ja	Nee
Woningruil	Toewijzing van een woning voor woningruil	Ja	Nee
Zorgwoningen	* woonconcepten in samenwerking met zorgpartijen bijv. Bij Woonzorg * Toewijzing van een fokuswoning aan deze specifieke doelgroep (woningzoekenden met een fysieke beperking of handicap)	Ja, maar valt buiten de huisvestingsverordening	Nee

Bijlage 4 Monitorgegevens (artikel 18)

De inhoud van de monitorrapportage bevat in ieder geval:

1. Een overzicht van de actief woningzoekenden

- Totalen per jaar
- En naar de volgende onderscheiden doelgroepen:
    - Starters
    - Doorstromers
    - Inkomensgroepen
    - Leeftijdsgroepen
    - Herkomst
    - Urgent woningzoekenden

2. Een overzicht van de verhuurde woningen

- Totalen per jaar
- Percentage sociale nieuwbouw naar eigen inwoners
- En naar de volgende onderscheiden doelgroepen:
    - Starters
    - Doorstromers
    - Inkomensgroepen
    - Leeftijdsgroepen
    - Herkomst
    - Urgent woningzoekenden

3. Slaagkansen en zoektijd en meettijd

- Totalen
- En naar de volgende onderscheiden doelgroepen:
- Starters
- Doorstromers
- Inkomensgroepen
- Leeftijdsgroepen
- Zoektijd voor staters en doorstromers
- Meettijd voor starters en doorstromers

4. Toewijzing naar verdeler (aanbodmodel., loting, bemiddeling, direct te huur)

5. Verhuisbewegingen

- Weergave verhuisbewegingen (>20) binnen en tussen gemeenten in de woningmarktregio.

6. Weergave kerngegevens voor de woningmarktregio en per gemeente

Een en ander bij voorkeur volgens het vanaf 2018 door Entree gehanteerde model.

Bijlage 5 Bestuurlijke boetes (artikel 19)

Tabel 1 Bestuurlijke boete bij overtreding van de artikelen 2, eerste lid van deze verordening.

Overtreding	Grondslag Huisvestingswet 2014	Eerste Eerste overtreding	Recidive		
			Tweede overtreding	Derde overtreding	Vierde en volgende overtredingen
In gebruik nemen van woonruimte zonder huisvestingsvergunning (artikel 2, eerste lid van deze verordening)	Artikel 8, eerste en tweede lid	€ 435	€ 435	€ 435	€ 435

Inspraak concept Huisvestingsverordening 2024 gemeente Rheden

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rheden maakt bekend op 6 juni 2023 besloten te hebben de concept huisvestingsverordening 2024 vast te stellen en vrij te geven voor inspraak.

Inspraak

U kunt de concept Huisvestingsverordening 2024 inzien via www.overheid.nl.
Dit kan vanaf 9 juni 2023 tot en met 21 juli 2023 (zes weken). Lukt het u niet om dit document digitaal in te zien, neemt u dan contact op met Mw. Blokland op telefoonnummer 026-4976911 of via e-mail g.blokland@rheden.nl. Samen bespreken we dan hoe wij u het beste kunnen helpen.

Op het gemeentehuis de President Kennedylaan 106, 6883 AX te Velp ligt ook een geprint exemplaar. De openingstijden zijn: maandag t/m donderdag van 9.00 uur tot 17.00 uur en op vrijdag van 9.00 uur tot 12.30 uur.

Als u een zienswijze wilt inbrengen dan kan dat alleen schriftelijk, en voor 21 juli 2023, voorzien van naam en adres en eventueel naam van de organisatie. Uw zienswijze kunt u mailen naar: groene-groeiregio@groenemetropoolregio.nl.

De ingebrachte zienswijzen zullen worden betrokken bij de definitieve besluitvorming. Zienswijzen die na deze datum worden ingediend, worden niet meer in behandeling genomen.

Vervolg

Na de ter inzage periode zal een aangepaste versie in de gemeenteraad voorgelegd worden. Zij nemen in eind 2023 een definitief besluit.

Bijlage: concept Huisvestingsverordening 2024 gemeente Rheden

Datum: 6 juni 2023

Beste leden van de gemeenteraad,

Het college van B&W heeft op 6 juni 2023 de ontwerp Huisvestingsverordening 2024 vrijgegeven voor inspraak. Deze verordening, die in alle gemeenten in de woningmarktregio Arnhem Nijmegen van kracht wordt, stelt regels voor de verdeling van vrijkomende huurwoningen van woningcorporaties. Dat is iets wat we als sinds 2013 doen. Een nieuwe verordening is nodig omdat de huidige op 31 december 2023 afloopt.

De nieuwe verordening wijkt op een aantal punten af van de huidige. Dat is het resultaat van een evaluatie en ruim 3 jaar ervaring met de uitvoering van de huidige regels. De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende:

- Het percentage voor loting wordt verhoogd naar een bandbreedte van 15% tot maximaal 30%. Dit doen we om starters meer kans geven.
- Het begrip maatwerk in de toewijzing vervangen door het begrip bemiddeling. Daarbij is beter omschreven welke doelgroepen hier onder vallen. Dat is duidelijker, en zo kan het ook goed worden geregistreerd en gemonitord. Bovendien is nu ook duidelijker omschreven welke groepen met een gelabelde woning voorrang kunnen krijgen, zoals ouderen, grote gezinnen etc. Daarbij komt er ook een nieuw label voor doorstroming “van groot naar beter” .
- Het wordt voortaan mogelijk om 50% van de sociale nieuwbouw in een gemeente toe te wijzen aan inwoners van die gemeente. Hiermee is tegemoet gekomen aan de wens om meer woningen aan eigen inwoners toe te kunnen wijzen.
- Tot slot is de mogelijkheid voor gemeenten opgenomen om de verlening van mantelzorgurgenties -die tot nu toe per gemeente was geregeld- , regionaal uniform uit te laten voeren door de regionale urgentiecommissie. Deze commissie voert ook de andere urgenties uit. Hiermee wordt de regionale uniformiteit en transparantie verder vergroot

De ontwerpverordening wordt nu naar belanghebbenden gestuurd, zodat die eventueel een zienswijze kunnen indienen. Dit kan tot 21 juli 2023. Na verwerking van de zienswijzen wordt na de zomer een definitief voorstel aan de raad voorgelegd.

Informatieavond

Op woensdag 14 juni is er een informatieavond over de nieuwe huisvestingsverordening. U bent hier van harte welkom. Tijdens deze avond worden de nieuwe regels toegelicht, kunt u vragen stellen en reageren op de voorstellen.
De avond vindt plaats in de Droom, Nieuwe Aamsestraat 32, inloop vanaf 19.00 uur, start om 19.30 uur. Het einde zal rond 21.30 uur zijn.
Aanmelden kan via een mail naar bram.van.oudheusden@arnhem.nl of w.van.der.velde@nijmegen.nl

Als u een zienswijze wilt inbrengen dan kan dat alleen schriftelijk, en voor 21 juli 2023, voorzien van naam en adres en eventueel naam van de organisatie. Uw zienswijze kunt u mailen naar:
groene-groeiregio@groenemetropoolregio.nl

Met vriendelijke groet,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema-Holstein,
secretaris.

Bijlage: Concept Huisvestingsverordening 2024 gemeente Rheden

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder
G. Hofstede

begrotingsprogramma
2 Welzijn

draagt bij aan Global Goal(s)
1 Geen armoede
11 Duurzame steden en gemeenschappen
17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering
23 mei 2023

agendapunt
Evaluatie prestatieafspraken 2022

bijlage(n)
- Prestatieafspraken 2022
- Evaluatie prestatieafspraken 2022

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Evaluatie prestatieafspraken Vivare, HVR, gemeente Rheden 2022

INHOUD VOORSTEL
Kennis te nemen van de evaluatie prestatieafspraken Vivare, HVR, Gemeente Rheden over het jaar 2022.

1 Wat is de aanleiding?
Elk jaar maken Vivare, HVR en de gemeente Rheden prestatieafspraken met elkaar voor het volgende jaar. Deze afspraken worden gemonitord gedurende het jaar. Ook kijken we terug naar de uitvoering van de prestatieafspraken van het voorgaande jaar. In bijgevoegde evaluatie kijken we naar de uitvoering van de prestatieafspraken over het jaar 2022.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Prestatieafspraken 2022, gemeente Rheden, Vivare en HVR;
- Woningwet 2015;
- Huisvestingsverordening Rheden 2020;
- Woonvisie 2020-2026, Samen wonen in Rheden.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?
Door prestatieafspraken te maken met Vivare en de HVR gaan we een intensieve en vergaande samenwerking aan met betrekking tot de sociale huurvoorraad in onze gemeente. Zonder deze partners kunnen wij als gemeente onze doelen niet waarmaken. Wij werken samen aan een betaalbare sociale huurvoorraad. Aan beschikbaarheid voor diverse doelgroepen, die zijn aangewezen op de sociale huurvoorraad. Wij werken aan toekomstbestendige huisvesting, zowel qua duurzaamheid als levensloopgeschiktheid. En we werken samen aan leefbare wijken. De samenwerking met Vivare en de HVR is de afgelopen jaren sterk verbeterd, we spreken elkaar vaker. Er zijn veel uitdagingen die we samen aanpakken, ook buiten de prestatieafspraken om. Denk hierbij aan de oplopende taakstelling voor statushouders, de energiearmoede, de betaalbaarheid en verduurzaming van de woningen. Door samen op te trekken kunnen we meer bereiken.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
In 2022 zijn er op het gebied van energiearmoede goede stappen gemaakt. Er zijn energiecoaches opgeleid en deze hebben al diverse huishoudens kunnen helpen. Daarnaast werkt Vivare aan het verduurzamen van de woningen (in 2022 zijn 260 woningen aangepakt). Voor de leefbaarheid is in Stenfert-Dieren een wijkaanpak opgesteld. Gemeente en Vivare maken samen onderdeel uit van de stuurgroep voor deze wijkaanpak. In 2022 is ook de wooncoach gestart met het helpen en ontzorgen van senioren in hun woonwensen.
Helaas is het nog niet gelukt om afspraken te maken over het afnemen van 50 sociale huurwoningen door Vivare in het IJsseldistrict. Hier wordt in 2023 nog verder op ingezet.

In 2021 hadden we 26 afspraken die niet allemaal gerealiseerd konden worden vanwege tijdgebrek. In 2022 hebben we minder afspraken gemaakt (20 in totaal) die wel beter haalbaar waren. Dat is ook terug te zien. Bijna alle afspraken zijn gerealiseerd. Dit blijft een continu punt van aandacht.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
De evaluatie van de prestatieafspraken heeft geen financiële consequenties.

6 Wat zijn de risico's?
Zonder goede samenwerking met woningcorporaties en huurdersorganisaties zijn gemeentelijke doelen niet haalbaar en is er minder inzcht in wat er bij de huurders speelt.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
De evaluatie is in onderling overleg opgesteld, besproken en vastgesteld tijdens een bestuurlijk overleg tussen de gemeente, Vivare en HVR in maart 2023.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De evaluatie wordt ter kennisname aan de gemeenteraad gezonden.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Diverse keren per jaar vindt er een monitoring van de prestatieafspraken plaats en één keer per jaar een evaluatie, welke is bijgevoegd.

De Steeg,

GESCAND
UDB
16 DEC. 2021

HVR Huurdersvereniging Rheden

gemeente Rheden

vivare

Prestatieafspraken 2020-2026:

Actualisatie prestatieafspraken 2022

1 Ondertekening

In dit document leggen we de prestatieafspraken vast tussen:

- **De gemeente Rheden,** op grond van het collegebesluit van 14-12-2021 en A25 van de lijst behorende bij het Mandaatbesluit Rheden 2020 rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder mevrouw G. Hofstede, hierna te noemen: **'de gemeente'.**
- **Vivare**, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directeur-bestuurder de heer E. Angenent, hierna te noemen: '**Vivare'**.
- **Huurdersvereniging Rheden**, rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar voorzitter de heer W. Jongejan, hierna te noemen: **'de HVR'**.

Gemeente, Vivare en de HVR gezamenlijk ook te noemen: **'partijen'**.

Partijen werken vanuit een gezamenlijk gedragen Woonvisie voor de periode 2020-2026 "Samen wonen in Rheden", door de gemeenteraad van de gemeente Rheden vastgesteld in september 2020.

Deze prestatieafspraken 2020-2026 zijn geldig vanaf 1 januari 2022 na ondertekening door alle partijen en worden jaarlijks per 1 januari herijkt. Bij fusies dragen de partijen er zorg voor dat de in deze overeenkomst gemaakte prestatieafspraken door de nieuwe rechtspersoon worden overgenomen. Deze overeenkomst kan alleen met instemming van zowel de gemeente als Vivare, als de HVR worden ontbonden.

Deze overeenkomst is ondertekend op 15 december 2021 in Arnhem,

Gemeente Rheden: G. Hofstede

Vivare: E. Angenent

Eric Angenent
Digitally signed by Eric Angenent
Date: 2021.12.13 11:44:34 +01'00'

HVR: W. Jongejan

2 Inleiding

De doelen voor de prestatieafspraken zijn primair vastgelegd in de gemeentelijke woonvisie 2020-2026 "Samen wonen in Rheden". Vanuit de Woningwet is dit de basis voor de te maken prestatieafspraken. Daarnaast maken Vivare en de HVR hun keuzes in hun beleidsdocumenten, vanuit bedrijfsmatige overwegingen en belangen van huurders. Ook hieruit volgen doelen die partijen omarmen.
De zorg van de partijen gaat over huishoudens die niet volledig op eigen kracht in hun huisvesting kunnen voorzien. De focus ligt op huishoudens met een laag inkomen tot € 40.024 belastbaar per jaar (prijspeil 2021, wettelijke *primaire doelgroep* woningcorporaties), en anderzijds op de sociale huurvoorraad met een huurprijs tot € 752,34 van de woningcorporatie (prijspeil 2021, wettelijke grens *sociale huurvoorraad*).

De opgave vanuit de woonvisie is om voldoende betaalbare en kwalitatief goede woningen in de dorpen te bieden. Daarbij is er aandacht voor:

1) Betaalbaarheid
2) Beschikbaarheid
3) Duurzaamheid en kwaliteit
4) Leefbaarheid
5) Zorg

Deze thema's komen terug in de prestatieafspraken. In hoofdstuk 3 beschrijven we per thema het kader, de strategische doelen en concrete uitvoeringsafspraken voor het jaar 2022.

In de bijlagen vindt u de afspraken over lopend beleid en de samenwerkingsafspraken.

3 Prestatieafspraken

3.1 Betaalbaarheid

Inwoners van Rheden met een inkomen tot € 40.024 (prijspeil 2021) moeten binnen de sociale huurvoorraad een woning kunnen vinden die naar prijsstelling aansluit bij hun gezinssamenstelling en bestedingsmogelijkheden.

Overwegingen

Door de introductie van passend toewijzen zijn mensen met een inkomen tot de huurtoeslaggrenzen aangewezen op een woning onder de aftoppingsgrenzen. Verder zien we dat het aantal huurders met betaalbaarheidsproblemen toeneemt. En we zien dat mensen met lage middeninkomens tussen wal en schip terecht komen. Zij kunnen nu niet in de sociale huursector terecht, maar ook niet op de particuliere huurmarkt of koopmarkt.

Strategische doelen

Vanuit deze overwegingen werken de partijen aan de volgende strategische doelen:

- Woningzoekenden die huurtoeslaggerechtigd zijn, moeten vanuit Passend Toewijzen aanspraak kunnen maken op een huurwoning onder de aftoppingsgrenzen.
- Partijen zetten in op het niet toenemen van woonlasten en het terugdringen van schuldenproblematiek. De energielasten zijn in 2021 sterk gestegen. Doel is om in 2022 deze energielasten terug te dringen.
- Partijen zetten zich in voor voldoende betaalbare huurwoningen in alle huurklassen. Hiertoe monitoren zij de behoeftevraag en slagingskansen. Ook willen ze zich inzetten voor meer aanbod voor mensen met lage middeninkomens. Zie hiervoor ook de tabel met de streefhuurverdeling uit het bod van Vivare.

Prestatieafspraken 2022

1. Energiearmoede. Vanuit het rijk komt er geld beschikbaar voor de gemeente om de energielasten terug te dringen. Gemeente, Vivare en de HVR gaan in Q1 in overleg over welke mogelijkheden er zijn om dit geld te besteden. De gemeente maakt een keuze over hoe de gelden ingezet gaan worden.
2. Als vervolg op de afspraak uit 2021 gaan de gemeente en Vivare onderzoeken welke vorm (bijv een voorzieningenwijzer of een soortgelijke tool) we in kunnen voeren om armoede tegen te gaan en mensen meer te laten besparen. De gemeente trekt dit en Vivare sluit daarop aan. Start in Q2.
3. De woonlasten moeten betaalbaar blijven voor de doelgroep. Partijen spreken af dat er nader onderzoek wordt uitgevoerd naar de optimalisatie van de vroegsignalering. Vivare neemt hierin het voortouw door het organiseren van een evaluatie op de werking van de vroegsignalering zoals die nu plaatsvindt. Actie vindt plaats in Q2.
4. Partijen spreken af dat het huurbeleid van Vivare met elkaar gedeeld en doorgesproken wordt. Hiertoe spreken we af:
    a. Vivare organiseert in februari 2022 een bijeenkomst om haar huurbeleid toe te lichten. Daarbij worden gemeente en huurdersvereniging uitgenodigd. In deze bijeenkomst worden ook de cijfers toegelicht over toewijzing, verhuurbaarheid en huurachterstanden.

b. Ieder kwartaal wordt door de HVR de zogenaamde 'excessen' verzameld (dit zijn woningen die op basis van punten en locatie een ogenschijnlijk hoge of lage huur hebben). Deze excessen worden besproken in het reguliere overleg tussen Vivare en HVR en waar nodig aangepast.

5. Vivare wil bij huurders -waar de komende tien jaar geen duurzaamheidsmaatregelen worden uitgevoerd- de mogelijkheid bieden om tegen een beperkte financiële vergoeding zonnepanelen te laten plaatsen. Zo kunnen de woonlasten worden verlaagd. In Rheden worden in 2022 op ruim 500 woningen zonnepanelen geplaatst. Mocht de animo voor deelname achterblijven, kan de HVR haar rol als huurdersorganisatie inzetten om bewoners over te halen mee te doen.

3.2 Beschikbaarheid

Woningzoekenden die actief reageren op woningen en in de gemeente nog geen woning hebben, kunnen binnen een redelijke termijn een woning vinden in de gemeente Rheden, en in geval van een noodsituatie binnen drie maanden.

Overwegingen

In Rheden bestaat 30% van de woningvoorraad uit sociale huurwoningen van woningcorporaties. Op dit moment is er nog een behoorlijke druk op de sociale huursector, wat behoud van de huidige omvang van de sociale huurvoorraad rechtvaardigt. In 2022 wordt via de gemeente een regionaal woningmarktonderzoek uitgevoerd en uitkomsten hiervan kunnen van invloed zijn op de prestatieafspraken 2023.

Voor de langere termijn zetten we in op monitoring van de behoefteontwikkeling en slaagkansen van doelgroepen. Een aantal groepen is in het bijzonder afhankelijk van specifiek aanbod in de sociale huursector. Te denken valt aan mensen die zijn aangewezen op toegankelijke woonvormen, soms voor een specifieke (zorg)doelgroep. De partijen hechten waarde aan de mogelijkheden van deze kwetsbare groepen om in de eigen sociale gemeenschap een passende woning te vinden.
Uit onderzoek blijkt ook dat er een mismatch is in het huidige aanbod van sociale huurwoningen. Omdat er steeds meer kleine huishoudens komen, zijn er te veel eengezinswoningen en te weinig kleine gemakswoningen/appartementen.

Strategische doelen

Vanuit deze overwegingen werken de partijen aan de volgende strategische doelen:

- De gemeente zet in op behoud van de huidige aantallen sociale huurwoningen in de gemeente met een bandbreedte van 6100-6300 woningen. Vivare heeft per 1 juli 2021 een bezit van 5.733 sociale huurwoningen in de gemeente Rheden. De andere woningcorporaties hebben een bezit van ongeveer 450 sociale huurwoningen (incl. zorgwoningen).
- Om de mismatch in het sociale huuraanbod tegen te gaan en meer differentiatie in kwetsbare wijken te krijgen, zetten we in op het toevoegen van sociale huurwoningen in wijken met weinig sociale huur gekoppeld aan een afname van sociale huurwoningen in wijken met veel sociale huur. De gemeente draagt hier actief aan bij door ruimte te zoeken voor nieuwe sociale huurwoningen binnen projecten. Vivare reserveert hiervoor de benodigde middelen.
- Bij nieuwbouw, renovatie of herstructurering is er aandacht voor levensloopgeschiktheid.
- Geschikte woningen voor senioren- en (zorg)doelgroepen komen terecht bij deze specifieke doelgroepen. Hiertoe benutten we de mogelijkheden die er zijn bij woonruimteverdeling.

Prestatieafspraken 2022

6. Partijen hebben een overeenkomst over 'Veerkracht in de gemeente Rheden' ondertekend. Daarmee spreken partijen af dat ze een aanpak en prioritering hebben afgestemd voor drie wijken in de gemeente Rheden. Vivare en gemeente spreken af dat de prioriteit ligt bij het afronden en vervolmaken van de herontwikkeling van Velp Zuid. Aansluitend gaan partijen aan de slag met Stenfert in Dieren en Rheden Zuid in Rheden.
    a. Vivare levert in Q1 een plan (met tijdspad) over hoe om te gaan met kwetsbare wijken in Velp Zuid en welke woningen (complexen) in aanmerking komen voor de contramal. Daar volgt een lijst met vrije sectorverhuur (en evt. verkoop) uit waarmee kan het gesprek tussen de gemeente, Vivare en HVR gevoerd kan worden.
    b. In relatie met het toevoegen van 50 sociale huurwoningen op het Ziekenhuisterrein (project IJsseldistrict) spreken we af dat het onttrekken van woningen aan de DAEB-portefeuille op hetzelfde moment plaatsvindt als het toevoegen van de 50 woningen op het ziekenhuisterrein. Voor de besluitvorming over de contramal sluiten we aan bij de besluitvorming over de woningen op het ziekenhuisterrein (project IJsseldistrict). Onderdeel van de contramal kan ook zijn dat geliberaliseerde woningen in krachtige wijken weer sociale huurwoningen worden. Vivare gaat onderzoeken wat hierin mogelijk is.
    c. Gemeente en Vivare gaan samen afspraken maken over binnen welke nieuwbouwprojecten (de contramal) sociale huur kan worden toegevoegd om tot een uitruil te komen qua sociale huurwoningen voor Velp Zuid, Rheden Zuid en Stenfert in Dieren. Gemeente is trekker hiervoor en neemt in Q2 2022 hiertoe het initiatief.
7. Om de veerkracht in de wijken te verbeteren benut Vivare de wettelijk vrije toewijzingsruimte (maximaal 15%) zoals die in de Herziene Woningwet is benoemd. Door middel van die vrije toewijzingsruimte kunnen, daar waar gewenst, middeninkomens (tot € 44.196, - pp 2022) en hoge inkomens (tot € 55.500, - pp 2022) worden gehuisvest voor een betere mix in de wijk. Dit zal worden gedaan op die plaatsen waar de veerkracht in het geding is.
8. Gemeente en Vivare maken in 2022 een plan hoe de uitstroom uit jeugdzorginstellingen van 18- plussers het beste vorm kan krijgen. Gemeente neemt hiertoe het initiatief in Q3 van 2022.
9. In 2022 wordt op initiatief van de gemeente onderzocht waar er mogelijkheden liggen om woonwagenstandplaatsen uit te breiden. Vivare wordt hier actief bij betrokken en denkt mee waar de mogelijkheden en kansen liggen. Het kan gaan om uitbreiding van de huidige locaties of het zoeken naar nieuwe locaties. Ook de toewijzing van standplaatsen wordt hierbij bekeken. Dit wordt door de gemeente in Q2 opgepakt.

3.3 Duurzaamheid en kwaliteit

Sociale huurwoningen zijn energiezuinig en kwalitatief passend bij de veranderende doelgroep voor de sociale huursector, meer ouderen en meer kleine huishoudens. Woningen zijn zo veel mogelijk levensloopgeschikt.

Overwegingen

Duurzaamheid krijgt steeds meer een prominente rol in de samenleving. In Rheden moeten we alle zeilen bijzetten om onze duurzaamheidsambities waar te maken. Gemeente Rheden en Vivare gaan samen kijken hoe ze hier een goede invulling aan kunnen geven. Wij vinden dit een gezamenlijke verantwoordelijkheid en dit vraagt om een pro-actieve rol van beide partijen.

De huursector heeft binnen het Klimaatakkoord de rol van 'Startmotor' aangenomen om schaalvergroting mogelijk te maken op voorwaarde van een bijdrage vanuit het Rijk. Tegelijkertijd stellen partijen dat dit er niet toe mag leiden dat dit ten koste gaat van de betaalbaarheid voor de huurders. Vivare heeft de ambitie om in 2050 CO2-neutraal te zijn. De gemeente wil in 2040 CO2-neutraal zijn. Om dit te bereiken zetten we samen in op de verduurzaming van woningen. Ook moeten woningen en wijken aangepast

worden om weersextremen op te vangen en de biodiversiteit te vergroten. Tot slot willen we hergebruik van materialen (circulair bouwen) stimuleren, net zoals duurzame mobiliteit. Dit alles brengt kosten met zich mee. Met de toenemende belastingdruk voor woningcorporaties en de hoge bouwkosten moet Vivare zorgvuldig afwegen welke investeringen haalbaar zijn. Duurzaamheidmaatregelen zijn niet alleen als kostenpost te beschouwen, het levert maatschappelijk veel op: minder energieverbruik, een lagere energierekening, verhoogd wooncomfort voor de huurder, het draagt bij aan het tegengaan van de klimaatverandering, minder overlast bij hoosbuien en hitte, en zorgt voor meer biodiversiteit. We gaan uit van de mogelijkheden en zoeken naar creatieve oplossingen en subsidiemogelijkheden.

Strategische doelen

Vanuit deze overwegingen werken de partijen aan de volgende strategische doelen:

- Verduurzaming gaat over energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. Per 1 januari 2022 geldt een nieuwe methodiek voor de bepaling van de energieprestatie van woningen (en andere gebouwen). Met deze nieuwe methodiek is de Energie-index vervallen en zijn er nieuwe energieprestatie-indicatoren geïntroduceerd. De ambitie voor het verduurzamen van de woningen blijft dezelfde en moet vanaf 2022 vertaald worden naar een nieuwe methodiek.
- Partijen spannen zich in om Rheden klimaatbestendiger te maken en hebben aandacht voor biodiversiteit en circulair bouwen.
- De partijen trekken gezamenlijk op om de fiscale druk op woningcorporaties te beïnvloeden en zo meer financiële ruimte te houden om te investeren ten behoeve van de huurders.
- De gemeente, Vivare en huurdersorganisatie streven naar voldoende geschikte woningen, zodat senioren en mensen met beperkingen zelfstandig kunnen (blijven) wonen en leven.

Prestatieafspraken 2022

10. Per 1 januari 2022 geldt een nieuwe methodiek (EP) voor de bepaling van de energieprestatie van woningen (en andere gebouwen). Als indicator willen partijen de EP2 gebruiken. Over dit thema maken partijen een aparte afspraak (zie 11.) zodat de doelstelling kan worden geformuleerd. Conform eerdere toezeggingen in de prestatieafspraken, gaat Vivare in de periode 2022 tot en met 2024 in totaal 436 woningen verduurzamen in de gemeente Rheden. Op basis van de nieuwe methodiek (EP) zal dit niet op de voormalige energie-index van gemiddeld 1,4 voor de gehele gemeente Rheden uitkomen. De ambitie (in hoeveelheid woningen en maatregelen) blijft conform afspraak en doelstelling.
11. Vivare initieert en organiseert in Q1 2022 een bijeenkomst met gemeente en HVR. Partijen gaan gezamenlijk via dezelfde methode de voortgang van de energieprestaties uitwerken. In één of enkele werksessies wordt de methodiek NT8800 besproken en kan zo nodig ook de Aedes-routekaart 2.0 worden gebruikt. Ook kan hierbij worden afgestemd hoe een en ander zich verhoudt met de Transitievisie Warmte van de gemeente en wat stand van zaken en de match is wat betreft de wijkuitvoeringsplannen.
12. Vivare deelt separaat in november van elk jaar met partijen de onderhouds- renovatie-, verduurzamings- en nieuwbouwplannen voor zover bekend, zodat er meer inzicht ontstaat in welke woningen op welke manier en wanneer worden aangepakt. Op basis van dit projectoverzicht gaat de gemeente in Q1 een overleg inplannen om te kijken waar plannen kunnen samenkomen met gemeentelijke plannen op allerlei gebieden. Denk bijvoorbeeld aan de openbare ruimte, vanuit de wamtevisie, het warmtenet, beleid en projecten. Ook klimaatbestendigheid, natuurinclusiviteit en circulariteit worden hierin meegenomen.
13. Vanuit de transitievisie warmte wordt in 2022 gestart met het wijkuitvoeringsprogramma Dieren-West. Dit wordt vanuit de gemeente opgezet en Vivare is partner in het proces. Het partnership moet vooral gezien worden in meedenken, meepraten en commitment op het wijkuitvoeringsprogramma.

3.4 Leefbaarheid

De wijken en dorpen bieden een woonklimaat dat aansluit bij de wensen van de bewoners. Daarbij gaat het om een omgeving die kan worden getypeerd als schoon, heel en veilig, en die toegankelijk is voor verschillende doelgroepen. Met woningen die toekomstwaarde hebben.

Overwegingen

We zien in Rheden de zorgelijke ontwikkeling dat verschillen tussen sterke en kwetsbare wijken steeds groter worden. In de kwetsbare wijken wonen steeds meer mensen met hele lage inkomens, met een hulp of zorgvraag en mensen ervaren meer overlast. We willen daarom een evenwichtige opbouw in de wijken. De sociale cohesie moet terugkomen in de wijken, waardoor de samenredzaamheid weer toeneemt en de overlast afneemt. Zo creëren we wijken waar alle inwoners samen prettig kunnen wonen en leven.

Strategische doelen

Vanuit deze overwegingen werken de partijen aan de volgende strategische doelen:

- Buurten en dorpen zijn schoon, veilig en leefbaar.
- De woningvoorraad in buurten heeft voldoende toekomstkwaliteit. Delen van de woningvoorraad (oa in Dieren-Noord, Rheden en Velp-Zuid) worden aangepast aan de eisen van de tijd.
- We zetten in op integrale wijkvernieuwing, waarbij fysieke maatregelen worden gekoppeld aan sociale maatregelen.
- Voor meer differentiatie in kwetsbare wijken, zetten we in op het toevoegen van sociale huurwoningen in wijken met weinig sociale huur gekoppeld aan een afname van sociale huurwoningen in wijken met veel sociale huur. Dit kan door sloop/nieuwbouw, verkoop of verhuur aan de lage middeninkomens.

Prestatieafspraken 2022

14. Vivare, gemeente en HVR werken samen aan plannen voor een integrale wijkaanpak Stenfert. Hierbij komen thema's als differentiatie, verduurzaming, onderhoud woningen, aanpak sociale problematiek, schoon, heel en veilig samen. In Q2 2022 wordt er gestart met de actieplannen op de verschillende thema's. Gemeente is trekker van het proces. Hier ligt een duidelijke link met de ondertekende overeenkomst "Veerkracht in wijken". In deze overeenkomst liggen afspraken vast over hoe om te gaan met kwetsbare wijken in de gemeente Rheden, waaronder de wijk Stenfert in Dieren.
15. Het niet onderhouden van tuinen is en blijft een van de grootste ergernissen tussen buren. In Q2 2022 gaan gemeente, HVR en Vivare, op initiatief van Vivare, in gesprek over een integrale aanpak (o.m. communicatie, participatie en handhaving) over tuinen en achterpaden. Hierbij is nadrukkelijk ook aandacht voor eventueel achterliggende (multiproblem) casuïstiek. Ook wordt bekeken of en welke andere partijen (bijv. Incluzio) betrokken moeten worden.
16. Het aantal mensen met een hulp- en zorgvraag in sociale huurwoningen neemt toe. Voor een goede begeleiding en het tegengaan van overlast is samenwerking tussen gemeente en Vivare cruciaal. De gemeente onderzoekt in Q1 of het mogelijk en zinvol is om een functionaris aan te stellen om hier meer aandacht aan te geven. Vivare wordt betrokken om aan te geven wat er nodig is en wat iemand kan toevoegen. Ook kijkt Vivare mee om ervoor te zorgen dat functies bij verschillende partijen elkaar versterken.

3.5 Wonen en Zorg

Wonen en zorg of om preciezer te zijn: het realiseren van wonen met zorg door passende woonvormen en samenwerking is een belangrijk thema voor de prestatieafspraken. Gezien de vergrijzing zeker ook binnen de gemeente Rheden vraagt dit om maatregelen. De bedoeling is dat steeds meer mensen zelfstandig kunnen leven en deel uit te maken van de samenleving.

Overwegingen

Om de grote groep ouderen in Rheden nu en in de toekomst passend te kunnen huisvesten, zijn extra levensloopgeschikte woningen nodig. We zetten standaard in op levensloopgeschikte nieuwbouw, maar ook op aanpassing van bestaande woningen.

Strategische doelen

- Langer zelfstandig thuis wonen wordt gestimuleerd. De kunst is om de combinatie te maken van aanpassingen in bestaand bezit en bij verhuizingen/nieuwbouw.
- Nadrukkelijke aandacht voor het stimuleren van doorstroming op de woningmarkt; hierdoor komen er (ook) woningen vrij voor andere doelgroepen.
- We zien een toename in de instroom van kwetsbare groepen en een afname van de veerkracht in de wijken. Het opzetten van een methode voor zachte landing is cruciaal.
- Bij nieuwbouw is het uitgangspunt dat de woningen levensloopgeschikt zijn (conform visie op Samen Wonen 2020-2026); tenzij dit anders door partijen onderling wordt afgesproken.

Prestatieafspraken 2022

17. In 2021 is het onderzoek afgerond van gemeente en Vivare waarbij vraag en aanbod van levensloopgeschikte woningen in de bestaande voorraad in beeld zijn gebracht. Aan de hand hiervan worden in 2022 uitvoeringsafspraken gemaakt afhankelijk van de behoefte aan levensloopgeschikte woningen en de toegankelijkheid van wooncomplexen. De gemeente neemt hiervoor het initiatief in Q1.
18. In Q1 van 2022 start de wooncoach van de gemeente Rheden (in samenwerking met andere partijen waaronder Vivare). Deze wooncoach gaat senioren helpen om te kijken wat er nodig is om door te stromen naar een beter passende woning. Het gaat hier om maatwerk, ook zaken als hoe een woning wordt achtergelaten, hulp bij verhuizing of behoud huidige huur worden daarbij bekeken. Vivare ondersteunt en adviseert waar dit nodig is. De gemeente plant in Q4 een evaluatie over de behaalde resultaten.
19. De visie op wonen, welzijn en zorg wordt vernieuwd. Gemeente neemt hiervoor in Q1 het initiatief. Vivare en HVR denken en praten mee over deze nieuwe visie. Knelpunten die worden gesignaleerd tijdens het proces kunnen leiden tot vervolgacties.
20. De gemeente wil graag meer aandacht voor wonen en zorg. Vanuit een knelpunt dat we uiterlijk Q2 gezamenlijk vaststellen in het ambtelijke overleg, levert Vivare onderzoek/kennis om een pilot te starten op het gebied van wonen en zorg in de gemeente Rheden.

Bijlage 1

Afspraken lopend beleid

Betaalbaarheid

Het streefhuurbeleid van Vivare

1. Vivare heeft streefhuurbeleid vastgesteld. Bij mutatie is dit leidend. Na 1 juli 2016 zijn de huren bij mutatie in verband met het nieuwe streefhuurbeleid van Vivare, gemiddeld genomen omlaaggegaan. Indien alle woningen opnieuw verhuurd zouden worden dan ziet de verdeling van de huurwoningen over de verschillende huurklassen er als volgt uit:

Cijfers Rheden (31-07-2021)		Stand van zaken 2021 in %	Woningen in absolute aantallen.	Streefhuurbeleid 2021 in %	Streefhuur-beleid in absolute aantallen.
Aantal zelfstandige woningen			5733		5733
Huurklasse 1a		13%	750	12%	710
Huurklasse	1b1	28%	1611	32%	1848
	1b2	44%	2504	31%	1754
Huurklasse 1c		8%	479	8%	482
Huurklasse 2		5%	288	13%	725
Vivare Select		2%	96	3%	164

2. Vivare's streefhuurbeleid is leidend en niet de liberalisatiegrens van 145 punten. Het splitsingsvoorstel Daeb/Niet-Daeb van Vivare is voorgelegd aan de gemeente en HVR (20-10-2016). Deze afspraak monitoren de partijen jaarlijks omstreeks maart.
3. Vivare hanteert de huursombenadering. Hierbinnen streeft Vivare langjarig, bij gelijkblijvende omstandigheden (waaronder wet- en regelgeving) naar een inflatievolgende huurverhoging. Deze uitgangspunten worden jaarlijks, met in acht name van het streefhuurbeleid, verder geconcretiseerd in het proces van huurverhoging waarbij de HVR het adviesrecht heeft.
4. Eventuele huurverhoging vindt alleen plaats bij mutatie, woningverbetering en jaarlijkse huurverhoging. Streefhuur is bij mutatie het leidende principe. Is de huidige huur lager dan streefhuur dan wordt de huur verhoogd, is de huidige huur hoger dan de streefhuur dan wordt de huur verlaagd naar streefhuur.
5. Huurverlaging is mogelijk voor huurders met financiële problemen. De procedure hiervoor is onlangs vereenvoudigd en aangescherpt. Vooralsnog volstaat deze manier van werken om de huurders met financiële problemen te helpen. Vivare monitort zorgvuldig hoe het met de betalingsproblematiek gaat en als er bij de HVR of gemeente voorbeelden bekend zijn waarin dit niet goed gaat, dan worden deze gedeeld met Vivare en pakt zij deze op.
6. Vivare ondersteunt huurders vroegtijdig bij het voorkomen van huurachterstanden. Vivare biedt maatwerk aan huurders die door plotselinge inkomensdaling in de knel komen. Vivare bespreekt met deze huurders de verschillende oplossingsmogelijkheden. In specifieke en urgente situaties is het mogelijk om de huur (tijdelijk) te verlagen.

7. De gemeente scheldt gemeentelijke lasten kwijt voor huishoudens met een laag inkomen. Daarbij gaat het om onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing, grafrecht en hondenbelasting (voor 1 hond).
8. De gemeente biedt hulp aan mensen met schuldproblemen door bijvoorbeeld te bemiddelen bij het treffen van een betalingsregeling met de schuldeiser of een budgetoverzicht op te stellen.
9. De HVR informeert de huurders over mogelijkheden van huurtoeslag en de jaarlijkse huurverhoging. Dit doet zij zowel aan individuele huurders als aan leden gezamenlijk via informatiebijeenkomsten, nieuwsbrieven en website.
10. Het project 'Vroegsignalering' waarbij Vivare en gemeente betrokken zijn moet leiden tot minder schulden. Doordat partijen in een vroeg stadium betalingsachterstanden rapporteren, kan de gemeente er snel op af. De Schulddienstverlening van de gemeente gaat af op 25 signalen per maand. De HVR brengt de Schulddienstverlening onder de aandacht bij huurders.

Beschikbaarheid

Voldoende woningen voor senioren

11. Gemeente en Vivare zetten Lokaal Maatwerk in om specifieke complexen bij de daarvoor bestemde doelgroep te krijgen. Daarbij gaat het in elk geval om woningen die expliciet bedoeld zijn en toegankelijk zijn (gemaakt) voor senioren of mensen die slecht ter been zijn. Dit zijn de appartementencomplexen aan de Hendrikus Avelinghstraat, Binnentuin, Prinses Beatrixstraat en President Kennedyflat te Velp, de woningen in complex Schweer bey der Beckehof, de aanleunwoningen Beverode, Da Costa en De Vingerhoed te Dieren, en Blauwe Pad en Massenweg, Klaproosstraat in Rheden en Willem Landrelaan in Dieren. Woningen in deze complexen worden bij mutatie eenmalig met Lokaal Maatwerk aangeboden aan senioren (leeftijd >55 jaar). Inzet van Lokaal Maatwerk mag de verhuurbaarheid van deze complexen niet onder druk zetten. Mocht dit wel zo zijn, treedt Vivare in overleg met de gemeente en de HVR over mogelijke aanpassing van deze afspraak.
12. "Mijn huis, mijn toekomst", de bewustwordingscampagne om mensen te informeren over de noodzaak om de woning beter toegankelijk te maken, wordt in alle kernen van de gemeente toegepast. Naast toegankelijkheid wordt ook duurzaamheid meegenomen.

Huisvesting bijzondere doelgroepen

13. Vivare draagt bij aan de taakstelling huisvesting statushouders naar rato van haar aandeel in de sociale huurvoorraad binnen de gemeente Rheden. Vivare heeft daarbij oog voor het maatschappelijk draagvlak. Als het maatschappelijk draagvlak onder druk komt te staan, dan overleggen Vivare en Gemeente over maatregelen zoals:
    - Meerdere statushouders in een woning versnelling van geplande nieuwbouw waardoor meer doorstroming ontstaat
    - Inzet semi-permanente woningen
    - Transitie bedrijfsonroerend goed
    - Maatwerk voor minderjarige statushouders als ze meerderjarig worden
    - Flexibelere verdeling statushouders tussen de gemeenten
14. Wanneer de behoefte zich voordoet stelt Vivare twee woningen per jaar beschikbaar voor minderjarige alleenstaande vreemdelingen (AMVers) die 18 jaar worden, waarnaar zij door kunnen stromen (2 bewoners per woning). Hier wonen zij met begeleiding van een zorgpartij.
15. Gemeente en Vivare hebben werkafspraken gemaakt over de uitstroom uit beschermd en begeleid wonen.

16. De slaagkans van jonge starters is relatief gezien laag. In 2022 willen we de slaagkansen voor deze doelgroep vergroten. Hiervoor zet Vivare 12 lotingwoningen per jaar specifiek in voor jonge starters tot 27 jaar.

Behoud sociale huursector

17. Vivare heeft budget begroot om in totaal 40 tot 50 woningen nieuw te bouwen tot en met 2022 en 110 tot 130 woningen te herstructureren.
18. Vivare zet verkoop in om het woningbezit meer aan te laten sluiten op de vraag of bij versnipperd bezit. De opbrengst wordt ingezet voor woningverbetering en nieuwbouw in de gemeente Rheden. Er vindt geen aanvullende complexgewijze verkoop plaats.
19. Vivare brengt geen andere woningen naar Vivare-Select, dan benoemd in de lijst daeb/niet-daeb (d.d. 28-11-2016 als onderdeel van het splitsingsvoorstel d.d. 11-10-2016) waardoor voldoende woningen behouden blijven voor de sociale huursector.
20. Voor de schaarse gemeentelijke locaties of als ontwikkelaars met nieuwe plannen komen, bespreekt de gemeente de plannen met Vivare en brengt mogelijkheden voor sociale huur onder de aandacht.
21. De gemeente hanteert voor sociale huurwoningen een vaste grondprijs. Vivare wenst de grondprijs te kunnen bespreken vanuit de haalbaarheid van projecten voor onder andere bijzondere doelgroepen of woningen die vooruitstrevend zijn op het gebied van duurzaamheid.
22. De gemeente werkt actief mee aan nieuwbouwinitiatieven in de sociale huur, waaronder op de Imboslaan te Dieren en het Ziekenhuisterrein in Velp, zodat het mogelijk is meer te differentiëren in wijken met veel sociale huurwoningen en de sociale woningvoorraad op peil te houden.

Kwaliteit

Wijkaanpak

23. Partijen werken samen volgens 'de samenwerkingsovereenkomst aangaande aanpak Velp-Zuid'. Van waaruit in totaal 679 woningen zijn/worden aangepakt. Bij al deze ingrepen is verduurzaming een onderdeel, door het realiseren van een labelsprong. Voor het overleg met bewoners zijn twee klankbordgroepen opgericht.
24. Vivare en gemeente stemmen met elkaar af met als resultaat een planning voor wijkverbetering waarbij werkzaamheden aan complexen en infrastructuur op elkaar aansluiten.
25. Bij nieuwbouw kiest Vivare altijd voor hang- en sluitwerk dat voldoet aan politiekeurmerk. Bij Groot onderhoud staat veiligheid en degelijkheid ook centraal, maar politiekeurmerk niet standaard. Per project bepalen we of het mogelijk is om het keurmerk te realiseren.
26. Gemeente spant zich in om subsidies bij andere overheden te verkrijgen om de woningvoorraad toekomstbestendiger te maken. Dit geldt niet alleen voor bestaande woningvoorraad, maar ook voor eventuele nieuwbouw en herstructurering initiatieven.
27. Gemeente heeft geld gereserveerd voor herstructurering, waaronder de herstructurering van Velp Zuid.
28. De HVR zorgt, in samenwerking met Vivare en gemeente, voor voorlichting aan haar achterban bij groot onderhoud en herstructurering.

Leefbaarheid

29. Vivare zet zich in op leefbaarheid, passend binnen het wettelijke maximum van €131,37 (prijspeil 01-01-2020) per woning. Dit bedrag is opgebouwd uit personeelskosten (o.a. buurtbeheerders, (senior) klantconsulenten) en investeringen in, en uitgaven aan onder meer schoonmaakacties, veiligheid, preventie. In het Gebiedsontwikkeloverleg (voorheen Gebiedsteam Leefomgeving) worden gezamenlijke (leefbaarheids)opgaven afgestemd. Hierin zitten ontwikkelmanagers, toezichthouders, jeugdboa's, gastheren buurtbeheer, wijkagent en

krachtcoach, jongerenwerk, sociaal gebiedsteam en medewerkers van Vivare. (Exacte vorm en frequentie worden verder onderzocht en uitgewerkt.)

30. Ik buurt mee! wordt ook in 2022 voortgezet. Vivare draagt bij waar mogelijk wanneer het initiatieven betreft bij eigen huurders of buurten. Met "Ik buurt mee" wordt ook een beroep gedaan op de huurders om een bijdrage te leveren aan initiatieven en om meer betrokken te raken bij de buurt.
31. Vivare heeft 1,5 formatieplaats buurtbeheerder voor de gemeente Rheden. Activiteiten van de buurtbeheerder zijn: zichtbaar zijn in de wijk, deelnemen aan overleggen over Velp Zuid, Stenfert etc. De inzet ten aanzien van signalering wordt tijdens de reguliere monitoring overleggen met elkaar besproken.
32. Gemeente zorgt dat mensen die vanuit een kwetsbare situatie in een nieuwe woonomgeving komen passende begeleiding krijgen, zodat deze mensen hun leven weer kunnen oppakken.
33. Gemeente en Vivare nemen deel aan het project buurtbemiddeling, hierin werken woningcorporaties en gemeenten samen.
34. Gemeente is initiatiefnemer van het project "ik buurt mee", waarin bewoners en andere partijen in de wijk worden gestimuleerd zelf bij te dragen aan een schone, veilige en leefbare buurt. In 2020 is gestart met het uitdelen van waardecheques aan bewoners, die daarmee zelf initiatieven voor hun buurt van de grond kunnen krijgen.
35. De gemeente zet preventieadviseurs in, onder meer om huurders te informeren over inbraakpreventie.
36. Partijen geven uitvoering aan het Hennepconvenant.

Verduurzamen

37. De gemeente heeft in 2020 een aanvraag ingediend voor de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW). Dit is toegekend. In 2022 wordt deze aanpak doorgezet. Het project zal door de gemeente in afstemming met Vivare en de HVR worden gecommuniceerd en uitgezet onder bewoners. Zowel Vivare als de HVR wordt gevraagd om met de bij hen beschikbare middelen huurders te informeren over het project en de mogelijkheden.
38. Huurders zijn niet altijd op de hoogte van de mogelijkheden voor woningaanpassingen (bijvoorbeeld 'mijn huis mijn toekomst' en WMO). Partijen spannen zich in om huurders op een goede manier te informeren en op de juiste manier door te verwijzen.

Bijlage 2

Samenwerking en proces

Samenwerking

Gemeente, Vivare en HVR dragen vanuit hun eigen rol bij aan een goede en respectvolle samenwerking, waarbij rekening wordt gehouden met elkaars belangen en verantwoordelijkheden.
De partijen betrekken elkaar actief bij beleidsvorming op het gebied van wonen, onder meer door een adequate overlegstructuur en een actieve bijdrage aan overleggen. Gemeente, Vivare en HVR werken samen aan een gemeenschappelijke woningmarktanalyse en zijn bereid tot uitwisseling van (markt)informatie. De partijen zorgen ervoor dat de communicatie over projecten met een wederzijds belang in gezamenlijk overleg wordt afgestemd.

Verantwoording

De partijen monitoren de voortgang van de afspraken. Daartoe geeft Vivare inzicht in de resultaten van woningtoewijzing. Hierin is aandacht voor opzeggingen, gemiddelde woonduur van woningzoekenden en benodigde meettijd per doelgroep (starters/doorstromers/mensen met WMO-indicatie). Jaarlijks worden de resultaten hiervan in een gezamenlijke voortgangsrapportage vastgelegd en besproken tijdens een bestuurlijk overleg. Aan de hand van deze rapportage en de invloeden van nieuw landelijk, gemeentelijk en/of Vivare-beleid worden de prestatieafspraken waar nodig bijgesteld en wijzigingen schriftelijk vastgelegd.
Vivare verantwoordt zich jaarlijks met het jaarverslag en de evaluatie van de prestatieafspraken over haar lokale activiteiten en prestaties richting gemeente en stakeholders.
De gemeente informeert Vivare en de HVR over voorstellen en communicatie richting de gemeenteraad over onderwerpen die relevant zijn voor Vivare en de huurders of voortvloeien uit afspraken tussen gemeente, Vivare en de HVR.

Overleg

De gemeente, Vivare en de HVR voeren drie keer per jaar bestuurlijk overleg. Tijdens deze bijeenkomsten informeren en consulteren partijen elkaar over hun activiteiten en plannen. Vivare initieert het bestuurlijk overleg en de gemeente fungeert als gastheer. Los van het gezamenlijke bestuurlijke overleg kunnen partijen op verzoek bilateraal overleg voeren. Zij betrachten hierbij maximale transparantie.
Daarnaast is er ten minste drie keer per jaar ambtelijk overleg. In dit overleg vindt afstemming plaats over lopende zaken en projecten. Verder is de monitoring van de prestatieafspraken een vast agendapunt en wordt het bestuurlijk overleg voorbereid.
Een keer per jaar staat de voortgang van de samenwerking en proces van de prestatieafspraken centraal tijdens een ambtelijk en bestuurlijk overleg. Naast de reguliere deelnemers schuiven dan ook vertegenwoordigers van de andere beleidsvelden/afdelingen aan.

Partijen gaan hierbij uit van de volgende omgangsregels:

- Gezamenlijkheid van gemeente, Vivare en de HVR is het uitgangspunt in de totstandkoming van de prestatieafspraken en de uitvoering hiervan. Dit vraagt optimale transparantie naar elkaar.
- De woonvisie geeft het kader waarbinnen samengewerkt wordt. Dit is niet in beton gegoten. Bij ontwikkelingen buiten dit kader geldt dat dit in afstemming gebeurt tussen de drie partijen.
- Partijen informeren elkaar tijdig over ontwikkelingen en investeringen.
- Partijen benutten elkaars kennis en invloed om plannen verder te brengen. Dit vraagt een uitnodigende houding naar elkaar.

Jaaragenda

Om te komen tot een werkbare en zich ontwikkelende samenwerking en prestatieafspraken, zijn volgende stappen jaarlijks van meerwaarde:

Eerste kwartaal: evaluatie van het uitvoeringsprogramma voorgaande jaar

In het eerste kwartaal evalueren de drie partijen het resultaat van de uitvoering van afspraken naar inhoud en proces over het voorgaande jaar. Daarmee ontstaat ook de basis voor de verantwoording door Vivare in haar volkshuisvestingsverslag dat uiterlijk 1 mei moet zijn ingediend.

1 Juli: bod Vivare

Conform de Woningwet 2015 brengt Vivare jaarlijks voor 1 juli haar bod uit (zo concreet mogelijk) met een doorkijk naar de daaropvolgende jaren. In het bod volgt Vivare de gewenste prestaties uit de woonvisie 2020-2026, zoals verwerkt in de gezamenlijke doelen van deze prestatieafspraken. Bovendien geeft Vivare daarbij aan welke prestaties zij van de gemeente en de HVR nodig hebben om een effectieve bijdrage te kunnen leveren aan de woonvisie. Vivare overlegt met de HVR over het concept bod en legt die daarna ter advies voor.

Vanaf 1 juli tot 1 november: werken aan prestatieafspraken

In juli bespreekt het bestuurlijk overleg het bod van Vivare en geeft dit vrij voor de onderhandelingen richting prestatieafspraken. Vervolgens gaan de partijen in overleg over de uitwerking van de prestatieafspraken. Hiertoe stellen zij een werkgroep in bestaande uit ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeente, Vivare en de HVR. De gemeente heeft in de werkgroep de rol van penvoerder.
De werkgroep komt na het bestuurlijk overleg minimaal 3 maal bijeen:

- Tijdens de eerste bijeenkomst wordt besproken in welke mate het bod aansluit bij de woonvisie en de gezamenlijke doelen. Tevens zullen de gemeente en de HVR dan aangeven welke prestaties zij voornemens zijn te leveren.
- Tijdens de tweede bijeenkomst wordt een eerste uitwerking van de prestatieafspraken besproken. Vertrekpunt is de uitwerking van de huidige set prestatieafspraken, die geactualiseerd zijn op basis van het bod en de voorziene bijdrage van de gemeente en de HVR.
- Tijdens de derde bijeenkomst rondt de werkgroep de definitieve set prestatieafspraken af en stuurt ze ter vaststelling toe aan het bestuurlijk overleg.

November/ december: prestatieafspraken definitief

Partijen streven er naar de prestatieafspraken af te ronden omstreeks 15 november voor het eerstvolgende jaar, met doorkijk naar vijf jaar, zodat besluitvorming tijdig voor 15 december plaatsvindt.

De concrete invulling van de jaaragenda met data van de overleggen voor het komend jaar, wordt door partijen in de maand december afgestemd.

Monitoring Prestatieafspraken 2022 gemeente Rheden

Nr.	Prestatieafspraak	Behaald	Toelichting
Betaalbaarheid			
1.	Energiearmoede. Vanuit het rijk komt er geld beschikbaar voor de gemeente om de energielasten terug te dringen. Gemeente, Vivare en de HVR gaan in Q1 in overleg over welke mogelijkheden er zijn om dit geld te besteden. De gemeente maakt een keuze over hoe de gelden ingezet gaan worden.		Er ligt een gemeentelijk projectplan energiearmoede ter besteding van de Rijksmiddelen ter bestrijding energiemiddelen (SPUK-gelden). In dat projectplan wordt eerst ingezet op inzet van energiecoaches vanuit de energiebank Arnhem e.o.. Er worden energiecoaches opgeleid en ingezet om huishoudens op alle fronten (energiecontract, gedrag en kleine ingrepen) van advies te voorzien. Ook is er een witgoedregeling opgezet (i.c.m. advies energiecoach) en ingrijpende isolatiemaatregelen voor woningeigenaren met een laag inkomen. Er zijn in 2022 17 coaches opgeleid en er lopen ongeveer 70 coachingstrajecten. Afgesproken is dat HVR in 2023 meer bekendheid gaat geven aan de coaches onder huurders. Er wordt regelmatig een projectgroep georganiseerd waarbij ook Vivare is aangesloten. Vivare heeft een medewerker aangenomen om dit traject te begeleiden vanuit Vivare. Vanuit de vivare aanpak energiearmoede zijn o.a. energieboxen uitgedeeld bij alle bewoners van een EFG-label woning. De energiebox helpt bewoners bij het snel realiseren van kleine energiebesparende maatregelen.
2.	Als vervolg op de afspraak uit 2021 gaan de gemeente en Vivare onderzoeken welke vorm (bijv een voorzieningenwijzer of een soortgelijke tool) we in kunnen voeren om armoede tegen te gaan en mensen meer te laten besparen. De gemeente trekt dit en Vivare sluit daarop aan. Start in Q2.		De gemeente heeft ervoor gekozen de tool "bereken uw recht" in te gaan zetten. De tool geeft inzicht in het mogelijke recht dat er voor de inwoners is op landelijke en lokale toeslagen en regelingen. De tool kan door partners in de financiele hulpverlening inzet worden als onderdeel van een hulpvraag, maar inwoner kan hem ook zelf (anoniem) online invullen. Doel is dat inwoners maximaal gebruik maken van het aanbod aan ondersteunende regelingen dat hen ter beschikking staat. Gemeente gaat zich daarnaast aansluiten bij Geldfit, een initiatief van de Nationale Schulphulproute. Geldfit is een portal dat doorverwijst naar lokaal hulpverleningsaanbod. Geldfit verwijst ook door naar bereken uw recht. Vivare verwijst inmiddels door naar de tools wanneer armoede ter tafel komt. Op vivare.nl volgt een verwijzing naar de gemeente en Geldfit. Daarnaast bekijkt Klantmaatwerk hoe we dit onderwerp beter mee kunnen nemen in de klantketen verhuur i.c.m. een betere intake. Ook de huurdersvereniging neemt het op zich om huurders hierover te informeren.
3.	De woonlasten moeten betaalbaar blijven voor de doelgroep. Partijen spreken af dat er nader onderzoek wordt uitgevoerd naar de optimalisatie van de vroegsignalering. Vivare neemt hierin het voortouw door het organiseren van een evaluatie op de werking van de vroegsignalering zoals die nu plaatsvindt. Actie vindt plaats in Q2.		Begin 2022 is een overleg geweest met alle vroegsignaleerders. Daar is afgesproken dat 1x per jaar de gemeente een bijeenkomst organiseert en gegevens deelt. De vroegsignalering loopt inmiddels steeds beter. Gemeente en Vivare weten elkaar goed te vinden. Aandachtspunt is het versnellen van het poces rondom informatie delen. Dit blijft continu onder de aandacht en er wordt doorlopend gekeken waar verbeteringen mogelijk zijn.
4a.	Vivare organiseert in februari 2022 een bijeenkomst om haar huurbeleid toe te lichten. Daarbij worden gemeente en huurdersvereniging uitgenodigd. In deze bijeenkomst worden ook de cijfers toegelicht over toewijzing, verhuurbaarheid en huurachterstanden.		Bijeenkomst is geweest. Vivare heeft aan de gemeente (wethouder en beleidsmedewerker wonen) en de HVR uitleg gegeven over het huurbeleid.
4b.	Ieder kwartaal wordt door de HVR de zogenaamde ‘excessen’ verzameld (dit zijn woningen die op basis van punten en locatie een ogenschijnlijk hoge of lage huur hebben). Deze excessen worden besproken in het reguliere overleg tussen Vivare en HVR en waar nodig aangepast.		Werkwijze loopt. In het periodiek overleg is door Vivare reactie gegeven op de aangedragen excessen. Daarnaast heeft eind december een verdiepende sessie plaatsgevonden om stil te staan bij de uitvoerings van het Vivare huurbeleid. Hieruit heeft Vivare enkele procesverbeteringen doorgevoerd en heeft in januari 2023 een vervolg plaatsgevonden. Omdat de resterende 'excessen' met name een gevolg zijn van het Vivare-huurbeleid hebben Vivare en HVR geen verder vervolg gegeven aan dit gesprek (later dit jaar volgt gesprek over huurbeleid). HVR blijft excessen doorgeven aan Vivare.
5.	Vivare wil bij huurders -waar de komende tien jaar geen duurzaamheidsmaatregelen worden uitgevoerd- de mogelijkheid bieden om tegen een beperkte financiële vergoeding zonnepanelen te laten plaatsen. Zo kunnen de woonlasten worden verlaagd. In Rheden worden in 2022 op ruim 500 woningen zonnepanelen geplaatst. Mocht de animo voor deelname achterblijven, kan de HVR haar rol als huurdersorganisatie inzetten om bewoners over te halen mee te doen.		In gemeente Rheden heeft Vivare 1.119 woningen geselecteerd en benaderd. Hiervan hebben 849 huurders zich opgegeven om zonnepanelen te ontvangen. In 2022 zijn op 443 woningen zonnepanelen geinstalleerd, in de gebieden De Steeg, Dieren, Ellecom, Rheden, Spankeren en Velp. Restant volgt. Bij de selectie van woningen zijn woningen die vallen onder een beschermd Rijksgebied meegenomen. Deze woningen hadden een vergunning nodig om zonnepanelen te plaatsen. Het gaat om 18 woningen in Dieren. Inmiddels loopt er een traject om een vergunning achteraf te krijgen. Indien de vergunning niet wordt toegekend, dient Vivare de zonnepanelen te verwijderen. Daarnaast heeft Vivare nieuw beleid ingevoerd om bij grootonderhoudprojecten, indien mogelijk en tegen vergoeding, zonnepanelen te installeren. Deze afspraak is door de landelijke prestatieafspraken ingehaald. In 2028 moeten alle sociale huurwoningen (met uitzondering van te slopen woningen en monumentale woningen) verduurzaamd zijn. Er mogen in 2028 geen woningen met een E, F of G label meer zijn. Bij de prestatieafspraken van 2023 hebben we afgesproken om te streven naar 2027 voor de uitfasering van deze slechte labels.

Nr.	Prestatieafspraak	Behaald	Toelichting
Beschikbaarheid			
6.	Partijen hebben een overeenkomst over 'Veerkracht in de gemeente Rheden' ondertekend. Daarmee spreken partijen af dat ze een aanpak en prioritering hebben afgestemd voor drie wijken in de gemeente Rheden. Vivare en gemeente spreken af dat de prioriteit ligt bij het afronden en vervolmaken van de herontwikkeling van Velp Zuid. Aansluitend gaan partijen aan de slag met Stenfert in Dieren en Rheden Zuid in Rheden		Projecten lopen verder: Velp-Zuid herstructurering volop in uitvoering. In Stenfert zijn we van start gegaan met de integrale wijkaanpak, waarbij bewoners centraal staan en onderdeel uitmaken van het project. De aanpak is gericht op de lange termijn en kijkt door richting 2042. De ruimtelijke aanpak werken we parallel en integraal zoveel mogelijk uit op een manier dat het past bij de bewoners. Hierbij is aandacht voor het tegengaan van de sociale problematiek en verbeteren van de fysieke woonomgeving. Verduurzamen van de woningvoorraad en het creeren van een betere balans in het woningaanbod en bewoners maakt onderdeel uit van de aanpak. Rheden volgt in laatste fase.
6a.	Vivare levert in Q1 een plan (met tijdspad) over hoe om te gaan met kwetsbare wijken in Velp Zuid en welke woningen (complexen) in aanmerking komen voor de contramal. Daar volgt een lijst met vrije sectorverhuur (en evt. verkoop) uit waarmee kan het gesprek tussen de gemeente, Vivare en HVR gevoerd kan worden		Er ligt een plan over hoe om te gaan met kwetsbare wijken. Deze is nog niet op complexniveau aangezien er nog geen concrete nieuwbouwplannen zijn waar Vivare sociale huurwoningen af kan nemen. De uitruil willen we graag vastleggen. Vivare gaat dit jaar de nieuwe wijkplannen opstellen. Hieruit moet blijken hoe we de portefeuille- en gebiedsdoelstellingen vertalen naar de wijken en welke maatregelen hiervoor nodig zijn. In Velp-Zuid kunnen we dan woningen gaan aanwijzen voor de contramal. Het opstellen van de wijkplannen is vertraagd. Met hulp van Companen werkt Vivare in de 1e helft van 2023 de wijkplannen uit. Vivare neemt HVR en de gemeente mee in de uiteindelijke wijkplannen.
6b.	In relatie met het toevoegen van 50 sociale huurwoningen op het Ziekenhuisterrein (project IJssel District) spreken we af dat het onttrekken van woningen aan de DAEB- portefeuille op hetzelfde moment plaatsvindt als het toevoegen van de 50 woningen op het ziekenhuisterrein. Voor de besluitvorming over de contramal sluiten we aan bij de besluitvorming over de woningen op het ziekenhuisterrein (project IJssel District). Onderdeel van de contramal kan ook zijn dat geliberaliseerde woningen in krachtige wijken weer sociale huurwoningen worden. Vivare gaat onderzoeken wat hierin mogelijk is.		Helaas is het nog niet gelukt om afspraken te maken over het afnemen van 50 sociale huurwoningen door Vivare in het IJsseldistrict. Hier wordt in 2023 nog verder op ingezet.
6c.	Gemeente en Vivare gaan samen afspraken maken over binnen welke nieuwbouwprojecten (de contramal) sociale huur kan worden toegevoegd om tot een uitruil te komen qua sociale huurwoningen voor Velp Zuid, Rheden Zuid en Stenfert in Dieren. Gemeente is trekker hiervoor en neemt in Q2 2022 hiertoe het initiatief		Bij de Imboslaan en aan de Admiraal Helfrichlaan komt sociale woningbouw. Bij het Ijsseldistrict wordt sociale woningbouw toegevoegd. Bij al deze projecten wordt bekeken of Vivare als woningcorporatie kan aanhaken om de sociale huurwoningen af te nemen. Bij alle nieuwbouw in Rheden wordt bekeken of er ruimte gemaakt kan worden voor sociale huurwoningen, Vivare is daarbij de voorkeurspartij om in te springen in het project.
7.	Om de veerkracht in de wijken te verbeteren benut Vivare de wettelijk vrije toewijzingsruimte (maximaal 15%) zoals die in de Herziene Woningwet is benoemd. Door middel van die vrije toewijzingsruimte kunnen, daar waar gewenst, middeninkomens (tot € 44.196, - pp 2022) en hoge inkomens (tot € 55.500, - pp 2022) worden gehuisvest voor een betere mix in de wijk. Dit zal worden gedaan op die plaatsen waar de veerkracht in het		In 2022 zijn van de 300 verhuringen er 6 toegewezen aan aan huishoudens met een inkomen boven de DAEB-inkomensgrens. Dit is 2% van de verhuringen. Afgelopen jaar lag vanuit Vivare de focus op het het huisvesten van de bijzondere doelgroepen. Vanuit 'mix in de wijk' zijn in gemeente Rheden 2 woningen met een hogere huurprijs verhuurd.
8.	Gemeente en Vivare maken in 2022 een plan hoe de uitstroom uit jeugdzorginstellingen van 18- plussers het beste vorm kan krijgen. Gemeente neemt hiertoe het initiatief in Q3 van 2022.		Dit is vanwege tijdgebrek niet opgestart, andere onderwerpen hadden meer prioriteit. Uitstroom loopt wel gewoon door. Met afspraken kan dit misschien soepeler verlopen maar er is op dit moment geen directe aanleiding om dit op te pakken.
9.	In 2022 wordt op initiatief van de gemeente onderzocht waar er mogelijkheden liggen om woonwagenstandplaatsen uit te breiden. Vivare wordt hier actief bij betrokken en denkt mee waar de mogelijkheden en kansen liggen. Het kan gaan om uitbreiding van de huidige locaties of het zoeken naar nieuwe locaties. Ook de toewijzing van standplaatsen wordt hierbij bekeken. Dit wordt door de gemeente in Q4 opgepakt		In februari 2022 is de startnotitie Woonwagenbeleid vastgesteld door de raad met hierin de uitgangspunten voor het nieuwe woonwagenbeleid. In april is er een bewonersavond georganiseerd waarop bewoners meegedacht hebben over het nieuwe beleid. Er is een bewonerscommissie opgericht, die samen met Vivare en gemeente een start heeft gemaakt met nieuwe toewijzingsregels. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden rond beheer en onderhoud. En er is een start gemaakt met het onderzoeken van de mogelijkheden voor uitbreiding van standplaatsen, ook financieel gezien. Hieruit blijkt dat de businesscase woonwagenstandplaats negatief is. In 2023 wordt nader bekeken hoe gemeenten en Vivare tot een beter sluitende businesscase kunenn komen en/of hoe partijen met de onrendabele top om willen gaan. Dit wordt verder opgepakt in 2023. Het Woonwagenbeleid is in april 2023 vastgesteld.

Nr.	Prestatieafspraak	Behaald	Toelichting
Duurzaamheid en kwaliteit			
10.	Per 1 januari 2022 geldt een nieuwe methodiek (EP) voor de bepaling van de energieprestatie van woningen (en andere gebouwen). Als indicator willen partijen de EP2 gebruiken. Over dit thema maken partijen een aparte afspraak (zie 11.) zodat de doelstelling kan worden geformuleerd. Conform eerdere toezeggingen in de prestatieafspraken, gaat Vivare in de periode 2022 tot en met 2024 in totaal 436 woningen verduurzamen in de gemeente Rheden. Op basis van de nieuwe methodiek (EP) zal dit niet op de voormalige energie-index van gemiddeld 1,4 voor de gehele gemeente Rheden uitkomen. De ambitie (in hoeveelheid woningen en maatregelen) blijft conform afspraak en		In 2022 grootonderhoud aan de schil uitgevoerd bij in totaal 260 woningen, waarvan 60 woningen aan de Tellegenlaan in Dieren, 5 eengezinswoningen Van Rhemenhof in Spankeren en 195 woningen aan de Buurtweg e.o. in Rheden.
11.	Vivare initieert en organiseert in Q1 2022 een bijeenkomst met gemeente en HVR. Partijen gaan gezamenlijk via dezelfde methode de voortgang van de energieprestaties uitwerken. In één of enkele werksessies wordt de methodiek NT8800 besproken en kan zo nodig ook de Aedes-routekaart 2.0 worden gebruikt. Ook kan hierbij worden afgestemd hoe een en ander zich verhoudt met de Transitievisie Warmte van de gemeente en wat stand van zaken en de match is wat betreft de wijkuitvoeringsplannen.		Sessie is geweest. Diverse ambtelijke collega's van de gemeente hebben deze uitleg gekregen. Bedoeling is om toe te gaan werken naar de Standaard voor woningen. Vivare voert een verdiepende slag uit in 2023 waarbij gekeken wordt naar de huidige stand, en hoever de woning/complex op dit moment van de Standaard af zit. Afhankelijk van de Standaard volgt de gewenste warmte-oplossing.
12.	Vivare deelt separaat in november van elk jaar met partijen de onderhouds- renovatie-, verduurzamings- en nieuwbouwplannen voor zover bekend, zodat er meer inzicht ontstaat in welke woningen op welke manier en wanneer worden aangepakt. Op basis van dit projectoverzicht gaat de gemeente in Q1 een overleg inplannen om te kijken waar plannen kunnen samenkomen met gemeentelijke plannen op allerlei gebieden. Denk bijvoorbeeld aan de openbare ruimte, vanuit de wamtevisie, het warmtenet, beleid en projecten. Ook klimaatbestendigheid, natuurinclusiviteit en circulariteit worden hierin meegenomen.		Lijst is vertrouwelijk gedeeld gezien de vele onzekerheden wordt deze niet openbaar. Vivare heeft bij projecten onderzocht welke kansen er zijn en waar nodig toegepast (bijvoorbeeld afkoppelen hemelwater). Bij toekomstige renovatieprojecten neemt Vivare klimaatadaptatie en circulariteit mee in de opdracht.
13.	Vanuit de transitievisie warmte wordt in 2022 gestart met het wijkuitvoeringsprogramma Dieren-West. Dit wordt vanuit de gemeente opgezet en Vivare is partner in het proces. Het partnership moet vooral gezien worden in meedenken, meepraten en commitment op het wijkuitvoeringsprogramma.		De samenwerking in Dieren-West vraagt nog om een verbeterslag. Vivare heeft aangegeven prioriteit te geven aan de uitfasering van EFG-labels en de integrale wijkaanpak Dieren Stenfert. Gemeente en Vivare gaan verder in gesprek om te kijken in hoeverre de Vivare aanpak overeenkomt en/of afwijkt van het voorgestelde wijkuitvoeringsprogramma Dieren-West en welke stappen gezet kunnen worden om nader tot elkaar te komen.

Nr.	Prestatieafspraak	Behaald	Toelichting
Leefbaarheid			
14.	Vivare, gemeente en HVR werken samen aan plannen voor een integrale wijkaanpak Stenfert. Hierbij komen thema's als differentiatie, verduurzaming, onderhoud woningen, aanpak sociale problematiek, schoon, heel en veilig samen. In Q2 2022 wordt er gestart met de actieplannen op de verschillende thema's. Gemeente is trekker van het proces. Hier ligt een duidelijke link met de ondertekende overeenkomst "Veerkracht in wijken". In deze overeenkomst liggen afspraken vast over hoe om te gaan met kwetsbare wijken in de gemeente Rheden, waaronder de wijk Stenfert in Dieren.		Project komt steeds meer op stoom. Er is een stuurgroep van Vivare, Incluzio en gemeente. In 2022 is er een wijkvisie opgeleverd op basis van data, wijkbeleving bewoners en opgaven partners. Daaruit volgt er voor 2023 e.v. een wijkagenda/uitvoeringsplan, waarbij partijen ook afspraken maken over de inzet van capaciteit en geld vanuit Vivare. Proces verloopt met veel aandacht en energie. Eind 2022 is de concept wijkvisie opgeleverd. in de loop van 2023 volgt de definitieve visie en het uitvoeringsprogramma. Vanuit Vivare is capaciteit vrij gemaakt bij klantmaatwerk en budget beschikbaar gesteld voor 2023 (met name voor communicatie).
15.	Het niet onderhouden van tuinen is en blijft een van de grootste ergernissen tussen buren. In Q2 2022 gaan gemeente, HVR en Vivare, op initiatief van Vivare, in gesprek over een integrale aanpak (o.m. communicatie, participatie en handhaving) over tuinen en achterpaden. Hierbij is nadrukkelijk ook aandacht voor eventueel achterliggende (multiproblem) casuïstiek. Ook wordt bekeken of en welke andere partijen (bijv. Incluzio) betrokken moeten worden.		Vanuit Integrale Wijkaanpak is door inwoners in Stenfert (Samen Stenfert) op 3 september een opfleurdag georganiseerd (met ondersteuning van gemeente, Vivare en Incluzio). Was een groot succes (ca 75 deelnemers). Vraagt om vervolg in Stenfert maar ook in andere delen van de wijk. Dit soort initiatieven werken vooral goed als het vanuit de bewoners zelf komt en niet door 'instanties' is bedacht en opgelegd. Het vervolg op deze dag wordt ook meegenomen in het uitvoeringsprogramma van Dieren-Stenfert. Daarnaast is er momenteel afstemming tussen gemeente en Vivare om tijdens de geplande riolering/wegen reconstructie voor 2023 te kijken naar 'vergroenings- en verduurzamingsmogelijkheden voor de tuinen'. Goed leren van bovenstaande werkwijze. Ook is er vanuit Vivare hierover contact met het burennetwerk Velp Zuid. Zij zijn (ook) met dit onderwerp bezig en hebben ideeën over het weer actief krijgen van de Magneet en het werven van vrijwilligers.
16.	Het aantal mensen met een hulp- en zorgvraag in sociale huurwoningen neemt toe. Voor een goede begeleiding en het tegengaan van overlast is samenwerking tussen gemeente en Vivare cruciaal. De gemeente onderzoekt in Q1 of het mogelijk en zinvol is om een functionaris aan te stellen om hier meer aandacht aan te geven. Vivare wordt betrokken om aan te geven wat er nodig is en wat iemand kan toevoegen. Ook kijkt Vivare mee om ervoor te zorgen dat functies bij verschillende partijen elkaar versterken.		De financien voor de wijk GGZ is rond. De gemeente bekijkt hoe deze kan gaan aansluiten op wat er al is. Binnenkort wil een gesprek inplannen met iemand van Vivare om op te halen wat zij zien als meerwaarde van deze persoon. Vanuit Vivare zijn medewerkers vanuit Klantmaatwerk aangesloten.

Nr.	Prestatieafspraak	Behaald	Toelichting
Wonen en Zorg			
17.	In 2021 is het onderzoek afgerond van gemeente en Vivare waarbij vraag en aanbod van levensloopgeschikte woningen in beeld zijn gebracht. Aan de hand hiervan kunnen in 2022 uitvoeringsafspraken worden gemaakt afhankelijk van de behoefte aan levensloopgeschikte woningen en de toegankelijkheid van wooncomplexen. De gemeente neemt hiervoor het initiatief in Q1.		Er zijn diverse gesprekken geweest over de uitvoeringsafspraken. Deels liep dit samen met het traject voor de nieuwe woonzorgvisie. Er was enige tijd onduidelijkheid of dit een plek moest krijgen in de nieuwe visie maar hier is uiteindelijk niet voor gekozen. De afspraken worden in het eerste kwartaal van 2023 afgerond.
18.	In Q1 van 2022 start de wooncoach van de gemeente Rheden (in samenwerking met andere partijen waaronder Vivare). Deze wooncoach gaat senioren helpen om te kijken wat er nodig is om door te stromen naar een beter passende woning. Het gaat hier om maatwerk, ook zaken als hoe een woning wordt achtergelaten, hulp bij verhuizing of behoud huidige huur worden daarbij bekeken. Vivare ondersteunt en adviseert waar dit nodig is. De gemeente plant in Q4 een evaluatie over de behaalde resultaten.		Met ingang van 1 april 2022 is vanuit Incluzio een doorstroommakelaar gestart. Na de zomer is dit overgenomen door een nieuwe doorstroommakelaar. Vanwege de latere start van de wooncoach is evaluatie nog niet aan de orde. Er zijn in 2022 15 korte contacten geweest en 3 casussen. Bij deze casussen is er in 1 geval begeleid bij een verhuizing, de andere 2 betroffen ondersteuning bij woonhulpvragen. Naast het oppakken van woonhulpvragen stond 2022 in het teken van het samenwerkingsnetwerk verstevigen en vergroten en meer externe bekendheid geven aan de functie.
19.	De visie op wonen, welzijn en zorg wordt vernieuwd. Gemeente neemt hiervoor in Q1 het initiatief. Vivare en HVR denken en praten mee over deze nieuwe visie. Knelpunten die worden gesignaleerd tijdens het proces kunnen leiden tot vervolgacties.		In het voorjaar van 2022 is de week van wonen en zorg georganiseerd, waarbij we met de bewoners, die gebruik maken van wonen met zorg, in gesprek zijn gegaan. In september/oktober zijn we in gesprek gegaan met de professionele partijen over de woonzorgopgave van de komende jaren. Dit wordt verwerkt in de Woonzorgvisie, die in 2023 wordt vastgesteld door de raad.
20.	De gemeente wil graag meer aandacht voor wonen en zorg. Vanuit een knelpunt dat we uiterlijk Q2 gezamenlijk vaststellen in het ambtelijke overleg, levert Vivare onderzoek/kennis om een pilot te starten op het gebied van wonen en zorg in de gemeente Rheden.		Door langer zelfstandig wonen (waaronder ook uitstroom begeleid wonen) is er meer kwetsbaarheid in de wijk ontstaan. De communicatie tussen partijen vraagt hierin een verbetering. Dit is een landelijk probleem. Vivare gaat meer gebiedsricht werken. Het is op dit moment nog bekend waar de pilot wordt opgestart.

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
P.Hofman	3 Gebiedsontwikkeling	16 Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
……juni 2023		- Intentieovereenkomst dd 22-10-2021 herontwikkeling locatie Sophia-/IJsselstr. te Velp; - Concept Nadere overeenkomst m.b.t. aanleg Openbaar gebied voor de herontwikkeling.

rol raad
ter informatie

Onderwerp
Nadere overeenkomst m.b.t aanleg Openbaar gebied Sopphia-/Ijsselstr. te Velp,

INHOUD VOORSTEL
Instemmen met het aangaan van de Nadere overeenkomst voor de (toekomstige) aanleg van het openbare gebied voor de herontwikkeling locatie Sophiastr 52-IJsselstr 61-63 te Velp

1 Wat is de aanleiding?

Het ontwerpbestemmingsplan voor de voorgenomen woningbouw-(her)ontwikkeling van de locatie aan de Sophiastr 51-IJsselstraat 61-63 (hierna: de locatie) is door uw college inmiddels ter vaststelling aan de Raad aangeboden (Raad 27-6 a.s.). Dit als gevolg van uw contractuele inspanningsverplichting tot herziening van het bestemmingsplan zoals gecontracteerd in de intentieovereenkomst (= bijgevoegd).

In deze intentieovereenkomst is ook afgesproken dat de gemeente bereid is om het toekomstige openbare gebied van deze locatie in eigendom over te nemen (zie hierna). Dit voorstel ziet op de Nadere afspraken met de ontwikkelaar, uitgaande van een haalbare gebiedsontwikkeling, voor de aanleg van de toekomstige openbare ruimte/ openabre weg).

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Intentieovereenkomst 22-10-2021
Hierin is, naast uw gecontracteerde inspanningsverplichting, ook de gemeentelijke bereidheid uitgesproken om ter zijnde tijd de toekomstige weg en groen eigendom en beheer over te nemen, mits deze voldoet aan onze eisen èn de kosten van de aanleg van de toekomstige openbare ruimte, volledig door de ontwikkelaar gedragen worden.
Ontwerp bestemmingsplan
Kortheidshalve verwijzen wij u naar Ruimtelijkeplannen.nl (waarin ontwerp plan is gepubliceerd) en uw besluitvorming Ibabs 2941).

Kostenverhaal aanleg openbare ruimte

Uitgangspunt is gegeven dat door en voor rekening van de ontwikkelaar het toekomstige openbare gebied (weg, parkeren, groen) wordt aangelegd.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Afspraken vastleggen is in het belang voor beide partijen.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Inmiddels is de inrichtingstekening uitgewerkt. Dit is de basis voor de ontwikkelaar om ter zijnde tijd een bestek ter goedkeuring aan de gemeente aan te bieden. Dit (en meer) is beschreven in bijgaande concept Nadere overeenkomst (met daarin opgenomen de inrichtingstekening).

Zoals al aangegeven onder 2 is hierin tevens het kostenverhaal voor de aanleg van het openbare gebied opgenomen. Dus:

- de aanleg van het openbare gebied gebeurt door en voor rekening van de ontwikkelaar;
- onze ambtelijke uren voor de voorbereiding (beoordeling, bestek, etc.) en toezicht (directievoerder) en contractering voor rekening van de ontwikkelaar;
- er is een waarborg bedongen ad € 65.000,-- om goede aanleg van de openbare ruimte te verzekeren. Voordat de raad een besluit neemt over de gevraagde planherziening, zal bankgarantie worden gesteld of waarborgsom gestort moeten zijn op gemeentelijke rekening.
- ervan uitgaande dat de woningbouwontwikkeling haalbaar is, zal, na een correcte aanleg van de openbare ruimte, de gemeente de weg en dergelijke in eigendom en beheer overnemen.

Kortheidshalve verwijzen wij u naar bijgevoegde concept Nadere overeenkomst.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

N.v.t.

6 Wat zijn de risico's?

N.v.t.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De ontwikkelaar kan zich vinden in de te maken afspraken volgens de Nadere overeenkomst.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Met de ontwikkelaar

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

N.v.t.

De Steeg, MFL 1-6-2023